ALEGATA

do

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

z czwartej sesyi trzeciego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

z r. 1873/4.

z indeksem tych alegatów.

Przytem:

Indeks osób.

Indeks przedmiotów.

418423
III 1873/74.
1-99

I.

Spis alegatów.

III

I.

Indeks alegatów.

Treść alegatów.

Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozd.
I.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia okręgów gminnych	10
II.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie wykupna prawa propinacji	10
III.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym	10
IV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o reformie ustawy gminnej, tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacji powiatowej	11
V.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1874.	11
VI.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1872	11
VII.	Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. sierpnia 1872 po koniec sierpnia 1873	12
VIII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego	12
IX.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia rocznego datku dla córek śp. Jana Bojarskiego byłego sekretarza b. Wydziału stanowego	12
X.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zaopatrzenia pozostałych nieletnich dzieci po zamordowanym archiwiście Wydziału krajowego ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu	12
XI.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycjach wniesionych w latach 1871 i 1872 do Sejmu, tyczących się zniesienia wolno-celnego okręgu brodzkiego	12
XII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy drogowej z 18. sierpnia 1866	12
XIII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku do zmiany §. 1. ustawy z 12. grudnia 1869 o radach szpitalnych	12
XIV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego	13
XV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku względem oddania krakowskiego szpitalu powszechnego tamecznej reprezentacyi miejskiej	13
XVI.	Sprawozdanie Wydziału krajowego względem przyznania Zgromadzeniu sióstr miłosierdzia w Krakowie sumy 4.750 złr. tytułem wynagrodzenia za straty	13
XVII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego, względem zaprowadzenia wyrobu soli bydlęcej, zniżenia cen soli w ogóle	13

Liczba alegatu.		Stronica sen. sprawoz.
XVIII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie ustanowienia nowych Trybunałów I. instancji i zaokrąglenia okręgów dzisiejszych trybunałów	13
XIX.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z przedłożeniem wniosku do ustawy o dodatku do sejmowej ordynacji wyborczej	18
XX.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków	19
XXI.	Przedłożenie rządowe zawierające postanowienia na wypadek, że poseł sejmowy ulegnie kondemnacie lub popadnie w śledztwo	32
XXII.	Przedłożenie rządowe o zmianie terytorjalnej jurysdykcji górniczej	42
XXIII.	Przedłożenie rządowe względem zaprowadzenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych	43
XXIV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o pożyczce krajowej	43
XXV.	Przedłożenie rządowe o sumarycznym preliminarzu funduszu indemnizacyjnego na r. 1874	67
XXVI.	Przedłożenie rządowe o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych za r. 1872.	67
XXVII.	Wniosek p. Siwca o uznanie dróg powiatowych Międzybrodzkiej, Półhorskiej i Pietrasińskiej za drogi krajowe	67
XXVIII.	Wniosek p. Króla względem przeniesienia na kraj kosztów kuracji ubogich chorych w szpitalach publicznych	68
XXIX.	Wniosek p. Jędrzejewskiego w przedmiocie zniesienia lub zniżenia podatku spadkowego oraz przekazania pertraktacyj spadkowych urzędom gminaym	69
XXX.	Wniosek p. Bauma w przedmiocie wprowadzenia w kraju naszym gminnych urzędów pośredniczących	69
XXXI.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem rozłączenia gmin Einsingen i Dziewięcierz w powiecie Rawskim	69
XXXII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie	70
XXXIII.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w sprawie pomnożenia trybunałów I. instancyi	76
XXXIV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu	112
XXXV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie ugody z repezentacyą miasta Lwowa, w celu unormowania stosunku gminy tegoż miasta do lwowskiego szpitalu powszechnego	113
XXXVI.	Sprawozdanie komisyi prawniczej w przedmiocie przedłożenia rządowego z wnioskiem do ustawy zawierającej postanowienia na wypadek, że poseł ulegnie kondemnacie sądowej lub zostaje pod śledztwem karnem	118
XXXVII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie funduszów stanowiących majątek szpitali św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie	119
XXXVIII.	Przedłożenie rządowe z projektem do ustawy o urządzeniu służby zdrowia w gminach	129
XXXIX.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym	129
XL.	Wniosek p. księcia Czartoryskiego o zastrzeżenie się Sejmu przeciw sposobowi, w jaki wybory bezpośrednie do Rady państwa w naszym kraju zaprowadzone zostały	143

Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozd.
XLI.	Wniosek p. Szczepańskiego o zaprowadzenie ogólnego przymusu asekuracyjnego	145
XLII.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego, względem zniesienia brodzkiego wolnego okręgu cłowego	158
XLIII.	Wniosek p. Spławińskiego o potrzebie geologicznych poszukiwań w Galicyi	160
XLIV.	Wniosek p. Iwaniszowa w sprawie uregulowania handlu końmi	161
XLV.	Wniosek p. Kocyłowskiego w przedmiocie zniesienia rad powiatowych	161
XLVI.	Wniosek p. Pawlikowa o wprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w lwowskiej t. z. gr. kat. szkole wzorowej ;	176
XLVII.	Wniosek p. Pawlikowa o wprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie	176
XLVIII.	Wniosek p. Sawczyńskiego o utworzenie we Lwowie drugiej szkoły realnej	204
XLIX.	Przedłożenie rządowe z projektem do ustawy o zastosowanie powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych	213
L.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym	213
LI.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku względem funduszu potrzebnego na wykończenie budowy domu obłąkanych w Kulparkowie	213
LII.	Wniosek p. Antoniewicza o ułatwienie sprzedaży soli	213
LIII.	Sprawozdanie komisyi prawniczej o przedłożeniu rządowem względem założenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych	214
LIV.	Sprostowanie pomyłek druku do powyższego sprawozdania o księgach hipotecznych	214
LV.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wnioskach Wydziału krajowego w sprawie oddania krakowskiego szpitala powszechnego reprezentacyi miejskiej i funduszów szpitali św. Łazarza i św. Ducha	269
LVI.	Wniosek p. Czerkawskiego w sprawie zaprowadzenia Wydziału lekarskiego w uniwersytecie lwowskim	277
LVII.	Sprawozdanie komisyi prawniczej z przedłożenia rządowego o zmianie terytoryalnej co do jurysdykcyi górniczej w Galicyi	279
LVIII.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych z roku 1872	288
LIX.	Sprawozdanie komisy budżetowej o uregulowaniu etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego	288
LX.	Sprawozdanie komisyi edukacyjnej w przedmiocie petycyi komitetu Towarzystwa gospodarskiego o założenie krajowej szkoły leśnej	332
LXI.	Przedłożenie rządowe z wnioskiem do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym	351
LXII.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o pożyczce krajowej z r. 1873	351
LXIII.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o preliminarzach funduszów indemnizacyjnych na rok 1874	371
LXIV.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie ugody z reprezentacyą miasta Lwowa w celu unormowania stosunku gminy do lwowskiego szpitalu powszechnego	371
LXV.	Wniosek p. Gniewosza w sprawie układania budżetów i zamknięcia raehunków funduszu krajowego	372

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozd.
LXVI.	Sprawozdanie komisyi górniczej o wniosku p. Spławińskiego względem potrzeby geologicznych badań w Galicyi	374
LXVII.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej z wniosku Wydziału krajowego o subwencyę dla szpitali dziecinnych we Lwowie i w Krakowie	374
LXVIII.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1872	376
LXIX.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku p. Iwaniszowa w sprawie uregulowania handlu końmi	377
LXX.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o preliminarzu funduszu szkolnego na r. 1874	383
LXXI.	Sprawozdanie komisyi gminnej o wnioskach Wydziału krajowego względem zmiany ustawy gminnej, tudzież ustaw o obszarach dworskieh i o reprezentacyi powiat.	385
LXXII.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu	403
LXXIII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży realności pod l. 20$^{3}/_{4}$ we Lwowie, należącej do policyjnego funduszu krajowego	426
LXXIV.	Wniosek p. Króla w przedmiocie podwyższenia kongruy na utrzymanie plebanów i wikaryuszów	427
LXXV.	Wniosek pp. Majera, Chrzanowskiego i Szujskiego w przedmiocie reorganizacyi Instytutu technicznego w Krakowie	427
LXXVI.	Wniosek p. Bauma o wcielenie do właściwych gmin tych obszarów dworskich, które powstały po wejściu w życie ustawy z 1. listopada 1868 i nie opłacają wyższego podatku nad 100 zł.	329
LXXVII.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej (większości) z wniosku p. Króla o przeniesienie kosztów kuracyi ubogich na kraj	430
LXXVIII.	Sprawozdanie mniejszości tejże komisyi o tym samym przedmiocie	430
LXXIX.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o budowie domu obłąkanych w Kulparkowie	442
LXXX.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o projekcie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym	444*)
LXXXI.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o projekcie pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu	450
LXXXII.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o budżecie krajowym na r. 1874	451
LXXXIII.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku rządowym do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, i ochronie przeciw takowym	[8]**)
LXXXIV.	Sprawozdanie komisyi administracyjnej z przedłożenia rządowego o urządzeniu służby zdrowia w gminach	[8]
LXXXV.	Sprawozdanie komisyi górniczej o projekcie rządowym względem zastosowania powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych	[11]
LXXXVI.	Wniosek Wydziału krajowego z projektem do ustawy co do postępowania przy udzielaniu koncesyj na pobór opłat mytniczych na rzecz funduszów powiatowych, gminnych, jakoteż na rzecz stron prywatnych	[39]
LXXXVII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o potrzebie zaprowadzenia opłaty mytniczej od osób przy moście Szczawnickim	[42]

*) W tekscie stenograficznego sprawozdania na str. 444 jest tytuł tego alagatu mylnie podany.

**) Liczbami ujętemi w znak [ ], oznaczone są stronnice sprawozdań stenograficznych z dwóch ostatnich posiedzeń Sejmu.

Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozd.
LXXXVIII.	Projekt do ustawy o podwyższeniu taryf mytniczych przy drogach powiatowych Wielicko-Dobczyckiej i Domaradzko-Strzyżowskiej	[43]
LXXXIX.	Wniosek do ustawy o udzielenie poszczególnym Radom powiatowym prawa do poboru opłat mytniczych	[45]
XC.	Wniosek do ustawy o udzielenie gminom i obszarom dworskim prawa do poboru opłat mytniczych	[49]*)
XCI.	Wniosek do ustawy o udzielenie gminie m. Rzeszowa prawa poboru opłaty kopytkowej	[53]—[54]*)
XCII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie odłączenia miasta Biecza od przedmieść i utworzenia dwóch osobnych gmin politycznych . . .	[61]**)
XCIII.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie 105 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich	[62]**)
XCIV.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie 14 gminom na pobór wyższych dodatków na pokrycie potrzeb gminnych	[66] **)
XCV.	Sprawozdanie komisyi szkolnej o wniosku pp. Majera, Chrzanowskiego i Szujskiego o reorganizacyę instytutu technicznego w Krakowie	[79] **)
XCVI.	Sprawozdanie komisyi edukacyjnej o wniosku p. Pawlikowa w sprawie zaprowadzenia języka ruskiego w czterech wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie	[80] **)
XCVII.	Sprawozdanie komisyi szkolnej z wniosku p. Pawlikowa o zaprowadzenie języka ruskiego do wykładów w szkole wzorowej gr. kat. we Lwowie . .	[96] **)
XCVIII.	Sprawozdanie komisyi wybranej do rozpoznania wniosków Wydziału krajowego o wykupnie prawa propinacyi	[100] **)
XCIX.	Wniosek nagły p. Krzeczunowicza w sprawie wykupna propinacyi . .	[103] *)

*) Liczba porządkowa tego alegatu jest w tekście sprawozdania stenograficznego opuszczona.

**) Liczba porządkowa tego alegatu jest w tekście sprawozdania stenograficznego mylnie podana.

7479
III

3558 Prawo.

II.

Indeks osób.

II.

Indeks osób.

J. O. Książę **Sapieha Leon**, Marszałek kajowy.

Najprzewielebniejszy Imc. ksiądz **Stupnicki-Saturnus Jan**, biskup przemyski obrz. gr. kat. Zastępca Marszałka.

Jego Ekscell. JW. hr. **Gołuchowski Agenor**, c. k. Namiestnik.

JW. **Bartmański Oswald**, c. k. Radca dworu i Vice-Prezydent Namiestnictwa, c. k. komisarz rządowy.

Wny **Simonowicz Jakób**, Radca wyższego sądu krajowego, zastępca komisarza rządowego dla sprawy urządzenia ksiąg hipotecznych.

A.

Strona*):

Agopsowicz de Hasso Kajetan, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi drogowej 16

Antoniewicz Mikołaj, c. k. profesor gimnazyalny.
Mianowany tymczasowo sekretarzem sejmowym 1
Zatwierdzony sekretarzem sejmowym 5
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie . . . . . 75—76
Przemawiał: w sprawie zniesienia rad szpitalnych, za przejściem do porządku dziennego 21, 22
— przy rozprawie ogólnej nad wnioskiem Wydziału krajowego o zniżeniu cen soli . 25
— przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . . . 102
— przeciw wnioskowi o utworzenie krajowego biura statystycznego . 134, 141, 142
— w przedmiocie sprawozdań komisyjnych o petycyach . . . . . , 151
— ku poparciu własnego wniosku o ułatwienie handlu solą 213
— przeciw petycyi Kolbuszowskiego wydziału powiatowego o subwencyę rządową na założenie kasy zaliczkowej 281
— w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego (§. 4) 317
— przy rozprawie nad wnioskami o zmianę ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 388, 390, 392

---

*) **Liczby ujęte w znak [ ] oznaczają stronnice sprawozdań stenograficznych z dwóch statnich posiedzeń Sejmu.**

Strona.

— przy rozprawie nad rubr. X. lit B. budżetu krajowego (nowe drogi) . . . 475
— przy rozprawie nad wnioskiem rządowym o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [21]
— w sprawie formalnego traktowania kilku petycyj 50, 51
— w sprawie form. traktowania petycyi Trompeteura w przedmiocie szpitalu w Drohobyczu 92
Wniosek w przedmiocie uregulowania handlu solą i zwiększenia produkcyi tejże . . 174

B.

Badeni Władysław, hrabia, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi drogowej (przewodniczący) 16, 18
— Członkiem Wydziału krajowego . . . . . [33]
Przemawiał: w sprawie pożyczki krajowej z r. 1873 . . . . . 355, 362, 369
— w sprawie form. traktowania petycyi gminy Rozwadów o budowę drogi do Nadbrzezia 116
— imieniem komisyi drogowej o zebraniu się tejże komisyi 117

Bartoszewski Karol, c. k. Notaryusz.
Wniosek o polecenie Wydziałowi krajowemu, iżby zbadał przyczyny zubożenia ludności rzemieślniczej i rolniczej 460

Bartmański Oswald, j. w., c. k. komisarz rządowy w Sejmie.
Przedstawiony przez Namiestnika jako komisarz rządowy 2
Odpowiadał na interpelacyę: p. Mandyczewskiego w przedmiocie ustanowienia lekarzy powiatowych 158
— p. Słoneckiego w sprawie kompetencyi władz administracyjnych w sporach między gospodarzami a ich pomocnikami i najemnikami 212
— p. Jędrzejowskiego w przedmiocie zapobiegania szerzącemu się pijaństwu, i w przedmiocie używania języka ruskiego w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie . 276
— p. Kowalskiego w sprawie rozdzielenia majątku kościelnego od parafialnego . 425
— p. Tettmajera w przedmiocie szkód wyrządzonych przez wojska w okolicy Nowego Targu 425
— p. Wesołowskiego w sprawie środków zaradczych przeciw zawleczeniu zarazy na bydło [34]
— p. Zaklińskiego w przedmiocie nieprawnego postępowania starosty Żółkiewskiego ze zwierzchnością gminną w Butynach . . . . . [79]
— p. Czerkawskiego w sprawie koszar wojskowych w Tarnopolu . . . . [79]
Zabierał głos: w sprawie sprawdzenia potrzebnego kompletu przy uchwalaniu ustawy o postępowaniu w razie kondemnaty posła 119
— w przedmiocie zastosowania języków krajowych przy zakładaniu ksiąg hipotecznych 267
— w sprawie budowy mostu na Dniestrze pod Zaleszczykami 270
— w celu sprostowania omyłek drukarskich w projekcie rządowym do ustawy wodnej 351
— przy rozprawie nad wnioskami do zmiany ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 393, 395
— przy rozprawie nad wnioskiem rządowym o urządzeniu służby zdrowia w gminach [9]
— przedstawiając Radcę Simonowicza jako komisarza rządowego dla sprawy ksiąg hipotecznych 214

Baum Józef, baron, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi gminnej 11
— do komisyi budżetowej 67

Strona.

Przemawiał: w sprawie formalnego traktowania wniosków do ustaw o zezwoleniu gminom pobierać wyższe dodatki do podatków 45
— Ku poparciu własnego wniosku o zaprowadzenie instytucyi mężów zaufania . . 69
— przy rozprawie nad wnioskiem o budowę pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu . 446
Sprawozdawca: komisyi gminnej z wniosków o zmianę ustawy gminnej i ustaw o obszarach dworskich i reprezentacyi powiatowej . . . 385, 392—395, 400—403
— komisji budżetowej z rubr. X. budżetu (drogi krajowe) . 467, 472—475, 477
Wniosek: o zaprowadzenie w Galicyi instytucyi mężów zaufania 51
— o wcielenie do właściwych gmin, tych obszarów dworskich, które powstały po wejściu w życie ustawy z 1. listopada 1868 i nieopłacają nad 100 zł. podatku . . 378

Baworowski Włodzimierz, hrab a, właściciel dóbr.

Biłous Teodor, c. k. Dyrektor gimnazyum
Przemawiał: w sprawie petycyi komitetu parafialnego w Nawaryi o subwencyę na restauracyę ikonostaza tamże 189

Bodnar Iwan, włościanin.

Bogdanowicz Krysztof, właściciel dóbr.
Urlop otrzymał 10, 202

Breuer Józef, Prezes izby handlowej lwowskiej.

Bukowski Rudolf, Dr. praw.
Sprawdzenie ważności wyboru na posła 370
Urlop otrzymał 275

C.

Całkowski Wasyl, włościanin.
Przemawiał: przy rozprawie ogólnej nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hipotecznych . 244

Chrapek Franciszek, młynarz.
Wybrany: do komisyi d ogowej 16

Chrzanowski Leon, literat,
Wybrany: do komisyi edukacyjnej 52
— do komisyi budżetowej 118
Przemawiał: w sprawie form. traktowania sprawozdania Wydziału krajowego o pożyczce krajowej z r. 1873 43
— w przedmiocie rozłożenia na kraj, spłaty skradzionych z Wydziału powiatowego w Jaśle pieniędzy zapomogowych 58
— przy rozprawie nad ustępem II wniosku o pomnożenie trybunałów I instancyi . 98
— w sprawie form. traktowania petycyi klubu postępowego polskiego, o reformę ustawy gminnej i powiatowej 128
— za utworzeniem biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . . 134, 142
— przy rozprawie ogólnej nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hipotecznych . . 235
— w sprawie rezolucyi p. Kowalskiego o językach krajowych w księgach hipot. . . 267
— w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług przy Wydziale krajowym 291, 296, 310, 320, 322, 323
— w przedmiocie urządzenia szkoły leśnictwa 335, 340, 342
— przy rozprawie nad zmianą ustawy gminnej i ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 389
— przy rozprawie nad wnioskiem o budowę pralni i łazienek w szpitalu lwowskim . 450
— w sprawie subwencyi dla teatru polskiego w Lwowie 458

Strona.

— przy rozprawie nad rubr. X. budżetu kraj. (budowa nowych dróg) . . 473, 475
— przy roprawie nad rubr. XI budżetu na r. 1874 (szpitale) 485
— w sprawie petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo książek szkolnych . 495, 498
— w sprawie petycyi Köstlicha o subwencyę na szkołę wojskową 500
— przy rozprawie nad wnioskiem o subwencyę dla "Proswity„ "Nauki„ i "Uczytela„ . 506
— w sprawie zastosowania ustawy górniczej do minerałów żywicznych . [30], [32]
— przy rozprawie nad wnioskiem o postępowaniu przy udzielaniu prawa do pob. myt. [40]
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Pawlikowa o zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie [81], [88], [94]
Sprawozdawca: komisyi edukacyjnej z wniosku p. Majera, Szujskiego i Chrzanowskiego o reformę krakowskiego instytutu technicznego . . . . . [79]
— tejże komisyi z wniosku p. Pawlikowa o języku wykładowym w lwowskiej szkole wzorowej gr. kat. . . . . [96], [99]
Wniosek: w sprawie reorganizacyi krakowskiego instytutu technicznego 339

Cywiński Andrzej, właściciel dóbr.
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 74, 76

Czajkowski Jan, Dr. praw, adwokat krajowy i właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi adresowej 11
— do komisyi petycyjnej (przewodniczący) 15, 18
— do komisyi prawniczej 16
— zastępcą członka Wydziału krajowego . . . . . [79]
Przemawiał: w sprawie form. tra towania sprawozdania Wydziału krajowego o pożyczce krajowej z r. 1873 43
— imieniem komisyi petyjnej: o wybranie osobnej komisyi edukacyjnej . 43
— o odstąpieniu niektórych podań do innych komisyj 93
— o wzięcie pod obrady petycyi o przeniesienie siedziby starostwa z Birczy do Dobromila 175
— w sprawie zamieszczania sprawozdań komisyj na porządku dziennym . . . 208
— z wnioskiem o przekazanie Wydziałowi krajowemu petycyj niezałatwionych w sejmie do ostatecznego załatwienia . . . . . [114]

Czartoryski Jerzy, Książe właściciel dóbr,
Wybrany: do komisyi budżetowej (zastępca przewodniczącego) 15, 32
Wniosek: ażeby Sejm zastrzegł się przeciw sposobowi w jaki wybory bezpośrednie do Rady państwa w naszym kraju zaprowadzone zostały 41
Przemowa: ku uzasadnieniu powyższego wniosku 143
Sprawozdawca komisyi: z rubr. IX budżetu na r. 1874 (żandarmerya) . . . 467
— z rubryki XII budżetu na r. 1874 (wydatki na szupaśnictwo) . . . 492, 493

Czerkawski Euzebiusz, Dr. filozofii, profesor Uniwersytetu.
Wybrany: do komisyi edukacyjnej 52
Interpelował: komisarza rządowego w sprawie budowy koszar dla wojska w Tarnopolu [33]
Przemawiał: w sprawie petycyi malarza Sidorowicza o subwencyę 207
— w sprawie wniosku p. Króla o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich . 434
— w sprawie petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo książek szkolnych. . . 495
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Pawlikowa o języku wykładowym w lwowskiej szkole wzorowej gr. kat. . . . . [97]
— ku uzasadnieniu własnego wniosku, o zaprowadzenie Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie lwowskim 277

Strona.

Wniosek: w przedmiocie uzupełnienia komisyi adresowej 7
— o zawezwanie rządu do zaprowadzenie Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie lwowskim 250
— naglący o zaprowadzenie nauki prawa polskiego jako obowiązkowej w Uniwersytecie lwowskim . . . . . [70]

D.

Dąbrowski Wacław, właściciel realności.
Drozd Józef, włościanin.
Dunajewski Juljan, Dr. ck. profesor Uniwersytetu.
Wybrany do komisyi gminnej 11
Przemawiał: za utworzeniem biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . 131, 141
— w sprawie zniesienia wolnego okręgu cłowego w Brodach 159
— w sprawie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego . 293 301, 318, 319
— w sprawie urządzenia krajowej szkoły leśnictwa 344
— w przedmiocie zmiany ustawy gminnej i ustawy o reprezentacyi powiat. 393, 395—398
— w sprawie odebrania archiwów starożytnych w zarząd reprezentacyi krajowej 418, 419
— w przedmiocie petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo szkolnych książek . 497
Dzwonkowski Edward, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi petycyjnej 15
— do komisyi dla spraw górnictwa 175
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem rządowym o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [17]
— jako sprawozdawca komisyi o petycyach w sprawie odpisania zapomogi z r. 1846 377

F.

Fecak Eliasz, włościanin.
Interpelował komisarza rząd. w przedmiocie wynagrodzenia za wybicie bydła wskutek zarazy [32]
Filarski Albert, Dr. teol. Rektor Uniwersytetu lwowskiego.
Złożył przyrzeczenie jako nowy członek Sejmu 76
Firlej Szczęsny, c. k. rotmistrz.
Wybrany do komisyi petycyjnej 15
Fortuna Bazyli, ks. gr. kat. pleban.
Wybrany rewidentem sejmowym (jako zeszłoroczny) 5
— do komisyi gminnej 11
Fruchtmann Filip, Dr. praw, adwokat krajowy.
Wybrany do komisyi prawniczej (sekretarz) 16,18
— Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 75,76
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi 77,99
— w sprawie wyboru komisyi dla spraw górnictwa 175
— w sprawie petycyi Rady powiatowej Kolbuszowskiej w przedmiocie asenterowania żydów 183
— przy rozprawie nad §. 1. wniosku o urządzeniu ksiąg tabularnych . . . 257
— przy rozprawie nad zmianą §. 50 ustawy o reprezentacyi powiatowej . . . 394
— w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu . . 404
— przy rozprawie nad wnioskiem o wykupnie prawa propinacyi . . . [112]

Strona.

G.

Gałecki Antoni, ksiądz, dr. teol. biskup obrz. łac. in part. inf.
Usprawiedliwił nieobecność w Sejmie 5
Garbaczyński Piotr. właściciel dóbr.
Gawronek Tomasz, włościanin.
Głogowski Artur, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi drogowej 16
Przemawiał: w sprawie budowy drogi z Żółkwi do Krystynopola 470
Gniewosz Edward, c. k. Radca Namiestnictwa, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi gminnej 11
— do komisyi dla spraw tyczących się górnictwa 175
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie . . . . . 71—72,76
Interpelował Wydział krajowy w sprawie zamknięcia rachunków funduszu krajowego za r. 1872 168
Przemawiał: o przejście do porządku nad wnioskiem o zniesienie rad szpitalnych . . 20
— w przedmiocie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . 129
— w sprawie form. traktowania petycyi Zakrzewskiej o dar z łaski 51
— w sprawie wniosku p. Szczepańskiego o powszechnej asekuracyi obowiązkowej . 146
— przeciw wnioskom komisyi o przeniesienie starostwa z Birczy do Dobromila . 188
— przy rozprawie o urządzeniu ksiąg hipotecznych (za imiennem głosowaniem) . 250
— w sprawie petycyi Kolbuszowskiego Wydziału powiatowego o subwencyę rządową na założenie kasy zaliczkowej . . . . . 281—282, 283
— z wnioskiem o odesłanie własnej interpelacyi i odpowiedzi Wydziału krajowego do komisyi budżetowej 330,331
— ku uzasadnieniu powyższego wniosku . . . . . 327, [71], [74], [78]
— przy rozprawie nad wnioskiem uregulowania etatu i płac urzędników i sług przy Wydziale krajowym 307, 324, 325
— przy rozprawie nad wnioskiem Wydziału krajowego o sprzedaż realności należącej do funduszu policyjnego krajowego 427
— jako sprawozdawca większości komisyi górniczej z wniosku rządowego o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [11], [27]
Golejewski Antoni, hrabia. właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi petycyjnej (zastępca przewodniczącego) 15, 18
Przemawiał: w sprawie wniosku o wysłanie deputacyi do tronu 4
— w sprawie uzupełnienia komisyi adresowej 7
— w sprawie form. traktowania wniosków o datku dla Bojarskich i Szczęsnowiczów 12
— w sprawie petycyi o ustanowienie w Łące posterunku żandarmeryi i surowsze postępowanie ze zbrodniarzami 166
— przy rozprawie nad petycyą Kolbuszowskiej Rady powiatowej w przedmiocie asenterowania żydów 184, 185, 186
— w przedmiocie petycyi Dr. Lecha o wynagrodzenie za dostarczanie krowienki 191, 193
— w sprawie petycyi Antoniny Praszałowiczowej o wsparcie 197, 198
— w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału kraj. . 291
— przy rozprawie nad wnioskiem o założenie krajowej szkoły leśnictwa . . . 346
— w sprawie wniosków o pożyczce krajowej z r. 1873 357
— w przedmiocie zmiany ustawy gminnej i ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 391
— przy rozprawie nad Rubr. X. B. budżetu krajowego na r. 1874 (nowe drogi) 470, 472

Strona.

Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o postępowaniu przy udzielaniu prawa do poboru myta . . . . . [41]
— przy rozprawie nad wnioskiem o udzielenie gminie miasta Przemyśla prawa poboru kopytkowego . . . . . [57]
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Gniewosza o reformę rachunkowości w Wydziale krajowym . . . . . [74]
— imieniem komisyi o przekazaniu niektórych petycyj do komisyi budżetowej . 213, 276
Sprawozdawca komisyi: z petycyi Pawulskiego o podwyższenie emerytury . . . 53
— z petycyi powiatu Jasielskiego o rozłożenie na kraj spłaty skradzionych Wydziałowi powiatowemu pieniędzy zapomogowych . ; 53, 62
— z petycyi gmin konkurujących do drogi powiatowej Rzeszowsko-Ujazdowskiej . 199
— z petycyi gminy Zaleszczyki o budowę mostu na Dniestrze . . . . 270—271
— z petycyi powiatu Kolbuszowskiego o subwencyę rządową na założenie kasy
— zaliczkowej 281
— z petycyi Benedyktynek o subwencję na koszta odbudowania spalonej szkoły . 411

Gołuchowski Agenor, hrabia, JE. Namiestnik, właściciel dóbr.
Przemawiał: przy zagajeniu sesyi sejmowej (jako Namiestnik) 2

Grocholski Kazimierz, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi gminnej (przewodniczący) 11, 42
Przemawiał: w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Wydziale powiatowym Jasielskim pieniędzy zapomogowych (z wnioskiem) 57, 58
— przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . . . 100
— w sprawie petycyi Hupczyca o veniam studiorum (z wnioskiem) 163
— w sprawie petycyi Aleks. Kamińskiego o veniam aetatis 164
— w sprawie petycyi o ustanowienie posterunku żandarmeryi w Łące i surowsze postępowanie ze zbrodniarzami 166
— w sprawie petycyi Rady powiat Kolbuszowskiej w przedmiocie asenterowania żydów 183, 184, 185
— przy rozprawie nad wnioskami o urządzeniu ksiąg hipotecznych 226, 235, 264, 268
— przy rozprawie nad wnioskiem o uregulowanie etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego . . . . . 292, 299, 305, 318, 322.
— w sprawie kompletu przy głosowaniu nad nagłością wniosku p. Gniewosza o reformę rachunkowości w Wydziale krajowym 332
— przy rozprawie nad wnioskami o pożyczce krajowej z r. 1873 . . 352, 366, 368
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzenie krajowej szkoły leśnictwa 332, 333, 343
— przą rozprawie nad wnioskiem o zmianę §. 51. ustawy o reprezentacyi powiatowej 398
— w sprawie formalnego traktowania wniosku do ustawy o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków . . : 44
— przy rozprawie nad wnioskiem rządowym o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [19], [30]
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Gniewosza o reformę rachunkowości Wydziału krajowego . . . . . [73]
— w sprawie wniosku komisyi w przedmiocie wykupna prawa propinacyi . . [113]
Urlop otrzymał 5

Gross Piotr, właściciel dóbr (Członek Wydziału krajowego)
Przemawiał: w przedmiocie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Wydziale powiatowym Jasielskim pieniędzy zapomogowych 56
— w sprawie petycyi Dr. Lecha o wynagrodzenie za dostarczanie krowienki . . 192

Strona.

— w sprawie petycyi Wydziału powiat. Kolbuszowskiego o subwencyę rządową na założenie kasy zaliczkowej 282
— w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 290, 299, 308—312, 321, 322
— w sprawie wniosków o pożyczce krajowej z r. 1873 358, 362, 363, 367, 368, 369
— przy rozprawie nad rubr. I. B. budżetu krajowego, z wnioskiem o podwyższenie płac członków Wydziału krajowego 452
— przy rozprawie nad Rubr. VII. p. 41 budżetu (subwencya dla szkoły Czernich.) 455, 456
— przy rozprawie nad Rubr. X. budżetu (budowa nowych dróg) 468, 469, 471, 473, 475
— w sprawie petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo szkolnych książek . . 494
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Gniewosza o reformę rachunkowości w Wydziale krajowym . . . . . [72]

Sprawozdawca Wydziału kraj. z wniosku o zniesienie wolnego okręgu celnego w Brodach 12
— z wniosku o zmianę ustawy drogowej z r. 1866. 12
— z wniosków w przedmiocie pożyczki krajowej z r, 1873 43
— z wniosków do ustawy o postępowaniu przy udzielaniu prawa poboru myt. [39], [41]
— z wniosku o omycenie mostu pod Szczawnicą . . . . . [42]
— z wniosku o omycenie dróg powiatowych . . . . . [43]
— w sprawie udzielenia Radom powiatowym, gminom i obszarom dworskim prawa poboru myta lub kopytkowego . . . . . [45]—[61]

Wniosek: o wybranie osobnej komisyi dla spraw drogowych 12
— w sprawie form. traktowania wniosku o dodatku do sejmowej ordynacyi wyborczej 19
— w sprawie form. traktowania wniosku o zmianę terytorjalną jurysdykcji górniczej 43
— w sprawie form. traktowania przedłożeń Wydziału krajowego o drogach i mostach 277

Interpelował komisyę propinacyjną o stan pracy około wniosków 339

Złożył mandat na członka Wydziału krajowego 378

H.

Hajdamacha Teodor, włościanin.

Halka Ignacy, ksiądz. gr. kat. pleban.

Haller Cezary, właściciel dóbr, (Członek Wydziału krajowego).

Przemawiał: w sprawie petycyi Dra Lecha o wypłatę należytości za dostarczanie krowienki 191, 193
— w sprawie petycyi Antoniny Praszałowiczowej o wsparcie 198
— w przedmiocie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu . 403
— w sprawie wniosku p. Króla o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich . 431
— w sprawie wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie budowy zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie 442, 444
— w sprawie wniosku o budowę pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym 446, 449, 450
— przy rozprawie nad Rubr. VI. poz. 32 budżetu (dotacya dla domu ubogich w Krakowie) 454
— przy rozprawie nad rubr. XI. budżetu (dotacya dla szpitalów) . 481—484, 486, 487

Sprawozdawca Wydziału krajowego z wniosków: o zmianę ustawy o radach szpitaln. 12, 20, 24
— o zniesienie zakazu przyjmowauia żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego . 13
— o oddanie krakowskiego szpitalu powszechnego, tamecznej reprezentacji miejskiej 13

Strona.

— o przyznanie Siostrom Miłosierdzia w Krakowie wynagrodzenia 4.750 złr. . . 13
— o urządzenie szpitalów dla dzieci we Lwowie i w Krakowie 70
— o pokrycie lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesienia 2go piętra . . 112
— w przedmiocie ugody z gminą m. Lwowa o unormowanie stosunku tejże gminy do lwowskiego szpitalu powszechnego 113
— o stanie funduszów majątku szpitali św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie . . 119
— w przedmiocie budowy pralni i łazienek w lwowskim szpitalu powszechnym . 213
— w sprawie funduszów na budowę zakładu obłąkanych w Kulparkowie . . 213

Hausner Otto, właściciel dóbr.
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 370, 378
Przemawiał: przy rozprawie nad budżetem na r. 1874 (rubr. XI., szpitale) . . . 484
— przy rozprawie nad wnioskiem rządowym o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [21]

Hirschler Maciej, ksiądz, Dr. teologji, Przemyski biskup obrz. łac.
Usprawiedliwił nieobecność swoją w Sejmie 66

Höppen Apolinary, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi drogowej (zastępca przewodniczącego) 16. 18
Przemawiał przy rozprawie nad wnioskiem Wydziału krajowego o zniżenie cen soli . 28

Horodyski Tomasz, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi propinacyjnej 11
Urlop otrzymał 93

Hoszard Franciszek: Dr. medycyny.
Wybrany do komisyi administracyjnej 11
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancji . 85, 99
— przy rozprawie nad rubr. XI. budżetu na r. 1874 (szpitale) 484
Sprawozdawca komisyi: z wniosku o urządzeniu szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie . . . . . 374—376
— z wniosku o zniesienie zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu 403, 407—408
— (mniejszości) z wniosku p. Króla o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich chorych w szpitalach publicznych 430, 439
— z wniosku rządowego o urządzeniu służby zdrowia w gminach . . . [8]. [11]

Hubar Kiryło, włościanin.
Przemawiał przeciw wnioskowi zaprowadzenia ogólnego zabezpieczenia od pożarów . . 154

I.

Iwaniszów Danyło, włościanin.
Wniosek o uregalowanie handlu końmi 129
Przemawiał ku poparciu tego wniosku 161
— w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Wydziale powiatowym w Jaśle pieniędzy zapomogowych 59

J.

Janowski Ambrozy, Dr., dyrektor gimnazyum.

Jasiński Aleksander, c. k. notaryusz, Prezydent miasta Lwowa.
Wybrany do komisyi petycyjnej 15

Strona.
Przemawiał przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. Instancji . . 110
— w sprawie formalnego traktowania petycyi 1280 obywateli miasta Lwowa w przedmiocie rozszerzenia zakresu działania władz autonomicznych . , . 286, 287
Urlop otrzymał . , ... 5
Jasiński Józef, c. k. Radca sądowy.
Mianowany, a następnie zatwierdzony sekretarzem sejmowym 1, 5
Wybrany: do komisyi prawniczej 16
Przemawiał: w sprawie formalnego traktowania wniosku o dodatek do sejmowej ordynacyi wyborczej 19
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hipotecznych . . 240—242
— przy rozprawie nad wnioskiem o uregulowanie etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 321
— w sprawie formalnej, przy rozprawie nad wnioskiem p. Króla, o kosztach leczenia ubogich 433
Sprawozdawca komisyi z wniosku o ustanowienie nowych trybunałów I. instancyi 76, 87, 93 94, 98, 103, 104, 109, 111, 112
Jaworski Apolinary, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi drogowej (sekretarzem) 16, 18
Przemawiał: w sprawie zmiany ustawy o radach szpitalnych 23
Wniosek w sprawie budowy kolei wicynalnych i przemowy ku uzasadnieniu samego wniosku i nagłości jego . . . . . 381—383, [114]
Jaworski Paweł, ksiądz gr. kat. pleban.
Przemawiał w sprawie petycyi gminy Lubaczowa o budowę drogi 51
Jędrzejowski Bazyli, włościanin.
Interpelował komisarza rządowego: w sprawie nauki języka ruskiego w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie 175
— w przedmiocie środków zaradczych przeciw szerzącemu się pijaństwu . . 276
Wniosek w sprawie reformy ustaw o należytościach prawnych od spadków . . 41, 69
— o wypracowanie ustawy zabraniającej bezwzględnego dzielenia gruntów . . 462

K.

Kabat Maurycy, Dr. praw, adwokat krajowy, c. k. profesor Uniwersytetu.
Wybrany do komisyi prawniczej (przewodniczący) 16, 18
Kaczała Stefan, ksiądz, gr. kat. pleban.
Wybrany do komisyi budżetowej 15
Przemawiał: w sprawie form. traktowania petycyi „Proswity“ o subwencyę i Jamińskiego o datek dla sierot po śp. Ławrowskim 116
— przy rozprawie nad wnioskami o udzielenie subwencyi dla „Proświty“ „Nauki“ i „Uczytela“ 502, 504
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Pawlikowa o zaprowadzenie języka ruskiego do wykładów w wyższych klasach lwowskiego gimnazyum akademickiego . . [85] [93]
Kallir Natan, bankier.
Urlop otrzymał 41
Prosił telegraficznie o odroczenie rozpraw nad wnioskiem o zniesienie wolnocłowego okręgu brodzkiego 151, 158
Złożył mandat poselski 274

Strona.

Kamiński Ignacy, dr. praw, burmistrz m. Stanisławowa.
Wybrany: do komisyi propinacyjnej (sekretarz) 11, 29
— do komisyi budżetowej 15
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . 109
— o odroczenie rozpraw o zniesienie wolnego okręgu celnego m. Brodów . . 151
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Króla o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich 433
— w sprawie budowy pralni i łazienek w lwowskim szpitalu powszechnym 444, 449—450
— w sprawie pokrycia lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesienia 2go piętra 450—451
— w sprawie petycyi Köstlicha o subwencyę na utworzenie szkoły wojskowej . . 500
Sprawozdawca komisyi: z Rubr. XI. budżetu na r. 1874 (szpitale) 477—481, 486—489, 491
— o dotacyi dla zakładów krajowych . . . . . 491—492
Urlop otrzymał 41

Kaszewko Maciej, c. k. adjunkt sądowy.
Wybrany do komisyi budżetowej 15
Sprawozdawca tejże komisyi z wniosku o uregulowanie etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego . . . . . 288, 295, 296, 301—304, 308—325

Kerepin Iwan, włościanin.

Kirchmajer Juljan, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi drogowej 16

Kobylarz Jędrzej, włościanin.
Przemawiał: w sprawie form. traktowania petycyj z powiatu kolbuszowskiego . . 40
— w sprawie petycyi Wydziału powiat. Kolbuszowskiego o subwencyę rządową na założenie kasy zaliczkowej 282

Kocko Bazyli, c. k. sekretarz powiatowy.

Kocyłowski Piotr, włościanin.
Wybrany do komisyi administracyjnej 11
Przemawiał: za przyjęciem en bloc adresu gratulacyjnego do Najjaśniejszego Pana . . 15
— w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Wydziale powiatowym Jasielskim pieniędzy zapomogowych 59
Wniosek o zniesienie rad powiatowych (upadł). Przemowa ku popareiu tego wniosku. 129, 161
— iżby szkody wyrządzone przez mróz uważane były jak inne klęski elementarne. 420

Konopka Henryk, baron, właściciel dóbr.
Nieobecność swoją w Sejmie usprawiedliwił 287

Kowalski Bazyli, c. k. Radca sądu krajowego (zastępca członka Wydziału krajowego.)
Wybrany do komisyi adresowej 7
— do komisyi prawniczej (zastępca przewodniczącego) 16, 18
Interpelował komisarza rządowego w sprawie rozdzielenia majątku kościelnego od parafialnego 287
Przemawiał: w sprawie form. traktowania wniosku o trybunałach I. instancyi . . 13
— przeciw wnioskowi Wydziału krajowego o radach szpitalnych 22
— w sprawie form. traktowania wniosku do ustawy na przypadek kondemnaty posła 32
— w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych z Wydziału powiatowego w Jaśle pieniędzy zapomogowych 57, 60
— przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . . . 82
— w sprawie petycyi malarza Sidorowicza o subwencyę 207
— w przedmiocie urządzenia ksiąg hipotecznych 220, 222—226, 245—247, 250, 259

Strona.

Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o uregulowanie etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 288, 297, 300, 304, 310, 316, 321, 324
— o przyjęcie en bloc adresu gratulacyjnego do Najj. Pana 14
— o przyjęcie en bloc projektu ustawy o urządzeniu krajowej szkoły leśnictwa 333, 335, 345
— w sprawie formalnego traktowania wniosków, które zostały wydrukowane 426, 427
— w sprawie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym . . 447
— przeciw wnioskowi komisyi o subwencyę dla teatru lwowskiego 458
— przy rozprawie nad rubr. X. budżetu na r. 1874 (koszta budowy nowych dróg) 469, 471, 475
— przy rozprawie nad wnioskiem o podwyższenie emerytury dla Dr. Neuhausera . 490
— w sprawie petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo książek szkolnych . 494, 497
— w sprawie petycyi Köstlicha o subwencyę na szkołę wojskową 500
— w sprawie petycyi Przyłęckiej o dożywotnie wsparcie . . . . . [3]
— przy rozprawie nad wnioskiem o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [16] [31]
— w sprawie wniosku p. Pawlikowa o języku wykładowym w wyższych klasach lwowskiego gimnazyum akademickiego . . . . . [92]
— w sprawie takiegoż wniosku względem szkoły wzorowej gr. kat. we Lwowie . [98]
Sprawozdawca komisyi, z wniosku o terytorjalnej zmianie jurysdykcyi górniczej 279
Wniosek o uchwalenie rezolucyi w przedmiocie używania języków krajowych przy zakładaniu ksiąg hipotecznych 266, 267

Kozanowicz Michał, ksiądz, gr. kat. pleban

Koziebrodzki Szczęsny, hrabia właściciel realności,
Wybrany do komisyi administracyjnej 11
Sprawozdawca komisyi w sprawie zniesienia wolnocłowego okręgu w Brodach . . 159, 160

Kraiński Maurycy, właściciel dóbr.
Wybrany: Członkiem deputacyi do Najj. Pana. 6
— do komisyi adresowej 7
— do komisyi administracyjnej (Przewodniczący) 11, 18
Przemawiał w sprawie form. traktowania petycyi lekarzy, a do[illegible] aktywalny . . 67
— w sprawie form. traktowania petycyi o urządzenie krajowej szkoły leśnictwa . 117
— o wzmocnienie komisyi administracyjnej o dwóch członków 113
Sprawozdawca większość komisyi z wniosku p. Króla o przenisienie na kraj kosztów leczenia ubogich 429, 440, 442
Wniosek o wysłanie adresu do Najj. Pana z powodu 25 rocznicy jego panowania . . 4

Krasicki Józef, ksiądz gr. kat.
Przemawiał: o uzupełnienie protokółu z 5° posiedzenia sejmowego 50
— przy rozprawie nad wnioskiem o udzielenie subwencyi dla towarzystwa Proswita z poprawkami co do subwencyi dla pism "Nauka„ i "Uczyte[illegible]„ . . . 501, 503

Król Michał, ksiądz, kanonik rzym. kat.
Przemawiał: w sprawie petycyi o ustanowienie posterunku żandarmeryi w Czchowie . 167
Wniosek: o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich chorych w szpitalach publicznych, i przemowa ku poparciu tego wniosku 40, 69
— o podwyższenie kongruy na utrzymanie plebanów i wikaryuszów . . . 339, 427

Krzeczunowicz Kornel, właściciel dóbr.
Wybrany; do komisyi gminnej (zastępca przewodniczącego) 11, 42
Przemawiał: za wnioskiem Wydziału krajowego o zmianę ustawy o radach szpitalnych . 23
— przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów 1. instancyi 79, 84, 101, 106
— za wnioskiem o utworzenie biura statystycznego przy Wydziale krajowym . 132

Strona

Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskami o urządzeniu ksiąg hipotecznych 231—235, 242—244, 250. 262—264, 265
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu krajowej szkoły leśnictwa 334, 343, 350
— w sprawie wniosków o zmianę ustawy gminnej i ustaw o obszarach dworskich tudzież o reprezentacyi powiatowej 387
— w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powsz. . 405 407
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Króla o przeniesienie kosztow leczenia ubogich chorych na kraj 437
— w sprawie wniosku o budowę pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu . 446, 449
— w sprawie wniosku o postępowaniu przy udzielaniu prawa do poboru myt. [39], [40]
— w sprawie wniosku p. Gniewosza o reformę rachunkowości w Wydziale krajowym [74]
— przy rozprawie nad własnym wnioskiem w przedmiocie wykupna prawa propi. [109], [111]
— o wybranie osobnej komisyi dla spraw gminnych 10
— w sprawie formalnego traktowania: sprawozdania z czynności Wydz. kr. 12
— projektu adresu do Najj. Pana wypracowanego przez komisyę 14
— wniosku Wydziału krajowego o sprzedaż realności krajowego funduszu policyjnego . 426

Wniosek w sprawie wykupna prawa propinacyi . . . . . [102]

Krzyżanowski Gabryel, ksiądz, Dr. teologii.
Wybrany rewidentem sejmowym 5

Kuczkowski Eugeniusz, c. k. Starosta.
Wybrany do komisyi administracyjnej (sekretarz) 11, 18
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 70, 76
Przemawiał: w sprawie form. traktowania wniosku o przymusowej asekuracyi . . . 146
— jako sprawozdawca komisyi z petycyi: Wydziału powiatowego Kolbuszowskiego o przyłączenie kilku gmin do tamtejszego starostwa i w sprawie asekuracyi majątków wójtów 152, 153
— z petycyi Wydziału pow. Jasielskiego o zaprowadzenie ogólnej asekuracyi . . 154
— z petycyi Wydziału pow. Kolbuszowskiego w sprawie asenterowania żydów . 180—183 185, 187—188

Kulczycki Józef ksiądz kanonik gr. kat.
Przemawiał przy rozprawie nad wnioskiem o udzielenie gminie m. Przemyśla prawa poboru kopytkowego . . . . . [56]

Kuzara Jędrzej, włościanin.

L.

Laskorz Jakób, włościanin.
Przemawiał: Przy rozprawie nad wnioskiem o zniżenie cen soli 26
— w sprawie asekuracyi budynków naczelników gminnych 153
— w sprawie pożyczki krajowej z r. 1873 362
— przy rozprawie nad wnioskiem o zmianę ustawy gminnej 385
— przy rozprawie nad petycyą Przyłęckiej o dożywotnią pensyę . . . . [3]

Lisiewicz Teodor, ksiądz gr. kat.
Przemawiał: w sprawie urządzenia biura statystycznego przy Wydziale kraj. . . . 130
— przy rozprawie nad wnioskiem o zmianę ustawy gminnej i powiatowej . . 385

|Strona.

Ł.

Łoś August, hrabia, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi petycyjnej (sekretarz) 15, 18
— rewidentem sejmowym 5, 6
Sprawozdawca komisyi: z petycyi Hupczyca o veniam studiorum 163
— z petycyj Zawałkiewicza o posadę przy Wydziale kraj., Karola Niedziałkowskiego i Aleksandra Kamińskiego o veniam aetatis 164, 165

M.

Madeyski Marceli Dr. praw i adwokat krajowy.
Wybrany: do komisyi propinacyjnej 11
— do komisyi administracyjnej 118
Przemawiał: w sprawie zatwierdzenia tymczasowych sekretarzy sejmowych . . . 5
— w sprawie formalnego traktowania sprawozdania Wydziału krajow. w przedmiocie zezwolenia 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków . . . 19
— w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Jaśle pieniędzy zapomogowych 59
— przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . . 85, 112
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg tabularnych . . 221, 255, 267
— w sprawie urządzenia szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie . . . 375
— w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu . . 406
Sprawozdawca komisyi z przedłożenia rządowego o prowadzeniu i używaniu wód . [8]
— z wniosku o wykupnie prawa propinacyi . . . . . [100] [107] [113]
Odpowiadał na zapytanie p. Grossa o stanie prac komisyi propinacyjnej 339
Majer Józef, Dr. c. k. profesor Uniwersytetu, Prezes akademii umiejętności.
Wybrany: do komisyi edukacyjnej 52
Przemawiał imieniem komisyi: o odstąpieniu niektórych petycyj do komisyi budżetowej 276
— w sprawie wniosku o urządzenie krajowej szkoły leśnej 334
— w przedmiocie subwencyi dla towarzystwa „Proświta“ 502
Wniosek: w sprawie reorganizacyi krakowskiego instytutu technicznego 339
— w sprawie form. traktowania petycyi m. Krakowa o toż samo 380
Mandyczewski Kornel. ksiądz gr. kat.
Interpelował: komisarza rząd. w sprawie ustanowienia lekarzy powiatowych . . . 158
Urlop otrzymał 212, 275
Męciński Józef, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi petycyjnej 15
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 72–74, 76
Przemawiał: w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Jaśle pieniędzy zapomogowych 55, 63
— przy rozprawie ogólnej w przedmiocie pożyczki krajowej z r. 1873 . . 354, 368
— przy rozprawie nad Rubr. X. B. budżetu (wydatki na budowę nowych dróg) . 470
Sprawozdawca komisyi z petycyi gminy Międzybrodzie i innych o reparacyę mostu na rzece Soli 165
Michalski Antoni, właściciel gruntów.
Wybrany: do komisyi drogowej 16
Przemawiał: w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych z Wydziału powiatowego w Jaśle pieniędzy zapomogowych 55

Strona.

Przemawiał: w sprawie petycyi gminy Jasła o przyjęcie gimnazyum tamtejszego na etat państwowy 195
— w sprawie petycyi Wydziału powiatowego w Jaśle o subwencye na budowę gimnazyum 196

O.

Oskard Jan, włościanin.

Ozarkiewicz Jan, ksiądz gr. kat.
Wybrany: do komisyi petycyjnej 15
Urlop otrzymał 425

P.

Paszkowski Franciszek, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi adresowej 11
— do komisyi administracyjnej (zastępca przewodniczącego) 11, 18
Przemawiał: w sprawie form. traktowania wniosku rządowego o urządzeniu służby zdrowia w gminach 129
— przy rozprawie budżetowej (nad Rubr. VII. poz. 41.: zasiłek dla szkoły Czernichowskiej) 455, 456
Sprawozdawca komisyi: z wniosku o urządzenie biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . . . . 129, 139—140, 142
— z wniosku o oddaniu krakowskich szpitali w zarząd tamtejszej reprezentacyi miejskiej 269
— z petycyi mieszkańców okolic nadwiślańskich o regulacyę brzegów Wisły . 414, 415

Pawlików Teofil, ksiądz gr. kat.
Wybrany do komisyi petycyjnej 15
Interpelował Wydział krajowy w sprawie budowy drogi Żółkiew-Krystynopol . . 461
Przemawiał: w przedmiocie uzupełnienia komisyi adresowej 7
— o uzupełnienie protokołu z 5. posiedzenia sejmowego 50
— w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Jaśle pieniędzy zapomogowych 59
— przeciw utworzeniu biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . 132, 138
— ku poparciu własnych wniosków o zaprowadzenie języka ruskiego w dwóch lwowskich szkołach . . . . . 176, [96]
— przy rozprawie nad petycyą wydziału powiatowego Kolbuszowskiego, w sprawie asenterowania żydów 184, 187
Wniosek: o zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego 1) w wyższych klasach gimnazyum akademickiego, 2) w szkole głównej t. z. grecko-katolickiej we Lwowie . 155

Pełech Jan, ksiądz gr. kat.
Pismo sądu karnego w sprawie śledztwa przeciw ks. Pełechowi 32

Pfeiffer Emil, dr. praw, adwokat.

Pietruski Oktaw, c. k. Radca wyższego sądu kraj. (członek Wydziału krajowego).
Przemawiał: w sprawie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . 142
— w sprawie petycyi Hupczyca o veniam studiorum 163
— w sprawie petycyi Zawałkiewicza o posadę przy Wydziale krajowym . . . 164
— przy rozprawie nad wnioskiem o uregulowanie etatu i płac urzędników i sług przy Wydziale krajowym 291, 300, 301, 321, 323, 324

Strona.

Przemawiał: w sprawie urządzenia krajowej szkoły leśnictwa 333
— w przedmiocie odbioru starożytnych archiwów w zarząd reprezentacji kraj.. 418, 419
— w sprawie petycyi dr. Neuhausera o podwyższenie emerytury 490
— w sprawie subwencyi dla towarzystwa „Proświta“ i pism „Nauka i Uczytel“ . 503
— w przedmiocie petycyi Przyłęckiej o pensyę dożywotnią . . . . . [3]
— w sprawie form. traktowania: sprawozdania Wydziału krajowego o pomnożenie trybunałów I. instancyi 13
— wniosków rządowych o funduszach indemnizacyjnych 67
— sprawozdań drukowanych i w Sejmie rozdanych 426
Sprawozdawca Wydziału krajowego: o czynnościach Wydziału kraj. w r. 1872/3 . 12
— z wniosku o uregulowaniu etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego . 12
— z wniosku o podwyższenie datku dla córek po ś. p. Bojarskim . . . 12, 19
— z wniosku o wyznaczeniu datku dla sierot po archiwiście Szczęsnowiczu . 12, 19
— o wyborach posłów sejmowych . . . . . 70—76, 370
— o petycyi Tytusa Zienkowicza o veniam studiorum 120
— z petycyi Karola Iwanickiego, o zaliczkę w wysokości całorocznej płacy . . 120
— z petycyi Władysława Krzeczkowskiego o zaliczkę w wysokości całorocznej płacy 121
— o petycyi Januarego Michała Olszewskiego o veniam aetatis . . . 270
Uwaga w przedmiocie kompletu przy głosowaniu 7

Pietruszewicz Antoni, ksiądz, kanonik gr. kat.
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o zniżenie cen soli (z poprawką) . 27, 28
— przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . . . 80

Piliński Konstanty, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi petycyjnej 15
Przemawiał: w sprawie rozłożenia na kraj, spłaty skradzionych z Wydziału powiatowego w Jaśle pieniędzy zapomogowych 56
Sprawozdawca komisyi: z petycyj gminy Jasła. 1) o wyjednanie przyjęcia gimnazyum tamtejszego na etat państwowy 2) o subwencyę na budowę gimnazyum tamże 194—196
— z petycyi Antoniny Praszałowiczowej o subwencyę jednorazową lub stałą . 196—198

Piotrowski Gustaw, Dr. ck. Profesor Uniwersytetu.
Wybrany: do komisyi edukacyjnej 63
Zatwierdzony rewidentem sejmowym jako zeszłoroczny 5

Podlewski Waleryan, właściciel dóbr (Zastępca członka Wydziału krajowego.)
Wybrany: rewidentem sejmowym 5, 6
Przemawiał w sprawie form. traktowania: petycyi towarzystwa gospodarskiego o założenie krajowej szkoły leśnictwa. 40
— petycyi Towarzystwa opieki narodowej o subwencyę i Zakrzewskiej o dar z łaski . 51
— petycyi Mieczysława Potockiego w sprawie archiwów akt grodzkich i ziemskich . 93
— petycyi dzierżawców teatru skarbkowskiego we Lwowie o subwencyę . . . 174

Pohorecki Feliks, właściciel dóbr.

Polanowski Stanisław, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi drogowej 16
Przemawiał: przy rozprawie nad rubr. X budżetu (drogi krajowe) o budowę drogi z Żółkwi do Krystynopola 468
Urlop: otrzymał 254

Popiel Michał, obywatel miejski.
Wniosek: o republikacyę przepisów o jura stolae . . . . . [112]

Strona.

Potocki Alfred, hrabia właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi budżetowej 15
Pukalski Aloizy Józef, baron, ksiądz biskup obrz. łac.

R.

Rutowski Klemens, Dr. praw i właściciel dóbr.
Przemawiał: w sprawie petycyi m. Tarnowa o pożyczkę na cele szkolne . . . 508
Rydzowski Andrzej, Dr. praw i adwokat krajowy.
Wybrany: do komisyi prawniczej 16
Sprawozdawca komisyi: z wniosku o księgach hypotecznych 214, 247—250, 255—259, 262 265—268
— z petycyi Towarzystwa prawników lwowskich w przedmiocie poprawnego tłómaczenia ustaw powszechnych na język polski 412
Rylski Eustachy, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi prawniczej 16

S.

Sapieha Adam, książe, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi edukacyjnej 52
Przemawiał: w przedmiocie budowy pralni i łazienek w lwowskim szpitalu . 445, 448,
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Pawlikowa o języku wykładowym w wyższych klasach lwowskiego gimnazyum akademickiego . . . . . [86]
Sprawozdawca komisyi: z wniosku o urządzenie krajowej szkoły leśnictwa . 332, 334 335, 340, 347—350
Sapieha Leon, książe, właściciel dóbr, (Marszałek krajowy).
Przemowa przy zagajeniu sesyi sejmowej 1
— przy zamknięciu tejże sesyi . . . . . [114], [115]
Zawiadomienie Izby o przyjęciu deputacyi Sejmu przez Najj. Pana 42
Wspomnienie o zmarłych członkach Sejmu 5
Sawczyński Zygmunt, Dyrektor seminaryum nauczycielskiego.
Wybrany: członkiem komisyi adresowej 7
— do komisyi edukacyjnej 52
Przemawiał: w sprawie subwencyi dla Towarzystwa „Proświta“ i pism: Nauka i Uczytel 502, 504
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Pawlikowa o zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie . . [83]
Wniosek: w przedmiocie utworzenia drugiej osobnej szkoły realnej we Lwowie i uzasadnienie tegoż . . . . . 170, 204—205
Sembratowicz Józef, ks. Dr. teologii arcybiskup lwowski, metropolita halicki obrz. gr. kat.
Serwatowski Maciej Zenon, właściciel dóbr.
Mianowany a następnie zatwierdzony sekretarzem sejmowym 1, 5
Wybrany do komisyi petycyjnej 15
Sprawozdawca komisyi: z petycyj o ustanowienie posterunków żandarmeryi w Łące i w Czchowie . . . . . 166—168
— z petycyi Dr. Lecha o wypłatę reszty należytości za dostarczenie krowienki 191, 193
— z petycyi Dr. Dobieszewskiego o zakupienie jego broszury traktującej o szczepieniu ospy 194

Strona.

— z petycyi Zygmunta Sidorowicza o subwencyę dla kształcenia się w malarstwie 206, 208
— z petycyi Towarzystwa gospodarskiego o nadanie profesorom szkoły Dublańskiej prawa do emerytury . . . . . 409—411

Siemieński-Lewicki Wilhelm, hrabia, właściciel dóbr.
Urlop otrzymał 5, 202

Siwiec Antoni, włościanin.
Wniosek; o uznanie za krajowe dróg powiatowych: Międzybrodzkiej, Połhorskiej i Pietrasińskiej i uzasadnienie ustne tego wniosku 28, 68
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o zmianę ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 385

Skrzyński Ludwik, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi budżetowej 15
Urlop: otrzymał 5

Skwarczyński Paweł, Dr. praw, adwokat krajowy (członek Wydziału krajowego).
Wybrany: do komisyi gminnej (sekretarz) 11, 42
Przemawiał: o wybór osobnych komisyj dla sprawy wykupna propinacyi, dla spraw administracyjnych i osobnej komisyi prawniczej 10, 14
— w przedmiocie wniosku o zniesienie rad szpitalnych 21
— w przedmiocie uzupełnienia protokołu z 5 posiedzenia sejmowego . . . 50
— w sprawie rozłożenia na kraj, spłaty skradzionych z Wydziału powiatowego Jasielskiego pieniędzy zapomogowych 60
— za utworzeniem biura statystycznego przy Wydziale krajowym 136
— w sprawie petycyj o przeniesienie siedziby starostwa z Birczy do Dobromila . 189
— w sprawie zmiany ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 390, 399
— w sprawie subwencyi dla pism: Uczytel i Nauka 504
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Pawlikowa o języku wykładowym w wyższem gimnazyum akademickiem we Lwowie . . . . . [91]
— w sprawach formalnego traktowania 43, 213
— imieniem Wydziału kraj. przy rozprawie nad urządzeniem krajowej szkoły leśnictwa (z poprawkami) 340, 341, 347
Sprawozdawca Wydziału krajowego z wniosków: o utworzenie okręgów gminnych; o wykupnie prawa propinacyi; o utworzenie biura statystycznego przy Wydziale krajowym 10
— o reformę ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi towej 11
— o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków . 19, 44—48
— o zezwolenie innym gminom na pobór wyższych dodatków do podatków tudzież innych opłat na pokrycie potrzeb gminnych 32—38, 122—124, 176—178, [62]—[70]
— w przedmiocie rozłączenia osad Dziewięcierz i Einsingen . . . . 69—70
— w sprawie rozłączenia miasta Biecza od jego przedmieść . . . . . [61]

Słonecki Zenon, właściciel dobr.
Wybrany do komisyi petycyjnej 15
Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 71, 76
Interpelował komisarza rządowego w przedmiocie kompetencyi władz administracyjnych w sporach gospodarzy rolnych i leśnych z ich najemnikami 212

Strona

Sprawozdawca komisyi z petycyj: M. Nowakowskiej o pozostawienie nadal subwencyi na wychowanie dzieci 161
— gminy Krasnostawiec o zniesienie uchwały Wydziału krajowego w przedmiocie używania pastwiska 162
— o przeniesienie siedziby starostwa z Birczy do Dobromila 188
— w przedmiocie zapomogi na restauracyę ikonostasa w Nawaryi 189
— gminy Mutno o zapomogę 190
— Tarnowskiego Towarzystwa muzycznego o subwencyę na szkołę muzyki . 190—191
— gmin Mizunia, Nowoszyna i Wełdzirza o pozwolenie pobierania ropy solnej dla bydła, i o zniesienie monopolu soli . . . . . 205—206
— Jana Semkowicza o zapomogę 206

Smarzewski Seweryn, właściciel dobr.
Wybrany do komisyi gminnej.
Urlop otrzymał.

Smolka Franciszek, Dr. praw, adwokat krajowy (Członek Wydziału kraj).
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem Wydziału kraj. o pomnożenie liczby trybunałów I. instancyi 77, 81, 94, 95, 100, 103, 104, 107
— przy rozprawie nad petycyą Wydziału powiatowego kolbuszowskiego w sprawie asenterowania żydów 186
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hypotecznych 215—219, 226—228, 250, 259, 260—262
— przy rozprawie nad Rubr. XII. budżetu na r. 1874 (wydatki na szupaśnictwo) . 493
Sprawozdawca Wydziału krajowego z wniosków: o zniżeniu cen soli 13, 25—28
— o ustanowienie nowych trybunałów I. instancyi 14
— o dodatku do sejmowej ordynacyi wyborczej 18
— o dodatkowym preliminarzu utrzymania żandarmeryi 150
Wniosek o zaniechanie czytania w izbie sprawozdań drukowanych i rozdanych . . . 426

Spławiński Jan, c. k. Radca sądowy.
Wybrany: do komisyi prawniczej 16
— do komisii dla spraw górnictwa (sekretarz) 175, 255
Zatwierdzony rewidentem sejmowym jako zeszłoroczny 5
Przemawiał: w sprawie rozłożenia na kraj, spłaty skradzionych z Wydziału powiatowego w Jaśle pieniędzy zapomogowych 55, 56, 61
— w przedmiocie pomnożenia trybunałów I. instancyi 106, 108, 111
— w sprawie petycyi Towarzystwa muzycznego w Tarnowie o subwencyę . . 190
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hipotecznych . 219—220, 256
— w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 297, 308, 312, 317, 318, 323
— przy rozprawie nad wnioskiem p. Krzeczunowicza o wykupnie prawa propinacji [111]
— w sprawie form. traktowania: wniosku p. Szczepańskiego o ogólnej asekuracji 146
— petycyi o regulacyę brzegów Wisły 254
Sprawozdawca komisyi: z wniosku do ustawy na przypadek kondemnaty posła 118, 119
— z własnego wniosku o potrzebie poszukiwań górniczych w Galicyi . . . 374
Wniosek: o potrzebie poszukiwań górniczych w Galicyi i przemowa ku uzasadnieniu tego wniosku 124, 160

Stupnicki-Saturnus, Jan, ksiądz biskup gr. kat.
Przedstawiony przez Namiestnika jako zastępca Marszałka sejmowego . . . 2

Strona.

Wybrany członkiem deputacji do Najj. Pana 6
— do komisyi edukacyjnej 52
Przewodniczył Sejmowi w zastępstwie Marszałka . . . . . 377, [19], [39]

Szaszkiewicz Grzegorz. ksiądz, kanonik gr. kat.

Przemawiał: w sprawie petycyi dr. Lecha o wynagrodzenie za dostarczanie krowienki . 193

Szczepański Mieczysław, c. k. Starosta.

Wybrany: do komisyi petycyjnej 15
— do komisyi administracyjnej 118
Zatwierdzony rewidentem sejmowym (jako zeszłoroczny) 5
Przemawiał: w sprawie form. traktowania pisma sądu karnego w przedmiocie śledztwa przeciw p. Pełechowi 32
— jako sprawozdawca komisyi: z petycyi Kolbuszowskiej Rady powiatowej o zniesienie opłat spadkowych . . . . . 178—179
— z petycyi tejże Rady powiatowej w sprawie asenterowania żydów 183
— z petycyi Przemyskiej Rady powiatowej o zaprowadzenie przymusu asekuracyjnego 280
— z petycyi Stańczuka w przedmiocie sprzedaży soli 280
— z petycyi gminy Kłodne o odłączenie od gminy Męciny 280
— w sprawie ugody z gminą m. Lwowa o stosunek tejże do lwowskiego szpitalu powszechnego . . . . . 371—372
— z petycyi Miecz. Potockiego w przedmiocie archiwów akt starożytnych 415—420
Wniosek o zaprowadzenie ogólnej przymusowej asekuracyi od pożaru, i przemowa ku uzasadnieniu tego wniosku i o form. traktowaniu onego . . . . 67. 145—146

Szeliski Kaźmierz, właściciel dóbr.

Sprawdzenie wyboru na posła i przyrzeczenie poselskie 72, 76

Szemelowski Juljan, c. k. Notaryusz (zastępca członka Wydziału krajowego.)

Wybrany do komisyi petycyjnej 15

Szeptycki Jan, właściciel dóbr.

Zatwierdzony rewidentem sejmowym jako zeszłoroczny 5

Szott Władysław, włościanin.

Szujski Józef, właściciel dóbr.

Wybrany do komisyi edukacyjnej 52
Przemawiał: w sprawie odbioru starożytnych archiwów w zarząd reprezentacyi krajowej 417
— przy rozprawie nad Rubr. X. lit. B. budżetu na r. 1874 (nowe drogi) . . 474
— przy rozprawie nad petycyą Przyłęckiej o dożywotną zapomogę . . . . [4]
Sprawozdawca komisyi: z petycyi miasta Sanoka o utworzeniu gimnazyum tamże . 412
— z petycyj Towarzystwa pedagogicznego i nauczycieli okręgu kołomyjskiego o zmianę tytułu II. ustawy szkolnej z 2. maja 1873 413
— z wniosku p. Pawlikowa w sprawie języka ruskiego w wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie . . . . . [80], [89], [95], [96]
Wniosek w sprawie reorganizacyi instytutu technicznego w Krakowie 339

Szumańczowski Ludwik, właściciel dóbr.

Wybrany do komisyi propinacyjnej (zastępca przewodniczącego) 11, 29

Szurlej Stanisław, włościanin.

Szymonowicz Grzegorz, ksiądz, arcybiskup obrz. orm.

Usprawiedliwił nieobecność swoją w Sejmie 5

Strona.

Simonowicz Jakób, radca wyższego sądu krajowego, zastępca komisarza rządowego w Sejmie.
Przedstawiony Sejmowi 214
Przemawiał przy rozprawie nad §. 23 projektu o urządzeniu ksiąg hipotecznych 264, 265

T.

Tarnowski Jan, hrabia, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi dla spraw tyczących się górnictwa 175
Tarnowski Stanisław, hrabia, c. k. profesor Uniwersytetu.
Wybrany do komisyi edukacyjnej 52
Tettmajer Adolf, właściciel dóbr.
Interpelował komisarza rządowego w przedmiocie wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wojska w r. 1849 w okolicy Nowego Targu 383
Przemawiał: w sprawie ustanowienia nowych trybunałów I. instancyi 93
Torosiewicz Emil, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi propinacyjnej 11
Zatwierdzony rewidentem sejmowym jako zeszłoroczny 5
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o wykupnie prawa propinacyi . . [102]
Trzecieski Franciszek, właściciel dóbr.
Przemawiał: w sprawie form. traktowania wniosku p. Szczepańskiego o ogólnej asekuracyi obowiązkowej 146
Urlop otrzymał 41
Turczyn Jan, naczelnik gminy.
Wybrany do komisyi gminnej 11
Tyszkowski Józef, właściciel dóbr.
Przemawiał: przy rozprawie nad projektem wykupna prawa propinacyi . [101], [110]

W.

Weigel Ferdynand, Dr. praw, sekretarz izby handlowej.
Wybrany: do komisyi budżetowej 15
Przemawiał: za utworzeniem biura statystycznego przy Wydziale krajowym 137
— przy rozprawie nad wnioskiem o uregulowanie etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 294, 300, 304, 306, 312, 314, 315, 317, 319
— w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu . . 408
— w sprawie petycyi Dr. Neuhausera o podwyższenie emerytury . . . 489, 491
— przy rozprawie nad wnioskiem rządowym o zastosowanie powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [15] [22] [31]
Sprawozdawca komisyi: o zamknięciu rachunków funduszu kraj. za r. 1872 376—377
— z petycyi m. Krakowa o umorzenie zaliczki danej na wydatki w czasie cholery . [2]
— z petycyi Przyłęckiej o pensyę dożywotnią . . . . . [3], [4]
Urlop otrzymał 52
Weissmann Edward, właściciel dóbr.
Wybrany: do komisyi budżetowej (sekretarz) 15, 32
Sprawozdawca komisyi budżetowej z preliminarza funduszów samoistnych na r. 1874 [7] [8]
Wniosek: iżby szkody wyrządzone przez myszy polne zaliczone były do szkód tego rodzaju, które uprawniają do żądania opuszczenia podatków 420

Strona.

Wereszczyński Józef, Dr. praw, właściciel dóbr. (zastępca członka Wydziału kraj.)
Mianowany a następnie zatwierdzony sekretarzem sejmowym 1, 5
Wybrany członkiem Wydziału krajowego 414
Przemawiał: o wybranie osobnej komisyi budżetowej 11
— w sprawie form. traktowania kilku petycyj 40
— przy dyskusyi nad wnioskiem p. Gniewosza o reformę rachunkowości w Wydziale krajowym . . . . . [74]
— przy rozprawie nad wnioskiem o wykupnie prawa propinacyi . . . [109]
Odpowiadał imieniem Wydziału kraj. na interpelacyę p Gniewosza w sprawie zamknięć rachunkowych funduszów krajowych . . . . . [326] [330]
Sprawozdawca Wydziału kraj.: z wniosków o budżecie krajowym na r. 1874 i o zamknięciu rachunków za r. 1872 11
— z wniosku o sprzedaż realności funduszu policyjnego krajowego . . 426, 427, [38]

Wesołowski Józef, Dr. praw adwokat krajowy.
Wybrany do komisyi prawniczej 16
Zatwierdzony rewidentem sejmowym (jako zeszłoroczny) 5
Interpelował komisarza rząd. w przedmiocie środków zaradczych przeciw zawleczeniu zarazy bydła . . . . . [33]
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o pomnożenie trybunałów I. instancyi . . 86
— w sprawie petycyi Kolbuszowskiego Wydziału powiatowego w przedmiocie asenterowania żydów 187
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hypotecznych . . 236—238
— w sprawie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 298, 324
Urlop otrzymał 10

Wężyk Leonard, właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi propinacyjnej 11
Sprawdzenie wyboru i przyrzeczenie poselskie 70, 76
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskem o urządzenie krajowej szkoły leśnictwa 342, 346
— przy rozprawie nad Rubr. X lit. B. budżetu (budowy nowych dróg) . . 469, 471
— w sprawie petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo książek szkolnych . . 496
— przy rozprawie nad wnioskem o wykupnie prawa propinacy [105] [109] [110] [111]
Odpowiadał na zapytanie p. Grossa o stanie prac komisyi propinacyjnej . . . 339

Wierzchlejski Franciszek Ksawery, J. E. ksiądz arcybiskup metropolita lwowski obrz. łac.

Wiśniowski Jan, włościanin.

Włodek Maciej, włościanin.

Wodzicki Henryk, hrabia właściciel dóbr.
Wybrany do komisyi propinacyjnej (przewodniczący) 11, 29
— do komisyi budżetowej (przewodniczący) 15, 32
Przemawiał: w sprawie form. traktowania sprawozdań i wniosków Wydziału kraj. . 10
— za wnioskiem Wydziału krajowego o zmianę ustawy o radach szpitalnych . 22
— w sprawie petycyi o ustanowienie w Łące posterunku żandarmeryi . . . 166
— w sprawie petycyi Kolbuszowskiego Wydziału powiatowego o subwencyę rządową na założenie kasy zaliczkowej 282
— w sprawie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału kraj. 291, 311, 321, 322

Strona.

Przemawiał: w sprawie urządzenia szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie . . 375
— w sprawie wniosku p. Króla o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich . 434
— imieniem komisyi budżetowej: o wzmocnienie tejże o dwóch członk. 63
— o wygotowaniu niektórych sprawozdań komisyi 466
— przy rozprawie nad Rubr. X lit. B. budżetu (budowa nowych dróg) . . . 470
— w sprawie form. traktowania wniosku o sprzedaż realności funduszu policyjnego . 427
— imieniem Sejmu z podziękowaniem dla Marszałka przy zamknięciu sesyi sejmowej . . . . . [114]
Sprawozdawca komisyi z wniosków o pożyczce krajowej z r. 1873 351, 363—366 367, 368—370

Wodzicki Ludwik, hrabia, właściciel dóbr.

Wybrany: członkiem deputacyi do Najj. Pana 7
— do komisyi budżetowej 15
Przemawiał: w sprawie petycyi Dr. Lecha o wynagrodzenie za dostarczanie krowienki 192
— w sprawie petycyi kilku gmin o uwolnienie ich od zaległości z tytułu budowy drogi z Rzeszowa do Ujazdowa 199
— w sprawie form. traktowania petycyi gmin Brzezanki, Żarnowa i Gdowa . . 287
— w sprawie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego . 322
— w sprawie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu 447
— w sprawie zastosowania ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . [30] [31]
— w sprawie wniosku p. Gniewosza o reformę rachunkowości w Wydziale krajow. [75]
— w sprawie wniosku p. Krzeczunowicza o wykupnie prawa propinacyi . . [109]
Sprawozdawca komisyi z wniosków o budowie domu obłąkanych w Kulparkowie 442—444
Urlop otrzymał 10

Wolański Erazm,

Przemawiał: w sprawie formalnego traktowania spraw budżetowych, tudzież sprawozdań Wydziału kraj. o zmianach ustawy gminnej, drogowej tudzież sprawy wykupna propinacyi 16, 28
— w przedmiocie udzielania urlopów członkom Sejmu 52
— przy rozprawie nad wnioskiem o urządzeniu ksiąg hipotecznych 238
— w sprawie budowy mostu na Dniestrze pod Zaleszczykami 271
— w sprawie wniosków o zmianę ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 386
— przy rozprawie nad rubr. X. lit. B. budżetu (o drogę Krzywcza-Borszczów) 470

Wolański Mikołaj, właściciel dóbr.

Wybrany rewidentem sejmowym (jako zeszłoroczny) 5

Z.

Zakliński Aleksy, ksiądz gr. kat.

Zatwierdzony rewidentem sejmowym (jako zeszłoroczny) 5
Interpelował komisarza rząd. w przedmiocie nieprawnego postępowania starosty w Żółkwi względem zwierzchności gminnej w Butynach 461
— w sprawie zaniedbania nauki języka ruskiego w lwowsk. seminaryach nauczycieskich 462
Przemawiał: przy rozprawie nad wnioskiem o zniesienie cen soli 25
— w przedmiocie traktowania spraw gminnych, drogowych i propinacyjnej . . 29

Strona.

Przemawiał: w sprawie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych z Wydziału powiat. w Jaśle pieniędzy zapomogowych 60
— o zawiadamianie izby o czasie posiedzeń komisyj sejmowych 117
— przeciw urządzeniu biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . . 135
— w przedmiocie sprawozdań komisyjnych o petycyach 151
— w sprawie petycyi malarza Sidorowicza o subwencyę 207
— z powodu braku kompletu przy rozprawie o urządzeniu szkoły leśnictwa . . 335
— w sprawie formalnego traktowania projektów o zmianę ustawy gminnej, tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej 388, 389
— w przedmiocie subwencyi dla pism: Nauka, Uczytel 505, 506
Wniosek: o imienne głosowanie nad wnioskiem p. Czartoryskiego w przedmiocie bezpośrednich wyborów do Rady państwa 144
— o zamknięcie sesyi sejmowej . . . . . [100] [101] [109]

Zamojski Stefan, hrabia, właściciel dóbr.
Urlop otrzymał 66

Zawadowski Józef, ksiądz gr. kat.
Wybrany do komisyi administracyjnej 11
Sprawozdawca komisyi z wniosku Iwaniszowa o uregulowaniu handlu końmi . . . 377

Ziemiałkowski Florjan, dr. praw c. k. minister.
Urlop otrzymał 10, 254

Zyblikiewicz Mikołaj, dr. praw i adwokat krajowy.
Wybrany do komisyi budżetowej 15
— do komisyi górniczej (przewodniczący) 202, 255
Przemawiał: w przedmiocie rozłożenia na kraj spłaty skradzionych z Wydziału pow. Jasielskiego pieniędzy zapomogowych 56, 57, 61, 63
— w sprawie pomnożenia trybunałów I. instancyi 81, 88, 99, 102
— w sprawie petycyi M. Nowakowskiej o dalsze pozostawienie subwencyi na wychowanie dzieci 162
— w sprawie petycyi Dr. Lecha o wynagrodzenie za dostarczanie krowienki 192, 193
— w sprawie petycyi Ant. Praszałowiczowej o wsparcie 197, 198
— w sprawie petycyi malarza Sidorowicza o subwencyę 207, 208
— w przedmiocie wniosków o urządzeniu ksiąg hypotocznych . . 228, 244, 266, 268
— w sprawie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego 291, 298, 307, 315
— w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego 407, 408
— w przedmiocie wniosków o pożyczce krajowej z r. 1873 . . 43, 332, 363, 369
— przy rozprawie nad Rubr. X. lit. B. budżetu (wydatki na nowe drogi . . . 469
— przy rozprawie nad wnioskiem o wykupnie prawa propinacyi [107], [108], [109], [112]
— w sprawie form. traktowania: wniosku Wydziału kraj. o pokrycie lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesienie 2go piętra 113
— petycyi Dr. Neuhausera o podwyższenie emerytury, i innych petycyj . . 116, 117
— petycyj z Krakowskiego w przedmiocie ksiąg tabularnych i petycyi Wilda o pożyczkę na wydawnictwo książek szkolnych 150
— w przedmiocie sprawozdań komisyjnych o petycyach 151
— wniosku p. Jaworskiego o kolejach wicynalnych 381

Strona.

Sprawozdawca komisyi: o zamknięciu rachunków funduszu indemnizacyjnego . . 288
— z preliminarza funduszów indemnizacyjnych na r. 1874 371
— z preliminarza funduszów szkolnych na r. 1874 . . . . . 383—385
— z preliminarza funduszu krajowego na r. 1874 . . . . . 451—460
— z Rubr. XIII. tegoż preliminarza, i petycyj będących w związku . . 493—509
— z preliminarza dochodów i zestawienia tychże z wydatkami . . . . [5]—[7]
— o wniosku p. Gniewosza w przedmiocie układania budżetów i zamknięć rachunkowych funduszu krajowego . . . . . [71] [73] [74] [77] [79]

Sprawozdawca mniejszości komisyi górniczej z wniosku rządowego o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych . . . . . [11], [13], [16], [25] [32]

Ż.

Żołądź Szczepan, włościanin.

III.

Indeks przedmiotów.

III.

Indeks przedmiotów.

A.

Strona*)

Absolutorjum udzielone Wydziałowi krajowemu z rachunków za r. 1872 (obacz Budżet) 376, 377

Administracya kraju: Prośby o przydzielenie do innych okręgów administracyjnych, gmiu i t. p. (obacz: Biecz. — Dobromil. — Dziewięcierz. — Kłodne. — Kolbuszowa.— Zalesie.)

Adres. Wniosek p. Kraińskiego o wysłanie adresu gratulacyjnego z powodu 25-letniej rocznicy wstąpienia na tron Najj. Pana i o wybranie ku temu osobnej komisyi i deputacyi. (Uznany jako naglący i przyjęty) 4

Wybór komisyi i deputacyi zarządzony 5

Rezultat wyboru członków deputacyi 6, 7

Rezultat wyboru do komisyi adresowej 7

Uzupełnienie wyboru członków komisyi 11

Sprawozdanie komisyi z projektem adresu; wniosek p. Kowalskiego o przyjęcie projektu en bloc 14

Przyjęcie tego wniosku i adresu 15

Zawiadomienie Izby o przyjęciu deputacyi przez Najj. Pana i o odpowiedzi danej na adres 42

Akademia Krakowska. Uchwalenie subwencyi dla Krakowskiej Akademii umiejętności. (Rubr. VII. poz. 44. budżetu) 457

Akademicy. Petycya Towarzystwa ku niesieniu pomocy chorym akademikom we Wiedniu o udzielenie wsparcia 92

Odstąpiona z komisyi petycyjnej do administracyjnej 276

Przejście do porządku dziennego 499

Akta ziemskie i grodzkie. (obacz: Potocki).

Aktywalny dodatek. (obacz: Lekarze).

Archiwa starożytne. (obacz: Potocki).

Asekuracya od pożaru. Wniosek p. Szczepańskiego w przedmiocie zaprowadzenia ogólnego przymusu asekuracyjnego 67

*) **Liczby ujęte w znak [ ] oznaczają stronnice sprawozdań stenograficznych z dwóch ostatnich posiedzeń Sejmu.**

Strona.

Pierwsze czytanie tegoż, przemowa wnioskodawcy z żądaniem o odesłanie do Wydziału kraj. jako specvalnej komisyi 145
Wnioski pp. Gniewosza i Trzecieskiego co do formalnego traktowania 146
Odrzucenie tychże i odesłanie przedmiotu do Wydziału krajowego 147
— (obacz również: Brzesko. — Jasło. — Kolbuszowa. — Nadwórna. — Przemyśl. — Żydaczów.)

Asenterowanie żydów. (obacz: Kolbuszowa).

Ataman Stanisław. (obacz: Zalesie).

Autonomiczne władze (obacz: Jasło. — Klub postępowy. — Lwów. — Brzesko. — Brzeżanka).

B.

Babule. (obacz: Podatek.)

Baczyński Karol. Petycya o dyspensę od przekroczonego wieku w celu starania się o posadę przy Wydziale krajowym 128

Bałażowka, — Bania, — Bania berezow, — Barańczyce. (obacz: Podatek).

Bem Franciszek. Petycya o veniam studiorum 338

Benedyktynki. Petycya klasztoru Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie, o udzielenie zapomogi na umorzenie długu zaciągniętego na odbudowanie spalonej szkoły klasztornej i samegoż klasztoru 150
Sprawozdanie komisyi i przyjęcie jej wniosków bez rozpraw 411

Bereźnica szlachecka. (obacz: Podatek).

Bezpośrednie wybory. (obacz: Rada Państwa).

Będziszyna. (obacz: Tropie).

Biała. (obacz: Zalesie.)

Biecz. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie odłączenia miasta Biecza od przedmieść i utworzenia dwóch osobnych gmin administracyjnych (aleg. XCII) . . . [61]
Przyjęcie bez rozpraw wniosków Wydziału krajowego w 2 i 3 czytaniu . . . [62]

Bieńkowa Wisznia. Petycya gmin: Bienkowa Wisznia, Podhajczyki i Kupnowice, tudzież M. Kuryły i J. Szczepankiewicza z zażaleniem przeciw nadużyciom c. k. Notaryusza w Rudkach 92

Bienkówka. (obacz: Podatek.)

Biskupice radłowskie. (obacz: Radłów.)

Bistuszowa. (obacz: Podatek).

Bitumin. (obacz: Górnictwo).

Blisne, — Błonie. (obacz: Podatek).

Bobrek — Bobrowniki. Udzielenie tamtejszym obszarom dworskim prawa do poboru opłat mytniczych: (obacz: Myta).

Bochnia. Udzielenie tamtejszej Radzie powiatowej prawa do poboru opłat mytniczych (obacz: Myta).

Bojarskie. Wniosek Wydziału kraj. o podniesienie rocznego datku dla córek po śp. Bojarskim byłym sekretarzu Wydziału stanowego (all. IX.) Pierwsze czytanie i odesłanie do Wydziału krajowego 12
Uchwała w myśl wniosku 19

Strona.

Bolwiński Zygmunt. Petycya o veniam aetatis i nadanie posady konduktora drogowego . . 202

Borowa (obacz: Podatek).

Borszczów. Petycya mieszkańców tamtejszego powiatu o przyspieszenie budowy drogi z Krzywczy do Borszczowa 92

Boryczówka. (obacz: Podatek).

Bractwo cerkiewne (obacz: Drohobycz).

Brandys Stanisław. Petycya o zniesienie ustawy zezwalającej gminie Kalwaryi na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych (odesłana do Wydziału krajowego) . . 50

Breń (obacz: Podatek).

Brody. Wniosek Wydziału krajowego w sprawie zniesienia wolnocelnego okręgu brodzkiego. (Aleg. XI.) Odesłany do komisyi administracyjnej 12

Odroczenie drugiego czytania na wniosek p. Kamińskiego 151

Sprawozdanie i wnioski komisyi. (Aleg. XLII.) Telegram p. Kallira o dalsze odroczenie tej sprawy 158

Rozprawa ogólna i przyjęcie wniosków komisyi w rozprawie szczegółowej bez dyskusyi . . . . . 159—160

Pismo p. Kallira donoszące o złożeniu przezeń mandatu poselskiego w skutek uchwalenia wniosków komisyi 274

— (obacz: Kamionka. — Podatek).

Broszniów. (obacz: Podatek).

Brzesko. Petycya Wydziału powiatowego o systowanie egzekucyi za zaległe podatki rządowe o wyjednanie odpisania podatków za rok bieżący i o dostarczenie zarobku dla ludności 92

— Petycya Wydziału powiatowego o ustanowienie posterunku żandarmeryi w Czchowie 92

Załatwiona 167, 168

— Petycya Wydziału powiatowego o przymusową asekuracyę budynków plebańskich i kościelnych 380

— Petycya Wydziału powiatowego o zaprowadzenie gmin zbiorowych i nadanie Wydziałom powiatowym władzy wykonawczej 424

— (obacz: Myta).

Brzeżanka. Petycya gmin: Brzeżanka, Żarnowa i Gdowa o zaprowadzenie gmin zbiorowych o wyjednanie władzy wykonawczej dla reprezentancyj powiatowych, dalej w sprawach drogowych, podatkowych, w sprawie używania i sprzedaży soli itd. (odesłana do komisyi gminnej) 286, 287

Brzeżany. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie gminie miasta Brzeżan prawa do poboru kopytkowego . . . . . [58]

Uchwalenie ustawy . . . . . [60], [61]

— Przełożeństwo obszaru dworskiego Brzeżan i Narajowa z przedstawieniem przeciw petycyi m. Brzeżan o uzyskanie prawa poboru kopytkowego 424

Brzeźnica szlachecka. Petycya gminy o udzielenie prawa poboru wody słonej dla bydła . . 466

— (obacz: Podatek).

Budżet: Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1874 (al. V.); pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 11

Sprawozdanie komisyi i jej wnioski (aleg. LXXXII.) 451

Strona.

Uchwalenie bez rozpraw Rubr. I. lit. A poz. 1—6 wydatków (koszta reprezentacyi kraju, Sejm krajowy) tudzież lit. B. (Wydział krajowy) po odrzuceniu poprawki p. Grossa o podwyższenie płacy członków Wydziału krajowego 452

Przyjęcie bez dyskusyi rubryki II. (koszta zarządu), III. (koszta leczenia ubogich), IV. (koszta szczepienia) i V. (koszta sanitarne) . . . . . 452—453

Uchwalenie rubr. VI. (zasiłki dla zakładów dobroczynności) z dodatkiem p. Hallera do poz. 35 454

Przyjęcie według wniosków komisyi z rubr. VII. (zasiłki dla zakładów naukowych) lit. A. (stypendia) bez rozpraw 455

zaś lit. B. (zasiłki) po wyjaśnieniach do poz. 41. (szkoła Czernichowska) . 455—457

Przyjęcie bez rozpraw z rubr. VII. lit. C. (na cele naukowe i wykształcenia) poz. 44, 55, 58, 46 i 47 457

Wniosek komisyi o udzielenie spółce teatru polskiego we Lwowie subwencyi 8000 złr. i wniosek przeciwny p. Kowalskiego 457

Uchwalenie wniosku komisyi tudzież reszty pozycyj rubr. VII. . . . . 458—460

Uzhwalenie bez rozpraw rubr. VIII. (pomniki historyczne) 460

Przyjęcie bez rozpraw rubr. IX. (kwaterunkowe żandarmeryi) tudzież z rubr. X. lit. A. (Drogi krajowe, koszta zarządu) 467

Poprawka p. Polanowskiego do rubr. X. lit. B. (budowa nowych i rekonstrukcya już istniejących dróg) o budowę drogi Żółkiew-Krystynopol 468

Wniosek p. E. Wolańskiego o polecenie Wydziałowi kraj. iżby uwzględniał przy budowie dróg potrzeby wszystkich okolic kraju 470

Przyjęcie wniosków p. Wolańskiego i Polanowskiego 473

Uchwalenie pozycyi 82—88 (drogi i mosty) . . . . . 473—474

Wniosek komisyi o uchwalenie rezolucyi co do ewentualnej budowy mostu w Kadczy 474

Poprawka p. Kowalskiego do tego wniosku 475

Uchwalenie wniosku komisyi 476

Przyjęcie bez rozpraw reszty budżetu drogowego (rubr X lit. C. D. utrzymanie dróg krajowych i zasiłki dla dróg gminnych) tudzież zmiany w instrukcyi administracyjnej . . . . . 476—477

Przyjęcie bez rozpraw poszczególnych pozycyi dochodów i wydatków szpitalów głównych we Lwowie i w Krakowie . . . . . 477—480

Rezolucyie w sprawach szpitalnych (wniosek komisyi) 481

Poprawka p. Hausnera (o pomieszczeniu zakładu położnic) 484

Uchwalenie proponowanych rezolucyi a odrzucenie poprawki p. Hausnera . . 488

Przyjęcie bez rozpraw Rubr XI (dotacya dla zakładów krajowych) . . 491—492

Uchwalenie rubr. XII (szupaśnictwo) i XIII (rozmaite) . . . . . 492—493

Załatwienie petycyj będących w związku z budżetem (obacz: Niepołomice — Wadowice — Sidorowicz — Wild — Jamiński — Opieka Narodowa — Akademicy — Köstlich — Proświta — Klemertowicz — Wisłocki — Tarnów — Tropie — Jarosław — Madejski) 493—509

Załatwienie petycyj m. Krakowa o umorzenie wydatków poniesionych w czasie cholery, i Anny Przyłęckiej o pensyę dożywotnią . . . . . [2]—[4]

Przyjęcie bez rozpraw preliminarza policyi krajowej, dalej preliminarza dochodów krajowych i zebrania sumarycznego takichże dochodów i wydatków . . [5]

Uchwała finansowa na r 1874 . . . . . [6]—[7]

Przyjęcie bez rozpraw preliminarzy funduszów samoistnych . . . . [7]—[8]

Strona.

— Preliminarz dodatkowy kosztów utrzymania żandarmeryi wniesiony przez Wydział krajowy, odesłany do komisyi budżetowej 150
Załatwiony przy uchwaleniu Rubr. IX budżetu krajowego 467
— Sprawozdanie komisyi o preliminarzu funduszu szkolnego na r. 1874, jako części rubr. VII preliminarza na r. 1874 (aleg LXX) 383
Uchwalenie wszystkich rubryk, tudzież wniosków komisyi . . . . 384—385
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków za r. 1872 (aleg VI); pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 11
Sprawozdanie komisyi (aleg LXVIII i udzielenie Wydziałowi krajowemu absolutorjum z rachunków za r. 1872 . . . . . 376—377
— Interpelacya p. Gniewosza do Wydziału krajowego w przedmiocie zamknięcia rachunków funduszów krajowych za r. 1872 169
Odpowiedź Wydziału krajowego . . . . . 326—330
Wniosek naglący p. Gniewosza o odesłanie interpelacyi jego i odpowiedzi Wydziału krajowego do komisyi budżetowej 330
Cofnięcie drugiej części, a odrzucenie nagłości reszty tego wniosku w imiennem głosowaniu . . . . . 331—332
Pierwsze czytanie wniosku p. Gniewosza, przemowa wnioskodawcy i odesłanie wniosku do komisyi budżetowej . . . . . 372—374
Zawiadomienie o wygotowaniu wniosków komisyi 466
Sprawozdanie komisyi budżetowej z wnioskiem przejścia do porządku dziennego . [71]
Uchwalenie przejścia do porządku dziennego . . . . . [78]
— Wniosek p. Gniewosza o polecenie Wydziałowi krajowemu, ażeby na przyszłą sesyę przedłożył wnioski o uregulowaniu rachunkowości i administracyjnej kontroli . . . . . [71]
Wniosek p. Zyblikiewicza o odrębne traktowanie tego wniosku . . . [73]
Wniosek p. Adama Sapiehy o uznanie wniosku tego za nagły . . . . [74]
Uchwalenie wniosku p. Zyblikiewicza . . . . . [78]
— Petycye o zapomogi, pożyczki itp. będące w związku z budżetem; obacz: Akademicy. Benedyktynki. — Ciemnych zakład. — Czemeryńska. — Dobieszewski. — Drozdowski. — Dyurniści. — Głuchoniemych zakład. — Gródek. — Gromnicka. — Jamiński. — Jarosław. — Jasło. — Kisielewski. — Klemertowicz. — Kolbuszowa. — Köstlich. — Kraków. — Lech. — Maćkowice. — Madeyski. — Mutne. — Muza. — Muzyczny Instytut. — Myszkowski. — Nauczycielki. — Nawarya. — Neuhauser. — Niepołomice. — Nowakowska. — Nowy Sącz. — Opieka narodowa. — Pawulski. — Pietraszewski. — Praszałowicz. — Proświta. — Radomyśl. — Semkowicz. — Sidorowicz. — Straż ochotnicza. — Swierzbiński. — Swoboda. — Taniaczkiewice. — Tarnów. — Teatr. — Towarzystwo gospodarskie. — Tow. muzyczne. — Tow. pedagogiczne. — Trinczer. — Tropie. — Wadowice. — Wild. — Wisłocki. — Wojna. — Wołczyszczowice. — Woźniakowski. — Zakrzewska).

Budyłów — Bujaków (obacz: Podatek).

Bukaczowce — Busk udzielenie prawa poboru opłat mytniczych (obacz: Myta).

Strona.

Buiowce — Burzyn (obacz: Podatek).

Butyny. (obacz: Interpelacya p. Zaklińskiego).

Bydło. Zaraza na takowe. (obacz: Interpelacya p. Wesołowskiego).

C.

Cerkiewny majątek (obacz: Drohobycz).

Chlewiska. Chmielowa. (obacz: Podatek)

Cholera. (obacz: Dąbrowa — Kraków).

Chomrańce. (obacz: Kłodne).

Chorzelów. (obacz: Podatek).

Chrzanów. Petycya Wydziała powiatowego w przedmiocie zaprowadzenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych 254

— (obacz: Myta).

Chyszów. (obacz: Podatek).

Ciemnych zakład. Petycya Dyrekcyi o podwyższenie rocznej dotacyi dla zakładu ciemnych we Lwowie na 2000 zł. 158

Załatwiona przy rozprawie budżetowej (rubr. VII. poz. 43) 457

Cło. Zniesienie wolnocłowego okręgu (obacz: Brody).

— (obacz: Górnictwo).

Cmętarz izraelicki (obacz: Kamionka).

Cwitowa. Cyranka. Czajkowa. (obacz: Podatek).

Czarny Dynajec. Petycya gminy o przywrócenie napowrót siedziby Sądu powiatowego przeniesionego do Nowego Targu. (Przekazana komisyi administracyjnej) . . 50, 51

Czchów. (obacz: Brzesko).

Czemeryńska Filipina. Petycya o subwencyę dla jej zakładu naukowego żeńskiego . . . 150

Czermin. Czernelica. (obacz: Podatek).

Czernichowska szkoła rolnicza. (obacz: Towarzystwo gospodarskie).

Czortków. Petycya Wydziału powiatowego o uznanie za krajową drogi z Czortkowa do Budzanowa i postawienie mostu na rzece Seret 424

Czudec. (obacz: Podatek).

Czytanie sprawozdań. Wniosek p. Smolki by drukowanych sprawozdań komisyjnych dla braku czasu nieczytano w Izbie (upadł) , ... 426

D.

Dąbki (obacz: Podatek).

Dąbrowa. Petycya Wydziału powiatowego o uchwalenie środków przeciw cholerze (odesłana do komisyi administracyj) 50, 51

— Petycya tegoż, o rozpoczęcie budowy drogi Tarnowsko-Dąbrowsko-Szczucińskiej z początkiem r. 1874 (odesłana do komisyi drogowej) 50, 51

— Petycya tegoż, o zaprowadzenie ksiąg hipotecznych dla mniejszych posiadłości przy sądach powiatowych 274

— (obacz: Podatek).

Strona.

Dąbrówka infułacka i Szczepanowska, — **Debelówka** (obacz: Podatek).

Dębica. Przejście do porządku dziennego nad prośbą tamtejszego skarbu o udzielenie prawa poboru opłat mytniczych . . . . . [53]

Demycze (obacz: Podatek).

Deputacya, (obacz: Adres).

Deręgowska Huta, (obacz: Wulka Tanewska),

Dewinkulacya renty państwowej należącej do funduszów samoistnych. Polecenie dane w tej mierze Wydziałowi krajowemu . . . . . [8]

Dobieszewski Zygmunt. Petycya o zakupienie odpowiedniej ilości egzemplarzy broszury jego o szczepieniu ospy, lub o rozesłanie jej do nabycia z należytem poparciem . . 92
Załatwiona 194

Dobrków, Dobrynia, (obacz: Podatek).

Dobromil. Petycya urzędu gminnego o przeniesienie siedziby c. k. Starostwa powiatowego z Birczy do Dobromila 116
Wniosek komisyi petycyjnej o umieszczenie takowej, tudzież dwóch następnych w tejże sprawie na porządku dziennym (przyjęty) 175
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski, poprawka p. Gniewosza 188
Przyjęcie wniosków komisyi według poprawki p. Gniewosza 189
— Petycya gmin dawnego powiatu Dobromilskiego tej samej treści jak poprzednia (załatwiona razem z poprzednią i następną petycyą) 116, 189
— Petycya właścicieli obszarów dworskich byłego powiatu Dobromilskiego o przeniesienie siedziby Starostwa do Dobromila lub o odpowiednią zmianę terytoryalną tegoż powiatu (załatwiona z dwoma poprzedniemi) 116, 189

Dodatek aktywalny, (obacz: Lekarze).

Dodatki do podatków, (obacz: Podatek).

Dołhe, Dołbopole, Dołszka, Domacyna, (obacz: Podatek).

Drabinianka, (obacz: Zalesie).

Drogi. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy drogowej z r. 1866 (aleg. XII.) pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi drogowej 12
Wniosek p. E. Wolańskiego o sposobie traktowania tej sprawy (uchwalony) 28, 29
(Pozostało nie załatwione).
— Wniosek p. Siwca o uznanie za krajowe dróg powiatowych: Międzybrodzkiej, Połhorskiej i Pietrasińskiej 28
Pierwsze czytanie, przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi drogowej 67, 68
(Pozostał nie załatwiony).
— Wniosek p. Grossa, iżby petycye tyczące się dróg i mostów uwolnić od wymagań regulaminowych, t. j. iżby wnioski Wydziału krajowego o takich petycyach wnoszone były wprost z Wydziału krajowego przez jego członków (uchwalony) 277
— Wniosek nagły p. Jaworskiego w sprawie budowy kolei wincynalnych, przemowa wnioskodawcy ku uzasadnieniu nagłości wniosku 381
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 382, 383
Zawiadomienie o wygotowaniu sprawozdania komisyi 466
(Pozostał niezałatwiony).
— **Uchwały** powzięte przy rozprawie nad rubr. X. budżetu krajowego na r. 1873. (o wydatkach na drogi) obacz: Budżet . . . . . 468—477

Strona

— Sprawy drogowe rozbierane przy rozprawie nad pożyczką z r. 1873 . . 351—370
— (obacz również: Interpelacya p. Pawlikowa. — Kopytkowe. — Myta).
— (Petycye w sprawach dróg i mostów, obacz: Brzesko. — Bolwiński. — Borszczów. — Brzeżanka. — Brzeżany. — Czortków. — Dąbrowa. — Grabownica. — Gródek, — Grybów. — Jasło. — Jaworów. — Kamionka. — Kolbuszowa, — Landestreu. — Liebman. — Limanowa. — Lisko. — Lubaczow. — Melne. — Międzybrodzie. — Myszkowski. — Nisko. — Nowy Sącz. — Radłow. — Radomyśl. — Raj. — Rudnik. — Rozwadów. — Sokołów. — Stary Sącz. — Tarnobrzeg. — Tarnów. — Toczyński. — Ulanów. — Wulka tanewska. — Zalesie. — Zaleszczyki. — Zbydniów).

Drohobycz. Petycya tamtejszego bractwa cerkiewnego, o zniesienie komitetu cerkiewnego i oddanie zarządu dochodami cerkiewnemi temuż bractwu 286

Drozdowski Teodor emerytowany Dyrektor szkoły ludowej w Kętach. Petycya o zapomogę . 174

Duba. Petycya gminy o nadanie prawa pobierania ropy solnej i zniesienie monopolu soli . [38]

Dublany. Petycya komitetu c. k. Towarzystwa gospodarczego o przeniesienie na etat urzędników krajowych z prawem do emerytury, sześciu posad nauczycieli przy szkole gospodarstwa wiejskiego w Dublanach 254

Sprawozdanie komisyi i uchwalenie jej wniosków bez rozpraw . . . . 409—411

Dubowica. Durdy. (obacz: Podatek).

Dyurniści. Petycya pisarzów dziennych przy Wydziale krajowym o podwyższenie płacy . . 92

Dziecięce szpitale (obacz: Szpital).

Dzielenie gruntów. Wniosek p. Jędrzejowskiego o wypracowanie projektu do ustawy, ograniczającej dotychczasową wolność dzielenia gruntów (nieprzyszedł na porządek dzienny) 462

Dziennik praw państwa (obacz: Prawnicze Towarzystwo).

Dziewięcierz. Wniosek Wydziału kraj. w przedmiocie rozłączenia osad Dziewięcierz i Einsingen stanowiących jedną gminę (aleg. XXXI).

Pominięcie pierwszego czytania i uchwalenie ustawy w 2. i 3. czytaniu . . 69—70

E.

Egzamina ścisłe (obacz: Polskie prawo).

Egzekucya podatków (obacz: Brzesko).

Einsingen (obacz: Dziewięcierz).

Elementarne i inne szkody w rolnictwie (obacz: Mróz. — Myszy. — Tropie).

Emerytura (obacz: Neuhauser. — Pawulski).

Engelsberg. (obacz: Podatek)

Etat urzędników. (obacz: Wydział krajowy — Dublany).

Strona.

F.

Finansowa uchwała o pokryciu niedoboru funduszu krajowego na r. 1874 (powzięta przy załatwieniu budżetu) . . . . . [6]—[7]
— o pokryciu potrzeb funduszów indemnizacyjnych na r. 1874 371
Formalne traktowanie. Uchwała o uwolnienie sprawozdawców Wydziału krajowego od czytania w izbie, sprawozdań drukowanych 10
— Wniosek p. E. Wolańskiego, iżby sprawy gminne, drogowe i sprawa propinacyi traktowane były w komisyach jawnie (przyjęty) 28, 29
— Wniosek p. Grossa iżby sprawy dróg i mostów bez odsełania do komisyi były traktowane (uchwalony) 277
— Wyjaśnienia co do potrzeby trzeciego czytania przy uchwałach 325
— Odstąpienie od formalności regulaminowych przy uchwalaniu adresu do Naj. Pana 6, 14
Freblowska szkoła (obacz: Pietraszewski)
Fundusze samoistne (niedotowane) załatwienie preliminarzy na r. 1874 . . . [7]—[8]
Fundusze szkolne. Uchwalenie preliminarza na r. 1874 jako części budżetu (rubr. VII) tudzież rezolucyj dla Wydziału krajowego . . . . . 383—385

G.

Garbek. Gawłuszowice (obacz: Podatek)
Gdów (obacz: Brzeżanka)
Gembiczyna Petycya gmin Gembiczyna, Głobikowa i Głobikówka o odpisanie zapomogi rządowej z r. 1846 158
Załatwiona 377
Geologiczne poszukiwania (obacz: Górnictwo)
Gierowa (obacz: Tropie)
Gimnastyka (obacz: Medejski).
Gimnazyum (obacz: Jasło—Język (polski i ruski).—Sanok.—Tarnów.—Wadowice)
Glinna. Udzielenie obszarowi dworskiemu prawa poboru myta, (obacz: Myta)
Głobikowa Głobikówka. (obacz: Gembiczyna)
Głosowanie imienne. Nad wnidskem p. Czartoryskiego w sprawie wyborów do Rady Państwa 144
— Nad nagłością wniosku p. Gniewosza o odesłanie jego interpelacyi i odpowiedzi Wydziału krajowego do komisyi 331
Głów (obacz: Radłów)
Głochoniemych zakład. Petycya Dyrekcyi tegoż, o przyjęcie płac nauczycieli tego zakładn na fundusz krajowy 202
Głuszków (obacz: Podatek)
Gmina. Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem o utworzenie okręgów gminnych (aleg. I.) odesłane do komisji gminnej 10
Wniosek p. E. Wolańskiego o sposobie traktowania tej sprawy (przyjęty) 28, 29
Oświadczenie p. Bauma imieniem komizyi, iż takowa dla krótkości czasu dotyczącego sprawozdania Sejmowi przedstawić nie może 385

Strona.

— Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem o reformę ustawy gminnej, tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej (aleg. IV.) pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi gminnej 11
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski. Rozprawa ogólna nad nowelą lit. *A* . . 385
Wniosek p. Siwca o przejście do porządku dziennego nad tą nowelą . . . 385
Wniosek p. Lisiewicza o przejście do porządku dziennego nad całym elaboratem komisyi 385
Wniosek p. Zaklińskiego o otworzenie ogólnej rozprawy nad wszystkiemi przez komisyę proponowanemi nowelami (upadł) 388
Usunięcie się p. Zaklińskiego i towarzyszy od dalszych rozpraw . . 389, 392
Wniosek p. Antoniewicza o przejście do porządku nad sprawozdaniem komisyi . 390
Odrzucenie wniosków o przejście do porządku dziennego 392
Głos komisarza rządowego do art. I. noweli *A.* i uchwalenie całej noweli w drugiem i trzeciem czytaniu według wniosku komisyi 393
Poprawka p. Fruchtmana do noweli *B.* (przyjęta) 394
Zastrzeżenie komisarza rządowego do projektu zmiany §. 51 ustawy o reprezentacyi powiatowej 395
Uchwalenie noweli *B.* według wniosku komisyi 401
Przyjęcie bez rozpraw (en bloc) nowel *C, D, E, F, G, H* . . . . 401—403
— Wniosek p. Bauma o wcielenie do związku gmin właściwych takich obszarów dworskich, które powstały po wejściu w życie ustawy z 1. listopada 1868 i nie opłacają nad 100 złr. podatku 378
Pierwsze czytanie, przemowa wnioskodawcy i odesłanie do Wydziału krajowego 429
— Wniosek p. Krzeczunowicza o wybranie dla spraw gminnych osobnej komisyi z 9 członków (przyjęty) 10
Wybór tej komisyi i wypadek wyboru 11
— Petycye i inne sprawy w związku będące (obacz: Brzesko. — Brzeżanka. — Jasło. — Klub postępowy. — Kolbuszowa. — Mężowie zaufania. — Myślenice. — Pisarze gminni.)

Golęczyna. Goleszów (obacz: Podatek).

Gorlice. Petycya Wydziału powiatowego o urządzenie urzędów hipotecznych dla dóbr tabularnych przy sądach kolegjalnych 174
Załatwiona 266

Górnictwo. Przedłożenie rządowe o zmianie terytoryalnej, jurysdykcyi sądów górniczych (wniesione do laski marszałkowskiej) 3
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi prawniczej 43
Sprawozdanie komisyi (aleg. LVII) i uchwalenie jej wniosków 279
— Przedłożenie rządowe o zastosowanie ustawy górniczej do minerałów żywicznych (wniesione do laski marszałkowskiej) 150
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi górniczej 213
Sprawozdanie komisyi (większości i mniejszości, aleg. LXXXV). Rozprawa ogólna [11] [29]
Wniosek p. Zyblikiewicza o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem większości . . . . . [16]
Przyjęcie tego wniosku i rozprawa szczegółowa . . . . . [30]
Przyjęcie en bloc wniosku mniejszości komisyi na wniosek p. Grocholskiego . [30]
— Wniosek p. Wodzickiego o podwyższenie cła od przywozu nafty . . [30]
Odrzucenie tego wniosku . . . . . [32]

Strona.

— Wniosek p. Spławińskiego o potrzebie poszukiwań geologicznych w Galicyi za pomocą głębokich wierceń 124
Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odesłanie wniosku do osobnej komisyi z 5 członków 161
Wybor tej komisyi i rezultat wyboru 170, 175
Uzupełniający wybór, rezultat takowego i ukonstytuowanie się komisyi 200, 202, 255
Sprawozdanie komisyi i uchwalenie jej wniosków bez rozpraw 374
— Szkoła górnicza, (obacz: Techniczny Instytut).
Gospodarcze Towarzystwo. (obacz: Towarzystwo gosp.)
Grabówka. (obacz: Podatek).
Grabownica starzeńska. Petycya gminy o przeniesienie rogatki na drodze w Grabownicy na drogę do Dynowa 466
Gródek. Petycya gmin Gródek, Roztoki i Rożniów o subwencyę na drogę gminną z Gródka do Tropia 40
— Petycya gminy o zapomogę dla pogorzelców. Odesłana do Wydziału krajowego 466
Gromnicka Julia wdowa po nauczycielu. Petycya o wsparcie . . . . . [38]
Gruntów kommasacya. (obacz: Przemyśl. — Zaleszczyki.)
— (obacz: Dzielenie).
Gruntowe księgi. (obacz: Hipoteczne księgi).
Grybów. Petycya Wydziału powiatowego o subwencyę 9.000 zł. na drogę powiatową . . 92
— Udzielenie tamtejszej Radzie powiat. prawa do poboru myta (obacz: Myta).
Grybów. Gumniska. (obacz: Podatek).

H.

Habalina (obacz: Tropie)
Handel końmi (obacz: Konie)
Handlowa młodzież Stowarzyszenie młodzieży handlowej zaprasza Sejm do wzięcia udziału w uroczystości na pamiątkę 200 letniej rocznicy zawiązania swego (podano do wiadomości Sejmu) 41
Hawrylak, Hecznarowice. (obacz: Podatek)
Hipoteczne księgi. Przedłożenie rządowe o urządzaniu ksiąg hipotecznych wniesione do laski marszałkowskiej przez Namiestnika 2
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi prawniczej 43
Odroczenie drugiego czytania 208
Sprawozdanie komisyi (aleg LIV) i sprostowanie myłek drukarskich . . . 214
Rozprawa ogólna . . . . . 215—250
Poprawka p. Smolki z wnioskiem o odesłanie do komisyi . . . 215—219
Poprawki zapowiedziane przez posła Madejskiego 221
Wniosek p. Kowalskiego o przyjęcie en bloc całej ustawy . . . . 222—226
Wniosek p. Krzeczunowicza . . . . . 231—235
Brzmienie tego wniosku i odrzucenie onego, tudzież wniosku p. Smolki . . 250
Rozprawa szczegółowa Poprawka p. Madejskiego do § i jej uzasadnienie . . 255
Odrzucenie takowej i przyjęcie § 1 według wniosku komisyi 259
Wniosek p. Kowalskiego o przyjęcie reszty ustawy en bloc 259
Zapowiedzenie poprawek do §§ 3 i 23 (p.p. Smolka i Krzeczonowicz) . . 259
Wniosek p. Kowalskiego by dyskutowano tylko te §§. do których zapowiedziane poprawki (przyjęty) . . . . . 259—260

Strona.

Poprawka p. Smolki do § 3 (nieprzyjęta) 260, 262
Poprawki p. Krzeczunowicza do § 23 . . . . . 262—264
Cofnięcie tych poprawek i uchwalanie § 3 i 23 według wniosków komisyi . . 265
Przyjęcie reszty §§ en bloc i całej ustawy w drugiem i trzeciem czytaniu . . 266
Załatwienie petycyj będących w związku ze sprawą ksiąg hipotecznych . . 266
— Wniosek p. Kowalskiego w przedmiocie zachowania praw obu języków krajowych przy zaprowadzaniu ksiąg hipotecznych (uchylony) 266, 267
— Wniosek p. Madejskiego o uchwalenie rezolucyi wyrażającej życzenie, iżby księgi hipoteczne przez sądy kolegialne były prowadzone (upadł) . . 267—269
— Petycye w związku będące (obacz: Chrzanów — Dąbrowa — Gorlice — Kraków — Nadwórna — Tarnopol — Tarnów — Zaleszczyki)

Hohołów. (obacz: Podatek)

Horodenka. (obacz: Samocki)

Hucina (obacz: Kolbuszowa)

Hucisko. Humenów (obacz: Podatek).

Hupczyc Henryk dyurnista przy Wydziale krajowym. Petycya o zwolnienie od składania dowodu ukończenia szkół 31
Załatwiona przychylnie 163

Huta deręgowska (obacz: Wulka tanewska).

I.

Imienne głosowanie (obacz: Głosowanie im.)

Indemnizacya. Przedłożenie rządowe z preliminarzem funduszów indemnizacyjnych na r. 1874 (wniesione do laski marszałkowskiej) 3
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 67
Sprawozdanie komisyi (aleg. LXIII.) i uchwalenie bez rozpraw wniosków komisyjnych, pomiędzy któremi rezolucyi o odbiór zarządu funduszów indemnizacyjnych do rąk reprezentacyi krajowej 371
— Przedłożenie rządowe z zamknięciem rachunków funduszów indemnizacyjnych za r. 1872. (wniesione do laski marszałkowskiej) 4
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 67
Sprawozdanie komisyi (aleg. LVIII) i przyjęcie jej wniosków bez dyskusyi . . 288

Instytut techniczny (obacz: Techniczny instytut).

Interpelacya P. Czerkawskiego do komisarza rządowego w przedmiocie wybudowania kosztem rządu koszar dla wojska w Tarnopolu . . . . . [33]
Odpowiedź komisarza rządowego . . . . . [79]
— P. Fecaka do komisarza rządowego w przedmiocie wynagrodzenia za wybicie bydła w skutek zarazy w powiecie Podhajeckim . . . . . [32]
— P. Gniewosza do Wydziału krajowego w sprawie zamknięć rachunkowych funduszów krajowych za r. 1872 169
Odpowiedź Wydziału krajowego . . . . . 326—330
Dalsze wnioski p. Gniewosza w tejże sprawie (obacz: Budżet).
— P. Jędrzejowskiego w przedmiocie nauki języka ruskiego w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie 175
Odpowiedź komisarza rządowego 276
— P. Jędrzejowskiego w przedmiocie środków zaradczych przeciw szerzącemu się pijaństwu 275
Odpowiedź komisarza rządowego 276

Strona

— P. Kowalskiego i Fortuny do komisarza rządowego w sprawie rozdzielenia majątków kościelnych od plebańskich 287
Odpowiedź komisarza rządowego 425
— P. Mandyczewskiego do komisarza rządowego w sprawie ustanowienia lekarzy powiatowych w niektórych powiatach i odpowiedź komisarza rząd. . . . 158
— P. Pawlikowa do Wydziału krajowego w przedmiocie budowy drogi Żółkiew-Mosty-Krystynopol 461
— P. Słoneckiego do komisarza rządowego w przedmiocie kompetencyi władz administracyjnych w sporach między gospodarzami rolnymi, a ich pomocnikami i najemnikami. Odpowiedź komisarza rządowego 212
— P. Tetmajera do komisarza rządowego w sprawie wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wojska w Nowym Targu w r. 1849 383
Odpowiedź komisarza rządowego 425
— P. Wesołowskiego do komisarza rządowego w przedmiocie środków zaradczych przeciw zawleczeniu zarazy na bydło . . . . . [33]
Odpowiedź komisarza rządowego . . . . . [34]
— P. Zaklińskiego do komisarza rządowego w przedmiocie nieprawnego postępowania starosty w Żółkwi ze zwierzchnością gminną w Butynach . . . 461
Odpowiedź komisarza rządowego . . . . . [79]
— P. Zaklińskiego do komisarza rządowego w przedmiocie zaniedbania nauki języka ruskiego w seminaryum nauczycielskiem we Lwowie 462

Isaków. Iskrzynia (obacz: Podatek).

Iwanicki Karol. Sprawozdanie Wydziału krajowego z prośby jego o udzielenie mu z funduszów krajowych zaliczki w kwocie wyrównywającej całorocznej płacy; — i załatwienie przychylne bez rozpraw 121

Izba notaryalna w Krakowie. Petycya w sprawie ksiąg hypotecznych 212, 266

Izraelici (obacz: Kamionka. — Kolbuszowa. — Szpital).

J.

Jadamwola (obacz: Podatek).

Jamiński Dyonizy. Petycya o wyznaczenie dla nieletnich sierot po śp. Julianie Ławrowskim odpowiedniego dodatku na wychowanie (odesłana do komisyi budżetowej) . 116
Sprawozdanie komisyi i uchwalenie jej wniosku 499

Jamy. Janowice. (obacz: Podatek).

Jarosław. Petycya gminy o zapomogę na wystawienie budynku szkolnego 424
Odstąpiona Radzie szkolnej krajowej 509

Jaślany. Jaśliska (obacz: Podatek).

Jasło. Petycya reprezentacyi powiatowej o subwencyę na budowę gmachu gimnazyalnego w Jaśle 18
Załatwiona . . . . . 195—196
— Petycya tejże, w sprawie przymusowego zabezpieczania od pożarów 18
Odstąpiona Wydziałowi krajowemu . . . . . 154—155
— Petycya tejże reprezentacyi o zmianę §. 62 ustawy gminnej, iżby kary za przekroczenia przepisów policyi ogniowej użyte były na sprawianie narzędzi ogniowych . 18

Strona.

— Petycya tejże o uznanie za krajowe, dróg powiatowych Frysztacko-Strzyżowskiej i Warzycko-Lubelskiej 18
— Petycya tejże reprezentacyi o rozłożenie na kraj spłaty skradzionych z kasy powiatowej Jasielskiej pieniędzy zapomogowych 18
Sprawozdanie komisyi z wnioskiem o przyjęcie na kraj spłaty połowy skradzionej sumy 53
Poprawki p, Michalskiego i p. Męcińskiego 55
Wniosek p. Spławińskiego o przekazanie tej sprawy Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy swojego czasu 55
Wnioski p. Zyblikiewicza o zawieszenie sprawy i p. Grocholskiego o przejście do porządku dziennego 57
Przyjęcie wnioska p. Spławińskiego 63
— Petycya Wydziału powiatowego o zaprowadzenie gmin zbiorowych i przyznanie Wydziałom powiatowym egzekutywy 338
— Petycya gminy o wyjednanie przyjęcia gimnazyum Jasielskiego na etat państwowy 92
Załatwiona . . . . . 194—195
— Nadanie tamtejszej Radzie powiatowej prawa poboru myta (obacz Myta).

Jastrzębski Edmund. Petycya w przedmiocie prawa propinacyi 32

Jaworów. Petycya gminy o budowę drogi z Rawy przez Jaworów do stacyi kolei zelaznej w Sądowej Wiszni 92
— (Obacz: Podatek).

Jaworówka. (Obacz: Podatek).

Jaworówka. Petycya gminy o przywrócenie sądu powiatowego w Jaworzniu 338

Jesień. (Obacz: Podatek).

Jezierski. (Obacz; Swoboda).

Jezupol. Petycya gminy i obszaru dworskiego o ustanowienie w Jezupolu posterunku żandarmeryi 466

Język polski. Rezolucya wzywająca rząd, iżby założył we Lwowie drugie gimnazyum z językiem wykładowym polskim . . . . . [96]
— (Obacz: Prawnicze Towarzystwo).

Język ruski. Wniosek p. Pawlikowa o zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w wyższych klasach gimnazyum akadem. we Lwowie 155
Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi edukacyjnej . 176
Sprawozdanie i wnioski komisyi (aleg. XCVI) . . . . . [80]
Wniosek p. Chrzanowskiego o motywowane przejście do porządku dziennego i zawezwanie rządu, iżby założył we Lwowie drugie gimnazyum polskie . . [81]
Odrzucenie tego wniosku i poprawka p. Chrzanowskiego do art. II. wniosków komisyi . . . . . [90]
Poprawka p. Skwarczyńskiego (nie poparta) . . . . . [91]
Odrzucenie poprawki p. Chrzanowskiego i przyjęcie reszty ustawy tudzież uchwały według wniosku komisyi . . . . . [95], [96]
— Wniosek p. Pawlikowa o zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w szkole wzorowej t. z. grecko-katolickiej we Lwowie 155
Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi edukacyjnej . 176
Sprawozdanie komisyi z wnioskiem przejścia do porządku (aleg. XCVII) . . [96]
Uchwalenie tego wniosku . . . . . [100]
— (obacz: Interpelacya p. Jędrzejowskiego i p. Zaklińskiego).

Strona.

Języki krajowe. Wniosek p. Kowalskiego w przedmiocie zachowania praw obu języków krajowych przy zaprowadzeniu ksiąg hipotecznych (uchylony) 266

Jozefsdorf (obacz: Podatek).

Jura stolae. Wniosek p. Popiela o republikacyę przepisów o jura stole i odrzucenie takowego [112]

K.

Kalnica. Petycya gmin Kalnica i Srednie wielkie o zniesienie mesznego 212

Kalwarya. (obacz: Brandys).

Kałusz. Kałusz nowy. (obacz: Podatek).

Kamiński Aleksander. Petycya o uwolnienie go od przekroczonego wieku w celu starania się o posadę przy biurze statystycznem 116

Załatwiona odmownie 164, 165

Kamionka strumiłowa. Petycya mieszkańców w przedmiocie przeniesienia żydowskiego okopiska za miasto 466

— Petycya mieszkańców powiatów Kamionka i Brody o budowę drogi krajowej ze Stojanowa do Lwowa, ewentualnie kolei wicynalnej 274

Kanafosty. Karwodrza (obacz: Podatek).

Kary policyjne. (obacz: Jasło).

Kasy pożyczkowe. Petycya Wydziału powiatowego w Kolbuszowej o wyjednanie części kwoty z funduszów pożyczki rządowej na założenie powiatowej kasy pożyczkowej . . 116

Załatwiona . . . . . 281 — 283

Kawenczyn. Kielanowice. Kiełków. (obacz: Podatek).

Kiryłowicz. (obacz: Taniaczkiewicz).

Kisielewski Aleksander. Petycya o subwencyę na wydawnictwo pisma „Opiekun dzieci“ . 380

Kisielka Karol Podanie z oświadczeniem gotowości do przyczynienia się do wprowadzenia w życie szkoły leśnictwa . . . . . [38]

Klasztor (obacz: Benedyktynki).

Klęski elementarne i szkody w rolnictwie (obacz: Mróz. — Myszy. — Tropie).

Klemertowicz Michał, redaktor pism „Uczytel i Łastiwka“ o zapomogę w takiej kwocie jak otrzymuje pismo „Szkoła“ 274

Wniosek p. Krasickiego o udzielenie subwencyi dla pism „Nauka“ „Uczytel i Łastiwka;“ i odrzucenie tego wniosku 501, 507

Klimkówka. Kliszów. Klubowce. (obacz: Podatek).

Klub postępowy. Petycya w przedmiocie reformy ustawy gminnej i powiatowej. (Część odczytana w Sejmie i odesłana do komisyi gminnej) 128

Kłodne. Petycya gminy Kłodne o odłączenie jej od gminy Męciny a przyłączenie do gminy Chomraniec 158

Załatwiona 280

Knapy. Kniaziołuka (obacz: Podatek).

Koch Filip. (obacz: Wojna).

Kolbuszowa. Petycya Wydziału powiatowego o subwencyę na budowę drogi Kolbuszowa-Rzeszów i Sokołów-Majdan-Kolbuszowa 40

— Petycya Wydziału powiatowego o subwencyę na budowę drogi Głogów — Kolbuszowa 254

— Petycya Wydziału powiatowego w sprawie poboru izraelitów do służby wojskowej i postępowania w wypadkach samokalectwa 40

Strona.

Sprawozdanie komisyi i jej wnioski 180
Rozprawa ogólna. Poprawka p. Grocholskiego 183
Rozprawa szczegółowa 185
Odrzucenie poprawki p. Grocholskiego a przyjęcie wniosków komisyi . . 187—188
— Petycya Wydziału powiatowego o przyłączenie gmin Zapola, tudzież Przyłęki z Hucina i przyległościami do starostwa Kolbuszowskiego 40
Odstąpiona do Prezydium Namiestnictwa 152
— Petycya Wydziału powiatowego w sprawie asekuracyi budynków wójtów . . . 40
Sprawozdanie i wnioski komisyi i przejście do porządku dziennego . . . 152—154
— Petycya Wydziału powiatowego w sprawie przyjmowania pisarzy gminnych i ich zatwierdzania przez Wydziały powiatowe 116
— Petycya Wydziału powiatowego o zmianę §. 62 ust. gmin. w przedmiocie policyi ogniowej 116
— Petycya Wydziału powiatowego o wyjednanie części kwoty z funduszów pożyczki rządowej na cel powiatowej kasy pożyczkowej 116
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski. Wniosek p. Gniewosza o przejście do porządku dziennego 281
Wniosek p. Grossa o poparcie tej petycyi u rządu 282
Cofnięcie wniosku p. Gniewosza, a uchwalenie wniosków komisyi z poprawką p. Grossa 283
— Petycya gminy o zapomogę na ukończenie budowy drogi 274

Koleje żelazne wicynalne. Wniosek naglący p. Ap. Jaworskiego w sprawie budowy kolei wicynalnych (obacz: Drogi).
— (obacz również rozprawy w przedmiocie pożyczki krajowej z r. 1873) . 361—369
— (obacz: Kamionka).

Komisye sejmowe (Adresowa. obacz: Adres).
— (Administracyjna). Wniosek p. Skwarczyńskiego o wybranie takowej z 7 członków (przyjęty) 10
Wybór tej komisyi i rezultat wyboru. 11
Ukonstytuowanie się tejże 18
Wniosek o wzmocnienie tej komisyi o dwóch członków 113
Wybór uzupełniający i rezultat 118
— (Budżetowa czyli finansowa). Wniosek p. Wereszczyńskiego o wybranie tej komisyi z 11 członków 11
Wybór i rezultat wyboru 15
Ukonstytuowanie się. 32
Wniosek o wzmocnienie komisyi o dwóch członków i wybór tychże . . . 63
Rezultat wyboru 67
Uzupełniający wybór i rezultat 88, 93
Ściślejszy wybór i rezultat 113, 118
— (Drogowa). Wniosek p. Grossa o wybranie takowej z 9 członków . . . 12
Wybór takowej, rezultat wyboru i ukonstytuowanie się 15, 16, 18
— (Edukacyjna). Wniosek komisyi petycyjnej o wybranie osobnej komisyi dla spraw szkolnych i wychowania publicznego z 9 członków 43
Wybór tej komisyi i rezultat wyboru 48, 52
Wybór uzupełniający rezultat tegoż i ukonstytuowanie się 63
— (Gminna). Wniosek p. Krzeczunowicza o wybranie dla spraw gminnych osobnej komisyi z 9 członków 10

Strona.

Wybór i rezultat wyboru 11
— (Górnicza). Wniosek o wybranie takowej z 5 członków 161
Wybór tej komisyi i rezultat wyboru 170, 175
Uzapełniający wybór, rezultat wyboru i ukonstytuowanie się . . . 200, 202, 255
— (Petycyjna). Wniosek p. Pietruskiego o wybranie takowej z 15 członków . . 15
Wybór takowej, i rezultat wyboru i ukonstytuowanie się 15, 18
— (Prawnicza). Wniosek o wybranie tej komisyi z 9 członków 14
Wybór tej komisyi rezultat wyboru i ukonstytuowanie się onej . . 15, 16, 18
— (Propinacyjna). obacz: Propinacya.
— Wniosek p. Wolańskiego, iżby wszyscy członkowie Sejmu mieli wstęp wolny do komisyj: budżetowej, propinacyjnej i drogowej. (Uchylony) 16
— Ponowienie tego wniosku i uchwalenie onego 28, 29
— Wniosek p. Zaklińskiego, iżby komisye zawiadamiały izbę o posiedzeniach swoich . 117

Komitet cerkiewny (obacz: Drohobycz).

Kommasacya gruntów (obacz: Przemyśl. Zaleszczyki).

Komplet. Uwaga p. Pietruskiego o komplecie przy głosowaniu 7
— Brak kompletu skonstatowany 48, 53, 335
— Usunięcie się p. Zaklińskiego i towarzyszy od obrad nad projektem reformy ustawy gminnej tudzież ustaw o obszarach dworskich i reprezentacyi powiatowej . 389

Konary (obacz: Podatek)

Kondemnata posła. (obacz: Posłowie)
— Wydział krajowy odstępuje odezwę lwowskiego Sądu w przedmiocie śledztwa karnego przeciw posłowi Janowi Pełechowi o zbrodnię nadużycia władzy urzędowej (przekazane komisyi prawniczej 32
(Pozostało niezałatwione)

Kondziółki (obacz: Podatek)

Kongrua Wniosek p. Króla w przedmiocie podwyższenia kongruy na utrzymanie plebanów i wikaryuszów 339
— (obacz: Samocki)

Konie Wniosek p. Jwaniszowa w przedmiocie uregulowania handlu końmi, celem zapobieżenia kradzieży tychże 128
Pierwsze czytanie, przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi . . . 161
Sprawozdanie komisyi administracyjnej (aleg LXIX) i przyjęcie jej wniosków bez rozpraw 377

Konkurencya kościelna (obacz: Lesieczniki).

Konserwator zabytków starożytnych (obacz: Potocki).

Kontumacyjne zakłady (obacz: Interpelacya p. Wesołowskiego).

Kopanka, Korczyn Korniów (obacz: Podatek).

Korzeniów Petycia gminy o odpisanie zapomogi z r. 1846 116
Załatwiona 377

Kościelne opłaty (obacz: Jura Stolae).

Kościelny majątek (obacz: Interpelacya p. Kowalskiego).

Koszary dla wojska. (obacz: Interpelacya p. Czerkawskiego).

Kotiatycze (obacz: Podatek).

Kopytkowe (obacz: Brzeżany. — Podhajce. — Przemyśl. — Raj. — Rzeszów).

Strona.

Kossów Petycya Wydziału powiatowego o zniesienie opłat spadkowych 32
Odstąpiona z komisyi petycyjnej do administracyjnej 93
Załatwiona . . . . . 178—179
— (obacz: Podatek)
Köstlich Franciszek Petycya o wstawienie do budżetu opuszczonej subwencyi dla zakładu naukowego wojskowego 174
Załatwiona odmówienie . . . . . 499—500
Kostrze Petycya gminy o odpisanie zapomogi z r. 1846 381
Kowalowy Kozaczówka (obacz: Podatek)
Kraiński Edmund. Petycya w sprawie wykupna prawa propinacyi 116
Kraków. Sprawa oddania tamtejszej reprezentacyi gminnej krakowskich szpitali (obacz: Szpital).
— Petycya gminy o pozostawienie tamtejszemu sądowi wyższemu kompetencyi w sprawach hipotecznych większych posiadłości 50, 51
Załatwiona 266
— Petycya gminy m. Krakowa o umorzenie zaliczki rządowej z lat 1848, 1849, 1852 i 1855 na wydatki choleryczne 150
Odstąpiona do komisyi budżetowej 213
Załatwiona . . . . . [2]—[3]
— Petycya właścicieli dóbr tabularnych ziemskich powiatu krakowskiego o utrzymanie nadal osobnych ksiąg tabularnych w Krakowie 150
Załatwiona 266
— Petycya rady miejskiej o roczny datek na powiększenie zbiorów muzeum przemysłowego 158
Uchwała przychylna . . . . . 459—460
— Petycya tamtejszej izby notaryalnej o uchwalenie ustawy względem założenia i urządzenia ksiąg hipotecznych 212
Załatwiona 266
— Petycya tamtejszego towarzystwa muzycznego o subwencyę na zaprowadzenie szkoły organistów (obacz: Muza).
— Petycya Rady miejskiej o reorganizacyę tamtejszego instytutu technicznego; odesłana do komisyi edukacyjnej 380
Załatwiona . . . . . (80)
Krasnostawce. Petycya gminy w przedmiocie używania tłoki gminnej 66
Załatwiona . . . . . 162—163
Krowienka. (obacz: Lech).
Krzeczkowski Władysław urzędnik Wydziału krajowego. Udzielenie zaliczki do wysokości całorocznej płacy, na wniosek Wydziału krajowego 122
Książki szkolne (obacz: Wild.)
Książnice (obacz: Podatek).
Księgi gruntowe. (obacz: Hipoteczne księgi).
Księgosusz (obacz: Interpelacye p. Fecaka i p. Wesołowskiego).
Kulparkowski zakład obłąkanych (obacz: Szpital).
Kupnowice (obacz: Bieńkowa Wisznia. — Podatek).
Kuryło (obacz: Bieńkowa Wisznia).

Strona.

Kutkorz. Prawo poboru opłat mytniczych. (obacz: Myta).

Kwaterowanie wojska. (obacz: Interpelacya p. Czerkawskiego).

L.

Landestreu. Petycya gminy o regulacyę drogi z Kałusza do Zdziany na przestrzeni Nowica-Kamień 338

Lech Aleksander. Petycya o polecenie Wydziałowi krajowemu wypłaty subwencyi na utrzymanie zakładu regenerowania krowienki 40

Załatwiona . . . . . 191—194

Lekarze. Petycya urzędników krajowych stanu lekarskiego o przyznanie dodatku aktywalnego.

Odesłana do komisyi administracyjnej 50, 51

Odstąpiona do komisyi budżetowej 67

— (Obacz: Interpelacya p. Mandyczewskiego.)

Lekarskie Towarzystwo. (obacz: Służba zdrowia).

Lekarski Wydział. (obacz: Uniwersytet.)

Lesieczniki. Petycya gminy w przedmiocie konkurencyi kościelnej . . . . . [38]

Leśnictwo. Petycya komitetu galic. Towarzystwa gospodarczego o urządzenie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego 39

Odesłana do komisyi administracyjnej 40

Udzielona komisyi edukacyjnej na wniosek komisyi administracyjnej . . . 117

Sprawozdanie komisyi i jej wnioski. Rozprawa ogólna 332

Poprawka p. Grocholskiego do ustępu 3 332

Wniosek p. Kowalskiego o przyjęcie całego projektu en bloc 333

Przyjęcie poprawki p. Grocholskiego przez komisyę 334

Odroczenie głosowania dla braku kompletu 335

Poprawki p. Skwarczyńskiego do ustępu 2 i 3 imieniem Wydziału krajowego . 340

Poprawka p. Wężyka do ustępu 2 342

Uchwalenie wniosków komisyi po odrzuceniu wszystkich poprawek . . . 350

— (obacz: Kisielka).

Lichwin (obacz: Podatek).

Liebmann Herszko. Petycya w sprawie kontraktu zawartego z Wydziałem krajowym o dostawę szutru na drogę Tłuste-Buczacz 116

Limanowa. Gminy powiatu Limanowskiego o uwolnienie od zwrotu zapomogi udzielonej w r. 1846. 338

Załatwiona 377

— Petycya Wydziału powiatowego o budowę mostu pod Gołkowicami . . . 466

Lipnica murowana. Petycya gminy o zaprowadzenie tamże posterunku żandarmeryi . . [38]

Lipowe. (obacz: Podatek.)

Lisko. Petycya Wydziału powiatowego o uznanie dróg powiatowych Baligrodzkiej i Lutowiskiej za drogi krajowe 92

— Petycya Wydziału powiatowego w przedmiocie uiszczania przez gminy i obszary dworskie prestacyj do dróg powiatowych 92

Lisowce Lolin (obacz: Podatek).

Lubaczów. Petycya Rady gminnej o budowę drogi krajowej z Rawy na Lubaczów do Oleszyc (Odesłana do komisyi drogowej) 50, 51

Strona.

Lwów. Petycya 1280 obywateli m. Lwowa z protestem przeciw petycyi klubu postępowego polskiego o zniesienie władz autonomicznych. (Odczytana w Sejmie i odesłana do komisyi gminnej 286

— (Obacz: Muzeum. — Podatek. — Szpital).

Ł.

Ławrowski. (Obacz: Jamiński).

Łastiwka. pismo (obacz: Klemertowicz.)

Łazienki. (Obacz: Szpital).

Łącka Antonina. Petycya w sprawie wykupna prawa propinacyi tudzież praw właścicieli dóbr, nabytych skutkiem zniesienia wieczystej dzierzawy 338

— (Obacz: Regulacya brzegów Wisły).

Łąka. Petycya gmin i duchowieństwa powiatu Samborskiego o ustanowienie w Łące posterunku żandarmeryi i sprężystsze obchodzenie się ze zbrodniarzami 66

Załatwiona 166

Łęg ad Partyń. **Łękawica** (obacz: Podatek)

Łęki. Petycya gmin Łęki górne i dolne o odpisanie zapomogi z r. 1846 338

Załatwiona 377

Łowczów, Łowczówek, Łucza, Łuczki, Łubkowice, Łuka, Łysaków (obacz: Podatek).

M.

Maćkowice. Petycya gminy o subwencyę dla szkoły ludowej 338

Madejski Edward, nauczyciel gimnastyki. Petycja o subwencyę dla szkoły gimnastycznej. Załatwiona odmownie 509

Majątek kościelny, (obacz: Interpelacya p. Kowalskiego).

Majdan, Majnicz, Makowica, Maksymówka (obacz: Podatek).

Malawa, (obacz: Zalesie).

Małkowice, (obacz: Żurawica).

Marcinkowice, (obacz: Radłów).

Matysówka, (obacz: Zalesie).

Mełne. Petycya gminy i obszaru dworskiego o nadanie prawa do poboru myta mostowego na Świrzu 424

— (Obacz: Myta).

Meszne, (obacz: Kalnica).

Męcina, (obacz: Kłodne).

Mężowie zaufania. Wniosek p. Bauma w przedmiocie zastosowania do Galicyi ustawy o instytucyi pośredniczących mężów zaufania 51

Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi gminnej . . 69

(Pozostał niezałatwiony).

Mielec. Udzielenie prawa poboru myta tamtejszej Radzie powiatowej (ob. Myto).

Międzybrodzie. Petycya gmin Międzybrodzia lipnickiego, żywieckiego i kobiernickiego o reparacyę zburzonego mostu Nr. 27. 31

Strona.

Odstąpiona Wydziałowi krajowemu . . . . . 165—166

— (Obacz: Podatek).

Mierzwica, Mikulińce, (obacz: Podatek).

Milan Ludwik. Petycya o zarządzenie śledztwa w celu zbadania powodów, wydalania go ze służby portyera przy szpitalu 380

Minerały żywiczne, (obacz: Górnictwo).

Mizuń. Petycya rady gminnej o zniesienie monopolu soli 174

Załatwiona . . . . . 205—206

Młodiatyn, Młyniska, Mołodyłów, Mokrzec, (obacz: Podatek).

Mościska. Odmowne załatwienie petycyi tamtejszego Wydziału powiatowego o udzielenie prawa poboru opłat mytniczych . . . . . [47]

— (Obacz: Podatek).

Moszkowce. Petycya gminy w sprawie regulacyi koryta Duiestru 338

Mróz. Wniosek p. Kocyłowskiego, iżby szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez mróz, rdzę i t. d. uważane były jak inne szkody elementarne (pozostał niezałatwiony) . . 420

Mutne. Petycya gminy o wsparcie z powodu wylewów i gradobicia 40

Załatwiona 190

Muza. Petycya krakowskiego Towarzystwa muzycznego „Muza“ o subwencyę w celu zaprowadzenia szkoły organistów 380

Muzeum przemysłowe, (obacz: Kraków).

— we Lwowie, uchwalenie dlań dotacyi 459

Muzyczna szkoła. Petycya Towarzystwa muzycznego w Tarnowie o subwencyę dla szkoły muzycznej 66

Załatwienie . . . . . 190—191

— (obacz: Muza).

Muzyczny instytut galicyjski. Petycya o podwyższenie subwencyi 202

Załatwiona przy uchwalaniu rubr. VII. poz. 49 budżetu 458

Myślenice. Petycya Wydziału powiatowego o rewizyę ustawy gminnej 274

Mysłów, (obacz: Podatek).

Myszkowski Juljan. Petycya Wydziału powiatowego w Złoczowie o zapomogę dla wdowy po konduktorze dróg krajowych Juljanie Myszkowskim 338

Myszy. Wniosek p. Weissmana, iżby szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez myszy polne, zaliczone były do tych klęsk, co do których opuszczenie podatków gruntowych orzeczone zostało 420

(Pozostał niezałatwiony).

Myta. Wniosek Wydziału krajowego z projektem do ustawy o postępowaniu przy udzielaniu koncesyj na pobór opłat mytniczych (aleg. LXXXVI.) . . . . . [39]

Poprawka p. Krzeczunowicza . . . . . [39]

Uchwalenie wniosków Wydziału krajowego po odrzuceniu powyższej poprawki . . [42]

— Wniosek Wydziału krajowego o omycenie mostu pod Szczawnicą (al. LXXXII.) i przyjęcie onego bez rozpraw w trzeciem czytaniu . . . . [42]-[43]

— Sprawozdanie Wydziału krajowego o podwyższeniu taryf mytniczych przy drogach powiatowych Wielicko-Dobczyckiej i Domaradzko-Rzeszowskiej i uchwalenie ustawy według wniosku . . . . . [43]—[45]

Strona.

— Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa poboru myt na rzecz funduszów powiatowych lub gminnych, Radom powiatowym w Bochni, Brzesku, Chrzanowie, Grybowie, Jaśle, Mielcu, Nisku, Pilznie, Stryju, Wieliczce, na dotyczących drogach powiatowych (aleg. LXXXIX) . . [45]
Przyjęcie en bloc ustawy w drugiem i trzeciem czytaniu . . . . . [47]
— Przejście do porządku dziennego nad petycyą Wydziału powiatowego w Mościskach o udzielenie prawa poboru myta na drodze z Mościsk do Zakościela . . [47]
— Uchwalenie bez rozpraw ustawy zezwalającej Radzie powiatowej w Chrzanowie na pobór myta przy drodze powiatowej Trzebińsko-Lgockiej . . [48]—[49]
— Projekt Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do poboru opłat mytniczych gminom i obszarom dworskim, a mianowicie mostowego obszarom dworskim: w Kutkorzu na Pełtwi, w Sufczynie na Stobnicy, w Glinnej na Strypie, w Pniowie na drodze z Tarnowa do Chwałowic, w Święcanach na drodze do Szarego, w Lisowcach na Serecie, w Busku na Pełtwi i Bugu, dalej w Sokołówce i Bukaczowcach; zaś przewozowego gminom i obszarom dworskim w Wysocku na Sanie, w Bobrownikach na Dunajcu, w Chrzanowie w Gromcu, w Śniatynie na Prucie, nakoniec w Tomicach i Przecieszowie . . . . . [49]—[51]
Przyjęcie bez rozpraw (en bloc) dotyczącej ustawy . . . . . [52]
— Przyjęcie bez rozpraw ustawy nadającej gminie i obszarowi dworskiemu w Mełnej prawa poboru mostowego na Świrzu . . . . . [52], [53]
— Przejście do porządku dziennego nad prośbami skarbu państwa w Dębicy i zarządu lasowego i dóbr kameralnych w Nowym Sączu o udzielenie prawa do poboru opłat mytniczych . . . . . [53]

N.

Nadwórna. Petycya Wydziału powiatowego, z poparciem dla podania Wydziału powiatowego przemyskiego w sprawie urządzenia ksiąg hipotecznych 338
— Petycya Wydziału powiatowego z poparciem dla podania Wydziału powiatowego w Przemyślu w sprawie przymusowego ubezpieczania od pożaru budynków plebańskich i wójtowskich 338
— (obacz: Podatek).
Nafta (obacz: Górnictwo).
Najjaśniejszy Pan (obacz: Adres. — Rocznica).
Nałuże (obacz: Podatek).
Namiestnik. Przemowa Namiestnika przy zagajeniu sesyi Sejmowej 2
— Wniesienie przedłożeń rządowych do laski marszałkowskiej 2, 3, 4
— Pismo Namiestnika zawiadamiające o zamknięciu sesyi sejmowej 424
Narajów (obacz: Brzeżany).
Narodowa opieka (obacz: Opieka narod.)
Nauczyciele. Petycya grona nauczycieli okręgu szkolnego kołomyjskiego o zmianę ustawy szkolnej (obacz: Szkoła).
— (obacz: Głuchoniemych zakład).
Nauczycielki. Petycya stowarzyszenia nauczycielek w Krakowie o subwencyę 150
Nauka. Naumowicz Jan. Petycya Jana Naumowicza redaktora pisma Nauka o zapomogę roczną 1000 złr. 338

Strona.

Wniosek p. Krasickiego o udzielenie pismom „Nauka“ tudzież „Uczytel“ i „Łastiwka“ subwencyi 501
Odrzucenie tego wniosku 507

Nawarya. Petycya tamtejszego komitetu parafialnego o zapomogę na wykończenie restauracyi cerkwi 92
Załatwiona . . . . . 189—190

Neuhauser Franciszek, wysłużony lekarz szpitalu lwowskiego.
Petycya o podwyższenie emerytury 116
Odesłana do komisyi budżetowej 117
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski 488
Poprawka p. Weigla 489
Uchwalenie tej poprawki 491

Nieciecza (obacz: Podatek).

Niedziałkowski Karol, dyurnista przy Wydziale krajowym. Petycya o veniam aetatis. Załatwiona przychylnie 66, 164

Niepołomice. Petycya gminy o zasiłek na budowę szkoły 116
Załatwiona przy budżecie 493

Nisko. Petycya gmin Nisko i Racławice o budowę drogi krajowej od Rzeszowa do Nadbrzezia . 66
— Petycya Wydziału powiatowego o budowę tej samej drogi 40
— (obacz: Myta).

Niwka (obacz: Radłów).

Normalnych szkół fundusz (obacz: Fundusz)

Notaryalna Izba (obacz: Kraków)

Notaryusz (obacz: Bieńkowa Wisznia)

Nowakowska Michalina. Petycya o pozostawienie nadal zasiłku na wychowanie dzieci . . 40
Załatwienie . . . . . 161—162

Nowosielica Petycya Rady gminnej o zniesienie monapolu soli 212
— (obacz: Podatek)

Nowoszyn. Petycya gminy o zezwolenie na pobór ropy dla bydła 174
Załatwiona . . . . . 205—206
— (obacz: Podatek)

Nowy Kałusz (obacz: Podatek)

Nowy Sącz. Petycya Wydziału powiatowego o subwencyę na drogi 158
— Petycya tegoż o uznanie drogi powiatowej z Nowego Sącza do krynicy za drogę rządową lub krajową 158
— Petycya tegoż Wydziału o przyspieszenie budowy mostu pod Kadczą . . . 424
— Przejście do porządku dziennego nad petycyą zarządu lasowego i dóbr komeralnych w Nowym Sączu o nadanie prawa poboru myta . . . . . [53]

Nowy Targ Petycya gminy o utworzeniu tamże trybunału I iustancyi 380
— (obacz: Czarny Dunajec — Interpelacya p. Tetmajera)

O.

Obłąkanych zakład (obacz: Szpital)

Obszary dworskie Wniosek p. Bauma o wcielenie niektórych do związku gmin właściwych (obacz: Gmina)

Strona.

Ochotnicza straż ogniowa (obacz: Straż).
Okno (obacz: Podatek).
Okopisko (obacz: Kamionka).
Okopy (obacz: Podatek).
Okręgi gminne (obacz: Gmina).
Oliwak (obacz: Skrzyszowski).
Olszany (obacz: Zalesie).
Olszewski Michał January dyurnista przy Wydziale krajowym.
Petycya o dyspensę przekroczonego wieku 254
Załatwiono 270
Ogniowe narzędzia (obacz: Jasło)
Opieka narodowa. Petycya komitetu zarządzającego o subwencyę 50
Załatwiona przychylnie 499
Opiekun dzieci pismo (obacz: Kisielewski).
Ordynacya wyborcza (obacz: Statut).
Organistów szkoła (obacz: Muza).
Ostrów, Ostrowek (obacz: Podatek).
Ospa (obacz: Dobieszewski. — Lech).
Otałęż Owieczka (obacz: Podatek).
Ożwad Emil koncypista Wydziału krajowego. Petycya o wliczenie do służby krajowej lat w dawniejszych służbach spędzanych 92

P.

Pacyków Petycya Rady gminnej o zniesienie monopolu soli 212
Padew. Panionce. Parkosz (obacz: Podatek).
Pawulski Jan wysłużony archiwista Wydziału krajowego. Petycya o podwyższenie pensyi emerytalnej 32
Sprawozdanie komisyi i załatwienie przychylne petycyi 53
Pełech Jan peseł. Pismo ck Sądu krajowego karnego w sprawie śledztwa przeciw posłowi J. Pełechowi o nadużycie władzy urzędowej (przekazane komisyi prawniczej pozostało niezałatwione) 32
Perechrestne, Perekosy, Petranka (obacz: Podatek)
Petryk Onufry (obacz: Wojna)
Petycye. Wniosek p. Zaklińskiego, iżby na porządk udziennym zamieszczano każdą poszczególną petycyę o której komisye sprawy zdają 151
— Dyskusya w tym przedmiocie . . . . . 207—208
— Przekazanie Wydziałowi krajowemu petycyj niezałatwionych . . . [114]
Piadyki, Piątkowice, Piechoty (obacz: Podatek).
Pietraszewski Hipolit Petycya o subwencyę dla szkoły freblowskiej. 92
Pijaństwo (obacz: Interpelacya p. Jędrzejowskiego).
Pilzno Nadanie Radzie powiatowej prawa poboru myta (obacz: Myta).
Piotrkowice (obacz: Podatek)
Pisarze dzienni (obacz: Dyurniści)
Pisarze gminni (obacz: Kolbuszowa)
Pleśna Pluty. (obacz: Podatek)

Strona.

Płaszów Petycya gmin: Płaszów, Przewóz i Rybitwy o odpisanie zapomogi udzielonej w r. 1846. 377
Załatwiona 377

Pniów: Udzielenie prawa poboru myta tamtajszemu obszarowi dworskiemu (obacz: Myta)

Pobitno (obacz: Zalesie)

Podatek. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków na potrzeby gminne (aleg. XX) Pierwsze czytanie i uchwała poruczająca Wydziałowi krajowemu wniesienie tej sprawy w drugiem czytaniu . . 19
Drugie czytanie, sprostowanie myłek drukarskich i szczegółowe czytanie . . 44
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie 105 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków (aleg. XCIII) . . . . . [62]
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie 14 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków (aleg. XCIV.) . . . . . [66]
— Sprawozdania Wydziału krajowego o udzielenie poszczególnym gminom pozwolenia na pobór wyższych dodatków do podatków, dalej opłat od trunków i. t. p. 32—37 176, [66]—[70]
— Uchwalenie bez dyskusyi w drugiem i trzecim czytaniu ustaw dozwalających pobierać gminie:
Bieńkówka dodatków do podatków na pokrycie kosztów budowy szkoły 37, 38
Brody 80% dodatku do podatku od gorących napojów i piwa . . . [69] [70]
Kałusz opłat od trunków spirytusowych i piwa 35, 38
Kossow 75% podatku konsumcyjnego od mięsa i wina 33, 38
Lwowa dodatek gminny do podatku konsumcyjnego od wina . . 122—123. 124
Mościska opłat od wprowadzanych do miasta tego trunków . . . 36, 38
Nadwórna opłat od gorących napojów i spirytusu 34, 38
Podgórze wyższe opłaty od wprowadzanych napojów gorących . . . 178
Strzyżów opłaty od słodzonych napojów spirytusowych . . . . 123—124
Tyczyn opłaty od napojów spirytusowych i od piwa . . . . [69]—[70]
— Uchwalenie bez dyskusyi w drugiem i trzeciem czytaniu ustaw zezwalających na pobór dodatków gminnych do wszystkich podatków bezpośrednich (z wyjątkiem nadzwyczajnych dodatków) w wysokości przenoszącej 25pr. na rzecz gmin:

Babule 46, 48
Bałażówka 45, 48
Bania . . . . . [63], [70]
Bania berezów . . . . . [64], [70]
Barańczyce . . . . . [65], [70]
Bereźnica szlachecka . . . [63], [70]
Bistuszowa 46, 48
Błonie (powiatu Mieleckiego) . . 45, 48
Błonie (powiatu Tarnowskiego) . . 46, 48
Borowa 46, 48
Boryczówka . . . . . [65], [70]
Breń . . . . . [64], [70]
Broszniów . . . . . [63], [70]
Brzeźnica 46, 48
Budyłów . . . . . [65], [70]
Bujaków . . . . . [68], [70]
Bulowice . . . . . [63], [70]
Burzyn 46, 48
Chlewiska . . . . . 46, 48,—[65], [70]
Chmielowa . . . . . [63], [70]
Chorzelów . . . . . [64], [70]
Chyszów 46, 48
Cwitowa . . . . . [63], [70]
Cyranka . . . . . [64], [70]
Czajkowa 45, 48
Czermin . . . . . [64], [70]
Czernelica . . . . . [63], [70]
Czudec . . . . . [68], [70]
Dąbki . . . . . [63], [70]
Dąbrowa . . . . . [63], [70]
Dąbrówka infułacka 46, 48
Dąbrówka szczepanowska . . . 46, 48

	Strona.
Debelówka	[66,] [70]
Demycze	[65], [70]
Dobrków	46, 48
Dobrynin	[64], [70]
Dołhe	[64], [70]
Dołhopole	45, 48
Dołszka	[63], [70]
Domacyna	45, 48
Dubowica	[63], [70]
Durdy	[64], [70]
Engelsberg	[66], [70]
Garbek	46, 48
Gawłuszowice	[64], [70]
Głuszków	[63], [70]
Golęczyna	46, 48
Goleszów	[64], [70]
Grabówka	[63], [70]
Grzybów	45, 48
Gumniska	47, 48
Hawrylak	[63], [70]
Hecznarowice	[63], [70]
Hohołów	[65], [70]
Hucisko	[66], [70]
Humenów	[64], [70]
Isaków	[63], [70]
Iskrzynia	45, 48
Jadamwola	45, 48
Jamy	[64], [70]
Janowice	47, 48
Jaślany	46, 48
Jaśliska	[67], [70]
Jaworów	[66], [70]
Jaworówka	[64], [70]
Jesień	[64], [70]
Josefsdorf	[64], [70]
Kałusz nowy	[64], [70]
Kanafosty	[65], [70]
Karwodrza	47, 48
Kawenczyn	[64], [70]
Kielanowice	47, 48
Kiełków	46, 48
Klimkówka	[67], [70]
Kliszów	[64], [70]
Klubowce	47, 48
Knapy i Smykle	[64], [70]
Kniaziołuka	[66], [70]
Konary	47, 48
Kondziółki i Wyłów	46. 48
Kopanka	[63], [70]
Korczyn	45, 48
Korniów	[65], [70]
Kotiatycze i Tużyłów	[63], [70]
Kowalowy	47, 48
Kozaczówka i Okopy	44, 48
Książnice	[64], [70]
Kupnowice	[65], [70]
Lichwin	47, 48
Lipowe	45, 48
Lolin	[66], [70]
Łęg ad Partyń	47, 48
Łękawica	47. 48
Łowczów	47, 48
Łowczówek	47, 48
Łucza	44, 48
Łuczki	46, 48
Łubkowice	[65], [70]
Łuka	[63], [70]
Łysaków	[64], [70]
Majdan	[63], [70]
Majnicz	46, 48—[65], [70]
Makowica	45, 48
Maksymówka	[66], [70]
Międzybrodzie kobiernickie	[68], [70]
Międzybrodzie lipnickie	[63], [70]
Mierzwica	47, 48
Mikulińce	[65], [70]
Młodiatyn	44, 48
Młyniska	[65], [70]
Mołodyłów	46, 48
Mokrzec	46, 48
Mysłow	[64], [70]
Nałuże	[65], [70]
Nieciecza	47, 48
Nowosielice	[65], [70]
Nowoszyn	[66], [70]
Nowy Kałusz	[64], [70]
Okno	[66], [70]
Okopy i Kozaczówka	44, 48
Ostrów	47, 48 i [65], [70]
Ostrówek	46, 48
Otałęż	[64] [70]
Owieczka	45, 48
Padew	46, 48
Paniowce	44, 48
Parkosz	46, 48
Perechrestne	45, 48
Perekosy	[63], [70]
Petranka	[63], [70]

	Strona.
Piadyki	44, 48
Piątkowice	46, 48
Piechoty	45, 48
Piotrkowice	47, 48
Pleśna	47, 48
Pluty	46, 48
Podlesie dębowe	47, 48
Podhorki	[63], [70]
Podleszany	[64], [70]
Podmanasterek	46, 48 i [65], [70]
Polanka	45, 48
Połomyja	46, 48
Popielniki	[65], [70]
Poręba radlna	47, 48
Posada sanocka	[67], [70]
Probabin	[66], [70]
Przecław	[64], [70]
Przysłup	[63], [70]
Przykop	46, 48
Przyszowa	45, 48
Radlna	47, 48
Reichsheim	46, 48
Repuszyńce	[63], [70],
Rozdżałowice	[65], [70]
Rożnów	[65], [70]
Rzemień	45, 48
Rzędzianowice	45, 48
Rzędzin	47, 48
Rzochów	45, 48
Rzuchowa	47, 48
Schönanger	45, 48
Serafińce	[63], [70]
Seredne	[64], [70]
Siedliska	47, 48
Siołko	[63], [70]
Skrzyszow	47, 48
Sliwki	[63], [70]
Słobódka (powiat Kałuski)	[63], [70]
Słobódka janowska	[65], [70]
Słobódka dolińska	[66], [70]
Smodna	45, 48
Smykle i Knapy	[64], [70]
Spas	[66], [70]
Sprynia	46, 48
Spryńka mała	[65], [70]
Stanisłówka	47, 48
Stebne	45, 48
Strylcze	[63], [70]
Surowa	[64], [70]
Swidnik	45, 48
Szafranów	[64], [70]
Szydłowice	46, 48
Targowica	[63], [70]
Targowisko	47, 48
Tarnowiec	47, 48
Teresówka	[66], [70]
Tiutków	[65], [70]
Tołuków	[66], [70]
Tomaszowce	[63], [70]
Towarnia	[65], [70]
Trzanica	[65], [70]
Trzemeśna	47, 48
Trościaniec	[65], [70]
Turza gniła	[66], [70]
Tuszów (narodowy i kolonia)	[64], [70]
Tużyłow z Kotiatyczami	[63], [70]
Uścieryki	45, 48
Wadowice dolne i górne	[64], [70]
Wampierzów	[64], [70]
Wiązowa	47, 48
Wierzbowce	[63], [70]
Wiesenberg	47, 48
Wojków	46, 48
Wojniłów	[63], [70]
Wojsław	[64], [70]
Wola mielecka	[64], [70]
Wola otałęska	[64], [70]
Wola wadowska	[64], [70]
Wróblowice	47, 48
Wyłów z Kądziółkami	46, 48
Zabłędza	47, 48
Zaduszniki	[64], [70]
Zagorów	45, 48
Zagórze	[63], [70]
Załucze	44, 48
Zawadka	45, 48
Zawadka ad Bukowsko	[67], [70]
Zawale	44, 48
Zawój	[63], [70]
Zazdrość	[65], [70]
Zgłobice	47, 48
Ziempniów	[64], [70]
Złotniki	[64], [70]
Ździary	47, 48
Żukocin	45, 48
Żukowice stare	47, 48
Żywaczów	[63], [70]

Strona.

Podatek spadkowy. Wniosek p. Jędrzejowskiego w sprawie reformy ustaw o podatku spadkowym i o poruczenie gminom spisywania aktow pośmiertnych . . . 41
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi prawniczej 69
(Pozostał niezałatwiony).
— Petycye w przedmiocie podatków i dodatków do podatków (obacz: Brandys. — Brzesko. — Brzeżanka. — Kossow. — Radymno. — Skrzyszowski. — Starasól. — Strzelce. — Tarnów. — Wołczyszczowice.)

Podgórze, (obacz: Podatek).

Podhajce. Petycya Rady miejskiej o udzielenie prawa do poboru opłaty kopytkowej . . 254

Podhajczyki, (obacz: Bieńkowa Wisznia).

Podhorki. (obncz: Podatek).

Podlesie dębowe, Podleszany, Podmanasterek, Polanka, (obacz: Podatek).

Polecenia Sejmu dane Wydziałowi krajowemu:

— Względem zrealizowania pożyczki krajowej z r. 1873 370
— W przedmiocie odebrania zarządu funduszów indemnizacyjnych 371
— Sprawa rozłożenia na kraj spłaty skradzionych w Jaśle pieniędzy zapomogowych . 63
— O zdanie sprawy z wniosku p. Szczepańskiego w przedmiocie zaprowadzenia ogólnego przymusu asekuracyjnego 147
— O czuwanie, ażeby uchwała o zniesienie wolnocłowego okręgu brodzkiego odniosła skutek 160
— W przedmiocie urządzenia krajowej szkoły leśnictwa . . . . . 350—351
— W sprawie przyjęcia nauczycieli szkoły Dublańskiej na etat funduszu krajowego i wyjednanie subwencyi rządowej dla tejże szkoły 410
— Sprawozdanie o wniosku p. Bauma o wcielenie niektórych obszarów dworskich do gmin właściwych 429
— Sprawozdanie z wniosku p. Bartoszewskiego w przedmiocie zbadania przyczyn zubożenia ludności rolniczej i rzemieślniczej 460
— Zbadanie przedłożenia rządowego do ustawy wodnej . . . . . [8]
— W sprawie subwencyi dla lwowskiego klasztoru Benedyktynek 411
— W przedmiocie stosownego zachowania starożytnych archiwów i odbioru tychże w zarząd reprezentacyi krajowej 420
— Względem korzystnej funktyfikacyi funduszu szkół normalnych 385
— Wypłata subwencyi dla teatru lwowskiego za r. 1873 458
— Wygotowanie wniosków o podwyższenie teraźniejszej płacy członków Rady szkolnej krajowej 459
— Sprawa ubezpieczenia zwrotu pożyczki udzielonej księgarzowi Karolowi Wildowi na wydawnictwo książek szkolnych 499
— Wyjednanie u Rządu uznania prawa polskiego za przedmiot obowiązkowy przy ścisłych egzaminach prawniczych . . . . . [112]
— Przedłożenie wniosków o zaniechaniu niektórych dróg krajowych 476
— W przedmiocie uwzględniania potrzeb różnych okolic kraju przy budowie lub rekonstrukcyi dróg krajowych 473
— W sprawie oddania reprezentacyi m. Krakowa tamtejszych szpitali i ich funduszów . 269
— W sprawie zawarcia ugody z gminą m. Lwowa w przedmiocie uregulowania stosunków lwowskiego szpitala powszechnego 372
— W przedmiocie szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie 375, 376

Strona.

Polecenia: o zebranie dat i przygotowanie wniosków w przedmiocie przeniesienia na kraj, kosztów leczenia ubogich chorych . . . . . 441—442

— W przedmiocie urządzenia pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym . 450

— Względem zbadania przyczyn niestosunkowej wysokości kosztów leczenia a w szczególności kosztów żywienia w lwowskim szpitalu 488

— Przedłożenie projektu do budowy zakładu położniczego we Lwowie 488

— O przyspieszenie kolaudacyi nowego prosektoryum i laboratoryum i usunięcie wytkniętych braków 488

— Względem dewinkulacyi renty państwowej należącej do funduszów samoistnych . . [8]

— Względem zebrania dat i przedłożenia odpowiednich wniosków w celu zapobiegania kradzieży koni 377

— Zbadanie wniosku p. Jędrzejowskiego w sprawie ograniczenia wolności obrotu własnością ziemską 462

Policya ogniowa (obacz: Jasło. Kolbuszowa).

Policyjny fundusz. Wniosek Wydziału krajowego o sprzedaż realności pod l. 20⅞ we Lwowie należącej do funduszu policyi krajowej (aleg. LXXIII). Pierwsze czytanie i przekazanie Wydziałowi kraj. do wniesienia w drugiem czytaniu . . . 426

Drugie czytanie i uchwalenie wniosków Wydziału krajowego . . . . . [38]

Polskie prawa. Wniosek p. Czerkawskiego o poczynienie kroków, iżby prawo polskie i jego historya były przedmiotem obowiązkowym ścisłego egzaminu prawno-politycznego dla uczniów Uniwersytetów we Lwowie i w Krakowie . . . . . [70]

Uchwała polecająca Wydziałowi krajowemu poczynienia potrzebnych kroków w powyższym kierunku . . . . . [112]

Połomyja. Popielniki. Poręba radlna (obacz: Podatek).

Porządek dzienny (obacz: Petycye).

Posada sanocka (obacz: Podatek).

Posłowie. Przedłożenie rządowe z wnioskiem do ustawy na wypadek, że poseł ulegnie kondemnacie sądowej lub popadnie w śledztwo (aleg. XXI) 3

Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi prawniczej 32

Uchwalenie ustawy bez rozpraw w drugiem i trzeciem czytaniu . . . 118, 119

— Oddanie czci pamięci zmarłych posłów Ławrowskiego, Łosia i Torosiewicza . . 5

— Sprawozdania Wydziału krajowego o wyborach nowych posłów . . 70—76, 370

Uznanie ważności wyboru posłów:

Strona:

Antoniewicza . . . . . 75—76
Bukowskiego 370
Cywińskiego 74
Fruchtmana 75
Gniewosza . . . . . 71—72
Hausnera 370
Kuczkowskiego . . . . . 70—71
Męcińskiego . . . . . 72—74
Słoneckiego . . . . . 71—72
Szeliskiego 72
Wężyka 70

— Przyrzeczenie poselskie nowych członków Sejmu 76, 378

— Złożenie mandatu poselskiego p. Kallira 274

— Śledztwo karne przeciw p. Pełechowi (obacz: Pełech).

— Urlopy otrzymali lub nieobecność usprawiedliwili:

Strona:

Bogdanowicz 10, 202
Bukowski 275
Gałecki 5
Grocholski 5
Hirschler 66
Jasiński Aleksander 5
Kallir 41
Kamiński 41
Mandyczewski 212, 275
Ozarkiewicz 425
Polanowski 254
Siemieński 5, 202
Skrzyński 5
Szymonowicz 5
Trzecieski 41
Weigel 52
Wesołowski 10
Wodzicki 10
Zamojski 66
Ziemiałkowski 10, 254

— (obacz: Komplet).

Pośredniczące urzędy gminne (obacz: Mężowie zaufania).

Pośmiertne akta. Wniosek p. Jędrzejowskiego (obacz: Podatek).

Postępowy klub (obacz: Klub).

Potocki Mieczysław konserwator zabytków starożytnych. Petycya w sprawie odebrania zarządu archiwów starożytnych do rąk reprezentacyi krajowej. Odesłana do komisyi administracyjnej 92, 93
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski 415
Poprawka p. Szujskiego 417
Poprawka p. Dunajewskiego o odesłanie do komisyi budżetowej 418
Uchwalenie wniosków komisyi po odrzuceniu poprawek 429

Pożyczka krajowa z roku 1873. Sprawozdanie Wydziału krajowego o pożyczce krajowej z r. 1873 na budowę dróg i na zapomogi dla powiatów. (aleg. XXIV). Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 43
Odroczenie drugiego czytania 332
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski. Rozprawa ogólna . . . . 351—366
Poprawka p. Grocholskiego do projektu uchwały 352
Wniosek p. Męcińskiego jako poprawka do projektu uchwały 354
Wniosek p. Badeniego w przedmiocie traktowania wniosku p. Męcińskiego . . 355
Rozprawa specyalna . . . . . 366—368
Przyjęcie uchwały według wniosku komisyi po odrzuceniu poprawki p. Grocholskiego 368
Odrzucenie wniosku p. Męcińskiego i hr. Badeniego 369
Uchwalenie ustawy bez dyskusyi w drugiem i trzeciem czytaniu 370

— (obacz: Jasło).

Pralnia (obacz: Szpital).

Praszałowicz Antonina. Petycya o wsparcie roczne lub jednorazowe 40
Załatwiona . . . . . 196—198

Prawnicze Towarzystwo we Lwowie. Petycya o spowodowanie poprawniejszych przekładów ustaw powszechnych w polskiem wydaniu dziennika praw państwa . . . 202
Załatwienie 412

Prawo polskie, (obacz: Polskie prawo).

Probanin, (obacz: Podatek.)

Propinacya, Wniosek p. Skwarczyńskiego o wybranie dla spraw propinacyjnych osobnej komisyi z 7 członków 10
Wybór komisyi, rezultat wyboru i ukonstytuowanie się tejże . . . 11, 29

Strona.

— Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem o wykupno prawa propinacyi (aleg. II.) odesłane do komisyi propinacyjnej 10
Wniosek p. E. Wolańskiego o sposobie traktowania tego wniosku . . 28, 29
Zapytanie p. Grossa o stanie pracy komisyi i odpowiedź członków komisyi . . 339
Sprawozdanie komisyi (aleg. XCVIII.) i wniosek p. Zaklińskiego o zaniechanie obrad nad takowem a zamknięcie sesyi sejmowej . . . . . [100]
Odrzucenie tego wniosku; wniosek p. Tyszkowskiego o odesłanie sprawy do Wydziału krajowego . . . . . [101]
Wniosek odraczający p. Krzeczunowicza (aleg. XCIX.) . . . . . [102]
Odrzucenie wniosku p. Tyszkowskiego i przejście do porządku nad wnioskami komisyi . . . . . [108]
Wniosek p. Wodzickiego o przyjęcie en bloc zasad z wniosku p. Krzeczunowicza . . . . . [109]
Poprawka p. Wereszczyńskiego do §. 2. powyższygh zasad . . . . [109]
Uchwalenie §. 2. i 3. zasad, bez zmiany . . . . . [110]
Przyjęcie § 4. w pierwotnem brzmieniu i §. 6. z poprawką p. Wężyka . [111[
Przyjęcie §. 8. zasad z poprawką p. Splawińskiego, zaś reszty paragrafów en bloc [111[
Poprawka p. Fruchtmana do ustępu III. uchwały, przyjęcie takowej tudzież całej uchwały w trzeciem czytaniu . . . . . [112]
Przejście do prządku dziennego nad projektem uchwały proponowanym przez komisyę w ustępie trzecim . . . . . [113]
— (obacz: Jastrzębski. — Kraiński. — Łącka. — Starasól).

Proświta, Petycya Towarzystwa literackiego „Proświta“ o subwencyę 116
Załatwienie przychylne . . . . . 501—507

Protokoły sejmowe. Odczytanie i przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia poprzedniej kadencyi 5
— Uzupełnienie protokołu z 5. posiedzenia, co do okoliczności, że do traktowania sprawy sejmowej ordynacyi wyborczej nie było wymaganego kompletu . . . 50

Przecieszów, (obacz: Myta).

Przecław, (obacz: Podatek).

Przedłożenia rządowe. O urządzeniu ksiąg gruntowych (obacz: Hipoteczne księgi).
— Projekt do ustawy na wypadek kondemnaty posła (obacz: Posłowie).
— O zmianie terytorjalnej w jurysdykcyi sądów górniczych (obacz: Górnictwo.)
— Preliminarze i zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych (obacz: Indemnizacya).
— O organizacyi służby zdrowia w gminach. (obacz: Służba zdrowia).
— O zastosowaniu powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych. (obacz: Górnictwo).
— O używaniu i prowadzeniu wód tudzież o ochronie przeciw takowym. (obacz: Wodna ustawa).

Przekłady polskie dziennika praw państwa. (obacz: Prawnicze towarzystwo).

Przemyśl. Petycya Wydziału powiatowego o przymusowe zabezpieczanie budynków plebańskich i wójtowskich od pożarów 174
Załatwiona 280
— Petycya Wydziału powiatowego o przymusową kommasacyę gruntów . . . 174
— Petycya gminy o nadanie prawa poboru kopytkowego 286
Sprawozdanie Wydziału krajowego i uchwalenie ustawy bez rozpraw [53], [55]—[58]

Strona.

Przemysłowe muzeum (obacz: Kraków. Muzeum).

Przewóz (obacz: Płaszow).

Przewozowe (obacz: Myta).

Przybysławice. (obacz: Radłow).

Przykop. (obacz: Podatek).

Przyłęcka Aniela. Petycya o dożywotnią zapomogę 338
Załatwiona odmownie . . . . . [3]—[4]

Przyłęka (obacz: Kolbuszowa.)

Przyrzeczenia poselskie. (obacz: Posłowie.)

Przysłup. Przyszowa. (obacz: Podatek.)

R.

Rachunkowość w Wydziale krajowym (wniosek p. Gniewosza; obacz: Budżet).

Racławice, (obacz: Nisko.)

Rada państwa. Wniosek p. Czartoryskiego o zastrzeżenie się Sejmu przeciw sposobowi w jaki wybory bezpośrednie do Rady państwa w naszym kraju zaprowadzone zostały . 41
Pierwsze czytanie, przemowa wnioskodawcy z wnioskiem o wybranie dla tego przedmiotu osobnej komisyi 143
Wniosek p. Zaklińskiego o imienne głosowanie nad sposobem traktowania wniosku p. Czartoryskiego 144
Uchylenie wniosku przy imiennem głosowaniu . . . . . 144—145

Rada szkolna. Polecenie dane Wydziałowi krajowemu względem wypracowania wniosku, o umożliwienie jednej części członków Rady szkolnej krajowej zupełnego oddania się sprawom tejże Rady 459

Radlna. (obacz: Podatek.)

Radłow. Petycya gmin Radłów, Wola radłowska, Wał rudy, Zabawa, Przybysławice, Marcinkowice, Zdrowiec, Bukupice radłowskie, Niwka i Głów, o zmianę ustawy drogowej 66

Radomyśl. Petycya gminy o budowę drogi z Rzeszowa do Nadbrzezia 66
— Petycya gminy o subwencyę dla tamtejszej szkoły 150
— (obacz: Zbydniow).

Radymno. Petycya gminy o zezwolenie na pobór dodatku gminnego od trunków na pokrycie kosztów budowy szkoły 92

Rady powiatowe. Wniosek p. Kocyłowskiego o zniesienie Rad powiatowych 129
Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odrzucenie wniosku 161
— Petycya 24 gmin powiatu Sanockiego o zniesienie Rad powiatowych . . . 150
— (obacz: Brzeżanka. — Klub postępowy. — Lwów.)

Rady szpitalne. (obacz: Szpital.)

Raj. Petycya gminy przeciw petycyi miasta Brzeżan o udzielenie prawa poboru kopytkowego 466

Regulacya brzegów Wisły. Petycya mieszkańców okolicy nadwiślańskiej (Antonina Łącka i wójtowie gmin) o regulacyę brzegów Wisły 254
Załatwiona . . . . . 414—415
— Dniestru (obacz: Moszkowce. — Sobotów.)

Regulamin sejmowy (obacz: Formalne traktowanie).

Strona.

Reichsheim. (obacz: Podatek).

Renta państwowa. (obacz: Dewinkulacya).

Reprezentacye powiatowe (obacz: Rady).

Repuszyńce (obacz: Podatek).

Rewidenci sejmowi. Wniosek p. Pietruskiego o zatwierdzenie zeszłorocznych (Fortuna, Spławiński, Szczepański, Szeptycki, Wesołowski, Wolański, Piotrowski, Torosiewicz, Zakliński) i wybor nowych tylko w miejsce trzech ubyłych. — Zarządzenie wyborn i rezultat (Krzyżanowski. Łoś. Podlewski). 5—6

Rezolucye. (obacz: Polecenia. — Uchwały. — Wezwania.)

Roboty publiczne. (obacz: Brzesko. — Strzelce.)

Rocznica dwudziestopięcioletnia wstąpienia na tron Najj. Pana.
Nabożeństwo zapowiedziane na dzień 2 grudnia 38

— (obacz: Adres.)

Rolnicza szkoła (obacz: Dublany. — Towarzystwo gospodarskie).

Rozdziałowice (obacz: Podatek.)

Rożniów. (obacz: Gródek. — Podatek.)

Roztoki (obacz: Gródek. — Tropie.)

Rozwadów. Petycya gminy o budowę drogi krajowej z Rzeszowa na Sokołów, Nisko do Nadbrzezia 116

Rudki. (obacz: Bienkowa Wisznia).

Rudnik. Petycya gminy o budowę drogi z Rzeszowa do Nadbrzezia 66

Rybitwy. (obacz: Płaszów).

Rygoroza. (obacz: Polskie prawo).

Rzeki. (obacz: (Regulacya).

Rzemień. Rzędzanowice. Rzędzin. (obacz: Podatek).

Rzeszów. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie gminie m. Rzeszowa prawa do poboru opłaty kopytkowej . . . . . [53]
Uchwalenie ustawy bez rozpraw (aleg. XCI) . . . . . [54]—[55]

Rzochów, Rzuchowa (obacz: Podatek).

S.

Samocki Wincenty pleban w Horodence. Petycya o lepsze wyposażenie posady łacińskiego plebana tamże (odesłana do Wydziału krajowego) 466

Samoistne fundusze. (obacz: Fundusze).

Sanitarna służba (obacz: Służba zdrowia).

Sanok. Petycya Rady miejskiej o utworzenie ośmioklasowego gimnazyum w m. Sanoku . . 274
Załatwiona . . . . . 412—413

Sądy. (obacz: Górnictwo. — Mężowie zaufania. — Trybunały.)

— Petycye w tym przedmiocie (obacz: Czarny Dunajec. — Jaworzno. — Kraków. — Wadowice. — Żulice).

Schmitt Henryk, członek Rady szkolnej krajowej. Uchwalenie dlań remuneracyi . . . 459

Schönanger. (obacz: Podatek).

Sejm. Zagajenie Sejmu przez Marszałka. Przemowa tegoż 1

Strona.

— Przemowa Namiestnika przy zagajeniu Sejmu 2
— Oddanie czci pomięci zmarłych posłów: Ławrowskiego, Łosia Włodzimierza, Torosiewicza Franciszka 5
— Pismo Namiestnika zawiadamiające o terminie zamknięcia sesyi sejmowej . . 424
— Wniosek p. Zaklińskiego o przyspieszenie zamknięcia sesyi Sejmowej . . [100]
— Przemowy Marszałka i P. Wodzickiego przy zamknięciu sesyi sejmowej . [114] [115]
— (obacz: Adres. Rada państwa).

Sekretarze sejmowi. Mianowanie tymczasowych przez Marszałka 1
Zatwierdzenie tymczasowych sekretarzy na wniosek p. Madeyskiego . . . 5

Seminarya nauczycielskie (obacz: Interpelacya p. Zaklińskiego)

Semkowicz Jan. Petycya o jednorazową zapomogą 158
Załatwiona 206

Serafince, Seredne (obacz: Podatek)

Seredne wielkie (obacz: Kalnica)

Sidorowicz Zygmunt malarz. Petycya o pozostawienie mu stypendyum 500 zł. jeszcze na rok . 40
Sprawozdanie i wnioski komisyi petycyjnej 206
Wniosek p. Czerkawskiego o odesłanie do komisyi budżetowej . . . 207—208
Załatwienie odmowne 494

Siedliska (obacz: Podatek)

Sieroty (obacz: Bojarski — Jamiński — Nowakowska — Taniaczkiewicz — Szczęsnowicz.)

Siółko (obacz: Podatek)

Siostry miłosierdzia (obacz: Szpital).

Skotniki. Petycya gminy o uwolnienie od zwrotu zapomogi udzielonej w r. 1846 . . . 338
Załatwiona 377

Skowierzyn (obacz: Zbydniów).

Skrzyszów (obacz: Podatek).

Skrzyszowski Michał. Petycya w przedmiocie podatku zarobkowego nałożonego niesłusznie na sługę jego Jana Oliwaka . . . . . [2]

Sledztwo sądowe przeciw posłowi J. Pełechowi (obacz: Pełech).

Slepkowski Jędrzej paroch w Snowiczu. Petycya o przyspieszenie sprawy względem suspendowania go w urzędowaniu parafialnem 286

Slapych zakład. (obacz: Ciemnych zakład).

Sliwki, Słobódka (obacz: Podatek).

Słocina (obacz: Zalesie).

Służba zdrowia Przedłożenie rządowe z projektem o organizacyi służby zdrowia w gminach (wniesione do laski marszałkowskiej). 67
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi administracyjnej 129
Sprawozdanie komisyi i uchwalenie jej wniosków . . . . . [8] — [11]
— Petycya Towarzystwa lekarzy galicyijskich w przedmiocie organizacyi służby zdrowia 202
Załatwiona . . . . . [11]
— (obacz: Interpelacya p. Mandyczewskiego).

Smodne. Smykle (obacz: Podatek).

Sniatyn (obacz: Myta).

Strona.

Sobotow Petycya gminy w sprawie gruntów zabranych przy regulacyi brzegów Dniestru . . 380

Sokołów. Petycya mieszkańców z okolicy Sokołowa o budowę drogi od Rzeszowa, na Sokołów Nisko, Rozwadów, do Nadwiśla 202

— (obacz Myta).

Sól. Sprawozdanie Wydziału krajowego względem zaprowadzenia wyrobu soli bydlęcej zniżenia cen soli i pozwolenia używania źródeł solnych (aleg. XVII). Przekazane Wydziałowi kraj. do wniesienia w drugiem czytaniu 13

Drugie czytanie i rozprawa ogólna . . . . . 25—27

Rozprawa szczegółowa uchwalenie punktu I. i II. Poprawka p. Pietruszewicza do punktu III wniosków 27

Podobna poprawka p. Hoppena. Przyjęcie punktu III wniosków z poprawką posła Hoppena tudzież całej uchwały w 3 czytaniu 28

— Wniosek p. Antoniewicza w przedmiocie zwiększenia produkcyi soli i uregulowania handlu takową 175

Pierwsze czytanie, przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi administracyjnej (pozostał niezałatwiony) 213

— Petycye w tym przedmiocie obacz: Brzeżanka. — Brzeźnica. — Duba. — Mizuń. — Nowosielica. — Nowoszyn. — Pacyków. — Stańczuk. — Starasól. — Uhrynów. — Wełdzirz.

Spadkowe opłaty. Spas. (obacz Podatek).

Sprawozdania Wydziału krajowego (obacz: Wnioski).

Sprynia. Spryńka mała (obacz: Podatek).

Stańczuk Semko. Petycya z zażaleniem na postępowanie urzędników żupnych przy wydawaniu soli 92

Załatwiona. 280

Stanisłówka. (obacz: Podatek).

Starasól. Petycya mieszkańców przeciw prośbie Rady gminnej o wyjednanie podwyższenia dodatków propinacyjnych 212

— Petycya gminy w sprawie warzelni soli tamże 38

Starostwa. Petycye o przydzielenie gmin do innych starostw, lub o przeniesienie siedziby starostwa (obacz: Dobromil. — Kolbuszowa).

Stary Sącz. Petycya magistratu tamtejszego o zaniechanie budowy drogi Piwniczna-Szczawnickiej, a wybudowanie natomiast mostu pod Naszacowicami i zniesienie obłazów w Jazowsku i Tylmanowej na drodze Tarnowsko-Niedzieckiej 92

Statut krajowy. Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem do ustawy zawierającej dodatek do sejmowej ordynacyi wyborczej (o komplecie potrzebnym do uchwalania zmian w tejże ordynacyi) aleg. XIX. Pierwsze czytanie 18, 19

Z braku kompletu nieprzyszło pod obrady 48, 53, 119

— Uzupełnienie protokołu z 5 posiedzenia, przez zamieszczenie uwagi o braku kompletu 50

— (obacz: Rada państwa).

Statystyka. Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem o utworzenie biura statystycznego przy Wydziale krajowym (aleg. III.) Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi administracyjnej 10

Strona.

Sprawozdanie komisyi i jej wnioski. Rozprawa ogólna 129
Wniosek p. Antoniewicza o przejście do porządku dziennego 133
Odrzucenie tego wniosku i uchwalenie bez rozpraw ustępu I. wniosków komisyi . 140
Poprawka p. Antoniewicza do ustępu II. 141
Poprawka p. Pietruskiego (przyjęta przez komisyę) 142
Przyjęcie wniosków komisyi z poprawką p. Pietruskiego po odrzuceniu poprawki p. Antoniewicza 143

Stebne, (obacz: Podatek).

Stowarzyszenie (obacz: Handlowa młodzież. Nauczycielki).

Straż ochotnicza. Petycya Wydziału lwowskiej ochotniczej straży ogniowej o subwencyę . . 66

Stryj, (obacz: Myta).

Strylcze, (obacz: Podatek).

Strzelce małe i wielkie. Petycye gmin o powstrzymanie egzekucyi za zaległe podatki, opuszczenie bieżących, i zarządzenie robót publicznych 202

Strzyżów, (obacz: Podatek).

Sufczyn, (obacz: Myta).

Surowa, (obacz: Podatek).

Surowica. (obacz: Sól).

Swierzbiński Ignacy, rządca szpitalu w Krakowie. Petycya o podwyższenie pobieranego obecnie ekwiwalentu na pomieszkanie i opał 338

Swidnik, (obacz: Podatek).

Swięcany. (obacz: Myta).

Swoboda Robert i Jezierski Eustachy. Petycya pisarzy przy lwowskim szpitalu o dodatek na pomieszkanie i podwyższenie płacy 40

Szafranow, (obacz: Podatek).

Szajnok Teodor. Petycya o veniam aetatis 338

Szczawnica. Wniosek Wydziału krajowego o omycenie mostu pod Szczawnicą uchwalony bez rozpraw . . . . . [42]—[43]

Szczepankiewicz, (obacz: Bieńkowa Wisznia).

Szczęsnowicz. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zaopatrzenia sierót pozostałych po zamordowanym archiwiście Juljuszu Szczęsnowiczu (aleg. X.) Przekazane Wydziałowi krajowemu do wniesienio w 2. czytaniu 12
— Uchwalenie bez rozpraw wniosku Wydziału krajowego 19

Szkody w rolnictwie, (obacz: Mróz. — Myszy. — Tropie).

Szkoła. Petycya grona nauczycieli okręgu szkolnego kołomyjskiego o zmianę art. 12. tytułu II. ustawy szkolnej z r. 1873 66
Odstąpiona z komisyi petycyjnej do komisyi szkolnej 93
Przejście do porządku dziennego . . . . . 413—414
— Petycya zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego tej samej treści jak poprzednia. (Traktowana razem z poprzednią) . . . . 66, 93, 413—414
— Wniosek p. Sawczyńskiego o zawezwanie Rządu aby poczynił odpowiednie kroki celem utworzenia drugiej szkoły realnej we Lwowie 170
Pierwsze czytanie, przemowa wnioskodawcy i odesłanie do komisyi szkolnej (ostatecznie niezałatwiony) . . . . . 204—205
— Petycye i inne sprawy w związku będące. obacz: Benedyktynki. — Bieńkówka. — Czemeryńska. — Dublany. — Głuchoniemych zakład.

Strona.

Jasło. — Jarosław. — Kolbuszowa. — Köstlich. — Leśnictwo. Maćkowice. — Muza. — Muzyczny instytut. — Nauczycielki. — Niepołomice — Pietraszewski. — Radomyśl. — Radymno. — Sanok. — Tarnów. — Techniczny Instytut. — Towarzystwo gospodarskie. — Towarzystwo pedagogiczne. — Wadowice. — Wild. — Zarański.)

Szkolne fundusze, (obacz: Fundusz).

Szpital. Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem do zmiany ustawy o radach szpitalnych (aleg. XIII) przekazane Wydziałowi krajowemu jako komisyi specyalnej do wniesienia w drugiem czytaniu 12
Drugie czytanie. Wniosek p. Gniewosza o przejście do porządku dziennego . 20
— Uchwalenie przejścia do porządku dziennego 25
— Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego (aleg. XIV.) Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi administracyjnej 13
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski (aleg. LXXII.) Poprawka p. Hallera . . 403
Uchwalenie wniosków komisyi i poprawki p. Hallera 408
— Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie oddania krakowskiego szpitalu powszechnego tamtejszej reprezentacji gminnej (aleg. XV.) Pierwsze czytanie i i odesłanie do komisyi admiuistracyjnej 13
Sprawozdanie komisyi, jej wnioski (aleg. LV) i uchwalenie takowych . 269—270
— Sprawozdanie Wydziału krajowego względem przyznania Siostrom Miłosierdzia w Krakowie wynagrodzenia 4750 złr. (aleg. XVI.) Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej (pozostało niezałatwione) 13
— Wniosek Wydziału krajowego w sprawie szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie (aleg. XXXII) odesłany do komisyi administracyjnej 70
Sprawozdanie komisyi LXVII i uchwalenie jej wniosków . . . . 374—376
Zamieszczenie w budżecie odpowiedniej kwoty 507
— Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie pokrycia lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesienia 2. piętra (aleg. XXXIV.) odesłane do komisyi budżetowej 112
Sprawozdanie komisyi (aleg. LXXXI.) i uchwalenie jej wniosków bez rozpraw . 451
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie ugody z reprezentacyą miasta Lwowa w celu unormowania stosunku gminy miasta do lwowskiego szpitalu (aleg. XXXV). Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi administracyjnej . 113
Sprawozdanie komisyi (aleg. LXIV) i uchwalenie jej wniosków . . . 371—372
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie funduszów stanowiących majątek szpitali św. Łazarza i Ducha w Krakowie. Pierwsze czytanie, sprostowanie myłek drukarskich i odesłanie po komisyi administr. 119, 120
Sprawozdanie komisyi (aleg. LV) i uchwalenie jej wniosków 269
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym (aleg. L) Odesłane do komisyi budżetowej . 213
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski 444
Wniosek p. Adama Sapiehy o poruczenie sprawy Wydziałowi kraj. 445
Wniosek p. Krzeczunowicza o przyjęcie pierwotnego wniosku Wydziału kraj. . . 446
Uchwalenie wniosków komisyi po uchyleniu wniosków p. Sapiehy i Krzeczunowicza 450
— Sprawozdanie Wydziału krajowego o funduszach potrzebnych na wykończenie budowy domu obłąkanych w Kulparkowie (aleg. LI) 213
Sprawozdanie komisyi i uchwalenie jej wniosków . . . . . 442—444

Strona.

— Wniosek p. Króla o przeniesienie na fundusz krajowy kosztów leczenia ubogich chorych w szpitalach publicznych 40
Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odesłanie wniosku do komisyi administracyjnej 68
Drugie czytanie. — Sprawozdania większości i mniejszości komisyi . . . 429—430
Wniosek odraczający p. Hallera, o odesłanie sprawy do Wydziału kraj. . . 431, 432
Uchwalenie wniosku p. Hallera 442
— Budżetowe uchwały odnoszące się do szpitali . . . . . 477—493
— Petycye i inne sprawy będące w związku ze sprawami szpitalnemi (obacz: Akademicy. — Baczyński. — Dobieszewski. — Lekarze. — Milan. Neuhauser. — Służba zdrowia. — Swierzbiński. — Swoboda. — Trinczer. — Trompeteur. — Wadowice).

Szupaśnictwo. Uchwały budżetowe co do szupaśnictwa . . . . . 492—493
— (obacz: Żurawica).

Szydłowice (obacz: Podatek).

T.

Tabularne księgi (obacz: Hypoteczne księgi).

Tanewska Wulka (obacz: Wulka).

Taniaczkiewicz Daniel. Petycya o zapomogę dla sierót po śp. księdzu Kiryłowiczu . . . [2]

Targowica. Targowisko (obacz: Podatek).

Tarnobrzeg. Petycya Wydziału powiatowego o budowę drogi z Tarnobrzegu do Nadbrzezia . 254

Tarnopol. Petycya Wydziału powiatowego względem zaprowadzenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hipotecznych 212
Załatwiona 266
— (obacz: Interpelacya p. Czerkawskiego).

Tarnów. Petycya Wydziału powiatowego o rozpoczęcie budowy drogi Tarnowsko-Dąbrowsko-Szczucińskiej z początkiem r. 1874 50
— Petycya tegoż Wydziału o odpisanie $^2/_3$ części podatków gruntowych z powodu nieurodzaju 274
— Petycya tegoż Wydziału o przydzielenie odpowiednich ksiąg hipotecznych do poszczególnych sądów mających jurysdykcyę realną 274
— Petycya gminy o pożyczkę na wykończenie budowy gmachu szkolnego . . . 424
Odstąpiona Radzie szkolnej krajowej 508
— Petycya oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Tarnowie w sprawie spiesznego wykonania ustaw szkolnych z r. 1873 . . . . . [2]
— (obacz: Muzyczna szkoła).

Tarnowiec (obacz: Podatek).

Teatr polski we Lwowie, petycya dzierżawców teatru skarbkowskiego o subwencyę (odesłana do komisyi budżetowej) 174
Wniosek przychylny komisyi i wniosek przeciwny p. Kowalskiego 457
Przyjęcie wniosku komisyi 458
— polski w Krakowie. Uchwalenie subwencyi na r. 1874 457
— ruski. Uchwalenie subwencyi na r. 1874 458
— (obacz: Woźniakowski)

Techniczny Instytut w Krakowie. Wniosek pp. Majera Chrzanowskiego i Szujskiego o reorganizacyę tego zakładu i utworzenie zeń dwóch szkół specyalnych, górniczej i inżyniersko-budowniczej 339

Strona.

Pierwsze czytanie przemowa p. Chrzanowskiego i odesłanie do komisyi . . 427—429
Sprawozdanie komisyi (aleg. XCV) i uchwalenie wniosków tejże . . [79]—[80]

Teresówka. Tiutków (obacz: Podatek).

Tłómaczenia polskie dziennika praw państwa (obacz: Prawnicze Towarzystwo).

Toczyński Tomasz. Petycya o uwolnienie uprzęgów od myta rogatkowego 212

Tołuków. Tomaszowice (obacz: Podatek).

Tomice (obacz: Myta).

Towarnia (obacz: Podatek).

Towarzystwo (gospodarcze). Petycya komitetu Towarzystwa gospodarczego w Krakowie o podwyższenie subwencyi dla szkoły Czernichowskiej 18
Załatwiona przy uchwalaniu Rubr, VII. budżetu na r. 1874 455
— gospodarcze we Lwowie (obacz: Dublany. Leśnictwo).
— muzyczne w Tarnowie (obacz: Muzyczna szkoła).
— pedagogiczne. Petycya zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego o zmianę tytułu II art. 12 ustawy z 2 maja 1873 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskjego (obacz: Szkoła).
— Petycya filii tegoż Towarzystwa w Kołomyi o subwencyę dla szkoły żeńskiej tamże 92
— Petycya Zarządu głównego tegoż Towarzystwa o subwencyę dla szkół żeńskich w Rzeszowie, Stanisławowie Tarnowie i Jarosławiu 116
Odesłana do komisyi budżetowej 117
Załatwiona przychylnie 460
— inne Towarzystwa (obacz: Tarnow. — Służba zdrowia. — Unwersytet — Proświta. — Muza. — Muzyczny instytut. — Akademicy. — Prawnicze Towarzystwo. — Nauczycielki.)

Trąbki (obacz: Tropie).

Trinczer Mojżesz. Petycya o wynagrodzenie strat poniesionych przy dostawie żywności dla szpitalu stanisławowskiego 380

Trompeteur Feliks. Petyca o uchylenie rozporządzenia Wydziału krajowego w sprawie szpitalu powszechnego w Drohobyczy 92
Odesłana Wydziałowi krajowemu do zbadania i najrychlejszego przedłożenia . 93
(Sprawdzenie wygotowane, nieprzyszło pod obrady).

Tropie Petycya gmin Tropie, Będziszyna, Gierowa, Hubalina, Roztoki, Trąbki, Wilow i Wytryszki o zapomogę z powodu nieurodzajów 424
Załatwiona 508

Trybunały Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie ustanowienia nowych trybunałów I instancyi i zaokrąglenie okręgów dawniejszych trybunałów (aleg. XVIII). Pierwsze czytanie sprostowanie myłek drukarskich i wniosek referenta o odesłanie do osobnej komisyj 13
Odesłanie sprawy do komisyj prawniczej 14
Sprawozdanie komisyi (aleg, XXXIII) i rozprawa ogólna nad jej wnioskami 76—88
Przemowa p. Smolki z poprawką w myśl pierwotnego wniosku Wydziału krajowego 77
Wniosek p. Kowalskiego o przyjęcie en bloc wniosków komisyi 82
Poprawka p. Krzeczunowicza 84
Poprawka p. Hoszarda 85
Rozprawa szczegółowa. Poprawka p. Tettmajera do ustępu I wniosków komisyi . 93
Uchwalenie ustępu I z poprawką p. Smolki 94
Sprostowanie myłki drukarskiej w ustępie II i poprawka p. Smolki do tegoż ustępu 95
Stylizacya i poparcie tej poprawki 98

Strona.

Wniosek p. Grocholskiego o odesłanie sprawy napowrót do komisyi . . . 100
Przyjęcie ustępu II wniosków komisyi po odrzuceniu poprawki p. Smolki o iwniosku p. Grocholskiego 104
Rozprawa nad ustępem III wniosków komjsyi. Poprawka p Smolki . . . 104
Stylizacya i poparcie tej poprawki. 106
Poprawka p. Krzeczunowicza do tegoż ustępu . . . . . 106—107
Uchwalenie ustępu III po odrzuceniu poprawki p. Krzeczunowicza do której przyłączył się poseł Smolka, — tudzież ustępu IV bez dyskusyi 110
Poprawka p. Aleksandra Jasińskiego do ustępu V 110
Odrzucenie tej poprawki a przyjęcie ustępu V tudzież bez dyskusyi ustępu VI, dalej ustępu VII z poprawką p. Madejskiego dodaną jako ostatni ustęp (VIII) . 112

Trzanica, Trzemeśna. Trościanіec, Turza, gniła, Tuszów, Tużyłow, Tyczyn. (obacz: Podatek.)

Tyniec. Petycya gminy o uwolnienie od zwrotu zapomogi z r. 1846 . . . 388
Załatwiona 377

U.

Ubóstwo Wniosek p. Bartoszewskiego o polecenie Wydziałowi krajowemu iżby zbadał przyczyny zubożenia ludności rolniczej i rzemieślniczej (odesłany do Wydziału krajowego) . 460

Uchwała: Względem wysłania do Najj. Pana deputacyi i adresu z powodu 25-letniego jubileuszu panowania Jego (obacz: Adres).
— O podwyższeniu rocznego datku dla córek po ś. p. Bojarskim. (obacz: Bojarski).
— O zaopatrzeniu nieletnich dzieci po ś. p. Szczęsnowiczu (obacz: Szczęsnowicz).
— Przyznająca Janowi Pawulskiemu dodatek do emerytury (obacz: Pawulski).
— Udzielająca urzędnikom Władysławowi Krzeczkowskiemu i Karolowi Iwanickiemu całoroczną zaliczkę (obacz: Krzeczkowski. — Iwanicki).
— Udzielająca veniam studiorum: Tytusowi Zienkowiczowi i Henrykowi Leopoldowi Hupczycowi. (obacz: Zienkowicz. — Hupczyc.)
— Udzielająca veniam aetatis: Karolowi Niedziałkowskiemu i Michałowi Januaremu Olszewskiemu. (obacz: Niedziałkowski — Olszewski).
— Regulująca etat i płace urzędników i sług Wydziału krajowego (aleg. 8). . . 325
— O podwyższeniu subwencyi dla zakładu ciemnych we Lwowie 457
— O podwyższeniu subwencyi dla Towarzystwa muzycznego 458
— O pozostawieniu subwencyi dla niektórych zakładów naukowych na r. 1874 i o udzieleniu takowej szkole żeńskiej w Jarosławiu 460
— Przyznająca lwowskiemu teatrowi 8000 zł. subwencyi i polecająca wypłatę subwencyi z roku 1873. . . . . 457—458
— O udzielenie członkowi Rady szkolnej Henrykowi Schmittowi remuneracyi 800 zł. 459
— O udzieleniu księgarzowi Karolowi Wildowi pożyczki na wydawnictwo szkolnych książek 499
— O udzieleniu jednorazowego datku sierotom po ś. p. Ławrowskim . . . 499
— Udzielająca Towarzystwu opieki narodowej zasiłek 1000 zł. 499
— O dotacyi dla akademii umiejętności w Krakowie 457
— O udzieleniu Towarzystwu „Proświta“ zasiłku 3000 zł. 507
— Przyjmująca do wiadomości zamknięcie rachunków funduszów indemnizacyjnych za r. 1872 i odraczająca ostateczne załatwienie tychże 288
— Udzielenie absolutorjum Wydziałowi krajowemu z rachunków funduszów krajowych za r. 1872 . . . . . 376—377

Strona.

(**Uchwała.**) Budżet funduszów indemnizacyjnych i uchwała finansowa na pokrycie potrzeb tychże funduszów na r. 1874 371
— Budżet funduszów krajowych na r. 1874 i uchwała finansowa o pokryciu niedoboru funduszów krajowych . . . . . [6]—[7]
— Budżet funduszu szkolnego na r. 1874 . . . . . 384—385
— Upoważniająca Wydział krajowy do sprzedaży realności l. 20²/₄ we Lwowie . [38]
— W przedmiocie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym . . 143
— Przyznająca szkole rolniczej w Czernichowie 7000 zł. 455
— Udzielająca zasiłek dla muzeum przemysłowego w Krakowie 459
— W przedmiocie zastosowania powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych (ob. Górnictwo) 30
— Zewierająca zasady wykupna prawa propinacyi (obacz: Propinacya).
— Zatwierdzająca zmiany instrukcyi administracyjnej z 8. marca 1870 a mianowicie §§. 5, 10 i 12 (w sprawie administracyi dróg krajowych) 477
— Uznająca oddział chorych w lwowskim szpitalu powszechnym jako zakład krajowy 372
— W przedmiocie ugody zawrzeć się mającej z reprezentacyą miasta Lwowa w celu unormowania stosunków gminy miasta Lwowa do szpitalu powszechnego . . 372
— O udzieleniu subwencyi szpitalom dla dzieci we Lwowie i w Krakowie . 374—376
— W przedmiocie budowy domu obłąkanych w Kulparkowie . . . . 442—444
— W sprawie pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowym dachem i podniesienia 2-go piętra tegoż gmachu 451
— O podwyższeniu emerytury dla Dr. Neuhausera (obacz: Neuhauser).
— O urządzeniu służby zdrowia w gminach . . . . . [8]—[11]
— W przedmiocie funduszu na budowę drogi Żółkiew-Mosty-Krystynopol . . 473
— W przedmiocie pomnożenia liczby trybunałów I. instancyi 112
— O zmianie tarytorjalnej jurysdykcyi górniczej 279
— Uznająca za usprawiedliwione przekroczenia budżetu żandarmeryi za r. 1873 . 467
— (obacz również: Wezwania do Rządu. — Polecenia do Wydziału kraj.)

Uczytel (obacz: Klemertowicz).

Uhrynów stary. Petycya gminy o udzielenie prawa do pobierania wody słonej dla bydła . 466

Ulanow. Petycya gminy o budowę drogi krajowej z Rzeszowa do Nadwiśla 66

Uniwersytet lwowski. Wniosek p. Czerkawskiego w przedmiocie zaprowadzenia Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie Lwowskim 250
Pierwsze czytanie przemowa wnioskodawcy i odesłanie wniosku do komisyi edukacyjnej (pozostał niezałatwiony) 277
— Petycya Towarzystwa lekarzy galic. w tejże sprawie 380
— (obacz: Polskie prawo).

Urlopy (obacz: Posłowie).

Urzędnicy (obacz: Wydział krajowy. — Lekarze.)

Uscieryki (obacz: Podatek).

Ustawa: względem udzielania pożyczek powiatom, których ludność zagrożona niedostatkiem . 370
— Względem rozłączenia osad Dziewięcierz i Einsingen, dotychczas w jedną gminę połączonych . . . . . 69—70
— Zmieniająca §. 50. ustawy gminnej i §. 29. ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 393
— Zmieniająca §. 50 i 51 ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866. 394, 401
— Zmieniająca §. 44. ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 . . 401

Strona.

(**Ustawa.**) Zmieniająca §. 102 i 108 ustawy gminnej z r. 1866 401
— Zmieniająca §. 80. ustawy gminnej i §. 23. ustawy o reprezentacyi pow. z r. 1866 . 402
— Zmieniająca §. 99. ustawy gminnej z r. 1866 402
— Zmieniająca §. 70. ustawy gminnej i §. 22. ustawy o repr. powiat. z r. 1866 . . 402
— Zmieniająca §. 51. ustawy gminnnej z r. 1866 403
— Względem odłączenia miasta Biecz od przedmieść i utworzenia dwóch osobnych gmin administracyjnych . . . . . [62]
— Zmieniająca art. V. ustawy z 22. czerwca 1867 l. 13 Dz. u. kr. o języku wykładowym w szkołach średnich . . . . . [95], [96[
— O postępowaniu w sprawach udzielania prawa do poboru myt. . . . . [42]
— W przedmiocie przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu pawszechnego . . 408
— Zawierająca postanowienia na wypadek, że poseł sejmowy ulegnie kondemnacie sądowej lub popadnie w śledztwo karne . . . . . 118—119
— O urządzeniu ksiąg hipotecznych 266
Ustawy: o udzieleniu prawa poboru opłat mytniczych (obacz: Myta).
— O udzieleniu prawa poboru kopytkowego (obacz: Brzeżany, Przemyśl, Rzeszów).
— Zezwalające na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich, dodatków do podatku konsumcyjnego, opłat od napojów spirytusowych i t. d. (obacz: Podatek).
Uwolnienie (obacz: Venia).

V.

Venia aetatis (obacz: Baczyński, — Bolwiński. — Kamiński. — Niedziałkowski. Olszewski. — Szajnok. — Zagórski).
Venia studiorum (obacz: Bem. — Hupczyc. — Zienkowicz).
Vicynalne koleje (obacz: Koleje).

W.

Wadowice. Petycya nauczycieli przy wyższem gimnazyum żeńskiem w Wadowicach o subwencyę dla tego zakładu na r. 1874 40
Załatwiona przychylnie 460
— Petycya gminy o pożyczkę 20000 zł. z funduszów rządowych lub krajowych . . 202
Załatwiona . . . . . 493—494
— Petycya gminy o przeniesienie kosztów leczenia ubogich chorych na kraj . . 466
— Petycya gminy o zaprowadzenie sądu obwodowego tamże . . . . . [38]
— dolne i górne (obacz: Podatek).
Wał rudy (obacz: Radłów).
Wampierzów (obacz: Podatek).
Wełdzirz. Petycya gminy o zezwolenie pobierania ropy dla bydła i zniesienia monopolu soli . 174
Załatwiona . . . . . 205—206
Weneser (obacz: Wojna).
Wezwania do c. k. Rządu i sprawy temuż przekazane:
— W przedmiocie odebrania fundaszow indemnizacyjnych w zarząd Reprezentacyi krajowej 371
— W sprawie odpisania zapomogi z r. 1846 379
— W przedmiocie uposażenia powiatowych kas zaliczkowych z 80 milionowej pożyczki rządowej . . . . . 281—283
— W przedmiocie zniesienia wolnocelnego okręgu Brodzkiego 160

Strona.

— W sprawie urządzenia krajowej szkoły leśnictwa . . . . . 350—351
— W przedmiocie poszukiwania w Galicyi produktów górniczych 374
— O przedłożenie projektu do ustawy o wykupnie prawa propinacyi . . . [112]
— O przyjęcie gimnazyum Jasielskiego na fundusz państwowy 195
— W sprawie subwencyi na budowę gimnazyum w Jaśle 196
— W przedmiocie poprawniejszego przekładu ustaw powszechnych na język polski . 412
— W przedmiocie należytego zachowania archiwów akt grodzkich i ziemskich . . 420
— W przedmiocie pożyczki dla gminy Wadowic na budynki szkolne . . . . 493—494
— W przedmiocie założenia we Lwowie drugiego gimnazyum z językiem wykładowym polskim . . . . . [96]
— W sprawie reorganizacyi Krakowskiego Instytutu technicznego . . [79], [80]
— O zbadanie rachunków budowy drogi Rzeszowsko-Ujazdowskiej 199
— Petycya o regulacyę brzegów Wisły . . . . . 414—415
— W sprawie zaprowadzenia wyrobu soli bydlęcej, zniżenia cen soli i pozwolenia na bezpłatne używanie źródeł solnych itd. 27, 28, 206, 280
— O pomnożenie trybunałów I. instancyi (aleg. 3. sprawozd. 8.) 112
— W przedmiocie przyłączenia kilku gmin do starostwa w Kolbuszowie . . . 152
— O ustanowienie posterunku żandarmeryi w Łące 166
— W sprawie reformy opłat spadkowych 178, 179
— W przedmiocie asenterowania żydów i postępowania komisyj asenterunkowych w wypadkach samokalectwa . . . . . 182, 187—188
— W przedmiocie wcielenia gminy Kłodne do innego powiatu . . . . 280—281

Wiązowa (obacz: Podatek).

Wicynalne koleje (obacz: Koleje).

Wieliczka. Udzielenie prawa poboru myta tamtejszej Radzie powiat. (obacz: Myta).

Wierzbowce, Wiesenberg (obacz: Podatek).

Wild Karol. Petycya księgarza i wydawcy Wilda o pożyczkę na wydawnictwo książek szkolnych (odesłana do komisyi szkolnej) 150
Sprawozdanie komisyi i jej wnioski 494
Poprawki pp, Wężyka i Dunajewskiego 496, 497
Odrzucenie poprawki p. Dunajewskiego 498
Przyjęcie wniosku komisyi po cofnięciu poprawki p. Wężyka 499

Wisła (obacz: Regulacya).

Wisłocki Emil. Petycya o subwencyę na cele literackie 40
Odstąpiona z petycyjnej do komisyi budżetowej 213
Przejście do porządku dziennego uchwalone 508

Wnioski samoistne: P. Antoniewicza w przedmiocie produkcyi soli i handlu takową, (obacz: Sól).

— P. Bartoszewskiego o polecenie Wydziałowi krajowemu iżby zbadał przyczyny zubożenia ludności rolniczej i rzemieślniczej w kraju. Odesłany do Wydziału krajowego 460

— P, Bauma w przedmiocie zastosowania do Galicyi ustawy zaprowadzającej instytucyę mężów zaufania (obacz: Mężowie zaufania).

— P. Bauma o wcielenie do właściwych gmin, pewnej kategoryi obszarów dworskich (obacz: Gmina).

— P. Czartoryskiego o zastrzeżenie się Sejmu przeciw sposobowi w jaki wybory bezpośrednie w naszym kraju wprowadzone zostały (obacz: Rada państwa.)

Strona.

(Wnioski samoistne.) P. Czerkawskiego w przedmiocie zaprowadzenia wydziału lekarskiego w Uniwersytecie lwowskim (obacz: Uniwersytet).

— P. Iwaniszowa w przedmiocie uregulowania handlu końmi (obacz: Konie).

— P. Jaworskiego Apolinarego w przedmiocie budowy kolei wicynalnych (obacz: Koleje).

— P. Jedrzejowskiego o wypracowanie projektu do ustawy wzbraniającej bezwzględnej wolności dzielenia gruntów. Odesłany do Wydziału krajowego. . . 462

— P. Jędrzejowskiego o reformę ustaw o podatku spadkowym (obacz: Podatek).

— P. Kocyłowskiego o zniesienie Rad powiatowych (obacz: Rady powiatowe).

— P. Kocyłowskiego, by straty wyrządzone w gospodarstwie przez mróz, zaliczone były do tych klęsk, które uprawniają do żądania opuszczania podatków (obacz: Mróz).

— P. Króla o przeniesienie na kraj kosztów leczenia ubogich chorych w szpitalach publicznych (obacz: Szpital).

— P. Króla o podwyższenie kongruy na utrzymanie plebanów i wikaryuszów (obacz: Kongrua).

— PP. Majera, Chrzanowskiego i Szujskiego o reorganizacyę Instytutu technicznego w Krakowie, (obacz: Techniczny instytut).

— P. Pawlikowa o zaprowadzenie języka rnskieho do wykładow w wyższych klasach gimnazyum akademickiego, tudzież w t. z. grecko-katolickiej szkole wzorowej we Lwowie (obacz: Język).

— P. Sawczyńskiego o utworzenie we Lwowie drugiej szkoły realnej, (obacz: Szkoła).

— P. Siwca o uznanie za krajowe dróg powiatowych: Międzybrodzkiej, Półhorskiej i Pietrasińskiej (obacz: Drogi).

— P. Spławińskiego o potrzebie badań geologicznych w Galicyi (obacz: Górnictwo).

— P. Szczepańskiego w przedmiocie przymusu asekuracyjnego (obacz: Asekuracya).

— P. Weissmana by straty wyrządzone w gospodarstwie przez myszy polne zaliczone były do tych klęsk w których opuszczenie podatków orzeczone zostało. (obacz: Myszy).

Wnioski Wydziału krajowego: O utworzenie okręgów gminnych (obacz: Gmina).

— O wykupnie prawa propinacyi (obacz: Propinacya).

— O utworzenie biura statystycznego przy Wydziale krajowym, (obacz: Statystyka).

— O reformie ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej (obacz: Gmina).

— O budżecie krajowym na r. 1874 i o zamknięciu rachunków za rok 1872 (obacz: Budżet.)

— W przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego, (obacz: Wydział krajowy).

— O datku dla córek po śp. Bojarskim (obacz: Bojarski).

— O zaopatrzeniu sierót po śp. Szczęsnowiczu, (obacz: Szczęsnowicz).

— W sprawie zniesienia wolnocłowego okręgu brodzkiego (obacz: Brody).

— O zmianę ustawy drogowej z r. 1866, (obacz: Drogi).

Strona.

— W przedmiocie zmiany ustawy o radach szpitalnych (obacz: Szpital).
— O zniesieniu zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu, (obacz: Szpital).
— W sprawie oddania krakowskiego szpitalu tamtejszej reprezentacyi gminnej (obacz: Szpital).
— O przyznanie Siostrom Miłosierdzia w Krakowie wynagrodzenia za straty w kwocie 4.750 złr. (obacz: Szpital).
— W sprawie wyrobu soli bydlęcej, zniżenia cen soli i t. d. (obacz: Sól).
— W przedmiocie pomnożenia trybunałów I. Instancyi, (obacz: Trybunały).
— O dodatku do sejmowej ordynacyi wyborczej (obacz: Statut).
— O zezwolenie gminom na pobór wyzszych dodatków do podatków, opłat od trunków propinacyjnych i t. p. (obacz: Podatek).
— O rozdzielenie gmin Dziewięcierz i Einsingen, (obacz: Dziewięcierz).
— W sprawie szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie (obacz: Szpital).
— W przedmiocie nowych wyborów posłów sejmowych, (obacz: Posłowie).
— O pokryciu lwowskiego szpitalu nowym dachem i podniesieniu drugiego piętra, (obacz: Szpital.)
— W przedmiocie ugody z m. Lwowem w celu unormowania stosunków gminy do szpitalu (obacz: Szpital).
— O budowie pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu, (obacz: Szpital).
— W sprawie funduszów potrzebnych na wykończenie budowy domu obłąkanych w Kulparkowie (obacz: Szpital).
— O budżecie dodatkowym utrzymania żandarmeryi (obacz: Budżet).
— W sprawie sprzedaży realności funduszu policyi krajowej (obacz: Policya).
— W sprowie postępowania przy udzielaniu koncesyj na pobór opłat mytniczych; o omyceniu dróg i mostów, podwyższeniu taryf mytniczych i t. d. (obacz: Myta).
— O udzieleniu prawa poboru opłaty kopytkowego (obacz: Brzeżany, Przemyśl, Rzeszów,)
— W sprawie odłączenia miasta Biecza od przedmieść (obacz: Biecz).

Wodna ustawa. Przedłożenie rządowe z projektem do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód tudzież o ochronie przeciw takowym 202
Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi administracyjnej 351
Sprawozdanie komisyi i uchwalenie jej wniosków (bez rozpraw) . . . . [8]
— (obacz: Regulacya).

Wojków (obacz: Podatek.)

Wojna. Petycya Wojny Józefa, Petryka Onufrego, Kocha Filipa, i Weneser Gitli o udzielenie zapomogi 338

Wojniłów (obacz: Podatek.)

Wojsko (obecz: Kolbuszowa.—Nowy Targ.—Interpelacya p. Czerkawskiego.)

Wojskowy zakład wychowawczy. (obacz: Köstlich.)

Wojsław, Wola (mielecka, otałęzka, wadowska) (obacz: Podatek.)

Wola radłowska (obacz: Radłów.)

Wołczyszczowice. Petycya gminy o odpisanie całorocznego podatku o udzielenie bezzwrotnej zapomogi i pożyczki oprocentowanej 202

Woźniakowski Piotr. Petycya o subwencyę dla teatru prowincyonalnego . . . [38]

Wulka tanewska. Petycya gmin Wulka tanewska, Zarzyce i Huta deręgowska o budowę drogi od Rzeszowa na Sokołów, Nisko, Rozwadów do Nadwiśla 128

Wróblowice (obacz: Podatek).

Wybory bezpośrednie (obacz: Rada państwa).

Strona.

Wybory (obacz: Adres.—Komisye.—Posłowie.—Rewidenci.)

Wydział krajowy. Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za czas od 1-go sierpnia 1872. do końca sierpnia 1873. (aleg. VII.) Pierwsze czytanie i odesłanie do komisyi budżetowej 12

(Sprawozdanie komisyi wygotowane, nie przyszło pod obrady.)

— Sprawozdanie w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego (aleg. VIII.) Odesłane do komisyi budżetowej 12

Sprawozdanie komisyi i jej wnioski (aleg. LIX.) Rozprawa ogólna . . 288—296

Przemówienie p. Kowalskiego z zapowiedzeniem poprawek . . . . 288—290

Wniosek p. Grossa o uchwalenie rezolucyi co do płac członków Wydziału kraj. 290

Poprawka p. Grocholskiego zapowiedziana do §. 1. wniosku komisyi . . . 293

Rozprawa szczegółowa. Poprawka p. Chrzanowskiego do §. 1. art. I. ustęp. 4. 296

Poprawka p. Spławińskiego do tegoż ustępu 297

Poprawka p. Kowalskiego do tegoż §. 297

Poprawka p. Wesołowskiego do ustępu I. tegoż §. (niepoparta) 298

Przyjęcie ustępu I. §. 1. z poprawką p. Chrzanowskiego . . . . 301—302

Przyjęcie bez rozpraw reszty ustępów §. 1, § 2, i ustępów I. i II. §. 3. tudzież ustępu III. tegoż §. po uchyleniu poprawki p. Wesołowskiego . . 302—303

Poprawka p. Kowalskiego do ustępu V. §. 3. 304

Odrzucenie tej poprawki 308

Przyjęcie ustępów 5, 6 i 7, §. 3. według wniosków komisyi 309

Poprawka p. Kowalskiego do ust. 8 tegoż §. 309

Uchwalenie tego ustępu z poprawką p. Kowalskiego 311

Przyjęcie bez rozpraw ustępów 9 do 13 . . . . . 311—312

Poprawka p. Spławińskiego do ustępu 14. §. 3. 312

Uchwalenie tej poprawki, tudzież (bez rozpraw) ustępów 15 do 19 . . 313—314

Poprawka p. Weigla do ust. 20, §. 3. i przyjęcie tego ustępu po odrzuceuiu poprawki 314

Poprawki p. Weigla do ustępu 20 i 22 315

Odrzucenie takowych, a przyjęcie reszty ustępów §. 3. według wniosków komisyi 316

Poprawka p. Kowalskiego do §. 4. 316

Podniesienie wątpliwości co do pięcioleci dla sług 321

Poprawka p. Grocholskiogo co do tego przedmiotu 322

Uchwalenie §. 4. po odrzuceniu obu powyższych poprawek 323

Wniosek p. Kowalskiego o przyjęcie en bloc §§. do których poprawki nie są zapowiedziane (przyjęty) 324

Poprawka p. Wesołowskiego do §. 10 (niepoparta) 324

Uchwalenie §. 10 i przyjęcie en bloc reszty paragrafów tudzież całej uchwały w drugiem i trzeciem czytaniu 325

— Wniosek p. Grossa o podwyższenie płac członków Wydziału krajowego (upadł) 452

— Wybór jednego członka Wydziału krajowego z kuryi mniejszych posiadłości 411—412

Rezultat wyboru 414

Wybór jednego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu . . . . [8]

Rezultat tego wyboru i powtórny wybór . . . . . [11]

Rezultat powtórnego wyboru i wybór ponowny . . . . . [30]

Rezultat stanowczy . . . . . [33]

Wybór dwóch zastępców członków Wydziału krajowego . . . . [61], [71]

Rezultat wyboru . . . . . [71], [79]

Strona.

— Złożenie mandatu członka Wydziału krajowego p. Grossa 378
— Rachunkowość w Wydziale krajowym; obacz: Budżet (wniosek p. Gniewosza).
— (obacz: Polecenia dane Wydziałowi krajowemu).
— Petycye i inne sprawy będące w związku; (obacz: Baczyński. — Dyurniści. Hupczyc. — Iwanicki. — Krzeczkowski. — Niedziałkowski. — Ożwad. — Olszewski. — Pawulski. — Szczęsnowicz. — Zagórski. — Zakrzewska. — Zawałkiewicz. — Zienkowicz.—)

Wydział lekarski (obacz: Uniwersytet.)
Wyłow (obacz: Podatek).
Wysocko (obacz: Myta).

Z.

Zabawa (obacz: Radłów).
Zabezpieczenie (obacz: Asekuracya).
Zabłędza, Zadusznki, Zagórów, Zagórze (obacz: Podatek.)
Zagórski Mikołaj. Petycya o dyspensę od przekroczonego wieku normalnego 254
Zakrzewska Maryanna. Petycya o dar z łaski (odesłana do Wydziału krajowego,) . . 50, 51
Zalesie. Petycya gmin Zalesie, Biała, Drabinianka, Malawa, Matysówka, Pobitno i Słocina przez Stanisława Atamana o uwolnienie od konkurencyi do dróg powiatowych za lata 1864—1867 116
Załatwiona . . . . . 199—200
— Petycya gminy Zelesie o odłączenie jej od gminy Olszan 212
Zaleszczyki. Petycya gminy miejskiej w sprawie budowy mostu nad Dniestrem na drodze eraryalnej 40
Załatwienie . . . . . 270—271
— Petycya Wydziału powiatowego o przymusową kommasacyę gruntów, złączenie map katastralnych z tabulą krajową i urządzenie ksiąg hipotecznych . . . 338
— Petycya Wydziału powiatowego o zaprowadzenie gmin zbiorowych i przyznanie Wydziałom powiatowym władzy wykonawczej . . . . . [38]
— (obacz: Lesieczniki.)
Zaliczka (obacz: Jwanicki, — Krżeczkowski, — Kraków.)
Załucze (obacz: Podatek.)
Zamknięcie rachunków (obacz: Budżet. — Jndemnizacya.)
Zapole (obaez: Kolbuszowa.)
Zapomoga (obacz: Jasło — Myszkowski — Naumowicz — Przyłęcka — Wojna. — Wołczyszowice. — Semkowicz.)
— z r. 1846 (obacz: Gembiczyna. — Kostrze. — Korzeniów, — Limanowa — Płaszow. — Skotniki- — Tyniec.)
Załatwienie dotyczących petycyj 377
Zarański Stanisław. Przedkłada dwie prace swoje dokonane w duchu życzeń Sejmu objawionych przy rozprawach nad reformą wychowania publicznego 18
Wniosek komisyi pętycyjnej o wybranie osobnej komisyi dla zbadania prac p. Zarańskiego 43
Zaraza na bydło (obacz: Jnterpelacye p. Fecaka i Wesołowskiego.)
Zarzyce (obacz: Wulka tanewska.)
Zawadka. Zawale (obacz: Podatek.)
Zawałkiewicz Józef. Petycya o posadę przy Wydziale krajowym 66
Załatwiono odmownie 164

Strona.

Zawój, Zazdrość, (obacz: Podatek.)
Zbydniów Petycya przełożonego obszarów dworskich Zbydniów, Skowierzyn i Radomyśl, o budowę drogi z Rzeszowa do Nadbrzezia 40
Zdrowia służba (obacz: Służba zdrowia.)
Zdrowiec (obacz: Radłów.)
Zgłobice. Ziempniów (obacz: Podatek.)
Zienkowicz Tytus. Sprawozdanie Wydziału kraj. o petycyi jego o veniam studiorum. — Uchwalone bez dyskusyi 120
Złoczów (obacz: Myszkowski.)
Złotniki (obacz: Podatek.)
Zubożenie (obacz: Ubostwo.)

Ż.

Żandarmerya. Preliminarz dodatkowy kosztów utrzymania (obacz: Budżet.)
— (obacz: Brzesko. — Jezupol. — Lipnica. — Łąka).
Żarnów. (obacz: Brzeżanka).
Ździary. (obacz: Podatek).
Żeńskie zakłady naukowe (obacz: Benedyktynki. — Czemeryńska. — Towarzystwo pedagogiczne. — Wadowice).
Żółkiew (obacz: Interpelacya p. Zaklińskiego).
Żukocin, Żukowice (obacz: Podatek).
Żulice. Petycya gminy o przydzielenie do Sądu powiatowego w Złoczowie 150
Żurawica. Petycya gmin Żurawica i Małkowice w sprawie ponoszenia kosztów szupaśnictwa przez kraj lub powiaty 338
Żydaczów. Petycya Wydziału powiatowego o wyjednanie przymusowego ubezpieczenia budynków parafialnych i szkolnych 424
Żydzi (obacz: Kamionka. — Kolbuszowa. — Szpital.)
Żywaczów (obacz: Podatek.)
Żywiczne minerały. (obacz: Górnictwo.)

L. 12.254/73.

Aleg. I.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia okręgów gminnych.

Wysoki Sejmie!

Powszechném jest przekonanie, że teraźniejszy zarząd policyi miejscowej nie odpowiada nawet najskromniejszym wymaganiom. Główną przyczyną tego smutnego stanu jest sama ustawa.— Nie uwzględniła bowiem stosunków naszych i wyposażyła wątły organizm gminny rozległym samorządem, obejmującym także sprawowanie policyi miejscowej, jakkolwiek pełnienie obowiązków z tém połączonych, o wiele przewyższa jej siły materyalne i intellektualne. Dlatego gmina nie mogła stać się stróżem bezpieczeństwa społecznego, jak tego od niej wymagano.

Przez wyjęcie spraw policyi miejscowej z jej obszernego zakresu działania, nie ujmujemy jej ani zarządu własnem mieniem, ani nadzoru nad zakładami gminnymi, ani prawa stanowienia o związku gminy, — uwalniamy ją jedynie od pełnienia takich obowiązków, którym podołać nie jest w stanie. Gmina nie traci przeto charakteru samorządnej instytucyi, nie przestaje być podstawą ustroju państwowego i społecznego, a nawet przez przywrócenie nieodzownej harmonii między obowiązkami a siłami swemi, odzyskuje możność należytego pełnienia obowiązków, będącą pierwszym warunkiem samorządu.

Sprawy wyłączone w ten sposób z zakresu działania gminy i obszaru dworskiego, tj. sprawowanie policyi miejscowej, równie jak sprawy przekazanego zakresu działania, najodpowiedniej poruczyć organom tego samego rodzaju, jak gminy, gminom wyższego rzędu, — zatem: bądźto tak zwanym gminom zbiorowym, bądźteż gminom powiatowym, czyli powiatom,

Pomijając liczne trudności w utworzeniu gminy zbiorowej, przemawia za oddaniem powyższych spraw powiatowi, już ta okoliczność, że powiaty i reprezentacye powiatowe już istnieją, są instytucyą powszechnie znaną, że zatem przelewając na nią te atrybucye, unikamy potrzeby tworzenia nowych instytucyj społecznych.

Reprezentacya powiatowa jest nadto wypływem reprezentacyj gminnych, gdyż członkowie rady powiatowej wychodzą z wyboru reprezentacyj gminnych i obszarów dworskich. Przenosząc

zresztą część zadań obecnego samorządu gminnego, na gminy wyższego rzędu, na powiaty—idziemy za przykładem Anglii, Prus, Węgier, gdzie właściwy samorząd spoczywa nie tyle w gminie miejscowej, ile w hrabstwie, obwodzie lub komitacie, — pomimo, że długoletnia praktyka samorządu, większa zamożność i stosunkowo wyższe wykształcenie w tych krajach, gminę daleko zdolniejszą uczynić mogły, do sprostania obszerniejszemu samorządowi.

Te były myśli przewodnie przy układaniu załączonego projektu do ustawy w okręgach gminnych.

Naczelnicy okręgu mają być organami reprezentacyi powiatowej, i załatwiają z jej ramienia, pod jej nadzorem i pod odpowiedzialnością powiatu sprawy policyi miejscowej i poruczonego zakresu działania.

Projekt ten nie dąży do istotnego uszczuplenia autonomii gminnej. O samorządzie bowiem tylko wówczas mowa być może, jeżeli wyposażona nim korporacya rzeczywiście pełnić może obowiązki z tem połączone. Takim gminom zaś zastrzega przedłożony projekt wyłączenie ze związku okręgowego.

Wielce pożądanem byłoby, gdyby we wszystkich okręgach naczelnikami okręgu stać się mogli mężowie odpowiednio wykształceni a w okręgu osiedli, tak jak to się dzieje z sędziami pokoju w Anglii, z amtsmanami w Prusiech, z sędziami (sztulrichter) na Węgrzech. Nie mogąc jednak przesądzić, czy to da się osięgnąć we wszystkich okręgach, a mając na względzie, że sprawowanie policyi miejscowej jest zbyt ważnym czynnikiem w ustroju społecznym, ażeby godziło się przy tworzeniu umyślnej instytucyi w tym celu pozostawić zajmowanie jej dobrej woli ochotników,— zachodzi potrzeba wyrzec, że posada naczelnika okręgu zawsze i berwarunkowo płatną jest, bez względu na społeczne stanowisko i majątek osoby będącej naczelnikiem okręgu.

Oznaczenie wysokości tej płacy w każdym pojedynczym wypadku, równie jak proponowanie osób na te posady mianować się mających, pozostawiamy radzie powiatowej. Rada powiatowa bowiem najlepiej z miejscowymi stosunkami obeznaną jest. Z jej ramienia i pod jej nadzorem pełnić ma naczelnik okręgu swe urzędowanie. Rada powiatowa przedstawia nareszcie powiat, który odpowiada za działalność naczelnika okręgu.

Instytucya naczelników okręgowych nie może wprawdzie obejść się bez wydatków. Zupełne zaniedbanie spraw policyi miejscowej, lub pozostawienie ich w obecnym stanie jednakowoż o wiele więcej kosztuje, aniżeli wydatki połączone z utworzeniem i utrzymaniem tej instytucyi. Gdy w skutek utworzenia okręgów gminnych działalność zwierzchności gminnych zmniejszy się, możemy mieć nadzieję, że w przybliżeniu tyle da się zaoszczędzić z kosztów administracyi gminnej, ile wyniosą koszta połączone z działalnością naczelników okręgowych. Nareszcie da się utworzyć z kar policyjnych, które w praktyce najczęściej przepadały, w każdym powiecie stały fundusz, przeznaczony na częściowe pokrycie wydatków, połączonych z działalnością naczelników okręgowych. Gdy rządowi obojętnem być nie może, w czyje ręce dostanie się skoncentrowana władza policyjna w pewnym obszerniejszym okręgu, przeto należy rządowi przyznać nie tylko wpływ na tworzenie okręgów i ustanowienie siedzib naczelników, lecz oraz prawo mianowania naczelników okręgu na wniosek i za zgodą rady powiatowej.

Nie łudźmy się jednak przypuszczeniem, aby samo utworzenie instytucyi naczelników okręgowych, zaradzić miało wszelkim niedostatkom obecnego stanu. Pozostaną zawsze liczne wątpliwości kompetencyjne, co do stanowienia w sprawach policyjnych, w wyższych instancyach, — pozostanie możliwość rozstrzygania zażaleń w jednej i tej samej sprawie przez władze rządowe i przez władze autonomiczne — pozostanie potrzeba częstego porozumiewania się między sobą tych różno-

rodnych a równorzędnych władz, — słowem pozostaną wszelkie niedogodności dualizmu administracyjnego.

Tych wszystkich niestosowności jednak samodzielnie usunąć nie możemy. To wkracza bowiem w zakres urządzania administracyi państwowej, co zastrzeżonem jest ustawodawstwu państwowemu.

Wobec tych okoliczności nie pozostaje nam inna droga, jak tylko:

a) ustanowić już teraz odpowiednie organa do sprawowania policyi miejscowej, a równocześnie

b) zawezwać Rząd, ażeby, uzyskawszy upoważnienie w drodze ustawodawstwa państwowego — jak samo przez się rozumie się — przedłożył wysokiemu Sejmowi wnioski dla uchylenia dualizmu administracyjnego.

Wydział krajowy wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę pod **A** dołączoną, i powziąść uchwałę pod **B** przedłożoną.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 7. listopada 1873.

Przewodniczący:

Leon książę **Sapieha**

Marszałek krajowy.

Sprawozdawca:

Paweł Skwarczyński

członek Wydziału kraj.

Alegat **A.**

Ustawa

z dnia *dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem*

zawierająca postanowienie o okręgach gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, wydaję załączoną ustawę o okręgach gminnych i rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dopokąd Naczelnicy okręgowi nie rozpoczną urzędowania, zachowują reprezentacye gminne i przełożeni obszarów dworskich cały dotychczasowy swój zakres działania, i załatwiają sprawy wedle postanowień dotychczas obowiązujących.

Sprawy przed rozpoczęciem urzędowania naczelnika okręgu prawomocnie nieukończone, przechodzą w zakres działania naczelnika okręgu, który je załatwi wedle postanowień niniejszej ustawy.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Mistrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

o okręgach gminnych

obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

DZIAŁ I.

O okręgach gminnych.

§. 1.

Okręgi gminne.

Okręgi gminne tworzy się dla załatwienia spraw policyi miejscowej, jakoteż spraw należących do poruczonego zakresu działania gmin i obszarów dworskich.

§. 2.

Tworzenie okręgów.

Po wysłuchaniu rad powiatowych oznaczy Namiestnik za zgodą Wydziału krajowego ilość i granice okręgów, niemniej siedziby naczelników okręgowych.

Przy ustanowieniu rozległości każdego okręgu uwzględniać należy równie możność szybkiego załatwiania spraw, jak oszczędność w wydatkach. Ludność około sześciutysięcy mieszkańców i przestrzeń około dwu mil kwadratowych winne być przeciętną miarą okręgu — o ile geograficzne położenie, gęstość zaludnienia, lub inne miejscowe przyczyny nie uzasadniają stosowności odmiennego rozmiaru.

Tylko gminy i obszary dworskie należące do tego samego powiatu mogą stanowić jeden okrąg gminny.

Ilość i granice okręgów, niemniej oznaczenie siedzib urzędowych zmienia Namiestnik za zgodą Wydziału krajowego, na wniosek lub po wysłuchaniu zdania rady powiatowej.

§. 3.

Wyjęcie ze związku okręgowego.

Miasta posiadające własne statuta, wyjęte są ze związku okręgowego.

Inne gminy mogą być na własne żądanie z tego związku wydzielone, jeżeli jest dostateczna rękojmia, że należycie załatwiać będą sprawy wchodzące w zakres działania okręgu.

DZIAŁ II.

O naczelniku okręgu.

§. 4.

Naczelnik okręgu.

Sprawy wchodzące w zakres działania okręgu, załatwia naczelnik okręgu.

Naczelnik okręgu ma w swych urzędowych czynnościach charakter organu władzy publicznej.

§. 5.

Mianowanie.

Naczelnika okręgu mianuje Namiestnik na wniosek i za zgodą rady powiatowej.

§. 6.

Wymagalność.

Naczelnikiem okręgu może być każdy własnowolny mężczyzna, który ukończył dwudziesty czwarty rok życia, jest obywatelem państwa austryackiego, i posiada odpowiedni stopień wykształcenia.

Ustępujący Naczelnik okręgu może być na nowo mianowanym.

Urzędnicy państwowi i wojskowi w czynnej służbie zostający nie mogą piastować posady naczelnika okręgu.

§. 7.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Wykluczeni są od możności piastowania posady naczelnika okręgu:

a) wedle ustawy z dnia 15. listopada 1867 (Dz. u. p. L. 131) skazani na karę za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia, udziału w tychże, i oszustwa (§§. 460., 461., 463. i 464. ust. kar.), a to aż do ubiegu czasu oznaczonego w drugim i w ostatnim ustępie §. 6. wspomnianéj ustawy;

b) zostający pod śledztwem z powodu czynów karygodnych, pod *a)* wymienionych, przez czas trwania śledztwa;

c) osoby, co do których majątku ogłoszono konkurs wierzycieli (upadłość), jak długo trwa rozprawa konkursowa;

d) osoby, które w skutek czynu popełnionego z chęci zysku usunięte zostały w drodze dyscyplinarnego postępowania z urzędu lub ze służby publicznej, przez trzy lata po ich usunięciu.

Naczelnik okręgu traci posadę, jak tylko zajdzie lub wiadomą stanie się jakakolwiek okoliczność, wykluczająca od możności piastowania tej posady.

§. 8.

Prawo uchylenia się.

Uchylić się mogą od piastowania posady naczelnika okręgu:

a) liczący przeszło sześćdziesiąt lat życia;

b) ci, którzy piastowali urząd naczelnika okręgu przez cały peryod trzyletni;

c) zamieszkali poza granicami powiatu.

Rada powiatowa może także z innych ważnych powodów uwalniać od obowiązku przyjęcia posady naczelnika okręgu.

Kto bez takiego uwalniającego powodu zbrania się zająć posadę naczelnika okręgu, lub przyjętej dalej piastować nie chce, podpada karze pieniężnej, którą wymierza wydział powiatowy do wysokości sumy 100 złr. w. a.

Od takiego orzeczenia odwołać się można do Wydziału krajowego.

Kara pieniężna wpływa do kasy powiatowej.

§. 9.

Przyrzeczenie.

Przy objęciu urzędowania składa naczelnik okręgu w ręce starosty powiatowego w obecności delegata wydziału powiatowego przyrzeczenie w miejsce przysięgi:

„iż zachowa Jego Cesarskiej i Królewskiej „mości wierność i posłuszeństwo, przestrze„gać będzie ustaw, i sumiennie wypełniać „obowiązki swoje.“

§. 10.

Płaca.

Naczelnik okręgu pobiera stałą płacę, i ryczałtową kwotę na pokrycie kosztów kancelaryjnych i podróży.

Wysokość płacy i ryczałtowej kwoty ustanawia rada powiatowa.

§. 11.

Czas urzędowania.

Peryod urzędowania naczelnika okręgu trwa lat trzy. Ustępujący naczelnik okręgu obowiązanym jest wszakże urzędować, aż do wstąpienia swego następcy.

§. 12.

Zastępstwo.

Jeżeli naczelnik okręgu urzędować nie może, poleci starosta powiatowy za zgodą wydziału powiatowego, a w razach nie cierpiących zwłoki, za zgodą prezesa rady powiatowej tymczasowe zastępstwo, komu za stosowne uznają.

DZIAŁ III.

O zakresie i sposobie działania naczelnika okręgu.

§. 13.

Zakres działania.

Do zakresu działania naczelnika okręgu należą:

a) sprawy policyjne wymienione w §. 27. ust. gm., mianowicie:

1. czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia (lit. *b*);
2. policyjny nadzór nad bezpieczeństwem i łatwością kommunikacyi po drogach i wodach (lit. *c*);
3. policya polowa (lit. *d*);
4. policyjny dozór nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą (lit. *e*);
5. policya zdrowia (lit. *f*);
6. policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonanie przepisów o czeladzi służebnej (lit. *g*);
7. policyjny dozór nad obyczajnością publiczną (lit. *h*);
8. przestrzeganie przepisów policyjnych o żebrakach i włóczęgach (lit. *i*);
9. policya ogniowa, policya budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy (lit. *k*), niemniej

b) sprawy poruczonego zakresu działania.

W tym zakresie działania przechodzą na naczelnika okręgu wszystkie prawa i obowiązki, jakie z mocy ustaw, a w szczególności wedle postanowień §§. 57., 58., 59. i 60. ust. gm. mają zwierzchności i rady gminne. Te same prawa i obowiązki wykonuje naczelnik okręgu także na obszarach dworskich, wchodzących w skład okręgu.

§. 14.

Wydawanie policyjnych przepisów.

Prawo rady gminnej (§. 32. ust. gm.) i przełożonego obszaru dworskiego (§. 13. ust. o obsz. dw.) wydawania przepisów policyjnych i zagrażania karami za przekroczenie takowych, przechodzi na radę powiatową, a w razach naglących na wydział powiatowy.

§. 15.

Służba.

Rada powiatowa oznacza ilość i płacę pomocników i sług naczelnikowi okręgu dodanych, potrzebnych do załatwiania czynności urzędowych.

Ona ustanawia warunki ich przyjęcia, i określa obowiązki służbowe.

Naczelnik okręgu przyjmuje i odprawia słu-

żbę w granicach tych postanowień i ma nad nią władzę dyscyplinarną.

§. 16.

Delegaci.

Naczelnik gminy może do wykonania poleceń swoich używać jako delegatów, członków zwierzchności gminnej i przełożonych obszarów dworskich swego okręgu.

Delegaci winni przy wykonaniu takich poleceń stosować się do zarządzeń naczelnika okręgu.

§. 17.

Wypadki nagłe.

W wypadkach nie cierpiących zwłoki winien naczelnik gminy i przełożony obszaru dworskiego, każdy w swoim obrębie, niezwłocznie zarządzić to wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i zdać o tem sprawę naczelnikowi okręgu.

§. 18.

Środki przymusowe.

Dla wykonania swoich postanowień, przeprowadzenia orzeczeń, ściągnienia i wykonania kar, rozporządza naczelnik okręgu tymi samymi środkami, jakie służą władzom rządowym z mocy §§. 2., 3. i 5. Ces. rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854. L. 68. Dz. u. p.

Jeżeli mu nie wystarczą własne siły i środki, uda się naczelnik okręgu o pomoc do starosty powiatowego.

§. 19.

Polecenia wyższe.

Naczelnik okręgu winien udzielać zdania, i przeprowadzać dochodzenia na żądanie Rządu, Wydziału krajowego, lub reprezentacyi powiatowej, niemniej wykonywać polecenia dane mu przez Rząd, przez Wydział krajowy lub reprezentacyę powiatową w ich zakresie działania.

§. 20.

Pokrycie kosztów.

Koszta wynikające z ustanowienia i urządzenia naczelników okręgowych pokryte będą przedewszystkiem z kar policyjnych, jakoteż innych kar pieniężnych, wpływających do kas gminnych i powiatowych.

Niepokrytą w ten sposób resztę tych kosztów ponoszą opodatkowani w powiecie, z wyłączeniem opodatkowanych w tych gminach, które wyjęte są ze związku okręgowego.

Na pokrycie tych kosztów nakłada rada powiatowa dodatki do podatków bezpośrednich. Do nałożenia na ten cel dodatków przewyższających $^{20}/_{100}$ podatków bezpośrednich, potrzebnem jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Dodatki przewyższające $^{50}/_{100}$ podatków bezpośrednich tylko w drodze ustawy krajowej nakładanymi być mogą.

Dodatki te pobierane będą przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków, jak podatki.

§. 21.

Preliminarz i rachunki.

Naczelnik okręgu układa corocznie preliminarz wydatków, składa rachunki, i przedkłada je wydziałowi powiatowemu, a to preliminarz nie później jak na dwa miesiące przed rozpoczęciem roku, rachunki zaś najdalej we dwa miesiące po skończonym roku.

Najmniej na czternaście dni przed przedłożeniem wydziałowi powiatowemu muszą tak preliminarz, jak rachunki podane być do przejrzenia przez opodatkowanych w okręgu.

Termin tego publicznego złożenia ma być w okręgu ogłoszony za pośrednictwem naczelników gmin i przełożonych obszarów dworskich. Spostrzeżenia poczynione przez opodatkowanych przedłożone będą wydziałowi powiatowemu do wzięcia pod rozwagę przy uchwalaniu preliminarza i przy załatwianiu rachunków.

Rada powiatowa rozpoznaje preliminarz wydatków, ułożony przez naczelnika okręgu równocześnie z budżetem powiatowym, na podstawie sprawozdania wydziału powiatowego, — zatwierdza go, lub czyni w nim odpowiedne zmiany.

Wydział powiatowy otwiera na podstawie uchwalonego preliminarza naczelnikowi okręgu stosowny kredyt bezpośrednio w kasie powiatowej.

Na podstawie sprawozdania wydziału powiatowego rozpoznaje rada powiatowa rachunki corocznie składane przez naczelnika okręgu, i wydaje mu absolutoryum.

DZIAŁ IV.

O odpowiedzialności i nadzorowaniu naczelnika okręgu.

§. 22.

Odpowiedzialność naczelnika okręgu.

Naczelnik okręgu jest odpowiedzialnym za swoje czynności urzędowe reprezentacyi powiatowej, a właściwie powiatowi. Co do spraw poruczonego zakresu działania jest także Rządowi odpowiedzialnym.

Przekazanie pewnych czynności delegatom nie uwalnia naczelnika okręgu od odpowiedzialności za te czynności.

§. 23.

Odpowiedzialność delegatów.

Obok odpowiedzialności naczelnika okręgu, cięży także na delegatach jego odpowiedzialność za czynności przez naczelnika im przekazane.

§. 24.

Stanowienie o wynagrodzeniu.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody, wynikającego z odpowiedzialności naczelnika okręgu i jego delegatów, jakoteż względem wysokości tego wynagrodzenia, wydaje w sprawach poruczonego zakresu działania starostwo, we wszystkich innych zaś wydział powiatowy.

§. 25.

Odpowiedzialność powiatu i gminy.

W wypadkach, w których ustawy wyrzekają odpowiedzialność gminy lub obszaru dworskiego, odpowiada powiat za działalność naczelnika okręgu, jednak z prawem regresu do naczelnika okręgu.

Przezto nie narusza się atoli postanowienia §. 34. ust. gm. względem obowiązku gminy do wynagrodzenia szkody, wyrządzonej w jej obrębie przez gwałt publiczny przy zbiegowisku dokonany.

Orzeczenie względem obowiązku powiatu do wynagrodzenia szkody wyda co do spraw poruczonego zakresu działania Namiestnictwo, co do innych spraw zaś Wydział krajowy.

O wysokości wynagrodzenia orzekają Sądy, jeżeli w tej mierze nie nastąpi porozumienie między poszkodowanym, a reprezentacyą powiatową.

§. 26.

Władza dyscyplinarna.

Naczelnicy okręgu podlegają władzy dyscyplinarnej przez te same organa i w taki sam sposób wykonywanej, jak członkowie zwierzchności gminnej. Jednak kary pieniężne nakładane na naczelników okręgu mogą dochodzić do wysokości 50 zł. w. a.

Kary pieniężne nakładane na naczelników okręgu, wpływają do kasy powiatowej.

§. 27.

Środki zaradcze.

Jeżeli naczelnik okręgu zaniedbuje obowiązki swoje, zaradza temu wydział powiatowy.

Gdyby wydział powiatowy temu obowiązkowi zadość nie uczynił, mocen jest starosta powiatowy zarządzić środki zaradcze na koszt i stratę powiatu, jednak z prawem regresu do winnych.

§. 28.

Rozstrzyganie zażaleń.

Zażalenia przeciw postanowieniom naczelnika okręgu, rozstrzyga w sprawach poruczonego zakresu działania starosta powiatowy, a w wyższej instancyi Namiestnictwo — we wszystkich innych sprawach zaś wydział powiatowy, a w ostatniej instancyi Wydział krajowy.

§. 29.

Zniesienie ustaw sprzecznych.

Postanowienia ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i ustawy o reprezentacyi powiatowej, sprzeczne z postanowieniem niniejszej ustawy, znosi się.

Alegat **B.**

Uchwała.

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem wzywa Rząd, aby przedłożył Sejmowi wnioski dążące do uregulowania stosunku administracyjnych władz rządowych do wydziałów powiatów i Wydziału krajowego w taki sposób, ażeby miejsce dwojakich organów wykonawczych zajęły jedne tylko, złożone z urzędników państwowych i delegowanych członków rad powiatowych, względnie Sejmu krajowego.

L. 4997.

Aleg. II.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie wykupna prawa propinacyi.

Wysoki Sejmie!

Uregulowanie stosunków propinacyjnych jest od lat kilku przedmiotem rozbioru i licznych sprawozdań Wydziału krajowego, komisyi sejmowych i pozasejmowych. W roku 1872. przedłożone były wysokiemu Sejmowi sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy o wykupnie prawa propinacyi, jakoteż wnioski komisyi administracyjnej. Sprawa ta przyszła pod obrady w ostatniej chwili przed zamknięciem posiedzeń wysokiego Sejmu i nie została stanowczo załatwioną.

Wydział krajowy projektował rozwiązanie kwestyi propinacyjnej przez zaprowadzenie systemu koncesyonowania szynków za konsensami na rzecz kraju opłacanemi, z poddaniem szynków ścisłemu nadzorowi policyjnemu, i zapewnieniem uprawnionym wynagrodzenia z funduszów zebranych za konsensa.

Projekt ten przekazał wysoki Sejm do rozpoznania komisyi administracyjnej. Komisya uznała jednak, że proponowany sposób rozwiązania kwestyi propinacyjnej nie odpowiada ani interesom uprawnionych, ani interesom kraju. Kwestya ta zdaniem komisyi najłatwiej da się rozwiązać, zwracając działanie nasze ku temu, ażeby wynagrodzenie uprawnionym z góry wypłaconem było gotowemi pieniądzmi. Dla dania podstawy rokowaniom celem osiągnienia téj gotówki przeprowadzić się mającym, należałoby postanowić zarówno sposób wykupna prawa propinacyi, jak sposób umorzenia kapitału wykupna. To spowodowało komisyę do ułożenia zasad wykupna prawa propinacyi.

Porównując zasady wykupna prawa propinacyi przez komisyę proponowane, z kierującemi zasadami projektu przedłożonego przez Wydział krajowy, dochodzimy do następujących spostrzeżeń:

1. Wedle postanowień §§. 6. i 29. projektu Wydziału krajowego ustanawiać ma Wydział krajowy ilość szynków w każdéj miejscowości, i oznaczać miejsce dla każdego z nich, stosując się przy tem do zasady, ażeby tylko jeden szynk istniał w każdej miejscowości, a w większych gminach nie zaprowadzano więcej szynków, jak po jednym na tysiąc mieszkańców.

Komisya pomija okoliczność, że znajduje się znaczna liczba miejscowości, w których względy policyjne wymagają zmniejszenia liczby szynków, proponując utrzymanie dotychczasowego stanu przez cały czas przeprowadzenia wykupna, który lat trzydzieści (ust. 7.) trwać może. A nawet na tem nie poprzestaje komisya; wedle jej wniosku bowiem (ust. 11.) w przyszłości nowe szynki zakładanymi być mogą, przy czem jedynie przestrzegać należy, ażeby przez to dochód sąsiednich uprawnionych uszczuplonym nie był. Projekt komisyi nie uwzględnia zatem potrzeby położenia tamy pijaństwu, a tem samem pomija społeczną i policyjną stronę tej sprawy, której odpowiednem ocenieniem zaleca się projekt Wydziału krajowego.

2. Pod względem materyalnym przysporzyłoby zastosowanie projektu Wydziału krajowego dla kraju korzyści, które odpadną przy urzeczywistnieniu wniosków komisyi.

Wydział krajowy projektuje bowiem, ażeby prawo szynkowania wykonywanem było za konsensami na rzecz kraju opłacanymi (§. 2.) a po wypłacie wynagrodzenia (§. 57.) obracano na cele krajowe dochody z tych opłat płynące. Komisya administracyjna pomija to postanowienie.

3. Uprawnionym przyrzeka wprawdzie projekt komisyi wypłacić wynagrodzenie natychmiast i w gotowiźnie.

Komisya wkłada jednak na uprawnionych obowiązek płacenia przez cały peryod umorzania kapitału wynagrodzenia, lat trzydzieści trwać mający (ust. 7.) corocznie całego dochodu z prawa propinacyi przyjętego za podstawę do obliczenia wynagrodzenia. Dołączone tablice ·/.1 wykazują cyframi ile dopłaci uprawniony zakładowi dostarczającemu fundusze do wypłaty wynagrodzenia potrzebne w przeciągu lat trzydziestu prócz zwrócenia otrzymanego kapitału z procentem. Przyjmując za podstawę przeciętną powyższych obliczeń, okazuje się, iż w razie przyjęcia wniosków komisyi uprawniony pobierający roczny dochód w kwocie 1.000 złr. w. a. dopłaciłby około 12.000 złr. w. a. prócz zwrotu otrzymanego kapitału z procentem. ·/.1

Przy bliższym rozbiorze okazuje się, że we wnioskach komisyi pozostawienie na pewien przeciąg czasu dochodu z prawa propinacyi, nowemi postanowieniami ubezpieczonego (ust. 19.) jest istotném wynagrodzeniem, kapitał zaś z góry w gotówce zaliczony tylko zeskontowaniem tego dochodu w drodze pożyczki, której spłata nie tylko pochłonie cały dochód z prawa propinacyi, ale nadto bez względu na możliwe uszczuplenie takowego uiszczaną być musi w pierwotnie oznaczonéj wysokości. Tę pożyczkę musiałby stosownie do wniosku komisyi każdy uprawniony zaciągnąć bez względu na potrzebę zaciągania pożyczki, lub możność otrzymania pożyczki pod mniej uciążliwymi warunkami.

Pomijając więc nawet, czy takie przymusowe narzucanie pożyczki korzystnem byłoby dla uprawnionych, nasuwa się kwestya, czy podobna ustawa w ogóle możebną jest?

Społeczność jest wprawdzie wyjątkowo uprawnioną do wywłaszczania ze względów dobra publicznego. To wyjątkowe postanowienie atoli żadną miarą do tego stopnia rozszerzyć się nie daje, ażeby społeczność mogła mieć prawo, przynaglać uprawnionych do eskontowania kilkodziesięcioletniego dochodu, tytułem wynagrodzenia przyznanego, i do zaciągania w tym celu pożyczki pod ciężkimi warunkami, i wkraczać w ten sposób w dziedzinę praw prywatnych.

Projekt Wydziału krajowego zapewnia zaś uprawnionym pięcioprocentową rentę od wymierzonego wynagrodzenia, jakoteż stopniową spłatę kapitału.

Z porównania wniosków komisyi z projektem Wydziału krajowego okazuje się zatem, że sposób rozwiązania kwestyi propinacyjnej projektowany przez Wydział krajowy korzystniejszym jest zarówno dla kraju, jak dla uprawnionych. Kwestya ta zaś jest sprawą pierwszorzędnej ważności, gdyż rozchodzi się o prawo przynoszące około półpiąta miliona złr. w. a, rocznego dochodu, jak dowodzi dołączone pod ·/.2 zestawienie, oparte na datach urzędowych. ·/.2

Odpowiedne rozwiązanie sprawy propinacyjnej tem trudniejszem jest, gdy wielu nie wyrobiło sobie jasnego pojęcia: czem jest prawo propinacyi? i jak się takowe u nas przedstawia?

Pomimo wszelkich różnic w zdaniach zaprzeczyć niepodobna, że wyrób i wyszynk gorących napojów, jako taki, bez względu na wyłączność, prawny tytuł i sposób wykonywania go, jest z natury swojej gałęzią przemysłu.

Wyłączność propinacyjnego prawa wyrobu i wyszynku zostaje w sprzeczności z obecnemi pojęciami o przemysłowości. Stąd też uchylenie tej wyłączności zaliczanem bywa do rzędu spraw, które jak najspieszniej załatwić należy. Art. VIII. ustawy przemysłowej z dnia 20. grudnia 1859., niemniej postanowienia §§. 11. lit. e, i 12. ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwowej z dnia 21. grudnia 1867. dowodzą, że obowiązujące ustawodawstwo zalicza w samej istocie prawo propinacyi do rzędu spraw przemysłowych, atoli waruje dla niego wyjątkowe stanowisko. Dla tego też nie ulega

wątpliwości, że prawo propinacyi zarówno wedle ogólnego pojęcia swego, jakoteż wedle obowiązujących ustaw i przepisów nosi na sobie cechę przemysłową; wyłączność tego prawa nie jest jednak zwykłym przywilejem przemysłowym, lecz zajmuje wedle historycznego rozwoju i społecznego wpływu swego tak odrębne stanowisko, iż zarówno ustawa przemysłowa, jak ustawa o reprezentacyi państwowej uznały te własności prawa propinacyi, stanowiąc dla takowego wyjątki od ogólnych postanowień.

Prawo propinacyi uznanem było w rzeczypospolitej polskiej za wynik prawa własności ziemi. Stąd też tylko właściciele dóbr dominikalnych, wedle ówczesnych stosunków i pojęć prawnych jedyni właściciele ziemi byli pierwotnie wyłącznymi właścicielami prawa propinacyi. W biegu czasu wydarzało się jednak, że właściciele prawa propinacyi w królewskich dobrach i miastach królowie, w innych zaś prywatni właściciele nadawali miastom, lub innym gminom, szczególowym korporacyom, a niekiedy nawet pojedyńczym wyjątkowo uprawnionym osobom prawo wyrobu lub wyszynku, albotež oba, czyli prawo propinacyi w całej pełni, dokumentami, darowizny lub osobnymi przywilejami. Tytułem prawnym prawa propinacyi takich osób były więc za czasów Rzeczypospolitej nadania lub przywileje królewskie albo też prywatnych właścicieli prawa propinacyi.

C. k. rząd austryjacki, objąwszy kraj nasz w swe posiadanie zatwierdził wielokrotnymi patentami i postanowieniami cesarskiemi to prawo ówczesnym właścicielom onego. Prawo to stało się przedmiotem zwykłego obrotu majątkowego, przechodząc przez sprzedaże, zamiany, w drodze spadkowej i t. p. bądź to wraz z dobrami nieruchomemi, bądź też nawet oddzielnie od nich, z prawem własności od jednych osób na drugie. Rząd sam nie tylko sprzedawał je wraz z dobrami kameralnemi albo też oddzielnie od nich, ale nadto w czasach, w których opiekował się majątkami miejskimi, nie odwracał lokacyi kapitałów będących własnością miast przez zakupywanie tego prawa na rzecz gmin miejskich, i zatwierdzał kontrakta kupna tego prawa przez miasta zawierane. Rząd uznał prawo propinacyi miast za majątek gminny zakładowy miast.

Między warunkami, pod jakimi dozwolonem być może odłączenie prawa propinacyi od dóbr ziemskich wyliczają dekreta nadworne z dnia 30. sierpnia 1790. i z dnia 1. września 1798., przyzwolenie wierzycieli hypotecznych. Prawo propinacyi stanowi zatem zarówno z innemi częściami składowemi takich nieruchomości bezpieczeństwo hypoteczne wierzytelności tabularnych.

Prawo propinacyi przeto będące z natury swojej gałęzią przemysłu ma w naszym ustroju społecznym prawną cechę własności prywatnej; tego prawa zatem uchylać nie wolno, jak tylko ze względów dobra publicznego, i to za słusznem wynagrodzeniem.

Sprawa propinacyjna, a właściwie część jej składowa u nas właśnie rdzeń jej stanowiąca, sprawa wyszynku napojów propinacyjnych ma prócz tego szczególniej u nas jeszcze tę dalszą właściwość, iż zostaje w najściślejszym związku z dobrobytem, ze zdrowiem, z osobistem bezpieczeństwem ludności, i z moralnością publiczną. To nadaje jej charakter policyjno-społeczny, a uregulowanie i odpowiedne urządzenie jej stanowi jedno z najważniejszych zagadnień społeczeństwa naszego.

Dla tych względów nawet w razie nieistnienia prawa propinacyi jako prawa prywatnego, nie mogłoby szynkowanie żadną miarą stać się przedmiotem wolnego zarobkowania. Ilość szynków w każdej miejscowości, miejsce ustanowienia takowych, sposób urządzenia ich, zastosowane być powinne do względów policyjnych. Szynkarze zaś i sposób wykonywania ich zarobkowania podlegać muszą dozorowi policyjnemu.

Te wyższe społeczne względy nie dozwalają zatem, ażeby propinacyjne prawo wyszynku stało się przedmiotem wolnego zarobkowania. Gdyby nawet wykonywanie tej gałęzi zarobku wolnem było, to wymagałyby wyższe względy społeczne ograniczenia wolności pod tym względem.

Obecne ograniczenie wolności szynkowania przestrzegane w interesie uprawnionych okazuje się niedostatecznem w powyższym kierunku. Dlatego też ani zupełnej wolności szynkowania zaprowadzać nie godzi się, ani też pozostawić dotychczasowy stan ograniczenia wyłącznie w prywatnym interesie uprawnionych. Nieodzownem jest urządzenie tych stosunków w taki sposób, ażeby utworzenie

każdej szynkowni zawisłem było od poprzedniego przyzwolenia właściwej władzy, a szynkowanie poddano najściślejszemu nadzorowi zwierzchności.

Sprawa propinacyjna zatem tylko wówczas odpowiednio i zgodnie z interesem kraju, jakoteż uprawnionych rozwiązaną być może, jeżeli przy tem należycie uwzględnionym będzie trojaki jej charakter, mianowicie: przemysłowy, prywatno-prawny, i społeczno-policyjny.

Ponieważ ze wszystkich dotychczas w tym przedmiocie przedkładanych projektów, tylko przeszłoroczny projekt Wydziału krajowego uwzględniał ten trojaki charakter prawa propinacyi, przeto ponawia Wydział krajowy ten projekt z małoznaczącemi zmianami i wnosi:

A. Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę o wykupnie prawa propinacyi pod A., i powziąść
B. uchwałę B. będącą w związku z powyższą ustawą.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem ksęstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 10. października 1873.

Przewodniczący
Leon Książe Sapieha,
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca.
Paweł Skwarczyński,
Członek Wydziału krajowego

Plan umorzenia kapitału 11.000 zł. po 8%

Spłata roczna 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia	Rata umorzenia: Odsetki	Rata umorzenia: Kapitał	Razem
		zł. ct	zł. ct.	zł. ct	zł. ct.
1	I.	11.000 —	440 —	60 —	500 —
	II.	10.940 —	437 60	62 40	500 —
2	I.	10.877 60	435 10	64 90	500 —
	II.	10.812 70	432 51	67 49	500 —
3	I.	10.745 21	429 81	70 19	500 —
	II.	10.675 2	427 —	73 —	500 —
4	I.	10.602 2	424 8	75 92	500 —
	II.	10.526 10	421 4	78 96	500 —
5	I.	10.447 14	417 89	82 11	500 —
	II.	10.365 3	414 60	85 40	500 —
6	I.	10.279 63	411 19	88 81	500 —
	II.	10.190 82	407 64	92 36	500 —
7	I.	10.098 46	403 94	96 6	500 —
	II.	10.002 40	400 10	99 90	500 —
8	I.	9.902 50	396 10	103 90	500 —
	II.	9.798 60	391 94	108 6	500 —
9	I.	9.790 54	387 62	112 38	500 —
	II.	9.578 16	383 13	116 87	500 —
10	I.	9.461 29	378 45	121 55	500 —
	II.	9.339 74	373 59	126 41	500 —
11	I.	9.213 33	368 53	131 47	500 —
	II.	9.081 86	363 27	136 73	500 —
12	I.	8.945 13	357 81	142 19	500 —
	II.	8.802 94	352 12	147 88	500 —
13	I.	8.655 6	346 20	153 80	500 —
	II.	8.501 26	340 5	159 95	500 —
14	I.	8.341 31	333 65	166 35	500 —
	II.	8.174 96	327 —	173 —	500 —
15	I.	8.001 96	320 8	179 92	500 —
	II.	7.822 4	312 88	187 12	500 —
16	I.	7.634 92	305 39	194 61	500 —
	II.	7.440 31	297 61	202 39	500 —
17	I.	7.237 92	289 52	210 48	500 —
	II.	7.027 44	281 10	218 90	500 —
18	I.	6.808 54	272 34	227 66	500 —
	II.	6.580 88	263 24	236 76	500 —
19	I.	6.344 12	253 76	246 24	500 —
	II.	6.097 88	243 92	256 8	500 —
20	I.	5.841 80	233 67	266 33	500 —
	II.	5.575 47	223 2	276 98	500 —
21	I.	5.298 49	211 94	288 6	500 —
	II.	5.010 43	200 42	299 58	500 —
22	I.	4.710 85	188 43	311 57	500 —
	II.	4.399 28	175 97	324 3	500 —
23	I.	4.075 25	163 1	336 99	500 —
	II.	3.738 26	149 53	350 47	500 —
24	I.	3.387 79	135 51	364 49	500 —
	II.	3.023 30	120 93	879 7	500 —
Do przeniesienia			15644 23	8355 77	24000 —

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia	Rata umorzenia: Odsetki	Rata umorzenia: Kapitał	Razem
		zł. ct	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.
Do przeniesienia			15644 23	8355 77	24000 —
25	I.	2.644 23	105 77	394 23	500 —
	II.	2.250 —	90 —	410 —	500 —
26	I.	1.840 —	73 60	426 40	500 —
	II.	1.413 60	56 54	443 46	500 —
27	I.	970 14	38 81	461 19	500 —
	II.	508 95	20 36	479 64	500 —
28	I.	29 31	1 17	29 31	30 48
Suma . .			16030 48	11000 —	27030 48

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty	Przyrost: z Odsetek	Przyrost: z raty	Razem
		zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.
28	II.	469 52	18 78	500 —	988 30
29	I.	988 30	39 53	500 —	1.527 83
	II.	1.527 83	61 11	500 —	2.088 94
30	I.	2.088 94	83 56	500 —	2.672 50
	II.	2.672 50	106 90	500 —	3.279 40

Suma nadpłat 3.279 zł. 40 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 11.000 zł. po $7\frac{1}{2}\%$

Spłata roczna 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia		Rata umorzenia				Razem	
				Odsetki		Kapitał			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	I.	11.000	—	412	50	87	50	500	—
	II.	10.912	50	409	22	90	78	500	—
2	I.	10.821	72	405	81	94	19	500	—
	II.	10.727	53	402	16	97	84	500	—
3	I.	10.629	69	398	61	101	39	500	—
	II.	10.528	30	394	81	105	19	500	—
4	I.	10.423	11	390	87	109	13	500	—
	II.	10.313	98	386	77	113	23	500	—
5	I.	10.200	75	382	53	117	47	500	—
	II.	10.083	28	387	12	121	88	500	—
6	I.	9.961	40	373	30	126	70	500	—
	II.	9.834	70	368	80	131	20	500	—
7	I.	9.703	50	363	88	136	12	500	—
	II.	9.567	38	358	78	141	22	500	—
8	I.	9.426	16	853	48	146	52	500	—
	II.	9.279	64	347	99	152	1	500	—
9	I.	9.127	63	342	29	157	71	500	—
	II.	8.969	92	336	37	163	63	500	—
10	I.	8.806	29	330	24	169	76	500	—
	II.	8.636	53	323	87	176	13	500	—
11	I.	8.460	40	317	27	182	73	500	—
	II.	8.277	67	310	41	189	59	500	—
12	I.	8.088	8	303	30	196	70	500	—
	II.	7.891	38	295	93	204	7	500	—
13	I.	7.687	31	288	27	211	73	500	—
	II.	7.475	58	280	33	219	67	500	—
14	I.	7.255	91	272	10	227	90	500	—
	II.	7.028	1	263	55	236	45	500	—
15	I.	6.791	56	253	43	246	57	500	—
	II.	6.544	99	245	44	254	56	500	—
16	I.	6.290	43	235	89	264	11	500	—
	II.	6.026	32	225	99	274	1	500	—
17	I.	5.752	31	215	71	284	29	509	—
	II.	5.468	2	205	5	294	95	500	—
18	I.	5.173	7	193	99	306	1	500	—
	II.	4.867	6	182	51	317	49	500	—
19	I.	4.549	57	170	61	329	39	500	—
	II.	4.220	18	158	26	341	74	500	—
20	I.	3.878	44	145	44	354	56	500	—
	II.	3.523	88	132	15	367	85	500	—
21	I.	3.156	3	118	35	381	65	500	—
	II.	2.774	38	104	4	395	96	500	—
22	I.	2.378	42	89	24	410	76	500	—
	II.	1.967	66	73	79	426	21	500	—
23	I.	1.541	45	57	80	442	20	500	—
	II.	1.099	25	41	22	458	78	500	—
24	I.	640	47	24	2	475	98	500	—
	II.	164	49	6	17	164	49	170	66
	Suma . .			12670	66	11000	—	23670	66

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty		Przyrost				Razem	
				Odsetki		Rata			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
25	I.	170	66	6	40	500	—	677	6
	II.	677	6	25	39	500	—	1.202	45
26	I.	1.202	45	45	9	500	—	1.747	54
	II.	1.747	54	65	53	500	—	2.313	7
27	I.	2.313	7	86	74	500	—	2.899	81
	II.	2.899	81	108	74	500	—	3.508	55
28	I.	3.508	55	131	57	500	—	4.140	12
	II.	4.140	12	155	25	500	—	4.795	37
29	I.	4.795	37	179	83	500	—	5.475	20
	II.	5.475	20	206	20	500	—	6.181	40
30	I.	6.181	40	231	80	500	—	6.913	20
	II.	6.913	20	259	25	500	—	7.672	45

Suma nadpłat 7.672 zł. 45 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 11.000 zł. po 7%

Roczna spłata 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia		Rata umorzenia: Odsetki		Rata umorzenia: Kapitał		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	I.	11.000	—	385	—	115	—	500	—
	II.	10.885	—	380	98	119	2	500	—
2	I.	10.765	98	376	80	123	20	500	—
	II.	10.642	78	372	50	127	50	500	—
3	I.	10.515	28	368	3	131	97	500	—
	II.	10.383	31	363	42	136	58	500	—
4	I.	10.246	73	358	64	141	36	500	—
	II.	10.105	37	353	69	146	31	500	—
5	I.	9.959	6	348	57	151	43	500	—
	II.	9.807	63	343	26	156	74	500	—
6	I.	9.650	89	337	78	162	22	500	—
	II.	9.488	67	332	10	167	90	500	—
7	I.	9.320	77	326	23	173	77	500	—
	II.	9.147	—	320	15	179	85	500	—
8	I.	8.967	15	313	85	186	15	500	—
	II.	8.781	—	307	34	192	66	500	—
9	I.	8.588	34	300	59	199	41	500	—
	II.	8.388	93	293	61	206	39	500	—
10	I.	8.182	54	286	39	213	61	500	—
	II.	7.968	93	278	91	221	9	500	—
11	I.	7.747	84	272	17	227	83	500	—
	II.	7.520	1	263	20	236	80	500	—
12	I.	7.283	21	254	91	245	9	500	—
	II.	7.038	12	246	33	253	67	500	—
13	I.	6.784	45	237	46	262	54	500	—
	II.	6.521	91	228	27	271	73	500	—
14	I.	6.250	18	218	75	281	25	500	—
	II.	5.968	93	208	91	291	9	500	—
15	I.	5.677	84	198	72	301	28	500	—
	II.	5.376	56	188	18	311	82	500	—
16	I.	5.064	74	177	27	322	73	500	—
	II.	4.742	1	165	97	334	3	500	—
17	I.	4.407	98	154	28	345	72	500	—
	II.	4.062	26	142	18	357	82	500	—
18	I.	3.704	44	129	65	370	35	500	—
	II.	3.334	9	116	70	383	30	500	—
19	I.	2.950	79	103	27	396	73	500	—
	II.	2.554	6	89	39	410	61	500	—
20	I.	2.143	45	75	2	424	98	500	—
	II.	1.718	47	60	15	439	85	500	—
21	I.	1.278	62	44	75	455	25	500	—
	II.	823	37	28	82	471	18	500	—
22	I.	352	19	12	32	352	19	364	51
	Suma . .			10364	51	11000	—	21364	51

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty		Przyrost: Odsetki		Przyrost: Rata		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
22	II.	135	49	4	74	500	—	640	23
23	I.	640	23	22	41	500	—	1.162	64
	II.	1.162	64	40	69	500	—	1.703	33
24	I.	1.703	33	59	62	500	—	2.262	95
	II.	2.262	95	79	20	500	—	2.842	15
25	I.	2.842	15	99	48	500	—	3.441	63
	II.	3.441	63	120	46	500	—	4.062	9
26	I.	4.062	9	142	17	500	—	4.704	26
	II.	4.704	26	164	65	500	—	5.368	95
27	I.	5.368	95	187	91	500	—	6.056	86
	II.	6.056	86	211	99	500	—	6.768	85
28	I.	6.768	85	236	91	500	—	7.505	76
	II.	7.505	76	262	70	500	—	8.268	46
29	I.	8.268	46	289	40	500	—	9.057	86
	II.	9.057	86	317	3	500	—	9.874	89
30	I.	9.874	89	345	62	500	—	10720	51
	II.	10.720	51	375	22	500	—	11595	73

Suma nadpłat 11.595 zł. 73 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 10.500 zł. po 8%

Roczna spłata 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia		Rata umorzenia				Razem	
				Odsetki		Kapitał			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	I.	10.500	—	420	—	80	—	500	—
	II.	10.420	—	416	80	83	20	500	—
2	I.	10.336	80	413	47	86	53	500	—
	II.	10.250	27	410	1	89	99	500	—
3	I.	10.160	28	406	41	93	59	500	—
	II.	10.066	69	402	66	97	34	500	—
4	I.	9.969	35	398	77	101	23	500	—
	II.	9.868	12	394	72	105	28	500	—
5	I.	9.762	84	390	51	109	49	500	—
	II.	9.653	35	386	13	113	87	500	—
6	I.	9.539	48	381	57	118	43	500	—
	II.	9.421	5	376	84	123	16	500	—
7	I.	9.297	89	371	92	128	8	500	—
	II.	9.169	81	366	79	133	21	500	—
8	I.	9.036	60	361	46	138	54	500	—
	II.	8.898	6	355	92	144	8	500	—
9	I.	8.753	98	350	16	149	84	500	—
	II.	8.604	14	344	17	155	83	500	—
10	I.	8.448	31	337	93	162	7	500	—
	II.	8.286	24	331	45	168	55	500	—
11	I.	8.117	69	324	71	175	29	500	—
	II.	7.942	40	317	70	182	30	500	—
12	I.	7.760	10	310	40	189	60	500	—
	II.	7.570	50	302	82	197	18	500	—
13	I.	7.373	32	294	93	205	7	500	—
	II.	7.168	25	286	73	213	27	500	—
14	I.	6.954	98	278	20	221	80	500	—
	II.	6.733	18	269	33	230	67	500	—
15	I.	6.502	51	260	10	239	90	500	—
	II.	6.262	61	250	50	249	50	500	—
16	I.	6.013	11	240	52	259	48	500	—
	II.	5.753	63	230	15	269	85	500	—
17	I.	5.483	78	219	35	280	65	500	—
	II.	5.203	13	209	12	290	88	500	—
18	I.	4.912	25	196	49	303	51	500	—
	II.	4.608	74	184	33	315	67	500	—
19	I.	4.293	7	171	74	328	26	500	—
	II.	3.964	81	158	59	341	41	500	—
20	I.	3.623	40	144	94	355	6	500	—
	II.	3.268	34	130	73	369	27	500	—
21	I.	2.899	7	115	96	384	4	500	—
	II.	2.515	3	100	60	399	40	500	—
22	I.	2.115	63	84	63	415	37	500	—
	II.	1.700	26	68	1	431	99	500	—
23	I.	1.268	27	50	73	449	27	500	—
	II.	819	—	32	76	467	24	500	—
24	I.	351	76	14	7	351	76	365	83
Suma . .				12865	83	10500	—	23365	83

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty		Przyrost				Razem	
				Odsetki		Rata			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
24	II.	134	17	5	37	500	—	639	54
25	I.	639	54	25	58	500	—	1.165	12
	II.	1.165	12	46	60	500	—	1.711	72
26	I.	1.711	72	68	47	500	—	2.280	19
	II.	2.280	19	91	21	500	—	2.871	40
27	I.	2.871	40	114	86	500	—	3.486	26
	II.	3.486	26	139	45	500	—	4.125	71
28	I.	4.125	71	165	3	500	—	4.790	74
	II.	4.790	74	191	63	500	—	5.482	37
29	I.	5.482	37	219	29	500	—	6.201	66
	II.	6.201	66	248	7	500	—	6.949	73
30	I.	6.949	73	277	99	500	—	7.727	72
	II.	7.727	72	309	11	500	—	8.536	83

Suma nadpłat 8.536 zł. 83 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 10.500 zł. po $7\frac{1}{2}\%$

Roczna spłata 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia zł.	ct.	Rata umorzenia: Odsetki zł.	ct.	Rata umorzenia: Kapitał zł.	ct.	Razem zł.	ct.
1	I.	10.500	—	393	75	106	25	500	—
	II.	10.393	75	389	77	110	23	500	—
2	I.	10.283	52	385	63	114	37	500	—
	II.	10.169	15	381	9	118	81	500	—
3	I.	10.050	24	376	88	123	12	500	—
	II.	9.227	12	372	26	127	74	500	—
4	I.	9.799	38	367	47	132	53	500	—
	II.	9.666	85	362	50	137	50	500	—
5	I.	9.529	35	357	35	142	65	500	—
	II.	9.386	70	351	99	148	01	500	—
6	I.	9.238	69	346	44	153	56	500	—
	II.	9.085	13	340	18	159	82	500	—
7	I.	8.925	31	334	68	165	32	500	—
	II.	8.759	99	328	49	171	51	500	—
8	I.	8.588	48	322	7	177	93	500	—
	II.	8.410	55	315	39	184	61	500	—
9	I.	8.225	94	308	47	191	53	500	—
	II.	8.034	41	301	28	198	72	500	—
10	I.	7.835	69	293	73	206	27	500	—
	II.	7.629	42	286	9	213	91	500	—
11	I.	7.415	51	278	7	221	93	500	—
	II.	7.193	58	269	75	230	25	500	—
12	I.	6.963	33	261	12	238	88	500	—
	II.	6.724	45	252	16	247	84	500	—
13	I.	6.476	61	242	87	257	13	500	—
	II.	6.219	48	233	22	266	78	500	—
14	I.	5.952	70	223	22	276	78	500	—
	II.	5.675	92	212	83	287	17	500	—
15	I.	5.388	75	202	7	297	93	500	—
	II.	5.090	82	190	90	309	10	500	—
16	I.	4.781	72	179	31	320	69	500	—
	II.	4.461	3	167	29	332	71	500	—
17	I.	4.128	32	154	81	345	19	500	—
	II.	3.783	13	141	86	358	14	500	—
18	I.	3.424	99	128	30	371	70	500	—
	II.	3.053	42	114	52	385	48	500	—
19	I.	2.667	91	100	3	399	97	500	—
	II.	2.267	95	85	7	414	93	500	—
20	I.	1.853	2	69	49	430	51	500	—
	II.	1.422	51	53	44	446	56	500	—
21	I.	975	95	36	19	463	81	500	—
	II.	512	4	19	25	480	75	500	—
22	I.	31	29	4	4	27	29	31	33
	Suma . .			10531	33	10500	—	21031	33

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty zł.	ct.	Przyrost: Odsetki zł.	ct.	Przyrost: Rata zł.	ct.	Razem zł.	ct.
22	II.	468	67	17	57	500	—	986	24
23	I.	986	24	36	98	500	—	1.523	22
	II.	1.523	22	57	11	500	—	2.080	33
24	I.	2.080	33	78	2	500	—	2.658	35
	II.	2.658	35	99	68	500	—	3.258	3
25	I.	3.258	03	119	73	500	—	3.877	76
	II.	3.877	76	142	40	500	—	4.520	16
26	I.	4.520	16	169	50	500	—	5.189	66
	II.	5.189	66	190	71	500	—	5.880	37
27	I.	5.880	37	220	51	500	—	6.600	88
	II.	5.600	88	247	58	500	—	7.348	62
28	I.	7.348	46	275	56	500	—	8.124	2
	II.	8.124	2	304	65	500	—	8.928	67
29	I.	8.928	67	334	32	500	—	9.762	99
	II.	9.762	99	366	10	500	—	10629	9
30	I.	10.629	9	398	58	500	—	11527	67
	II.	11.527	67	432	28	500	—	12459	95

Suma nadpłat 12.459 zł. 95 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 10.500 zł. po 7%

Roczna spłata 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia		Rata umorzenia				Razem	
				Odsetki		Kapitał			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	I.	10.500	—	367	50	132	50	500	—
	II.	10.367	50	362	87	137	13	500	—
2	I.	10.230	36	358	6	141	94	500	—
	II.	10.088	42	353	10	146	90	500	—
3	I.	9.941	52	347	95	152	5	500	—
	II.	9.789	47	342	63	157	37	500	—
4	I.	9.632	10	337	12	162	88	500	—
	II.	9.469	22	331	42	168	58	500	—
5	I.	9.300	64	325	52	174	48	500	—
	II.	9.126	16	319	42	180	58	500	—
6	I.	8.945	58	313	9	186	91	500	—
	II.	8.758	67	306	55	193	45	500	—
7	I.	8.565	22	299	78	200	22	500	—
	II.	8.365	—	292	77	207	23	500	—
8	I.	8.157	77	285	52	214	48	500	—
	II.	7.943	29	278	1	221	99	500	—
9	I.	7.721	30	270	24	229	76	500	—
	II.	7.491	54	262	20	237	80	500	—
10	I.	7.253	74	253	88	246	12	500	—
	II.	7.007	62	245	27	254	73	500	—
11	I.	6.752	89	236	35	263	65	500	—
	II.	6.489	25	227	12	272	88	500	—
12	I.	6.216	37	217	57	282	43	500	—
	II.	5.933	94	207	69	292	31	500	—
13	I.	5.641	63	197	45	302	55	500	—
	II.	5.339	8	186	86	313	14	500	—
14	I.	5.025	94	175	90	324	10	500	—
	II.	4.701	84	164	56	335	44	500	—
15	I.	4.366	40	152	82	347	18	500	—
	II.	4.019	22	140	67	359	33	500	—
16	I.	3.659	89	128	10	371	90	500	—
	II.	3.287	99	115	7	384	93	500	—
17	I.	2.903	6	101	61	398	39	500	—
	II.	2.504	67	87	66	412	34	500	—
18	I.	2.092	33	73	23	426	77	500	—
	II.	1.665	56	58	29	441	71	500	—
19	I.	1.223	85	42	83	457	17	500	—
	II.	766	68	26	83	473	17	500	—
20	I.	293	51	10	27	293	51	303	78
	Suma . .			8.803	78	10500	—	19303	78

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty		Przyrost				Razem	
				Odsetek		Raty			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
20	II.	196	22	5	87	500	—	702	9
21	I.	702	9	24	57	500	—	1.226	66
	II.	1.226	66	42	93	500	—	1.769	59
22	I.	1.769	59	61	93	500	—	2.331	52
	II.	2.331	52	81	60	500	—	2.913	12
23	I.	2.913	12	101	97	500	—	3.515	9
	II.	3.515	9	123	2	500	—	4.138	11
24	I.	4.138	11	144	83	500	—	4.782	94
	II.	4.782	94	167	40	500	—	5.450	34
25	I.	5.450	34	190	76	500	—	6.141	10
	II.	6.141	10	214	93	500	—	6.856	3
26	I.	6.856	3	239	96	500	—	7.595	99
	II.	7.595	99	265	96	500	—	8.361	95
27	I.	8.361	95	292	67	500	—	9.154	62
	II.	9.154	62	320	41	500	—	9.975	3
28	I.	9.975	3	349	12	500	—	10824	15
	II.	10.824	15	378	85	500	—	11703	—
29	I.	11.703	—	409	60	500	—	12612	60
	II.	12.612	60	441	44	500	—	13554	4
30	I.	13.554	4	474	38	500	—	14528	42
	II.	14.528	42	508	50	500	—	15536	92

Suma nadpłat 15.536 zł. 92 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 10.000 zł. po 8%

Roczna spłata 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia		Rata umorzenia				Razem	
				Odsetki		Kapitał			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	I.	10.000	—	400	—	100	—	500	—
	II.	9.900	—	396	—	104	—	500	—
2	I.	9.796	—	391	84	108	16	500	—
	II.	9.687	84	387	51	112	49	500	—
3	I.	9.575	35	383	1	116	99	500	—
	II.	9.458	36	378	33	121	67	500	—
4	I.	9.336	69	373	47	126	53	500	—
	II.	9.210	16	368	41	131	59	500	—
5	I.	9.078	57	363	14	136	86	500	—
	II.	8.941	71	357	67	142	33	500	—
6	I.	8.799	38	351	98	148	62	500	—
	II.	8.651	36	346	5	153	95	500	—
7	I.	8.497	41	339	90	160	10	500	—
	II.	8.337	31	333	49	166	51	500	—
8	I.	8.170	80	326	83	173	17	500	—
	II.	7.997	63	319	90	180	10	500	—
9	I.	7.817	53	312	70	187	30	500	—
	II.	7.630	23	305	21	194	79	500	—
10	I.	7.435	44	297	42	202	58	500	—
	II.	72.32	86	289	31	210	69	500	—
11	I.	7.022	17	280	89	219	11	500	—
	II.	6.803	6	272	12	227	88	500	—
12	I.	6.575	18	263	1	236	99	500	—
	II.	6.338	19	253	53	246	47	500	—
13	I.	6.091	72	243	67	256	33	500	—
	II.	5.835	39	233	42	266	58	500	—
14	I.	55.68	81	222	75	277	25	500	—
	II.	5.291	56	211	66	288	34	500	—
15	I.	5.003	22	200	13	299	87	500	—
	II.	4.703	35	188	13	311	87	500	—
16	I.	4.391	48	175	66	324	34	500	—
	II.	4.067	14	162	68	337	32	500	—
17	I.	3.729	82	149	19	350	81	500	—
	II.	3.379	1	135	16	364	84	500	—
18	I.	3.014	17	120	56	379	44	500	—
	II.	2.634	73	105	39	394	61	500	—
19	I.	2.240	12	89	60	410	40	500	—
	II.	1.829	72	73	19	426	81	500	—
20	I.	1.402	90	56	11	443	89	500	—
	II.	959	2	38	36	461	64	500	—
21	I.	497	38	19	89	480	11	500	—
	II.	17	27	—	69	17	27	17	96
	Suma . .			10517	96	10000	—	20517	96

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał do nadpłaty		Przyrost				Razem	
				Odsetki		Rata			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
22	I.	482	4	19	28	500	—	1.001	32
	II.	1.001	32	40	5	500	—	1.541	37
23	I.	1.541	37	61	65	500	—	2.103	2
	II.	2.103	2	84	12	500	—	2.687	14
24	I.	2.687	14	107	49	500	—	3.294	63
	II.	3.294	63	131	79	500	—	3.926	42
25	I.	3.926	42	157	6	500	—	4.583	48
	II.	4.583	48	183	34	500	—	5.266	82
26	I.	5.266	82	210	67	500	—	5.977	49
	II.	5.977	49	239	10	500	—	6.716	59
27	I.	6.716	59	268	66	500	—	7.485	25
	II.	7.485	25	299	41	500	—	8.284	66
28	I.	8.284	66	331	39	500	—	9.116	5
	II.	9.116	5	364	64	500	—	9.980	69
29	I.	9.980	69	399	23	500	—	10879	92
	II.	10.879	92	435	20	500	—	11815	12
30	I.	11.815	12	472	60	500	—	12787	72
	II.	12.787	72	511	51	500	—	13799	23

Suma nadpłat 13.799 zł. 23 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 10.000 zł. po $7\frac{1}{2}\%$

Spłata roczna 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia zł.	ct.	Rata umorzenia: Odsetki zł.	ct.	Rata umorzenia: Kapitał zł.	ct.	Razem zł.	ct.
1	I.	10.000	—	375	—	125	—	500	—
	II.	9.875	—	370	31	129	69	500	—
2	I.	9.745	31	365	45	134	55	500	—
	II.	9.610	76	360	40	139	60	500	—
3	I.	9.471	13	355	17	144	83	500	—
	II.	9.326	33	349	74	150	26	500	—
4	I.	9.176	7	344	10	155	90	500	—
	II.	9.020	17	338	26	161	74	500	—
5	I.	8.858	43	332	19	167	81	500	—
	II.	8.690	62	325	90	174	10	500	—
6	I.	8.516	52	319	37	180	63	500	—
	II.	8.335	89	312	60	187	40	500	—
7	I.	8.148	49	305	57	194	43	500	—
	II.	7.954	6	298	28	201	72	500	—
8	I.	7.752	34	290	71	209	29	500	—
	II.	7.543	5	282	86	217	14	500	—
9	I.	7.325	91	274	72	225	28	500	—
	II.	7.100	63	266	27	233	73	500	—
10	I.	6.866	90	257	51	242	49	500	—
	II.	6.624	41	248	42	251	58	500	—
11	I.	6.372	83	238	98	261	2	500	—
	II.	6.111	81	229	19	270	81	500	—
12	I.	5.841	—	219	4	280	96	500	—
	II.	5.560	4	208	50	291	50	500	—
13	I.	5.268	54	197	57	302	43	500	—
	II.	4.966	11	186	23	313	77	500	—
14	I.	4.652	34	174	46	325	54	500	—
	II.	4.326	80	162	26	337	74	500	—
15	I.	3.989	6	149	59	350	41	500	—
	II.	3.638	65	136	45	363	55	500	—
16	I.	3.275	10	122	82	377	18	500	—
	II.	2.897	92	108	67	391	33	500	—
17	I.	2.506	59	93	99	406	1	509	—
	II.	2.100	58	78	77	421	23	500	—
18	I.	1.679	35	62	98	437	2	500	—
	II.	1.242	33	46	59	453	41	500	—
19	I.	788	92	29	58	470	42	500	—
	II.	318	50	11	94	318	50	330	44
	Suma . .			8830	44	10000	—	18830	44

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty zł.	ct.	Przyrost: Odsetki zł.	ct.	Przyrost: Rata zł.	ct.	Razem zł.	ct.
20	I.	169	56	6	36	500	—	675	92
	II.	675	92	25	35	500	—	1.201	27
21	I.	1.201	27	45	5	500	—	1.746	32
	II.	1.746	32	65	49	500	—	2.311	81
22	I.	2.311	81	86	69	500	—	2.898	50
	II.	2.898	50	108	69	500	—	3.507	19
23	I.	3.507	19	131	52	500	—	4.138	71
	II.	4.138	71	155	20	500	—	4.793	91
24	I.	4.793	91	179	77	500	—	5.473	68
	II.	5.473	68	205	26	500	—	6.178	94
25	I.	6.178	94	231	71	500	—	6.910	65
	II.	6.910	65	259	15	500	—	7.669	80
26	I.	7.669	80	287	62	500	—	8.457	42
	II.	8.457	42	317	15	500	—	9.274	57
27	I.	9.274	57	347	80	500	—	10122	37
	II.	10.122	37	379	59	500	—	11001	96
28	I.	11.001	96	412	57	500	—	11914	53
	II.	11.914	53	446	79	500	—	12861	32
29	I.	12.861	32	482	30	500	—	13843	62
	II.	13.843	62	519	14	500	—	14862	76
30	I.	14.862	76	557	35	500	—	15920	11
	II.	15.920	11	597	—	500	—	17017	11

Suma nadpłat 17.017 zł. 11 ct. w. a.

Plan umorzenia kapitału 10.000 zł. po 7%

Spłata roczna 1.000 zł. w ratach półrocznych.

Rok	Półrocze	Kapitał do umorzenia		Rata umorzenia: Odsetki		Rata umorzenia: Kapitał		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	I.	10.000	—	350	—	150	—	500	—
	II.	9.850	—	344	75	155	25	500	—
2	I.	9.694	75	339	32	160	68	500	—
	II.	9.534	7	333	69	166	31	500	—
3	I.	9.367	76	327	87	172	13	500	—
	II.	9.195	63	321	85	178	15	500	—
4	I.	9.017	48	315	61	184	39	500	—
	II.	8.833	9	309	16	190	84	500	—
5	I.	8.642	25	302	48	197	52	500	—
	II.	8.444	73	295	57	204	43	500	—
6	I.	8.240	30	288	41	211	59	500	—
	II.	8.028	71	281	—	219	—	500	—
7	I.	7.809	71	273	34	226	66	500	—
	II.	7.583	5	265	41	234	59	500	—
8	I.	7.348	46	257	20	242	80	500	—
	II.	7.105	66	248	70	251	30	500	—
9	I.	6.854	36	239	90	260	10	500	—
	II.	6.594	26	230	80	269	20	500	—
10	I.	6.325	6	221	38	278	62	500	—
	II.	6.046	44	211	63	288	37	500	—
11	I.	5.758	7	201	53	298	47	500	—
	II.	5.459	60	191	9	308	91	500	—
12	I.	5.150	69	180	27	319	73	500	—
	II.	4.830	96	169	8	330	92	500	—
13	I.	4.500	4	157	50	342	50	500	—
	II.	4.157	54	145	51	354	49	500	—
14	I.	3.803	5	133	11	366	89	500	—
	II.	3.436	16	120	27	379	73	500	—
15	I.	3.056	43	106	98	393	2	500	—
	II.	2.663	41	93	22	406	78	500	—
16	I.	2.256	63	78	98	421	2	500	—
	II.	1.835	61	64	25	435	75	500	—
17	I.	1.399	86	49	—	451	—	500	—
	II.	948	86	33	21	466	79	500	—
18	I.	482	7	16	87	482	7	498	94
Suma . .				7.498	94	10000	—	17498	94

Odtąd zaczyna się kapitalizowanie kwot nadpłaconych.

Rok	Półrocze	Kapitał nadpłaty		Przyrost: Odsetek		Przyrost: Raty		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
18	II.	1	6		4	500	—	501	10
19	I.	501	10	17	54	500	—	1.018	64
	II.	1.018	64	35	65	500	—	1.554	29
20	I.	1.554	29	54	40	500	—	2.108	69
	II.	2.108	69	73	80	500	—	2.682	49
21	I.	2.682	49	93	89	500	—	3.276	38
	II.	3.276	38	114	67	500	—	3.891	5
22	I.	3.891	5	136	19	500	—	4.527	24
	II.	4.527	24	158	45	500	—	5.185	69
23	I.	5.185	69	181	50	500	—	5.867	19
	II.	6.867	19	205	35	500	—	6.572	54
24	I.	6.572	54	230	4	500	—	7.302	58
	II.	7.302	58	255	59	500	—	8.058	17
25	I.	8.058	17	282	4	500	—	8.840	21
	II.	8.840	21	309	41	500	—	9.649	62
26	I.	9.649	62	337	74	500	—	10487	36
	II.	10.487	36	367	6	500	—	11354	42
27	I.	11.354	42	397	40	500	—	12251	82
	II.	12.251	82	428	81	500	—	13180	63
28	I.	13.180	63	461	32	500	—	14141	95
	II.	14.141	95	494	97	500	—	15136	92
29	I.	15.136	92	529	79	500	—	16166	71
	II.	16.166	71	565	85	500	—	17232	56
30	I.	17.232	56	603	14	500	—	18335	70
	II.	18.335	70	641	75	500	—	19477	45

Suma nadpłat 19.477 zł. 45 ct. w. a.

Wykaz

dochodu za podstawę do wymierzenia podatku dochodowego w latach 1869. do 1872. włącznie przyjętego od prawa propinacyjnego wszystkich do wykonania tego prawa w powiecie uprawnionych.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Rok 1869.			Rok 1870.			Rok 1871.			Rok 1872.		
		Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki piwa i miodu)	Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsiębiorstw	Razem	Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)	Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsiębiorstw	Razem	Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)	Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsięb.	Razem	Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)	Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsięb	Razem
		zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.
1	Biała	32313 90	29526 90	61840 80	36950 .	28332 70	65302 70	38071 66	30740 38	68812 04	37726 87	29848 .	67574 87
2	Bircza	25634 86	8036 68	33671 54	27787 41	9300 77	37088 18	28813 05	11303 02	40116 07	28991 65	12965 58	41957 23
3	Bóbrka	47639 83	14463 76	62103 59	50996 60	10461 .	61457 60	49724 .	10867 .	60591 .	50448 .	11213 20	61661 20
4	Bochnia	55291 60	2853 40	58145 .	55798 20	2842 .	58640 20	56222 30	3042 .	59264 30	58962 30	1892 .	60854 30
5	Bohorodczany	8441 .	1240 .	9681 .	11334 .	6981 .	18315 .	11360 .	7549 .	18909 .	11562 .	7549 .	19111 .
6	Borszczów	56492 .	20409 .	76901 .	56300 .	23405 .	79705 .	65937 .	12453 .	78390 .	68936 .	9400 .	78336 .
7	Brody	32270 .	40144 .	72414 .	47665 75	27896 .	75561 75	56103 55	23400 .	79509 55	67112 39	13268 22	80380 61
8	Brzesko	39490 .	3740 .	43230 .	36791 .	3615 .	40406 .	38381 .	3886 .	42267 .	41051 .	4100 .	45151 .
9	Brzeżany	30575 20	27150 80	57726 .	33989 40	23018 .	57007 40	34830 .	25301 .	60131 .	39854 .	24606 .	64460 .
10	Brzozów	15910 90	10260 10	26171 .	20760 60	6618 60	27379 20	20428 70	6367 80	26796 50	21522 78	6165 .	27687 78
11	Buczacz	27495 .	70239 80	97734 80	27852 .	71524 55	99376 55	28306 33	72079 02	100385 35	28119 .	73685 .	101804 .
12	Chrzanów	60876 40	. .	60876 40	60866 30	. .	60866 30	62831 10	. .	62831 10	63579 60	. .	63579 60
13	Cieszanów	32825 20	2745 .	35570 20	32884 .	1938 40	34822 40	32940 60	3727 .	36667 60	34090 .	2949 .	37039 .
14	Czortków	19495 .	44207 50	63702 50	40211 .	23205 .	63416 .	38774 .	26193 .	64967 .	41421 .	25240 .	66661 .
15	Dąbrowa	23678 50	3866 .	27544 50	24797 50	3062 .	27859 50	25491 50	3122 .	28613 50	26581 .	2643 .	29224 .
16	Dolina	12725 30	43959 40	56684 70	14192 80	42376 70	56569 50	15350 50	42645 20	57995 70	16516 .	44812 .	61328 .
17	Drohobycz	23375 .	56448 .	79823 .	35994 30	56326 60	92320 90	43708 20	43354 .	87062 20	64680 40	49747 30	114427 70
18	Gorlice	29669 .	1388 .	31357 .	30395 .	1984 .	32379 .	31198 .	1658 .	32856 .	31937 .	1597 .	33534 .
19	Gródek	21102 70	31597 20	52799 90	15699 40	38649 .	54348 40	25975 .	28636 .	54611 .	27485 80	28326 80	55812 60
20	Grybów	15602 80	. .	15602 80	15726 50	. .	15726 50	16181 73	. .	16181 73	16284 .	. .	16284 .
21	Horodenka	62764 81	7825 33	70590 14	64155 97	8294 11	72450 08	64976 32	6770 .	71746 32	65377 66	5860 .	71237 66
22	Husiatyn	16267 20	44274 .	60541 20	28585 20	31906 .	60491 20	28748 20	32504 .	61252 20	38721 20	23178 .	61899 20
23	Jarosław	58472 57	25604 90	84077 47	61672 58	25512 10	87184 68	61601 35	25749 76½	87351 11½	63022 03½	27423 10	90445 13½
24	Jasło	34013 24	. .	34013 24	34529 87	. .	34529 87	35192 46	. .	35192 46	36105 80	. .	36105 80
25	Jaworów	56354 48	420 .	56774 48	58673 11	420 .	59093 11	62612 60	.	62612 60	65043 40	. .	65043 40
26	Kałusz	25110 97	20170 20	45281 17	24353 40	20851 40	45204 80	24262 66	21237 04	45499 70	26928 49½	22569 37	49497 86½
28	Kamionka	18584 .	40906 .	59490 .	19157 .	41501 .	60658 .	19192 .	42500 .	61692 .	21551 .	39764 .	61315 .
28	Kołomyja	75757 30	140 .	75897 30	75534 19	140 .	75674 19	74543 19	140 .	74683 19	75805 05	140 .	75945 05
29	Kolbuszowa	31837 .	317 .	32154 .	32835 40	350 .	33185 40	32396 40	770 .	33166 40	32146 40	1652 .	33798 40
30	Kosów	15003 .	4000 .	19005 .	15885 .	4000 .	19885 .	15292 .	4000 .	19292 .	16093 .	4134 .	20227 .
31	Kraków	50834 70	. .	50834 70	53542 .	1153 .	54695 .	57206 .	1866 .	59072 .	58418 .	1066 .	59484 .
32	Krosno	24304 40	2894 20	27198 60	24703 .	3895 .	28598 .	25882 .	4523 .	30405 .	26442 .	6134 .	32576 .
33	Łańcut	28081 .	21380 .	49461 .	27941 .	20660 .	48601 .	27555 .	20253 50	47808 50	27977 .	19737 .	47714 .
34	Limanowa	23546 45	. .	23546 45	24378 55	. .	24378 55	25513 90	. .	25515 90	26913 50	. .	26915 50
35	Lisko	31362 18	9675 55	41037 73	31867 52	10750 90½	42618 42½	31835 16	13643 35	45478 51	34050 10	11653 53	45703 63
36	Mielec	33070 50	4631 .	37701 50	32113 50	4274 .	36387 50	31700 .	5722 .	37422 .	32073 .	2767 .	34840 .
	Do przeniesienia	1196269 99	594913 72	1791183 71	1286919 05	555263 83½	1842182 88½	1339137 46	536008 07½	1875145 53½	1423530 43	516085 10	1939615 53

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Rok 1869.						Rok 1870.						Rok 1871.						Rok 1872.					
		Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)		Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsiębiorstw		Razem		Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)		Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsiębiorstw		Razem		Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)		Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsiębiorstw		Razem		Opodatkowany dochód z propinacyi (wódki, piwa i miodu)		Dochód opodatkowany z propinacyi łącznie z dochodem innych przedsięb.		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	1196269	99	594913	72	1791183	71	1286919	05	555263	83½	1842182	88½	1339137	46	536008	07½	1875145	53½	1423530	43	516085	10	1939615	53
37	Mościska	54782	60	.	.	54782	60	56242	.	.	.	56242	.	57912	.	.	.	57912	.	60920	60	.	.	60920	60
38	Myślenice	21630	24	.	.	21630	24	23076	56	.	.	23076	56	24310	77	.	.	24310	77	25567	57	.	.	25567	57
39	Nadwórna	4024	33	25545	05½	29569	38½	3291	33	30513	06	33804	39	4937	60	25948	48	30886	08	16800	43	18050	.	34850	43
40	Nisko	11190	39	13146	.	24336	39	12665	39	13215	.	25880	39	12646	.	10828	.	23474	.	9375	40	13907	.	23282	40
41	Nowy Sącz . . .	59199	.	136	.	59335	.	61518	.	212	.	61730	.	62386	.	232	.	62618	.	62433	.	781	.	63214	.
42	Nowy Targ . . .	13732	70	3103	20	16835	90	14026	10	2962	50	16988	60	14345	90	3281	.	17626	90	14177	90	3783	.	17960	90
43	Pilzno	25355	.	6916	.	32271	.	25744	.	7566	.	33340	.	25721	.	7590	.	33311	.	25798	.	7600	.	33398	.
44	Podhajce	38455	.	33732	.	72187	.	36382	.	37295	.	73677	.	36251	.	38118	.	74369	.	36760	.	38515	.	75275	.
45	Przemyśl	97635	20	3118	.	100753	20	101769	55	3077	.	104846	55	106144	.	3790	.	109934	.	105834	.	3765	.	109599	.
46	Przemyślany . .	30599	.	25505	.	56104	.	29929	.	24288	.	54217	.	28606	.	25776	.	54382	.	29135	.	27405	.	56540	.
47	Rawa	26142	56	35839	60	61982	16	27103	08	35724	73	62827	81	29111	01	33436	49	62547	50	29933	08	33757	23	63690	31
48	Rohatyn	25595	80	54030	40	79626	20	29605	20	47743	40	77348	60	58959	.	16100	.	75059	.	68063	.	8355	.	76418	.
49	Ropczyce	25095	26	559	.	25654	26	25124	20	376	.	25500	20	25827	80	224	.	26051	80	25855	80	224	.	26079	80
50	Rudki	19859	26	15583	33	35442	59	22982	95	15901	66	38884	61	24187	.	15945	.	40132	.	24799	67	15597	34	40397	01
51	Rzeszów	37853	.	42130	.	79983	.	40121	.	41818	.	81939	.	41497	.	40880	.	82377	.	42731	.	39028	.	81759	.
52	Sambor	36809	.	38669	.	75478	.	40408	.	38253	.	78661	.	42075	.	39470	.	81545	.	46394	.	36951	.	83345	.
53	Sanok	29950	62	10621	34	40571	96	32273	15	11980	.	44253	15	36765	.	12552	.	49317	.	38013	86	12795	80	50809	66
54	Skałat	23921	60	44981	20	68902	80	29353	70	37695	60	67049	30	30127	70	38142	40	68270	10	31527	30	47583	40	79110	70
55	Śniatyn	51524	.	6856	.	58380	.	56644	.	1000	.	57644	.	56276	.	.	.	56276	.	57701	.	.	.	57701	.
56	Sokal	79267	70	2395	.	81662	70	80246	20	2681	60	82927	80	80082	.	4236	.	84318	.	86653	80	4429	.	91082	80
57	Stanisławów . . .	7699	.	49834	.	57533	.	10839	.	48814	68	59653	68	12421	.	47892	20	60313	20	15514	.	45823	.	61337	.
58	Staremiasto . . .	13536	.	3819	.	17355	.	15508	.	3540	.	19048	.	15473	.	4689	.	20162	.	16828	.	4456	.	21284	.
59	Stryj	45703	40	33404	40	79107	80	48263	.	25830	13	74093	13	52112	20	23907	40	76019	60	52893	.	27187	20	80080	20
60	Tarnobrzeg . . .	30975	.	10566	.	41541	.	30523	.	10678	.	41201	.	29769	.	10938	.	40707	.	29454	60	10892	80	40347	40
61	Tarnopol	81070	20	42486	70	123556	90	86014	70	45046	90	131061	60	86947	.	45318	40	132265	40	87943	.	46080	80	134023	80
62	Tarnów	65582	.	3413	.	68995	.	80522	19	3644	.	84166	19	69446	50	3848	.	73294	50	69892	.	4085	.	73977	.
63	Tłumacz	20158	.	62975	.	83133	.	20174	.	61084	.	81258	.	21380	.	63075	.	84455	.	22559	.	69054	.	91613	.
64	Trembowla . . .	28190	04	11902	.	40092	04	31341	17	9594	.	40935	17	29099	30	11777	.	40876	30	31662	64	9825	.	41487	64
65	Turka	5628	71	9348	66	14977	37	6645	38	12964	50	19609	88	6738	18	12724	50	19462	68	6966	04	12944	50	19910	54
66	Wadowice	53284	14	10832	50	64116	64	53945	72	10832	50	64778	22	55224	64	10832	50	66057	14	56043	60	10832	50	66876	10
67	Wieliczka	66675	70	130	.	66805	70	66717	60	100	.	66817	60	68599	70	.	.	68599	70	72110	.	.	.	72110	.
68	Zaleszczyki . . .	27658	.	45091	.	72749	.	27541	.	45272	.	72813	.	28423	.	44297	.	72720	.	30065	.	44949	.	74954	.
69	Zbaraż	20828	60	19752	70	40581	30	26219	.	17217	.	43436	.	28455	.	17469	.	45924	.	34045	.	13460	.	47505	.
70	Złoczów	13035	.	100225	.	113260	.	13305	.	103802	.	117107	.	13913	.	105846	.	119759	.	14086	.	106070	.	120156	.
71	Żółkiew	51561	70	.	.	51561	70	52163	47	503	.	52666	47	52619	59½	508	33½	53122	93	54828	30	596	66	55424	96
72	Żydaczów	39221	.	25291	.	64512	.	38369	60	28930	80	67300	40	44654	40	25017	.	69671	40	39743	.	34000	.	73743	.
73	Żywiec	29817	.	.	.	29817	.	30595	.	.	.	30595	.	33036	.	.	.	33036	.	33789	.	.	.	33789	.
74	Miasto Lwów . .	180482	60	.	.	180482	60	182150	30	.	.	182150	30	210106	10	.	.	210106	10	233324	30	.	.	233324	30
75	Powiat Lwów . .	49056	.	41499	.	90555	.	49480	.	41072	.	90552	.	51329	.	39202	.	90531	.	52238	.	38660	.	90898	.
	Suma . .	2739054	34	1428349	80½	4167404	14½	2905741	59	1376491	89½	4282233	48½	3047051	85½	1319893	78	4366945	63½	3215929	32	1307528	33	4523457	65

We Lwowie dnia 15. maja 1873.

Pirożyński m. p. — Łopuszański m. p. — St. Jakubowski m. p.

Allegat A.

Ustawa

o wykupnie prawa propinacyi

z dnia ..... obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Dział I.

Postanowienia ógólne.

Wyrób.

§. 1.

Propinacyjne prawo wyrobu gorących napojów znosi się.

Wyrób tych napojów staje się z ograniczeniami w niniejszej ustawie postanowionemi od dnia wejścia jej w życie przedmiotem wolnego przemysłu.

Wyszynk.

§. 2.

Z dniem 1. stycznia po ogłoszeniu niniejszej ustawy uchyla się wyłączność propinacyjnego prawa wyszynku gorących napojów. Prawo szynkowania wykonywanem będzie od dnia tego za konsensami, na rzecz kraju opłacanymi. Prawo to tylko w drodze ustawodawstwa krajowego regulowanem być może.

Opłaty konsumcyjne.

§. 3.

Opłaty konsumcyjne przez niektóre gminy pobierane od wyrobu i wprowadzania gorących napojów pozostają nienaruszone.

Wynagrodzenie.

§. 4.

Za utratę prawa propinacyi otrzymają uprawnieni wynagrodzenie obliczone wedle postanowień §§. 15. i 16.

Fundusz wynagrodzenia.

§. 5.

Fundusz wynagrodzenia powstaje z opłat za konsensy na szynki.

Szynki.

§. 6.

Wydział krajowy ustanawia w każdej miejscowości ilość szynków i oznacza miejsce dla każdego szynku.

Licencye na wyszynk.

§. 7.

Tylko te osoby szynkować mogą, które mają licencyę wydziału powiatowego zatwierdzoną przez przełożonego politycznej władzy powiatowej. Koncesyonaryusz lub dla siebie wystarać się musi o licencyę, lub też przedstawić osobę taką licencyą opatrzoną.

Dział II.

O wynagrodzeniu.

Zgłoszenie.

§. 8.

Mający prawo do wynagrodzenia, winien zgłosić się na piśmie do Wydziału krajowego w nieprzekraczalnym terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Niezgłoszenie się w powyższym terminie pociąga za sobą dla uprawnionego utratę prawa do wynagrodzenia.

§. 9.

Jeżeli uprawniony nie zgłosił się w powyższym terminie, (§. 8.) mają prawo dożywotnicy, wierzyciele hypoteczni lub inni, którym służy prawo rzeczowe, w dalszym nieprzekraczalnym trzymiesięcznym terminie, zgłosić prawo do wynagrodzenia przez uprawnionego niezgłoszone, pod rygorem utraty także dla nich wszelkiego prawa do wynagrodzenia.

§. 10.

Jeżeliby się okazało, że wynagrodzenie przewyższa całą należytość zgłaszających się (§. 9.) nie ma uprawniony, który zaniedbał zgłosić się w terminie w §. 8. ustanowionym, żadnego prawa do pozostającej nadwyżki wynagrodzenia. Nadwyżka ta przypada na rzecz funduszu.

Komisye przyznające wynagrodzenie.

§. 11.

Dla obliczenia wynagrodzenia, ustanowione będą komisye powiatowe i komisya krajowa we Lwowie. Zakres działania komisyi powiatowej obejmuje cały obszar powiatu.

§. 12.

Komisya powiatowa składa się z przełożonego politycznej władzy powiatowej, lub tegoż zastępcy, jako przewodniczącego, i z dwóch członków, z których jednego mianuje wydział powiatowy, następnie zaś drugiego Wydział krajowy.

Tym samym sposobem mianowany będzie zastępca dla każdego członka komisyi.

Uchwały w komisyi zapadają bezwzględną większością głosów. Członkowie komisyi powiatowej mianowani przez Wydział krajowy i przez wydziały powiatowe, pobierać będą za czas urzędowania dyety po 3 złr. w. a. dziennie i wynagrodzenie kosztów podróży po 1 złr. w. a. za milę.

Członkowie komisyi powiatowej mianowani przez Wydział krajowy i przez wydziały powiatowe złożą w ręce przewodniczącego komisyi krajowej

lub jego delegata przyrzeczenie: „że przy poruczonych im czynnościach obowiązki swoje wypełniać będą sumiennie, wedle najlepszej wiedzy i przekonania.“

§. 13.

Przy komisyach powiatowych ustanawia Wydział krajowy zastępców funduszu indemnizacyjnego Wydziałowi krajowemu odpowiedzialnych.

§. 14.

Komisya krajowa składa się z Marszałka sejmowego, lub delegowanego przezeń członka Wydziału krajowego, jako przewodniczącego i z sześciu członków. Dwóch mianuje Namiestnik z pomiędzy radców Namiestnictwa, dwóch mianuje Prezydent wyższego Sądu krajowego we Lwowie z grona radców tego Sądu, a dwóch wybiera Wydział krajowy z grona swojego.

Członkowie komisyi krajowej mają zastępców w ten sam sposób mianowanych lub obranych. Wrazie powołania do czynności wstępują zastępcy w prawa i obowiązki członków.

Do powzięcia uchwały niezbędną jest obecność przewodniczącego i przynajmniej czterech członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Członkowie komisyi krajowej nie pobierają żadnego wynagrodzenia.

Wymiar wynagrodzenia.

§. 15.

Podstawę do obliczenia czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku stanowi przeciętna cyfra dochodu przyjętego do wymiaru podatku w ostatnich sześciu latach od 1868. włącznie do 1873. roku.

Jeżeli podatek dochodowy wymierzony był od dochodu z prawa wyszynku w połączeniu z innymi dochodami, jak n. p. z dochodem z młyna, cegielni, zajazdu, i t. p., orzeknie komisya na podstawie fasyi, lub gdyby fasye nie wykazywały każdego dochodu z osobna na podstawie szczegółowych dochodzeń, ile w ogólnej kwocie dochodu mieści się innych dochodów, a ile pozostaje jako dochód z propinacyjnego prawa wyszynku.

Gdzie przy wymierzaniu podatku dochodowego od dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku nie uwzględniono i nie potrącono czynszu za budynki dodane do wykonywania wyszynku, albo za dodane dzierżawcy lub szynkarzowi pola, pastwiska, ani też wartości jakichkolwiek innych dodatków; orzeka komisya na podstawie szczegółowych dochodzeń, o ile dodatki te skompensowane są wzajemnymi dodatkami, które dodawał właścicielowi dzierżawca lub szynkarz, a które nie były doliczane do dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku przy wymiarze podatku od tego prawa. W przeciwnym razie zaś orzeka komisya, ile z tego tytułu potrącić należy od czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, przyjętego za podstawę wymierzenia podatku. Od oznaczonego w ten sposób istotnego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, potrąca się bezpośredni podatek ze wszelkimi dodatkami od tego dochodu opłacany, obliczony wedle przecięcia z lat sześciu od 1863. włącznie do 1873. roku.

§. 16.

Uprawnieni otrzymują piętnastokrotny sprawdzony czysty dochód propinacyjnego prawa wyszynku, jako wynagrodzenie.

§. 17.

Od przyznanego wynagrodzenia wypłacaną będzie uprawnionym, od dnia rzeczywistego odjęcia im prawa wyszynku, t. j. od dnia, od którego rozpoczną wykonywać to prawo koncesyonaryusze przez Wydział krajowy ustanowieni, pięcioprocentowa renta, półrocznie z dołu zapadająca.

Postępowanie przy wymiarze wynagrodzenia.

§. 18.

Zgłoszenia wniesione w myśl postanowień §§. 8. i 10. udziela Wydział krajowy komisyi powiatowej do przeprowadzenia postępowania.

§. 19.

Po zawezwaniu osób, które wniosły zgłoszenia, jakoteż zastępcy funduszu, i wysłuchawszy wniosków przez nich przedstawianych, wyśledza komisya powiatowa z urzędu stosownie do postanowień §. 15. czysty dochód z propinacyjnego

prawa wyszynku. — Na podstawie tego dochodzenia oznacza komisya wysokość wynagrodzenia (§. 16.) i wręcza wyrok indemnizacyjny każdej stronie interesowanej i zastępcy funduszu.

§. 20.

Od tego wyroku może każda strona interesowana, równie jak zastępca funduszu odwołać się do komisyi krajowej.

Rewers wniesionym być winien na ręce komisyi powiatowej w przekraczalnym terminie dni trzydziestu od dnia, w którym wyrok odwołującemu się wręczonym został. — Komisya powiatowa przedkłada komisyi krajowej wszystkie przeciw temu samemu wyrokowi wniesione rekursa jednem sprawozdaniem i dołącza akta rozprawy indemnizacyjnej.

Komisya krajowa rozpoznaje całą sprawę, zarządza w razie potrzeby dochodzenia uzupełniające, i wydaje z wyłączeniem wszelkiego dalszego odwołania się, jakoteż drogi prawa ostateczny wyrok o wysokości wynagrodzenia.

§. 21.

Równie komisya powiatowa, jak komisya krajowa, przesyłają Wydziałowi krajowemu z urzędu odpisy wyroków indemnizacyjnych przez się wydanych.

Komisye powiatowe czuwają nad prawomocnością wyroków swoich i uwiadamiają Wydział krajowy o zaszłej prawomocności takowych

Przekazywanie przyznanego wynagrodzenia.

§. 22.

Wynagrodzenie wstępuje pod względem wszelkich praw rzeczowych w miejsce odjętego prawa propinacyi.

Jeżeli prawo propinacyi było przynależnością nieruchomości będącej przedmiotem ksiąg tabularnych (hypotecznych) lub też samodzielnie stanowiła przedmiot tych ksiąg; udziela komisya powiatowa z urzędu wyroki indemnizacyjne po zaszłej prawomocności takowych (§. 21.) stwierdzając tę okoliczność sądowi tabularnemu, który również z urzędu uwidocznia w księgach tabular-

nych, jakie wynagrodzenie wstąpiło w miejsce prawa propinacyi.

§. 23.

Przy tabularnem oddzielaniu od ruchomości, przy odpisywaniu, przekazywaniu i wypłacie wynagrodzenia za prawa propinacyi będące przedmiotem ksiąg tabularnych, zastosowują się anologicznie przepisy ces. patentu z dnia 8. listopada 1853. (l. 237. Dz. ust. P.)

Należytości na wynagrodzenie przekazywane, obliczają się atoli stosownie do obowiązujących przepisów na walutę austryacką.

Certyfikaty.

§. 24.

Stosownie do przekazu sądowego wydaje Wydział krajowy osobom w sądowym przekazie wskazanym certyfikaty wynagrodzenia, zawierajce: imię osoby lub dóbr, na które certyfikat opiewa, — ilość wynagrodzenia wypłacić się mającego — wysokość odsetek wedle stopy po pięć od sta, półrocznie z dołu zapadających, — jakoteż stwierdzenie, że wypłata odsetek i spłata wynagrodzenia zabezpieczoną jest na funduszu powstającym z opłat za udzielanie konsensów na szynki.

§. 25.

Jeżeli uchylone prawo propinacyi nie jest przedmiotem ksiąg hypotecznych, ani też przynależnością nieruchomości stanowiącej przedmiot takowych, wydaje Wydział krajowy uprawnionemu taki certyfikat bez przekazu sądowego.

§. 26.

Na życzenie stron pisemnie wyrażone i za złożeniem certyfikatu, uwidocznia Wydział krajowy na nim przeniesienie własności onegoż, lub przepisuje przedłożony certyfikat na kilka na mniejsze kwoty opiewających, albo też odwrotnie.

§. 27.

Równocześnie z wydaniem certyfikatu zamyka Wydział krajowy rentę od wynagrodzenia (§. 18.) po tym dniu zapadającą.

Dział III.

O szynkowniach.

Postanowienia przechodowe.

§. 28.

Na przeciąg pierwszych trzech lat od uchylenia wyłączności propinacyjnego prawa wyszynku (§. 2.) otrzymuje każdy dotychczas uprawniony z mocy niniejszej ustawy konsens na wyszynk w tych jednak tylko szynkowniach, w których dotychczas rzeczywiście szynkował, za opłatą pięciu od sta od kwoty przyjętej na rok 1873. jako dochód z prawa propinacyi do wymiaru podatku.

Koncesyonaryusze tacy atoli przy szynkowaniu ściśle stosować się winni do ogólnych przepisów policyjnych i do postanowień niniejszej ustawy.

Ustanowienie ilości szynków.

§. 29.

Po upływie powyższego trzechlecia ustanawia Wydział krajowy ilość szynków w każdej miejscowości i wyznacza miejsce dla każdego szynku.

Z uwzględnieniem zmian wskazanych miejscowymi stosunkami, stosuje się przytem Wydział krajowy do zasady, ażeby z reguły w jednej miejscowości nie istniała jak tylko jedna szynkownia; w większych gminach zaś nie zaprowadzano większej liczby szynkowni jak tylko po jednej na tysiąc mieszkańców.

Ze zmianą stosunków zmieniać może Wydział krajowy postanowienia w tej mierze wydane.

Wydawanie konsensów.

§. 30.

Wydział krajowy wydaje konsensa uprawniające do szynkowania za opłatą, której wysokość ustanawia każdą razą stosownie do miejscowych stosunków, z uwzględnieniem jednakowoż okoliczności, ażeby ze wszystkich opłat z tego źródła wpływających, pokryć potrzeby funduszu wynagrodzenia i możliwą uczynić do lat trzydziestu spłatę certyfikatów.

Pokąd wynagrodzenie w całym kraju zupełnie wypłaconem nie będzie, mają uprawnieni pierwszeń-

stwo do otrzymania konsensów, o ile wszakże i oni zastosowują się do policyjnych przepisów.

Opłaty za konsensa.

§. 31.

Opłaty za konsensa pobierają te same organa, i ściągają za pomocą tych samych środków, jak podatki.

Szynkarze.

§. 32.

Koncesyonaryusz winien lub wyjednać licencyę dla swojej osoby, i osobiście szynkować, lub też przedstawić dla każdej szynkowni szynkarza licencyą opatrzonego.

Wydawanie licencyi.

§. 33.

Licencyę wydaje Wydział powiatowy, a zatwierdza przełożony politycznej władzy powiatowej. Przeciw odmowie wolno odwołać się w drodze rekursu do Wydziału krajowego, który rozstrzyga rekurs w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem z wyłączeniem wszelkiego dalszego odwołania się. Gdyby to porozumienie nie przyszło do skutku licencya jest odmówioną.

§. 34.

Licencya nie na dłuższy czas, jak tylko na rok jeden wydaną być może, i przed upływem tego roku tem pewniej odnowioną być musi, ileże szynkujący w razie przeciwnym uważanym będzie za szynkarza pokątnego.

§. 35.

Udzielenia, jakoteż odnowienia licencyi odmawia się, jeżeli osobistość, postępowanie lub stosunki ubiegającego się o licencyę nie dają dostatecznej rękojmi odpowieduego zawiadywania szynkiem, albotеż budzą uzasadnione podejrzenie, że nadużyje licencyi do popierania pijaństwa, zakazanych gier, przechowywania podejrzanych przedmiotów, lub wspierania nieobyczajności.

Każde wykroczenie przeciw przepisom policyjnym, każde pobudzanie do występków powyżej

wyszczególnionych pociąga za sobą utratę licencyi, a koncesyonaryusz obowiązanym jest przedstawić nowego szynkarza licencyą opatrzonego.

Organa powołane do udzielania licencyi nie są obowiązane wydawać motywów swego orzeczenia, czy to przy odnowie. czy przy odjęciu licencyi.

Szynkowanie.

§. 36.

Szynkarz jest sługą koncesyonaryusza, a ocenienie stosunków służbowych ulega ogólnym przepisom, obowiązującym o stosunku sług do służbodawców.

§. 37.

Posiadaczom gorzelni, browarów i miodosytni, tudzież fabrykantom spirytusów nie wolno przedawać swoich wyrobów inaczej, jak tylko hurtem.

§. 38.

Fabrykom napojów słodzonych, to jest: araku, rumu, ponczowej esencyi, rosolisów i likierów, przyrządzonych w drodze chemicznej i w sposób fabryczny, których cena musi być przynajmniej o pięćdziesiąt procent droższą od przeciętnych cen gorzałki, wolno przedawać wyrób swój w własnych składach, w butelkach zapieczętowanych, zawierających przynajmniej pół masy płynu.

Za szczególnem pozwoleniem c. k. politycznej władzy powiatowej, wydanem w porozumieniu z wydziałem powiatowym, mogą handle korzenne, a na prowincyi także i handle towarów mieszanych, przedawać w ten sam sposób wymienione wyżej napoje słodzone.

Kramarzom pozwolenie to nie może być udzielane.

Wydział krajowy stanowi, czy i z jakiemi możliwemi ograniczeniami właściciele lub dzierżawcy zajazdów szynkować mogą, i wydaje onym oddzielnie konsensa za opłatą.

§. 39.

Cząstkowej przedaży napojów wymienionych w §. 38. na kieliszki lub w inny, jak tamże oznaczony sposób, pozwalać może Wydział krajowy tylko traktyerniom, kawiarniom i cukierniom i to tylko po ścisłem zbadaniu i wykazaniu rzeczywistej

miejscowej potrzeby, i po przekonaniu się, że koncesyonaryusz prawa wyszynku nie zaspakaja tej potrzeby.

§. 40.

Do prowadzenia handlu hurtownego gorącymi napojami nadaje pozwolenie c. k. urząd powiatowy w porozumieniu z wydziałem powiatowym; tylko właściciele gorzelni, browarów i fabryk nie potrzebują do hurtownej przedaży swego wyrobu żadnego pozwolenia. W handlu hurtownym napoje przedawane mogą być tylko w beczkach zawierających przynajmniej jedno niższo-austryackie wiadro.

§. 41.

Cząstkowa przedaż gorących napojów słodzonych w zapieczętowanych butelkach półmasowych przez osoby ustawą niniejszą do tego upoważnione, bez uzyskania szczegółowego pozwolenia (§. 38.) karaną będzie grzywnami od 50 do 200 złr. w. a., a jeżeli przekroczenia tego dopuścił się handel korzenny lub handel towarów mięszanych, albo kramarz, nadto przy trzecim razie utratą prawa dalszego utrzymania prowadzonego handlu.

§. 42.

Cząstkowa przedaż napojów słodzonych na kieliszki lub w butelkach niezapieczętowanych, albo chociażby w butelkach niezapieczętowanych w mniejszej jednak ilości jak pół masy, bez uzyskania wymaganego pozwolenia na tę przedaż (§. 35.) ma być karaną grzywnami od 50 do 200 złr. w. a. Nadto traci właściciel handlu korzennego lub towarów mięszanych, który miał pozwolenie do przedawania tych napojów w zapieczętowanych półmasowych butelkach, a fabrykant słodzonych napojów, w którego sklepie lub składzie popełnionoby to przekroczenie, przy drugim razie prawo przedawania tych napojów w zapieczętowanych butelkach, a w razie ponownego przekroczenia traci właściciel handlu korzennego lub handlu towarów mięszanych prawo dalszego utrzymywania handlu, a fabrykant słodzonych napojów, prawo dalszego utrzymania fabryki.

Właściciel handlu korzennego lub towarów mieszanych, który nie miał pozwolenia do przedawania tych napojów w zapieczętowanych butelkach, tudzież kramarz, utracą przy trzeciem tego rodzaju

przekroczeniu prawo dalszego utrzymania prowadzonego handlu.

§. 43.

Każda cząstkowa sprzedaż innych gorących napojów, jest szynkowaniem pokątnem bez względu, czy wzięto za napój gotowe pieniądze lub inny przedmiot, mający jakąkolwiek wartość, lub też czy dano napój na kredyt, czy go dano w własnym domu, czyli też poza domem.

§. 44.

Szynkowanie pokątne ma być karane jako przekroczenie, grzywnami od 50 do 200 złr. w. a. Właściciel handlu hurtownego gorącymi napojami tudzież upoważniony w moc tej ustawy do cząstkowej sprzedaży napojów słodzonych, bądźto w półmasowych zapieczętowanych butelkach, bądź na kieliszki, ulegną tej karze, jeżeli czy to sami, czy też którykolwiek z ich domowników lub sług, dopuszczą się tego przekroczenia, a za trzeciem przekroczeniem utracą nadto prawo dalszego prowadzenia handlu lub zarobku.

Oprócz tego ulegnie w każdym razie konfiskacie cały przydybany zapas napoju wraz z naczyniami i przyrządami do szynkowania.

§. 45.

Za okoliczność szczególnie obciążającą przy pokątnem szynkowaniu poczytane będzie przedawanie wódki na zimno farbowanej, zaprawionej lub osłodzonej, jakoby słodzonego napoju fabrycznego, przyrządzonego w drodze chemicznej. Tłumaczenie się, iż pobierano wódkę tę z upoważnionej fabryki słodzonych napojów ani uniewinnia, ani zmniejsza winę.

W razie wątpliwości, czy przydybany napój jest rzeczywiście słodzonym napojem fabrycznym, lub tylko na zimno przyprawionym spirytusem albo wódką, zasięgnie orzekający urząd zdania technicznego znawcy na koszt strony, której twierdzenie okaże się fałszywem.

§. 46.

Posiadanie gorących napojów w większej ilości jak wymagać może pokrycie potrzeby według oso-

bistych stosunków lub chwilowych okoliczności posiadacza, tudzież posiadanie naczyń lub przyrządu do wyszynku, nie stanowią wprawdzie same przez się dowodu popełnionego przekroczenia pokątnego szynkowania, są jednakże silnym dowodem podejrzenia, a obok którejkolwiek z tych okoliczności zeznanie jednego już tylko świadka wystarczy do całkowitego dowodu.

§. 47.

Sprowadzanie napojów gorących dozwolone jest tylko uprawnionym do szynkowania lub do handlu tymi napojami, niemniej na użytek własnego przedsiębiorstwa przemysłowego, gospodarstwa lub domu. Wprowadzanie tych napojów na użytek trzecich osób pod pozorem użytku własnego, karane będzie utratą napojów, tym sposobem wprowadzonych i grzywnami od 10 do 100 złr. w. a.

§. 48.

Grzywny nakładane według niniejszej ustawy, przypadają funduszowi wynagrodzenia.

Ustawodawstwo krajowe orzeknie, co z temi karami dziać się ma po zupełnem umorzeniu wynagrodzenia.

W razie udowodnionej zupełnej niemożebności zapłacenia grzywny, takowe będą zmieniane na odpowiedni areszt licząc jeden dzień aresztu za 5 złr. w. a.

§. 49.

Dochodzenie i karanie wszystkich w ustawie tej określonych przekroczeń, przysłuża dotyczącym politycznym władzom powiatowym, a w drugiej instancyi Namiestnictwu.

Dochodzenie powinno nastąpić na żądanie koncesyonaryusza.

Orzeczenia co do przekroczeń powinny być doręczane stronom interesowanym, którym zarówno przysłuża prawo rekursu, tak co do orzeczenia o winie, jak i przeciw wymiarowi kary.

§. 50.

O ile przy śledztwach co do przekroczeń w tej ustawie określonych, może być odbierana przysięga

od świadków, stanowią przepisy ustawy o postępowaniu karnem.

§. 51.

W razie poszlak szynkowania pokątnego winna polityczna władza powiatowa, lub zwierzchność miejscowa zarządzić rewizyę domową, wykonać się mającą według przepisów ustawy karnej dla przestępstw skarbowych.

§. 52.

Określone w tej ustawie przekroczenia ulegają przedawnieniu, jeżeli od chwili popełnionego przekroczenia upłynęło sześć miesięcy, a w ciągu tego czasu nie pociągnięto obżałowanego do odpowiedzialności, lub nie przedsięwzięto przeciw niemu we względzie dochodzenia popełnionego przekroczenia żadnego urzędowego kroku, a w szczególności nie wystosowano do niego zawezwania.

§. 53.

Koncesyonaryuszowi wyszynku wolno utrzymywać dla skuteczniejszej obrony praw swoich przysięgłą straż.

Prawo odbierania przysięgi od straży propinacyjnej służy politycznej władzy powiatowej. Przepisy rozporządzenia z dnia 30. stycznia 1860. (Dz. u. P. Nr. 28.) co do zaprzysięgania straży polowej, mają być zastosowane także do zaprzysięgania straży propinacyjnej.

Przysięga ma być odebrana podług następującej roty:

„Przysięgam, że będę strzegł powierzonego „memu nadzorowi prawa wyszynku z jak największą „pilnością i wiernością od wszelkiej szkody, że „doniosę natychmiast o każdem nieprawnem ukró- „ceniu tego prawa, że nie będę fałszywie nikogo „ani oskarzał, ani podawał w podejrzenie, że je- „dnakże o każdym, któryby w jakibądź sposób „nieprawnie ukracał prawo wyszynku, doniosę su- „miennie, bez żadnych osobistych względów, podług „mego najlepszego przekonania, tak mi Boże do- „pomóż!“

§. 54.

Przysięgła straż uważana będzie przy wykonywaniu swej służby jako straż publiczna, i używać

ma wszystkich praw, przysługujących pod tym względem na mocy ustaw osobom urzędowym i publicznej straży cywilnej. Obowiązki przysięgłej straży propinacyjnej określa rota przysięgi.

Zeznanie przysięgłego strażnika uczynione z powołaniem się na służbową przysięgę, o czynach lub okolicznościach, wchodzących w zakres jego obowiązkowej służby, stanowi prawny dowód według określeń ustawy o postępowaniu karnem.

§. 55.

Zwierzchności gminne, władze rządowe i autonomiczne mają z obowiązku czuwania nad obyczajnością publiczną i nad bezpieczeństwem mienia, przestrzegać zachowywania zawartych w tej ustawie postanowień, i udzielać w każdym razie skutecznej pomocy ku obronie postanowień niniejszej ustawy.

§. 56.

Ustawy i przepisy, odnoszące się do przedmiotów niniejszą ustawą objętych, znoszą się, o ile z nią się nie zgadzają.

Dział IV.

O funduszu wynagrodzenia.

Fundusz wynagrodzenia.

§. 57.

Opłaty za konsensa na wyszynk wpływają do funduszu wynagrodzenia i dopiero po zupełnem zaspokojeniu wynagrodzenia na inne krajowe cele użytemi być mogą.

Grzywny nałożone na mocy postanowień niniejszej ustawy wpływają również do funduszu wynagrodzenia (§. 48.)

§. 58.

Funduszem wynagrodzenia zarządza Wydział krajowy.

§. 59.

Fundusz wynagrodzenia ponosi koszta własnej administracyi, koszta wymiaru wynagrodzenia, i opłaca uprawnionym rentę od przyznanego wynagrodzenia.

Fundusz rezerwowy.

§. 60.

Nadwyżka funduszu wynagrodzenia pozostająca po zaspokojeniu powyższych wydatków służy przedewszystkiem na utworzenie funduszu rezerwowego.

Fundusz rezerwowy wzrasta do takiej wysokości, ażeby dostatecznym był do pokrycia:

a) całej z jakichkolwiek względów niewypłaconej zalegającej renty;

b) wydatków w §. 59. wyliczonych a w następném półroczu do wypłaty przypadających.

Fundusz rezerwowy nie będzie zatem oddzielnie administrowanym, nie tworzy oddzielnego funduszu, lecz stanowi tylko rezerwę funduszu wynagrodzenia, w kwocie każdą razą wedle powyższych prawideł oznaczonej.

Spłacanie wynagrodzenia.

§. 61.

Reszta każdorazowej nadwyżki funduszu wynagrodzenia, pozostająca po odliczeniu rezerwy, użytą będzie co pół roku na częściową spłatę wynagrodzenia.

W tym celu ogłosi Wydział krajowy z początkiem każdego półrocza wysokość sumy z następującem półroczem do rozdania przypadającej z tem do posiadaczy certyfikatów wystosowanem wezwaniem, ażeby w przeciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia wnieśli oświadczenie, ile z przyznanych sobie sum opuścić zechcą.

§. 62.

Te certyfikaty będą przed innemi wypłacanemi, których posiadacze dla przyspieszenia wypłaty opuszczą funduszowi ze swojej należytości najwyższy procent.

Między ofiarującymi ten sam procent rozstrzyga los. Jeżeliby przez zaspokojenie wszystkich w tym celu zgłoszonych certyfikatów cała na umorzenie wynagrodzenia przypadająca kwota wyczerpaną nie była, lub jeżeliby podobnego oświadczenia wcale nie wniesiono, pozostała reszta, albo też cała kwota na ten cel przeznaczona, użytą zostanie w drodze losowania na wykupienie certyfikatów w pełnej imiennej wartości.

§. 63.

Wydział krajowy orzeka w każdym pojedynczym wypadku, czyli certyfikat na którego pełną spłatę nie wystarcza pozostający w tem półroczu fundusz, w zupełności wypłaconym być może, czyli też tylko częściowa spłata uiszczoną będzie.

W tym ostatnim wypadku wydaje Wydział krajowy nowy certyfikat, na niewypłaconą resztę.

§. 64.

Losowanie certyfikatów odbywa się publicznie, a wynik takowego do powszechnej wiadomości podawanym być ma.

Zadawnienie.

§. 65.

Należytości w kapitale z certyfikatów nie podniesione w przeciągu trzydziestu lat od dnia, w którym podniesione być mogły, ulegają zadawnieniu.

Renty równie jak procenta od tych należytości podpadają zadawnieniu, jeżeli nie są podniesione do lat sześciu od dnia, w którym do zapłaty zapadły.

Dział V.

Postanowienia dodatkowe.

§. 66.

Bliższe instrukcye dla komisyi wymierzających wynagrodzenie wydaje Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 67.

Władze rządowe i autonomiczne winne udzielać pomocy swej i wszelkich wyjaśnień organom tą ustawą do przeprowadzenia jej powołanym.

§. 68.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie równocześnie z ustawą państwową stanowiącą o uwolnieniu wynagrodzenia za uchylenie prawa propinacyi uprawnionym przyznanego, jakoteż wszelkich z tem w związku będących wypłat, czynności, podań, do-

kumentów, wpisów i wypisów tabularnych, orzeczeń i t. p. od stempli, podatków państwowych, i w ogóle jakichkolwiek należytości rządowych.

§. 69.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

Allegat B.

Uchwała.

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd o przedstawienie Radzie Państwa wniosku do ustawy:

1. aby wynagrodzenie za wykupno prawa propinacyi od uprawnionych. renta od tego wynagrodzenia, certyfikaty wydane jako poświadczenia wysokości przyznanego wynagrodzenia, i procenta od tego wynagrodzenia przypadające, uwolnionemi były od stempli, podatków państwowych i w ogóle wszelkich należytości rządowych;

2. aby wykupno propinacyjnego prawa wyszynku, niemniej wszelkie z tem wykupnem, z wymiarem, przekazaniem i wypłatą wynagrodzenia za to wykupno, w związku będące podania, protokoły, dokumenta, wpisy hypoteczne, wyroki, przekazy sądowe i inne pisma lub czynności, sądów, komisyj powiatowych, komisyi krajowej, jakoteż wszystkich innych władz, wolne były od stempli, od należytości bezpośrednich, od opłat depozytowych, i w ogóle od wszelkich należytości rządowych, niemniej, aby wszelkie przesyłki w tych sprawach wolnemi były od opłat pocztowych;

3. aby konsensa propinacyjne uprawniające, do wyszynku napojów wydawane przez władzę zarządzającą funduszem, jakoteż licencye policyjne dla szynkarzy wydawane, wolnemi były od stempli i opłat państwowych.

L. W. 12445/73.

Aleg. III.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 28. listopada 1872. uchwalił wysoki Sejm na wniosek komisyi administracyjnej w przedmiocie projektowanego przez Wydział krajowy urządzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym.

1) Upoważnić Wydział krajowy do przedłożenia na najbliższej sesyi sejmowej dokładnego szczegółowego planu dla biura statystycznego.

2) Otworzyć Wydziałowi krajowemu na r. 1873 na koszta tej czynności kredyt do wysokości 2000 złr. w. a.

W myśl tej uchwały przedkłada Wydział krajowy pod A. załączony program szczegółowy biura statystycznego, jakieby należało urządzić przy Wydziale krajowym, dodając do takowego następujące uwagi: A/.

Głównym powodem dla którego Wydział krajowy poruszył i ciągle popiera sprawę utworzenia biura statystycznego, jest zyskanie pomocy takiego biura w poruczonyrh Wydziałowi krajowemu czynnościach administracyjnych i pracach ustawodawczych. Wydział krajowy podobnie jak w ogóle każda władza naczelna skupiająca w swem ręku administracyę znaczniejszego obszaru (choćby tylko w pewnym kierunku) potrzebuje ciągle wiadomości o stosunkach należących do jego zakresu i zbierał takowe dotychczas żądając sprawozdań w tej mierze od władz niższych jakoto wydziałów powiatowych, władz gminnych, inżynierów krajowych, rad i Dyrekcyj szpitalnych, lub też udając się po informacye do władz rządowych. Zbierane w ten sposób wiadomości są obecnie już dość liczne, gdyż dla kontroli administracyjnej wprowadzono sprawozdania i wykazy peryodyczne w rozmaitych przedmiotach a prócz tego przed załatwieniem spraw ważniejszych zbierano osobno wiadomości o odnośnych stosunkach. Jednakże brak fachowego kierownictwa przy zbieraniu dat równie jak przy ich zestawianiu i opracowywaniu nie dozwalał odnosić stąd korzyści, któreby odpowiadały trudom łożonym na uzyskanie dat i potrzebom Wydziału krajowego.

Zamierzone biuro statystyczne przy Wydziale krajowym byłoby właśnie organem fachowym do prac wspomnianych, któryby miał zadanie objąć wszystkie tego rodzaju prace dokonywane lub dokonać się mające a tem samem uwolnić od nich resztę sił pracujących—zaprowadzić w te prace systematyczny porządek, skierować nadsyłane sprawozdania o stosunkach krajowych i czynnościach władz ku tym szczegółom, które nauka i doświadczenie każą uważać za najtrafniejszą mia-

rę odnośnych stosunków, nadać tym sprawozdaniom i wykazom odpowiednią formę, wreszcie krytycznie ocenić a następnie zestawić i należycie opracować daty uzyskane.

Ze względu na wskazany powyżej cel biura tj. niesienie pomocy Wydziałowi krajowemu w jego czynnościach administracyjnych i pracach ustawodawczych, powinien zakres jego obejmować wszystkie stosunki, do których się odnoszą owe czynności i prace Wydziału krajowego; stanowisko biura będzie przeto zupełnie podobnym do stanowiska biur statystycznych, jakie istnieją w coraz to większej ilości państw europejskich przy pojedyńczych ministerstwach lub innych władzach centralnych, przy władzach miejskich miast większych wreszcie przy zarządach kolei żelaznych tak rządowych jak prywatnych dla specyalnej pomocy w odnośnej administracyi obok centralnego biura rządowego dla statystyki ogólnej. W Austryi istnieje tego rodzaju biuro przy Ministerstwie handlu, a w Ministerstwie rolnictwa jest również oddział, któremu poruczona jest statytystyka rolnicza. W prowincyach nadbałtyckich cesarstwa rosyjskiego istnieje biuro statystyczne przy tamtejszych stanach prowincyonalnych w Rydze.

*/. Załączony program wskazuje szczegółowo zakres biura w ustępie II. zaczem jednak nie idzie, żeby biuro odrazu i ciągle zajmować się miało wszystkimi wymienionymi tam stosunkami, przeciwnie pożądanem będzie, jeżeli biuro w miarę dokładnego opracowania pewnych kierunków rozszerzać będzie swój zakres na dalsze z uwzględnieniem każdorazowych potrzeb Wydziału krajowego.

Organa podwładne, które dotychczas dostarczały Wydziałowi krajowemu w sprawozdaniach swych wiadomości o czynnościach administracyjnych i o stosunkach krajowych będą je dostarczać i nadal po utworzeniu biura, gdyż raz chodzi tu po największej części o statystykę administracyjną w najściślejszem tego słowa znaczeniu, do której tylko odnośne władze administracyjne dostarczyć mogą materyałów, powtóre zaś także i sprawozdania w celach administracyjnych składane przy stosownem onych ułożeniu jako materyał statystyczny mogą posłużyć. Natomiast doznają owe organa znacznej ulgi przez to, że nastąpi stosowny rozkład sprawozdań między części roku, najbardziej zaś przez to, że wszelkie zestawienia i obliczenia zatem układanie i wypełnianie wykazów tabelarycznych dokonywane będą ile możności w biurze, które łatwiej i dokładniej potrafi je uskutecznić tak iż owym organom przypadnie odtąd jedynie podanie dat pierwotnych.

Jak dotąd tak i po utworzeniu biura statystycznego będzie Wydział krajowy zniewolony udawać się czasem do władz rządowych o dostarczenie mu dat potrzebnych, wszakżeż odtąd będzie mógł ograniczyć żądania swe do dat pierwotnych Co się tyczy zaś myśli, poruszonej w przeszłorocznem sprawozdaniu w przedmiocie urządzenia biura statystycznego, ażeby biuro to na podstawie zawartej między Rządem a Wydziałem krajowym umowy objęło zestawianie i opracowanie dat statystycznych zbieranych w kraju dla c. k. Dyrekcyi statystyki administracyjnej w Wiedniu, przesyłając tejże materyał już obrobiony, to Wydział krajowy nie zapoznając korzyści z takiego urządzenia wynikać mogących dla dokładnego poznania stosunków krajowych, sądzi, iż nie należy starać się już teraz o jej urzeczywistnienie

Powodem tego są nietylko trudności nakłonienia do tego władz rządowych dzisiaj, gdy w całej Austryi nie ma prowincyonalnych biur statystycznych ani referentów statystycznych przy władzach prowincyonalnych, a przeto zasada niższych fachowych instancyj dla spraw statystycznych jest zupełnie obcą, lecz także wzgląd na to, iż wypada przedewszystkiem zwrócić się ku opracowaniu dat odnoszących się do własnej administracyi i dostarczanych przez nią, tudzież wzgląd na koszta znaczne, jakieby urosły dla funduszu krajowego, gdyby przy takiem rozszerzeniu czynności biuro statystyczne jedynie kosztem kraju miało być utrzymywane.

Obok wyłożonego tu głównego zadania krajowego biura statystycznego przydziela mu załączony program dalsze jeszcze czynności, zestawienie dat statystycznych do memoryałów przedkładanych w interesie kraju władzom centralnym, dalej inicyatywę i kierownictwo przy układaniu monografii statystycznych pewnych okolic, powiatów i ważniejszych miejscowości, wreszcie utrzymywanie re-

pertoryum ustaw krajowych, wydanych w innych krajach austryackich, tudzież ustaw wydanych w inych państwach, a odnoszących się do przedmiotów ustawodawstwa krajowego.

W pierwszym z wymienionych kierunków brak biura statystycznego ciągle bardzo dotkliwie dawał się uczuwać, gdyż nie dozwolał szczegółowemi cyframi wykazać niewątpliwego upośledzenia kraju naszego we wszystkich prawia gałęziach administraryi tak pod względem liczby władz urzędników rządowych, jak pod względem wydatków z ogólnego skarbu państwa na roboty i urządzenia publiczne jak drogi, budowle wodne, szkoły i t. p.

Monografie pewnych okolic lub miejscowości są nieocenionym środkiem do rozpatrzenia się w stosunkach miejscowych zwłaszcza przemysłowych i handlowych o których w drodze urzędowych i ogólnych badań trudno uzyskać dokładnych wiadomości, oddają one zatem administracyi znakomite usługi. Ponieważ jednak prace tego rodzaju wtenczas tylko istotny przyniosą pożytek, jeżeli będą przedsiębrane z własnej chęci i z zamiłowaniem a nie wskutek otrzymanego z góry polecenia przeto biuro statystyczne musi ograniczyć się na ułożeniu programów dla takich monografii, następnie na wskazaniu źródeł, z których czerpać można materyały i sposobów zestawienia dat, wreszcie na ocenieniu prac przedkładanych.

Repertoryum ustaw obcych w przedmiotach należących do ustawodawstwa krajowego jest nader cenną pomocą przy pracach ustawodawczych, pozwala bowiem korzystać z łatwością z obcych wzorów i doświadczeń, o ile to jest możliwem ze względu na krajowe stosunki, w szczególności zaś ewidencya ustaw wydanych w innych krajach austryackich pomoże uchylić wątpliwości kompetencyjne nasuwające się przy każdej niemal ważniejszej pracy ustawodawczej wysokiego Sejmu. Podobne repertoryom jest tem potrzebniejszem, że niema publikacyi, któraby potrafiła oddać tę samą usługę.

Stanowisko biura statystycznego w Wydziale krajowym i na zewnątrz określone w ustępie VII. programu musi z natury rzeczy być takiem jak stanowisko innych biur technicznych np. rachunkowego lub budowniczego przy władzy administracyjnej.

Przy układaniu etatu biura miano na względzie z jednej strony konieczność oszczędzania ile możności funduszu krajowego, z drugiej zaś stwierdzoną pracami przygotowawczemi potrzebę pewnej minimalnej liczby sił pracujących stale. I tak potrzebnym jest nieodbicie oprócz kierownika biura, jeden urzędnik konceptowy ponieważ kierownik biura sam jeden nie mógłby żadną miarą podołać tym pracom biurowym, które jak korespondencya, układanie tablic i innych szematów i krytyczne badanie nadsyłanego materyału, o ile nie chodzi o stronę rachunkową wreszcie redakcya prac dokonanych w biurze wymagają wyższego wykształcenia i wiadomości tak w dziedzinie ustaw obowiązujących jak w zakresie nauk społecznych. Prócz tego w braku drugiego urzędnika konceptowego cała praca biura musiałaby być wstrzymaną w razie ustąpienia, choroby lub innej przeszkody trafiającej kierownika biura, gdyż niepodobna poruczyć prowadzenia biura statystycznego, któremuś z urzędników administracyjnych nie obeznanych z pracą tego rodzaju. Jeden stały urzędnik rachunkowy jest potrzebnym, ażeby rachunkowa część prac statystycznych była prowadzoną z znajomością rzeczy przez osobę wprawioną do takich robót i dającą gwarancyę sumienności, która to gwarancya jest tu tem potrzebniejszą, że wykrycie myłek jest tu o wiele trudniejszem, niż przy właściwych pracach buchhalterycznych. Wreszcie jeden pisarz dzienny musi być stale utrzymywanym dla prac manipulacyjnych i dla pomocy w robotach rachunkowych.

Przyjąwszy dla każdej z posad urzędników najniższą płacę praktykowaną dla tej samej kategoryi w Wydziale krajowym, dalej przyjąwszy dla pisarza wynagrodzenie 1 złr. 50 ct. dziennie a sumę brakującą do zaokrąglenia przeznaczając na przybranie czasowo sił pomocniczych w razie potrzeby wypadnie koszt projektowanego biura ogółem na 5000 złr. rocznie.

Na podstawie powyższego wywodu wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) W Wydziale krajowym utworzone zostaje biuro statystyczne.

2) Na utrzymanie tego biura wyznacza się kwotę 5000 złr. rocznie z funduszu krajowego.

Lwów dnia 16. września 1873.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha.

Sprawozdawca:

Paweł Skwarczyński

członek Wydziału kraj.

alleg. A.

Program

szczegółowy biura statystycznego.

I) W Wydziale krajowym urządza się biuro statystyczne, którego zadaniem będzie nieść temuż i komisyom sejmowym pomoc w pracach ustawodawczych i administracyjnych przez zbieranie, zestawianie i opracowywanie wiadomości o stosunkach kraju, o zmianach w nich zachodzących i o przyczynach tych zmian.

II) W szczególności zajmie się krajowe biuro statystyczne zbieraniem i opracowaniem wiadomości najpierw o tych stosunkach, które wchodzą bezpośrednio w zakres czynności Wydziału krajowego i reprezentacyj powiatowych, tudzież w własny zakres działania gmin, następnie o tych stosunkach, które wchodzą w zakres ustawodawstwa krajowego.

Do takich stosunków należeć będą mianowicie:

A) w zakresie administracyi sanitarnej:

1 stosunki szpitali i innych zakładów zdrowia, istniejących w kraju tak pod względem medycznym jak pod względem ekonominznym;

2. czynności w sprawach policyi zdrowia należące do własnego zakresu działania gminy w myśl § 3. ustawy państwowej z 30. kwietnia 1870 N. 68. Dz. p. p. „o publicznej służbie zdrowia“ tudzież urządzenia istniejące w tej mierze.

3. stosunki, których znajomość posłużyć może do prac ustawodawczych przekazanych Sejmowi w §. 5. wspómnianej dopiero co ustawy.

B) w zakresie administracyi oświaty.

1. Stosunki szkół ludowych i średnich pod względem naukowym i ekonomicznym, które biuro będzie opracowywać statystycznie raz, ażeby przyjść w pomoc pracom ustawodawczym na polu szkolnictwa i administracyi takowego, koncentrujący się w krajowej Radzie szkolnej, powtóre zaś w

szczególności w tym celu, aby uzyskać należyte podstawy do układania budżetów krajowego funduszu szkolnego.

2. Fundacye na cele wychowania publicznego i oświaty w ogóle z rozróżnieniem kierunków naukowych, dla których one istnieją, — dochody i wydatki fundacyi w porównaniu z osiągniętymi za pomocą tychże rezultatami.

3. Sposób użycia sum wydawanych z funduszów krajowych na cele oświaty (z wyłączeniem wydatków funduszu szkolnego) i wyniki osiągnięte tymi wydatkami; zakłady, urządzenia i przedsiębiorstwa dla celów nauki i sztuki, wspierane lub utrzymywane z funduszów krajowych;

C) w zakresie administracyi gospodarczej:

1. stosunki komunikacyjne, zatem drogi krajowe, powiatowe i gminne tudzież ich administracya, materyały do ustawy o konkurencyi drogowej.

2. wiadomości o urodzajach mogące posłużyć do przybliżonego ocenienia przyszłych zbiorów i ewentualnego zapobieżenia głodowi;

3. ceny żywności;

4. materyały do prac ustawodawczych w przedmiocie kultury krajowej;

5. szpichlerze gminne; kasy pożyczkowe gminne i powiatowe, towarzystwa (spółki) zaliczkowe i inne instytucye kredytowe istniejące w kraju i wpływ ich na stopę procentową.

6. ekonomiczne położenie w kraju w ogóle przedstawione w obrazie porównawczym przy pomocy dat czerpanych z rozmaitych źródeł.

D) W zakresie autonomicznej administracyi gminnej i powiatowej:

1. czynności władz gminnych i reprezentancyj powiatowych w sprawach należących do ich zakresu;

2. majątki gminne i powiatowe tudzież majątki zakładów gminnych i powiatowych;

3. gospodarstwo gminne i powiatowe t. j. przychody i wydatki gmin i powiatów a mianowicie ciężary gminne i powiatowe;

4. wybory gminne i powiatowe, materyały do reformy ordynacyj wyborczych

E) Wybory sejmowe, materyały do reformy krajowej ordynacyi wyborczej i statutu krajowego

III. Daty w przedmiotach poprzednio wymienionych czerpać będzie biuro z aktów Wydziału

krajowego, z sprawozdań wydziałów powiatowych władz gminnych, rad i zarządów szpitalnych; służby drogowej i innych organów podwładnych.

O ileby w pewnych wypadkach do zbierania dat nie mogły posłużyć organa podwładne Wydziałowi krajowemu, uda się tenże do władz rządowych o dostarczenie tych dat.

Tak w tym ostatnim wypadku, jak przy zbieraniu dat przez organa podwładne, będzie zachowaną ta zasada, że wszelkie zestawienia i obliczenia mają się, ile możności odbywać w biurze statystycznem tak, żeby organa zbierające daty nie były obarczane obliczeniami i ograniczały się jedynie na podawanie dat pierwotnych. Wyjątkowo może być zarządzonem zbieranie pewnych dat przez osobnych korespondentów lub wysłanie odpowiedniej osoby na miejsce.

IV. Zadaniem biura statystycznego będzie następnie zestawiać z dat przez siebie zbieranych, tudzież z urzędowych publikacyj statystycznych wykazy mające posłużyć jako załączniki dowodowe do memoryałów przedkładanych przez Wydział krajowy w interesie kraju władzom centralnym.

V. Krajowe biuro statystyczne będzie dalej wspierać wypracowanie opisów statystycznych pojedynczych części kraju jakoto powiatów, miast i innych gmin znaczniejszych.

W tym celu zajmie się biuro ułożeniem planów (programów) dla takich monografii, wskaże źródła, z których należy czerpać materyały do takich prac, tudzież sposoby zestawienia dat i będzie udzielać wszelkich wyjaśnień tym, którzyby chcieli podjąć się takiej pracy. Wypracowane i przedłożone Wydziałowi krajowemu monografie biuro zbada i oceni.

VI. Wreszcie będzie obowiązkiem krajowego biura statystycznego założyć i utrzymywać w ciągłej ewidencyi reportoryum ustaw krajowych wydanych w innych królestwach i krajach austryackich, tudzież ustaw wydanych w innych państwach a odnoszących się do przedmiotów, które należą do kompetencyi Sejmu.

VII. Krajowe biuro statystyczne będzie stanowić w Wydziale krajowym osobny oddział zostający wszakże pod rewizyą jednego z członków Wydziału i aprobatą marszałka krajowego. Expedycye biura będą traktowane tak jak expedycye z innych biur Wydziału krajowego.

VIII. Biuro składać będą: kierownik biura w stopniu sekretarza, jeden koncypista, jeden urzędnik rachunkowy w stopniu adjunkta i jeden pisarz dzienny stale utrzymywany. Na czas znaczniejszych zajęć przybierane będą czasowo siły pomocnicze.

Kierownik biura stosownie do uznania Wydziału krujowego może być przyjętym stale za płacą albo czasowo za remuneracyą. Pozostali członkowie biura będą w swych stosunkach służbowych uważani na równo z osobami zajmującymi te same stopnie w innych gałęziach służby krajowej.

L. 15241./1873.

Aleg. IV.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o reformie ustawy gminnéj, tudzież ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowéj.

Wysoki Sejmie!

Od chwili wejścia w życie ustawy gminnéj, jakoteż w związku z nią będących ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowéj dawały się słyszeć głosy, że ustawy te nie odpowiadając istniejącym stosunkom, nie mogą zadość uczynić potrzebom naszym. Im dłużej obowiązują te ustawy, tem powszechniejszém i tem dobitniejszém staje się to przekonanie.

Przyczynę złego upatrują głównie w niestosowności obszernego zakresu działania władz gminnych, w stosunku do słabych sił, któremi zazwyczaj rozporządzać mogą. Środkiem zaradczym byłoby, lub przymusowe łączenie pewnéj ilości gmin, dla wytworzenia silniejszego organizmu, któryby mógł podołać obszernemu i ważnemu zadaniu gminy, albo też wyjęcie z zakresu działania gminy spraw, którym podołać nie jest w stanie i przekazanie takowych innym organom. Niemniéj dążymy do tego, ażeby uprościć, sprężystszą uczynić administracyą przez uchylenie dualizmu administracyjnego, za pomocą zlania krajowych i powiatowych władz rządowych z autonomicznemi.

Rozwiązanie tych nader ważnych zadań zanadto ściśle połączoném jest z najżywotniejszemi sprawami kraju i państwa, wymaga zatem dojrzałéj i wszechstronnéj rozwagi, dokładnego zastanowienia się nad granicami kompetencyi ustawodawstwa krajowego, i przedsięwzięcia odpowiednich kroków przedwstępnych, któreby podały możność urządzenia tych stosunków w sposób zupełnie odpowiadający wymogom kraju i potrzebom społeczeństwa naszego.

Zbyteczną więc zdaje się rzeczą, byłoby dowodzić obszernie, że wobec wyżéj wyłożonego stanu rzeczy, niepodobna spodziewać się tak prędko stanowczego, i ostatecznego uregulowania tych stosunków.

Niech nam wolno zapytać, czyli dlatego odpychać mamy wszelką myśl ulepszenia stosunków gminnych, odkładając ją aż do téj pożądanéj chwili, w któréj wejdziemy w położenie urządzenia w sposób najodpowiedniejszy wszelkich stosunków gminnych, policyjnych i administracyjnych w kraju naszym?

Czy nie lepiej przystąpić natychmiast do przeprowadzenia tych przynajmniej zmian, których uchwalenie niewątpliwie nie przekracza kompetencyi ustawodawstwa krajowego, a na które godzi się od dawna powszechna opinia kraju — zmian popieranych przez wszystkie niemal reprezentacye powiatowe, które były już często przedmiotem obrad w komisyach sejmowych i ankietowych.

Wydział krajowy mniema, że przeprowadzenie tych zmian w drodze ustawodawczéj, w sposób odpowiedni stosunkom i potrzebom naszym, przedewszystkiém w każdym razie choć w części odpowiedniejszymi uczynić zdoła nasze stosunki gminne i administracyjne — a nadto nietylko nie utrudni ani odroczy stanowczéj reformy takowych, lecz i owszem jeżeli odpowiednio i z uwzględ-

dnieniem przyszłych postanowień téj reformy uchwalonem zostanie, stanowić może przejście z teraźniejszego smutnego stanu do takich stosunków, jakie w przyszłości urządzić zamierzamy, a tem samem niejako utoruje im drogę.

Przedkładając zatem w oddzielném sprawozdaniu zasadnicze wnioski w powyższym kierunku, przedstawia Wydział krajowy wysokiemu Sejmowi niniejszém odrębnie wnioski do takich zmian w postanowieniach ustawy gminnéj, jakoteż ustaw o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowéj, które stanowią tylko niejako uzupełnienie takowych, i ściślejsze zastosowanie do potrzeb i stosunków naszych.

Zmiany te przedstawia Wydział krajowy w kształcie odrębnych nowel, nadając im jednak taką formę, że w razie uchwalenia i sankcyonowania bądź wszystkich nowel, bądź też pewnéj i to jakiéjkolwiek części takowych, ustawy w mowie będące, nie przestaną tworzyć jednolitéj całości,
A. jak to wykazuje projekt takowych pod A. załączony.

Określiwszy w ten sposób charakter, doniosłość i formę projektowanych zmian, przechodzi Wydział krajowy do uzasadnienia poszczególnych nowel.

B. **1) Zmiana postanowień §. 31. ust. o repr. pow. przyznająca wydziałom powiatowym prawo exekutywy — nowela B.**

Wyraźne postanowienie §. 29. ust. o repr. pow, nadaje wydziałowi powiatemu charakter organu zarządzającego i wykonawczego.

Przepis §. 31. powyższéj ustawy stanowi zaś, że wydział powiatowy wprowadza w wykonanie uchwały rady.

Wydział powiatowy ma przeto jako organ wykonawczy prawo i obowiązek wprowadzenia w wykonanie uchwał i rozporządzeń swoich, jakoteż rady powiatowéj, usuwania przeszkód na drodze stojących wykonaniu tych uchwał i rozporządzeń, i użycia odpowiednich środków exekucyjnych w tym celu, równie jak celem wymuszenia posłuchu dla powyższych uchwał i rozporządzeń.

Ta konkluzya wypływa tak ściśle loicznie z powyżéj przytoczonych postanowień ustawy, że pominięcie wyliczenia w ustawie środków exekucyjnych, które wydział powiatowy mocen jest używać dla wprowadzenia w wykonanie uchwał i rozporządzeń swoich, jakoteż rady powiatowéj, pojmować należałoby nie, jako odjęcie wydziałowi powiatowemu exekutywy, lecz tylko jako nieograniczone przyznanie mu prawa używania w powyższym celu wszelkich środków, jakie uzna za stosowne.

Jedynie szczéry zamiar usunięcia możliwych starć, które wyniknąć mogłyby, gdyby Wydział krajowy powyższe zapatrywanie się swoje, aczkolwiek niewątpliwie uzasadnione, jednak z dotychczasową praktyką niezgodne, bezpośrednio w życie wprowadzał, skłania Wydział krajowy do przedłożenia w tej mierze wniosku, który nie stanowi właściwie zmiany w postanowieniach ustawy lecz tylko wyjaśnienie takowych w drodze ustawodawczéj.

Jako miarę i granicę środków exekucyjnych, które wydział powiatowy mocen będzie zastosować, przyjmuje Wydział krajowy we wniosku swoim analogiczne postanowienia §. 42 ustawy o reprezentacyi powiatowéj dla Tyrolu wydanéj na dniu 29. listopada 1868. L. 56. dz. u. kr. Projektując zatem przyznanie wydziałowi powiatowemu jedynie tylko takich środków exekucyjnych, i to w takiéj doniosłości, w jakiéj sankcyonowaną i obowiązującą ustawą przyznanymi są, ochrania Wydział krajowy wniosek swój od możliwego zarzutu jakoby nim za daleko sięgał, i dążył do przyznania wydziałom powiatowym takiéj władzy, jaka pogodzić się nie da bądź to z obowiązującemi ustawami, bądź też z jakimikolwiek wyższymi państwowymi lub administracyjnymi względami.

Obecnie udają się wydziały powiatowe w razie sporu o exekucyę do rządowych władz powiatowych, które przytem rozbierają samą istotę rozporządzenia wykonanem być mającego, a nawet odmawiają czasami exekucyi postanowieniom — chociaż już od dawna prawomocnym. Dziwić zatem nie może, że wydziały powiatowe, będąc władzami wykonawczemi w tak ograniczonem słowa tego znaczeniu nie są władzami wykonawczemi we właściwem znaczeniu tego słowa — że są bezwładnemi, nie zdołają zazwyczaj utrzymać należytego porządku w administracyi — a coraz trudniej o chętnych

do pełnienia obywatelskich, a dla społeczeństwa tak ważnych obowiązków po wydziałach powiatowych. Ten stan żadną miarą dłużej trwać nie może.

Projektowany w noweli sposób wykonywania exekutywy, pozostawiający wydziałowi powiatowemu wybór, czy sam przystąpić ma do kroków przymusowych, czyli też udać się o pomoc do starostwa (politycznej władzy powiatowéj) zdaje się być najodpowiedniejszym, i najbardziej zastosowanym do naszych wymagań i stosunków. Wydziały powiatowe, które nie wyrobiły sobie dostatecznéj powagi moralnéj, lub nie poczuwają się do sił dostatecznych, jakoteż wszystkie wydziały powiatowe w ogóle w razach nadzwyczajnych mogą udawać się o pomoc do władz politycznych. Większa część wydziałów powiatowych zaś niewątpliwie zazwyczaj korzystać nieomieszka z podanéj im możności przeprowadzania własnymi środkami uchwał i rozporządzeń swoich, jakoteż rady powiatowéj, czem potrójna korzyść osiągniętą zostanie. Przedewszystkiem bowiem upadnie poczucie bezwładności opanowujące coraz większą liczbę członków wydziałów powiatowych, i uchylony zostanie, poniekąd uzasadniony powód szerzącéj się między nimi apatii i zwątpienia. Następnie nabierze wydział powiatowy większéj powagi, zarówno u podwładnych sobie zwierzchności gminnych, jak u ludności w ogóle, gdy naocznie przekonają się, że mocen jest nietylko wydawać rozporządzenia, lecz także wymuszać wykonanie takowych. Nareszcie sprawy same daleko raźniej przeprowadzanemi będą, jeżeli odpadnie potrzeba udawania się za każdym krokiem do innej władzy o pomoc, a równie władzom politycznym jak wydziałom powiatowym ubędzie nie mało wzajemnéj pisaniny.

Ostatnim zarzutem, który mógłby spotkać projektowaną nowelę, mogłaby być wątpliwość czyli jest odpowiedniem, w chwili, w któréj za najodpowiedniejsze uznajemy zlanie się władz autonomicznych z rządowemi, i dążymy do usunięcia dualizmu administracyjnego, wzmacniać organizm władz autonomicznych, a tem samem nadawać im większą samodzielność i sprężystość.

Ależ przedewszystkiem nie idzie bynajmniej o zupełne uchylenie samorządu, lecz o zastąpienie go czynnym współudziałem obywateli, względnie ciał reprezentacyjnych w administracyi. Taki czynny współudział w administracyi, jeżeli nie więcej, to pewnie nie mniej wymagać będzie działalności ze strony obywateli, aniżeli obecny samorząd. Dlatego nieodzownem jest położyć tamę coraz bardziej szerzącemu się zniechęceniu dopełnienia autonomicznych obowiązków obywatelskich; gdyż w razie przeciwnym mogłoby dójść do tego, iż trudno byłoby znaleźć chętnych do czynnego współudziału w administracyi.

Niemniej także téj okoliczności pominąć nie można, że urządzenie administracyi w taki sposób, ażeby obywatele, względnie ciała reprezentacyjne w niéj czynny brali współudział, zawisłém jest nietylko od krajowego, ale także od państwowego ustawodawstwa.

Dlatego też niepodobna przewidzieć, kiedy dójść zdołamy do tego zamierzonego celu. Widząc zaś niestosowność i szkodliwość teraźniejszego stanu rzeczy, nie godzi nam się odkładać do niepewnego terminu naprawy takowego, i owszem ustawodawstwo krajowe obowiązaném jest obecny stan przynajmniej o tyle zmienić i lepszym uczynić, o ile tego dokonać może w granicach własnéj kompetencyi.

Stąd też wnosi Wydział krajowy, ażeby wysoki Sejm przez uchwalenie noweli B. bliżéj określić raczył sposób, w jaki wydziały powiatowe wykonywać mają uchwały i rozporządzenia reprezentacyi powiatowéj.

2) Bliższe określenie i rozszerzenie nadzoru władz autonomicznych nad gminami i reprezentacyami powiatowemi — nowela C. C.

Nowela C. zawiera kilka zasadniczych bądź to wyjaśnień, bądź też nowych postanowień, z których dla ważności rzeczy każde oddzielnie uzasadnić należy.

a) Przedewszystkiem zastępuje projektowana nowela postanowienie przyznające reprezentacyi powiatowéj nadzór nad majątkiem gminy, postanowieniem przyznającem jéj nadzór nad pełnieniem wszelkich obowiązków, wypływających z przyznanego gminie postanowieniem §. 27. ust. gm. własnego zakresu działania.

Sprawy zaliczone w §. 27. ust. gm. do własnego zakresu działania gminy, rozpadają się na dwie główne kategorye, mianowicie: sprawy ściśle gminne, obchodzące przedewszystkiem gminę, jako taką, jako korporacyę, z których najważniejszą jest zarząd majątkiem gminy i zakładów gminnych — i sprawy, które są właściwie sprawami ogółu społeczeństwa, sprawy policyjne. Gdy wyraźnem postanowieniem §. 98. ust. gm. władze gminne nawet co do spraw majątkowych zatem ściśle gminnych, niejako prywatnych gminy jako korporacyi poddanemi zostały nadzorowi, przeto oczywistem jest, iż nie mogło być zamiarem ustawy uwalniać gminy od wyższego nadzoru co do spraw policyjnych, ogół społeczeństwa obchodzących. Nadzór w tym kierunku, jako odnoszący się do spraw własnego zakresu działania, nie może zgodnie z zasadniczemi postanowieniami ustawy przysłużać, jak tylko wyższym władzom autonomicznym, gdyż tylko te władze mogą czuwać nad czynnościami niższych władz, które są powołane do rozpatrywania spraw i orzekania w wyższéj instancyi. I tak też w praktyce dzieje się, gdyż wydziały powiatowe, a w ostatniéj instancyi Wydział krajowy, czuwają nietylko nad majątkami gminnymi, ale także nad pełnieniem przez gminy obowiązków policyi miejscowéj. Odjęcie nadzoru w tym kierunku wyższym władzom autonomicznym, sprzeciwiałoby się interesom społeczeństwa.

Zmiana postanowień ustawy w tym kierunku projektowana, nie jest zatem właściwie zmianą, lecz tylko uznaniem tego stanu, jaki rzeczywiście istnieje, i w ogólnym interesie społeczeństwa istnieć powinien. Gdy atoli ze wszech miar pożądanem jest, ażeby praktyka istniejąca, i zgodna z interesem ogółu, opartą była na wyraźnem postanowieniu ustawy; przeto mniema Wydział krajowy, iż należycie postąpił, przyjmując to postanowienie do projektowanéj noweli.

b) Nowela ta poddaje nadto nietylko członków reprezentacyi gminnéj, ale także gminne organa służbowe nadzorowi wyższych władz autonomicznych. Przy przekroczeniach obowiązków własnego zakresu działania, są zazwyczaj służbowe organa gminy, tak zwani pisarze gminni, głównymi winowajcami, a członkowie zwierzchności gminnej współwinnymi swoich podwładnych, nad którymi dzierzą wyłączną władzę dyscyplinarną (§. 52. ust. gm.), stąd też wywiązuje się zazwyczaj ten anormalny stosunek, że z jednéj strony przełożona władza tylko mniej winnego spólnika do odpowiedzialności pociągać może, z drugiej strony zaś główny winowajca zupełnie bezkarnie wychodzi, gdyż go wydział powiatowy do odpowiedzialności pociągnąć nie ma prawa, naczelnik gminy zaś czując się współwinnym, a nadto zostając zazwyczaj pod nieograniczonym wpływem swego podwładnego, nie pociąga go wcale do odpowiedzialności.

W ten sposób też dzieje się, że pisarze gminni bezkarnie broić mogą, na czem cierpi porządek i gminy zarówno jak społeczeństwo.

Wiele wydziałów powiatowych wskazuje na tę bezkarność zapewnioną dla służbowych organów gmin, jako na jednę z najpierwszych przyczyn bezwładności swéj. Trudno odmówić słuszności ich utyskiwaniom pod tym względem.

Dla zaradzenia temu niedostatkowi projektuje Wydział krajowy odnośną zmianę postanowień ustawy.

c) Niemniej określa projektowana nowela sposób, w jaki wydziały powiatowe postępować mają przy wykonywaniu tego nadzoru nad gminami. Tym samym sposobem postępują już obecnie zazwyczaj wydziały powiatowe.

Określenie tego postępowania nie jest zatem właściwie wprowadzeniem jakiejś zmiany, lecz jedynie ustaleniem dotychczasowego sposobu postępowania, przez żądanie sprawozdań, wyjaśnień, przedłożenia aktów i wysyłania komisyi na miejsce, dla zbadania stanu sprawy i sposobu postępowania.

Powyżéj przy ustępie 1. (nowela B. §. 31. ust. o repr. pow.) o władzy wykonawczéj wydziałów powiatowych przekonaliśmy się atoli, że pominięcie w ustawie przytoczenia sposobu, w jaki pewne prawo wykonywanem być ma, może stać się przyczyną odmawiania samego prawa. Dlatego doradza przezorność, ażeby projektowane wyjaśnienie do ustawy wcielonem zostało, co tem

łatwiej nastąpić może, gdy prócz naszej i czeskiej wszelkie inne ustawy gminne krajów przedstawionych w Radzie państwa, zawierają podobne postanowienia.

d) Następnie projektuje Wydział krajowy przyjęcie postanowienia, ażeby delegat wydziału powiatowego miał prawo być obecnym na posiedzeniach rady gminnej, i zabierać głos.

To prawo jest nader ważnem, i w ogóle, a tem bardziej wobec naszych stosunków, najskuteczniejszym środkiem działania wydziałów powiatowych na reprezentacye gminne. Żywe słowo bowiem daleko skuteczniej oddziaływa, aniżeli wszelkie korespondencye; i pisemne wezwania wydziałów powiatowych pozostaną zazwyczaj bez wpływu na reprezentacye gminne, jeżeli sprzeciwiają się interesowi lub zamiarom naczelnika gminy, a nie znajdą przypadkiem obrońcy pomiędzy członkami rady gminnej dostatecznie obznajomionego z istotnym stanem sprawy, ażeby mógł odeprzeć możliwe zarzuty naczelnika gminy lub jego stronników. Obecność delegatów wydziału powiatowego na posiedzeniach rady gminnej, i zabieranie przez nich głosu, — okazało się tak nieodzownem, że delegaci wydziałów powiatowych prawie powszechnie z tych praw korzystają jakkolwiek im takowe wyraźnie przyznanemi nie są.

Ustalenie tego faktycznego stanu wyraźnem postanowieniem ustawy jest tém pożądańszém, gdy postanowieniem § 104 ust. gm. podobne prawo przełożonemu władzy politycznej lub jego delegowanemu przyznanem zosfało, a wskutek tego możliwem byłoby takie tłumaczenie, że pominięcie projektowanego postanowienia pojmować należy, jako odjęcie tego prawa delegatom wydziału powiatowego.

e) Równie proponuje Wydział krajowy wyraźne przyjęcie postanowienia przyznającego wydziałowi powiatowemu prawo użycia stosownych środków zaradczych w wykonaniu tego prawa nadzoru.

Przyjęcie tego wniosku tem odpowiedniejszem zdaje się, gdy ustawa o repr. pow. zawiera w §. 48 zupełnie analogiczne postanowienia, a prawie wszystkie ustawy gminne krajów przedstawionych w Radzie państwa, zawierają to postanowienie, które zresztą nie jest czem innem, jak tylko ściśle loiczną konsekwencyą prawa nadzoru wydziałowi powiatowemu przyznanego. Czem bowiem byłoby prawo nadzoru wydziałowi powiatowemu przyznane, gdyby nie miał prawa w wykonaniu tego nadzoru zarządzać środkami zaradczymi.

f) Następnie projektuje Wydział krajowy uzupełnienie postanowień ustawy gminnej rozstrzygnieniem kwestyi co do obowiązku ponoszenia kosztów komisyjnych. a to zupełnie w taki sposób, jakim go wyrobiła dotychczasowa praktyka, która zdaje się być najodpowiedniejszym i zupełnie zgodnym zarówno z ogólnemi zasadami sprawiedliwości, jak szczegółowemi postanowieniami ustawy gminnej.

Wydziały powiatowe obowiązane są sprawować nadzór nad całością majątków gminnych i nad pełnieniem przez gminy spraw własnego zakresu działania. Słuszną więc i całkiem naturalną rzeczą, że powiaty ponosić winny koszta połączone z pełnieniem tego obowiązku.

Inną już rzeczą jest ponoszenie kosztów połączonych ze szczegółowemi dochodzeniami przez biegłych.

Zarządzenie takich szczegółowych dochodzeń przekracza już granicę ogólnego obowiązku nadzoru, słuszną więc rzeczą, ażeby koszta takowych ponosiła gmina, a to tem bardziej, gdy w jej interesie przedsiębranemi bywają.

g) Przechodząc do powiatów i reprezentacyi powiatowej projektuje Wydział krajowy, ażeby nie tylko majątki powiatów poddanymi zostały pod nadzór Wydziału krajowego, ale nadto, aby Wydział krajowy czuwał nad należytem pełnieniem przez reprezentacye powiatowe obowiązków z mocy ustawy na nich ciążących.

Już w ustępie IIgim sprawozdania z dnia 16. sierpnia 1872 do L. 13214 wykazał Wydział krajowy, że przy ważności zadania, jakie w moc obowiązujących ustaw pełnić mają wydziały

powiatowe, wobec projektowanego rozszerzenia działalności takowych w sprawach gminnych, — słuszną rzeczą jest podać społeczeństwu rękojmię, że należycie pełnić będą swe obowiązki, i poddać je także w tym kierunku nadzorowi Wydziału krajowego.

Przyjęcie projektowanego w tym kierunku postanowienia okazuje się tém stosowniejszém, ileże zgodnem jest ze stanem, jaki wyrobił się w praktyce.

h) Nakoniec projektuje Wydział krajowy postanowienie, wedle którego miałby prawo, w razie uznanej potrzeby, delegować w miejsce właściwego inny wydział powiatowy, albo też bezpośrednio sam wstąpić w zakres działania wydziału powiatowego.

Częstokroć wydarza się, iż członkowie reprezentacyj gminnych zasiadają w wydziałach powiatowych, lub nawet przewodniczą takowym.

W takich wypadkach zachodzić może taka kolizya pomiędzy nadzorowanym i nadzorującym, iż odnośne reprezentacye gminne właściwie uwolnionemi byłyby od wszelkiego nadzoru. Dla zaradzenia takiemu stanowi sprzecznemu z wyraźnem postanowieniem ustawy, okazuje się potrzeba nadania w takich wypadkach Wydziałowi krajowemu prawa, delegowania innego wydziału powiatowego albo też wkroczenia bezpośrednio samemu.

Potrzeba taka okazuje się czasem tak dobitnie, iż zdarzały się wypadki, w których Wydział krajowy widział się przynaglonym w ręce własne wziąć sprawę wchodzącą w zakres działania pewnego wydziału powiatowego. Wniosek Wydziału krajowego dąży zatem jedynie do tego, ażeby także w tym kierunku w drodze ustawodawczej to wyrzeczonem zostało, co już istnieje w praktycznem zastosowaniu.

D. **3) Obowiązek zwierzchności gminnych i wydziałów powiatowych wykonywania postanowień wyższych władz autonomicznych — nowela D.**

Już z samej natury władz wykonawczych i zarządzających przyznanej Wydziałowi krajowemu i wydziałom powiatowym wypływa, że muszą istnieć organa, które powołane są do wykonywania ich postanowień, i do przeprowadzania na miejscu dochodzeń przez nie zażądanych. Tymi organami władz będących wypływem ciał reprezetacyjnych wyższego rzędu najodpowiedniejsze być mogą władze wykonawcze ciał reprezentacyjnych niższego rzędu.

Tak też w praktyce dzieje się, że Wydział krajowy udaje się do wydziałów powiatowych i zwierzchności gminnych, — wydziały powiatowe zaś do zwierzchności gminnych o przeprowadzenie dochodzeń i wykonywanie postanowień swoich. Ponieważ jednak ten stosnnek w praktyce istniejący i zgodny z duchem obowjązujących ustaw nie opiera się na wyraźnem postanowieniu ustawy; przeto ze wszech miar odpowiednem jest, ażeby utwierdzić go wydaniem odpowiednéj ustawy. Sposób sformułowania tej ustawy zgodnym jest z postanowieniami §§. 39 i 40 obowiązującej ust. o repr. pow. dla Tyrolu z dnia 29. listopada 1868. do L. 56 dz. u. kr., a odpowiada zupełnie stosunkom naszym i praktyce, jaka w tej mierze u nas wyrobiła się.

E. **4) Nadzór rządu nad reprezentacyą powiatową, — nowela E.**

Wszelkie postanowienia rad i wydziałów powiatowych zawieszanemi być mogą przez polityczną władzę powiatową.

W wykonaniu tego wyjątkowego prawa polityczna władza powiatowawcale ograniczoną nie jest, chociażby tylko upływem pewnego czasu od powzięcia takiej uchwały, lub przynajmniej od chwili, w której ta uchwała wiadomą się stała zawieszającéj władzy. Dlatego też wydarza się, iż postanowienia wydziałów powiatowych dopiero wówczas zawieszanemi bywają, gdy już od dawna stały się prawomocnemi, i rozchodzi się o wykonanie takowych. W tym wypadku wydziały powiatowe zamiast otrzymania potrzebnej pomocy do przeprowadzenia postanowień swoich lub rady powiatowej, zmuszone bywają do zajmowania niejako stanowiska strony podrzędnej, i do poddawania prawomocnych orzeczeń swoich ocenieniu przez inną władzę, której właściwie nie podlegają Wobec tego stanu rzeczy naturalnem

jest, że trudno wydziałom powiatowym zjednać sobie należytą powagę, że za każdym krokiem oglądać się muszą na grożące zawieszenie uchwały swojej, że nie rozwijają należytej energii, a nawet ogarnia je pewna apatya, i coraz trudniej o ochotników do poświęcania czasu swego niewdzięcznej pracy po wydziałach powiatowych.

Chcąc zaradzić temu stanowi, powinniśmy usunąć przyczyny złego. Niepodobna wprawdzie odmówić rządowi prawa zawieszania uchwał reprezentacyi powiatowej, przekraczających jej zakres działania lub sprzeciwiających się ustawom; z drugiej strony jednak niewątpliwie słusznem jest wymaganie, ażeby ograniczyć to prawo przez ustanowienie pewnego prekluzyjnego terminu do wykonania tego prawa. Wtym celu należy podać rządowi sposobność powzięcia wiadomości o uchwałach reprezentacyi powiatowej, a termin ten liczyć od dnia, w którym uchwała doszła do wiadomości rządu.

Ten cel dałby się najłatwiej osiągnąć przez przyznanie przełożonemu politycznej władzy powiatowej prawa bywania nietylko na posiedzeniach rady powiatowej, ale także na posiedzeniach wydziału powiatowego, — jakoteż przez zmienienie tego prawa w obowiązek.

Nie mamy atoli prawa wkładać obowiązków na polityczne władze powiatowe. Dlatego też nie możemy mieć pewności, że polityczne władze powiatowe będą brały udział we wszystkich posiedzeniach reprezentacyj powiatowych, jakkolwiek to ze wszech miar pożądanem byłoby. Gdy jednak dla ograniczenia terminu, w którym uchwały reprezentacyi powiatowej zawieszanemi być mogłyby, koniecznem jest, ażeby polityczne władze powiatowe wiedziały o wszelkich uchwałach reprezentacyi powiatowej; przeto nie pozostaje inny środek, jak tylko postanowienie, że politycznym władzom powiatowym udzielanymi być mają odpisy protokołów posiedzeń reprezentacyj powiatowych, na których nie był obecnym przedstawiciel władzy politycznej.

5) O właściwości (kompetencyi) władz do rozstrzygania rekursów w sprawach gminnych i powiatowych — nowela F. F.

Wedle obowiązujących postanowień ustawy gminnej i powiatowej rozstrzygają w sprawach gminnych i powiatowych: Zwierzchność gminna, rada gminna, wydział powiatowy, rada powiatowa, Wydział krajowy, c.k. starostwa, Namiestnictwo i Ministeryum. Postanowienia o właściwości każdej z tych władz nie znajdują się razem zebrane i jasno sformułowane.

Zawiłość toku instancyi stanowi jedną z głównych wad powyższych ustaw.

Główną przyczyną tej zawiłości są postanowienia §§. 37. i 106. ust. gm. a 50. i 51. ust. o repr. pow., wedle których prócz zwyczajnego toku instancyi do władz autonomicznych wyższego rzędu, także jeszcze uzasadnioną być może kompetencya władz rządowych do rozstrzygania każdego rekursu. Ktokolwiek bowiem czuje się pokrzywdzonym postanowieniem zwierzchności gminnéj, lub reprezentacyi powiatowej, — utrzymuje w swem zażaleniu, albo że ta władza nie była powołaną do rozstrzygania w powyższej sprawie, — albo też, iż mylnie zastosowała ustawę, — albo nareszcie łączy w swem zażaleniu oba powyższe zarzuty.

Dlatego też kompetencya rady gminnej (§. 37 u. gm.) i Wydziału krajowego (§. 49. u. o repr. gm.) do rozstrzygania wszelkich zażaleń zakwestyonowaną być może, a twierdzić można, że samo rozpoznanie kwestyi, czyli powyższe stereotypowe w każdym rekursie powtarzające się twierdzenia żalącego, uzasadnionemi są, lub nie — uzasadnia kompetencyę władz rządowych do przyjmowania rekursów przeciw wszelkim roztrzygnieniom władz autonomicznych, i do badania wszelkich spraw wchodzących w zakres działania tych spraw i przez nie załatwionych.

A nawet ponad to dałoby się twierdzić, że ani rada gminna, ani Wydział krajowy nie mają kompetencyi zmienić orzeczenia władz niższych, a cała ich władza ogranicza się jedynie do zatwierdzania takich orzeczeń. Do zmienienia lub zniesienia pewnego orzeczenia albo rozporządzenia

potrzeba mieć podstawę, a mianowicie potrzeba wykazać, że takowe nie jest zgodnem z postanowieniami ustawy. Samo przytoczenie tego argumentu jednak uzasadnia już poniekąd wyłączną kompetencyą władz rządowych do rozstrzygania rekursu.

Należy zatem tamę położyć możliwości podobnego chaotycznego zastosowania wątpliwych i niejasnych postanowień ustawy, i orzec, zgodnie z dotyczasową praktyką, że rekursa we wszystkich sprawach własnego zakresu działania rozstrzygają władze autonomiczne.

Takie postanowienie nie sprzeciwia się zresztą ani wyższym administracyjnym, ani państwowym względom, gdy podobne postanowienie dla Bukowiny uzyskało moc obowiązującą w ustawie krajowej z dnia 9. grudnia 1869. L. 2. dz. u. kr. z r. 1870.

G. **6) O rozstrzyganiu rekursów przeciw orzeczeniom zwierzchności gminnych, nakładającym karę, — nowela G.**

Do pomieszania pojęć o właściwości (kompetencyi) władz powołanych do rozstrzygania zażaleń przeciw orzeczeniom zwierzchności gminnych w sprawach własnego zakresu działania, — przyczynia się nie mało postanowienie §. 61. ust. gm. wedle którego odwołać się można do politycznej władzy powiatowej przeciw orzeczeniom zwierzchności gminnej, wydanym na podstawie §. 60. ust. gm. w wykonaniu władzy karnej, chociaż w granicach własnego zakresu działania gminy.

To postanowienie może zresztą także w praktyce stać się powodem zawikłań, a zazwyczaj jest powodem przewleczenia sprawy.

Zwierzchność gminna wydaje n. p. zakaz kończenia budowy wykraczającej przeciw przepisom policyi budownictwa i nakłada równocześnie karę. Budujący wzywa pomocy władzy wyższej.

Otóż w tym wypadku orzeka polityczna władza powiatowa co do stosowności nałożonej kary, władze autonomiczne zaś stanowią o prawomocności zakazu, — co nietylko stać się musi powodem przewleczenia sprawy, z oczywistą szkodą stron interesowanych, ale nawet wywołać może sprzeczne orzeczenia, gdyby zakaz uchylono, a pomimo tego utrzymała się nałożona kara.

Podobne sprzeczności zajść mogą w sprawowaniu policyi polowej, służbowej, budowniczej, jakoteż przy innych gałęziach policyi.

Tym wszystkim niedogodnościom nie zdoła zapobiedz stanowczo jak tylko systematyczne przeprowadzenie zasady, że wszelkie zażalenia i rekursa przeciw postanowieniom władz gminnych powziętym we własnym zakresie działania rozstrzygają władze autonomiczne, bez przypuszczenia jakiegokolwiek wyjątku.

H. **7) O zawieszaniu uchwał rady gminnej — nowela H.**

Te same powody, które powyżej w ustępie 5tym przytoczone są dla uzasadnienia kompetencyi władz autonomicznych do rozstrzygania zażaleń przeciw rozporządzeniom zwierzchności gminnych w sprawach własnego zakresu, przemawiają zatem, że nie władze rządowe, lecz wyższe władze autonomiczne winny orzekać o wykonalności uchwał rady gminnej w sprawach własnego zakresu działania, jeżeli naczelnik gminy wstrzymał wykonanie takowych.

Tem postanowieniem przez Wydział krajowy projektowanem, nie ujmuje się jednak władzom rządowym prawo zawieszania samodzielnie uchwał rady gminnej, które przekraczają zakres działania rady, lub sprzeciwiają się ustawom. Odpowiednem zdaje się atoli, ograniczyć to prawo władz rządowych w sprawach własnego zakresu działania postanowieniem, że władza rządowa winna porozumieć się z władzą autonomiczną, jeżeli nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, — w ten sam sposób, jak to stanowi obowiązująca ustawa gminna co do zarządzenia przez władze rządowe środków zaradczych na koszt gminny w sprawach, należących do własnego zakresu działania gminy.

8) O zawieszaniu uchwał reprezentacyi powiatowej przez prezesa — nowela J. **J.**

Reprezentacya powiatowa niema żadnego przekazanego zakresu działania, działa tylko we własnym zakresie. Dla tych samych powodów zatem, które zatem przemawiają, ażeby wyższe władze autonomiczne stanowiły o wykonalności uchwał rady gminnej we własnym zakresie działania powziętych, a przez naczelnika gminy zawieszonych, należy postanowić, że Wydział krajowy a nie władze rządowe powołanym jest do rozstrzygania o wykonalności uchwał rady powiatowej zawieszonych przez jej prezesa.

Podobne postanowienia zawiera zresztą §. 50. ust. o repr. pow. dla Tyrolu, a to tylko z tą różnicą, że wedle postanowień dla Tyrolu obowiązujących, Wydział krajowy tylko wówczas porozumiewać się ma z Namiestnictwem przed wydaniem takiego orzeczenia, jeżeli to za stosowne uzna; podczas gdy wedle projektowanego postanowienia Wydział krajowy w każdym wypadku porozumiewaćby się musiał z Namiestnictwem przed wydaniem orzeczenia w tej mierze.

9) Władza dyscyplinarna nad członkami zwierzchności gminnej, i środki zaradcze na koszt gminy — nowela K. **K.**

Nowela K. zawiera kilka zasadniczych, bądź to wyjaśnień, bądź też nowych postanowień; dlatego też każde oddzielnie uzasadnić należy.

a) Dotychczas tylko tacy członkowie zwierzchności gminnej wedle dosłownego brzmienia postanowień ustawy podpadać mieli dyscyplinarnemu postępowaniu, którzy przekraczali lub zaniedbywali swe obowiązki.

Jaśniej wyrażając się i dla usunięcia wszelkich możliwych wątpliwości proponuje Wydział krajowy odmienną stylizacyę tego postanowienia ustawy, zgodną nawet zresztą z dotychczasową praktyką, wedle której także członkowie zwierzchności gminnej, źle pełniący swe obowiązki ulegają postępowaniu dyscyplinarnemu. Gdy już z samego pojęcia postępowania dyscyplinarnego wypływa że takowe tylko uchybieniem w pełnieniu urzędowych obowiązków wywołanem być może; przeto odpowiedniejszem być się zdaje poprzestanie na wypowiedzeniu ogólnej zasady zamiast wdawanie się w wyliczanie pojedyńczych wypadków, w których dyscyplinarne postępowanie miejsce mieć może.

b) Ustawa przyznaje wprawdzie prawo nakładania kar pieniężnych, jednak nie wspomina o lżejszych środkach dyscyplinarnych, tj. o udzielaniu napomnień i nagan. Jakkolwiek niewątpliwem jest, że kto ma prawo karania, tem bardziej upominać może i nagany udzielać; jednakowoż ustawa tylko zyska na jasności, przez wyraźne przyznanie tego prawa władzom dyscyplinarnym.

c) Doświadczenie pouczyło, że kary pieniężne, nakładane na członków zwierzchności gminnych, bardzo często stają się iluzorycznemi, jeżeli wpływają bezpośrednio do kasy gminnej. Potrzeba zaradzenia tej niestosowności wyrobiła praktykę, że takie kary ściągane bywają do kasy powiatowej.

Przez powzięcie tego postanowienia, które stosownie do §. 19. ust. o obsz. dw. zaradzi się także wątpliwości, do jakiej kasy wpływać mają kary, nakładane na przełożonych obszarów dworskich.

Stąd też odpowiedniej będzie, ażeby to postanowienie w ustawie wypowiedzianem zostało w sposób odpowiadający dotychczasowej praktyce.

d) Do złożenia z urzędu członka zwierzchności gminnej, potrzebnem jest obecnie porozumienie się Namiemiestnictwa z wydziałem powiatowym. Jeżeli tylko jedna z tych władz oświadczy się przeciw usunięciu, pozostaje członek zwierzchności gminnej dalej na swojej posadzie. Nadto nie poprzestaje Namiestnictwo zazwyczaj na dochodzeniach, przez wydział powiatowy przeprowadzonych, lecz odnosi się do starostwa, które najczęściej przeprowadza nowe dochodzenie, a dopiero na podstawie takowego przedstawia stan sprawy z wnioskiem swoim c. k. Namiestnictwu.

Jeżeli postanowi się, że do złożenia członka zwierzchności gminnej z urzędu, dostatecznem jest porozumienie się obu władz powiatowych, które w razie niedojścia porozumienia do skutku, odnieść się winny do władz krajowych; zaradzi się obu tym niedogodnościom. W razach zwyczajnych bowiem, gdy łatwo będzie dójść do porozumienia, przyspieszy się i uprości tok sprawy. W wypadkach nadzwyczajnych zaś, gdyby władze bezpośrednio działające porozumieć się nie mogły, podaje się możność osiągnięcia porozumienia pomiędzy władzami krajowemi.

e) Dotychczasowa praktyka wykazała stosowność, a nawet nieodzowną potrzebę zarządzania w danych wypadkach tymczasowego zawieszania (suspenzyi) członków zwierzchności gminnej w ich urzędowaniu. Dlatego stosownem jest wypowiedziedzieć to w ustawie, czego nieodzowną potrzebę wykazała praktyka.

f) Wyraźne wypowiedzenie, że wydział powiatowy upoważnionym jest do przeprowadzenia śledztw dyscyplinarnych przeciw członkom zwierzchności gminnych, nie sprzeciwia się ani pojęciu ustawy, ani dotychczasowej praktyce, a przyczyni się do usunięcia niejednej wątpliwości. Dlatego odpowiednem jest przyjęcie tego postanowienia.

g) Projektowane postanowienie, że członek zwierzchności gminnej, za winnego uznany, ponosić ma koszta dochodzenia, zarówno zgodnem jest z ogólnemi zasadami słuszności z postanowieniami kodexu cywilnego, jakoteż z dotychczasową praktyką. Wyraźne wypowiedzenie tego postanowienia nie będzie więc, jak tylko uznaniem tego, co w praktyce ustaliło się, a w każdym razie przyczyni się do jasności ustawy i do usunięcia możliwych wątpliwości. Ustawa z dnia 12. kwietnia 1866 L. 12. Dz. u. kr. zawiera w art. I. dla Styryi analogiczne postanowienie.

h) dla ułatwienia gminom dochodzenia praw swoich przeciw członkom zwierzchności gminnej, okazała się w praktyce potrzeba wydania postanowienia, że członkowie zwierzchności gminnej są odpowiedzialni za swe czynności nietylko podczas urzędowania swego, ale przez pewien przeciąg czasu po ustąpieniu z urzędu. Ustawy gminne dla Bukowiny, Szląska, Karyntyi, Styryi i Tyrolu zawierają podobne postanowienia.

i) Już powyżej w ustępie 2-gim lit. *b*) wykazano, że najczęściej tak zwani pisarze gminni stają się powodem niepełnienia lub nienależytego pełnienia obowiązków swoich przez gminy i organa gminne. Dlatego też odpowiednem jest postanowić takie środki, któreby także w tym wypadku zdołały złemu zapobiedz. Możliwemu nadmiarowi wciskania się władz nadzorujących w zakres działania gminy i jej reprezentacyi, zapobiegnie uchwalenie ograniczenia, że wydział powiatowy, względnie polityczna władza powiatowa dopiero po bezskutecznem zawezwaniu zwierzchności gminnej zarządzać mogą środki zaradcze.

k) Postanowienie, wedle którego nietylko niedopełnienie obowiązków z ustawy wynikających, lecz także zaniedbanie zobowiązań z prawomocnych orzeczeń lub z dokumentów publicznych wypływających, spowodować może zarządzenie środków zaradczych w drodze administracyjnej,— dopełni w sposób dla gmin korzystny, postanowienia prawa publicznego. Najodpowiedniejszą bowiem rzeczą, ażeby podobne zobowiązania przeciw gminom, stanowiącym indywidualność w organizacyi społecznej, nie potrzebowały być zarówno jak przeciw pojedynczym osobom dochodzone w drodze rozwlekłej exekucyi sądowej, lecz i owszem brakująca chęć organu gminnego w tej chwili urzędującego, zastąpioną być mogła zarządzeniem nadzorującej władzy. — W ten sposób nietylko oszczędzonoby gminie ponoszenie kosztów częstokroć znacznych z exekucyą sądową połączonych; ale nadto podniósłby się znacznie kredyt gmin naszych, i zapewnionoby im możność korzystania w danych wypadkach z pomocy pieniężnej pod jak najkorzystniejszymi warunkami, — bez potrzeby wyjednywania w każdym pojedynczym wypadku oddzielnie exekucyi politycznej.

l) Powody powyżej w ustępie 5-ym przytoczone, celem uzasadnienia wyłącznej kompetencyi władz autonomicznych do rozstrzygania zażaleń przeciw postanowieniom zwierzchności gminnej

w sprawach własnego zakresu działania, przemawiają za tem, ażeby prawo zarządzania środków zaradczych w tych sprawach było atrybucyą wydziału powiatowego, a to tem bardziej, gdy należy podać mu możność stania się rzeczywiście organem wykonawczym, czem nie jest obecnie jak tylko w zasadzie.

10) Środki zaradcze na koszt powiatu — nowela L. **L.**

Te same powody, które powyżej w ustępie 9-ym przytoczonymi zostały co do zarządzenia środków zaradczych, jeżeli gmina zaniedbuje swe obowiązki, uzasadniają także projektowane w noweli L. zmiany co do zarządzenia środków zaradczych, jeżeli reprezentacya powiatowa zaniedbuje lub odmawia dopełnienia obowiązków.

11) Odpowiedzialność gminy i członków zwierzchności gminnej — nowela M. **M.**

Dotychczas stanowi się w drodze administracyjnej o odpowiedzialności gminy za szkody wynikłe z powodu zaniedbania obowiązków; gminy zaś muszą dopiero w drodze sądowej poszukiwać roszczeń swoich z tego tytułu przeciw członkom zwierzchności gminnej. Dla zaradzenia temu dla gmin tak niekorzystnemu stosunkowi proponuje Wydział krajowy powzięcie postanowienia, że w obu wypadkach orzeczenie co do samego obowiązku wynagrodzenia w drodze administracyjnej nastąpić ma, a w drodze sądowej określenie wysokości wynagrodzenia.

12) Opłaty na cele gminne i powiatowe — nowela N. **N.**

Praktyka wykazała, że wiele bardzo gmin potrzebują wyższego zatwierdzania co do dodatków do podatków uchwalanych dla pełnienia obowiązków swoich. Im ściślej przestrzeganą bywa ustawa, tem bardziej zwiększa się liczba gmin, potrzebujących wyższego zatwierdzenia uchwalonych przez się dodatków.

Postanowienie artykułu 18. ustawy z d. 2. maja 1873. Nr. 250. Dz. ust. kr. o zakładaniu i utrzymywaniu szkół publicznych, pomnoży w wielu gminach cyfrę wydatków, a tem samem znowu zwiększy liczbę gmin tego rodzaju. Z tego powodu stosownem, a nawet niemal nieodzownem jest, podwyższyć stopę procentową, do której dodatki tego rodzaju bez wyższego zatwierdzenia uchwalone być mogą. We wszystkich niemal krajach monarchii granica tej stopy procentowej jest o wiele wyższą, i tak np. w Tyrolu dopiero dodatki do podatków bezpośrednich przewyższające 500% wymagają zatwierdzenia w drodze ustawy krajowej, dla Wyższej Austryi zaś wcale nie zastrzeżono ustawodawczego zatwierdzenia uchwalanych dodatków, a w każdym wypadku wystarcza przyzwolenie Wydziału krajowego.

Te same powody przemawiają za podwyższeniem stopy procentowej, w której granicach uchwalonymi być mogą dodatki powiatowe bez wyższego zatwierdzenia.

Jasność ustawy wymaga, ażeby w niej wyraźnie wypowiedzianem było, do jakiej opłaty konsumcyjnej dodatki w pewnych razach bez wyższego przyzwolenia uchwalonymi być mogą, w jakich zaś bezwarunkowo potrzebnem jest zatwierdzenie w drodze ustawodawczej. Zgodnie z dotyczczasową praktyką wnosi Wydział krajowy, ażeby gminy tylko do właściwego podatku konsumcyjnego uchwalać mogły dodatki gminne. Dodatkami bowiem od opłat przy produkcyi opłacanych mogłyby być w pewnych wypadkach naruszane prywatne prawa osób trzecich,—dlatego należy zastrzedz władzom wyższym możność przekonania się, czyli ten wypadek nie zachodzi. Takie opłaty nie mogą nadto obciążać samej produkcyi, lecz jedynie konsumcyą; stąd też nieodzownem jest zbadanie przedtem stosunków miejscowych, i przekonanie się, czyli gmina może pobór opłaty zastosować do tej koniecznej wymagalności.

13) O zatwierdzaniu uchwał rady gminnej przez radę powiatową, i wstawianiu przez wyższe władze niewątpliwych należytości w budżet gminny lub powiatowy — nowela O. **O.**

Praktyka wykazała, iż częstokroć wydarza się, że dzierżawcy dochodów gminnych ofiarowawszy przy zawarciu umowy wyższy czynsz dzierżawny, a zatem utrzymawszy się przy dzierżawie i usunąwszy w ten sposób współzawodników, następnie uzyskują opuszczenie czynszu.

Takie dodatkowe opuszczenie czynszu, jest z natury swojej zawarciem nowego układu dzierżawnego na odmiennych, dla gminy mniej korzystnych warunkach, a to nawet z pominięciem licytacyi.

Gdy wedle obowiązującej ustawy każde wydzierżawienie w odmienny sposób, niż przez publiczną licytacyę, zalicza się do spraw, w których uchwały rady gminnej muszą być przedkładane do zatwierdzenia przez radę powiatową, przeto ze wszech miar usprawiedliwionem i tylko przyczynić się zdoła do jasności ustawy, jeżeli w niej wyraźnie wyrzeczonem będzie, że także wszelkie opuszczenia czynszu dzierżawnego zaliczają się do spraw, w których uchwały rady gminnej wymagają do ważności swojej wyższego zatwierdzenia.

Jeżeli rada gminna odmówi wstawienia w budżet kwoty nieodzownej na pokrycie jakiegokolwiek, chociażby zupełnie niewątpliwego zobowiązania gminy; wówczas nie pozostaje uprawnionemu, jak tylko uciec się do środków przymusowych, bądź to w drodze administracyjnej, bądź też w drodze sądowej, stosownie do natury istniejącego stosunku, i poszukiwać praw swoich, chociażby w ostatnim wypadku z zakładowego majątku gminy. Już dlatego samego należy władzom powołanym do czuwania nad całością tego majątku zakładowego gminy, dać możność zaradzenia tej smutnej ostateczności. Dlatego proponuje Wydział krajowy przyjęcie postanowienia, że rada powiatowa ma prawo i obowiązek, gdyby gmina tego sama nie uczyniła, wstawić w budżet gminy do pokrycia takie należytości, które gmina uiścić jest obowiązaną na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia, w moc ustawy, lub też z dokumentu publicznego.

Przeciw możliwym nadużyciom tego prawa ze strony rad powiatowych, zasłania gminy uprawnienie do rekursu w myśl §. 49. ust. o repr. pow. do Wydziału krajowego.

Przez przyjęcie tego postanowienia daje się większą rękojmię wszystkim, którzy wchodzić będą w jakiekolwiek stosunki z gminami, tem samem podnosi się kredyt gmin, i zapewnia im się możność korzystania w każdym razie z kredytu jak najtańszego, i pod najbardziej przystępnymi warunkami. Uchwalenie tego postanowienia przeto, ze wszech miar pożądanego, znaczne przyniesie korzyści dla gmin.

Te same powody przemawiają za analogicznem postanowieniem co do powiatów w ustawie o reprezentacyi powiatowej.

P. 14) O zastępywaniu naczelnika gminy i prezesa rady powiatowej — nowela P.

Ażeby w razie równoczesnej przeszkody prezesa rady powiatowej, i jego zastępcy, albotéż naczelnika gminy i jego zastępcy, ani dalsza czynność reprezentacyi powiatowej, lub też gminnej przeszkód nie doznawała, ani też żadne wątpliwości w tej mierze nie zachodziły, stosownem jest postanowić wyraźnie, kto w takim razie obejmować ma zastępstwo przewodniczącego.

R. 15) Mianowanie zastępcy dla zakładu gminnego — nowela R.

Nietylko między gminą, a członkami gminy, lecz także między gminą, a zakładami gminnymi zachodzić mogą sprawy sporne, w których rada gminna nie okazuje się bezstronną.

Dlatego stosownem jest, ażeby postanowienie §. 103 u. gm. o pośredniczeniu wydziału powiatowego dla doprowadzenia ugody do skutku, jakoteż o mianowaniu zastępcy rozszerzono także na ten wypadek.

S. 16) O ustanawianiu stałych delegacyj dla spraw policyi miejscowej, na obszarach w razach zachodzącej kolizyi — nowela S.

Niepodobna interesowanemu poruczyć sprawowanie policyi w sprawie własnej. Stąd zachodzi częstokroć potrzeba delegowania innej równorzędnej władzy, do zastąpienia w danym razie interesowanej. Ponieważ jednak takie wypadki na obszarach dworskich często wydarzają się, a udawanie się dopiero w każdym pojedynczym wypadku o ustanowienie delegacyi, przeciągałoby sprawę, czego przedewszystkiem unikać należy w tego rodzaju sprawach policyjnych; przeto uzasadnionym jest wniosek o ustanowienie stałych delegacyj w tym celu.

17) Odpowiedzialność obszaru dworskiego — nowela T. **T.**

Równorzędność obowiązków obszaru dworskiego z gminą, wymaga, ażeby odpowiedzialność obszaru dworskiego w taki sam sposób określoną była, jak odpowiedzialność gminy, z tą jedynie różnicą, iż obszar dworski bezpośrednio odpowiada za działalność przełożonego obszaru dworskiego, co wypływa z natury stosunku przełożonego obszaru dworskiego.

18) O potocznem załatwianiu spraw w wydziale powiatowym — nowela U. **U.**

Gdy wydział powiatowy łatwiej i większego może nabrać doświadczenia w załatwianiu spraw wchodzących w jego zakres działania, aniżeli pełna rada powiatowa; przeto stosownem wydaje się, ażeby wydział powiatowy, a nie pełna rada, jak dotychczas stanowić mógł, jakie sprawy potocznie załatwionemi być mają. W każdym razie atoli zastrzedz należy, ażeby orzeczenia, i rozstrzygania rekursów kolegialnie wydawanemi były.

19) Obliczanie głosów przy wyborze na radnych i zastępców — nowela W. **W.**

Równie uwzględnienie na jakie zasługuje objawiona większość głosów, jak i sprawiedliwość wymagają, ażeby przy wyborze członków rady gminnej, i zastępców doliczano głosy, otrzymane w tem samem kole na radnego, jeżeli niedostatecznymi były do wybrania go radnym, do głosów, które otrzymał w temże kole na zastępcę, przy oznaczaniu, kto został wybrany zastępcą.

Gdy bowiem głosowanie na radnych i zastępców odbywa się razem, otrzymujący 14 głosów na zastępcę, a prócz tego 10 głosów na radnego, posiada zaufanie nietylko w wyższym stopniu, ale także większej liczby wyborców, aniżeli ten kto otrzyma w tem samem kole wyborczem 15 głosów na zastępcę. Podług dotychczasowych postanowień atoli drugi staje się zastępcą, i wyklucza wybór pierwszego.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawy, załączone pod B. C. D. E. F. G. H, I. K. L. M. N. O. P. R. S. T. U i W.

We Lwowie dnia 12. września 1873.

Leon Książę Sapieha m. p.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca:
Paweł Skwarczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat **A.**

Projekt

ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i ustawy o reprezentacyi powiatowej ze zmianami, które wnosi Wydział krajowy.

U w a g a.

Poszczególne paragrafy, których zmianę projektuje Wydział krajowy są odbite drukiem większym. Przy każdym zmienionym paragrafie jest odsyłacz, który wskazuje na text pierwotny niżej umieszczony.

USTAWA,

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

o urządzeniu gmin i ordynacyi wyborczej dla gmin.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wydaję na podstawie ustawy z dnia 5. marca 1862. r. l. 18. Dz. p. P. załączoną ustawę gminną i w związku z nią zostającą ordynacyę wyborczą dla gmin, i rozporządzam, co następuje:

Artykuł I.

Niniejsza ustawa gminna i w związku z nią zostająca ordynacya wyborcza dla gmin obowiązują wszystkie gminy Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wyjąwszy stołeczne miasto Lwów, miasto Kraków i te gminy, dla których osobne statuta wydane zostaną,

Artykuł II.

Ustawa gminna i ordynacya wyborcza dla gmin wejdą w wykonanie po upływie 60 dni od dnia ich obwieszczenia.

Artykuł III.

Dopóki reprezentacya powiatowa zaprowadzoną nie będzie, Wydział krajowy ma wykonywać prawa, radzie powiatowej i wydziałowi powiatowemu ustawą gminną zastrzeżone.

Artykuł IV.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi Stanu.

I.

Ustawa gminna

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Dział 1.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Gmina. Osada (wieś, miasteczko, miasto), mająca obecnie własny zarząd gminny, stanowi gminę.

§. 2.

Łączenie. Gminy, do tego samego powiatu politycznego należące, mogą się za przyzwoleniem rady powiatowej łączyć w jednę gminę tak, aby jako osobne gminy istnieć przestały, jeżeli polityczna władza krajowa ze względów publicznych nic przeciw temu nie zarzuci.

Gminy, połączyć się mające, winny jednak poprzednio zawrzeć umowę co do posiadania i użytkowania swej własności, tudzież swych zakładów i funduszów.

§. 3.

Rozłączenie. Osady, w jedną gminę połączone, tylko mocą ustawy krajowej rozłączone być mogą.

§. 4.

Zmiana granic. Do zmiany granic gminy potrzeba przyzwolenia rady powiatowej, które udzielonem być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, iż przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

§. 5.

Każda nieruchomość musi należeć do związku pewnej gminy.

Wyjęte są: rezydencye, zamki i inne budynki z przynależnymi ogrodami i parkami, przeznaczone na mieszkanie lub tylko na czasowy pobyt Cesarza i Najwyższego Dworu.

Stosunki obszarów dworskich określone są ustawą z dnia 12. sierpnia 1866. r. o Obszarach dworskich.

Dział II.

O członkach gminy.

Członkowie gminy i obcy.

§. 6.

Członkami gminy są:

a) osoby, mające w gminie prawo przynależności (przynależni do gminy);

b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od

przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy także korporacye, stowarzyszenia, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

§. 7.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określone są Ustawą z dnia 3. grudnia 1863. r. Dz. p. P. L. 105.

Za nadanie prawa przynależności do gminy (przyjęcie do związku gminy) może gmina pobierać opłatę, nie przewyższającą sumę 10 złr. w. a.

§. 8.

Obywatele miejscy i honorowi.

Obywatelami miejskimi są ci, którym gmina miasta prawo obywatelstwa nadała.

Obywatelstwo miejskie tylko przynależnym do gminy nadawane być może.

Za nadanie obywatelstwa może gmina pobierać opłatę.

Gminy miast mogą w uznaniu zasług publicznych nadawać obywatelstwo honorowe osobom, będącym obywatelami Państwa Austryackiego.

§. 9.

Prawa i obowiązki członków gminy.

Członkom gminy służy prawo swobodnego pobytu w gminie. Mają oni udział, podług postanowień niniejszej Ustawy, tak w prawach i korzyściach, jakoteż w obowiązkach i ciężarach gminy.

Przynależni do gminy mają nadto w razie zubożenia i nieudolności do pracy prawo do wsparcia, stosownie do Ustawy z dnia 3. grudnia 1863. r. (Dz. pr. P. L. 105.)

Obywatelom miejskim zastrzega się prawo do udziału w fundacyach, i zakładach, osobno dla nich utworzonych.

Obywatelstwo honorowe nadaje prawo uczestników gminy, ale nie nakłada udziału w ich obowiązkach.

§. 10.

Prawo pobytu w gminie.

Obcym, którzy się z swej przynależności do pewnej gminy wykażą lub przynajmniej dowiodą, iż poczynili potrzebne kroki ku wykazaniu swej przynależności, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, dopóki tak oni, jak i mieszkający z nimi członkowie ich rodzin nieskazitelny żywot prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Jeżeli obcy rozporządzeniem gminy w tej mierze czuje się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

§. 11.

Utrzymanie prywatnych stosunków prawnych.

Niniejsza Ustawa nie narusza prywatnych stosunków prawnych w ogóle, a w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź pojedynczym członkom gminy, bądź też pojedynczym miejscowościom, częściom gminy, lub całym klasom mieszkańców.

Dział III.

O reprezentacyi gminnej.

§. 12.

Gminę reprezentuje w jej sprawach rada gminna i zwierzchność gminna.

§. 13.

Skład Rady gminnej.

Rada gminna składa się z członków wybranych i z członków bez wyboru do niej należących (Radnych).

W miastach jednak rada składa się tylko z członków wybranych.

§. 14.

Liczba Radnych wybranych.

W gminach, w których liczba członków do wyboru uprawnionych nie przenosi 50, wybieranych będzie 8 radnych, w gminach zaś liczących

51	do 200	do	wyboru	uprawnionych	członków 12
201	„ 400	„	„	„	„ 18
401	„ 600	„	„	„	„ 24
601	„ 1000	„	„	„	„ 30
a nad 1000		„	„	„	„ 36 radnych.

Do zastępywania radnych ubyłych, lub nie mogących brać udziału w czynnościach rady, wybrani będą zastępcy, których liczba wynosić ma połowę liczby radnych.

§. 15.

Wybór Radnych.

Radnych i ich zastępców (§. 14.) obierają członkowie gminy, uprawnieni do wyboru.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, o obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza dla gmin.

§. 16.

Radni bez wyboru.

Każdy członek gminy, opłacający przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich, w gminie do opłaty przepisanych, niemniej każdy posiadacz wcielonej do gminy majętności ziemskiej, jako osobne ciało w tabuli krajowej zapisanej, chociażby wspomnionej ilości podatków w gminie nie opłacał, ma prawo nawet bez wyboru być członkiem rady gminnej, jeżeli jest obywatelem Państwa Austryackiego, i nie zachodzi względem niego żadna okoliczność, wykluczająca lub wyłączająca, wskazana w §§. 3., 10., 11., ordynacyi wyborczej dla gmin.

Za osobę, nie używającą własnowolności, wykonywa to prawo jej prawny zastępca, lub tegoż pełnomocnik.

Wojskowi w czynnej służbie i kobiety, jeżeli chcą z tego prawa korzystać, muszą—wszystkie zaś inne osoby, mające to prawo, mogą — je wykonywać przez pełnomocników.

Współposiadacze realności umocowują do wejścia w skład rady gminnej jednego z pośród siebie, lub inną osobę.

Radnego bez wyboru nie może zastępywać, kto nie jest obywatelem Państwa Austryackiego, nie używa własnowolności, lub względem kogo zachodzą okoliczności, wykluczające lub wyłączające, w §§. 3., 10., 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazane.

Zastępca może tylko jedną osobę zastępywać. Jeżeli zastępca już co do swojej osoby należy do rady gminnej, głos jego przy głosowaniu podwójnie ma być liczony.

§. 17.

Radni bez wyboru nie będą wliczani do liczby radnych w §. 14. ustanowionej.

Radny bez wyboru, który także przez wybór został do rady powołany, ma albo przyjąć wybór, albo korzystać z prawa przysługującego mu podług §. 16.

§. 18.

Skład Zwierzchności gminnej.

Zwierzchność gminna składa się z naczelnika gminy (burmistrza, wójta) i przynajmniej z dwóch radnych jemu przydanych (asesorów, przysiężnych).

Gdzie tego rozmiar czynności i stosunki wymagają, może rada gminna liczbę asesorów lub przysiężnych odpowiednio powiększyć, wszakże o tyle tylko, ażeby ich liczba trzeciej części liczby radnych nie przewyższała.

Członkowie zwierzchności gminnej należą także do rady gminnej, i są objęci w liczbie jej członków.

§. 19.

Wybór Zwierzchności gminnej.

Naczelnika gminy, tudzież asesorów lub przysiężnych wybiera rada gminna z grona swojego.

Zastępcę naczelnika gminy wybiera rada gminna z grona asesorów lub przysiężnych.

Bliższe postanowienia w tej mierze zawiera ordynacya wyborcza dla gmin.

§. 20.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy winien przyjąć wybór, bądź na członka rady gminnej lub tegoż zastępcę, bądź na członka zwierzchności gminnej.

Prawo wymówienia się od przyjęcia wyboru służy tylko:

a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;
b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu, Państwa, kraju, zakładów i funduszów publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;
c) wojskowym, chociażby w czynnej służbie nie zostającym;
d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;
e) tym, którzy przez cały jeden peryod wyborczy piastowali posadę w zwierzchności gminnej, jednak tylko na peryod bezpośrednio następujący;
f) tym, którym ułomności fizyczne, lub znacznie i trwale nadwątlone zdrowie nie dozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;
g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia corocznie często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;
h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym uszczerbku doznać mogli;
i) tym, którzy podług §. 16. mają prawo należeć bez wyboru do rady gminnej.

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wybór, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą rada gminna aż do wysokości 50 złr. w. a. wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu rady służy odwołanie się do wydziału powiatowego.

Kara pieniężna wpływa do kasy gminnej.

§. 21.

Peryod wyborczy.

Członkowie rady i ich zastępcy, tudzież członkowie Zwierzchności gminnej obierani będą na lat trzy. Wszakże po upływie tego czasu pozostają oni w urzędzie aż do ukonstytuowania się nowej reprezentacyi gminnej.

Ustępujący mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

§. 22*) (P).

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia posady naczelnika gminy, jego zastępcy asesora lub przysiężnego, winna rada najpóźniej do dni 14. wybrać w jego miejsco innego na czas jeszcze pozostały trzechletniego peryodu.

Gdyby jednocześnie naczelnik gminy i jego zastępca z powodu jakiejkolwiek przeszkody urzędować nie mógli, zastępuje ich na czas trwania tej przeszkody najstarszy wiekiem asesor lub przysiężny.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu lub niemogącego czasowo brać udziału w czynnościach rady, powoła naczelnik gminy do rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samem kole wyborczem, w którem radny, mający być zastąpionym, wybrany został.

W razie równości głosów rozstrzyga los. Gdyby jednak tylu radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych, nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas winno toż koło wyborcze przedsięwziąść niezwłocznie, na podstawie ostatniej listy wyborczej, wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

§. 23.

Przyrzeczenie.

Naczelnik gminy, tudzież asesorowie lub przysiężni, winni w miejsce przysięgi złożyć przy objęciu urzędu w ręce naczelnika władzy powiatowej, lub jego delegata, w obecności delegata wydziału powiatowego i delegatów rady gminnej przyrzeczenie, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw, i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

§. 24.

Płaca.

Urząd radnego i jego zastępcy jest bezpłatny.

Rada gminna uchwali, czy i jakie wynagrodzenie od gminy pobierać mają: Naczelnik, jego zastępca i asesorowie lub przysiężni.

---

§. 22.*)

W razie opróżnienia w ciągu trzechletniego peryodu posady naczelnika gminy, jego zastępcy, asesora lub przysiężnego, winna rada najpóźniej do dni 14. wybrać w jego miejsce innego na czas jeszcze pozostały.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu, lub niemogącego czasowo brać udziału w czynnościach rady, powoła naczelnik gminy do rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samem kole wyborczem, w którem radny, mający być zastąpionym, wybrany został. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tylu radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas winno toż koło wyborcze przedsięwziąść niezwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

Wszystkim członkom rady i zwierzchności gminnej należy się od gminy wynagrodzenie za wszelkie wydatki, połączone z ich urzędowaniem.

§. 25.

Ustąpienie z posady.

Za przyzwoleniem rady gminnej może każdy członek reprezentacyi gminnej urząd swój złożyć.

Członek reprezentacyi gminnej lub jego zastępca traci swój urząd, jeżeli zajdzie, lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności lub uprawnieniu na członka rady bez wyboru stała na przeszkodzie.

Jeżeli członek reprezentacyi gminnej lub jego zastępca popadnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych w §§. 3. i 11. Ord. wyb. dla gmin wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział I.

O zakresie działania gminy w ogólności.

§. 26.

Zakres działania gminy jest:

a) własny i

b) poruczony.

§. 27.

Własny zakres działania.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje wogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy, i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

a) wolny zarząd majątkiem gminnym, i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;

b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

c) staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i wodach;

d) policya polowa;

e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;

f) policya zdrowia;

g) policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;

h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;

) policya ogniowa, policya budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

l) Ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminę utrzymywane, i na szkoły ludowe, staranie o zakładanie, uposażanie i utrzymywanie szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

n) przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów Państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w pojedynczych gminach w drodze ustawy przekazane być osobnym organom rządowym.

§. 28.

Poruczony zakres działania.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Rozdział II.

O zakresie działania rady gminnej.

§. 29.

Rada gminna jest w sprawach gminnych organem uchwalającym i nadzorującym.

Władza wykonawcza jej nie przysługa.

§. 30.

Sprawy gospodarstwa gminy.

W sprawach gospodarstwa gminy należą do obrad i uchwał rady:

a) wszelkie rozporządzenia względem zakładowego majątku i dobra gminy;

b) postanowienie o sposobie użytkowania i zarządu tego majątku i dobra, wydzierżawianie, wynajmowanie, lokowanie kapitałów;

c) uchwalanie budżetu rocznego, staranie o pokrycie niedoboru;

d) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;

e) przyzwalanie na rozpoczęcie sporów prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzanie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;

f) w ogóle wszelkie sprawy, nienależące do zwyczajnego zarządu majątkiem, i te, które sobie rada względem tego zarządu zastrzeże.

§. 31.

Ustanawianie służby.

Rada winna przydać zwierzchności gminnej służbę potrzebną do załatwiania czynności, wypływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Jeżeli rada uzna potrzebę ustanowienia posad urzędowych lub służbowych, wtedy uchwali liczbę i płacę urzędników i sług, orzecze o warunkach i sposobie ich mianowania, i o ich zaopatrzeniu.

§. 32.

Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może rada w granicach istniejących ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej, i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do

wysokości 15 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 5 dni.

§. 33.

Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze pochodzące z jej winy.

§. 34*) (M).

Odpowiedzialność gminy.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków, względem policyi miejscowej na niej ciążących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązaną jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny, przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciężyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody wyda w sprawach własnego zakresu działania wydział powiatowy, w sprawach poruczonego zakresu działania zaś polityczna władza powiatowa.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się między gminą i poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

§. 35.

Zaopatrywanie ubogich.

Rada winna czuwać nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.

Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki, i może oznaczyć sposób ich użycia.

§. 36.

Udzielanie zdań i wykonywanie uchwał wyższych Władz autonomicznych.

Rada gminna ma na żądanie politycznej władzy powiatowej, albo na żądanie rady powiatowej lub wydziału powiatywego udzielać swojego zdania.

---

§. 34.*)

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków, względem policyi miejscowej na niej ciążących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązaną jest gmina wynagrodzić szkodę, wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny, przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciężyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody, wyda polityczna władza powiatowa, za poprzedniem wysłuchaniem wydziału powiatowego. Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się między gminą i poszkodowanym nie nsstąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

§. 37*) (T).

Rozstrzyganie zażaleń.

Rada rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom zwierzchności gminnej w sprawach własnego zakresu działania.

Zażalenie ma być wniesione na ręce naczelnika gminy w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od dnia ogłoszenia rozporządzenia lub zawiadomienia o niem.

§. 38.

Nadzorowanie Zwierzchności gminnej.

Rada nadzoruje urzędowanie zwierzchności gminnej.

Rada ma prawo ustanawiać osobne komisye tak w tym celu, jakoteż do nadzorowania przedsiębiorstw gminnych, niemniej do udzielania zdań i przedstawienia wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisyj powoływać może Rada także mężów zaufania z poza grona swego.

Rada winna zarządzać w ciągu roku kilkakrotnie rewizyę kasy.

§. 39.

Zakłady gminne.

Postanowienia §§. 30., 31. i 38. dotyczą także zakładów gminy, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

§. 40.

Dalsze uchwały Radzie zastrzeżone.

Do zakresu działania Rady należy dalej:

a) wybór członków zwierzchności gminnej;

b) nadawanie prawa przynależności do gminy, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, ustanawianie opłaty za nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego (§§. 7. i 8.);

c) wykonywanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, nadawanie miejsc fundacyjnych, nie uwłaczając jednak prawom, na różnicy wyznań opartym;

d) uchwalanie w sprawach, odnoszących się do umów gminy z innemi gminami lub z posiadaczami obszarów dworskich co do stosunków, wskazanych w §§. 2., 3., 4., 95., 96., 97. tej Ustawy, i w §§. 2. i 3. Ustawy z dnia 12. sierpnia 1866. r. o obszarach dworskich;

e) wybór mężów zaufania do jednania stron (§. 27. 2. lit. m.)

§. 41.

Zwoływanie Rady.

Rada zbiera się na posiedzenia, ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej jednak raz na kwartał.

Naczelnik gminy, lub w razie przeszkody jego zastępca, zwołuje Radę na posiedzenie; każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Naczelnik gminy musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część Radnych, lub polityczna władza powiatowa, albo też rada

---

§. 37*).

Rada rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom zwierzchności gminnej w sprawach własnego zakresu działania.

W jakich przypadkach takie zażalenia polityczna władza powiatowa rozstrzyga, stanowi §. 106.

powiatowa, lub wydział powiatowy. O nastąpić mającem posiedzeniu naczelnik w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych Radnych.

§. 42.

Komplet do uchwał.

Rada nie może powziąść uchwały, jeżeli więcej niż połowa Radnych nie jest na posiedzeniu obecną. Do uchwały stanowiącej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebną jest obecność dwóch trzecich części Radnych.

Jeżeli na posiedzenie nie zbierze się ilość Radnych, potrzebna do powzięcia uchwał, winien naczelnik gminy zwołać Radę powtórnie i zarazem zawezwać zastępców.

Na każdego Radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie, i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, może naczelnik orzec karę pieniężną aż do wysokości 10 złr. w. a. i takową na rzecz gminy ściągnąć.

Przeciw takiemu orzeczeniu naczelnika służy odwołanie się do wydziału powiatowego.

O komplecie Rady potrzebnym do wyboru zwierzchności gminnej stanowi Ordynacya wyborcza dla gmin.

§. 43.

Przeszkody uczestniczenia w obradach.

Jeżeli przedmiotem obrady i uchwały jest urzędowanie członka zwierzchności gminnej lub rady gminnej, winien członek ten wstrzymać się od głosowania, a na żądanie Rady oddalić się przed głosowaniem, musi jednak na wezwanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych objaśnień.

§. 44.

Członek zwierzchności lub rady gminnej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§. 45.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

Na posiedzeniach przewodniczy naczelnik gminy, a w razie przeszkody jego zastępca. Posiedzenie, bez zachowania tego przepisu odbyte, jest nieważne.

Przewodniczący zagaja i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

§. 46.

Warunki ważności uchwał.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych Radnych. Przewodniczący głosuje przy wyborach. Prócz tego głosuje on tylko w razie równości głosów, a wtedy to zdanie staje się uchwałą, które z doliczeniem jego głosu większość bezwzględną otrzymało.

Głosowanie odbywa się jawnie; wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

§. 47.

Jawność posiedzeń

Posiedzenia rady odbywają się publicznie; wyjątkowo jednak może rada uchwalić posiedzenie tajne. Posiedzenia, na których przedmiotem obrad są budżet lub rachunki, są w każdym razie publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad, lub w inny sposób przeszkadzała obradom, Przewodniczący ma prawo i obowiązek, po uprzedniem bezskutecznem napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

W domach szynkownych posiedzeń rady odbywać nie wolno.

§. 48.

Księga uchwał. Uchwały rady z każdego posiedzenia będą zapisywane w księgi uchwał. Zapis ten ma być stwierdzony podpisem Przewodniczącego, dwóch radnych i pisarza; każdemu członkowi gminy wolno jest przeglądać tę księgę.

§. 49.

Regulamin. Rada ma prawo w granicach Ustaw uchwalić porządek czynności i postępowania dla siebie i dla urzędów gminnych.

Rozdział III.

O zakresie działania zwierzchności gminnej.

§. 50.*) D.

Zwierzchność gminna jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym. Zwierzchność gminna wykonuje także wszelkie polecenia i rozporządzenia wydziału powiatowego i wydziału krajowego wchodzące w ich zakres działania; ona przeprowadza dochodzenia przez te władze zarządzane.

§. 51.

Władza naczelnika gminy w ogólności. Naczelnik gminy kieruje czynnościami zwierzchności gminnej, i nadzoruje takowe.

Asesorowie lub przysiężni winni są naczelnikowi pomoc w urzędowaniu i mają według jego zarządzenia i pod jego odpowiedzialnością wykonywać czynności, które im poruczy.

Jeżeli dla jakiejkolwiek przeszkody naczelnik nie urzęduje, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

§. 52.

Władza dyscyplinarna. Naczelnikowi podlegają urzędnicy i słudzy gminy, on wykonywa nad nimi władzę dyscyplinarną.

Naczelnik może suspendować w urzędowaniu nawet takich urzędników i takie sługi, których mianowanie rada sobie zastrzegła; prawo jednak oddalenia ich ze służby ma t lko rada.

§. 53.

Mianowanie delegatów. Do łatwiejszego sprawowania czynności policyi lub innych spraw miejscowych, może Rada dla pojedynczych części gminy mianować delegatów z pomiędzy członków gminy tamże zamieszkałych, do Rady obieralnej, którzyby naczelnika w załatwianiu tych czynności wspierali.

Delegatów mianuje rada na wniosek naczelnika gminy lub trzech Radnych.

---

§. 50*)

Zwierzchność gminna jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

Co do przyjęcia lub nieprzyjęcia tego mianowania obowiązują przepisy §. 20.

Delegaci mają zastosować sie przy sprawowaniu czynności do zarządzeń naczelnika.

§. 54.

Reprezentacya na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Naczelnik reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem trzecich osób, muszą być podpisane przez naczelnika i jednego asesora lub przysiężnego.

Dokument dotyczący interesu, do którego zawarcia potrzebne jest przyzwolenie rady lub wyższe zatwierdzenie, musi nadto być podpisany przez dwóch radnych, i powołać się do tegoż przyzwolenia lub zatwierdzenia.

W każdym razie dokument, wydany imieniem gminy, musi być zaopatrzony pieczęcią gminy.

§. 55*) p. H.

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

Naczelnik przygotowuje przedmioty pod rozpoznanie rady.

Uchwały rady, powzięte w sposób zgodny z ustawami, winien naczelnik wykonać, a jeżeli wyższe zatwierdzenie jest potrzebnem, postarać się przedtem o to zatwierdzenie.

Jeżeli jednak naczelnik mniema, że powzięta uchwała przekracza zakres działania rady, lub że się sprzeciwia ustawom, natenczas obowiązanym jest wstrzymać jej wykonanie, i udać się bezzwłocznie o rozwiązanie wątpliwości, w sprawach własnego zakresu działania do wydziału powiatowego, w sprawach zaś poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Władze te winny rozstrzygnąć sprawę w ciągu dni ośmiu.

§. 56.

Zarząd majątku.

Naczelnik prowadzi zarząd majątku gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminnemi, i czuwa nad ich wykonaniem, załatwia sprawy ubogich według ustaw i urządzeń, i rozporządza w sprawach gminnych, nie należących do zakresu działania rady.

Naczelnik zawiaduje zakładami gminnymi, i nadzoruje zakłady, własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

---

§. 55.*)

Naczelnik przygotowuje przedmioty, przeznaczone pod rozpoznanie rady.

Uchwały rady powzięte w sposób zgodny z ustawami winien naczelnik wykonać, a jeżeli wyższe onych zatwierdzenie jest potrzebnem, postarać się przedtem o to zatwierdzenie.

Jeżeli jednak naczelnik mniema, że powzięta uchwała przekracza zakres działania rady, lub że się sprzeciwia ustawom, natenczas obowiązanym jest wstrzymać jej wykonanie, i udać się do politycznej władzy powiatowej o rozstrzygnienie pytania, czy powzięta uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom (§. 105).

Polityczna władza powiatowa winna wydać to rozstrzygnienie w ośmiu dniach, i jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, zawiadomić równocześnie o rozstrzygnieniu wydział powiatowy.

Naczelnik zezwala na przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi, i czuwa nad zachowaniem i scisłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

§. 57.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Do naczelnika gminy należy, odpowiednie ustawom i przepisom sprawowanie policyi miejscowej (§. 27.), o ile pojedyncze czynności tejże nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym.

Jest on obowiązanym zarządzić wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne.

W nagłych wypadkach nieszczęścia, n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p., ma naczelnik prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego, (jan n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, naczelnik winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową.

§. 58.

Poruczony zakres działania.

Naczelnik załatwia wszystkie sprawy, należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany, lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, naczelnik winien zastosować się w tym względzie do uchwały rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdzieby uchwała rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasięgniętą, może naczelnik działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie rady.

Rząd może polecić załatwianie spraw, należących do poruczonego zakresu działania, w całości lub w części, na swój koszt organom własnym.

§. 59.

Zagrażanie karami.

Naczelnik ma wyjątkowo (§. 32.) prawo zagrożenia karą pieniężną do 3 złr,, lub w razie niemożności uiszczenia tej kary, karą aresztu do 24. godzin, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, nie dopuszczającego zwłoki.

§. 60.

Wykonywanie władzy karnej.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§. 27.) wyrzeczoną jest sankcya karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy naczelnikowi gminy wspólnie z dwoma asesorami lub przysiężnymi prawo orzekania kar za takie przekroczenia.

W ten sam sposób mają być także orzekane kary, zagrożone przez radę gminną (§. 32.) lub przez naczelnika gminy (§. 59.)

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia, kary aresztu, mogą być orzekane.

Orzeczenie kary zapada większością głosów. W nagłych przypadkach może naczelnik sam orzec karę, jednak tylko karę pieniężną.

Wszystkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

§. 61*) (G).

Tok instancyi. Od orzeczeń wydanych podług §. 60. odwołać się można w sprawach własnego zakresu działania do wydziału powiatowego, a w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, członków Sejmu krajowego, albo osób wchodzących bez wyboru do rady gminnej (§ 16.) natenczas winien naczelnik przedłożyć to orzeczenie w sprawach własnego zakresu oziałania wydziałowi powiatowemu, w sprawach poruczonego zakresu działania politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia.

§. 62.

Przeznaczenie kar pieniężnych. Kary pieniężne orzeczone podług §§. 60. i 61. wpływają na rzecz ubogich miejscowych, lub funduszu zapomogi w gminie.

§. 63.

Przeszkody urzędowania. Członek zwierzchności gminnej nie może brać udziału w załatwianiu sprawy, dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub w drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§. 64*) (M).

Odpowiedzialność. Naczelnik jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie; co do poruczonego zakresu działania jest on odpowiedzialnym także rządowi.

Obok tej odpowiedzialności naczelnika pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem gminy innych członków zwierzchności

---

§. 61*).

Od orzeczeń wydanych podług §. 60. odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, członków Sejmu krajowego albo osób wchodzących bez wyboru do rady gminnej (§. 16.), natenczas winien naczelnik przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia.

§. 64.*)

Naczelnik jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Co do poruczonego zakresu działania jest on odpowiedzialnym także rządowi.

Obok tej odpowiedzialności naczelnika pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem gminy innych członków zwierzchności gminnej i delegatów (§. 53). za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez naczelnika im przekazanych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

gminnej i delegatów (§. 53.) za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności im przekazanych. O obowiązku wynagrodzenia szkód wyrządzonych gminie lub należącym do niej zakładom, przez któregokolwiek z członków zwierzchności gminnej, albo przez inną osobę sprawującą swe czynności z ramienia gminy, orzeka w sprawach własnego zakresu działania wydział powiatowy, w sprawach poruczonego zakresu działania zaś polityczna władza powiatowa, jeżeli przyczyną szkody jest przewinienie urzędowe lub służbowe, z wyjątkiem wypadków, w których przyczyną szkody jest czyn podlegający ustawie karnej, a sąd karny orzekł o obowiązku wynagrodzenia szkody. O wysokości wynagrodzenia orzekają c. k. sądy, jeśli porozumienie nie przyszło do skutku.

Gdyby jednak żądanie o wynagrodzenie szkody przeciw osobom w tym §. wspomnianym nie zostało wniesione najdalej do trzech lat od ustąpienia z posady, należy nietylko ustanowienie wysokości wynagrodzenia, ale także orzeczenie o obowiązku uiszczenia tego wynagrodzenia do drogi prawa.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i o nakładaniu ciężarów na gminę.

§. 65.

Inwentarz majątku.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisanym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy, każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć ten inwentarz.

§. 66.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra między członków gminy potrzebna jest uchwała Sejmu krajowego.

§. 67.

Użytkowanie z majątku gminnego.

Majątek gminy i jej zakładów. dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł o ile można największy trwały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ileby zaś nad ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 68.

Użytkowanie z dobra gminnego.

Co do tego, komu i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli, i o ile nie istnieje taki niezaprzeczony zwyczaj, rada gminna z uwzględnieniem istniejących specyalnych tytułów prawnych uchwali postanowienie regulujące to uczestnictwo, przyczem może ustanowić opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

§. 69.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 70.

Budżet i rachunki roczne.

Naczelnik gminy winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny.

Rada ma ten budżet uchwalić najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych winien naczelnik najpóźniej we dwa miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć radzie do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winne być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, tych zaś spostrzeżenia będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę.

§. 71.

Przy zawiadywaniu majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a w dotyczącej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie rady.

W razach bardzo nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez wielkiej szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może naczelnik gminy opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie rady.

Pokrywanie wydatków. 1. Z dochodów.

§. 72.

Wydatki na cele gminne mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

§. 73.

Z majątku osobnego.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

§. 74.

W gminach złożonych z kilku osad.

W gminach złożonych z dwóch lub więcej osad albo miejscowości, wydatki przypadające na taką osadę lub miejscowość, która posiada własność swoją odrębną, opędzane będą dochodami z odrębnej własności, do niej należącej, nadwyżka zaś z tych dochodów pozostaje jej wyłączną własnością.

Przepisy te nie mogą jednak naruszać praw, opartych na specyalnych tytułach.

§. 75.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy, z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody, z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 68.) nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

§. 76.

Wydatki odrębne.

Wydatki dotyczące tylko interesu pojedyńczych miejscowosci, części gminy, klas mieszkańców lub pojedynczych posiadaczy gruntu, domu, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§. 77*) (N).

2. Prestacye.

O ile dochody w §. 72. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne może Rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego w właściwem tego słowa znaczeniu;

b) inne opłaty nie należące do kategoryi dodatków do podatków wspomnianych w ustępie *a*);

c) posługi i roboty na potrzeby gminy.

§. 78.

a) Dodatki do podatków.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj na wszystkie w gminie przepisane podatki bezpośrednie, i to na wszystkie równo (podług tej samej stopy procentowej) rozkładane.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy.

Wyjątki od tych przepisów objęte są w §§. 83., 84. i 85.

§. 79.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy; nie można nim obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

§. 80**) (N.)

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% podatków potrzebne jest przyzwolenie rady powiatowej. Przyzwolenie to

---

§. 77.*)

O ile dochody w §. 72. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może rada nakładać:

a) dzdatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty, nie należące do kategoryi dodatków do podatków;

c) posługi i roboty na potrzeby gminy.

§. 80.**)

Do nałożenia dodatków przenoszących 10% podatków bezpośrednich, lub 20% podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie rady powiatowej

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia dodatków, przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego żąda jeden z członków należących do rady gminnej podług §. 16. Żądanie to musi jednak być wniesione do rady gminnej na tem posiedzeniu, na którem dodatek uchwalonym został, lub też do naczelnika gminy, najpóźniej w 8 dni po tem posiedzeniu.

Dodatki przenoszące 25 % podatków bezpośrednich, lub 50% podatku konsumcyjnego mogą być tylko na mocy ustawy krajowej nakładane.

potrzebnem jest nawet do nałożenia podatków przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego żąda jeden z członków należących do rady gminnej podług §. 16. Żądanie to musi jednak być wniesione do rady gminnej na tem posiedzeniu, na którem dodatek uchwalonym został, lub też do naczelnika gminy, najpóźniej w 8 dni po tem posiedzeniu.

Dodatki przenoszące 40% podatków wymagają przyzwolenia Wydziału krajowego.

Dodatki nareszcie przenoszące 80% podatków mogą być nakładane tylko w drodze ustawy krajowej.

§. 81*) (N).

b) Inne opłaty.

Do zaprowadzenia dodatków do podatku konsumcyjnego, w szerszem znaczeniu, to jest od wyrobu opłacanego, jakoteż opłat nienależących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich lub do właściwego podatku konsumcyjnego, niemniej do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat potrzeba ustawy krajowej.

§. 82

c) Posługi i roboty.

Za uchwałą rady mogą być wymagane posługi i roboty, tak ciągłe jak ręczne.

Rada winna corocznie, na rok administracyjny następujący, ustanowić cenę dziennych posług i robót.

Posługi i roboty będą wymagane kolejno. Wyjąwszy nagłe wypadki, wskazane w §. 57., wolno jest każdemu, wymagane od niego posługi lub roboty albo osobiście, albo przez zdolnego zastępcę wykonać, albo też wykupić się od nich, składając do kasy gminnej ich wartość obliczoną podług cen przez radę ustanowionych.

§. 83.

Wyjątki.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posług i robót, nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, Państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyi, prowizyi, zapomóg i innych poborów;

b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 84.

W gminie złożonej z dwóch lub więcej osad albo miejscowości, prestacye na odrębne potrzeby jednej z tych osad mają być rozkładane tylko na obowiązanych w tej osadzie.

---

§. 81.*)

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, potrzeba ustawy krajowej.

Na pokrycie wspólnych wydatków takiej gminy, dodatki do podatków bezpośrednich o tyle tylko rozkładane być mogą na osadę lub miejscowość, mającą swą odrębną własność, o ile dochód z tejże nie pokryje przypadającej na taką osadę lub miejscowość części wspomnianych wydatków.

Przepisy te nie mogą jednak naruszać praw, opartych na specyalnych tytułach.

§. 85.

Do rozkładn dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej, jeżeli nie zachodzi przypadek w §. 84. wskazany.

§. 86.

Ogłoszenie uchwał, dotyczących prestacyi.

Uchwała Rady, dotycząca prestacyi, musi być w gminie ogłoszona. Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasięganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

§. 87.

Pobór dodatków.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Inne należytości pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały rady gminnej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszej Ustawy, pobiera naczelnik gminy przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia wciąga je w drodze exekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się od posługi lub roboty, wzbrania się ją wykonać, naczelnik poleci wykonanie rzeczonej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego, i ściągnie ten koszt w sposób przepisany dla ściągania innych należytości pieniężnych.

W nagłych wypadkach wskazanych w §. 57. mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

§. 88.

Konkurencye,

Konkurencya do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencye do pewnych potrzeb, oparte na specyalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 89.

Prawa ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

W gminach, składających się z ludności chrześciańskiej i izraelickiej, pozostaje tak chrześciańska jak i izraelicka ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszów, przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej przysługuje.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one nadal z tychże dochodów być opędzane.

§. 90.*)

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej.

Specyalne sprawy ludności chrześciańskiej (§. 91.), o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do reprezentacyi gminnej, zawiadywane będą przez tę reprezentacyę podług przepisów ustawy gminnej, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie reprezentacyi (rady i zwierzchności) gminnej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwieniu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednakże chrześciańscy członkowie rady gminnej nie stanowili przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześciańscy wyborcy gminy w sposób ordynacyą wyborczą oznaczony, dla załatwienia spraw ludności chrześciańskiej tylu chrześcian, ilu będzie potrzeba do uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał w sprawach chrześciańskiej ludności potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześciańskich członków rady, i bezwzględna większość głosów członków obecnych.

Jeżeli naczelnikiem gminy jest niechrześcianin, wybierze chrześciańska część rady gminnej, a wedle potrzeby uzupełniona, ze swego grona przewodniczącego, któremu przysługiwać będą co do załatwienia specyalnych spraw ludności chrześciańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy przysługują naczelnikowi gminy.

§. 91.

Do specyalnych spraw ludności chrześciańskiej należą:

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe; wykonywanie prawa patronatu; prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla chrześcian, lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześciańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 92.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

a) sprawy bożnic, smentarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla izraelitów, lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;

---

*) Tekst zmieniony w myśl ustawy z dnia 19. listopada 1868 l. 30. Dz. ust. kr.

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 93.

Prawo reprezentacyi gminy.

Prawo reprezentacyi gminy do nadzoru, o ile takowe służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonem także względem przedmiotów w §§. 91. i 92. wymienionych.

§. 94.*)

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych prestacyj (§. 67.) na członków gminy, na cele w §§. 91. i 92. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem rady gminnej, o ile ustawy specyalne nie stanowią inaczej.

Jeżeli jednak w radzie gminnej, niema $^2/_3$ chrześcian, nakładanie dodatków do podatków i innych prestacyj na chrześciańskich członków gminy na cele w §. 91. wskazane, nastąpić może za przyzwoleniem wydziału powiatowego.

Przeciw uchwałom w tej mierze tak rady gminnej jak i wydziału powiatowego służą te same środki prawne, co i przeciw innym uchwałom tych władz.

Dział VII.

O łączeniu gmin dla wspólnego zawiadywania sprawami.

§. 95.

Dobrowolne łączenie.

Gminom należącym do tego samego powiatu politycznego, wolno jest łączyć się z innemi gminami lub też i z obszarami dworskimi dla wspólnego zawiadywania wszystkiemi, albo tylko niektóremi sprawami tak własnego (§. 27.), jako też poruczonego (§. 28.) zakresu działania.

Umowa co do sposobu wspólnego zawiadywania sprawami potrzebuje zatwierdzenia politycznej władzy krajowej, która to zatwierdzenie udziela w porozumieniu z radą powiatową.

§. 96.

Konieczne połączenie.

Gminy, nieposiadające środków do wypełniania obowiązków, wypływających z poruczonego zakresu działania (§. 28.) mają być w tym celu na tak długo, jak długo ten stan trwa, drogą ustawy krajowej, połączone z innemi gminami tego samego politycznego powiatu.

Sposób wspólnego zawiadywania sprawami będzie ustawą krajową oznaczony.

Jeżeli co do rozkładu dotyczących kosztów nie przyjdzie między połączonemi stronami do porozumienia, rozstrzyga rada powiatowa.

§. 97.

Jeżeli gminy łączą się z innemi gminami lub z obszarami dworskimi dla wspólnych zakładów w specyalnych celach ich zakresu działa-

---

*) **Tekst zmieniony w myśl ustawy z dnia 19. listopada 1868. l. 30. Dz. ust. kr.**

nia, wolno jest interesowanym stronom ustanowić organa, potrzebne do zawiadywania tymi zakładami, i oznaczyć zakres działania tych organów.

Gdyby strony interesowane nie mogły pogodzić się w tej mierze, wydział powiatowy wyda stosowne rozporządzenia.

Przepisy tej ustawy, odnoszące się do zakładów gminnych, tyczą się także takich wspólnych zakładów.

Dział VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 98*) (C).

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie wydział powiatowy czuwa nad tem, aby gminy, ich reprezentacye i organa służbowe wypełniały obowiązki wypływające z własnego zakresu działania gminy (§. 27), niemniej, aby majątek, dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone, i przekonuje się o tem w sposób, jaki uzna za najodpowiedniejszy.

Wydziałowi powiatowemu służy prawo, żądania od zwierzchności gminnej, przedłożenia aktów i potrzebnych wyjaśnień, niemniej prawo rewidowania kas, przekonywania się o stanie majątków gminnych i zakładowych (funduszowych) tudzież o sposobie prowadzeuia spraw gminy i zarządu jej dochodami. Delegat wydziału powiatowego ma prawo być obecnym na posiedzeniach rady gminnej, i zabierać głos; w głosowaniu jednak bierze tylko w tym wypadku udział, jeżeli jest członkiem rady gminnej.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest wydział powiatowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Koszta połączone z wykonaniem tego nadzoru ponosi powiat. Gdyby jednak potrzebnem było, użyć biegłych (znawców) do należytego wyświecenia stanu sprawy, przypadają na gminę koszta z tego wynikające. Jeżeli przewinienie członków reprezentacyi lub organów służbowych gminy było powodem

---

§. 98.*)

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie wydział powiatowy czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

dochodzenia, mogą być winni tak w jednym jak w drugim wypadku zasądzonymi na zwrot wszelkich kosztów dochodzenia.

§. 99*) (0).

Zatwierdzanie przez radę powiatową.

Do spraw, w których uchwały rady gminnej, muszą być przedkładane radzie pzwiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2, 4, 80, 85 i 95, także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy, należącej do zakładowego majątku, lub dobra gminy, albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa, nienależące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego stąd wydatku, potrzeba zaciągnąć pożyczkę lub obciążyć gminę rozkładami;

d) wydzierżawienie na dłuższy czas, niż lat 12, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytacyę;

e) opuszczenie czynszu najmu lub dzierżawy w części, lub całości.

Rada powiatowa ma oraz prawo i obowiązek, gdyby gmina tego sama nie uczyniła, wstawić w budżet gminy do pokrycia takie należytości, które gmina uiścić jest obowiązaną na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia w moc ustawy, lub też z dokumentu publicznego i nakładać dodatki do podatków na pokrycie tych w budżet wstawionych wydatków.

---

§. 99*)

Do spraw, w których uchwały rady gminnej muszą być przedkładane radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2., 4., 80., 85. i 95. także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy, należącej do zakładowego majątku, lub dobra gminy albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowania zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa, nienależące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego stąd wydatku, potrzeba zaciągnąć pożyczkę, lub obciążyć gminę rozkładami;

d) wydzierżawianie na dłuższy czas niż na lat 12, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytacyę.

§. 100*) (N.)

Uchwały rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego lub Sejmu, mają być podawane do rady powiatowej, która je wraz ze swojem zdaniem przedłoży Wydziałowi krajowemu.

§. 101.

Rekurs do wydziału powiatowego.

Wydział powiatowy rozstrzega rekursa przeciw uchwałom rady gminnej we wszystkich sprawach, gminie od Państwa nieporuczonych.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs o tyle zanoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony na ręce naczelnika gminy w nieprzekraczalnym terminie 14 dni, od dnia obwieszczenia uchwały, lub zawiadomienia o niej.

§. 102*) (K.)

Władza dyscyplinarna nad zwierzchnością gminy.

W sprawach własnego zakresu działania może wydział powiatowy członkom zwierzchności gminnej udzielać napomnienia i nagany, i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. wal. austr.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej.

W razie cięższego przekraczania, lub ciągłego zaniedbywania obowiązków może członek zwierzchności gminnej być złożony z urzędu przez wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z polityczną Władzą krajową.

Wydział powiatowy może także dla ochronienia gminy od strat grożących, lub na żądanie przynajmniej dwóch trz cich części rady gminnej, w porozumieniu z polityczną władzą powiatową zawiesić (zasuspendować) w urzędowaniu członka zwierzchności gminnej i zarządzić chwilowe zastępstwo tymczasowo usuniętego członka. Przeprowadzenie śledztwa dyscyplinarnego

---

§. 100.*)

Uchwały rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do rady powiatowej, która je wraz z swojem zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

§. 102*)

Wydział powiatowy może na członka zwierzchności gminnej, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach własnego zakresu działania gminy, nakładać kary aż do 20 złr. Kary te wpływają do kasy gminnej.

W razie cięższego przekraczania lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek zwierzchności gminnej być złożony z urzędu przez polityczną Władzę krajową, w porozumieniu z wydziałem powiatowym.

co do spraw własnego zakresu działania gminy przeciw naczelnikowi lub innemu członkowi zwierzchności gminnej należy do wydziału powiatowego.

Koszta dochodzenia ponosi członek zwierzchności gminnej za winnego uznany.

Władza dyscyplinarna w pierwszym ustępie niniejszego paragrafu wspomniana służy wydziałowi powiatowemu także po ustąpieniu członka zwierzchności gminnej z posady w tym celu, ażeby go znaglić do oddania urzędu i do złożenia rachunków z czasu urzędowania swego.

§. 103.*) (R.)

Mianowanie zastępcy dla gminy.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami, rada gminna ze względu na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronną, Wydział powiatowy starać się będzie sprowadzić dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

Równie jeżeliby w sprawie spornej między gminą, a zakładem gminnym rada gminna nie była bezstronną, starać się będzie wydział powiatowy doprowadzić do dobrowolnej ugody, a w razie niedojścia jej do skutku przeznaczy dla zakładu gminnego zastępcę, do przeprowadzenia sprawy w drodze właściwej.

§. 104.

Prawo rządu do nadzoru i do wstrzymywania uchwał.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby takowe swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał rady gminnej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby rada zamierzała naruszyć ustawy, lub przekroczyć swój zakres działania.

---

§. 103.*)

Jeżeli w sprawie prywatnej, spornej między gminą a pewną klasą członków gminy, lub pojedyńczymi jej członkami, rada gminna ze względu na prywatny interes radnych, nie byłaby bezstronną; Wydział powiatowy starać się będzie prowadzić dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę, do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

§. 105*) (H).

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonanie uchwały, powziętej przez radę gminną, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej Władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zawieszeniem uchwały porozumieć się z wydziałem powiatowym, polityczna Władza krajowa zaś przed rozstrzygnieniem zażalenia z Wydziałem krajowym.

§. 106**) (F).

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

§. 107***) (K).

Środki zaradcze na koszt gminy.

Jeżeli gminą, jej reprezentacya, lub pojedynczy tejże członek, urzędnik lub sługa gminny zaniedbuje lub wzbrania się w sprawach własnego zakresu działania dopełnić obowiązków wynikających z ustaw, z prawomocnych orzeczeń lub z dokumentów publicznych, Wydział powiatowy po bezskutecznem upomnieniu zwierzchności gminnej zarządzi środki zaradcze na koszt i stratę gminy.

---

§. 105.*)

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonanie uchwały, powziętej przez radę gminną, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej Władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza powiatowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie wydział powiatowy.

§. 106.**)

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw rozporządzeniom zwierzchności gminnej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach rady gminnej, względem których rozstrzyganie rekursów należy do wydziału powiatowego. (§. 101.)

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

§. 107.***)

Jeżeli rada gminna zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków, w moc ustaw na gminie ciążących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z wydziałem powiatowym.

To samo prawo służy politycznej władzy powiatowej przeciwko gminie lub organom jej zaniedbującym lub wzbraniającym się dopełnić obowiązków poruczonego zakresu działania.

Wydział powiatowy równie jak polityczna władza powiatowa zawiadamiają się nawzajem o zarządzeniach w tym kierunku przez się uskutecznionych.

§. 108*) (K.)

W sprawach poruczonego zakresu działania może polityczna władza powiatowa członkom zwierzchności gminnej udzielić napomnienia i nagany i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 złr. w. a.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej. W razie cięższego przekroczenia, lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek zwierzchności gminnej być złożony z urzędu przez polityczną władzę powiatową, w porozumieniu z wydziałem powiatowym.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna Władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu, ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 107. należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

---

§. 108.*)

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na naczelnika gminy, przekraczającego lub zaniedbującego swoje obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 20 złr. Kara ta wpływa do kasy gminnej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności. Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 107. należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

§. 109.

Rozwiązanie reprezentacyi gminnej.

Namiestnik może rozwiązać reprezentacyę gminną.

Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu winien być rozpisany nowy wybór.

Namiestnictwo w porozumieniu się z wydziałem powiatowym, zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw aż do wprowadzenia nowej reprezentacyi gminnej.

II.

Ordynacya wyborcza dla gmin w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Dział I.

O wyborach członków rady gminnej.

Rozdział I.

O prawie wybierania i obieralności.

§. 1.

Prawo wybierania.

Prawo wybierania mają:

1. Członkowie gminy, opłacający w niej przynajmniej od roku podatek bezpośredni ze swej realności, od przedsiębiorstwa zarobkowego albo od dochodu, jeżeli są obywatelami Państwa Austryackiego.

2. Z pomiędzy przynależnych do gminy, bez względu na opłatę podatków:

a) obywatele miejscy;

b) pasterze dusz i inni duchowni świeccy wyznań chrześciańskich i przełożeni klasztorów;

c) rabini, kaznodzieje starozakonni;

d) urzędnicy c. k. Dworu, Państwa, kraju, zakładów i funduszów publicznych;

e) oficerowie i strony wojskowe z tytułem oficerskim, jeśli są przeniesieni w stan stałego spoczynku, lub wzięli dymisyę z zastrzeżeniem charakteru wojskowego;

f) strony wojskowe bez tytułu oficerskiego, czy to w służbie zostające czy pensyonowane, niemniej urzędnicy wojskowi, czy to w służbie zostający czy pensyonowani, o ile tak pierwsi jak drudzy nie należą do pewnego oddziału wojska;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie fakultetów, którzy otrzymali stopień akademicki na jednym z uniwersytetów austryackich, magistrowie chirurgii i farmacyi;

h) przełożeni profesorowie i nauczyciele znajdujących się w gminie szkół i innych publicznych zakładów naukowych.

3. W miastach obywatele honorowi.

4. Państwo, kraj, korporacye, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundusze, jeżeli opłacają w gminie przynajmniej od roku jeden z podatków w punkcie 1. wymienionych.

§. 2.

Wyjątek co do wojskowych.

Wyłączeni od prawa wybierania są zostający w służbie:

a) oficerowie i strony wojskowe z tytułem oficerskim, o ile nie należą do członków gminy, wspomnionych w §. 16. ustawy gminnej;

b) wojskowi, należący do szeregowców i strony wojskowej niższych stopni, z wyjątkiem jednak rezerwistów niepowołanych.

§. 3.

Wykluczenie wskutek czynów karygodnych.

Dopóki ustawą karną ustanowionem nie będzie, czyli i na jak długo wyrokiem karnym orzeczoną ma być utrata prawa wybierania i obieralności, zostaje wykluczonym od prawa wybierania;

a) kto został uznany winnym zbrodni;

b) kto z powodu zbrodni został pociągniętym do śledztwa, dopóki śledztwo trwa;

c) kto został uznany winnym przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia lub udziału w jednem z tych przestępstw (§§. 460., 461., 464. ust. kar.).

§. 4.

Wykonanie prawa wybierania.

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Wyjątki od tego prawidła są następujące:

1. Za osoby nie mające własnowolności głosują ich prawni zastępcy.

2. Za żonę żyjącą z mężem głosuje mąż, za inne niewiasty głosują ich pełnomocnicy.

3 Oficerowie i strony wojskowe z tytułem oficerskim, jeżeli należą do członków gminy, w §. 16. ust. gm. wspomnionych, mogą, dopóki w służbie zostają, głosować tylko przez pełnomocników.

4. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw, mogą głosować przez pełnomocników.

5. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mogą, jeżeli są w innej gminie osiedleni, upoważnić do głosowania w ich imieniu ustanowionego przez nich rządcę lub zawiadowcę.

§. 5.

Państwo, kraj, zakłady i fundusze publiczne głosują przez osoby, które dotycząca władza administracyjna do tego upoważni.

§. 6.

Za korporacye, stowarzyszenia i spółki głosują ich prawi, lub statutami oznaczeni zastępcy, albo mianowani przez nie pełnomocnicy.

§. 7.

Współposiadacze opodatkowanej realności mają wszyscy razem tylko jeden głos, i umocowują do głosowania jednego z pośród siebie, lub inną osobę.

Jeżeli współposiadaczami są małżonkowie z sobą żyjący, prawo wybierania wykonuje mąż.

§. 8.

Warunki zastępstwa.

Zastępcą ani pełnomocnikiem być nie może, kto nie jest obywatelem Państwa Austryackiego, lub nie używa własnowolności, albo też jest w jątkiem lub wykluczonym od prawa wybierania (§§. 2. i 3.)

Pełnomocnik może jednego tylko zastępować uprawnionego i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 9.

Obieralność.

Każdy członek gminy, z wyjątkiem niewiast, może być obrany członkiem Rady gminnej lnb zastępcą członka, jeżeli ma prawo wybierania, 24 lat życia ukończył, i używa własnowolności.

§. 10.

Wyjątki. Nie mogą być obranymi:

1. Urzędnicy przełożonych władz politycznych i urzędujących w gminie rządowych władz policyjnych.

2. Urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu ze służby, dopóki nie zostaną załatwione rachunki, przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane.

3. Ubodzy, pobierający wsparcie z funduszów publicznych, czeladź służebna, osoby, które jako żyjące z dziennego zarobku, lub jako pomocnicy przy rzemiosłach, nie mają samoistnego utrzymania.

§. 11.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych. Oprócz osób oznaczonych w §. 3., wykluczone są także od obieralności: osoby,

a) uznane winnemi przekroczenia, popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej;

b) uznane winnemi przestępstwa, popełnionego z chciwości, lub wskazanego w §§. 501., 504., 511., 512., 515. i 516. ust. kar. przestępstwa przeciw obyczajności publicznej;

c) do których majątku ogłoszono konkurs, lub względem których majątku zarządzono postępowanie ugodne, dopóki trwa postępowanie konkursowe lub ugodne, a po ukończeniu takiego postępowania, jeżeli dłużnik został uznany winnym przekroczenia podług §. 486, ust. kar.;

d) złożone z urzędu lub oddalone ze służby publicznej, za przekroczenie dyscyplinarne, popełnione z chciwości.

Rozdział II.

O przygotowaniu do wyborów.

§. 12.

Spis wyborców. Przed wyborami do rady gminnej ma naczelnik gminy ułożyć spis członków gminy, uprawnionych do głosowania.

Na czele tego spisu umieszczeni być mają obywatele honorowi; dalej ci do gminy przynależni, którzy według §. 14. należą do pierwszego koła wyborczego; następnie członkowie gminy (§. 1. pod 1., 2. i 4.) którzy opłacają w gminie podatek bezpośredni, a to w takim porządku, w jakim następują po sobie opłacane przez nich kwoty podatkowe, podług ich wysokości, poczynając od najwyższej; nakoniec owi do gminy przynależni, a według §. 1. pod 2. do głosowania uprawnieni, którzy żadnego w gminie podatku nie opłacają, i do pierwszego koła wyborczego nie należą.

Obok nazwiska każdego uprawnionego, ma być wyrażona przypisana jemu w gminie roczna należytość podatkowa.

Jeżeli kilku uprawnionych równe kwoty podatkowe opłaca, starszy wiekiem ma poprzedzać młodszego. Na końcu spisu mają być zebrane w jednę sumę kwoty podatkowe, przez wszystkich uprawnionych opłacane.

§. 13.

Koła wyborcze. Na podstawie spisu wyborców będą tworzone koła wyborcze.

W gminach, w których liczba wyborców nie przenosi 50, będą utworzone dwa, we wszystkich innych gminach trzy koła wyborcze.

W tym celu suma kwot podatkowych, wykazana w spisie, będzie w pierwszym razie na dwie, w drugim razie na trzy równe części podzielona.

Jeżeli są tylko dwa koła wyborcze, ci do głosowania uprawnieni członkowie gminy, którzy według porządku, w jakim są spisani, opłacają pierwszą połowę sumy kwot podatkowych, należą do pierwszego, wszyscy inni do drugiego koła wyborczego.

Jeśli są trzy koła wyborcze, natenczas ci wyborcy, którzy według porządku, w jakim są w spisie umieszczeni, opłacają pierwszą część sumy kwot podatkowych, należą do pierwszego, ci, którzy drugą część opłacają, należą do drugiego, nakoniec ci, którzy opłacają część trzecią, należą do trzeciego koła wyborczego.

Jeśli przy tworzeniu kół wyborczych suma kwot podatkowych nie da się należycie podzielić, tak, iż kwota przez jednego z uprawnionych opłacana nie może być całkowicie de jednej z części wliczoną, należy takiego uprawnionego zaliczać do tego koła wyborczego, na które przypada większa część opłacanej przez niego kwoty.

§. 14

Zaliczenie uprawnionych bez względu na podatek.

Obywatele honorowi i z pomiędzy przynależnych w §. 1. pod 2. wymienionych, duchowni swieccy wyznań chrześciańskich przełożeni klasztorów, rabini starozakonni, przełożeni zakładów naukowych, i profesorowie, adwokaci, notaryusze, osoby posiadające stopień akademiczny, niemniej należący do IX., lub wyższej klasy dyet urzędnicy c. k. Dworu, Państwa, kraju, zakładów i funduszów publicznych, oficerówie i strony wojskowe z tytułem oficerskim, należą do pierwszego koła wyborczego.

Inne osoby w §. I. pod 2. wymienione będą zaliczone do ostatniego koła wyborczego, jeśli z powodu opłacanej kwoty podatkowej nie należą do jednego z kół wyższych.

§. 15.*)

Ilość radnych i zastępców, przez każde koło wybrać się mających.

Każde koło wyborcze, bez względu na liczbę wyborców w niem głosujących, wybiera, jeśli są dwa koła, połowę, jeśli są trzy koła, trzecią część oznaczonej w §. 14. ustawy gminnej liczby radnych i zastępców.

§. 16.

Naczelnik gminy ułoży dla każdego koła wyborczego osobny wykaz wyborców, do tego koła należących, t. j. listę wyborczą.

Lista wyborcza. Reklamacye.

Te listy wraz z spisem wyborców (§. 12.) mają być najpóźniej na cztery tygodnie przed wyborami złożone w miejscu urzędowania zwierzchności gminnej; każdemu członkowi gminy służy prawo przeglądania takowych; wyłożenie list do przeglądania ma być jednocześnie w gminie obwieszczone z oznaczeniem ośmiodniowego nieprzekraczalnego terminu do wnoszenia reklamacyj. Komisya złożona z naczelnika gminy, jako przewodniczącego, i z czterech członków przez radę z własnego grona

*) Ustawa krajowa z dnia 19. listopada 1868. l. 30. Dz. ust. kr. zniosła 2gi ustęp. §. 15.

obranych, winna w przeciągu trzech dni rozstrzygnąć reklamacye, przed upływem przepisanego terminu wniesione, i czynić niezwłocznie w listach wyborczych poprawki, przez nią za stosowne uznane. Przeciw odmownej uchwale komisyi przysługa reklamującemu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej. Odwołanie takie winno być w przeciągu dni trzech, od uwiadomienia reklamującego o uchwale odmownej, wniesione do komisyi, która ma przedłożyć je niezwłocznie politycznej władzy powiatowej. Co do wyborów właśnie w toku będących, rozstrzygnienie politycznej władzy powiatowej jest stanowcze.

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych przedsiębrać nie wolno.

Przy pierwszych wyborach po wejściu w życie niniejszej ordynacyi, w gminach, nie mających rady gminnej, komisya składać się będzie z naczelnika gminy i czterech obieralnych członków gminy, których naczelnik powoła.

§. 17.

Obwieszczenie terminu wyborów.

Najpóźniej na ośm dni przed wyborami naczelnik gminy obwieści termin ich rozpoczęcia, z oznaczeniem miejsc, dni i godzin, w których każde koło wyborcze zebrać się winno, niemniej z oznaczeniem liczby radnych i zastępców, przez każde koło wybrać się mających; równocześnie zawiadomi o tem naczelnik polityczną władzę powiatową.

§. 18.

Czuwanie władzy politycznej.

Polityczna władza powiatowa winna czuwać nad tem, ażeby przygotowania do wyborów poczynione były wcześnie tak, aby z upływem peryodu wyborczego, nowa reprezentacya gminna mogła działalność swoję rozpocząć.

Rozdział III.

O przedsiębraniu wyborów.

§. 19.

Komisya wyborcza.

Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z naczelnika gminy, albo jednego z asesorów lub przysiężnych, jako prezydującego i z czterech, do tego przez naczelnika gminy powołanych wyborców, posiadających warunki obieralności.

Polityczna władza powiatowa może do aktu wyboru zesłać delegowanego dla czuwania nad zachowaniem ustawy i utrzymania spokoju i porządku.

§. 20.

Kolej wyborów w kołach.

Każde koło wyborcze zgromadza się osobno. Najpierw wybiera trzecie, potem drugie, nakoniec pierwsze koło.

Każdy wyborca może wybierać z całego grona obieralnych członków gminy, bez względu na to, do którego koła należą.

§. 21.

Jawność. Zagajanie wyborów.

Wybory odbywają się publicznie.

Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący komisyi wyborczej wyłuszczy zgromadzonym wyborcom postanowienia o warunkach obieral-

ności objęte w §. 9., 10. 11. niniejszej ordynacyi, objaśni przepisy względem głosowania i obliczania głosów, i wezwie wyborców, aby według własnego przekonania, niezawiśle od wszelkich pobocznych względów i tak głosowali, jak tego według ich sumiennego zdania dobro gminy wymaga.

§. 22.

Głosowanie.

W każdem kole wyborczem głosują najpierw ci członkowie komisyi wyborczej, którzy są uprawnieni do głosowania w tem kole. Potem jeden z członków powołuje do głosowania wyborców według porządku, w jakim są zapisani na liście wyborczej.

Wyborca nieobecny podczas wywołania swego nazwiska, może dopiero po odczytaniu całej listy wyborczej głosować, i ma w tym celu zgłosić się do komisyi wyborczej.

§. 23.

Głosowanie ustne lub pisemne.

Każdemu wyborcy wolno głosować ustnie lub pisemnie.

Wyborca, ustnie głosujący, ma wymienić nazwiska osób, które na radnych, i te, które na zastępców wybiera, w liczbie jednak nie przenoszącej liczby radnych i zastępców, których ma wybrać dotyczące koło.

Wyborca, głosujący pisemnie, poda na kartce spisane osobno nazwiska osób, mających według jego życzenia zostać radnymi, a osobno nazwiska osób, mających zostać zastępcami w liczbie odpowiedniej.

Nazwiska, przenoszące liczbę radnych i zastępców, przypadającą na dotyczące koło, nie będą liczone przy obliczaniu głosów.

§. 24.

Zapisywanie głosów.

Przy ustnem głosowaniu, trzymający pióro wpisze do listy głosujących natychmiast w obecności wyborcy, obok jego nazwiska, nazwiska przez niego wymienione. Równocześnie będą wymienione przez głosujących nazwiska wpisywane do innej listy w ten sposób, iż nazwisko pierwszy raz wymienione będzie do niej wpisane, a za każdem następnem tego nazwiska wymienieniem, będzie dodana do niego porządkowa liczba 2,3 i t. d.

Przy głosowaniu kartkami, trzymający pióro oznaczy w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, iż tenże kartkę oddał.

Kartki mają być aż do obliczenia głosów zachowane w naczyniu do którego je wyborcy składają.

§. 25.

Zamknięcie głosowania. Obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców, którzy do głosującego właśnie koła wyborczego należą, prezydujący w komisyi wyborczej ogłosi, iż głosowanie jest ukończone, poczem komisya porówna, co do ustnego głosowania, obie prowadzone listy, co do głosowania kartkami, liczbę oddanych kartek z listą głosujących.

Komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości, powstałe z dostrzeżonych może pomyłek, i przystąpi do obliczenia głosów.

W celu obliczenia głosów pisemnie podanych, jeden z członków komisyi odczytywać będzie nazwiska na kartkach spisane, drugi zaś każde pierwszy raz wymienione nazwisko zapisze, a za każdem powtórnem, tego samego nazwiska wymienieniem doda liczbę porządkową 2, 3 i t. d.

Wynikłość obliczenia ma być zapisana na liście głosujących, a prezydujący i członkowie komisyi listę podpiszą.

§. 26.*) (W).

W każdem kole wyborczem ci, którzy otrzymali największą ilość głosów na radnych, mają być uznani radnymi, ci zaś, którzy otrzymali największą ilość głosów na zastępców mają być uznani zastępcami.

Jeżeli przy równej ilości otrzymanych głosów powstaje wątpliwość, kto ma być uznany radnym lub zastępcą, rozstrzyga los.

Przy obliczeniu głosów na zastępcę mają być jednak policzone i te głosy, które w tem samem kole wyborczem oddane zostały na tę samą osobę jako na radnego, lecz nie stanowiły większości głosów potrzebnej do wyboru na radnego.

§. 27.

Wstąpienie na opróżnioną posadę.

Jeżeli wybrany radny lub zastępca nie posiada warunków obieralności, albo nie przyjmuje wyboru, wstępuje natomiast ten, który w dotyczącem kole wyborczem po wybranych radnych, lub względnie po wybranych zastępcach największą ilość głosów otrzymał.

Takie zastąpienie nie uwalnia jednak nieprzyjmującego wyboru od kary pieniężnej, jeżeli się do niego postanowienie §. 20. ustawy gminnej stosuje.

§. 28.*)

§. 29.

Głosy stracone. Obranie zastępcy radnym.

Nazwiska wybranych w kole, które już głosowało, mają być w kole głosować mającem przed rozpoczęciem głosowania do wiadomości podane.

Głosy padające na wybranego już w innem kole radnego, również głosy przy głosowaniu na zastępców, padające na obranego już w innem kole zastępcę, nie będą liczone.

Jeśli wybrany już zastępca zostanie przez następnie głosujące koło obrany radnym, natenczas wstąpi na jego miejsce jako zastępca ten, kto w dotyczącem kole otrzymał największą po nim ilość głosów, danych na zastępców.

§. 30.

Zamknięcie czynności wyborczej. Unieważnienie wyborów.

Skoro wybory we wszystkich kołach wyborczych dokonane zostały, komisya odda do przechowania zwierzchności gminnej listy głosujących wraz z kartkami, jeśli takowe dawano.

Naczelnik ogłosi w gminie nazwiska wybranych, i przedłoży spis tych nazwisk politycznej władzy powiatowej.

---

§. 26.*)

W każdem kole wyborczem ci, którzy otrzymali największą ilość głosów na radnych, mają być uznani radnymi, ci zaś, którzy otrzymali największą ilość głosów na zastępców, mają być uznani zastępcami.

Jeżeli przy równej ilości otrzymanych głosów powstaje wątpliwość, kto ma być uznany radnym lub zastępcą, rozstrzyga los.

*) Ustawa krajowa z 19. listopada 1868. l. 30. Dz. ust. kr. zniosła §. 28.

Polityczna władza powiatowa winna wybory, które padły na osoby, nie posiadające warunków obieralności (§§. 9., 10. i 11.), w przeciągu 14 dni unieważnić, jako niezgodne z ustawą, zostawiając wolność rekursu do Namiestnictwa.

§. 31.

Zarzuty przeciw postępowaniu przy wyborach.

Zarzuty przeciw postępowaniu przy wyborach mają być w przeciągu dni ośmiu po ukończeniu wyborów wniesione do naczelnika gminy, który w przeciągu dni trzech winien je przedłożyć Namiestnictwu do ostatecznego rozstrzygnienia.

Jeśli w przeciągu dni ośmiu nie wniesiono żadnych zarzutów, lub jeśli wniesione, zostały odrzucone jako nieuzasadnione, nowo wybrana rada gminna przystąpi do wyboru zwierzchności gminnej.

Dział II.

O wyborze zwierzchności gminnej.

§. 32.

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie najstarszego wiekiem członka nowowybranej rady zbiorą się jej członkowie w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie, w celu wybrania zwierzchności gminnej.

Członkowie rady, którzy się albo wcale nie stawią, albo przed ukończeniem wyboru oddalą, nie usprawiedliwiwszy dostatecznie swej nieobecności, podlegają karze pieniężnej, którą rada może aż do wysokości 20 złr. wymierzyć.

Przeciw orzeczeniu tej kary służy odwołanie się do wydziału powiatowego.

Zasądzone kary wpływają na rzecz ubogich miejscowych, lub funduszu zapomogi w gminie.

§. 33.

Zawiadomienie politycznej władzy powiatowej.

Naczelnik politycznej władzy powiatowej ma prawo, dla czuwania nad prawnością postępowania, albo sam być przy wyborach obecnym, albo zesłać swego delegowanego.

Naczelnik gminy winien przeto wcześnie zawiadomić naczelnika tej władzy o dniu i godzinie wyboru.

§. 34.

Przewodniczenie podczas wyboru.

Najstarszy wiekiem członek nowowybranej rady przewodniczy jej podczas wyboru, przy pomocy dwóch członków, których sobie przybierze.

§. 35.*)

Obieralność i wyjątki.

Tylko członek rady gminnej może być obrany członkiem zwierzchności gminnej.

Nie może być jednak obranym:

1. Kto nie jest w gminie stale zamieszkałym.

---

*) Ustawa krajowa z 19. listopada 1868. l. 30. Dz. ust. kr. zniosła ostatni ustęp §. 35.

2. Kto zostaje w czynnej służbie jako urzędnik i sługa c. k. Dworu, Państwa, kraju, zakładów lub funduszów publicznych.

3. Kto z obranym już członkiem zwierzchności gminnej jest w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionym lub spowinowaconym.

4. Duchowny jakiegokolwiek wyznania, i nauczyciel szkoły miejscowej.

§. 36.

Warunki ważności wyboru. Sposób głosowania.

Do ważności wyboru potrzebna jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej ilości członków rady i bezwzględna większość głosów obecnych.

Rada postanowi, czy głosowanie ma się odbywać ustnie, czy kartkami.

W każdym razie wolno członkowi rady, nieświadomemu pisma, głosować ustnie.

Przy zapisywaniu i obliczaniu głosów należy zastosować przepisy, objęte §§. 24. i 25.

§. 37.

Wybór naczelnika gminy.

Najpierw ma być przedsięwzięty wybór naczelnika. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nikt bezwzględnej większości głosów nie otrzyma, nastąpi powtórne głosowanie, a jeśli przy powtórnem głosowaniu bezwzględna większość nie zostanie osiągniętą, nastąpi wybór między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch członków rady głosować, którzy przy powtórnem głosowaniu otrzymali największą ilość głosów. Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym. Głos przy trzeciem głosowaniu dany za członkiem, do wyboru nie przedstawionym, jest nieważnym.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§. 38.

Wybór asesorów lub przysiężnych.

Skoro naczelnik wybranym został, rada przystąpi do wyboru reszty członków zwierzchności. Głosowanie na każdego członka zwierzchności odbywa się osobno w sposób przepisany §. 37.

§. 39.

Wybór nieważny.

Jeśli członkiem zwierzchności obrany został taki członek rady, który według §. 35. obranym być nie może, wybór jego jest nieważny, nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§. 40.

Wybór zastępcy naczelnika.

Po dokonanym wyborze członków zwierzchności, rada niezwłocznie przystąpi do wyboru zastępcy naczelnika gminy z grona asesorów lub przysiężnych, w sposób przepisany §. 37.

§. 41.

Wpisanie do księgi uchwał. Zawiadomienie władz.

Rezultat wyboru zwierzchności gminnej ma być zapisany w księdze uchwał, i tamże podpisami przewodniczącego podczas wyboru, równie jak wszystkich głosujących radnych stwierdzony, a następnie tak politycznej

władzy powiatowej, jakoteż wydziałowi powiatowemu do wiadomości podany.

§. 42.

Wybory uzupełniające.

Przepisy objęte §§. 32—39. mają być zastosowane do wyborów przedsiębranych w ciągu peryodu wyborczego, w skutek opróżnienia posady naczelnika lub innego członka zwierzchności.

W pierwszym wypadku zastępca naczelnika, w drugim naczelnik winien zwołać radę, i przewodniczyć jej podczas wyboru.

Nr. 20.

USTAWA,

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Obszary dworskie.

O obszarach dworskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Posiadłość ziemska, niegdyś dominikalna, obecnie do związku gminnego nie należąca, pozostanie i nadal wyłączoną ze związku gminnego.

Każda taka, ze związku gminnego wyłączona posiadłość, stanowi obszar dworski. Posiadłości jednak dominikalne, położone w obrębie miasta, winny być wcielone do gminy tego miasta.

§. 2.

Wcielenie do gminy.

Obszar dworski może na żądanie posiadacza i za zgodą gminy zostać do gminy wcielonym, jeśli posiadacz obszaru dworskiego wniesie takie żądanie do politycznej władzy powiatowej w przeciągu dni 60 od ogłoszenia niniejszej ustawy, lub jeśli przeciw takiemu żądaniu, wniesionemu po upływie wyż oznaczonego terminu, ani polityczna Władza krajowa ze względów publicznych, ani Wydział krajowy nic nie zarzuci.

§. 3.

Umowa z gminą.

Żądający wcielenia posiadacz obszaru dworskiego może z gminą zawrzeć umowę względem wymiaru ciężarów i sposobu uiszczania powinności, mających ze związku gminnego przypaść na obszar dworski. Do ważności takiej umowy potrzebnem jest zatwierdzenie politycznej Władzy krajowej, w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 4.

Zarządzenie wcielenia.

Skoro dopełnione zostaną warunki w §. 2. wskazane, polityczna Władza krajowa zarządzi, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, wcielenie obszaru dworskiego do gminy.

§. 5.

Wyłączenie wcielonej posiadłości.

Wyłączenie ze związku gminnego wcielonej do gminy posiadłości, niegdyś dominikalnej, może tylko w drodze ustawy krajowej nastąpić.

§. 6.

Wierzyciele, na posiadłości ziemskiej hypotekę mający, lub te osoby, na które ta posiadłość przejść ma, nie mają żadnego wpływu na rozstrzygnienie pytania, czy ta posiadłość ma pozostać wyłączoną ze związku gminnego, lub być do niego wcieloną, ani też, czy wcielona do gminy posiadłość ma być z niej wyłączoną.

§. 7.

Zakres działania obszaru.

Obszar dworski winien jest wypełniać w swoim obrębie wszelkie obowiązki i powinności gminy.

Wszakże w karczmach i szynkowniach znajdujących się na parcelach nie graniczących z resztą obszaru dworskiego, sprawowanie policyi miejscowej należy do gminy.

§. 8.

Przełożony.

Każdy obszar dworski ma przełożonego, dla załatwiania spraw, ustawami obszarom dworskim przydzielonych. Posiadacz obszaru dwor-

skiego może albo sam objąć urząd przełożonego, albo też zdać ten urząd pod swoją odpowiedzialnością innej osobie.

Współposiadacze mianują przełożonym jednego z pośród siebie, albo inną osobę.

Za osoby, nie używające własnowolności, wykonywa prawa powyższe ich zastępca prawny.

§. 9.

Można być przełożonym w kilku obszarach dworskich, jeśli takowe leżą w jednym i tym samym powiecie.

§. 10.

Warunki osobiste.

Przełożonym może być tylko obywatel Państwa austryackiego, używający własnowolności, względem którego nie zachodzi żadna z okoliczności wykluczających, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazanych.

Przełożony winien mieć stałe zamieszkanie w miejscu, wymaganiom urzędowania odpowiednem.

§. 11.

Mianowanie przez Rząd.

Nazwisko i stałe zamieszkanie przełożonego ma być podane do wiadomości politycznej władzy powiatowej i wydziału powiatowego.

Jeśli przełożony nie posiada warunków, według §. 10 wymaganych, polityczna władza powiatowa wezwie posiadacza obszaru dworskiego, aby innnego przełożonego zamianował, a jeśli posiadacz mimo powtórnego napomnienia takiemu wezwaniu zadość nie uczyni, lub w ogóle nie poda nazwiska przełożonego w naznaczonym przez władzę terminie, polityczna władza powiatowa na koszt i stratę posiadacza zamianuje przełożonego.

§. 12.

Przyrzeczenie w miejsce przysięgi.

Przełożony winien złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej, przepisane dla naczelnika gminy (§. 23. ustaw. gmin.) przyrzeczenie w miejsce przysięgi.

§. 13*) (S.)

Zakres działania przełożonego.

W celu załatwienia spraw przydzielonych obszarowi dworskiemu, wstępuje przełożony w zakres działania naczelnika gminy, a co do policyi miejscowej, także w prawa przysługujące radzie gminnej według §. 32. ustaw. gmin.

Prawo karania, przyznane ustawą gminną naczelnikowi gminy, nie przysłuża jednak przełożonemu obszaru dworskiego. Prawo to wykonywa polityczna władza powiatowa.

Równie nie może przełożony obszaru dworskiego załatwiać spraw policyi miejscowej wyliczonych w §. 27. ustawy gminnej, jeżeli w tej sprawie interesowanym jest obszar dworski. Do załatwiania takich spraw policyi miejscowej deleguje wydział powiatowy już z góry dla każdego obszaru dworskiego w powiecie, przełożonego blisko położonego obszaru dworskiego, lub zwierzchność gminną niedaleko odległej gminy, i podaje zarządzenie to do powszechnej wiadomości.

---

§. 13*)

W celu załatwienia spraw przydzielonych obszarowi dworskiemu, wstępuje przełożony w zakres działania naczelnika gminy, a co do policyi miejscowej, także w prawa przysługujące radzie gminnej według §. 32. ustaw. gmin.

Prawo karania, przyznane ustawą gminną naczelnikowi gminy, nie przysłuża jednak przełożonemu obszaru dworskiego.

Prawo to wykonywa polityczna władza powiatowa.

§. 14.

Przełożony zastępuje obszar dworski na zewnątrz we wszystkich sprawach, ustawami obszarom dworskim przydzielonych.

Wszelako jeśli sam posiadacz obszaru dworskiego nie jest oraz jego przełożonym, nie może przełożony bez przyzwolenia posiadacza przyjmować stałych na ten obszar zobowiązań.

§. 15.

Utrata urzędu.

Posiadacz obszaru dworskiego może w każdym czasie oddalić osobę, która za niego urząd przełożonego sprawuje; winien jednak zawiadomić o tem polityczną władzę i wydział powiatowy.

Przełożony traci urząd, jeśli zaszła lub wiadomą się stała okoliczność, dla której nie mógłby był dopuszczonym być do objęcia urzędu, może jednak objąć urząd na nowo po usunięciu przeszkody.

Za ciężkie przekroczenie lub ciągłe zaniedbywanie obowiązków może przełożony być usuniętym od urzędowania czasowo przez polityczną władzę powiatową w porozumieniu z wydziałem powiatowym, na zawsze przez polityczną Władzę krajową w porozumieniu z W. działem krajowym.

§. 16.

Ponoszenie wydatków.

Obszar dworski winien ponosić wszelkie, połączone z obowiązkami jego wydatki, o ile ustawy nie nakładają tych wydatków na inne osoby.

Stali lub czasowi mieszkańcy obszaru dworskiego o tyle tylko mogą być z powodu tych wydatków pociągani do opłat i prestacyj, o ile są do tego obowiązani z prywatnych tytułów prawnych, lub z mocy specyalnych ustaw.

§. 17.*) (T).

Odpowiedzialność.

Obszar dworski jest odpowiedzialnym za wypełnianie obowiązków, ustawami na niego włożonych.

Orzeczenie co do wynagrodzenia szkody z powodu niedopełnienia tego obowiązku, wydaje w sprawach własnego zakresu działania wydział powiatowy, a w sprawach przekazanego zakresu działania polityczna władza powiatowa.

Jeżeli do wysokości wynagrodzenia nie nastąpi porozumienie między obszarem dworskim i poszkodowanym, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

§. 18.

Użycie środków zaradczych przez władzę rządową.

Jeżeli przełożony wzbrania się, lub pomimo napomnienia zaniedbuje wypełniać obowiązki, nałożone ustawami na obszar dworski, ma polityczna władza powiatowa na koszt i stratę obszaru dworskiego zarządzić odpowiedne środki zaradcze.

---

§. 17.*)

Obszar dworski jest odpowiedzialnym za ~~wypełnianie~~ obowiązków ustawami na niego włożonych.

Względem pretensyi do obszaru dworskiego, z tytułu tej odpowiedzialności roszczonych, orzeka polityczna władza powiatowa w porozumieniu z wydziałem powiatowym, a w drugiej i ostatniej instancyi polityczne Władze krajowe w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Prawomocne orzeczenia wykonywane będą w drodze administracyjnej.

§. 19.

Podleganie władzom.

Co do podlegania obszaru dworskiego władzom rządowym i reprezentacyi, czy to powiatowej, czy krajowej, niemniej co do rekursów przeciw jego rozporządzeniom lub orzeczeniom, mają być według analogii zastosowane postanowienia ustawy gminnej.

§. 20.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi Stanu.

21.

USTAWA,

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

O reprezentacyi powiatowej i o ordynacyi wyborczej powiatowej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wydaję na podstawie ustawy z dnia 5. marca 1862. l. 18. dz. p. P. załączoną ustawę o reprezentacyi powiatowej, i w związku z nią zostającą ordynacyę wyborczą powiatową, i rozporządzam, co następuje.

Artykuł I.

Niniejsza ustawa o reprezentacyi powiatowej, i w związku z nią zostająca ordynacya wyborcza powiatowa wejdą w wykonanie od czasu, gdy nowe reprezentacye gmin na mocy ustawy z dnia 12. sierpnia 1866. roku wybrane zostaną.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi Stanu.

I.

Ustawa

o reprezentacyi powiatowej.

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Dział I.

O ustanowieniu reprezentacyi powiatowej.

§. 1.

W ogólności.

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ustanawiają się reprezentacye powiatowe.

Reprezentacyą powiatową jest: rada powiatowa i wydział powiatowy.

§. 2.

Obszar, na który rozciąga się zakres działania reprezentacyi powiatowej.

Zakres działania reprezentacyi powiatowej rozciąga się do wszystkich gmin i obszarów dworskich, do powiatu należących.

Gminy, mające własne statuta, podlegają wprawdzie w swoich sprawach gminnych Wydziałowi krajowemu, względnie Sejmowi, a co do poruczonego zakresu działania, politycznej Władzy krajowej; w innych jednak sprawach, wchodzących w zakres działania reprezentacyi powiatowej, należą one do związku powiatowego.

Stolica kraju Lwów i miasto Kraków wyjęte są pod każdym względem od tego związku.

§. 3.

Po upływie lat trzech od zaprowadzenia reprezentacyj powiatowych, obszar, na który rozciąga się zakres działania tych reprezentacyj, może być zmieniony tylko w drodze ustawy krajowej.

§. 4.

Siedziba reprezentacyi powiatowej.

Siedziba politycznego urzędu powiatowego jest także siedzibą reprezentacyi powiatowej.

§. 5.

Skład rady powiatowej.

Rada powiatowa składa się z reprezentantów następujących, podług interesów utworzonych grup:

a) wiekszych posiadłości ziemskich;

b) najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu;

c) gmin miejskich;

d) gmin wiejskich,

o ile grupy te znajdują się w powiecie.

§. 6.

Do pierwszej grupy (§. 5. *a*) należą ziemskie posiadłości tabularne, położone w powiecie.

Do drugiej grupy (§. 5. *b*) należą ci dzierzyciele przedsiębiorstwa przemysłowego, górniczego lub handlowego, wykonywanego w powiecie

którzy od takiego przedsiębiorstwa i od przeznaczonych do tego realności opłacają przynajmniej 100 złr. podatków bezpośrednich, bez dodatku nadzwyczajnego (wojennego).

Do trzeciej grupy (§. 5. *c*) należą wszystkie w powiecie leżące miasta i miasteczka, teraz prawnie jako takie uznane.

Do czwartej grupy (§. 5. *d*) należą wszystkie inne gminy w powiecie.

§. 7.

Liczba członków rady.

Rada powiatowa składa się z 26 członków.

§. 8.

Rozdzielenie liczby członków rady na grupy.

Ogólna liczba wybrać się mających członków rady powiatowej rozdzieloną będzie na istniejące w powiecie grupy w tym stosunku, w jakim się ma ogólna suma podatków bezpośrednich w powiecie do sumy podatków bezpośrednich, opłacanej przez każdą pojedynczą grupę.

Przytem mają jednak być zachowane następujące prawidła:

a) przy grupie większych posiadłości ziemskich policzone będą nietylko ciążące na nich podatki bezpośrednie (od gruntów, domów, propinacyi i t. p.), lecz także i podatki bezpośrednie od przemysłowych, górniczych i innych przedsiębiorstw, w tych posiadłościach wykonywanych, z wyjątkiem jednak podatków, opłacanych przez trzecie osoby, i policzonych przy grupie najwyżej opodatkowanych w kategoryi przemysłu i handlu;

b) jeżeli kwota podatkowa osób, należących do grupy najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu, nie dosięga połowy onej kwoty, jaka się okaże z podzielenia ogólnej sumy podatków bezpośrednich w powiecie przez wskazaną w §. 7. liczbę członków rady powiatowej, wtedy grupa ta nie będzie obierać osobnego członka rady, a podatki przez nią opłacane policzone będą podług miejscowości, w których wykonywują się przedsiębiorstwa, przy grupie miast i miasteczek, albo przy grupie gmin wiejskich, albo też przy grupie posiadłości większych;

c) grupa miast i miasteczek obiera przynajmniej jednego członka rady, bez względu na kwotę podatkową, jaką ta grupa opłaca, chociażby w powiecie znajdowało się tylko jedno miasto lub miasteczko;

d) przy grupie miast i miasteczek, jakoteż przy grupie gmin wiejskich, policzone będą tylko te kwoty podatkowe, które nie są już policzone przy grupach większych posiadłości i najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu;

e) liczba członków rady powiatowej, na jedną grupę przypadająca, nie może nigdy przenosić 12.

Jeżeli jednak w powiecie są tylko dwie grupy do wyboru uprawnione, wtedy każda z nich wybierze połowę członków rady.

§. 9.

Jeżeli między gminami miejskiemi w powiecie jest miasto, wybierające dla siebie osobnego posła na Sejm krajowy, wtedy liczba członków rady na grupę gmin miejskich przypadająca, rozdzieloną będzie między to miasto i inne gminy miejskie, w stosunku do sumy podatków bez-

pośrednich, przez wspomnione miasto z jednej strony, a przez inne gminy miejskie z drugiej strony opłacanych.

§. 10.

Podług postanowień §§. 8. i 9. Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym dokona rozdziału liczby członków rady naprzód na każdy peryod wyborczy.

§. 11.

Wybór rady powiatowej.

Bliższe postanowienia względem wyboru członków rady powiatowej zawiera ordynacya wyborcza powiatowa.

§. 12.

Pełnomocnicy.

Należący do rady powiatowej posiadacze większych posiadłości, najwyżej opodatkowani z kategoryi przemysłu i handlu, jeżeli nie mają w powiecie stałego zamieszkania, mogą dać się zastąpić w tej radzie przez pełnomocników.

Pełnomocnik może zastępywać tylko jedną osobę.

Nie może być pełnomocnikiem, kto nie jest obieralnym, lub już do rady powiatowej należy.

§. 13.

Skład i wybór wydziału powiatowego.

Wydział powiatowy składa się z prezesa i sześciu innych członków, włącznie z zastępcą prezesa.

Członkowie wydziału będą mieć zastępców.

Postanowienia względem wyboru prezesa, członków wydziału powiatowego i ich zastępców zawiera ordynacya wyborcza powiatowa.

Wybór prezesa i jego zastępcy potrzebuje zatwierdzenia cesarskiego.

§. 14.

Peryod wyborczy.

Rada powiatowa wybiera się na lat trzy. Wyjąwszy przypadek, przewidziany w §. 53, rada sprawować winna swoje czynności aż do wstąpienia nowo obranej rady.

Wydział powiatowy obierany będzie na cały peryod wyborczy rady powiatowej i urzęduje, aż do wstąpienia nowego wydziału.

§. 15.

Wybory uzupełniające do rady.

W miejsce członka rady, ustępującego przed upływem peryodu wyborczego, obrany będzie niezwłocznie z grupy, do której należał, na dalszy czas tego peryodu, członek nowy do rady.

§. 16.*) (P.)

Powołanie zastępców i wybór uzupełniający do wydziału.

W razie śmierci lub dłuższej niemożności pełnienia zobowiązań, zastąpi członka wydziału właściwy jego zastępca. W miej-

---

§. 16.*)

W razie śmierci lub dłuższej niemożności pełnienia zobowiązań, zastąpi członka wydziału właściwy jego zastępca. W miejsce jednak członka, przez całą radę wybranego, może wydział w razie nieprzyjęcia zastępstwa przez właściwego zastępcę, powołać innego z zastępców, przez całą radę wybranych. (§. 33. Ordynacyi wyb. pow.)

Stale ustępującego członka wydziału zastąpi rada przy pierwszem zgromadzeniu nowym wyborem na dalszy czas peryodu wyborczego.

Prezesa lub jego zastępcę stale ustępującego winna zastąpić rada najdalej do dni 30 nowym wyborem na dalszy czas peryodu wyborczego.

sce jednak członka, przez całą radę wybranego, może wydział, w razie nieprzyjęcia zastępstwa przez właściwego zastępcę, powołać innego z zastępców, przez całą radę wybranych (§. 33. ordn. wyb. pow.)

Stałe ustępującego członka wydziału zastąpi rada przy pierwszem zgromadzeniu nowym wyborem na dalszy czas peryodu wyborczego.

Gdyby z powodu słabości lub innych ważnych przeszkód jednocześnie ani prezes, ani jego zastępca nie mógł brać udziału w czynnościach urzędowych, wybierze wydział powiatowy, zwołany przez najstarszego wiekiem członka wydziału powiatowego, ze swego grona przewodniczącego swego na czas trwania tej przeszkody, i doniesie o tem Wydziałowi krajowemu i politycznej władzy powiatowej.

W miejsce członka wydziału do przewodniczenia powołanego, wstępuje jego zastępca.

Prezesa lub jego zastępcę stale ustępującego, winna zastąpić rada najdalej do dni 30. nowym wyborem, na dalszy czas peryodu wyborczego.

§. 17.

Przyrzeczenie, zastępujące miejsce przysięgi.

Prezes i jego zastępca mają złożyć w ręce Namiestnika lub jego delegata w miejsce przysięgi przyrzeczenie, „iż zachowają Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje“.

Takież przyrzeczenie złożą i inni członkowie wydziału w ręce prezesa.

§. 18.

Wynagrodzenie.

Posada członka reprezentacyi powiatowej jest bezpłatną.

Prezes i członkowie wydziału powiatowego mogą jednak żądać wynagrodzenia z funduszów powiatu za wydatki w gotowych pieniądzach, z ich urzędowaniem połączone. O sposobie i wysokości tego wynagrodzenia orzeka rada powiatowa.

§. 19.

Ustąpienie z posady.

Członek reprezentacyi powiatowej traci posadę, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności lub uprawnieniu do wstąpienia w grono Rady stała na przeszkodzie.

Jeżeli członek reprezentacyi powiatowej popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa to postępowanie karne, konkursowe, lub ugodne.

Dział II.

O zakresie działania reprezentacyi powiatowej.

A.

O zakresie działania rady powiatowej.

§. 20.

W ogólności. Do zakresu działania rady powiatowej należą wszystkie sprawy wewnętrzne, odnoszące się do wspólnych interesów powiatu i jego przynależnych.

Rada powiatowa jest w tych sprawach organem obradującym i uchwalającym. Władza wykonawcza jej nie przysłuża.

§. 21.

Sprawy ekonomiczne. Do rady powiatowej należy w szczególności zarząd ekonomiczny powiatu. Zarząd ten obejmuje wspólny majątek i wspólne potrzeby powiatu i jego zakładów.

Zakładami powiatowymi są wszelkie wspólne instytucye i urządzenia, które na mocy ustawy, lub w skutek uchwały rady powiatowej, w obrębie ustaw powziętej, utrzymywane są z funduszów powiatu. Tu należą szczególnie uposażone z funduszów powiatu zakłady dla kultury krajowej, zakłady zdrowia, zaopatrzenia ubogich i inne dobroczynne, niemniej w obrębie ustaw, instytucye i urządzenia w celu podniesienia oświaty.

Dla łatwiejszego osiągnienia celów tu wskazanych mogą dwie lub więcej rad powiatowych połączyć się dla utworzenia wspólnych instytucyj, lub zaprowadzenia wspólnych urządzeń.

§. 22.

Rada powiatowa obraduje i uchwala we wszystkich sprawach ekonomicznych powiatu, nie należących do zwykłego zarządu majątkiem.

Do niej należy rozpoznawanie i ustanowienie rocznego budżetu, jakoteż rozpoznawanie i załatwianie rocznych rachunków, odnośnie do dochodów i wydatków powiatu i zakładów powiatowych.

Rok administracyjny powiatu zaczyna się i kończy równocześnie z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 23*) (N.)

Dodatki do podatków. Na wydatki, nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich aż do wysokości 20% tychże podatków.

---

§. 23 *)

Na wydatki nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich aż do wysokości 10% tychże podatków.

Dodatki nad 10% aż do 20% od podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków bezpośrednich, przenoszące 20%, lub inne opłaty, i repartycye, mogą być nałożone tylko na mocy ustawy krajowej.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Dodatki nad 20% do podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków przenoszące 40% równie jak inne opłaty lub repartycye mogą być nałożone tylko na mocy ustawy krajowej.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

§. 24.

Pożyczki.

Rada powiatowa może w interesie powiatu zaciągać pożyczki, lub przyjmować zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki, lub wartość ciężaru, wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi, nie przewyższa 5% podatków bezpośrednich, w powiecie przepisanych.

Do zaciągania pożyczek, lub przyjęcia zobowiązań, przekraczających tę miarę, lecz nieprzenoszących 50% wspomnionych podatków, potrzebne, jest zezwolenie Wydziału krajowego.

Do pożyczek większych, jakoteż do innych operacyj kredytowych, potrzebną jest ustawa krajowa.

§. 25.

Utrzymanie majątku.

Rada powiatowa winnna starać się o utrzymanie majątku powiatu i zakładów powiatowych, i wykonywać nadzór nad zarządem tego majątku.

Do ważności uchwały rady powiatowej, dotyczącej pozbycia, zamiany stałego obciążenia lub zostawienia majątku zakładowego, potrzebne jest zatwierdzenie Wydziału krajowego.

§. 26.

Ustanawianie służby.

Rada powiatowa uchwala liczbę, płacę i zaopatrzenie urzędników i sług potrzebnych dla wydziału powiatowego lub dla pojedynczych przedmiotów administracyi; stanowi również o warunkach i sposobie ich mianowania i o dyscyplinarnem postępowaniu z nimi, niemniej uchwala zarysy instrukcyi służbowej dla tych urzędników i sług.

§. 27.

W sprawach gminnych.

Ustawy postanawiają zakres działania rady powiatowej w sprawach gmin i obszarów dworskich.

§. 28.

Udzielanie zdań. Stawianie wniosków.

Rada powiatowa winna udzielić swojego zdania we wszystkich sprawach, w których Rząd lub Sejm albo Wydział krajowy jej zdania zasięga.

Ma ona prawo, w interesie powiatu przedstawiać wnioski Rządowi, Sejmowi i Wydziałowi krajowemu.

B.

O zakresie działania wydziału powiatowego.

§. 29.*) (D).

W ogólności.

Wydział powiatowy jest w sprawach powiatu organem zarządzającym i wykonawczym.

W sprawach wchodzących w zakres działania Reprezentacyi krajowej, wydział powiatowy wykonuje wszelkie polecenia i rozporządzenia Wydziału krajowego i przeprowadza dochodzenia przez Wydział krajowy zarządzane.

§. 30.

W sprawach ekonomicznych.

Wydział załatwia sprawy zwykłego zarządu majątkiem powiatowym; on kieruje i zawiaduje zakładami powiatowymi, a nadzoruje zakłady powiatowe, mające własny zarząd.

Wydział powiatowy układa corocznie budżety i rachunki.

Najmniej na 14 dni przed rozpoznaniem w radzie muszą być tak budżety, jak rachunki złożone w wydziale do przejrzenia przez opodatkowanych w powiecie.

Termin tego publicznego złożenia ma być ogłoszony. Spostrzeżenia poczynione przez opodatkowanych mają być wzięte pod rozwagę przy rozpoznawaniu budżetów i rachunków rocznych.

§. 31.**) (B).

Prace przygotowawcze, wykonywanie uchwał.

Wydział powiatowy przygotowuje przedmioty do obrad rady i wykonuje jej uchwały.

Wydział powiatowy ma prawo, celem wykonania orzeczeń i rozporządzeń reprezentacyi powiatowej (rady powiatowej i wydziału powiatowego) nakładać kary pieniężne do wysokości 20 złr. w. a., a w razie niemożności uiszczenia takowych, aresztu do dni czterech.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej.

Celem ściągnienia tych kar, równie jak celem wykonania orzeczeń i rozporządzeń, któremi wydział powiatowy w moc obowiązujących ustaw nakłada w swoim zakresie działania pieniężne lub innego rodzaju prestacye na gminy, korporacye lub pojedyńcze osoby, służą wydziałowi powiatowemu takie same prawa, jakie władzom rządowym przyznanemi są postanowieniami §§. 2, 3, i 5, ces. rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854 N. 96. Dz. u. P. Wydział powiatowy postępuje przytem samodzielnie, bez współudziału po-

---

§. 29.*)

Wydział powiatowy jest w sprawach powiatu organem zarządzającym i wykonawczym.

§. 31.**)

Wydział powiatowy przygotowuje przedmioty do obrad rady i wprowadza w wykonanie uchwały rady.

litycznej władzy powiatowej. Jeżeliby jednak własne siły i środki wydziału powiatowego niedostatecznemi były, ma się udać o pomoc (asystencyę) do politycznej władzy powiatowej.

§. 32.

Reprezentacya na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Wydział powiatowy reprezentuje radę powiatową na zewnątrz i we wszystkich sprawach prawnych, i pośredniczy w jej korespondencyach.

Dokumenta, wydawane w imieniu reprezentacyi powiatowej, mają być podpisywane przez prezesa lub jego zastępcę, i przez dwóch członków wydziału powiatowego.

§. 33.

Władza dyscyplinarna.

Wydziałowi powiatowemu podlegają urzędnicy i słudzy, jemu przydzieleni, lub dla pojedynczych przedmiotów administracyjnych mianowani.

Wydział wykonywa nad nimi władzę dyscyplinarną, w miarę przyznanego sobie upoważnienia (§. 26.).

§. 34.

Odpowiedzialność.

Wydział powiatowy jest odpowiedzialny Radzie powiatowej za swoje urzędowe czynności, i winien zdawać jej sprawę z tych czynności.

§. 35.

Instrukcye wydawane przez radę.

Rada powiatowa ma prawo wydania szczegółowych instrukcyj co do spraw, należących do wydziału powiatowego, i co do sposobu ich załatwiania.

§. 36.

W sprawach gminnych.

Ustawy postanawiają zakres działania wydziału powiatowego w sprawach gmin i obszarów dworskich.

Jeżeli sprawa, do której według ustaw potrzebne jest przyzwolenie rady powiatowej, tak jest naglącą że jej załatwienie bez szkody dla gminy, lub dla obszaru dworskiego nie może być odroczone aż do zebrania się rady powiatowej, natenczas wchodzi wydział powiatowy w atrybucye rady powiatowej, której w swoim czasie winien zdać sprawę z powziętej uchwały.

§. 37.

Specyalne komisye.

Wydział może pod własną odpowiedzialnością poruczać poszczególne sprawy specyalnym komisyom, lub pojedynczym osobom.

Dział III.

O traktowaniu spraw.

§. 38.

Zwołanie rady powiatowej.

Rada powiatowa zbiera się na wezwanie prezesa co kwartał na zwyczajne zgromadzenie.

W ważnych i naglących przypadkach, albo na żądanie politycznej Władzy krajowej, lub Wydziału krajowego, winien prezes zwołać zgromadzenie nadzwyczajne.

Zgromadzenie, które nie jest zwołane przez prezesa, lub w razie przeszkody przez jego zastępcę, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

§. 39.

Załatwianie spraw i przewodniczenie na posiedzeniach.

Rada powiatowa, zebrana w skutek należytego zwołania, obraduje i załatwia sprawy, należące do jej zakresu, na posiedzeniach.

Prezes, a w razie przeszkody jego zastępca przewodniczy na posiedzeniach rady, zarządza, otwiera i zamyka posiedzenia.

§. 40.

Jawność posiedzeń.

Posiedzenia rady powiatowej są jawne. Wyjątkowo jednak może rada uchwalić posiedzenie tajne na żądanie przewodniczącego, albo pięciu członków rady.

Posiedzenia, na których przedmiotem obrad są budżety lub rachunki powiatowe, muszą być jawne.

Gdyby publiczność przeszkadzala obradom, lub swobodę ich tamowała, przewodniczący ma prawo i obowiązek, po uprzedniem i bezskutecznem napomnieniu, nakazać ustąpienie publiczności.

§. 41.

Porządek przedmiotów.

Przewodniczący w radzie oznacza porządek przedmiotów obrad, i winien wykluczyć od obrad sprawy, nienależące do zakresu czynności rady. Zażalenia przeciw takiemu wykluczeniu rozstrzyga polityczna Władza krajowa, za poprzedniem porozumieniem się z Wydziałem krajowym,

§. 42.

Powzięcie uchwał w radzie.

Do powzięcia uchwały potrzebną jest obecność więcej niż połowę członków rady.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych.

Przewodniczący głosuje przy wyborach; prócz tego głosuje on tylko w razie równości głosów, a wtedy to zdanie staje się uchwałą, który z doliczeniem jego głosu, większość bezwzględną otrzyma.

§. 43.

Głosowanie.

Głosowanie odbywa się jawnie. Przy wyborach i obsadzeniu posad odbywa się głosowanie kartkami.

§. 44.*) (J).

Zawieszenie uchwał.

Jeżeli przewodniczący sądzi, że uchwała rady powiatowej przekracza jej zakres działania, lub, że sprzeciwia się ustawom, obowiązanym jest zawiesić uchwałę i o rozstrzygnienie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, bezzwłocznie udać się do Wydziału krajowego, który przed rozstrzygnieniem porozumieć się ma z polityczną Władzą krajową.

§. 45.

Protokoły posiedzeń.

Uchwały rady powiatowej zaciągane będą w protokoły. Protokół z każdego posiedzenia podpisuje przewodniczący i sekretarz.

Przejrzenie protokołów każdemu jest dozwolone.

---

§. 44.*)

Jeżeli przewodniczący sądzi, że uchwała rady powiatowej przekracza jej zakres działania, lub, że sprzeciwia się ustawom, obowiązanym jest zawiesić uchwałę, i o rozstrzygnienie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, udać się przez polityczną władzę powiatową do politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem ma porozumieć się z Wydziałem krajowym.

§. 46.*) (U).

Załatwianie spraw i powzięcie uchwał w wydziale.

Prezes rady przewodniczy wydziałowi powiatowemu i kieruje jego czynnościami.

W razie przeszkody prezesa wchodzi w jego prawa i obowiązki jego zastępca.

Wydział powiatowy załatwia sprawy zazwyczaj kolegialnie.

Do powzięcia uchwały potrzebną jest obecność prezesa, w razie przeszkody jego — zastępcy i przynajmniej trzech członków wydziału.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych.

Przepisy §. 45. stosują się także do uchwał wydziału.

Wydział powiatowy może oznaczyć sprawy, które prezes będzie mocen załatwiać potocznie. Wydawanie orzeczeń i stanowcze rozstrzyganie rekursów atoli tylko kolegialnie załatwianem być może.

§. 47.

Obwieszczenia Wydziału.

Wydziałowi powiatowemu wolno wydawać obwieszczenie tylko w sprawach administracyjnych, do jego zakresu działania należących.

Dział IV.

O nadzorze nad reprezentacyą powiatową.

§. 48.**) (C i O).

Prawa Reprezentacyi krajowej.

Sejm za pośrednictwem Wydziału krajowego czuwa nad tem, ażeby reprezentacye powiatowe wypełniały obowiązki z mo-

---

§. 46.*)

Prezes rady przewodniczy wydziałowi powiatowemu i kieruje jego czynności.

W razie przeszkody prezesa, wchodzi w jego prawa i obowiązki jego zastępca.

Wydział pawiatowy załatwia sprawy zazwyczaj kolegialnie.

Do powzięcia uchwały potrzebną jest obecność prezesa, lub w razie przeszkody jego — zastępcy, i przynajmniej trzech członków wydziału.

Do ważności uchwały potrzebna jest bezwzględna większość głosów obecnych.

Przepisy §. 45. stosują się także do uchwał wydziału.

Rada powiatowa może oznaczyć sprawy, które prezes będzie mocen zalatwiać potocznie.

§. 48.**)

Sejm za pośrednictwem Wydziału krajowego czuwa nad tem, ażeby majątek zakładowy powiatu i zakładów powiatowych nie został uszczuplony.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od reprezentacyi powiatowej, i przez delegowanie komisyi zarządzać dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

cy ustawy na nich ciążące, niemniej, ażeby majątek zakładowy powiatu i zakładów powiatowych nie został uszczuplony.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od reprezentacyi powiatowej, i zarządzać dochodzenia na miejscu przez delegowanie komisyi.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy użyć w razie potrzeby stosownych środków zaradczych.

Mianowicie także mocen jest Wydział krajowy w razie uznanej potrzeby delegować w miejsce właściwego inny Wydział powiatowy do przeprowadzenia lub załatwienia pewnej sprawy albo też bezpośrednio sam wstąpić w zakres działania wydziału powiatowego. W takich wypadkach ustaje działalność właściwego wydziału powiatowego w tej sprawie od chwili zawiadomienia go o dotyczącem postanowieniu Wydziału krajowego.

Wydział krajowy ma oraz prawo i obowiązek, gdyby rada powiatowa sama tego nie uczyniła wstawić w budżet powiatowy takie należytości, które powiat uiścić jest obowiązanym, na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia w moc ustawy, lub też z dokumentu publicznego, i nakładać dodatki do podatków na pokrycie tych w budżet wstawionych wydatków.

§. 49*) (F.)

Rekursa od uchwał reprezentacyi powiatowej (rady powiatowej i wydziału powiatowego) rozstrzyga Wydział krajowy.

Rekurs ma być wniesiony do wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni **14.** od dnia ogłoszenia lub doręczenia uchwały.

§. 50**) (E.)

Prawa władz rządowych

Rządowi służy prawo nadzoru nad reprezentacyą powiato-

---

§. 49.*)

Rekursa przeciw uchwałom reprezentacyi powiatowej (rady powiatowej i wydziału powiatowego) rozstrzyga Wydział krajowy, wyjąwszy w razach w §. 51. przewidzianych.

Rekurs ma być wniesiony w ciągu 14-dniowego prekluzyjnego terminu, od dnia ogłoszenia lub doręczenia uchwały, do wydziału powiatowego, który go przedłoży Wydziałowi krajowemu.

§. 50.**)

Rządowi służy prawo nadzoru nad reprezentacyą powiatową w tym kierunku, ażeby ta reprezentacya nie przekraczała swojego zakresu działania, i nie działała przeciw istniejącym ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa przez polityczną władzę powiatową, znajdującą się w siedzibie reprezentacyi powiatowej. Polityczna władza powiatowa może w tym celu żądać udzielenia sobie uchwał i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony tej władzy lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach rady powiatowej, i każdego czasu, wszelako bez przerywania mowcy, zabierać głos; w głosowaniu jednak wtenczas tylko ma udział, jeżeli jest członkiem rady powiatowej.

w tym kierunku, ażeby ta reprezentacya nie przekraczała swego zakresu działania i nie działała przeciw istniejącym ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna Władza krajowa przez polityczną władzę powiatową znajdującą się w siedzibie reprezentacyi powiatowej. Polityczna władza powiatowa może w tym celu żądać udzielenia sobie uchwał i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony tej władzy lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach tak rady powiatowej, jak wydziału powiatowego, i każdego czasu zabierać głos, wszelako nie przerywając mówiącemu.

Jeżeli ani przełożony politycznej władzy powiatowej, ani jego delegowany nie jest obecnym na posiedzeniu rady lub wydziału powiatowego, udzielić mu należy odpis protokołu obrad.

§. 51*) (E i F).

Jeżeli reprezentacya powiatowa powzięła uchwałę, która przekracza jej zakres działania, lub sprzeciwia się ustawom, polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie do dni ośmiu, nie wliczając w nie dnia, w którym doszła do wiadomości o tej uchwale bądź przez obecność przełożonego, lub jego delegowanego na posiedzeniu, bądź też przez udzielenie odpisu protokołu obrad.

Polityczna władza powiatowa jednak obowiązaną jest niezwłocznie przedłożyć pytanie, czy uchwała może być wykonaną, czy nie, politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem ma się porozumieć z Wydziałem krajowym.

Przeciw orzeczeniu Władzy krajowej służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Uchwała reprezentacyi powiatowej, w powyższym ośmiodniowym terminie niezawieszona staje się wykonalną, a tylko

---

§. 51**)

Polityczna władza krajowa rozstrzyga rekursa przeciw takim uchwałom reprezentacyi powiatowej, przez które istniejące ustawy są naruszone, lub błędnie zastosowane.

Jeżeli reprezentacya powiatowa poweźmie uchwałę, która przekracza jej zakres działania, lub sprzeciwia się ustawom, polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie, niezwłocznie jednak przedłożyć powinna pytanie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem ma się porozumieć z Wydziałem krajowym.

Przeciw orzeczeniu politycznej władzy krajowej służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

w skutek upoważnienia politycznej Władzy krajowej, i za przyzwoleniem Wydziału krajowego zawieszoną być może.

§. 52.*) (L.)

Jeżeli reprezentacya powiatowa zaniedbuje lub odmawia dopełnienia obowiązków wynikających z ustaw z prawomocnych orzeczeń lub z dokumentów publicznych, a Wydział krajowy temu nie zaradzi, ma polityczna Władza krajowa zarządzić co należy w sposób odpowiedny na koszt i stratę powiatu.

§. 53.

Rozwiązanie rady powiatowej.

Namiestnik może rozwiązać radę powiatową.

Radzie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu rady musi być rozpisany nowy wybór.

Namiestnictwo w porozumieniu się z Wydziałem krajowym przedsięweźmie środki potrzebne dla tymczasowego załatwienia spraw aż do ustanowienia nowej rady powiatowej.

---

§. 52.*)

Jeżeli rada powiatowa zaniedbuje lub odmawia dopełnienia obowiązków, przypadających na powiat na mocy specyalnych ustaw, polityczna władza krajowa ma zaradzić temu w sposób odpowiedni na koszt i stratę powiatu

II.

Ordynacya wyborcza powiatowa

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Dział I.

O wyborach członków rady powiatowej.

§. 1.

Prawo wybierania. a) W grupie większych posiadłości.

Prawo wybierania członków rady powiatowej w grupie większych posiadłości mają obywatele państwa austryackiego, którzy posiadają w powiecie dobra ziemskie tabularne, i opłacają z nich rocznie przynajmniej 100 złr. podatków bezpośrednich, bez dodatku nadzwyczajnego (wojennego.)

Do tych podatków wliczone będą, podatki, wspomnione w §. 8. lit. *a)* Ustawy o reprezentacyi powiatowej.

Posiadanie dwóch lub więcej dóbr tabularnych, w powiecie położonych, z których razem opłaca się wspomniona kwota podatkowa, uprawnia także do wyboru.

§. 2.

Uprawnienie do wyboru w grupie większych posiadłości, ziemskich mogą to prawo wykonywać przez pełnomocników.

Za gminy, posiadające dobra, których posiadanie uprawnia do wyboru w grupie większych posiadłości, wykonywa prawo wybierania naczelnik gminy lub jego zastępca.

Za osoby nie mające własnowolności, wykonywują prawo wybierania ich prawni zastępcy, lub mianowani przez tychże pełnomocnicy.

Za żonę żyjącą z mężem wykonywa to prawo mąż, za inne niewiasty ich pełnomocnicy.

Co do wykonywania prawa wybierania, niemniej co do zastępców i pełnomocników, mają także być zastosowane §§. 5. do 8. ordynacyi wyborczej dla gmin.

§. 3.

Jeżeli w grupie większych posiadłości liczba osób do wyboru uprawnionych jest równie wielką lub mniejszą, niż liczba członków rady powiatowej, na tę grupę przypadająca, wtedy każda z tych osób, jeżeli jest obieralną, ma prawo wstąpić bez wyboru do rady powiatowej, lub dać

się zastąpić przez pełnomocnika (§. 12. ustawy o reprezentacyi powiatowej).

Gdyby tym sposobem liczba członków rady, na tę grupę przypadająca, nie była uzupełnioną, uprawnieni w tej grupie mają uzupełnić ją wyborem innych osób.

§. 4.

b) W grupie najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu.

Prawo wybierania w grupie najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu mają obywatele państwa austryackiego, którzy są dzierzycielami przedsiębiorstwa przemysłowego, górniczego lub handlowego, wykonywanego w powiecie, i od takiego przedsiębiorstwa, jakoteż od przeznaczonych do tego realności, opłacają przynajmniej 100 złr. podatków bezpośrednich, bez dodatku nadzwyczajnego.

Uprawnieni do wyboru w tej grupie mogą to prawo wykonywać przez pełnomocników, jeżeli nie są obecnymi w powiecie.

Co do prawa wybierania i wykonania tego prawa, stosują się tu postanowienia §. 3. niniejszej ustawy, jakoteż §. 4. punkt 1. i 2., i §§. 5., 6. i 8. ordynacyi wyborczej dla gmin.

§. 5.

c) w grupie gmin miejskich.

Miasto obierające dla siebie osobnego posła na Sejm krajowy, wybiera także osobno członków rady powiatowej na nie przypadających (§. 9. ustawy o reprezentacyi powiatowej). Wybór ten wykonywa rada gminna.

Jeżeli w powiecie jest tylko jedna gmina do grupy gmin miejskich należące, członków rady powiatowej, na tę grupę przypadających, wybiera rada gminna.

§. 6.

Inne gminy miejskie obierają wspólnie członków rady powiatowej.

Uprawnionymi do wyboru w tych gminach są: naczelnicy gminy i z każdej gminy przynajmniej dwóch delegatów, obranych przez radę gminną ze swojego grona.

W gminie mającej więcej niż 500 ludności, do gminy przynależnej, wybiera rada gminna z grona swojego jednego delegata na każde, 250 ludności.

§. 7.

d) w grupie gmin wiejskich.

Prawo wybierania w grupie gmin wiejskich mają naczelnicy gmin i z każdej gminy przynajmniej jednego delegata, którego rada gminna obiera ze swojego grona. W gminie mającej więcej niż 500 ludności, do gminy przynależnej, wybiera rada gminna z grona swojego jednego delegata na każde 500 ludności.

§. 8.

Prawo wybierania członków rady powiatowej w grupie gmin wiejskich mają także obywatele państwa austryackiego, którzy posiadają w powiecie dobra ziemskie tabularne, i opłacają roc nie mniej niż 100 złr. podatków bezpośrednich, bez dodatku nadzwyczajnego.

Co do wykonania tego prawa, mają być zastosowane postanowienia §. 2.

§. 9.

Ograniczenie prawa wybierania.

Kto ma prawo wybierania w dwóch lub więcej grupach, może to prawo wykonywać tylko w tej grupie, która w §. 5. ustawy o reprezentacyi powiatowej przed innemi jest wymienioną.

Kto w kilku gminach miejskich jest członkiem rady gminnej, może wykonywać prawo wybierania tylko za tę gminę, w której ma zwykłe zamieszkanie, a gdyby w żadnej nie miał zwykłego zamieszkania, tylko za tę, w której najwyżej jest opodatkowany. Postanowienie to stosuje się także do grupy gmin wiejskich.

§. 10.

Obieralność.

Obieralnym na członka rady powiatowej jest, z wyjątkiem niewiast, każdy obywatel państwa austryackiego, jeżeli

a) ukończył 24 lat wieku;

b) używa własnowolności, i

c) albo ma prawo wybierania w grupie większych posiadłości, lub w grupie najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu, lub ma prawo wybierania na mocy §. 8., albo obieralnym jest do Rady gminnej w jednej z gmin powiatu, albo jest przełożonym jednego z obszarów dworskich, położonych w powiecie, albo też przynajmniej od roku opłaca w powiecie jakikolwiek podatek bezpośredni.

§. 11.

Wyłączenie od prawa wybierania i obieralności.

Te same powody, które wyłączają albo wykluczają od prawa wybierania lub od wybieralności do rady gminnej, wyłączają albo wykluczają także od prawa wybierania lub od wybieralności do rady powiatowej (§§. 2., 3., 10. i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin).

Oficerowie w służbie będący, i inne osoby wojskowe z tytułem oficerskim, w służbie zostające, jeżeli należą do grupy większych posiadłości ziemskich, mają wprawdzie prawo do wybierania, nie są jednak obieralnymi, prawo zaś wybierania mogą wykonywać tylko przez pełnomocników.

§. 12.

Koła wyborcze i miejsce wyborów.

a) Dla dwóch pierwszych grup.

Uprawnieni do wyboru w grupie większych posiadłości wybierają w jednem kole wyborczem.

Miejsce wyborów jest siedziba reprezentacyi powiatowej.

Te same postanowienia stosują się także do grupy najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu.

§. 13.

b) Dla gmin miejskich.

W gminie miejskiej, mającej dla siebie wybierać osobnych członków rady powiatowej, odbywa się wybór w tejże gminie.

Wyborcy dwóch lub kilku gmin miejskich, połączonych dla wspólnego wyboru, tworzą jedno koło wyborcze. Miejscem wyboru jest siedziba rady powiatowej.

§. 14.

c) Dla gmin wiejskich.

Uprawnieni do wyboru z grupy gmin wiejskich (§§. 7. i 8.) tworzą jedno koło wyborcze.

Miejscem wyboru jest siedziba rady powiatowej,

§. 15.

Rozpisanie wyborów.

Namiestnik rozpisuje wybory do rady powiatowej, i zarazem oznacza dzień wyboru tak, ażeby przed tym dniem ukończone być mogły potrzebne przygotowania.

Ogólne wybory rozpisują się w ten sposób, ażeby najpierw obrani byli członkowie rady z grupy gmin wiejskich, a następnie z grupy gmin miejskich; potem z grupy najwyżej opodatkowanych w kategoryi przemysłu i handlu, nakoniec z grupy większych posiadłości ziemskich.

Rozpisanie wyborów ma być we wszystkich gminach powiatu plakatami ogłoszone. i do wiadomości przełożonych obszarów dworskich podane.

§. 16.

Spisy wyborców i karty legitymacyjne: a) Dla dwóch pierwszych grup.

Dla koła wyborczego większych posiadłości, niemniej dla koła wyborczego najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu, sporządza polityczna władza powiatowa listy wyborców, składa takowe do wolnego każdemu przejrzenia. i ogłasza to publicznym plakatem, z oznaczeniem prekluzyjnego terminu czternastodniowego do wnoszenia reklamacyj.

§. 17.

Reklamacye w terminie wniesione rozstrzyga polityczna władza powiatowa w przeciągu trzech dni, i czyni niezwłocznie sprostowania za słuszne uznane, i z ustawą zgodne.

W razie odmówionego sprostowania służy odwołanie się do politycznej władzy krajowej. Odwołanie takie najdalej w przeciągu trzech dni od zawiadomienia o rozstrzygnieniu odmownem, wniesionem być ma do politycznej władzy powiatowej, która winna przedłożyć je niezwłocznie politycznej Władzy krajowej do ostatecznego rozstrzygnienia.

§. 18.

Skoro listy wyborców, po rozstrzygnieniu wniesionych w terminie reklamacyj, zostaną stanowczo ułożone, wyda i doręczy polityczna władza powiatowa pojedynczym wyborcom karty legitymacyjne, zawierające numer bieżący listy wyborców, nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, dzień i godzinę wyborów.

§. 19.

b) Dla grupy gmin miejskich.

Polityczna władza powiatowa winna każdego naczelnika gminy miejskiej, do wspólnego wyboru z innemi gminami połączonej, zawiadomić o liczbie delegatów obrać się mających, i polecić mu, ażeby zarządził wybór przez radę gminną.

Co do warunków ważności tego wyboru, niemniej co do postępowania przy wyborze i głosowaniu, obowiązują §§. 36. i 37. ordynacyi wyborczej dla gmin.

Protokół wyborczy ma być przedłożony politycznej władzy powiatowej.

Władza ta winna skonstatować legalność aktu wyborczego w każdej gminie, i zaciągnąć delegatów wybranych i naczelników gmin do listy uprawnionych do wyboru.

Jeżeli zaś okaże się potrzeba nowego wyboru delegatów, wybór ten ma być nakazany natychmiast z podaniem powodów.

§. 20.

Skoro lista uprawnionych do wyboru (§. 19.) zostanje uzupełnioną przez wybór delegatów we wszystkich gminach tej grupy, wyda i doręczy polityczna władza powiatowa wszystkim uprawnionym do wyboru karty legitymacyjne, w §. 18. wskazane.

§. 21.

c) Dla grupy gmin wiejskich.

Postanowienia §. 19. stosują się także do wyborów z gmin wiejskich.

§. 22.

Polityczna władza powiatowa układa spis osób, do wyboru w grupie gmin wiejskich, na mocy §. 8. uprawnionych, składa ten spis do wolnego każdemu przejrzenia, i ogłasza to publicznym plakatem, z oznaczeniem prekluzyjnego terminu 14-dniowego do wniesienia reklamacyj.

Postanowienia §. 17. znajdują tu zastosowanie.

Po zapadłem rozstrzygnieniu reklamacyj, ułoży polityczna władza powiatowa spis tych wyborców, i wciągnie ich do głównej listy wyborców z grupy gmin wiejskich.

§. 23.

Skoro lista wyborców zostanie uzupełnioną przez wybór delegatów we wszystkich gminach wiejskich, i przez wciągnienie do niej wyborców w §. 22. wskazanych, wyda i doręczy polityczna władza powiatowa wszystkim wyborcom karty legitymacyjne, w §. 18. wskazane.

§. 24.

Komisye wyborcze.

Wyborami kieruje komisya wyborcza, złożona, jak następuje:

1. Dla grupy większych posiadłości ziemskich składa się komisya z trzech mężów zaufania, których wyborcy z swego grona wybierają. Ci mężowie zaufania wybierają z pomiędzy siebie przewodniczącego.

2. W ten sam sposób składa się komisya wyborcza dla grupy najwyżej opodatkowanych z kategoryi przemysłu i handlu.

3 Dla gminy miejskiej, wybierającej dla siebie osobno członków rady powiatowej, składa się komisya wyborcza z naczelnika gminy jako przewodniczącego i z dwóch członków, przez radę gminną z jej grona wybranych.

4. Dla gmin miejskich, połączonych do wspólnego wyboru, składa się ta komisya z 5 mężów zaufania, których wyborcy z swego grona wybierają. Ci mężowie zaufania obierają z pomiędzy siebie przewodniczącego.

5. Dla grupy gmin wiejskich składa się komisya wyborcza w sposób pod 4. wskazany.

Przy akcie wyborczym ma być obecny komisarz rządowy dla czuwania nad zachowaniem ustaw i nad utrzymaniem porządku.

§. 25.

Przedsiębranie wyborów.

Wybór z gminy miejskiej, mającej wybierać dla siebie członków rady powiatowej, odbywa się podług postanowień, zawartych w §§. 36. i 37. ordynacyi wyborczej dla gmin.

Wybory innych członków rady powiatowej odbywają się w dniach godzinach i miejscach do tego oznaczonych, bez względu na liczbę zgromadzonych wyborców. Przy tych wyborach zastosowane być mają analogiczne postanowienia §§. 35. i 37., aż włącznie do §. 48. sejmowej or-

dynacyi wyborczej; jednakże komisya wyborcza może także zarządzić głosowanie kartkami.

§. 26.

Pełnomocnik dopuszczony być może do głosowania w imieniu uprawnionego do wyboru tylko w przypadkach, niniejszą ustawą dozwolonych, i tylko wtedy, gdy się wykaże należytem pełnomocnictwem.

§. 27.

Protokół wyborczy.

Z każdego aktu wyborczego spisuje się protokół.

Po wybraniu potrzebnej liczby członków rady powiatowej zamyka się protokół wyborczy, i podpisany przez członków komisyi wyborczej i przez komisarza rządowego oddaje się z wszystkiemi załącznikami przełożonemu politycznej władzy powiatowej.

§. 28.

Certyfikaty wyborcze.

Przełożony politycznej władzy powiatowej wydaje po przejrzeniu aktów wyborczych certyfikat wyborczy każdemu wybranemu członkowi rady, przeciw któremu niema żadnego z powodów od wybieralności wykluczających, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla gmin wskazanych.

Certyfikat ten upoważnia wybranego do wstępu do rady powiatowej, i stanowi domniemanie ważności jego wyboru, dopóki rada powiatowa nie orzecze inaczej.

§. 29.

Udzielenie aktów wyborczych radzie.

Wszystkie akta wyborcze, do których należą także akta wyboru delegatów z gmin, winien przełożony politycznej władzy powiatowej udzielić zgromadzeniu wybranych członków rady, certyfikatami wyborczemi zaopatrzonych. Zgromadzenie to, pod przewodnictwem członka, z swego grona obranego, rozpoznaje akta wyborcze, i rozstrzyga o przypuszczeniu wybranych. Skoro wybory więcej niż połowy członków rady zostaną sprawdzone, rada uważa się za ukonstytuowaną.

Akta wyborcze z wyborów uzupełniających rozpoznaje rada powiatowa, i rozstrzyga o przypuszczeniu wybranych.

Dział II.

O wyborach wydziału powiatowego.

§. 30.

Rada powiatowa wybiera z grona swego, pod przewodnictwem członka przez siebie obranego, swego prezesa, jego zastępcę i swój wydział.

§. 31.

Wybór prezesa następuje bezwzględną większością głosujących.

Jeżeli przy pierwszem i powtórnem głosowaniu nikt bezwzględnej większości głosów nie otrzymał, nastąpi wybór między tymi dwoma członkami, którzy przy powtórnem głosowaniu najwięcej głosów otrzymali.

Przy równości głosów rozstrzyga los, kto ma być do wyboru między dwoma przedstawiony.

Głos dany przy trzeciem głosowaniu na członka do wyboru nie przedstawionego, jest nieważny.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma roz strzyga los.

W ten sam sposób wybiera się i zastępcę prezesa.

§. 32.

Dla każdej grupy interesów w radzie reprezentowanej, wybierają członkowie, z tej grupy obrani, z grona rady jednego członka wydziału

Resztę członków wydziału obiera pojedynczo cała rada.

Każdy z tych wyborów następuje bezwzględną większością głosujących.

Jeżeli taka większość nie da się osiągnąć, natenczas postąpić należy podług postanowień §. 31.

§. 33.

Dla każdego członka wydziału wybiera się zastępca w sposób w §. 32. przepisany.

Do L. 15241.
Alegat **B.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o sposobie wykonywania uchwał i rozporządzeń reprezentacyi powiatowej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. 1.

Postanowienia §. 31. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866. L. 21. Dz. u. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu. W ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Prace przygotowawcze; Wykonywanie uchwał.

§. 31.

Wydział powiatowy przygotowuje przedmioty obrad do rady i wykonuje jej uchwały.

Wydział powiatowy ma prawo celem wykonania orzeczeń i rozporządzeń reprezentacyi powiatowej (rady powiatowej i wydziału powiatowego) nakładać kary pieniężne do wysokości 20 złr. w. a. a w razie niemożności uiszczenia takowych, aresztu do dni czterech.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej.

Celem ściągnienia tych kar równie jak celem wykonania orzeczeń i rozporządzeń, któremi wydział powiatowy w moc obowiązujących ustaw nakłada w swoim zakresie działania pieniężne lub innego rodzaju prestacye na gminy, korporacye lub pojedyńcze osoby służą wydziałowi powiatowemu takie same prawa, jakie władzom rządowym

przyznanemi są postanowieniami §§. 2, 3 i 5 ces. rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854 l. 96 dz. u. p.

Wydział powiatowy postępuje przytem samodzielnie, bez współudziału politycznej władzy powiatowej. Jeżeliby jednak własne siły i środki wydziału powiatowego niedostatecznemi były, ma udać się o pomoc (asystencyę) do politycznej władzy powiatowej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat C.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o nadzorze władz autonomicznych nad gminami i reprezentacyami powiatowemi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 98 ust. gm. z dnia 12. sierpnia 1866. L. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia.

§. 98.

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie wydział powiatowy czuwa nad tem, aby gminy, ich reprezentacye i organa służbowe wypełniały obowiązki wypływające z własnego zakresu działania gminy (§. 27) niemniej, aby majątek, dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone, i przekonuje się o tém w sposób, jaki uzna za najodpowiedniejszy.

Wydziałowi powiatowemu służy prawo żądania od zwierzchności gminnej przedłożenia aktów i potrzebnych wyjaśnień, niemniej prawo rewidowania kas, przekonywania się o stanie majątków gminnych i zakładów (funduszowych) tudzież o sposobie prowadzenia spraw gminy i zarządu jej dochodami. Delegat wydziału powiatowego ma prawo być obecnym na posiedzeniach rady gminnej i zabierać głos; w głosowaniu jednak bierze tylko w tym wypadku udział, jeżeli jest członkiem rady gminnej.

W wykonywaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest wydział powiatowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Koszta połączone z wykonywaniem tego nadzoru ponosi powiat. Gdyby jednak potrzebnem było użyć biegłych (znawców) do należytego wyświecenia stanu sprawy, przypadają na gminę koszta z tego wynikające. Jeżeli przewinienie członków reprezentacyi lub organów służbowych gminy było powodem dochodzenia, mogą być winni, tak w jednym jak w drugim wypadku zasądzonymi na zwrot wszelkich kosztów dochodzenia.

Art. II.

Postanowienia §. 48. ust. o repr. pow. z dnia 12. sierpnia 1866. L. 21. dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Prawa reprezentacyi krajowej.

§. 48.

Sejm za pośrednictwem Wydziału krajowego czuwa nad tem, ażeby reprezentacye powiatowe wypełniały obowiązki z mocy ustawy na nich ciążące, niemniej, ażeby majątek zakładowy powiatu i zakładów powiatowych nie został uszczuplony.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od reprezentacyi powiatowej i zarządzać dochodzenia na miejscu przez delegowanie komisyi.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy użyć w razie potrzeby stosownych środków zaradczych. Mianowicie także mocen jest Wydział krajowy w razie uznanej potrzeby delegować w miejsce właściwego inny wydział powiatowy do przeprowadzenia lub załatwienia pewnej sprawy, albo też bezpośrednio sam wstąpić w zakres działania wydziału powiatowego. W takich wypadkach ustaje działalność właściwego wydziału powiatowego w tej sprawie od chwili uwiadomienia go o dotyczącem postanowieniu Wydziału krajowego.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **D**.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o obowiązku zwierzchności gminnych i wydziałów powiatowych wykonywania postanowień wyższych władz autonomicznych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 50. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866. L. 19. dz. u. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu. W ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

§. 50.

Zwierzchność gminna jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

Zwierzchność gminna wykonuje także wszelkie polecenia i rozporządzenia wydziału powiatowego i Wydziału krajowego, wchodzące w ich zakres działania; ona przeprowadza dochodzenia przez te władze zarządzane.

Art. II.

Postanowienia §. 29. ust. o repr. pow. z dnia 12. sierpnia 1866. L. 21. dz. u. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu. W ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia.

W ogólności:

§. 29.

Wydział powiatowy jest w sprawach powiatu organem zarządzającym i wykonawczym.

W sprawach wchodzących w zakres działania Reprezentacyi krajowej wydział powiatowy wykonuje wszelkie polecenia i rozporządzenia Wydziału krajowego, i przeprowadza dochodzenia przez Wydział krajowy zarządzane.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **E.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o nadzorze rządu nad reprezentacyą powiatową.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje.

Art. I.

Postanowienia §. 50. tudzież ustępów 2. i 3. §. 51. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. ust. k. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Prawa władz rządowych.

§. 50.

Rządowi służy prawo nadzoru nad reprezentacyą powiatową w tym kierunku, ażeby ta reprezentacya nie przekraczała swego zakresu działania i nie działała przeciw istniejącym ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa przez polityczną władzę powiatową, znajdującą się w siedzibie reprezentacyi powiatowej. Polityczna władza powiatowa może w tym celu żądać udzielania sobie uchwał i potrzebnych wyjasnień.

Przełożony tej władzy lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach tak rady powiatowej, jak wydziału powiatowego, i każdego czasu zabierać głos, wszelako nie przerywając mówiącemu.

Jeżeli ani przełożony politycznej władzy powiatowej, ani jego delegowany nie jest obecnym na posiedzeniu rady lub wydziału powiatowego, udzielić mu należy odpis protokołu obrad.

§. 51.

Jeżeli reprezentacya powiatowa powzięła uchwałę, która przekracza jej zakres działania, lub sprzeciwia się ustawom, polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie do dni ośmiu, nie wliczając w nie dnia, w którym doszła do wiadomości o tej uchwale bądź przez obecność przełożonego, lub jego delegowanego na posiedzeniu, bądź też przez udzielenie odpisu protokołu obrad.

Polityczna władza powiatowa jednak obowiązaną jest niezwłocznie przedłożyć pytanie, czy uchwała może być wykonaną, czy nie, — politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem ma się porozumieć z Wydziałem krajowym.

Przeciw orzeczeniu Władzy krajowej służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Uchwała reprezentacyi powiatowej, w powyższym ośmiodniowym terminie nie zawieszona, staje się wykonalną, a tylko w skutek upoważnienia politycznej Władzy krajowej, i za przyzwoleniem Wydziału krajowego zawieszoną być może.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **F**.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o właściwości (kompetencyi) władz do rozstrzygania rekursów w sprawach gminnych i powiatowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 37. i 106. ust. gm. z dnia 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Rozstrzyganie zażaleń.

§. 37.

Rada rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom zwierzchności gminnej w sprawach własnego zakresu działania.

Zażalenie ma być wniesione na ręce naczelnika gminy w nieprzekraczalnym terminie dni czternastu od dnia ogłoszenia rozporządzenia lub zawiadomienia o niem.

Rekursa do władz rządowych.

§. 106.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

Art. II.

Postanowienia §. 49. ust. o repr. pow. z dnia 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. u. kr. znosi się w te-

raźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

§. 49.

Rekursa od uchwał reprezentacyi powiatowej (rady powiatowej i wydziału powiatowego) rozstrzyga Wydział krajowy.

Rekurs ma być wniesiony do wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni czternastu od dnia ogłoszenia lub doręczenia uchwały.

Art. III.

Postanowienia pierwszego ustępu §. 51. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu uchylają się zupełnie.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **G.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o rozstrzyganiu rekursów przeciw orzeczeniom zwierzchności gminnych, nakładającym karę.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 61. ust. gm. z dnia 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. u. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Tok instancyi.

§. 61.

Od orzeczeń wydanych podług §. 60. odwołać się można w sprawach własnego zakresu działania do wydziału powiatowego, a w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, członków Sejmu krajowego, albo osób wchodzących bez wyboru do rady gminnej (§. 16.), natenczas winien naczelnik przedłożyć to orzeczenie w sprawach własnego zakresu działania wydziałowi powiatowemu, w sprawach poruczonego zakresu działania zaś politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **H.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o wykonywaniu i zawieszaniu uchwał rady gminnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 55. i 105. ust. gm. z dnia 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

§. 55.

Naczelnik przygotowuje przedmioty pod rozpoznanie rady.

Uchwały rady, powzięte w sposób zgodny z ustawami, winien naczelnik wykonać, a jeżeli wyższe zatwierdzenie jest potrzebnem, postarać się przedtem o to zatwierdzenie.

Jeżeli jednak naczelnik mniema, że powzięta uchwała przekracza zakres działania rady, iub że się sprzeciwia ustawom, natenczas obowiązanym jest wstrzymać jej wykonanie, i udać się bezzwłocznie o rozwiązanie wątpliwości w sprawach własnego zakresu działania do wydziału powiatowego, w sprawach zaś poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Władze te winny rozstrzygnąć sprawę w ciągu dni ośmiu.

§. 105.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonanie uchwały, powziętej przez

radę gminną, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej Władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zawieszeniem uchwały porozumieć się z wydziałem powiatowym, — polityczna Władza krajowa zaś przed rozstrzygnieniem zażaleń z Wydziałem krajowym.

Jeżeli ani polityczna władza powiatowa, ani wydział powiatowy do dni czternastu od powzięcia wiadomości o zapadłej uchwale nie zakażą jej wykonania, potrzebnem jest do zawieszenia jej upoważnienie politycznej Władzy krajowej, względnie Wydziału krajowego.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **J.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zawieszeniu uchwał reprezentacyi powiatowej przez prezesa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 44. ust. o repr. pow. z d. 12. sierpnia 1866 l. 21. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Zawieszanie uchwał.

§. 44.

Jeżeli przewodniczący sądzi, że uchwała rady powiatowej przekracza jej zakres działania, lub że sprzeciwia się ustawom, obowiązanym jest zawiesić uchwałę, i o rozstrzygnienie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, bezzwłocznie udać się do Wydziału krajowego, który przed rozstrzygnieniem porozumieć się ma z polityczną Władzą krajową.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **K.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o władzy dyscyplinarnej nad członkami zwierzchności gminnej i o środkach zaradczych na koszt gminy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§, 102. 107. i 108. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Władza dyscyplinarna nad zwierzchnością gminy.

§. 102.

W sprawach własnego zakresu działania może wydział powiatowy członkom zwierzchności gminnej udzielać napomnienia i nagany, i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 złr. w. a.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej.

W razie cięższego przekroczenia, lub ciągłego zaniedbywania obowiązków może członek zwierzchności gminnej być złożony z urzędu przez wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z polityczną Władzą krajową.

Wydział powiatowy może także dla ochronienia gminy od strat grożących, lub na żądanie

przynajmniej dwóch trzecich części rady gminnej w porozumieniu z polityczną władzą powiatową zawiesić (zasuspendować) w urzędowaniu członków zwierzchności gminnej, i zarządzić chwilowe zastępstwo tymczasowo usuniętego członka.

Przeprowadzenie śledztwa dyscyplinarnego co do spraw własnego zakresu działania gminy przeciw naczelnikowi lub innemu członkowi zwierzchności gminnej należy do wydziału powiatowego.

Koszta dochodzenia ponosi członek zwierzchności gminnej za winnego uznany.

Władza dyscyplinarna w pierwszym ustępie niniejszego §fu wspomniana, służy wydziałowi powiatowemu także po ustąpieniu członka zwierzchności gminnej z posady w tym celu, ażeby go znaglić do oddania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania swego.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 107.

Jeżeli gmina, jej reprezentacya, lub pojedynczy tejże członek, urzędnik lub sługa gminny zaniedbuje, lub wzbrania się w sprawach własnego zakresu działania, dopełnić obowiązków, wynikających z ustaw, z prawomocnych orzeczeń, lub z dokumentów publicznych, wydział powiatowy po bezskutecznem upomnieniu zwierzchności gminnej zarządzi środki zaradcze na koszt i stratę gminy.

To samo prawo służy politycznej władzy powiatowej przeciwko gminie lub organom jej, zaniedbującym lub wzbraniającym się dopełnić obowiązków poruczonego zakresu działania.

Wydział powiatowy równie jak i polityczna władza powiatowa zawiadamiają się nawzajem o zarządzeniach w tym kierunku przez się uskutecznionych.

§. 108.

W sprawach poruczonego zakresu działania może polityczna władza powiatowa członkom zwierzchności gminnej udzielić napomnienia i nagany i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. a. w.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej.

W razie cięższego przekroczenia, lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek zwierzchności gminnej być złożony z urzędu przez po-

lityczną władzę powiatową, w porozumieniu z wydziałem powiatowym.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna Władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu, ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 107. należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **L.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o środkach zaradczych na koszt powiatu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 52. ustawy o reprezentacyi powiatowej z d. 12. sierpnia 1866 l. 21. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Środki zaradcze.

Jeżeli reprezentacya powiatowa zaniedbuje lub odmawia dopełnienia obowiązków, wynikających z ustaw, z prawomocnych orzeczeń lub z dokumentów publicznych, a Wydział krajowy temu nie zaradzi, ma polityczna Władza krajowa zarządzić co należy w sposób odpowiedny na koszt i stratę powiatu.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **M.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o odpowiedzialności gminy i członków zwierzchności gminnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje.

Art. I.

Postanowienia §§. 34 i 64. ust. gm. z d. 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Odpowiedzialność gminy.

§. 34.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków, względem policyi miejscowej na niej ciążących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązaną jest gmina wynagrodzić szkodę, wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny, przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciężyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody wyda w sprawach własnego zakresu działania wydział powiatowy, w sprawach poruczonego zakresu działania zaś polityczna władza powiatowa.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się między gminą i poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Odpowiedzialność.

§. 64.

Naczelnik jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Co do poruczonego zakresu działania jest on odpowiedzialnym także Rządowi.

Obok tej odpowiedzialności naczelnika pozostaje nienaruszona odpowiedzialność względem gminy innych członków zwierzchności gminnej, i delegatów (§. 53). za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności im przekazanych.

O obowiązku wynagrodzenia szkód wyrządzonych gminie lub należącym do niej zakładom, przez któregokolwiek z członków zwierzchności gminnej, albo przez inną osobę, sprawującą swe czynności z ramienia gminy, orzeka w sprawach własnego zakresu działania wydział powiatowy, w sprawach poruczonego zakresu działania zaś polityczna władza powiatowa, jeżeli przyczyną szkody jest przewinienie urzędowe lub służbowe, z wyjątkiem wypadków, w których przyczyna szkody jest czyn podlegający ustawie karnej, a sąd karny orzekł o obowiązku wynagrodzenia szkody. O wysokości wynagrodzenia orzekają c. k. sądy, jeśli porozumienie nie przyszło do skutku.

Gdy jednak żądanie o wynagrodzenie szkody przeciw osobom w tym paragrafie wspomnianym nie zostaje wniesione najdalej do trzech lat od ustąpienia z posady, należy nietylko ustanowienie wysokości wynagrodzenia, ale także orzeczenie o obowiązku uiszczenia tego wynagrodzenia, do drogi prawa.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **N.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o prestacyach, dodatkach do podatków i innych opłatach na cele gminne, i o dodatkach do podatków na cele powiatowe.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 77., 80., 81 i 100 ust. gm. z dnia 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

2. Prestacye.

§. 77.

O ile dochody w §. 72. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, moze rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub podatku konsumcyjnego; w właściwem tego słowa znaczeniu;
b) inne opłaty, nie należące do kategoryi dodatków do podatków wspomnianych w ustępie a);
c) posługi i roboty na potrzeby gminy.

§. 80.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% podatków, potrzebne jest przyzwolenie rady powiatowej. Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia podatków przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego żąda jeden z członków

należących do rady gminnej podług §. 16. Żądanie to jednak musi być wniesione do rady gminnej na tem posiedzeniu, na którem dodatek uchwalonym został, lub też do naczelnika gminy, najpóźniej w ośm dni po tem posiedzeniu.

Dodatki przenoszące 40% podatków wymagają przyzwolenia Wydziału krajowego.

Dodatki nareszcie przenoszące 80% podatków mogą być nakładane tylko w drodze ustawy krajowej.

b. Inne opłaty.

§ 81.

Do zaprowadzenia dodatków do podatku konsumcyjnego w szerszem znaczeniu, to jest od wyrobu opłacanego, jakoteż opłat nie należących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich lub do właściwego podatku konsumcyjnego, niemniej do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat potrzeba ustawy krajowej.

§. 100.

Uchwały rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego lub Sejmu, mają być podawane do rady powiatowej, która je wraz ze swojem zdaniem przedłoży Wydziałowi krajowemu.

Art. II.

Postanowienia §. 23. ust. o repr. pow. z d. 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Dodatki do podatków.

§. 23.

Na wydatki nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może rada powiatowa nakładać i odbierać dodatki od podatków bezpośrednich aż do wysokości 20% tychże podatków.

Dodatki nad 20% od podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków przenoszących 40% równie jak i inne opłaty i repartycye mogą być nałożone tylko na mocy ustawy krajowej.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **O.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zatwierdzaniu uchwał rady gminnej przez radę powiatową i wstawianiu przez wyższe władze niewątpliwych należytości w budżet gminy, lub powiatowy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 99. ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Zatwierdzenie przez radę powiatową.

§. 99.

Do spraw, w których uchwały rady gminnej muszą być przedkładane radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 24, 80, 85 i 95, także następujące:

a) pozbywanie i zamiana, przeistoczenie, zastawienie lub stałe obciążenie rzeczy, należącej do zakładowego majątku, lub dobra gminy, albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru wynikającego z obowiązania łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa, nienależące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego stąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę lub obciążyć gminę rozkładami;

d) wydzierżawienie na dłuższy czas niż lat 12, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytacyę;

e) opuszczenie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub w całości.

Rada powiatowa ma oraz prawo i obowiązek, gdyby gmina tego sama nie uczyniła, wstawić w budżet gminy do pokrycia takie należytości, które gmina uiścić jest obowiązaną na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia w moc ustawy, lub też z dokumentu publicznego, i nakładać dodatki do podatków, na pokrycie tych w budżet wstawionych wydatków.

Art. II.

Postanowienie §. 48. ust. o repr. pow. uzupełniają się następującym dodatkowym ustępem:

Wydział krajowy ma oraz prawo i obowiązek gdyby rada powiatowa sama tego nie uczyniła, wstawić w budżet powiatowy takie należytości, które powiat uiścić jest obowiązanym, na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia, w moc ustawy lub też z dokumentu publicznego, i nakładać dodatki do podatków na pokrycie tych w budżet wstawionych wydatków.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **P.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zastępywaniu naczelnika gminy i prezesa rady powiatowej na czas równoczesnej przeszkody naczelnika gminy lub prezesa rady powiatowej i zastępcy jego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 22. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Wybory uzupełniające.

§. 22.

W razie opróżnienia posady naczelnika gminy, jego zastępcy, asesora lub przysiężnego, winna rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego na czas jeszcze pozostały trzechletniego peryodu.

Gdyby jednocześnie naczelnik gminy i jego zastępca z powodu jakiejkolwiek przeszkody urzędować nie mogli, zastępuje ich na czas trwania tej przeszkody najstarszy wiekiem asesor lub przysiężny.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu, lub nie mogącego czasowo brać udziału w czynnościach rady, powoła naczelnik gminy do rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samem kole wybor-

czem, w którem radny, mający być zastąpionym, wybrany został.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tylu radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas winno toż koło wyborcze przedsięwziąść niezwłocznie, na podstawie ostatniej listy wyborczej, wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

Art. II.

Postanowienia §. 16. ust. o repr. pow. z d. 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. ust. kr. znosi się w dotychczasowem brzmieniu: w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Powołanie zastępców i wybór uzupełniający do wydziału.

§ 16.

W razie śmierci lub dłuższej niemożności pełnienia zobowiązań, zastąpi członka wydziału właściwy jego zastępca. W miejsce jednak członka, przez całą radę wybranego, może wydział w razie nieprzyjęcia zastępstwa przez właściwego zastępcę, powołać innego z zastępców, przez całą radę wybranych (§. 33. ordyn. wyb. pow.).

Stale ustępującego członka wydziału zastąpi rada przy pierwszem zgromadzeniu nowym wyborem na dalszy czas peryodu wyborczego.

Gdyby z powodu słabości lub innych ważnych przeszkód jednocześnie ani prezes, ani jego zastępca nie mógł brać udziału w czynnościach urzędowych, wybierze wydział powiatowy, zwołany przez najstarszego wiekiem członka wydziału powiatowego, ze swego grona przewodniczącego swego na czas trwania tej przeszkody, i doniesie o tem Wydziałowi krajowemu i politycznej władzy powiatowej.

W miejsce członka wydziału do przewodniczenia powołanego, wstępuje jego zastępca.

Prezesa lub jego zastępcę stale ustępującego, winna zastąpić rada najdalej do dni 30 nowym wyborem, na dalszy czas peryodu wyborczego.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **S.**

Ustawa

z dnia .

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o ustanawianiu stałych delegacyj, w sprawach, w których przy sprawowaniu policyi zachodzi kolizya.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 13. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. sierpnia 1866 l. 20. dz. u. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Zakres działania Przełożonego.

§. 13.

W celu załatwienia spraw, przydzielonych obszarowi dworskiemu, wstępuje przełożony w zakres działania naczelnika gminy, a co do policyi miejscowej, także w prawa przysługujące radzie gminnej według §. 32. ustawy gminnej.

Prawo karania, przyznane ustawą gminną naczelnikowi gminy, nie przysłuża jednak naczelnikowi obszaru dworskiego. Prawo to wykonywa politycznn władza powiatowa.

Również nie może przełożony obszaru dworskiego załatwiać spraw policyi miejscowej, wyliczonych w §. 27 ustawy gminnej, jeżeli w tej sprawie interesowanym jest obszar dworski. Do załatwienia takich spraw policyi miejscowej deleguje wydział powiatowy już z góry dla każdego obszaru dwor-

skiego w powiecie, przełożonego blisko położonego obszaru dworskiego, lub zwierzchność gminną nie daleko odległej gminy, i podaje to zarządzenie do powszechnej wiadomości.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **R.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o mianowaniu zastępcy dla gminy lub dla zakładu gminnego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 103 ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866. l. 19. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Mianowanie zastępcy dla gminy lub zakładu gminnego.

§. 103.

Jeżeli w sprawie prywatnej, spornej między gminą a pewną klasą członków gminy, lub pojedynczymi jej członkami, rada gminna ze względu na prywatny interes radnych, nie byłaby bezstronną, wydział powiatowy starać się będzie sprowadzić dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę, do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

Równie, jeżeliby w sprawie spornej między gminą a zakładem gminnym rada gminna nie była bezstronną, starać się będzie wydział powiatowy doprowadzić do dobrowolnej ugody, a w razie niedojścia jej do skutku, przeznaczy dla zakładu gminnego zastępcę, do przeprowadzenia sprawy w drodze właściwej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat **T.**

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o odpowiedzialności obszaru dworskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje.

Art. I.

Postanowienia §. 17. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. sierpnia 1866 L. 20 Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Odpowiedzialność.

§. 17.

Obszar dworski jest odpowiedzialnym za wypełnianie obowiązków, ustawami na niego włożonych.

Orzeczenie co do wynagrodzenia szkody z powodu niedopełnienia tego obowiązku, wydaje w sprawach własnego zakresu działania wydział powiatowy a w sprawach poruczonego zakresu działania polityczna władza powiatowa.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia nie nastąpi porozumienie pomiędzy obszarem dworskim i poszkodowanym, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o odpowiedzialności obszarów włościego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 17. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. sierpnia 1850 l. 20 Dz. ust. br. zmoi się w następujący sposób brzmieć ma; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Odpowiedzialność.

§. 17.

Gmina dworska jest odpowiedzialną za wykonanie obowiązków, ustawami na nią włożonych.

Gromada ta do wypełnienia takowych powinna niezwłocznie swoje obowiązki wydzielić w sprawach własnego działania wydziałowi powiatowemu a w sprawach powierzonych zakresu działania politycznego władzy powiatowej.

Jakoteż do tej wspólnej wszystkich należącej pieczęci przynależnie posiadać powinna dworska gmina z przekreśloną trójkątną tarczą dwie pieczęcie równie duże.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poleca Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do L. 15241.
Alegat U.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o załatwianiu spraw i powzięciu uchwał w wydziale powiatowym.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 46 ust. o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. ust. kr. znosi się w teraźniejszem ich brzmieniu; w ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

Załatwianie spraw i powzięcie uchwał w wydziale.

§. 46.

Prezes rady przewodniczy wydziałowi powiatowemu i kieruje jego czynnościami.

W razie przeszkody prezesa wchodzi w jego prawa i obowiązki jego zastępca.

Wydział powiatowy załatwia sprawy zazwyczaj kolegialnie.

Do powzięcia uchwały potrzebną jest obecność prezesa, lub w razie przeszkody jego zastępca i przynajmniej trzech członków wydziału.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych.

Przepisy §. 45. stosują się także do uchwał wydziału.

L. W. 16873/1873.

Aleg. V.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego

o budżecie krajowym

na rok

1874.

Alleg. V.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego

o budżecie krajowym

na rok

1874.

L. W. 16.873
1873.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Wysoki Sejmie!

W myśl §. 18. Statutu krajowego i §. 7. lit. *b.* instrukcyi dla Wydziału krajowego, przedkładamy pod **A.** projekt sumaryczny budżetu krajowego i dołączamy do takowego 15 specyalnych preliminarzy funduszów krajowych, z następującemi uwagami: **A.**

Do preliminarza funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

1. W rubryce XI. wydatków zamieszczono pod pozycyami 120—122. wszelkie niedobory, wykazane w specyalnych preliminarzach funduszów i zakładów dotowanych, zaś nadwyżki dochodów wynikłe w preliminarzach tychże funduszów, zamieszczono w rubryce IV. dochodów funduszu krajowego pod pozycyami 4—7.

2. Dotychczasową rubrykę XII. „Rozmaite wydatki“ przeniesiono na rubrykę XIII., zaś pod rubryką XII. otworzono rachunek na koszta szupaśnictwa, przez wzgląd na tę okoliczność, iż oddzielenie tych wydatków, tak dla ewidencyi jako też i możliwej potrzeby otworzenia subrubryk po uregulowaniu sprawy szupaśnictwa, okaże się koniecznem.

3. Dochody z myt na drogach krajowych, które dotąd umieszczano w rubryce 3. dochodów, opuszczono w preliminarzu funduszu krajowego, a natomiast odtrącono takowe w spodziewanej na rok 1874. kwocie 140.000 zł. od wydatków przy drogach krajowych, pod rubryką X. wydatków, — uważano bowiem ten powszechnie używany sposób przeprowadzenia rachunkowego za stosowniejszy i wykazujący dokładniej właściwą kwotę potrzeb.

4. W dziale dochodów dodano rubrykę VII. „Rozmaite dochody“ z powodu, iż na rok 1874. przypadają niektóre zwroty, nie należące do żadnej z istniejących rubryk dochodu.

5. Własne dochody funduszu krajowego wynoszą według powyższego projektu budżetu kwotę . . . . . 10.875 zł.
wydatki . . . . . 1.762.239 „
z porównania okazuje się niedobór . . . . . 1,751.364 „
który pokrytym być ma dodatkami do podatków.

Wedle wyjaśnień dołączonych do preliminarza funduszu krajowego, należytość podatków wynosi . . . . . 6,468.252 zł.
uwzględniając jednakowoż okoliczność, iż z powodu niedostatku, który panuje w roku 1873. i w skutek klęski epidemii na punktualne uiszczenie należytości od obowiązanych liczyć nie można, zaokrągla się sumę należytości podatków stałych na kwotę . . . . . 6,000.000 zł.
od której należytość dodatku krajowego, po 30 ct. od 1 zł. wyniesie . . . 1,800.000 zł.
Z porównania tej kwoty z wyżej wykazanym niedoborem . . . . . 1,751.364 „
okazuje się nadwyżka dochodów . . . . . 48.636 „
która użytą być musi na częściowy zwrot zaliczek pobranych w roku 1873. od innych funduszów krajowych.

W wyjaśnieniach dołączonych do każdego preliminarza specyalnego, wykazane i uzasadnione są szczegółowo różnice między preliminowanemi na rok 1874. a uchwalonemi na rok 1873. kwotami; tutaj więc uwidocznia się tylko sumarycznie znaczniejsze różnice, a mianowicie:

I. W dochodach.

W rubryce II. było preliminowanych odsetków z chwilowo lokowanych kapitałów . . . . . 5.000 „
obecnie z powodu zupełnego wyczerpania kapitałów lokowanych, dalej z powodu zaciągniętych długów u innych funduszów na pokrycie ciągle wzrastających potrzeb bieżących, w końcu — z powodu niewpływających w przypadających terminach należytości dodatków, nic się nie preliminuje.

W rubryce III. nie preliminuje się dochodów z myt, ponieważ takowe odtrącono od rubryki X. wydatków; nie jest to zatem ubytek w dochodach, lecz stosowna kompenzacya wydatku. W roku 1873. preliminowano w tej rubryce . . . . . 120.000 „

W rubryce IV. preliminuje się spodziewanych dochodów z nadwyżek od zakładów dotowanych z funduszu krajowego więcej o . . . . . 6.716 zł.
wedle specyalnych preliminarzy zakładów dotowanych a szczególnie szpitali, przy których z powodu podwyższenia taks leczenia, dochody tak znacznie podwyższono, iż n. p. przy szpitalu lwowskim, zamiast zwykłego niedoboru, circa 80.000 zł. wykazano nadwyżki 746 zł.

W rubryce V. mniej o . . . . . 4.668 „
nie preliminuje się bowiem zapasu kasowego żadnego, ponieważ w obec znacznych pasywów i ściśle ograniczonych kwot wydatków preliminowanych, żadnego zapasu spodziewać się nie można, zwłaszcza gdy przez przedłużenie terminu do asygnowania i zamknięcia rachunków, wszelki możliwy zapas wyczerpniętym zostanie.

W rubryce VI. mniej o . . . . . 30 000 „
„ „ VII. więcej o . . . . . 906 „
z powodu przypadających do poboru częściowych zwrotów kwot pożyczonych gminie Uwsie i klasztorowi Benedyktynek w Przemyślu.

Suma różnic	159.668 „	7.622 „
z porównania	7.622 „	
okazuje się umniejszenie preliminowanych dochodów .	152.046 „	

II. W wydatkach.

W rubryce I. (Koszta reprezentacyi kraju) preliminuje się więcej o . . . . . 24.600 zł.
z powodu, iż przyjęto za podstawę 3 miesięczną kadencyę, tudzież z powodu podwyższenia cen druku i innych potrzeb.

W rubryce II. (Koszta zarządu) więcej o . . . . . 28.648 „
z powodu:

1) Proponowanej w osobnem sprawozdaniu regulacyi płac urzędników.
2) Proponowanej w osobnem sprawozdaniu kwoty 5.000 zł. na urządzenie bióra statystycznego.
3) Rozszerzenia ubikacyj i innych potrzeb kancelaryjnych.

Czyni się tu uwagę, iż czynności urzędowe w ciągu tego roku pomnożyły się w sposób nadzwyczajny, szczególnie w Oddziale rachunkowym, gdzie do nowo przyrastających spraw szupasowych, szkolnych, pożyczki krajowej, zapomóg dawniejszych i obecnych, spraw gminnych i szpitalnych, dalej dla osobno urządzonego obszernego archiwum rachunkowego, a nakoniec z powodu ciągłych komisyj na prowincyi w sprawach gminnych i szpitalnych, po nad stan projektowanego etatu wypadało przyjąć przynajmniej ośmiu urzędników; mając jednak na oku zasadę oszczędności, Wydział krajowy na teraz przyjął tylko większą liczbę dyurnistów, zostawiając na później utworzenie posad urzędników stałych.

W rubryce III. (Koszta leczenia) więcej o . . . . . 12.500 „
z powodu podwyższenia taks w wielu szpitalach, co jednakże spowodowało znaczne zniżenie wydatków na dotacye dla szpitali krakowskich i lwowskiego (rubr. XI.)

W rubryce IV. (Koszta szczepienia) więcej o . . . . . 1.174 „
„ „ V. („ sanitarne „ „ . . . . . 200 „
„ „ VI. (Zasiłki dla zakładów dobroczynności) więcej o . . . . . 12.200 „
z powodu zamieszczenia pod tą rubryką kwoty 12.000 zł. na amortyzacyę pożyczki kulparkowskiej, stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. Listopada 1872. — tudzież z powodu podwyższenia zasiłku dla szpitalu Sióstr Miłosierdzia we Lwowie o 200 zł.

W rubryce VII. (Na cele naukowe) więcej o . . . . . 14.743 „
z powodu podwyższenia kwoty przeznaczonej do rozporządzenia Rady szkolnej o 48.343 zł. na podstawie specyalnego, przy wyjaśnieniach niniejszego budżetu dołączonego preliminarza tejże Rady i opuszczenia zasiłków udzielonych jednorazowo w roku 1873. rozmaitym zakładom, i na cele wystawy światowej.

W latach ostatnich powstały w miastach a nawet w każdem znaczniejszem miasteczku Galicyi szkoły żeńskie, i żądania o udzielanie zasiłków dla takowych, stały się powszechnemi. Chcąc choć częściowo zadość uczynić podobnym żądaniom, musianoby bardzo przeciążyć budżet krajowy, — zaś udzielać zasiłki tylko niektórym szkołom, a odmawiać takowych innym, istniejącym na równych warunkach — byłoby zbyt rażącą niesprawiedliwością. Ze względu na to, jako też na charakter czysto miejscowy podobnych zakładów, o których byt i wzrost odnośne miasta, miasteczka lub powiaty starać się powinny — dalej — ze względu iż na cele wychowania i oświaty zaprelimino-wano na rok 1874. jak wyżej wykazano, kwotę 198.343 zł. i Rada szkolna krajowa, w razie udowodnionej potrzeby, nie odmawia wsparcia żadnemu zakładowi podobnego rodzaju, — Wydział krajowy opuścił w tej rubryce uchwalone w roku 1873. zasiłki dla szkół żeńskich w Tarnowie, Rzeszowie i Stanisławowie. Również opuszczono zasiłek dawany dla czasopisma „Szkoła“ ponieważ pomienione czasopismo otrzymując od lat kilku subwencyę, powinno

Do przeniesienia . . . . . 94.065 zł.

Z przeniesienia . . . . . 94.065 zł.

już było znaleść środki rozpowszechnienia i starannością redakcyjną pozyskać wzięcie.

Powiększono natomiast w tej rubryce zasiłek dla zakładu głuchoniemych o 950 zł. na podstawie sprawozdania przedłożonego przez dyrekcyę tego zakładu do LW. 16.911/1873, udokumentowanego specyalnym rachunkiem kasowym, w którym udowodniono, że zakład ten utrzymujący 60 dzieci głuchoniemych, ponosi oprócz wydatków na odzież, pościel, gospodarkę kuchenną, także płace trzech stałych nauczycieli, katechety i dwóch rzemieślników do udzielania nauk, dalej — woźnego, gospodyni do własnej kuchni i inne z prowadzeniem tak wielkiego zakładu połączone wydatki, wynoszące na rok 1873. kwotę . . . . . 11.611 zł. 15 c.
Stałe dochody wynosiły wtymże roku tylko . . . . . 8.964 „ 39 „
zaś niedobór w kwocie . . . . . 2.646 „ 76 „
pokryto zapobiegliwością dyrekcyi i staraniem osób prywatnych, przez zarządzenie przedstawień teatralnych i t. p. źródeł, na które w przyszłości liczyć nie można, i w razie dalszego braku, musianoby wydalić z zakładu znaczną liczbę głuchoniemych i zostawić takowych bez przytułku.

Zakład ten wykształcił znaczną ilość uczniów głuchoniemych, zapewniając im byt samodzielny, pomimo smutnego ich stanu niemocy. W samem mieście Lwowie znajduje się obecnie 18 rzemieślników i jeden urzędnik manipulacyjny, którzy możność obywatelskiego zarobkowania zakładowi temu zawdzięczają. Okoliczności te w połączeniu z wzorową gospodarką zakładu, przemawiają najsilniej za projektowanem podwyższeniem zasiłku.

Podwyższono dalej subwencyę dla szkoły leśnictwa z kwoty 3.000 zł. na 5.000 zł., ponieważ mocno uczuwać się daje brak takiej szkoły w kraju i c. k. Ministeryum do LW. 18.250/1873. zawiadomiło Wydział krajowy, iż na urządzenie rzeczonej szkoły udzieli kwotę 7.000 zł. jeżeli Reprezentacya krajowa takową założy, i do ustalenia bytu tejże przyczynić się zechce.

Wstawiono nowe pozycye:
a) dla Akademii sztuk pięknych w Krakowie kwotę . . . . . 5.000 zł.
b) dla Muzeum przemysłowego we Lwowie . . . . . 1.100 „

W rubryce IX. (Kwaterunkowe żandarmeryi) mniej o . . . . . 5.472 zł.
wedle rzeczywistej potrzeby.

W rubryce X. (Drogi krajowe) wstawiono w wydatkach więcej o 20.504 zł.
a mianowicie na nowe budowy 10.000 zł. i na utrzymanie dróg
istniejących 10.504 zł., zaś przy kosztach zarządu mniej o . 504 „
a nadto odtrącono dochody z myt kwocie . . . . . 140.000 „
a zatem w ogóle mniej . . . . . 120.000 „

Przytem zauważa się, że przeprowadzenie rachunkowe, jakieby się okazało potrzebnem z powodu zaciągniętej pożyczki krajowej i łączności takowej ze sprawami drogowemi uskutecznione zostanie w myśl polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872.

W rubryce XI. preliminowano na dotacye zakładów krajowych mniej o 106.540 „
na podstawie specyalnych preliminarzy funduszów dotowanych.

Dla spraw szupaśnictwa otworzono nową rubrykę XII. stałą, i zamieszczono w takowej kwotę . . . . . 20.000 „
azatem taką samą, jaką Wysoki Sejm uchwałą z dnia 30. Listopada 1872. roku przeznaczył był na cel podobny.

W rubryce XIII. (Rozmaite) preliminuje się mniej o . . . . . 34.250 zł.

Do przeniesienia . . . . . 266.262 „ 114.065 „

Z przeniesienia	266.262 zł.	114.065 zł.

z powodu przeniesienia potrzeb na amortyzacyę pożyczki kulparkowskiej (12.000 zł.) do rubryki VI., zaś kosztów szupaśnictwa do rubryki XII., — wreszcie z powodu ubyłych datków jednorazowych, w kwocie 2.250 zł.

Suma różnic . . .	266.262 zł. . .	114.065 zł.
Odtrąciwszy projektowane pomnożenie	114.065 „	
od zmniejszonej sumy wydatków,		
okazuje się umniejszenie preliminowanych wydatków o	152.197 „	
a w porównaniu z wykazanem powyżej umniejszeniem dochodów . . .	152.046 „	
wynoszą wydatki w ogóle mniej aniżeli wykazywał budżet z roku 1873 .	151 „	

Czyni się uwagę, iż Wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. Grudnia 1872. polecił Wydziałowi krajowemu:

1. Ułożyć nowy dzielnik, wedle którego wydatki wspólne trzech oddziałów tworzących lwowski szpital główny, obliczane być miały, i na podstawie tego dzielnika:

2. ułożyć preliminarz szpitalu rzeczonego. Chcąc zadość uczynić tej uchwale, polecono zarządowi, aby zebrał i zestawił daty potrzebne do ułożenia dzielnika i preliminarza. Zestawienia dzielnika zarząd nie był w stanie uskutecznić, zaś podstawy do budżetu przedłożył popiero w czasie ostatnim. Przedłożony operat wymagał sprawdzenia; dla krótkości czasu rozpoczętym był już druk budżetu szpitalnego wedle dawnej formy, a prócz tego nastręczały się trudności następujące:

Nowy przez komisyę budżetową zalecony wzór preliminarza, zawiera mnóstwo szczegółów drobiazgowych, których wykazanie cyfrowe wymaga pomnożenia sił roboczych w zarządzie szpitalu i w Oddziale rachunkowym, ponieważ dotąd nie wymagane a w nowym wzorze przepisane daty statystyczne nie były prowadzone, zaś na przyszłość z odpowiednią akuratnością zbierane i prowadzone być muszą; dalej — ponieważ stosownie do nowej formy preliminarza, wszystkie księgi kontowe zakładu na nowo założone być muszą i kontowanie specyalnych wynikłości wedle nowej formy, podwójnie tyle sił roboczych wymaga, co dawniejsze załatwienie tejże czynności. Sądzimy zatem, iż Wysoki Sejm raczy uznać zwłokę za usprawiedliwioną.

Nie wstawiliśmy więc do budżetu ogólnego, sporządzonego przez zarząd szpitalny—preliminarza, który komisyi budżetowej oddany zostanie jako materyał mogący posłużyć przy rozbiorze budżetu.

Z powyższego zestawienia wynika, iż w skutek zaprowadzenia rozlicznych oszczędności, umożliwionem zostało znaczne podwyższenie wydatków w niektórych rubrykach, szczególnie zaś na cele naukowe i wychowania publicznego, a pomimo to nie okazuje się potrzeba podwyższenia dodatków do podatków.

Preliminarze funduszów samoistnych (niedotowanych) wykazują nadwyżki dochodów, które przeważnie na powiększenie majątków zarodowych użyte zostaną.

Na podstawie wyżej wyłuszczonego stanu rzeczy, Wydział krajowy wnosi:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić *„na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok 1874. dodatek do podatków stałych wraz z $^1/_3$ częścią dodatków po 30 centów od każdego Złotego austryackiego.“*

II. Wysoki Sejm raczy upoważnić Wydział krajowy *„do przenoszenia oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryk innych.“*

Lwów, dnia 11. Listopada 1873. roku.

Leon książę Sapieha, w. r.
Marszałek krajowy.

Józef Dr. Wereszczyński, w. r.
Sprawozdawca.

L. W. 16.873/1873.

Lit. A.

PROJEKT

budżetu krajowego

na rok 1874.

Projekt budżetu

Liczba porządkowa.	Rubryka.	A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.	Dochody.	Wydatki.	Z porównania okazuje się: Nadwyżka dochodu.	Niedobór.
1		**Fundusz krajowy.**				
	I.	Koszta reprezentacyi kraju	—	120.900	—	—
	II.	„ zarządu	—	177.893	—	—
	III.	„ leczenia ubogich chorych	—	220.000	—	—
	IV.	„ szczepienia	—	22.500	—	—
	V.	Wydatki sanitarne	—	30.200	—	—
	VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności . . .	—	18.622	—	—
	VII.	„ „ „ naukowych	—	267.303	—	—
	VIII.	Utrzymanie pomników historycznych . . .	—	8.500	—	—
	IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	—	54.968	—	—
	X.	Drogi krajowe	—	636.000	—	—
	XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	—	152.053	—	—
	XII.	Wydatki na szupaśnictwo	—	20.000	—	—
	XIII.	Rozmaite wydatki	—	33.300	—	—
	I.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	1.300	—	—	—
	II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . .	—	—	—	—
	III.	Z myt na drogach krajowych	—	—	—	—
	IV.	Nadwyżki od zakładów dotowanych	8.669	—	—	—
	V.	Zapas kasowy	—	—	—	—
	VI.	Dodatki do podatków po 30 ct. od 1 zł. a. w. .	1,800.000	—	—	—
	VII.	Rozmaite dochody	906	—	—	—
		Suma funduszu krajowego .	1,810.875	1,762.239	48.636	—
2		**Szpital główny we Lwowie.**				
		a) Oddział chorych	144.314	143.568	746	—
		b) „ położnic	1.091	16.831	—	15.740
		c) „ obłąkanych	12.181	75.085	—	62.904
3		**Fundusz podrzutków we Lwowie**	—	46.715	—	46.715
4		**Szpital św. Łazarza w Krakowie.**				
		a) Oddział chorych	56.921	56.249	672	—
		b) „ położnic i podrzutków :	15.657	42.351	—	26.694
5		**Szpital św. Ducha w Krakowie.**				
		a) Oddział syfilitycznych	30.017	27.242	2.775	—
		b) „ obłąkanych	20.951	17.786	3.165	—
6		**Fundusz policyi krajowej**	5.575	4.264	1.311	—
		Suma ogólna funduszów i zakładów dotowanych z funduszu krajowego . .	2,097.582	2,192.330	57.305	152.053

krajowego na rok 1874.

Liczba porządkowa.	Rubryka.	B. Fundusze samoistne (niedotowane.)	Dochody.	Wydatki.	Z porównania okazuje się: Nadwyżka dochodów.	Niedobór.
7		**Fundusz domestykalny**	3.770	3.400	370	—
8		„ **kultury krajowej**	6.816	5.512	1.304	—
9		„ **stanowy sierót**	1.462	1.410	52	—
10		„ **Al. hr. Stadnickiego** . . .	1.385	1.377	8	—
11		„ **szkoły kucia koni**	398	—	398	—
		Suma ogólna funduszów samoistnych . .	13.831	11.699	2.132	—

Rekapitulacya.

A.	Suma ogólna funduszów dotowanych . .	2,097.582	2,192.330	57.305	152.053
B.	„ „ „ samoistnych . .	13.831	11.699	2.132	—
	Razem . .	2,111.413	2,204.029	59.437	152.053
					92.616

L. W. 16.873/1873.
Alegat **B**. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. B.

Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Fundusz krajowy.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		Koszta reprezentacyi kraju	120.900	—	120.900
II.		„ zarządu	177.893	—	177.893
III.		„ leczenia ubogich	220.000	—	220.000
IV.		„ szczepienia	22.500	—	22.500
V.		Wydatki sanitarne	30.200	—	30.200
VI.		Zasiłki dla zakładów dobroczynności	18.622	—	18.622
VII.		„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	267.303	—	267.303
VIII.		Utrzymanie pomników historycznych	3.500	5.000	8.500
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi	54.968	—	54.968
X.		Drogi krajowe	481.000	155.000	636.000
XI.		Dotacye dla zakładów krajowych	152.053	—	152.053
XII.		Wydatki na szupaśnictwo	20.000	—	20.000
XIII.		Rozmaite wydatki	33.300	—	33.300
		Suma wydatków	1,602.239	160.000	1,762.239
		Dochody.			
I.		Z odnajmu ubikacyj sejmowych	1.300	—	1.300
II.		Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—
III.		Z myt na drogach krajowych	—	—	—
IV.		Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	8.669	—	8.669
V.		Zapas kasowy	—	—	—
VI.		Dodatki do podatków	1,800.000	—	1,800.000
VII.		Rozmaite dochody	906	—	906
		Suma dochodów	1,810.875	—	1,810.875
		Z porównania ze sumą wydatków	—	—	1,762.239
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	48.636

Fundusz krajowy.

Rubryka I. Koszta reprezentacyi kraju.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Koszta reprezentacyi kraju**	120.900	—	120.900

Poszczególnienie.

		A. Sejm krajowy.			
I.	1	Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych	4.000	—	—
	2	Koszta podróży pp. Posłów	6.300	—	—
	3	Dyety pp. Posłów na 3 miesiące	64.000	—	—
	4	Koszta druków	12.000	—	—
	5	Spisywanie sprawozdań	6.000	—	—
	6	Urządzenie sali, pisarze dzienni, opał, oświetlenie i inne drobne wydatki	3.400	—	95.700
		B. Wydział krajowy.			
	7	Marszałek krajowy	4.200	—	—
	8	Sześciu pp. Członków Wydziału po 3.000 zł. . . .	18.000	—	—
	9	Zastępcy	3.000	—	25.200
		Suma rubryki I. . .	120.900	—	120.900

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
II.		**Koszta zarządu.**	177.893	—	177.893

Poszczególnienie.

II.	10	**Płace urzędników, dyurnistów i sług.**			
	11	**Oddział konceptowy.**			
		a) 2ch radców, płaca po 2.800 zł. . . . 5.600 zł.			
		dodatek aktywalny „ 480 „ . . . 960 „	6.560	—	—
		b) 4ch sekretarzy, płaca po 2.000 zł. . . 8.000 „			
		dodatek aktywalny „ 360 „ . . 1.440 „	9.440	—	—
		c) 6ciu koncepistów, „ „ 1.200 „ . . 7.200 „			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . . 1.440 „	8.640	—	—
		d) 4ch praktykantów, „ „ 700 „ . . 2.800 „			
		dodatek aktywalny „ 100 „ . . 400 „	3.200	—	27.840
	12	**Oddział rachunkowy.**			
		a) Dyrektor, płaca . . . . . 2.600 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 400 „	3.000	—	—
		b) Zastępca dyrektora, płaca . . . . . 2.000 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360	—	—
		c) 14tu adjunktów, płaca po 1.200 zł. . 16.800 „			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . 3.360 „	20.160	—	—
		d) 10ciu asystentów, „ „ 700 „ . 7.000 „			
		dodatek aktywalny „ 100 „ . 1.000 „	8.000	—	—
		e) Woźny, płaca . . . . . 500 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	550	—	34.070
	13	**Oddział kasowy.**			
		a) Kasyer, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360	—	—
		b) Kontrolor, płaca . . . . . 1.500 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.800	—	—
		c) 4ch adjunktów, płaca po 1.200 zł. . . 4.800 „			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . . 960 „	5.760	—	—
		d) Woźny, płaca . . . . . 600 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	650	—	10.570
	14	**Oddział techniczny.**			
		a) Nadinżynier, płaca . . . . . 3.000 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 850 „	3.850	—	—
		b) 2ch inżynierów, płaca po 2.000 zł. 4.000 „			
		dodatek aktywalny „ 360 „ 720 „	4.720	—	—
		c) 2ch asystentów, „ „ 900 „ 1.800 „			
		dodatek aktywalny „ 120 „ 240 „	2.040	—	10.610
		Do przeniesienia . .	83.090	—	83.090

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
II.		Z przeniesienia . .	83.090	—	83.090
		Płace.			
	15	**Oddział sanitarny.**			
		Inspektor szpitali, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek na mieszkanie . . . . . 300 „	2.300	—	2.300
	16	**Oddział statystyczny.**			
		a) Naczelnik Oddziału, płaca 1.400 zł., dodatek na mieszkanie 300 zł. dodatek z powodu drożyzny 280 zł.	1.980	—	—
		b) Koncepista, płaca 800 zł. dodatek na mieszkanie 200 zł. z powodu drożyzny 200 zł.	1.200	—	—
		c) Urzędnik rachunkowy, płaca 800 zł., dodatek na mieszkanie 180 zł., dodatek z powodu drożyzny 200 zł.	1.180	—	—
		d) Pisarz stały po 1 zł. 50 ct. dziennie	548	—	—
		e) Na pomocników chwilowych	92	—	5.000
	17	**Oddział manipulacyjny.**			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000	—	—
		b) Archiwista, płaca . . . . . 1.500 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.800	—	—
		c) Protokolista, płaca . . . . . 1.200 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.440	—	—
		d) 6ciu kancelistów, płaca po 1000 zł. . 6.000 „			
		dodatek aktywalny po 200 zł. . . . 1.200 „	7.200	—	—
		e) Odźwierny, płaca	600	—	—
		f) Portyer, „	500	—	—
		g) 4ch woźnych płaca po 500 zł. . . . 2.000 zł.			
		dodatek aktywalny po 50 zł. . . . 200 „	2.200	—	15.740
		Suma wszystkich płac stałych wraz z dodatkiem aktywalnym	—	—	106.130
	18	**Dyurniści.**			
		a) Dla Oddziału rachunkowego:			
		7 po 1 zł. 80 ct. dziennie . . . . 4.599 zł.			
		7 „ 1 „ 20 „ „ . . . . 3.066 „	7.665	—	—
		b) Dla Oddziału technicznego:			
		4ch po 1 zł. 80 ct. dziennie . . . 2.628 zł.			
		4ch „ 1 „ 20 „ „ . . . 1.752 „	4.380	—	—
		c) Dla Oddziału konceptowego:			
		3ch po 2 zł. 40 ct. dziennie	2.628	—	—
		d) Dla Oddziału manipulacyjnego:			
		1 po 2 zł. 20 ct. dziennie . . . 803 zł.			
		4ch po 1 zł. 65 „ „ . . . 2.409 „			
		12tu „ 1 „ 10 „ „ . . . 4.818 „	8.030	—	—
		e) Na zastępstwa urzędników	1.000	—	23.703
		Do przeniesienia .	129.833	—	129.833

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
II.		Z przeniesienia . .	129.833	—	129.833
	19	**Zasługi.**			
		a) 5ciu stróżów dla Oddziału manipulacyjnego po 260 zł. . . . . 1.300 zł.			
		b) 1 stróż dla Oddziału rachunkowego . 260 „	1.560	—	—
		c) Froter	600	—	2.160
	20	**Emolumenta.**			
		a) Dyrektor kancelaryi, na fiakra	50	—	—
		b) „ na opał 6 sągów drzewa	90	—	—
		c) Ubranie urzędowe dla odźwiernego i 6ciu woźnych po 50 zł	350	—	—
		d) Ubranie dla portyera	100	—	—
		e) Opał dla odźwiernego i portyera, po 2 sągi drzewa	60	—	—
		f) Dodatki pięcioletnie (quinquenia) dla urzędników i woźnych, według imiennego wykazu (patrz wyjaśnienia)	3.630	—	4.280
	21	**Najem pomieszkania.**			
		a) Na kancelarye Wydziału krajowego	12.200	—	—
		b) Na biuro statystyczne, kancelaryę zakładu podrzutków i dla rysowników technicznych . . .	2.800	—	15.000
	22	**Remuneracye.**			
		I. Stałe. *a*) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.200	—	—
		b) Tłumacz języka ruskiego	300	—	—
		c) „ języków obcych	50	—	—
		d) Odźwierny Prokopowicz, dodatek osobisty do płacy	120	—	—
		II. Niestałe. Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	2.000	—	3.670
	23	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	4.500	—	—
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	900	—	—
		c) Potrzeby do pisania	1.200	—	—
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów . . .	3.500	—	—
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.200	—	—
		f) Oświetlenie	400	—	—
		g) Opał	1.100	—	—
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego . .	600	—	—
		i) Rozmaite pomniejsze	500	—	13.900
		Do przeniesienia . . .	168.843	—	168.843

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
II.		Z przeniesienia . .	168.843	—	168.843
	24	**Koszta podróży i dyety.**			
		a) Dla urzędników w ogóle	2.000	—	—
		b) „ inspektora szpitali	400	—	2.400
	25	**Pensye i zaopatrzenia.**			
		a) Mochnacka Eleonora	280	—	—
		b) Jankowska Karolina	400	—	—
		c) Pawulski Jan	1.300	—	—
		d) Wagilewiczowa Amelia	200	—	—
		e) Madeyski Wojciech	1.200	—	—
		f) Tarczyński Józef	1.200	—	—
		g) Karatnicka Izydora	600	—	5.180
	26	**Dary z łaski.**			
		a) Bojarskie — Walerya, Józefa, Adolfina i Gabryela po . . . . . 100 zł.	400	—	—
		b) Rzepińska Ludwika Frańciszka	120	—	—
		c) Nowakowskie sieroty po naczelniku	400	—	—
		d) Rudnicki Michał	150	—	—
		e) Szczęsnowicze, sieroty po archiwiście, a mianowicie dwóch synów: Stanisław, Zbigniew, Juliusz tr. im. i Zbigniew, Józef dw. im. po . . 200 zł.	400	—	1.470
		Suma rubryki II. .	177.893	—	177.893

Fundusz krajowy.

Rubryka III. Koszta leczenia ubogich.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
III.		**Koszta leczenia ubogich**	220.000	—	220.000

Poszczególnienie.

III.		**Koszta leczenia ubogich.**			
	27	W szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych, a mianowicie:			
		1. W szpitalu w Białej	3.000		
		2. „ Bochni	4.500		
		3. „ Brodach	3.000		
		4. „ Brzeżanach	3.600		
		5. „ Drohobyczu	2.600		
		6. „ Jaśle	4.600		
		7. „ Kołomyi	5.000		
		8. „ Krakowie (św. Łazarza)	31.500		
		9. „ „ (św. Ducha)	33.000		
		10. „ „ (Klinika)	6.000		
		11. „ Lwowie	50.000		
		12. „ Podhajcach (Stare miasto)	500		
		13. „ Przemyślu	4.100		
		14. „ Rzeszowie	3 200		
		15. „ Samborze	5.500		
		16. „ Sanoku	2.600		
		17. „ Sączu	3.000		
		18. „ Śniatynie	2.000		
		19. „ Stanisławowie	6 000		
		20. „ Stryju	3.700		
		21. „ Tarnopolu	2.800		
		22. „ Tarnowie	6.000		
		23. „ Wadowicach	1.400		
		24. „ Zaleszczykach	1.200		
		25. „ Złoczowie	3.800		
		26. „ Żółkwi	1.400		
		27. W szpitalach obcokrajowych	25.000		
		28. „ wojskowych	1.000		
		Suma rubryki III.	220.000	—	220.000

Fundusz krajowy.

Rubryka IV. Koszta szczepienia. Rubryka V. Wydatki sanitarne. Rubryka VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
IV.		**Koszta szczepienia**	22.500	—	22.500
		Poszczególnienie.			
IV.	28	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	500	—	—
	29	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia	22.000	—	—
		Suma rubryki IV. . .	22.500	—	22.500
V.		**Wydatki sanitarne**	30 200	—	30.200
		Poszczególnienie.			
V.	30	Koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sanitarnych i $^1/_3$ część należytości za lekarstwa dostarczane dla epidemicznych chorych . .	24.000	—	—
	31	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło, i zamknięcie miejsc zarazy za pomocą asystencyi wojska i żandarmeryi	6.200	—	—
		Suma rubryki V. . .	30.200	—	30.200
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności**	18.622	—	18.622
		Poszczególnienie.			
VI.	32	Szpital Sióstr Miłosierdzia we Lwowie	840	—	—
	33	„ „ „ „ Czerwonogrodzie . .	158	—	—
	34	„ „ „ „ Rozdole	200	—	—
	35	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424	—	—
	36	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu obłąkanych w Kulparkowie	12.000	—	—
		Suma rubryki VI. .	18.622	—	18.622

Fundusz krajowy.

Rubryka VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VII.		**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego**	267.303	—	267.303
		Poszczególnienie.			
VII.		**A. Stypendya.**			
	37	Dla 2 uczniów weterynaryi po 200 zł. . . 400 zł. i na koszta podróży . . . . . 60 „	460	—	—
	38	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	1.000	—	—
	39	„ „ i uczennic seminaryów nauczycielskich .	18.000	—	19.460
		B. Zasiłki.			
	40	Szkoła rolnicza w Dublanach	5.000	—	—
	41	„ „ „ Czernichowie	5.000	—	—
	42	Zakład głuchoniemych we Lwowie	2·000	—	—
	43	„ ciemnych „ „	1.000	—	13.000
		C. Na cele naukowe i wykształcenia.			
	44	Komisya fizyograficzna w Krakowie	1.500	—	—
	45	Szkoła gimnastyczna „Sokół“	1.000	—	—
	46	Teatr polski w Krakowie	5.000	—	—
	47	„ „ we Lwowie	4.200	—	—
	48	„ ruski pod zarządem kasyna „Besida“ . . .	3.000	—	—
	49	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.000	—	—
	50	Sześciu członków Rady szkolnej po 1.200 zł. . . .	7.200	—	—
	51	Rada szkolna krajowa, do rozporządzenia, na cele wychowania i oświaty	198.343	—	—
	52	Gimnazyum żeńskie w Krakowie	2.500	—	—
	53	Towarzystwo gospodarskie galicyjskie, na urządzenie szkoły leśnictwa	5.000	—	—
	54	Muzeum przemysłowe we Lwowie, zasiłek	1.100	—	—
	55	Akademia umiejętności i sztuk pięknych w Krakowie	5.000	—	234.843
		Suma rubryki VII. . .	267.303	—	267.303

Fundusz krajowy.

Rubryka VIII. Utrzymanie pomników historycznych.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych**	3.500	5.000	8.500
		Poszczególnienie.			
VIII.	56	Odnowienie „Sukiennic“ w Krakowie	—	5.000	—
	57	Restauracya pomników w ogóle	3 000	—	—
	58	Badanie i ocalanie zabytków historycznych, pismiennych i archeologicznych:			
		a) dla Akademii nauk w Krakowie	250	—	—
		b) „ Zakładu narodowego Imienia Ossolińskich Lwowie	250	—	—
		Suma rubryki VIII. . .	3.500	5.000	8.500

Fundusz krajowy.

Rubryka IX. Kwaterunkowe żandarmeryi.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
IX.		**Kwaterunkowe żandarmeryi**	54.968	—	54.968

Poszczególnienie.

IX.	59	Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	4.138
	60	Oświetlenie koszar	1.569
	61	Oświetlenie stajen, utrzymywanie i sprawianie sprzętów stajennych	14
	62	Utrzymywanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	500
	63	Utrzymywanie i uzupełnienie sprzętów żołnierzy . .	15
	64	Utrzymywanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	1.483
	65	Utrzymywanie i uzupełnienie naczyń kuchennych . .	509
	66	Pranie bielizny pościelnej dla szeregowców, furyerów i woźnych	1.759
	67	Naprawa bielizny pościelnej	153
	68	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomą wypchanych	409
	69	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	959
	70	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	3.777
	71	Opał i oświetlenie kancelaryj skrzydłowych i plutonowych	718
	72	Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	1.149
	73	Rozmaite inne wydatki	480
		Razem . .	17.632
		Odtrąciwszy część przypadającą na Bukowinę, co do kosztów sztabu i składu skrzydłowego (obecnie komend oddziałowych)	49
		pozostaje . .	17.583
	74	Najem pomieszkań i koszar	35.385
		Razem . .	52.968
	75	Na urządzenie i utrzymanie nowych stacyj utworzyć się mających	2.000
		Ogólna suma rubryki IX. .	54.968 — 54.968

Fundusz krajowy.

Rubryka X. Drogi krajowe.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
X.		**Drogi krajowe**	481.000	155.000	636.000

Poszczególnienie.

X.		**A. Koszta zarządu.**			
	76	Płace urzędników i sług:			
		4ch inżynierów na prowincyi po . . 1.500 zł.	6.000		
		3ch „ „ . . . 1.200 „	3.600		
		15tu kondaktorów „ . . . 500 „	7.500		
		20tu „ „ . . . 400 „	8.000		
		120tu drożników „ . . . 150 „	18.000		
		150iu „ „ . . . 120 „	18.000		
		5iu pomocników (dyurnistów) po 2 zł. dziennie . .	3.650		
	77	Ryczałty:			
		a) kosztów podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg:			
		7iu inżynierom po . . . . . 500 zł.	3.500		
		10iu konduktorom po . . . . 150 „	1.500		
		25iu „ . . . . 120 „	3.000		
		b) kosztów kancelaryjnych:			
		7iu inżynierom po . . . . . 48 zł.	336		
		35iu konduktorom po . . . . 16 „	560		
		c) na umieszczenie biór:			
		2m inżynierom we Lwowie i w Krakowie po . . . . . 100 zł.	200		
		5iu inżynierom na prowincyi po 60 „	300		
	78	Remuneracye i zapomogi	3.000		
	79	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa instrumentów, wzorów i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów i konduktorów	6.000		
	80	Koszta podróży dla inżynierów, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	5.500		
	81	Nadzwyczajne wydatki administracyjne	25.000		113.646
		B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
	82	Dębicko-Nadbrzeziańska	—	25.000	—
	83	Tarnów-Sącz-Niedziecka	—	60.000	—
	84	Śniatyn-Załucze	—	8.000	—
	85	Most w Śniatynie	—	25.000	—
	86	Most w Jezupolu	—	8.000	—
	87	Gorlice-Konieczna	—	22.000	—
	88	Brzesko-Sądecka w Michalczowej i Kątach . . .	—	7.000	155.000
		Do przeniesienia . .	113.646	155.000	268.646

Fundusz krajowy.

Rubryka X. Drogi krajowe.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
X.		Z przeniesienia . .	113.646	155.000	268.646
		C. Utrzymanie dróg.			
	89	Prusko-Szląska	15.500		
	90	Barańska	23.000		
	91	Lubelska	11.600		
	92	Słotwina-Brzesko-Sądecka	26.300		
	93	Dębicko-Nadbrzeziańska	27.800		
	94	Czorsztyn-Nowy-Targ-Zabornia	14.500		
	95	Krościenko-Szczawnicka	3.600		
	96	Tarnów-Sącz-Niedziecka	16.000		
	97	Gorlice-Koniecznianska	15.000		
	98	Sanok-Przemyska	17.500		
	99	Sanok-Rzeszowska	14.700		
	100	Bełzec-Jarosławska	26.700		
	101	Sędziszowska	2.000		
	102	Zimnowoda-Hoszańska	6.600		
	103	Żółkiew-Mosty	19.300		
	104	Lwowsko-Rohatyńska	12.900		
	105	Stanisławów-Bursztyńska	14.500		
	106	Sielec-Zaleszczycka	30.000		
	107	Śniatyn-Horodeńska	5.400		
	108	Tyśmienica-Kołomyjska	6.000		
	109	Brzeżany-Złoczowska	15.000		
	110	Brzeżany-Podwołoczyska	34.000		
	111	Strusów-Buczacka	13.000		
	112	Czortków-Monasterzyska	20.000		
	113	Tłuste-Buczacka	10.500		
	114	Husiatyn-Kopyczyniecka	8.300		
	115	Skała-Czortkowska	8.800		
	116	Skała-Zaleszczycka	21.000		
	117	Borszczów-Okopy-Mielnicka	6.500		
	118	Iwanie-Mosorowska	1.354	—	447.354
	119	Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	60.000	—	60.000
		Razem . . .	621.000	155.000	776.000
		Po odtrąceniu dochodów z myt na drogach krajowych	140.000	—	140.000
		Zostaje właściwy wydatek rubryki X. . .	481.000	155.000	636.000

Fundusz krajowy.

Rubryka XI. Dotacye dla zakładów krajowych. Rubryka XII. Wydatki na szupaśnictwo.

Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych**	152.053	—	152.053
		Poszczególnienie.			
XI.	120	Szpital główny we Lwowie:			
		a) Oddział położnic	15.740	—	—
		b) „ obłąkanych	62.904	—	78.644
	121	Fundusz podrzutków we Lwowie	46.715	—	46.715
	122	Szpital św. Łazarza w Krakowie.			
		Oddział położnic i podrzutków	26.694	—	26.694
		Suma rubryki XI. .	152.053	—	152.053
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo**	20.000	—	20.000
		Poszczególnienie.			
XII.	123	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych . . .	20.000	—	—
		Suma rubryki XII. . .	20.000	—	20.000

Fundusz krajowy.

Rubryka XIII. Rozmaite wydatki.

Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
XIII.		**Rozmaite wydatki**	33.300	—	33.300
		Poszczególnienie.			
XIII.	124	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000	—	—
	125	Utrzymanie słupów granicznych	300	—	—
	126	Różne nieprzewidziane	3.000	—	—
		Suma rubryki XIII . . .	33.300	—	33.300

Fundusz krajowy.

Rubryka I.—VII.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Z odnajmu ubikacyj sejmowych**	1.300	—	1.300
II.	2	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych**	—	—	—
III.	3	**Z myt na drogach krajowych**	—	—	—
IV.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**			
	4	Szpital główny we Lwowie: Oddział chorych	746	—	—
	5	Szpital św. Łazarza w Krakowie: Oddział chorych	672	—	—
	6	Szpital św. Ducha w Krakowie: *a*) Oddział syfilitycznych	2.775	—	—
		b) „ obłąkanych	3.165	—	—
	7	Fundusz policyi krajowej	1.311	—	—
		Suma rubryki IV. .	8.669	—	8.669
V.	8	**Zapas kasowy z roku 1872.**	—	—	—
VI.	9	**Dodatki do podatków** (po 30 centów)	1,800.000	—	1,800.000
VII.		**Rozmaite dochody:**			
	10	Od gminy Uwsie, częściowy zwrot pożyczki udzielonej w roku 1873. w kwocie . , . 1.250 zł. *a*) w kapitale . . . . . 250 „ *b*) w 6% odsetkach . . . . . 56 „ 25 c.	306	—	—
	11	Od szpitali powszechnych krajowych, zwrot kosztów sprawdzania rachunków aptekarskich, a mianowicie, nadwyżka wynagrodzenia farmaceuty . .	100	—	—
	12	Od klasztoru Benedyktynek w Przemyślu, zwrot częściowy bezprocentowej pożyczki, udzielonej w r. 1873. w kwocie 8.000 zł. pierwsza rata . . .	500	—	—
		Suma rubryki VII. .	906	—	906

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu krajowego

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.		Koszta reprezentacyi kraju . . .	120.900	—	120.900	96.300	—	96.300
II.		„ zarządu	177.893	—	177.893	149.245	—	149.245
III.		„ leczenia	220.000	—	220.000	207.500	—	207.500
IV.		„ szczepienia	22.500	—	22.500	21.326	—	21.326
V.		Wydatki sanitarne	30.200	—	30.200	30.000	—	30.000
VI.		Zasiłki dla zakładów dobroczynności	18.622	—	18.622	6.422	—	6.422
VII.		„ „ „ naukowych i wychowania publicznego . . .	267.303	—	267.303	252.560	—	252.560
VIII.		Utrzymanie pomników historycznych	3.500	5.000	8.500	3.500	5.000	8.500
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi . . .	54.968	—	54.968	60.440	—	60.440
X.		Drogi krajowe	481.000	155.000	636.000	611.000	145.000	756.000
XI.		Dotacye dla zakładów krajowych .	152.053	—	152.053	258.593	—	258.593
XII.		Wydatki na szupaśnictwo	20.000	—	20.000	—	—	—
XIII.		Rozmaite wydatki	33.300	—	33.300	67.550	—	67.550
		Suma wydatków . .	1,602.239	160.000	1,762.239	1,764.436	150.000	1,914.436
		Dochody.						
I.		Z odnajmu ubikacyj sejmowych . .	1.300	—	1.300	1.300	—	1.300
II.		Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	5.000	—	5.000
III.		Dochody z myt na drogach krajowych	—	—	—	120.000	—	120.000
IV.		Nadwyżka dochodów od zakładów dotowanych	8.669	—	8.669	1.953	—	1.953
V.		Zapas kasowy	—	—	—	4.668	—	4.668
VI.		Dodatki do podatków	1,800.000	—	1,800.000	1,830.000	—	1,830.000
VII.		Rozmaite dochody	906	—	906	—	—	—
		Suma wydatków . .	1,810.875	—	1,810.875	1,962.921	—	1,962.921

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie.						
24.600	—	—	—	24.600	—	
28.648	—	—	—	28.648	—	
12.500	—	—	—	12.500	—	
1.174	—	—	—	1.174	—	
200	—	—	—	200	—	
12.200	—	—	—	12.200	—	
14.743	—	—	—	14.743	—	
—	—	—	—	—	—	
—	5.472	—	—	—	5.472	
—	130.000	10.000	—	—	120.000	
—	106.540	—	—	—	106.540	
20.000	—	—	—	20.000	—	
—	34.250	—	—	—	34.250	
114.065	276.262	10.000	—	114.065	266.262	
					152.197	
—	—	—	—	—	—	Wydatki mniejsze . . 152.197 zł.
—	5.000	—	—	—	5.000	Dochody „ . . 152.046 „
—	120.000	—	—	—	120.000	Ogółem budżet korzystniejszy o . . . 151 „
6.716	—	—	—	6.716	—	
—	4.668	—	—	—	4.668	
—	30.000	—	—	—	30.000	
906	—	—	—	906	—	
7.622	159.668	—	—	7.622	159.668	
					152.046	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
I.			**Koszta reprezentacyi kraju.**		
	1	Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych 4.000 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich, na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony z administracyą zakładu hr. Skarbka do LW. 15.993/1869.	4.000	4.000
	2	Koszta podróży pp. Posłów 6.300 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 6.271 zł. „ „ 1871 . . 6 140 „ „ „ 1872 . . 6.276 „ razem . . 18.687 „ przeciętnie . . 6.229 „ preliminuje się w zaokrągleniu 6.300 „	6.276	6 000
	3	Dyety pp. Posłów 64.000 zł.	Za podstawę przyjęto trzymiesięczną kadencyę, — należytość dla 143 pp. Posłów po 5 zł. dziennie, wynosi . . 64.350 zł.	21.597	42.900
	4	Koszta druków 12.000 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 6.295 zł. „ „ 1871 . . 8.997 „ „ „ 1872 . . 8.000 „ razem . . 23.292 „ przeciętnie . . 7.764 „ Wynikłość przeciętna nie może służyć za podstawę, albowiem w roku 1872. oprócz wykazanej kwoty . . . . 8.000 zł. wyasygnowano na potrzeby tej rubryki z depozytów (oszczędności z lat poprzednich) kwotę . . . . . 3.232 „ wynikłość zatem właściwa z roku 1872. wynosiła . . 11.232 „ którą z powodu ciągle wzmagającej się ilości druków, zaokrągla się na . . 12.000 „	8.000	9.000
	5	Spisywanie sprawozdań 6.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.	2.560	6.000
	6	Urządzenie sali i inne drobne wydatki 3.400 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 3.900 zł. „ „ 1871 . . 2.421 „ „ „ 1872 . . 3.000 „ razem . . 9.321 „ przeciętnie . . 3.107 „	3.000	3.200

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
I.	6	Urządzenie sali i t. p.	Ciąg dalszy: Oprócz powyżej wykazanej kwoty 3.000 zł. wyasygnowano w roku 1872. na potrzeby tej rubryki z depozytów (oszczędności z lat poprzednich) kwotę . . . . . 388 „ przeto właściwa wynikłość z roku 1872. wynosiła . . . . 3.388 „ którą preliminuje się w zaokrągleniu na . . . . . 3.400 „		
	7	Marszałek 4.200 zł.		4.200	4.200
	8	Sześciu pp. Członków Wydziału 18.000 zł.	Wedle uchwał Wysokiego Sejmu z roku 1866. i 1871.	14.250	18.000
	9	Zastępcy 3.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.	4.092	3.000
II.			**Koszta zarządu.**		
	11—17	Płace urzędników i woźnych 106.130 zł.	Jako uzasadnienie cyfry wstawionej pod tą rubryką, służą sprawozdania Wydziału krajowego o regulacyi płac do L. 13.590/1873, i o biurze statystycznem do L. 12 445/1873. według których przypada: na Oddział konceptowy . . 27.840 zł.	19.783	20.600
			„ „ rachunkowy . . 34.070 „	16.332	19.715
			„ „ kasowy . . . 10.570 „	6.086	7.700
			„ „ techniczny . . 10.610 „	5.529	9.000
			„ „ sanitarny . . 2.300 „	1.953	1.900
			„ „ statystyczny . 5.000 „	—	—
			„ „ manipulacyjny . 15.740 „	11.118	11.440
			razem . 106.130 „		
	18	Dyurniści.			
		a) dla Oddziału rachunkowego 7.665 zł.	Preliminuje się wedle rzeczywistego stanu, z uwzględnieniem zamianować się mających 10-ciu asystentów, zamieszczonych w rubryce płac.	7.900	8.760
		b) dla Oddziału technicznego 4.380 zł.	Według rzeczywistej potrzeby, z uwzględnieniem ciągle wzmagających się czynności urzędowych we wszystkich Oddziałach	2.379	3.650
		c) dla Oddziału konceptowego 2.628 zł.		1.506	2.190
		d) dla Oddziału manipulacyjnego 8.030 zł.	Wysokość płac dziennych wstawiono taką, jaka okazała się konieczną dla pozyskania pracowników odpowiednio uzdolnionych.	4.722	5.841

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
II.	18	e) Na zastępstwa urzędników 1.000 zł.	Według doświadczeń z lat ostatnich, okazuje się coraz częstsza potrzeba wysyłania urzędników na rozmaite komisye; — ubytek pracowników z tego powodu, zastąpionym być musi dyurnistami chwilowo przyjmowanymi.	—	1.000
	19	Zasługi 2.160 zł.	Z powodu przeniesienia dwóch biór i części Oddziału rachunkowego do osobnej lokalności, wynajętej od galicyjskiego Towarzystwa kredytowego, — okazuje się potrzeba przyjęcia jednego stróża więcej. Dotąd pobierają stróże rocznie po 180 zł. dodatek na mieszkanie „ 24 „ „ 25% z powodu drożyzny 45 „ razem . . 249 „ Obecnie proponuje się ryczałtowe wynagrodzenie . . . 260 „ Dla frotera preliminuje się więcej, z powodu rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych.	939	1.020
	20 *a—e*	Emolumenta 650 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich .	637	650
	f.	Dodatki pięcioletnie (quinquenia) dla urzędników i woźnych 3.630 zł.	Z tej rubryki wykreślono dodatek z powodu drożyzny dla urzędników, który mieści się w rubryce „Płace“. Dodatek pięcioletni dla urzędników przypada w roku 1874 dla następujących osób: 3 sekretarzy: Niewiadomski Ignacy . . 200 zł. Paszkowski Antoni . . . 200 „ Wolański Juliusz . . . 200 „ 3 koncepistów: Kopertyński Apolinary . . 150 zł. Michalczewski Józef . . 150 „ Szaszewski Aleksander . 150 „ Do przeniesienia 1.050 „	—	12.298

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
II.			Z przeniesienia 1.050 zł. 11tu adjunktów rachunkowych: Chrzanowski Mieczysław . 150 „ Janikowski Tomasz . . . 150 „ Iwanicki Karol . . . . 150 „ Łopuszański Edward . . 150 „ Mrozowicki Jan . . . . 150 „ Orzechowski Antoni . . . 150 „ Sapałaczyński Robert . . 150 „ Stroner Adolf . . . . . 150 „ Topolnicki Jan . . . . 150 „ Tranda Edward . . . . 150 „ Żółkiewski Karol . . . . 150 „ 1 woźny Oddziału rachunkowego: Kuźniar Jan 2 po 30 . . 60 „ 1 kasyer Horoszkiewicz Julian . . 200 „ 1 adjunkt kasowy Sidorowicz Władysław . . 150 „ 1 woźny kasowy Hermiński Walenty 2 po 30 60 „ 1 asystent inżynieryi Baranowski Teofil . . . 80 „ 1 dyrektor kancelaryi Skarzyński January . . 200 „ 1 odźwierny Prokopowicz Jan 2 po 30 . 60 „ 1 portyer Karmalita Andrzej . . . 30 „ 3ch woźnych Gorczyca Marcin . . . . 30 „ Kalita Józef . . . . . 30 „ Kowalski Józef . . . . 30 „ Razem . 3.630 „		
	21	Najem pomieszkania 15.000 zł.	Preliminuje się o 1.000 zł. więcej jak w roku 1873. z powodu, iż w miejsce lokalności wynajmowanej od J. E. J. W. hr. Potockiego za 1.200 zł., wynajęto obszerniejsze lokalności od galicyjskiego Towarzystwa kredytowego, za czynsz roczny 2.200 zł.	6.907	14.000
	22	Remuneracye *a)* Rzecznik prawny 1.200 zł.	Preliminuje się kwotę rzeczywiście wypłacaną.	600	1.200

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
II.	22	*b*) Tłumacz języka ruskiego 300 zł.	Jak w latach poprzednich.	300	300
		c) Tłumacz języków obcych 50 zł.	Ponieważ nadanie stałej remuneracyi tłumaczowi obcych języków okazuje się zbytecznem, przeto preliminuje się tylko na wypadek potrzeby zarządzenia tłumaczeń, kwotę prawdopodobną 50 zł.	3	300
		d) Odźwierny Prokopowicz 120 zł.	Stały dodatek osobisty do płacy, jak w latach poprzednich.	120	120
		e) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego 2.000 zł.	Jak w latach poprzednich, wedle doświadczonej potrzeby.	2.000	2.000
	23	Potrzeby kancelaryjne.			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń 4.500 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 4.806 zł. „ „ 1871 . . 3.212 „ „ „ 1872 . . 4.998 „ razem . . 13.016 „ przeciętnie . . 4.339 „ w zaokrągleniu . . 4.500 „	4.998	5.000
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów 900 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . 1.088 zł. „ „ 1871. . . 778 „ „ „ 1872. . . 636 „ razem . . 2.502 „ przeciętnie . . 834 „ w zaokrągleniu . 900 „	636	2.000
		c) Potrzeby do pisania 1.200 zł.	Wynikłość przeciętna wynosi . 1.102 zł. Z powodu ciągle wzrastających czynności kancelaryjnych, preliminuje się jak w roku 1873 kwotę . . . . . 1.200 zł.	1.200	1.200

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
II.	23	*d*) Papier do druków i druk ksiąg 3.500 zł.	Oprócz kwoty . . . . . 2.000 zł. wydanej w roku 1872. wyasygnowano na potrzeby tej rubryki z depozytów (oszczędności z lat poprzednich) kwotę . . . . . 1.049 „ wynikłość zatem rzeczywista w roku 1872. wynosiła . . . . 3.049 „ a gdy potrzeby te wraz z czynnościami urzędowemi, ciągle się wzmagają, przeto preliminuje się 3.500 „	2.000	2.000
		e) Oprawa ksiąg i druków 1.200 zł.	Oprócz kwoty . . . . . 600 zł. wydanej w roku 1872. wyasygnowano na potrzeby tej rubryki z depozytów (oszczędności z lat poprzednich) kwotę . . . . . 514 „ wynikłość zatem właściwa wynosiła kwotę . . . . . 1.114 „ którą zaokrągla się na . . . 1.200 „	600	1.000
		f) Oświetlenie 400 zł.	Oprócz kwoty . . . . . 200 zł. wydanej w roku 1872. wyasygnowano na potrzeby tej rubryki z depozytów (oszczędności z lat poprzednich) kwotę . . . . . 100 „ a z powodu rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych preliminuje się . 400 „	200	250
		g) Opał 1.100 zł.	Preliminuje się o 100 zł. więcej jak na rok 1873. z powodu rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych.	970	1.000
		h) Uzupełnienie biblioteki 600 zł.	Preliminuje się na prawdopodobną potrzeb kwotę 600 zł., jak w roku 1873.	600	600
		i) Rozmaite 500 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 323 zł. „ „ 1871 . . 738 „ „ „ 1872 . . 301 „ razem . . 1.362 „ przeciętnie . . 454 „ w zaokrągleniu . 500 „	301	700

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
II.	24	Koszta podróży i dyety.			
		a) Dla urzędników w ogóle 2.000 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 1.688 zł. „ „ „ 1871 . . . 2.236 „ „ „ „ 1872 . . . 2.122 „ razem . . 6.046 „ przeciętnie . . 2.015 „ w zaokrągleniu . . 2.000 „	2.122	4.000
		b) Dla inspektora szpitali 400 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.	209	400
	25	Pensye i zaopatrzenia 5.180 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873. W roku 1873. ustała wypłata zaopatrzenia sierotom Klimowskim z powodu ukończonego wieku normalnego.	5.203	5.180
	26	Dary z łaski.			
		a) Bojarskie 400 zł.	Preliminuje się wyższą kwotę aniżeli w latach poprzednich, na podstawie osobnego sprawozdania Wydziału krajowego do L. 683/1873.	210	210
		b) Rzepińska 120 zł. *c*) Nowakowskie 400 zł. *d*) Rudnicki 150 zł.	Jak w latach poprzednich.	120 400 137	120 400 150
		e) Sieroty po Szczęsnowiczu 400 zł.	Preliminuje się na podstawie osobnego sprawozdania Wydziału krajowego do L. 581/1873.	—	—
			Dar dla Maryi Tomaszewskiej opuszczono, albowiem takowy został jej udzielonym jednorazowo w roku 1873.	—	—
III.	27	Koszta leczenia 220.000 zł.	**Koszta leczenia ubogich.** Za podstawę do obliczenia prawdopodobnej cyfry potrzeb dla każdego szpitalu, przyjęto wynikłość przeciętną z ostatnich trzech lat, przyczem jednakowoż uwzględniono: 1) Podwyższenie taks w niektórych szpitalach. 2) Zmniejszenie kosztów wynikłych za dawniejsze lata, na które, zamiast umieszcze-	159.450	207.500

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
III.	27		nia osobnej pozycyi (jak w roku 1873.), dodano przy każdym szpitalu prawdopodobną kwotę. 3) Stosunek kosztów stale na fundusz krajowy przypadających, do kosztów zaliczkowo wypłacanych a zwrotnych od gmin. Przy nowo utworzonym szpitalu w Podhajcach (na Starem-mieście) przyjęto za podstawę wynikłość z dwóch kwartalnych rachunków, przedłożonych w roku 1873.		
IV.			**Koszta szczepienia.**		
	28	Utrzymanie i odświeżanie krowianki 500 zł.	Preliminuje się na podstawie uchwały Wydziału krajowego z dnia 22. Lipca 1873. L. 10.461.	142	126
	29	Koszta podróży i dyety lekarzy 22.000 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 20.548 zł. „ „ 1871. . . . 21.455 „ „ „ 1872. . . . 23.129 „ razem . . . 65.132 „ przeciętnie . . . 21.711 „ w zaokrągleniu . . 22.000 „	23.129	21.200
V.			**Wydatki sanitarne.**		
	30	Koszta podróży lekarzy 24.000 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 11.185 zł. „ „ 1871. . . . 20.000 „ „ „ 1872. . . . 13.529 „ razem . . . 44.714 „ przeciętnie . . 14.905 „ Wynikłość przeciętna nie może jednak służyć za podstawę, albowiem w roku 1872. oprócz wyżej wykazanej kwoty 13.529 zł. wyasygnowano na potrzeby tej rubryki z depozytów (oszczędności z lat poprzednich . . . . 8.601 „ właściwa więc wynikłość z roku 1872. wynosiła . . . . . 22.130 „ zaś w roku 1873 po koniec Sierpnia wynosił już wydatek w tej rubryce . . . . . 23.095 „	13.529	20.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
V.			Ze względu zatem na rokrocznie wzmagające się potrzeby w tej rubryce preliminuje się . . . 24.000 zł.		
	31	Koszta strzeżenia granic podczas zarazy na bydło 6.200 zł.	Wynikłość z r. 1870 . . . . 3.595 zł. „ „ 1871 . . . . 10.000 „ „ „ 1872 . . . . 4.740 „ razem . . 18.335 „ przeciętnie 6.112 „ w zaokrągleniu 6.200 „	4.740	10.000
VI.			**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**		
	32—34	Szpitale Sióstr Miłosierdzia 1.198 zł.	W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Grudnia 1872. preliminuje się kwotę udzielaną w latach poprzednich szpitalom we Lwowie i w Czerwonogrodzie; zaś dla szpitalu w Rozdole dodaje się kwotę 200 zł. ponieważ kwota 840 zł. dla Lwowa, wedle doświadczeń uzbieranych, nawet za małą się okazała, i zakład ten w czasie cholery wielkie oddał przysługi.	1.156	998
	35	Dom ubogich w Krakowie 5.424 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Grudnia 1872.	5.424	5.424
	36	Amortyzacya pożyczki kulparkowskiej 12.000 zł.	Wedle uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. Listopada 1872.	—	12.000
VII.	37—39		**Zasiłki dla zakładów naukowych.**		
		A. Stypendya 19.460 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873. stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Grudnia 1872.	19.450	19.460

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
VII.		B. Zasiłki.			
	40	Szkoła w Dublanach 5.000 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Grudnia 1872.	5.000	5.000
	41	Szkoła w Czernichowie 5.000 zł.		5.000	5.000
	43	Zakład ciemnych 1.000 zł.		1.000	1.000
	42	Zakład głuchoniemych 2.000 zł.	Zakład głuchoniemych pobierał w poprzednich latach corocznie zasiłek 1.050 zł. obecnie z powodów w sprawozdanin wyłuszczonych, preliminuje się zwiększoną potrzeb w kwocie 2.000 zł.	1.050	1.000
		C. Na cele naukowe:			
	44	Komisya fizyograficzna 1.500 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich i wedle uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. Grudnia 1872.	1.500	1.500
	45	Sokół 1.000 zł.		1.000	1.000
	46	Teatr polski w Krakowie 5.000 zł.		5.000	5.000
	47	we Lwowie 4 200 zł.		4.200	4.200
	48	Teatr ruski 3.000 zł.		3.000	3.000
	49	Towarzystwo muzyczne 1.000 zł.		1.000	1.000
	50	Członkowie Rady szkolnej 7.200 zł.		7.200	7.200
	51	Rada szkolna na cele oświaty 198 343 zł.	Na podstawie osobnego, tu załączonego budżetu.	—	150.000
	52	Gimnazyum żeńskie w Krakowie 2.500 zł.	Wedle uchwały sejmowej z dnia 7. Grudnia 1872.	—	2.500
	53	Urządzenie szkoły lesnictwa 5.000 zł.	Na podstawie uwag zamieszczonych w sprawozdaniu budżetowem.	—	3.000
	54	Muzeum przemysłowe we Lwowie 1.100 zł.		—	—
	55	Akademia umiejętności i sztuk pięknych w Krakowie 5.000 zł.		—	—

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
VIII.			**Utrzymanie pomników historycznych.**		
	56	„Sukiennice“ 5.000 zł.	Wedle uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1870, subwencya ta ma być wypłacaną aż po koniec roku 1876.	5.000	5.000
	57	Restauracye w ogóle 3.000 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich, z wyjątkiem roku 1873., w którym z kwoty 3.000 zł. przeznaczono na odbudowanie kościoła w Krośnie 2.000 zł.	1.500	1.000
	58	Badanie i ocalanie zabytków 500 zł.	Wedle uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. Października 1871. i z dnia 7. Grudnia 1872.	500	500
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi 54 968 zł.	**Kwaterunkowe żandarmeryi.**	48 044	60.440
	59		Za podstawę do obliczeń potrzeb korpusu całego, służy prawo organiczne c. k. żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1851. roku. Przy wymiarach ilości materyałów, stosowano się ile możności do uchwał sejmowych z lat 1866., 1869. i 1872. Stan czynny korpusu żandarmeryi w Galicyi, zawiera wedle tabeli dyslokacyjnej. 1 komendant, pułkownik. 1 major, zastępca komendanta. 1 adjutant, porucznik. 1 podporucznik, instruktor. 1 podporucznik, rachmistrz. 5 rotmistrzów. 5 poruczników. 5 podporuczników. 1 furyer. 1 pisarz. 2 woźnych. 77 wachmistrzów. 190 komendantów posterunków. 968 żandarmów. 20 sług oficerskich. 22 żon żołnierskich. 5 koni oficerskich. 249 stacyj posterunkowych. 15 komend oddziałowych.. Preliminarz szczegółowy potrzeb na rok 1874 sporządziła i przedłożyła c. k. komenda żandarmeryi do LW. 13.002/873.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
IX.	74		Wedle sprawdzonej przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego tabeli dyslokacyjnej c. k. komendy żandarmeryi, wynosi należytość czynszów ubikacyjnych na rok 1874. kwotę . . . . . 52.744 zł. c. Odtrącając od tego: *a*) dodatek przypadający na Bukowinę w kwocie . . . 111 zł. 57 c. *b*) za kwaterunek sztabu . 2.340 „ 13 „ *c*) noclegowe niższych stopni . . . 14,907 „ 75 „ 17.359 „ 45 c. zostaje należytość przypadająca na fundusz krajowy . 35.384 „ 55 „ którą to kwotę zamieszcza się w zaokrągleniu pod pozycyą 74.		
	75	Dodatek 2.000 zł.	Otwieranie coraz nowych stacyj posterunkowych, zniewala do preliminowania na utrzymanie tychże i na dalsze potrzeby dodatkowe, analogicznie jak w roku 1873. 2.000 zł.		
X.			**Drogi krajowe.** **Uwagi ogólne.**		
	76—119	Drogi krajowe 776.000 zł.	W budżecie drogowym na rok 1873. uchwalono wydatki w kwocie . . 756.000 zł. Na rok 1874. proponuje się kwotę 776.000 „ okazująca się nadwyżka . . 20.000 „ ma być pokrytą zwiększonym dochodem z myt, które z powodu przybycia nowo wybudowanych dróg, o kwotę powyższą zwiększone zostaną, a mianowicie: Na rok 1873. preliminowano w dochodach z myt kwotę . . . . . 120.000 zł. zaś na rok 1874. preliminuje się 140.000 „ W mowie będąca nadwyżka . 20.000 „ użytą będzie w połowie na „Nowe budowy“ (Lit. B.), a w drugiej połowie na „Utrzymanie dróg.“ (Lit. C)	756.680	756.000
	A.	Koszta zarządu 113.646 zł.	Pozycya ta wynosi w budżecie na rok 1873, ... 114.150 zł. Na rok 1874. preliminuje się 113.646 „ to jest mniej o . . . 504 „		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
X.	A.		z powodu, że: 1) poz. 70. z roku 1873., na koszta podróży inżynierów, delegatów, inspektorów i t. p podwyższono o . . . . . 1.500 zł. 2) zamiast poz. 71. i 72. na nadzwyczajne wydatki administracyjne i roboty przygotowawcze, wynoszące w roku 1873. 27.004 zł. zamieszczono pod poz. 81. . . 25.000 „ na nadzwyczajne wydatki administracyjne, zatem mniej o . . 2.004 „ przeto w ogóle mniej jak wyżej o 504 „ Powyższa pozycya na wydatki administracyjne obejmuje wydatki na zdjęcie planów sytuacyjnych z dróg istniejących, na zbadanie, wyszukanie i uregulowanie kamieniołomów (które to roboty, jako niezbędne, już w roku 1873. rozpoczęte zostały) tudzież na wszystkie takie roboty i czynności, które zarząd dróg ułatwić, uprościć i w należyty bieg wprowadzić mogą.		
	B.	Nowe budowy i rekonstrukcye 155.000 zł.	Na wydatki tego działu preliminuje się o 10.000 zł. więcej aniżeli w r ku 1873. z następujących powodów:		
		Dębicko-Nadbrzeziańska 25.000 zł.	Droga Dębicko-Nadbrzeziańska została w roku 1873. wykończoną w zupełności od Dębicy do Tarnobrzegu, w długości $9^1/_4$ mil. Pozostaje jeszcze do wybudowania przestrzeń $^1/_2$ mili od Tarnobrzegu do Zakrzowa, której wybudowanie przez Wysoki Sejm w roku 1872. poleconem zostało, a w roku 1873. z powodu braku funduszów, wykonanem być nie mogło.		
		Tarnów-Sącz-Niedzica 60.000 zł.	W roku 1873. wybudowaną została droga z Paleśnicy do Zakluczyna; pozostaje więc jeszcze do wybudowania część drogi od Paleśnicy do Posadowej w powiecie sądeckim.		
		Paleśnica-Posadowa 20.000 zł.	Dobudowanie to jest koniecznem, gdyż inaczej droga z Paleśnicy do Zakluczyna, bez połączenia z drogą prowadzącą do Nowego Sącza nie miałaby prawie żadnego znaczenia. Na koszta budowy preliminuje się konieczną kwotę . . . . . 20.000 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
X.	B.	Krośnica-Czorsztyn 40.000 zł.	Na drodze z Krośnicy do Czorsztyna przebudowanie, a właściwie ominięcie góry Czorsztyńskiej jest niezbędne. Droga ta przeszło $^3/_4$ mili prowadzi nieustannymi spadkami wynoszącymi 10. 15 i 20° i uboczem góry, która ciągle się usuwa. Przy tak niekorzystnem naturalnem położeniu, konserwacya tej części drogi jest prawie niemożliwą, a wydatki na ten cel łożone uważać można za stracone. Ponieważ zaś cały przejazd z Krakowa do Szczawnicy i Nowego Sącza musi odbywać się po tej drodze, przeto zły jej stan, grożący na każdem miejscu niebezpieczeństwem utraty życia, wywołuje nieustanne i usprawiedliwione zażalenia przejezdnych, władz pocztowych, politycznych i autonomicznych. Na koszta tego przebudowania, które w roku 1874. uskutecznionem być winno, preliminuje się na podstawie planów i kosztorysów, kwotę 40.000 zł.		
			Budowę mostu w Kadczy odłożono aż do roku 1875. dla braku funduszów.		
		Śniatyn-Załucze. 8.000 zł.	Droga Śniatyn-Horodenka, łącząca kilka okolicznych powiatów z Bukowiną i Węgrami, jest ważną linią. W roku 1873. wybudowanym zostanie dalszy ciąg tej drogi od Śniatyna do stacyi kolei czernowieckiej w Załuczu. Pozostanie jeszcze do wybudowania część drogi z obu stron Prutu, i most na tej rzece. Na rok 1874. projektuje się wykończenie przynajmniej robót ziemnych.		
		Most w Śniatynie 25.000 zł.	Odnośnie do uchwały Wydziału krajowego do LW. 16.814. preliminuje się na budowę tego mostu kwotę 25.000 zł. zwłaszcza że nagłość tej budowy jest udowodnioną i licytacya na takową jeszcze w ciągu roku 1873. rozpisaną zostanie.		
		Most w Jezupolu 8.000 zł.	Most w Jezupolu już w roku bieżącym groził zawaleniem; budowy jego do roku przyszłego odkładać nie było możności, dlatego też już w roku bieżącym zakontraktowano przedsiębiorcę do wykonania zaraz budowy		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
X.	B.		pod warunkiem iż należytość otrzyma dopiero w roku 1874. Kwotę potrzeb 8.000 zł. preliminuje się wedle kontraktu.		
		Gorlice-Konieczna 22.000 zł.	Droga Gorlicko-Konieczniańska wynosi 4 mile długości. Przy oddaniu jej w zarząd Wydziału krajowego nie zasługiwała ona nawet na nazwę drogi krajowej, składała się bowiem z części niegdyś wybudowanych i od wielu lat zupełnie zaniedbanych i z części nigdy nie budowanych. W ciągu roku 1871. i 1872. wybudowano $1\frac{1}{4}$ mili zupełnie na nowo i to wielkim nakładem, bo 130.000 zł. wynoszącym. Inne części, niegdyś budowane, doprowadzone zostały do stanu używalnego. Pozostaje jeszcze prawie cała mila od strony węgierskiej bez zadnego pokładu kamiennego, w skutek czego na wiosnę i w jesieni tworzą się trzęsawiska nie do przebycia, i tym sposobem poprzednie 3 mile tej drogi stają się prawie nieużytecznemi, a droga ta stanowi linię komunikacyjną między Galicyą i Węgrami. Z tych powodów projektuje się rekonstrukcyę, a właściwie dobudowanie tej czwartej mili.		
		Brzesko-Sącz 7.000 zł.	Droga Słotwina - Brzesko - Sądecka została w roku 1873. wykończoną. Jest to najkrótsza linia między Sączem a koleją Karola Ludwika. W pozostałych jeszcze dwóch miejscowościach: Kąty i Michalczowa, przechodzi droga szczytem gór i trudną jest do przebycia i utrzymania. Małym stosunkowo kosztem da się uskutecznić ominięcie gór, poprowadzenie drogi prawie równiną i skrócenie o większą połowę. Do zupełnego uregulowania drogi między Słotwiną a Kurowem, na przestrzeni $6\frac{1}{4}$ mili, niezbednem jest przebudowanie drogi w Kątach i Michalczowej; preliminuje się przeto na ten cel, na podstawie planów i kosztorysów kwotę 7.000 zł.		
	C.	Utrzymanie dróg 447.354 zł.	Kwoty preliminowane na utrzymanie dróg poszczególnych, oparte są na prelimina-		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
X.	C.		rzach przedłożonych przez inżynierów okręgowych. Jakkolwiek przyjęto zasadę wykazania na rok 1874. tylko robót najniezbędniejszych, to jednak wykazane potrzeby dróg wymagałyby przeszło 40.000 zł. więcej, niż w proponowany budżet wstawiono. Kwotę budżetową zniżono w nadziei, że niektóre roboty konserwacyjne dadzą się odłożyć do roku 1875. lub przynajmniej w części pokryć korzystniejszemi rezultatami licytacyj.		
		Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych 60.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.		
XI.	120-122	Dotacye dla zakładów krajowych 152.053 zł.	**Dotacye dla zakładów krajowych.**		
			Wedle preliminarzy specyalnych zakładów dotowanych.	246.375	258.593
XII.	123	Wydatki na szupaśnictwo 20.000 zł.	**Wydatki na szupaśnictwo.** Z powodu iż sprawa szupaśnictwa nie jest jeszcze uregulowaną, nie ma pewnej podstawy do obliczenia cyfry potrzeb w tej rubryce; uwzględniając jednakże z kwoty przyzwolonej na rok 1873. po koniec Sierpnia tegoż roku, nieznaczne kwoty wyasygnowane zostały i prawdopodobnie zaległe rachunki dopiero w roku 1874. znaczniejsze wydatki spowodują, preliminuje się kwotę 20.000 zł. jak w roku 1873.	—	20.000
XIII.	124-126	Rozmaite 33.300 zł.	**Rozmaite wydatki.**	30.000	30.000
	124	Do rozporządzalności Wydziału krajowego 30.000 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich i stosownie do §. 9. instrukcyi dla Wydziału krajowego.		
	125	Utrzymanie słupów granicznych 300 zł.	Jak w latach poprzednich.	—	300
	126	Różne nieprzewidziane 3.000 zł.	Jak na rok 1873. (uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872).	224	3.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
I.	1	Z odnajmu ubikacyj sejmowych 1.300 zł.	**Z odnajmu ubikacyj sejmowych.** Z powodu, iż te dochody są przypadkowe i dokładnie oznaczyć się nie dadzą, preliminuje się jak na rok 1873.	1.289	1.300
II.	2		**Odsetki z lokacyj.** Z powodu, iż wszystkie zapasy kapitałów lokowanych już z początkiem roku 1873. zupełnie wyczerpane zostały, nie preliminuje się żadnego dochodu z odsetków.	—	5.000
III.	3		**Myta.** Spodziewany dochód z myt, na podstawie zawartych kontraktów z dzierzawcami wynosi . . . . . 140.000 zł. i został odtrącony od ogólnej sumy potrzeb na drogi krajowe, pod rubryką X wydatków, dla tego w dochodach nic się nie preliminuje.		
IV.	4—7	Nadwyżki od zakładów dotowanych. 8.669 zł.	**Nadwyżki od zakładów dotowanych.** Preliminuje się na podstawie specyalnych preliminarzy dotyczących funduszów dotowanych.	2.084	1.953
V.	8		**Zapas kasowy.** Zapasu kasowego z roku 1872. nie preliminuje się na rok 1874. z następujących powodów: 1) Wydatki w rubryce zaliczek są zwykle większe od dochodów tego działu, z tego więc powodu wydano na potrzeby ogólne znaczną część depozytów w gotówce złożonych, na których pokrycie w każdej chwili służyć musi gotówka, jeżeli jaka znajdować będzie. 2) Znaczny zapas w gotówce wynikł z powodu wcielenia dochodów z dodatków do podatków wpłynionych na rachunek lat ubiegłych po koniec Kwietnia 1873. do rachunku za rok 1872., chociaż z rzeczywi-	4.668	4.668

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
V.	8		stego zapasu kasowego pokrywano wydatki asygnowane na rachunek roku 1873. 3) W ciągu roku 1873. z powodu panujących epidemij i wynikłego ztąd niedostatku dodatki po podatków wpłynęły w sumie znacznie mniejszej aniżeli budżetem określono, zaś wydatki niecierpiące żadnej zwłoki musiano asygnować bez przerwy; z tej przyczyny okazuje się w roku 1873. ciągły niedobór a raczej brak gotówki, na którego pokrycie fundusz krajowy zaciągnął znaczne około 300.000 zł. wynoszące długi od innych funduszów które w roku 1874. zwrócone być muszą.		
VI.	9	Dodatki do podatków 1,800.000 zł.	**Dodatki do podatków.** Należytość podatków stałych w roku 1872. wynosiła: *a*) Podatku gruntowego 3,688.119 zł. 86½ c. *b*) „ domowo-czynszowego . . 784.128 „ 07 „ *c*) Podatku domowo-klasowego . . . 895.922 „ 34½ „ *d*) Podatku zarobkowego 347.600 „ 06½ „ *e*) „ dochodowego 752.481 „ 67½ „ Suma 6,468.252 „ 02 „ Ze względu na okoliczność, iż zwykle znaczne pozostają zaległości z powodu niemożności ściągnięcia należytości od obowiązanych w terminach przepisanych, zaokrągla się sumę należytości na 6,000.000 zł. Licząc od każdego złotego austryackiego po 30 ct. (jak na rok 1873.) wypadnie kwota ogólna dodatku 1,800.000 zł.	1,594.104	1,830.000
VII.		Rozmaite dochody 906 zł.	**Rozmaite dochody.**	1.536	—
	10	Od gminy Uwsie 306 zł.	Na podstawie uchwały sejmowej z dnia 7. Grudnia 1872. udzielono gminie Uwsie pożyczkę z funduszu krajowego w kwocie 1.250 zł. Zwrot tej pożyczki nastąpi w 5ciu ratach rocznych po 250 zł. wraz z przypadającemi 6% odsetkami. Na rok 1874. preliminuje się pierwszą ratę kapitału wraz z odsetkami.		
	11	Od szpitali za sprawdzanie rachunków aptekarskich 100 zł.	Preliminuje się na podstawie uchwały Wydziału krajowego z dnia 21. Lutego 1873. do L. 21.265. Kwotę tę stanowi różnica między wypłacanem z funduszu krajowego		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
VII.	11		wynagrodzeniem farmaceuty za sprawdzanie rachunków, a przypisanymi szpitalom zwrotami.		
	12	Od klasztoru Benedyktynek 500 zł.	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. udzielono klasztorowi pp. Benedyktynek w Przemyślu bezprocentową pożyczkę w kwocie 8.000 zł. Zwrot takowej nastąpić ma w przeciągu 16 lat, po 500 zł. rocznie. (LW. 13.928/1872.)		

L. W. 16.873/1873.

Preliminarze

na rok słoneczny

1874.

Lit. **C**. Szpital główny we Lwowie: Oddział chorych.
„ **D**. „ „ „ „ „ położnic.
„ **E**. „ „ „ „ „ obłąkanych.

L. W. 16.873/1873.
Alegat C. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. C.

Szpital główny we Lwowie.

Fundusz chorych.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital główny we Lwowie.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.	1—17	Płace urzędników, lekarzy i sług	34.094	—	34.094
II.	18	Odstawne	58	—	58
III.	19—20	Adjuta	1.800	—	1.800
IV.	21	Substytucye	500	—	500
V.	22	Dyurny	1.734	—	1.734
VI.	23—29	Pensye	2.734	—	2.734
VII.	30—33	Zaopatrzenia i dary z łaski	259	—	259
VIII.	34	Odprawy	300	—	300
IX.	35—44	Emolumenta	1.642	—	1.642
X.	45	Wydatki kapliczne	—	—	—
XI.	46—47	Najem pomieszkania	8.732	—	8.732
XII.	48—49	Potrzeby kancelaryjne	734	—	734
XIII.	50—51	Remuneracye i zapomogi	940	—	940
XIV.	52—63	Koszta gospodarcze	80.902	—	80.902
XV.	64	Zwrot kosztów utrzymania chorych	1.350	—	1.350
XVI.	65—67	Utrzymanie budynków	3.641	3.718	7.359
XVII.	68	Rozmaite	430	—	430
		Suma wydatków	139.850	3.718	143.568

Dochody.

I.	1	Zapisy i legaty	3.800	—	3.800
II.	2	Dochód z realności	641	—	641
III.	3—4	Dodatki	22.398	—	22.398
IV.	5—9	Zwroty kosztów leczenia	108.410	8.774	117.184
V.	10—11	Rozmaite	291	—	291
		Suma dochodów . . .	135.540	8.774	144.314
		W porównaniu z wydatkami . .			143.568
		okazuje się nadwyżka dochodów			746

Fundusz chorych. Wydatki.

Poszczególnienie

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace urzędników, lekarzy i sług.**			
	1	Dyrektor z rocznych 1.600 zł.	1.334	—	—
	2	Zarządca „ 1.000 „	834	—	—
	3	Kasyer „ 800 „	667	—	—
	4	Rachmistrz „ 600 „	500	—	—
	5	2 pisarzy po 500 zł. „ 1.000 „	834	—	—
	6	Maszynista „ 480 „	—	—	—
	7	Woźny „ 300 „	250	—	—
	8	Odźwierny „ 250 „	225	—	—
	9	26 Sióstr Miłosierdzia po 80 zł. „ 2.080 „	1.735	—	—
	10	2 kapelanów po 600 zł. „ 1.200 „	1.000	—	—
	11	Posługacze i służba domu wraz z żywnością	14 000	—	—
	12	5 prymaryuszów po . . . . . 1.200 zł.	6.000	—	—
	13	2 profesorów „ . . . . . 630 „	1.260	—	—
	14	Prosektor z rocznych . . . . 1.200 „	1.000	—	—
	15	Chemik patologii „ . . . . 800 „	667	—	—
	16	5 sekundaryuszów po 600 zł.	3.000	—	33.306
	17	Dodatek z powodu drożyzny			
		a) dla zarządcy z rocznych 200 zł — 167 zł. — c.			
		b) „ kasyera „ 200 „ — 167 „ — „			
		c) „ rachmistrza „ 150 „ — 125 „ — „			
		d) „ 2 pisarzy „ 250 „ — 209 „ — „			
		e) „ woźnego „ 75 „ — 63 „ — „			
		f) „ odźwiernego „ 62 „ 50 56 „ 25 „			
		Razem z rocznych 937 zł. 50 787 „ 25 „	788	—	788
		Suma rubryki I. . .	34.094	—	34.094
II.		**Odstawne.**			
	18	Graas Maciej, kwieskowany pisarz z rocznych 70 zł.	58	—	58
III.		**Adjuta.**			
	19	2 asystentów po . . . . . 300 zł.	600	—	—
	20	3 praktykantów po . . . . . 400 „	1.200	—	—
		Suma rubryki III. . .	1.800	—	1.800
IV.	21	**Substytucye**	500	—	500

Poszczególnienie					
Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
V.		**Dyurny**			
	22	1 pisarz dzienny po 1 zł. 30 ct. — 474 zł 50 ct. 4 „ „ „ 1 „ — „ — 1.460 „ — „ Dla 4 pisarzy dodatek z powodu drożyzny po 36 zł. 144 „ — „ Razem z rocznych 2.078 „ 50 „	1.734	—	1.734
VI.		**Pensye.**			
	23	Wagner Ludwika, wdowa po prymaryuszu, z rocznych . . . . . 105 zł.	105	—	—
	24	Grund Ludwika, wdowa po zarządcy, z rocznych . . . . . 210 „	176	—	—
	25	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze, z rocznych . . . . . 175 „	146	—	—
	26	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu, z rocznych . . . 105 „	88	—	—
	27	Popławski Jan, były odźwierny, z rocznych . . . . . 168 „	151	—	—
	28	Dr. Neuhauser Franciszek, były prymaryusz, z rocznych . . . . . 900 „	900	—	—
	29	Dr. Berthleff, były dyrektor z rocznych . . . . . 1.400 „	1.168	—	—
		Suma rubryki VI. . .	2.734	—	2.734
VII.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**			
	30	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych . . . . . 63 zł. — ct.	53	—	—
	31	Hammer Joanna, sierota po pisarzu, z rocznych . . . . . 63 „ — „	53	—	—
	32	Tomaszewska Marya, wdowa po woźnym, dziennie po 14 ct. z rocznych 51 „ — „	43	—	—
	33	Drabikowska Elżbieta, była dozorczyni chorych, dziennie po 30 ct. z rocznych 109 „ 80 „	110	—	—
		Suma rubryki VII. . .	259	—	259
VIII.	34	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	300	—	300

Fundusz chorych. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
IX.		**Emolumenta.**			
	35	Na pomieszkanie dla dyrektora z rocznych 300 zł. — c.	250	—	—
	36	Na pomieszkanie dla zarządcy z rocznych 200 „ — „	167	—	—
	37	Na pomieszkanie dla kasyera z rocznych 200 „ — „	167	—	—
	38	Na pomieszkanie dla rachmistrza z rocznych 120 „ — „	100	—	—
	39	Na pomieszkanie dla 2 asystentów kliniki	290	—	—
	40	Na pomieszkanie dla 2 kapelanów, po 200 zł. z rocznych . . . . . 400 „ — „	334	—	—
	41	Na fiakra dla Dra Fingera	63	—	—
	42	Na opał dla zarządcy 12 sągów drzewa po 13 zł. 60 ct. z rocznych . . 163 „ 20 „	136	—	—
	43	Na opał dla maszynisty 3 sągi drzewa po 13 zł. 60 z rocznych . . . 41 „ — „	34	—	—
	44	Na ubior dla woźnego i odźwiernego po 60 zł. z rocznych . . . . . 120 „ — „	101	—	—
		Suma rubryki IX. . .	1.642	—	1.642
X.	45	**Wydatki kapliczne**	—	—	—
XI.		**Najem pomieszkania.**			
	46	Czynsz za najem filii Hofmana	8.000	—	—
	47	Czynsz za najem filii Höflicha z rocznych 3.096 zł. — c.	732	—	—
		Suma rubryki XI. . . .	8.732	—	8.732
XII.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	48	Ryczałt dla rządcy, kasyera i 2 pisarzy z rocznych . . . . . 112 zł. 54 c.	94	—	—
	49	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu i dyrekcyi	640	—	—
		Suma rubryki XII. . .	734	—	734
XIII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	50	Za sprawdzanie recept	278	—	—
	51	Remuneracye zmienne i zapomogi	662	—	—
		Suma rubryki XIII. . .	940	—	940
XIV.		**Koszta gospodarcze.**			
	51	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki	40.000	—	—
		b) pieczywo	4.700	—	—
		c) wino	1.500	—	—
		Do przeniesienia . . .	46.200	—	—

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Z przeniesienia . . .	46.200	—	—
	53	Wikt dla 26 Sióstr Miłosierdzia po 120 rocznie 3.120 zł.	2.602	—	—
	54	Wikt dla lekarzy dyżurnych	240	—	—
	55	Lekarstwa	8.000	—	—
	56	Sanitarne	3.000	—	—
	57	Instrumenta chirurgiczne	600	—	—
	58	Sprzęty	2.000	—	—
	59	Bielizna i pościel z praniem	8.000	—	—
	60	Słoma do leży	670	—	—
	61	Drzewo opałowe	8.000	—	—
	62	Oświetlenie	1.550	—	—
	63	Koszta pogrzebowe	40	—	—
		Sma rubryki XVI. . .	80.902	—	80.902
XV.	64	**Zwrot kosztów utrzymania chorych zakładowi klinicznemu i położnic.**	1.350	—	1.350
XVI.		**Utrzymanie budynków.**			
	65	Konserwacya i reparacya	3.300	—	—
	66	Kominiarze i straż ogniowa	641	—	—
	67	Na urządzenie i oświetlenie gazem	—	3.718	—
		Suma rubryki XVI. . .	3.641	3.718	7.359
XVII.		**Rozmaite.**			
	68	Przypadkowe	430	—	430

Fundusz chorych. Dochody.

Poszczególnienie

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Zapisy i legaty**	3.800	—	3.800
II.		**Dochód z realności.**			
	2	Czynsz z najmu lokalności na zakład kliniczny z rocznych . . . . . 1.000 zł.	641	—	641
III.		**Dodatki.**			
	3	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego po 13 zł. 60 ct. razem 2.720 zł.; część przypadająca na ten oddział	1.744	–	—
	4	Z kasy miejskiej:			
		a) 1/5 dochodu z rogatek (kopytkowe)	20.600	—	—
		b) na utrzymanie trupiarni z rocznych . 84 zł.	54	—	—
		Suma rubryki III.	22.398	—	22.398
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	5	Od samopłacących	12.700	—	—
	6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	1.800	—	—
	7	Od gminy lwowskiej za leczenie chorych z domu ubogich Św. Łazarza . . . . . ,	110	—	—
	8	Od tejże za leczenie ubogich chorych miasta Lwowa	8.800	8.774	—
	9	Od funduszu krajowego galicyjskiego	85.000	- -	—
		Suma rubryki IV. .	108.410	8.774	117.184
V.		**Rozmaite.**			
	10	Ze sprzedaży wybrakowanych sprzętów i inne mniejsze dochody	160	—	—
	11	Od funduszu klinicznego za 15 sągów drzewa opałowego	131	—	—
		Suma rubryki V. .	291	—	291

Fundusz chorych. Dochody.

Poszczególnienie					
Liczba		Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.	1	**Zapisy i legaty**	3.800	—	3.800
II.		**Dochód z realności.**			
	2	Czynsz z nagrodą kolejności na zakład kliniczny z rocznych . . . . . 1.000 zł.	641	—	641
III.		**Dodatki.**			
	3	Od c. k. Skarbu za 2000 sągów drzewa opałowego po 15 zł. 60 ct. razem 2.730 zł.; część przypadająca na ten oddział	1.744	—	—
	4	Z kasy miejskiej:			
		a) za dochodu z rogatek (kopytkowe)	20.600	—	—
		b) za utrzymanie trupiarni z rocznych 84 zł.	54	—	—
		Suma rubryki III.	22.398	—	22.398
IV.		**Zwroty kosztów leczenia**			
	5	Od zamożniejszych	19.700	—	—
	6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	1.800	—	—
	7	Od gminy lwowskiej za leczenie chorych z domu ubogich Św. Łazarza	140	—	—
	8	Od tejże za leczenie ubogich chorych miasta Lwowa	8.900	8.774	—
	9	Od funduszu krajowego galicyjskiego	86.000	—	—
		Suma rubryki IV.	108.470	8.774	117.184
V.		**Rozmaite**			
	10	Ze sprzedaży wybrakowanych sprzętów i inne mniejsze dochody	100	—	—
	11	Od funduszu klinicznego za 10 sągów drzewa opałowego	131	—	—
		Suma rubryki V.	230	—	231

Szpital główny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu chorych

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1-17	Płace urzędników, lekarzy i sług .	34.094	—	34.094	32.501	—	32.501
II.	18	Odstawne	58	—	58	58	—	58
III.	19-20	Adjuta	1.800	—	1.800	1.800	—	1.800
IV.	21	Substytucye	500	—	500	500	—	500
V.	22	Dyurny	1.734	—	1.734	1.276	—	1.276
VI.	23-29	Pensye	2.734	—	2.734	1.566	—	1.566
VII.	30-33	Zaopatrzenia i dary z łaski . . .	259	—	259	259	—	259
VIII.	34	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	300	—	300	300	—	300
IX.	35-44	Emolumenta	1 642	—	1.642	1.539	—	1.539
X.	45	Wydatki kapliczne	—	—	—	200	—	200
XI.	46-47	Najem pomieszkania	8.732	—	8.732	8.449	—	8.449
XII.	48-49	Potrzeby kancelaryjne	734	—	734	629	—	629
XIII.	50-51	Remuneracye i zapomogi	940	—	940	940	—	940
XIV.	52-63	Koszta gospodarcze	80.902	—	80.902	87.924	—	87.924
XV.	64	Zwrot kosztów utrzymania chorych	1.350	—	1.350	1.473	—	1.473
XVI.	65-67	Utrzymanie budynków	3.641	3.718	7.359	5.111	—	5.111
XVII.	68	Rozmaite	430	—	430	460	—	460
		Suma wydatków . .	139.850	3.718	143.568	144.985	—	144.985
		Dochody.						
I.	1	Zapisy i legaty	3.800	—	3.800	3.170	—	3.170
II.	2	Dochód z realności	641	—	641	641	—	641
III.	3-4	Dodatki	22.398	—	22 398	21.798	—	21.798
IV.	5-9	Zwroty kosztów leczenia	108.410	8.774	117.184	42.300	—	42.300
V.	10-11	Rozmaite	291	—	291	281	—	281
		Suma dochodów . .	135.540	8.774	144.314	68.190	—	68.190

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
1.593	—	—	—	1.593	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
458	—	—	—	458	—	
1.168	—	—	—	1.168	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
103	—	—	—	103	—	
—	200	—	—	—	200	
283	—	—	—	283	—	
105	—	—	—	105	—	
—	—	—	—	—	—	
—	7.022	—	—	—	7.022	
—	123	—	—	—	123	
—	1.470	3.718	—	2.248	—	
—	30	—	—	—	30	
3.710	8.845	3.718	—	5.958	7.375	
					1.417	
630	—	—	—	630	—	
—	—	—	—	—	—	
600	—	—	—	600	—	
66.110	—	8.774	—	74.884	—	
10	—	—	—	10	—	
67.350	—	8.774	—	76.124	—	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1/16	Płace urzędników 33.306 zł.	*do poz. 1—5, 7—8, 10 i 12—16.* . . . Jak w roku 1873.	30.154	32.501
	6	Płaca maszynisty.	*do poz. 6.* Na płacę maszynisty nic się nie preliminuje, gdyż rozporządzeniem Wydziału Krajowego l. 3.459/73 zobowiązał się maszynista za udzielenie mu wolnego w szpitalu mieszkania doglądać i utrzymywać w porządku pompy i wodociągi.		
	9	Siostry Miłosierdzia.	*do poz 9.* Preliminuje się tylko dla 26. Siótr Miłosierdzia z powodu, iż płacę i wikt dla 9. Sióstr zatrudnionych w kuchni, uwzględniono w rubryce żywienia chorych.		
	11	Służba domu.	*do poz. 11.* W roku 1872. wydano na utrzymanie służby domowej 14.479 zł. 4 c. Preliminuje się zatem na podstawie tej wynikłości w zaokrągleniu 14.000 zł.		
	17	Dodatek drożyzny 788 zł.	Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872, po odtrąceniu płacy maszynisty i rozliczeniu dodatku wedle dzielnika na wszystkie trzy oddziały.		
II.	18	Odstawne 58 zł.	Stały pobór dożywotni Graasa M. . . .	63	58
III.	19/20	Adjuta.	Jak na rok 1873.	3.943	1.800
IV.	21	Substytucye 500 zł.	Jak na rok 1873.	—	500
V.	22	Dyurny 1.634 zł.	Z powodu powiększonych czynności w zarządzie szpitalnym, przyjęto jednego dyurnistę więcej, zatem pomnożono liczbę pisarzy dziennych z czterech na pięciu	1.383	1.276
VI.	23/29	Pensye 2.734 zł.	*do poz. 23—28.* Jak na rok 1873. z wyjątkiem pozycyi 29. to jest pensyi Dra Berthleffa przyznanej uchwałą Wydziału krajowego z dnia 4. Października 1872. l. 14.520 w kwocie 1.400 zł. rocznie	1.870	1.566
VII.	30/33	Zaopatrzenia 259 zł.	Jak na rok 1873.	271	259
VIII.	34	Odprawy 300 zł.	Jak na rok 1873.	—	300
IX.	35/44	Emolumenta 1.642 zł.	*do poz. 35—38, 40 i 42—44.* Wedle dzielnika stałego, jak na rok 1873.	5.229	1.539

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
IX.		Emolumenta.	*do poz. 39.* W roku 1873 jeden asystent kliniczny pobierał relutum na mieszkanie, drugi zaś miał pomieszkanie w naturze; z powodu, iż rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 31. Maja 1873 r. l. 7.662 odebrano pomieszkanie i drugiemu asystentowi a natomiast dano wynagrodzenie pieniężne w kwocie 140 zł. rocznie, preliminuje się na rok 1874 dla dwóch asystentów klinicznych. *do poz. 41.* Rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 20. Września 1856. l. 4.707 przyznano D-wi Fingerowi tenże dodatek na fiakra.		
X.	45	Kapliczne.	Nic się nie preliminuje, gdyż wedle istniejącego porządku, w roku 1874 ponosi te wydatki oddział obłąkanych	—	200
XI.	$^{46}/_{47}$	Najem pomieszkania 8.732 zł.	*do poz. 46.* Jak na rok 1873. . . . . *do poz. 47.* Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 11. Lipca 1873. l. 11.308 zawarto kontrakt z p. Höflichem, na czas od 1. Września 1873. do 30. Sierpnia 1876, mocą którego podwyższono czynsz za najem filii Höflicha na kwotę 2.380 zł. tudzież przyznano kwotę 716 zł. tytułem podatku domowego. Wydatek ten rozliczono wedle dzielnika stałego.	4.374	8.449
XII.	$^{48}/_{49}$	Potrzeby kancelaryjne 734 zł.	*do poz. 48.* Jak na rok 1873. z uwzględnieniem zwiększonych potrzeb z powodu podrożenia artykułów i pomnożenia dyurnistów. Ryczałt 93 zł. 42 ct. pobiera rządca na papier, pióra, światło dla siebie, dla kasyera i dwóch pisarzy, zaś ogólne potrzeby dla całej kancelaryi, zarządu i dyrekcyi na druki, ekspedycyę, registraturę, oprawę ksiąg i t. p. zawarte są w pozycyi „rozmaite“ na które wydano w roku 1872. 935 zł. $89^1/_2$ ct. Przypuszczając że w roku 1873. nie zajdzie potrzeba tak wielkiej ilości druków jak w r. 1872. preliminuje sie prawdopodobną potrzeb w kwocie 640 zł. wedle przeciętnych wynikłości z ostatnich trzech lat.	1.029	629

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
	49	Potrzeby kancelaryjne	*do poz. 49.* Wynikłość z roku 1870 . . . 303 zł. „ „ „ 1871 . . . 682 „ „ „ „ 1872 . . . 935 „ razem . . 1.920 „ przeciętnie . . 640 „		
XIII.	$^{50}/_{51}$	Remuneracye 940 zł.	Jak na rok 1873. zwłaszcza że za sprawdzanie recept przypadnie zapłacić dwuletnią należytość.	212	940
XIV.	$^{52}/_{63}$	Koszta gospodarcze 80.902 zł.	*do poz. 52.*	86.231	87.924
	$^{52}/_{a}$	Żywienie chorych	*a)* Wynikłość z roku 1872 wynosi 41.741 zł. a po strąceniu należytości wypłaconej p. Höflichowi w roku 1872. za wikt dostarczony w roku 1871. w kwocie . . 3.437 „ właściwie tylko . 38.304 „ preliminuje się jednak w zaokrągleniu 40.000 zł. z powodu corocznie wzmagającej się ilości chorych i drożyzny. W tym wydatku mieszczą się płace i koszta żywienia 9 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni, tudzież służby kuchennej i inne, z prowadzeniem kuchni własnej połączone wydatki, jako to: na naczynia kuchenne, na fiakra dla zarządcy w interesie kuchni, i t. p.	41.741	46.000
	$^{52}/_{b}$	Pieczywo	*b)* Wynikłość z roku 1870 . . . 3.955 zł. „ „ „ 1871 . . . 5.026 „ „ „ „ 1872 . . . 5.123 „ razem . . 14.104 „ przeciętnie w zaokrągleniu 4.700 „	5.123	4.260
	$^{52}/_{c}$	Wino	*c)* Wynikłość z roku 1870 . . . 480 zł. „ „ „ 1871 . . . 1.979 „ „ „ „ 1872 . . . 1.945 „ razem . . 4.404 „ przeciętnie w zaokrągleniu 1.500 „	1.945	930

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
XIV.	53	Koszta gospodarcze. Wikt dla Sióstr Miłosierdzia.	*do poz 53.* Preliminuje się tylko dla 26 Sióstr Miłosierdzia, z powodu iż dla 9 Sióstr zatrudnionych w kuchni, uwzględniono wydatek w rubryce żywienia chorych . . .	—	5.254
	54	Wikt lekarzy dyżurnych.	*do poz. 54.* W myśl uchwały Wydziału krajowego z dnia 4 Marca 1873 l. 3.571 preliminuje się tylko dla jednego lekarza dyżurnego	—	480
	55	Lekarstwa.	*do poz. 55.* W roku 1873 zapreliminował Wydział krajowy 15.000 zł. jednakowoż Wysoki Sejm zredukował tę kwotę na 9 500 zł.; z powodu zaprowadzenia w tej rubryce ścisłych oszczędności, preliminuje się tylko 8.000 zł.	12.972	9.500
	56	Wydatki sanitarno-policyjne.	*do poz. 56.* Wynikłość z roku 1872 wynosiła 3.017 zł. 25 ct. prelimjnuje się więc okrągło 3.000 zł. a zatem więcej niż w roku 1873 o 1.000 zł. gdyż dla ściślejszego przestrzegania odwaniania kloak i czyszczenia sal, wydatek ten się wzmaga	3.017	2.000
	$^{57}/_{8}$	Instrumenta i sprzęty	*do poz. 57 – 58.* Jak na rok 1873 . . .	4.396	2.600
	59	Bielizna i pościel.	*do poz. 59.* W roku 1873 preliminował Wydział krajowy 7.000 zł.; wynikłość z roku 1872 wynosiła 8.220 zł. 45 ct., preliminuje się przeto na rok 1874 w zaokrągleniu 8.000 zł.	8.220	7.000
	$^{60}/_{61}$	Słoma i drzewo.	*do poz. 60 – 61.* Jak na rok 1873 z uwzględnieniem rzeczywistej potrzeby i wyniku z roku 1872	7.124	8.670
	62	Oświetlenie.	*do poz 62.* Wynikłość z roku 1870 . . . 1.464 zł. „ „ „ 1871 . . . 1.278 „ „ „ „ 1872 . . . 1.790 „ razem , 4.532 „ przeciętna . 1.510 „ w zaokrągleniu . 1.550 „	1.790	1.190
	63	Koszta pogrzebowe.	*do poz. 63.* Jak na rok 1873		40

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
XV.	64	Zwroty kosztów utrzymania chorych funduszowi klinicznemu 1.350 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 1.573 zł. „ „ „ 1871 . . . 1.185 „ „ „ „ 1872 . . . 1.207 „ razem . 3.965 „ przeciętnie w zaokrągleniu 1 350 „	1.207	1.473
XVI.	$^{65}/_{68}$	Utrzymanie budynków 7.359 zł.	*do poz. 65.* Wynikłość z roku 1872 wynosiła 2.430 zł. 62 ct., preliminuje się więc w zaokrągleniu 3.000 zł. W roku 1873 preliminowano na ten cel 4.246 zł. z powodu iż miały być przedsięwzięte nadzwyczajne roboty.	2.656	5.111
	66	Kominiarze i straż ogniowa.	*do poz. 66.* Jak na rok 1873.		
	67	Oświetlenie.	*do poz 67.* Rozporządzeniem Wydziału krajowego do l. 15.139/1873, postanowiono urządzić w gmachu szpitalnym oświetlenie gazem. Koszta tego urządzenia wynosić będą kwotę 5.800 zł., z której część przypadającą według dzielnika stałego, preliminuje się na Oddział chorych		
XVII.	68	Rozmaite 430 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 271 zł. „ „ „ 1871 . . . 662 „ „ „ „ 1872 . . . 379 „ razem . 1.312 „ przeciętnie w zaokrągleniu 430 „	379	460

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminacza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1	Zapisy i legaty 3.800 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 4.052 zł. „ „ „ 1871 . . 2.032 „ „ „ „ 1872 . . 5.324 „ razem . 11.408 „ przeciętnie w zaokrągleniu . 3.800 „	5.324	3.170
II.	2	Dochód z realności 641 zł.	Jak na rok 1871 na podstawie reskr. min. z 9. Czerwca 1871 r. L. 5.693 z roznych 1.000 zł. wedle dzielnika	641	641
III.	¾	Dodatki 22.398 zł.		21.485	21.798
	3	Za 200 sągów drzewa.	200 sąg. drzewa niższo-austr. miary od Skarbu państwa po 13 zł. 60 ct. czyni 2.720 zł; z tego przypada wedle dzielnika stałego:	1.472	1.360
			na oddział chorych . 1.744 zł. „ „ położnic . 195 „ „ „ obłąkanych 781 „		
			patrz preliminarz funduszu położnic w dochodzie Rub. II. poz. 2.		
			patrz preliminarz funduszu obłąkanych Rub. II. poz. 2.		
	4 *a*)	Kopytkowe	wedle wynikłości: z roku 1870 21.374 zł. „ „ „ 1871 20.800 „ „ „ „ 1872 19.905 „ razem . . 61.969 „ przeciętnie . . 20.656 „ a w zaokrągleniu . . . . 20.600 „		
	4 *b*)	Utrzymanie trupiarni.	Stały dodatek od gminy miasta Lwowa, wedle dzielnika. Patrz preliminarz położnic — dochody Rub. II. poz. 3. i obłąkanych Rub. II. poz. 3.		
IV.	⅝	Zwroty kosztów leczenia 117.184 zł.	*do poz. 5.*	38.364	42.300
	5	Od samopłacących.	Wynikłość z roku 1870 . . 10.375 zł. „ „ 1871 . . 10.603 „ „ „ 1872 . . 9.535 „ razem . . 30.513 „ przeciętnie . 10.171 „ Ze względu jednak na podwyższoną taksę leczenia z 60 ct. na 90 ct. — preliminuje się 12.700 zł.		
	6	Od funduszów obcokrajowych i publicznych.	*do poz. 6.* Wynikłość z roku 1870 . . 1.118 zł. „ „ 1871 . . 766 „ „ „ 1872 . . 2.657 „ razem . . 4.541 „ przeciętnie . . 1.514 „ Z powodu przytoczonego przy poz. 5. preliminuje się 1.800 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza za rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
IV.	7	Za leczenie ubogich z zakładu św. Łazarza we Lwowie.	*do poz. 7.* Wynikłość z roku 1870 . . . — zł. „ „ 1871 . . . 217 „ „ „ 1872 . . . 115 „ razem . . 332 „ przeciętnie . . . . 110 „		
	8	Za ubogich z miasta Lwowa.	*do poz. 8.* Na mocy ugody zawartej z gminą miasta Lwowa obowiązała się taż gmina opłacać tytułem kosztów leczenia za ubogich lwowian — rocznie ryczałtowo 8.800 zł. Oprócz tego spłacić ma gmina lwowska na rachunek zaległych kosztów leczenia kwotę 43.869 zł. w 5ciu równych rocznych ratach, rocznie po 8.774 zł. wynoszących.		
		Zwroty kosztów leczenia.			
	9	Z funduszu krajowego galicyjskiego.	*do poz. 9.* Ilość dni leczenia wynosiła w roku 1870 . . 132.091 „ „ 1871 . . 145.827 „ „ 1872 . . 139.515 razem . 417.433 przeciętnie . . . 139.144 licząc wedle nowo ustanowionej taksy dziennej po 90 ct., wypadnie: 125.229 zł. 60 ct. Potrąciwszy od tej kwoty koszta leczenia preliminowane pod poz. 5, 6. 7, 8, w kwocie . . . . . 32.184 „ — „ pozostaje . 93.045 „ 60 „ Z uwagi jednak iż nie cała należytość kosztów leczenia uiszczoną bywa, preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 85.000 „ — „		
V.	$^{10}/_{11}$	Rozmaite 291 zl.	*do poz. 10.* Wynikłość z roku 1870 . . . 306 zł. „ „ „ 1871 . . . 115 „ „ „ „ 1872 . . . 77 „ razem . . 498 „ przeciętnie . . . 160 „	206	281
			do poz. 11. Niezmiennie jak w roku 1873.		

L. W. 16.873/1873.
Alegat **D.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. D.

Szpital główny we Lwowie.

Fundusz położnic.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital główny we Lwowie.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—18	Płace urzędników, lekarzy i sług	2.727	—	2.727
II.	19	Odstawne	4	—	4
III.	—	Adjuta	—	—	—
IV.	—	Substytucye	—	—	—
V.	20	Dyurna	123	—	123
VI.	21—27	Pensye	298	—	298
VII.	28—31	Zaopatrzenia i dary z łaski	66	—	66
VIII.	—	Odprawy	30	—	30
IX.	32—39	Emolumenta	91	—	91
X.	—	Wydatki kapliczne	—	—	—
XI.	40	Najem pomieszkania	2.364	—	2.364
XII.	41—42	Potrzeby kancelaryjne	76	—	76
XIII.	43—44	Remuneracye i zapomogi	73	—	73
XIV.	45—55	Koszta gospodarcze	6.886	—	6.886
XV.	56—58	Utrzymanie budynków	375	416	791
XVI.	59	Odsetki od kapitałów dłużnych	352	—	352
XII.	60	Zapomoga dla położnic	2.300	—	2.300
XVIII.	61	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym Oddziale położnic	580	—	580
XIX.	—	Wydatki rozmaite	70	—	70
		Suma wydatków	16.415	416	16.831

Dochody.

I.	1	Dochód z realności	72	—	72
II.	2—3	Dodatki	201	—	201
III.	4	Zwroty kosztów leczenia	800	—	800
IV.	5—6	Dochody rozmaite	18	—	18
		Suma dochodów	1.091	—	1.091
		W porównaniu z wydatkami			16.831
		okazuje się niedobór			15.740

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace urzędników, lekarzy i sług.**			
	1	Dyrektor z rocznych . . . . . 1.600 zł.	96	—	—
	2	Zarządca „ „ . . . . . 1.000 „	60	—	—
	3	Kasyer „ „ . . . . . 800 „	48	—	—
	4	Rachmistrz „ „ . . . . . 600 „	36	—	—
	5	Dwóch pisarzy po 500 zł. z rocznych . . 1.000 „	60	—	—
	6	Maszynista „ „ . . 480 „	—	—	—
	7	Woźny „ „ . . 300 „	18	—	—
	8	Odźwierny „ „ . . 250 „	25	—	—
	9	Profesor akuszeryi rocznie	210	—	—
	10	Akuszerka	400	—	—
	11	26 Sióstr Miłosierdzia po 80 zł. z rocznych 2.080 zł.	124	—	—
	12	Służba domu z wiktem	700	—	—
	13	Prosektor z rocznych . . . . . 1.200 zł.	72	—	—
	14	Chemik patologiczny z rocznych . . . 800 „	48	—	—
	15	Dwóch kapelanów po 600 zł. z rocznych 1.200 „	72	—	—
	16	Sekundaryusz rocznie	600	—	2 569
	17	Dodatek z powodu drożyzny:			
		a) Zarządca z rocznych 200 zł. . . 12 zł. — ct.			
		b) Kasyer „ „ 200 zł. . . 12 „ — „			
		c) Rachmistrz „ 150 zł. . . 9 „ — „			
		d) 2 pisarzy „ 250 zł. . . 15 „ — „			
		e) Odźwierny „ 62 zł 50 ct. 6 „ 25 „			
		f) Woźny „ 75 zł. — . 4 „ — „	58	—	—
	18	Dodatek drożyźniany dla akuszerki	100	—	158
		Suma rubryki I. . . .	2.727	—	2.727
II.		**Odstawne.**			
	19	Graas Maciej, kwieskowany pisarz z rocznych 70 zł.	4	—	4
III.		**Adjuta**	—	—	—
IV.		**Substytucye**	—	—	—
V.		**Dyurna.**			
	20	Pięciu pisarzy dziennych, część przypadająca . . .	123	—	123
VI.		**Pensye.**			
	21	Ostrowska Honorata, akuszerka, rocznie	105	—	—
	22	Pfau Henryka, wdowa po profesorze akuszeryi, z rocznych . . . . . 350 zł.	64	—	—
	23	Grund Ludwika, wdowa po zarządcy z rocznych 210 zł.	13	—	—
		Do przeniesienia . .	182	—	—

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VI.		Z przeniesienia	182	—	—
	24	Burkardt Franciszka, wdowa po kontrolorze, z rocznych . . . . . 175 zł.	10	—	—
	25	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu, z rocznych . . . . . 105 zł.	6	—	—
	26	Popławski Jan, były odźwierny z rocznych . 168 zł.	17	—	—
	27	Dr. Berthleff, były dyrektor szpitalu, z rocznych 1.400 zł.	83	—	—
		Suma rubryki VI. . .	298	—	298
VII.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**			
	28	Christl Laura, sierota po kontrolorze z rocznych 63 zł.	4	—	—
	29	Hammer Joanna, sierota po pisarzu „ „ 63 „	4	—	—
	30	Tomaszewska Marya, wdowa po woźnym dziennie po 14 ct. z rocznych . . . . . 51 zł.	3	—	—
	31	Swoboda Marya, akuszerka, dziennie po 15 ct. z rocznych . . . . . 55 zł.	55	—	—
		Suma rubryki VII. . .	66	—	66
VIII.		**Odprawy**	30	—	30
IX.		**Emolumenta.**			
	32	Woźny i odźwierny na ubior po 60 zł. z rocznych 120 zł.	7	—	—
	33	Zarządca na opał z rocznych . . 163 zł. 20 ct.	9	—	—
	34	Maszynista „ „ „ . . 41 „ — „	2	—	—
	35	Dyrektor na mieszkanie z rocznych 300 „ — „	18	—	—
	36	Zarządca „ „ „ „ 200 „ — „	12	—	—
	37	Kasyer „ „ „ „ 200 „ — „	12	—	—
	38	Rachmistrz „ „ „ 120 „ — „	7	—	—
	39	2ch Kapelanów na mieszkanie po 200 zł. z rocznych . . . . . 400 zł. — ct.	24	—	—
		Suma rubryki IX. . .	91	—	91
X.		**Wydatki kapliczne**	—	—	—
XI.		**Najem pomieszkania.**			
	40	Czynsz za filię Höflicha	2.364	—	2.364
XII.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	41	Ryczałt z rocznych . . . . . 112 zł. 54 ct.	6	—	—
	42	Rozmaite potrzeby do kancelaryi, zarządu i dyrekcyi	70	—	—
		Suma rubryki XII. . .	76	—	76

Fundusz położnic. Wydatki

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
XIII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	43	Sprawozdanie recept	3	—	—
	44	Remuneracye zmienne i zapomogi	70	—	—
		Suma rubryki XIII.	73	—	73
XIV.		**Koszta gospodarcze.**			
	45	Wyżywienie:			
		a) Zwykła strawa i dodatki	4.000	—	—
		b) Pieczywo	500	—	—
		c) Wino	50	—	—
	46	Wikt dla 26 Sióstr Miłosierdzia po 120 zł., z rocznych 3.120 zł.	186	—	—
	47	Lekarstwa	300	—	—
	48	Sanitarne	100	—	—
	49	Instrumenta chirurgiczne	100	—	—
	50	Sprzęty domowe	200	—	—
	51	Bielizna i pościel	500	—	—
	52	Słoma do leży	50	—	—
	53	Drzewo opałowe	700	—	—
	54	Oświetlenie	200	—	—
	55	Koszta pogrzebowe	—	—	—
		Suma rubryki XIV.	6.886	—	6.886
XV.		**Utrzymanie budynków.**			
	56	Konserwacya i reparacye	350	—	—
	57	Kominiarze i straż ogniowa	25	—	—
	58	Na urządzenie oświetlenia gazem naftowym, część 5.800 zł.	—	416	—
		Suma rubryki XV.	375	416	791
XVI.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	59	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego za część budynku użytego dla oddziału położnic, oszacowanego na kwotę 6.705 zł. 3 kr. m. k. 5%	352	—	352
XVII.		**Zapomoga dla położnic.**			
	60	Dla 368 położnic opuszczających wraz z dzieckiem zakład położnic, po 6 zł.	2.300	—	2.300
XVIII.		**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**			
	61	Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały, po 15 ct. dziennie	580	—	580
XIX.		**Wydatki rozmaite**	70	—	70

Dochody. Szpital główny we Lwowie.

Poszczególnienie					
Liczba		Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.		**Dochód z realności.**			
	1	Czynsz z najmu realności na zakład kliniczny, z rocznych 100 zł. wedle dzielnika	72	—	72
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu, za 200 sągów drzewa opałowego, z rocznych . . . . . 2.720 zł. wedle dzielnika	195	—	—
	3	Z kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni, z rocznych . . . . . 84 „	6	—	—
		Suma rubryki II. . .	201	—	201
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	4	Od samopłacących i z funduszów publicznych . . .	800	—	800
IV.		**Dochody rozmaite.**			
	5	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i t. p.	4	—	—
	6	Od funduszu klinicznego, za 15 sągów drzewa opałowego	14	—	—
		Suma rubryki IV. . .	18	—	18

Szpital główny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu położnic

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uchwalono na rok 1873. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—18	Płace urzędników, lekarzy i sług .	2.727	—	2.727	2.916	—	2.916
II.	19	Odstawne	4	—	4	4	—	4
III.		Adjuta	—	—	—	—	—	—
IV.		Substytucye	—	—	—	—	—	—
V.	20	Dyurna	123	—	123	91	—	91
VI.	21—27	Pensye	298	—	298	215	—	215
VII.	28—31	Zaopatrzenia i dary z łaski . . .	66	—	66	66	—	66
VIII.		Odprawy	30	—	30	30	—	30
IX.	32—39	Emolumenta	91	—	91	91	—	91
X.		Wydatki kapliczne	—	—	—	—	—	—
XI.	40	Najem pomieszkania	2.364	—	2.364	1.451	—	1.451
XII.	41—42	Potrzeby kancelaryjne	76	—	76	60	—	60
XIII.	43—44	Remuneracye i zapomogi	73	—	73	73	—	73
XIV.	45—55	Koszta gospodarcze	6.886	—	6.886	7.375	—	7.375
XV.	56—58	Utrzymanie budynków	375	416	791	448	—	448
XVI.	59	Odsetki od kapitałów dłużnych . .	352	—	352	352	—	352
XVII.	60	Zapomogi dla położnic	2.300	—	2.300	—	—	—
XVIII.	61	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym Oddziale położnnic	580	—	580	—	—	—
XIX.		Rozmaite wydatki	70	—	70	70	—	70
		Suma wydatków .	16.415	416	16.831	13.242	—	13.242
		Dochody.						
I.	1	Dochód z realności	72	—	72	72	—	72
II.	2—3	Dodatki	201	—	201	201	—	201
III.	4	Zwroty kosztów leczenia	800	—	800	700	—	700
IV.	5—6	Rozmaite dochody	18	—	18	18	—	18
		Suma dochodów .	1.091	—	1.091	991	—	991

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	189	—	—	—	189	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
32	—	—	—	32	—	
83	—	—	—	83	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
913	—	—	—	913	—	
16	—	—	—	16	—	
—	—	—	—	—	—	
—	489	—	—	—	489	
—	73	416	—	343	—	
—	—	—	—	—	—	
2.300	—	—	—	2.300	—	
580	—	—	—	580	—	
—	—	—	—	—	—	
3.924	751	416	—	4.267	678	
				3.589	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
100	—	—	—	100	—	
—	—	—	—	—	—	
100	—	—	—	100	—	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1—5 7—8 13—15	Płace 2.569 zł.	Preliminuje się wedle dzielnika, jak na rok 1873.	1.829	2.916
	6	Maszynista.	Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego do LW. 3.459/1873, nic się nie preliminuje, gdyż maszynista obowiązał się mieć nadzór nad maszyną, za udzielenie mu wolnego pomieszkania, dotąd przez niego zajmowanego.		
	9, 10, 16	Profesor, akuszerka i sekundaryusz.	Należytość, którą fundusz tego Oddziału całkowicie ponosi.		
	12	Służba domu.	Wynikłość z roku 1872 wynosiła 626 zł. 19½ c. preliminuje się w zaokrągleniu 700 zł.		
	11	Siostry Miłosierdzia.	Płaca 9 Sióstr Miłosierdzia w kuchni zatrudnionych, mieści się w wydatku na wikt chorych, preliminuje się przeto zamiast 35 Sióstr tylko część płacy dla 26. Sióstr Miłosierdzia, wedle dzielnika stałego.		
	17—18	Dodatek drożyzniany 158 zł.	Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872,		
II.	19	Odstawne 4 zł.	Wedle dzielnika jak na rok 1873. . . .	5	4
III.		Adjuta.	Przeniesiono do rubryki I. „Płace“, pod poz. 16.	434	—
IV.		Substytucye.	Dla braku wynikłości nic się nie preliminuje.		
V.	20	Dyurny 123 zł.	W skutek wzmagających się czynności, preliminuje się koszta 5. zamiast dotychczasowych 4. dyurnistów, wedle dzielnika. Patrz preliminarz oddziału chorych. Rubr. V. poz. 22.	99	91
VI.	21—26	Pensye 298 zł.	Jak na rok 1873.	215	215
	27	Dr. Berthleff.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego do LW. 14.520/1872, udzielono Dwi Berthleffowi pensyę w kwocie 1.400 zł. w. a. .		
VII.	28—31	Zaopatrzenia i dary z łaski 66 zł.	Jak na rok 1873	66	66
VIII.		Odprawy 30 zł.	Dla braku wynikłości preliminuje się potrzeb prawdopodobną jak na rok 1873.	—	30
IX.	32—39	Emolumenta 91 zł.	Preliminuje się, jak na rok 1873. . . .	260	91
X.		Wydatki kapliczne.	Nic się nie preliminuje. Wydatki tej rubryki ponoszą kolejno wszystkie trzy fundusze. W roku 1872 przypadł ten wydatek na fundusz położnic, w roku 1873 na fundusz chorych, zaś w roku 1874 na fundusz obłąkanych.	317	—

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
XI.	40	Najem pomieszkania 2.364 zł.	Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego do LW. 11.308/1873, wynajęto filię Höflicha na czas od 1/9 873 do 31/8 1876, za opłatą rocznego czynszu w kwocie 2.380 zł. i opłatą podatków rządowych w kwocie . . . . . 716 „ razem . 3.096 „ Preliminuje się część przypadającą na fundusz tego Oddziału, wedle dzielnika stałego.	1.209	1.451
XII.	41	Potrzeby kancelaryjne 6 zł.	Wedle dzielnika z rocznych 112 zł. 54 c. (patrz preliminarz chorych poz. 48.)	73	60
	42	Rozmaite 70 zł.	Wynikłość z roku 1872 wynosi 66 zł. 25 c. Preliminuje się w zaokrągleniu 70 zł.		
XIII.	43—44	Remuneracye i zapomogi 73 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.	28	73
XIV.	45a	Koszta gospodarcze 6.886 zł.	Wynikłość z roku 1872 wynosi 3.192 zł. 29½ c. a po odtrąceniu należytości wypłaconej w roku 1872 Höflichowi za wikt, dostarczony w roku 1871 w kwocie 306 „ 46½ „ właściwie tylko . 2.885 „ 83 „ Ze względu na wzrastającą ilość chorych i wzmagającą się drożyznę, jak niemniej z uwagi, iż na Oddziale położnic urządzono salę mamek, preliminuje się, jak na rok 1873 w zaokrągleniu . . 4.000 zł.	5.576	7.375
	45b	Pieczywo.	Wynikłość wynosiła w roku 1870 482 „ „ „ „ „ 1871 515 „ „ „ „ „ 1872 457 „ razem . 1.454 „ przeciętnie . 485 „ w zaokrągleniu 500 „		
	45c	Wino.	Wynikłość z roku 1872 wynosiła 37 zł. 99½ c. preliminuje się w zaokrągleniu . . 50 zł.		
	46	Wikt Sióstr Miłosierdzia.	Z powodu zaprowadzenia własnej kuchni, obliczono koszt żywienia 1ej Siostry Miłosierdzia na 120 zł. rocznie. Preliminuje się część przypadającą na fundusz tego Oddziału.		
	47	Lekarstwa.	Wynikłość z roku 1872 wynosiła 341 zł. 75 c,		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
XIV.			Preliminuje się jak na rok 1873 w zaokrągleniu . . . . . 300 zł.		
	48	Sanitarne.	Na rok 1873 preliminowano na te potrzeby 150 zł. Gdy wynikłość z roku 1872 wynosiła tylko 40 zł. 93½ ct., przeto preliminuje się w zaokrągleniu . . 100 zł.		
	49	Instrumenta chirurgiczne.	Jak na rok 1873.		
	50	Sprzęty domowe.	Na rok 1873 preliminowano 100 zł. — c. Gdy atoli wynikłość z roku 1872 wynosiła . . . . . 175 „ 71 „ przeto preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 200 „ — „		
	51	Bielizna i pościel.	Na rok 1873 preliminowano 750 „ — „ Wynikłość z roku 1872 wynosiła tylko . . . . . 323 „ 78 „ preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 500 „ — „		
	52	Słoma do leży.	Preliminuje się prawdopodobną potrzeb . . . . . 50 „ — „		
	53	Drzewo opałowe.	Jak na rok 1873.		
	54	Oświetlenie.	Wynikłość z roku 1872 wynosiła 184 „ 16 „ preliminuje się w zaokrągleniu 200 „ — „		
	55	Koszta pogrzebowe.	Dla braku wynikłości nic się nie preliminuje.		
XV.	56—57	Utrzymanie budynków 791 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.	299	448
	58		Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego do LW. 15.139/1873, postanowiono na urządzenie oświetlenia gazem naftowym preliminować 5.800 zł., z których część na fundusz tego Oddziału przypadającą, tu się preliminuje.		
XVI.	59	Odsetki od kapitałów dłużnych 352 zł.	Jak na rok 1873.	352	352
XVII.	60	Zapomoga dla położnic 2.300 zł.	Wedle aktu do LW. 13.270/1873 wydalono z zakładu zdrowych położnic, po odbytym połogu w roku 1870 . . . . . 338 „ „ 1871 . . . . . 393 „ „ 1872 . . . . . 374 razem 1.105 przeciętnie 368 a ponieważ każda położnica otrzymać ma na rękę 6 zł., wypadnie . . 2.208 zł.	—	—

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			w zaokrągleniu . . 2.300 zł.		
XVIII.	61	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic 580 zł.	Wedle aktu do LW. 13.270/873 stan transferowanych i zmarłych na bezpłatnym oddziale położnic wynosił: w roku 1870 . . . 51 „ „ 1871 . . . 45 „ „ 1872 . . . 34 razem . . 130 przeciętnie . . 43 W przypuszczeniu, że każde dziecię, aż do oddania na wieś lub odebrania przez matkę, będzie przez 3 miesiące lub 90 dni na sali mamek pielęgnowane, wypadnie licząc na jedno dziecię po 15 ct. wynagrodzenie 13 zł. 50 ct. pomnożywszy przez ilość dzieci 43, okaże się wydatek 580 „ 50 „ w zaokrągleniu . . . . 580 „ — „		
XIX.		Wydatki rozmaite 70 zł.	Jak na rok 1873	6	70
			Dochody.		
I.	1	Dochód z realności 72 zł.	Jak na rok 1873. wedle dzielnika . . .	72	72
II.	2—3	Dodatki 201 zł.	Jak poz 1. wedle dzielnika	177	201
III.	4	Zwroty kosztów leczenia 800 zł.	Wynikłość z roku 1872 wynosiła 604 zł. 56 ct. Z powodu podniesienia taksy z 60 ct. na 90 ct., preliminuje się w zaokrągleniu . . 800 „ — „	604	600
IV.	5—6	Rozmaite 18 zł.	Jak poz. 1.	21	18

L. W. 16.873/1873.
Alegat **E.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. E.

Szpital główny we Lwowie.

Fundusz obłąkanych.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital główny we Lwowie.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.		Płace urzędników, lekarzy i sług	13.505	—	13.505
II.		Odstawne	8	—	8
III.		Adjuta	—	—	—
IV.		Substytucye	100	—	100
V.		Dyurny	221	—	221
VI.		Pensye	247	—	247
VII.		Zaopatrzenia i dary z łaski	192	—	192
VIII.		Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
IX.		Emolumenta	226	—	226
X.		Wydatki kapliczne	300	—	300
XI.		Potrzeby kancelaryjne	132	—	132
XII.		Remuneracye	150	—	150
XIII.		Koszta gospodarcze	55.289	—	55.289
XIV.		Utrzymanie budynków	1.501	1.666	3.167
XV.		Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	—	1.408
XVI.		Rozmaite wydatki	100	—	100
		Suma wydatków	73.419	1.666	75.085
		Dochody.			
I.		Dochód z realności	287	—	287
II.		Dodatki	805	—	805
III.		Zwrot kosztów leczenia	11.000	—	11.000
IV.		Rozmaite dochody	89	—	89
		Suma dochodów	12.181	—	12.181
		W porównaniu z wydatkami	—	—	75.085
		okazuje się niedobór	—	—	62.904

Fundusz obłąkanych. Wydatki.

Poszczególnienie

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace urzędników, lekarzy i sług.**			
	1	Dyrektor z rocznych 1.600 zł.	170	—	—
	2	Zarządca „ 1.000 „	106	—	—
	3	Kasyer „ 800 „	85	—	—
	4	Rachmistrz „ 600 „	64	—	—
	5	2 pisarzy po 500 zł. „ 1.000 „	106	—	—
	6	Maszynista „ 480 „	—	—	—
	7	Dozorca służby „	300	—	—
	8	Wożny „ 300 „	32	—	—
	9	Odźwierny „ 250 „	250	—	—
	10	26 Sióstr Miłosierdzia po 80 zł. „ 2.080 „	221	—	—
	11	Służba z wiktem	8.000	—	—
	12	2 prymaryuszów po . . . . . 1.200 zł.	2.400	—	—
	13	Prosektor z rocznych . . . . 1.200 „	128	—	—
	14	Chemik patologiczny „ . . . . 800 „	85	—	—
	15	2 kapelanów po 600 zł. „ 1.200 „	128	—	—
	16	2 sekundaryuszów po 600 zł.	1 200	—	13.275
	17	Dodatek z powodu drożyzny			
		a) dla zarządcy z rocznych 200 zł — 21 zł.			
		b) „ kasyera „ 200 „ — 21 „			
		c) „ rachmistrza „ 150 „ — 16 „			
		d) „ 2 pisarzy „ 250 „ — 26 „			
		e) „ woźnego „ 75 „ — 8 „	92		—
	18	Dozorca obłąkanych dodatek drożyzny.	75		—
	19	Odźwierny „ „ „	63	—	230
		Suma rubryki I. . .	13.505	—	13.505
II.		**Odstawne.**			
	20	Graas Maciej, kwieskowany pisarz z rocznych 70 zł.	8	—	8
III.		**Adjuta.**			
IV.	21	**Substytucye**	100	—	100
V.		**Dyurny.**			
	22	Pięciu pisarzy dziennych	221	—	221

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Poszczególnienie					
Liczba		Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
VI.		**Pensye.**			
	23	Wagner Ludwika, wdowa po prymaryuszu	45	—	—
	24	Grund Ludwika, wdowa po zarządcy	23	—	—
	25	Burkardt Franciszka, wdowa po kontrolorze . . .	19	—	—
	26	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu .	11	—	—
	27	Dr. Berthleff, były dyrektor z rocznych 1 400 zł. .	149	—	—
		Suma rubryki VI. .	247	—	247
VII.		**Zaopatrzenia i dary z laski.**			
	28	Christl Laura, sierota po kontrolorze	7	—	—
	29	Hammer Joanna, wdowa po woźnym	7	—	—
	30	Dmitrasz Mikołaj, były dozorca chorych, po 25 c. dziennie	92	—	—
	31	Bortnik Feliks, były dozorca chorych, z miesięcznych 6 zł. 75 ct.	81	—	—
	32	Tomaszewska Marya, wdowa po woźnym	5	—	—
		Suma rubryki VII. .	192	—	192
VIII.	33	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	40	—	40
IX.		**Emolumenta.**			
	34	Ubiór dla osobnego odźwiernego	60	—	—
	35	„ „ odźwiernego i woźnego z rocznych 120 zł.	12	—	—
	36	Opał dla zarządcy z rocznych . . . 163 zł. 20 ct.	18	—	—
	37	„ „ maszynisty „ . . . 41 „ — „	5	—	—
	38	Pomieszkanie dla dyrektora z rocznych 300 „ — „	32	—	—
	39	„ „ zarządcy „ 200 „ — „	22	—	—
	40	„ „ kasyera „ 200 „ — „	22	—	—
	41	„ „ rachmistrza „ 120 „ — „	13	—	—
	42	„ „ dwóch kapelanów, po 200 zł. z rocznych . . . . . 400 „ — „	42	—	—
		Suma rubryki IX. . .	226	—	226
X.	43	**Wydatki kapliczne**	300	—	300
XI.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	44	Ryczałt z rocznych 112 zł. 54 ct.	12	—	—
	45	Rozmaite	120	—	—
		Suma rubryki XI. . .	132	—	132
XII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	46	Sprawdzanie recept	60	—	—
	47	Remuneracye zmienne i zapomogi	90	—	—
		Suma rubryki XII. . .	150	—	150

Fundusz obłąkanych. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
XIII.		**Koszta gosdodarcze.**			
	48	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki	36.000	—	—
		b) pieczywo	5.500	—	—
		c) wino	500	—	—
	49	Wikt dla 26 Sióstr Miłosierdzia po 120 rocznie . .	332	—	—
	50	Wikt dla dozorcy służby z żoną.	452	—	—
	51	Lekarstwa	1.800	—	—
	52	Sanitarne	600	—	—
	53	Instrumenta chirurgiczne	100	—	—
	54	Sprzęty domowe	1.500	—	—
	55	Bielizna i pościel	5.000	—	—
	56	Słoma do leży	200	—	—
	57	Drzewo opałowe	3.000	—	—
	58	Oświetlenie	300	—	—
	59	Koszta pogrzebowe	5	—	—
		Sma rubryki XIII. . .	55.289	—	55.289
XIV.		**Utrzymanie budynków.**			
	60	Konserwacya i reparacye	1.400	—	—
	61	Kominiarze i straż ogniowa	101	—	—
	62	Na urządzenie oświetlenia gazowego	—	1.666	—
		Suma rubryki XIV. . .	1.501	1.666	3.167
XV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	63	Funduszowi stypendyjnemu 5% od sumy 26.820 zł. m. k. jako kwoty szacunkowej za część budynku użytego na zakład obłąkanych	1.408	—	1.408
XVI.		**Rozmaite.**			
	64	Przypadkowe	100	—	100

Dochody. Szpital główny we Lwowie.

Poszczególnienie					
Liczba		Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.		**Dochód z realności.**			
	1	Czynsz z najmu lokalności na zakład kliniczny, z rocznych . . . . . 1.000 zł.	287	—	287
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego .	781	—	—
	3	Z kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni, z rocznych 84 zł.	24	—	—
		Suma rubryki II.	805	—	805
III.		**Zwrot kosztów leczenia.**			
	4	Od samopłacących i funduszów publicznych . . .	11.000	—	11.000
IV.		**Rozmaite.**			
	5	Ze sprzedaży wybrakowanych sprzętów i inne drobne dochody	30	–	—
	6	Od funduszu klinicznego, część wedle dzielnika za 15 sągów drzewa opałowego	59	—	—
		Suma rubryki IV. .	89	—	89

Szpital główny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu obłąkanych

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uchwalono na rok 1873. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—19	Płace urzędników, lekarzy i sług .	13.505	—	13 505	11.903	—	11.903
II.	20	Odstawne	8	—	8	8	—	8
III.		Adjuta	—	—	—	—	—	—
IV.	21	Substytucye	100	—	100	100	—	100
V.	22	Dyury	221	—	221	164	—	164
VI.	23—27	Pensye	247	—	247	98	—	98
VII.	28—32	Zaopatrzenia i dary z łaski . . .	192	—	192	192	—	192
VIII.	33	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40	40	—	40
IX.	34—42	Emolumenta	226	—	226	226	—	226
X.	43	Wydatki kapliczne	300	—	300	—	—	—
XI.	44—45	Potrzeby kancelaryjne	132	—	132	102	—	102
XII.	46—47	Remuneracye i zapomogi	150	—	150	150	—	150
XIII.	48—59	Koszta gospodarcze	55.289	—	55.289	54.328	—	54.328
XIV.	60—62	Utrzymanie budynków	1.501	1.666	3.167	1.788	—	1.788
XV.	63	Odsetki od kapitałów dłużnych . .	1.408	—	1.408	1.408	—	1.408
XVI.	64	Rozmaite wydatki	100	—	100	80	—	80
		Suma wydatków . .	73.419	1.666	75.085	70.587	—	70.587
		Dochody.						
I.	1	Dochód z realności	287	—	287	287	—	287
II.	2—3	Dodatki	805	—	805	805	—	805
III.	4	Zwroty kosztów leczenia	11.000	—	11.000	11.000	—	11.000
IV.	5—6	Rozmaite dochody	89	—	89	79	—	79
		Suma dochodów . .	12.181	—	12.181	12.171	—	12.171

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
1.602	—	—	—	1.602	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
57	—	—	—	57	—	
149	—	—	—	149	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	300	—	
30	—	—	—	30	—	
—	—	—	—	—	—	
961	—	—	—	961	—	
—	287	1.666	—	1.379	—	
—	—	—	—	—	—	
20	—	—	—	20	—	
3.119	287	1.666	—	4.498	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
10	—	—	—	10	—	
10	—	—	—	10	—	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł		Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			Wydatki.		
I.	1—19	Płace 13.275 zł.	*do poz. 1, 5, 7, 9, 12—16.* Jak na rok 1873.	12.978	11.903
			do poz. 6. Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego do l. 3.459/1873 nic się nie preliminuje, gdyż maszynista obowiązał sie mieć nadzór nad maszyną za udzielenie mu wolnego pomieszkania, dotąd przez niego zajmowonego.		
			do poz. 10. Płaca 9 Sióstr Miłosierdzia w kuchni zatrudnionych mieści się w wydatku na wikt obłąkanych preliminowanym, przeto preliminuje się tylko część płacy dla 26 Sióstr Miłosierdzia według dzielnika stałego.		
			do poz. 11. Na rok 1873 preliminowano w tej rubryce kwotę . . 6.500 zł. — ct. Wynikłość z roku 1872 wynosi : . . . . . 8.895 „ 93 „ preliminuje się na rok 1874 tylko . . . . . 8.000 „ — „ ze względu iż Wydział krajowy zalecił Dyrekcyi szpitalu, jak największą w tym względzie oszczędność.		
			do poz. 17, 18, 19. Na podstawie uchwały wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872.		
II.	20	Odstawne 8 zł.	Jak na rok 1873	8	8
III.		Adjuta.	Przeniesiono do rubryki I. „Płace“ do poz. 16.	1.179	—
IV.	21	Substytucye 100 zł.	Jak na rok 1873.	—	100
V.	22	Dyurny 221 zł.	Wskutek wzmagających się czynności w zarządzie szpitalnym. preliminuje się 5ciu dyurnistów zamiast 4 — wedle dzielnika.	176	164

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
VI.	23—27	Pensye 247 zł.	*do poz. 23—26.* Jak na rok 1873 . . .	142	98
			do poz 27. Na mocy uchwały Wydziała krajowego do l. 14526/1872 udzielono Dr. Berthleffowi pensyę o rocznych 1.400 zł.		
VII.	28—32	Zaopatrzenia i dary z łaski 192 zł	Jak na rok 1872	135	192
VIII.	33	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych 40 zł.	Dla braku wynikłości preliminuje się jak na rok 1873	—	40
IX.	34—42	Emolumenta 226 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873	1.217	226
X.	43	Wydatki kapliczne 300 zł.	Wydatki tej rubryki ponoszą kolejno wszystkie 3 fundusze. W roku 1872. przypadał ten wydatek na fundusz położnic, w roku 1873. na fundusz chorych, a zatem na rok 1874. preliminuje się z funduszu obłąkanych na podstawie wynikłości z roku 1872 w zaokrągleniu kwotę 300 zł.		
XI.	44—45	Potrzeby kancelaryjne 132 zł.	*do poz. 44.* Jak na rok 1873.		
			do poz. 45. Wynikłość wynosiła: w roku 1870 . . . 50 zł. „ „ 1871 . . . 109 „ „ „ 1872 . . . 129 „ razem . 288 „ przeciętnie . 96 „	140	102
			Ze względu na rok rocznie wzrastającą potrzeb tej rubryki preliminuje się w zaokrągleniu 120 zł.		
XII.	46—47	Remuneracye i zapomogi 150 zł.	Jak w roku 1873.	104	150
XIII.	48—59	Koszta gospodarcze 55.289 zł.	*do poz. 48. a)* Wynikłość z roku 1872 wynosi za zwykłą strawę: 38.279 zł. 93 c. a po odtrąceniu należytości wypłaconej Höflichowi w roku 1872. za wikt dostarczony w w roku 1871. w kwocie . 2.940 zł. 25 c. właściwie tylko 35.339 „ 68 „	58.343	54.328

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
XIII.			Ze względu na rok rocznie wzrastającą liczbę obłąkanych preliminuje się w zaokrągleniu 36.000 zł.		
	48 *b*) *c*)	Pieczywo i wino.	*do poz. 48. b*) *c*) Jak na rok 1873.		
	49	Wikt dla Sióstr Miłosierdzia.	*do poz. 49.* Wikt dla 1 Siostry Miłosierdzia z powodu prowadzenia własnej kuchni wynosi 120 zł. Preliminuje się przeto część przypadającą na fundusz obłąkanych		
	50	Wikt dozorcy.	*do poz. 50.* Jak w roku 1873.		
	51	Lekarstwa.	*do poz, 51.* Wynikłość z roku 1872. wynosi 1.891 zł. 47½ ct. preliminnuje się w zaokrągleniu 1.800 zł.		
	52/59		*do poz. 52—59.* Ponieważ wynikłości z roku 1872. w przybliżeniu równają się preliminowanym na rok 1873, kwotom, przeto na rok 1874. preliminuje się jak na rok 1873.		
XIV.	60—62	Utrzymanie budynków 3.167 zł.	*do poz. 60. i 61.* Preliminuje się prawdopodobną potrzeb jak na rok 1873. z dodatkiem potrzeby na urządzenie oświetlenia gazowego. (Patrz preliminarz Oddziału chorych pozycya 67).	1.214	1.788
	62	Oświetlenie gazem.	*do poz. 62.* Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego do l. 15.139/1873. postanowiono urządzić w gmachu szpitalnym oświetlenie gazem naftowym. Koszta tego urządzenia wynosić będą kwotę 5.800 zł. z której preliminuje się część przypadającą wedle dzielnika stałego na fundusz obłąkanych.		
XV.	63	Odsetki od kapitałów dłużnych 1.408 zł.	Jak na rok 1873. od kapitału 26.820 zł. dłużnego za część gmachu	1.408	1.408
XVI.	64	Rozmaite 100 zł.	Wynikłość z roku 1872. wynosiła 97 zł. 42½ c. preliminuje się w zaokrągleniu 100 zł.	97	80

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			Dochody.		
I.	1	Dochód z realności 287 zł.	Jak na rok 1873. wedle dzielnika . . .	287	287
II.	2—3	Dodatki 805 zł.	Jak na rok 1873. (Patrz preliminarz chorych, pozycya 3—4 dochody).	707	805
III.	4	Zwroty kosztów leczenia 11.000 zł.	*do poz. 4.* Wynikłość wynosiła: w roku 1870 . . . 8.740 zł. „ „ 1871 . . . 6.768 „ „ „ 1872 . . . 9.369 „ razem . . 24.877 „ przeciętnie . 8.292 „ Z uwagi, że taksa szpitalna z 60 ct. na 90 ct. podwyższoną została, spodziewać się można wiekszego dochodu i preliminuje się jak na rok 1873 . . . . . 11.000 zł.	9 369	11.000
IV.	5—6	Rozmaite 89 zł.	*do poz. 5.* Wynikłość z roku 1872. wynosiła 30 zł. 15 ct. preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 30 zł. *do poz. 6.* Jak na rok 1873. wedle dzielnika. (Patrz preliminarz Oddziału chorych poz. 11. dochody).	93	79

L. W. 16.873/1873.
Alegat **F.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. F.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Fundusz podrzutków

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		Płace urzędników	1.954	—	1.954
II.		Zasługi	180	—	180
III.		Czynsze	250	—	250
IV.		Emolumenta	—	—	—
V.		Dyurny	—	—	—
VI.		Potrzeby kancelaryjne	475	—	475
VII.		Remuneracye i zapomogi	2.410	—	2.410
VIII.		Koszta utrzymania dzieci	40.300	—	40.300
IX.		Koszta leczenia dzieci	100	—	100
X.		Rozmaite	1.046	—	1.046
		Suma wydatków	46.715	—	46.715

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace urzędników.**			
	1	Zastępca kasyera (prowizoryczny)	840	—	—
	2	„ kontrolora „	788	—	—
	3	Tymże 20% z powodu drożyzny	326	—	—
		Suma rubryki I. . .	1.954	—	1.954
II.		**Zasługi.**			
	4	Woźny pełniący zarazem obowiązki stróża kancelaryjnego	180	—	180
III.		**Czynsze.**			
	5	Za najem lokalu na kancelaryę	250	—	250
IV.	6—7	**Emolumenta**	—	—	—
V.	8	**Dyurna**	—	—	—
VI.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	9	Potrzeby do pisania	60	—	—
	10	Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	200	—	—
	11	Oprawa ksiąg i druków	50	—	—
	12	Oświetlenie	30	—	—
	13	Opał, 5 sągów drzewa po 17 zł.	85	—	—
	14	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	—
		Suma rubryki VI. . .	475	—	475
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
		a) *Stałe*:			
	15	Asystent kliniki położniczej, za radę lekarską dla chorych podrzutków i badanie zdrowia żywicielek .	120	—	—
	16	Akuszerka zakładu położnic, za stręczenie żywicielek dzieciom, którym matki pomarły, po 1 zł. . . .	10	—	—
	17	Akuszerka zakładu, pieluszkowe po 2 zł.	20	—	150
		Do przeniesienia . .	150	—	150

Wydatki. Fundusz podrzutków.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Z przeniesienia . .	150	—	150
		b) *Zmienne*:			
VII.	18	Żywicielki, za pielęgnowanie dzieci w 1 roku życia .	150	—	—
	19	„ za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci .	200	—	—
	20	Położnicom, które zostały bezpłatnie do zakładu położnic przyjęte i z dzieckiem zakład opuszczają, zapomoga	1.710	—	—
	21	Urzędnikom i sługom	200	—	2.260
		Suma rubryki VII. . .	2.410	—	2.410
VIII.	22	**Koszta utrzymania dzieci.**	40.300	—	40.300
IX.	23	**Koszta leczenia dzieci.** (*Opłata lekarstw.*) .	100	—	100
X.		**Rozmaite.**			
	24	Żywicielki za koszta pogrzebowe, ryczałt	496	—	—
	25	Wydatki dla oddziału położnic	450	—	—
	26	Różne nieprzewidziane	100	—	—
		Suma rubryki X. . .	1.046	—	1.046

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu podrzutków we Lwowie

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.		Płace urzędników	1.954	—	1.954	2.035	—	2.035
II.		Zasługi	180	—	180	120	—	120
III.		Czynsze	250	—	250	250	—	250
IV.		Emolumenta	—	—	—	115	—	115
V.		Dyurna	—	—	—	365	—	365
VI.		Potrzeby kancelaryjne	475	—	475	435	—	435
VII.		Remuneracye i zapomogi	2.410	—	2.410	1.079	—	1.079
VIII.		Koszta utrzymania dzieci	40.300	—	40.300	50.000	—	50.000
IX.		Koszta leczenia dzieci	100	—	100	150	—	150
X.		Rozmaite	1.046	—	1.046	646	—	646
		Suma wydatków . .	46.715	—	46.715	55.195	—	55.195
		Dochody.						
	1	Zwroty taks od przyjęcia dzieci z funduszów innych krajów . .	—	—	—	200	—	200
	2	Zwroty kosztów utrzymania dzieci z funduszów innych krajów . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	—	—	—	200	—	200

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	—	—	—	—	81	
60	—	—	—	60	—	
—	—	—	—	—	—	
—	115	—	—	—	115	
—	365	—	—	—	365	
40	—	—	—	40	—	
1.331	—	—	—	1.331	—	
—	9.700	—	—	—	9.700	
—	50	—	—	—	50	
400	—	—	—	400	—	
1.831	10.311	—	—	1.831	10.311	
					8.480	
—	200	—	—	—	200	
—	—	—	—	—	—	
—	200	—	—	—	200	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1 i 2	Płace 1.954 zł.	Wedle uchwał Wysokiego Sejmu z roku 1872, i na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 14. Czerwca 1872 l. 5.566 i z dnia 7. Lutego 1873 l. 91.	1.392	2.035
II.	4	Zasługi 180 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 8. Października 1872. l. 16.326, woźnemu pełniącemu obowiązki stróża kancelaryjnego miesięcznie po 15 zł. . . . . ,	70	120
III.	5	Czynsze 250 zł.	Wedle uchwały Wydziału krajowego z dnia 19. Grudnia 1872. l. 21.595, za ubikacye w gmachu Skarbkowskim zaasygnowano 250 zł.	167	250
IV.	6 i 7	Emolumenta.	W skutek ustawy krajowej z dnia 10. Maja 1873. l. 249 i odnośnie do rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 22. Sierpnia l. 13.270, nic się nie preliminuje . . .	525	365
V.	8	Dyurna.			
VI.	9—14	Potrzeby kancelaryjne 475 zł.	Wedle preliminarza tamtorocznego i na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 14. Czerwca 1872. l. 5.566 wedle prawdopodobnych potrzeb, które do roku 1872. częściowo z funduszów gminnych pokryte były	315	435
VII.	15—17	Remuneracye i zapomogi 150 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 19. Maja i 22. Sierpnia 1873. l. 5057 i 13.270	742	1.079
	18	Żywicielkom za pielęgnowanie dzieci w 1 roku życia 150 zł.	Na mocy rozporządzenia gubernialnego z dnia 14. Maja 1855. l. 21.697 udziela się mamkom za pielęgnowanie dziecka do ukończenia 1 roku życia, a to: w I. półroczu życia — 2 zł. 10 ct. „ II. „ „ 1 „ 05 „	343	300
	19	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci 200 zł.	Ponieważ zakład podrzutków zniesionym został preliminuje się kwotę zmniejszoną .	167	200
	20	Położnicom, które z dzieckiem zakład opuszczają 1.710 zł.	W skutek uchwały Wydziału krajowego z dnia 22. Siernia 1873. l. 13.270, z powodu zniesienia zakładu, udziela się położnicom jednorazową zapomogę w kwocie 6 zł. i przyjęto za podstawę trzechletnią przeciętną ilość dzieci, oddawanych do zakładu, to jest: 285 dzieci i preliminuje się przypadającą kwotę 1.710 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
	21	Przypadkowe, urzędnikom i sługom 200 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzeb, z uwzględnieniem uchwały do l. Wydziału 5.566/1872	100	500
	22	Koszta utrzymania dzieci 40.300 zł.	Po koniec Czerwca 1873. zostało w zakładzie dzieci w 1 roku życia 150 licząc, miesięcznie po 2 zł. 30 ct. wynosi 4.140 zł. — c. w 2 roku życia 124 licząc miesięcznie po 2 zł wynosi 2.976 „ — „ w 3 roku życia 1.624 licząc miesięcznie po 1 zł. 70 ct. wynosi . . . . . 33.129 „ 60 „ razem 1.898 dzieci . 40 245 „ 60 „		
			Preliminuje się w zaokrągleniu 40.300 zł. .	47.137	50.000
IX.	23	Koszta leczenia dzieci 100 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzeb, z uwzględnieniem wynikłości z roku 1872. .	120	150
X.	24	Rozmaite. Ryczałt na koszta pogrzebowe 496 zł.	W skutek uchwały Wydziału krajowego z dnia 9. Sierpnia 1872 L. 9.757 przeznaczono na pokrycie kosztów pogrzebu dzieci zmarłych po 2 zł. ryczałtu żywicielkom .		546
			Przeciętna ilość zmarłych dzieci z ostatnich trzech lat wynosi 248 głów; preliminuje się zatem potrzeb w kwocie 496 zł.		
	25—26	Dla oddziału położnic 450 zł. Różne nieprzewidziane 100 zł.	Wedle uchwały Wydziału krajowego z dnia 22. Sierpnia 1873 L. 13.270 na sprawienie 10-ciu łóżek z pościelą i bielizną, preliminuje się 450 zł. zaś na rozmaite przypadkowe 100 zł.		

L. W. 16.873/1873.

Preliminarze

na rok słoneczny

1874.

Lit. **G**. Szpital św. Łazarza: Oddział chorych.
„ **H**. „ „ „ „ położnic i podrzutków.
„ **J**. „ „ Ducha: „ syfilitycznych.
„ **K**. „ „ „ „ obłąkanych.

L. W. 16.873/1873.
Alegat **G.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. G.

Fundusz szpitalu św. Łazarza

w Krakowie.

Oddział chorych.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital św. Łazarza.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.	1—15	Płace	9.404	—	9.404
II.	16	Zasługi	25	—	25
III.	17—21	Emoiumenta	409	—	409
IV.	22—23	Pensye i zaopatrzenia	350	—	350
V.	24—25	Zapisy	76	—	76
VI.	26	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	100	—	100
VII.	27	Potrzeby kancelaryjne	200	—	200
VIII.	28—31	Remuneracye i zapomogi	961	—	961
IX.	32—33	Utrzymanie budynków	1.500	3.866	5.366
X.	34—45	Podatki i daniny	1.888	—	1.888
XI.	46	Dyety i koszta podróży	400	—	400
XII.	47	Koszta gospodarcze	36.000	—	36.000
XIII.	48	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	20
XIV.	49—50	Rozmaite wydatki	1.050	—	1.050
		Suma wydatków	52.383	3.866	56.249
		Dochody.			
I.	1—4	Odsetki od kapitałów	12.672	—	12.672
II.	5—10	Dochody z realności i dóbr	6.949	—	6.949
III.	11—12	Zwroty kosztów leczenia	37.000	—	37.000
IV.	13	Rozmaite dochody	300	—	300
		Suma dochodów	56.921	—	56.921
		W porównaniu z wydatkami	—	—	56.249
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	672

Oddział chorych. Wydatki.

Poszczególnienie

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Place.**			
	1	Dyrektor szpitalu, z rocznych 1.600 zł. $^2/_3$ 1.067 zł.	711	—	—
	2	Zarządca „ „ 1.000 „	667	—	—
	3	Kontrolor „ „ 800 „	534	—	—
	4	Kancelista „ „ 600 „	400	—	—
	5	Kapelan „ „ 600 „ $^2/_3$ 400 „	267	—	—
	6	Woźny „ „ 300 „	200	—	—
	7	Dwóch ordynaryuszów, rocznie po . . 1.200 „	2.400	—	—
	8	Prosektor z rocznych 600 „	300	—	—
	9	Chemik patologiczny „ 500 „	250	—	—
	10	Dwóch asystentów, rocznie po . . . . . 600 „	1.200	—	—
	11	Dwóch praktykantów „ „ . . . . . 400 „	800	—	—
	12	Zastępca prosektora „ 200 „	100	—	—
	13	„ chemika „ 200 „	100	—	—
	14	Jedna Siostra Miłosierdzia, rocznie . . . 100 „			
		10 Sióstr Miłosierdzia, rocznie po . . . . 75 „	850	—	8.779
	15	Dodatek z powodu drożyzny:			
		a) Zarządca rocznie . . . . . 200 „			
		b) Kontrolor „ . . . . . 200 „			
		c) Kancelista „ . . . . . 150 „			
		d) Woźny „ . . . . . 75 „	625	—	625
		Suma rubryki I. . .	9.404	—	9.404
II.		**Zasługi.**			
	16	Leśny w dobrach Rączna, rocznie	25	—	25
III.		**Emolumenta.**			
	17	Kapelan szpitalu, dodatek na pomieszkanie z rocznych 200 zł. $^2/_3$ 133 zł.	89	—	—
	18	Kontrolor „ 200 „	133	—	—
	19	Kancelista „ 120 „	80	—	—
	20	Woźny na ubiór „ 60 „	40	—	—
	21	Zarządca szpitalu na opał i światło, z rocznych 100 „	67	—	—
		Suma rubryki III. . .	409	—	409

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
IV.		**Pensye i zaopatrzenia.**			
	22	Zofia Bobrzyńska, wdowa po prymaryuszu oddziału chorób wewnętrznych	250	—	—
	23	Ta sama, na wychowanie córki Zofii	100	—	—
		Suma rubryki IV. . .	350	—	350
V.		**Zapisy.**			
	24	Na odprawienie mszy św. przez kapitułę krakowską, z zapisu ś. p. biskupa Szembeka	38	—	—
	25	Na obdzielenie rekonwalescentów, z zapisu Wencla .	38	—	—
		Suma rubryki V. . .	76	—	76
VI.	26	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.**	100	—	100
VII.	27	**Potrzeby kancelaryjne.**	200	—	200
VIII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
		A. Stałe.			
	28	Aptekarz szpitalu, z rocznych . . . . . 525 zł.	350	—	—
	29	Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej za sprawowanie czynności kasowych tego funduszu, z rocznych . . . . . 100 zł.	67	—	—
	30	Dyurnista w kancelaryi zarządu po 1 zł. dziennie .	244	—	661
		B. Niestałe.			
	31	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	300	—	300
		Suma rubryki VIII. . .	961	—	961
IX.		**Utrzymanie budynków.**			
	32	Czyszczenie kominów, kanałów i inne reparacye . .	1.500	—	—
	33	Urządzenie oświetlenia gazem	—	3.866	—
		Suma rubryki IX. . .	1.500	3.866	5.366

Oddział chorych. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
X.		**Podatki i daniny.**			
		A. Z realności i dóbr.			
	34	Podatek gruntowy od realności szpitalnej 35 zł. — c. dodatki mięszane . . . . . 22 „ 68 „	58	—	—
	35	Z dóbr Rączna:			
		a) gruntowy . . . . . 191 „ 21 „			
		b) domowy . . . . . 11 „ 43 „			
		c) dodatki mięszane . . . . . 135 „ 26½ „			
		d) podatek dochodowy z dodatkami 31 „ 69 „	369	—	—
	36	Z dóbr Prądnik Czerwony:			
		a) gruntowy . . . . . 308 „ 59 „			
		b) domowy . . . . . 8 „ 16 „			
		c) dodatki mięszane . . . . . 228 „ 05 „			
		d) podatek dochodowy z dodatkami 88 „ 15 „	633	—	1.060
		B. Ekwiwalenta.			
	37	Od nieruchomego majątku szpitalu	31	—	—
	38	Z dóbr Prądnik Czerwony	102	—	—
	39	Z dóbr Rączna	73	—	206
		C. Indemnizacya.			
	40	Annuitety z folwarku Prądnik Czerwony, za zniesiony czynsz gruntowy konwentu OO. Dominikanów w Krakowie, za czas od 1. Listopada 1855. do 31. Października 1875. rocznie	133	—	—
	41	Annuitety za zniesioną dziesięcinę parafii św. Mikołaja	203	—	—
	42	Z dóbr Rączna	61	—	397
		D. Podatki gminne i dochodowe z dóbr w Królestwie polskiem położonych:			
	43	Z dóbr Tropiszów . . . . . 459 złp. 16 gr.	115	—	—
	44	Podatek gminny od pomieszkania kapelana szpitalnego	4	—	119
		E. Podatek dochodowy odsetkowy.			
	45	7% od prowizyi w kwocie 1.520 zł. 75 c. pobieranej od kapitałów hipotekowanych	106	—	106
		Suma rubryki X. . .	1.888	—	1.888

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
XI.		**Dyety i koszta podróży.**			
	46	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu jako właściciela dóbr, tudzież z powodu rewizyi zakładu szpitalnego w sprawach sanitarnych i administracyjnych, przez organa Wydziału krajowego . . .	400	—	400
XII.		**Koszta gospodarcze.**			
	47	Żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, opał, oświetlenie, słoma, sprzęty domowe, instrumenta chirurgiczne i inne drobniejsze potrzeby	36.000	—	36.000
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	48	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach Prądnik Czerwony, na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie	20	—	20
XIV.		**Rozmaite wydatki.**			
	49	Koszta sądowe, pocztowe, insercyjne i inne przypadkowe	1.000	—	—
	50	Chemik patologiczny na odczynniki	50	—	—
		Suma rubryki XIV. . .	1.050	—	1.050

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
	1	Od papierów publicznych:			
		a) 6% asygnaty banku hipotecznego na 68.300 zł. . . . . 4.098 zł. — c.			
		b) 6% asygnaty banku włościanskiego na 44.250 zł. . . . . 2.655 „ — „			
		c) 6½% asygnaty banku hipotecznego na 850 zł. . . . . 55 „ 25 „			
		d) 7% asygnaty banku hipotecznego na 10.400 zł. . . . . 728 „ — „			
		e) 7½% asygnaty galicyjskiego banku krajowego na 20.000 zł. . . 1.500 „ — „			
		razem . . 9.036 „ 25 „			
		¾ części	6.777	—	—
	2	Od kapitałów na hipotekach prywatnych ubezpieczonych, w kwocie 299.691 złp. 12½ gr. czyli 74.922 zł. 85½ ct. a. w . . . . . 3.540 zł. 60 ct.			
		¾ części	2.655	—	—
	3	Od kapitału wypożyczonego w listach zastawnych Królestwa polskiego funduszowi budowy dróg eraryalnych, w kwocie 145.700 złp. 5% 1.821 zł. 25 ct.			
		¾ części	1.365	—	—
	4	Od reszty kapitału wypożyczonego funduszowi krajowemu, na udotowanie kasy krajowej, w kwocie 50.000 zł. 5% . . . . . 2.500 zł. — c.			
		¾ części	1.875	—	—
		Suma rubryki I. . .	12.672	—	12.672
II.		**Dochody z realności i dóbr.**			
	5	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów, w Królestwie polskiem położonych 2.700 Rs.	4.500	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr Rączna	791	—	—
	7	Czynsz z gruntów dworskich w Rącznej „Pustki“ zwanych	29	—	—
	8	Czynsz z dóbr Prądnik Czerwony	1.504	—	—
	9	Czynsz z folwarku Przeginia Duchowna	50	—	—
	10	Czynsz z realności pod l. 242—3 w Krakowie „Akademią“ zwanej	75	—	—
		Suma rubryki II. .	6.949	—	6.949

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	11	Z funduszu krajowego galicyjskiego	33.000	—	—
	12	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	4.000	—	—
		Suma rubryki III. .	37.000	—	37.000
IV.	13	**Rozmaite dochody.**	300	—	300

Fundusz szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu Oddziału chorych

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1—15	Płace	9.404	—	9.404	9.541	—	9.541
II.	16	Zasługi	25	—	25	50	—	50
III.	17—21	Emolumenta	409	—	409	409	—	409
IV.	22—23	Pensye i zaopatrzenia	350	—	350	350	—	350
V.	24—25	Zapisy	76	—	76	76	—	76
VI.	26	Wydatki z prawa patronatu i konkurencye wynikłe	100	—	100	100	—	100
VII.	27	Potrzeby kancelaryjne	200	—	200	200	—	200
VIII.	28—31	Remuneracye i zapomogi	961	—	961	961	—	961
IX.	32—33	Utrzymanie budynków	1.500	3.866	5.366	2.500	—	2.500
X.	34—45	Podatki i daniny	1.888	—	1.888	1.899	—	1.899
XI.	46	Dyety i koszta podróży	400	—	400	400	—	400
XII.	47	Koszta gospodarcze	36.000	—	36.000	32.500	—	32.500
XIII.	48	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	20	20	—	20
XIV.	49—50	Rozmaite wydatki	1.050	—	1.050	1.428	—	1.428
		Suma wydatków	52.383	3.866	56.249	50.434	—	50.434
		Dochody.						
I.	1—4	Odsetki od kapitałów	12.672	—	12.672	8.084	—	8.084
II.	5—10	Dochód z realności i dóbr	6.949	—	6.949	6.499	—	6.499
III.	11—12	Zwroty kosztów leczenia	37.000	—	37.000	35.700	—	35.700
IV.	13	Rozmaite dochody	300	—	300	400	—	400
		Suma dochodów	56.921	—	56.921	50.683	—	50.683

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	137	—	—	—	137	
—	25	—	—	—	25	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	1.000	3.866	—	2.866	—	
—	11	—	—	—	11	
—	—	—	—	—	—	
3.500	—	—	—	3.500	—	
—	—	—	—	—	—	
—	378	—	—	—	378	
3.500	1.551	3.866	—	6.366	551	
				5.815		
4.588	—	—	—	4.588	—	
450	—	—	—	450	—	
1.300	—	—	—	1.300	—	
—	100	—	—	—	100	
6.338	100	—	—	6.338	100	
				6.238		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.		Płace 8.779 zł.	Kwoty płac przy *poz 1—7, 10, 11, 14.* wstawiono na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1871.	7.895	9.541
	1—6		Część przypadająca na fundusz tego Oddziału wedle dzielnika stałego. (patrz Oddział położnic i podrzutków *poz. 1—6.*)		
	7, 10, 11, 14.		Należytość, którą fundusz tego Oddziału w całości ponosi.		
	8, 9, 12, 13.		Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. i uchwały Wydziału krajowego LW. 9.468/1873. (Patrz Oddział syfilitycznych u św. Ducha *poz. 8—11.*)		
	15	Dodatek drożyźniany 625 zł.	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. i uchwały Wydziału krajowego LW. 21.288/1872.		
II.		Zasługi		50	50
	16	25 zł.	Należytość, którą fundusz tego Oddziału w całości ponosi.		
III.		Emolumenta		379	409
	17—21	409 zł.	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1871. Część przypadająca na fundusz tego Oddziału wedle dzielnika stałego. (Resztę patrz Oddział położnic i podrzutków — i Oddział syfilitycznych).		
IV.		Pensye i zaopatrzenia 350 zł.		—	350
	22	Zofia Bobrzyńska.	W skutek uchwały Wydziału krajowego z dnia 27. Lutego 1872. LW. 1.368/1872. i 20.836/1872.	—	250
	23	„ na wychowanie córki Zofii.	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7 Grudnia 1872. i uchwały Wydziału krajowego przy LW. 22.173/1872.	—	100
V.		Zapisy.		76	76
	24	Zapis ś. p. Szembeka 38 zł.	Na mocy rozporządzenia byłego Senatu Rzpltej krakowskiej z dnia 3. Grudnia 1840. l. 1327.		
	25	Zapis Wencla 38 zł.	Na mocy aktu fundacyjnego.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
VI.		Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.		201	100
	26	100 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 9 zł. „ „ „ 1871. . . . 96 „ „ „ „ 1872. . . . 201 „ razem . . 306 „ przeciętnie . . 102 „ w zaokrągleniu . . 100 „		
VII.	27	Potrzeby kancelaryjne 200 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 140 zł. „ „ „ 1871. . . . 175 „ „ „ „ 1872. . . . 301 „ razem . . 616 „ przeciętnie . 205 „ w zaokrągleniu . 200 „	301	200
VIII.		Remuneracye i zapomogi 961 zł.		856	961
	28—29	Aptekarz i c. k. urzędnicy kasowi 417 zł.	Część przypadająca na fundusz tego Oddziału, wedle dzielnika stałego.	417	417
	30	Dyurnista 244 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 4. Czerwaa 1872. LW. 7.448/1872.	—	244
	31	Zmienne 300 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 280 zł. „ „ „ 1871. . . . 205 „ „ „ „ 1872. . . . 520 „ razem . . . 1.005 „ przeciętnie . . . 335 „ w zaokrągleniu . . 300 „	439	340
IX.		Utrzymanie budynków 5.366 zł.		5.362	2.500
	32	Czyszczenie kominów, kanałów i t. p. 1.500 zł.	Z powodu dokonanych znaczniejszych reparacyj w roku 1872. i 1873. preliminuje się stosunkowo mniej, niż roku ubiegłego.		
	33	Urządzenie oświetlenia gazowego 3.866 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 11. Października 1873. przy LW. 15.139.		
X.		Podatki i daniny 1.888 zł.		1.768	1.899
	34—36	Z realności i dóbr 1.060 zł.	Na podstawie wykazów przez c. k. urzęda podatkowe sporządzanych.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł		Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
X.	37—39	Ekwiwalenta 206 zł.	Wedle odnośnego prawa o stemplach i ekwiwalentach i na mocy rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z d. 26. Października 1871. l. 70.007. z d. 17. Sierpnia 1861. l. 50.936 i z dnia 2. Lutego 1856. l. 34.620.		
	40—42	Indemnizacya 397 zł.	Na mocy rozporządzenia c. k. Rządu krajowego w Krakowie z d. 2. Lutego 1856. l. 34.620.		
	43	Dań dla Królestwa polskiego 115 zł.	Na mocy kontraktu z d. 29. Lipca 1873. LW. 12.071/1873.		
	44	Od pomieszkania kapelana 4. zł.	Na mocy rozporządzenia c. k. Rządu krajowego z d. 24. Listopada 1858. l. 38.985.		
	45	7% podatek dochodowy 106 zł.	Na mocy ustawy finansowej z dnia 26. Czerwca 1868 (Dz. ust. min. fin. Nr. 24. z r. 1868.)		
XI.		Dyety i koszta podróży 400 zł.		284	400
	46		Z powodu zamierzonej budowy gmachu szpitalnego, i zamierzonego odebrania szpitalu we własny zarząd — spodziewać się należy częstszych podróży komisyjnych, preliminuje się zatem zeszłorocznie uchwaioną kwotę.		
XII.		K szta gospodarcze 36.000 zł.		37.563	32.500
	47		Wynikłość z r. 1870. . . . . 25.367 zł. „ „ „ 1871. . . . . 29.140 „ „ „ „ 1872. . . . . 37.563 „ razem . . . 92.070 „ przeciętnie . . . 30.690 zł. Z powodu podwyższonego wynagrodzenia Sióstr Miłosierdzia na żywienie i pielęgnowanie chorych po 5 ct. od dnia i głowy, preliminuje się w zaokrągleniu 36.000 zł. Przeciętna ilość dni leczenia w szpitalu św. Łazarza wynosiła w ostatniem trzyleciu 60.356.		
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych 20 zł.		20	20
	48		Na mocy rozporządzenia c. k. krakowskiego Rządu krajowego z dnia 17. Lipca 1859. l. 19.226.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
				1.552	1.428
XIV.		Rozmaite 1.050 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 1.238 zł. „ „ „ 1871 . . . 537 „ „ „ „ 1872 . . . 1.427 „ razem . . 3.202 „ przeciętnie . . . 1.067 „		
	49	Koszta sądowe, portorya itd. 1.000 zł.	Preliminuje się prawdopodobny wydatek, na podstawie trzyletniej wynikłośći z uwzględnieniem ubytku dóbr i zmniejszonych przez to wydatków.		
	50	Chemikowi na odczynniki 50 zł.	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872 i rozporządzenia Wydziału krajowego LW. 9.468/1873.		
			Dochody.		
I.		Odsetki od kapitałów 12.672 zł.		14.629	8.084
	1—4		Ponieważ kapitały tego funduszu przeznaczono uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 17. Października 1871. na budowę nowego szpitalu w Krakowie, i prawdopodobnie w roku 1874. w $^1/_4$ części użyte zostaną, preliminuje się przeto $^3/_4$ części jednorocznych odsetków.		
II.		Dochody z realności i dóbr 6.949 zł.		6.444	6.499
	5	Z Tropiszowa 4.500 zł.	Na mocy kontraktu zawartego przy LW. 12.071/1873. wydzierzawiono Tropiszów za opłatą rocznego czynszu 2.700 Rs. obrączkowych, na czas od 24. Czerwca 1873 do 24. Czerwca 1885.		
	6	Z Rącznej 791 zł.	Na mocy kontraktu zatwierdzonego przy LW. 4.610/1869. i 13.497/1872. na czas od 24. Czerwca 1869. do 23 Czerwca 1877.		
	7	Pustki 29 zł.	Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego przy LW. 3.839/1867. na czas od 27. Października 1871. do 26. Października 1877.		
	8	Prądnik Czerwony 1.504 zł.	Na mocy rozporządzenia c. k. Namiestnictwa l. 11.042/1863. wydzierzawiono Prądnik Czerwony na czas od 24. Czerwca 1863. do 23. Czerwca 1875 za opłatą rocznego czynszu w kwocie 1.504 zł. 01$^1/_2$ ct.		
	9—10	Przeginia Duchowna i Akademia 125 zł.	Na mocy rozporządzenia byłej krakowskiej Rady administracyjnej z dnia 27. Sierpnia 1850. l. 4.873/1850. — Czynsz dzierzawny emfiteutyczny.		
III.		Zwroty kosztów leczenia 37.000 zł.		19.784	35.700

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
III.	11	Z funduszu krajowego galicyjskiego 33.000 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 22.268 zł. „ „ 1871 . . . 28.179 „ „ „ 1872 . . . 15.271 „ razem . . . 65.718 „ przeciętnie . . 21.906 „ W skutek podwyższonej rozporządzeniem Wydziału krajowego LW. 11.730/1872 — taksy z 50 ct. na 75 ct. preliminuje się stosunkowo zwiększony dochod w zaokrągleniu 33.000 zł. Przeciętna ilość dni leczenia w szpitalu św. Łazarza wynosiła za ostatnie trzylecie 60.356		
	12	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących 4.000 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 1.511 zł. „ „ 1871 . . . 2.685 „ „ „ 1872 . . . 4.513 „ razem . . . 8.709 „ przeciętnie . . . 2.903 „ Z powodów przy poz. 11. wymienionych preliminuje się w zaokrągleniu 4.000 zł.		
IV.	13	Rozmaite 300 zł.	Wedle trzyletniej wynikłości, która wynosiła w roku 1870 . . . 448 zł. „ 1871 . . . 476 „ „ 1872 . . . 13 „ razem . . 937 „ przeciętnie . . 312 „ w zaokrągleniu . . 300 „	13	400

L. W. 16.873/1873.
Alegat **H**. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. H.

Fundusz szpitalu św. Łazarza

w Krakowie.

Oddział położnic i podrzutków.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital św. Łazarza.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—10	Płace	2.888	—	2.888
II.	11—16	Emolumenta	213	—	213
III.	17	Potrzeby kancelaryjne	80	—	80
IV.	18—21	Remuneracye i zapomogi	430	—	430
V.	22—23	Utrzymanie budynków	400	1.934	2.334
VI.	24—26	Podatki i daniny	201	—	201
VII.	27	Koszta gospodarcze	14.000	—	14.000
VIII.	28	Odsetki od kapitałów dłużnych	5	—	5
IX.	29—30	Koszta zaopatrzenia podrzutków	20.320	—	20.320
X.	31	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	200	—	200
XI.	32	Zapomogi dla położnic	1.180	—	1.180
XII.	33	Wydatki rozmaite	500	—	500
		Suma wydatków	40.417	1.934	42.351
		Dochody.			
I.	1—2	Odsetki od kapitałów	1.446	—	1.446
II.	34	Dochody z realności i dóbr	1.361	—	1.361
III.	5—6	Zwroty kosztów leczenia	12.250	—	12.250
IV.	7	Zwroty kosztów utrzymania podrzutków	500	—	500
V.	8	Dochody rozmaite	100	—	100
		Suma dochodów	15.657	—	15.657
		w porównaniu z wydatkami	—	—	42.351
		okazuje się niedobór	—	—	26.694

Oddział położnic i podrzutków. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace.**			
	1	Dyrektor szpitali z rocznych 1.600 zł. $^2/_3$ 1.067 zł.	356	—	—
	2	Zarządca „ „ „ 1.000 „	333	—	—
	3	Kontrolor „ „ „ 800 „	266	—	—
	4	Kancelista „ „ „ 600 „	200	—	—
	5	Kapelan „ „ „ 600 zł. $^2/_3$ 400 „	133	—	—
	6	Woźny „ „ „ 300 „	100	—	—
	7	Ordynaryusz, profesor położnictwa rocznie . . .	200	—	—
	8	Asystent	600	—	—
	9	Akuszerka , ...	400	—	—
	10	4 Siostry Miłosierdzia po 75 zł.	300	—	—
		Suma rubryki I. . .	2.888	—	2.888
II.		**Emolumenta.**			
	11	Kapelan szpitalny, dodatek na pomieszkanie z rocznych 200 zł. $^2/_3$ . . . . . 133 zł.	44	—	—
	12	Kontrolor szpitalny z rocznych . . . . . 200 „	67	—	—
	13	Kancelista „ „ „ . . . . . 120 „	40	—	—
	14	Zarządca na opał i światło, z rocznych . . 100 „	33	—	—
	15	Woźny na ubior z rocznych . . . . . 60 „	20	—	—
	16	Nauczyciel w Krowodrzy za nieużywanie gruntu do szkoły należącego, rocznie	9	—	—
		Suma rubryki II. .	213	—	213
III.	17	**Potrzeby kancelaryjne.**	80	—	80
IV.		**Remuneracye i zapomogi.**			
		A. Stałe.			
	18	Aptekarz szpitalny z rocznych . . . . . 525 zł.	175	—	—
	19	Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej, za załatwianie czynności kasowych tego funduszu, z rocznych 100 zł.	33	—	—
	20	Dyurnista w kancelaryi zarządu po 1 zł. dziennie .	122	—	330
		B. Niestałe.			
	21	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	100	—	100
		Suma rubryki IV. . .	430	—	430

Poszczególnie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
V.		**Utrzymanie budynków.**			
	22	Czyszczenie kanałów, kominów i inne reparacye . .	400	—	—
	23	Na urządzenie oświetlenia naftą	—	1.934	—
		Suma rubryki V. .	400	1.934	2.334
VI.		**Podatki i daniny.**			
	24	Z Krowodrzy:			
		a) gruntowy . . . . . 7 zł. 64 c.			
		b) domowy . . . . . 6 „ 54 „			
		c) dochodowy . . . . . 106 „ — „			
		d) dodatki mieszane . . . . . 62 „ 36 „			
		182 „ 54 „	183	—	—
	25	Za zniesioną dziesięcinę w Krowodrzy zakładowi ks. ks. Emerytów w Krakowie za czas od 1. Listopada 1855. do 31. Października 1875. rocznie	8	—	191
	26	7% podatek dochodowy z prowizyi 144 zł. od kapitałów hipotekowanych	10	—	10
		Suma rubryki VI. .	201	—	201
VII.		**Koszta gospodarcze.**			
	27	Żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, opał, oświetlenie, słoma, sprzęty domowe i inne drobniejsze potrzeby	14.000	—	14.000
VIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	28	5% dla kapituły krakowskiej od kapitału 400 złp. na folwarku Krowodrza ubezpieczonego	5	—	5
IX.		**Koszta zaopatrzenia podrzutków.**			
	29	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29. Sierpnia 1873.	20.000	—	—
	30	Utrzymanie podrzutków przyjętych po 29. Sierpnia 1873. i po zmarłych położnicach	320	—	—
		Suma rubryki IX. .	20.320	—	20.320

Oddział położnic i podrzutków. Wydatki.

Poszczególnienie.					
Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
X.		**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**			
	31	Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na Oddział chorych przeniesione zostały, po 15 ct. dziennie	200	—	200
XI.		**Zapomogi dla położnic.**			
	32	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny zakład położnic	1.180	—	1.180
XII.	33	**Wydatki rozmaite.**	500	—	500

Szpital św. Łazarza. Oddział położnic i podrzutków.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
	1	6% od asygnat kasowych banku hipotecznego na 29.750 zł.. . . . . 1.785 zł. — ct.			
	2	5% od kapitałów hipotekowanych imiennej wartości 2.885 zł. 8 ct. 144 „ 25 „			
		razem 1.929 „ 25 „			
		3/4 części	1.446	—	1.446
II.		**Dochody z realności i dóbr.**			
	3	Czynsz dzierzawny z propinacyi w Krowodrzy . . .	1.011	—	—
	4	„ „ z realności w Krowodrzy . . .	—	—	—
		Browarkiem zwanej	350	—	—
		Suma rubryki II. .	1.361	—	1.361
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	5	Z funduszu krajowego galicyjskiego	12.000	—	—
	6	Z funduszów obcokrajowych i od	—	—	—
		stron samopłacących	250	—	—
		Suma rubryki III. .	12.250	—	12.250
IV.		**Zwroty kosztów utrzymania podrzutków.**			
	7	Z funduszu krajowego galicyjskiego	500	—	500
V.	8	**Dochody rozmaite**	100	—	100

Fundusz szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu Oddziału położnic i podrzutków

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1—10	Płace	2.888	—	2.888	2.888	—	2.888
II.	11—16	Emolumenta	213	—	213	213	—	213
III.	17	Potrzeby kancelaryjne	80	—	80	40	—	40
IV.	18—21	Remuneracye i zapomogi	430	—	430	480	—	480
V.	22—23	Utrzymanie budynków	400	1934	2.334	456	—	456
VI.	24—26	Podatki i daniny	201	—	201	189	—	189
VII.	27	Koszta gospodarcze	14.000	—	14,000	13.100	—	13.100
VIII.	28	Odsetki od kapitałów dłużnych . .	5	—	5	5	—	5
IX.	29—30	Koszta zaopatrzenia podrzutków .	20.320	—	20.320	23.000	—	23.000
X.	31	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym Oddziale położnic	200	—	200	—	—	—
XI.	32	Zapomogi dla położnic	1.180	—	1.180	—	—	—
XII.	33	Wydatki rozmaite	500	—	500	500	—	500
		Suma wydatków . .	40.417	1.934	42.351	40.871	—	40.871
		Dochody.						
I.	1—2	Odsetki od kapitałów	1.446	—	1.446	972	—	972
II.	5—4	Dochód z realności i dóbr . . .	1.361	—	1.361	1.011	—	1.011
III.	5—6	Zwroty kosztów leczenia	12.250	—	12.250	7.750	—	7.650
IV.	8	Zwroty kosztów utrzymania podrzutków	500	—	500	2.000	—	2.000
V.	8	Dochody rozmaite	100	—	100	100	—	100
		Suma dochodów . .	15.657	—	15.657	11.833	—	11.833

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
40	—	—	—	40	—	
—	50	—	—	—	50	
—	56	1.934	—	1.878	—	
12	—	—	—	12	—	
900	—	—	—	900	—	
—	—	—	—	—	—	
—	2.680	—	—	—	2.680	
200	—	—	—	200	—	
1.180	—	—	—	1.180	—	
—	—	—	—	—	378	
2 332	2.786	1.934	—	4.210	2.730	
				1.480		
474	—	—	—	474	—	
350	—	—	—	350	—	
4.500	—	—	—	4.500	—	
—	1.500	—	—	—	1.500	
—	—	—	—	—	—	
5.324	1.500	—	—	5.324	1.500	
				3.824		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza za rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.		Płace 2.888 zł.	Kwoty płac przy poz. 1—10 wstawiono na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1871.	2.927	2.888
	1—6	„	Część przypadająca na fundusz tego Oddziału wedle dzielnika stałego. (Patrz Oddział chorych u św. Łazarza poz. 1--6.)		
	7—10	„	Należytość, którą fundusz tego Oddziału w całości ponosi.		
II.		Emolumenta 213 zł.		208	213
	11—15		Jak poz 1—6.		
	16		W skutek rozporządzenia c. k. komisyi Namiestnictwa z d. 7. Kwietnia 1864. l. 7417.		
III.		Potrzeby kancelaryjne 80 zł.		163	40
	17	„	Wynikłość z r. 1870 . . . . . 31 zł. „ „ 1871 . . . . . 43 „ „ „ 1872 . . . . . 163 „ razem . . . 237 „ przeciętnie . 79 „ w zaokrągleniu . 80 „		
IV.		Remuneracye i zapomogi 430 zł.		289	480
	16—19	Aptekarz i c. k. urzędnicy kasowi 208 zł.	Część przypadająca na fundusz tego Oddziału, wedle dzielnika stałego.		
	20	Dyurnista 122 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego L. W. 7.448/1872.		
	21	Przypadkowe 100 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzeb.		
V.		Utrzymanie budynków 2.334 zł.		129	456
	22	Czyszczenie kanałów i t. p. 400 zł.	Preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę w zaokrągleniu.		
	23	Urządzenie oświetlenia gazowego 1.934 zł.	Uchwała Wydziału krajowego z dnia 11. Października 1873. L. W. 15.139.		
VI.		Podatki i daniny 201 zł.		134	189
	24—25	Z dóbr 191 zł.	Na podstawie wykazów przez c. k. urzęda podatkowe sporządzanych.		
	26	7% podatek dochodowy 10 zł.	Na mocy ustawy finansowej z dnia 26. Czerwca 1868. (Dz. u. min. Nr. 24 z r. 1868.)		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
VII.		Koszta gospodarcze 14.000 zł.		13.800	13.100
	27		Wynikłość z roku 1870 . . . 12.474 zł. „ „ 1871 . . . 11.941 „ „ „ 1872 . . . 13.800 „ razem . . . 38.215 „ przeciętnie . . . 12.738 „ Z powodu podwyższonego wynagrodzenia Sióstr Miłosierdzia za żywienie i pielęgnowanie chorych po 5 ct. od dnia i głowy, preliminuje się zwiększony stosunkowo wydatek w kwocie 14.000 zł.		
VIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych		5	5
	28	5% dla kapituły krakowskiej 5 zł.	Na mocy rozporządzenia byłego c. k. Rządu krajowego z dnia 27. Czerwca 1856 l. 14.768 i późniejszych uchwał sejmowych.		
IX.		Koszta zaopatrzenia podrzutków 20.320 zł.		25.722	23.000
			Wydatki tej rubryki w ogóle, również rubryki X. i XI. zestawiono na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28. Listopada 1872, i rozporządzenia Wydziału krajowego LW. 13.433/1873.		
	29	Utrzymanie podrzutków przed 29. Sierpnia 1873. przyjętych 20.000 zł.	Według stanu podrzutków z dniem 30. Czerwca 1873, który wynosił. W klasie I. 204 rocznie po 33 zł. 60 . 7.272 zł. „ II. 102 „ „ 25 „ 20 . 3.024 „ „ III. 309 „ „ 21 „ — . 6.489 „ „ IV. 577 „ „ 12 „ 60 . 7.270 „ razem . . 24.045 „ w zaokrągleniu . . 24.000 „ Ponieważ wyżej powołana uchwała Wysokiego Sejmu wzbrania dalszego przyjmowania podrzutków do zakładu, przez co ilość ich w roku 1874. się zmniejszy, preliminuje się mniejszy wydatek w kwocie 20.000 zł.		

Wyjasnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
IX.	30	Utrzymanie podrzutków przyjętych po 29. Sierpnia 1873. po zmarłych położnicach 320 zł.	Według trzechletniego przecięcia zmarłych położnic: zmarło w roku 1870 . . 29 „ „ 1871 . . 13 „ „ 1872 . . 8 razem . . 50 przeciętnie . . 17 licząc na każde dziecię rocznie po 33 zł. 60 wyniesie wydatek roczny . . .571 „ 20 Z uwagi jednak, iż tylko pewna część podrzutków będzie potrzebowała całorocznej opieki, preliminuje się . . . . 320 zł.		
X.		Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale bezpłatnym położnic.		—	—
	31	Wynagrodzenie dla mamek 200 zł.	Według trzechletniego przecięcia położnic przeniesionych na oddział chorych: przeniesiono w roku 1870 . . 5 „ „ 1871 . . 17 „ „ 1872 . . 18 razem . . 40 przeciętnie . . 13 licząc, iż każde dziecię będzie karmione przez 90 dni w zakładzie, wyniesie cały wydatek 175 zł. 50 ct. w zaokrągleniu 200 zł.		
XI.		Zapomogi dla położnic 1.180 zł.		—	—
	32		Położnic, które wraz z dzieckiem bezpłatny zakład położnic opuściły, było: w roku 1870 . . 165 „ 1871 . . 209 „ 1872 . . 213 razem . . 587 przeciętnie . . 196 licząc dla każdej po 6 zł. wypadnie w zaokrągleniu . . . . . 1.180 zł.		
XII.	33	Wydatki rozmaite 500 zł.	Preliminuje się prawdopodobny wydatek, z uwzględnieniem potrzeb wskazanych przy LW. 13.433/1873.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1—2	Odsetki od kapitałów 1.446 zł.	Ponieważ kapitały tego funduszu uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 17. Października 1871. na budowę nowego szpitalu w Krakowie przeznaczone zostały, i w r. 1874. prawdopodobnie w $^1/_4$ części zużyte zostaną, preliminuje się przeto $^3/_4$ części jednorocznych odsetków.	2.300	972
II.		Dochody z realności i dóbr 1.361 zł.		2.124	1.011
	3	Z Krowodrzy 1.011 zł.	Uchwałą Wydziału krajowego z d 29. Marca 1872. LW. 4.310 wydzierżawiono propinacyę w Krowodrzy Fischerowi Samuelowi na czas od 18. Kwietnia 1872. do końca Grudnia 1874. za opłatą rocznego czynszu w kwocie . . . . 1.010 zł. 99 c.		
	4	Z Browarku 350 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 4. Kwietnia 1873. wydzierżawiono Browarek Sapalskiemu Antoniemu na czas od 18. Kwietnia 1873. do 18 Kwietnia 1875. za opłatą rocznego czynszu w kwocie 350 zł.		
III.		Zwroty kosztów leczenia 12.250 zł.		7.599	7.750
	5	Z funduszu krajowego galicyjskiego 12.000 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 10.016 zł. „ „ „ 1871. . . . 5.996 „ „ „ „ 1872. . . . 7.599 „ razem . 23.611 „ przeciętnie . 7.870 „ Ze względu na podwyższoną taksę z 50 ct. na 75 ct. (LW. 11.730/1872.) preliminuje się zwiększony stosunkowo dochód.		
	6	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących 250 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . . 99 zł. „ „ „ 1871. . . . . 149 „ „ „ „ 1872. . . . . 254 „ razem . 502 „ przeciętnie . 167 „ Z powodów przy poz. 5. wymienionych preliminuje się . . . . . 250 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872.	Kwota uchwalona na rok 1873.
IV.		Zwrot kosztów utrzymania podrzutków 500 zł.		2.344	2.000
	7	Z funduszu krajowego galicyjskiego 500 zł.	Preliminuje się wynikłość z roku 1872, która wynosiła . . . . . 552 zł. 25 ct. w zaokrągleniu.		
V.	8	Dochody rozmaite 100 zł.	Dla zmienności tej rubryki preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę.	235	100

L. W. 16.873/1873.
Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. I.

Fundusz szpitalu św. Ducha

w Krakowie.

Oddział syfilitycznych.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital św. Ducha.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.	1—12	Płace	4.781	—	4.781
II.	13—15	Emolumenta	218	—	218
III.	16	Potrzeby kancelaryjne	140	—	140
IV.	17	Remuneracye i zapomogi	150	—	150
V.	18	Utrzymanie budynków	400	—	400
VI.	19	Potrzeby gospodarcze	19.300	—	19.300
VII.	20	Podatki i daniny	10	—	10
VIII.	21	Zaopatrzenia	73	—	73
IX.	22—23	Czynsz za najem pomieszkań	2.020	—	2.020
X.	24—25	Wydatki rozmaite	150	—	150
		Suma wydatków	27.242	—	27.242
		Dochody.			
I.	1—2	Odsetki od kapitałów	307	—	307
II.	3—4	Zwroty kosztów leczenia	29.700	—	29.700
III.	5	Rozmaite dochody	10	—	10
		Suma dochodów	30.017	—	30.017
		W porównaniu z wydatkami	—	—	27.242
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	2.775

Oddział syfilitycznych. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace.**			
	1	Dyrektor szpitalu, z rocznych 1600 zł. 1/3 533 zł.	355	—	—
	2	Zarządca „ „ 800 „	534	—	—
	3	Pisarz dyrekcyi „ 800 „	534	—	—
	4	Woźny „ „ 300 „	200	—	—
	5	Prymaryusz rocznie	1.200	—	—
	6	Kapelan z rocznych 600 zł. 1/3 . . . . 200 zł.	133	—	—
	7	Sekundaryusz rocznie	600	—	—
	8	Prosektor, z rocznych . . . . . 600 zl.	300	—	—
	9	Chemik patologiczny, z rocznych . . . . 500 „	250	—	—
	10	Zastępca prosektora „ . . . . . 200 „	100	—	—
	11	„ chemika „ . . . . . 200 „	100	—	4.306
	12	Dodatki z powodu drożyzny:			
		a) Zarządca rocznie . . . . . 200 „	—	—	—
		b) Pisarz „ . . . . . 200 „	—	—	—
		c) Woźny „ . . . . . 75 „	475	—	475
		Suma rubryki I. . .	4.781	—	4.781
II.		**Emolumenta.**			
	13	Zarządca szpitalu na mieszkanie, opał i światło, z rocznych . . . . . 200 zł.	133	—	—
	14	Woźny na ubior z rocznych . . . . . 60 „	40	—	—
	15	Kapelan na pomieszkanie, z rocznych 200 zł. 1/3 67 „	45	—	—
		Suma rubryki II. . .	218	—	218
III.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	16	Druki, litografie, potrzeby do pisania, oświetlenie kancelaryjne itp.	140	—	140
IV.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	17	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	150	—	150
V.		**Utrzymanie budynków.**			
	18	Wywiezienie nieczystości z beczek kloacznych, czyszczenie kominów i inne reparacye budynku szpitalnego	400	—	400
VI.		**Potrzeby gospodarcze.**			
	29	Żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, opał, oświetlenie, dostarczane przez Siostry Miłosierdzia, instrumenta chirurgiczne, sprzęty domowe i inne drobniejsze potrzeby przez zarząd szpitalu dostarczane . . .	19.300	—	19.300

Poszczególnienie.					
Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie.		
VII.		**Podatki i daniny.**			
	20	7% podatek dochodowy z prowizyi w kwocie 140 zł. pobieranej od kapitałów hipotekowanych . . .	10	—	10
VIII.		**Zaopatrzenia.**			
	21	Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych po 20 ct. dziennie	73	—	73
IX.		**Czynsz za najem pomieszkań.**			
	22	Za wynajęcie od gminy krakowskiej budynku szpitalnego, za czas od 1. Kwietnia 1874. do 31 Marca 1875.	2.000	—	—
	23	Za wynajęcie od gminy krakowskiej sklepu Nr. 5. na trupiarnię	20	—	—
		Suma rubryki IX. . .	2.020	—	2.020
X.		**Wydatki rozmaite.**			
	24	Koszta sądowe, inseracyjne, portorya i inne przypadkowe	100	—	—
	22	Chemikowi patologicznemu na odczynniki	50	—	—
		Suma rubryki X. . . .	150	—	150

Oddział syfilitycznych. Dochody.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
	1	Od papierów publicznych: *a*) 6% od asygnat kasowych banku włościańskiego na 1.500 zł. . . . . 90 zł. *b*) 6% od asygnat kasowych banku hipotecznego na 3.000 zł. . . . . 180 „ $^3/_4$ części . 270 „	202	—	—
	2	5% od kapitałów hipotekowanych imiennej wartości 11.187 złp. 26 gr. czyli 2.797 zł. $^3/_4$ części 140 zł.	105	—	—
		Suma rubryki I. . .	307	—	307
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	3	Z funduszu krajowego galicyjskiego	25.000	—	—
	4	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	4.700	—	—
		Suma rubryki II. . .	29.700	—	29.700
III.	5	**Rozmaite dochody**	10	—	10

Rubryki	Pozycye	Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
	1	Od papierów publicznych:			
		a) 6% od asygnat kasowych banku włościańskiego na 1.500 zł. . . . 90 zł.			
		b) 6% od asygnat kasowych banku hipotecznego na 8.000 zł. . . . 180 „			
		% części . . . 270	202	—	—
	2	5% od kapitałów hipotekowanych imiennej wartości 11.137 złp. 20 gr. czyli 2.787 zł. % części 140 zł.	105	—	—
		Suma rubryki I. . . .	307	—	307
II.		**Zwroty kosztów leczenia**			
	3	Z funduszu krajowego galicyjskiego . . .	25.000	—	—
	4	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	4.700	—	—
		Suma rubryki II. . . .	29.700	—	29.700
III.	5	**Rozmaite dochody**	10	—	10

Fundusz szpitalu św. Ducha w Krakowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu Oddziału syfilitycznych

na rok słoneczny

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—12	Płace	4.781	—	4.781	4.831	—	1.831
II.	13—15	Emolumenta	218	—	218	218	—	218
III.	16	Potrzeby kancelaryjne	140	—	140	100	—	100
IV.	17	Remuneracye i zapomogi	150	—	150	150	—	150
V.	18	Utrzymanie budynków	400	—	400	500	—	500
VI.	19	Potrzeby gospodarcze	19.300	—	19.300	18.500	—	18.500
VII.	20	Podatki i daniny	10	—	10	10	—	10
VIII.	21	Zaopatrzenia	73	—	73	73	—	73
IX.	22—23	Czynsz za najem pomieszkań . . .	2.020	—	2.020	2.020	—	2.020
X.	24—25	Wydatki rozmaite	150	—	150	100	—	100
		Suma wydatków .	27.242	—	27.242	26.502	—	26.502
		Dochody.						
I.	1—2	Odsetki od kapitałów	307	—	307	429	—	429
II.	3—4	Zwroty kosztów leczenia	29.700	—	29.700	25.500	—	25.500
III.	5	Rozmaite dochody	10	—	10	10	—	10
		Suma dochodów .	30.017	—	30.017	25.939	—	25.939

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	50	—	—	—	50	
—	—	—	—	—	—	
40	—	—	—	40	—	
—	—	—	—	—	—	
—	100	—	—	—	100	
800	—	—	—	800	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
50	—	—	—	50	—	
890	150	—	—	890	150	
				740		
—	—	—	—	—	—	
—	122	—	—	—	122	
4.200	—	—	—	4.200	—	
4.200	122	—	—	4.200	122	
				4.078		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.		Płace 4.306	Kwoty plac przy poz. 1—7 wciągnięto na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1871; przy poz. 8—11, zaś na mocy uchwały z dnia 7. Grudnia 1872 i uchwały Wydziału krajowego LW. 9.468/1873.	3.473	4.831
	1—4	„	Część przypadająca na fundusz tego Oddziału, wedle dzielnika stałego.		
	5	„	Należytość, którą fundusz tego Oddziału w całości ponosi.		
	6	„	Jak poz. 4.		
	7	„	Jak poz. 5.		
	8—11	„	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. i uchwały Wydziału krajowego LW. 9.468/1873 (patrz oddział chorych u św. Łazarza poz. 8—13.)		
	12	Dodatek drożyzniany 475 zł.	Na mocy powyższej uchwały Wysokiego Sejmu i uchwały Wydziału krajowego LW. 21.288/1872.		
II.		Emolumenta 218 zł.		173	218
	13—15		Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1871. Część przypadająca na fundusz tego Oddziału, wedle dzielnika stałego. (Patrz oddział chorych i położnic.)		
III.		Potrzeby kancelaryjne 140 zł.		130	100
	16		Wynikłość z roku 1870 . . 84 zł. „ „ 1871 . . 138 „ „ „ 1872 . . 130 „ razem . . 352 „ przeciętnie . . 117 „ Dla wzrastających potrzeb tej rubryki preliminuje się jednakże 140 zł.		
IV.		Remuneracye i zapomogi 150 zł.		117	150
	17	Zmienne.	Z powodu zmienności tej rubryki preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę.		
V.		Utrzymanie budynków 400 zł.		368	500
	18		Preliminuje się prawdopodobną potrzeb.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
VI.		Potrzeby gospadarcze 19.300 zł.		20.394	18.500
	19	Siostrom Miłosierdzia 19.000 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . 14.659 zł. „ „ 1871 . . 13.122 „ „ „ 1872 . . 20,314 „ razem . . 48.095 „ przeciętnie . . 16.032 „ Z powodu podwyższonego wynagrodzenia Sióstr Miłosierdzia za żywienie i pielęgnowanie chorych z 46 ct. na 60 ct. (LW. 5.339/1872.) zwiększy się stosunkowo ten wydatek na . . . . . 18.849 zł. w zaokrągleniu . . . . . 19.000 „		
		Wydatki własnego zarządu 300 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . 130 zł. „ „ 1871. . . 760 „ „ „ 1872. . . 80 „ razem . . 970 „ przecietnie . . 300 „ do tego powyższe . . 19.000 „ razem . . 19.300 „		
VII.		Podatki i daniny 10 zł.		—	10
	20	7% podatek dochodowy.	Na mocy ustawy finansowej z dnia 26. Czerwca 1868. (Dz. ust. min. fin. Nr. 24. z roku 1868.)		
VIII.		Zaopatrzenia 73 zł.		73	73
	21		Należytość, którą fundusz tego Oddziału w całości ponosi (Uchwała Wysokiego Sejmu z roku 1865/6).		
IX.		Czynsz za najem pomieszkań 2.020 zł.		12.687	2.020
	22—23		Na mocy kontraktu zawartego z gminą krakowską przy LW. 7.405/1870 i 16.568/1871. Część przypadająca na fundusz tego Oddziału wedle dzielnika stałego.		
X.		Wydatki rozmaite 150 zł.		9	100
	24 25		Preliminuje się prawdopodobną potrzeb na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. i uchwały Wydziału krajowego LW. 9.468/1873.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.		Odsetki od kapitałów 307 zł.			
	1—2		Ponieważ kapitały tego funduszu uchwałą Wysokiego Sejmu z d 17. Października 1871. na budowę nowego szpitalu przeznaczone zostały, i w ciągu roku 1874. prawdopodobnie w $^1/_4$ części zużyte zostaną, preliminuje się przeto $^3/_4$ części jednorocznych odsetków.	295	429
II.		Zwroty kosztów leczenia 29.700 zł.		14.538	25.500
	3	Z funduszu krajowego galicyjskiego 25.000 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 14.789 zł. „ „ „ 1871. . . . 13.213 „ „ „ „ 1872. . . . 11.352 „ razem . 39.354 „ przeciętnie . 13.118 „ Z powodu podwyższonej taksy z 50 ct. na 98 ct. (L. W. 11.730/1872.) preliminuje się zwiększony stosunkowo dochód w zaokrągleniu . . . . . 25.000 zł.		
	4	Z funduszów obcokrajowych 4.700 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 1.939 zł. „ „ „ 1871. . . . 2.078 „ „ „ „ 1872. . . . 3.185 „ razem 7.202 „ przeciętnie 2.400 „ Z powodów przy poz. 5. wymienionych preliminuje się . . . . . 4.700 zł.		
III.	5	Dochody rozmaite 10 zł.		549	10
			Preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę.		

L. W. 16.873/1873.
Alegat **K**. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. K.

Fundusz szpitalu św. Ducha

w Krakowie.

Oddział obłąkanych.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Szpital św. Ducha.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—7	Płace	2.677	—	2.677
II.	8—10	Emolumenta	109	—	109
III.	11	Potrzeby kancelaryjne	60	—	60
IV.	12	Remuneracye i zapomogi	70	—	70
V.	13	Utrzymanie budynków	300	—	300
VI.	14	Koszta gospodarcze	13.500	—	13.500
VII.	15	Podatki i daniny	10	—	10
XIII.	16—17	Czynsz za najem pomieszkań	1.010	—	1.010
IX.	18	Wydatki rozmaite	50	—	50
		Suma wydatków	17.786	—	17.786
		Dochody.			
I.	1—4	Odsetki od kapitałów	241	—	241
II.	5—6	Zwroty kosztów leczenia	20.700	—	20.700
III.	7	Rozmaite	10	—	10
		Suma dochodów	20.951	—	20.951
		W porównaniu z wydatkami	—	—	17.786
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	3.165

Oddział obłąkanych. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace.**			
	1	Dyrektor szpitalu, z rocznych 1·600 zł. 1/3 533 zł.	178	—	—
	2	Zarządca „ „ 800 „	266	—	—
	3	Pisarz dyrekcyi „ 800 „	266	—	—
	4	Woźny „ 300 „	100	—	—
	5	Prymaryusz, rocznie	1.200	—	—
	6	Kapelan, z rocznych 600 zł. 1/3 200 zł.	67	—	—
	7	Sekundaryusz, rocznie	600	—	—
		Suma rubryki I. . .	2.677	—	2.677
II.		**Emolumenta.**			
	8	Zarządca, na mieszkanie, opał i światło z rocznych 200 zł.	67	—	—
	9	Woźny na ubiór „ 60 „	20	—	—
	10	Kapelan na mieszkanie, z rocznych 200 zł. 1/3 67 „	22	—	—
		Suma rubryki II. .	109	—	109
III.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	11	Druki, litografie, potrzeby do pisania, oświetlenie kancelaryi i t. p.	60	—	60
IV.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	12	Remuneracye zmienne, zapomogi i zastępstwa . . .	70	—	70
V.		**Utrzymanie budynków.**			
	13	Wywiezienie nieczystości z beczek kloacznych, czyszczenie kominów i reparacye budynku szpitalnego . .	300	—	300

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VI.		**Koszta gospodarcze.**			
	14	Żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, opał, oświetlenie, słoma, dostarczane przez Siostry Miłosierdzia, instrumenta chirurgiczne, sprzęty domowe i inne drobniejsze potrzeby, przez zarząd szpitalu dostarczane	13.500	—	13.500
VII.		**Podatki i daniny.**			
	15	7% podatek dochodowy od prowizyi 137 zł. 53½ c. pobieranej od kapitałów na domach w Krakowie ubezpieczonych	10	—	10
VIII.		**Czynsz za najem pomieszkań.**			
	16	Za wynajęcie od gminy krakowskinj budynku szpitalnego, za czas od 1. Kwietnia 1874. do 31. Marca 1875. r. z rocznych . . . . . 3.000 zł.	1.000	—	—
	17	Za wynajęcie od gminy krakowskiej sklepu Nr. 5. na trupiarnię, z rocznych . . . . . 30 zł.	10	—	—
		Suma rubryki VIII. .	1.010	—	1.010
IX.	18	**Wydatki rozmaite.**	50	—	50

Oddział obłąkanych. Dochody.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	4% od kapitału 10.000 złp. zabezpieczonego na dobrach Kazimierza Wielka w Królestwie polskiem . . 100 zł. — c. a po odtrąceniu podatku, zwanego „ofiara“ w kwocie . . . . . 19 „ 55 „ pozostałość . . 80 „ 45 „			
	2	5% od kapitałów na realnościach w Krakowie ubezpieczonych imiennej wartości 2.750 zł. 75 ct. . . . . 137 „ 53½ „			
	3	6% od asygnat kasowych banku hipotecznego na 250 zł. . . . . 15 „ — „			
	4	6% od asygnat kasowych banku włościańskiego 1.500 zł. . . . . 90 „ — „ razem . . 322 „ 98½ „ 3/4 części	241	—	241
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	5	Z funduszu krajowego galicyjskiego	18.000	—	—
	6	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	2.700	—	—
		Suma rubryki II. .	20.700	—	20.700
III.	7	**Rozmaite dochody.**	10	—	10

Fundusz szpitalu św. Ducha w Krakowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu Oddziału obłąkanych

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uchwalono na rok 1873. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—7	Płace	2.677	—	2.677	2.677	—	2.677
II.	8—10	Emolumenta	109	—	109	109	—	109
III.	11	Potrzeby kancelaryjne	60	—	60	80	—	80
IV.	12	Remuneracye i zapomogi	70	—	70	70	—	70
V.	13	Utrzymanie budynków	300	—	300	300	—	300
VI.	14	Koszta gospodarcze	13.500	—	13.500	12.040	—	12.040
VII.	15	Podatki i daniny	10	—	10	13	—	13
VIII.	16—17	Czynsz za najem pomieszkań . .	1.010	—	1.010	1.010	—	1.010
IX.	18	Wydatki rozmaite	50	—	50	50	—	50
		Suma wydatków . .	17.786	—	17.786	16 349	—	16.349
		Dochody.						
I.	1—4	Odsetki od kapitałów	241	—	241	304	—	304
II.	5—6	Zwroty kosztów leczenia	20.700	—	20.700	13.500	—	13.500
III.	7	Dochody rozmaite	10	—	10	10	—	10
		Suma dochodów . .	20.951	—	20.951	13.814	—	13.814

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	20	—	—	—	20	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
1.460	—	—	—	1.460	—	
—	3	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
1 460	23	—	—	1.460	23	
				1.437		
—	63	—	—	—	63	
7.200	—	—	—	7.200	—	
—	—	—	—	—	—	
7.200	63	—	—	7.200	63	
				7.137		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.		Płace 2.677 zł.		2.632	2.677
			Kwoty płac przy poz. 1—7 wciągnięto na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z d. 4. Października 1871.		
	1—4 i 6		Część przypadająca na fundusz tego Oddziału wedle dzielnika stałego.		
	5 i 7		Należytość, którą fundusz tego Oddziału w całości ponosi.		
II.		Emolumenta 109 zł.		87	109
	8—10		Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1871. Część przypadająca na fundusz tego Oddziału wedle dzielnika stałego.		
III.		Potrzeby kancelaryjne 60 zł.		69	80
	11		Wynikłość z roku 1870. . . . . 28 zł. „ „ 1871. . . . . 31 „ „ „ 1872. . . . . 69 „ razem . . . . 128 „ przeciętnie . . . 42 „		
			Z powodu zwiększających się potrzeb tej rubryki preliminuje się . . . . 60 zł.		
IV.		Remuneracye i zapomogi 70 zł.		58	70
	12	Zmienne.	Preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę.		
V.	13	Utrzymanie budynków 300 zł.		201	300
			Preliminuje się prawdopodobną potrzeb.		
VI.		Koszta gospodarcze. 13.500 zł.		14.690	12.040
	14	13.400 zł.	Wynikłość z roku 1870. . . . 8.841 zł. „ „ 1871. . . . 9.264 „ „ „ 1872. . . . 14.579 „ razem . . . 32 684 „ przeciętnie . . . 10.894 „		
			Z powodu podwyższonego wynagrodzenia Sióstr Miłosierdzia za pielęgnowanie chorych z 50 ct. na 70 ct. LW. 5.338/1872. zwiększy się stosunkowo ten wydatek na . . . . . 13.308 zł. a w zaokrągleniu . . . . . 13.400 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
VI.		Wydatki własnego zarządu 100 zł.	Wynikłość z r. 1870. . . . . 42 zł. „ „ 1871. . . . . 55 „ „ „ 1872. . . . . 111 „ razem . . 208 „ przeciętnie 69 „ w zaokrągleniu 100 „ do tego powyższe 13.400 „ razem 13.500 „		
VII.	15	Podatki i daniny 10 zł. 7% podatek dochodowy.	Na mocy ustawy finansowej z dnia 26. Czerwca 1868. (Dz. u. min. fin. Nr. 24 z roku 1868).	2	13
VIII.	16—17	Czynsz za najem pomieszkań 1.010 zł.	Na mocy kontraktu zawartego z gminą krakowską, patrz LW. 7.405/1870. i 16.568/1871. Część przypadająca na fundusz tego Oddziału, wedle dzielnika stałego.	6.343	1.010
IX.	18	Wydatki rozmaite 50 zł.	Preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę.	200	50

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1—4	Odsetki od kapitałów 241 zł.	Ponieważ kapitały tego funduszu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 17. Października 1871. na budowę nowego szpitalu przeznaczone zostały, i w ciągu roku 1874. prawdopodobnie w $^1/_4$ części zużyte zostaną, preliminuje się przeto $^3/_4$ części jednorocznych odsetków.	103	304
II.		Zwroty kosztów leczenia 20.700 zł.		17.210	13.500
	5	Z funduszu krajowego galicyjskiego 18.000 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 7.268 zł. „ „ 1871 . . . 5.200 „ „ „ 1872 . . . 15 278 „ razem . . . 27.746 „ przeciętnie . . . 9.249 „ Z powodu podwyższonej taksy z 50 ct. na 98 ct LW. 11 730/1872 preliminuje się zwiększony stosunkowo dochód w zaokrągleniu . . . . . 18.000 zł.		
	6	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących 2.700 zł.	Wynikłość z roku 1870 . . . 1.350 zł. „ „ „ 1871 . . . 952 „ „ „ „ 1872 . . . 1.931 „ razem . . 4.233 „ przeciętnie . . . 1.411 „ Z powodów przy poz. 5. wymienionych. preliminuje się w zaokrągleniu . . 2.700 zł.		
III.		Rozmaite dochody. 10 zł.		—	10
	7		Z braku wynikłości, preliminuje się zeszłoroczną uchwaloną kwotę.		

L. W. 16.873/1873.
Alegat **L.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. L.

Fundusz policyi krajowej.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Sumaryusz.

Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.		Podatki i daniny	1.884	—	1.884
II.		Utrzymanie budynków	1.000	—	1.000
III.		Koszta gsopodarcze	1.313	—	1,313
IV.		Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	20	—	20
V.		Zwroty grzywien policyjnych	25	—	25
VI.		Zwroty należytości posłańców karnych	2	—	2
VII.		Remuneracye	10	—	10
VIII.		Rozmaite przypadkowe	10	—	10
		Suma wydatków	4.264	—	4.264

Dochody.

I.		Odsetki od kapitałów	381	—	381
II.		Dochód z realności	5.122	—	5.122
III.		Policyjne grzywny	50	—	50
IV.		Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	20	—	20
V.		Rozmaite	2	—	2
		Suma dochodów	5.575	—	5.575
		W porównaniu z wydatkami			4.264
		okazuje się nadwyżka dochodów			1.311

policyi krajowej. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Podatki i daniny.**			
	1	Podatek czynszowy z dodatkami od lokalności, najętej funduszowi karnemu za rocznych 5.122 zł. . .	1.880	—	—
	2	Podatek gruntowy z dodatkami za grunta i ogrody pod Nr. 20²/₄	4	—	—
		Suma rubryki I. . .	1.884	—	1.884
II.		**Utrzymanie budynków.**			
	3	Reparacye domu wewnątrz i zewnątrz	1.000	—	1.000
III.		**Koszta gospodarcze.**			
	4	Wyżywienie korekcyonistów męzkich	200	—	—
	5	Koszta leczenia	30	—	—
	6	Ubior	100	—	—
	7	Pościel	10	—	—
	8	Bielizna	50	—	—
	9	Utrzymanie korekcyonistek u Maryi Magdaleny . .	800	—	—
	10	Potrzeby domowe	80	—	—
	11	Opał	15	—	—
	12	Pranie bielizny	8	—	—
	13	Rozmaite potrzeby	20	—	—
		Suma rubryki III. .	1.313	—	1.313
IV.	14	**Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek**	20	—	20
V.	15	**Zwroty grzywien policyjnych**	25	—	25
VI.	16	**Zwroty należytości posłańców karnych** .	2	—	2
VII.	17	**Remuneracye**	10	—	10
VIII.	18	**Rozmaite przypadkowe**	10	—	10

Dochody. Fundusz policyi krajowej.

Poszczególnienie

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
	1	5% od kapitału zabezpieczonego na domu Nr. 86 i 87 w Krakowie, w kwocie 109 złp. 1 gr. 1 zł. 37 ct.	1	—	—
	2	6% od wypożyczonego funduszowi pożyczki krajowej z r. 1873. kapitału . . . . . 6.334 zł.	380	—	—
		Suma rubryki I. . .	381	—	381
II.		**Dochód z realności.**			
	3	Od funduszu karnego za najem domu pod Nr. 20¾ Stą Maryą Magdaleną zwanego	5.122	—	5.122
III.	4	**Policyjne grzywny**	50	—	50
IV.	5	**Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów**	20	—	20
V.	6	**Rozmaite**	2	—	2

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu policyi krajowej

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.		Podatki i daniny	1.884	—	1.884	1.771	—	1.771
II.		Utrzymanie budynków	1.000	—	1.000	800	—	800
III.		Koszta gospodarcze	1.313	—	1.313	1.113	—	1.113
IV.		Koszta transportu	20	—	20	20	—	20
V.		Zwroty grzywien policyjnych . .	25	—	25	25	—	25
VI.		Zwroty należytości posłańców karnych	2	—	2	2	—	2
VII.		Remuneracye	10	—	10	10	—	10
VIII.		Rozmaite przypadkowe	10	—	10	10	—	10
		Suma wydatków .	4.264	—	4.264	3.751	—	3.751
		Dochody.						
I.		Odsetki od kapitałów	381	—	381	261	—	261
II.		Dochód z realności	5.122	—	5.122	5.122	—	5.122
III.		Policyjne grzywny	50	—	50	50	—	50
IV.		Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia	20	—	20	20	—	20
V.		Rozmaite	2	—	2	2	—	2
		Suma dochodów .	5.575	—	5.575	5.455	—	5.455

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
113	—	—	—	113	—	
200	—	—	—	200	—	
200	—	—	—	200	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
513	—	—	—	513	—	
120	—	—	—	120	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
120	—	—	—	120	—	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1 i 2	Podatek czynszowy i gruntowy 1.884 zł.	Podatki wraz z dodatkami obliczono wedle istniejących przepisów państwowych . .	1.830	1.771
II.	3	Reparacye domu 1000 zł.	Reparacye domu nie dadzą się do pewnej kwoty ograniczyć. Prawdopodobną potrzeb na rok 1874. preliminuje się w kwocie 1.000 zł.	1.855	800
III.	4—8	Koszta gospodarcze 1.313 zł.	*do poz. 4—8*, Preliminuje się jak w roku przeszłym.		
		Utrzymanie korekcyonistek.	Z powodu zmienności liczby korekcyonistek, nie można wydatku tego ograniczyć do pewnej kwoty. Zważywszy jednak wzrost coroczny tego wydatku, preliminuje się 800 zł.		
	10—13	Potrzeby domowe, opał, pranie i rozmaite.	*do poz. 10—13*, jak w r. 1873.	866	1.113
IV.	14	Koszta transportu 20 zł.		—	20
V.	15	Zwroty grzywien 25 zł.	Preliminuje się potrzeb prawdopodobną jak w roku 1873.	—	25
VI.	16	Zwroty należytości posłańców 2 zł.		—	2
VII.	17	Remuneracye 10 zł.		—	10
VIII.	18	Rozmaite 10 zł.		2.083	10

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł		Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			Dochody.		
I.	2	Odsetki od kapitałów 381 zł.	Rozporządzeniem Wydziału krajowego l. 2.903/1873. spieniężono 5% Rentę państwową imiennej wartości 6.202 zł. 50 ct. i otrzymano gotówkę 4.334 zł. do tego dodano rozporządzalną gotowiznę z kasy . . . 2.000 „ i łączną kwotę 6.334 „ — „ wypożyczono do L. W. 7.701/1873. funduszowi pożyczki krajowej z roku 1873. na 6% płatnych z funduszu krajowego.	264	261
II.	3	Dochód z realności (czynsz) 5.122 zł.	Na podstawie umowy zawartej z c. k. Nadprokuratoryą Państwa do L. W. 7. 106/1869. Zauważa się jednak, iż z dniem 15. Maja 1874 ekspiruje kontrakt i że Wydział krajowy wypowiedział go do L. W. 1041/1873., żądając od 15. Maja 1874. podwyższenia czynszu rocznego na . . . 11.000 zł. Odpowiedź dotąd nie nadeszła, przeto preliminuje się na rok 1874. kwotę dotychczas pobieraną.	5.122	5.122
III.	4	Policyjne grzywny 50 zł.	Dochód wynosił w roku 1870. 97 zł. 30 ct. „ „ 1871. 42 „ — „ „ „ 1872. 55 „ 50 „ razem . 194 „ 80 „ przeciętnie . . . 64 „ 93 „ preliminuje się w zaokrągleniu 50 „ — „ jak na rok 1873,	55	50
IV.	5	Zwroty kosztów leczenia 20 zł.	Jak na rok 1873.	12	20
	6	Rozmaite 2 zł.		1	2

L. W. 16.873/1873.

Preliminarze

na rok słoneczny

1874.

Lit. **M.** Fundusz domestykalny.
„ **N.** „ kultury krajowej.
„ **O.** „ stanowy sierociński.
„ **P.** „ Al. hr. Stadnickiego.
„ **R.** „ szkoły kucia koni.

Preliminarz

na rok szkolny

1[illegible]-[illegible].

Lit. M. Fundusz domowy/kasy.
„ N. „ kultury krajowej.
„ O. „ stanowy nieruchomości.
„ P. „ Al. hr. Stadnickiego.
„ R. „ szkoły ludu koni

L. W. 16.873/1873.
Alegat **M.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. M.

Fundusz domestykalny.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		Płace	1.200	—	1.200
II.		Najem ubikacyj	300	—	300
III.		Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	1.200
IV.		Koszta druku i oprawy Encyklopedyi	700	—	700
V.		Rozmaite	—	—	—
		Suma wydatków	3.400	—	3.400
		Dochody.			
I.		Odsetki	3.370	—	3.370
II.		Sprzedaż Encyklopedyi	400	—	400
III.		Rozmaite przypadkowe	—	—	—
		Suma dochodów	3.770	—	3.770
		W porównaniu z wydatkami	—	—	3.400
		okaz uje się nadwyżka dochodów,	—	—	370
		któ r a użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego			

domestykalny. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace.**			
	1	Schneider Antoni, na wydawnictwo Encyklopedyi i zbieranie dat potrzebnych	600	—	—
	2	Komitet wydawnictwa powyższej Encyklopedyi, na utrzymanie pomocnika przy temże wydawnictwie .	600	—	—
		Suma rubryki I. .	1.200	—	1.200
II.	3	**Najem lokalności** na pomieszczenie zbiorów Antoniego Schneidera	300	—	300
III.	4	**Wydawnictwo** starożytnych aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	1.200	—	1.200
IV.	5	**Koszta druku** i oprawa Encyklopedyi Antoniego Schneidera	700	—	700
V.		**Rozmaite** przypadkowe	—	—	—

Fundusz domestykalny.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki od obligacyj.**			
	1	Od wypożyczonego kapitału funduszowi kulparkowskiemu, według planu amortyzacyjnego	3.201	—	—
	2	Od obligacyj indemnizacyjnych imiennej wartości 4.900 zł.	160	—	—
	3	Od książeczki galicyjskiej kasy oszczędności na 283 „	9	—	—
		Suma rubryki I. .	3.370	—	3.370
II.	4	**Ze sprzedaży** 200 egzemplarzy Encyklopedyi po 2 zł.	400	—	400
III.	5	**Rozmaite** przypadkowe	--	—	—

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu domestykalnego

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.		Płace	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
II.		Najem ubikacyj	300	—	300	300	—	300
III.		Wydawnictwo aktów grodzkich . .	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
IV.		Koszta druku Encyklopedyi . . .	700	—	700	1.000	—	1.000
V.		Rozmaite	—	—	—	100	—	100
		Suma wydatków . .	3.400	—	3.400	3.800	—	3.800
		Dochody.						
I.		Odsetki	3.370	—	3.370	3.636	—	3.636
II.		Sprzedaż Encyklopedyi	400	—	400	400	—	400
III.		Rozmaite przypadkowe	—	—	—	75	—	75
		Suma dochodów . .	3.770	—	3.770	4.111	—	4.111

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	300	—	—	—	300	
—	100	—	—	—	100	
—	400	—	—	—	400	
—	266	—	—	—	266	
—	—	—	—	—	—	
—	75	—	—	—	75	
—	341	—	—	—	341	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1—2	Płace 1.200 zł.	Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 16. Października 1871. i Wydz. krajowego do LW. 4.391/1882.	900	1.200
II.	3	Najem ubikacyi 300 zł.	dtto. dtto dtto	225	300
III.	4	Wydawnictwo aktów grodzkich 1200 zł.	Wedle uchwały W. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866	1.200	1.200
IV.	5	Koszta druku Encyklopedyi 700.	W roku zeszłym, preliminowano na druk 2 tomów Encyklopedyi po 500 zł. . 1.000 zł. koszta wynosiły do chwili obecnej zwyż . . . . . 300 zł. preliminuje się zatem na rok 1874. prawdopodobną potrzeb . . . 700 zł.	—	1.000
V.	6	Rozmaite.	W roku 1872. wydano na uporządkowanie zbiorów Antoniego Schneidera . . . . . 150 zł. na rok 1873. preliminowano na ten cel . . . . . 100 zł. na rok 1874. nie okazuje się żadna podobna potrzeb.	150	100

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł		Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			Dochody.		
I.	1	Odsetki od obligacyj 3.370 zł.	Majątek zarodowy tego funduszu wynosił w roku 1873. w efektach 86.254 zł. 98 c. do L. Wydziału 21.196 i 14.400/1872. spieniężono takowe za kwotę . . . 66.182 zł. 40 c. i wypożyczono z tego funduszowi budowy domu w Kulparkowie . . . . 66.000 „ — „ na 5% płatnych z funduszu krajowego w przeciągu lat 21 według planu amortyzacyjnego do LW. 5.731/1873.	3.626	3.626
			W roku 1874. wpłynie tytułem odsetków od tego kapitału, według planu amortyzacyjnego . . . . . 3.201 zł. — c.		
	2—3	dtto.	W roku 1873 wpłynie zwrot kapitału, według tegoż planu 1.980 zł. — c.		
			Zakupiwszy za tę kwotę obligacye indemnizacyjne po 76 zł. 25 ct. otrzyma się tychże w imiennej wartości 2.500 zł., które dadzą w roku 1874. po odtrąceniu podatku dochodowego procentu . . . . 118 zł. 12 c. reszta gotówki po zakupnie pozostałej ulokowana w gal. kasie oszczędności w kwocie 73 zł. 75 ct. przyniesie w roku 1874. po 5% 3 zł. 68 c. W roku 1874. wpłynie tytułem zwrotu kapitału kwota 2 079 zł. w 4 kwartalnych ratach po 519 zł. 75 c. a) Za 1 ratą 519 zł. 75 c. kupione obligacye indemn. po 75 imiennej wartości 600 zł. przyniosą za 3 następne kwartały . . . . . 21 zł. 24 c.		
			Do przeniesienia 143 zł. 04 c.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza za rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			Z przeniesienia 143 zł. 04 c. pozostała zaś po zakupnie reszta gotówki 69 zł. 75 c. ulokowana w gal. kasie oszczędności przyniesie za ten czas odsetki . . . 2 zł. 61 c. *b*) za II. ratę zakupione obligacye przyniosą za następne 2 kwartały . . . 14 zł. 16 c. zaś reszta gotówki ulokowana w gal. kasie oszczędności za ten czas . . 1 zł. 74 c. *c*) za III. ratę zakupione obligacye przyniosą za następne kwartały . . . 7 zł. 08 c. zaś reszta gotówki ulokowana w gal. kasie oszczędności za ten czas . . — zł. 87 c. *d*) za IV. ratę zakupione obligacye ind. i pozostała gotówka nie dadzą już w roku 1874. żadnych odsetków.		
			Razem więc dochód z odsetków w roku 1874. *a*) od obligacyj indemnizacyjnych . . . . . 160 zł. 60 c. czyli w zaokrągleniu . 160 zł. — c. *b*) od lokacyj w gal. kasie oszczędności . . . . . 8 zł. 90 c. czyli w zaokrągleniu . . 9 zł. — c.		
II.	4	Sprzedaż Encyklopedyi 400 zł.	W r. 1873. do końca Września żadne dochody z tej rubryki nie wpłynęły, preliminuje się jednak na rok 1874 prawdopodobny dochód . . . . . 400 zł.		400
III.	5	Rozmaite.	Z powodu sprzedaży efektów, ażyo od śrebra z odsetków nie preliminuje się na rok 1874.	53	75

L. W. 16.873/1873.
Alegat **N**. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. N.

Fundusz kultury krajowej.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.		Zwroty kar	12	—	12
II.		Wydatki rozmaite	5.500	—	5.500
		Suma wydatków	5.512	—	5.512
		Dochody.			
I.		Odsetki	2.583	—	2.583
II.		Kary	4.233	—	4.233
III.		Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów	6.816	—	6.816
		W porównaniu z wydatkami	—	—	5.512
		okazuje się nadwyżka dochodów, która na pomnożenie majątku zarodowego użytą zostanie.	—	—	1.304

krajowej.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
		Poszczególnienie	**Złote austryackie**		
I.	1	Zwroty kar	12	—	12
II.	2	Rozmaite *a*) Zasiłki dla szkoły dublańskiej	5.000	—	—
		b) Wydatki nieprzewidziane	500	—	—
		Suma rubryki II. . .	5.500	—	5.500
		Dochody.			
I.		**Odsetki.**			
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych na 11.300 zł. — ct. po potrąceniu podatku	496	—	—
	2	Od ulokowanych w galicyjskiej kasie oszczędności w książeczkach . 2.895 „ 30 „	145	—	—
	3	Od wypożyczonych funduszowi kulparkowskiemu . . . . . 40.000 „ — „	1.940	—	—
	4	Od kapitału ulokowanego w Filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu . . . . . 33 „ 37 „	2	—	—
		Suma rubryki I. . .	2.583	—	2.583
II.	5	Kary za przestępstwa polowe i lasowe	4.233	—	4.233
III.	6	Rozmaite	—	—	—

krajowej.

Poszczególnienie					
Liczba		Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.	1	Zwroty kar	12	—	12
II.	2	Rozmaite a) Zasiłki dla szkoły dokładniejszej	5.000	—	—
		b) Wydatki nieprzewidziane	500	—	—
		Suma rubryki II.	5.500	—	5.500
		Dochody.			
I.		**Odsetki**			
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych na 11.300 zł. — ct. po potrąceniu podatku	196	—	—
	2	Od ulokowanych w galicyjskiej kasie oszczędności w kategoryach 2.895 „ 30 „	145	—	—
	3	Od wypożyczonych funduszowi kolparkowskiemu 10.000 „ — „	1.940	—	—
	4	Od kapitału ulokowanego w Filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu 23 „ 37 „	2	—	—
		Suma rubryki I.	2.583	—	2.583
II.	5	Kary za przestępstwa polowe i lasowe	4.233	—	4.233
III.	6	Rozmaite	—	—	—

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu kultury krajowej

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1	Zwroty kar	12	—	12	27	—	27
II.	2	*a*) Zasiłki dla szkoły w Dublanach	5.000	—	5.000	5.000	—	5.000
		b) Wydatki nieprzewidziane . . .	500	—	500	500	—	500
		Suma wydatków .	5.512	—	5·512	5.527	—	5.527
		Dochody.						
I.	1	Odsetki	2.583	—	2.583	2.769	—	2.769
II.	2	Kary	4.233	—	4.233	3.170	—	3.170
III.	3	Rozmaite	—	—	—	1	—	1
		Suma wydatków .	6.816	--	6.816	5.940	—	5.940

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	15	—	—	—	15	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	15	—	—	—	15	
—	186	—	—	—	186	
1.063	—	—	—	1.063	—	
—	1	—	—	—	1	
1.063	187	—	—	1.063	187	
				876		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1	Zwroty kar 12 zł.	Wydatek w roku 1870 wynosił 16 zł. „ „ 1871 „ 9 „ „ „ 1872 „ 10 „ razem . . 35 „ przeciętnie . . 12 „	10	27
II.	2	Zasiłek dla szkoły dublańskiej 5.000 zł.	Według uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. Października 1871.		
	3	Wydatki nieprzewidziane 500 zł.	Na stypendya, zasiłki i t. p. jak w latach przeszłych	5.351	5.500
			Dochody.		
I.		Odsetki 2.583 zł.			
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych 496 zł.	Stan obligacyj wynosił . 58.600 zł. *a*) W myśl polecenia do LW. 21196/72 spieniężono z tego obligacye imiennej wartości . . . . . 52.600 zł. pozostało . . . . . 6.000 zł. *b*) do L. W. 9.895/73 polecono zakupienie nowych obligacyj indemnizacyjnych za 2.236 zł. 55 ct., licząc po przeciętnym kursie 765 zł. od sztuki, otrzyma się . . 2.900 zł. *c*) Za częściowy zwrot 600 zł. od wypożyczoczonej funduszowi kulparkowskiemu kwoty 40.000 zł. (który upłynie jeszcze w r. 1873 dodatkowo do 600 zł. objętych już powyższą kwotą 2.236 zł. 55 c. (poz. b) otrzyma się po przeciętnym kursie 75 zł. obligacyj na . 800 zł. do przeniesienia . 9.700 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody.		Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			Z przeniesionia .	9.700 zł.		
			d) Za podobny zwrot w r. 1874. wykazany planem amortyzacyjnym na 1.260 zł. w. a. w 4. kwartalnych ratach po 315 zł. w. a. otrzyma się po powyższym kursie obligacyj na	1.600 zł. — ct.		
			razem .	11.300 zł. — ct.		
			Obligacye te przyniosą następujące odsetki: *do poz a, b i c* razem na 9.700 zł. za cały rok 1874 po 5% po odtrąceniu podatku	458 zł. 32½ ct.		
			do poz. d) od obligacyj na 400 zł. zakupionych po powyższym kursie za otrzymane w I. kwartale 315 zł. przypadną odsetki za cały rok 1874	18 zł. 88 ct.		
			Od obligacyj na 800 zł. zakupionych za otrzymane w II. i III. kwartale 630 zł. przypadną odsetki za pół roku	18 zł. 88 ct.		
			Od obligacyj na 400 zł. zakupionych za otrzymane w IV. kwartale 315 zł. nie przypadną zadne odsetki w roku 1874.			
			razem . .	496 zł. 08½ ct.	2.764	2.764
	2	Od książeczek kasy oszczędności 145 zł.	Resztę po zakupnie obligacyj indemnizacyjnych (ad 1 b) w kwocie przypuszczalnej .	61 zł. 55 ct.		
			i kwotę z funduszu obrotowego	2.833 zł. 75 ct.		
			razem . .	2.895 zł. 30 ct.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł		Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
			polecono do LW. 9.895 z r. 1873 ulokować w galicyjskiej kasie oszczędności.		
	3	Od wypożyczonych funduszowi kulparkowskiemu 40.000 zł. 1.940 zł.	Wypożyczono do LW. 9.895/873 . . . . 40.781 zł. 75 ct. dla łatwiejszej jednak amortyzacyi ściągnięto do LW. 5.731/873 . 781 zł. 75 ct. pozostało do zwrotu . 40.000 zł. — ct. na 5% i amortyzacyą kapitału w 21. latach. Według planu amortyzacyjnego do L. W. 5.731/1873 przypada na r. 1874 prócz wykazanych *do poz. 1 d* tytułem częściowego zwrotu kapitału . . 1.260 zł. — ct. jeszcze tytułem odsetków 1.940 zł. — ct.		
	4	Od ulokowanych w filii Zakładu kred. 2 zł.	Jak w roku zeszłym wraz z narosłemi w r. 1873 odsetkami .	2	1
II.	5	Kary 4.233 zł.	Dochód tej rubryki wynosił w roku 1870 . 3.080 zł. 32 ct. „ 1871 . 2.665 „ 67 „ „ 1872 . 6.953 „ 98½ „ razem . . 12.699 „ 97½ „ przeciętnie . 4.233 „ — „	6.953	3.170
III.	6	Rozmaite.	Dochód tej rubryki stanowiło ażyo od odsetków srebrem pobieranych od obligacyj jednolitego długu państwa na 100 zł. Z powodu sprzedaży tejże nie preliminuje się żadnego dochodu.		

L. W. 16.873/1873.
Alegat O. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. O.

Fundusz stanowy sierociński.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Sumaryusz.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		Utrzymanie sierót	1.407	—	1.407
II.		Rozmaite wydatki	3	—	3
		Suma wydatków . .	1.410	—	1.410

Dochody.

I.		Odsetki od obligacyj i kapitałów	1.462	—	1.462
II.		Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.462	—	1.462
		W porównananiu z wydatkami			1.410
		okazuje się nadwyżka dochodów . . .			52

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Utrzymanie sierót.**			
	1	7 miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 120 zł.	840	—	—
	2	4 miejsca w ogrodzie botanicznym we Lwowie po 63 zł.	252	—	—
	3	4 miejsca w zakładzie św. Józefa w Krakowie po 50 zł.	200	—	—
	4	1 miejsce w zakładzie św: Wincentego w Krakowie .	115	—	—
		Suma rubryki I. . .	1.407	—	1.407
II.		**Rozmaite wydatki.**			
	5	Stemple i inne nieprzewidziane wydatki	3	—	3

Dochody. Fundusz stanowy sierociński.

Poszczególnienie					
Liczba		Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.		**Odsetki od obligacyj i kapitałów.**			
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych na 3.450 zł. . . .	163	—	—
	2	„ długu prywatnego na dobrach Łosiacz 10.500 .	499	—	—
	3	„ listów zastawnych galicyjskich			
		a) 4% od 3.300 zł.	132	—	—
		b) 5% od 2.900 zł.	145	—	—
	4	Od funduszu pożyczki krajowej z r. 1873. od wypożyczonego kapitału w kwocie . . 8.894 zł. 85 c.	523	—	—
		Suma rubryki I. . .	1.462	—	1.462
II.	5	**Rozmaite dochody**	—	—	—

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu stanowego sierocińskiego

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.		Utrzymanie sierót	1.407	—	1.407	1.407	—	1.407
II.		Rozmaite	3	—	3	3	—	3
		Suma wydatków .	1.410	—	1.410	1,410	—	1.410
		Dochody.						
I.		Odsetki od obligacyj i kapitałów .	1.462	—	1.462	1.462	—	1.462
II.		Romaite	—	—	—	38	—	38
		Suma dochodów .	1.462	—	1.462	1.500	—	1.500

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	38	—	—	—	38	
—	38	—	—	—	38	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1	Utrzymanie sierot 1.407 zł. u św. Antoniego 840 zł.	Uchwałą Wydziału krajowego LW. 13 550/1872 zniżono liczbę sierot na 7 lecz podwyższono no kwotę utrzymania każdego z nich na rocznych 120 zł.	—	840
	2	W ogrodzie botanicznym 252 zł.	Wedle uchwał W. Sejmu z lat upłynionych	1.378	252
	3	u św. Józefa 200 zł.			200
	4	u św. Wincentego 115 zł.			115
II.	5	Rozmaite 3 zł.	Preliminuje się jak na rok 1873.	2	3
			Dochody.		
I.	1—3	Odsetki 1 462 zł.	Rzeczywiście pobierany procent po odtrąceniu podatku dochodowego	1.462	1.462
	4	dtto.	Renty państwowe na 3.400 zł. w papierach oprocentowane Renty państwowe na 9.050 zł. w srebrze oprocentowane. razem w imiennej wartości 12.450 zł. spieniężono do LW. 2.903/1873 i otrzymano za takowe gotowizną 8.894 zł. 85 c. Kwotę tę wypożyczono funduszowi pożyczki krajowej z r. 1873. na procent w kwocie takiej, jaką nominalna wartość spieniężonych efektów przynosiła. Oblicza się zatem dochód od 12.450 zł. po odtrąceniu podatku dochodowego.		
II.	5	Rozmaite.	Nie preliminuje się nic z powodu sprzedaży rent państwowych, przynoszących ażyo od odsetków srebrem pobieranych	30	38

L. W. 16.873/1873.
Alegat **N**. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. P.

Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Sumaryusz.

Liczba		Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
I.	1	Płace	800	—	800
II.	2	30% rabatu	52	—	52
III.	3	Koszta druku i oprawy	500	—	500
IV.	4	Rozmaite	25	—	25
		Suma wydatków	1.377	—	1.377

Dochody.

I.	1	Dotacya	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	175	—	175
III.	3	Rozmaite	10	—	10
		Suma dochodów	1.385	—	1.385
		W porównaniu z wydatkami	—	—	1.377
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	8

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace.**			
	1	Dr. Liske Ksawery, płaca za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich z archiwum Bernardyńskiego, rocznie	800	—	800
II.		**30% rabat księgarzom.**			
	2	Za sprzedane 70 egzemplarzy aktów grodzkich 52 zł. 50 ct.	52	—	52
III.	3	**Koszta druku** i oprawa ksiąg	500	—	500
IV.		**Rozmaite wydatki.**			
	4	Sporządzanie spisu dokumentów i inne nieprzewidziane wydatki	25	—	25

Dochody. Fundusz Al. hr. Stadnickiego.

Poszczególnienie.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Dotacya.**			
	1	Z funduszu domestykalnego na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich z archiwum Bernardyńskiego	1.200	—	1.200
II.	2	**Ze sprzedaży** 70 egzemplarzy aktów grodzkich i ziemskich po 2 zł. 50 ct.	175	—	175
III.	3	**Rozmaite dochody**	10	—	10

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu Al. hr. Stadnickiego

na rok

1874.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1874.			Uchwalono na rok 1873.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.		Płace	800	—	800	800	—	800
II.		30% rabatu	52	—	52	37	—	37
III.		Koszta druku i oprawy	500	—	500	400	—	400
IV.		Rozmaite	25	—	25	50	—	50
		Suma wydatków . .	1.377	—	1.377	1.287	—	1.287
		Dochody.						
I.		Dotacye	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
II.		Sprzedaż aktów grodzkich . . .	175	—	175	125	—	125
III.		Rozmaite	10	—	10	10	—	10
		Suma dochodów . .	1.385	—	1.385	1.335	—	1.335

na rok 1874. z uchwalonemi na rok 1873.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1874.				Ogółem na rok 1874.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
15	—	—	—	15	—	
100	—	—	—	100	—	
—	25	—	—	—	25	
115	25	—	—	115	25	
				90		
—	—	—	—	—	—	
50	—	—	—	50	—	
—	—	—	—	—	—	
50	—	—	—	50	—	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1874.

Rubryka Preliminarza	Pozycya Preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872	Kwota uchwalona na rok 1873
I.	1	Płace 800 zł.	Wedle poprzednich uchwał W. Sejmu i uchwały Wydziału krajowego z d. 10. Stycznia 1869. l. 43	800	800
II.	2	30% rabatu 52 zł.	Wedle umowy zawartej do LW. 5.911/1868.	52	37
III.	3	Koszta druku i oprawy 500 zł.	Preliminuje się o 100 zł. więcej jak w roku zeszłym, z powodu, iż wydatek w tej rubryce corocznie się zwiększa	584	400
IV.	4	Rozmaite 25 zł.	Preliminuje się o 25 zł. mniej, jak w roku zeszłym, z powodu, iż w latach poprzednich kwota ta nigdy przekroczoną nie została .	—	50
			Dochody.		
I.	1	Dotacya 1.200 zł.	Wedle uchwały W. Sejmu z d. 16. Stycznia 1866	1.209	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich 175 zł.	Z aktów tych sprzedano: Tom I. w r. 1870 egzemplarzy 32 . . . „ „ „ 1871 — nic. Tom I. i II. 1872 egzemplarzy 69. W roku 1872. wydrukowano Tom III., w roku zaś bieżącym Tom IV. preliminuje się przeto ze sprzedaży 70 egzemplarzy prawdopodobny dochód 175 zł.	172	125
IV.	3	Rozmaite 10 zł.	Jak w roku zeszłym	10	10

L. W. 16.873/1873.
Alegat **G.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1874.

Lit. R.

Fundusz szkoły kucia koni.

Preliminarz

na rok słoneczny

1874.

Sumaryusz.

Liczba			Zwyczajne	Nad-zwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
		Wydatki.	—	—	—
		Dochody.			
		Odsetki od obligacyj	398	—	398
		Suma dochodów . .	398	—	398

kucia koni. Dochody.

Wyjaśnienia.

Cały majątek zarodowy tego funduszu wynoszący w efektach imiennej wartości 58.514 zł. 9 ct. spieniężono do LW. 21.196 i 14.400/1872 i otrzymano gotówką . . . . . 43.018 zł. 09 c.
Do tego zapas ostateczny z r. 1872. . . . . 2.475 zł. — c.
i odsetki od spieniężonych efektów po dzień sprzedaży , ... 339 zł. 11½ c.
razem . 45.832 zł. 20½ c.
z tego wydano do LW. 11.239/1873 c. k. głównej kasie krajowej za sprawienie narzędzi dla ucznia cywilnego w wojskowej szkole kucia koni . . . . . 407 zł. 94 c.
pozostaje . . 45.424 zł. 26½ c.
Uchwałą Wydziału krajowego do L. 21.196 i 14.400 wypożyczono funduszowi budowy domu obłąkanych w Kulparkowie . . . . . 44.000 zł. — c.
na 5% płatnych z funduszu krajowego, według planu amortyzacyjnego do LW. 5.731/1872 na lat 21
pozostało w gotówce 1.424 zł. 26½ c.
Do LW. 11.622/1873. pobrano jako zwrot kapitału i odsetków od powyższej pożyczki I. ratę półroczną . . . . . 1.760 zł. — c.
razem . 3.184 zł. 26½ c.
za tę gotówkę zakupione obligacye indemnizacyjne po kursie 76. 25% imiennej wartości . 3.100 zł. — c.
resztę zaś . . . . . 1.207 zł. 30 c.
ulokowano w gal. kasie oszczędności.
W ciągu roku 1873. przypadnie zwrot drugiej raty w powyższej kwocie 1760 zł. która użytą zostanie na zakupno obligacyj indemnizacyjnych, licząc po kursie 76'25 imiennej wartości . . . . . 2.300 zł. — c.
tak iż z końcem r. 1873 wynosić będzie majątek zarodowy tego funduszu w efektach imiennej wartości . . . . . 6.607 zł. 30 c.
mianowicie:
a) w obligacyach indemnizacyjnych , ... 5.400 zł. — c.
b) w książeczkach kasy oszczędności . . . . . 1.207 zł. 30 c.
W roku 1874. wyniosą odsetki od tych obligacyj 5% po odtrąceniu podatku . . . . . 255 zł. 13 c.
zaś od książeczek kasy oszczędności 5% . . . . . 60 zł. 36½ c.
W ciągu roku 1874. wpłynie zwrot kapitału i odsetków wedle planu amortyzacyjnego w kwocie 3.520 zł. w kwartalnych ratach ²/₁₂, ²/₆, ²/₉ i ²/₁₂ po 880 zł., która użytą zostanie na zakupno efektów, mianowicie:
a) Za I. ratę 880 zł. zakupi się obligacye indemnizacyjne, licząc po 75 imiennej wartości 1.100 zł. które dadzą za 3 następne kwartały po 5% po odtrąceniu podatku . . . . 38 zł. 97½ c.
reszta zaś z zakupna 55 zł. ulokowana w gal. kasie oszczędności przyniesie za ten czas po 5% 2 zł. 06 c.
b) Za II. ratę 880 zł zakupione obligacye indemnizacyjne powyższej imiennej wartości 1.100 zł. przyniosą za 2 kwartały następne . . . . . 25 zł. 98½ c.
reszta zaś gotówki w kwocie 55 zł. ulokowana w gal. kasie oszczędności za ten czas . . 1 zł. 37½ c.
c) Za III. ratę 880 zł. zakupione obligacye indemnizacyjne imiennej wartości 1.100 zł. przyniosą za kwartał ostatni 1874. . . . . 12 zł. 99 c.
ulokowana zaś w gal. kasie oszczędności reszta 55 zł. za ten czas . . . . . — zł. 68½ c.
d) Za IV. ratę 880 zł. zakupione obligacye indemnizacyjne imiennej wartości 1.100 zł. i reszta gotówki 55 zł. nie przyniosą w roku 1874. żadnych odsetków.
Suma odsetków w r. 1874. . . 397 zł. 56½ c.
Fundusz zarodowy pomnoży się w ciągu roku 1874. w obligacyach indemnizacyjnych imiennej wartości o . . . . . 4.400 zł. — c.
w książeczkach gal. kasy oszczędności o . . . . . 220 zł. — c.
razem o . . 4.620 zł. — c.
Do tego wykazany powyżej zapas z końcem roku 1873. . . . . 6.607 zł. 30 c.
wynosić będzie zatem stan majątku zarodowego z końcem r. 1874.
a) w efektach . . . . . 11.227 zł. 30 c.
b) w należytości czynnej od funduszu budowy domu obłąkanych w Kulparkowie, a mianowicie w reszcie dłużnego kapitału . . . . . 41.294 zł. — c.
Razem . . . 52.521 zł. 30 c.

Wyjaśnienia.

L. W. 18725/1873.

Alegat

do preliminarza funduszu krajowego

na rok 1874.

(Rubryka VII. poz. 51.)

PRELIMINARZ

FUNDUSZU SZKOLNEGO

na rok 1874.

Do tego dołącza się odezwę krajowej Rady szkolnej z dnia 17. Października 1873. L. 9.620.

Rada szkolna krajowa. (L. W. 18725/1873.)

L. 9620.

Odezwa.

W myśl artykułu 23. Ustawy szkolnej z dnia 2. Maja r. b. tworzyć będą od 1. Stycznia 1874 r. fundusze szkół normalnych galicyjski i krakowski wspólny fundusz szkolny krajowy, którego zarząd, stosownie do Art. 34 należeć będzie do Świetnego Wydziału, rozporządzanie zaś dochodami w granicach corocznym preliminarzem zakreślonych, do Rady szkolnej krajowej.— Uchwalenie preliminarza należy w myśl §. 66. Ustawy państwa z dnia 14. Maja 1869 (Dz. p. p. N. 62) do Sejmu krajowego.

Nie ulega wątpliwości, że na mocy powyższych postanowień będzie na przyszłość zadaniem Świetnego Wydziału układać projekta preliminarzów funduszu szkolnego na podstawie materyałów przez Radę szkolną krajową dostarczonych i wnosić takowe do Sejmu. — Zważywszy, iż niezadługo nastąpić ma oddanie majątku funduszów normalnych w zarząd Świetnego Wydziału, mógłby już i w roku bieżącym być zachowanym wskażany powyżej sposób postępowania. — Gdy atoli rozpatrzenie się w odebranych funduszach wymagać będzie dłuższego czasu, a preliminarz funduszu szkolnego łączy się w myśl Art. 33 lit. c. Ustawy z dnia 2. Maja r. b. z budżetem krajowym, którego projekt zapewne już teraz będzie musiał być wygotowany; — uważała Rada szkolna krajowa jeszcze za swój obowiązek wypracowania szczegółowego preliminarza pomienionego funduszu na rok 1874 i pozwala sobie przesłać go w załączeniu Świetnemu Wydziałowi z prośbą o przedłożenie go Sejmowi krajowemu, skoro się takowy zbierze; tudzież o uwzględnienie wykazanej w nim kwoty niedoboru przy układaniu budżetu krajowego.

Co do szczegółów preliminarza, a mianowicie co do niektórych rubryk w dziale wydatków okazują się potrzebne następujące objaśnienia.

1) Rubryki 1. do 9, 12 do 18, 20 i 21. obliczono na podstawie kwot sprawdzonych w r. b. O ile wydatek rubrykami temi objęty odnosi się do szkół normalnych, gmin i korporacyj utrzymujących szkoły, zaliczki zaś tego rodzaju, czy to w myśl rozporządzeń administracyjnych czy w myśl ustawy konkurencyjnej udzielane, mają być wedle Art. 39 ustawy z dnia 2 Maja r. b. cofnięte, nadmienia się tylko tyle, że cofnięcie owe czyni ten sam artykuł ustawy zależnem od utworzenia funduszów szkolnych okręgowych, że zatem nie można ich było już teraz z projektu preliminarza usunąć. Ocenienie i zarządzenie cofnięcia należy odłożyć do chwili, w której reorganizacya szkół będzie dokonaną, na teraz zaś pozostawić dotychczasowe subwencye. Znaczniejsze podniesienie rubr. 11. należącej do tej samej kategoryi usprawiedliwia się faktycznem podwyższeniem czynszu za umieszczenie szkół.

2) Co do reszty rubryk nadmienia Rada szkolna krajowa, iż podwyższenie kwot w rubrykach 10. 19 i 22, tudzież otworzenie całkiem nowych rubryk 23, 24, 25, i 26 spowodowane zostało przeprowadzać się mającą reorganizacyą szkół na mocy nowych ustaw i opiera się na przypuszczeniu, że w ciągu roku 1874 przeprowadzi się tylko w połowie reorganizacyą szkół już istniejących; t. j. że się niebędzie jeszcze dążyć do pomnożenia liczby szkół w myśl art. 1., ale poprzestanie przeważnie na lepszem urządzeniu połowy szkół dawniejszych, zezwalając jedynie na otwieranie takich nowych, których niezbędna okaże się potrzeba, i dla których uzyskać będzie można siły nauczycielskie.

Odpowiadające temu przypuszczeniu cyfry wynoszą w rubryce 26-ej 114.200 zł. rubrykę zaś 10. pomnażają o 60.000 zł.; pierwsza z nich przeznaczona jest na dodatki dla funduszów szkolnych okręgowych, t. j. na połowę szkół, które już reorganizacyi ulegną, druga zaś na pomoc dla drugiej połowy szkół, które pomimo że jeszcze nie podpadną reorganizacyi, przynajmniej w tej mierze co dotąd będą musiały być wspomagane.

Pierwsza cyfra wynika z następującego obliczenia.

Wedle ustawy ma być:

18 szkół wydziałowych, z których każda kosztować będzie w przecięciu 6.000 zł. czyli razem	108.000 zł.
74 szkół 4 klasowych mniej więcej po 1.600 zł.	118.400 „
Na resztę pozostających przy dzisiejszych szkołach pospolitych (okrągło licząc) 2.700 nauczycieli, z których każdy otrzymałby tylko płacę IV. klasy t. j. 300 zł.	810.000 „
Cały wydatek wyniesie	1,036.000 zł.
Na to uiszczają już gminy i t. d. okrągło	568.000 „
nadto przypadnie	240.000 „

z funduszów szkolnych okręgowych które na ten cel w myśl Art. 28. przynajmniej kwotę równającą się 4% podatków bezpośrednich wnosić mają.

Pozostałoby zatem	228.000 zł.

niepokrytych i na fundusz szkolny krajowy przypadających, ponieważ jednakże tylko połowę szkół mamy w r. 1874. na oku, kwota 114.000 zł.

Na tymczasowe subwencye dla drugiej połowy szkół, t. j. na budynki szkolne i na dodatki do płac nauczycielskich dodaje się do rubr. 10 ryczałtową kwotę 60.000 zł. a to na podstawie cyfry tych subwencyj, które z uchwalonej przez Sejm w roku ubiegłym kwoty 150.000 zł. w pierwszej połowie r. b. istotnie udzielone zostały, i w dziale „Subwencyi“ na budynki 17.571 zł., w dziale zaś polepszenia płac nauczycieli 51.334 zł. wynoszą. Oprócz powyższych kwot ryczałtowych stawia się jeszcze szczegółowo na potrzeby szkół całego okręgu w myśl Art. 37. Ustawy z dnia 2. Maja r. b. kwotę 10.000 zł. t. j. kwotę, która ze względu na potrzebę wielu nowych książek i przyborów naukowych dla szkół wcale nie jest wygórowaną.

Następnie kwotę	4.000 zł.

w myśl Art. 37. powołanej ustawy na urządzenie konferencyi nauczycielskiej krajowej, która w roku przyszłym okaże się nieodzownie potrzebną, a najskromniej licząc, powyższej kwoty wymagać będzie.

Nakoniec kwotę 13.000 zł. na kwinkwenia dla nauczycieli, które w myśl Artykułu 12. ust. II. z dnia 2 Maja 1873. z funduszu szkolnego krajowego mają być wypłacane.

Ostatnia ta kwota opiera się na następującem obliczeniu:

Kwinkwenia są czworakiej wysokości; od 25 zł. do 50 zł. Ile się których udzieli, trudno jest teraz obliczyć, wziąć przeto należy do obliczenia przecięcie owych kwot czterech t. j. 36 zł. jako cyfrę jednego kwinkwenium.

Po jednym takim dodatku pięcioletnim należałoby dać nauczycielom dawniejszym, którzy mają 15 do 20 lat służby, a tych jest mniej więcej 230, toby wyniosło

razem $230 \times 36 =$	8.280 zł.
po 2 dodatki nauczycielom mającym 20 do 25 lat służby, których jest około 160 czyli razem 160×72	11.520 „
po 3 dodatki nauczycielom mającym 25 do 30 lat służby, których jest około 85 czyli 85×108	9.180 „
Cały wydatek wyniósłby	28.980 zł.

Ponieważ jednak liczba nauczycieli z płacą IV. klasy będzie największą, najwięcej też stosunkowo udzieli się dodatków pięcioletnich o najniższej cyfrze; ponieważ nadto cały wydatek na reorganizacyą szkół jedynie do połowy tychże się odnosi, przeto preliminuje się jedynie wyż wymienioną kwotę 13.000 zł.

Powody, dla których rubr. 19. o 5.000 zł. zaś rubr. 22. o 2.000 zł. podniesiono, są tak zrozumiałe, iż nie wymagają szczegółowego wyłuszczenia. — Dopóki mianowicie fundusz emerytalny nie będzie urządzony, i kwota przypadająca mu z funduszu szkolnego w myśl Art. 36. Ustawy z dnia 2 Maja r. b. obliczoną, muszą nie tylko wszystkie dotychczasowe emerytury pozostać na budżecie funduszu szkolnego, lecz nadto wypadło koniecznie kwoty odpowiednich rubryk choć cokolwiek podnieść, jużto dla zabezpieczenia funduszów na emerytury dla tych nauczycieli, którzy wedle dotychczasowych przepisów prawo do emerytury mają, a przy reorganizacyi szkół posady swe utracą (Art. 48) jużto dla ulżenia nędzy spadłych z etatu a niemających prawa do emerytury nauczycieli, tudzież wdów i sierot, którym gminy przepisanego zaopatrzenia na razie nie będą w stanie wypłacać, lub nie byłyby do tego obowiązane.

Ułożony z przytoczonych tu cyfr preliminarz wykazuje 198.343 zł. niedoboru, który w myśl Ustawy z dnia 2. Maja b. r. w dochodach funduszu krajowego powinien znaleźć pokrycie.

Podstawy, na których powyższy niedobór obliczono, nie są wprawdzie tak ścisłe, ażeby można twierdzić, iż każdy najdrobniejszy jego szczegół odpowie istotnej potrzebie, którą praca reorganizacyjna w przyszłym roku wykaże; cokolwiekbądź uwzględniono wszystko, co obecnie da się uwzględnić, przyjęto cyfry najbardziej do prawdy zbliżone i oparto je pod względem samegoż rozwoju pracy reorganizacyjnej na przypuszczeniu, które raczej za skromne niż za przesadne poczytaćby należało. Świetny Wydział przyzna zapewne, iż w chwili zupełnego przewrotu stosunków szkolnych i zaledwie na wstępie tych czynności, które nowe ustawy na władze szkolną nakładają, niepodobna oprzeć się na datach dokładniejszych, gdyż takowych może dostarczyć tylko dłuższe doświadczenie. — Jak w roku ubiegłym Reprezentacya kraju z przybliżonych tylko danych wysnowała potrzebę 150.000 zł. na szkoły ludowe i takową uchwaliła, tak i obecnie poprzestać będzie musiała na szczegółowszem cokolwiek, lecz również tylko przybliżonem obliczeniu potrzeb, z nowego ustroju szkolnego wynikłych. — Rada szkolna krajowa może na poparcie owego obliczenia dodać jeszcze to oświadczenie, iż rozpatrując potrzeby reorganizacyi, nie spuszczała z oka ogólnego położenia materyalnego kraju, owszem rozliczając się z tą okolicznością, że mieszkańcy są już licznymi ciężarami obarczeni, dążyła w preliminarzu do wykazania potrzeb li najniezbędniejszych i uzyskania takich środków, bez których i częściowe przeprowadzenie ustaw z dnia 2. maja b. r. okazałoby się w prost niemożliwem. Rada szkolna krajowa uprasza Świetny Wydział, ażeby przedkładając Sejmowi preliminarz, zechciał udzielić mu powyższych jej zapatrywań i poprzeć całym swym wpływem wniosek, dążący do pokrycia niedoboru wyż wykazanego we funduszu szkolnym.

Lwów dnia 17. Października 1873.

Gołuchowski w. r.

PRELIMINARZ

FUNDUSZU SZKOLNEGO

na rok 1874.

Liczba porz.	Nazwa rubryk.	Dochody. Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uwaga.
		Złote wal. austr.			
1	Odsetki od kapitałów	14031	14323	14322	
2	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	56	68	68	
3	Opłaty szkolne	1225	1499	1360	
4	Dodatki	1854	3256	3256	
5	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	1809	2915	2368	
6	Zapisy i darowizny	6360	6076	6076	
7	Rozmaite dochody	418	10	10	
8	Dodatek ze skarbu Państwa . . .	54943	54943	54943	
	Razem	80696	83090	82403	
	Wydatki razem	—	—	280746	
	Niedobór	—	—	198343	
	który to niedobór ma być dodatkami z funduszu krajowego pokryty.				

Liczba porz.	Nazwa rubryk.	Rozchody. Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uwaga.
		Złote wal. austr.			
1	Płace nauczycieli	4689	7928	7928	
2	Dodatek do płac nauczycieli	660	675	675	
3	Dodatek na pomieszkanie dla nauczycieli	420	578	578	
4	Płace sług	463	638	638	
5	Dodatek na pomieszkanie dla sług	20	120	120	
6	Substytucye	1413	460	900	
7	Adjuta	3834	6500	6500	
8	Uposażenia korporacyj utrzymujących szkoły	2806	3112	3112	
9	Fundacye i stypendya	205	63	63	
10	Dodatki (subwencye)	29901	(150000 / 22695	71912	Do poz. 10. przyzwolono na rok 1873 niedot. funduszów 22695 zł. a z funduszu krajowego 150000 zł.
11	Czynsze najmu	3190	3732	5032	
12	Potrzeby szkolne i urzędowe	172	289	268	
13	Remuneracye i zapomogi	17380	16331	16331	
14	Utrzymanie budynków	391	800	680	
15	Potrzeby dla teor. i prakt. nauki	2455	—	—	
16	Podatki i daniny	81	355	355	
17	Koszta zarządu	2512	2171	2223	
18	Koszta podróży i dyet	190	320	320	
19	Za udzielanie nauki gimnastyki	—	700	700	
20	Pensye dla urzędników i nauczycieli	8860	11048	14788	
21	Pensye dla wdów po nauczycielach	3233	3248	3187	
22	Pensye i zaopatrzenia sierót	189	185	179	
23	Dary z łaski	998	1042	2957	
24	Kwinkwenia dla nauczycieli w nowym etacie (art. 12 i 35 a)	—	—	13000	
25	Potrzeby szkół ogólnej natury (art. 37)	—	—	10000	
26	Konferencya krajowa (art. 37)	—	—	4000	
27	Dodatki do funduszów szkolnych okręgowych (art. 38)	—	—	114200	
28	Rozmaite wydatki	684	100	100	
	Razem	84746	233090	280746	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa.	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	Pokrycie.				
	I. Odsetki od kapitałów				
	a) Fundusz galicyjski.				
1	d Oobligacyi indemnizacyjnej a) N. 8184 lit. A. z dnia 1/11 1853 na 150 zł. mk. po 5% 7 zł. 87 1/2 ct. b) N. 8379 lit. A. z dnia 1/11 1853 na 350 zł. po 5% 18 zł. 36 ct. c) N. 5258 lit. A. z dnia 1/11 1853 na 2150 zł. po 5% 112 zł. 87 1/2 ct.			139	Do poz. I. a) b) c) odsetki obliczono po odtrąceniu 20% podatku od kuponów.
2	Od obligacyi jednolitego długu państwa po 5% a) N. 7110 z dnia 1/10 1869 na 50 zł. 2 zł. 10 ct. b) N. 21965 z dnia 1/8 1869 na 290650 zł. 12.207 zł. 30 ct. c) N. 48520 z dnia 1/8 1870 na 50 zł. . . . . 2 zł. 10 ct.			12211	
3	Od listów zastawnych gal. akcyjnego banku hipotecznego a) N. 4820 z d. 21/1 1871 na 1000 zł. po 6% 60 zł. b) N. 6354 z d. 23/1 1872 na 1000 zł. po 6% 60 zł. c) N. 6555 z. d. 12/3 1872 na 1000 zł. po 6% 60 zł. d) N. 2846 z d. 17/8 1871 na 500 zł. po 6% 30 zł. e) N. 1051 z d. 24/5 1869 na 300 zł. po 6% . . . . . 18 zł.			228	
4	Od 4% obligacyj oprocentowanych w M. K. Probostwo łacińskie w Krośnie płaci od oblig. długu Państwa z d. 1/11 1832 N. 18368 na 695 zł. zapisaną na rzecz tamtejszego probostwa, wypadające odsetki od części kapitału w kwocie 16 zł. 15 ct. m. k. przynależnej funduszowi szkolnemu roczne 68 1/2 ct. m. k.				Do poz. I. 4. Nie preliminuje się, albowiem obok uwidoczniony kapitał zwrócono funduszowi. Nam. 28/12 1872 L. 51455.
	do przeniesienia	—		12578	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość zr oku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia			12578	
5	Od 5% kapitałów ulokowanych na hipotekach prywatnych a mianowicie:				
	a) od kapitału bractwa Jarosławskiego St. Anny (dłużnik Schönheit Poesie) w kwocie 75 zł. W. W. . . . . 1 zł. 57½ ct.				
	b) od kapitału literatorów w Mościskach zabespieczonego na realności w Mościskach N. 35, 7 zł. 30 ct. . — „ 15½ „ Rozp. gub. $^{21}/_{5}$ 1842 L. 27472.				
	c) toż samo N. 40, 48, 106 i 202 31 zł. 15 ct. — „ 65½ „				
	d) toż samo od bractwa różańcowego w Gdowie zabespieczonego na dobrach Gdów 187 zł. 30 ct. . . . . 3 „ 94 „ Rozp. gub. $^{20}/_{9}$ 1838 L. 55165 i $^{5}/_{10}$ 1845 L. 62028				
	e) od kapitału bractwa różańcowego w Dobczycach zabezpieczonego na dobrach Stojanowice 125 zł. . . . 2 „ 62½ „ Rozp. gub. $^{31}/_{1}$ 1838 L. 1313 i $^{12}/_{2}$ 1845 L. 73103.				
	f) od kap. szkaplirzowego Bocheńskiego (dłużnik Katarzyna Śliwińska 50 zł. . . . . 1 „ 5 „ Rozp. gub. $^{19}/_{5}$ 1847 L. 20474.				
	g) od kapi. bractwa niepokalanego Poczęcia N. M. P. w Łukawicy (dłużnik Marcin Sędzimir.) 21 zł. . . . . 1 „ 5 „				
	h) dto dto 26 zł. 25 ct. 1 „ 31½ „				
	i) od kap. różańcowego w Bośniku (dłużnik Karolina Fiehauser) 250 zł. 5 „ 25 „ Rozp. gub. $^{1}/_{11}$ 1849 L. 36610. Rsk. $^{12}/_{6}$ 1852 L .3291				
	do przeniesienia 17 zł. 61½ ct.			12578	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia 17 zł. 61½ c.			12578	
	k) od kapitału bractwa pocieszenia P. Maryi w Tuchowie zabezpieczonego na dobrach Siedliska, własność PP. Benedyktynek w Tuchowie 990 zł. . . . . 20 „ 79 „ Rozp. gub. 11/5 1870 l. 10844				
	l) od kapitału bractwa St. Maryi Magdaleny w Brzesku zabezpieczonego na dobrach Wola Lubecka 267 zł. 30 ct. . 5 „ 62 „ Rozp. gub. 1/10 1803 l. 27280 i 10/5 1825 l. 18564				
	m) dto pocieszenia P. Maryi w Pryszowie (dłużnik Żuk Skwarzewski) 125 zł. 2 „ 62½ „ Rozp. gub. 18/11 1798 l. 33866 i 19/9 1832 l. 60744				
	n) od kapitału bractwa różańcowego i Bożego ciała w Starym Sączy 717 zł.				
	łącznie od kapitału 2938 „ 15 „			46	
	Suma funduszu galicyjskiego	12512	12625	12624	
	b) Fundusz krakowski				
6	a) od obligacyi indemnizacyjnej N. 3 lit. A. z d. 1/5 1855 na 6430 zł. m. k. po 5% . . . 337 „ 57 „				Do poz. 6. Odsetki obliczono po odtrąceniu podatku.
	b) od obligacyi jeduolitego długu państwa z dnia 1/4 1871 N. 20771 na 850 zł. i zapisy długu państwa N. 139356 i 139357 na 20 zł. zatem 5% od kapitału w kwocie 870 zł. . . . 35 „ 70 „				
	373 „ 27 „			374	
7	Od listów zastawnych banku hipot. galic.				
	N. 6556 z d. 12/3 1872 na 1000 zł. 60 zł.				
	„ 6557 „ „ „ „ 1000 „ 60 „				
	„ 6558 „ „ „ „ 1000 „ 60 „				
	„ 3286 „ „ „ „ 300 „ 18 „				
	zatem 6% od kapitału w kwocie . . . 3300 „ 198 „			198	
	do przeniesienia	—	—	572	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia			572	
8	Od kapitałów oprocentowanych wal. polskiej po 5% na hipotekach prywatnych ulokowanych mianowicie:				
	a) od kapitału 5000 złp. zabezpieczonego na dobrach Branicy. własność Badeniego 62 złp. 50 gr.				
	b) od kap. 28712 złp. 22 gr. zabezpieczonego na dobrach Dojazdów. własność Tańskich 358 „ 91 „				
	c) od kap. 17418 złp. 5 gr. zabezpieczonego na dobrach Głęboka, własność Lubowieckich . . . . . 217 „ 73 „				
	d) od kap. 16966 złp. 12 gr. zabezpieczonego na dobrach Mistrzowice, własność Rudowskiego . . . . 212 „ 8½ „				
	e) od kapit. 2815 złp. 22 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. d. 73 I 99, własność Gralewskiego . . . . . 35 „ 20½ „				
	f) od kapit. 1435 złp. 18 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. d. 73 I. 99, własność Gralewskiego . . . . . 17 „ 94½ „				
	g) od kapit. 1388 złp. 27 gr. od kapit. . . . . 17 „ 36 „				
	h) od kapit. 2815 „ 14 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. 141 I. 194, własność Węgierskiéj Rudawskiej . 35 „ 19 „				
	i) od kapit. 132 złp. 10 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. 93 I. 203 II. własność Kieresa . 1 „ 66 „				
	do przeniesienia	—	—	572	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia			572	
	k) od kapit. 3387 złp. 15 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. 151 I. 224 II. własność Goebla . 42 złp. 34 gr.				
	l) od kapit. 4000 złp. dtto dtto . . . 50 „				
	m) od kapit. 1196 złp. 11 gr. zabezpieczonego na realności N. 208 I. 334 III. własność Swiątkowskiego . 14 „ 94½ „				
	n) od kapit. 949 złp. 13 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. 342 I. 551 IV. własność Schwarza 11 „ 86½ „ dalej				
	od kapitałów oprocentowanych w walucie polsk. po 5% na hypotekach prywatnych ulokowanych a mianowicie 3483 złp. 4 gr.				
	o) od kapitału zabezpieczonego na realności N. 328 VIII. i 193 IV. własność Riedmüllera . . . 43 „ 54 „				
	p) od kapit. 389 złp. 10 gr. zabezpieczonego na realności w Krakowie N. 327 VIII. 193 IV. dtto . . . 4 „ 86½ „				Do l. 8. q. Odsetki w kwocie 5 zł. 28 ct. należą najstarszemu z księży u P. Maryi jako nadzorcy szkoły ludowej w Bronowicach.
	q) od kapit. 421 złp. 26 gr. zahipotekowanego na realności w Krakowie N. 171 I. 256 I. własność Placera . . . . . 5 „ 28 „				
	łącznie 90512 złp. 29 „ 1131 „ 42 gr.			1126	
	do przeniesienia	—	—	1698	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia			1698	
	Oprócz wyżej wykazanych kapitałów należą do zarodowego majątku tegoż funduszu następujące kapitały od których jednak odsetki nie wpływają, a mianowicie:				
	a) od Kahału starozakonnych w Krakowie kapitał zabezpieczony na realnościach Starozakonnych w Krakowie w kwocie 196125 złp. 26 gr.				
	b) dtto „ 32139 „ 26 „				
	c) od Kahału Starozakonnych Włodzikowskich w Król. polskiem gubernii Kieleckiej . . . 4000 „				
	łącznie 232265 złp. 22 gr.				
	Suma funduszu krakowskiego	1519	1698	1698	
	Suma rubryki I.	14031	14323	14322	
	II. Dochody z dóbr, realności i innych praw.				
	a) Fundusz galicyjski.				
9	a) za ogród własnośś bractwa różańcowego w Dunajowie 1 złr. Rozp. gub. $^{2}/_{2}$ 1789 l. 2500				
	b) za ogród bractwa Bożego Ciała we Lwowie . . . . 1 „ Rozp. gub. $^{29}/_{4}$ 813 l. 14999 „ „ $^{18}/_{4}$ 821 l. 16783 „ „ $^{2}/_{5}$ 865 l. 3571				
	c) za ogród własność bractwa serca Jezusowego wydzierżawiony probostwu Krukowieckiemu 2 zł. Rozp. Gub. $^{17}/_{3}$ 1791 l. 6737				
	d) za ogród własnośc bractwa różańcowego w Bieczu 1 zł. 57$^{1}/_{2}$ ct. Rozp. Gub. $^{17}/_{5}$ 1834 l. 24519			6	
	Suma funduszu galic.	4	6	6	
	do przeniesienia	4	6	6	

Poszczególnie nie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia	4	6	6	
	b) Fundusz krakowski.				Do l. p. 10. obok wykazane czynsze zestawiono wedle kontraktów zawartych z dotyczącemi stronami.
10	Czynsze za wydzierżawione grunta należące do uposażenia nauczycieli szkół trywialnych mianowicie:				
	a) 2 morgi 392□° w Dąbiu rocznie 56 zł. 60 ct.				
	b) 4 morgi w Zagórzu rocznie 5 zł.			62	
	Suma funduszu krakowskiego	52	62	62	do l. p. 11
	Suma Rubryki II.	56	68	68	Według przecięcia z ostatnich 3 lat w zaokrąglonej kwocie: wynikł. z r. 1870 99 zł. „ „ 1871 94 „ „ „ 1872 46 „ Suma 239 zł. w przecięciu 80 zł.
	III. Opłaty szkolne.				
11	a) fundusz galicyjski	46	100	80	do l. p. 12. Według przecięcia z ostatnich 3 lat w zaokrąglonej kwocie:
12	b) fundusz krakowski	1179	1399	1280	wynikłość z r. 1870 1170 zł. „ „ 1871 1490 „ „ „ 1872 1179 „ Suma 3839 zł. przecięcie 1280 zł.
	Suma Rubryki III.	1225	1499	1360	
	IV. Dodatki.				do poz. 13 b. Płace w czynnej służbie zostających nauczycieli szkoły głównej i szkoły panieńskiej w Wieliczce, przeniesiono z dniem 1. Września 1869 na zasoby gminne. Pensye zaś w stan spoczynku preniesionych nauczycieli i nauczycielek w łącznej kwocie 2150 zł. w. a. opłaca i nadal fundusz szkolny, z którejto należytości jednak skarb salin obowiązany jest zwrócić funduszowi szkolnemu trzecią część w kwocie 716 zł. 66 $^1/_2$ ct. w myśl rozp. N. do l. 12097 1869.
	a) Fundusz galicyjski.				
13	a) od lwowskiej kasy miejskiej jako dodatek do płacy grona nauczycielskiego przy tutejszej szkole wzorowej obrz. łac. tudzież jednego stypendyum dla kandydata nauczycielskiego przy tymże zakładzie			1817	
	b) od skarbu salin $^1/_3$ pensyi dla nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej, tudzież szkoły panieńskiej w Wieliczce			717	
	Suma funduszu galicyjskiego	1294	2534	2534	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	b) Fundusz krakowski.				
14	Od gminy chrześciańskiej miasta Chrzanowa na utrzymanie tamtejszej szkoły głównej			302	
15	Od gminy starozakonnej Chrzanowa na utrzymanie tamtejszej szkoły żeńskiej			420	
	Suma funduszu krakowskiego	560	722	722	
	Suma rubryki IV.	1854	3256	3256	
	V. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych				
	a) Fundusz galicyjski.				Do poz. 16 według przecięcia z ostatnich 3 lat w zaokrąglonej kwocie Wynikłość z roku 1870 . . 3559 zł. 1871 . . 1403 „ 1872 . . 1757 „ 6715 przecięcie 2257 zł.
16	Wypadająca część zysku z nakładu książek szkolnych w Wiedniu, sprzedanych w królestwie Galicyi z wyjątkiem W. Księstwa krakowskiego	1753	2807	2260	
	b) Fundusz krakowski.				
17	Wypadająca część zysku z nakładu książek szkolnych sprzedanych w Wielkiem Księstwie krakowskiem	56	108	108	do poz. 17. Preliminuje się kwota przyzwolona na rok ubiegły.
	Suma rubryki V.	1809	2915	2368	
	VI. Zapisy i darowizny.				
	a) Fundusz galicyjski.				do poz. 18. i 19. Według przecięcia z ostatnich 3 lat w zaokrąglonej kwocie. Wynikłość funduszu galic. z roku 1870 . . 5784 zł. 1871 . . 6080 „ 1872 . . 6268 „ suma 18150 „ przecięcie 6050 „ Wynikłość funduszu krakowskiego z roku 1870 . . 24 złr. 1871 . . 113 „ 1872 . . 92 „ suma 229 zł. przecięcie 76 „
18	Dobrowolne datki i datki prawne ze spadków dekretem dziedzictwa przyznanych	6268	6000	6000	
	b) Fundusz krakowski.				
19	Dobrowolne datki i datki prawne ze spadków dekretem dziedzictwa przyznanych	92	76	76	
	Suma rubryki VI.	6360	6076	6076	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa.	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	VII. Rozmaite dochody.				do poz. 20. przeszłoroczny wniosek zatrzymuje się.
20	a) Fundusz galicyjski	413	10	10	
21	b) Fundusz krakowski	5			
	Suma rubryki VII.	418	10	10	
	VIII. Dodatek ze skarbu państwa				do poz. 22. i 23. Wniosek zasadza się na reskrypcie c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 29. Września 1869 l. 6865.
	a) Fundusz galicyjski				
22	Dla funduszu szkół początkowych galic. w myśl §. 66 ustawy szkolnej z dnia 14. 14 Maja 1869	30553	30553	30553	
	b) Fundusz krakowski				
23	Dla funduszu szkolnego krakowskiego dto dto	24390	24390	24390	
	Suma rubryki VIII.	54943	54943	54943	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość zr oku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	Potrzeby.				Do rubr. I. poz. 1, 2, 3 i 4 Stałe płace preliminują się według istniejącego etatu. Wydatki te ponosic winien fundusz szkolny w myśl §. 8. kraj. ustawy szkolnej z d. 12. Sierpnia 1866.
	I. Płace nauczycieli:				
1	1. rzk. główna szkoła wzorowa we Lwowie.				
	a) Dyrektorowi . . . 630 zł. — ct.				
	b) 3 nauczycielom po 420 zł. . . . . 1260 „ — „				
	c) 1 nauczycielowi . . 315 „ — „		2205	2205	
2	2. gr. kat. główna szkoła wzorowa we Lwowie				
	a) Dyrektorowi . . . 630 „ — „				
	b) 4 nauczycielom po 420 zł. . . . . 1680 „ — „				
	c) 1 nauczycielowi . . 157 „ 50 „		2468	2468	
3	1. główna szkoła wzorowa w Krakowie				
	a) Dyrektorowi . . . 630 „ — „				
	b) 3 nauczycielom po 525 zł. . . . . 1575 „ — „				
	c) 1 nauczycielowi . . 420 „ — „				
	d) 1 pomocnikowi . . 210 „ — „		2835	2835	
4	Szkoła panieńska w Chrzanowie, 2 nauczycielkom				Do poz. 4. Wydatki te ponosi fundusz szkolny w myśl rozp. byłej c. k. Komisyi Namiestniczéj z d. $^{17}/_{9}$ 1866 L. 25275 li tylko i w zastępstwie tamtejszej gminy starozakonnej, albowiem taż gmina uiszcza na pokrycie tychże rok rocznie dodatek w równej kwocie (obacz dział pokrycia IV. p. 15).
	1. rocznie . . . . . 262 „ 50 „				
	1. „ . . . . . 157 „ 50 „		420	420	
	Suma rubryki I.	4689	7928	7928	
	II. Dodatek do płac nauczycieli				
5	a) Aroniemu Franciszkowi Dyrektorowi szkoły głównej w Nowym Sączu 75 zł.		75	75	
	b) Dyrektorowi gr. kat. głównej szkoły wzorowej we Lwowie 100 zł.		100	100	
	c) 5 nauczycielom tejże szkoły po 100 zł. 500 zł.		500	500	
	Suma rubryki II.	660	675	675	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	III. Dodatek na pomieszkanie dla nauczycieli.				
6	1. rz. kat. główna szkoła wzorowa we Lwowie.				
	Dyrektorowi		210	210	
7	2. gr. kat. główna szkoła wzorowa we Lwowie.				
	a) Dyrektorowi		210	210	
	b) 1. nauczycielowi 157 zł. 50 ct.		158	158	
	Suma rubryki III.	420	578	578	
	IV. Płace sług.				
8	1. rzk. główna szkoła wzorowa we Lwowie				
	a) dla sługi szkolnego . 151 zł.		151	151	
	b) dla stróża . . . . . 84 „		84	84	
9	2. grk. główna szkoła wzorowa we Lwowie				
	a) dla sługi szkolnego . 151 „		151	151	
	b) dla stróża . . . . . 101 „		101	101	
10	dla sługi przy I. szkole wzorowej w Krakowie		151	151	
	Suma rubryki IV.	463	638	638	
	V. Dodatek na pomieszkanie dla sług.				Do poz. 11. Obok wykazany dodatek przyzwoliła Rada szkolna kraj. rozporz. z dnia $^{6}/_{12}$ 1872 do l. 9542.
11	Dla famulusa grk. głównej szkoły wzorowej we Lwowie . 120 zł.		120	120	
	Suma rubryki V.	20	120	120	Do poz. 12 i 13. Według przecięcia w zaokrąglonej kwocie. Fundusz. galic. Wynikłość z roku 1870 52 zł. 1871 539 „ 1872 625 „ suma 1216 „ przecięcie 405 zł. Fundusz krakowski. Wynikłość z roku 1870 120 zł. 1871 593 „ 1872 787 „ 50 ct. suma 1500 „ 50 „ przecięcie 500 zł.
	VI. Substytucye.				
12	a) Fundusz galicyjski.	625	260	400	
13	b) Fundusz krakowski.	788	200	500	
	Suma rubryki VI.	1413	460	900	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	VII. Adjuta.				
	a) Fundusz galicyjski				
14	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego, mianowicie a) 15 po 150 złr. 2250 zł. b) 25 po 100 „ 2500 „	3276	4750	4750	
	b) Fundusz krakowski				
15	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego, mianowicie a) 5 po 150 złr. 750 zł. b) 10 po 100 „ 1000 „	558	1750	1750	
	Suma rubryki VII.	3834	6500	6500	
	VIII. Uposażenie korporacyj naukowych.				
	1. Stałe.				
16	a) OO. Bazylianom w Ławrowie 70 zł. 87 ct. b) OO. Bazylianom w Buczaczu 70 zł. 87 ct.		142	142	
	2. Zmienne.				
17	Dla pp. Benedyktynek obrz. orm, we Lwowie . . 1470 zł. nadzwyczajna subwencya 500 „		1970	1970	
18	Dla pp. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu jako nadzwyczajną subwencyę		500	500	
19	Konwentowi pp. Franciszkanek u św. Jędrzeja w Krakowie jako nadzwyczajną, subwencyę . .	500	500	500	
	Suma rubryki VIII. . .	2806	3112	3112	
	IX. Fundacye i stypendya.				
20	Fundusz biskupa Betańskiego dla nauczycieli następujących szkół ludowych: a) w Brzozowie 15 zł. 60 ct. b) w Radymnie 15 „ 60 „ c) w Jaśliskach 15 „ 60 „ d) w Tyczynie 15 „ 60 „		63	63	
	Suma rubryki IX.	205	63	63	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	X. Dodatki.				
	1. Stałe.				
	Dla konwentu pp. Augustyanek u św. Katarzyny w Krakowie.				Do rubryki X. Poz. 21. 22. 23. W myśl reskryptu byłej rady zawiadowczej w Krakowie z dnia $^{20}/_{4}$ 1847 do l. 322.
21	a) na utrzymanie szkoły panieńskiej		250	250	
22	b) na opał		46	46	
23	c) na pauszal kancelaryjny . .		5	5	
25	d) na utrzymanie ochronki w Krakowie		550	550	
	Subwencya dla gminy miasta Krakowa na utrzymanie tamtejszej II. i III. szkoły głównej, mianowicie:				Poz. 24. W myśl reskryptu Minist. wyznań i oświecenia z dnia $^{4}/_{6}$ 1849 do l. 3963.
	Dla szkoły II. św. Barbary.				
25	Płace stałe nauczyc. 1680 zł. „ sług . 126 „ Potrzeby kancelaryjne 31 „ 50 c. Remuneracye za kierownictwo . . . 105 „ Opał i czyszczenie kominów 166 „		2109	2109	
	Dla III. szkoły głównej.				
26	Płace stałe nauczyc. 1680 zł. „ sług . 126 „ Czynsze najmu . 969 „ Potrzeby kancelaryjne 31 „ 50 c. Remuneracye za kierownictwo . . . 105 „ Opał . . . 154 „		3066	3066	Do poz. 27. Na wypłatę obok wykazanych należytości z funduszu szkolnego przyzwoliła Rada szolna kraj. subwencyę w myśl uchwały z dnia 16. Sierpnia 1872 do l. 6259 li tylko po koniec roku szkolnego 1873. uwzględniając jednak przykre stosunki majątkowe gminy Chrzanowa preliminuje się takowa po koniec Grudnia 1874. Zauważa się oraz że na częściowe pokrycie tychże wydatków opłaca gmina chrześciańska rok rocznie dodatek w kwocie 302zł. 40c. (obacz dział pokrycia IV. poz. 14.
27	Subwencye dla gminy miasta Chrzanowa na utrzymanie tamtejszej szkoły głównej, mianowicie: a) Dyrektorowi 600 zł. b) 3 nauczycielom 1. po 367 zł. 50 ct. 1. po 315 „ 1. po 262 „ 50 ct. 945 zł. c) Dodatek na pomieszkanie dla dyrygującego nauczyciela . 53 zł. d) Remuneracye za kierownictwo . . . 105 „ e) Płace sług . . . 84 „ f) Potrzeby szkolne . . 12 „ 60 g) Pauszal za opał . . 73 „ 50 h) Na rekwizyta potrzebne szkolne . . . . 13 „ łącznie 1886 „ 10		1886	1886	
	do przeniesienia		7912	7912	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia		7912	7912	
28	Subwencya Magistratowi w Krakowie w celu utrzymania szkoły żeńskiej na Podwalu . . .		4000	4000	Do poz. 28. Obok wykazaną subwencyę przyzwolono w myśl uchwały Rady szkolnej kraj. z d. 20. Sierpnia 1872 do l. 6384 i 10. Września 1872. l. 5556.
29	Subwencye czasowe na nauczycieli w innych gminach do chwili reorganizacyi		10783	40000	
30	Zaliczki (art. 24) i zapomogi dla gmin na budynki szkolne . .			20000	
	Suma rubryki X.	29901	22695	71912	
	XI. Czynsze najmu.				
31	Za umieszczenie tutejszej gr. k. szkoły głównej wzorowej . .		1700	3000	Do poz. 31. Preleminuję się o 1300 zł. więcej albowiem za umieszczenie wzmiankowanej szkoły w domu Semetkowskiego pod l. 56 w rynku zaasygnowano rozporządzeniem z dnia 4/8 1873. do l. 7902 czynszu rocznego 1800 zł. i wynagrodzenie tytułem zużycia lokalności . . 1200 „ łącznie 3000 zł.
32	Dla szkoły głównej w Zaleszczykach		400	400	
33	Za umieszczenie szkoły głównej wzorowej w Krakowie . . .		1632	1632	
	Suma rubryki XI.	3190	3732	5032	
	XII. Potrzeby szkolne i urzędowe.				
	I. Stałe.				
34	Dotacya niepauszalowana dla gr. k. szkoły wzorowej we Lwowie		70	70	
35	Dotacya dla głównej szkoły wzorowej w Krakowie		100	100	
	2. Zmienne.				
36	Na druki, obwieszczenia i sprzęty kancelaryjne		119	98	Do poz. 36. Według przecięcia z ostatnich 3. lat. Wynikłość z roku 1870 3 zł. 1871 218 „ 1872 72 „ 10 ct. suma 293 zł. 10 ct. przecięcie 98 zł.
	Suma rubryki XII.	172	289	268	
	XIII. Remuneracye i zapomogi.				
	1. Stałe.				
37	Halikowskiemu Mikołajowi za udzielanie nauki języka ruskiego przy szkole głównej OO. Dominikanów we Lwowie		200	200	
38	Konwentowi pp. Benedyktynek w Staniątkach za udzielanie nauki przy tutejszej szkole panieńskiej		105	105	
39	Borowiczowi Antoniemu w Niepołomicach, w uznaniu gorliwości		20	20	
	do przeniesienia	—	325	325	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia		325	325	
40	Dębickiemu Kazimierzowi nauczycielowi szkoły ludowej w Brozdowcach, za udzielanie nauki powtarzania		26	26	
41	Ratyńskiemu Józefowi za udzielanie nauki muzyki kościelnej w szkole organistów w Przemyślu		105	105	
42	Rudnickiemu Maciejowi w Dobrze za udzielanie nauki powtarzania		30	30	
43	Martusiewiczowi Jędrzejowi nauczycielowi szkoły ludowej w Bobowie za udzielanie nauki powtarzania		30	30	
44	Krzyście Franciszkowi nauczycielowi szkoły ludowej w Zawoju, za udzielanie nauki powtarzania		25	25	
45	Szczepańskiemu Józefowi dyrektorowi przy I. szkole wzorowej w Krakowie, za kierownictwo tegoż zakładu		105	105	
46	Tarczyńskiemu Henrykowi za udzielanie nauki w pisaniu przy powyższym zakładzie		263	263	
47	Niemczykowi Karolowi, za granie na organach podczas nabożeństwa		25	25	
48	Rudnickiemu Tomaszowi za nadobowiązkowe czynności przy szkole trywialnej u St. Floryana w Krakowie		32	32	
49	Skudlarskiemu Antoniemu nauczycielowie, przy szkole trywialnej w Jaworznie		25	25	
	Razem		991	991	
	2. Zmienne.				Do poz. 50. Preliminuje się kwota przyzwolona na rok ubiegły.
50	Remuneracye zmienne i zapomogi		15340	15340	
	Suma rubryki XIII.	17380	16331	16331	Do poz. 51. Wedle przecięcia z ostatnich 3 lat w zaokrąglonej kwocie. Wynikłość z roku 1870 422 zł. 181 727 „ 1872 117 „ suma 1266 „ przecięcie 422 złr.
	XIV. Utrzymanie budynków.				
51	Na reparacye przy szkołach głównych galic.		550	430	
52	Na reparacye budynku B. Larischa przy I. szkole wzorowej w Krakowie		250	250	Do poz. 52 jak do poz. 50.
	Suma rubryki XIV.	391	800	680	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość zr oku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
53	**XV. Potrzeby dla teoretycznej i praktycznej nauki.**	2455			
	Suma rubryki XV.	2455			
	XVI. Podatki i daniny.				
54	a) Podatek od gruntów szkolnych fund. galic.		160	160	Do poz. 55. Podatek obliczono według istniejących przepisów.
55	b) Podatek dochodowy od kuponów z oblig. indemn. fund. galic. w kwocie 139 złr.		14	14	
56	c) Podatek z wydzierzawionych gruntów szkolnych funduszu krakowskiego		34	34	
57	d) Podatek dochodowy z odsetek oblig. indemn. i wypozyczonych kapitałów		147	147	
	Suma rubryki XVI.	81	355	355	
	XVII. Koszta zarządu przy fund. galic.				
58	a) Na sprawienie sprzętów szkolnych		54	70	Do poz. 58, 59, 60. Według przecięcia. Wynikłość wynosiła w roku 1870—46 zł., 1215 zł.—6 zł. 1871—70 „ 681 „ —6 „ 1872—88 „ 1074 „ — 6 „ Suma 204 „ 2970 „ —18 „ przec. 70 „ 990 „ 6 „
59	b) Na opał		954	990	
60	c) Kominowe		6	6	
61	Na opał		287	287	Do poz. 61, 62 i 63. Preliminuje się kwota przyzwolona na rok ubiegły.
62	„ sprawienie sprzętów		720	720	
63	„ czyszczenie ubikacyj		150	150	
	Suma rubryki XVII.	2512	2171	2223	
64	**XVIII. Koszta podróży i dyet.**		320	320	Do poz. 64 jak poz. 61.
	Suma rubryki XVIII.	190	320	320	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
65	**XIX. Za udzielanie nauki w gimnastyce.**		700	700	Do poz. 65 jak poz. 64.
	Suma rubryki XIX.		700	700	
	XX. Pensye dla nauczycieli.				
66	1. Bobownikowi Janowi byłemu nauczycielowi szkoły wzorowej we Lwowie		630	630	
	2. Ilnickiemu Mikołajowi byłemu nauczycielowi szkoły głównej w Stryju 122 zł. 50 ct.		122	122	
	3. Jurkiewiczowi Filomenowi dyrektorowi gr. k. głównej szkoły wzorowej we Lwowie		830	830	
	4. Boreckiemu Adamowi byłemu nauczycielowi szkoły głównej .		175	175	
	5. Buchelt Filipinie byłej naucz. w Tarnowie . . 157 zł. 50 ct.		158	158	
	6. Stygarowskiemu Janowi był. nauczyciel. w Wieliczce . .		210	210	
	7. Uhma Agnieszce byłej naucz. w Wieliczce . . 262 zł. 50 ct.		262	262	
	8. Stefanidesowi Piotrowi byłemu dyrektorowi szkoły głównej w Wieliczce . . 472 zł. 50 ct.		473	473	
	9. Górnikowi Janowi byłemu naucz. szkoły głównej w Myślenicach .		315	315	
	10. Kindeforskiemu Romualdowi byłemu dyrektorowi szkoły głównej w Brodach . 467 zł. 50 ct.		468	468	
	11. Monhauptowi Janowi dto w Wieliczce		420	420	
	12. Zaszkiewiczowi Józefowi dto w Jaśle		100	100	
	13. Konckiemu Józef. dto 472 zł. 50 ct.		472	472	
	14. Podgórskiej Salomei byłej naucz. szkoły głównej w Jaśle 26 zł. 60 ct.		27	27	
	15. Chromemu Antoniemu byłemu dyrektorowi szkoły głównej w Jarosławiu		630	630	
	do przeniesienia		5292	5292	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia		5292	5292	
	16. Rachliwiczowi Franciszkowi byłemu nauczycielowi szkoły głównej w Jarosławiu 367 zł. 50 ct.		367	367	
	17. Wereszczyńskiemu Mikołajowi byłemu nauczycielowi dto w Kołomyi		140	140	
	18. Mykityńskiemu Teodorowi dto 122 zł. 50 ct.		122	122	
	19. Rewakowiczowi Janowi byłemu naucz. w Przemyślu 183zł. 75 ct.		184	184	
	20. Dobrzańskiemu Szczepanowi dto 231 zł. 25 ct.		231	231	
	21. Waszkiewiczowi Felixowi dto w Nowym Sączu . . .		100	100	
	22. Kudasowi Tomaszowi dto w Wadowicach		210	210	
	23. Prottungowi Fryderykowi dto we Lwowie . . .		525	—	Do poz. 23. Nie preliminuje się z powodu śmierci Prottunga.
	24. Bobakiewiczowi Dominikowi dto w Myślenicach 321 zł. 56 ct.		322	322	
	25. Grzegorskiemu Stanisławowi dto w Wieliczce . 367 zł. 50 ct.		367	367	
	26. Babiczowi Jakubowi dto . .		315	315	
	27. Stępkiewiczowi Janowi dto w Tarnowie		300	300	
	28. Głowackiemu Tadeuszowi byłemu dyrektorowi w Zaleszczykach ,		368	368	
	29. Starosolskiemu Piotrowi byłemu naucz. w Samborze . . .		105		Do poz. 29. Z powodu śmierci Starosolskiego nie przeliminuje się.
	30. Brykowskiemu Antoniemu byłemu naucz. szkoły tryw. w Krowodzu		52	52	
	31. Bartmańskiemu Franciszkowi byłemu dyrektorowi II. szkoły głównej w Krakowie . . .		420	420	
	32. Seredyńskiemu Hipolitowi byłemu dyrektorowi szkoły wzorowej w Krakowie		630		Do poz. 32. Nie preliminuje się albowiem emeryt. Seredyńskiego przeniesiono z powodu mianowania go inspektorem na etat minist. wyznań i oświaty w myśl rozp. r. szk. z d. $^{15}/_{3}$ 1873 l. 1458.
	33. Lipce Janowi byłemu naucz. szkoły głównej w Janowie . .		368	368	
	34. Mischkiemu Tomaszowi byłemu naucz. szzoły głównej w Krakowie		630	630	
	35. Na pensye dla nauczycieli którzy utracą posady wskutek reorganizacyi (Art. 48).			5000	
	Suma rubr. XX.	8860	11048	14788	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa.	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
			Złote wal. austr.		
	XXI. Pensye wdów po nauczycielach.				
67	1. Oliwie Annie wdowie po nauczycielu szkoły wzorowej we Lwowie		140	140	
	2. Milskiej Teresie dto w Tarnopolu		123	123	
	3. Zachaczewskiej Maryi wdowie po nauczycielu we Lwowie 50 zł. 40 ct.		50	50	
	4. Błażowskiej Anieli dto w Samborze . . . 52 zł. 50 ct.		53	53	
	5. Piętak Brygicie dto w Przemyślu		52	52	
	6. Słobeckiej Józefie dto w Przemyślu		175	175	
	7. Serda Justynie wdowie po dyrektorze szkoły głównej w Bochni		105	105	
	8. Gutowskiej Anieli dto dto . .		70	70	
	9. Murdzinskiej Antoninie wdowie po nauczycielu w Jarosławiu .		100	100	
	10. Chaikiewicz Zofii dto w Kołomyi		35	35	
	11. Kordik Karolinie dto w Wieliczce . . . 61 zł. 25 ct.		61	61	
	12. Serwackiej Ludwice dto w Brzeżanach		105	105	
	13. Słoniewskiej Annie dto w Sanoku 122 zł. 50 ct.		123	123	
	14. Pankowiczowej Antoninie wdowie po dyrektorze szkoły głównej w Przemyślu		105	105	
	15. Dębickiej Teresie wdowie po nauczycielu w Samborze 61 zł. 25 ct.		61	61	
	16. Kropiwnickiej Annie wdowie po dyrektorze szkoły głównej w Wadowicach . . 122 zł. 50 c.		122	122	
	17. Webersfeld Ludwice wdowie po nauczycielu w Rzeszowie 122 zł. 50 c		123	123	
	18. Lechowskiej Ludwice dto 122 zł. 50 ct.		123	123	
	19. Fukale Justynie dtto w Stanisławowie . 87 zł. 50 ct.		88	88	
	20. Preyer Annie dto 52 zł. 50 ct.		52	52	
	21. Hadziewicz Wicencyi dto we Lwowie		105	105	
	do przeniesienia		1971	1971	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia		1971	1971	
	22. Borowskiej Rozalji dto w Brzeżanach . . 122 zł. 50 ct.		123	123	
	23. Witkowskiej Maryi dto w Tarnopolu . 122 zł. 50 ct.		122	122	
	24. Smiszkiewicz Katarzynie dto w Tarnopolu . 122 zł. 50 ct.		122	122	
	25. Kurowskiej Annie wdowie po nauczycielu w Tarnowie . .		105	105	
	26. Mruniak Elżbiecie dto . .		105	175	
	27. Tuzikiewicz Eleonorze dto w Samborze . . 61 zł. 25 ct.		61	—	Do poz. 27. Nie preliminuje się albowiem wymieniona wdowa umarła.
	28. Zawiszowej Ioannie dto w Wadowicach		105	105	
	29. Grudzinskiej Amalii dto 61 zł. 25c.		61	61	
	30. Trusz Karolinie wdowie po dyrektorze szkoły głównej w Wadowicach . . 122 zł. 50 ct.		123	123	
	31. Bulik Annie wdowie po nauczycielu w Niemirowie . . .		105	105	
	32. Adamczukowej Matyldzie wdowie po nauczycielu szkoły głównej w Krakowie		175	175	
	Suma rubryki XXI.	3233	3248	3187	
	XXII. Pensye i zaopatrzenia sierot.				
68	1. Webersfeld Emilii sierocie po nauczycielu szkoły głównej w Rzeszowie		25	25	
	2. Moniak Rudolfowi dto w Tarnowie		20	14	Do poz. 2. Przyzwolono tylko do 12. Września 1874.
	3. Michałowi, Władysławowi, Ignacemu i Elżbiecie sierotom po nauczycielu Grudzińskim po 14 zł. rocznie		56	56	
	4. Adamczykowej Matyldzie wdowie po zmarłym Franciszku Adamczyku dodatek na utrzymanie sierót po 14 zł. rocznie		84	84	
	Suma rubryki XXII.	189	185	179	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	XXIII. Dary z łaski.				
69	1. Schmieritz Józefie sierocie po nauczycielu szkoły głównej w Krakowie . . . 31 zł. 50 ct.		32	32	
	2. Ollender Józefie dto w Złoczowie		50	50	
	3. Kloss Franciszce . . .		35	35	
	4. Kloss Honoracie . . . sierotom po nauczycielu w Zaleszczykach		35	35	
	5. Hołubowicz Petroneli wdowie dto w Zaleszczykach . . .		63	63	
	6. Klesiewicz Julii wdowie po nauczycielu szkoły głównej .		36	36	
	7 Gabriel Leopoldynie sierocie dto		42		Do poz. 69. 7. Nie preliminuje się albowiem wymieniona sierota zmarła.
	8. Dubiel Amalii sierocie po dyrektorze szkoły normalnej .		63	63	
	9. Theil Annie dto w Złoczowie .		53	53	
	10. Prokopowicz Emilii . . .		30	30	
	11. Prokopowicz Ludwice sierotom po dyrektorze w Brzeżanach		30	30	
	12. Mikiewicz Eleonorze sierocie po nauczycielu szkoły głównej .		20	20	
	13. Konopnickiej Katarzynie sierocie po nauczycielu szkoły głównej w Jaśle		105	105	
	14. Potockiej Waleryi dtto . .		31	31	
	15. Praszałowicz Maryi . .		40	40	
	16. dtto Adeli sierotom dtto		40	40	Do poz. 17. Wymieniony dar z łaski przyzwolono tylko do 3. Października 1873.
	17. Preyerowi Franciszkowi sierocie dtto w Stanisławowie . .		23	—	
	18. Rumie Leokadyi dtto . .		12	12	
	19. Filipkowskiej Joannie sierocie po nauczycielu szkoły głównej .		52	52	
	20. Kołdrasińskiej Zofii dtto . .		80	80	
	21. Kraus Emilii dtto . . .		30	30	
	22. Schlegel Ernestynie dtto . .		20		Do poz. 22. Przyzwolono tylko do 10. Lutego 1872.
	23. Rogozinskiej Józefie sierocie po nauczycielu trywialnym . .		40	40	
	do przeniesienia		962	877	

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Wynikłość z roku 1872	Sprawdzona kwota na r. 1873	Wniosek na rok 1874	Uzasadnienie.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia		962	877	
	24. Elonerowej Karolinie nauczycielce przy szkole żeńskiej w Chrzanowie		80	80	
	25. Na jednorazowe dary z łaski dla wdów i sierot po nauczycielu .			2000	
	Suma rubryki XXIII. . .	998	1042	2957	
70	**XXIV. Kwinkwenia dla nauczycieli na nowym etacie (art. 12. i 35. a)**			13000	
	Suma rubryki XXIV. .			13000	
71	**XXV. Potrzeby szkół ogólnej natury (art. 37.) . . . .**			10000	
	Suma rubryki XXV. .			10000	
	XXVI. Konferencya krajowa (art. 37.)			4000	
	Suma rubryki XXVI. .			4000	
73	**XXVII. Dodatek dla funduszów szkolnych okręgowych (art. 38.) .**			114200	
	Suma rubryki XXVII. .			114200	
74	**XXVIII. Rozmaite wydatki . .**		100	100	
	Suma rubryki XXVIII. .	684	100	100	

LWÓW, 1873.

Z DRUKARNI INSTYTUTU STAUROPIGIAŃSKIEGO

pod zarządem St. Huczkowskiego.

L. W. 16.872/1873.

Aleg. VI.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego

o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych

za rok

1872.

Indeks.

		strona:
Sprawozdanie	. . . . .	III.—VI.
Sumaryczny wykaz **A.**	. . . . .	VII.—IX.
Główne zestawienie wynikłości majątku obrotowego	. . . . .	1—5.
Zamknięcie rachunku funduszu krajowego	. . . . .	7—39.
„ „ szpitalu lwowskiego: Oddział chorych	. . . .	41—57.
„ „ „ „ „ położnic	. . . .	59—69.
„ „ „ „ „ obłąkanych	. . . .	71—81.
„ „ funduszu podrzutków	. . . . .	83—89.
„ „ szpitalu św. Łazarza: Oddział chorych	. . . .	91—101.
„ „ „ „ „ „ położnic i podrzutków	. . .	103—111.
„ „ „ „ Ducha „ syfilitycznych	. . . .	113—121.
„ „ „ „ „ „ obłąkanych	. . . .	123—131.
„ „ funduszu policyi krajowej	. . . . .	133—139.
„ „ „ domestykalnego	. . . . .	141—143.
„ „ „ kultury krajowej	. . . . .	145—149.
„ „ „ szkoły kucia koni	. . . . .	151—153.
„ „ „ Aleksandra hr. Stadnickiego	. . . .	155—159.

L. W. 16.872
1873.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1872.

Wysoki Sejmie!

Szczegółowe zamknięcia rachunków wszystkich, pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów, przedkłada Wydział krajowy pod ·/. wraz ze sumaryuszami, wykazami specyalnymi i uzasadnieniami różnic okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych z budżetem. Porządek i formę zamknięć rachunkowych zastosowano ściśle do przepisów §. 18. statutu krajowego i §. 7. instrukcyi, dalej do uchwał sejmowych z dnia 9. Października 1871. i 6. Grudnia 1872.

Sumaryczny wykaz dochodów i wydatków wszystkich, z funduszu krajowego dotowanych funduszów (Lit. **A.**) przedstawia w porównaniu z budżetem **A.**

wydatek większy o . . . . . 22.867 zł. —½ ct.
dochód również większy o . . . . . 219.455 „ 18 „

Odtrąciwszy sumę wydatków od większej sumy dochodów, okazuje się wynik w ogóle korzystniejszy o . . . . . 196.588 „ 17½ „
spowodowany głównie energicznem ściąganiem zaległych należytości dodatków do podatków, kosztów leczenia i t. p.

Przy asygnowaniu wydatków stosował się Wydział krajowy jak najściślej do kwot budżetem przeznaczonych dla poszczególnych rubryk, ograniczał wydatki do potrzeb niezbędnych, i zaoszczędził tym sposobem we funduszu krajowym . . . . . 29.562 „

W innych działach, a mianowicie szpitalnych, gdzie napływ chorych był znaczniejszym, aniżeli w latach upłynionych — niepodobna było uniknąć przekroczeń, które wszakże wobec wielkich rozmiarów tych zakładów, są stosunkowo małemi, i korzystniejszymi dochodami pokryte zostały. — Wszystkie te przekroczenia są przy każdej szczegółowej pozycyi usprawiedliwione w dołączonych pod Lit **B.** wyjaśnieniach, sporządzonych do każdego specyalnego zamknięcia rachunkowego. **B.**

Wspomniany powyżej wykaz dochodów i wydatków Lit. **A.** przedstawia także wynikłość sumaryczną samoistnych funduszów krajowych, niedotowanych, a budżetem na rok 1872. objętych. — Wynikłość ta okazuje rezultat w ogóle korzystniejszy o . . . . . 3.081 zł. 36½ ct.

Dla uzyskania poglądu na całą gospodarkę funduszów przez Wydział krajowy administrowanych, sporządzono dalej załączone pod Lit. **C.** zamknięcia rachunków funduszów, budżetem na rok 1872. nieobjętych, — zaś wynik zbiorowy wszystkich funduszów przedstawiono w załączonem pod Lit. **D.** sumarycznem zestawieniu wszystkich zamknięć rachunkowych, i uwidoczniono w takowem oprócz dochodów i wydatków rzeczywistych, także obroty kasowe w dziale zaliczek, depozytów i chwilowych lokacyj, które jako pozycye zobojętniające się — preliminarzem nie są objęte. **C.** **D.**

W myśl uchwały sejmowej z daia 6. Grudnia 1872. wydawano asygnacye w ciągu roku 1873. na rachunek budżetu z roku 1872. jeszcze przez trzy miesiące, to jest do końca Marca 1873. a realizowano odnośne asygnacye aż do końca Czerwca 1873. — Obrachunki z c. k. kasami rządowemi otrzymuje Wydział krajowy zawsze dopiero po upływie miesiąca, cenzura i kontowanie wynikłości wymaga najmniej sześciu tygodni, przeto faktyczne zamknięcie rachunków dokonanem być mogło dopiero z końcem Września r. b. Pomimo takiego spóźnienia i obszernego rozmiaru odnośnych czynności rachunkowych, sporządzenie zamknięć rachunkowych nie doznało zwłoki, — i tylko drukowanie tak obszernych operatów wymagające czasu dłuższego, nie dozwoliło prędszego rozesłania takowych. —Wynik zbiorowy obrotów pieniężnych, przedstawia zapas ostateczny w gotowiznie funduszów dotowanych, w łącznej kwocie 361.063 zł. 29 ct.

W tej sumie mieści się:

a) właściwa reszta kasowa rozporządzalna funduszu krajowego w kwocie . 217.108 zł. 83 ct.

b) zapasy depozytów i pieniędzy obcych . . . . . 143.954 „ 46 „

Z powodu wybuchłej w roku bieżącym epidemii cholerycznej, ściąganie należytości podatków i dodatków doznało odwłoki, — przeto w miesiącach letnich kasa krajowa prawie żadnych nie miała dochodów, a dla pokrycia nagłych potrzeb wydano nie tylko cały zapas kasowy z roku 1872. pozostały, lecz nadto wypożyczono chwilowo z innych funduszów krajowych rozporządzalną kwotę pieniężną w znacznej ilości, która obecnie z bieżących dochodów zwracaną zostaje. — Z tego względu jakoteż z uwagi, że niepodobna przewidzieć ewentualności wszelkich w przyszłości, — na ostatek z innych w sprawozdaniu budżetowem i dołączonych tamże wyjaśnieniach wyłuszczonych powodów — wątpliwego z końcem roku 1873. zapasu kasowego nie zamieszcza się do dochodów preliminarza na rok 1874. — Stosując się do uwag w roku upłynionym czynionych przez komisyę finansową, jakoteż komisyę wybraną do zbadania czynności Wydziału krajowego, dodano przy wyjaśnieniach do niektórych ważniejszych pozycyj zamknięć rachunkowych pomocnicze wykazy, zawierające data szczegółowe, których poszukiwanie w księgach buchalterycznych komisyom utrudniało pogląd na sprawy i odwlekało sprawdzenie i załatwienie rachunku w całości.

Podnoszoną wielokrotnie kwestyę jasności sporządzania zamknięć rachunkowych i systemu rachunkowości, Wydział krajowy starał się załatwić w sposób ile można gruntowny. Otrzymawszy od wszystkich Wydziałów krajów koronnych instrukcye rachunkowe i kasowe z wzorami ksiąg kontowych i pomocniczych, tudzież instrukcye c. k. rządu wydane dla departamentów rachunkowych, zaproszono ankietę złożoną z naczelników buchalteryj rządowych i bankowych dla zasięgnięcia zdania o możliwych zmianach i uproszczeniach w naszym systemie rachunkowości.

Obroty majątku zarodowego funduszów i zakładów krajowych przedstawiono w specyalnych zamknięciach rachunkowych, zaś w sumarycznem zestawieniu Lit. **D.** wykazano zbiorowo wynikłości rzeczonych funduszów.

Zapasy ostateczne majątku zarodowego wynoszą z końcem roku 1872 .	1,979.477 zł. 81½ ct.
W porównaniu ze stanem wedle zamknięć rachunkowych po koniec roku 1871.	1,650.377 „ 18½ „
okazuje się pomnożenie o	329.100 „ 63 „

ponieważ przyrosły fundacye stypendyjne Kopińskiego, Egierskiego i Dydyńskiego, ściągnięto niektóre kapitały hipotekowane, odebrano obligacye z konwersyi, nakoniec skapitalizowano część odsetków w tych fundacyach, w których akta fundacyjne i potrzeba wskazywały podobne postępowanie.

Należytości czynne wynoszą:

a) w dziale majątku obrotowego	1,363.863 zł. 97½ ct.
b) „ „ zarodowego	10.065 „ 58 „
razem	1,373.929 zł. 55½ ct.
w porównaniu z wykazanym po koniec 1871. roku stanem	2,034.371 „ 96 „
okazuje się zmniejszenie o	660.442 „ 40½ „

ponieważ otrzymano z konwersyi obligacye funduszów stypendyjnych wartości imiennej 324.100 zł. 30 ct. ściągnięto znaczną część przypadłych zaległości przy funduszach dotowanych i samoistnych, przez co korzystniejszy okazał się wynik w dochodach budżetem objętych, tudzież w stanie majątku zarodowego.

Należytości bierne wynoszą:

a) przy majątku obrotowym	607.833 zł. 35 ct.
b) „ „ zarodowym	140.064 „ 27½ „
razem	747.897 „ 62½ „
w porównaniu z kwotą wykazaną z końcem 1871. roku	1,208.009 „ 38 „
okazuje się wynik korzystniejszy o	460.111 „ 75½ „

powstały przez wypłacenie zaległych należytości, lub przeniesienie, wyrachowanie i odpisanie takowych.

Ostateczne porównanie sumy zaległości czynnych	1,373.929 zł. 55½ ct.
ze sumą zaległości biernych	747.897 „ 62½ „
okazuje przewyżkę zaległości czynnych o	626.031 „ 93 „

Najznaczniejszą część zaległości czynnych tworzą:

a)	dodatki do podatków	177.030 zł. 65½ ct.
b)	z rachunku dróg krajowych . . .	17.103 „ 64 „
c)	dotacye zwrotne, inne koszta zarządu i sanitarne	16.082 „ 66½ „
d)	zaliczki dane szpitalom, koszta leczenia zaliczkowo za gminy uiszczone, kredyta na potrzeby drogowe i t. p.	413.877 „ 05½ „
e)	kapitały hipotekowane funduszów stypendyjnych	195.785 „ 32 „
f)	należytości funduszów zapomogi , .	69.190 „ 20 „

W roku 1872. zarządzone zostały jak najenergiczniejsze środki egzekucyjne w celu ściągnięcia zaległości we wszystkich gałęziach. Odezwy Wydziału krajowego w tej mierze wydawane do c. k. Prezydyum Namiestnictwa i do c. k. Starostw powiatowych (L. W. 3.110, 16.267, 17.010, 17.561, 20.853, 21.521, 11.406 z roku 1872, i 1.886, 3.900, 4.426, 5.585, 6.118, 8.291, 11.047, i 13.223 z roku 1873.) odniosły skutek pożądany, co najdobitniej okazują zmniejszone cyfry wszystkich zaległości. Przepomnąć jednak nie należy, że do zmniejszenia kwot zaległych przyczyniło się także przedłużenie terminu zamknięć rachunkowych po koniec Czerwca, że zatem niepodobna liczyć na dalsze umniejszenie sprowadzonej *ad minimum* kwoty zaległości, ponieważ w miejsce odebrać się mogących pozycyj, przyrosną nowe bieżące *decursive* uiszczane dodatki do podatków, których nikt z góry niepłaci, zaś w miejsce zwróconych, lub wyrachowanych zaliczek i kredytów, będą musiały nowe być

udzielone, szczególnie na potrzeby szpitalne, drogowe i t. p. które następnie przypadną na rubryki stałych wydatków. Z tych powodów nietylko nic preliminować nie można z działu tego na dochody, ale nadto spodziewać się należy braku funduszów rozporządzalnych na ciągle wzmagającą się potrzebę zaliczek, zwłaszcza że w budżecie krajowym nic się nie preliminuje na potrzeby wynikające z powodu nadzwyczajnych chorób, szkód elementarnych i nieurodzajów, ani obmyślano środków pokrycia niedoborów na wypadek, gdy z przyczyn nieprzewidzianych dodatki do podatków nie wpływają w kwocie spodziewanej.

Wynikłości niedotowanych funduszów samoistnych, preliminarzem objętych wykazują:

dochodów razem	18.756 zł. 90 ct.
wydatków „	9.725 „ 49 „
zapasu ostatecznego	9.031 „ 41 „

zaś wynikłości podobnychże funduszów niewciągniętych do preliminarza, wykazują:

w dochodach razem	3,857.563 zł. 08½ ct.
„ wydatkach „	703.093 „ 75½ „
„ zapasie ostatecznym	3,154.469 „ 33 „

który zawiera głównie zapas obligacyj wylosowanych pożyczki głodowej (2,509.680 zł.) depozyta serwitutowe (558.753 zł. 90 ct.) i inne drobne kwoty poszczególnione w sumarycznem zamknięciu.

Na podstawie sprawozdania powyższego Wydział krajowy wnosi:

„Wysoki Sejm raczy, po zbadaniu rachunków za rok 1872. przedłożonych, wydać Wydziałowi krajowemu absolutorium.“

Lwów dnia 14. Listopada 1873.

Leon książę Sapieha w. r.
Marszałek krajowy.

Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Sprawozdawca.

Alegat lit. A.
do L. W. 16.872/1873.
Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków za rok 1872.

Lit. A.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

za rok słoneczny

1872.

i porównanie takowych z uchwalonemi przez Wysoki Sejm krajowy na dniu 16. Października 1871. kwotami potrzeb i pokrycia.

Wydatki. Sumaryczny wykaz

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna rzeczywistych wydatków za rok 1872. wynosiła	1,983.702	zł.	00½ ct.
Na potrzeby krajowe preliminowano uchwałą Wys. Sejmu z dnia 16. Paździer. 1871.	1,960.835	„	— „
zatem w porównaniu z preliminarzem, suma wydatków rzeczywistych *jest większą o*	22.867	„	00½ „

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosi	9.272	„	26 „
na to było preliminowano uchwałą powyższą	7.961	„	— „
z porównania zatem kwoty rzeczywistego wyniku z preliminarzem, *okazuje się wydatek większy o*	1.311	„	26 „

A. Fundusze

Z porównania rzeczywistych wydatków za rok 1872.
z takimiż dochodami „ „ „
okazuje się nadwyżka dochodów . .
Wedle budżetu na rok powyższy było preliminowano
„ „ „
nadwyżka
W porównaniu z wynikłością rzeczywistą *okazuje się*

B. Fundusze

Z porównania rzeczywistych wydatków za rok 1872.
z takimiż dochodami „ „ „
okazuje się nadwyżka dochodów
Wedle budżetu preliminowano na rok powyższy
„ „ „ „
nadwyżka
W porównaniu z wynikłością rzeczywistą *okazuje się*

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna rzeczywistych dochodów za rok 1872 wynosiła	2,173.736	zł. 18	ct
Uchwałą Wys. Sejm z dnia 16. Października 1872. preliminowano dochodów .	1,954.281	„ —	„
W porównaniu ogólnej sumy dochodów rzeczywistych ze sumą preliminowaną *okazuje się wynikłość większa o*	219.455	„ 18	„

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna dochodów wynosi	17.447	„ 62½ „
Uchwałą powyższą było preliminowano	13.055	„ — „
z porównania *okazuje się dochód większy o*	4.392	„ 62½ „

dotowane.

w kwocie	1,983.702 zł.	00½ ct.
„	2,173.736 „	18 „
„	190.034 „	17½ „
wydatków . 1,960.835 zł.		
dochodów . 1,954.381 „		
wydatków . 6.554 „	6.554 „	— „
wynik korzystniejszy o . . .	196.588 „	17½ „

niedotowane.

w kwocie	9.272 zł.	26 ct.
„	17.447 „	62½ „
„	8.175 „	36½ „
wydatków 7.961 zł.		
dochodów 13.055 „		
dochodów 5.094 „	5.094 „	— „
wynik korzystniejszy o	3.081 „	36½ „

Główne zestawienie

wynikłości majątku obrotowego

wedle poszczególnych funduszów

za rok 1872.

Wydatki. Główne zestawienie wynikłości majątku

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu		Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Dział I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**						
1		Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu . . .	1,360.055	99	176.979	57½	1,537.035	56½
2		„ szpitalu powszechnego we Lwowie:						
		a) oddział chorych	139.434	83	—	—	139.434	83
		b) „ położnic	10.768	02	—	—	10.768	02
		c) „ obłąkanych . . .	77.143	21½	—	—	77.143	21½
3		„ podrzutków we Lwowie	50.844	19½	—	—	50.844	19½
4		„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie:						
		a) oddział chorych	56.306	40½	—	—	56.306	40½
		b) „ położnic i podrzutków	43.827	84	—	—	43.827	84
5		„ szpitalu św. Ducha w Krakowie:						
		a) oddział syfilitycznych . . .	37.423	36½	—	—	37.423	36½
		b) „ obłąkanych . . .	24.282	27	—	—	24.282	27
6		„ policyi krajowej	6.636	30	—	—	6.636	30
		Suma wydatków funduszów dotowanych .	1,806.722	43	176.979	57½	1,983.702	00½
		Dział II. **Fundusze samoistne — niedotowane,** *preliminarzem objęte.*						
1		Fundusz domestykalny	2.475	—	—	—	2.475	—
2		„ kultury krajowej	5.361	51	—	—	5.361	51
3		„ szkoły kucia koni	—	—	—	—	—	—
4		„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.435	75	—	—	1.435	75
		Suma wydatków funduszów samoistnych .	9.272	26	—	—	9.272	26

obrotowego wedle poszczególnych funduszów. Wydatki

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1,373.598	193.000	1,566.598	—	—	—	—	29.562	—	
122.129	—	122.129	—	—	—	—	—	17.306	
13.620	—	13.620	—	—	—	—	2.852	—	
63.151	—	63.151	—	—	—	—	—	13.992	
56.329	—	56.329	—	—	—	—	5.485	—	
39.611	—	39.611	—	—	—	—	—	16.696	
44.184	—	44.184	—	—	—	—	356	—	
31.590	—	31.590	—	—	—	—	—	5.833	
19.799	—	19.799	—	—	—	—	—	4.483	
3.824	—	3.824	—	—	—	—	—	2.812	
1,767.835	193.000	1,960.835	—	—	—	—	38 255	61.122	
								22.867	
1.210	—	1.210	—	—	—	—	—	1.265	
5.528	—	5.528	—	—	—	—	167	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.223	—	1.223	—	—	—	—	—	213	
7.961	—	7,961	—	—	—	—	167	1.478	
								1.311	

Dochody. Główne zestawienie wynikłości majątku

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu		Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Dział I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**						
1		Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu . . .	1,754.144	39½	—	—	1,754.144	39½
2		„ szpitalu powszechnego we Lwowie:						
		a) oddział chorych	122.441	69½	—	—	122.441	69½
		b) „ położnic	13.626	07½	—	—	13.626	07½
		c) „ obłąkanych . . .	65.128	67	—	—	65.128	67
3		„ podrzutków we Lwowie	50.446	96	—	—	50.446	96
4		„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie:						
		a) oddział chorych	40.870	62	—	—	40.870	62
		b) „ położnic i podrzutków	59.785	01½	—	—	59.785	01½
5		„ szpitalu św. Ducha w Krakowie:						
		a) oddział syfilitycznych . . .	37.554	36½	—	—	37.554	36½
		b) „ obłąkanych . . .	24.282	27	—	—	24.282	27
6		„ policyi krajowej	5.456	11½	—	—	5.456	11½
		Suma dochodów funduszów dotowanych .	2,173.736	18	—	—	2,173.736	18
		Dział II. **Fundusze samoistne — niedotowane,** *preliminarzem objęte.*						
1		Fundusz domestykalny	3.679	14	—	—	3.679	14
2		„ kultury krajowej	9.724	22½	—	—	9.724	22½
3		„ szkoły kucia koni	2.477	60	—	—	2.477	60
4		„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.566	66	—	—	1.566	66
		Suma dochodów funduszów samoistnych .	17.447	62½	—	—	17.447	62½

obrotowego wedle poszczególnych funduszów. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1,552.822	—	1,552.822	—	—	—	—	201.322	—	
122.129	—	122.129	—	—	—	—	313	—	
13.620	—	13.620	—	—	—	—	6	—	
63.151	—	63.151	—	—	—	—	1.978	—	
56.329	—	56.329	—	—	—	—	—	5.882	
45.152	—	45.152	—	—	—	—	—	4.281	
44.184	—	44.184	—	—	—	—	15.601	—	
31.590	—	31.590	—	—	—	—	5.964	—	
19.799	—	19.799	—	—	—	—	4.483	—	
5.505	—	5.505	—	—	—	—	—	49	
1,954.281	—	1,954.281	—	—	—	—	229.667	10.212	
							219.455		
3.543	—	3.543	—	—	—	—	136	—	
5.903	—	5.903	—	—	—	—	3.821	—	
2.334	—	2.334	—	—	—	—	144	—	
1.275	—	1.275	—	—	—	—	292	—	
13.055	—	13.055	—	—	—	—	4.393	—	

Fundusz krajowy.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Do tego rachunku dołącza się przy wyjaśnieniach pod **lit. B:**

1) Wykaz różnic.
2) Rachunek rubryk przenośnych z 3ma alegatami.
3) Wykaz zwrotów kosztów leczenia.
4) Wykaz zaległości w ogóle.

Fundusz krajowy. **S u m a-**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi		Wynikłość z roku 1872. zwyczajne	nadzwyczajne	razem
budżetu					
		W y d a t k i.			
I.		Koszta reprezentacyi kraju	67.974 36½	— —	67.974 36½
II.		„ zarządu	109.682 50½	— —	109.682 50½
III.		„ leczenia	159.449 81	— —	159.449 81
IV.		„ szczepienia	23.270 97½	— —	23.270 97½
V.		Wydatki sanitarne	18.268 98	— —	18.268 98
VI.		Zasiłki dla zakładów dobroczynnych	6.580 —	— —	6.580 —
VII.		„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	63.485 —	— —	63.485 —
VIII		Utrzymanie pomników historycznych	2.000 —	5.000 —	7.000 —
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi	48.043 91	— —	48.043 91
X.		Drogi krajowe	584.700 89	171.979 57½	756.680 46½
XI.		Dotacye dla zakładów krajowych	246.375 40	—	246.375 40
XII.		Rozmaite	30.224 15½	—	30.224 15½
XIII		Suma wydatków . .	1,360.055 99	176.979 57½	1,537.035 56½
		Oprócz powyższej sumy wydatków . 1,537.035 zł. 56½ ct. wykazano:			
		a) W dołączonym przy wyjaśnieniach B. pod 2. rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie . . . . 1,510.323 zł. 32½ ct.			
		Ogólna suma wydatków 3,047.358 „ 89 „			
		b) W ogólnym rachunku obrotów za rok 1872 zapas kasowy z końcem roku 1872: 1) w gotówce 222.162 zł. 49 ct. 2) w efektach 116.523 „ 81 „ 338.686 złr. 30 ct.			
		Razem 3,386.045 „ 19 „			
		D o c h o d y.			
1		Z odnajmu ubikacyj sejmowych	1.288 78	— —	1.288 78
2		Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . .	— —	— —	— —
3		Dochód z myt na drogach krajowych	150.464 09	— —	150.464 09
4		Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych ze środków kraju	2.083 55	— —	2.083 55
5		Zapas kasowy z roku 1871.	4.668 52	— —	4.668 52
6		Dodatki do podatków	1,594.103 67½	— —	1,594.103 67½
7		Rozmaite dochody	1.535 78	— —	1.535 78
8		Suma dochodów . .	1,754.144 39½	— —	1 754.144 39½
		Oprócz powyższej sumy dochodów 1,754.144 złr. 39½ ct. wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie . . . . 1,411.057 złr. 50 „			
		Ogólna suma dochodów 3,165.201 „ 89½ „			
		do tego zapas początkowy wedle zamknięcia rachunku za rok 1871 *a)* w gotówce 42.288 zł. 47 ct. *b)* „ efektach 178.554 „ 82½ „ 220.843 „ 29½ „			
		Razem jak wyżej 3,386.045 „ 19 „			

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
89.600	—	89.600	—	—	—	—	21.625	—	Suma wydatków wynosi 1,537.035 zł. 56½ c.
123.576	—	123.576	—	—	—	—	13.893	—	„ dochodów „ 1,754.144 „ 39½ „
170.000	—	170.000	—	—	—	—	10.550	—	Przewyżka dochodów 217.108 „ 83 „
21.126	—	21.126	—	—	—	—	—	2.145	
18.000	—	18.000	—	—	—	—	—	269	
6.422	—	6.422	—	—	—	—	—	158	
63.510	—	63.510	—	—	—	—	25	—	
3.500	5.000	8.500	—	—	—	—	1.500	—	
34.347	—	34.347	—	—	—	—	—	13.697	
568.000	188.000	756.000	—	—	—	—	—	680	
244.717	—	244.717	—	—	—	—	—	1.658	
30.800	—	30.800	—	—	—	—	576	—	
1,373.598	193.000	1,566.598	—	—	—	—	48.169	18.607	
							29.562	—	Zapas kasowy z końcem roku 1872 wynosi: I) w kasie krajowej w gotówce: 220.486 zł. 16½ w efektach 83.583 zł. 81 ct. II) w kasach rządowych: w gotówce 1.676 „ 32½ „ 32.940 „ — Razem 222.162 „ 49 116.523 „ 81 a mianowicie: a) zapasu funduszu krajowego 217.108 „ 83 „ — „ — b) zapasu depozytów 5.053 „ 66 „ 116.523 „ 81
1.200	—	1.200	—	—	—	—	89	—	
14.000	—	14.000	—	—	—	—	—	14.000	
114.400	—	114.400	—	—	—	—	36.064	—	
7.222	—	7.222	—	—	—	—	—	5.139	
135.000	—	135.000	—	—	—	—	—	130.332	
1,281.000	—	1,281.000	—	—	—	—	313.104	—	
—	—	—	—	—	—	—	1.536	—	
1,552.822	—	1,552.822	—	—	—	—	350.793	149.471	Zapas kasowy z początkiem roku 1872. wynosił wedle zamknięcia rachunku za rok 1871: I. w kasie krajowej w gotówce: 40.759 zł. 90½ w efektach 113.135 zł. 99 II. w kasach rządowych 6.197 „ 08½ „ 65.418 „ 83½ Razem 46.956 „ 99 „ 178.554 „ 82½ Z tego było zapasu a) funduszu krajowego zamieszczonego pod poz 5. dochodów 4.668 „ 52 b) zapasu depozytów 42.288 „ 47 „ 178.554 „ 82½
							201.322	—	

Część I.

Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.**						
		A. Sejm krajowy.						
	1	Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych . . .	4.000	—	—	—	4.000	—
	2	Koszta podróży pp. Posłów	6.275	74	—	—	6.275	74
	3	Dyety pp. Posłów	21.597	—	—	—	21.597	—
	4	Koszta druków	8.000	—	—	—	8.000	—
	5	Spisywanie sprawozdań	2.560	—	—	—	2.560	—
	6	Urządzenie sali, pisarze dzienni, opał, oświetlenie i inne wydatki	3.000	—	—	—	3.000	—
		Razem . .	45.432	74	—	—	45.432	74
		B. Wydział krajowy.						
	7	*a*) Marszałek krajowy	4.200	—	—	—	4.200	—
		b) Sześciu pp. Członków Wydziału	14 250	—	—	—	14.250	—
		c) Zastępcy	4.091	62½	—	—	4.091	62½
		Razem . .	22.541	62½	—	—	22.541	62½
		Suma ogólna rubryki I. . .	67.974	36⅙	—	—	67.974	36½
II.		**Koszta zarządu.**						
	9	Płace urzędników, sług i dyurnistów:						
		A. Oddział konceptowy.						
		dodatek na mieszkanie.						
		a) 2 sekretarzy, płaca po 1800 zł. 400 zł.	3.874	44	—	—	3.874	44
		b) 2 „ „ „ 1600 „ 300 „	3.798	86	—	—	3.798	86
		c) 2 „ „ „ 1400 „ 300 „	3.319	98	—	—	3.319	98
		d) 3 koncepistów „ „ 1000 „ 200 „	—	—	—	—	—	—
		e) 3 „ „ „ 800 „ 200 „	6.659	39	—	—	6.659	39
		f) 4 praktykantów „ „ 500 „ 100 „	2.130	56	—	—	2.130	56
		Suma płac Oddziału konceptowego . .	19.783	23	—	—	19.783	23
		B. Oddział rachunkowy.						
		dodatek na mieszkanie						
		a) Dyrektor, płaca 2000 zł. 400 zł.	1.057	80	—	—	1.057	80
		b) Zastępca dyrektora 1600 „ 300 „	1.083	31	—	—	1.083	31
		c) 4 adjunktów po 1000 „ 180 „	—	—	—	—	—	—
		5 „ „ 900 „ 180 „	—	—	—	—	—	—
		5 „ „ 800 „ 180 „	13.795	58	—	—	13.795	58
		d) 1 woźny 315 „ 80 „	395	—	—	—	395	—
		Suma płac Oddziału rachunkowego . .	16.331	69	—	—	16.331	69
		C. Oddział kasowy.						
		dodatek na mieszkanie						
		a) Kasyer, płaca 1400 zł. 300 zł.	1.600	—	—	—	1.600	—
		b) Kontrolor „ 1200 „ 200 „	—	—	—	—	—	—
		c) 2 adjunktów po 900 „ po 180 „	2.148	31½	—	—	2.148	31½
		d) 2 „ „ 800 „ „ 180 „	1.857	76	—	—	1.857	76
		e) 1 woźny 400 „ 80 „	480	—	—	—	480	—
		Suma płac Oddziału kasowego . .	6.086	07½	—	—	6.086	07½

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
4.000	—	4.000	—	—	—	—	—	—	
6.400	—	6.400	124	—	—	—	—	—	
38.000	—	38.000	16.403	—	—	—	—	—	
8.000	—	8000	—	—	—	-	—	—	
6.000	—	6.000	3.440	—	—	—	—	—	
			—	—	—	—	—	—	
3.000	—	3.000	—	—	—	—	—	—	
65.400	—	65.400	19.967	—	—	—	19.967	—	
4.200	—	4.200	—	—	—	—	—	—	
18.000	—	18.000	3.750	—	—	—	—	—	
2.000	—	2.000	—	—	2.092	—	—	—	
24.200	—	24.200	3.750	—	2.092	—	1.658	—	
89.600	—	89.600	23.717	-	2.092	—	21.625	—	
4.400	—	4.400	526	—	—	—	—	—	
3.800	—	3.800	1	—	—	—	—	—	
3.400	—	3.400	80	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.600	—	6.600	—	—	59	—	—	—	
2.400	—	2.400	269	—	—	—	—	—	
20.600	—	20.600	876	—	59	—	817	—	
2.400	—	2.400	1.342	—	—	—	—	—	
1.900	—	1.900	817	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15.020	—	15.020	1.224	—	—	—	—	—	
395	—	395	—	—	—	—	—	—	
19.715	—	19.715	3.383	—	—	—	3.383	—	
1.700	—	1.700	100	—	—	—	—	—	
1.400	—	1.400	1.400	—	—	—	—	—	
2.160	—	2.160	12	—	—	—	—	—	
1.960	—	1.960	102	—	—	—	—	—	
480	—	480	—	—	—	—	—	—	
7.700	—	7.700	1.614	—	—	—	1.614	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
II.	9	*D. Oddział techniczny.*						
		a) Nadinżynier, płaca 3000 zł. dodatek na mieszkanie 400 zł.	3.000	—	—	—	3.000	—
		b) 2 inżynierów „ 1800 i 1600 zł. „ 300 „	1.929	12	—	—	1.929	12
		c) 2 pomocników „ 600 zł. „	600	—	—	—	600	—
		Suma płac Oddziału technicznego . .	5.529	12	—	—	5.529	12
		E. Oddział sanitarny.						
		Inspektor szpitali, płaca 1600 zł. dodatek na mieszkanie 300 zł.	1.952	76	—	—	1.952	76
		Suma płac Oddziału sanitarnego . .	1.952	76	—	—	1.952	76
		F. Oddział manipulacyjny.						
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca 1.400 zł. dodatek na mieszkanie	1.400	—	—	—	1.400	—
		b) Protokolista „ 1.000 „ 180 zł.	—	—	—	—	—	—
		c) Archiwista „ 1.000 „ 180 „	2.276	63	—	—	2.276	63
		d) 3 kancelistów po 800 „ 160 „	—	—	—	—	—	—
		e) 3 „ „ 700 „ 160 „	5.301	21	—	—	5.301	21
		f) Odźwierny 400 „	—	—	—	—	—	—
		g) Portyer 300 „	—	—	—	—	—	—
		h) 4 woźnych po 300 „ 80 „	2.140	—	—	—	2.140	—
		Suma płac Oddziału manipulacyjnego . .	11.117	84	—	—	11.117	84
		Sumaryczne zestawienie płac.						
		A. Oddział konceptowy	19.783	23	—	—	19.783	23
		B. „ rachunkowy	16.331	69	—	—	16.331	69
		C. „ kasowy	6.086	07½	—	—	6.086	07½
		D. „ techniczny	5.529	12	—	—	5.529	12
		E. „ sanitarny	1.952	76	—	—	1.952	76
		F. „ manipulacyjny	11.117	84	—	—	11.117	84
		Suma ogólna płac urzędników i woźnych . .	60.800	71½	—	—	60.800	71½
		G. Dyurniści.						
		a) Dla Oddziału rachunkowego:						
		6 po 1 zł. 50 ct.						
		12 „ 1 „ — „	7.900	50	—	—	7.900	50
		b) „ „ technicznego:	—	—	—	—	—	—
		4 po 1 zł. 50 ct.	—	—	—	—	—	—
		4 „ 1 „ — „	2.379	—	—	—	2.379	—
		c) „ „ konceptowego:	—	—	—	—	—	—
		2 po 2 zł.	—	—	—	—	—	—
		1 „ 1 „ 50 ct.	1.506	—	—	—	1.506	—
		d) „ „ manipulacyjnego:	—	—	—	—	—	—
		1 po 1 zł. 50 ct.	—	—	—	—	—	—
		12 „ 1 „ — „	4.722	—	—	—	4.722	—
		Suma płac dyurnistów . .	16.507	50	—	—	16.507	50
	10	**Zasługi.**						
		a) 5 stróżów, płaca po 180 zł.	939	10	—	—	939	10
		b) 1 froter „	475	80	—	—	475	80
		Suma zasług . .	1.414	90	—	—	1.414	90

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	najkorzystniejszą	
3.400	—	3.400	400	—	—	—	—	—	
4.000	—	4.000	2.071	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	600	—	—	—	—	—	
8.600	—	8.600	3.071	—	—	—	3.071	—	
1.900	—	1.900	—	—	53	—	—	—	
1.900	—	1.900	—	—	53	—	—	53	
1.400	—	1.400	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2.360	—	2.360	83	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5.460	—	5.460	159	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2.220	—	2.220	80	—	—	—	—	—	
11.440	—	11.440	322	—	—	—	322	—	
20.600	—	20.600	817	—	—	—	—	—	
19.715	—	19.715	3.383	—	—	—	—	—	
7.700	—	7.700	1.614	—	—	—	—	—	
8.600	—	8.600	3.071	—	—	—	—	—	
1.900	—	1.900	—	—	53	—	—	—	
11.440	—	11.440	322	—	—	—	—	—	
69.955	—	69.955	9.207	—	53	—	9.154	—	
3.285	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.380	—	7.665	—	—	235	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2.190	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.460	—	3.650	1.271	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.460	—	—	—	—	—	—	—	—	
547	—	2.007	501	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
548	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.380	—	4.928	206	—	—	—	—	—	
18.250	—	18.250	1.978	—	235	—	1.743	—	
720	—	720	—	—	219	—	—	—	
400	—	400	—	—	76	—	—	—	
1.120	—	1.120	—	—	295	—	—	295	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
II.	11	**Emolumenta.**						
		a) Dyrektor kancelaryi na fiakra	50	—	—	—	50	—
		b) Ubranie urzędowe dla odźwiernego i sześciu woźnych po 50 zł.	350	—	—	—	350	—
		c) Ubranie urzędowe dla portyera	89	07	—	—	89	07
		d) Opał dla dyrektora kancelaryi, 6 sągów drzewa po 14 zł. 80 ct.	88	80	—	—	88	80
		e) Opał dla odźwiernego i portyera po 2 sągi drzewa	59	20	—	—	59	20
		f) Dodatek na mieszkanie dla 2 stróżów po 24 zł.	47	13	—	—	47	13
		Suma emolumentów . .	684	20	—	—	684	20
	12	**Najem pomieszkania.**						
		Czynsz za ubikacye na kancelarye Wydziału kraj.	6.906	97	—	—	6.906	97
	13	**Remuneracye.**						
		I. Stałe.						
		a) Dr. Madeyski Marceli, rzecznik prawny za zastępst.	600	—	—	—	600	—
		b) Kostecki Platon, tłumacz języka ruskiego . .	300	—	—	—	300	—
		c) Tłumaczenia z języków obcych	3	07	—	—	3	07
		d) Odźwierny Prokopowicz, dodatek do płacy .	120	—	—	—	120	—
		Razem . .	1.023	07	—	—	1.023	07
		II. Niestałe.						
		Urzędnikom i sługom Wydziału krajowego . .	2.000	—	—	—	2.000	—
		Suma ogólna remuneracyj . .	3.023	07	—	—	3.023	07
	14	**Potrzeby kancelaryjne.**						
		1) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych . . .	4.998	38	—	—	4998	38
		2) Sprawienie sprzętów	636	08	—	—	636	08
		3) Potrzeby do pi. nia	1.200	—	—	—	1.200	—
		4) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów . .	2.000	—	—	—	2.000	—
		5) Oprawa ksiąg i druków	600	—	—	—	600	—
		6) Oświetlenie	200	—	—	—	200	—
		7) Opał	970	05	—	—	970	05
		8) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego .	600	—	—	—	600	—
		9) Rozmaite	300	90	—	—	300	90
		Suma potrzeb kancelaryjnych . .	11.505	41	—	—	11.505	41
	15	**Koszta podróży i dyety.**						
		a) Dla urzędników w ogóle	2.122	46	—	—	2.122	46
		b) „ inspektora szpitali	208	91	—	—	208	91
		Suma kosztów podróży i dyet . .	2.331	37	—	—	2.331	37
	16	**Pensye i zaopatrzenia urzędnikom, wdowom i sierotom.**						
		1) Mochnacka Eleonora	303	37	—	—	303	37
		2) Bojarska Genowefa	385	—	—	—	385	—
		3) Jankowska Karolina	400	—	—	—	400	—
		4) Pawulski Jan	1.300	—	—	—	1.300	—
		5) Wagilewiczowa Amelia	200	—	—	—	200	—
		6) Klimowskie, sieroty	52	50	—	—	52	50
		7) Madeyski Wojciech	1.200	—	—	—	1.200	—
		8) Tarczyński Józef	1.200	—	—	—	1.200	—
		9) Karatnicka Izydora	600	—	—	—	600	—
		Suma pensyj i zaopatrzeń . .	5.640	87	—	—	5.640	87

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
50	—	50	—	—	—	—	—	—	
350	—	350	—	—	—	—	—	—	
100	—	100	11	—	—	—	—	—	
90	—	90	1	—	—	—	—	—	
60	—	60	1	—	—	—	—	—	
48	—	48	1	—	—	—	—	—	
698	—	698	14	—	—	—	14	—	
7.200	—	7.200	293	—	—	—	293	—	
600	—	600	—	—	—	—	—	—	
300	—	300	—	—	—	—	—	—	
300	—	300	297	—	—	—	—	—	
120	—	120	—	—	—	—	—	—	
1.320	—	1.320	297	—	—	—	297	—	
2.000	—	2.000	—	—	—	—	—	—	
3.320	—	3.320	297	—	—	—	297	—	
5.000	—	5.000	1	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	364	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	
2.000	—	2.000	—	—	—	—	—	—	
600	—	600	—	—	—	—	—	—	
200	—	200	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	230	—	—	—	—	—	
600	—	600	—	—	—	—	—	—	
300	—	300	—	—	1	—	—	—	
12.100	—	12.100	595	—	1	—	594	—	
4.000	—	4.000	1.878	—	—	—	—	—	
400	—	400	191	—	—	—	—	—	
4.400	—	4.400	2.069	—	—	—	2.069	—	
280	—	280	—	—	23	—	—	—	
420	—	420	35	—	—	—	—	—	
400	—	400	—	—	—	—	—	—	
1.300	—	1.300	—	—	—	—	—	—	
200	—	200	—	—	—	—	—	—	
53	—	53	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	
600	—	600	—	—	—	—	—	—	
5.653	—	5.653	35	—	23	—	12	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
II.	17	**Dary z łaski.**						
		1) Rudnicki Michał	137	50	—	—	137	50
		2) Bojarskie, sieroty	210	—	—	—	210	—
		3) Rzepińskie, „	120	—	—	—	120	—
		4) Nowakowskie, „	400	—	—	—	400	—
		Suma darów z łaski	867	50	—	—	867	50
		Sumaryczne zestawienie rubryki II.						
		Płace urzędników i woźnych	60.800	71½	—	—	60.800	71½
		Dyurniści	16.507	50	—	—	16.507	50
		Zasługi	1.414	90	—	—	1.414	90
		Emolumenta	684	20	—	—	684	20
		Najem pomieszkania	6.906	97	—	—	6.906	97
		Remuneracye	3.023	07	—	—	3.023	07
		Potrzeby kancelaryjne	11.505	41	—	—	11.505	41
		Koszta podróży i dyety	2.331	37	—	—	2.331	37
		Pensye i zaopatrzenia	5.640	87	—	—	5.640	87
		Dary z łaski	867	50	—	—	867	50
		Suma ogólna rubryki II.	109.682	50½	—	—	109.682	50½
III.	18	**Koszta leczenia ubogich chorych.**						
		a) W szpitalach powszechnych w Galicyi:						
		1) W Białe 2.228 zł. 05 ct.						
		2) „ Bochni 2.524 „ 20 „						
		3) „ Brodach 1.657 „ — „						
		4) „ Brzeżanach 2.370 „ 76 „						
		5) „ Drohobyczu 1.849 „ 94½ „						
		6) „ Jaśle 2.799 „ 71½ „						
		7) „ Kołomyi 6.393 „ 90 „						
		8) „ Krakowie (ś. Łazarza) 16.047 „ 73 „						
		9) „ „ (ś. Ducha) 21.471 „ 99 „						
		10) „ „ (Klinika) 6.326 „ 65 „						
		11) „ Lwowie 15.278 „ 38½ „						
		12) „ Przemyślu 4.026 „ 98½ „						
		13) „ Rzeszowie 2.916 „ 52 „						
		14) „ Samborze 6.617 „ 36 „						
		15) „ Sanoku 1.810 „ 40 „						
		16) „ Sączu 1.537 „ 16 „						
		17) „ Śniatynie 4.140 „ 81½ „						
		18) „ Stanisławowie 6.901 „ 75 „						
		19) „ Stryju 2.849 „ 43½ „						
		20) „ Tarnopolu 2.936 „ 93½ „						
		21) „ Tarnowie 7.350 „ 97½ „						
		22) „ Wadowicach 649 „ 48 „						
		23) „ Zaleszczykach 1.280 „ 81½ „						
		24) „ Złoczowie 2.472 „ 90 „						
		25) „ Żółkwi 1.168 „ 92 „ 125.608 zł. 77½ c.						
		Do przeniesienia 125.608 „ 77½ „						

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
150	—	150	12	—	—	—	—	—	
210	—	210	—	—	—	—	—	—	
120	—	120	—	—	—	—	—	—	
400	—	400	—	—	—	—	—	—	
880	—	880	12	—	—	—	12	—	
69.955	—	69.955	9.207	—	53	—	9.154	—	
18.250	—	18.250	1.978	—	235	—	1.743	—	
1.120	—	1.120	—	—	295	—	—	295	
698	—	698	14	—	—	—	14	—	
7.200	—	7.200	293	—	—	—	293	—	
3.320	—	3.320	297	—	—	—	297	—	
12.100	—	12.100	595	—	1	—	594	—	
4.400	—	4.400	2.069	—	—	—	2.069	—	
5.653	—	5.653	35	—	23	—	12	—	
880	—	880	12	—	—	—	12	—	
123.576	—	123.576	14.500	—	607	—	14.188	295	
							13.893		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
III.	18	z przeniesienia	125.608 zł. 77½ ct.					
		w szpitalach:						
		b) w Austryi Niższej . .	21.654 „ 41 „					
		c) „ „ Wyższej . .	— „ — „					
		d) „ Bukowinie	6 651 „ 79 „					
		e) „ Czechach	705 „ 66 „					
		f) „ Dalmacyi	12 „ 60 „					
		g) „ Iliryi	— „ — „					
		h) „ Karyntyi	10 „ 50 „					
		i) „ Kroacyi i Slawonii .	36 „ 50 „					
		k) „ Morawie	936 „ 11½ „					
		l) „ Pograniczu wojskowem	10 „ 28½ „					
		m) „ Szląsku	75 „ 60 „					
		n) „ Siedmiogrodzie . .	364 „ 70½ „					
		o) „ Solnogrodzie (Salzburg)	30 „ 87 „					
		p) „ Styryi	64 „ 78 „					
		q) „ Tryeście	32 „ 98 „					
		r) „ Tyrolu	10 „ 97½ „					
		s) „ Węgrzech	4.802 „ 51½ „					
		t) „ Stambule	106 „ 23½ „					
		u) w szpitalach wojskowych	1.328 „ 79½ „					
		w) Koszta zaliczkowo asygnowane, a następnie na fundusz przyjęte . . .	262 „ 25½ „					
		Razem	162.706 „ 34½ „					
		Po odtrąceniu zwrotów (patrz lit. B. wykaz 3.) . . .	3.557 „ 11½ „	159.149	23	—	—	—	—
		x) Remuneracya farmaceuty za sprawdzanie recept .	600 „ — „						
		Po odtrąceniu zwrotów (lit. B. wykaz 3.)	299 „ 42 „	300	58	—	—	159.449	81
IV.		**Koszta szczepienia.**						
	19	Remuneracya dla chirurgów miejskich we Lwowie i w Krakowie, za utrzymywanie i odświeżanie krowianki		141	75	—	—	141	75
	20	Koszta podróży i dyety lekarzy używanych do szczepienia		23.129	22½	—	—	23.129	22½
		Suma rubryki IV.		23.270	97½	—	—	23.270	97½
V.		**Wydatki sanitarne.**							
	21	Koszta podróży lekarzy z powodu czynności sanitarnych i ⅓ część należytości za lekarstwa dla epidemicznych chorych		13.528	96	—	—	13.528	96
	22	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło, i zamknięcie miejsc zarazy . . .		4.740	02	—	—	4.740	02
		Suma rubryki V.		18.268	98	—	—	18.268	98
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynnych.**							
	24	Szpital Sióstr Miłosierdzia we Lwowie		840	—	—	—	840	—
	25	Dom ubogich i sierot w Krakowie		5.424	—	—	—	5.424	—
	26	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie .		316	—	—	—	316	—
		Suma rubryki VI.		6.580	—	—	—	6.580	—

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
170.000	—	170.000	10.550	—	—	—	10.550	—	
126	—	126	—	—	16	—	—	—	
21.000	—	21.000	—	—	2.129	—	—	—	
21.126	—	21.126	—	—	2.145	—	—	2.145	
12.000	—	12.000	—	—	1.529	—	—	—	
6.000	—	6.000	1.260	—	—	—	—	—	
18.000	—	18.000	1.260	—	1.529	—	—	269	
840	—	840	—	—	—	—	—	—	
5.424	—	5.424	—	—	—	—	—	—	
158	—	158	—	—	158	—	—	—	
6.422	—	6.422	—	—	158	—	—	158	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
VII.		**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.**						
		A. Stypendya.						
	27	20tu kandydatów pedagogicznych po 100 zł.	2.000	—	—	—	2.000	—
	28	2ch uczniów weterynaryi „ 200 „	400	—	—	—	400	—
		i na koszta podróży	60	—	—	—	60	—
	29	Uczniowie szkoły rolniczej w Dublanach	1.000	—	—	—	1.000	—
	29 *a*)	„ seminaryów nauczycielskich	9.990	—	—	—	9.990	—
		Suma stypendyów	13.450	—	—	—	13.450	—
		B. Zasiłki.						
	30	Szkoła rolnicza w Dublanach	5.000	—	—	—	5.000	—
	31	„ „ w Czernichowie	5.000	—	—	—	5.000	—
	32	Zakład głuchoniemych we Lwowie	1.050	—	—	—	1.050	—
	33	„ ciemnych „ „	1.000	—	—	—	1.000	—
		Suma zasiłków	12.050	—	—	—	12.050	—
		C. Na cele naukowe i wykształcenia.						
	34	Komisya fi·yograficzna w Krakowie	1.500	—	—	—	1.500	—
	35	Czasopismo „Szkoła“	500	—	—	—	500	—
	36	Zakład żeński p. Selingerowej	500	—	—	—	500	—
	37	Profesor Nowicki na wydawnictwo zoologii	1.500	—	—	—	1.500	—
	38	Gimnazyum żeńskie w Tarnowie	800	—	—	—	800	—
	38 *a*)	„ „ w Rzeszowie	400	—	—	—	400	—
	38 *b*)	„ „ w Stanisławowie	400	—	—	—	400	—
	38 *c*)	Towarzystwo „Opieki narodowej“	1.000	—	—	—	1.000	—
	39	Szkoła gimnastyczna „Sokół“	1.000	—	—	—	1.000	—
	40	Teatr polski w Krakowie	5.000	—	—	—	5.000	—
	41	„ „ we Lwowie	4.200	—	—	—	4.200	—
	42	„ ruski „	3.000	—	—	—	3.000	—
	43	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.000	—	—	—	1.000	—
	44	Członkowie Rady szkolnej, 6 po 1200 zł.	7.200	—	—	—	7.200	—
	45	Nagrody dla nauczycieli szkół ludowych	9.985	—	—	—	9.985	—
		Suma na cele naukowe	37.985	—	—	—	37.985	—
		Sumaryczne zestawienie rubryki VII.						
		A. Stypendya	13.450	—	—	—	13.450	—
		B. Zasiłki	12.050	—	—	—	12.050	—
		C. Na cele naukowe	37.985	—	—	—	37.985	—
		Suma ogólna rubryki VII.	63.485	—	—	—	63.485	—
VIII		**Utrzymanie pomników historycznych**						
	46	Odnowienie „Sukiennic“ w Krakowie	—	—	5.000	—	5.000	—
	47	Restauracya pomników w ogóle	1.500	—	—	—	1.500	—
	47 *a*)	Badanie i ocalanie zabytków pismiennych i archeologicznych:						
		1) Towarzystwu naukowemu w Krakowie	250	—	—	—	250	—
		2) Zakładowi narod. im. Ossolińskich we Lwowie	250	—	—	—	250	—
		Suma rubcyki VIII.	2.000	—	5.000	—	7.000	—

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
2.000	—	2.000	—	—	—	—	—	—	
400	—	400	—	—	—	—	—	—	
60	—	60	—	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	
10.000	—	10.000	10	—	—	—	—	—	
13.460	—	13.460	10	—	—	—	10	—	
5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	
5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	
1.050	—	1.050	—	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	
12.050	—	12.050	—	—	—	—	—	—	
1.500	—	1.500	—	—	—	—	—	—	
500	—	500	—	—	—	—	—	—	
500	—	500	—	—	—	—	—	—	
1.500	—	1.500	—	—	—	—	—	—	
800	—	800	—	—	—	—	—	—	
400	—	400	—	—	—	—	—	—	
400	—	400	—	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	
5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	
4.200	—	4.200	—	—	—	—	—	—	
3.000	—	3.000	—	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	
7.200	—	7.200	—	—	—	—	—	—	
10.000	—	10.000	15	—	—	—	—	—	
38.000	—	38.000	15	—	—	—	15	—	
13.460	—	13.460	10	—	—	—	10	—	
12.050	—	12.050	—	—	—	—	—	—	
38.000	—	38.000	15	—	—	—	15	—	
63.510	—	63.510	25	—	—	—	25	—	
—	5.000	5.000	—	—	—	—	—	—	
3.000	—	3.000	1.500	—	—	—	—	—	
250	—	250	—	—	—	—	—	—	
250	—	250	—	—	—	—	—	—	
3.500	5.000	8.500	1.500	—	—	—	1.500	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
IX.	48/67	**Kwaterunkowe żandarmeryi.**						
		Ryczałt przeznaczony na pokrycie wydatków . .	34.347	—	—	—	34.347	—
		Urządzenie koszar, podwyższenie czynszów najmu i sprawienie sprzętów dla nowych posterunków	—	—	—	—	—	—
			13.696	91	—	—	13.696	91
		Suma rubryki IX. .	48.043	91	—	—	48.043	91
X.		**Drogi krajowe.**						
		A. Koszta zarządu.						
	68	Płace urzędników i sług:						
		a) Inżynierowie	7.572	52	—	—		
		b) Konduktorowie	14.734	45	—	—		
		c) Drożnicy	27.549	34½	—	—		
		d) Dyurniści	5.188	30	—	—	55.044	61½
	69	Ryczałty:						
		a) Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg:						
		1. Inżynierowie	3.739	42	—	—		
		2. Konduktorowie	3.646	39½	—	—	7.385	81½
		b) Koszta kancelaryjne:						
		1. Inżynierowie	362	60½	—	—		
		2. Konduktorowie	494	60	—	—	857	20½
		c) Na umieszczenie biór:						
		2ch inżynierów we Lwowie i w Krakowie po 100 zł.	200	—	—	—		
		5ciu „ na prowincyi po . . . . 60 „	311	83	—	—	511	83
	70	Remuneracye	1.685	—	—	—	1.685	—
	71	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów, instrumentów i naczyń dla oddziału technicznego, dla inżynierów i konduktorów . .	5.309	11½	—	—	5.309	11½
	72	Koszta podróży inżynierów, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	1.553	36½	—	—	1.553	36½
	73 (*a*	Nadzwyczajne wydatki administracyjne, tudzież zwroty kosztów kancelaryjnych Wydziałom powiatowym	1.965	77	—	—	1.965	77
	73 (*b*	Na roboty przygotowawcze, a mianowicie na trasowanie i wypracowanie planów sytuacyjnych	43.421	78	—	—	43.421	78
		Suma kosztów zarządu .	117.734	49½	—	—	117.734	49½
		B. Nowe budowy dróg.						
	74	Dębicko-Nadbrzeziańska	—	—	128.571	14½	128.571	14½
	75	Tarnów-Niedziecka	—	—	17.235	22	17.235	22
	76	Żółkiew-Krystynopolska	—	—	16.480	84	16.480	84
	77 (*a*	Iwanie-Mosorówka	—	—	2.282	20	2.282	20
	77 (*b*	Śniatyn-Załucze	—	—	7.410	17	7.410	17
		Suma budowy nowych dróg .	—	—	171.979	57½	171.979	57½
		C. Przebudowanie dróg.						
	78	Tarnów-Sącz-Niedziecka, z budową mostu w Kadczy	15.373	82½	—	—	15.373	82½
	79	Gorlice-Konieczna	47.291	08½	—	—	47.291	08½
	80	Sanok-Przemyśl	3.425	62½	—	—	3.425	62½
		Do przeniesienia .	66.090	53½	—	—	66.090	53½

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
34.347	—	34.347	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	13.697	—	—	—	
34.347	—	34.347	—	—	13.697	—	—	13.697	
7.500	—	—	—	—	—	—	—	—	
15.500	—	—	—	—	—	—	—	—	
29.400	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	52 400	—	—	2.645	—	—	—	
8.000	—	8.000	614	—	—	—	—	—	
896	—	896	39	—	—	—	—	—	
500	—	500	—	—	12	—	—	—	
3.000	—	3.000	1.315	—	—	—	—	—	
8.000	—	8.000	2.691	—	—	—	—	—	
2.000	—	2.000	447	—	—	—	—	—	
7.004	—	7.004	5.038	—	—	—	—	—	
30.000	—	30.000	—	—	13.422	—	—	—	
111.800	—	111.800	10.144	—	16.079	—	—	5.935	
—	100.000	100.000	—	—	—	28.571	—	—	
—	35.000	35.000	—	17.765	—	—	—	—	
—	20.000	20.000	—	3.519	—	—	—	—	
—	18.000	18.000	—	15.718	—	—	—	—	
—	15.000	15.000	—	7.590	—	—	—	—	
—	188.000	188.000	—	44.592	—	28.571	16.021	—	
40.000	—	40.000	24.626	—	—	—	—	—	
30.000	—	30.000	—	—	17.291	—	—	—	
10.000	—	10.000	6.574	—	—	—	—	—	
80.000	—	80.000	31.200	—	17.291	—	—	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
		Z przeniesienia . .	66.090	53½	—	—	66.090	53½
X.		Przebudowanie dróg.						
	81	Horodenka-Śniatyn	7.351	38½	—	—	7.351	38½
	82	Sielec-Zaleszczyki	27.475	87½	—	—	27.475	87½
	—	Kraków-Lubelska	705	29½	—	—	705	29½
		Suma przebudowania dróg . ,	101.623	09	—	—	101.623	09
		D. Utrzymanie dróg.						
	83	Prusko-Szląska	15.650	96½	—	—	15.650	96½
	84	Mogiła-Baran	4.265	50	—	—	4.265	50
	85	Brzesko-Sądecka	37.846	97	—	—	37.846	97
	86	Tarnów-Sącz-Niedziecka	15.845	64	—	—	15.845	64
	87	Krościenko-Szczawnica	1.568	22	—	—	1.568	22
	88	Czorsztyn-Zabornia	11.117	46½	—	—	11.117	46½
	89	Sanok-Rzeszów	16.912	21½	—	—	16.912	21½
	90	Sanok-Przemyśl	22.697	42½	—	—	22.697	42½
	91	Bełzec-Jarosław	29.838	45	—	—	29.838	45
	92	Żółkiew-Mosty	4.783	36	—	—	4.783	36
	93	Zimnowoda-Hoszany	9.393	07½	—	—	9.393	07½
	94	Lwów-Rohatyn	15.359	50½	—	—	15.359	50½
	95	Stanisławów-Bursztyn	13.177	53	—	—	13.177	53
	96	Tyśmienica-Kołomyja	5.282	38	—	—	5.282	38
	97	Śniatyn-Horodenka	215	18	—	—	215	18
	98	Brzeżany-Złoczów	4.266	80	—	—	4 266	80
	99	Brzeżany-Podwołoczyska	19.535	32½	—	—	19.535	32½
	100	Strusów-Buczacz	7.787	97	—	—	7.787	97
	101	Czortków-Monasterzyska	16.144	40½	—	—	16.144	40½
	102	Tłuste-Buczacz	4 142	15	—	—	4.142	15
	103	Skała-Czortkow	4.923	13	—	—	4.923	13
	104	Skała-Zaleszczyki	18.661	26	—	—	18.661	26
	105	Okopy-Mielnica-Borszczów	2.300	36	—	—	2.300	36
	106	Husiatyn-Kopyczyńce	5.758	—	—	—	5.758	—
	—	Sędziszowska	306	60	—	—	306	60
		Suma utrzymania dróg . .	287.779	88	—	—	287.779	88
	107	*Zasiłki* dla dróg powiatowych	22 462	—	—	—	22.462	—
	108	*Zasiłki* dla dróg gminnych	37 101	42½	—	—	37.101	42½
	—	*Zasiłki* dla drogi Wełdzirzkiej	18.000	—	—	—	18.000	—
		Sumaryczne zestawienie rubryki X.						
		A) Koszta zarzadu	117 734	49½	—	—	117.734	49½
		B) Nowe budowy dróg	—	—	171.979	57½	171.979	57½
		C) Przebudowanie dróg	101.623	09	—	—	101.623	09
		D) Utrzymanie dróg	287.779	88	—	—	287.779	88
		E) Zasiłki dla dróg powiatowych	22 462	—	—	—	22.462	—
		F) Zasiłki dla dróg gminnych	37.101	42½	—		37.101	42½
		G) Zasiłek dla drogi Wełdzirzkiej	18.000	—	—	—	18.000	—
		Suma ogólna rubryki X. . .	584.700	89	171.979	57½	756.680	46½

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
80.000	—	80.000	31.200	—	17.291	—	—	—	
15.000	—	15.000	7.649	—	—	—	—	—	
30.000	—	30.000	2.524	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	705	—	—	—	
125.000	—	125.000	41.373	—	17.996	—	23.377	—	
12.960	—	12.960	—	—	2.691	—	—	—	
2.430	—	2.430	—	—	1.836	—	—	—	
10.620	—	10.620	—	—	27.227	—	—	—	
19.102	—	19.102	3.256	—	—	—	—	—	
1.380	—	1.380	—	—	188	—	—	—	
9.760	—	9.760	—	—	1.358	—	—	—	
11.300	—	11.300	—	—	5.612	—	—	—	
15.885	—	15.885	—	—	6.813	—	—	—	
17.347	—	17.347	—	—	12.491	—	—	—	
5.970	—	5.970	1.187	—	—	—	—	—	
7.492	—	7.492	—	—	1.901	—	—	—	
15.930	—	15.930	570	—	—	—	—	—	
9.298	—	9.298	—	—	3.880	—	—	—	
11.051	—	11.051	5.769	—	—	—	—	—	
6.300	—	6.300	6.085	—	—	—	—	—	
9.400	—	9.400	5.133	—	—	—	—	—	
22.590	—	22.590	3.055	—	—	—	—	—	
10.100	—	10.100	2.312	—	—	—	—	—	
11.098	—	11.098	—	—	5.046	—	—	—	
9.000	—	9.000	4.858	—	—	—	—	—	
8.319	—	8.319	3.396	—	—	—	—	—	
12.700	—	12.700	—	—	5.961	—	—	—	
9.270	—	9.270	6.970	—	—	—	—	—	
3.898	—	3.898	—	—	1.860	—	—	—	
—	—	—	—	—	307	—	—	—	
253.200	—	253.200	42.591	—	77.171	—	—	34.580	
20.000	—	20.000	—	—	2.462	—	—	2.462	
40.000	—	40.000	2.899	—	—	—	2.899	—	
18.000	—	18.000	—	—	—	—	—	—	
111.800	—	111.800	10.144	—	16.079	—	—	5.935	
—	188.000	188.000	—	44.592	—	28.571	16.021	—	
125.000	—	125.000	41.373	—	17.996	—	23.377	—	
253.200	—	253.200	42.591	—	77.171	—	—	34.580	
20.000	—	20.000	—	—	2.462	—	—	2.462	
40.000	—	40.000	2.899	—	—	—	2.899	—	
18.000	—	18.000	—	—	—	—	—	—	
568.000	188.000	756.000	97.007	44.592	113.708	28.571	42.297	42.977	
								680	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych.**						
	109	Szpital główny we Lwowie						
		a) Oddział chorych	54.641	—				
		b) „ położnic	12.695	—				
		c) „ obłąkanych	54.401	50½	—	—	121.737	50½
	110	Zakład podrzutków we Lwowie	50.313	51	—	—	50.313	51
	111	Szpital Św. Łazarza w Krakowie. Oddział położnic i podrzutków . . .	45.182	63½	—	—	45.182	63½
	112	Szpital Św. Ducha w Krakowie.						
		a) Oddział obłąkanych.	6.968	97	—	—	—	—
		b) „ syfilitycznych	22.172	78	—	—	29.141	75
		Suma rubryki XI. . .	246.375	40	—	—	246.375	40
XII.		**Rozmaite.**						
	113	*Do rozporządzalności Wydziału krajowego.*						
		1. Wynagrodzenie rozmaitym osobom za ratunek przy pożarze domu obok Wydziału krajowego	523	08				
		2. Wsparcia i zapomogi jednorazowe, a mianowicie:						
		Gawroński, były dozorca szpitalu głów. 25 zł. — ct.						
		Pawulski, archiwista emeryt 100 „ — „						
		Balzer dyurnista konc. Wydz. kraj. 200 „ — „						
		Michalczewski, koncepista „ „ 150 „ — „						
		Prokopowicz, odźwierny „ „ 100 „ — „						
		Krzeczkowski, kancelista „ „ 110 „ — „						
		Karmalita, portyer „ „ 25 „ — „						
		Kuźniar, woźny „ „ 26 „ 25 „						
		Gorczyca, „ „ „ 25 „ — „						
		Kalita, „ „ „ 25 „ — „						
		Kowalski, „ „ „ 25 „ — „						
		Hermiński Michał, woźny „ „ 25 „ — „						
		Hermiński Walenty „ „ „ 33 „ 33 „						
		Durkalec, stróż „ „ 15 „ — „						
		Nowosad, „ „ „ 15 „ — „						
		Senczyszyn, „ „ „ 15 „ — „						
		Wojciechowski „ „ „ 15 „ — „						
		Petrykiewicz, dyurn. man. „ „ 40 „ — „						
		Kamiński, „ „ „ „ 50 „ — „						
		Tranda, adjunkt rach. „ „ 80 „ — „						
		Łopuszański, „ „ „ „ 100 „ — „						
		Stroner, „ „ „ „ 80 „ — „						
		Orzechowski, „ „ „ „ 60 „ — „						
		Topolnicki „ „ „ „ 60 „ — „						
		Iwanicki, „ „ „ „ 200 „ — „						
		Starkel, Radca szkolny „ „ 110 „ — „						
		Sidorowicz, adjunkt kasowy „ „ 50 „ — „						
		Do przeniesienia 1.759 zł. 58 ct.	523	08				

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
54.641	—	—	—	—	—	—	—	—	
12.695	—	—	—	—	—	—	—	—	
54.405	—	121.741	4	—	—	—	—	—	
55.829	—	55.829	5.516	—	—	—	—	—	
35.401	—	35.401	—	—	9.782	—	—	—	
12.785	—	—	—	—	—	—	—	—	
18.961	—	31.746	2.604	—	—	—	—	—	
244.717	—	244.717	8.124	—	9.782	—	—	1.658	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
XII.		Z przeniesienia 1.759 zł. 58 ct.	523	08				
		Olszewski, adjunkt kasowy Wydz. kr. 60 „ — „	—	—				
		Szczęsnowicz, ś. p. archiw. „ „ 200 „ — „	—	—				
		Paszkowski, sekretarz „ „ 100 „ — „	—	—				
		Pol Julja, córka ś. p. Wincentego 1.500 „ — „	—	—				
		Szczęsnowicza ś. p. sieroty 50 „ — „	—	—				
		Bojarskiej ś. p. Genowefy córki 100 „ — „	—	—				
		Śliwińska Albina, wdowa po byłym rządcy szpitalu lwowskiego 100 „ — „	—	—				
		Salowa Anna, była artystka dram. 150 „ — „	4.019	58				
	3.	Bobrzyńska Zofia, wdowa po ordynaryuszu szpitalu św. Łazarza, pensya za rok 1871 i 1872	520	84				
	4.	Dr. Madeyski Marceli, uzupełnienie remuneracyi za zastępstwo prawne	200	—				
	5.	Mielec, Wydział powiatowy, na wsparcie mieszkańców dotkniętych powodzią	400	—				
	6.	Wajgel L. zasiłek na wydawnictwo „Przyrodnika“	300	—				
	7.	Lipnica, gmina, zapomoga z powodu pożaru i nieurodzaju	150	—				
	8.	Szpital dla dzieci we Lwowie, zasiłek . . .	600	—				
	9.	Na cele wystawy wiedeńskiej: *a*) Komitetowi we Lwowie . . . 500 zł. *b*) „ „ Brodach . . . 300 „ *c*) „ „ Krakowie . . 500 „	1.300	—				
	10.	Hołyński, subwencya na wydawnictwo pism: „Chata“ i „Nowiny“	300	—				
	11.	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo książek szkolnych	2.000	—				
	12.	Chyrów, gmina, zapomoga dla pogorzelców .	500	—				
	13.	Horat Elżbieta, zaległa pensya Selepkiewicza	12	78				
	14.	Sanok, zapomoga dla pogorzelców	1.000	—				
	15.	Okaz, redaktor „Dzwonka“ zasiłek . . .	300	—				
	16.	Dr. Strzelecki, na wycieczkę techników do Szląska, Morawy i t. d.	500	—				
	17.	Naprawa, gmina, zwrot niesłusznie pobranych odsetków	13	94				
	18.	Dr. Pilat Tadeusz, na podróż do Wiednia i Berlina w sprawach urządzenia bióra statystycznego	800	—				
	19.	Siostry Miłosierdzia w Nowosiółkach na budowę szkoły	600	—				
	20.	Dodatek z powodu drożyzny dla dyurnistów Wydziału krajowego (do depozytu)	1.134	80				
	21.	Fundusz szpitalu lwowskiego, zwrot zapomogi udzielonej Bortnikowej Annie.	100	—				
	22.	Warzeszkiewicz, za cechowanie miar i wag w roku 1867	20	—				
	23.	Towarzystwo ogrodniczo-sadownicze, na nagrody i koszta urządzenia wystawy	250	—				
	24.	Dr. Dobieszewski, były inspektor szpitali, za fiakry do szpitalu głównego	22	—				
		Do przeniesienia . .	15.567	02				

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	najkorzystniejszą	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi		Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
XII.		Z przeniesienia	15.567	02	—	—	—	—
		25. Dr. Skwarczyński Paweł, koszta podróży do Berlina i Poznania, w sprawach propinacyjnych	196	76	—	—	—	—
		26. Jaryczów, miasteczko, wsparcie dla pogorzelców	5.300	—	—	—	—	—
		27. Nauczyciele zakładu głuchoniemych, zasiłek	420	—	—	—	—	—
		28. Pietrzycki Edward, zasiłek na wydanie dzieła o miarach i wagach metrycznych	200	—	—	—	—	—
		29. Towarzystwo gospodarcze galicyjskie, dla uczniów leśnictwa	1.000	—	—	—	—	—
		30. Pierożyński, Dyrektor Oddziału rachunkowego, zwrot kosztów za fiakry do rozmaitych komisyj od 1866. do końca 1872. roku . .	60	—	—	—	—	—
		31. Mikłaszewski Karol, na koszta doktoratu praw	210	—	—	—	—	—
		32. Fundusz szpitalu św. Łazarza, 5% odsetki od asygnat bankowych, użytych na potrzeby funduszu krajowego, tudzież odsetki innym funduszom krajowym lokowanym w Filii Zakładu kredytowego	386	21½	—	—	—	—
		33. Tarnobrzeg c. k. Kasa poborowa, mylny wydatek	—	½	—	—	—	—
		34. Hajma Adam, za prowadzenie rachunków drogowych od 1864. do 1867. roku	60	—	—	—	—	—
		35. Kisieliński E. asystent chemii, subwencya na pobyt za granicą w celu kształcenia się	600	—	—	—	—	—
		36. Przeniesione do depozytu na rzecz rozszerzenia szkoły Dublańskiej	6.000	—	—	—	30.000	—
	114	*Utrzymanie słupów granicznych*	—	—	—	—	—	—
	115	*Różne nieprzewidziane* i datek dla wdowy Myszkowskiej	224	15½	—	—	224	15½
		Suma rubryki XII. . . .	30.224	15½	—	—	30.224	15½

wydatki. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30.000	—	30.000	—	—	—	—	—	—	
300	—	300	300	—	—	—	—	—	
500	—	500	276	—	—	—	—	—	
30.800	—	30.800	576	—	—	—	576	—	

Część II.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
1		**Z odnajmu ubikacyj sejmowych** . .	1.288	78	—	—	1.288	78
2		**Odsetki od chwilowo lokowanych pieniędzy**	—	—	—	—	—	—
3		**Dochód z myt na drogach krajowych,** a to w następujących stacyach:						
	1	Babice i Przeginia Duchowna	1.349	84	—	—	—	—
	2	Chełmek i Podzagórnia	1.766	83	—	—	—	—
	3	Mogiła Bieńczyce i Przegorzały	6.392	75	—	—	—	—
	4	Pomianowa, Gnójnik, Łososina Dolna i Kurów .	3.038	50	—	—	—	—
	5	Brzeźnica	1.659	—	—	—	—	—
	6	Dąbie	1.495	90	—	—	—	—
	7	Rzyszki	2.173	70	—	—	—	—
	8	Dębno i w Nowym Targu „Biały Dunajec“ . .	4.525	—	—	—	—	—
	9	Klikuszowa	1.166	65	—	—	—	—
	10	W Nowym Targu przy „Czarnym Dunajcu“ . .	2.259	18	—	—	—	—
	11	Gródek	407	04	—	—	—	—
	12	Krościenko, Maszkowice, Łączki i Stary Sącz .	5.169	13	—	—	—	—
	13	Zabełcze	2.727	26½	—	—	—	—
	14	Konieczna	1.101	—	—	—	—	—
	15	Bircza	2.060	—	—	—	—	—
	16	Przemyśl i Olszany	3.030	96	—	—	—	—
	17	Olchowce	291	03½	—	—	—	—
	18	Tyrawa Wołoska	346	93	—	—	—	—
	19	Dynów, Grabownica, Nozdrzec i Newistka . . .	4.151	57	—	—	—	—
	20	Cieszanów, Bełzec, Oleszyce, Wulka Zapałowska i Płazów	10.840	76	—	—	—	—
	21	Most na Sanie pod Jarosławiem	6.154	—	—	—	—	—
	22	Porzecze i Stawczany	3.924	01	—	—	—	—
	23	Rzepechów i Szpilczyn	1.856	02	—	—	—	—
	24	Dawidów	1.691	68	—	—	—	—
	25	Podkamień, Demianów i Zalipie	3.197	30½	—	—	—	—
	26	Turynka, Wielkie Mosty i Żółkiew	5.953	37	—	—	—	—
	27	Halicz, Jamnica, Jezupol i Pobereże	6 218	00½	—	—	—	—
	28	Ottynija i Odaje	2.753	92½	—	—	—	—
	29	Puhary	1.172	—	—	—	—	—
	30	Niezwiska	1.178	76	—	—	—	—
	31	Raszków i Serafińce	2.626	89	—	—	—	—
	32	Tłumacz i Miłowanie	5.000	—	—	—	—	—
	33	Brzeżany, Kozowa i Horodyszcze	10.845	50	—	—	—	—
	34	Bohutyn i Rozhadów	2.251	51	—	—	—	—
	35	Białokarczma	1.020	22	—	—	—	—
	36	Zadniestrzanka (Podwołoczyska)	1.769	73	—	—	—	—
	37	Smykowce	1.931	43	—	—	—	—
	38	Zagrobella	5.080	22	—	—	—	—
	39	Dobropol	1.391	88	—	—	—	—
	40	Strusów	1.390	31	—	—	—	—
	41	Czortków i Dżuryn	2.085	21	—	—	—	—
	42	Dawidkowce	633	75	—	—	—	—
	43	Buczacz	8.885	34½	—	—	—	—
		Do przeniesienia	134.964	11	—	—	—	—

dochody. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1.200	—	1.200	89	—		—	89		
14.000	—	14.000	—	—	14.000	—	—	14.000	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Dochody.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
3.		Z przeniesienia .	134.964	11	—	—	—	—
	44	Monasterzyska i Zaleszczyki	5.038	96	—	—	—	—
	45	Tłuste i Bedrykowce	1.635	67	—	—	—	—
	46	Korolówka	840	—	—	—	—	—
	47	Borszczów	587	64	—	—	—	—
	48	Iwanków	445	25½	—	—	—	—
	49	Kasperowce	502	78	—	—	—	—
	50	Kozaczówka i Babińce	777	36	—	—	—	—
	51	Uście Biskupie	1.340	—	—	—	—	—
	52	Kszyłowce	641	15	—	—	—	—
	53	Kopyczyńce (Husiatyn)	550	—	—	—	—	—
	54	Krogulec	305	—	—	—	—	—
	55	Białokiernica	932	19	—	—	—	—
		Suma . .	148.560	11½	—	—	—	—
		Po odtrąceniu wydatku na druki . .	55	—	—	—	—	—
		Zostaje . .	148.505	11½	—	—	148.505	11½
	56	Uiszczone raty myta przez dzierzawców na rachunek roku 1873 (przedpłaty) w stacyach Raszków i Serafińce	233	34	—	—	233	34
	57	Prowizye zwłoki, kary konwencyonalne i t. p. .	1.518	10½	—	—	1.518	10½
	58	Kary za przestępstwa drogowe	207	53	—	—	207	53
		Suma rubryki 3. . .	150.464	09	—	—	150.464	09
4.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych ze środków kraju:**						
		a) Od szpitalu Św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	—	—	—	—	—	—
		b) Od funduszu policyi krajowej	2.083	55	—	—	2.083	55
		Suma rybryki 4. .	2.083	55	—	—	2.083	55
5.		**Zapas kasowy z roku 1871.**	4.668	52	—	—	4.668	52
6.		**Dodatki do podatków** (po 21 centów) .	1,594.103	67½	—	—	1,594.103	67½
7.		**Rozmaite dochody:**						
		a) Zwrot reszty zaliczki udzielonej p. Glixelemu na wyporządzenie lokalności dla Wydziału krajowego	1.500	—	—	—	1 500	—
		b) Zwrot nieużytej reszty zaliczki, udzielonej Wydziałowi powiatowemu w Stanisławowie na potrzeby drogi krajowej Monasterzysko-Halickiej w roku 1871	35	78	—	—	35	78
		Suma rubryki 7. .	1.535	78	—	—	1.535	78

dochody. Fundusz krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
114.400	—	114.400	34.105	—	—	—	—	—	
—	—	—	233	—	—	—	—	—	
—	—	—	1.518	—	—	—	—	—	
—	—	—	208	—	—	—	—	—	
114.400	—	114.400	36.064	—	—	—	36.064	—	
5.541	—	5.541	—	—	5.541	—	—	—	
1.681	—	1.681	402	—	—	—	—	—	
7.222	—	7.222	402	—	5.541	—	—	5.139	
135.000	—	135.000	—	—	130.332	—	—	130.332	
1,281.000	—	1,281.000	313.104	—	—	—	313.104	—	
—	—	—	1.500	—	—	—	—	—	
—	—	—	36	—	—	—	—	—	
—	—	—	1.536	—	—	—	1.536	—	

Szpital główny we Lwowie.

Oddział chorych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
		Wydatki.						
I.		Płace urzędników, lekarzy i sług	30.153	97	—	—	30 153	97
II.		Odstawne	63	19	—	—	63	19
III.		Adjuta	3.942	86	—	—	3.942	86
IV.		Substytucye	—	—	—	—	—	—
V.		Dyurny	1.383	29	—	—	1.383	29
VI.		Pensye	1.869	75	—	—	1.869	75
VII.		Zaopatrzenia i dary z łaski	270	77	—	—	270	77
VIII.		Odprawy	—	—	—	—	—	—
IX.		Emolumenta	5.229	02	—	—	5.229	02
X.		Wydatki kapliczne	—	—	—	—	—	—
XI.		Najem pomieszkania	4.374	17	—	—	4.374	17
XII.		Potrzeby kancelaryjne	1.029	31½	—	—	1.029	31½
XIII.		Remuneracye i zapomogi	211	85½	—	—	211	85½
XIV.		Koszta gospodarcze	86.230	71	—	—	86.230	71
XV.		Zwroty kosztów utrzymania chorych	1.207	08	—	—	1.207	08
XVI.		Utrzymanie budynków	2.655	97	—	—	2.655	97
XVII.		Rozmaite wydatki	379	13	—	—	379	13
XVIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych	433	75	—	—	433	75
		Suma wydatków rzeczywistych	139.434	83	—	—	139.434	83
		Oprócz powyższej sumy wydatków wykazano: 139.434 zł. 83 ct.						
		a) W dołączonym pod lit. B. rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie 199.764 „ 49½ „						
		Ogólna suma wydatków 339.199 „ 32½ „						
		b) W ogólnym rachunku obrotów za rok 1872 zapas ostateczny depozytów 7.372 „ 24 „						
		Razem 346.571 zł. 56½ ct.						
		Dochody.						
I.		Odsetki od kapitałów	1.780	07	—	—	1.780	07
II.		Zapisy i legaty	5.324	35	—	—	5.324	35
III.		Dochód z realności	641	—	—	—	641	—
IV.		Dodatki	21.485	01	—	—	21.485	01
V.		Zwroty kosztów leczenia	38.363	92	—	—	38.363	92
VI.		Rozmaite dochody	206	34½	—	—	206	34½
VII.		Dotacye z funduszu krajowego bezzwrotne	11.700	—	—	—	11.700	—
VIII.		„ „ „ „ zwrotne od gminy miasta Lwowa	42.941	—	—	—	42.941	—
		Suma dochodów rzeczywistych	122.441	69½	—	—	122.441	69½
		Oprócz powyższej sumy dochodów wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie 122.441 zł. 69½ ct. 212.509 „ 81 „						
		Ogólna suma dochodów 334.951 „ 50½ „						
		zapas początkowy, wedle zamknięcia rachunku za rok 1871: 1) funduszowy 1.805 zł. 91½ 2) depozytowy 9.814 „ 14½ 11.620 „ 06 ct.						
		Razem jak wyżej 346.571 zł. 56½ „						

Oddział chorych.

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
24.806	—	24.806	2.760	—	8.108	—	—	5.348	
58	—	58	—	—	5	—	—	5	
3.600	—	3.600	292	—	635	—	—	343	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
912	—	912	—	—	471	—	—	471	
666	—	666	1	—	1.205	—	—	1.204	
259	—	259	—	—	12	—	—	12	
100	—	100	100	—	—	—	100	—	
3.784	—	3.784	149	—	1 594	—	—	1.445	
15	—	15	15	—	—	—	15	—	
6.449	—	6.449	2.075	—	—	—	2.075	—	
576	—	576	1	—	454	—	—	453	
1.000	—	1.000	788	—	—	—	788	—	
74.580	—	74.580	2.372	—	14.023	—	—	11.651	
1.600	—	1.600	393	—	—	—	393	—	
3.224	—	3.224	569	—	1	—	568	—	
500	—	500	121	—	—	—	121	—	
—	—	—	—	—	434	—	—	434	
122.129	—	122 129	9.636	—	26.942	—	4.060	21.366	
							—	17.306	
2.310	—	2.310	15	—	545	—	—	530	
3.200	—	3.200	2.125	—	—	—	2.125	—	
641	—	641	—	—	—	—	—	—	
21.914	—	21.914	166	—	595	—	—	429	
39.151	—	39.151	2.223	—	3.010	—	—	787	
272	—	272	27	—	93	—	—	66	
11.700	—	11.700	—	—	—	—	—	—	
42.941	—	42.941	—	—	—	—	—	—	
122.129	—	122.129	4.556	—	4.243	—	2.125	1.812	
							313	—	

Dochodu rzeczywistego suma wynosi . 122.441 zł. 69½
Do tego zapas początkowy (poz. 12) . 1·805 „ 91½
Razem . . 124.247 zł. 61
Wydatek wynosi . . . . . 139.434 „ 83
Brak . . . 15.187 zł. 22

Kwotę tę pokryto nadwyżką, wynikającą z obrotu zaliczek.
Zaliczek dochody wynoszą . . 202.897 „ 72
Wydatki . . . . . 187.710 „ 50
Przewyżka dochodów j. w. . . 15.187 „ 22
Depozytów dochody wynoszą . 9.612 zł. 09
Zapas . . . . . 9.814 „ 14½
Razem . . 19.426 zł. 23½
Wydatki . . . . . 12.053 „ 99½
Zapas ostateczny . . . . . 7.372 zł. 24 ct.

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace urzędników, lekarzy i sług.**						
	1	Dyrektor Dr, Berthleff	1.000	80	—	—	—	—
	2	Tegoż zastępca Dr. Longchamps 200 zł. — ct. a po odtrąceniu zwrotu od f. położ. i obł. 33 „ 20 „	166	80	—	—	—	—
	3	Zarządca Malinowski Erazm	818	57	—	—	—	—
	4	Kasyer Dyszkiewicz Władysław	648	73	—	—	—	—
	5	Rachmistrz Grabowicz Piotr	460	08	—	—	—	—
	6	Pisarz Swoboda Piotr	312	—	—	—	—	—
	7	„ Rzepecki Leopold	208	47	—	—	—	—
	8	Maszynista Bujno Antoni	400	—	—	—	—	—
	9	Woźny Kazurkiewicz Józef	250	—	—	—	—	—
	10	Odźwierny Piro Karol	224	83	—	—	—	—
	11	Siostry Miłosierdzia	2.756	46	—	—	7.246	74
	12	Ksiądz rz. kat. Tworowski Franciszek	137	49	—	—	—	—
	13	„ gr. kat. Zharski	83	40	—	—	—	—
	14	„ „ „ Sembratowicz Juljan	91	77	—	—	312	66
	15	Posługacze i służba domu z żywnością	14.479	04	—	—	14.479	04
	16	Prymaryusz Dr. Widman	1.175	—	—	—	—	—
	17	„ Dr. Molendziński	1.175	—	—	—	—	—
	18	„ Dr. Neuhauser	100	—	—	—	—	—
	19	„ Dr. Rożański	1.225	—	—	—	—	—
	20	„ Dr. Głowacki	1.150	—	—	—	4.825	—
	21	Profesor Dr. Nagel	682	50	—	—	—	—
	22	„ Dr. Finger	630	—	—	—	—	—
	23	„ Dr. Hawranek	630	—	—	—	1.942	50
	24	Prosektor Dr. Rudnicki	708	90	—	—	708	90
	25	Chemik patologiczny Dr. Żuliński	639	13	—	—	639	13
		Suma rubryki I.	30.153	97	—	—	30.153	97
II.		**Odstawne.**						
	26	Graas Maciej, pisarz kwieskowany	63	19	—	—	63	19
		Suma rubryki II.	63	19	—	—	63	19
III.		**Adjuta.**						
	27	Sekundaryusz Dr. Merczyński	609	44	—	—	—	—
	28	„ Dr. Knihyniecki	64	46	—	—	—	—
	29	„ Dr. Sawicki	594	44	—	—	2.708	33
	30	„ Dr. Wołek	568	33	—	—	—	—
	31	„ Dr. Bulikowski	518	33	—	—	—	—
	32	„ Dr. Mironowicz	293	33	—	—	—	—
	33	Praktykant Dr. Schattauer	22	10	—	—	—	—
	34	„ Dr. Żuliński	16	66½	—	—	—	—
	35	„ Dr. Szmitowski	330	—	—	—	1.234	53
	36	„ Dr. Szeparowicz	312	50	—	—	—	—
	37	„ Dr. Jaworski	179	99½	—	—	—	—
	38	„ Dr. Knihyniecki i Litwinowicz	373	27	—	—	—	—
		Suma rubryki III.	3.942	86	—	—	3.942	86

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.334	—	—	166	—	—	—	—	—	
834	—	—	16	—	—	—	—	—	
667	—	—	18	—	—	—	—	—	
500	—	—	40	—	—	—	—	—	
417	—	—	105	—	—	—	—	—	
417	—	—	209	—	—	—	—	—	
400	—	—	—	—	—	—	—	—	
250	—	—	—	—	—	—	—	—	
225	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.935	—	6.979	—	—	821	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.000	—	—	687	—	—	—	—	—	
7.900	—	—	—	—	6.579	—	—	—	
1.200	—	—	25	—	—	—	—	—	
1.200	—	—	25	—	—	—	—	—	
1.200	—	—	1.100	—	—	—	—	—	
1.200	—	—	—	—	25	—	—	—	
1.200	—	—	50	—	—	—	—	—	
630	—	—	—	—	53	—	—	—	
630	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	630	—	—	—	
1.000	—	—	291	—	—	—	—	—	
667	—	17.827	28	—	—	—	—	—	
24.806	—	24.806	2.760	—	8.108	—	—	5.348	
58	—	58	—	—	5	—	—	—	
58	—	58	—	—	5	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3.000	—	—	292	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
600	—	—	—	—	635	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3.600	—	3.600	292	—	635	—	—	343	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
IV.		**Substytucye.**	—	—	—	—	—	—
V.		**Dyurny.**						
	39	Jezierski Eustachy	382	31	—	—	—	—
	40	Jagielski Anastazy	87	57½	—	—	—	—
	41	Zawadzki Władysław	242	69½	—	—	—	—
	42	Świerzewski i Limanowski	330	27	—	—	—	—
	43	Przybylski Leonard	172	13	—	—	—	—
	44	Karaczewski Michał	80	57	—	—	—	—
	45	Pisarze chwilowi	87	74	—	—	—	—
		Suma rubryki V.	1.383	29	—	—	1.383	29
VI.		**Pensye.**						
	46	Wagner Ludwika, wdowa po prymaryuszu	210	01	—	—	—	—
	47	Grund Ludwika, „ „ zarządcy	175	14	—	—	—	—
	48	Burkart Franciszka, „ „ kontrolorze	145	95	—	—	—	—
	49	Bodaszewska Agnieszka „ „ nadzorcy domu	87	57	—	—	—	—
	50	Popławski Jan, były odźwierny	151	08	—	—	—	—
	51	Neuhauser Franciszek, prymaryusz	1.100	—	—	—	—	—
		Suma rubryki VI.	1.869	75	—	—	1.869	75
VII.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**						
	52	Christl Laura, sierota po kontrolorze	61	30	—	—	—	—
	53	Hammer Joanna, „ „ pisarzu	56	93	—	—	—	—
	54	Tomaszewska Marya, wdowa po woźnym	42	74	—	—	—	—
	55	Drabikowska Elżbieta, była dozorczyni chorych	109	80	—	—	—	—
		Suma rubryki VII.	270	77	—	—	270	77
VIII		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—
IX.		**Emolumenta.**						
	56	Na pomieszkanie dla dyrektora	187	65	—	—	—	—
	57	„ „ „ kasyera	166	80	—	—	—	—
	58	„ „ „ rachmistrza	100	08	—	—	—	—
	59	Na ubior dla woźnego i odźwiernego	104	01	—	—	—	—
	60	Na pomieszkanie asystenta kliniki	139	93	—	—	—	—
	61	Żywność Sióstr Miłosierdzia	4.262	88	—	—	—	—
	62	Relutum na opał dla rządcy	11	34	—	—	—	—
	63	„ „ „ „ maszynisty	26	53	—	—	—	—
	64	Na pomieszkanie dla rządcy	166	80	—	—	—	—
	65	Na fiakra dla Dra Fingera	63	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IX.	5.229	02	—	—	5.229	02

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
912	—	912	—	—	471	—	—	—	
912	—	912	—	—	471	—	—	471	
105	—	—	—	—	105	—	—	—	
176	—	—	1	—	—	—	—	—	
146	—	—	—	—	—	—	—	—	
88	—	—	—	—	—	—	—	—	
151	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	1.100	—	—	—	
666	—	666	1	—	1.205	—	—	1.204	
53	—	—	—	—	8	—	—	—	
53	—	—	—	—	4	—	—	—	
43	—	—	—	—	—	—	—	—	
110	—	—	—	—	—	—	—	—	
259	—	259	—	—	12	—	—	12	
100	—	100	100	—	—	—	100	—	
250	—	—	62	—	—	—	—	—	
167	—	—	—	—	—	—	—	—	
100	—	—	—	—	—	—	—	—	
101	—	—	—	—	3	—	—	—	
150	—	—	10	—	—	—	—	—	
2.902	—	—	—	—	1.361	—	—	—	
86	—	—	75	—	—	—	—	—	
28	—	—	2	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	167	—	—	—	
—	—	—	—	—	63	—	—	—	
3.784	—	3.784	149	—	1.594	—	—	1.445	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
X.		**Wydatki kapliczne.**	—	—	—	—	—	—
XI.		**Najem pomieszkania.**						
	66	Czynsz za najem filii Hofmana	4.000	—	—	—	—	—
	67	Czynsz za najem filii Höflicha	374	17	—	—	—	—
		Suma rubryki XI. .	4.374	17	—	—	4.374	17
XII.		**Potrzeby kancelaryjne.**						
	78	Ryczałtem na światło, papier, pióra i inne potrzeby do pisania						
	69	Rozmaite, a mianowicie:						
		1. druki . . . . . 777 zł. 26½ ct.	93	42	—	—	—	—
		2. roboty introligatorskie 58 „ 35 „						
		3. potrzeby kancelaryjne, papier, atrament, świece i t. d. . . . . 134 „ 49 „						
		4. prenumerata gazety . 15 „ 07 „						
		5. należytości stemplowe i inne opłaty rządowe 24 „ 36 „						
		6. koszta insercyjne . 111 „ 88 „						
		Suma 1.121 zł. 41½ ct.						
		Z kwoty tej potrąca się część przypadająca:						
		a) na Oddział obłąkanych . . . 119 zł. 27 ct.						
		b) na Oddział położnic . . . 66 „ 25 „ 185 „ 52 „						
		Przypada zatem na Oddział chorych	935	89½	—	—	—	—
		Suma rubryki XII. .	1.029	31½	—	—	1.029	31½
XIII.		**Remuneracye i zapomogi.**						
	70	Sprawdzanie recept	—	—	—	—	—	—
	71	Grabowicz Piotr, za dozór filii Höflicha . . .	36	71	—	—	—	—
	72	Zmienne, a mianowicie:						
		1. Swoboda Robert, zapomoga 40 zł. — ct.						
		2. Jezierski Eustachy „ 90 „ — „						
		3. Karaczewski Michał, remuneracya 30 „ — „						
		4. Tranda Edward „ 125 „ 10½						
		Suma . . 285 „ 10½						
		Z tej kwoty potrąca się część przypadającą:						
		a) na fundusz krajowy, za zapomogę A. Bortnik do LW. 13507/71 według dzielnika, w kwocie . . . . 83 zł. 40 c.						
		b) na fundusz obłąkanych . . . 17 „ 02½ „						
		c) na fundusz położnic . . . . 9 „ 53½ „ 109 „ 96 „						
		Przypada zatem na Oddział chorych	175	14½	—	—	—	—
		Suma rubryki XIII . .	211	85½	—	—	211	85½

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
15	—	15	15	—	—	—	15	—	
6.000	—	—	2.000	—	—	—	—	—	
449	—	—	75	—	—	—	—	—	
6.449	—	6.449	2.075	—	—	—	2.075		
94	—	—	1	—	—	—	—	—	
482	—	—	—	—	454	—	—	—	
576	—	576	1	—	454	—	—	453	
278	—	—	278	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
722	—	—	510	—	—	—	—	—	
1.000	—	1.000	788	—	—	—	788	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
XIV.		**Koszta gospodarcze.**						
	73	Wyżywienie chorych, zwykła strawa i dodatki .	41.741	78	—	—	—	—
	74	Pieczywo	5.123	04½	—	—	—	—
	75	Wino	1.945	11½	—	—	—	—
	76	Lekarstwa	12.972	28½	—	—	—	—
	77	Sanitarne	3.017	25	—	—	—	—
	78	Instrumenta chirurgiczne	1.641	86½	—	—	—	—
	79	Sprzęty	2.754	43	—	—	—	—
	80	Bielizna i pościel	8.229	45	—	—	—	—
	81	Słoma do leży	365	39	—	—	—	—
	82	Drzewo opałowe	6.658	64½	—	—	—	—
	83	Oświetlenie	1.790	45½	—	—	—	—
	84	Koszta pogrzebowe	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki XIV. .	86.230	71	—	—	86.230	71
XV.		**Zwrot kosztów utrzymania chorych.**						
	85	Zakładowi klinicznemu i położnic	1.207	08	—	—	1.207	08
		Suma rubryki XV. .	1.207	08	—	—	1.207	08
XVI.		**Utrzymanie budynków.**						
	86	Na konserwacye i reparacye, a mianowicie:						
		1. Materyały drewniane, piasek, cegły, gips i t. d. . . . . 864 zł. 66 c.						
		2. Mycie podłóg i inne drobne roboty . . . . . 110 „ 41 „						
		3. Materyały żelazne i blaszane 153 „ 41 „						
		4. Roboty lakiernickie i malarskie 18 „ — „						
		5. „ kowalskie . . . . 110 „ 37 „						
		6. „ ślusarskie . . . . 66 „ 70 „						
		7. „ murarskie . . . . 929 „ 21 „						
		8. „ blacharskie . . . . 114 „ 23 „						
		9. „ stolarskie i ciesielskie 283 „ 71 „						
		10. „ szklarskie . . . . 735 „ 23½ „						
		11. Czyszczenie, wypalanie, reparacya i odwanianie kloak . 310 „ 94 „						
		12. Ubezpieczenie od ognia . 104 „ 32 „						
		Suma . 3.801 „ 19½ „						
		Z kwoty tej potrąca się część przypadającą:						
		a) na fundusz obłąkanych . . 1.096 zł. 46 c.						
		b) na fundusz położnic . . 274 „ 11½ „ 1.370 „ 57½ „						
		Przypada zatem na Oddział chorych	2.430	62	—	—	—	—
	87	Na kominiarzy i straż ogniową	225	35	—	—	—	—
		Suma rubryki XVI. .	2.655	97	—	—	2.655	97

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
37.000	—	—	—	—	4.742	—	—	—	
4.650	—	—	—	—	473	—	—	—	
360	—	—	—	—	1.585	—	—	—	
15.000	—	—	2.028	—	—	—	—	—	
2.800	—	—	—	—	217	—	—	—	
400	—	—	—	—	1.242	—	—	—	
2.000	—	—	—	—	754	—	—	—	
5 200	—	—	—	—	3.020	—	—	—	
670	—	—	304	—	—	—	—	—	
5.000	—	—	—	—	1.659	—	—	—	
1.460	—	—	—	—	331	—	—	—	
40	—	—	40	—	—	—	—	—	
74.580	—	74.580	2.372	—	14.023	—	—	11.651	
1.600	—	—	393	—	—	—	—	—	
1.600	—	1.600	393	—	—	—	393	—	
3.000	—	—	569	—	—	—	—	—	
224	—	—	—	—	1	—	—	—	
3.224	—	3.224	569	—	1	—	568	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
XVII.		**Rozmaite.**						
	88	Przypadkowe, a mianowicie:						
		1. Podwody dla chorych . 9 zł. 90 ct.						
		2. Fiakry . . . . . 16 „ 80 „						
		3. Koszta podróży Sióstr Miłosierdzia . . . . . 68 „ 30 „						
		4. Relutum za światło . . 4 „ 29 „						
		5. Płaca praktykantów za Styczeń 1872 . . . . . 99 „ 90 „						
		6. Gąbki, włókna, szpagat i inne drobne wydatki . 22 „ 52 „						
		7. Wódka i wino dla służby na święta wielkanocne . 14 „ 70½ „						
		8. Nadkosztorysowa restauracya, przerobienie pompy 239 „ 71 „						
		Suma . 476 zł. 12½ ct.						
		Z kwoty tej potrąca się część przypadająca:						
		a) na Oddział obłąkanych . . 90 zł. 57 ct.						
		b) na Oddział położnic . . 6 „ 42½ „ 96 „ 99½ „						
		Przypada zatem na Oddział chorych	379	13	—	—	—	—
		Suma rubryki XVII.	379	13	—	—	379	13
XVIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	89	Funduszowi zapomogi	433	75	—	—	—	—
		Suma rubryki XVIII.	433	75	—	—	433	75

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
500	—	—	121	—	—	—	—	—	
500	—	500	121	—	—	—	121	—	
—	—	—	—	—	434	—	—	—	
—	—	—	—	—	434	—	—	434	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych na 1.200 zł. 5%	61	58½	—	—	—	—
	2	Od galicyjskich listów zastawnych:						
		a) na 1.200 „ 4%	15	78	—	—	—	—
		b) „ 900 „ 5%	42	50	—	—	—	—
	3	Od renty państwowej na . . . 52.450 „ . .	1.660	20½	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	1.780	07	—	—	1.780	07
II.		**Zapisy i legaty.**						
	4	Za wpływy z legatów	5.324	35	—	—	—	—
		Suma rubryki II. . .	5.324	35	—	—	5.324	35
III.		**Dochód z realności.**						
	5	Czynsz z najmu lokalności na zakład kliniczny .	641	—	—	—	—	—
		Suma rubryki III. . .	641	—	—	—	641	—
IV.		**Dodatki.**						
	6	Od c. k. Skarbu, za 200 sągów drzewa opałowego	1.472	16	—	—	—	—
	7	Z kasy miejskiej;						
		a) 1/5 z dochodów rogatek: należytość zaległa . . . . . 5.200 zł. 03 c.						
		należytość bieżąca . . . . 20.520 „ — „						
		razem . . 25.720 zł. 03 c.						
		a po odtrąceniu zwróconej nadpłaty kasie miejskiej . . . 5.814 „ 87 „	19.905	16	—	—	—	—
		b) na utrzymanie trupiarni	107	69	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. . .	21.485	01	—	—	21.485	01
V.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	8	Od samopłacących	9.535	49½	—	—	—	—
	9	„ funduszów obcokrajowych	1.379	17	—	—	—	—
	10	„ funduszu krajowego galicyjskiego	26.054	83½	—	—	—	—
	11	„ rozmaitych zakładów i funduszów publicznych	1.278	54	—	—	—	—
	12	„ gminy lwowskiej, za leczenie chorych zakładu św. Łazarza	115	88	—	—	—	—
		Suma rubryki V. . .	38.363	92	—	—	38.363	92
VI.		**Rozmaite dochody.**						
	14	Ze sprzedaży wybrakowanych sprzętów i inne pomniejsze dochody	77	—	—	—	—	—
	15	Od funduszu klinicznego, za 15 sągów drzewa opałowego	129	34½	—	—	—	—
		Suma rubryki VI. . .	206	34½	—	—	206	34½

Oddział chorych. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	najkorzystniejszą	
54	—	—	7	—	—	—	—	—	
8	—	—	8	—	—	—	—	—	
45	—	—	—	—	2	—	—	—	
2.203	—	—	—	—	543	—	—	—	
2.310	—	2.310	15	—	545	—	—	530	
3.200	—	—	2.125	—	—	—	—	—	
3.200	—	3.200	2.125	—	—	—	2.125	—	
641	—	—	—	—	—	—	—	—	
641	—	641	—	—	—	—	—	—	
1.360	—	—	112	—	—	—	—	—	
20.500	—	—	—	—	595	—	—	—	
54	—	—	54	—	—	—	—	—	
21.914	—	21.914	166	—	595	—	—	429	
9.600	—	—	—	—	64	—	—	—	
480	—	—	899	—	—	—	—	—	
29.009	—	—	—	—	2.946	—	—	—	
—	—	—	1.279	—	—	—	—	—	
71	—	—	45	—	—	—	—	—	
39.151	—	39.151	2.223	—	3.010	—	—	787	
170	—	—	—	—	93	—	—	—	
102	—	—	27	—	—	—	—	—	
272	—	272	27	—	93	—	—	66	

Dochody. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
VII.	16	**Dotacya z funduszu krajowego bezzwrotna**	11.700	—	—	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	11.700	—	—	—	11.700	—
VIII.		**Dotacya z funduszu krajowego zwrotna:**						
	17	Od gminy miasta Lwowa	42.941	—	—	—	—	—
		Suma rubryki VIII. .	42.941	—	—	—	42.941	—

Oddział chorych. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
11.700	—	—	—	—	—	—	—	—	
11.700	—	11.700	—	—	—	—	—	—	
42.941	—	—	—	—	—	—	—	—	
42.941	—	42.941	—	—	—	—	—	—	

Szpital główny we Lwowie.

Oddział położnic.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
		Wydatki.						
I.		Płace urzędników, lekarzy i sług	1.829	09½	—	—	1.829	09½
II.		Odstawne	4	51	—	—	4	51
III.		Adjuta	433	85	—	—	433	85
IV.		Substytucye	—	—	—	—	—	—
V.		Dyurna	98	85	—	—	98	85
VI.		Pensye	214	76	—	—	214	76
VII.		Zaopatrzenia	66	39	—	—	66	39
VIII		Odprawy	—	—	—	—	—	—
IX.		Emolumenta	260	14	—	—	260	14
X.		Wydatki kapliczne	317	45	—	—	317	45
XI.		Najem pomieszkania	1.209	17	—	—	1.209	17
XII.		Potrzeby kancelaryjne	72	92	—	—	72	92
XIII.		Remuneracye i zapomogi	28	25	—	—	28	25
XIV.		Koszta gospodarcze	5.574	94½	—	—	5.574	94½
XV.		Utrzymanie budynków	299	24½	—	—	299	24½
XVI.		Odsetki od kapitałów dłużnych	352	02	—	—	352	02
XVII		Rozmaite	6	42½	—	—	6	42½
		Suma wydatków . .	10.768	02	—	—	10.768	02
		Oprócz powyższej sumy wydatków . 10.768 zł. 02 ct. wykazano w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie 7.275 „ 08 „						
		Ogólna suma wydatków 18.043 „ 10 „						
		Dochody.						
I.		Odsetki od kapitałów	56	99	—	—	56	99
II.		Dochód z realności	71	80	—	—	71	80
III.		Dodatki	176	96	—	—	176	96
IV.		Zwroty kosztów leczenia	604	56	—	—	604	56
V.		Rozmaite	20	76½	—	—	20	76½
VI.		Dotacya z funduszu krajowego bezzwrotna . .	12.695	—	—	—	12 695	—
		Suma dochodów . .	13.626	07½	—	—	13.626	07½
		Oprócz powyższej sumy dochodów 13.626 zł. 07½ ct. wykazano w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie . . . . 4.417 „ 02½ „						
		Ogólna suma dochodów 18.043 „ 10 „						

Oddział położnic.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
2.687	—	2.687	858	—	—	—	858	—	
4	—	4	—	—	—	—	—	—	
600	—	600	166	—	—	—	166	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
66	—	66	—	—	33	—	—	33	
215	—	215	—	—	—	—	—	—	
66	—	66	—	—	—	—	—	—	
30	—	30	30	—	—	—	30	—	
262	—	262	16	—	14	—	2	—	
60	—	60	—	—	258	—	—	258	
1.451	—	1.451	242	—	—	—	242	—	
60	—	60	—	—	13	—	—	13	
73	—	73	45	—	—	—	45	—	
7.249	—	7.249	2.313	—	638	—	1.675	—	
375	—	375	75	—	—	—	75	—	
352	—	352	—	—	—	—	—	—	
70	—	70	63	—	—	—	63	—	
13.620	—	13.620	3.808	—	956	—	3.156	304	
							2.852		
79	—	79	—	—	22	—	—	22	
72	—	72	—	—	—	—	—	—	
158	—	158	19	—	—	—	19	—	
600	—	600	4	—	—	—	4	—	
16	—	16	5	—	—	—	5	—	
12.695	—	12.695	—	—	—	—	—	—	
13.620	—	13.620	28	—	22	—	28	22	
							6		

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace urzędników, lekarzy i sług.**						
	1	Dyrektor Dr. Berthleff i tegoż zastępca Dr. Longschamps	83	44	—	—	—	—
	2	Zarządca Malinowski	58	50	—	—	—	—
	3	Kasyer Dyszkiewicz	46	36	—	—	—	—
	4	Rachmistrz Grabowicz	32	88	—	—	—	—
	5	Pisarz Swoboda	30	—	—	—	—	—
	6	dtto Rzepecki	15	—	—	—	—	—
	7	Maszynista Bajno	29	—	—	—	—	—
	8	Woźny Kazurkiewicz	18	—	—	—	—	—
	9	Odźwierny Piro	25	17	—	—	—	—
	10	Profesor akuszeryi Dr. Czyżewicz	210	—	—	—	—	—
	11	Akuszerka Grocholska	399	96	—	—	—	—
	12	Siostry Miłosierdzia	138	—	—	—	—	—
	13	Służba domu	626	19½	—	—	—	—
	14	Księża	21	74	—	—	—	—
	15	Prosektor Dr. Rudnicki	50	66	—	—	—	—
	16	Chemik patologiczny Dr. Żuliński	44	19	—	—	—	—
		Suma rubr. I.	1.829	09½	—	—	1.829	09½
II.		**Odstawne.**						
	17	Graas Maciej	4	51	—	—	4	51
III.		**Adjuta.**						
	18	Dr. Głaczyński, Dr. Bogdański, Dr. Hintze	433	85	—	—	433	85
IV.		**Substytucye.**						
V.		**Dyurna.**						
	19	Pisarze dzienni	98	85	—	—	98	85
VI.		**Pensye.**						
	20	Ostrowska Honorata	105	—	—	—	—	—
	21	Pfau Henryka	63	63	—	—	—	—
	22	Grund Ludwika.	12	52	—	—	—	—
	23	Burkart Franciszka	10	43	—	—	—	—
	24	Bodaszewska Agnieszka	6	26	—	—	—	—
	25	Popławski Jan	16	92	—	—	—	—
		Suma rubr. VI.	214	76	—	—	214	76
VII.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**						
	26	Christl Laura	4	38	—	—	—	—
	27	Hammer Joanna	4	06	—	—	—	—
	28	Tomaszewska Marya	3	05	—	—	—	—
	29	Swoboda Marya	54	90	—	—	—	—
		Suma rubr. VII.	66	39	—	—	66	39

Oddział położnic. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
96	—	—	12	—	—	—	—	—	
60	—	—	2	—	—	—	—	—	
48	—	—	2	—	—	—	—	—	
36	—	—	3	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
60	—	—	15	—	—	—	—	—	
29	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	—	—	—	—	—	—	—	—	
25	—	—	—	—	—	—	—	—	
210	—	—	—	—	—	—	—	—	
400	—	—	—	—	—	—	—	—	
138	—	—	—	—	—	—	—	—	
975	—	—	349	—	—	—	—	—	
472	—	—	450	—	—	—	—	—	
72	—	—	21	—	—	—	—	—	
48	—	—	4	—	—	—	—	—	
2.687	—	2.687	858	—	—	—	858	—	
4	—	4	—	—	—	—	-	—	
600	—	600	166	—	—	—	166	—	
66	—	66	—	—	33	—	—	33	
105	—	—	—	—	—	—	—	—	
64	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	—	—	—	—	—	—	—	—	
215	—	215	—	-	—	—	—	—	
4	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	—	—	—	—	—	—	—	—	
55	—	—	—	—	—	—	—	—	
66	—	66	—	—	—	—	—	—	

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
VIII		**Odprawy.**	—	—	—	—	—	—
IX.		**Emolumenta.**						
	30	Na ubior dla odźwiernego i woźnego	9	61	—	—	—	—
	31	„ opał dla rządcy	5	74	—	—	—	—
	32	„ żywność Sióstr Miłosierdzia	197	96	—	—	—	—
	33	„ opał dla maszynisty	2	43	—	—	—	—
	34	Mieszkanie dla dyrektora	13	41	—	—	—	—
	35	„ „ kasyera	11	92	—	—	—	—
	36	„ „ rachmistrza	7	15	—	—	—	—
	37	„ „ rządcy	11	92	—	—	—	—
		Suma rubryki IX. .	260	14	—	—	260	14
X.		**Wydatki kapliczne.**						
	38	Na roboty kapliczne	317	45	—	—	317	45
XI.		**Najem pomieszkania.**						
	39	Czynsz za filię Höflicha	1 209	17	—	—	1.209	17
XII.		**Potrzeby kancelaryjne.**						
	40	Ryczałt na kancelaryę	6	67	—	—	—	—
	41	Rozmaite: Z poszczególnionych przy rubr. XII. poz. 69. (Oddział chorych) wydatków w kwocie 1121 zł. 41 ct. część przypadająca na Oddział położnic . .	66	25	—	—	—	—
		Suma rubryki XII. .	72	92	—	—	72	92
XIII		**Remuneracye i zapomogi.**						
	42	Zmienne i stałe: 1. Z poszczególnionych przy rubr. XIII. poz. 79. (Oddział chorych) wydatków w kwocie 285 zł. 10 ct. część przypadająca na Oddział położnic 9 zł. 53½ c. 2. Za przypadającą remuneracyę Grabowicza . . . . . 2 „ 62 „ i praktykantów chirurgicznych . 7 „ 15½ „ za remuneracyę p. E. Trandzie . 8 „ 94 „	28	25	—	—	28	25
XIV.		**Koszta gospodarcze.**						
	43	Zwykła strawa i dodatki	3.192	29½	—	—	—	—
	44	Pieczywo	457	58	—	—	—	—
	45	Wino	37	99½	—	—	—	—
	46	Lekarstwa	341	75	—	—	—	—
	47	Sanitarne	40	93½	—	—	—	—
	48	Instrumenta chirurgiczne	124	36	—	—	—	—
	49	Sprzęty domowe	175	71	—	—	—	—
	50	Bielizna i pościel	323	78	—	—	—	—
	51	Słoma do leży	10	94	—	—	—	—
	52	Drzewo opałowe	685	44	—	—	—	—
	53	Oświetlenie	184	16	—	—	—	—
		Suma rubryki XIV.	5.574	94½	—	—	5.574	94½

Oddział położnic. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
30	—	30	30	—	—	—	30	—	
7	—	—	—	—	2	—	—	—	
8	—	—	2	—	—	—	—	—	
208	—	—	10	—	—	—	—	—	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	—	—	4	—	—	—	—	—	
12	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	12	—	—	—	
262	—	262	16	—	14	—	2	—	
60	—	60	—	—	258	—	—	258	
1.451	—	1.451	242	—	—	—	242	—	
6	—	—	—	—	—	—	—	—	
54	—	—	—	—	13	—	—	—	
60	—	60	—	—	13	—	—	13	
73	—	73	45	—	—	—	45	—	
4.700	—	—	1.507	—	—	—	—	—	
800	—	—	342	—	—	—	—	—	
120	—	—	82	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	—	41	—	—	—	
150	—	—	109	—	—	—	—	—	
10	—	—	—	—	114	—	—	—	
80	—	—	—	—	95	—	—	—	
560	—	—	236	—	—	—	—	—	
48	—	—	37	—	—	—	—	—	
375	—	—	—	—	310	—	—	—	
106	—	—	—	—	78	—	—	—	
7.249	—	7.249	2.313	—	638	—	1.675	—	

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
XV.		**Utrzymanie budynków.**						
	54	Konserwacye i reparacye, Z poszczególnionych przy rubr. XVI. poz. 86 (Oddział chorych) wydatków w kwocie 3.801 zł. 19½ ct. część przypadająca na Oddział położnic . .	274	11½	—	—	—	—
	55	Kominiarze i straż ogniowa	25	13	—	—	—	—
		Suma rubryki XV. .	299	24½	—	—	299	24½
XVI.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	56	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego . . .	352	02	—	—	352	
XVII.		**Rozmaite.**						
	57	Przypadkowe, Z poszczególnionych przy rubr. XVII. poz. 88. (Oddział chorych) wydatków wykazanych w kwocie 476 zł. 12½ ct. część przypadająca na Oddział położnic	6	42½	—	—	6	42½

Oddział położnic. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
350	—	—	75	—	—	—	—	—	
25	—	—	—	—	—	—	—	—	
375	—	375	75	—	—	—	75	—	
352	—	352	—	—	—	—	—	—	
70	—	70	63	—	—	—	63	—	

Dochody. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od obligacyi indemnizacyjnej na 100 zł. . . .	2	54	—	—	—	—
	2	Od renty państwowej na 1750 „ . . .	54	42	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	56	99	—	—	56	99
II.		**Dochód z realności.**						
	3	Czynsz z najmu lokalności szpitalnych na zakład kliniczny	71	80	—	—	71	80
III.		**Dodatki.**						
	4	Od c. k. Skarbu relutum za 200 sągów drzewa .	164	90	—	—	—	—
	5	Z kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni . . .	12	06	—	—	—	—
		Suma rubryki III. . .	176	96	—	—	176	96
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	6	Od samopłacących i z funduszów publicznych .	604	56	—	—	604	56
V.		**Rozmaite.**						
	7	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne drobne dochody	7	91	—	—	—	—
	8	Od funduszu klinicznego za 15 sągów drzewa .	12	$85^1/_2$	—	—	—	—
		Suma rubryki V. .	20	$76^1/_2$	—	—	20	$76^1/_2$
VI.	9	**Dotacya z funduszu krajowego.**	12.695	—	—	—	12.695	—

Oddział położnic. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
4	—	—	—	—	1	—	—	—	
75	—	—	—	—	21	—	—	—	
79	—	79	—	—	22	—	—	22	
72	—	72	—	—	—	—	—	—	
152	—	—	13	—	—	—	—	—	
6	—	—	6	—	—	—	—	—	
158	—	158	19	—	—	—	19	—	
600	—	600	4	—	—	—	4	—	
5	—	—	3	—	—	—	—	—	
11	—	—	2	—	—	—	—	—	
16	—	16	5	—	—	—	5	—	
12.695	—	12.695	—	—	—	—	—	—	

Szpital główny we Lwowie.

Oddział obłąkanych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz.	Wynikłość z rokn 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.		Płace urzędników, lekarzy i sług	12 978	22	—	—	12.978	22
II.		Odstawne	8	06	—	—	8	06
III.		Adjuta	1.178	72	—	—	1.178	72
IV.		Substytucye	—	—	—	—	—	—
V.		Dyurna	176	46	—	—	176	46
VI.		Pensye	142	12½	—	—	142	12½
VII.		Zaopatrzenia i dary z łaski	135	03	—	—	135	03
VIII.		Odprawy	—	—	—	—	—	—
IX.		Emolumenta	1.217	19	—	—	1.217	19
X.		Wydatki kapliczne	—	—	—	—	—	—
XI.		Najem pomieszkania	—	—	—	—	—	—
XII.		Potrzeby kancelaryjne	140	34	—	—	140	34
XIII.		Remuneracye	104	34½	—	—	104	34½
XIV.		Koszta gospodarcze	58.343	39	—	—	58.343	39
XV.		Utrzymanie budynków	1.213	85	—	—	1.213	85
XVI.		Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	06	—	—	1.408	06
XVII.		Rozmaite	97	42½	—	—	97	42½
		Suma wydatków	77.143	21½	—	—	77.143	21½
		Oprócz powyższej sumy wydatków 77.143 zł. 21½ c. wykazano w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie 31.148 „ 01 „						
		Suma wydatków 108.291 „ 22½ „						
		Dochody.						
I.		Odsetki od kapitałów	270	23½	—	—	270	23½
II.		Dochód z realności	287	20	—	—	287	20
III.		Dodatki	707	85	—	—	707	85
IV.		Zwroty kosztów leczenia	9.368	93	—	—	9.368	93
V.		Rozmaite	92	95	—	—	92	95
VI.		Dotacya z funduszu krajowego	54.401	50½	—	—	54.401	50½
		Suma dochodów	65.128	67	—	—	65.128	67
		Oprócz powyższej sumy dochodów 65.128 zł. 69 c. wykazano w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie 43.162 „ 55½ „						
		Suma dochodów jak wyżej 108.291 „ 22½ „						

Oddział obłąkanych.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
9.552	—	9.552	223	—	3.649	—	—	3.426	
8	—	8	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	21	—	—	—	21	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
118	—	118	—	—	58	—	—	58	
98	—	98	1	—	45	—	—	44	
111	—	111	—	—	24	—	—	24	
40	—	40	40	—	—	—	40	—	
550	—	550	42	—	709	—	—	667	
6	—	6	6	—	—	—	6	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
89	—	89	—	—	52	—	—	52	
130	—	130	60	—	34	—	26	—	
48.260	—	48.260	106	—	10.189	—	—	10.083	
1.501	—	1.501	287	—	—	—	287	—	
1.408	—	1.408	—	—	—	—	—	—	
80	—	80	—	—	18	—	—	18	
63.151	—	63.151	786	—	14.778	—	380	14.372	
								13 992	
361	—	361	—	—	90	—	—	90	
287	—	287	—	—	—	—	—	—	
632	—	632	76	—	—	—	76	—	
7.400	—	7.400	1.969	—	—	—	1.969	—	
66	—	66	26	—	—	—	26	—	
54.405	—	54.405	—	—	3	—	—	3	
63.151	—	63.151	2.071	—	93	—	2.071	93	
							1.978		

Wydatki. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace urzędników, lekarzy i sług.**						
	1	Dyrektor Dr Berthleff i tegoż zastępca Dr Longchamps	148	96	—	—	—	—
	2	Zarządca Malinowski Erazm	104	43	—	—	—	—
	3	Kasyer Dyszkiewicz Władysław	82	76	—	—	—	—
	4	Rachmistrz Grabowicz Piotr	58	70	—	—	—	—
	5	Pisarz Swoboda Robert	53	—	—	—	—	—
	6	„ Rzepecki Leopold	26	50	—	—	—	—
	7	Maszynista Bujno Antoni	51	—	—	—	—	—
	8	Dozorca Jaroszyński Leon	300	—	—	—	—	—
	9	Woźny Kazurkiewicz Józef	32	—	—	—	—	—
	10	Odźwierny Milan Ludwik	250	—	—	—	—	—
	11	Prymaryusz Dr. Chądzyński	1.187	33	—	—	—	—
	12	„ Dr. Opolski	1.175	—	—	—	—	—
	13	„ Dr. Nagel	—	—	—	—	—	—
	14	Księża	38	82	—	—	—	—
	15	Siostry Miłosierdzia	400	—	—	—	—	—
	16	Prosektor Dr. Rudnicki	90	44	—	—	—	—
	17	Chemik patologiczny Dr. Żuliński	83	35	—	—	—	—
	18	Służba domowa z żywnością	8.895	93	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	12.978	22	—	—	12.978	22
II.		**Odstawne.**						
	19	Graas Maciej	8	06	—	—	—	—
		Suma rubryki II.	8	06	—	—	8	06
III.		**Adjuta.**						
	20	Dr. Kołychanowski	53	32				
	21	„ Szuszkiewicz	366	66				
	22	„ Jaworski	191	08				
	23	„ Berger	191	—				
	24	„ Kilarski i Szuszkiewicz	376	66				
		Suma rubryki III.	1.178	72	—	—	1.178	72
IV.		**Substytucye.**	—	—	—	—	—	—
V.		**Dyurny.**						
	25	Pisarzom dziennym	176	46	—	—	—	—
		Suma rubryki V.	176	46	—	—	176	46
IV.		**Pensye.**						
	26	Wagner Ludwika	89	99½	—	—	—	—
	27	Grund Ludwika	22	34	—	—	—	—
	28	Burkart Franciszka	18	62	—	—	—	—
	29	Bodaszewska Agnieszka	11	17	—	—	—	—
		Suma rubryki VI.	142	12½	—	—	142	12½
VII.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**						
	30	Christl Laura	7	82	—	—	—	—
	31	Hammer Joanna	7	26	—	—	—	—
	32	Tomaszewska Marya	5	45	—	—	—	—
	33	Riess Anna	—	—	—	—	—	—
	34	Dmitrasz Mikołaj	114	50	—	—	—	—
		Suma rubryki VII.	135	03	—	—	135	03

Oddział obłąkanych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
170	—	—	21	—	—	—	—	—	
106	—	—	2	—	—	—	—	—	
25	—	—	2	—	—	—	—	—	
64	—	—	5	—	—	—	—	—	
53	—	—	—	—	—	—	—	—	
53	—	—	26	—	—	—	—	—	
51	—	—	—	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	—	—	—	—	—	
32	—	—	—	—	—	—	—	—	
250	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	—	13	—	—	—	—	—	
1 200	—	—	25	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
128	—	—	89	—	—	—	—	—	
247	—	—	—	—	153	—	—	—	
128	—	—	38	—	—	—	—	—	
85	—	—	2	—	—	—	—	—	
5.400	—	—	—	—	3.496	—	—	—	
9.552	—	9.552	223	—	3.649	—	—	3.426	
8	—	8	—	—	—	—	—	—	
8	—	8	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	—	21	—	—	—	—	—	
1.200	—	1.200	21	—	—	—	21	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
118	—	—	—	—	58	—	—	—	
118	—	118	—	—	58	—	—	58	
45	—	—	—	—	45	—	—	—	
23	—	—	1	—	—	—	—	—	
19	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	—	—	—	—	—	—	—	—	
98	—	98	1	—	45	—	—	44	
7	—	—	—	—	1	—	—	—	
7	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
92	—	—	—	—	23	—	—	—	
111	—	111	—	—	24	—	—	24	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
VIII.		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertelnych.**	—	—	—	—	—	—
IX.		**Emolumenta.**						
	35	Na ubiór dla woźnego i odźwiernego	6	38	—	—	—	—
	36	„ „ „ osobnego odźwiernego	60	—	—	—	—	—
	37	„ opał dla rządcy	10	12	—	—	—	—
	38	„ „ „ maszynisty	4	34	—	—	—	—
	39	„ żywność dla Sióstr Miłosierdzia	1.057	08	—	—	—	—
	40	„ pomieszkanie dla dyrektora	23	94	—	—	—	—
	41	„ „ „ kasyera	21	28	—	—	—	—
	42	„ „ „ rachmistrza	12	77	—	—	—	—
	43	„ „ „ rządcy	21	28	—	—	—	—
		Suma rubryki IX. .	1.217	19	—	—	1.217	19
X.		**Wydatki kapliczne.**	—	—	—	—	—	—
XI.		**Najem pomieszkania.**	—	—	—	—	—	—
XII.		**Potrzeby kancelaryjne.**	—	—	—	—	—	—
	44	Ryczałt	11	91	—	—	—	—
	45	Rozmaite:						
		1. Z poszczególnionych przy rubryce XII. poz. 69. (Oddział chorych) wydatków w kwocie 1.121 zł. 41½ ct. część przypadająca na Oddział obłąkanych . . . 119 zł. 27 ct.						
		2. Za inseraty . . . . . 4 „ 20 „						
		3. „ roboty introligatorskie . . 2 „ 60 „						
		4. „ Potrzeby kancelaryjne, atrament, tektury i t. d. . . . 1 „ 45 „						
		5. „ Należytości stemplowe . . — „ 91 „	128	43	—	—	—	—
		Suma rubryki XII. .	140	34	—	—	140	34
XIII.		**Remuneracye.**						
	46	Sprawdzanie recept	—	—	—	—	—	—
	47	Zmienne, stałe i zapomogi						
		1. Z poszczególnionych przy rubryce XIII. pozycya 72. (Oddział chorych) wydatków w kwocie 285 zł. 10½ ct. część przypadająca na Oddział obłąkanych . . . 17 zł. 02½ ct.						
		2. Za przypadającą remuneracyę dla Grabowicza . . 4 „ 67 „						
		3. Za przypadającą remuneracyę dla praktykantów chirurgicznych . . . . . 12 „ 76½ „						
		4. Zapomoga w miesięcznych ratach Feliksowi Bortnik . . 46 „ 57 „						
		5. Zapomoga Drewence Michałowi 18 „ — „						
		6. Remuneracya p. Trandzie . 15 „ 95½ „						
		Suma . 114 „ 98½ „						
		Z tej kwoty potrąca się część przypadającą na fundusz krajowy za zapomogę Anny Bortnik 10 „ 64 „						
		Pozostaje zatem na Oddział obłąkanych . . . . . 104 „ 34½ „	104	34½	—	—	—	—
		Suma rubryki XIII. .	104	34½	—	—	104	34½

Oddział obłąkanych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
40	—	40	40	—	—	—	40	—	
12	—	—	5	—	—	—	—	—	
60	—	—	—	—	—	—	—	—	
39	—	—	29	—	—	—	—	—	
3	—	—	—	—	1	—	—	—	
370	—	—	—	—	687	—	—	—	
32	—	—	8	—	—	—	—	—	
21	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	21	—	—	—	
550	—	550	42	—	709	—	—	667	
6	—	6	6	—	—	—	6	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	—	—	—	—	—	—	—	—	
77	—	—	—	—	52	—	—	—	
89	—	89	—	—	52	—	—	52	
60	—	—	60	—	—	—	—	—	
70	—	—	—	—	34	—	—	—	
130	—	130	60	—	34	—	26	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
XIV.		**Koszta gospodarcze.**						
	48	Zwykła strawa i dodatki	38.279	93	—	—	—	—
	49	Pieczywo	6.332	76	—	—	—	—
	50	Wino	393	86½	—	—	—	—
	51	Lekarstwa	1.891	47½	—	—	—	—
	52	Sanitarne	713	45	—	—	—	—
	53	Instrumenta chirurgiczne	549	64	—	—	—	—
	54	Sprzęty domowe	1.098	63	—	—	—	—
	55	Bielizna i pościel	5.244	97	—	—	—	—
	56	Słoma do leży	156	80	—	—	—	—
	57	Drzewo opałowe	3.296	66	—	—	—	—
	58	Oświetlenie	385	21	—	—	—	—
	59	Koszta pogrzebowe	-	—	—	—	—	—
		Suma rubr. XIV.	58.343	39	—	—	58.343	39
XV.		**Utrzymanie budynków.**						
	60	Konserwacye i reparacye.						
		1. Z poszczególnionych przy R. XVI poz. 85 (Oddział chorych) wydatków w kwocie 3.801 zł. 19½ c. część przypadająca na Oddział obłąkanych . . . . . 1.096 zł. 46 c.						
		2. Materyały drzewne. . . . . 16 „ 87 „	1.113	33	—	—	—	—
	61	Kominiarze i straż ogniowa	100	52	—	—	—	—
		Suma rubryki XV.	1.213	85	—	—	1.213	85
XVI.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	62	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego	1.408	06	—	—	—	—
		Suma rubryki XVI.	1.408	06	—	—	1.408	06
XVII.		**Rozmaite.**						
	63	1. Z poszczególnionych przy R. XVII poz. 88 (Oddziału chorych) wydatków w kwocie 476 zł. 12½ c. część przypadająca na fundusz obłąkanych 90 zł, 57 c.						
		2. Wynagrodzenia za fiakry . . . 1 „ 40 „						
		3. Relutum za światło . . . . . 5 „ 45 „	97	42½	—	—	—	—
		Suma rubryki XVII.	97	42½	—	—	97	42½

Oddział obłąkanych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
33.800	—	—	—	—	4.480	—	—	—	
5.400	—	—	—	—	933	—	—	—	
110	—	—	—	—	284	—	—	—	
1.950	—	—	58	—	—	—	—	—	
500	—	—	—	—	213	—	—	—	
55	—	—	—	—	495	—	—	—	
840	—	—	—	—	258	—	—	—	
3.700	—	—	—	—	1.545	—	—	—	
200	—	—	43	—	—	—	—	—	
1.400	—	—	—	—	1.896	—	—	—	
300	—	—	—	—	85	—	—	—	
5	—	—	5	—	—	—	—	—	
48.260	—	48.260	106	—	10.189	—	—	10.083	
1.400	—	—	287	—	—	—	—	—	
101	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.501	—	1.501	287	—	—	—	287	—	
1.408	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.408	—	1.408	—	—	—	—	—	—	
80	—	—	—	—	18	—	—	—	
80	—	80	—	—	18	—	—	18	

Dochody. Szpital główny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od galicyjskich listów zastawnych:						
		a) 5% na 300 zł.	13	79½	—	—	—	—
		b) 4% „ 400 „	14	50½	—	—	—	—
	2	Od renty państwowej na . . . . . 7.850 „	241	93½	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	270	23½	—	—	270	23½
II.		**Dochód z realności.**						
	3	Czynsz z najmu lokalności na zakład kliniczny .	287	20	—	—	—	—
		Suma rubryki II. . .	287	20	—	—	287	20
III.		**Dodatki.**						
	4	Od c. k. Skarbu, za 200 sągów drzewa opałowego	659	60	—	—	—	—
	5	Z kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni . . .	48	25	—	—	—	—
		Suma rubryki III. . .	707	85	—	—	707	85
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	6	Od samopłacących i z funduszów publicznych . .	9.368	93	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. . .	9.368	93	—	—	9.368	93
V.		**Rozmaite.**						
	7	Ze sprzedaży sprzętów i inne drobne dochody .	30	15	—	—	—	—
	8	Od funduszu klinicznego, za 15 sągów drzewa opałowego	61	80	—	—	—	—
	9	Zwroty rachunkowe (R. XIV pieczywo i lekarstwa)	1	—	—	—	—	—
		Suma rubryki V. . .	92	95	—	—	92	95
VI.	10	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	54.401	50½	—	—	54.401	50½

Oddział obłąkanych. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
15	—	—	—	—	1	—	—	—	
16	—	—	—	—	1	—	—	—	
330	—	—	—	—	88	—	—	—	
361	—	361	—	—	90	—	—	90	
287	—	—	—	—	—	—	—	—	
287	—	287	—	—	—	—	—	—	
608	—	—	52	—	—	—	—	—	
24	—	—	24	—	—	—	—	—	
632	—	632	76	—	—	—	76	—	
7.400	—	—	1.969	—	—	—	—	—	
7.400	—	7.400	1.969	—	—	—	1.969	—	
20	—	—	10	—	—	—	—	—	
46	—	—	15	—	—	—	—	—	
—	—	—	1	—	—	—	—	—	
66	—	66	26	—	—	—	26	—	
54.405	—	54.405	—	—	3	—	—	3	

Fundusz podrzutków

we Lwowie.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1	Płace urzędników.	605	—	—	—	605	—
II.	2	Dodatki na mieszkanie	63	—	—	—	63	—
III.	3	Emolumenta	44	—	—	—	44	—
IV.	a, b, c, d, e, f, g, 4	Dyurna	1.312	05	—	—	1.312	05
V.	5	Potrzeby kancelaryjne	314	51	—	—	314	51
VI.	A B. 6, 7	Remuneracye i zapomogi	741	60	—	—	741	60
VII.	8	Koszta utrzymania dzieci	47.187	19½	—	—	47.187	19½
VIII.	9	Koszta leczenia dzieci (opłata lekarstw) . . .	120	30	—	—	120	30
IX.	10	Rozmaite wydatki	456	54	—	—	456	54
		Suma wydatków .	50.844	19½	—	—	50.844	19½
		Oprócz powyższej sumy wydatków wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie . . 457 „ 92 „						
		Ogólna suma wydatków 51.302 „ 11½ „						
		Dochody.						
II.	1, b,	Taksy od przyjęcia dzieci	2	—	—	—	2	—
III.	2	Zwroty kosztów utrzymania dzieci	131	45	—	—	131	45
IV.	3	Dotacya z funduszu krajowego	50.313	51	—	—	50.313	51
		Suma dochodów .	50.446	96	—	—	50.446	96
		Oprócz powyższej sumy dochodów wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie 841 „ 45½ „						
		Ogólna suma dochodów 51.288 „ 41½ „						
		do tego zapas początkowy depozytów w gotówce, wedle zamknięcia rachunku za rok 1871 . . . 13 „ 70 „						
		Razem jak wyżej 51.302 „ 11½ „						

we Lwowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
600	—	600	—	—	5	—	—	5	
63	—	63	—	—	—	—	—	—	
44	—	44	—	—	—	—	—	—	
1.278	—	1.278	—	—	34	—	—	34	
150	—	150	—	—	165	—	—	165	
1.044	—	1.044	303	—	—	—	303	—	
53.000	—	53.000	5.813	—	—	—	5.813	—	
100	—	100	—	—	20	—	-	20	
50	—	50	—	—	407	—	—	407	
56.329	—	56.329	6.116	—	631	—	6.116	631	
							5.485		
—	—	—	2	—	—	—	2	—	
500	—	500	—	—	368	—	—	368	
55.829	—	55.829	—	—	5.516	—	—	5.516	
56.329	—	56.329	2	—	5.884	—	2	5.884	
								5.882	

Wydatki. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace urzędników.**						
	1	Dla zastępcy kasyera	605	—	—	—	605	—
II.		**Dodatek na mieszkanie.**						
	2	Dla stręczycielki mamek	63	—	—	—	63	—
III.		**Emolumenta.**						
	3	Wynagrodzenie za 4 sągi drzewa dla stręczycielki mamek	44	—	—	—	44	—
IV.		**Dyurna.**						
	4 *a*)	Dla zastępcy kontrolora	667	05	—	—	—	—
	b)	Dla dwóch dyurnistów stałych	645	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. . .	1 312	05	—	—	1.312	05
V.	5	**Potrzeby kancelaryjne.**	314	51	—	—	314	51
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**						
	6	*A. Stałe. a*) Dla stręczycielki mamek	78	75	—	—	—	—
		b) „ zastępcy dozorcy podrzutków .	52	50	—	—	—	—
	7	*B. Zmienne. a*) Żywicielkom, za pielęgnowanie dzieci w I. roku życia	343	35	—	—	—	—
		b) dtto za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci . . .	167	—	—	—	—	—
		c) Urzędnikom i dyurnistom zakładu i kasy podrzutków	100	—	—	—	—	—
		Suma rubryki VI. . .	741	60	—	—	741	60
VII.	8	**Koszta utrzymania dzieci.**	47.187	19½	—	—	47.187	19½
VIII	9	**Koszta leczenia dzieci.**	120	30	—	—	120	30
IX.		**Rozmaite wydatki.**						
	10	*a*) Najem lokalu dla zarządu	166	67	—	—	—	—
		b) Posługaczowi kancelaryjnemu	70	—	—	—	—	—
		c) Rozmaite inne	219	87	—	—	—	—
		Suma rubryki IX . .	456	54	—	—	456	54

we Lwowie. **Wydatki.**

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
600	—	600	—	—	5	—	—	5	
63	—	63	—	—	—	—	—	—	
44	—	44	—	—	—	—	—	—	
548	—	—	—	—	119	—	—	119	
730	—	—	85	—	—	—	85	—	
1.278	—	1.278	85	—	119	—	85	119	
150	—	150	—	—	165	—	—	165	
79	—	—	—	—	—	—	—	—	
105	—	—	53	—	—	—	53	—	
460	—	—	117	—	—	—	117	—	
200	—	—	33	—	—	—	33	—	
200	—	—	100	—	—	—	100	—	
1.044	—	1.044	303	—	—	—	303	—	
53.000	—	53.000	5.813	—	—	—	5.813	—	
100	—	100	—	—	20	—	—	20	
—	—	—	—	—	167	—	—	167	
—	—	—	—	—	70	—	—	70	
50	—	50	—	—	170	—	—	170	
50	—	50	—	—	407	—	—	407	

Dochody. Fundusz podrzutków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
II.		**Taksy od przyjęcia dzieci.**						
	1	*a*) Od funduszów obcokrajowych	—	—	—	—	—	—
		b) „ samopłacących tutejszokrajowych	2	—	—	—	2	—
III.		**Zwroty utrzymania dzieci.**						
	2	Od funduszów obcokrajowych	131	45	—	—	131	45
IV.	3	**Dotacya z funduszu krajowego.**	50.313	51	—	—	50.313	51

we Lwowie. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	2	—	—	—	2	—	
500	—	500	—	—	368	—	—	368	
55.829	—	55.829	—	—	5.516	—	—	5.516	

Fundusz szpitalu św. Łazarza

w Krakowie.

Oddział chorych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1-10	Płace	7.894	57½	—	—	7.894	57½
II.	11	Zasługi	50	—	—	—	50	—
III.	12-15½	Dodatki na mieszkanie	272	09	—	—	772	09
IV.	16	Wynagrodzenie za emolumenta	106	67	—	—	106	67
V.	17-18	Zapisy	75	40	—	—	75	40
VI.	19	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	200	64	—	—	200	64
VII.	20	Potrzeby kancelaryjne	301	32	—	—	301	32
VIII.	21-23	Remuneracye i zapomogi	856	23	—	—	856	23
IX.	24-26	Utrzymanie budynków	5.362	26	—	—	5.362	26
X.	27-38	Podatki i daniny	1.768	38½	—	—	1.768	38½
XI.	39	Dyety i koszta podróży	284	17½	—	—	284	17½
XII.	40	Koszta gospodarcze	37.562	72½	—	—	37.562	72½
XIII	41	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	—	—	20	—
XIV.	42-43	Rozmaite wydatki	1.551	93½	—	—	1.551	93½
		Suma wydatków	36.306	40½	—	—	36.306	40½

Oprócz powyższej sumy wydatków . 56.306 zł. 40½ ct. wykazano:

a) w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie . . . . . 306.597 „ 14 „

Ogólna suma wydatków 362.903 „ 54½ „

b) w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872.

zapas ostateczny (w efektach depozytowych) . . . . . 14.504 „ 75 „

Razem . . . 377.408 „ 29½ „

		Dochody.						
I.	1—3	Odsetki od kapitałów	14.629	18½	—	—	14.629	18½
II.	4—9	Dochody z realności i dóbr	6.444	24½	—	—	6.444	24½
III.	10-11	Zwroty kosztów leczenia	19.783	99	—	—	19.783	99
IV.	12	Rozmaite dochody	13	20	—	—	13	20
		Suma dochodów	40.870	62	—	—	40.870	62

Oprócz powyższej sumy dochodów 40.870 zł. 62 ct. wykazano:

a) w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie . . . . . 323.547 „ 92½ „

Ogólna suma dochodów 364.418 „ 54½ „

b) do tego zapas początkowy wedle zamknięcia rachunku za r. 1871. (w efektach depozytowych) . . . 12 989 „ 75 „

Razem . . . 377.408 „ 29½ „

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
8.029	—	8.029	134	—	—	—	—	—	
50	—	50	—	—	—	—	—	—	
342	—	342	70	—	—	—	—	—	
107	—	107	—	—	—	—	—	—	
76	—	76	—	—	—	—	—	—	
100	—	100	—	—	101	—	—	—	
200	—	200	—	—	101	—	—	—	
757	—	757	—	—	99	—	—	—	
2.113	—	2.113	—	—	3.249	—	—	—	
2.197	—	2.197	429	—	—	—	—	—	
100	—	100	—	—	184	—	—	—	
24.000	—	24.000	—	—	13.563	—	—	—	
20	—	20	—	—	—	—	—	—	
1.520	—	1520	—	—	32	—	—	—	
39.611	—	39.611	633	—	17.329	—	—	16.696	
14.663	—	14.663	—	—	33	—	—	—	
6.499	—	6.499	—	—	55	—	—	—	
23.550	—	23.550	—	—	3.766	—	—	—	
440	—	440	—	—	427	—	—	—	
45.152	—	45.152	—	—	4.281	—	—	4.281	

Wydatki. Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace.**						
	1	Dyrektor szpitalu	734	33	—	—	—	—
	2	Zarządca	666	66½	—	—	—	—
	3	Kontrolor	533	33	—	—	—	—
	4	Kancelista	415	09	—	—	—	—
	5	Kapelan	281	91	—	—	—	—
	6	Woźny	216	67	—	—	—	—
	7	Dwóch ordynaryuszów	2.400	—	—	—	—	—
	8	Dwóch asystentów	989	36½	—	—	—	—
	9	Dwóch praktykantów	807	21½	—	—	—	—
	10	1 Siostra Miłosierdzia 100 zł. a 10 po 75 zł.	850	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	7.894	57½	—	—	7·894	57½
II.		**Zasługi.**						
	11	Dwóch leśnych w dobrach Rączna	50	—	—	—	50	—
III.		**Dodatki na mieszkanie.**						
	12	Kapelan	52	09	—	—	—	—
	13	Kontrolor	133	33	—	—	—	—
	14	Kancelista	80	—	—	—	—	—
	15	Woźny	—	—	—	—	—	—
	15½	Asystent	6	67	—	—	—	—
		Suma rubryki III.	272	09	—	—	272	09
IV.		**Wynagrodzenie za emolumenta.**						
	16	Zarządca szpitalu, za opał i światło	66	67	—	—	—	—
		Woźny na ubiór	40	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV.	106	67	—	—	106	67
V.		**Zapisy.**						
	17	Na odprawienie mszy św. przez kapitułę krakowską, z fundacyi ś. p. biskupa Szembeka	37	50	—	—	—	—
	18	Na obdzielenie rekonwalescentów z zapisu ś. p. Wencla	37	90	—	—	—	—
		Suma rubryki V.	75	40	—	—	75	40
VI.	19	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.**	200	64	—	—	200	64
VII	20	**Potrzeby kancelaryjne.**	301	32	—	—	301	32
VIII		**Remuneracye i zapomogi.**						
	21	Aptekarz szpitalu	350	—	—	—	—	—
	22	Urzędnicy c. k. Kasy krakowskiej; za czynności kasowe w r. 1872	66	67	—	—	—	—
	23	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	439	56	—	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	856	23	—	—	856	23

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
711	—	—	—	—	23	—	—	—	
667	—	—	—	—	—	—	—	—	
534	—	—	—	—	—	—	—	—	
400	—	—	—	—	15	—	—	—	
267	—	—	—	—	15	—	—	—	
200	—	—	—	—	17	—	—	—	
2.400	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.200	—	—	211	—	—	—	—	—	
800	—	—	—	—	7	—	—	—	
850	—	—	—	—	—	—	—	—	
8.029	—	8.029	211	—	77	—	134	—	
50	—	50	—	—	—	—	—	—	
89	—	—	37	—	—	—	—	—	
133	—	—	—	—	—	—	—	—	
80	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	—	—	40	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	7	—	—	—	
342	—	342	77	—	7	—	70	—	
67	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	—	—	—	—	—	—	—	—	
107	—	107	—	—	—	—	—	—	
38	—	—	1	—	—	—	—	—	
38	—	—	—	—	—	—	—	—	
76	—	76	1	—	—	—	1	—	
100	—	100	—	—	101	—	—	101	
200	—	200	—	—	101	—	—	101	
350	—	—	—	—	—	—	—	—	
67	—	—	—	—	—	—	—	—	
340	—	—	—	—	99	—	—	—	
757	—	757	—	—	99	—	—	99	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
IX.		**Utrzymanie budynków.**						
	24	Wybielenie budynku szpitalnego	54	—	—	—	—	—
	25	Czyszczenie kominów i kanałów	59	—	—	—	—	—
	26	Reparacye budynku szpitalnego	5.249	26	—	—	—	—
		Suma rubryki IX. .	5.362	26	—	—	5.362	26
X.		**Podatki i daniny.**						
		A. Z realności i dóbr:						
	27	Od realności szpitalnej	52	92	—	—	—	—
	28	Z dóbr Rączna i Jeziorzany.	385	73	—	—	—	—
	29	„ „ Prądnik Czerwony	585	08	—	—	—	—
		B. Ekwiwalenta.						
	30	Od nieruchomego majątku szpitalnego	31	36	—	—	—	—
	31	Z dóbr Prądnik Czerwony	101	62	—	—	—	—
	32	„ „ Rączna i Jeziorzany	72	77	—	—	—	—
		C. Indemnizacya.						
	33	Z folwarku Prądnik Czerwony 20-letnie raty (annuitates) za zniesiony czynsz gruntowy konwentu OO. Dominikanów w Krakowie za czas od 1. Listopada 1855 do 31. Października 1875 rocznie	133	—	—	—	—	—
	34	Annuitates za zniesioną dziesięcinę parafii Św. Mikołaja	203	21	—	—	—	—
	35	Z dóbr Rączna i Jeziorzany.	60	67½	—	—	—	—
		D. Podatki gminne i dochodowe z dóbr w Królestwie polskiem położonych.						
	36	Z dóbr Tropiszów	—	—	—	—	—	—
	37	Podatek gminny od pomieszkania kapelana szpitalnego.	—	—	—	—	—	—
		E. Podatek dochodowy odsetkowy:						
	38	7% Podatek dochodowy od prowizyi z kapitałów hipotekowanych	142	02	—	—	—	—
		Suma rubryki X. .	1.768	38½	—	—	1.768	38½
XI.		**Dyety i koszta podróży.**						
	39	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr w okręgu krakowskim i w Królestwie polskiem położonych	284	17½	—	—	284	17½
XII.		**Koszta gospodarcze.**						
	40	Żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, opał, oświetlenie, słoma, sprzęty domowe, przez Siostry Miłosierdzia, instrumenta chirurgiczne zaś i inne drobniejsze sprzęty przez zarząd szpitalu dostarczane	37.562	72½	—	—	37.562	72½
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	41	Od kapitału 2.000 Zp. ubezpieczonego na dobrach Prądnik Czerwony na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie	20	—	—	—	20	—

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
54	—	—	—	—	—	—	—	—	
59	—	—	—	—	—	—	—	—	
2.000	—	—	—	—	3.249	—	—	—	
2.113	—	2.113	—	—	3.249	—	—	3.249	
66	—	—	13	—	—	—	—	—	
501	—	—	115	—	—	—	—	—	
651	—	—	66	—	—	—	—	—	
31	—	—	—	—	—	—	—	—	
102	—	—	1	—	—	—	—	—	
73	—	—	—	—	—	—	—	—	
133	—	—	—	—	—	—	—	—	
203	—	—	—	—	—	—	—	—	
61	—	—	—	—	—	—	—	—	
115	—	—	115	—	—	—	—	—	
4	—	—	4	—	—	—	—	—	
257	—	—	115	—	—	—	—	—	
2.197	—	2.197	429	—	—	—	429	—	
100	—	100	—	—	184	—	—	184	
24.000	—	24.000	—	—	13.563	—	—	13.563	
20	—	20	—	—	—	—	—	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu Św. Łazarza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
XIV.		**Rozmaite wydatki.**						
	42	Koszta sądowe, pocztowe, insercyjne i inne przypadkowe.	1.426	94	—	—	—	—
	43	Kazimierz Brzeziński, adjunkt leśniczy, za nadzór lasu i zasiewów leśnych w Rącznej	124	99½	—	—	—	—
		Suma rubryki XIV. .	1.551	93½	—	—	1.551	93½

Oddział chorych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1.400	—	—	—	—	27	—	—	—	
120	—	—	—	—	5	—	—	—	
1.520	—	1.520	—	—	32	—	—	32	

Dochody. Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Dochody.						
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od kapitałów na hipotekach prywatnych ubezpieczonych	3.186	10	—	—	—	—
	2	Od kapitału wypożyczonego w listach zastawnych królestwa Polskiego, funduszowi budowy dróg eraryalnych w kwocie 145.700 złp.	—	—	—	—	—	—
	3	Od obligacyj i papierów publicznych	11.443	08½	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	14.629	18½	—	—	14.629	18½
II.		**Dochody z realności i dóbr.**						
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów w Królestwie polskiem położonych	3.305	01	—	—	—	—
	5	Czynsz dzierżawny z dóbr Rączna i Jeziorzany .	1.462	22	—	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z gruntów dworskich „Pustki“ zwanych	—	—	—	—	—	—
	7	Czynsz dzierżawny z dóbr Prądnik Czerwony . .	1.502	01½	—	—	—	—
	8	Procent z folwarku Przeginia Duchowna . . .	100	—	—	—	—	—
	9	„ z realności pod L. 242—243 Akademią zwanej w Krakowie	75	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. . .	6.444	24½	—	—	6.444	24½
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	10	Z funduszu krajowego galicyjskiego	15.271	46	—	—	—	—
	11	Od stron samopłacących i z funduszów obcokrajowych	4.512	53	—	—	—	—
		Suma rubryki III. .	19.783	99	—	—	19.783	99
IV.	12	**Rozmaite dochody.**	13	20	—	—	13	20

Oddział chorych. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
5.488	—	—	—	—	2.302	—	—	—	
1.821	—	—	—	—	1.821	—	—	—	
7.354	—	—	4.089	—	—	—	—	—	
14.663	—	14.663	4.089	—	4.123	—	—	33	
3.500	—	—	—	—	195	—	—	—	
1.341	—	—	121	—	—	—	—	—	
29	—	—	—	—	29	—	—	—	
1.504	—	—	—	—	2	—	—	—	
50	—	—	50	—	—	—	—	—	
75	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.449	—	6.499	171	—	226	—	—	55	
22.000	—	—	—	—	6.728	—	—	—	
1.550	—	—	2.962	—	—	—	—	—	
23.550	—	23.550	2.962	—	6.728	—	—	3.766	
440	—	440	—	—	427	—	—	427	

Fundusz szpitalu św. Łazarza

w Krakowie.

Oddział położnic i podrzutków.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1—10	Płace	2.927	07½	—	—	2.927	07½
III.	11-16	Wynagrodzenie za emulumenta	207	72	—	—	207	72
IV.	17	Potrzeby kancelaryjne	162	51½	—	—	162	51½
V.	18-20	Remuneracye i zapomogi	289	33	—	—	289	33
VI.	21-23	Utrzymanie budynków	128	77½	—	—	128	77½
VII.	24-28	Podatki i daniny	133	59½	—	—	133	59½
VIII.	29	Koszta gospodarcze	13.799	69½	—	—	13.799	69½
IX.	30	Odsetki od kapitałów dłużnych	5	—	—	—	5	—
X.	31	Koszta utrzymania podrzutków.	25.721	73	—	—	25.721	73
XI.	32	Rozmaite wydatki	452	40½	—	—	452	40½
		Suma wydatków	43.827	84	—	—	43.927	84
		Oprócz powyższej sumy wydatków 43.827 zł. 84 c. wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie 45.707 „ 17½ „						
		Razem 89 535 „ 01½ „						
		Dochody.						
I.	1—5	Odsetki od kapitałów	2.300	40½	—	—	2.300	40½
II.	6—7	Dochód z realności i dóbr	2.123	97	—	—	2.123	97
III.	8—9	Zwroty kosztów leczenia	7.599	—	—	—	7.599	—
IV.	10	Zwroty kosztów utrzymania podrzutków.	2.344	26½	—	—	2.344	26½
V.	11	Dochody rozmaite	234	74	—	—	234	74
	12	Dotacya z funduszu krajowego	45.182	63½	—	—	45.182	63½
		Suma dochodów	59.785	01½	—	—	59.785	01½
		Oprócz powyższej sumy dochodów 59.785 zł. 01½ c. wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie 29.750 „ — „						
		Razem jak wyżej 89.535 „ 01½ „						

Oddział położnic i podrzutków. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
2.888	—	2.888	—	—	39	—	—	—	
213	—	213	5	—	—	—	—	—	
40	—	40	—	—	122	—	—	—	
358	—	358	69	—	—	—	—	—	
456	—	456	327	—	—	—	—	—	
174	—	174	40	—	—	—	—	—	
14.000	—	14.000	200	—	—	—	—	—	
5	—	5	—	—	—	—	—	—	
26.000	—	26.000	278	—	—	—	—	—	
50	—	50	—	—	402	—	—	—	
44.184	—	44.184	919	—	563	—	356	—	
1 933	—	1.933	367	—	—	—	—	—	
850	—	850	1.274	—	—	—	—	—	
5.200	—	5.200	2.399	—	—	—	—	—	
700	—	700	1.644	—	—	—	—	—	
100	—	100	135	—	—	—	—	—	
35.401	—	35.401	9.782	—	—	—	—	—	
44.184	—	44.184	15.601	—	—	—	15.601	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace.**						
	1	Dyrektor szpitalu	367	67	—	—	—	—
	2	Zarządca	333	33½	—	—	—	—
	3	Kontrolor	266	67	—	—	—	—
	4	Kancelista	207	58	—	—	—	—
	5	Kapelan	140	95	—	—	—	—
	6	Woźny	108	32	—	—	—	—
	7	Prymaryusz, profesor położnictwa	200	—	—	—	—	—
	8	Asystent	629	33	—	—	—	—
	9	Akuszerka	373	22	—	—	—	—
	10	Cztery Siostry Miłosierdzia po 75 zł.	300	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	2.927	07½	—	—	2.927	07½
III.		**Wynagrodzenie za emolumenta.**						
	11	Kapelan na mieszkanie	26	05	—	—	—	—
	12	Kontrolor „ „	66	67	—	—	—	—
	13	Kancelista „ „	40	—	—	—	—	—
	14	Wozny na ubiór	20	—	—	—	—	—
	15	Zarządca szpitalu na opał i światło	33	33	—	—	—	—
	16	Nauczyciel w Krowodrzy za nieużywanie gruntu do szkoły należącego	—	—	—	—	—	—
	16½	Asystent na mieszkanie	6	67	—	—	—	—
	17	Akuszerka za wikt	15	—	—	—	—	—
		Suma rubryki III.	207	72	—	—	207	72
IV.	17½	**Potrzeby kancelaryjne**	162	51½	—	—	162	51½
V.		**Remuneracye i zapomogi.**						
		A. Stałe.						
	18	Aptekarz szpitalu	175	—	—	—	—	—
	19	Urzędnicy c. k. Kasy krakowskiej za załatwianie czynności kasowych	33	33	—	—	—	—
		B. Niestałe						
	20	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	81	—	—	—	—	—
		Suma rubryki V.	289	33	—	—	289	33
VI.		**Utrzymanie budynków.**						
	21	Pobielenie budynków zewnątrz	26	—	—	—	—	—
	22	Czyszczenie kanałów i kominów	30	—	—	—	—	—
	23	Rozmaite inne reparacye	72	77½	—	—	—	—
		Suma rubryki VI.	128	77½	—	—	128	77½

Oddział położnic i podrzutków. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
356	—	—	—	—	12	—	—	—	
333	—	—	—	—	—	—	—	—	
266	—	—	—	—	1	—	—	—	
200	—	—	—	—	8	—	—	—	
133	—	—	—	—	8	—	—	—	
100	—	—	—	—	8	—	—	—	
200	—	—	—	—	—	—	—	—	
600	—	—	—	—	29	—	—	—	
400	—	—	27	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	—	—	—	—	—	
2.888	—	2.888	27	—	66	—	—	39	
44	—	—	18	—	—	—	—	—	
67	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	—	—	—	—	—	—	—	—	
33	—	—	—	—	—	—	—	—	
9	—	—	9	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	7	—	—	—	
—	—	—	—	—	15	—	—	—	
213	—	213	27	—	22	—	5	—	
40	—	40	—	—	122	—	—	122	
175	—	—	—	—	—	—	—	—	
33	—	—	—	—	—	—	—	—	
150	—	—	69	—	—	—	—	—	
358	—	358	69	—	—	—	69	—	
26	—	—	—	—	—	—	—	—	
30	—	—	—	—	—	—	—	—	
400	—	—	—	—	—	—	—	—	
456	—	456	327	—	—	—	327	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
VII.	24	**Podatki i daniny.**						
		A. Podatki z dóbr.						
	25	Z Krowodrzy	125	24	—	—	—	—
	26	*B. Dziesięciny i podatek dochodowy.*						
	27	Za zniesioną dziesięcinę w Krowodrzy zakładowi XX. Emerytów w Krakowie za czas od 1. Listopada 1855. r. do 31. Października 1875. rocznie	7	59½	—	—	—	—
	28	7% podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowanych	—	76	—	—	—	—
		Suma rubryki VII. . .	133	59½	—	—	133	59½
VIII		**Koszta gospodarcze.**						
	29	Żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, oświetlenie, słoma, sprzęty domowe i t. p.	13.799	69½	—	—	13.799	69½
IX.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	30	Kapituła krakowska 5% od kapitału 400 złp. na folwarku Krowodrza ubezpieczonego	5	—	—	—	5	—
X.		**Koszta zaopatrzenia podrzutków.**						
	31	Utrzymanie podrzutków na wsi pielęgnowanych .	25.721	73	—	—	25.721	73
XI.		**Rozmaite wydatki.**						
	32	Koszta sądowe, insercyjne, portorya i t. p. . .	452	40½	—	—	452	40½

Oddział położnic i podrzutków. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
145	—	—	20	—	—	—	—	—	
8	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	—	—	20	—	—	—	—	—	
174	—	174	40	—	—	—	40	—	
14.000	—	14.000	200	—	—	—	200	—	
5	—	5	—	—	—	—	—	—	
26.000	—	26.000	278	—	—	—	278	—	
50	—	50	—	—	402	—	—	402	

Dochody. Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1—4	Od obligacyj i papierów publicznych.	1.941	25½	—	—	—	—
	5	Od kapitałów na hipotekach prywatnych ubezpieczonych	359	15	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	2.300	40½	—	—	2.300	40½
II.		**Dochody z realności i dóbr.**						
	6	Czynsz dzierżawny z propinacyi i gruntów w Krowodrzy	2.123	97	—	—	—	—
	7	Czynsz dzierżawny z młyna w Prądniku Białym	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. . .	2 123	97	—	—	2.123	97
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	8	Od funduszu krajowego galicyjskiego	7.345	50	—	—	—	—
	9	Od funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	253	50	—	—	—	—
		Suma rubryki III. . .	7 599	—	—	—	7.599	—
IV.		**Zwroty kosztów utrzymania podrzutków.**						
	10	Od funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	2.344	26⅓	—	—	2.344	26½
V.	11	**Dochody rozmaite**	234	74	—	—	234	74
	12	Dotacya z funduszu krajowego	45.182	63½	—	—	45.182	63½

Oddział położnic i podrzutków. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1.631	—	—	310	—	—	—	—	—	
302	—	—	57	—	—	—	—	—	
1.933	—	1.933	367	—	—	—	367	—	
850	—	—	1.274	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
850	—	850	1.274	—	—	—	1.274	—	
5.000	—	—	2 346	—	—	—	—	—	
200	—	—	53	—	—	—	—	—	
5.200	—	5.200	2.399	—	—	—	2.399	—	
700	—	700	1.644	—	—	—	1.644	—	
100	—	100	135	—	—	—	135	—	
35.401	—	35.401	9.782	—	—	—	9.782	—	

Fundusz szpitalu św. Ducha

w Krakowie.

Oddział syfilitycznych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz szpitalu św. Ducha.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
budżetu								
		Wydatki.						
I.	1—6	Płace	2.870	30½	—	—	2.870	30½
II.	7	Adjuta	602	24	—	—	602	24
IV.	8-10	Emolumenta	173	33	—	—	173	33
V.	11	Potrzeby kancelaryjne	129	77	—	—	129	77
VI.	12-13	Remuneracye i zapomogi	116	67	—	—	116	67
VII.	14-16	Utrzymanie budynków	367	74½	—	—	367	74½
VIII	17-18	Koszta gospodarcze	20.393	73½	—	—	20.393	73½
IX.	19-20	Podatki i daniny	—	49	—	—	—	49
X.	21	Zaopatrzenia	73	—	—	—	73	—
XI.	22-23	Czynsz za najem pomieszkań	12.687	—	—	—	12.687	—
XII.	24	Rozmaite wydatki	9	08	—	—	9	08
		Suma wydatków	37.423	36½	—	—	37.423	36½

Oprócz powyższej sumy wydatków 37.423 zł. 36½ ct. wykazano:

a) w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie	5.728 „	53½	„
Ogólna suma wydatków	43.151 „	90	„
b) w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872 zapas ostateczny (w efektach depozytowych)	500 „	—	„
Razem	43.651 „	90	„

		Dochody.						
I.	1—8	Odsetki od kapitałów	295	04	—	—	295	04
II.	9-10	Zwroty kosztów leczenia	14.537	79	—	—	14.537	79
III.	11	Rozmaite dochody	548	75½	—	—	548	75½
IV.	12	Dotacya z funduszu krajowego	22.172	78	—	—	22.172	78
		Suma dochodów	37.554	36½	—	—	37.554	36½

Oprócz powyższej sumy dochodów 37.554 zł. 36½ ct. wykazano

w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie	5.555 „	13½	„
Ogólna suma dochodów	43.109 „	50	„
do tego zapas początkowy wedle zamknięcia rachunku za r. 1871	542 „	40	„
Razem jak wyżej	43.651 „	90	„

Oddział syfilitycznych.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
2.956	—	—	86	—	—	—	—	—	
600	—	—	—	—	2	—	—	—	
218	—	—	45	—	—	—	—	—	
100	—	—	—	—	30	—	—	—	
150	—	—	33	—	—	—	—	—	
510	—	—	142	—	—	—	—	—	
14.200	—	—	—	—	6.194	—	—	—	
16	—	—	16	—	—	—	—	—	
73	—	—	—	—	—	—	—	—	
12.667	—	—	—	—	20	—	—	—	
100	—	—	91	—	—	—	—	—	
31.590	—	31.590	413	—	6.246	—	—	5.833	
419	—	—	—	—	124	—	—	—	
12.200	—	—	2.338	—	—	—	—	—	
10	—	—	539	—	—	—	—	—	
18.961	—	—	3.211	—	—	—	—	—	
31.590	—	31.590	6.088	—	124	—	5.964	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu św. Ducha.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Place.						
I.	1	Dyrektor szpitalu	367	—	—	—	—	—
	2	Zarządca	533	33	—	—	—	—
	3	Pisarz	553	30½	—	—	—	—
	4	Woźny	216	67	—	—	—	—
	5	Prymaryusz	1.200	—	—	—	—	—
	6	Kapelan	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	2.870	30½	—	—	2.870	30½
II.		**Adjuta.**						
	7	Sekundaryusz	602	24	—	—	602	24
IV.		**Emolumenta.**						
	8	Zarządca na mieszkanie, opał i światło	133	33	—	—	—	—
	9	Woźny na ubior	40	—	—	—	—	—
	10	Kapelan na mieszkanie	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV.	173	33	—	—	173	33
V.		**Potrzeby kancelaryjne.**						
	11	Druki, litografie, potrzeby do pisania itp.	129	77	—	—	129	77
VI.	12	**Remuneracye i zapomogi.**						
	13	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	116	67	—	—	116	67
VII.		**Utrzymanie budynków.**						
	14	Wywiezienie nieczystości z beczek kloacznych	70	—	—	—	—	—
	15	Czyszczenie kominów	40	—	—	—	—	—
	16	Reparacye budynku szpitalnego	257	74½	—	—	—	—
		Suma rubryki VII.	367	74½	—	—	367	74½
VIII.		**Koszta gospodarcze.**						
	17	Potrzeby gospodarcze przez Siostry Miłosierdzia dostarczane, jako to: żywność, lekarstwa, bielizna, pranie, opał itd.	20.314	13½	—	—	—	—
	18	Potrzeby gospodarcze dostarczane przez zarząd szpitalu jako to: sprzęty domowe, instrumenta chirurgiczne itp.	79	60	—	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	20.393	73½	—	—	20.393	73½
IX.		**Podatki i daniny.**						
	19	Podatek gruntowy wraz z dodatkami od parcel gruntowych Nr. 118 i 124.	—	—	—	—	—	—
	20	7% podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowonych	—	49	—	—	—	—
		Suma rubryki IX.	—	49	—	—	—	49

Oddział syfilitycznych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
355	—	—	—	—	12	—	—	—	
534	—	—	—	—	—	—	—	—	
534	—	—	—	—	19	—	—	—	
200	—	—	—	—	16	—	—	—	
1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	
133	—	—	133	—	—	—	—	—	
2.956	—	2.956	133	—	47	—	68	—	
600	—	600	—	—	2	—	—	2	
133	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	—	—	—	—	—	—	—	—	
45	—	—	45	—	—	—	—	—	
218	—	218	45	—	—	—	45	—	
100	—	100	—	—	30	—	—	30	
150	—	150	33	—	—	—	33	—	
70	—	—	—	—	—	—	—	—	
40	—	—	—	—	—	—	—	—	
400	—	—	142	—	—	—	—	—	
510	—	510	142	—	—	—	142	—	
14.000	—	—	—	—	6.314	—	—	—	
200	—	—	120	—	—	—	—	—	
14.200	—	14,200	120	—	6.314	—	—	6.194	
3	—	—	3	—	—	—	—	—	
13	—	—	13	—	—	—	—	—	
16	—	16	16	—	—	—	16	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu Św. Ducha.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
X.		**Zaopatrzenia.**						
	21	Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych .	73	—	—	—	73	—
XI.		**Czynsz za najem pomieszkań.**						
	22	Gmina miasta Krakowa, zaległe wynagrodzenie za używanie budynku szpitalnego od roku 1850. do 1. Kwietnia 1870	6.667	—	—	—	—	—
	23	Gmina krakowska za wynajęcie budynku szpitalnego za czas od 1. Kwietnia 1870 do 31. Marca 1873.	6.020	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IX . .	12.687	—	—	—	12.687	—
XII.	24	**Rozmaite wydatki.**	9	08	—	—	9	08

Oddział syfilitycznych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
73	—	73	—	—	—	—	—	—	
6.667	—	—	—	—	—	—	—	—	
6.020	—	—	—	—	20	—	—	—	
12.667	—	12.667	—	—	20	—	—	20	
100	—	100	91	—	—	—	91	—	

Dochody. Fundusz szpitalu św. Ducha.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1-7	Od obligacyj i papierów publicznych	295	04	—	—	—	—
	8	„ kapitałów na hipotekach prywatnych ubezpieczonych	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	295	04	—	—	295	04
II		**Zwroty kosztów utrzymania chorych.**						
	9	Od funduszu krajowego galicyjskiego	11.352	49	—	—	—	—
	10	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	3.185	30	—	—	—	—
		Suma rubryki II. . .	14.537	79	—	—	14.537	79
III.	11	**Rozmaite dochody.**	548	75½	—	—	548	75½
	12	Dotacya z funduszu krajowego	22.172	78	—	—	22.172	78

Oddział syfilitycznych. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
239	—	—	56	—	—	—	—	—	
180	—	—	—	—	180	—	—	—	
419	—	419	56	—	180	—	—	124	
10.500	—	—	853	—	—	—	—	—	
1.700	—	—	1.485	—	—	—	—	—	
12.200	—	12.200	2.338	—	—	—	2.338	—	
10	—	10	539	—	—	—	539	—	
18.961	—	18.961	3.211	—	—	—	3.211	—	

Fundusz szpitalu św. Ducha

w Krakowie.

Oddział obłąkanych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz szpitalu św. Ducha.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1—6	Płace	2.040	66½	—	—	2.040	66½
II.	7	Adjuta	591	13	—	—	591	13
IV.	8-10	Emolumenta	86	67	—	—	86	67
V.	11	Potrzeby kancelaryjne	68	95½	—	—	68	95½
VI.	12-13	Remuneracye i zapomogi	58	33	—	—	58	33
VII.	14-16	Utrzymanie budynków	201	34	—	—	201	34
VIII	17-19	Koszta gospodarcze	14.690	50	—	—	14.690	50
IX.	20-21	Podatki i daniny	1	68	—	—	1	68
X.	22-23	Czynsz za najem pomieszkań	6.343	—	—	—	6.343	—
XI.	24	Rozmaite wydatki	200	—	—	—	200	—
		Suma wydatków	24.282	27	—	—	24.282	27
		Oprócz powyższej sumy wydatków wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie 2.697 zł. 43 ct.						
		Ogólna suma wydatków 26.979 „ 70 „						
		Dochody.						
I.	1—3	Odsetki od kapitałów	103	42	—	—	103	42
II.	4—5	Zwroty kosztów leczenia	17.209	71	—	—	17.209	71
III.	6	Rozmaite dochody	—	17	—	—	—	17
	7	Dotacya	6.968	97	—	—	6.968	97
		Suma dochodów	24.282	27	—	—	24.282	27
		Oprócz powyższej sumy dochodów wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie 2.697 zł. 43 ct.						
		Ogólna suma dochodów 26.979 „ 70 „						

Oddział obłąkanych.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
2.077	—	2.077	36	—	—	—	—	—	
600	—	600	9	—	—	—	—	—	
109	—	109	22	—	—	—	—	—	
30	—	30	—	—	39	—	—	—	
70	—	70	12	—	—	—	—	—	
295	—	295	94	—	—	—	—	—	
10.220	—	10.220	—	—	4.470	—	—	—	
15	—	15	13	—	—	—	—	—	
6.333	—	6.333	—	—	10	—	—	—	
50	—	50	—	—	150	—	—	—	
19.799	—	19.799	186	—	4.669	—	—	4.483	
304	—	304	—	—	201	—	—	—	
6.700	—	6.700	10.510	—	—	—	—	—	
10	—	10	—	—	10	—	—	—	
12.785	—	12.785	—	—	5.816	—	—	—	
19.799	—	19.799	10.510	—	6.027	—	4.483	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu św. Ducha.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Płace.**						
	1	Dyrektor szpitalu	183	50	—	—	—	—
	2	Zarządca	266	67	—	—	—	—
	3	Pisarz	282	18½	—	—	—	—
	4	Woźny	108	31	—	—	—	—
	5	Prymaryusz	1.200	—	—	—	—	—
	6	Kapelan	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	2.040	66½	—	—	2.040	66½
II.		**Adjuta.**						
	7	Sekundaryusz	591	13	—	—	591	13
IV.		**Emolumenta.**						
	8	Zarządca na mieszkanie, opał i światło	66	67	—	—	—	—
	9	Woźny na ubior	20	—	—	—	—	—
	10	Kapelan na mieszkanie	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV.	86	67	—	—	86	67
V.		**Potrzeby kancelaryjne.**						
	11	Druki, litografie, oświetlenie, opał kancelaryi itp.	68	95½	—	—	68	95½
VI.	12	**Remuneracye i zapomogi.**						
	13	Remuneracye zmienne, zapomogi i zastępstwa	58	33	—	—	58	33
VII.		**Utrzymanie budynków.**						
	14	Wywiezienie nieczystości z beczek kloacznych	70	—	—	—	—	—
	15	Czyszczenie kominów	25	—	—	—	—	—
	16	Reparacye budynku szpitalnego	106	34	—	—	—	—
		Suma rubryki VII.	201	34	—	—	201	34
VIII.		**Koszta gospodarcze.**						
	17	Potrzeby gospodarcze przez Siostry Miłosierdzia dostarczane, jako to: żywność, lekarstwa, bielizna, pranie itd.	14.579	40	—	—	—	—
	18	Potrzeby gospodarcze dostarczane przez zarząd szpitalu, jako to: instrumenta chirurgiczne, sprzęty domowe i inne drobniejsze potrzeby	111	10	—	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	14.690	50	—	—	14.690	50
IX.		**Podatki i daniny.**						
	19	Podatek gruntowy z dodatkami od parcel Nr. 118 i 124.	—	—	—	—	—	—
	20	Podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowanych	1	68	—	—	—	—
		Suma rubryki IX.	1	68	—	—	1	68

Oddział obłąkanych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
178	—	—	—	—	6	—	—	—	
266	—	—	—	—	1	—	—	—	
266	—	—	—	—	16	—	—	—	
100	—	—	—	—	8	—	—	—	
1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	
67	—	—	67	—	—	—	—	—	
2.077	—	2.077	67	—	31	—	36	—	
600	—	600	9	—	—	—	9	—	
67	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	—	—	—	—	—	—	—	—	
22	—	—	22	—	—	—	—	—	
109	—	109	22	—	—	—	22	—	
30	—	30	—	—	39	—	—	39	
70	—	70	12	—	—	—	12	—	
70	—	—	—	—	—	—	—	—	
25	—	—	—	—	—	—	—	—	
200	—	—	94	—	—	—	—	—	
295	—	295	94	—	—	—	94	—	
10.200	—	—	—	—	4.379	—	—	—	
20	—	—	—	—	91	—	—	—	
10.220	—	10.220	—	—	4.470	—	—	4.470	
2	—	—	2	—	—	—	—	—	
13	—	—	11	—	—	—	—	—	
15	—	15	13	—	—	—	13	—	

Wydatki. Fundusz szpitalu Św. Ducha.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
X.		**Czynsz za najem pomieszkań.**						
	21	Gmina miasta Krakowa, wynagrodzenie za użycie budynku szpitalnego od r. 1855 do 1/4 1870.	3.333	—	—	—	—	—
	22	Za wynajęcie od gminy budynku szpitalnego, za czas od 1/4 1870 do 31/3 1873.	3.010	—	—	—	—	—
		Suma rubryki X. .	6.343	—	—	—	6.343	—
XI.	23	**Rozmaite wydatki.**	200	—	—	—	200	—

Oddział obłąkanych. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
3.333	—	—	—	—	—	—	—	—	
3.000	—	—	—	—	10	—	—	—	
6.333	—	6.333	—	—	10	—	—	10	
50	—	50	—	—	150	—	—	150	

Dochody. Fundusz szpitalu św. Ducha.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Dochody	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od kapitału 10.000 złp. zabespieczonego na dobrach Kazimierza Wielka	—	—	—	—	—	—
	2	Od kapitałów hipotekowanych	38	10	—	—	—	—
	3	Od obligacyj i papierów publicznych	65	32	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	103	42	—	—	103	42
II.		**Zwroty kosztów utrzymania chorych.**						
	4	Z funduszu krajowego galicyjskiego	15.278	47	—	—	—	—
	5	Z funduszów obcokrajowych	1.931	24	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	17.209	71	—	—	17.209	71
III.	6	**Rozmaite dochody.**	—	17	—	—	—	17
	7	Dotacya z funduszu krajowego	6.968	97	—	—	6.968	97

Oddział obłąkanych. Dochody.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
80	—	—	—	—	80	—	—	—	
189	—	—	—	—	151	—	—	—	
35	—	—	30	—	—	—	—	—	
304	—	304	30	—	231	—	—	201	
5.800	—	—	9.479	—	—	—	—	—	
900	—	—	1.031	—	—	—	—	—	
6.700	—	6.700	10.510	—	—	—	10.510	—	
10	—	10	—	—	10	—	—	10	
12.785	—	12.785	—	—	5.816	—	—	5.816	

Uwagi.	W gminie jest zatem:						Z wyżej podanemi wolno:		
	w ogóle		niedorzeczności		bezrozumności				
	bezrozumnie	rozumnie	zupełnie	zupełnie	rozumnie	bezrozumnie			
	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz policyi

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Liczba budżetu	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
			Wydatki.						
I.			Podatki i daniny	1.830	11	—	—	1.830	11
II.			Utrzymanie budynków	1.855	78	—	—	1.855	78
III.			Koszta gospodarcze	866	86	—	—	866	86
IV.			Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	—	—	—	—	—	—
V.			Zwroty grzywien policyjnych	—	—	—	—	—	—
VI.			Zwroty należytości posłańców karnych	—	—	—	—	—	—
VII.			Remuneracye	—	—	—	—	—	—
VIII.			Rozmaite przypadkowe	2.083	55	—	—	2.083	55
			Suma wydatków .	6.636	30	—	—	6.636	30
			Dochody.						
I.			Odsetki od kapitałów	264	51	—	—	264	51
II.			Dochód z realności	5.122	—	—	—	5.122	—
III.			Grzywny policyjne	55	50	—	—	55	50
IV.			Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	12	65½	—	—	12	65½
V.			Rozmaite przypadkowe	1	45	—	—	1	45
			Suma dochodów .	5.456	11½	—	—	5.456	11½

Oprócz powyższej sumy dochodów 5.456 zł. 11½ ct. wykazano:
w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872. zapas kasowy, przeniesiony z c. k. kasy czerniowieckiej do kasy krajowej . . . . . 1.180 „ 18½ „
Razem . . . 6.636 „ 30 „

krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1.771	—	1.771	—	—	59	—	—	59	
800	—	800	—	—	1.056	—	—	1.056	
1.183	—	1.183	354	—	37	—	354	37	
20	—	20	20	—	—	—	20	—	
28	—	28	28	—	—	—	28	—	
2	—	2	2	—	—	—	2	—	
10	—	10	10	—	—	—	10	—	
10	—	10	—	—	2.074	—	—	2.074	
3.824	—	3.824	414	—	3.226	—	414	3.226	
								2.812	
261	—	261	4	—	—	—	4	—	
5.122	—	5.122	—	—	—	—	—	—	
100	—	100	—	—	45	—	—	45	
20	—	20	—	—	7	—	—	7	
2	—	2	—	—	1	—	—	1	
5.505	—	5.505	4	—	53	—	4	53	
								49	

Wydatki. Fundusz policyi

Liczba rubryki budżtu	pozycyi	Wydatki.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
I.		**Podatki i daniny.**						
	1	Podatek gruntowy z dodatkami od posiadłości ziemskiej, należącej do zakładu korekcyjnego Nr. 20 2/4	3	—	—	—	—	—
	2	Podatek czynszowy z dodatkami od lokalności najętej funduszowi karnemu za czynsz roczny 5.122 zł.	1.827	11	—	—	—	—
		Suma rubryki I.	1.830	11	—	—	1.830	11
II.		**Utrzymanie budynków.**						
	3	Restauracya wewnątrz i zewnątrz	1.162	18	—	—	—	—
	4	Pogłębienie studni	693	60	—	—	—	—
		Suma rubryki II.	1.855	78	—	—	1.855	78
III.		**Koszta gospodarcze.**						
	5	Wyżywienie korekcyonistów	147	34 1/2	—	—	—	—
	6	Koszta leczenia	—	—	—	—	—	—
	7	Ubiór	—	—	—	—	—	—
	8	Pościel	—	—	—	—	—	—
	9	Bielizna	—	—	—	—	—	—
	10	Utrzymanie korekcyonistek u św. Maryi Magdaleny	697	51 1/2	—	—	—	—
	11	Potrzeby domowe	22	—	—	—	—	—
	12	Opał	—	—	—	—	—	—
	13	Pranie bielizny	—	—	—	—	—	—
	14	Rozmaite potrzeby	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki III.	866	86	—	—	866	86
IV.	15	**Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek.**	—	—	—	—	—	—
V.	16	**Zwroty grzywien policyjnych.**	—	—	—	—	—	—
VI.	17	**Zwroty należytości posłańców karnych**	—	—	—	—	—	—
VII.	18	**Remuneracye.**	—	—	—	—	—	—
VIII		**Rozmaite.**						
	19	Funduszowi krajowemu nadwyżka dochodów z końcem roku 1872	2.083	55	—	—	2.083	55

krajowej. Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
3	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.768	—	—	—	—	59	—	—	—	
1.771	—	1.771	—	—	59	—	—	59	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
800	—	800	—	—	1.056	—	—	1.056	
200	—	—	53	—	—	—	—	—	
30	—	—	30	—	—	—	—	—	
100	—	—	100	—	—	—	—	—	
10	—	—	10	—	—	—	—	—	
60	—	—	60	—	—	—	—	—	
660	—	—	—	—	37	—	—	—	
80	—	—	58	—	—	—	—	—	
15	—	—	15	—	—	—	—	—	
8	—	—	8	—	—	—	—	—	
20	—	—	20	—	—	—	—	—	
1.183	—	1.183	354	—	37	—	317	—	
20	—	20	20	—	—	—	20	—	
28	—	28	28	—	—	—	28	—	
2	—	2	2	—	—	—	2	—	
10	—	10	10	—	—	—	10	—	
10	—	10	—	—	2.074	—	—	2.074	

Dochody. Fundusz policyi

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Dochody.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Dochody.						
I.	1	**Odsetki od kapitałów**	264	51	—	—	264	51
II.	2	**Dochód z realności.** Z najmu domu pod L. 20 2/4 we Lwowie, św. Maryą Magdaleną zwanego	5.122	—	—	—	5 122	—
III.	3	**Grzywny policyjne**	55	50	—	—	55	50
IV.	4	**Zwroty kosztów leczenia** i zaopatrzenia korekcyonistów	12	65 1/2	—	—	12	65 1/2
V.	5	**Rozmaite.** Zysk ze sprzedaży srebra 18 zł. 50 ct. . . .	1	45	—	—	1	45

krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
261	—	261	4	—	—	—	4	—	
5.122	—	5.122	—	—	—	—	—	—	
100	—	100	—	—	45	—	—	45	
20	—	20	—	—	7	—	—	7	
2	—	2	—	—	1	—	—	1	

Fundusz domestykalny.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu		Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1	**Dotacya** funduszowi Aleksandra hr. Stadnickiego, na wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich i ziemskieh z Archiwum Bernardyńskiego, za rok 1872	1.200	—	—	—	1.200	—
II.	2	**Rozmaite przypadkowe**		—	—	—	—	—
III.		**Wydawnictwo encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi.**						
	3	Płaca Antoniemu Schneiderowi z rocznych 600 zł., za czas od 1. Kwietnia do końca Grudnia 1872	450	—	—	—	—	—
	4	Wynagrodzenie pomocnikom z rocznych 600 zł, za czas od 1. Kwietnia do końca Grudnia 1872	450	—	—	—	—	—
	5	Urządzenie biura tegoż wydawnictwa	150	—	—	—	—	—
	6	Najem ubikacyi na pomieszczenie powyższego biura, z rocznych 300 zł., za czas od 1. Kwietnia do 31. Grudnia 1872	225	—	—	—	1.275	—
		Suma wydatków . .	2.475	—	—	—	2.475	—
		Oprócz powyższej sumy wydatków 2.475 zł. — ct. wykazano:						
		a) w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie . . . . . 145 „ 25 „						
		Ogólna suma wydatków . . 2.620 „ 25 „						
		b) w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872 zapas ostateczny wedle zamknięcia rachunku za rok 1871 . . . . . 1.301 „ 82 „						
		Razem . 3.922 „ 07 „						
		Dochody.						
I.		**Odsetki od obligacyj.**						
	1	Od 5% obligacyj pożyczki loteryjnej na 6.500 zł.	260	—	—	—	—	—
	2	„ 5% renty państwowej na 18.000 złr. śrebrem oprocentowanej	756	—	—	—	—	—
	3	„ 5% Renty państwowej 4.200 złr. w papierach oprocentowanej	176	40	—	—	—	—
	4	„ listów zastawnych galicyjskich:						
		a) 4% na 44.100 zł.	1.764	—	—	—	—	—
		b) 5% na 13.400 „	667	50	—	—	—	—
	5	„ kapitału ulokowanego w filii Zakładu kredytowego dla handlu iprzemysłu, w kwocie 66 zł. 88 c.	2	32	—	—	3.626	22
II.	6	**Ażyo** od odsetków srebrem pobieranych (pozycya 2)	52	92	—	—	52	92
		Suma dochodów . .	3.679	14	—	—	3.679	14
		Oprócz powyższej sumy dochodów 3.679 zł. 14 ct. wykazano w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie . 242 „ 93 „						
		Razem jak wyżej . 3.922 „ 07 „						

domestykalny.

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1 200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	
10	—	10	10	—	—	—	10	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	1.275	—	—	1.275	
1.210	—	1.210	10	—	1.275	—	10	1.275	
								1 265	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3.468	—	3.468	158	—	—	—	158	—	
75	—	75	—	—	22	—	—	22	
3.543	—	3.543	158	—	22	—	158	22	
							136		

Fundusz kultury krajowej.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872. zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Wydatki.			
I.	1	Zwroty kar	10 —	— —	10 —
II.	2	Wydatki rozmaite	5.351 51	— —	5.351 51
		Suma wydatków . .	5.361 51	— —	5.361 51
		Oprócz powyższej sumy wydatków . 5.361 zł. 51 ct. wykazano:			
		a) w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie . . . . . 16 „ 02 „			
		Ogólna suma wydatków 5.377 „ 53 „			
		b) w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872. zapas ostateczny . . 4.935 „ 08 „			
		Razem . . . 10.312 „ 61 „			
		Dochody.			
I.	1	Odsetki	2.769 91	— —	2.769 91
II.	2	Kary	6.953 98½	— —	6.953 98½
III.	3	Dochody rozmaite	— 33	— —	— 33
		Suma dochodów . .	9.724 22½	— —	9.724 22½
		Oprócz powyższej sumy dochodów . 9.724 zł. 22½ c. wykazano w dołączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie . . 14 „ 41 „			
		Ogólna suma dochodów 9.738 „ 63½ „			
		do tego zapas początkowy wedle zamknięcia rachunku za r. 1871. 573 „ 97½ „			
		Razem jak wyżej . . . . 10.312 „ 61 „			

kultury krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
28	—	28	18	—	—	—	18	—	
5.500	—	5.500	149	—	—	—	149	—	
5.528	—	5.528	167	—	—	—	167	—	
2.742	—	2.742	28	—	—	—	28	—	
3.160	—	3.160	3.794	—	—	—	3.794	—	
1	—	1	—	—	1	—	—	1	
5.903	—	5.903	3.822	—	1	—	3.822	1	
							3.821		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1	**Zwroty kar**	10	—	—	—	10	—
II.		**Wydatki rozmaite.**						
	2	*a*) Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach .	5.000	—	—	—	—	—
		b) Zasiłek Towarzystwu gospodarczemu, na utworzenie szkoły weterynaryi	200	—	—	—	—	—
		c) Wydatki nieprzewidziane	151	51	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	5.351	51	—	—	5.351	51
		Dochody.						
I.		**Odsetki.**						
	1	Od obligacyj jednolitego długu Państwa . . .	4	20	—	—	—	—
	2	Od obligacyj indemnizacyjnych	2.764	10	—	—	—	—
	3	Od chwilowo lokowanych kapitałów	1	61	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	2.769	91	—	—	2.769	91
II.	4	**Kary**	6.953	98½	—	—	6.953	98½
III.	5	**Dochody rozmaite**	—	33	—	—	—	33

kultury krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
28	—	28	18	—	—	—	18	—	
5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
500	—	500	149	—	—	—	—	—	
5.500	—	5.500	149	—	—	—	149	—	
4	—	—	—	—	—	—	—	—	
2.438	—	—	326	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	—	298	—	—	—	
2.742	—	2.742	326	—	298	—	28	—	
3.160	—	6.160	3.794	—	—	—	3.794	—	
1	—	1	—	—	1	—	—	1	

Fundusz szkoły kucia koni.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu		Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
		W załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wykazano wydatki w kwocie 107 zł. 14 c.						
		W ogólnym rachunku obrotów za rok 1872.						
		zapas ostateczny . . . . . 2.475 „ — „						
		Razem . 2.582 „ 14 „						
		Dochody.						
I.	1	**Odsetki od obligacyj.**						
		a) 4% od listów zastawnych na 44.600 zł. . .	1.780	—	—	—	1.780	—
		b) 5% „ „ „ „ 13.900 „ . .	695	—	—	—	695	—
	2	Od kapitału lokowanego w kwocie 78 zł. 57 c. .	2	60	—	—	2	60
		Suma dochodów . .	2.477	60	—	—	2.477	60
		Oprócz powyższej sumy dochodów . . 2.477 zł. 60 c. wykazano w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) dochody w kwocie . . . . . 104 „ 54 c.						
		Razem jak wyżej . 2.582 „ 14 c.						

kucia koni.

Kwota prelim inowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871			Wynikłość jest zatem:						Uwaga
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
1.784	—	1.784	—	—	4	—	—	4	
550	—	550	145	—	—	—	145	—	
—	—	—	3	—	—	—	3	—	
2.334	—	2.334	148	—	4	—	148	4	
							144		

Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Fundusz Aleksandra

Liczba rubryki budżtu	Liczba pozycyi budżtu	Sumaryusz.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1	Płace	800	—	—	—	800	—
II.	2	30% rabat księgarzom	51	75	—	—	51	75
III.	3	Koszta druku i oprawa	584	—	—	—	584	—
		Suma wydatków . .	1.435	75	—	—	1.435	75
		Oprócz powyższej sumy wydatków . 1.435 zł. 75 c. wykazano:						
		a) w załączonym rachunku rubryk przenośnych (zobojętniających się) wydatki w kwocie . . . . . 184 „ 82 „						
		Ogólna suma wydatków . . 1.620 „ 57 „						
		b) w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872 zapas ostateczny . . . . . 319 „ 51 „						
		Razem . 1.940 „ 08 „						
		Dochody.						
I.	1	Dotacya	1.200	—	—	—	1.200	—
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	172	50	—	—	172	50
	3	Odsetki od kapitałów	184	82	—	—	184	82
	4	Dochody rozmaite	9	34	—	—	9	34
		Suma dochodów . .	1.566	66	—	—	1.566	66
		Oprócz powyższej sumy dochodów 1.566 zł. 66 ct. wykazano w ogólnym rachunku obrotów za rok 1872 zapas początkowy wedle zamknięcia rachunku za rok 1871 . . . . . 373 „ 42 „						
		Razem jak wyżej . . 1.940 zł. 08 c.						

hr. Stadnickiego.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1872			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
800	—	800	—	—	—	—	—	29	
23	—	23	—	—	29	—	—	184	
400	—	400	—	—	184	—	—	—	
1.223	—	1.223	—	—	213	—	—	213	
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	
75	—	75	98	—	—	—	98	—	
—	—	—	185	—	—	—	185	—	
—	—	—	9	—	—	—	9	—	
1.275	—	1.275	292	—	—	—	292	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie.	Wynikłość z roku 1872 zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		Wydatki.						
I.	1	**Płaca** Dr. Ksaweremu Liske, za czynność około wydawnictwa aktów z Archiwum Bernardyńskiego	800	—	—	—	800	—
II.	2	**30% rabat** księgarzom za sprzedany I. i II. Tom aktów grodzkich ziemskich	51	75	—	—	51	75
III.	3	**Koszta druku i oprawa**	584	—	—	—	584	—
		Dochody.						
I.	1	**Dotacya z funduszu domestykalnego** na wydawnictwo aktów z Archiwum Bernardyńskiego	1.200	—	—	—	1.200	—
II.		**Rozmaite.**						
	2	Ze sprzedaży I. i II. Tomu aktow grodzkich i ziemskich	172	50	—	—	—	—
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych w kwocie 3741 zł. 84 ct.	184	82	—	—	—	—
	4	Rozmaite pomniejsze	—	—	—	—	—	—
		Zwrot za zbutwiały papier	9	34	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	366	66	—	—	366	66

hr. Stadnickiego.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 16. Paźdz. 1871.			Wynikłość jest zatem:						Uwaga.
			korzystniejszą		niekorzystniejszą		w ogóle		
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	korzystniejszą	niekorzystniejszą	
800	—	800	—	—	—	—	—	—	
23	—	23	—	—	29	—	—	29	
400	—	400	—	—	184	—	—	184	
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	
75	—	75	98	—	—	—	—	—	
—	—	—	185	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	9	—	—	—	—	—	
75	—	75	292	—	—	—	292	—	

LW. 16872.
1873.

Lit. **B.**

Alegata

do zamknięć rachunkowych funduszów krajowych

za rok 1872.

Lit. B.

Allegata

do zamknięć rachunkowych funduszów krajowych

za rok 1872

I.

Fundusz krajowy.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.
3. Wykaz zwrotów kosztów leczenia.
4. „ zaległości w ogóle.

I.

(Zamknięć rachunkowych str. 12 — 39).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
		Koszta reprezentancyi kraju.			
2.	I.	Koszta podróży pp. Posłów	124	.	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
3.	I.	Dyety p. p. Posłów	16 403	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu krótszego trwania sesyi sejmowej.
5.	I.	Spisywanie sprawozdań	3.440	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu jak wyżej.
7.	I.	Sześciu p. p. Członków Wydziału	3.750	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż Wny Kraiński wystąpił z Wydziału z końcem Lutego 1873. a Wny Dr. Smolka nie pobierał płacy podczas swej bytności w Radzie Państwa, natomiast dla zastępców większą a niżeli preliminowaną kwotę wydać musiano
7.	I.	Zastępcy p. p. Członków Wydziału	2 092	.	*Wydatek większy*, ponieważ podczas dłuższej nieobecności wyżej poszczególnionych p. p. Członków urzędować musieli p. p. Zastępcy. Z porównania przekroczonej kwoty 2.092 zł. z zaoszczędzoną powyżej kwotą 3.750 zł. okazuje się zaoszczędzenie właściwe w kwocie 1.658 zł. wynikłe z powodu interwalów.
		Koszta zarządu.			
9	II.	Płace urzędników i woźnych	9.154	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż wiele posad, osobliwie rachunkowych, było nieobsadzonych.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
9. G.	II.	Dyurniści	1.743	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu interwalów przy zmianach osób, i mniejszej ilości dyurnistów, użytych przy Oddziale technicznym
10.	II.	Zasługi stróżów i frotera	295	.	*Wydatek większy*, z powodu pomnożenia ilości stróżów i podwyższenia zasług frotera, spowodowanego rozszerzeniem lokalności kancelaryjnych.
11.	II.	Emolumenta	14	.	*Wydatek mniejszy* z powodu: a.) niższej ceny drzewa, aniżeli preliminowano. b) mniejszego rzeczywistego wydatku na ubranie portyera.
12.	II.	Najem pomieszkania	293	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż w ciągu roku 1872. zmieniono kontrakt z p. Glixelim, w skutek czego niepobrał półrocznego dawniej umówionego czynszu 3.000 zł. lecz ratę kwartalną na nowo umówionego czynszu 2.500 zł.
13.	II.	Remuneracye stałe	297	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż posada tłumacza języków obcych nie jest obsadzoną.
14.	II.	Potrzeby kancelaryjne	594	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zmienności tej rubryki.
15.	II.	Koszta podróży i dyety	2.069	.	*Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
16.	II.	Pensye i zaopatrzenia	12	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu śmierci pensyonistki Bojarskiej Genowefy.
17.	II.	Dary z łaski	12	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż jednomiesięczna należytość Michała Rudnickiego pozostała w zaległości.
					Ogólna wynikłość rubr. II. okazuje się korzystniejszą t. j. wydatek mniejszy od kwot preliminowanych o — 13.893 zł.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
18.	III.	**Koszta leczenia ubogich chorych**	10.550	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu niestałości tej rubryki i niewypłacenia niektórych zaasygnowanych należytości.
19. 20.	IV.	**Koszta szczepienia.**	2.145	.	*Wydatek większy*, wedle rzeczywistej potrzeby i z powodu niestałości tej rubryki.
21. 22.	V.	**Wydatki sanitarne.**	269	.	*Wydatek większy*, z powodu jak przy rubr. IV.
24. 26.	VI.	**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**	158	.	*Wydatek większy*, z powodu uiszczenia należytości zaległej z roku 1871. siostrom miłosierdzia w Czerwonogrodzie.
27/45	VII.	**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.**	25	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu: a) zaległej należytości przy stypendyach dla uczniów seminaryów nauczycielskich b) niewyczerpania kwoty przeznaczonej na nagrody dla nauczycieli szkół ludowych.
46 47	VIII.	**Utrzymanie pomników historycznych.**	1.500	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu mniejszej potrzeby na restauracye przedsięwzięte w roku 1872.
48/67	IX.	**Kwaterunkowe żandarmeryi.**	13.697	.	*Wydatek większy*, z powodów wyłuszczonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego przedłożonem W. Sejmowi w roku 1872. i uwzględnionem przez dozwolenie kredytu dodatkowego.
	X.	**Drogi krajowe.**	680	.	*Wydatek większy*. W obec tak rozległej gospodarki, jaką jest drogowa i w obec wielu nieprzewidzianych wypadków pomnażających wydatki naprzód określone, przekroczenie budżetu o tak nieznaczną kwotę uważać należy jako usprawiedliwione.
	XI.	**Dotacye dla zakładów krajowych.**			
110.		Zakład podrzutków we Lwowie	5.516	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zaostrzonych formalności przy przyjmowaniu podrzutków, stosownie do ustawy z r. 1871.
111.		Szpital św. Łazarza Oddział położnic i podrzutków	9.782	.	*Wydatek większy*, z powodu znacznego podrożenia wszystkich artykułów żywności, bielizny i ubioru.
112.		Szpital św Ducha	.604	.	*Wydatek mniejszy*. Z porównania wydatku większego z mniejszym, okazuje się ostatecznie wynikłość rubryki XI. niekorzystną o 1.658 zł. Przekroczenie to usprawiedliwia się niestałością potrzeb poszczególnych zakładów, spowodowaną niejednostajną ilością osób w szpitalach pielęgnowanych, zmianą taks i t. p.
	XII.	**Rozmaite wydatki.**			
114.		Utrzymanie słupów granicznych	300	.	*Wydatek mniejszy* z powodu iż nie zarządzono w tym. roku odnowienia słupów.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
1.	1.	**Z odnajmu ubikacyj sejmowych**	89	.	*Dochód większy*, z powodu, iż te dochody, jako przypadkowe, dokładnie naprzód oznaczyć się nie dadzą.
2.	2.	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych**	14.000	.	*Dochód mniejszy*, z powodu wyczerpania zapasów ulokowanych kapitałów.
3.	3.	**Z myt na drogach krajowych**	36.064	.	*Dochód większy*, z powodu podwyższenia czynszów i ściągnięcia zaległości.
4.	4.	**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych**	5.139	.	*Dochód mniejszy*, wedle zamknięć rachunkowych funduszów dotowanych.
5.	5.	**Zapas kasowy**	130.332	.	*Dochód mniejszy*, wedle zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1871.
6.	6.	**Dodatki do podatków**	313.104	.	*Dochód większy*, z powodu iż wpłynione po koniec Kwietnia 1873. roku na rachunek lat ubiegłych dodatki, wcielono do rachunku za rok 1872. albowiem, na mocy upoważnienia Wysokiego Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. asygnowano wydatki po koniec Marca 1873. dodatkowo na rok ubiegły.
7.		**Rozmaite dochody**	1.536	.	*Dochód większy*, z powodu iż na przypadkowe dochody nic nie preliminowano, a zdarzyły się wpływy, które do żadnej z istniejących rubryk przyłączyć się nie dadzą.

2.

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

a) Wykaz szczegółowy wszystkich zaliczek.

b) „ „ „ depozytów.

c) Rachunek szczegółowy zaliczek na koszta leczenia, zwrotnych od gmin.

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość: zaległa zł	zaległa ct	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga.
	I. Lokacye chwilowe pieniędzy obrotowych.											
	Kapitały z lokacyi odebrane.											
1	Z Banku hipotecznego	36 874	84	341	82	37.216	66	36 800	65	416	01	
2	Z Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego	31.524	02	387	27	31.911	29	31.300	.	611	29	
3	Z filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	60.324	88	27.263	17	87.588	05	87.459	78	128	27	
	Suma	128.723	74	27.992	26	156.716	.	155.560	43	1.155	57	
	II. Zaliczki zwrócone, lub wyrachowane.											
1	Od urzędników i sług, ściągnięte z płac	3.540	.	7.302	91	10.842	91	5.422	99	5.419	92	patrz wykaz a) poz 1. do 44.
2	Od szpitali — wyrachowane kosztami leczenia ubogich chorych											
	a) szpital lwowski	55.618	26	5.000		60.618	26	19 791	39	40.826	87	
	b) szpitale prowincyonalne	4.650	.	32.000		36.650		25.050		11.600		
	Suma	60.268	26	37 000	.	97.268	26	44.841	39	52.426	87	patrz wykaz a) poz. 45. do 53.
3	Od gmin do zwrotu kosztów za leczenie ubogich chorych obowiązanych	94.385	½ 18	87.449	½ 29	181.834	48	64.531	52	117.302	96	patrz rachunek szczegółowy c.
4	Od rozmaitych stron, z powodu potrzeb drogowych	51.444	½ 07	47.010	½ 74	98.454	82	61.515	½ 45	36.939	½ 36	patrz wykaz a) poz. 55 do 69.
5	Od c. k. kas rządowych zwrotnie na rachunek funduszu krajowego poczynionych wydatków	.		687	½ 03	687	½ 03	617	14	69	½ 89	patrz wykaz a poz. 70 do 73.

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Lokacye chwilowe pieniędzy obrotowych.											
	Kapitały rozporządzalne, lokowane:											
1	W banku hipotecznym	.		341	82	341	82	341	82	.	.	
2	„ Galicyjskiem Towarzystwie kredytowem	.	.	387	27	387	27	387	27	.	.	
3	W Filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	.	.	27.263	17	27.263	17	27.263	17	.	.	
	Suma			27.992	26	27.992	26	27.992	26	.	.	
	II. Zaliczki wydane do zwrotu lub wyrachowania.											
1	Urzędnikom i sługom, zwrotne z płac	.	.	7.302	91	7.302	91	7.302	91			
2	Szpitalom na rachunek kosztów leczenia ubogich chorych:											
	a) szpitalowi lwowskiemu	.	.	5.000	.	5.000	.	5.000	.			
	b) szpitalom prowincyonalnym	.	.	32.000	.	32.000	.	32.000	.			
	Suma	.	.	37.000	.	37.000	.	37.000	.			
3	Szpitalom w zastępstwie gmin, do zwrotu kosztów leczenia obowiązanych	3.875	52	87.449	½ 29	91.324	½ 81	88.063	½ 29	3.261	52	
4	Rozmaitym stronom na potrzeby drogowe	.	.	47.010	½ 74	47.010	½ 74	47.010	½ 74			
5	Mylnie przez c. k. kasy rządowe, na rachunek funduszu krajowego poczynione wypłaty	.	.	687	½ 03	687	½ 03	687	½ 03			

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość: zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga.
6	Rozmaite zaliczki.											
	a) Od szpitalu lwowskiego, zwrot zaliczek na potrzeby ogólne	123.815	26	27.219	.	151.034	26	3.094	84	147.939	42	
	b) dtto na plany do budowy prosektoryum i drugiego piętra	.	.	588	.	588	.	.	.	588	.	
	c) Od dziennika bieżącego kasy krajowej za rok 1873. zwrot dotacyj udzielanych do zamknięcia dzienników	.	.	680.409	95½	680.409	95½	680.409	95½	.	.	
	d) Rozmaite drobniejsze w ogóle	40.954	59½	56.896	35	97.850	94½	44.660	32	53.190	62½	
	Suma	164.769	85½	765.113	28½	929.883	14	728.165	09½	201.718	04½	Patrz wykaz a) poz. 74 do 121.
	Zaliczki pobrane.											
7	Od funduszu szpitalu Św. Łazarza, zaliczka pobrana na potrzeby ogólne funduszu krajowego	.	.	50.000	.	50.000	.	50.000	.			
	Suma	.	.	50.000	.	50.000	.	50.000	.			

Sumaryusz

1	Urzędnicy i słudzy	3.540	.	7.302	91	10.842	91	5.422	99	5.419	92	
2	Szpitale	60.268	26	37.000	.	97.268	26	44.841	39	52.426	87	
3	Gminy	94.385	48½	87.449	29½	181.834	48	64.531	52	117.302	96	
4	Drogowe	51.444	07½	47.010	74½	98.454	82	61.515	45½	36.939	36½	
5	Mylne wypłaty c. k. kas	.	.	687	05½	687	05½	617	14	69	89½	
6	Rozmaite	164.769	85½	765.113	28½	929.883	14	728.165	09½	201.718	04½	
7	Pobrane	.	.	50.000	.	50.000	.	50.000	.	.	.	
	Razem	374.407	57½	994.563	27	1,568.970	64½	955.093	59	413.877	05½	

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość zaległa zł.	ct.	Należytość bieżąca zł.	ct.	Należytość razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Pozostałość ostateczna zł.	ct.	Uwaga
6	Rozmaite zaliczki.											
	a) Szpitalowi lwowskiemu na potrzeby ogólne			27.219	.	27.219	.	27.219	.			
	b) dto na plany do budowy prosektoryum i drugiego piętra			588	.	588	.	588	.			
	c) Dotacye z dziennika dodatkowego kasy krajowej za rok 1872. do zamknięcia dziennika bieżącego za rok 1873.			680.409	95½	680.409	95½	680.409	95½			
	d) Rozmaite drobniejsze w ogóle			57.128	35	57.128	35	56.896	35	232		
	Suma			765.345	28½	765.345	28½	765.113	28½	232	.	
7	**Zaliczki zwrócone.**											
	a) C. k. Skarbowi Państwa	29.157	49½	.	.	29.157	49½	6.397	55½	22.759	96	
	b) Funduszowi ochotników	45.000	.	.	.	45.000		.	.	45.000	.	
	c) „ szpitalu Św. Łazarza, zwrot zaliczki pobranej na potrzeby ogólne funduszu krajowego	.	.	50.000	.	50.000	.	.	.	50.000	.	
	Suma	74.157	49½	50.000	.	124.157	49½	6.397	55½	117.759	96	

zaliczek.

1	Urzędnicy i słudzy	.		7.302	91	7.302	91	7.302	91			
2	Szpitale	.		37.000	.	37.000	.	37.000	.			
3	„ w zastępstwie gmin	3.875	52	87.449	29½	91.324	81½	88.063	29½	3.261	52	
4	Drogowe	.		47.010	74½	47.010	74½	47.010	74½			
5	Mylne wypłaty c. k. kas	.		687	05½	687	05½	687	05½			
6	Rozmaite	.		765.345	28½	765.345	28½	765.113	28½	232	.	
7	Zwrócone	74.157	49½	50.000	.	124.157	49½	6.397	55½	117.759	96	
	Razem	78.033	01½	994.795	27	1,072.828	28½	951.574	80½	121.253	48	

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie.		Pozostałość ostateczna.		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	III. Depozyta.											
1	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	.	.	23.533	77½	23.533	77½	23.533	77½	.	.	
2	Kaucye, wadya i inne depozyta ze spraw drogowych wynikłe	.	.	72.718	82½	72.718	82½	72.718	82½	.	.	
3	Podatek dochodowy od płac urzędników	.	.	2.357	77½	2.357	77½	2.357	77½	.	.	
4	Mylnie przez c. k. kasy rządowe na rachunek funduszu krajowego pobrane dochody	.	.	364	53½	364	53½	364	53½	.	.	
5	Oszczędności funduszu krajowego z lat ubiegłych	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
6	Rozmaite depozyta w ogólności	.	.	201.428	57	201.428	57	201.428	57	.	.	
	Suma	.	.	300.403	48	300.403	48	300.403	48	.	.	

Sumaryusz

I. **Lokacye**	128.723	74	27.992	26	156.716	.	155.560	43	1.155	57	
II. **Zaliczki**	374.407	37½	994.563	27	1,368.970	64½	955.093	59	413.877	05½	
III. **Depozyta**	.	.	300.403	48	300.403	48	300.403	48	.	.	
Razem	503.131	11½	1,322.959	01	1,826.090	12½	1,411.057	50	415.032	62½	

Uwaga: Zaległa należytość zaliczek z początkiem r. 1872. wynosiła 376.266 zł. 36 ct.
odpisano do L. W. 7285/1870. od poz. 6. d.). . . . . 1.858 „ 98½ ct.
pozostało jak wyżej . . 374.407 „ 37½ ct.

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość zaległa zł.	ct.	Należytość bieżąca zł.	ct.	Należytość razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct	Pozostałość ostateczna zł.	ct.	Uwaga.
	III. Depozyta.											
1	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	18.336	70	23.533	77½	41.870	47½	19.725	57	22.144	90½	Patrz wyk. b) poz. 1 do 28.
2	Kaucye, wadya i inne depozyta ze spraw drogowych wynikłe	96.345	89½	72.718	82½	169.064	72	104.933	75½	64.130	98½	„ poz. 29 do 138.
3	Podatek dochodowy od płac urzędników	23	30	2.357	77½	2.381	07½	1.435	83	945	24½	„ 139.
4	Mylnie przez c. k. kasy rządowe na rachunek funduszu krajowego pobrane dochody	92	82	364	55½	457	55½	174	06½	283	29	„ 140 do 149.
5	Oszczędności funduszu krajowego z lat ubiegłych	172.019	96½	.	.	172.019	96½	171.957	96½	62	.	„ 150.
6	Rozmaite depozyta w ogólności	105.292	55½	201.428	57	306.721	12½	232.529	09½	74.192	03	„ 151 do 188.
	Suma	392.111	23½	300.403	48	692.514	71½	530.756	26	161.758	45½	

rubryk przenośnych.

I. **Lokacye**	.	.	27.992	26	27.992	26	27.992	26	.	.	
II. **Zaliczki**	78.033	01½	994.795	27	1,072.828	28½	951.574	80½	121.253	48	
III. **Depozyta**	392.111	23½	300.403	48	692.514	71½	530.756	26	161.758	45½	
Razem	470.144	25	1,323.191	01	1,793.335	26	1,510.323	32½	283.011	93½	

Uwaga: Zaległa należytość depozytów z początkiem roku 1872. wynosiła 463.811 zł. 06 ct.
odpisano do L. W. 5.278 873 od poz. 5). . . . . 71.699 „ 82½ „
pozostało jak wyżej . . 392.111 „ 23½ „

Alegat a) do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872.

L. p.	I. Zwrotne z płac urzędników i sług.	Należytość czynna			
		Szczegół.		Ogół.	
		zł.	ct.	zł.	ct.
1	Anc Bolesław	100	.		
2	Baranowski Teofil	50	.		
3	Bieńkowski Feliks	300	.		
4	Bieńkowski Ludwik	130	.		
5	Czaderski Emil	120	.		
6	Duszyński Hipolit	140	.		
7	Ejtminowicz Juljan	100			
8	Golian Walery	3	47		
9	Grott Dr. Antoni	297	50		
10	Grzegorzewski Stanisław	178	75		
11	Hermiński Walenty	65	.		
12	Iwanicki Karol	191	25		
13	Janikowski Tomasz	30	.		
14	Kalita Józef	26	25		
15	Kiszelka Albin	148	75		
16	Kowalski Józef	37	50		
17	Kuźniar Jan	70	20		
18	Krzeczkowski Władysław	113	75		
19	Łoziński Dr. Bronisław	100	.		
20	Machalski Maurycy	25			
21	Marek Józef	315	.		
22	Michalczewski Józef	90	.		
23	Mrozowicki Jan	160	.		
24	Niedzielski Dr. Wacław	190	.		
25	Olewiński Lubin	130	.		
26	Olszewski Konstanty	140	.		
27	Orzechowski Antoni	90	.		
28	Ożwad Emil	130	.		
29	Sidorowicz Władysław	140	.		
30	Silkiewicz Władysław	20	.		
31	Schmitt Henryk	60	.		
32	Semetkowski Stanisław	160	.		
33	Starkel Juliusz	180			
34	Skarzyński January	227	50		
35	Stroner Adolf	175	.		
36	Szaszewski Aleksander	7	50		
37	Szczęsnowicz Juliusz	200	.		
38	Tarnawski Teofil	160	.		
39	Topolnicki Jan	160	.		
40	Tranda Edward	110	.		
41	Urbański Aureli	90			
42	Wolański Juliusz	87	50		
43	Zabierzowski Stanisław	130	.		
44	Żółkiewski Karol	40	.		
	Do przeniesienia . .	5.419	92	5.419	92

L. p.		Należytość czynna			
		Szczegół.		Ogół.	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	5.419	92	5.419	92
	II. Zwrotne od szpitali, rachunkami kosztów leczenia ubogich chorych.				
45	Szpital w Bochni	300	.		
46	„ „ Brodach	250	.		
47	„ „ Kołomyi	2.000			
48	„ „ Lwowie	40.826	87		
49	„ „ Rzeszowie	4.850	.		
50	„ „ Nowym Sączu	1.750	.		
51	„ „ Tarnowie	1.600	.		
52	„ „ Wadowicach	400	.		
53	„ „ Żółkwi	450		52.426	87
	III. Zwrotne od gmin obowiązanych.				
54	Koszta leczenia ubogich zaliczkowo z funduszu krajowego uiszczone	117.302	96	117.302	96
	IV. Zwrotne od różnych stron zaliczki na potrzeby drogowe.				
55	Bełzec-Jarosław (droga) za materyały przedsiębiorcy Rosenfelda . .	6.000	.		
56	Brzeżany-Podwołoczyska, za postawienie rogatki	28	10		
57	Fedorowicz Józef, zasługi drogowego	20	.		
58	Konkurencya drogi Bełzec-Jarosław, budowa mostu na Sanie	416	94		
59	„ reparacya budowy nad Wisłą, obok Sarnowiec	70	62		
60	„ Sielec-Zaleszczyki, zwrot od gmin	3.750	.		
61	„ Baligród-Lutowiska	5.009	42		
62	„ Bełzec-Jarosław, przedsiębiorca Rosenfeld	10.461	92		
63	„ Sanok-Przemyśl, konserwacya drogi	679	25		
64	„ Sielec-Zaleszczyki	1.000	.		
65	„ Czortków, drogi obwodowe	4.000	.		
66	Krajowy fundusz, rubr. X. poz. 94	800			
67	Sącz, c. k. naczelnik obwodowy, na budowę dróg	3.799	15		
68	Węgierski fundusz krajowy, budowa drogi Sącz-Nedec	3	96½		
69	Wieliczka, Wydział powiatowy, budowa mostu na Rabie	900		36.939	36½
	V. Zwrot mylnych wypłat od C. k. kas rządowych.				
70	C. k. kasa w Jaworowie	4	89½		
71	„ „ „ Kałuszu	45	.		
72	„ „ „ Krakowie	12	50		
73	„ „ „ Wadowicach	7	50	69	89½
	VI. Rozmaite.				
74	Bałaharówka gmina, zapomoga głodowa z roku 1865	4	32		
75	Barycz „ „ „ „	350	.		
76	Chałupki-Dussowskie	178	.		
77	Dostawa koni w roku 1859	19	85		
78	Fundusz Czajkowskiego stypendyjny, wynagrodzenie adw. Madeyskiego	124	14		
79	„ drogowy (Jezierzany Zabłotów) koszta podróży inżyn. Poźniaka	18	90		
80	„ inwalidów, należytość patentowa	19	20½		
81	„ kameral. koszta komisyi w sprawie nagrody za uratowanie życia	6	70		
82	„ kulparkowski, pobrane na budowę	15.860	42½		
83	„ krajowy Rubr. II. Madeyski za zastępstwo prawne	300	.		
	Do przeniesienia	16.881	54	212.159	01

L. p.		Należytość czynna			
		Szczegół.		Ogół.	
		zł.	ct	zł.	ct.
	Z przeniesienia	16.881	54	212.159	01
84	Fundusz krajowy Rubr. II. zwroty pomniejsze	90	06		
85	„ „ Rubr. VII. Zasiłek Z. Sidorowicza, na rachunek roku 1873	250	.		
86	Fundusz krajowy Rubr. VII. Stypendyum Weterynarza Herasimowicza	100	.		
87	„ „ IX. Dotacya za styczeń 1873	3.000			
88	„ „ „Myta“ za druki, koszta podróży i tp.	144	89		
89	„ podrzutków, za druki	16	80		
90	„ szpitalu lwowskiego, Oddział chorych — zaliczka na potrzeby ogólne	147.939	42		
91	Fundusz szpitalu zaliczka na plany budowy prosektoryum i 2. piętra	588	.		
92	„ „ koszta kancelaryjne i stemplowe wypłacone Dr. Madeyskiemu i innym	17	96		
93	Fundusz szpitalu, Oddział obłąkanych, na różne potrzeby	1.900	.		
94	Glixeli, na rachunek czynszu za kancelarye Wydziału krajowego . .	10.000	.		
95	Jabłczyńska, Przełożona sióstr miłosierdzia w szpitalu św. Ducha na zakupno bielizny, odzieży i sprzętów	2.191	85		
96	Jabłonów, gmina, koszta Dr. Markowskiego z powodu epidemii . . .	24	76		
97	Łukawiec, gmina, należytość cymentnicza	5	10		
98	Machin Jędrzej, koszta leczenia szpitalowi krakowskiemu	1	96		
99	Medyka gmina, zapomoga z powodu wylewu w r. 1865	103	32		
100	Monaster „ „ „ „	36	54		
101	Miłoszowice gm. „ „ pożaru	175	75		
102	Namiestnictwo, koszta sanitarne wyłączone z etatu politycznego . .	5	98½		
103	Poździacz gmina, zapomoga z powodu wylewu w r. 1865	74	30		
104	Prokuratorya skarbu, koszta komisyjne Jakubowskiego Wincentego .	7	59½		
105	Skarb Państwa, koszta podróży Dr. Lewickiego z powodu obdukcyi .	19	27		
106	„ „ „ „ Chir. Tangolda „ tyfusu . .	19	60		
107	„ „ „ „ „ Eliasiewicza „ epidemii .	6	72		
108	„ „ „ „ „ Bernsteina „ zarazy bydła	11	25		
109	„ „ „ „ „ Feuersteina „ szczepienia ospy	5	88		
110	„ „ wynagrodzenie Bilińskiego za ubite bydło	22	66½		
111	Skarzyński January, na stemple	1	50		
112	Skład, gmina, zapomoga z powodu wylewu w roku 1865	454	.		
113	Skołoszów „ „ „ „ „ „	164	.		
114	Stubienko „ „ „ „ „ „	4	39		
115	Sulikowski, b. nadinżynier na drobne potrzeby Oddziału technicznego	150	.		
116	Swiniarów, gmina, zapomoga z roku 1865	107	92		
117	Tarnopol, szpital, na budowę	5.215	16½		
118	Tarnowskiego powiatu gminy, reszta należytości cymentniczej . . .	17	20½		
119	Tulkim, koszta podróży z powodu komisyi serwitutowej	46	40		
120	Uwtyl Tomasz, koszta leczenia w szpitalu wojskowym w Krakowie .	4	48		
121	Zapomogowy fundusz z roku 1868. reszta z 25.000 Zł.	11.911	77	201.718	04½
	Suma ogólna	.	.	413.877	05½

Alegat b) do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

		Gotówka.		Efekta.	
	I. Kaucye służbowe urzędników, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców.	zł.	ct.	zł.	ct.
1.	Buczak Józef, froter	.	.	20	.
2.	Cybulski, były kasyer zakładu podrzutków	.	.	300	.
3.	Daszkiewicz Julian, przedsiębiorca	250	.	.	.
4.	Dyszkiewicz Władysław, kasyer szpitalu lwowskiego	.	.	700	.
5.	Drescher Wolf, przedsiębiorca	60	.	.	.
6.	Ekstein Jan, „	182	53	.	.
7.	Eilberg Hersz, „	.	.	500	.
8.	Grabowicz Piotr, rachmistrz szpitalu lwowskiego	.	.	204	97
9.	Goligowska Apolonia, przedsiębiorczyni	.	.	100	.
10.	Grodzki Michał, dzierżawca propinacyi i gruntów kulparkowskich	155	58	425	.
11.	Horoszkiewicz Julian, kasyer krajowy	.	.	2.000	.
12.	Herminski Walenty, woźny kasy krajowej	.	.	400	.
13.	Koestlich Ferdynand, kasyer zakładu podrzutków	.	.	200	.
14.	Kormus Elukim, przedsiębiorca	400	.	.	.
15.	Lewicki Jan, „	.	.	600	.
16.	Malinowski Erazm, rządca szpitalu lwowskiego	.	.	800	.
17.	Młotek Stanisław, przedsiębiorca	.	.	217	50
18.	Neuwohner Berl, „	72	.	300	.
19.	Olszewski Konstanty, adjunkt kasy krajowej	.	.	1.040	.
20.	Rzepecki Leopold, pisarz szpitalu lwowskiego	.	.	500	.
21.	Roth Abraham, przedsiębiorca	.	.	500	.
22.	Riedel Józef, „	.	.	1.000	.
23.	Rawski Wincenty	.	.	4.350	.
24.	Rawski Wincenty i Sadłowski Wiktor, przedsiębiorcy	.	00½	3.160	57
25.	Sadłowski Wiktor, przedsiębiorca	.	.	1.800	.
26.	Sidorowicz Władysław, adjunkt kasy krajowej	16	75	750	.
27.	Silkiewicz Władysław, kontrolor „ „	.	.	1.050	.
28.	Świerczewski Erazm, kontrolor zakładu podrzutków	.	.	90	.
	Suma	1.136	86½	21.008	04
		22.144 Zł. 90½ ct.			
	II. Kaucye, wadya i inne depozyta, ze spraw drogowych wynikłe.				
29.	Aufschauer Berl i Fraenkel Markus	25	.	1.100	.
30.	Aleksandrowicz Marek	23	.	80	.
31.	Arbeit Salamon i Koetler Israel Arie	29	.	.	.
32.	Binek Hugon	63	33½	160	.
33.	Braksmeier Fejge	66	83½	.	.
34.	Braksmeier Mojżesz	90	.	.	.
35.	Braksmeier Leib i Josel	23	.	300	.
36.	Braksmeier Leib, Hersch i Gottesmann	139	.	.	.
37.	Bobczyński Aleksander	.	.	100	.
	Do przeniesienia	459	17	1.740	

		Gotówka.		Efekta.	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	459	17	1.740	.
38.	Binder Jakób	.	.	5.800	.
39.	Brodheim Samuel	45	.	.	.
40.	Bobrownicki Ignacy	235	.	.	.
41.	Brühl Lejser	.	.	500	.
42.	Bartel Michał i Neuwohner Berl	205	.	50	.
43.	Citron Lazel	.	.	100	.
44.	Chajęcki	2	50	.	.
45.	Chodorowski i Wiśniewski	.	.	6.500	.
46.	Dobrowolski Stefan	37	50	.	.
47.	Dzwonkowski	85	.	.	.
48.	Ejnleger Józef	.	.	400	.
49.	Ekstejn Mojżesz	.	.	100	.
50.	End Mendel i Katz Cadel	187	.	.	.
51.	Freundlich Isaak	68	.	.	.
52.	Funkelstein Kellmann	39	50	400	.
53.	Folkmann Nathan	96	.	.	.
54.	Fenster Jakób i Alt Samuel	150	.	.	.
55.	Friedmann Wolf	114	.	.	.
56.	Feldmann Samuel	.	.	400	.
57.	Fiderer Szmul	198	10	.	.
58.	Gedrojc Gedeon	61	.	1.900	.
59.	Gedrojc, Tłuchowski i Deskur	78	04½	.	.
60.	Gedrojc i Gralewski	29	17	.	.
61.	Grosfeld Efroim	43	31	.	.
62.	Goldstein Josel	20	.	.	.
63.	Gralewski Mateusz	.	.	350	.
64.	Grunhaus Szymon i Paczuk Isaak	153	50	.	.
65.	Glanz Mojżesz	.	.	250	.
66.	Gottesman Löbel	44	.	.	.
67.	Gottesman Löbel i Braksmejer Lejb	62	45	.	.
68.	Handzel Józef	73	33½	300	.
69.	Holitszer Majer	88	.	100	.
70.	Hollender Israel	.	.	1.200	.
71.	Haspel Majer	44	17	500	.
72.	Hollenberg Chaim	100	.	.	.
73.	Horowitz Fejwel	.	.	2.000	.
74.	Horowitz Lejb	.	.	800	.
75.	Heilberger Szul i Martyniuk Oleksa	11	70	.	.
76.	Jakubowicz Salomon	50	82	.	.
77.	Jahr Lejb, Kris Mendel i Parnas Chaim	.	.	1.650	.
78.	Klinger Hersch	155	92	.	.
79.	Kuźniak	25	.	.	.
80.	Keller Jonas i Nagelberg Isak	.	.	1.300	.
81.	Keller Salomon	.	.	250	.
82.	Kohn Chaim	10	.	100	.
83.	Kuśnierz Fedio	12	65	.	.
84.	Klejnberg Jakób	.	.	400	.
85.	Kristiampoler Jankiel	16	.	100	.
86.	Kattauer	86	25	.	.
87.	Lieber Samuel	223	.	250	.
88.	Leibmann Hersch	236	75½	.	.
89.	Lehrer Buhel	2	47	.	.
	Do przeniesienia	3.549	31½	27.440	.

		Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	3.549	31 ½	27.440	.
90	Landesberg Nathan i Frejer Oziasz	.	.	200	.
91	Landesberg Nathan	6	25	2.260	.
92	Lenehr Majer	.	.	400	.
93	Lesiuk Fedio	75	75	.	.
94	Leiber Majer i Frejer Oziasz	.	.	2.950	.
95	Moersel Szaja Leib	326	50	200	.
96	Meller Jakub	38	.	.	.
97	Mosner Iser	19	50	100	.
98	Mosner Iser i Gutstejn Icek	122	.	.	.
99	Maciniewicz Jan i Cyrwus Michał	34	.	.	.
100	Martyniuk Oleksa	18	30	.	.
101	Merl Franciszek	70	.	.	.
102	Machalski	14	90 ½	.	.
103	Nosarzewski Stanisław	140	.	.	.
104	Neuwohner Abraham	3	.	500	.
105	Nemrohwer Mendel Isaak i Brühl Lejser	.	.	400	.
106	Nestel Israel	30	.	350	.
107	Pleisner Ejzyk	146	.	40	.
108	Pineles Saul i Fink Jankiel	4.204	15	3.000	.
109	Penner Samuel	.	.	100	.
110	Polak Boruch	.	.	2.000	.
111	Parnasów Naftale i Mojżesz Leib	16	.	350	.
112	Pawlikowscy bracia	.	.	1.500	.
113	Ritterman Abraham	27	.	.	.
114	Reitmann Leib i Grüm Mojżesz	.	.	250	.
115	Saare Szymon	4.445	.	.	.
116	Schwarzbach Joel	495	.	.	.
117	Sierzputowski Juliusz	.	.	1.800	.
118	Schrejer Sime i Bring Kasriel	1	13	.	.
119	Schenkelbauch Markus	78	.	50	.
120	Szor Meszulem	143	88	100	.
121	Szpindel Szmul	.	.	100	.
122	Szpindler Samuel	.	.	450	.
123	Szpirer Benjamin	214	32 ½	.	.
124	Sejdmann Efroim	15	.	.	.
125	Tropper Majer	129	56	.	.
126	Tarkowski Józef	.	.	100	.
127	Wohlfeld Józef i spółka	100	04	250	.
128	Wassermann Samuel	567	.	.	.
129	Weiss Majer	.	.	250	.
130	Wadowski i Ungar	.	.	300	.
131	Wieser Leib i Braksmejer Josel	.	.	300	.
132	Wejselberg Hersz	.	.	350	.
133	Wajss Sarl	.	.	100	.
134	Zwibel Mendel	.	.	400	.
135	Zimmerman i Wilner	.	.	100	.
136	Zakrzewski Gustaw	.	.	2.000	.
137	Zakrzewski i Jasiński	111	38	.	.
138	Zimmermann Israel	.		300	.
	Suma	15.140	98 ½	48.990	
		64.130 Zł.		98 ½ ct.	

		Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	III. Podatek dochodowy.				
139	Od płac urzędników	945	24½		
	IV. Mylne pobory c. k. kas rządowych.				
	Mylnie na rachunek funduszu krajowego pobrane kwoty:				
140	W c. k. kasie w Brzesku	13	71½		
141	„ „ „ Krakowie	136	12		
142	„ „ „ Rawie	9	80		
143	„ „ „ Ropczycach	8	92½		
144	„ „ „ Sączu	10	.		
145	„ „ „ Stanisławowie	13	34½		
146	„ „ „ Tarnobrzegu	5	47½		
147	„ „ „ Wieliczce	2	.		
148	„ „ „ Zbarażu	82	44		
149	„ „ „ Żółkwi	1	47		
	Suma	283	29		
	V. Oszczędności funduszu krajowego z lat ubiegłych.				
150	Stypendya uczniów seminaryów nauczycielskich zaasygnowane, a w zaległości pozostałe, a mianowicie:				
	Lonkiewicz Antoni	10	.		
	Słoński Józef	10	.		
	Świrniuk Piotr	10	.		
	Szobo Franciszek	32	.		
	Suma	62	.		
	VI. Rozmaite.				
151	Bier Joel, — legat	.	.	137	37
152	Biadoliny gmina, nadpłacone koszta leczenia	1	40	.	.
153	Ciemnych Zakład, — fundusz	.	.	76	79
154	Chuwas Efroim, — na rzecz funduszu policyjnego	1	.	.	.
155	Dobromil, — fundusz pogorzelców	1.500	.	.	.
156	Głuchoniemych Zakład, — fundusz	.	.	76	79
157	Hołhocze, Wolna, Wierzbów i t. d., — fundusz ubogich	356	47	13.300	.
158	Iwaczów gmina, — koszta egzekucyi wojskowej	.	96	.	.
159	Koszta leczenia przez różne strony nadesłane i aż do ostatecznego wyjaśnienia spraw poszczególnych w depozycie tymczasowym zatrzymane:	422	08	139	32
160	Koszta szczepienia i sanitarne: od gminy Kraszenica	12	18	.	.
161	„ „ „ „ „ Koszenice	24	17	.	.
162	„ „ „ „ „ Świerzawa	2	55	.	.
163	„ „ „ od Bac Onufrego	1	.	.	.
164	Krajowy fundusz, — niewyczerpana reszta z funduszu	.	.	.	.
165	„ „ na dodatek drożyzny dla dyurnistów . . .	115	85	.	.
166	„ „ — rubr: X ze sprzedaży renty państwowej . . .	41	09	.	.
167	Konkurencya drogi Sanok — Przemyskiej	105	98	.	.
168	Łazarza szpital, — fundusz budowy	11.138	61	3.550	89
169	Miłoszowice gmina, — skrypt	.	.	1.000	.
	Do przeniesienia . .	13.723	34	18.281	16

		Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	13.723	34	18.28 1	16
170	Majzner Julia	.	.	47	25
171	Nowak Michał, — kara	2	.	.	.
172	Ossolińskich Zakład, — odsetki złożone przez Stejnhausa	52	50	.	.
173	Okólska, — kupony od obligacyj indemnizacyjnych	.	.	398	45
174	Sanok Powiat, — nieudokumentowana pozycya dochodu	7	.	.	.
175	Skarb państwa, — nadwyżka z obrachunku za Styczeń 1872 . . .	.	30	.	.
176	Szpital lwowski, — fundusz dla 2ch pisarzy	210	.	.	.
177	„ — odsetki od kapitałów majątku zarodowego . . .	187	35	.	.
178	Stypendyjny fundusz Englowej	200	50	.	.
179	Szkoła dublańska, — fundusz na rozszerzenie	6.000	.	.	.
180	Superata w kasie krajowej	1	18½	.	.
181	„ „ „ podręcznej	3	22	.	.
182	Śniatyn, — fundusz gminy	716	08	5.053	03
183	„ — „ szpitalu	.	00½	2.827	40
184	Tartaków gmina, — fundusz ubogich	6.403	03	16.718	48
185	Utiesz Anastazya, — uiszczona kara	1	.	.	.
186	Wejnberg, — należytość stemplowa	8	75	.	.
187	Złoczów, — fundusz budowy szpitalu	.	.	3.200	.
188	Żywiec, — restauracya płaskorzeźby w kościele	150	.	.	.
	Suma	27.666	26	46.525	77
		74.192 zł. 03 ct.			

Rekapitulacya

I.	Kaucye	1.136	86½	21.008	04
II.	Depozyta drogowe	15.140	98½	48.990	.
III.	Podatek dochodowy	945	24½	.	.
IV.	Mylne pobory	283	29	.	.
V.	Oszczędności funduszu krajowego	62	.	.	.
VI.	Rozmaite	27.666	26	46.525	77
	Razem	45.234	64½	116.523	81
		161.758 zł. 45½ ct.			

Alegat c) do rachunku rubryk przenośnych.

Rachunek zaliczek zwrotnych od gmin za koszta leczenia.

Liczba porządkowa.	Powiaty.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		Zł.	ct.	Zł.	ct.	Zł.	ct.	Zł.	ct.	Zł.	ct.
1	Biała	633	83½	3.029	71¼	3.663	55	2 583	76	1.079	79
2	Bircza	804	72½	539	48½	1.344	21	364	63½	979	57½
3	Bóbrka	1.288	59½	836	01	2.124	60½	373	92	1.750	68½
4	Bochnia	2.153	41½	2.157	89	4.311	30½	1 542	53	2.768	77½
5	Bohorodczany	1.047	72	1.021	03	2.068	75	556	05	1.512	70
6	Borszczów	217	15½	547	34½	764	50	289	26½	475	23½
7	Brody	1.159	13	1.317	62½	2.476	75½	1.279	97	1.196	78½
8	Brzesko	982	66½	888	13	1.870	79½	899	20	971	59½
9	Brzeżany	799	89	1.315	52	2.115	41	1.120	98	994	43
10	Brzozów	402	70	841	31	1.244	01	879	39	364	62
11	Buczacz	615	62½	591	08	1.206	70½	850	88½	355	82
12	Chrzanów	991	53½	537	32½	1.528	86	758	22½	770	63½
13	Cieszanów	414	67½	383	45½	798	13	184	76	613	37
14	Czortków	267	95	586	80½	854	75½	682	34	172	41½
15	Dąbrowa	374	32½	651	45½	1.025	78	612	22½	413	55½
16	Dolina	876	26	1.220	03	2 096	29	1.343	88½	752	40½
17	Drohobycz	979	51	1.930	14	2.909	65	1.957	69½	951	95½
18	Gorlice	999	51	1 308	37½	2.307	88½	497	93	1.809	95½
19	Gródek	1.492	93	1.138	03½	2.630	96½	1.280	50	1.350	46½
20	Grybów	402	21½	360	41	762	62½	220	18	542	44½
21	Horodenka	955	41½	577	87½	1.533	29	512	96	1.020	33
22	Husiatyn	98	39½	246	53½	344	93	195	88½	149	04½
23	Jarosław	407	81	633	10	1.040	91	203	29	837	62
24	Jasło	981	46	2.048	46	3.029	92	1.095	52	1.934	40
25	Jaworów	577	67½	954	24½	1.531	92	666	91	865	01
26	Kałusz	517	51½	1.141	81	1.659	32½	657	19½	1.002	13
27	Kamionka	415	36½	433	52½	848	89	546	74½	302	14½
28	Kolbuszowa	482	99½	467	46½	950	46	363	55½	586	90½
29	Kołomyja	1.359	67	1.466	72	2.826	39	1.384	99½	1.441	39½
30	Kossów	648	44½	598	38	1.246	82½	677	92½	568	90
31	Kraków	23.993	48½	7.693	12	31.686	60½	2.653	85½	29.033	75
32	Krosno	1.993	39½	1.224	86	3.218	25½	1.839	23½	1.379	02
33	Łańcut	705	28	851	47½	1.556	75½	1.059	10½	497	65
34	Lwów	5.850	87½	3.745	43½	9.596	31	2.949	15	6.647	16
35	Lisko	1.118	79	623	35	1,742	14	618	97	1.123	17
36	Limanowa	1.231	32	674	98	1.906	30	758	14½	1.148	15½
37	Mielec	531	96½	546	01	1.077	97½	452	25	625	72½
38	Mościska	380	14	291	86½	672	½	90	40	581	60½
39	Myślenice	771	62	877	96½	1.649	58½	889	05½	760	53
40	Nadwórna	622	18½	864	47½	1.486	66	473	74½	1.012	91½
41	Nowy-Targ	697	15½	701	71	1.398	86½	241	91½	1.156	95
42	Nowy-Sącz	1.820	42½	1.405	88	3.226	30½	1.549	91	1.676	39½
43	Nisko	267	15½	357	08	624	23½	185	65½	438	58
44	Pilzno	627	45	782	73½	1.410	18½	811	31½	598	87
45	Podhajce	911	17	461	15	1.372	32	275	½	1.097	31½
46	Przemyśl	1.377	38½	1.112	94	2.490	32½	425	71	2.064	61½
	Do przeniesienia	66.248	90½	51.984	31½	118.233	22	39.856	72½	78.376	49½

Liczba porządkowa	Powiaty	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		Zł.	ct.	Zł.	ct.	Zł.	ct.	Zł.	ct.	Zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	66.248	90 1/2	51.984	31 1/2	118.233	22	39.856	72 1/2	78.376	49 1/2
47	Przemyślany	1.087	07	962	64	2.049	71	1.072	71	977	.
48	Rawa	322	56 1/2	542	51	865	07 1/2	228	.	637	07 1/2
49	Rohatyn	1.081	45 1/2	668	45 1/2	1.749	91	816	79	933	12
50	Ropczyce	333	93 1/2	621	59	955	52 1/2	485	52	470	1/2
51	Rudki	307	94 1/2	403	14 1/2	711	09	474	26	236	83
52	Rzeszów	1.915	78 1/2	1.604	11	3.519	89 1/2	1.639	03 1/2	1.878	94
53	Sambor	1.021	02 1/2	3.335	40 1/2	4 356	43	2.822	40 1/2	1.534	2 1/2
54	Sanok	2.473	89 1/2	2.113	94	4.587	83 1/2	1.319	15	3.268	68 1/2
55	Skałat	100	31 1/2	276	28	376	59 1/2	126	32	250	27 1/2
56	Śniatyn	417	11	1.232	75 1/2	1.649	86 1/2	1.029	88	619	98 1/2
57	Sokal	166	65	321	05	487	70	306	27	181	43
58	Stanisławów . . .	520	78	1.605	31 1/2	2 126	09 1/2	1.085	05 1/2	1.041	04
59	Staremiasto	708	28	1.109	23 1/2	1.817	51 1/2	620	62 1/2	1.196	89
60	Stryj	1.052	13 1/2	943	13 1/2	1.995	27	385	45	1.609	82
61	Tarnobrzeg	179	66	401	04	580	70	206	37	374	33
62	Tarnopol	1.045	58	2.243	35	3.288	93	1.857	93	1.431	1/2
63	Tarnów	4.745	48 1/2	4.944	84	9.690	32 1/2	943	45	8.746	87
64	Tłumacz	2.086	20	1.593	21	3.679	41	1.356	.	2.323	41
65	Trembowla	193	03	555	13	748	16	264	51	483	65
66	Turka	579	37 1/2	726	25 1/2	1.305	63	519	90	785	73
67	Wadowice	1.398	64 1/2	1.177	28	2.575	92 1/2	1.484	06 1/2	1.091	86
68	Wieliczka	1.608	37	2.256	96 1/2	3.865	33 1/2	1.710	09	2.155	24 1/2
69	Zaleszczyki	480	31	956	41	1.436	72	401	12	1.035	60
70	Zbaraż	376	38	344	64 1/2	721	02 1/2	165	94	555	08 1/2
71	Złoczów	1.843	55 1/2	1.853	60	3.697	15 1/2	1.168	76	2.528	39 1/2
72	Żółkiew	902	90 1/2	830	31	1.733	21 1/2	707	74	1.025	47 1/2
73	Żydaczów	484	60 1/2	853	25 1/2	1.337	86	906	10 1/2	431	69 1/2
74	Żywiec	703	23 1/2	828	72 1/2	1.531	96	441	88 1/2	1.090	07 1/2
75	Skarb państwa . . .			160	40	160	40	129	40	31	
	Suma .	94.385	18 1/2	87.449	29 1/2	181.834	48	64.531	52	117.302	96

3. alegat do rachunku funduszu krajowego. (Zamknięć rachunkowych str. 20).

Wykaz

zwrotów kosztów leczenia pobranych w ciągu 1872. roku.

Stronica księgi	L. porząd.	Kasa	Zwroty na rachunek kosztów leczenia zł.	ct.	sprawdzania rachunków aptekars. zł.	ct.
5	1	Krajowa	2.109	53½		
65	2	Biała	5	04	39	86
75	3	Bircza	9	57		
85	4	Bóbrka	2	75		
95	5	Bochnia	6	10½		
105	6	Bohorodczany	.	.		
115	7	Borszczów	.	.		
125	8	Brody	21	70		
135	9	Brzesko	.	.		
145	10	Brzeżany	2	04		
155	11	Brzozów	42	25		
165	12	Buczacz	50	.		
175	13	Chrzanów	.	.		
185	14	Cieszanów	.	.		
195	15	Czortków	23	15		
205	16	Dąbrowa	.	.		
215	17	Dolina	4	16		
225	18	Drohobycz	7	56	16	33
235	19	Gorlice	9	44		
245	20	Grodek	73	42		
255	21	Grybów	14	43		
265	22	Horodeńka	65	75		
275	23	Husiatyn	.	.		
285	24	Jarosław	61	74		
295	25	Jasło	.	.		
305	26	Jaworów	4	20		
315	27	Kałusz	35	85		
325	28	Kamionka	5	55		
335	29	Kolbusowa	.	.		
345	30	Kołomyja	.	.		
355	31	Kossów	2	.		
365	32	Kraków	2	.		
375	33	Krosno	.	.		
385	34	Limanowa	.	.		
395	35	Lisko	21	93		
405	36	Lwów	257	23½		
515	37	Łańcut	37	46		
425	38	Mielec	29	43		
435	39	Myślenice	39	.		
445	40	Mościska	.	.		
455	41	Nadwórna	.	.		
465	42	Nisko	.	.		
475	43	Nowy-Targ	11	02		
485	44	Pilzno	.	.		
		Do przeniesienia	2.954	31½	55	19

Stronica księgi	L. porząd.	Kasa	Zwroty na rachunek kosztów			
			leczenia		sprawdzania rachunków aptekars	
			zł.	ct.	zł.	ct
		Z przeniesienia	2.954	31	56	19
495	45	Przemyśl	4	20	58	52
505	46	Podhajce	.	.		
515	47	Przemyślany	53	37		
525	48	Rawa	2	.		
535	49	Rohatyn	5	78		
545	50	Ropczyce	.	.		
555	51	Rudki	.	.		
565	52	Rzeszów	54	75	59	74
575	53	Sambor	1	93½		
585	54	Sanok	.	.		
595	55	Sącz-Nowy	15	74½		
605	56	Skałat	.	.		
615	57	Śniatyn	.	.	44	18
625	58	Stryj	38	71		
635	59	Staremiasto	.	.		
645	60	Sokal	.	.	69	98
655	61	Stanisławów	110	16½		
665	62	Tarnobrzeg	63	70		
675	63	Tarnopol.	.	.		
685	64	Tarnów	.	.		
695	65	Tłumacz	8	58		
705	66	Trembowla	10	.		
715	67	Turka	.	.		
725	68	Wadowice	51	29		
735	69	Wieliczka	.	.	10	81
745	70	Zaleszczyski	28	93		
755	71	Zbaraż	.	.		
765	72	Złoczów	2	80½		
775	73	Żółkiew	45	20½		
785	74	Żydaczów	15	05		
795	75	Żywiec	.	.		
805	76	Różne strony	90	58½		
		Suma	3.557	11½	299	42

4. alegat do rachunku funduszu krajowego.

Wykaz zaległości

czynnych i biernych z końcem roku 1872.

		Należytości			
		czynne		bierne	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Rubr. II. Płace, Oddział sanitarny:				
1	za sprawdzenie recept od szpitalu lwowskiego . . .	400	.	.	.
	„ *Dary z łaski:*				
2	Rudnicki Michał	.	.	12	50
	„ *III. Koszta leczenia:*				
3	Rozmaitym szpitalom	.	.	3.983	18
4	Od rozmaitych stron	13.725	77½	.	.
5	„ *IV. Koszta podróży i dyet lekarzy*			157	41
6	Od rozmaitych stron	367	93		
7	„ *V.* „ „ „	424	30½	.	.
	VII. Zasiłki dla zakładów naukowych:				
8	Stypendyum dla ucznia seminaryum	.	.	10	.
9	*IX. Od rozmaitych stron*	2	94	.	.
	X. Koszta zarządu:				
10	Płace drożnikom	.	.	30	.
11	Od rozmaitych stron	52	83½	.	.
	Nowe budowy dróg:				
12	Od rozmaitych stron	4.148	63	.	.
	Przebudowanie dróg:				
13	Od rozmaitych storn	96	97	.	.
	Utrzymanie dróg:				
14	Od rozmaitych stron	12.805	20½	.	.
15	*XI. Od gminy miasta Lwowa* zwrot dotacyi do szpitalu lwowskiego	42.941	.	.	.
	3. Myta z dróg krajowych:				
16	Od rozmaitych stron	1.196	22	.	.
17	Kary za przestępstwa drogowe	24	50	.	.
18	*Dodatki do podatków*	177.030	65½	.	.
19	7. *Dochody rozmaite*	2000	.	.	.
20	W rubrykach przenośnych	415.032	62½	283.011	93½
	Suma . .	670.249	59	287.205	02½
	Nadwyżka należytości czynnych . .	.	.	383.044	56½
		670.249	59	670.249	59

UWAGA. Zaległości czynne wykazywano do egzekucyi pod L. L. W. 3110, 11406, 16257, 17010, 17561, 20.853 i 21521, z roku 1872; — 1886, 3900, 4426, 5585, 6118, 8291, 11.047, i 13.223, z roku 1873.

II.

Fundusz szpitalu lwowskiego.

Oddział chorych.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

II.

Fundusz szpitala lwowskiego.

1. alegat do rachunku funduszu szpitalu lwowskiego. (Oddział chorych).

(Zamknięć rachunkowych str. 42 - 57.)

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
1 - 25	I	**Płace urzędników, lekarzy i sług.**	5348	.	*Wydatek większy*, z powodu, iż zwiększyła się ilość Sióstr Miłosierdzia o 9 osób; wydano zatem przy pozycyi 1 téj więcéj o 821 zł. na płace Sióstr i na pokrycie nieprelimonowanych wydatków, na pierwsze urządzenie dla nowo przybyłych Następnie przynająć musiano dla większego ruchu chorych, większą ilość służby (poz. 15.) i większy poniesiono koszt na utrzymanie tychże chorych z powodu wzmagającéj się drożyzny artykułów żywności. Wreszcie, wypłacono przy poz. 23. nieprelimowaną płacę profesorowi Hawrankowi prymaryuszowi oddziału okulistycznego, i pokryto niektóre zaległe płace roku ubiegłego.
26	II	**Odstawne**	5	.	*Wydatek większy*, z powodu wypłaty zaległéj należytości M. Graasowi za Grudzień 1871 r. w kwocie 5 zł. 19 cnt.
27 - 38	III	**Adjuta**	343		*Wydatek większy* z powodu zaszłéj potrzeby przyjęcia więcéj prakty kantów lekarskich w czasie słabości lub urlopów niektórych lekarzy.
39 - 45	V	**Dyurna**	471	.	*Wydatek większy*, z powodu, że zwiększona praca przy zarządzie, w skutek zaprowadzenia własnéj kuchni, jakoteż odpisy protokołów stanu chorych, wymagały większych sił biórowych.
46 - 51	VI	**Pensye**	1.204	.	*Wydatek większy*, w skutek wypłaty zaległéj należytości wdowie Wagnerowéj przy poz. 46; jakoteż wskutek wypłaty nieprelimonowanéj w téj rubryce pensyi Dra Neuhausera (poz. 51). Natomiast zaoszczędzono przy rubr. I poz. 18. kwotę 1100 zł. z powodu pensyonowania tegoż lekarza.
52 - 55	VII	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**	12	.	*Wydatek większy*, z powodu wypłaty

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie
					zaległych należytości przy odnośnych pozycyach.
	VIII	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**	100	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu iż nie zachodziła potrzeba tego rodzaju wydatku.
56—65	IX	**Emolumenta.**	1.445	.	*Wydatek większy,* ponieważ Siostry Miłosierdzia otrzymują wikt w naturze a takowy, z powodu panującéj drożyzny, nie po 10 lecz po 15 zł. kosztuje. Nadto pokryto niepreliminowane wydatki: a) na pomieszkanie dla zarządcy, który dla braku miejsca nie mieszka w szpitalu, b) na fiakra dla Dra Fingera, prymaryusza Oddziału internistów c) pieczywo dla Sióstr Miłosierdzia.
	X	**Wydatki kapliczne.**	15	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ od roku 1872 wydatki tego rodzaju pokrywał fundusz położnic.
66—67	XI	**Najem pomieszkania.**	2.075	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu iż dla zastosowania rachunku do czasu, za który się składa, zwrócono rachunkowi za rok 1872 czynsze wypłacone z góry za najem filii Hofmana za czas od $^{1}/_{1}$ do $^{30}/_{4}$ 1873 . . . 2.000 zł. — ct. i za najem filii Höflicha za czas $^{1}/_{1}$ do $^{28}/_{2}$ 1873 r. w kwocie . . 74 „ 83 „ razem . 2.074 „ 83 „ i wydano takowe na rachunek roku 1873.
68—69	XII	**Potrzeby kancelaryjne**	453	.	*Wydatek większy,* z powodu podwyższonych cen druków, wypłaty zaległych należytości za takowe, jakoteż z powodu zwiększonych kosztów insercyjnych za rozmaite ogłoszenia, w celu zakupna artykułów żywności i innych potrzeb.
70—72	XIII	**Remuneracye i zapomogi.**	788	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu iż za sprawdzanie recept w r. 1872, nic nie płacono, nadto nie zachodziła potrzeba zupełnego wyczerpania kwoty przeznaczonej na zapomogi i renumeracye.
73—84	XIV	**Koszta gospodarcze.**	11.651	.	*Wydatek większy,* z powodu wypłaty zaległych należytości z r. 1871 a mianowicie: za żywność . 3.437 zł. 20½ ct. „ pieczywo . 404 „ 41 „ „ wino . . 569 „ 10 „

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy. zł.	Kwota różnicy. ct.	Uzasadnienie.
					„ sanitarne . 104 „ 32 „ „ drzewo . 1.103 „ 34 „ razem w kwocie . 5.618 „ 37½ „ jakoteż z powodu zaszłej potrzeby sprawienia wielu nowych instrumentów chirurgicznych, sprzętów, większego zapasu bielizny, niemniej wskutek podniesienia się cen targowych wszystkich artykułów. W r. 1872 wynosiła ilość dni żywienia chorych . . . . 126.944 W r. 1872 wynosiła ilość dni żywienia klinicznych . . . 5.197 Razem 132.141
85	XV	**Zwroty kosztów utrzymania chorych**	393	.	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej ilości chorych, leczonych na oddziale kliniki.
86—87	XVI	**Utrzymanie budynków**	568	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż w tym roku nieuskuteczniono wszystkich reparacyj około budynków.
88	XVII	**Rozmaite**	121	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu niestałości wydatków tej rubryki.
89	XVIII	**Odsetki od kapitałów dłużnych**	434	.	*Wydatek większy*, z powodu zaszłej potrzeby zaciągnięcia długu z funduszu zapomogi w kwocie 19.000 zł. od którego zapłacono po koniec 1872. r. 5% 433 zł. 75 ct.
		Dochody.			
1—3	I	**Odsetki od kapitałów**	530	.	*Dochód mniejszy*, ponieważ sprzedano obligacyę, a uzyskaną gotowiznę użyto na budowę prosektoryum, stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17 Października 1871 LW. 5874/1872. Kapitały niespotrzebowane dotąd na budowę, zostały tymczasowo ulokowane w asygnatach kasowych banku włościańskiego i hipotecznego (patrz rachunek majątku zarodowego).
4	II	**Zapisy i legata**	2.125	.	*Dochód większy*, z powodu iż wydarzały się częstsze i znaczniejsze spadki po zmarłych.
6—7	IV	**Dodatki**	429	.	*Dochód mniejszy*, z powodu zwróconej kasie miejskiej nadpłaty kopytkowego za lata od 1866 do 1871.
8—12	V	**Zwroty kosztów leczenia**	788	.	*Dochód mniejszy*, z powodu zaległości kosztów leczenia. Ilości dni leczenia wynosiła w r. 1872. . . . . 139.515 Wtej cyfrze mieści się ilości dni ubogich do Lwowa przynależnych 25.888
14—15	VI	**Rozmaite**	66	.	*Dochód mniejszy*, z powodu niestałości dochodów tej rubryki.

Porządek rachunku	Rok	Wydatki	Kwota rachunku	
			zł.	cr.
1–3	1	Odszedł od kapitałów	350	
4	11	Długu i kapitału	2139	
6–7	17	Budynki	400	
8–12	7	Koszty kontrolne	285	
14–15	73	Komunalne	60	
16	73	Koszty kontrolne	285	
17–18	73	Komunalne budynków	209	
19	73	Koszty kontrolne	285	
20	73	Koszty kontrolne	285	
21	73	Koszty kontrolne	285	

2. alegat do rachunku funduszu szpitalu lwowskiego. (Oddział chorych).

(Zamknięć rachunkowych str. 42).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

a) Wykaz szczegółowy zaliczek.
b) „ „ depozytów.

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość: zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga
	I. Zaliczki otrzymane.											
1	Od funduszu krajowego:											
	a) na rachunek kosztów leczenia	.	.	5.000		5.000	.	5.000	.	.	.	
	b) na wydatki ogólne	.	.	27.807	.	27.807	.	27.807	.	.	.	
2	Od funduszu obłąkanych i położnic	.	.	31.605	22½	31.605	22½	31.605	22½	.	.	
3	Od funduszu zapomogi	.	.	19.000	.	19.000	.	19.000	.	.	.	
4	Rozmaite	.	.	10.515	84½	10.515	84½	10.515	84½	.	.	
	Suma	.	.	93.928	07	93.928	07	93.928	07	.	.	
	II. Zaliczki zwrócone.											
1	Od funduszów szpitalnych	4.519	04½	13.043	08	17.562	12½	6.121	54½	11.440	58	
2	„ „ rozmaitych	137	65	13.347	06½	13.484	71½	2.197	63	11.287	08½	
3	Zaliczki na kuchnię wyrachowane	2.881	02	97.124	45½	100.005	47½	100.005	47½	.	.	
4	Zaliczki na zakupno trzody chlewnej	.	.	969	04½	969	04½	645	.	324	04½	
	Suma	7.537	71½	124.483	64½	132.021	36	108.969	65	23.051	71	
	III. Depozyta złożone.											
1	Kaucye i wadya:											
	a) W gotowiźnie 2.190 zł.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	b) „ efektach 3.156 „	.	.	5.346	.	5.346	.	5.346	.	.	.	
2	Fundusz wynagrodzenia służby, składający się z kar	.	.	7	.	7	.	7	.	.	.	
3	Rozmaite depozyta funduszowe	.	.	1.177	48½	1.177	48½	661	64	515	84½	
4	Depozyta przez chorych złożone	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	a) w gotówce 2.414 zł. 86 ct.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	b) „ kosztownościach 407 z. 59c	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	c) „ efektach 775 zł. — ct.	.	.	3.597	45	3.597	45	3.597	45	.	.	
	Suma	.	.	10.127	93½	10.127	93½	9.612	09	515	84½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie.		Pozostałość ostateczna.		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Zaliczki zwrócone											
1	Funduszowi krajowemu:											
	a) na rachunek kosztów leczenia	55.618	26	5.000	.	60 618	26	19.791	39	40.826	87	
	b) na wydatki ogólne	123.815	26	27.807	.	151.622	26	3 094	84	148 527	42	
2	Funduszowi obłąkanych i położnic	5.744	42½	31.605	22½	37.349	65	34.077	18	3.272	47	
3	Funduszowi zapomogi	.	.	19.000	.	19 000	.	6.263	44½	12.736	55½	
4	Rozmaite	.	.	10 515	84½	10.515	84½	.	.	10.515	84½	
	Suma	185.177	94½	93.928	07	279.106	01½	63.226	85½	215.879	16	
	II. Zaliczki wydane.											
1	Funduszom szpitalnym	.	.	13 043	08	13.043	08	13.043	08	.	.	
2	„ rozmaitym	.	.	13.347	06½	13.347	06½	13.347	06½	.	.	
3	Na kuchnię	.	.	97.124	45½	97.124	45½	97.124	45½	.	.	
4	Na zakupno trzody chlewnej	.	.	969	04½	969	04½	969	04½	.	.	
	Suma	.	.	124.483	64½	124.483	64½	124.483	64½	.	.	
	III. Depozyta wydane.											
1	Kaucye i wadya											
	a) w gotowiźnie 2.321 zł. 60 ct.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	b) „ efektach 12.397 „ 75 ct.	9.373	35	5.346	.	14.719	35	7.980	.	6.739	35	
2	Fundusz wynagrodzenia służby, składający się z kar	.	.	7	.	7	.	3	50	3	50	
3	Rozmaite depozyta funduszowe	440	79½	661	64	1.102	43½	836	55	265	88½	
4	Depozyta chorych	.	.	3.597	45	3.597	45	3 233	94½	363	50½	
	Suma	9.814	14½	9.612	09	19.426	23½	12.053	99½	7.372	24	

Rachunek

Sumaryusz

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga.
I.	**Zaliczki otrzymane**	.	.	93.928	07	93.928	07	93.928	07	.	.	
II.	„ **zwrócone**	7.537	71½	124.483	64½	132.021	36	108.969	65	23.051	71	
III.	**Depozyta**	.	.	10.127	93½	10 127	93½	9.612	09	515	84½	
	Razem	7.537	71½	228.539	65	236.077	36½	212.509	81	23.567	55½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	rubryk przenośnych.											
	I. **Zaliczki zwrócone**	185.177	94½	93.928	07	279.106	01½	63.226	85½	215.879	16	
	II. „ **wydane**	.	.	124.483	64½	124.483	64½	124.483	64½	.	.	
	III. **Depozyta**	9.814	14½	9 612	09	19.426	23½	12.053	99½	7.372	24	
	Razem	194.992	09	228 023	80½	423.015	89½	199.764	49½	223.251	40	

Alegat a. do rachunku rubryk przenośnych

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872.

	I. Od funduszów szpitalnych.				
	a.) od funduszu obłąkanych	11.246	54½	.	.
	b.) „ „ położnic	194	03½	11.440	58
	II. Od rozmaitych stron.				
1	Bożek Rozalia za szczudło	19	.	.	.
2	Bukiewicz Filipina na drobne wydatki	75	.	.	.
3	Burkart — śp. kontrolor, reszta	30	75	.	.
4	Fabień Paweł za szczudło	19	.	.	.
5	Feld Mechtzi na zakupno bułek	.	61½	.	.
6	Grabowicz Piotr zaliczka na płacę	105	.	.	.
7	Kuhn Adolf na sporządzenie kosztorysu budowy 2go. piętra w szpitalu	.	.	.	.
8	i prosektoryum	588	.	.	.
9	Łepska Karolina za recipient	6	50	.	.
10	Michaliszyn Teodozya za szczudło	10	.	.	.
11	c. k. Prokuratorya skarbowa na marki stemplowe	10	.	.	.
12	Rawski Wincenty i Sadłowski Wiktor na budowę prosektoryum i tru-	.	.	.	.
	piarni 1sza i 2ga rata	10.000	.	.	.
13	Rozner dostawca słomy, na zakupno słomy	5	.	.	.
14	Rudnicki, prosektor, na płacę	240	.	.	.
15	Rupp Jukub, za but i sznurówkę	11	97	.	.
16	Swoboda Robert na płacę	81	25	.	.
17	Tomaszewski Ludwik, za aparat do nóg	60	.	.	.
18	Tranda na fiakra	15	.	.	.
19	Tryło Ignacy, za szczudło	10	.	11.287	08½
20	III. Na zakupno trzody chlewnej	324	04½	324	04½
	Suma	23.051	71	23.051	71

Alegat b) do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

		Gotówka.		Efekta.	
	I. Kaucya i wadya.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Bałłaban	.	.	1.500	.
2	Baumgartena masa	.	.	50	.
3	Białczyński Stanisław	.	.	40	.
4	Feld Mechtzi	.	.	1.000	.
5	Frucht Mojżesz	40	.	.	.
6	Gablenc Juliusz	.	.	10	.
7	Lichtenheim Dawid	61	95	.	.
8	Mańkowski Adolf	.	.	706	.
9	Margules Daniel i Pipes Mojżesz	.	.	20	.
10	Margules Daniel	15	75	26	75
11	Markiewicz	.	.	100	.
12	Miączyński piotr	.	.	100	.
13	Mokrzycki jędrzej	.	.	2.000	.
14	Rosenberg Izak	.	.	600	.
15	Rosner Mojżesz	.	.	100	.
16	Schneider Izak	5	25	.	.
17	Schön Elkune	13	65	.	.
18	Schönfeld i Feld	.	.	100	.
19	Ujejski Kornel	.	.	150	.
	Suma	136	60	6.602	75
		6.739 zł.		35 ct.	
	II. Fundusz wynagrodzenia służby składający się z kar.	3	50	.	.
	III. Rozmaite depozyta.				
1	Dr Berthleff taksa od płacy	109	35	.	.
2	Bortnik Julianna, nadpłacone koszta leczenia	1	61	.	.
3	Chmielewska Marya	1	14	.	.
4	Czackes Ezriel, reszta z obrachunku	10	58½	.	.
5	Depozyt sądowy,	93	07	.	.
6	Dobiak Teodor - nadpłacone koszta leczenia	1	20	.	.
7	Domaradzka.	10	½	.	.
8	Herdliczka Henryk	10	78	.	.
9	Höflich Karol, zwrot kosztów konserwacyi	75	.	.	.
10	Kasie krajowéj — koszta leczenia za Aleks. Pulskiego i Jana	.		.	.
11	Szywela	30	61	.	.
12	Kąszyn Antoni, nadpłacone koszta leczenia	5	39	.	.
13	Kost dto dto	.	49	.	.
14	Lipska Katarzyna dto	7	80	.	.
15	Mazepa dto	4	41	.	.
16	Nekrolski dto	13	72	.	.
17	Nowik Katarzyna dto	24	01	.	.
18	Olchowy Jan dto	1	88	.	.
	Do przeniesienia.	401	05	.	.

		Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	401	05	.	.
19	Podatek dochodowy od płac stałych	139	81½	.	.
20	Pneślak Jan, nadpłacone koszta leczenia	24	01	.	.
21	Pyzio Petronela dto dto dto	2	33	.	.
22	Rauch Marya, zasługa za Grudzień 1870	10	.	.	.
23	Romańska-nadpłacone koszta leczenia	.	21	.	.
24	Sidor dto dto dto	1	40	.	.
25	Soroka Michał i Veit Feliks — kary	.	40	.	.
26	Stern — nadpłacone koszta leczenia	4	83	.	.
27	Szczurowska Zofia	2	.	.	.
28	Szubert, pozostałość po jego ucieczce	3	69½	.	.
29	Werhale Maryanna — nadpłacone koszta leczenia	1	96	.	.
30	Wojtowicz Marya — zasługa za Grudzień 1870	.	33	.	.
31	Zalewski Włodzimierz — nadpłacone koszta leczenia	189	70	.	.
	Suma	781	7	.	.
				.	.
	Od tego potrąca się część depozytów, wydanych do rachunku zaliczek	.	.	.	.
	w kwocie	515	8 ½	.	.
	Pozostaje	265	88½	.	.
				.	.
	IV. **Depozyta chorych**	363	50½	.	.
				.	.
	Rekapitulacya			.	.
				.	.
	I. Kaucye i wadya	136	60	6.602	75
	II. Fundusz wynagrodzenia służby	3	50		.
	III. Rozmaite depozyta	265	88½	.	.
	IV. Depozyta chorych	363	50½	.	.
	Razem	769	49	6.602	75
		7.372 zł. 24 ct.			

III.

Fundusz szpitalu lwowskiego.

Oddział położnic.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

III.

Fundusz zapasowy Towarzystwa.

1. alegat do rachunku funduszu szpitalu lwowskiego. (Oddział położnic).

Wykaz różnic

(Zamknięć rachunkowych str. 60—69).

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
1—16	I.	**Płace urzędników, lekarzy i sług**	858	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż niektórzy ustąpili z posad, zaś niektórzy wstąpili w służbę w kilka lub kilkanaście dni po 1. Styczniu, niemniej także zdołano obchodzić się przy mniejszej ilości służby na tym Oddziale, — i posady kapelanów nie były stale obsadzone.
18	III.	**Adjuta**	166	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu że posadę sekundaryusza zajmowali przez czas dłuższy praktykanci lekarscy z niższem wynagrodzeniem.
19	V.	**Dyurna**	33	.	*Wydatek większy*, z powodu zwiększonej pracy.
	VIII.	**Odprawy**	30	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż nie zachodziła potrzeba tego rodzaju wydatku.
30—37	IX.	**Emolumenta**	2	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ wskutek pensyonowania dyrektora, zaoszczędzono część dodatku jego na pomieszkanie; dalej, — wskutek zamiany w ciągu roku, dodatku na opał dla zarządcy, na dodatek w naturze — wypłacono rzeczony dodatek w mniejszej kwocie; wreszcie i żywność dla Sióstr Miłosierdzia przypadła wedle dzielnika podobnież w mniejszej kwocie.
38	X.	**Wydatki kapliczne**	258	.	*Wydatek większy* z powodu przedsięwziętych reparacyj kaplicznych. sprawienia i przerobienia ornatów.
39	XI.	**Najem pomieszkania**	241	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zwrotu do rachunku za rok 1872 z góry zapłaconego czynszu za najem filii Höflicha, za czas od 1 Stycznia do 28 Lutego 1873 w kwocie 241 Zł. 83 ct. i zarachowania takowego na rok 1873.
40—41	XII.	**Potrzeby kancelaryjne**	12	.	*Wydatek większy*, z powodu zwiększonych potrzeb.
42	XIII.	**Remuneracye**	44	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zaoszczędzeń.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
43—53	XIV.	**Koszta gospodarcze**	1.675	.	*Wydatek mniejszy,* wskutek zaoszczędzenia na strawie z powodu własnej kuchni i mniejszego wydatku pieczywa i wina, tudzież wskutek mniejszej potrzeby sprawienia nowej bielizny. Ilość dni żywienia wynosiła w roku 1872 — 9.697.
54—55	XV.	**Utrzymanie budynków**	75	.	*Wydatek mniejszy,* z powodów jak przy funduszu chorych.
57	XVII.	**Rozmaite wydatki**	63	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu niestałości wydatków tej rubryki.
		Dochody.			
1—2	I.	**Odsetki od kapitałów**	22	.	*Dochód mniejszy,* z powodu sprzedaży efektów, jak przy funduszu chorych.
4—5	III.	**Dodatki**	19	.	*Dochód większy,* wskutek wyższej ceny drzewa, jakoteż wskutek poboru należytości na utrzymanie trupiarni za rok 1871.
6	IV.	**Zwroty kosztów leczenia**	4	.	*Dochód większy,* z powodu niestałości dochodów tej rubryki. Ilość dni leczenia wynosiła w roku 1872 — 10.378.
7—8	. .	**Rozmaite wydatki**	5	.	*Dochód większy,* z powodu wyższej ceny drzewa i niestałości dochodów tej rubryki.

2. **alegat do rachunku funduszu szpitalu lwowskiego. (Oddział położnic).**

(Zamknięć rachunkowych str. 60).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

Wykaz szczegółowy depozytów.

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
I.	**Zaliczki otrzymane**											
	od funduszu chorych	.	.	195	03½	195	03½	195	03½			
II.	**Zaliczki zwrócone**											
	od funduszów szpitalnych . .	366	23½	5.668		6.034	23½	4.221	99	1.812	24½	
III.	**Depozyta**	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	Suma	366	23½	5.668	03½	6.229	27	4.417	02½	1.812	24½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	
I.	**Zaliczki zwrócone**											
	funduszowi chorych	1606	08	195	03½	1.801	11½	1.607	08	194	03½	
II.	**Zaliczki wydane**											
	funduszom szpitalnym	.	.	5.668	.	5.668	.	5.668	.	.		
III.	**Depozyta wydane**	46	69	.	.	46	69	.	.	46	69	
	Suma	1.652	77	5.863	03½	7.515	80½	7.275	08	240	72½	

Alegat do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

		Gotówka.	
		zł.	ct.
1.	Gnott M. nadpłacone koszta leczenia	6	37
2.	Jadźwińska A. „ „	9	31
3.	Romanowska	.	14
4.	Sochce M. za niesłusznie pobrane	30	87
	Suma . . .	46	69

rubryk przenośnych.

Numer	Wydatki.	Należytość: zaległa zł.	ct.	bieżąca zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Pozostałość ostateczna zł.	ct.	Uwaga
I.	Zaliczki zwrócone funduszowi chorych	1.006	08	195	09	1.801	10	1.607	08	194	08	
II.	Zaliczki wydane funduszom szpitalnym			5.665		5.665		5.665				
III.	Depozyta wydane	46	69			46	69			46	69	
	Suma	1.652	77	5.862	09	7.515	86	7.273	86	240	77	

Alegat do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

		Gotówka zł.	ct.
1.	Gnott M. nadpłacone koszta leczenia	6	37
2.	Jadwiżalis A.	9	31
3.	Romanowska		14
4.	Sochcz M. za niezłożenie pobrane	30	37
	Suma	46	69

IV.

Fundusz szpitalu lwowskiego.

Oddział obłąkanych.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przenośnych.

IV.

1. alegat do rachunku funduszu szpitalu lwowskiego. (Oddział obłąkanych).

(Zamknięć rachunkowych str. 72—81).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
1. — 18.	I.	**Płace urzędników lekarzy i sług**	3.426	.	*Wydatek większy:* z powodu iż do chorych niespokojnych przyjęto większą liczbę posługaczy, wymagających przy panującej drożyźnie artykułów żywności kosztowniejszego utrzymania; niemniej także okazała się potrzeba wyłącznego zatrudnienia przy tymże oddziale 5 Sióstr Miłosierdzia pobierających płacę po 80 zł. rocznie z tegoż funduszu.
20—24	III.	**Adjuta**	21	.	*Wydatek mniejszy:* z powodu iż sekundaryuszów zastępowali także i praktykanci lekarscy, pobierający niższe wynagrodzenie.
25	V.	**Dyurna**	58	.	*Wydatek większy:* z powodu iż przy funduszu chorych wynikłość tej rubryki jest także niekorzystniejszą, wedle dzielnika przypada zatem i tutaj większy wydatek.
26—29	VI.	**Pensye**	44	.	*Wydatek większy:* z powodu zarachowania i wypłaty zaległości, jakoteż z powodu zaokrąglenia kwot preliminowanych
30—34	VII.	**Zaopatrzenia i dary z łaski**	24	.	*Wydatek większy:* z powodów przy poz. 26—29, wyłuszczonych.
	VIII.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** .	40	.	*Wydatek mniejszy:* z powodu, iż nie zachodziła potrzeba tego rodzaju wydatków.
35—43	IX.	**Emolumenta**	667	.	*Wydatek większy:* ponieważ z powodu drożyzny policzono wikt dla 5. Sióstr Miłosierdzia oprócz pieczywa po 15 zł. miesięcznie, a nadto wypłacono nieprelimiowany wydatek na pomieszkanie dla rządcy, który dotąd dla braku miejsca, — w budynku szpitalnym niezamieszkuje.
	X.	**Wydatki kapliczne** . . .	6	.	*Wydatek mniejszy:* ponieważ w tym roku tego rodzaju koszta ponosił fundusz położnic w całości.
44—45	XII.	**Potrzeby kancelaryjne** . .	52	.	*Wydatek większy:* z powodu większych potrzeb, — jak przy funduszu chorych.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie
46—47	XIII.	**Remuneracye**	26	.	*Wydatek mniejszy:* z powodu, iż za sprawdzanie recept w tym roku nic niepłacono
48—59	XIV.	**Koszta gospodarcze** . . .	10.083	.	*Wydatek większy:* z powodu wypłaty zaległych należytości z roku 1871 a mianowicie: Za żywność . . 2.940 zł. 25 ct. „ pieczywo . . 467 „ 95 „ „ wino . . . 181 „ 83 „ razem . . 3.590 zł. 03 ct. jako też z powodu zaszłej potrzeby sprawienia większej ilości instrumentów chirurgicznych, sprzętów i znaczniejszego zapasu bielizny, niemniej także w skutek podniesienia się cen wszystkich zakupionych artykułów. Ilość dni żywienia wynosiła w roku 1872 112.361.
60—61	XV.	**Utrzymanie budynków** . .	287	.	*Wydatek mniejszy:* z powodu niedokonanych reparacyj, jak przy funduszu chorych.
63	XVII	**Rozmaite**	18	.	*Wydatek większy:* z powodu zmienności tej rubruki, jak przy funduszu chorych.
		Dochody.			
1—2	I.	Odsetki od kapitałów . . .	90	.	*Dochód mniejszy:* z powodu sprzedaży obligacyj. Patrz fundusz chorych.
4—5	III.	**Dodatki**	76	.	*Dochód większy:* w skutek wyższej ceny drzewa, jako też w skutek poboru zaległej należytości na utrzymanie trupiarni.
6	IV.	**Zwroty kosztów leczenia**	1.969	.	*Dochód większy:* z powodu surowszej egzekucyi tych należytości. Ilość dni leczenia wynosiła w roku 1872: 113.136.
7—9	V.	**Rozmaite**	26	.	*Dochód większy:* z powodu wyższej ceny drzewa, jako też z powodu niestałości tej rubryki.
10	VI.	**Dotacye**	3	.	*Dochód mniejszy:* z powodu iż zapas kasowy tego funduszu z końcem roku 1872., jako zwrot dotacyi funduszowi krajowemu zwróconym został.

2. alegat do rachunku fuuduszu szpitalu lwowskiego. (Oddział obłąkanych).

(Zamknięć rachunkowych str. 72).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

Wykaz szczegółowy zaliczek i depozytów.

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Zaliczki otrzymane.											
1	Od funduszu krajowego . .	.	.	1 900	.	1.900	.	1.900	.	.	.	
2	Rozmaite	.	.	11.196	54½	11.196	54½	11.196	54½	.	.	
	Suma . .	.		13.096	54½	13.096	54½	13.096	54½	.	.	
	II. Zaliczki zwrócone.											
3	Rozmaite	5.479	99	26.137	22½	31.617	21½	30.055	19	1.562	02½	
	Suma . .	5.479	99	26.137	22½	31.617	21½	30.055	19	1.562	02½	
	III. Depozyta	.	.	10	82	10	82	10	82	.	.	

Sumaryusz

I. Zaliczki otrzymane . . .	.	.	13.096	54½	13.096	54½	13.096	54½	.	.
II. Zaliczki zwrócone . . .	5.479	99	26.137	22½	31.617	21½	30.055	19	1.562	02½
III. Depozyta	.	.	10	82	10	82	10	82	.	.
Suma . .	5.479	99	39.244	59	44.724	58	43.162	55½	1.562	02½

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość: zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga
	I. Zaliczki zwrócone:											
1	Funduszowi krajowemu.	2.087	.	1.900	.	3.987	.	2.087	.	1.900	.	
2	Rozmaitym stronom.	2.912	96½	11.196	54½	14.109	51	2.912	96½	11.196	54½	
	Suma . .	4.999	96½	13.096	54½	18.096	51	4.999	96½	13.096	54½	
	II. Zaliczki wydane											
	Rozmaitym stronom.	.	.	26.137	22½	26.137	22½	26.137	22½	.	.	
	Suma	.	.	26.137	22½	26.137	22½	26.137	22½	.	.	
	III. Depozyta	.	56	10	82	11	38	10	82	.	56	

rubryk przenośnych.

I. Zaliczki zwrócone	4.999	96½	13.096	54½	18.096	51	4.999	96½	13.096	54½
II. „ **dane.**	.	.	26.137	22½	26.137	22½	26.137	22½	.	.
III. **Depozyta.**	.	56	10	82	11	38	10	82	.	56
Suma	5.000	52½	39.244	59	44.245	11½	31.148	01	13.097	10½

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872.

		Należ. czynna Szczegół. zł.	ct.
1	Fundusz oddziału chorych	1.460	22½
2	„ kliniczny	100	.
3	Żuraki, gmina, zwrot kosztów podróży rekonwelescenta Mielniczuka	1	80
	Suma . . .	1.562	02½

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

		Gotówka zł.	ct.
1	Hut Franciszek, nadpłacone koszta leczenia	.	28
2	Roszkiewicz Paweł „ „ „	.	28
	Suma	.	56

Numer bieżący	Wydatki.	Należytości		Dimezzenie	Pozostaje należytości
		zaległe	bieżące		
		zł.	cł.	zł.	cł.
	I. Zakłady zwyczajne:				
1	Fundusz na przywóz				
2	Rozmaite wydatki				
	II. Zakłady wyjątkowe				
	Przywóz węgla				
	Suma				
	III. Depozyta				
	Suma				

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872.

Numer bieżący	Nazwisko i imię	Zaliczka		Zwrócono		Pozostaje	
		zł.	cł.	zł.	cł.	zł.	cł.
1	Fundusz ordynaryjny						
2	Zarobki gminy, z tytułu kosztów podróży rekonwalescencji Mieszkowskiego						
	Razem						

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

Numer bieżący	Nazwisko i imię	Depozyta		Zwrócono		Pozostaje	
		zł.	cł.	zł.	cł.	zł.	cł.
1	Ilia Iwanowicz, nadplacone koszta leczenia						
2	Leszkiewicz Paweł " "						
	Razem						

V.

Fundusz podrzutków.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

V.

Fundusz podrzutków.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

1. alegat do rachunku funduszu podrzutków we Lwowie.

(Zamknięć rachunkowych str. 84 — 88).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
1	I.	**Płace urzędników**	5	.	*Wydatek większy*, w skutek uchwały Wydz. kraj. z dnia $^{5}/_{1}$ 1872 l. 326.
2	IV.	**Dyurna**	34	.	*Wydatek większy*, z powodu, iż w skutek uchwały Wydz. kraj. l. 10,579.872 podwyższono płacę zastępcy kontrolora; również udzielono dodatek do płacy zastępcy kasyera.
3	V.	**Potrzeby kancelaryjne**	165	.	*Wydatek większy*, z powodu zaprowadzonych zmian w zakładzie, przez obstalunki potrzebnych druków i oprawę ksiąg kasowych na podstawie rozp. Wydz. kraj. l. 3019, 10.152, 13.161, 15.475, 19.420/1872.
4	VI.	**Remuneracye i zapomogi**	303	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zamknięcia należytości dla zastępcy dozorcy podrzutków (rozp. Wydz. kraj. l. 5.566/1872) oraz z powodu, że przypadające należytości żywicielkom w ciągu roku nie zostały zrealizowane.
5	VII.	**Koszta utrzymania dzieci**	5.813	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu że nie wszystkie żywicielki za IV. kwartał należytość pobrały.
6	VIII.	**Koszta leczenia dzieci (lekarstwa)**	20	.	*Wydatek większy*, z powodu zrealizowania należytości za lekarstwa z r. 1871.
7	IX.	**Rozmaite wydatki**	170	.	*Wydatek większy*, z powodu, iż rozp. Wydz. kraj. z dnia $^{9}/_{8}$ 1872 l. 9.757 udzielono żywicielkom wynagrodzenie za zmarłe dzieci, oraz z powodu przeprowadzenia zakładu z jednych ubikacyj do drugich
		Dochody.			
1	III.	**Zwroty utrzymania dzieci**	368	.	*Dochód mniejszy*, z powodu nienadesłania wszystkich zwrotów z lat dawnych za utrzymanie obcych dzieci przez obce fundusze
2	IV.	**Dotacya z funduszu krajowego**	5.516	.	*Dochod mniejszy*, w skutek nowej ustawy, która ścieśnia przyjęcie dzieci do zakładu, przez co zaoszczędzono znacznie wydatków, i niepobrano dotacyi w całości.

1. Załącznik do rachunku funduszu poborowego we Lwowie.

(Załącznik rachunkowych str. 64 — 89).

Wykaz różnic

oktazujących się z porównania wypisków rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wydz. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rubr. dzieln.	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
1	I.	Place urzędników	5		Wydatek większy w skutek podwyżki Wydz. Kraj. z dnia 7. 1872 r. Nr. [illegible]
2	IV.	Dyurna	84		Wydatek większy, z powodu, że w skutek uchwały Wydz. Kraj. z 10. [illegible] 1872 powyższego placu zastępcy kontrolora, na wniosek tutejszego dodatek do placu zastępcy Kasyera.
3	V.	Potrzeby kancelaryjne	165		Wydatek większy, z powodu zupełnego druku regulaminu zmian w zakładzie, przez ostatnie potrzebnych druków i opłaty kolejowych na podstawie rozp. Wydz. Kraj. l. 8019 10.132, 13.101, 16.179, 19.1[illegible]1872.
4	VI.	Remuneracye i zapomogi	305		Wydatek większy, z powodu zamknięcia należytości dla zastępcy dozorcy pokrzków (rozp. Wydz. Kraj. l. 3,506/1872) oraz z powodu, że przypadające należytości zwrotnie w ciągu roku uiszczały realizowane.
5	VII.	Koszta utrzymania dzieci	5.814-		Wydatek mniejszy, z powodu że nie wszystkie wymienieni za IV. kwartał należność pobrały.
6	VIII.	Koszta leczenia dzieci (lekarstwa)	20		Wydatek większy, z powodu zrealizowania należności za lekarstwa z r. 1871
7	IX.	Rozmaite wydatki	170		Wydatek większy, z powodu, że rozp. Wydz. kraj. z dnia [illegible]. 1872 l. 9.757 udzielono szwedzkiem wynagrodzenie za zmarłe dzieci, oraz z powodu przepowiedzenia zakładu z jednym ubikacyi do drugich
		Dochody.			
1	III.	Zwroty utrzymania dzieci	358		Dochód mniejszy, z powodu niewadesłania wszystkich zwrotów z lat ubiegłych za utrzymanie obcych dzieci przez obce tutejsze
2	IV.	Dotacya z funduszu krajowego	5.516		Dochód mniejszy, w skutek nowej ustawy, która zabrania przyjęcie dzieci do zakładu przed co dwunastego zmarcie wydatków, i niepełnego dotacyi w całości.

2. alegat do rachunku funduszu podrzutków we Lwowie.

(Zamknięć rachunkowych str. 84).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

Wykaz szczegółowy zaliczek.

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Zaliczki zwrócone.											
	Od stron rozmaitych	1.305	68	57	52	1.363	20	668	75½	694	44½	
	II. Depozyta.											
1	Kaucye urzędników zakładu	.	.	171	.	171	.	171	.	.	.	
2	Depozyta rozmaite	.	.	1	70	1	70	1	70	.	.	
	Razem	.	.	172	70	172	70	172	70	.	.	

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Zaliczki wydane.											
1	Rozmaitym stronom	.	.	57	52	57	52	57	52			
	II. Depozyta.											
1	Kaucye urzędników zakładu	.	.	171	.	171	.	171	.			
2	Depozyta rozmaite	227	70	1	70	229	40	229	40			
	Razem	227	70	172	70	400	40	400	40			

Alegat do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872. (Należytość czynna).

	Zaliczkowo z funduszu podrzutków pokryte, a od stron obowiązanych zwrotne koszta utrzymania dzieci:	zł.	ct.
1	Bukowiński fundusz krajowy	346	05
2	Morawski „ „	227	95½
3	Niższo-austryacki „	8	.
4	Tuligłowy gmina	68	60
5	Węgierski fundusz krajowy	2	53
6	Żywicielki tutejsze	41	31
	Suma	694	44½

rubryk przenośnych.

Wykaz zaliczek

zaliczek z końcem roku 1873. (Nadesłanych czynsz)

VI.

Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Oddział chorych.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przenośnych.

VI.

Tuduæ szpital św. Łazarza.

Oddział chorych.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przeniesych.

1. alegat do rachunku funduszu Św. Łazarza w Krakowie. (Oddział chorych).

(Zamknięć rachunkowych str. 92 - 101.)

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
	I.	**Płace.**			
1		Dyrektor szpitalu	23	.	*Wydatek większy*, z powodu wypłaconej zaległości za Grudzień 1871.
4		Kancelista	15	.	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. I.
5		Kapelan	15	.	*Wydatek większy*, ponieważ na mocy kontraktu obowiązującego Siostry Miłosierdzia i wskutek uchwały Wydziału krajowego do LW. 18477/871 ponosi płacę kapelana w całości fundusz szpitalu Św. Łazarza; nadwyżka ta znajduje pokrycie w oszczędnościach odnośnych rubryk przy szpitalu Św. Ducha.
6		Woźny	17	.	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. 1.
8		Dwóch asystentów	211	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ posada jednego asystenta była opróżnioną od 1. Stycznia do 22. Marca 1872, druga zaś od 1. Czerwca do 24. Sierpnia 1872.
9		Dwóch praktykantów	7	.	*Wydatek wiekszy*, znajduje pokrycie w oszczędności wykazanej pod poz. 8.
	III.	**Dodatki na mieszkanie.**			
12		Kapelan	37	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ podług kontraktu powołanego przy poz. 5. i uchwały Wydziału krajowego LW. 18477 1871, dodatek na pomieszkanie dla kapelana wynosi 78 zł. 14 ct.
15		Woźny	40	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nieasygnowano tego dodatku na rok 1872.
15		Asystent	7	.	*Wydatek większy*, z powodu uiszczenia zaległości za Grudzień 1871.
19	VI.	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	101	.	*Wydatek większy*, wedle rzeczywistej potrzeby.
20	VII.	**Potrzeby kancelaryjne**	101	.	*Wydatek większy*, gdyż okazała się potrzeba nakładu nowych druków manipulacyjnych, z powodu ich wyczerpania.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
	VIII.	**Remuneracye i zapomogi.**			
23		Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	99	.	*Wydatek większy,* z powodu zmienności tej rubryki.
	IX.	**Utrzymanie budynków.**			
26		Reparacye budynku szpitalnego	3.249	.	*Wydatek większy,* z powodu przebudowania folwarku przy zabudowaniu szpitalnem.
	X.	**Podatki i daniny.**			
27		Od realności szpitalnej	13	.	*Wydatki mniejsze,* z powodu sprzedaży dóbr Jezierzany i rzeczywistej mniejszej należytości.
28		Z dóbr Rączna i Jezierzany	115		
29		Prądnik Czerwony	66		
36		Z dóbr Tropiszów (w królestwie Polskiem).	115	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu nieuiszczonej przez dzierżawcę należytości.
38		7% podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowanych	115	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ nie wszyscy interesowani korzystali z przysługującego im prawa strącania podatku dochodowego.
39	XI.	**Koszta podróży i dyety.**	184	.	*Wydatek większy,* spowodowany częstszemi podróżami komisyjnemi w sprawach szpitalnych.
40	XII.	**Koszta gospodarcze**	13.563	.	*Wydatek większy,* z powodu niezwykłego podrożenia cen żywności i podwyższonego wskutek tego wynagrodzenia Siostrom miłosierdzia za pielęgnowanie i żywienie chorych, po 5 ct. od dnia i głowy.
42–43	XIV	**Rozmaite wydatki**	32	.	*Wydatek mniejszy,* dla zmienności tej rubryki.
		Dochody.			
		Odsetki od kapitałów.			
1	I	Od kapitałów hipotekowanych	2.302	.	*Dochód mniejszy,* z powodu spłaconych w ciągu roku kapitałów, znajduje pokrycie w korzystniejszej wynikłości pod poz. 3.
2		Od kapitału wypożyczonego w listach zastawnych królestwa Polskiego, na budowę dróg eraryalnych w kwocie 145.700 złp.	1.821	.	*Dochód mniejszy,* z powodu, iż wskutek nieukończenia procesu z W. Rządem o dopłatę ażya i złożenia kapitału w książeczkach kasy oszczędności do sądowego depozytu, całoroczne odsetki nie wpłynęły.
3		Od obligacyj i papierów publicznych	4.089	.	*Dochód większy,* ponieważ za gotówkę uzyskaną ze spłaconych kapitałów hipotekowanych, zakupiono papiery publiczne, od których odsetki nie były preliminowane.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
	II.	**Dochody z realności i dóbr.**			
4		Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów w Królestwie polskiem położonych	195	.	*Dochód mniejszy,* ponieważ część czynszu dzierżawnego została uiszczoną w roku 1871.
5		Czynsz dzierżawny z dóbr Rączna i Jeziorzany	121	.	*Dochód większy,* z powodu uiszczenia zaległości.
6		Czynsz dzierżawny z gruntów dworskich „Pustki“ zwanych	29	.	*Dochód mniejszy,* ponieważ w roku 1871. został czynsz dzierżawny do 26. Października 1872. zapłacony.
8		Procent z folwarku „Przeginia Duchowna“	50	.	*Dochód większy,* z powodu uiszczonej zaległości.
	III.	**Zwroty kosztów leczenia.**			
10		Z funduszu krajowego galicyjskiego	6.728	.	*Dochód mniejszy,* ponieważ w roku 1872 pobrano należytość tylko za trzy kwartały.
11		Od stron samopłacących i z funduszów obcokrajowych	2.962	.	*Dochód większy,* z powodu większej liczby chorych z obcych krajów i samopłacących.
12	IV.	**Dochody rozmaite.**	427	.	*Dochód mniejszy,* dla zmienności tej rubryki.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
	II.	**Dochody z realności i dóbr.**			
4		Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów w Królestwie polskiem położonych	195	.	*Dochód mniejszy*, ponieważ część czynszu dzierżawnego została uiszczoną w roku 1871.
5	.	Czynsz dzierżawny z dóbr Bączna i Jeziorzany	121	.	*Dochód większy*, z powodu uiszczenia zaległości.
6		Czynsz dzierżawny z gruntów dworskich „Pustki" zwanych	29	.	*Dochód mniejszy*, ponieważ w roku 1871. został czynsz dzierżawny do 20. Października 1872. zapłacony.
8		Procent z folwarku „Przeginia Duchowna"	50	.	*Dochód większy*, z powodu uiszczonej zaległości.
	III.	**Zwroty kosztów leczenia.**			
10		Z funduszu krajowego galicyjskiego	6.728	.	*Dochód mniejszy*, ponieważ w roku 1872 pobrano należytość tylko za trzy kwartały.
11		Od stron samopłacących i z funduszów obcokrajowych	2.962	.	*Dochód większy*, z powodu większej liczby chorych z obcych krajów i samopłacących.
12	IV.	**Dochody rozmaite.**	427	.	*Dochód mniejszy*, dla zmienności tej rubryki.

2. alegat do rachunku funduszu św. Łazarza. (Oddział chorych).

(Zamknięć rachuukowych str. 92).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

Wykaz szczegółowy zaliczek i depozytów.

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Lokacye chwilowe pieniędzy obrotowych											
1	Kapitały spłacone:											
	a) z hipotek na realnościach i dobrach	.	.	5.859	82	5.859	82	5.859	82	.	.	
	b) ze sprzedaży lasu w Rącznej	.	.	10.498	72	10.498	72	10.498	72	.	.	
	c) ze sprzedaży dóbr Jezierzany	.	.	3.297	66½	3.297	66½	3.297	66½	.	.	
2	Dochód ze sprzedaży efektów	.	.	260.779	12	260.779	12	260.779	12	.	.	
3	Datki magistratu krakowskiego na budowę szpitalu	.	.	141	15½	141	15½	141	15½	.	.	
	Suma	.	.	280.576	48	280.576	48	280.576	48	.	.	
	II. Zaliczki otrzymane.											
1	Zasiłek zwrotny z oddziału położnic i podrzutków	.	.	15.957	17½	15.957	17½	15.957	17½	.	.	
7	Ściągnięte od stron:											
	a) Od funduszu budowy nowego gmachu szpitalnego w Krakowie za honoraryum dra Łuckiego	100	.	.	.	100	.	.	.	100	.	
	b) Należytość prawna od legatu Jana Smoniewskiego	20	.	.	.	20	.	.	.	20	.	
	c) Zwrot odsetków od zakupionych efektów	4	22½	1	50	5	72½	.	.	5	72½	
	d) Z płac urzędników szpitalnych	130	.	.	.	130	.	120	.	10	.	
	e) Od rachunku sprzedaży lasu rączańskiego za remuneracyę delegata Günthera	.	.	500	.	500	.	.	.	500	.	
	Suma	254	22½	16.458	67½	16.712	90	16.077	17½	635	72½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość zaległa zł.	ct.	bieżąca zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Pozostałość ostateczna zł.	ct	Uwaga.
	I. Lokacye chwilowe pieniędzy obrotowych.											
	Kapitały lokowane:											
1	W bankach	.	.	230.576	48	230.576	48	230.576	48	.	.	
2	Wypożyczone funduszowi krajowemu	.	.	50.000	.	50.000	.	50.000	.	.	.	
	Suma	.	.	280.576	48	280.576	48	280.576	48	.	.	
	II. Zaliczki.											
1	Zwrócone	96	78½	15.957	17½	16.053	96	.	.	16.053	96	
2	Wydane	.	.	501	50	501	50	501	50	.	.	
	Suma	96	78½	16.458	67½	16.555	46	501	50	16.053	96	

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga.
	III. Depozyta.											
1	Kaucye i wadya	.	.	3.715	11	3.715	11	3.715	11	.	.	
2	Kapitały zarodowe w c. k. kasie krakowskiej	.	.	21.297	35½	21 297	35½	21.297	35½	.	.	
3	Rozmaite	.	.	1.881	80½	1.881	80½	1.881	80½	.	.	
	Suma	.	.	26.894	27	26 894	27	26.894	27	.	.	

Sumaryusz rubryk

I. **Kapitały lokowane.**	.	.	280.576	48	280.576	48	280.576	48	.	.	
II. **Zaliczki.**	254	22½	16.458	67½	16.712	90	16.077	17½	635	72½	
III. **Depozyta.**	.	.	26.894	27	26.894	27	26.894	27	.	.	
Razem	254	22½	323.929	42½	324.183	65	323.547	92½	635	72½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość: zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga.
	III. Depozyta.											
1	Kaucye i wadya	13.691	13	3.715	11	17.406	24	3.190	.	14.216	24	
2	Kapitały zarodowe złożone w kasie krajowej	.	.	21.297	35½	21.297	35½	21.297	35½	.	.	
3	Rozmaite	47	06½	1.881	80½	1.928	87	1.031	80½	897	06½	
	Suma	13.738	19½	26.894	27	40.632	46½	25.519	16	15.113	30½	

przenośnych.

	I. Kapitały lokowane.	.	.	280.576	48	280.576	48	280.576	48	.	.	
	II. Zaliczki	96	78½	16.458	67½	16.555	46	501	50	16.053	96	
	III. Depozyta	13.738	19½	26 894	27	40.632	46½	25 519	16	15.113	30½	
	Razem	13.834	98	322.929	42½	337.764	40½	306.597	14	31.167	26½	

Alegat do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz zaliczek

pozostałych z końcem roku 1872.

		zł.	ct.
1	Fundusz budowy nowego gmachu szpitalnego w krakowie, za honorarium Dr. Łuckiego	100	.
2	Należytość prawna od legatu Jana Smoniewskiego	20	.
3	Prowizya od zakupionych efektów, — zwrot	5	72½
4	Rachunek sprzedaży lasu rączańskiego, za remuneracyę delegata Günthera	500	.
5	Urzędnicy szpitalni	10	.
	Suma zaliczek	635	72½

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

		Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
1	Bornstein Szapira, kaucya	10	50	.	.
2	Fischer Samuel „	.	.	650	.
3	Frömmer i Łuszczkiewicz kaucya	.	.	4.500	.
4	Jędrzejewski Napoleon	4	26	570	.
5	Kasa miejska, na rzecz szpitalu izraelickiego	.	30	.	.
6	Lewicki, reszta spłaconego kapitału	20	50	.	.
7	Machnicki Stanisław, kaucya	.	.	2.400	.
8	Matzke Franciszek, „	40	11	.	.
9	Suski Adam, „	.	.	750	.
10	Scheyrychowie „	.	.	1.704	75
11	Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń od ognia, wynagrodzenie za spaloną karczmę w Prądniku Czerwonym	15	.	850	.
12	Tyrkalski Andrzej, kaucya	.	.	3.000	.
13	Wabiński Józef, „	25	.	.	.
14	Weisslitz Jakub, „	.	.	80	.
15	Wiktor, za Wojciechowskiego, kaucya	481	62	.	.
16	Zukupno obligacyj indemnizacyjnych, — reszta	11	26½	.	.
	Suma depozytów	608	55½	14.504	75
		15.113 zł. 30½ ct.			

VII.

Fundusz szpitalu św. Łazarza.

Oddział położnic i podrzutków.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przenośnych.

VII.

Tuadusz szpitala św. Łazarza.

Oddział położnic i połogowców.

1) Wykaz rożnic

2) Rozumek rubryk przepisowych.

1. alegat do rachunku funduszu szpitalu św. Łazarza w Krakowie. (Oddział położnic i podrzutków).

Wykaz różnic

(Zamknięć rachunkowych str. 104—111).

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
	I.	**Płace.**			
1		Dyrektor szpitalu	12	.	*Wydatek większy*, z powodu uiszczenia należytości za Grudzień 1871.
4		Kancelista	8	.	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. 1
5		Kapelan	8	.	*Wydatek większy*, z powodu iż na mocy kontraktu zawartego z Siostrami Miłosierdzia i wskutek uchwały Wygziału krajowego do LW. 18.477/871 ponosi płacę kapelana w całości fundusz szpitalu Św. Łazarza. Przekroczenie to znajduje pokrycie w zaoszczędzeniach w rubrykach funduszu szpitalu Św. Ducha.
6		Woźny	8	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zaległości.
8		Asystent	29	.	*Wydatek większy*, z powodu uiszczenia zaległości.
9		Akuszerka	27	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ akuszerce asygnowano wyższą płacę dopiero od 1. Lutego 1872.
	III.	**Wynagrodzenie za emolumenta.**			
11		Kapelan na mieszkanie	18	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ kapelanowi nie asygnowano wyższego dodatku na mieszkanie uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 4. Października 1871 r. z powodu nierozwiązanego dotychczas kontraktu z siostrami Miłosierdzia.
16		Nauczyciel w Krowodrzy za nieużywanie gruntu do szkoły należącego	9	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ interesowany nie pobrał należytości.
16½		Asystent na mieszkanie	7	.	*Wydatek większy*, z powodu uiszczenia zaległości.
17		Akuszerka za wikt	15	.	*Wydatek większy*, ponieważ akuszerce asygnowano wyższą płacę dopiero od 1. Lutego 1872 wypłacono jej przeto emolument przywiązany do niższej płacy za Styczeń 1872.
17½	IV.	**Potrzeby kancelaryjne.**	122	.	*Wydatek większy*, z powodu nakładu wyczerpanych druków manipulacyjnych.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
	V.	**Remuneracye i zapomogi.**			
20		Na wsparcia przypadkowe i zastępstwa	69	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu zmienności tej rubryki.
	VI	**Utrzymanie budynków.**			
23		Rozmaite reparacye	327	.	*Wydatek mniejszy,* wedle rzeczywistej potrzeby.
	VII.	**Podatki i daniny.**			
25		Z Krowodrzy	20	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ Skarb Państwa zwrócił nadpłacony podatek za I. półrocze 1871.
28		7 % podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowanych	20	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ nie wszyscy interesowani korzystali z prawa strącania podatku dochodowego.
29	VIII.	**Koszta gospodarcze**	200	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ wydatki tej rubryki nie dadzą się dokładnie naprzód oznaczyć; różnica zresztą wobec preliminowanej kwoty jest nieznaczną.
31	X.	**Koszta zaopatrzenia.**			
		Podrzutków	278	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu zmniejszającej się ilości podrzutków.
32	XI.	**Rozmaite**	402	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu zarządzonej w roku 1871 rewizyi podrzutków; koszta ztąd wynikłe pokryto w większej części dopiero w roku 1872.
		Dochody.			
	I.	**Odsetki od kapitałów.**			
1—4		Od obligacyj i papierów publicznych	310	.	*Dochód większy,* z powodu korzystniejszej fruktyfikacyi majątku.
5		Od kapitałów hipotekowanych	57	.	*Dochód większy,* z powodu energicznego ściągania odsetków zaległych i bieżących.
	II.	**Z realności i dóbr.**			
6		Czynsz dzierżawny z propinacyi i gruntów w Krowodrzy	1.274	.	*Dochód większy,* z powodu uiszczenia zaległości i podwyższonego czynszu dzierżawnego.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
	III.	**Zwroty kosztów leczenia.**			
8		Z funduszu krajowego galicyjskiego	2.346	.	*Dochód większy*, z powodu uiszczenia zaległości i zwiększonej ilości chorych.
9		Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	53	.	*Dochód większy*, z powodu przy poz. 8. wyrażonego.
10	IV.	**Zwroty kosztów utrzymania podrzutków**	1.644	.	*Dochód większy*, ponieważ dochód ten istnieje dopiero od roku 1870. W braku pewnej podstawy do preliminarza przyjęto wynikłość z roku 1870.
11	V.	**Rozmaite**	135	.	*Dochód większy*, z powodu zmienności tej rubryki.
12		Dotacye	9.782	.	*Dochód większy*, ponieważ pobrano w dotacyach więcej o 9.782 zł. z powodu iż wydatki przenośne były większe od dochodów przenośnych o kwotę . 15.957 zł. *Od tego potrącić należy:* 1. Wynikłości korzystniejsze w wydatkach rzeczywistych w kwocie . 356 zł. 2. Wynikłości korzystniejsze w dochodach rzeczywistych w kwocie 5.819 „ 6.175 zł Z porównania okazuje się powyższe przekroczenie w dotacyi o 9.782 zł.

2. alegat do rachunku funduszu św. Łazarza. (Oddział położnic i podrzutków).

(Zamknięć rachuukowych str. 104).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie.		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Spłacone kapitały: a) z hipotek na realnościach i dobrach . . . . . 2.000 zł. b) Ze sprzedaży efektów . . . . . 27.750 „	.	.	29.750	.	29.750	.	29.750	.	.	.	
2	Zwrot zasiłku od funduszu chorych	.	.	15.957	17½	15.957	17½	.		15.957	17½	
	Suma	.	.	45.707	17½	45.707	17½	29.750	.	15.957	17½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Ulokowane kapitały	.	.	29.750	.	29.750	.	29.750	.	.	.	
2	Zasiłek zwrotny dany Oddziałowi chorych	.	.	15.957	17½	15.957	17½	15.957	17½	.	.	
	Suma	.	.	45.707	17½	45.707	17½	45.707	17½	.	.	

VIII.

Fundusz szpitalu św. Ducha.

Oddział syfilitycznych.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

VIII.

Tuaduza xapitala św. Ducha.

1. alegat do rachunku funduszu Św. Ducha w Krakowie. (Oddział syfilitycznych).

(Zamknięć rachunkowych str. 113—121.)

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
	I.	**Płace.**			
1		Dyrektor szpitalu	12	.	*Wydatek większy,* z powodu uiszczenia zaległości za Grudzień 1871.
3		Pisarz	19	.	*Wydatek większy,* z powodu jak przy poz. 1.
4		Woźny	16	.	
6		Kapelan	133	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ na mocy kontraktu obowiązującego Siostry Miłosierdzia, płacę kapelana ponosi w całości fundusz szpitalu św. Łazarza.
	IV.	**Emolumenta.**			
10		Kapelan na mieszkanie	45	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu przy poz. 6. wymienionego
11	V.	**Potrzeby kancelaryjne**	30	.	*Wydatek większy,* z powodu uiszczenia zaległości.
	VI.	**Remuneracye i zapomogi.**			
13		Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	33	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu zmienności tej rubryki.
	VII.	**Utrzymanie budynków.**			
16		Reparacye budynku szpitalnego	142	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ wydatki tego rodzaju nie dadzą się przewidzieć z dokładnością.
	VIII.	**Koszta gospodarcze.**			
17		Potrzeby gospodarcze dostarczane przez Siostry Miłosierdzia, jako to: żywność, lekarstwa, bielizna itd.	6.314	.	*Wydatek większy,* z powodu niezwykłego podrożenia artykułów żywności i podwyższonego wskutek tego wynagrodzenia Sióstr Miłosierdzia za żywienie chorych po 5 ct. od dnia i głowy, tudzież z powodu wypłaconego Siostrom Miłosierdzia ryczałtowego wynagrodzenia za straty poniesione po koniec roku 1871.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
18		Potrzeby gospodarcze dostarczane przez Zarząd szpitalu, jako to: instrumenta chirurgiczne, sprzęty domowe itd.	120	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie było potrzeby zakupienia w ciągu roku, znaczniejszej ilości instrumentów chirurgicznych, ani sprawiania nowych sprzętów
	IX.	**Podatki i daniny.**			
20		7% podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowanych	13	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie wszyscy interesowani korzystali z przysługującego im prawa strącania podatku dochodowego.
23	XI.	**Czynsz za najem pomieszkań.**	20	.	*Wydatek większy*, z powodu zapłaconego gminie miasta Krakowa czynszu za najem sklepu Nr. 5. pod trupiarnię.
24	XII.	**Rozmaite wydatki**	91	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zmienności tej rubryki.
		Dochody.			
	I.	**Odsetki od kapitałów.**			
1 - 7		Od obligacyj i papierów publicznych	56	.	*Dochód większy*, z powodu korzystniejszej lokacyi kapitałów.
8		Od kapitałów hipotekowanych	180	.	*Dochód mniejszy*, gdyż większa część kapitałów tego funduszu została w latach poprzednich w całości spłaconą, a z pozostałych nielicznych kapitałów, nie wpłynęło w ciągu roku nic na rachunek tej rubryki.
	II.	**Zwroty kosztów utrzymania chorych.**			
9		Od funduszu krajowego galicyjskiego	853	.	*Dochód większy*, z powodu uiszczenia zaległości.
10		Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	1.485	.	*Dochód większy*, z powodu zwiększonej liczby chorych z obcych krajów i samopłacących.
11	III.	**Rozmaite dochody.**	539	.	*Dochód większy*, ponieważ wpłynął zwrot od Kubeckiego, byłego kasyera głównej kasy b. Rzpltej krakowskiej, pobrany niewłaściwie do funduszu szpitalu św. Łazarza, w kwocie 548 zł. 75 ct. (patrz L. W. 5.927/872).

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnic zł.	ct.	Uzasadnienie.
12		**Dotacya.**	3.211	.	*Dochód większy,* ponieważ pobrano większą dotacyę z powodu, iż wydatki *rzeczywiste*, były większe od preliminowanych. o 5.833 zł. dochody *rzeczywiste* były korzystniejsze o 2.753 „ z porównania okazuje się niedobór 3.080 zł. Wydatki *przenośne* gotówką wynosiły 5.686 zł. 13½ c. dochody zaś 5.555 „ 13½ „ z porównania okazuje się niedobór w kwocie 131 „ Razem jak obok 3.211 „

2. alegat do rachunku funduszu św. Ducha. (Oddział syfilitycznych).

(Zamknięć rachuukowych str. 114).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Do tego rachunku dołącza się:

Wykaz depozytów.

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	I. Kapitały lokowane.											
1	Sprzedaż efektów	.	.	4.500	.	4.500	.	4 500	.	.	.	
	II. Zaliczki.											
	Sciągnięte od stron:											
	a) Prowizya od zakupionych listów zastawnych	.	90½	.	.	.	90½	.	.	.	90½	
	b) z płacy rządcy szpitalnego	.	.	150	.	150	.	15	.	135	.	
	Suma	.	90½	150	.	150	90½	15	.	135	90½	
	III. Depozyta.											
1	Kaucye i wadya	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
2	Kapitały zarodowe w c. k. kasie krakowskiej	.	.	1.036	13½	1.036	13½	1.036	13½	.	.	
3	Rozmaite	.	.	4	.	4	.	4	.	.	.	
	Suma	.	.	1.040	13½	1.040	13½	1 040	13½	.	.	

Sumaryusz rubryk

I. Kapitały lokowane.	.	.	4.500	.	4.500	.	4.500	.	.	.	
II. Zaliczki	.	90½	150	.	150	90½	15	.	135	90½	
III. Depozyta	.	.	1.040	13½	1.040	13½	1.040	13½	.	.	
Razem	.	90½	5.690	13½	5.691	04	5.555	13½	135	90½	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość: zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.	Uwaga.
	I. Kapitały lokowane.											
1	W bankach		.	4.500	.	4 500	.	4.500	.	.	.	
	II. Zaliczki.											
1	Na płace	.	.	150	.	150	.	150	.	.	.	
	Suma	.	.	150	.	150	.	150	.	.	.	
	III. Depozyta.											
1	Kaucye i wadya	555	52½	.	.	555	52½	42	40	513	12½	
2	Kapitały zarodowe złożone w kasie krajowej	.	.	1.036	13½	1.036	13½	1.036	13½	.	.	
3	Rozmaite	10	46	4	.	14	46	.	.	14	46	
	Suma	565	98½	1.040	13½	1.606	12	1.078	53½	527	58½	

przenośnych

	I. **Kapitały lokowane**	.	.	4.500	.	4.500	.	4.500	.	.	.	
	II. **Zaliczki**	.	.	150	.	150	.	150	.	.	.	
	III. **Depozyta**	565	98½	1.040	13½	1.606	12	1.078	53½	527	58½	
	Razem	565	98½	5.690	13½	6.256	12	5.728	53½	527	58½	

Alegat do rachunku rubryk przenośnych.

Wykaz depozytów

pozostałych z końcem roku 1872.

	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
1	Biesiagowa Marya, kaucya	13	12½	.	.
2	Chwastowskiego masa dla Maryi Borysionki	4	55	.	.
3	Dubielówna Ludwika, koszta leczenia	4	.	.	.
4	Hajdukiewicz dr., nadpłacone odsetki	5	91	.	.
5	Swierzbiński Ignacy, kaucya	.	.	500	.
	Suma depozytów	27	58½	500	.
		527 zł. 58½ ct.			

IX.

Fundusz szpitalu św. Ducha.

Oddział obłąkanych.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przenośnych.

IX.

Fundusz szpitala św. Ducha.

1. alegat do rachunku funduszu Św. Ducha w Krakowie. (Oddział obłąkanych).

(Zamknięć rachunkowych str. 123—131)

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
	I.	**Płace.**			
1		Dyrektor szpitalu	6	.	*Wydatek większy.* z powodu uiszczenia zaległości.
3		Pisarz	16	.	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. 1.
4		Woźny	8	.	
6		Kapelan	67	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu kontraktu obowiązującego dotychczas Siostry Miłosierdzia, na mocy, którego płacę kapelana funduszu szpitalu św. Łazarza w całości ponosi
	II.	**Adjuta.**			
7		Sekundaryusz	9	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ sekundaryusz został mianowany dopiero 13. Stycznia 1872.
	IV.	**Emolumenta.**			
10		Kapelan na mieszkanie	22	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu przy poz. 6. wymienionego
11	V.	**Potrzeby kancelaryjne**	39	.	*Wydatek większy*, z powodu zarządzonego nakładu znaczniejszej ilości wyczerpanych druków manipulacyjnych.
	VI.	**Remuneracye i zapomogi.**			
13		Remuneracye zmienne, zapomogi i zastępstwa	12	.	*Wydatek mniejszy*, z powodu zmienności tej rubryki.
	VII.	**Utrzymanie budynków.**			
16		Reparacye budynku szpitalnego	94	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie było potrzeby w roku 1872. uskuteczniać znaczniejszych reparacyj.
	VIII.	**Koszta gospodarcze.**			
17		Potrzeby gospodarcze dostarczane przez Siostry Miłosierdzia, jako to: żywność, lekarstwa, bielizna. pranie, opał itd.	4.379	.	*Wydatek większy*, z powodu niezwykłego podrożenia artykułów żywności i podwyższonego wskutek tego wynagrodzenia Sióstr Miłosierdzia za żywienie chorych po 5 ct. od dnia i głowy, tudzież z powodu wypłaconego Siostrom Miłosierdzia ryczałtowego wynagrodzenia za straty poniesione przy żywieniu i pielęgnowaniu chorych w szpitalu św. Ducha po koniec roku 1871.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
18	VIII.	Potrzeby gospodarcze dostarczane przez Zarząd szpitalu, jako to: instrumenta chirurgiczne, sprzęty domowe i drobniejsze potrzeby	91	.	*Wydatek większy*,, wedle rzeczywistych potrzeb.
	IX.	**Podatki i daniny.**			
20		Podatek dochodowy z prowizyi od kapitałów hipotekowanych.	11	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie wszyscy interesowani korzystali z przysługującego im prawa strącania podatku dochodowego.
22	X.	**Czynsz za najem pomieszkań.**	10	.	*Wydatek większy*, z powodu zapłaconego gminie miasta Krakowa czynszu za najem sklepu Nr. 5. pod trupiarnię.
23	XI.	**Rozmaite wydatki**	150	.	*Wydatek większy*, z powodu zmienności tej rubryki.
		Dochody.			
	I.	**Odsetki od kapitałów.**			
1		Od kapitału 10.000 złp. na dobrach Kazimierza Wielka zabezpieczonego	80	.	*Dochód mniejszy*, z powodu nieuiszczenia należytości.
2		Od kapitałów hipotekowanych	151		*Dochód mniejszy*, z powodu spłaty kapitałów znajduje częściowe pokrycie w nadwyżce wykazanej pod poz. 3.
3		Od obligacyj i papierów publicznych	30	.	*Dochód większy*, ponieważ za gotówkę ze spłaconych kapitałów hipotekowanych, przykupiono papiery wartościowe.
	II.	**Zwroty kosztów utrzymania chorych.**			
4		Z funduszu krajowego galicyjskiego	9.479	.	*Dochód większy*, z powodu uiszczenia zaległości, również dla większej ilości chorych i dni pielęgnowania.
5		Z funduszów obcokrajowych	1.031	.	*Dochód większy*, z powodu zwiększonej liczby chorych z obcych krajów i samopłacących.
6	III.	**Rozmaite dochody.**	10	.	*Dochód mniejszy*, z powodu zmienności tej rubryki.
7		Dotacye	5.816	.	*Dochód większy*, ponieważ dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych o . . . . . 10.299 zł. zaś wydatki rzeczywiste przekroczyły budżet o . . . . 4.483 „ przez co zmiejszyła się dotacya o kwotę . . . . . 5.816 „

2. alegat do rachunku funduszu św. Ducha. (Oddział obłąkanych).

(Zamknięć rachuukowych str. 123).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł	ct	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kapitały spłacone											
	a) z hipotek na realnościach i dobrach 1.019 zł. 10 ct.											
	b) ze sprzedaży efektów 1.678 „ 33 „	.	.	2.697	43	2.697	43	2.697	43	.	.	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie.		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kapitały ulokowane	.	.	2.697	43	2.697	43	2.697	43	.	.	

rubryk przenośnych.

Tytuł poszczególny	Dochody.	Należytość			Uiszczenie	Pozostaje do uiszczenia	Uwagi.
		zaległa	bieżąca	razem			
		zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	
1	Kapitały ubezpieczone		2.697 45	2.697 45	2.697 45		

X.

Fundusz policyi krajowej.

Wykaz różnic.

X.

Tuduša policyi krajowej.

Alegat do rachunku funduszu policyi krajowej.

(Zamknięć rachunkowych str.133—139).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
	I.	**Podatki i daniny.**			
2		Podatek czynszowy	59	11	*Wydatek większy,* z powodu podwyższenia na rok 1872. dodatku krajowego.
	II.	**Utrzymanie budynków.**			
3		Restauracya wewnątrz i zewnątrz	362	18	*Wydatek większy,* z powodu koniecznej potrzeby wykonania znaczniejszych robót konserwacyjnych przy zabudowaniach domu poprawy u Św. Maryi Magdaleny.
4		Pogłębienie studni	693	60	*Wydatek większy,* gdyż z braku wody okazała się konieczna potrzeba pogłębienia studni.
	III.	**Koszta gospodarcze.**		½	*Do pozycyj: 5, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18.*
5		a) Wyżywienie korekcyonistów	52	65	*Wydatek mniejszy,* ponieważ nieokazała się potrzeba ponoszenia wydatków w kwotach preliminowanych.
6		b) Koszta leczenia	30	.	
7		c) Ubior	100	.	
8		d) Pościel	10	.	
9		e) Bielizna	60	.	*Do poz. 10.*
10		f) Utrzymanie korekcyonistek	37	51½	*Wydatek większy,* z powodu większej
11		g) Potrzeby domowe.	58	.	ilości korekcyonistek jak w latach poprze-
12		h) Opał	15	.	dnich.
13		i) Pranie bielizny	8	.	
14		k) Rozmaite potrzeby	20	.	
15	IV.	**Koszta transportu** Korekcyonistów i korekcyonistek	20	.	
16		**Zwroty grzywien policyjnych**	28	.	
17		**Zwroty należytości posłańców karnych**	2	.	

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	Kwota różnicy ct.	Uzasadnienie.
18	VII.	**Remuneracye**	10	.	
19	VIII.	**Rozmaite** Wydana funduszowi krajowemu nadwyżka dochodów z końcem roku 1872.	2.073	55	*Wydatek większy,* ponieważ oddano do funduszu krajowego pozostałą z końcem roku 1872 nadwyżkę dochodów.
		Dochody.			
1	I.	**Odsetki od kapitałów**	3	51	*Dochód większy,* z powodu uiszczonych zaległości.
3	III.	**Grzywny policyjne**	44	50	*Dochód mniejszy,* z powodu niestałości tych rubryk.
4	IV.	**Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów**	7	34½	
5	V.	**Rozmaite,** — ażjo od srebra	.	55	*Dochód mniejszy,* z powodu zniżonego kursu srebra.

XI.

Fundusz domestykalny.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

XI.

Fundusz domestykalny.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

1. alegat do rachunku funduszu domestykalnego.

(Zamknięć rachunkowych str. 141 — 143).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
2	II.	Rozmaite przypadkowe	10	.	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w ciągu roku 1872. nie okazała się potrzeba ponoszenia podobnego wydatku.
3 - 6	III.	Wydawnictwo encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi	1.275	.	*Wydatek większy*. Koszta tego wydawnictwa polecił Wys. Sejm pokryć z funduszu domestykalnego, uchwałą z d. 16. Października 1871. (posiedzenie 23) do L. W. 4391.
		Dochody.			
1 - 5	I.	Odsetki od obligacyj	158	.	*Dochód większy*, z powodu przykupna listów zastawnych, za otrzymane z wylosowania pieniądze.
6	II.	Ażyo	22	.	*Dochód mniejszy*, z powodu niskiego kursu srebra.

2. alegat do rachunku funduszu domestykalnego.

(Zamknięć rachunkowych str. 142).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kapitał lokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	69	88	2	32	72	20	72	20	.	.	
2	Za wylosowany list zastawny	.	.	100	.	100	.	100	.	.	.	
3	Za spieniężoną książeczkę kasy oszczędności	.	.	70	73	70	73	70	73	.	.	
	Suma	69	88	173	05	242	93	242	93	.	.	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	
1	Kapitał ulokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	.	.	2	32	2	32	2	32	.	.	
2	Na zakupno listu zastawnego Banku hipotecznego	.	.	90	45	90	45	90	45	.	.	
3	Na zakupno książeczki kasy oszczędności	.	.	52	48	52	48	52	48	.	.	
	Suma	.	.	145	25	145	25	145	25	.	.	

rubryk przenośnych.

XII.

Fundusz kultury krajowej.

1). Wykaz różnic:

2). Rachunek rubryk przenośnych.

1. alegat do rachunku funduszu kultury krajowej.

(Zamknięć rachunkowych str. 145—149)

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
1	I.	Zwroty kar	18	.	*Wydatek mniejszy,* z powodu niestałości tej rubryki.
2	II.	Rozmaite	148	.	*Wydatek mniejszy,* ponieważ wydatki tego rodzaju nie dadzą się dokładnie przewidzieć.
		Dochody.			
1	I.	Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych na 58.500 zł.	326	.	*Dochód większy,* z powodu przykupna obligacyj indemnizacyjnych.
2		Odsetki od chwilowo lokowanych kapitałów	298	.	*Dochód mniejszy,* z powodu podniesienia kapitałów lokowanych na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.
3	II.	Kary	3.794	.	*Dochód większy,* z powodu niestałości tej rubryki i większego napływu grzywien polowych i lasowych.
4	III.	Rozmaite	1	.	*Dochód mniejszy,* z powodu nieuwzględnienia w budżecie centów.

2. niegat do rachunku funduszu kultury krajowej.

(Zamknięć rachunkowych str. 144).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość zaległa zł.	ct.	Należytość bieżąca zł.	ct.	Należytość razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Pozostałość ostateczna zł.	ct.	Uwaga.
1	Kapitały lokowane odebrane											
	Z filii Zakładu kred. dla handlu i przemysłu	31	76	1	61	33	37			33	37	
2	Depozyta											
	Mylnie pobrane koszta podróży leśniczego Baara	.	.	14	41	14	41	14	41	.	.	
	Razem . . .	31	76	16	02	47	78	14	41	33	37	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kapitały rozporządzalne lokowane: W filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	.	.	1	61	1	61	1	61	.	.	
2	Depozyta: Wydane koszta podróży leśniczego Baara	.	.	14	41	14	41	14	41			
	Razem	.	.	16	02	16	02	16	02	.	.	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość zaległa zł.	ct.	bieżąca zł.	ct.	razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Pozostałość ostateczna zł.	ct.	Uwaga
1	Kapitały rozporządzalne lokowane: W filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	.	.	1	61	1	61	1	61	.	.	
2	Depozyta: Wydane koszta podróży leśniczego Baara	.	.	14	41	14	41	14	41			
	Razem	.	.	16	02	16	02	16	02	.	.	

XIII.

Fundusz szkoły kucia koni.

1. Wykaz różnic.
2. Rachunek rubryk przenośnych.

XIII.

Fundusz szkoły kucia koni.

1. Wyka roźnic.

2. Rachunek rubryk przenośnych.

1. alegat do rachunku funduszu szkoły kucia koni.

(Zamknięć rachunkowych str. 151—153).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
1	I.	**Odsetki od obligacyj:**			
		a) od 4% listów zastawnych	4	.	*Dochód mniejszy*, z powodu wylosowania jednego listu zastawnego na 100 zł.
		b) od 5% „ „	145	.	*Dochód większy*, z powodu przykupna listów zastawnych w końcu roku 1871. i w roku 1872.

I. alegat do rachunku funduszu szkoły kucia koni.

(Zamknięć rachunkowych str. 151—153).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Dochody.	Kwota różnicy. zł.	ct.	Uzasadnienie.
I	I.	**Odsetki od obligacyj:**			
		a) od 4% listów zastawnych	4	.	*Dochód niniejszy*, z powodu wylosowania jednego listu zastawnego na 100 zł.
		b) od 5% „ „	145	.	*Dochód większy*, z powodu przykupna listów zastawnych w końcu roku 1871. i w roku 1872.

2. alegat do rachunku funduszu szkoły kucia koni.

(Zamknięć rachunkowych str. 152).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł	ct	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kapitał lokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	78	57	2	60	81	17	81	17	.	.	
2	Od funduszu narodowego otrzymano za spieni ężoną książeczkę kasy oszczędności	.	.	23	37	23	37	23	37	.	.	
	Suma	78	57	25	97	104	54	104	54	.	.	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	
1	Kapitał ulokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	.	.	2	60	2	60	2	60	.	.	
2	Na zakupno listu zastawnego Banku hipotecznego	.	.	90	45	90	45	90	45	.	.	
3	Na zakupno książeczki kasy oszczędności	.	.	14	09	14	09	14	09	.	.	
	Suma	.	.	107	14	107	14	107	14	.	.	

XIV.

Fundusz Aleks. hr. Stadnickiego.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przenośnych.

XIV.

Fundusz Aleks. hr. Stadnickiego.

1). Wykaz różnic.

2). Rachunek rubryk przenośnych.

1. **alegat do rachunku funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego.** (Zamknięć rachunkowych str. 155—159).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872. przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rub. budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
2	II.	30% rabat księgarzom za sprzedaż I. i II. tomu aktów grodzkich.	29	..	*Wydatek większy*, ponieważ sprzedano więcej o 27 egzemplarzy I. i II. tomu aktów grodzkich, (patrz dochody poz. 1. rub. II.)
3	III.	Koszta druku i oprawa	184	.	*Wydatek większy*, spodowany rzeczywistą potrzebą.
		Dochody.			
2	II.	Ze sprzedaży I. i II. tomu aktów grodzkich	98	.	*Dochód większy*, ponieważ tych aktów sprzedano więcej o 27 egzemplarzy (patrz rubr. II. poz. 1. wydatki.)
3		Odsetki od kapitałów	185	.	*Dochód większy*, z powodu chwilowego ulokowania w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu kapitału 3.741 zł. 84 ct.
4		Rozmaite	9	.	*Dochód większy*, z powodu niestałości tej rubryki.

Załącznik do rachunku funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego. (Zamknięć rachunkowych str. 155 – 159).

Wykaz różnic

okazujących się z porównania wynikłości rzeczywistych rachunku z preliminarzem na rok 1872, przez Wys. Sejm uchwalonym, i uzasadnienie tych różnic.

Pozycya rachunku	Rozdział budżetu	Wydatki.	Kwota różnicy zł.	ct.	Uzasadnienie.
2	II.	30% rabat księgarzom za sprzedaż I. i II. tomu aktów grodzkich.	29	.	*Wydatek większy*, ponieważ sprzedano więcej o 27 egzemplarzy I. i II. tomu aktów grodzkich. (patrz dochody poz. I. rub. II.)
3	III.	Koszta druku i oprawa	184	.	*Wydatek większy*, spodowany rzeczywistą potrzebą.
		Dochody.			
2	II.	Ze sprzedaży I. i II. tomu aktów grodzkich	98	.	*Dochód większy*, ponieważ tych aktów sprzedano więcej o 27 egzemplarzy (patrz rubr. II. poz. I. wydatki.)
3		Odsetki od kapitałów	185	.	*Dochód większy*, z powodu chwilowego ulokowania w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu kapitału 3.741 zł. 84 ct.
4		Rozmaite	9	.	*Dochód większy*, z powodu niestałości tej rubryki.

(Zamknięć rachunkowych str. 156).

Rachunek rubryk przenośnych.

(zobojętniających się).

Rachunek

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie.		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kapitał ulokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	3.650	58	184	82	3.835	40	.	.	3.835	40	

rubryk przenośnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna		Uwaga.
		zaległa		bieżąca		razem						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	
1	Kapitał ulokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	.	.	184	82	184	82	184	82	.	.	

Indeks.

		Stronica
	Alegata do zamknięć rachunkowych funduszu:	
I.	Krajowego	3—28
II.	Szpitalu lwowskiego (Oddział chorych)	29—42
III.	» » (Oddział położnic)	43—49
IV.	» » (» obłąkanych	51—57
V.	Podrzutków	59—65
VI.	Św. Łazarza (Oddział chorych)	67—77
VII.	» » (» położnic i podrzutków)	79—87
VIII.	Św. Ducha (» syfilitycznych)	89—98
IX.	» » (» obłąkanych)	99—105
X.	Policyi krajowej	107—110
XI.	Domestykalnego	111—117
XII.	Kultury krajowej	119—123
XIII.	Szkoły kucia koni	125—131
XIV.	Aleksandra hr. Stadnickiego	133—139

L. W. 16.872/1873.

Lit. C.

Zamknięcie rachunku

funduszów samoistnych (niedotowanych)

preliminarzem nieobjętych.

za rok 1872.

Lit. C.

Zakład

Zamknięcie rachunku

funduszów samoistnych (niedotowanych)

preliminarzem nieobjętych.

za rok 1872.

Indeks.

		Strona.
1.	Sumaryusz	3—5
2.	Fundusz sierociński	7—10
3.	„ pomnika Kościuszki	11—14
4.	„ stypendyjny	15—24
5.	„ administracyi Winnik.	25—36
6.	„ kulparkowski	37—46
7.	„ inwalidów galicyjskich	47—49
8.	„ „ niżankowieckich	51—53
9.	„ posagowy Komarnickich	55—58
10.	„ zakładu Ossolińskich.	59—61
11.	„ zapomogi tarnowskiej	63—67
12.	„ „ z roku 1868.	69—73
13.	„ „ „ 1866.	75—82
14.	„ „ pozostały z roku 1866.	83—86
15.	„ budowy domu podrzutków	87—89
16.	Depozyta serwitutowe	91—119

Indeks.

	Strona
1. Sumaryusz	3—5
2. Fundusz sierociński	7—10
3. „ pomnika Kościuszki	11—14
4. „ stypendyjny	15—24
5. „ administracyi Winnik	25—36
6. „ kuparkowski	37—46
7. „ inwalidów galicyjskich	47—49
8. „ „ niżankowieckich	51—55
9. „ posagowy Komarnickich	55—58
10. „ zakładu Ossolińskich	59—61
11. „ zapomogi tarnowskiej	63—67
12. „ „ z roku 1868	69—73
13. „ „ „ 1866	75—82
14. „ „ pozostały z roku 1866	83—86
15. „ budowy domu podrzutków	87—89
16. Depozyta serwitutowe	91—115

L. W, 16.872/1873.
Alegat lit. C. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem na rok 1872.

Lit. C.

Sumaryusz

zamknięć rachunkowych funduszów samoistnych (niedotowanych) preliminarzem nieobjętych

za rok 1872.

Sumaryusz zamknięć rachunkowych funduszów

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu.	Dochody					
		rzeczywiste		zaliczki, depozyta i lokacye chwilowe		razem	
1	Fundusz sierociński stanowy	1.491	54	—	—	1.491	54
2	„ pomnika Kościuszki	477	01½	210	—	687	01½
3	„ stypendyjny	135.741	48	54.191	91½	189.933	39½
4	„ „ administracyi dóbr Winniki	30.070	11½	11.442	43	41.512	54½
5	„ budowy domu obłąkanych w Kulparkowie	23.622	54	103.394	24½	127.016	78½
6	„ inwalidów galicyjskich	2.048	00½	1	75	2.049	75½
7	„ „ niżankowieckich	94	82	1.051	90½	1.146	72½
8	„ posagowy Komarnickich	70	87½	47	25	118	12½
9	„ Zakładu narodowego Ossolińskich . .	23.226	02	—	—	23.226	02
10	„ zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	240	22	—	—	240	22
11	„ „ z roku 1868. (powodziowy) .	5.645	49½	1.644	13½	7.289	63
12	„ „ „ 1866. (głodowy) . .	2,545.981	12	95.620	37½	2,641.601	49½
13	„ „ „ „ (pozostały) . .	82.605	25½	444	80	83.050	05½
14	„ budowy domu podrzutków	—	—	—	—	—	—
15	Depozyta gminne serwitutowe	738.199	78	—	—	738.199	78
	Suma . . .	3,589.514	28	268.048	80½	2,857.563	08½

samoistnych (niedotowanych) preliminarzem nieobjętych.

Wydatki						Zapas ostateczny.		Zaległości				Uwaga.
rzeczywiste.		zaliczki, depozyta i lokacye chwilowe.		razem.				czynne.		bierne.		
1.380	15	66	88	1.447	03	44	51	—	—	—	—	
533	56	153	45½	687	01½	—	—	—	—	—	—	
84.378	74	87.487	80½	171.866	54½	18.066	85	195.785	32	1.981	28½	
20.863	85	16.682	68	37 546	53	3.966	01½	2.637	76½	4.009	27	
118.333	75½	8.683	03	127 016	78½	—	—	20.514	68	15.860	42½	
1.325	—	2	13½	1.327	13½	722	62	—	—	—	—	
72	—	1.074	72½	1.146	72½	—	—	—	—	—	—	
47	25	47	25	94	50	23	62½	—	—	—	—	
23.226	02	—	—	23.226	02	—	—	—	—	—	—	
1	11½	132	55	133	66½	106	55½	2.230	67½	—	—	
1	50	7.288	13	7.289	63	—	—	6.290	70½	11.912	47½	
88.965	40½	42.956	09	131.921	49½	2,509.680	—	41.040	22	320	—	
19.500	—	444	80	19.944	80	63.105	25½	19.628	60	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
179.445	88	—	—	179.445	88	558.753	90	—	—	—	—	
538.074	22½	165.019	53	703.093	75½	3,154.469	33	288.127	96½	34.083	45½	

Fundusz sierociński stanowy.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku

Liczba porządkowa.	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Za wymieniany jeden list zastawny na 500 zł. otrzymano pięć sztuk po 100 zł. razem imiennej wartości	—	—	500	—	500	—	500	—	—	—
2	Suma dochodów . . . . . ,	—	—	500	—	500	—	500	—	—	—
	Do tego:										
3	Zapas początkowy w efektach .	—	—	—	—	—	—	32.600	—	—	—
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	33.100	—	—	—
	B. Majątek obrotowy.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Odsetki od kapitałów	—	—	1.461	65	1. 461	65	1.461	65	—	—
2	Zysk ze sprzedaży srebra . .	—	—	29	89	29	89	29	89	—	—
3	Suma dochodów rzeczywistych .	—	—	1.491	54	1.491	54	1.491	54	—	—
	II. Przenośne.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4											
	Suma wszystkich dochodów . .	—	—	1.491	54	1.491	54	1.491	54	—	—

funduszu stanowego sierocińskiego.

Liczba porządkowa.	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Wymieniany jeden list zastawny imiennej wartości	—	—	500	—	500	—	500		—	—
2	Suma wydatków	—	—	500	—	500	—	500	—	—	—
	Do tego:										
3	Zapas ostateczny w efektach .	—	—	—	—	—	—	32.600	—	—	—
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	33.100	—	—	—
	B. Majątek obrotowy.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Utrzymanie sierot w zakładach .	—	—	1.378	25	1.378	25	1.378	25	—	—
2	Koszta insercyjne	—	—	1	90	1	90	1	90	—	—
3	Suma wydatków rzeczywistych .	—	—	1.380	15	1.380	15	1.380	15	—	—
	II. Przenośne.										
4	Zaliczka zwrócona funduszowi krajowemu	66	88	—	—	66	88	66	88	—	—
5	Suma wszystkich wydatków . .	66	88	1.380	15	1.447	03	1.447	03	—	—
6	Zapas ostateczny	—	—	—	—	—	—	44	51	—	—
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	1.491	54	—	—

Wyjaśnienia.

Dochody.

A. Majątku zarodowego.

do poz. 1. 5% list zastawny Nr. 914 na . 500 zł.
(patrz majątek zarodowy, wydatki poz. 1.)

B. Majątku obrotowego.

I. Rzeczywiste.

do poz. 1. 5% od obligacyj indemnizacyjnych na . . . . . 3.450 zł.
5% od renty państwowej na . . 12.450 „
5% „ listów zastawnych „ . 2.900 „
4% „ „ „ „ . 3.300 „
5% „ długu prywatnego na . 10.500 „

Wydatki.

A. Majątku zarodowego.

do poz. 1. 5% listy zastawne Nr. 492, 495, 824, 825 i 838 po 100 zł. . . 500 zł.
(patrz majątek zarodowy, dochody poz. 1.)
do poz. 3. 5% obligacye indemnizacyjne na 3.450 „
„ renta państwowa na . . . 12.450 „
„ listy zastawne na . . . . 2,000 „
4% „ „ „ . . . . 3.300 „
Kapitał hipotekowany na dobrach Łosiacz . . . . . 10.500 „
32.700 „

B. Majątku obrotowego.

I. Rzeczywiste.

do poz. 1. Stan stypendystów z końcem 1872. r
a) w zakładzie św. Wincentego:
1 stypendysta . . . . . 115 zł.
b) w zakładzie św. Antoniego:
7 stypendystów po 120 zł. . 840 „
c) w zakładzie św. Józefa:
4 stypendystów po 50 zł. . 200 „
d) w ogrodzie botanicznym:
4 stypendystów po 63 zł. . 252 „
1.407 „

do poz. 2. Patrz L. W. 10.959/1872.

II. Przenośne,

do poz. 4. Patrz L. W. 1674/1873.
do poz. 7. Zapas w gotówce 44 zł. 51 ct. użytym został na wydatki bieżące.

Fundusz pomnika Kościuszki.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Zakupione 4% listy zastawne imiennej wartości	—	—	—	—	200	—	200	—	—	—
	Suma	—	—	—	—	200	—	200	—	—	—
2	Zapas początkowy w efektach .	—	—	—	—	—	—	11.300	—	—	—
	Razem	—	—	—	—	—	—	11.500	—	—	—
	B. Majątek obrotowy.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Odsetki od kapitałów	—	—	477	01½	477	01½	477	01½	—	—
	II. Przenośne.										
2	Od majątku zarodowego, za wylosowane obligacye indemnizacyjne			210	—	210	—	210	—	—	—
	Suma wszystkich dochodów ,	—	—	687	01½	687	01½	687	01½	—	—

funduszu pomnika Kościuszki.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Spieniężone wylosowane obligacye indemnizacyjne imiennej wartości	—	—	—	—	200	—	200	—	—	—
	Suma . . .	—	—	—	—	200	—	200	—	—	—
2	Zapas ostateczny w efektach .	—	—	—	—	—	—	11.300	—	—	—
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	11.500	—	—	—
	B. Majątek obrotowy.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Odesłano komitetowi w Krakowie	—	—	533	56	533	56	533	56	—	—
	II. Przenośne.										
2	Do majątku zarodowego, na zakupno 4% listów zastawnych . .	—	—	153	45½	153	45½	153	45½	—	—
	Suma wszystkich wydatków .	—	—	687	01½	687	01½	687	01½	—	—

Wyjaśnienia.

Majątkiem tym samodzielnie zarządza komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi corocznie sprawozdanie ze swych czynności. Patrz LW. 5.745/1867.

Dochody majątku zarodowego.

do poz. 1. 4% listy zastawne Nr. 21.505 i 21.506 po 100 zł. imiennej wartości 200 zł. (patrz poz. 2. wydatków majątku obrotowego i LW. 6.528/872)

Patrz poz. 2. majątku obrotowego dochody.

Wydatki majątku zarodowego.

do poz. 1. 5% obligacye indemnizacyjne Nr. 7.929 na . . . . . 100 zł.
Nr. 18.104 na . . . . . 100 „
(patrz majątek obrotowy poz. 2. dochodów LW. 6.528/1872.)

do poz. 2. *a*) 4% listy zastawne Nr. 13.403, 13.521, 14.091, 15.647, 16.368, 18.570, 18.573 po 1.000 zł. . . . . 7.000 zł.
Nr. 7.399, 7.012 po 500 zł. . 1.000 „
„ 17.419, 17.225, 20.357,
„ 21.505 i 21.506 . . . 500 „
b) 5% obligacye indemnizacyjne
Nr. 11.662 na . . . . . 1.000 „
„ 1.703 „ . . . . . 500 „
„ 16.939, 40, 17252, 70, 526, 2.788, 3.950, 36.748, 8.046, 14.067, 16.237, 16.665 . . 1.300 „
Razem . 11.300 „

Dochody majątku obrotowego.

do poz. 1. 4% od listów zastawnych imiennej wartości . . . . . 8.500 zł.
5% od obligacyi indemnizacyjnej imiennej wartości . . . . . 2.800 „

do poz. 2. patrz poz. 1. wydatków majątku zarodowego i LW. 6.528/1872.

Patrz poz. 2. wydatków majątku obrotowego.

Wydatki majątku obrotowego.

do poz. 1. Patrz LW. 12.150/1867.

do poz. 2. Patrz majątek zarodowy poz 1. dochodów i LW. 6.528/1872.

Fundusze stypendyjne.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Ogólne zestawienie wynikłości majątku zarodowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct,	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Fundacye nowo przybyłe: *a)* Kopińskiego 2.242 zł. 84 ct. *b)* Dydyńskiego 60.400 „ — „ *c)* Egierskich dla Egierskich i Siedleckich . . 18.000 „ — „	—	—	80.642	84	80.642	84	80 642	84	—	—
2	Efekta zakupione	—	—	89.548	55	89 548	55	89.548	55	—	—
3	„ odebrane	—	—	1.000	—	1.000	—	1.000	—	—	—
4	„ przepisane	324.100	—	71.750	—	395.850	—	395.850	—	—	—
	Suma . .	324.100	—	242.941	39	567.041	39	567.041	39	—	—
5	Zapas początkowy	—	—	—	—	—	—	887.511	85½	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	1,454.553	24½	—	—
6	Do tego wartość dóbr i realności	—	—	—	—	—	—	377.605	35	—	—
	Ogólna suma dochodów .	—	—	—	—	—	—	1.832.158	59½	—	—

wszystkich funduszów stypendyjnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Efekta wydane	139.464	27½	9.000	—	148.464	27½	9.000	—	139.464	27½
2	„ sprzedane	—	—	44.218	64	44.218	64	44.218	64	—	—
3	„ przepisane	—	—	72.750	—	72.750	—	72.750	—	—	—
	Suma . .	139.464	27½	125.968	64	265.432	91½	125.968	64	139.464	27½
4	Zapas ostateczny	—	—	—	—	—	—	1,328.584	60½	—	—
5	Do tego wartość dóbr i realności	—	—	—	—	—	—	377.605	35	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	1,832.158	59½	—	—

Ogólne zestawienie wynikłości majątku obrotowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	B. Majątek obrotowy.										
	a. Rzeczywiste.										
1	Kapitały spłacone 154.695 zł. 64 ct. od tego odpisano l. $\frac{8211}{872}$ 15 „ — „										
	zostaje . .	154.680	64	—	—	154.680	64	11.465	—	143.215	64
2	Odsetki od obligacyj	20.548	61	61.906	58	82.455	19	75.777	53½	6.677	65½
3	„ „ kapitałów na dobrach i realnościach hipotekowanych	5.369	89½	6.858	54	12.228	43½	9.080	23	3.148	20½
4	Odsetki od kapitałów lokowanych chwilowo	—	—	134	09	134	09	134	09	—	—
5	Dochody z dóbr i realności .	167	70	29.434	24½	29.601	94½	29.494	24½	107	70
6	Ze sprzedaży realności . . .	35.201	49½	8.888	—	44.089	49½	3.349	—	40.740	49½
7	Ażyo od odsetków srebrem pobieranych	—	—	362	69½	362	69½	362	69½	—	—
8	Dodatki od innych funduszów .	—	—	736	74	736	74	736	74	—	—
9	Rozmaite dochody	152	18½	3.033	24	3.185	42½	2.991	76½	193	66
	Suma dochodów rzeczywistych .	216.120	52½	111.354	13	327.474	65½	133.391	30	194.083	35½
	b. Przenośne.										
1	Kapitały lokowane	3.520	94	88	37	3.609	31	3.607	86	1	45½
2	Gotówka za sprzedane efekta .	—	—	39.739	40	39.739	40	39.739	40	—	—
3	Zaliczki pobrane	—	—	479	76	479	76	479	76	—	—
4	„ zwrócone (odebrane) .	10.830	28½	1.112	12½	11.942	41	10.241	89½	1.700	51½
5	Depozyta pobrane	—	—	123	—	123	—	123	—	—	—
6	Suma dochodów przenośnych .	14.351	22½	41.542	65½	55.893	88	54.191	91½	1.701	96½
7	Do tego suma dochodów rzeczywistych	216.120	52½	111.354	13	327.474	65½	133.391	30	194.083	35½
8	Suma wszystkich dochodów .	230.471	75½	153.243	85½	383.715	60½	187.583	21½	195.785	32
9	Zapas początkowy	—	—	—	—	—	—	2.350	18	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	189.933	39½	—	—

wszystkich funduszów stypendyjnych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	B. Majątek obrotowy.										
	a. Rzeczywiste.										
1	Stypendya: Zaległość 861 zł. 12½ od tego odpisano 151 „ 25										
	Zostaje . .	709	87½	53.257	57	53.967	44½	53.327	82	639	62½
2	Fundacye	287	70	556	50	844	20	844	20	—	—
3	Remuneracye	200	—	542	46	742	46	742	46	—	—
4	Restauracye budynków . . .	—	—	7.849	49½	7.849	49½	7.849	49½	—	—
5	Zakupno realności . . . : .	—	—	3.527	—	3.527	—	3.527	—	—	—
6	„ nowego promu . . .	—	—	300	—	300	—	300	—	—	—
7	Na cele dobroczynne i naukowe	—	—	2.373	—	2.373	—	2.293	—	80	—
8	Wsparcia jednorazowe	—	—	400	—	400	—	380	—	20	—
9	Pensye i płace	307	88½	4.768	70	5.076	58½	4.941	28½	135	30
10	Dodatki na pomieszkania i koszta podróży	—	—	300	—	300	—	100	—	200	—
11	Koszta zarządu i wydatki kancelaryjne	—	—	14	—	14	—	14	—		—
12	Podatki i daniny	1.149	—	5.705	36	6.854	36	6.200	36	654	—
13	Dodatki do innych funduszów .	—	—	631	74	631	74	631	74	—	—
14	Rozmaite wydatki	62	04½	3 225	03	3.287	07½	3.227	38	59	69½
	Suma wydatków rzeczywistych	2.716	50½	83.450	85½	86.167	36	84.378	74	1.788	62
	b. Przenośne.										
1	Lokacya gotówki w bankach .	—	—	88	37	88	37	88	37	—	—
2	Gotówka na zakupno efektów .	—	—	75.505	50	75.505	50	75.505	50	—	—
3	Zaliczki dane	—	—	1.096	45½	1.096	45½	1.096	45½	—	—
4	„ zwrócone	10.329	38½	479	76	10.809	14½	10.616	48	192	66½
5	Depozyta wydane gotówką . .	58	—	123	—	181	—	181	—	—	—
6	Suma wydatków przenośnych .	10.387	38½	77.293	08½	87.680	47	87.487	80½	192	66½
7	Do tego suma wydatków rzeczywistych	2.716	50½	83.450	85½	86.167	36	84.378	74	1.788	62
8	Suma wszystkich wydatków . .	13.103	89	160.743	94	173.847	83	171.866	54½	1.981	28½
9	Zapas ostateczny	—	—	—	—	—	—	18.066	85	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	189.933	39½	—	—

Bilans majątkowy funduszów stypendyjnych.

A. Stan czynny.

1.	Zapas efektów	1,328.584	zł. 60½	ct.
2.	Wartość dóbr i realności	377.605	„ 35	„
3.	Należytości czynne:			
	a) majątku zarodowego	—	„ —	„
	b) „ obrotowego	195.785	„ 32	„
4.	Zapas ostateczny gotówką	18.066	„ 85	„
	Suma stanu czynnego	1,920.042	„ 12½	„

B. Stan bierny.

Majątek zarodowy:

5.	Skrypta dłużne wydać się mające po spłacie kapitałów	139.464	„ 27½	„
6.	**Majątek obrotowy**	1.981	„ 28½	„
	Suma stanu biernego . . . t . .	141.445	„ 56	„
	Z porównania stanu czynnego ze stanem biernym, okazuje się przewyżka stanu czynnego o	1,778.596	„ 56½	„
7.	Z końcem roku 1871 wynosiła takowa . .	1,628.827	„ 71½	„
8.	Okazuje się przeto wzrost o . . . . . a mianowicie:	149.768	„ 85½	„
9.	*a*) Kapitały nowo przybyłych fundacyj . .	80.642	„ 84	„
10.	*b*) Wartość dóbr i realności	43.499	„ —	„
11.	*c*) Skapitalizowane nadwyżki dochodów majątków obrotowych . . . . . przedstawiające czysty przyrost majątkowy.	25.627	„ 01	„

Wykaz wynikłości wedle poszczególnych fuuduszów stypendyjnych.

Liczba porząd.	Fundusze.	Dochody majątku				Wydatki majątku				Stan ostateczny majątku			
		zarodowego		obrotowego		zarodowego		obrotowego		zarodowego		obrotowego	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Gotowizną i w efektach.												
1	Bem	5.799	79	362	60	33	58	289	33½	5.766	21	73	26½
2	Brześciańska . . .	3.233	—	243	33	26	93	195	76	3 206	07	47	57
3	Brzeski	3.729	94	298	20½	23	02	239	38½	3.706	92	58	82
4	Brzeżany	1.608	70	151	16½	45	31	144	24	1.563	39	6	92½
5	Czajkowski . . .	12.961	74	863	35	9.000	—	832	68	3.961	74	30	67
6	Cieszewski i Zawadzki	6.500	—	—	—	—	—	—	—	6.500	—	—	—
7	Czuczawa	3.282	11	273	21½	45	34	198	56	3.236	77	74	65½
8	Dydyński	65.600	—	12.899	93½	9.100	—	12.191	86½	56.500	—	708	07
9	Egierski dla Egierskich I.	10.256	95	386	24	5.168	12	277	03	5.088	83	109	21
10	Egierski dla Egiers. II.	8.205	95	309	—	4.134	50	222	10	4.071	45	86	90
11	Egierski dla Siedleckich I.	10.256	98	386	25	5.168	12	277	03½	5.088	86	109	21½
12	Egierski dla Siedl. II.	9.069	37	1.051	28	4 876	78	964	38	4.192	59	86	90
13	Falkenfels	100	—	9	45	—	—	8	40	100	—	1	05
14	Głowiński	209.592	51	48.071	32½	315	88	41.188	21	209.276	63	6.883	11½
15	Gołuchowski . . .	19.443	03	890	71	27	01	800	71	19.416	02	90	—
16	Hauer	1.649	76	168	71½	52	87	89	84	1.596	89	78	87½
17	Horecki	4.472	46	176	—	—	—	132	—	4.472	46	44	—
18	Janowski	2.468	81	240	86½	40	—	218	62	2.428	81	22	24½
19	Jarosław	9.413	25	1.336	40	252	94	944	65½	9.160	31	391	74½
20	Koniecki	54.440	72	8.258	46	6.400	—	8.004	87½	48.040	72	253	58½
21	Kopiński	2.426	99	304	18	242	84	304	15	2.184	15	—	03
22	Karol Ludwik . .	6.672	74	312	12	—	—	160	38	6.672	74	151	74
23	Kiślicki	4.401	48	364	67	51	02	259	36	4.350	46	105	31
24	Koenigsberg . . .	16.963	39	1.218	66	143	36	930	80½	16.820	03	287	85½
25	Kraków	119.176	57	7.155	90	49.811	87	6.526	12½	69.364	70	629	77½
26	Krakowiec	2.561	29	234	51	36	—	233	51	2.525	29	1	—
27	Krausneker . . .	31.945	50	29.407	57½	11,856	—	29.195	23½	20.089	50	212	34
28	Krościenko . . .	1.530	09	181	79½	67	50	163	97	1.462	59	17	82½
29	Krzeczunowicz Ignacy	11.271	84	555	15	56	38	500	15	11.215	46	55	—
30	Krzeczunowicz Walerj.	6.157	06	430	25	—	—	421	75	6.157	06	8	50
31	Kulczycki	8.993	91	595	31½	101	46	561	03	8.892	45	34	28½
32	Lewicki	20.311	95	1.455	81	262	44	1.392	83½	20.049	51	62	97½
33	Łoś	31.548	64½	1.145	11	191	51	864	81½	31.357	13½	280	29½
34	Mikiewicz	1.510	67	187	02½	77	42	186	75½	1.433	25	—	27
35	Matczyński . . .	17.899	97	1.781	35	52	30	1.692	66	17.847	67	88	69
36	Małecki	1.000	—	71	45½	—	—	70	87½	1.000	—	—	58
37	Monasterzyska . .	1.625	44	188	00½	46	35	116	53	1.579	09	71	47½
38	Mikołajów	7.252	55	761	71½	17	98	632	83½	7 234	57	128	88
39	Miroszewski . . .	15.359	62	862	42	27	35	742	59	15.332	27	119	83
40	Morawski (familijny)	692	06	98	27	67	41	94	39	624	65	3	88
41	Morawski (niefamilijny)	4.529	37	528	25	317	86	528	25	4.211	51	—	—
42	Moszczeńska . . .	1.025	02	108	15	15	—	108	15	1.010	02	—	—
43	Nahaczów	774	95	83	40	10	—	81	90	764	95	1	50
44	Nielepiec	953	54	179	63	95	46	142	77	858	08	36	86
45	Niezabitowska . .	22.658	84	1.919	64½	46	64	1.748	90	22.612	20	170	74½
46	Otowski	588	68	46	31½	18	35	44	33	570	33	1	98½
47	Pniewski	2.043	49	137	99	—		133	49	2.043	49	4	50
48	Popkiewicz	5.125	14	—	—	—	—	—	—	5.125	14	—	
	Do przeniesienia .	789.085	86½	126.691	16	108.322	90	115.058	22	680.762	96½	11.632	94

Wykaz wynikłości wedle poszczególnych funduszów stypendyjnych.

Liczba porząd.	Fundusze	Dochody majątku				Wydatki majątku				Stan ostateczny majątku			
		zarodowego		obrotowego		zarodowego		obrotowego		zarodowego		obrotowego	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	789.085	86½	126.691	16	108.322	90	115.058	22	680.762	96½	11.632	94
49	Potocki	21.776	37	2.845	93	86	43	2.681	75	21.689	94	164	18
50	Przemyśl	2.298	23	337	54	86	52	262	33	2.211	71	75	21
51	Radymno I. . . .	1.065	80	47	25	—	—	1	57	1.065	80	45	68
52	Radymno II. . . .	2.835	69	289	96½	137	06	184	76	2.698	63	105	20½
53	Rappaport	1.106	59	130	60	23	51	83	08	1.083	08	47	52
54	Rudolf	2.202	95	134	65	21	25	121	70	2.181	70	12	95
55	Russyan	20.964	99	1.546	81½	61	53	1.179	65	20 903	63	367	16½
56	Rzeszów	2.757	36	305	25	86	36	190	37½	2.671	—	114	87½
57	Sapieha Leon . . .	21.485	57	2.287	15	1 252	—	2.287	15	20.285	05	—	—
58	Sącz	14.322	02	1.514	01	25	23	1.105	08½	14.296	79	408	92½
59	Seidler	1.904	16	251	57	78	98	214	90	1.825	18	36	67
60	Sielecka	8.880	07	922	52½	159	72	823	62	8.720	35	98	90½
61	Skibiński	10.000	—	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
62	Stawek	2.709	86	351	53	197	20	281	—	2.512	66	70	53
63	Stanisławów . . .	516	82	106	78	64	14	86	78	452	68	20	—
64	Szmoniewski . . .	1.706	44	152	22	50	22	146	22	1.656	22	6	—
65	Towarnicki	305.127	81	34.114	69	13.137	48	31.521	21	291.990	33	2.593	48
66	Unia Lubelska . .	589	32	120	88½	76	33	97	68	512	99	23	20½
67	Zawadzki	48.617	19	5.296	73½	10	32	4.632	52	48.606	87	664	21½
68	Zalchocki	45.587	97	5.031	62½	1.073	53	4.554	55½	44.514	44	477	07
69	Żebrowski	35.647	69	2.111	91	1.063	28	2.111	91	34.584	41	—	—
70	Żurakowski . . .	113.364	48	5.342	60½	6	30	4.240	48	113.358	18	1.102	12½
	Suma .	1,454.553	24½	189.933	39½	125.968	64	171 866	54½	1,328.584	60½	18.066	85

B. Dobra i realności:

1 Głowiński.

a) budynek we Lwowie funduszowi naukowemu wynajęty oszacowany w roku 1849. na . . . . 197.213 zł. — ct.

b) dobra Winniki oszacowane wedle dochodu na . . . 102.095 zł. 20 ct.
a po odtrąceniu kwoty . . 3.349 „ — „
jaka za sprzedane tam realności w r. 1872. wpłynęła . . 98.746 „ 20 „

2 Towarnicki:
realność w Rzeszowie oszacowana na . . . . 38.147 „ 15 „

do tego przybyło w roku 1872

3 do fundacyi A. Dydyńskiego:

a) dobra Godowa z przyległościami w wartości wedle 100-razowo pomnożonego czystego podatku w roku 1872. opłaconego . . . . . 39 972 „ — „

b) realność w Strzyżowie pod l. 97 w roku 1872. nabyta wedle uiszczonej ceny kupna wartości . . . 3.527 „ — „

Suma wartości dóbr i realności jak wykazano . 377.005 „ 35 „

Ogółem . . 1,832.158 „ 59½ „

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872. (Należytość czynna).

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zl.	Ogół ct.
	I. Odebrane.				
1	**Dydyńskiego** fundacya stypendyjna od Edwarda Thierego, właściciela realności Nr. 97. w Strzyżowie — reszta z danej zaliczki na reparacyę wynajętej realności . . . . . LNam. 10.745/1871.	500	—	—	—
2	dtto od Ignacego Skrzyńskiego, kuratora tejże fundacyi, na materyał do budowy pomieszkania na folwarku Skała . . . . . LNam. 56.898/1872.	1.000	—	1.500	—
3	**Głowińskiego** od zamierzonej fundacyi Dominika Bogdanowicza, na pokrycie kosztów prawnych LW. 1858/1872.	3	55	—	—
4	dtto od zamierzonej fundacyi ks. Michała Olszewskiego, plebana z Kaszyc, na pokrycie kosztów prawnych LW. 1858/1872.	1	90	—	—
5	dtto od zamierzonej fundacyi Józefa Grossa na ten sam cel. LW. 1858/1872.	1	50	—	—
6	dtto od Więcławskiego dana w r. 1861. zaliczka na stemple krajowej dyrekcyi skarbu, celem zaprenotowania fundacyi stypendyjnej jako też fundacyi mszalnej na rzecz kościoła gr. kat. w Załużu. LN. 44.811/1861	8	—	—	—
7	dtto od Więcławskiego, dana zaliczka na stemple krajowej dyrekcyi skarbu. LNam 68.350/1865.	10	—	24	95
8	**Jarosławska** od innych funduszów stypendyjnych przypadająca część dodatku do płacy urzędników byłej c. k. Izby obrachunkowej, reszta z roku 1864.	20	25	—	—
	za rok 1865.	17	36	—	—
	„ „ 1866.	17	36	—	—
	„ „ 1867.	17	36	72	33
	LNam. 22.308/1865. LW. 8.027/1869.				
9	**Morawskiego** fundacya familijna od Morawskiego fundacyi niefamilijnej, na pokrycie wydatków za rok 1872.	16	39	16	39
10	**Sieleckiej** fundacya od Żebrowskiego za rok 1872 . . .	73	11½	73	11½
11	**Żebrowskiego** „ „ Moszczeńskiej reszta	13	73	13	73
	Suma	—	—	1.700	51½

Wykaz zaliczek

zaległych z końcem roku 1872. (Należytość bierna).

Liczba porządkowa	Przedmiot.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	II. Oddane.				
1	Głowińskiego fundacya do Romedera z roku 1865.	25	—	—	—
2	Janowskiego do Fuzoriusza z roku 1868.	5	45	—	—
3	Mikiewicza do Fuzoriusza „ 1868.	11	67½	—	—
4	Morawskiego II. (niefamilijna) do Morawskiego I. (familijnej) z roku 1872.	16	39	—	—
5	Moszczeńska do Żebrowskiego z roku 1872.	13	78	—	—
6	Sącza do Fuzoriusza z r. 1868.	47	30½	—	—
7	Żebrowskiego do Sieleckiej z roku 1872.	73	11½	192	66½
	Suma	—	—	192	66½

Fundusz stypendyjny Głowińskiego.

Zamknięcie rachunku

administracyi dóbr Winniki

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku administracyi dóbr Winniki

Liczba porządkowa.	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
	Gospodarstwo gruntowe.										
	I. **Czynsze dzierżawne.**										
1	Moskwa Ilko za dzierżawę łąki Łęgowina	3	—	—	—	3	—	—	—	3	—
2	Wolf Frydryk za grunt Banachówka	2	72	—	—	2	72	—	—	2	72
3	Bredy Jakób za I. II. III. parcelę Blich i za grunt na leśniczówce	1	50½	53	—	54	50½	53	—	1	50½
4	Steindl Antoni za dzierżawę ogrodu zamkowego	12	85	—	—	12	85	—	—	12	85
5	Czerwiński Wacław za plac położony za stajnią browaru	3	96½	46	45	50	41½	46	45	3	96½
6	Grund Antoni za łąkę Blich	34	34	—	—	34	34	—	—	34	34
7	Michalski Franciszek . za ogród dawniejszy rządcy	4	20	—	—	4	20	—	—	4	20
8	Tuspisiewicz Maciej za grunt Łęgowiny i Stawisko	6	06½	60	36	66	42½	60	36	6	06½
9	Kondracki Kazimierz za łąkę Łączek na gromadzkim	2	84	21	—	23	84	21	—	2	84
10	Moskwa Jurko za grunt na stawisku Barnich	—	37	—	—	—	37	—	—	—	37
11	Berdmann Chaje za budkę	—	—	2	10	2	10	2	10	—	—
12	Regele Henryk za dzierżawę domu kontrolora	—	—	273	—	273	—	186	50	86	50
13	Brosmann Jan i inni za dzierżawę domu zarządcy	—	—	278	—	278	—	262	—	16	—
14	Birnbach Mojżesz za plac na dwie budki	—	—	4	20	4	20	4	20	—	—
15	Hersch Henryk za plac na 2 budki	—	—	4	20	4	20	4	20	—	—
16	Haraton Aron za dzierżawę budki	4	20	2	10	6	30	6	30	—	—
17	Deligitsch Zelik za dzierżawę jatki rzeźniczej	10	37½	41	51	51	88½	51	88½	—	—
18	Adamski Jan za wschodową część ogrodu zamkowego	—	—	10	—	10	—	10	—	—	—
19	Bremer Jokób za dzierżawę zachodniej części ogrodu	—	—	77	70	77	70	77	70	—	—
20	Szerwiński Wacław za dzierżawę placu za stajnią browaru	—	—	7	60	7	60	7	60	—	—
	Do przeniesienia . .	86	43	881	22	967	65	793	29½	174	35½

funduszu stypendyjnego Głowińskiego.

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
			zaległa		bieżąca		razem					
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		A. Rzeczywiste.										
I.		**Gospodarstwo gruntowe.**										
	1	Utrzymanie budynków gospodarskich	—	—	1.195	93	1.195	93	1.195	93	—	—
	2	Rozmaite wydatki gospodarczo-gruntowe, koszta asekuracyjne i insercyjne etc.	—	—	323	08	323	08	323	08	—	—
		Suma rubryki I. . .	—	—	1.519	01	1.519	01	1.519	01	—	—
II.		**Gospodarstwo lasowe.**										
	1	Utrzymanie budynków leśnych	—	—	95	90	95	90	95	90	—	—
	2	Koszta rąbania drzewa opałowego .	217	15	593	65	810	80	810	80	—	—
	3	„ „ „ materjałowego	—	—	274	92	274	92	274	92	—	—
	4	Rozmaite wydatki lasowe a to: za premię asekuracyjną, na obkorowanie osiczyny w zrębach etc.	4	—	434	44	438	44	438	44	—	—
		Suma rybryki II. .	221	15	1.398	91	1.620	06	1.620	06	—	—
III.		**Koszta zarządu.**										
a		**Płace urzędników lasowych i służby.**										
	1	Tarczyński Ignacy, leśniczy .	—	04	400	—	400	04	400	04	—	—
	2	Kijan Jan, leśny . .	—	—	100	80	100	80	100	80	—	—
	3	Szakalski Andrzej, „ . .	—	—	100	80	100	80	100	80	—	—
	4	Chrabowski Andrzej, „ . .	—	—	100	80	100	80	100	80	—	—
	5	Węgrzyn Tomasz, „ . .	—	—	100	80	100	80	100	80	—	—
	6	Kijan Aleksander, „ . .	—	—	100	80	100	80	100	80	—	—
	7	Tuśpisiewicz Mateusz, kominiarz	—	—	105	—	105	—	105	—	—	—
		Razem .	—	04	1.009	—	1.009	04	1.009	04	—	—
b		**Pensye wdowom i dary z łaski.**										
	1	Hauptmann Franciszka . .	—	—	149	45	149	45	149	40	—	5
	2	Neubauer Flora	9	25	35	—	44	25	37	83	6	42
	3	Hauptmann Karolina . . .	—	—	24	—	24	—	24	—	—	—
		Razem ,	9	25	208	45	217	70	211	23	6	47

Zamknięcie rachunku administracyi dóbr Winniki

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
			zaległa		bieżąca		razem					
			zł.	ct.	zł.	ct,	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		z przeniesienia . .	86	43	881	22	967	65	793	29½	174	53½
I.	21	Grabowski Franciszek za dzierżawę gruntu Banachówka	—	—	26	10	26	10	26	10	—	—
	22	Steinmetz Jan za dzierżawę IV. parceli Blich	—	—	60	60	60	60	60	60	—	—
	23	Lem Jan za dzierżawę VII. parceli łąki Blich	—	—	20	40	20	40	20	40	—	—
	24	Kijan Alexander za dzierżawę VIII. parceli łąki Blich	—	—	20	50	20	50	20	50	—	—
	25	Mauer Karol za dzierżawę X. parceli łąki Blich	—	—	20	20	20	20	20	20	—	—
	26	Miśko Maxym za dzierżawę XI. parceli łąki Blich	—	—	20	-	20	—	20	—	—	—
	27	Grzyśko Konstanty za dzierżawę XII. parceli łąki Blich	—	—	20	—	20	—	20	—	—	—
	28	Włoch Jan za dzierżawę XIV. parceli łąki Blich	—	—	20	10	20	10	20	10	—	—
	29	Bredy Filip za dzierżawę łąki Łączek	—	—	19	—	19	—	19	—	—	—
	30	Gmina Winniki za mieszkanie bednarza na cele szkolne	6	—	36	—	42	—	42	—	—	—
	31	Kuziemski Jakób za dzierżawę budki	—	10	—	—	—	10	—	10	—	—
	32	Weinreb Izrael za dzierżawę parceli przy mieszk. piwowara	1	25	1	25	2	50	2	50	—	—
	33	Czerwiński Wacław za dzierżawę ogrodu zarządcy	—	—	46	—	46	—	46	—	—	—
		I. Razem .	93	78	1.191	37	1.285	15	1.110	79½	174	35½
II.		**Dochody z propinacyi.**										
	1	Döller Emanuel	1.164	28	—	—	1.164	28	316	42	847	86
	2	Chomiński Waleryan . . .	1.601	06½	—	—	1.601	06½	1.601	06½	—	—
	3	Immerdauer Leizor	2.702	50	—	—	2.702	50	2.702	50	—	—
	4	Winniki, gmina	—	—	8.120	—	8.120	—	8.120	—	—	—
		II. Razem .	5.467	84½	8.120	—	13.587	84½	12.739	98½	847	86
III.		**Dochody z młynów.**										
	1	Lem Pańko	18	12½	168	75	186	87½	130	62½	56	25
	2	Lem Mekita	—	—	29	--	29	—	29	—	—	—
	3	Lem Fedko	111	20	—	—	111	20	—	—	111	20
	4	Lem Pańko	—	—	11	25	11	25	11	25	—	—
	5	Kasprowicz Barbara Lem .	—	—	107	26	107	26	107	26	—	—
		III. Razem .	129	32½	316	26	445	58½	278	13½	167	45

funduszu stypendyjnego Głowińskiego.

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	Wydatki.	Należytość: zaległa zł.	zaległa ct.	bieżąca zł.	bieżąca ct.	razem zł.	razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Pozostałość ostateczna zł.	Pozostałość ostateczna ct.
c.		**Emolumenta gotówką i drzewem wypłacone.**										
	1	Tarczyński Ignacy za konia i drzewo	—	00½	161	10	161	10½	161	04	—	06½
	2	Leśni za drzewo	—	—	387	77	387	77	387	77	—	—
		Razem . .	—	00½	548	87	548	87½	548	81	—	06½
		Koszta kancelaryjne . . .	20	72	19	73	40	45	19	73	20	72
e.		„ podróży	89	04	204	83	293	87	293	87	—	—
		Razem . .	109	76	224	56	334	22	313	60	20	72
f.		**Rozmaite a to:**										
		Tarczyńskiemu Ignacemu zapomoga	—	—	80	—	80	—	80	—	—	—
		Razem . .	—	—	80	—	80	—	80	—	—	—
		Suma rubryki III. pod *a*) wynosi	—	04	1.009	—	1.009	04	1.009	04	—	—
		„ „ „ „ *b*) „	9	25	208	45	217	70	211	23	6	47
		„ „ „ „ *c*) „	—	00½	548	87	548	87½	548	81	—	06½
		„ „ „ „ *e*) „	109	76	224	56	334	32	313	60	20	72
		„ „ „ „ *f*) „	—	—	80	—	80	—	80	—	—	—
		Suma ogólna	119	05	2.070	88	2.189	93½	2.162	68	27	25½
IV.		**Podatki**	—	—	3.545	96½	3.545	96½	3.545	96½	—	—
		Suma rubryki IV.	—	—	3.545	96½	3.545	96½	3.545	96½	—	—
V.		**Wydatki z prawem patronatu połączone.**										
a.		**Płace nauczycieli i księży.**										
	1	Lewicki Wojciech nauczyciel .	4	48	53	76	58	24	58	24	—	—
	2	Abrysowski Emil „ .	—	—	52	50	52	50	52	50	—	—
	3	Pelz Franciszek, paroch . .	45	50	546	—	591	50	591	50	—	—
		Razem . .	49	98	652	26	702	24	702	24	—	—

Zamknięcie rachunku administracyi dóbr Winniki

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
			zaległa		bieżąca		razem					
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
IV.		**Zwrot kosztów zarządu**										
		a to:										
		Za czyszczenie kominów od budynków gminie wynajętych	—	—	54	23	54	23	—	48 1/2	53	74 1/2
		IV. Razem .	—	—	54	23	54	23 1/2	—	48 1/2	53	74 1/2
V.		**Rozmaite**										
		a to:										
	1	Dochody z odsetków zwłoki od czynszów dzierżawnych, wynagrodzenie za braki inwentaryalne etc. . . .	1.104	46 1/2	914	22 1/2	2.018	69	1.011	67	1.007	02
		V. Razem .	1.104	46 1/2	914	22 1/2	2.018	69	1.011	67	1.007	02
VI.		**Gospodarstwo lasowe.**										
	1	Sprzedaż drzewa opałowego .	—	—	3.754	07	3.754	07	3.754	07	—	—
	2	„ „ materyał .	134	73	1.559	21	1.693	94	1.623	71	70	23
	3	Dochody ze szkód lasowych .	290	62	—	—	290	62	—	—	290	62
	4	Zwroty kosztów rąbania od księży za pobieranie sągów jako deputat	—	84	50	60	51	44	50	60	—	84
	5	Rozmaite leśne dochody a to: Za paszenie bydła, za piasek, zbieranie poziomek i grzybów i za polowanie . . .	8	1/2	94	40	102	40 1/2	94	40	8	1/2
		VI. Razem .	434	19 1/2	5.458	28	5.892	47 1/2	5.522	78	369	69 1/2
		B. Przenośne.										
	1	Zaliczki wyrachowane, dane na rąbanie drzewa	217	45	600	—	817	45	800	—	17	45
	2	Depozyta (wadya i kaucye .	—	—	10.642	62	10.642	62	10.642	43	—	19
		Suma dochodów przenośnych	217	45	11.242	62	11.460	07	11.442	43	17	64

funduszu stypendyjnego Głowińskiego.

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
			zaległa		bieżąca		razem					
			zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
b		**Rozmaite a to:**										
		Zwierzchności gminnej w Winnikach tytułem konkurencyi do restauracyi gminnej szkoły; kupno premiów dla młodzieży szkolnej; za wartość wydanych księżom 49 sągów drzewa	16	—	370	65	386	65	370	65	16	—
		Razem . .	16	—	370	65	386	65	370	65	16	—
		Suma rubryki pod *a)* wynosi	49	98	652	26	702	24	702	24	—	—
		„ „ „ *b)* „	16	—	370	65	386	65	370	65	16	—
		Suma ogólna	65	—	1.022	91	1.088	89	1.072	89	16	—
VI.		**Nadwyżka z roku 1872.** z przeniesieniem do fundacyi Głowińskiego	—	—	10.943	24½	10.943	24½	10.943	24½	—	—
		B. Przenośne.										
1		Zaliczki do wyrachowania dane na rąbanie drzewa . .	—	—	600	—	600	—	600	—	—	—
2		Depozyta	9.406	26½	10.642	43	20.048	69½	16.082	68	3.966	01½
		Suma wydatków przenośnych	9.406	26½	11.242	43	20.648	69½	16.682	68	3.966	01½

Rekapitulacya.

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
	Suma rubryki I.	93	78	1.191	37	1.285	15	1.110	79½	174	35½
	„ „ II.	5.467	84½	8.120	—	13.587	84½	12.739	98½	847	86
	„ „ III.	129	32½	316	26	445	58½	278	13½	167	45
	„ „ IV.	—	—	54	23	54	23	—	48½	53	74½
	„ „ V.	1.104	46½	914	22½	2.018	69	1.011	67	1.007	02½
	„ „ IV.	434	19½	5.458	28	5.892	47½	5.522	78	369	69½
	Suma wszystkich dochodów rzeczywistych	7.229	61	16.054	36½	23.283	97½	20.663	85	2.620	12½
	Suma wszystkich dochodów przenośnych	217	35	11.242	62	11.460	07	11.442	43	17	64
	Ogólna suma wszystkich dochodów	7.447	06½	27.296	98½	34.744	04½	32.106	28	2.637	76½
	Zapas początkowy:										
	a) depozyta w gotówce 869 zł. 21½							9.406	26½		
	b) „ w efektach 8.537 „ 05							41.512	54½		
	Razem										

Rekapitulacya.

Liczba porządkowa.	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
	Suma rubryki I.	—	—	1.519	01	1.519	01	1.519	01	—	—
	„ „ II.	221	15	1.398	91	1.620	06	1.620	06	—	—
	„ „ III.	119	05½	2.070	88	2.189	93½	2.162	68	27	25½
	„ „ IV.	—	—	3.545	96½	3.545	96½	3.545	96½	—	—
	„ „ V.	65	98	1.022	91	1.088	89	1.072	89	16	—
	„ „ VI.	—	—	10.943	24½	10.943	24½	10.943	24½	—	—
	Suma wszystkich wydatków rzeczywistych	406	18½	20.500	92	20.907	10½	20.863	85	43	25½
	Suma wszystkich wydatków przenośnych	9.406	26½	11.242	43	20.648	69½	16.682	68	3.966	01½
	Ogólna suma wszystkich wydatków	9.812	45	31.743	35	41.555	80	37.546	53	4.009	27
	Zapas ostateczny:										
	a) depozyta w gotówce 866 zł. 01½										
	b) „ w efektach 3.100 „ —							3.966	01½		
	Razem							41.512	54½		

Wyjaśnienia.

Zaległości czynne wynoszą	2.637 zł.	76½	ct.
Zapas ostateczny depozytów	3.966 „	01½	„
Razem . . .	6.603 „	78	„
Zaległości bierne wynoszą	4.009 „	27	„
Nadwyżka zaległości czynnych	2.594 „	51	„
Wyrównaniu takowej z wykazaną w roku 1871. w kwocie .	7.040 „	87½	„
zmniejszyła się o	4.446 „	37½	„
ponieważ zaległa należytość propinacyjna wyegzekwowaną i do kasy importowaną została.			
Dochody wynoszą ogółem	32.106 „	28	„
w roku 1871. wynosiły	22.202 „	82	„
Obecnie zatem więcej . . .	9.903 „	46	„

Wyjaśnienia.

Dochody majątku zarodowego.

do poz. 4.

Przy przepisaniu dawnych obligacyj państwowych na renty odpisano tak z powodów ułamków jakoteż nieznacznych kwot przy wszystkich funduszach . . . 30 ct.
i wpłynęło do kasy zamiast wydanych 324.100 zł. 30 „
tylko . . . . . 324.100 „ — „

do poz. 6.

Do fundacyi stypendyjnej należą następujące dobra i realności:

1. do fundacyi Głowińskiego:

a) budynek we Lwowie funduszowi naukowemu wynajęty, oszacowany w r. 1869 na 197.213 zł. — ct.

b) dobra Winniki oszacowane wedle dochodu na . 102.095 zł. 20 ct.
a po odtrąceniu kwoty jaka za sprzedane realności wpłynęła . 3.349 „ — „ 98.746 „ 20 „

2. do fundacyi Towarnickiego:

realność w Rzeszowie oszacowana na 38.147 zł. 15 ct.
do tego przybyło w roku 1872:

3. do fundacyi A. Dydyńskiego.

a) dobra Godowa z przyległościami w wartości wedle 100razowo pomnożonego czystego podatku opłaconego w roku 1872. . . . . 39.972 „ — „

b) realność w Strzyżowie pod l. 97 w roku 1872. nabyta wedle uiszczonej ceny kupna, wartości 3.527 „ — „

Suma wartości dóbr i realności jak wykazano . . . . . 377.605 „ 35 „

Zaległości czynnych majątek zarodowy nie wykazuje, gdyż takowe w roku 1872. umorzone zostały.

Wydatki majątku zarodowego.

do poz. 1.

Wykazano tę samą pozostałość co w roku 1871. to jest 139.464 zł. 27½ ct. jako imienną wartość wydać się mających skryptów które zamieszczone są w poz. 4. „Zapas ostateczny“ na te skrypta wpłynąć ma w swoim czasie wykazana pod poz. 1. dochodu majątku obrtowego kwota jako pozostałość ostateczna 143.215 zł. 64 ct. Różnica w cyfrze powstała głównie z tego powodu, że nie wszystkie pretensye fundacyi są skryptami pokryte, zresztą cyfra skryptów jest podaną w takiej sumie na jaką opiewa, i rzeczywista należytość po odciągnięciu dotychczas uiszczonych kwot przedstawia właściwie kwotę 122.845 zł. 64 ct.

Dochody majątku obrotowego.

do poz. 1.

Odpisano przy fundacyi krakowskiej zakordonowej 15 zł. na podstawie zawartej ugody z dłużnikiem pod l. 8.211/1872. Wyszczególnioną pod rubryką „Uiszczenie“ kwotę spłacono do fundacyi Krausnekera kapitał na dobrach Turynka Stechera własnych zaintabulowany 10.500 zł.
do fundacyi „Sącza“ część kapitału na realności Nr. 31 w Sączu intabulowanego . 350 „
do fundacyi Towarnickiego spłacił Koźmian dług . . . . . 525 „
„ Kraków spłacił Pisarzewicz kapitał na Głębowicach intabulowany . . 90 „
razem . . 11.465 „

do poz. 2.

Wykazana zaległość w odsetkach od obligacyi pochodzi z tąd, iż przy rencie państwowej obliczony jest czas do końca roku, a kupony dopiero w Lutym następnego roku się realizuje.

do poz. 3.

Odpisano z odsetków od kapitałów hipotekowanych przy fundacyi krakowskiej 4 zł, 37 ct. z powodów jak przy poz 1. przy fundacyi „Krausnekera“ odpisano zaś 341 zł. 25 ct. z powodu spłaty kapitału, od którego należytość odsetków za cały rok przypisaną była, spłata zaś nastąpiła w miesiącu Maju.

do poz 4.

Kapitały były tak w galicyjskiej kasie oszczędności jakoteż w Banku kredytowym dla handlu i przemysłu lokowane — odsetki uiszczono od lokacyj chwilowych.

do poz. 5.

W rubryce tej oznaczone dochody pochodzą z dóbr Winniki i realności Wszechnicy i św. Mikołaja we Lwowie należących do fundacyi konwiktowych, jakoteż z dóbr Godowa i Strzyżów należących do fundacyi Dydyńskiego.

do poz. 6.

Zaległość pochodzi ze sprzedaży domu popijarskiego dla funduszów szpitalnych we Lwowie i tak zalega
u funduszu obłąkanych . . . 28.161 zł. 19½ ct.
„ położnic . . . . 7.040 „ 30 „
razem . 35.201 „ 49½ „
reszta należy się za sprzedane realności w Winnikach w kwocie 5.539 „ — „
suma . 40.740 „ 49½ „
i cała ta zaległość odnosi się do fundacyi Głowińskiego.

do poz. 8.

W rubryce tej mieszczą się zwroty do funduszu Głowińskiego uiszczone za poniesione wydatki na restauracyę budynków od fundacyi konwiktowych to jest: kra-

Wydatki majątku obrotowego.

do poz. 1.

Przy wykazanej zaległości stypendyów odpisano 151 zł. 25 ct. z powodu, że stypendyści nie uczynili zadość przepisanym warunkom.

kowskiej Malczewskiego i Russiana, Potockiego i Zawadzkiego; jakoteż dodatek opłacany przez fundusz religijny fundacyi „Ostrogskiej“ w kwocie rocznej 105 zł.

Zaległości czynne wynoszą	.	195.785 zł. 32	ct.
„ bierne „	.	1.981 „ 28½	„
Przewyżka zaległości czynnych		193.804 „ 03½	„
w porównaniu z rokiem 1871	.	217.393 „ 74	„
zmniejszyła się o	.	23.589 „ 70½	„

Fundusz budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
	Odsetki od kapitałów.										
1	*a*) od kapitału lokowanego w zakładzie kredytowym dla handlu i przemysłu . . . 98.367 zł. 22 c. za czas od 1 Stycznia do 25 Lipca 1872 . . . . 2.983 „ 88 c. *b*) od 4% listów zastawnych na 700 zł. za czas od 1 Stycznia do 21 Września 1872 . . . 20 „ 22 c. *c*) od obligacyj indemnizacyjnych na 4.000 z. od 1 Stycznia do 31/9 1872 168 „ — „	—	—	3.172	10	3.172	10	3.172	10	—	—
2	**Dochód z propinacyi** za czas od 1 Stycznia do 31 Grudnia 1872	—	—	310	—	310	—	310	—	—	—
3	**Dochód z realności** dzierżawa folwarku za czas od 1 Stycznia do 31 Grudnia 1872 .	—	—	500	—	500	—	500	—	—	—
4	**Rozmaite dochody.** *a*) Za sprzedaną trawę 29 zł. 30 ct. *b*) Prowizye zwłoki za czynsze niepłacone w terminie . . 7 „ 15 „	—	—	36	45	36	45	36	45	—	—
	Do przeniesienia . .	—	—	4.018	55	4.018	55	4.018	55	—	—

funduszu budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
1	Kuhn Adolf, architekta, płaca	—	—	4.000	—	4.000	—	4.000	—	—	—
2	**Dyurny.**										
	a) Jeden technik dziennie po 3 zł. od 1 Stycznia do $^{31}/_{8}$ 1872 732 zł. — c.										
	b) Drugi technik po 3 zł. od $^{1}/_{1}$ do $^{5}/_{9}$ 1872 i po 4 zł. 50 ct. od $^{6}/_{9}$ do $^{31}/_{12}$ 1872 1.273 „ 50 c.										
	c) Rysownik po 2 zł. od $^{1}/_{1}$ do $^{5}/_{9}$ 1872 i po 2 zł. 50 ct. od $^{6}/_{9}$ do $^{31}/_{12}$ 1872 790 „ 50 c.										
	d) Nadzorca zarazem magazynier po 1 zł. 50 ct. od $^{1}/_{1}$ do $^{16}/_{5}$ 1 zł. 82 ct. od $^{17}/_{5}$ do $^{5}/_{9}$—i po 2 zł. od $^{6}/_{9}$ do $^{31}/_{12}$ 1872 643 „ 82 c.	—	—	3.439	82	3.439	82	3.439	82	—	—
3	**Zasługi.**										
	a) Ogrodnik za r. 1872 350 „ — c.										
	b) Stróż za r. 1872 216 „ — c.	—	—	566	—	566	—	566	—	—	—
	Koszta podróży.										
4	Wny Haller z powodu komisyj lokalnych	—	—	22	40	22	40	22	40	—	—
5	**Wydatki kancelaryjne.**	—	—	122	$45^{1}/_{2}$	122	$45^{1}/_{2}$	122	$45^{1}/_{2}$	—	—
	Podatki.										
6	Podatek gruntowy i domowy od posiadłości za r. 1872 140 zł. 04 c.										
7	Podatek dochodowy od propinacyi 38 „ — c.	—	—	178	04	178	04	178	04	—	—
	Do przeniesienia	—	—	8.328	$71^{1}/_{2}$	8.328	$71^{1}/_{2}$	8.328	$71^{1}/_{2}$	—	—

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	—	—	4.018	55	4.018	55	4.018	55	—	—
	Zwroty rachunkowe.										
5	Bernfeld Meilech za kamień . . . 549 zł. 91 1/2 c.										
6	Kuhn Adolf za sprzedany szuter . 3 „ — c.										
7	Riedel Józef za drzewo opałowe dodane do wypalen. cegły 9.965 „ 47 1/2 c.										
8	Riedel Józef za glinę i cegłę . . . 200 „ 75 1/2 c.										
	Do przeniesienia 10.724 „ 14 1/2 c.	—	—	4.018	55	4.018	55	4.018	55	—	—

funduszu budowy Zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Liczba porządkowa.	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	—	—	8.328	71½	8.328	71½	8.328	71½	—	—
	Koszta budowy zakładu.										
8	Kupno i dostawa kamienia . 10.498 zł. 43½ ct. Po odtrąceniu dochodu pod poz. 5. wykazanego 549 „ 91½ „	—	—	9.948	52	9.948	52	9.948	52	—	—
9	Kupno i dowóz piasku . . .	—	—	3.268	58½	3.268	58½	3.268	58½	—	—
10	„ „ szutru 89 zł 98½ ct. Po odtrąceniu dochodu pod poz. 6. wykazanego . . . 8 „										
	Suma kupna i dostawy szutru .	—	—	81	98½	81	98½	81	98½	—	—
11	Kupno i dostawa cementu . .	—	—	212	92	212	92	212	92	—	—
12	Kupno i dostawa drzewa opałowego do cegielni . . 14.519 zł. 38 ct. po odtrąceniu dochodu pod poz. 7. wykazanego 9.965 zł. 47½ ct.										
	Suma kupna i dostawy drzewa opałowego	—	—	4.553	90½	4.553	90½	4.553	90½	—	—
13	Wyrób i dostawa cegły .. . 24.416 zł. 78 ct. Po odtrąceniu dochodu obok wykazanego . . 200 „ 75½ „										
	Zostaje suma wyrobu i dostawy cegieł	—	—	24.216	02½	24.216	02½	24.216	02½	—	—
14	Kupno i dostawa materyału drzewnego	—	—	7.277	73½	7.277	73½	7.277	73½	—	—
15	Kupno i dostawa wapna . . .	—	—	9.400	53	9.400	53	9.400	53	—	—
16	Kupno i dostawa materyałów żelaznych	—	—	7,988	90	7.988	90	7.988	90	—	—
17	Kupno i naprawa sprzętów i rekwizytów	—	—	337	03	337	03	337	03	—	—
	Do przeniesienia . .	—	—	75.614	85	75 614	85	75.614	85	—	—

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia 10.724 zł. 14½ ct.	—	—	4.018	55	4.018	55	4.018	55	—	—
	Suma zwrotów rachunkowych 10.724 zł 14½ ct.										
9	Zwroty te odtrącono przy odnośnych rubrykach wydatku poz. 8. 10. 12. i 13. 10.724 zł. 14½ ct.										
	Zostaje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Suma dochodów rzeczywistych	—	—	4.018	55	4.018	55	4.018	55	—	—

funduszu budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	—	—	75.614	35	75.614	85	75.614	85	—	—
18	Roboty murarskie	—	—	25.912	89	25.912	89	25.912	89	—	—
19	„ kamieniarskie . . .	—	—	4.317	61½	4.317	61½	4.317	61½	—	—
20	„ stolarskie	—	—	2.334	15	2.334	15	2.334	15	—	—
21	„ ciesielskie	—	—	2.385	71½	2.385	71½	2.385	71½	—	—
22	„ blacharskie	—	—	304	—	304	—	304	—	—	—
23	„ ziemne	—	—	861	62	861	62	861	62	—	—
24	„ w kamieniołomie . .	—	—	5.023	36½	5.023	36½	5.023	36½	—	—
25	„ szklarskie	—	—	11	10	11	10	11	10	—	—
26	„ w ogrodzie	—	—	1.033	95½	1.033	95½	1.033	95½	—	—
27	Dozorca w kamieniołomie . .	—	—	244	—	244	—	244	—	—	—
28	Utrzymanie budynków . . .	—	—	246	10	246	10	246	10	—	—
29	Rozmaite drobne	—	—	44	39½	44	39½	44	39½	—	—
30	Suma wydatków rzeczywistych	—	—	118.333	75½	118.333	75½	118.333	85½	—	—

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	B. Przenośne.										
11	Kapitały odebrane z filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	98.367	22	2.983	03	101.350	25	82.835	57	18.514	68
12	Za sprzedane efekta	—	—	3.695	—	3.695	—	3.695	—	—	—
13	Zaliczki pobrane z funduszu krajowego	—	—	15.860	42½	15.860	42½	15.860	42½	—	—
14	Zaliczki zwrócone i zwrócić się mające	2.003	25	1.000	—	3.003	25	1 003	25	2.000	—
15	Suma dochodów przenośnych . .	100.370	47	23.538	45½	123.908	92½	103.394	24½	20.514	68
	Do tego:										
16	Suma dochodów rzeczywistych .	—	—	4.018	55	4.018	55	4.018	55	—	—
17	Suma wszystkich dochodów . ,	100.370	47	27.557	½	127.927	47½	107.412	79½	20.514	68
18	Zapas początkowy (a) w efektach	—	—	—	—	—	—	4.700	—	—	—
	Zapas początkowy (b) w gotówce	—	—	—	—	—	—	14.903	99	—	—
	Suma ogólna . . (a) w efektach	—	—	—	—	—	—	4.700	—	—	—
	Suma ogólna . . (b) w gotówce	—	—	—	—	—	—	122.316	78½	—	—
	Majątek zarodowy.										
1	Wartość budynków z końcem roku 1871 wykończonych i przygotowanych materyałów . .	—	—	—	—	268.912	03	—	—	—	—
2	Wartość tychże wedle rzeczywistych wydatków poniesionych w roku 1872	—	—	—	—	118.333	75½	—	—	—	—
	Suma . .	—	—	—	—	387.245	78½	—	—	—	—

budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	B. Przenośne.										
31	Kapitały lokowane w filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	—	—	2.983	03	2.983	03	2.983	03	—	—
32	Efekta sprzedane	—	—	4.700	—	4.700	—	4.700	—	—	—
33	Zaliczki pobrane z funduszu krajowego	—	—	15.860	42½	15.860	42½	—	—	15.860	42½
34	Zaliczki dane architekcie Kuhnowi do wyrachowania	—	—	1.000	—	1.000	—	1.000	—	—	—
35	Suma wydatków przenośnych { *a*) w efektach	—	—	4.700	—	4.700	—	4.700	—	—	—
	{ *b*) w gotówce	—	—	19.843	45½	19.843	45½	3.983	03	15.860	42½
	Do tego:										
36	Suma wydatków rzeczywistych w gotówce	—	—	118.333	75½	118.333	75½	118.333	75½	—	—
	Suma ogólna . { *a*) w efektach	—	—	—	—	—	—	4.700	—	—	—
	{ *b*) w gotówce	—	—	—	—	—	—	122.316	78½	—	—
	Majątek zarodowy.										
1	Stan z końcem roku 1872 w budynkach i materyałach wartości	—	—	—	—	387.245	78½	—	—	—	—
	Suma . .	—	—	—	—	387.245	78½	—	—	—	—

Wyjaśnienia.

Wszystkie wypłaty uskuteczniono na podstawie specyalnych rozporządzeń Wydziału krajowego.

Zaliczka w kwocie 2.000 zł. zalega u p. Kuhna, którą dano na pokrycie drobnych wydatków.

Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Stan ulokowanej gotówki w filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu na 5% rachunku bieżącym z 1. Stycznia 1872. .	34	58	—	—	34	58	—	—	34	58
2	W ciągu r. 1872. narosłe odsetki	—	—	1	75	1	75	—	—	1	75
	Razem .	34	58	1	75	36	33	—	—	36	33
3	Zapas początkowy w 4% listach zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego	33.700	—	—	—	33.700	—	33.700	—	—	—
	Razem .	33.734	58	1	75	33.736	33	33.700	—	36	33
	B. Majątek bieżący.										
	I. Rzeczywiste.										
1	4% odsetki od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego na 33.700 zł. . . .	—	—	1.348	—	1.348	—	1.348	—	—	—
2	Rozmaite dochody	—	—	5	—	5	—	5	—	—	—
	II. Przenośne.										
3	Za odebrane z rachunku bieżącego filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu . . .	—	—	1	75	1	75	1	75	—	—
4	Suma wszystkich dochodów . .	—	—	1.354	75	1.354	75	1.354	75	—	—
5	Zapas początkowy w gotówce .	—	—	—	—	695		—	—	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	2.049	75	—	—

galicyjskiego inwalidów wojskowych.

Liczba porządkowa.	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A Majątek zarodowy.										
1	Zapas ostateczny w 4% listach zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego	—	—	33.700	—	33.700	—	33.700	—	—	—
	Razem .	—	—	33.700	—	33.700	—	33.700	—	—	—
	B. Majątek bieżący.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Za wypłacone dożywotne stypendya 53. inwalidom po 25 zł. .	—	—	1.325	—	1.325	—	1.325	—	—	—
	II. Przenośne.										
2	Za ulokowane w filii zakładu kredytowego dla handu i przemysłu	—	—	1	75	1	75	1	75	—	—
3	Za udzieloną zaliczkę funduszowi inwalidów niżankowieckich . .	—	—	—	38½	—	38½	—	38½	—	—
4	Suma wszystkich wydatków . .	—	—	1.327	13	1.327	13½	1.327	13½	—	—
5	Zapas początkowy w gotówce .	—	—	—	—	722	62	—	—	—	—
	Razem .	—	—	2.049	75½	2,049	75½	2.049	75½	—	—

Fundusz niżankowiecki inwalidów wojskowych.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Zakupione obligacye indemnizacyjne	—	—	1.400	—	1.400	—	1.400	—	—	—
2	Kapitał ulokowany w filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu na 5% rachunku bieżącym	32	73	—	—	32	73	5	—	27	73
3	Odsetki narosłe w roku 1872. .	—	—	1	52	1	52	—	—	1	52
	Razem . . .	32	73	1.401	52	1.434	25	1.405	—	29	25
4	Zapas początkowy w efektach .	1.650	—	—	—	1.650	—	1.650	—	—	—
	Razem . . .	1.682	73	1.401	52	3.084	25	3.055	—	29	25
	B. Majątek bieżący.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych	—	—	87	40½	87	40½	87	40½	—	—
2	Od majątku zarodowego na zakupno efektów	—	—	5	—	5	—	5	—	—	—
3	Suma dochodów rzeczywistych	—	—	92	40½	92	40½	92	40½	—	—
	II. Przenośne.										
4	Za wylosowaną obligacyę indemnizacyjną	—	—	1.050	—	1.050	—	1.050	—	—	—
5	Za odebrane z filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	—	—	1	52	1	52	1	52	—	—
6	Za otrzymaną zaliczkę od funduszu inwalidów galicyjskich .	—	—	—	38½	—	38½	—	38½	—	—
7	Suma dochodów przenośnych .	—	—	1.051	90½	1.051	90½	1.051	90½	—	—
8	Do tego suma dochodów rzeczywistych	—	—	92	40½	92	40½	92	40½	—	—
9	Suma wszystkich dochodów . .	—	—	1.144	31	1.144	31	1.144	31	—	—
10	Zapas początkowy w gotówce .	—	—	2	41½	2	41½	2	41½	—	—
	Razem . . .	—	—	1.146	72	1.146	72½	1.146	72½	—	—

niżankowieckiego inwalidów wojskowych.

Liczba porządkowa.	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Za spieniężoną wylosowaną obligacyę indemnizacyjną okręgu lwowskiego Nr. 21.010 . . .	—	—	1.000	—	1.000	—	1.000	—	—	—
2	Wydano do majątku bieżącego .	—	—	5	—	5	—	5	—	—	—
3	Zapas ostateczny w efektach .	—	—	2.050	—	2.050	—	2.050	—	—	—
	Razem . . .	—	—	3.055	—	3,055	—	3.055	—	—	—
	B. Majątek bieżący.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Stypendya dożywotne 2m inwalidom po 36 zł. rocznie . .	—	—	72	—	72	—	72	—	—	—
	II. Przenośne.										
2	Zakupno obligacyj indemnizacyjnych dla majątku zarodowego	—	—	1.073	20½	1.073	20½	1.073	20½	—	—
3	Za ulokowane na 5% rachunku bieżącym filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	—	—	1	52	1	52	1	52	—	—
4	Zapas ostateczny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem . . .	—	—	1.146	72½	1,146	72½	1.146	72½	—	—

Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu posagowego

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct,	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Pozostałość z roku 1871 w efektach	—	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
	Suma . .	—	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
	B. Majątek obrotowy.										
	I. Rzeczywiste.										
1	5% odsetki od obligacyi indemnizacyjnej imiennej wartości 100 złr.	—	—	47	25	47	25	47	25	—	—
	II. Przenośne.										
2	Kupiono książeczkę Kasy oszczędności Nr. 37.483 na . . .	—	—	47	25	47	25	47	25	—	—
3	Suma dochodów w gotówce 47.25 w efektach 47.25	—	—	94	50	94	50	94	50	—	—
4	Zapas początkowy w gotówce .	—	—	—	—	—	—	23	62½	—	—
5	Razem . .	—	—	—	—	—	—	118	12½	—	—

Jana i Filipiny Komarnickich.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Majątek zarodowy.										
1	Zapas z końcem r. 1872 w efektach	—	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
	Suma . .	—	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
	B. Majątek obrotowy.										
	I. Rzeczywiste.										
1	Posag dla jednej dziewczyny z Magierowa	—	—	47	25	47	25	47	25	—	—
	II. Przenośne.										
2	Wydano do depozytu funduszu krajowego książeczkę Nr. 37.483	—	—	47	25	47	25	47	25	—	—
3	Suma wydatków w gotówce 47.25 w efektach 47.25	—	—	94	50	94	50	94	50	—	—
4	Zapas ostateczny w gotówce . .	—	—	—	—	—	—	23	62½	—	—
5	Razem . .	—	—	—	—	—	—	118	12½	—	—

Wyjaśnienie.

Dochody.

do poz. 2.

Patrz poz. 1. wydatków majątku obrotowego i L. W. 11.021/72.

Wydatki.

do poz. 1.

Obligacya indemnizacyjna z dnia 1. Listopada 1853 N. 23.347 na 1.000 złr.

do poz. 1.

Patrz L. W. 11.021/72 i poz. 2. dochodów majątku obrotowego.

do poz. 2.

Patrz poz. 2. dochodów majątku obrotowego.

do poz. 3.

Pozostałość wypłaconą zostanie na dniu 1. Maja 1873 jako posag stosownie do przepisów statutu.

Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku Zakładu

Liczba porządkowa	Dochody.	W gotówce zł.	W gotówce ct.	W efektach zł.	W efektach ct.
1	W Styczniu 1872 r.	—	—	—	—
2	„ Lutym „	—	—	—	—
3	„ Marcu „	—	—	—	—
4	„ Kwietniu „	1.398	—	—	—
5	„ Maju „	3.481	77½	1.000	—
6	„ Czerwcu „	1.194	39	—	—
7	„ Lipcu „	2.774	38½	100	—
8	„ Sierpniu „	—	—	—	—
9	„ Wrześniu „	2.562	—	—	—
10	„ Październiku „	—	—	—	—
11	„ Listopadzie „	4.615	15	1.600	—
12	„ Grudniu „	5.369	16	—	—
	Suma dochodów	21.394	86	2.700	—
	Do tego zapas początkowy	1.831	16	142.250	—
	Razem	23.226	02	144.950	—
		168.176 zł. 02 ct.			

narodowego imienia Ossolińskich.

Liczba porządkowa	Wydatki.	W gotówce zł.	W gotówce ct.	W efektach zł.	W efektach ct.
1	W Styczniu 1872 r.	1.449	70	—	—
2	„ Lutym „	—	—	—	—
3	„ Marcu „	1.381	46	—	—
4	„ Kwietniu „	1.000	—	—	—
5	„ Maju „	2.879	77	1.000	—
6	„ Czerwcu „	1.855	98	950	—
7	„ Lipcu „	2.112	80	—	—
8	„ Sierpniu „	773	—	—	—
9	„ Wrześniu „	1.789	—	—	—
10	„ Październiku „	—	—	—	—
11	„ Listopadzie „	4.615	15	100	—
12	„ Grudniu „	5,369	16	—	—
	Suma wydatków . .	23.226	02	2.050	—
	Do tego zapas ostateczny	—	—	142.900	—
	Razem . .	23.226	02	144.950	—
		168.176 zł. 02 ct.			

Wyjaśnienia:

do poz. 13.

W sumie wydatków 23.226 zł. 2 ct. mieści się na rzecz funduszu zakładu Ossolińskich w Banku hipotecznym z końcem r. 1872 ulokowana gotówka w kwocie 2.631 zł. 17 ct.

do poz. 14.

Pozostałość w efektach:

1.	Listy zastawne	32.800 zł.	— ct.	
2.	Obligacye indemnizacyjne	107.300 „	— „	
3.	Renta państwowa	2.500 „	— „	
4.	Obligacye pożyczki papiezkiej . .	300 „		frankow
	Razem . .	142.900 zł.		

Funduszem tym zarządza kuratorya zakładu, zaś kasa krajowa przechowuje tylko zapasy pieniężne, — pobiera dochody i wypłaca wydatki na podstawie asygnacyj kuratoryi. Obecne zamknięcie rachunków jest zatem tylko wykazem obrotów pieniężnych.

narodowego imienia Ossolińskich.

Wydatki	W gotówce	W efektach
	zł. ct.	zł. ct.
W Styczniu 1872 r.	1.440 70	—
„ Lutym „	—	—
„ Marcu „	4.581 40	—
„ Kwietniu „	1.000	—
„ Maju „	3.679 27	1.000
„ Czerwcu „	1.[illegible] [illegible]	950
„ Lipcu „	2.[illegible] 80	—
„ Sierpniu „	773	—
„ Wrześniu „	1.783	—
„ Październiku „	—	—
„ Listopadzie „	4.615 12	100
„ Grudniu „	5.[illegible] 16	—
Suma wydatków	23.228 02	2.050
Do tego zapas ustaleczny	—	142.900
Razem	23.228 02	144.950
	168.176 zł. 02 ct.	

Wyjaśnienia:

do poz. 13.

W sumie wydatków 23.228 zł. 2 ct. mieści się na rzecz funduszu zakładu Ossolińskich w Banku hipotecznym z końcem r. 1872 niezużyta gotówka w kwocie 2.651 zł. 17 ct.

do poz. 14.

Pozostałość w efektach:

1. Listy zastawne . . . . . 33.800 zł. — ct.
2. Obligacye indemnizacyjne . . . . . 107.300 „ —
3. Renta państwowa . . . . . 2.500 „ —
4. Obligacye pożyczki papierowej . . . . . 500 „ — Razem
Razem . . . . . 142.900 zł.

Funduszem tym zarządza kuratorya zakładu, zaś bezpośrednio przechowuje tylko zapasy pieniężne, — pobiera dochody i wypłaca wydatki na podstawie asygnacyj kuratoryi. Obecne zamknięcie rachunków jest zatem tylko wykazem obrotów pieniężnych.

Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct,	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	I. Zwroty kapitału.										
1	Od dłużników	331	—	—	—	331	—	103	60½	227	39½
	II. Odsetki.										
2	Od zapomożonych	97	29½	13	41½	110	71	41	97	68	74
3	„ kapitałów lokowanych . .										
	a) w banku hypotecznym . . .	—	—	82	55	82	55	82	55	—	—
	b) „ filiii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu . .	—	—	10	—	10	—	10	—	—	—
4	Nadpłacone kwoty od dłużników	—	—	1	11½	1	11½	1	11½	—	—
5	Kapitały chwilowe lokowane do odebrania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) w banku hypotecznym . . .	1.630	61	82	55	1.713	16	—	—	1.713	16
	b) „ filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu . .	171	38	50	—	221	38	—	—	221	38
6	Suma dochodów .	2.230	28½	239	63	2.469	91½	239	24	2.230	67½
7	Zapas początkowy w gotówce .	—	—	—	—	—	—	—	98	—	—
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	240	22	—	—

Wyjaśnienia.

do poz. 1. i *2.* Patrz szczegółowy rachunek dłużników na stronie 66.

zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1											
2											
3											
4	Zwrócone nadpłaty dłużnikom .	—	—	1	11½	1	11½	1	11½	—	—
5	Kapitały chwilowo lokowane.										
	a) w banku hypotecznym . .	—	—	82	55	82	55	82	55	—	—
	b) „ filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu . .	—	—	50	—	50	—	50	—	—	—
6	Suma wydatków .	—	—	133	66½	133	66½	133	66½	—	—
7	Zapas ostateczny										
	a) gotowizną w kasie	—	—	—	—	—	—	106	55½	106	55½
	b) ulokowane w bankach . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1.934	54
	c) zaległe należytości u włościan w kapitale i procentach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	296	13½
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	240	22	2.337	23

Wyjaśnienia.

do poz. 7. lit. b. Patrz poz. 5. dochodów.
do poz. 7. lit. c. Patrz dochody poz. 1. i 2.

Rachunek dłużników funduszu zapomogi byłego obwodu tarnowskiego za rok 1872.

Liczba porządkowa	Imię i nazwisko dłużnika	Należytość						Uiszczenie						Pozostałość				Powiat Gmina
		Kapitał		Odsetki				Kapitał		Odsetki				Kapitał		Odsetki		
				zaległe		bieżące				zaległe		bieżące						
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Skrobot Michał	15	—	15	51	—	60	—	—	—	—	—	—	15	—	16	11	Tarnów Łowczów
2	Łępa Jan	30	—	9	50	1	50	20	—	—	—	—	—	10	—	11	—	Pilzno Dzwonów
3	Paździor Wawrzyniec	50	—	13	91½	2	—	—	—	—	—	—	—	50	—	15	91½	„ Dębica
4	Czermak Jędrzej	10	—	5	85½	—	40	—	—	—	—	—	—	10	—	6	25	„ Łękawica
5	Piórkowski Jan	10	—	9	80½	—	38½	5	—	—	—	—	—	5	—	10	19	Tarnów Łowczów
6	Klekot Stanisław	10	—	—	05	—	39	5	—	—	05	—	34	5	—	—	05	Jasło Wrocanka
7	Robak Wojciech	26	25	1	23½	1	05	—	86½	1	23½	1	05	25	38½	—	—	Dąbrowa Grądy
8	Niejadlik Józef	26	25	1	23	1	05	—	87	1	23	1	05	25	38	—	—	„ „
9	Robak Maciej	26	25	1	23	1	05	—	87	1	23	1	05	25	38	—	—	„ „
10	Niejadlik Jan	26	25	3	15	1	05	—	—	3	15	—	—	26	25	1	05	„ „
11	Tyrka Katarzyna	37	—	17	23	—	99	37	—	17	23½	—	—	—	—	—	99	Tarnów Poręba
12	Wielgus Jan	4	—	6	85½	—	03	4	—	6	85½	—	03	—	—	—	—	„ „
13	Kozioł Wojciech	—	—	2	26½	—	—	—	—	2	26½	—	—	—	—	—	—	„ „
14	Dorosz Piotr	30	—	5	98	1	20	—	—	—	—	—	—	30	—	7	18	Dąbrowa Radgoszcz
15	Wiktor Józef	15	—	1	74	—	87	15	—	1	74	—	87	—	—	—	—	„ „
16	Wiktor Wojciech	15	—	1	74	—	85	15	—	1	74	—	85	—	—	—	—	„ „
	Razem	331	—	97	29½	13	41½	103	60½	36	73	5	24	227	39½	68	74	

Bilans majątkowy z końcem roku 1872.

A. Stan czynny.

1. Gotówka w kasie	106 zł. 55½ ct.
2. Kapitały lokowane w bankach	1.934 „ 54 „
3. Zaległości ciążące na zapomożonych . . .	296 „ 13½ „
Suma stanu czynnego . .	2.337 „ 23 „

B. Stan bierny.

Nic.

Czysty stan czynny	2.337 „ 23 „
Z porównania ze stanem z początkiem roku 1872.	2.231 „ 26½ „
okazuje się przyrost	105 „ 96½ „

Wykazany przyrost funduszu składa się:

1. Z odsetków uzyskanych od kapitałów lokowanych w bankach	92 zł. 55 ct.
2. Z odsetków bieżących za rok 1872. narosłych do należytości od zapomożonych . . .	13 „ 41½ „
Razem jak wyżej . . .	105 „ 96½ „

Fundusz zapomogi z roku 1868.

(350.000 zł.)

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct,	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Kapitał.										
1	Zwrotny od zapomożonych . .	9.146	52½	161	52	9.308	04½	3.413	07	5.894	97½
2	Odebrany z lokacyi w Filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	1.432	53	—	—	1.432	53	1.432	53	—	—
	Odsetki.										
3	Od zapomożonych	599	67½	44	68½	644	36	248	63	395	73
	Zaliczki.										
4	Rozmaite	2	—	209	60½	211	60½	211	60½	—	—
	Różne przypadkowe.										
5	Suma dochodów . .	11.180	73	415	81	11.596	54	5.305	83½	6.290	70½
6	Zapas początkowy w gotówce .	—	—	—	—	—	—	1.983	79½	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	7.289	63	—	—

Wyjaśnienia.

do poz. 1 i 3.

Zaległość od zapomożonych (wyszczególnioną na stronie 72—73 wykazano do egzekucyi pod LW. 2.900/873; — do należytości „zaległej“ — dodano jako należytość bieżącą pod poz. 1., kwotę 161 zł. 52 ct. i pod poz. 3. kwotę 44 zł. 68½ ct. z powodu, iż c. k. kasa Jarosławska wcieliła do dochodów tego funduszu, dochody funduszu zapomogi z roku 1866. — Zwrot tych kwot nastąpił w roku 1869 (patrz zamknięcie rachunku funduszu zapomogi z roku 1868 za rok 1869 poz. 4.)

do poz. 2.

Kapitał pozostały z końcem roku 1871 na lokacyi w Filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu odebrano w roku 1872 i użyto takowego na częściowy zwrot zaliczki, wziętej od funduszu krajowego.

do poz. 4.

Zaliczki wynikły częścią z zamiany nadpsutych banknotów, nadsyłanych przez c. k. kasy poborowe, — częścią z przeprowadzanych przez te kasy dochodów w obrachunkach miesięcznych funduszu krajowego, a nareszcie z nadpłat od zapomożonych (patrz wydatki poz. 2. „Pozostałość ostateczna“.)

do poz. 6.

Zapasu gotówki pozostałego z końcem roku 1871 użyto wraz z nadwyżką innych dochodów na spłacenie częściowe długu do funduszu krajowego (patrz wydatki poz. 1.)

zapomogi z roku 1868.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Kapitał.										
1	Zwrot zaliczki funduszowi krajowemu	18.991	—	—	—	18.991	—	7.079	23	11.911	77
	Odsetki.										
	Zaliczki.										
2	Rozmaite	—	—	209	60½	209	60½	208	90	—	70½
	Różne przypadkowe.										
3	Strata z powodu zamiany uszkodzonych banknotów	—	—	—	10	—	10	—	10	—	—
4	Telegramy	—	—	1	40	1	40	1	40	—	—
5	Suma wydatków . .	18.991	—	211	10½	19.202	10½	7.289	63	11.912	47½
6	Zapas ostateczny . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	7.289	63	—	—

Wyjaśnienia.

do poz. 1.

Na rachunek pozostałego z końcem roku 1871 długu do funduszu krajowego w kwocie . . . . . 18.991 zł. — ct.
spłacono do LW. 3.327/872 . . . . . 3.416 zł. 32½ ct.
„ „ „ 3.472/873 . . . . . 3.662 „ 90½ „ 7.079 „ 23 „
pozostaje więc jeszcze do spłacenia . . . . . 11.911 „ 77 ct.

do poz. 2.

Patrz wyjaśnienie do poz. 4. dochodów.

Zwrot kwoty 70½ ct. nadpłaconej przez zapomożonych, zarządzono w roku 1873 do LW. 3472/873.

do poz. 3.

Stratę poniesioną przy zamianie nadpsutych banknotów przyjęto na fundusz do LW. 2.003/872.

do poz. 4.

Wydatek w kwocie 1 zł. 40 ct. mieści w sobie koszta na telegramy (LW. 4.389/872 LW. 4.687/872 i LW. 11.501/872) w sprawach tego funduszu dotyczących.

Wykaz zaległości ciążących na zapomożonych z końcem roku 1872.

Liczba porządkowa	Powiat, — Gmina·	Należytość						Uwaga.
		Kapitał.		Odsetki.		razem		
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	1. Bircza.							
	Łopuszanka	90	—	6	75	96	75	
	Łopusznica	68	66	3	43	72	09	
	Michowa	100	—	7	50	107	50	
	Przedzielnica	156	74	5	—	161	74	
	Rosenburg	156	50	11	74½	168	24½	
	Starzawa	279	75½	20	70	300	45½	
	Grążiowa,—W. Nowosielecka	300	—	22	50	322	50	
	Łodzina „ Tergonde	300	—	22	50	322	50	
	Pracówka „ Loeffler	27	52	—	—	27	52	
	Wojtkowka „ Laskowscy	117	33	5	87	123	20	
	Suma I.	1.596	50½	105	99½	1.702	50	
	2. Grybów.							
	Brunary Niżne	38	33	4	42	42	75	
	Krużlowa Wyżna	51	—	9	25	60	25	
	Starawieś—Strzylawka	57	65	3	—	60	65	
	Stróżna	83	33	4	17	87	50	
	Wawrzka	9	04	—	—	9	04	
	Mogilna Wny Głękocki Feliks	266	66	20	—	286	66	
	„ „ „ Franc.	266	66	20	—	286	66	
	Grybów „ Hosch Ferdynand	666	66	50	—	716	66	
	Brzana „ Lowasson	100	—	7	50	107	50	
	Ptaszkowa „ Podoski	200	—	15	—	215	—	
	Krużlowa „ Reklewski	333	33	25	—	358	33	
	Lipnicka „ Różnowa	266	66	20	—	286	66	
	Suma II.	2.339	32	178	34	2.517	66	
	3. Jarosław.							
	Dunkowice	727	50	25	—	752	50	
	Surochów	138	48	10	—	148	48	
	Suma III.	865	98	35	—	900	98	
	4. Lisko.							
	Weremień	66	36	7	72½	74	08½	
	Suma IV.	66	36	7	72	74	08½	
	5. Przemyśl.							
	Krowniki	52	33	16	67	69	—	
	Krzywcza	183	33	9	17	192	50	
	Łuczyce	9	—	—	45	9	45	
	Sliwnica z przyległościami	83	33	4	17	87	50	
	Stanisławczyk	66	66	3	33	69	99	
	Stubienko	154	33	15	22	169	55	
	Suma V.	548	98	49	01	597	99	

Wykaz zaległości ciążących na zapomożonych z końcem roku 1873.

Liczba porządkowa	Powiat, — Gmina.	Należytość						Uwaga.
		Kapitał.		Odsetki.		razem		
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
	6. Rzeszów.							
	Boguchwała	71	—	7	50	78	50	
	Lutoryż	50	—	2	50	52	50	
	Pobitno i Załęże	126	66	6	33	132	99	
	Ruskawieś z Rudkami . .	66	66	3	33	69	99	
	Suma VI. . .	314	32	19	66	333	98	
	7. Tarnobrzeg.							
	Baranów	163	51	—	—	163	51	
	Suma VII. . .	163	51	—	—	163	51	
	Rekapitulacya.							
1	Suma I. Bircza	1.596	50½	105	99½	1.702	50	
2	„ II. Grybów	2.339	32	178	34	2.517	66	
3	„ III. Jarosław	865	98	35	—	900	98	
4	„ IV. Lisko	66	36	7	72½	74	08½	
5	„ V. Przemyśl	548	98	49	01	597	99	
6	„ VI. Rzeszów	314	32	19	66	333	98	
7	„ VII. Tarnobrzeg . . .	163	51	—	—	163	51	
	Ogólna suma zaległości .	5.894	97½	395	73	6.290	70½	

Bilans majątkowy z końcem roku 1872.

A. Stan czynny.

Zaległości ciążące na zapomożonych . . . . . 6.290 zł. 70½ ct.

Suma stanu cznnnego . 6.290 „ 70½ „

B. Stan bierny.

Pozostałość długu do funduszu krajowego . . 11.911 „ 77 „

Pozostałość zaliczek (nadpłaty od gmin) . . — „ 70½ „

Suma stanu biernego . 11.912 „ 47½ „

Z porównania okazuje się:

C. Czysty stan bierny . . . . 5.621 „ 77 „

Fundusz zapomogi z roku 1866.

(3,000.000 zł.)

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Kapitał.										
1	Wypożyczony zapomożonym i od tychże zwrotny	44.421	17½	—	—	44.421	17½	26.234	95	18.186	22½
2	Lokowany chwilowo, spłacalny każdej chwili:										
	a) w galicyjskiem Towarzystwie kredytowem	24.587	81	6.015	59	30.603	40	30.500	—	103	40
	b) w filji Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie	38.279	40	15.675	25	53.954	65	51.657	78	2.296	87
3	Wypożyczony funduszowi szpitalu lwowskiego i od tegoż zwrotny	—	—	19.000	—	19.000	—	6.263	44½	12.736	55½
4	Przeniesiony z funduszu datków dobroczynnych	—	—	3	04	3	04	3	04	—	—
	Suma kapitału . .	107.288	38½	40.693	88	147.982	26½	114.659	21½	13.323	05
	Odsetki.										
5	Od zapomożonych	3.095	47	—	—	3.095	47	1.724	99	1.370	48
6	„ „ za zwłokę 5%	—	—	9	85	9	85	9	85	—	—
	Od kapitałów lokowanych.										
7	W galicyjskiem Towarzystwie kredytowem 5%	—	—	715	59	715	59	715	59	—	—
8	W filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu 5% . . .	—	—	765	11	765	11	765	11	—	—
9	Od kapitałów używanych w ciągu roku na potrzeby funduszu krajowego 5%	—	—	1.740	37½	1.740	37½	1.740	37½	—	—
10	Od kapitału wypożyczonego funduszowi szpitalnemu 19.000 zł. 5%	—	—	433	75	433	75	433	75	—	—
11	Od galicyjskich listów zastawnych na 10.000 zł. 4%	—	—	400	—	400	—	400	—	—	—
12	Zwrot za kupony brakujące przy obligacyach wylosowanych . .	—	—	845	60	845	60	845	60	—	—
	Suma odsetków . .	3.095	47	4.910	27½	8.005	74½	6.635	26½	1.370	48

zapomogi z roku 1866.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Kapitał.										
1	Na wykupno obligacyj wylosowanych	6.060	—	—	—	6.060	—	5.740	—	320	—
2	Lokowany chwilowo:										
	a) w galicyjskiem Towarzystwie kredytowem	—	—	6.015	59	6.015	59	6.015	59	—	—
	b) w filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie , ...	—	—	15.675	25	15.675	25	15.675	25	—	—
3	Wypożyczony funduszowi szpitalu lwowskiego	—	—	19.000	—	19.000	—	19.000	—	—	—
4	Przeniesiony na rzecz nowo utworzonego funduszu zapomogi (z pozostałości niniejszego funduszu)	—	—	18.123	76½	82.123	76½	82.123	76½	—	—
	Suma kapitału .	6.060	—	122.814	60½	128.874	60½	128.554	60½	320	—
	Odsetki.										
	Suma odsetków . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa.	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
13	**Koszta administracyjne.**										
	Zwrotne od zapomożonych:										
	a) koszta administracyjne w ogólności 2%	4.064	42	—	—	4.064	42	2.047	15	2.017	27
	b) koszta zakupna zboża . . .	5.662	56	—	—	5.662	56	1.333	14	4.329	42
	Suma kosztów administracyjnych	9.726	98	—	—	9.726	98	3.380	29	6.346	69
14	**Datki dobroczynne.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zaliczki.										
15	Zwrócone przez wiedeński Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu	1.459	15	—	—	1.459	15	1.459	15	—	—
	Suma zaliczek .	1.459	15	—	—	1.459	15	1.459	15	—	—
	Efekta.										
16	Ściągnięte z obiegu obligacye wylosowane	—	—	5.740	—	5.740	—	5.740	—	—	—

zapomogi z roku 1866.

Liczba porządkowa.	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Koszta administracyjne.										
5	Dzienna płaca dla dwóch pisarzy	—	—	1.021	—	1.021	—	1.021	—	—	—
6	1/4 % prowizyi bankom za wypłatę obligacyj wylosowanych	—	—	10	82	10	82	10	82	—	—
7	1/2 % za wypłatę kuponów . .	—	—	—	03	—	03	—	03	—	—
8	6% od kwot antycypowanych na powyższe wypłaty	—	—	20	99	20	99	20	99	—	—
9	Koszta eskorty przy przewożeniu pieniędzy w powiecie tłumackim	—	—	13	72	13	72	13	72	—	—
10	Dr. Madeyskiemu Marcelemu zwrot kosztów stemplowych i kancelaryjnych	—	—	31	74	31	74	31	74	—	—
11	Portorya i stemple na rachunki bankowe	—	—	3	34	3	34	3	34	—	—
	Suma kosztów administracyjnych	—	—	1.101	64	1.101	64	1.101	64	—	—
	Datki dobroczynne.										
12	Przeniesione do ogólnego funduszu	3	04	—	—	3	04	3	04	—	—
	Zaliczki.										
13	Zwrócone bankowi anglo austryackiemu we Wiedniu . . .	2.262	21	—	—	2.262	21	2.262	21	—	—
	Suma zaliczek .	2.262	21	—	—	2.262	21	2.262	21	—	—
14	**Efekta.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rekapitulacya.

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Kapitał	107.288	38½	40.693	88	147.982	26½	114.659	21½	33 323	05
2	Odsetki	3.095	47	4.910	27½	8.005	74½	6.635	26½	1.370	48
3	Koszta administracyjne	9.726	98	—	-	9.726	98	3.380	29	6.436	69
4	Datki dobroczynne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Zaliczki	1.459	15	—	—	1.459	15	1.459	—	—	—
7	Efekta	—	—	5.740	—	5.740	—	5.740	—	—	—
8	Suma dochodów	121.569	98½	51.344	15½	172.914	14	131.873	92	41.040	22
	Zapas początkowy:										
	a) w gotówce	—	—	—	—	—	—	5.787	57½	—	—
	b) „ listach zastawnych	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
	c) „ obligacyach wylosowanych i przedziórawionych	—	—	—	—	—	—	2,493.940	—	—	-
	Razem	—	—	—	—	—	—	2,641.601	49½	—	—

Bilans majątkowy z końcem roku 1872.

A. Stan czynny.

1. Należytości czynne od zapomożonych:

a)	w kapitale	18.186 zł.	22½ ct.		
b)	„ odsetkach	1.370 „	48 „		
c)	„ kosztach administracyjnych	2.017 „	27 „		
d)	„ „ zbożowych	4.329 „	42 „	„ 25.903 zł.	39½ ct.
2.	Pozostałość kapitałów lokowanych:				
a)	w Towarzystwie kredytowem	103 „	40 „		
b)	w Filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	2.296 „	87 „	„ 2.400 „	27 „
3.	Pozostałość kapitału wypożyczonego funduszowi szpitalnemu	— „	— „	„ 12.736 „	55½ „
4.	Listy zastawne 4% na 10.000 zł. po 71.70 ct. z procentem	— „	— „	„ 7.231 „	11 „
	Suma stanu czynnego	— „	— „	„ 48.271 „	33 „

B. Stan bierny.

Pozostałe w obiegu obligacye wylosowane a dotąd niewykupione	—	—	320 „ — „
C. Czysty stan czynny	—	—	47.951 zł. 33 ct.

Rekapitulacya.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Kapitał	6.060	—	122.814	60½	128.874	60½	128.554	60½	320	—
2	Odsetki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Koszta administracyjne . . .	—	—	1.101	64	1.101	64	1.101	64	—	—
4	Datki dobroczynne	3	04	—	—	3	04	3	04	—	—
5	Zaliczki	2.262	21	—	—	2.262	21	2.262	21	—	—
6	Efekta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Suma wydatków . .	8.325	25	123.916	24½	132.241	49½	131.921	49½	320	—
8	Zapas ostateczny:										
	a) w gotówce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) „ listach zastawnych . .	—	—	—	—	—	—	10.000	—	—	—
	c) „ obligacyach wylosowanych zniszczyć się mających .	—	—	—	—	—	—	2,499.680	—	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	2,641.601	49½	—	—

Wyjaśnienie.

Dochody.

do poz. 3.

Patrz wydatków poz. 3.

do poz. 4.

Patrz wydatków poz. 12.

Wydatki.

do poz. 3.

Patrz dochodów poz. 3.

do poz. 4.

Patrz zamknięcie funduszu pozostałego dochodów poz. 1.

do poz. 12.

Patrz dochodów poz. 4.

Bilans.

do poz. 4.

Za tę cenę sprzedano listy w roku 1873.

Fundusz pozostały zapomogi z roku 1866.

(z zysków pożyczki 3,000.000 zł.)

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct,	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Kapitał.										
1	Otrzymany z funduszu zapomogi z roku 1866.	—	—	82.123	76½	82.123	76½	82.123	76½	—	—
2	Wypożyczony wydziałom powiatowym i zwrotny od tychże wydział. powiat. Tłumacz . .	—	—	5.000	—	5.000	—	—	—	5.000	—
	„ „ Rzeszów . .	—	—	2.500	—	2.500	—	416	67	2.083	33
	„ „ Kolbuszowa .	—	—	5.000	—	5.000	—	—	—	5.000	—
	„ „ Wieliczka . .	—	—	5.000	—	5.000	—	—	—	5 000	—
	„ „ Tarnobrzeg .	—	—	2.000	—	2.000	—	—	—	2.000	—
	Odsetki.										
3	5% od kapitałów wypożyczonych powiatom :										
	Tłumacz	—	—	197	92	197	92	—	—	197	92
	Rzeszów	—	—	73	50	73	50	64	82	8	68
	Kolbuszowa	—	—	180	56	180	56	—	—	180	56
	Wieliczka	—	—	128	47	128	47	—	—	128	47
	Tarnobrzeg	—	—	29	64	29	64	—	—	29	64
	Zakupno efektów.										
4	Zakupione efekta:										
	a) 6% asygnaty banku włościańskiego	—	—	400	—	400	—	400	—	—	—
	b) 5% książeczka kasy oszczędności	—	—	44	80	44	80	44	80	—	—
5	Suma dochodów	—	—	102.678	65½	102.678	65½	83.050	05½	19.628	60
6	Zapas początkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	83.050	05½	—	—

pozostałego zapomogi z roku 1866.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Kapitał.										
1											
2	Wypożyczony wydziałom powiatowym:										
	Tłumacz	—	—	5.000	—	5.000	—	5.000	—	—	—
	Rzeszów	—	—	2.500	—	2.500	—	2.500	—	—	—
	Kolbuszowa	—	—	5.000	—	5.000	—	5.000	—	—	—
	Wieliczka	—	—	5.000	—	5.000	—	5.000	—	—	—
	Tarnobrzeg	—	—	2.000	—	2.000	—	2.000	—	—	—
	Odsetki.										
	Zakupno efektów.										
3	Gotówka wydana na zakupno:										
	a) 6% asygnat banku włościańskiego	—	—	400	—	400	—	400	—	—	—
	b) książeczki kasy oszczędności	—	—	44	80	44	80	44	80	—	—
4	Suma wzdatków	—	—	19.944	80	19.944	80	199.944	80	—	—
5	Zapas ostateczny:										
	a) w gotówce	—	—	—	—	—	—	62.660	45½	—	—
	b) w efektach	—	—	—	—	—	—	444	80	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	83.050	05½	—	—

Bilans majątkowy z końcem roku 1872.

A. Stan czynny.

1. Zapas kasowy:			
w gotówce	62.660	zł.	45½ ct.
w efektach al pari	444	„	80 „
2. Należytości czynne	19.628	„	60 „
Suma stanu czynnego .	82.733	„	85½ „
B. Stan bierny . . .	—	„	— „
C. Czysty stan czynny	82.733	zł.	85½ ct.

Wyjaśnienia.

Dochody.

do poz. 1.

Patrz rachunek funduszu zapomogi z roku 1866 wydatków pozycya 4.

do poz. 4. *a.*

Patrz wydatków poz. 3 *a)*

do poz. 4. *b.*

Patrz wydatków poz. 3 *b)*

Wydatki.

do poz. 3. *a.*

Patrz dochodów poz. 4 *a)*

po poz. 3. *b.*

Patrz dochodów poz. 4 *b)*

Fnndusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Zamknięcie rachunku

majątku zarodowego

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku funduszu

Liczba porządkowa	Dochody.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
1	Odsetki od kapitałów	—	—	125	20½	125	20½	125	20½		
	B. Przenośne.										
2	Za sprzedane efekta	—	—	1.853	63	1.853	63	1.853	63		
3	Zakupione efekta	—	—	2.606	33	2.606	33	2.606	33		
4	Razem . .	—	—	4.585	16½	4.583	16½	4.585	16½		
5	Zapas kasowy z początkiem r. 1872										
	a) w gotówce . .	—	—	—	—	—	—	149	79½		
	b) w efektach . .	—	—	—	—	—	—	3.556	96		
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	8.291	92		

domu podrzutków we Lwowie.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Należytość						Uiszczenie		Pozostałość ostateczna	
		zaległa		bieżąca		razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.										
	B. Przenośne.										
1	Efekta do spieniężenia wydane	—	—	2.206	96	2.206	96	2.206	96	—	—
2	Na zakupno efektów	—	—	2.035	31	2.035	31	2.035	31	—	—
	Razem . .	—	—	4.242	27	4.242	27	4.242	27	—	—
4	Zapas ostateczny z końcem roku										
	a) w gotówce . .	—	—	—	—	—	—	93	32	—	—
	b) w efektach . .	—	—	—	—	—	—	3.956	33	—	—
	Razem . .	—	—	—	—	—	—	8.291	92	—	—

Wyjaśnienia.

Wykaz zapasu kasowego z końcem roku 1872.

I. Efekta.

a) 5% obligacye indemnizacyjne okręgu lwowskiego: Nr. 4.567 na 800 zł. Nr. 6.809 na 350 zł. Nr. 42.045 i 42.048 po 100 zł. 200. Nr. 1.350. Nr. 29.184 i 29.237/10 1000 zł. 2.000 . . . . . 3.350 zł. — ct.

b) Obligacye indemnizacyjne okręgu krakowskiego: Nr. 25.671, 25.675, 25.676, 25.677, 25.679 i 25.680 po 100 zł. . . . . 600 „ — „

c) Książeczka kasy oszczędności Nr. 32.682/871 . . . . . 6 „ 33 „

Razem . . . . 3.956 „ 33 „

II. Gotówka . . . . . 93 zł. 32. ct.

Stan majątkowy z początkiem roku wynosił . . . . . 149 „ 79½ „ 3.556 „ 96 „

Przeto zapas ostateczny zmniejszył się wprawdzie w gotówce o 56 zł. 47½ „

w skutek zakupna efektów jednakowoż w efektach powiększył się o . . . . . 399 „ 37 „

Depozyta gminne serwitutowe.

Zamknięcie rachunku

za rok 1872.

Zamknięcie rachunku

Liczba porządkowa	Dochody.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.	Razem zł.	Razem ct.
1	Zapas początkowy	19.786	22½	490.186	37	—	—
2	Kapitały otrzymane	25.588	13½	28.850	—	—	—
3	Odsetki od kapitałów	25.199	45½	—	—	—	—
4	Zakupno nowych obligacyj	—	—	77.600	—	—	—
5	Gotówka otrzymana za wylosowane obligacye	11.025	—	—	—	—	—
6	Zamiana obligacyj	—	—	57.350	—	—	—
7	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta	2.587	05	—	—	—	—
8	Zaliczki pobrane od innych gmin	27	54½	—	—	—	
	Razem	84.213	41	653.986	37	738.199	78

Zestawienie.

Suma dochodów	84.213	41	653.986	37	738.199	78
„ wydatków	66.433	42	113.012	46	179.445	88
Pozostałość ostateczna	17.779	99	540.973	91	558.753	90

Szczegółowy wykaz dochodu i wydatku wszystkich gmin dołącza się pod ·/.

depozytów gminnych serwitutowych.

Liczba porządkowa	Wydatki.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.	Razem zł.	Razem ct.
1	Kapitały wydane gminom	5.464	66½	41.250	—	—	—
2	Zwrot nadebranych odsetków	87	87	—	—	—	—
3	Zakupno nowych obligacyj	60.847	44	—	—	—	—
4	Wydane obligacycye wylosowane	—	—	10.500	—	—	—
5	Zamiana obligacyj	5	90	58.000	—	—	—
6	Obligacye i książeczki kasy oszczędności wydane do spieniężenia	—	—	3.262	46	—	—
7	Zaliczki wydane	27	54½	—	—	—	—
	Razem . . .	66.433	42	113.012	46	179.445	88

Alegat do zamknięcia rachunku

depozytów gminnych serwitutowych.

Rachunek specyalny

za rok 1872.

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
1	Alwernia	47	03	—	630	—
2	Augustówka	29	96	—	1.000	—
3	Borki Małe	59	63	—	2.450	—
4	Buków	19	—	1	600	—
5	Bukowa	35	41	1	1.400	—
6	Bucyki	61	10	1	1.450	—
7	Basiówka	48	45	—	900	—
8	Bałuszyn	171	28	1	7.000	—
9	Brzyszcze, Szobelnia i Żuki	26	83	—	350	—
10	Balice	19	30	1	200	—
11	Białokiernica	49	56	1	1.100	—
12	Błyszczanka	32	26	—	350	—
13	Bohorodczany Stare	83	77	1	3.250	—
14	Bącza	—	—	—	700	—
15	Budy	118	22	1	4.670	—
16	Biczyce	20	46	—	200	—
17	Barnowiec	40	62	—	500	—
18	Błędowa	22	26	—	200	—
19	Brzyna	25	55	—	300	—
20	Bilinka Mała	14	63	1	500	—
21	Byszki	23	18	1	500	—
22	Brzyszka Kłodowa	35	64	—	1.250	—
23	Bedrykowce z Żyrawką	108	64	1	4.450	—
24	Biedaczów	50	84	1	1.250	—
25	Rrzoza Królewska	158	93	—	6.200	
26	Brzyska Mała	111	37	—	4.500	—
27	Budy Łańcuckie	37	53	1	500	—
28	Brzoza Stadnicka	31	41	1	2.100	—
29	Boguchwała	57	51	—	1.150	—
30	Bar	28	93	—	400	—
31	Bilsko z Białą	18	62	–	250	—
32	Bilitówka	45	—	—	400	—
33	Babule	43	64	—	250	—
34	Biłka z Koźmą	52	62	1	1.000	—
35	Bykowce	31	65	—	550	—
36	Bobrek	20	44	1	150	—
37	Bystra ad Jordanów	46	25	1	1.400	—
38	Buszcza	15	35	1	—	—
39	Bukowiec	27	42	1	150	—
40	Bożyków	—	—	—	—	—
41	Bulowice Górne z Olszynami	—	—	—	—	—
42	Budzanów	—	—	—	—	—
43	Budzanów i Skomorosze	—	—	—	—	—
44	Bratkowice	—	—	—	—	—
45	Czarna i Kotki	51	46	—	1.700	—
46	Chałupki	26	54	—	150	—
47	Czarna	29	73	1	200	—
48	Czudec	43	92	1	900	—
49	Czudeckie Przedmieście	29	50	1	800	—
	1. Do przeniesienia	2.051	55	—	57.950	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.				Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct	½	zł. ct.	zł.	ct	½	zł. ct,	zł.	ct.	½	zł. ct	zł.	ct.	½	zł. ct.
32	12	—	50 —	79	15	—	680 —	38	94	1	— —	40	20	1	680 —
49	3	1	100 —	79	27	1	1.100 —	79	27	1	— —	—	—	—	1.100 —
223	11	—	350 —	282	74	—	2.800 —	276	77	—	100 —	5	97	—	2 700 —
28	34	—	50 —	47	34	1	650 —	—	—	—	50 —	47	34	1	600 —
66	15	—	— —	101	56	1	1.400 —	—	—	—	— —	101	56	1	1.400 —
70	87	—	150 —	131	97	1	1.600 —	118	22	—	— —	13	75	1	1.600 —
44	88	—	100 —	93	33	—	1.000 —	78	58	1	— —	14	74	1	1.000 —
340	20	—	600 —	511	48	1	7.600 —	472	88	—	— —	38	60	1	7.600 —
16	53	—	— —	43	36	—	350 —	—	—	—	— —	43	36	—	350 —
9	44	—	— —	28	74	1	200 —	—	—	—	— —	28	74	1	200 —
54	33	—	100 —	103	89	1	1.200 —	78	58	1	— —	25	31	—	1.200 —
16	53	—	— —	48	79	—	350 —	—	—	—	— —	48	79	—	350 —
158	28	—	300 —	242	05	1	3.550 —	236	44	—	— —	5	61	1	3.550 —
33	07	—	— —	33	07	—	700 —	—	—	—	— —	33	07	—	700 —
227	75	—	350 —	345	97	1	5.020 —	275	38	1	— —	70	59	—	5.020 —
58	40	1	150 —	78	86	1	350 —	25	18	1	350 —	53	68	—	— —
23	62	—	— —	64	24	—	500 —	—	—	—	— —	64	24	—	500 —
9	45	—	— —	31	71	—	200 —	—	—	—	— —	31	71	—	200 —
14	17	—	— —	39	72	—	300 —	—	—	—	— —	39	72	—	300 —
23	62	—	— —	38	25	1	500 —	—	—	—	— —	38	25	1	500 —
76	12	—	100 —	99	30	1	600 —	81	34	—	50 —	17	96	1	550 —
59	06	—	100 —	94	70	—	1.350 —	79	27	1	— —	15	42	1	1.350 —
214	98	—	2.400 —	323	62	1	6.850 —	315	71	1	2.000 —	7	91	—	4.850 —
6:	42	—	50 —	112	26	1	1.300 —	38	94	1	— —	73	32	—	1.300 —
302	39	1	1.500 —	461	32	1	7.700 —	393	60	1	1.000 —	67	72	—	6.700 —
217	35	—	400 —	328	72	—	4.900 —	315	71	1	— —	13	—	1	4.900 —
23	62	—	— —	61	15	1	500 —	—	—	—	— —	61	15	1	500 —
99	22	—	150 —	130	63	1	2.250 —	79	27	1	50 —	51	36	—	2.200 —
56	70	—	100 —	114	21	—	1.250 —	78	58	1	— —	35	62	1	1.250 —
9	45	—	— —	38	38	—	400 —	38	38	—	400 —	—	—	—	— —
11	81	—	— —	30	43	—	250 —	—	—	—	— —	30	43	—	250 —
21	26	—	50 —	66	26	—	450 —	38	94	1	— —	27	31	1	450 —
14	17	—	50 —	57	81	—	300 —	38	94	1	— —	18	86	1	300 —
49	61	—	100 —	102	23	1	1.100 —	78	58	1	— —	23	65	—	1.100 —
25	98	—	— —	57	63	—	550 —	—	—	—	— —	57	63	—	550 —
7	08	—	— —	27	52	1	150 —	—	—	—	— —	27	52	1	150 —
68	51	—	50 —	114	76	1	1.450 —	38	94	1	— —	75	82	—	1.450 —
—	—	—	— —	15	35	1	— —	—	—	—	— —	15	35	1	— —
7	08	—	— —	34	50	1	150 —	—	—	—	— —	34	50	1	150 —
1.279	01	—	2.000 —	1.279	01	—	2.000 —	1.220	10	—	500 —	58	91	—	1.500 —
286	63	1	300 —	286	63	1	300 —	243	99	—	— —	42	64	1	300 —
678	90	—	800 —	678	90	—	800 —	650	72	—	— —	28	18	—	800 —
312	34	1	1.100 —	312	34	1	1.100 —	243	99	—	500 —	68	35	1	600 —
125	91	—	— —	125	91	—	— —	—	—	—	— —	125	91	—	— —
82	68	—	200 —	134	14	—	1.900 —	118	22	—	50 —	15	92	—	1.850 —
7	08	—	50 —	33	62	—	200 —	—	—	—	50 —	33	62	—	150 —
9	45	—	— —	39	18	1	200 —	—	—	—	— —	39	18	1	200 —
44	88	—	100 —	88	80	1	1.000 —	78	58	1	— —	10	22	—	1.000 —
37	80	—	— —	67	30	1	800 —	—	—	—	— —	67	30	1	800 —
5 690	68	1	11.900 —	7.742	23	1	69.850 —	5.852	13	—	5.100 —	1.890	10	1	64.750 —

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
50	Cmolas	30	48	1	1.000	—
51	Czasław i Wzary	8	88	—	100	—
52	Czaple	26	31	—	200	—
53	Czermin	29	30	1	800	—
54	Czajkowa	53	90	—	650	—
55	Chełmek	19	—	—	200	—
56	Cholewiana Góra	35	—	—	1.468	69
57	Cisowlas	20	50	—	715	96
58	Chlibów i Tarasówka	77	01	1	2 250	—
59	Cergowa	23	18	1	350	—
60	Choronów	70	15	—	1.350	—
61	Charzowice	50	45	—	1.000	—
62	Czaczów	44	36	1	700	—
63	Cierpisz	33	26	—	850	—
64	Czarna	147	29	1	5.650	—
65	Ceniowa	79	71	1	1.950	—
66	Chorobrów	36	19	—	1.000	—
67	Czerniszówka	—	—	—	748	66
68	Chliple	39	96	—	900	—
69	Czeremchów	186	—	—	—	—
70	Chmielów, Cygany, Jadachy i Gorzyce	—	—	—	—	—
71	Chmielów	—	—	—	—	—
72	Cygany	—	—	—	—	—
73	Dobrowody	57	86	1	2.050	—
74	Dolina (Tłumacz)	12	46	—	450	—
75	Dolina (Lisko)	34	85	1	150	—
76	Dolina (Sanok)	36	04	—	250	—
77	Dydnia	73	24	—	2.900	—
78	Damacyny	46	42	—	800	—
79	Drohojów	73	79	—	1 550	—
80	Domatków	58	55	—	1.150	—
81	Dąb	34	11	1	—	—
82	Dembno	172	34	—	6.500	—
83	Dornbach Stary	66	86	—	1.300	—
84	Delejów	10	28	—	—	—
85	Dąbrówka	21	28	—	650	—
86	Dembina	59	24	1	800	—
87	Dubrynów	8	17	—	550	—
88	Dębowa	34	30	1	1.000	—
89	Dublany	39	05	—	300	—
90	Dąbrowica	57	93	1	1.800	—
91	Dombrówka	9	59	1	300	—
92	Dmytrowice	—	49	1	900	—
93	Dominkowice	13	13	1	350	—
94	Dobrzany	—	—	—	—	—
95	Dryszczów	—	—	—	—	—
96	Drozdowice	—	—	—	—	—
97	Fryców	39	39	—	100	—
98	Fojna	39	70	1	150	—
	2. Do przeniesienia	2 010	08	1	45.883	31

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.				Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta	gotówka			efekt	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.
47	25	—	50 —	77	73	1	1.050 —	—	—	—	50 —	77	73	1	1.000 —
4	72	—	100 —	13	60	—	200 —	—	—	—	100 —	13	60	—	100 —
9	45	—	— —	35	76	—	200 —	—	—	—	— —	35	76	—	200 —
37	80	—	50 —	67	10	1	850 —		—	—	50 —	67	10	1	800 —
33	07	—	100 —	86	97	—	750 —	38	94	1	50 —	48	02	1	700 —
9	45	—	50 —	28	45	—	250 —	—	—	—	50 —	28	45	—	200 —
1.113	49	1	3.500 —	1.148	49	1	4.968 69	1.148	49	1	4.968 69	—	—	—	— —
33	11	1	150 —	53	61	1	865 96	53	61	1	865 96	—	—	—	— —
111	03	—	250 —	188	04	1	2.500 —	157	16	1	50 —	30	88	—	2.450 —
16	53	—	— —	39	71	1	350 —	—	—	—	— —	39	71	1	350 —
66	14	—	200 —	136	29	—	1.550 —	118	22	—	50 —	18	07	—	1.500 —
49	61	—	50 —	100	06	—	1.050 —	38	94	1	— —	61	11	1	1.050 —
35	43	—	100 —	79	79	1	800 —	78	58	1	— —	1	21	—	800 —
40	16	—	150 —	73	42	—	1.000 —	—	—	—	150 —	73	42	—	850 —
276	40	—	900 —	423	69	1	6.550 —	314	33	—	500 —	109	36	1	6.050 —
96	86	—	2.200 —	176	57	1	4.150 —	157	16	1	2 000 —	19	41	—	2.150 —
23	62	1	1.000 —	59	81	1	2.000 —	59	81	1	2.000 —	—	—	—	— —
—	—	—	— —	—	—	—	748 66	—	—	—	— —	—	—	—	748 66
44	88	—	100 —	84	84	—	1.000 —	78	68	1	— —	6	15	1	1.000 —
—	10	—	400 —	186	10	—	400 —	186	10	—	400 —	—	—	—	— —
190	19	—	4.150 —	190	19	—	4.150 —	190	19	—	4.150 —	—	—	—	— —
238	53	—	2.000 —	238	53	—	2.000 —	40	94	—	150 —	197	59	—	1.850 —
90	59	—	1.100 —	90	59	—	1.100 —	38	58	—	50 —	52	01	—	1.050 —
99	22	—	200 —	157	08	1	2.250 —	118	22	—	50 —	38	86	1	2.200 —
21	25	—	— —	33	71	—	450 —	—	—	—	— —	33	71	—	450 —
7	08	—	100 —	41	93	1	250 —	39	64	—	50 —	2	29	1	200 —
11	81	—	100 —	47	85		350 —	39	64	—	50 —	8	21	—	300 —
139	38	—	1.300 —	212	62	—	4.200 —	197	49	1	1.050 —	15	12	1	3.150 —
40	16	—	100 —	86	58	—	900 —	78	58	1	— —	7	99	1	900 —
75	60	—	150 —	149	39	—	1.700 —	118	22	—	— —	31	17	—	1.700 —
56	69	—	100 —	115	24	—	1.250 —	78	58	1	— —	36	65	1	1.250 —
—	—	—	— —	34	11	1	— —	—	—	—	— —	34	11	1	— —
316	57	—	1.100 —	488	91	—	7.600 —	472	88	—	500 —	16	03	—	7.100 —
63	78	—	150 —	130	64	—	1.450 —	118	22	—	— —	12	42	—	1.450 —
—	—	—	— —	10	28	—	— —	10	28	—	— —	—	—	—	— —
33	07	—	50 —	54	35	—	700 —	38	94	1	— —	15	40	1	700 —
40	16	—	100 —	99	40	1	900 —	78	58	1	— —	20	82	—	900 —
25	98	—	50 —	34	15	—	600 —	—	—	—	50 —	34	15	—	550 —
47	25	—	200 —	81	55	1	1.200 —	79	27	1	100 —	2	28	—	1.100 —
16	53	—	50 —	55	58	—	350 —	38	94	1	— —	16	63	1	350 —
87	41	—	150 —	145	34	1	1.950 —	118	22	—	— —	27	12	1	1.950 —
14	17	—	— —	23	76	1	300 —	—	—	—	— —	23	76	1	300 —
42	52	—	— —	43	01	1	900 —	—	—	—	— —	43	01	1	900 —
8	26	1	50 —	21	40	—	400 —	21	40	—	400 —	—	—	—	— —
2.558	65	—	3.700 —	2.558	65	—	3.700 —	2.533	99	1	— —	24	65	1	3.700 —
747	42	—	— —	747	42	—	— —	747	42	—	— —	—	—	—	— —
338	60	—	300 —	338	60	—	300 —	—	—	—	— —	338	60	—	300 —
7	08	—	50 —	46	47	—	150 —	38	94	1	— —	7	52	1	150 —
9	45	—	50 —	49	15	1	200 —	38	94	1	— —	10	21	—	200 —
7.376	52	—	24.650 —	9.386	60	1	70.533 31	7.706	21	1	17.884 65	1.680	39		52.648 66

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
99	Gorajec	54	78	—	1.650	—
100	Grzymałów	32	32	—	1.250	—
101	Grobla	8	47	1	600	—
102	Glisne	41	22	—	250	—
103	Gielarowa	172	39	1	5.950	—
104	Gilersdorf	25	35	1	650	—
105	Głuchów	28	61	1	900	—
106	Grzęska	32	91	1	600	—
107	Gniewczyn	60	26	—	950	—
108	Grochów	46	08	—	1.000	—
109	Grojec	41	45	1	150	—
110	Gorzów	40	92	—	100	—
111	Gromice z Szyjkami	6	54	1	250	—
112	Gwoździec	37	86	1	1.219	95
113	Godowa v. Gorowa	14	00	1	300	—
114	Gurowa	27	96	1	100	—
115	Grabownica Starzeńska	100	66	1	300	—
116	Gaje	132	30	—	—	—
117	Gorzyce	—	—	—	—	—
118	Gdeszyce	—	—	—	—	—
119	Hodowice	69	06	1	2.500	—
120	Hucisko	49	23	—	710	—
121	Hucisko (Nisko)	29	38	—	1.100	—
122	Horbowice z Huciskiem	18	57	1	250	—
123	Hołhocze	77	02	—	2.150	—
124	Homrzyska	47	51	—	1.550	—
125	Homrzyska (Sącz)	12	40	—	650	—
126	Horocholina	98	29	—	3.000	—
127	Hryniówka	26	35	1	300	—
128	Hadykówka	38	18	1	400	—
129	Huta Komorowska	49	28	—	700	—
130	Huta Deręgowska	40	17	1	450	—
131	Hudziejowa	25	17	—	800	—
132	Humieniec	12	00	1	250	—
133	Hohenbach	32	37	1	1.000	—
134	Hyki z Dębiakami	41	32	—	150	—
135	Hołobutów	51	39	1	1.150	—
136	Humniska	—	—	—	—	—
137	Jastrzębica	38	07	—	1.350	—
138	Jamelna	64	78	—	1.150	—
139	Inwald	49	05	1	600	—
140	Jaskowice	39	41	1	650	—
141	Jazowsko	31	95	1	400	—
142	Jelna	72	60	1	2.950	—
	Do przeniesienia	1.917	74	1	40.429	95

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.					Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta		gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.
80	32	—	150	—	135	10	—	1.800	—	118	22	—	—	—	16	88	—	1.800	—
59	06	—	100	—	91	38	—	1.350	—	79	27	1	—	—	12	10	1	1.350	—
14	17	1	300	—	22	65	—	900	—	22	65	—	900	—	—	—	—	—	—
14	17	—	100	—	55	39	—	350	—	38	94	1	50	—	16	44	1	300	—
290	58	—	1.050	—	462	97	1	7.000	—	433	24	1	500	—	29	73	—	6.500	—
30	71	—	50	—	56	06	1	700	—	39	64	—	—	—	16	42	1	700	—
42	52	—	50	—	71	13	1	950	—	—	—	—	50	—	71	13	1	900	—
28	35	—	50	—	61	26	1	650	—	—	—	—	50	—	61	26	1	600	—
47	25	—	100	—	107	51	—	1.050	—	38	94	1	50	—	68	56	1	1.000	—
49	61	—	100	—	95	69	—	1.100	—	78	58	1	—	—	17	10	1	1.100	—
7	87	1	100	—	49	33	—	250	—	39	64	—	50	—	9	69	—	200	—
7	08	—	50	—	48	—	—	150	—	38	94	1	—	—	9	05	1	150	—
11	81	—	—	—	18	35	1	250	—	—	—	—	—	—	18	35	1	250	—
49	10	—	150	—	86	96	1	1.369	95	86	96	1	1.369	95	—	—	—	—	—
14	17	—	—	—	28	17	1	300	—	—	—	—	—	—	28	17	1	300	—
—	—	—	—	—	27	96	1	100	—	27	96	1	100	—	—	—	—	—	—
18	90	—	100	—	119	56	1	400	—	76	09	—	—	—	43	47	1	400	—
—	—	—	—	—	132	30	—	—	—	132	30	—	—	—	—	—	—	—	—
566	93	1	900	—	566	93	1	900	—	566	93	1	900	—	—	—	—	—	—
369	88	—	—	—	369	88	—	—	—	—	—	—	—	—	369	88	—	—	—
128	43	—	250	—	197	49	1	2.750	—	197	49	1	—	—	—	—	—	2.750	—
35	90	—	50	—	85	13	—	760	—	38	94	1	—	—	46	18	1	760	—
576	97	—	750	—	606	35	—	1.850	—	594	56	1	500	—	11	78	1	1.350	—
11	81	—	—	—	30	38	1	250	—	—	—	—	—	—	30	38	1	250	—
211	31	—	500	—	288	33	—	2.650	—	240	16	—	300	—	48	17	—	2.350	—
180	60	—	250	—	228	11	—	1.800	—	197	49	1	100	—	30	61	1	1.700	—
30	71	—	—	—	43	11	—	650	—	—	—	—	—	—	43	11	—	650	—
146	47	—	200	—	244	76	—	3.200	—	244	76	—	3.200	—	—	—	—	—	—
65	49	—	200	—	91	84	1	500	—	82	81	1	150	—	9	03	—	350	—
18	90	—	50	—	57	08	1	450	—	39	64	—	—	—	17	44	1	450	—
35	43	—	50	—	84	71	—	750	—	38	94	1	—	—	45	76	1	750	—
12	20	—	300	—	52	37	1	750	—	39	04	1	550	—	13	33	—	200	—
37	80	—	—	—	62	97	—	800	—	—	—	—	—	—	62	97	—	800	—
11	81	—	—	—	23	81	1	250	—	—	—	—	—	—	23	81	1	250	—
47	25	—	100	—	79	62	1	1.100	—	79	27	1	—	—	—	35	—	1.100	—
9	45	—	100	—	50	77	—	250	—	38	94	1	50	—	11	82	1	200	—
56	70	—	100	—	108	09	1	1.250	—	108	09	1	1.250	—	—	—	—	—	—
53	76	—	450	—	53	76	—	450	—	—	—	—	—	—	53	76	—	450	—
31	89	—	900	—	69	96	—	2.250	—	69	96	—	2.250	—	—	—	—	—	—
56	69	—	200	—	121	47	—	1.350	—	118	22	—	50	—	3	25	—	1.300	—
30	70	—	100	—	79	75	1	700	—	78	58	1	—	—	1	17	—	700	—
33	07	—	50	—	72	48	1	700	—	38	94	1	—	—	33	54	—	700	—
18	90	—	—	—	50	85	1	400	—	—	—	—	—	—	50	85	1	400	—
141	75	—	250	—	214	35	1	3.200	—	197	49	1	—	—	16	86	—	3.200	—
3.686	48	1	8.200	—	5.604	23	—	48.629	95	4.261	73	—	12.419	95	1.342	50	—	36.210	—

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct
143	Janda i Ruda	25	62	—	1.000	—
144	Jastrzębica	71	21	—	1.750	—
145	Janów	9	34	—	100	—
146	Iwonicz	68	08	—	1.300	—
147	Jaślane i Pierzchne	31	98	—	750	—
148	Józefsdorf	32	66	1	550	—
149	Iwanie Puste	74	59	—	2.900	—
150	Juszkowce	32	59	—	800	—
151	Jasienna	56	91	1	600	—
152	Iwanówka	—	—	—	—	—
153	Jabłonka	—	—	—	—	—
154	Jadachy	—	—	—	—	—
155	Kałaharówka	63	92	1	1.500	—
156	Kręciłów	13	83	1	100	—
157	Kokoszyńce	43	08	1	1.500	—
158	Komorów	36	12	—	350	—
159	Krechów	108	65	1	400	—
160	Krzywe	25	77	1	2 400	—
161	Kopki	33	53	—	1.350	—
162	Kotowania	45	21	—	350	—
163	Kotów	41	02	1	300	—
164	Krzeczowice	65	51	—	2.100	—
165	Kamionka Wołoska	62	46	—	2 350	—
166	Krasne	75	38	1	2.400	—
167	Kozodrza	69	54	1	2.900	—
168	Kolbuszowa Dolna	50	40	1	450	—
169	Koniuchy	105	49	1	3.400	—
170	Kuryłówka	138	53	1	5.000	—
171	Koenigsberg	38	82	—	1.100	—
172	Krzemienica	46	76	—	1.150	—
173	Kołtów	12	16	—	100	—
174	Krasiejowa	45	33	—	1.050	—
175	Korościatyn	40	84	—	150	—
176	Kwików	12	34	—	100	—
177	Kombornia z Wolą Komborską	57	70	—	1.750	—
178	Klimkówka	36	52	1	550	—
179	Kozówka	21	26	—	—	—
180	Kondziołki	10	19	—	350	—
181	Kozowa	41	17	—	1.350	—
182	Kunin	30	08	1	450	—
183	Kowenice	36	77	1	250	—
184	Kopytowa	23	—	1	350	—
185	Krzeszów	110	69	—	3.650	—
186	Kukowa	65	55	—	1.550	—
187	Kamienica	28	17	1	200	—
	4. Do przeniesienia	2.038	86	—	50.700	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.				Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.
149	88	1	200 —	175	50	1	1.200 —	172	73	—	100 —	2	77	1	1.100 —
85	05	—	150 —	156	26	—	1.900 —	118	22	—	— —	38	04	—	1.900 —
4	72	—	— —	14	06	—	100 —	—	—	—	— —	14	06	—	100 —
63	78	—	150 —	131	86	—	1.450 —	118	22	—	— —	13	64	—	1.450 —
35	43	—	50 —	67	41	—	800 —	39	64	—	— —	27	77	—	800 —
25	98	—	50 —	58	64	1	600 —	39	64	—	— —	19	—	1	600 —
139	38	—	250 —	213	97	—	3.150 —	197	49	1	— —	16	47	1	3.150 —
37	80	—	— —	70	39	—	800 —	—	—	—	— —	70	39	—	800 —
30	71	—	100 —	87	62	1	700 —	77	68	1	— —	9	94	—	700 —
249	92	—	300 —	249	92	—	300 —	230	13	—	— —	19	79	—	300 —
1.698	81	—	2.100 —	1.698	81	—	2.100 —	1.650	27	—	100 —	48	54	—	2.000 —
117	85	1	1.250 —	117	85	1	1.250 —	117	85	1	— —	—	—	—	1.250 —
73	23	—	150 —	137	15	1	1.650 —	118	22	—	— —	18	93	1	1.650 —
4	72	—	— —	18	55	1	100 —	5	06	1	— —	13	49	—	100 —
73	23	—	200 —	116	31	1	1.700 —	78	58	1	100 —	37	73	—	1.600 —
16	53	—	50 —	52	65	—	400 —	39	64	—	— —	13	01	—	400 —
23	62	—	150 —	132	27	1	550 —	77	89	—	50 —	54	38	1	500 —
113	39	—	1.150 —	139	16	1	3.550 —	118	92	—	1.000 —	20	24	1	2.550 —
63	78	—	100 —	97	31	—	1.450 —	79	27	1	— —	18	03	1	1.450 —
336	25	1	450 —	381	46	1	800 —	347	60	—	300 —	33	86	1	500 —
16	53	—	50 —	57	55	1	350 —	38	94	1	— —	18	61	—	350 —
101	58	—	150 —	167	09	—	2.250 —	118	22	—	— —	48	87	—	2.250 —
—	—	—	2.400 —	62	46	—	4.750 —	62	46	—	4.750 —	—	—	—	— —
114	58	—	100 —	189	96	1	2.500 —	58	28	1	100 —	131	68	—	2.400 —
139	37	—	750 —	208	91	1	3.650 —	197	49	1	500 —	11	42	—	3.150 —
23	62	—	50 —	74	02	1	500 —	38	94	1	— —	35	08	—	500 —
165	37	—	1.300 —	270	86	1	4.700 —	236	44	—	1.000 —	34	42	1	3.700 —
243	33	—	950 —	381	86	1	5 950 —	354	66	—	500 —	27	20	1	5.450 —
51	97	—	100 —	90	79	—	1.200 —	79	27	1	— —	11	51	1	1.200 —
56	70	—	50 —	103	46	—	1.200 —	38	94	1	— —	64	51	1	1 200 —
107	36	—	100 —	119	52	—	200 —	88	72	1	100 —	30	79	1	100 —
51	97	—	50 —	97	30	—	1.100 —	38	94	1	— —	58	35	1	1.100 —
9	45	—	50 —	50	29	—	200 —	38	94	1	— —	11	34	1	200 —
4	72	—	— —	17	06	—	100 —	—	—	—	— —	17	06	—	100 —
85	05	—	150 —	142	75	—	1.900 —	118	22	—	— —	24	53	—	1.900 —
25	98	—	— —	62	50	1	550 —	—	—	—	— —	62	50	1	550 —
—	—	—	— —	21	26	—	— —	—	—	—	— —	21	26	—	— —
16	53	—	— —	26	72	—	350 —	—	—	—	— —	26	72	—	350 —
168	78	1	150 —	209	95	1	1.500 —	151	76	—	100 —	58	19	1	1.400 —
21	26	—	50 —	51	34	1	500 —	39	64	—	— —	11	70	1	500 —
11	81	—	50 —	48	58	1	300 —	39	64	—	— —	8	94	1	300 —
16	53	—	— —	39	53	1	350 —	—	—	—	— —	39	53	1	350 —
1.343	99	1	2.800 —	1.454	68	1	6.450 —	1.391	76	1	2.100 —	62	92	—	4.350 —
180	60	—	250 —	246	15	—	1.800 —	197	49	1	100 —	48	65	1	1.700 —
112	08	1	100 —	140	26	—	300 —	81	63	1	100 —	58	62	1	200 —
6.413	25	—	16.500 —	8.452	11	—	67.200 —	7.037	52	—	11.000 —	1.414	59	—	56.200 —

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
188	Kasinka Mała	—	—	—	—	—
189	Kupno	—	—	—	—	—
190	Krządki	—	—	—	—	—
191	Krawce	—	—	—	—	—
192	Kniaże	—	—	—	—	—
193	Kułaczkowce	—	—	—	—	—
194	Lutoryż	55	82	—	1.000	—
195	Leżanówka	12	91	—	1.500	—
196	Libiąż Wielki	42	32	1	200	—
197	Laskowa	40	94	—	2.900	—
198	Lubno Opackie	31	97	1	250	—
199	Lachowice	118	78	1	3.500	—
200	Laszki Murowane	19	63	1	800	—
201	Lubień Wielki	80	80	1	3.200	—
202	Lubień Mały	61	24	—	1.000	—
203	Lipnica Dolna	42	36	—	500	—
204	Lacka Wola	55	20	1	1.750	—
205	Latacz	24	79	1	400	—
206	Lachowce	46	19	1	1.450	—
207	Lesiówka	33	11	—	200	—
208	Lipia	67	70	1	1.600	—
209	Lipowiec	25	23	—	350	—
210	Łuka Mała	56	—	—	1.050	—
211	Łękawica ad Kalwarya	155	91	1	5.500	—
212	Łowce	51	68	—	1.850	—
213	Łętownia	57	93	—	1.900	—
214	Łoniska	60	15	1	1.250	—
215	Łososina Górna	30	33	1	400	—
216	Łabowiec	38	44	1	1.450	—
217	Łysie v. Łosie	33	21	—	150	—
218	Łazów ad Brzyna	15	43	—	100	—
219	Łukowa	25	52	—	850	—
220	Łososina Dolna	8	39	—	50	—
221	Łysina	25	15	1	250	—
222	Łęki	21	34	—	700	—
223	Łęgi	17	64	—	650	—
224	Łękawica ad Okrajnik	29	43	1	300	—
225	Łany	8	26	1	500	—
226	Łowczyce	—	—	—	—	—
227	Mazorówka	26	96	1	450	—
228	Miękisz Nowy	502	53	—	850	—
229	Maciejów	20	57	1	800	—
230	Mrowla	82	81	1	2.540	—
231	Mszana Dolna	81	45	1	2.000	—
232	Mechawiec	12	99	—	250	—
233	Medynia Łańcucka	35	38	—	200	—
234	Mirocin	39	68	1	350	—
	5. Do przeniesienia	2.196	77	1	44.990	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.				**Razem**				**Wydatki**				**Pozostałość** z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct,	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct
109	22	1	400 —	109	22	1	400 —	76	66	—	— —	32	56	1	400 —
627	11	—	2.550 —	627	11	—	2.550 —	581	18	—	— —	45	93	—	2.550 —
61	96	1	2.600 —	61	96	1	2.600 —	—	—	—	— —	61	96	1	2.600 —
51	31	1	700 —	51	31	1	700 —	—	—	—	— —	51	31	1	700 —
200	84	1	950 —	200	84	1	950 —	4	72	1	100 —	196	12	—	850 —
149	—	—	— —	149	—	—	— —	—	—	—	— —	149	—	—	— —
49	61	—	100 —	105	43	—	1.100 —	78	58	1	— —	26	84	1	1.100 —
70	87	—	100 —	83	78	—	1.600 —	79	28	—	— —	4	50	—	1.600 —
11	81	—	50 —	54	13	1	250 —	38	94	1	— —	15	19	—	250 —
139	38	—	200 —	180	32	—	3.100 —	157	86	1	— —	22	45	1	3.100 —
116	81	—	150 —	148	78	1	400 —	118	92	—	100 —	29	86	1	300 —
172	46	—	350 —	291	24	1	3.850 —	275	39	1	— —	15	85	—	3.850 —
37	80	—	50 —	57	43	1	850 —	39	64	—	— —	17	79	1	850 —
155	92	—	200 —	236	72	1	3.400 —	157	17	—	— —	79	55	1	3.400 —
49	60	—	100 —	110	84	—	1.100 —	78	58	—	— —	32	25	1	1.100 —
25	98	—	50 —	68	34	—	550 —	38	94	1	— —	29	39	1	550 —
85	05	—	250 —	140	25	1	2.000 —	118	22	1	100 —	22	03	—	1.900 —
18	90	—	— —	43	69	1	400 —	—	—	—	— —	43	69	1	400 —
70	87	—	150 —	117	06	1	1.600 —	117	06	1	1.600 —	—	—	—	— —
9	45	—	— —	42	56	—	200 —	—	—	—	— —	42	56	—	200 —
77	95	—	150 —	145	65	1	1.750 —	118	22	1	— —	27	43	—	1.750 —
16	53	—	— —	41	76	—	350 —	—	—	—	— —	41	76	—	350 —
51	97	—	50 —	107	97	—	1.100 —	38	94	1	— —	69	02	1	1.100 —
269	32	—	1.500 —	425	23	1	7.000 —	393	62	—	1.000 —	31	61	1	6.000 —
89	77	—	200 —	141	45	—	2.050 —	118	22	1	50 —	23	22	1	2.000 —
46	06	1	600 —	103	99	1	2.500 —	103	99	1	2.500 —	—	—	—	— —
1.058	91	—	1.350 —	1.119	06	1	2.600 —	1.069	58	1	950 —	49	48	—	1.650 —
18	90	—	— —	49	73	1	400 —	—	—	—	— —	49	73	1	400 —
68	51	—	100 —	106	95	1	1.550 —	79	28	—	— —	27	67	1	1.550 —
7	08	—	— —	40	29	—	150 —	—	—	—	— —	40	29	—	150 —
4	72	—	— —	20	15	—	100 —	—	—	—	— —	20	15	—	100 —
40	16	—	50 —	65	68	—	900 —	39	64	—	— —	26	04	—	900 —
2	36	—	— —	10	75	—	50 —	—	—	—	— —	10	75	—	50 —
11	81	—	— —	36	96	1	250 —	—	—	—	— —	36	96	1	250 —
33	07	—	— —	54	41	—	700 —	—	—	—	— —	54	41	—	700 —
30	71	—	50 —	48	35	—	700 —	39	64	—	— —	8	71	—	700 —
14	17	—	— —	43	60	1	300 —	—	—	—	— —	43	60	1	300 —
23	62	—	— —	31	88	1	500 —	—	—	—	— —	31	88	1	500 —
2.959	05	—	4.300 —	2.959	05	—	4.300 —	2.947	10	—	500 —	11	95	—	3.800 —
21	26	—	50 —	48	22	1	500 —	39	64	—	— —	8	58	1	500 —
175	86	—	850 —	678	39	—	1.700 —	664	83	1	100 —	13	55	1	1.600 —
37	79	—	50 —	58	36	1	850 —	39	64	—	— —	18	72	1	850 —
124	73	—	150 —	207	54	1	2.690 —	117	53	—	— —	90	01	1	2.690 —
99	22	—	200 —	180	67	1	2.200 —	157	16	1	— —	23	51	—	2.200 —
11	81	—	— —	24	80	—	250 —	—	—	—	— —	24	80	—	250 —
9	45	—	— —	44	83	—	200 —	—	—	—	— —	44	83	—	200 —
18	90	—	50 —	58	58	1	400 —	38	94	1	— —	19	64	—	400 —
7.537	66	1	18.650 —	9.734	44	—	63.640 —	7.967	19	1	7.000 —	1.767	24	1	56.640 —

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
235	Milatyn	43	68	1	200	—
236	Mokre	30	60	—	100	—
237	Michalcze	5	50	1	150	—
238	Monasterzyska	—	—	—	—	—
239	Nowosiółka	36	13	—	1.250	—
240	Nagorzanka	91	66	1	3.250	—
241	Niewoczyn	40	30	1	800	—
242	Nowawieś	40	56	—	300	—
243	Nienadówka Górna	88	73	—	2.650	—
244	Nienadówka Dolna	—	—	—	3.400	—
245	Nowawieś	45	19	1	500	—
246	Nawojowa	39	12	—	1.550	—
246½	Nartów Stary	42	83	1	716	08
247	Nartów Nowy	31	85	1	307	86
248	Nieżuchów	113	94	—	3.500	—
249	Nowosiółki	128	26	—	—	—
250	Niwiska	—	—	—	—	—
251	Niebocko	—	—	—	—	—
252	Niwra	—	—	—	—	—
253	Niżyniec	—	—	—	—	—
254	Ostapie	102	01	—	4.150	—
255	Okno	91	48	—	2.450	—
256	Ostrów	109	25	1	3.700	—
257	Orzechowice	37	22	1	2.050	—
258	Ostrów ad Baranów	—	—	—	1.100	—
259	Obidza v. Obidna	66	77	—	2.800	—
260	Ozanna	39	14	1	1.600	—
261	Ostrów Wojtawski	27	98	—	600	—
262	Ostrów z Toporowem	43	01	1	1.350	—
263	Olchówka	30	72	1	150	—
264	Opryszowce	51	36	1	900	—
265	Ostrowa	59	95	1	1.450	—
266	Okrajnik	44	73	—	1 350	—
267	Olchowce	21	84	—	850	—
268	Oczków	66	59	1	1.550	—
269	Olesko	—	—	—	—	—
270	Olesin	—	—	—	—	—
271	Polanka Wielka	69	83	—	2.250	—
272	Podlasie	27	08	1	1.100	—
273	Przewrotne	70	36	—	2.880	—
274	Pogwizdów	33	60	1	810	—
275	Polanka	61	77	1	1.900	—
276	Poremba Żegota	14	47	—	3.950	—
277	Prowata	87	47	1	100	—
278	Przemyślany	80	27	—	2.100	—
279	Pachówka	21	19	1	650	—
280	Porąb	30	88	1	500	—
	6. Do przeniesienia	2.070	42	1	60.963	94

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.					Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta		gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct	½	zł.	ct.	zł.	ct	½	zł.	ct,	zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.
—	—	—	400	—	43	68	1	600	—	43	68	—	600	—	—	00	1	—	—
4	72	—	—	—	35	32	—	100	—	—	—	—	—	—	35	32	—	100	—
7	08	—	—	—	12	58	1	150	—	—	—	—	—	—	12	58	1	150	—
933	78	1	1.100	—	933	78	1	1.100	—	886	19	—	—	—	47	59	1	1.100	—
59	06	—	100	—	95	19	—	1.350	—	79	27	1	—	—	15	91	1	1,350	—
266	82	1	450	—	358	49	—	3.700	—	350	07	1	100	—	8	41	1	3.600	—
40	16	—	50	—	83	46	1	850	—	38	94	1	—	—	44	52	—	850	—
16	53	—	50	—	57	09	—	350	—	38	94	1	—	—	18	14	1	350	—
129	93	—	250	—	218	66	—	2.900	—	196	80	1	—	—	21	85	1	2.900	—
797	73	1	2.000	—	897	73	1	5.400	—	773	75	1	1.600	—	23	98	—	3.800	—
25	98	—	550	—	71	17	1	1.050	—	38	94	1	500	—	32	23	—	550	—
75	60	—	50	—	114	72	—	1.600	—	38	94	1	—	—	75	77	1	1.600	—
35	43	—	50	—	78	26	1	766	08	38	94	1	—	—	39	32	—	766	08
256	07	1	—	—	287	93	—	307	86	287	93	—	307	86	—	—	—	—	—
172	46	—	350	—	286	40	—	3.850	—	275	38	1	—	—	11	01	1	3.850	—
7	08	—	150	—	135	34	—	150	—	114	13	1	—	—	21	20	1	150	—
124	48	—	900	—	124	48	—	900	—	78	85	—	—	—	45	63	—	900	—
43	51	—	250	—	43	51	—	250	—	—	—	—	—	—	43	51	—	250	—
494	59	—	600	—	494	59	—	600	—	485	84	—	—	—	8	75	—	600	—
408	96	—	400	—	408	96	—	400	—	—	—	—	—	—	408	96	—	400	—
1.250	81	—	1.400	—	1.352	82	—	5.550	—	1.108	46	1	1.000	—	244	35	1	4.550	—
226	66	1	350	—	318	14	1	2.800	—	272	90	1	100	—	45	24	—	2.700	—
179	54	—	350	—	288	79	1	4.050	—	276	08	—	—	—	12	71	1	4.050	—
96	86	—	150	—	134	08	1	2.200	—	118	91	1	—	—	15	17	—	2.200	—
51	97	—	50	—	51	97	—	1.150	—	39	64	—	—	—	12	33	—	1.150	—
134	66	—	250	—	201	43	—	3.050	—	197	49	1	—	—	3	93	1	3.050	—
77	96	—	100	—	117	10	1	1.700	—	78	58	1	—	—	38	52	—	1.700	—
28	35	—	50	—	56	33	—	650	—	39	64	—	—	—	16	69	—	650	—
171	15	—	50	—	214	16	1	1.400	—	38	94	1	100	—	175	22	—	1.300	—
125	18	—	50	—	155	90	1	200	—	155	90	1	200	—	—	—	—	—	—
63	04	—	50	—	114	40	1	950	—	114	40	1	950	—	—	—	—	—	—
70	87	—	150	—	130	82	1	1.600	—	118	22	—	—	—	12	60	1	1.600	—
66	15	—	50	—	110	88	—	1.400	—	38	94	1	—	—	71	93	1	1.400	—
145	16	—	250	—	167	—	—	1.100	—	158	55	—	150	—	8	45	—	950	—
75	60	—	150	—	142	19	1	1.700	—	118	22	—	—	—	23	97	1	1 700	—
956	43	1	3.350	—	956	43	1	3.350	—	944	19	—	—	—	12	24	1	3.350	—
36	13	—	200	—	36	13	—	200	—	—	—	—	—	—	36	13	—	200	—
108	66	—	200	—	178	49	—	2.450	—	157	58	1	—	—	20	90	1	2.450	—
51	97	—	—	—	79	05	1	1.100	—	—	—	—	—	—	79	05	1	1.100	—
138	44	—	250	—	208	80	—	3.130	—	197	49	1	—	—	11	30	1	3.130	—
38	26	—	—	—	71	86	1	810	—	—	—	—	—	—	71	86	1	810	—
92	13	—	150	—	153	90	1	2.050	—	118	22	—	—	—	35	68	1	2.050	—
1.236	62	—	1.500	—	1.251	09	—	5.450	—	1.187	69	—	1.000	—	63	40	—	4 450	—
9	45	—	100	—	96	92	1	200	—	77	89	—	—	—	19	03	1	200	—
103	94	—	200	—	184	21	—	2.300	—	157	16	1	—	—	27	04	1	2.300	—
30	71	—	50	—	51	90	1	700	—	39	64	—	—	—	12	26	1	700	—
23	62	—	50	—	54	50	1	550	—	39	64	—	—	—	14	86	1	550	—
9.490	32	—	17.200	—	11.560	74	1	78.163	94	9.561	07	1	6.607	86	1.999	67	—	71.556	08

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
281	Potutory	56	28	1	1.600	—
282	Pojówka	45	49	—	800	—
283	Pejm	39	51	—	750	—
284	Paszyn	41	98	—	1.250	—
285	Potok	33	35	1	400	—
286	Poremba z Rudką	35	85	—	250	—
287	Podzwierzyniec	43	11	—	550	—
288	Przyhojec	53	99	—	1.600	—
289	Przedmieście	52	37	—	650	—
290	Pieczarna	5	82	—	50	—
291	Podhorce	29	72	—	500	—
292	Przyborów	30	48	1	750	—
293	Piechoty	31	58	—	200	—
294	Padew Kolonia	37	02	1	850	—
295	Pławo	50	37	1	600	—
296	Przykop	32	82	1	400	—
297	Padew	69	76	1	2.150	—
298	Podole	—	—	—	923	92
299	Pogorzałka	34	08	—	405	25
300	Poruczyn	23	31	1	550	—
301	Pokrowce	20	47	—	550	—
302	Podlipce	—	—	—	—	—
303	Pobereże i Braniówka	—	—	—	—	—
304	Przyłękowa	—	—	—	—	—
305	Pietniczany	—	—	—	—	—
306	Petryłów	—	—	—	—	—
307	Packowice	—	—	—	—	—
308	Ruda i Chamy	18	50	—	250	—
309	Rodatycze	89	61	—	3.050	—
310	Rzyska	36	39	—	300	—
311	Rudki	24	55	—	450	—
312	Raba Wyżna	17	98	1	350	—
313	Rostok Mały	48	31	1	850	—
314	Rozdziele	28	00	1	200	—
315	Rzuchów	58	46	—	950	—
316	Rozbórz	24	83	1	500	—
317	Rakowa	36	63	—	1.150	—
318	Racichowice	13	40	—	150	—
319	Robotycze	29	65	—	550	—
320	Ruda i Rysze	6	90	—	150	—
321	Ruda, Rysze i Sołtysów	36	90	1	300	—
322	Reisheim	24	26	1	750	—
323	Rostoka Mała	22	76	—	450	—
324	Rudniki	43	05	1	1.650	—
325	Ruda	37	13	—	600	—
326	Rusinów i Wola Rusinowska	43	93	—	1.350	—
327	Rohaczyn, miasteczko	147	29	1	200	—
	7. Do przeniesienia	1.555	97	—	29.979	17

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.				Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.
77	96	—	150 —	134	24	1	1.750 —	118	22	—	— —	16	02	1	1.750 —
40	16	—	50 —	85	65	—	850 —	38	94	1	— —	46	70	1	850 —
37	80	—	50 —	77	31	—	800 —	38	94	1	— —	38	36	1	800 —
61	42	—	50 —	103	40	—	1.300 —	38	94	1	— —	64	45	1	1.300 —
18	90	—	50 —	52	25	1	450 —	39	64	—	— —	12	61	1	450 —
11	81	—	50 —	47	66	—	300 —	39	64	—	— —	8	02	—	300 —
28	35	—	50 —	71	46	—	600 —	38	94	1	— —	32	51	1	600 —
77	96	—	350 —	131	95	—	1.950 —	118	22	—	200 —	13	73	—	1.750 —
33	06	1	50 —	85	43	1	700 —	38	94	1	— —	46	49	—	700 —
2	36	—	— —	8	18	—	50 —	—	—	—	— —	8	18	—	50 —
23	62	—	— —	53	34	—	500 —	—	—	—	— —	53	34	—	500 —
17	71	1	900 —	48	20	—	1.650 —	48	20	—	1.650 —	—	—	—	— —
9	45	—	— —	41	03	—	200 —	—	—	—	— —	41	03	1	200 —
40	16	—	50 —	77	18	1	900 —	39	64	—	— —	37	54	1	900 —
30	70	1	100 —	81	08	—	700 —	78	58	1	— —	2	49	1	700 —
18	90	—	— —	51	72	1	400 —	—	—	—	— —	51	72	1	400 —
103	94	1	150 —	173	71	—	2.300 —	118	22	—	— —	55	49	—	2.300 —
108	64	1	100 —	108	64	1	1.023 92	78	58	1	— —	30	06	—	1.023 92
18	90	—	— —	52	98	—	405 25	—	—	—	— —	52	98	—	405 25
25	98	—	50 —	49	29	1	600 —	39	64	—	— —	9	65	1	600 —
25	98	—	— —	46	45	—	550 —	—	—	—	— —	46	45	—	550 —
11	81	—	250 —	11	81	—	250 —	—	—	—	— —	11	81	—	250 —
798	22	1	1.000 —	798	22	1	1.000 —	798	22	1	1.000 —	—	—	—	— —
153	54	—	350 —	153	54	—	350 —	153	54	—	350 —	—	—	—	— —
77	15	1	1.100 —	77	15	1	1.100 —	38	58	—	— —	38	57	1	1.100 —
499	48	—	600 —	499	48	—	600 —	498	48	—	600 —	—	—	—	— —
228	12	—	— —	228	12	—	— —	—	—	—	— —	228	12	—	— —
11	81	—	— —	30	31	—	250 —	—	—	—	— —	30	31	—	250 —
148	83	—	300 —	238	44	—	3.350 —	236	44	—	— —	2	—	—	3.350 —
14	17	—	— —	50	56	—	300 —	—	—	—	— —	50	56	—	300 —
21	26	—	50 —	45	81	—	500 —	39	63	1	— —	6	17	1	500 —
122	71	1	150 —	140	70	—	500 —	115	74	—	100 —	24	96	—	400 —
42	52	—	50 —	90	83	1	900 —	38	94	1	— —	51	89	—	900 —
114	45	—	100 —	142	45	1	300 —	79	27	1	100 —	63	18	—	200 —
47	25	—	50 —	105	71	—	1.000 —	38	94	1	— —	66	76	1	1.000 —
77	30	—	100 —	102	13	1	600 —	77	16	—	50 —	24	97	1	550 —
108	01	1	100 —	144	64	1	1.250 —	77	16	—	50 —	67	48	1	1.200 —
7	08	—	— —	20	48	—	150 —	—	—	—	— —	20	48	—	150 —
25	98	—	50 —	55	63	—	600 —	39	63	1	— —	15	99	1	600 —
7	08	—	— —	13	98	—	150 —	—	—	—	— —	13	98	—	150 —
14	17	—	50 —	51	07	1	350 —	39	63	1	— —	11	44	—	350 —
35	43	—	50 —	59	69	1	800 —	39	64	—	— —	20	05	1	800 —
21	26	—	— —	44	02	—	450 —	—	—	—	— —	44	02	—	450 —
80	32	—	150 —	123	37	1	1.800 —	118	22	—	— —	5	15	1	1.800 —
28	35	—	— —	65	48	—	600 —	—	—	—	— —	65	48	—	600 —
595	87	1	750 —	639	80	1	2.100 —	579	09	1	500 —	60	71	—	1.600 —
18	90	—	200 —	166	19	1	400 —	155	78	—	— —	10	41	1	400 —
4.124	88	—	7.650 —	5.680	85	—	37.629 17	4.078	44	1	4.600 —	1.602	40	1	33.029 17

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
328	Rohaczyn, wieś	26	62	—	450	—
329	Rabczyce	—	—	—	—	—
330	Rostoka od Brzeziny	—	—	—	—	—
331	Rakowiec	—	—	—	—	—
332	Radziejów	—	—	—	—	—
333	Rybne	—	—	—	—	—
334	Radochońce	—	—	—	—	—
335	Sierakosce	41	37	1	100	—
336	Sapahów	62	71	1	2 550	—
337	Stróże Małe	160	49	1	5.750	—
338	Sarniki	51	18	1	600	—
339	Stupnica	25	47	—	750	—
340	Sokołów z Chatami	23	16	—	50	—
341	Siedliska	44	85	1	750	—
342	Sadzawa	49	32	1	950	—
343	Strzelce Wielkie	31	46	—	1.050	—
344	Słomka	51	81	—	700	—
345	Sadzawka	46	18	1	900	—
346	Stawki	35	19	—	350	—
347	Staremiasto	110	61	—	4.000	—
348	Siedlanka	58	04	—	950	—
350	Sarzyny	154	88	—	6.100	—
351	Smolarzyny	41	83	—	200	—
352	Strażów	34	30	1	450	—
353	Sonina	63	52	1	1.300	—
354	Stupnica Królewska	76	03	1	2.400	—
335	Strzałków	58	84	1	1.650	—
356	Schoenanger	18	54	1	800	—
357	Sobów	33	80	—	200	—
358	Skrzydlna	—	—	—	—	—
359	Spas	19	42	—	550	—
360	Strachocina	27	42	—	450	—
361	Siedlec	10	94	—	350	—
362	Sławikowa	17	39	1	200	—
363	Sucha	89	91	—	3.400	—
364	Strzyszawa	109	54	—	4.200	—
365	Szybalin	59	44	1	1.900	—
366	Tyszyce	49	70	—	700	—
367	Trześniów	89	73	1	3.750	—
368	Tuchla	—	—	—	1.550	—
369	Tuczempy	65	83	—	2.700	—
370	Tarnoszyn	22	25	1	250	—
371	Tarnogóra	50	58	1	800	—
372	Turabia z Obyną	65	78	1	2 350	—
373	Tarnowice	9	62	—	300	—
374	Trzeboś	21	15	—	150	—
375	Trzetrzewińce	44	31	—	500	—
	8. Do przeniesienia	2.053	30	—	57.100	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.						Razem						Wydatki						Pozostałość z końcem roku 1872.					
gotówka			efekta			gotówka			efekta			gotówka			efekta			gotówka			efekta		
zł.	ct.	½	zł.	ct.		zł.	ct.	½	zł.	ct.		zł.	ct.	½	zł.	ct.		zł.	ct.	½	zł.	ct.	
21	26	—	50	—		47	88	—	500	—		39	63	1	—	—		8	24	1	500	—	
35	53	—	300	—		35	53	—	300	—		35	53	—	300	—		—	—	—	—	—	
45	68	—	50	—		45	68	—	50	—		39	53	—	—	—		6	15	—	50	—	
80	69	1	800	—		80	69	1	800	—		39	53	—	—	—		41	16	1	800	—	
104	—	—	600	—		104	—	—	600	—		—	—	—	—	—		104	—	—	600	—	
340	85	—	—	—		340	85	—	—	—		—	—	—	—	—		340	85	—	—	—	
327	28	—	800	—		327	28	—	800	—		—	—	—	—	—		327	28	—	800	—	
7	08	1	50	—		48	46	—	150	—		38	94	1	—	—		9	51	1	150	—	
122	84	—	150	—		185	55	1	2.700	—		118	22	—	—	—		67	33	1	2.700	—	
281	13	—	1.500	—		441	62	1	7.250	—		393	60	1	1.000	—		48	02	—	6.250	—	
15	35	1	350	—		66	54	—	950	—		66	54	—	950	—		—	—	—	—	—	
35	45	—	—	—		60	90	—	750	—		—	—	—	—	—		60	90	—	750	—	
2	36	—	—	—		25	52	—	50	—		—	—	—	—	—		25	52	—	50	—	
37	80	—	600	—		82	65	1	1.350	—		78	58	1	500	—		4	07	—	850	—	
47	25	—	150	—		96	57	1	1.100	—		38	94	1	100	—		57	63	—	1.000	—	
49	61	—	100	—		81	07	—	1.150	—		79	27	1	—	—		1	79	1	1.150	—	
35	43	—	100	—		87	24	—	800	—		78	58	1	—	—		8	65	1	800	—	
149	88	—	200	—		196	06	1	1.100	—		157	86	—	100	—		38	20	1	1.000	—	
16	53	—	50	—		51	72	—	400	—		39	64	—	—	—		12	08	—	400	—	
193	72	—	1.300	—		304	33	—	5.300	—		236	44	—	1.000	—		67	89	—	4.300	—	
47	25	—	50	—		105	29	—	1.000	—		38	94	1	—	—		66	34	1	1.000	—	
297	67	—	2.500	—		452	55	—	8.600	—		393	60	1	2.000	—		58	94	1	6.600	—	
11	81	—	50	—		53	64	—	250	—		38	94	1	—	—		14	69	1	250	—	
21	26	—	50	—		55	56	1	500	—		39	64	—	—	—		15	92	1	500	—	
63	78	—	150	—		127	30	1	1.450	—		118	22	—	—	—		9	08	1	1.450	—	
224	30	1	300	—		300	34	—	2.700	—		231	85	1	100	—		68	48	1	2.600	—	
80	32	—	150	—		139	16	1	1.800	—		118	22	—	—	—		20	94	1	1.800	—	
37	80	—	—	—		56	34	1	800	—		—	—	—	—	—		56	34	1	800	—	
9	45	—	—	—		43	25	—	200	—		—	—	—	—	—		43	25	—	200	—	
74	33	—	900	—		74	33	—	900	—		74	33	—	900	—		—	—	—	—	—	
25	98	—	50	—		45	40	—	600	—		39	64	—	—	—		5	76	—	600	—	
21	26	—	50	—		48	68	—	500	—		39	64	—	—	—		9	04	—	500	—	
69	03	—	100	—		79	97	—	450	—		78	22	—	50	—		1	75	—	400	—	
9	45	—	—	—		26	84	1	200	—		—	—	—	—	—		26	84	1	200	—	
165	37	—	300	—		255	28	—	3.700	—		236	44	—	—	—		18	84	—	3.700	—	
259	21	1	1.400	—		368	75	1	5.600	—		311	48	1	1.050	—		57	27	—	4.550	—	
92	13	—	150	—		151	57	1	2.050	—		118	22	—	—	—		33	35	1	2.050	—	
17	72	—	700	—		67	42	—	1.400	—		67	42	—	1.400	—		—	—	—	—	—	
181	91	—	300	—		271	64	1	4.050	—		236	44	—	—	—		35	20	1	4.050	—	
73	23	—	50	—		73	23	—	1.600	—		39	64	—	—	—		33	59	—	1.600	—	
129	93	—	200	—		195	76	—	2.900	—		157	86	—	—	—		37	90	—	2.900	—	
11	80	—	—	—		34	05	1	250	—		—	—	—	—	—		34	05	1	250	—	
40	16	—	100	—		90	74	1	900	—		78	58	1	—	—		12	16	—	900	—	
113	40	—	1.200	—		179	18	1	3.550	—		157	86	—	1.000	—		21	32	1	2.550	—	
14	17	—	—	—		23	79	—	300	—		—	—	—	—	—		23	79	—	300	—	
7	08	—	—	—		28	23	—	150	—		—	—	—	—	—		28	23	—	150	—	
25	98	—	150	—		70	29	—	650	—		38	94	1	100	—		31	34	1	550	—	
4.075	50	1	16.050	—		6.128	80	1	73.150	—		4.135	02	—	10.500	—		1.993	78	1	62.600	—	

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
376	Trościaniec	49	16	1	1.050	—
377	Trzebinie	29	18	—	200	—
378	Tatarsko	18	58	1	650	—
379	Tuszów polski	43	30	—	1.500	—
380	Tuszów kolonia	36	55	—	400	—
381	Twierdza	151	97	1	4.800	—
382	Tadanie	48	60	1	900	—
383	Toporzyska	52	91	—	800	—
384	Tarnawa	85	54	1	2.650	—
385	Tumierz	37	70	—	600	—
386	Tabaszowa	—	—	—	—	—
387	Temeszów	—	—	—	—	—
388	Tyszkowice	—	—	—	—	—
389	Uherce Zapłatyńskie	41	28	—	1.200	—
390	Uliczko Zarębane	21	55	1	400	—
391	Ulchówek	23	71	1	850	—
392	Uhryń Wyżny	46	70	—	650	—
393	Uhryń Niżny	30	36	—	300	—
394	Uhersko	—	—	—	—	—
395	Wołowin	35	28	—	1.300	—
396	Wolica	57	99	—	1.250	—
397	Wychwatyńce	43	76	—	350	—
398	Wilkowiska	93	68	1	2.400	—
399	Wietlin	139	80	1	5.700	—
400	Więckowice	74	89	1	2.550	—
401	Wola v. Wulka Więckowiecka	47	15	1	950	—
402	Wulka Łętowska	35	67	1	600	—
403	Wysoka	46	90	1	500	—
404	Widełka	92	10	1	2.750	—
405	Wojsław i Smarek	57	70	—	800	—
406	Wojków	34	24	—	800	—
407	Wulka Łanowska	23	90	1	800	—
408	Wola Zarzycka	8	78	—	8.350	—
409	„ Bliższa Mała	29	84	1	400	—
410	„ Dalsza Mała	25	77	—	1.050	—
411	„ Rajnowa	9	36	1	100	—
412	„ Pławska	46	15	1	350	—
413	Wulka v. Wola Niedźwiecka	55	14	—	2.000	—
414	Wierzaniec	154	39	—	6.150	—
415	Wyżne z Piekarówką	37	61	1	550	—
416	Wronowce z Łyczanką	15	22	—	50	—
417	Wierczany	121	33	1	1.000	—
418	Wysocko v. Wysoka	30	63	1	950	—
419	Wolica	22	95	—	50	—
420	Wojkówka	19	27	1	200	—
421	Wysoka	32	35	1	1.050	—
421½	Torki	56	56	1	1.900	—
	9. Do przeniesienia	2.165	62	—	61.950	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.					Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta		gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł.	ct.
56	70	—	50	—	105	86	1	1.200	—	38	94	1	—	—	66	92	—	1.200	—
9	45	—	—	—	38	63		200	—		—	—	—	—	38	63	—	200	—
30	71	—	500	—	49	29	1	1.150	—	—	—	—	500	—	49	29	1	650	—
73	23	—	100	—	116	53	—	1.600	—	78	58	1	—	—	37	94	1	1.600	—
18	90	—	—	—	55	45	—	400	—	—	—	—	—	—	55	45	—	400	—
236	25	—	400	—	388	22	1	5.200	—	314	33	—	—	—	73	89	1	5.200	—
44	88	—	50	—	93	48	1	950	—	38	94	1	—	—	54	54	—	950	—
40	16	—	100	—	93	07	—	900	—	78	58	1	—	—	14	48	1	900	—
129	93	—	750	—	215	47	1	3.400	—	196	80	1	500	—	18	67	—	2.900	—
28	35	—	—	—	66	05	—	600	—	—	—	—	—	—	66	05	—	600	—
18	46	—	100	—	18	46	—	100	—	—	—	—	—	—	18	46	—	100	—
67	29	1	1.300	—	67	29	1	1.300	—	40	68	—	800	—	26	61	1	500	—
311	48	—	—	—	311	48	—	—	—	—	—	—	—	—	311	48	—	—	—
59	06	—	50	—	100	34	—	1.250	—	38	94	1	—	—	61	39	1	1.250	—
18	89	—	—	—	40	44	1	400	—	—	—	—	—	—	40	44	1	400	—
40	16	—	—	—	63	87	1	850	—	—	—	—	—	—	36	87	1	850	—
33	06	—	100	—	79	76	—	750	—	78	58	1	—	—	1	17	1	750	—
14	17	—	50	—	44	53	—	350	—	39	64	—	—	—	4	89	—	350	—
2.035	60	1	3 500	—	2.035	60	1	3.500	—	2.035	60	1	500	—	—	—	—	3.000	—
30	71	—	1.000	—	65	99	—	2.300	—	65	99	—	2.300	—	—	—	—	—	—
61	42	—	150	—	119	41	—	1.400	—	118	22	—	—	—	1	19	—	1.400	—
18	89	—	50	—	62	65	—	400	—	38	94	1	—	—	23	70	1	400	—
164	06	—	400	—	257	74	1	2.800	—	257	74	1	2.800	—	—	—	—	—	—
1.761	75	—	3.900	—	1.901	55	1	9.600	—	1.901	55	1	9 600	—	—	—	—	—	—
231	38	1	1.450	—	306	28	—	4.000	—	271	49	1	1.200	—	34	78	1	2.800	—
681	97	1	850	—	729	13	—	1.800	—	658	37	—	600	—	70	76	—	1.200	—
28	34	—	150	—	64	01	1	750	—	39	63	1	100	—	24	38	—	650	—
25	98	—	550	—	72	88	1	1.050	—	38	94	1	500	—	33	94	—	550	—
134	65	—	200	—	226	75	1	2.950	—	157	16	1	—	—	69	59	—	2.950	—
40	16	—	100	—	97	86	—	900	—	78	58	—	—	—	19	28	—	900	—
37	80	—	50	—	72	04	—	850	—	—	—	—	50	—	72	04	—	800	—
37	80	—	50	—	61	70	1	850	—	39	63	1	—	—	22	07	—	850	—
499	53	—	1.600	—	508	31	—	9.950	—	475	65	—	1.100	—	32	66	—	8.850	—
18	90	—	—	—	48	74	1	400	—	—	—	—	—	—	48	74	1	400	—
49	61	—	1.050	—	75	38	—	2.100	—	39	63	1	1.000	—	35	74	1	1.100	—
4	72	—	—	—	14	08	1	100	—	—	—	—	—	—	14	08	1	100	—
16	53	—	50	—	62	68	1	400	—	39	63	1	—	—	23	05	—	400	—
96	86	—	1.150	—	152	—	—	3.150	—	118	22	—	1.000	—	33	78	—	2.150	—
300	03	—	1.400	—	454	42	—	7.550	—	314	33	—	1.000	—	140	09	—	6.550	—
25	98	—	550	—	63	59	1	1.100	—	39	63	1	500	—	23	96	—	600	—
2	36	—	—	—	17	58	—	50	—	—	—	—	—	—	17	58	—	50	—
54	33	—	1.300	—	175	66	1	2.300	—	158	38	1	1.100	—	17	28	—	1.200	—
44	88	—	—	—	75	51	1	950	—	—	—	—	—	—	75	51	1	950	—
2	36	—	—	—	25	31	—	50	—	—	—	—	—	—	25	31	—	50	—
9	45	—	—	—	28	72	1	200	—	—	—	—	—	—	28	72	1	200	—
154	61	—	200	—	186	96	1	1.250	—	158	60	—	100	—	28	36	1	1.150	—
92	13	—	650	—	148	69	1	2.550	—	118	22	—	500	—	30	47	1	2.050	—
7.893	94	—	23.900	—	10.059	56	—	85.850	—	8.108	24	—	25.750	—	1.951	32	—	60.100	—

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
422	Wyłowa v. Wylewa	29	96	—	450	—
423	Wokowice	32	88	—	400	—
424	Wole Skrzydlańska	28	13	—	450	—
425	Wierzbów	98	74	1	850	—
426	Wola Rajnowska	121	15	1	4.350	—
427	Wola Wilcza	97	01	—	2.590	—
428	Wysoka (powiat Myślenice)	16	27	—	50	—
429	Wojskie	93	16	1	3.270	—
430	Wierzbów (powiat Podhajce)	34	58	1	600	—
431	Wola Chlipelska	43	56	1	200	—
432	Wacowice	5	89	—	750	—
433	Wróblowice	20	19	—	850	—
434	Wylewa	30	—	—	—	—
435	Wolcza Dolna	—	—	—	—	—
436	Wolica	—	—	—	—	—
437	Wownia	—	—	—	—	—
438	Zastawce	15	91	—	550	—
439	Zamurze	10	65	—	350	—
440	Załuż	56	56	1	1.580	—
441	Zagórnik	34	07	1	300	—
442	Zaduszniki	20	23	1	600	—
443	Zielona	59	86	1	1.300	—
444	Zembrzyce	68	49	1	2.500	—
445	Zabójki	79	05	1	2.350	—
446	Zapuście ad Pryszów	68	94	1	2.200	—
447	Zarąbek z Dubaszem	6	55	—	250	—
448	Żołynia	68	46	1	1.600	—
449	Zalesie	14	64	1	350	—
450	Zadorowa	64	73	1	1.250	—
451	Zaborów	27	83	1	300	—
452	„ (powiat Brzesko)	—	—	—	—	—
453	Zachwiejów	13	95	—	100	—
454	Zarównie	37	78	1	500	—
455	Zezawa	25	02	—	200	—
456	Złotne	17	32	1	600	—
457	Zarzyce	57	03	1	1.650	—
458	Zaborze, (powiat Rawa)	18	53	—	350	—
459	Zmiąca	51	12	1	1.000	—
460	Załośce	9	79	—	400	—
461	Zbaraż	—	—	—	—	—
462	Zalesie	—	—	—	—	—
463	Zeniów	—	—	—	—	—
464	Zagorzyce	—	—	—	—	—
465	Załęże	—	—	—	—	—
466	Źrołowice	—	—	—	—	—
467	Suszyca Wielka	58	41	1	1.250	—
468	Skawa	23	20	1	100	—
	4. Do przeniesienia	1 559	75	—	36 940	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.				Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta	
zł.	ct	½	zł. ct.	zł.	ct	½	zł. ct.	zł.	ct	½	zł. ct.	zł.	ct	½	zł. ct
21	26	—	— —	51	22	—	450 —	—	—	—	— —	51	22	—	450 —
18	90	—	150 —	51	78	—	550 —	39	31	1	550 —	12	46	1	— —
21	26	—	50 —	49	39	—	500 —	39	63	1	— —	9	75	1	500 —
44	88	—	150 —	143	62	1	1.000 —	117	52	1	— —	26	10	—	1.000 —
236	25	—	950 —	357	40	1	5.800	354	66	—	500 —	2	74	1	5.300 —
127	10	—	750 —	224	11	—	3.340 —	196	80	1	500 —	27	30	1	2.840 —
2	36	—	— —	18	63	—	50 —	—	—	—	— —	18	63	—	50 —
159	22	—	700 —	252	38	1	3.970 —	157	16	1	500 —	95	22	—	3.470 —
14	17	1	— —	48	76	—	600 —	48	76	—	600 —	—	—	—	— —
11	81	—	50 —	55	37	1	250 —	38	94	1	— —	16	43	—	250 —
35	42	1	— —	41	31	1	750 —	—	—	—	— —	41	31	1	750 —
20	08	—	1.050 —	40	27	—	1.900 —	40	27	—	1.900 —	—	—	—	— —
—	—	—	— —	30	—	—	— —	30	—	—	— —	—	—	—	— —
261	77	—	300 —	261	77	—	300 —	232	25	—	— —	29	52	—	300 —
41	32	1	300 —	41	32	1	300 —	—	—	—	— —	41	32	1	300 —
65	90	1	1.150 —	65	90	1	1.150 —	—	—	—	— —	65	90	1	1.150 —
25	98	—	50 —	41	89	—	600 —	39	63	1	— —	2	25	1	600 —
16	53	—	— —	27	18	—	350 —	—	—	—	— —	27	18	—	350 —
77	01	—	150 —	133	57	1	1.730 —	118	22	—	— —	15	35	1	1.730 —
14	17	—	— —	48	24	1	300 —	—	—	—	— —	48	24	1	300 —
28	35	—	— —	48	58	1	600 —	—	—	—	— —	48	58	1	600 —
63	78	—	150 —	123	64	1	1.450 —	118	22	—	— —	5	42	1	1.450 —
120	48	—	150 —	188	97	1	2.650 —	118	22	—	— —	70	75	1	2.650 —
115	76	—	200 —	194	81	1	2.550 —	157	16	1	— —	37	65	—	2.550 —
106	31	—	650 —	175	25	1	2.850 —	118	22	—	500 —	57	03	1	2.350 —
12	98	—	50 —	19	53	—	300 —	—	—	—	50 —	19	53	—	250 —
77	96	—	650 —	146	42	1	2.250 —	118	22	—	500 —	28	20	1	1.750 —
16	53	—	— —	31	17	1	350 —	—	—	—	— —	31	17	1	350 —
61	42	—	1.150 —	126	15	1	2.400 —	118	22	—	1.000 —	7	93	1	1.400 —
14	17	—	— —	42	—	1	300 —	—	—	—	— —	42	—	1	300 —
5	90	1	— —	5	90	1	— —	5	90	1	— —	—	—	—	— —
4	72	—	— —	18	67	—	100 —	—	—	—	— —	18	67	—	100 —
128	62	—	200 —	166	40	1	700 —	158	60	—	100 —	7	80	1	600 —
9	45	—	— —	34	47	—	200 —	—	—	—	— —	34	47	—	200 —
28	35	—	550 —	45	67	1	1.150 —	39	63	1	500 —	6	04	—	650 —
80	31	1	300 —	137	35	—	1.950 —	78	16	—	1.700 —	59	19	—	250 —
16	53	—	— —	35	06	—	350 —	—	—	—	— —	35	06	—	350 —
49	61	—	800 —	100	73	1	1.800 —	78	58	—	700 —	22	15	1	1.100 —
18	90	—	— —	28	69	—	400 —	—	—	—	— —	28	69	—	400 —
2.893	72	—	3.700 —	2.893	72	—	3.700 —	2.884	85	—	— —	8	87	—	3.700 —
51	41	1	150 —	51	41	1	150 —	51	41	1	150 —	—	—	—	— —
28	34	1	150 —	28	34	1	150 —	—	—	—	— —	28	34	1	150 —
105	—	—	200 —	105	—	—	200 —	105	—	—	200 —	—	—	—	— —
56	14	—	150 —	56	14	—	150 —	40	56	—	— —	15	58	—	150 —
301	44	—	200 —	301	44	—	200 —	—	—	—	— —	301	44	—	200 —
61	42	—	200 —	119	83	1	1.450 —	118	22	—	50 —	1	61	1	1.400 —
4	72	—	— —	27	92	1	100 —	—	—	—	— —	27	92	1	100 —
5.677	75	—	15.400 —	7.237	50	—	52.340 —	5.762	37	1	10.000 —	1.475	12	1	42.340 —

Rachunek specyalny depozytów

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pozostałość z końcem roku 1871. gotówka zł.	ct.	½	efekta zł.	ct.
469	Sałasze	5	72	—	100	—
470	Sutkowice	36	47	1	350	—
471	Strepów	57	88	1	300	—
472	Sniatynka	21	25	—	850	—
473	Starawieś	36	98	—	300	—
474	Stale	7	83	1	1.400	—
475	Sąsiadowice	—	—	—	—	—
476	Styberówka	—	—	—	—	—
477	Wołoszczyna	—	—	—	—	—
478	Gorzańska Wola	—	—	—	—	—
479	Stroniowice	—	—	—	—	—
480	Szklary	—	—	—	—	—
481	Wertełka	—	—	—	—	—
	11. Do przeniesienia	166	14	1	3.300	—

gminnych serwitutowych.

Dochody w roku 1872.					**Razem**				**Wydatki**				**Pozostałość** z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta		gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł.	ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.
4	72	—	—	—	10	44	—	100 —	—	—	—	— —	10	44	—	100 —
16	53	—	50	—	53	00	1	400 —	39	64	—	— —	13	36	1	400 —
—	—	—	—	—	57	88	1	300 —	57	88	1	300 —	—	—	—	— —
40	16	—	—	—	61	41	—	850 —	—	—	—	— —	61	41	—	850 —
14	17	—	100	—	51	15	—	400 —	—	—	—	100 —	51	15	—	300 —
66	15	—	—	—	73	98	1	1.400 —	—	—	—	— —	73	98	1	1.400 —
1.013	20	—	1.300	—	1.013	20	—	1.300 —	1.013	20	—	1.300 —	—	—	—	— —
29	—	—	400	—	29	—	—	400 —	29	—	—	400 —	—	—	—	— —
813	30	—	1.000	—	181	30	—	1.000 —	813	30	—	— —	—	—	—	1.000 —
97	25	—	300	—	97	25	—	300 —	10	45	—	— —	86	80	—	300 —
181	22	—	150	—	181	22	—	150 —	—	—	—	— —	181	22	—	150 —
7	48	—	400	—	7	48	—	400 —	—	—	—	— —	7	48	—	400 —
177	—	—	—	—	177	—	—	— —	—	—	—	— —	177	—	—	— —
2.460	18	—	3.700	—	2.626	32	1	7.000 —	1.963	47	1	2.100 —	662	85	—	4.900 —

Zestawienie

Liczba pozząd-kowa przeniesień			Pozostałość z końcem roku 1871.				
			gotówka			efekta	
			zł.	ct.	½	zł.	ct.
1	Stronica	96	2.051	55	—	57.950	—
2	„	98	2.010	08	1	45.883	31
3	„	100	1.917	74	1	40.429	95
4	„	102	2.038	86	—	50.700	—
5	„	104	2.196	77	1	44.990	—
6	„	106	2.070	42	1	60.963	94
7	„	108	1.555	97	—	29.979	17
8	„	110	2.053	30	—	57.100	—
9	„	112	2.165	62	—	61.950	—
10	„	114	1.559	75	—	36.940	—
11	„	116	166	14	1	3.300	—
		Razem	19.786	22	1	490.186	37

przeniesień.

Dochody w roku 1872.				Razem				Wydatki				Pozostałość z końcem roku 1872.			
gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta	gotówka			efekta
zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct.	½	zł. ct.	zł.	ct	½	zł. ct.
5.690	68	1	11.900 —	7.742	23	1	69.850 —	5.852	13	—	5.100 —	1.890	10	1	64.750 —
7.376	52	—	24.650 —	9.386	60	1	70 533 31	7.706	21	1	17.884 65	1.680	39	—	52.648 66
3.686	48	1	8.200 —	5.604	23	—	48 629 95	4.261	73	—	12.419 95	1.342	50	—	36.210 —
6.413	25	—	16.500 —	8.452	11	—	67.200 —	7.037	52	—	11.000 —	1.414	59	—	56.200 —
7.537	66	1	18.650 —	9.734	44	—	63.640 —	7.967	19	1	7.000 —	1.767	24	1	56.640 —
9.490	32	—	17.200 —	11.560	74	1	78.163 94	9.561	07	1	6.607 86	1.999	67	—	71.556 08
4.124	88	—	7 650 —	5.680	85	—	37.629 17	4.078	44	1	4.600 —	1.602	40	1	33.029 17
4.075	50	1	16.050 —	6.128	80	1	73.150 —	4 135	02	—	10.550 —	1.993	78	1	62.600 —
7.893	94	—	23.900 —	10.059	56	—	85.850 —	8.108	24	—	25.750 —	1 951	32	—	60.100 —
5.677	75	—	15.400 —	7.237	50	—	52.340 —	5.762	37	1	10.000 —	1.475	12	1	42.340 —
2.460	18	—	3.700 —	2.626	32	1	7.000 —	1.963	47	1	2.100 —	662	85	—	4.900 —
64.427	18	1	163.800 —	84.213	41	—	653.986 37	66.433	42	—	113.012 46	17.779	99	—	540.973 91

L. W. 16.872/1873.
Alegat Lit. **D**. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków za rok 1872.

Lit. D.

Sumaryczne zestawienie

zamknięć rachunkowych wszystkich funduszów krajowych z wykazaniem ogólnego ruchu kasy w majątku obrotowym i zarodowym, wreszcie rachunku zapasów kasowych i lokacyj pieniędzy rozporządzalnych

za rok 1872.

A. Majątek

Liczba porządkowa	Nazwa funduszów.	Rzeczywiste						Zaliczki, depozyta i chwilowe lokacye pieniędzy.					
		Dochody.			Wydatki.			Dochody.			Wydatki.		
		zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½
	I. Fundusze dotowane ze środków kraju.												
1	Fundusz krajowy	1,754.144	39	1	1,537.035	56	1	1,631.900	79	1	1,510.323	32	1
2	„ szpitalu głównego we Lwowie:												
	a) Oddział chorych	122.441	69	1	139.434	83	—	224.129	87	—	199.764	49	1
	b) „ położnic	13.626	07	1	10.768	02	—	4.417	02	1	7.275	08	—
	c) „ obłąkanych	65.128	67	—	77.143	21	1	43.162	55	1	31.148	01	—
3	Fundusz podrzutków we Lwowie . .	50.446	96	—	50.844	19	1	855	15	1	457	92	—
4	„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie:												
	a) Oddział chorych	40.870	62	—	56.306	40	1	336.537	67	1	306 597	14	—
	b) „ położnic i podrzutków	59.785	01	1	43.827	84	—	29.750	—	—	45.707	17	1
5	Fundusz szpitalu św. Ducha w Krakowie:												
	a) Oddział syfilitycznych . . .	37.554	36	1	37.423	36	1	6.097	53	1	5.728	53	1
	b) „ obłąkanych	24.282	27	—	24.282	27	—	2.697	43	—	2.697	43	—
6	Fundusz policyi krajowej	5.456	11	1	6.636	30	—	1.180	18	1	—	—	—
	Suma funduszów dotowanych .	2,173.736	18	—	1,983.702	—	1	2,280.728	22	1	2,109.699	11	—
	II. Fundusze samoistne niedotowane.												
	A. Fundusze preliminarzem objęte.												
1	Fundusz domestykalny	3.679	14	—	2.475	—	—	242	93	-	145	25	—
2	„ kultury krajowej	9.724	22	1	5.361	51	—	588	38	1	16	02	—
3	„ szkoły kucia koni	2.477	60	—	—	—	—	104	54	—	107	14	—
4	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.566	66	—	1.435	75	—	373	42	—	184	82	—
	Suma funduszów samoistnych preliminarzem objętych . .	17.447	62	1	9.272	26	—	1.309	27	1	453	23	—
	B. Fundusze preliminarzem nieobjęte.												
5	Fundusz sierociński stanowy . . .	1.491	54	—	1.380	15	—	—	—	—	66	88	—
6	„ pomnika T. Kościuszki. . .	477	01	1	533	56	—	210	—	—	153	45	1
7	„ stypendyjny	135.741	48	—	84.378	74	—	54.191	91	1	87.487	80	1
8	„ „ zarządu dóbr Winniki	30.070	11	1	20.863	85	—	11.442	43	—	16.682	68	—
9	„ budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie	23.622	54	—	118.333	75	1	103.394	24	1	8.683	03	—
10	„ galicyjskich inwalidów wojskowych	2.048	—	1	1.325	—	—	1	75	—	2	13	1
11	„ niżankowieckich inwalidów wojskowych	94	82	—	72	—	—	1.051	90	1	1.074	72	1
12	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	70	87	1	47	25	—	47	25	—	47	25	—
13	„ zakładu narod. im. Ossolińskich	23.226	02	—	23.226	02	—	—	—	—	—	—	—
14	„ zapomogi obwodu tarnowskiego	240	22	—	1	11	1	—	—	—	132	55	—
15	„ z roku 1868	5.645	49	1	1	50	—	1.644	13	1	7.288	13	—
16	„ „ 1866	2,545.981	12	—	88.965	40	1	95.620	37	1	42.956	09	—
17	„ pozostały z apomogi z r. 1866	82.605	25	1	19.500	—	—	444	80	—	444	80	—
18	Depozyta gminne serwitutowe . .	738.199	78	—	179.445	88	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów samoistnych preliminarzem nieobjętych	3,589.514	28	—	538.074	22	1	268.048	80	1	165.019	53	—
	Suma funduszów samoistnych, preliminarzem objętych	17.447	62	1	9.272	26	—	1.309	27	1	453	23	—
	Suma wszystkich funduszów samoistnych	3,606.961	90	—	547.346	48	1	269.358	08	—	165.472	76	—
	Do tego suma funduszów dotowanych	2,173.736	18	—	1,983.702	—	1	2,280.728	22	1	2,109.699	11	—
	Razem . .	5,780.698	08	1	2,531.048	49	—	2,550.086	30	1	2,275.171	87	—

o b r o t o w y.

Razem.						Zapasy ostateczne z końcem roku 1872.			Zaległości.						Uwaga.
Dochody.			Wydatki.						czynne.			bierne.			
zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	
3,386.045	19	—	3,047.358	89	—	338.686	30	—	670.249	59	—	287.205	02	1	
346.571	56	1	339.199	32	1	7.372	24	—	277.499	85	—	227.271	63	1	
18.043	10	—	18.043	10	—	—	—	—	3.117	84	—	359	58	—	
108.291	22	1	108.291	22	1	—	—	—	40.233	37	—	13.791	90	—	
51.302	11	1	51.302	11	1	—	—	—	7.203	24	—	11.611	68	—	
377.408	29	1	362.903	54	1	14.504	75	—	36.681	32	1	32.865	88	1	
89.535	01	1	89.535	01	1	—	—	—	18.262	59	—	112	12	1	
43.651	90	—	43.151	90	—	500	—	—	5.354	86	—	532	06	1	
26.979	70	—	26.979	70	—	—	—	—	1.001	41	1	—	—	—	
6.636	30	—	6.636	30	—	—	—	—	80	45	—	—	—	—	
4,454.464	40	1	4,093.401	11	1	361.063	29	—	1,059.684	51	—	573 749	89	1	
3.922	07	—	2.620	25	—	1.301	82	—	—	—	—	—	—	—	
10.312	61	—	5.377	53	—	4.935	08	—	11.246	10	—	—	—	—	
2.582	14	—	107	14	—	2.475	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.940	08	—	1.620	57	—	319	51	—	4.805	40	—	—	—	—	
18.756	90	—	9.725	49	—	9.031	41	—	16.051	50	—	—	—	—	
1.491	54	—	1.447	03	—	44	51	—	—	—	—	—	—	—	
687	01	1	687	01	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
189.933	39	1	171.866	54	1	18.066	85	—	195.785	32	—	1.981	28	1	
41.512	54	1	37.546	53	—	3.966	01	1	2.637	76	1	4.009	27	—	
127.016	78	1	127.016	78	1	—	—	—	20.514	68	—	15.860	42	1	
2.049	75	1	1.327	13	1	722	62	—	—	—	—	—	—	—	
1.146	72	1	1.146	72	1	- -	—	—	—	—	—	—	—	—	
118	12	1	94	50	—	23	62	1	—	—	—	—	—	—	
23.226	02	—	23.226	02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
240	22	—	133	66	1	106	55	1	2.230	67	1	—	—	—	
7.289	63	—	7.289	63	—	—	—	—	6.290	70	1	11.912	47	1	
2,641.601	49	1	131.921	49	1	2,509.680	—	—	41.040	22	—	320	—	—	
83.050	05	1	19.944	80	—	63.105	25	1	19.628	60	—	—	—	—	
738.199	78	—	179.445	88	—	558.753	90	—	—	—	—	- -	—	—	
3,857.563	08	1	703.093	75	1	3,154.469	33	—	288.127	96	1	34.083	45	1	
18.756	90	—	9.725	49	—	9.031	41	—	16.051	50	—	—	—	—	
3,876.319	98	1	712.819	24	1	3,163.500	74	—	304.179	46	1	34.083	45	1	
4,454.464	40	1	4,093.401	11	1	361.063	29	—	1,059.684	51	—	573.749	89	1	
8,330.784	39	—	4,806.220	36	—	3,524.564	03	—	1,363.863	97	1	707.833	35	—	

B. Majątek

Liczba porządkowa.	Nazwa funduszów.	Dochody. zł.	ct.	½	Wydatki. zł.	ct.	½	Zapasy ostateczne z końcem roku 1872. zł.	ct.	½
	I. Fundusze dotowane ze środków kraju.									
1	Fundusz krajowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	„ szpitalu głównego we Lwowie:									
	a) Oddział chorych	137.411	24	1	111.744	76	—	25.666	48	1
	b) „ położnic	4.305	14	—	3.088	73	1	1.216	40	1
	c) „ obłąkanych	20.067	05	1	14.339	95	1	5.727	10	—
3	„ podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie:									
	a) Oddział chorych	540.890	12	—	396.720	47	—	144.169	65	—
	b) „ położnic i podrzutków	83.390	—	—	53.640	—	—	29.750	—	—
5	„ szpitalu św. Ducha w Krakowie:									
	a) Oddział syfilitycznych	11.700	—	—	7.200	—	—	4.500	—	—
	b) „ obłąkanych	3.447	60	—	1.460	25	—	1.987	35	—
6	„ policyi krajowej	6.202	50	—	—	—	—	6.202	50	—
	Suma funduszów dotowanych	807 413	66	—	588.194	17	—	219.219	49	—
	II. Fundusze samoistne niedotowane.									
1	Fundusz domestykalny	92.424	53	—	6.169	55	—	86.254	98	—
2	„ kultury krajowej	58.600	—	—	—	—	—	58.600	—	—
3	„ sierociński stanowy	33.100	—	—	500	—	—	32.600	—	—
4	„ hr. Al. Stadnickiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	„ szkoły kucia koni	59.536	83	—	1.022	74	—	58.514	09	—
6	„ pomnika T. Kościuszki	11.500	—	—	200	—	—	11.300	—	—
7	„ stypendyjny	1,454.553	24	1	125.968	64	—	1,328.584	60	1
8	„ „ zarządu dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	„ budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	„ „ domu podrzutków we Lwowie	8.291	92	—	4.242	27	—	4.049	65	—
11	„ galicyjskich inwalidów wojskowych	33.700	—	—	—	—	—	33.700	—	—
12	„ niżankowieckich „ „	3.055	—	—	1.005	—	—	2.050	—	—
13	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	1.000	—	—	—	—	—	1.000	—	—
14	„ zakładu nar. im. Ossolińskich	144.950	—	—	2.050	—	—	142.900	—	—
15	„ zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	865	—	—	160	—	—	705	—	—
16	„ zapomogi z roku 1866	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów samoistnych	1,901.576	52	1	141.318	20	—	1,760.258	32	1
	Do tego suma funduszów dotowanych	807.413	66	—	588.194	17	—	219.219	49	—
	Suma majątku zarodowego	2,708.990	18	1	729.512	37	—	1,979.477	81	1
	Do tego suma majątku obrotowego	8,330.784	39	—	4,806.220	36	—	3,524.564	03	—
	Razem	11,039.774	57	1	5,535.732	73	—	5.504.041	84	1

z a r o d o w y.

Wartość dóbr i realności			Kapitały hypotekowane			Należytości						Uwaga.
						czynne			bierne			
zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
81.041	24	—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	
8.980	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
39.271	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
288.382	70	—	161.347	85	1	—	—	—	500	—	—	
50.492	50	—	2.885	08	—	—	—	—	100	—	—	
—	—	—	2.796	97	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	5.250	75	—	—	—	—	—	—	—	
89.187	82	1	27	25	—	—	—	—	—	—	—	
557.355	26	1	172.307	90	1	10.000	—	—	600	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
377.605	35	—	—	—	—	—	—	—	139.464	27	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
387.245	78	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	36	33	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	29	25	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
764 851	13	1	—	—	—	65	58	—	139.464	27	1	
557.355	26	1	172.307	90	1	10.000	—	—	600	—	—	
1,322.206	40	—	172.307	90	1	10.065	58	—	140.064	27	1	
—	—	—	—	—	—	1,363.863	97	1	607.833	35	—	
1,322.206	40	—	172.307	90	1	1,373 929	55	1	747.897	62	1	

Winien. 1) Rachunek zapasu

Liczba porządkowa.	Nazwa funduszów.	Majątek.	Gotówka. zł.	ct.	½	Efekta. zł.	ct.	½
1	Do funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu, wraz z depozytami	obrotowy i depozyta	220.486	16	1	83.583	81	—
2	Do funduszu szpitalu głównego:							
	a) Oddział chorych . . . . . ,	zarodowy	—	00	1	25.666	48	—
	b) „ położnic	„	—	—	—	1.216	40	1
	c) „ obłąkanych	„	—	00	1	5.727	09	1
3	Do funduszu szpitalu św. Łazarza w Krakowie	„	—	—	—	173.919	65	—
	depozyta	depozyta	—	—	—	5.424	75	—
4	„ „ „ św. Ducha w Krakowie	zarodowy	—	—	—	6.487	35	—
	depozyta	depozyta	—	—	—	500	—	—
5	„ „ policyi krajowej	zarodowy	—	—	—	6.202	50	—
6	„ „ domestykalnego	obrotowy i zarodowy	6.301	82	—	81.254	98	—
7	„ „ kultury krajowej	„	4.935	08	—	58.600	—	—
8	„ „ szkoły kucia koni	„	2.475	—	—	58.514	09	—
9	„ „ Al. hr. Stadnickiego . . .	obrotowy	319	51	—	—	—	—
10	„ „ sierocińskiego stanowego . .	obrotowy i zarodowy	44	51	—	32.600	—	—
11	„ „ pomnika Kościuszki	zarodowy	—	—	—	11.300	—	—
12	„ „ stypendyjnego	obrotowy i zarodowy	18.066	85	—	1,328.584	60	1
13	„ „ „ administracyi dóbr Winniki	obrotowy i depozyta	866	01	1	3.100	—	—
14	„ „ budowy domu obłąkanych w Kulparkowie		—	—	—	—	—	—
15	„ „ inwalidów galicyjskich . . .	obrotowy i zarodowy	722	62	—	33.700	—	—
16	„ „ „ niżankowieckich .	zarodowy	—	—	—	2.050	—	—
17	„ „ posagowego Jana i Filipiny Komarnickich	obrotowy i zarodowy	23	62	1	1.000	—	—
18	„ „ zakładu narodowego imienia Ossolińskich	zarodowy	—	—	—	142.900	—	—
19	„ „ zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	obrotowy i skrypta dłużne	106	55	1	705	—	—
20	„ „ z pomogi z r. 1868. (powodziowy)		—	—	—	—	—	—
21	„ „ „ „ 1866. (głodowy) .	wylosowane obligacye	—	—	—	2,509.680	—	—
22	„ „ „ „ 1866. (pozostały),	obrotowy	62.660	45	1	444	80	—
23	„ „ budowy domu podrzutków . .	zarodowy	93	32	—	3.956	33	—
24	„ „ depozytów gminnych serwitutowych	obrotowy	17.779	99	—	540.973	91	—
	Suma .		334.881	52	1	5,118.091	75	1

2) Rachunek zapasu

1	Do funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu		1.676	32	1	32.940	—	—
2	Do funduszu szpitalu głównego. (Oddział chorych)		695	70	—	6.676	54	—
3	Do funduszu szpitalu św. Łazarza w Krakowie		—	—	—	9.080	—	—
	Suma .		2.372	02	1	48.696	54	—
	Do tego zapas w kasie krajowej		334.881	52	1	5,118.091	75	1
	Razem . .		337.253	55	—	5,166.788	29	1
						5,504 041	84	1

ostatecznego w kasie krajowej. **Ma.**

Liczba porządkowa.	Nazwa kasy.	Majątek.	Gotówka. zł.	ct.	½	Efekta. zł.	ct.	½
1	Od rachunku kasy krajowej, wedle dziennika zamkniętego po koniec roku 1872. z uwzględnieniem wynikłości z roku 1873. na rachunek roku 1872.	obrotowy i zarodowy	334.881	52	1	5,118.091	75	1
	Suma .		334.881	52	1	5,118.091	75	1

ostatecznego w obcych kasach.

1	Od c. k. kas poborowych:							
	a) reszty z dotacyj udzielonych na pokrycie kredytów otwartych na potrzeby dróg krajowych		1.676	32	1	—	—	—
	b) kaucye i wadya przedsiębiorców drogowych i dzierżawców myt . . .		—	—	—	32.940	—	—
2	Od kasy szpitalu głównego we Lwowie . .		695	70	—	6.676	54	—
3	Od c. k. kasy poborowo-zbiorowej w Krakowie, jako kasy szpitalu św. Łazarza .		—	—	—	9.080	—	—
	Suma .		2.372	02	1	48.696	54	—
	Do tego zapas w kasie krajowej		334.881	52	1	5,118.091	75	1
	Razem . .		337.253	55	—	5,166.788	29	1
						5,504.041	84	1

Winien. Rachunek pieniędzy

Liczba porządkowa.	Nazwa funduszów.	Gotówka. zł.	ct
1	Do funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu	1.155	57
2	„ „ Al. hr. Stadnickiego	3 835	40
3	„ „ budowy domu obłąkanych w Kulparkowie . . .	18.514	68
4	„ „ kultury krajowej	33	37
5	„ „ galicyjskiego inwalidów wojskowych . . .	36	33
6	„ „ niżankowickiego „ „	29	25
7	„ „ zakładu narodowego imienia Ossolińskich . . .	2.631	17
8	„ o zapomogi byłego obwodu tarnowskiego . . .	1.934	54
9	„ „ „ z roku 1866.	2.400	27
10	„ „ stypendyjnego	1	45
	Suma . .	30.572	03

lokowanych w bankach na 5%. **Ma.**

Liczba porządkowa.	Nazwa banków.	Gotówka. zł.	ct.
1	Od Filii zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu . . .	25.097	—
2	„ banku hipotecznego	4.760	34
3	„ galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	714	69
	Suma . .	30.572	03

L. 17392 / 1873.

Aleg. VII.

Sprawozdanie

z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. sierpnia 1872. po koniec sierpnia 1873.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowienia §. 26 statutu krajowego przedkładamy niniejszem sprawozdania z czynności naszych za czas od 1. sierpnia 1872. do końca siernia 1873.

Prośby do Najwyższego Tronu.

Adres wysokiego Sejmu do Najjaśniejszego Pana.

Na uchwalony przez wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 25. listopada 1872. adres do Najwyższego Tronu, w przedmiocie przyznania krajowi naszemu samorządu narodowego i samodzielniejszego stanowiska w Monarchii, jako też w przedmiocie obrony praw statutem krajowym zagwarantowanych, nie otrzymaliśmy dotąd żadnej odpowiedzi.

Adres gratulacyjny z powodu zaślubin Jej c. k. Wysokości Najdostojniejszej Arcyksiężniczki Gizeli z Jego królewską Wysokością ks. Bawarskim.

Z powodu zaślubin Najdostojniejszej córki Najjaśniejszego Pana Jej c. k. Wysokości Arcyksiężniczki Gizeli z Jego królewską Wysokością księciem Bawarskim Leopoldem, wystosował Wydział krajowy adresy gratulacyjne do Najjaśniejszego Pana, do Najjaśniejszej Pani i do Najdostojniejszej Ich córki.

Adresy te powiozła deputacya, w skład której mieli wejść Marszałek krajowy JO. Leon książę Sapieha, Wicemarszałek i członek Wydziału krajowego Julian Ławrowski i członek Wydziału krajowego Oktaw Pietruski; ciężka choroba jednak Wicemarszałka ś. p. Juliana Ławrowskiego nie pozwoliła mu już uczestniczyć w tym uroczystym akcie.

Delegaci nasi uzyskawszy audiencyą, złożyli adresy, doznawszy nader łaskawego przyjęcia ze strony Najjaśniejszego Pana, Najjaśniejszej Pani i Najdostojniejszej Arcyksiężniczki, przyczem tak Najjaśniejszy Pan jak i Najjaśniejsza Pani dziękowali za dowody przywiązania i lojalności, jakie kraj okazał przy sposobności tego uroczystego aktu familijnego w łonie najmiłościwiej panującej rodziny cesarskiej.

Adres gratulacyjny z powodu zaślubin Jego c. k. Wys. arcyksięcia Karola Ludwika protektora Akademii umiejętności w Krakowie, z Jej król. Wys. księżniczką Maryą Teresą de Braganza.

A.

Z powodu zaślubin Jego ces. i król. Wysokości Arcyksięcia Karola Ludwika, protektora Akademii umiejętności w Krakowie, z Jej królewską Wysokością księżniczką Maryą Teresą de Braganza, wystosował Wydział krajowy adres gratulacyjny do Jego ces. król. Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Karola Ludwika.

Własnoręcznem pismem z dnia 10. sierpnia b. r. pod A) załączonem, raczył Jego c. k. Wysokość przesłać swe podziękowanie Wydziałowi krajowemu, a dziękując wniém za odebrane życzenia w własnem i Najdostojniejszej Małżonki imieniu, raczył dodać, iż zarówno dawniejszy pobyt w Galicyi, jak i tegoroczną bytność w Krakowie przechowa zawsze w pamięci z powodu przyjęcia, jakiego w kraju naszym za każdym razem doznawał.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

A. Sankcyonowane.

1. Jego c. i k. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 17. maja b. r. przyjąć najłaskawiej do wiadomości obrady Sejmu galicyjskiego z sesyi w roku 1872, zastrzegając dla uchwał sejmowych, podlegających Najwyższej sankcyi, osobne cesarskie postanowienia.

2) Jego c. i k. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 20. stycznia 1873. najmiłościwiej zatwierdzić uchwalony przez Sejm krajowy rozkład dodatków na rok 1873. mianowicie na fundusze indemnizacyjne w Galicyi wschodniej i zachodniej i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem po 51 cent., zaś na fundusz krajowy po 30 cent. od jednego reńskiego podatków bezpośrednich z dodatkiem jednej trzeciej części.

3. Najwyższem postanowieniem z dnia 2. maja 1873. r. raczył Jego ces. i k. Apostolska Mość użyczyć najłaskawiej najwyższej sankcyi uchwalonym przez wysoki Sejm krajowy projektom do ustaw:

a) o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

b) o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych; najwyższem zaś postanowieniem z dnia 25. czerwca b. r. raczył Najjaśniejszy Pan udzielić najłaskawiej najwyższej swej sankcyi uchwalonemu przez wysoki Sejm krajowy projektowi do ustawy „o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.“

Przy tej sposobności nadmienia Wydział krajowy, iż pragnąc rozpowszechnić znajomość ustaw szkolnych w jak najszerszym zakresie, wydał Wydział krajowy własnym nakładem 3000 exemplarzy „ustaw szkolnych.“ Dwa tysiące exemplarzy tegoż zbiorku rozesłaliśmy władzom szkolnym i wydziałom powiatowym do użytku urzędowego i rozdania nauczycielom, pozostałych zaś tysiąc exemplarzy oddaliśmy w komis księgarni Wilda a rozsprzedaż ich pokryje koszta nakładu całego dzieła.

4) Najwyższem postanowieniem z dnia 27. maja b. r. raczył Jego ces. i król. Apostolska Mość użyczyć najłaskawiej najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi do ustawy, tyczącej się wykupu niezmiennych

z prawa dziesięciny nie pochodzących świadczeń w naturaliach i danin w pieniądzach dla klasztorów, kościołów i plebanów.

5) Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 11. grudnia 1872. najłaskawiej udzielić Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi do ustawy zmieniającej postanowienia drugiego ustępu §. 35. lit. b) statutu miejskiego królewskiego stołecznego miasta Lwowa z dnia 14. października 1870. r. co do kompletu potrzebnego do ważności uchwał w sprawach w tym ustępie wyliczonych.

6) Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 19. grudnia 1872. r. najłaskawiej udzielić sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi do ustawy zezwalającej na pobór opłaty gminnej od psów w obrębie miasta Lwowa.

7) Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył udzielić Najwyższej sankcyi projektom do ustaw, zezwalających na pobór wyższych dodatków gminnych do podatku konsumcyjnego, lub też na pobór innych opłat gminnych:

a) gminie miasta Brzeżan, pobór dodatku gminnego w wysokości 60% do podatku konsumcyjnego od wina w latach 1873., 1874. i 1875;

b) gminie miasta Chrzanowa pobór opłat gminnych od napojów do miasta wprowadzanych i tamże spotrzebowanych na rok 1873;

c) gminie miasta Czortkowa na pobór dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa w wysokości 75% w latach 1873., 1874., 1875., 1876., 1877.;

d) gminie miasta Kalwaryi na pobór opłat gminnych od gorących napojów wprowadzonych do miasta i tamże spotrzebowanych;

e) gminie miasta Mikuliniec na pobór dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina w wysokości 75% w latach 1873. i 1874.;

f) gminie miasta Nadwórny na pobór opłat od wprowadzonych w obręb miasta tego napojów w r. 1873;

g) gminie miasta Strzyżowa na pobór opłaty od wprowadzonych w obręb miasta tego spirytusowych napojów słodowych po 24 ct. od miary niższo-austr. w roku 1873.;

h) gminie miasta Wadowic na pobór dodatków gminnych w wysokości 75% podatku konsumcyjnego od mięsa i od wina w latach 1873., 1874., 1875.;

i) gminie miasta Wieliczki na pobór podwyższonych opłat od napojów w obręb miasta wprowadzonych.

8) Ustawy sejmowe względem pozwolenia gminom na pobór wyższego dodatku gminnego, a mianowicie:

Licz. bież.	Gminie	Powiatu	w wysokości %	na rok
1	Śliwki	Kałuskiego	30	1873
2	Przysłup	„	34	„
3	Perekosy	„	41	„
4	Wojniłów	„	30½	„
5	Bereźnicy szlachec.	„	29	„
6	Podhorki	„	28½/	„
7	Tużyłów	„	28	„
8	Łuka	„	26	„
9	Słobudka	„	30	„
10	Tużyłów	„	27	1872
11	Majdan	„	50	1873
12	Jaworówka	„	41	„
13	Rypianka	„	27	1872 1873
14	Studzianka	„	35	1872
15	Topolsko	„	33	1872
16	Siołko	„	34	1872 1873
17	Landestreu	„	40	„ „
18	Zagórze	„	35	„ „
19	Bania	„	58	„ „
20	Petranka	„	32	„ „
21	Chocin	„	35	„ „
22	Ćwitowa	„	34	„ „
23	Słobudka	„	31	1872
24	Topolsko	„	37	„
25	Grabówka	„	30	„
26	Jaworówka	„	52	„
27	Dobrzechów	Rzeszowskiego	32½	1872 1873
28	Małówka	„	39	„ „
29	Kielnarowa	„	30	1873
30	Baryczka	„	26¼	1872
31	Baryczka	„	38¼	1873
32	Połomyja	„	36½	1873
33	Klimkówka	Sanockiego	38	1872
34	Talejówka	„	39	„
35	Komańcza	„	70	„
36	Zawadka ad Bukowsko	„	36	„
37	Płowce	„	32	„
38	Prełuki	„	35	„
39	Posada sanocka	„	32	„
40	„ „	„	31	1873
41	Fryszowa	Limanowskiego	32	1873
42	Owieczka	„	37½	„
43	Bałazówka	„	29	„
44	Kunina	„	35	„
45	Szczawa	„	33	„
46	Jadamwola	„	40½	„
47	Świdnik	„	39½	„
48	Rusianówka	Tarnopolskiego	36	1872 1873
49	Zaścianka	„	35	„ „
50	Konstantynówka	„	51	„ „

Licz. bież.	Gminie	Powiatu	w wysokości %	na rok
51	Janówka	Tarnopolskiego	35	1872 1873
52	Zagrobela	„	38	„ „
53	Kutkowce	„	35	„ „
53	Proszowa	„	42	„ „
55	Lubkowiec	Śniatyńskiego	41	1873
56	Oleszkowa	„	49	„
57	Widynów	„	31	„
58	Dołhe	Trembowelsk.	40	„
59	Łapanów	Bocheńskiego	38	1872 1873
60	Kutkorz	Złoczowskiego	28	1873
61	Sabinówka	Kamioneckiego	90	1872 1873 1874
62	Bursztyn	Rohatyńskiego	26	1872 1873
63	„	„	34 d.kl.	„ „
64	Humniska	Brzozowskiego	35	1872
65	Witków	Sokalskiego	40	1872 1873
66	Szufnarowa	Ropczyckiego	41	„ „
67	Dereżyce	Drohobyckiego	27	„ „
68	Wola Batorska	Bocheńskiego	34	„ „
69	Uhrynów dolny	Stanisławowsk.	49	1872 1873 1874
70	Monaster dereżycki	Drohobyckiego.	55	1872 1873
71	Roztoki	Kosowskiego	35	„ „
72	Jabłonica	„	31½	„ „
73	Dołhopol	„	45	„ „
74	Fereskul	„	52	„ „
75	Polanka	„	40	„ „
76	Stebne	„	50	„ „
77	Smolnica	Staromiejskiego	42	1873
78	„	„	70	1872
79	Baczyna	„	35	1873
80	Bąkowice z Suszycą	„	43	1872 1873
81	Strzemilcze	Brodzkiego	40	„ „
82	Smanów	„	30	„ „
83	Kustyń	„	30	1873
84	Rożniów	„	28	1872 1873
85	Ruda brodzka	„	32	„ „
86	Majdan stary	„	80	1872 1873 1874
87	Młyniska	Trembowelsk.	41	1872 1873
88	Słobudka janowska	„	34	„ „
89	Boryczówka	„	29	„ „
90	Małowa	„	35	„ „
91	Tiutków	„	38	„ „
92	Derachów	„	28	1872
93	Ottynia	Tłumackiego	32	1872 1873
94	Odaje	„	40	„ „
95	Konstantynówka	„	42	„ „
96	Puźniki	„	28	„ „
97	Komarówka	„	65	„ „
98	Bratkowce	„	50	„ „
99	Worona	„	35	„ „
100	Lisko	Kamioneckiego	30	1872 1873 1874

Licz. bież.	Gminie	Powiatu	w wysokości %	na rok		
101	Sapieżanka	Kamioneckiego	55	1872	1873	1874
102	Obydów	„	76	„	„	„
103	Hanunim	„	60	„	„	„
104	Romanówka	„	70	„	„	„
105	Wiesenberg	Żółkiewskiego	82	1872	1873	
106	Mierzwica	„	30	„	„	
107	Mosty wielkie	„	59	1872		
	„ „	„	40	1873		
108	Głuszków	Horodeńskiego	33	1872	1873	
109	Semenowce	„	30	„	„	
110	Serafince	„	61½	1872		
	„	„	36½	1873		
111	Targowica	„	40	1872	1873	
112	Żywaczów	„	35	„	„	
113	Czernelica	„	28	„	„	
114	Strzylcze	„	30½	„	„	
115	Toporowce	„	30	„	„	
116	Uniż	„	28	„	„	
117	Raszków	„	28	„	„	
118	Porąbka	Białeckiego	72	1872		
119	Halcnowa	„	34½	1872	1873	1874
120	Mikuszowice	„	40½	1872		
121	Fatowce	Kołomyjskiego	28	1872	1873	
122	Kluczów mały	„	32½	„	„	
123	Liski	„	32	„	„	
124	Matyjowce	„	26½	1872		
125	„	„	26½	1873		
126	Peczeniżyn	„	49½	1872	1873	
127	Kamionka wiejka	„	37½	„	„	
128	Michałków	„	48	„	„	
129	Kniazdwór	„	28	1872		
130	Myszyn	„	31	1872	1873	
131	Chlebiczyn leśny	„	33½	„	„	
132	Chwaliboga	„	34	„	„	
133	Berezów niżny	„	57	„	„	
134	Debesławce	„	28½	„	„	
135	Siemiakowce n. Prut.	„	33	„	„	
136	Piadyki	„	73	1872		
137	Dziadkowce	„	30	„		
138	Mokra strona	Łańcuckiego	38	1873		
139	Mirocin	„	41	„		
140	Pantalowice	„	38	„		
141	Siennów	„	43	„		
142	Żuklin	„	28	„		
143	Chodakówka	„	32½	„		
144	Studziana	„	47	„		
145	Grzęska	„	30	„		
146	Dembów	„	56½	„		
147	Kielanowice	Tarnowskiego	49	„		
148	Karwodrza	„	30	„		

Licz. bież.	Gminie	Powiatu	w wysokości %	na rok
149	Łękawica	Tarnowskiego	42	1873
150	Lichwin	„	26	„
151	Poręba Radlna	„	38	„
152	Piotrkowice	„	86	„
153	Pleśnia	„	44	„
154	Pogórska wola	„	26	„
155	Biała	„	35	„
156	Błonie	„	48	„
157	Burzyn	„	62	„
158	Janowice	„	38	„
159	Lowczów	„	54	„
160	Knyż	„	31	„
161	Tarnowiec	„	72	„
162	Żukowice stare	„	29	„
163	Zbyłtowska góra	„	29	„
164	Koszyce wielkie	„	54	1873 1874 1875
165	Golonka	„	27	1873
166	Hyszów	„	65	„
167	Dąbrówka infułacka	„	43	„
168	Dąbrówka szczepan.	„	66	„
169	Wróblowice	„	33	„
170	Swiebodzin z Klokow.	„	29	„
171	Szczepanowice	„	35	„
172	Radlna	„	40	„
173	Siedliska	„	35	„
174	Rzędzin	„	86	„
175	Rzuchowa	„	45	„
176	Podlesie dębowe	„	52	„
177	Ździary	„	39	„
178	Trzemesna	„	84	„
179	Zawada	„	41	„
180	Gumniska	„	56	„
181	Garbek	„	60	„
182	Koszyce małe	„	57	1873 1874 1875
183	Zabłędza	„	97 1/2	1873
184	Bistoszowa	„	44	„
185	Tułuków	„	30	1872 1873
186	Zaleszczyki stare	Zaleszczyckiego	49	„ „
187	Oleszków	Śniatyńskiego	49	1872
188	Hińce	„	31	1872 1873
189	Demicze	„	30	„ „
190	Kułaczyn	„	40	„ „
191	Kielichów	„	49	„ „
192	Tuczapy	„	27	„ „
163	Rożnów	„	50	„ „
194	Drahaszymów	„	27	„ „
195	Tuława	„	42	„ „
196	Zawale	„	33	„ „
197	Pryszowa	Limanowskiego	27 1/2	„ „
198	Jadamwola	„	40 1/2	„ „
199	Bałażówka	„	27 1/2	„ „

9. Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 12. lutego 1873. r. użyczyć najmiłościwiej sankcyi uchwalonym przez wysoki Sejm projektom do ustaw, któremi;

a) uznano za drogi krajowe drogi wiodące: 1) z Suchej do Zatora, 2) z Tarnowa do Szczucina, 3) ze Szklar do Przeworska, 4) z Rohatyna do Brzeżan, 5) z Krasnego do Buska, 6) ze Zborowa do Załoziec, 7) z Tarnopola do Zbaraża, 8) z Kopyczyniec do Smykowiec, i 9) z Borszczowa do Jezierzan;

b) upoważniono Wydział krajowy do zaciągnienia imieniem kraju pożyczki w sumie wynoszącej w gotowiźnie 5,200.000 złr. w. a. celem pokrycia kosztów budowy i rekonstrukcyi dróg krajowych, jako też celem zapobieżenia niedostatkowi zagrażającemu niektórym okolicom z powodu nieurodzaju i klęsk elementarnych.

ad a) Do budowy dróg wyżéj oznaczonych, nie mógł Wydział krajowy przystąpić dla braku funduszów, których dostarczyć miała pożyczka krajowa.

Przygotowania podjęte przez Wydział krajowy celem rozpoczęcia budowy, wykazane są w szczegółowem sprawozdaniu.

ad b) Powody, dla których pożyczka krajowa w całości zrealizowaną nie została, przedstawi Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu wraz z odnośnymi wnioskami.

Najwyższém postanowieniem z dnia 9. stycznia 1873. r.

10. Ustawa o udzieleniu gminie Bereźnicy, w powiecie Stryjskim, prawa poboru mostowego przez lat cztéry;

11. Ustawa o omyceniu drogi powiatowéj Strzyżowsko-Domaradzkiej na lat cztéry, w powiecie Rzeszowskim;

12. Ustawa o omyceniu drogi powiatowéj Tuchowsko-Ryglicko-Jodłowskiéj na przeciąg lat cztérech, w powiecie Tarnowskim;

13. Ustawa o udzieleniu radzie powiatowej w Wieliczce prawa do poboru myta na drodze powiatowéj Wielicko-Dobczyckiej na przeciąg lat cztérech;

z dnia 12. stycznia 1873. r.

14. Ustawa o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Zazulińcach, w powiecie Zaleszczyckim, prawa poboru myta za przewóz promem na rzéce Dniestrze przez przeciąg lat trzech;

15. Ustawa o udzieleniu prawa poboru mostowego, obszarowi dworskiemu w Koniuszkach Siemianowskich na lat pięć (powiat Rudka);

Najwyższém postanowieniem z dnia 20. stycznia 1873. r.

16. Ustawa o udzieleniu prawa poboru przewozowego, zarządowi dóbr skarbowych w Niepołomicach, w powiecie Bocheńskim na lat cztéry;

17. Ustawa o udzieleniu prawa poboru mostowego obszarowi dworskiemu w Spasie, powiatu Staromiejskiego na przeciąg lat pięciu;

18. Ustawa o udzieleniu prawa poboru przewozowego na rzecz obszaru dworskiego w Ulwówku w powiecie Sokalskim, na lat cztery;

19. Ustawa o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Żarnowie w powiecie Rzeszowskim, prawa poboru przewozowego na lat pięć;

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. lutego 1873.

20. Ustawa o zniżeniu opłaty mytniczej od osób za przewóz na Sanie pod Liskiem:

21. Ustawa o udzieleniu gminie Kniaże w powiecie Śniatyńskim prawa do poboru mostowego na lat pięć;

22. Ustawa o omyceniu drogi powiatowej Chrzanowskiej na lat pięć.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lutego 1873.

23. Ustawa o nadaniu obszarowi dworskiemu w Rogach, prawa na pobór myta od mostu na rzece Lubatówce; (pow. Krosno)

24. Ustawa o udzieleniu gminie Swaryczów w powiecie Dolińskim, wspólnie z obszarem dworskim prawa poboru mostowego na lat pięć;

25. Ustawa o udzieleniu radzie powiatowej Sanockiej na lat pięć, prawa do poboru mostowego od mostu w Ladzinie na drodze z Rymanowa do Chaczowa;

26. Ustawa o udzieleniu gminie Dorożów, powiatu Samborskiego, na lat pięć prawa do poboru myta od dwóch mostów na rzece Bystrzycy;

27. Ustawa o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Bludnikach, w powiecie Stanisławowskim, prawa do poboru opłaty mytniczej za przewóz promem na rzece Łomnicy, przez lat trzy;

28. Ustawa o udzieleniu gminie i obszarowi dworskiemu w Nadolanach w powiecie Sanockim, prawa do poboru myta mostowego na lat pięć;

Najwyższem postanowieniem z dna 16. lutego 1873.

29. Ustawa o udzieleniu gminie miasta Tarnopola na lat pięć, prawa poboru kopytkowego przy wjeździe do miasta;

Najwyższem postanowieniem z dnia 7. marca 1873:

30. Ustawa o udzieleniu gminie miasta Nowego Sącza, prawa do poboru opłaty kopytkowej;

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. marca 1873.

31. Ustawa o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Ilińcach, wspólnie z obszarem dworskim w Zabłotowie, prawa do poboru myta przewozowego na rzece Prucie w powiecie Śniatyńskim, na lat pięć;

32. Ustawa o udzieleniu gminie wspólnie z obszarem dworskim w Surochowie, prawa do poboru myta od mostu na rzece Szkle, w powiecie Jarosławskim, na lat pięć.

Wydział krajowy wydał stosowne zarządzenia względem wprowadzenia w wykonanie pomienionych ustaw i przesłał za pośrednictwem wydziałów powiatowych obowiązujące taryfy mytnicze wraz ze zbiorem odnośnych przepisów.

33. Na posiedzeniu wysokiego Sejmu z dnia 28. listopada 1872. roku uchwalona ustawa stanowiąca zwinięcie krajowego zakładu podrzutków we Lwowie, tudzież odjęcie zakładowi podrzutków w Krakowie znamienia zakładu krajowego, uzyskała Najwyższą sankcyę dnia 10. maja 1873. r. i została ogłoszoną pod Nr. 249 dz. u. kr. z r. 1873. Wskutek tego została także z tą

ustawą w związku będąca uchwała wysokiego Sejmu z dnia 28. listopada 1872 r. normująca dalszy obowiązek funduszu krajowego utrzymania niektórych, w krajowym zakładzie położnic urodzonych dzieci, ogłoszonych pod Nr. 252 Dz. u. kr. z r. 1873.

34. Ustawa zmieniająca ustęp litera *b.* §. 35. statutu krajowego.

35. Ustawa dotycząca zwrotu kosztów szupasowych, wzmiankowanych w §§. 14. i 15. ustawy państwowej z dnia 27. lipca 1871 Nr. 88. (Dzien. ustaw państ.)

B. Niesankcyonowane.

1. Uchwalony przez wysoki Sejm krajowy projekt do ustawy dotyczącej podwyższenia opłat, pobieranych przez gminę miasta Kęty od gorących napojów do miasta wprowadzonych.

Powodem niesankcyonowania pomienionej ustawy jest według reskryptu pana Ministra spraw wewnętrznych — nieformalność, że powołano na posiedzenie wydziału powiatowego zastępcę członka wydziału powiatowego, chociaż nie było warunków przewidzianych w §. 16- ustawy o repr. pow.

Dalszym powodem odmówienia sankcyi, była okoliczność, że przyzwolone w projekcie opłaty od napojów są bardzo wysokie, a nakoniec, że niektóre pozycye taryfy są niejasne i mogłyby w praktyce dawać powód do nieporozumień i nadużyć wobec publiczności.

2. Uchwalonej przez wysoki Sejm ustawie o nadaniu gminie miasta Brodów prawa do poboru opłaty kopytkowej, odmówiono Najwyższej sankcyi, z powodu, że proponowane koncesye, różnią się od nadanych w drodze ustawodawczej innym miastom w Galicyi.

Zawiadamiając o tem stronę interesowaną, Wydział krajowy odniósł się równocześnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z wyjaśnieniem, że w uchwalonej przez wysoki Sejm ustawie, chodziło jedynie o rozszerzenie od najdawniejszych czasów przysługującego miastu prawa do pobierania myta drogowego przy pięciu nowo powstałych wjazdach, przy których zresztą od lat kilkudziesięciu, bez wyraźnego na to zezwolenia taż opłata pobieraną była; — że zatem projekt do ustawy, ściśle zastosowany został do obowiązującej dotąd taryfy, przy wjazdach dawniejszych niekwestyonowanej.

3. Uchwalonej przez wysoki Sejm ustawie, o zmianie dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa, taryfy do poboru opłaty myta drogowego i rogatkowego, nie udzielono dotąd Najwyższej sankcyi.

4. Najwyższej sankcyi odmówiono uchwalonemu na posiedzeniu 6. grudnia 1872. projektowi do ustawy o sądach pokoju, a to z powodów, iż rzeczony projekt nie należy do kompetencyi ustawodawstwa krajowego i do zakresu działania Sejmu krajowego, dalej, iż rzeczony projekt zawiera postanowienia nakładające na skarb państwa pewne wydatki z powodu urzędowych czynności sędziów pokoju, wreszcie, iż projekt pod wielu względami nie da się pogodzić z ustawą państwową z dnia 27. kwietnia 1873. Nr. 66. Dz. u. p. o postępowaniu sądowem w sprawach drobiazgowych, z których pewna część spraw spornych, przekazanych w projekcie sądom pokoju ma być traktowaną w sądach powiatowych, jako sądach dla spraw bagatelnych.

5. Odmówiono Najwyższej sankcyi uchwalonemu na posiedzeniu z dnia 26. listopada 1872. projektowi do ustawy zawierającej postanowienia na wypadek, gdy członek Sejmu ulegnie kondemnacie sądowej lub zostanie pod

śledztwem karnem, a to z tego powodu, ponieważ nie są należycie udowodnione warunki przepisane w drugim ustępie §. 38. statutu krajowego co do kompletu posłów potrzebnego do powzięcia uchwał nad zmianami statutu krajowego. Na wypadek więc, gdyby c. k. Rząd nie ponowił w r. bieżącym odnośnego przedłożenia rządowego do rzeczonego projektu, powtórzy takowy Wydział krajowy jako własne przedłożenie.

6. Najwyższem postanowieniem z dnia 6. czerwca 1873., odmówiono najwyższej sankcyi uchwalonym przez wysoki Sejm w sesyach z roku 1871. i 1872. projektom do ustaw co do kompletu posłów, potrzebnego do uchwał sejmowych, odnoszących się do zmian sejmowej ordynacyi wyborczej, a to z następujących przez c. k. Rząd nam objawionych powodów: „iż postanowienia zawarte w drugim artykule uchwalonego w r. 1871. projektu, według którego zmiany sejmowej ordynacyi wyborczej mogły by być uchwalone głosami tylko $^4/_9$ części wszystkich członków Sejmu, nie tylko nie da się pogodzić z postępowaniami §. 38. statutu krajowego, lecz w ogóle nie daje dostatecznej rękojmi stałości trwalszej sejmowej ordynacyi wyborczej, — zaś projekt uchwalony w r. 1872. odracza w sposób nieodpowiadający rzeczywistej potrzebie, w której by nastąpiła zgodność postanowień co do kompletu potrzebnego do uchwał nad zmianami statutu krajowego i nad zmianami sejmowej ordynacyi wyborczej.“

Z uwagi więc, iż wysoki Sejm nie uczynił dotąd żadnego użytku z praw zastrzeżonych mu w pierwszym ustępie §. 52. sejmowej ordynacyi wyborczej, ani też z ustawy z 20. września 1866. (Nr. 26. dzien. ustaw. kraj.), tudzież, iż potrzeba zmienienia dzisiejszej sejmowej ordynacyi wyborczej powszechnie jest uznaną, powtórzy Wydział krajowy rzeczony wniosek, jako przedłożenie swoje a to z uchyleniem odmownego motywu.

Sprawy specyalnie przekazane.

W sprawie petycyi wydziału powiatowego w Zydaczowie o uwolnienie nowowybudowanych domów po wsiach i miasteczkach od dodatków dla funduszu krajowego.

B.

1. Wydział powiatowy Żydaczowski, zażądał podaniem z dnia 12. marca 1873 L. 1051 pod *B* załączonem w odpisie, ażeby Wydział krajowy przedłożył wysokiemu Sejmowi wniosek, względem uwolnienia nowowybudowanych domów po miasteczkach i po wsiach od płacenia dodatku do podatku domowego dla funduszu krajowego.

Wydział krajowy nieprzychylił się do tej prośby z następujących powodów:

W roku 1867. przyjął wysoki Sejm wniosek uwolnienia budynków w miastach naszego kraju nowowybudowanych od dodatku dla funduszu krajowego, jakoteż od dodatku indemnizacyjnego. Rząd jednakże odmówił tej uchwale sankcyi co do dodatku indemnizacyjnego.

Wniosek o uwolnienie tych budynków od dodatku krajowego został ponowionym w roku 1868, a wysoki Sejm przyjął go uchwałą z dnia 28. września 1868 zawartą w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z roku 1868 pod Nr. 20. (na stronie 31), wskutek czego nowe budynki w miastach są uwolnione od płacenia dodatków do podatku domowo-czynszowego dla funduszu krajowego na ten sam przeciąg czasu, przez który w moc obowiązujących ustaw nie będą pociągane do opłaty podatku domowo-czynszowego dla Skarbu państwa.

Uwolnienie to nastąpiło dla zachęcenia kapitalistów do użycia swych kapitałów na stawianie nowych budynków w miastach, gdzie się dawał czuć brak pomieszkań. Powód ten nie istnieje co do budynków po miasteczkach i po wsiach, zwłaszcza w tych ostatnich każdy buduje dom wtedy, gdy mu taki jest potrzebnym, bez względu na wysokość podatków, które będzie opłacał od nowego budynku. Po wsiach i miasteczkach nie daje się też czuć brak pomieszkań tak jak po miastach.

Nie istnieje zatem potrzeba zachęcania kapitalistów do budowania domów po miasteczkach i po wsiach.

Wspomnieliśmy już, że c. k. Rząd nie udzielił sankcyi uchwale dotyczącej uwolnienia nowych budynków po miastach od dodatku indemnizacyjnego. C. k. Rząd uczynił to nie z innego względu, jak tylko dla oszczędzenia funduszowi indemnizacyjnemu ubytku z takiego uwolnienia wynikającego. Fundusz krajowy musi tem więcej unikać takiego uszczerbku, że wydatki jego pomnażają się z roku na rok.

Ponieważ więc ten uszczerbek funduszu krajowego nie dałby się usprawiedliwić powodami, jakie przemawiały za uwolnieniem od dodatku krajowego nowych budynków po miastach, Wydział krajowy nie przedkłada wniosku o uwolnienie od tego dodatku nowych budynków po miasteczkach i po wsiach, czuje się jednak obowiązauym podać do wiadomości wysokiego Sejmu w niniejszem ogólnem sprawozdaniu o swoich czynnościach, tak treść petycyi wydziału powiatowego Żydaczowskiego, jak i postanowienie, które powziął wskutek tej petycyi.

Sprawa pożyczek dla pogożelców miast Krosna i Rohatyna przez kraj zagwarantować się mających.

2. Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872. r. nad petycyą gminy miasta Krosna o zapomogę z powodu pożaru lub pożyczkę 15,000 zł. na odbudowanie i nad petycyą reprezentacyi powiatu Krośniańskiego w tym samym przedmiocie następującej treści uchwałę:

a) Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia gwarancyi w imieniu reprezentacyi kraju za pożyczkę do wysokości 15.000 zł., gdyby jaki instytut kredytowy miastu Krosnu na odbudowanie miasta był gotów ją udzielić.

b) Gwarancyę tę przyjmie Wydział krajowy pod warunkiem, że gmina miasta Krosna przedstawi dostateczne bezpieczeństwo, iż na tej rękojmi kraj straty nie poniesie.

Dalej uchwalił wysoki Sejm takie same załatwienie petycyi reprezentacyi miasta Rohatyna o wsparcie pogorzelcom przedmieścia Babińce, — ewentualnie o pożyczkę bezprocentową z dodatkiem do wysokości sumy 10.000 złr.

Zawiadomiliśmy o tem powołane gminy przez dotyczące wydziały powiatowe, - lecz tylko gmina miasta Krosna korzystała z tej uchwały wysokiego Sejmu. Zwierzchność gminy miasta Krosna przedłożyła nam sprawozdaniem z d. 12. kwietnia 1873 L. 360 uchwałę rady miejskiej z d. 25. stycznia i 8. marca 1873 wedle których miasto Krosno ma zaciągnąć pożyczkę 15.000 złr. w galicyjskiej kasie oszczędności z obowiązkiem płacenia 6% odsetek i spłacenia długu w 15 latach. — Z tej sumy będzie miasto udzielać pożyczki tylko tym właścicielom domów, którzy je zabezpieczą dostateczną hypoteką. Krajowi gwarantuje gmina wszystkimi dochodami miasta a oraz upoważnieniem zahypotekowania tej pożyczki na całym nieruchomym majątku miasta. — Majątek nieruchomy miasta Krosna składa się z dóbr

Suchodoła, Białobrzeg, Głowienki, Krościenka niżnego i Szepancowej, nieobciążonych długami tabularnymi. Z tych dóbr opłaca miasto 474 złr. 98 ct. podatku gruntowego i domowego, wartość ich wynosi zatem według stokrotnego podatku 47498 złr. Oprócz tego posiada miasto budynki wartości inwentaryalnej 59.645 złr. Okazało się z tego, że miasto może zabezpieczyć dostatecznie kraj gwarantujący za pożyczkę, a ponieważ zwierzchność gminna doniosła, że kasa oszczędności żąda dokumentu poświadczającego gwarancyę kraju, przesłaliśmy zwierzchności gminnej miasta Krosna pismem z dnia 9go maja r. b. L. 6800 załączone pod C ·/. oświadczenie, że Wydział krajowy przyjmuje imieniem reprezentacyi kraju gwarancyę za oznaczoną pożyczkę.

C.

Pożyczka dla pogorzelców gminy Uwsia.

3. Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872 nad petycyą pogorzelców gminy Uwsia o zapomogę następującej treści uchwałę:

Gminie Uwsia starostwa Podhajeckiego przyzwala się pożyczka odsetkowa z funduszu krajowego w kwocie 1250 złr. z obowiązkiem spłacenia w 5ciu latach pod warunkiem, jeżeli powyższa gmina solidarnie do wypłaty zobowiąże się.

Uchwałą Rady gminnej Uwsia z dnia 1. lutego 1873 przyjęła gmina solidarną porękę za rzeczoną pożyczkę — wypłaciliśmy jej zatem przez c. k. urząd podatkowy w Podhajcach 1250 złr., które mają być zwrócone funduszowi krajowemu w pięciu latach według załączonego pod D. ·/. planu amortyzacyjnego.

D.

Sprawa o wyjednanie u Rządu odpisania zapomogi głodowej udzielonej gminom w latach 1846 i 1847.

4. Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872 nad petycyami kilku gmin o uwolnienie od zwrotu zapomogi z roku 1846 następującej treści uchwałę: Polaca się Wydziałowi krajowemu, aby się starał o wyjednanie u wysokiego Rządu odpisania zapomogi głodowej udzielonej w latach 1846 i 1847 gminom petycye powyższe wnoszącym równie jak i innym w podobnem położeniu zostającym.

Pismem z dnia 6. marca 1873 L. 21181 udzieliliśmy c. k. Prezydyum Namiestnictwa treść powołanej uchwały i odnośne petycye, — z prośbą o odpisanie należytości gminom, które jeszcze zalegają ze zwrotem rzeczonej zapomogi, nie dostaliśmy jednak jeszcze odpowiedzi. Poruszyliśmy zatem tę sprawę ponownie u c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z dnia 14. października 1873 do L. 16831.

Sprawa zapomogi 5000 złr. dla pogorzelców miasta Jaryczowa.

5. Na pierwszą wiadomość o pożarze, jaki nawiedził miasto Jaryczów w nocy z dnia 20. na 21. października 1872, pospieszyliśmy z doraźną pomocą z funduszu krajowego, przesyłając na ręce Prezydenta miasta Lwowa 300 złr. na pierwsze najgwałtowniejsze potrzeby. Użyliśmy w tej sprawie pośrednictwa prezydenta miasta Lwowa, ponieważ ze Lwowa odchodziły pierwsze zasiłki w artykułach żywności a tym sposobem w niesieniu pomocy zachowaną została jednolitość kierunku. Prezydent miasta Lwowa doniósł nam też dnia 22. października, że pogorzelcy zostali żywnością dostatecznie zaopatrzeni, artykułami wysłanymi dla nich ze Lwowa i z Kulikowa i że udzieloną z funduszu krajowego kwotę 300 złr. — oddał miejscowemu komitetowi celem pieniężnego wsparcia pogorzelców. — Wysoki sejm uchwalił na posiedzeniu dnia 12. listopada 1872 dla pogorzelców miasta Jaryczowa jednorazową zapomogę w kwocie 5000 złr. — Sumę tę przesłaliśmy dnia 14. listopada 1872. wydziałowi powiatowemu Lwowskiemu z wezwaniem, ażeby rozdzielił ją między pogorzelców w porozumieniu ze zwierzchnością gminną i z komitetem pomocy. Wydział powiatowy doniósł nam dnia 23. listo-

pada, że celem rozdzielenia tej kwoty, wysłał osobną komisyę do Jaryczowa. Gdy jednak pogorzelcy rozsypali się po największej części po okolicznych wsiach, komisya sama nie mogła tych pieniędzy rozdzielić; komisya oddała je zatem komitetowi pomocy i zwierzchności gminnej z poleceniem przedłożenia wydziałowi powiatowemu imiennego spisu pogorzelców, którzy obdzieleni zostaną.

Sprawa utworzenia fundnszu zapomogi z sumy pozostałej z pożyczki głodowej z roku 1866.

6. Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu dnia 6. grudnia 1872. r. w sprawie funduszu zapomogi z roku 1866. uchwałę następującej treści:

1. Z sumy pozostałej z pożyczki przez kraj w kwocie 3,000.000 złr. w. a. w roku 1866. zaciągnionéj, utworzony zostaje osobny fundusz pod nazwą „fundusz zapomogi r. 1866."

2. Fundusz ten przeznaczony jest na udzielanie pożyczek zwrotnych oprocentowanych radom powiatowym w imieniu całych powiatów działającym, na roboty użytku publicznego.

Pierwszeństwo przy tem mieć będą te powiaty, w których by uboższa ludność, z powodu przypadkowych klęsk, nadzwyczajnego potrzebowała zarobku.

3. Odsetki roczne tego funduszu doliczać się będą do kapitału i wraz z nim stanowić będą każdorocznie powiększony fundusz, który znowu całkowicie na cele pod l. 2. wskazane, użytym być może.

4. Sejm o zmianie przeznaczenia funduszu tego stanowi.

Wydział krajowy wykonał powyższą uchwałę wysokiego Sejmu, polecając oddziałowi rachunkowemu i kasie krajowéj, założenie książek dla nowoutworzonego funduszu i przeniesienia doń sumy pozostałéj z pożyczki krajowéj z r. 1866.

Przy zamknięciu rachunków z roku 1872. nastąpiło też przelanie sumy pozostałéj z pożyczki krajowéj r. 1866. przy końcu roku 1872. do nowoutworzonego funduszu a mianowicie sumy 82.123 złr. 76½ ct. w. a. Przy tem zostało też zdziałane zamknięcie rachunkowe nowego funduszu na rok 1872. Według tego zamknięcia kapitał pozostałego funduszu zapomogi z r. 1866. wynosił z końcem r. 1872. . . . . 82.733 złr. 85½ ct.

w porównananiu zatem z sumą przelaną z funduszu pożyczki głodowéj z r. 1866. powyżéj wyszczególnionéj . . . . . 82.123 „ 76½ „

więcéj . . . . . 610 złr. 9 ct.

pochodzących z odsetków zapadłych po koniec roku 1872. od pożyczek udzielonych powiatom na rachunek nowego funduszu jeszcze w roku 1872,, które to odsetki według l. 3. powołanéj uchwały sejmowéj doliczać się mają do kapitału.

W roku 1873. Wydział krajowy nie udzielał powiatom pożyczek na rachunek tego funduszu, a to z następujących przyczyn: Jak wiadomo uchwalił wysoki Sejm dnia 7. grudnia 1872. roku zaciągnięcie pożyczki krajowéj 5,200.000 złr., z któréj suma 1,300.000 złr. przeznaczoną została na udzielanie powiatom, niedostatkiem zagrożonym, pożyczek, głównie na roboty użytku publicznego, a zatem na te same cele, jakie zostały oznaczone w powołanéj uchwale wysokiego Sejmu z dnia 6. grudnia 1872. r.

Ustawa dotycząca zaciągnięcia pożyczki 5,200.000 złr., otrzymała najwyższą sankcyę dnia 12. lutego 1873. r, pożyczka nie mogła być jednak dotąd zrealizowaną, o czem zdajemy wysokiemu Sejmowi sprawę odrębnie.

Wydział krajowy musiał zatem użyć kapitałów, wypożyczonych w bankach i od innych funduszów, ponieważ nie można było czekać z udzieleniem powiatom pożyczek, na zrealizowanie pożyczki krajowéj.

Użyliśmy zatem zapasy nowoutworzonego funduszu na tymczasowe dotowanie funduszu pożyczki krajowéj z r. 1873. Obrachunek między tym ostatnim funduszem i pozostałym funduszem zapomogi z r. 1866., będzie przedmiotem sprawozdania na rok przyszły i zamknięć rachunkowych za r. 1873.

Sprawa przedłużenia uwolnienia interesów prawnych i dokumentów zawieranych, z powodu zaokrąglenia od należytości rządowych i opłat stemplowych.

7. Kałuski wydział powiatowy a w ślad za nim kilka innych wydziałów powiatowych, wniosły po części do wysokiego Sejmu, po części zaś do Wydziału krajowego petycye z prośbą, aby Ustawa z dnia 3. marca 1868. r. l. 17. Dz. p. P. dotycząca uwolnienia interesów prawnych i dokumentów zawieranych, z powodu zaokrąglenia (arondacyi) gruntów od należytości rządowych i opłat stemplowych, nadal pozostawioną została w mocy obowiązującéj. Podzielając przekonanie o stosowności, a nawet niedzownéj potrzebie dalszego trwania tego uwolnienia, poruszył Wydział krajowy tę sprawę u wysokiego Rządu, za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa. Te zabiegi uwieńczył pomyślny skutek, na dniu 11. kwietnia 1873. r. do l. 58. Dz. p. P., bowiem wydaną została Ustawa państwowa, przedłużająca powyższe uwolnienie do końca roku 1879. r.

O tem przedłużeniu powyższego uwolnienia, uwiadomił Wydział krajowy wszystkie wydziały powiatowe z wezwaniem, starania się o to, ażeby rolnicy jak najwięcej korzystali z tego, pod względem rolniczym ważnego uwolnienia.

Sprawa chowu koni.

8. Uchwałą z dnia 7. grudnia 1872 przekazał wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do ostatecznego załatwienia między innemi także petycyę Juliusza hr. Dzieduszyckiego w sprawie chowu koni.

W skutek tego odniósł się Wydział krajowy w tej sprawie do Namiestnictwa i otrzymał na dniu 5. lutego 1873. do L. 4144. wyjaśnienie, iż komisya krajowa dla spraw chowu koni w licznych sprawozdaniach, do wysokiego Ministerstwa rolnictwa nie przestaje wykazywać koniecznej potrzeby pomnożenia stadników w kraju i przedstawia odpowiedne w tym względzie wnioski.

Wysokie ministerstwo rolnictwa w uznaniu tej potrzeby dąży też do zastąpienia ogierów w rządowych zakładach w Galicji lepszymi i do pomnożenia ich liczby, o ile na to zezwalają fundusze. Lecz doprowadzenie stanu ogierów w kraju do liczby i jakości odpowiadającej potrzebie jest zadaniem, które wymaga dłuższego okresu czasu i nie może być na razie w całości osiągnięte.

Równie też względem stosowniejszego rozkładu stacyj ogierów rządowych w kraju są rokowania w toku, i przedłożono Ministerstwu rolnictwa projekt, który wypracowała komisya krajowa.

Zarząd stadniny rządowej w Radowcach był przedmiotem obrad w komisyi ankietowej, która odbyła się tego roku w Wiedniu z inicyatywy Ministerstwa rolnictwa, przy której także Galicya przez członka komisyi krajowej dla spraw chowu koni księcia Adama Sapiehę była zastąpioną. Na powtórne odniesienie się do c. k. Namiestnictwa w tej sprawie, otrzymał Wydział krajowy na dniu 31. maja 1873. do L. 25.166., że Ministerstwo rolnictwa przeznaczyło na rok 1873. na zakupno ogierów dla tutejszego zakładu rządowego sumę 30.000. złr. a kupno odbędzie się w październiku.

Petycya gmin Niwisk i Trześni powiatu kolbuszowskiego o odpisanie całorocznych podatków.

9. Petycyę gminy Niwisk i Trześni powiatu Kolbuszowskiego na dniu 16. kistopada 1872. do L. 320. wniesioną przez posła Kuzarę, o odpisanie całorocznych podatków za rok 1873 i udzielenie bezzwrotnej zapomogi odstąpił Wydział krajowy na dniu 3. stycznia 1873. do L. 22.061. Prezydyum Namiestnictwa do możliwego uwzględnienia.

Ankieta w sprawie projektu do nstawy dla ochrony własności polowej.

10. W skutek reskryptu Pana Ministra rolnictwa z dnia 5. czerwca 1873. do L. 4.380., udało się Prezydyum Namiestnictwa na dniu 29. czerwca roku 1873. do L. 4516/pr. do Wydziału krajowego o mianowanie dwóch delegatów do wzięcia udziału w komisyjnych naradach nad projektem do ustawy dla ochrony własności polowej. Nie brak ustaw atoli, ani też wadliwości takowych, jest głównym powodem utyskiwań i zażaleń z powodu niedostatecznej ochrony ziemiopłodów i w ogóle własności polowej. Przyczynę złego upatrujemy głównie w niewykonaniu postanowień obecnie obowiązujących przepisów. A powodem tego nieodpowiedność organów powołanych do wykonania zarówno tych przepisów, jakoteż policyi w ogóle. Zwierzchności gminne bowiem ani znają przepisów policyi polowej, ani posiadają nieodzowne uwolnienie do wykonywania takowej. Starostwa zaś powołane do pełnienia jej na obszarach dworskich, zbyt oddalone są zazwyczaj od miejsca, wyrządzonej szkody i najczęściej zbyt zapczątnięte właściwemi państwowemi, głównie w ich zakres działania wchodzącemi sprawami, ażeby sprawy policyi polowej tak raźnie i z taką sprężystością załatwiać zdołały, jaka odpowiada zarówno duchowi odnośnych przepisów, jakoteż potrzebie ochrony ziemiopłodów i w ogóle własności polowej. Wydanie nowej, chociażby teoretycznie i z ogólnego stanowiska najlepiej obrobionej ustawy w tej mierze, nie uchyli powyżej przytoczonej przyczyny niedostateczności obecnych stosunków w tej mierze, a nawet łatwo podkopać mogłoby ufność w skuteczność tej nowej, wydać się mającej ustawy. Gdyż wręcz niepodobnem jest, aby jakakolwiek ustawa skuteczną okazała się, jak długo wykonanie jej poruczonem będzie tym organom, które obecnie powołane są do pełnienia policyi polowej. Tak więc te same okoliczności, które spowodowały Wydział krajowy wnieść projekt do ustawy o okręgach gminnych w przeświadczeniu, że ustawa choćby najdoskonalszą, pozostać musi martwą literą, jeżeli organa powołane do jej wykonania z powodu swej nieudolności, ustawy zastosować nie umieją, te same okoliczności wskazane są jako główne przyczyny niedostatecznego sprawowania policyi polowej. To też nie zdaje się, aby było już teraz na czasie przystępywać do ułożenia projektu nowej ustawy polowej. Potrzeba raczej wyczekać załatwienia projektowanej reformy ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich i wprowadzenia w w życie dotyczących ustaw—potrzeba zebrać większą ilość doświadczeń z praktycznego zastosowania ustawy polowej dotychczas obowiązującej przez urządzić się mające nowe organa wykonawcze; drogą praktyki jako drogą jedynie pewną, dociec wadliwości i braków dotychczasowych przepisów, dotyczących policyi polowej a w szczególności ustawy z d. 30. stycznia 1860.. a wtenczas dopiero będzie można na trwałych podstawach przystąpić do poprawienia i uzupełnienia obowiązującej ustawy. Wyraziwszy atoli to zapatrywanie, uznał Wydział krajowy, że narady komisyjne, przez Namiestnictwo proponowane, przyczynić się zdołają do wyjaśnienia tej sprawy i mianował delegatami swoimi do uczestniczenia w takowych Wgo Cezarego Hallera i Wgo Pawła Skwarczyńskiego.

Udzielenie jednorazowego zasiłku w kwocie 5.000 złr. w. a. szkole Czernichowskiej z funduszu dyspozycyjnego.

E.
F.
G.

11. Pismem z dnia 24. kwietnia 1873. do l. 6170 pod E. udał się do nas komitet c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie o udzielenie szkole Czernichowskiej jednorazowego zasiłku w kwocie 5000 złr. w. a.

Przekonawszy się z dalszego pisma tegoż komitetu z dnia 7. czerwca 1873. do l. 6196 pod F. o nieodzownej potrzebie tego zasiłku, a ze sprawozdania naszego delegata dla tej szkoły JW. Józefa bar. Bauma pod G. o dobrym kierunku tej szkoły i pożyteczności jej dla krajowego gospodarstwa rolniczego mniemaliśmy, że działamy w interesie tej najważniejszej podstawy dobrobytu w kraju naszym, podając pomocną dłoń zakładowi wychowawczemu dla rolnictwa tak korzystnemu. Dlatego też przesłaliśmy na dniu 17. czerwca 1873. do l. 9900 komitetowi Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie z funduszu oddanego Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności kwotę 5.000 zlr. w. a. dla pokrycia niedoborów w zarządzie szkoły Czernichowskiej, wyrażając zarazem życzenie, ażeby komitet otrzymawszy ten zasiłek i podniosłszy opłatę od uczniów uniknąć zdołał dalszych niedoborów w zarządzie tej szkoły.

Udzielenie zasiłku p. profesorowi dr. Maksymilianowi Nowickiemu w celu dalszych badań co do szkodników i środków zaradczych przeciw nim.

12. Profesor Dr. Maksymilian Nowicki udał się do Wydziału krajowego o pomoc dla podania mu możności dalszych badań co do szkodników, i środków zaradczych przeciw nim. Gdy tak komitet galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego we Lwowie, jakoteż komitet Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie usilnie poparły tę prośbę podnosząc ważność tych poszukiwań dla rolnictwa, udzielił Wydział krajowy p. profesorowi Dr. Maksymilianowi Nowickiemu z funduszu kultury krajowej zasiłek w kwocie trzechset złr. w. a. w powyższym celu.

Petycya gminy Chrzanowa o pozwolenie na pobór $^{20}/_{100}$ dodatku od podatku konsumcyjnego od napojów gorących.

13. Petycyę gminy Chrzanowa o pozwolenie na pobór $^{20}/_{100}$ dodatku od podatku konsumcyjnego od napojów gorących zwrócił był Wydział krajowy gminie miasta Chrzanowa z pouczeniem, że opłaty od napojów gorących w obręb gminy sprowadzanych i w tym obrębie spożywanych, nie mogą być uchwalane jako dodatki do podatku konsumcyjnego, gdyż nie ma podatku konsumcyjnego od tych napojów w ten sposób pobieranego. Opłaty tego rodzaju mogą być atoli nakładane i pobierane, jako opłaty nie należące do kategoryi dodatków do podatków (§. 77. lit. b. i 81. u. gm.)

Gmina Chrzanowa zastosowała się do tego pouczenia i przyznanem jej zostało w drodze ustawodawstwa krajowego prawo poboru opłat tego rodzaju.

Polecenie względem przedstawienia planu dla biura statystycznego i kredyt w sumie 2.000 złr. w. a. na ten cel otwarty.

14. Uchwałą z dnia 28. listopada 1872. upoważnił wysoki Sejm Wydział krajowy do przedłożenia na najbliższej Sesyi sejmowej dokładnego szczegółowego planu dla biura statystycznego i otworzył na koszta tej czynności na rok 1873. kredyt do wysokości 2.000 złr. w. a.

Wywiązując się z polecenia, zawartego w pierwszym ustępie, przedkłada Wydział krajowy oddzielnem sprawozdaniem, szczegółowy plan urządzenia biura statystycznego.

W nadziei jednak, że wysoki Sejm przystąpi do utworzenia biura statystycznego, skłonił był Wydział krajowy jeszcze w roku 1872 p. dr. Tadeusza Pilata, podówczas docenta, obecnie profesora statystyki na uniwersytecie lwowskim, do podjęcia podróży, celem obeznania się z urządzeniami biur statystycznych, jakoteż przyswojenia sobie techniki statystycznej.

Dr. Pilat zwiedził biura statystyczne we Wiedniu i w Berlinie, przyję-

tym był jako członek biura statystycznego w Berlinie pod kierownictwem dr. Engla, a zajęcia jego w tém biurze różniły się od zajęć innych członków, tylko w tym kierunku, iż miano na oku informacyjny cel pobytu jego w biurze.

Główną pracą, którą mu poruczono, było obrobienie materyału zebranego w skutek ankiety zarządzonej przez dr. Engla w przedmiocie organizacyi statystyki w Niemczech i Austryi. Materyał zawarty w nadesłanych z 18 państw odpowiedziach na 40 pytań, odnoszących się do urządzenia biura statystycznego, stosunku jego do innych władz, sposobu opracowania zbieranych dat i poczynionych w tej mierze doświadczeń i t. d. uzupełnił p. Pilat a po części prostował je na podstawie urzędowych publikacyj państw niemieckich, zwłaszcza publikacyj najnowszych, które już po nadejściu owych odpowiedzi zostały ogłoszone; dalej układał odpowiedzi na te same pytania za państwo pruskie, wypracował na tej podstawie zestawienie urządzeń statystycznych w państwach niemieckich i w Austryi. Później układał p. Pilat pogląd historyczny na rozwój statystyki urzędowej w Niemczech aż do najnowszych czasów jako dalszą część pracy poprzedniej. Poruczone mu prace były bez wątpienia stosownym środkiem do dopięcia właściwego celu podróży jego, dały mu bowiem sposobność poznać szczegółowo całe urządzenie statystyki urzędowej w krajach niemieckich, organa do zbierania dat istniejące, tok i kierunek prac, a wreszcie i publikacye statystyczne tych krajów.

Niemniej obeznał się p. Pilat z czynnościami biur statystycznych we Wiedniu, mianowicie: biura c. k. dyrekcyi statystyki administracyjnej biura statystycznego c. k. Ministerstwa handlu i biura statystycznego c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Przystępując do wypracowania planu dla biura krajowego statystycznego, nie mógł Wydział krajowy przygotowanie tego operatu poruczyć osobie właściwszej i fachowo bardziej uzdolnionej, jak właśnie p. Pilatowi. Mając w tym celu otwarty kredyt zawezwał przeto Wydział krajowy p. Pilata do prac przygotowanych, które przedewszystkiem podjęte zostały w kierunku praktycznym, ażeby plan wysokiemu Sejmowi przedłożony, opartym był na czynionych doświadczeniach.

Wynik tych prac przygotowawczych p. Pilata, zawierający nader cenne materyały w dziedzinie znawstwa stosunków krajowych i rezultatów osiągniętych czynnością organów autonomicznych, przedkładamy w osobnem, do niniejszego sprawozdania dołączonem załączeniu.

Petycya gminy Wołczyszczowice o wyjednanie ulgi w spłacie zaciągłych podatków.

15. Uchwałą z dnia 29. listopada 1872. r. odstąpił wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycye gminy Wołczyszczowice powiatu Mościskiego, o wstawienie się do c. k. Rządu, aby od członków téj gminy nie exekwowano z powodu zupełnego nieurodzaju, podatków w następujących trzech kwartałach. Petycyę tę udzielił Wydział krajowy na dniu 15. grudnia 1872. do l. 21.184, z wyraźnem odwołaniem się do powyższéj uchwały wysokiego Sejmu, Prezydyum krajowéj Dyrekcyi skarbowéj do uwzględnienia.

Polecenie względem popierania starań towarzystwa gospodarczego o założenie szkoły leśnictwa.

16. W wykonaniu uchwały wysokiego Sejmu z 3. grudnia 1872. r., polecającéj Wydziałowi krajowemu popierać komitet Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego w jego usiłowaniach dla założenia stałéj szkoły leśniczéj przy c. k. wyższym zakładzie technicznym we Lwowie, wystósował Wydział krajowy odezwę do c. k. Namiestnictwa. Pismem z dnia 31. grudnia 1872. roku l. 60.496 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, iż przed-

łożyło już c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty plan naukowy dla szkoły leśnictwa przy akademii technicznéj we Lwowie, wypracowany przez kolegium profesorów pomienionej akademii i że ze swej strony gorąco poparło prośbę o wprowadzenie takiéj szkoły w życie.

Następnie pismem z 20. lutego b. r. do l. 7945 podało c. k. Namiestnictwo do wiadomości Wydziału krajowego, iż p. Minister wyznań i oświaty w porozumieniu z Ministrem rolnictwa w reskrypcie z 20. grudnia 1872. r. l. 15.831, uważa założenie akademii leśniczéj, przy akademii technicznéj we Lwowie na razie zbyt trudnem do przeprowadzenia a natomiast przemawia za urządzeniem średniéj szkoły leśnictwa, dla któréj Ministerswo rolnictwa z pewnością subwencyę przyrzeka.

Skutkiem tego zprosił komitet Towarzystwa gospodarczego galicyjskiego ankietę do ułożenia zasad, mającej się urządzić szkoły gospodarstwa lasowego, któréj elaborat w maju b. r. za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa przedłożony został c. k. Ministerstwu z poparciem ze strony Wydziału krajowego. Dotąd jednak nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi c. k. Ministerstwa.

Ten wynik zabiegów o utworzenie stałej szkoły leśnictwa, spowodował komitet Towarzystwa gospodarskiego do otworzenia także w roku szkolnym 1873. na rok 1874. tymczasowego kursu leśnictwa przy tutejszej akademii technicznej, równie jak w upłynionych latach. W tym celu wyasygnował Wydział krajowy komitetowi Towarzystwa gospodarczego kwotę 3000 złr. w. a. przez wysoki Sejm na dniu 3. grudnia 1872. uchwaloną na pokrycie kosztów tego kursu leśnictwa, prócz tego zaś kwotę 1000 złr. w. a. z funduszów nadzwyczajnych (rub. XIII. poz. 114.) na stypendya dla uczniów uczęszczających na te kursa, pozostawiając rozdawnictwo komitetowi Towarzystwa gospodarskiego.

Petycya „Sokoła o subwencyę.

17. Petycyę wydziału straży ochotniczej „Sokół“ a) o udzielenie subwencyi, b) o republikacyę regulaminu policyi ogniowej, i c) o uchwalenie regulaminu budowniczego, przekazał był wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby na następną Sesyę przedłożył w tej mierze wnioski, jakie za odpowiedne uzna.

W skutek tego wezwał Wydział krajowy Magistrat miasta Lwowa, żeby doniósł, jakie zasługi zaskarbiła sobie instytucya straży ochotniczej „Sokoła“ około dobra kraju, i czy na jaką zasługuje subwencyę.

Pomimo ponowienia tego wezwania nie wywiązał się Magistrat Lwowski z otrzymanego polecenia — Wydział krajowy nie jest przeto w położeniu ocenić zasług straży ochotniczej „Sokoła“ i przedłożyć wys. Sejmowi odpowiedne wnioski. W sprawie policyi ogniowej i budowniczej b) i c), odniósł się Wydział krajowy do Wydziałów krajowych wszystkich innych krajów koronnych z zapytaniem, jakie postanowienia wydało w tej gałęzi policyi miejscowej tamtejsze ustawodawstwo krajowe. Nagromadziwszy tym sposobem odpowiedne materyały i rozpatrzywszy się w nich należycie, powziął Wydział krajowy przekonanie, że przedłożenie projektu do nowej ustawy ogniowej i budowniczej nie jest na czasie, albowiem dokąd nie nastąpi reforma ustawy gminnej przez wprowadzenie okręgów gminnych, nowa ustawa ogniowa i budownicza, jak wiele innych, pozostałaby tylko martwą literą.

H. Wydział krajowy widział się przeto spowodowanym, ograniczyć się na wydaniu pod *H.* dołączonego okólnika do wydziałów powiatowych, który jest

niejako republikacyą przepisów o policyi ogniowej i budowniczej i odniósł się do c. k. Namiestnictwa z wezwaniem o poparcie władz autonomicznych przy sprawowaniu policyi ogniowej i budowniczej, i doznał chętnego użyczenia pomocy.

Szkoła kucia koni.

18. Z powodu otworzenia we Lwowie wojskowej szkoły kucia koni, udał się Wydział krajowy do c. k. komendy jeneralnej z zapytaniem, czyli do pomienionej szkoły mogliby być przypuszczeni także uczniowie niewojskowi. W porozumieniu z c. k. Ministerstwem wojny i Ministerstwem spaw wewnętrznych zgodziła się c. k. jeneralna komenda na propozycyę Wydziału krajowego pod warunkami 1) że nie więcej jak 20 uczniów niewojskowych na jeden kurs uczęszczać może; 2) że Wydział krajowy pokryje jednorazowy koszt na sprawienie większej ilości kuźni i narzędzi w kwocie 407 złr. 94 ct. w. a.; 3) że Wydział krajowy będzie uiszczał corocznie kwotę 376 złr. 80 ct. na wynagrodzenie nauczyciela, taxy examinów i zużycie materyałów. Przyjąwszy pomienione warunki, wezwał Wydział krajowy wszystkie wydziały powiatowe do przedstawienia kandydatów, z oznajmieniem, że koszta nauki pokryte będą z funduszu krajowego, lecz że koszta utrzymania uczniów we Lwowie przez ciąg kursu obowiązany będzie Wydział powiatowy w odpowiedni sposób zabezpieczyć.

Na kurs od 1. lipca do końca grudnia b. r. przedstawiło kandydatów tylko 15 wydziałów powiatowych i Magistrat miasta Lwowa. Z pomiędzy tych 16 kandydatów przyjęła c. k. jeneralna komenda 14, tymczasem w ciągu kilku tygodni 6 przyjętych uczniów przestało uczęszczać na naukę, tak, że na kursie bieżącym pozostało tylko 8 uczniów. Pomimo to rozpisał Wydział krajowy wezwanie do wydziałów powiatowych, ażeby na kurs następny od 15. stycznia 1874. przedstawiły znów kandydatów, uważając, że upowszechnienie w kraju fachowej nauki o kuciu koni, ważne dla gospodarstwa krajowego przynieść może korzyści.

Wypłata subwencyi dla teatru polskiego w Krakowie.

19. Polecenie wysokiego Sejmu zawarte w uchwale z d. 6. grudnia 1872. by dla teatru polskiego w Krakowie wypłacił subwencyę 5.000 zł., jednakowoż tylko do rąk obecnej Dyrekcyi artystycznej zostało ściśle dopełnionem.

Wypłata nastąpiła w dwóch ratach z początkiem stycznia i lipca b. r.

W sprawie petycyj gminy miasta Tarnowa, gminy Jaślany, miasta Jasła, Rady powiatowej Jasielskiej, gminy miasta Wadowic i klasztoru pp. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie o subwencyę na budowę budynków szkolnych.

20. Wymienione obok petycye odstąpił nam wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. grudnia 1872. z wezwaniem, aby na następnej Sesyi przedłożyć umotywowane wnioski, czyliżi w jaki sposób miałby Sejm wspomagać gminy w odbudowaniu budynków szkolnych: Z nadejściem Najwyższej sankcyi dla ustaw szkolnych odpada potrzeba przedłożenia żądanego wniosku; co do petycyj samych nadmieniamy na tém miejscu tylko, iż petycye gmin Jaślany Tarnowa i pp. Benedyktynek Ormiańskich, ponieważ idzie w nich o budowę szkół pospolitych przesłaliśmy Radzie szkolnej do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy szafunku kwoty 150.000 złr. przez wysoki Sejm na cele szkół pospolitych przeznaczonej, petycye zaś gminy miasta Jasła i miasta Wadowic przesłaliśmy Radzie szkolnej krajowej, lecz z wnioskiem popierającym wyjednanie pomocy ze skarbu państwa, petycye te bowiem dążą do uzyskania pomocy na budowę gmachów gimnazyalnych a obowiązek utrzymywania tychże szkół, jako szkół średnich ciąży w zasadzie na funduszu naukowym i skarbie państwa.

W sprawie:
a) petycyi córek po ś. p. Janie Bojarskim o podwyższenie zaopatrzenia i
b) sierot po zamordowanym archiwiście Wydziału krajowego Julianie Szczęsnowiczu o datek na wychowanie.

21. Przedkładamy wysokiemu Sejmowi osobne wnioski.

Wprowadzenie w życie uchwały wysokiego Sejmu wyznaczającej dodatek do płac etatowych urzędników Wydziału krajowego.

22. Na posiedzeniu z d. 6. grudnia 1872 r. powziął wysoki Sejm uchwałę następującej treści:

1. aż do ostatecznego uregulowania płac urzędników i sług przy Wydziale krajowym udziela się tymże od 1. stycznia 1873 r. dodatek do płacy etatowej bez policzenia dodatków na mieszkanie lub jakichkolwiek remuneracyj i emolumentów wynoszący:

a) od 3.000 złr. w. a. do 1.600 włącznie 15 od sta rocznej płacy.
b) poniżej 1.600 złr. do 1.000 włącznie 20 od sta rocznej płacy, a
c) niżej 1.000 złr. 25 od sta rocznej płacy.

2. Przyjmuje się z tego tytułu wstawienie do budżetu łącznej kwoty złr. 12.298 w. a.

3. Uchwała niniejsza nie odnosi się do dyetaryuszów wszelkiej kategoryi przy Wydziale krajowym, zostawia się wszakże Wydziałowi krajowemu wolność wynagradzania szczególniej zasługujących się z funduszu remuneracyi i zapomóg corocznych, ileże fundusz ten skutkiem uchwalonych powyżej dodatków dozna znacznej ulgi i oszczędności.

W wykonaniu tej uchwały pobierają począwszy od 1. stycznia b. r. urzędnicy i sługi Wydziału krajowego, przyznane im dodatki w ratach miesięcznych wraz z płacami etatowemi, korzystając jednak z wolności pozostawionej Wydziałowi krajowemu w sprawie wynagradzania dyurnistów, polepszyliśmy także płacę tychże, a mianowicie dyurnistom oddziałów: konceptowego, rachunkowego, kasowego i technicznego o 20% wynagrodzenia z początkiem r. 1873. pobieranego, a dyurnistom oddziału manipulacyjnego o 10% pobieranego podówczas wynagrodzenia.

Do podwyższenia dyurnistom wynagrodzenia w formie miesięcznego dodatku i to z funduszu dyspozycyjnego a nie z funduszu remuneracyi skłonił nas wzgląd na podskoczenie cen wszystkich artykułów życia, wobec czego dodatek miesięczny zdawał nam się stosowniejszym, więcej zachęcającym do zajęcia przy Wydziale krajowym, niż nadzieja doraźnej pomocy i remuneracyi, którą Wydział krajowy uprawniony jest rozdawać według §. 37. ustanowy dla służby krajowej, tylko urzędnikom.

Nauczeni nadto doświadczeniem z przeszłości, iż zdolni dyurniści dla niedostatecznego wynagrodzenia opuszczali często zajęcie przy Wydziale krajowym, a fluktuacya taka i zmiana ciągła w osobach szkodliwą była dla jakości dostarczonej pomocy, korzystaliśmy z upoważnienia, jakie nam daje §. 13. Uchwały o etacie osób i płac przy Wydziale krajowym, podwyższając wynagrodzenie dyurnistów, tak samo, jak to zrobiły z powodu drożyzny wszystkie niemal instytucye i urzędy we Lwowie.

Biorąc pochop z wyżwspomnianej uchwały wysokiego Sejmu, która wyznaczając dodatek do płac etatowych, aż do ostatecznego uregulowania płac urzędników i sług, wyraziła tém samem potrzebę załatwienia tej kwestyi stanowczo, przedkładamy osobno projekt do zmiany etatu osób i płac przy Wy-

dziale krajowym odpowiedniejszy potrzebom urzędu i zmienionym stosunkom ekonomicznym, jakie się okazały i wytworzyły w ciągu lat ostatnich.

Kontrola instytucyj z funduszu krajowego subwencyonowanych.

23. Stosownie do uchwały wysokiego Sejmu z d. 16. października 1872. polecającej Wydziałowi krajowemu kontrolę nad instytucyami z funduszu krajowego subwencyonowanemi, Wydział krajowy dopełnia tego obowiązku czuwając, aby każda instytucya przedkładała sprawozdania i rachunki. Większa część instytucyj subwencyonowanych złożyła sprawozdania i rachunki z 1872, niektóre nawet i z pierwszego półrocza roku bieżącego, do niewielu zalegających ze złożeniem sprawozdania wysłaliśmy wezwania by się zastosowały do powyższej uchwały, nie żądaliśmy tylko sprawozdań od tych Instytucyj, które otrzymały subwencyą jednorazową jak n. p. Towarzystwo Opieki Narodowej.

W sprawie subwencyi dla Towarzystwa „Proświty".

24. Na skutek petycyi Towarzystwa „Proświta" o subwencyę na cele naukowe udzielił wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. grudnia 1872. temuż Towarzystwu datek jednorazowy w kwocie 5000 zł. w. a.

W wykonaniu tej uchwały wypłaciliśmy w początkach stycznia b. r. do rąk ś. p. Juliana Ławrowskiego, prezesa Towarzystwa „Proświta" połowę subwencyi sejmowej, a termin wypłaty reszty oznaczyliśmy na początek lipca b. r., żądając jednak szczegółowego sprawozdania z użycia wypłaconej już połowy.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie zgłoszono się ze strony Towarzystwa o wypłatę reszty subwencyi.

W sprawie subwencyi dla szpitali sióstr Miłosierdzia.

25. Uchwałą z dnia 6. grudnia 1872. wyznaczył wysoki Sejm dla szpitali Sióstr Miłosierdzia kwotę 998 złr. pozostawiając Wydziałowi krajowemu repartycyą tej kwoty między 3 szpitali tj. we Lwowie, Czerwonogrodzie i Rozdole. Zasięgnąwszy wiadomości od wizytatorki Sióstr Miłosierdzia Matki Maryi Talbot, iż zakłady Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie i w Rozdole były naówczas w większej potrzebie, asygnowaliśmy dla każdego po 400 złr., resztę zaś w kwocie 198 złr. przyznaczyliśmy dla Zakładu Sióstr Miłosierdzia we Lwowie.

W sprawie wypłaty rocznej subwencyi i jednorazowego zasiłku 800 złr. dla galicyjskiego Towarzystwa muzycznego na sprawienie organów.

26. Na skutek petycyi galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego o podwyższenie subwencyi do kwoty 2000 złr. tudzież o jednorazowy zasiłek 800 złr. na sprawienie organów, uchwalił wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 6. grudnia 1872. dać obok rocznej subwencyi 1000 żądany zasiłek na sprawienie organów z tem zastrzeżeniem, że Towarzystwo udzielać będzie nauczycielom i uczniom Seminaryum nauczycielskiego bezpłatnej nauki muzyki i spiewu kościelnego.

Wobec tego warunku wypłata datku na sprawienie organów nastąpiła dopiero, skoro galicyjskie Towarzystwo muzyczne doniosło, iż w porozumieniu z Dyrekcyą Lwowskiego Seminaryum nauczycielskiego dla mężczyzn otwiera z dniem 15. października b. r. bezpłatny kurs nauki na organach i śpiewu kościelnego, na razie jednak tylko dla uczniów, albowiem nauczyciele Seminaryum, obarczeni pracą, dla braku czasu z nauki tej obecnie korzystać nie mogą.

W sprawie subwencyi dla zakładu p. Ferdynanda Franciszka 2 i. Koestlicha.

27. Uchwałą powziętą na posiedzeniu z d. 22. listopada 1872. udzielił wys. Sejm. p. Ferdynanpowi Franciszkowi 2 im. Koestlichowi na rozwinięcie szkoły wojskowej na rok szkolny 1872/73 kwotę 1000 złr. naraz z góry wypłacić się mającą, na rok szkolny zaś 1873/74 takąż samą kwotę 1000 zł. w. a. w dwóch półrocznych ratach po 500 złr. w. a. za co petent musi dać

na ręce Wydziału krajowego zaręczenie, że tak długo, jak będzie na czele tego zakładu, przyjmie do pierwszych trzech oddziałów zakładu swego, razem trzech uczniów, a do IV. oddziału 4 uczniów bezpłatnie, do nowo utworzonej zaś szkoły wojskowej na 10 płacących, dwóch bezpłatnie. Prawo rozdawania tych miejsc bezpłatnych przyznał wys. Sejm Wydziałowi krajowemu.

W wykonaniu powyższej uchwały, skoro p. Koestlich dopełnił warunku przez złożenie wymaganej deklaracyi, poręczającej zastosowanie się do woli wys. Sejmu wypłaciliśmy kwotę 1000 złr.: kwestyę zaś przyjmowania uczniów na miejsca bezpłatne uregulowaliśmy następnie:

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem roku szkolnego w zakładzie ma p. Koestlich zamieszczać własnym kosztem w dziennikach krajowych ogłoszenie wzywające do ubiegania się w myśl uchwały wys. Sejmu o bezpłatne miejsca w rzeczonych szkołach i do wnoszenia podań na nasze ręce a to najpóźniej do dni 14 przed rozpoczęciem roku szkolnego, poczem po zbadaniu podań przystąpi Wydział krajowy do rozdania bezpłatnych miejsc.

O ile nam wiadomo ogłosił p. Koestlich konkurs w pismach publicznych dotychczas jednak nie ma w Wydziale krajowym podań kompetencyjnych, co nic świadczy o pomyślnym rozwoju zakładu p. Koestlicha.

W sprawie subwencyi na odbudowanie kościoła w Krośnie.

28. Przy rozprawie nad rubr. VIII. budżetu krajowego przyznaczył wys. Sejm uchwałą z dnia 7. grudnia 1872 w skutek petycyi prowincyała OO. Franciszkanów w Krośnie na odbudowanie ich kościoła i ocalenie tamże pomników narodowych 2000 złr. Kwotę tę wypłaciliśmy prowincyałowi ks. Klemensowi Kobakowi, wyrażając życzenie: ażeby konwent co do restauracyi pomników zasięgnął zdania konserwatora Wgo Mieczysława Potockiego, do którego z naszej strony udaliśmy się także z wezwaniem, by chciał w tej sprawie wspierać konwent swą światłą radą.

W sprawie rocznej subwencyi 2500 złr. w. a. dla ośmioklasowej szkoły żeńskiej w Krakowie.

29. W załatwieniu petycyi reprezentacyi miasta Krakowa o stałą subwencyę dla ośmioklasowej szkoły żeńskiej w Krakowie, przyznaczył wys. Sejm na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872 dla tejże szkoły żeńskiej subwencyę rocznych 2500 złr. Kwotę tę wypłaciliśmy do rąk i za kwitem prezydenta miasta Krakowa pamiętając zarazem o wstawieniu tego wydatku w budżet na rok przyszły.

W sprawie subwencyi dla gimnazyów żeńskich w Tarnowie, Rzeszowie, Stanisławowie i Wadowicach jakoteż w sprawie petycyi Towarzystwa pedagogicznego domagającej się zakładania średnich szkół żeńskich w miastach liczących więcej niż 10000 mieszkańców.

30. Na posiedzeniu z dnia 6. grudnia i 7. grudnia r. z. powziął wys. Sejm uchwałę przeznaczającą dla żeńskiej szkoły

w Tarnowie	. . . . .	800 złr.
w Rzeszowie	. . . . .	400 „
w Stanisławowie	. . . . .	400 „
w Wadowicach	. . . . .	300 „

W wykonaniu powyższej uchwały zaasygnował Wydział krajowy na ręce wydziałów powiatowych w wyż wspomnianych miejscowościach po połowie przeznaczonego gimnazyom żeńskim zasiłku, wzywając wydziały powiatowe do czuwania stosownie do statutów szkół nad tem, ażeby udzielona kwota była użytą z jak największym dla szkoły pożytkiem, ażeby mianowicie użyto jej przedewszystkiem na stosowne zaopatrzenie zakładu w potrzebne przybory naukowe itp. w dalszym zaś dopiero rzędzie na bieżące tegoż wydatki. Termin wypłaty drugiej raty zasiłku oznaczyliśmy na miesiąc lipiec, żądając poprzód złożenia szczegółowego sprawozdania o użyciu pierwszej połowy subwencyi.

Warunku tego dopełniono, wypłatę reszty subwencyi zarządziliśmy, zastrzegłszy z końcem bieżącego roku złożenie rachunku z użycia subwencyi w półroczu drugiem.

Przy tej sposobności donosimy także, iż petycyą zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego, domagającą się zakładania średnich szkół żeńskich w miastach liczących więcej niż 10.000 mieszkańców przesłaliśmy Radzie szkolnej krajowej, stosownie do powziętej w tym względzie uchwały wys. Sejmu z d. 6. grudnia 1872.

W sprawie zwrotu pożyczki 1500 złr. udzielonej profesorowi Nowickiemu za wydawnictwo książek szkolnych zoologicznych.

31. Jak wys. Sejmowi z zeszłorocznego sprawozdania wiadomo, wypłaciliśmy profesorowi Maxymilianowi Nowickiemu na zasadzie uchwały sejmowej z d. 16. października 1871. pożyczkę 1.500. złr. na wydawnictwo książek szkolnych zoologicznych z illustracyami pod warunkiem, że profesor Nowicki:

a) dla pokrycia kwoty 480. złr. z powyższych 1.500. złr. odstąpi Wydziałowi krajowemu sześćset zbroszurowanych exemplarzy swej wydanej w Krakowie „Zoologii dla gimnazjum niższego“

b) spłaci funduszowi krajowemu resztę pożyczki 1020 złr. w marcu 1873. r. wydać się mającą „Zoologią dla gimnazjum wyższego“ a mianowicie taką ilością exemplarzy tejże, jakiej potrzeba będzie do pokrycia powyższych 1020. złr. po odtrąceniu 20% od ceny sklepowej.

Warunkowi pod a) stało się zadosyć, warunek pod b) uległ zmianie, albowiem na prośbę profesora Nowickiego przyjęliśmy według jego propozycyi na pokrycie dłużnej kwoty 1020. złr. w miejsce niewydanej jeszcze Zoologii dla gimnazyum wyższego 1275 exemplarzy Zoologii dla szkół niższych. Rozprzedaż tych książek powierzyliśmy pod tymi samymi warunkami co dawniej księgarni Wilda we Lwowie, zastrzegając się jednak względem profesora Nowickiego, iż gdyby przed ukończeniem rozprzedaży exemplarzy oddanych z Zoologii dla gimnazyum niższego Wydziałowi krajowemu, wydał swe dzieło z ilustracyami, na które właściwie udzielono mu pożyczkę z funduszu krajowego, naówczas będzie jego obowiązkiem zastąpić nierozprzedane exemplarze wydanej obecnie Zoologii odpowiednią do ich ceny ilością exemplarzy nowo wydać się mającej illustrowanej Zoologii.

W sprawie subwencyi na cele wystawy powszechnej.

32. Na prośbę trzech krajowych komisyj wystawy: t. j. lwowskiej, krakowskiej i brodzkiej o subwencyę na cele wystawy powszechnej we Wiedniu, uchwalił wys. Sejm na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872. dla komisyi wystawy w Brodach subwencyę . . . . 3.000 złr.
dla komisyi wystawy we Lwowie . . 7.000 „
dla komisyi wystawy w Krakowie . . . 5.000 „

W wykonaniu tej uchwały wypłaciliśmy komisyom wyżpodane kwoty żądając złożenia sprawozdań z użycia pieniędzy, by takowe podać do wiadomości wys. Sejmu. Pomimo przypomnienia naszego w przedmiocie złożenia tych sprawozdań do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania uczyniła zadość naszemu wezwaniu tylko komisya krakowska. Według jej relacyi użyto subwencyi na następujące cele:

1. na koszta ajencyi galicyjskiej przy wystawie w Wiedniu przeznaczono stosownie do repartycyi umówionej z komisyą lwowską i brodzką . . . . 1.306 złr. 66 ct.

2. na wysłanie naczycielek szkół ludowych w celu szczegółowego zbadania wystawy rzeczy szkolnych sumę 850 złr. — ct.

3. na wysłanie 6 ukończonych uczniów techniki i szkoły sztuk pięknych . . . 300 złr. — ct.

4. na wysłanie rękodzielników i przemysłowców 480 złr. — ct.

5. dwóm sprawozdawcom krajowym z działu technologii mechanicznej i chemicznej . . 600 złr. — ct.

Do sumy tej dołączyła komisya brodzka 400 złr., tak, że ci sprawozdawcy otrzymali honorarya po 500 złr. Na sprawozdawców wybrano pp. Walerego Kołodziejskiego inżyniera i profesora Rozwadowskiego, którzy obowiązki te przyjęli. Sprawozdawców z działów rolnictwa wysłało Towarzystwo rolnicze we Lwowie.

6. Na koszta druku sprawozdań p. Kołodziejskiego komitet wykonawczy przyznaczył dodatkowo sumę . . . . . 100 złr. — ct.

Druk tych sprawozdań już się rozpoczął.

Wydatki komisyi krakowskiej z udzielonej subwencyi wynoszą zatem po dzień 8. września 1873. . 3.636 złr. 66 ct.

z pozostałej zaś reszty 1.363 złr. 34 ct. mają być opędzone: Koszta transportu, opłaty miejsca, zakupno okazów domowego przemysłu, za które komitet wykonawczy komisyi krakowskiej otrzymał medal zasługi i t. p., szczegółowy więc rachunek z pozostałej reszty może być gotowym po ukończeniu wszystkich czynności.

Przy tej sposobności zdajemy sprawę wys. Sejmowi z wydatków, jakie poczyniliśmy z funduszu dyspozycyjnego na subwencye dane ludziom fachowym dla zwiedzenia wystawy powszechnej. Zbytecznem byłoby dowodzić, ile nastręcza korzyści zwiedzenie wystawy przez ludzi nauki, lub ludzi pracujących specyalnie w obranym zawodzie, korzyść uniesiona skutkiem zapoznania się z rezultatami postępu i współzawodnictwa nagromadzonemi na wystawie powszechnej, nie ogranicza się na nich samych, lecz w następstwie udziela się i innym ku pożytkowi ogółu. Ze względu na szczupłość funduszów krajowych, mogliśmy podać pomoc tylko w skromnych rozmiarach, mając na oku tylko konieczną potrzebę. W przededniu spodziewanej większej, niż kiedykolwiek czynności w dziedzinie wychowania publicznego, zwróciliśmy naszą uwagę przedewszystkiem na potrzebę wysłania kilku ludzi obznajomionych ze szkolnictwem, którzyby mieli obowiązek według zakresu swych wiadomości, zbadać jak najdokładniej oddział szkolny wystawy wiedeńskiej, szczególniej o ile się takowy tyczy szkół pospolitych i średnich.

W tej mierze udaliśmy się do krajowej Rady szkolnej, a objawiwszy jej nasze zapatrywanie i oświadczywszy gotowość przyjścia z pomocą zasiłkiem z funduszów krajowych, pozostawiliśmy Radzie szkolnej inicyatywę. Na zamiar nasz wysłania przedewszystkiem fachowych sprawozdawców z działu szkół ludowych i średnich, zgodziła się Rada szkolna krajowa, przedstawiając nam jednak także pożyteczność udzielenia stypendyów niektórym nauczycielom, którzyby dla własnej korzyści wystawę zwiedzić mogli, tak jak znów Prezydyum c. k. Namiestnictwa zakomunikowało nam myśl wysłania w czasie wystawy do Wiednia sprawozdawców z grona profesorów uniwersytetów i wyższych zakładów technicznych.

Uznając całą pożyteczność zakomunikowanych nam przez c. k. Namiestnictwo i Radę szkolną krajową projektów co do wysyłki na wystawę ludzi

fachowych z poza zakresu szkół ludowych i średnich i liczniejszej wysyłki nauczycieli, z tych ostatnich bez obowiązku złożenia sprawozdania, ograniczyliśmy się do udzielenia subwencyi tym, których wymieniła imiennie Rada szkolna krajowa oznaczając zarazem cel i zadanie ich podróży. Delegatami tymi Rady szkolnej, którym Wydział krajowy udzielił po 200 złr. subwencyi, są:

1. P. Juliusz Starkel członek Rady szkolnej krajowej dla zbadania zewnętrznego i wewnętrznego urządzenia szkoły ludowej miejskiej i wiejskiej, jakoteż przyrządów dla nauki w szkołach ludowych.

2. P. Aleksander Ruszczyński, inspektor okręgowy w Czortkowie dla zbadania nauki w szkołach ludowych, mianowicie co do strony dydaktycznej i metodycznej.

3. Ks. Bazyli Ilnicki, dyrektor gimnazyum akademickiego we Lwowie dla działu geograficzno-historycznego, mianowicie co do środków pomocniczych i uzmysławiających w szkołach średnich, przedewszystkiem przy nauce geografii.

4. P. Andrzej Maj, profesor fizyki w gimnazyum św. Anny w Krakowie dla zbadania działu matematyczno-przyrodniczego i ułożenia dokładnego wykazu tych przyrządów fizykalnych, które w gabinecie fizycznym systematycznie urządzonym przedewszystkiem są potrzebne wreście,

5. Pan Zygmunt Sawczyński, członek Rady szkolnej krajowej i dyrektor seminaryum nauczycielskiego we Lwowie, którego Rada szkolna krajowa, ze względu na liczne zajęcia nie przedstawiła na sprawozdawcę, postawiła jednak życzenie, by go wysłać na zwiedzenie wystawy, na której nie będąc zniewolony poświęcić swej uwagi jednej gałęzi spraw szkolnych, będzie mógł łatwiej objąć i utworzyć sobie obraz całości i spożytkować uniesione wrażenia i doświadczenia ku rzeczywistej korzyści krajowego szkolnictwa.

Sądząc, iż udzieleniem subwencyi wyżwspomnianym delegatom Rady szkolnej odpowiedzieliśmy istotnym potrzebom szkolnictwa, zwróciliśmy następnie naszą uwagę, na sprawę wysłania specyalistów i z innych zawodów, mając na oku, o ile na to zasoby funduszu krajowego pozwolić mogły, wysłanie takich ludzi, których działalność i stanowisko w społeczeństwie pozwalały wnosić, iż zwiedzenie przez nich wystawy będzie z pożytkiem bądź ogółu, bądź instytucyj, w których skład wchodzą!

I tak udzieliliśmy subwencyę w kwocie 200 złr.:

1. Profesorowi statystyki na uniwersytecie we Lwowie p. Dr. Tadeuszowi Pilatowi;

2. Profesorowi c. k. akademii technicznej we Lwowie drowi Rudolfowi Günsbergerowi, który jako kierownik szkoły gorzelników zakreślił sobie zbadanie postępu w tej tak ważnej gałęzi przemysłu na wystawie i zamierza nadto zwiedzieć ważniejsze zakłady gorzelnicze we Francyi i w Niemczech.

3. Profesorowi matematyki i fizyki przy c. k. szkole realnej a zarazem docentowi prywatnemu fizyki matematycznej na uniwersytecie we Lwowie dr. Oskarowi Fabianowi dla zapoznania się z rezultatami postępu w dziedzinie nauk technicznych.

4. Inżynierom przy Wydziale krajowym p. Ludwikowi Raciborskiemu i Ferdynandowi Czaderskiemu; wreście

5. udzieliliśmy subwencyę 120 złr. pomocnikowi inżyniera w biurze technicznem Wydziału krajowego p. Teofilowi Baranowskiemu a 150 złr. p Tomaszowi Chocholuszek nauczycielowi kierującemu w lwowskim zakładzie głuchoniemych, który obok zwiedzenia wystawy powszechnej, miał brać udział w obradach kongresu nauczycieli zakładów głuchoniemych podówczas we Wiedniu zebranego.

W sprawie zmiany etatu w oddziale kasowym Wydziału krajowego.

33. W wykonaniu uchwały wys. Sejmu z d. 7. grudnia 1872. wprowadzającej zmianę w etacie osób i płac w oddziale kasowym Wydziału krajowego przystąpiliśmy do zamianowania urzędników, a mianowicie: posadę kasyera, a zarazem pierwszego przełożonego kasy, nadaliśmy p. Julianowi Horoszkiewiczowi, dotychczasowemu kasyerowi, posadę kontrolora a zarazem drugiego przełożonego w kasie krajowej p. Władysławowi Silkiewiczowi, dotychczasowemu adjunktowi kasowemu kl. I. Na opróżnioną posadę adjunkta kl. I. posunęliśmy p. Władysława Sidorowicza adjunkta II. klasy, wreście po rozpisaniu konkursu zamianowaliśmy adjunktem kl. II. p. Władysława Gołębskiego, który od lat sześciu pracował jako pisarz dzienny w oddziale rachunkowym. Drugą posadę adjunkta kl. II. zajmuje od początku r. 1872. p. Konstanty Olszewski, posada zaś adjunkta kl. I. nie jest obsadzoną, ponieważ płacę tego pobiera nadetatowy koncepista, jak o tem zawiadomiliśmy już wys. Sejm w zeszłorocznem sprawozdaniu.

Wypłata subwencyi udzielonej malarzowi Zygmuntowi Sidorowiczowi.

34. Uchwała z dnia 15. listopada 1872. udzielił wys. Sejm p. Zygmuntowi Sidorowiczowi jednorazową subwencyę, pięciuset złr. w, a. w dwóch ratach półrocznych dla przedsięwzięcia podróży za granicę celem kształcenia się w sztuce historyczno-malarskiej.

Pierwszą ratę wypłaciliśmy p. Sidorowiczowi przy wyjeździe za granicę, drugą z początkiem drugiego półrocza szkolnego. P. Sidorowicz przebywa w Monachium kształcąc się w obranym zawodzie.

Subwencya p. Maryi Tomaszewskiej.

35. Jednorazową subwencyę przyznaną uchwałą wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1872. p. Maryi Tomaszewskiej, wdowie po woźnym szpitala głównego we Lwowie w kwocie 100 złr. wypłacono w dniu 1. stycznia 1873.

Wypłata dyet poselskich.

36. Uchwałą wys. Sejmu z dnia 6. grudnia 1872. podwyższającą dyety poselskie od d. 5. listopada 1872. wprowadziliśmy w życie.

W sprawie pożyczki udzielonej z funduszu krajowego klasztorowi pp. Benedyktynek w Przemyślu na rozszerzenie i przebudowanie gmachu szkolnego.

37. Załatwiając petycyę ksieni zakonu pp. Benedyktynek w Przemyślu, udzielił wys. Sejm uchwałą z d. 7. grudnia z. r. wyżwspomnianemu klasztorowi bezprocentową pożyczkę, na rozszerzenie i przebudowanie gmachu szkolnego aż do wysokości 8.000. złr. w. a. pod zastrzeżeniem jednak, że Wydział krajowy znajdzie dostateczne bezpieczeństwo zwrotu.Stosownie do tego polecenia wypłata pożyczki przyznanej klasztorowi pp. Benedyktynek, nastąpiła dopiero, skoro konwent pp. Benedyktynek przedłożył Wydziałowi kontrakt z gminą miasta Przemyśla, mocą którego gmina miasta Przemyśla wynająwszy ubikacye w kamienicy klasztornej pod Nr. kons. 1. na Zasaniu położonej, zobowiązała się w zastępstwie klasztoru do opłaty pożyczki 8.000. zł. z funduszu krajowego udzielonej, a mianowicie płacić będzie gmina Wydziałowi krajowemu aż do zupełnego umorzenia pożyczki corocznie po 500. złr. w kwartalnych ratach po 125. złr. w. a. począwszy od 1. września b. r., pożyczka zatem będzie spłaconą w przeciągu lat 16.

W sprawie udzielenia z funduszu krajowego zasiłków szkołom ludowym publicznym i dodatków do płac nauczycieli w tychże szkołach.

38. Uchwałą powziętą na posiedzeniu z dnia 3. grudnia 1872. polecił wys. Sejm zamieścić w budżecie wydatków na r. 1873. sumę 150.000 złr. w. a. na zasiłki dla szkół ludowych publicznych polecając, by z sumy tej odda-

wał Wydział krajowy co trzy miesiące czwartą jej część do rozporządzenia Rady szkolnej krajowej, według danych tą uchwałą przepisów użycia. Do wprowadzenia w życie tej uchwały przystąpił Wydział krajowy, skoro tylko ustawa finansowa, rozpisująca dodatek krajowy do podatków bezpośrednich, otrzymała Najwyższą sankcyę, pierwszą ratę w kwocie 37.500. wypłacono w miesiącu kwietniu, drugą w czerwcu, trzecią we wrześniu, wypłata czwartej zaś nastąpi w grudniu.

Uchwałę z dnia 3. grudnia 1872. zakomunikował Wydział krajowy krajowej Radzie szkolnej w całej rozciągłości, prócz tego zastrzegł Wydział krajowy złożenie sobie rachunku z użycia pieniędzy.

W sprawie subwencyi dla komitetu założycieli akcyjnego Towarzystwa przyjaciół sceny narodowej we Lwowie.

39. W skutek petycyi komitetu założycieli akcyjnego Towarzystwa przyjaciół sceny narodowej we Lwowie o subwencyę postanowił wys. Sejm na posiedzeniu z d. 6. grudnia 1872. udzielić rzeczonemu Towarzystwu zasiłek jednorazowy w kwocie 8.000. złr. z zastrzeżeniem, jednak, że Wydział krajowy wypłaci kwotę tę dopiero w razie ukonstytuowania się akcyjnego Towarzystwa sceny narodowej we Lwowie. O uchwale tej zawiadomił Wydział krajowy komitet założycieli akcyjnego Towarzystwa, dotychczas jednak nie otrzymał zawiadomienia o ukonstytuowaniu się akcyjnego Towarzystwa sceny narodowej, dlatego nie nastąpiła i wypłata przyznanej subwencyi.

W sprawie wniosku, tyczącego się zmian w ustawie o konkurencyi kościelnej.

40. Uchwałą z dnia 3. grudnia r. z. odstąpił wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia wniosek posłów Kowalskiego i Fortuny, tyczący się zmian w ustawie o konkurencyi kościelnej z d. 15. sierpnia 1866.

Zbadawszy pomieniony wniosek, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że główne przez szanownych wnioskodawców podniesione niedogodności stąd wypływają, iż c. k. Rząd, nie przeprowadził jeszcze dotąd wydzielenia majątku kościelnego z parafialnego. Zaniedbanie téj czynności poczytują również szanowni wnioskodawcy jako powód złego i wyrażają we wniosku życzenie, aby c. k. Rządowi sprawę tę przypomniano.

Stosując się do owego życzenia, wystosował Wydział krajowy pod l. 11.878 do c. k. Namiestnictwa odezwę, w któréj (podobnie jak w kilku poprzednich odezwach od r. 1868.) potrzebę segregacyi ze względu na §. 1., 2. i 4. ustawy konkurencyjnej kościelnej wskazuje, i o przyspieszenie takowej uprasza. Równocześnie prosi Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo o udzielenie spostrzeżeń, opartych na doświadczeniu, zaczerpniętem z przeprowadzenia i wykonania ustawy z d. 15. sierpnia 1866., gdyż doświadczeń podobnych Wydział krajowy, nie będąc wyższą instancyą w sprawach konkurencyi kościelnej, poczynić nie mógł, a spostrzeżenia uczynione we wniosku posłów Kowalskiego i Fortuny wydały mu się albo zbyt drobiazgowe, albo zapatrywaniom jego wprost przeciwne.

Uzyskany dopiero od c. k. Namiestnictwa materyał, będzie mógł służyć za podstawę do projektu zmian w ustawie z dnia 15. sierpnia 1866.

W sprawie gminy Brzesko o pobór myta— państwa Dębickiego o podwyższenie taryfy przewozowej i gminy Semenów i innych o zwolnienie od myta.

41. Wysoki Sejm uchwałami z d. 21. listopada, 29. listopada i 7. grudnia r. z. przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia następujące petycye:

1. Gminy miasta Brzesko, o udzielenie prawa do poboru myta mostowego;

2. Skarbu państwa Dębickiego, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z d. 5. sierpnia 1871. l. 8831 w sprawie podwyższenia taryfy przewozowej;

3. Zwierzchności gminnych w Semenowie, Małowie, i Humniskach, o zwolnienie ich od opłaty myta mostowego w Zieleńczu.

Wydział krajowy odniósł się do właściwych wydziałów powiatowych o złożenie odpowiednich wyjaśnień, przed wydaniem stosownej decyzyi niezbędnie potrzebnych.

Z wykonania poleceń wysokiego Sejmu, danych na posiedzeniu dnia 5. grudnia 1872. r. przy uchwaleniu projektu do ustawy, uznającej niektóre drogi za krajowe, zdaje Wydział krajowy następującą sprawę:

Obowiązek powiatów opłacania wszelkich wynagrodzeń za grunta do budowy nowych dróg krajowych użyć się mające.

42. Wydział krajowy uwiadomił odnośne wydziały powiatowe o treści paragrafu 2. Ustawy z d. 12. lutego 1873. r., w sprawie uznania niektórych dróg za drogi krajowe" stanowiącego, iż powiaty, przez których terytoryum drogi w Ustawie téj wymienione przechodzić będą, obowiązane są opłacać wszelkie wynagrodzenia za grunta, czy to stale pod drogę zajęte, czy też na cele budowy używane.

Wykazując w przybliżeniu ilość i wartość gruntów wywłaszczyć się mających, udzielił Wydział krajowy wydziałom powiatowym wskazówek tak co do uzyskania potrzebnych funduszów, jako też co do należytego przeprowadzenia czynności expropryacyjnych.

Przytem odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o polecenie c. k. starostwom, ażeby użyczyły w téj mierze wydziałom powiatowym jak najenergiczniejszego poparcia.

W sprawie zakładania kolei wicynalnych.

43. Przystępując do wykonania uchwały wysokiego Sejmu w sprawie zakładania kolei wicynalnych postanowił był Wydział krajowy na posiedzeniu dnia 10. stycznia 1873. r. co następuje:

1. Starać się u c. k. Rządu o przedwstępną koncesyę do trasowania kolei przez wysoki Sejm oznaczonych;

2. zażądać od dotyczących wydziałów powiatowych szczegółowego zbadania, czy i o ile strony interesowane chciałyby wziąść udział w zabezpieczeniu budowy rzeczonych kolei;

3. Odnieść się do c. k. Rządu o wyjednanie dla projektowanych kole wicynalnych w drodze ustawodawczej uwolnień od opłaty tax i stempli oraz uwolnienia od podatków.

Dowiedziawszy się atoli, że w kraju zawiązała się spółka w celu budowania kolei wicynalnych, i że w swym projekcie zamieściła znaczną część linii przez wysoki Sejm za konieczne uznanych, wstrzymał Wydział krajowy wykonanie swej uchwały powyższej a wszedłszy w rokowania z pomienioną spółką poparł załączoną w odpisie *I*) odezwę do c. k. Namiestnictwa z d. 14. marca 1873. l. 3992 prośbę spółki wniesioną do c. k. Rządu o pozwolenie rozpoczęcia technicznych robót przygotowawczych, następnie zaś po udzieleniu tego pozwolenia reskryptem ministeryalnym z d. 9. maja 1873. l. 11.701 *J*) — wezwał Wydział krajowy odnośne wydziały powiatowe, ażeby starały się usunąć wszelkie trudności, na jakieby spółka przy wykonywaniu robót przygotowawczych natrafić mogła i w ogóle wszelkiemi siłami popierały ją w pracy około dzieła niezmiernej dla kraju doniosłości ekonomicznej.

I.

J.

Skoro spółka roboty przygotowawcze ukończy, przystąpi Wydział krajowy do rokowań z nią dalszych na podstawie warunków przez wysoki Sejm określonych i przedłoży wysokiemu Sejmowi swego czasu projekt ugody

z przedsiębiorcami zawrzeć się mającej, oraz projekt pokrycia kosztów z téj ugody wyniknąć mających, albowiem bez poprzedniego oznaczenia źródła do pokrycia tych kosztów nie mógłby Wydział krajowy wykonać powziętej przez wysoki Sejm uchwały w sprawie zakładania kolei wicynalnych.

W sprawie budowy drogi krajowej Dębicko-Nadbrzeziańskiej.

44. Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu kończyć budowę drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej, roboty zaś do ukończenia tej drogi potrzebne na przetrzeni od Tarnobrzegu do Nadbrzezian w najprędszym możliwym czasie przedsięwziąć.

W dopełnieniu tego polecenia ukończoną została budowa drogi aż do Tarnobrzegu. A gdy kwota uchwalona przez wys. Sejm w zwyczajnym budżecie r. 1873 użytą być musiała na pokrycie wydatków już pierwej na budowę tej drogi zrobionych, pożyczka zaś krajowa, z której pokryte być miały koszta dalszej budowy, spodziewanych funduszów nie dostarczyła, nie mógł więc Wydział krajowy nowych rozpocząć robót.

Z uwagi atoli, że pożyczka krajowa na cele budowy dróg krajowych tak rychło do skutku nie przyjdzie, a ziemne roboty na przestrzeni z Tarnobrzegu do Zakrzowa wykonane kosztem funduszu krajowego udzielonego w r. 1866. na zapomogę coraz bardziej niszczeją, gdyż gminy uważając tę część drogi za krajową, od jej utrzymania uporczywie się usuwają, — zapreliminował Wydział krajowy w zwyczajnym budżecie na rok 1874 na wykończenie budowy rzeczonej części drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej kwotę 25.000 złr. w. a. i w oczekiwaniu, że wys. Sejm tę pozycyę zatwierdzi, zabezpieczył już dostawę kamienia do tej budowy potrzebnego.

W sprawie:
1. Budowy dróg kosztem skarbu państwa.
2. Subwencyonowanie dróg strategicznych.
3. Wykonanie traktatu zawartego z królestwem Polskiem o regulacyę rzék Wisły, Sanu i Dunajca.
4. Prowadzenia robót około regulacyi rzek krajowych w ogóle i przyspieszenia budowy kolei żelaznych.

45. Na rezolucyę wysokiego Sejmu zawierającą:

1. Ubolewaniie z powodu odmówienia budowy drogi Tarnowsko-Szczucińskiej, Zboisko-Stojanowskiej i Rzeszowsko-Nadbrzeziańskiej na koszt funduszu państwowego;

2. Wezwanie do c. k. Rządu o subwencyonowanie dróg ważnych pod względem strategicznym;

3. Wezwanie do Rządu, aby z początkiem roku 1873 wprowadził w wykonanie traktat zawarty z królestwem polskiem o regulacyę i spławność rzek Wisły, Sanu i Dunajca, tudzież

4. Wezwanie, ażeby Rząd wewnątz kraju zajął się robotami około reregulacyi rzék i przyspieszył budowę żelaznych kolei celem dostarczenia zarobku okolicom głodem dotkniętym

odpowiedziało c. k. Prezydyum Namiestnictwa w skutek polecenia Jego Excelencyi pana Ministra spraw wewnętrzych odezwą z dnia 20. lutego r. b. l. 1368, co następuje:

Ad 1. Odmówienie budowy na koszt funduszu państwowego dróg wyżej wspomnianych równie jak i drogi z Krystynopola do granicy pod Dołhobyczowem wiodącej, nastąpiło z powodu, iż budowa tych dróg nie da się uzasadnić interesami państwa.

Ad 2. Drogi ważne pod względem strategicznym, a mianowicie drogi: z Podgórza do Biały, z Proszowic do Niepołomic, z Gdowa do Gorlic i z Gorlic do Zmigrodu nie mogą być całkowicie na skarb państwa dla tego przyjęte, iż w budżecie państwa na r. 1873. preliminowane zostały na zwyczajne i nadzwyczajne budowy dróg znacznie wyższe wydatki, niż w r. 1872. i w ogóle przybyły w bieżącym roku finansom państwa nowe, wielkie ciężary a nadto z powodu budowy kolei żelaznych w Galicyi skarb państwa musi znaczne ponosić ofiary.

Ad 3. Z ces. rossyjskim Rządem został zawarty traktat tylko co do regulacyi rzek Wisły i Sanu jako rzek granicznych a nie, także względem regulacyi Dunajca.

W skutek życzenia obu Izb Rady państwa udano się do ces. ros. Rządu, aby regulacya wzmiankowanych dwóch rzek wykonaną być mogła w krótszym czasie, aniżeli w 20 latach, oznaczonych w traktacie.

Na to oświadczył ces. rossyjski Rząd, iż na teraz nie da się obliczyć o ile powyższy okres czasu możnaby skrócić, że w ogóle nie zachodzą wprawdzie przeszkody w przyspieszeniu wykonania robót regulacyi rzek pomienionych, że jednak wydatek roczny na ten cel Rządu rossyjskego nie będzie mógł przekraczać sumy 20.000 rubli.

W myśl traktatu i powyższego oświadczenia Rządu rossyjskiego zostały na Wiśle i Sanie budowy wodne zarządzone a tu i owdzie już rozpoczęte.

Ad 4. Uznając słuszność życzenia Reprezentacyi krajowej nie omieszka c. k. Namiestnictwo przy wnioskach co do uskutecznić się mających budowli wodnych według możności szczególnie uwzględniać okolice z powodu nieurodzaju i wylewów, głodem zagrożone, a to w celu dostarczenia zarobku ludności.

W sprawie drogi Wełdzirskiej.

46. W sprawie drogi Wełdzirskiej polecił wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu:

1. ażeby po zupełnem wykończeniu drogi z Wyszkowa do Doliny przedstawił wysokiemu Sejmowi projekt do ustawy, uznającej tę drogę za drogę krajową;

2. aby droga tak zwana Wełdzirska w sposób dotychczasowy i pod dotychczasowem kierownictwem nieprzerwanie aż do ukończenia jej do Doliny była budowaną.

Z powodu niewykończenia budowy drogi z Wyszkowa do Doliny nie przedstawia jeszcze Wydział krajowy projektu przez wysoki Sejm żądanego.

Drugiemu poleceniu wysokiego Sejmu, tyczącemu się budowy drogi Wełdzirskiej stało się w zupełności zadość, przyczem Wydział krajowy z subwencyi na ten cel w r. 1873. w kwocie 18.000 złr. w. a. przyznaczonej asygnował z funduszu krajowego po zbadaniu robót wykonanych i sprawdzeniu rachunków przedstawionych dotąd kwotę 15.650 złr.

Po zrealizowaniu pożyczki krajowej dopełni Wydział krajowy odnośnego polecenia wysokiego Sejmu z dnia 7. grudnia 1872. r. i kwotę powyższą udzieloną z funduszu krajowego tytułem zaliczki na koszta budowy drogi Wełdzirskiej, przeniesie na rachunek rzeczonej pożyczki.

W sprawie budowy drogi z Rzeszowa na Głogów do Machowa.

47. Na mocy uchwały wysokiego Sejmu w sprawie budowy drogi z Rzeszowa na Głogów do Machowa udzieloną być miała wydziałowi powiatowemu Kolbuszowskiemu na budowę pomienionej drogi z funduszów zaciągnąć się mającej pożyczki, subwencya w miarę potrzeby aż do wysokości kwoty 8.000 złr. w. a. Gdy atoli pożyczka zrealizowaną nie została, a roboty dalsze prowadzone być musiały, asygnował Wydział krajowy tymczasem wydziałowi powiatowemu Kolbuszowskiemu na rzeczoną budowę z funduszu krajowego tytułem zaliczki z funduszów pożyczki krajowej w myśl odnośnej uchwały wysokiego Sejmu z 7. grudnia 1872 r. zwrócić się mającej, kwotę 3.000 złr. w. a. zbadawszy pierwéj, w jaki sposób użyte zostały zasiłki dawniejsze.

48. Polecenia wysokiego Sejmu względem przedstawienia planu najodpowiedniejszego przedłużenia drogi z Jezierzau do jednej ze stacyi kolei Husia-

tyńskiej nie mógł Wydział krajowy wykonać z powodu, że kierunek pomienionej kolei dotąd jeszcze ustalonym nie został.

Petycye w sprawach drogowych przekazane Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

49. W końcu przekazał wysoki Sejm uchwałą z dnia 5. grudnia 1872. r. Wydziałowi krajowemu do załatwienia trzydzieści petycyj, z których jedne tyczyły się uznania dróg gminnych lub powiatowych za krajowe, a drugie miały na celu otrzymanie subwencyi z funduszu krajowego.

Petycye o uznanie dróg gminnych lub powiatowych za krajowe załatwił Wydział krajowy w myśl uchwały wysokiego Sejmu, uznającej pewne drogi za drogi krajowe, petycye zaś tyczące się subwencyi zbadał i uwzględnił, ile możności przy rozdzieleniu zasiłku przez wysoki Sejm na te cele wyznaczonego.

W sprawie uwolnienia dokumentów pism i wpisów tyczących się pożyczki krajowej od stempli i bezpośrednich opłat, niemniej uwolnienia kuponów obligacyi pożyczki krajowej z r. 1873 od podatków.

50. Wysoki Sejm uchwaliwszy na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872 r. ustawę względem zaciągnienia pożyczki krajowej na budowę i rekonstrukcyą dróg krajowych i celem zapobieżenia niedostatkowi, spowodowanemu tegorocznym nieurodzajem i klęskami elementarnemi — powziął na tem samem posiedzeniu uchwałę następującą:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby poczynił stosowne kroki ku wyjednaniu uwolnienia wszystkich dokumentów, podań i protokołów, które dostarczanie wsparć i pożyczek przez fundusz krajowy z powodu tegorocznego nieurodzaju wywoła, równie jak i wpisów hypotecznych tych wsparć i pożyczek dotyczących od opłaty stemplowej i bezpośrednich opłat, ustanowionych prawem z dnia 2. sierpnia 1850 r. dz. pr. p. N. 329 i prawem z dnia 13. grudnia 1862 r. dz. pr. p. N. 89, niemniej uwolnienia kuponów od podatków.“

W wykonaniu tego polecenia poczynił Wydział krajowy następujące kroki:

K. a) Wniósł załączoną po *K.* prośbę do Najjaśniejszego Pana.

L. b) Odniósł się załączonemi pod *L.* odezwami do Ich Excellencyi c. k. Ministrów spraw wewnętrznych, skarbu, tudzież handlu i komunikacyj publicznych z prośbą o wyjednanie odnośnej ustawy państwowej.

Tym prośbom Wydziału krajowego, stało się jednak w nieznacznej tylko części zadość, mianowicie o tyle, że ustawa państwowa z dnia 21. maja 1873 r. przyznaje nwolnienie od należytości prawnych wszystkim dokumentom, podaniom i wpisom sporządzonym z powodu udzielania zapomóg zwrotnych z pożyczki krajowej dla powiatów w Galicyi klęską głodową dotkniętych.

Ł. W załączeniu *Ł.* znajduje się odnośna odezwa c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 28. czerwca 1833 r. l. 4081/pr.

W sprawie ostatecznego obliczenia konkurencyjnych funduszów drogowych.

51. Na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872 r. przy rozprawie nad rubr. X. budżetu krajowego powzwiął wysokl Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ponownie upomniał się u c. k. Namiestnictwa o jak najspieszniejsze przeprowadzenie i przedłożenie rachunków ze wszystkich zaległości konkurencyjnych, drogowych a zarazem, aby do rozstrzygnięcia starał się przyprowadzić rzecz w niepewności pozostawioną czy i o ile nadwyżki należytości konkurencyjnych, które do dyspozycyi Wydziału krajowego pozostawione zostały, mogą jako własność funduszu krajowego niczem nieobciążone być uważane i według tego użyte.“

M. *N.* *O.* (sub. all. 1.) W wykonaniu powyższego polecenia udawał się Wydział krajowy załączonemi pod *M.* i *N.* odezwami z dnia 20. grudnia 1872 r. l. 20.981, tudzież 8. marca i 27. września 1873, l. l. 3675 i 16.010 do c. k. Namiestnictwa o

ostateczne załatwienie rachunków konkurencyjnych i zda wysokiemu Sejmowi dokładną sprawę, skoro racunki te ukończone zostaną.

W sprawie zmiany etatu służby drogowej.

52. Przystępując do wykonania uchwału wysokiego Sejmu z dnia 17. listopada 1872 r. w sprawie zmiany etatu służby drogowej — Wydział krajowy:

a) nadał jednemu pomocnikowi przy oddziale technicznym posadę stałą i wyznaczył mu dodatek na pomieszkanie, wynoszący rocznie 150 złr. w. a.

b) wyznaczył dla czterech inżynierów okręgowych płacę po 1500 złr. w. a. rocznie, dla trzech zaś po 1200 zł. w. a.

c) zwiększenie ilości drożników, odroczył aż do czasu, w którym będzie można zacząć roboty rekonstrukcyjne.

Bliższe szczegóły tyczące się wykonania powyższej uchwały znajdują się przy sprawozdaniu z zarządu dróg krajowych

W sprawie poglądu na rub. X. budżetu krajowego.

53. Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu dnia 30. listopada 1872 r. w sprawie poglądu na rub. X. budżetu krajowego, obejmującą wydatki drogowe, następującą uchwałę:

„1: Z funduszów nadzwyczajnych w drodze pożyczki krajowej uzyskać się mających, przyznacza Sejm do dyspozycyi Wydziału krajowego ua rekonstrukcyę dróg krajowych sumę okrągłą 1.250.000 złr. w. a.

2. Wydziałowi krajowemu poleca się dalsze utrzymanie z funduszu krajowego dróg do zaniechania proponowanych, a równocześnie zająć się przeprowadzeniem układów z odnośnémi radami powiatowémi co do odstąpienia im tych dróg na podstawie subwencyonowania z dodatkiem myt na tych drogach istniejących.

Drogi za zgodą rad powiatowych na własność im odstąpione, winny im być oddane w dobrym stanie.“

ad 1. Do rekonstrukcyi istniejących dróg krajowych nie przystąpił Wydział krajowy z powodu niezrealizowania pożyczki krajowej.

ad 2. W utrzymaniu z funduszu krajowego dróg proponowanych przez Wydział krajowy do zaniechania nie zaszła w roku bieżącym żadna zmiana.

W wykonaniu drugiego polecenia tych dróg się tyczącego, przeprowadził Wydział krajowy stosownie do danych mu przez wysoki Sejm wskazówek rokowania z odnośnemi reprezentacyami powiatowemi i przedstawi wysokiemu Sejmowi w osobnem sprawozdaniu wynikłość tych rokowań wraz z odnośnymi wnioskami.

Polecenie zebrania dat potrzebnych do centralnego zarządu dróg krajowych.

54. Widząc konieczność jak najrychlejszego wykonania uchwały wysokiego Sejmu z d. 16. października 1871 r. względem uzyskania najdalej do lat czterech wszystkich danych potrzebnych dla centralnego zarządu do skutecznego kierownictwa i kontroli dróg, zarządził Wydział krajowy już w roku bieżącym sporządzenie planów sytuacyjnych większej części dróg krajowych.

Petycye przekazane do załatwienia uchwałą z d. 7. grudnia 1872 roku załatwił Wydział krajowy w sposób następujący:

Petycye tyczące się uznania rozmaitych dróg za krajowe.

55. Petycye tyczące się uznania rozmaitych dróg za drogi krajowe załatwione zostały w myśl uchwały wysokiego Sejmu z d. 5. grudnia 1872 r. w sprawie uznania niektórych dróg za krajowe.

Petycye gmin powiatu Brzeskiego i Nowo-Sądeckiego o udzielenie subwencyi na utrzymanie dróg gminnych.

56. Oświadczono wydziałowi powiatowemu brzeskiemu, iż petycya gmin tamtejszych Gródek, Kobyle, Rożnów, Radajrowice, Rostoka, Brzeziny, Tropie, Wiatrowce, i innych od udzielenia subwencyi na utrzymanie dróg mogłaby być nwzględnioną tylko po wykazaniu warunków §. 18. ustawy drogowej przepisanych.

Tak samo została załatwioną podobna petycya kilku gmin powiatu Nowosądeckiego.

Petycya gmin i obszarów dworskich w Mszanie dolnej, Porębie wielkiej i t. d. o udzielenie subwencyi w kwocie 10.000 złr. na wybudowanie dwóch mostów na Rabie.

57. Nie uwzględniono petycyi gmin i obszarów dworskich w Mszanie Dolnej, Porębie Wielkiej i t. d. o udzielenie subwencyi w kwocie 10.000 złr. w. a. na wybudowanie dwóch mostów na rzece Rabie.

Petycye gmin powiatu Tarnobrzeskiego i Niskiego w sprawie szarwarków, zniesienia propinacyi i podatkn spadkowego.

58. Petycye gmin powiatu Tarnobrzeskiego: Dzików, Sokolniki, Stale, Radomyśl, Terbia i Wulka, Kotowa Wola, Pilechów, Wola Rzeczycka, Charzewice, Pniów, Wrzawy, Majdan, Żabno, Chwałowice i Witkowice, tudzież gmin powiatu Niskiego: Borki, Dąbrówka, Kuszyna Wielka i Mała w sprawie szarwarków, zniesienia prawa propinacyi i podatku spadkowego, wniesione widocznie pod wpływem agitacyi komunistycznych, przesłane Wydziałom powiatowym w Tarnobrzegu i Nisku z poleceniem dochodzenia źródła tych petycyj i stosownego pouczenia gmin.

Petycya gminy Radłowa w sprawie zmiany ustawy drogowej.

59. Petycyę gminy Radłowa w sprawie ustawy drogowej złożono do akt, odnośnie do przedstawionego przez Wydział krajowy wysokiemu Sejmowi projektu ao zmiany ustawy rzeczonej.

Petycya wydziału pow. Gorlickiego i Rad miejskich w Gorlicach i Bieczu w sprawie zmiany części trasy kolei Tarnowsko-Leluchowskiej.

60. Petycyę wydziału powiatowego Gorlickiego i rad miejskich w Gorlicach i Bieczu w przedmiocie zmiany części trasy kolei Tarnowsko-Leluchowskiej i ustanowienie stacyi głównéj tejże kolei i Zagórsko-Bielskiej w Gorlicach zamiast w Grybowie, udzielono c. k. Namiestnictwu.

Petycya zwierzchności gminnej w Zaleszczykach o udzielenie temu miastu prawa poboru myta kopytkowego.

61. W załatwieniu petycyi zwierzchności gminnej w Zaleszczykach o udzielenie dla miasta Zaleszczyk prawa poboru myta kopytkowego polecono tamtejszemu wydziałowi powiatowemu, ażeby zbadał, o ile prośba ta zasługuje na uwzględnienie.

Petycye gmin Manasterzysk i Husiatyna o udzielenie prawa poboru myta kopytkowego.

62. Oświadczono gmiuom miast Manasterzysk i Husiatyna, iż petycye ich o udzielenie prawa poboru myta kopytkowego nie są uzasadnione i że Wydział krajowy nie mógłby prośb tych popierać.

Petycya reprezentacyi powiatowej Brzeskiej o zezwolenie na pobór myta przy drodze powiatowej Bogumiłowicko-Zakluczyńskiej.

63. W załatwieniu petycyi reprezentacyi powiatowej Brzeskiej o zezwolenie na pobór myta przy drodze powiatowej Bogumiłowicko-Zakluczyńskiej oświadczono tamtejszemu wydziałowi powiatowemu, iż powinienby uzasadnioną prośbę odnośną wnieść za pośrednictwem Wydziału krajowego do wysokiego Sejmu przed rozpoczęciem przyszłej sesyi sejmowej.

Petycya ks. Marcina Konkolowskiego tycząca się naprawy dróg z Kosiny do Białobrzeg.

64. Petycyę ks. Marcina Konkolowskiego z Kosiny tyczącą się naprawy drogi z Kosiny do Białobrzeg przesłano wydziałowi powiatowemu w Łańcucie z wezwaniem, ażeby bezzwłocznie zbadał, czy zawarte w tej petycyi zażalenia są uzasadnione i jeżeli istotnie istnieją trudności komunikacyjne na wspomnianej powyżej drodze, starał się usunąć je jak najrychlej.

Petycya pocztmistrza Ananiasza Nawrockiego o wyjednanie u c. k. rządu zwrotu grzywny od niego ściągniętej.

65. W załatwieniu petycyi p. Ananiasza Nawrockiego, pocztmistrza w Dziurynie o wstawienie się za nim, ażeby c. k. Ministeryum zwróciło ściągniętą od niego tytułem kary kwoty, oświadczono petentowi, iż decyzya o jego prośbie nie należy do zakresu władz autonomicznych.

Petycya drożników dróg kraj. Brzeżańsko-Złoczowskiej i Brzeżańsko-Podwołoczyskiej o podwyższenie płacy.

66. Petycyę drożników dróg krajowych Brzeżańsko-Złoczowskiej i Brzeżańsko - Podwołoczyskiej o podwyższenie płacy złożono do akt, odnośnie do uchwały wys. Sejmu z 17. listopada 1872. r., w sprawie etatu służby drogowej.

Petycye naczelników gmin Nozdzca i Jabłonki o przyzwolenie im przedsiębiorstwa dostawy kamienia dla drogi krajowej Sanocko-Rzeszowskiej.

67. Petycye naczelników gmin Nozdzca i Jabłonki o przyznanie im przedsiębiorstwa dostawy kamienia dla drogi krajowej Sanocko-Rzeszowskiej przesłano wydziałowi powiatowemu w Brzozowie do pouczenia petentów, że przy rozpisać się mającej licytacyi wolno im wnieść na rzeczoną dostawę ofertę i że takowa niezawodnie uwzględnioną zostanie, jeżeli okaże się najkorzystniejszą dla funduszu krajowego.

Petycya reprezentacyi powiatowej Tarnobrzeskiej w sprawie wypłaty należytości za grunta zajęte dla drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej.

68. Petycyę reprezentacyi powiatowej Tarnobrzeskiej w sprawie wypłaty należytości za zajęte dla drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej grunta w Baranowie, Dmytrowie Dużym, Suchorowie i Skopaniu złożono do akt odnośnie do rozporządzenia Wydziału krajowego, którem właściciele zajętych gruntów zaspokojeni zostali.

Petycya reprezentacyi powiatowej Tarnobrzeskiej w sprawie zabezpieczenia brzegów Wisły i Sanu.

P.

69. W załatwieniu petycyi reprezentacyi powiatowej Tarnobrzeskiej w sprawie zabezpieczenia brzegów Wisły i Sanu oświadczono wedle allg. *P.* wydziałowi powiatowemu Tarnobrzeskiemu, że z funduszu krajowego obciążonego w r. b. tylu i tak znacznymi wydatkami, niepodobna udzielić zasiłku bezzwrotnego, że jednak powiat zaciągnąć może na ten cel pożyczkę.

Petycya reprezentacyi powiatowej Nowo-Sądeckiej o wyznaczenie stałej subwencyi z funduszu krajowego na utrzymanie osobnego urzędnika do załatwiania spraw tyczących się dróg krajowych.

70. Nie uwzględniono petycyi reprezentacyi powiatowej Nowo-Sądeckiej o wyznaczenie stałej subwencyi z funduszu krajowego na utrzymanie osobnego urzędnika do załatwiania spraw tyczących się dróg krajowych.

Powody odmowy zawarte są w załączonem Q pismie.

Q.

Petycya wydziału pow. Rzeszowskiego w sprawie złośliwego uszkodzenia drzewek sadzonych przy drogach publicznych.

71. Do załatwienia petycyi wydziału powiatowego Rzeszowskiego żądającej, ażeby gminy uczynić odpowiedzialnemi za złośliwe uszkodzenie drzewek sadzonych przy drogach publicznych, postanowiono:

a) oświadczyć wydziałowi powiatowemu Rzeszowskiemu, że sprawa ta uregulowaną będzie ustawą o policyi drogowej, której projekt Wydział krajowy wysokiemu Sejmowi przedstawić zamierza;

b) udać się do c. k. Prezydym Namiestnictwa z prośbą o udzielenie wszystkich przez Namiestnictwo w sprawie policyi drogowej wydanych, a nie ogłoszonych rozporządzeń;

c) przypomnieć wszystkim wydziałom powiatowym istniejące przepisy co do ochrony drzewek sadzonych przy drogach publicznych i wskazać sposób postępowania w razach uszkodzeń.

Petycye mieszkańców miasta Brodów w sprawie zamierzonego zniesienia wolnego okręgu celnego w Brodach.

72. Petycyę mieszkańców miasta Brodów w sprawie zamierzonego zniesienia wolnego okręgu celnego w Brodach przesłał Wydział krajowy Izbie handlowej lwowskiej do objawienia opinii a w merytorycznem załatwieniu tej sprawy przedstawi ponownie wysokiemu Sejmowi swój wniosek odnośny.

Wniosek posła Tetmajera i towarzyszy względem uznania drogi z Nowego Targu do Piekielnika za krajową.

73. Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu dnia 5. grudnia 1872. odesłać do Wydziału krajowego wniosek posła Tetmajera i towarzyszy względem uznania drogi z Nowego Targu do Piekielnika za drogę krajową.

W wykonaniu tej uchwały udzielonym został wniosek ten Wydziałowi krajowemu, który załatwił go w myśl uchwały wysokiego Sejmu z dnia

5. grudnia 1872. roku w sprawie uznania niektórych dróg za drogi krajowe.

Petycya gminy Falejówka względem uwolnienia jej od obowiązku budowania drogi gminnej.

74. Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu dnia 29. listopada 1872. r. odesłać do Wydziału krajowego petycyę gminy Falejówki o zarządzenie, ażeby od obowiązku budowy drogi gminnej uwolnioną została.

W wykonaniu tej uchwały udzieloną została pomieniona petycya Wydziałowi krajowemu, który załatwił ją odmownie powołując się na stanowcze w tej sprawie orzeczenie swe z 16. sierpnia 1871. l. 10.954.

Szpital powszechny publiczny w Staremmieście przy Podhajcach.

75. Wskutek zezwalającej na to uchwały wysokiego Sejmu z dnia 28. listopada 1872 r. powiatowy zakład chorych w Starem mieście przy Podhajcach uznany został przez c. k. Namiestnictwo za szpital powszechny i publiczny, i jako taki ogłoszony z dniem 15. lutego 1873. r.

Datek z łaski dla nieletniej Zofii Bobrzyńskiej.

76. Dla nieletniej Zofii Bobrzyńskiej, sieroty po śp. doktorze Błażeju Bobrzyńskim, b. ordynaryuszu w szpitalu św. Łazarza w Krakowie — zarządzono w myśl uchwały wysokiego Sejmu z dnia 7. grudnia 1872. r. wypłatę daru z łaski w corocznej kwocie 100 złr. w. a. na wychowanie przez czas od stycznia 1873. r. aż do ukończonego wieku lat ośmnastu tj. aż do dnia 11. czerwca 1881. r.

Dar z łaski dla stowarzyszenia pielęgnowania chorych akademików w Wiedniu.

77. W załatwieniu petycyi stowarzyszenia pielęgnowania chorych akademików w Wiedniu — uchwałą wysokiego Sejmu z dnia 29. listopada 1872. r. Wydziałowi krajowemu przekazanej udzielono na ręce komitetu tegoż stowarzyszenia jednorazowy zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 200 zł. w. a.

Dar z łaski dla Maryi Swobody, byłej akuszerki przy lwowskim szpitalu powszechnym i Albiny Śliwińskiej.

78. Podobnież udzielono jednorazowe dary z łaski: w kwocie 40 zł. w. a. Maryi Swoboda, byłej akuszerce przy lwowskim szpitalu powszechnym, pobierającej od r. 1865. prowizyę 15. ct. dziennie, zaś w kwocie 100 zł. w. a. dla Albiny Sliwińskiej, wdowy po byłym rządcy szpitala lwowskiego.

Nie uwzględniono przez Wydział krajowy petycyj podanych do wysokiego Sejmu.

79. Nie uwzględniono podobnej petycyi Antoniny Praszałowiczowej wdowy po lekarzu miejskim w Krośnie, który był przedtem chirurgiem w Lwowskim szpitalu. — Zwrócono bez skutku przekazane przez wys. Sejm petycye gmin miasta Kołomyi i Nowego Sącza, o uznanie tamecznych gminnych szpitali powszechnych za zakłady krajowe, wykazując petentom mylność przytoczonych w petycyach twierdzeń i interpretacyj odnośnych przepisów.

Podobnież zwrócono bez skutku petycyę zboru izraelickiego w Tarnowie, o uznanie tamecznego szpitalu żydowskiego za powszechny, z powodu żądanej wyłączności religijnej, zostającej w sprzeczności z równouprawnieniem wyznań i z powodu, że Tarnowski szpital powszechny wszystkich chorych bez różnicy przyjmujący, a na 200 łóżek urządzony, aż nadto jest dostateczny.

Zwrócono także bez skutku petycyę Kotwicza Kalickiego z Kołomyi, o wyjednanie dlań pozwolenia na wykonywanie praktyki lekarskiej, którą mu Rząd już raz wzbronił, gdyż gołosłowne twierdzenia petenta nie wystarczały do ponownego poruszenia tej sprawy w c. k. Ministerstwie.

Sprawa odbioru funduszów indemnizacyjnych.

80. Uchwała wys. Sejmu z dnia 12. października 1871. poleciła nam przedsięwzięcie odpowiednich kroków, ażeby sprawa dotacyi galic. funduszów indemnizacyjnych ze skarbu państwa i oddania tych funduszów w zarząd reprezentacyi krajowej, ostatecznie załatwioną została. Donosiliśmy już zeszłego roku o krokach naszych w tym względzie, następnie zaś uchwalił wys. Sejm w d. 5. grudnia 1872. r. odnośne wezwanie w tej mierze bezpośrednio do c.

k. Rządu. — Wydział krajowy udał się pod dniem 4. kwietnia 1873. do l. 22.174. z ponownem i usilnem przedstawieniem do Prezydyum Namiestnictwa, domagając się przyspieszenia tej sprawy, na co jednakże nie otrzymał dotąd żadnej odpowiedzi.

Wreszcie polecił Wydział krajowy pod d. 21. maja 1873. roku tę tak ważną sprawę krajową opiece Jego Ekscellencyi pana ministra dr. Ziemiałkowskiego.

Uregulowanie szupaśnictwa.

81. W skutek uchwały i polecenia wys. Sejmu z d. 7. grudnia 1872. roku rozpoczął Wydział krajowy w styczniu b. r. rokowania z c. k. Prezydyum Namiestnictwa, względem ustanowienia stacyj szupasowych i sposobu konwojowania szupaśników, tudzież stanowczego uregulowania całego szupaśnictwa w kraju. Złożono w tym celu mięszaną komisyę z delegatów rządowych i Wydziału krajowego, do której delegował Wydział krajowy swych członków: W. dr. Franciszka Smolkę i W. dr. Pawła Skwarczyńskiego.

Rzeczona komisya ukończyła swą pracę dnia 15. września 1873. roku, o czem doniosło nam c. k. Namiestnictwo pod dniem 25. września 1873. r. przedkładając nam protokoły, zawierające w sobie cały wynik tej pracy, wraz z wezwaniem:

ażeby Wydział krajowy objawił swe zdanie, czyli zgadza się z uchwałami mięszanej komisyj.

Wydział krajowy doniesie wysokiemu Sejmowi o dalszym przebiegu tej sprawy w dodatkowem i osobnem sprawozdaniu.

W sprawie zmian przy podziale kraju na powiaty admistracyjne i okręgi sądów powiatowych, — tudzież odnośnych petycyj gmin: Kołodziejów, Sobotów, Dorohów i Radomyśla.

82. Sprawa zmian przy podziale kraju na okręgi c. k. starostw i c. k. sądów powiatowych, która nam już dawniejszemi uchwałami wysokiego Sejmu przekazaną była, znajduje się w obecnej chwili jeszcze w toku opracowania. Ostatecznem załatwieniem tej sprawy zajmuje się dotąd mięszana komisya, złożona z delegatów rządowych i Wydziału krajowego, dla których delegowaliśmy członków naszych W. dr. Franciszka Smolkę i W. dr. Pawła Skwarczyńskiego.

Delegaci nasi uwzględniają przy opracowaniu wszystkie wniesione w tej sprawie petycye, a zatem i petycye gmin Kołodziejów, Sobotów, Dorohów i Radomyśla, które nam uchwałami wysokiego Sejmu z dnia 13. i 25. listopada 1872. do załatwienia przekazane zostały.

Wprawdzie nie otrzymaliśmy jeszcze dotąd opinii dwóch rad powiatowych w Czortkowie i Jaworowie, odnoszących się do powyższej sprawy, jednakże przeważnie większa część tej pracy jest już uskutecznioną i całość tej pracy zostanie ze strony Wydziału krajowego w ciągu miesiąca października b. r. zupełnie wykończoną, poczem wygotowanie przedłożenia rządowego li tylko od c. k. Prezydyum Namiestnictwa zależeć będzie.

W sprawie zmian przy rozgraniczeniu i utworzeniu nowych sądów kolegialnych jako trybunałów I. instancyi.

83. Sprawa ta nie była nam wprawdzie specyalnie poleconą, jednakże pozostaje ze sprawą poprzedzającą w ściślejszym związku, przeto też odnośnie do najwyższej ustawy państwowej z d. 26. kwietnia 1873. Nr. 62. Dz. p. P. zastrzegającej, iż wszelkie zmiany w rozgraniczeniu terytoryalnem okręgów sądów kolegialnych, tudzież utworzenia nowych sądów kolegialnych tylko po wysłuchaniu zdania wysokiego Sejmu nastąpić mogą, nadmieniamy tu w krótkości, iż wnosimy do wysokiego Sejmu osobne sprawozdanie z wnioskami względem utworzenia nowych sądów kolegialnych.

Petycya gminy Trościanic o bezpłatne używanie surowicy.

84. Odnośnie do uchwały wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1872. przekazującej nam do załatwienia petycyę gminy Trościanic o wyjednanie u

c. k. Rządu bezpłatnego poboru surowicy, nadmienić musimy, iż pod d. 2, grudnia 1872 poparliśmy takową u władzy c. k. Prezydyum krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie. jednakże do tej chwili żadnej odpowiedzi nie otrzymaliśmy.

Wnioski i wezwania do c. k. Rządu i sprawy temuż do załatwienia odstąpione.

Petycya Kołomyjskiego wydziału powiatowego o podwyższenie cen tytoniu plantatorom.

1. Ministerstwo skarbu zezwoliło na podwyższenie cen zakupna wszystkich gatunków i klas liści tytuniowych w Galicyi na lata uprawy 1872., 1873. i 1874.

C. k. krajowa Dyrekcya skarbowa ogłosiła publicznie podwyższoną taryfę tych cen, a Kołomyjski Wydział powiatowy równie jak i inne wydziały powiatowe, które wniosły do Ministerstwa prośby w tym przedmiocie, zawiadomione już zostały o tem zarządzeniu Ministerstwa skarbu.

Szkody w ziemiopłodach przez mróz wyrządzone, jako powód opuszczenia podatków.

2. Uchwała wysokiego Sejmu krajowego względem zaliczenia szkód, przez mróz w ziemiopłodach wyrządzonych do kategoryi tych uszkodzeń, które do opuszczenia podatków uprawniają, przesłaną została Prezydyum Namiestnictwa, które odstąpiło ją z odpowiednim poparciem Prezydyum c. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej do właściwego dalszego zarządzenia.

Według odezwy z dnia 17. marca l. 519/pr. oznajmiło c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 2. bm. l. 1756 że wobec istniejących przepisów, nie może uwzględnić powyższej uchwały wys. Sejmu. Ministerstwo upoważniło jednak Prezydyum c. k. krajowej Dyrekcyi skarbowej, aby na prośby stron interesowanych po dokładnem zbadaniu i ocenieniu zachodzących okoliczności, przedstawiała wnioski o przyznanie wyjątkowych i nadzwyczajnych ulżeń bądź przez zwolnienie podatku, bądź przez przyzwolenie zwłoki do jego uiszczenia w wypadkach, w których uszkodzenia przez mrozy przybrały większe rozmiary, i z tego powodu pojedyńczy właściciele gruntów byliby pozbawieni możności uiszczenia podatków.

O tem zarządzeniu uwiadomiliśmy na dniu 28. marca 1873 do l. 5125 wszystkie wydziały powiatowe.

Wezwanie względem przestrzegania ustawy lasowej.
R, S, T, U, W,

3. Z powodu uchwały wys. Sejmu z dnia 7. grudnia 1872 wzywającej Rząd o ścisłe przestrzeganie obowiązującej ustawy lasowej, udzieliło nam Prezydyum Namiestnictwa pięć okólników przez się w tej sprawie wydanych, tu pod R. S. T. U. W. dołączonych, dowodzących, że c. k. Rząd wszelkich dokłada starań, ażeby obowiązująca ustawa lasowa, jak najściślej i najenergiczniej wykonywaną była, a przestępstw lasowych z wszelką dokładnością dochodzono i takowe jak najsurowiej karano.

Niemniej wyszło, i w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych ogłoszonem zostało rozporządzenie ministeryalne, zmierzające do dokładnego i sprężystego wykonywania ustawy lasowej.

Co się tyczy przedłożenia wys. Sejmowi projektu nowej ustawy lasowej, oznajmił JE. pan minister rolnictwa, że zasięgnąwszy opinii władz administracyjnych różnych krajów przyszedł do przekonania, że istniejące przepisy lasowe wymaganiom odpowiadają, i że w danych okolicznościach nie chodzi tyle o wydanie nowej ustawy, jak o dokładne i sprężyste wykonanie obowiązującej.

W sprawie pomnożenia żandarmeryi. — Petycya okolicy gminy Kańczugi

4. Odnośnie do rezolucyi wys. Sejmu z dnia 17. października 1871. w sprawie reorganizacyi i pomnożenia żandarmeryi donosimy w dalszym ciągu do zeszłorocznego sprawozdania, iż według doniesienia c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 11. stycznia 1873 przyzwoliło c. k. Ministerstwo obrony krajowej na pomnożenie żandarmeryi, w kraju o 116 ludzi, tudzież na utworzenie 32 nowych posterunków żandarmeryjnych. Wskutek tego utworzono też istotnie liczne nowe posterunki żandarmeryjne, a mianowicie posterunek w Kańczudze, do którego odnosiła się uchwała wys. Sejmu z dnia 22. listopada 1872 w miesiącu maju r. b.

Gdy jednakże pomnożenie to żandermeryi w czasie zeszłorocznego posiedzenia wys. Sejmu wiadomem nie było, tudzież przy uchwaleniu budżetu uwzględnionem być nie mogło, powstało stąd przekroczenie budżetu żandarmeryjnego na rok 1873. uchwalonego, które przedstawionem i usprawiedliwionem zostanie w osobnem sprawozdaniu, zwłaszcza, iż wydatki na urządzenie nowych posterunków, bieżą jeszcze nieprzerwanie, następując po sobie o tyle o ile wchodzą w życie nowe posterunki.

Rezolucya W. sejmu przy sprawie względem zwrotu kosztów szupasowych w ogóle.

5. Odnośnie do rezolucji wys. Sejmu z d. 30. listop. 1872. wniesionej do c. k. Rządu i zastrzegającej się przeciwko ścieśnianiu praw konstytucyjnych wys. Sejmu a to z tego powodu, iż ustawa państwowa z dnia 27. lipca 1871. Nr. 88. Dz. p. p. wkroczyła w ustawodawstwo krajowe, zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa: „iż według oświadczenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 31. stycznia 1873. do l. 503. c. k. Rząd „odwołać się tylko może do rozpraw, które toczyły się w Radzie nad wspomnianą ustawą państwową, tudzież na postanowienia ustawy zasadniczej o „reprezentacyi państwa z d. 21. grudnia 1867. §. 11. litera *g.* i *n.* (Nr. 141. „Dz. p. p.)“

6. Wydział krajowy nie otrzymał do tej chwili żadnego zawiadomienia ze strony c. k. Rządu względem wezwań wys. Sejmu wniesionych do Rządu na podstawie następujących uchwał sejmowych:

a) z d. 26. listopada 1872. o wydanie ustawy względem zapobieżenia szerzącemu się pijaństwu;
b) z d. 6. grudnia 1872. względem odroczonego załatwienia co do zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych; tudzież
c) z d. 7. grudnia 1872. względem wezwania c. k. Rządu, ażeby w sprawie uposażenia galic. funduszów indemnizacyjnych i oddania ich w zarząd reprezentacyi krajowej odpowiedne kroki do ostatecznego załatwienia tej sprawy przedsięwzięte zostały;
d) z d. 7. grudnia 1872. względem wezwania o przedłożenie projektu do ustawy o założenie ksiąg gruntowych.

Zmiany w składzie reprezentacyi krajowej.

7. W składzie wys. Sejmu zaszły następujące zmiany:

Przedewszystkiem mamy do zapisania boleśną stratę, poniesioną przez zgon wicemarszałka Juliana Ławrowskiego, posła z okręgu wyborczego miasta Stryja, zgon ś. p. Franciszka Torosiewicza i ś. p. Włodzimierza hr. Łosia posłów z okręgów wyborczych większych posiadłości obwodu Brzeżańskiego i Tarnopolskiego.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie mamy wiadomości o mianowaniu przez Najjaśniejszego Pana wicemarszałka.

O rozpisanie wyborów uzupełniających w miejsce zmarłych posłów udaliśmy się do Prezydyum c. k. Namiestnictwa tak samo jak w sprawie rozpi-

sania wyborów uzupełniających w miejsce tych, którzy mandat poselski złożyli.

Złożyli bowiem mandaty następujący posłowie:

Z okręgu wyborczego większych posiadłości obwodu krakowskiego poseł Stanisław Starowiejski, z okręgu wyborczego większych posiadłości obwodu Tarnowskiego Dr. Gustaw Piotrowski, z okręgu wyborczego większych posiadłości obwodu Sanockiego posłowie Edward Gniewosz i Zenon Słonecki, z okręgu wyborczego miasta Drohobyczy poseł Dr. Ludwik Wolski, wreszcie z okręgu wyborczego gmin wiejskich Kołomyja, Gwoździec i Peczeniżyn poseł ks. Lewicki.

Wybory uzupełniające przeprowadzono tylko w okręgu gmin wiejskich Kołomyja, Gwoździec, Peczeniżyn i w okręgu wyborczym większych posiadłości obwodu Krakowskiego. Z wyboru wyszli: Eugeniusz Kuczkowski c. k. starosta powiatowy z Kołomyji i p. Leonard Wężyk właściciel dóbr z Paszkówki. Wybory te sprawdził Wydział krajowy i przedłożyły oddzielnie wnioski za uznaniem ważności wyborów.

O terminie reszty uzupełniających wyborów nie mamy jeszcze w chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania wiadomości, tak samo jak nie wiemy, czy wybory nowych rektorów Lwowskiego i Krakowskiego uniwersytetu otrzymały już najwyższe zatwierdzenie.

Lokalności sejmowe.

8) Dochód z lokalności sejmowych był w ubiegłym roku mniejszym jak po inne lata, wyniósł on za czas od 1. sierpnia 1872. do 30. września b. r. tylko 1365. złr. w. a. a to z powodu, iż znacznej części lokalności użyliśmy czasowo na pomieszczenie biura dla inżynierów, którzy pracowali nad projektami nowo-trasowanych dróg krajowych, część także zajęta jest przez krajowy zakład podrzutków a reszta tylko pomieszkań odnajmuje się stronom za pośrednictwem zarządu gmachu teatralnego.

Wydział krajowy.

9) W składzie Wydziału krajowego: zaszła zmiana w skutek powyżwspomnianej śmierci ś. p. wicemarszałka Juliana Ławrowskiego a zarazem członka Wydziału krajowego. Obowiązki jego w kierownictwie Departamentu I. objął właściwy zastępca W. Dr. Józef Wereszczyński.

Podczas nieobecności członków Wydziału krajowego Oktawa Pietruskiego, Piotra Grossa, Cezara Hallera i Pawła Skwarczyńskiego, gdy byli na urlopie dla pokrzepienia zdrowia pełnili obowiązki ich zastępcy WW. Waleryan Podlewski, Bazyli Kowalski, Maciej Zenon Serwatowski i J. W. Władysław hr. Badeni.

Stan sił pracujących w Wydziale krajowym.

10. W oddziale konceptowym stan przedstawiony w zeszłorocznem sprawozdaniu uległ o tyle zmianie co do posad etatowych, iż w skutek śmierci jednego praktykanta konceptowego posada ta jest nieobsadzoną. Ogłosiliśmy wprawdzie po zawakowaniu tej posady konkurs, kandydaci jednak, jacy się o nią w liczbie tylko dwóch zgłosili, nie mieli wymaganych kwalifikacyi a brak ten odpowiednich kandydatów chcących wstąpić w służbę krajową jest jednym z powodów, dla których w osobnem sprawozdaniu przedkładamy projekt zmiany etatu osób i płac dla urzędników Wydziału krajowego. Z wyjątkiem więc wyżwspomnianej posady praktykanta konceptowego wszystkie posady etatowe są w oddziale konceptowym obsadzone, prócz tego pracuje w oddziale konceptowym jeden koncepista nadetatowy (płatny jednak z etatu kasowego, jak o tém w zeszłym roku donieśliśmy) a nadto z powodu wzrastającej ciągle czynności w Wydziale krajowym, częścią także z powodu ko-

nieczności zastąpienia chorych urzędników trzech pracowników za dziennem wynagrodzeniem, co zresztą było już budżetem przewidziane.

O obsadzeniu posady inspektora szpitalnego, która zawakowała w skutek odejścia poprzednika zdaliśmy sprawę powyżej. Stan etatu oddziału technicznego podaliśmy między sprawami administracyi drogowej.

W oddziale rachunkowym nie zaszła żadna zmiana od przeszłego roku, nie przystąpiliśmy bowiem dotąd do obsadzenia posady Dyrektora wstrzymując się z tą sprawą wobec zamierzonej reorganizacyi oddziału rachunkowego, natomiast byliśmy zmuszeni do przyjęcia większej liczby dyetaryuszów do pomocy urzędnikom etatowym a to z powodu zwiększonych czynności, wywołanych sprawą pożyczki krajowej, przybyciem rachunków szupaśnictwa, sprawą odbioru funduszu szkół normalnych, z powodu wreszcie urządzenia osobnego archiwum rachunkowego.

Powiększenie jednak liczby pracowników nie pociągnie za sobą przekroczenia dotacyi, gdyż wydatek na ich wynadgrodzenie poniosą odnośne fundusze, częścią zaś dostarczy pokrycia dotacya przeznaczona na zastępstwo urzędników i zaoszczędzona płaca zastępcy Dyrektora.

Zmiany w oddziale kasowym przedstawiliśmy szczegółowo zdając sprawę z wprowadzenia w życie uchwały wys. Sejmu o zmianie etatu osób i płac w tym oddziale.

Etat oddziału manipulacyjnego jest obecnie w całym komplecie. Z początkiem roku wakowała posada archiwisty, w skutek zgonu ś. p. Szczęsnowicza, który ją piastował. Posadę tę nadaliśmy dotychczasowemu protokoliście, posadę zaś protokolisty nadaliśmy najstarszemu kanceliście I. klassy. W skutek tego posunięcia zawakowała posada kancelisty II. klassy. Po rozpisaniu na nią konkursu wybraliśmy z grona kompetentów tego, który już przez lat kilka jako pracownik za wynadgrodzeniem dziennem dał się poznać, iż wymaganiom służby odpowie.

Liczba pracowników za wynadgrodzeniem dziennem przyjmowanych do prac w expedyturze i archiwum nie była jednostajną w ciągu roku, zależało to od większej lub mniejszej czynności zawsze, z uwagą, by w wydatku nie było przekroczenia dotacyi.

Dodajemy w końcu, iż stosownie do przepisów o utrzymaniu list służbowych (§. 11.) odbyto rewizyą tychże z początkiem bieżącego roku.

Zmiany w sposobie przedstawiania spraw pod uchwałę Rady Wydziału krajowego poddanych i zmiany w sposobie spisowania protokołów obrad.

11. Mając na oku szybkość obok dokładności w załatwianiu spraw w ogóle, pragnąc uprościć manipulacyą zaprowadziliśmy w bieżącym roku niektóre reformy zmieniające dotychczasową praktykę, zgodne przeciez z insrukcyą dla Wydziału krajowego.

Reformy te tyczą się sposobu przedstawiania spraw pod uchwałę Rady Wydziału krajowego poddanych i spisywania protokołów obrad, jakoteż spisywania uchwał celem podania ich do publicznej wiadomości.

Według dotychczasowej praktyki referowali na sesyach tylko naczelnicy departamentów tj. członkowie Wydziału krajowego lub urzędujący zastępcy zapoznawszy się ze sprawą bądź sami, bądź na podstawie wykładu przez urzędników wypracowanego. Nie było wypadku, by wypracowanie wykładu było nie zgodne ze stanem sprawy lub z rozmysłu niedokładne, nie da się jednakowoż zaprzeczyć, iż można się spodziewać dokładniejszych studyów, głębszego i żywszego się przejęcia sprawą, jeżeli urzędnik opracowując przedmiot wie, że działalność jego nie kończy się z oddaniem referatu szefowi, lecz, że przyj-

dzie mu na posiedzeniu opracowany przedmiot wyłuszczyć, uzasadnić, obronić się przeciw możliwym zarzutom i dać objaśnienie o wszystkiem, co się tyczy sprawy w jej teraźniejszem i dawniejszem stadium. Uznały to już inne urzędy i sądy kolegialne przypuszczając do udziału w naradach kolegialnych urzędników konceptowych — z korzyścią dla wykształcenia tychże, z korzyścią, według tego co się wyżej powiedziało i dla spraw samych.

Bacząc więc na to, iż wprowadzenie sprawy na posiedzenie przez pracowników podniesie poniekąd poczucie własnej godności pracowników, gdyż będą osobiście i wręcz interesowanymi współtwórcami uchwały, podczas gdy dawniej byli tylko nieodpowiedzialnymi wyrobnikami, bacząc dalej, iż wnoszenie spraw przez urzędników ułatwi .poznanie i ocenienie ich zdolności i pracowitości, co dawniej było możliwem tylko dla bezpośredniego szefa a trudnem dla naczelników innych departamentów, powołanych przecież do decyzyi jeżeli idzie o promocyę urzędnika lub remuneracyę, upoważniliśmy członków Wydziału krajowego, ażeby wyjątkowo sprawy ważniejsze wypracowane przez swoich pracowników konceptowych wnosili na posiedzenia przez tychże pracowników. Pracownik taki może tylko w obecności swego szefa wnosić sprawę na posiedzenie, nie ma głosu decydującego, właściwym referentem pozostaje zawsze szef departamentu, z którego jest sprawa, gdyż przyjmuje on po wyłuszczeniu sprawy przez elaboranta jego wniosek lub stawia inny. Wniosek przez elaboranta zrobiony a przez szefa na posiedzeniu nieprzyjęty traci wszelkie znaczenie.

Pogląd na czynności Rady szkolnej krajowej.

12) Przyjmując do wiadomości sprawozdanie komisyi, wybranej do zbadania czynności Wydziału krajowego, wyraził wysoki Sejm życzenie, aby Wydział w sprawozdaniach swoich dotykał choć w główniejszych zarysach tych spostrzeżeń i doświadczeń, jakie czyni reprezentant jego, zasiadający w moc statutów w Radzie szkolnej krajowej.

Chcąc się z tego zadania wywiązać, Wydział oświadcza przedewszystkiem, iż dokładnego obrazu czynności Rady szkolnej krajowej mogą dostarczyć jedynie sprawozdania jej urzędowe, z których ostatnie przesłane nam w ciągu roku bieżącego, rozesłało się pp. posłom sejmowym wraz z innemi drukami. To co na podstawie spostrzeżeń naszego delegata da się zebrać i co poniżej zamieszczamy, jest zaledwie przelotnym poglądem na czynności Rady i rozwój spraw szkolnych w kraju.

Z każdym rokiem wzmaga się ruch w dziedzinie spraw szkolnych, a począwszy od roku szkolnego 1872/3 jest znacznie większym niż w latach ubiegłych. Z wyrazami uznania i wdzięczności należy tu podnieść, że J. Exc. hr. Namiestnik, jako Prezydent Rady bierze z prawdziwem zamiłowaniem udział w jej czynnościach, popiera najgorliwiej jej zamiary, udziela jej najchętniej pomocy wszelkich podlegających mu władz, jednem słowem na każdym kroku objawia gorącą chęć jak najspieszniejszej poprawy wychowania publicznego w kraju. Postęp w tym kierunku jest też widoczny.

Co do szkół średnich nadmienia się, iż liczba ich w ciągu ostatniego roku o 3 pomnożoną została. Otwarto mianowicie wyższe szkoły realne w Krakowie i Stryju, tudzież gimnazyum humanitarne w Złoczowie. Oprócz tego uzupełniono szkołę realną w Jarosławiu i gimnazyum w Kołomyi, we Lwowie zaś zorganizowano odrębną filię wyższej szkoły realnej. Mimo tak znacznego, na koszt skarbu państwa uskutecznionego rozszerzenia szkół średnich, liczba ich w skutek wzmagającego się napływu uczniów szczególniej w zakre-

sie szkół realnych, jest jeszcze za małą. I tak np. z początkiem b. roku szkolnego musiano otworzyć w krakowskiej szkole realnej 12 klas równorzędnych, we Lwowie zaś (razem z filią) 16, Obie te szkoły liczą razem klas 42, tj. tyle, co sześć normalnie urządzonych 7 klasowych szkół realnych. Urządzanie dalszych szkół realnych okazuje się zatem rzeczą nieodzowną; bo jakkolwiek potrzebom uczniów czyni się chwilowo zadość, to przecież w zakładach tak rozszerzonych, w których mimo znacznej liczby klas tylko zwykła liczba profesorów może być mianowaną, powierzanie przeważnej części nauki kandydatom niexaminowanym musi wpływać szkodliwie na wynik nauki, utrzymanie zaś młodzieży w karbach dyscypliny okazuje się prawie niepodobnem.

Wnioski Rady szkolnej, tyczące się już to pomnożenia etatu profesorów w zakładach tak licznych, (do których zalicza się także gimnazyum lwowskie Franciszka Józefa) jużto utworzenia komisyi examinacyjnej we Lwowie dla nauczycieli szkół realnych, celem pomnożenia sił examinowanych, nie znalazły w c. k. Ministerstwie posłuchu.

Szczegółowemi postanowieniami swojemi usiłowała Rada szkolna osiągnąć większą ścisłość w nauce i w egzaminowaniu młodzieży, tudzież lepszą karność.

W samymże planie nauki nie mogła czynić zmian, gdyż nie leży to w jej zakresie działania. Jedyną w tym kierunku reformą jest zmiana planu naukowego w szkołach realnych, który takowe do klas 7 rozszerza, na uczniów zaś wkłada obowiązek poddawania się examinom dojrzałości. Zmiana ta polepsza znacznie stan nauki w rzeczonych szkołach, nie poczytujemy jéj wszakże za ostateczne w téj mierze słowo.

Plan lekcyjny gimnazyów uważała Rada szkolna krajowa za potrzebne wzbogacić jednym, nieuwzględnianym dotąd przedmiotem, tj. Historyą Polski i Rusi i dodała takową do rzędu przedmiotów nadobowiązków w tém rozumieniu, że o ile dodatkiem takowym obowiązującego planu nauki nie zmienia, i do pomienionego przedmiotu obowiązkowo uczniów nie zniewala, nie może jej być kompetencya podobnego zarządzenia odmówioną.

Inaczej jednakże na tę sprawę zapatrywało się c. k. Ministeryum, odmówiło mianowicie kompetencyi Radzie szkolnéj do zaprowadzenia historyi ojczystéj, jako przedmiotu nadobowiązkowego, aczkolwiek ze swéj strony zgodziło się w zasadzie na jéj pozostawienie, polecając atoli, ażeby się o stosowną do tego książkę postarano.

Książki dla szkół średnich, oprócz kilku, prywatnym nakładem wydanych i do użytku dozwolonych, pomnożyła Rada w tym roku nowemi, nakładem publicznym wydanemi wypisami polskiemi dla niższego oddziału szkół średnich. Należy tu również wspomnieć z uznaniem o czynnościach komisyi, utworzonej pod nadzorem Rady szkolnej dla książek szkolnych ruskich, która znalazłszy wolną pomoc w towarzystwie „Proświta“ nad ruskiemi książkami dla szkół średnich bezustannie pracuje.

W zakresie szkół ludowych panuje obecnie znaczny ruch, który przybiera coraz większe rozmiary w skutek uchwalonych przez wysoki Sejm ustaw szkolnych, tudzież w skutek zaprowadzonej już przedtem instytucyi Rad szkolnych okręgowych, inspektorów szkolnych, i seminaryów nauczycielskich. Bardzo pożądaną a raczej nieodzowną pomoc znalazła Rada szkolna również

w owych funduszach (150.000 złr.), które jej wysoki Sejm przeszłego roku oddał do dyspozycyi.

Jest rzeczą niepodobną, nie mając pod ręką szczegółowych akt dać tu wierny obraz tych czynności.

Wymienimy jednak przynajmniej najgłówniejsze.

Już przed uchwaleniem ustaw szkolnych zawiązała Rada szkolna z kilku gminami rokowania celem założenia pożądanych dla kraju szkół wydziałowych.

Usiłowania jej doprowadziły do pożądanego skutku, a nowa ustawa normująca liczbę szkół tego rodzaju, jest bodźcem do dalszych w tej mierze kroków. Obecnie otwarto już szkoły wydziałowe: w Białej, Wieliczce, Sokalu i Krośnie; w Bełzie ma być niebawem otwartą, w Gródku i Sanoku toczą się rokowania o założenie — prócz tego w tych wszystkich miejscach, w których dotąd istniały niesamodzielne szkoły realne, a mianowicie w Samborze, Stanisławowie, Przemyślu, Tarnowie, Bochni, Nowym Sączu i Wadowicach, przemiana tychże na szkoły wydziałowe albo już została zatwierdzoną albo niebawem ma zatwierdzenie nastąpić. Szybki postęp w téj mierze jest nawet niepodobny, gdyż na każdym kroku daje się czuć brak nauczycieli należycie uzdolnionych.

Rozszerzono również i ulepszono wiele szkół pospolitych, w ciągu roku szkolnego 1872/3. I tak: szkoły o 4 klasach utworzono; w Mielcu, Nadwórnie, Turce, Krakowie (w pałacu biskupim), Kolbuszowej, Tarnobrzegu, Łańcucie, Jaworznie, Jaworowie i Skale. Prócz tego nastąpiło już rozszerzenie, lub toczą się jeszcze rokowania w Zakluczynie, Próchniku, Żydaczowie, Lubaczowie, Cieszanowie, Birczy, Dynowie, Wiśniczu, Strzyżowie, Kołaczycach i Tuchowie.

Oddzielne szkoły żeńskie urządzono w Chrzanowie, Śniatynie, Busku, Rzeszowie i Żółkwi, nadto otwarto szkołę żeńską wydziałową (o 8 klasach) w Krakowie, o urządzenie zaś takiej samej w Stanisławowie toczą się jeszcze rokowania.

Znacznej liczbie gmin udzielono subwencyj na polepszenie płac nauczycieli, lub restauracyę a względnie na wystawienie nowych budynków szkolnych, wielu zaś odznaczającym się, nauczycielom podniesiono z funduszu przez wysoki Sejm przeznaczonego płacę do 300 złr. w. a. Zatwierdzono również pewną ilość szkół nowych.

Nauka w szkołach odbywała się w ciągu b. r. nieregularnie skutkiem panujących epidemicznie chorób dziecięcych jak ospa i płonica, a przedewszystkiem w skutek cholery.

Wiele postanowień Rady szkolnej zmierza do polepszenia stanu istniejących szkół ludowych. Ułożyła ona i wydać ma niebawem, opatrzoną wzorowymi planami instrukcyę, tyczącą się stawiania i urządzania budynków szkolnych, starała się zresztą i stara o wzorowe dla tych szkół przybory. I tak korzystając z funduszów, których udzielił jej Wydział krajowy z kwoty pozostałej od nagród dla nauczycieli, zakupiła znaczniejszą ilość gospodarczych tablic Hartingera, wydawszy do nich szczegółowe objaśnienie w języku polskim, tudzież mapy ścienne w tymże języku. Przesłała również (pochodzące z daru c. k. Ministerstwa kilkanaście kompletów tablic, przedstawiających budowę ciała ludzkiego, tudzież jadowite i jadalne grzyby, w reszcie 1000 exemplarzy tabeli ściennej uzmysławiającej miary i wagi metryczne.

Wiele rozporządzeń Rady czysto ogólnikowej natury, czy specyalnych, miało na oku ożywienie frekwencyi i wykonanie przymusu szkolnego. Nie spuszczała jednak Rada i tego z oka, że wytwarzanie i pozyskiwanie dobrych nauczycieli dla szkół jest dziś zadaniem głównem, zadaniem rozstrzygającem o przyszłości wszelkich reform w dziedzinie wychowania elementarnego. Zadaniem tem zajmują się szczegółowo seminarya nauczycielskie. Należy tu przyznać, iż Rząd nie szczędzi kosztów na ich utrzymanie, a dyrektorowie i nauczyciele w nich zajęci, pracują prawie bez wyjątku z chwalebną gorliwością nad kandydatami. Rada szkolna śledziła i śledzi z wielką uwagą rozwój tych zakładów, a gdy potrzeba działa z całą surowością, aby utrzymać i podnieść ich wartość. Za dowód może posłużyć ta okoliczność, że gdy w seminaryum Nowo-Sądeckiem wywiązały się gorszące spory między nauczycielami i nie było nadziei pogodzenia zwaśnionych, nie wahała się Rada usunąć prawie wszystkich i zakład na nowo zorganizowała.

Liczba uczniów w seminaryach, aczkolwiek nie zbyt mała, nie była przecież dotąd wystarczającą, pomimo, że bardzo znaczna liczba stypendyów, udzielanych tak ze skarbu państwa, jak i z funduszów krajowych, powinna być zachętą. Powodów tego należy szukać w nędznem utrzymaniu dotychczasowych nauczycieli. Gdy nowa ustawa zostanie przeprowadzoną i lepsze płace nauczycielom zupewni, będzie się można spodziewać ożywienia frekwencyi seminaryów nauczycielskich.

Co do nauczycieli już mianowanych należy podnieść, że wiele dobrego wydały dotąd kilkatygodniowe kursa wakacyjne, które Rada szkolna od dwóch lat w seminaryach urządza. Ubiegłego lata, przeszkodziła im nieco grasująca w całym kraju cholera.

Wysyła się na nie gorliwych a nie dość wykształconych naczczycieli szkół ludowych.

Jakkolwiek krótki przeciąg nie dozwala nauki tak prowadzić, ażeby wiedzę zebranych nauczycieli we wszystkich potrzebnych kierunkach wzbogacić, to przecież w niejednym kierunku bywa ona wzbogacaną lub odświeżoną, a pod względem metodycznym są w stanie słuchacze obznajomić się dokładnie z nowszą praktyką.

Do rozszerzenia nowszych poglądów pedagogicznych i utrwalania dobrej metody pożądanego ruchu umysłowego między nauczycielami przyczyniły się także okręgowe konferencye nauczycieli, które odbywały się we wszystkich niemal okręgach, pomimo że nie było skąd pokrywać kosztów podróży i pobytu nauczycieli przez czas konferencyi.

Chcąc dać nauczycielom już mianowanym sposobność do dalszego kształcenia się, postanowiła Rada szkolna założyć biblioteki szkolne okręgowe i dała im początek, przesławszy 18 zamiejskim radom szkolnym po znacznej ilości pożytecznych dzieł, tudzież przygotowawszy instrukcyę, wedle której biblioteki owe nadal utrzymywane i uzupełniane być mają.

W roku bieżącym odbywały się we Lwowie i Krakowie po raz pierwszy egzamina kwalifikacyjne nauczycielskie przed nowo utworzonemi komisyami egzaminacyjnemi. Mimo większych wymagań przeszli abituryenci seminaryów zwycięzko przez tę ogniową próbę; szczególniej uczennice seminaryów żeńskich dały dowody wielkiej pracowitości i pięknego wcale wykształcenia.

Podjęta już przed kilku laty przez Radę szkolną praca nad książkami dla szkół ludowych przeszła ubiegłego roku w stadyum bardzo pożądane. Ustanowiono mianowicie oddzielną komisyę do opracowania książek dla szkół pospolitych i wydziałowych. Z prac tej komisyi wyszła wprawdzie dotąd i jest oddaną do druku jedna tylko, choć najważniejsza książka, t. j. elementarz, praca jednakże nad innemi książkami jest już na różnych punktach rozpoczęta, a w ciągu bieżącej zimy sporym zapewne postąpi krokiem. I w tem atoli działaniu Rady szkolnej niejedna zapora tamuje pożądany postęp, jak n. p. obowiązek drukowania książek dla szkół ludowych aż w Wiedniu; najbardziej atoli utrudnia tę pracę, nieufność c. k. Ministerstwa i ciągłe zapędy tegoż, ażeby mimo postanowienia Art. III. 5. statutu Rady szkolnej uszczuplić w tym względzie jej prawa. Krytyce c. k. Ministerstwa, krytyce nie rozliczającej się zupełnie ze stosunkami naszego kraju i potrzebami szkół naszych, a podsuwającej Radzie szkolnej wprost zamiary monarchii szkodliwe, uległy książki nietylko w polskim lecz i w ruskim języku. Potrzeba było dopiero całych memoryałów, ażeby wyłuszczyć stanowisko, które Rada szkolna zajmuje, tudzież złagodzić i sprostować nieprzychylne jej zapatrywania.

Tak w tym kierunku jak i w innych pożądanąby była taka reorganizacya Rady szkolnej krajowej, ażeby z jednej strony mogła być swobodniejszą i niezawiślejszą w swych ruchach, z drugiej zaś strony, ażeby przynajmniej jednej części jej członków autonomicznych umożliwiono szerszy zakres działania i ułatwiano zupełne oddanie czasu i sił dla spraw w gronie jej załatwianych.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

13. Jedna z uwag, dołączonych do uchwały wys. Sejmu z d. 6. grudnia z. r. przyjmującej do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego za rok 1871. tyczyła się fundacyi Stanisława hr. Skarbka i mieściła w sobie polecenie, ażeby Wydział krajowy wpłynął na rychłe zinwentowanie dóbr fundacyjuych i podniesienie dochodów z tychże, tudzież starał się przyspieszyć otwarcie zakładu Drohowyzkiego.

Wywiązując się z swego polecenia, wziął Wydział krajowy pod ścisłą rozwagę, całe postępowanie kuratora i Rady administracyjnej skarbkowskiej od chwili ponownego oddania im zarządu fundacyi t. j. od r. 1867, poddał szczegółowej krytyce i porównał ze sobą wszystkie zamknięcia rachunkowe fundacyi aż po koniec r. 1871 i w duchu spostrzeżeń uczynionych przez komisyę sejmową zawezwał Radę administracyjną w piśmie z d. 10. czerwca b. r. l. 2001.

1) ażeby przedstawiła Wydziałowi krajowemu jak najspieszniej wnioski rychłego, dokładnego, a najmniej kosztownego sposobu zinwentowania dóbr i realności;
2) ażeby podjęła bezzwłocznie przedwstępne kroki, zmierzające do otworzenia instytutu Drohowyzkiego i przedłożyła Wydziałowi powzięte w tej mierze uchwały,
3) ażeby dążono do większej oszczędności we wskazanych bliżej gałęziach gospodarstwa i starano się obniżyć wydatki na administracyą.

Kurator i Rada administracyjna odpowiedzieli nam na to obszernem sprawozdaniem (z d. 31. sierpnia b. r. l. W. 14622), które zawiera już to tłumaczenie i usprawiedliwienie poczynionych zarzutów, już to oświadczenia, ważne dla przyszłości i rozwoju zakładu Drohowyzkiego.

Wynik dotychczasowej gospodarki i stan rzeczy obecny (o ile takowe w krótkich wyrazach dadzą się przedstawić) są następujące:

Z początkiem r. 1867 wynosił czysty stan czynny majątku fundacyjnego (t. j. wartość budynków postawionych w dobrach w r. 1866, budowa gmachu Drohowyzkiego w tym samym czasie przeprowadzona, papiery wartościowe, gotówka i t. d., nie licząc wartości nieoszacowanych urzędownie dóbr i realności (228.327 złr. 56 ct.).

Z końcem zaś roku 1871 wynosił tenże sam stan

czynny majątku . . .	542.107 złr.	53 ct.
przyrosło zatem . . .	313.779 złr.	97 ct.

w majątku fundacyi, który to przyrost, odciągnąwszy odeń jedynie legat hr. Władysława Skarbka w kwocie 50.100 złr. jako przybyły z zewnątrz — dochód nadzwyczajny, powstał z dochodów majątku fundacyjnego, i wykazuje w przecięciu kwotę 52.736 złr., jako czysty dochód roczny, otrzymywany z tegoż majątku w pięcioleciu od r. 1867 do 1872.

Dochodów powyższych użyto przeważnie na cele fundacyi i na podniesienie majątku; w szczególności obrócono:

na budowę instytutu . .	140.330 złr.	66 ct.
na nowe budynki w budynkach fundacyjnych	34.237 „	53½ „
na materyały przygotowane do dalszej budowy instytutu	23.640 „	75 „
na wykup serwitutów . .	5.386 „	46 „
na założenie sadu w Kortumówce .	1.519 „	86 „

Oprócz tego powiększono majątek zarodowy

efektami za . . .	42.303 „	82 „
i spłacono długów hypotecznych i należytości dłużnych	45.887 „	2½ „

Reszta przypada na wykazane z końcem roku 1871 należytości czynne i zapas kasowy, t. j. na pierwsze kwota . 10.644 „ 74 „
na drugi zaś kwota . . 7.798 „ 64 „

Już to najogólniejsze zestawienie wykazuje, że aczkolwiek powoli, zmierzano jednak bezustannie ku ziszczeniu dobroczynnych zamiarów fundatora i podniesiono wartość fundacyjnego majątku. Rada administracyjna nie poczytuje atoli sama owego wyniku finansowego za świetny; i owszem przyznaje, że nowe budynki w dobrach i restauracye pochłonęły za nadto wielką kwotę, lecz podaje na swe usprawiedliwienie dwa ważne powody: po pierwsze ten, że administracya rządowa oddała nowemu zarządowi znaczną część budynków w zupełnie złym stanie, powtóre zaś, że kurator i Rada administracyjna, czyniąc znaczne choć niezbędne wkłady w gospodarstwo, przed zaprowadzeniem instytutu, czynili to w tym zamiarze, ażeby na przyszłość zmniejszyć wydatki—i dochody instytutu tak ustalić, iżby znaczniejszemi a niespodziewanemi wkładami, już po otwarciu zakładu, nie musiały być uszczuplane.

Rada administracyjna udowadnia nadto, że dochody fundacyi ciągle się powiększają, że będą się stawały coraz większe wskutek przeprowadzanej ciągle regulacyi i amelioracyj w dobrach, że zresztą muszą się znacznie podnieść już w skutek zniesienia przywileju teatralnego, który wprzód stale przeszło 15.000 zł. co roku z uszczerbkiem sierót pochłaniał.

Ile wyłącznie na budowę instytutu obrócono, wskazuje przytoczona już cyfra. Wedle sprawozdania kuratora i Rady administracyjnej stwierdzonego oględzinami na miejscu, budowa pomieniona jest obecnie na ukończeniu. Mimo braku i drożyzny robotnika wskutek budowy kolei Stryjskiej i panującej epi-

demii, zdołano ją w bieżącym roku bardzo sporo naprzód posunąć. Już teraz oznacza Rada administracyjna rok 1875. jako termin, w którym otwarcie zakładu Drohowyzkiego nastąpi. Projekt organizacyi zakładu wraz z instrukcyami, do których materyały zebrano, zobowiązała się Rada administracyjna już z początkiem wiosny 1874. r. przedłożyć Wydziałowi krajowemu. Stosownie do obecnych dochodów czystych będzie mógł być zakład urządzony od razu na 300—400 sierót i ubogich. Dodaje do tego Rada administracyjna, że przed ukończeniem gmachu nie mógłby być rzeczony instytut z pożytkiem otwarty.

W odpowiedzi na wezwanie nasze, ażeby przystąpiono jak najrychlej do należytego zinwentowania dóbr i realności, oświadczają kurator i Rada administracyjna, że Dyrektor dóbr fundacyjnych zajmuje się od początku r. b. szczegółowem opisywaniem tychże dóbr, że czynność ta obecnie po załatwieniu wielu sporów serwitutowych i dokonaniu regulacyi znacznej części lasów, raźniej będzie mogła postępować, i że już niezadługo będzie mogła Rada na podstawie wykończonego częściami opisania dóbr fundacyjnych przedłożyć nam żądane inwentarze i projekt ich ocenienia. Oto jest treść korespondencyi, pominąwszy podrzędniejsze szczegóły, którą Wydział krajowy wskutek polecenia wys. Sejmu z administracyą fundacyi Skarbkowskiej przeprowadził.

Z zawartych w niej dat i oświadczeń może wysoki Sejm powziąć przekonanie, że sprawa Instytutu Drohowyzkiego rozbierana bezstronnie, acz z wszelką ścisłością przedstawia się w świetle znacznie odmiennem od owego w jakiem ją tak skwapliwie liczne artykuły dziennikarskie ostatnimi czasy postawiły. Opinia publiczna może być spokojną, że nie będzie zatraconym majątek, tak hojnie i wspaniałomyślnie sierotom poświęcony, może na pewnych podstawach oprzeć nadzieję, że zarządcy fundacyi otwierając pożądany instytut, ziszczą zamiary wspaniałomyślnego fundatora.

Jak w wielu innych tak i w zarządzie tą fundacyą trafiają się drobniejsze usterki i mogą być pożądane te i owe reformy, lecz z dokładnego rozpatrzenia całości wyniósł Wydział krajowy to przekonanie, że w czynnościach kuratora i Rady administracyjnej nie okazało się nic takiego, coby całości lub dobru fundacyi mogło zagrażać, owszem, że przewodniczy im myśl roztropnego wykonania zamiarów, statutem fundacyi zakreślonych.

Działanie i troskliwość kuratora w tym właśnie kierunku oceniają jak najchlubniej członkowie Rady administracyjnej i w pismie wystosowanym do nas pod d. 12. września b. r. wyrażają mu swe zupełne zaufanie.

Co do zmian w samymże składzie Rady administracyjnej, których możność przypuszczała w swych uwagach komisya sejmowa, oświadcza Wydział krajowy, iż takowe zdaniem jego nastąpićby nie mogły, gdyż skład ów podanym jest wyraźnie w art. IX. statutu fundacyjnego z r. 1843 przez samego ś. p. fundatora, zmiany zaś, które w myśl art. X. tegoż samego statutu Wydział krajowy mógłby przeprowadzać lub projektować, odnoszą się tylko do owych regulaminów, instrukcyj i statutów, które na mocy zasadniczego statutu bliżej tak czynności Rady administracyjnej, jak urządzenie zakładu Drohowyzkiego itp. określają.

Rada administracyjna jest nadto tego zdania, że zmiany w ustroju całej administracyi, o ile takowe statut dopuszcza, będą mogły być dopiero ró-

wnocześnie z otwarciem zakładu zaprojektowane i po otwarciu tegoż z pożytkiem dla fundacyi przeprowadzone.

Sprawy fundacyj stypendyjnych.

14. Stan majątku fundacyj stypendyjnych, które przed końcem roku 1872. znajdowały się rzeczywiście w zarządzie Wydziału krajowego, wykazuje załączony do sprawozdania o zamknięciu rachunków za r. 1872. sumaryusz zamknięć rachunkowych funduszów samoistnych preliminarzem nieobjętych.

Z końcem roku administracyjnego 1872. było takich fundacyj ogółem 67.—posiadały zaś one w efektach w imiennej wartości 1,328.584. złr. 60½ ct. w gotówce 18.066. złr. 85. ct. w dobrach i realnościach według wartości szacunkowej 377.605. złr. 35. ct., nareszcie w pretensyach należycie ubezpieczonych, na które jednak w kasie nie znajdują się żadne dokumenta 63.525. złr. 14. cnt.

Ogółem wynosiła wartość majątku fundacyj stypendyjnych z końcem r. 1872. 1,787.781. złr. 94½ ct.

Z porównania ze stanem majątku z r. 1871. okazuje się pomnożenie w effektach o 115.077. złr. 80½ cnt., w gotówce o 16.236. złr. 10½ ct. w dobrach i realnościach o 43.499. złr. czyli ogółem w ciągu roku 1872. 174.812 zł. 91. ct.

Komisya wybrana przez wys. Sejm do zbadania czynności Wydziału krajowego, napomknęła w sprawozdaniu swojem przedłożonem w grudniu r. 1872., że majątek fundacyj stypendyjnych urósł od czasu istnienia Wydziału krajowego do końca r. 1872. w okrągłej liczbie o 660.000. złr. Ponieważ wzmianka ta, którą komisya uczyniła, wglądnąwszy poprzednio w akta i księgi rachunkowe Wydziału krajowego, w sprawozdaniu komisyi podaną była bez żadnego wyjaśnienia, przeto Wydział krajowy uważa za swój obowiązek, przytoczyć w tej mierze przynajmniej niektóre szczegóły, i tak:

Z końcem roku 1868. odebrał Wydział krajowy w zarząd swój 41. fundacyj stypendyjnych, które przedtem administrowało c. k. Namiestnictwo.

Tytułem majątku zarodowego tych fundacyj wpłynęło do kasy krajowej w effektach 579.309. złr. 25. ct. zaś hypotekowane pretensye tych fundacyj wynosiły 33.525. złr. 14. ct.

W ciągu r. 1872. przeszła w zarząd Wydziału krajowego fundacya Dydyńskiego, której majątek w effektach wynosił z końcem r. 1872. 56.500. zł. Odebraliśmy więc od r. 1868. do 1872. tytułem majątku dawnych fundacyj w effektach i pretensyach hypotekowanych ogółem 669.334. złr. 39. ct. Że zaś jak wyżej przytoczono majątek wszystkich fundacyj wynosił z końcem r. 1872. w effektach 1,328.584. złr. 60. ct., przeto wynosiłoby pomnożenie 659.251. złr. 21. ct., czyli jak przytoczyła komisya w okrągłej liczbie 660.000. złr. Przy obliczeniu tem jednak miała komisya na oku ogólny stan samych tylko effektów, jakie z końcem r. 1872. należały do majątku fundacyj stypendyjnych, a który nie mieścił w sobie pretensyi hypotekowanych. Pomimo tego odliczono rzeczone pretensye od ogólnej sumy effektów, co zmieniło ostateczny rezultat cyfry, o którą majątek fundacyi stypendyjnych urósł od czasu istnienia Wydziału krajowego. Rzeczywiście zaś rezultat ten jest o wiele korzystniejszym, albowiem od r. 1868. do 1872. otrzymaliśmy od c. k. Namiestnictwa tytułem majątku zakładowego dawnych fundacyj w effektach 635.809. złr. 25. ct., w dobrach i realnościach 335.931. złr. 20. ct. zaś w pretensyach hypotekowanych 33.525. złr. 14. ct., czyli łącznie 1,005.265 złr. 59. ct.

Do końca r. 1872. zaś pomnożył się stan efektów o 692.775. złr. 35½ ct. realności o 41.674. złr. 15. ct., zaś pretensyi hypotekowanych o 30.000. złr.,

czyli łącznie stan majątku zakładowego fundacyj stypendyjnych, będących w zarządzie Wydziału kraj. o 764.449. złr. 50½ ct. W sumie tej mieści się 617.470 zł. 74½ ct., które wpłynęły tytułem pierwotnego majątku fundacyi, reszta zaś pochodzi z drobnych oszczędności i operacyj pieniężnych i wynosi 146.978. złr. 86. ct., do czego doliczyć należy wspomniany powyżej zapas gotówki 18.066. złr. 85. ct., który również jako oszczędność w ciągu r. 1873. użyty został na zakupno efektów ku pomnożeniu majątku zarodowego.

W tem miejscu nadmienić musimy, że dążeniem jest Wydz. kraj. ażeby rozdawane stypendya, tak co do ilości jakoteż i jakości, sięgały zawsze najwyższej możliwej cyfry, że zatem zaoszczędza się ze stałych dochodów fundacyj stypendyjnych zawsze tylko ta cząstka, która w myśl przepisów obowiązujących co do każdej oszczególnej fundacyi na wypłatę stypendyów użytą być nie może. Ten sposób postępowania, który zresztą uzasadniony jest w samemże przeznaczeniu fundacyj stypendyjnych, niedozwala czynić zbyt wielkich oszczędności na korzyść majątku żelaznego. Jeżeli zaś takowe pomimo tego są dość znaczne, to przyczyny tego szukać należy w tem, że każda poszczególna fundacya, jako odrębna osoba moralna, mająca swoje specyalne, ściśle określone cele, administruje się osobno i nie może się posiłkować dochodami innych fundacyi; stąd zaś nadwyżki dochodów pewnej fundacyi, które na cele tej samej fundacyi użyte nie zostały, wchodzą w rubrykę oszczędności, chociaż wzięte razem z oszczędnościami innych fundacyj przedstawiają cyfrę dość poważną. i na wypłatę wielu stypendyów wystarczyćby mogły. Nadmienić dalej musimy, że majątek wielu fundacyj dawniejszych lokowany był w znacznej części w sposób niekorzystny tj. bądź na hypotekach prywatnych za opłatą niskiego procentu, bądź też w papierach państwowych winkulowanych, które tak co procentu, jak i na wewnętrznej wartości wiele utraciły. Ponieważ ten sposób lokacyi, prócz niekorzyści materyalnych, pociąga za sobą nadto znaczne utrudnienie administracyi, zwłaszcza, że procenta od kapitałów hypotekowanych zazwyczaj nieregularnie wpływają, a często aż przez exekucyę ściągane być muszą, przeto staraniem jest naszem ten sposób lokacyi zamienić na korzystniejszy. Zamiana ta w znacznej części już dokonana, lub w najbliższym czasie dokonać się mająca przysporzy fundacyom wiele korzyści i przyczyni się do wzrostu majątku zakładowego tychże.

Przy konwersyi papierów państwowych na jednolitą rentę utraciły fundacye stypendyjne w imiennej wartości 9044 złr. 95½ ct. Dywinkulacyę a ewentualnie sprzedaż renty państwowej polecił Wydziałowi krajowemu wysoki Sejm, na jednem z posiedzeń ubiegłego roku. Poleceniu temu jednak dotąd tylko w części mogliśmy zadość uczynić, w tej miorze bowiem stawiało nam c. k. Namiestnictwo pewne trudności, które pociągnęły za sobą korespondencyę, która jednak mamy nadzieję wkrótce do pożądanego rezultatu doprowadzi.

W ciągu roku administracyjnego 1872. nadanych było ogółem 331 stypendyów, których suma wynosiła 54.118 złr. 69½ ct., rzeczywiście zaś wypłacono w tymże roku tytułem 326 stypendyów 53.327 złr. 82 ct. W przecięciu więc wynosiło każde stypendyum 163½ złr. Od końca roku 1871. w którym wypłacono tytułem 286 stypendyów, 43.476 złr. 48 ct. urosła kwota obrócona na stypendya o 9.951 złr. 34 ct., liczba stypendyów podnio-

sła się o 40, a każde poszczególne stypendyum o 8½ złr. Tu nadmienić musimy, że z kilku fundacyi przytoczonych w zamknięciu rachunków, ucząca się młodzież dotąd jeszcze nie korzystała. Są to zaś fundacye: Morawskiego (familijna), Kopca Unii lubelskiej, Skibińskiego, Stanisławowska i Popkiewicza, które bądź wzrastać mają do pewnej wysokości bądź też mają dochody przeznaczone do pewnego czasu na inne cele. W niektórych fundacyach nie mogły być nadane stypendya z braku kandydatów, którzyby posiadali warunki jakich wymagają przepisy tych fundacyj.

W r. 1872. należały do rzędu tego fundacye: Kiślickiego, Monastarzyska i obywateli obwodu Rzeszowskiego.

Ażeby na przyszłość zapobiedz brakowi kompetentów, wdrożoną została zmiana listów fundacyjnych dwóch pierwszych fundacyi.

Z fundacyi śp. dr. Jana Towarnickiego, która z nowszych jest najznaczniejszą wypłaca się dotąd stosunkowo jeszcze bardzo mało, gdyż tylko 12 stypendyów. Fundacya ta bowiem na mocy urządzenia swego, służy na utrzymanie osobnej ustanowionej dlań kuratoryi, dalej na wychowanie jednego z krewnych śp. fundatora i wypłaca prócz jednorazowych datków dla uczącej się młodzieży w rocznej stałej kwocie 400 złr. — jeszcze corocznie sumę kilku tysięcy na różne inne cele dobroczynne a w szczególności naukowe.

Co do znacznej części majątku fundacyi stypendyjnej obywateli byłego obwodu Sądeckiego, podniosło c. k. Namiestnictwo ostatnimi czasy wątpliwość, czyli takowa ma i nadal służyć na stypendya; aż do wyjaśnienia tej wątpliwości musieliśmy powstrzymać dalsze nadawanie stypendyów, które z zakwestyonowanej części rzeczonego majątku były wypłacane.

Fundacya Czajkowskiego i Paprockiego posiadają kapitały, których dochody dopiero po śmierci pewnych' osób użyte będą na stypendya.

Przytoczone powyżej, jako też i inne tym podobne powody, (których tu zresztą z braku miejsca przytaczać nie możemy) nareszcie konieczność administrowania każdej fundacyi z osobna, sprawiają, że w stosunku do całości majątku należącego do fundacyj stypendyjnych i płynących z niego dochodów, suma, jaką corocznie otrzymuje ucząca się młodzież, jest jeszcze zbyt małą, a porównanie naszego kraju z innymi krajami koronnymi ciągle jeszcze wykazuje ten sam niedostatek, jaki skreśliliśmy co do funduszów stypendyjnych w zeszłorocznem sprawozdaniu naszem.

Przechodząc do szczegółów podajemy do wiadomości wysokiego Sejmu, że z fundacyj nowych, o których utworzeniu była mowa w poprzednich sprawozdaniach naszych, w ciągu roku szkolnego 1872/3. weszły w wykonanie:

Fundacya Egierskiego, z której wypłaca się dwa stypendya po 218 złr. i dwa po 174 złr.

Morawskiego niefamilijna, która dostarcza cztery stypendya po 47 złr. 24 ct. — Czajkowskiego, która ma jedno stypendyum rocznych 180 złr. — Czuczawy, która wypłaca jedno stypendyum o 145 złr.; fundacya Paprockiego o jednem stypendyum rocznych 150 złr.; nakoniec fundacya Kopińskiego, z której na wsparcie uczennic szkoły żółkiewskiej wypłacono 120 złr.

Z początkiem bieżącego roku szkolnego zaś weszły lub wejdą w wykonanie: Fundacya JO. ks. Leona Sapiehy, z której nadano już dwa stypendya po 450 złr.; Antoniego Rogala Zawadzkiego, o czterech stypendyach po 60 zł. Artymowicza, której dwa stypendya czynią rocznie 120 złr.

Bliskie wykonania są również: Fundacya Jana Bazylewicza Towarnickiego, która posiada majątku 18.000 złr. w obligacyach indemnizacyjnych; tudzież fundacya ks. Jana Harbuta, mająca w papierach 1.468 złr. 87 cnt.; nakoniec fundacya Kazimierza Petryczyna, której majątek wynosi około 80.000 złr.

Natomiast zdaje się być jeszcze dalekiem wykonanie fundacyi Łazowskiego i Spadwińskiego, z powodu sporów sądowych; Słowińskiego i Bohdanowicza, co do których nie nastąpiły jeszcze warunki, jakie poprzedzić muszą wykonanie tych fundacyi; nakoniec Joela Biera, po którym pertraktacya spadkowa jeszcze nieukończona, Majera Kallira, co do której potrzebne jest dodatkowe oświadczenie się fundatora.

Nowe fundacye.
Fundacya Teofili Englowej.

Wielmożna Teofila z Bilińskich Englowa ofiarowała dwie pretensye swoje, na dobrach ziemskich zabezpieczone, a wynoszące łącznie 3150 złr. na fundacyę stypendyjną dla ubogiej uczącej się młodzieży. — Z czystych dochodów fundacyi ma być wypłacane na razie stypendyum jedno o rocznych 200 złr., nadwyżki zaś dochodów służyć mają ku utworzeniu drugiego, a następnie i dalszych stypendyów, które wzrastać mają stopniowo do 200 i 300 złr. Korzystać mają z fundacyi ubodzy uczniowie wyznania chrześciańsko-katolickiego, uczęszczający do szkół średnich lub wyższych; pierwszeństwo do stypendyów służy kandydatom z kilku rodzin spokrewnionych z fundatorką. Zarządziwszy dokładne zbadanie hypoteki dóbr, na których ofiarowane na rzecz fundacyi sumy są ulokowane, nabył Wydział krajowy przekonania, że majątek fundacyi posiada należyte bezpieczeństwo. Z tego więc względu Wydział kraj. przyjął ofiarowany sobie zarząd fundacyi i rozdawnictwo stypendyów i przesłał przedłożony przez fundatorkę list fundacyjny do zatwierdzenia rządowego, skoro takowy udzielone będzie, przystąpi Wydział krajowy do zrealizowania majątku i wykonania fundacyi.

Fundacya ks. Jana Chełmeckiego.

Ks. Jan Chełmecki dr. św. teologii i katecheta przy gimnazyum st. Anny w Krakowie, złożył do rąk dyrektora tegoż gimnazyum 6 sztuk akcyi kolei węgierskiej północno-wschodniej w imiennej wartości 1200 złr. z kuponami od 1. lipca r. b. w zamiarze utworzenia fundacyi stypendyjnej, przedewszystkiem dla najbliższych krewnych swoich, następnie zaś dla uczniów gimnazyum st. Anny. Względem fundacyi tej miałoby służyć Wydziałowi krajowemu prawo zarządu majątkiem. Dla wyjaśnienia niektórych niedokładnych postanowień zaprojektowanego listu żelaznego dla tej fundacyi, okazało się potrzebnem poprzednie porozumienie tak z fundatorem jako też z władzami. Wydział krajowy ma nadzieję, że korespondencya w tej mierze wdrożona, odniesie wkrótce skutek, a że fundator ofiarował się pokryć wydatki, jakie z urządzeniem fundacyi są połączone, t. j. należytość rządową i t. p. przeto spodziewać się należy, że stypendyum z tej fundacyi, które wynosić będzie około 60 złr. rocznie, już w najbliższym czasie będzie mogło być nadane.

Fundacya B. Lewickiego.

Zmarły we Lwowie 11. stycznia r. b. ś. p. Bazyli Lewicki, wysłużony profesor gimnazyalny, zapisał ostatniej woli rozporządzeniem bez daty realność swą położoną we Lwowie pod l. $76^4/_4$ na utworzenie fundacyj, z której dochodów, dwie trzecie części służyć mają na wypłatę stypendyów dla krewnych fundatora, z jednej zaś trzeciej części mają być udzielane wsparcia dla dziewcząt uczących się i dla wdów, jednak również tylko z familii fundatora. Dożywotnie używanie dochodów, wraz z prawem zarządu tej realności, zapisał fundator córce swojej, z wyraźnem wykluczeniem wszelkiego nadzoru

ze strony władz, jakoteż obowiązki składania rachunków. Prawo zarządu i rozdawania wsparć z fundacyi służyć będzie Wydziałowi krajowemu, a fundacya ma nadto pozostawać pod nadzorem jednego z członków familii fundatora. Prawa fundacyi zostały na realności 76⁴/₄ zaprenotowaae, a skoro wyjdzie dekret dziedzictwa, będzie prenotacya w intabulacyę zamieniona; dalsze czynności zaś ku zrealizowaniu fundacyi zarządzić będzie można dopiero po najdłuższem życiu dożywotniczki.

Fundacya Ludwika Jankowskiego.

Testamentem z 18. sierpnia 1872 zapisał śp. Ludwik Jankowski, właściciel dóbr Bożykowa i Wołoszczyzny sumę 10.000 złr. na fundacyę wieczystą, której dochody służyć mają na wypłatę trzech stypendyów dla uczącej się młodzieży, przedewszystkiem zaś dla synów włościan z Bożykowa i Wołoszczyzny. — Rozdawnictwo stypendyów przekazał śp. fundator Wydziałowi krajowemu:

Z powodu nie dość jasnej stylizacyi ostatniej woli rozporządzenia, nie można na razie osądzić, czyli legat na fundacyę stypendyjną będzie wypłacony natychmiast, czyli dopiero po najdłuższem życiu żony śp. fundatora, która ma prawo używania dochodów z majątku spadkowego. — Ze względu, że zakres działania Wydziału krajowego a c. k. Namiestnictwa w sprawach nowych fundacyj, w myśl poczynionych w tej mierze wniosków dotąd jeszcze nie został ściśle rozgraniczony, udaliśmy się do c. k. Namiestnictwa o zarządzenie potrzebnych kroków, celem zabezpieczenia praw fundacyi.

Fundacya Lipińskiego.

Ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 16. stycznia 1872 przeznaczył śp. Gustaw Lipiński dobra Urlow w powiecie Złoczowskim na fundacyę dla konserwatoryów muzycznych we Lwowie, Wiedniu i Neapolu. Z dochodów fundacyi miałyby być wypłacane stypendya dla uczniów pomienionych konserwatoryów, którzyto uczniowie byliby obowiązani przy produkcyach popisowych grywać, jako skrzypkowie kompozycye ojca fundatora śp. Karola Lipińskiego. — Dożywocie na dobrach powyższych zapisał śp. Gustaw Lipiński żonie swojej i postanowił, że dobra Urlów nie mogą być sprzedane, lecz zawsze pozostawać winne w posiadaniu fundacyi. — Czwarta część dochodów ma być obracana na utrzymanie grobowca familijnego Lipińskich, zaś reszta służyć ma w równych częściach trzem wyżej wymienionym konserwatoryom jako dochód na stypendya. — Prawa fundacyi zaprenotowane zostały na dobrach Urlów a skoro wyjdzie dekret dziedzictwa, nastąpi usprawiedliwienie prenotacyi, która w intabulacyę będzie zamieniona. Sprawami tej fundacyi zajmuje się na teraz c. k. Prokuratorya skarbu.

Fundacya Stanisława Ladu-ńskiego.

Zmarły w Zwiahelu dnia 8. lutego 1873 śp. Stanisław Laduński, przeznaczył testamentem z dnia 28. lutego 1867 roczną rentę 200 dukatów na fundacyę stypendyjną dla ubogiej uczącej się młodzieży. — Renta powyższa ma być ubezpieczoną na dobrach Zwiahel obwodu czortkowskiego, a uniwersalny spadkobierca obowiązany jest opłacać takową w półrocznych ratach z dołu, w złocie lub też w notach bankowych według kursu. Stypendya z tej fundacyi w liczbie pięciu wynosić mają po 40 dukatów rocznie i nadawane będą ubogim lub niezamożnym uczniom szkół średnich i wyższych, pomiędzy którymi pierwszeństwo służyć ma krewnym śp. fundatora. Prawo zarządu i rozdawnictwa stypendyów przekazał fundator reprezentacyi kraju i zastrzegł, że gdyby kraj nasz pozbawiony został wszelkiej reprezentacyi, na tedy fundacya ma być rozwiązaną a majątek owej staje się własnością familii fundatora. — Prócz zarządu fundacyą, Wydział krajowy wykonywać ma nadzór

nad sposobem prowadzenia gospodarstwa w Zwiahelu, a gdyby to było nie odpowiednie i groziło zniszczeniem majątku, na tedy wolno będzie Wydziałowi krajowemu wydzierzawić dobra przez publiczną licytacyę na dłuższy okres czasu, co najmniej zaś na lat 12. — Zabezpieczenie praw fundacyi i urządzenia takowej wymagać będzie jak zwykle dłuższego czasu. — Jednakowoż pierwsze dochody onej wpłynąć mają już 8. sierpnia 1874 — fundator bowiem postanowił, iż spadkobiercy zapłacić mają takowe w półtora roku od jego śmierci pod rygorem doraźnej egzekucyi. Wydział krajowy udał się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o polecenie c. k. Prokuratoryi, ażeby ta zajęła się zabezpieczeniem praw fundacyi, lub też o odstąpienie tej czynności Wydziałowi krajowemu. W każdym razie spodziewać się należy, że w czasie, kiedy wpłyną pierwsze dochody, jakie na stypendya będą mogły być użyte fundacya będzie urządzoną a rozdawnictwo stypendyów nie dozna zwłoki.

Fundacya Juliana Wierzbickiego.

Zmarły w Kutkorzu dnia 8. października 1872 śp. Julian Wierzbicki, wyznaczył ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 12. maja 1868 legat w sumie 24.000 złr. w obligacyach indemn. na fundacyę, z której mają być wypłacane cztery stypendya dla uczniów szkół średnich w Galicyi lub w W. Księstwie Krakowskiem. Pierwszeństwo przed innymi, przyznał śp. fundator pewnym rodzinom w testamencie bliżej oznaczonym, po tych synom ubogiej szlachty polskiej, a braku szlachty mogą korzystać z fundacyi i inni uczniowie, którzy jednak mają być rodowitymi Polakami, po polsku mówiącymi, i urodzonymi w jednej z prowincyi dawnej Polski. Każdy stypendysta tej fundacyi winien w ciągu nauk słuchać kursów języka, literatury i historyi polskiej i z tych przedmiotów złożyć examin z dobrym skutkiem. Zarząd majątku i rozdzielanie stypendyów poruczył fundator Wydziałowi krajowemu lub też reprezentacyi krajowej z wyborów wyszłej, z uchyleniem wszelkiego wpływu władz rządowych. Gdyby reprezentacyi takiej nie było na tedy ma być oddany fundusz ten do przechowania Zakładowi narodowemu imienia Ossolińskich, na który w takim razie przeszedłby zarząd fundacyi, a po 10 latach w którychby nie było reprezentacyi krajowej i rozdawnictwo stypendyów; skoroby zaś reprentacya krajowa na nowo odżyła, odzyskałaby również prawa swoje względem fundacyi. Ze spadku po śp. Wierzbickim wydzielono obligacye przeznaczone dla fundacyi i takowe znajdują się w depozycie sądowym. Z pierwszych dochodów fudacyi ma być spłaconą należytość rządowa od przeniesienia własności, poczem dopiero majątek fundacyi przejdzie do rąk Wydziału krajowego. Ponieważ list fundacyjny już jest przygotowany, a zatwerdzenie fundacyi nie powinno trafić na żadne trudności, przeto mamy nadzieję że fundacya najpóźniej w r. 1875 wejdzie w wykonanie.

Fundacya H. Januszewskiej.

Ostatniej woli rozporządzeniem, zeznanem w Ubieniu dnia 17. marca 1870 przeznaczyła śp. Hersylia Łucya dw. im. Januszewska wszystkie kapitały, jakieby w spadku po niej pozostały ua fundusz zapomogi dla kształcącej się młodzieży polskiej a to ze wszystkich części dawnego Królestwa Polskiego. Stypendya z tej fundacyi mają wynosić po 300 złr, rocznie i przeznaczone są dla młodzieńców narodowości polskiej, religii chrześciańskiej, którzy ukończywszy w kraju nauki techniczne udają się dla dalszego kszałcenia się w zawodzie technicznym bądź do wyższych zakładów naukowych za granicę, bądź też na praktykę do jakiego zakładu przemysłowego w kraju lub za granicą. — Stypendyum trwa przez dwa lata, stypendysta jednak, który takowe pobierał w ciągu nauk teoretycznych może zatrzymać wsparcie przez

dalsze dwa lata, jeżeli wstąpi na praktykę do jednego z zakładów przemysłowych. Prawo zarządu fundacyą i przyznawanie stypendyów poruczyła śp. fundatorka Wydziałowi krajowemu, jak długo tenże będzie organem wykonawczym reprezentacyi krajowej z wolnych wyborów wyszłej. Gdyby Wydział krajowy nie istniał lub utracił powyższą własność swoją, na tedy mają być kuratorami fundacyi reprezentacye miast głównych Lwowa i Krakowa, z których pierwsza dwie trzecie części, druga zaś pozostałą trzecią część stypendyów nadawaćby miały.

Według inwentarza spadkowego pozostało w spuściźnie śp. Hersylii Januszewskiej w kapitałach i wierzytelnościach 44.927 złr. 80 ct., że jednakowoż śp. fundatorka zamianowawszy uniwersalnymi spadkobiercami swymi WW. Wiktora i Honoratę Sobieszczańskich. zapisała im również dożywocie na powyższych kapitałach, przeto fundacya będzie mogła być wykonaną dopiero po najdłuższem życiu obojga wspomnianych dożywotników. Część kapitałów złożoną już została do dypozytu sądowege, zabezpieczenie zaś praw fundacyi toczy się zwykłą drogą.

Fundacya Wiktoryi Laskowskiej. Zmarła w Liplasie dnia 14. kwietnia r. b. Wiktorya Laskowska mianowała ostatniej woli rozporządzeniem z 17. lutego 1872 uniwersalną dziedziczką swoją, fundacyę, przyznaczoną na stypendya po 200 złr. i 150 złr. przedewszystkiem dla krewnych a następnie dla uczącej się młodzieży, synów szlachty polskiej. Ci ostatni korzystać mają z fundacyi tylko jak długo pobierać będą nauki w szkołach i zakładach publicznych w Krakowie. - W spuściźnie po śp. Laskowskiej pozostały prócz ruchomości dobra Liplas i Bilczyce, które śp. fundatorka sprzedać, a z ceny kupna przedewszystkiem legata zaspokoić poleciła, jeżeliby w spadku nie znalazły się papiery publiczne, z którychby rzeczone legata wynoszące 16.700 złr. pokryte być mogły. — Prócz legatów przyznaczyła śp. Laskowska dożywocia, wynoszące rocznie 1350 zł. któreby również z dochodów fundacyi miały być płacone. Na krótki czas przed śmiercią chciała fundatorka sprzedać sama dobra na fundacyę przeznaczone i podpisała punktacye do zawrzeć się mającego kontraktu kupna i sprzedaży, z mocy których nabywcy mieliby zapłacić za dobra Liplas i Bilczyce 72.000 złr. W punktacyach, które mają tę samą wagę jak kontrakt formalny, zastrzeżono, że prawa i obowiązki wypływające z tego układu przechodzą na spadkobierców stron obu. — Exykutorami testamentu, zarządcami majątku i zastępcami fundacyi aż do sprzedaży dóbr i oddania takowych nabywcy mianowała śp Laskowska, WW. Władysława Żuk Skarszewskiego, Leonarda Serafińskiego i Romana Włodka poruczając im prawne zastępstwo fundacyi z wykluczenem c. k. prokuratoyi.

Zrealizowanym majątkiem fundacyi zarządzać ma Wydział kraj., który także nadzorować będzie stypendya. Gdyby Wydział kraj. nie istniał, wstępuje w prawa jego ta władza, która z woli Sejmu zarządzać będzie funduszami Galicyi zachodniej, a gdyby i takiej nie było, wykonywać będzie prawa te Senat uniwersytetu jagiellońskiego. Władze ściśle rządowe mają być od wszelkiego wpływu na tę fundacyę wykluczone. Sprawa sprzedaży dóbr Liplas i Bilczyce jest w toku, a ponieważ zajmują się nią exekutorowie testamentu, w szczególności zaś Wny Leonard Serafiński, przeto nie ulega wątpliwości, że takowa z wszelkim możliwym pospiechem i z korzyścią dla fundacyi będzie uskutecznioną. Dalsze czynności prowadzące do wykonania fun-

dacyi, nieomieszka Wydział krajowy zarządzić, skoro tylko będzie możność po temu.

Fundacya Al. hr. Stadnickiego.

Tom IV. wydawnictwa z aktów archiwum t. z. Berdardyńskiego, publikowanego w skutek fundacyi Aleksandra hr. Stadnickiego, opuścił prasę i oddany został w sierpniu r. b. do rąk publiczności. Jest on niejako dalszym ciągiem tomu poprzedniego, opracowany bowiem został w ten sam sposób i za pomocą tych samych źródeł jak tom III. o czem w poprzednich sprawozdaniach naszych podaliśmy wiadomość wys. Sejmowi.

Właściwa fundacya śp. Aleksandra hr. Stadnickiego, dotąd jeszcze nie weszła w wykonanie, bowiem dochody onej służą na dożywocia dla osób wyznaczonych przez śp. fundatora. Wydawnictwo więc opiera się ciągle jeszcze na subwencyi wyznaczonej przez wys. Sejm, z funduszu domestykalnego. Stan majątku fundacyi podaje zamknięcie rachunków za r. 1872.

W sprawie petycyi Karmelitanek bosych w Krakowie o wyjednanie im subwencyi przez c. k. Rząd dawniej udzielanej a w. r. 1869 wstrzymanej.

15. Petycyę Karmelitanek bosych na Wesołej w Krakowie, o wyjednanie im subwencyi przez c. k. Rząd udzielanej a w roku 1868. wstrzymanej, przesłał wys. Sejm uchwałą z d. 7. grudnia roku 1872. c. k. Namiestnictwu z wezwaniem, aby petycyę tę przedłożyło c. k. Ministerstwu do uwzględnienia. Nie mając o dalszym przebiegu tej sprawy żadnej wiadomości, poruszyliśmy ją świeżo w piśmie z dnia 9. września t. r. do l. 15.044. wystosowanem do Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

W chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania otrzymaliśmy odpowiedź c. k. Namiestnictwa zawiadamiającą nas, iż na mocy Najwyższego postanowienia z 21. maja br. i reskryptu Ministerstwa wyznań i oświaty z d. 26. maja br. l. 6478. zarządziło c. k. Namiestnictwo, począwszy od 1. stycznia 1873 r. wypłatę subwencyi dla zgromadzenia pp. Karmelitanek bosych na Wesołej w Krakowie w kwocie rocznych 1800 złr. a to na rachunek dochodów należących się temuż konwentowi z Królestwa Polskiego.

Stan dróg powiatowych i gminnych w ubiegłym roku. X.

16. A. D r o g i p o w i a t o w e. Załączony w alegacie X. wykaz dróg powiatowych w całym kraju istniejących, podaje w tabelarycznem zestawieniu wszystkie szczegóły, jakie ze sprawozdań wydziałów powiatowych powzięte zostały. Wykaz ten nie jest zapewne wyczerpującym, gdyż nie wszystkie wydziały powiatowe nadesłały potrzebne materyały do chwili, gdy niniejsze sprawozdanie miało być zamkniętem. Co do powiatów, które się spóźniły z dostarczeniem materyałów, musiały być powtórzone daty, zawarte w poprzednim wykazie.

Dla uzupełnienia wykazu dodać należy, że według nadesłanych dotąd sprawozdań, nie posiadają żadnych dróg powiatowych następujące powiaty: Biała, Bóbrka, Brody, Cieszanów, Czortków, Dolina, Gorlice, Gródek, Husiatyn, Kałusz, Kamionka Strum., Kolbuszowa, Lwów, Sambor, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Trembowla. Wadowice, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów.

Nadesłane sprawozdania i wykazy wydziałów powiatowych nie pozwalają wnosić, że tegoroczny stan dróg powiatowych w ogóle odpowiada potrzebom i wymaganiom. Wskazane w poprzedniem powody zaniedbania powiatowych komunikacyj, są tak trudne do usunięcia, że najusilniejsze starania w tej mierze, nie tak rychło sprowadzą widoczny zwrot ku pomyślnej zmianie. Jednakże z przyjemnością zapisać tu możemy skonstatowany w ciągu roku fakt, że znacznie większa część zażaleń na lichy stan dróg powiatowych spada na karb niepomyślnych stosunków, a liczba wypadków, w których wina

przypisaną być może wyłącznie brakowi energii i dbałości ze strony kompetentnych organów zmniejsza się niezawodnie.

W tych ostatnich wypadkach Wydział krajowy przestrzegał wydziały powiatowe, że nie mógłby się ująć za niemi, jeżeliby władze rządowe w obec uzasadnionych skarg skorzystały z atrybucyj, przyznanych takowym w §. 30. ust. drog. i 52. ust. o repr. pow.

W ciągu br. zaniechane zostały w sposób odpowiadający postanowieniom prawnym drogi powiatowe: z Leżajska do Łancuta, i z Biecza na Rozembark do Golanki. Budowa ostatniej drogi nie była nawet dotąd rozpoczętą.

Liczba dróg powiatowych pomnożoną zostanie wkrótce nową nader ważną i cenną linią komunikacyjną: Komarno - Gródek. Budowa tej drogi, łączącej stosunkowo wcale zamożne i ruchem handlowym bardzo ożywione miasteczko Komarno z drogą krajową w Weissmanówce, a dalej z stacyą kolejową w Gródku, uznawaną była już od dawna za nader pożądaną. Jednakże dopiero w tym roku dzięki inicyatywie zastępcy c. k. starosty w Rudkach a obecnie sekretarza c. k. Namiestnictwa, p. Piotra Skwarczyńskiego, który ofiarował Wydziałowi kraj. wszelkie poparcie, projekt postąpił naprzód i obecnie jest już w znacznej części wykonany. Miasto Komarno w pierwszym rzędzie tą budową interesowane, przeznaczyło na nią subwencyę w kwocie 2000 złr., skarb komarzański ofiarował materyał drewniany i kamieniołom, a Wydział kraj. udzielił z funduszu krajowego subwencyę w kwocie 3000 złr. i pożyczkę w kwocie 15.000 złr. Wydział powiatowy w Rudkach zajął się energicznie budową i przy pomocy technicznej konduktora dróg krajowych uregulował kierunek drogi, wykonał roboty ziemne na przestrzeni 1200 sążni, zakupił potrzebne grunta, i nałamał znaczny zapas kamienia. Przestrzeń tej drogi położona w powiecie Rudeckim a wynosząca 4070 sążni, będzie wcale szybko wykonaną. Natomiast spóźni się budowa przestrzeni, położonej w powiecie Gródeckim, a wynoszącej 1660 sążni, gdyż wydział powiatowy w Gródku nie znalazł należytego poparcia ani w radzie powiatowej, która tylko 500 złr. na tę budowę przeznaczyła, ani w radzie gminnej, która w tym roku subwencyi odmówiła. Wydział krajowy nie traci jednakże nadziei, że w przyszłym roku rady: powiatowa i gminna w Gródku trafniej ocenią własny interes i chętniej spełnią ciążący na nich obowiązek.

Z funduszu przeznaczonego na zasiłki dla dróg powiatowych udzielił Wydział kraj. subwencye następującym powiatom:

Nowy Sącz 4000 złr. (dla dróg z Starego Sącza na Piwniczną do granicy węgierskiej).

Nowy Sącz 3000 złr. (tytułem nadzwyczajnej subwencyi).

Mielec 2000 złr. (dla drogi Mielec-Radomyśl).

Wieliczka 3000 złr. (dla drogi Wieliczka-Dobczyce).

Limanowa 4000 złr.

Rudki 3000 złr. (dla drogi z Komarna do drogi krajowej w Weissmanówce).

Sanok 1000 złr.

Skałat 1000 złr. (dla drogi Smykowce-Grzymałów).

Ropczyce 1500 złr.

Łańcut 1000 złr. (dla drogi od gościńca rządowego w Łancucie aż pod Wisłok w Dąbrówkach).

Nowy Targ 1000 złr. (na naprawę uszkodzonej wypadkami elementarnemi drogi z Nowego Targu do Piekielnika).

Krosno 1000 złr. (dla drogi z Komborni do Zmigrodu).

Jasło 1500 złr. (dla drogi Warzycko-Lubelskiej).

Pilzno 1000 złr. (dla drogi z Pilzna na Czarnę do Radomyśla).

Przy rozdzielaniu subwencyi Wydział krajowy przestrzegał warunków wskazanych w §. 18. ust. drog. i wymagał, ażeby mu przedkładano rachunki z użycia otrzymanych zasiłków i sprawozdanie o wykonanych za te pieniądze robotach. Sprawozdania te będą dyrektywą przy dalszem rozdzielaniu subwencyi.

B) Drogi gminne. Stan dróg gminnych polepszył się w porównaniu z rezultatami, zestawionemi w poprzedniem sprawozdaniu o tyle, o ile większa sprężystość w działaniu powiatowych władz autonomicznych i politycznych mogła zastąpić tak słabe w naszym ludzie wiejskim poczucie obowiązków i usunąć choć w części błędne pojmowanie własnych interesów. Wydział krajowy nieustannie starał się o należyte wyzyskanie wskazanych w ustawie drogowej środków prestacyjnych, tudzież o poskromienie niedbalstwa i nadużyć, które pod tym względem mogły by udaremnić nawet najpożyteczniejsze zarządzenia.

Skutecznym środkiem na tej drodze był okólnik o preliminarzach robót i prestacyi dla dróg gminnych, podany w poprzedniem sprawozdzniu Wydziału krajowego. Znaczna część wydziałów powiatowych zastosowała się do podanych w tym okólniku wskazówek i uznała ich skuteczność. Niemniej skutecznym środkiem stanowczego uregulowania prestacyi w gminach jest załączony w alegacie *Y.* okólnik, którego ścisłe zastosowanie dzięki harmonii istniejącej pomiędzy władzami autonomicznemi a politycznemi jest zapewnione.

Y.

Z załatwionych w ciągu roku rekursów, powziął Wydział krajowy to smutne przeświadczenie, że lud wiejski dotąd niema należytego poczucia obowiązków w ustawie wskazanych i uważa takowe za ciężary nieprawnie i niesprawiedliwie nań nałożone. Korzystają z tego w niektórych stronach karygodni podżegacze nakłaniając niezadowolone strony do ustawicznych niczem nieuzasadnionych przedstawień i oporu przeciw prawnemu rozkładowi prestacyj drogowych. W kilku wypadkach rekursy wypowiadały formalne posłuszeństwo ustawie, domagając się przywrócenia stosunków konkurencyjnych. Wydział krajowy wcale nie lekceważył takich objawów, powołując kompetentne organa do czujności i energicznego działania. W załatwianiu rekursów w ogóle a mianowicie rekursów przeciw orzeczeniom dyscyplinarnym wydanym na naczelników gmin, Wydział krajowy wychodząc z tego przekonania, że pobłażliwość daleko idąca, nadwereża powagę ustawy, a w naszym kraju nadto zachęcałaby tylko do tem większej opieszałości i oporu, przestrzegał jak najściślejsze zastosowanie postanowień ustawy. Co do zażaleń wniesionych na lichy stan dróg gminnych Wydział krajowy korzystał z przyznanych mu §. 25. ust. drog. atrybucyi. Nieda się jednakże zaprzeczyć, że dość znaczna część zażaleń wypływała z wygórowanych wymagań, którym wśród dzisiejszych stosunków jeszcze niemożna zadość uczynić.

Wydział krajowy nie zaniedbał żadnej sposobności przy której spostrzegł jakiekolwiek ujemne strony w powiatowej albo gminnej administracyi drogowej, mógł zapobiedz złemu przestrogą, poleceniem, radą albo pomocą swoich or-

ganów technicznych. Takiej pomocy nie odmawiał Wydział krajowy, skoro tylko przekonał się o istotnej potrzebie. I tak np. wysłał do Kolbuszowy na żądanie wydziału powiatowego swojego inżyniera okręgowego, który zbadawszy budowę wielce ważnej dla całego powiatu drogi gminnej z Kolbuszowej na Głogów do Rzeszowa udzielił zarządowi drogi ważne wskazówki techniczne i szczegółowe wyjaśnienia. Wykonanie tych wskazówek, czego zapewne nie zaniecha gorliwie w tej sprawie działający wydział powiatowy, przysporzy krajowi nową ważną linię komunikacyjną.

Z funduszu przeznaczonego na zasiłki dla dróg gminnych udzielił Wydział krajowy tytułem subwencyi:

Z dotacyi na r. 1872. na budowę drogi z Czerlan do gościńca eraryalnego 1500 złr. i na budowę drogi Lisko-Łukawica 200 złr.

Z dotacyi na r. 1873 otrzymały subwencye następujące powiaty;

Sokal 1000 złr. (dla dróg gminnych z Sokala do Krystynopola, Uhrynowa, Bełza i w kierunku ku Brodom).

Ropczyce 200 złr. (na budowę grobli na drodze z Łączek do Niedźwiady).

Brzozów 1000 złr. (dla drogi Brzozowsko-Nozdrzeckiej).

Tłumacz 2000 złr. (dla drogi Uściańsko-Maryampolskiej i Zadorowskiej).

Lisko 1000 złr. (dla drogi Lisko-Łukawica).

Myślenice 800 złr. (dla dróg gminy Łętownia).

Bircza 1000 złr. (dla dróg gminnych w ogóle).

Pilzno 1000 złr. (dla drogi z kopalni węgla w Grudnej do gościńca eraryalne w Dębicy).

Przemyślany 1500 złr. (dla drogi z gościńca eraryalnego do Glinian i dworca kolejowego w Zaoworzu).

Wadowice 1500 złr. (dla drogi Wadowicko-Czernichowskiej).

Kraków 2000 złr. (dla drogi wiodącej przez komorę rosyjską w Szycach i austryacką w Modlnicy do drogi Wrocławskiej).

Tarnów 1000 złr. (dla drogi z Jonin do Swoszowej).

Krosno 400 złr. (dla gminy Wietrzno w celu połączenia drogi powiatowej Kombornia-Żmigród z gościńcem eraryalnym Przemyśl-Dukla).

Podhajce 3000 złr. (dla drogi z Podhajec do Horożanki).

Gródek 500 złr. (dla drogi z Janowa do Mszany).

Nowy Targ 600 złr. (dla dróg gminnych w ogóle).

Zarządowi fabryki w Czerlanach 1263 złr. 60 ct. (jako zwrot wydatku poniesionego w zastępstwie funduszu krajowego na budowę drogi z Czerlan do Gródka).

Także i przy udzielaniu subwencyi dla dróg gminnych Wydział krajowy przestrzegał warunków wskazanych w §, 18. ust. drog. i żądał od wydziałów powiatowych, którym te kwoty do dyspozycyi oddane zostały złożenia rachunków i sprawozdania o robotach.

Stan dróg krajowych: 1. Długość dróg.

17. A) Stan dróg krajowych.

Długość dróg krajowych po odtrąceniu drogi Husiatyn-Kopeczyńce, mil 3 i 945 sążni, tudzież Sędziszowskiej 300 sążni długiej, w zarząd wydziałom powiatowym oddanych, wynosi obecnie 167 mil 3297 sążni.

2. Rozdział dróg stosownie do położenia naturalnego.

Stosownie do naturalnego położenia, drogi powyższe rozdzielić można na:

a) górskie . .	70 mil	1237 sążni
b) faliste . .	37 „	1137 „
c) na równinach .	60 „	923 „

3. Mosty, a) ilość; b) rozdział mostów.

Ogólna ilość mostów, kanałów i przepustów wynosi 2365

Względnie do długości mosty rzeczone rozdzielają się:

do 5 sążni długości . . .	2191 sztuk
od 5 sążni do 10 sążni długości . .	105 „
„ 10 „ „ 20 „ „ . .	41 „
„ 20 „ „ 40 „ „ . .	20 „
„ 40 „ „ 60 „ „ . .	4 „
„ 60 „ „ 80 „ „ . .	1 „
„ 80 „ „ 100 „ „ . .	2 „
125 „ „ . .	1 „

c) Stan.

Pod względem stanu dobroci, mosty powyższe znajdują się:

w stanie dobrym . . .	1487 sztuk
„ średnim . . .	538 „
„ złym	340 „

4. Pokład kamienny dróg.

Pokład kamienny dróg jest następujący:

w stanie dobrym . .	52 mil	
„ średnim . . .	66 „	
„ złym . . .	49 „	3297 sąż.

5. Rowy drogowe.

Ogólna ilość rowów drogowych wynosi 659.787 sążni bież. z tych znajduje się:

w stanie dobrym . . .	217251 sążni bież.
„ średnim . . .	256420 „ „
„ złym . . .	186116 „ „

6. Poręcze drogowe.

Ogólna ilość poręczy drogowych wynosi 57300 sążni bież. z tych znajduje się:

w stanie dobrym . . .	24228 sążni bież.
„ średnim . . .	22148 „ „
„ złym . . .	10924 „ „

7. Tarasy kamienne, czyli mury podtrzymujące.

Ogólna ilość tarasów kamiennych wynosi 10204 sążni bież. z tych znajduje się:

w stanie dobrym . . .	7662 sążni bież.
„ średnim . . .	2196 „ „
„ złym . . .	346 „ „

8. Znaki drogowe i mostowe.

Znaków drogowych i mostowych winno być:

milowych , . .	168
ćwierćmilowych . .	672
setkowych . . .	16800
mostowych . . .	2365
Ogółem	20005

są one obecnie bardzo różnorodne, wielu z nich brakuje i w ogóle w złym znajdują się stanie. Do czasu jednak zaprowadzenia metrycznego podziału muszą być zachowane.

9. Narzędzia drożnicze.

Narzędzi drożniczych znajduje się ogółem . 4991 sztuk
z tych jest: w stanie dobrym . . 3771 „
„ średnim . . 805 „
„ złym . . . 415 „

Uwaga: Wszystkie przedmioty pod powyższemi pozycyami wykazane jako w stanie złym, muszą być w r. 1874. przebudowane, naprawione i preliminarzami robót drogowych na rok przyszły są objęte:

B) Roboty zarządzone.

W ciągu r. 1873. zarządzono i są na ukończeniu następne roboty.

I. Konserwacyjne.

1. Naprawiono mostów . . . 180 sztuk
przebudowano czyli postawiono nowych mostów . 90 „

Roboty około naprawy i przebudowania mostów wynoszą 80000 zł.

2. Dostawiono na konserwacyę dróg 58529 pryzm czyli 14632¼ sążni kubicz. kamienia.

Dostawa kamienia kosztuje . . 256249 złr.

3) Postawiono nowych poręczy drogowych 12857 sąż. bież.
naprawiono starych poręczy . . 727 „ „
Razem 13584 sąż. bież.

Postawienie i naprawienie poręczy kosztuje 19630 zł.

4) Wybudowano nowych tarasów kamiennych 1277 sąż. bież.
tarasów darniowych . . . 1294 „ „
tam ochronnych . . . 361 „ „

Roboty te łącznie kosztowały . 14044 zł.

5. Zasadzono żywopłotów dla ochrony od zamieci śnieżnych 1280 sąż. bież. za sumę 3763 złr.

6 Zrobiono bruków kamiennych 475 sążni kub. za sumę 2245 zł.

7. Sprawiono narzędzi drożniczych za sumę 1446 złr.

8. Na czyszczenie zamulonych rowów, wybieranie nowych, ścinanie bankietów, zgartywanie błota, które to roboty wykonywane były we własnym zarządzie wydano ogólną sumę 15000 złr.

9. Na rozkopywanie śniegów wydano ogólną sumę 1500 złr.

Uwaga: Podane powyżej sumy wydatków i robót mogą i ulegną zmianom. Prawdziwe cyfry mogą być podane dopiero po sformowaniu wykazów robót wykonanych rzeczywiście, które służą za podstawę do aktów kolaudacyjnych. Akta zaś te w porze obecnej jeszcze zrobione być nie mogły.

II. Nowe budowy.

1) W ciągu roku 1873 wykończono budowę dawniej rozpoczętą, mianowicie:

a) drogi Gorlicko-Konieczniańskiej w długości . 1¼ mili
b) drogi Tarnów-Sącz-Niedzica od Zakluczyna do Posadowej . . . 1¼ „
c) drogi Słotwina-Brzesko-Sądeckiej . 2 „
d) tejże drogi przebudowano w zupełności . 2 „

e) drogi Sniatyn-Załucze . . ½ mili
f) drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej . . 9¼ „

Razem 16¼ mil

g) mostu kratowego w Szczawnicy —
h) mostu kratowego w Buczaczu.

III. Roboty przygotowawcze.

Wskutek polecenia wys. Sejmu przystąpiono do wyrobienia planów budowy nowych dróg krajowych. W ciągu 1873 roku na podstawie tego polecenia:

a) wytknięto, zniwelowano, oznaczono mosty, narysowano plany sytuacyjne i sporządzono przybliżone kosztorysy dla 79 mil dróg krajowych;
b) wykończono projekta, t. j. sprawdzono po raz drugi niwelacyę na gruncie, wykończono plany i obliczenie robót ziemnych, sporządzono kosztorysy, przygotowano typy mostów dla 22 mil dróg krajowych.

Skutkiem niedójścia do skutku pożyczki krajowej, dalsze roboty przygotowawcze zostały przerwane;

c) przygotowano w zupełności plany i kosztorysy na budowę drogi omijającej górę Czorsztyńską na drodze Tarnów-Sącz-Niedzica.

Nowo projektowana droga wynosić będzie 1 milę.

d) przygotowano plan i kosztorys na budowę mostu w Kadczy na, Dunajcu, drogi Tarnów-Sącz-Niedzica.
e) przygotowano plan i kosztorys na ominięcie góry Jazowskiej na drodze Tarnów-Sącz-Niedzica.
f) przygotowano plany na ominięcie góry Kąty i Michalczowa na drodze Słotwina-Brzesko-Sądeckiej.

IV. Roboty pomocnicze.

a) Ponieważ wszystkie drogi krajowe budowane były bez żadnych planów, nie można przeto mieć o nich żadnego wyobrażenia pod względem położenia i spadków. Brak tych danych utrudnia w zarządzie pogląd na istniejące drogi i we wielu wypadkach wywołuje potrzebę licznych korespondencyj, lub nawet specyalnych delegacyj na grunt, celem przekonania się o potrzebie wymaganych i przedstawianych do wykonania robót drogowych.

Dla usunięcia tych niedogodności, dla nabycia obrazu istniejących dróg, jak również dla przeprowadzenia metrycznego podziału tychże dróg, który w niedługim czasie będzie obowiązkowym w całém państwie i kraju naszym, Wydział krajowy zatrzymał część inżynierów, wypracowujących plany dróg nowych i poruczył im:

pomiar metryczny dróg,
niwelacyę podłużną i
zdjęcie planów sytuacyjnych.

W r. 1873 czynność powyższa wykonaną została na gruncie na 14 drogach krajowych w długości 87½ mil.

Obecnie ciż inżynierowie zajęci są wypracowaniem w biurze rzeczonych planów.

b) Jedną z najważniejszych potrzeb drogowych jest kamień używany na ich konserwacyę. — Dotychczas kamieniołomy i szutrowiska dostarczające materyał konserwacyjny, nie były i nie są znane tak pod względem położenia, odległości od drogi, obfitości materyału, jak i jego gatunku, tudzież sposobu dobywania.

Brak tych danych spowodował Wydział krajowy do wysłania inżyniera górnictwa celem dokładnego zbadania i uregulowania kamieniołomów i szutrowisk, zaopatrujących drogi krajowe w materyał kamienny.

Do obecnej chwili czynność ta przeprowadzoną została na 4 drogach w łącznej długości 23 mil.

Taki jest obraz stanu dróg krajowych, prac i robót podjętych w ubiegłym roku.

C. Ogólne uwagi o stanie dróg krajowych.

Obraz ten da się prawdziwie i słusznie ocenić jedynie tylko wtedy, jeśli się zwróci uwagę na stan tych dróg, przy oddaniu ich pod zarząd krajowy.

Drogi krajowe uważane były od początku za drugorzędne linie komunikacyjne, i jako takie już przy samej ich budowie, a tem bardziej przy późniejszem ich utrzymaniu zupełnie inaczej traktowane, jak drogi rządowe.

Przy budowie dróg krajowych nie pilnowano i nie żądano jakiegobądź jednego systemu. W każdym obwodzie, w każdym powiecie, budowano według nowych zasad.

To też na drodze tej samej nazwy, jeźli prowadziła przez dwa powiaty, można spotkać największą rozmaitość pod każdym względem. W jednem miejscu ma droga szerokości 5 sążni, o milę dalej 3 sążnie, dalej 4, to znowu $1^1/_2$ sążnia. Są części dróg krajowych umiejętnie i ze znajomością techniczną budowane, lecz najczęściej znowu te same drogi prowadzą szczytami gór i pustkowiami.

Są znowu takie drogi, które ze względu na sposób ich budowania zaledwie na miano drogi gminnej by zasługiwały. Bo jakąż nazwę dać drodze, jeśli na niej dwa nieładowane nawet wozy minąć się z sobą nie mogą? Jak powyżej wykazano, w liczbie dróg krajowych na 167 mil ogółu, jest samych dróg w górach położonych 70 mil, a na gruncie falistym 37 mil.

Położenie to naturalne dróg sprawiło, że dla uniknienia wielkich kosztów budowy zatrzymywano wielkie spadki. To też łatwo dziś spotkać na drogach krajowych 10.15 i 20% spadki.

Oprócz tego drogi w górzystem położeniu budowane, wymagały wielkiej ilości mostów, kanałów, przepustów, murów podtrzymujących poręczy i zabezpieczeń od wylewów rzék i potoków górskich.

Przy takich niekorzystnych warunkach z samej natury wypływających, przy braku wszelkiego systemu w budowie, przy nadzwyczaj ograniczonych środkach na konserwacyę udzielanych, a przynajmniej używanych, utrzymanie dróg krajowych było zawsze bardzo trudném.

Jeśli się zaś zważy, że na lat parę przed oddaniem tych dróg w zarząd Wydziału krajowego nie były one zupełnie konserwowane, że większa część mostów była drewnianych i walących się, to łatwiej będzie pojąć i ocenić, jak

trudném było i jest jeszcze zadaniem, drogi krajowe doprowadzić do należytego stanu i utrzymać je w takowym.

W roku 1869. została zaprowadzona dopiéro organizacya administracyjna i techniczna na drogach krajowych. Zaprowadzoną ona została na zasadach *a priori* za dobre i praktyczne uznanych. Administracya taka, jako większych rozmiarów, jako prawie cały kraj obejmująca na zupełnie nowych zasadach oparta, nie tak łatwo i od razu dała się wprowadzić w pełny bieg i życie. Tym sposobem zaledwie cztéry ostatnie lata są czasem całym, w którym działalność na drogach krajowych mogła być rozwiniętą. Lata te jak i w szczególności 1873. rok nie sądzimy, aby stanu dróg pod każdym względem niepoprawiły.

Największą trudnością w doprowadzeniu dróg do dobrego stanu jest na wielu z nich zupełny prawie brak pokładu kamiennego. Powyżej wykazano, iż dróg z takim złym pokładem jest blisko 50 mil, ze średniej dobroci zaś 66. mil. Ta ostatnia kategorya zwykłą systematycznie udzielaną konserwą da się z czasem doprowadzić do dobrego stanu. Lecz co dotyczy owych 50 mil ze złym pokładem to usunięcie tego złego da się osiągnąć jedynie tylko nadzwyczajnymi środkami. W zeszłorocznem sprawozdaniu wykazaném jest szczegółowo i wyczerpująco, jakiej ilości kamienia potrzeba naraz użyć, aby pokład kamienny dróg doprowadzić do dobrego stanu.

Wysoki Sejm uchwalił na ten cel 1,250.000 złr. z pożyczki krajowej.

Niedójście jej do skutku w 1873. roku odroczyło na późniejszy czas tę ważną dla dróg krajowych czynność.

A jest ona bardzo ważną już i z tego względu, że znaczna część kamienia konserwacyjnego, pokrywana zwykłym budżetem musi być używaną i na kategoryę dróg ze złym zupełnie pokładem, na których jako zbyt mała, nie przynosi im korzyści, a odrywaną jest od dróg, na których pokład kamienny, mogłaby się znacznie i w krótkim czasie poprawić.

Z tych więc względów rekonstrukcyę dróg istniejących uważać należy za naglejszą nawet od budowy nowych. Bez przeprowadzenia rekonstrukcyi dróg jednorazowym większym nakładem, drogi krajowe nigdy do należytego stanu doprowadzone nie będą.

Znaczna część budżetu drogowego nie będzie przynosiła zamierzonego skutku, co wobec ciągle wzrastających cen materyałów budowlanych i robotnika da się dotkliwie czuć i tym częściom dróg krajowych, które kilkoletniém staraniem do dobrego stanu doprowadzone zostały.

Pozostaje jeszcze obecnie do wyjaśnienia jedna okoliczność, niniejszém sprawozdaniem objęta, a która stałaby w rażącej sprzeczności ze sprawozdaniem lat dawniejszych. I tak:

W roku 1869. wykaz dróg krajowych obejmuje ich ogólną ilość	162½	mil.
W ciągu ostatnich lat cztérech Wydział krajowy, jak to niniejszém sprawozdaniem jest objęte, wybudował nowych dróg	16¼	mil.
do których dodawszy jeszcze tegoroczném sprawozdaniem nieobjętą część nowowybudowaną na drodze Lubelskiej	1¼	mil.
wypada, iż przybyło od r. 1869. nowych dróg .	17½	mil.
do których dodawszy wykazane w r. 1869. .	162½	mil.
winno więc obecnie być . . .	180	mil.
tymczasem jest	168	mil.
zatem brakuje właściwie . . .	12	mil.

czyli przy wybudowaniu $17^1/_2$ mil nowych dróg od roku 1869. w porównaniu z tymże rokiem przybyło tylko mil $5^1/_2$. Sprzeczność ta właśnie najlepiej może scharakteryzować stan dróg przy oddaniu ich pod zarząd krajowy. i tak:

Droga Gorlicko-Konieczniańska oddaną została jako droga mająca cztery mile długości. W rzeczywistości zaś był tylko z niej dany kierunek przez oznaczenie początku i końca. W ciągu ostatnich lat trzech zbudowano tej drogi $1^1/_4$ mili, która kosztowała przeszło 130.000. złr.

Na tej jednej przestrzeni zbudować było trzeba trzy mosty, mający każdy przeszło 30. sążni długości, a oprócz tego 30. innych mniejszych mostów.

Na pozostałych częściach postawiono przeszło 50. nowych mostów. Na dwóch blizko milach poprawiono pokład kamienny, a oprócz tego pozostaje jeszcze do wybudowania cała jedna mila.

Czyż można więc było taką drogę uważać jako drogę w ogóle, a tem bardziej za drogę krajową.

Droga Słotwino - Brzesko - Sądecka wykazana jako mająca 5. mil 3.584. sążni potrzeba jednak było na tym wytkniętym kierunku zupełnie z nowa wybudować dwie mile; a drugie dwie w zupełności przebudować, a oprócz tego pozostaje jeszcze przeszło dwie mile do zupełnego przebudowania lub ominięcia.

Droga Tarnów - Sącz - Niedzica wykazana jako mająca długości 10. mil 2.445. sążni.

Tak długą była ona rzeczywiście, lecz pomimo, iż wielkim nakładem zbudowano w tej długości jedną milę, przebudowano $2^1/_2$, pozostaje jeszcze do nowego wybudowania mil dwie, i kosztownego bardzo przebudowania mil dwie.

Droga Krościenko-Szczawnicka wykazana jako mająca 3.065. sążni b.

Dotąd jednakże potrzeba było przebudować pół mili, postawić na niej most, który kosztował 43.000. złr. i pozostaje jeszcze do przebudowania ćwierć mili.

Tym więc sposobem da się wytłómaczyć ta pozorna sprzeczność, że przy ciągłym przybytku nowowybudowanych dróg, ogólna długość nie powiększa się odpowiednio. Budują się bowiem drogi, które oddane były jako drogi, a właściwie były to tylko kierunki wytknięte przez początek i koniec zamierzonej drogi.

Wykazawszy, jaki jest obecnie stan dróg krajowych, co na nich zrobiono, wyjaśniwszy choć w części przyczyny, dla których rozwój tych dróg i ich utrzymanie jest utrudnione, pozostaje jeszcze do wykazania, co w przyszłości do zrobienia jest na tych drogach:

Otóż potrzeba:

1. przeprowadzić rekonstrukcyę polegającą głównie na daniu pokładu kamiennego na 50 milach.
2. poprawić pokład kamienny na 66 milach.
3. przebudować w zupełności części następujących dróg krajowych:
   a) Tarnów-Sącz-Niedzica 4 mile;
   b) Gorlica-Konieczna 1 mila;
   c) Czorsztyn-N. Targ-Zabornia $^1/_2$ mili;
   d) Słotwina-Brzesk-Sącz $2^1/_2$ mili;
   e) Przemyśl-Sanok 1 mila;

f) Skała-Zalezczyki 1 mila:

4. sprawić nowe znaki drogowe metryczne i znaki mostowe we wszystkich drogach.

5. zbudować nowe zupełnie większe mosty:

a) w Sanoku na Sanie;

b) w Kadczy na Dunajcu;

c) w Kurowie na Dunajcu;

d) w Kasperowcach na Serecie;

e) w Sniatynie na Prucie.

6. sporządzić pomiar metryczny, niwelacyę podłużną i plany sytuacyjne na drogach w długości $80^1/_2$ mili.

7. uregulować kamieniołomy na drogach w długości 145 mil.

8. dokończyć wyrobienie planów budowy nowych dróg w długości 14 mil.

9. wybudować nowych dróg krajowych przez wysoki Sejm do budowy uchwalonych 36 mil.

Z wykazanych powyż robót poz. 1. i 4. musi mieć fundusz z pożyczki na rekonstrukcyę.

Pozycya 8. i 9. z pożyczki na budowę.

Wszystkie zaś inne pozycye wraz ze zwyczajną konserwą mogą w ciągu lat kilku pokryć się zwykłym budżetem, w wysokości na r. 1874. preliminowanym.

Jako zaś środki pomocnicze a doniosły wpływ na rozwój dróg krajowych przy materyalnych środkach mieć mogące, należałoby przeprowadzić:

A. zmianę uchwały administracyjnéj z dnia 15. września 1868. r. normującéj sposób wykonywania zarządu dróg krajowych.

B. zmianę ustawy o policyi drogowej.

C. Wykonanie projektu przedłożonego w r. z. wysokiemu Sejmowi w sprawie zaniechania niektórych dróg jako krajowych.

D. polepszenie płac drożników.

E. polepszenie płac konduktorów drogowych.

F. Stabilizowanie całéj służby drogowéj.

Zarząd dróg krajowych.

18. W instrukcyi administracyjnej z dnia 8. marca 1870. r. przedstawionej wys. Sejmowi przy sprawozdaniu z 1870. r. zaszły następujące zmiany.

Zmiany w instrukcyi administracyjnej.

1. W myśl §§. 5. i 10. rzeczonej instrukcyi otwierał Wydział krajowy na wszystkie roboty w drodze przedsiębiorstwa lub w zarządzie własnym wykonywane kredyty do dyspozycyi wydziałów powiatowych.

Postępowanie to o tyle zmienionem zostało, że teraz na roboty kontraktami zabezpieczone, wydawane bywają asygnacye na imię wydziałów powiatowych, na roboty zaś w zarządzie własnym bez pisemnych umów uskutecznić się mające, na imię inżynierów okręgowych z zachowaniem kontroli wydziałów powiatowych i inspektorów drogowych.

Zmianę powyższą zaprowadził Wydział krajowy w oczekiwaniu zatwierdzenia jej ze strony wys. Sejmu a na podstawie zrobionych doświadczeń. Mianowicie przekonał się Wydział krajowy, że często wykonywane bywały na drogach krajowych w zarządzie własnym różne roboty tylko na żądanie konduktorów do wydziałów powiatowych wnoszone bez wiedzy i technicznej kontroli inżynierów okręgowych, że asygnowanych kredytów używano na zupełnie inne cele drogowe, aniżeli były przeznaczane i że wypłaty robotników nie

odbywały się w należytym czasie, co ich zrażało i odstręczało od robót na drogach krajowych.

2. W paragrafie 18tym instrukcyi administracyjnej zaszła ta zmiana, iż do słów: „Drożników przyjmuje wydział powiatowy drogą zarządzający“ dodano wyrazy: „z kandydatów przez konduktora przedstawionych.“

Z.

Powody tego uzupełnienia instrukcyi wyłuszczone zostały w załączonym pod *Z*, odpisie okólnika wydanego do wydziałów powiatowych i inżynierów okręgowych.

Środki administracyjne, któremi Wydział krajowy starał się osiągnąć jak największe oszczędności w wydatkach na budowę i utrzymanie dróg krajowych.

Trzymając się zresztą zasad już dawniej do wiadomości wysokiego Sejmu podanych, Wydział krajowy nie spuszczał przy sprawowaniu zarządu dróg krajowych nigdy tego celu z oka, ażeby ile możności oszczędzać fundusz krajowy i środkami jak najmniejszemi wykonywać jak najwięcej robót potrzebnych.

Tą myślą przejęty nie poprzestawał Wydział krajowy na oddawaniu robót przedsiębiorcom wypróbowanym, lecz zaprowadzał zarządy własne tam gdzie to większe dla funduszu krajowego rokowało korzyści.

System ten okazał się tak skutecznym, iż przy wykonaniu niektórych robót oszczędzono przeszło 25prc. w porównaniu z ofertami przedsiębiorców, do czego jeszcze lepszą jakość robót dodać należy.

Przy zawieraniu kontraktów o wykonanie robót starał się Wydział krajewy obowiązki przedsiębiorców jak najściślej określić, przewidując ile możności, i usuwając wszystko, coby potem podać mogło przedsiębiorcom powód do wnoszenia reklamacyj i roszczenia niesłusznych pretensyi. Cel ten został prawie zupełnie osiągniętym, gdyż ilość reklamacyi była stosunkowo nieznaczną, a przytem niemal wszyscy przedsiębiorcy dotrzymali w roku bieżącym terminów tak, iż użycie środków przymusowych tylko w kilku razach zastosowanem zostało.

Zabezpieczenie od ognia kilka kosztowniejszych przedmiotów drogowych.

Oszczędzając fundusz krajowy przy każdej sposobności starał się Wydział krajowy ochronić go także od strat możliwych.

W tym celu zabezpieczył od ognia kilka kosztownych przedmiotów drogowych, którym z powodu miejscowych stosunków niebezpieczeństwo to zagrażało a mianowicie asekurował:

most nowy na Dunajcu pod Szczawnicą, tudzież trzy nowe mosty na drodze Gorlicko-Koniecznianskiej.

Ewidencya robót na drogach wykonywanych.

Dla ścisłej kontroli i tem skuteczniejszej administracyi prowadził Wydział krajowy ciągłą ewidencyę robót na drogach wykonywanych.

Udział wydziałów powiatowych w zarządzie dróg krajowych.

W wykonywaniu zarządu dróg krajowych wspieranym był Wydział krajowy dzielnie przez niektóre tylko wydziały powiatowe, w ogóle zaś napotykał z tej strony trudności, które wywoływały przewlekłą częstokroć bezowocną korespondencyę a w końcu przez organa służby drogowej usunięte być musiały.

W porównaniu atoli z latami poprzedniemi pomnożył się nieco zastęp wydziałów powiatowych poczuciem obowiązku przejętych i jest nadzieja, że ilość ta jeszcze się zwiększy i że Wydział krajowy, który w przyszłem sprawozdaniu zamierza wymienić wys. Sejmowi wydziały powiatowe odznaczające się gorliwością i sumiennością w pełnieniu poruczonych im obowiązków — będzie w możności podać cyfrę znacznie większą aniżeliby to mógł uczynić w roku bieżącym.

Etat służby drogowej.

Po ustąpieniu byłego nadinżyniera Wydziału krajowego Karola Sulikowskiego, powołanego na naczelnego inżyniera kolei żelaznych Warszawsko-Wiedeńskiej i Warszawsko-Bydgoskiej w królestwie Kongresowem, poruczył Wydział krajowy kierownictwo oddziału technicznego dotychczasowemu inżynierowi swemu Ludwikowi Raciborskiemu, zastępcą zaś inżyniera Wydziału krajowego mianował Gustawa Reutta, zajętego przedtem sprawdzaniem projektów dróg nowych.

Inżynierami okręgowymi z płacą roczną 1500 złr. w. a. mianował Wydział krajowy dotychczasowych inżynierów okręgowych:

1. Stanisława Grzegorzewskiego, 2. Feliksa Bieńkowskiego, 3. Henryka Niewiadomskiego — tudzież dotychczasowego inżyniera kierującego budową drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej, 4. Adama Rymaszewskiego.

Posady inżynierów okręgowych z płacą roczną 1200 złr. w. a. otrzymali:

5. Antoni Barancewicz, dotychczasowy zastępca inżyniera okręgowego, 5. Wincenty Zienkowicz.

Zastępcą inżyniera okręgowego z płacą 1200 złr. mianowanym został:

7. Aleksander Brochocki.

Obaj ostatni zajęci byli przedtem wypracowaniem projektów dróg nowych.

Co do organizacyi okręgowej nadmienia Wydział krajowy, iż siedziba okręgu Tarnopolskiego przeniesioną została do Brzeżan jako do punktu dogodniejszego.

Przy budowie dróg nowych ustanawiał Wydział krajowy osobne zarządy techniczne z odpowiedniemi atrybucyami a mianowicie przy budowie drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej, Tarnów-Sącz-Niedzickiej na przestrzeni z Paleśnicy do Zakluczyna tudzież przy drodze ze Śniatyna do Załucza.

Inżynierom okręgowym przydzielał Wydział krajowy z powodu ważniejszych zajęć i robót czasowych pomocników technicznych.

Oprócz tego nadał Wydział krajowy konduktorowi drogi Słotwińsko-Brzesko-Sądeckiej, zakres więcej samoistny, z powodu, że droga ta, oddalona o ośm mil od siedziby inżyniera okręgowego, posiadająca wiele mostów i przepustów, górzysta i częstem uszkodzeniom podpadająca, wymaga bacznej troskliwości i ciągłego nadzoru technicznego, a w roku przyszłym w znacznej części przebudowaną być musi.

W podobnych warunkach znajduje się droga Gorlicko-Konieczniańska. Dlatego zamierza Wydział krajowy z początkiem roku następnego, nadać również jej konduktorowi zakres mniej zawisły od inżyniera okręgowego w Nowym Sączu, który mając w ogóle drogi górzyste, w skutek wypadków elementarnych na częste uszkodzenia wystawione i nadzorując przytem budowę drogi z Paleśnicy do Zakluczyna, nie jest w stanie załatwiać bez opóźnienia się technicznych spraw, tyczących się drogi Gorlicko-Konieczniańskiej.

Etat konduktorów przez wysoki Sejm przyzwolony, obejmuje, 15 posad klasy I. a 20 klasy II.

Obecnie zajętych jest przy drogach krajowych 13 konduktorów kl. I., 14 kl. II., a 6 zastępców.

Ilość drożników jest w ogóle taka sama jak w roku zeszłym a mianowicie 191 drożników klasy I. a 41 klasy II.; objętych zaś etatem posad klasy I. jest 120, a klasy II. 150.

Z obsadzeniem miejsc wolnych wstrzymuje się Wydział krajowy aż do chwili, w której rekonstrukcya dróg krajowych będzie mogła być rozpoczętą, a posady klasy I., nadaje tylko tym kandydatom, którzy złożyli już dowody sumiennej pracy, jako drożnicy klasy II.

W sprawie policyi drogowej.

W ścisłym związku z utrzymaniem dróg zostaje wykonanie przepisów o policyi drogowej.

Wydział krajowy starał się usilnie, ażeby przepisy te były jak najściślej przestrzegane. Dawał w tym względzie odpowiednie wskazówki wydziałom powiatowym i służbie drogowej, odnosił się kilkakrotnie w specyalnych wypadkach do c. k. starostw i wystosował do c. k. Namiestnictwa prośbę o republikowanie przepisów o policyi drogowej.

Prośbie tej uczyniło c. k. Namiestnictwo zadość, wydając pod dniem 14. lutego r. b. l. 7234 do wszystkich c. k. starostw polecenie względem republikowania i ścisłego przestrzegania przepisów o policyi drogowej w porozumieniu z władzami autonomicznemi.

Oprócz tego zbiera Wydział krajowy materyały celem wypracowania projektu do ustawy o policyi drogowej i przedstawienia go wys. Sejmowi, skoro ustawa gminna o tyle zmienioną zostanie, że policya miejscowa będzie mogła być wykonywaną z większym aniżeli dotąd skutkiem. W dzisiejszym stanie rzeczy najlepsza ustawa pozostałaby z niewielu wyjątkami prawie wszędzie martwą literą.

W sprawie budowli wodnych.

Widząc jak nieobliczone szkody ponosi kraj w skutek powodzi niemal każdego roku się powtarzających, starał się Wydział krajowy wpłynąć wszelkiemi siłami na wykonywanie regulacyjnych robót wodnych, które aczkolwiek wielkich wymagają kapitałów mogły by jednak z większą postępować raźnością, gdyby właściciele ziemi, narażonej na powodzie, byli skłonniejsi do zrozumienia swego interesu i więcej własnym ufali siłom.

Wydział krajowy starałsię i le możności zachęcać strony interesowane do podejmowania tych robót, z drugiej zaś strony pośredniczył u c. k. Namiestnictwa ile razy szło o użyczenie pomocy władz rządowych.

O usiłowaniach Wydziału krajowego w tym kierunku świadczą a zarazem rzucają światło na całą sprawę załączone w odpisie odezwy c. k. Namiestnictwa $\acute{Z}$, $\dot{Z}$, A^2, B^2, C^2, D^2, E^2, F^2, G^2, sub all. ·/. będące odpowiedzią na liczne w tym przedmiocie pisma Wydziału krajowego.

Administracya myt krajowych.

a) Nowo zaprowadzone myta przy drogach krajowych, lub też uregulowanie opłaty dotychczasowej.

19. Na podstawie sankcyonowanej ustawy mytniczej z dnia 24. grudnia 1871. r. (Dziennik ust. i rozp. kraj. cz. VI. Nr. 18. z r. 1872.) przy niektórych drogach krajowych zaszła potrzeba zaprowadzenia nowych lub też uregulowania dawniejszych opłat mytniczych, a mianowicie:

1. Na drodze Krościenko - Szczawnickiej ustanowiono stacyę myta mostowego w Szczawnicy;

2. Na drodze Dębicko-Nadbrzeziańskiej, na pięciomilowej przestrzeni z Mielca do Tarnobrzegu zaprowadzono:

a) stacyę myta drogowego w Miechocinie;

b) stacyę myta drogowego w Annopolu;

c) podobną stacyę w Bugaju;

3. Na drodze krajowej Gorlicko - Konieczniańskiej, postanowiono zapro-

wadzić trzy nowe stacye myta drogowo-mostowego i wydano stosowne w tym względzie polecenia;

4. Na drodze Brzesko-Sądeckiej, zaprowadzono nową stacyę mytniczą w Iwkowej, z opłatą drogowo-mostową, a nadto podwyższono dotychczas obowiązujące taryfy, jako to:

a) w Pomianowej, od myta mostowego;

b) w Łososinie dolnej (góra Just) od myta drogowo-mostowego;

c) w Kurowie od myta przewozowego;

5. Na drodze Zółkiewsko-Mosteńskiej, zaprowadzono opłatę myta drogowego, łącząc takową z istniejącem mytem mostowem w Mostach wielkich;

6. Na punkcie łączącym drogi krajowe Krzywcze-Okopską i Iwanie-Mossorowską, ustanowiono podwójną rogatkę z opłatą myta drogowego, to jest w Iwaniu, z wymiarem taryfy zastosowanym do przestrzeni dotąd nieomyconych.

Nowo zaprowadzone stacye mytnicze, częścią wypuszczone już zostały w dzierżawę, częścią zaś pozostają we własnym zarządzie i są w trakcie ogłoszonych na nie rozpraw licytacyjnych.

Stacye mytnicze, przy których obowiązujące taryfy uległy zwiększeniu, przynoszą w dochodzie dzierżawnym stosunkowo znaczniejsze korzyści.

W ogólności, skutkiem powyższych zarządzeń, dochód z myt krajowych w roku przyszłym w porównaniu z dochodem dotychczasowym, przypuszczalnie obliczyć się daje na kwotę wyższą o 9.663 złr. w. a.

Zupełna regulacya myt krajowych, w myśl powołanej ustawy, nastąpić może dopiero po wykończeniu planów sytuacyjnych odnośnych dróg krajowych; plany zaś te w roku bieżącym w połowie wykonane już będą.

b) Własny zarząd myt krajowych.

Przy stacyach mytniczych, gdzie czynsze dzierżawne w drodze licytacyi wypadały niżej ceny wywołania, gdzie jednak Wydział krajowy, opierając się na doświadczeniu i dokładnej znajomości miejscowych stosunków, spodziewać się mógł większych korzyści, zaprowadzonym został na rok 1873. własny zarząd dochodów mytniczych, a mianowicie:

1. Na stacyi myta drogowego w Podwołoczyskach w powiecie Skałackim;

2. Na stacyach drogowej i mostowej w Chełmku i Podzagórniu w powiecie Chrzanowskim;

3. Na stacyi myta drogowego w Bińczycach w powiecie Krakowskim.

Co do pierwszych dwóch powiatów, dziś jest już widocznem z miesięcznych rachunków kasowych, że rezultat własnego zarządu pomienionych stacyj, przyniesie dosyć znaczne korzyści dla funduszu krajowego; ostatnia zaś stacya w powiecie Krakowskim administrowana, jeżeli nie da odpowiednich zysków, to jednak nie zapowiada straty w porównaniu z najlepszą ceną licytacyjną, ta bowiem w roku zeszłym przy praktykowanej zmowie miejscowych dzierżawców przyjętą być nie mogła.

c) wzrost dochodów mytniczych.

Administracya myt krajowych, mimo licznych trudności napotykanych ze względu na §. 29 ustawy drogowej, corocznie prawie w pomyślniejszych przedstawia się warunkach.

Dochód ze wszystkich stacyi mytniczych w roku 1873 wedle cen kontraktowych, okazuje się wyższym od kwoty preliminarzem objętej, przeszło o 26.000 złr. w. a., w którą to kwotę nie wliczono jednak zysków z nowo zaprowadzonych stacyj, te bowiem dopiero w roku przyszłym dokładnie wyka-

zać się dadzą, jak również nie potrącono z niej nadzwyczajnych kosztów zarządu.

d) Zaległości dzierżawne.

Zaległości dzierżawne są mało znaczące, po większej części spowodowane zostały zmniejszeniem ruchu handlowego, przez zakazanie targów i jarmarków podczas grasującej w roku bieżącym epidemii cholerycznej; spodziewać się należy, że zaległości te znajdą częściowe pokrycie w odnośnych kaucyach dzierżawnych.

Wydział krajowy przy każdej sposobności pouczał wydziały powiatowe, ażeby ściśle przestrzegano warunków kontraktami dzierżawnymi określonych i stosowano spiesznie środki przymusowe w razie dopuszczanej zwłoki.

Zaprzeczyć się więc nie da, że gdziekolwiek w końcu roku okazać by się mogła strata dzierżawna, powód takowej przeważnie spoczywa w obojętności kancelaryjnej służby powiatowej.

e) Przenoszenie rogatek w dogodniejsze miejsca, lub stawianie zapór przy drogach objazdowych.

Na wnioski wydziałów powiatowych lub też na żądanie pojedynczych dzierżawców myta, Wydział krajowy mając na celu możebny wzrost dochodu mytniczego uwzględniał w miarę słuszności potrzebę przenoszenia rogatek w odpowiedniejsze miejsca, stawiania oddzielnych zapór, przecinających polne drogi dojazdowe, lub też zaprowadzenia na istniejącej już stacyi podwójnej rogatki do pobierania opłaty, jak to miało miejsce w Otynii w powiecie Tłumackim.

Sprawy tego rodzaju w myśl §. 29 ustawy drogowej, zależą od opinii i decyzyi c. k. władz politycznych, nie zawsze więc, mimo przedstawień Wydziału krajowego, pomyślnie załatwione być mogły.

f) Uwolnienia c. k. straży skarbowej w ogóle od ponoszenia opłat mytniczych. H^2.

Na przedstawienie c. k. Dyrekcyi skarbu i w skutku odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 14. marca 1873 r. L. 13567. Wydział krajowy wydał okólnik H^2. do wszystkich wydziałów powiatowych, objaśniający, że rozporządzenie wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 22. maja 1870 r. L. 42519 względem uwolnienia c. k. straży skarbowej w ogólności od opłaty myta drogowego, mostowego i przywozowego, ile razy straż rzeczona podróże służbowe w uniformach odbywa, przestrzeganem być winno na wszystkich drogach krajowych, powiatowych i gminnych.

Przy tej sposobności Wydział krajowy orzekł, że wszelkie uwolnienia od opłat mytniczych, lub zniżenia takowej, obowiązujące na drogach eraryalnych, stosować się mają na drogach pod zarządem krajowym będących o tyle, o ile takowe przed sankcyonowaniem ustawy z dnia 25. grudnia 1871 r. weszły w wykonanie. Ustawa bowiem rzeczona w §. 9. mówi o uwolnieniach ustanowionych, nie zaś ustanowić się mających.

W sprawie połączenia kosztem państwa gościńca Duklańskiego z koleją Łupkowską koło Mezo-Labosz. I^2.

20. Popierając prośbę zarządu pierwszej węgiersko-galicyjskiej kolei żelaznej (Łupkowskiej) odniósł się Wydział krajowy załączonemi pod I^2. odezwami z dnia 26. lipca r. b. L. 9451 do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, tudzież do c. k. Ministerstwa handlu w sprawie połączenia kosztem państwa gościńca Duklańskiego z koleją Łupkowską koło Mezó Labosz.

Przedstawienia Wydziału krajowego doznały atoli, jak świadczy załączona pod J^2. w odpisie odezwa c. k. Namiestnictwa z 6. września r. b. l. 45.541., również niepomyślnego skutku jak poprzednie usiłowania w sprawie przyjęcia na koszt skarbu państwa tych dróg, które mają ważność komunikacyjną dla całej monarchii. J^2.

Rokowania z c. k. Rządem o przyjęcie drogi krajowej z Hoszan do Weismanówki w poczet dróg eraryalnych.

21. W zeszłorocznem sprawozdaniu podał Wydział krajowy do wiadomości wysokiego Sejmu, iż odniósł się był do c. k. Namiestnictwa z propozycyą przyjęcia w zarząd eraryalny tej części drogi krajowej Zimnowoda-

Hoszańskiej, która łączy oba oddziały drogi eraryalnej Samborsko Grodeckiej na przestrzeni z Hoszan do Weismanówki.

Odezwą z dnia 27. października 1872. l. 49.646, uwiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, iż c. k. Ministeryum spraw wewnętrznych, przyjęcie drogi z Hoszan do Weismanówki w poczet dróg eraryalnych zależnem uczyniło od warunku, aby droga ta w stanie odpowiednim urządzeniu dróg eraryalnych oddaną została.

Wydział krajowy zgodził się był w zasadzie na ten warunek, gdy jednak koszta rekonstrukcyi drogi, wynoszącej ogółem tylko 4365 sążni bieżących, obliczone zostały w oddziale technicznym c. k. Namiestnictwa na 64.654 złr. 22 c. w. a., oświadczył Wydział krajowy załączoną pod *K*[1]. odezwą z dnia 21. lipca r. b. l. 11.987. c. k. Namiestnictwu, iż wobec wymagania tak znacznych kosztów rekonstrukcyjnych, nie może przystąpić do oddania rzeczonej drogi.

K[1].

Sprawa mostu granicznego na Dunajcu pod Niedzicą.

22. Sprawa mostu granicznego na Dunajcu pod Niedzicą przedstawiona wysokiemu Sejmowi, już kilkakrotnie w sprawozdaniach Wydziału krajowego nie została jeszcze ostatecznie załatwioną z powodu, że Rząd węgierski nie odpowiedział dotychczas na pismo z d. 24. października 1871. r. l. 14.556, którem Wydział krajowy zażądał obrachunku z dochodów mytniczych, pobieranych dotąd wyłącznie przez władze węgierskie, tak od mostu spalonego, jako też od przewozu, po spaleniu mostu ustanowionego i zarazem podał Rządowi węgierskiemu projekt uregulowania na przyszłość administracyi nowego mostu.

Sprawa likwidacyi funduszów składanych na drogi bite w okręgu W. księstwa Krakowskiego za czasów rzeczypospolitej krakowskiej.

23. Rzecz względem likwidacyi funduszów składanych na drogi bite w okręgu W. Księstwa Krakowskiego za czasów Rzeczypospolitej krakowskiej, przedstawił Wydział krajowy wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu z 1871. r.

Wszystkie następnie podjęte usiłowania Wydziału krajowego, ażeby otrzymać od c. k. władz rządowych akta i wykazy potrzebne do wyjaśnienia tej sprawy, okazały się dotychczas bezskutecznemi a prawdopodobnie i w przyszłości takiemi się okażą jak świadczą załączone pod *L*[1]. i *Ł*[2]. odezwy a mianowicie c. k. Namiestnictwa z dnia 7. grudnia 1872. r. l. 48.580 i c. k. kasy podatkowej i zbiorowej krakowskiej z dnia 24. kwietnia 1873. roku l. 2.301.

L[1]. *Ł*[2].

Wydział krajowy prowadzi atoli jeszcze dalsze poszukiwania i zda z nich swego czasu wysokiemu Sejmowi sprawę.

Sprawy przemysłowe.

24. W odpowiedzi na odezwę Wydziału krajowego z dnia 9. września 1872. r., podaną do wiadomości wysokiego Sejmu w zeszłorocznem sprawozdaniu, oznajmiło c. k. Namiestnictwo załączoną pod *M*[2]. odezwą z dnia 22. października l. 44.100, iż wydało do wszystkich c. k. starostw polecenie, w sprawie uregulowania targów i jarmarków, zgadzając się przytem na wniosek Wydziału krajowego, aby na przyszłość przy wydawaniu nowych koncesyj na odbywanie targów i jarmarków, uwzględniane były także opinie odnośnych reprezentacyj powiatowych.

M[2].

Dotąd uwiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o uregulowaniu sprawy targów i jarmarków w 38. powiatach.

Po każdem otrzymaniu wiadomości od c. k. Namiestnictwa o uregulowaniu sprawy targów i jarmarków w powiecie wydawał Wydział krajowy polecenie do odnośnego wydziału powiatowego, ażeby także i ze swej strony

czuwał nad ścisłem przestrzeganiem wskazówek i wykonywaniem rozporządzeń danych przez c. k. Namiestnictwo i donosił Wydziałowi krajowemu o wszelkich spostrzeżonych w tym względzie nadużyciach.

Muzeum przemysłowe we Lwowie.

25. Na prośbę komitetu wybranego z grona rękodzielników i przemysłowców lwowskich o poparcie projektu założenia muzeum przemysłowego we Lwowie, Wydział krajowy objawiając swoje żywe uznanie dla tego pomysłu i oceniając pożyteczność podjętej myśli, która w samym zawiązku zyskała już ofiarność osób prywatnych a także poparcie korporacyj przemysłowych i rękodzielniczych, udzielił rzeczonemu komitetowi kwotę 1000 złr. w. a. tytułem zasiłku na zakupno na wystawie wiedeńskiej odpowiednich przedmiotów dla muzeum i odniósł się do galicyjskich komisarzy wystawowych z prośbą, ażeby delegatom komitetu użyczyli swego pośrednictwa w uskutecznieniu tego zakupna.

W sprawie nadzoru nad wagą i miarą.

26. W obec artykułu VIII., ustawy z dnia 23. lipca 1871. r., wprowadzającej nowy porządek miar i wag i w obec zbliżającej się chwili, w której obowiązywać będzie w obrocie publicznym wyłącznie system metryczny, poczynił Wydział krajowy następujące kroki w sprawie nadzoru nad miarą i wagą:

1. Zamówił na podstawie zebranych przez wydziały powiatowe dat w c. k. nadwornej drukarni wiedeńskiej dla gmin i obszarów dworskich 6.060 exemplarzy tablic w języku polskim, przedstawiających redukcyę wiédeńskich miar i wag na metryczne i odwrotnie, tudzież 190 tablic w języku ruskim.

2. Udzielił p. Pietrzyckiemu, buchhalterowi magistratu miasta Lwowa zasiłek w kwocie 200 złr. w. a. na wydanie dziełka, zawierającego treściwy wykład o miarach i wagach metrycznych i o zastosowaniu ich w życiu codziennym, a po wydaniu tego dziełka zalecił je przez wydziały powiatowe wszystkim gminom i obszarom dworskim jako podręcznik przy wykonywaniu nadzoru nad wagą i miarą.

3. Poczynił przygotowania do zaprowadzenia we Lwowie kursu nauki cechowania wag i miar.

4. Skreślił projekt uporządkowania dozoru policyjnego nad miarą i wagą i udzielił go c. k. Namiestnictwu, celem porozumienia się co do wspólnego w tym względzie postępowania władz autonomicznych i rządowych.

Lwowski szpital powszechny.

27. Przyjmując do wiadomości nasze sprawozdania z czynności po koniec lipca 1872. r. wysoki Sejm uchwałą z dnia 6. grudnia 1872. r. poczynił był co do zarządu Lwowskiego szpitalu uwagi następujące:

a) ażeby przyspieszono rokowania z gminą miasta Lwowa względem jej stosunku do tego szpitala, w myśl uchwały wysokiego Sejmu z d. 9. października 1871. r.;

b) ażeby obowiązki i stosunki służbowe zarządu tegoż szpitala odpowiedną instrukcyą unormowano;

c) ażeby koszta żywności Sióstr miłosierdzia, stosownie do zawartej z niemi ugody, nie po 15 złr. tylko po 10 złr. w. a. miesięcznie dla każdej z Sióstr preliminowano;

d) ażeby w wykazach do sprawozdań o ruchu chorych, podawano także ilość dni leczenia, celem ocenienia wydatków na lekarstwa i żywność dla chorych;

e) ażeby ze względu na potrzebę przyspieszenia ściągania zaległości w zwrotach kosztów leczenia, wykazano przyczyny mnożenia się tych zaległości i mianowicie czy i jakich przeszkód doznaje się przy ściąganiu tych zaległości, wreszcie

f) ażeby rozkład wspólnych dochodów i wydatków na pojedyncze fundusze trzech oddzielnych zakładów (z których ten szpital się składa) oparty został na podstawie odpowiadającej dzisiejszym stosunkom, gdyż obserwowany dotąd dzielnik normalny (przez c. k. Namiestnictwo d. 17. marca 1854 r. do L. 43945 zatwierdzony) dzisiejszym stosunkom faktycznym odpowiadać nie może z powodu zaszłych zmian w umieszczaniu pojedynczych oddziałów a w szczególności w obec umieszczenia zakładu położnic i części zakładu chorych w domach przynajętych, tudzież w obec zmienionego stosunku ilości łóżek każdego, osobny fundusz stanowiącego zakładu;

g) nakoniec uznał wysoki Sejm, iż dobrze zrobiono odkładając załatwienie wniosku względem utworzenia Rady opiekuńczej dla lwowskiego szpitala aż do ukończenia rokowań z gminą miasta Lwowa.

Dalej w rzeczach tego samego szpitala polecił nam wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. grudnia 1872 r. co następuje:

1) ażeby w zamknięciu rachunków tego szpitala za r. 1873. i w preliminarzu tegoż na rok 1874. wydatki i dochody wspólne trzech składowych jego funduszów dokładnie rozłączono od dochodów i wydatków oddzielnych i według tej zasady tak zamknięcia rachunkowe jak i następne preliminarze układano;

2) ażeby stosunek procentowy, poszczególniony w kategoryach wspomnianego (powyż pod *g*) dzielnika normalnego z r. 1854. -- a mianowicie w kategoryi IIej (rzeczywista ilość pracy) w kategoryi IIIej (ilość łóżek) kategoryi IVej (pojemność sześćcienna zajętych lokalności) i w kategoryi V. (ilość pokoi) nareszcie w kategoryi VI. (według ilości dni leczenia) — na nowo według stanu faktycznego obliczono, i na tej podstawie (po poprzednich o ile to potrzebne z Rządem rokowaniach) nowy dla wspólnych wydatków dzielnik wprowadzono i

3) ażeby na podstawie tego nowego dzielnika obrachowano, czy taksa na leczenie chorych każdego z tych trzech funduszów jest odpowiednią;

4) ażeby zbadano, czy nie byłoby korzystniejszem zamiast drzewa opałowego wprowadzić użycie węgla kamiennego, jeśli już nie na opalenie całego gmachu to przynajmniej na opał do kuchni, łazienek i pralni;

5) ażeby zbadano, czy oświetlenie gazowe w gmachu szpitalnym nie byłoby odpowiedniejszem i tańszem od nafty, i czyby takowe nie było środkiem pomocniczym do wentylacyi;

6) ażeby w kosztach służby domu wszelkie możliwe zaprowadzono oszczędności; — wreszcie

7) ażeby z funduszów preliminowanych w budżecie r. 1873. na konserwacye i reperacye budynku — ze względów hygienicznych i sanitarnych część odpowiednią na wyłożenie wychodków trwałym i nieprzepuszczalnym materyałem obrócono.

Odnośnie więc do tych uwag i poleceń mamy zaszczyt przedłożyć wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Rokowania z gminą miasta Lwowa w myśl uchwały wysokiego Sejmu z dnia 9. października 1871. r. są już na ukończeniu i rezultat takowych przedłożony zostanie wysokiemu Sejmowi w drodze osobnej do zatwierdzenia.

Do ułożenia nowej instrukcyi służbowej dla zarządu szpitala wybrana została komisya z trzech fachowych urzędników, — i praca ta po zebraniu wszelkich potrzebnych materyałów jest już na ukończeniu tak, iż przed upływem roku bieżącego instrukcya ta formalnie wprowadzoną będzie.

Uwagi co do kosztów żywności Sióstr miłosierdzia i co do uzupełnienia wykazów o ruchu chorych — wprowadziliśmy w wykonanie. Winniśmy jednakże zwrócić uwagę wysokiej Izby na to, iż przy ogólnej drożyźnie niepodobna wyżywić jednej siostry miłosierdzia za 10 złr. miesięcznie, i że licząc mimo to nie istotny wydatek 15 złr. lecz fikcyjny 10 złr. miesięcznie na głowę rozkłada się nadwyżkę na koszta żywienia chorych i robi się rachunek nie odpowiadający rzeczywistości. Z tego powodu pozwalamy sobie wstawić do budżetu na r. 1874. na żywność Sióstr Miłosierdzia po 15 zł. miesięcznie i upraszamy, ażeby wysoka Izka cyfrę tę przyjąć zechciała.

W celu przeprowadzenia zmiany dzielnika, na podstawie którego rozkładane dotąd były wydatki wspólne na trzy oddzielne fundusze szpitala zarządzone zostało ścisłe obliczenie pojemności sześciennej sal i innych ubikacyi, tudzież wymiar kosztów opału i oświetlenia każdej pojedyńczej ubikacyi, co przy tak obszernych zabudowaniach, jak główny gmach szpitalny wraz z przynajętemi na filię domami zajęło dużo czasu, zwłaszcza, że nie chcąc robić zbyt wielkich wydatków, musieliśmy pracę tę poruczyć osobom mającym prócz tego inne zajęcie. Z tego powodu nie mógł nowy dzielnik jeszcze być wykończony i przyjęty za podstawę przy układaniu budżetu na r. 1874. Gdy zaś w skutek mającego wkrótce nastąpić przeniesienia obłąkanych do Kulparkowa, dzielnik ten tyle pracy wymagający musiałby być na nowo zmieniany — a zmiana dzielnika ma więcej teoretyczną jak praktyczną doniosłość, raczy wys. Sejm zwłokę w załatwieniu tego zadania jako naturalną i nieszkodliwą usprawiedliwić, ile że dalsze z tym zadaniem w związku będące polecenie względem dokładności w zestawieniu zamknięć rachunkowych od r. 1873. i preliminarzy od r. 1874. począwszy i bez zmiany tego dzielnika z wszelką możliwą akuratnością przeprowadzone zostanie, zaś poleceniu co do dostateczności taksy leczenia chorych stało się zadość,' albowiem taksa ta dla wszystkich oddziałów z d. 1. lutego 1873. została podwyższoną a mianowicie:

w klasie III z 60 na	.	.	90 ct. dziennie
„ II z 100 na	.	.	150 ct. „
„ I z 200 na	.	.	300 ct. „

Próba opału węglem kamiennym w piecach pociągnęłaby za sobą konieczność ich przerobienia, zaniechano więc takowej i ograniczano się na próbie w kuchni i łazienkach. W tym celu sprowadzono 400 cetnarów węgla, kamiennego z Jaworzna, lecz próba ta niewypadła na korzyść opału węglem z powodu zbyt wysokiej ceny węgla, którego cetnar wypadł na 75 do 81 ct.

Pomijając próbę w kuchni robioną, jako nie dającą pewnego rezultatu z przyczyny niestosownego urządzenia ognisk, przytaczamy, iż w łazienkach. zużywających miesięcznie drzewa sosnowego $6^1/_2$ sąga, które kosztują 68 złr. wyszło przez takiż czas 90 cetnarów węgla wartości 73 złr. 32 ct.

Zważywszy jednak oszczędność ludzi potrzebnych do rąbania drzewa i możność zmniejszenia konsumcyi węgla przez zupełnie odpowiedne urządzenie ognisk, sądzimy, iż opał węglem da się zastosować z pożytkiem dla szpitalu, pomimo, że dyrekcye kolei Karola Ludwika i północnej ces. Ferdynanda odmówiły nam zniżenia opłaty przewozowej, wynoszącej 45 ct. od cetnara. Próby z węglem brunatnym zaniechano, przekonawszy się, iż węgiel ten wydaje zbyt silną woń siarczaną, zanieczyszczającą powietrze.

Co do wprowadzenia oświetlenia gazowego zamiast nafty, takowe zdaniem dyrekcyi szpitala ze względu na porządek w zakładzie, lepsze oświetlenie a przedewszystkiem ze względu na bezpieczeństwo byłoby bardzo pożądanem, lecz powiększyłby znacznie koszta, teraz bowiem kosztuje oświetlenie około 1660 złr. w. a. rocznie. Lwowski zakład Towarzystwa Dessauskiego żądał zaś za urządzenie jednorazowo . . 3.950 złr.
a za utrzymanie rocznie . . . 3.855 „
czyli rachując łącznie na rok 10 procent od potrzebnego kapitału na procent i amortyzacyę . . 395 „
a za oświetlenie . . . 3.855 „
t. j. razem . . . 4.250 złr.

Lecz po zbadaniu warunków oświetlenia gazem naftowym według systemu fabrykanta p. Illner z Wrocławia i po wysłaniu naszego inspektora szpitali do zwidzenia takiego zakładu w Tenczynku, przyszliśmy do przekonania, że zaprowadzenie takiego oświetlenia w lwowskim gmachu szpitalnym, jak również i szpitalach krakowskich byłoby bardzo praktyczne. Całe bowiem urządzenie w gmachu lwowskim może kosztować wraz ze sprowadzeniem fachowego człowieka ze Szląska pruskiego około 5.550 złr. w. a., a koszt rocznego utrzymania najwyżej 1.500 złr. w ogóle przeto oświetlenie to kosztowałoby rocznie mało co więcej a może nawet mniej od dotychczasowego oświetlenia naftą. Opierając się na obliczeniu dla krakowskiego szpitalu św. Łazarza zrobioném, uważamy urządzenie oświetlenia gazem naftowym za korzystne i pozwalamy sobie wstawić do budżetu na ten cel potrzebną kwotę, o której uchwalenie wysoką Izbę prosimy.

Co do zaleconych możliwych oszczędności w kosztach służby domu, musimy przedewszystkiem zwrócić uwagę wysokiej Izby na to, iż preliminowana na te wydatki w budżecie tegorocznym kwota ogólna 17.575 złr. okaże się niedostateczną, raz z powodu rzeczywistej większej potrzeby, jakoteż z przyczyny, iż 11 osób (a to 10 parobków i dozorcę łazienek) musiano wziąść na stół szpitalny w celu usunięcia powodu do nieprawnego kupowania żywności od chorych, dalej z powodu pod d. 29. kwietnia 1873 uchwalonego pomnożenia służby o jednego (od sióstr miłosierdzia niezależnego dozorcę do nadzoru służby i chorych w oddziale kiłowym mężczyzn.

Mimo to jednak raczy się wysoki Sejm przekonać, że w ogóle przestrzegano jak największej oszczędności, czego dowodem porównanie kosztu tegorocznego z zeszłorocznym.

N^2. a to według dołączonego pod N^1. wykazu za rok 1872 wydano 22944 złr. 70 ct.
O^2. zaś według wykazu O^2. za pierwsze półrocze 1873 . 10647 „ 56 „
więc w tym stosunku za cały rok 1873 tylko . . 21295 „ 12 „
czyli o . 1649 „ 58 „

mniej niż w r. 1872 mimo, iż ilość chorych w ubiegłym czasie r. b. była znacznie większą niż w takimże czasie 1872 r. Podłogi zostały upokostowane, a wyłożenie podłogi w wychodkach materyałem nieprzepuszczalnym zostało zarządzone. Wstrzymano się jednakże z wykonaniem tej roboty, po przekonaniu się, iż wychodki muszą być zupełnie przerobione i że poprzednie ułożenie posadzki nieprzemakalnej, byłoby robotą tymczasową, która musiałaby być zniszczoną przy następnem przebudowaniu.

P^2. Z załączonego wykazu P^2. raczy wys. Sejm powziąć wiadomość o stanie należytości zalegających szpitalom powszechnym za koszta leczenia. Wysoką a nawet nadzwyczajną cyfrę tych zaległości w szpitalach w Tarnopolu, Kołomyi, Rzeszowie, Samborze, Stanisławowie, Żółkwi — nie mniej w Nowym Sączu, Brodach, Przemyślu, Drohobyczu i Sanoku przypisać trzeba głównie niedbalstwu zarządów szpitalnych. Zaległości lwowskiego szpitalu doszły z końcem r. 1872 do niebywałej przedtem cyfry 133.124 złr. w. a. co głównie przypisać należy chwilowemu zaniedbaniu z powodu zwiększonego zajęcia przez wprowadzenie własnej kuchni, i dlatego przyzwoliliśmy na przyjęcie czwartego pisarza dziennego do urgowania i ponawiania rekwizycyi. Jednakże pożądany w tym względzie skutek nie zawisł w zupełności od pilności zarządów w ponawianiu odnośnych rekwizycyj, gdyż w większej części szpitali, mimo gorliwości zarządów zaległości coraz bardziej wzrastają i w żadnym prawie szpilu nie zeszły jeszcze do takiego minimum, jakieby konieczności odpowiadało.

Przyczyny tego szukać należy w zaniedbaniu autonomicznych urzędów gminnych, którym okólnikiem c. k. Namiestnictwo z d. 15. maja 1869 r. L. 9889 poruczoną została prawie cała ingerencya i exekutywa w dochodzeniu przynależności i majątku leczonych chorych, a zarazem zarządom szpitalnym polecono, ażeby w tej mierze do c. k. starostw tylko wtenczas bezpośrednio się udawały, jeśli zwierzchności gminne zwłóczą załatwienie rekwizycyi. Pominąwszy już tę okoliczność, że nie wiele jest takich zwierzchności gminnych, któreby posiadały dostateczne i ukwalifikowane do takich korespondencyj siły kancelaryjne, przyczyna dalszej zwłoki leży i w tem, że gminy w interesie własnym albo nie spieszą się z przyznaniem przynależności, lub z umysłu takowej odmawiają, aby się tym sposobem uwolnić od ponoszenia połowy kosztów za biednego. Z tych też powodów Wydział krajowy udał się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o zmianę powyższego okólnika w ten sposób, ażeby zarządy szpitalne ze swojemi rekwizycyami udawać się mogły jak przedtem wprost do c. k. starostw, jeżeli nie chodzi o leczonych przynależnych do miejsca, w którym szpital się znajduje. Czy c. k. Namiestnictwo przychyli się do tego żądania nie wiadomo nam dotąd.

Stosunki służbowe. Najwyższem postanowieniem z d. 30. kwietnia r. b. raczył Najjaśniejszy Pan, najłaskawiej zezwolić na przeniesienie dyrektora szpitalu lwowskiego Dr. Karola Bartleffa w stały stan spoczynku i dać mu w uznaniu jego długoletniej służby krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa.

Tem samem Najwyższem rozporządzeniem raczył Najjaśniejszy Pan zamianować Dra Bolesława Bronisława Głowackiego dyrektorem tegoż szpitala.

Przeniesionemu w stan spoczynku Drowi Karolowi Berthleffowi wymierzyliśmy na zasadzie udowodnionej nieprzerwanej przeszło 35letniej służby, płacę emerytalną w kwocie 1.400 złr. w. a. odpowiadają ej $^7/_8$ częściom jego płacy.

Najwyższem postanowieniem z d. 11. stycznia r. b. raczył Najjaśniejszy Pan najmiłościwiej zezwolić na przeniesienie profesora chirurgii i kliniki chirurgicznej Dra Karola Nagla w stan spoczynku, nadając mu w uznaniu jego długoletniej działalności krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa. Z posadą tej profesury połączony jest primaryat chirurgicznego oddziału szpitalnego, za osobną remuneracyą z funduszów szpitalnych; — lecz według postanowienia wys. Rządu posada tego profesora prymaryusza ze względu na nastąpić mające zwinięcie szkoły chirurgicznej nie będzie już obsadzoną i tylko tymczasowe zastępstwo powierzono Drowi Józefowi Weiglowi, który teraz pobiera wyznaczoną za prymaryat remuneracyę 630 złr.

Posady prymaryusza oddziału chorób ocznych nie mieliśmy jeszcze powodu obsadzać stanowczo — tylko zasłużonemu w tej służbie profesorowi Drowi Ignacemu Hawrankowi asygnowaliśmy i na rok 1873. zwyczajną dla profesorów prymaryuszów remuneracyę w kwocie 630 złr. w. a.

Na wniosek Dyrekcyi szpitala zniesiono od połowy marca r. b. osobną kolej dyżurów lekarskich w filii szpitala w domu Aldera (Hoffmana) urządzając natomiast służbę nadzorczą lekarską, wykonywaną przez lekarzy pomocników, w tejże filii obowiązki swe pełniących i tym sposobem oszczędzono koszt całodziennego wiktu dla drugiego lekarza dyżurnego.

Natomiast przyznaliśmy od d. 10. lipca r. b. obiad rządcy szpitala z przyczyny, iż tenże w szpitalu dotąd mieszkania nie mając i będąc przeto zmuszony wydalać się do odległego śródmieścia na obiad, nie tylko tracił w ten sposób wiele czasu, ale co najgłówniejsze opuszczał zakład w porze południowej, gdy jego obecność jest ze wszech miar najpożądańszą. Gdy na rządcy cięży obowiązek zaopatrywania kuchni szpitalnej jakoteż całego szpitala we wszelkie potrzeby po cenach najdostępniejszych, uznaliśmy uchwałą z 30. maja r. b. za słuszne i praktyczne, przyznać mu roczny ryczałt na fiakra w kwocie 200 złr. w. a., aby mu umożliwić dokładne zwiedzanie targów w celu zbadania dobroci i ceny wiktuałów i innych potrzeb z jak najmniejszą stratą drogiego czasu.

To przekroczenie budżetu zechce wys. Izba uznać za usprawiedliwione.

Do płacy jednego pisarza stałego w kancelaryi zarządu szpitala przedtem na kwotę 315 złr. w. a. ustanowionej, przyczyniał się fundusz kliniczny w jednej trzeciej części t. j. kwotą 105 złr. w. a. Z powodu uchwalonego przez wys. Sejm (uchwała z d. 3. października 1871. r.) podwyższenia tej płacy do 500 złr. w. a., udaliśmy się do wys. Rządu z przedstawieniem o odpowiednie podwyższenie części na fundusz kliniczny przypadającej, co też wys. Rząd uwzględnił, podwyższając rzeczony udział funduszu klinicznego od r. 1872. ze 105 złr. na złr. 166.67 w. a.

Ze względu na potrzebę przyspieszenia rekwizycyi o zaległe koszta leczenia, jakoteż z uwagi na znacznie zwiększoną czynność kancelaryjną w zarządzie szpitala spowodowaną głównie większą w tym roku ilością chorych, zmuszeni byliśmy zezwolić na przyjęcie czwartego pisarza dziennego za dyetami po 1 zł. na czas kilkumiesięcy.

Uregulowanie karności służby niższej.

By tamę położyć niedbalstwu, niegrzeczności, a często nawet gburowatemu obejściu się służby z chorymi, za co kara oddalenia ze służby nie byłaby odpowiedną celowi, zaprowadzono za takie przewinienia kary pieniężne od 10 do 50 c. w. a. nakładane i ściągane w drodze dyscypliny domowej.

Fundusz z tych kar ma być obracany na nadzwyczajne nagrody dla sług pilnych i sumiennych.

Ponieważ, jak to już w zeszłorocznem sprawozdaniu nadmieniliśmy — ruch umieszczonej w suterenach gmachu głównego maszyny parowej ze względów bezpieczeństwa jeszcze w jesieni 1872. r. musiał być wstrzymany temsamem odpadła potrzeba trzymania maszynisty, który pobierał 480 złr. rocznie; — natomiast zwiększyły się z tego powodu koszta najemników do pompowania wody i do prania.

Budowy restauracye i urządzenia rozmaite.

Uchwałą z dnia 6. grudnia r. z. przyzwolił wysoki Sejm na wybudowanie łaźni i pralni, przeznaczając na ten cel pozostałą ze sprzedaży papierów majątku zarodowego kwotę 18.000 złr. w. a. Po ocenieniu rozmaitych projektów tej budowy, podawanych przez Dyrekcyę, inspektora szpitali i budowniczych przekonano się, że ani miejsca dostatecznego pod taką budowę szpital nie posiada, ani też myśleć można o wykonaniu tej budowy za tak małą sumę. Nie mogąc zatem w tych warunkach przystąpić do wykonania zamierzonej budowy, ograniczyliśmy się na przygotowaniach polecając sporządzenie dokładnych planów i kosztorysów (które w osobnej drodze wys Sejmowi do rozpatrzenia i zatwierdzenia przedkładamy i zakupując na wniosek komisyi lekarsko-administracyjnej w tym celu delegowanej dla rozszerzenia placu część sąsiedniego gruntu od p. Antoniego Klimowicza w objętości 1062.06 sążni kwadratowych, za co zapłacono po 5 zł. w. a. za sążeń z potrąceniem 100 złr. na koszta granicznego parkanu, tj. kwotę 5.210 złr. 30 ct. w. a.

Nowy budynek na trupiarnię, prosektoryum i gabinet chemiczny miał być już w roku zeszłym do użytku oddany — lecz z umysłu wstrzymaliśmy jego wykończenie przed zimą, gdyż zachodziła słuszna obawa, że z powodu nieuniknionej (przez nagłe późną jesienią wykończenie) wilgoci nie będzie do użycia. Dla tego roboty około drzwi, okien, podłóg i otynkowania dopiero w tegorocznej porze letniej zostały wykonane i mamy nadzieję, że po wykończeniu wewnętrznych urządzeń technicznych, budynek ten z końcem października r. b, będzie do użycia.

Na zwyczajne roboty konserwacyjne w r. 1873. preliminowano budżetem kwotę łączną 6.997 złr. wliczając w to już koszta na zapokostowanie podłóg i wycementowanie podłóg w wychodkach. Te polecono zarządowi wykonać we własnym zarządzie w nadziei uzyskania znacznych oszczędności, na którą licząc czuliśmy się spowodowani przyzwolić na urządzenie potrzebnej izby do odwietrzania rzeczy chorych, kosztem przybliżonym około 300 złr.

Instrumenta lekarskie.

Na instrumenta chirurgiczne i rozmaite przyrządy ręczne dla prosektora i chemika wydano r. z. kwotę 917 złr.—na sprawienie aparatu galwanicznego 100 złr. i na inne narzędzia dla lekarzy ordynujących po oddziałach przeszło 1.000 złr. w. a. tak, iż wobec preliminowanej na ten cel kwoty 465 złr. okazuje się znaczne przekroczenie, które wysoki Sejm raczy usprawiedliwić ze względu na rzeczywistą potrzebę, wynikającą z bezpośrednich pobudek o dobro chorych i służby lekarskiej. W roku bieżącym upoważniliśmy Dyrekcyę do zakupna drugiego mikroskopu za 150 talarów i do sprawienia nowych instrumentów dla oddziału chirurgicznego za 350 złr. w. a., które to wydatki znajdują pokrycie w budżecie tegorocznym.

W celu zaprowadzenia możliwej oszczędności w wydatku na sprawienie bielizny, poleciliśmy Dyrekcyi zakupienie na próbę pewnej ilości perkalu.

Ponieważ polecenie to jeszcze wykonane nie zostało, więc dopiero w roku przyszłym będziemy w możności zdać wysokiej Izbie sprawę o rezultacie tej próby.

Czynsz najmu filii Höflicha.

Z dniem 1. września 1873 r. skończył się kontrakt najmu filii w domu Höflicha, za który płaciliśmy dotąd 1.900 złr. w. a. rocznie — wynajęliśmy ją znów na dalsze trzy lata za czynszem rocznym w kwocie 2.380 złr. i za zwrotem podatków do wysokości 716 złr. rocznie, co razem wynosi 3.096 złr. w. a. rocznie.

Nowy legat.

Zmarła w d. 29. października 1870 r. Teresa hr. Weissenwolf legowała zakładowi obłąkanych obligacyę inkemnizacyjną im. wartości 1.000 złr. m. k., od którego to legatu zapłacono 74 złr. należytości skarbowej.

R^2, S^2, T^2, U^2, Ruch chorych, obłąkanych i położnic, ich leczenie i żywność.

Z załączonych pod R^2., S^2., T^2., U^2. wykazów raczy wys. Sejm powziąść wiadomość:

o ruchu chorych, obłąkanych i położnic we lwowskim szpitalu powszechnym w r. 1872 — o kosztach żywności chorych i służby w r. 1872 i w ośmiu pierwszych miesiącach 1873 r., tudzież o kosztach lekarstw z apteki i innych wydatków sanitarnych z ośmiu miesięcy 1873 r.

Szpitale św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie. W^2, Zwyczajne utrzymanie chorych.

28. Z załączonego pod W^2. wykazu, raczy wys. Sejm powziąść wiadomość o ruchu chorych obłąkanych, położnic i podrzutków w krakowskich szpitalach św. Łazarza i św. Ducha w roku 1872.

Z poprzednich sprawozdań naszych wiadomo wys. Sejmowi, iż całe utrzymanie chorych wraz z wyżywieniem i usługą w obydwóch tych szpitalach, na mocy kontraktu z 6. października 1860 r. oddane zostało Siostrom Miłosierdzia za wynagrodzeniem dziennem od osoby, i że w skutek wypowiedzenia tego kontraktu przez Siostry Miłosierdzia podwyższono to wynagrodzenie od 1. stycznia 1872 z zastrzeżeniem, iż z dniem 1. października 1873 roku całe utrzymanie wszystkich chorych w szpitalu ś. Łazarza prowadzonem będzie we własnym zarządzie. I tę odnowioną umowę co do szpitala św. Ducha, wypowiedziały Siostry Miłosierdzia w styczniu 1873 r. tak, że i co do tego szpitala, gospodarstwo to od stycznia 1874 we własny zarząd objęte być miało. Faktyczne niepodobieństwo wprowadzenia własnego zarządu w oznaczonych terminach 2. października 1873 r. u św. Łazarza a 1. stycznia 1874 roku u św. Ducha, skłoniły nas do zgodzenia się ze Siostrami Miłosierdzia o dalsze pozostawienie im tego gospodarstwa do 1. października 1874 r. pod warunkami następującemi:

a) że wynagrodzenie dzienne za chorych wszystkich kategoryi z wyjątkiem dzieci przez wzgląd na drożyznę żywności i innych artykułów i spóźnioną porę na przysposobienie zapasów o 5 centów od osoby podwyższone zostaje,

b) że zgromadzenie Sióstr otrzymuje zaraz zaliczkę 2000 złr. w. a. zwrotną w czterech równych ratach z należytości za styczeń, luty, marzec i kwiecień 1874. r.

c) że z chorymi, którzy płacą za siebie, wolno Siostrom godzić się o nadzwyczajny dodatek do taksy za nadzwyczajne dodatki i wygody.

d) ażeby inwentarz, który siostry Miłosierdzia w myśl kontraktu z r. 1860. już miały przygotowany do oddania — przyjęty był 1. października 1874. r. że słusznem uwzględnieniem zużycia konie-

cznego, które do owego czasu nastąpi w efektach, sprawionych na przeciąg czasu dłuższy od jednego roku — wreszcie

e) ażeby względem przyszłego stosunku Sióstr Miłosierdzia do tych szpitali najdalej do 1. lipca 1874. r. umowa zawartą została.

Stosunki do klinik.

Ponieważ nie zostały ukończone potrzebne dochodzenia względem trwałego urządzenia zarządu kliniki położniczej w osobnym domu Brodowicza zgodziliśmy się więc na pozostawienie prowizorycznego sprawowania ekonomicznego zarządu tej kliniki władzom uniwersyteckim na rok szkolny 1873/4 zaś w sprawie zamierzonego przez wys. Rząd otwarcia w szpitalu św. Łazarza kliniki chorób dziecięcych a mianowicie względem stosunku tej kliniki do szpitala przeprowadzono porozumienie się, przy czem mieliśmy na celu ułatwienie nauki tej ważnej części sztuki lekarskiej, bez wkładania na fundusz szpitalny lub krajowy nowych obowiązków.

O służbie presektora i chemika.

Uchwałą z dnia 3. października 1871. ustanowił wys. Sejm w etacie służby lekarskiej dla szpitala lwowskiego posadę prosektora z płacą 1.200 złr. i posadę chemika z płacą 800 złr. w. a. polecając oraz wejść w ugodę z profesorami uniwersytetu krakowskiego, względem takiejże służby w szpitalach św. Łazarza i św. Ducha. Na tej podstawie zawarto w maju 1873. r. ugody;

a) względem służby prosektora z profesorem dr. Alfredem Biesiadeckim, przyznając mu remuneracyę roczną w kwocie 600 złr. z dodatkiem 200 złr. dla pomocnika dr. medycyny, zaś

b) względem służby chemika z profesorem dr. Aleksandrem Stopczańskim za remuneracyą roczną w kwocie 500 złr. z dodatkiem 200 złr. dla pomocnika i 100 złr. na odczynniki chemiczne.

Ważniejsze sprawy majątkowe budowy i restauracye.

W lutym 1873 r. zrealizowano legat zmarłego w r. 1867 śp. Smoniewskiego, który szpitalowi św. Łazarza w listach zast. galic. 250 złr. przeznaczył — z czego po strąceniu należytości skarbowej wraz z odsetkami wpłynęło razem 242 złr. 50 c. w. a. w gotówce.

Natomiast zrzeczono się imieniem szpitala św. Łazarza całego spadku fidejussorycznego po śp. dr. Józefie Placerze (byłym lekarzu przy tym szpitalu, zmarłym w r. 1871) a to z powodu, iż dziedzictwo to naraża szpital na znaczne koszta i wydatki bez najmniejszej korzyści.

Sprzedaż dóbr i lasu.

Już w sprawozdaniu zeszłorocznem nadmieniliśmy, iż w wykonaniu sankcyonowanej uchwały wys. Sejmu z dnia 17. października 1871. r. zezwalającej na sprzedaż lub obciążenie dóbr nieruchomych szpitala ś. w. Łazarza sprzedaliśmy z początkiem r. 1872:

a) cały majątek nieruchomy we wsi Jezierzany, składający się z karczmy murowanej, wraz z prawem propinacyi, dalej z gruntów, placów i wikli nad Wisłą 48 morg. 329 kw. sążni i 88 m. 525 kw. sążni nieużytków za sumę ogólną 9050 złr. z której $^1/_3$ część zaraz uiszczono, a reszta w dwóch równych ratach rocznych ma być spłaconą, dalej

b) grunt leśny w Rączny objętości 191 m. 1383 kw. sążni bez drzewostanu za cenę 18.500 złr. w. a. z której połowa wpłynęła zaraz, zaś reszta w miarę oddania reszty gruntów (co do 3 lat po wycięciu drzewa ma nastąpić) spłaconą będzie, wreście

c) połowę drzewostanu lasu Rączańskiego za co po koniec roku 1871. w drodze częściowej sprzedaży hurtownej i na sztuki uzyskano 13.377 złr.

W r. 1872. i 1873. sprzedano w podobny sposób resztę lasu za sumę ogólną 26.473 złr. 22 c. w. a. z której atoli wpłynęło tylko 16.473 złr. 22 c. zaś reszta w kwocie . . . 10.000 złr. pozostaje do spłacenia w dwóch ratach dnia 1. stycznia 1874. i 1. marca 1875. r. po 5.000 złr. w. a.

W ogóle przeto za cały las wraz z gruntem wypada cena kupna na 58.350 złr. 22 c.

Grunt w Krowodrzy.

We wsi Krowodrzy, tuż pod Krakowem posiada szpital św. Łazarza (oprócz prawa propinacyi wraz z przynależną do tego karczmą) budynek mieszkalny murowany. wraz ze stajnią murowaną zajmujący przestrzeń 252 kw. sążni a przytem gruntu 2 morgi i 1.121 kw. sążni, co wszystko wystawione było na sprzedaż z wiosną 1872. r. za cenę szacunkową (budynków 4425 zł. 50 ct. i 3332 zł. 10 ct. za grunta—razem 7757 zł. 60 c. w. a., lecz dla braku kupców wydzierżawione być musiało za 200 złr. w. a. rocznie; po zniżeniu ceny szacunkowej do 6500 złr. ogłosiliśmy w r. 1873 ponowną licytacyę na sprzedaż, która dla braku licytantów także na niczem spełzła. Następnie dopiero przyjęliśmy ofertę p. Antoniego Sapalskiego na dwuletnie (od 18. kwietnia 1873 r.) wydzierżawienie tych posiadłości za czynsz 350 złr. rocznie i z zapewnieniem sprzedania mu za cenę 6.550 złr. w. a. jeśli za rachunek tej ceny kupna w dniach 1. kwietnia 1874. i 1875. r. złoży po 2000 zaś od reszty ceny kupna w kwocie 2.550 zł. aż do 1. kwietnia 1877. r. jako ostatniego terminu uiszczenia procenta po 6% opłacać będzie.

Propinacya w Krowodrzy wydzierżawioną została po koniec roku 1874. za czynsz w kwocie 1010 złr. 99 c. w. a.

Wydzierżawienie Tropiszowa.

Należąca do szpitala św. Łazarza wieś Tropiszów, w Królestwie Polskiem, w powiecie Miechowskiem położona, objętości 675¼ morgów (w tém gruntu ornego 572½ morg. łąk i pastwisk 84½ morg. ogrodu i sadu 10½ morg. zaś reszta przypada na stawy i zarośla) wydzierżawioną była po dzień 24. czerwca 1873. za rocznym czynszem w kwocie złp. 14.000 czyli 3.500 złr. Dobra te wydzierżawiono na lat dwanaście od 24. czerwca 1873. do tegoż dnia 1885 za czynsz roczny 2.700 rubli śrebrnych w monecie brzęczącej srebrnej rublami obrączkowemi, płatny w ratach półrocznych z góry — pierwsza rata półroczna uczyniła 2.268 zł. w. a. Do dzierżawy należy utrzymanie budynków w dobrym stanie i opłata wszelkich ciężarów i danin z wyjątkiem stałych podatków z gruntów dworskich, które ma opłacać dzierżawca w zastępstwie funduszu szpitalnego. Dodać tu winniśmy iż dobra te, jako szpitalne, wolne są od opłaty podatku gruntowego i opłacają tylko składki gminne.

Budowa gmachu nowego.

Do budowy nowego gmachu dla szpitali krakowskich, na co wysoki Sejm sankcyonowaną uchwałą z d. 17. października 1871 r. z funduszów zarodowych tych szpitali kwotę 300.000 złr. w. a. użyć pozwolił— zleciliśmy wygotowanie planów inżynierowi warszawskiemu, p. Muklanowiczowi, po ocenieniu przedłożonych przezeń szkiców i po wysłaniu go w towarzystwie naszego inspektora szpitali dla zwiedzenia znaczniejszych szpitali na kontynencie europejskim.

Tym celem zakupiony też został jako niezbędny pod tę budowę grunt należącego do Sióssr Miłosierdzia w Krakowie folwarku Blich, za który wraz z budynkami tytułem ceny kupna . . 23.000 złr. — ct.
zaś tytułem należytości skarbowej . . 1.006 „ 25

to jest razem . . . 24.006 złr. 25 ct.
zapłacono.

Już w zeszłorocznem naszem sprawozdaniu mieliśmy zaszczyt donieść wysokiemu Sejmowi o potrzebie zarządzenia znaczniejszych nadzwyczajnych restauracyj i przebudowań w gmachu szpitalu św. Łazarza, do których przybyły jeszcze inne roboty, których wykonanie uniknąć ani odwlec się nie dało, ponieważ magistrat na to bezustannie nastawał. Roboty te zostały przedsiębiorcom oddane, a mianowicie:

A. *Z przedsiębiorcą Ertlem ugodzono się o roboty*:

1. odbudowania wychodków Nr. I. według kosztorysu na . . . . 1.901 złr. — ct.
2. jednego magazynu nad korytarzem w trakcie północnym . . . . 718 „ 80 „
3. urządzenie pompy ssąco-tłoczącej i łazienek . 2.546 „ 90 „

t. j. razem . . . 5 166 złr. 70 ct.

4. wybudowanie folwarku na pomieszczenie służby, stolarni, magazynu kuchennego i lodowni, według obliczenia na 6.804 złr. 75 ct. z dodatkiem 417 złr. 79 ct. 7.222 złr. 54 ct.

z opuszczeniem 5 prc. od kosztu wszystkich robót, z których atoli tylko roboty pod 4. przez Ertla w roku 1872 rozpoczęte a w r. 1873 wykończone zostały, i za takowe wypłacono dotąd . . . 3.672 złr. 71 ct.
a należy mu się jeszcze . . . 3.166 „ 21 „

czyli razem ad A. 4. . . . 6.838 złr. 92 ct.

B. *W r. 1873 celem wykonania przed zimą ugodzono się z p. Opidem o roboty następujące*:

1. po Ertlu jak A. 1, 2, 3, . . 5.166 złr. 70 ct.
wraz z dodatkowym kosztorysem . . 1.252 „ 20 „
2. budowa wychodków Nr. II. . . 2.835 „ 88 „
3. magazyn nad wychodkami Nr. I. . . 934 „ 80 „
4. urządzenie wylewów . . . 359 „ 60 „
5. restauracya murów koło cmentarza i nowy chodnik 434 „ 86 „
6. restauracya szop, stajen i t. p. zabudowań gospodarczych, nad któremi dach w skutek nakazu policyjnego musiał być zrzucony . . . 6.938 „ 93 „

to jest razem na sumę . . 17.922 złr. 97 ct.
z dodatkiem 3 prc. . . . 537 „ 69 „

ogółem na sumę . . . 18.460 złr. 66 ct.
na rachunek której kwotę . . . 9.000 złr.
już wypłacono — wreszcie

C. *Do wykonania w roku 1873 przedstawione są kosztorysy:*

a. odbudowania kanału wodnego na . . . 1.604 złr. 56 ct.
b. na wybudowanie kloak i danie krat w oknach na folwarku (A. 4) . . . . . 447 „ 15 „

to jest razem na . . . 2.051 złr. 71 ct.

Najem domu dla szpitalu św. Ducha.

Szpital św. ducha mieści się w wynajętej od gminy m. Krakowa realności pod l. 407 Dz. I., którą gmina sądownie wypowiedziała szpitalowi na dzień 1. kwietnia 1874 r. bez względu na kontrakt, w którym zastrzeżono, iż w razie potrzeby wolno dyrekcyi szpitalu wynająć na dalsze trzy lata od 1 października 1872 r. — t. j. po koniec września 1875 r. Rozsądzenie tej rzeczy należy do sądu i wątpić nie można, że wypadnie na korzyść szpitalu.

Oddanie zarządu szpitali gminie m. Krakowa.

Wychodząc z przekonania, iż byłoby korzystniej dla szpitali krakowskich, gdyby takowe znajdowały się pod bezpośrednim zarządem gminy — prezydent miasta Krakowa chcąc tę sprawę poruszyć na Radzie miejskiej — zażądał wykazu majątku tudzież dochodów i wydatków tych szpitali, które mu też przesłaliśmy z żądaniem uchwały Rady miejskiej, czy i pod jakiemi warunkami zarząd ten objąć pragnie.

Gdy sprawa ta i z innych względów na głębszą zasługuje uwagę, nie czekając na odpowiedź Rady miejskiej, mamy zaszczyt w osobném sprawozdaniu przedłożyć wysokiej Izbie odnośne wnioski.

Budowa domu obłąkanych w Kulparkowie.

29. W wykonaniu uchwał wys. Sejmu z dnia 17. października 1871 r. i z d. 27. listopada 1872 zaciągnęliśmy na opędzenie kosztów dalszej budowy domu obłąkanych pożyczkę w sumie 150.000 złr. a. w., a mianowicie:

z funduszu domestykalnego . . . 66.000 złr.
„ szkoły kucia koni . . 44.000 „
„ kultury krajowej . . . 40.000 „
z tego wydano po koniec lipca r. b. . . 88.706 złr. 67 ct.
zostaje zaś jeszcze do użycia . . . 65.821 złr. 41 ct.

W roku bieżącym prowadzono dalej roboty w zakresie, który komisya budżetowa wskazała w sprawozdaniu wys. Sejmowi w r. 1871 złogonem. Budynek ekonomiczny został prawie całkowicie wykończony, gmach główny zaś tak w głównym trakcie, jakoteż w $^1/_3$ skrzydeł będzie przed zimą pod dachem i zostanie w znacznej części otynkowany. Robota drzwi i okien do gmachu tego postępuje; na rok przyszły zostanie więc do wykończenia tylko wewnętrzne urządzenie, tak iż w jesieni r. 1874 spodziewamy się tam przenieść obłąkanych.

Prócz tego wykończono prawie zupełnie kanały i zaczęto budować łazienki.

Według planu przez komisyę budżetową w r. 1871 zakreślonego, który wys. Izba za swój przyjęła, zastosowując do niego fundusze na budowę wyznaczone, zostawałoby więc wystawić jeszcze tylko domy dla furyatów.

Jak w poprzednich latach, tak i w roku bieżącym przeszkadzał do szybszego postępu budowy brak cegły, której wyrób, pomimo sprzyjającej pogody, nie postępował odpowiednio potrzebie, ani warunkom kontraktu zawartego z przedsiębiorcą.

Wysoki Sejm raczył powyżej powołaną uchwałą upoważnić Wydział krajowy 1) do odstąpienia części gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego,

należącej do zakładu obłąkanych na rzecz zakładu chorych i do spłacenia funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego resztującej ceny kupna, dotąd na tej części gmachu szpitalnego ciążącej; i 2) do użycia na częściowe pokrycie kosztów budowy domu obłąkanych w Kulparkowie sumy uzyskanej w sposób powyższy.

Z upoważnienia tego nie moglibyśmy jednak dotąd korzystać, ponieważ zakład chorych nie posiada potrzebnych funduszów i dopiero po załatwieniu sprawy jego stosunku do miasta Lwowa będzie można wiedzieć, kto ma występować w imieniu zakładu chorych. I potem jeszcze potrzeba będzie dłuższego czasu na oszacowanie gmachu szpitalnego, i na zrobienie obrachunku szczegółowego, któryby mógł służyć za podstawę do zrobienia układu o przelanie własności części tego gmachu z funduszu obłąkanych na fundusz chorych.

Ponieważ z tego powodu przedstawia się potrzeba obmyślenia innych funduszów na pokrycie ubytku kwoty 56.132 złr, która za odstąpić się mającą część gmachu szpitalnego do funduszu budowy domu obłąkanych wpłynąć miała, przedmiot ten będziemy przeto mieli zaszczyt wysokiej Izbie osobno przedstawić.

Wzajemność z Szwajcaryą o bezpłatne leczenie ubogich.

30. W odpowiedzi na zapytanie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 31. października 1872. L. 7961., jakie jest nasze zdanie pod względem zamierzonego przez wysoki Rząd ułożenia wzajemności między Monarchią austro-węgierską a całym Związkiem szwajcarskim tym celem, aby każda ze stron opiekowała się bezpłatnie ubogimi do drugiej strony przynależnymi, a mianowicie, ażeby tak chorych jak i tych, którzy w jakie nieszczęście popadli niemniej też chorych na umyśle na równi z własnemi poddanymi zaopatrywali tak długo, aż ci bez szkody dla siebie i drugich do kraju ojczystego powrócić będą mogli — oświadczyliśmy, iż koszta leczenia ubogich Szwajcarów w galicyjskich szpitalach powszechnych i zakładach krajowych przyjmiemy na fundusz krajowy, skoro zamierzony przez wysoki Rząd układ wyżwspomnianej wzajemności z całym Związkiem szwajcarskim zawarty zostanie. Do tego oświadczenia spowodowała nas najprzód ta okoliczność, że istnieją już dawniejsze w tej mierze z wieloma kantonami Szwajcaryi układy podobne, a powtóre to przekonanie, że z tego powodu żadne niesłuszne wydatki na fundusz krajowy nie spadną, a jeśliby przyszło kiedy co zapłacić, to nie dorówna to zapewne kosztom korespondencyi bezskutecznych, jakie w razie niedojścia zamierzonego układu przeprowadzaćby potrzeba względem zwrotu kosztów za leczonych w Galicyi Szwajcarów ubogich.

Odmowa w uznaniu szpitalu europejskiego w Aleksandryi za powszechny.

31. Natomiast odmówiliśmy wezwaniu c. k. Namiestnictwa względem przedłożenia wys. Sejmowi wniosku, ażeby europejski szpital w Alexandryi (egipskiej) uważany był względem Galicyi za szpital powszechny i publiczny. Tego bowiem uznania nie możemy uznać za potrzebne dla naszego kraju, który z Egiptem w bezpośrednich stosunkach handlowych nie zostaje. Łatwo zaś zdarzyć by się mogło, iż za niejednego zabłąkanego tam mieszkańca Galicyi nietylko fundusz krajowy wraz z gminą przynależności po połowie koszta kuracyi ponosićby musieli, lecz nadto trudno nie przewidzieć tej ewentualności, że w danym razie z powodu tego uznania spaść by mógł na gminę ciężar całego kosztu przewiezienia rekonwalescentów — co ze względu na znaczną odległość i powszechne ubóstwo naszych gmin mogłoby niejedną gminę przyprawić o ruinę majątkową i to częstokroć za włóczęgę, który

prócz przypadkowej do gminy przynależności ani w gminie nie mieszkał, ani w żadnych bliższych z nią stosunkach nie zostawał.

Nie mogąc więc popierać wniosku — inicyatywę wniesienia go do wys. Sejmu woleliśmy pozostawić samemu wysokiemu Rządowi.

Koszta szczepienia i wydatki sanitarne. X^2.

32. Z załączonego pod X^2 wykazu raczy się wysoki Sejm przekonać, iż z powodu grasującej ospy i cholery w r 1873. wzrosły znacznie wydatki w Rubryce IV., i V. budżetu krajowego preliminowane.

Co do kosztów szczepienia ospy a mianowicie za utrzymanie krowianki, musimy zauważać, iż idąc za zdaniem c. k. krajowej Rady sanitarnej, która utrzymanie zakładu regenerowania krowianki we Lwowie za bardzo pożyteczne i konieczne dla kraju uznała — przyrzekliśmy dr. Aleksandrowi Lechowi tytułem bezzwrotnej subwencyi na urządzenie i utrzymanie takiego zakładu kwotę 800 złr. w. a., z której dotąd 500 zł. wypłacono, zaś w dniach 1. listopada 1873. i 1. lutego 1874. po 150 złr. w. a. ma się wypłacić. Za to zobowiązał się p. Lech na użytek publiczny w czasie od 1. maja 1873. do tegoż 1874. r. 1000 fjolek lymfy czystej do szczepienia. Gdy z tej ilości spodziewać się można znacznego zaoszczędzenia na potrzeb w roku 1874. — więc do budżetu na r. 1874. proponujemy kwotę 500 zł. w. a. w miejsce dawniejszych 126 zł. w. a. — i o przyjęcie tego wydatku mamy zaszczyt upraszać wysoką Izbę tem usilniej, ileże podwyższenie to jest wcale nieznaczne wobec korzyści ze skutecznego szczepienia publicznego zawsze świeżą i pewną krowianką, tudzież z wygody przez istnienie zakładu do regenerowania krowianki dla tych, którzy o szczepienie ospy własnym kosztem prywatnie starają się.

Szpitale powszechne na prowincyi.

33. Z dniem 15. lutego 1873. r. uznany został powiatowy zakład chorych na Starem mieście przy Podhajcach za szpital powszechny i publiczny, liczba takich szpitali podniosła się zatem na 22 nie rachując Lwowa i Krakowa. Wszystkie te szpitale zwiedził w r. 1873. nasz inspektor szpitali i zdał nam raport o stanie takowych, który osobno wys. Izbie przedłożony zostanie.

Y^2.

Z zatwierdzonych przez nas budżetów tych szpitali na r. 1873. przedkładany w załączeniu Y^2 wyciąg dotyczący najgłówniejszych dat o ilości chorych i stanie majątków szpitalnych, tudzież o rocznych wydatkach i dochodach tych szpitali.

Chcąc raz dojść do ułożenia budżetu szpitalu Tarnopolskiego — musieliśmy wysłać własnego urzędnika w celu przeprowadzenia likwidacyi i zupełnego oddzielenia funduszu szpitalu od funduszu gminy. W skutek tej czynności przekonaliśmy się, iż w skutek opieszałości zarządu zaległość należytości za koszta leczenia dosięgła z dniem ostatniego czerwca 1873 r. sumy 29.403 złr. a. w. równającej się prawie pięcioletniej należytości.

Wysyłaliśmy także naszych urzędników do Stanisławowa celem obliczenia wzajemnych pretensyi między funduszem szpitalu a gminą miasta Stanisławowa z powodu wspólnej administracyi od r. 1847 do końca r. 1872 — tudzież do Tarnowa celem sprawdzenia dostrzeżonych dopiero w r. 1873 znacznych defraudacyi popełnionych przez urzęduików, którym kasa szpitalu powierzoną była. Obydwie te sprawy nie zostały jeszcze ukończone.

W Kołomyi i Samborze znieśliśmy nielegalny i ze szkodą funduszu krajowego utrzymywany stosunek między szpitalami powszechnemi a szpitalami wyznaniowemi żydowskiemi - na którego zasadzie te ostatnie uważano za filie miejscowych szpitali powszechnych.

Aby podtrzymać byt szpitalu Żółkiewskiego, posiadającego obszerny i wygodny budynek własny, a upadającego dla braku chorych i ażeby zarazem umożliwić lepsze i wygodniejsze pomieszczenie obłąkanych, których liczba w Lwowskim szpitalu ciągle wzrasta, zamierzamy, jeżeli to zapewni korzyść dla funduszu krajowego — przenieść około 40 nieuleczalnych obłąkanych ze Lwowa do Żółkwi, gdzieby pozostać mogli aż do czasu przeniesienia zakładu obłąkanych do Kulparkowa.

Stan zaliczek udzielanych szpitalom z funduszu krajowego na rachunek należytości za koszta leczenia ubogich — wynosił z końcem sierpnia 1873 r.

Z^1.

według załączonego pod Z^2 rachunku kwotę . .	55.785·665 złr.
z tego przypada na Lwów	34.960·905 „
zaś reszta	20.824·76 złr.

na szpitale na prowincyi.

W czasie, za który to sprawozdanie składamy podwyższono taksy dzienne za pielęgnowanie chorych w następujących (prócz Lwowskiego i Krakowskich) szpitalach powszechnych:

w Bochni z 42 ct. na 50 ct. od 1. lutego 1873 r.
w Brodach z 35 ct. na 50 ct. od 15. listopada 1872;
w Brzeżanach z 40½ ct. na 50 ct. od 1. sierpnia 1872;
w Drohobyczu z 43½ ct. na 50 ct. od 15. marca 1873;
w Jaśle z 38½ ct. na 50 ct od 15. stycznia 1873;
w Kołomyi z 40 ct. na 50 ct. od 1. listopada 1873;
w Nowym Sączu z 50 ct. na 55 ct, od 15. lutego 1873;
w Przemyślu z 42 ct. na 50 ct. od 1. stycznia 1873;
w Samborze z 45½ ct. na 50 ct. od 1. listopada 1872;
w Sanoku z 50 ct. na 60 ct. od 1. kwietnia 1873;
w Śniatynie z 32 ct. na 45 ct. od 1. lutego 1873;
w Stryju z 40 ct. na 50 ct. od 1. października 1872;
w Wadowicach z 45 ct. na 50 ct. od 15. maja 1873;
w Zaleszczykach z 40 ct. na 50 ct. od 1. października 1873;
w Żółkwi z 42 ct. na 50 ct, od 15. października 1873;
zaś w toku załatwienia zostaje podwyższenie:
w Tarnopolu z 35 ct. na 50 ct. i w Tarnowie z 45 ct. na 50 ct. w. a.

Zakłady podrzutków.

34. Powyżej wspomnieliśmy, iż ustawa o zwinięciu krajowych zakładów podrzutków w Krakowie i we Lwowie uzyskawszy Najwyższą sankcyę, została należycie ogłoszona.

Ustawa ta weszła z d niem 29. sierpnia b. r. w wykonanie.

Ponieważ według dawniejszych przepisów dzieci urodzone na bezpłatnym oddziale położnic musiały być przyjmowane do zakładów podrzutków, wysoki Sejm powziął przeto równocześnie uchwałę co do wyjątkowego utrzymania kosztem funduszu krajowego tych dzieci, ktorych matki z zakładu położnic do szpitalu powszechnego na kuracyę przeniesione zostały, lub w tymże zakładzie pomarły.

W przeprowadzeniu tej uchwały, która równocześnie z powołaną ustawą weszła w wykonanie, wydaliśmy niektóre zarządzenia administracyjne, a mianowicie zarządziliśmy:

Ażeby dzieci, które według art. I. lit. a. tejże uchwały przez czas choroby matki, przeniesionej z oddziału położnic do szpitalu powszechnego, kosztem funduszu krajowego utrzymywane być muszą, były utrzymywane w za-

kładzie położnic, z powodu trudności umieszczenia ich na czas krótszy u żywicielek.

W tym celu pozostawiliśmy istniejącą przy krakowskim szpitalu św. Łazarza salę mamek, a że przy lwowskim zakładzie położnic podobnej sali nie było, zarządziliśmy urządzenie takowej o pięciu łóżkach i koszta tego urządzenia opędziliśmy z oszczędności uzyskanej na utrzymanie dzieci. — Na tych salach będzie zawsze utrzymywaną potrzebna ilość mamek, zdolnych do karmienia dzieci.

Z uwagi atoli, że mamki te, jakkolwiek z liczby położnic wzięte, do bezpłatnego karmienia obcych dzieci obowiązane nie są, wyznaczyliśmy dla nich oprócz zwykłego utrzymania szpitalnego także wynagrodzenie po 15 centów dziennie z funduszów krajowych.

Dalej zarządziliśmy, ażeby dzieci, które według Art. I. lit. b. uchwały z powodu, że ich matki na oddziale położnic umarły, kosztem funduszu krajowego do 10 roku życia utrzymywane być muszą, oddawane były żywicielkom na wieś do pielęgnowania za dotychczasowém wynagrodzeniem, wynoszącém za dzieci w pierwszem roku życia dla Krakowskiego zakładu 28 złr. 80 centów, zaś do Lwowskiego 27 złr. 60 ct. rocznie.

Z końcem pierwszego półrocza 1873 był następujący stan podrzutków:

W Lwowskim srzpitalu zostawało dzieci:

1. w piérwszym roku życia .	150
2. w drugim roku życia . .	124
3. zaś od 3. do 10 roku życia .	1.624
Razem .	1.890

W Krakowskim zakładzie zostawało:

1. w piérwszym roku życia .	204
2. w drugim roku zycia . .	120
3. od 3. do 5. roku życia .	309
4. zaś od 6. do 10. roku życia .	577
Razem .	1.210

Ponieważ według powołanéj ustawy dzieci, znajdujące się w zakładach od dnia zwinięcia takowych aż do ukończenia wieku normalnego, kosztem funduszu krajowego utrzymywane być muszą, przeto pozostawiliśmy ze względu na powyższy znaczny stan podrzutków teraźniejszą administracyę bez zmiany aż do czasu, w którym zmniejszająca się ilość podrzutków nie pozwoli urządzenie innéj tańszej administracyi.

Jednakże zarządziliśmy już teraz zwinięcie posady akuszerki, ustanowionéj przy Lwowskim zakładzie do stręczenia żywicielek dla podrzutków, lecz nie systemizowanéj.

Z uwagi atoli, że potrzeba stręczenia żywicielek dla tych dzieci, których matki na oddziale położnic pomarły, i nadal pozostaje, przydzieliliśmy czynności te akuszerce przy tutejszym zakładzie położnic, wyznaczając dla niej tytułem wynagrodzenia po 1 złr. od każdéj nastręczonej żywicielki, tudzież po 2 złr. od każdego dziecka za dostarczone mu pieluszki. Oprócz tego zarządziliśmy w ciągu roku bieżącego jeszcze tę zmianę, że ze względów na dobro służby szpitalnej uwolniliśmy lekarzy dyżurnych od pełnienia służby lekarskiej przy Lwowskim zakładzie podrzutków, i przydzieliliśmy czynności te każdoczesnemu sekundaryuszowi oddziału położnic za wynagrodzeniem po 10 złr. miesięcznie.

Ponieważ wydatek ten nie był przewidzianym w budżecie na rok bieżący, przeto poleciliśmy na razie wypłaty tej należytości z Rubryki przeznaczonéj na remuneracye dla urzędników za ładu podrzutków i zarządziliśmy zarazem umieszczenie tych kosztów w Preliminarzu na rok następny.

W poprzednich sprawozdaniach naszych wykazaliśmy oszczędności, jakie w skutek prawnie dozwolonego ograniczenia w przyjmowaniu dzieci do zakładów, tudzież przez różne oszczędności w administracyi i przez uchylenie wszelkich dostrzeżonych nadużyć, w tej gałęzi gospodarstwa krajowego każdego roku osiągaliśmy.

Z powodu dokonanego zwinięcia zakładów, uważamy za stosowne przedstawić wys. Sejmowi wykaz rocznych wydatków za czas od objęcia funduszu podrzutków pod nasz zarząd.

Wydatki te wynosiły na utrzymanie podrzutków Lwowskiego i Krakowskiego zakładu:

W roku	1866	kwotę .	108.305 złr.
„	1867	„ .	110.021 „
„	1868	„ .	108.402 „
„	1869	„ .	99.494 „
„	1870	„ .	93.601 „
„	1871	„ .	82.415 „
„	1872	„ .	74.429 „

Wynikłość tego zestawienia przedstawia wys. Sejmowi dokładny obraz uzyskanych oszczędności.

Z powodu zwinięcia zakładów poczuwamy się do obowiązku zwrócenia uwagi wysokiego Sejmu już teraz na tę okoliczność, że jakkolwiek koszta utrzymania podrzutków w miarę ubytku takowych zmniejszać się będą, wszelako kraj będzie musiał ostatecznie i w przyszłości ponosić znaczne wydatki z powodu potrzeby przeprowadzenia reorganizacyi krajowych zakładów położnic. Zakłady te muszą częściowo zastąpić zwinięte zakłady podrzutków, a w teraźniejszym ustroju swoim nietylko przeznaczeniu temu, ale także właściwemu im celowi nie odpowiadają.

Co do tej sprawy zaznaczamy w końcu, żeśmy takową wprawdzie pod bliższe rozpoznanie nasze już brali, wszelako przedstawienie wys. Sejmowi stosownych w tej mierze wniosków odłożyliśmy do czasu zebrania potrzebnych materyałów, na podstawie spostrzeżeń, jakie się nastręczą w skutek zwinięcia krajowych zakładów dla podrzutków.

O przyznaniu siostrom Miłosierdzia w Krakowie sumy 4750 złr. w. a.

35. Zeszłoroczne nasze przedłożenia do wys. Sejmu o przyznanie kwoty 4750 złr. w. a. dla Sióstr Miłosierdzia w Krakowie za straty poniesione w utrzymaniu chorych w szpitalu św. Ducha, tudzież względem przyjmowania chorych izraelitów do Lwowskiego szpitala powszechnego, nie doczekały się w ubiegłej sesyi sejmowej załatwienia. Mamy więc sobie za obowiązek ponownie przedłożyć je wys. Sejmowi w drodze osobnej.

Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej.

36. Chcąc przyspieszyć jak najrychlejsze wprowadzenie w życie tej fundacyi, udał się Wydział krajowy pod d. 23. kwietnia 1873. r. nie tylko do c. k. Prezydyum sądu krajowego w Krakowie z wezwaniem, ażeby wpłynęło na przyspieszenie rozrachowania i rozdziału masy spadkowej Pelagii Russanowskiej, tudzież przelania funduszów fundacyjnych do depozytu Wydziału krajowego, ale oraz ułożyliśmy i przesłaliśmy J. W. Piotrowi hr. Moszyń-

skiemu a to pod dniem 23. kwietnia 1873. r. cały projekt aktu fundacyjnego z wezwaniem, ażeby oświadczył swe zdanie, czyli zgadza się z takowem?

W skutek tego doniósł nam Piotr hr. Moszyński pod 4. września r. b., iż dział rzeczonej masy spadkowej jest już opracowanym i wkrótce wszystkim stronom interesowanym doręczonym zostanie, że wreszcie z dokładnem oznaczeniem cyfry fundacyjnej tak długo wstrzymać się się należy, aż wspomniany dział przez wszystkie interesowane strony, przyjętym i przez sąd krajowy w Krakowie zatwierdzonym zostanie, nareszcie przedstawił nam niektóre zmiany, które w ułożonym przez nas projekcie aktu fundacyjnego zaprowadzić zamierza.

Wydział krajowy nie podziela wprawdzie tych zaproponowanych zmian, ponieważ jednakże w obecnym wypadku, prawo układania aktu fundacyjnego przysługa właściwie Piotrowi hr. Moszyńskiemu, a to na mocy upoważnienia samej fundatorki, wchodzi Wydział krajowy w dalsze rokowania co do ułożenia tegoż aktu fundacyjnego i odnosi się do c. k. sądu krajowego w Krakowie, względem przyspieszenia całej sprawy rozrachowania i rozdziału rzeczonej masy spadkowej.

Galicyjski fundusz inwalidów.

37. Stan tej fundacyi nie doznał żadnej zmiany, pobierają z niej 53 inwalidów krajowców roczną zapomogę w kwocie 25 złr. w. a. W miejsce zmarłego inwalidy Szymona Malinowskiego, nadaliśmy opróżnione stypendyum dożywotnie Tomaszowi Pawłowskiemu, okaleczałemu w wojnie 1866. r.

Fundacya Niżankowiecka.

38. Stan tej fundacyi nie zmienił się w niczem; pobierają z niej dwaj inwalidzi przynależni do dawniejszego powiatu Niżankowickiego stypendya dożywotnie, o rocznej kwocie 36 złr. w. a.

Fundusze galicyjskie dla inwalidów z lat 1813, 1814, 1815, które przejść mają w zarząd reprezentacyi krajowej.

39. Na edezwę naszą do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 20. sierpnia 1872. do l. 4.502., w której oświadczyliśmy gotowość do objęcia zarządu tych funduszów nawet i pod tymi warunkami, które zaproponowano nam ze strony c. k. Rządu, nie otrzymaliśmy do tej chwili żadnej odpowiedzi i udajemy się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem w tym względzie, jakie trudności załatwieniu tej sprawy na przeszkodzie stoją.

O soli w ogóle tudzież o soli dla bydła.

40. Względem zniesienia monopolu soli, a tymczasowego zniżenia cen soli w ogóle, tudzież względem przywrócenia fabrykacyi dawniejszej soli bydlęcej, zniżenia ceny omoków i wolnego używania surowicy, czego wymagają niezbędne potrzeby kraju naszego rolniczego, wnosimy do wysokiego Sejmu osobne sprawozdanie.

Petycya sejmowa gminy Rożniatowa.

41. Odstąpioną nam do załatwienia petycyę sejmową, zwierzchności gminnej w Różniatowie, o większy pobór soli ze żupy bolechowskiej, udzieliliśmy z poparciem do rąk c. k. Prezydyum krajowej dyrekcyi skarbu we Lwowie, na co jednakże żadnej odpowiedzi nie otrzymaliśmy.

W sprawie pokrycia kosztów szupasowych.

42. Wysoki Sejm uchwałą swoją z 30. listopada 1872. r. wyznaczył na rok 1873. kwotę 20.000 złr. na pokrycie kosztów szupaśnictwa tak przez obce Wydziały krajowe należycie likwidowanych, jakoteż na koszta szupaśnictwa w kraju.

Z powyższej kwoty asygnowaliśmy w roku bieżącym dla innych krajów Austryi, po należytem sprawdzeniu ich likwidacyi kwoty następujące:

1. dla funduszu krajowego w Szląsku wygrane przez niego w Trybunale państwowym zwroty szupasowe za lata 1868. i 1869. w łącznej kwocie . . . . 1113 złr. $80^1/_2$ c.

2. Dla tegoż samego funduszu zwroty za r. 1870. i za pierwsze półrocze 1871. r. . . 1573 złr. 31 c.
3. dalej za drugie półrocze 1871. r. . 256 złr. 79½ c.
4. wreszcie dla tegoż samego funduszu zwroty szupasowe za pierwsze półrocze 1872. r. . . 178 złr. 28 c.
czyli łącznie . . . 3122 złr. 19 c.

Dla funduszu krajowego w Niższej Austryi asygnowaliśmy zwroty szupasowe:
1. za lata 1868., 1869. i 1870. kwotę . 852 złr. 11 c.
2. za rok 1871. częściową kwotę . . 270 złr. 90½ c.
3. za I. i II. kwartał 1872. roku asygnowaliśmy tylko częściową kwotę . . . 145 złr. 81½ c.
czyli łącznie . . . 1268 złr. 83 c.

Dla funduszu krajowego w Dalmacyi asygnowaliśmy kwotę . . . 9 złr. 45 c.
dla Gorycyi kwotę . . . 1 złr. 74½ c.
dla Solnogrodu kwotę . . . — złr. 18 c.
czyli łącznie dla wszystkich powyższych likwidujących przeciwko nam funduszów krajowych wypłaciliśmy ogółową sumę . . . 4402 złr. 39½ c.

Nadmienić wszakże musimy, iż względem likwidacyi powyższych funduszów krajowych, powstrzymaliśmy wypłatę zwrotów szupasowych w ilości 684 złr. w. a. a to z tego powodu, iż nie nadesłano nam dotąd odpowiednich wyroków szupasowych, jak to przepisuje ustawa państwowa z dnia 27. lipca 1871. r. nr. 88 Dz. p. P., na mocy której domagaliśmy się wprzód nadesłania tychże brakujących nam wyroków.

Wszystkie inne kraje Austryi oprócz powyżej nadmienionych nie zgłaszały się do nas w roku bieżącym z pretensyami do zwrotu kosztów szupasowych, a to zapewne z tego powodu, iż sprawa ta prawdopodobnie nie doszła jeszcze tamże do należytego uregulowania.

Co do kosztów szupaśnictwa w kraju naszym nie asygnowaliśmy również z funduszu krajowego żadnych zwrotów a to z tego powodu, ponieważ uregulowanie całego szupaśnictwa w kraju jeszcze w toku się znajduje, a wykonanie ustawy krajowej z d. 28. stycznia 1873 (nr. 21. dz. ust. i rozp. kraj.) dopiero z uregulowaniem całego szupaśnictwa w życie wejść może.

W sprawie petycyi o zaprowadzenie paszportów czyli certyfikatów dla koni.

43. W tej sprawie odwołujemy się do zeszłorocznego sprawozdania naszego i donosimy w dalszym ciągu wysokiemu Sejmowi, iż po rozpatrzeniu opinii wszystkich rad powiatowych, tudzież sprawozdania pełnomocnika naszego w Królestwie Polskiém, wreszcie odpowiedzi król. Ministerstwa we Węgrzech uchwaliliśmy pod d. 23. maja 1873., iż zaprowadzenie paszportów czyli certyfikatów dla koni, które w ścisłej konsekwencyi musiałoby być nieodzownie złączonem z wydaniem odpowiednich przepisów karno-policyjnych, nie posłużyłoby do osiągnięcia celu zamierzonego, a mianowicie nie przyczyniłoby się skutecznie do zapobieżenia kradzieżom koni, zwłaszcza, iż podobne przepisy tylko w Polsce istnieją, lecz i tam tylko martwą literą pozostają a to bez żadnego wykonywania w praktyce.

Natomiast uznaliśmy, iż kradzieże koni rozmnożyły się w sposób niebezpieczny w kraju, iż ofiarą tej zbrodni staje się najczęściej ubogi włościanin, przezco siły nasze rolnicze na dotkliwe straty narażone są:

Z tego względu udaliśmy się do c. k. Prezydyów sądów krajowych wyższych we Lwowie i w Krakowie, tudzież do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z przedstawieniem całego stanu rzeczy i wezwaniem o zarządzenie stosownych środków zaradczych, a mianowicie:

a) żeby wszystkie sądy w wyśledzeniu i ukaraniu tej zbrodni rozwinęły szybki, sprężysty i doraźny wymiar sprawiedliwości i zastosowywały do niej całą surowość ustawy karnej;

b) ażeby cała po kraju rozłożona żandarmerya tudzież dyslokowana na granicy kraju straż skarbowa zwróciła najusilniejszą uwagę na wykrycie i przetrzymanie złodziei tak zwanych koniarzy, wreszcie ażeby w okolice nawiędzone najbardziej tą plagą krajową wysyłano zdolnych urzędników i ajentów policyjnych, a to w tej misyi, ażeby wyśledzili zorganizowane bandy i spółki złodziei trudniących się handlem kradzionymi końmi, a w których systematycznem działaniu największe zagrożenie leży.

Wydział krajowy oświadczył równocześnie c. k. Prezydyum Namiestnictwa, iż przedłoży wysokiemu Sejmowi wniosek, ażeby organom policyjnym wyszczególniającym się około skutecznego poskromienia złego stosowne premia z funduszu krajowego przyznawane być mogły.

Zamierzony ten wniosek odracza Wydział krajowy aż do czasu, w którym ze względu na nabyte w praktyce doświadczenia odpowiednie materyały zebrane zostaną. Gdyby tymczasowo wydarzyły się wypadki na szczególniejsze uwzględnienie zasługujące, pozwoliłby sobie Wydział krajowy zastosować do nich przepis §. 9. instrukcyi wys. Sejmu co do funduszów dyspozycyjnych, zachowałby jednak w tej mierze jak największą oszczędność, i usprawiedliwiłby każdy taki szczegółowy wydatek przed najbliższem zabraniem wysokiego Sejmu.

Nareście wydaliśmy okólnik do wszystkich wydziałów powiatowych, ażeby rozwinęły najsprężystszą działalność w wykonaniu policyi miejscowej i wszelkim poszukiwaniom władz rządowych w tej mierze podjętym najusilniejszej dostarczały pomocy.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa uwzględniło w każdym kierunku zaproponowane przez nas środki zaradcze i wydało stosowny okólnik do wszystkich c. k. starostów, jak również c. k. Prezydyum krajowej Dyrekcyi skarbu wydało odpowiednie polecenia do c. k. straży skarbowej, zaś c. k. Prezydyum sądu krajowego wyższego w Krakowie odpowiednie polecenia do wszystkich c. k. sądów podwładnych.

Do tej chwili jednakże nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Prezydyum sądu krajowego wyższego we Lwowie.

Pobór do wojska, współdziałanie rad powiatowych przy rekrutacyi, tudzież petycya sejmowa rady powiatowej w Kolbuszowie.

44. Odstąpioną nam do załatwienia petycyę sejmową rady powiatowej w Kolbuszowie, ażeby izraelici nie usuwali się od służby wojskowej, udzieliliśmy pod d. 4. kwietnia 1873. z poparciem c. k. Prezydyum Namiestnictwa, odwołując się do licznych odezw naszych dawniejszych mających na celu uchylenie wszystkich wytkniętych przez nas niedostatków przy sposobie wykony-

wania ustawy wojskowej, tudzież zmianę instrukcyi ministeryalnej i przyznania delegatom rad powiatowych stanowczego udziału i wpływu, przy komisyach poborowych. Tożsamo żądanie powtórzyliśmy i poźniej w ciągu r. b. a to z powodu przedstawień niektórych wydziałów powiatowych, na co jednakże dotąd żadnej odpowiedzi nie otrzymaliśmy.

Petycye sejmowe rad powiatowych o rozszerzenie ustawy wojskowej.

45. Odstąpione nam do załatwienia petycye sejmowe rad powiatowych w Trembowli, Jaśle, Brzeżanach, Gródku, Kolbuszowej, Horodence i Myślenicach, tudzież 14 innych wydziałów powiatowych o wyjednanie u c. k. Rządu uwolnienia od służby wojskowej dla jedynaka syna wdowy, która powtórnie weszła w związki małżeńskie, udzielił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu do załatwienia. C. k. Prezydyum Namiestnictwa doniosło nam w sierpniu b. r., iż c. k. Ministerstwo obrony krajowej nie uwzględniło powyższych petycyj a to z powodu, ponieważ w rzeczonym wypadku dostatecznem jest zastosowanie §. 27. ustawy wojskowej i §. 45. instrukcyi ministeryalnej do powyższej ustawy.

Kwaterunki wojskowe i odnośne petycye sejmowe.

46. Odstąpione Wydziałowi krajowemu petycye sejmowe gmin Kołomyi, Złoczowa, Brzeżan, Nowego Sącza, Tarnowa, Wadowic, Tarnopola, Przemyśla Sanoka o wyjednanie u c. k. Rządu, ażeby podwyższono wynadgrodzenia za kwaterowanie żołnierzy, za dostarczanie kwater dla oficerów w przemarszu, wreszcie za dostarczone dla wojska podwody, udzieliliśmy pod d. 4. kwietnia 1873. c. k. Prezydyum Namiestnictwa z usilnem poparciem, tudzież z nadmienieniem, iż fundusz krajowy nie jest w położeniu ulżenia gminom w ponoszeniu ciężarów kwaterunkowych, że jednakże rzeczone prośby zasługują z każdego względu na słuszne uwzględnienie, ileże wynadgrodzenia odnośne ze skarbu państwa, który winien ponosić wyłącznie, państwowe ciężary kwaterowania wojska, nie stoją w żadnej proporcyi do wszystkich cen teraźniejszego czasu.

Na tę odezwę naszą nie otrzymaliśmy dotąd żadnej odpowiedzi.

Petycya sejmowa rady powiatowej w Krośnie o środki zaradcze przeciwko pożarom.

47. W skutek odstąpionej nam do załatwienia petycyi rady powiatowej w Krośnie, przedstawiającej środki zaradcze przeciwko szerzeniu się pożarów, wydał Wydział krajowy pod d. 4. kwietnia b. r. okólnik do wszystkich wydziałów powiatowych, ażeby pouczyły wszystkie zwierzchności gminne i obszary dworskie, iż w moc istniejących przepisów policyjnych obowiązane są donieść bezzwłocznie c. k. sądom o każdym wybuchłym pożarze i przedłożyć takowym badania swe policyjne co do przyczyny ognia, a to w celu ukarania winnych z nieostrożności przestępców lub też zbrodniczych podpalaczy.

W sprawie wymiaru należytości prawnych od kontraktów wyszczególnionych w ustawie państwowej z 25. lipca 1871 Nr. 76 dz. pr. p.

48. W skutek przedstawień wydziałów powiatowych w Jaworowie, Pilźnie, Mościskach i Lisku udaliśmy się jeszcze roku zeszłego do c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z wezwaniem, ażeby c. k. urzędy podatkowe wymierzające należytości prawne nie przyjmowały kontraktów wyszczególnionych w ustawie państwowej z d. 25. lipca 1871. Nr. 76. dz. p. p. i w brew tej ustawy sporządzanych, lecz pouczały strony, iż ważność tych kotraktów zawisłą jest od sporządzenia aktu notaryalnego.

C. k. krajowa Dyrekcya skarbu odmówiła temuż wezwaniu pod d. 10. grudnia 1872; — gdy jednakże powyższą prośbę ponowiły 21 wydziałów powiatowych i takowa na słusznych opiera się podstawach, zwłaszcza, iż wspomniany brak formalności c. k. urzędowi natychmiast w oczy wpaść musi, podczas, gdy nieobeznana z przepisami ludność nasza wiejska wszelkie dokumenta, od których opłaciła należytość prawną za zupełnie prawomocne po-

czytuje i z tego powodu nader często dopiero wówczas dowiaduje się o braku ważności dokumentu, gdy strony, które spisały rzeczone zapisy darowizn lub paktów małżeńskich już wcale nie żyją wobec czego interesowane strony na podwójne straty narażone są, po pierwsze, iż zamierzony kontrakt, który zawrzeć chciały do skutku wcale nie doszedł, powtóre, iż upłynął już termin a zatem i możność domagania się zwrotu niesłusznie zapłaconej należytości prawnej, udał się Wydział krajowy z dalszem przedstawieniem a to do samego c. k. Ministerstwa skarbu, które jednakże według doniesienia c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z 18. lipca b. r. nie przychyliło się do żądania naszego z powodu, iż nie jest wykluczonem: ażeby strony interesowane rzeczone wady formalności przy takich dokumentach następnie uchylić mogły.

Niniejsze sprawozdanie nie obejmuje szczegółowych ustawodawczych i administracyjnych wniosków, które przedłożone będą oddzielnie.

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości.

We Lwowie dnia 24. października 1873.

Leon książe Sapieha,
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca:
Oktaw Pietruski,
Członek Wydziału krajowego.

Alegat A.

Odpis pisma Jego c. Wysokości Arcyksięcia Karola Ludwika, dtto Reichenau 10 sierpnia 1873. wystosowanego do Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi.

(Liczba Wydziału krajowego 13903/1873)

Nach meiner Hochzeit und darauf folgenden Aufenthalt in Ischl gelangte vor ein Paar Tägen in Wien die Adresse des Landesausschusses in meine Hände. Mit wahrer Freude empfing ich diesen neuen Beweis freundlicher Erinnerung an meine Person, und meinen Aufenthalt in Galizien, und ich danke in meinem, so wie meiner Frau Namen hörzlichst für die so wohlwollenden Worte als Glückwunsch zu meiner jüngst vollzogenen Vermählung. Seien Sie überzeigt meine Herren, dass ich sowohl mein erstes Weilen in Galizien, als auch meine letzte Anwesenheit in Krakau stets in werthem Andenken behalten werde; es ist dies im Gefühle der innigen Dankbarkeit für die so wohlwollende Aufnahme, die ich immer im Lande gefunden habe.

D. j. w.

Alegat B.

Odpis relacyi Wydziału rady powiatowej Żydaczowskiej z dnia 22 marca 1873. do l. 1051|1871 wystosowanej do Wydziału krajowego we Lwowie.

(Liczba Wydziału krajowego 10482/1873.)

Na posiedzeniu swojem z dnia 21 stycznia r. b. uwolniła rada powiatowa tutejsza domy w 30 dni po tej swojej uchwale wybudowane, przebudowane lub dobudowane, o ile takowe od podatków państwowych uwolnione zostaną także od dodatku powiatowego; zaleciła reprezentacyom gmin, aby w celu zachęty do budowy powzięły, podobną uchwałę przy uchwaleniu budżetu na rok 1874, uwalniając domy także od dodatku na potrzeby gminy ściąganego i uprasza niniejszem wysoki Wydział krajowy o przedłożenie wysokiemu Sejmowi wniosku względem uwolnienia nowo wybudowanych domów po miasteczkach i po wsiach, w ten sam sposób od dodatków do podatków domowych dla funduszu krajowego.

D. j. w.

Alegat C.

Odpis rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 9. maja 1873. l. 6800 do Zwierzchności gminnej w Krośnie.

Załatwiając sprawozdanie z dnia 12. kwietnia r. b. l. 360 oznajmiamy Zwierzchności gminnej, że na mocy upoważnienia zawartego w uchwale Sejmu krajowego z dnia 7. grudnia 1872, — Wydział krajowy przyjmuje w imieniu Reprezentacyi kraju gwarancyę za pożyczkę w sumie 15.000 złr. to jest pietnastu tysięcy złotych wal. austr. jaką gmina miasta Krosna zamierza zaciągnąć w galicyjskiej kasie oszczędności — w myśl uchwał Rady miejskiej z dnia 25. stycznia i 8. marca r. b. zatwierdzonych przez wydział powiatowy dnia 20 marca r. b. do l. 296. Gdy Dyrekcya kasy oszczędności zażądała pismem z dnia 21. lutego r. b. l. 366 przedłożenia jej prócz innych aktów także dokumentu poręczenia przez Wydział krajowy wystawić się mającego — a to celem osądzenia, czy kasa oszczędności będzie mogła miastu udzielić żądanej pożyczki, — prześle Zwierzchność gmina powołanej Dyrekcyi niniejsze oświadczenie i zawiadomi nas o jej odpowiedzi, — poczem będziemy mogli osądzić, czy jakie formalności mają być jeszcze dopełnione dla stanowczego przeprowadzenia tej sprawy.

Załączniki powołanego sprawozdania zwracają się pod ¹/.

D. j. w.

Alegat D.

Odpis planu amortyzacyjnego do l. W. kr. 4382|1873.

Wykaz należytości i spłaty

pożyczki zaciągniętej przez gminę Uwsie z funduszu krajowego w kwocie 1250 Złr. wraz z 6% odsetkami począwszy od dnia 1. kwietnia 1873.

Termin spłaty	Należytość			Dzień uiszczenia	Artykuł	Uiszczenie			Uwaga
	Kapitał	Odsetki	Razem			Kapitał	Odsetki	Razem	
1. Stycznia 1874	250 —	56 25	306 25						
dtto 1875	250 —	60 —	310 —						
dtto 1876	250 —	45 —	295 —						
dtto 1877	250 —	30 —	280 —						
dtto 1878	250 —	15 —	265 —						
Suma	1.250 —	206 25	1.456 25						

Alegat E.

Odpis pisma Komitetu c. k. Towarzystwa Gospodarczo rolniczego w Krakowie z dnia 24. Kwietnia 1873. Nr. 6170 wystosowanego do Wydziału krajowego.

(liczba Wydziału krajowego 7284/1873.)

Komitet Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego nie mając na utrzymanie szkoły rolniczej w Czernichowie dostatecznych funduszów, jest zmuszony udać się do wysokiego Wydziału krajowego z prośbą, aby raczył tymczasowo z funduszów krajowych, któremi rozporządza, pomódz Zakładowi, dopóki podwyższenie uposażenia szkoły rolniczej Czernichowskiej nie będzie mogło być w drodze właściwej przez Sejm krajowy w skutek petycyi którą Towarzystwo rolnicze, krakowskie do Sejmu zaniesie, przychylnie załatwiane.

Kwota, której Komitet tytułem nadzwyczajnej zapomogi dla szkoły obecnie się doprasza, wynosi 5000 złr.

Ta cyfra wynika z rachunków z roku 1870 na 1871 i z roku 1871 na 1872, które wysokiemu Wydziałowi krajowemu w r. 1871 pod dniem 30. listopada do Nr. 5488 a w roku 1872 pod dniem 9 grudnia do Nr. 5996 przesłanemi zostały.

Dotyczące rachunki wykazują dowodnie, iż rozchód na utrzymanie tego zakładu przewyższa przychód z funduszów na ten cel przeznaczonych, i że niedobór, który stąd w budżecie szkoły powstał, wynosi w roku 187°/, 2520 złr. 12 kr. a w roku 187¹/₂ 2558 złr. 91 ct. co czyni razem sumę 5079 złr. 3. ct. w. a.

Co do niedoboru wykazanego w tych rachunkach, Komitet wyjaśnić winien, iż niedobór w rubryce I. na utrzymanie uczniów, powstał i powtarza się przez wiele lat z powodu, że opłata od uczniów postanowiona w kwocie 140 złr. od jednego nie wystarcza, z przyczyny zwiększającej się coraz drożyzny, na utrzymanie uczniów, w skutek tego ogólne Zgromadzenie Towarzystwa rolniczego uchwaliło w roku 1872 na przedstawienie Komitetu podwyższenie opłaty od jednego ucznia z kwoty 140 złr. na 180 złr. rocznie, to podwyższenie nie może atoli dla funduszów szkoły przynieść jeszcze obecnie żadnego skutku, albowiem uczniowie, którzy wstąpili według niższej opłaty mają prawo pozostać według dawnej ceny i dopiero po upływie tych lat wszyscy będą opłacać opłatę wyższą.

Same rubryki II. i III. utrzymania nauczycieli i utrzymania szkoły, wykazane w rachunkach wysokiemu Wydziałowi krajowemu złożonych, przenoszą znacznie sumę subwencyi którą szkoła Czernichowska obecnie pobiera; niedobór jednak, jaki stąd wynika, pokrywa Komitet już to z dochodów Czernichowa, już to z innych zródeł, dopóki obfitszej nie potrafi uzyskać subwencyi; lecz wyżej wykazany deficyt złr. 5079. jest już długiem, z którego ciężarem Zarząd szkoły Czernichowskiej walczyć dłużej nie zdoła.

Deficyt ten musi już teraz, nim jeszcze nastąpi uzyskanie stałego i dostatecznego podwyższenia subwencyi, koniecznie z osobnych funduszów być pokryty, bo inaczej istnienie Zakładu mogłoby być zagrożone. Komitet bowiem żadnych funduszów na to nie posiada.

Dopóki Towarzystwo rozporządzało znaczniejszymi funduszami, przykładało się do utrzymania szkoły dopłacając co rok znacznie do jej wydatków; — lecz obecnie, z powodu nieopłacania wkładek

przez Członków, Towarzystwo niemal w swoim bycie zagrożone, nie jest w stanie ze swoich funduszów dalszej pomocy szkole użyczać.

Jeszcze w roku 1870 Towarzystwo, nie chcąc odwoływać się do funduszu krajowego i obarczać go nowym ciężarem, zaciągnęło na hypotekę Czernichowa pożyczkę z kasy oszczędności krakowskiej, i z tej pożyczki opłaciło dawniejsze zaległości, które powstały po roku 1870, dalszych pożyczek wszelako Towarzystwo na hypotekę tych dóbr zaciągać nie może, bo dochody z majątku tego mogłyby ostatecznie nie wystarczyć na pokrycie ciężarów.

W tem położeniu jest Komitet zmuszony udać się do wysokiego Wydziału krajowego o skuteczną pomoc i prosić na ten cel o nadzwyczajną subwencyę w powyż wyrażonej kwocie 5000 fl. Przytem pozwala sobie wyrazić przekonanie, iż wobec ogólnej dążności kraju i Jego Reprezentacyi w Sejmie skierowanej ku podniesieniu oświaty, rozpowszechnieniu szkół i zaprowadzeniu nowych naukowych Zakładów, należałoby przedewszystkiem mieć na uwadze, aby ochraniać i od upadku ocalić już istniejące dla kraju pożyteczne, a z tak wielkim kosztem i ofiarnością obywateli kraju utworzone Zakłady naukowe, do jakich zalicza się niewątpliwie szkoła rolnicza w Czernichowie.

Komitet oczekuje też, iż wysoki Wydział krajowy działając w myśl tej ogólnej objawiającej się dążności kraju i oceniając przytoczone okoliczności, raczy szczególną na ten przedmiot zwrócić uwagę i zechce uwzględnić niniejsze przedstawienie.

D. j. w.

Odpis pisma Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego dtto Kraków dnia 7. czerwca 1873. Nr. 6.196, wystosowanego do Wydziału krajowego we Lwowie (do l. W. 9.900|73).

Wysoki Wydziale krajowy! Czyniąc zadość wezwaniu wys. Wydziału w odezwie z dnia 2. maja r. b. l. 7.284. Komitet pospiesza z udzieleniem żądanych wyjaśnień co do funduszów szkoły Czernichowskiej i stosunków z nią Towarzystwa rolniczego Krakowskiego.

Stosunki te określa dołączony Statut szkoły. Pomijając naczelne nad nią zwierzchnictwo, jakie sprawuje Komitet przez wyznaczoną z grona swego Kuratoryę (§. 17.), pod względem materyalnym przyjęło na siebie Towarzystwo obowiązek umieszczenia szkoły w majętności swej Czernichowie i oddania pod zarząd jej Dyrekcyi tamtejszego folwarku i gospodarstwa, w którem uczniowie znajdują pole do wykonywania wielkich prac gospodarskich, a nauczyciele sposobność praktycznego zastosowania swych wykładów teoretycznych (§. 10.). Oprócz tego zobowiązało się Towarzystwo przyczyniać do utrzymania Zakładu w miarę potrzeby i możności swojej funduszami, jakie na ten cel przeznaczy (§. 21.). Otóż nie tylko przeznaczyło na ten cel cały czysty dochód z majętności Czernichowskiej, ale prócz tego przez długie lata udzielało na potrzeby Zakładu znacznych awansów z kasy Towarzystwa, dopóki na to pozwalały o wiele od dzisiejszych znaczniejsze i pewniejsze wpływy od Członków, których liczba, a mianowicie regularnie płacących, tak dalece się zmniejszyła, że zaległości wkładkowe po dzień 25. marca 1873 r. wzrosły do sumy 11.339 zł., a dług ciążący na kasie Towarzystwa z końcem 1872 r. (niezależnie od funduszów Zakładu Czernichowskiego, których rachunek oddzielnie jest prowadzony) wynosi przeszło 2.500 zł. — Aż do roku 1861 fundusze własne, któremi rozporządzał Zakład Czernichowski, wystarczały na pokrycie jego potrzeb. — Przypisać to należy nie tylko mniejszej wysokości tych potrzeb, bo i szkoła w zawiązku swym dopiero, zanim się całkowicie do czterech oddziałów rozwinęła, wymagała zrazu mniejszej liczby nauczycieli, a wszelkie artykuły żywności i ubrania dla uczniów o wiele były tańsze, — ale prócz tego znajdowały się jeszcze zapasowe fundusze z dobrowolnych darów na szkołę, które od onego czasu wpływać już przestały. Skutkiem tego, gdy już w r. 1861 Towarzystwo widziało się zmuszone awansować ze swych funduszów 1.000 złr. na potrzeby Zakłada Czernichowskiego, Zgromadzenie ogólne uchwałą swą na posiedzeniu dnia 24. lutego 1862 r. zapadłą upoważniło Komitet do czynienia dalszych awansów na potrzeby szkoły Czernichowskiej, t y t u ł e m p o ż y c z k i, z funduszów ogólnych Towarzystwa.

Na mocy też tego upoważnienia, kasa Towarzystwa od r. 1862 począwszy, czyniła szkole Czernichowskiej w miarę potrzeby awanse na dłuższy lub krótszy termin, które Zakład w miarę możności częściowo zwracał; zawsze jednak pozostawał dłużny dosyć znaczne kwoty, których nie był w stanie spłacić mimo zwiększonej od r. 1866 do wysokości 5.000 złr. subwencyi z funduszu krajowego, mimo zasiłków, jakie od r. 1869 niejednokrotnie otrzymywał z Ministerstwa rolnictwa *). Dopóki starczyło, czyniła te awanse z funduszów ogólnych kasa Towarzystwa; gdy zaś te poczęły niedopisywać, a jednakże bądź co bądź wydatki nieodzowne na szkołę musiały być pokrywane koniecznie i niezwłocznie, — Członkowie Komitetu zaciągnęli tymczasowo na te potrzeby pod osobistą odpowiedzialnością dług wekslowy. Ten anormalny stan rzeczy ciągnął się dość długo. Aby raz wyjść z niego, zaciągnięto w r. 1870 na hypotekę Czernichowa pożyczkę w Krakowskiej kasie

*) Jak dołączone sumaryczne zestawienie rachunków Zakładu przekonywa, przez przeciąg ostatnich lat sześciu subwencye z funduszu krajowego wynosiły sumę 30.000 zł., zaś z Ministerstwa rolnictwa 22.500 zł.

Oszczędności, i tą wykupiono weksle i zwrócono znaczniejszą część awansów pobranych z kasy Towarzystwa, która przez lat dziesięć o zwrot ich nie nagliła i byłaby dłużej cierpliwą, gdyby i na niej nie były ciężyły pilne, własne zobowiązania Towarzystwa.

Oprócz dopiero co nadmienionej, zaciągnięto niebawem w kasie Oszczędności drugą znowu pożyczkę na hypotekę Czernichowa, a to na urządzenie Rumfordzkiego pieca wapiennego celem produkowania na większe rozmiary wapna z bardzo obfitych na gruntach zakładowych łomów wapienia, a tem samem zwiększenia dochodów Czernichowa zasilających szkołę.

Jakoż obecnie już okazuje się to być przedsiębiorstwem szczęśliwie pomyślanem, a na przyszłość, po umorzeniu zaciągniętego na ten cel długu, tem znaczniejsze rokuje korzyści. — Zanim to jednak nastąpi, opłata rat amortyzacyjnych i procentów od tych dwu pożyczek, wynoszących razem pierwiastkowo sumę 16.000 zł., wpływa znacznie na uszczuplenie teraźniejszego czystego dochodu z Czernichowa, który Towarzystwo przeznaczyło na potrzeby Zakładu szkolnego. — Jeżeli obok tego chybione zbiory dwu lat ostatnich nietylko mniej dostarczyły produktów gospodarskich na sprzedaż, ale owszem zmusiły do znacznego dokupna paszy dla bydła, — to jasno nam się przedstawi, dla czego czyste dochody z Czernichowa, źródło, z którego przez lat wiele czerpano dodatkowo na potrzeby Zakładu, nie mogły w ostatnich latach wystarczyć na pokrycie niedoboru tych pozycyj, które dotyczą wyłącznie utrzymania szkoły, nauczycieli i uczniów. Tak niepomyślny wypadek ostateczny gospodarstwa Czernichowskiego nie należy zresztą w tych ostatnich latach do wyjątków; jest on raczej wspólny ze wszystkiemi niemal gospodarstwami w Galicyi, które wszędzie prawie większy lub mniejszy wykazały niedobór. Jak wiadomo, Statut zapewnia uczniom naukę i pomieszczenie w Zakładzie b e z p ł a t n i e. Za odzież, żywność i inne mniejsze potrzeby opłacają pewną kwotę, która do r. 1872 wynosiła 140 zł., a od r. 1872 wynosi 180 zł. rocznie. — Dla uwidocznienia wydatków na te trzy pozycye i funduszów na ich pokrycie służących, są one ściśle rozdzielone w rachunkach corocznie wys. Wydziałowi przez Komitet składanych, a prowadzone są oddzielnie od rachunków dotyczących samego folwarku. Otóż z dołączonego tu sumarycznego zestawienia z ostatnich lat sześciu wynika, że potrąciwszy zamieszczone w przychodzie: subwencyą z funduszu krajowego, z Ministerstwa rolnictwa, z darów dobrowolnych i z opłat od uczniów, — rozchód na utrzymanie uczniów, nauczycieli i szkoły, to jest wydatki dotyczące wyłącznie potrzeb Zakładu naukowego (a więc z wyłączeniem całego rachunku folwarku Czernichowskiego) przenosiły corocznie przychód na te cele przeznaczone, tak że ogólny niedobór z tego tytułu przez ostatnich lat sześć wynosi sumę 14.816 zł. 32 ct.

Niedobór ten pokrywany był, jakeśmy już nadmienili na wstępie, po części czystym dochodem z folwarku Czernichowskiego, po części awansami tytułem pożyczki z kasy Towarzystwa rolniczego. — Gdy jednakże w ostanich dwu latach z powodów już wyżej przytoczonych, nie dopisały jednocześnie i dochody z Czernichowa i przychody kasy Towarzystwa, Komitet znalazł się w konieczności, tak samo jak to już uczynił przed siedmiu laty, aby niedać upaść szkole, zaciągnąć pod solidarną odpowiedzialnością swych Członków pożyczkę wekslową w wysokości 5.000 zł. w oczekiwaniu niewątpliwem, iż wys. Wydział krajowy nie odmówi mu rychłego przyjścia w pomoc w tej nagłej potrzebie.

Wszystkie powyżej wyłuszczone okoliczności przedstawione zostały kategorycznie przez Komitet ogólnemu Zgromadzeniu Towarzystwa w marcu r. b. z wnioskiem, aby toż Zgromadzenie upoważniło Komitet do zaniesienia prośby do wys. Sejmu o podwyższenie stałej rocznej subwencyi dla szkoły Czernichowskiej z funduszu krajowego. Upoważnienie to zostało uchwalone na posiedzeniu dnia 27. marca, a Komitet nie omieszka w swym czasie uchwały tej wykonać. Zanim to jednak nastąpi, pragnąc wyjść z niewłaściwego ze wszech miar obecnego położenia swych Członków, ośmielił się przedewszystkiem zanieść pod tym względem swoje przedstawienie do wys. Wydziału pod dniem 24. kwietnia r. b. do l. 6.170 z prośbą o jak najrychlejsze łaskawe udzielenie nadzwyczajnej zapomogi dla szkoły w kwocie 5.000 zł., którą właśnie Członkowie Komitetu pod osobistą solidarną odpowiedzialnością na jej naglące potrzeby zaciągnąć byli zmuszeni. Z dołączonego sumarycznego zestawienia rachunków Czernichowskich z ostatnich lat sześciu całkowitych i z r. 1872/73 po koniec stycznia r. b. raczy się wys. Wydział krajowy przekonać, że wyjąwszy r. 1870, w którym zaciągnięto pożyczkę hypoteczną 16.000 zł. w kasie Oszczędności, we wszystkich innych latach zamykały się rachunki w końcu czerwca mniejszym lub większym niedoborem. — Stan ten jakkolwiek nie zupełnie normalny, nie zdawał się przecież zbyt groźnym, bo zaraz po 1. lipca każdego roku znaczniejsze wpływy z opłat od uczniów i inne przy-

chody dozwalały niedobory z roku ubiegłego pokrywać. I tak niedobór z r. 1866/67 zł. 129·27¼ pokryty został w r. 1867/68; niedobór z r. 1867/68 zł. 522·50 i awans z kasy Towarzystwa rolniczego zł. 1.213·63 spłacone zostały w r. 1868/69; niedobór z r. 1868/69 zł. 1.984·66¼ pokryty został w r. 1869/70; niedobór z r. 1870/71 zł. 1.810 pokryty został w r. 1871/72. — To też było powodem, że Komitet Towarzystwa, jakkolwiek ciągle walczył pod tym względem z trudnościami, pokrywając je mimo tego czasowo i oczekując zwiększenia się dochodów, między innemi z świeżo założonego pieca wapiennego, ociągał się z żądaniem pomocy od wys. Sejmu.

Gdy jednakże nie tylko niedobór zł. 2.200 w rachunku za r. 1871/72 z końcem czerwca 1872 wykazany, a będący rzeczywiście zaciągniętą pożyczką, nie mógł już być pokrytym w drugiem półroczu 1872 r., jak to bywało możliwem w latach poprzednich, — ale przeciwnie, musiano jeszcze zaciągnąć nową pożyczkę w kwocie 4.900 zł. jak wykazuje rachunek Zakładu doprowadzony do końca stycznia r. b., przekonano się, że doliczając te obadwa niedobory, wynoszące łącznie 7.100 zł., a strącając z tego remanent kasowy z końcem stycznia wynoszący chwilowo zł. 2.446·97¼, pozostał Zakład dłużny zł. 4.653·02¾, i że nie tylko do zaspokojenia tego długu nie mógł liczyć na żadne fundusze, ale owszem, że miał prócz tego przed sobą nieuniknione obowiązek pokrycia kosztów utrzymania całego Zakładu (potrzeby uczniów, płace nauczycieli, żywność całego personalu, utrzymanie całego gospodarstwa, dokupno paszy i innych produktów) przez pięć miesięcy, t. j. od końca czerwca r. b. — Na pokrycie też tych wszystkich, a nieodzownych wydatków, niemniej jak na opłatę kwartalnej raty kanonu i majowej raty w kasie Oszczędności, zachowany być musiał powyżej wykazany chwilowy tylko remanent, tembardziej, gdy spodziewane jeszcze do końca czerwca przychody ograniczały się do półrocznej subwencyi z funduszu krajowego 2.500 zł. i kwartalnej należytości z dzierżawy propinacyi zł. 450. — Że fundusze te nie starczą na zupełne pokrycie koniecznych wydatków po koniec czerwca r. b. przewidywać należy; tembardziej też nie może być mowy o zaspokojeniu z obecnych funduszów Zakładu Czernichowskiego długu z niedoborów dwu lat ostatnich pozostałego, a nie da się już przysporzyć tych funduszów drogą pożyczki na Czernichów, jak to nadmieniono w podaniu z dnia 24. kwietnia, bo i uzyskanie jej byłoby prawdopodobnie niepodobnem, i nakładanie większych jeszcze niż obecne ciężarów na tę majętność nie zgadzałoby się nawet z dobrze zrozumianym interesem całego Zakładu, na którego wyłączny użytek obracany jest czysty z niej dochód.

Tem przedstawieniem stanu rzeczy pragnęliśmy wyjaśnić, dla czego przez przeciąg tych dwóch lat nie udawaliśmy się ani do wys. Sejmu, ani do wys. Wydziału o pomoc, która obecnie stała się nieuniknioną i naglącą potrzebą.

Dla tego też ośmielamy się ponownie upraszać wys. Wydział krajowy najusilniej o łaskawe i jaknajrychlejsze udzielenie jednorazowego zasiłku w kwocie 5.000 zł.; aby zaś uniknąć na przyszłość podobnych ewentualności, nie omieszkamy w swoim czasie zanieść prośby do wys. Sejmu krajowego o podwyższenie stałej rocznej subwencyi dla szkoły Czernichowskiej.

D. j. w.

Subalegat 1. do Aleg. F.

Sumaryczne zestawienie rachunków składanych Wydziałowi krajowemu z funduszów szkoły Czernichowskiej.

	1866/67	1867/68	1868/69	1869/70	1870/71	1871/72	Razem przez lat sześć	Przeciętnie z lat sześciu
Przychód:								
Subwencya z funduszu krajowego .	5.000 —	5.000 —	5.000 —	5.000 —	5.000 —	5.000 —	30.000 —	5.000 —
„ „ Min. rol. .	— —	— —	— —	1.000 —	1.000 —	1.000 —	3.000 —	500 —
Dary dobrowolne na szkołę . :	156 75	55 —	95 50	68 —	21 —	21 —	417 25	69 54 1/6
Opłaty od uczniów	5.355 —	6.050	6.580 -	7.560 -	6 300 —	6.012 25	37.857 25	6.309 54 1/6
Razem .	10.511 75	11.105 —	11.675 50	13.628 —	12.321 —	12.033 25	71.274 50	11.879 08 1/3
Wydatki:								
Na utrzymanie uczniów . . .	6.351 70	7.702 16	7.147 11 1/4	8.453 53 1/4	7.891 60 3/4	8.191 60 1/4	45.737 71 1/4	7.622 93 2/3
„ „ nauczycieli . .	4.955 40 1/4	5.379 30	4.640 83 1/4	5.140 85	4.547 73 1/4	4.948 93 3/4	29.613 05 1/4	4.935 50 5/6
„ „ szkoły	1.161 54	1 177 65 3/4	2.622 58 3/4	1.924 85 3/4	2.401 79	1.451 63	10.740 05 3/4	1.790 00 5/6
Razem .	12.468 64 1/4	14.259 11 3/4	14.410 53	15.519 23 3/4	14.841 12 3/4	14.592 16 3/4	86.090 82	14.348 47
Niedobór	1.956 89 1/4	3.154 11 2/3	2.735 03	1.891 23 3/4	2.520 12 3/4	2.558 91 3/4	14.816 32	2.469 38 4/6

C. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze w Krakowie.

| | | |

C. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze w Krakowie.

do Nr. 6.196.

Sumaryczne zestawienie

Rachunków Zakładu rolniczego Czernichowskiego

z lat szkolnych 1866/7, 1867/8, 1868/9, 1869/70, 1870/1, 1871/2. tudzież od 1. lipca 1872 do 31 stycznia 1873.

Przychód.

	zł.	ct.	zł.	ct.
1866/7.				
Remanent kasowy dnia 1. lipca 1866	—	—	659	82
Subwencya z funduszu krajowego	5.000	—		
Datki dobrowolne na rzecz szkoły	156	75		
Opłaty od uczniów	5.355	—	10.511	75
Dochody brutto z Czernichowa	—	—	7.372	85
Niedobór do zapłacenia w roku następnym	—	—	179	27¾
			18.723	69¾
1867/8.				
Subwencya z funduszu krajowego	5.000	—		
Datki dobrowolne na rzecz szkoły	55	—		
Opłaty od uczniów	6.050	—	11.105	—
Dochody brutto z Czernichowa za rok 1867/8	6.907	93¾		
„ na reszty lat ubiegłych z kasy rządowej reszta za budow. tam i zwrot kaucyi	497	41¾		
Dochody różne nadzwyczajne	46	49¾	7.451	84¾
Awansowane z kasy Towarzystwa rolniczego	—	—	1.213	63
Niedobór do zapłacenia w roku następnym	—	—	522	50
			20.292	97¾

Rozchód.

1866/7.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki na folwark Czernichowski w roku 1866/7 . . .	1.796	24¼		
„ „ „ „ zapłacono zaległości z r. 1865/6	244	85		
„ „ Spłat kanonu i %	1.435	77		
„ „ różne ogólne	16	21	3.493	07¼
„ „ utrzymanie uczniów	6.351	70		
„ „ „ szkoły	1.161	54		
„ „ „ nauczycieli	4.955	40¼	12.468	64¼
Wypłacono zaległe z roku 1865/6 pensye nauczycieli i sług domowych	—	—	602	50
Wydatki na przybudowanie kloak . . . . zł. 141.50				
„ „ „ sali sypialnej na piętrze „ 514.34	655	84		
Bankowi narod. Wiedeń. reszta z % należytości za kupno realności w Czernichowie	1.503	64	2.159	48
			18.723	69¾

1867/8.				
Wydatki na utrzymanie uczniów	7.702	16		
„ „ „ szkoły	1.177	65¾		
„ „ „ nauczycieli	5.379	30	14.259	11¾
„ „ folwark Czernichowski w roku 1867/8 . . .	1.648	07¾		
„ „ „ „ zaległości z lat ubiegłych .	215	21		
„ „ „ „ konkurencya do budowy tam .	471	02¾		
„ „ Spłat kanonu i % (3 kwartały)	1.051	51		
„ „ ogólne	37	55	3.423	37¼
Na reszty lat ubiegłych: Zapłacono niedobór zeszłoroczny . .	179	27¾		
„ „ „ „ „ procenta od pożyczki zł. 4.000 na rzecz szkoły	736	98		
„ „ „ „ Zapłacono drobniejsze zaległości . .	18	07¾	934	33
Awansowo: Wydatki na budowę tam na Wiśle	1.350	50		
Asekur. ogn. budynków zakładowych za rok 1868/9 .	52	50	1.403	—
Remanent: Sukno zapasowe na ubiór dla uczniów . . .	240	—		
Gotowizna w kasie	33	15¾	273	15¾
			20.292	97¾

Przychód.

1868/9.	zł.	ct.	zł.	ct.
Remanent z roku zeszłego	273	15¾		
„ „ „ wykazany dodatkowo w Zakładzie	40	00¼	313	16
Subwencya z funduszu krajowego	5.000	—		
Dary dobrowolne na szkołę	95	50		
Opłaty od uczniów	6.580	—	11.675	50
Subwencya jednorazowa z Ministerstwa rolnictwa	—	—	6.000	—
Dochody brutto z Czernichowa z roku 1868/9	5.382	55¾		
„ „ „ zapłata z kasy rząd. za budowę tam i zwrot kaucyi	1.664	59¾	7.047	15
Niedobór do pokrycia w roku następnym	—	—	1.984	66¾
			27.020	47¼

1869/70.				
Remanent z roku zeszłego w suknie i płótnie	—	—	169	30
Subwencya z funduszu krajowego	5.000	—		
„ „ Ministerstwa rolnictwa	1.000	—		
Opłaty od uczniów	7.560	—		
Dary dobrowolne na szkołę	68	—	13.628	—
Dochody brutto z Czernichowa	6.328	17		
Z kasy rząd. na resztę należytości za budowę tam	441	92¾	6.770	09¾
Przekazany przez Towarz. rolnicze zysk z wystawy Krakow. 1869 r.	—	—	2.058	06¾
Pożyczki na hypotekę Czernichowa zaciąg. w kasie Oszczęd. Krakow.	—	—	16.000	—
Za węgle dane Rittermanowi w roku zeszłym zwrot rachunku	—	—	9	50
			38.634	96

Rozchód.

1868/9.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki na utrzymanie uczniów	7.147	11¼		
„ „ „ szkoły	2.622	58¾		
„ „ „ nauczycieli	4.640	83¼	14.410	53
Wydatki na Czernichów z roku 1868/9	2.579	19¾		
Kanon i % za rok 1868/9	1.354	56¾		
„ „ „ 4. kwartał z roku 1867/8	346	72		
Zaległe podatki z roku 1867/8	554	26¼		
„ dodatki od podat. z parcel. kup. od Banku z lat 1860, 61, 62, 63.	328	36¾		
Spłat reszty dziesięciny i laudemium z Erbpachtu Czern.	131	66		
Odpisuje się pobrane w roku zeszłym à conto propinacyi	250	—	5.544	77
Zapłacono część długu zaciągn. w roku 1864 (weksel Komitetu)	2.000	—		
„ niedobór zeszłoroczny	522	50		
Zwrócono Tow. rolniczemu awansowane w roku 1867/8	1.213	63	3.736	13
Byłemu Dyrektorowi Niewiadomskiemu ryczałtowa odprawa	900	—		
Zapłacono różne należytości przez tegoż niezaspokojone	268	77	1.168	77
Awansowo: Na resztę budowy tam na Wiśle	739	03		
Węgle kup. dla Rittermana na rok 1869/70	9	50	748	53
Wyd. fundacyjne: Pokrycie dachu i dokończenie sali na piętrze	—	—	1.242	44¾
Remanent sukna i płótna w wartości	—	—	169	30
			27.020	47¾

1869/70.				
Wydatki na utrzymanie uczniów	8.453	53¼		
„ „ „ szkoły	1.924	85¾		
„ „ „ nauczycieli	5.140	85	15.519	23¾
Wydatki no folwark Czernichowski	3.876	30¾		
Kanon i %	1.314	24	5.190	54¾
Koszta zaciągn. pożyczki w k. Oszczędn. zł. 172.89 % od poż. zł. 535.14	—	—	708	03
Zwrot niedoboru w rachunku zeszłorocznym	1.984	66¾		
Zwrot pożyczki dawniejszej (weksel Komitetu i %)	2.320	99		
„ Tow. rolniczemu na r. awansów w latach poprzednich	5.300	—		
Taksy i inne zaległe należytości rządowe	64	35	9.670	00¾
Awansowo: Wydatki na budowę tam na Wiśle	—	—	567	21
Remanent kasowy w gotowiźnie 30. czerwca 1870	—	—	6.979	93¼
			38.634	96

Przychód.

1870/1.	zł.	ct.	zł.	ct.
Remanent z roku zeszłego	—	—	6.979	93½
Subwencya z funduszu krajowego	5.000	—		
„ „ Ministerstwa rolnictwa	1.000	—		
Dary dobrowolne na rzecz szkoły	21	—		
Opłaty od uczniów	6.300	—	12.321	—
Subwencya z Ministerstwa rol. na budowę piętra	—	—	5.000	—
Dochody brutto z Czernichowa	—	—	6.623	71
Czysty dochód z pieca wapiennego po dzień ¹/₁ 1871	408	39		
Remanent wapna palonego „ „ „ „ wartości	158	25	566	64
Niedobór pokryty pożyczką	—	—	1.810	—
			33.301	28½

1871/2.				
Remanent kasowy z roku zeszłego	—	—	162	21¾
Subwencya z funduszu krajowego	5.000	—		
„ „ Ministerstwa rolnictwa	1.000	—		
Datek dobrowolny na rzecz szkoły	21	—		
Opłaty od uczniów	6.012	25	12.033	25
Subwencya Ministerstwa na przybudowanie piętra (dodatkowo)	3.000	—		
„ „ „ inne potrzeby Zakładu	5.000	—	8.000	—
„ „ „ wybudowanie gnojowni 1870/1	—	—	300	—
Dochody brutto z Czernichowa	6.634	04½		
Czysty dochód z pieca wapiennego do ⁶/₁₂ 1871 gotówką złr. 2.084.29				
Wartość zapasowego węgla „ 338	2.422	29	9.056	33½
Różne	—	—	35	—
Przypożyczono	—	—	2.200	—
			31.786	80

Rozchód.

1870/1.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki na utrzymanie uczniów	7.891	60¼		
„ „ „ szkoły	2 401	79		
„ „ „ nauczycieli	4.547	73¼	14.841	12¾
„ „ folw. Czernich. (NB. Budynki zł. 2.268.28¼	5.760	55¼		
Kanon i %	1.273	45	7.034	¼
Opłaty na kapitał i % od pożyczek hypot. w kasie Oszczędn.	—	—	1.835	
Zakupno realności w Czernich. od Kucielskich (z koszt.) zł. 1.759.88¼				
Odprzedano z tego grunta za „ 925	—	—	834	88¼
Wystawienie pieca wapiennego z mieszkaniem dla majstra	—	—	8.032	21
Machina do wyrobu cegieł wapiennych z Eilenburga	—	—	561	84
Remanent gotowizny w kasie	—	—	162	21¾
			33.301	28¼

1871/2.				
Wydatki na utrzymanie uczniów	8.191	60¼		
„ „ „ szkoły	1.451	63		
„ „ „ nauczycieli	4.948	93¼	14.592	16¾
„ „ folwark Czernich.	3.805	93¼		
Kanon i %	1.232	65¼		
Wydrenowanie 17½ morgów pól	1.145	82	6.184	41
Opłaty na kapitał i % od pożyczek w kasie Oszczędn. Krak.	—	—	2.015	—
Na rachunek budowy piętra na gmachu szkolnym wypłacono	—	—	2.634	13
Zwrot niedoboru w rachunku zeszłorocznym	—	—	1.810	—
Remanent gotowizny w kasie 30/6. 1872	—	—	4.551	09¼
			31.786	80

Uwaga:

W powyższym remanencie gotowizny mieści się oczywiście i dług zaciągnięty, tak że rzeczywisty remanent wynosiłby tylko zł. 2.351.09¼.

Wszelako nie można było spłacać długu zł. 2.200, bo były do zapłacenia naglące wydatki na budowę piętra, które przez lato i jesień wyniosły zł. 7.826.68, tak że przeciwnie wypadło zaciągnąć nową jeszcze pożyczkę zł. 4.900 w jesieni 1872 r., jak to wykazuje sumaryczne zestawienie rachunku od 1. lipca 1872 do końca stycznia 1873.

Rachunek tymczasowy na czas od 1. lipca 1872

	zł.	ct.	zł.	ct
Remanent w dniu 1. lipca 1872	—	—	4.551	09¼
Opłaty od uczniów	—	—	5.835	—
Subwencya z funduszu krajowego II. półrocze 1872 . . .	—	—	2.500	—
„ „ Ministerstwa rolnictwa	—	—	1.000	—
Dochody brutto z Czernichowa	—	—	3.754	08¼
Czysty zysk z pieca wapiennego w r. 1872	—	—	1.242	10
Przypożyczono	—	—	4.900	—
			23.782	27¼

do końca stycznia 1873.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki na folw. Czernichowski	2.480	53		
Kanon i % za 3 kwartały	899	06		
Budowy tamy kamiennej na Wiśle	111	75	3.491	34
Wydatki na potrzeby uczniów (oprócz żywności)	—	—	2.249	07
„ „ utrzymanie nauczycieli (oprócz żywności)	—	—	1.981	09
„ „ „ szkoły	—	—	635	80
Spiżarnia (przykupno wiktuałów, do szczegółowego rozliczenia z końcem roku szkolnego)	—	—	3.765	71¼
Wydatki na budowę piętra na gmachu szkolnym	—	—	7.826	68
Raty jesienne od pożyczek w kasie Oszczędności		—	981	25
Gospod. domowe (opał, czeladź kuchenna do rozliczenia z końcem roku szkolnego)	—	—	404	36
Remanent	—	—	2.446	97¼
			23.782	27¼

C. k. Towarzystwo gospodarsko-rolnicze Krakowskie.

Jaworniçki w. r.

do końca stycznia 1873.

Statut szkoły rolniczej w Czernichowie, założonej przez c. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze w Krakowie.

§. 1.

Szkoła rolnicza, staraniem c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego urządzona w Czernichowie, usposabia młodzież do zawodu gospodarskiego; zadaniem tej szkoły jest udzielanie wiadomości w gospodarstwie wiejskiem najpotrzebniejszych, łącznie z praktycznem wykonywaniem przez uczniów wszelkich prac około rolnictwa i hodowli zwierząt domowych, oraz ugruntowanie uczniów w moralności, posłuszeństwie i zamiłowaniu porządku.

§. 2.

W Zakładzie tym umieszczeni będą chłopcy:

a) w wieku od 14 do 18 lat życia,
b) silnej budowy ciała i dobrego zdrowia,
c) obyczajności wiarogodnie poświadczonej,
d) umiejący dobrze czytać i pisać po polsku, oraz posiadający dostateczną znajomość 4ch głównych działań arytmetycznych.

Przyczem z pomiędzy ubiegających się pierwszeństwo danem będzie okazującym lepszą zdolność, lub składającym świadectwo odbytych poprzednio w szkołach krajowych nauk przygotowawczych.

§. 3.

Nauka i pomieszkanie w Zakładzie są bezpłatne. Za odzież, żywność i inne mniejsze potrzeby obowiązany jest każdy uczeń corocznie zapłacić zł. 140 w. a., która to kwota przy zaczęciu roku szkolnego do kasy Zakładu całkowicie z góry wniesioną być winna.

§. 4.

Zwrot tej kwoty całkowity lub częściowy nie może być żądanym, nawet w tym razie, gdy uczeń z powodu złego sprawowania się lub samowolnego opuszczenia Zakładu z liczby wychowańców wykreślonym zostanie.

§. 5.

Nauka i pobyt ucznia w Zakładzie trwa lat 4. — Ponieważ zadaniem Zakładu jest ugruntować uczniów w dobrych zasadach i obyczajach, przeto ten przeciąg czasu ani skróconym ani ominiętym być nie może.

Wstępowanie też na kurs późniejszy za egzaminem z nauk w Zakładzie przepisanych a pobieranych prywatnie dozwolonem nie jest.

§. 6.

Po skończeniu przepisanych powyższym paragrafem Statutu lat 4ch w szkole, każdy uczeń obowiązanym jest jeszcze pójść na rok jeden w obowiązek gospodarski do miejsca przez Zarząd Zakładu wskazanego; po odbyciu którego i okazaniu świadectwa dobrego sprawowania się otrzyma, oprócz szczegółowego z księgi szkolnej wyciągu postępów w naukach i pilności w pracy, dowód zupełnego ukończenia nauk w Zakładzie szkoły rolniczej z stosowną zaletą.

Niepoddający się temu warunkowi mogą mieć udzielony sobie jedynie wyciąg z księgi szkolnej, lecz bez zalecenia.

Opuszczający Zakład przed czasem może uzyskać jedynie poświadczenie, iż się w szkole znajdował, z wyraźną atoli wzmianką, że takową opuścił przed upływem oznaczonego statutem czasu.

§. 7.

Nauka tak teoretyczna jak i praktyczna w szkole rolniczej, osobnym planem nauk szczegółowo objęta, stosownie do postanowionych 4ch lat pobytu, podzieloną jest na 4 oddziały, z których każdy w jednym roku winien być odbyty.

§. 8.

O przejściu ucznia z oddziału do oddziału stanowi Dyrekcya Zakładu, stosownie do zapisanych w księdze szkolnej postępów.

§. 9.

Uczeń nieotrzymający promocyi do wyższego oddziału, wtedy tylko może uzyskać od Kuratoryi Zakładu pozwolenie powtórzenia oddziału i pozostania nadal w Zakładzie, jeżeli rodzice lub opiekunowie wyraźnie tego będą sobie życzyć, a uznanie Dyrektora nie stawi przeszkody. Rok taki utracony w liczbę lat 4ch przepisanych Statutem liczonym nie będzie.

§. 10.

Jako pole do wykonywania prac rolniczych i stosowania nauk teoretycznych do praktyki oddanym jest szkole rolniczej folwark i gospodarstwo we wsi Czernichowie, własnością Towarzystwa gospodarczo-rolniczego będącej, gdzie wszelkie prace wszyscy bez różnicy uczniowie, podług uznania i polecenia Dyrektora odbywać są obowiązani.

Gospodarstwo folwarku Czernichowskiego według uznania Kuratoryi i Dyrekcyi, systemem głównie do potrzeb szkoły zastosowanym, choć ile możności z uwagą na dochód, prowadzić wypada.

§. 11.

Rachunki folwarku Czernichowskiego oddzielnie od rachunków szkoły utrzymywane być mają. Rachunki te najdokładniej, według przepisanej osobną instrukcyą formy prowadzić i corocznie dnia 1 lipca obowiązanym jest gospodarz folwarku, nauczyciel teoryi i praktyki rolniczej, złożyć Kuratoryi za pośrednictwem Dyrektora.

§. 12.

Rok szkolny w szkole rolniczej zaczyna się d. 1 lipca i dzieli się na dwa półrocza: pierwsze od 1 lipca do 1 grudnia, — drugie od 1 grudnia do 1 czerwca. Czas od 1 czerwca do 1 lipca jest wolny od nauk teoretycznych; w tym to przeciągu, według uznania Dyrektora, część uczniów może uzyskać pozwolenie odwiedzenia rodziców lub opiekunów, od których za powrotem poświadczenie sprawowania się w domu okazać są winni.

§. 13.

Prócz szczegółowych zapytywań uczniów w ciągu nauki i zapisywania miesięcznych postępów, w ostatnim tygodniu każdego półrocza nauczyciele odbywać będą z uczniami egzamin ściślejszy, z którego rezultaty w księgę szkolną zapiszą.

§. 14.

Każdorocznie w końcu maja, w dniu przez Komitet Towarzystwa rolniczego oznaczyć się mającym, odbędzie się popis uczniów Zakładu z teoryi i praktyki, oraz udzielenie pochwał i promocyj. Dzień popisu ogłoszonym będzie w dziennikach krajowych, aby rodzicom i dobroczyńcom Zakładu dać sposobność zdążenia na tę uroczystość i przekonania się, o ile Zakład celowi swemu odpowiada.

§. 15.

Szkoła rolnicza Czernichowska nie jest i nie może być Zakładem ściśle wychowawczym ani poprawczym, niewłaściwie przeto zbaczałaby od głównego przeznaczenia, gdyby jej nauczyciele uczucie obowiązków uczniom dopiero wpajać, lub poprawą zepsutych obyczajów albo też wytępianiem złych nałogów nazbyt zajmować się musieli, z uszczerbkiem pożytku uczniów pilnych i obyczajnych.

Dlatego w stosunku uczniów do przełożonych w Zakładzie zaprowadzoną będzie subordynacya i karność najściślejsza, a kary za przewinienia surowe; zwierzchność też Zakładu prawo mieć będzie wydalić tych uczniów bez zwłoki, którzyby się okazali niekarnymi, lub złemi obyczajami zgorszenie innym dawali.

Uczeń raz z jakiegokolwiek powodu wykreślony z listy wychowańców Zakładu, nigdy więcej przyjętym być nie może.

§. 16.

Liczba uczniów mogących być przyjętemi corocznie do Zakładu za opłatą, ogłoszoną będzie w dziennikach krajowych.

Podania o przyjęcie ucznia do Zakładu za opłatą czynione być mają na ręce Dyrektora Zakładu franco, najdalej do 1 maja każdego roku; uczynione później bez skutku zwrócone zostaną.

Do podania dołączone być winny:

a) Metryka chrztu,
b) Świadectwo moralności,
c) Świadectwo lekarskie zdrowia i szczepienia ospy,
d) Oświadczenie rodziców lub opiekunów, że płacić będą z góry należność za stół i odzież, oraz że pozostawią ucznia przez lat 4 w Zakładzie,
e) Świadectwa z nauk przygotowawczych, jakie uczeń poprzednio odbył.

Nieskładający świadectw z nauk przygotowawczych ulegać będą przed wejściem do szkoły egzaminowi z czytania, pisania i rachunków.

O postanowieniu przyjęcia przez Kuratoryą Zakładu wydanem, zostaną podający zawiadomieni, — nieprzyjętym zaś allegata przy podaniu załączone zwróconemi zostaną. Uczeń o przyjęciu zawiadomiony, z dniem 1 lipca już w Zakładzie znajdować się powinien.

Podania o przyjęcie uczniów na miejsca funduszowe czyli stypendya, przez c. k. Towarzystwo rolnicze lub innych dobroczyńców zapisane, tylko za poprzedniem ogłoszeniem Komitetu Towarzystwa i stosownie do niego czynione być mają.

§. 17.

Naczelną zwierzchność Zakładu sprawuje Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego przez Kuratoryą złożoną z Kuratora i dwóch Inspektorów, których Komitet z grona swego wyznacza.

Kuratorya Zakład często zwiedzać i w szczegółach wszelką w nim czynność kontrolować ma, zdając o tem sprawę Komitetowi, a następnie c. k. Towarzystwu rolniczemu na ogólnem Zgromadzeniu.

§. 18.

Bezpośredni zarząd i administracyą Zakładu, oraz prowadzenie rachunków szkoły, sprawuje Dyrektor przez Komitet stale mianowany.

§. 19.

Nauczycielami w Zakładzie są, oprócz Dyrektora:
Kapelan,
Nauczyciel teoryi i praktyki rolniczej, — razem gospodarz folwarku,
Nauczyciel hodowli zwierząt domowych,
Nauczyciel nauk przyrodniczych, i
Ogrodnik,
a w miarę możności i potrzeby inni jeszcze przybierani być mogą. Przyjęcie nauczycieli oraz oddalenie postanawia na przedstawienie Kuratoryi Komitet Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego.

§. 20.

Przepisy utrzymania uczniów, szczegółowy rozkład nauk, porządek życia w Zakładzie i obowiązki nauczycieli, objęte są osobną instrukcyą przez Komitet Towarzystwa wydaną.

§. 21.

Fundusze szkoły rolniczej składać się mają:

1. Z zapisów fundacyjnych według intencyi fundatorów:
   a) w ogóle na utrzymanie Zakładu,
   b) albo w szczególności na utrzymanie uczniów czynione.
2. Z darów dobrowolnych jednorazowych lub corocznych, w gotowiźnie, w książkach, zbiorach naukowych, w modelach, narzędziach, machinach, w bydle, w ziarnie, lub wreszcie w czemkolwiek na żywność lub odzież dla uczniów przydatnem.
3. Z składkowej pożyczki bezprocentowej, w ilości po 50 zł. w. a. na wspomożenie szkoły rolniczej Czernichowskiej udzielonej, a według następujących zasad urządzonej:
   a) Wszelki niżej 50 zł. w. a. złożony datek uważanym będzie jako dar.
   b) Na wyższe datki — jeśli dawca nie zrzecze się wyraźnie zwrotu onych — danym będzie zapis długu.
   c) Dług ten umarzać się będzie stopniowo i w miarę możności z funduszów od potrzeb Zakładu zbywających.
   d) Komitet ogłosi corocznie sumę na umorzenie długu tego przeznaczoną. Losowanie zapisów długu, w ilości sumie tej odpowiedniej, stanowić będzie kolej pierwszeństwa w spłacaniu wierzycieli Zakładu.
4. Z funduszów krajowych, o ileby wysokie Władze dotacyę na ten cel wyznaczyły.
5. Z funduszów, jakie c. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze krakowskie dla Zakładu przeznaczy.

§. 22.

Fundatorom czyniącym zapis na utrzymanie wychowańców w tej szkole, służy też prawo wyboru uczniów na miejsce w Zakładzie zapisem ich uposażone; przyczem jednak ściśle zastosować się muszą do warunków w §. 2 i 16 *a. b, c, d,* niniejszej ustawy wskazanych.

Gdyby fundatorowie, odebrawszy od zarządu Zakładu doniesienie o opróżnionem miejscu swej fundacyi, w przeciągu trzech miesięcy z prawa swego nie korzystali, natenczas wybierze wychowańca na tę fundacyą Kurator Zakładu z kandydatów kwalifikowanych.

§. 23.

Zmiana postanowień tego Statutu nastąpić może tylko za uchwałą ogólnego Zgromadzenia, na wniosek Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego, większością 10 głosów zmiany żądających zapadły.

§. 24.

Gdyby z jakiegobądź powodu szkoła rzeczona istnieć przestała, wtedy z funduszów zebranych najprzód kapitały na utrzymanie jej powierzone oddanemi zostaną, następnie zaś z reszty funduszów, tak w pieniądzach jak nieruchomościach i ruchomościach, po ich spieniężeniu, o ile wystarczą, pożyczki w stosunku wysokości każdej z nich zwróconemi zostaną, a w końcu resztą pozostałości, jako własnością c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego, Zgromadzenie ogólne tegoż Towarzystwa rozporządzi, na cel ile możności do pierwotnego przeznaczenia tych funduszów zbliżony.

(Uchwalono na ogólnem Zebraniu c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego krakowskiego dnia 6 Marca 1865 roku).

Postanowienia przechodnie:

1. Uczniowie do szkoły rolniczej Czernichowskiej, za opłatą po zł. 105 przyjęci i obecnie w Zakładzie znajdujący się, do skończenia nauki bez podwyższenia opłaty są pozostawieni.
2. Po ukończeniu nauki mogą korzystać z dobrodziejstwa w ustępie 5 §. 2 dawnego Statutu wymienionego.
3. Statut niniejszy obowiązuje od dnia 1 lipca 1865 roku; zaprowadzenie onego i zastosowanie do obecnego stanu Zakładu pozostawia się staraniu Komitetu.

Alegat G.

Odpis do wysokiego Wydziału krajowego we Lwowie — Józef Baron Baum delegat Wydziału krajowego dtto Kopytówka 6. czerwca 1873. do l. 7284. przedkłada sprawozdanie o stanie szkoły Czernichowskiej, o korzyści jaką krajowemu gospodarstwu rolnemu uczniowie tej szkoły w praktycznym zawodzie przynoszą.

(liczba Wydziału krajowego 10021/1873.

Wysoki Wydziale krajowy!

Odebrawszy wezwanie wysokiego Wydziału krajowego z dnia 2. maja 1873 r. l. 7284. abym wypowiedział zdanie moje o stanie szkoły Czernichowskiej, niemniej o korzyści, jaką krajowemu gospodarstwu rolnemu, uczniowie tej szkoły w praktycznym zawodzie przynoszą; przedkładam wysokiemu Wydziałowi krajowemu po dokładnem i sumiennem zbadaniu, następujące sprawozdanie z poleconej mnie czynności. Cel szkoły Czernichowskiej przy jej założeniu był, kształcić młodzież ze stanu włościańskiego, na tak zwanych gospodarzy folwarcznych i dobrych parobków; — jednak już w pierwszym roku założenia tej szkoły, okazała się myśl ta niepraktyczną, raz dlatego, że włościanie w naszym kraju nie chcieli lub nie mogli sumę 420 złr. poświęcić na wychowanie syna, gdyż opłata wynosiła natenczas rocznie 140 złr., a chociaż stypendya udzielano synom włościańskim, to stypendyści przy wstąpieniu do szkoły, stali na tak nizkim stopniu oświaty, że trzeba by było od nauki pisania i czytania zaczynać. Niepodobieństwem było z takimi uczniami, kurs trzechletni wykończyć z pomyślnym rezultatem, a gdy się dalej okazało, że uczeń, któren przez trzechletni pobyt w szkole, przyzwyczaił się do dostatniego żywienia, do dobrej odzieży i pościeli, a po skończonej nauce, musiałby się zadowolnić miejscem parobka, lub gospodarza folwarcznego, nie dającego mu ani części tego, do czego się w szkole przyzwyczaił; — zmieniono pierwotną myśl i przerobiono szkołę Czernichowską na szkołę wyższą do kształcenia ekonomów i zarządców większych folwarków gospodarczych. Stósownie do tego został zmieniony plan edukacyjny, a wykłady udzielane uczniom, w etyce, języku polskim, historyi polskiej, fizyce, chemii, historyi naturalnej, geometryi, hodowli zwierząt, weterynaryi, rolnictwie i sprawozdaniach ekonomicznych, w zupełności wystarczały do osiągnięcia zamierzonego celu. Mając tę szkołę w mojem najbliższem sąsiedztwie, śledziłem postęp jej od samego założenia, a szczególnie zwracałem na nią moją baczną uwagę, od czasu powołania mnie przez wysoki Wydział krajowy na delegata swego przy szkole Czernichowskiej. Mogę sumiennie oświadczyć. że szkoła ta pomimo licznych przeciwności pochodzących z braku potrzebnych funduszów, zjawiającej się czasem niezgody między nauczycielami i niesforności młodzieży przysyłanej do tego zakładu, coraz to pomyślniej się rozwija i dzisiaj już krajowemu gospodarstwu rolnemu oddaje wielkie i znakomite korzyści; — dotąd wyszło z tej szkoły 75. uczniów, którzy z chlubą dla szkoły Czernichowskiej i z prawdziwym pożytkiem dla swoich chlebodawców wykonują obowiązki swoje, bądź to na stanowisku wyższym jako rządzcy, bądź na niższym jako ekonomowie większych folwarków, przekonałem się o tem niejednokrotnie osobiście; a najlepszym dowodem pożyteczności tej szkoły, jakoteż praktycznego wychowania uczniów,

jest ta okoliczność, że zgłaszających się obywateli o uczniów szkoły Czernichowskiej, jest każdego roku dwa razy tyle, jak uczniów szkołę opuszczających. Sumiennie zatem poświadczyć muszę, że szkoła Czernichowska, przynosi krajowemu gospodarstwu rolnemu, bardzo znakomite korzyści, i dlatego popieram usilnie prośbę, Komitetu Towarzystwa rolniczego, o udzielenie szkole Czernichowskiej nadzwyczajnej zapomogi w ilości 5.000 złr. w. a. aby tę szkołę, raz uwolnić z kłopotów finansowych. Tegoroczny popis uczniów, dał mi panowie sposobność przekonania się o znakomitym rozwoju tej szkoły. W załączeniu przysyłam wykaz ·/. uczniów, którzy od roku 1865. skończyli kurs szkoły Czernichowskiej, a obecnie wykonują obowiązki swoje u posiadaczy większych majętności w całym kraju.

Subalegat 1. do Aleg. G.

Uczniowie szkoły Czernichowskiej po odbytej jednorocznej praktyce otrzymali dyplomy.

W r. 1865.
Gajewski Antoni
Limanowski Józef
Nowakowski Władysław
Siewierski Julian

W r. 1866.
Cwierzewicz Edward
Macudziński Romuald
Ortyński Jan
Ortyński Władysław
Sala Wojciech

W r. 1867.
Irzyk Jan
Koczyński Konstanty
Kuśnierski Hipolit
Olechowski Adam
Piestrak Stanisław
Sztraub Jan
Trychta Andrzej

W r. 1868.
Barzyński Wojciech
Bielowski Władysław
Długosz Piotr
Gawlicki Henryk
Obmiński Włodzimierz
Stadnik Aleksander
Stępiński Stanisław
Strycharski Franciszek
Weber Felix
Wróbel Józef

W r. 1869.
Bieńkowski Bolesław
Broniowski Józef
Jarecki Władysław
Kostecki Ludwik
Kurzweil Teofil
Seifert Franciszek
Winiarz Henryk

W r. 1870.
Braun Jan
Fleszar Władysław
Gmitrzak Jan
Haberka Jakób
Kozubski Józef
Mikołajewicz Mieczysław
Wojczyński Felix

W r. 1871. Beryni Mikołaj
Bosowski Bolesław
Ceratkiewicz Stanisław
Mielecki Karol
Oraczewski Konstanty
Popiel Kazimierz
Szafer Bolesław

W r. 1872. Bąkowski Kazimierz
Filipowicz Edward
Gabryel Juliusz
Graff Władysław
Gorecki Ignacy
Kędzierski Władysław
Kisielewski Michał
Mrozowski Karol
Seredyński Franciszek
Załuski Stanisław

Ukończyli kurs i wyszli na praktykę.

W r. 1872. Brem Michał
Ditzius Antoni
Droszcz Leon
Górski Józef
Kawiorski Błażej
Łęgowski Ignacy
Polman Stanisław
Trzcienecki Stanisław
Wichliński Stanisław
Wojakiewicz Aleksander

W r. 1873. Burnejko Kazimierz
Butwiłowicz Józef
Gabrysiewicz Józef
Krzyszkowski Zygmunt
Mak Antoni
Mikiewicz Konstanty
Szwejkowski Mieczysław
Więckowski Aleksander

Alegat H.

Odpis rozporządzenia Wydziału krajowego dtto 4 lipca 1873, do l. 6441 wystosowanego do wszystkich wydziałów powiatowych.

Nader częste klęski pożaru, które tak srodze nawiedzają wsie i miastecka naszego kraju, głównie przypisać należy nieprzestrzeganiu przepisów i rozporządzeń o policyi budownictwa i policyi ogniowej. — Przy budowie domów i chałup po wsiach i miasteczkach. niezważają właściciele częstokroć na przepisy o porządku budowniczym, a zwierzchność gminna zamiast odmówić pozwolenia na budowę nieodpowiadającą przepisom i ściśle czuwać nad wykonaniem budowy wedle zatwierdzonego planu, a tem samem zażegnać wszelkie niebezpieczeństwo już w samym zarodzie, cierpi po największej części te nieporządki.

Dalszą przyczyną częstych pożarów jest niedbałe nagromadzanie palnych materyałów, szczególnie po zbiorach i nieostrożne obchodzenie się z ogniem. Przyczyną zaś, że zwykle pożar niepoprzestaje na małych ofiarach, lecz groźniejsze przybiera rozmiary, jest brak należytego ratunku, gdy pożar wybuchnie, a poniekąd powolność i niechęć przy niesieniu pomocy klęską dotkniętym. — Ten smutny stan rzeczy dłużej cierpianym być nie może i wymaga niezbędnie ścisłego czuwania wyższych władz autonomicznych, nad zwierzchnościami gmin i przełożonymi obszarów dworskich, do których w pierwszym rzędzie należy sprawowanie policyi budowniczej i policyi ogniowej (§. 27. lit. *k*:) ust. gm. i (§. ust. o obszarach dworskich:).

Wydział krajowy przypomina przeto władzom autonomicznym dotyczące przepisy, a mianowicie patent ces. z 28 lipca 1786, zawierający przepisy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek, tudzież patent ces. z 18 lipca 18. lipca 1768 (republikowany w r. 1856.) zawierający przepisy o policyi ogniowej dla gmin wiejskich, udzielając je w odpisie w załączeniu */. — W tych rozporządzeniach mieszczą się oraz przepisy o policyi budowniczej. — Zechce przeto wydział powiatowy stosownie do właśnie powołanych przepisów, pouczyć gminy tamtejszego powiatu:

1.) jak działać należy prewencyjnie, żeby zażegnać i uchylić już same niebezpieczeństwo pożaru przez ścisłe zastosowanie przepisów o policyi budowniczej, przez ustanowienie stróżów nocnych i ścisłe czuwanie nad tem, żeby gmina była zaopatrzoną w dostateczną ilość rekwizytów do gaszenia ognia i żeby te narzędzia zawsze w dobrym utrzymywała stanie. Od czasu do czasu należy zarządzić rewizyę budynków;

2.) jak się zachować należy podczas samego pożaru, o czem powołane przepisy (§. 51 do 64 dla miast i miasteczek, tudzież §. 41 do 52 dla gmin wiejskich) dokładne zawierają postanowienie. Szczególniejszą zwracamy uwagę wydziału powiatowego na tę okoliczność, że w myśl §. 45 ces. pat. z 8. lipca 1768. jest obowiązkiem spieszyć z ratunkiem nietylko gdy pożar wybuchnie na terytoryum miejscowej gminy, lecz oraz gdy wybuchnie bądź to w sąsiedniej gminie, bądź na obszarze dworskim w sąsiedztwie położonym;

3.) co czynić wypada, żeby przeszkodzić dalszemu szerzeniu się pożaru i jakie środki ostrożności zachować należy już po stłumieniu pożaru. — Byłoby bardzo pożądanem, gdyby Wydział powiatowy wezwał wszystkie zwierzchności gminne tamtejszego powiatu, ażeby o każdym wypadku ognia, dono-

siły wydziałowi powiatowemu wykazując przyczynę pożaru. Tym sposobem wejdzie wydział powiatowy w położenie, zarządzić co należy celem uchylenia wszelkich niedostateczności i czuwać nad tem, żeby winni nie uszli zasłużonej karze.

Wszelki nieposłnch lub powolność zwierzchności gminnej w tej tak ważnej gałęzi policyi miejscowej należy bezwzględnie i natychmiast przełamać środkami, któremi Wydział powiatowy może się posługiwać wedle ustawy gminnej. W wypadkach, gdy idzie o wymuszenie posłuchu dla zarządzeń bądźto zwierzchności, bądź rady gminnej (§. 32 ust. gm.) lub wydziału powiatowego w sprawach tyczących się policyi ogniowej, a zwierzchność gminna niebyłaby w położeniu dać należyty nacisk tym zarządzeniom, należy się odnieść bezzwłocznie do władzy rządowej z prośbą o udzielenie pomocy. — W razie potrzeby należy także korzystać z postanowienia §. 107. ust. gm. i odnieść się do c. k. władz rządowych celem zarządzenia środków zaradczych a tuszymy, że władze autonomiczne znajdą u władz rządowych zawsze życzliwe poparcie, o co równocześnie c. k. Namiestnictwo upraszamy.

D. j. w.

Alegat I.

Odpis odezwy Wydziału krajowego dtto 14. marca 1873. l. 3992. wystosowanej do Świetnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Zwracając Świetnemu c. k. Namiestnictwu udzieloną nam przy szacownej odezwie z dnia 8. marca 1673. l. 10471. prośbę konsorcyum zawiązanego celem budowy kolei wicynalnych, Wydział krajowy w przekonaniu, iż w okolicach pozbawionych zupełnie materyału kamiennego, tylko ten system komunikacyjny jest możliwem, popiera najusilniej wniesioną prośbę.

W skutek przedstawienia naszego, wykazującego niemożność budowania zwykłych dróg na bardzo rozległych przestrzeniach kraju aaszego, uzuał też wysoki Sejm konieczność, zastąpienia ich kolejami drugorzędnemi i polecił Wydziałowi krajowemu, wejście w rokowania z przedsiębiorcami, którzy by za udzieleniem bezzwrotnej subwencyi w kwocie 50000 złr. i pięcio procentowej pożyczki w takiej samej kwocie na mili, przystąpić zechcieli do budowy kolei wincynalnych mianowicie:

Ze Rzeszowa na Nisko do Nadbrzezia.

Ze Lwowa na Kamionkę Strumiłową do Stojanowa, nareszcie z jednego punktu budować się mającej kolei Lwowsko-Tomaszowskiej, a ewentalnie kolei Karola-Ludwika, na Bełz, Sokal do granicy Królestwa Polskiego.

Zważywszy, że konsorcyum, które o udzielenie koncesyi na roboty przedwstępne prosi znaczną część powyż wskazanych linii w projektowanej sieci budować się mających kolei wincynalnych umieściło— zważywszy, że tylko przez budowę takich kolei najżyźniejsze części kraju, w których wszelkie warunki postępowego gospodarstwa i rozwoju przemysłowego istnieją, z wielką dla ogółu korzyścią ożywione być mogą.

Nie może Wydział krajowy, jak tylko z największą radością witać przedsiębiorstwo, które tak zbawienne dzieło wykonać zamierza.

D. j. w.

Alegat J.

Odpis reskryptu c. k. Ministestwa handlu dtto Wiedeń 9. maja 1873 l. 11701 do pana Karola Maly adwokata krajowego we Lwowie.

(liczba Wydziału krajowego 13239/1873.)

In Erledigung der Eingabe vom 4. Februar 1873 ertheile ich Euer Wohlgeboren in Verbindung mit dem Ingenieur Franz Prokopowicz, dann den Eisenbahn, Bauunternehmern Sigismund Richtmann, Ferdinand Spalke und Josef Godlewski die erbethene Bewilligung zur Vornahme technischer Vorarbeiten für folgende als Secundär-Bahnen beantragte Locomotiv Eisenbahnlinien *a* von einem geeigneten Punkte der galizischen Carl Ludwig Bahn. zwischen Lemberg und Krasne eventuell von Krasne nach der Reissgrenze bei Stojanów, *b*) von Rawa ruska oder einem anderen geeigneten Punkte der projectirten Linie von Lemberg nach Tomaszow über Sokal nach der Landesgränze. *c*) von Rawa ruska oder dem erwähnten anderen geeigneten Punkte der projectirten Lemberg Tomaszower Linie nach der galizischen Carl Ludwig Bahn zum Anschlusse an letztere bei Mościska oder Sądowa Wisznia, eventuell zum Anschlusse an einen geeigneten Punkt einer zu projectirenden Linie von Przemyśl nach Tomaszów, *d*) von Buczacz über Podhajce nach einem geeigneten Punkte der galizischen Carl Ludwig Bahn zwischeu Lemberg und Krasne eventuell nach Krasne, *e*) von Rzeszów über Kolbuszowa nach Tarnobrzeg und *f*) von Brody über Stanisławczyk und Łopatyn nach Radzichów, im Sinne des Eisenbahn Concesions Gesetzes vom 14. September 1854. RGB. Nr. 238 und der Handelsministerial-Verordnung vom 4. Februar 1871. R. G. Bl. Nr. 8 auf die Dauer von drei Monaten unter folgenden Bedingungen: 1) Ist zur Deckung allfälliger in Folge der Tracirungsarbeiten entstehender Entschädigungsansprüche der Grundbesitzer eine Caution im Betrage von 100 fl. Oe. W. per Meile, demnach bei der approximativen Bahnlänge von 70 Meilen im Gasammtbetrage von siebentausend Gulden Oe. W. im baaren Gelde, oder in börsenmässigen Effekten zum Curse des dem Erlagstage vorhergehenden Tages bei der k. k, Statthalterei in Lemberg zu erlegen. 2) Ist der k. k. Statthalterei in Lemberg der Jngenieur, welcher die Vorarbeiten vornehmen soll und der Zeitpunkt von welchem an dieselben vorgenommen werden sollen, anzuzeigen. 3) Werden Euer Wohlgeboren die Verpflichtung haben, das ausgearbeitete Project der Staatsverwaltung über deren Verlangen gegen angemessene Entschädigung abzutretten. Jndem gleichzeitig an die k. k. Statthalterei iu Lemberg der Auftrag ergeht, die Caution anzunehmen und nach Erfüllung der obigen sub 1 und 2 genannten Bedingungen die Localbehörden und Gemeinden von der ertheilten Bewilligung zur Vornahme technischer Forarbeiten zu verständigen, mache ich sie darauf aufmerksam, dass die oben sub *a*, *b*, *c* und *e* bezeichneten Linien im Falle der Ausführung in Anbetracht ihrer Wichtigkeit eventuell als Normalbahnen angelegt werden müssten, daher bei der Projects Vorlage die Pläne sowoll für deren Anlage als Normal als auch als Sekundär Bahnen angefertigt sein müssen. Durch die gegenwärtige Bewilligung zur Vornahme technischer Vorarbeiten wird in Sinne des Gesetzes weder ein Vorrecht auf die Concession der intendinten Eisenbahnlinie, noch ein sonstiges ausschliessliches Befugniss gewährt. Der Projectsverfassung ist das Untermass zu Grunde zu legen.

D. j. w.

Alegat K.

Odpis petycyi Wydziału krajowego z dnia 31. grudnia 1872. l. 21087. do Tronu zaniesionej.

Najjaśniejszy Panie! Niepomyślny rezultat ostatnich zbiorów, jakoteż zrządzone w skutek nadzwyczajnych klęsk elementarnych, jak gradobicia i wylewy wód, spustoszenia całego mienia w rozległych obszarach Krolestwa Galicyi, dają powód do słusznej obawy, że ludność tego Królestwa w następnym roku stanie się ofiarą nieokreślonej nędzy i że oprócz wybuchłej już teraz epidemii cholerycznej, także tyfus głodowy, kraj nawiedzieć może. Troskliwy o dobro tegoż J. E. pan Namiestnik zwrócił już zawczasu uwagę w pokorze podpisanego Wydziału krajowego na tę smutną przyszłość w skutek czego tenże, poczuwał się do obozwiązku bezzwłocznie, przedłożyć Sejmowi wniosek zmierzający obok bezpośredniej pomocy ku temu, ażeby ludności dotkniętych klęską okolic podać sposobność do zarobku. Zgodnie z tym wnioskiem powziął też Sejm Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, na posiedzeniu swem z dnia 7 grudnia 1872. uchwałę względem zaciągnięcia pożyczki krajowej, której część na rozdzielenie oprocentowanych zapomóg, dla dotkniętych klęską, reszta zaś na budowę nowych i reskonstrukcyę istniejących dróg krajowych użytą być ma. Jakkolwiek pożyczka ta po części przeznaczoną jest na ogólny cel państwowy, nie ulega jednak wątpliwości, iż takową ze względu na główny cel przysporzenia obfitego źródła zarobku dla cierpiących nędzę, jako pożyczkę głodową w całem znaczeniu tego słowa uważać należy. W tem rozumieniu polecił Sejm Królest. Galicyi Lodomeryi z W. Ks. Kr: w pokorze podpisanemu Wydziałowi krajowemu: poczynić wszelkie potrzebne kroki, ażeby pożyczka ta, takich samych ulg doznała, jakie dzięki Najmiłościwszej łasce Waszej Ces. Król. Apostolskiej Mości użyczone były zaciągnięte j w roku 1866. galicyjskiej pożyczce głodowej. W imieniu Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z, W. Ks. Kr.:, zwraca się najuniżeńszy Wydział krajowy w najgłębszej pokorze do Ojcowskiego serca Waszej Ces. Król. Ap. Mości i składa u stóp Tronu najuniżeńszą prośbę: Wasza Ces. Król. Apost: Mość raczy najmiłościwiej Rząd swój upoważnić, ażeby tenże na mocy uchwalonego, przez Sejm galicyjski projektu do ustawy po Najmiłościwszem sankcyonowaniu tegoż przez Waszą Ces. Król. Apost: Mość, dla zaciągnąć się mającej pożyczki głodowej, w drodze ustawodawczej następujące ulgi wyjednał:

1) Uwolnienie wszelkich przy udzielaniu zapomóg, wystawić się mających dokumentów, podań i protokołów, oraz wpisów hypotecznych, tych wsparć dotyczących — od opłaty stemplowej i opłat bezpośrednich, ustanowionych prawem z 2. sierpnia 1850. (dz: pr: P. Nr. 329) i prawem z dnia 13. grudnia 1862. (:dz: pr: P. Nr. 89:);

2) Uwolnienie od stemplów, wszelkich skryptów, wekslów, obligacyj, asygnacyj i innych dokumentów, wystawionych celem uzyskania powyższej pożyczki;

3) Uwolnienie od podatku dochodowego, kuponów odnośnych obligów

4) Uwolnienie od portoryów wszelkich korespondencyj, jakie w sprawie zapomóg i ich zwrotu okażą się potrzebnemi między ustanowionemi, ku temu organami.

Ulżenia te, o jakie podpisany w pokorze Wydział karajowy uprasza, okazują się niezbędnemi, jeżeli zamierzona pożyczka, cel swój osiągnąć ma i jeżeli opłata przypadających należytości, nie ma dotknąć owych nieszczęśliwych, którzy na największą litość zasługują.

Podpisany w pokorze Wydział krajowy ośmiela się i tę okoliczność podnieść, iż rzeczona pożyczka, jakkolwiek użytą być ma na podniesienie środków komunikacyjnych w Galicyi, leży jednak nie tylko w interesie kraju, lecz także w interesie całego Państwa, mianowicie uwzględniając nader ważne cele strategiczne, tak iż darowanie przypadających na rzecz skarbu państwowego podatków i należytości, zastąpi tylko ten udział, jakiego kraj w każdym razie słusznie domagać się może.

Pełen ufności w życzliwość i łaskę Waszej Ces. Król. Apost: Mości żywi podpisany w pokorze Wydział krajowy nadzieję, że prośba Sejmu galicyjskiego, mająca na celu tylko dobro kraju, Najmiłościwszego uwzględnienia Waszej Ces. Król: Apost. Mości dozna.

D. j. w.

Alegat L.

Odpis pisma Wydziału krajowego z dnia 20. lutego 1873 l. 3026 wystosowanego do wysokiego c. k. Ministdrstwa 1) dla spraw wewnętrznych, 2) dla skarbowości, 3) dla handlu i komunikacyi.

Durch Angaben öffentlicher Blätter ist der gefertigte Galizische Landesausschus zur Kenntniss gelangt, dass S. k. k. apostolische Majestät dem Beschlusse des galiz. Landtages wegen Aufnahme eines Landesanlehens im Betrage von 5,200.000 Gld. huldvollst die allerhöchste Sanktion zu erteilen geruheten, bis jetzt erwartet derselbe jedoch vergeblich eine nähere Verständigung, in wie weit seinem Majestätsgesuche um Befreiung dieses Anlehens von der Entrichtung aller Tax- Stempel und anderen Gebühren, so wie von der Entrichtung der Einkommensteuer eine gnädige Berücksichtigung zu Theil wurde. In der festen Uiberzeugung, dass die erbetene Begünstigung nur in ihrer ungeschmälerten Gänze dem Lande Galizien zugesprochen, demselben die Durchführung der sich gestellten Aufgabe ermöglichen kann, in der Uiberzeugung, dass nicht blos die Rücksicht auf die gedrückte Lage unserer Landesfinanzen, aber auch eine gerechte Würdigung des Zweckes, den das zu contrahirende Anlehen anstrebt, für die Erteilung dieser Begünstigung das Wort führen müssen, gibt sich der galiz. Landesausschuss die Ehre, seine zu der Stufe des a. h. Trones niedergelegte diesfällige Bitte einer wolwollenden Berücksichtigung des Hohen k. k. Ministeriums zu empfelen. Vorerst muss der gefertigte Landesausschus die Aufmerksamkeit des Hohen k. k. Ministeriums auf die enorme Höhe des Steuerzuschlages lenken, welchen die Bewohner Galiziens zur Deckung der durch die autonome Verwaltung hervorgerufenen Bedürfnisse entrichten und welcher für das Jahr 1873 mit 81% des direckten Steuern festgestellt wurde. Zu diesem tretten noch die Bezirks und Gemeindezuschläge hinzu, welche durchschnittlich mindestens mit 30% angeschlagen werden müssen. In dieser anormalen Finanzlage wird sich Galizien bis zum Zeitpunkte der Amortisation der Grundlastenablösungsobligationen befinden und kann wahrlich materiell nur dann vorwärts kommen, wenn ihm vom Staate, wenn auch nicht direkte, so doch wenigstens indirekte Hülfe geleistet wird. Ungeachtet dieser drückenden Last hat doch die galiz. Landesvertrettung, geleitet von der wichtigen Anschauung, dass jeder Stillstand in der Entwickelung des Landes zum verderblichen Rückschritte wird, in Beachtung dessen dass vor allem Anderen dem fülbaren Mangel an Komunikationsmitteln rasch abgeholfen werden muss; endlich in Berücksichtigung dessen, dass der durch die vorjährige Missernte und durch Elementarereignisse herbeigeführten Noth beinahe der gesammten Landbevölkerung ergiebige Hülfe geleistet werden muss, ein Anlehen votirt, welches wahrlich Opfer dem Lande auflegt und seine letzten Kräfte erschöpft. Und dieses Anlehen sollte nicht einmal die Begünstigung des Steuernachlasses ansprechen dürfen. Eine nähere Betrachtung des Endzweckes dieses Anlehens drängt unwillkührlich zur Vergleichung desselben mit den von der hohen Regierung erteilten Concessionen zum Baue von Eisenbahnen. In beiden Fällen handelt es sich um die Herstellung von Komunikationsmitteln, und wenn es unzweifelhaft ist, dass die in Galizien gebauten Eisenbahnen vorwiegend strategischen Zwecken dienen, so wird hiedurch die Wichtigkeit der Strassen für Zwecke der Volkswirtshaft mehr, als in irgend einer anderen Provinz gesteigert und man kann mit Recht behaupten, dass die Eisenbahnen hierzulande nur dann zum Vorteile des Staates vollständig aus-

genützt werden können, wenn der in den früheren Jahren so sehr vernachlässigte Strassenbau mit dem Baue der Eisenbahnen gleichen Schritt hält. Nur zum Baue von Strassen verwendeten Summen können die bis jetzt vom Staate jährlich zu zahlenden Garantiebeträge vermindern, eventuell gänzlich löschen. Wenn nun die Eisenbahnen, denen doch bedeutende, ja sogar hierzulande den Gütern Transport betreffende Erträgnisse zu Gute kommen, vom Staate subventionirt werden oder mindestens eine 30-jährige Steuerfreiheit gemessen, so wäre wohl die Frage gerechtfertiget, warum denn das Land als solches in seinen den gleichen Zweck anstrebenden Unternehmungen nicht jene Begünstigung verdienen sollte, welche der Staat Privatgenossenschaften gewährt. Wenn endlich die hohe Regierung noch jetzt im Prinzipe aerarial oder Reichsstrassen anerkennt, also Strassen unterscheidet, welchen der Charakter des Staatsinteresses innewöhnt, so wird wol jeder, der die Verhältnisse unseres Landes genau prüft, eingestehen, dass nach dem Ausbaue der Eisenbahnen eine bedeutende Anzal der aus Landesmitteln gebauten und erhaltenen Landesstrassen die sogenannten Reichsstrassen weit an commerzieller und strategischer Wichtigkeit übertroffen hat, und daher streng genommen, diese Landesstrassen dem Interesse des Gesammtstaates dienen. In dieser Beziehung wollen wir nur hinweisen auf die vielfachen Anforderungen, welche bezüglich des Strassenwesens von Seite der Militärverwaltung bis jezt an uns gerichtet werden. Auf diese Erörternngen sich stüzend bittet der gefertigte Landesausschuss, Ein hohes Ministerium möge im hohen Reichsrate die Befreiung des zu emitirenden Anlehens von jeglichen Gebühren und Steuerentrichtung befürworten, und dem gefertigten Landesausschusse das diesfällige Resultat geneigtenst sobald als möglich mitzutheilen geruhen, da hievon die dringend gebotene Realisirung des Anlehens abhängig ist, und der galizische Landesausschuss im Falle einer ungünstigen Entscheidung vorerst noch darüber schliessig werden müsste, ob das Anlehen nicht etwa auf die zur Hebung des Nothstandes nothwendige Summe zu reduziren wäre.

D. j. w.

Odpis pisma Wydziału krajowego z dnia 20 lutego 1873 l. 3026 wystosowanego do Jego Ex. hr. Gołuchowskiego w Wiedniu.

Jaśnie Wielmożny Hrabio! Mam zaszczyt przesłać Waszej Excelencyi w załączeniu odpis prośby, wystosowanej od Wydziału krajowego do Ministerstw spraw wewnętrznych, finansów i handlu w sprawie uwolnienia zaciągnąć się mającej pożyczki krajowej od opłaty wszelkich należytości i podatków. Zarazem proszę Waszą Excelencyę, byś, znając najdokładniej przykre krajn naszego położenie finansowe, raczył być orędownikiem w tej dla nas żywotnej kwestyi.

D. j. w.

Alegat L.

Odpis odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z d. 28. czerwca 1873 l. 4081 pr. wystosowanej do Wydziału krajowego.

(Liczba Wydziału krajowego 11459/73).

Jego ces. i kr. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 21. maja r. b. użyczyć najłaskawiej najwyższej sankcyi, uchwalonemu przez obydwie Izby Rady państwa projektowi do ustawy, mocą której przyznaje się uwolnienie od należytości prawnych wszystkim dokumentom, podaniom i wpisom, spisanym z powodu udzielania zapomóg zwrotnych z pożyczki krajowej dla powiatów w Galicyi, klęską głodową dotkniętych i która to ustawa stanowi dalej postępowanie przy ściąganiu tych zapomóg zwrotnych od stron niemi obdzielonych. — W skutek reskryptu Jego Excelencyi pana Ministra spraw wewnętrznych z dnia 6. b. m. l. 9315, mam zaszczyt zawiadomić o tem Swietny Wydział odnośnie do szacownych pism z dnia 27. Grudnia 1872 r. l. 21087 i 5. marca b. r. l. 3732 z nadmienieniem, że zarządzono już ogłoszenie tej ustawy w dzienniku ustaw państwowych.

D. j. w.

Alegat M.

Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 20. grudnia 1872 do l. 20.981 wystosowanej do Świetnego c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Wydział powiatowy Tarnopolski przedstawiając dnia 26. listopada r. b. l. 1095 statutu kas pożyczkowych uprasza Wydział krajowy o poczynienie odpowiednich kroków, ażeby rachunki budowy drogi kr. Podwołoczyska-Brzeżany i Strusów-Buczackiej, jakoteż drogi powiatowej Tarnopolsko-Brodzkiej jak najspieszniej ukończono i gminom z budowy dróg tych przypadające należytości wypłacono i ażeby przy wypłacie tej uwzględniono przedewszystkiem gminy powiatu Tarnopolskiego, które w ogóle przeznaczyły należytości swe w tym względzie na powiększenie już istniejących lub też założenie nowych kas pożyczkowych. Odnośnie do odezwy z 1. listopada r. b. l. 13782, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać Swietne c. k. Namiestnictwo o ostateczne załatwienie rachunków konkurencyjnych, tyczących się tak budowy dróg krajowych, jakoteż powiatowych.

D. j. w.

Alegat N.

Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 8. marca 1873 do l. 3675 wystosowanej do Swietnego c. k. Namiestnictwa w miejscu.

W myśl uchwały wysokiego Sejmu z dnia 7. grudnia 1872, polecającej Wydziałowi krajowemu, aby ponownie upomniał się u c. k. Namiestnictwa o jak najspieszniejsze przeprowadzenie i przedłożenie rachunków ze wszystkich zaległości konkurencyjnych, drogowych i odnośnie do ostatnich odezw naszych w tym przedmiocie z 1. listopada i 20 grudnia 1872 l. 13782 i 22125, upraszamy Swietne c. k. Namiestnictwo jak najuprzejmiej o łaskawe przyspieszenie tej sprawy.

D. j. w.

Alegat O.

Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 27. września 1873. do l. 16010 wystosowanej do Świetnego c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Wedle sub /. załączonego wykazu zalega jeszcze znaczna część rachunków funduszu pro paeterito, a niektórych między niemi nawet od początku budowy pomimo, że Świetne c. k. Namiestnictwo kilkakrotnie przypominało c. k. Starostwom załatwienie onychże. Wydział krajowy odnośnie do odezwy z dnia 8. marca 1873. L. 3675 ma przeto zaszczyt upraszać Świetne c. k. Namiestnictwo o zarządzenie, ażeby dotyczące c. k. Starostwa wykazane rachunki zaległe, tudzież i wyjaśnienia jak najrychlej przedłożyły.

D. j. w.

Subalegat 1 do alegatu O.

Wykaz

zaległych rachunków funduszu pro praeterito dróg krajowych po koniec sierpnia 1873.

Liczba porządkowa	Nazwa			Zaległe		
	C. k. Starostwo	Drogi krajowej	Drogi częściowej czyli sekcyi	Rachunki	Wyjaśnienia	Od roku
1	**w Jarosławiu**	Bełzec-Jarosławskiej	Z całej przestrzeni	1	4	od r. 1855 do r. 1858 za r. 1859
2	**w Brzeżanach**	Brzeżan-Złoczowskiej	Z całej przestrzeni dawnego obwodu	5	—	od r. 1864 do r. 1868
3	**w Tarnopolu**	Brzeżan-Tarnopolsko-Podwołoczyskiej	Słupki Kamionka Podwołoczyska	42	—	od r. 1855 aż do oddania władzom autonomicznym
4	**w Trembowli**	Strusów-Buczackiej	Strusów Dobropole	14	12	od r. 1855 aż do oddania władzom autonomiczn. od r. 1861 do września 1867
5	**w Horodence**	Sielecko-Zaleszczyckiej	Niezwiska Horodenka		10	od r. 1854 do końca 1857 i r. 1859
6	**w Śniatynie**	Śniatyńsko-Horodeńskiej	Za całą przestrzeń	5	—	od r. 1862 do r. 1866

Lwów dnia 26. września 1873.

Alegat P.

Odpis rozporządzenia z dnia 5. stycznia 1872. L. 22005 wystosowanego do Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu.

Petycya reprezentacyi powiatowej tarnobrzeskiej z dnia 27. sierpnia b. r. L. 700 w sprawie zabezpieczenia nadbrzeży groblami, wniesiona do wysokiego Sejmu pod dniem 7. listopada b. r. przekazaną została Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

W sprawie przeniesienia na skarb Państwa kosztów sypania wałów nad Wisłą, Dunajcem, Wisłoką i Sanem udawał się Wydział krajowy do c. k. Ministeryum spraw wewnętrznych już cztery razy a mianowicie: d. 30. Kwietnia 1868 l. 3557, d. 18. czerwca i 2. grudnia 1869 l. l. 2319 i 14495 tudzież dnia 29. stycznia r. z. l. 14552 r. 1871.

Odnośne decyzye ministeryalne z dnia 19. sierpnia 1870. l. 17300 i 30. czerwca b. r. l. 1944 podane do wiadomości wydziału powiatowego pod d. 21. października 1870 l. 13333 i 26. lipca r. z. l. 12304 nie pozostawiają żadnej wątpliwości, iż wszelkie dalsze pzzedstawienia w tej sprawie byłyby przynajmniej na teraz daremne.

Ze strony Państwa nie można zatem spodziewać się w tej mierze pomocy a i fundusz krajowy obciążony w r. b. tylu i tak znacznymi wydatkami nie może na ten cel żadnego udzielić zasiłku—powiatom zagrożonym powodzią nie pozostaje więc nic innego, jak szukać pomocy w zasobach własnych.

Wiadomo, że jakkolwiek sypanie wałów połączone jest przedewszystkiem z korzyścią właścicieli gruntów nadbrzeżnych, właściciele ci częstokroć nie pojmują tej korzyści, nie umieją sobie poradzić, lub nie są w stanie ponosić na raz wydatków znaczniejszych. Życzyć by więc należało, aby wydział powiatowy tę sprawę wziął w swoje ręce i porozumiał się z powiatami, zostającymi w tychże samych warunkach względem wykonania wspólnego dzieła.

Funduszów dostarczyć by mogła pożyczka przez wysoki Sejm w roku bieżącym dla wszystkich powiatów uchwalona, która nie wątpimy że otrzyma sankcyę cesarską.

Sprawę tę zechce reprezentacya powiatowa wziąść pod ścisłą rozwagę i donieść Wydziałowi krajowemu o uchwale odnośnej.

D. j. w.

Alegat Q.

Odpis reskryptu Wydziału krajowego z dnia 16. stycznia 1873. l. 22403. wystosowanego do wydziału powiatowego w Nowym Sączu.

Uchwałą z dnia 7. grudnia 1872. wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do ostatecznego załatwienia wszystkie petycye, dla braku czasu w Izbie nie załatwione. Pomiędzy temi petycyami znajduje się także prośba wydziału powiatowego o wyznaczenie stałej subwencyi z funduszu krajowego na utrzymanie osobnego urzędnika dla spraw dróg krajowych, w tamtejszem powiecie położonych. Wykonując powyżej przytoczoną uchwałę wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zwraca załączniki tej petycyi i oświadcza, co następuje: Prośba wydziału powiatowego nie może być uwzględnioną, gdyż bezpłatne wykonywanie zarządu dróg krajowych ze strony wydziałów powiatowych jest nietylko powinnością uzasadnioną względami słuszności, które przedstawiliśmy wydziałowi powiatowemu na wstępie reskryptem z 28. lutego 1872. l. 18691, lecz nadto kategorycznym obowiązkiem unormowanym w trzecim ustępie §. 27. ust. drog. Wobec wyraźnego postanowienia tego paragrafu, Wydział krajowy musiałby na wypadek, gdyby wydział powiatowy wbrew ustawą wskazanemu obowiązkowi nie chciał zajmować się zarządem dróg krajowych bezpłatnie, ustanowić na jego koszt ze swojej strony organ administracyjny dla dróg krajowych w tamtejszym powiecie położonych. — Spodziewamy się jednakże, że ewentualność ta nie nastąpi, gdyż wydział powiatowy w własnym interesie odstąpić powinien od tego, prawnie zupełnie nie uzasadnionego żądania. Koszta bowiem wykonywanych przez wydział powiatowy czynności administracyjnych około dróg krajowych nie dadzą się nawet porównać z wydatkami, jakieby spadły na powiat albo gminy, gdyby drogi te przestały być krajowemi. — Wreszcie i tej uwagi pominąć nie można, że fundusz krajowy i tak już znacznemi subwencyami przyczynia się do utrzymania dróg powiatowych i gminnych w powiecie Nowo-Sądeckim.— Wydatek nowy przeznaczony na uwzględnienie niniejszej prośby wydziału powiatowego, musiałby oczywiście wywołać zniżenie tych subwencyi, a taka zamiana byłaby niezawodnie bardzo niekorzystna dla interesu publicznego.

D. j. w.

Alegat R.

Odpis okólnika c. k. Namiestnika we Lwowie do wszystkich P. P. c. k. Starostów z d. 10. maja 1872 do l. 13560.

(L. W. kr. 13289/73.)

Jego Excelencya Pan Minister rolnictwa zwrócił reskryptem z dnia 16. marca b. r. l. 6266 uwagę c. k. Namiestnictwa na to, że §. 22. ust. lasowej często bywa całkiem mylnie tłumaczony i zastosowany. Ustawa lasowa nakłada bowiem na właścicieli lasów przedewszystkiem obowiązek starania się o odpowiednie zagospodarowanie lasów a w szczególności obowiązek ustanowienia dla lasów znaczniejszego obszaru świadomych rzeczy i przez Rząd za uzdolnionych uznanych leśniczych; władzom politycznym zaś powierza tylko nadzorowanie, a w miarę potrzeby, działanie w tym kierunku, aby postanowienia prawa były przez właścicieli lasów przestrzegane. Tymczaszm niektórzy P. P. c. k. Starostowie wyprowadzają dla siebie z §. 22. ust. las. uprawnienie, zaprowadzenie z urzędu całej organizacyi lasowej na koszt właściciela lasu, inni zaś pod pozorem trudności w oznaczeniu prawnego pojęcia co jest „las znaczniejszego obszaru“, i ze względu na brak odpowiedniej liczby uzdolnionych leśniczych usuwają się zupełnie od nałożonego na nich przez ustawę obowiązku nadzorowania.

Ani jedno ani drugie zapatrywanie nie odpowiada duchowi ustawy lasowej. Gdy w większych lasach zwykle jest już racyonalniejsze gospodarstwo zaprowadzone, przeto szczególną uwagę władz politycznych winny na siebie zwracać mniejsze komplexa lasowe. Uważać należy za jedno z najważniejszych zadań rządu wpływanie, aby właściciele mniejszych lasów a w szczególności gminy w odpowiedni sposób prowadziły zarząd swych lasów i staranie się, aby im radę i pomoc doświadczonych leśniczych uczynić przystępną. Cel ten da się osiągnąć nie przez doraźne użycie środków przymusowych, lecz przez taktowne i miejscowym stosunkom odpowiednie postępowanie władz politycznych. W wielu powiatach możnaby do zaprowadzenia więcej racyonalnej kultury lasowej użyć prywatną służbę lasową i oddać sąsiednim leśniczym zarząd gminnych lub znaczniejszych lasów mniejszej własności ziemskiej za stałą opłatą, która przez dobrowolne porozumienie się stron oznaczoną być winna, lub przynajmniej zapewnić takim właścicielom lasów ich radę w ważniejszych wypadkach, n. p. przy oznaczeniu zrębów za wynagrodzeniem, któreby od wypadku do wypadku ustanowione być musiało. Tam gdzieby powyższe środki nie dały się zastosować, byłoby właściwem naprowadzić gminy lub spółkę właścicieli lasów, aby postarały się o fachowego leśniczego i wyjednać im na ten cel subwencyę ze środków gminnych powiatowych lub krajowych. — W ogóle należy mieć na oku, że każde gospodarstwo wyrachowane być winno na zysk a nie na stratę, że zatem i w gospodarstwie lasowem tylko takie ulepszenia są pożądane, które dochód z lasów podnieść mogą. Z tego wynika, że władze polityczne, winne przedewszystkiem tam wpływać na ustanowienie fachowych leśniczych, gdzie takowi z podniesionego dochodu wynagrodzeni być mogą. Gdyby się udało władzom politycznym lub zawisłym od nich fachowym leśniczym wypracować plany, któreby przekonały interesowane strony o korzyściach zaprowadzenia racyonalnej administracyi i któreby z drugiej strony wykazały stosunkowo najtańszy sposób zaprowadzenia takowej, wtedy możnaby z pewnością oczekiwać pomyślnego rezultatu. Najczęściej zajdzie potrzeba wpływania na ustanowienie fachowych eśniczych lub służby lasowej czy to samoistnie czy za użyciem sąsiedniego personalu lasowego,

w lasach do gmin i do spółek należących, gdyż takowe ze względu na obowiązek władz czuwania nad majątkiem gminnym lub prawami pojedynczych spólników, szczególną uwagę władz na siebie zwracać muszą. Gdyby zaś w pojedynczych wypadkach działanie zachęcające z powodu niechęci lub oporu stron bezskuteczne być miało, w takim razie nie pozostaje nic innego jak użyć przymusu w myśl §. 22. ust. las. W każdym razie zostanie znacznie ułatwione zadanie władz lub fachowych leśniczych, do których zakresu działania należy zaprowadzenie racyonalnej kultury lasowej, jeżeli władze polityczne z gorliwością i surowością czuwać będą nad przestrzeganiem ustawy lasowej i jeżeli w wypadkach bezprawnego niszczenia lasów lub przestępstw lasowych przeprowadzą przeciw winnym właściwe urzędowanie z odpowiednją ścisłością i pospiechem. Podając powyższy reskrypt ministeryalny p. c. k. staroście do wiadomości i zastosowania się—C. k. Namiestnictwo nie może pominąć uwagi, iż jak się przekonano z rozpraw przedkładanych c. k. Namiestnictwu z powodu wnoszonych przez strony w sprawach lasowych rekursów zdarzają się częste wypadki mylnego tłumaczenia i zastosowania postanowień ustawy lasowej i późniejszych tę ustawę objaśniających rozporządzeń. Najczęściej jednak spostrzedz się dają usterki w następujących kierunkach: 1. Rozprawy karne przeciw przestępcom lasowym rzadko bywają z należytym pospiechem przeprowadzane, a exekucya kar wyrokami karnemi orzeczonych, długo na siebie każą czekać. Gdy wypadki nieszanowania praw własności w lasach w kraju naszym dotąd tak często się powtarzają, a powstrzymanie przestępstw lasowych po większej części od szybkiego ukarania winnych zawisło, przeto przywodzą się panu c. k. staroście na pamięć główniejsze postanowienia rozporządzenia tutejszego z dnia 14. kwietnia 1857 l. 20120 względem exekucyi kar i wynagrodzeń za szkody lasowe, jakoto: pp. c. k. starostów czyni się za to odpowiedzialnymi, aby przekroczenia przeciw ustawie lasowej były zawsze przed upływem terminu przedawnienia oznaczonego w rozporządzeniu ministeryalnem z dnia 3. maja 1855. l. 5672 dochodzone i ukarane. Ściągnięcie wynagrodzeń przyznanych stronom w myśl §. 72. ust. las. ma nastąpić za pośrednictwem władz politycznych. Również rzecz się ma z karami za przestępstwa lasowe, których egzekucya zawsze z urzędu przeprowadzoną być winna. Regestra karne prowadzone przez c. k. starostwa winny być w największym porządku utrzymywane. Na podstawie tych regestrów winny urzędy przedkładać po upływie każdego roku sumaryczny raport, w którym ma być wykazaną liczba przestępstw lasowych i rodzaj takowych, miejsca, w których takowe zostały popełnione, ogólna kwota kar funduszowi kultury krajowej przypadłych, tudzież wynagrodzeń za szkody lasowe wyexekwowanych i dotyczącym właścicielom lasów wypłacanych, a nakoniec ważniejsze spostrzeżenia tego przedmiotu dotyczące. Panu c. k. staroście poleca się regularne przedkładanie tych wykazów i czuwanie nad tem, by dokładnie były prowadzone.

2. Zdarza się, że władze polityczne także wypadki wyrąbania i wycinania drzew pod 4. punkt §. 60. ust. las. podciągały, które tam nie należą. W tej mierze zalecono rozporządzeniem tutejszem z dnia 17. września 1863 l. 33544 wydanem do urzędów powiatowych, aby w podobnych wypadkach przedewszystkiem starały się skonstatować, czy obwinionym przysługują prawa służebności w dotyczącym lesie, dalej zaś czy ścięte, wykopane lub wyrąbane drzewa należą do sortymentów drzewa, wspomnianych w ustępie 4. §. 60 ust. las. i stosownie do rezultatu aby albo same dalsze dochodzenie przeprowadziły, albo też całą rozprawę sądowi karnemu do dalszego urzędowania odstąpiły.

3. Postępowanie władz politycznych przy używaniu i zaprzysięganiu znawców w sprawach lasowych nie zawsze jest właściwe, chociaż okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 26. stycznia 1864 l. 61697. unormował to postępowanie w sposób następujący. Wynagrodzenie należącc się właścicielowi lasu za zrządzoną w jego lesie szkodę lasową winno być w myśl §. 73. ust. lasowej oznaczone przez służbę lasową, a oszacowane i potwierdzone przez miejscowego leśnego. Jeżeli jednak służba lasowa nie stoi pod kierownictwem leśnego lub jeżeli doniesienie o szkodzie lasowej zrobione zostało przez kogo innego aniżeli przez służbę lasową, natenczas winna być szkoda według §. 74 ust. las. oszacowaną przez sąsiedniego leśnego lub w braku takowego przez innego bezstronnego rzeczoznawcę, którego jednak do tej czynności zaprzysiądz należy. §. 75. ust. las. mieści w sobie ogólne postanowienie, że jeżeli słuszność oszacowania w wątpliwość jest podaną, wtedy ma władza polityczna, za

pomocą dwóch przez nią oznaczyć się mających bezstronnych zaprzysięgłych znawców szkodę skonstatować i oszacować kazać. Z tych postanowień, regulujących sposób postępowania przy szacowaniu szkód lasowych wynika, że zaprzysiężenie rzeczoznawców przy dotyczącej czynności w wypadku przewidzianym w §. 74. ust. las. t. j. przy braku fachowego leśnego lub też w razie istnienia uzasadnionych wątpliwości przeciw oszacowaniu w myśl §. 75. ust. las. jest nakazanem, a że w innych wypadkach takie zaprzysiężenie nie powinno mieć miejsca, gdyż leśni już przez swoją przysięgę służbową obowiązani są szkody lasowe według swej najlepszej wiedzy i sumienia oszacować i dla tego też wystarcza przypomnieć im złożoną przez nich przysięgę służbową. Ustawa lasowa nakazuje także w innych wypadkach a mianowicie w §. 2, 9, 20, 23, 24, 29, 37, 42 i 51 zawezwanie rzeczoznawców nie wspominając jednak nic o ich zaprzysiężeniu. Z tąd jednak nie należy wyprowadzać wniosku, że w tych wszystkich wypadkach zaprzysiężenie rzeczoznawców jest zbyteczne lub może nawet zakazane. Przeciwnie ważność traktowanych spraw wymaga, ażeby stan rzeczy, na którym opierać się ma orzeczenie władzy, był z jak największą o ile możności ścisłością i pewnością rozpoznany. Wynika zatem nietylko z istoty takich spraw, lecz także z pojęcia o prowadzeniu dowodu przez znawców, że ci ostatni w każdym razie, jak skoro tylko na podstawie ich oświadczeń ma zapaść orzeczenie karne lub inne do praw osób prywatnych odnoszące się zarządzenie winni być zaprzysiężeni. Powołanych za znawców należy więc, jeżeli w sprawie, do której zawezwani zostali, pierwej zaprzysiężeni nie byli przed oględzinami w obecności stron zaprzysiądz lub na złożoną przez nich jako przez rzeczoznawców przysięgę przypomnieć.

4. C. k. Namiestnictwo czyni ciągłe spostrzeżenia, że wiele przez właścicieli lasów zaskarzonych przestępstw lasowych, z powodu zaszłego przedawnienia nie może być karanych. Taka bezkarność popełnionych przestępstw lub nawet ich opóźnione ukaranie, utrudnia nadzwyczaj utrzymanie w sile patentu lasowego, gdyż szkodnicy lasowi nie będąc w swych bezprawiach powstrzymani, tracą uszanowanie cudzej własności, a z drugiej strony właścicieli lasów, nie doznając od prawa należytej opieki, nie mogą dopełnić nałożonego na nich przez ustawę obowiązku racyonalnego zagospodarowania swych lasów. Z tych powodów nakazanem zostało tutejszem rozporządzeniem z dnia 28. lipca 1864. l. 29853 c. k. naczelnikom powiatów, aby pod osobistą odpowiedzialnością, dochodzenia względem zaszłych wypadków uszkodzenia własności lasowej jak najspieszniej przeprowadzali i szczególną na to zwracali uwagę, żeby przestępstwa, które podlegają karom w ustawie lasowej oznaczonym nie zostały przedawnione. Przyczem zwrócono ich uwagę, że przedawnienie w myśl §. 531 ust. kr. zostaje już przez cytacyę oskarzonego przerwane.

5. Zdarzają się często wypadki, że oddane na własność włościan lub gmin za zniesione prawa służebne lasy bywają przez nich w krótkim czasie zupełnie dezolowane lub nawet wykorczowane i bez pozwolenia władzy politycznej w grunt orny lub pastwisko przeistoczone. Przeciwko takiemu bezprawnemu niszczeniu lasów gminnych p. p. c. k. starostowie albo wcale nie, albo tak późno występują, iż zarządzone dochodzenia nie są zdolne złego powstrzymać, lub takowemu zaradzić. Poleca się zatem panu c. k. staroście, aby zwracał szczególniej baczną uwagę na lasy gminne, a w razie potrzeby aby przez energiczne wymierzenie kar w §. 2, 3, 4, ust. las. oznaczonych powstrzymał ich niszczenie. Zarazem zwraca się uwagę pana c. k. Starosty, iż obowiązkiem jego jest w myśl tutejszego rozporządzenia z dnia 26. grudnia 1867 l. 81271 utrzymywać wszystkie jako ekwiwalenta w posiadanie gmin oddane lasy w ewidencyi, aby przy pomocy takowej módz w danym razie odpowiednie kroki tem spieszniej zarządzić.

Nareszcie doszło do wiadomości c. k. Namiestnictwa, że niektórzy pp. c. k. Starostowie nie posiadają wcale żadnej taryfy lasowej, która według §. 73 i 76 ust. las. za podstawę do oznaczenia zrządzonych szkód lasowych i przyznać się mających za nie wynagrodzeń służyć winna. Gdy §. 76. ust. las. wyraźnie postanawia, że ułożeniem takiej taryfy mają się zająć władze polityczne z udziałem znawców, a brak taryfy lasowej utrudnia przeprowadzenie szacowania szkód lasowych, albo co gorzej pozbawia przeprowadzone szacowanie tych szkód prawnej podstawy i staje się powodem że dotyczące rozprawy zwracane przez c. k. Namiestnictwo przez dłuższy czas w c. k. starostwach

zalegają, przeto poleca się panu c. k. Staroście, aby taryfę lasową, jeżeli to dotąd jeszcze nie nastąpiło, dla swego powiatu, lub gdyby w różnych częściach powiatu różne ceny drzewa istniały, także i dla pojedynczych części powiatu ułożyć kazał. Istniejące taryfy należy poddawać od czasu do czasu rewizyi, w miarę, jak ceny drzewa znaczniejszym ulegają zmianom.

Powyższe wskazówki mają służyć panu c. k. Staroście za normę postępowania w sprawach lasowych, których szybkie i dokładne załatwianie szczególniej się panu c. k. Staroście poleca, a zarazem dodaje, że c. k. Namiestnictwo zwracać będzie szczególną uwagę, aby przywiedzione w niniejszem rozporządzeniu dawniejsze tutejsze rozporządzenia ściśle przestrzegane i w danych razach odpowiednio zastosowane były.

D. j. w.

Alegat 8.

Odpis okólnika c. k. Namiestnika z dnia 12. grudnia 1872. l. 37871 wystosowanego do wszystkich P. P. Starostów.

(L. W. 13289|73).

Rozporządzeniem tutejszem z dnia 29. sierpnia b. r. l. 37871 polecono panu c. k. Staroście, aby przedsięwzięte w ostatnich latach w tamtejszym powiecie korczunki ścisłemu poddał dochodzeniu, i na podstawie tego dochodzenia przedłożył c. k. Namiestnictwu do końca b. r. szczegółowy tabelaryczny wykaz wszystkich lasów, które w ciągu ostatnich pięciu lat w tamtejszym powiecie wykorczowane zostały, z dokładnem oznaczeniem, które korczunki uskuteczniono z przyzwoleniem władzy, które zaś samowładnie i z wykazaniem, co i z jakim skutkiem zarządzono celem przywrócenia uprawie lasowej nieprawnie odjętych przestrzeni lasów. Ponieważ c. k. Namiestnictwo przywiązuje wielką wagę, aby powyższy do przedłożenia w mowie będących wykazów przeznaczony termin dotrzymany został, przeto zwraca się uwagę pana Starosty, że termin ten niedługo upłynie i poleca się Panu przyspieszyć zarządzone w powyższym przedmiocie dochodzenie. Z drugiej jednak strony ma pan Starosta dołożyć wszelkiego starania, aby daty w poszczególnionych rubrykach przedłożyć się mających wykazów zawarte, oparte były na ściśle zbadanym stanie rzeczy, i aby pospiech w przedłożeniu wykazu nie nastąpił z uszczerbkiem jego dokładności i gruntowności.

D. j. w.

Alegat B.

Odpis okólnika c. k. Namiestnika z duia 30 stycznia, 1873 L. 5771 wystosowanego do wszystkich P. P. c. k. Starostów.

(liczba Wydziału krajowego 13289/73)

Z przedłożonych za rok 1872 wykazów rozpraw karnych względem przestępstw lasowych okazuje się, że niektórzy P. P. Starostowie przyjęli za zasadę używać kary nagany w przestępstwach przeciw ustawie lasowej i tylko wyjątkowo, nader rzadko karzą szkodników lasowych grzywną lub aresztem. Taki wymiar kary sprzeciwia się wyrażonym postanowieniom ustawy lasowej; albowiem według przepisu §. 62 ustawy lasowej grzywna 5 złr. lub areszt 1 dnia jest najniższym wymiarem kary za przestępstwa lasowe. Zamiast tego dozwala ustawa według okoliczności użyć wyjątkowo nagany; już ztąd, iż ustawa między naganą a grzywną 5 złr. lub 1 dnia aresztu nie ustanowiła dalszych stopniowań kary wskazuje najdobitniej, iż tylko wyjątkowe, winę nadzwyczajnie łagodzące okoliczności usprawiedliwić mogą użycie nagany i to tylko w tych wypadkach, gdzie ze względu na stopień wykształcenia obwinionego na jego pojęcia, nagana uchodzić może za rodzaj kary i być skuteczną. Przedłożone wykazy roczne przedstawiają dowodnie, że własnie w tych powiatach gdzie przez mylne zastosowanie §. 62. ust. karnej użyciem zbyt częstem nagan zamiast kary, pobłażano szkodnikom, wzmogły się przestępstwa lasowy do niezwykłej liczby. — Zalecam zatem Panom c. k. Starostom by na przyszłość stosując się do powyższych uwag przy wymiarze kary za przestępstwa lasowe zważali dokładnie na okoliczności winę łagodzące lub obciążające i w miarę tychże zasądzali przestępców na grzywny lub kary aresztu, jak to przepisuje ustawa; zaś nagany ograniczali do rzadkich wypadków, gdzie to usprawiedliwiają okoliczności, wykazujące, iż szkoda lasowa zrządzona została li w skutek lekkiego zaniechania ostrożności a szkodnik starał się zapobiedz szkodzie, lub w inny sposób okazał czynną skruchę a zresztą jest zupełnie nieposzlakowany a nadto da się przewidzieć że udzielenie nagany uczuje jako karę. — Z przedłożonych wykazów okazuje się także, iż niektórzy P. P. Starostowie wymierzają grzywny za przestępstwa lasowe niżej 5 złr. a kary aresztu niżej jednego dnia — To postępowanie sprzeciwia się przepisowi §. 4 rozporz. min. z dnia 31 stycznia 1860 Nr. 31. Jeżeli zachodzą okoliczności przemawiające za wymiarem kary, niżej wymiaru ustawą określonego, natenczas władza pierwszej instancyi ma z urzędu przedstawić sprawę Namiestnictwu z wnioskiem o ulżenie kary. — Postępowanie przy oszacowaniu szkód lasowych w wielu powiatach nie jest całkiem prawidłowe. Urzędnicy przeprowadzający dochodzenia karne nie zadają sobie pracy porównać podania szkód w wykazach miesięcznych z taryfą lasową; szkody te bywają podawane dowolnie nie odpowiednio do zasad wypowiedzianych w dodatku D. do ustawy lasowej, ceny i czynniki, na których polega obliczenie szkody często wcale nie bywają uwidocznione w rejestrze karnym, co staje się powodem, iż częstokroć w wypadkach rekursów sprawy zwracane być muszą dla wyjaśnienia, na jakiej

podstawie szkoda została oznaczoną. Zaleca się zatem Panu Staroście, by na przyszłość zwracał na to uwagę, aby sposób, w jaki obliczono szkodę w rejestrze karnym, był uwidoczniony i by zawsze taryfę lasową do aktów przy rekursach dołączano. — Dla ujednostajnienia wykazów dołącza się formularz, według którego za rok 1873 i następne wykazy roczne przestępstw lasowych mają być zestawiane.

D. j. w.

Rok.....

Powiat.....

Wykaz roczny przestępstw lasowych

Ilość przestępstw, które doszły do wiadomości Starosty		Załatwiono		odstąpiono c. k. sądom	zaniechano dochodzenia z powodu przedawnienia	Pozostają w toku	Ilość ogólna nałożonych na urzędników kar			Ilość przestępstw które ukarano udzieleniem nagany	Ogólna kwota szkód lasowych przyznana właścicielom lasów		Uwaga
							Grzywien		Aresztu				
Pozostałe z roku poprzedniego	Wpłynęły w roku bieżącym	wyrokami zasadzającymi	wyrokami uwalniającymi				złr.	ct.	dni		złr.	ct.	

Rok _____ Powiat _____

Wykaz roczny przestępstw lasowych

Ilość przestępstw, które doszły do wiadomości Starosty		Załatwiono		Ilość ogólna nałożonych na urzędników kar				Ogólna kwota szkód lasowych przyznana wła-		Uwagi
Pozostałe z roku poprzedniego	Wpłynęły w roku bieżącym	wyrokami zasadzającymi	wyrokami uwalniającymi	Grzywien		Aresztu		złr.	ct.	
				złr.	ct.	dni				

Alegat U.

Odpis okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 18. marca 1873. l. 11371. do c. k. Starostw.

(Liczba Wydziału krajowego 13289/1873)

Sprawozdanie Pańskie z dnia o korczunkach dokonanych w ostatnich pięciu latach w lasach tamtejszego powiatu, przyjmuje się do wiadomości, zalecając ponownie Panu Staroście, ażeby na prawidłowy tok gospodarstwa lasowego, szczególniejszą zwrócił baczność, a przy udzielaniu pozwolenia korczowania lasów, postępował jak najoględniej, według zasad wskazanych na podstawie rozporządzenia mininisterstwa rolnictwa z dnia 2. sierpnia z r. l. 7281. w tutejszym okólniku z dnia 29. sierpnia 1872. l. 37871.

Celem utrzymania ewidencyi przedsięwziętych w całym kraju korczunków, poleca się Panu Staroście, ażeby udzielając zezwolenie na wykorczowanie lasu, zawsze o tem c. k. Namiestnictwu doniósł przedkładając odpis wydanej rezolucyi, albo przynajmniej szczegółowo podając wszystkie ważniejsze postanowienia takowej. — W ten sam spsób donieść też należy o samowładnych korczowaniach i przytem nadmienić także o wyniku, przeprowadzonego dochodzenia. Przy tej sposobności zalecam Panu najusilniej, by nie pomijał żadnej sposobności wyśledzenia rychłego nadużyć, które przepisem §. 2. i 4. ust. lasowej jako karygodne czyny są zakazane i by w każdym wypadku samowładnego przeistoczenia lasu na inny sposób uprawy, jakoteż pustoszenia lasu, wprowadzał niezwłocznie postępowanie przepisane ustawą lasową.

Zadaniem Pana Starosty być powinno mieć dokładną znajomość stosunków gospodarskich w lasach powiatu i zapobiegać starannie szkodliwemu wytępianiu lasów.

D. j. w.

Alegat W.

Odpis okólnika Prezydyum Namiestnictwa z dnia 16. maja 1873 do l. 3326|pr. wystosowanego do wszystkich c. k. Starostw.

(liczba Wydziału krajowego 13289/73).

Z powodu uchwały Sejmu krajowego z duia 7. gruduia 1872 i na tej podstawie przedstawionej c. k. Ministerstwu rolnictwa prośby o przygotowanie projektu rządowego do nowej ustawy lasowej, — oznajmiło wys. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 10. Maja b. r. l. 2096, że według dotychczas poczynionych doświadczeń ustawa lasowa z roku 1852. odpowiada w ogólności stosunkom istniejącym; lecz wykonanie tej ustawy pod względem ścisłości i sprężystości wiele pozostawia do życzenia; że przeto zachodzi potrzeba ponowić w tej mierze zlecenia do c. k. Starostów.

Jakkolwiek w ostatnich czasach miałem sposobność kilkakrotnie zwracać uwagę Panów Starostów na brak dość sprężystego wykonania przepisów ustawy lasowej i wskazać właściwy sposób postępowania dla skutecznej ochrony lasów od rozmyślnego pustoszenia, dla zapobiegania przestępstwom lasowym przez sprężyste śledzenie i niepobłażliwe karanie szkodników, dla przywrócenia uprawie lasowej nieprawnie odjętych przestrzeni gruntu, które to skazówki i pouczenia udzielono Panu reskryptami Namiestnictwa z dnia 10. Maja 1872. l. 13560. z dnia 29. Sierpnia 1872 l. 37871. z dnia 18. Marca 1873. l. 8219; — to jednak dostrzegam z przykrością, że z małemi chlubnemi wyjątkami Panowie Starostowie nie są dość przejęci ważnościami tej sprawy dla dobra ogółu, nie mają dokładnej znajomości stosunków gospodarstwa lasowego w swoich powiatach; i nie starają się pozyskać takowej nowet w takich wypadkach, w których otrzymują skargi i szczegółowe doniesienia o nieprawnych korczunkach lub dezolacyach lasów często na większe rozmiary nawet dokonanych, nie zarządzają ustawą przepisanego postępowania lub też wydawszy zarządzenia odpowiednie o ich wykonanie nie troszcząc się wcale, a co gorsza zdarza się także, że douiesienia o szkodach popełnionych przez lasowych przestępców bywają pozostawione całemi miesiącami bez załatwienia, a nawet przedawnieniu ulegają.

Zalecam przeto Panu Staroście ponownie ściłe i sprężyste wykonywanie ustawy lasowej; polecam Mu w szczególności, by zwracał baczną uwagę na gospodarkę w lasach erekcyonalnych, w lasach gmin i spółek; dążył do wprowadzenia dla takowych odpowiednich planów gospodarstwa, zapewniających trwałe ich utrzymanie w dobrym stanie. Zaś dostrzeżone przekroczenia §. 2. i 4go ustawy lasowej, jako też insze przekroczenia tej ustawy karcić Pan będzie i zarządzać środki zaradcze jak to nakazuje ustawa lasowa z należytym pośpiechem i naciskiem.

Zaradzając brakowi organów podporządkowanych, mających obowiązek dostrzegania nieporządku w gospodarce lasowej i donoszenia o tem władzy zobowiążesz Pan leśniczych kameralnych o ile są w powiecie, i zaufania godnych leśniczych prywatnych, by o dostrzeżonych w lasach sąsiednich nadużyciach zagrażających dalszej uprawie lasowej, zawiadamiali Pana Starostę.

Podobne zlecenia wójtom gmin w sposób właściwy udzielone mogą również posłużyć do nabycia świadomości o stanie gospodarstwa lasowego w powiecie i dać sposobność do wydania stosownych zarządzeń.

Polecone tutejszym reskryptem z dnia 18. Marca b. r. l. 8219 dalsze badania względem przestrzeni lasów samowładnie w inszy stan uprawy ostatnimi czasy przeistoczonych, chciej Pan wykończyć jak najspieszniej, a nad ścisłem wykonaniem zarządzeń względem zalesienia wyrąbanych przestrzeni lasów czuwać nieustannie, zaś o skutkach dotyczących zarządzeń, o postępie robót względem przywrócenia gospodarki w tych zniszczonych częściach lasów, zdać c. k. Namiestnictwu dokładny raport z końcem roku w uzupełnieniu wykazu korczunków przedłożonego na początku tego roku.

Rozprawy karne przeciw szkodnikom spiesznie i dokładnie przeprowadzać i wykazy roczne przestępstw lasowych sporządzać jak najdokładniej według rozporządzenia tutejszego z dnia 10. Maja 1872. do l. 13560. — polecono Panom Starostom tutejszem rozporządzeniem z dnia 30. Stycznia b. r. l. 5771. — Zlecenia te ponawiam niniejszem.

D. j. w.

Aleg. X.

WYKAZ

dróg powiatowych, ułożony na podstawie dat z wykazu za rok 1872 i nadesłanych w tym roku sprawozdań wydziałów powiatowych.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Kraków	**Liseicko-Czernichowska**	1 i 757 sążni					Dotąd wykonują nadzór i utrzymują drogę gminy obok wymienione.	w r. 1870 - 1516 zł 95 c. w r. 1871 - 1375 „ 95 „ w r. 1872 - 1702 „ 45 „ Razem 4595 zł. 35 c.	Liszki Kaszów Nowawieś szlachecka Zagacie Dąbrowa Czernichówek Czernichów Kłokoczyn	Rada powiatowa uchwaliła na prośbę gmin: Liszki, Kaszów i Nowawieś szlachecka przyjąć tę drogę w zarząd powiatu i starać się o ustanowienie myta. Gminy: Zagacie, Dąbrowa, Czernichówek, Czernichów i Kłokoszyn sprzeciwiły się omyceniu drogi i obowiązały się utrzymywać ją w swoich granicach własnemi siłami. W skutek tego dotąd reprezentacya powiatu nie odebrała tej drogi w własny zarząd.
Kraków	**Wrocławska**	2				Od września 1870 istnieją myta w Bronowicach wielkich i w Niegoszowicach; dochód wynosił: w r. 1870 671zł. w r. 1871 2313 zł. w r. 1872 2000 zł.	Nadzorca drogowy pobiera rocznie 180 zł. a trzej drożnicy po 129 zł.	w r. 1870 - 3489 zł. 54 c. w r. 1871 - 6297 „ 46 „ w r. 1872 - 5137 „ 29 „ Razem 14.924 zł. 29 c.	Lobzów Bronowice Zabierzów	Ogólny dodatek do podatków na potrzeby powiatu wynosił w ostatnich trzech latach 10%. Na cele drogowe nałożono w r. 1870 5% a w 1872 r. 2%.
Chrzanów	**Krakowsko-Wrocławska**	3	1			W Zbiku dochód wynosił: w r. 1870 690 zł. w r. 1871 1800 zł. w r. 1872 2500 zł. W Dulowej: w r. 1870 700 zł. w r. 1871 1700 zł. w r. 1872 1600 zł.	Drogomistrz pobiera roczn. 500 zł. i 200 zł. na objazdy za wszystkie drogi. 4drożników pobiera razem 528 zł.	w r. 1870-4460z. 46½c. w r. 1871-2839 „ 29 „ w r. 1872-2682 „ 62 „ Razem 9982z. 37½c.	Sowiarki Zbik Krzeszowice Dulowa Młoszowa Trzebinia Chrzanów	W przyszłości droga ta ma być dalej budowana na Jaworzno i Dąbrowę albo Byczyne do granicy pruskiej. Brak funduszów nie pozwolił dotąd do wykonania tego zamiaru. Koszta na tę budowę wynosiłyby 24000 zł. Ogólny dodatek do podatków na potrzeby powiatu wynosił w r. 1870 12% w r. 1871 8% w r. 1872 13%, a dodatek na cele drogowe w r. 1870 8% w r. 1871 5% w r. 1872 9%.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Chrzanów	Krakowsko-Wrocławska	3	1			W Trzebinii: w r. 1870 900 zł. w r. 1871 1375 zł. w r. 1872 1469 zł. 40 ct.				
Chrzanów	Łączka	1	1			Myto drogowe w Myślachowicach przyniosło funduszowi drogowemu następujące dochody: w r. 1870 379zł. 44ct. w r. 1871 501 zł. w r. 1872 525 zł.	Oprócz drogomistrza dla wszystkich dróg powiatow. drożnik z płacą 132 zł.	w r.1870-1351 z. w r.1871-1575„ w r.1872-1796„ 82½c. Razem 4722z. 82½c.	Trzebinia Myślachowice Lgota	
Chrzanów	Chrzanowsko-Oświęcimska	1	3		¼	Dopiero od r. 1872 istnieje jedno myto drogowe, a jedno przewozowe zostało zaprojektowane przez Wydział powiatowy.	Oprócz wspólnego dla wszystkich dróg drogomistrza na drodze tej, są ustanowieni dwaj drożnicy pobierający razem rocznie płacę w kwocie 264 zł.	w r.1870-1749 zł. 65 c. w r.1871-2573 „ — „ w r.1872-1070 „ 72 „ Razem 5393 zł. 37 c.		Droga ta prowadzi z Chrzanowa wzdłuż kolei żelaznej do Wisły i łączy się z drogą wiodącą do Oświęcima. Budowa tej drogi kosztowała dotąd razem 10.000 zł.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Chrzanów	Krzeszowicko-Brodelska	1	3			Istnieją dwa myta drogowe w Krzeszowicach i Tenczynku. Dochód wynosił w Krzeszowicach: w r. 1870 827zł. 40ct. w r. 1871 1840 zł. w r. 1872 1860 zł. 75 ct. w Tenczynku: w r. 1870 752 zł. w r. 1871 2200 zł. w r. 1872 1510 zł.	jak wyżej	w r.1870 - 1645 zł. 35 c. w r.1871 - 2969 „ w r.1872 - 5506 „ 53 „ Razem 10.120 zł. 88 c.	Krzeszowice Tenczynek Zalas Brodła	Droga ta łączy drogę Wrocławską z prusko-szląską (krajową). Oprócz wykazanych dotąd dróg powiatowych istnieje jeszcze w powiecie Chrzanowskim nominalnie trzymilowa, w połowie zbudowana droga Chrzanowsko-Zatorska, uznana za powiatową uchwałą reprezentacyi powiatu z dnia 17. lutego b. r.; warunkiem wykonania tej uchwały jest uzyskanie subwencyi z funduszu krajowego. Koszta budowy wynoszą około 20.000 zł.
Żywiec	Polhorska	3 600 sążni				drogowe i mostowe		w r.1870 - 3926 zł. 60 c. w r.1871 - 5389 „ 29 „ w r.1872 - 7060 „ 35 „ Razem 16.376 zł. 24 c.	Żywiec Sporysz Jazana Matna Jeleśnia Krzyżowa Kierbielów Kamienna	Droga ta prowadzi do granicy węgierskiej.
Żywiec	Międzybrodzka	2 585 sążni	1			drogowe i mostowe		w r.1870 - 7003 zł. 30 c. w r.1871 - 4822 „ 64 „ w r.1872 - 4231 „ 35 „ Razem 16.057 zł. 29 c.	Międzybrodzie Czernichów Zadziele Stary Żywiec	Część tej drogi położona jest w powiecie Bialskim.
Żywiec	Pietrosińska	200 sążni	2					w r. 1871 - 13 zł. 35 ct. w r. 1872 - 804 „ 62 „ Razem 817 zł. 97 ct.	Kasperki Pietrosina	

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Nowy Targ	Chochołowska (Nowy-Targ, Czarny Dunajec, Chochołów	3 959 sążni				drogowe i mostowe w Czarnym Dunajcu, dochód wynosił: w r. 1868 1100 zł. w r. 1869 1430 zł. w r. 1870 1430 zł. w r. 1871 1430 zł. w r. 1872 1300 zł.	Nadzorca z rocz. płacą 350 zł. i 3 drożnicy po 120 zł.	w r. 1870 - 3449 zł. 61 c. w r. 1871 - 4577 „ 18 „ w r. 1872 - 4627 „ 35 „ Razem 12.654 zł. 14 c.	Nowy Targ Ludzimirz Rogóźnik Bystre stare Wróblosko Czarny Dunajec Podczesnorze Chochołów	Koszta wystawienia dwóch nowych mostów oblicza Wydział powiatowy w kwocie 6500 zł. Dodatek powiatowy w r. 1872 wynosił 5179 zł. 13 ct.
Nowy Targ	Piekielnicka (Nowy Targ, Czarny Dunajec, Piekielnik	587 sążni	2				1 drożnik z rocz. płacą 120 zł.		Czarny Dunajec Piekielnik	
Myślenice	Głogoczowska	1 517 sążni				Myto w Krzyszkowicach przynosiło następujący dochód: w r. 1870 1212 zł. w r. 1871 2200 zł. w r. 1872 2150 zł.	1 nadzorca drogowy z roczną remuneracyą 100 zł. i 2 drożnicy z płacą po 100 zł. 80 ct.	w r. 1870 - 1005 zł. 1 c. w r. 1871 - 1763 „ 5 „ w r. 1872 - 2252 „ 45 „ Razem 5020 zł. 51 c.	Głogoszów Krzyszkowice Jawornik	Ogólny dodatek do podatków na potrzeby powiatów wynosił w ostatnim roku 5%. Nie było osobnego dodatku na potzeby drogowe.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Wieliczka	**Wielicko-Dobrzycka**	2 104 sążni		1 436 sążni		W Taszycach istnieje myto na mocy ustawy z dnia 9. stycznia 1873	Nadzorca drogowy z rocz. płacą 200 zł. 1 drożnik z płacą 164zł. a drugi z płacą 120zł.	w r. 1870 - 405 z. 11 c. w r. 1871 - 11455 „ 75 „ w r. 1872 - 21955 „ 70 „ Razem 33.816 z. 56 c.	Wieliczka Kozicowa Taszyce Kozmice małe Raciborsko Jankówka Sieraków Dziekanowice Dobczyce	Budowa tej drogi rozpoczęła się właściwie od r. 1871 a wydatki z r. 1870 przedstawiają tylko koszta pomiarów i planu. Koszta wykończenia drogi wyniosą około 40.000 zł. Na pokrycie kosztów budowy pobiera Wydział powiatowy od r. 1870 5% dodatek do podatku obok 9% dodatków na potrzeby powiatu. Nadto otrzymał Wydział powiatowy w ostatnich trzech latach 1870, 1871 i 1872 subwencyi z funduszu krajowego 1000 zł., 2.500 zł. i 1000 zł., i subwencyi z c, k. zarządu salin w kwocie 2000 zł. Wreszcie zaciągnął Wydział powiatowy pożyczkę w kwocie 10.000 zł. W Kozmicach małych łączy się z tą drogą niezbudowana jeszcze droga Wielicko-Myślenicka.
Wieliczka	**Wielicko-Gdowska**	1 300 sążni	3			Myto drogowe w Przebieżanach, dochód wynosił: w r. 1870, 1871 i 1872 po 3201 zł.	Nadzorca drogowy z rocz. płacą 200 zł. 1 drożnik z płacą 180zł. a drugi z płacą 164zł.	w r. 1870 - 1644 zł. 84 c. w r. 1871 - 2200 „ 29 „ w r. 1872 - 3807 „ 8 „ Razem 7652 zł. 21 c.	Wieliczka Tomaszkowice Przebieżany Trąbki Łazany Bilczyce Gdów	
Mielec	**Mielec-Radomyśl**	1 791 sążni	3	1 791 sążni	1	Przewóz na Wisłoce w Woli Mieleckiej	Inżynier z rocz. płaca 600 zł. 1 drożnik z rocz. płacą 96 zł.	w r. 1871 — 1500 zł. w r. 1872 — 1300 zł. Razem 2800 zł.	Mielec Wola mielecka Piątkowice Wadowice Zgiersko Partyń Radomyśl Wulka Dulecka	Koszta budowy tej drogi wyniosą 38.000 zł. Na potrzeby drogowe ustanowiony został osobny dodatek do podatków w wysokości 8%, z czego przypada na budowę drogi 6½% a na umorzenie zaciągniętej pożyczki w kwocie 3000 zł. 1½% Roboty ziemne wykonano dotąd na przestrzeni ¾ mili.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Limanowa	Dobrecko-Skrzydlnieńska	700 sążni	3	325 sążni	2		1 konduktor dla wszystkich dróg z rocz. płacą 300 zł. i 1 drożnik dla tej drogi z płacą 114 zł.	Koszta utrzymania wszystkich dróg razem wynosiły w ostatnich trzech latach: 23.548 zł. 92 ct.	Dobra Skrzydlno	Koszta zupełnego wybudowania tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 10.000 zł. Dodatek na potrzeby drogowe wynosił: w r. 1870 10% w r. 1871 7% a w r. 1872 10 %. Dodatek do podatków na ogólne potrzeby powiatowe wynosił w ostatnim roku 15% Na drodze tej znajduje się 38 objektów zaledwie w połowie wykończonych.
Limanowa	Bocheńsko-Sowlińska	1 724 sążni				Z dochodu myta w Rzegocinie w powiecie Bocheńskim przypadało na powiat Limanowski w ostatnich trzech latach po 1003 zł. 98 ct.	Drożnik pobiera rocz. płacę w kwocie 140 zł.		Laskowa Młynne Lososina Sowliny	Posiadłość dworska w Lososinie płaci na tę drogę rocznie 40 zł. Na drodze tej znajduje się 26 objektów.
Limanowa	Kamieniecko-Stopnicka	2 500 sążni	2		1	Z myta w Zalesiu dochód wynosił: w r. 1870 278 zł. 25½ ct. w r. 1871 345 zł. 75½ ct.	3 drożnicy pobierają rocznie po 120 zł.		Kamienica Zbludza Zalesie Stopnica Zamieście	W r. 1871 otrzymał Wydział powiatowy z funduszu krajowego subwencyę w kwocie 3000 zł. a w r. 1872 w kwocie 1500 zł. Koszta zupełnego wybudowania tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 15.000 zł. Na drodze tej znajduje się 75 objektów. W powiecie Nowo-Sądeckim długość tej drogi wynosi 1 milę ¼ i 400 sążni.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Bochnia	Bochensko-Sowlińska	3 150 sążni	1			dwa myta drogowe i jedno mostowe przyniosły w ostatnich 3 latach dochód w kwocie 20.384 zł.	Inżynier pobiera rocz. 1000 zł. a 4 drożnicy rocz. po 132 zł.	w r.1870-4200z. 20 c. w r.1871-3951 „ 49½ „ w r.1872-6758 „ Razem 14.909z. 69½c.	Czerwieniec Dołuszyce Kopaliny Wiśnicz Królówka Lękla górna Rzegocina	W r. 1872 wydatki powiększyły się znacznie, gdyż wylew uszkodził drogę.
Bochnia	Bochensko-Ujska	1		1	1		1 drożnik z rocz. płacą 120 zł.	Koszta utrzymania wynosiły w ostatnich 3 latach razem 10.000 zł.	Bochnia Podworze Ryczywół Słomka Gawłów nowy i stary Majkowice Bogucice Cerekiew Łonie Uście solne	Ogólny dodatek do podatków wynosi 8% a dodatek na cele drogowe 4⅓%. Koszta wykończenia budowy oblicza Wydział powiatowy w kwocie 16.000 zł. Drugą i ¼ III. mili buduje Wydział powiatowy w roku bieżącym.
Bochnia	Łapanowska			1	3				Bochnia Dołuszyce Kopaliny Pogwizdów Zawada Wieruszyce Łapanów	Droga ta, uznana uchwałą Rady powiatowej z 23. maja 1868 za powiatową, dotąd nie została wybudowaną dla braku funduszów. Koszta oblicza Wydział powiatowy w kwocie 36.000 zł.
Bochnia	Lipnicka			1					Wiśnicz Lipnica	Budowa tej drogi także nie jest dotąd rozpoczętą. W r. 1870 otrzymał Wydział powiatowy subwencyę w kwocie 500 zł., które tymczasowo złożył w Tarnowskiej kasie oszczędności.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Nowy Sącz	Stary Sącz-Piwniczniańska	2	2 712 sążni			drogowe i mostowe	Nadzorca o rocznej płac. 130zł. i 2 drożników po 108 zł.		Stary Sącz Barczyce Rytro Piwniczna Mniszek	O wybudowaniu tej drogi nie ma żadnych dat. Okólnikiem b. władzy obw. z 25. stycznia 1859 l. 14281/858 wciągnięto drogę tę do byłej konkurencyi drogowej obwodu Sądeckiego. W chwili odbioru w r. 1868 w zarząd autonomiczny droga ta od lat kilkunastu nie była wcale szutrowaną i tak zaniedbaną, iż zupełnej rekonstrukcyi wymagała. W r. 1872 wydano ogółem na drogi powiatowe 18.814 zł., z czego przypada na budowę i utrzymanie 11.970 zł. a na zarząd i utrzymanie urzędników drogowych 2844 zł. Subwencya z funduszu krajowego wynosiła 4000 zł.
Nowy Sącz	Sącz-Krynicka	4	1			drogowe i mostowe	W sekcyi Nowo-sądeckiej 1 nadzorca o rocz. 82 zł. i 2 drożników po 108 zł., w sekcyi Łabowskiej 1 nadzorca o 392 zł. i 3 drożników po 108 zł.		Nowy Sącz Nowojówka Nawojowa (Łęg) Frycowa Rybień Maciejowa Łabowa Nowawieś Krzyżówka (Huta), na terytoryum powiatu Grybowskiego) Słotwina Krynica	Droga ta pierwotnie szarwarkiem budowana, na mocy okólnika z 25. stycznia 1859 l. 14.281 1858 r. wciągniętą została do konkurencyi drogowej byłego obwodu Sądeckiego. W chwili odbioru w r. 1868 w zarząd autonomiczny, droga ta zupełnie była zaniedbaną i wymagała w znacznej części rekonstrukcyi, a półtora mili nowej budowy. Do l. W. 341/1871. Według budżetu na r. 1871 obliczył Wydział powiatowy koszta konserwacyi i administracyi dróg Piwniczniańskiej, Sącz-Krynickiej, Tyliskiej i Żegestowskiej razem na 19.265 zł. 84 ct., dochody 4425 zł. 33 z myt, niedobór 14.840 zł. 51 ct.
Nowy Sącz	Krynica-Żegestowska	4	1 500 sążni				Nadzorca drogowy o rocz. 170 zł. i 2 drożników po 108 zł.		Krynica Powroźnik Muszyna Jędrzejówka Żegestów Zubrzyk Mniszek	*Protokół odbioru l. W. 9994/1868.* Droga ta jeszcze w r. 1850 za obwodową uznana, rozpoczęta w części od Powroźnika do Muszyny szarwarkiem, wciągniętą została okólnikiem z 25. stycznia 1859 l. 14.281 do konku-

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Nowy Sącz	**Krynica-Zegestowska**									rencyi drogowej obwodu Sądeckiego. W r. 1868 objętą została w zarząd autonomiczny w stanie drogi gminnej, która z wyjątkiem pół mili od Powroźnika do Muszyny, pobudowanej już dawniej, zresztą wcale nie była zbudowaną. Przedłużenie drogi tej od Żegestowa do drogi Piwniczniańskiej w Muszku, zamierzone już przez Rząd, postanowiła także Rada powiatowa.
Nowy Sącz	**Krynica-Tylicka**		3						Powroźnik Tylicz	Droga ta jako ciąg dalszy drogi powiatowej Sącz-Krynickiej, od ¾ VI. mili dotąd jeszcze wcale nie została rozpoczęta. Koszta budowy podaje Wydział powiatowy na 8240 zł. 84 ct.
Nowy Sącz	**Krzyżówka-Muszynka, także Tylicka**	2	1 100 sążni				2 drożników po 108 zł. rocznie pod nadzorem konduktora sekcyi Łabowskiej drogi Sącz-Krynickiej		Tylicz Muszynka	*Protokół odbioru l. W. 9994/1868.* Droga ta, od r. 1838 jako droga zwykła komunikacyjna szarwarkiem zbudowana, uznaną została za drogę obwodową w r. 1852, i wciągniętą została okólnikiem z 25. stycznia 1858 l. 14.281/1858 do konkurencyi drogowej byt. obwodu Sądeckiego. Jest ona odgałęzieniem drogi powiatowej Sącz-Krynickiej, z którą też co do podziału całość stanowi, licząc od 9/100 w ¾ IV. mili dalej aż do ¾ VI. mili. Z objęciem w zarząd autonomiczny w r. 1868 droga ta odebraną została w stanie najgorszym. Zbudowanie dawnej części około pięć ćwierci mili w przerwach wymagały zupełnego przebudowania, przeszło trzy ćwierci zaś wcale nie były pobudowane.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Brzesko	Zakliczyńsko-Bogumiłowicka	2	3	1		Przewóz na promie przez Dunajec w Roztoce	2 drożnicy z płacą po 100 zł.	w r. 1871 - 1463 zł. 44 c. w r. 1872 - 5249 „ 87 „ Razem 6713 zł. 31 ct.	Zakliczyn Lustawice Roztoka Olszyny Wielkawieś Więckowice Zamoście Wojnicz Łętowice Bogumiłowice	Droga ta, uznana 2. października 1870 za powiatową, wymaga znacznego nakładu. Na całej przestrzeni znajduje się 28 mostków, z których każdy wymaga rekonstrukcyi. Koszta na wykończenie budowy, rekonstrukcyę mostków i naprawę już wybudowanej przestrzeni oblicza Wydział powiatowy w kwocie 18.000 zł. Dodatek na cele drogowe wynosił w r. 1870 12% a w r. 1871 i 1872 6%. Ogólny dodatek powiatowy wynosił w r. 1872 9½ % a w r. 1873 4½%.
Brzesko	Jurkowsko-Będzieszyńska	1	1	1			Jeden drożnik z roczną płacą 100 zł.	w r. 1871 - 1100 zł. w r. 1872 - 4191 „ 50 c. Razem 5291 zł. 50 c.	Jurków Czechów Będzieszyna Wytrzyszczka	Droga ta, uznana za powiatową dnia 29. grudnia 1869, stanowi główną komunikacyę z Sączem. Koszta wykończenia budowy wynoszą około 18.000 zł. Subwencya z funduszu krajowego wynosiła w r. 1870 zł. 1000.
Brzesko	Szczurowska	2	2	2	1		Trzej dozorcy w czasie budowy pobierają dziennie po 50 ct.	w r. 1871 — 4750 zł. w r. 1872 — 3739 „ Razem 8489 zł.	Wola Przemykowska Zaborów Szczurowa Strzelce małe Strzelce wielkie	Droga ta uznaną została za powiatową 29. grudnia 1869. Na wykończenie budowy, wyszutrowanie drogi, postawienie dużego mostu na Uszuicy i dziewięciu pomniejszych mostów potrzeba około 30.000 zł. Subwencya z funduszu krajowego w r. 1872 udzielona wynosiła 1000 zł.
Brzesko	Strzelce małe — Ujście solne		3		3				Strzelce małe Dąbrówka morska Ujście solne	Droga ta, uznana za powiatową 2. października 1871, istnieje tylko nominalnie. Koszta budowy drogi i jednego mostu dużego oblicza Wydział powiatowy w kwocie 8000 zł.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Grybów		5 883 sążni	2				Nadzorca i 4 drożników.		Zborowice Zimnowódka Sędziszowa Siedliska Bobowa Jeżów Wilczyska Stróże niżne Stróże wyżne Grybów Biała niżna Biała wyżna Kąślowa Florynka Polany Berest Huta	(L. W. 10.046/1867, 13.052/1869, 14.054/1869). Budowę drogi tej rozpoczęły władze rządowe jeszcze przed r. 1848 w części od Grybowa do Huty, tecz zbudowano zaledwie pół mili i zaprzestano budowy. Dopiero w r. 1867 podjął urząd powiatowy Grybowski rozprawę konkurencyjną względem dalszej budowy powyższej części. Koszta tej budowy obliczono na 4500 zł. Wszakże pociągnięte do konkurencyi gminy sprzeciwiły się budowie tej drogi kosztem konkurencyi, i z tego powodu, jakoteż ze względu na klęskę głodową w r. 1867 odstąpiono od budowy za pomocą konkurencyi. Jednakże urząd powiatowy otrzymał wówczas tak od rządu tytułem zapomogi 5000 zł., jakoteż od Wydziału krajowego tytułem subwencyi z funduszu krajowego 2000 zł., z którego to funduszu budowę drogi tej jako drogi komunikacyjnej rozpoczął. W r. 1868 z objęciem zarządu dróg przez Wydział powiatowy, Rada powiatowa uznała drogę od Zborowic do Huty za drogę powiatową i rozpisała w r. 1868 dodatek w kwocie 1855 zł. 40 ct. a w r. 1869 3155 zł. 75 ct. i tyleż w r. 1870. Z tych funduszów, jakoteż z otrzymanej od urzędów pow. reszty z powyższych subwencyj w kw. 3500 zł., tudziesz 2500 zł. dalszej subwencyi, otrzymanej w r. 1870 od Wydziału kraj. z funduszu krajowego, wykończył Wydział pow. po części naprawę starej, po części zaś nową budowę z oszutrowaniem, tudzież pobudowaniem mostów pierwsze 4 mile drogi od Zborowic do Florynki i dalej ćwierć mili między Berestem i Hutą, która jeszcze nie jest wykończoną. Reszta drogi jeszcze wcale nie jest zbudowaną.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Tarnów	Tarnowsko-Czyżowska	2 600 sążni	2			Myto w Klikowej; dochód wynosił w r. 1871 3000 zł. a w r. 1872 3500 zł.	Trzej drożnicy pobierają razem rocznie 312 zł.	Koszta utrzymania wszystkich trzech dróg powiatowych wynosiły razem: w r. 1870 — 10000 zł. w r. 1871 — 12000 „ w r. 1872 — 24000 „ Razem 46.000 zł.	Tarnów Klikowa Łęg i Partyń Rudno Ilkowice Niedomice Żabno Konary Nieciecza	Nie ma osobnego dodatku do podatków na cele drogowe. Ogólny dodatek na potrzeby powiatu wynosił w r. 1870 6% w r. 1871 6% w r. 1872 15% a w r. b. 10%
Tarnów	Tarnowsko-Gromnicka	3 497 sążni	2			1. Myto w Tarnowcu; dochód wynosił: w r. 1870 2576 zł. w r. 1871 2500 zł. w r. 1872 2788 zł. 2. myto w Tuchowie; dochód wynosił w r. 1870 2685 zł. w r. 1871 2605 zł. a w r. 1872 3326 zł. 3. myto w Siedliskach; dochód wynosił: w r. 1870 506 z. w r. 1871 519 zł. a w r. 1872 605 zł. 99 c.	Czterech drożników z płacą po 120 zł.		Tarnów Tarnowiec Nowodworze Poręba Łękawska Piotrkowice Zabłędza Karwodrza Tuchów Dąbrówka Siedliska Chojnik Gromnik	
Tarnów	Tuchowsko-Jodłowska	2				Myto w Ryglicach; dochód wynosił: w r. 1870 zł. 254 w r. 1871 zł. 255 a w r. 1872 zł. 521.	Dwaj drożnicy z płacą po 120 zł.		Tuchów Kielanowice Bistoszowa Uniszowa Ryglice Joniny Kowalowa	

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Pilzno	Pilzno-Czarna	1 866 sążni	1	400 sążni	1		Dwaj drożnicy pobierają rocznie po 144 zł.	W r. 1872 spotrzebowano na konserwacye drogi 213 pryzm szutru, które kosztowały 468 zł. 60 ct.	Pilzuianek Lipiny	Budowa tej drogi rozpoczęła się w roku 1871 a miała być wykończoną do 15. maja 1873 roku. Koszta wykończenia preliminowano w kwocie 6000 zł. Na cele drogowe nałożono w r. 1870 dodatek do podatków w wysokości 3% w r. 1871 3% w r. 1872 10% a w r. 1873 7%; subwencya z funduszu krajowego wynosiła w r. 1871 zł. 3000 w r. 1872 zł. 2000. Ogólny dodatek powiatowy wynosił w r. 1872 15% a w r. 1873 13%.
Pilzno	Czarna-Radomyśl	1 856 sążni	3	1 856 sążni	3				Jazwiny Borowa Zasów Dąbie	W roku bieżącym miała być wykończoną budowa przestrzeni 2200 sążni. Koszta wykończenia całej niezbudowanej jeszcze przestrzeni preliminował Wydział powiatowy w kwocie 27.000 zł.
Pilzno	Grudna-Dembica	1 31 sążni	3	1 31 sążni	1				Grudna Braciejowa Gumniska Latoszyn Wolica	Jestto najważniejsza linia komunikacyjna w Pilzneńskim powiecie. Koszta wykończenia niezbudowanej przestrzeni obliczył Wydział powiatowy w kwocie 22.000 zł. Powiat nie ma funduszu na pokrycie tych kosztów. Na wynagrodzenie za grunta zajęte dla tej drogi wypłacił ks. Eustachy Sanguszko 300 zł. a 200 zł. miał w tym roku wypłacić.
Ropczyce	Ropczyce-Wielopolska	3	1						Czekaj Ropczyce Wielopole Wiśniowa	Droga ta z przedłużeniem od Czekaja do drogi krajowej Dembickiej w Pustkowie w r. 1868 przez radę powiatową za powiatową uznana i w części od Czekaja do Wielopola rozpoczęta.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Kolbuszowa	Sędziszów-Czudecka	2	2	500 sążni					Sędziszów Iwierzyce Nockowa Czudec	Droga ta, również w r. 1868 za powiatową przez Radę uznana lecz niezbudowana, utrzymywaną jest przeważnie jako droga komunikacyjna wraz z przedłużeniem od Sędziszowa na Czarną do granicy powiatu Kolbuszowskiego. Połowa tej drogi leży w powiecie Rzeszowskim.
Rzeszów	Rzeszowsko-Strzyżowska	4 884 sążni	3			Myta w Wygnance (dochód: w r. 1870 1871 i 1872 po zł. 1855 ct. 50); w Babicy (dochód: w r. 1870 1871 i 1872 po 1156 zł. 70 c.); w Strzyżowie (dochód w r. 1870 1871 i 1872 po 970 zł.) Nadto istnieją dwa przewozy prywatne.	Dla wszystkich dróg utrzymuje powiat: Inżyniera z płacą 700 zł. i 300 zł. na koszta podróży, drogomistrza z płacą 300 zł. i na koszta podróży 300 zł. Dla tej drogi ustanowiono nadto jeszcze pięciu drożników z płacą po 120 zł.	w r. 1870-3996 z. 75 c. w r. 1871-7463 „ 85½ „ w r. 1872-7392 „ 6¼ „ Razem 18.852 z. 61 c.	Rzeszów Czudec Strzyżów	Wydział powiatowy upewnia, że droga ta znajduje się w dobrym stanie. Dodatek do podatków na cele drogowe wynosił w r. 1870 1½. w r. 1871 i 1872 po 5½ %. Ogólny powiatowy dodatek do podatków wynosił w r. 1872 8%.
Rzeszów	Rzeszów-Ujazdy	3 350 sążni	2			Myta: w Tyczynie (dochód wynosił w r. 1870 1871 i 1872 po 2852 zł.); w Michałkówce i Kąkolówce (dochód wynosił: w r. 1870 1871 i 1872 po 1650 zł.)	4 drożnicy z płacą po 120 zł.	w r. 1870-6858 zł. 97 c. w r. 1871-8932 „ 82 „ w r. 1872-7201 „ „ Razem 23.092 zł. 79 c.	Rzeszów Tenczyn Błazowa	W r. 1872 fundusz krajowy udzielił subwencyę w kwocie 2500 zł. Wydział powiatowy przeznacza dla tej drogi corocznie po 100 — 160 kupek szutru na każdej ćwierci mili, ale frekwencya jest tak ożywioną, że i ten zapas materyału konserwacyjnego jest niedostatecznym.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Rzeszów	Głogowsko-Widelska		1 830 sążni				Jeden drożnik z płacą 100 zł.	w r. 1871 - 935z. 78 c. w r. 1872 - 1145 „ 5½ „ Razem 2080z. 83½c.	Głogów	Droga ta wyszutrowaną została dwa razy, lecz wymaga jeszcze znacznego nakładu, zanim stan jej odpowie wymaganiom. Na utrzymanie tej drogi używa Wydział powiatowy części dochodów z drogi Głogowskiej.
Rzeszów	Głogowska	2				Myta: w Staromieściu (dochód wynosił w r. 1870 do 1872 po 2160 zł.), i w Rudnej małej (dochód wynosił w r. 1870 do 1872 po 1900 zł.)	Dwaj drożnicy pobierają po 120 zł.	w r. 1870 - 1898 zł. 41 c. w r. 1871 - 3423 „ 96 „ w r. 1872 - 2971 „ 22 „ Razem 8293 zł. 59 c.	Rzeszów Głogów	Droga ta znajduje się w dość dobrym stanie. W skutek tegorocznych uszkodzeń jest potrzebna znaczniejsza ilość szutru.
Rzeszów	Domaradzko Strzyżowska	1 960 sążni					Jeden drożnik pobiera 60 zł. a drugi 36 zł.	w r. 1871 - 244 zł. 75 ct. w r. 1872 - 262 „ 29 „ Razem 507 zł. 3 ct.	Strzyżów	Droga ta znajdowała się dotąd w nieodpowiednim stanie. Dopiero w tym roku miała otrzymać konserwę.
Jasło	Frysztacka	1 690 sążni	2			Dochód z myta w Twierdzy wynosił w r. 1870 zł. 1726 ct. 59 w r. 1871 zł. 2690 ct. 58 w r. 1872 zł. 1865 ct. 90.	Konduktor z placą 600 zł. i 4 drożnicy po 108 zł.		Cieszyna Pułanki Frysztak Twierdza Widacz Przybówka Łączki Wojaszówka	Dodatek do podatków na cele drogowe wynosił w r. 1870 i 1871 po 6½% w r. 1872 12½%. Ogólny powiatowy dodatek wynosił w r. 1872 17%. Droga ta stanowi część linii komunikacyjnej, przerzynającej także powiaty Rzeszów i Krosno, które biorą udział odpowiedni w dochodach z myta.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Jasło	Warzyce-Lubelska	1 483 sążni	2				Konduktor z płacą 600 zł. i 4 drożnicy po 108 zł.		Frysztak Twierdza Glinik dolny Lubla Sieklówka Warzyce	Droga ta dotąd nie jest wykończoną.
Krosno	Zmigrod-Grabska	3	3				Nadzorca rocz. 350 z. i 3 drożników po 80 zł.		Zmigrod Kąty Krempna Żydowskie Czechanie Ożenna	Droga ta za pomocą konkurencyi około r. 1832 — 1834 jako droga obwodowa zbudowana. W r 1868 objął Wydział powiatowy drogę tę w stanie zupełnie zaniedbanym, mianowicie bez mostów i bez najmniejszego funduszu, tak, iż płace służbie należne nie mogły być wypłacone. Także obrachunki konkurencyjne nie są załatwione.
Krosno	Kombornia-Zmigrodzka	4							Kombornia Krosno Nienaszona Zmigród	Droga ta uchwałą Rady powiatowej z 19. marca 1868 za powiatową uznana, lecz dla braku funduszów wcale nie rozpoczęta.
Brzozów	Grabownica-Brzozów-Domaradzka	2 175 sążni	2				Nadzoruje inspektor bezpłatnie i 3 drożników po 110 zł.		Grabownica Humniska Brzozów Starawies Blizne Jasienica	Droga ta od dawna zbudowana i jako obwodowa przez konkurencye utrzymywana była. Z funduszu tej drogi utrzymuje się odgałęzienie jej wynoszące 1875 sążni jako ciąg dalszy w podziale drogi po $^1/_{100}$ w $^3/_4$ II. mili z Bliznego na Jasienicę do gościńca rządowego.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Brzozów	Brzozów-Rymanowska	1 335 sążni	2				Drożnik z rocz. wynagrodzeniem w kw. 90 zł.		Rumniska Turzepole Jasienów Trześniów Bzianów	Droga ta od r. 1852 jako droga komunikacyjna przez konkurencye budowana i w tej kategoryi w r. 1868 Wydziałowi pow. Brzozowskiemu wraz z funduszem 1870 zł. oddana: w powiecie Sanockim zaś oddana została bez wszelkich funduszów i utrzymuje sie jako droga komunikacyjna z funduszu na drogi pow. w ogóle przez Radę pow. wyznaczonego.
Sanok	Tanawska	3	2				Jeden konduktor z roczną płacą w kwocie 580 zł. i jeden drożnik z płacą 120 zł.	w r. 1870 - 1358 zł. 60 c. w r. 1871 - 1014 „ 77 „ w r. 1872 - 1753 „ 98 „ Razem 4154 zł. 35 c.	Zagorz Wielopole Kulaszne Szczawne Rzepedz Jawornik Komancza Radoszyce	Wydział powiatowy pokrywał koszta utrzymania z ogólnego powiatowego dodatku, który wynosił w r. 1872, 5%; w r. 1870 fundusz krajowy udzielił subwencye w kwocie 2500 zł.
Sanok	Rymanow-Brzozowska	600 sążni	3				Konduktor jak wyżej, 1 drożnik z płacą 120 zł.	w r. 1870 - 96 zł. w r. 1871 - 675 „ w r. 1872 - 785 „ 40 c. Razem 1556 zł. 40 c.	Posada dolna Ladzin Wróblik szlachecki	
Lesko	Baligrodzka	6 447 sążni		2 535 sążni		1. Przewóz na Sanie pod Liskiem (dochód w r. 1871 zł. 165 ct. 34 w r. 1872 zł. 236). 2. Myto w Hoczwi (dochód w r. 1870 zł. 615 ct. 36 w r. 1871 zł. 649 ct. 58 w r. 1872	Konduktor z płacą 360 zł., jeden drożnik z płacą 100 zł. drugi z płacą 80 zł.	w r. 1870 - 1718 zł. 97 c. w r. 1871 - 4730 „ 73 „ w r. 1872 - 3100 „ Razem 9549 zł. 70 c.	Hoczew Baligród Lisna	Koszta wykończenia tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 70.000 zł. bez kosztów niezbędnie potrzebnego mostu na Sanie pod Leskiem. Dodatek na cele drogowe wynosił w r. 1870 4% w r. 1871 8% a w roku 1872 4½% Ogólny dodatek powiatowy wynosił 8%.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	ćwierci	część niezbudowana mile	ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Lesko	Baligrodzka					zł. 1026 ct. Myto w Baligrodzie (dochód w r. 1870 zł. 732 w r. 1871 zł. 742 ct. 68 w r. 1872 zł. 860 ct. 1.				
Lesko	Ustrzyki-Lutowiska	3 300 sążni	1		2	Myto w Czarnej (dochód w r. 1870 zł. 524 w r. 1871 zł. 530 c. 70 w r. 1872 zł. 456.	Dwaj drożnicy z płacą po 80 zł. i konduktor jak wyżej.	w r. 1870 — 1300 zł. w r. 1871 — 1405 „ w r. 1872 — 1650 „ Razem 4355 zł.	Ustrzyki Jasień Hoszów Czarna Lutowiska	Koszta wykończenia tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 10.000 zł.
Jarosław	Jarosławsko-Pruchnicka	2 sążni	3	376 sążni	1	Dwa myta pod Jarosławiem i Mokrem. Dochód wynosił w r. 1870 zł. 720 ct. 96 w r. 1871 zł. 3460 ct. 56 w r. 1872 zł. 2585 ct. 5.	Drogomistrz z płacą 800 zł. i dwaj drożnicy z płacą po 144 zł.	w r. 1870 - 1468 zł. 45 c. w r. 1871 - 6496 „ 36 „ w r. 1872 - 4818 „ 40 „ Razem 12.783 zł. 21 c.	Jarosław Pawłosiów Mokre Rozwienica Bystrowice Tyniowice Pruchnik Jodłówka	Koszta wykończenia tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 10.000 zł. Dodatek na cele drogowe wynosił w r. 1871 i 1872 5%. Z dochodu tego udzielił Wydział powiatowy subwencyę ważniejszym drogom komunikacyjnym w powiecie. Część tej drogi leży w powiecie Przemyskim.
Birecko-Dobromilska		7 600 sążni	2	200 sążni	1		Inspektor drogowy pobiera 800 zł. i pełni także funkcye na drogach gminnych.		Iskań Brzuska Suwiczyna Nowawieś Bircza Lejszczowa dolna „ górna	Droga ta istnieje tylko de nomine jako powiatowa; koszta na potrzebne naprawy oblicza Wydział powiatowy w kwocie 2500 zł. Powiatowy dodatek do podatków wynosił w r. 1872 5%

Powiat / Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	ćwierci	część niezbudowana mile	ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Bircza / **Birecko-Dobromilska**								Trzcianiec Wojtkowa Wojtkówka Netrebka Jurackowa Kwasienina Mihowa Welykie Kniazpol Dobromil Huninki	
Drohobycz / **Borysławska**	1 88 sążni	2		2	Myto w Hubiczach (dochód wynosił w roku 1870 zł. 2722 ct. 50 w r. 1872 zł. 3349 ct. 78).	Inżynier z roczną remuneracyą 150 zł. drożnik z roczną płacą 144 zł.	w r. 1870-3048 z. 19½ c. w r. 1871-3405 „ 56½ c. w r. 1872-2925 „ 45 c. Razem 9378 z. 21 c.	Młynki. Hubicze Tustanowice Borysław	Koszta wykończenia tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 5000 zł. Fundusz konkurencyjny wydany w r. 1868 wynosi 3500 zł. i ulokowany został w kasie oszczędności.
Drohobycz / **Stebnicko-Truskawiecka**	2 40 sążni	1			Myto w Solcu (dochód wynosił w r. 1870 zł. 2539 ct. 4 w r. 1871 zł. 2521 ct. 44 w r. 1872 zł. 2566 ct. 68.)	Inżynier jak wyżej i drożnik z płacą 180 zł.	w r. 1870-3195 z. 54 c. w r. 1871-1951 „ 20½ „ w r. 1872-3540 „ 74 „ Razem 8687 z. 58½ c.	Modrycz Solec Kołpiec Stebnik Truskawiec	Fundusz konkurencyjny oddany w r. 1868 wynosi 2698 zł. 52 ct. i ulokowany został w kasie oszczędności. O drodze Drohobycz-Komarnowów nie wspomina Wydział powiatowy w swojem sprawozdaniu.
Rudki / **Rudki-Woszczańce**	1							Ruki Michalowice Woszczańce	Droga ta uznaną została za powiatową 24. listopada 1869. Niewiadomo, czy i o ile budowa jej rozpoczętą została.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Rohatyn	Demianowska	300 sążni						w r. 1872 — 400 zł.		Droga ta stanowi dojazd z drogi krajowej Stanisławowsko-Bursztyńskiej do dworca kolei Czerniowieckiej. W ubiegłym roku dostawiono 150 pryzm zwiru dniestrowego, a reszta dostawy i budowa mostu miała być tej wiosny dokonaną. Koszta wykończenia oblicza Wydział powiatowy w kwocie 700 zł. Dodatek powiatowy wynosił w r. 1872 6½% Fundusz krajowy udzielił tytułem subwencyi 400 zł.
Rohatyn	Bursztynsko-Podhajecka	2 150 sążni		2 150 sążni			Drogomistrz z płacą 380 zł. rocznie i 3 drożnicy z płacą po 10 zł. miesięcznie.	w r. 1872 — 817 zł.	Bursztyn Jezierzany Sarnki średnie Świstelniki	Koszta wykończenia budowy tej drogi oblicza Wydział powiatowy w kwocie 36.000 zł.
Kołomyja	Delatyńska	4							Jabłonów Łucza Berezowa wyższa Berezowa niższa	Droga ta przed r. 1848 w powiecie Nadwórniańskim przez urząd kameralny Delatyński szarwarkiem gmin założona, a po zniesieniu pańszczyzny przez konkurencyę przyległych gmin jako droga gminna utrzymywana, w powiecie Kołomyjskim zaś tylko w części od Jabłonowa do Łuczy kosztem konkurencyi wynoszącym 1580 zł. 83 ct. zbudowana, uznaną została za drogę powiatową dopiero okólnikiem c. k. Namiest. z 5. września 1867 l. 47.556 na podstawie rozprawy z r. 1866.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Nadwórna	Jablonów								Ostaw czarny Ostaw biały Zarzyce Delatyn	W r. 1868 oddaną została droga ta w zarząd Wydziału pow. jako zwykła droga komunikacyjna, wprawdzie miejscami oszutrowana, lecz wielki most nad Prutem w powiecie Nadwórniańskim, zerwany powodzią w r. 1864, nie został odbudowany; w powiecie zaś Kołomyjskim wyrestaurowano tylko część drogi w terytoryum gminy Jablonowa, i dla tej części udzielił Wydział krajowy w r. 1866 z funduszu kraj. zaliczkę zwrotną 1000 zł., a w r. 1870 subwencyę bezzwrotną 1000 zł. Służby drogowej ani myta na drodze tej nie było i nie ma, równie jak i żadnych materyałów ani funduszów na jej utrzymanie.
Kosów	Kosów-Żabie-Rabiniec	11		6			Dla obu dróg powiatowych oprócz 4 bezpłatnych inspektorów jeden konduktor z roczną płacą 400 zł. i ryczałtem na utrzymanie konia 120 zł., czterech drożników z płacą roczną po 120 zł.	Dla obu dróg: w r. 1870 - 5377 zł. 85 c. w r. 1871 - 2846 „ 72 „ w r. 1872 - 2862 „ 45 „ Razem 11.087 zł. 2 c. Płaca całej służby drogowej wynosząca rocznie 1000 zł. nie jest w tej sumie wliczoną.	Kosów Manastersko Moskalówka Horod Sokołówka Jaworów Jasienów Krzyworównia Żabie	Koszta wykończenia oblicza Wydział powiatowy na obu drogach po 8000 zł. dla jednej mili. Dodatek na cele drogowe wynosił w latach: 1870—1872 6%, 6% i 8% a ogólny powiatowy dodatek do podatków 12%, 12%, 16%. C. k. zarząd saliny w Kosowie przyczynia się do utrzymania tej drogi rocznym datkiem w kwocie 100 zł.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Kosów	Kuty-Hryniawa-Rabinice	9		3			jak wyżej	jak wyżej	Kuty Tudiow Rożen wielki Rostoki Białoberezka Chorocowa Berwinkowa Uścieryki Stebne Perechrestne Dołhopol Polanki Fereskul Jablonica Hryniawa	
Tarnopol	Tarnopolsko — Brodzka	3	3				Z wstrzymaniem budowy oddalono też wszelką służbę.		Tarnopol Czystyłów Płotyszcze Iwaczów dolny Ihrowice Chomy Wertelka	Budowę drogi tej rozpoczęto jeszcze w r. 1836 za pomocą konkurencyi, lecz w r. 1841 zasystowano takową. Dopiero w r. 1855 po przeprowadzeniu rozprawy konkurencyjnej poleciło c. k. Namiestnictwo rozp. z d. 12. lutego 1855 l. 2728 dalszą budowę tej drogi. Roczny dodatek konkurencyjny wynosił 4613 zł. 92 ct. Do r. 1868 zbudowano ważniejsze i kosztowniejsze części w przerwach około 6722 sążni, i rozpoczęto lecz nie wykończono zupełnie — również częściami 3105 sążni. Po objeciu drogi tej przez Wydział powiatowy 15. maja 1868, Rada powiatowa dla braku dalszego funduszu uchwaliła wstrzymać budowę tej drogi, a Wydział krajowy pozostawił sprawę tę w zawieszeniu aż do załatwienia rachunków konkurencyjnych (l. 7953 1869). Na powiat Brodzki przypada 6 mil 2080 sążni tej drogi, lecz w powiecie tym ani pertraktacyi konkurencyjnej nie przeprowadzono, ani też budowy nie rozpoczęto.

Powiat	Nazwa drogi	Długość drogi: część zbudowana mile	część zbudowana ćwierci	część niezbudowana mile	część niezbudowana ćwierci	Istniejące myta i przewozy	Nadzór i służba drogowa	Koszta utrzymania	Ważniejsze miejscowości przy drodze	Uwaga
Tarnopol	Grzymałowska	4	2						Smykowce Borki wielkie Chodaczków	Droga ta wybudowana została przez konkurencye w byłym obwodzie Tarnopolskim w latach 1855 do 1864 w długości 4 mil 2560 sążni, a w byłym powiecie Grzymałowskim w latach 1864 i 1865 w terytoryum Grzymałowa 240 sążni.
Skałat	Smykowce-Skałat								Panasówka Kołodziejówka Skałat Krzywe Zarubińce Grzymałów	Ustawą kraj. z d. 12 lipca 1870 (dz. ust. cz. XX nr. 66) przyzwolono na omycenie drogi tej — w powiecie Skałackim wyznaczyć się mającej stacyi. Droga ta przez wysoki Sejm przyjęta do naglejszych sieci dróg krajowych.

Alegat Y.

Odpis okólnika Wydziału krajowego z dnia 26. lutego 1873 l. 19848|72 wystosowanego do wszystkich wydziałów powiatowych z wyjątkiem wydziału powiatowego Rohatyńskiego.

Wiadomo jest wydziałowi powiatowemu, że ludność wsi, miast i miasteczek, naszych osobliwie zaś ludność izraelicka ociąga się zazwyczaj od prestacyi drogowej nie odrabiając prestacyi w naturze wskazanej §. 12. ust. drog. ani też nie wykupując sięspłatą jej wartości w myśl §. 16. tejże ustawy.

Następstwem tego jest nietylko zły stan dróg gminnych, lecz także przeciążanie innych mieszkańców szczególnie ubogich zagrodników, których zwierzchności gminne nie doznając od znękanych oporu bez względu na powinność do wszystkich robót i posług używają,

W celu podziału sprawiedliwego prestacyj drogowych i dla uchylenia nadużyć praktykowanych porozumiał się Wydział krajowy z c. k. Namiestnictwem co do uproszczenia formy przy ściąganiu spłat za pomienione prestacye i podaje do wiadomości wydziału powiatowego punkta, na które c. k. Namiestnictwo się zgodziło w odezwie swej z dnia 1. listopada 1872 l. 50288.

1. Naczelnik gminy ogłosić powinien należycie do, którego dnia w myśl §. 16. ustawy drogowej spłata za obowiązkowe prestacye drogowe według ceny przez radę powiatową ustanowionej przyjmowaną będzie. Takie ogłoszenie jest potrzebnem dla możliwego odparcia zarzutu, że obowiązani ani o spłacie ani o terminie jej zapadłości uwiadomieni nie byli. Dla tego powinno być takowe podpisem ogłaszającego urzędnika lub sługi gminy, wiarę urzędową mającego zatwierdzonem.

2. Obowiązani, którzy się od prestacyi nie wykupili a prestacye w naturze uiszczać wzbraniają się, powinni być wykazani na osobnym spisie zatwierdzonym przez przysiężnego i jednego radnego.

3. Na podstawie tego wykazu wyda wójt orzeczenie, jaką spłatę każda z stron wykazanych za prestacye zaległe według zwykłych cen miejscowych najmu, uiścić ma. Takie orzeczenie udzielone być może zwierzchnościom w blankietach drukowanych treści następującej:

„Członkowie gminy na odwrotnej stronie wykazani nie wykupili się do terminu wyznaczonego „od obowiązkowej prestacyi drogowej na rok . . , . ani uiścili jej pomimo wezwania urzędowego „w naturze. Każdy z nich spłacić ma przeto wartość uskutecznionej na koszt jego przez trzecie osoby „prestacyi według miejscowych cen najmu umiarkowaną w kwocie obok nazwiska jego wyrażonej „w przeciągu dni 14. do kasy gminnej. Na wypadek dalszej zwłoki nastąpi ściąganie jej przez „egzekucyę."

Na odwrotnej stronie tego orzeczenia umieszczony być ma wykaz z poszczególnieniem:

a) imienia i nazwiska obowiązanych.
b) ilość dni zaległej prestacyi.
c) ceny jednostkowej każdego dnia.
d) kwoty ogółem żądanej.
e) daty publikacyi orzeczenia.

Szósta rubryka otwartą być powinna na podpisy w dowód uwiadomienia o tem orzeczeniu.

4. W ten sposób wystosowane orzeczenie każe naczelnik gminy przez przysiężnego i dziesiętnika każdemu wykazanemu ogłosić, co każdy w rubryce przynależnej podpisem swoim ma zatwierdzić,

jeżeli zaś pisać nie umie lub podpis swój położyć się wzbrania poświadczyć mają przysiężny i dziesiętnik, albo wysłani w ich zastępstwie dwaj radni, czy to własnoręcznemi podpisami, czy znakiem ręki, że orzeczenie wykazanemu należycie publikowanem zostało.

5. Zaraz po upływie dni 14. przedłożyć ma naczelnik gminy orzeczenie to wraz z spisem pod 2. przytoczonym Wydziałowi w celu zarządzenia przymusowego ściągania spłat nieuiszczonych.

Na podstawie powyższych punktów, zechce wydział powiatowy wydać odpowiedne rozporządzenie do wszystkich zwierzchności gminnych i czuwać nad tem z jak największą troskliwością, aby prestacye przepisane ustawą drogową były w każdej gminie na utrzymanie dróg gminnych wyczerpywane i ażeby dopełnienie obowiązków nie było zależnem od złej lub dobrej woli obowiązanych.

D. j. w.

Alegat Z.

Odpis reskryptu Wydziału krajowego z dnia 26 września 1873. liczba Wydziału krajowego 15382. wystosowanego do Wydziałów powiatowych.

Z mocy §. 18. Innstrukcyi administracyjnej dla dróg krajowych z dnia 8. marca 1870. przysługuje wydziałowi powiatowemu prawo nominowania drożników dla dróg krajowych. Większa część wydziałów powiatowych w wykonywaniu tej przyznanej sobie atrybucyi postępuje w ten sposób, iż zanim zanominuje drożnika, przy wymaganiu przepisanych dowodów, zarazem zaciąga opinii o kandydacie na drożnika od właściwego kouduktora. Postępowanie takie jest ze wszech miar słuszne, z duchem ustawy zgodne i celowi służby zupełnie odpowiednie. Zdarza się jednak niejednokrotnie, iż drożnicy bywają nominowani zupełnie bez wiadomości właściwego konduktora a nawet wbrew przedstawieniom tegoż. Postępowanie takie wywołuje skargi i zażalenia. Ponieważ konduktor drogowy jest bezpośrednim zwierzchnikiem drożnika, ma ciągle z nim do czynienia, wydaje mu wszelkie polecenia odnoszące się do jego służby, za czynności drożnika bezpośrednio jest odpowiedzialnym, gdy nadto konduktor, jako obeznany z potrzebami i pracami drogowemi nie tylko w ogóle, ale i na pojedyńczych sekcyach drożniczych swego oddziału, najlepiej wiedzieć może i wie, jakie są potrzebne kwalifikacye dla podwładnych sobie organów służbowych, jakiemi są drożnicy, nie można przeto odmówić konduktorom drogowym pewnego współudziału przy nominowaniu drożników. Z tych więc powodów, w myśl §. 27. l. 3. ustawy drogowej i w rozwinięciu §. 18. Instrukcyi admiuistracyjnej, Wydział krajowy postanawia na przyszłość, aby nominacje drożników do dróg krajowych odbywały się na podstawie kandydatur przedstawianych przez właściwych konduktorów drogowych. Dlatego też polecamy wydziałowi powiatowemu aby zanim zanominuje drożnika, zażądał od właściwego konduktora przedłożenia sobie kandydatów i aby przy przedstawieniu nam do potwierdzenia nominacyj wydawanych przez Wydział powiatowy drożnikom, przedkładane były listy kandydatów przez konduktora podane. Bez dopełnienia tego zanominowani drożnicy nie będą przez Wydział krajowy na swych posadach zatwierdzeni.

D. j. w.

Artykuł 2.

Z mocy §. 18. Instrukcyi administracyjnej dla dróg krajowych z dnia 8. marca 1870. przysługuje wydziałowi powiatowemu prawo nominowania drożników dla dróg krajowych. Większa część wydziałów powiatowych w wykonywaniu tej przysługi sobie atrybucyi postępuje w ten sposób, iż zanim nominuje drożnika, przy wymaganiu przepisanych dowodów, zasięga opinii o kandydacie na drożnika od właściwego kondukt[illegible]ra. Postępowanie takie jest ze wszech miar słuszne, a duchem ustawy zgodne i celowi służby zupełnie odpowiednie. Zdarza się jednak niejednokrotnie, iż drożnikiem nominowani zupełnie bez wiadomości właściwego kondukt[illegible]ra a nawet wbrew przedstawieniom tegoż. Postępowanie takie wywołuje skargi i zażalenia. Pomiędzy kondukt[illegible]rowy jest bezsporednim zwierzchnikiem drożnika. ma ciągle z nim do czynienia. wydaje mu wszelkie polecenia odnoszące się do jego służby. za czynności drożnika bezpośrednio jest odpowiedzialnym. gdy nadto kondukt[illegible]r, jako obeznany z potrzebami i pracami drogowemi nie tylko w ogóle. ale i na poszczególnych drożnicach swego oddziału. najlepiej wiedzieć może i wie, jakie są potrzebne kwalifikacye dla podwładnych sobie organów służbowych. jakiemi są drożnicy. nie można przeto odmówić kondukt[illegible]rom drogowym pewnego współudziału przy nominowaniu drożników. Z tych wiec powodów, w myśl §. 27. l. 3. ustawy drogowej i w rozwinięciu §. 18. Instrukcyi administracyjnej, Wydział krajowy postanawia na przyszłość, aby nominacye drożników do dróg krajowych odbywały się na podstawie kandydatur przedstawianych przez właściwych kondukt[illegible]rów drogowych. Dlatego też polecamy wydziałowi powiatowemu, aby zanim nominuje drożnika, zażądał od właściwego kondukt[illegible]ra przedłożenia sobie kandydatów i aby przy przedstawieniu nam do potwierdzenia nominacyi wydawanych przez Wydział powiatowy drożnikom, przedkładane były listy kandydatów przez kondukt[illegible]ra podane. Bez dopełnienia tego zanominowani drożnicy nie będą przez Wydział krajowy na swych posadach zatwierdzeni.

D. j. w.

Alegat Ź.

Odpis odezwy Swietnego c. k. Namiestnictwa z dnia 16. lipca 1872. l. 29937. wystosowanej do Wydziału krajowego.

(Liczba Wydziału krajowego 12238/1872.)

Przy zwrocie załączników szacownych odezw z dnia 22. maja, 21. czerwca b. r. l. 7982 i 10023. c. k. Namiestnictwo oznajmia uprzejmie, że życzeniom Wydziałów rad powiatowych, Mieleckiej i Tarnowskiej zadość uczyniono i delegowano do sporządzenia projektu regulacyi starego Brnia, rozporządzeniem tutejszem z dnia 5. maja b. r. l. 20141 adjunkta budowniczego R. Bielańskiego, do wypracowania zaś projektu regulacyi nowego Brnia rozporządzeniem z dnia 25. maja b. r. l. 22761. c. k. inżyniera K. Heinricha z przydaniem mu do pomocy jednego z praktykantów budownictwa. — Rzeczeni technicy są właśnie zajęci pomiarami w celu uporządkowania dopływów Wisły, Wisłoki i Dunajca, jako też zabezpieczenia tych okolic od wylewów, poczem po sporządzeniu projektów, przeprowadzona będzie pertraktacya konkurencyjna dla osiąguięcia funduszów na wykonanie robót.

D. j. w.

Alegat Ż.

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 18. lipca l. 24073 wystosowanej do Wydziału krajowego.

(liczba Wydziału krajowego 12427/1872.

Na szacowne pismo z dnia 22. maja b. r. l. 7540 mam zaszczyt świetnemu Wydziałowi krajowemu oznajmić, że według dekretu wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z 25. kwietnia 1862 l. 22452 ex 1861 wydanego na mocy najwyższego postanowienia z 11 listopada 1861. regulacya rzeki Sanu tylko w przestrzeni od Jarosławia, aż do ujścia do Wisły, gdzie rzeka ta uznaną jest za zdolną do regulacyi, ma być wykonaną wyłącznie na koszt skarbu państwa, w górnej zaś części na koszt konkurencyi, do której skarb państwa pociągniętym być może w stosunku, o ile publiczne względy, mianowicie spławność rzeki na to dozwalają. W niniejszym razie jednak, o ile z załączonego aktu dopatrzyć można, rozchodzi się tylko o miejscowe ubezpieczenie brzegu pod Krzemienną, aby zapobiedz dalszemu obrywaniu brzegu, a tem samem grożącemu zniszczeniu drogi gminnej wiodącej z Temeszowa do Krzemienny.

Gdy wobec tych okoliczności rzeczona ochrona dotyczy przeważnie interes stron prywatnych, obowiązanych do utrzymania pominionej komunikacyi i właściciela dotyczącego gruntu, skarb państwa mianowicie fundusz budowli wodnych mógłby się przyczynić w miarę, o ile za tem przemawiają względy publiczne. Jeżeli więc pomienione strony prywatne zobowiążą się do ponoszenia kosztów budowy przynajmiej w miarę spodziewanych ich korzyści, to c. k. Namiestnictwo nie omieszka zarządzić spieszne przeprowadzenie przedwstępnych robót technicznych, jako też pertraktacyi konkurencyjnej w myśl dekretu gubernialnego z 2. grudnia 1830 i 11. listopada 1831 l. 73000 i 60128 i podług wyniku tego przedłożyć wysokiemu Ministerstwu wniosek na przyjęcie pewnej kwoty na fundusz budowli wodnych jako też kosztów administracyjnych. Powołanie się w relacyi brzozowskiego wydziału powiatowego, iż c. k. Namiestnictwo udzieliło w r. 1868 subwencyę na budowę wodną na Sanie pod Temeszowem, nieda się zastosować do niniejszej sprawy w żadnym względzie, albowiem zezwolona tutejszem rozporządzeniem z 27. kwietnia 1868. l. 22720. budowla pod Temeszowem miała na celu regulacyę rzeki w większej przestrzeni aż po pod Jabłonicę ruską, powtóre, że jej koszta pokryte zostały w drodze konkurencyj przy udzieleniu subwencyi z pieniędzy uzbieranych dla powodzią dotkniętych, aby przez danie sposobności do zarobkowania, o czem pismem tutejszem z 25. września 1868. l. 41748. zawiadomiony świetny Wydział krajowy, uśmierzyć panujący w tamtej okolicy stan głodowy.

Załączniki zwraca się z prośbą, by po objawieniu ze strony interesowanych o gotowości ponoszenia kosztów budowy, zawiadomiono Namiestnictwo w celu dalszego zarządzenia.

D. j. w.

Alegat A[2].

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 13. września 1872 l. 27332 wystosowanej do Wydziału krajowego.

(liczba Wydziału krajowego 16370/1872.)

Przy zwrocie załączników szacownych odezw z dnia 22. i 25. maja, jakoteż z 6. i 14. czerwca b. r. l. 7419, 8263, 8880 i 9442 c. k. Namiestnictwo ma zaszczyt udzielić świetnemu Wydziałowi co do regulacyi Dniestru, Strwiąza i Błożewki następujące wyjaśnienia:

Regulacya Dniestru w niższej żeglownej jego części od Niźniowa do terytoryum rossyjskiego postępuje w miarę zezwolonych na ten cel rocznych dotacyj.

Co do regulacyi górnej części tej rzeki oznajmiło c. k. Ministerstwo stanu reskryptem z dnia 22 kwietnia 1861 l. 1401, że nie może przyjąć wniosku aby regulacyę tę wykonano wyłącznie z państwowych fundnszów.

Reskryptem tym zezwolono tylko na wyczyszczenie koryta rzeki, co też wykonanem zostało; co zaś do samej regulacyi orzekło wysokie Ministerstwo, że ta przynosi korzyści nie tylko żegludze, lecz także krajowi i prywatnym, jeżeli bowiem przez regulacyę skróci się bieg, zwęzi szerokość i pogłębi koryto rzeki, to po utworzeniu się koryta spławnego zniża się zwierciadło wody, powiększa prędkość jej odpływu, a tem samem osiąga się także zmniejszenie wylewów i osuszenia moczarów.

W ogóle podzielono część Dniestru przepływającą Galicyę ze względu na żeglugę i poprawę kultury gruntów na trzy części, z których:

a) Regulacya dolnej części od Kozaczówki, gdzie wpływa na terytoryum rossyjskie w górę do Niźniowa ma na celu utworzenie spławnego koryta i wykonuje się na koszt państwa.

b) Regulacya drugiej części od Niźniowa do Czartoryi to jest od ujścia rzeki Tłumacza do ujścia Stryja, przyniesie korzyść tak żegludze jak i uprawie gruntów. W tej części w ostatnich latach wykonano budowy prawie wyłącznie na koszt państwa pod Petryłowem, Ujściem zielonym, Dołhem, Maryampolem i Kozarą.

Budowa pod Haliczem została właśnie zarządzoną, dalsze zaś projekta dla regulacyi tej części rzeki za pomocą przekopów są w wykonaniu.

c) Regulaaya części Dniestru od Czartoryi w górę ku Samborowi ma na celu osuszenie moczarów, korzyści więc, które odwodnienie gruntów przyniesie są dla kraju i prywatnych bezpośrednie skarbowi państwa zaś mają tylko przynieść zwiększenie kapitału podatkowego; z tego powodu przychyłiłoby się może wysokie Ministerstwo do przyjęcia na fundusz budowli wodnych $^1/_4$ części kosztów osuszenia moczarów, jak to bowiem w spomnionym wyż reskrypcie oznajmiono, resztę $^3/_4$ części takich kosztów prawie wszędzie w Galicyi ponosili właściciele gruntów, nie można przeto wątpić, iż i tu właściciele gruntów w uznaniu własnych korzyści, okażą tę samą gotowość do podniesienia potrzebnych wydatków, zwłaszcza jeżeli udzieloną będzie pomoc z funduszu krajowego.

Podług statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 należy powzięcie uchwał w sprawach kultury krajowej, nie mniej wyznaczenie funduszów na ten cel do wysokiego Sejmu.

Wysokie Ministerstwo zauważało przeto, że zależyć będzie od uchwały wysokiego Sejmu, czy i podług jakiej skali mają do kosztów robót przyczynić się właściciele gruntów.

Ważna ta sprawa regulacyi górnego Dniestru i jego wód przypływowych, jest od dawna przedmiotem uwagi c. k. Namiestnictwa. Znajdują się też pomiary z lat dawniejszych, które dadzą się użyć jednak dopiero po sprostowaniu według teraźniejszego stanu.

Podług projektu c. k. inżyniera Malickiego sporządzonegow roku 1826 miały wynosić koszta tylko niezbędnie potrzebnych robót między ujściami Strwiąża i Stryja 97.173. złr. kon. monetą przyczem liczono dzień robotnika 12. gr. m. k.

Obecnie gdzie dzień roboczy płaci się 60 ct. a. w. obliczając te koszta w stosunku do podniesienia się tej ceny, wypadnie w przybliżeniu wydatek na 291.520 wal. austr.

C. k. Namiestnictwo zarządziło już bliższe rozpoznanie przedmiotu odwodnienia tych okolic, wygotowanie operatów technicznych nie mogło jednak dotąd nastąpić, dla niedostatku sił technicznych które nadto użyte być muszą do podobnych równie naglących czynności w innych okolicach kraju.

Z wyjaśnień tych zechce świetny Wydział powziąść, o ile to zależy i w jaki sposób mogą się przyczynić władze rządowe, do odwodnienia moczarów w okolicach górnego Dniestru, Strwiąża i Błożewki, przyczem nadmienia się uprzejmie, że skarb państwa ponosi koszta regulacyi innych rzek, jak Wisły, Sanu i Dunajca tylko w żeglowych przestrzeniach, na Wisłoce zaś tylko w bardzo małej jej części.

Regulacya dolnego Dniestru jest także niezbędnym warunkiem do odwodnienia okolic górnego Dniestru, albowiem aby osiągnąć wymienione tu na wstępie korzyści, niemożna nawet odpowiednio naturalnemu układowi koryta każdej rzeki, skutecznie wykonać regulacyi górnej jej części, bez przyprowadzenia do porządku i przyspieszenia odpływu wód w dolnej przestrzeni.

Dla ściślejszego wykonywania przepisów policyi wodnej i usunięcia ścieśnień i zagród, wydaję równocześnie odpowiedne polecenie do P. P. c. k. Starostów.

Odezwę tę udzielam wydziałom rad powiatowych w Samborze, Staremmmieście, Rudkach i Drohobyczu, które w tej sprawie, także wprost tutaj udały się.

D. j. w.

Alegat B¹.

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 10. października 1872. l. 28618 wystosowanej do Wydziału krajowego we Lwowie.

(liczba Wydziału krajowego 17330/1782.)

Przy zwrocie załączników szacownej odezwy z dnia 21. czerwca b. r. l. 9657., c. k. Namiestnictwo ma zaszczyt oznajmić świetnemu Wydziałowi, że przy zestawieniu preliminarza budowli wodnych na rok bieżący, uwzględniono także regulacyę Prutu, o ile okoliczności i istniejące przepisy na to pozwalały. Jak oświadczono już tutejszemi odezwami z 8. kwietnia i 15. listopada 1871 l. 4938 i 39753., nie należy Prut do rzek wyłącznie na koszt skarbu państwa utrzymywanych, a nawet w takim razie, gdyby zachodziły jakie szczególne względy n. p. spławność rzeki, utrzymywanie gościńców rządowych, mostów i t. p., skarb państwa mógłby przyczynić się do kosztów regulacyi tylko częścią wydatków, znaczne zaś kwoty winnyby ponieść strony konkurencyjne ze względu na korzyści jakie im przyniesie ochrona brzegów i poprawa kultury gruntów. Z dotacyi roku bieżącego zezwoliło wys. c. k. Ministerstwo reskryptem z 4. grudnia 1871. l. 10168 na regulacyą Prutu pod Kołomyją z funduszu budowli drogowych i wodnych kwotę 10.336 złr. 11 ct. w. a. Budowa ta zapewne nie przyjdzie do skutku, z powodu, że datki ofiarowane przez strony interesowane są stosunkowo zbyt małe. Co się zaś tyczy górnej części Prutu w powiecie nadwornianskim, to nie było możebnem, wyznaczyć na r. 1872 pewną kwotę na regulacyą dla braku wszelkiego tytułu do pociągnienia funduszów państwa do ponoszenia części kosztów zwłaszcza, że równoczesna regulacya tej rzeki w kilku miejscach wymagała by nakładów. na które nie wystarczają środki będące do dyzpozycyi. Tém mniej można było teraz uwzględnić górną część Prutu, gdyż regulacya rzeki idąc za naturalnym rzeczy porządkiem, winna rozpocząć się w części niżej położonej. Do regulacyi Bystrzycy dotąd fundusze państwowe wcale nie przyczyniały się i c. k. Namiestnictwo mogło by tylko w wyjątkowych przypadkach, jeżeli by zachodziły wymienione powyżej szczególne względy, przedstawić wys. Ministerstwu wnioski na zezwolenie kwot na budowy potrzebnych.

D. j. w.

Alegat C².

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 1. marca 1873 l. 50172 wystosowanej do Wydziału krajowego.

(Liczba Wydziału krajowego 4036/1873.)

W sprawie budowli wodnych regulacyjnych wykonać się mających na Wiśle i Sanie w tarnobrzeskim powiecie, Namiestnictwo ma zaszczyt, na szacowną odezwę z 22. października r. z. l. 16062 oznajmić, że wszelkie przygotowania poczynione bywają zawczasu tak co do przedwstępnych robót technicznych, jakoteż uzyskania od wysokiego Ministerstwa pozwolenia na wykonanie budowli, by rok rocznie według ustawy skarbowej z funduszu budowli wodnych wyznaczone dotacye były w całości spotrzebowane; i tak w r. 1872 wykonano w pomienionym powiecie budowle, na które użyto z tego funduszu następujące kwoty:

na Wiśle pod Kołem . . .	712	zł.	38	ct.	pod Baranowem .	1421	zł.	98	ct.
pod Przewozem	6296	„	28	„	„ Nagnajowem i				
Siedleszanami	17111	„	14	„	„ Machowem .	15858	„	3	„
pod Miechocinem	332	„	42	„	„ Dzikowem . .	959	„	92	„
„ Wielowsią	67	„	14	„	„ Koćmirzowem .	71	„	80	„
„ Nadbrzeziem	370	„	20	„	„ Gorczycami .	1810	„	16	„
„ Dąbrową wizowską . .	1689	„	89	„	„ Łapiszowem .	2073	„	43	„
i Chwałowicami	595	„	67	„	„ na Sanie				
wyżej Żabna	1065	„	75	„	„ pod Majdanem				
Zbydniowskim	4689	„	55	„	„ poniżej Żabna .	5034	„	43	„
pod Skowierzyuem	807	„	52	„	„ pod Glinikami	235	„	5	„
„ Czekajem wrzowskim .	1222	„	70	„	„ i Pniowem . .	60	„	92	„
					w sumie . .	62486	zł.	36	ct.

Biorąc na uwagę, iż największa część wymienionych budowli wykonaną została dopiero w porze jesiennej roku zeszłego, gdyż takowa jak wiadomo właściwą nadarzyła sposobność do przedsięwzięcia budowli wodnych z powodu nizkiego stanu wody w rzekach, przyjdzie się do przekonania, że przez spotrzebowanie tej tak znacznej powyżej wyliczonej sumy podano dla podupadłych mieszkańców tarnobrzeskiego powiatu już z końcem roku sposobność zarobku. W roku bieżącym podjęte będą rozpoczęte już budowle celem ich zakończenia, a to:

na Wiśle pod Łapiszowem do wysokości	3000	zł.	—
na Sanie powyżej Żabna	5670	„	63 ct.

jak również nowe budowle, których pozwolenie przez wys. Ministerstwo już nastąpiło, a to:

na Wiśle pod Nadbrzeziem do wysokości	42783	„	63 „
na Sanie pod Brandwicą	22850	„	48 „
pod Pniowem	27176	„	12 „

Na budowle na Sanie pod Majdanem, Żabnem i Skowierzynem, projekta przedłożone już zostały wys. Ministerstwo do zatwierdzenia, na budowle zaś na Wiśle pod Kołem, Baranowem i Przekopem, tudzież w przestrzeni rzecznej od Sandomierza aż do Zawichostu wygotowane już są projekta Wykonanie tych wszystkich budowli nastąpi po nadejściu pozwolenia ministeryalnego w roku bieżącym w miarę o ile pozwolone w drodze ustawodawstwa na to fundusze wystarczą. Zauważać tu trzeba, że z powyższych kwot obrócone być mogą dla zarobkujących — w przybliżeniu mówiąc — tylko $^1/_3$ gdyż $^1/_3$ przypada za materyał faszynowy na pniu w tarnobrzeskim powiecie do budowli wodnych wyłącznie używany.

D. j. w.

Alegat D [2].

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 2. marca 1873. l. 50171, wystosowanej do Wydziału krajowego w miejscu.

(l. W. kr. 4164/73.)

Na szacowną odezwę z 21. października r. z l. 17245, której załączniki się zwraca, c. k. Namiestnictwo ma zaszczyt oznajmić, że regulacya rzeki Dunajca od mostu Zgłobickiego aż do ujścia rzeki Łososiny i powyżej wykonaną być może tylko w drodze konkurencyjnej i li tylko przestrzeń rzeczna zacząwszy od pomienionego mostu aż do ujścia do Wisły na mocy najwyższego postanowienia z 11. listopada 1861 i rozporządzenia wys. Ministerstwa stanu z 25. kwietnia 1862, l. 22452 na koszt wyłącznie funduszu budowli wodnych. Co się tyczy pierw wspomnionej przestrzeni nadmienia się, że w każdym danym razie o przeprowadzenie regulacyi lub miejscowego zabezpieczenia brzegu zarządza Namiestnictwo bezzwłoczne wypracowanie technicznych robót przedwstępnych, a na podstawie tychże przeprowadzenie rozprawy konkurencyjnej i w razie pomyślnego wyniku przedkłada się tak akt wys. Ministerstwa z wnioskiem na potwierdzenie budowy i przyjęcie kwoty rozłożonej na fundusz budowli wodnych. Ze względów publicznych, które tu idą w rachubę, wynosi ten datek prócz całych kosztów zarządu $^1/_3$ a nawet $^1/_2$ kosztów właściwej budowy. Zasada ta rozciąga się nietylko na powyżej wymienioną przestrzeń, lecz oraz na przestrzeń aż ku granicy węgierskiej. W sposób ten wykonano w roku 1872 budowle, przy których fundusz budowli wodnych poniósł: pod Olszynami kwotę 6242 złr. 70 cnt., pod Czorsztynem kwotę 1535 złr. 26 cnt. — razem 7777 złr. 96 cnt., prócz tego zostały przez wys. Ministerstwo pozwolone budowle pod Lipcem i pod Rostoką z Rażniowem, których jednak wykonanie napotyka na przeszkody z przyczyny, że właściciele posiadłości dworskich, jako w tej mierze najwięcej interesowani, nie zapewniają kwot nań przypadających. Przy pierwszej budowie przyjęto na fundusz budowli wodnych kwotę 679 złr. 74 cnt., przy drugiej zaś 4990 złr. 59 cnt. Gdyby więc pomienione te strony nakłoniły się do uiszczenia swych datków konkurencyjnych i nie podnosiły żadnych więcej przeszkód, lecz podjęły się wykonania tych budowli, Namiestnictwo nieomieszkałoby takowe zaraz zarządzić. Obecnie są w toku dwie sprawy tyczące się budowli wodnej na Dunajcu pod Wróblowicami i Łukanowicami, jednakowoż rozchodzi się tak samo, jak powyżej powiedziano, o zapewnienie funduszów, gdyż strony prywatne uchylają się w znacznej części od ponoszenia datków konkurencyjnych. Co się tyczy regulacyi Dunajca od Zgłobic na dół ku jej ujściu, to Namiestnictwo czyni zawczasu wszelkie przygotowania, o ile fundusze wyznaczane ustawą finansową i szczegółowem pozwoleniem wys. Ministerstwa dopuszczają, by budowle bezzwłocznie wykonane i pozwolone fundusze w całości wyczerpane zostały. W roku 1872 wykonano na tej przestrzeni budowle w wysokości kosztów a to pod

Gosławicami	—	—	229	złr. 44	cnt.
Bobrownikami małemi		—	11.054	„ 37	„
Ilkowicami	—	—	844	„ 44	„
Sanoką	—	—	5.301	„ 77	„
Niedomicami	—	—	1.171	„ 79	„
Do przeniesienia			18.601	„ 81	„

Z przeniesienia				18.601	złr. 81	cnt.
Glowem	—	—	—	3.588	„ 53	„
Konarami	—	—	—	42.105	„ 30	„
Janikowicami et Siedleszanami				13.089	„ 10	„
w sumie				77.384	„ 74	„

Tak samo postępować się będzie i w roku 1873, albowiem przyjdzie do wykonania dalszy ciąg budowy pod

Bobrownikami małemi do wysokości				4.019	złr. 03	cnt.
Glowem	—	—	—	1.689	„ 74	„
Konarami	—	—	—	6.741	„ 15	„
Janikowicami i Siedleszanami			—	1.597	„ 23	„

jak również budowle dopiero rozpocząć się mające pod

Bobrownikami et Siedlec			—	11.888	złr. 59	cnt.
Janikowicami i Siedleszanami			—	16.850	„ 33	„

Prócz tychże zatwierdzoną została przez wys. Ministerstwo budowla wodna pod Ujściem jezuickiem i wykonanie jej przyjdzie tego roku do skutku o ile na to dotacya tegoroczna wystarczy. Skreślony powyższy stan rzeczy; wykazuje więc sposób i porządek, podług których regulacya Dunajca może postępować, i że rozmiary rok rocznie wykonać się mających budowli wodnych, stosują się ściśle do wyznaczonej w drodze ustawodawstwa dotacyi na regulacyę rzek a szczegółowo dla Dunajca

D. j. w.

Alegat E¹.

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 15. marca 1873 r. do l. 53.519 wystosowanej do Wydziału krajowego.

(L. W. 4875|73).

W załatwieniu szacownej odezwy z 7. listopada r. z. l. 17822 oznajmia się, że wymienione w podaniu jasielskiego wydziału powiatowego z 17. października r. z. l. 1326 rzeki nie należą do rzędu tych, których regulacya i utrzymanie odbywa się na koszt funduszu budowli wodnych, lub na koszt konkurencyi, do którego fundusz ten pewnym przyczynia się datkiem; nie są bowiem objęte ani najwyższem postanowieniem z 11. listopada 1861, które znosi stosunki konkurencyjne przy regulacyi rzek żeglugowych, ani też nie mają pod względem publicznym tego znaczenia, jakie posiadają rzeki większe, zdolne do spławu, jakoto: Wisła, Dunajec, San lub Wisłoka w dólnej przestrzeni w powiecie Mieleckim. Gdy mniejsze od teraz wymienione rzeki nie wymagają do swego uregulowania lub miejscowego ubezpieczenia brzegu tak wielkich nakładów, jak rzeki spławne lub żeglugowe, powtóre, gdy, jak powyżej powiedziano, nie zachodzą tu względy publiczne, pozostawiono jak przedtem tak i nadal utrzymanie rzek tego rodzaju, jak Jasiółka, Wisłoka, Wisłok i Dębówka samym tylko właścicielom gruntów przybrzeżnych, jako właściwie interesowanym. Utrzymanie to nie wymagałoby wielkiego nakładu, jeśliby tylko właściciel w samym początku poznawszy naglącą potrzebę odwrócenia złego użył niezwłocznie stosownych środków zaradczych, a po wykonaniu budowli zasadził w swoim czasie wiklami powstałe namuliska, jakoteż wszelkie ławy piaskowe, rozszerzające nad miarę łoże rzeki. Z uwagi na powyższy stan rzeczy c. k. Namiestnictwo nie może żadnych poczynić kroków, zdążających do zmienienia już istniejącego najwyższego postanowienia, i dodaje tylko tę uwagę, że rządowe organa techniczne obowiązane są w powyższym kierunku co do regulacyi koryta lub miejscowego zabezpieczenia brzegu rzeki na każde żądanie strony interesowanej użyczyć pod względem technicznym wszelkich informacyj zgodnych z istniejącemi przepisami, i czuwać, by podjęte budowle wodne podług nich jak najściślej wykonane zostały. Załącznik powyższej szacownej odezwy zwraca się.

D. j. w.

Alegat F².

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 6. maja 1870. 22309 wystosowancj do Wydziału krajowego we Lwowie.

(L. W. 8496/73.)

Przy zwrocie szacownej odezwy z dnia 28. z. m. l. 6970 udziela się Świetnemu Wydziałowi krajowemu w załączeniu odpis wydanego ·/. pod dniem 3. marca b. r. za l. 6340 zarządzenia w sprawie wykonania przekopu Wisły pod Łączanami i Chrząstowicami.

D. j. w.

Subalegat 1 do alegatu F².

Odpis rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z dnia 3. marca 1873. l. 6340 do Pana c. k. Starosty w Krakowie.

Odnośnie do tutej. rozporządzenia z 11. listopada z. r. 49894 oznajmia się Panu, że Pan Minister spraw wewnętrznych, uznając projektowany przekop, celem regulacyi Wisły, na przestrzeni między Łączanami i Chrząstowicami za najodpowiedniejszy, odniósł się w drodze Ministerstwa skarbu do Ministerstwa oświecenia, by w obec zarzutów, podniesionych przez zarząd dóbr religijnych Łączany przeciw wykonaniu wspomnianego przekopu i przeciw zamianie gruntów, przytykających do takowego, wzięło pod rozwagę korzyści zamierzonej radykalnej regulacyi Wisły w ogólności a w szczególności dla funduszu religijnego, przyczem nadmieniono, że projektowane przez zarząd tych dóbr, jakoteż i z innej strony zabezpieczenie i utrzymanie brzegów w zakołach rzeki, nie odpowiadają ani ekonomicznym ani też względom spławności rzeki, że przeto gdyby zaniechano wykonania przekopu, ze strony funduszu budowli wodnych nie uczynionoby nic dla polepszenia tego biegu rzeki.

Gdy wszelako Ministerstwa tak oświaty jak i rolnictwa (ostatnie w miejsce Ministerstwa skarbu) orzekły, że nie mogą zmienić złożonej przez władze administracyjne w imieniu funduszu religijnego odmownej deklaracyi, zwróciło Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 28. stycznia b. r. l. 1260 cały akt z nadmienieniem, iż środki zaradcze potrzebne do usunięcia wyłomów brzegu, przybierających według relacyi z 1. października r. z. l. 8033 coraz większe rozmiary, pozostawione być muszą interesowanym właścicielom gruntów nadbrzeżnych.

Zwracając powyższy akt przedłożony pod dniem 31. maja 1870 l. 2786 poleca się Panu, byś o powyższem postanowieniu zawiadomił bezzwłocznie strony interesowane.

D. j. w.

Rozkaz 1 do okólnika 2.

Alegat G².

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 14. sierpnia 1873. l. 36658. wystosowanej do Wydziału krajowego we Lwowie.

(L. W. 14632/73).

W piśmie swem z d. 14. września r. 1872 l. 27332 oświadczyło c. k. Namiestnictwo gotowość poparcia usiłowań w przedmiocie zamierzonej regulacyi Strwiąża, Błożewki etc. udzielaniem pomocy ze strony rządowych organów technicznych. Jedyną przyczyną, iż przyrzeczenie to dotąd spełnionem nie zostało, jest niedostateczność sił roboczych w zawodzie technicznym, które nie wystarczają nawet do pokonania pilniejszych i ściśle rządowych agend. — Jeżeli jednak przedstawienia, czynione w tej mierze już kilkakrotnie c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, osiągną skutek i nastąpi tak pożądane pomnożenie liczby urzędników technicznych, c. k. Namiestnictwo przystąpi niebawem i jak najchętniej do spełnienia danego wówczas, jedynie w nadziei rychłego powiększenia etatu urzędników technicznych przyrzeczenia.

Oznajmieniem tem zechce Swietny Wydział na razie uważać za załatwione szacowne odezwy swe z d. 26. stycznia b. r. l. 21.301 i z 9. lipca b. r. l. 11981.

D. j. w.

Alegat H².

Odpis rozporządzenia Wydziału krajowego z d. 27. czerwca 1873 l. 4879. wystosowanego do wszystkich wydziałów powiatowych.

Uwzględniając przedstawienie c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, w myśl §. 29 ustawy drogowej, jak również §. 9. ustawy z dnia 25 grudnia r. 1871. objaśniamy niniejszem, że rozporządzenie wys. c. k Ministerstwa skarbu z d. 22. maja 1870 r. l. 42519. względem uwolnienia c. k. straży skarbowej w ogólności, od opłaty myta drogowego, mostowego i przewozowego, ile razy straż rzeczona podróże w uniformach odbywa, stosowanem być winno na wszystkich drogach krajowych, powiatowych lub gminnych, zastrzegając jednak prawa pojedynczych dzierżawców, gdyby takowe z powodu wcześniej zawartych z nimi kontraktów, stawać mogły na przeszkodzie.

O powyższem, zechce wydział powiatowy zawiadomić wszystkich dzierżawców mytniczych w obrębie swojego powiatu i zalecić im ścisłe przestrzeganie zacytowanego przepisu.

D. j. w.

Odpis pisma Wydziału krajowego z dnia 26. lipca 1873 l. 9451, wystosowanego do wys. c. k. Ministerstwa 1) spraw wewnętrznych, 2) handlu, w Wiédniu.

Die Verwaltung der ersten ungarisch-galizischen Eisenbahn, hat den gefertigten Landes-Ausschuss in Kenntniss gesetzt, dass dieselbe bereits im Monate März l. J. bei dem hohen k. k. Ministerium die Bitte eingebracht hat, damit die von Dukla über Barwinek nach Ungarn führende Aerarialstrasse, von Barwinek aus, in was immer für einer Richtung mit der besagten Eisenbahn bei Mözö-Labosz in Verbindung gebracht werde. Ueberzeugt von der Wichtigkeit der angesuchten Communications-Verlängerung und zwar nicht bloss für den inneren Verkehr unseres Landes, sondern auch für den auswärtigen Verkehr von Oesterreich, sieht sich der galizische Landes-Ausschuss veranlasst, dieser Bitte beizutreten und derselben seinerseits nachstehende Bemerkungen beizufügen. Die Duklaer Aerarialstrasse war unstreitig bis jetzt der wichtigste Verbindungsweg mit Ungarn, auf welchem beinahe ausschliesslich der Transito-Verkehr mit dem Königreiche Polen stattfand. Allgemein war daher in unserem Lande die Ansicht verbreitet, dass die erste nach Ungarn zu führende Eisenbahn in dieser Richtung gebaut werden wird. Strategische Rücksichten waren jedoch die Ursache, dass mit Hintansetzung dieser bereits stabil gewordenen Handels-Verhältnisse, die Eisenbahnen von Przemyśl nach Łupkow und von Tarnow nach Leluchow den Vorrang erhielten. Allein ungeachtet dessen lässt sich doch nachweisen, dass die Duklaer Aerarialstrasse nicht viel an ihrer Wichtigkeit verloren hat, ja dass dieselbe, beinahe in der Mitte zwischen den besagten Eisenbahnen gelegen und in zwei Abzweigungen mit denselben verbunden, als eine unentbehrliche Ergänzung des bezüglichen Communications-Netzes betrachtet werden muss. Wenn das hohe k. k. Ministerium nebenbei in gnädige Erwägung zieht, dass es sich hier um den Ausbau einer $^3/_4$ Meilen langen Strassenstrecke handelt, ferner, dass die ungarische Regierung ihre Bereitwilligkeit zur weiteren Fortführung dieser Strasse von der Grenze nach Mözö-Labosz erklärt hat, so dürfen wir uns der Erwartung hingeben, dass die hohe Regierung die Bitte der Eisenbahn-Verwaltung um so mehr zu berücksichtigen geruhen werde, als durch die projectirte Verlängerung der Mauthertrag besorgter Strasse sich bedeutend heben und die getragenen Bauauslagen im reichlichen Verhältnisse decken muss.

D. j. w.

Odpis pisma Wydziału krajowego z dnia 26. lipca 1873, l. 9451, wystosowanego do Jego Ekscellencyi pana Ministra Dra Floryana Ziemiałkowskiego w Wiédniu.

Wydział krajowy ma zaszczyt przedstawić Waszej Ekscellencyi, odpis prośby swej wniesionej do c. k. Ministeryum spraw wewnętrznych i handlu w sprawie budowy przedłużenia Dukielskiego

gościńca eraryalnego z Barwinka do kolei Łupkowskiej z prośbą o łaskawe poparcie. Znając najdokładniej stosunki handlowe kraju naszego, możesz Wasza Ekscellencya najlepiej ocenić ważność proponowanej kommunikacyi i słuszność prośby Wydziału krajowego.

D. j. w.

Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 26. lipca 1873, l. 9451, wystosowanej do Zarządu pierwszej galicyjsko-węgierskiej kolei w Wiédniu.

W odpowiedzi na szacowne zawezwanie z dnia 9. czerwca 1873, l. 4370, Wydział krajowy ma zaszczyt udzielić szanownemu Zarządowi odpis podania swego do c. k. Ministeryów: spraw wewnętrznych, handlu, oraz do Jego Ekscellencyi pana Ministra Floryana Ziemiałkowskiego względem przedłużenia kosztem Państwa Dukielskiego gościńca eraryalnego z Barwinka do Mözö-Labosz.

D. j. w.

Odpis rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 26. lipca, 1873, l. 9451, wystosowanego do wydziału powiatowego w Sanoku.

Z wracając wydziałowi powiatowemu alegata relacyi z dnia 21. maja 1873, l. 643, oznajmiamy, iż nie przesądzając kierunkowi oznaczyć się mającemu, wnosimy do c. k. Rządu prośbę o przedłużenie Dukielskiego gościńca eraryalnego do Mözö-Labosz, gdyż dotąd budowa tego przedłużenia w zasadzie nawet przez c. k. Rząd nie została uchwaloną.

D. j. w.

Alegat J¹.

Odpis odezwy c. k. Namiestnika z d. 6. września 1873. l. 45541 wystosowanej do Wydziału krajowego

(L. W. 15318/73).

W skutek polecenia wys. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 31. z. m. l. 14532 c. k. Namiestnictwo ma zaszczyt oznajmić odnośnie do swojego pisma z dnia 11. z. m. l. 40417 Świetnemu Wydziałowi krajowemu na przedstawienie wniesione pod dniem 26. lipca b. r. za l. 9451 do wys. Ministerstwa handlu, że prośba Towarzystwa 1. węg. galic. kolei żelaznej o połączenie gościńca Duklańskiego z koleją koło Mezó Labosz, uwzględnioną być nie mogła.

D. j. w.

Alegat K[2].

Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 21. lipca 1873 l. 11.987 wystosowanej do c. k. Namiestnictwa w miejscu.

W odpowiedzi na szanowną odezwę z d. 25. marca b. r. l. 5156. Wydział krajowy ma zaszczyt oświadczyć, że na podstawie przedstawionych w tej odezwie warunków, nie może zgodzić się na projektowane przez c. k. Ministerstwo inkamerowanie części drogi krajowej od Weissmanówki do Hoszan. Propozycya ta bowiem byłaby wobec złożonych do protokołu uwag naszego delegata Wgo Edwarda Weissmana nawet w takim razie nader uciążliwą dla funduszu krajowego, gdyby za podstawę rokowań wziętą została deklaracya c. k. inżyniera powiatowego, który jako warunek inkamerowania żądał poniesienia kosztów rekonstrukcyi w kwocie 27456 złr. Gdy później koszta rekonstrukcyi podniesione zostały w oddziale technicznym Świetnego c. k. Namiestnictwa na 64654 złr. 22 ct. przyjęcie propozycyi stało się wprost niemożliwym bez narażenia funduszu krajowego na uszczerbek, którego Wydział krajowy w żaden sposób nie zdołałby usprawiedliwić. Allegata odezwy zwraca się.

D. j. w.

Alegat L[1].

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 7. grudnia 1872 l. 48580 wystosowanej do Wydziału krajowego.

(L. W. 21722/72).

Odnośnie do szacownej odezwy z dnia 12. października r. b. do l. 5636 przesyła się Świetnemu Wydziałowi krajowemu w załączeniu referat byłego Rządu krajowego Krakowskiego z d. 22. listopada 1859 do l. 30685 w sprawie inkamerowania funduszu drogowego dawnej Rzeczypospolitej Krakowskiej z tem nadmienieniem, iż dotyczących wykazów się nie załącza, gdyż akt buchhalteryczny został wyszkartowany.

Równocześnie poleca się c. k. Staroście w Krakowie, aby wprost przedłożył Świetnemu Wydziałowi krajowemu rachunki drogi krajowej prusko-szląskiej, za czas od dnia jej exkamerowania aż po koniec roku 1866 wraz z odnośnemi aktami.

D. j. w.

Alegat L[1].

Odpis odezwy c. k. kasy podatkowej i zbiorowej w Krakowie z dnia 24. kwietnia 1873 r. Nr. 2301|1873 wystosowanej do Wydziału krajowego.

(L. W. 7326/73).

Odnośnie do szanownej odezwy z dnia 3. kwietnia 1873, donosimy, iż w tutejszych zapiskach nie możemy się żadnego śladu dopatrzyć, co się stało z wykazami, przesłanymi do byłej c. k. kasy głównej krajowej, rozporządzeniem byłego c. k. Rządu krajowego w Krakowie z dnia 22. listopada 1859 l. 30685, dotyczącymi przeprowadzenia ostatecznych wynikłości funduszu mytniczego dróg i mostów i funduszu budowy dróg, sporządzonymi po zniesieniu kasy poborowej Krakowskiej. Przesyłamy jednakowoż załączone ·/. tu dwa wykazy, które dotyczą tychże samych funduszów byłej kasy poborowej, jedyne, jak w tym przedmiocie odszukać byliśmy w możności, prosząc zarazem, po uskutecznieniu odpowiednich czynności, o zwrot takowych.

D. j. w.

Alegat M².

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 26. października 1872 do 44100 wystosowanej do Wydziału krajowego w miejscu.

(Liczba Wydziału krajowego 19099/72.)

W odpowiedzi na szacowne pismo z dnia 9. września b. r. l 14.256 c. k. Namiestnictwo ma zaszczyt oznajmić: Nie da się zaprzeczyć, że w niektórych powiatach więcej odbywa się do roku jarmarków i targów, aniżeli tego wymaga potrzeba łatwej wymiany płodów i wyrobów, a w ogóle interes handlu i przemysłu. Niewątpliwie pożądanem jest w interesie gospodarstwa społecznego sprowadzenie w tych częściach kraju zbytecznej liczby dni jarmarcznych i targowych do stosownej miary i rzeczywistej potrzeby; gdyż zbytnia ilość jarmarków i targów, jeżeli pomimo tego, że są zbyteczne, bywają przecież licznie uczęszczane, a więc odwiedzane nie dla interesów targowych lecz dla rozrywki, jest marnowaniem czasu i odciąganiem rąk od pracy produkcyjnej, na której polega dobrobyt jednostek jakoteż ogółu. Podzielając w tej mierze zapatrywanie św. Wydziału krajowego nie może przecież c. k. Namiestnictwo według życzenia objawionego w ustępie IIgim szacownej odezwy z dnia 9. września zarządzić rewizyę wszystkich przywilejów i koncesyj targowych i jarmarcznych celem dokonania zmian potrzebnych i odnowienia koncesyj dawniej wydanych.

O ile bowiem jarmarki i targi odbywają się legalnie na podstawie udzielonych przywilejów lub koncesyj uważają dotyczące miejscowości to upoważnienie za dobrze nabyte prawo, za środek dochodu i środek do podniesienia dobrobytu miasta lub miasteczka.

W tem też znaczeniu i zamiarze były w dawniejszych czasach udzielane przez Panujących miastom i miasteczkom także w Galicyi przywileja na odbywanie jarmarków. Dopiero rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 4. maja 1849 l. 238 dz. pr. p. wprowadzony został względem pozwolenia na odbywanie jarmarków system udzielania koncesyj przez władze polityczne w miejsce przywilejów cesarskich. Koncesyj tych udzielano tylko miejscowościom, względem których sprawdzoną została rzeczywista potrzeba ze względu na ruch handlowy, produkcyę rolniczą i przemysłową okolicy i z uwzględnieniem pobliskich miejscowości, w których jarmarki i targi się odbywają. Tak samo koncesye na targi tygodniowe, na których tylko potrzebne do codziennego życia artykuły sprzedawane bywają, udzielały władze polityczne na podstawie sprawdzonej rzeczywistej potrzeby, a dotyczące miejscowości opłaciwszy taksy od koncesyj są w prawie nieuszczuplonego odbywania tych targów. W zasadzie słusznem jest zdanie, że koncesye takie udzielone ze względów publicznych przez władze administracyjne mogą być przez te władze znów cofnięte lub zmienione z przyczyny, iż zmieniły się okoliczności i odpadły względy, które nadanie koncesyj spowodowały; atoli ryczałtowe zakwestyonowanie wszystkich koncesyj jarmarcznych i targowych i zarządzenie ogólnej tychże rewizyi nie może być dokonane w drodze rozporządzenia administracyjnego. Przedewszystkiem musianoby zarządzenie podobnej rewizyi koncesyi lub przywilejów względem każdej miejscowości z osobna usprawiedliwić wykazaniem, że warunki pod względem obrotu handlowego i produkcyj, które spowodowały udzielenie koncesyi, istnieć przestały lub stanowczo się zmieniły.

A gdyby i to się powiodło, uregulowanie powszechne jarmarków i targów nie dałoby się przeprowadzić w drodze administracyjnej. Nie ma bowiem ustawą uświęconych podstaw do rozwiązywania

rozlicznych sporów, jakieby w toku czynności regulowania wzniecone zostały, z powodu kolidujących interesów pojedynczych gmin mających równe prawo odbywania przyzwolonych koncesyami jarmarków i targów. C. k. Namiestnictwo może zatem tylko przy sposobności rozpoznawania regulaminów targowych przedkładanych do zatwierdzenia w myśl §. 70 ust. przem, wpływać na gminy pojedyncze i dążyć, by uchwalając regulamina targowe zamieszczały tam odpowiednie restrykcye pod względem ilości dni targowych; jakoto postanowienie, że w tygodniach, na które jarmark przypada, a oprócz tego targ tygodniowy odbywać wolno; targ ten przekłada się na dzień przypadającego w tym tygodniu jarmarku; lub inne odpowiednie zmiany w porządku i liczbie dni targowych.

A że w kraju jest jeszcze wiele miejscowości, które warunkowi §. 70 ust. przem. nie odpowiedziały, więc wydarzy slę jeszcze sposobność do podobnych zarządzeń, a c. k. Namiestnictwo rade z niej skorzysta. O ile zaś w niektórych powiatach i miejscowościach wkradły się nadużycia już to że odbywają się jarmarki lub targi, w miejscowościach, które wcale nie otrzymały koncesyj, lub odbywa się więcej do roku jarmarków lub targów, aniżeli przyzwala przywilej albo koncesya; lub że targi i jarmarki dowolnie odkładane bywają z dnia na dzień; takie nadużycia, gdzie są, natychmiast uchylić, jest nietylko prawem lecz obowiązkiem władz administracyjnych, to też c. k. Namiestnictwo jak dotychczas każde dostrzeżone, nieprawne odbywania targów karciło i na uchylenie nadużyć nastawało: tak też korzystając z udzielonych szacowną odezwą z dnia 9. z. m. l. 14.256 doniesień wydziałów powiatowych: Złoczowskiego, Rawskiego, Bielskiego i Wadowickiego o nadużyciach, jakie w tych powiatach pod względem odbywania targów i jarmarków dziać się mają, poleca równocześnie dotyczącym c. k. starostom, by natychmiast przeprowadzili śledztwo i nadużyciom, jakie się okażą, położyli tamę. Poleca się też wszystkim starostom dokładne zbadanie, czy i w których miejscowościach odbywają się jarmarki lub targi nie mające podstawy w udzielonej koncesyi; a to celem niezwłocznego uchylenia takich nadużyć. Co się tyczy w końcu objawionego życzenia świetnego Wydziału krajowego względem zasiągania zdania wydziałów powiatowych przy nadawaniu koncesyj nowych na targi i jarmarki znajduje się c. k. Namiestnictwo w przyjemnem położeniu, iż może oznajmić, iż w tych acz zbyt nielicznych wypadkach, gdzie udzielono ztąd koncesye na jarmarki, stało się to za poprzedniem porozumieniem się z dotyczącym wydziałem powiatowym, a zazwyczaj zgodnie z opinią dotyczącego wydziału powiatowego. Ile Namiestnictwu wiadomo, także starostowie znoszą się zazwyczaj z wydziałami powiatowymi przed wydaniem pozwolenia na odbywanie targów tygodniowych. Zresztą dla utrzymania w tej mierze jednolitego postępowania wydaję zarazem zlecenia do wszystkich starostw w myśl ustępu IV. szacownej odezwy z dnia 9. z. m. Udzielone tu sprawozdania wydziałów powiatowych, izb handlowych i komitetu towarzystwa gospodarskiego zwracają się.

D. j. w.

L. 14.493/73. **Alegat N:.**

Wykaz

kosztów służby oddziałów chorych, położnic i obłąkanych z wyłączeniem służby kuchennej za rok 1872.

Nazwa miesięcy	zł.	ct.
Styczeń	1.807	60⅔
Luty	1.831	71⅓
Marzec	1.839	02⅓
Kwiecień	1.898	39
Maj	1.876	61
Czerwiec	1.873	47½
Lipiec	1.898	10½
Sierpień	1.951	23
Wrzesień	1.944	85½
Październik	1.977	14
Listopad	2.023	58
Grudzień	2.022	97
Razem	22.944	70½
Prócz tego wypłacono w r. 1872 kwotę tytułem należytości za żywienie służby w r. 1871	1.056	46
dla tego w zamknięciu rachunku	24.001 zł.	16½

Wykaz

kosztów służby oddziałów chorych, położnic i obłąkanych z wyłączeniem służby kuchennej za rok 1872.

Nazwa miesięcy	zł.	ct.
Styczeń	[illegible]	[illegible]
Luty	[illegible]	[illegible]
Marzec	[illegible]	[illegible]
Kwiecień	[illegible]	[illegible]
Maj	[illegible]	[illegible]
Czerwiec	[illegible]	[illegible]
Lipiec	[illegible]	[illegible]
Sierpień	[illegible]	[illegible]
Wrzesień	[illegible]	[illegible]
Październik	[illegible]	[illegible]
Listopad	[illegible]	[illegible]
Grudzień	[illegible]	[illegible]
Razem	[illegible]	[illegible]

Prócz tego wypłacono w r. 1872 kwotę tytułową należytości za rewizyę służby w r. 1871 [illegible]

Dla tego w zamknięciu rachunku [illegible]

Aleg. O².

Wykaz

kosztów służby szpitala lwowskiego za I. półrocze 1873,

z wyłączeniem służby kuchennej.

Nazwa miesiąca	Służba domu							Służba oddziałów chorych							Służba na oddziale położnic							Służba na oddziale obłąkanych							Razem	
	Ilość głów	Ilość dni żywienia	Płaca zł.	Płaca ct.	Koszta żywienia zł.	Koszta żywienia ct.	Razem zł.	Razem ct.	Ilość głów	Ilość dni żywienia	Płaca zł.	Płaca ct.	Koszta żywienia zł.	Koszta żywienia ct.	Razem zł.	Razem ct.	Ilość głów	Ilość dni żywienia	Płaca zł.	Płaca ct.	Koszta żywienia zł.	Koszta żywienia ct.	Razem zł.	Razem ct.	Ilość głów	Ilość dni żywienia	Płaca zł.	Płaca ct.	Koszta żywienia zł.	Koszta żywienia ct.	Razem zł.	Razem ct.	zł.	ct.
Styczeń	22	682	220	01	264	12	484	13	43	1.140	165	38½	453	90	619	28½	1	31	19	—	11	93½	30	93½	39	1.153	192	99	478	07	671	06	1.805	41
Luty	22	591	190	93	229	41½	420	34½	38	1.054	205	80	420	86	626	66	1	28	19	—	10	78	29	78	39	1.055	195	16	439	93½	635	09½	1.711	88
Marzec	25	652	201	02	253	31	454	33	38	1.14	192	75	454	67	647	42	1	31	19	—	11	93½	30	93½	39	1.160	187	10	463	89½	650	99½	1.783	68
Kwiecień	22	645	189	70	256	72	446	42	39	1.045	201	79	427	76½	529	55½	1	30	19	—	11	84	30	84	40	1.075	183	65	458	63½	642	28½	1.749	10
Maj	22	674	186	09	261	57	447	66	41	1.108	212	33	453	64	665	97	2	37	19	67	14	24½	33	91½	39	1.152	191	84	446	—½	637	84½	1.785	39
Czerwiec	25	690	183	43	267	66½	451	09½	39	1.093	228	93	452	56	681	49	2	60	23	—	23	10	46	—	40	1.113	187	99⅓	445	52	633	51½	1.812	10
Razem							2.703	98							3.870	38							202	40½							3.870	79½	10.647	56

| Noms des communes | Stocks donnés | | | | | Stocks de matières premières | | | | | Stocks de matières auxiliaires | | | | | Stocks de matières combustibles | | | | | Stocks de matières diverses | | | | | Stocks de matières fabriquées | | | | | Stocks de matières consommables | | | | | Stocks de matières non classées

Alegat P².

Wykaz

należytości zalegających szpitalom powszechnym za koszta leczenia.

P.	Szpital		Średni dzienny stan chorych	Zaległości		Uwaga
				DATA	kwota zł.	
1	Lwów	oddz. Chorych	383	$^{31}/_{12}$ 1872 r.	91.893	
		„ Obłąkanych	310		39.840	
		„ Położnic	29		1.391	
2	Kraków	św. Lazarza	198		15.002	
		św. Ducha	112		8.036	
	razem od 1 i 2		1.032		156.162	
3	Stanisławów		85	31. listopada 1872	13.088	
4	Tarnów		85	31. grudnia „	8.000	
5	Przemyśl		57	dto „	6.222	
6	Kołomyja		48	2. grudnia „	21.399	
7	Stryj		46	10. listopada „	6.238	
8	Biała		45	1. października „	3.700	
9	Sambor		45	31. grudnia „	10.629	
10	Tarnopol		45	1. lipca 1873	29.404	
11	Jasło		40	15. listopada 1872	1.272	
12	Bochnia		35	1. listopada „	1.137	
13	Brzeżany		35	1. października „	3.033	
14	Rzeszów		34	dto „	10.912	
15	Brody		28	dto „	5.735	
16	Nowy-Sącz		28	dto „	4.383	
17	Sanok		28	1. listopada „	3.289	
18	Złoczów		28	10. listopada „	1.428	
19	Drohobycz		25	1. października „	4.626	
20	Zaleszczyki		16	dto „	1.144	
21	Wadowice		14	31. grudnia „	1.573	
22	Żółkiew		13	dto „	4.310	
23	Śniatyn		9	dto „	661	
	Razem od 3 do 23		789		142.183	
	od 1 i 2		1032		156.162	
	Ogółem od 1 do 23		1821		298.345	

Alegat R².

Wykaz

stanu i ruchu osób pielęgnowanych w roku 1872

w lwowskim szpitalu powszechnym.

Oddział i zakład	Uwaga	Stała ilość łóżek	Całoroczna ilość dni pielęgnowania	Średni dzienny stan osób	Pozostało z r. 1871	W ciągu r. 1872			Z końcem r. 1872
						przybyło	wypuszczono	umarło	
Chorych	wraz z klinikami	496	139.515	378.5	400	4.984	4.449	471	464
Obłąkanych	—	300	113.136	309.11	292	312	214	64	326
Położnic	dzieci	„	„	„	20	351	319	41	11
	położnic	33	10.375	28.34	34	414	423	3	22
	Razem	829	263.026	715.90	746	6.061	5.405	579	823

Wykaz

kosztów żywienia w tutejszym szpitalu powszechnym w roku 1872.

Ilość dni żywienia				Koszta żywienia								Koszta żywienia Sióstr Miłosierdzia		Koszta żywienia lekarzy dyżurnych		Koszta żywienia pisarza w izbie przyjęcia chorych i służby wyższej		Ilość dni żywienia służby niższej	Koszta żywienia służby niższej		Suma	
chorych	obłąkanych	położnic	Razem	chorych		obłąkanych		położnic		Razem												
				zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		zł.	ct.	zł.	ct.
126.944	112.361	9.697	249.002	38.304	½ 57	35.339	68	2.885	83	76.530	½ 08	4.739	50	414	66	505	—	28.739	8.046	92	90.236	½ 16
Ilość dni leczenia																						
139.515	113.136	10.387	263.029																			

| Imię i nazwisko | Kwota czynszu | | |

Aleg. T².

Koszta wyżywienia chorych i służby szpitalnej

Poz.	Miesiąc i rok	Oddział I								Oddział II.										Oddział III.		Oddział IV.		Suma		Uwaga
		chorych		obłąkanych		położnic		Razem		chorych		obłąkanych		położnic		wspólnej		Razem		26 Sióstr Miłosierdzia		Lekarzy dyżurnych				
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Styczeń 1873	4.565	37½	3.264	94½	279	03⅓	8.109	35½	319	20	352	84	8	68	205	96	886	68	260	—	50	07½	9.306	11	
2	Luty „	3 981	96½	2.770	76	224	73	6.977	45½	295	12	325	40	7	84	180	48	808	84	260	—	49	10	8.095	39½	
3	Marzec „	4.086	97	3.003	64½	259	44	7.350	05½	319	76	339	68	8	68	197	56	865	68	260	—	32	50	8.508	23½	W kosztach żywienia chorych mieszczą się także koszta żywienia służby kuchennej i 9 Sióstr Miłosierdzia w kuchni zatrudnionych.
4	Kwiecień „	3.467	11	3.031	12	304	62	6.802	85	292	60	331	—	8	40	195	60	827	60	260	—	24	87½	7.915	32½	
5	Maj „	3 645	56	3.110	46	295	91	7.051	93	321	24	344	48	10	36	203	72	879	80	260	—	25	04	8.216	77	
6	Czerwiec „	3.374	17	3.154	59	273	04	6.801	80	321	04	326	64	16	80	208	20	872	68	255	33	24	88	7.954	69	
7	Lipiec „	3.571	34½	3.274	41½	199	06	7.044	82	330	28	322	16	17	36	214	08	883	88	260	—	25	03	8.213	73	
8	Sierpień „	3.086	86½	2.865	31	156	41	6 108	58½	330	28	330	12	17	36	214	84	892	60	260	—	25	03	7.286	21½	
	Suma .	29.779	36	24.475	24½	1.992	24½	56.246	85	2.529	52	2.672	32	95	48	1.620	44	6.917	76	2.075	33	256	53	65.496	47	

Alegat U².

Wykaz

kosztów na medykamenta i potrzeby sanitarne Lwowskiego szpitala powszechnego

w czasie od 1. stycznia do końca sierpnia 1873 r.

Ilość dni leczenia z tego czasu	Nazwa funduszu i zakładu	Medykamenta apteczne						Sanitarne											
		leki		pijawki		Razem		kompresy, opaski, podkłady		wody mineralne		woda sodowa		lód		rozmaite		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
102.398	**Chorych**	4.908	99	24	50	4.933	49	340	11	147	71	100	—	200	—	394	04	1.181	86
77.536	**Obłąkanych**	1.166	85	45	60	1.212	45	59	62	42	51	9	22	50	—	358	23	519	58
7.255	**Położnic**	142	76	1	50	144	26	—	—	—	—	—	—	27	15	22	81	49	96
	Wydatek wspólny: Sala dyżurna	29	40	—	—	29	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wydatek wspólny: Siostry Miłos.	25	13	—	—	25	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wydatek wspólny: Koszta dezinfek.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	200	—
187.189	R a z e m	6.273	13	71	60	6.344	73	399	73	190	22	109	22	277	15	975	08	1.971	40

Medykamenta z apteki	6.344	73
środki lecznicze domowe	1.971	40
Razem	8.316	13

Alegat W[2].

Wykaz

stanu i ruchu osób pielęgnowanych w r. 1872 w szpitalach św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie.

Szpital i oddział	Uwaga	Stała ilość łóżek	Ilość dni pielęgnowania	Średni dzienny stan osób	Pozostało z roku 1871	W ciągu 1872 r.			Z końcem roku 1872
						przybyło	wypuszczono	zmarło	
św. Ducha									
Obłąkanych	— —	50	16.484	45	45	73	68	9	41
Kilowych i skórnych	— —	100	23.547	55	50	620	602	3	65
Razem	— —	150	40.001	110	95	693	670	12	106
św. Łazarza									
Chorych gorączkowych i chirurgicz.		166	55.119	151	156	2.325	1.957	371	153
Zakład położnic	dzieci	—	—	—	12	220	199	28	5
	położnice	12	4.777	13	27	239	281	8	8
Zakład podrzutków	mamki	12	3.310	9	13	143	151	—	5
	dzieci w domu	42	10.642	29	33	365	343	26	29
	(dzieci za domem)	—	—	—	1.457	265	157	270	1.295)
Razem w domu	(prócz dzieci za domem)	232	73.848	202	241	3.298	2.931	433	200

Alegat X².

Rubryka funduszu krajowego	Zapłacono w roku 1872 zł.	ct.	Wyasygnowano w roku 1873 po koniec sierpnia zł.	ct.	Uwaga
IV. Koszta szczepienia.					*do poz. b)*
a) Utrzymanie krowianki	141	75	552	50	
b) Koszta podróży i dyety lekarzy szczepiących	23.129	22 ½	16.976	90 ½	Wydatek w r. 1872 wynosił brutto 23.169 84½
Razem	23.270	97 ½	17.529	40 ½	Zwroty od obowiązanych 40 62
					Czysty wydatek 23.129 22½
V. Wydatki sanitarne.					
a) Koszta podróży lekarzy z powodu epidemii, epizotii i ⅓ medykamentów dla epidemicznych	13.528	96	23.094	96 ½	*do poz. a)*
b) Koszta straży granicznej wojskowej z powodu zarazy na bydło	4.740	02	3.784	96	Wydatek w r. 1872 wynosił brutto 22.203 61½
Razem	18.268	98	26.879	92 ½	Zwroty od obowiązanych i z zaoszczędzeń z lat poprzednich 8.674 65½
					Czysty wydatek 13.528 96

Do l. W. 3.896.

Wyciąg

z zatwierdzonych na rok 1873 budżetów 22 prowincyonalnych szpitali powszechnych i publicznych, (z wyłączeniem Lwowskiego i Krakowskiego).

Liczba porządkowa	Akt Wydziału krajowego budżetu. Instracya	Miejsce	Ilość dni leczenia w roku 1870	1871	1872	wniosek na rok 1873	Średni dzienny stan chorych	Dochód z funduszu własnego	z taksy leczenia	Należytości zaległe w dniu	bierne	czynne za koszta leczenia	z tytułów innych
1.	20.245/72 10.411/73	*Biała*	14.860	15.667	15.989	16.000	45	772	8.030	1/10 1872	90	3.730	443
2.	19.217/72 10.413/73	*Bochnia*	16.748	11.590	12.078	12.500	35	264	5.250	1/11 „	661	1.137	—
3.	21.105/72 8.408/73	*Brody*	11.559	11.250	8.186	10.000	28	1941	5.000	1/10 „	1.200	5.735	—
4.	21.986/72 8.302/73	*Brzeżany*	14.660	13.226	10.221	12.500	35	—	6.250	„ „	1.354	3.033	—
5.	263/73 9.787/73	*Drohobycz*	10.736	7.254	8.413	9.000	25	48	3.915	„ „	7.888	4.626	—
6.	22.142/72 10.184/73	*Jasło*	16.445	13.879	12.827	14.000	40	15	7.000	15/11 „	3.104	1.272	1.268
7.	23/73 8.033/73	*Kołomyja*	19.184	22.162	19.925	17.000	48	47	8.500	2/12 „	10.197	21.399	219
8.	19.180/72 8.303/73	*Podhajce*	dopiero z d. 15. lutego 1873 ogłoszony za powszechny			10.000	28	—	5.000	—	—	—	—
9.	3.723/73 5.286/73	*Przemyśl*	21.608	22.058	20.510	20.500	57	734	10.250	31/12 „	2.322	6.223	653
10.	11.102/73 10.591/73	*Rzeszów*	17.414	13.233	17.378	12.000	34	124	6.000	1/10 „	5.289	10.913	802
11.	1.568/73 10.024/73	*Sambor*	18.331	15.913	—	16.000	45	—	8.000	31/12 „	10.342	10.629	109
12.	2.156/73 10.025/73	*Sanok*	8.892	10.199	8.787	10.000	28	71	5.000	1/11 „	6.861	3.289	541
13.	21.323/72 10.185/73	*Nowy-Sącz*	15.676	9.572	8.524	10.000	28	—	5.000	1/10 „	4.032	4.383	87
14.	5.634/73 8.304/73	*Śniatyn*	3.980	3.203	2.126	3.100	9	234	1.343	31/12 „	581	661	47
15.	4.690/73 7.882/73	*Stanisławów*	27.937	30.225	30.027	30.000	85	27	15.500	31/11 „	6.725	15.088	122
16.	20.896/72 9.788/73	*Stryj*	17.096	12.330	15.720	16.500	46	26	8.250	10/11 „	8.504	6.238	—
17.	12.973/73 8.301/73	*Tarnopol*	17.846	16.582	13.333	16.000	45	92	5.600	30/6 1873	13.135	29.404	14
18.	11.101/73 81.597/73	*Tarnów*	29.110	28.000	31.874	30.000	85	—	13.500	31/12 1872	11.128	8.000	—
19.	5.433/73 10.412/73	*Wadowice*	4.430	5.458	3.986	5.000	14	—	2.250	31/12 „	1.005	1.573	—
20.	20.754/72 8.051/73	*Zaleszczyki*	4.541	5.553	5.305	5.500	16	447	2.365	1/10 „	393	1.144	—
21.	19.671/72 8.407/73	*Złoczów*	22.960	11.895	10.500	10.000	28	200	5.000	10/11 „	—	1.428	—
22.	4.861/73 8.651/73	*Żółkiew*	6.627	5.242	3.887	4.500	13		2.025	31/12 1872	7.724	4.310	84
								zł. w. a.				złote w. a.	

Taksa dzienna za leczenie	Suma ogólna		Preliminarz potrzeb szczególnych								Dziennie od osoby				Uwaga. Kto bezpośrednio zarządza.
											na żywność		na leki		
	potrzeb	pokrycia	czynsz najmu	budowy i restauracyi	żywność dla chorych	lekarstwa	bielizna i pościel	opał	płace i zasługi	potrzeby kancelaryjne	żądano ct.	dozwolono	żądano ct.	dozwolono	
50	7.808	12.472	—	120	4.000	900	500	280	1.152	70	25	25	7	6	**Gmina.** W projekcie budowa nowa szpitalu z funduszów własnych.
50/30	7.572	6.738	—	1[illegible]0	3.036	750	3[illegible]0	360	1.680	60	27	25	7	6	**Gmina.** Zarząd wzorowy
50/30	11.346	13.275	—	200	2.100	600	300	300	1.340	80	21	21	8	6	**Gmina.** W projekcie budowa lub kupno domu.
50/25	7.351	9.2[illegible]3	500	—	2.480	400	300	180	1.469	60	20	20	3½	3½	**Gmina.** Ordynaryusz troskliwy. wydatek na leki najmniejszy.
50/30	13.916	8.923	500	[illegible]96	1.350	450	500	400	1.461	60	15	15	4	4	**Gmina.** Brakuje dobrego umieszczenia.
50/30	8.982	9.555	—	200	2.400	7[illegible]0	350	360	1.210	166	17	17	6½	5	**Gmina.** Rada szpitalna bardzo gorliwa.
50/30	19.284	30.165	—	300	4.590	850	600	300	1.513	80	30	27	8	5	**Gmina.** Zniesiono stosunek filialny z szpitalem żydowskim.
50/30	4.672	5.000	—	100	2.300	300	160	230	1.362	90	25	23	3	3	**Wydział powiatowy.** Szpital uznany za powszechny z dniem 15 lutego 1873 r.
50/30	12.117	17.860	500	200	3.600	1.435	700	374	2.140	85	19	18	10	7	**Gmina.** Projekt budowy (rozszerzenia.)
50/25	13.944	18.200	1.264	98	3.000	720	600	400	1.510	100	25	25	10	6	**Gmina.** Zarząd niedbały.
50/25	18.862	18.752	—	800	3.840	960	750	375	1.758	120	27	24	12	6	**Gmina.** Zniesiono stosunek filialny z szpitalem żydowskim.
60/30	10.262	8.902	216	80	2.700	500	350	300	600	80	30	27	7	5	**Gmina.** Brak funduszów, złe umieszczenie.
55/30	11.436	9.484	—	1.772	2.700	500	250	325	1.230	150	27	27	7	5	**Gmina.** Żądała uznania szpitala za krajowy zakład.
45/35	2.990	3.989	300	30	620	186	200	200	823	20	21	20	9	6	**Gmina.** Oddzielono fundusze szpitala od gminnych.
45/23	18.627	27.051	—	500	4.500	1.500	700	600	2.328	225	15	15	6	5	**Gmina.** Spór o koszta administracyi od r. 1847.
50/30	14.665	14.665	1.274	80	3.910	850	860	248	1.861	60	23	23	6½	5	**Gmina.** W projekcie pożyczka na budowę szpitala
35/17	8.765	40.276	—	840	3.4[illegible]0	700	852	700	1.398	120	21[illegible]	21½	4½	4½	**Gmina.** Zarząd niedbały, brak funduszów na wykończenie nowego gmachu.
45/22½	20.855	21.500	—	500	6.600	1.500	907	900	3.328	360	22	22	5	5	Komisya instytutu ubogich i chorych pod prezydencyą ks. biskupa.
50/25	3.454	3.843	312	—	850	200	100	180	662	20	17	17	4	4	**Gmina.** Skutkiem troskliwości lekarza gospodarstwo bardzo wzorowe.
45/22	3.888	3.989	—	500	[illegible]90	200	300	160	1.[illegible]41	40	18	18	4	3¾	**Gmina.** Zarząd bardzo troskliwy, dzięki członkom rady szpitalu.
50/25	6.789	6.561	—	5[illegible]	2.600	500	224	560	2.329	30	28	26	6	5	Wydział powiatowy tymczasowo, bo gmina usuwa się od zarządu.
45	5.155	6.430	—	230	810	270	400	200	994	50	20	18	10	6	**Gmina.** Brak funduszów i chorych, zagraża upadkiem szpitalowi.
ct.	złote w walucie austr.										centów				

Szpital w miejscu		Płace lekarzy, urzędników, pomocników i posługaczy																	Koszt ogólny zł. w. a.
		lekarz			rządca szpitala			drugi urzędnik	dyurna	za prowadzenie kasy i manipulacyi	Posługaczy				żywność posługaczy	Akuszerka		Cyrulik	
											chorych		domu						
		I.	II.	III.	płaca	dodatki	mieszkanie				osób	płaca	osób	płaca					
1.	*Biała*	200	—	—	400	—	mieszk.	—	—	—	2	240	1	52	300	—	—	—	1.152
2.	*Bochnia*	400	—	—	360	—	„	—	—	200	4	360	1	60	500	—	—	—	1.680
3.	*Brody*	250	100	—	—	—	—	240	60	—	3	144	1	36	422	30	60		1.342
4.	*Brzeżany*	400	200	—	400	—	mieszk.	—	—	—	2	142	1	48	219	—	—		1.469
5.	*Drohobycz*	300	—	—	420	—	„	—	—	—	3	252	2	139	350	—	—		1.461
6.	*Jasło*	300	200	—	300	—	„	—	—	100	2	172	2	138	—	—	—		1.210
7.	*Kołomyja*	400	—	—	400	—	„	—	—	—	4	713	—	—	—	—	—		1.513
8.	*Podhajce*	300	—	—	360	—	„	—	—	—	2	108	3	138	456	—	—		1.362
9.	*Przemyśl*	500	240	—	300	—	—	150	—	—	4	288	2	162	500	—	—		2.140
10.	*Rzeszów*	400	—	—	400	—	mieszk.	—	60	100	2	300	2	250	—	—	—		1.310
11.	*Sambor*	400	—	—	300	—	—	—	100	—	3	180	2	138	640	—	—		1.758
12.	*Sanok*	160	—	—	250	—	mieszk.	—	—	—	3	190	—	—	—	—	—		600
13.	*Nowy-Sącz*	200	—	—	500	—	„	—	—	100	2	257	2	172	—	—	—		1.230
14.	*Śniatyn*	200	—	—	400	—	„	—	—	—	2	223	—	—	—	—	—		823
15.	*Stanisławów*	500	300	—	400	ogród	„	300	—	—	4	676	1	152	—	—	—		2.328
16.	*Stryj*	400	—	—	500	—	„	—	50	—	3	318	1	72	511	—	10		1.861
17.	*Tarnopol*	210	—	—	390	—	„	—	—	—	4	312	2	108	388	—	—		1.390
18.	*Tarnów*	210	157	400	400	—	„	200	240	73	6	288	5	400	960	—	—		3.320
19.	*Wadowice*	210	—	—	120	—	—	—	—	—	2	174	—	—	146	12	—		662
20.	*Zaleszczyki*	250	—	—	300	—	mieszk.	—	—	—	2	120	2	108	263	—	—		1.041
21.	*Złoczów*	500	—	—	600	329	„	—	—	—	2	290	2	160	450	—	—		2.329
22.	*Żółkiew*	300	—	—	200	—	„	—	—	—	2	86	2	96	292	20	—		994

Rachunek zaliczek

udzielonych szpitalom na koszta leczenia ubogich od 1. stycznia do 31. sierpnia 1873.

Nazwa szpitalu	Należytość zaliczek				Razem		Zwrot przez wyrachowanie kosztami leczenia		Pozostałość z dniem 31. sierpnia 1873	
	pozostałych z r. 1872		zaasygnowanych po 31. sierpnia 1873							
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bochnia	300	—	1.000	—	1.300	—	300	—	1.000	—
Brzeżany	—	—	1.650	—	1.650	—	300	—	1.350	—
Kołomyja	2.000	—	600	—	2.600	—	2.000	—	600	—
Lwów	40.826	87	—	—	40.826	87	5.865	96½	34.960	90½
Podhajce w starem mieście . . .	—	—	260	—	260	—	219	—	41	—
Rzeszów	4.850	—	60	—	4.910	—	388	24	4.521	76
Sanok	—	—	4.000	—	4.000	—	288	—	3.712	—
Nowy-Sącz . . .	1.750	—	—	—	1.750	—	250	—	1.500	—
Stanisławów . . .	—	—	4.000	—	4.000	—	2.000	—	2.000	—
Tarnów	1.600	—	3.000	—	4.600	—	—	—	4.600	—
Wadowice . . .	400	—	400	—	800	—	100	—	700	—
Żółkiew	450	—	800	—	1.250	—	450	—	800	—
Suma	52.176	87	15.770	—	67.946	87	12.161	20½	55.785	66½

Rachunek zaliczek

udzielonych szpitalom na koszta leczenia ubogich od 1. stycznia do 31. sierpnia 1873.

Alegat X. do sprawozdania z czynności

Objaśnienie do alegatu X. przy sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.

Dla objaśnienia allegatu z wykazem dróg powiatowych dodaje się, że ogólny dodatek do podatków na potrzeby powiatowe zawiera w sobie także wykazany w osobnej rubryce dodatek na cele drogowe.

L. 13590|73.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

I.

Wysoki Sejm udzielając na zeszłorocznej sesyi urzędnikom i sługom Wydziału krajowego dodatku drożyźnianego dodał te słowa: „aż do ostatecznego uregulowania płac“. Tem samem wskazał Wydziałowi krajowemu, iż do tego uregulowania przystąpić w swoim czasie należy.

Wydział krajowy sądzi, iż obecnie chwila ta nadeszła. C. k. Rząd bowiem, nasz najsilniejszy współzawodnik w nabyciu sił pracujących, uregulował i podwyższył znacznie począwszy od 1 lipca płace swoich urzędników i sług i tem samem nietylko sprawiedliwości zadosyć uczynił, ale nadto utrudnił nam możliwość nabycia dostatacznych i wytrawnych sił pracujących. Na dowód niech posłuży ta okoliczność, że kiedy w roku 1871. mieliśmy jeszcze dwóch kandydatów na opróżnione miejsce praktykanta, w bieżącym roku mimo ogłoszonego konkursu nie zgłosił się żaden kandydat z kwalifikacyą wymaganą ustanową służby krajowej, tak, że nie mogliśmy przystąpić do nadania opróżnionej posady i obawiać się należy, że jeżeli wysoki Sejm nie przystąpi do takiego uregulowania etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego, któreby odpowiadało wymaganej pracy i kwalifikacyi, któreby nie tylko zapewniło chociaż skromny, ale stanowisku odpowiedni byt, lecz także utrzymanie dostateczne na ten czas, kiedy urzędnik sterawszy siły w służbie krajowej zmuszonym zostanie udać się w stan spoczynku, któreby nakoniec i quoad honorificum otworzyło chociaż w dalszej perspektywie jakie takie widoki, Wydział krajowy i to może w niedalekim czasie zobaczy się w tem niemiłem położeniu, iż braknie mu zupełnie sił pracujących. Wtenczas już nietylko na posady praktykantow ale i na wyższe posady zabraknie zdolnych i wytrawnych ludzi. Na dowód przytacza Wydział krajowy tę okoliczność, iż niektórzy z naszych urzędnikow poczynili już kroki zmierzające do wstąpienia do służby rządowej.

Lecz nietylko te względy, ale równie i względy sprawiedliwości wymagają uregulowanie etatu i płac urzędników naszych. Drożyzna tak co do artyknłów żywności jak i co do pomieszkań tak dalece się wzmogła, że przy największej oszczędności urzędnik nie może wystarczyć a tem samem i swobodnie pracować. Każden wypadek czy to słabości czy śmierci w gronie familii urzędnika i sługi poddaje jego finanse w kompletną derutę; stąd pochodzi, że prawie wszyscy są w zaliczkach na pensyę a często i to źródło nie wystarcza tak, że Wydział krajowy widzi się zmuszonym udzielać bezzwrotnych zapomóg, jeżeli nie chce oddać urzędnika lub sługę na pastwę lichwy a tem samem na zupełną ruinę. Wydział krajowy uważa to za swój obowiązek przedstawić wysokiemu Sejmowi otwarcie cały

stan rzeczy i wynurzyć to przekonanie, że bez uregulowania etatu i płac urzędników i sług, opartego na słuszności, potrzebie i zastosowanego do okoliczności musi nadejść ta chwila, w której dla braku sił pracujących czynności powierzone Wydziałowi krajowemu nie będą mogły być załatwiane. Zanadto wielka jest różnica między widokami, jakie się otwierają przed młodzieńcem w służbie rządowej z widokami w służbie krajowej, iżby nie liczyć na pewne że zwróci się tam, gdzie mu się otwiera i zapewnienie bytu materyalnego i karyera świetniejsza i zapewniona starość i nakoniec ta opieka co do jego pozycyi urzędowej, której się w autonomicznych urzędach systematycznie zewsząd podkopywanych a z żadnej strony nie podtrzymywanych doczekać widoku nie ma.

II

Jeżeli wszelako z jednej strony Wydział krajowy uważa za konieczne przystąpić obecnie do uregulowania etatu i płac urzędników, to z drugiej strony nie spuścił z oka, iż kraj nasz ubogi nie może być pociągniętym do innych, jak tylko takich wydatków, bez których absolutnie obejść się nie można. Wydział krajowy więc starał się regulacyę tą przeprowadzić z największą oszczędnością a w tem miejscu niech mu wolno będzie tylko przytoczyć, iż w załączonym projekcie nie powiększył sił pracujących ani o jedną osobę a podniósł pobory tylko o 11881 złr 25 ct. w. a. to jest z sumy 87448 złr 75 ct. w. a. na sumę 99330 złr. aw.

III

A teraz niech nam wolno będzie przystąpić do analizy załączonego pod A projektu do uchwały A/-
wysokiego Sejmu:

Przedewszystkiem zauważamy, iż jeszcze wroku 1866. proponowalismy w oddziale konceptowym dwóch radców i 4 sekretarzy. Robiąc tę propozycyę mielismy na oku, zachęcenie do służby krajowej t. j. ażeby młodzieniec wstępujący do służby krajowej miał także i u nas widoki, iż po długiej wytrwałej i skutecznej pracy dójdzie przecież do rangi radcy i połączonej z nią, pensyi. Nie mogąc mu z natury rzeczy dać dalszych widokow nie sądziliśmy za stosowne kończyć karyerę urzędnika krajowego na sekretarstwie. Wysoki sejm nie podzielił naszego zdania i zamiast dwóch radców pomnożył liczbę sekretarzy o dwóch. Dały się wtenczas głosy słyszeć, iż mianowanie radców natenczas byłoby za wczesnem, albowiem grono urzędników, składało się wtenczas z samych młodych urzędników, którzyby za wcześnie byli przyszli do najwyższych posad i emolumentów. Wydział krajowy sądzi, iż obecnie ustanowienie dwóch posad radców jest wskazanem, raz dla tego, aby i naszym urzędnikom otworzyć widok dalszy, a przez to samo podnieść chęć kandydowania o służbę krajową, po drugie dla tego, żeby otworzyć nam możliwość nabycia znakomitych sił z poza obrębu Wydziału krajowego już na wyższym stopniu hierarchii znajdujących się a dla nas wielce pożądanych. Nie można zarzucić iż radca nie zasiadający w gronie rady Wydziału krajowego nie powinien się nazywać radcą i mieć jego pobory, albowiem i w czeskim i w morawskim Wydziale krajowym widzimy radców, chociaż nie mają głosu w radzie. Aby zaś Wydział krajowy nie był zmuszonym posady radców nadawać z braku znakomitych kompetentów, konkurentom mniej uzdolnionym lub za młodym, a tem samem mniej doświadczonym i wrobionym uważał za stosowne prosić o umocowanie do mianowania zamiast radców, sekretarzy, jeżeli to za stosowne uzna.

Ponieważ wedle § 3. ustanowy służby krajowej nie wolno Wydziałowi krajowemu przyjąć do służby krajowej kandydata, który przekroczył rok 40. życia swego a w razie, gdyby to ograniczenie zastosowano także do tych kandydatów, którzyby starali się o posadę radców, Wydział krajowy prawie nigdy nie byłby w możności nadać posadę radcy kandydatowi zewnętrznemu, albowiem tacy zwykleby już przykroczyli rok 40ty życia swego, przeto Wydział krajowy dla zapewnienia szerszego koła kompetentów i umożliwienia wyboru najzdolniejszych kandydatów stawia wniosek, ażeby Wydziałowi krajowemu wolno było przy nadaniu posady radcy uwolnić kandydata od przepisanego wieku. Na poparcie tego wniosku niech nam wolno będzie przytoczyć, iż bardzo często zdarza się, iż kandydaci z grona urzędników rządowych tylko wtenczas postanawiają konkurować o posady w Wydziale krajo-

wym, jeżeli mają wszelkie prawdopodobieństwo otrzymania posady, o którą kompetować chcą. Obawa chociaż często nieugruntowana narażenia sobie swojego dotychczasowego przełożonego w razie nieosiągnięcia posady w służbie krajowej jest przyczyną tej trwożliwości. Jeżeli więc przy niższych już posadach przejście do naszej służby połączone jest z trudnościami, coż dopiero przy kompetencyi o posady radców, gdzie kompetent już ma więcej lat służby i więcej widoków do awansu i utrwaloną już reputacyę. Taki kompetent nie narazi swojego stan owiska dotychczasowego, jeżeli nie ma prawie pewności iż otrzyma posadę, o którą się starać zamyśl a, a pewnie nie będzie się o nią starał, jeżeli dopiero u wysokiego Sejmu będzie mógł osiągnąć uwolnienie od przekroczonego wieku, a tem samem zamiarom swoim dać rozgłos.

IV

W przedłożonym projekcie przedstawiamy wniosek utworzenia przy oddziale rachunkowym dziesięciu posad asystentów w miejsce dziesięciu dyurnistów o wyższej dyurnie. Powody jakie nas do tego wniosku nakłaniają są następujące: Siły pracujące oddziału buchhalterycznego składają się wedle budżetu:

z dyrektora,
z jego zastępcy, która to posada jeszcze nie została obsadzoną
z 14 adjunktów, i
z 19 dyurnistów.

Mamy więc w oddziale rachunkowym systemizowanych 16 urzędników i 19 dyurnistów.

Już te same cyfry wskazują na niewłaściwość organizacyi tego oddziału a jeżeli jeszcze zważymy, że Dyrektor może tylko pełnić czynności kierownika i kontrolę wywierać, i że posada zastępcy Dyrektora nie jest obsadzoną, pokazuje się, że pracą w buchhalteryi dzielą się 14 urzędników z 19 dyurnistami.

V

Dyurniści ci mają właściwie tylko nazwę dyurnistów, w rzeczy samej załatwiają oni po większej części czynności urzędników, czynności, które wymagają i rutyny i znajomości rozległej niezliczonych przepisów jak. n. p. co do dróg, szpitali, funduszow ectr. Nie jest ich służba służbą zwykłych dyurnistów jak n. p. w oddziale manipulacyjnym ograniczoną do przepisywania lub wypełniania rubryk. Służba dyurnistów w oddziale rachunkowym jest po większej części służbą konceptową i to mozolną wymagającą rutyny i wiadomości rozległych, a połączoną z odpowiedzialnością. Starsi z tych dyurnistów mają czynności przepisane dla urzędników buchhalterycznych i kasowych.

A mimo to są co do poborów swoich tylko dyurnistami, nie będąc urzędnikami, mogą być każdej chwili oddaleni, chociaż, jak nie jeden, cztery i pięć lat w naszej służbie za dyurnę pracują, nie mają prawa do emerytury, a służba w tej własności u nas pełniona nie policza im się do emerytury chociaż później stałą, posadę otrzymują. Mała płaca, praca urzędnika natężona, niepewność jutra dla siebie i familii, niepewność na wypadek ułomności lub starosci i rzadki bardzo awans na stałą posadę, albo los tych indywiduów, który najniekorzystniej oddziaływa na samą pracę w naszym oddziale rachunkowym. Niemożliwość prawie ustalenia swojego losu mimo natężonej pracy, bo awansy na adjunkta buchhalteryi są bardzo rzadkie, są przyczyną, iż fluktuacya w gronie tych dyetaryuszów jest ogromna. Nietylko że wobec takich okoliczności trudno jest dostać zdolnych i pracowitych ludzi do tego oddziału, to i ci, którzy wstępują, oglądnawszy się w pracy i w swojej sytuacyi, opuszczają po krótkim czasie ten zawód, jeżeli im się lepsza posada nastręcza i robią miejsce nowym, którzy jako nowicyusze z początku są więcej zawadą niż pomocą. Tylko tacy, którzy przez zbieg okoliczności już kilka lat w naszej buchhalteryi pracują, trzymają się jej, oddając się nadziei, że przecież raz dosłużą się stałej posady — reszta, a jest ich przeważna część, zajmuje tylko przechodowo te miejsca dla uzyskania chwilowego utrzymania.

Taka organizacya nietylko jest niesprawiedliwą dla tych, którzy poświęcają swoję pracę krajowi,

ale nadto oddziaływa najniekorzystniej na samą służbę. Aby temu złemu zaradzić, wnosi Wydział krajowy, ażeby w miejsce dziesięciu dyurnistów o wyższych poborach, utworzyć posady dziesięciu asystentów z poborami praktykantów w oddziale konceptowym. Ażeby zaś nie nadawać tych posad ludziom bez wiadomości potrzebnych i bez praktyki wnosi Wydział krajowy, ażeby do osiągnienia tej posady oprócz examinu przepisanego dla urzędników rachunkowych i kasowych, wymaganą była jednoroczna przynajmniej praktyka

VI

Przystepując do regulowania płac urzędników Wydziału krajowego zastanawiał się Wydział krajowy nad zasadami, na podstawie których należy tę regulacyę przeprowadzić i przyszedł do przekonania, iż najodpowiedniej będzie przyjąć w przybliżeniu najprostszy system rządowy zawierający w sobie:

a) rangi urzędników

b) stałą płacę z dodatkiem pięcioletnim przez trzy razy

c) dodatek aktywalny.

Przyczyna, dla której zbliżyliśmy się do tego systemu, jest następująca:

1. aby ułatwić urzędnikom rządowym przejście do naszej służby.

2. Ponieważ uważamy, iż system ten jest sprawiedliwy — dodaje bowiem urzędnikowi czynnemu pewny dodatek, które przy wymiarze emerytury odpada i dodaje mu przez 3 razy za każde pięciolecie, spędzonej na tej samej posadzie służby, dodatek do pensyi, wyrównywając tym sposobem dotychczasową niesłuszność, która leżała w tem, iż posunięcie się do wyższyj płacy w tej samej kategoryi posady zawisło było od przypadku, tak, że urzędnik celujący mógł, jeżeli okoliczności były niekorzystne, pozostawać i 10 lat przy tej samej pensyi a inny, który trafił na szczęśliwsze okoliczności w kilku latach już posuwał się do najwyższej klasy płacy.

Nie przyjęliśmy wszelako z systemu rządowego podziału na rangi, albowiem nie mając tak wysokich urzędników jak c. k. Rząd nie mogliśmy zrównać rang a powtóre dlatego, że ustanowienie rangi oprócz nazwy i płacy wydawało nam się zbytecznem.

Ponieważ dodatek pięcioletni jest podwyższaniem płacy, więc słusznie, aby go wliczyć przy wymiarze emerytury i aby przy wymiarze zaliczki wziąść go także w rachubę.

Proponując wysokiemu Sejmowi, aby dodatki pięcioletne wymierzone zostały od służby dotychczas już odbytej i to bez różnicy, do jakiej klasy urzędnik należał, idziemy tylko w ślady c. k. Rządu wynadgradzając przynajmniej tym sposobem długoletnią pracę na tej samej posadzie o niższej płacy. Gdy wszelako zdarzy się, iż przy wprowadzeniu nowej regulacyi płac nie jeden pobór będzie mniejszy niż dotychczas, jak również zdarzyć się może, iż urzędnik przepędziwszy 15 lat na tej samej posadzie mógłby przy awansie do mniejszego przyjść poboru, więc wnosimy, ażeby te niedobory wyrównać osobistymi dodatkami, które wszelako ustaną, skoro ten niedobór przez awans lub uzyskanie pięcioletnego dodatku zostanie wyrównany.

Ponieważ płace podniesione zostały, więc tylko loiczną jest konsekwencyą, ażeby i kaucye służbowe zastosowane zostały do tych podwyższonych płac.

VII

Przystępujemy obecnie do umotywowania wysokości proponowanych płac. Etat płac urzędników i sług Wydziału krajowego wraz z później zorganizowanym etatem urzędników technicznych wynosił . . . . . 58.900 Złr. w. a.

Wysoki Sejm uwzględniając coraz więcej wzmagającą się drożyznę podniósł ten etat przez udzielenie dodatku na pomieszkanie i dodatku drożyźnianego na . . 87.448 złr 75 ctw

Nasz obecny projekt stawia bez dodatku pięcioletniego, który jest zmienny, sumę 99330 złr w. a.

Zatem o . . . . . 11881 złr 25 ctw

więcej jak dotychczas.

B/. B. Zestawienie B wykazuje różnicę poborów dotychczasowych z poborami projektowanymi każdego
C/. urzędnika i sługi — zestawienie C taką samą różnicę co do kategoryi urzędników i sług.

Na dowód, że przy obecnym projekcie trzymaliśmy się sumiennie prawideł oszczędności i żeśmy etat tak urzędników i sług jak ich płac ograniczyli do niezbędnej tylko potrzeby niech posłużą następujące okoliczności:

D/. D 1.) Wedle dołączonego wykazu D cen targowych z lat 1872 i 1873 do końca sierpnia artykuły żywności na nowo się znacznie podniosły i drożyzna niezbędnych potrzeb życia przybiera zastraszające rozmiary.

E/. E. 2. Wedle wykazu E z c. k. urzędowych aktów wyjętego podniosły się we Lwowie czynsze pomieszkań od roku 1860. do 1873 z. Sumy 1.547.759 złr wa na 2.613.198 złr aw. zatem o blisko 70 procent, a jeżeli zważymy, że wedle tego samego wykazu czynsz w sumie 2,613.198 złr wa. fasyonowany został tylko od 2834 domów zamiast od 471 domów mniej niż w r. 1868, okaże się, że czynsz od pomieszkań poszedł o przeszło 100 procent w górę.

3.) Cały etat naszych urzędników wynosić będzie wedle projektu 62 osób, przyczem zawsze zauważć musimy, że za 10 asystentów oddziału rachunkowego wymazujemy 10 dyurnistów, gdy tymczaF/. sem ten sam etat wynosi wedle wykazu F:

a) w Austryi niższej bez oddziału manipulacyjnego i kasowego . . . 100 osób
b) w Czechach . . . . . 131 osób
c) w Morawii . . . . . 79 osób

4.) Cały projektowany u nas etat ze sługami wynosi bez dodatku pięcioletnego 99330 złr aw.
gdy tymczasem wynosi on
a) w niższej Austryi bez urzędników kasowych, manipulacyjnych i sług . 164. 100 złr wa.
b) w Czechach bez sług . . . . . 182. 240 złr wa
c.) w Morawii bez sług . . . . . 91. 470 złr wa

bez dodatku aktywnego, który wedle uwiadomienia Wydziału morawskiego jest w projekcie.

Cyfry te dowodzą, iż nawet w samym projekcie cyfra urzędników, sług i płac znacznie w tyle pozostanie z innymi Wydziałami krajowymi najwięcej do nas zbliżonymi.

VIII

Inspektor szpitali nie jest urzędnikiem, pełni on swój obowiązek tylko na mocy kontraktów za płacą roczną 1600 Złr w a. ma wszelako obowiązek pokrywania kosztów podróży z własnych zasobów, jeżeliby suma 400 złr w. a. na ten cel wyznaczona wyczerpaną została. Jak przy urzędnikach tak i przy nim słuszność wymaga, ażeby jemu, na którego barkach tyle ważnych interesów sanitarnych polega, płaca podwyższoną została, tem więcej, że obecny inspektor Dr Stella Sawicki wywiązuje się z swoich obowiązków z największem naszem zadowoleniem. Wydział krajowy sądzi, że podwyższenie płacy do 2000 złr wa z pozostawieniem mu dotychczasowego dodatku kwaterowego odpowiada jego pracy i okolicznościom. Że zaś płaca inspektora jest tylko kontraktową, kontrakt zawsze tylko do roku obowiązuje i Wydział krajowy nie uważałby za stosowne, aby każdy późniejszy inspektor miał już z góry prawo do płacy 2000 zł w. a. lecz, żeby Wydział krajowy miał w tej mierze zupełną swobodę i mógł wtenczas podwyższyć płacę, jeżeli inspektor zdolnością i gorliwością na to zasłuży, przeto prosi wysokiego Sejmu tylko o upoważnienie do podwyższenia inspektorowi płacy, nic zaś o stałe podwyższenie.

Z tych tedy powodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy załączony pod A projekt do etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego uchwalić.

Lwów dnia 14. października 1873

Marszałek krajowy

Leon Książe Sapieha mp.

Oktaw Pietruski wł:

Sprawozdawca

alleg. A.

Projekt

do etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego

§. 1.

Grono urzędników Wydziału krajowego zawierać będzie następujących urzędników:

I. W oddziale konceptowym:
Dwóch radców,
Cztérech sekretarzy,
Sześciu koncepistów i
Cztérech praktykantów.

Wszakże wolno będzie Wydziałowi krajowemu jednego lub obydwóch radców zastąpić sekretarzami.

Przy powołaniu osób na posady radców wolno będzie Wydziałowi krajowemu udzielić dyspensy wieku, wymaganego ustępem 1szym §. 3go ustanowy służby krajowéj.

Liczbę przybrać się mających bezpłatnych aplikantów oznaczy Wydział krajowy.

II. W oddziale technicznym:
Jednego nadinżyniera,
Dwóch inżynierów,
Dwóch asystentów technicznych.

III. W oddziale rachunkowym:
Dyrektora oddziału rachunkowego,
Jego zastępcę,
Czternastów adjunktów,
Dziesięciu asystentów.

IV. W oddziele kasowym:
Kasyera,
Kontrolora,
Cztérech adjunktów.

V. W oddziale manipulacyjnym
Dyrektora kancelaryi,
Archiwistę,
Protokólistę,

Sześciu kancelistów

§. 2.

Etat sług przydzielonych Wydziałowi krajowemu składać się będzie:

z odźwiernego,
z portyera,
z jednego woźnego dla oddziału kasowego,
z jednego woźnego dla oddziału rachunkowego, i
z cztérech woźnych.

Stróże nie należą do rzędu stałych sług. Liczbę ich postanowi Wydział krajowy i oznaczy ich wynagrodzenie

§. 3.

W miejsce ustanowionych dotychczas płac, dodatków na pomieszkanie i dodatków drożyźnianych pobierać będą rocznie:

1. Radcy:
a) stałej płacy po . . 2800 złr
b) dodatku aktywalnego po . 480 „
c) dodatku pięcioletniego po . 400 „
2. Sekretarze:
a) stałej płacy po . . 2000 złr.
b) dodatku aktywalnego po . 360 „
c). dodatkn pięcioletniego po 200 złr.
3. Koncypiście
a) stałéj płacy po . . 1200 złr
b) dodatku aktywalnego po . 240 „
c) dodatku pięcioletniego po 150 złr.
4. Praktykanci:
a) stałyj płacy po . . 700 złr
b) dodatku aktywalnego . . 100 „
c. dodatku pięcioletniego po 50 złr.
5. Nadinżynier:
a) stałéj płacy . . . 3000 złr
b) dodatku aktywalnego . . 850 „
c) dodatku pięcioletniego po 300 złr
6. Inżynierowie:
a) stałej płacy po . . 2000 złr.
b) dodatku aktywalnego po . . 360 „
c) dodatku pięcioletniego po 200 złr.
7 Pomocnicy oddziału technicznego:
a) stałéj płacy po . . 900 złr.
b) dodatku aktywalnego po . . 120 „
c) dodatku pięcioletniego po 80 złr.
8. Dyrektor oddziału rachunkowego:
a) stałéj płacy po . . 2600 złr

b) dodatku aktywalnego . 400 „
c) dodatku pięcioletniego po 300 złr.
9. Zastępca dyrektora oddziału rachunkowego:
a) stałéj płacy po . . 2000 złr.
b) dodatku aktywalnego po . 360 złr.
c) dodatku pięcioletniego po 200 złr.
10. Adjunkci oddziału rachunkowego:
a) stałéj płacy po . . 1200 złr
b) dodatku aktywalnego po . 240 złr.
c) dodatku pięcioletniego po 150 złr.
11. Asystenci oddziału rachunkowego:
a) stałéj płacy po . . 700 złr.
b) dodatku aktywalnego po , 100 złrr
c) dodatku pięcioletniego po 50 złr.
12 Kasyer:
a) stałéj płacy po . . 2000 zł
b) dodatku aktywalnego po . 360 „
c) dodatku pięcioletniego po 200 złr.
13· Kontrolor kasy:
a) stałéj płacy po . . 1500 złr
b) dodatku aktywalnego po . 300 „
c) dodatku pięcioletnego po 175 złr.
14· Adjunkci oddziału kasowego:
a) stałéj płacy po . . 1200 złr.
b) dodatku aktywalnego po . 240 „
c) dodatku pięcioletniego po 150 złr.
15. Dyrektor kancelaryi:
a) stałéj płacy po . . 2000 złr.
b) wolne pomieszkanie, 6 sągów drzewa i,
c) dodatku pięcioletniego po 200 złr.
16. Archiwista:
a) stałéj płacy po . . 1500 złr.
b) dodatku aktywalnego po . 300 „
c) dodatku pięcioletniego po 175 złr.
17. Protokolista:
a) stałéj płacy po . . 1200 złr.
b) dodatku aktywalnego po . 240 „
c) dodatku pięcioletniego po 150 złr.
18 Kanceliści:
a) stałéj płacy po . , 1000 złr.
b) dodatku aktywalnego po . 200 „
c) dodatku pięcioletniego po 100 złr.
19. Odźwierny:
a) stałéj płacy po . . 600 złr
b) wolne pomieszkanie .
c) dwa sągi drzewa
d) na mundur po . . 50 złr.

e) dodatku pięcioletniego po 30 złr.

Portyer:

a) stałéj płacy po . . 500 złr

b) wolne pomieszkanie

c) dwa sągi drzewa

d) mundur

e) dodatku pięcioletniego po 30 złr

Woźny przy kasie krajowéj,

a) stałéj płacy po . . 600 złr.

b) na mundur . . . 50 „

c) dodatku aktywalnego po 50 „

d) dodatku pięcioletniego po 30 złr

Z pięciu woźnych każdy:

a) stałéj płacy po . . 500 złr

b) na mundur po . . . 50 „

c) dodatku aktywalnego po . 50 „

d) dodatku pięcioletniego po 30 złr.

§. 4.

Dodatek pięcioletni (quinquennium) nadany będzie przez Wydział krajowy każdemu urzędnikowi i słudze podług powyżej wyrażonej stopy, jeżeli także przy Wydziale krajowym pełni na jednéj i téj taméj posadzie służbę nieprzerwanie. Służba pełniona przy innych urzędach, chociaż przyjętą została do emerytury nie będzie policzalną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu urzędnikowi na téj posadzie częściej jak trzy razy t. j. za 15 lat nieprzerwanéj służby.

Przy nadaniu dodatku pięcioletniego nie stanowi różnicy różność płacy pobieranéj na mocy dotychczasowéj regulacyi płac, na jednéj i téj samé posadzie.

Dodatek pięcioletni stanowi część płacy i będzie doliczony do stałéj płacy przy wymiarze emerytury Zaliczki na płacę udzielone na podstawie §. 37. Ustanowy służby krajowéj udzielane także będą od dodatków pięcioletnich.

§. 5.

Dodatek aktywalny nie może być policzonmy do emerytury.

§. 6.

Urzędnikowi lub słudze, którego pobór wskutek téj regulacyi wypadłby niżej od dotychczasowego poboru, ma być niedobór tak długo jako osobisty dodatek pozostawiony, jak długo ten niedobór przez awans lub uzyskanie pięcioletniego dodatku nie zostanie pokryty.

Równie wolno będzie Wydziałowi krajowemu przyznać jako osobisty dodatek ten niedobór, któryby się okazał, jeżeliby urzędnik przy posunięciu go na wyższą posadę do mniejszego przyszedł poboru, niż go na niższéj miał posadzie, lecz tylko na tak długo, jak długo ten niedobór przez awans lub uzyskanie pięciolecia nie zostanie wyrównany.

§. 7.

Asystentem przy oddziale rachunkowym może być mianowanym tylko taki kandytat, który oprócz wymogów w §. 4. ustęp 2. zawartych wykaże także przynajmniéj jednoroczną zadawalniającą praktykę w zawodzie rachunkowym lub kasowym.

§. 8,

Kaucye urzędników kasowych winne być zatosowane do nowego etatu płac.

§. 9.

Wysokość dziennéj płacy czyli dyety wyznacza się:

a) dla urzędników z płaca stałą 1500 złr. i wyżéj po pięć złotych r. na dzień;

b) dla urzędników z płacą stałą 1000 złr. aż do 1500 złr. włącznie po 4 złr. dziennie;

c) dla urzędników z płacą stałą 700 złr. do włącznie 1000 złr. po 3 złr. dziennie.

Poza obrębem granic kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiemi dyety liczone będą w dwójnasób.

§. 10.

Upoważnia się Wydział krajowy do podniesienia Inspektorowi szpitalów płacy do wysokośc 2000 złr.

§. 11.

Postanowienia te wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1874 r,

Alegat B.

Zestawienie poszczególne.

płac dotychczasowych z płacami nowo przedstawionemi (bez dodatków pięcioletnich) z wykazaniem różnicy.

Urzędnicy i słudzy	Pobierali dotychczas				Pobierać mają			Pobierać zatem będą o
	Płacy	Dodatku na pomieszkanie	Dodatku drożyźnianego	Razem	Stałéj płacy	Dodatku aktywalnego	Razem	
Radca	—	—	—	—	2800	480	3280	
Sekretarze I klasy .	1800	400	270	2470	2000	360	2360	110 złr. mniej
„ II „	1600	300	240	2140	2000	360	2360	220 „ więcej
„ III „	1400	300	280	1980	2000	360	2360	380 „ „
Koncypiści I klasy .	1000	200	200	1400	1200	240	1440	40 „ „
„ II „ .	800	200	200	1200	1200	240	1440	240 „ „
Praktykanci	500	100	125	725	700	100	800	75 „ „
Nadinżynier	3000	400	450	3850	3000	850	3850	—
Inżynier I klasy . .	1800	300	270	2370	2000	360	2360	10 złr. mniéj
„ II „ .	1600	300	240	2140	2000	360	2360	220 „ więcej
Pomocnicy techniczni	600	200	150	950	900	120	1020	70 „ „
Dyrektor oddziału rach.	2000	400	300	2700	2600	400	3000	300 „ „
Adjunkci oddziału rachunkowego I klasy	1000	180	200	1380	1200	240	1440	60 „ „
Adjunkci oddziału rachunkowego II klasy	900	180	225	1305	1200	240	1440	135 „ „
Adjunkci oddziału rachunkowego III klasy	800	180	200	1180	1200	240	1440	260 „ „
Asystenci oddziału rachunkowego w miejsce dyurnistów po 1 Złr. 80 dziennie .	657	—	—	657	700	100	800	143 „ „
Kasyer	1400	300	280	1980	2000	360	2360	380 „ „
Kontrolor . . .	1200	200	280	1680	1500	300	1800	120 „ „
Adjunkci kasy I klasy	900	180	225	1305	1200	240	1440	135 „ „
„ „ II „	800	180	200	1180	1200	240	1440	260 „ „
Dyrektor kancelaryi	1400	—	280	1820	2000	6 sągg. dr. 90 zł.	2090	270 złr. więcej.
6 sągów drzewa 90 złr.								
Dod. na fiakra 50 złr.								
140 złr.								
Archiwista	1000	180	200	1380	1500	300	1800	420 „ „
Protokolista . . .	1000	180	200	1380	1200	240	1450	60 „ „
Kancelista I klasy .	800	160	200	1160	1000	200	1200	40 „ „
„ II „ .	700	160	175	1035	1000	200	1200	165 „ „
Odźwierny	400	—	100	580	600	na mun. 50 zł. 2 sągi dr. 30 zł. 80 zł.	680	100 „ „
Mundur . . . 50 złr.								
2 sągi drzewa 30 „								
80 złr.								
Portyer	300	—	75	405	500	2 sągi dr. 30 zł.	530	125 „ „
2 sągi drzewa 30 złr.								
Woźny przy kasie . .	400	80	100	630	600	na mud. 50 zł.	700	70 złr. więcej
Na mundur . 50 złr.								
Woźny przy od. rach.	315	80	78.75	523.75	500	na mun. 50 zł.	600	76.25 ct. więcej
Na mundur . 50 złr.								
Woźni inni	300	80	75	505	500	na mun. 50 zł.	600	95 złr. więcej
Na mundur 50 złr.								

Alegat C.

Zestawienie ogólne.

poborów dotychczasowych z projektowanymi poborami urzędników i sług nie włączając dodatków pięcioletnich

Urzędnik lub sługa	Pobierali dotychczas Złr.	Pobierać mają Złr.	Pobierać zatem będą więcéj o Złr.
Radcy po 3280 złr.	—	6560	2820
Sekretarze	13180	9440	
Koncypiści	7800	8640	840
Praktykanci	2900	3200	300
Nadinżynier	3850	3850	—
Inżynierowie	4510	4720	210
Pomocnicy techniczni	1900	2040	140
Dyrektor oddziału rachunkowego	2700	3000	300
Zastępca dyrektora	2140	2360	220
Adjunkci oddziału rachunkowego	17945	20160	2215
Assystenci oddziału rachunkowego	(jako dyetaryu) 6570	8000	1430
Kasyer	1980	2360	380
Kontrolor	1680	1800	120
Adjunkci przy kasie	4970	5760	790
Dyrektor kancelaryi	1820	2090	270
Archiwista	1380	1800	420
Protokoliści	1380	1440	60
Kancelisci	6585	7200	615
Słudzy	4158.75	4910	751.25
	87448 złr. 75 ct.	99330 złr.	11881 złr. 25 ct.

Alegat D.

Wykaz cen

przeciętnych następujących artykułów targu lwowskiego za rok 1872 i od 1. stycznia do 31. sierpnia 1873.

Ilość	Przedmiot	1872		do 31. sierpnia 1873	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.
Mierzyca	Przenicy	5	15	6	3
„	żyta	3	72	3	93
„	owsa	1	99	1	99 2/100
„	jęczmienia	2	97	3	3 1/2
„	hreczki	3	49	3	31 1/2
„	grochu	4	44	4	40 1/2
„	fasoli	. .	. .	4	40
„	soczewicy	3	88 3/4	4	15
„	prosa	4	87 1/2	4	50
„	ziemniaków	1	79 3/4	1	87 1/2
Cetnar	siana	1	21	1	33 1/2
„	słomy	1	1/2	1	13 1/2
	II. Produkta roślinne				
Cetnar	Mąki przedniej pszennej Nr. 0	13	21	15	8
„	„ średniej „ „ 3	10	30	11	76
„	„ żytnej przedniej „ 2	9	13 1/2	9	57
„	„ „ średniej „ 4	5	62	7	8
„	„ hreczanej	8	50	11	20
„	„ kukurudzianej	8	25	10	1
Masa	krup perłowych lepszych	. .	35 1/2	. .	27 3/4
„	„ „ średnich	. .	26	. .	24 1/2
„	„ „ zwykłych (pęcak)	. .	19	. .	20 1/4
„	„ „ jęczmiennych	. .	15	. .	15 1/4
„	krochmalu	. .	28 1/2	. .	44 1/2
„	krup jaglanych opychanych	. .	29	. .	21
„	krup hreczanych	. .	19	. .	19 1/2

Ilość	Przedmiot	1872		do 31. sierpnia 1873	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.
	III. Pieczywo				
Funt	bułki zwykłej	. .	18 97	. .	20 1/2
„	chleba pszennego zwykłego	. .	11 25	. .	15 12
„	chleba żytniego	. .	9 37/..	. .	10 76
„	„ „ paroweg o	. .	10	. .	10 74
	IV. Mięso				
Funt	Mięsa wołowego w przecięciu	. .	26 7/100	. .	27 90
„	cielęciny	. .	25	. .	26
„	wieprzowiny	. .	32 1/2	. .	35
„	baraniny	. .	20	. .	25
	V. Produkta źwierzęce				
Funt	słoniny świeżej	. .	45 3/4	. .	48
„	„ wędzonej	. .	52	. .	60
„	smalcu wieprzowego	. .	54 3/4	. .	61
„	masła świeżego	. .	61	. .	70
„	„ dzieżkowego	. .	54	. .	62
	„ topionego	. .	77	. .	86
Masa	Mléka niezbieranego	. .	18 1/2	. .	16
„	„ zbieranego	. .	11	. .	8
„	smietanki	. .	32 1/3	. .	32
kopa	jaj	1	25	1	25
sztuka	jaja	. .	2 37/100	. .	2 1/2
	VI. Napoje				
Masa	piwa miejscowego	. .	26 1/2	. .	28
Wiadro	spirytusu 90° Tralles	38	—	36	—
Masa	wódki 18°—45° Tralles	. .	60	. .	55

Ilość	Przedmiot	1872		do 31 sierpnia 1873	
		Złr	ct.	Złr.	ct.
	VII. Paliwo				
Sąg	drzewa bukowego łupanego	14	50	14	28
„	„ sosnowego „	10	. .	10	27
Mierzyca	węgli miękkich	. .	45¾	. .	48
„	„ twardych	. .	54	. .	57
Cetnar	„ kamiennych	. .	90	. .	90
	Z urzędu targowego król. stoł. miasta Lwowa dnia 23. września 1873.				

Wykaz

czynszów z miasta Lwowa fasyonowanych.

Rok	Ilość domów	Kwota fasyonowana	Kwota sprawdzona przez urząd wymiarowy	
1860		1508368	1577759	
1861		1531434	1608394	
1862		1569288	1642066	
1863		1635514	1676124	
1864		1673418	1735183	
1865	3286	1760304	1826120	
1866	3292	1825100	1925848	
1867	3300	1900573	1978005	
1868	3305	1957820	2027544	
1869	2735	2043226	2114630	po odtrąceniu domów nowych i wolnych od podatku.
1870	2738	2149865	2207716	
1871	2749	2231707	2299166	
1872	2807	2365235	2409927	
1873	2834	2565111	2613198	

Alegat F

Zestawienie porównawcze

płac urzędników Wydział. kraj.-kor. austr.

	Austrya niżej Anizy							Czechy							Morawia						
	Liczba urzędników	Płaca stała	Kwinkwen,	Dodatek drożyzn.	Dodatek na pomiesz.	Razem bez kwinkw.	Ogół kosztu	Liczba urzędników	Płaca stała	Kwinkwenia	Dodatek drożyzn.	Dodatek na pomiesz.	Razem bez kwinkw.	Ogół kosztu	Liczba urzędników	Płaca stała	Kwinkwen.	Dodatek drożyzny	Dodatek na pomiesz.	Razem bez kwinkw.	Ogół kosztu.
A.															NB. z. r. 1872. Dodatek aktywalny wprojekcie według normy rządowej						
Bióra.								4 { 2	2600	(200)	·	400	3000	6000	3 { 1	3000	(200)	·	300	3300	3300
															1	2400	(200)	·	260	2660	2660
Radcy koncept			5 10					2	2400	(200)	·	400	2800	5600	1	1800	(200)	·	240	2040	2040
Sekretarze „	6 { 1	2600	(200 - 400)	·	900	3500	3500	9 { 2	2000	(200)	·	400	2400	4800	2 { 1	1400	(200)	·	180	1580	1580
	3	2000	(200 - 400)	·	800	2800	8400	2	1800	(200)	·	360	2160	4320	1	1200	(200)	·	160	1360	1360
	2	1400	(200 - 400)	·	600	2000	4000	2	1600	(200)	·	320	1920	3840							
								3	1400	(200)	·	280	1680	5040							
Koncepiści								2	1200	(200)	·	240	1440	2880	3	1200	(200)	·	160	1360	4080
Adjunkci konceptowi															2	700	(200)				1400
Praktykanci konceptowi																					
Suma	6						15900	15						32480	10						16420
B.															Radca budow.			Dodatek funkt.			
Bióra techniczne.															1	1800		300	180	2280	2280
			5 10					2	1800	(200)	·	360	2160	4320							
	10 { 1	2600	200 - 400)	·	900	3500	3500	2	1600	(200)	·	320	1920	3840	7 { 1	1800		·	180	1980	1980
Inżynierowie	4	2000	(200 - 400)	·	800	2800	11200	7 { 2	1400	(200)	·	280	1680	3360	6	1200		·	120	1320	7920
	5	1400	(200 - 400)	·	600	2000	10000	1	1200	(200)	·	240	1440	1440							
Inżynierowie adjunkci lub asystenci	3	800	(200 - 400)	·	500	1300	3900	2	600	(200	·	120	720	1400							
Drogomistrze	4	600			300	900	3600														
Suma	17						32200	9						14400	8						12810
C.																					
Bióra rachunkowe.																					
Nadbuchalter resp. Buchalter	1	2600	5 10 (200 - 400)	·	900	3500	3500	1	2400	(100)	·	400	2800	2800	1	2400			240	2640	2640
Buchalter resp. vice buchalter	1	2100	(200 - 400)	·	800	2900	2900	2	2000	(100)	·	400	2400	4800							
								6 { 2	1800	(100)	·	360	2160	4320	4 { 2	1600			160	1760	3520
Radcy.								2	1600	(100)	·	320	1920	3840	2	1400			140	1540	3080
								2	1500	(100)	·	300	1800	3600							
Rewidenci Abtheilungs-Vorsteher	16	1600	(200 - 400)	·	600	2200	35200														
Zastępcy rewidentów Abth. Vor. Stell	9	1100	(200 400)		500	1600	14400														
								12	1200	(100)	·	240	1440	17280	25 { 13	1400		·	100	1100	14300
								12	1100	(100)	·	220	1320	15840	9	900		·	90	990	8910
Adjunkci vel Oficyały	50	800	(100 - 200)	·	400	1200	60000	36 { 12	1000	(100)	·	200	1200	14400	3	700		·	90	790	2370
															6	600		·	90	690	4140
								20 { 10	900	(100)	·	180	1680	16800							
Ingrosiści (akcesiści)								10	800	(100)	·	160	960	9600	4	Diurniści					
Praktykanci								6	400	(100)	·	80	480	2880							
Registrator								1	1300	(100)	·	260	1560	5600							
Suma	77						11600	72						94720	40						38960
D.																					
Kasa krajowa.								Dyrektor													
Dyrektor kasy	1	2100	(200 - 400)	·	800	2900		1	2250	(100)	·	450	2600	2600	1	2200			220	2420	2420
Kontrolor								1	1800	(100)	·	360	2160	2160	1	1500			150	1650	1650
Kasyer								2 { 1	1600	(100)	·	320	1920	1920							
								1	1500	(100)	·	300	1800	1800							
Likwidator								1	1500	(100)	·	300	1800	1800							
Adjunkci								3 { 1	1300	(100)	·	260	1560	1560							
								2	1200	(100)	·	240	1440	2880	2	1300			100	1100	2200
Oficyały								6 { 3	1100	(100)	·	220	1320	3960	1	900			90	990	990
								3	100	(100)	·	200	1200	3600	3	700			90	790	2370
Asystenci (aspiranci)								4	800	(100)	·	160	960	3840	1	600			90	690	660
Praktykanci								3	400	(100)	·	80	480	1440							
Suma								21						27360	04						10320
E.																					
Bióra manipulacyjne															1	1500			150	1650	1650
Dyrektor																					
Registrator								1	1400	(60)		280	1680	1680							
Ekspedytor								1	1300	(60)		260	1560	560							
Protokolista								1	1200	(60)		240	1440	1440							
Adjunkci Registranci								3 { 1	1000	(60)		200	1200	1200							
									900	(60)		180	1080	2160	9 { 4	1000			100	1100	4400
Oficyały (kanceliści								5	700	(60)		140	840	4200	aspir. 2	900			90	990	1980
															3	700			90	790	2370
Archiwista								1	1500	(60)		300	1800	1800	1	2000			200	2200	2200
								2	900	(60)		180	1080	1080	1	900			90	990	990
Adjunkt archiwista									800	(60)		160	960	960							
Suma								14						16080	12						13590
Razem	100						164100	131						182210	79						91470
	bez kasowych i manipulacyjnych.						bez kasowych i manipulacyjnych.														

Dodatek aktywalny w projekcie.

Aleg. IX.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia rocznego datku dla córek ś. p. Jana Bojarskiego, sekretarza byłego Wydziału stanowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 26. lipca 1855. l. 299. wyznaczył były Wydział stanowy P. Genowefie Bojarskiej, wdowie po sekretarzu Janie Bojarskim, który w służbie publicznej przeszło lat 40, a z tych przy Wydziale stanowym przeszło 37 lat przepędził, prawnie się jej należącą pensyę wdowią w kwocie 333 złr. 20 kr. m. k.; lecz gdy ta pensya nie zdawała się Wydziałowi stanowemu dostateczną, a nadto wedle istniejących przepisów pozostałe cztery córki nie miały prawa do zaopatrzenia, przeto Wydział stanowy udał się do Najj. Pana z prośbą o wyznaczenie dla wdowy wyższej pensyi w kwocie 400 złr. m. k., zaś dla dwóch z pozostałych córek, to jest dla Waleryi i Józefy Bojarskich, ze względn na ich chorobliwy stan zdrowia o zaopatrzenie w kwocie 50 zł. m. k. dla każdej.

Najj. Pan raczył najwyższem postanowieniem zezwolić tak na podwyższenie wdowiej pensyi dla P. Genowefy Bojarskiej, jakoteż na proponowane zaopatrzenie dla dwóch córek.

W roku 1866. udzielił Wysoki Sejm i drugim dwom córkom, Gabryeli Bojarskiej i Adolfinie z Bojarskich Dydyńskiej datku każdej po 52 zł. 50 ct. w. a. tak, że do dnia 25. listopada 1872., w którym to dniu P. Genowefa zmarła, wdowa i córki ś. p. Jana Bojarskiego pobierały z funduszu krajowego rocznie razem 630 zł. w. a.

Gdy, jak dopiero nadmieniono, P. Genowefa Bojarska rozstała się z tym światem, wniosły pozostałe cztery córki dnia 28. listopada 1872. za l. 545 prośbę do Wysokiego Sejmu, w której opierając się na swem ubóstwie i na świadectwie lekarskiem, wedle którego z powodu chorób i kalectwa zarobkować nie są wstanie, proszą, ażeby pensya o rocznych 420 zł. a. w., którą ich matka pobierała, między te cztery siostry rozdzieloną została.

Wysoki Sejm uchwałą swoją z dnia 7. grudnia 1872. odstąpił tę prośbę Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Jakkolwiek z brzmienia tej uchwały możnaby wnioskować, iż Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do załatwienia tej prośby imieniem i w zakresie Wysokiego Sejmu, to Wydział krajowy z jednej strony w braku wyraźnego i bezwarunkowego mandatu, z drugiej strony zaś wobec okoliczności, iż nie wolno mu stale funduszów krajowych obciążać, wahał się przystąpić do ostatecznego załatwienia tej prośby, i tylko uchwałą swoją z dnia 7. stycznia 1873. l. 19.886 wyznaczył na rok 1873. dla każdej z rzeczonych sióstr dodatek do pobieranego już zaopatrzenia w kwocie 30 zł. w. a. z uwiadomieniem, iż Wydział krajowy na najbliższej sesyi przedłoży Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

Wywiązując się z tego przyrzeczenia, Wydział krajowy ze względu:

1. iż ś. p. Jan Bojarski przepędził przeszło 40 lat w służbie publicznej, a z tych przeszło 37 lat w służbie byłego Wydziału stanowego;

2. że petentki znajdują się w stanie ubóstwa, najstarsza liczy już przeszło 54 lat, a najmłodsza przeszło 45 lat życia, i z powodu chorób i kalectw nie są w stanie zarobkować;

3. że przez dodanie im rocznie po 47 zł. 50 ct. w. a. fundusz krajowy zawsze o 230 zł. w. a. rocznie mniej będzie na tę familię łożył, niż łożył do dnia śmierci śp. Genowefy Bojarskiej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Paniom, Adolfinie z Bojarskich Dydyńskiej, Waleryi, Józefie i Gabryeli Bojarskim wyznacza się z funduszu krajowego dodatkowo do pobieranego dotychczas zaopatrzenia w kwocie rocznej po 52 zł. 50 ct. w. a., począwszy od d. 1. stycznia 1873., podwyższenie dla każdej po 47 zł. 50 ct. w. a.

Lwów dnia 4. Lutego 1873.

Marszałek krajowy:

Leon książe Sapieha.

Sprawozdawca:

Oktaw Pietruski,

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. X.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zaopatrzenia pozostałych nieletnich dzieci po zamordonym archiwiście Wydziału krajowego ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu.

Wysoki Sejmie!

Dnia 19. lutego 1872. uległ Juliusz Szczęsnowicz, archiwista Wydziału krajowego zamacowi skrytobójczemu, skończywszy dziesięć lat służby w Wydziale krajowym. P. Julia Szczęsnowiczowa, matka zmarłego a babka pozostałych po nim dwóch nieletnich synów, t. j.: Stanisława Zbigniewa Juliusza tr. im. Szczęsnowicza, liczącego lat 6, i Zbigniewa Józefa dw. im. Szczęsnowicza 4 lat liczącego, wnieśli do Wysokiego Sejmu dnia 21. listopada 1872. za liczbą 386. prośbę, w której powołując się na swoje i nieboszczyka ubóstwo, prosi o zaopatrzenie pozostałych sierot.

Wysoki Sejm raczył uchwałą swoją z dnia 7. grudnia 1872. odesłać tę petycyę do Wydziału krajowego do uwzględnienia; przyczem oznajmiono Wydziałowi krajowemu, iż sprawozdawca komisyi finansowej, poseł Zyblikiewicz, dając wyjaśnienie na zapytanie posła Pietruskiego, tłumaczył słowa „do uwzględnienia“, w tym duchu, że Wydział krajowy upoważnionym będzie, dla sierot po ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu wyznaczyć jako datek na wychowanie wyższą kwotę, a niżeli patent pensyjny orzeka.

Jakkolwiek wobec takiego tłumaczenia zdawało się, iż Wydział krajowy upoważnionym jest do wyznaczenia dla tych sierot stałego i to wyższego datku, a niżeli patent pensyjny przyznaje, a to tem więcej, że przeciw takiemu tłumaczeniu nikt z grona Wysokiego Sejmu głosu nie podniósł, to przecież Wydział krajowy wobec braku stanowczego i jasno określonego upoważnienia ze strony Wysokiego Sejmu i wobec statutu krajowego, wedle którego Wydział krajowy sprawuje tylko zwyczajne czynności administracyjne, do których stałego obciążenia funduszu krajowego zaliczyć nie można, nie przystąpił do wyznaczenia stałego datku dla sierot, ale uchwałą swoją z dnia 7. stycznia 1873. l. 22.162 wyznaczył na utrzymanie i wychowanie sierot tych na rok 1873. datek w kwocie 200 złr. w. a. dla każdego, zostawiając ostateczne orzeczenie Wysokiemu Sejmowi z tem do P. Julii Szczęsnowiczowej dołożeniem, ze jeżeliby Wysoki Sejm sumę tę zmniejszył, datek ten i w roku 1873. mógłby być tylko w zmniejszonej ilości wypłacanym.

Powody, jakie Wydział krajowy skłoniły do wyznaczenia datku w tej wysokości, były:

1. Pilna i gorliwa przeszło dziesięcioletnia służba ojca w Wydziale krajowym;
2. Zupełne ubóstwo dzieci i babki;
3. Drożyzna, która nie pozwala dzieci obecnie tańszym kosztem wyżywić i wychować;

4. Ś. p. ojciec tych sierot pobierał rocznej płacy 1000 złr. w. a.: wedle istniejących przepisów należałaby się jego wdowie emerytura w rocznej płacy 333 złr. 33 ct. w. a. Gdy wszelako pozostała wdowa nie żyła już od kilku lat z mężem, zatem nie należy się jej emerytura, natomiast zaś należy się pozostałym dzieciom zaopatrzenie w połowie tego, coby wdowa była mogła pobierać, to jest kwota 166 złr. 66½ ct. w. a. Wydział krajowy, wyznaczając 400 złr. w. a. dodał zatem tylko o 233 złr. 33½ ct. w. a. więcej, niż się już z prawa należało.

5. Że Wysoki Sejm wyznaczył sierotom po ś. p. Henryku Nowakowskim dodatek na wychowanie w rocznej kwocie 400 złr. w. a., chociaż im się z prawa nic nie należało, ojciec pozostawił majątek, a wdowa pobiera emeryturę o rocznych 525 złr. w. a.

6. Że sieroty po naszym archiwiście nie tylko pozbawione zostały opieki ojcowskiej, ale także i w tem zostały szczególniej dotknięte, iż pozbawione ojca przez zbrodnię, utracili w nim przedwcześnie i niespodzianie żywiciela, i tego, który na ich wychowanie jedynie łożył.

Z tych tedy powodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla pozostałych po ś. p. Juliuszu Szczęsnowiczu, archiwiście Wydziału krajowego dzieci to jest: Stanisława Zbigniewa Juliusza tr. im. i Zbigniewa Józefa dw. im. Szczęsnowiczów wyznacza się z funduszu krajowego na ich wychowanie i utrzymanie aż do ukończonego 18go roku życia po dwieście złotych w. a.

Lwów dnia 4. lutego 1873.

Marszałek krajowy:

Leon książe Sapieha.

Sprawozdawca:

Oktaw Pietruski,

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 17143/73.

Aleg. XI

SPRAWOZDANIE

Wydziału krajowego o petycyach wniesionych w latach 1871. i 1872. do wysokiego Sejmu, tyczących się zniesienia wolno-celnego okręgu brodzkiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 16. września 1871 r. złożył do laski marszałkowskiéj p. Józef Breuer, prezydent Izby handlowéj i przemysłowéj lwowskiéj tudzież poseł na Sejm krajowy petycyę kilkudziesięciu mieszkańców wolnego okręgu brodzkiego, upraszających, aby wysoki Sejm raczył swym wpływem skłonić c. k. Rząd do zniesienia rzeczonego okręgu. Następnie dnia 23. września 1871 r. wnieśli niektórzy mieszkańcy miasta Brodów za pośrednictwem tamtejszego urzędu gminnego na ręce posła brodzkiego p. Natana Kallira petycyę, w któréj, na podstawie uchwały rady gminnéj z dnia 21. września 1871. r. żądają, aby wysoki Sejm przeszedł do porządku dziennego nad petycyą o zniesienie wolnego okręgu brodzkiego. W końcu wniósł 11. października 1871 r. komitet c. k. towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego na ręce posła czortkowskiego p. Waleryana Podlewskiego petycyę, w której przystępuje do petycyi o zniesienie wolnego okręgu brodzkiego. Wysoki Sejm przekazał powyższe petycye Wydziałowi krajowemu, do którego na kilkanaście dni przedtem, przeszło dwustu mieszkańców miasta Brodów wniosło było protest przeciw uchwale rady gminnéj brodzkiéj z 21. września 1871 r., żądającéj utrzymania wolnego okręgu.

Wydział krajowy uznawszy przedmiot za nader ważny, przedstawił zeszłéj Sesyi wysokiemu Sejmowi rzecz w sposób następujący:

„Za usilném staraniem stanu kupieckiego miasta Brodów, miasto to wraz z okręgiem obejmującym wsie okoliczne — odłączone zostało ces. król. uniwersałem z dnia 21. sierpnia 1779 r. od królestw Galicyi i Lodomeryi pod względem komercyalnym i obdarzone wolnością handlu, zasadzającą się głównie na tém, że wszystkie z zagranicy przez Galicyę do Brodów, jakoteż w odwrotnym kierunku transito idące towary i płody podpadały tylko cłu przechodowemu, towary zaś i płody prosto do granic Rzeczypospolitéj polskiéj między Leśniowem i Podkamieniem z okręgu brodzkiego wychodzące, lub tą samą drogą do Brodów przychodzące, z zupełnego od cła uwolnienia korzystać miały.

Z nadanego miastu Brodom przywileju wynikało dalej, że towary polskie „z państw Rzeczypospolitéj“ do Brodów przychodzące, jeśli stamtąd do dziedzicznych krajów austryackich prowadzone były, w Galicyi od cła przechodowego wolne być miały, że od towarów z Galicyi do Bro-

dów idących zwyczajne cło wychodowe, opłacane być musiało — i że od wszystkich towarów z Brodów do Galicyi idących, ustanowione podług taryfy „cudzoziemskie“ cło przychodowe uiszczone być miało.

W skutek tego przywileju poczęły napływać do Brodów wyroby ze wszystkich stron świata; z ziem Rzeczypospolitéj polskiéj zaś głównie płody surowe, a handel skierowany sztucznie na Brody ożywiał się coraz to bardziéj w podwójnym kierunku: na wschód i zachód.

Handel ten polegał w znacznéj części na przemycaniu tak do Rzeczypospolitéj a po jéj upadku do państwa rosyjskiego: dla uniknięcia opłaty cła tamtejszego, jakoteż do Galicyi — i był bardzo korzystnym, gdyż cła w owym czasie były bardzo wysokie i nikt nie mógł wytrzymać współzawodnictwa z tymi, którzy otrzymywali towary bez opłaty cła przychodowego i przemycali je następnie do miejscowości, pozbawionych tego dobrodziejstwa.

Toż wkrótce stały się Brody miastem, do którego garnęli się ze wszystkich stron chciwi zysków ludzie, a fortuny tych kupców, którzy handlu swego nie opierali na dozwolonéj podstawie, rosły szybko — w miarę tego, jak przemycanie większe przybierało rozmiary.

Przemycanie to ujętém zostało w system, którego widomym wyrazem był liczny, dobrze zorganizowany zastęp przemytników.

Przemytnicy ci, których dostarczała głównie ludność wiejska okoliczna, mieli swoich zwierzchników i używali nawet broni w walkach, staczanych z strażnikami granicznymi, a straż skarbowa austryacka, jakkolwiek liczna, była bezsilną wobec zorganizowanéj zgrai.

Niebawem téż przekonał się c. k. Rząd, że wolny okrąg brodzki, który nietylko usilnym staraniom kupców brodzkich, lecz także mylnym pojęciom ekonomicznym ośmnastego wieku zawdzięczał istnienie a wedle słów przywileju służyć miał „ku wsparciu użytecznego do dalszych odległych prowincyj prowadzić mającego się handlu“ nastręczał wiele szkód i niedogodności.

Mianowicie nie było tajném, że przemycanie towarów do Galicyi odbywa się na wielką skalę, że większa część miast galicyjskich a szczególniej Lwów otrzymują towary z Brodów drogą nie dozwoloną, że skarb traci w ten sposób znaczne dochody z ceł, że utrzymanie liczniejszéj straży skarbowéj połączone jest z wielkimi wydatkami, słowem, że zamiast korzyści wyrastają szkody.

Okoliczności te — zdaje się — były powodem, że c. k. galicyjskie gubernium krajowe w sprawozdaniu z dnia 12. sierpnia 1802 r. wystosowaném do c. k. kamery nadwornéj w Wiédniu poruszyło sprawę zniesienia wolnego okręgu brodzkiego. C. k. kamera nadworna nie odpowiedziała na razie na rzeczone sprawozdanie i dopiero w 35 lat dekretem z dnia 1. grudnia 1837. l. 46430 poleciła ze względu na stosunki, które od r. 1802. się zmieniły, zbadać dokładnie pytania „czy i dlaczego wolny okrąg brodzki ma być utrzymanym, lub zniesionym“ i zdać o tym przedmiocie sprawę w przeciągu sześciu miesięcy.

Poleceniu temu uczyniło c. k. gubernium krajowe zadość sprawozdaniem z dnia 24. sierpnia 1841 l. 52096, które atoli tak samo, jak sprawozdanie z r. 1802. żadnego nie odniosło skutku. Pismem z dnia 20. sierpnia 1852. l. 29539 wystosowaném do c. k. gubernium krajowego galicyjskiego przypomniała c. k. krajowa Dyrekcya skarbowa wlekącą się od pół wieku kwestyę zniesienia wolnego okręgu brodzkiego.

Pismo to przedstawiło c. k. gubernium krajowe relacyą z dnia 15. października 1852. l. 36775 c. k. Ministeryum handlu upraszając o ostateczne postanowienie w téj sprawie.

Dekretem z dnia 13. października 1853 l. 41902 zażądało c. k. Ministeryum skarbu, aby c. k. Namiestnictwo galicyjskie w porozumieniu się z c. k. krajową Dyrekcyą skarbową, objawiło ponownie opinię w sprawie zniesienia wolnego okręgu brodzkiego.

C. k. krajowa Dyrekcya skarbowa objawiła zdanie w przedstawieniu z dnia 26. września 1856 . 30414 w którem dowodzi, że istnienie wolnego okręgu brodzkiego połączone jest przedewszyst-

kiem ze szkodą skarbu państwa, że z powodu przemycania obcych wyrobów nagromadzonych w tym okręgu doznaje uszczerbku przemysł austryacki, że stan rolników, rzemieślników i rękodzielników w tym okręgu dźwignąć się nie może będąc zamkniętym linią cłową od reszty kraju a więc pozbawionym swobody zbywania swych wyrobów poza okręgiem, że handel tego okręgu oparty na przemycaniu stał się powodem głębokiéj demoralizacyi ludności tamtejszéj i że w razie zniesienia wolnego okręgu i nadania handlowi ruchu swobodnego nie ma najmniejszéj obawy zmniejszenia handlu przewozowego, lub zwrócenia go na inne szlaki, że handel pójdzie w każdym razie na Brody i nie dozna żadnych przeszkód, jeżeli na uczciwych i rzetelnych oprzesię podstawach, owszem podniesie się bardziej zyskując ważną podporę w kolei żelaznéj, któréj wybudowanie niebawem nastąpi

C. k. Namiestnictwo nie poparło atoli tego przedstawienia w relacyi z 7. kwietnia 1857. l 43766, przedstawionéj c. k. Ministeryum skarbu, podając za główną przyczynę, że kolej żelazna do Brodów dopiero po kilku latach zbudowaną zostanie, że zatem nie wypada jeszcze wprowadzać tak radykalnéj zmiany, któraby od razu obaliła oparte na długoletnim zwyczaju stosunki handlowe miasta Brodów.

W załatwieniu téj relacyi uwiadomiło c. k. Ministeryum skarbu reskryptem z dnia 1. sierpnia 1859. r. c. k. Namiestnictwo galicyjskie, że Najjaśniejszy Pan raczył najwyższém postanowieniem z dnia 18. lipca 1859. wstrzymać dalszy tok spraw zniesienia wolnego okręgu brodzkiego. W roku następnym wniosło kilku właścicieli ziemskich, zamieszkałych w okręgu brodzkim, prośbę do c. k. Namiestnictwa o wyłączenie ich posiadłości z tego okręgu, lub też o uwolnienie ich od opłaty cła od produktów wywożonych do okręgu celnego. Prośbę tę przedstawiło c. k. Namiestnictwo Ministerstwu spraw wewnętrznych relacyą z 27. października 1860 l. 16543.

Odnośnie do téj relacyi oznajmiło c. k. Ministeryum państwa reskryptem z 28. czerwca 1862. l. 6454 „że po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Ministeryami handlu i skarbu zgodzono się na odroczenie zniesienia wolnego okręgu brodzkiego aż do czasu, w którym połączenie rosyjskich kolei żelaznych z austryacką koleją w Brodach zapewnioném zostanie.“

Mimo tego nie ustawały skargi producentów i przemysłowców wolnego okręgu brodzkiego, dla których ta wolność była prawdziwą niewolą. Mianowicie użalali się właściciele gorzelni nie mogąc wytrzymać konkurencyi ani z producentami rosyjskimi, którzy wyrabiając tanio wódkę, wyprowadzali ją do okręgu brodzkiego bez opłaty cła austryackiego i za zwrotem podatku konsumcyjnego ze strony rządu rosyjskiego — ani też z producentami galicyjskimi, którzy mogli swobodnie swe wyroby zbywać, podczas kiedy producenci okręgu brodzkiego nie mogli swych produktów gorzelnianych, bez opłaty cła poza ten okrąg wywozić.

Reskryptami z dnia 7. i 13. września 1866. l. l. 36291 i 37678 poleciło c. k. Ministeryum skarbu c. k. Namiestnictwu galicyjskiemu, aby odpowiedziało petentom w myśl reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z 28. czerwca 1862 l. 6454 tj., aby im oznajmiło, iż zniesienie wolnego okręgu brodzkiego odracza się aż do połączenia kolei żelaznych rosyjskich z koleją brodzką.

Lecz rzecz była tak naglącą, dotykała tak żywotnych spraw gospodarzów i przemysłowców okręgu brodzkiego, że ci wnieśli ponownie zażalenie do c. k. Ministeryum skarbu żądając zniesienia przywileju, który jak się petenci wyrażają, wzbogacając niewielu spekulantów, ciągnących zyski z przemycania, wkłada tak ciężkie więzy na obywateli, którzy w uczciwéj pracy szukają pomyślności pragnąc używać tych samych swobód i praw, co inni obywatele państwa austryackiego.

Reskryptami z 10. i 13. października 1866. l. l. 24727 i 44873 przesłało c. k. Ministeryum skarbu te petycye c. k. Namiestnictwu do ponownego objawienia opinii — nasuwając między innemi pytanie, czy wobec próśb wniesionych nie należałoby przystąpić bezzwłocznie do zniesienia wolnego okręgu brodzkiego.“

C. k. Namiestnictwo odpowiedziało natychmiast relacyą z 23. października 1866 l. 51562,

w której wykazując, że istnienie wolnego okręgu brodzkiego, przynoszące korzyści wyłącznie kilku spekulantom brodzkim i producentom rosyjskim, połączone jest z wielką szkodą skarbu państwa z uszczerbkiem praw mieszkańców tamtejszych, zajmujących się produkcyą rolniczą i przemysłową, oświadczyło, iż zniesienie tego okręgu byłoby pożądaném, zwłaszcza wobec nastąpić mającego połączenia sieci kolei rosyjskiéj z koleją żelazną w Brodach.

Zniesienie wolnego okręgu brodzkiego, którego domagała się także Izba handlowa i przemysłowa lwowska w interesie handlu i przemysłu krajowego — w przedstawieniu z dnia 10. stycznia 1854. l. 496, wniesioném do c. k. Ministeryum handlu, zostało jeszcze w inny sposób poruszone.

Deputowany Alfred Skene wystąpił w Radzie państwa przeciw wolnym okręgom i miastom austryackim w ogóle, przemawiając na posiedzeniu 25. września 1863. gorąco za ich zniesieniem i opierając wniosek swój na zasadach gospodarstwa społecznego, wewnętrznéj polityki i równo uprawnienia.

O brodzkim okręgu wyraził się deputowany Skene nie dość stanowczo, lecz niemniéj przeto zaniepokojeni do najwyższego stopnia kupcy brodzcy wnieśli na pierwszą wieść, za pośreduictwem tamtejszéj Izby handlowéj i przemysłowéj, przedstawienie z dnia 30. września 1863. l. 608, w którém upraszają, aby c. k. Ministeryum handlu użyło całego swego wpływu potężnego i nie dopuściło zniesienia przywileju z r. 1779.

Przerażenie, jakie ogarnęło kupców brodzkich na wieść o wniosku Skenego, pośpiech, z jakim zanieśli protest — nie czekając nawet bliższego i dokładniejszego sprawozdania o przedmiocie protestu swego, świadczy wymownie, że kupcy brodzcy czują sami, iż przywilej ich jest dziś anachronizmem, który zniknąć musi wobec zdrowych pojęć ekonomicznych i że jak za usilnem tylko staraniem został nadany, tak tylko sztucznymi środkami jeszcze jakiś czas utrzymanym być może. Reskryptem z dnia 12. lutego 1867. l. 1763 udzieliło c. k. Ministeryum handlu przedstawienie Izby brodzkiéj do objawienia opinii Izbom handlowym i przemysłowym: wiedeńskiéj, lwowskiéj, krakowskiéj i czerniowieckiéj. Izby: wiedeńska, lwowska i czerniowiecka oświadczyły się stanowczo i bezwarunkowo za zniesieniem, Izba zaś krakowska, za utrzymaniem przywileju z roku 1779.

Mianowicie uwagi godną jest wszechstronna i gruntownie uzasadniona, na dokładnéj znajomości przemysłowych i handlowych stosunków kraju oparta opinia Izby handlowéj i przemysłowéj lwowskiéj, która jak wspomniono wyżéj poruszyła była tę sprawę jeszcze w roku 1854., a po objawieniu zdania o petycyi Izby brodzkiéj w przedstawieniu z 21. maja 1867. l. 242 pisała następnie jeszcze dwukrotnie w tym przedmiocie do c. k. Ministeryum handlu a mianowicie pod dniem 18. marca 1868. l. 464 i 29. czerwca 1871. l. 1091. Jak atoli c. k. Ministeryum skarbu nie odpowiedziało dotąd na relacyę c. k. Namiestnictwa z dnia 23. Października 1866, tak też i c. k. Ministeryum handlu nie powzięło jeszcze ostatecznéj decyzyi w tym przedmiocie. Tak więc sprawa tak ważna, przed siedmdziesięciu laty poruszona, nie została do dziś dnia rozstrzygniętą mimo tego, że nauka i doświadczenie, władze rządowe i ludzie prywatni, właściciele ziemscy i przemysłowcy, Izby handlowe i Towarzystwo gospodarskie głośno i natarczywie domagają się tego zniesienia.

Nie mówiąc o Izbie handlowéj i przemysłowéj brodzkiéj, któréj zdanie jest tylko wyrazem opinii uprzywilejowanych, sama jedna tylko Izba handlowa i przemysłowa krakowska wystąpiła w obronie przywileju brodzkiego w przedstawieniu z dnia 29. kwietnia 1867 l. 296, wniesioném do c. k. Ministeryum handlu. „Ktoby zniesienie wolnego okręgu brodzkiego“ pisze Izba krakowska „usprawiedliwiał potrzebą protekcyi przemysłu austryackiego, ten przemawiałby w interesie zniesionych już ceł protekcyjnych a przeto sprzeciwiałby się zasadzie swobodnego handlu, zasadzie po-

stępowéj a która jett przyczyną, że Austrya zawiera coraz to więcej wolno handlowych traktatów z sąsiedniemi państwami. Wobec tych traktatów zaś płonną jest obawa, jakoby wolne okręgi miasta w cesarstwie austryackiem mogły znacznie szkodzić wewnętrznemu przemysłowi austryackiemu.“

Z powyższych wyrazów wypływa, że Izba handlowa i przemysłowa krakowska przyznaje się do zasady swobodnego handlu a potępia teoryę o cłach protekcyjnych.

W tém zgodzi się z Izbą krakowską każdy, kto nie hołduje wstecznym pojęciom ekonomicznym, lecz nie zgodzi się nigdy na konsekwencye, jakie Izba ta wyprowadza z założenia swego. Jeżeli bowiem Izba krakowska przyznaje w zasadzie swobodę handlowi w całym kraju i państwie, to sama znosi w zasadzie przywilej brodzki, albowiem w chwili, w któréjby zniesiono w Austryi cła, znikłby sam przez się wolny okrąg brodzki, którego podstawą i niezbędnym warunkiem istnienia są cła graniczne — bez względu na to, jaką specyalną nazwę im nadamy.

Jeśli zaś przemawia za utrzymaniem tego okręgu, przeciwną jest swobodzie handlowéj, bo swoboda handlowa i przywilej są pojęciami wręcz przeciwnemi i kto za tem się oświadcza, potępia tamto w logicznem następstwie.

Izba krakowska, która głosi zasadę swobody handlowéj i równocześnie broni przywileju brodzkiego popada zatem w sprzeczności, których żadna dyalektyka pogodzić nie potrafi. Twierdzi dalej Izba handlowa i przemysłowa krakowska, „że Brody położone na najdalszéj północno-wschodniéj granicy państwa, są naturalnym i dogodnym pośrednikiem handlu między Austryą a Rosyą, ściągają przedewszystkiem w wielkiéj ilości towary wiedeńskie i styryjskie żelazo do Rosyi, a przeto ułatwiają zbycie produktów przemysłu krajowego, nie przeszkadzając przywozowi tych wyrobów zagranicznych, których handel i swobodny przywóz i bez tego opiera się na wzajemnych traktatach wolnohandlowych.

Ale jeśli Brody są naturalnym pośrednikiem handlu między Anstryą a Rosyą, — czemu zresztą nikt nie zaprzecza, — mogą nim być i bez przywileju korzystając w całéj pełni ze swego geograficznego położenia, z kolei żelaznych i łączących je z wschodem i zachodem i szukając zysków w szlachetnem współzawodnictwie — jak to i dotąd niektóre zaszczytnie znane i powszechnie poważane firmy brodzkie czyniły, a nie w przemycaniu ubliżającém godności stanu kupieckiego.

Co się zaś tyczy ściągania wyrobów przemysłu austryackiego do Rosyi, wynika z wykazów przedstawionych c. k. Ministeryum handlu w roku 1860. i 1863. przez izbę handlową i przemysłową brodzką, że oprócz wywozu towarów żelaznych, mianowicie kos, w ilości wynoszącéj rocznie około 25000 cetnarów i wyrobów szklannych w ilości około 4000 cetnarów, inne wyroby austryackie mają bardzo słaby odbyt do Rosyi — a przedmiotem wywozu tą drogą są po największej części wyroby obce. Izba brodzka schlebiając przemysłowi austryackiemu twierdzi, że dzięki potężnemu wzrostowi ojczystego przemysłu w latach ostatnich, wyroby austryackie nie potrzebują tak dalece lękać się konkurencyi z wyrobami obcymi. Lecz w takim razie niepotrzebnym jest skład dla towarów zagranicznych w Brodach, a rozsądek i ekonomia nakazują tem bardziéj znieść wolny okrąg brodzki aby wyrobom austryackim, górującym nad wyrobami zagranicznymi taniością transportu ułatwić przystęp do Rosyi na wielką skalę, a tym sposobem wykluczyć zupełnie wyroby obce. Zaprzeczyć się nie da, że w takim razie zyskałby nietylko przemysł austryacki w ogóle, lecz i galicyjski przemysł krajowy, który jakkolwiek nie wyszedł jeszcze z kolebki, ma jednak wielką przyszłość przed sobą.

W prawdzie pociesza nas Izba handlowa i przemysłowa brodzka w przedstawieniu z 6. grudnia 1871. l. 697 wniesioném do Wydziału krajowego, „że Galicya nie ma takiéj industryi, którejby zagrażały wyroby francuskie i angielskie, lecz na to odpowiedzieć można, że nie ma dlatego, bo przemysłowi galicyjskiemu stawiano zawsze tysiące przeszkód, że jedną z takich przeszkód jest właśnie wolny okrąg brodzki i że obowiązkiem naszym jest usuwać co rychlej wszystkie przeszkody i zdobywać środki, które kiedyś doprowadzą nas do celu.

Jeszcze na inną okoliczność zwraca Izba handlowa i przemysłowa brodzka w przedstawieniu wniesioném do c. k. Ministeryum uwagę przemysłowców austryckich, wyjawiając, że wyroby austryackie idą dziś do Rosyi pod przybranemi nazwami i firmami, zamiast wyrobów obcych, że zatem „nietylko handel brodzki, lecz i przemysł austryacki ucierpiałby na zniesieniu przywileju brodzkiego“. Widocznie nie zastanowiła się Izba brodzka nad znaczeniem powyższych wyrazów, które świadczą, że postępowanie niektórych kupców brodzkich poczytywane im przez Izbę za usługę wobec przemysłu austryackiego, uwłacza przemysłowcom austryackim, którzy wyrobów swoich zapierać się nie chcą i którym właśnie na tém zależy, aby firmy ich były wszędzie znane. Wyjawieniem takiego postępowania zcharakteryzowała Izba brodzka istotę handlu brodzkiego, prowadzonego przez tych spekulantów, którzy nie przebierają w środkach, byle tylko trafić do celu.

Jeszcze inną korzyść dodatnią widzi Izba brodzka w utrzymaniu przywileju brodzkiego, kładąc szczególny przycisk na to, że surowe płody przychodzące z Rosyi bywają w Brodach sortowane, przyspasabiane i otrzymują kształt wymagany w handlu zachodnim. Ta manipulacya jednak dzieje się głównie w interesie płodów rosyjskich a po zniesieniu wolnego okręgu przemieni się tem łacniej na zupełne przerabianie sprowadzonych płodów surowych, podniesie fabryczny przemysł krajowy, otworzy wyrobom galicyjskim przystęp do Rosyi i przynosząc dziś korzyści niektórym mieszkańcom miasta wyjdzie kiedyś na pożytek kraju.

Zgodnie z Izbą handlową i przemysłową brodzką twierdzi Izba krakowska w drugim punkcie swéj obrony, że od czasu zbudowania kolei do Warszawy i do Rosyi, straciły Brody owo znaczenie jakie dawniej miały, że najzamożniejsze rodziny przesiedliły się do Lipska i że zniesienie przywileju skłoniłoby i resztę tych rodżin do opuszczenia miasta.

Że Brody straciły chwilowo swe dawniejsze znaczenie handlowe, nie ulega wątpliwości, lecz upadek ten przypisać należy nie tyle zbudowaniu kolei do Warszawy i do Rosyi ile raczej połączonemu z niebezpieczeństwem straty przemycaniu, które sprawiło, że handel dzisiejszy odwraca się od Brodów szukając sobie dróg pewniejszych a bardziej jeszcze powitanemu z powszechną radością zniżeniu ceł od towarów zagranicznych. Ze zniżeniem ceł bowiem zmniejszyły się zyski, jakie dawniej mieli spekulanci brodzcy z przemycania towarów tak do Rosyi, jakoteż do celnego okręgu galicyjskiego — a okoliczność ta stwierdza, że to, co dla ogółu jest pożądaném i pożytecznem, przyprawiło niektórych kupców brodzkich o straty, że zatem ich dobro jest w sprzeczności z dobrem ogółu.

Że upadek spekulacyi przemytniczéj był jednym z głównych powodów do przesiedlenia się za granicę tych spekulantów, dla których Brody straciły dawniejsze znaczenie, świadczy jeszcze i to, że wszystkie firmy uczciwe i poważne, które nieszukały nigdy zysków w handlu niedozwolonym, pozostały w Brodach, a prawdopodobnie i po zniesieniu przywileju nie będą miały powodu do opuszczenia miasta.

Izba krakowska twierdzi dalej, że korzyści kolei lwowsko-brodzkiej byłyby złudnemi, gdyby Brody utraciły swe znaczenie dla ruchu handlowego.

Argument ten atoli jest w sprzeczności z twierdzeniem Izby, że Brody są naturalnym i dogodnym pośrednikiem handlu między Austryą a Rosyą, że zatem pośrednictwo to zawdzięczają nie tylko przywilejowi, lecz także geograficznemu położeniu.

Jakoż istotnie bliskie otwarcie kolei żelaznéj z Brodów do Radziwiłłowa ma dla Brodów większe znaczenie, aniżeli dotąd przypuszczano. Linia ta bowiem otwiera bezpośrednią, najkrótszą komunikacyę pomiędzy Austryą a wschodnią Moskwą, Brody zaś są najważniejszym punktem pośrednim na téj linii.

Również nieuzasadnioną jest obawa Izby krakowskiéj, że w razie zniesienia wolnego okręgu brodzkiego nie zaniedba Rosya przyswoić sobie korzyści, któreby tu niepotrzebnie z rąk puszczono. Komentarza do tych słów Izby krakowskiéj szukać należy w przedstawieniu Izby brodzkiej wniesioném do Wydziału krajowego. „Znieść wolny handel Brodów — pisze rzeczona Izba — znaczy

podnieść zabójczą rękę na siebie samego, znaczy zrzec się korzyści bez uzasadnionego powodu bez wynagrodzenia, znaczy w końcu uczynić zadość życzeniu państwa rosyjskiego, które od kilku lat uderza na ten handel pod pozorem wykonywanego tamże przemytnictwa, w rzeczy saméj zaś dlatego tylko, ażeby podobny wolny okrąg utworzyć na swojém terytorym".

Na to odpowiadamy. Rosya odstąpiła już dawno od teoryi tworzenia wolnych okręgów cłowych, czego najlepszym dowodem jest zniesienie wolnego portu odeskiego.

A gdyby nawet była tyle nieoględną — i dziś kiedy w całéj prawie Europie zniesiono okręgi wolne i teorya sztucznego ściągania handlu do pewnych punktów, za pomocą przywilejów okazała się w skutkach mylną, a nawet zgubną — otoż, gdyby mimo tego chciała dziś Rosya utworzyć gdziekolwiek na granicy austryackiéj okrąg wolny, mogłaby to uczynić nie czekając na zniesienie przywileju brodzkiego i nikt nie wzbroniłby jéj tego. A co do korzyści, jakieby zdaniem Izb krakowskiéj i brodzkiéj puszczono z rąk bezpotrzebnie, rzecz się ma odwrotnie nietylko ze stanowiska gospodarstwa społecznego, lecz także ze stanowiska wyłącznie fiskalnego.

W sprawozdaniu z dnia 26. września 1856. l. 30414 wykazała c. k. krajowa Dyrekcya skarbowa, że skarb państwa tak z powodu ubytku ceł wskutek przemycania towarów, jako też z powodu ubytku podatku konsumcyjnego w okręgu wolnym, jak nareszcie z powodu utrzymywania liczniejszéj straży skarbowéj traci rocznie przeszło 200000 Złr. w. a.

Przyzna zapewne Izba krakowska, że byłoby daleko użyteczniéj i ekonomiczniéj, gdyby państwo używało tej kwoty corocznie n. p. na wykonanie budowli wodnych w Galicyi, których brak tak nieobliczone sprowadza klęski. Jeszcze kilka innych względów podnosi Izba krakowska. „Okres w jakim się obecnie Austrya znajduje — pisze Izba — nie nadaje się wcale do experymentów, w skutek których znikłaby zamożność miasta, liczącego tysiące mieszkańców, upadłaby jeszcze bardziej siła podatkowa kraju. Kosztem upadających Brodów wzbogaciłoby się inne obce miasto. Losy Krakowa są najlepszym tego przykładem. Miasto zubożało od czasu, kiedy przestało być wolnem miastem a Wrocław, który umiał z tego korzystać wzbogaca się z dniem każdym".

Na to odpowiadamy Zniesienie przywileju nie może być szkodliwym experymentem, jak to przyzna każdy, kto wié, że nauka ekonomii społecznéj potępiła już dawno przywileje, kto wié, że każdy przywilej nadany jednemu jest w znaczeniu ekonomicznem ujęciem praw drugiego, aktem dowolności i niesprawiedliwości, że przywilej znosi swobodę w produkcyi, wyklucza emulacyę, któréj zawdzięczamy dzisiejsze najważniejsze odkrycia, a któréj brak wywołałby we wszystkich stosunkach społecznych stagnacyę.

Również nieuzasadnioną jest obawa, że się podatki zmniejszą. Owszem one się zwiększą, bo ze zniesieniem przywileju brodzkiego dźwignie się przemysł, produkcya pójdzie raźniej, włościanin demoralizowany łatwym zarobkiem, który daje przemycanie, weźmie się do pracy uczciwéj a to wszystko podniesie produkcyę a z nią siłę podatkową.

Nietylko teorya, lecz i doświadczenie przekonuje o tém. W wolnym okręgu brodzkim nie daje przemysł śladów życia, a tuż u granicy tego okręgu na terytoryum celnem powstają fabryki jak n. p. młyn parowy i przędzalnia lnu. Stąd wnioskować można, że po zniesieniu przywileju powstawać bądą fabryki w dzisiejszym okręgu wolnym.

A co do losu Krakowa, jest rzeczą powszechnie wiadomą, że przewilej Krakowa bynajmniej rozwoju Wrocławia nie wstrzymywał, owszem, iż handel krakowski opierając się na nienaturalnych podstawach, już pierwej znacznie podupadał — podczas kiedy dzisiaj Kraków nietylko nie upada lecz owszem podnosi się z dniem każdym. Dowodem tego jest ciągły napływ ludności do Krakowa jak o tem świadczą także dzisiejsze nader wysokie i ciągle w górę idące ceny pomieszkań tamtejszych.

Co się zaś tyczy Wrocławia, miasto to wzbogaca się w miarę tego, jak rośnie i potężnieje przemysł pruski a w szczególności przemysł na Szląsku tamtejszym — i téj a nie innéj okoliczności przypisać należy dzisiejsze znaczenie Wrocławia w świecie handlowym. Zresztą, gdyby nawet

tak było, gdyby w skutek emigracyi spekulantów Brody mlały upaść chwilowo, to i ten wzgląd, nie może bynajmniej zaważyć na szali postanowień powszechne dobro na celu mających.

Wobronie swéj nie odpiera Izba krakowska dwóch zarzutów, które powszechnie czynią przywilejowi brodzkiemu, a mianowicie zarzutu ucisku ekonomicznego, wobec którego upadają gospodarze, przemysłowcy i rękodzielnicy okręgu brodzkiego, tudzież demoralizacyi, w którą popadła ludność tamtejsza, używana do przemycania.

A jednak są to bardzo ważne względy, których milczeniem pominąć nie można.

Gospodarz w okręgu brodzkim jest ekonomicznie odciętym od świata, jest niewolnikiem ograniczonym na okrąg, gdyż w nim tylko swe produkta zbywać może, chcąc je bowiem sprzedać poza okręgiem brodzkim, cło przywozowe opłacać musi.

Takiego samego ograniczenia doznaje, gdy przerabia płody surowe. A dodać do tego potrzeba, że robotnik jest drogi, znajdując łatwy zarobek w przemycaniu i niepotrzebując jąć się pracy rzetelnéj.

Równego ucisku doznaje przemysłowiec i rękodzielnik.

Łatwo więc zrozumiéć, jak wielce stoi przywilej brodzki na przeszkodzie rozwojowi rolnictwa przemysłu i rękodzielnictwa w tamtejszym okręgu. Natomiast zaś jest ten przywilej źródłem demoralizacyi ludności tamtejszéj, któréj tysiące oddają się przemycaniu. „Przemytnictwo na wewnątrz ustało zupełnie w skutek zniżenia ceł“ pisze Izba brodzka. Temu stanowczo zaprzeczają cyfry. W. r. 1870 przydybano 2363 przemytników, a pomiędzy nimi dzieci po 10 lub 12 lat mające. Liczba przydybań staje się wymowniejszą, gdy się zważy, że wedle urzędowego zdania na dziesięć zaledwie jedna wysyłka dostaje się w ręce straży celnéj. Tak więc upadają wszystkie argumenta, przytoczone w obronie przywileju brodzkiego a natomiast przemawiają wszystkie względy za zniesieniem tego przywileju.

Przeciw powyższemu sprawozdaniu wniosło pod dniem 25. listopada 1872 r. kilkaset mieszkańców miasta Brodów petycyę, którą wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu.

O téj petycyi objawiła Izba handlowa lwowska pod dniem 29. września r. b. l 100 następujące zdanie: „Izba handlowa i przemysłowa zatem i obecnie przy ocenieniu petycyi mieszkańców Brodów, przeciw zniesieniu wolnego okręgu brodzkiego, powołać się tylko może na powyż wymienione sprawozdanie swoje z dnia 3. maja 1871, przemawiając ponownie w interesie kraju, jakoteż swoich komitentów za rychłem zniesieniem wolnego okręgu brodzkiego.

Izba wyraża to przekonanie, że wysoki c. k. Rząd, który w zasadzie uznał potrzebę zniesienia okręgu brodzkiego i tylko przeprowadzenie tego kroku odroczył do czasu, w którym połączenie rosyjskich kolei żelaznych z austryacką koleją w Brodach zapewnioném zostanie, obecnie po dokonaném już połączeniu tych kolei sam przyspieszy zniesienie wolnego okręgu cłowego brodzkiego jako instytucyi zastarzałéj.

Zdanie to podziela Wydział krajowy w zupełności. Zważywszy zatem, że istnienie wolnego okręgu celnego brodzkiego sprzeciwia się zasadom gospodarstwa społecznego, zasadom sprawiedliwości i równouprawnienia, naraża państwo na bezpotrzebne ofiary a połączone jest z demoralizacyą ludności, ze szkodą nietylko gospodarzy, przemysłowców i rękodzielników w okręgu brodzkim, lecz także ze szkodą przemysłu i rzetelnego handlu w ogóle, szczególniej zaś ze szkodą produkcyi krajowéj a przeto ze szkodą kraju — zważywszy, że c. k. Rząd uznał już w zasadzie konieczność zniesienia tego okręgu a mianowicie reskryptem ministeryalnym z dnia 28. marca 1862, opartym na zgodnem zapatrywaniu c. k. Ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu i handlu.

Zważywszy nareszcie, ze otwarcie kolei żelaznéj łączącéj Brody z państwem rosyjskiem sprowadziło po siedmdziesięciu latach oczekiwań tę chwilę, do któréj wspomnionym reskryptem ministeryalnym zniesienie wolnego okręgu celnego brodzkiego odroczonem zastało: wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy następującą powziąść uchwałę

I. Sejm królestw Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego księstwa Krakowskiego . wyraża przekonanie, że istnienie wolnego okręgu celnego brodzkiego połączone jest ze szkodą kraju,

II. Sejm wzywa c. k. Rząd krajowy, aby poczynił odpowiedne kroki celem zniesienia przywileju nadanego miastu Brodom, ces. kr. uniwersałem z 21. sierpnia 1779, mocą którego miasto to od królestw Galicyi i Lodomeryi pod względem komercyonalnym odłączonem zostało.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby czuwał nad dopełnieniem żądań w niniejszéj uchwale wyrażonych.

Lwów dnia 24. października 1873.

Marszałek krajowy:

Leon książe Sapieha m. p.

Sprawozdawca:

Bazyli Kowalski m. p.

Zastępca członka Wydziału krajowego.

L. 17.140/73.

Aleg. XII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany Ustawy drogowej z dnia 18. sierpnia 1866.

Wysoki Sejmie!

/. Przedkładając w załączeniu wysokiemu Sejmowi projekt Ustawy drogowej, nie wchodzi Wydział krajowy w rozbiór wniosków, w tym przedmiocie rok rocznie pojawiających się, gdyż zasady tychże nigdy przeważnego w wysokim Sejmie uznania nie uzyskały, a oczekiwany i na największą uwagę zasługujący projekt Rządowy dotąd do wiadomości Wydziału krajowego nie doszedł.

Lwów, dnia 7. listopada 1873.

Marszałek krajowy
Leon książę Sapieha.

Sprawozdawca
Piotr Gross,
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa.

z dnia obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem o prestacyach i kompetencyi co do dróg publicznych nieeraryalnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I. Ogólne postanowienia:

§. 1.

Ustawa niniejsza obejmuje postanowienia o drogach krajowych, powiatowych i gminnych.

§. 2.

Drogami krajowemi są te, które pod tą nazwą już dzisiaj istnieją, lub te, które ustawą krajową za drogi krajowe uznane będą.

§. 3.

Drogami powiatowemi są drogi pod tą nazwą istniejące i te, które rada powiatowa za powiatowe uzna.

§. 4.

Drogami gminnemi są drogi w granicach gminy i obszaru dworskiego do publicznego użytku przeznaczone a §§. 2. i 3. nieobjęte.

§. 5.

Mosty, przewozy i budowy sztuczne, uważane będą za części tej drogi, na której się znajdują; —

ze względu jednak na szczególną ważność lub kosztowność budowy może zrobić wyjątek od tego prawidła Sejm lub rada powiatowa i przyjąć koszta budowy lub utrzymania na fundusz krajowy lub na fundusz powiatowy.

§. 6.

Zakładanie nowych dróg krajowych winno poprzedzić co do względów politycznych i wojskowych pozwolenie właściwych władz. Zakładanie dróg powiatowych wymaga poprzedniego zezwolenia Wydziału krajowego. O potrzebie nowej drogi gminnej stanowi rada gminna za porozumieniem z przełożonym obszaru dworskiego.

§. 7.

Własność nieruchoma, dla drogi publicznej przez władzę tą drogą zarządzającą za potrzebną uznana, winna być nabytą za wynagrodzeniem w drodze dobrowolnej ugody, lub jeżeli takowa do skutku nie przyjdzie, w drodze wywłaszczenia według istniejących ustaw i przepisów.

§. 8.

Zaniechanie drogi krajowej, jako takiej, nastąpić może tylko na mocy ustawy krajowej — drogi powiatowej zaś za uchwałą rady powiatowej i za przyzwoleniem Namiestnictwa i Wydziału krajowego, nareszcie drogi gminnej uchwałą rady gminnej w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego za zezwoleniem wydziału powiatowego i politycznej władzy powiatowej.

Częściowa zmiana kierunku istniejącej drogi (to jest taka, przy której żadna tą drogą połączona miejscowość pominiętą nie zostanie) nie podlega tym wymogom i może być wykonaną na podstawie uchwały władzy tą drogą zarządzającej.

§. 9.

Zaniechana droga krajowa staje się powiatową, jeżeli ją rada powiatowa za taką uzna. Droga krajowa, za powiatową nie uznana, równie jak i zaniechana droga powiatowa stają się drogami gminnemi, jeżeli ją rada gminy, przez którą przechodzi, w porozumieniu z obszarem dworskim, za drogę gminną uzna. W razie, gdyby i to uznanie

nie nastąpiło, sprzedanym będzie grunt zaniechanej drogi na korzyść funduszu tej kategoryi dróg, do której droga ta należała.

§. 10.

Wydział krajowy dla dróg krajowych, wydział powiatowy dla dróg powiatowych i gminnych zarządzi natychmiast po zadecydowaniu bezwzględnego zaniechania drogi, oszacowanie pozostałych gruntów przez znawców nieinteresowanych, następnie zawezwie o zapłacenie szacunku tych właścicieli, których grunta z drogą się stykają. Jeżeli przez nich cena ta w przeciągu dni 60 od zawezwania złożoną nie zostanie, nastąpi sprzedaż przez licytacyę.

Przedmioty inne, do zaniechanej drogi należące, sprzedane będą w sposób najkorzystniejszy.

§. 11.

Zezwolenie na myta, jakoteż ustanowienie taryfy, należy do ustawodawstwa krajowego.

§. 12.

Oznaczenie miejsca, w którem rogatka ma być postawioną, jakoteż zezwolenie na jej przeniesienie, wreście rozstrzyganie sporów co do uwolnienia od myta, należy do władz rządowych stosownie do istniejących przepisów.

§. 13.

Niniejsza ustawa nie narusza praw i obowiązków, opartych na specyalnych tytułach prawnych, co do dróg wszelkiej kategoryi. Postanowienia władz administracyjnych nie mają znaczenia tytułów prawnych.

II. Środki budowy i utrzymania dróg w ogóle.

§. 14.

Na pokrycie kosztów budowy i utrzymania dróg w ogóle, uzyskane będą potrzebne środki:

a) przez dodatki do podatków bezpośrednich,

b) przez prestacye,

c) przez datki fabryk i przedsiębiorstw, przeważnie zużywających poszczególne drogi.

§. 15.

Prestacye stanowią się piesze i pociągowe:

a) do prestacyj pieszych obowiązanym jest, wyjąwszy kalek i niedołężnych, każdy męski mieszkaniec gminy i obszaru dworskiego od zaczęcia lat 16 do ukończenia lat 60. Za niewłasnowolnych synów, czeladź służbową, rzemieślniczą i przemysłową odpowiadają ojcowie, chlebodawcy, majstrowie i przedsiębiorcy;

b) do prestacyj pociągowych obowiązany jest każdy w gminie i na obszarze dworskim przemieszkujący właściciel sprzężaju pociągowego i wierzchowca.

Za podstawę do obliczenia prestacyi służy stan ludności i bydła, jaki na dniu 25. stycznia każdego roku w gminie i na obszarze dworskim się znajduje.

§. 16.

Od jednej obowiązanej osoby więcej nad 4 dni pieszych — od posiadanego bydlęcia nad 4 dni pociągowych tegoż rodzaju bydlęciem wymagać nie można. Dzień dwubydlany liczy się za dwa dni. Furman przy zaprzęgu odrabia dzień jeden pieszy.

§. 17.

Pozostawia się woli obowiązanego prestacyę w naturze odrobić lub wartość jej w pieniądzach uiścić, z czem się najdalej do końca stycznia każdego roku zgłosić winien. Wrazie niedotrzymania powyższego terminu ma władza prestacyą zarządzająca prawo oznaczenia, czyli takowa w naturze uiszczoną lub też spłaconą być ma.

Prestacya niewykupiona może być zamienioną na robotę wymiarową.

§. 18.

Zwierzchności gmin i przełożeni obszarów dworskich winni przedkładać wydziałowi powiatowemu najdalej do dnia 15. lutego każdego roku spis ludności i bydła, jakoteż wykaz wykupić i w naturze odrobić się mających prestacyj.

§. 19.

Jeżeli obowiązani do przedłożenia spisów i wykazów ustanowionego terminu nie dotrzymają,

może wydział powiatowy nałożyć na nich karę do wysokości 20 złr. i równocześnie zarządzić na ich koszt wykonanie tej czynności przez delegata.

§. 20.

Wydział powiatowy ma prawo i obowiązek zarządzić kontrolę podanych spisów i wykazów. Jeżeli się przytem okaże, że podania były fałszywe, nałoży wydział powiatowy na winnych karę do wysokości 5 złr. od każdego zatajonego, do prestacyi obowiązanego mieszkańca i od każdej zatajonej sztuki pociągowego bydła lub wierzchowca. Wszelkie ze spraw drogowych wynikające kary będą w drodze politycznej exekucyi ściągnięte i wpływają na rzecz funduszu powiatowego.

§. 21.

Osoby ustawą gminną uwolnione od ciężarów gminnych, tem samem wolne są od przyczyniania się do ciężarów do dróg.

§. 22.

Miasta mające statuta gminne lub przywilej pobierania kopytkowego, wolne są od prestacyj §. 14. oznaczonych—winne atoli utrzymywać w należytym stanie kosztem swym prócz dróg gminnych te części dróg krajowych i powiatowych, które przez ich terytoryum przechodzą.

Wydział krajowy może również inne gminy miejskie od obowiązku prestacyi uwolnić i oznaczyć warunki tego uwolnienia.

§. 23.

Jeżeli użytkowanie kopalń lub kamieniołomów albo jakiekolwiek przedsiębiorstwo — czasowe lub stałe — drogę więcej zużywa lub psuje — będą właściciele takowych lub przedsiębiorcy pociągnięci do osobnego dla utrzymania tej drogi datku w pieniądzach, prestacyach lub w materyałach.

§. 24.

Wysokość tego datku, niemniej natura jego uiszczenia oznaczone będą przedewszystkiem w drodze ugody.

W razie, gdyby ugoda nie przyszła do skutku, datek ten wymierzony będzie w pieniądzach. O wysokości jego orzeka sąd polubowny, do którego

strona interesowana jednego, zarząd odnośnej drogi drugiego sędziego obierają.

Jeżeli strona interesowana, w 14tu dniach po zawezwaniu zarządu drogowego, wybranego przez się sędziego nie wymieni, ma zarząd drogowy prawo nominowania również drugiego sędziego. W następnych 14tu dniach, od doręczenia nominacyi, winni sędziowie wydać swe orzeczenie lub w razie sprzeczności zdań obrać superarbitra, który w przeciągu dalszych dni 14 sprawę przez przystąpienie do zdania jednego z sędziów rozstrzyga. Jeżeli sędziowie lub superarbiter w oznaczonych terminach powyższych czynności nie dopełnią, rozstrzyga Wydział krajowy.

Sąd polubowny uwolniony jest od obowiązku stosowania się do przepisów ustawy sądowej i wydaje wyrok wedle swej najlepszej wiedzy i przekonania. Przeciw wydanemu wyrokowi nie wolno występować ani w drodze prawa ani też w drodze odwołania się.

Wyrok obowiązuje na rok jeden; prestacye w jednym roku nieodrobione przechodzą na rok następny. Po upływie roku może strona interesowana żądać ponownego osądzenia. Jeżeli tego przed 1. stycznia nie uczyni, pozostaje na rok następny obowiązek prestacyi w tym samym rozmiarze. Również może zarząd drogowy przed upływem roku zażądać ponownego ustanowienia wysokości prestacyi na rok następny.

III. Pokrycie kosztów budowy i utrzymania dróg krajowych i gminnych.

§. 25.

Koszta budowy i utrzymania dróg krajowych ponoszą: fundusz krajowy i powołani do prestacyi.

Przy uznaniu drogi za drogę krajową oznaczonem będzie w każdym pojedyńczym wypadku, w jakiej mierze przyczyniać się mają do tych kosztów powiaty, przez które te drogi przechodzą. W każdym razie winni się do takowych przyczyniać

a) właściciele zakładów przemysłowych lub przedsiębiorcy według zasad §§. 23 i 24.

b) mieszkańcy nieuwolnionych od prestacyi miejscowości, przez których terytoryum droga krajowa przechodzi połową prestacyi pieszych i ciągłych w §. 15 wymierzonych.

§. 26.

Dopóki droga za krajową uznana, nie będzie zupełnie wybudowaną i do publicznego użytku oddaną, będzie dawniejsza komunikacya utrzymywana kosztem tych, którzy do jej utrzymywania przedtem byli obowiązani.

§. 27.

Jeżeli droga krajowa przechodzi przez miejską lub wiejską osadę, i jedynie z powodu szczególnych potrzeb tych osad wymaga większych kosztów na budowanie ścieków, kanałów, bruku i t. p., całą stąd wynikającą nadwyżkę kosztów budowy i utrzymania ponosi miejscowa osada.

§. 28.

Jeżeli z powodu uwzględnionych życzeń mieszkańców, zatem w interesie pewnej osady, drodze krajowej miałby być wydany kierunek przerzynający tę osadę, która inaczej bez uszczerbku powszechnego ruchu mogłaby być pominiętą, natenczas osada ta ponosi sama nadwyżkę wydatków budowy, spowodowaną przez zmianę zamierzonego kierunku drogi.

§. 29.

Koszta budowy i utrzymania dróg powiatowych ponoszą:

a) fundusze właściwego powiatu,

b) właściciele i przedsiębiorcy w myśl przepisów §§. 23. i 24.;

c) mieszkańcy wszystkich gmin i obszarów dworskich, od drogi powiatowej nie więcej jak dwie mile oddalonych połową prestacyi pieszych i ciągłych §. 15. ustanowionych, o ile do kosztów i budowy dróg krajowych nie konkurują.

§. 30

Wydział powiatowy może gminom i obszarom dworskim, do konkurencyi dla dróg powiatowych powołanym, ze względu na ich oddalenie, na większą ilość dróg gminnych w ich terytoryum znajdujących się i na szczupłe ich siły robocze — opuścić część prestacyi na nich według §. 29. lit. c) przypadających. Wyjątkowo może wydział powiatowy część prestacyi, na drogi powiatowe prze-

znaczonych użyć na budowę lub utrzymanie dróg gminnych. (§. 34.)

§. 31.

Koszta budowy i utrzymania dróg gminnych tak na gruntach gmin, jakoteż obszarów dworskich ponoszą:

a) mieszkańcy odnośnych miejscowości, resztą prestacyi ciągłych i pieszych §. 15. ustanowionych, pozostającą po obliczeniu tych prestacyj, które dla dróg krajowych lub powiatowych (§§. 25. i 29.) uiszczone być mają.

b) Właściciele zakładów przemysłowych i przedsiębiorcy według przepisów §§. 23. i 24.

§. 32.

O ile prestacye §. 31. oznaczone nie wystarczają na budowę i utrzymanie dróg gminnych, może rada gminna w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego uchwalić składkę pieniężną, do której tak obszar dworski, jakoteż każdy opłacający w gminie podatki bezpośrednie, obowiązany jest przyczyniać się w miarę opłacanych przezeń podatków bezpośrednich.

Składka pieniężna nie może, wyjąwszy wypadku niecierpiącego zwłoki, wynosić w ciągu jednego roku więcej jak 5 cent. od jednego złotego reńskiego opłacanych w gminie podatków bezpośrednich. Składki te będą ściągane w ten sam sposób jak dodatki do podatków.

§. 33.

Jeżeli do budowy lub utrzymania drogi gminnej potrzebne są materyały, lub takie roboty, które przez mieszkańców prestujących wykonane być nie mogą, a składki §. 32. ustanowione na pokrycie tych kosztów nie wystarczają, natenczas może za porozumieniem rady gminnej z przełożonym obszaru dworskiego odpowiednia potrzebie część prestacyi w naturze, stosunkowo być zamienioną na spłaty pieniężne, według cen przez radę powiatową dla powiatu ustanowionych.

§. 34.

W razie, gdyby wszystkie w pewnej miejscowości uiścić się mające prestacye i składki do bu-

dowy i utrzymania znajdujących się w tej miejscowości dróg gminnych nie wystarczały, może wydział powiatowy wyjątkowo jedną lub kilka z najbliżej położonych miejscowości do konkurencyi dla budowy lub utrzymania tychże dróg przydzielić. Wydział powiatowy oznaczy dla każdej z przydzielonych miejscowości wysokość uiścić się mających pomocniczych prestacyj; — nie mogą one wszakże łącznie z prestacyami dla dróg powiatowych przeznaczonemi przewyższać połowy prestacyi w §. 15. wymierzonych.

§. 35.

Do budowy drogi powiatowej lub gminnej ważnej pod względem komunikacyi a zbyt dla powiatu lub gminy i obszaru dworskiego kosztownej, może być udzielone wsparcie z funduszu krajowego. Toż samo może mieć miejsce z funduszu powiatowego dla dróg gminnych.

§. 36.

Do sprzątania śniegów i nie cierpiącej zwłoki naprawy szkód, przez wypadki elementarne wyrządzonych na drogach krajowych, obowiązani są mieszkańcy osad najbliższych miejsca, w którem robota ma być wykonaną. Rada powiatowa oznaczy okrąg osad, które i kolej, w jakiej osady te mają być powoływane do wykonania takich robót. Na drogach powiatowych i gminnych roboty te wykonywane będą przez mieszkańców do prestacyi dla tychże dróg obowiązanych. Obowiązani, którzy się następnego dnia po zawezwaniu służby drogowej do wykonania tych robót nie stawią, ukarani będą grzywną do dwóch zł.

IV. O zakresie działania krajowych reprezentacyj i władz w sprawach drogowych.

§. 37.

Ustawa krajowa stanowi;

1) o potrzebie budowania nowej drogi krajowej jak i o przemianie drogi innej kategoryi na drogę krajową;
2) o zaniechaniu drogi krajowej.

Sejm stanowi uchwałą:

3) o funduszach potrzebnych do budowania i utrzymania dróg krajowych;

4) o wsparciu z funduszu krajowego na budowę dróg powiatowych i gminnych.

§. 38.

Wydział krajowy:

1) prowadzi cały techniczny i ekonomiczny zarząd dróg krajowych;
2) przeznacza z funduszu krajowego na wsparcie budowy dróg kwotę, którą do kosztów budowania poszczególnej drogi powiatowej lub gminnej fundusz ten ma się przyczyniać.

§. 39.

Wydział krajowy prowadzi naczelny nadzór nad budową i utrzymaniem nieeraryalnych dróg wszelkiej kategoryi, wydaje rozporządzenia i instrukcye w granicach niniejszej ustawy i zarządza w razie zaniedbania na koszt obowiązanych, co uzna za stosowne.

§. 40.

Wydział krajowy przestrzega ścisłego wykonania istniejących przepisów i rozstrzyga w ostatniej instancyi wszystkie sprawy drogowe, w drodze odwołania się doń wniesione.

§. 41.

Rada powiatowa stanowi:

1) o budowie i kierunku drogi powiatowej—o zmianie kierunku lub zaniechaniu drogi istniejącej i zawiadamia o tem Wydział krajowy;
2) o funduszach potrzebnych do budowania i utrzymywania dróg powiatowych;
3) o zasiłku z funduszu powiatowego do poszczególnych dróg gminnych;
4) o cenie, jaką corocznie robocizna piesza i ciągła do dróg spłaconą być ma. Cenę tę winna rada powiatowa ustanowić na każdy rok z końcem października roku poprzedniego. Jeżeli tego nie uczyni, stanowi Wydział krajowy o cenie robocizny w powiecie;
5) zatwierdza ugody zawarte z obowiązanymi do datków dla dróg powiatowych w myśl §§. 23. i 24.

§. 42.

Wydział powiatowy:

1) prowadzi cały techniczny i ekonomiczny zarząd dróg powiatowych;
2) rozporządza prestycyami dotyczących gmin i obszarów dworskich do wysokości połowy w granicach §. 15.
3) nadzoruje urzędy gminne i obszary dworskie co do budowy i utrzymania dróg gminnych, a w razie zaniedbania zarządza na koszt obowiązanych co uzna za stosowne;
4) zarządza budową i utrzymaniem dróg krajowych, o ile ta czynność przez Wydział krajowy została mu poruczoną;
5) rozstrzyga wszystkie spory tyczące się dróg gminnych.

Dla załatwienia poszczególnych spraw drogowych może wydział powiatowy mianować swych delegatów lub komitety drogowe, oznaczając zakres ich działania.

§. 43.

Zwierzchność gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego prowadzą cały techniczny i ekonomiczny zarząd dróg gminnych, do nich należy staranie, aby drogi gminne w dobrym stanie były utrzymane.

§. 44.

Władze polityczne mają prawo i obowiązek czuwania, aby dróg publicznych każdy bez przeszkody mógł używać, niemniej, aby przez zaniedbanie drogi bezpieczeństwo osób i własności nie cierpiało. Wrazie takiego zaniedbania zażądają zaradzenia od organu sprawującego dozór bezpośredni, udzielając mu pomocy politycznej exekucyi — a wrazie niebezpieczeństwa, gdy krok ten zostanie bezskutecznym, zarządzą naprawę drogi na koszt zobowiązanych i właściwy organ bezpośrednio o tem zawiadomią.

V. Postawowienie przechodowe.

§. 45.

Ustawa ta obowiązywać będzie od 1go stycznia roku następującego po jej ogłoszeniu.

§. 46.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. 9786/873.

Aleg. XIII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wniosku do zmiany §. 1. ustawy z d 12 grudnia 1869. o radach szpitalnych.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z dnia 12. grudnia 1869. ustanowione zostały rady szpitalne w każdem mieście w którem istnieje szpital powszechny, z wyjątkiem Lwowa i Krakowa. Radom tym, złożonym z prezesa rady powiatowej, z dwóch delegatów wydziału powiatowego i dwóch delegatów rady gminnej, powierzoną została opieka i kontrola nad zarządem szpitalu tak pod względem lekarskim, jako też ekonomicznym. Celem tej ustawy było zapewnienie skuteczniejszego dozoru nad szpitalami, które (oprócz tarnowskiego, zależącego od osobnej komisyi) zostawały w owym czasie wszystkie pod zarządem zwierzchności gminnych. Nie zawsze przez te zwierzchności okazywana należyta troskliwość o dobro szpitali, rachunki i pretensye, zachodzące między gminami a szpitalami z tytułu administracyi i ponoszenia połowy kosztów leczenia przez gminy, wywołały potrzebę stworzenia ciał zbiorowych, które mogłyby lepiej od wydziałów powiatowych kontrolować czynności zarządów szpitalnych i zwierzchności gminnych, tudzież zajmować się jedynym przedmiotem, ich pieczy powierzonym. Ciała te, w których skład wchodzą delegaci rady gminnej nie mogą jednak być powołane do kontrolowania czynności wydziałów powiatowych tam, gdzie wydziały te zarządzają bezpośrednio szpitalami.

Ustawa z d. 12. grudnia 1869. nie przewidziała tego, ponieważ, jak wspomnieliśmy w czasie jej uchwalenia nie zostawał żaden szpital pod zarządem wydziału powiatowego. Później dopiero, bo w r. 1872 wziął złoczowski wydział powiatowy na siebie prowadzenie administracyi szpitalu nowo urządzonego z funduszów składkowych i tameczna rada szpitalna przestała istnieć, o czem w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności naszych donieśliśmy wysokiej Izbie.

W r. 1873, został szpital powiatowy w Starem mieście przy Podhajcach uznany za powszechny i publiczny, tak więc mamy już dwa szpitale tego rodzaju, których zarząd zostaje w ręku wydziałów powiatowych i być może, iż liczba takich szpitali pomnoży się z czasem.

Gdy zaś według ustawy z d. 12 grudnia 1869 i dla tych szpitali powinny być tworzone rady szpitalne, co byłoby niezgodne z duchem tak tej ustawy, jakoteż ustawy o reprezentacyi powiatowej, mogłoby wywołać kolizye i stałoby się przyczyną przewłoki w załatwieniu czynności, przeto dla uchylenia z tego powodu powstać mogącej wątpliwości, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać, ażeby wysoka Izba zechciała uchwalić następującą zmianę ustawy o radach szpitalnych

Lwów dnia 14 października 1873.

Marszałek krajowy
Leon książe Sapieha

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydziału krajowego.

do l: 9786

Ustawa

dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem zmieniająca §. 1. ustawy z dnia 12. grudnia 1869. r. o radach szpitalnych.

Art: I.

§. 1. Ustawy z dnia 12. grudnia 1869. względem ustanowienia rad szpitalnych dla szpitali powszechnych i publicznych znosi się. Natomiast obowiązywać ma przepis następujący: Dla każdego szpitalu, uznanego za powszechny i publiczny, ustanowiona będzie rada szpitalna. Wyjątek stanowią szpitale we Lwowie i w Krakowie, tudzież szpitale zostające pod bezpośrednim zarządem wydziałów powiatowych.

Art: II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi Spraw wewnętrznych.

L. 16662/873.

Aleg. XIV.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego.

Wysoki Sejmie!

W osobnem sprawozdaniu przedstawiamy wysokiemu Sejmowi rezultat rokowań przeprowadzonych z ck. Rządem i z reprezentacyą miasta Lwowa względem uregulowania stosunku tegoż miasta do lwowskiego szpitalu powszechnego z wnioskiem uznania tego szpitalu za zakład krajowy.

Prawo użytkowania z szpitali powszechnych tudzież z zakładów krajowych nie jest według ogólnie obowiązujących przepisów zawisłe od wyznania użytkujących. Wyjątkowe atoli, moc ustawy mające i wyłącznie tutejszego szpitalu powszechnego tyczące się przepisy prawne wykluczają żydów od użytkowania z tegoż zakładu.

Do takich wyjątkowych przepisów, mocą których wzbronione jest przyjmowanie chorych żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego, należą rozporządzenie gubernialne z dnia 17. lipca 1829. do L. 29. 709. tudzież dekret kancelaryi nadwornéj z dnia 2. listopada 1837. do l. 26881. ogłoszone reskryptem gubernialnym z dnia 22 marca 1838. do L. 13087. w 45. Nrze. zbioru ust. prow.

Przepisów tych przestrzegaliśmy dotychczas i bylibyśmy obowiązani takowych w przyszłości, a nawet w razie uznania rzeczonego szpitalu za zakład krajowy przestrzegać ponieważ zarząd tego szpitalu objęliśmy od c. k. Rządu pod warunkiem zachowania istniejących dyrektów i normowanych urządzeń, dopóki takowe w drodze ustawodawczej zmienione nie zostaną.

Zważywszy jednak, że sama już ludzkość nakazuje zniesienie tego wyjątkowego prawa, a nadto z uwagi, że takowe stoi w sprzeczności z uchwałami wysokiego Sejmu o równouprawnieniu żydów i z zasadniczemi ustawami państwowemi przyznającemi prawo użytkowania z zakładów powszechnych i krajowych wszystkim obywatelom państwa bez względu na ich wyznanie, sądzimy, iż należy usunąć ten wyjątek, który w żadnym innym z naszych szpitali powszechnych nie ma miejsca.

Przy uwolnieniu tutejszego szpitalu powszechnego od obowiązku przyjmowania chorych żydów na kuracyę, odjęto mu zarazem jedno źródło dochodów.

Najjaśniejszy Pan raczył Najwyższymi dekretami z dnia 19. sierpnia 1816. i z dnia 19. lutego 1817., ogłoszonymi cyrkularzami gubernialnemi z dnia 14. września 1816. w 44. Nrze. D. u. p. i z dnia 9. maja 1817. w 27. Nrze. D. u. p., przyznać tutejszemu szpitalowi powszechnemu prawo pobierania legatów przymusowych od wszystkich spadków po zmarłych mieszkańcach miasta Lwowa.

Powołanym atoli dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 2. listopada 1837. przyznano tutejsze-

mu szpitalowi żydowskiemu wszystkie takie legata od spadków po zmarłych żydach w zamian za włożony nań obowiązek przyjmowania na kuracyę wszystkich żydów miejscowych.

Gdy jednak legata przymusowe pierwotnie do dotacyi lwowskiego szpitalu powszechnego należały, i gdy nie dałoby się już uzasadnić prawo pobierania nadal części tych dochodów przez tutejszy szpital żydowski, który jest zakładym prywatnym i wyznaniowym, należy szpitalowi powszechnemu równocześnie z włożeniem nań obowiązku przyjmowania żydów, przywrócić także rzeczone dochody z legatów po zmarłych izraelitach.

Z tych powodów upraszamy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt do ustawy.

Z rady Wydziału krajowego.

We Lwowie, dnia 17. października 1873.

Marszałek krajowy.

Leon Książe Sapieha

Sprawozawca:

Cezary Haller

Członek Wydziału krajowego.

Do l. 16. 662.

Ustawa

z dnia obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Do lwowskiego szpitalu powszechnego będą przyjmowani chorzy izraelici na równi z chorymi innych wyznań.

Art. II.

Od dnia wejścia w wykonanie tej ustawy będą wpływać do kasy lwowskiego szpitalu powszechnego, Najwyższym dekretem z dnia 19. sierpnia 1816. i z dnia 19. lutego 1817 ustawione, a dekretem kancelaryi nadwornéj z dnia 2. listopada r1837. żydowskiemu szpitalowi lwowskiemu przyznane legata prawne od spadku po zmarłych izraelitach w obrębie miasta Lwowa zwykłe zamieszkanie mających

Art. III.

Wykonanie niniejszej Ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Ustawa

LW: 16388

Aleg. XV.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wniosku względem oddania krakowskiego szpitalu powszechnego tamecznej reprezentacyi miejskiej.

Wysoki Sejmie!

C. k. rząd oddał wszystkie szpitale, uznane za powszechne i publiczne reprezentacyom gminnym, jako zakłady lokalne; odstąpił jednak od tej zasady przy szpitalach we Lwowie i Krakowie. Chociaż bowiem wypowiedział wyraźnie (w odezwie Prezydyum c. k. Namiestnictwa z d. 30. sierpnia 1866. do L. 7697/pr. iż takowe nie mają cechy zakładów krajowych w myśl statutu krajowego oddał je jednak pod zarząd Wydziału krajowego „ze względu na dotychczasową spólną administracyę i ścisły związek tych zakładów z ich oddziałami już jako zakłady krajowe uznanymi".

Na mocy tego postanowienia zarządza Wydział krajowy tymi szpitalami bezpośrednio, a stosunek ten, w myśl zastrzeżenia przez c. k. rząd przy ich oddaniu zrobionego, może być zmieniony tylko w drodze konstytucyjnej, za poprzedniem porozumieniem się z Władzą krajową.

Stosunek ten niejasny, nie dokładnie określony a nawet anormalny, musiał prowadzić do starć i kolizyi, które przybrały we Lwowie charakter otwartej walki i dla usunięcia których Wydział krajowy wyjednał u wysokiego Sejmu polecenie do przeprowadzenia rokowań z Rządem i miastem Lwowem o oddanie zakładu chorych w powszechnym (głównym) szpitalu lwowskim w zarząd gminy miasta Lwowa, lub też o uznanie go za zakład krajowy (uchwała z dnia 4. października 1871. r).

W osobnem sprawozdaniu składamy wysokiej Izbie rezultat tych rokowań i wnioski zmierzające do stanowczego uregulowania stosunku gminy miasta Lwowa do tutejszego szpitalu powszechnego.

Z reprezentacyą miasta Krakowa wprawdzie dotąd do starcia nie przyszło, obawiać się jednak należy, ażeby to prędzej czy później nie nastąpiło. W szpitalach bowiem krakowskich, dość bogato przez dobrodziejów uposażonych, leczono dawniej ubogich bezpłatnie. W roku dopiero 1854. postanowił c. k. Rząd (dekret Ministerstwa spraw wewnętrznych z 5. maja 1854. Nr. 5120/544) iż „szpital śgo. Łazarza obowiązany jest tylko tylu chorych bezpłatnie leczyć, ilu ich własnymi funduszami utrzymać może, za kuracyę zaś nadliczbowych ma prawo pobierać po 18 kr." Następnie dekretem z d. 19. maja 1855. do l. 10417 rozporządziło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych że „szpital. śgo. Łazarza z własnych funduszów 80 chorych utrzymywać ma bezpłatnie, od innych zaś pobierać taxę po 24 kr. Nakoniec obowiązek ten utrzymywania 80 chorych bezpłatnie zniesiony został w r. 1859 i ustanowiona taxa ogólna po 50 ct. w. a. (Rozporządzenie c. k. Rządu krajowego z d. 5. lipca 1859. do l. 859).

Rada miejska krakowska upatrując w tém pokrzywdzenie miasta, które reprezentuje, upominała się już o te łóżka bezpłatne i może się jeszcze o nie upominać zechce, z czego wywiązałby się spór między nią a Wydziałem krajowym.

Chęć uniknienia sporu i zagrodzenia drogi do niego byłoby już dostatecznym powodem wczesnego uregulowania stosunku krakowskiego szpitalu powszechnego. Prócz tego przemawia za tem także potrzeba przystąpienia do budowy nowego gmachu szpitalnego, po której rozpoczęciu uregulowanie to mogłoby na większe, jak teraz napotkać trudności.

Powody te zdają nam się dostateczne do usprawiedliwienia przed wysoką Izbą inicyatywy naszej w tej sprawie. Pozostaje nam jednak wyłuszczyć przyczyny, dla których nie prosimy o upoważnienie do rokowań, jak to miało miejsce przy lwowskim szpitalu, lecz o pozwolenie zawarcia układu.

Sprawa lwowskiego szpitalu była zawilsza i więcej skomplikowana, z tego więc powodu nie mógłby był Wydział krajowy brać na siebie odpowiedzialności za układ, który musiał za sobą pociągnąć straty dla funduszu krajowego i który musi zawierać stypulacye na przyszłość. Zresztą przy rozdrażnieniu, jakie ta sprawa wywołała, potrzeba powagi wysokiej Izby, żeby namiętności uspokoić i nadać układowi moc niewzruszoną. Inaczej ma się rzecz w Krakowie, gdzie nie przyszło jeszcze do sporu i gdzie mamy nadzieję, iż reprezentacya miasta przyjmie zakład chorych i uzna go za gminny, bez żadnych zobowiązań z naszej strony prócz wynikających z ustawy o ponoszeniu kosztów kuracyi. Gdyby zaś nadzieja ta nie ziściła się, bylibyśmy zmuszeni wnieść sprawę jeszcze raz przed wysoką Izbę w celu żądania, ażeby szpital krakowski uznany został za zakład krajowy. Dwa bowiem tylko sposoby uregulowania stosunku tego szpitalu mamy przed sobą: oddanie go gminie lub uznanie za krajowy.

Za ostatnim sposobem przemawia tylko to, iż częścią szpitalu powszechnego w Krakowie są także zakłady krajowe dla obłąkanych i położnic, że zatem zostałoby całemu szpitalowi nadane jedno znamię. Wzgląd ten jednakże jest bardzo podrzędnej natury i nie może iść w porównanie z niedogodnościami, jaki przedstawia zarząd tak oddalonego zakładu.

Konieczna w takich okolicznościach biurokratyczna forma załatwiania spraw, pociąga za sobą uniknąć się nie dające, zwłoki i usterki, które nie tylko tamują sprężystość działania Wydziału krajowego, lecz nadto hamują, albo nawet paraliżują czynność władz miejscowych i stają się przyczyną strat, nie zawsze nagrodzić się dających. Administracya w ten sposób prowadzona musi być wadliwa i droga. To co na miejscu mogłoby być załatwione ustnie i na poczekaniu musi częstokroć przechodzić przez różne kółka administracyjne i wywoływać długie korespondencye, zużywające bez pożytecznie siły biurowe Wydziału krajowego.

Wydział krajowy przekonawszy się o trudności bezpośredniego zarządzania szpitalami krakowskimi ze Lwowa, ustanowił w Krakowie, na swoję odpowiedzialność, komitet szpitalny, na który tylko część swych atrybucyj mógł przelać, nie chcąc naruszać warunków przez c. k Rząd przy oddaniu szpitali postawionych. Pomimo ciasnego zakresu działania, jaki temu komitetowi wymierzony być musiał, okazały się już dobitnie błogie owoce tej instytucyi i w razie uznania szpitalu krakowskiego za zakład krajowy, widzielibyśmy zię zmuszeni przedstawić wysokiej Izbie projekt ustanowienia stałego komitetu, któremu zostałby powierzony cały zarząd pod kontrolą Wydziału krajowego.

Wobec takich trudności musi Wydział krajowy pragnąć, ażeby szpital krakowski przeszedł pod zarząd raprezentacyi miejskiej, którą pomyślność tego zakładu najwięcej obchodzić musi i która będąc na miejscu daleko lepiej i taniej od nas administracyę prowadzić może. Pragnienie to tem silniej występuje teraz, gdy się ma rozpocząć budowa nowego gmachu, potrzebująca ciągłego dozoru i wymagająca szybkiego rozwiązania rozlicznych kwestyj, których za pomocą korespondencyi bez wielkiej straty czasu załatwić niepodobna. Przekonani, iż reprezentacya miejska budowę tę prędzej od nas, lepiej i taniej wykonać potrafi, sądzimy, iż przed jej rozpoczęciem należy próbować, czy reprezentacya ta szpital w swój zarząd wziąść zechce, a to tem więcej, że teraz mogłaby

jeszcze wybrać między przygotowanymi planami, ten, który uznałaby za najodpowiedniejszy, gdy tymczasem po rozpoczęciu budowy musiałaby kończyć ją, nawet, gdyby plan przez nas przyjęty za wadliwy uznała.

Ten ostatni powód skłania szczególniej do pospiechu i powoduje nas do proszenia, ażeby wysoka Izba zechciała upoważnić nas do zawarcia układu i oddania miastu zakładu chorych, bez następnego odnoszenia się do wysokiego Sejmu. Dalszym nakoniec powodem do tego jest nastąpić mające z dniem 1. pazdziernika 1874. rozwiązanie kontraktu w r. 1860. z Siostrami Miłosierdzia zawartego i przejście z dniem tym całej administracyi szpitalnej pod własny zarząd. Niewątpliwie lepiej byłoby zatem, ażeby administracyę tę zaprowadziła od razu reprezentacya gminy, jak, żeby ją urządzał Wydział krajowy w sposób, któryby reprezentacyi miejskiej może nie zupełnie dogadzał.

Zapewne spotka nas zarzut, iż uważając sprawę tę za tak nagłą i piekącą, nie wnieśliśmy jej wcześniej przed wysoką Izbę. Dla usprawiedliwienia się z tego zarzutu przytoczymy tylko to, iż nie można było przystąpić do układów ani rokowań z miastem, dopóki nie został przygotowany projekt podziału majątku szpitalnego pomiędzy różne jego oddziały. Projekt ten wymagał długiej i mozolnej pracy, badania historyi i losów każdego zapisu z osobna, zgromadzenia i odczytania wszystkich aktów donacyjuych i głębokiego zastanowienia się. Dopiero teraz zdążyliśmy go zrobić i przedstawiamy go wysokiej Izbie osobno, chociaż jego załatwienie wiąże się ściśle z niniejszym wntoskiem i wyprzedzić winno jego załatwienie, ponieważ dopiero po wydzieleniu majątku należącego do zakładu dobrych, można będzie przystąpić do układów z reprezentacyą miasta Krakowa.

Winniśmy wreszcie zwrócić uwagę wysokiej Izby na to, że przez oddanie szpitalu gminie miasta Krakowa niebyłby fundusz krajowy narażony na żadne nowe wydatki, ciążyłby bowiem na nim tylko ustawą określony obowiązek płacenia kosztów za ubogich chorych, tak samo, jak je teraz płaci. Taxa leczenia byłaby zaś, jak dotąd ustanowiona przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Mamy też nadzieję, iż c. k. Rząd nie widziałby w tem nowem urządzeniu nic zdrożnego i nie sprzeciwiałby mu się, ponieważ nie tylko reprezentacya miasta Krakowa daje gwarancyę dobrego prowadzenia administracyi szpitalnej i zachowania celów tego zakładu, jakoteż przywiązanych do niego fundacyi lecz nadto Wydziałowi krajowemu służyłoby na mocy ustawy z d. 12. grudnia 1869. r. o nadzorze szpitali zawsze prawo zwierzchniczego dozoru i przestrzegania, ażeby warunki, pod jakimi szpital od c. k. Rządu odebrał, były przez reprezentacyę miejską sumiennie dotrzymywane.

Z zakładem chorych połączone są obecnie krajowe zakłady dla obłąkanych i położnic, należy więc jeszcze rozebrać pytanie, coby się stało z tymi zakładami, gdyby pierwszy przeszedł pod zarząd miasta? Wydział krajowy sądzi iż w takim razie reprezentacya miejska zechciałaby zapewne albo wziąść na siebie administracyę tych zakładów krajowych za ryczałtowem wynagrodzeniem dziennem od głowy, albo też prowadzić ją w zastępstwie Wydziału krajowego. Pierwszy z tych sposobów byłby ze wszech miar korzystniejszy jako rzecz uproszczający i uwalniający zarząd szpitalny od obowiązku składania Wydziałowi krajowemu szczegółowych rachunków a Wydział krajowy od obowiązku ich trutynowania.

Doświadczyliśmy już tego z dobrym skutkiem oddawszy prowadzenie kliniki położniczej w Krakowie władzom uniwersyteckim za umówionem wynagrodzeniem dziennem. Z tych tedy powodów Wydział krajowy uprasza wysoki Sejm o powzięcie uchwały następującej:

Lwów 7. października 1873.

W zastępstwie J. O. Ks. Marszałka.

Oktaw z Siemuszowy Pietruski

przewodniczący.

Cezary Haller

sprawozdawca.

Uchwała.

z dnia . . . . . .

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego upoważnia Wydział krajowy po poprzedniem porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem, do zawarcia z reprezentacyą miasta Krakowa układu i oddanie tejże reprezentacyi krakowskiej szpitalu publicznego i powszechnego jako zakładu gminnego i do oddania go tejże reprezentacyi wraz z wydzielonym dla niego majątkiem zarodowym.

Uchwała.

z dnia . . . . . .

L 7546. **Aleg. XVI.**

Sprawozdanie

Wydziału krajowego względem przyznania Zgromadzeniu Sióstr miłosierdzia w Krakowie sumy 4750 złr. w. a. tytułem wynagrodzenia za straty poniesione z powodu żywienia, obsługi i całego utrzymania chorych w szpitalu św. Ducha w Krakowie w czasie od roku 1869 do końca r. 1871.

Wysoki Sejmie

Z załączonego sprawożdania Wydziału krajowego z dnia 4go października 1872 r. L 14785, które na zeszłorocznéj kadencyi sejmowéj załatwione nie zostało, raczy się wys. Sejm przekonać iż żądanie Sióstr Miłosierdzia o wynagrodzenie w kwocie 4750 złr. w. a. za straty, któreby według bezstronnego rachunku przybliżonego, na kwotę daleko wyższą bo 7197 złr. 12 ct. w. a. oznaczyć można, w braku innéj pewnéj podstawy już z samego zestawienia powyższych dwóch cyfr okazuje się umiarkowanem, a temsamém słusznem. Zważywszy że celem Zgromadzenia jest wyłączne poświęcenie się pielęgniowaniu chorych, nie zaś prowadzenie gospodarstwa, które nawet doświadczonych i za zyskiem goniących przedsiębiorców nie rzadko o znaczne straty, a nawet o zupełne bankructwo przyprawić może, zważywszy, że Siostry Miłosierdzia z niechęcią i tylko uproszone gospodarstwem tém zajmują się jeszcze do czasu, że możliwém będzie odebrać takowe na własny zarząd i rachunek szpitalny, i że przyjmując nadal ten obowiązek, postawiły warunek, żeby im poniesione straty wynagrodzone zostały; zważywszy daléj, że nie leży w interesie zakładu ani administracyi publicznéj, aby fundusze choćby najhumanitarniejsze bogacić kosztem strat wysługujących się im przedsiębiorców, którym przeciwnie nawet godziwe zyski zapewnione być muszą, byle tylko dawali rękojmię, akuratnego uczciwego swych zobowiązań dopełnienia, pod którym to względem właśnie Siostrom miłosierdzia tylko pochwałę oddać należy — zdaje się nie ulegać wątpliwości, że w tym właśnie wypadku wszystko przemawia za zaleceniem wspomianego żądania do uwzględnienia przez wysoką Izbę. W końcu winniśmy dodać, że wyrażona w zeszłorocznem sprawozdaniu nadzieja, iż może wys. Rząd będzie skłonnym przyznać na ten cel 1200. złr. funduszów klinicznych nie ziściła się, że przeto cała powyższa suma 4750 złr. w. a. na fundusz wspomnianego szpitala, względnie na fundusz krajowy przyjętą byćby musiała. Ponieważ zaś takową z zastrzeżeniem zatwierdzenia wys. Sejmu już w r. 1872 zaliczyć musiano, poczytujemy sobie przeto za obowiązek przedłożyć wysokiej Izbie następujący wniosek do uchwały:

Uchwała

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby kwotę 4750 złr w. a. którą pod dniem 13 kwietnia 1872 r. do l. 5338 z funduszu szpitala św. Ducha w Krakowie zaliczyć kazał Zgromadzeniu Sióst Miłosierdzia, na rachunek żądanego w takiejże wysokości wynadgrodzeaia za straty poniesioner

z powodu utrzymania chorych w tymże szpitalu w czasie od r. 1869 do końca r. 1871 z ewidencyi wykreślił.

We Lwowie dnia 21 Października 1873 r.

Marszałek krajowy

Leon ks. Sapieha

Sprawozdawca:

Cezary Haller

Członek Wydziału krajowego

L. 16812 / 1873.

Aleg. XVII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego, względem zaprowadzenia wyrobu soli bydlęcej, zniżenia cen soli w ogóle, i pozwolenia na bezpłatne używanie źródeł solnych.

Wysoki Sejmie!

Gdy c. k. Rząd wniósł do Rady państwa projekt do ustawy z d. 7. czerwca 1868 nr. 70. Dz. p. P., mocą którego fabrykacya soli bydlęcej zniesioną być miała, wystosowano natychmiast z całej Austryi i prawie od wszystkich Towarzystw gospodarczych petycye do Rady państwa, aby zatrzymano i nadal wyrób soli bydlęcej.

Pomiędzy innemi wniosło i galic. Towarzystwo gospodarcze we Lwowie takąż samą petycyę do Rady państwa.

Głosy delegatów ze Sejmu galicyjskiego popierały usilnie powyższe petycye, a na wniosek posła Piotra Grossa uchwaliły obie Izby Rady państwa obok ustawy z d. 7. czerwca 1868 nr. 70. znoszącej fabrykacyę soli bydlęcej także i rezolucyę w treści następującej:

„Wzywa się Rząd, aby postarał się o to, iżby sprzedaż soli bydlęcej stała się na przyszłość możebną.“

Rada państwa uznała więc sama wielką wagę, doniosłość i potrzebę soli bydlęcej.

W skutek tej rezolucyi rozpisało Ministerstwo rolnictwa jeszcze pod dniem 4. czerwca 1868. konkurs i wyznaczyło premię 3000 złr. na wynalezienie nowego, dotąd nieużywanego sposobu

denaturowania soli kuchennej tak kamiennej jak warzonki i soli morskiej, a to w celu takiego sporządzania właściwej soli bydlęcej, ażeby dla użytku ludzkiego była nieprzydatną.

Rezultat tego konkursu nie przyniósł pożądanych skutków; — wprawdzie wpłynęły do Ministerstwa liczne podania w ilości 223., które rozpoznawała komisya złożona z ludzi fachowych pod przewodnictwem Ministra rolnictwa, jednakże komisya ta orzekła: iż żaden z przedłożonych projektów nie zasługuje na premiowanie, gdyż żaden nie odpowiada warunkom ogłoszonym przez Ministerstwo, ani też do zamierzonego celu posłużyć nie może, — że dalej rozpisanie nowego konkursu nie doprowadziłoby do również pomyślnego rezultatu, przeto też wyraziła komisya rzeczona swe zdanie:

> iż najstosowniejszem byłoby ogólne i znaczne zniżenie ceny soli, ponieważ jednakże tego wniosku ze względu na finansowe stosunki państwa stawiać nie może, zatem wniosła komisya propozycyę, ażeby Ministertwo rolnictwa ze względu na wysoką ważność użytku soli dla bydła, wyjednało u Ministerstwa skarbu, by przeznaczyło na niższe ceny pośledniejsze gatunki soli do wyrobu soli bydlęcej, aby tę sól znanymi dotychczas i już doświadczonymi sposobami denaturowało, tudzież aby sól bydlęca w ten sposób zfabrykowana we formie kamieni do lizania (Locksteine) rozsprzedawaną była.

Gdy więc rezultat rzeczonej komisyi doszedł do wiadomości publicznej, wystosowało galic. Towarzystwo gospodarcze we Lwowie pod d. 16. stycznia 1870. do l. 260 prośbę do Ministerstwa rolnictwa, ażeby sprzedawano omokę i sól pośledniejszych gatunków z przymieszaniem ingrediencyj już dawniej fabrykowanych, a to dla hodowców bydła i po cenach przystępnych; zaś dla uniknięcia nadużyć, ażeby sól tę z kopalń lub warzelni tylko za pośrednictwem wydziałów powiatowych lub rad oddziałów Towarzystwa gospodarczego, a to wyłącznie dla hodowców bydła wydawano.

C. k. Ministerstwo rolnictwa odmówiło tej prośbie pod dniem 28. lutego 1870. do l. 419/150., a to tylko z tego jedynego powodu, iż według wszelkiego prawdopodobieństwa c. k. Ministeryum skarbu nie dałoby się nakłonić do uwzględnienia tej prośby.

Rzeczone towarzystwo nie ustając w swych chwalebnych chęciach wniosło następnie takąż samą petycyę do Rady państwa pod d. 20. marca 1870., a nie otrzymawszy żadnej odpowiedzi, ponowiło tę petycyę pod d. 23. maja 1871.

Ponieważ wreszcie Towarzystwo agronomiczne w Karyntyi wniosło w roku 1871. petycyę do Rady państwa o zniesienie monopolu soli, ponieważ dalej Wydział krajowy w Salzburgu i Towarzystwo rolnicze w Schwatz, Klagenfurt, Opawie, w Krakowie i we Lwowie, wreszcie i Izba handlowo-przemysłowa we Wiedniu wniosły również do Ministerstwa rolnictwa prośby o zniżenie ceny soli, o tańsze ceny dla pośledniejszych gatunków soli, wydało Ministerstwo rolnictwa pod d. 6. grudnia 1871. do l. 4056/1290. okólnik do wszystkich Towarzystw agronomicznych z wezwaniem, ażeby aż do dnia 15. stycznia 1872. przedłożyły swe zdania i wnioski oparte na pozytywnych datach i cyfrach dowodzących ten fakt, iż w skutek zniesienia dawniejszej fabrykacyi soli bydlęcej hodowla bydła cofa się wstecz i trzymanie bydła doznaje znacznego uszkodzenia.

Na tym trudnym punkcie stanęły rokowania Ministerstwa rolnictwa z Towarzystwami agronomicznemi, gdyż Ministeryum kładąc tak krótki termin narzuciło towarzystwom prowadzenie

dowodu, którego one dostarczyć nie mogą, zwłaszcza, iż wszystkie data statystyczne, z których podobny dowód namacalnie dałby się zestawić, znajdują się w biurze centralnym we Wiedniu, a zatem są właśnie w rękach samego c. k. Ministerstwa.

Z tego też względu Wydział krajowy nie mogąc dostarczyć podobnych dat i cyfer dowodzących, udał się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z wezwaniem, ażeby poleciło starostwom zestawienie wykazów co do wszystkich chorób bydlęcych i zaraz, jakie według aktów okazały się w każdym odnośnym powiecie w ciągu peryodu od roku 1860. aż do 1872. a zatem w ciągu lat 12, ileże w aktach władz politycznych znajdywać się powinny dokładne wiadomości o każdej wybuchłej zarazie bydlęcej, a porównanie stanu chorób bydlęcych od 1860. aż do 1868. to jest przed zniesieniem fabrykacyi soli bydlęcej z latami następującemi, gdzie już nie było tej soli bydlęcej, okazałoby zapewne, iż hodowla bydła doznaje znacznego poszkodowania.

W skutek tego wezwania nadesłało nam c. k. Namiestnictwo w marcu b. r. sprawozdania wszystkich 72. starostw i c. k. weterynarza krajowego, a prawie wszystkie rady powiatowe wniosły również do Wydziału krajowego w ciągu b. r. dotyczące tej sprawy petycye.

Sprawozdania c. k. starostw, podnoszą prawie bez wyjątku, iż w ostatnich latach znacznie się powiększyła liczba chorób bydlęcych. Osobliwie od roku 1869. panowała zaraza pysków i racic prawie co roku, a w niektórych okolicach była tak rozpowszechnioną, iż prawie każda sztuka chorobą tą dotkniętą była. Jako przyczynę powstania tej zarazy, podają prawie wszystkie starostwa, zniesienie fabrykacyi soli bydlęcej, wyrażając życzenie, ażeby fabrykacya soli bydlęcej i rozdawanie takowej dla pomyślnego chowu bydła rogatego, owiec i kóz, na nowo dozwoloną była. Dat statystycznych, zebranych wedle prawideł umiejętnych nie dostarczają c. k. starostowie, tłumacząc się brakiem prowadzenia należytego odnośnych wykazów.

C. k. weterynarz krajowy oświadcza, iż wykazy c. k. starostw są niedostateczne, ileże w aktach starostw nie ma dostatecznych i porządnych zapisków odnoszących się do chorób bydląt.

W biurze sanitarnem są dokładne zapiski o księgosuszu od r. 1861, o innych chorobach bydlęcych, jakoto o wągliku, zarazie płuc, pysków i racic, są tylko zapiski od roku 1871 i tylko w tym razie, jeżeli one nagminnie powstały.

Weterynarz krajowy twierdzi dalej, że przy wszystkich zaraźliwych chorobach jakoto: księgosuszu, wągliku, ospie, zarazie płuc, pysków i racic po części i czerwonce, sól wprawdzie nie może uchronić od zarazy, choć bydło dostatnio karmione solą, zawsze łatwiej przebywa każdą słabość, że zaś przy chorobach, polegających na zmianie krwi, wskutek wadliwego pokarmu, zanieczyczonego częściami mineralnemi i zarodkami pasożytów roślinnych i zwierzęcych (do rzędu których należą; gnilec. niedokrewność, wodnica, bielica, motylica i suchoty), jest sól najlepszym zapobiegającym środkiem przeciw tym chorobom.

Weterynarz krajowy konstatuje, że dopiero co wzmiankowane choroby wydarzają się we większych rozmiarach i nierównie częściej w ostatnich pięciu latach niż dawniej, co też starostowie poświadczają, więc właśnie od czasu zniesienia fabrykacyi soli bydlęcej.

Weterynarz krajowy wypowiada swe przekonanie, że gdybyśmy posiadali dokładną statystykę chorób bydlęcych, wedle przyczyn zestawioną, okazałoby się z pewnością, iż daleko wię-

szy procent bydła ulega chorobom ze złego trawienia i odżywienia, niż właściwym chorobom zakaźnym czyli zaraźliwym, że brak soli dla bydła przyczynił się wielce do powstania i szerzenia licznych chorób bydlęcych, że rozdawanie soli dla bydła jest koniecznie potrzebném do odpowiedniego odżywienia i wzmocnienia sił tak w ogóle, jak przy braku lub zmianie paszy i po przebytych chorobach w szczególności, że zatem żądanie Wydziału krajowego za słuszne i usprawiedliwione uważając, takowe jak najusilniej popiera.

Wszystkie rady powiatowe popierają również jak najusilniej to zniesienie monopolu soli, to zniżenie ceny soli w ogóle, to potrzebę fabrykacyi soli bydlęcej po cenach umiarkowanych, podnosząc skutki szkodliwe na chów bydła z powodu niemożności dostatniego używania soli dla bydła. Wydział krajowy poparty temi datami tak stanowczo w usiłowaniach swoich w wyjednaniu u c. k. Rządu zniżenia ceny soli w ogóle i zaprowadzenia fabrykacyi taniej soli bydlęcej, przedłożył pod dniem 1. lipca 1873 r. do L. 4091, daty te c. k. Ministerstwu rolnictwa, ponawiając swe w tej mierze do wysokiego Rządu wystosowane wnioski i przedstawienia i udał się równocześnie do Jego Exc. Pana Ministra Dr. Ziemiałkowskiego z prośbą o poparcie rzeczonego podania do c. k. Ministerstwa rolnictwa, na co Wydział krajowy żadnej do tej chwili nie odebrał odpowiedzi.

Jakkolwiek dowody wyż wymienione c. k. Ministerstwu przedłożone, nie mogą być uważane jako data statystyczne—umiejętnie zebrane wyświecają one jednak w sposób bardzo wymowny smutne kraju naszego stosunki w tej mierze zachodzące i potwierdzają dostatecznie ów, zresztą w nauce i doświadczeniu uzasadniony pewnik, że zyskowny chów bydła nie może obejść się bez dostatecznego używania soli, jakoteż że obecna wysoka cena soli jest nieprzystępną dla rzeczonego użytku.

Na dowód jak dalece zdanie to jest uzasadnionem, przytaczamy tu dosłownie wyrazy samego c. k. Ministerstwa rolnictwa, które w okólniku swym z d. 6. grudnia 1871. do l.40ɔ6/1290. wyraźnie nadmieniło: iż skargi na zbyt wysokie ceny soli są powszechne, a odnośnie do hodowli bydła uzasadnione. Ustęp ten opiewa w języku niemieckim następująco: „Die Klage über die hohen Salzpreise sind allgemein und gegenüber den Interessen der Viehzucht nicht „unbegründet“; „doch liesse sich eine erfolgreiche Ingerenz auf eine Herabsetzung der Salzpreise erst dann er- „warten, wenn das Ackerbau-Ministerium den Rückgang der Viehzucht, eine beträchliche Schädi- „gung der Viehhaltung in den letzten Jahren in Folge der Aufhebung des Verschleisses von Viehsalz „durch Zahlen und eine grössere Reihe von Beispielen und eingehender Vorlagen nachweisen könnte“.

Podnieśliśmy już powyżej trudności zachodzące pod względem dostarczenia owych przez c. k. Ministerstwo zażądanych dowodów. Te które przedłożyliśmy obecnie usprawiedliwiają najzupełniej nasze żądania zwłaszcza, jeśli się zważy, iż kraj nasz jest najprzód ubogim. Podczas gdy c. k. Rząd łożył tyle starań i usilnej troskliwości dla podniesienia dobrobytu w innych krajach Austryi i rozwinął tamże sprężystą działalność dla podźwignięcia oświaty, dla rozprzestrzenienia dobrych komunikacyj i dla ożywienia handlu i przemysłu, kraj nasz nie doznał bynajmniej tej troskliwości; w szczególe zaś co do majątkowych stosunków stoimy pod każdym względem bardzo daleko od dobrobytu, jaki panuje w innych krajach Austryi.

Powtóre kraj nasz jest przedewszystkiem krajem rolniczym.

Rolnictwo i chów bydła oddziaływują na siebie wzajemnie, a to w ten sposób, iż kwitnący stan gospodarstwa rolniczego zawisłym jest od kwitnącego chowu bydła.

Po trzecie klimatyczne nasze stosunki, powietrze zimniejsze i wilgotniejsze wymagają dostateczniejszego używania soli, a z drugiej strony wpływają one bardzo szkodliwie na produkcyę pożywienia dla bydła. Grunta nasze nie są jeszcze należycie osuszone, pastwiska zaś rzadko gdzie zasiewane, a jak wiadomo na mokrych polach i samorodnych pastwiskach natrafia bydło zbyt często na niezdrową paszę. Prócz tego mamy zbyt częste peryody nieustannych deszczów, w skutek czego wydarzają się co roku wylewy wielkie zamulające łąki i pastwiska, pasza przed zbiorem jest zazwyczaj w wielkiej części nadpsutą i zakwaszoną, musi być zatem przesuszaną, przerzucaną i solą zaprawioną, ażeby służyć mogła dla pożywienia bydła.

Po czwarte kraj nasz jest bardziej wystawionym na zarazy bydlęce niż wszystkie inne kraje Monarchii; prawie rok rocznie zjawiają się u nas rozmaite zarazy, często wybuchnie księgosusz, lub zapalenie śledziony, a w ostatnich pięciu latach po zniesieniu fabrykacyi soli bydlęcej bydło nasze nie wychodzi wcale ze zarazy pyska i racic, która jest u nas tak ciągłą i ustawiczną, jakby się u nas stale i na zawsze zagnieździć miała.

Wreszcie chów bydła, koni i owiec jest u nas najważniejszą gałęzią gospodarstwa; znaczną przestrzeń kraju naszego zajmują górzyste okolice, gdzie plony rolnicze są bardzo szczupłe i niedorodne a gdzie chowanie bydła jest jedynym majątkiem całej ludności, która tylko tym sposobem znajduje środki do lichego utrzymania swego. W ogóle śmiało twierdzić możemy, iż hodowla bydła stanowi u nas prawie połowę całego majątku krajowego!

Wszystkie te względy przemawiają więc najusilniej za tem, ażeby sól u nas była tańszą, jak w innych krajach Monarihii, — nie ma kraju koronnego, któryby nie domagał się to zniesienia monopolu soli, to znacznego zniżenia cen soli wszelkiego gatunku, jak to świadczą liczne petycye w tej mierze do Rady państwa wniesione.

O ile dotkliwszymi przedstawiają się dla kraju naszego stosunki pod względem używania soli zachodzące, jeżeli w krajach koronnych pod względem dobrobytu nierównie wyżej stojących, niedostępność cen soli nieustannie tak żywo podniesioną zostaje.

Wydział krajowy nie ustawał w domaganiu się ulgi w tej mierze. Usiłowania jednak Wydziału krajowego, które podnosiliśmy w ciągu lat po zniesieniu fabrykacyi soli bydlęcej, nie odniosły dotąd skutku pożądanego.

Na wzniesione przez nas w listopadzie 1869. dwukrotne przedstawienia nasze do c. k. Ministerstwa skarbu, ażeby przywrócono na nowo dla kraju naszego rozsprzedaż omoków, tudzież ażeby cena tych omoków na 2 złr. 50 ct. zniżoną została, tudzież na liczne nasze dalsze w 1870., 1871. i 1872., roku na ręce c. k. Prezydyum kraj. dyrekcyi skarbu wnoszone przedstawienia, w których popieraliśmy usilnie wnioski posłów Hoppena i Mandyczewskiego, rady powiatowej w Kałuszu i innych petycyj sejmowych, nie otrzymaliśmy dotąd żadnej stanowczej odpowiedzi, zaś na ciągłe nasze przypominania otrzymujemy zwyczajnie z Prezydyum dyrekcyi skarbowej odpowiedź, iż c. k. Ministeryum skarbu nie załatwiło jeszcze tej sprawy.

Jedyny skutek, jaki dotąd osiągnęliśmy, jest ten, iż Ministerstwo skarbu pod d. 7. grudnia 1870. przyzwoliło napowrót dawniejszą rozsprzedaż omoków, której zaprzestano z dniem ogłoszenia ustawy z dnia 7. czerwca 1868, jednakże po cenie 4 złr. 70 ct. za cetnar w nieopakowanym stanie, co się równa prawie cenie soli kuchennej, podczas gdy dawniej sprzedawano je u nas po cenie 3 złr. 46 ct., a dawniej fabrykowaną sól bydlęcą po 1 złr. 36 ct. w. a. za cetnar. Prosiliśmy już kilkakrotnie c. k. Prezydyum krajowej dyrekcyi skarbu, ażeby wyjednało w Ministerstwie zniżenie zbyt wysokiej i nieprzystępnej ceny omoków na 2 złr. 50 ct., jednakże i na to nie mamy dotąd żadnej stanowczej odpowiedzi.

Nadmieniamy nareszcie, że wskutek domagań Wydziału krajowego c. k. Dyrekcya finansowa przyzwoliła w 52. gminach na bezpłatne używanie surowicy dla bydła pod pewnemi ostrożnościami i warunkami, i że każde podobne żądanie gmin usilnie popieramy, ileże wszystkie źródła słonne znajdują się tylko w górach i u podnóża gór, gdzie grunta są nieurodzajne, chów bydła stanowi główną część gospodarstwa, a ludność w ogóle biedna, przezco też nie ma przyczyn żadnych, dla których jakkolwiek gmina miałaby być wykluczoną z dobrodziejstwa korzystania z bogactwa, znajdującego się na własnym gruncie gminy, skoro już uwzględniono podobne prośby w tylu takich samych przypadkach. Tak też odstąpiliśmy petycyę gminy Trościanic wniesioną do wysokiego Sejmu do L. 298/72 w sprawie bezpłatnego używania surowicy c. k. skarbowej Dyrekcyi, z wnioskiem przychylnego uwzględnienia, na co do tej chwili żadnej nie odebraliśmy odpowiedzi.

We wszystkich więc powyż pomienionych względach nastała zatem nieodzowna potrzeba, ażeby wysoki Sejm podniósł swój głos w tej tak żywotnej sprawie.

Z uwagi przeto:

ze ceny soli są zbyt wysokie, ażeby ten dla życia i zdrowia ludzkiego i dla należytego chowu bydła niezbędny artykuł mógł być dostatnio używany;
że przeto cena soli winna być tak znacznie zniżoną, iżby i dla biednego ogółu mieszkańców była przystępną:

że dla osobliwych kraju naszego stosunków fabrykacya taniej soli bydlęcej, w szczególności okazuje się nieodzowną;

że najpewniejszym dla osiągnienia tych celów środkiem byłoby zupełne zniesienie monopolu soli, — gdyż nietylko teoretycznie uzasadnionem jest, lecz i doświadczenie w tej mierze poucza, że industrya prywatna dostarcza wszelkie gatunki soli kuchennej, bydlęcej, nawozowej i do użytku chemicznego, nierównie dostatniej i taniej a to bez uszczerbku dla skarbu publicznego

stawia Wydział krajowy wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić rozolucyę treści następującej:

I. Sejm uznaje potrzebę zniesienia monopolu soli.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak długo jeszcze trwa monopol soli:

a) ceny obecne soli kuchennej i omoków dla bydła znacznie zniżone zostały ;

b) zarządzoną została fabrykacya taniej soli bydlęcej.

III. Sejm uznaje potrzebę, ażeby wszystkim gminom, które mają źródła słonne (surowicę) na swych gruntach, dozwolono korzystania z takowych dla bydła pod warunkami i zastrzeżeniami zachowanemi dotąd przez władze rządowe.

Lwów dnia 14. października 1873.

Marszałek krajowy,
Leon książe Sapieha, m. p.

Sprawozdawca,
Franciszek Smolka, m. p.

L. W. 10696.

Aleg. XVIII.

Sprawozdanie.

Wydziału krajowego w sprawie ustanowienia nowych Trybunałów I instancyi i stosownego zaokrąglenia okręgów dziś istniejących Trybunałów I instancyi.

Wysoki Sejmie!

Sprawa o powiększenie w kraju naszym liczby sądów kolegialnych, poruszoną została petycyą zwierzchności gminnéj w Nowymtargu, wniesioną do Sejmu krajowego 27go listopada 1872 r. do L. $^{53}/_{87}$, która uchwałą sejmową z 7go grudnia 1872 r. L. 730 jako w Izbie niezałatwiona, udzieloną została Wydziałowi krajowemu do ostatecznego załatwienia:

Wydział krajowy załatwił petycyę tę pod 24m stycznia 1873 r. do L. $22381/_{872}$ zawiadamiając zwierzchność gminną w Nowymtargu, iż żadnych w téj mierze kroków przedsięwziąść nie może, ileże żadnych nie ma danych, iżby zamierzono powiększyć liczbę sądów kolegialnych w kraju naszym, że zresztą, gdy zwierzchność gminna dotyczące tej sprawy petycye do Ministeryum sprawiedliwości i do Rady Państwa wniosła, rzecz ta teraz jedynie na tej drodze załatwioną być może.

Odnośnie do ustępu petycyi sejmowej, ażeby Sąd powiatowy Nowotarski nie był umniejszonym w liczbie swych urzędników, oznajmiono, iż Wydział krajowy przeciwnie dąży do powiększenia sił przez rozdzielenie okręgu sądu powiatowego Nowotarskiego na okręgi dwóch sądów powiatowych.

Dnia 26go kwietnia 1873 r. do L. 7223 odebrał Wydział krajowy odezwę Prezydyum c. k. Sądu krajowego lwowskiego z 19 kwietnia 1873 r. L. 2147, donoszącą, iż z uwagi, że Trybunały I. instancyi teraz w Galicyi istniejące obejmują każdy po dwa dawniejszych obwodów a okręg każdego Sądu takiego przewyższa w stosunku do innych krajów monarchii przeciętne okręgi tamtejsze co do rozległości i co do ilości mieszkańców przynajmniej o dwójnasób, co wielką jest niedogodnością, zwłaszcza wobec *nowej procedury karnej* ustanawiającéj każdy Trybunał I instancyi *jako jedyny Sąd śledczy*, — Sąd krajowy wyższy postawił wniosek na powiększenie liczby sądów kolegialnych, przez urządzenie nowych Trybunałów I. instancyi — ile możności *dla każdego dawniejszego obwodu* Galicyi wschodniej, a przynajmiej w *Sanoku*, *Brzeżanach i Kołomyi*. Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego oznajmia dalej, że wysokie Ministerstwo sprawiedliwości nie okazało się skłonnem do zaprowadzenia na razie tylu nowych sądów kolegialnych, przed wydaniem ustaw na przyszłą organizacyę sądów wpływ mających i przed wdrożeniem tej organizacyi, zwłaszcza, że równoczesne urządzenie tylu sądów kolegialnych, już ze względu na brak odpowiednich ubikacyj, szczególnie obszerniejszych aresztów, — które prawie w każdej nowej siedzibie sądu z gruntu wybudowaćby

musiano, zanadto wielkim podlegałoby trudnościom; — że zatem cel zamierzony daleko łatwiej dałby się osiągnąć przez *pojedyncze zaprowadzenie projektowanych sądów jednego po drugim* a to już przed przyszłą organizacyą, w której to mierze Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z dnia 28go lutego 1873 r. l. 1536 pozostawiła wdrożenie rokowań i stawianie odpowiednich dalszych wniosków rozpoznaniu Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego lwowskiego

Na skutek petycyi rady gminnej kołomyjskiej tudzież wydziałów rad powiatowych w Kołomyi Kossowie i Horodence o zaprowadzenie w Kołomyi sądu kolegialnego, Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego uznało też sprawę tę jako najpilniejszą i najbardziej ze względów służbowych wskazaną; zamierzając tedy wnieść ustanowienie sądu kolegialnego w Kołomyi, sądziło iż przy tej sposobności należało by przeprowadzić także lepsze zaokrąglenie reszty teraźniejszych Trybunałów
/. I. instancyi, wedle załączonego obok */.* projektu do przyszłego rozdziału terytoryalnego.

Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego lwowskiego udzielając nam ten projekt, wezwało nas 1o O oznajmienie naszego zdania tak co do potrzeby zaprowadzenia nowego Trybunału I. instancyi w Kołomyi, jakoteż co do stosowności zaprojektowanych w wykazie zmian w teraźniejszych okręgach Trybunałów I. instancyi, w których to obu względach pożądanem też byłoby zdanie dotyczących reprezentacyj powiatowych, jako będących w bezpośredniej styczności z ludnością miejscową i mających najpewniejsze wiadomości o jej potrzebach i życzeniach.

2o O użycie naszego wpływu na reprezentacyę gminną i powiatową w Kołomyi, aby potrzebne ubikacye na umieszczenie sądu kolegialnego i aresztów na przynajmniej 300 więźniów dostarczyć i tym sposobem przez usunięcie trudności technicznych i finansowych, projektowi temu zagrażających, wykonanie onegoż ułatwić zechciały.

Wydział krajowy załatwiając tę odezwę, oznajmiło c. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego:

Do 1. Że przychylamy się zupełnie do zamiaru rozwinięcia rokowań względem powiększenia liczby sądów kolegialnych w ogóle, że jakkolwiek zdaniem naszem potrzeba utworzenia nowego sądu kolegialnego w Kołomyi żadnej nie podpada wątpliwości — wprowadzamy pomimo tego stosownie do objawionego życzenia, rokowania z dotyczącemi reprezentacyami w całej ich rozciągłości.

Do 2. Że się jednak uchylamy od wywierania naszego wpływu na reprezentacye w tym kierunku ażeby się przyczyniały nadzwyczajnymi środkami i ofiarami do możności sprawowania i wymiaru sprawiedliwości w sposób odpowiedni a to z powodu, iż gminy i powiaty, prócz ogólnych podatków wielkich, nadto tak są obciążone różnymi wydatkami na szkoły, drogi i t. p. ciężary, że nawet takim piekącym potrzebom zadość uczynić nie mogą, — że kraj nasz pod względem liczby Trybunałów I. instancyi i tak bardzo jest upośledzony, — przeto też zachodzące w tej mierze trudności techniczne i finansowe, państwowy fundusz sprawiedliwości usunąć powinien, — że więc żywimy nadzieję, iż Prezydyum nasze zapatrywanie w tej mierze u c. k. Ministerstwa sprawiedliwości poprzeć nie omieszka.

Równocześnie udzieliliśmy celem objawienia swego zdania, projekt terytoryalnego podziału i lepszego zaokrąglenia okręgów Trybunałów I. instancyi wydziałom rad powiatowych: w Kołomyi, Lwowie, Żółkwi, Jaworowie, Bóbrce, Mościskach, Żydaczowie, Cieszanowie, Sokalu, Przemyślu, Lisku, Birczy, Sanoku, Samborze, Dolinie, Kałuszu, Stryju, Stanisławowie, Rohatynie, Tarnopolu, Podhajcach, Brzeżanach, Borszczowie, Zaleszczykach, Czortkowie, Husiatynie, Złoczowie i w Brodach.

Podczas tych rokowań, wdrożonych na skutek zwyż powołanej odezwy Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego zaszedł fakt, nadający sejmom krajowym stanowczy wpływ ustawowy w sprawach dotyczących organizacyi sądownictwa.

Ogłoszoną bowiem została dnia 7go maja r. b. ustawa z 26 kwietnia 1873 roku L. 62 Dz. p. P. stanowiąca w §. 1, iż zmiany w terytoryalnym podziale okręgów sądów krajowych, handlowych i obwodowych, przez wydzielenie lub przyłączenie pojedynczych sądów powiatowych i przez połączenie istniejących *lub ustanowienie nowych sądów* kolegialnych, mogą w drodze rozporządzeń nastąpić tylko za zasięgnięciem lub przyjmowaniem zdania Sejmu krajowego.

Stosownie do tej ustawy udzieliło nam Ministerstwo sprawiedliwości, reskryptami: z 7o maja 1873 r. L. 5521 (do L. W. $^{8132}/_{873}$) petycyę gminy Nowotarskiej z 7. maja 1873 r. L. 2683 (do L. W. $8133/_{873}$ petycyę izby handlowej i przemysłowej Brodzkiej z 17 maja 1873 r. L. 6170 (do L. W. $8753/_{873}$ petycyę rady powiatowej Jasielskiej, i z 4o października 1873 r. L. 12061 (do L. W. kr. 16470) petycyę rady powiatowej Bocheńskiej o zaprowadzenie Trybunałów I. instancyi w Nowymtargu, Brodach, Jaśle i w Bochni do dalszego zarządzenia w myśl §. 1 ustawy z 26 kwietnia 1873 r. Dz. pr. P. L. 62 tj. do zasięgnięcia zdania wysokiego Sejmu krajowego.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości udzieliło nam wreszcie reskryptem z 1. października 1873 r. L. 11590 do L. W. kr. $16340/_{873}$ umotywowany sprawozdaniem Sądu krajowego wyższego lwowskiego z 4. września 1873 r. L. 7188 wniosek względem zaprowadzenia w Kołomyi Trybunału I. instancyi do załatwienia w myśl §. 1 ustawy zwyż powołanej.

Wezwane przez nas reprezentacye gminne i rad powiatowych, przedłożyły nam swe opinie mianowicie:

I. pod względem *powiększenia liczby Trybunałów I. instancyi.*

1. *w Kołomyi.* Zwierzchność miasta Kołomyi, jakoteż wszystkie wydziały rad powiatów, które sprawa zaprowadzenia w Kołomyi Trybunału I. instancyi bezpośrednio dotyczy jako to: Wydziały rad powiatowych: Tarnopolski, Zaleszczycki, Kałuski, Czortkowski, Kołomyjski i Borszczowski oświadczają się bardzo gorąco za tym projektem, — reszta rad powiatowych, nie dotkniętych bezpośrednio tą kwestyą nie sprzeciwiają się zaś rzeczonemu projektowi.

2. *w Brodach.* Izba handlowa i przemysłowa jakoteż wydział rady powiatowej Brodzkiej przemawiają usilnie za Trybunałem I. instancyi w Brodach. Wydział rady powiatowej w Złoczowie oświadcza się wręcz przeciw projektowi, a wydział rady powiatowej w Sokalu jest jedynie za urządzeniem małego sądu kolegialnego (z Prezydenta i 5 radców i asesorów) z kompetencyą sądu handlowego dla miasta Brody z przedmieściami, sądu śledczego i sądu w sprawach cywilnych nie handlowych dla obecnego okręgu sądu powiatowego Brodzkiego, które to urządzenie c. k. Sąd krajowy wyższy lwowski i tegoż Prezydyum w sprawozdaniach do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości 4. marca 1873 r. L. 10303 i 17go września 1873 r. do L. 7595 zaproponowało.

3. w *Nowymtargu.* Gmina i wydziały rad powiatowych w Nowymtargu i Limanowie są *za*, zaś wydział rady powiatowej Wadowickiej jest *przeciw* zaprowadzeniu Trybunału I. Instancyi w Nowymtargu; przymawia zaś za takim Trybunałem.

4. w *Wadowicach* ustanowić się mającym.

5. *Bochni*, za czem petycyonuje Wydział rady powiatowej Bocheńskiej.

6. w *Jaśle*, o co uprasza tameczny wydział rady powiatowej.

7. w *Brzeżanach* i Sanoku, o czem wspomina Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego w swej odezwie z 19 kwietnia 1873 r. L. 2147.

II. pod względem zaprojektowanego przez Prezydyum sądu krajowego wyższego, *lepszego zaokrąglenia terytoryalnego dziś istniejących okręgów Trybunałów I. instancyi.*

1 Wydziały rad powiatowych: Kołomya, Zaleszczyki, Kałusz, Brody, Mościska, Podhajce, Stryj, Czortków, Tarnopol i Borszczów *przychylają się* do zaproponowanego zaokrąglenia.

2) Wydziały rad powiatowych Brzeżany i Sambor zgadzają się tylko po części; zaś.

3) Wydziały rad powiatowych: Sanok, Lwów, Złoczów, Sokal, Żółkiew, Bircza, Lesko i Dolina *sprzeciwiają się* rzeczonemu projektowi a niektóre między tymi bardzo usilnie i uzasadniono, wykazując wielką krzywdę, jakąby wyrządzono ludności ich powiatów wrazie, gdyby zaprojektowana arondacya co do takich powiatów przeprowadzoną być miała.

Obok tych naszego sądownictwa dotyczących spraw, toczy się jeszcze oddzielnie sprawa:

III. pod względem *podziału kraju na administracyjne okręgi i na okręgi sądów powiatowych.* W tej mierze wniosły wszystkie rady powiatowe z wyjątkiem Jaworowskiej i Czortkowskiej, które lubo kilkakrotnie wezwane, nie odezwały się, swe opinie i życzenia tak co do wyłączenia a względ-

dnie przydzielenia pewnych miejscowości do pewnych starostw lub sądów powiatowych, jakoteż co do zwinięcia lub ustanowienia nowych sądów powiatowych.

Co do wszystkich powyżej poszczególnionych spraw, ma Wydział krajowy zaszczyt przedstawić wysokiemu Sejmowi swe zapatrywanie i oparte nań wnioski a mianowicie:

do I. Wydział krajowy podziela w zupełności zdanie Prezydyum Sądu wyższego krajowego lwowskiego, że okręgi Trybunału I. instancyi w kraju naszym są zbyt rozległe, że okręg każdego Sądu takiego przewyższa w stosunku do innych krajów monarchii przeciętne okręgi tamtejsze, często kilkakrotnie tak co do rozległości, jakoteż co do ilości mieszkańców, że przeto (podczas gdy obecne okręgi obejmują każdy po dwa dawniejszych obwodów) do tego dążyć należy, aby dla każdego dawniejszego obwodu ustanowiony był jeden Trybunał I. instancyi.

To ze wszech miar słuszne zapatrywanie Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego zasługuje tem bardziej na uwzględnienie, jeżeli się zważy, że wedle nowej procedury karnej, Trybunały I. instancyi będą jedynymi sądami sledczymi a wyrokującymi w II. instancyi w sprawach o przestępstwa, — że przeto nader uciążliwą byłoby rzeczą dla ludności udawać się często o przeszło 20 mil do sądów, czy to w charakterze uszkodzonych czy świadków, czy szukających wymiaru sprawiedliwości i w sprawach cywilnych i że w ogóle sprawowanie czynności sądowych w tak rozległych okręgach, żadną miarą z należytą sprężystością spełnionem być nie może.

Na poparcie z wyż wypowiedzianego zdania niech posłuży porównanie liczb, wziętych ze spisu ludności z 1869 r, i z budżetu Ministerstwa sprawiedliwości na rok 1873, wedle których jeden sąd kolegialny przypada na . . . mieszkańców i mil kw.

w Galicyi	544.468	142 „
„ Styryi	379.330	135 $^{2}/_{3}$
„ Salzburgu	153.159	130 „
„ Tyrolu	377.157	106 $^{2}/_{5}$
„ Krainie	337.694	94 „
„ Austryi dolnej	331.784	72 „
„ Czechach	342.702	62 $^{13}/_{15}$
„ Dalmacyi	114.240	58 „
na Morawie	336.212	57 $^{1}/_{6}$
w Austryi górnej	184.139	54 $^{1}/_{4}$
„ Tryeście i Wybrzeżu	200.175	54 $^{1}/_{4}$
na Szlązku	256.702	46 $^{1}/_{2}$

Jeżeli się dalej bierze na uwagę, że w kraju naszym, pod względem liczby Trybunałów I. instancyi wobec innych krajów monarchii tak rażąco upośledzonym, ludność jest nierównie biedniejsza a środki komunikacyjne nie tak dobre, gęste i wygodne, jak w innych krajach, — zniewoleni jesteśmy już z tego ogólnego stanowiska oświadczyć się z poparciem tak zamiaru powiększenia liczby Trybunałów I. instancyi w ogóle, jakoteż w szczególności wszystkich powyżej poszczególnionych petycyj o ustanowienie nowych Trybunałów I. instancyi w miejscowościach dotyczących.

Skoro zaś wysoki Rząd oświadczył, iż nie możliwą jest rzeczą zadość uczynić na razie wszystkim wymaganiom w tej mierze, i że do tego dążyć należy, aby cel zamierzony osiągnięty został *stopniowo* przez pojedyncze zaprowadzenie projektowanych Trybunałów I. instancyi *jednego po drugim*, wypowiadamy nasze zapatrywanie co do poszczególnie wytkniętych miejscowości, które usiłują pozyskać nowe Trybunały I. instancyi, jak następuje:

do 1. Najwybitniej okazuje się potrzeba rychłego zaprowadzenia Trybunału I. instancyi w *Kołomyi*, albowiem najobszerniejsze okręgi Trybunałów I. instancyi są: Samborski z 206 ^{10} mil kw. i 604.584 mieszkańcami, — i Stanisławowski o 174 ^{60} mil kw. i 680.741 mieszkańcami; — nareszcie Tarnopolski okręg Trybunału I. instancyi jest także jednym z najludniejszych o 606.434 mieszkańcach, choć tylko 129 ^{98} mil kw. obejmuje. Do tego okręgi Trybunałów Samborski i Stanisławow-

ski są bardzo górzyste, z rzadkiemi i trudnemi komunikacyami, przezco już z tego względu te okręgi sądowe winne być właśnie mniejsze od okręgów na płaszczyznach położonych. Rzut oka na mapę przekonuje, jak dogodnie rzecz się składa, jeżeli cały dawniejszy obwód Kołomyjski przydzielonym zostanie do nowego Trybunału I. instancyi w Kołomyi, z przyłączeniem doń jeszcze z Tarnopolskiego okręgu Trybunału I. instancyi okręgi sądów powiatowych: Borszczów, Mielnica, Uścieczko i Zaleszczyki; — jeżeli zaś natomiast okręgi sądów powiatowych: Dolina, Roźniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno, dziś do Sambora należących i Bursztyn dziś do Złoczowa przydzielonego, przyłączone zostaną do okręgu Trybunału Stanisławowskiego w zamian za odebrane temuż sądowe okręgi powiatu Kołomyjskiego, okazuje się z urządzenia takiego:

a. że wszystkie miejscowości na południe, zachód i wschód od Kołomyi położone, miałyby o 11 mil bliżej do swego nowego Trybunału w Kołomyi niż do Stanisławowa.

b. miejscowości należące do okręgów sądowych: Dolina, Kałusz, Wojniłów, Żurawno, Bursztyn, będą miały po większej części o kilkanaście mil bliżej do Stanisławowa niż do Sambora.

c. Największe właśnie okręgi Trybunałów I. Instancyi, kontrybujące do utworzenia Trybunału w Kołomyi, będą stosownie zmniejszone i stanowić będą wraz z Kołomyjskim Trybunałem dość równe i dobrze arondowane okregi.

d. wszystkie rady powiatowe, które obchodzą zwyż wykazane wyłączenia a względnie przydzielenia, celem utworzenia nowego Trybunału I. instancyi w Kołomyi, zgadzają się na dotyczący projekt Prezydyum sądu krajowego wyższego lwowskiego.

Rada powiatowa Dolińska przemawia jeszcze o przyłączenie nawet Bolechowskiego okręgu sądu powiatowego do Stanisławowskiego Trybunału. — Odległość Bolechowa od Stanisławowa i od Sambora jest dość równa, komunikacya gościńcem cesarskim i koleją żelazną ta sama. Za przyłączeniem do Stanisławowa przymawiają zaś te okoliczności, że miejscowości bliżej ku Dolinie, jakoteż w górach położone, mają bliżej do Stanisławowa, że Dolina i Bolechów do jednego okręgu politycznego należą, tudzież, że cała waga interesów grawituje bardziej ku Stanisławowie.

Z tych więc powodów Wydział krajowy nie miałby nic przeciw temu, skoro takie jest życzenie mieszkańców Bolechowa, aby i okręg sądu powiatowego Bolechowskiego ewentualnie do Trybunału Stanisławowskiego przydzielony został.

Nadmienić przychodzi jeszcze i to, że gmina miasta Kołomyi ułatwia urzeczywistnienie utworzenia Trybunału, zaofiarowała bowiem z własnego popędu na wybudowanie potrzebnych ubikacyj grunt miejski i jednorazowy datek 1000 zł. w. a.

do 2. Od czasu zaprowadzonej, na mocy dekretu ministerstwa z 29 czerwca 1855 r. L. 117, organizacyi sądownictwa w Galicyi, znoszącej sąd bandlowy i wexlowy w Brodach i ustanawiającej tamże sąd powiatowy, upomina się to izba handlowa i przemysłowa, to gmina miejska, to rada powiatowa Brodzka uporczywie, o zaprowadzenie w Brodach Trybunału I. instancyi, z pełną kompetencyą sądową w sprawach cywilnych i karnych. Usiłowania te bywają uzasadniane stosunkami szczególnymi, wytworzonymi tem, że Brody w swym charakterze wolnego handlowego miasta przedstawione bywają jako ważny wielki plac handlowy.

Brody ogłoszone patentem z 21. sierpnia, 1779 r. L. 13 wolnem miastem handlowem i pozyskawszy patentami z 31. sierpnia, 1786 L. 72 i z 14. kwietnia, 1787 L. 54 pewne przywileje pod względem wyłączenia z linii celnej, — otrzymały na mocy cyrkularza z 16 października, 1787 L. 99 sąd. handlowo-wexlowy, dla samego tylko miasta, który istniał aż do wprowadzenia z 29. wrześniem 1855 r organizacyi sądów obecnie istniejącej.

Wszelkie usiłowania reprezentacyi zwyż wymienionych, w kierunku pozyskania dla Brodów Trybunału I. instancyi, były do tej chwili bezskuteczne, i tak odmówiło Ministerstwo sprawiedliwości takiemu żądaniu już dekretem z 5. października 1855 L. 21023. Na skutek późniejszych nalegań, oświadczyły się Sąd obwodowy Złoczowski i Sąd krajowy wyższy lwowski (w sprawozdaniu swojem z 25. sierpnia 1858 r. do L. 17525) *odmownie* w późniejszem zaś sprawozdaniu z 7 marca 1860 r. L. 5162 oświadczył Sąd krajowy wyższy lwowski, że uporczywe naleganie Brodów w rze-

czonym kierunku, dopuszcza przecież możliwość zachodzącej *istotnej* potrzeby w tej mierze, że przeto w razie nadania Brodom sądu kolegialnego, mogłyby temu sądowi być poruczone agendy handlowo-wekslowego sądu.

Ministeryum sprawiedliwości nie uwzględniło i tej propozycyi Sądu krajowego wyższego lwowskiego.

Na skutek dalszych nalegań Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego w swoich sprawozdaniach z 4. marca 1873 r. L. 10303/1872 i z 17. września 1873 r. L. 7595 oświadcza się bardzo stanowczo przeciw zaprowadzeniu w Brodach Trybunału I. instancyi z pełną kompetencyą w sprawach cywilnych i karnych, głównie z powodów, po części podniesionych już i w poprzednich sprawozdaniach: że Brody posiadają już dostateczną liczbę sędziów, albowiem czterych; że wedle §. 59 normy juryzdykcyjnyj z 20. listopada 1852 r. L. 251 i §. 41 i 43 ustawy wprowadzającej kodex handlowy z 17. grudnia 1862 r. L. 1 roku 1863 agenda handlowe z wyjątkiem spraw wekslowych sprawowane i sądzone być mogą przez zwykłe sądy tam, gdzie nie istnieją sądy handlowe; że gdyby do Brodzkiego Trybunału przydzielony był nawet tylko obwód dawny Złoczowski (dziś należą do Trybunału Złoczowskiego dawne obwody Złoczowski i Brzeżański) Brody są miejscowością najniegodniejszą, leży bowiem na samej granicy obwodu; że urządzenie domu karnego w Brodach na 300 do 400 więźniów przy samej a to suchej granicy Państwa jest rzeczą niebezpieczną; że w razie zwinięcia Trybunału Złoczowskiego i tegoż przeniesienia do Brodów, powiaty południowe i zachodnie dawnego obwodu Brzeżańskiego mianowicie powiaty: Bóbrka, Chodorów, Rohatyn, Bursztyn, Podhajce, zanadto byłyby oddalone od swego Trybunału; że ustanowienie w Brodach Trybunału musiałoby pociągnąć za sobą zwinięcie Trybunału Złoczowskiego, nie równie korzystniej położonego, nie zalecające się zresztą także przez wzgląd, że Skarb Państwa nabył już zamek Złoczowski za przeszło 32.500 zł. w. a. celem urządzenia aresztów dla więźniów i wydał już 25.000 zł. w. a. na tegoż adoptacyę. Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego konkluduje tedy, że gdyby interes państwowy wymagał pozostawić Brodom nadal przywileju wolnego handlowego miasta, wtenczas zgodziłoby się Prezydyum co najwięcej na ustanowienie w Brodach małego sądu kolegialnego z Prezydentem i pięciu wotantami (radcami sądowymi i asesorami) z kompetencyą sądu handlowego dla miasta z przedmieściami, a oprócz tego z obecną tegoż kompetencyą jako sądu śledczego dla obecnego okręgu sądowego Brodzkiego i z kompetencyą dla spraw cywilnych nie handlowych również w obecnym okręgu sądowym Brodzkim.

Wydział krajowy podzielając w zupełności powody i zapatrywanie Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego pod względem niestosowności zaprowadzenia w Brodach Trybunału I. instancyi z pełną atrybucyą sądu w sprawach cywilnych i karnych, nie zgadza się nawet na zaprowadzenie w Brodach ewentualnie proponowanego małego sądy kolegialnego z kompetencyą zwyż określoną a to już na podstawie powodów przez Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego przytoczonych przeciw Trybunałowi I., które także służą przeciw projektowanemu małemu sądowi kolegialnemu; lecz prócz tego jeszcze z powodów następujących:

a. Brody nie podniosły się mimo nadanego im przywileju wolnego handlowego miasta, do znaczenia znacznego placu handlowego, i owszem okazuje się, że wtej mierze coraz więcej upadają, a to nie dopiero od czasu zaprowadzenia obecnej organizacyi sądownictwa. Interes państwowy nie wymaga utrzywania nadal rzeczonego przywileju, raz dla tego, że się tenże nie przyczynia do podniesienia dobrobytu *ogółu*, lecz i owszem szkodliwy w tej mierze wpływ wywiera, wpływ nadzwyczaj demoralizujący na mieszkańców miasta i całej okolicy przez zastraszające krzewienie się przemytnictwa, któremu, jak doświadczenie poucza niczem zapobiedz nie można, a które zbogaca jedynie pojedyńczych zręcznych przemytników, niszczy zaś ogół kupców i przymysłowców okolicznych i w ogóle postępujących sobie w tej mierze legalnie i uczciwie. Względy te były też powodem że sprawa dotycząca zniesienia rzeczonego przywileju jest w toku którą też Sejm krajowy usilnie popiera.

b. Brody połączone są ze Złoczowem telegrafem i koleją żelazną, którą za godzinę z Brodów do Złoczowa dostać się można, czem mieszkańcom Brodów największa łatwość daną jest komuni-

kowania się z Trybunałem Złoczowskim w sprawach handlowych, nie mogących być załatwionemi w sądzie Brodzkim, a które nie są zbyt licznemi jak Prezydyum Sądu krajowego wyższego wyznaje.

c. Z ogólnego już stanowiska nie zalecają się wyjątki z prawa powszechnego, mogące nastąpić jedynie w nadzwyczajnych wypadkach ze względów dobra ogólnego, które jednak co do Brodów wcale nie zachodzą.

d. Wyjątkowe stanowisko w tej mierze Brodom nadane, byłoby niebezpiecznym i bardzo niedogodnym precedensem, zachęcającym tylko inne miasta do wykazania podobnych powodów wyjątkowych dla pozyskania sądów kolegialnych.

e. Ustanowienie w Brodach sądu kolegialnego obciążyłoby niepotrzebnie skarb Państwa, a zatem podatkujących dla dogodności może kilku rzetelnych kupców, a po przeważnej części niecnych przemytników, a co gorsza ubyłoby funduszów dla zaprowadzenia Trybunałów I. instancyi w miejscowościach w tej mierze koniecznością wskazanych.

f. Izba handlowa i wydział rady powiatowej Brodzkiej przymawiają wprawdzie w tej mierze pro domo sua, lecz już wydział rady powiatowej Sokalskiej oświadcza, że skoro zaprowadzenie sądu kolegialnego w Brodach koniecznem by było, przymawiałby jedynie za owym, przez Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego zaprojektowanym małym sądem kolegialnym, przyczem się jednak zastrzega, aby Sokalszczyzna do sądu Brodzkiego przydzieloną nie była w sprawach handlowych. Wydział rady powiatowej Złoczowskiej sprzeciwia się zaś bardzo usilnie przeciw zaprowadzeniu w Brodach jakiegokolwiek sądu kolegialnego a podnieść wypada i to, że przy tej sposobności na tej radzie powiatowej kwestya zniesienia przywileju Brodów jako wolno-handlowego miasta ponownie poruszoną była z domaganiem doprowadzenia tego zniesienia do skutku.

do 3, 4, 5 i 6 kwestya ustanowienia Trybunałów I. instancyi w *Nowymtargu*, *Wadowicach*, *Jaśle* i w *Bochni* nie jest jeszcze tak dalece wyświeconą i obrobioną, iżbyśmy dziś już przedstawić mogli wysokiemu Sejmowi wyczerpująco uzasadnione i stanowczo sformułowane wnioski, raz dla tego, iż do tej chwili żadnej nie mamy wiadomości, czy i o ile sąd krajowy wyższy krakowski, do którego okręgu te miejscowości należą, wprowadziło już w tej mierze jakie rokowania i przedstawiło dotyczące wnioski c. k. Ministerstwu sprawiedliwości, a po drugie, że nie mając żadnych w tej mierze skazówek, prócz petycyj rad powiatowych tych miejscowości, nie zasięgnęliśmy jeszcze zdań wszystkich sąsiednich powiatów, któreby dotknięte były temi reformami.

Ograniczamy się tedy jak na teraz na ogólnem zaleceniu wszystkich tych petycyj, tudzież na odezwie do Prezydyum Sądu krajowego wyższego krakowskiego równocześnie wystosowanej o wdrożenie w tej mierze rokowań z nami, z powołanymi do współudziału w tej kwestyi władzami i z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości, ileże i co do okręgu Sądu krajowego wyższego krakowskiego zachodzi również bezsprzecznie ta sama potrzeba powiększenia liczby Trybunałów I. instancyi jaka się w tej mierze okazuje w wschodniej części Galicyi.

do 7. To samo tyczy się kwestyi zaprowadzenia Trybunałów I. instancyi w *Brzeżanach* i w *Sanoku*. Nie otrzymaliśmy żadnych w tej mierze petycyi i powzięliśmy wiadomość o stosowności zaprowadzenia w tych miejscowościach Trybunałów I. instancyi, jedynie z pobieżnej w tej mierze wzmiance w odezwie Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego z 19. kwietnia 1873 r. L. 2147 przez co ograniczając się na teraz również na ogólnem zaleceniu wzywamy równocześnie Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego o rokowania w tej mierze.

do II. Wykazaliśmy już wyżej, że tylko niektóre rady powiatowe godzą się na projektowene *zaokrąglenie terytoryalne dzisiejszych Trybunałów I. instancyi* jak mianowicie te, których okręgi rad powiatowych od Stanisławowskiego i Tarnopolskiego Trybunałów oddzielone i do nowego Trybunału Kołomyjskiego przydzielone być mają, jako też rady powiatowe, których okręgi sądów powiatowych: Dolina, Rożniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno i Bursztyn od Trybunałów w Samborze i Złoczowie oddzielone i do Trybunału Stanisławowskiego przydzielone być mają.

Większa zaś liczba rad powiatowych, nie zgadza się z zaprojektowanem zaokrągleniem, a najsilniej opierają się przyłączeniu do Samborskiego Trybunału: Lisko, Baligród, Dobromil, Ustrzyki. Lutowisko pragnąc pragnąc pozostać jak dotąd przy Trybunale Przemyskim.

Podobnież nie chcą być przydzielonemi do Złoczowskiego Trybunału: Bełz, Sokal, Mosty.

Sprzeczne w tej mierzy zapatrywania i odbiegające od zaprojektowanego zaokrąglenia życzenia mieszkańców i zdania władz to politycznych to sądowych, doszły już drogą urzędową do wiadomości Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego, które też konstatując, w sprawozdaniu swojem do Ministerstwa sprawiedliwości z 4. września 1873. L. 7188, zachodzące w tej mierze trudności, nie dające pokonać się w czasie krótkim, a zwlekające tylko tak bardzo pożądane zaprowadzenie Trybunału I. instancyi w Kołomyi, — odstępuje od zaprojektowanego zaokrąglenia wszystkich sześciu Trybunałów wschodniej Galicyi, oświadczając się na razie jedynie za podziałem okręgu Trybunału Stanisławowskiego na dwa Trybunały I. instancyi z ustanowieniem owego drugiego Trybunału w Kołomyi.

Wydział krajowy poznawszy również z raportów dotyczących rad powiatowych, trudności zwyż wykazane, przychyla się do zdania, że zaokrąglenie okręgów wszystkich Trybunałów I. instancyi obecnie nie jest na czasie, zwłaszcza, iż ten podział byłby prawdopodobnie krótkotrwającym, ileże jest zamiarem niepoprzestania na zaprowadzeniu Trybunału I. instancyi li tylko w Kołomyi, lecz mają i inne nowe Trybunały być ustanowione stopniowo jeden po drugim.

Otóż okazałaby się wkrótce znowu potrzeba zmienienia tego podziału. Częste podobne zmiany wpływają zaś niekorzystnie nietylko na usposobienie ludności, lecz i na ustalenie się interesów materyalnych.

Zachodzi tu jeszcze i ten słuszny wzgląd, iż ustanowienie Trybunału w Kołomyi nie powinno być zwleczonem, co nastąpićby musiało na czas długi, gdyby wszystkie zwyż wykazane sporne kwestye miały być poprzód należycie wyświecone i rozstrzygnięte.

Wydział krajowy zgadza się więc na wniosek Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego, aby na razie okręg Trybunału Stanisławowskiego podzielony był na dwa okręgi trybunalskie, z których jeden miałby swoję siedzibę w Kołomyi.

Przytem wszakże Wydział krajowy nie może pominąć uwagi, iż taki podział zalecałby się tylko w tym razie, gdyby urządzenie Trybunału Kołomyjskiego i Stanisławowskiego wedle myśli Wydziału krajowego, przedstawiło trudności, nie dające się pokonać w krótkim czasie.

Wydział krajowy jest bowiem zdania, iż należałoby dziś już przydzielić do Trybunału Kołomyjskiego także powiaty sądowe: Borszczów, Mielnica, Uścieczko, Zaleszczyki dziś do Trybunału Tarnopolskiego należące:

Dalej wypadałoby również już obecnie przyłączyć do Trybunału Stanisławowskiego powiaty sądowe: Dolina, Rożniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno ewentualnie i Bolechów, dziś do Trybunału Samborskiego należące, jakoteż Bursztyn z okręgu Trybunału Złoczowskiego, a to z powodów następujących:

a. gdyby wedle wniosku Prezydyum Sądu krajowego wyższego lwowskiego się ograniczono jedynie na podziale Stanisławowskiego Trybunału na dwa okręgi Trybunalskie, wypadły by one zbyt szczupłe w obec ościennych okręgów trybunalskich jak np. Samborskiego 206^{10} mil kw. i 530.337 mieszkańcach, podczas gdy Stanisławowski obejmowałby 94^{76} mil kw. z 306.867 mieszkańcami a Kołomyjski wcale 79^{86} mil kw. z 290·274 mięszkańcami.

b. Przyłączenie powiatów sądowych, Borszczów, Mielnica, Uścieczko i Zaleszczyki do Trybunału Kołomyjskiego zaleca się raz dla tego, że mieszkańcy tych powiatów tego sobie życzą, a po drugie dla tego, że powiększonyby był odpowiednio okręg Trybunału Kołomyjskiego, który w takim razie obejmowałby 107^{72} mil kw. z 479.498 mieszkańcami.

c. Przyłączenie powiatów sądowych, Dolina, Różniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno, Bolechów, i Bursztyn do Trybunału Stanisławowskiego załatwiłoby jedną z piekących dolegliwości mieszkańców tych powiatów, którzy bardzo gorąco pragną tego przyłączenia, — a w takim razie okręg Trybunału Stanisławowskiego byłby również powiększony w sposób stosowny, obejmowałby bowiem 168^{94} mil kw. z 543·509 mieszkańcami, byłby tedy mimo tego przyłączenia zawsze jeszcze mniejszy, jakim jest dziś, zawiera bowiem obecnie 174^{60} mil kw. z 597·141 mieszkańcami.

d. takim urządzeniem osiągniętąby również została redukcya stosowna największego co do rozległości okręgu Trybunału Samborskiego o . 206^{10} milach kw. i 530·337 mieszkańcami.

Po wyłączeniu bowiem zwyż pomienionych powiatów sądowych zawierających . . . . . 66^{3} „ „ 139·927 „

Trybunał Samborski obejmowałby zawsze jeszcze . 140^{7} milach kw. z 390.410 mieszkańcami.

e. geograficzne położenie powiatów sądowych wyłączyć i przyłączyć się mających i środki komunikacyjne, jakoteż wszystkie stosunki miejscowe, i życzenia mieszkańców tych powiatów sądowych pouczają, że urządzenie takie nie będzie alterowanem przez ustanowienie innych nowych Trybunałów I. instancyi. Przewidywane bowiem w przyszłości inne Trybunały w tych stronach, mogłyby jedynie być ustanowione w Brzeżanach i w Sanoku a żaden z powiatów sądowych z wyż wymienionych nie mógłby już z geograficznego położenia swego być przydzielonym ani do Brzeżańskiego ani też do Sanockiego Trybunału.

do III. Sprawa *podziału kraju na administracyjne okręgi i na okręgi sądów powiatowych* jes już o tyle obrobioną i przygotowaną, że dotyczące wnioski wysokiemu Sejmowi jeszcze na obecnej Sesyi jako przedłożenie rządowe przedstawione będą.

Po zebraniu materyałów na rozpoznanie należyte tej kwestyi wpływ mających, wypracował Wydział krajowy operat tego podziału, kierując się głównie zasadą, aby liczba sądów powiatowych, stosownie do wykazanych istotnych potrzeb i uzasadnionych życzeń ludności, bez zbytniego obciążenia skarbu powiększoną została, — tudzież aby przez wzgląd na środki komunikacyjne, odległości i życzenia ludności, odpowiedniejsze zaokrąglenie tak administracyjnych, jakoteż sądowych powiatów przeniesienie siedzib władz w dogodniejsze miejscowości, wyłączenia i przyłączenia pojedynczych miejscowości przeprowadzonem było. W tej mierze uwzględnił Wydział krajowy przeważnie życzenia *gmin*, nawet w tym razie, jeżeli te kolidowały z życzeniami obszarów dworskich.

Okoliczność, że sprawa ta przez wysoki Sejm dopiero załatwioną będzie, nie wpływa na załatwienie obecnego sprawozdania, t. j. na kwestyę powiększenia liczby Trybunałów I. instancyi i tychże zaokrąglenie, gdyż do Trybunałów *całe* tylko powiaty sądowe przyłączone, lub od tychże wydzielone być mogą, przezco też nie może powstać kwestya o wydzielenie lub przyłączenie do pewnego Trybunału pojedynczej jakiej miejscowości.

Z tych więc powodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Liczba Trybunałów I. instancyi z pełną kompetencyą w sprawach cywilnych i karnych winna być o tyle powiększoną, iżby każden z dawniejszych obwodów Galicyi posiadał jeden taki Trybunał I. instancyi.

II. pożądanem jest jak najspieszniejsze przedewszystkiem ustanowienie Trybunału I. instancyi w Kołomyi. W tem celu

a. zgadza się Sejm na wniosek Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego lwowskiego, ażeby wszystkie powiaty sądowe dawniejszego obwodu Kołomyjskiego z okręgu Trybunału Stanisławowskiego wyłączone i do utworzyć się mającego Trybunału Kołomyjskiego przydzielone zostały.

Pożądanem wszakże byłoby:

b. ażeby okręgi sądów powiatowych: Borszczów, Mielnica, Uścieczko i Zaleszczyki z okręgu Trybunału Tarnopolskiego wydzielone i przyszłemu Trybunałowi Kołomyjskiemu także przydzielone były.

III. Pożądanem byłoby, ażeby okręgi sądów powiatowych: Dolina, Rożniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno ewentualnie i Bolechów z okręgu Trybunału Samborskiego wydzielone i do okręgu Trybunału Stanisławowskiego przydzielone zostały.

IV. Ustanowienie w Brodach jakiegokolwiek sądu kolegialnego nie jest wskazanem.

Lwów dnia 21. października 1873.

Marszałek krajowy:

Leon książe Sapieha m. p.

Sprawozdawca:

Franciszek Smolka m. p.

Alegat do L. W. 10.696/1873.

Wykaz

do projektu względem urządzenia

Trybunału I. instancyi

w Kołomyi.

Trybunał I. instancyi	Teraźniejszy okręg: dawne obwody	Teraźniejszy okręg: mile □	Teraźniejszy okręg: ilość mieszkańców podług szematyzmu z r. 1866	Teraźniejszy okręg: ilość mieszkańców po doliczeniu 14% wypada na rok 1872 około	Przyłączyć: z okręgu Trybunału I. instancyi	Przyłączyć: Powiaty sądowe	Przyłączyć: mile □	Przyłączyć: ilość mieszkańców podług szematyzmu z r. 1866	Wyłączyć: do okręgu Trybunału I. instancyi	Wyłączyć: Powiaty sądowe	Wyłączyć: mile □	Wyłączyć: ilość mieszkańców podług szematyzmu z r. 1866	Przyrost: mile □	Przyrost: mieszk. podług szemat. z r. 1866	Ubytek: mile □	Ubytek: mieszk. podług szemat. z r. 1866	Projektowany okręg: mile □	Projektowany okręg: ilość mieszkańców podług szematyzmu z r. 1866	Projektowany okręg: ilość mieszkańców po doliczeniu 14% wypada na rok 1872 około	Uwaga
Lwów	Lwów	36 37	196.542		Przemyśl	Jaworów (sąd śl.)	7 43	28.100	Przemyśl	Cieszanów (s. śl.)	10 20	24.736					114 53	446.831	509.387	*) przyłączyć do sądu śledczego w Bóbrce.
	Żółkiew	90 8	244.230			Sądowa Wisznia	6 18	24.887		Lubaczów	9 83	28.583								
		126 45	440.772	502.480			13 61	52.987			20 3	53.319	—	6.059	11 92	—				
					Złoczów	Bóbrka (sąd śl.)	9 27	26.487	Złoczów	Bełz	7 93	25.626								
						Chodorów	8 44	28.362		Sokal (sąd śl.)	11 40	27.882								
							17 71	54.849		Mosty wielkie	12 26	22.586								
					Sambor	Mikołajów *)	8 38	27.636			31 59	76.094								
							39 70	135.472			51 62	129.413								
Przemyśl	Przemyśl	69 54	246.302		Lwów	Cieszanów	20 3	53.319	Lwów	Jaworów **)										
	Sanok	102 34	322.253			Lubaczów (j. w.)				Sądowa Wisz. j.w.	13 61	52.987								
		171 88	568.555	648.153						Lisko (sąd śl.)	7 51	21.572								
										Baligród	13 85	21.655								
									Sambór	Dobromil (sąd śl.)	5 65	25.254	—	—	36 99	99.422	134 89	469.133	534.812	**) powiat Krakowiecki przyłączyć do sądu śledczego w Przemyślu.
										Ustrzyki	6 31	16.311								
										Lutowisko	10 9	14.962								
											43 41	99.754								
											57 2	152.741								
Sambor	Sambor	89 38	275.475		Przemyśl	Lisko, Baligród, Dobromil, Ustrzyki, Lutowisko (j. w.)	43 41	99.754	Lwów	Mikołajów (j. w.)	8 38	27.636								
	Stryj	116 77	254.862							Dolina ***)	23 87	25.883								
		206 10	530.337	604.584					Stanisławów	Rożniatów	10 75	20.250								
										Kałusz (sąd śl.)	13 40	40.872	—	—	31	67.809	175 10	462.528	527.282	***) w Dolinie sąd śledczy z przydzieleniem adjunkta z Bolechowa, któryby przyłączono do sądu śledczego w Stryju.
										Wojniłów	7 86	22.989								
										Żurawno	10 15	29.933								
											66 3	139.927								
											74 41	167.563								
Stanisławów	Stanisławów	94 74	306.867		Sambor	Dolina ***)	66 3	139.927	Kołomyja	cały obwód Kołomyjski	79 86	290.274								
	Kołomyja	79 86	290.274			Rożniatów, Kałusz, Wojniłów, Żurawno (j. w.)														
		174 60	597.141	680.741	Złoczów	Bursztyn *)	8 17	29.968					—	—	56 66	120.379	168 24	476.762	543.509	*) przyłączyć do sądu śledczego w Stanisławowie
							74 20	169.895												
Tarnopol	Tarnopol	64 4	251.218		Złoczów	Kozowa **)	10 28	33.630	Kołomyja	Borszczów***) s. śl.	7 76	35.321								
	Czortków	65 94	280.742			Podhajce	10 47	33.330		Mielnica	7 18	33.238								
		129 98	531.960	606.434			20 75	66.960		Uścieczko	6 89	29.432	—	—	7 11	63.378	122 87	468.582	534.180	**) przyłączyć do sądu śledczego w Tarnopolu. ***) powiat Husiatyński przyłączyć do sądu śledczego w Czortkowie.
										Zaleszczyki (s. śl.)	6 3	32.347								
											27 86	130.338								
Złoczów	Złoczów	95 22	280.940		Lwów	Bełz, Sokal Mosty (j. w.)	31 59	76.094	Lwów	Bóbrka Chodorów (j. w.)	17 71	54.849								
	Brzeżany	74 26	238.828						Stanisławów	Bursztyn***)	8 17	29.968								
		169 48	519.768	592.535					Tarnopol	Kozowa Podhajce	20 75	66.960	—	—	15 4	75.683	154 44	444.085	506.257	****) powiat Rohatyński przy zwinięciu sądu śledczego tamże i przydzieleniu 1 adjunkta do Bóbrki, do sądu śledczego w Brzeżanach przyłączyć.
											46 63	151.777								
Kołomyja (projektowany)	—	—	—	—	Stanisławów	cały obwód Kołomyjski (j. w.)	79 86	290.274	—	—	—	—	107 72	420.612	—	—	107 72	420.612	479.498	
					Tarnopol	Borszczów, Mielnica, Uścieczko, Zaleszczyki (j. w.)	27 86	130.338												
							107 72	420.612												
		978 49	3,188.543	3,634.927									107 72	426.671	107 72	426.671	978 49	3,188.543	3,634.925	

NB. Dopiski w rubryce „Uwaga“ o sądach śledczych, odnoszą się tylko do wypadku, gdyby urządzenie Kołomyjskiego sądu kolegialnego przed zaprowadzeniem nowej procedury karnej, nastąpić miało i li tylko na czas aż do tego zaprowadzenia, gdyż odtąd sądy powiatowe jako sądy śledcze same przez się odpadają.

Z. f. Zeitschrift österreich. Rech. IV.

L. 18..955

Aleg. XIX.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego względem przedłożenia wniosku co do ustawy o dodatku do sejmowej ordynacyi wyborczej.

Wysoki Sejmie!

Wedle zawiadomienia c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 11. czerwca 1873 l. 1873 Jego c. i k. Mość nie raczył najwyższem postanowieniem z d. 6. czerwca b. r. użyczyć Swej najwyższej sankcyi uchwalonym przez wys. Sejm w sesyach z roku 1871 i 1872 projektom do ustaw co do· kompletu potrzebnego do uchwał odnoszących się do zmian sejmowej ordynacyi wyborczej, a to z powodów, któreśmy w sprawozdaniu tegorocznem z czynności Wydziału krajowego wyłuszczyli.

Gdy peryod ustawą z d. 20. września 1866 ustanowiony, nadający wys. Sejmowi prawo uchwalenia zmian ordynacyi wyborczej bezwzględną większością głosów, już z ostatnią sesyą sejmową upłynął, wys. Sejm z tego rozszerzonego prawa, raczej terminu, dotychczas użytku nie zrobił i żadną zmianę ordynacyi wyborczej pomimo powszechnie uznanej tego potrzeby nie uchwalił, tylko w krótkości każdej prawie sesyi sejmowej, tudzież brakowi odnośnych do tej sprawy materyałów, a mianowicie dat statystycznych, równie też nawałowi innych a niemniej ważnych spraw przypisać należy, zmniejszenie kompletu zaś przy uchwalaniu tych zmian już ordynacya wyborcza w pierwszym ustępie § 52 uznawała, zaś ustawa z 20. września 1866 i uchwalone przez wys. Sejm w latach 1871 i 1772 projekta; jako na teraz niezbędne pzzedstawiają się, Wydział krajowy wnosi:

Wysoka Izba raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

We Lwowie dnia 14go listopada 1873.

Leon książe Sapieha
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca.
Julian Szemelowski
Zastępca Członka Wydz. kraj.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca dodatek do sejmowej ordynacyi wyborczej i znosząca postanowienia ustawy z dnia 20. września 1866 r. l. 26 Dz. ust. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

W ciągu sesyi sejmowych w latach 1874 1875 i 1876 potrzebną jest do powzięcia uchwał odnoszących się do zmian sejmowej ordynacyi wyborczej obecność więcej niż połowy całej liczby członków Sejmu, a zmiany te mogą być uchwalone bezwzględną większością głosów członków obecnych.

Po upływie tych trzech sesyi sejmowych, wspomnione zmiany mogą być uchwalone tylko w obecności przynajmiej trzech czwartych całej liczby członków Sejmu i za przyzwoleniem przynajmiej dwóch trzecich części członków obecnych.

L. 18.816.

Aleg. XX.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie potrzeb gminnych.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowienia §. 80 Ustawy gminnej przedkładał dotychczas Wydział krajowy wysokiemu Sejmowi osobnem sprawozdaniem prośbę każdej szczególnej gminy o udzielenie jej zezwolenia w drodze ustawodawczej na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie wydatków gminnych.

Od wejścia w wykonanie Ustawy gminnej do dnia dzisiejszego, począł się zwolna, ale coraz silniej ustalać nowy porządek rzeczy, gminy wiejskie poczęły oswajać się z prowadzeniem gospodarstwa gminnego według uchwalonego budżetu, a wyższe Władze autonomiczne wywierały wpływ, pobudzając gminy do zakładania szkół, polepszania dotacyi nauczyciela, do zakładania spichlerzów gminnych i t. d.

Wszystkie te powyżej wymienione okoliczności sprawiły ten skutek, że z każdym rokiem zwiększała się liczba gmin proszących o wyższe dodatki, a uchwalanie licznych projektów do ustaw przedkładanych przez Wydział krajowy osobnemi sprawozdaniami zabierało wysokiej Izbie bardzo dużo, tak drogiego czasu.

Ze względu przeto
na oszczędzenie czasu wysokiemu Sejmowi, ze względu na znaczne uproszczenie traktowania spraw, ze względu na zaoszczędzenie kosztów ogłoszenia tak znacznej ilości ustaw w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych, przedewszystkiem zaś, ze względu
na Najdostojniejszą Osobę Jego ces. i król. Apostolskiej Mości uznał Wydział krajowy za stósowne, przedłożyć wysokiemu Sejmowi prośby wszystkich gmin o wyższe dodatki do podatków zestawione w jednem sprawozdaniu i załatwione w jednym projekcie do ustawy.

Objęcie większej liczby przedmiotów tej samej kategoryi w jeden projekt do ustawy może bez wszelkiej trudności nastąpić, jeżeli takie pojedyncze, względem których zachodzi jakaś wątpliwość co do uzyskania najwyższej sankcyi (którą to okoliczność po kilkuletniej praktyce nie trudno jest ocenić) nie będą objęte wraz z innemi sprawami w jeden ogólny projekt, lecz wyjątkowo w osobnym projekcie przedłożone zostaną do uchwalenia wysokiemu Sejmowi.

Przechodząc w końcu na właściwy przedmiot sprawozdania, oświadczamy, że dla uniknienia rozwlekłości w raporcie, tudzież dla uzyskania lepszego poglądu na sprawę, zestawiliśmy wszystkie dane, odnoszące się do gmin proszących o wyższe dodatki a mające stanowczy wpływ na zezwolenie na ich pobór, — w jeden ogólny tabelarny wykaz, zawierający w ogóle wszystko to, co było dotychczas w osobnych sprawozdaniach przedstawiane.

Załączając do sprawozdania .[illegible] pomieniony wykaz, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt do ustawy.

We Lwowie dnia 14go listopada 1873.

Leon książe Sapieha
Marszałek krajowy.

Paweł Skwarczyński
członek Wydziału krajowego.
Sprawozdawca.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zezwolenie 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie potrzeb gminnych.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowienia § 80 Ustawy gminnej przedkładał dotychczas Wydział krajowy wysokiemu Sejmowi osobnem sprawozdaniem prośbę każdej szczególnej gminy o udzielenie jej zezwolenia w drodze wnioskowej na pobór wyższych dodatków do podatków na pokrycie wydatków gminnych.

Od wejścia w wykonanie Ustawy gminnej do dnia dzisiejszego, począł się zwolna, ale coraz silniej [illegible] nowy porządek rzeczy, gminy wiejskie poczęły uznać się z przeważnem [illegible] gminnego [illegible] uchwalonego budżetu, a wyższe Władze autonomiczne wywierały wpływ, pobudzając gminy do [illegible] polepszenia dobrej nauczyciela do zakładania szlachtuzów gminnych i t. d.

Wszystkie te powyżej wymienione okoliczności spowiły nas skutek, że z każdym rokiem zwiększały się liczba gmin proszących o wyższe dodatki, a uchwalenie licznych [illegible] do ustaw [illegible] Wydział krajowy osobnemi sprawozdaniami zabierało wysokiej Izbie bardzo dużo, tak drogiego czasu.

Ze względu przeto

na oszczędzenie czasu wysokiemu Sejmowi, ze względu na znaczne ograniczenie traktowania spraw, [illegible] na oszczędzenie kosztów ogłoszenia tak znacznej ilości ustaw w Dzienniku ustaw i rozporządzeń [illegible] przedewszystkiem zaś, ze względu

na Najdostojniejszą Osobę Jegomości i król. Apostolskiej Mości uznał Wydział krajowy za stosowne, [illegible] wysokiemu Sejmowi prośby wszystkich gmin o wyższe dodatki do podatków zestawione w jednem sprawozdaniu i załatwione w jednym projekcie do ustawy.

Objęcie większej liczby przedmiotów tej samej kategoryi w jeden projekt do ustawy [illegible] trudności nastąpić, jeżeli takie pojedyncze, względem których zachodzi jakaś wątpliwość co do [illegible] wyższej sankcyi (która ta okoliczność po kilkuletniej praktyce nie trudno jest uznać [illegible] z innemi [illegible] w jeden ogólny projekt, bez wyjątkowej w osobnym projekcie przedłożone zostanie do [illegible] baru wysokiemu Sejmowi.

Przechodząc w końcu na właściwy przedmiot sprawozdania oświadczamy, że dla [illegible] w raporcie, [illegible] dla uzyskania [illegible] poglądu na sprawę, zestawiliśmy wszystkie [illegible] gmin proszących o wyższe dodatki a mające stanowczy wpływ na zezwolenie na ich pobór — [illegible] [illegible] wykaz, zawierający w ogóle wszystko to, co było dotychczas w osobnych sprawozdaniach przedstawiane.

Załączając do sprawozdania [illegible] pomieniony wykaz, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt do ustawy.

We Lwowie dnia 14go listopada 1873.

Leon Książę Sapieha
Marszałek krajowy

Paweł Skwarczyński
członek Wydziału krajowego
Sprawozdawca.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wiel. Księstwem Krakowskiem z zezwoleniem 101 gminom na pobór dodatków od podatków bezpośrednich na pokrycie wydatków gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Na pokrycie wydatków gminnych pozwala się na pobór dodatku do wszystkich podatków bezpośrednich (bez nadzwyczajnego dodatku) następującym gminom:

Powiatu Borszczowskiego na rok 1873 i następne 3 lata 1874, 1875 i 1876

gminie Załucze w wysokości trzydzieści i cztery (34) %
„ Paniowce w wysokości trzydzieści i trzy (33) %
„ Zawala w wysokości czterdzieści i siedm (47) %
„ Koraczówka i Okopy w wysokości dwadzieścia i ośm (28) %

Powiatu Kołomyjskiego na rok 1873

gminie Łucza w wysokości trzydzieści (30) %
„ Młodiatyn w wysokości czterdzieści i siedm (47) %
„ Piadyki w wysokości trzydzieści i dwa (32) %
„ Żukocin w wysokości trzydzieści i cztery (34) %

Powiatu Kosowskiego w roku 1873, 1874 i 1875

gminie Uścieryki w wysokości czterdzieści (40) %
„ Perechrestne w wysokości trzydzieści (30) %

w roku 1874 i 1875

gminie Stebne w wysokości czterdzieści i ośm (48) %
„ Dołhopole w wysokości sześćdziesiąt i pięć (65) %
„ Polanka w wysokości pięćdziesiąt (50) %

w roku 1873

gminie Smodna w wysokości trzydzieści pięć i pół (35½) %

Powiatu Krośniańskiego w roku 1874

gminie Iskrzynia w wysokości pięćdziesiąt i sześć (56) %
„ Korczyna w wysokości pięćdziesiąt (50) %

Powiatu Limanowskiego w r. 1874

gminie Bałazówka w wysokości dwadzieścia i sześć (26) %
„ Jadamwola w wysokości czterdzieści i trzy (43) %
„ Lipowe w wysokości dwadzieścia i dziewięć (29) %
„ Makowica w wysokości trzydzieści (30) %
„ Owieczka w wysokości czterdzieści i sześć (46) %
„ Pryszowa w wysokości trzydzieści (30) %
„ Świdniki w wysokości pięćdziesiąt i dwa (52) %
„ Zagorów w wysokości czterdzieści i dwa (42) %
„ Zawadka w wysokości trzydzieści i dwa (32) %

Powiatu Mieleckiego w r. 1874

gminie Błonie w wysokości sześćdziesiąt i trzy (63) %
„ Piechota w wysokości ośmdziesiąt siedm i pół ($87^1/_2$) %
„ Grzybów w wysokości czterdzieści dwa i pół ($42^1/_2$) %
„ Czajkowa w wysokości trzydzieści i ośm (38) %
„ Schönanger w wysokości pięćdziesiąt sześć i ćwierć ($56^1/_4$) %
„ Domacyna w wysokości czterdzieści i pół ($40^1/_2$) %
„ Rzędzanowice w wysokości sto jeden (101) %
„ Rzemień i Łuże w wysokości pięćdziesiąt sześć i pół ($56^1/_2$) %
„ Rzochów w wysokości czterdzieści pięć (45) %
„ Borowa w wysokości czterdzieści ośm i pół ($48^1/_2$) %
„ Kielków w wysokości dwadzieścia sześć i ćwierć $26^1/_4$) %
„ Piątkowice w wysokości sześćdziesiąt dwa i ćwierć ($62^1/_4$) %
„ Szydłowice w wysokości dwadzieścia dziewięć i pół ($29^1/_2$) %
„ Przykop w wysokości trzydzieści sześć i pół ($36^1/_2$) %
„ Pluty w wysokości pięćdziesiąt i pięć (55) %
„ Wojków w wysokości pięćdziesiąt dwa i pół ($52^1/_2$) %
„ Wylów z Kondziołkami w wysok. trzydzieści sześć i pół ($36^2/_2$) %
„ Babule w wysokości siedmdziesiąt dwa i pół ($72^1/_2$) %
„ Padew kolonia w wysokości ośmdziesiąt trzy i ćwierć ($83^1/_4$) %
„ Jaślany w wysokości trzydzieści trzy i pół ($33^1/_2$) %
„ Ostrówek w wysokości dwadzieścia dziewięć i pół ($29^1/_2$) %
„ Reichsheim w wysokości trzydzieści siedm i pół ($37^1/_2$) %

Powiatu Nadwórniańskiego na r. 1873

gminie Mołodyłow w wysokości trzydzieści i siedm (37) %

Powiatu Pilzneńskiego na r. 1874

gminie Łuczki brzeskie w wysokości trzydzieści i siedm (37) %
„ Goleńczyna w wysokości trzydzieści i jeden (31) %
„ Parkosz w wysokości trzydzieści i siedm (37) %
„ Połomeja w wysokości trzydzieści i cztery (34) %
„ Dobrków w wysokości pięćdziesiąt (50) %
„ Brzeźnica w wysokości trzydzieści (30) %
„ Mokrzec w wysokości czterdzieści i jeden (41) %

Powiatu Samborskiego na r. 1873

gminie Sprynia wielka w wysokości pięćdziesiąt (50) %
„ Podmanasterek w wysokości pięćdziesiąt i jeden (51) %
„ Chlewiska w wysokości trzydzieści i ośm (38) %
„ Majnicz w wysokości trzydzieści i pięć (35) %

Powiatu Tarnowskiego na r. 1874

gminie Bistuszowa w wysokości sześćdziesiąt i pół ($60^1/_2$) %
„ Błonie w wysokości trzydzieści trzy (33) %
„ Bużyn w wysokości sześćdziesiąt i sześć (66) %
„ Chyszów w wysokości sześćdziesiąt i cztery (64) %
„ Dąbrówka infułacka w wysokości dwadzieścia i ośm (28) %
„ Dąbrówka szczepanowska z Lubczą w wys. trzydzieści jeden i pół ($31^1/_2$) %
„ Garbek w wysokości czterdzieści jeden (41) %
„ Gumniska w wysokości trzydzieści i trzy (33) %
„ Janowice w wysokości trzydzieści i ośm (38) %
„ Karwodrza w wysokości dwadzieścia i siedm (27) %
„ Kowalowa w wysokości trzydzieści ośm i pół ($38^1/_2$) %
„ Kielanowice w wysokości siedmdziesiąt i sześć (76) %
„ Lichwin w wysokości trzydzieści i pięć (35) %
„ Łowczów w wysokości czterdzieści cztery i pół ($44^1/_2$) %
„ Łękawica w wysokości trzydzieści i sześć (36) %
„ Łowczówek w wysokości pięćdziesiąt i pięć (55) %
„ Niecieczа w wysokości trzydzieści i jeden (31) %
„ Ostrów w wysokości dwadzieścia dziewięć (29) %
„ Łęg ad Partyń w wysokości trzydzieści i pięć (35) %
„ Pleśna w wysokości sześćdziesiąt i cztery (64) %
„ Podlesie dębowe w wysokości pięćdziesiąt i siedm (57) %
„ Poręba radlna w wysokości trzydzieści i sześć (36) %
„ Piotrkowice w wysokości czterdzieści cztery i pół ($44^1/_2$) %
„ Radlna w wysokości trzydzieści i dziewięć (39) %
„ Rzędzin w wysokości pięćdziesiąt cztery i pół ($54^1/_2$) %
„ Rzuchowa w wysokości ośmdziesiąt dwa i pół ($82^1/_2$) %
„ Siedliska w wysokości czterdzieści i siedm (47) %
„ Skrzyszów w wysokości dwadzieścia ośm i pół ($28^1/_2$) %
„ Targowisko w wysokości trzydzieści sześć (36) %
„ Tarnowiec w wysokości czterdzieści i ośm (48) %
„ Trzemesna w wysokości sześćdziesiąt i ośm (68) %
„ Wróblowice w wysokości sześćdziesiąt i pięć (65) %
„ Zabłędza w wysokości sześćdziesiąt i siedm (67) %
„ Żukowice stare w wysokości dwadzieścia ośm i pół ($28^1/_2$)%
„ Żdzary w wysokości trzydzieści i cztery (34) %
„ Konary w wysokości czterdzieści dwa i pół ($42^1/_2$) %
„ Zgłobice w wysokości trzydzieści i siedm (37) %

Powiatu Tłumackiego na r. 1873

gminie Kłubowce w wysokości trzydzieści i trzy (33) %

Powiatu Żółkiewskiego na r. 1873

gminie Wiązowa w wysokości pięćdziesiąt i jeden (51) %
„ Stanisłówka w wysokości siedmdziesiąt ośm (78) %

na rok 1874

gminie Mierzwica w wysokości czterdzieści i jeden (41) %
„ Wiesenberg w wysokości dziewięćdziesiąt (90) %

WYKAZ

gmin upraszających o zezwolenie w drodze ustawodawczej

na wyższe dodatki gminne.

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Łączki Brzeskie	pilznieński	359 złr. 8 c.	2 złr. (czynsz z polowania)	134 złr. 25 ct.
Majnicz	samborski	140 złr. 55 ct.	5 złr. 10 ct.	55 złr. 50 ct.
Sprynia wielka	„	335 złr. 45 ct.	21 złr. 60 ct. (prct. od oblig. i czynsz z polowania)	188 złr. 24 ct.
Podmanasterek	„	107 złr. 68 ct.	5 złr. 40 ct. (prct. od oblig. i czynsz z polowania)	58 złr. 44 ct.
Chlewiska	„	123 złr. 55 ct.	4 złr. 20 ct. (prct. od oblig.)	51 złr. 14 ct.
Załucze	borszczowski	329 złr. 39 ct.	—	111 złr. 19 ct.
Paniowce	„	699 złr. 73 ct.	—	235 złr. 50 ct.
Zawala	„	111 złr. 72 ct.	—	56 złr. 50 ct.
Kozaczówka i Okopy	„	233 złr. 99 ct. 158 złr. 80 ct.	34 złr. 44 ct.	140 złr. 75 ct.
Łucza	„	649 złr. 56 ct.	—	190 złr.
Młodiatyn	„	221 złr. 49 ct.	30 złr. 5 ct. (z oblig. prct.)	133 złr. 20 ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
40 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy wnosi zezwolić 37 prct. jako wystarczający	nie	L. 15771/1873
35 prct.	na r. 1873	Rada powiatowa popiera i zezwoliła tymczasowo na 25 prct.	„	L. 12752/73
50 prct.	na r. 1873	Rada powiatowa popiera prośbę gminy i zezwala tymczasowo na 25 prct.	„	L. 10711/73 gmina buduje spiklerz gminny i zamieściła w budżecie na ten cel 135 złr.
51 prct.	na r. 1873	„	„	L. 12753/73 NB. na pokrycie potrzeb wystarczy 38 prct.
40 prct.	na r. 1873	„	„	L. 15836/73
34 prct.	na r. 1873 i następne 3 lata: 1874, 1875, 1876	Wydział powiatowy popiera prośbę	„	L. 13414/73
33 prct.	na r. 1873 i na następne lata 1874, 1875, 1876	„	„	—
47 prct.	„	„	„	L. 15221/73
28 prct.	na r. 1873, 1874 i 1875, 1876	„	„	—
31 prct.	na r. 1873	Wydział powiatowy wnosi 31 prct.	„	wystarczy 30 prct.
50 prct.	na r. 1873	Wydział powiatowy wnosi 50 prct.	„	wystarczy 47 prct.

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Piadyki	kołomyjskiego	409 złr. 84 ct.	—	128 złr.
Zukocin	„	256 złr. 4 ct.	39 złr. 60 ct.	126 złr.
Mołodyłow	nadworniański	108 złr. 27 ct.	—	40 złr.
Błonie	mielecki	206 złr. 37 ct.	11 złr. (czynsz z polowania)	140 złr.
Piechoty	„	103 złr. 32 ct.	50 ct. za polowanie	90 złr. 73 ct.
Grzybów	„	93 złr. 44 ct.	5 złr. 1 ct. (procent od oblig i czynsz z polowania)	44 złr. 50 ct.
Czajkowa	„	381 złr. 4 ct.	10 złr. 60 ct. (dtto)	154 złr. 8 ct.
Szönanger	„	474 złr. 10 ct.	116 złr. 80 ct. (procent oblig. czynsz z polowania i dzierżawa gruntów)	383 złr. 26 ct.
Domacyna	„	308 złr. 26 ct.	17 złr. 10 ct.	142 złr. 50 ct.
Rzędzianowice	„	296 złr. 95 ct.	12 złr. 50 ct.	209 złr. 24 ct.
Rzemień i Łuże	„	249 złr. 41 ct.	2 złr. 50 ct. (czynsz z polowania)	76 złr.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmiua uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
33 prct.	na r. 1873	Wydział powiatowy wnosi 33 procent	w r. 1872-73%	wystarczy 32 procent
34 prct	„	Wydział powiatowy wnozi 34 procent	„	—
40 prct.	„	Reprezentacya powiatowa popiera prośbę gminy o 40 procent dodatków	„	L. 11414 — 73 wystarczy dodatek 37 prct.
63 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy	„	L. 16532/873
87½ prct.	„	„	„	„
42 prct.	„	„	„	„
38 prct.	„	„	„	„
56¼ prct	„	„	„	„
40½ prct.	„	„	„	„
66½ prct.	„	„	„	pensja nauczyciela 170 złr.
29½ prct.	„	„	„	—

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Rzochów	„	388 złr. 20 ct.	21 złr. (procent z oblig. i czynsz z polowania)	192 złr.
Borowa	mieleckiego	593 złr. 40 ct.	94 złr. 80 ct. (prct. z oblig i polowania, rybołostwo i myśliwstwo.)	383 złr. 25 ct.
Kiełków	„	405 złr. 96 ct.	21 złr. 40 ct. (prct. z oblig i polowania)	128 złr. 35 ct.
Piątkowiec	„	118 złr. 67 ct.	1 złr. 10 ct.	74 złr. 61 ct.
Szydłowiec	„	30 złr. 1 ct.	—	8 złr. — ct.
Przykop	„	294 złr. 11 ct.	6 złr. 10 ct.	113 złr. 21 ct.
Pluty	„	62 złr. 48 ct.	80 ct. z polowania	34 złr. 90 ct.
Wojków	„	232 złr. 57 ct.	16 złr. 70 ct. (prct. z oblig i czynsz z polowania)	139 złr. — ct.
Wylow z Kondziołkami	„	211 złr. 23 ct.	5 złr.	81 złr. 30 ct.
Babule	„	149 złr. 8 ct.	5 złr. 25 ct.	113 złr. 35 ct.
Padew kolonja	„	394 złr. 19 ct.	17 złr. 53 ct. (prct. z oblig, rybołowstwo, grunt)	345 złr. — ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
45 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy	w r. 1872 73%	—
48½ prct.	„	„	„	16523/73
26¼ prct.	„	„	„	„
62¼ prct.	„	„	„	„
26 prct.	„	„	„	„
36½ prct.	„	„	„	„
55 prct.	„	„	„	„
52½ prct.	„	„	„	„
36½ prct	„	„	„	„
72½ prct.	„	„	„	„
83¼ prct.	„	„	„	„

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Jaślany	mieleckiego	886 złr. 10 ct.	41 złr. 50 ct. (prct. z oblig i polowanie)	340 złr. — ct.
Uścierzyki	korowski	187 złr. 45 ct.	24 złr. 17 ct. (prct. od oblig.)	99 złr.
Perechrestne	„	195 złr. 13 ct.	50 złr. 25 ct. (prct. z oblig.)	114 złr.
Stebne	„	168 złr. 14 ct.	26 złr. 66 ct. (prct. z oblig.)	107 złr.
Dolhopole	„	124 złr. 37 ct.	23 złr. 11 ct.	106 złr. 50 ct.
Polanka	„	119 złr. 48 ct.	21 złr. 51 ct. (prct. z oblig.)	84 złr. 50 ct.
Smodna	„	343 złr. 58 ct.	80 złr. (prct. z oblig.)	121 złr. 80 ct.
Goęnczyna	pilzneński	220 złr. 69 ct.	8 złr. (prct. od oblig.)	76 złr.
Parkosz	„	313 złr. 31 ct.	10 złr. (prct. z oblig. i z polowania)	125 złr.
Połomeja	„	62 złr. 83 ct.	4 złr. 20 ct. (z oblig.)	25 złr. 20 ct.
Dobrków	„	90 złr. 53 ct.	—	45 złr.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
33½ pret.	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy	w r. 1872 73 pret.	16.523/73
40 pret.	1873-1874 i 1875	dtto	—	16599/73
30 pret.	1873-1874 i 1875	dtto	—	Z wydatkami na szkołę wynoszą potrzeby gminne 181 złr. 5 ct.
48 pret.	1874-1875	dtto	w r. 1873 50 pret.	Z wydatkami szkolnemi 159 złr. 74 ct.
65 pret.	1874-1875	dtto	w r. 1873 45 pret.	Z wydatkami szkolnemi wynosi suma wydatków gminnych 150 złr. 86 ct.
50 pret.	1874-1875	dtto	w r. 1873 40 pret.	Z wydatkami szkolnemi 128 złr. 76 ct.
50 pret.	na r. 1873	Po wykreśleniu wydatków szkolnych mających być pokrytemi w drodze osobnej repartycyi potrzebuje gmina 35½ pret. dodatku.	„	16600/73
42½ pret.	na r. 1874	Według dokładnego obliczenia wydziału powiatowego dostateczny 31 pret.	„	17088/73
49 pret.	„	dtto tylko 37 pret.	„	„
40 pret.	„	dtto tylko 34 pret.	„	„
55 pret.	„	dtto tylko 50 pret.	„	„

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Brzeznica	pilzneńskiego	539 złr. 6½ ct.	31 złr. 10 ct. (prct. z oblig., dochód z polowania)	189 złr. 81 ct.
Mokrzec	„	152 złr. 88 ct.	5 złr. (prct. z oblig.)	62 złr.
Bistuszowa	tarnowskiego	299 złr. 34 ct.	11 złr. 33 ct. (prct. z oblig i polow.)	200 złr. 88 ct.
Błonie	„	203 złr. 79 ct.	41 złr. 91 ct:	108 złr. 72 ct. (a po wykreślenia konkurencyi kościelnej 105 złr. 52 ct.
Buzyn	„	384 złr. 88 ct.	57 złr. 92 ct.	310 złr. 93 ct.
Chyszów	„	141 złr. 57 ct.	21 złr. 27 ct.	112 złr. 14 ct.
Dąbrówka infułacka	„	272 złr. 77 ct.	26 złr. 90 ct.	102 złr. 50 ct.
Dąbrówka Szczepanowska z Lubczą	„	273 złr. 12 ct.	48 złr. 35 ct.	148 złr. 35 ct. (po wykreśleniu konkurencyi do kościoła i budynków parafialnych 134 złr. 35 ct.
Garbek	„	195 złr. 28 ct.	15 złr. 64 ct.	93 złr. 75 ct.
Gumniska	„	206 złr. 4 ct.	28 złr. 46 ct.	104 złr. 81 ct. (po wykreśleniu konkurencyi kościelnej i parafialnej 95 złr. 81 ct.)
Janowice	„	768 złr. 53 ct.	86 złr. 50 ct.	377 złr. 96 ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
30 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy proponuje 30 prct.	w r. 1873 40 prct.	17.088/73
41 prct.	„	dtto 41 prct.	„	„
63 prct. Wydz. kraj. wnosi 60½ prct.	„	Wydział powiatowy w myśl §. 36 Rep. pow. popiera prośbę	w r. 1873 44prct.	Po wykreśleniu wydatków konkurencyi kościelnej wynoszą wydatki gminy 191 złr. 40 ct.
33 prct.	„	„	w r. 1873 48prct.	—
66 prct.	„	„	w r. 1873 62prct.	—
64 prct.	„	„	w r. 1873 65prct.	—
28 prct.	„	„	w r. 1873 43prct.	—
36 prct.	„	„	w r. 1873 66prct.	Wydział krajowy wnosi 31½ prct.
41 prct.	„	„	w r. 1873 60prct.	—
36 prct.	„	„	w r. 1873 56prct.	Wydział krajowy wnosi 33 prct.
38 prct.	„	„	w r. 1873 38prct.	—

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Karwodna	tarnowskiego	233 złr. 5 ct.	68 złr. 68 ct.	143 złr. 50 ct. (po wykreśleniu wydatków konkurencyi parafialnej, które mają być pokryte w drodze osobnej repartycyi) 131 zł. 50 ct.
Kowalowa	„	436 złr. 55 ct.	36 złr. 14 ct.	211 złr. (po wykreśleniu jak poprzednia rubryka) 204 złr.
Kielanowice	„	140 złr. 18 ct.	1 złr.	109 złr. 58 ct. (po wykreśleniu j. w.) 107 złr. 18 ct.
Lichwin	„	326 złr. 8 ct.	34 złr. 46 ct.	149 złr. 97 złr.
Łowczów	„	205 złr. 18 ct.	30 złr. 96 ct.	131 złr. 64 ct. (po wykreśleniu wydatku konkurencyi kościelnej mającej być pokryte w drodze osobnej repartycyi) 122 złr. 27 ct.
Łękawica	„	917 złr. 13 ct.	67 złr. 3 ct.	391 złr. 30 ct.
Łowczuczek	„	149 złr. 80 ct.	19 złr. 62 ct.	106 złr. 76 ct. (po wykreśleniu jak Łowczów) 101 złr. 26 ct.
Nieciecza	„	510 złr. 11 ct.	816 złr. 92 ct. (zwroty pożyczki kraj. i banku kredytowego w Krakowie)	965 złr. 20 ct.
Ostrów	„	121 złr. 64 ct.	41 złr. 20 ct.	89 złr. 55 ct. (po wykreśleniu jak Łowczów) 76 złr. 55 ct.
Lęg ad Partyn	„	1079 złr. 59 ct.	156 złr. 84 ct.	530 złr. 24. ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
32 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy w myśl §. 36. Repr. pow. popiera prośbę.	w r. 1870 30prct.	Wydział krajowy wnosi 27 prct. jako dostateczny na pokrycie potrzeb
40 prct.	„	„	—	Wydział krajowy wnosi 38½ prct.
78 prct.	„	„	w r. 1873 49prct.	Wydział krajowy wnosi 76 prct.
35 prct.	„	Reprezentacya powiatowa popiera wniosek	w r. 1873 26 prc.	
49¼ prct.	„	„	w r. 1873 54 prc.	Wydział krajowy wnosi 44½ prct. jako dostateczny
36 prct.	„	„	w r. 1873 42 prc.	
58 prct.	„	„		Wydział krajowy wnosi 55 prct. jako dostateczny na pokrycie wydatków
31 prct.	„	„		
40 prct.	„	„		Wydział krajowy wnosi 29 prct. jako dostateczny
35 prct.	„	„		

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Pleśna	tarnowskiego	162 złr. 28 ct.	34 złr. 78 ct.	139 złr. 28 ct.
Podlesie dębowe	„	64 złr. 51 ct.	33 złr. 26 ct.	68 złr. 28 ct.
Poręba radlna	„	292 złr. 8 ct.	58 złr. 24 ct.	163 złr. 93 ct.
Piotrkowice	„	257 złr. 46 ct.	40 złr. 28 ct.	187 złr. 74 ct. (po wykreśleniu jak Łowczów) 155 złr.
Radlna	„	147 złr. 61 ct.	15 złr. 60 ct.	73 złr.
Rzędzin	„	723 złr. 36 ct.	29 złr.	472 złr. 60 ct. (po wykreśleniu konkurencyi parafialnej, mającej być osobno repartowaną) 422 złr. 60 ct.
Rzuchowa	„	273 złr. 36 ct.	38 złr. 68 ct.	268 złr. 50 ct. (a po wykreśleniu jak Rzędzin) 263 złr. 50 ct.
Siedliska	„	939 złr. 59 ct.	42 złr.	483 złr. 90 ct.
Skrzyszów	„	1469 złr. 25 ct.	74 złr. 20 ct.	529 złr. 4 ct. (po wykreśleniu jak Rzędzin) 489 złr. 4 ct.
Targowisko	„	142 złr. 76 ct.	31 złr. 28 ct.	82 złr. 80 ct.
Tarnowiec	„	169 złr. 32 ct.	29 złr. 58 ct.	130 złr. 70 ct. (po wykreśleniu z budżetu konkurencyi parafialnej, mającej być osobno repertowaną) 110 złr. 70 ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
64 prct.	na r. 1874.	Reprezentacya powiatowa popiera wniosek	w r. 1873 44 prc.	
57 prct.	„	„	w.r. 1873 52prct.	
36 prct.	„	„	w r. 1873 38 prc.	
57 prct.	„	„	„	Wydział krajowy wnosi 44½ prct.
39 prct.	„	„	w r. 1873 4 prc.	
63 prct.	„	Reprezentacya powiatowa popiera prośbę gminy	w r. 1873 86 prct.	Wydział krajowy wnosi 54½ prct. jako dostateczny
84 prct.	„	„	w r. 1873 45 prct.	Wydział krajowy wnosi 82½ prct.
47 prct.	„	„	w r. 1873 35 prct.	Budżetem gminnym objętą jest płaca nauczyciela 250 zł.
30 prct.	„	„	—	Wydział krajowy wnosi 28½ prct.
36 prct.	„	„	—	—
60 prct.	„	„	w r. 1873 72 prct.	Wydział krajowy wnosi 48 prct.

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Trzemesna	tarnowskiego	199 złr. 58 ct.	6 złr.	142 złr. 10 ct.
Wróblowice	„	353 złr. 32 ct.	51 złr. 64 ct.	263 złr. 38 ct.
Zabłędza	„	278 złr. 21 ct.	3 złr.	202 złr. 38 ct. (a po wykreśleniu z budżetu konkurencji parafialnej) 188 złr. 77 ct.
Żukowice stare	„	987 złr. 18 ct.	12 złr.	305 złr. 6 ct. (po wykreśleniu konkurencyi parafialnej.) 295 złr. 6 ct.
Zdzary	„	466 złr. 62 ct.	94 złr. 32 ct.	254 złr. 10 ct.
Konary	„	369 złr. 53 ct.	97 złr. 75 ct.	308 złr. 42 ct. (po wykreśleniu wydatków na nadzór pól, które właściciele pokryć powinni, jakoteż za czyszczenie kominów.) 254 złr. 42 ct.
Zgłobice	„	227 złr. 22 ct.	13 złr. 50 ct.	107 złr. (a po wykreśleniu wydatku na czyszczenie kominów) 97 złr.
Kłubowce	tłumackiego	330 złr. 89 ct.	26 złr. 3 ct.	133 złr. 22½ ct.
Iskrzynia	krościeńskiego	566 złr.	24 złr. 40 ct.	339 złr. znaczniejsze wydatki z powodu restauracji kancelarji gminnej w kwocie 150 złr.
Korczyna	„	3444 złr.	258 złr.	1982 złr. 33 ct. (znaczniejsze wydatki z powodu potrzeby pokrycia niedoborów z r. 1872 i 1873) w kwocie 587 złr. 99 ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
68 prct.	na r. 1874	Reprezentacya powiatu popiera prośbę gminy	w r. 1873 84 prct.	—
65 prct.	„	„	w r. 1873 33 prct.	W budżecie gminnym zamieszczona jest płaca nauczyciela w kwocie 130 zł.
72 prct.	„	„	w r. 1873 97½ p.	Wydział krajowy wnosi 67 prct. jako dostateczny na pokrycie wydatków
30 prct.	„	„	w r. 1873 29 prct.	Wydział krajowy wnosi 28½ prct.
34 prct.	„	„	w r. 1873 39 prct.	—
53 prct.	„	„	—	Wydział krajowy wnosi 42½ prct. jako dostateczny na pokrycie wydatków
41 prct.	„	„	—	Wydział krajowy wnosi 37 prct.
34 prct.	na r. 1873	Rada powiatowa popiera prośbę gmiy	dotąd 25 prct. wyższe wydatki z powodu szupaśnictwa	17722/73 Wydział krajowy wnosi 33 prct. jako wystarczający na pokrycie wydatków
56 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy korzystając z postanowień §. 36 ust. o repr. pow. popiera prośbę gminy	—	17337/73
50 prct.	na r. 1874	ddto	w roku 1873 żądała gmina 36pr. dozwolono jej tylko 25 prct.	„

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Mierzwica	żółkiewskiego	591 złr. 80 ct.	146 złr. 47 ct.	403 złr. (a po wykreślenju wydatków na nadzorców polowych w myśl §. 76 ust. gm.) 387 złr.
Wiązowa	„	458 złr. 85 ct.	21 złr.	268 złr, (a po wykreśleniu wydatku na polowych) 266 złr.
Wiesenberg	„	370 złr. 30 ct.	39 złr. 90 ct.	648 złr. 50 ct. (po sprawdzeniu przez wydział powiatowy 476 złr., a po sprawdzeniu przez Wydział krajowy i wykreśleniu wydatków na polowego) 373 złr. 38 ct.
Stanisłówka	„	115 złr. 25 ct.	10 złr.	130 złr.
Ostrówek	mieleckiego	137 złr. 33 ct.	9 złr. 50 ct.	59 złr. 90 ct. (Wydział krajowy wykreśla wydatek na wartnika kościelnego w skutek tego zmniejszają się wydatki na 49 złr. 90 ct.
Reichsheim	„	278 złr. 29 ct.	9 złr.	129 złr. 70 ct. (Z tego wykreśla Wydział krajowy wydatek na strażnika polowego w myśl §. 70 ust. gm.) przeto 113 złr.
Bałażówka	limanowskiego	34 złr. 20 ct.	9 złr.	8 złr. 85 ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
43½ prct.	na r. 1874	Reprezentacja powiatowa rektyfikując budżet gminy na 403 złr. stawia wniosek udzielić gminie 43½ prct.	na r. 1873 30prct.	Wydział krajowy wnosi stosownie do wykreślenia 41pr.
51 prct.	na r. 1873	Budżet gminy sprostował wydział powiatowy i stawia wniosek zezwolić na 51 prct.	—	Płaca nauczyciela 119 złr.
gmina uprasza o 200 prct.	na r. 1873	Wydział powiatowy wnosi: 128½ prct.	na r. 1873 82prct.	Wydział krajowy uważa za dostateczny na pokrycie wydatków 90 prct.
104 prct.	na r. 1873	Wydział powiatowy wnosi: 104 prct. zważywszy, że gmina opłaca tylko 116 złr. podatków stałych; że na pokrycie wydatków w kwocie 120 złr. potrzebowałaby 104 prct, dodatków. Wydział krajowy uważa wynagrodzenie naczelnika gminy tak małej i ubogiej kwotę 50 złr. zaś pisana 30 złr. za wygórowane i sądzi, że zredukować by należało pierwsze na 30 złr., drugie na 20 złr. W ten sposób wystarczy 78 prct. i wnosi przeto 78 prct.	—	—
37 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy i wnosi udzielić 37 prct.	—	17921/73 Wydział krajowy uważa za dostateczny 29½ prct. i wnosi udzielić gminie takowy.
44 prct.	na r. 1874	Wydział powiatowy popierając prośbę gminy wnosi 44 prct.	—	17930/73 Wydział krajowy uważając za dostateczny 37½ prct. wnosi udzielić go gminie
26 prct.	na r. 1874	Reprezentacja powiatu popiera prośbę gminy	w r. 1873 29¹/₂₀ prct.	18606/73

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie w drodze

Prosząca gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminne	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Jadamwola	limanowskiego	81 złr. 28 ct.	2 złr. 42 ct.	37 złr. 20 ct.
Lipowe	„	115 złr. 16 ct.	11 złr. 70 ct.	45 złr. 49 ct.
Makowice	„	90 złr. 72 ct.	4 złr. 25 ct.	31 złr. 50 ct.
Owieczka	„	62 złr. 97 ct.	3 złr. 50 ct.	32 złr. 80 ct.
Pryszowa	„	503 złr. 64 ct.	18 złr. 30 ct.	172 złr. 46 ct.
Swidnik	„	57 złr. 61 ct.	6 złr. 50 ct.	36 złr. 70 ct.
Zagórów	„	53 złr. 86 ct.	3 złr. 18 ct.	25 złr. 29 ct.
Zawadka	„	212 złr. 55 ct.	6 złr. 40 ct.	75 złr. 25 ct.

ustawodawczej na wyższe dodatki gminne.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U w a g a.
43 prct.	na r. 1874	Reprezentacja powiatowa popiera prośbę gminy	w r. 1873 40½ pr.	—
29 prct.	„	„	—	18606/73
30 prct.	„	„	—	„
46 prct.	„	„	w r. 1873—37½	„
30 prct.	„	„	w r. 1873—27½	„
52 prct.	„	„	w r. 1873—39½	„
42 prct.	„	„	—	„
32 prct.	„	„	—	„

Aleg. XXI.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca postanowienia na wypadek, że poseł sejmowy ulegnie kondemnacie sądowej lub zostaje pod śledztwem sądowem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Poseł sejmowy, który za czyn karygodny ulegnie kondemnacie pociągającej za sobą według ustaw utratę prawa wyboru i obieralności do Sejmu, traci tem samem i prawo uczestniczenia w Sejmie.

Podczas śledztwa karnego nie może on wykonywać funkcyi członka sejmowego, jeżeli Sejm w myśl ustawy z dnia 3go października 1861 r. Dz. p. p. Nr. 98 nie zażąda odroczenia śledztwa i zdjęcia aresztu, jeśli takowy zarządzonym został.

§. 2.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

L. 26.

Aleg. XXII.

Przedłożenie rządowe.

9119
pr.

Jaśnie Oświecony Książe!

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wykonują jurysdykcyę w sprawach górniczych następujące Sądy:

1. C. k. Sąd krajowy w Krakowie, którego zakres działania w sprawach górniczych rozciąga się na cały obręb wyższego krakowskiego Sądu krajowego;
2. c. k. Sąd obwodowy w Samborze, którego zakres działania jako Sądu górniczego na mocy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24. Kwietnia 1854 r. §. 8. i 19. (dz. u. p. Nr. 111) rozciąga się na obręby Sądow kolegialnych 1. instancyi w Samborze, Przemyślu i we Lwowie;
3. Sąd krajowy w Czerniowcach, którego zakres działania w sprawach górniczych rozporządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14. Lipca 1856 r. (dz. u. p. Nr. 129.) w drodze delegacyi ustanowiono na obręby Sądów kolegialnych 1. instancyi w Stanisławowie, Złoczowie i Tarnopolu.

Na wniosek c. k. Starostwa górniczego w Krakowie zamierza c. k. Rząd odjąć Sądowi krajowemu w Czerniowcach poruczoną mu w drodze delegacyi jurysdykcyę w sprawach górniczych we wschodniej części Galicyi i rozszerzyć jurysdykcyę Sądu obwodowego w Samborze w sprawach górniczych także na obręby Sądów kolegialnych 1. instancyi w Stanisławowie, Złoczowie i Tarnopolu, tak aby w Galicyi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem jurysdykcyę w sprawach górniczych tylko Sąd krajowy w Krakowie i Sąd obwodowy w Samborze wykonywały, a to: pierwszy jak dotąd w całym obrębie krakowskiego wyższego Sądu krajowego, drugi zaś w całej wschodniej części Galicyi.

Gdy do przedsięwzięcia takiej zmiany terytoryalnej w myśl ustawy z dnia 26. Kwietnia 1873. r. (dz. u. p. N. 62.) potrzebnem jest zasięgnięcie opinii Reprezentacyi krajowej, przeto mam zaszczyt wskutek reskryptu Pana Ministra sprawiedliwości z dnia 18. Czerwca b. r. l. 5053 złożyć tę sprawę do laski marszałkowskiej z uprzejmem zaproszeniem, aby Wysoki Sejm zechciał w myśl §. 19. p. 2. statutu krajowego poczynić swoje wnioski, i załączam odpisy przesłanych mi przez Pana Ministra, tego przedmiotu dotyczących aktów, a mianowicie odpis: 3 załączn.

a) relacyi Sądu krajowego w Czerniowcach z dnia 15. Stycznia b. r. l. 929 do lwowskiego wyższego Sądu krajowego,
b) odezwy lwowskiego wyższego Sądu krajowego do krakowskiego wyższego Sądu krajowego z dnia 11. Lutego 1873 r. l. 1634.,

c) relacyi krakowskiego wyższego Sądu krajowego do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 8. Kwietnia b. r. l. 3126.

Racz Jaśnie Oświecony Książe zamieścić to przedłożenie rządowe na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń sejmowych.

Przy tej sposobności proszę przyjąć zapewnienie o mojem wysokiem poważaniu.

Lwów dnia 25. Listopada 1873.

Gołuchowski mp.

Do

Jaśnie Oświeconego Księcia

Leona Sapiehy

Marszałka Sejmu krajowego

w

miejscu.

Abschrift des Berichtes des Czernowitzer k. k. Landesgerichtes vom 15. Jänner 1873 Z. 929. An das hochlöbliche k. k. Oberlandesgericht in Lemberg.

Anwesende: Vors. L.-G.-Präsd. v. Aufenberg.
Ref. k. k. L.-G.-Rth. Paternos.
Vdt. Pimanowicz.
„ Oehl.
„ Kochanowski.
„ Michalak.
Schriftf. k. k. Ausklt. Pessiczeskul.

In Befolgung des Erlasses vom 30. Dezember 1872 Z. 30111. eing. 14. Jänner 1873. wird dem hochl. k. k. Oberl.-Gerichte berichtet, dass gegen die Uebertretung des Bergbuches bezüglich der ostgalizischen Bergwerks-Entitäten an eines der galiz. Gerichtshöfe Krakau oder Sambor nicht nur kein Anstand obwaltet, da die Bergbücher von jenen über die Bergwerksentitäten der Bukowina ganz abgesondert geführt werden, sondern dass diese Uebertragung an die galiz. Gerichte aus den von der Berghauptmannschaft in Krakau geltend gemachten Gründen wünschenswerth ist, zumalen die Bukowina der Wiener-Berghauptmannschaft unterstellt ist.

D. u. s.

b)

Odpis odezwy z c. k. wyższego Sądu krajowego z dnia 11. Lutego 1873 r. do Świetnego c. k. wyższego Sądu krajowego w Krakowie.

L. 1634.

Na szanowną odezwę z dnia 12. Listopada 1872 r. l. 15.902 c. k. wyższy Sąd krajowy ma zaszczyt odpowiedzieć, że gdy Bukowina Starostwu górniczemu wiedeńskiemu teraz podporządkowaną została i księgi górnicze osobno dla Bukowiny a osobno dla wschodnich okręgów Galicyi dotychczas prowadzonemi były — wydzielenie okręgów Stanisławów, Kołomyja, Czortków, Tarnopol, Złoczów, Brzeżany z pod jurysdykcyi Sądu krajowego czerniowieckiego jako górniczego nietylko według załączonegz pod ./ sprawozdania dopiero wspomnionego Sądu żadnym trudnościom nie podlega, ale i wedle zdania tutejszego c. k. wyższego Sądu krajowego ze względu na teraźniejsze urządzenie i stanowisko władz górniczych tudzież na wyznaczone im okręgi pożądane jest.

Zaś zdanie Starostwa górniczego krakowskiego, aby dla Krakowa i Galicyi tylko jeden Sąd górniczy w Krakowie ustanowiony był, lwowski c. k. wyższy Sąd krajowy podzielać nie może.

Sprzeciwia się to bowiem zasadzie, że dla wygody stron i w ich interesie Sądy jak najwięcej ku nim zbliżone być powinny; jeden zaś Sąd górniczy dla Krakowa i Galicyi, a zatem dla tak rozległego obszaru, ustanowiony utrudniłby stronom przegląd ksiąg górniczych i popieranie spraw sądowo-górniczych.

Okoliczność, że dla całej Galicyi tylko jedno Starostwo górnicze i to w Krakowie ustanowione zostało wcale nie usprawiedliwiałoby ustanowienie dla sądo-górniczych spraw całej Galicyi z Wielkiem Księstwem Krakowem jednego tylko Sądu 1. instancyi, ponieważ pomiędzy Starostwem górniczem, które wedle ustawy z dnia 21. Lipca 1871. l. 77. (Dz. p. p. przedstawia instancyę drugą i ma pod sobą urzędników okręgowych (Revierbeamten) a między Sądem górniczym 1. instancyi wcale żadne nie zachodzi podobieństwo, owszem analogia z organizacyi władz górniczych do organizacyi Sądów górniczych zastosowana właśnie przemawiałaby za tem, aby tak, jak Starostwo górnicze w Krakowie ma pod sobą dwóch urzędników okręgowych, a to jednego dla Galicyi zachodniejw Krakowie a drugiego dla Galicyi wschodniej we Lwowie, i dla każdej części Galicyi osobny Sąd górniczy 1. instancyi urządzonym został.

Co do porozumienia się ustnego Starostwa górniczego ze Sądem górniczym, na które Starostwo górnicze krakowskie szczególnie nacisk kładzie, to przepisy postępowania takiemu porozumiewaniu się wcale przeciwnemi są.

Nakoniec zauważa się, iż w razie ustanowienia jednego tylko Sądu górniczego dla Krakowa i Galicyi jako pierwszej instancyi musiałby Sąd krajowy wyższy krakowski jako 2. instancya jurysdykcyę swoją rozciągnąć także na całą Galicyę, a takim sposobem niedogodność, że w sprawach tabularnych dóbr ziemskich tutejszy Sąd krajowy i wyższy Sąd krajowy rozciąga swą władzę sądową i na okręg c. k. Sądu wyższego w Krakowie zostałaby w sprawach górniczych wzajemnie po raz drugi uchwaloną.

Dla tego Sąd krajowy wyższy tutejszy jest tego zdania, że byłoby korzystniej i interesom górniczym więcej by odpowiadało, aby dla okręgu Sądu krajowego wyższego lwowskiego z wyjątkiem Bukowiny jeden Sąd górniczy w Samborze a jeden Sąd w Krakowie dla okręgu krakowskiego Sądu wyższego ustanowiony był; — podział taki znalazłby swe usprawiedliwienie w dotychczasowem rozgraniczeniu i podzieleniu prowincyi na mniejsze obszary — w wygodzie stron. a nareszcie w uwzględnieniu używanych we wschodniej Galicyi narzeczy językowych.

Sprawozdanie Starostwa górniczego krakowskiego z dnia 7. Września 1872 l. 150 wysokiemu Ministerstwu rolnictwa przedłożone zwraca się pod ²/.

D. u. s.

Schenk mp.

c)

Abschrift des Berichtes des Krakauer k. k. Ober-Landes-Gerichtes vom 8. April 1873 Z. 3126 an das Hohe kk. Justiz-Ministerium in Wien.

Hohes k. k. Justiz-Ministerium

Gegenwärtige

Kk. Präs. des O. L. G.	Budwiński Vors.
Kk. O. L. G. Rath	v. Hoffman
„ „ „	Strzechowski
„ „ „	Dr. Bocheński
„ „ „	Dr. Cukrowicz
„ „ „	Keller
„ „ „	Arzt Rft.
„ „ „	v. Chitry
„ „ „	Kuszpeciński
Kk. L. G. Rat.	Kufelkowski

Mit dem Erlasse vom 20. September 1872 Zl. 12183 hat das Hohe kk. Justiz-Ministerium diesem Oberlandesgerichte verordnet, über den vom k. k. Ackerbauministerium mitgetheilten sub ⁄. beiliegenden Antrag der Krakauer k. k. Berghauptmannschaft vom 7. September 1872 Zl. 150 wegen Regulirung der Berggerichte in Galizien nach gepflogener Rücksprache mit dem Lemberger k. k. Oberlandesgerichte gutächtlichen Bericht zu erstatten.

In Gemässheit dieser hohen Weisung wurde das Lemberger k. k. Oberlandesgericht mit der hiergerichtlichen Zuschrift vom 12 November 1872 Nr. 15.902 unter Anschluss des diessfälligen Berichtes der Krakauer k. k. Berghauptmannschaft angegangen, seine Wohlmeinung diesem k. k. Oberlandesgerichte abzugeben, ob und in wieferne es den Anträgen der Krakauer Berghauptmannschaft beitrete, oder ob es für zweckdienlich erachte, dass die dermaligen Berggerichte noch weiterhin zu bestehen haben.

Das Lemberger k. k. Oberlandes-Gericht hat in der sub. 2|. zuliegenden Zuschrift vom 11. Februar 1873 Z. 1.634 nach vorläufiger Rücksprache mit dem Czernowitzer Landesgerichte seine Meinung dahin ausgesprochen, dass, da die Bukowina dermalen der Wiener Berghauptmannschaft untergeordnet ist und die Bergbücher abgesondert für die Bukowina und abgesondert für die östlichen Kreise Galiziens bisher geführt wurden, die Ausscheidung der Kreise Stanislau, Kolomea, Czortków, Tarnopol, Złoczów und Brzeżany von der Jurisdiktion des Czernowitzer Landesgerichtes als Berggerichtes nicht allein keinen Schwierigkeiten unterliege, vielmehr nach Ansicht des Lemberger k. k. Oberlandesgerichtes mit Rücksicht auf die dermalige Einrichtung und den Wirkungskreis der Bergbehörden und der ihnen zugewiesenen Bezirke nur wünschenswerth sei. Der Ansicht der Krakauer Berghauptmannschaft aber, dass für Krakau und Galizien nur ein Berggericht und zwar in Krakau errichtet werde, kann das Lemberger Oberlandesgericht nicht beipflichten, denn die Errichtung nur eines Berggerichtes für Krakau und Galizien, daher für einen so bedeutenden Flächenraum, würde den Parteien die Einsicht der Bergbücher und die Führung der berggerichtlichen Rechtsangelegenheiten sehr erschweren.

Der Umstand, dass für ganz Galizien nur eine Berghauptmannschaft und zwar in Krakau errichtet wurde, rechtfertiget durchaus nicht die Aufstellung nur eines Berggerichtes für ganz Galizien und das Grossherzogthum Krakau, denn zwischen der Berghauptmannschaft, welche in bergbehördlichen Angelegenheiten zumeist 2. Instanz ist und welcher die Revierbeamten als erste Instanz untergeordnet sind und dem Berggerichte erster Instanz waltet gar keine Analogie ob, vielmehr spricht die gegenwärtige Einrichtung der Bergbehörden in Galizien dafür, dass so wie der Berghauptmannschaft in Krakau zwei Revierbeamten und zwar Einer in Krakau für den westlichen und Einer in Lemberg für den östlichen Theil von Galizien untergeordnet sind, auch für den westlichen und östlichen Theil von Galizien eigene Berggerichte erster Instanz errichtet werden. Was das mündliche Einvernehmen der Berghauptmannschaft mit dem Berggerichte, auf welches die Berghauptmannschaft so grosses Gewicht legt, anbelangt, so ist ein solches mündliches Einvernehmen den Bestimmungen des Verfahrens zuwiderlaufend.

Im Falle, wenn nur ein Berggericht für Krakau und Galizien in Krakau errichtet werden würde, würde das Krakauer Oberlandesgericht als II. Instanz in berggerichtlichen Angelegenheiten seine Kompetenz auf ganz Galizien ausdehnen und es würde die Unzukömmlichkeit eintreten, dass während in Landtafelangelegenheiten das Lemberger Landesgericht und Oberlandesgericht die Gerichtsbarkeit über ganz Galizien ausüben, die Gerichtsbarkeit in Bergsachen für ganz Galizien dem Krakauer Landesgerichte und Oberlandesgerichte zustände.

Desshalb glaubt das Lemberger k. k. Oberlandesgericht, dass es den Interessen der Bergbauunternehmer mehr entsprechen würde, wenn für den Lemberger Oberlandesgerichtssprengel mit Ausschluss der Bukowina Ein Berggericht und zwar mit dem Sitze in Sambor und für den Krakauer Oberlandesgerichtssprengel Ein Berggericht mit dem Sitze in Krakau errichtet werde; eine solche Einrichtung würde ihre Rechtfertigung finden in der bisherigen Theilung der Provinz in zwei Sprengeln, im Interesse der Parteien, und endlich in der Berücksichtigung der im östlichen Galizien üblichen Sprachen. Indem das Krakauer k. k. Oberlandesgericht dieser Anschauung des Oberlandesgerichtes von Lemberg aus den oben entwickelten Gründen vollkommen beipflichtet, erlaubt es sich den Antrag zu stellen:

Das Hohe k. k. Justiz-Ministerium geruhe beim Krakauer Landes-Gerichte die Berggerichtsbarkeit auch weiterhin nur für den Krakauer Oberlandesgerichtssprengel zu belassen, dagegen konform mit dem Antrage des Lemberger Oberlandesgerichtes und dem eventuellen Antrage der Berghauptmannschaft für den westlichen Theil von Galizien, mit Ausschluss der Bukowina, das Samborer Kreisgericht als Berggericht zu bestimmen.

Z drukarni Instytutu Stauropigieńskiego 1873.

Sub. aleg. 1/.

Odpis.

Karta dłużna.

W myśl §. 24 ust. o repr. pow. uchwaliła rada powiatowa w . . . . . na posiedzeniu odbytem dnia . . . . . 1873 zaciągnąć pożyczkę do wysokości kwoty . . . . Złr. w. a. z funduszu przeznaczonego ustawą krajową z dnia 12 Lutego 1873 na zapobieżenie niedostatkowi zagrażającemu niektórym okolicom z powodu nieurodzaju i doznanych klęsk elementarnych upoważniając Wydział swój do zrealizowania téj pożyczki pod warunkami przez Wydział krajowy ustanowionemi jakoteż do zeznania na nią karty dłużnej. Na tej podstawie zaliczył Wydział krajowy powiatowi . . . . . tytułem pożyczki z powyższego funduszu krajowego kwotę . . . . . (cyframi i literami) w gotowiźnie.

Wskutek tego obowiązuje się powiat . . . . . działając przez swoję reprezentacyę stosownie do postanowień art. 3 ustawy krajowej z dnia 12 Lutego 1873 zwrócić funduszowi krajowemu królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim, a względnie Wydziałowi krajowemu, jako władzy zarządzającej tym funduszem najdalej do lat ośmiu powyższą tytułem pożyczki zaliczoną kwotę wraz z prowizyą od niej po $^{6}/_{000}$ od dnia 1go Marca 1873 po dzień istotnej wypłaty bieżącą, w annuitetach na spłatę prowizyi i stopniowe umorzenie kapitału umówionych, mianowicie dnia . . . . . kwotę . . . . . (cyframi i literami) dnia . . . . . itd. itd. (tu wypisać cały plan umorzenia). . . . . .

W tym celu obowiązuje się imieniem powiatu . . . . . , . reprezentacya powiatowa dla dopełnienia obowiązku wypływającego z postanowienia art. 3 specyalnej ustawy krajowej z dnia 12 Lutego 1870 wstawiać co roku aż do zupełnego umorzenia niniejszej pożyczki w rubrykę wydatków budżetu powiatowego kwotę potrzebną na wypłacenie annuitetów w tym roku do wypłaty przypadających i nakładać na powiat dodatki do bezpośrednich podatków w takiej wysokości, ażeby ogólna kwota dochodów powiatowych na ten rok preliminowanych wystarczała na zupełne zaspokojenie wszystkich wydatków powiatowych na ten rok w budżet wstawionych, wliczając w nie kwotę potrzebną na pokrycie powyższych annuitetów, — a to tem pewniej ile że w razie niedopełnienia tego obowiązku ciężącego na powiecie z mocy art. 3 powyższej specyalnej ustawy polityczna władza krajowa w myśl postanowień §. 52 ust. o repr. pow. zaradzi temu w sposób odpowiedni na koszt i stratę powiatu.

Dlatego też obowiązuje się Wydział powiatowy w imieniu powiatu przedłożyć Wydziałowi krajowemu w roku bieżącym najdalej, do dnia 1 Sierpnia, zaś w następujących latach, jak długo powyższa pożyczka zwróconą nie zostanie co roku najdalej do dnia 1go Lutego każdego roku, budżet powiatowy odpowiadający powyższym z obowiązaniom.

Nadto w razie uchybienia terminu wypłaty którejkolwiek raty annuitetowej lub jakiejkolwiek

jej części, obowiązuje się powiat przez reprezentacyę swoją do płacenia prowizyi od zalegającej kwoty po $^{10}/_{000}$ od dnia zapadnięcia takowej po dzień istotnej wypłaty obliczonej.

Nareszcie poddaje się powiat . . . . . egzekucyi politycznej celem osiągnięcia tej tytułem zapomogi z funduszów publicznych w moc ustawy krajowej z dnia 12 Lutego 1873 otrzymanej pożyczki wraz z prowizyą a raczej annuitetów ustanowionych dla spłacenia tejże. W dowód czego podpisy Prezesa (zastępcy prezesa) Rady powiatowej i dwu członków Wydziału powiatowego przy wyciśnięciu pieczęci urzędowej.

Działo się w . . . . . dnia . . . 1873.

Sub aleg. ²/.

Powiat _____ **Gmina** _____

Protokół

spisany wobec zwierzchności gminnej gminy .....

w powiecie ..... *na mocy rozporządzenia wydziału powiatowego z dnia* ..... *1873. do l* .....

na dniu .....

Z funduszów udzielonych powiatowi z pożyczki krajowej, zaciągniętej na mocy ustawy krajowej z dnia 12. lutego 1873. przyzwoloną i wydaną została gminie ..... jakote niżej poszczególnionym członkom gminy pożyczka w ogólnej sumie ..... złr. ..... ct. wal. austr. wyraźnie .....

.....

wal. austr., którą każdy pożyczkę biorący funduszowi powiatowemu powiatu ..... do c. k. powiatowej kasy podatkowej spłacić się obowiązuje, z procentami po sześć od sta od dnia 1. marca 1873. po dzień istotnej wypłaty bieżącemi w annuitetach na spłatę prowizyi i stopniowe umorzanie kapitału umówionych, z których ostatnia na dniu 1. listopada 1880. do zapłaty przypada, a to tem pewniej, ile że w razie uchybienia terminu wypłaty którejkolwiek raty, lub jakiejkolwiek jej części obowiązanym będzie płacić procent, od zalegającej kwoty po $10/_{100}$ od dnia zapadnięcia takowej po dzień istotnej wypłaty obliczony.

Za ścisłe dotrzymanie powyższego zobowiązania ręczą w pierwszej linii solidarnie poniżej poszczególnieni członkowie gminy w dozwolonej pożyczce udział biorący, a nadto przyjmuje niepodzielną porękę za spełnienie tych zobowiązań gmina sama jako taka, na podstawie uchwały rady gminnej z dnia ..... 1873. zatwierdzonej uchwałą reprezentacyi powiatewej z dnia ..... 1873. do l. .....

W razie uchybienia którejkolwiek raty poddają się zarówno dłużnicy, jak ręczyciele exekucyi politycznej.

W dowód czego własnoręczne podpisy ..... naczelnika gminy, członka zwierzchności gminej, dwu członków rady gminnej, przy wyciśnięciu urzędowej pieczęci gminnej, niemniej pełnomocnik ..... członków gminy w pożyczce udział bierących, w obecności delegata wydziału powiatowego i dwu uproszonych świadków.

Podpisy

Uwaga Protokół taki ma być spisany w trzech exemplarzach. Jeden z alegatami pozostaje w aktach wydziału powiatowego, drugi przedłożyć należy Wydziałowi krajowemu, trzeci ma być doręczony zwierzchności gminnej.

Imiona członków, którzy pożyczkę otrzymali, z poszczególnieniem kwoty zaliczonej.

Liczba porząd.	Nr. domu	Imiona i nazwiska	Kwota pieniężna wal. austr. złr.	kr.	Liczba porząd.	Nr. domu	Imiona i nazwiska	Kwota pieniężna wal. austr złr.	kr.

Imiona członków, którzy pożyczkę otrzymali, z poszczególnieniem kwoty zaliczonej.

Liczba porząd.	Nr. domu	Imiona i nazwiska	Kwota pieniężna wal. austr. złr.	kr.	Liczba porząd.	Nr. domu	Imiona i nazwiska	Kwota pieniężna wal. austr. złr.	kr.

Imiona członków, którzy pożyczkę otrzymali, z poszczególnieniem kwoty zaliczonej.

Liczba porząd.	Nr. domu	Imiona i nazwiska	Kwota pieniężna wal. austr. złr.	kr	Liczba porząd.	Nr. domu	Imiona i nazwiska	Kwota pieniężna wal. austr. złr.	kr

Sub aleg. 3/.

Karta dłużna

Z funduszów uzyskanych z pożyczki krajowej zaciągniętej, na podstawie ustawy krajowej z dnia 12. lutego 1873. udzielił mnie Wydział powiatowy w ..... pożyczkę w kwocie ..... złr. w. a wyraźnie: .....
..... złr. wal. austr.

W skutek tego obowiązuję się zwrócić funduszowi powiatowemu do c. k. powiatowej kasy poborowej najdalej do dnia 1. Listopada 1880. powyższą, tytułem pożyczki zaliczoną sumę wraz z procentem po 6%, od dnia 1. Marca 1873 po dzień istotnej wypłaty obliczonym, stopniowemi spłatami, mianowicie na dniu

1 listopada 1873. kwotę .....
wyraźnie .....
1. maja 1874. kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1874. kwotę .....
wyraźnie .....
1. maja 1875. kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1875. kwotę .....
wyraźnie .....
1. maja 1876. kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1876. kwotę .....
wyraźuie .....
1. maja 1877. kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1877. kwotę .....
wyraźnie .....
1. maja 1878 kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1878. kwotę .....
wyraźnie .....
1. maja 1879. kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1879 kwotę .....
wyraźnie .....
1. maja 1880. kwotę .....
wyraźnie .....
1. listopada 1880. kwotę .....
wyraźnie .....

a to tem pewniej, ile że w razie uchybienia terminu wypłaty którejkolwiek raty, lub w jakiejkolwiek jej części, obowiązany będę płacić procent od zalegającej kwoty po $10/_{100}$ od dnia zapadnięcia takowej po dzień istotnej wypłaty obliczony.

Do powyższego zobowiązania przystępujemy niepodzielnie jako poręczyciele i współdłużnicy, poddając się zarówno z głównym dłużnikiem exekucyi politycznej, prócz tego pozwalam....., ażeby prawo hypoteki powyższch zobowiązań na rzecz funduszu powiatowego powiatu .....w stanie biernym dóbr.....

intabulowanem została.

Dan w.....

Uwaga. Ten skrypt zeznanym być ma w formie aktu notaryalnego.

Sub aleg: ¹/.

Powiat _____

Gmina _____

Pełnomocnictwo.

Niżej podpisani członkowie gminy..... powiatu..... naszem i spadkobierców naszych imieniem mianujemy pełnomocnik..... nasz..... upoważniając..... do przyjęcia i zeznania w imieniu naszem solidarnej poręki za pożyczki z funduszu zapomogi, uzyskanego z pożyczki krajowej, zaciągniętej na podstawie ustawy krajowej z dnia 12. lutego 1873 członkom naszej gminy, jakoteż gminie jako takiej udzielone, mianowicie: do czynienia w tej mierze w zastępstwie naszem odpowiednich oświadczeń i zobowiązań, i dopełnienia tego wszystkiego, co do przeprowadzenia tej pożyczki potrzebnem okaże się, co też za ważne i prawomocnie nas obowiązujące poczytamy. —

W dowód czego nasze własnoręczne podpisy wobec delegata wydziału powiatowego, zwierzchności gminnej i uproszonych dwu świadków.

Działo się w..... dnia.....

Sub alegat

Powiat _____

Gmina _____

Pełnomocnictwo.

Niżej podpisani członkowie gminy _____

powiatu _____ naszem i spadkobierców naszych imieniem

mianujemy pełnomocnik _____ nasz _____

upoważniając _____

do przyjęcia i zaznania w imieniu naszem solidarnej poręki za pożyczki z funduszu zapomogi, uzyskanego z pożyczki krajowej, zaciągniętej na podstawie ustawy krajowej z dnia 12 lutego 1875 członków naszej gminy, jakoteż gminie jako takiej udzielone, mianowicie: do czynienia w tej mierze w zastępstwie naszem odpowiednich oświadczeń i zobowiązań, i dopełnienia tego wszystkiego, co do przeprowadzenia tej pożyczki potrzebnem okaże się, co też za ważne i prawomocnie nas obowiązujące poczytamy. —

W dowód czego nasze własnoręczne podpisy wobec delegata wydziału powiatowego, zwierzchności gminnej i uproszonych dwu świadków.

Działo się w _____ dnia _____

Sub aleg: 2/.

Karta dłużna

Na posiedzeniu odbytem dnia 1873 uchwaliła Rada gminna w zaciągnąć imieniem gminy od powiatu pożyczkę do wysokości kwoty złr. w. a. z funduszu krajowego przeznaczonego ustawą krajową z dnia 12 lutego 1873. na zapobieżenie, niedostatkowi, zagrażającemu niektórym okolicom z powodu nieurodzaju i doznanych klęsk elementarnych, upoważniając zwierzchność swą do zrealizowania tej pożyczki, pod warunkami przez Wydział powiatowy ustanowionemi, jakoteż do zeznania na nią karty dłużnej.

Na tej podstawie zaliczył Wydział powiatowy w gminie tytułem pożyczki z powyższego funduszu kwotę (cyframi i literami) w gotowiznie Wskutek tego obowiązuje się gmina działając przez swoją reprezentacyę zwrócić funduszowi powiatowemu a względnie Wydziałowi powiatowamu jako władzy zarządzającej tym funduszem najdalej do powyższą tytułem pożyczki zaliczoną sumę wraz z prowizyą 6/00 od dnia 1. marca 1873. po dzień istotnej wypłaty bieżącą, stopniowemi spłatami a mianowicie (tu należy wpisać cały plan umorzenia).

W tym celu obowiązuje się imieniem gminy reprezentacya gminna dla dopełnienia obowiązku wypływającego z postanowienia art. 3 specyalnej ustawy krajowej z dnia 12 lutego 1873. wstawiać co roku, aż do zupełnego umorzenia niniejszej pożyczki w rubrykę wydatków, budżetu gminnego, kwotę potrzebną na wypłacenie annuitetów w tym roku do wypłaty przypadających i nakładać na gminę dodatki do bezpośrednich podatków w takiej wysokości, ażeby ogólna kwota dochodów gminnych na ten rok pre-

liminowanych wystarczała na zupełne zaspokojenie wszystkich wydatków gminnych na ten rok w budżet wstawionych, wliczając w nie kwotę potrzebną na pokrycie powyższych annuitetów a to tem pewniej, ileże wrazie niedopełnienia tego obowiązku ciężącemu na gminie z mocy art. 3 powyższej specyalnej ustawy, polityczna władza w myśl postanowień §. 107 u. gm. zarządzi temu w sposób odpowiedni na koszt i stratę gminy.

Dlategoż obowiązuje się zwierzchność gminna w imieniu gminy, przedkładać Wydziałowi powiatowemu w roku bieżącym najdalej do dnia 1. sierpnia, zaś w następujących latach, jak długo powyższa pożyczka zwróconą nie zostanie, co roku najdalej do dnia 1. lutego każdego roku budżet gminy odpowiadający powyższym żądaniom.

Nadto w razie uchybienia terminu wypłaty którejkolwiek raty annuitetowej lub jakiejkolwiek jej części, obowiązuje się gmina przez reprezentacyę swoję do płacenia prowizyi od zalegającej kwoty po 10/100 od dnia zapadnięcia takowej po dzień istotnej wypłaty obliczonej.

Nareszcie podaje się gmina egzekucyi politycznej celem sciągnięcia tej, tytułem zapomogi z funduszów publicznych w moc ustawy krajowej z dnia 12 lutego 1873 otrzymanej pożyczki wraz z prowizyą; a raczej annuitetów ustanowionych dla spłacenia tejże.

W dowód czego podpisy naczelnika (zastępcy naczelnika) gminy, członka zwierzchności gminnej, dwu radnych, przy wyciśnięciu pieczęci urzędowej.

Działo się w

Ustawa.

z dnia przedłużająca do końca 1874 r. upoważnienie dane Wydziałowi krajowemu Ustawą z dnia 12. Lutego 1873 r. do udzielania pożyczek powiatom, których ludność zagrożoną jest niedostatkiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dane Wydziałowi krajowemu królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem artykułem II ustawy krajowej z dnia 12. Lutego 1873 r. (D. u. i r. k. Nr. 86) upoważnienie do udzielania powiatom pożyczek aż do wysokości sumy 1.300000 złr. w. a. przedłuża się do końca roku 1874.

Art. II.

Powiaty, które otrzymają pożyczkę po 12tym Lutego 1874 r. obowiązane będą opłacać prowizyę po 6 od sta obliczoną od dnia 1. Marca 1874 r. bez względu na dzień rzeczywistego podniesienia pożyczek.

Art. III.

Wszystkie inne postanowienia Ustawy krajowej z dnia 12. Lutego 1873 r. pozostają w swej mocy.

Ustawa.

Przedłożenie rządowe.

Aleg. XXIII.

Ustawa

z dnia . . . . . względem zaprowadzenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg hypotecznych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanowiono co następuje:

1. Postanowienie ogólne.

§. 1.

W królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zaprowadzone będą księgi hypotoczne.

Zaprowadzenie ksiąg tych nastąpi z urzędu dla wszystkich miejscowości, dla których nie istnieją księgi publiczne jako hypoteczne uważać się mające i ma być także i na te miejscowości, dla których wspomniane księgi istnieją, rozciągnięte o tyle, o ile księgi tam prowadzone nie odpowiadają wymogom niniejszej ustawy.

§. 2.

Do ksiąg hypotecznych wpisane będą wszelkie nieruchomości i prawa za nieruchomości poczytane §. 298 u. c.

Wyjętemi są jednak

1. Dobra publiczne §. 287 u. c.
2. Posiadłości pod kolej żelazną nabyte i do zarządu ruchu kolejowego należące.
3. Nieruchomości stanowić mające przedmiot ksiąg górniczych.

2. Urządzenie wewnętrzne ksiąg gruntowych.

A. Księga główna.

§. 3.

Wykazy hyhoteczne obejmujące tabularne posiadłości ziemskie do tabuli krajowej wpisane tworzą razem jedną księgę główną.

Przy zaprowadzeniu ksiąg hypotecznych tylko te posiadłości za tabularne uważać należy, które w myśl ordynacyi wyborczej dla Sejmu krajowego za dobra ziemskie tabularne poczytane być mogą.

Czy posiadłość uważaną być ma za tabularną orzeka wrazie wątpliwości sąd krajowy-lwowski po zasięgnięciu zdań Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

Względem posiadłości położonych w obrębie byłego wolnego miasta Krakowa nastąpi to orzeczenie za poprzedniem porozumieniem się ze sądem krajowym krakowskim.

Wykazy hypoteczne obejmujące wszystkie niewpisane do tabuli krajowej posiadłości jednej i tej samej gminy katastralnej, tworzą razem jedną księgę główną.

Dla łatwiejszego poglądu podzielone być mogą większe gminy miejskie na dzielnice miejscowo odgraniczone i w takim razie utworzoną będzie dla każdej pojedyńczej dzielnicy osobna księga główna.

Wrazie potrzeby założone będą księgi dalsze a to dla każdej księgi głównej z osobna.

a) Treść wykazów hypotecznych.

§. 4.

W księgach hypotecznych, które nie zawierają posiadłości ziemskich tabularnych, może wszakże wyjątkowo kilka ciał hypotecznych pomniejszej wartości do jednego i tego samego właściciela należących, być wciągniętych do jednego wykazu, jeżeli nie ma obawy, by z tego w stanie hypotecznym jakakolwiek zawiłość wyniknąć mogła.

§. 5.

Każda posiadłość nieprzerwaną całość fizyczną stanowiąca tworzyć może dla siebie osobne ciało hypoteczne.

Połączenie kilku posiadłości do tego samego właściciela należących w jedno ciało hypoteczne wtedy tylko może nastąpić, jeżeli takowe nie są rozmaicie obciążone i między niemi pod względem ograniczeń prawa własności, żadnej nie ma różnicy, lub jeżeliby równocześnie z tem połączeniem usunięte zostały tegoż przeszkody.

b) Karty wykazu hypotecznego.

§. 6.

Każdy wykaz hypoteczny składa się z karty stanu majątkowego, z karty własności i z karty ciężarów.

§. 7.

Karta stanu majątkowego zawierać będzie wszystkie części składowe ciała hypotecznego tudzież prawa rzeczowe, z własnością ciała hypotecznego lub z częścią składową tegoż połączone.

Oznaczenie części składowych ciała hypotecznego zgadzać się powinno z oznaczeniem takowych w katastrze i na mapie katastralnej.

Jeżeli jakie ciało hypoteczne ma powszechnie znaną nazwę, natenczas będzie takowa w napisie karty stanu majątkowego wyrażona.

W tym napisie także uwidocznionym będzie każdy taki prawny stosunek ciała hypotecznego, któryby się odróżniał od nieograniczonej własności.

§. 8.

Jeżeliby karta stanu majątkowego wskutek wpisu na innej karcie dokonanego pod względem treści w czemkolwiek zmienioną została, zmiana takowa na karcie stanu majątkowego z urzędu uwidocznioną będzie.

Każdy wpis służebności gruntowej uskuteczniony w wykazie posiadłości służebnej jak niemniej następne zmiany tego wpisu będą na karcie stanu majątkowego posiadłości panującej z urzędu uwidocznione.

§. 9.

Karta własności przeznaczoną jest do wpisu praw własności, tudzież owych ograniczeń, którym właściciel względem zdatności osobistej w swobodnym zarządzie majątku podlega.

Oprócz tego powinne wszystkie ograniczenia do karty ciężarów zaciągnąć się mające, którym każdy właściciel w zarządzie ciała hypotecznego lub części tegoż podpada na karcie własności, być uwidocznione.

§. 10.

Karta ciężarów wykaże wszelkie na posiadłości ciążące prawa rzeczowe wraz z prawami na tych prawach nabytemi, tudzież prawa odkupu pierwokupna, najmu i dzierżawy, a oprócz tego wszelkie takie ograniczenia w zarządzie całego ciała hypotecznego lub części onegoż, którym każdy właściciel tej posiadłości obciążonej podlega.

§. 11.

Jeżeli w jednym i tym samym wykazie zawartych jest kilka ciał hypotecznych, natenczas

wpisy do nich się odnoszące uskutecznione będą na karcie stanu majątkowego dla każdego z tych ciał w odrębnych ustępach z osobna, na dalszych dwóch kartach zaś dla wszystkich ciał gruntowych w porządku, w jakim po sobie następują.

Każde z tych ciał hypotecznych otrzyma na karcie stanu majątkowego dla szczegółowego oznaczenia liczbę bieżącą.

Oznaczenie to powołanem będzie przy wszystkich odnośnych wpisach na karcie własności lub na karcie ciężarów uskutecznić się mających.

Przy takiem powołaniu należy liczbę odnośną głoskami wypisać.

Jeżeliby które z tych ciał hypotecznych w jednym i tym samym wykazie zawartych do innego wykazu hypotecznego przeniesionem być miało; natenczas przeniesienie rozciągnie się na wszystkie wpisy, odnoszące się do tego ciała hypotecznego.

c) Rejestra.

§. 12.

Dla każdej księgi głównej utrzymywane będą rejestra ciał hypotecznych tudzież osób, dla których i przeciw którym wpisy się uskuteczniają.

B. Zbiór dokumentów.

§. 13.

Dla wszystkich ksiąg głównych jednego i tego samego sądu, utrzymany będzie wspólny zbiór dokumentów.

Dla tabuli krajowej zaś utrzymywany będzie osobny taki zbiór.

3. Postępowanie przy zakładaniu ksiąg hypotecznych.

a) Władze wykonawcze.

§. 14.

Zaprowadzenie ksiąg hypotecznych odbędzie się pod bezpośrednim nadzorem prezydentów sądów kolegialnych pierwszej instancyi, lub wyznaczonych przez nich urzędników sądowych, a wykonają je sędziowie powiatowi, niemniej przełożeni sądów powiatowych, miejsko delegowanych, lub ich zastępcy. Zastępcą sędziego powiatowego może być tylko taki urzędnik sądowy, który złożył egzamin sędziowski.

Jeżeliby ze względu na stan spraw, lub na urzędowe stosunki sądu powiatowego zachodziła

obawa, że sędzia powiatowy w sposób odpowiedni lub w czasie stosownym zaprowadzenia ksiąg gruntowych wykonać nie zdoła, natenczas może prezydent wyższego Sądu krajowego w którego okręgu sąd powiatowy ma swoją siedzibę, czynność tę na czas potrzeby poruczyć innemu urzędnikowi sądowemu, który złożył egzamin sędziowski. Urzędnik ten przydzielonym będzie dotyczącemu sądowi powiatowemu, do tymczasowego pełnienia służby.

Do zaprowadzenia ksiąg hypotecznych dla miasta, w którem sąd kolegialny, pierwszej instancyi ma swoją siedzibę, może także prezydent tegoż sądu jeżeli to za stosowne uzna, zamiast przełożonego sądu powiatowego miejsko delegowanego powołać jednego lub kilku innych urzędników sądowych, zostających w służbie przy tym samym sądzie kolegialnym.

Urzędnicy sądowi w ten sposób do zaprowadzenia ksiąg hypotecznych powołani, sprawują samoistnie wszystkie czynności, które niniejsza ustawa sądom i sędziom powiatowym przekazuje.

§. 15.

Do rozpraw ze stronami winien urzędnik sądowy dochodzeniem kierujący przybrać przysięgłego protokolistę.

b) Zarządzenia przygotowawcze.

§. 16.

Dla przygotowania dochodzeń, w każdej gminie katastralnej z osobna odbyć się mających, sporządzonym będzie jak najdokładniejszy spis posiadłości w gminie położonych i ich posiadaczy, należy także przysposobić kopię mapy katastralnej. Względem posiadłości ziemskich tabularnych w gminie katastralnej położonych, sporządzonym będzie osobny spis.

Oprócz tego dostarczone być mają kopie dotyczących kart mapy katastralnej.

§. 17.

Dochodzenia powyżej wspomnione odbędą się w tej gminie miejscowej, do której gmina katastralna należy, a jeżeli zbadanie stanu rzeczy tego wymaga, na miejscu.

Dzień wyznaczony do rozpoczęcia tych dochodzeń ogłoszonym będzie w dzienniku krajowym Zarazem obwieścić go należy we wszystkich interesowanych i sąsiednich gminach i obszarach dwor-

skich. Ogłoszenie to nastąpi z tym dodatkiem, że każdy, kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania, może się zgłosić i wszystko przytoczyć, co dla wyjaśnienia lub ochrony swych praw za stosowne uzna.

§. 18.

Wszystkich wiadomych posiadaczy takich dóbr nieruchomych w gminie katastralnej położonych, względem których dochodzenie stanu posiadania jest koniecznem, zawezwać należy do stawienia się a to każdego z osobna z tem dołożeniem aby dokumenta, odnoszące się do stosunków ich posiadania ze sobą przynieśli.

Zawezwanie dla posiadaczy w gminie miejscowej zamieszkałych, nastąpi przez przełożonego gminy, dla posiadaczy zaś na obszarze dworskim zamieszkałych przez zastępcę tego obszaru.

Posiadaczy obszarów dworskich tudzież posiadaczy poza obrębem gminy i obszaru dworskiego zamieszkałych, zawezwie pisemnie urzędnik sądowy dochodzeniem kierujący.

§. 19.

Dla zawezwać się mających bezwłasnowolnych posiadaczy, ktorych prawni zastępcy nie są wiadomi, tudzież dla posiadaczy z miejsca pobytu niewiadomych, którzy pełnomocników należycie upoważnionych nie ustanowili, ustanowi sąd powiatowy zastępców do rozprawy odbyć się mającej w celu zaprowadzenia ksiąg gruntowych.

W razie niestawienia się osoby zawezwanej, ustanowi dla niej zastępcę urzędnik sądowy dochodzeniem kierujący, jeżeli to jest koniecznem dla utrzymania dalszych dochodzeń w toku.

§. 20.

Dochodzenia te odbywać się mają w obecności dwóch mężów zaufanych, wybranych przez reprezentacyę gminy, jako świadków sądowych.

c) Przedmiot i tok dochodzeń.

§. 21.

Przedmiotem dochodzeń jest:

1. Sprawozdanie spisów posiadłości i map katastralnych pod względem prawdziwości i dokładności tychże, tudzież potrzebne sprostowanie tych spisów i kopii map.
2. Wyśledzenie praw własności i ograniczeń, którym właściciel w sprawie rozrządzenia majątkiem podlega.

3. Rozpoznawanie, które z parcel gruntowych same dla siebie stanowić mają osobne ciała hypoteczne a które w tym celu z innemi mają być połączone.
4. Wyśledzenie praw z posiadaniem nieruchomości połączonych, tudzież wiejskich i miejskich służebności takowe obciążających. Na inne prawa rzeczowe, dochodzenia te rozciągać się nie będą.

§. 22.

Względem takich posiadłości, które dotychczas wpisane były w księgach publicznych, za hypoteczne uważanych, postanowienia paragrafu 21 z tą odmianą zastosować należy, iż pominiętem będzie wyśledzenie praw własności i ograniczeń, którym właściciele w prawie zarządzania majątkiem podlegają, wyśledzenie zaś praw, z posiadaniem tych posiadłości połączonych tudzież wiejskich i miejskich służebności na nich ciążących, tylko o tyle będzie przedsięwziętem o ile te prawa i służebności nie są już hypotecznie wpisane, i o ile względem takowych między stronami zupełne istnieje porozumienie.

§. 23.

Przy utworzeniu ciał hypotecznych (§ 21 ust. c.) z takich posiadłości które były dotychczas wpisane w księdze publicznej za hypoteczną uważanej, służyć będzie za podstawę stan posiadania tej księdze odpowiedni.

Gdyby zaś wypadek w poprzednim ustępie przewidziany nie zachodził, wówczas będą wszystkie posiadłości do jednego i tego samego posiadacza należące w jedno ciało hypoteczne połączone, jeżeli posiadacz utworzenia osobnych ciał hypotecznych nie żąda. Połączenie to jednak o tyle tylko uskutecznionem być może, o ile wedle ustawy jest dopuszczalnem (§. 5), co w każdym razie jak najściślej zbadać należy przez przesłuchanie posiadacza, przez przegląd aktów sądowych, lub w inny sposób odpowiedni.

§. 24.

Gdyby się okazało, że części składowe ciała hypotecznego położone są w innej gminie katastralnej, natenczas dochodzić należy, które z parcel gruntowych w owej gminie położonych jako do tego ciała gruntowego należące uważane być mają.

Względem posiadłości ziemskich tabularnych jednak ograniczyć się należy tylko na wyśledzeniu

gmin katastralnych, w których resztujące części składowe ciała hypotecznego są położone.

§. 25.

Jeżeli twierdzenia lub roszczenia stron dowodnie wykazane nie będą, lub jeżeliby takowym zaprzeczono, natenczas dochodzonem być powinno ostatnie faktyczne posiadanie, i wynik tego dochodzenia wszelkiemu dalszemu postępowaniu służyć ma za podstawę.

Względem takich posiadłości. które zapisane były dotąd w księgi publiczne, za hypoteczne uważane, stan hypoteczny tychże służyć ma za podstawę, nie uwłaczając jednak uzupełnieniu dokonać się mającemu, w skutek dochodzeń w paragrafie 22 wskazanych.

§. 26.

Wynik dochodzeń tudzież wszelkie istotne oświadczenia stron wciągnąć należy do protokołu, który przez urzędników sądowych, jakoteż przez mężów zaufanych gminy podpisanym będzie. Nadto podpisze każda strona swoje własne oświadczenie; w razie, gdyby podpisu swego odmówiła, należy uwidocznić przyczynę tego w protokole.

Względem dochodzenia odnoszącego się do posiadłości ziemskich tabularnych spisanym będzie osobny protokół.

d) Sporządzenie i sprostowanie arkuszów posiadania.

§. 27.

Skoro dochodzenia odnoszące się do całej gminy katastralnej ukończone będą, sporządzić należy arkusze posiadania. Tak dla każdego wyłącznego posiadacza jakoteż dla każdej spólności przez kilku posiadaczy wykonywanej, założonym będzie osobny arkusz posiadania. Do każdego arkusza posiadania wpisane będą wszystkie posiadłości w gminie katastralnej położone do tego samego posiadacza, lub do tych samych spółposiadaczy należące, uporządkowawszy takowe według ciał hypotecznych. Równocześnie winien być także wciągniętym wynik dochodzeń odnoszących się do tych posiadłości.

Jeżeli części składowe ciała hypotecznego w innej gminie są położone, należy okoliczność tę uwidocznić w dotyczącym arkuszu posiadania.

§. 28.

Arkusze posiadania wraz z sprostowanymi spisami posiadłości i z kopiami map katastralnych,

tudzież protokoły dochodzeń złożone będą do powszechnego przejrzenia pod odpowiedzialnością za ich przechowanie, u przełożonego gminy lub u innej osoby, którą kierujący dochodzeniem w tym celu wyznaczy.

Kierujący dochodzeniem wyznaczy oraz dzień w którym w razie zgłoszenia zarzutów przeciw prawdziwości arkuszów dalsze dochodzenia prowadzone będą. Dzień ten ogłoszonym będzie w dzienniku krajowym, zarazem obwieścić go należy we wszystkich interesowanych tudzież sąsiednich gminach i obszarach dworskich.

§. 29.

Zarzuty przeciw prawdziwości arkuszów posiadania mogą być wniesione w sądzie powiatowym lub też w dniu w §. 28 wspomnianym u kierującego dochodzeniem, a to pisemnie lub ustnie.

Jeżeli zarzuty opierają się na takich faktach, które przy dochodzeniu poprzedniem nie były wiadome, natenczas zarządzić należy co potrzeba w celu wyjaśnienia stanu rzeczy.

Jeżeli zarzut okaże się uzasadnionym, będzie arkusz posiadania odpowiednio sprostowanym.

e) Sporządzenie wykazów hypotecznych.

§. 30.

Skoro rozprawy nad zarzutami przeciw arkuszom posiadania będą ukończone, należy akta odnoszące się do posiadłości ziemskich tabularnych przedłożyć prezydentowi sądu krajowego lwowskiego, powołanego do utrzymywania tabuli krajowej — wszystkie zaś inne akta przedłożone będą prezydentowi sądu kolegialnego pierwszej instancyi, w którego okręgu leży gmina katastralna, dla której księga hypoteczna ma być zaprowadzoną.

Prezydent zbada, czy dochodzenia przeprowadzone zostały wedle postanowień ustawy. Spostrzeżone usterki będą usunięte w sposób właściwy, a w razie potrzeby w drodze ponownych dochodzeń.

Akta za prawidłowe uznane lub należycie sprostowane, udzielone będą sądowi powołanemu do utrzymania księgi hypotecznej, który ułożyć ma wykazy hypoteczne.

Wykazy hypoteczne dla ciała hypotecznego, należącego do tabuli krajowej, mają dopiero wtedy być ułożone, jeżeli nadesłane będą wszystkie arkusze obejmujące części składowe ciała.

§. 31.

Wykazy hypoteczne, do których treść arkuszów posiadania przenieść należy, ułożone być mają wedle postanowień niniejszej ustawy. Jako wykazy hypoteczne mogą jednak arkusze posiadania natenczas być użyte, jeżeli takowe we formie wykazów hypotecznych są sporządzone, i jeżeli zawarte w nich wpisy odpowiadają postanowieniom niniejszej ustawy, odnoszącym się do treści kart wykazów hypotecznych.

§. 32.

Do wykazów hypotecznych, ułożyć się mających dla takich posiadłości, które dotąd w księdze publicznej za hypoteczną uważanej, są umieszczone, przenieść należy wszelkie do tej posiadłości odnoszące się wpisy hypoteczne, jeżeli przedmiot tych wpisów nie jest przeciwnym postanowieniom powszechnej ustawy hypotecznej. Przeniesienie to jednak na wpisy już wykreślone rozciągać się nie może.

Również zaniechanem będzie i przeniesienie wszelkich takich wierzytelności prywatnych, względem których istnieją warunki amortyzacyi, jeżeli zobowiązany w należytym czasie wniósł prośbę o zaniechanie ich przeniesienia.

§. 33.

Wykazy co do takich ciał hypotecznych, których części składowe w kilku gminach katastralnych są położone i do posiadłości ziemskich tabularnych nie należą, wniesione być mają do księgi hypotecznej owej gminy, w której leży główna część składowa.

W razie wątpliwości, którą z części składowych za główną uważać należy, rozstrzyga oświadczenie posiadacza.

Względem takich posiadłości w gminie katastralnej położonych, które do ciał hypotecznych w księdze tej gminy zawartych nie należą, sporządzonym będzie osobny spis, który do księgi hypotecznej załączonym być powinien.

W tym spisie oznaczone będą wykazy hypoteczne, zawierające te ciała hypoteczne, do których owe posiadłości należą.

§. 34.

Jeżeli po zaprowadzeniu ksiąg hypotecznych kilka takich ciał, których wykazy w różnych księgach są umieszczone, w jedno ciało hypoteczne

połączone zostaną, natenczas należy wedle postanowienia §. 33 wyznaczyć księgę hypoteczną, do której wykaz nowo utworzonego ciała hypotecznego ma być wciągniętym.

Połączenie ciał hypotecznych, czy takowe w jednej księdze lub też w kilku księgach hypotecznych wciągnięte są, nie może jednak być uskutecznionem przed upływem terminu do zgłoszenia praw obowiązujących wedle ustawy z dnia 25 lipca 1871 (L. 96, Dz. p. p.) przepisanego.

§. 35.

Skoro ukończone będą rozprawy postępowania wprowadzić się mającego, wedle ustawy z dnia 25 lipca 1871 l. 96 (Dz. p.p.) a przeniesienie dawnych ciężarów zarządzone w myśl §. 18 wspomnianej ustawy przez wyższy C. k. sąd krajowy wykonanem zostanie, natenczas oznaczyć należy wykazy hypoteczne do jednej księgi głównej należące liczbą bieżącą, jeżeli tego już poprzednio nie uczyniono.

Wykazy tak oznaczone oprawi się zebrawszy odpowiednią ich ilość w pojedyńcze tomy:

Stronnice każdego tomu oznaczone będą liczbami bieżącemi a ich liczbę poda i stwierdzi na pierwszej stronnicy przełożony sądu własnoręcznym podpisem przełożywszy pieczęć urzędową.

Przechowanie aktów odnoszących się do zaprowadzenia ksiąg hypotecznych.

§. 36.

Akta odnoszące się do zaprowadzenia ksiąg hypotecznych przechowane będą w sądach do utrzymywania tych ksiąg powołanych.

4. Prestacye gmin i wydzielonych obszarów dworskich.

Gminy i wydzielone obszary dworskie są obowiązane dostarczyć lokalów potrzebnych dla urzędowych rozpraw, i utrzymywać je w stanie należytym i wrazie potrzeby opalać; obowiązkiem ich jest także postarać się o to, aby dostarczono pomoc potrzebną ku wsparciu czynności urzędowych.

Jeżeli gmina i obszar dworski do wypełnienia wspomnionych obowiązków wspólnie przyczynić się mają, natenczas w braku innego układu koszta

ztąd powstałe rozdzielone będą, wedle stosunku w jakim przestrzeń posiadłości dworskiej stoi do przestrzeni posiadłości gminy.

5. Postępowanie w celu uzupełnienia lub wznowienia ksiąg hypotecznych.

§. 38.

Postępowanie w celu zaprowadzenia ksiąg hypotecznych niniejszą ustawą przepisane, należy w jej duchu (analogicznie) i wtedy zastósować, jeżeli księga hypoteczna ma być uzupełnioną przez wciągnięcie nieruchomości do żadnej dotąd księgi nie wpisanej To samo się rozumie, jeżeli księga główna lub część jej ma być odnowioną z tego powodu, iż zaginęła lub do użytku niezdatną się stała.

Początek obowiązywania ustawy i wykonania tejże.

§. 39.

Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia ogłoszenia.

§. 40.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi sprawiedliwości, który wyda potrzebne w tym celu rozporządzenia wykonawcze.

L. 17.142/1873.

Aleg. XXIV.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o pożyczce krajowéj.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 7. grudnia 1872. r. uchwalił wysoki Sejm projekt do ustawy w sprawie zaciągnienia pożyczki krajowéj.

Projekt ten zawarty jest w czterech artykułach następujących:

„Art. 1. W celu pokrycia kosztów budowy i rekonstrukcyi dróg krajowych, jakoteż w celu zapobieżenia niedostatkowi, zagrażającemu niektórym okolicom z powodu nieurodzaju i doznanych klęsk elementarnych, upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnienia pożyczki imieniem kraju w sumie 5,200.000 złr. w gotówce.

Art. II. Z zaciągniętéj pożyczki mocen jest Wydział krajowy nie przekraczając ogólnéj sumy 1,300.000 złr. w. a. w pierwszym roku po sankcyonowaniu niniejszéj ustawy, udzielać powiatom, których ludność zagrożoną jest niedostatkiem, pożyczki w gotowiźnie dla dostarczania téj ludności:

a) przedewszystkiem zarobku przy robotach, użytek publiczny na celu mających;

b) w razie koniecznéj potrzeby, na zakupno nasienia na wiosenny zasiew i żywności niezbędnéj dla ochronienia ludzi od głodu.

Art. III. Powiaty, które otrzymają pożyczkę, obowiązane będą opłacać prowizyę po 6 od sta, obliczoną od dnia 1. marca 1873. r. bez względu na dzień rzeczywistego podniesienia pożyczki, i zwrócić otrzymaną pożyczkę według warunków z Wydziałem krajowym umówionych najdalej w przeciągu ośmiu lat.

Art. IV. Z pozostałéj gotówki użyje Wydział krajowy na pokrycie kosztów rekonstrukcyi dróg krajowych kwotę w wysokości 1.250.000 złr., resztę zaś na budowę nowych dróg krajowych.“

Na tém samém posiedzeniu polecił wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, „ażeby poczynił stosowne kroki ku wyjednaniu uwolnienia wszystkich dokumentów, podań i protokołów, które dostar-

czanie wsparć i pożyczek przez fundusz krajowy z powodu zeszłorocznego nieurodzaju wywoła, równie jak i wpisów hipotecznych tych wsparć i pożyczek dotyczących od opłaty stemplowej i bezpośrednich opłat ustanowionych prawem z dnia 2. sierpnia 1850. r. dz. pr. p. nr. 329 i prawem z dnia 13. grudnia 1862. r. dz. pr. p. nr. 89., niemniej uwolnienia kuponów od podatków".

Temi uchwałami wskazał wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu przedewszystkiem następujące w ścisłym związku ze sobą zostające czynności:

I.

Zaciągnienie pożyczki krajowéj.

Do urzędowych rokowań celem zaciągnienia pożyczki krajowéj nie mógł Wydział krajowy przystąpić przed użyczeniem Najwyższéj sankcyi uchwalonemu przez wysoki Sejm odnośnemu projektowi do ustawy.

Przed otrzymaniem wiadomości o sankcyi ustawy rzeczonéj poczynił Wydział krajowy w téj sprawie następujące kroki:

a) wystosował do c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwę z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministeryum przyzwolenia na wydawanie obligacyj pożyczki krajowéj opiewających na okaziciela:

b) odnosił się dwukrotnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o wystawienie c. k. Ministerstwu potrzeby jak najrychlejszego przedłożenia do Najwyższéj sankcyi ustawy w sprawie zaciągnienia pożyczki krajowéj.

Uwiadomiony odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 20. lutego r. b. l. 1368/pr., iż Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższém postanowieniem z dnia 12. lutego 1873. r. udzielić najłaskawiej sankcyi projektowi do ustawy o pożyczce krajowéj, Wydział krajowy, który przedtem nie będąc upoważnionym do stanowczego traktowania, czynił tylko starania prywatne, przystąpił bezzwłocznie do urzędowych rokowań ./. z bankami krajowymi i zagranicznemi instytucyami kredytowemi, zapytując je, czyby nie były gotowe do przyjęcia na siebie zrealizowania galicyjskiej pożyczki krajowéj w sumie 5.200.000 złr. w. a. w gotowiźnie i do przedstawienia odnośnéj oferty najdalej do dnia 20. marca 1873. r.

./. A. :/. B C. ./. D.

Dla banków francuskiego i angielskiego, z którymi rokowano, nie przedstawiała pożyczka dostatecznéj ponęty, a banki niemieckie, znajdujące się w przededniu wielkiego przesilenia pieniężnego, nie okazały również skłonności do zrealizowania pożyczki, która nie obiecywała tak wygórowanych zysków, jak inne interesa będące na porządku dziennym w epoce tak wyuzdanéj spekulacyi giełdowéj.

./. E. Stanowczą ofertę ./. wniósł jeden bank tylko t. j. bank galicyjski dla handlu i przemysłu w Krakowie, żądając na spłatę procentów i umorzenie kapitału rocznéj kwoty amortyzacyjnéj 465.000 złr. w. a., płatnéj w półrocznych ratach przez lat 34 i wydania obligacyj, których brzmienie miało być w porozumieniu z bankiem ułożone.

Według dat powyższą ofertą objętych wypada kurs:

5%	obligacyi	na		68	złr.	73	ct. w. a.
6%	„	„		77	„	47	„ „
7%	„	„		86	„	63	„ „
7½%	„	„		91	„	34	„ „
8 40/100%	„	„		100	„	—	„ „

Gdy do powyższego kursu dodamy 10% podatku dochodowego od kuponów, którego opłacanie przyjąć miał kraj na siebie w razie, gdyby Państwo odnośnych żądań wys. Sejmu nie uwzględ-

dniło — co zresztą wobec wiadomych już wówczas zamiarów c. k. Ministeryum, sprzeciwiającego się uwolnieniu było niewątpliwem — okazuje się, iż kraj od pożyczki zaciągniętéj na podstawie oferty banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu, opłacaćby musiał po $9\frac{24}{100}\%$ nie licząc wydatku na stemple, który uczyniłby około 44.000 złr. w. a.

Nie mogąc brać odpowiedzialności na siebie za tak uciążliwe dla kraju warunki, Wydział krajowy nie przyjął oferty i uwiadomił o tem Dyrekcyę banku pismem z dnia 27. marca 1873. r. l. 5173. Bank galicyjski dla handlu i przemysłu wniósł wprawdzie jeszcze drugą ofertę pod dniem 5. kwietnia 1873. r., w któréj oświadczył ogólnikowo zamiar polepszenia swéj pierwszéj oferty, lecz nie określił swych warunków cyframi, jak to był pierwéj uczynił.

Nastąpiły rokowania prywatne, wśród których bank krakowski żądał dwukrotnie od Wydziału krajowego zwłoki nie mogąc się zdecydować na ofertę stanowczą.

Wkrótce zaszła znana katastrofa na giełdzie wiedeńskiéj i wszelkie rokowania ustały.

Wobec ogólnego spadku walorów i zachwianego przez to kredytu nie mógł Wydział krajowy myśleć ani o nowych z bankami rokowaniach względem zrealizowania całéj pożyczki, ani o rozpisaniu w tym celu subskrypcyi publicznéj.

Z uwagi atoli, że potrzeba zapomożenia powiatów, dotkniętych klęskami elementarnemi, była nagłą i żadnéj zwłoki niecierpiącą, zaciągnął Wydział krajowy na rachunek pożyczki dozwolonéj ustawą z dnia 12. lutego 1873. r. rozmaite w załączonym wykazie ./. wyszczególnione pożyczki bieżące na czas krótki w sumie 896.169 złr. w. a. ./. F.

Wyczekując stosownéj pory do zrealizowania pożyczki przez subskrypcyę publiczną, ponowił Wydział krajowy pod dniem 24. kwietnia 1873 l. 7371 prośbę ./. do c. k. Rządu o zezwolenie wydawania obligacyj opiewających na okaziciela żądając teraz pozwolenia na emisyę sześcioprocentowych obligacyj pożyczki krajowéj, tudzież odnośnych kwitów tymczasowych po 50, 100, 300, 500, 1000 i 5000 złr. w. a. w nominalnéj sumie 6.500,000 złr. w. a. z zastrzeżeniem, iż po uzyskaniu sumy 5.200.000 złr. w. a. w gotowiźnie dalsza emisya obligacyj pożyczki krajowéj zaniechaną zostanie. ./. G.

Do prośby swéj dołączył Wydział krajowy oprócz wzorów kwitów tymczasowych i obligacyj plan umorzenia ./. całéj pożyczki, odbyć się mającego w 40 po sobie następujących latach za pomocą kwoty 430.450 złr. w. a. wnoszonéj dwiema półrocznemi ratami. ./. H.

Plan ten różni się od pierwotnego planu, według którego amortyzacya całéj pożyczki odbyć się miała w przeciągu lat 25 za pomocą rocznéj kwoty 470.000 złr. w. a.

Powodem do zmiany był wzgląd na obecne położenie finansowe kraju, który opłacając znaczny dodatek indemnizacyjny zniewolonym jest, dopóki ciężar indemnizacyjny nie zostanie umorzonym, ograniczać ile możności swe wydatki inne, a więc także i wydatek roczny na amortyzacyę pożyczki krajowéj.

Odezwą z dnia 3. lipca 1873. r. l. 4812/pr. uwiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, iż c. k. Ministeryum zezwoliło dla zrealizowania pożyczki krajowéj w sumie 5,200.000 złr. w. a. w gotowiźnie na wydawanie 6% kwitów tymczasowych a następnie obligacyj pożyczki krajowéj po 100, 300, 500, 1000, 5000 złr. w. a. aż do wysokości imiennéj sumy 6,500.000 i zatwierdziło przedstawiony przez Wydział krajowy plan amortyzacyi.

Przeszkody formalne, dla których Wydział krajowy nie mógł wcześniej przystąpić do ogłoszenia subskrypcyi publicznéj, zostały zatem usunięte.

Po zważeniu atoli wszystkich okoliczności, mianowicie zaś niekorzystnego stanu targu pieniężnego, podniesionéj przez to stopy procentowéj, a przedewszystkiem po ocenieniu ciężarów, które

kraj miałby ponieść w skutek w ówczas już wiadomego odmówienia żądanych przez wysoki Sejm uwolnień dla pożyczki krajowéj, postanowił Wydział krajowy ze względu na **zbliżanie się terminów** zobowiązań zaciągniętych u rozmaitych instytucyj kredytowych wyłączyć na razie z pożyczki krajowéj, dozwolonéj ustawą z dnia 12. lutego 1873. r., pożyczkę w sumie 1,300.000 złr. w. a. w gotowiźnie, i zrealizować ją jako osobną pożyczkę z 1873 r. przeznaczoną przez wysoki Sejm na zapobieżenie niedostatkowi spowodowanemu nieurodzajem i klęskami elementarnemi — z zaciągnieniem zaś pożyczki w sumie 3,900.000 złr. w. a. w gotowiźnie, przeznaczonéj na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, wstrzymać się aż do dalszego postanowienia wysokiego Sejmu.

Nie mogąc liczyć na znaczniejszy udział kapitalistów zagranicznych przystąpił Wydział krajowy do ogłoszenia subskrypcyi publicznéj na tę część pożyczki dopiero w porze, w któréj zwykle po zbiorach poczyna się ożywiać ruch handlowy w naszym kraju.

Ze względu na ówczesny kurs walorów oraz na koszta z emisyą obligacyj połączone, musiał Wydział krajowy, ustanawiając kurs emisyjny sześcioprocentowych obligacyj pożyczki krajowéj na 82 za 100, dla uzyskania sumy 1,300.000 złr. w. a. w gotowiźnie oznaczyć wysokość pożyczki w nominalnéj wartości 1,600.000 złr. w. a.

:/:L.K. /:L.

Zastosowany do téj sumy plan umorzenia ·/. oraz plan losowania ·/. przedstawił Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa w odezwie z dnia 1. października 1873 l. 16009 ·/. ogłaszając przytem następujące warunki subskrypcyjne:

„1) Z pożyczki krajowéj, dozwolonéj ustawą z dnia 12. lutego 1873. r. postanowił Wydział krajowy na teraz wypuścić w drodze publicznéj subskrypcyi tylko 1,600.000. złr. w. a.

2) Celem zrealizowania téj pożyczki, wydawać będzie Wydział krajowy sześcioprocentowe obligacye pożyczki krajowéj po 100, 300, 500 i 1000 złr. w. a. wraz z odpowiednimi kuponami.

3) Okazicielowi kuponu prowizyjnego, każdéj przez Wydział krajowy wydanéj obligacyi, wypłaconą będzie co pół roku z dołu prowizya po sześć od sta bez wszelkiéj ujmy.

4) Spłata galicyjskiéj pożyczki krajowéj nastąpi, według zatwierdzonego przez c. k. Rząd planu umorzenia, w czterdziestu po sobie następujących latach, począwszy od roku 1874.

W tym celu odbywać się będzie dwa razy w roku losowanie obligacyj galicyjskiéj pożyczki krajowéj, **w którém wezmą udział wszystkie serye obligacyj.**

Obligacye wylosowane wypłacane będą **w pełnéj nominalnéj wartości.**

Każdorazowe losowanie odbędzie się na trzy miesiące przed terminem spłaty.

Obligacye wylosowane, tudzież kupony obligacyj w obiegu zostających będą dnia 1. maja i 1. listopada każdego roku okazicielowi wypłacane.

5) Tak wypłatę kuponów, jakoteż spłatę obligacyj wylosowanych uskutecznią podług wyboru wierzyciela, **we Lwowie** kasa Wydziału krajowego, **w innych zaś miejscach** te instytucye bankowe, które przez Wydział krajowy przy losowaniu oznaczone i w pismach publicznych ogłoszone będą.

6) Za spłatę kapitału w terminie wyżej oznaczonym, jak również za regularną wypłatę procentów w dniach zapadłych kuponów ręczy cały kraj Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

7. Subskrypcya odbywać się będzie w dniach 21., 22., 23. i 24. października r. b., a mianowicie:

we Lwowie: w kasie krajowéj, w galic. zakładzie kredytowym włościańskim, w banku krajowym galicyjskim, w galicyjskim banku kredytowym, w filii c. k. austr. zakładu kredytowego dla

handlu i przemysłu, w c. k. uprzyw. galic. akcyjnym banku hipotecznym i w c. k. galic. kasie oszczędności.

w Krakowie: w kasie oszczędności miasta Krakowa i w galic. banku dla handlu i przemysłu;

w Wiedniu: w filii zakładu „Banka Živnostenska“;

w Pradze: w zakładzie „Banka Živnostenska“;

we wszystkich galicyjskich miastach powiatowych: w biurach wydziałów powiatowych.

8) W dniach przeznaczonych do publicznéj subskrypcyi ustanowionym zostaje kurs emisyjny obligacyj pożyczki krajowéj na **82 za 100,** t. j. subskrybent otrzyma za 82 złr. **w banknotach waluty austryackiéj** sześcioprocentową obligacyę galicyjskiéj pożyczki krajowéj, imiennéj wartości 100 złr. w. a., czyli za kapitał pożyczony krajowi pobierać będzie po 7 $^{31}/_{100}$ % prowizyi, nie licząc zysku, jaki mieć może z losowania obligacyj.

9) Subskrybenci złożyć mają przy subskrypcyi tytułem kaucyi 10% subskrybowanych kwot nominalnych w gotowiźnie, lub w walorach na giełdzie notowanych.

10. Cenę emisyjną każdéj obligacyi obowiązany będzie subskrybent złożyć w miejscu subskrypcyi w następujących terminach i ilościach: 1. listopada 1873. r. 22%, 1. grudnia 1873. r. 20%, 1. stycznia 1874. r. 20%, 1. lutego 1874. r. 20%.

Subskrybentom, którzy zamiast ratami uiszczą naraz całą należytość przypadającą za subskrybowane obligacye policzoną będzie odpowiednia 7% prowizya.

11) Kaucya w walorach wydaną będzie subskrybentowi po zapłaceniu pierwszéj raty; — kaucya zaś w gotowiśnie przyjętą zostanie na poczet ceny emisyjnéj subskrybowanych obligacyj.

12) Po zapłaceniu pierwszéj raty otrzyma subskrybent kwit tymczasowy, odpowiadający obligacyi subskrybowanéj. Na odwrotnéj stronie tego kwitu notowane będą spłaty ratalne, uiszczone na rachunek należytości, przypadającéj za subskrybowane obligacye.

13) Przy uiszczeniu ostatniéj raty zamienionym zostanie kwit tymczasowy na sześcioprocentową obligacyę pożyczki krajowéj z r. 1873. téj saméj seryi i numeru wraz z kuponami, **płatnémi począwszy od 1. listopada 1873. r.** w skutek czego pierwszy kupon zapewnia subskrybentowi taką prowizyę, jakaby mu przypadała, gdyby całą cenę emisyjną złożył naraz w dniu pierwszéj raty.

14) Subskrybent, który nie dotrzyma któregokolwiek terminu, przeznaczonego na spłacanie rat należytości za obligacye subskrybowane, winien opłacać od zaległéj kwoty w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia 1. listopada 1873. r., oprócz przypadającego procentu bieżącego, jeszcze 6% tytułem prowizyi zwłoki.

15. Jeżeli subskrybent do dnia 1. maja 1874. r. nie złoży całéj, za subskrybowane obligacye przypadającéj ceny emisyjnéj, natenczas traci prawo do odbioru obligacyi, a uiszczone już przezeń raty stają się własnością funduszu krajowego.“

Do powyższych warunków dodać wypada, iż spłata pożyczki w sumie 1,6000.000 złr. w. a. nastąpi w 40. po sobie następujących latach za pomocą kwoty 106.000 złr. w. a., wnoszonéj dwiema półrocznemi ratami.

Operacyę finansową z emisyą téj pożyczki połączoną, przedsięwziął Wydział krajowy na mocy ustawy krajowéj z dnia 12. lutego 1873. r. nie odejmującéj mu swobody w przeprowadzeniu téj czynności i w myśl sprawozdania swego z dnia 12. listopada 1872. r. (alegat XLIII. do sejm. sprawozdań stenogr. z 1872 r.) przedstawiającego wys. Sejmowi plan pożyczki na podstawie emisyi 6% obligacyi po kursie zastosowanym do stanu targu pieniężnego.

Według wyżéj wyszczególnionych dat oferty przestawionéj Wydziałowi krajowemu przed spadkiem giełdowym wypada kurs obligacyj al pari wypuszczonych $8^{40}/_{100}$.

Uznając tę stopę na ówczesne stosunki jako zbyt wygórowaną i biorąc za wyraz teraźniejszemu stanowi targu pieniężnego odpowiedniéj stopy procentowéj tylko 8: okazuje się, iż emisya 6% obligacyi po kursie 82 za 100 jest korzystną dla kraju.

Jakkolwiek zaprzeczyć się nie da, że podanie w wątpliwość upoważnienia Wydziału krajowego do przeprowadzenia podjętéj przezeń operacyi finansowéj, tuż przed subskrypcyą i w czasie tak ogólnéj trwożliwości i nieufności mogło wpłynąć niekorzystnie na rezultat subskrypcyi, to jednak mniema Wydział krajowy, iż osiągnięty przez subskrypcyę na obligacye pożyczki krajowéj rezultat wykazujący nominalną sumę 1.245.300 złr. w. a. nazwać można dość zadowalniającym, gdy się zważy jak zachwiany jest obecnie kredyt, i jak krytyczne były stosunki targu pieniężnego, osobliwie w dniach subskrypcyi. W każdym zaś razie osiągnął Wydział krajowy główny cel, dla którego zmuszonym był rozpisać subskrypcyę, albowiem uzyskał tą operacyą sumę potrzebną do umorzenia wszystkich długów zaciągniętych dla poratowania powiatów głodem zagrożonych.

Celem zapewnienia obligacyom pożyczki krajowéj, jako walorom lokacyjnym, należytego i stałego kursu, odniósł się Wydział krajowy do c. k. Rządu z prośbą o zezwolenie, ażeby obligacye te służyć mogły do lokowania kapitałów zakładów publicznych pod nadzorem c. k. Rządu zostających, kapitałów sierocińskich, fideikomisowych, depozytowych, oraz do zabezpieczania wojskowych kaucyj małżeńskich i wszelkich kaucyj służbowych.

Na pisma odnośne nie otrzymał Wydział krajowy jeszcze odpowiedzi.

Również poczynione zostały kroki w sprawie notowania obligacyj pożyczki krajowéj na giełdzie wiedeńskiéj i praskiéj.

II.

Udzielanie pożyczek powiatom dotkniętym klęskami elementarnemi.

Dla zapewnienia punktualnéj i regularnéj wypłaty rat przeznaczonych na spłatę pożyczek powiatom, a przez nie gminom i członkom gmin udzielać się mających, odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą ⁄. o wyjednanie Ustawy państwowéj, dozwalającéj ściągania rat téj pożyczki za pomocą exekucyi politycznéj. ⁄.M.

W skutek téj prośby wyjednaną została Ustawa państwowa z dnia 21. maja 1873 (Dz. p. p. z r. 1873 Nr. 96), której §. 3. stanowi , że zaległe raty i procenta pożyczek udzielonych powiatom, gminom i członkom gmin z pożyczki krajowéj, dozwolonéj ustawą z dnia 12. lutego 1873 r., ściągane być mają w drodze administracyjnéj.

Następnie pouczył Wydział krajowy reprezentacye powiatowe okólnikami z dnia 4. i 27. marca 1873 r. l. l. 3025 i 5219 ⁄. pod jakimi warunkami mogą być pożyczki udzielane. ⁄:N0.

Plan umorzenia pożyczki w przeciągu lat ośmiu dołączony do okólnika z dnia 4. marca 1873 r. został zmienionym ⁄. w ten sposób, iż ostatnia rata przypada dnia 1. listopada 1881 r. ⁄. P.

Z funduszów uzyskanych na rachunek pożyczki z 1873, r. udzielił Wydział krajowy dotąd tytułem pożyczek 43 powiatom wymienionym w załączonym wykazie ⁄. ogółem sumę 800.190 złr. w. a. ⁄.Q.

Ta suma wraz z wyszczególnionymi w załączonym wykazie ℣. wydatkami w sumie ℣.R. 41.342 złr. stanowi cały wydatek zrobiony dotychczas na rachunek pożyczki z 1873 r. rozpisanéj w sumie nominalnéj 1,600.000 złr. w. a,

Po całkowitém zrealizowaniu téj pożyczki i po odtrąceniu poniesionego wydatku od uzyskać się mającéj gotowizny w sumie 1.300.000 pozostałaby do dyspozycyi Wydziału krajowego suma 458.468 złr., przyczem zauważyć należy, iż w myśl art. II ustawy krajowej z dnia 12. lutego 1873 r. kończy się dnia 12. lutego 1874 r. termin upoważnieniaWydziału krajowego do udzielania pożyczek powiatom klęskami dotkniętym.

III.

Wyjednanie uwolnienia pożyczki krajowéj od wszelkich opłat i podatków.

W sprawie uwolnienia pożyczki krajowéj od opłat i podatków wniósł Wydział krajowy ℣. S. dwie petycye, ℣. mianowicie pod dniem 27. grudnia 1872 r. l. 21.087 petycyę do Tronu, następnie ℣.T. zaś pod dniem 20. lutego 1873 r. l. 3026 do c. k. Ministerstwa.

Petycye te uzasadnił Wydział krajowy w sposób następujący:

Pożyczka galicyjska z 1873 r. ma być użytą nietylko na użyczenie ludności wiejskiéj, zagrożonéj nędzą, głodem i cholerycznę epidemią, pomocy bezpośredniéj, lecz także na dostarczenie jéj zarobku przy budowie i rekonstrukcyi dróg krajowych.

O ile pożyczka ta ma być użytą na ochronienie ludzi od głodu, zasługuje na to samo uwzględnienie, co pożyczka głodowa z 1866 r., która od wszelkich opłat i podatków uwolnioną była; o ile zaś dostarczyć ma środków na rekonstrukcyę i budowę dróg krajowych przemawiają za jéj uwolnieniem następujące powody:

Kraj nasz nawiédzony nieurodzajem, klęskami elementarnemi, chorobami epidemicznemi i upadający pod brzemieniem podatków, zdecydował się na ofiarę przechodzącą nieledwo jego siły, uchwalając zaciągnienie pożyczki w sumie 5,200.000 złr. w. a. na cele, na które także i Państwo łożyć ma obowiązek.

Kraj nasz potrzebuje dla swego rozwoju ekonomicznego dróg, lecz te same drogi służą także interesom państwa, mają bowiem w wielu razach znaczenie strategiczne, a zawsze znaczenie ekonomiczne dla całego Państwa, mianowicie zaś: podnoszą drogi krajowe wartość kolei żelaznych, których ruch a zatem i dochody zwiększają się w miarę środków komunikacyjnych, łączących je z okolicami obfitującemi w płody surowe, co znów wpływa nietylko na rozwój handlu i przymysłu w Państwie, lecz zarazem na zmniejszenie a względnie na umorzenie tych sum gwarancyjnych, które Państwo poręczające dochody z kolei żelaznych corocznie dopłacać musi.

Nareszcie, jeżeli Państwo towarzystwom prywatnym budującym koleje żelazne poręcza dochody do pewnéj wysokości, lub przynajmniej uwalnia je od podatku wszelkiego na pewien przeciąg czasu, aż do lat 30, to tém bardziej zasługuje na takie uwzględnienie kraj, który do tego samego zdąża celu a z dróg swych nie ma tych dochodów, jakie mają prywatne towarzystwa z kolei żelaznych.

C. k. Ministeryum nie wchodząc bliżej w ocenienie powodów powyższych przedstawiło Izbie Deputowanych na posiedzeniu dnia 8. marca 1873. r. sprawozdanie, w którem oświadczyło, iż zgadza się tylko na uwolnienie od należytości prawnych tych dokumentów, podań i wpisów hipote-

cznych, które sporządzone zostaną przy udzielaniu lub ściąganiu zapomóg zwrotnych danych powiatom, gminom, lub członkom gmin.

Co się zaś tyczy tych uwolnień, które istotną mogły przynieść ulgę krajowi ponoszącemu tak znaczne ofiary w zastępstwie Państwa, t. j. uwolnienia od opłaty stemplowéj wszelkich skryptów, weksli, obligacyj, asygnacyj i innych dokumentów wystawionych celem zaciągnienia pożyczki krajowéj tudzież uwolnienia od podatku kuponów należących do obligacyj pożyczki krajowéj, c. k. Ministeryum oświadczyło, iż nie może takowych popierać z następujących powodów:

a) Pożyczka galicyjska w sumie 5,200.000 zł. w. a. przeznaczona w przeważnéj swéj części nie na wsparcia i wyjątkowe cele dobroczynne, lecz na budowę dróg krajowych a więc na właściwe cele krajowe traci cechę pożyczki głodowéj i jest raczej zwykłą pożyczką krajową.

Część zaś téj pożyczki przeznaczona wyłącznie na wsparcie okolic niedostatkiem dotkniętych nie została dokładnie cyfrą oznaczona, albowiem suma 1,300.000 zł. w. a. stanowi cyfrę maxymalną, a z drugiej strony tylko część téj pożyczki bliżej nieokreślona, zostanie użytą na bezpośrednie wsparcia okolic niedostatkiem dotkniętych, reszta zaś użyta na roboty publiczne tylko pośrednio do celu powyższego służyć będzie.

b) Nie można żądać, ażeby wszystkie kraje reprezentowane w austryackiéj Radzie Państwa przyjmowały na siebie te wydatki, które jeden kraj na swe cele publiczne ponosić jest obowiązany.

c) Uwolnienie jednego kraju austryackiego od opłat i podatków przy zaciąganiu pożyczek na cele publiczne stworzyłoby niebezpieczny przykład nadający także i innym krajom prawo żądania w podobnych razach takich samych uwolnień.

d) Uwolnienie obligacyj pożyczki krajowéj od podatku dochodowego postawiłoby tę pożyczkę w korzystniejszych warunkach aniżeli pożyczkę państwową, która ulega i to wyższemu opodatkowaniu.

Izba Deputowanych przyjęła na posiedzeniu dnia 4. kwietnia 1873. r. projekt rządowy, ⁄. U. który ogłoszonym został jako ustawa z dnia 21. maja 1873. r. (D. p. p. Nr. 96), ⁄. przyznająca uwolnienie od należytości prawnych wszystkim dokumentom podaniom i wpisom sporządzonym z powodu udzielania zapomóg zwrotnych z pożyczki krajowéj dla powiatów w Galicyi klęską głodową dotkniętych.

Nie zrażony oświadczeniem c. k. Ministeryum poczynił Wydział krajowy w sprawie uwolnienia pożyczki krajowéj od wszelkich opłat i podatków następujące ponowne kroki:

1. Wyłączywszy z całéj, ustawą z dnia 12. lutego 1873 dozwolonéj pożyczki krajowéj, część pożyczki przeznaczonéj przez wysoki Sejm na udzielanie powiatom zapomóg zwrotnych i zarządziwszy jej emisyę jako osobnéj pożyczki z 1873. r. udał się Wydział krajowy pod dniem 1. października 1873. r. l. 16009 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie ustawy państwowéj uwalniającéj tę pożyczkę mającą te same cechy, co pożyczka głodowa z 1866. r. od wszelkich opłat i podatków.

2. Wystosował do c. k. Prezydyum Namiestnictwa pod dniem 29. października 1873 ⁄. W r. l. 16142 odezwę ⁄. z prośbą o wniesienie do c. k. Ministerstwa przedstawienia względem wyjednania ustawy uwalniającéj od wszelkich opłat i podatków również pożyczkę krajową przeznaczoną na rekonstrukcyę i budowę dróg krajowych.

Odpis tej odezwy przesłał Wydział krajowy J. E. panu Ministrowi Drowi. Ziemiałkowskiemu z prośbą o poparcie sprawy na radzie Ministrów i wobec korony.

3. Pragnąc wytoczyć rzecz w Radzie Państwa, udał się Wydział krajowy w tym celu do pośrednictwa Dyputowanych galicyjskich skreśliwszy w odnośnym memoryale tok sprawy i przytoczywszy na odparcie zarzutów przez c. k. Ministeryum uczynionych następujące okoliczności:

W całéj Przedlitawii mającéj 14,799.515 mieszkańców a 5852 mil kwadratowych obszaru, długość gościńców państwowych wynosi 1622 mil, a w Galicyi posiadającéj 5,418.016 ludności na

obszarze 1364 mil kwadratowych tylko 380 mil. Z porównania tych cyfr wynika, że Galicya w stosunku swéj ludności do ludności całéj Przedlitawii posiada o 214 mil, w stosunku zaś swego obszaru do obszaru wszystkich krajów przedlitawskich o 192 mil dróg eraryalnych mniéj aniżeli w razie równego pod tym względem postępowania ze strony c. k. Rządu posiadaćby powinna.

A że wartość jednéj mili drogi zbudowanéj wynosi w przecięciu 80.000 złr. w. a., przeto Państwo wydaćby powinno w przybliżeniu 16,000.000 złr. w. a. na budowę dróg w naszym kraju, ażeby postawić na równi Galicyę z innymi krajami Przedlitawii.

Usilne dopominania się kraju o zbudowanie większéj ilości dróg eraryalnych w Galicyi nie odniosły dotąd skutku. Sejm galicyjski w uznaniu nagłéj potrzeby środków komunikacyjnych, jakoteż wobec klęsk, które nawiédziły kraj w roku zeszłym, postanowił zaciągnąć na te cele pożyczkę krajową.

Uchwałą tą wyręczył Sejm krajowy Państwo w pełnieniu obowiązków na niém ciążących.

Pożyczka rozpisana w nominalnéj sumie 1,600.000 złr. w. a., celem uzyskania gotowizny w sumie 1,300.000 złr. w. a. ma wszystkie cechy pożyczki głodowéj.

Zarzut c. k. Ministeryum, iż suma 1,300.000 złr. w. a. stanowi cyfrę maxymalną, która uledz może zmniejszeniu, upada wobec strasznéj nędzy ludu galicyjskiego, wobec wielkich potrzeb wywołanych zeszłorocznemi i tegorocznemi klęskami, których Wydział krajowy nie ułagodzi w zupełności nawet całą przez wysoki Sejm wyznaczoną zapomogą. Co się zaś tyczy uwagi c. k. Ministeryum, iż tylko część téj pożyczki użytą zostanie na bezpośrednie wsparcia, reszta zaś tylko pośrednio do celu powyższego służyć będzie, łatwo zrozumieć, iż jakkolwiek pośrednie zapomożenie powiatów przez dostarczenie zajęcia przy robotach publicznych jest najwłaściwszym i zasadom ekonomii społecznéj najbardziej odpowiadającym sposobem przyjścia w pomoc ludności głodem zagrożonéj — to jednak niezrealizowanie całéj pożyczki w sumie 5,200.000 złr. głównie z powodu odmówienia uwolnienia od opłat i podatków wywarło ten skutek, iż ludności dotkniętéj klęskami i zagrożonéj głodem a niemającéj zarobku przy rekonstrukcyi i budowie dróg krajowych udzielone być musiały z pożyczki głodowéj prawie wyłącznie wsparcia bezpośrednie z wielką dla produkcyi krajowéj szkodą.

Co do pożyczki przeznaczonéj na rekonstrukcyę i budowę dróg krajowych uwolnienie jéj ze strony Państwa od opłat bezpośrednich podatków byłoby tylko kompensacyą zaledwie szesnastéj części téj sumy, którą państwo wydaćby powinno już teraz na budowę dróg w Galicyi.

Wynika stąd, że uwolnienie pożyczki galicyjskiéj od opłat bezpośrednich podatków nie byłoby przeniesieniem na wszystkie inne w Radzie Państwa reprezentowane kraje tych ciężarów, które Galicya na swe cele publiczne ponosić jest obowiązaną, lecz że odwrotnie Galicya, która zaciąga pożyczkę, ażeby budować drogi w zastępstwie Państwa sama jedna ponosi te wydatki, które ponosić są obowiązane wszystkie w Radzie Państwa reprezentowane kraje austryackie.

Jeżeli zatem c. k. Ministeryum obawia się niebezpiecznego precedensu, to precedens ten jest bardzo korzystnym dla Państwa, a przypuszczenie, iż inne kraje austryackie nań powoływać się będą, nie może żadnych budzić obaw, owszem c. k. Ministeryum powinno w interesie Państwa zachęcać inne kraje austryackie, ażeby szły za przykładem Galicyi i powinno wnieść projekt do ustawy ogólnéj uwalniającéj raz na zawsze od wszelkich opłat i podatków pożyczki zaciągane na cele równie dla Państwa jak dla kraju pożądane.

Co się nareszcie tyczy argumentu, iż uwolnienie obligacyj pożyczki krajowéj od podatku dochodowego postawiłoby tę pożyczkę w korzystniejszych warunkach aniżeli pożyczkę państwową ulegającą i to wyższemu opodatkowaniu, porównanie to dlatego zastosować się nie da, albowiem Państwo zaciągające pożyczkę i wkładające zarazem na właścicieli obligacyj obowiązek opłacenia podatku dochodowego, pobiera samo ten podatek, a zatem żadnéj nie doznaje szkody — kraj zaś, jeżeli w zastępstwie właścicieli obligacyj podatek Państwu opłaca lub włożywszy na nich ten obowiązek, za to im wyższy procent płacić musi, ponosi w każdym razie stratę.

Czem więcej dróg będzie w Galicyi. tem bardziej ożywi się handel i przemysł, tem raźniej pójdzie wszelka produkcya a z nią powiększą się dochody z podatków państwowych w Galicyi.

Drugiém źródłem dochodu dla Państwa w razie wykonywania robót przy drogach krajowych będą opłaty stemplowe od kontraktów zawieranych z przedsiębiorcami, tudzież podatki tymże przedsiębiorcom wymierzane. Uwolnienie więc pożyczki krajowéj przeznaczonéj na rekonstrukcyę i budowę dróg otworzy Państwu nowe źródła dochodów w Galicyi, których mieć nie będzie, jeżeli Sejm galicyjski odstąpi od podjęcia tych robót.

Oto są przewodnie myśli dające podstawę do ponownego wniesienia w Radzie Państwa sprawy uwolnienia pożyczki krajowéj od wszelkich opłat i podatków.

Rychłego jednak skutku usiłowań w téj mierze trudno oczekiwać.

Z powyższego przedstawienia czynności przedsięwziętych przez Wydział krajowy w sprawie pożyczki krajowéj wynika:

1. że zaciągnienie całéj pożyczki odroczoném zostało głównie z powodu nieuwolnienia jéj od opłat i podatków;

2. że po całkowitém zrealizowaniu częściowéj pożyczki rozpisanéj w sumie 1,600.000 złr. pozostałaby pewna suma do dyspozycyi Wydziału krajowego na udzielanie dalszych pożyczek powiatom klęskami dotkniętym.

Co do pierwszego punktu:

Zważywszy, że wysoki Sejm wyręczając Państwo w pełnieniu ciążących na niém obowiązków uchwalił pożyczkę w sumie 5,200.000 złr. w przekonaniu, iż pożyczka ta uwolnioną zostanie od wszelkich opłat i podatków — zważywszy, iż nieuwolnienie téj pożyczki od opłat i podatków naraziłoby kraj na zapłacenie należytości stemplowéj w sumie około 44.000 złr. w. a. i na opłacanie podatku dochodowego przez lat 40 w sumie wynoszącéj razem około 1,100.000 złr. w. a. nie licząc procentów — zważywszy, iż ofiara, którą wysoki Sejm chciał ponieść na rekonstrucyę i budowę dróg przeszła już nieledwie granice możności i że przyjęcie na fundusz krajowy stempli i podatków pochłaniających niemal czwartą część całego kapitału pod tak uciążliwymi warunkami uzyskać się mającego, nie dałoby się niczem usprawiedliwić;

Zważywszy, iż jakkolwiek rekonstrukcya i budowa dróg jest naglą, jednak mogłaby być rozłożoną na większy przeciąg lat a suma przeznaczona na amortyzacyę pożyczki mogłaby być użytą na stopniowe prowadzenie rekonstrukcyi i budowy dróg krajowych;

Zważywszy, że pomimo upośledzenia, jakiego we wszystkich kwestyach ekonomicznych doznaje Galicya, c. k. Rząd będzie w końcu zmuszony w interesie Państwa przystąpić do zbudowania w naszym kraju większéj ilości dróg eraryalnych, może nawet tych samych linij komunikacyjnych, które kraj miał zamiar budować. —

Co do drugiego punktu:

Zważywszy, że z dniem 12. lutego 1874. r. upływa termin, do którego Wydział krajowy na mocy ustawy z 12. lutego 1873. r. udzielać może pożyczki powiatom;

Zważywszy, że Wydział krajowy tylko dlatego całéj przez wysoki Sejm dozwolonéj sumy 1,300.000 zł. w. a. na udzielanie pożyczek nie użył, że nią nie rozporządzał, zważywszy, że reprezentacye powiatowe wnoszące w roku bieżącym prośby o udzielanie pożyczek, wykazywały bardzo znaczne potrzeby, których nie można było zaspokoić, — zważywszy nareszcie, że klęski elementarne nawiedziły i w roku bieżącym wiele powiatów mianowicie zachodnich, —

Czyni Wydział krajowy następujący wniosek:

1. Wysoki Sejm raczy polecić Wydziałowi krajowemu, ażeby do zrealizowania reszty ustawą z dnia 12. lutego 1873. r. dozwolonéj pożyczki krajowéj przystąpił, jeżeli cała pomienioną ustawą objęta pożyczka krajowa uwolnioną zostanie od wszelkich opłat bezpośrednich i podatków.

2. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ·/. do ustawy. ·/.

We Lwowie, dnia 18. listopada 1873.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha w. r.

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni,

Zastępca Członka Wydziału krajowego.

Aleg. A.

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 25 Lutego L. 3187 wystosowanego do: 1 Banku hipotecznego 2. banku krajowego 3. banku rustykalnego, 4. banku Lwowskiego w miejscu, 5 galicyjskiego banku dla handlu i przemysłu w Krakowie i 6. banku komisowego „Potocki, Kwilecki i spółka“ w Poznaniu.

Na mocy uchwały Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem z dnia 7go Grudnia 1872 zasankcyonowanej najwyższem postanowieniem Jego c. k. apostolskiej Mości z dnia 12go Lutego 1873 upoważniony jest Wydział krajowy zaciągnąć pod gwarancyą tegoż królestwa pożyczkę 5,200.000 zł. w. a. w gotówce. Suma ta winna być spłacona w galicyjskiej kasie krajowej w następujących ratach: 8go, 15go, 25go Kwietnia po 600.000 Zł. razem 1,800.000 Zł. reszta zaś 3.400.000 od 1go Czerwca r. b. począwszy w 17 bez przerwy po sobie następujących ratach miesięcznych po 200.000 Zł. Pożyczka, niemniej wszystkie z nią łączące się akty wolne są od opłaty podatków i wszelkich innych należytości. Na rachunek procentów i na umorzenie wypożyczyć się mającego kapitału obowiązuje się Wydział krajowy imieniem kraju spłacać rocznie nie więcej jak 470.000 Zł. Donosząc o tem szanownej Dyrekcyi Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać, aby w razie gotowości przyjęcia na się zrealizowania tej pożyczki zechciała Wydziałowi krajowemu najdalej do 20go Marca r. b. przedstawić swe odnośne warunki mianowicie: po 1. jakiej kwoty żądałaby szanowna Dyrekcya rocznie tytułem opłaty procentów i umorzenia; po 2. przez ile lat miałaby być ta kwota opłacaną? Do oferty zechce szanowna Dyrekcya dołączyć kaucyę w kwocie 300.000 Zł. w gotówce lub też w notowanych na giełdzie Wiedeńskiej efektach, liczyć się mających według ostatniego kursu. Zawiadomienie o przyjęciu wniesionej oferty, jako też zwrot kaucyi, dołączonej do oferty nieprzyjętej nastąpi najdalej do 1go Kwietnia r. b. Kaucya zatwierdzonej oferty zwróconą będzie po złożeniu pierwszej raty 600.000 Zł. wynoszącej.

D. u. s.

Alleg. A.

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 25 Lutego L. 3157 wystosowanego do: 1 Banku hipotecznego 2. banku krajowego 3. banku rustykalnego, 4. banku Lwowskiego w miejscu, 5 galicyjskiego banku dla handlu i przemysłu w Krakowie i 6. banku komisowego „Potocki, Kwilecki i spółka" w Poznaniu.

Na mocy uchwały Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem z dnia 7go Grudnia 1872 zasankcyonowanej najwyższem postanowieniem Jego c. k. apostolskiej Mości z dnia 12go Lutego 1873 upoważniony jest Wydział krajowy zaciągnąć pod gwarancyą tegoż królestwa pożyczkę 5,200.000 Zł. w. a. w gotówce. Suma ta winna być spłacona w galicyjskiej kasie krajowej w następujących ratach: 8go, 15go, 29go Kwietnia po 600.000 Zł. razem 1,800.000 Zł. reszta zaś 3,400.000 od 1go Czerwca r. b. poczawszy w 17 bez przerwy po sobie następujących ratach miesięcznych po 200.000 Zł. Pożyczka, niemniej wszystkie z nią łączące się akty wolne są od opłaty podatków i wszelkich innych należytości. Na rachunek procentów i na umorzenie wypożyczyć się mającego kapitału obowiązuje się Wydział krajowy imieniem kraju spłacać rocznie nie więcej jak 470.000 Zł. Donosząc o tem szanownej Dyrekcyi Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać, aby w razie gotowości przyjęcia na się zrealizowania tej pożyczki zechciała Wydziałowi krajowemu najdalej do 20go Marca r. b. przedstawić swe odnośne warunki mianowicie: po 1. jakiej kwoty żądałaby szanowna Dyrekcya rocznie tytułem opłaty procentów i umorzenia; po 2. przez ile lat miałaby być ta kwota opłacaną? Do oferty zechce szanowna Dyrekcya dołączyć kaucyę w kwocie 300.000 Zł. w gotówce lub też w notowanych na giełdzie Wiedeńskiej efektach, liczyć się mających według ostatniego kursu. Zawiadomienie o przyjęciu wniesionej oferty, jako też zwrot kaucyi, dołączonej do oferty nieprzyjętej nastąpi najdalej do 1go Kwietnia r. b. Kaucya zatwierdzonej oferty zwróconą będzie po złożeniu pierwszej raty 600.000 Zł. wynoszącej.

D. u. s.

Aleg. B.

Odpis pisma Wydziału krajowego zdnia 24 Lutego 1873 L. 3429 wystosowanego do „1. Börsen und Arbitrage Mäklerbank. 2. Börsen Bank. 3. Börsen und Creditbank. 4. Börsen und Wechslerbank. 5. Wiener Commercial Bank. 6. Hypotheken Credit und Vorschussbank. 7. Industrie und Boden Credit Bank. 8. Interventionsbank. 9. Länder Bankverein. 10. Wiener Mäklerbank. 11. Prager Bank verein. 12. Real Creditbank. 13. allgm. Verkehrsbank. 14. Vorschusskassen-Verein. 15. Wiener Wechselstuben Gesellschaft. 16. Wiener Börsen Verkehrsbank. 17. Wiener Kapitalisten Verkehrsbank. 18. Hypothekar Rentenbank. 19. Wiener Bankverein. 20. Wiener Vereinsbank. 21. Union Bank. 22. allgm. Bank. 23. Wiener Handelsbank. 24. Franco östr. Bank. 25. nieder östr. Escompt Geselschaft 26. Creditanstalt für Handel und Gewerbe. 27. Boden Creditanstalt. 28. Anglo-östr. Bank."

Mit dem von Sr. Kais. königl. apostolischen Majestät mit allerhöchsten Entschliessung vom 12. Februar l. J. sanctionirten Beschlusse des galizischen Landtages dto. 7ten Dezember 1872 ist der gefertigte Landesausschuss ermächtiget unter der Garantie des Königreiches Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthum Krakau zum Zwecke des Strassenbaues ein Anlehen im Baarbetrage von 5.200.000 fl. öster. Währung zu contrahiren. Der Erlag dieser Darlehenssume hat an die galiz. Landeskasse in Lemberg in folgenden Zeitabschnitten und Beträgen zu erfolgen: am 8ten 15ten und 25 April l. J. zu je 600.000 fl. öw. zusammen 1. 800.000 fl. und der Rest pr. 3.400.000 fl. öw. in 17 ununterbrochen nacheinander folgenden monatlichen Theilbeträgen á. 200.000 fl. öw. angefangen vom 1 Juni l. J. Diese Anleihe und alle mit derselben verbundene Akte geniessen völlige Gebühr-und Steuerfreiheit. Zur Tilgung dieses anzuleihenden Capitales einschliesslich der Zinsen wird der Landesausschuss zur Leistung der Amortisationsquote maximum jährlicher 470000 fl. öster Währ. sich verpflichten. Wir beehren uns diess zu ihrer Kenntniss zu bringen mit der Einladung falls Sie auf die Uibernahme dieses Anleihes reflectiren uns bis längstens 20 März. l. J. Ihre diesfälligen Bedingungen gefälligst bekannt zu geben, insbesondere: 1) Welchen jährlichen Amortisationsbetrag Sie zur Tilgung des Capitales, inclusive Zinsen ansprechen und 2. Die Dauer wie lange diese jährlichen Amortisations-Zahlungen zu leisten wären. Dem Anbothe ist ein Depotschein beizulegen über die erlegte Caution im Betrage von 300000 fl. öst. Währ. im Baaren oder in Börsenmässigen Effecten nach dem letzten Course gerechnet. Die Bekanntgabe der Genehmigung des Anbothes und die Rückstellung der Caution der nicht genehmigten Offerte wird bis Ende März. l. J. erfolgen. Die Caution des genehmigten Anbothes wird nach Erlag der Hälfte der ersten 600.000 fl. Währ, rückgestellt werden.

D. u. s.

Aleg. C.

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 28 Lutego 1873 L. 3456/73 wystosowanego do Pana Piot, Dyrektora Banku »Comptoir de Paris et des departements«

Monsieur Charles Ostrowski, chef du contrôle á la Compagnie des chemins de fer Paris-Lyon-Méditérannée, nous a fait part, par l'entremise de Monsieur Heydenreich, ingénieur, de votre intention d' acceder à une opération financière, âfin d'executer les travaux entreprises en Galicie (Autriche Hongrie). Nous envoyons donc à cet effet et à l'adresse de Monsieur Ostrowski les documents concernants l'affaire et vous prions d'en prendre connaissance et d'en arrêter les bases. Veuillez agréer Monsieur l'assurance de notre haute considération.

D. n. s.

Orgis

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 28 Lutego 1873 L 3456 wystosowanego do Hamilton C. Vetch 14. St. James Square London.

En reponse á votre honorable lettre du 21 Fevrier 1873 qui nous est parvenue par l' intermédiaire de Monsieur Rylski, nous nous empressons de vous envoyer les explications concernants les qûatre questions renfermées dans cette lettre, ainsi que les conditions dans lesquelles nous désirérions contracter l'emprunt de 5.200.000 florins (valeur autrichienne): Nous aimerions mieux pourtant reduire cet emprunt â la somme de 3,000.000 florins (valeur autrichienne) en destinant pour l'amortir une somme proportionelle prise sur les 470.000 florins devant servir au payement des interêts et remboursement annuel de tout l'emprunt et reservant la somme défalqûe 2.200.000 florins pour l'emission des obligations dans notre pays. Nous vous prions donc de vouloir bien arrêter vos conditions sur ces a ces deux modes d' emprunt et de les envoyer a l' adresse du Prince Leon Sapieha â Lemberg. Veuiller agréer, monsieur l' assurance de notre haute considération.

D. u. s.

Objis

Odpis

oferty Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu z d. 19 marca br. wystosowanej do Wydziału krajowego.

Celem podjęcia pożyczki krajowej galicyjskiéj w sumie pięciu milionów dwukroć sto tysięcy złot w. a. w gotowiźnie, żądamy na spłatę procentów i umorzenia kapitału rocznéj kwoty amortyzacyjnéj 465.000, czterechkroć sześćdziesięciu pięciu tysięcy zł. w. a. płatnéj w półrocznych ratach w listopadzie i w maju każdego roku przez lat trzydzieści cztéry — z których to rat półrocznych pierwsza w kwocie 232.500 dwakroć trzydzieści dwa tysięcy pięćset zł. w. a. płatną być ma 1. listopada rb. Przywiązujemy do téj oferty warunki, iż nam obligacye, których brzmienie w porozumieniu z Wysokim Wydziałem ułożymy, wraz z kuponami półrocznymi najdalej z dniem 15. maja br. za gotową wypłatą resztujących rat, na żądanie nasze w całości albo w części do dyspozycyi oddane będą; że notowanie pożyczki w Wiedniu najdalej w 14ście cztérnaście dni, po przyjęciu oferty dozwolonem zostanie, i że powyższa oferta nasza, obowiązuje nas najdalej do dnia 1go kwietnia br. — Kaucya w kwocie 300.000 trzech kroć sto tysięcy zł. w. a. w effektach na giełdzie Wiédeńskiéj notowanych, została przez nas złożoną na rzecz Wysokiego Wydziału w Banku narodowym w Wiédniu, jak świadczy załączone pod Nr 1. poświadczenie filji lwowskiej tegoż Banku. — D. j. w.

Aleg. F.

Wykaz

otrzymanych i zwróconych zaliczek funduszu pożyczki z r. 1873.

			Zaliczki			
			otrzymane		zwrócone	
LW.4822	1	Od c. k. Skarbu Państwa zaliczka bezprocentowa na 1 rok (otrzymana $^{28}/_{3}$ 1873).	50.000 —		.	.
5.331	2	Od gal. Zakładu kredytowego włościańskiego za opłatą 9½% pożyczkę (procenta zapłacono do 31. grudnia 1873).	150.000 —		.	.
		$^{4}/_{11}$ 50.000				
17.972		Do dtto na poczet zapłacono $^{10}/_{11}$ 20.000	.	.	70.000	—
5.534	3	Od galic. banku krajowego (nabył galic. bank kredytowy za opłatą 9½% pożyczkę (procenta do $^{31}/_{12}$ 1873)	100.000 —		.	.
18.437	4	Do galic. banku kredytowego na poczet $^{7}/_{11}$	.	.	30.000	—
5.923	5	Od galic. banku hipotecznego za opłatą 9½% pożyczkę	150.000 —		.	.
17.972	6	Do galic. banku hipotecznego spłacono	.	.	150.000	—
18.171	7	Od fund. stypendyjnych za opłatą 6% pożyczkę, a to:				
5.638		L. Sapiehy 15.050				
5.484		Żurakowskiego 1.150				
2.903		Krakowa . . . . . 34.675·75				
„		Towarnickiego . . . . . 1.117·55				
„		Unii Lubelskiej . . . . . 216·30				
7.701		Manasterzyska . . . . . 1.312·50				
„		Radymno II. . . . . 105·—				
„		Żebrowskiego . . . . . 819·—				
„		Łosia . . . . . 636 —				
„		Głowińskiego . . . . . 776·—	55.858	10		
17.181	8	Do powyższych funduszów spłacono			55.858	10
	9	Od fund. krajowych za opłatą 6%, pożyczkę, a to:				
2.903		Fund. policyi krajowej . . . . . 6.334·—				
7.701						
2.903		„ sierocińskiego stanowego . 8.894·85				
11.498		„ budowy zakł. w Kulparkowie 15.000·—	30.228	85		
9.505	10	Od gminy miasta Krakowa za opłatą 7½% pożyczkę na ½ roku otrzymano $^{2}/_{6}$ . . 100.000·—				
14.667		dtto . . . . . 160.000·—	260.000	—		
4.621	11	Od pozostałego funduszu zapomogi z r. 1866. wypłacono Wydz. pow. jako antycypacyę	100 082	36½		
		Razem	896.169	31½	305.858	10
		Potrącając spłacone zaliczki	305.858	10		
		Pozostaje zaliczek do spłacenia	590.311	21½		

We Lwowie 12. listopada 1873.

Alleg. T.

Wykaz

otrzymanych i zwróconych zaliczek funduszu pożyczki z r. 1873.

			Zaliczki	
			otrzymane	zwrócone
11.W.1829	1	Od c. k. Skarbu Państwa zaliczka bezprocentowa na 1 rok (otrzymana 18/9 1873)	30.000 —	
5.331	2	Od gal. Zakładu kredytowego włościańskiego za opłatą 2½% pożyczkę (procenta zapłacono do 31. grudnia 1873)	150.000 —	
		5/11 50.000		
17.973		Do dnia na poczet zapłacono 15/11 24.000		70.000 —
5.534	3	Od galic. banku krajowego (nabył galic. bank kredytowy) za opłatą 2½% pożyczkę (procenta do 30/11 1873)	100.000 —	
18.437	4	Do galic. banku kredytowego na poczet 7/11		30.000 —
5.933	5	Od galic. banku hipotecznego za opłatą 2½% pożyczkę	150.000 —	
17.973	6	Do galic. banku hipotecznego spłacono		150.000 —
18.171	7	Od fund. stypendyjnych za opłatą 6% pożyczkę, a to:		
3.638		L. Sapiehy 15.050		
3.484		Żurakowskiego 1.150		
2.303		Krakowa . . . . . 34.075·75		
"		Towarnickiego . . . . . 4.117·15		
"		Ust Lubelskiej . . . . . 216·20		
7.701		Manasterzyska . . . . . 1.312·50		
"		Radymno II. . . . . 100·—		
"		Żelazowskiego . . . . . 519·—		
"		Łosia . . . . . 636·—		
"		Głowińskiego . . . . . 775·—	55.858·10	
17.181	8	Do powyższych funduszów spłacono		55.858·10
	9	Od fund. krajowych za opłatą 6% pożyczkę, a to:		
2.908		Fund. policyi krajowej . . . . 6.334·—		
7.701				
2.903		" sierocińskiego stanowego . 5.804·85		
11.488		" budowy zakł. w Kulparkowie 15.000·—	30.228·85	
9.503	10	Od gminy miasta Krakowa za opłatą 7½% pożyczkę na ¼ roku otrzymano 7/11 . . . 100.000·—		
14.667		dnia . . . . . 100.000·—	200.000 —	
4.021	11	Od pozostałego funduszu wspomagi z r. 1866. wypłacono Wydz. pow. jako antycypacyę	160.082·36½	
		Razem	696.159·31½	305.858·10
		Potrącając spłacone zaliczki	305.858·10	
		Pozostaje zaliczek do spłacenia	390.511·21½	

We Lwowie 13. listopada 1873.

Aleg. G.

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 24. kwietnia 1873. l. 7371. wystosowanego do Jego Ekscelencyi pana ministra skarbu.

Durch den, von Allerhöchst Sr Majestät am 13. Februar l. J. allergnädigst sanctionirten Beschluss des galiz. Landtages vom 7. Dezember 1872 wurde der gefertigte Landesausschuss ermächtigt zum Zwecke einer raschen Hilfeleistung den durch Missernte und Elementarschäden in Nothstand versetzten Bewohnern, so wie Behufs, Beschaffung von Geldmitteln zur dringend gebotenen Rekonstruktion der bestehenden und zum Baue neuer Landesstrassen, eine Anleihe im Baarbetrage von 5,200.00 unter möglichst günstigen Bedingungen aufzunehmen. Vergeblich waren bis jezt die Bemühungen des gefertigten Landesausschusses, diesem Anlehen einen Emissionspreis zu erwirken, welcher sich wenigstens dem Kursstande analoger Schuldverschreibungen nähern würde. Das beste der uns zugekommenen Anbote, forderte die Herausgabe steuerfreier, halbjährig mit 6% verzinslichen und in eben denselben Zeitabschnitten verlosbaren nach 34 Jahren zu amortisirenden Obligationen, deren Nominalwerth zum Baarbetrage im Verhältnisse von 80 zu 100 stünde, wodurch das Land mit einer Schuld im nominalen Kapitalswerthe von 6,500.000 belastet worden wäre. Die Verantwortung, eine derartige Negatiation durchgeführt zu haben, konnte der gefertigte Landesausschuss nicht auf sich nehmen, und dies umsoweniger, als das besagte Anleihen nur rücksichtlich jenes Theilbetrages als unaufschiebbar anzusehen ist, welcher zur Linderung des Nothstandes verwendet werden muss, und den auch der gefertigte La desausschuss durch Aufnahme einer schwebenden Schuld bereits über die Hälfte des Erfordernisses wirklich besorgt hat, während der zur Strassenrekonstruktion und zum Strassenbaue erforderliche Geldbetrag im Verlaufe eines grösseren Zeitabschnittes durch ratenweise Einzahlungen aufgebracht werden könnte. In der Ueberzeugung, dass diese Jonnissance in der Einzahlung den Verlauf der Schuldverschreibungen erleichtern den Preis derselben steigern und dadurch jedenfalls dem Lande einen nicht unbeträchtlichen Vortheil eintragen dürfte, beschloss der gefertigte Landesausschuss die Emission der bezüglichen Obligationen auf eigene Rechnung zu nehmen, und dieselbe theils im Wege der Subscription theils auch durch Ueberlassung zum kommissionelen Verkaufe an einzelne Bank-Institute durchzuführen. Hiebei ist der gefertigte Landesausschuss zwar genöthigt der Sicherheit des Erfolges wegen den Kapitalswerth der Schuldverschreibungen ebenfalls in dem obbezeichneten Betrage von 6.500.000 Gulden festzusetzen, allein es kann nicht ausser Acht gelassen werden, dass der Landesausschuss nicht nur durch das Anleihegesetz vom 13. Februar hiezu berechtigt ist, sondern auch dass derselbe unter der Controlla des galiz. Landtages stehend, selbst bei vorteilhafterem, den angebotenen Preis von 80% übersteigenden Verkaufe der Obligationen, den Baarbetrag von 5,200.000 Gulden nicht überschreiten wird, indem er im Augenblicke als diese Summe erreicht wird, den weiteren Verkauf einstellt.

Damit jedoch diese, für das Land Galizien höchstwichtige und unerlässliche Finanzoperation bald möglichst durchgeführt werden könnte, benöthiget der gefertigte Landesausschuss einer wohlwollenden Hülfeleistung von Seite der hohen Regierung und wendet sich im vollen Vertrauen an

Euere Excellenz mit der Bitte, Hochdieselbe möge gnädigst zu bemerken geruhen, damit dem galiz. Landesausschusse die Bewilligung zur Emission von Landesschuldverschreibungen amortisirbar nach dem sub A beigeschlossenen Plane, gemäss dem anliegenden Formulare B und dem Couponsformulare C, sowie nicht minder die Bewilligung zur Voremission von Interimsscheinen nach Formulare D ertheilt werde. Auf die Ertheilung der leztbesagten Bewilligung muss der galiz. Landesausschuss den grössten Werth legen, nicht nur desshalb, weil durch Vermittlung dieser Interimsscheine, wie oben gesagt wurde, ein vortheilhafterer Verkauf ermöglicht wird, sondern auch aus dem höchstwichtigen Grunde, dass hiedurch viel rascher, wenigstens jener Theilbetrag des Anlehens efectuirt wird, welcher zur Hebung des Nothstandes bestimmt ist. Die steten, an uns tretenden Anforderungen der einzelnen Bezirksvertrettungen unseres Landes, die Thatsache, dass das Elend immer grössere Dimensionen annimmt und die Befürchtung nahe liegt, dass ein bedeutender Theil der Ackerfelden wegen Mangel an Saatfrucht nicht angebaut werden dürfte, endlich der beachtenswerthe Umstand, dass eine weitere Verzögerung der Hilfeleistung den Zweck der Anleihe gänzlich annuliren würde, bestimmen den gefertigten Landesausschuss an Euere Excellenz die dringendste Bitte um die baldmöglichste Bewilligung zur Hinausgabe der Obligations-Interimsscheine in erster Reihe zu stellen die Obligationen sowie die ihnen entsprechenden Interimsscheine werden auf Beträge von 50, 100, 500, 1000 und 5000 Gulden ö. W. auszustellen sein.

Aus dem Vorbesagten werden Euere Excellenz gnädigst zu entnehmen geruhen, dass die Emission der galiz. Landesschuldverschreibungen nur progresiv vor sich gehen wird, ja dass möglicherweise auch der Fall eintretten könnte, dass ein nicht unbedeutender Theil der nominellen Kapitalssumme gar nicht oder wenigstens erst nach Jahren an Mann gebracht wird. Da nun unsere an das hohe Ministerium gestellte Bitte um Befreiung des in Redestehenden Anlehens von der Coupons-Einkommensteuer keine Berücksichtigung gefunden hat, so muss das Bedenken auftauchen, dass das Land Galizien, welches die Obligationen steuerfrei begibt, sonach die Zahlung der Steuer auf sich nimmt, dieselbe auch von den Zinsen jener Obligationen entrichten müsste, die erst theilweise eingezahlt wären oder sogar gar nie eingezahlt wurden. Der galiz. Landesausschuss ist der Ueberzeugung, dass die hohe Regierung diese Last auf das Galizien zu übertragen nicht die Absicht haben konnte — denn dagegen sprechen nicht nur allgemeine Billigkeitsrücksichten allein auch schon der fiscalische Grundsatz, dass die Steuer von einem nicht existirenden Steuerobjecte nicht erhoben werden kann. Wenn die hohe Regierung nebstbei die Natur des Anlehens selbst in gnädige Beachtung zieht, und zu berücksichtigen geruht, dass hiebei das Land so zu sagen den Staat in seinen Verpflichtungen vertritt, und die durch dieses Anlehen zwar unmittelbar dem Lande zu Gute kommenden Vortheile nicht ohne Rückwirkung auf das gesammtstaatliche Interesse bleiben können, so glaubt der galiz. Landesausschuss mit Zuversicht die Bitte wagen zu dürfen, damit die Einkommensteuer von den Zinsen des Landeslehens nur in dem Masse eingehoben werde, als dasselbe wirklich efektuirt wird. Wenn die hohe Regieruug diese unsere durchwegs gerechtfertigte Bitte im Principe zu gererchtfertigen geruht, wird sich gewiss ein Modus finden, wie so die Controle über unsere diesbezügliche Geschäftsgebahrung von Seite der Regierung ausgeübt werden könnte. Der gefertigte Landesausschuss gibt sich der Hoffnung hin, dass Euere Excellenz dieser Bitte ein geneigtes Gehör schenken werde.

D. u. s.

Aleg. H.

Plan amortyzacyi pożyczki kraj. z 1873 r. w sumie 6,500.000 zł. w. a.

Nr. porządkowy	Termin wypłat kuponów i losowania		Kapitał umarzający się	Półroczny procent 3%	Anuiteta	Suma przeznaczona na umorzenie kapitału
1	1. Stycznia	1874	6,500.000	195.000	215.200	20.200
2	1. Lipca		6,479.800	194.394	215.194	20.800
3	1. Stycznia	1875	6,459.000	193.770	215.270	21.500
4	1. Lipca		6,437.500	193.125	215.225	22.100
5	1. Stycznia	1876	6,415.400	192.462	215 262	22.800
6	1. Lipca		6,392.600	191.778	215.178	23.400
7	1. Stycznia	1877	6,369.200	191.076	215.176	24.100
8	1. Lipca		6,345.100	190.353	215.253	24.900
9	1. Stycznia	1878	6,320.200	189.606	215 206	25.600
10	1. Lipca		6,294.600	188.838	215.236	26.400
11	1. Stycznia	1879	6,268.200	188.046	215.246	27.200
12	1. Lipca		6,241.000	187.230	215.230	28.000
13	1. Stycznia	1880	6,213.000	186.390	215.190	28.800
14	1. Lipca		6,184 200	185.526	215.226	29.700
15	1. Stycznia	1881	6,154.500	184.635	215.235	30.600
16	1. Lipca		6,123.900	183.717	215.217	31.500
17	1. Stycznia	1882	6,092.400	182.772	215.272	32.500
18	1. Lipca		6,059.900	181.797	215 197	33.400
19	1. Stycznia	1883	6,026.500	180.795	215.197	34.400
20	1. Lipca		5,992.100	179.763	215.263	35.500
21	1. Stycznia	1884	5,956 600	178.698	215.198	36.500
22	1. Lipca		5,920.100	177.603	215,203	37.600
23	1. Stycznia	1885	5,882.500	176.475	215.275	38.800
24	1. Lipca		5,843.700	175.311	215 211	39.900
25	1. Stycznia	1886	5,803.800	174.114	215.214	41.100
26	1. Lipca		5,762.700	172.881	215.181	42.300
27	1. Stycznia	1887	5,720.400	171.612	215.212	43.600
28	1. Lipca		5,676.800	170.304	215 204	44.900
29	1. Stycznia	1888	5,631.900	168.957	215.257	46.300
30	1. Lipca		5,585.600	167.568	215.268	47.700
31	1. Stycznia	1889	5,537.900	166.137	215.237	49.100
32	1. Lipca		5,488.800	164.664	215.264	50.600
33	1. Stycznia	1890	5,438.200	163.146	215.246	52.100
34	1. Lipca		5,386.100	161.583	215.183	53.600
35	1. Stycznia	1891	5,332.500	159.975	215.275	55.300
36	1. Lipca		5,277.200	158.316	215.216	56.900
37	1. Stycznia	1892	5,220.300	156.609	215.209	58.600
38	1. Lipca		5,161.700	154.851	215.251	60.400
39	1. Stycznia	1893	5,101.300	153.039	215.239	62.200
40	1. Lipca		5,039.100	151.173	215.273	64.100
41	1. Stycznia	1894	4,975.000	149,250	215.250	66.000
42	1. Lipca		4,909,000	147.270	215.270	68.000
43	1. Stycznia	1895	4,841.000	145.230	215.230	70.000
44	1. Lipca		4,777.000	143.130	215.230	72.100
45	1. Stycznia	1896	4,698.900	140.967	215.267	74.300
46	1. Lipca		4,624.600	138.738	215.238	76.500

Nr. porządkowy	Termin wypłat kuponów i losowania		Kapitał umarzający się	Półroczny procent 3%	Anuiteta	Suma przeznaczona na umorzenie kapitału
47	1. Stycznia	1897	4.548.100	136.443	215 243	78.800
48	1. Lipca		4,469.300	134.079	215 179	81.100
49	1. Stycznia	1898	4,388.200	131.646	215.246	83.600
50	1. Lipca		4,304.600	129.138	215,238	86.100
51	1. Stycznia	1899	4,218.500	126.555	215.255	88 700
52	1. Lipca		4.129.800	123.894	215.194	91.300
53	1. Stycznia	1900	4,038.500	121.155	215.255	94.100
54	1 Lipca		3,944.400	118.332	215.232	96.900
55	1. Stycznia	1901	3,847 500	115.425	215 225	99.800
56	1. Lipca		3,747.700	112.431	215.231	102.800
57	1. Stycznia	1902	3,644.900	109.347	215 247	105.900
58	1 Lipca		3,539.000	106.170	215 270	109 100
59	1. Stycznia	1903	3,429.900	102.897	215.197	112.300
60	1. Lipca		3,317.600	99.528	215.228	115.700
61	1. Stycznia	1904	3,201.900	96.057	215 257	119.200
62	1. Lipca		3,082.700	92.481	215.181	122.700
63	1. Stycznia	1905	2,960 000	88.800	215.200	126 400
64	1. Lipca		2,833.600	85.008	215 208	130.200
65	1. Stycznia	1906	2,703.400	81.102	215.202	134.100
66	1. Lipca		2,569.300	77.079	215.179	138.100
67	1. Stycznia	1907	2,431.200	72 936	215.236	142.300
68	1. Lipca		2,288.900	68.667	215,267	146.600
69	1. Stycznia	1908	2,142.300	64.269	215.269	151.000
70	1. Lipca		1,991.300	59.739	215.239	155.500
71	1. Stycznia	1909	1,835.800	55.074	215.274	160.200
72	1. Lipca		1,675.600	50 268	214.268	165 000
73	1. Stycznia	1910	1,510.600	45.318	215.218	169.900
74	1. Lipca		1,340.700	40.221	215.221	175.000
75	1. Stycznia	1911	1,165.700	34 971	215.271	180.300
76	1. Lipca		985 400	29.562	215.262	185.700
77	1. Stycznia	1912	799.700	23.991	215 191	191.200
78	1. Lipca		608.500	18.255	215.255	197.000
79	1. Stycznia	1913	411.500	12 345	215.245	202.900
80	1. Lipca		208.600	6 258	214.858	208.600

Alegat: J.

Odpis

planu amortyzacyjnego do l. 16.009/1873.

	Termin wypłat kuponów i losowania	Kapitał umarzający się	Półroczny procent 3%	Annuiteta	Suma przeznaczona na umorzenie kapitału.
1	1 Maja)1874	1,600.000	48.000	53 000	5.000
2	1 Listopada)	1,595.000	47.850	52.950	5 100
3	1 Maja)1875	1,589.900	47.697	52.997	5.300
4	1 Listopada)	1,584.600	47.538	52.938	5.400
5	1 Maja)1876	1,579.200	47.376	52.976	5.600
6	1 Listopada)	1,573.600	47.208	53.008	5.800
7	1 Maja)1877	1.567.800	47.034	52.934	5.900
8	1 Listopada)	1.561.900	46.857	52.957	6.100
9	1 Maja)1978	1,555.800	46.674	52.974	6.300
10	1 Listopada)	1,549.500	46.485	52.985	6 500
11	1 Maja)1879	1,543.000	46 290	52.990	6.700
12	1 Listopada)	1 536.300	46.089	52.989	6.900
13	1 Maja)1880	1,529.400	45.882	52.98	7.100
14	1 Listopada)	1,522.300	45.669	52.969	7.300
15	1 Maja)1881	1.515.000	45.450	52.950	7.500
16	1 Listopada)	1,507.500	45.225	53.025	7.800
17	1 Maja)1882	1,499.700	44.991	52.991	8.000
18	1 Listopada)	1,491.700	44.751	52.951	8 2 0
19	1 Maja)1883	1,483.500	44.505	53 005	8.50
20	1 Listopada)	1 475.000	44.250	52.950	8.70
21	1 Maja)1884	1,466.300	43.989	52 989	9.0 0
22	1 Listopada)	1,457.300	43.719	53 019	9.300
23	1 Maja)1885	1,448.000	43.440	52.940	9.50
24	1 Listopada)	1 438.500	43.155	52.955	9.800
25	1 Maja)1886	1,428.700	42.861	52.961	10.100
26	1 Listopada)	1,418.600	42.558	52.958	10.400
27	1 Maja)1887	1.408.200	42.246	52 946	10.700
28	1 Listopada)	1,397.500	41.925	53.025	11.100
29	1 Maja)1888	1,386 400	41.592	52.992	11.400
30	1 Listopada)	1,375.000	41.250	52.950	11.700
31	1 Maja)1889	1,363.300	40.899	52.999	12.100
32	1 Listopada)	1,351.200	40.536	52.936	12.400
33	1 Maja)1090	1,338.800	40.164	52.964	12.800
34	1 Listopada)	1,326.000	39.780	52.980	13.200
35	1 Maja)1891	1,312.800	39.384	52.984	13.600
36	1 Listopada)	1.299.200	38.976	52.976	14.000
37	1 Maja)1892	1,285 200	38.556	52.956	14.400
38	1 Listopada)	1,270.800	38.124	53.024	14.900
39	1 Maja)1893	1,255.900	37.677	52.977	15.300
40	1 Listopada)	1,240.600	37.218	53.018	15.800

	Termin wypłat kuponów i losowania		Kapitał umarzający się	Półroczny procent 3%	Annuiteta	Suma przeznaczona na umorzenie kapitału
41	1 Maja	1894	1,224.800	36.744	52.944	16.200
42	1 Listopad		1,208 600	36.958	52.958	16.700
43	1 Maja	1895	1,191.900	35.757	52.957	17.200
44	1 Listopada		1,174.700	35.241	52.941	17.700
45	1 Maja	1896	1,157.000	34.710	53.010	18.300
46	1 Listopada		1,138.700	34.161	52.961	18.800
47	1 Maja	1897	1,119.900	33.597	52 997	19.400
48	1 Listopada		1 100.500	33.015	53.015	20.000
49	1 Maja	1898	1,080.500	32.415	53.015	20.600
50	1 Listopada		1,059.900	31.797	52.997	21.200
51	1 Maja	1899	1,038.700	31.161	52.961	21.800
52	1 Listopada		1,016.900	30.507	53.007	22.500
53	1 Maja	1900	994.400	29.832	52.932	23.100
54	1 Listopada		971.300	29.139	52.939	23.800
55	1 Maja	1901	947.500	28.425	53.025	24.600
56	1 Listopada		922.900	27.687	52.987	25.300
57	1 Maja	1902	897.600	26.928	53.028	26.100
58	1 Listopada		871.500	26.145	52.945	26.800
59	1 Maja	1903	844.700	25.341	52.941	27 600
60	1 Listopada		817.100	24.513	53.013	28.500
61	1 Maja	1904	788.600	23 658	52.958	29.300
62	1 Listopada		759.300	22 779	52.979	30.200
63	1 Maja	1905	729.100	21.873	52.973	31.100
64	1 Listopada		698.000	20.940	52.940	32.000
65	1 Maja	1906	666.000	19.980	52.980	33.000
66	1 Listopada		633.000	18.990	52.990	34.000
67	1 Maja	1907	599.000	17.970	52.970	35.000
68	1 Listopada		564.000	16.920	53.020	36·100
69	1 Maja	1908	527 900	15.837	52.937	37.100
70	1 Listopada		490 800	14.724	53.024	38.300
71	1 Maja	1909	452.500	13.575	52.975	39.400
72	1 Listopada		413.100	12.393	52.993	40.600
73	1 Maja	1910	372 500	11.175	52.975	41.800
74	1 Listopada		330 700	9.921	53 021	43.100
75	1 Maja	1911	287.600	8.628	53.028	44.400
76	1 Listopada		243.200	7.296	52.996	45.700
77	1 Maja	1912	197 500	5.925	53.025	47.100
78	1 Listopada		150.400	4.512	53.012	48.500
79	1 Maja	1913	101.900	3.057	52.957	49.900
80	1 Listopada		52.000	1.560	53.560	52.000

Alegat K.

Plan losowania

obligacyi galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1873 w sumie 1.600000 Złr. wal. austr.

Wylosowane będą						Wylosowane będą					
przy ciągnieniu dnia	obligacyi na Złr.				w ogólnej wartości	przy ciągnieniu dnia	obligacyi na Złr.				w ogólnej wartości
	100	500	300	100			100	500	300	100	
	SZTUK						SZTUK				
1 Lutego 1874	1	2	1	27	5000	1 Sierpnia 1890	2	8	4	60	13200
1 Sierpnia „	1	2	1	28	5100	1 Lutego 1891	2	8	4	64	13600
1 Lutego 1875	1	2	1	30	5300	1 Sierpnia „	2	9	4	63	14000
1 Sierpnia „	1	2	1	31	5400	1 Lutego 1892	3	8	4	62	14400
1 Lutego 1876	1	3	1	28	5600	1 Sierpnia „	3	9	4	62	14900
1 Sierpnia „	1	3	1	30	5800	1 Lutego 1893	3	9	4	66	15300
1 Lutego 1877	1	3	1	31	5900	1 Sierpnia „	3	9	4	71	15800
1 Sierpnia „	1	3	1	33	6100	1 Lutego 1894	3	10	4	70	16200
1 Lutego 1878	1	3	1	35	6300	1 Listopada „	3	10	4	75	16700
1 Sierpnia „	1	4	1	32	6500	1 Lutego 1895	3	10	4	80	17200
1 Lutego 1879	1	4	2	31	6700	1 Listopada „	3	10	4	85	17700
1 Sierpnia „	1	4	2	33	6900	1 Lutego 1896	3	10	5	88	18300
1 Lutego 1880	1	4	2	35	7100	1 Listopada „	3	10	5	93	18800
1 Sierpnia „	1	4	2	37	7300	1 Lutego 1897	3	10	5	99	19400
1 Lutego 1881	1	4	2	39	7500	1 Listopada „	3	11	5	100	20000
1 Sierpnia „	1	5	2	37	7800	1 Lutego 1898	3	11	5	106	20600
1 Lutego 1882	1	5	2	39	8000	1 Listopada „	3	11	5	112	21200
1 Sierpnia „	1	5	3	38	8200	1 Lutego 1899	3	11	5	118	21800
1 Lutego 1883	1	5	3	41	8500	1 Listopada „	3	11	5	125	22500
1 Sierpnia „	1	5	3	43	8700	1 Lutego 1900	3	11	5	131	23100
1 Lutego 1884	1	6	3	41	9000	1 Listopada „	3	11	5	138	23800
1 Sierpnia „	1	6	3	44	9300	1 Lutego 1901	3	12	5	141	24600
1 Lutego 1885	1	6	3	46	0500	1 Listopada „	3	12	5	148	25300
1 Sierpnia „	1	6	3	49	9800	1 Lutego 1902	3	12	6	153	26100
1 Lutego 1886	2	6	3	42	10100	1 Listopada „	3	12	6	160	26800
1 Sierpnia „	2	6	3	45	10400	1 Lutego 1903	3	12	6	168	27600
1 Lutego 1887	2	7	3	43	10700	1 Listopada „	3	12	6	177	28500
1 Sierpnia „	2	7	3	47	11100	1 Lutego 1904	4	12	7	172	29300
1 Lutego 1888	2	7	3	50	11400	1 Listopada „	4	13	7	176	30200
1 Sierpnia „	2	7	3	53	11700	1 Lutego 1905	4	15	7	175	31100
1 Lutego 1889	2	7	3	57	12100	1 Listopada „	4	16	8	176	32000
1 Sierpnia „	2	8	3	55	12400	1 Lutego 1906	5	16	8	176	33000
1 Lutego 1890	2	8	3	59	12800	1 Listopada „	5	18	8	176	34000

Wylosowane będą						Wylosowane będą					
przy ciągnieniu dnia	obligacyi na Złr.				w ogólnej wartości	przy ciągnieniu dnia	obligacyi na Złr.				w ogólnej wartości
	1000	500	300	100			1000	500	300	100	
	SZTUK						SZTUK				
1 Lutego 1907	5	19	9	178	35000	1 Listopada 1910	7	26	11	198	43100
„ Listopada „	5	20	9	184	36100	„ Lutego 1911	7	27	12	203	44400
„ Lutego 1908	6	21	9	179	37100	„ Listopada „	7	28	12	211	45700
„ Listopada „	6	21	10	188	38300	„ Lutego 1912	8	28	12	215	47100
„ Lutego 1909	6	23	10	189	39400	„ Listopada „	8	29	13	221	48500
„ Listopada „	6	24	11	193	40600	„ Lutego 1913	8	30	13	230	49900
„ Lutego 1910	7	24	11	195	41800	„ Listopada „	8	32	13	241	52000

Ilość obligacyi.

Na 1000 Złr.	240	sztuk	240000	Złr.
„ 500 „	880	„	440000	„
„ 300 „	400	„	120000	„
„ 100 „	8000	„	800000	„
			1.600000	Złr.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 1. Października 1873. L. 16009 wystosowanej do Świetnego Prezydyum c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Niekorzystne stosunki targu pieniężnego, głównie zaś ciężary, jakieby przy zaciągnieniu pożyczki krajowej z powodu nieuwolnienia jej od podatku dochodowego i należytości stemplowej na kraj spadły, spowodowały Wydział krajowy do zredukowania zezwolonej sumy 5,200.000 złr. do sumy 1,300.000 złr. to jest do tej części pożyczki, którą Sejm galicyjski, li dla zapobieżenia niedostatkowi, nieurodzajem i klęskami elementarnemi spowodowanemu, przeznaczył.

Wydział krajowy byłby się był wstrzymał nawet od zaciągnienia i tej części pożyczki, gdyby nie był, — wiedziony nadzieją, iż operacya finansowa, podjęta nietylko w interesie kraju, lecz niezaprzeczenie i w zastępstwie interesu państwowego, łaskawszego ze strony c. k. Rządu dozna uwzględnienia — jeszcze przed nadejściem Najwyższej Sankcyi zaciągnął w różnych instytucyach finansowych pożyczki, które dla ulżenia nędzy, coraz większe rozmiary przybierającej, niezbędnemi się okazały, a które ze względu na nader wysoką stopę procentową jak najrychlej spłacone być muszą.

Nie przesądzając wszakże dalszym zamiarom Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy uważa niniejszą zredukowaną pożyczkę, jako częściową emisyę pożyczki Ustawą państwową zezwolonej i wyczekiwać będzie, po przedstawieniu Wysokiemu Sejmowi odnośnego sprawozdania, dalszej Jego w tym względzie decyzyi.

Wskutek przedsięwziętej redukcyi okazać się musiała potrzeba wprowadzenia niektórych zmian w pierwotnym planie emitowania i spłaty pożyczki. Zmiany ztąd wynikłe Wydział krajowy ma zaszczyt Św. c. k. Prezydyum przy niniejszem podać do wiadomości.

po 1. Ze względu na dzisiejszy kurs efektów, oraz na koszta z emisyą obligacyi połączone, musiano, ustanawiając kurs emisyjny obligacyi długu krajowego na 82, dla uzyskania 1,300.000 w gotówce, oznaczyć wysokość pożyczki w nominalnej wartości 1,600.000 złr. Zastosowany do tej sumy plan umorzenia przedkłada Wydział krajowy Św. c. k. Prezydyum w załączeniu;

po 2. Przyjęta w pierwotnym planie najwyższa serya obligacyi, opiewająca na 5.000 złr. musiała być przy teraźniejszej emisyi pominiętą — bowiem w obec małych kwot pozostających w pierwszych 20. latach na amortyzacyę, nie można było zadość uczynić postawionemu przez Wysoki Rząd warunkowi, aby przy każdym losowaniu wszystkie serye obligacyi udział miały.

po 3. W dalszem załączeniu Wydział krajowy celem uzupełnienia obrazu całego składu zamierzonego pożyczki przedstawia Św. c. k. Prezydyum

a) wypracowany na podstawie obliczenia przypadających w każdym roku kwot amortyzacyjnych plan losowania obligacyi.

b) odpis obwieszczenia o odbyć się mającej subskrypcyi — wreszcie

c) ponowny odpis kwitu tymczasowego, zastosowanego do uwag Wydziałowi krajowemu udzielonych oraz do zmian, zaszłych w emisyi, zażądane zaś formularze wydrukowanych kwitów interymalnych dla każdej seryi, przedłoży Wydział krajowy natychmiast po wykonaniu zarządzonego druku.

Przy tej sposobności musi jednak Wydział krajowy zwrócić uwagę Św. c. k. Prezydyum na tę ważną dla kraju okoliczność, iż teraźniejsza pożyczka w zredukowanej, a przez Wysoki Sejm li na zapobieżenie niedostatkowi przeznaczonej kwocie 1,300.000 złr. w całym znaczeniu słowa jako pożyczka głodowa (Nothstands-Anlehen) uważaną być powinna a więc na te same zasługuje uwzględnienia, ktorych doznała pożyczka r. 1866.

A gdy przez to samo także i najważniejszy powód, przytoczony w sprawozdaniu c. k. Ministerstwa do Rady Państwa, przeciw uwolnieniu zaciągnąć się mającej gal. pożyczki od podatku dochodowego i należytości — to jest: iż pożyczka ta nie jest w całości pożyczką „głodową“ — naturalnie odpada — uważa Wydział krajowy za swój obowiązek, w myśl polecenia Sejmowego ponowić prośbę, aby Wysoki c. k. Rząd dla emitującej się niniejszej części pożyczki krajowej uwolnienie od wyszczególnionych powyż opłat w drodze właściwej wyjednać raczył.

Wydział krajowy tuszy niepłonną nadzieję iż Św. c. k. Prezydyum słuszną, imieniem kraju wniesioną prośbę jego raczy z łaskawem poparciem przedstawić c. k. Ministerstwu — wszak znane są Św. Prezydyum znaczne ofiary, które fundusz krajowy, chociażby uzyskał uwolnienie od podatku i należytości, już z tego powodu ponosi, iż udzielając dotkniętym niedostatkiem pożyczki 6 procentowe, opłacać musi co najmniej 7·3 procentu od uzyskanych w drodze pożyczki funduszów. Doliczając do tego podatki i stemple podniesie się zaś procent do wysokości 8·1.

O wyniku naszej prośby zechce nas Św. c. k. Prezydyum swego czasu łaskawie zawiadomić.

D. n. s.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 5 Marca 1873 L. 3732 wystosowanej do Swietnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa w miejscu.

Odnośnie do pisma z dnia 20 Lutego 1873 do L. 1368 podnosimy że wedle art. II ustawy kraj. z dnia 12 Lutego b. r. Wydział krajowy mocen jest, udzielać pożyczki krajowej powiatom, których ludność zagrożoną jest niedostatkiem. 6 procentowe pożyczki w gotowiznie dla dostarczenia tej ludności, a) przedewszystkiem zarobku przy robotach, użytek publiczny na celu mających, b) w razie koniecznej potrzeby funduszów na zakupno nasienia na wiosenny zasiew i żywnością niezbędnej dla ochronienia ludności od głodu. Pożyczki te przez Wydział krajowy udzielać się mające, noszą zatem cechę dobra publicznego, i są natury czysto administracyjnej, dopełniają zarówno obowiązku, jak interesu ogółu społeczeństwa, zachowania istnienia i byta jednostek. Pierwszym warunkiem i rękojmią każdej pożyczki, jest zapewnienie, że punktualnie w umówionych terminach zwrócona zostanie. Ta pewność jest w obecnym wypadku tem nieodzowniejszą, gdy fundusz krajowy który powiatom, a względnie ludności tych powiatów t. j. gminom i pojedyńczym osobom za pośrednictwem powiatów udzielać ma pożyczki, właściwie zaliczki, celem ratowania ludności tych powiatów od nędzy, i śmierci głodowej, — sam obowiązanym będzie do punktualnego spłacania pożyczki przez siebie w tym celu zaciągniętej i zarówno niesłuszną jak niepodobną rzeczą byłoby wymagać od kraju, ażeby ofiary ponoszenia kosztów wystarania się pieniędzy (Geldbeschaffungskosten) i opłaty wyższych odsetek aniżeli pobierane po $^{6}/_{100}$ powiększał jeszcze niepewnością punktualnego zwrotu tej części pożyczki krajowej, która obróconą być ma na zaradzanie niedostatkowi. Rozpatrując się w środkach egzekucyjnych, jakoteż w innych stosunkach naszych, przychodzimy do przekonania, że jedynie droga politycznej egzekucyi zdołałaby nam zabezpieczyć możność liczenia na punktualne wpłaty tak pojedyńczych osób jak ze strony gmin i powiatów. Dla tego też udajemy się do Świetnego c. k. Prezydyum z uprzejmą prośbą, ażeby raczyło wedle możności jak najspieszniej wyjednać postanowienie w drodze ustawodawczej analogiczne do ustawy z dnia 3 Kwietnia 1869 L. 413 Dz. u. p. wedle któregoby prowizye i raty przeznaczone na spłacanie pożyczek z powyższego funduszu przez Wydział krajowy powiatom, przez powiaty zaś bądźto gminom, bądź też pojedyńczym osobom, udzielić się mających, w drodze politycznej egzekucyi w ten sam sposób ściąganemi być mogły, jak podatki, i krajowe dodatki do podatków.

D. u. s.

Alleg. N.

Odpis

okólnika Wydziału krajowego z dnia 4go Marca 1873 L. 3023 wystosowanego do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Na mocy ustawy z dnia 9go Grudnia 1872 zaciągniętą będzie pożyczka krajowa z której również i powiaty korzystać mogą. Odnośne artykuły tej ustawy brzmią jak następuje:

Art. 1.

Z zaciągniętej pożyczki mocen jest Wydział krajowy nie przekraczając ogólnej sumy 1,300.000 Złr. w. a. w pierwszym roku po sankcyonowaniu niniejszej ustawy udzielać powiatom, których ludność zagrożoną jest niedostatkiem 6 procentowe pożyczki w gotowiźnie dla dostarczenia tej ludności a) przedwszystkiem zarobku przy robotach użytek publiczny na celu mających b) w razie koniecznej potrzeby na zakupno nasienia na wiosenny zasiew i żywności niezbędnej dla uchronienia ludności od głodu.

Art. 2.

Powiaty które otrzymają pożyczkę obowiązane będą opłacać prowizyę po 6 od sta obliczoną od dnia 7go Marca 1873 bez względu na dzień rzeczywistego podniesienia pożyczki i zwrócić otrzymaną pożyczkę według warunków z Wydziałem krajowym umówionych najdalej w przeciągu 8 lat Do rozpoznania natury udzielić się mającej pożyczki oraz sposobu jej uzyskania i spłaty, posłużą Wydziałowi powiatowemu następujące wyjaśnienia. 1) Pożyczka zaciągniętą być może a) na bezpośrednie Art. II ustawy bliżej określone cele powiatu, jako całości — b) na takie same cele dla gmin, a mianowicie na budowę dróg, mostów, szkół, sypanie wałów ochronnych, osuszenia gruntów, regulacye rzek itd. itd. c) dla udzielenia pomocy pojedynczym mieszkańcom zagrożonym niedostatkiem Pobrane na powyższe cele fundusze nie stanowią wszelako oddzielnych kategoryi pożyczki lecz tylko jedną całość długu którego zwrot Reprezentacya powiatowa funduszowi krajowemu majątkiem powiatu oraz wynikającemi z dodatków do podatków dochodami gwarantuje. — Wydział krajowy bowiem nie wchodzi w żadną styczność ni z gminami ni z mieszkańcami pojedynczemi i uznaje tylko powiaty za swych jedynych dłużników. Ponieważ jednak tylko pożyczka na cele sub a) zaciągnięta właściwym jest długiem powiatu, a więc tylko ona powiatowemi dodatkami do podatków spłacona być powinna reszta zaś na cele sub b) i c) użytej pożyczki według warunków z gminami lub pojedynczemi mieszkańcami umówionych, przez tychże powiatowi spłacona będzie — przeto wstawi Wydział powiatowy w rubryce wydatków corocznego swego budżetu wprawdzie tę anuitetę, która funduszowi krajowemu tytułem rocznej spłaty całego długu przypada, wykaże wszakże w rubryce dochodów te kwoty, które gminy lub pojedynczy dłużnicy zapłacić mają — w skutek czego pozostanie ostatecznie jako przewyżka wydatków tylko ta kwota, która na potrzeby Reprezentacyi powiatowej jako też na umorzenie właściwego długu powiatowego dodatkami do podatków pokryta być ma. 2) Pożyczka zaciągnąć się mająca może i powinna posłużyć powiatom obciążonym dawniejszymi czy to z funduszu krajowego czyli też innych źródeł zaciągniętemi pożyczkami, do uregulowauia ich

gospodarstwa finansowego przez unifikacyę wszystkich długów powiatu. Tym celem powiększy Reprezentacya powiatowa sumę zaciągnąć się mającej pożyczki o tyle, aby wszystkie inne długi powiatu spłacone być mogły — co tem więcej życzyćby należało, ile że inne pożyczki z pewnością nigdy tych dogodności nie wykażą jakie z teraźniejszą pożyczką są połączone. 3) Przy oznaczeniu sumy wypożyczyć się mającej, winne powiaty, w których terytoryum nowe drogi krajowe budowane będą, mieć wzgląd na koszta wykupna zająć się mających pod te drogi gruntów — gdyż według odnośnej ustawy o budowie nowych dróg obowiązek bezpłatnego dostarczania gruntów czy to na własność, czy też na czasowy użytek na pojedynczych powiatach ciąży. W tym względzie wydaje Wydział krajowy równocześnie dotyczące rozporządzenie. 4) Spłata zaciągniętej pożyczki odbędzie się w przeciągu ośmiu lat w stałych annuitetach obliczonych według stopy procentowej 6 od sta. W roku bieżącym ustanawia się tylko jedna całoroczna annuiteta z 8 miesięcznym procentem w dalszych latach zaś istnieć będą dwie półrocznie spłacalne annuitety. Zapłata wykonaną być musi w roku bieżącym z dniem 1 Listopada, w latach późniejszych zaś w dwóch terminach przypadających na dnie 1 Marca i 1 Listopada. Postanowienia te są tylko wynikiem warunków, których fundusz krajowy obowiązanym jest dotrzymać swoim kredytorom. Załączona tabela ¹/. uwidoczni obliczenie procentów oraz umorzenie kapitału, którego jednostkę w kwocie 1000 złr. przyjęto. ¹/.

Gdyby Wydział powiatowy zamierzał zaciągnięty dług w krótszym czasie wypłacić natenczas zechce to życzenie objawić w podaniu swem dla odpowiedniej zmiany w planie amortyzacyi. 5) Celem otrzymania pożyczki winien Wydział powiatowy wnieść do Wydziału krajowego podanie do którego załączony być ma przedewszystkiem wierzytelny wypis Uchwały Rady powiatowej, upoważniającej Go do zaciągnięcia z funduszu krajowego pożyczki pod warunkami przez Wydział krajowy ustanowić się mającemi jako też do zeznania na nią karty dłużnej.

Prócz tego wykaże Wydział powiatowy w swym podaniu dla powzięcia jasnego poglądu na stan finansowy powiatu.

a) według wskazówek sub 1) cele na które pożyczone pieniądze użyte być mają.

b) czy i jakiej wysokości długi ciężą na funduszach powiatu i czyli takowe z nowej pożyczki spłacone będą — w razie przeciwnym wyjaśni Wydział powiatowy powody, dla których tej spłaty nie proponuje.

c) sumę opłacanych w roku bieżącym podatków od których pobierane będą dodatki powiatowe, oraz ile centów wypada na opędzenie kosztów administracyjnych, ile zaś na spłatę pożyczki.

6. Po otrzymanem od Wydziału krajowego zawiadomieniu o zezwoleniu na udzielenie pożyczki w żądanej, lub też w zmniejszonej kwocie, sporządzi Wydział powiatowy skrypt dłużny według załączonego formularza ²/. i przedłoży takowy Wydziałowi krajowemu. ²/.

7. Pieniądze wypłacone będą powiatom w miarę zrealizowania pożyczki krajowej w kwotach zostających w stosunku do wysokości zezwolonej pozyczki.

8. Najdalej do 1 Sierpnia 1873 w latach zaś następnych najdalej do 15 Lutego każdego roku winien Wydział powiatowy wykazać się budżetem powiatowym, iż w rubrykę wydatków tego budżetu wstawioną została kwota potrzebna na opłacenie annuitetów w tym roku do wypłaty przypadających oraz wypis uchwały Rady powiatowej, nakładającej na powiat wystarczające na spłatę dodatki do podatków.

9. Ponieważ część zrealizowanej pożyczki także i gminom jako korporacyom udzielona być może przeto przesyłamy Wydziałowi powiatowemu w załączeniu formularz skryptu zeznać się mającego powiatowi przez gminy pożyczki zaciągające przyczem nadmienić nam wypada, iż na podstawie takiego skryptu w myśl §. 4 Ustawy z 20 Kwietnia 1854 przysługiwać będzie Wydziałom powiatowym prawo politycznej egzekucyi wypłat zalegających.

10) Co się tyczy zabezpieczenia spłaty pożyczek udzielonych pojedynczym mieszkańcom, pozostawiamy Wydziałowi powiatowemu zupełną wolność w oznaczeniu odpowiedniego sposobu życzyćby wszakże należało, aby pożyczki te zeznane były aktem notaryalnym. Formularz pod 3 załączony może odpowiednio zmieniony posłużyć przy wystawieniu skryptów przez osoby prywatne. Na tych podstawach zechce Wydział powiatowy jak najspieszniej przedłożyć swoje w tym względzie wnioski, a nawet w razie gdyby zaciągnięcie pożyczki powiatowej nie było uchwalonem zawiadomić nas o ujemnym wyniku, abyśmy fundusze przez jeden powiat nie pobrane udzielić mogli wcześnie jeszcze innym większych sum potrzebującym powiatom.

d. u. s.

Odnośnie do ustępów 9. i 10. okólnika naszego z dnia 4. marca 1873 do l. 3 025 podajemy do wiadomości Wydziału powiatowego, że Wydział krajowy będąc postanowieniem §. 4. ust. o repr. powiat. powołanym do czuwania nad tem, ażeby majątek zakładowy powiatu nie został uszczuplony, raz jeszcze. i ze szczególną troskliwością zastanawiał się nad tem, w jaki sposób najodpowiedniejszem byłoby zabezpieczyć powiaty, które korzystać będą z pożyczki na mocy ustawy z dnia 11. lutego 1873. zaciągnąć się mającej, na dostarczenie ludności zagrożonej niedostatkiem gotowizny do zakupna nasienia na wiosenny zasiew, i żywności niezbędnej dla uchronienia ludności od głodu, — ażeby osoby, które ze strony powiatów wsparcie otrzymały, punktualnie w wymówionych terminach wywiązywały się z obowiązań przez się naprzeciw powiatom przyjętych.

W tym celu uznał Wydział krajowy za najodpowiedniejsze, ażeby osoby należące do związku gminnego, mogły korzystać z tej zapomogi, jedynie za solidarną poręką, wszystkich w tej gminie zapomogę otrzymujących, jako też za ewentualną poręką gminy, samej, jako takiej. — Gmina jest bowiem w myśl postanowień §. 22. ust. o przyn. i §. 27. ust. gm. obowiązaną wspierać swych przynależnych i zapobiegać żebractwu. — Gdy w danym razie, z powodu wielkości klęski, jako też z powodu niezamożności samej gminy, kraj i powiat zastępują gminę w spełnieniu obowiązku na niej ciężącego — nic słuszniejszego, jak wymaganie, ażeby gmina, będąca najbliżej wspomożonych i mająca największą łatwość czuwania nad wspomożonemi, ażeby punktualnie uiszczali się z obowiązań przez się przyjętych — przynajmniej poręką swoją przyczyniła się do dzieła zapomożenia i podała w ten sposób powiatom obdzielającym klęską dotkniętych, najpewniejszą rękojmię, że energicznie współdziałać będzie przy ściąganiu zwrotu tej zapomogi, a kwoty, ktoreby ściągniętemi nie zostały, dopełniając przynajmniej w ten sposób obowiązku powyższemi ustawami na nie nałożonego, z własnych zastąpi funduszów.

Przed rozpoczęciem obdzielania zapomogi, objaśni Wydział powiatowy Reprezentacyę gminną, że zapomoga jedynie za solidarną poręką wszystkich zapomożonych w gminie osiadłych. jako też gminy samej jako takiej, udzieloną być może. — Następnie sporządzi Wydział powiatowy z współudziałem zwierzchności gminnej w każdej gminie spis zapomogą obdzielić się mających, i zawezwie ich do wyboru jednego lub kiiku pełnomocników, i podpisania w tym celu w obecności delegata Wydziału powiatowego, naczelniku gminy lub jego zastępcy, jako też dwu świadków pełnomocnictwa tu pod 1/. dołączonego. 1/.

Następnie zwołać należy posiedzenie Rady gminnej, która uchwali, czyli i ile za każdego zgłaszającego się o zapomogę poręcza w imieniu gminy, ile zaś, — w danym razie na rzecz samej gminy jako takiej, — na wykonanie robót, użytek publiczny na celu mających, albo też na inne cele zaciągnąć zamyśla. — Odnośna uchwała Rady gminnej, wymagająca w myśl §. 99. lit. b. ust. gm. zatwierdzenia przez Reprezentacyę powiatową, może być dla nagłości sprawy stosownie do postanowienia §. 36. ust. o repr. p. przez Wydział powiatowy w zastępstwie Rady powiatowej zatwierdzoną.

Po dopełnieniu tych formalności przystąpi Wydział powiatowy do rózdzielania pożyczki przyznanej, przyczem spisanym zostanie protokół zaliczania, wedle formularza pod 2/. przy każdem rozdzielaniu w trzech egzemplarzach spisać się mających, z których pierwszy, wraz z oryginalnem pełnomocnictwem, uchwałą Rady gminnej, i zatwierdzeniem jej przez Reprezentacyę powiatową, przechowa Wydział powiatowy we własnych aktach, drugi udzieli zwierzchności gminnej, — trzeci 2/.

zaś, zebrawszy większą ilość takich protokołów, lub wszystkie razem przedłoży wspólnem sprawozdaniem Wydziałowi krajowemu.

Pożyczki, któreby gmina jako taka zaciągała, zarówno z innemi wciągnąć należy do protokołu zaliczenia w ten sposób, że nietylko gmina ręczyć ma za zapomożonych, ale nawzajem zapomożeni solidarnie odpowiadać będą za gminę,

Protokół ten w każdym egzemplarzu podpisanym być powinien przez naczelnika gminy lub jego zastępcę, niemniej przez jednego przysiężnego lub assesora, dwu członków Rady gminnej, opatrzony pieczęcią gminną, następnie podpisanym przez wszystkich pełnomocników, przez zapomożonych ustanowionych nareszcie przez delegata Wydziału powiatowego i przez dwu świadków. Podpisy te powtarzać się mają dwa razy, mianowicie na pierwszej stronie protokołu i po wyliczeniu wszystkich obdzielonych.

Osobom nie należącym do związku gminnego, mianowicie: właścicielom obszarów dworskich, dzierżawcom, itp. zapomogi w powyższym celu udzielanemi być mogą, jedynie za poręką dwu Wydziałowi powiatowemu z zamożności znanych poręczycieli, i za skryptami we formie aktów notaryalnych, wedle formularza pod ³/. zeznać się mającemi.

Wydział krajowy zarządza równocześnie drukowanie pełnomocnictw ¹/. protokołów ²/. i skryptów ³/., i przesyłać je będzie Wydziałowi powiatowemu za zgłoszeniem w odpowiedniej liczbie egzemplarzy.

We Lwowie, dnia 27. marca 1873.

L. Sapieha.

Skwarczyński.

Aleg. P.

Do l. 14.332.

Tabela

wykazująca umorzenie 1000 zł. długu zaciągniętego z funduszu krajowego w roku 1873.

Kapitał umarzający się	Annuitety			Z Annuitety przypada				
	Termin	Wysokość		na spłacenie procentu			na kapitał	
				rachując dokładnie	okrągło			
		zł	ct.	zł.	zł.	ct.	złr	ct.
1.000	1. listopad 1873	—	—	40	—	—	—	—
1 000	1. maj 1874.	79	60	30	30	—	49	60
950.40	1. listopad 1874.	79	60	28.5120	28	52	51	08
899.32	1. maj 1875.	79	60	26.9796	26	98	52	62
846.70	1. listopad 1875.	79	60	25.4010	25	41	54	19
792.51	1. maj 1876.	79	60	23.7753	23	78	55	82
736.69	1. listopad 1876.	79	60	22.1007	22	11	57	49
679.20	1. maj 1877.	79	60	20 3760	20	38	59	22
619.98	1. listopad 1877.	79	60	18.5994	18	60	61	—
558.98	1. maj 1878.	79	60	16.7694	16	77	62	83
496.15	1. listopad 1878.	79	60	14 8845	14	89	64	71
431.44	1. maj 1879.	79	60	12.9432	12	95	66	65
364.79	1. listopad 1879.	79	60	10 9437	10	95	6)	65
296.14	1. maj 1880.	79	60	8.8842	8	89	78	71
225.43	1. listopad 1880.	79	60	6.7629	6	77	72	83
152.60	1. maj 1881.	79	60	4.5780	4	58	75	02
77.58	1. listopad 1881.	79	91	2.3274	2	33	77	58

Wykaz

pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym do 1. Listopada 1873.

L. W.	Data		L. p.		Zł. w. a.
13.165	Sierpień	18	1	Biała	5.000
6.393	Czerwiec	10	2	Bircza	8.000
3.439	Kwiecień	5	—	Bochnia	
4.549	„	4	—	„	30.000
7.187	Czerwiec	6	—	„	
14.449	Wrzesień	17	4	Borszczów	5.000
1.488	Kwiecień	1	5	Brzesko	
2.328	„	—	—	„	
4.549	„	4	6	„	35.000
8.070	Maj	29	7	„	
7.187	Czerwiec	10	8	„	
12.837	Wrzesień	3	9	Brzeżany	8.000
6 393	Czerwiec	10	10	Brzozów	5.000
12.837	Wrzesień	3	11	Chrzanów	5.000
3.439	Marzec	11	12	Dąbrowa	
4.443	Kwiecień	5	13	„	40.000
7.187	Czerwiec	10	14	„	
13.075	Sierpień	18	15	Dolina	1.500
5.952	Kwiecień	10	16	Gorlice	15.000
10.262	Czerwiec	21	17	„	
3.439	Kwiecień	5	18	Grybów	
4.443	„	5	19	„	50.000
7.187	Czerwiec	10	20	„	
3.439	Kwiecień	4	21	Jarosław	
6.032	„	17	22	„	
10.264	Lipiec	2	23	„	18.000
16.242	Październik	20	24	„	
2.844	Kwiecień	21	25	Jasło	25.000
4.549	„	4	26	„	
7.312	Maj	25	27		
3 060	Marzec	21	28	Kolbuszowa	
4.494[73]	„	—	—		40.000
4.837	Kwiecień	5	29	„	
6.299	„	11	30	„	
4.989	„	4	31		
3.439	„	28	32	Kraków	
4.443	„	5	33	„	22.000
4.893	„	28	34	„	
6.393	Czerwiec	10	35	Krosno	13.000
14.949	Wrzesień	15	36	„	
11.886	Lipiec	16	37	Limanowa	2.000

L. W.	Data		L. p.		Zł. w. a.
4.794	Kwiecień	3	38	Łańcut	20.000
3.060	Marzec	11	—		
3.439	Kwiecień	5	39	Mielec	37.000
4.443	„	5	40	„	
7.039	Lipiec	7	41	Mościska	13.000
5.465	Maj		42	„	
14.332	Wrzesień	3	43	„	
3.439	Kwiecień	5	44	Myślenice	36.000
5.307	„	1	45	„	
6.388	Maj	18	46	„	
6.393	Czerwiec	10	47	„	
1.487	Marzec	5	48	Nisko	23.000
4.700	Kwiecień	5	49	„	
6.695	Maj	23	50	Nowy targ	12.000
5.756	„	1	51	„	
3.439	Kwiecień	2	52	Pilzno	21.000
5.753	„	7	53	„	
7.187	Czerwiec	10	54	„	
14.332	Wrzesień	3	55	„	
12.837	„	3	56	Podhajce	10.000
6.041	Czerwiec	29	57	Przemyślany	8.000
14.332	Wrzesień	3	58	„	
7.274	Czerwiec	13	59	Rawa	10.000
14.332	Wrzesień	3	60	„	
5.753	Kwiecień	7	61	Ropczyce	13.000
14.949	Wrzesień	17	62	„	
4.794	Kwiecień	3	63	Rudki	20.000
16.294	Październik	20	64	„	
3.434	Kwiecień	28	—		
7.187[72]	„	2	65	Rzeszów	20.000
5.755	„	14	66	„	
14.332	Wrzesień	3	67	„	
2.844	Maj	21	68	Sanok	28.000
4.443	Kwiecień	5	69	„	
9.694	Czerwiec	13	70	„	
3.432	Kwiecień	2	71	Nowy Sącz	16.000
10.809	Czerwiec	29	72	„ „	
5.950	Kwiecień	21	73	„ „	
11.320	Lipiec	7	74	„ „	
4.794	Kwiecień	3	75	Sokal	15.000
12.837	Wrzesień	3	76	Stanisławów	5.000
1.487	Maj	9	77	Stare miasto	8.000
2.526				„ „	
5.753	Kwiecień	7	78		
3.060	Marzec	—	79	Tarnobrzeg	32.000
4.339					
7.848[72]					
6.369	Kwiecień	14	80	„	
3.439	Marzec	14	81	Tarnów	22.000
4.443	Kwiecień	5	82	„	
12.837	Wrzesień	3	83	Trembowla	5.000
3.439	Marzec	12	84	Wadowice	—

L. W.	Data		L. p.		Zł. w. a.
5.523	Kwiecień	10	85	Wadowice	
6.042	„	1	86	„	25.000
10.263	Czerwiec	23	87	„	
3.439	Marzec	24	88	Wieliczka	
4.621	Kwiecień	4	89	„	40.000
12.837	Wrzesień	3	90	Żydaczów	3.000
5.753	Kwiecień	7	91	Żywiec	
8.371	Maj	26	92	„	20.000
3.439	Kwiecień	11	93	„	
				Razem	80,0189.99

Aleg. R.

Wykaz wydatków

na pożyczkę krajową do 10 listopada 1873.

1. Odsetki od wypożyczonych kapitałów					
1. Funduszom samoistnym pod zarządem Wydziału krajowego zostającym.	262	2.060	63		
2. Bankom i zakładom kredytowym 28552.77 . . od tego: za eskompt przed terminem wypł. kap. 2.87773	272 271	25675	04	27 735	67
2. Koszta administracyjne.					
1. Płace	332	122	—		
2. Prowizye bankom od subskrycyi.	342	210	74		
3. Koszta kancelaryjne, inseraty, druki i t. d. . .	352	2.247	12		
4. Drobne wydatki telegramy.	372	17	71		
5. Rozmaite wydatki, stemple	392	11.009	08		65
Razem					

Uwaga: Koszta emisyjne nie dadzą się dzisiaj dokładnie obliczyć a to z powodu że jeszcze nie nadeszły wszystkie rachunki do sprawdzenia nadto zaś koszta druku obligacyi nie są niniejszem rachunkiem objęte.

Lwów dnia 17 listopada 1873.

Aleg. II.

Wykaz wydatków

na pożyczkę krajową do 10 listopada 1873

1. Odsetki od wypożyczonych kapitałów					
1. Funduszom samoistnym pod zarządem Wydziału krajowego zostającym	262	2.000	03		
2. Bankom i zakładom kredytowym 28653.77	272				
od tego: za eskompt przed terminem wypł. kap. 2.877.73	271	25675	04	27 735	07
2. Koszta administracyjne.					
1. Płace	332	122	—		
2. Prowizye bankom od subskrypcyi	342	210	74		
3. Koszta kancelaryjne, inseraty, druki i t. d.	352	2.247	12		
4. Drobne wydatki (telegramy)	372	17	71		
5. Rozmaite wydatki, stemple	392	11.009	05		65
Razem					

Uwaga: Koszta emisyjne nie dadzą się dzisiaj dokładnie obliczyć a to z powodu że jeszcze nie nadeszły wszystkie rachunki do sprawdzenia, nadto zaś koszta druku obligacyj nie są niniejszem rachunkiem objęte.

Lwów dnia 17 listopada 1873.

Odpis

petycyi Wydziału kraj. z dnia 27. Grudnia 1872 l. 21087 zaniesionej do Najwyższego Tronu.

Najjaśniejszy Panie!

Niepomślny rezultat ostatnich zbiorów, jakoteż zrządzone w skutek nadzwyczajnych klęsk elementarnych, jak gradobicia i wylewu wód, spustoszenia całego mienia, w rozległych obszarach królestwa Galicyi, dają powód do słusznej obawy, że ludność tego królestwa w następnym roku stanie się ofiarą nieokreślonej nędzy, i że oprócz wybuchłej już teraz epidemii cholerycznej, także tyfus głodowy kraj nawiedzić może.

Troskliwy o dobro tegoż Jego Excellencya Pan Namiestnik, zwrócił już zawczasu uwagę w pokorze podpisanego Wydziału krajowego na tę smutną przyszłość, w skutek czego tenże poczuwał się do obowiązku bezzwłocznie przedłożyć Sejmowi wniosek, zmierzający obok bezpośredniej pomocy ku temu, ażeby ludności dotkniętych klęską okolic podać sposobność do zarobku.

Zgodnie z tym wnioskiem powziął też Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na posiedzeniu swem z dnia 7. Grudnia 1872 uchwałę względem zaciągnięcia pożyczki krajowej, której część na rozdzielanie oprocentowanych zapomóg dla dotkniętych klęską, reszta zaś na budowę nowych i rekonstrukcyę istniejących dróg krajowych użytą być ma.

Euere Majestät!

Der Misserfolg, der letztjährigen Ernte, so wie die durch aussergewöhnliche Elementarunfälle, wie Hagelschlag und Ueberschwemmungen, verursachten, über weit ausgedehnte Strecken des Königreichs Galizien sich hinziehende Verheerungen von Hab und Gut, geben wohl Raum der gegründeten Befürchtung, dass die Bevölkerung dieses Königreiches in dem nächsten Jahre einem unabfehlbaren Elende Preis gegeben sein wird, und dass neben der schon jetzt auftauchenden Cholera-Epidemie noch der Hungertyphus das Land heimsuchen dürfte.

Besorgt um das Wohl desselben hat auch Seine Excellenz der Herr Staathalter frühzeitig schon den treugehorsamsten Landesausschuss auf diese düstere Zukunft aufmerksam gemacht, so dass sich letzterer für verpflichtet erachtete dem Landtage allsogleich einen Antrag vorzulegen, welcher neben der unmittelbaren Hilfeleistung auch dafür Sorge tragen sollte, dass der Bevölkerung der von Unglücksfällen heimgesuchten Gegenden hinlängliche Gelegenheit zum Erwerbe gebothen wäre.

Entsprechend diesem Antrage beschloss auch der Landtag des Königreichs Galizien und Lodomerien, sammt dem Grossherzogthume Krakau in der Sitzung vom 7. Dezember 1872 die Aufnahme eines Landesanlehens, von dem ein Theil zur Vertheilung verzinslicher Unterstützungen an Nothleidende, der Rest zum Baue neuer so wie zu

Jakkolwiek pożyczka ta po części przeznaczoną jest na ogólny cel państwowy, nie ulega jednak wątpliwości, iż takową ze względu na główny cel przysporzenia obfitego źródła zarobku dla cierpiących nędzę jako pożyczkę głodową w całem znaczeniu tego słowa uważać należy.

W tem rozumieniu polecił Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w pokorze podpisanemu Wydziałowi krajowemu, poczynić wszelkie potrzebne kroki, ażeby pożyczka ta takich samych ulg doznała, jakie dzięki Najmiłościwszej łasce Waszej ces. kr. apostolskiej Mości użyczone były zaciągniętej w roku 1866 galicyjskiej pożyczce głodowej.

W imieniu Sejmu królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zwraca się najuniżeńszy Wydział krajowy w najgłębszej pokorze do ojcowskiego serca Waszej ces. kr apostolskiej Mości, i składa u stóp tronu najuniżeńszą prośbę:

Wasza ces. król. apostolska Mość raczy najmiłościwiej Rząd swój upoważnić, ażeby tenże na mocy uchwalonego przez Sejm galicyjski projektu do ustawy, po Najmiłościwszem sankcyonowaniu tegoż przez Waszą ces. król. apostolską Mość, dla zaciągnąć się mającej pożyczki głodowej w drodze ustawodawczej następujące ulgi wyjednał:

1) Uwolnienie wszelkich przy udzielaniu zapomóg wystawić się mających dokumentów podań i protokołów, oraz wpisów hypotecznych tych wsparć dotyczących, od opłaty stemplowej i opłat bezpośrednich ustanowionych prawem z 2. Sierpnia 1850 (dz. pr. P. N. 329) i prawem z dnia 13. Grudnia 1862 (dz. pr. P. N. 89)

2) Uwolnienie od stemplów wszelkich skryptów, wexli, obligacyi, asygnacyi i innych dokumentów wystawionych celem uzyskania powyższej pożyczki.

3) Uwolnienie od podatku dochodowego kuponów odnośnych obligów.

4) Uwolnienie od portoryum wszelkich korespondencyi, jakie w sprawie zapomóg i ich zwro-

Herstellung bereits bestehender Landesstrassen verwendet werden soll.

Wenn nun auch dieses Anlehen theilweise einem allgemeinen staatlichen Interesse zu dienen bestimmt ist, so kann es doch nicht bezweifelt werden, dass dasselbe bei dem Umstande, als es sich hiebei hauptsächlich um Beschaffung ergiebiger Erwerbsquellen für Nothleidende handelt, als Nothstandsanlehen in des Wortes vollstem Sinne betrachtet werden muss.

Von diesem Verständnisse ausgehend hat der Landtag des Königreichs Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau den treugehorsamsten Landesausschuss beauftragt, alle nöthigen Schritte vorzunehmen, damit diesem Anlehen jene Begünstigungen zu theil werden, welche Dank der huldvollen Gnade Euerer kais. königl. apost. Majestät, das im Jahre 1866 aufgenommene, galizische Nothstandsanlehen genoss.

Namens des Landtages des Königreichs Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau waget es nun der treugehorsamste Landesausschus in tiefster Demuth sich an den väterlichen Sinn Euerer kais. königli. apostolischen Majestät zu wenden, und zu den Stufen des Thrones die allerunterthänigste Bitte niederzulegen:

Euere kais. königl. apostolische Majestät möge gnädigst geruhen allerhöst Ihre Regierung zu ermächtigen, damit selbe dem auf Grundlage des vom galizischen Landtage beschlossenen und von Euerer kais. königl. apostolischen Majestät Allerhuldreichst sanktionirten Gesetzentwurfes zu emittirenden Nohtstandsanlehen in verfassungsmässigen Wege nachstehende Begünstigungen erwirke:

1) Die Befreiung aller bei Ertheilung von Unterstützungen, aus diesem Anlehen auszustellenden Dokumente, Eingaben und Protokolle, so wie auch der bücherlichen Eintragung dieser Unterstützungen im Grunde der Gesetze vom 2. August 1850 (R. G. B. Nr. 329) und vom 13. Dezem- 1862 (R. G. B. Nr. 89) festgesetzten Stempel und unmittelbaren Gebühren.

2) Die Befreiung von Stempelgebühren aller Urkunden, Wechsel, Obligationen, Anweisungen und anderer Dokumente welche bei Vermittlung der oberwähnten Anleihe ausgestellt werden.

3) Die Befreiung von der Entrichtung der

tu okażą się potrzebnemi między ustanowionemi ku temu organami.

Ulżenia te o jakie podpisany w pokorze Wydział krajowy uprasza, okazują się niezbędnemi, jeżeli zamierzona pożyczka cel swój osiągnąć ma i jeżeli opłata przypadających należytości nie ma dotknąć owych nieszczęśliwych, którzy na największą litość zasługują.

Podpisany w pokorze Wydział krajowy ośmiela się i tę okoliczność podnieść, iż rzeczona pożyczka, jakkolwiek użytą być ma na podniesienie środków komunikacyjnych w Galicyi, leży jednak nie tylko w interesie kraju, lecz także w interesie całego Państwa mianowicie uwzględniając nader ważne cele strategiczne, tak iż darowanie przypadających na rzecz skarbu państwowego podatków i należytości, zastąpi tylko ten udział, jakiego kraj w każdym razie słusznie domagać się może.

Pełen ufności w życzliwość i łaskę Waszej ces. król. apostolskiej Mości, żywi podpisany w pokorze Wydział krajowy nadzieję, że prośba Sejmu galicyjskiego mająca na celu tylko dobro kraju Najmiłościwszego uwzględnienia Waszej ces król. apostolskiej Mości dozna.

---

die bezüglichen Anlehens Coupons treffenden Einkommensteuer.

4) Die Befreiung von Portogebühren, aller Corespondenzen, welche in Angelegenheit der Ertheilung von Unterstützungen, so wie deren Rückersatzes zwischen den hiezu bestellten Organen sich als nothwendig erwiesen.

Diese vom treugehorsamsten Landesausschusse erbetenen Begünstigungen erscheinen unentbehrlich, wenn die beabsichtigte Anleihe ihren Zweck erreichen soll, und wenn bei der Einzahlung der entfallenden Gebühren nicht jene Unglücklichen in Mitleidenschaft gezogen werden sollen, welche wohl das meiste Mitleid verdienen.

Der Galizische Landesausschuss waget demüthigst noch den Umstand hervorzuheben, dass besagtes Anlehen, wenn gleich dasselbe auch zur Förderung des Communicationswesens in Galizien benützt werden soll, nicht bloss den Interessen des Landes, sondern auch dennen des Gesammtstaates zu Gute kommt und namentlich hochwichtigen Strategischen Rücksichten förderlich sein wird, so dass der Nachlass der dem Statsschatze zufallenden Steuern und Gebühren wohl nur jenen Antheil vertreten wird, auf welchen das Land immerhin gerechten Auspruch zu machen das Recht hat.

Im vollsten Vertrauen auf die Huld und Gnade Euerer kais. königl. apostolischen Majestät gibt sich der galizische Landesausschuss der Hoffnung hin, dass der vom Landtage ausgesprochene nur das Wohl des Landes bezweckenden Bitte die Allerhöchste Berücksichtigung zu Theil werden wird.

---

tu okażą się potrzebnemi między ustanowionemi ku temu organami.

Ulżenia te o jakie podpisany w pokorze Wydział krajowy uprasza, okazują się niezbędnemi, jeżeli zamierzona pożyczka cel swój osiągnąć ma i jeżeli opłata przypadających należytości nie ma dotknąć owych nieszczęśliwych, którzy na największą litość zasługują.

Podpisany w pokorze Wydział krajowy ośmiela się i tę okoliczność podnieść, iż rzeczona pożyczka, jakkolwiek użytą być ma na podniesienie środków komunikacyjnych w Galicyi, leży jednak nie tylko w interesie kraju, lecz także w interesie całego Państwa mianowicie uwzględniając nadto ważne cele strategiczne, tak iż darowanie przypadających na rzecz skarbu państwowego podatków i należytości, zastąpi tylko ten udział, jakiego kraj w każdym razie słusznie domagać się może.

Pełen ufności w życzliwość i łaskę Waszej ces. król. apostolskiej Mości, żywi podpisany w pokorze Wydział krajowy nadzieję, że prośba Sejmu galicyjskiego mająca na celu tylko dobro kraju Najmiłościwszego uwzględnienia Waszej ces. król. apostolskiej Mości doznać.

---

die bezüglichen Anlehens Coupons treffenden Einkommensteuer.

4) Die Befreiung von Portogebühren, aller Correspondenzen, welche in Angelegenheit der Erhaltung von Unterstützungen, so wie deren Rückersatzes zwischen den nicht bestellten Organen sich als nothwendig erwiesen.

Diese vom treugehorsamsten Landesausschusse erbetenen Begünstigungen erscheinen unentbehrlich, wenn die beabsichtigte Anleihe ihren Zweck erreichen soll, und wenn bei der Einzahlung der entfallenden Gebühren nicht jene Unglücklichen in Mitleidenschaft gezogen werden sollen, welche wohl das meiste Mitleid verdienen.

Der Galizische Landesausschuss wagt demüthigst noch den Umstand hervorzuheben, dass besagtes Anlehen, wenn gleich dasselbe auch zur Förderung des Communicationswesens in Galizien benützt werden soll, nicht bloss den Interessen des Landes, sondern auch denen des Gesammtstaates zu Gute kommt, und namentlich hochwichtigen strategischen Rücksichten förderlich sein wird, so dass der Nachlass der dem Staatsschatze zufallenden Steuern und Gebühren wohl nur jenen Antheil vertreten wird, auf welchen das Land immerhin gerechten Anspruch zu machen das Recht hat.

Im vollsten Vertrauen auf die Huld und Gnade Euerer kais.-königl. apostolischen Majestät gibt sich der galizische Landesausschuss der Hoffnung hin, dass der vom Landtage ausgesprochene nur das Wohl des Landes bezweckenden Bitte die Allerhöchste Berücksichtigung zu Theil werden wird.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 20 lutego b. r. do L. 3,026. wystosowanéj do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, skarbu, tudzież handlu i kommunikacyi.

Durch Angaben öffentlicher Blätter ist der gefertigte galizische Landesausschuss zur Kenntniss gelangt, dass Se. k. k. apostolische Majestät dem Beschlusse des galizischen Landtages wegen Aufnahme eines Landesanlehens im Betrage von 5.200.000 Gld. huldvollst die allerhöchste Sanction zu ertheilen geruheten — bis jetzt erwartet derselbe jedoch vergeblich eine nähere Verständigung, in wie weit seinem Majestätsgesuche um Befreiung dieses Anlehens von der Entrichtung aller Tax- Stempel und anderen Gebühren so wie von der Entrichtung der Einkomensteuer eine gnädige Berücksichtigung zu Theil wurde. In der festen Ueberzeugung, dass die erbetene Begünstigung, nur in ihrer ungeschmälerten Gänze dem Laude Galizien zugesprochen, demselben die Durchführung der sich gestellten Aufgabe ermöglichen kann — in der Ueberzeugung, dass nicht bloss die Rücksicht auf die gedrückte Lage unserer Landesfinanzen, aber auch eine gerechte Würdigung des Zweckes, den das zu contrahirende Anlehen anstrebt, für die Ertheilung dieser Begünstigung das Wort führen müssen — gibt sich der galizische Landesausschuss die Ehre, seine zu den Stufen des a. h. Thrones niedergelegte diesfällige Bitte einer wohlwollenden Berücksichtigung des hohen kk. Ministeriums zu empfehlen. Vorerst muss der gefertigte Landesausschuss die Aufmerksamkeit des hohen kk. Ministeriums auf die enorme Höhe des Steuerzuschlages lenken welchen die Bewohner Galiziens zur Deckung der durch die Autonome Verwaltung hervorgerufenen Bedürfnisse entrichten und welcher für das Jahr 1873 mit 81% der direkten Steuern festgestellt wurde. Zu diesen tretten noch die Bezirks- und Gemeindezuschläge hiezu, welche durchschnittlich mindestens mit 30% angeschlagen werden müssen. In dieser anormalen Finanzlage wird sich Galizien bis zum Zeitpunkte der Amortisation der Grundlasten — Ablösungs Obligationen befinden und kann wahrlich materiell nur dann vorwärts kommen, wenn ihr vom Staate wenn auch nicht directe so doch wenigstens indirecte Hülfe geleistet wird. Ungeachtet dieser drückenden Last hat doch die galizische Landesvertrettung geleitet von der richtigen Anschauung, dass jeder Stilstand in der Entwikelung des Landes zum verderblichen Rückschritte wird, in Beachtung dessen, dass vor Allem Anderen dem fühlbaren Mangel an Communicationsmitteln rasch abgeholfen werden muss, endlich in Berücksichtigung dessen, dass der durch die vorjährige Misernte und durch Elementarereignisse herbeigeführten Noth beinahe der gesamten Landbevölkerung ergiebige Hilfe geleistet werden muss, ein Anlehen votirt, welches wahrlich Opfer dem Lande auflegt und seine letzten Kräfte erschöpft. Und dieses Anlehen sollte nicht einmal die Begünstigung des Steuernachlasses ansprechen dürfen? Eine nähere Betrachtung des Endzwekes dieses Anlehens drängt unwillkürlich zur Vergleichung desselben mit den von der hohen Regierung ertheilten Concessionen zum Baue von Eisenbahnen. In beiden Fällen handelt es sich um die Herstellung von Comunicationsmitteln, und wenn es unzweifelhaft ist, dass die in Galizien gebauten Eisenbahnen vorwiegend strategischen

Zwecken dienen, so wird hiedurch die Wichtigkeit der Strassen für Zwecke der Volkswirthsschaft mehr, als in irgend einer anderen Prowinz gesteigert und man kann mit Recht behaupten, dass die Eisenbahnen hierzulande nur dann zum Vortheile des Staates vollständig ausgenützt werden können wenn der in den früheren Jahren so sehr vernachlässigte Strassenbau mit dem Baue der Eisenbahnen gleichen Schritt hält. Nur die zum Baue von Strassen verwendeten Summen können die bis jetzt vom Staate jährlich zu zahlenden Garantiebetrage vermindern, eventuell gänzlich löschen. Wenn nun die Eisenbahnen, denen doch bedeutende, ja sogar hierzulande den Güter-Transport bedrückende Erträgnisse zu Gute kommen, vom Staate subventionirt werden oder mindestens eine 30 jährige Steuerfreiheit geniessen — so wäre wohl die Frage gerechtfertigt warum denn das Land als solches in seinen den gleichen Zweck anstrebenden Unternehmungen nicht jene Begünstigung verdienen sollte, welche der Staat Privatgenossenschaften gewährt. Wenn endlich die hohe Regierung noch jetzt im Prinzipe Aerarial oder Reichsstrassen anerkent, also Strassen unterscheidet welchen der Charakter des Staats Interesses innewohnt, so wird wohl jeder, der die Verhältnisse unseres Landes genau prüft, eingestehen, dass nach dem Ausbaue der Eisenbahnen eine bedeutende Anzahl der aus Landesmitteln gebauten und erhaltenen Landesstrassen die sogenanten Reichsstrassen weit an commercieller und strategischer Wichtigkeit übertroffen hat, und daher streng genommenen diese Landesstrassen dem Interesse des Gesammt-Staates dienen. In dieser Beziehung wollen wir nur hinweisen auf die vielfachen Anforderungen, welche bezüglich des Strassenwesens von Seite der Militär-Verwaltung bis jetzt an uns gerichtet werden. Auf diese Erörterungen sich stützend bittet der gefertigte Landesausschuss, ein hohes Ministerium möge im hohen Reichsrathe die Befreiung des zu emitirenden Anlehens von jeglicher Gebühren und Steuer Entrichtung befürworten und dem gefertigten Landesausschusse das diesfällige Resultat geneigtenst sobald als möglich mitzutheilen geruhen, da hievon die dringend gebothene Realisirung des Anlehens abhängig ist und der galizische Landesausschuss im Falle einer ungünstigen Entscheidung vorerst noch darüber schliessig werden musste, ob das Anlehen nicht etwa auf die zur Hebung des Nothstandes nothwendige Summe zu reduziren wäre.

D. u. s.

Gesetz vom 21. Mai 1873.

über die Gebührenfreiheit der aus Anlass der Unterstützung der nothleidenden Bezirke Galiziens aus Landesmitteln vorkommenden Urkunden, Schriften und Eintragungen, dann über die Eintreibung der Unterstützungsvorschüsse.

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde Ich anzuordnen wie folgt:

§. 1. Alle jene Rechtsurkunden, Eingaben und Protokolle, welche aus Anlass der den nothleidenden Bezirken, Gemeinden oder Gemeindemitgliedern in Galizien auf Grund des Landesgezetzes vom 12. Februar 1873. aus dem Landesanlehen von 5,200.000 fl. zu ertheilenden Geldvorschüsse ausgefertigt, beziehungsweise eingebracht werden, sowie, falls die bücherliche Sicherstellung solcher Vorschüsse zu Gunsten des Landesfondes oder bei, unter Haftung eines Bezirkes oder einer Gemeinde, den Einzelnen gegebenen Vorschüsse zu Gunsten des Bezirkes oder der Gemeinde erwirkt werden sollte, die bezüglichen Eintragungen und Einverleibungsgesuche sind von den, durch die Gesetze vom 9. Februar 1850, 13. Dezember 1862, und 29. Februar 1864. festgesezten Stempel - und umnittelbaren Gebühren befreit.

§. 2. Rückständige Raten und Zinsen, werden von den aus diesem Landesanlehen mit Unterstüzungsvorschüssen Betheilten im Verwaltungswege mittelst der politischen Execution eingetrieben

§. 3. Dieses Gesetz tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit. Mit dessen Vollzuge sind Meine Minister des Inneren und der Finanzen beauftragt.

WIEN, am 21. Mai 1873.

Franz Josef mp

Auersperg mp. **Lasser** mp. **Pretis** mp.

Gesetz vom 21. Mai 1873.

über die Gebührenfreiheit der aus Anlass der Unterstützung der nothleidenden Bezirke Galiziens aus Landesmitteln vorkommenden Urkunden, Schriften und Eintragungen, dann über die Eintreibung der Unterstützungsvorschüsse.

Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde ich anzuordnen wie folgt:

§. 1. Alle jene Rechtsurkunden, Eingaben und Protokolle, welche aus Anlass der den nothleidenden Bezirken, Gemeinden oder Gemeindemitgliedern in Galizien auf Grund des Landesgesetzes vom 12. Februar 1873 aus dem Landesanlehen von 5,200,000 fl. zu ertheilenden Geldvorschüsse ausgefertigt, beziehungsweise eingebracht werden, sowie, falls die nächerliche Sicherstellung solcher Vorschüsse zu Gunsten des Landesfondes oder bei, unter Haftung eines Bezirkes oder einer Gemeinde, den Einzelnen gegebenen Vorschüsse zu Gunsten des Bezirkes oder der Gemeinde erwirkt werden sollte, die bezüglichen Eintragungen und Einverleibungsgesuche sind von den, durch die Gesetze vom 9. Februar 1850, 14. Dezember 1862, und 29. Februar 1864, festgesetzten Stempel- und unmittelbaren Gebühren befreit.

§. 2. Rückständige Raten und Zinsen, werden von den aus diesem Landesanlehen mit Unterstützungsvorschüssen Betheilten im Verwaltungswege mittelst der politischen Execution eingetrieben.

§. 3. Dieses Gesetz tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit. Mit dessen Vollzuge sind Meine Minister des Innern und der Finanzen beauftragt.

WIEN, am 21. Mai 1873.

Franz Josef mp.

Auersperg mp. Lasser mp. Pretis mp.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 29 października b. r. do L. 16142, wystosowanéj do Świetnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa w miejscu.

W odezwie szacownéj z dnia 20 lutego b. r. L. 1368/pr. oznajmiło nam Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa między innemi sprawami, że „drogi ważne pod względem strategicznym a mianowicie cztery równoległe drogi wojskowe w zachodniéj części Galicyi t. j. drogi Podgórze-Biała, Proszowice-Niepołomice, Gdów-Gorlice i Gorlice-Żmigród nie mogą być całkowicie na skarb państwa przyjęte, i że w budżecie państwa na r. 1873. preliminowane są już na zwyczajne i nadzwyczajne budowy dróg znacznie wyższe wydatki, niż w r. 1872.“ Odnośnie do tego oznajmienia upraszamy Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa, ażeby raczyło w drodze właściwéj wyjednać przyjęcie do budżetu państwowego na r. 1874. odpowiedniéj pozycyi na całkowite utrzymanie z funduszów państwa wyżéj wymienionych dróg strategicznych. Przy téj sposobności odnawiamy tylekroć z polecenia Wysokiego Sejmu zanoszoną prośbę, ażeby Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa raczyło wyjednać przyjęcie na koszt państwa budowy dróg mających ważność komunikacyjną dla całéj monarchii. Przyjęcie to jest tem bardziéj konieczne, że budowa dróg uznanych ustawą z 12. lutego 1873. (Dz. u. i r. kr. r. 85.) za krajowe jako też rekonstrukcya istniejących dróg krajowych nie przyjdą prawdopodobnie do skutku, jeżeli pożyczka krajowa ustawą z 12. lutego 1873. (Dz. u. i r. kr. Nr. 86.) dozwolona i na cel powyższy środków dostarczyć mająca nie zostanie w zupełności uwolnioną od opłaty stemplowéj i bezpośrednich opłat, ustanowionych prawem z dnia 2. sierpnia 1850 r. Dz. pr. p. N. 329. i prawem z dnia 13. grudnia 1862 r. Dz. pr. p. N. 89. niemniéj od podatku dochodowego od kuponów obligacyi wydać się mających. W oczekiwaniu, że Wysoki Sejm zaciągnienie téj części pożyczki krajowéj, która przeznaczoną była na rekonstrukcyę istniejących dróg krajowych i na budowę dróg nowych uczyni zawisłem od wyżéj wyszczególnionych uwolnień, zredukował Wydział krajowy, jak to miał zaszczyt oznajmić Świetnemu c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 1. października b. r. L. 16009. pożyczkę krajową w sumie wynoszącéj w gotowiznie 5,200.000 złr. w. a. do summy 1,300.000 złr. t. j. do téj części pożyczki, którą Wysoki Sejm przeznaczył wyłącznie dla zapobieżenia niedostatkowi, spowodowanemu nieurodzajem i klęskami elementarnemi. Pożyczka krajowa z r. 1873. w sumie wynoszącéj w gotowiźnie 1,300.000 złr. imiennéj zaś wartości 1,600.000 złr. w. a. jest w całém i wyłącznem tego słowa znaczeniu pożyczką głodową (Nothstandsanlehen), posiada te same warunki, co pożyczka głodowa z r. 1866, która jak wiadomo uwolnioną była od wszelkich opłat i podatków — a emisya jéj odrębna usuwa te motywa dla których c. k. ministerstwo tudzież Wydział finansowy w swych sprawozdaniach przedstawionych Radzie państwa (alegata 273 i 329. do stenograficznych protokołów Izby Deputowanych z r. 1873. str. 2326 — 2329, tudzież 2938 — 2939.) sprzeciwiały się uwolnieniu pożyczki krajowéj od opłat stemplowych i podatków. Wydział krajowy nie wątpi zatém, że wstawienie się Świetnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa na skutek wzmiankowanéj odezwy naszéj z 1. października b. r. L. 16009 — o uwolnienie téj pożyczki od wszelkich opłat stemplowych tudzież od podatku wszelkiego nie na-

potka na żadne trudności. Wydział krajowy uprasza atoli, ażeby Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa raczyło wnieść do c. k. Ministerstwa przedstawienie względem wyjednania ustawy uwalniającéj od podatku i od opłat stemplowych, również pożyczkę krajową przeznaczoną na rekonstrukcyę i budowę dróg, lub też Ustawy przyjmującéj na koszt skarbu państwa budowę tych dróg, które nie tylko dla kraju naszego, lecz także dla państwa całego mają ważność komunikacyjną. Jaką ważność mają drogi budować się mające dla państwa wyłuszczyliśmy w załączonéj ad. w odpisie odezwie naszéj, wystosowanéj pod dniem 20 lutego b. r. L. 3026. do c. k. Ministerswa spraw wewnętrznych, skarbu, tudzież handlu i komunikacyi. Do słów w téj odezwie zawartych dodać musimy, że Galicya ze wszystkich krajów Monarchii Austryackiéj posiada najmniéj dróg eraryalnych t. j. gościńców utrzymywanych kosztem państwa, a l b o w i e m 380 m i l t y l k o. Ilość ta porównana z ilością dróg eraryalnych we wszystkich innych krajach przedlitawskich razem wziętych wynoszącą, według rocznika statystycznego wydanego przez centralną komisyę statystyczną w r. 1872. przeszło 1.622 mil, wykazuje, iż Galicya w stosunku swéj ludności wynoszącéj 5,418.016. osób do ludności reszty krajów przedlitawskich, wynoszącéj 14,799.515 osób, posiada mniéj o 214 mil, w stosunku zaś swego obszaru, wynoszącego 1364 mil kwadratowych do obszaru reszty krajów przedlitawskich, wynoszącego 3852 mil kwadratowych o 192 mil dróg eraryalnych mniéj aniżeli w razie równego pod tym względem postępowania ze strony c. k. rządu posiadaćby powinna. Wysoki Sejm uchwalając zeszłego roku na rekonstrukcyę i budowę dróg z funduszów krajowych sumę w gotowiznie 3,900.000 zł. w. a. wyręczył państwo w obowiązku ciążącym na niem względem naszego kraju. Odmówienie ze strony państwa uwolnienia od opłat stemplowych i podatku pożyczki powyższą sumę pokryć mającéj, uczyniłoby niemożliwem to wyręczenie dla kraju naszego, upadającego pod brzemieniem rozlicznych ciężarów a w takim razie obowiązek budowania nowych dróg przeszedłby wyłącznie na państwo, które nietylko ze względu na równouprawnienie wszystkich krajów Austryackiéj monarchii, lecz także i dla własnéj potrzeby powinno przystąpić do zbudowania w Galicyi większéj ilości gościńców eraryalnych.

D. j. w.

Aleg. XXV.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi wschodniej

na rok słoneczny 1874.

Lwów dnia 10 lipca 1873.

Liczba porządk. i załączników	A. Pokrycie Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	68.410	51.260	43.200	
2	„ rent	15.469	8.860	6.800	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	33.797	30.477	29.380	
	II. Własne dochody.				
	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	—	—	—	
	Dochód za sprzedane obligacye indemnizacyjne	—	—	—	
	III. Od kraju.				
4	Dodatki indemnizacyjne od podatków	2,284.529	2,322.715	2,294.274	
	Daniny od zboża i soli . . .	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . ,	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane	1,520.102	1,443.143	1,443.143	
	b) oprocentowane	851.200	—	—	
	Razem .	4,773.507	3,856.455	3,816.797	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	—	3,816.797	
	Pozostaje do lokowania . . .	—	—	—	

Liczba porządk. i załączników	B. Potrzeby. Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek do c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
5	Koszta zarządu	93.973	111.542	91.212	
6	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	910.896	1,031.200	1,115.100	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
7	Kwoty wyrównawcze w kapitale	966	1.750	3.600	
8	„ „ „ rentach	615	400	1.200	
9	Renty dla uprawnionych . . .	2,521.950	2,686.563	2,470.707	
	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	—	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	1,096.199	—	—	
10	Nadzwyczajne wydatki	145.433	25.000	134.978	
	Razem . . .	4,770.032	3,856.455	3,816.797	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Wypłata kapitałów.				Różnica między wnioskiem na rok 1874 a wynikiem w roku 1872 polega na tem, że wpłata niektórych kapitałów z końcem roku 1873 się kończy, tudzież, że znaczne zaległości z poprzednich lat spłacone zostały w roku 1872.
1	Z końcem roku 1872. pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięcinę, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 282.048 zł. do tego przybędzie prawdopodobnie w r. 1873 kwota . 3.200 „ razem . 285.248 „ z tej kwoty prawdopodobnie spłacą obowiązane strony w r. 1873 . . . . . 51.260 „ zatem pozostanie kwota 233.988 „ z której prawdopodobnie wpłynie w roku 1874 kwota . 43.200 zł. się preliminuje.	68.410	51.260	43.200	

A. Załącznik 2. do pokrycia.

1	**Wpłata rent.**				Większy wynik w roku 1872 w porównaniu z niniejszym wnioskiem polega na przyczynach w załączniku Nr. 1. pokrycia przytoczonych. Wniosek w porównaniu do należącego kapitału stawia się i z tej przyczyny tak nisko, ponieważ znaczna część tego kapitału spłaca się w anuitetach.
	Od kapitału wykupna według załącznika 1. pokrycia w kwocie . . . . . 233.988 zł. wykazanego, wnosi się przychód tytułem 5cio procentowych odsetek na rok 1874 w kwocie . . . 6.800 „	15.469	8.860	6.800	

A. Załącznik 3. do pokrycia

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody.				Niniejszy wniosek stawia się podług wyników w latach 1871 i 1872 jakoteż ze względu na spodziewany dochód w roku 1874.
a	Odsetki za zwłokę od rat w terminie niespłaconych	7.882	5.400	4.900	
b	Zwrot kosztów podróży w sprawach serwitutowych i indemnizacyjnych	16.157	13.953	14.520	
c	Dochód ze sprzedaży książeczek płatniczych i druków indemnizacyjnych	2	24	20	
d	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	437	480	440	
e	Zwrot za brakujące kupony od obligacyi indemnizacyjnych . .	8.900	10.420	9.300	
f	Czynsze dzierżawne z pustek rustykalnych	106	—	—	
g	Zwrot nienależnie wypłaconych kapitałów i odsetek	122	—	—	
h	Zwrot nienależnie wypłaconych płac etatowych	—	—	—	
i	Zwroty rachunkowe i inne . . .	191	200	200	
	Suma . .	33.797	30.477	29.380	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

	Dodatki indemnizacyjne do podatków.				Dodatek indemnizacyjny od podatków ustanowiony został na r 1873. w kwocie 51 cnt. od 1 zł podatku.
1	Podług tu załączonego wykazu biura rachunkowego c. k. krajowej dyrekcyi skarbowej wynosiła sprawdzona należytość w dodatkach dla funduszu indemnizacyjnego w roku 1872 kwotę 2,294.274 zł. Gdy sprawdzona należytość za rok 1873 dopiero z początkiem r. 1874 zestawioną być może, przeto w braku innej podstawy przyjmuje się powyższa kwota jako prawdopodobny dochód na rok 1874	2,284.529	2,322.715	2,294.274	

Wyciąg

z wykazu sporządzonego przez oddział rachunkowy c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu za sprawdzoną należytość dodatków indemnizacyjnych na rok 1872.

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.
		416	84½
1	Bircza	23.814	23½
		580	73½
2	Borszczów	35.489	59½
		795	27½
3	Brzeżany	46.892	27½
		1.067	7½
4	Brody	69.252	92
		262	23
5	Bohorodczany	16,848	84
		684	36½
6	Buczacz	42.165	11½
		989	21
7	Bóbrka	40.515	70
		382	91
8	Brzozów	24.529	75½
		423	93
9	Czortków	30.463	24
		505	74
10	Cieszanów	32.903	1½
		282	35
11	Dolina	22.839	13
		763	12½
12	Drohohycz	48.986	20½
		646	88½
13	Gródek	37.748	77
		536	46
14	Horodenka	35.880	23
		616	97
15	Husiatyn	34.896	43½
		638	85½
16	Jaworów	39.137	44½
		655	56½
17	Jarosław	68.574	53
		116	26
18	Kosów	19.676	79½
		482	86
19	Kołomyja	38.060	67½
		796	31
20	Kamionka	43.735	4½
		328	41
21	Kałusz	24.101	16
		11.972	36½
	do przeniesienia	776.511	11½

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.
		11.972	36½
	z przeniesienia	776.511	11½
22	Krosno	6.231	24½
		1.089	41
23	Lwów	502.484	54½
		638	35½
24	Lisko	25.598	26½
		658	5
25	Mościska	37.097	14½
		1	37
26	Nadwórna	16.284	44½
		792	28
27	Podhajce	41.937	51
		1.126	64
28	Przemyśl	67 284	68½
		817	66
29	Przemyślany	39.314	87
		1.250	17½
30	Rohatyn	45.928	68
		678	99
31	Rudki	34.065	84
		527	70½
32	Rawa	40.445	10½
		340	—
33	Śniatyn	27.658	87
		555	26
34	Skałat	32.484	2
		728	30
35	Sokal	42.900	4½
		524	30
36	Stanisławów	37.300	90
		397	75
37	Stryj	32.000	88
		927	46½
38	Sambor	53.131	83½
		423	88½
39	Staremiasto	18.621	12½
		751	23
40	Sanok	36.911	85
		909	33
41	Tarnopol	69.840	89
		24.610	52
	do przeniesienia	1,984.033	86½

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.
		24.610	52
	z przeniesienia	1,984.033	86½
		402	99½
42	Trembowla	21.688	96½
		571	97½
43	Tłumacz	34.412	14
		548	98½
44	Turka	20.844	61
		511	2
45	Zaleszczyki	35.195	83
		574	52
46	Zbaraż	32.526	25
		27.220	01½
	do przeniesienia	2,128.701	66

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.
		27.220	01½
	z przeniesienia	2,128.701	86½
		1.512	9
47	Złoczów	64 976	54
		569	93½
48	Żółkiew	40.147	6½
		571	56½
49	Żydacaż	30 575	57
		29.873	60½
	Razem	2,264.400	83½
	Ogólna należytość za rok 1872	2,294.274	44

Preliminarz

wydatków c. k. namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyj lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej pokryć się mających

na rok słoneczny 1874.

Lwów dnia 10 lipca 1873.

Liczba porządk. i załączników	A. C. k. Namiestnictwo				
	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek do c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	17.900	23.563	20.669	Podział kosztów dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie trzy fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 1. października 1867. do l. 15871. podług którego fundusz Galicyi wschodniej ponosi $^{22}/_{35}$ części wszystkich wydatków.
2	Dodatki lokalne	1.022	1.131	4.204	
3	Dyurny	3.576	3.671	6.195	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	2.514	2.514	2.514	
5	Potrzeby kancelaryjne	2.269	9.583	1.827	
6	Czynsze na mieszkania	736	736	736	
7	Koszta podróży	174	880	880	
8	Rozmaite wydatki	249	904	904	
	Razem . . .	28.440	42.982	37.929	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych	65.533	68.560	53.283	
	Suma ogólna	93.973	111.542	91.212	

Liczba porządk. i załączników	C. k. komisye lokalne.				
	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	23.408	25.740	12.400	Kwota na remuneracye i zapomogi dla komisyi miejscowych jest pod pozycyą 4. przy c. k. Namiestnictwie preliminowana.
10	Dodatki lokalne	210	210	1.810	
11	Dyurny	6.179	5.840	3.833	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
12	Potrzeby kancelaryjne	1.142	2.250	1.250	
13	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	33.416	32.850	32.840	
14	Czynsze na mieszkania	1.145	1.400	1.000	
15	Rozmaite wydatki	33	270	150	
	Suma .	65.533	68.560	53.283	

Alegat 1. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot		Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
			Zł. wal. austr.			
I.	**Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby w c. k. Namiestnictwie.**					Wniosek niniejszy stawia się podług obecnego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych, tudzież podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1874. Wynik z roku 1872 jest dla tego mniejszy, ponieważ urzędnicy oddziału rachunkowego nie byli w roku 1872 płatni z funduszu.
1	Zastępca prezesa z roczną płacą	3.200 zł.				
	i z dodatkiem . . .	400 „				
1	Radca Namiestnictwa z roczną płacą . .	2.800 „				
2	Starostów powiat. po 2.200 i 2.000 . .	4.200 „				
1	Komisarz pow. rocznie	1.600 „				
1	Sekretarz referujący z roczną płacą . . .	1.400 „				
	i z dodatkiem . . .	250 „				
3	Komisarzy z roczną płacą po 1.200 zł. .	3.600 „				
3	Komisarzy z roczną płacą po 1.100 zł.	3.300 „				
3	Koncepistów z roczną płacą po 900 zł. .	2.700 „				
3	Konceptowych praktykantów z rocznem adjutum po 500 zł.	1.500 „				
	Remuneracye dla tych po 300 zł. . . .	900 „				
II.	**Oddział rachunkowy.**					
1	Rewident rachunkowy z roczną płacą	1.300 zł.				
1	Rewident rachunkowy z roczną płacą . .	1.200 „				
1	Oficyał z roczną płacą	950 „				
III.	**Oddział manipulacyjny.**					
2	Oficyałów z roczną płacą po 950	1.900 zł.				
1	Kancelista z rocz. płacą	900 „				
IV.	**Służba.**					
1	Woźny z roczną płacą	350 „				
2	Stróżów z rocznem wynagrodzeniem po 216	432 „				
	Razem . .	32.882 zł.				
	Z tych wypada na fundusz Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie	20.669 zł.	17.900	23.563	20.669	

Alegat 2. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot		Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	U w a g i.
			Zł. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.					Wniosek ten stawia się podług stanu urzędników, którzy dodatki aktywalne pobierają.
1	Dla zastępcy prezesa r.	480 zł.				
1	„ radcy c. k. Namiestnictwa	480 „				Wynik w roku 1872 jest dla tego tak niski, ponieważ dawne dodatki lokalne dla urzędników w sobie zawiera.
2	„ dwóch starostów powiatowych rocznych po 420 zł. . . .	840 „				
1	Dla sekretarza referującego rocznych . .	360 „				
1	Dla komisarza powiat.	360 „				
6	Dla 6 komisarzy pow.	1.800 „				
3	Dla 3 koncepistów rocznych po 240 zł. .	720 „				
2	Dla 2 rewidentów rachunkowych roczn. po 300 zł. . . .	600 „				
1	Oficyała rachunk. rocz.	240 „				
2	Dla 2 oficyałów c. k. Namiestnictwa rocznych po 240 zł. . .	480 „				
1	Kancelisty Namiestn.	240 „				
1	Woźny 25% od płacy etatowej w kwocie .	88 „				
	Razem . .	6.688 zł.				
	Z tych wypada na fundusz Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie	4.204 zł.	1.022	1.131	4.204	

Alegat 3. do załącznika 5. do potrzeb.

I.	**Dyurny.**					Wniosek stawia się podług obecnego stanu dyurnistów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1874
	6. Dyurnistów po 2 zł. dziennie	4.380 zł.				Wniosek na rok 1874 jest w porównaniu z wynikiem w roku 1872. jakoteż budżetem na rok 1873. daleko większy z przyczyny, ponieważ dyurna prawdopodobnie podwyższone zostaną z powodu drożyzny.
	10. dyurnistów po 1.50 dziennie	5.475 „				
	Suma . .	9.855 zł.				
	Z tych wypada na fundusz Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie	6.195 zł.	3.576	3.671	6.195	

Alegat 4. do załacznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				
1	Dla c. k. Namiestnictwa i wszystkich komisyj miejscowyh w całej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem . . . 4.000 zł.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1871. 1872. i 1873. przez wysokie Ministeryum i wysoki Sejm krajowy dozwolonych i nie zmniejsza się ale dlatego, że w r. 1874. z powodu wydawania nowych kuponów jako też i zakładania nowych książek kredytowych żądane będą remuneracye.
	Z tych wypada na fundusz Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . 2.514 „	2.514	2.514	2.514	

Alegat 5. do załącznika 5. do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				
a)	Na opał lokalu . . . 600 zł.				Niniejszy wniosek stawia się naprzeciw preliminowanej kwoty na rok 1873. w daleko mniejszej kwocie z przyczyny, ponieważ wyjątkowo w r. 1873. druki nowych kuponów na 10 lat, jakoteż i wkładanie losów do urn nadzwyczajnych wydatków wymagały.
b)	Na potrzeby do pisania i papier . . . . . 600 „				
c)	Na druki, litografie i efekta kredytowe . . . 800 „				
d)	Na roboty intraligatorsk. 100 „				
f)	Na czyszczenie lokalu . 250 „				
g)	Na sprzęty kancelaryjne 100 „				
h)	Na oświetlenie lokalu i schodów . . . . . 50 „				
i)	Potrzeby i koszta losowania . . . . . 300 „				
k)	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania . 107 „				
	Suma . . . 2.907 „				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie 1.827 zł.	2.269	9.583	1.827	

Alegat 6. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	U w a g i.
		Zł. wal. austr.			
	Czynsz za lokal.				Wniosek stawia się podług rzeczywiście opłacanego czynszu w roku 1873.
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej serwitutowej wynosi rocznie 1.171 zł. Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie 736 „	736	736	736	

Alegat 7. do załącznika 5. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Wynik z roku 1872 w porównaniu preliminowanej kwoty na rok 1874 daleko mniejszy z przyczyny, ponieważ należytości dyet i kosztów podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych za rok 1872 dopiero w roku 1873 zarachowane i wypłacone zostały, tudzież, ponieważ urzędnicy przy c. k. Namiestnictwie w roku 1872 nie wyjeżdżali na żadną komisyę.
1	Koszta podróży c. k. Namiestnictwa w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych . . 600 zł.				
2	Dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych 800 „				
	Suma . . 1.400 zł.				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie 880 zł.	174	880	880	

Alegat 8. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Rozmaite wydatki.				Kwoty tych wydatków nie mogą być dokładnie oznaczone dla tego też preliminują się wykazane kwoty na pokrycie możliwych wydatków.
1	Dla c. k. Namiestnictwa 1.200 zł. Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie 754 zł.	193	754	754	
2	Koszta insercyjne, za ogłoszenie edyktów sądowych w sprawach indemnizacyjnych	56	150	150	
	Suma . .	249	904	904	

Alegat 9. do załącznika 5. do potrzeb.

	Płace i dodatki dla komisyj miejscowych.				Wniosek stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników przy 5. lokalnych komisyach we wschodniej Galicyi i podług wymiaru nowo uregulowanych płac od 1. lipca 1873.
1	Starosta z roczną płacą 2.000 zł. i z dodatkiem . . . 600 „				
3	Komisarzy powiatow. z roczną płacą po 1.200 z. 3.600 „ i z dodatkiem o 600 z. 600 „ a 2 po 500 zł. . . 1.000 „				Kwota preliminowana na rok 1874. jest w porównaniu z wynikiem w roku 1872. dlatego znacznie mniejszą, ponieważ zmniejszono liczbę lokalnych komisyj z 9 na 5, tudzież liczbę urzędników z 15. na 7.
2	Komisarzy powiat. z roczną płacą po 1.100 zł. 2 200 „ i z dodatkiem po 500 z. 1.000 „				
1	Koncepista z roczną płacą o . . . . . 900 „ i z dodatkiem o . . 500 „				
	Razem 12.400 „	23.408	25.740	12.400	

Alegat 10. do załącznika do 5. potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Niniejszy wniosek stawia się podług wysokości systemizowanych dodatków aktywalnych od 1. lipca 1873. Wynik w r. 1872 zawiera w sobie kwaterowe dla 1. starosty.
1	Dla starosty rocznie . 420 zł.				
1	Dla 1. komisarza rocznie . . . . 300 „				
1	Dla 1. komisarza rocznie . . . . 250 „				
3	Dla 3. komisarzy po 200 600 „				
4	Dla 1. koncepisty rocznie . . . . 240 „				
	Suma . . 1.810 zł.	210	210	1.810	

Alegat 11. do załącznika 5. do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług stanu obecnie zatrudnionych dyurnistów, jednakowoż z uwzględnieniem, że prawdopodobnie w roku 1874 dyurny podwyższone zostaną z powodu drożyzny.
1	Dla 7. dyurnistów dziennie po 1 zł. 50 ct. rocznie w kwocie 3.833 zł.	6.179	5.840	3.833	

Alegat 12. do załącznika 5. do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Wniosek stawia się w stosunku wydatków preliminowanych na rok 1873. dla 9 lokalnych komisyj.
1	Dla 5. komisyj miejscowych na systemizowane pauszale kancelaryjne, na opał, na usługę, na utrzymanie i czyszczenie lokalu, na posłańców, na wynagrodzenia świadków i na inne potrzeby kancelaryjne po 250 zł. rocznie	1.142	2.250	1.250	

Alegat 13. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Koszta podróży.				
1	Milowe dla 7. komisarzy, strawne dla 7. dyurnistów, jakoteż dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów	33.416	32.850	32.840	Niniejszy wniosek stawia się na podstawie wyniku z roku 1872. i z uwzględnieniem przeprowadzić się mających komisyj w r. 1874. z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych jakoteż i z uwzględnieniem okoliczności, że przez uskutecznioną i jeszcze nastąpić mającą redukcyę urzędników przy lokalnych komisyach powiatowi urzędnicy do dotyczących komisyj użyci zostaną, którym to urzędnikom prócz milowego także i dyety odnośne płacone być muszą. Z preliminowanej kwoty na rok 1874. większa część od strón funduszowi zwróconą zostanie.

Alegat I4. do załącznika 5. do potrzeb.

	Czynsz za lokal.				
1	Dla komisyi miejscowej we Lwowie rocznie . . . . 600 zł. Dla 4. komisyj lokalnych rocznie po 100 zł. . 400 „ Razem . 1.000 „	1.145	1.400	1.000	Wniosek stawia się podług rzeczywiście opłacanych czynszów w roku 1873.

Alegat 15. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Rozmaite wydatki.				
1	Na różne potrzeby dla 5 komisyj lokalnych, które przy układaniu budżetu przewidziane być nie mogą	33	270	150	Wniosek przy tak zmiennej rubryce stawia się w stosunku preliminowanych w r. 1873. kwot dla 9 lokalnych komisyi.

B. Załącznik 6. do potrzeb.

	Spłata kapitału.				
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29. grudnia 1857. r. l. 11.881 dla obligacyj indemnizacyjnych Galicyi wschodniej w sumie . 58,674.000 zł. wynosi kwota wylosować się mająca w 2. półroczu 1873 . . . 531.000 „ a w 1. półroczu 1874. tożsamo . 531.000 „ razem tedy . . 1,062.000 „ czyli wal. austr. 1,115.100 „ która podług §. 19. instr. losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za 2. półrocze 1873. r. l. maja 1874, a kwota za 1. półrocze 1874, dnia 1. listopada 1874. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota	910.896	1,031.200	1,115.104	Kwota preliminowana jest w porównaniu z wynikiem za rok 1872. dla tego większą, ponieważ kwota do losowania w roku 1872. wynosiła tylko 991.200 zł. w. a.

B. Załącznik 7. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Kwota wyrównawcza w kapitale.				Wniosek stawia się podług prawdopodobnych wypłat kapitałów w roku 1874.
1	Kapitały likwidowane obligacyami indemnizacyjnemi nie pokryte wynosiły z końcem roku 1872 kwotę . . . . 544.683 zł. Do tej kwoty przybędzie prawdopodobnie w roku 1873 kwota 8.000 „ co czyni razem . . 552.683 „ Z tej kwoty prawdopodobnie wypłacone zostanie w roku 1873 200.000 „ pozostaje zatem jeszcze 352.683 „ Z której to sumy prawdopodobnie ze względu na okoliczność, że kapitały z urzędu do dotyczących depozytów sądowych w roku 1874 odesłane zostaną, wypłacone będą . . . . . 300.000 „ Wnosi się zatem na pokrycie kwot wyrównawczych w gotówce przy wypłacie powyższych . . . . 300.000 „ kwota . . . . 3.600 „	966	1.750	3.600	

B. Załącznik 8. do potrzeb.

	Kwota wyrównawcza w rentach zaległych				Wniosek niniejszy stawia się w porównaniu z wynikiem w roku 1872, dla tego w wyższej kwocie ponieważ w roku 1874 wszystkie ostateczne obrachunki prawdopodobnie i dotyczące kwoty asygnowane zostaną.
	Gdy w roku 1873 prawdopodobnie nie wszystkie obrachunki względem rent zaległych przeprowadzone zostaną, przeto ze względu zatem na asygnować się mające renty, zaległe w roku 1874 preliminuje się kwota . . 1.200 zł.	615	400	1.200	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				
	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych przy funduszu indemnizacyjnym Galicyi wschodniej z końcem Grudnia 1872. kwota 47,452.400 zł.				Wynik w roku 1872. jest w porównaniu z niniejszym wnioskiem daleko wyższy, ponieważ przez zmniejszenie stanu kapitałów w odsetkach w roku 1874. mniej wypłacone zostanie.
	a po odtąceniu wylosowanych kwot a mianowicie 31. października 1872 w ilości . . . 472.000 „				
	a 30. kwietnia 1873 r. w ilości . . 472.000 „				
	razem w ilości 944,000 „				
	zmniejsza się tenże na . . . . 46.508.400 „				
	a gdy w roku 1873. prawdopodobnie przybędą nowo wystawione obligacye indemnizacyjne w kwocie 200.000 „				
	zatem wynosić będzie dług z końcem r. 1873. . 46,708.400 „				
	Na odsetki od tej sumy wnosi się na rok 1874. kwota 2.335.420 „				
	czyli wal. austr. 2,452.191 „	2,485.837		2,452.191	
2	Dalej wynosi stan likwidowanych a do końca roku 1872. obligami indemnizacyjnemi nie pokrytych kapitałów i rent zaległych kwotę . . . . 544.683 zł.				
	która to kwota po doliczeniu prawdopodobnie w roku 1873. przyznać się mającej kwoty . . . . 8.000 „				
	wynosić będzie kwotę . . . . 552.683 „				
	a po potrąceniu prawdopodobnie asygnować się mającej w roku 1873. kwoty . 200.000 „				
	właściwie kwotę . 352.683 „				

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	od której to sumy 5cio procentowe odsetki za rok 1873. preliminują się w kwocie 18.516 „	36.113		18.516	
	Suma . .	2.521.950	2,686.563	2,470.707	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

	Nadzwyczajne wydatki.				
1	Zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych kwot	145.433	25.000	134.978	Kwota preliminować się mająca na wydatki nadzwyczajne dokładnie oznaczoną być nie może. Wynik w roku 1872 był tak wielki z przyczyny, ponieważ c. k. kasa funduszów indemnizacyjnych dodatki indemnizacyjne wpłacone przez koleje Karola Ludwika i północną kolej od podatku dochodowego i zarobkowego w c. k. urzędzie podatkowym we Lwowie wyłącznie jako przychód funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej w przychodzie zarachowała, przezco z wpłaconych kwot funduszowi ind. Galicyi zachodniej kwota . . . . . 55.554 zł. a funduszowi indemnizacyjnemu W. księstwa Krakowskiego kwota 70.326 „ zwrócone być musiały. Przy wniosku zatem na rok 1874 uwzględniono powyższe okoliczności a to dlatego, że dodatki indemnizacyjne wykazane w załączniku 4. pokrycia obejmują także całą kwotę opłaconą przez wspomniane koleje.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi zachodniej

na rok słoneczny 1874.

Lwów dnia 10 lipca 1873.

Liczba porządk. i załączników	A. Potrzeby. Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek do c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	106.234	98.680	101.540	
2	„ rent	20.246	17.810	14.680	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	14.322	17.488	13.505	
	II. Własne dochody.				
	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	—	—	—	
	Dochód za sprzedane obligacye indemnizacyjne	—	—	—	
	III. Od kraju.				
4	Dodatki indemnizacyjne od podatków	872.903	902.924	906.046	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane	1,104.898	1,181.857	1.181.857	
	b) oprocentowane	226.597	—	—	
	Razem .	2,345.200	2,218,759	2,217.628	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	—	2,217.628	
	pozostaje do lokowania . . .	—	—	—	

Liczba porządk. i załączników	B. Potrzeby. Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek do c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
5	Koszta zarządu	43.114	56.185	49.856	
6	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	509.796	601.200	649.200	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
7	Kwoty wyrównawcze w kapitale	338	1.000	2.500	
8	„ „ „ rentach	902	1.000	1.000	
9	Renty dla uprawnionych . . .	1,464.383	1,550.974	1,506.672	
	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	—	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	317.934	—	—	
10	Nadzwyczajne wydatki	6.923	8.400	8.400	
	Razem . . .	2,343.390	2,218.759	2,217.628	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
1	**Wpłata kapitałów.**				
	Z końcem roku 1872. pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięcinę, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 542.040 zł.				Różnica między wnioskiem na rok 1874. a wynikiem w r. 1872. polega na tem, że znaczne zaległości z poprzednich lat w roku 1872. spłacone zostały.
	do tego przybędzie w r. 1873. kwota . 8.640 „				
	razem . 550.680 „				
	z tej kwoty spłacą prawdopodobnie obowiązane strony w r. 1873. . . 98.680 „				
	zatem pozostanie . 452.000 „				
	z której kwoty na wpłaty w r. 1874. kwota . . . . 101.540 „				
	się preliminuje.	106.234	98.680	101.540	

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				
1	Od kapitału wykupna według załącznika 1. pokrycia w kwocie . . . . . 452.000 zł. wykazanego, wnosi się przychód tytułem 5cio procentowych odsetek na rok 1874. w kwocie . . . . . 14.680 zł.	20.246	17.810	14.680	Większy wynik w roku 1872. w porównaniu z wnioskiem niniejszym polega na przyczynach w załączniku pierwszym przytoczonych. Wniosek w porównaniu do zalegającego kapitału, stawia się i z tej przyczyny tak nisko, albowiem znaczną część kapitałów spłaca się w anuitetach.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	U w a g i.
		Zł. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody.				Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1872 jako też ze względu na spodziewany dochód w roku 1874.
a)	Odsetki za zwłokę od rat, kapitałów i odsetek w terminie niespłaconych	3.633	4.300	3.200	
b)	Zwrot kosztów podróży w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych	6.107	8.570	6.200	
c)	Dochód ze sprzedaży książeczek płatniczych i druków indemnizacyjnych	5	8	5	
d)	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	253	260	250	
e)	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	3.940	4.300	3.800	
f)	Zwrot nienależnie wypłaconych kapitałów i odsetek	57	—	—	
g)	Zwrot nienależnie wypłaconych płac etatowych	—	—	—	
h)	Zwroty rachunkowe i inne . . .	327	50	50	
	Suma . .	14.322	17.488	13.505	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

	Dodatki indemnizacyjne od podatków.				Dodatek indemnizacyjny od podatków ustanowiony został na rok 1873. w kwocie 51 ct. od jednego zł. podatku.
1	Podług załączonego wykazu departamentu rachunkowego c. k. krajowej dyrekcyi skarbu wynosiła sprawdzona należytość w dodatkach dla fuuduszu indemnizacyjnego zachodniej Galicyi w roku 1872 kwotę 847.555 zł. Ponieważ sprawdzona należytość podatków za rok 1873 dopiero z początkiem roku 1874 zestawioną być może, przeto w braku innej podstawy przyjmuje się powyższą kwotę jako prawdopodobny dochód na rok 1874.	817.349	853.399	847.555	
2	Następnie preliminuje się w dodatkach indemnizacyjnych od podatku dochodowego przedsiębiorstw kolejowych w braku innej podstawy na rok 1872, przepisaną należytość w kwocie 58.491 zł. także na r. 1874 w kw.	55.554	49.525	58.491	
	Suma . .	872.903	902 924	906.046	

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody				Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1872 jako też ze względu na spodziewany dochód w roku 1874.
a)	Odsetki za zwłokę od rat, kapitałów i odsetek w terminie niespłaconych	3.633	4.300	3.260	
b)	Zwrot kosztów podróży w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych	6.107	8.570	6.260	
c)	Dochód ze sprzedaży książeczek płatniczych i druków indemnizacyjnych	5	8	5	
d)	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	253	260	250	
e)	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	3.940	4.300	3.800	
f)	Zwrot nienależnie wypłaconych kapitałów i odsetek	57	—	—	
g)	Zwrot nienależnie wypłaconych płac etatowych	—	—	—	
h)	Zwroty rachunkowe i inne	327	50	50	
	Suma	14.322	17.488	13.505	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
	Dodatki indemnizacyjne od podatków				Dodatek indemnizacyjny od podatków ustanowiony został na rok 1873, w kwocie 51 ct. od jednego zł. podatku.
1.	Podług załączonego wykazu departamentu rachunkowego c. k. krajowej dyrekcyi skarbu wynosiła sprawdzona należytość w dodatkach dla funduszu indemnizacyjnego zachodniej Galicyi w roku 1872 kwotę 847.555 zł. Ponieważ sprawdzona należytość podatków za rok 1873 dopiero z początkiem roku 1874 zostawioną być może, przeto w braku innej podstawy przyjmuje się powyższą kwotę jako prawdopodobny dochód na rok 1874.	817.340	803.399	847.555	
2.	Następnie preliminuje się w dodatkach indemnizacyjnych od podatku dochodowego przedsiębiorstw kolejowych w braku innej podstawy na rok 1872, przepisaną należytość w kwocie 58.491 zł. także na r. 1874 w kw.	55.564	49.525	58.491	
	Suma	872.903	902.924	903.046	

Wyciąg

z wykazu sporządzonego przez departament rachunkowy c. k. krajowej dyrekcyi skarbu na sprawdzoną należytość dodatków indemnizacyjnych za rok 1872.

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.
1	Brzozów	1.857	62½
		113	12½
2	Brzesko	45.578	36½
		92	22
3	Bochnia	46.505	21
		133	27
4	Biała	51.207	91
5	Dąbrowa	29.040	28
		247	85½
6	Grybów	16.848	35
		383	21½
7	Gorlice	31.117	57½
		201	56
8	Jasło	35.337	32
9	Jarosław	582	93½
		479	46
10	Krosno	29.894	49½
		19	36
11	Kolbuszowa	27.668	47½
		365	60½
12	Łańcut	47.547	54½
		184	47
13	Limanowa	23.182	8
		56	59½
14	Mielec	27.761	2½
		2.276	73½
	do przeniesienia	414.129	19

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.
		2.276	73½
	z przeniesienia	414.129	19
		133	80
15	Myślenice	27.939	14
		64	18
16	Nisko	23.909	61
		44	29½
17	Nowytarg	17.818	22
		228	18
18	Nowy Sącz	40.695	58
		67	27
19	Pilzno	33.084	46½
		207	95
20	Rzeszów	61.099	96
		86	61½
21	Ropczyce	27.426	18½
		146	96½
22	Tarnów	52.021	15½
		31	7½
23	Tarnobrzeg	23.975	82½
		267	89
24	Wadowice	44.800	1
		132	2
25	Wieliczka	47.670	90½
		61	34½
26	Żywiec	29.176	44
		3.808	32
	Razem	843.746	68½

Preliminarz

wydatków c. k. namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyj lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej pokryć się mających

na rok słoneczny 1874.

Lwów dnia 10 lipca 1873.

Liczba porządk. i załączników	A. c. k. Namiestnictwo.				
	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	9.763	12.853	11.274	Podział kosztów dla c. k. namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 1. października 1867 do l. 15871, podług którego fundusz Galicyi zachodniej ponosi $^{12}/_{35}$ części wszystkich wydatków.
2	Dodatki lokalne	557	617	2.293	
3	Dyurny	1.951	2.002	3.379	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	1.372	1.372	1.372	
5	Potrzeby kancelaryjne	1.446	5.512	997	
6	Czynsze na mieszkania	401	402	402	
7	Koszta podróży	110	480	480	
8	Rozmaite wydatki	241	512	462	
	Razem .	15.841	23.750	20.659	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych . . . . . ,	27.273	32.435	29.197	
	Razem . .	43.114	56.185	49.856	

Liczba porządk. i załączników	C. k. komisye lokalne.				
	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	10.130	11.905	8.400	Kwota na remuneracye i zapomogi dla komisyj miejscowych jest pod poz. 4. przy c. k. namiestnictwie preliminowana.
10	Dodatki lokalne	57	—	1.100	
11	Dyurny	2.200	2.464	2.737	
12	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
13	Potrzeby kancelaryjne	496	1.437	650	
14	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	13.959	16.000	16.000	
15	Czynsze na mieszkania	341	457	250	
16	Rozmaite wydatki	90	172	60	
	Razem . . .	27.273	32.435	29.197	

Alegat 1. do załącznika 5. po potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
1	**Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby w c. k. Namiestnictwie.**				Wniosek niniejszy stawia się podług obecnego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. namiestnictwie w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych, tudzież podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1874.
	1 zastępca prezesa z roczną płacą . . . 3.200 zł. i z dodatkiem . . 400 „				
	1 radca namiestnictwa 2.800 „				
	2 starostów powiatow. po 2.200 i 2.000 . 4200 „				Wynik z roku 1872. jest dla tego mniejszy, ponieważ urzędnicy oddziału rachunkowego nie byli płatni z funduszu.
	1 komisarz powiatowy rocznie . . . . . 1.600 „				
	1 sekretarz referujący z roczną płacą . . 1.400 „ i z dodatkiem . . 250 „				
	3 komisarzy z roczną płacą po 1.200 zł. . 3.600 „				
	3 komisarzy z roczną płacą po 1.100 zł. . 3.300 „				
	3 koncepistów z roczną płacą po 900 zł. . 2.700 „				
	3 konceptowych praktykantów z rocznem adjutum po 500 zł. 1.500 „ dtto remuneracya dla tych po 300 zł. . . 900 „				
2	**Oddział rachunkowy.**				
	1 rewident rachunkowy z roczną płacą . . 1.300 „				
	1 rewident rachunkowy z roczną płacą . . 1.200 „				
	1 oficyał z roczną płacą 950 „				

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
III.	**Oddział manipulacyjny.**				
	2 oficyałów z roczną płacą po 950 zł. . 1.900 zł.				
	1 kancelista . . . . 900 „				
IV.	**Służba.**				
	1 woźny z roczną płacą o . . . . . 350 „				
	2 stróżów z rocznem wynagrodzeniem po 216 zł. . . . . 432 „				
	Razem . . 32.882 „				
	Z tych przypada na fundusz Galicyi zachodniej w $^{12}/_{35}$ częściach kwota 11.274 zł.	9.763	12.853	11.274	

Alegat 2. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	U w a g i.
		Zł. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek ten stawia się podług stanu urzędników, którzy dodatki aktywalne pobierają. Wynik w r. 1872 jest dlatego tak niski, ponieważ zawiera w sobie dawne dodatki lokalne dla urzędników.
1	Dla zastępcy prezesa rocznie . . . . 480 zł.				
1	„ radcy c. k. Namiestnictwa . . . 480 „				
2	„ 2 starostów powiatowych rocznych po 420 zł. . . 840 „				
1	„ sekretarza referującego rocznie . 360 „				
1	„ komisarza powiat. 360 „				
6	„ komisarzy powiatowych po 300 zł. 1.800 „				
3	„ 3 koncepistów rocznie po 240 zł. 720 „				
2	„ 2 rewidentów rachunkowych rocznie po 300 zł. 600 „				
1	„ oficyała rachunkowego rocznie . . 240 „				
2	„ 2 oficyałów c. k. Namiestnictwa rocznie po 240 zł. 480 „				
1	„ kancelisty c. k. Namiestnictwa . . 240 „				
1	Woźny 25% od płacy etatowej w kwocie rocznej . . . . 88 „				
	Razem . . 6.688 zł.				
	Z tych wypada na fundusz Galicyi zachodniej w $^{12}/_{35}$ częściach kwota . . . . . 2.293 zł.	557	617	2.293	

Alegat 3. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Dyurny. 6 dyurnistów po 2. zł. dziennie 4.380 zł. 10 po 1.50 dziennie 5.475 „ Suma . 9.855 zł. Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej w $^{12}/_{35}$ częściach kwota 3.379 zł.	1.951	2.002	3.379	Wniosek stawia się podług obecnego stanu dyurnistów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1874. Wniosek na rok 1874 jest w porównaniu z wynikiem w r. 1872 jakoteż budżetem na rok 1873 daleko większy, z przyczyny, ponieważ dyurna prawdopodobnie podwyższone zostaną z powodu drożyzny.

Alegat 4. do załącznika 5. do potrzeb.

	Remuneracye i zapomogi. Dla c. k. Namiestnictwa i wszystkich komisyj miejscowych w całej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem kwotę 4.000 zł. Z tych wypada na fundusz Galicyi zachodniej w $^{12}/_{35}$ częściach kwota 1.372 zł.	1.372	1.372	1.372	Wniosek stawia się podług kwot na lata 1871, 1872 i 1873 przez wysokie c. k. Ministeryum, jakoteż wysoki Sejm krajowy dozwolonych, nie zmniejsza się ale dla tego, że w roku 1874 z powodu wydawania nowych kuponów, jakoteż i zakładania nowych ksiąg kredytowych żądane będą remuneracye.

Alegat 5. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się naprzeciw preliminowanej kwoty na rok 1873. w daleko mniejszej kwocie z przyczyny, ponieważ wyjątkowo w roku 1873. druki nowych kuponów na 10, lat jakoteż i wkładanie losów do urn. nadzwyczajnych wydatków wymagały.
a)	na opał lokalu . . . 600 zł.				
b)	„ papier i potrzeby do pisania . . . . 600 „				
c)	„ druki, litografie i efekta kredytowe . 800 „				
d)	„ roboty introligatorskie . . . . . 100 „				
f)	„ czyszczenie lokalu . 250 „				
g)	„ sprzęty kancelaryjne . . . . . 100 „				
h)	„ oświetlenie lokalu i schodów . . . . 50 „				
i)	„ potrzeby i koszta losowania . . . . 300 „				
k)	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania 107 „				
	Razem . . 2.907 „				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 997 zł.	1.446	5.512	997	

Alegat 6. do załącznika 5. do potrzeb.

	Czynsz za lokal.				Wniosek stawia się podług rzeczywiście spłaconego czynszu w roku 1873.
	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej serwitutowej wynosi rocznie . . . . . 1171 zł.				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 402 zł.	401	402	402	

Alegat 7. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Koszta podróży.				Wynik z roku 1872 jest w porównaniu z preliminowaną kwotą na rok 1874 daleko mniejszy z przyczyny, ponieważ należytości dyet i kosztów podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych za rok 1872 dopiero w r. 1873 zarachowane i wypłacone zostały, tudzież ponieważ urzędnicy przy c. k. namiestnictwie w r. 1872 nie wyjeżdżali na żadną komisye.
1	Koszta podróży c. k. Namiestnictwa w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych 600 zł.				
2	Dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych 800 „				
	Razem . . 1.400 zł				
	z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 480 zł.	110	480	480	

Alegat 8. do załącznika 5. do potrzeb.

	Rozmaite wydatki.				Kwoty tych wydatków nie mogą być dokładnie oznaczone, dlatego też preliminuje się wykazane kwoty na pokrycie możliwych wydatków.
1	Dla c. k. namiestnictwa 1.200 zł. Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 412 zł. .	241	412	412	
2	Koszta insercyjne za ogłoszenie edyktów sądowych w sprawach indemnizacyjnych . . .	—	100	50	
	Razem . . .	241	512	462	

Alegat 9. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Płace i dodatki dla komisyj miejscowych.				Wniosek stawia się podług stanu teraźniejszego urzędników przy 2 lokalnych komisyach w Galicyi zachodniej i podług wymiaru nowo uregulowanych płac od 1. lipca 1873. Kwota preliminowana na rok 1874. jest w porównaniu z wynikiem w roku 1872. i preliminarzem z roku 1873. dlatego znacznie mniejszą, ponieważ zmniejszono liczbę lokalnych komisyj z 5 na 2 tudzież liczbę urzędników z 6 na 5.
1	2 komisarzy powiatowych z roczną płacą po 1.200 zł. . 2.400 zł. i z dodatkiem po 600 zł. 1.200 „				
2	3 komisarzy powiatowych z roczną płacą po 1.100 zł. . . . . 3.300 „ i z dodatkiem po 500 zł. 1.500 „				
	Razem 8.400 „	10.130	11.905	8.400	

Alegat 10. do załącznika 5. do potrzeb.

	Dodatki aktywalne.				Niniejszy wniosek stawia się podług wysokości systemizowanych dodatków aktywalnych od 1. lipca 1873. roku. Wynik w roku 1872. zawiera w sobie kwaterowe dla 1 starosty.
1	dla 2 komisarzy powiatowych po 250 zł. . . . . 500 zł.				
2	dla 3 komisarzy powiatowych po 200 zł. . 600 „				
	Razem 1.100 „	57	210	1.100	

Alegat 11. do załącznika 5. do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług stanu obecnie zatrudnionych dyurnistów, jednakowoż z uwzględnieniem, że w roku 1874. dyurny prawdopodobnie podwyższone zostaną z powodu drożyźny.
1	Dla 5 dyurnistów po 1 zł. 50 ct. dziennie za 365 dni 2.737 zł. przy 2 komisyach lokalnych . .	2.200	2.464	2.737	

Alegat 12. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Potrzeby kancelaryjne.				Wniosek na rok 1874 stawia się według potrzeby 2. lokalnych komisyj i 5 członków tychże.
1	Dla 2 komisyj lokalnych na systemizowane pauszale kancelaryjne, na opał wraz z rąbaniem drzewa, na usługę, na utrzymanie i czyszczenie lokalu, na posłańców, na wynagrodzenia świadków i na inne potrzeby kancelaryjne dla 1 komisyi rocznie . . . . . 400 zł. dla 1 komisyi rocznie 250 „ Razem . . 650 zł.	496	1.437	650	

Alegat 13. do załącznika 5. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Niniejszy wniosek stawia się z uwzględnieniem przeprowadzić się mających komisyj w r. 1874 z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych, jakoteż i z uwzględnieniem okoliczności, że przez uskuteczniona, i jeszcze nastąpić mającą redukcyę urzędników przy lokalnych komisyach, powiatowi urzędnicy do dotyczących komisyj użyci zostaną, którym to urzędnikom prócz milowego także i dyety odnośne płacone być muszą. Z preliminowanej kwoty na rok 1874 większa część od stron funduszowi zwróconą zostanie.
1	Milowe dla 5 komisyonujących, strawne dla 5 dyurnistów, jakoteż dyety i milowe dla przywołanych rzeczoznawców i inżynierów	13.959	16.000	16.000	

Alegat I4. do załacznika 5. do potrzeb.

	Czynsze za lokal.				Wniosek stawia się według rzeczywiście opłaconych czynszów w r. 1873.
1	Dla 1 komisyi lokalnej rocz. 150 zł. Dla 1 komisyi lokalnej rocznie . . . . . 100 „ Razem . . 250 zł.	341	457	250	

Alegat 15. do załącznika do 5. potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Rozmaite wydatki.				Wniosek przy tak zmiennej rubryce stawia się w stosunku preliminowanych w r. 1873. kwot dla 5 komisyj lokalnych.
	Na różne potrzeby dla 2 komisyj lokalnych, które przy układaniu budżetu przewidziane być nie mogą rocznie po 30 zł. . . . 60 zł.	90	172	60	

B. Załącznik 6. do potrzeb.

	Spłata kapitału.				Kwota preliminowana jest w porównaniu z wynikiem za rok 1872. dla tego większą, ponieważ kwota do losowania w roku 1872 wyznaczona tylko . . . 571.200 zł. wynosiła, dalej ponieważ z powodu wydania nowych arkuszy kuponowych większa ilość wylosowanych obligacyj wypłacona będzie.
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29. grudnia 1857. l. 11.881 dla obligacyj indemnizacyjnych zachodniej Galicyi w sumie . 33.669.000 zł. wynosi kwota wylosować się mająca w 2. półroczu 1873. 272.000 zł. w 1. półroczu 1874. 306.000 zł. razem tedy . 578.000 zł. czyli wal. austr. . 606.900 zł. która podług §. 19. instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za 2. półrocze 1873. dnia 1. maja 1874., a kwota za 1. półrocze 1874. dnia 1. listopada 1874. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się więc powyższa kwota	509.796	571.200	606.900	
2	Do wykupna już wylosowanych a jeszcze nie wymienianych obligacyj indemnizacyjnych, których stan z końcem grudnia 1872. wynosił . . . . 264.340 zł. czyli wal. austr. . 277.557 zł. mogłaby w roku 1874. z powodu wydania nowych arkuszy kuponowych być potrzebną kwota .	—	30.000	42.300	
	Suma .	509.796	601.200	649.200	

B. Załącznik 7. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Kwota wyrównawcza u kapitałów.				Wniosek stawia się podług prawdopodobnych wypłat kapitałów w roku 1874.
1	Kapitały likwidowane, obligacyami indemnizacyjnemi nie pokryte wynosiły z końcem roku 1872 kwotę . . . . 74 826 zł. Do tej kwoty przybędzie prawdopodobnie w roku 1873 kwota . . . . 4.960 zł. co czyni razem . 79.786 zł. Z tej kwoty prawdopodobnie wypłacone zostanie w r. 1873 30.900 zł. pozostaje zatem . 48.886 zł. Ponieważ powyższy kapitał w roku 1874 prawdopodobnie zaasygnowany zostanie, wnosi się zatem na pokrycie kwot wyrównawczych w roku 1874 kwotę . .	338	1.000	2.500	

B. Załącznik 8. do potrzeb.

	Kwota wyrównawcza w rentach zaległych.				
1	Gdyż w roku 1874 prawdopodobnie nie wszystkie obrachunki względem rent przeprowadzone zostaną, preliminuje się zatem podług wyniku z roku 1872 na kwotę wyrównawczą w rentach zapadłych kwotę	902	1.000	1.000	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				Wynik z roku 1872. w porównaniu z niniejszym wnioskiem jest dlatego daleko mniejszy, ponieważ wielka liczba już zapadłych kuponów od stron wymienioną nie została.
1	Podług stanu kapitałów wynosi oproeentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych przy funduszu indemnizacyjnym Galicyi zachodniej z końcem grudnia 1872. kwotę 27,656.670 zł. a po odtrąceniu wylosowanych kwot a mianowicie 31. października 1872 w ilości . . . . 272.000 zł. a 30. kwietnia 1873 w ilości . . . . 272.000 „ razem zatem . 544.000 „ zmniejsza się tenże na . . . . 27,112.670 „ a gdy w r. 1873. prawdopodobnie przybędą nowo wystawione obligacye indemnizacyjne w kwocie . . . . 30.900 „ zatem wynosić będzie dług . . 27,143.570 „ z której to sumy na pokrycie 5% odsetek wnosi się 1,357.178 zł. 30 ct. czyli w. a. 1.425.037 zł. 42½ „	1,462.311	1,452.235	1,425.037	
	Dalej wynosi stan do końca grudnia 1872. obligacyami indemnizacyjnemi nie pokrytych kapitałów, kwotę . . 74.826 zł. a po doliczeniu prawdopodobnie w roku 1873. przyznać się mającej kwoty . . 4.960 „ właściwie kwotę . 79.786 „ od tego przez prawdopodobną asygnacyę w roku 1873. odpadnie kwota . . 30.900 „ pozostaje zatem . . 48.886 „				
	do przeniesienia . .	1,462.311	1,452.235	1,425.037	

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	z przeniesienia .	1,462.311	1,452.235	1.425.037	
	od której to sumy na 5% odsetki za lata ubiegłe do końca roku 1874. preliminuje się kwotę . . 42.895 zł. 20 c. czyli wal. austr 45.040 „ 10 „				
	którą to sumę ze względu, że w roku 1874. wszystkie likwidowane kapitały wypłacone zostaną preliminuje się całkowicie	2.072	23.862	45.040	
	Nakoniec ze względu na zaległości w odsetkach z końcem grudnia 1872 w kwocie 464.043 zł. i ze względu na prawdopodobną większą ilość kuponów preliminuje się na częściowe pokrycie tych odsetek w r. 1874. kwotę . . . . . 26.595 zł.	—	74.877	36.595	
	Suma	1,464.383	1,550.974	1,506.672	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Nadzwyczajne wydatki.				Wniosek na te nadzwyczajne wydatki, które dokładnie oznaczone być nie mogą, stawia się na podstawie budżetu na rok 1873.
1	Na nadzwyczajne wydatki, które z powodu zwrotu nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych, tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych kwot się wydarzają, preliminuje się kwotę	6.923	8.400	8.400	

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

Wielkiego Księstwa Krakowskiego

na rok słoneczny 1874.

Lwów dnia 10 lipca 1873.

Liczba porządk. i załączników	A. Pokrycie. Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	49.718	49.800	48.600	
2	„ rent	2.721	1.850	1.680	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	2.257	2.133	1.816	
	II. Własne dochody.				
4	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	8.599	8.729	12.431	
5	Dochód za sprzedane obligacye indemnizacyjne	105	—	—	
6	Dochód z książeczek kasy oszczęd.	42	—	—	
	III. Od kraju.				
7	Dodatki indemnizacyjne od podatków	221.683	196.379	209.529	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane	—	—	—	
	b) oprocentowane	3.247	—	—	
	Suma do pokrycia .	288.372	258.891	274.056	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	—	274.056	
	pozostaje do lokowania . . .	—	—	—	

Liczba porządk. i załączników	B. Potrzeby. Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek do c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
8	Koszta zarządu	2.028	2.863	1.935	
9	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	46.546	65.500	78 050	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
	Kwoty wyrównawcze w kapitale	—	—	—	
	„ „ „ rentach	—	—	—	
10	Renty dla uprawnionych . . .	155.556	190.128	193.371	
11	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	59.577	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
12	Włożona gotówka do kasy oszczędności	25	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	9.782	—	—	
13	Nadzwyczajne wydatki	641	400	700	
	Razem . . .	274.155	258.891	274.056	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	U w a g i.
		Zł. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów.				Wniosek na rok 1874. stawia się na podstawie przypadającej należytości na rzeczony rok.
	Z końcem roku 1872. pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięcinę, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 183.480 zł.				
	W roku 1873. prawdopodobnie nic nic przybędzie.				
	Z tej powyższej kwoty spłacą prawdopodobnie obowiązane strony w roku 1873. . . . 49.800 „				
	pozostaje zatem . 133.680 „				
	z której kwoty na wpłatę w roku 1874 kwota . . 48.600 „				
	się preliminuje.	49.718	49.800	48.600	

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				Wniosek taki ze względu na stan kapitałów stawia się z tej przyczyny, że wiele kapitałów w annuitetach spłacają się.
1	Od kapitału wykupna według załącznika 1. do pokrycia w kwocie . . . . . 133.680 zł. wykazanego, wnosi się przychód tytułem 5cio procentowych odsetek na rok 1874. w kwocie . . . . . 1.680 zł.	2.721	1.850	1.680	Różnica między wnioskiem a wynikiem z roku 1874. polega na tem, że w roku 1872 ściągnięto wiele zaległości.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody.				Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1872 jako też ze względu na spodziewany dochód w roku 1874.
a)	Odsetki za zwłokę od rat, w terminie nie popłaconych . . .	1.540	1.500	1.200	
b)	Zwrot kosztów podróży w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych	60	85	30	
c)	Dochód ze sprzedaży książeczek płatniczych i druków indemnizacyjnych	1	3	1	
d)	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	54	20	20	
e)	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	592	520	560	
f)	Zwrot nienależnie wypłaconych kapitałów i odsetek	—	—	—	
g)	Zwrot nienależnie wypłaconych płac etatowych	—	—	—	
h)	Zwroty rachunkowe i inne . . .	10	5	5	
	Suma . .	2.257	2.133	1.816	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
1	**Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.** Podług najwyższego postanowienia Jego c. k. apostolskiej Mości z d. 13. października 1857 i podług dekretu wysokiego ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22. października 1857 L. 9.809 mogą być obrócone wszelkie nadwyżki przy funduszach indemnizacyjnych na zakupno obligacyi, przeto zakupiono za porozumieniem się z Wydziałem krajowym, obligacye indemnizacyjne do końca grudnia 1872 w wartości 255.280 zł. a w miesiącu maju 1873, w wartości 7.800 „ Suma . 263.080 „ Od tych obligacyj indemnizacyjnych preliminują się odsetki zapadłe 1. maja i 1. listopada 1874. po odtrąceniu 10% podatku dochodowego w kwocie 12.430 zł. 53 ct.	8.599	8.729	12.431	Wniosek na rok 1874. stawia się na podstawie z końcem maja 1873. wykazanego stanu kapitału w kwocie 263.080 zł. i od tegoż przypadających odsetek.

A. Załącznik 5. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Dochód z wykupna wylosowanych obligacyj.				Ponieważ dochód ten przypadkowo się wydarzył, nie preliminuje się żadnej kwoty na rok 1874.
1	Jako dochód za dnia 30 kwietnia 1872 wylosowaną, z dnia 1 listopada 1872 wymienioną obligacyę indemnizacyjną Nr. 9.999 na 100 złr. otrzymano kwotę	105	—	—	

A. Załącznik 6. do pokrycia.

	Wyjęte wkładki z kasy oszczędności.				Na dochody te, które z pozostałych kwot, z zakupna obligacyj indemnizacyjnych powstają na rok 1874 nic się nie preliminuje, ponieważ są przypadkowe.
1	Wyjęta wkładka z galicyjskiej kasy oszczędności w kwocie . . .	42	—	—	

A. Załącznik 7. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne.				Dodatek indemnizacyjny od podatków ustanowiony został na rok 1873. w kwocie 51 ct. od jednego zł. podatku.
1	Podług załączonego wyciągu departamentu rachunkowego c. k. krajowej dyrekcyi skarbu wynosi sprawdzona należytość dodatków indemnizacyjnych dla funduszu indemnizacyjnego Wielkiego księstwa krakowskiego w roku 1872. obliczona po 41 ct. od jednego zł. podatku kwotę . . . . . 140.234 zł.				Ze względu na to, że stan już wylosowanych i do końca roku 1872. nie wymienionych obligacyj indemnizacyjnych wynosi kwotę . . . . . 36.330 zł. a pozostała zaległość w odsetkach do końca roku 1872 kwotę . 146.355 „ czyli razem . 182.685 „ tudzież ze względu, że ta kwota z powodu wydania nowych kuponów będzie musiała być częściowo spłacona, nareszcie ze względu, że różnica między kwotami dodatków obliczanych po 41 i po 51 ct. od jednego zł. wynosi tylko 34.203 zł. i nie wystarcza do pokrycia jednej piątej części tej zaległości, przeto preliminuje się dodatek indemnizacyjny po 51 ct. od jednego zł. podatku na rok 1874. w kwocie . . . . . 174.437 zł. dalej dodatek indemnizacyjny od podatku przedsiębiorstw kolejowych w kwocie . . 35.092 „ czyli razem w kwocie 209.529 „
	Jeżeli zaś jak w poprzednim roku dodatek indemnizacyjny w kwocie 51 ct. od jednego zł podatku ustanowionym zostanie, natenczas należytość powyższa będzie właściwie wynosić kwotę . . . . . 174.437 zł.				
	Ponieważ sprawdzona należytość podatków za rok 1873. dopiero z początkiem 1874. zestawioną być może, przeto w braku innej podstawy przyjmuje się powyższą kwotę jako prawdopodobny dochód na rok 1874.	151.357	160.865	174.437	
2	Następnie preliminuje się na rok 1874. w dodatkach indemnizacyjnych od podatku dochodowego i zarobkowego przedsiębiorstw kolejowych w braku innej podstawy na rok 1872. przepisaną należytość w kwocie 35.092 zł.	70,326	35.514	35.092	Nadmienia się przytem, że zakupione obligacye w kwocie 263.080 zł. po odtrąceniu kwoty 84.918 zł. 40 kr. m. k. która na pokrycie przekroczenia planu amortyzacyjnego obrócona być musi, nie wystarczą na pokrycie powyższej zaległości, tudzież że w roku 1874. i 1875. ustaną wszelkie spłaty przez obowiązanych a zatem i dochód funduszu znacznie się zmniejszy.
	Suma	221.683	196.379	209.529	

Wyciąg

z wykazu sporządzonego przez departament rachunkowy c. k. krajowej dyrekcyi skarbu na sprawdzoną należytość dodatków indemnizacyjnych na rok 1872.

Liczba porządkowa	Urzędy podatkowe.	Kwota w W. A. Złotych	ct.	
1	Chrzanów	25.610	22½	
		55	87	
1	Kraków	114.567	71½	
		55	87	
	Razem . .	140.177	94	140.233 zł. 81 ct.

Preliminarz

wydatków c. k. namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyj lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Wielkiego księstwa krakowskiego pokryć się mających

na rok słoneczny 1874.

Lwów dnia 10 lipca 1873.

Liczba porządk. i załączników	A. c. k. Namiestnictwo.				
	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	814	1.071	939	Podział kosztów dla c. k. namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 1. października 1867 do l. 15871, podług którego fundusz W. księstwa krakowskiego ponosi $^{1}/_{35}$ część wszystkich wydatków.
2	Dodatki lokalne	46	52	191	
3	Dyurny	163	167	281	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	114	114	114	
5	Potrzeby kancelaryjne	166	468	83	
6	Czynsze na mieszkania	33	33	33	
7	Koszta podróży	9	40	40	
8	Rozmaite wydatki	50	54	54	
	Razem .	1.395	1.999	1.735	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych . . . . . ,	633	864	200	
	Razem . .	2.028	2.863	1.935	

Liczba porządk. i załączników	C. k. komisye lokalne. Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1872	Preliminowano na rok 1873	Wniosek do c. k. rządu na rok 1874	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	313	475	—	
	Dodatki lokalne	—	—	—	
10	Dyurny	72	91	—	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
11	Potrzeby kancelaryjne	18	63	—	
12	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	230	190	200	
13	Czynsze na mieszkania	–	37	—	
14	Rozmaite wydatki	—	8	—	
	Razem . . .	633	864	200	

Alegat 1. do załącznika 8. po potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
I.	**Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby w c. k. Namiestnictwie.**				Wniosek niniejszy stawia się podług obecnego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. namiestnictwie w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych, tudziez podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1874.
	1 zastępca prezesa z roczną płacą . . . 3.200 zł. i z dodatkiem . . 400 „				
	1 radca namiestnictwa 2.800 „				
	2 starostów powiatow. po 2.200 i 2.000 . 4200 „				Wynik z roku 1872. jest dla tego mniejszy, ponieważ urzędnicy oddziału rachunkowego nie byli płatni z funduszu.
	1 komisarz powiatowy rocznie . . . . . 1.600 „				
	1 sekretarz referujący z roczną płacą . . 1.400 „ i z dodatkiem . . 250 „				
	3 komisarzy z roczną płacą po 1.200 zł. . 3.600 „				
	3 komisarzy z roczną płacą po 1.100 zł. . 3.300 „				
	3 koncepistów z roczną płacą po 900 zł. . 2.700 „				
	3 konceptowych praktykantów z rocznem adjutum po 500 zł. 1.500 „ dtto remuneracya dla tych po 300 zł. . . 900 „				
II.	**Oddział rachunkowy.**				
	1 rewident rachunkowy z roczną płacą . . 1.300 „				
	1 rewident rachunkowy z roczną płacą . . 1.200 „				
	1 oficyał z roczną płacą 950 „				

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
III.	**Oddział manipulacyjny.**				
	2 oficyałów z roczną płacą po 950 zł. . 1.900 zł.				
	1 kancelista . . . . 900 „				
IV.	**Służba.**				
	1 woźny z roczną płacą . . . . . 350 „				
	2 stróżów z rocznem wynagrodzeniem po 216 zł. . . . . 432 „				
	Razem . . 32.882 „				
	Z tych przypada na fundusz Wielkiego Księstwa Krakowskiego w $^{1}/_{35}$ części kwota 939 zł.	814	1.071	939	

Alegat 2. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot		Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
			Zł. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.					Wniosek ten stawia się podług stanu urzędników, którzy dodatki aktywalne pobierają. Wynik w r. 1872 jest dlatego tak niski, ponieważ zawiera w sobie dawne dodatki lokalne dla urzędników.
1	Dla zastępcy prezèsa rocznie	480 zł.				
1	„ radcy c. k. Namiestnictwa . . .	480 „				
2	„ 2 starostów powiatowych rocznych po 420 zł. . .	840 „				
1	„ sekretarza referującego rocznie .	360 „				
1	„ komisarza powiat.	360 „				
6	„ komisarzy powiatowych po 300 zł.	1.800 „				
3	„ 3 koncepistów rocznie po 240 zł.	720 „				
2	„ 2 rewidentów rachunkowych rocznie po 300 zł.	600 „				
1	„ oficyała rachunkowego rocznie . .	240 „				
2	„ 2 oficyałów c. k. Namiestnictwa rocznie po 240 zł.	480 „				
1	„ kancelisty c. k. Namiestnictwa . .	240 „				
1	Woźny 25% od płacy etatowej w kwocie rocznej	88 „				
	Razem . .	6.688 zł.				
	Z tych wypada na fundusz Wiel. Księstwa Krakowskiego w $^1/_{35}$ części kwota . . .	191 zł.	46	52	191	

Alegat 3. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	U w a g i.
		Zł. wal. austr.			
	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu dyurnistów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1874. Wniosek na rok 1874 jest w porównaniu z wynikiem w r. 1872 jakoteż budżetem na rok 1873 daleko większy, z przyczyny, ponieważ dyurna prawdopodobnie podwyższone zostaną z powodu drożyzny.
	6 dyurnistów po 2. zł. dziennie 4.380 zł.				
	10 po 1.50 dziennie 5.475 „				
	Suma . 9.855 zł.				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. Księstwa Krakowskiego w $^1/_{35}$ części kwota 281 zł.	163	167	281	

Alegat 4. do załącznika 8. do potrzeb.

	Remuneracye i zapomogi.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1871, 1872 i 1873 przez wysokie c. k. Ministeryum, jakoteż wysoki Sejm krajowy dozwolonych, nie zmniejsza się ale dla tego, że w roku 1874 z powodu wydawania nowych kuponów, jakoteż i zakładania nowych ksiąg kredytowych żądane będą remuneracye.
	Dla c. k. Namiestnictwa i wszystkich komisyj miejscowych w całej Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem kwotę 4.000 zł.				
	Z tych wypada na fundusz Wiel. Księstwa Krakowskiego w $^1/_{35}$ części kwota 114 zł.	114	114	114	

Alegat 5. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się naprzeciw preliminowanej kwoty na rok 1873. w daleko mniejszej kwocie z przyczyny, ponieważ wyjątkowo w roku 1873. druki nowych kuponów na 10 lat jakoteż i wkładanie losów do urny nadzwyczajnych wydatków wymagały.
a)	na opał lokalu . . . 600 zł.				
b)	„ papier i potrzeby do pisania . . . . 600 „				
c)	„ druki, litografie i efekta kredytowe . 800 „				
d)	„ roboty introligatorskie . . . . . 100 „				
f)	„ czyszczenie lokalu . 250 „				
g)	„ sprzęty kancelaryjne . . . . . 100 „				
h)	„ oświetlenie lokalu i schodów . . . . 50 „				
i)	Inne potrzeby i koszta losowania . . . . 300 „				
k)	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania 107 „				
	Razem . . 2.907 „				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny W. księstwa krakowskiego w 1/35 części kwota 83 zł.	166	468	83	

Alegat 6. do załącznika 8. do potrzeb.

	Czynsz za lokal.				Wniosek stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1873.
	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej serwitutowej wynosi rocznie . . . . . 1171 zł.				
	Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny W. księstwa krakowskiego w 1/35 części kwota 33 zł.	33	33	33	

Alegat 7. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Koszta podróży.				Wynik z roku 1872 jest w porównaniu z preliminowaną kwotą na rok 1874 daleko mniejszy z przyczyny, ponieważ należytości dyet i kosztów podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych za rok 1872 dopiero w r. 1873 zarachowane i wypłacone zostały, tudzież ponieważ urzędnicy przy c. k. namiestnictwie w r. 1872 nie wyjeżdżali na żadną komisyę.
1	Koszta podróży c. k. Namiestnictwa w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych 600 zł.				
2	Dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych 800 „				
	Razem . . 1.400 zł				
	z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. Księstwa Krakowskiego $^1/_{35}$ części kwota 40 zł.	9	40	40	

Alegat 8. do załącznika 8. do potrzeb.

	Rozmaite wydatki.				Kwoty tych wydatków nie mogą być dokładnie oznaczone, dlatego też preliminuje się wykazane kwoty na pokrycie możliwych wydatków.
1	Dla c. k. namiestnictwa 1.200 zł. Z tych wypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. Księstwa Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie 34 zł.	50	34	34	
2	Koszta insercyjne za ogłoszenie edyktów sądowych w sprawach indemnizacyjnych . . .	—	20	20	
	Razem . . .	50	54	54	

Alegat 9. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Płace i dodatki dla komisyj miejscowych.	313	475	—	Na rok 1874. nie robi się żadnego wniosku z powodu zwinięcia komisyi.

Alegat 10. do załącznika 8. do potrzeb.

	Dyurny.	72	91	—	Jak alegat Nr. 9.

Alegat 11. do załącznika 8. do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryi.	18	63	—	Jak alegat Nr. 9.

Alegat 12. do załącznika 8. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Wniosek niniejszy stawia się według wyniku w roku 1872. dla tego, że w roku 1874. jeszcze kilka komisyi w obrębie krakowskim przeprowadzonych być może.
1	Koszta podróży dla komisyonujących z powodu wyniknąć mogących rozpraw dodatkowych . .	230	190	200	

Alegat 13. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wnioski rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Czynsze za lokal.	—	37	—	Jak alegat Nr. 9.

Alegat 14. do załącznika 8. do potrzeb.

	Rozmaite wydatki.	—	8	—	Jak alegat Nr. 9.

B. Załącznik 9. do potrzeb.

	Spłata kapitału.				Wniosek ten stawia się na podstawie wypadającej należytości z planu amortyzacyjnego, dalej ponieważ z powodu wydania nowych arkuszy kuponowych większa ilość w dawniejszych już latach wylosowanych obligacyj w roku 1874 wypłaconą będzie.
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29. grudnia 1857. l. 11.881 dla obligacyj indemnizacyjnych Wiel. Księstwa Krakowskiego w sum. 3,398.000 zł. wynosi kwota wylosować się mająca w 2. półroczu 1873. 28.000 zł. w 1. półroczu 1874. 29.000 zł. razem . 57.000 zł. czyli wal. austr. . 59.850 zł. która podług §. 19. instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za 2. półrocze 1873. dnia 1. maja 1874., a kwota za 1. półrocze 1874. dnia 1. listopada 1874. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się więc powyższa kwota	46.547	58.800	59.850	
2	Na wykupno już wylosowanych a jeszcze nie wymienianych obligacyj indemnizacyjnych, których stan z końcem roku 1872. wynosił . . . . . 34.600 zł. czyli wal. austr. . 36.330 zł. mogłaby być potrzebną z powodu wydawania nowych kuponów w roku 1874. kwota	—	6.700	18.200	
	Suma .	46.547	65.500	78.050	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				W wyniku za rok 1872. mieści się także wypłata zaległych kuponów za przeszłe lata.
1	Podług stanu kapitału wynosi oprocentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych przy funduszu indemnizacyjnym W. księstwa krakowskiego z końcem grudnia 1872. kwotę . . 2,936.040 zł. po strąceniu wylosowanych kwot, a mianowicie 31. października 1872 w kwocie . . . 28.000 zł. a 30. kwietnia 1873 w kwocie . . . 28.000 „ razem zatem . 56.000 „ zmniejsza się tenże na . . . . 2,880.040 „ a gdy w r. 1873. prawdopodobnie przybędą nowo wystawione obligacye indemnizacyjne w kwocie . . . . 1.850 „ zatem dług wynosić będzie . . 2,881.890 „ z której to sumy na pokrycie 5% odsetek wnosi się 144.094 zł. 30 ct. czyli w. a. 151.299 zł. 22½ „	155.556	154.144	151.299	
	Dalej ze względu na zaległość w odsetkach z końcem grudnia 1872 w kwocie 146.355 zł. 10 ct. i ze względu na prawdopodobną wymianę większej ilości kuponów preliminuje się na częściowe pokrycie tych odsetek w r. 1874. kwotę . . . . . 42.072 zł.	—	35.984	42.072	
	Suma	155.556	190.128	193.371	

B. Załącznik 11. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1872.	Preliminowano na rok 1873.	Wniosek rządu na rok 1874.	Uwagi.
		Zł. wal. austr.			
	Zakupno obligacyj indemnizacyjnych. Na pokrycie zakupionych obligacyj indemnizacyjnych w r. 1872 w wartości nominalnej w kwocie 76.040 zł. była potrzebną kwota	59.577			Ponieważ stan już wylosowanych i jeszcze nie wymienionych obligacyj indemnizacyjnych po koniec grudnia 1872. wynosi kwotę . . . . . 36.330 zł. a zaległość w odsetkach po koniec roku 1872. wynosi kwotę . . 146.355 „ razem . 182.685 „ z której to sumy znaczna kwota w r. 1874. wypłaconą będzie, to z uwzględnieniem tej okoliczności, że te wydatki z rozporządzalnej pozostałości zaspokojone być muszą, przeto na zakupno obligacyi indemnizacyjnych nie preliminuje się żadna kwota.

B. Załącznik 12. do potrzeb.

	Wkładki do kasy oszczędności. Pozostała reszta z zakupna obligacyj indemnizacyjnych została w kasie oszczędności oprocentowaną w kwocie	25	—	—	Na takie przypadkowe wydatki nic preliminować nie można.

B. Załącznik 13. do potrzeb.

1	**Nadzwyczajne wydatki.** Na nadzwyczajne wydatki, które z powodu zwrotu nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych, tudzież nadpłaconych kapitałów, odsetek i innych kwot się wydawają, preliminuje się kwota	641	400	700	Wniosek na te nadzwyczajne wydatki, które dokładnie oznaczone być nie mogą, stawia się na podstawie wyniku z roku 1872.

Aleg. XXVI.

Fundusz indemnizacyjny.

Kraj koronny: **Galicya wschodnia.**

Rok 1872.

Zamknięcie rachunku.

Lwów, dnta 10. Lipca 1873.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	Wynik w roku 1872 ct.	Budżet na rok 1872 zł.	Budżet na rok 1872 ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 zł.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 ct.
	Rzeczywisty dochód.								
	Pokrycie.								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitał:								
	a) w 20 rocznych ratach	36.971	45	56.732	—	11.677	86	172.241	78½
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	31.438	41					109.806	11½
9	Wpłaty na renty;								
	a) renty bieżące i zaległe	2.328	85	—	—	—	—	549	11
	b) raty procentowe od kapitałów spłaconych w 20 rocznych ratach . .	13.140	37	10.271	—	5.198	22	9.674	82½
	c) odsetki od zakupionych obligacyj .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) gotówka za wylosowane obligacye .	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) zakupione obligacye	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat, kapitałów i procentów	7.881	97	—	—	—	—	3.250	—
	b) zwrot kosztów podróży	16.156	60½	—	—	—	—	16.550	2
	c) za sprzedane druki indemnizacyjne .	1	76	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyj indemnizacyjnych	436	50	—	—	—	—	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	8.900	57	16.960	—	16.837	—	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek . . .	106	6½					32	63
	g) dochód z dzierżawy pustek . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	122	15	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych .	—	—	—	—	—	—	100	—
	k) zwroty rachunkowe	—	—	—	—	—	—	3.194	—
	l) inne zwroty	191	43	—	—	—	—	—	—
	do przeniesienia .	117.676	13	83.963	—	33.713	13	315 398	48½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	przeniesiona suma .	117.676	13	83.963	—	33.713	13	315.398	48½
	II. Od kraju.								
11	Dodatek indemnizacyjny od podatków:								
	a) za lata ubiegłe	665.635	34	2,102.442	—	182.086	95	269.489	7
	b) za rok bieżący	1,618.893	61	—	—	—	—	885.725	93
12	Wpłaty uprawnionych:								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) zaliczki urbaryalne udzielone dotąd niezarachowane	—	—	—	—	—	—	236	—
	Suma rzeczywistych przychodów	2,402.205	8	2,186.405	—	215.800	8	1,470.849	48½
	III. Od rządu.								
15	Zaliczki:								
	a) subwencye ze Skarbu państwa . .	1.520.102	—	1,520.102	—	—	—	—	—
	b) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	851.199	77	—	—	—	—	—	—
	Razem .	2,371.301	77	1,520.102	—	—	—	—	—
	Suma .	4,773.506	85	3,706.507	—	—	—	1,470.849	48½
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	14.132	60	—	—	—	—	4.351	99½
	Tymczasowe przychody	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Depozyta	1.614	79	—	—	—	—	—	—
22	Suma przebieżnych przychodów	15.747	39	—	—	—	—	4.351	99½
23	Suma wszelkich przychodów	4.789.254	24	—	—	—	—	1,475.201	48
24	Zapas z przeszłego roku w gotówce . . .	487	2½	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	4.789.741	26½	—	—	—	—	1,475.201	48
26	Zapas z końcem roku 1872 w gotówce .	—	—	—	—	—	—	1.352	23½
27	Suma aktywów z końcem r. 1872 . . .	—	—	—	—	—	—	1,476.553	71½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby.								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie)	93.973	42½	96.409	—	2.435	57½	10.062	18½
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych:								
	a) w skutek wylosowania	910.896	—	991.200	—	80.304	—	494.833	50
	b) „ zniszczenia	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) obligacye niewylosowane	—	—	—	—	—	—	49,825.020	—
3	Wypłata kapitałów zlikwidowanych:								
	a) w kwotach wyrównawczych . . .	966	31	1.340	—	373	69	—	—
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	571.917	22½
	c) zakupno obligacyj	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Renty dla uprawnionych:								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie 238.117 zł. 25 ct.	2,485.836	85	—	—	—	—	763.638	74
	b) renta roczna od nie asygnowanych kapitałów	36.112	94½	2,594.078	—	72.128	21½	24.572	83½
	c) urbaryalne zaliczki	—	—	—	—	—	—	1 871	81½
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	614	99	480	—	135	—	—	—
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	12.212	60
29	Rozmaite wydatki:								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych	144.152	13	—	—	—	—	—	—
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów, rent i odsetek	5	—	23.000	—	122.433	18	19.912	74½
	c) zwroty rachunkowe	1.276	5	—	—	—	—	—	—
	do przeniesienia .	3,673.833	70	3,706.507	—	32.673	30	51,724.041	64½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	przeniesiona suma	3,673.833	70	3,706.507	—	32.673	30	51,724.041	64½
	d) inne przypadkowe zwroty . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Suma rzeczywistych wydatków	3 673.833	70	3.706.507	—	32.673	30	51,724.041	64½
7	Zwroty zaliczek pobranych ze skarbu państwa	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) nieoprocentowanych	—	—	—	—	—	—	28,982.277	98½
	b) oprocentowanych	1,096.199	37½	—	—	—	—	914.155	55½
	c) odsetki od tych zaliczek	—	—	—	—	—	—	29.762	83½
	Razem . .	1,096.199	37½	—	—	—	—	29,926.196	37
	Suma . .	4,770.033	7½	3,706.507	—	—	—	81,650.238	1½
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	17.606	37½	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	50	—
33	Depozyta	749	58	—	—	—	—	1.352	23½
34	Suma przebieżnych wydatków	18.355	95½	—	—	—	—	1.402	23½
35	Suma wszelkich wydatków	4,788.389	3	—	—	—	—	81,651.640	25
36	Zapas kasowy z końcem roku 1872 . . .	1.352	23½	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	4,789.741	26½	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu passywów z aktywami	—	—	—	—	—	—	1,476.553	71½
	pozostaje ostatecznie czyste passyvum w kwocie	—	—	—	—	—	—	80,175.086	53½

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników	Przychód.	Nominalna wartość zł.	ct.
I.		Zapas z roku przeszłego	42.290	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne	241.780	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyj wojskowych	121.300	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	925.430	—
V.		Obligacye indemnizacyjne { wykupione	867.520	—
		{ zniszczone	260	—
VI.		Suma przychodu . .	2,198 580	—
		Rozchód.		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	263.590	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych	14.900	—
IX		Wypłata dewinkulowanych obligacyj indemnizazyjnych z kaucyj wojskowych	121.300	—
IX ½		Zwrot mylnie w Grudniu 1871 w przychodzie zarachowanych obligacyj indemnizacyjnych	630	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	925.430	—
XI.		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne	867·780	—
XII.		Suma rozchodu . .	2,193 630	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem Grudnia 1872. pozostaje ostateczny zapas	4.950	—

Załączniki.

Załącznik Nr. 1. do pozycyj zamknięcia 1. włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat, kapitałów, rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem roku 1871 .	6.390	8½	1.737	62	199.451	36	13.335	14½	136.912	31½
Przybyło w roku 1872:										
a) w skutek przypisań nowych	260	10	323	64	6.207	—	284	45	1.236	90
b) w skutek sprostowania . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	816	70	—	—	9.195	60	—	—
Razem . .	6.650	18½	2.877	96	205.658	36	22.815	19½	138.149	21½
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	6.650	18½	2.877	96	205.658	36	22.815	19½	138.149	21½
Na to wpłynęło w gotówce . .	2.595	31	2.328	85	35.471	45	13.140	37	30.343	10
Zaległość z końcem roku 1872 .	4.054	87½	549	11	170.186	91	9.674	82½	107.806	11½

Załącznik Nr. 2. do pozycyi 10. 29. włącznie 32. VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynagrodzenia zł.	ct.	Renty zaległe zł.	ct.	Razem zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemn. uprawnionym .	38,839.657	50	12,137.496	—	50,977.153	50
Do tego przybyło w roku bieżącym	253.869	—	—	—	253.869	—
Razem . . .	39,093 526	50	12,137.496	—	51,231.022	50
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj i annulowanie	911.169	—	—	—	911.169	—
Stan z końcem roku 1872 (zal. poz. 2.)	38,182.357	50	12,137.496	—	50,319.853	50
Pierwotny stan zlikwidowanych, a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości	820.271	85	13.669	56	833.941	41
W roku bieżącym zlikwidowano	29.381	18½	14.803	3	44.184	21½
Suma zlikwidowanych należytości	849.653	3½	28.472	59	878.125	62½
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	966	31	614	99	1.581	30
Ze zaliczek skompensowano	—	—	—	—	—	—
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano	—	—	—	—	—	—
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycya VII. i VIII. obrotu kredytowego	276.769	50	15.645	—	292.414	50
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości . . .	277.735	81	16.259	99	293.995	80
Ostateczny stan zlikwidowanych, a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokrytych należytości (zał. poz. 3) . . .	571.917	22½	12.212	60	584.129	82½

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31. i VII. zaległ. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	w obligacyach indemnizac. zł.	ct.	W gotówce zł	ct.	Razem zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek	—	—	236		236	—
Przybyło w roku bieżącym (poz. wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem . .	—	—	236	—	236	—
Odpada w skutek kompenzacyi (Załącznik Nr. 2.) . .	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz 16.)	—	—	236	—	236	—

Załącznik Nr. 4. do pozyc. wyd. 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu

	Wypłacono						Passywa z końcem roku	
	dla Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i krajowej komisyi		dla komisyj lokalnych		Razem			
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Płace urzędników	14.970	58½	13.491	47½	28.462	6	724	97½
Dodatki służebne i osobowe urzędników	733	18	7.858	15½	8.591	33½	433	31
„ drożyzny do płac etatowych .	2.029	63	1.828	4	3.857	67½	—	—
„ na pomieszkania urzędnikom .	1.021	46½	210	—	1.231	46	—	—
Płace sług	166	2	231	—	397	2	40	—
Zapomogi i remuneracye	1.829	16½	685	15½	2.514	32	--	—
Dyurny	3.576	29½	6.179	—	9.755	29½	1.331	—
Czynsz za najem pomieszkań dla urzędów	736	6	1.145	—	1.881	6	82	--
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	174	49	33.416	5½	33.590	54½	7.255	89½
Potrzeby kancelaryjne	2.269	41	1.141	97	3.411	38	171	87
Rozmaite wydatki	248	69½	32	58	281	27½	22	13½
Razem . .	27.754	99½	66.218	43	93.973	42½	10.062	18½

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pozostałość z początkiem roku .	—	—	28,621.331	14	7.825	77	50	—	487	2½
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15, 19, 20 i 21)	—	—	2,371 301	77	14.132	60	—	—	1.614	79
Razem . .	—	—	30,992.632	91	21.958	37	50	—	2.101	81½
Odpada w roku bieżącym (poz. 7, 31 i 33.)	—	—	1,096.199	37½	17.606	37½	—	—	749	58
Pozostaje z końcem roku 1872 (7, 19, 33 i 32)	—	—	29,896.433	53½	4.351	99½	50	—	1.352	23½
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za r. 1872			29.762	83½						
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od skarbu państwa			29,926.196	37						

Fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej.

Rok słoneczny 1872.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. I.	Koszta zarządu
mniej podług uchwalonego budżetu o	2.435 zł. 57½ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i osobowe urzędników, potem płace sług.

Wynik	Budżet
41.308 zł.	45.677 zł.
	41.308 „
	mniej o . . 4.369 zł.

Wykazana oszczędność wynikła z przyczyny, że tytułem płac urzędników oddziału rachunkowego w sprawach indemnizacyjnych preliminowana kwota . . . . . 2.200 zł. użytą nie została, albowiem ci urzędnicy płace swe z etatu politycznego pobierali. Nie użytą została dalej kwota . . . . . 3.258 zł. preliminowana na możliwe podwyższenie płac urzędników c. k. Namiestnictwa i komisyj lokalnych ze wschodniej Galicyi. Prócz tego zostało kilka posad służbowych przy c. k. Namiestnictwie w sprawach iudemnizacyjnych i serwitutowych jakoteż i lokalnych komisyach w ciągu roku 1872. zwiniętych.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Wykazane zaoszczędzenie jest po uwzględnieniu wyż przytoczonych okoliczności dla tego tak małe, ponieważ dodatki drożyźniane dla pozostałych urzędników, które wcale preliminowane nie były za czas od 1. Marca po koniec Grudnia 1872. w kwocie . . . . . 3.858 zł. wynosiły.

b) Dodatki na pomieszkanie urzędników.

Wynik	Budżet
1.231 zł.	1.303 zł.
	1.231 „
	mniej o . . 72 zł.

przez zwinięcie w ciągu roku 1872. posady jednego starosty, który dodatek na pomieszkanie pobierał.

c) Dyurny.

Wynik	Budżet
9.755 zł.	10.269 zł.
	9.755 „
	mniej o . . 514 zł.

ponieważ ze zezwolonych 34 dyetaryuszów na rok 1872. nie wszyscy i nie bez przerwy w roku 1872. byli użyci.

d) Czynsz za najem pomieszkań dla urzędników.

Wynik	Budżet
1.881 zł.	1.866 zł.
1.866 „	

o 15 zł. więcej, albowiem czynsz za najem ubikacyi dla lokalnej komisyi we Lwowie w roku 1872. podwyższony został, przeciwnie zaś zaoszczędzono cośkolwiek z preliminowanej kwoty dla reszty lokalnych komisyj.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

e) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
33.591 zł.	28.980 zł.
28.980 „	

o 4.611 zł. więcej nad preliminarz przez częstsze jazdy urzędników i rzeczoznawców z powodu oddania ekwiwalentów serwitutuowych stronom.

Większy wydatek kompensuje się całkowicie z kwotami, które strony tytułem zwrotnych kosztów podróży w sprawach serwitutowych w roku 1872. spłaciły.

W roku 1872. wpłynęło tytułem powyższym . . . . . 16.157 zł.
W porównaniu z większym rozchodem w kwocie . . . . . 4.611 „
pozostała przy tej rubryce właściwie oszczędność w kwocie . . 11.546 „

f) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
3.411 zł.	4.596 zł
	3.411 „
	mniej o . 1.185 „

ponieważ nie okazała się konieczność użycia preliminowanej kwoty.

g) Rozmaite wydatki

Wynik	Budżet
281 zł.	1.204 zł.
	281 „
	mniej o . 923 „

ponieważ preliminowane wydatki na mniejsze potrzeby kancelaryjne w roku 1872. w małej ilości się wydarzyły.

Poz. Nr. 2. Spłata wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
910.896 zł.	991.200 zł.
	910.896 „
	mniej o . 80.304 „

ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye wymienione zostały

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Poz. Nr. 3. Kwoty wyrównawcze kapitałów indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
966 zł.	1.340 zł.
	966 „
	mniej o . 374 „

alaowiem w roku 1872. mniej kapitałów indemnizacyjnych zaasygnowano, niż przy układaniu budżetu przypuszczono.

Poz. Nr. 4. Renty dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
2,522.565 zł.	2,594.558 zł.
	2,522.565 „
	mniej o . 71.993 „

ponieważ nie wszystkie zapadłe należytości w kuponach i rentach w roku 1872. podniesione zostały.

Poz. Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
145.433 zł.	23.000 zł.
23.000 „	

o 122.433 „ więcej nad preliminarz, ponieważ koleje dodatki indemnizacyjne spłacają do urzędu podatkowego we Lwowie, ktory takowe w funduszu indemnizacyjnym Galicyi wschodniej zarachowuje, a z których zwrócone być muszą funduszom Galicyi wschodniej i Wgo Księstwa krakowskiego przypadające kwoty na te fundusze, tudzież że nadpłaty dodatków od podatków stronom zwrócone zostały.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

II. Przychód.

Poz. Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
68.410 zł.	56.732 zł.
56,732 „	

o 11.678 zł. więcej nad preliminarz, albowiem przez ciągły dozór ze strony c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych zaległe kapitały w znacznej ilości spłacone zostały.

Poz. Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
15.469 zł.	10.271 zł.
10,271 „	

o 5.198 zł. więcej z przyczyny przy poz. Nr. 8. przytoczonej.

Poz. Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
33.797 zł.	16.960 zł.
16.960 „	

o 16.837 zł. więcej po części z przyczyny przy poz. Nr. 8. poszczególnionej, jakoteż z powodu, że od stron tytułem zwrotnych kosztów podróży z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych znaczne kwoty ściągnięte zostały.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne.

Wynik	Budżet
2,284.529 zł.	2.102.442 zł.
2,102.442 „	

o 182.087 zł. korzystniej nad preliminarz ponieważ kwota przy tej rubryce na podstawie sprawdzonej należytości podatków za rok 1871. preliminowana została, gdy tymczasem takowa za rok 1872. właściwie 2,294.274 zł, wynosiła, tudzież, że w kwocie 182.087 zł. znajdują się także dodatki spłacane przez koleje, a należące się funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i Wgo Księstwa krakowskiego.

Lwów dnia 10. Lipca 1873.

Fundusz indemnizacyjny.

Kraj koronny: **Galicya zachodnia.**

Rok 1872.

Zamknięcie rachunku.

Lwów, dnia 10. Lipca 1873.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	Wynik w roku 1872 ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	Zezwolony budżet na rok 1872 ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 zł.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 ct.
	Rzeczywisty przychód.								
	Pokrycie.								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach	63.843	35	100.540	—	5.693	73½	348.116	8½
	b) w ratach umarzających	42.390	38½					193.923	66½
9	Wpłaty na renty;								
	a) renty bieżące i zaległe	329	97½	—	—	—	—	701	40
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach . .	19.915	56½	18.930	—	1.315	54	8.194	9½
	c) odsetki od zakupionych obligacyj .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) gotówka za wylosowane obligacye .	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) zakupione obligacye	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów	3.633	15	—	—	—	—	1.754	55½
	b) zwrot kosztów podróży	6.107	27	—	—	—	—	5.852	33½
	c) za sprzedane druki indemnizacyjne .	5	18	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyj indemnizacyjnych	251	90	—	—	—	—	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	3.940	13	9.400	—	4.921	60½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek . . .	—	—						
	g) dochód z dzierżawy pustek . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	57	33½	—	—	—	—	3.560	70½
	i) zwrot nadebranych płac etatowych .	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	326	64	—	—	—	—	13	6
	do przeniesienia .	140.800	88	128.870	—	11.930	88	562 115	90

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	przeniesiona suma .	140.800	88	128.870	—	11.930	88	562.115	90
	II. Od kraju.								
11	Dodatek indemnizacyjny od podatków:								
	a) za lata ubiegłe	159.095	78	—	—	—	—	65.821	88½
	b) za rok bieżący	713.807	50½	898.941	—	26.037	71½	274.078	69½
12	Wpłaty uprawnionych:								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) zaliczki urbaryalne udzielane a nie zarachowane	—	—	—	—	—	—	236	—
	Suma rzeczywistych przychodów	1,013.704	16½	1,027.811	—	14.106	83½	902.016	48
	III. Od rządu.								
15	Zaliczki:								
	c) subwencye ze Skarbu państwa . .	1.104.898	—	1,104.898	—	—	—	—	—
	d) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	226.597	40	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1,331.495	40	1,104.898	—	—	—	—	—
	Suma .	2,345.199	56½	2,132.709	—	—	—	902.016	48
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	30.843	30	—	—	—	—	3.918	92
	Tymczasowe przychody	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Depozyta	3.632	43	—	—	—	—	—	—
22	Suma przebieżnych przychodów	34.475	73	—	—	—	—	3.918	92
23	Suma wszelkich przychodów	2.379.675	29½	—	—	—	—	905.935	40
24	Zapas z przeszłego roku w gotówce . . .	727	96½	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	2,380.403	26	—	—	—	—	905.935	40
26	Zapas z końcem roku 1872 w gotówce .	—	—	—	—	—	—	391	11
27	Suma aktywów z końcem r. 1872 . . .	—	—	—	—	—	—	906.326	51

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby.								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie)	43.114	47	45.681	—	2.566	53	2.808	47
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych:								
	a) w skutek wylosowania	509.796	—	571.200	—	61.404	—	277.557	—
	b) „ zniszczenia	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) obligacye niewylosowane	—	—	—	—	—	—	29,039.503	50
3	Wypłata kapitałów zlikwidowanych:								
	a) w kwotach wyrównawczych . . .	337	60½	800	—	462	39½	—	—
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	78.567	96½
	c) zakupno obligacyj	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Renty dla uprawnionych:								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych wraz z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie 136.174 zł. 36 ct.	1,464.382	60½	1,505.228	—	40.845	39½	464.043	1½
	b) renta roczna od nie asygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) urbaryalne zaliczki	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	902	42½	1.000	—	97	57½	—	—
	e) renty zaległe zlikwidowane i nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	4.534	15½
29	Rozmaite wydatki:								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych	6.922	61½	8.800	—	1.877	38½	7.359	38
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów, rent i odsetek	—	—	—	—	—	—	172	95
	c) zwroty rachunkowe	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) inne przypadkowe zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Suma rzeczywistych wydatków .	2,025.455	72	2,132.709	—	107.253	28	29,874.546	43½
	do przeniesienia .	2,025.455	72	2,132.709	—	107.253	28	29.874.546	43½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	przeniesione sumy	2,025.455	72	2,132.709	—	107.253	28	29,874.546	43½
7	Zwroty zaliczek pobranych ze skarbu państwa	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) nieoprocentowanych	—	—	—	—	—	—	19,940.282	56
	b) oprocentowanych	317.933	99	—	—	—	—	363.207	82½
	c) odsetki od tych zaliczek	—	—	—	—	—	—	16.357	65
	Razem . .	317.933	99	—	—	—	—	20,319.848	3½
	Suma . .	2,343.389	71	2,132.709	—	—	—	50,194.394	47
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	32.653	15½	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Depozyta	3.969	28½	—	—	—	—	391	11
34	Suma przebieżnych wydatków	36.622	44	—	—	—	—	391	11
35	Suma wszelkich wydatków	2,380.012	15	—	—	—	—	50,194.785	58
36	Zapas kasowy z końcem roku 1872 . . .	391	11	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	2,380.403	26	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu passywów z aktywami	—	—	—	—	—	—	906.326	51
	pozostaje ostateczne passywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	49,288.459	7

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników	Przychód.	Nominalna wartość zł.	ct.
I.		Zapas z roku przeszłego	50	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne	14.020	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych i z kaucyj wojskowych	500	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	557.040	—
V.		Obligacye indemnizacyjne { wykupione	485.520	—
		{ zniszczone	50	—
VI.		Suma przychodu . .	1,057 180	—
		Rozchód.		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	7.590	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych	6.480	—
IX		Wypłata dewinkulowanych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyj wojskowych	500	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	557.040	—
XI.		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne	485.570	—
XII.		Suma rozchodu . .	1,057.180	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem Grudnia 1872. pozostaje ostateczny zapas	—	—

Załączniki.

Załącznik Nr. 1. do pozycyj zamknięcia 1. włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów, rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20roczne raty kapitału		5% odsetki		Raty umarzające	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem roku 1871 .	277	8½	666	13½	405.887	35	8.886	65½	234.415	60
Przybyło w roku 1872:										
a) w skutek przepisań nowych	335	—	241	68½	5.460	—	—	—	1.898	45
b) w skutek sprostowania . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	123	55½	—	—	19.223	½	—	—
Razem . .	612	8½	1.031	37½	411.347	35	28.109	66	236.314	5
Z tego odpada:										
a) w skutek kompensacyi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przepisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	612	8½	1.031	37½	411.347	35	28.109	66	236.314	5
Na to wpłynęło w gotówce . .	381	60½	329	97½	63.461	74½	19.915	56½	42.390	38½
Zaległość z końcem roku 1872 .	230	48	701	40	347.885	60½	8.194	9½	193.923	66½

Załącznik Nr. 2. do pozycyi 10. 29. włącznie 32. VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata.

	Kapitały wynagrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemn. uprawnionym .	23,304.897	—	6,507.291	—	29,812.188	—
Do tego przybyło w roku bieżącym	7.969	50	6.751	50	14.721	—
Razem . . .	23,312.866	50	6,514.042	50	29,826.909	—
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj i annulowanie	509.848	50	—	—	509.848	50
Stan z końcem roku 1872 (zal. poz. 2.)	22,803.018	—	6,514.042	50	29,317.060	5
Pierwotny stan zlikwidowanych, a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości	71.960	9	3.786	29	75.746	38
W roku bieżącym zlikwidowano	14.914	98—	8.454	29	23.369	27
Suma zlikwidowanych należytości	86.875	7	12.240	58	99.115	65
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wypłaconych (Pozycye 3 i 4)	337	60½	902	42½	1.240	3
Ze zaliczek skompensowano	—	—	—	—	—	—
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano	—	—	—	—	—	—
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycya VII. i VIII.	7.969	50	6.804	—	14.773	50
Odpada w skutek kompensacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości . . .	8.307	10½	7.706	42½	16.013	53
Ostateczny stan zlikwidowanych, a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokrytych należytości (poz. 3 i 4) . . .	78.567	96½	4.534	15½	83.102	12

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31. i VII. zaległ. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	w obligacyach indemnizac.		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompensowanych zaliczek	—	—	—		—	—
Przybyło w roku bieżącym (poz. wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem . .	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompensacyi (Załącznik Nr. 2.) . .	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompensowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozyc. wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu

	Wypłacono						Passywa z końcem roku 1872.	
	dla Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i krajowej komisyi		dla komisyj lokalnych		Razem			
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Płace urzędników	8.165	64	5.952	91	14.118	55	209	86½
Dodatki drożyzny	1.107	9½	851	18½	1.958	28	40	33
„ służebne i osobowe urzędników	400	5	3.325	68	3.725	73	117	43½
„ na pomieszkanie urzędnikom	557	5½	57	48	614	53½	—	—
Płace sług	90	54	—	—	90	54	7	54
Zapomogi i remuneracye	1.018	26	353	13	1.371	39	—	—
Dyurny	1.950	73	2.199	98½	4.150	71½	577	6
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	401	48	341	—	742	48	36	—
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	109	60½	13.959	42	14.069	2½	1.722	82½
Potrzeby kancelaryjne	1.446	46½	496	2	1.942	48½	92	8½
Rozmaite wydatki	240	77	89	97	330	74	5	32½
Razem	15.487	69	27.626	78	43.114	47	2.808	47

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pozostałość z początkiem roku	—	—	19,289.928	97½	2.109	6½	—	—	727	96½
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15, 31 i 21)	—	—	1,331 495	40	32.653	15½	—	—	3.632	43
Razem	—	—	20.621.424	37½	34.762	22	—	—	4.360	39½
Odpada w roku bieżącym (poz. 7, 19 i 33.)	—	—	317.933	99	30.843	30	—	—	3.969	28½
Zaległość z końcem roku (7, 19 i 33)	—	—	20.303.490	38½	3.918	92	—	—	391	11
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za r. 1872			16.357	65						
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od skarbu państwa			20,319.848	3½						

Fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej.

Rok słoneczny 1872.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. I. **Koszta zarządu**

mniej podług uchwalonego budżetu o . . . . . 2.566 zł. 53 ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i osobowe, dodatki drożyźniane potem płace sług.

Wynik	**Budżet**
19.893 zł.	20.470 zł.
	19.893 „
	mniej o . . 577 zł.

Wykazana oszczędność wynikła z powodu, że tytułem płac urzędników oddziału rachunkowego w sprawach indemnizacyjnych preliminowana kwota . . . . . 1.200 zł.
użytą nie została, albowiem ci urzędnicy płace swe z etatu politycznego pobierali. Nieużytą została dalej kwota . . . . . 1.686 zł.
preliminowana na możliwe podwyższenie płac urzędników c. k. Namiestnictwa i komisyj lokalnych ze zachodniej Galicyi.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Nadto oszczędzono przy tej rubryce z powodu, że wiele posad służbowych przy c. k. Namiestnictwie w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych jakoteż i przy lokalnych komisyach w ciągu roku 1872. zwiniętych zostało.

Wykazana oszczędność jest po uwzględnieniu wyż przytoczonych okoliczności dla tego tak małą, ponieważ dodatki drożyźniane dla pozostałych urzędników, które wcale preliminowane nie były za czas od 1. Marca po koniec Grudnia 1872. w kwocie . . . . . 1.958 zł. wynosiły.

b) Dodatki na pomieszkanie urzędników.

Wynik	Budżet
615 zł.	514 zł.
514 „	

o 101 zł. więcej

ponieważ kierownikowi komisyi lokalnej Nr. 1. w Nowym Sączu Romanowi Gabryszewskiemu mianowanemu staroście przynależny dodatek na pomieszkanie zaasygnowany został.

c) Dyurna.

Wynik	Budżet
4.151 zł.	4.137 zł.
4.137 „	

o 14 zł. więcej

ponieważ dyurniście komisyi lokalnej w Żywcu dyurnum w ostatnim czasie na 1 zł. 50 ct. podwyższono.

d) Zapomogi i remuneracye.

Wynik	Budżet
1.371 zł.	1.372 zł.
	1.371 „

mniej o 1 zł.

Deferencya powyższa powstała przez podział preliminowanego budżetu na 35 części.

e) Czynsze za najem lokalności urzędowych.

Wynik	Budżet
742 zł.	704 zł.
704 „	

o 38 „ więcej ponieważ czynsz za najem ubikacyj c. k. Namiestnictwa od 1. Maja 1872. począwszy z kwoty rocznej 820 zł. na 1.171 zł. podwyższony został.

f) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
14.069 zł.	15.480 zł.
	14.069 „
	mniej o 1.411 zł.

z powodu, że zaległości w kwocie 1.722 zł. z końcem Grudnia 1872. nie zostały wypłacone.

g) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
1.942 zł.	2.348 zł.
	1.942 „
	mniej o . 406 „

ponieważ nie okazała się potrzeba całkowitego użycia kwoty preliminowanej na rok 1872.

h) Rozmaite wydatki

Wynik	Budżet
331 zł.	656 zł.
	331 „
	mniej o . 325 „

ponieważ nie zaszła potrzeba wydania preliminowanej kwoty na mniejsze potrzeby kancelaryjne na rok 1872.

Poz. Nr. 2. Spłata wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
509.796 zł.	571.200 zł.
	509.796 „
	mniej o . 61.404 „

ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye indemnizacyjue wymienione zostały

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Poz. Nr. 3. Kwoty wyrównawcze kapitałów indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
338 zł.	800 zł.
	338 „
	mniej o . 462 „

albowiem w roku 1872. mniej kapitałów indemnizacyjnych zaasygnowano, niż przy układzie budżetu przypuszczano.

Poz. Nr. 4. Renty dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
1,465.285 zł.	1,506.228 zł.
	1,465.285 „
	mniej o . 40.943 „

ponieważ nie wszystkie w roku 1872. zapadłe należytości w kuponach i rentach podniesione zostały.

Poz. Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
6.923 zł.	8.800 zł.
	6.923 „
	mniej o . . 1.877 „

ponieważ mniej było zwrotów nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych tudzież kapitałów i rent.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

II. Przychód.

Poz. Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
106.234 zł.	100.540 zł.
100.540 „	
o 5.694 „	

więcej nad preliminowaną kwotę, albowiem przez ciągły dozór ze strony c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych zaległe kapitały w znacznej ilości spłacone zostały.

Poz. Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
20.246 zł.	18.930 zł.
18 930 „	
o 1.316 „	

więcej z przyczyny przy poz. Nr. 8. przytoczonej.

Poz. Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
14.322 zł.	9.400 zł.
9.400 „	
o 4.922 „	

więcej z przyczyny, że od stron tytułem zwrotnych kosztów podróży z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych znaczne kwoty ściągnięte zostały, jako też, że odsetki za zwłokę od wpłat kapitałów i odsetek z powodu pod poz. 8. wymienionego ściągnięte zostały.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne.

Wynik	Budżet	
872.903 zł.	898.941	zł.
	872.903	„
mniej o	26.038	„

ponieważ dochody z dodatków indemnizacyjnych na rok 1872. w braku innych podstaw na podstawie przez c. k. urzędy podatkowe wykazanej sprawdzonej należytości na rok 1871. w kwocie 898.941 preliminowane zostały, podczas gdy sprawdzona należytość dodatków indemnizacyjnych na rok 1872. wedle wykazu departamentu rachunkowego c. k. krajowej dyrekcyi skarbu tylko 847.555 wynosiła.

Lwów dnia 10. Lipca 1873.

Fundusz indemnizacyjny.

Kraj koronny: **Wielkie księstwo krakowskie.**

Rok 1872.

Zamknięcie rachunku.

Lwów, dnia 10. Lipca 1873.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	Wynik w roku 1872 ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	Zezwolony budżet na rok 1872 ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 zł.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 ct.
	Rzeczywisty przychód.								
	Pokrycie.								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach	9.190	95	53.270	—	3.552	4	46.888	9
	b) w ratach umarzających	40.527	1					136.592	6
9	Wpłaty na renty;								
	a) renty bieżące i zaległe	45	49	—	—	—	—	1	27½
	b) raty procentowe od kapitałów spłacalnych w 20 rocznych ratach . .	2.675	46½	2.180	—	540	95½	6.246	17½
	c) odsetki od zakupionych obligacyj .	8.598	73½	6.524	—	2.074	73½	2.010	33
	d) zwrot wkładki z kasy oszczędności	42	11	—	—	42	11	13	99
	e) gotówka za wylosowane obligacye .	105	—	—	—	105	—	—	—
	f) zakupione obligacye	—	—	—	—	—	—	268.044	—
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów	1.540	15	—	—	—	—	823	3½
	b) zwrot kosztów podróży	59	58½	—	—	—	—	119	10
	c) za sprzedane druki indemnizacyjne .	—	31½	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisane obligacye indemnizacyjne	54	20	—	—	—	—	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	591	99½	2.100	—	156	74½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych .	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	10	50	—	—	—	—	25	51
	do przeniesienia .	63.441	50½	64.079	—	6.469	48½	460 763	56½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	przeniesiona suma .	63.441	50½	64.074	—	6.469	48½	460.763	56½
	II. Od kraju.								
11	Dodatki indemnizacyjne od podatków:								
	a) za lata ubiegłe	88.288	73	—	—	—	—	21.852	88½
	b) za rok bieżący	133.394	10½	157.466	—	64.216	83½	53.019	39½
12	Wpłaty uprawnionych:								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) zaliczki urbaryalne udzielone a nie zarachowane	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych przychodów	285.124	34	221.540	—	63.584	34	535.635	84½
	III. Od rządu.								
15	Zaliczki:								
	c) subwencye ze Skarbu państwa . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	3.247	45	—	—	—	—	—	—
	Suma .	288.371	79	221.540	—	—	—	535.635	84½
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	845	65½	—	—	—	—	934	74
	Tymczasowe przychody	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Depozyta	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Suma przebieżnych przychodów	845	65½	—	—	—	—	934	74
23	Suma wszelkich przychodów	289.217	44½	—	—	—	—	536.570	58½
24	Zapas z przeszłego roku w gotówce . . .	80	9½	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	289.297	54	—	—	—	—	—	—
26	Zapas z końcem roku 1872 w gotówce .	—	—	—	—	—	—	13.643	38
27	Suma aktywów z końcem r. 1872 . . .	—	—	—	—	—	—	550.213	96½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	Wynik w roku 1872 ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	Zezwolony budżet na rok 1872 ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej ct.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 zł.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 ct.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby.								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie)	2.027	54½	2.116	—	88	45½	134	15½
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych:								
	a) w skutek wylosowania	46.546	50	55.650	—	9.103	50	36.330	—
	b) „ zniszczenia	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) obligacye niewylosowane	—	—	—	—	—	—	3,082.842	—
3	Wypłata kapitałów zlikwidowanych:								
	a) w kwotach wyrównawczych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	1.972	60
	c) zakupno obligacyj	59.576	65	—	—	59.576	65	—	—
	d) Wkładki do kasy oszczędności . .	24	69	—	—	24	69	—	—
4	Renty dla uprawnionych:								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych wraz z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie 15.494 zł. 73 ct.	155.555	96½	151.883	—	3.672	96½	146.355	10
	b) renta roczna od nie asygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) urbaryalne zaliczki	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Rozmaite wydatki:								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych	641	50½	400	—	241	50½	378	64
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów, rent i odsetek	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) zwroty rachunkowe	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) inne przypadkowe zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Suma rzeczywistych wydatków .	264.372	85½	210.049	—	54.323	85½	3,268.012	49½
	do przeniesienia .	264.372	85½	210.049	—	54.323	85½	3,268.012	49½

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1872 zł.	ct.	Zezwolony budżet na rok 1872 zł.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej zł.	ct.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1872 zł.	ct.
	przeniesione sumy	264.372	85½	210.049	—	54.323	85½	3,268,012	49½
7	Zwroty zaliczek pobranych ze skarbu państwa	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) nieoprocentowanych	9.781	93½	—	—	—	—	—	—
	b) oprocentowanych	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tych zaliczek	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma . .	274.154	79	210.049	—	—	—	3,268.012	49½
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	1.491	2½	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Depozyta	8	34½	—	—	—	—	71	75
34	Suma przebieżnych wydatków	1.499	37	—	—	—	—	71	75
35	Suma wszelkich wydatków	275.654	16	—	—	—	—	3.268.084	24½
36	Zapas kasowy z końcem roku 1872 . . .	13.643	38	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	289.297	54	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu passywów z aktywami w kwocie	—	—	—	—	—	—	550.213	96½
	pozostaje ostateczne passywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	2.717.870	28

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników	Przychód.	Nominalna wartość zł.	ct.
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne	—	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych i z kaucyj wojskowych	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	149.650	—
V.		Obligacye indemnizacyjne { wykupione	44.330	—
		{ zniszczone	—	—
VI.		Suma przychodu . .	193 980	—
		Rozchód.		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	—	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych	—	—
IX		Wypłata dewinkulowanych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyj wojskowych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	149.650	—
XI.		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne	44.330	—
XII.		Suma rozchodu . .	193 980	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem Grudnia 1872. pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Wielkiego księstwa krakowskiego.

Przychód.	Nominalna wartość zł.	ct
Zapas z roku przeszłego w obligacyach	188.202	—
Książeczka kasy oszczędności	30	39
Zakupione i wymienione obligacye indemnizacyjne	136.752	—
Książeczka kasy oszczędności	68	94
Suma przychodu	325.053	33
Rozchód.		
Wydane obligacye indemnizacyjne z powodu wymiany i wylosowania tychże	56.910	—
Książeczka kasy oszczędności	85	34
Suma rozchodu	56.995	34
W porównaniu przychodu z rozchodem pozostaje podług dziennika głównego z końcem grudnia 1872. ostateczny zapas	268.057	99
a to w obligacyach indemnizacyjnych 255.280 zł. m. k. czyli 268.044 zł.		
w książeczce kasy oszczędności 13 zł. 99 ct.		

Załączniki.

Załącznik Nr. 1. do pozycyj zamknięcia 1. włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów, rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20roczne raty kapitału		5% odsetki		Raty umarzające	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem roku 1871 .	174	80½	1	58	55.904	23½	6.813	20	177.119	7
Przybyło w roku 1872:										
a) w skutek przepisań nowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	45	18½	—	—	2.108	44	—	—
Razem . .	174	80½	46	76½	55.904	23½	8.921	64	177.119	7
Z tego odpada:										
a) w skutek kompensacyi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przepisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	174	80½	46	76½	55.904	23½	8.921	64	177.119	7
Na to wpłynęło w gotówce . .	—	—	45	49	9.190	95	2.675	46½	40.527	1
Zaległość z końcem roku 1872 .	174	80½	1	27	46.713	28½	6 246	17½	136.592	6

Załącznik Nr. 2. do pozycyi 10. 29. włącznie 32. VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynagrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemn. uprawnionym .	2,606.572	50	559.146	—	3,165.718	50
Do tego przybyło w roku bieżącym	—	—	—	—	—	—
Razem . . .	2,606 572	50	559.146	—	3,165.718	50
Odpada przez wypłatę w gotówce za wylos. i annulowane obligacye	46.546	50	—	—	46.546	50
Stan z końcem roku 1872 (poz. 2. a i c.)	2,560.026	—	559.146	—	3,119.172	—
Pierwotny stan zlikwidowanych, a obligacyami niepokrytych należytości	—	—	—	—	—	—
W roku bieżącym zlikwidowano	1.972	60	—	—	1.972	60
Suma zlikwidowanych należytości	1.972	60	—	—	1.972	60
Wpłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po odtrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	—	—	—	—	—	—
Ze zaliczek skompensowano	—	—	—	—	—	—
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano	—	—	—	—	—	—
Przez wystawione obligacye pokryto (Pozycya VII. i VIII.	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompensacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości . . .	—	—	—	—	—	—
Ostateczny stan zlikwidowanych, a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokrytych należytości (poz. 3 i 6) . . .	1.972	60	—	—	1.972	60

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31. i VII. zał. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	w obligacyach indemnizac.		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompensowanych zaliczek	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (poz. wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem . .	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompensacyi (Załącznik Nr. 2.) . .	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompensowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozyc. wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu

	Wypłacono						Passywa z końcem roku 1872.	
	dla Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów i krajowej komisyi		dla komisyj lokalnych		Razem			
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Płace urzędników	680	37	180	28	860	65	15	15
Dodatki drożyzny	92	33½	42	4	134	37½	3	3
„ służbowe i osobowe urzędników	33	40½	90	90	124	30½	7	57½
„ na pomieszkanie urzędnikom .	46	47½	—	—	46	47½	—	—
Płace sług	7	44	—	—	7	44	—	63
Zapomogi i remuneracye	84	85	29	44	114	29	—	—
Dyurny	162	57½	71	51½	234	9	14	17
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	33	46	—	—	33	46	—	—
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	9	13	229	74	238	87	93	60
Potrzeby kancelaryjne	165	52	17	83	183	35	—	—
Rozmaite wydatki	50	24	—	—	50	24	—	—
Razem . .	1.365	80	661	74½	2.027	54½	134	15½

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pozostałość z początkiem roku .	188.232	39	6.534	48½	289	37	—	—	80	9½
Przybyło w roku bieżącym wedle wykazu obrotu własnego majątku i poz. 15, 31 i 21 III.)	136.820	94	3 247	45	1.491	2½	—	—	—	—
Razem . .	325.053	33	9.781	93½	1.780	39½	—	—	80	9½
Odpada w roku bieżącym wedle wykazu obrotu własnego majątku (poz. 7, 19 i 33.) . .	56.995	34	9.781	93½	845	65½	—	—	8	34½
Pozostaje z końcem roku wedle wykazu obrotu własnego majątku (poz. 7, 19 i 33) . .	268.057	99	—	—	934	74	—	—	71	75

Fundusz indemnizacyjny wielkiego księstwa krakowskiego.

Rok słoneczny 1872.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. Nr. I. **Koszta zarządu**

mniej podług uchwalonego budżetu o . . . . . 88 zł. 45½ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i osobowe, dodatki drożyźniane potem płace sług.

Wynik		**Budżet**
1.127 zł.		1.235 zł.
		1.127 „
	mniej o . .	108 zł.

Wykazana oszczędność wynikła z powodu, że tytułem płac urzędników oddziału rachunkowego w sprawach indemnizacyjnych preliminowana kwota . . . . . 100 zł.
użytą nie została, albowiem ci urzędnicy pobierali płace swe z etatu politycznego. Nieużytą została dalej kwota . . . . . 94 zł.
preliminowana na możliwe podwyższenie płac urzędników c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnej w Krakowie

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Nadto oszczędzono przy tej rubryce z powodu, że wiele posad służbowych przy c. k. Namiestnictwie w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych w ciągu roku 1872. zwiniętych zostało.

Wykazana oszczędność jest po uwzględnieniu wyż przytoczonych okoliczności dla tego tak małą, ponieważ dodatki drożyźniane dla pozostałych urzędników, które wcale preliminowane nie były za czas od 1. Marca po koniec Grudnia 1872. w kwocie . . . . . 134 zł. 37½ wynosiły.

b) Dodatki na pomieszkanie urzędników.

Wynik	Budżet
46 zł.	43 zł.
43 „	
o 3 zł. więcej	

ponieważ w ciągu roku 1872. jednemu urzędnikowi dodatek na pomieszkanie nad preliminowaną kwotę zaasygnowany został.

c) Czynsze za najem lokalności urzędowych.

Wynik	Budżet
33 zł.	50 zł.
	33 „
	mniej o . 17 „

ponieważ na zapłacenie czynszu za najem ubikacyj komisyi lokalnej w Krakowie preliminowana kwota ani zaasygnowana, ani wypłaconą nie była.

Wykazana oszczędność jest dlatego tak małą, ponieważ czynsz za najem ubikacyj dla c. k. Namiestnictwa od 1. Maja 1872 począwszy podwyższonym został.

d) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
183 zł.	140 zł.
140 „	
o 43 „ więcej	

ponieważ na sprawienie efektów kredytowych w roku 1872. przypadające wynadgrodzenia w wyższej kwocie zaasygnowanem być musiało.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

e) Rozmaite wydatki

Wynik	Budżet
50 zł.	60 zł.
	50 „
	mniej o . 10 „

ponieważ nie zaszła potrzeba wydania preliminowanej kwoty na mniejsze potrzeby kancelaryjne w roku 1872.

Poz. Nr. 2. Spłata wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
46.546 zł.	55.650 zł.
	46.546 „
	mniej o . 9.104 „

ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye indemnizacyjne wymienione zostały

Poz. Nr. 4. Renty dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
155.556 zł.	151.883 zł.
151.883 „	
o 3.673 „ więcej	

ponieważ przy tej rubryce preliminowana kwota na rok 1872. tylko należytość roczną podług stanu pozostałego długu w obligacyach indemnizacyjnych z końcem roku 1871 obejmuje, gdy przeciwnie wynik od ilości od stron w roku 1872. do wypłaty przedłożonych tak w r. 1872. jak w przeszłych latach zapadłych kuponów zawisł, która okoliczność przy sporządzaniu budżetu uwzględniona być nie mogła.

Poz. Nr. 6. a. Kwota za kupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
59.577 zł.	
o 59.577 zł. więcej.	

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Wydatek ten zrobiono w celu zakupna obligacyj indemnizacyjnych i pokryto takowy po części z rozporządzalnej pozostałości kasowej funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego, po części z odsetek od pierwej zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Poz. Nr. 6. b. Wkładki do kasy oszczędności.

Wynik	Budżet
25 zł.	
o 25 zł. więccj.	

Kwota ta pozostała z reszty pozostałej przy zakupnie obligacyj indemnizacyjnych.

Poz. Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
642 zł.	400 zł.
400 „	
o 242 „ więcej,	

ponieważ preliminowane wydatki na zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych w większej ilości wypłacone zostały.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

II. Przychód.

Poz. Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
49.718 zł.	53.270 zł.
	49.718 „
	mniej o . 3.552 „

ponieważ z powodu deszczów i wylewu wód w większej części Wielkiego księstwa Krakowskiego był nieurodzaj a zatem ani zaległości z przeszłych lat, ani też nie mogła być ściągnięta bieżąca należytość w kapitałach, które się po wielkiej części w annuitetach spłacają.

Poz. Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
2.721 zł.	2.180 zł.
2.180 „	
o 541 „	

więcej z powodu uiszczonej spłaty zaległych od roku 1866. 5% odsetek przez właścicieli dóbr Alexandrowic i Gwoździca.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a budżetem.

Poz. Nr. 10. a. Odsetki za zwłokę i różne innne przychody

Wynik	Budżet
2.257 zł,	2.100 zł.
2.100 „	

o 157 „ więcej, z powodu przyczyn przy poz. Nr. 9 przytoczonych.

Poz. Nr. 10. b. Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
8.599 zł.	6.524 zł.
6.524 „	

o 2.075 „ więcej, ponieważ należytość w odsetkach podług stanu do końca Maja 1871. roku zakupionych obligacyj preliminowaną została, a obligacyj po tym terminie zakupionych uwzględnić nie można było.

Poz. Nr. 10. c. Gotówka za wylosowane obligacye.

Wynik	Budżet
105 zł.	

więcej o . 105 zł., ponieważ także przypadkowe dochody w budżecie na r. 1872 przewidziane być nie mogły

Poz. Nr. 10. d. Zrealizowane książeczki kasy oszczędności.

Wynik	Budżet
42 zł.	

o 42 zł. więcej, ponieważ powyższa kwota z kasy oszczędności wyjętą i do zakupna obligacyj indemnizacyjnych użytą została.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne.

Wynik	Budżet
221.683 zł.	157,466 zł.
157.466 „	

o 64.217 „ więcej, ponieważ na rok 1872. preliminowana kwota na podstawie wykazów urzędów podatkowych za rok 1871. zestawioną została, gdy tymczasem sprawdzona należytość podatkowa na rok 1872. wynosiła 215.215 zł. z drugiej strony także, ponieważ zapłacony dodatek indemnizacyjny od podatku dochodowego c. k. uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda za rok 1871. od kasy funduszu indemnizacyjnego dopiero w roku 1872. na przychód zarachowanym został.

Lwów dnia 10. Lipca 1873.

L. 60/s.

Aleg. XXVII.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:.

Drogi dotąd powiatowe: Międzybrodzka i Pohorska jakoteż droga Pietrasińska w powiecie Żywieckim uznają się za drogi krajowe.

Antoni Siwiec
Wnioskodawca.

Jędrzejewski, Włodek, Chrapek, Oskard, Laskorz, Turczyn, Kobylarz, Antoni Michalski, Żołądź, Drozd, Wiśniewski, Kocyłowski, Spławiński, K. Hubar, Iwaniszów, Szot, Kuzara.

Aleg. XXVII.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Drogi dotąd powiatowe: Międzybrodzka i Pohorska jakoteż droga Pietrasińska w powiecie Żywieckim uznają się za drogi krajowe.

Antoni Siwiec

Wnioskodawca.

Jędrzejewski, Włodek, Chrapek, Oskard, Laskórz, Turczyn, Kobylarz, Antoni Michalski, Żołądź, Drozd, Wiśniewski, Kocyłowski, Spławiński, K. Hulert, Iwaniszów, Szot, Kuzara.

L. 101
S.

Aleg. XXVIII.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić, aby koszta kuracyi ubogich chorych w szpitalach publicznych przeniesiono na kraj. —

X. **Michał Król** wnioskodawca.

Dr. Hoszard. Tetmajer. Kaczała. Antoni Siwiec. Oskard. Laskorz. Kuzara. Włodek. Zołądź. Michalski. Szott. Wiśniewski. Józef Drozd. Jan Pełłech. Mikołaj Wolański Szurlej. Kaszewko. Kocyłowski.

I. 701
8.

Aleg. XXIX.

Wniosek.

Powszechnie jest to wiadomo, a osobliwie wysokiej Izbie z wniosków szanownych Posłów krajowych tak polskiej jak i ruskiej narodowości, że lud wiejski nie mający żadnego obrotowego kapitału ani ducha przemysłowego dla dobrego urządzenia swego gospodarstwa, a nad miarę jego sił ciężary wszelkiego rodzaju dźwigać musi.

a) Zważywszy, że podatek spadkowy jest nadzwyczajnie wysoki mając szczególnie na uwadze czas i okoliczności, w których kontrybuenci są znagleni do uiszczenia się z tegoż, a mianowicie, że w tym czasie spadkobiercy mają do ponoszenia koszta pogrzebu i słabości zmarłego spadkodawcy, często też długi które spadkodawca za życia spłacić nie mógł, lub z innych przyczyn nie spłacił, a prócz tego koszta sądowe i notaryalne za spisanie aktów pośmiertnych.

b) Zważywszy, że podatek spadkowy i opłacenie za spis aktów pośmiertnych dotyka najszczególniej stan włościański bynajmniej nie uposażony w zapasy gotowego grosza, zatem skazuje rolników na opłacanie lichwy olbrzymiej, a w następstwie prowadzi tylko do zupełnego upadku i ruiny materyalnej.

c) Zważywszy, że upadkiem stanu rolników i włościan całe gospodarstwo krajowe musi się chylić do upadku, zwłaszcza, że i inne podatki są zbyt wysokie, niestosownie rozłożone i obciążają przeważnie ziemię i rolę, a zatem najwięcej włościan.

d) Zważywszy nakoniec, że potrzeba zniesienia tego podatku lub zniżenia tegoż jest już w ogóle znaną, gdyż jak mi jest wiadomo nietylko, że i Sejm krajowy upomniał się kilkakrotnie o to w ogóle o zmianę ustaw istniejących należytości prawnych, i Rada Państwa już dawniej zawezwała c. k. Rząd do wniesienia i przedłożenia jej w tym względzie stosownego projektu do nowej ustawy, któraby uwzględniła potrzebę zniesienia lub zniżenia tych należytości.

Temi to powyż naprowadzonemi okolicznościami uzasadniam mój wniosek ze względu dla dobra publicznego, przeto pokładam ufność, że wysoka Izba raczy uchwalić:

1. Sejm krajowy zwraca uwagę c. k. Rządu na naglącą potrzebę przeprowadzenia jak najrychlejszego reformy ustaw dotyczących należytości prawnych, czyli tak zwanego podatku spadkowego, lub co najmniej zniżenia tego podatku do stopy nieszkodliwej gospodarstwu krajowemu, także o zniesienie dodatków do tego podatku i pobieranie prowizyi zwłoki.
2. Aby wysoki c. k. Rząd raczył postarać się o to, aby przeprowadzenie aktów pośmiertnych w drodze konstytucyjnej oddane było samym gminom, z wykluczeniem wielu zatrudnionych sądowych Urzędników i Notaryuszów.

Lwów dnia 5. Grudnia 1873.

Bazyli Jędrzejewski, wnioskodawca.

Daniel Iwaniszów. Antoni Siwiec. Piotr Kocyłowski. Michalski. Drozd. Hajdamacha. Turczyn Oskard. Kuzara. Tomasz Gawronek. Jakób Laskorz. Jerzy Kobylarz. Jan Wiśniewski. Maciej Włodek. Żołędź Szott. Aleksander Zakliński. K. Mundyczewski. Kaczała. Maciej Kaszewko. Wasyl Całkowski. Paweł Jaworski. Dr. H. Krzyżanowski. Krasicki. M. Kozanowicz. Halka. Kulczycki. Fortuna. Eliasz Fecak.

Aleg. XXIX.

Wpisał

L. 117
S.

Aleg. XXX.

Wniosek.

Dnia 21. września 1869. uchwaliła Rada państwa ustawę ogłoszoną w dzienniku ustaw państwowych Nr. 150, która oznacza warunki, pod jakiemi mają moc obowiązującą ugody zawarte wobec gminnych mężów zaufania.

Paragraf 10 ustawy opiewa:

„Ustawodawstwu krajowemu zastrzega się stanowić o tem, czy i w których gminach mają być usta-„nowione urzędy pośredniczące, wydawać przepisy co do kompetencyi tychże, tak pod względem stron, jak i co „do tego, do jakiej sumy, która nie przewyższa kwoty maksymalnej 300 złr., są dozwolone ugody w poszcze-„gólnych gminach, tudzież dalsze przepisy jak mają być przedsiębrane wybory mężów zaufania, niemniej prze-„pisy co do procedury przez mężów zaufania przestrzegać się mającej“.

Zważywszy

że ustawa ta w kraju naszym nie została dotąd zaprowadzoną, że zaprowadzenie tej ustawy może przynieść wielkie korzyści dla kraju, szczególniej dla włościan:

pozwalam sobie uczynić wniosek następujący!

Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na sesyi następującej przedłożył odpowiedni projekt ustawy krajowej celem zastosowania tej ustawy ogólnej w kraju naszym.

Lwów dnia 6. grudnia 1873.

Józef Baum, wnioskodawca,

Leon Chrzanowski. Piotr Garbaczyński. Wereszczyński. Piliński. Dunajewski. Julian Kirchmajer. Zyblikiewicz. Tetmajer. F. Smolka. Firlej.

Alleg. XXX.

Wniosek.

L. 20.566,

Aleg. XXXI.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem rozłączenia gmin Einsingen i Dziewięcierz w powiecie Rawskim.

Wysoki Sejmie!

Osada Dziewięcierz zajmująca obszar 3721 morgów, 60 sążni kwadratowych, i osada Einsingen, będąca kolonią niemiecką, a zajmująca obszar 721 morgów 800 sążni kwadratowych, położone w powiecie Rawskim, stanowią jedną gminę. Wspólny majątek tej gminy składa się z obligacyi z dnia 1go marca 1848 do l, 47.813 opiewającej na kwotę 839 zł. 23$^{6}/_{8}$ kr.

Zarówno reprezentanci obu powyższych osad, jakoteż Rada gminna — ta ostatnia na posiedzeniu odbytem d. 24. października 1872 uchwaliły jednozgodnie rozłączenie tych osad, jakoteż podzielenie wspólnego majątku w taki sposób, ażeby obligacya opiewająca na kwotę 839 złr. 23$^{6}/_{8}$ kr. w. a. przepisaną została na dwie oddzielne, z których pierwsza opiewająca na kwotę 791 złr. 23$^{6}/_{8}$ kr. stanowić ma własność gminy Dziewięcierz, druga zaś opiewająca na kwotę 48 złr. własność gminy Einsingen.

Gdy osady w jedną gminę połączone, w myśl §. 2 ust. gmin. tylko mocą ustawy krajowej rozłączone być mogą, a uchwały Rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia wysokiego Sejmu, mają być wedle postanowienia §. 100 ust. gmin. podawane do Rady powiatowej, która je wraz ze zdaniem swojem przedkłada; przeto poddaną została ta sprawa obradom Rawskiej Rady powiatowej, która uchwaliła jednogłośnie na posiedzeniu odbytem dnia 30 grudnia 1872 przedłożyć petycyę powyższą z wnioskiem przychylnym, gdy wszelkie warunki tak ze względów intelektualnych jak i materyalnych za tem przemawiają, projektowane rozłączenie korzystnem jest dla obu gmin.

Wydział powiatowy i Starostwo stwierdzają zgodnie, że kolonia niemiecka Einsingen, aczkolwiek nie wielka, posiada wszelkie warunki tak materyalne, jakoteż moralne w celu wypełnienia obowiązków, ustawą gminną wymaganych, jeżeliby dla siebie stanowiła gminę samoistną, albowiem jej mieszkańcy są zamożnymi, wywiązują się z akuratnością z wszelkich powinności, utrzymują dla siebie oddzielną szkołę, i ich wykształcenie daleko wyższem jest, aniżeli mieszkańców Dziewięcierza, dla tego znajdzie się w tej osadzie dość ludzi zdolnych do piastowania posad w reprezentacyi gminnej, stąd też zamierzone rozłączenie korzystnem będzie dla gminy Einsingen ; gmina Dziewięcierz zaś na tem rozłączeniu nie straci, albowiem nie korzystała dotychczas wcale ani z zasobów, ani z przykładu mieszkańców osady Einsingen.

Wydział krajowy wnosi przeto, wysoki Sejm raczy przychylić się do zgodnego życzenia wszystkich stron interesowanych i uchwalić załączony projekt ·/. do ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 3go grudnia 1873.

W zastępstwie J. O. Księcia Marszałka
Piotr Gross wł. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdawca:
Paweł Skwarczyński wł. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alog. XXX.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o rozłączeniu osad Dziewięcierz i Einsingen w powiecie Rawskim, dotychczas w jednę gminę połączonych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Osady Dziewięcierz i Einsingen, w powiecie Rawskim położone, dotyczas w jedną gminę połączone rozłącza się, a każda z nich stanowi odtąd w obrębie swoich granic katastralnych odrębną gminę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o rozłączeniu osad Dziewięcierz i Einsingen w powiecie Rawskim, dotychczas w jedną gminę połączonych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Osady Dziewięcierz i Einsingen, w powiecie Rawskim położone, dotychczas w jedną gminę połączone rozłącza się, a każda z nich stanowi odtąd w obrębie swoich granic katastralnych odrębną gminę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy, poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. XXXII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego nad petycyami Towarzystw dobroczynnych o subwencyę na podtrzymanie szpitala dziecięcego we Lwowie i na założenie takiegoż szpitala w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Otrzymawszy w dniach 26 i 27 z. m. dwie petycye, jedne od lwowskiego Towarzystwa zarządzającego od roku 1846 szpitalem małych dzieci we Lwowie, z prośbą o uznanie tego zakładu za szpital powszechny i publiczny, zaś drugą od świeżo powstałego Towarzystwa opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, proszącego o subwencyę lub bezprocentową pożyczkę 10.000 złr. na budowę i urządzenie szpitala dla dzieci w Krakowie, Wydział krajowy ma sobie za obowiązek przedłożyć takowe Wys. Sejmowi do łaskawego uwzględnienia z następującemi uwagami.

W Krakowie dotąd niema osobnego szpitalu chorób dziecięcych. Istnieje wprawdzie z fundacyi biskupów Iwona Odrowąża z r. 1220 i Jana Prandoty z roku 1244 zakład podrzutków i dzieci chorych złączony od roku 1788 ze szpitalem św. Łazarza, gdzie dla dzieci chorych osobny oddział stale na 12 łóżek jest urządzony, lecz jak już wyż nadmieniono umieszczenie takiego oddziału w szpitalu dla dorosłych, nie wytrzyma krytyki pod względem leczniczym i policyjnym. Byłoby więc bardzo do życzenia, aby szpital św. Łazarza nie był zmuszony utrzymywać osobnego oddziału dzieci chorych, co możliwem będzie dopiero po urządzeniu odrębnego dla chorób dziecięcych szpitalu. Do tego właśnie zmierza powstałe tamże (na zasadzie utwierdzonych przez c. k. Namiestnictwo pod dniem 6 maja r. z. L. 18.569 statutów). Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, pod protekcyą JO. Marceliny z ks. Radziwiłłów księżnej Czartoryskiej. Celem tego Towarzystwa jest leczenie dzieci w osobnym dla nich urządzonym szpitalu, który także służyć może do wykładów klinicznych dla uczniów medycyny, i jako miejsce wykształcenia dobrych posługaczek dla dzieci. Do zakładu przyjmowane będą dzieci w wieku od skończonego roku jednego do skończonych 10 lat. Zamierzano wystawić odpowiedni dom szpitalny na 52 łóżek na rozmaite słabości dziecięce z wyjątkiem ospy.

Posiada do tego grunt własny objętości 1400 kw. sążni i kapitał w gotówce i zapisach;

(5.672 + 11.000) = 16.672 złr., atoli do przedsięwzięcia i ukończenia budowy brakuje mu około 18.200 złr., uprasza więc Wydział krajowy:

a) o wyjednanie dlań u Wys. Sejmu (pod warunkami, jakieby zastrzedz za stosowne uznano) subwencyi lub pożyczki na domu szpitalnym zaintabulować się mogącej), w kwocie 10.000 złr. na raz lub w dwu ratach równych przy rozpoczęciu i ukończeniu szpitala płatnych;

b) o poręczenie w drodze ugody, iż do tego szpitala dzieci chore, ze szpitala św. Łazarza odsyłane będą do leczenia za umówioną od dnia i osoby taksą podobnie, jak to w szpitalach wiedeńskich praktykuje się.

Prośba ta sama się zaleca, chodziłoby tylko o bliższe wyrondowanie warunków, po zasięgnieniu opinii Dyrektora szpitali krakowskich.

Innej natury jest prośba wydziału Towarzystwa dobroczynnego pod protekcyą JO. księżnej Jadwigi Sapieżyny i komitetu, który zarządza istniejącym już we Lwowie od 1845 r. osobnym szpitalem dziecięcym, obecnie na 40 łóżek, w którym w roku 1872 leczyło się 212 dzieci przez 14.779 dni.

Cyfry te nader wymownie przemawiają za praktycznością tego zakładu.

Zakład ten posiada wprawdzie zarodowy majątek:

a) z warunkowego zapisu ś. p. Honoraty Borzęckiej w wartości . . . . . 7.350 złr.

z czego suma 5.250 złr. w razie zwinięcia zakładu, przypada spadkobiercom fundatorki;

b) z kapitału w efektach im. wart. . . . . 3.150 „

c) wreszcie całe urządzenie szpitalne na 40 łóżek w dobrym stanie.

Jednakowoż byt jego jest zagrożonym dla braku funduszów na zwyczajne potrzeby w utrzymaniu bezpłatnie leczonych dzieci, bo najgłówniejszy dochód stanowią składki dobrowolne i dochody z widowisk, koncertów itp., które z każdym rokiem coraz mniej przynoszą, podczas gdy potrzeby zakładu wzmagają się.

Opieka lekarska i obsługa nic nie kosztuje, umieszczenie ma ten zakład prawie własne a przecież trudno. w dotychczasowy sposób licząc na pewne pokrycie potrzeb, które za rok 1872. wynosiły . . . 2.124 złr. (tj. średnio biorąc $\frac{21.240}{1.478}$ = po $14^{4}/_{10}$ ct. dziennie od głowy).

Na to od gminy miasta Lwowa wpłynęło (prócz 5 sągów drzewa i 250 złr. na lekarstwa

gotówką . . . . . 525 złr.

dochód z kapitału własnego . . . . . 155 złr.

co czyni razem 680 złr.

składkami pokryto resztę . . . . . 1.444 złr.

Ponieważ i Towarzystwo jest prawie na rozwiązaniu, bo ogranicza się tylko na sześciu członkach do wydziału należących, więc aby ratować byt zakładu, jakoteż warunkowy dla tegoż zapis ś. p. Borzęckiej w kwocie . . . . . 5.250 złr.

zarządzający zakładem upraszają: o uznanie go za szpital powszechny i publiczny, lub o złączenie go jako osobnej filii z lwowskim szpitalem głównym.

Aby tej prośbie słusznie odpowiedzieć, trzebaby dokładnie zbadać kwestyę odpowiedniego zarządu i należytego ubezpieczenia bytu tego zakładu a mianowicie porozumieć się z gminą miasta Lwowa na której (czyto wrazie uznania zakładu za filię, czy za samoistny szpital powszechny) spadał by znaczny ciężar z powodu zwrócenia kosztów leczenia. Niemniej wypadłoby tak pod względem fundacyjnym jak i statutowym porozumieć się z c. k. Namiestnictwem.

Gdy na to wszystko dłuższego potrzeba czasu, a tymczasem posiedzenia Wysokiego Sejmu zapewne już będą zamknięte i tem samem sprawa szpitala dla dzieci w Krakowie przynajmniej o cały rok opóźnionąby została, zaś istniejący we Lwowie szpital powszechny dla braku odpowiedniej pomocy nawet zupełnem zwinięciem może być zagrożony, Wydział krajowy w poparciu pomienionych petycyj ośmiela się wnosić aby Wysoki Sejm raczył udzielić z funduszu krajowego.

a) subwencyi dla szpitala małych dzieci we Lwowie w kwocie jaka się okaże konieczną i niezbędną aby ten zakład utrzymać do czasu zanim Wysoki Sejm na podstawie zarządzić się mających dochodzeń będzie mógł orzec o możności uznania go za szpital powszechny i publiczny.

b) subwencyę dla Towarzystwa opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie w kwocie 10.000 złr. w. a. płatnej w dwóch równych ratach (z rozpoczęciem i ukończeniem budowy szpitala) pod warunkami przez Wydział krajowy oznaczyć się mającemi.

W końcu Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać aby Wysoki Sejm powyższe wnioski wraz z petycyami przekazać raczył komisyi administracyjnej z poleceniem ażeby po porozumieniu się z komisyą budżetową zdała sprawę przed rozpoczęciem rozpraw nad budżetem krajowym.

Lwów, dnia 3. grudnia 1873.

Leon książe Sapieha w r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydz. kraj.

L. 130
S.

Aleg. XXXIII.

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w sprawie pomnożenia trybunałów I. instancyi.

Wysoki Sejmie!

Powolny i uzasadnionym wymaganiom kraju wcale nieodpowiadający wymiar sprawiedliwości należy przeważnie przypisać w części dotąd obowiązującej, a tegoczesnym stosunkom nieodpowiedniej ustawie o postępowaniu sądowem, w części zaś przeciążeniu sądów, spowodowanemu z jednej strony utworzeniem zbyt rozległych okręgów trybunałów I. instancyi i powiatów sądowych, z drugiej strony niedostatecznem uposażeniem etatów służbowych tychże sądów.

Że Galicya przy organizacyi sądów w r. 1855 znacznie upośledzoną została wykazuje niezbicie następujące porównanie odnośnych dat statystycznych wszystkich krajów koronnych Monarchii w Radzie państwa reprezentowanych według rocznika c. k. statystycznej centralnej komisyi na rok 1870. i budżetu Ministeryum sprawiedliwości na rok 1874 zestawione.

Kraje koronne	Geograficzne mile □	Ludność w roku 1869	Ilość trybunałów I. instancyi	Jeden trybunał wypada przeciętnie na		Ilość powiatów sądowych	Jeden powiat sądowy wypada przeciętnie na	
				mil □	ilość mieszkańców		mil □	ilość mieszkańców
Austrya dolna	360.$_{08}$	1,954.251	6	60	325.708	71	5.$_{2}$	27.805
Austrya górna	217.$_{90}$	731.579	4	54	181.894	46	5.$_{1}$	15.903
Salzburg	130.$_{15}$	151.410	1	130	151.410	20	6.$_{5}$	7.570
Styrya	407.$_{84}$	1,131.309	3	135	377.103	64	6.$_{3}$	17.676
Karyntya	188.$_{42}$	336.400	1	188	336.400	28	6.$_{7}$	12.014
Kraina	181.$_{43}$	463.273	2	90	231.636	30	6.$_{0}$	16.442
Triest, Gorycya i Gradyska i Istrya	145.$_{10}$	582.079	4	38	145.514	29	5.$_{0}$	20.071
Tyrol i Vorarlberg . . .	532.$_{68}$	878.907	5	107	175.781	72	7.$_{3}$	12.332
Czechy	943.$_{70}$	5,106.069	16	58	319.129	210	4.$_{4}$	24.314
Morawia	403.$_{77}$	1,997.897	6	67	332.982	76	5.$_{3}$	26.288
Szląsk	95.$_{50}$	511.581	2	46	255.790	24	3.$_{9}$	21.315
Galicya	1425.$_{78}$	5,418.016	10	142	541.801	171	8.$_{3}$	31.684
Bukowina	189.$_{83}$	511.964	1	189	511.964	15	12.$_{3}$	34.130
Dalmacya	232.$_{36}$	442.796	4	58	110.699	32	7.$_{2}$	13.837
We wszystkich krajach koronnych razem a względnie przeciętnie	5452.$_{53}$	20,217.531	65	83	311.023	886	6.$_{1}$	22.768

Ilość radców I. instancyi i sędziów powiatowych	Ilość sekretarzy i adjunktów	Ilość urzędników manipulacyjnych	Jeden radca I. instancyi lub sędzia powiatowy wypada na ilość mieszkańców	Jeden sekretarz lub adjunkt wypada na ilość mieszkańców	W roku 1870					
					zawarto ugod sądowych	było inrocutowanych procesów	ukończono pertraktacyi spadkowych	pozostało w toku pertraktacyi spadkowych	wyrokami zakończono procesów o zbrodnie i wykroczenia	ze spraw w rubrykach 15 do 19 wykazanych wypada przeciętnie na 1. sędziego I. instancyi
162	217	330	12.063	9.005	30.284	30.753	35.230	6.133	3.878	656
66	72	117	11.084	10.160	5.238	6.022	12.568	1.638	875	399
26	18	34	5.823	8.411	1.030	1.302	3.324	196	288	236
90	117	172	12.570	9.669	10.866	12.914	13.492	3.541	1.778	362
36	32	56	9,349	10.512	4.080	3.337	6.340	561	425	409
42	52	79	11.033	4.909	11.308	7.446	6.910	1.552	1.009	672
52	69	83	11.193	8.435	8.173	9.908	7,183	10.641	893	707
97	104	152	9.153	8.537	19.606	9.164	12.570	3.504	948	492
343	541	748	14.886	9.438	55.025	60.698	48.440	6.367	4.925	511
120	172	278	16.649	11.615	21.950	20.847	22.116	2.646	3.028	587
37	40	70	13.826	12.789	5.236	4.642	6.041	485	699	462
287	385	445	19.576	14.072	36.748	53.184	47.899	23.965	6.034	585
25	38	44	20.498	13.472	2.613	5.393	2.495	3.295	717	580
52	46	63	8.515	9.626	5.908	7.782	6.358	6.440	572	520
1435	1903	2671	14.088	10.624	218.065	233.187	230.766	70.964	25.169	405

Zestawienie powyższe wykazuje, że wszystkie kraje koronne z wyjątkiem Bukowiny mają w stosunku do obszaru ziemi i ludności znacznie większą ilość trybunałów I instancyi i sądów powiatowych tudzież radców, sędziów, urzędników sędziowskich i manipulacyjnych, aniżeli Galicya.

Sądzićby wypadało, że w Galicyi stosunkowo mniej spraw do rozpoznania sądowego przychodzi, niż w innych krajach koronnych, lecz i tu zestawienie powyższe wykazuje, że w Galicyi już z wykazywanych spraw na jednego sędziego więcej przypada, aniżeli przeciętnie we wszystkich krajach koronnych. A są jeszcze sprawy i czynności nie wykazywane, które w innych krajach koronnych rzadko Sądy zajmują, gdy takowe w Galicyi szczególnie przy sądach powiatowych czas i siły sędziów tak dalece zużywają, że im do załatwienia wykazywanych spraw bardzo mało czasu, a do niezbędnego ciągłego kształcenia się, już nie tylko czasu ale i potrzebnej świeżości umysłu nie pozostawiają. brak bowiem instytucyj gminnych mężów zaufania sprowadza lud wiejski do sądów z licznemi najdrobniejszemi prośbami i zażaleniami, a przyprowadzone do skutku w takich sprawach ustne ugody nie są w żadne wykazy wciągane, — brak ksiąg hypotecznych wywołuje tysiączne spory prowizoryalne o posiadanie, a przy pertraktacyach spadkowych liczne wysłuchania i potrzebę najrozmaitszych wyjaśnień i sprawdzeń (co właśnie powyżej wykazaną w Galicyi największą ilość niezałatwionych pertraktacyj spadkowych usprawiedliwia) niski niestety stopień oświaty ludu naszego, rozgałęzione pokątne pisarstwo i nieznane gdzieindziej rozmiary lichwy czynią spory zawikłemi i utrudniają rozprawy, a wielka rozległość okręgów sądowych, wobec niedostatecznych jeszcze środków komunikacyjnych przydają sądom do nawału czynności — z przeprowadzeniem traktujących się spraw niezbędnie połączonych, nowe — zwłokami w doręczeniu uchwał i wezwań, niemożnością wczesnego stawienia się wezwanych na oznaczonych terminach i usprawiedliwieniami niestawienia się spowodowane niepłodne czynności, które częstokroć więcej, niż samo merytoryczne załatwienie odnośnych spraw czasu i sił sądowych zużywają.

Jeżeli potrzeba pomnożenia trybunałów I instancyi z przytoczonych już powodów niezbicie wypływa, staje się ona tem naglejszą wobec wprowadzenia w życie od 1go stycznia 1874 nowej procedury karnej z 23 maja 1873, według której trybunały I instancyi są jedynemi sądami śledczemi i IIgą instancyą w przestępstwach. Zadośćuczynienia potrzebie tej tem więcej domagać się można, ileże koszta utworzenia nowych trybunałów w znacznej części kosztami utrzymania odnośnych obecnych sądów powiatowych i oszczędnościami na kosztach eskortowania więźniów, podróży komisyjnych, wynagrodzenia świadków i biegłych, utrzymania inkwizytów przez skrócenie odległości, a stąd i skrócenie trwania śledztw i uwięzień śledczych pokryte być mogą.

Nie można tu pominąć i względów społeczno-ekonomicznych i fiskalnych; przez pomnożenie bowiem trybunałów I instancyi zapobiegnie się znacznej stracie czasu pracującej ludności, która bądź to w charakterze stron, bądź to w charakterze świadków, biegłych i przysięgłych często z przeszło 20 milowej odległości do właściwych trybunałów udawać się musi, z drugiej strony przyczyni się do szybszego załatwiania spraw, a tem samem do szybszego i pewniejszego wpływania należytości prawnych do skarbu państwa.

Z tych więc powodów i z uwagi, że każdy z dawnych obwodów Galicyi nietylko ze względu na geograficzne położenie, lecz i w skutek tradycyjnie wyrobionej pewnej łączności interesów odrębną całość stanowi — komisya prawnicza, której Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 29go listopada 1873 przydzielił sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 21go października 1873 do l. 10696 celem przedłożenia wniosków do opinii w tym przedmiocie Wysokiemu Rządowi na mocy ustawy z dnia 26go kwietnia 1873 Nr. 62 D. u. p. udzielić się mającej, zgadza się ze zdaniem Wydziału krajowego, że do tego dążyć należy, jako do rzeczy koniecznej, aby dla każdego dawniejszego obwodu ustanowiony był jeden trybunał I instancyi.

Z udzielonych jednak przy pismie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 1go października 1873 l. 11590 aktów wynika, że Wysoki Rząd przed wydaniem ustaw na przyszłą organizacyą sądową wpływ mających nie zamyśla przystąpić do zaprowadzenia wszystkich potrzebnych trybunałów I instancyi, że jednak chcąc najwięcej rażącym niedogodnościom, przynajmniej w części już teraz zaradzić, do celu tego stopniowo przez utworzenie jednego trybunału po drugim dążyć zamierza.

W celu rozpoznania zatem, w których dawnych obwodach utworzenie nowych trybunałów I instancyi, za najnaglejsze uważać należy, wypada przedewszystkiem porównać rozległość obszarów i liczbę ludności w okręgach obecnie istniejących trybunałów, do czego następujące zestawienie posłuży:

Obwód dawny	geograficzne mile □	ludność według schematyzmu z r. 1866	Okręg obecnego trybunału I. instancyi	geograficzne mile □	ludność w r. 1866	Uwaga
Lwowski	37.44	196.542	Lwowskiego . . .	139.59	440.772	Ludność zestawiona została według schematyzmu na rok r866 — w r. 1869 bowiem obliczona została nie według dawnych obwodów lecz według nowych powiatów administracyjnych
Żółkiewski . . .	94.15	244.230				
Przemyski	72.69	246.302	Przemyskiego . .	182.47	568.555	
Sanocki	109.78	322.253				
Samborski . . .	93.59	275.475	Samborskiego . .	215.65	530.337	
Stryjski	122.06	254.862				
Stanisławowski . .	99.03	306.867	Stanisławowskiego .	182.49	597.141	
Kołomyjski . . .	83.46	290.274				
Tarnopolski . . .	67.14	251.218	Tarnopolskiego . .	136.06	531.960	
Czortkowski . . .	68.92	280.742				
Złoczowski . . .	99.30	280.940	Złoczowskiego . .	176.91	519.768	
Brzeżański . . .	77.61	238.828				
Krakowski . . .	65.77	364.439	Krakowskiego . .	136.80	661.302	
Wadowicki . . .	70.03	296.863				
Sandecki	88.41	278.636	Sandecki	88.41	278.636	
Tarnowski . . .	85.81	327.618	Tarnowski . . .	85.81	327.618	
Rzeszowski . . .	90.01	320.346	Rzeszowski . . .	90.01	320.346	
Razem . . .	1425.78	4,776.435	—	1425.78	4,776.435	

Według tych dat rozległości okręgów obecnych trybunałów i ich zaludnienia okazuje się najnaglejsza potrzeba podziału okręgów trybunałów Stanisławowskiego, Złoczowskiego, Przemyślskiego, Samborskiego, Krakowskiego i Tarnopolskiego jako najrozleglejszych na dawne do nich wcielone obwody i utworzenia nowych trybunałów dla obwodów Kołomyjskiego, Brzeżańskiego, Sanockiego, Stryjskiego, Wadowickiego i Czortkowskiego, gdy jednak równoczesne utworzenie i tych trybunałów na wyżej przytoczone trudności natrafićby mogło, komisya uwzględniając przeszło 20° milowe oddalenie miejscowości podkarpackich obwodu kołomyjskiego od trybunału w Stanisławowie, większe trudności komunikacyi w okolicach górzystych, znaczny wzrost ludności, handlu i przemysłu miasta Kołomyi, wreszcie rozpoczęte już przez Wysoki Rząd rokowania względem umieszczenia w mieście tem trybunału zgadza się z wnioskiem Wydziału krajowego, że za ustanowieniem trybunału I instancyi w Kołomyi przedewszystkiem oświadczyćby się należało.

Co do pytania, czy byłoby pożądanem do ustanowić się mającego trybunału I instancyi w Kołomyi dla dawnego obwodu kołomyjskiego wcielać sądowe powiaty z innych obwodów i obecne okręgi trybunałów Wschodniej Galicyi zaokrąglać, sądzi komisya — nie zgadzając się pod tym względem z wnioskiem Wydziału krajowego że należy na pytanie to przecząco odpowiedzieć i usilnie poprzeć zdanie c. k. Prezydyum Wyższego Sądu krajowego we Lwowie, ażeby na teraz dla zaradzenia najnaglejszej potrzebie tylko okręg Stanisławowski na dwa okręgi dla dawnych obwodów Stanisławowskiego i Kołomyjskiego bez równoczesnego zaokrąglenia innych okręgów podzielić, — a to z następujących powodów.

1. Przeciw proponowanym pierwotnie przez c. k. Wyższy Sąd krajowy zaokrągleniom okręgów trybunałów oświadczyły się Reprezentacye powiatowe Lwowska, Lisecka, Sanocka, Birecka, Samborska, Złoczowska, Sokalska i Żółkiewska, co już Wydział krajowy w wniosku swym w części uwzględnić, a tem samem uznać był zmuszony, że zaokrąglenie wszystkich okręgów Wschodniej Galicyi przy ustanowieniu jednego tylko nowego trybunału bez sprowadzenia nowych niedogodności przeprowadzić się nie da; nadto niektóre powiaty sądowe, których Reprezentacye za projektowanem przez Wydział krajowy przydzieleniem ich do okręgu Stanisławowskiego się oświadczyły, są tak położone, że zachodnie ich miejscowośei grawitują więcej ku Samborowi, a względnie ku Stryjowi, gdzie także w najbliższej przyszłości ustanowienia trybunału spodziewać się należy, nie wypadałoby zatem dla tymczasowej dogodności jednej połowy powiatu tworzyć nowe niedogodności dla drugiej połowy.

2. Już wyżej wykazano potrzebę zaprowadzenia trybunałów I instancyi dla każdego dawnego obwodu, a ustanowienie ich dla Brzeżańskiego, Sanockiego, Stryjskiego, Wadowickiego i Czortkowskiego obwodu uznano za naglącą konieczność; ustanowienie zatem jednego trybunału nowego w Kołomyi uważać należy za pierwszy z kolei krok zadośćuczynienia potrzebom kraju naszego przy organizacyi sądowej w r. 1855 nie uwzględnionym, dalej w Najwyższej Mowie tronowej przy solennem otwarciu obecnej sesyi Rady państwa przyrzeczone zostały wnioski o reformie postępowania sądowego i organizacyi sądów; a jeżeli uwzględnimy, że komisya Rady państwa do przedłożonego w roku 1868 projektu procedury cywilnej wybrana w sprawozdaniu swojem z dnia 17go grudnia 1869 w zasadzie uznała, że urządzenie sądów kolegialnych dla wszystkich spraw spornych jest najważniejszą rękojmią wymiaru sprawiedliwości, nie możemy tracić nadziei, że spodziewana organizacya sądowa, na tej z każdym dniem ogólniejszego uznania zyskującej zasadzie opierać się będzie.

W obec tej okoliczności przydzielanoby powiaty z jednego okręgu trybunału do drugiego aby je znowu w krótkim czasie bądź to przy ustanowieniu trybunałów do innych obwodów a w szczególności w Brzeżanach, Sanoku, Stryju, Wadowicach i w Czortkowie, bądź to przy zapowiedzianej organizacyi sądowej napowrót wydzielać, chwilowa zaś i tymczasowa tylko dogodność jakąby obecne zaokrąglenie niektórych okręgów przynieść mogło, niezrównoważyłaby zwłoki w toku najważniejszych spraw, trudności dla sądów i uciążliwości dla stron z przenoszenia spraw z jednego trybunału do drugiego połączonych.

3. Nie można wreszcie pominąć i tej okoliczności że właśnie obecnie są w powołaniu nowe koleje i drogi, że zatem odkładając arondowanie okręgów sądowych aż do ustanowienia potrzebnej ilości trybunałów będzie można i środki komunikacyjne należycie uwzględnić. Co do ustano-

wienia sądu kolegialnego w Brodach podziela komisya w zupełności zdanie Wydziału krajowego, w jego sprawozdaniu — wyczerpująco uzasadnione, że utworzenie zupełnego trybunału w Brodach jako w mieście położonem na samej granicy kraju, nie byłoby odpowiednem, a okręgowi do trybunału tego przyłączyć się mającemu niedogodnem; ustanowienie zaś wyjątkowego trybunału handlowego i wekslowego nie okazuje się koniecznem a jest jak długo sprawa dotycząca zniesienia przywileju wolnego handlowego miasta w Brodach w toku pozostaje — przedwczesnem.

Zgadza się również komisya ze zdaniem Wydziału krajowego, że kwestya ustanowienia trybunałów I instancyi w Nowym Targu, Jaśle i Bochni nie jest jeszcze tak dalece wyświeconą ażeby już obecnie stanowcze wnioski przedłożyć można, a to tem więcej, że jak to już wyżej przytoczono pomnożenie trybunałów I instancyi tylko stopniowo nastąpić może, w obec czego przedewszystkiem najnaglejsza potrzeba uwzględnioną być winna — toż samo zastosować należy do petycyi Rozwadowa i gmin sąsiednich pismem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 7go listopada 1873 Wydziałowi krajowemu udzielonej.

Z powyżej przytoczonych powodów wnosi komisya jednomyślnie.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Liczba trybunałów I instancyi z zupełną kompetencyą w sprawach cywilnych, i karnych winna być o tyle powiększoną, iżby każdy zdawniejszych obwodów Galicyi posiadał jeden taki trybunał I instancyi.

II. Potrzebnem jest rychłe ustanowienie trybunałów I instancyi w Kołomyi, Brzeżanach, Sanoku, Stryju, w Wadowicach i w Czortkowie, przedewszystkiem zaś dla zarządzenia w części przynajmniej naglącej potrzebie jak najrychlejsze ustanowienie trybunału w Kołomyi dla okręgu z dawnego obwodu kołomyjskiego utworzyć się mającego.

III. Zaokrąglenie okręgów trybunałów I instancyi w Galicyi przeprowadzićby wypadało, dopiero po ustanowieniu trybunałów w ustępie II wymienionych.

IV. Przed utworzeniem trybunałów I instancyi dla każdego z dawnych obwodów niezbędnem jest pomnożenie etatu sędziów przy istniejących trybunałach.

V. Pożądanem jest najspieszniejsze wprowadzenie reformy postępowania sądowego.

VI. Ustanowienie w Brodach przy obecnej organizacyi sądów, jakiegokolwiek sądu kolegialnego, nie jest wskazanem.

VII. Wydział krajowy porozumie się najrychlej z c. k. władzami i reprezentacyami, powiatowemi w sprawie ustanowienia innych trybunałów w zachodniej Galicyi.

Lwów 8go grudnia 1873 r.

Przewodniczący **Kabat.**

Sprawozdawca **Jasiński.**

L. 21268. **Aleg. XXXIV**

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowym dachem i podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu.

Wysoki Sejmie!

Kilkakrotnie wysokiej Izbie przez Wydział krajowy przedstawiana nagląca potrzeba dania na gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowego dachu i podniesienia drugiego piętra, była przez komisye sejmowe, po naocznem przekonaniu się stwierdzona. Mimo to uznała wysoka Izba za stosowne odroczyć postanowienie w tej mierze do czasu, kiedy stosunek szpitalu do gminy miasta Lwowa będzie uregulowany.

Złożywszy teraz wysokiej Izbie sprawozdanie z wnioskiem zmierzającym do unormowania tego stosunku, poczuwamy się do obowiązku ponownego przedstawienia jej konieczności zajęcia się bez odwłoki budową nowego dachu z powodu, że stary dach gątowy coraz więcej zniszczeniu ulega, przezco mury narażone są na zamakanie, tudzież z uwagi na ciągle grożące niebezpieczeństwo pożaru.

Budowa nowego dachu i podniesienie drugiego piętra wymagałaby według kosztorysów, które na stół wysokiej Izby składamy, kwoty 68.629 złr. 53½ ct. Gdy jednak od czasu, w którym kosztorysy były robione, podniosły się ceny materyałów i robocizny, gdy prócz tego okaże się niezawodnie potrzeba wykonania robót nadkosztorysowych, które przy przerabianiu starych budynków, nie dadzą się ani uniknąć, ani naprzód ocenić sądzimy, iż do powyższej kwoty należy dodać co najmniej 15%, czyli, że na roboty te potrzeba będzie 78.923 złr. 88 ct.

Upraszając wysoką Izbę o pozwolenie przedsięwięcia tych robót, winniśmy jej przedstawić projekt pokrycia kosztów, jakie stąd wynikną.

Jeżeli wysoka Izba zatwierdzi przedstawione jej warunki układu z miastem Lwowem, zwróci kasa miejska szpitalowi sumę 61.469 złr. 11 ct., która powinnaby właściwie być oddana funduszowi krajowemu jako zwrot pobranych od niego zaliczek. Gdy jednak spłata tych zaliczek nie jest tak naglącą, a roboty około dachu na gmachu szpitalnym bez wielkiej straty i oczywistego niebezpieczeństwa odkładać niepodobna, prosimy więc, ażeby wysoka Izba powyższą sumę 61.469 złr. 11 ct. na zamierzoną budowę użyć pozwoliła.

Ponieważ zaś suma ta nie będzie wystarczającą i wpływając ratami przez lat pięć nie może być naraz użyta, prosimy zatem, ażeby wysoka Izba pozwoliła użyć na tenże cel oszczędności, jakie fundusz szpitalny uzyska już to wskutek tego, że po przeniesieniu obłąkanych na Kulparków ustanie potrzeba najmowania domu na filię, jakoteż w innych rubrykach, wskutek ciągłego dążenia do zmniejszenia wydatków. Nakoniec prosimy o upoważnienie do użycia na pokrycie kosztów tej budowy nadwyżki dochodów, jakaby się w funduszu szpitalnym okazać mogła.

Z tych wszystkich źródeł spodziewamy się uzyskać łącznie z kwotą 12.293 złr. 82 ct. z kasy miejskiej wpływać mającą przeszło 20.000 złr. rocznie. Ograniczając się zatem do prostego użycia funduszów wpływa-

jących, musielibyśmy rozłożyć robotę na lat kilka, co zwiększyłoby koszta i byłoby dla szpitalu i chorych bardzo niedogodne. Mając jednak zapewniony fundusz, będzie Wydział krajowy w możności wykonać robotę od razu. czy to przez stosowny układ z przedsiębiorcami, czy też przez użycie innych funduszów jako zaliczki lub pożyczki zwrotnej z wpływów na budowę przeznaczonych.

Z tych tedy powodów Wydział krajowy uprasza, ażeby wysoka Izba raczyła uchwalić co następuje:

I. Upoważnia się Wydział krajowy do pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowym dachem i do podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu, według przedstawionych planów.

II. Do użycia na pokrycie kosztów tej budowy 1) kwoty 12.293 złr. 82 ct., którą gmina miasta Lwowa ma płacić jako zwrot kosztów utrzymania ubogich chorych Lwowian za przeszłość po koniec roku 1873; 2) wszelkich oszczędności, jakie się w wydatkach lwowskiego szpitalu powszechnego osiągnąć dadzą, tudzież okazać się mogącej nadwyżki dochodów.

Lwów dnia 6 grudnia 1873.

Leon książe Sapieha w. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydz. kraj.

Aleg. XXXV.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie ugody z Reprezentacyą miasta Lwowa zawrzeć się mającej w celu unormowania stosunku gminy tegoż miasta do lwowskiego szpitala powszechnego.

Wysoki Sejmie!

Komisya mieszana, której zadaniem było unormowanie stosunku lwowskiego szpitala powszechnego do gminy miasta Lwowa, nie mogła w roku zeszłym powierzonej sobie czynności ukończyć, jak Wys. Izbie z sprawozdania o czynnościach Wydziału krajowego za r. 1872, wiadomo.

Po zamknięciu zeszłorocznej sesyi sejmowej rozpoczęła ona czynności na nowo i na posiedzeniu z dnia 27. września r. b. spisała warunki ugody, które przez radę miejską uchwałą z d. 27. listopada 1873 zatwierdzone zostały.

Czyniąc zadość poleceniu danemu nam uchwałą Wys. Izby z dnia 4. października 1871, przedstawiamy Wys. Sejmowi te warunki do zatwierdzenia, popierając ich przyjęcie następującymi powodami:

Przez zawarcie umowy umorzony zostanie niemiły spór między dwiema władzami autonomicznemi, który bez tego musiałby chyba być załatwiony w drodze sądowej, czego sobie życzyć nie można;

szpital wyjdzie z nieprawidłowego stanu, w jakim się znajdował, zostając pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego, chociaż był uważany za zakład gminny;

fundusz szpitalny będzie miał zapewniony dochód stały i pewny choć nie wielki;

taksa leczenia będzie mogła być peryodycznie regulowaną na pewnych podstawach, co uwolni fundusz krajowy od obowiązku pokrywania niedoborów;

zarząd szpitala będzie mógł być stale urządzony, byt tego ważnego zakładu zostanie ustalony i zapewnioną mu będzie możność dążenia do ciągłych ulepszeń.

Warunki ugody przyjęte zostały przez Radę miejską w następującej osnowie:

I. Gmina miasta Lwowa spłaci funduszowi krajowemu tytułem zwrotu kosztów leczenia ubogich Lwowian za czas od r. 1867 do końca r. 1873, licząc przeciętnie roczny niedobór na 8.800 złr., razem sumę 61.469 złr., 11 ct. w. a. w pięciu latach, w bezprocentowych ratach kwartalnie z góry. Spłata pierwszej raty przypada 1. stycznia 1874 r. W razie, gdyby gmina miasta Lwowa zaciągnęła projektowaną pożyczkę, natenczas obowiązuje się spłacić całą sumę naraz.

II. Gmina miasta Lwowa obowiązuje się tytułem zwrotu kosztów za leczenie ubogich Lwowian w lwowskim szpitalu powszechnym opłacać roczny ryczałt w kwocie: 8.800 złr. w. a., a to przez lat dziesięć, począwszy od 1. stycznia 1874, w kwartalnych ratach z góry.

III. Jedna piąta część kopytkowego i legata przymusowe pozostają i nadal, jak dotąd, własnością tutejszego szpitala powszechnego i niniejszy punkt ugody nie zmienia dotyczących postanowień rządowych.

IV. Po dziesięciu latach przeciętna z ubiegłego dziesięciolecia będzie stanowić kwotę ryczałtową. Przy obliczeniu przeciętnej odliczy się rok, w którym się okażą najwyższe wydatki, jakoteż i rok najmniejszych wydatków.

Zresztą obliczenie przeciętnej odbędzie się zupełnie w ten sposób, jak obliczenie obecnie wymienionego ryczałtu.

V. Jeżeliby w drodze ustawodawczej przeniesiony został w ogóle obowiązek ponoszenia całych kosztów leczenia ubogich chorych na fundusz krajowy, natenczas i gmina miasta Lwowa zaprzestaje opłacać ryczałt obecnie ugodzony. Jeśliby zaś zmieniony został w ogóle obowiązek funduszu krajowego przyczyniania się do ponoszenia kosztów leczenia ubogich chorych, którą pokrywać ma fundusz krajowy, zmniejszy się w tym samym stosunku ryczałt mający się dopłacać przez gminę miasta Lwowa, zaś w miarę zmniejszenia się tej części kosztów, zwiększy się w tym samym stosunku ryczałt pomieniony.

VI. Przez układ niniejszy umorzone zostają wszystkie przez Wydział krajowy stawiane pretensye funduszu szpitalu lwowskiego, czy to tytułem niedoborów, czy to tytułem leczenia ubogich lwowskich, a na przyszłość oprócz pomienionego ryczałtu, wynoszącego na lat 10 rocznie po 8.800 złr., fundusz szpitalny z tych tytułów żadnej pretensyi do gminy miasta Lwowa mieć nie może.

Z powodów powyżej podanych Wydział krajowy uprasza Wys. Izbę o powzięcie następującej uchwały:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia formalnej ugody z Reprezentacyą miasta Lwowa na podstawie warunków przez komisyę mieszaną ułożonych, a przez Radę miejską pod d. 27. listopada 1873 r. zatwierdzonych, normujących stosunek gminy miasta Lwowa do lwowskiego szpitala powszechnego.
2. Lwowski szpital powszechny uznaje się za zakład krajowy.

Lwów, dnia 6. grudnia 1873.

Leon książe Sapieha w r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydz. kraj.

Aleg. XXXVI.

Sprawozdanie komisyi prawniczej

w przedmiocie przedłożenia rządowego z wnioskiem do ustawy, zawierającej postanowienia na wypadek, że poseł sejmowy ulegnie kondemnacie sądowej, lub zostaje pod śledztwem karnem.

Wysoki Sejmie!

Wniosek powyż rzeczony, uchwałą wysokiego Sejmu na posiedzeniu z dnia 29 listopada r. b. powziętą, komisyi prawniczej przekazany, był już na zeszłorocznej kadencyi wysokiego Sejmu jako projekt do ustawy uchwalony, nie otrzymał jednakowoż najwyższej sankcyi li z powodu, że nie były należycie udowodnione warunki przepisane w §. 38 statutu krajowego co do kompletu posłów, potrzebnego do powzięcia uchwał na wnioski dotyczące zmian statutu krajowego.

Komisya prawnicza uznając w tem wniosku odpowiednie uzupełnienie ustawy z 3 października 1861 r. N. 98 D. p .p., poleca przyjęcie onego w niezmienionej treści przedłożenia rządowego i przeto wnosi:

„Wysoki Sejm raczy załączony projekt do ustawy uchwalić.“

Dr. **Kabat** przewodniczący m. p.
Spławiński sprawozdawca m. p.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Kakowskiem, zawierająca postanowienia na wypadek, że poseł sejmowy ulegnie kondemnacie sądowej, lub zostaje pod śledztwem sądowem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje.

§. 1

Poseł sejmowy, który za czyn karygodny ulegnie kondemnacie pociągającej za sobą według ustaw utratę prawa wyboru i obieralności do Sejmu, traci tem samem i prawo uczestniczenia w Sejmie.

Podczas śledztwa karnego nie może on wykonywać funkcyi członka sejmowego, jeżeli Sejm w myśl ustawy z dnia 3 października 1861 r. Dz. p. p. N. 98 nie zażąda odroczenia śledztwa i zdjęcia aresztu, jeśli takowy zarządzonym został.

§. 2

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§. 3

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Mnistrowi spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

L. 18412.

Aleg. XXXVII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o stanie funduszów, stanowiących majątek szpitali Św. Łazarza i Św. Ducha w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm — upoważniając Wydział krajowy uchwałą z dnia 17. października 1871 do wybudowania nowego gmachu szpitalnego w Krakowie i do użycia na ten cel kapitałów, będących własnością tamecznych szpitali św. Łazarza i św. Ducha — polecił oraz: „ażeby Wydział krajowy gruntownie zbadał charakter poszczególnych fundacyj, z których się majątek pomienionych szpitali składa, wyświecił stosunek funduszu krajowego do majątku tychże szpitali i przedstawił na najbliższej kadencyi wnioski względem uregulowania tych stosunków majątkowych, tudzież wskrzeszenia fundacyj specyalne cele mających."

W zeszłorocznem sprawozdaniu z swych czynności, wykazał Wydział krajowy powody, dla których polecenie powyższe w oznaczonym terminie wykonanem być nie mogło. I teraz może Wydział krajowy złożyć tylko sprawozdanie odnoszące się do fundacyj, stanowiących majątek szpitala św. Łazarza; co się zaś tyczy fundacyj do szpitala św. Ducha należących, takowe nie mogły dotąd być zbadane dla braku materyałów, których odszukaniem Wydział krajowy się zajął, jednakże zaledwo w części zebrać takowe zdołał.

Zwłoka w zbadaniu fundacyj szpitalnych św. Ducha nie wywrze jednakże prawie żadnego wpływu na istotę rzeczy; raz dla tego, że majątek szpitala św. Ducha w ogóle jest szczupły, a powtóre z powodu, że nie zdaje się, ażeby bliższe dochodzenie mogło wykazać niestosowność teraźniejszego podziału tego majątku między zakłady obłąkanych i syfilitycznych, których odrębność była zawsze uznawaną, i które powstały na mocy zupełnie oddzielnych fundacyj:

Cały kapitał szpitalu tego składa się z własności oddziału obłąkanych, wynoszącej:

w efektach	1987 złr.	35 cnt.
a na hipotekach	21003 złp.	— „

i z własności oddziału syfilitycznych wynoszącej:

w efektach	4500 złr	— „
a na hipotekach	12859 złp.	— „

Podział powyższy musimy uznać za dobry, dopóki nie zdołamy na podstawie nieodszukanych dotąd aktów fundacyjnych jego mylności wykazać. Tak, jak rzeczy stoją, należy więc tylko własność oddziału syfilitycznych wynoszącą po zewaluowaniu na złote austryackie 7714 złr. 75 cnt., uważać za należącą do szpitala, która-to kwota na budowę nowego gmachu użyta być może. Głównego jednak funduszu na tę budowę musi szpital świętego Łazarza dostarczyć, którego majątek może być w całości na ten cel przeznaczony, z wyjątkiem kapitałów pod protekcyą kapituły krakowskiej lub pod zarządem Arcybractwa Miłosierdzia zostających, których bez zezwolenia tych korporacyj naruszać, ani na inne cele używać nie godzi się.

Wywiązując się z dalszego polecenia wyjaśniamy, iż właściwie nie zachodzi żaden stosunek bezpośredni między funduszem krajowym a majątkiem szpitali krakowskich. Wprawdzie istnieje dotąd stosunek taki z powodu przyjętej praktyki, na mocy której fundusz krajowy pokrywa niedobory oddziałów położnic i podrzutków u świę-

tego Łazarza i syfilitycznych u św. Ducha, ściągając w zamian nadwyżki, jakie miał oddział chorych u świętego Łazarza, i używając takowych na pokrycie wspomnianych niedoborów.

Uznając postępowanie to za niewłaściwe, należałoby zrobić obrachunek za całą przeszłość, z czego okazałoby się, czy i wiele fundusz krajowy miałby zwrócić funduszowi szpitalnemu lub przeciwnie. Obliczenie to mogłoby być zrobione, dopiero po podzieleniu majątku spólnego zakładów, szpital św. Łazarza tworzących, gdy będzie można osądzić, czy dotąd każdemu z tych zakładów liczono dochody, jakie mieć powinien. Wątpić jednak należy, ażeby się powiodło zrobić je dokładnie; trudno bowiem byłoby zebrać potrzebne rachunki z lat dawniejszych. Sądzimy przeto, iż nie mogąc przeprowadzić tej czynności z należytą ścisłością, wypada jej zaniechać i ograniczyć się na zrobieniu podziału majątku, jaki jest, a przeszłości nie tykać.

Gdy zaś krakowski zakład chorych zostanie miastu oddany jako gminny, lub zostanie uznany za krajowy, pójdzie za tem albo równoczesne oddanie miastu majątku szpitalnego, albo uznanie go za własność funduszu krajowego w obszerniejszem znaczeniu. Stosunek tego majątku do funduszu krajowego zostanie więc tym sposobem ostatecznie uregulowany.

Majątek zakładu położnic, uznanego za krajowy, należy tem samem do funduszu krajowego w obszerniejszem znaczeniu i zostaje do właściwego funduszu krajowego w takim stosunku, jak inne fundusze tego rodzaju.

Nakoniec, co się tyczy majątku do zakładu podrzutków należącego, po odebraniu zakładowi temu cechy zakładu krajowego, winien on być jako jego niezaprzeczona własność wydzielony i jako taka może być administrowany przez Wydział krajowy do czasu, dopóki wysoki Sejm nie postanowi co innego w tej mierze.

Ustawą z dnia 10 maja 1873 znoszącą krajowe zakłady podrzutków i uchwałą z dnia 28 listopada 1872, przyjął wprawdzie wysoki Sejm na fundusz krajowy pewne zobowiązania względem zakładów podrzutków i położnic, takowe nie zmieniają jednak stosunku majątku tych zakładów do funduszu krajowego.

Dalsze polecenie wysokiego Sejmu odnosi się do wskrzeszenia fundacyj z szpitalem św. Łazarza połączonych, specyalne cele mających, o ileby dotąd nie były wykonywane. W załączeniu mamy zaszczyt przedstawić
leg. VII. Wysokiej Izbie spis tych fundacyj z uwagą, iż fundacye pod poz. 2 do 9 wykonywują się wedle woli fundatorów; fundacya zaś pod poz. 1 wykonywaną w szpitalu być nie może, odkąd tenże przestał być przytułkiem dla starców i kalek.

Wreszcie przystępujemy do głównego zadania, jakiem jest zbadanie charakteru każdej z fundacyj szpital-
eg. I—VI. nych. Nie mogąc wysokiej Izby nużyć szczegółowem ich wyliczaniem i opisywaniem, zestawiliśmy je podług kategoryj, do jakich się odnoszą, a według których ich majątek może być podzielony między zakłady, składające szpital św. Łazarza. Dla ułatwienia jednak poglądu i dla wyświecenia stosunku tych zakładów do szpitalu i do spólnego majątku, uważamy za potrzebne dać naprzód krótki rys historyczny powstania szpitali krakowskich i zmian, jakie w nich zaszły do tego czasu.

Według dokumentów, jakie posiadamy, zakład chorych założony został pierwotnie w r. 1714 przez księdza Michała Szembeka, biskupa krakowskiego, który — w celu niesienia ulgi i pomocy ubogim chorym, sprowadził Siostry Miłosierdzia z Warszawy, udotował je zapisem sumy 50.000 złp. na dobrach swych Mieroszów w województwie krakowskiem, wyznaczył dla czterech odpowiednie kwoty na utrzymanie i roczną płacę, obowiązując je, ażeby ubogich chorych utrzymywały, obsługiwały i leczyły — własną kamienicę przy ulicy św. Jana z tem zastrzeżeniem na umieszczenie szpitalu zapisał, iż w razie przeniesienia takowego w wygodniejsze miejsce, kamienica ta na własność XX. Misyonarzy przejdzie.

Gdy w roku 1780, komisya edukacyjna reformując akademię krakowską przy tejże założenie szkoły lekarskiej postanowiła i ku temu gmach św. Barbary, po zniesieniu Jezuitów na cele naukowe zajęty, wraz z odpowiednią dotacyą na szpital akademicki przeznaczyła, ustanowiony pierwszym rządcą tego szpitalu, Dr. i profesor akademii Jędrzej Badurski połączył zaraz w tymże roku ze szpitalem tym, szpital Sióstr Miłosierdzia, a to na podstawie układu, wskutek którego kamienica nadana warunkowo Siostrom Miłosierdzia przez biskupa Szembeka, przeszła na własność XX. Misyonarzy; Siostry Miłosierdzia zaś ubezpieczono, iż na wypadek zniesienia szkoły lekarskiej szpital ich z wszystkiemi ruchomościami wedle inwentarza na zawsze u św. Barbary pozostanie.

Nadto wyznaczono dla 6 Sióstr Miłosierdzia roczną płacę i zapewniono im nietykalność własnego ich majątku wniesionego ze szpitalu, przy ulicy św. Jana.

W krótce jednak okazał się gmach św. Barbary niedogodnym. Z tego powodu nabyty został za staraniem księcia Jerzego Poniatowskiego, prymasa i prezesa komisyi edukacyjnej, z funduszów na cele naukowe wyznaczonych, od Karmelitów bosych gmach na przedmieściu „Wesoła“ wraz z kościołem i ogrodem za sumę 20.000 złp., który oddany został dekretem Ks. Prymasa z dnia 8 kwietnia 1788 z wszystkiemi zabudowaniami i przynależytościami na szpital ogólny, (generalis) pod imieniem św. Łazarza, do którego też przeniesiony został szpital od św. Barbary wraz z Siostrami Miłosierdzia z zapewnieniem tymże ich dotychczasowych płac, nietykalności osobnego ich majątku i pozostawienia ich tu na zawsze.

Tymże dekretem z mocy przysługującej mu władzy biskupiej, przyłączył ks. Prymas do szpitalu św. Łazarza, także zakład podrzutków i położnic, który od czasu ustanowienia swego przez Iwona Odrowąża biskupa krakowskiego, w r. 1220 znajdował się naprzód w Sławkowie, następnie w Prądniku a od roku 1244 po przeniesieniu przez ks. Prandotę biskupa krakowskiego, w Krakowie przy kościele św. Ducha pod opieką zakonu Kanoników regul. de Saxia.. Zarazem przyznał i nadał zakładowi temu ks. Prymas także fundusze, które pomieniony zakon braci de Saxia na jego utrzymanie posiadał, a mianowicie wieś Krowodrzę pod Krakowem i młyn z gruntem w Prądniku białym. Mając zaś sobie od Sejmu Królestwa Polskiego dane upoważnienie rozrządzania funduszami i dobrami duchowieństwa Galicyjskiego w Królestwie, które z mocy Konwencyi z r. 1786 z cesarzem Józefem II zawartej, na własność Rzeczypospolitej przeszły, nadał przywilejem z 10 Września 1788 ustanowionemu wyżej szpitalowi św. Łazarza, dobra przedtem duchowne Tropiszów, Rączną i Jeziorzany oraz część Prądnika czerwonego na własność.

Od roku 1788 istnieje zatem szpital św. Łazarza w tym samym składzie o dwóch oddziałach to jest:

a) zakład chorych i

*b)*zakład położnic i podrzutków z tą różnicą, iż od roku 1852, zakład położnic i podrzutków uznany został za krajowy; zakład chorych zaś dotąd cechy tej nie ma.

Do roku 1788 jednak oddział chorych był samoistnym zakładem, naprzód od roku 1714 do roku 1780 przy ulicy św. Jana, a następnie od roku 1780 do r. 1788 w gmachu św. Barbary, podczas, gdy zakład położnic i podrzutków mieścił się w gmachu św. Ducha.

Tak zaś w czasie swej pierwotnej odrębności, jako też po ich złączeniu, wszystkie trzy zakłady nabywały różnemi czasy fundacye przeznaczane wedle woli fundatorów wnet na uposażenie każdego z tych oddziałów z osobna, wnet też dla dwóch lub wszystkich trzech wspólnie.

Stosownie przeto do celów wskazanych aktami fundacyjnemi, należy rozróżnić, które fundusze wedle przeznaczenia swego stanowią dziś oddzielny majątek każdego z tych zakładów. lub też dwóm z nich, albo wszystkim trzem wspólny.

Dotąd nie przestrzegano rozkładu takiego funduszów wedle pojedyńczych zakładów z zupełną ścisłością. Dawniej nie robiono żadnego rozróżnienia i dopiero od roku 1856, zaczęto dzielić dochody i wydatki, między oddział chorych i oddział położnic i podrzutków na dowolnie oznaczonej podstawie, a kapitały lokowano lub ściągano na rzecz szpitalu św. Łazarza, nie wchodząc w to, z jakiego zapisu pochodziły.

Obecnie jednak, gdy ustawą krajową z dnia 10 Maja 1873 (dz. ust. i rozp. kr. część XXVII Nr. 249 r. 1873 zakład podrzutków jako zakład krajowy zniesionym został i wskutek tego majątek odrębny zakładu tego z majątku szpitalu św. Łazarza wydzielonym być musi; gdy do przeprowadzenia proponowanego przez nas oddania zakładu chorych gminie miasta Krakowa, potrzeba ściśle jego majątek rozróżnić; nareszcie wskutek powołanej na wstępie uchwały wysokiego Sejmu względem użycia kapitałów szpitalu św. Łazarza na budowę nowego gmachu oraz uregulowania stosunków majątkowych tegoż szpitalu, rozkład taki pojedyńczych funduszów na wszystkie trzy zakłady, stał się rzeczą konieczną.

Po ścisłem zbadaniu aktów fundacyjnych i dokumentów donacyjnych, sporządziliśmy dołączone wykazy majątku oddzielnego każdego zakładu i majątku wspólnego, którego podział projektowany pod decyzyę wysokiego Sejmu poddajemy. Alleg. A.

Wydzielenie majątku oddzielnego nie napotyka na żadne trudności tam bowiem, gdzie zapis jest wyraźny, żadna wątpliwość zachodzić nie może. Również nie zachodzi wątpliwość co do zapisów zrobionych dla szpitalu

w ogóle, dopóki tenże przed umieszczeniem u św. Łazarza ograniczał się na oddziale chorych, do takich bowiem zapisów, ani położnice, ani podrzutki żadnego prawa mieć nie mogą.

Inaczej ma się jednak rzecz z podziałem wspólnego majątku.

Chcąc do niego przystąpić, należy najprzód rozwiązać następujące dwa pytania:

1) które zakłady mają być przypuszczone do udziału w fundacyach niezawierających dokładnego określenia dla kogo są przeznaczone.

2) na jakiej podstawie należy oprzeć podział różnych funduszów między zakłady mające do nich prawo, czyli w jakim stosunku te fundusze mają być zakładom przyznane?

Chcąc pierwsze pytanie rozwiązać, przyszliśmy przy badaniu fundacyj spólnych do przekonania, że dadzą się one podzielić na trzy kategorye, a mianowicie na fundacye ustanowione:

I. „dla szpitalu św. Łazarza“ w ogóle;
II. „dla ubogich chorych w szpitalu św. Łazarza“;
III. „dla chorych i podrzutków.“

Pierwsza kategorya fundacyj obejmuje bezsprzecznie wszystkie trzy oddziały szpitalu św. Łazarza; co do drugiej kategoryi, nie podlega żadnej wątpliwości, iż fundacye te do oddziału podrzutków wcale odnosić się nie mogą, atoli zachodzi pytanie, czy majątek z fundacyj tych pochodzący, podzielonym być ma na dwie części, tj. na oddział chorych w ścisłem znaczeniu tego słowa, i na oddział położnic, które również do chorych zaliczone być mogą, lub, czy fundacye te uważać należy jako mające na względzie wyłącznie tylko oddział chorych z wykluczeniem położnic.

Toż samo pytanie tyczy się i trzeciej kategoryi fundacyj, czyli majątek z tychże pochodzący rozliczonym być winien na dwie części, tj. na oddział chorych z wykluczeniem położnic, i na oddział podrzutków, lub też na trzy części, tj. na chorych, na położnice i na podrzutki.

Wydział krajowy jest zdania, iż pojęcie chorych w obszerniejszem znaczeniu, tj. obejmujące chorych i położnice, uważać należy za bardziej odpowiedne intencyi fundatorów i słuszności w ogóle, że zatem przy podziale majątku z fundacyj drugiej kategoryi na względzie mieć należy oddział chorych i położnic; przy podziale zaś majątku z fundacyj trzeciej kategoryi wszystkie trzy oddziały.

Co do drugiej kwestyi, zdaniem prawników opierających się na analogii §§. 555 i 557 Kod. cyw., majątek wspólny należałoby podzielić na równe części.

Lecz i wtedy zachodziłaby wątpliwość, czy zakłady położnic i podrzutków ze względu, że dotąd tworzyły jeden oddział szpitalu św. Łazarza, uważać należy za jednę całość, czy też za oddzielne, czy zatem majątek wspólny miałby być dzielony na dwie lub na trzy równe części.

W każdym razie zasada taka nie zdaje się być sprawiedliwą, ponieważ różnica w wielkości oddziałów jest bardzo znaczna i przy podziale na trzy równe części oddział położnic stosunkowo mały, byłby o wiele lepiej dotowany od zakładu chorych, stanowiącego bezsprzecznie największą i najistotniejszą część szpitalu.

Pragnąc o ile możności wynaleść słuszną i sprawiedliwą zasadę podziału, sądzimy, iż można przyjąć za podstawę ilość chorych i dni leczenia od roku 1867 do roku 1872 włącznie, tudzież koszta utrzymania każdego z trzech zakładów w tychże latach, z których mamy dokładne rachunki.

W przeciągu tych sześciu lat wynosiły dni leczenia:

na oddziale	chorych	316.700
„ „	położnic	36.576
„ „	podrzutków	95.603

Koszta utrzymania zaś wynosiły:

na oddziale	chorych	221.153 złr. a. w.
„ „	położnic	35.409 „ „
„ „	podrzutków	51.146 „ „

Z zestawienia powyższych dat w odnośnych wykazach i po rozliczeniu na podstawie tychże majątku na pojedyncze oddziały wypada w rezultacie: Alleg. a—b—B—C.

a) według ilości dni leczenia

dla oddziału	chorych	268.206 zł.	13 ct. a. w.
„ „	położnic	27.029 „	5 „ „
„ „	podrzutków	63.971 „	19 „ „

b) według kosztów utrzymania

dla oddziału	chorych	268.949 zł.	87 ct. a. w.
„ „	położnic	38.294 „	58 „ „
„ „	podrzutków	51.961 „	92 „ „

c) w przecięciu z obu podziałów

dla oddziału	chorych	268.578 zł.	— ct. a. w.
„ „	położnic	32.661 „	31½ „ „
„ „	podrzutków	57.966 „	55½ „ „

W myśl powyżej wyłuszczonych zasad prosi Wydział krajowy, ażeby wysoki Sejm raczył uchwalić następującą rezolucyę:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zatwierdza przedstawiony przez Wydział krajowy projekt podziału majątku do szpitala św. Łazarza w Krakowie należącego między zakłady chorych, położnic i podrzutków.

Lwów, dnia 21. listopada 1873.

Leon książe Sapieha w r.
Marszałek Krajowy.

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydz. kraj.

Do l. 18412/1873.

Alegat I.

Fundacye wyłącznie dla „Zakładu Chorych“ ustanowione.

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału		Przyrost z % kapitalizowanych i dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zoi do fruktyfiściągnięcia		
										w roku	w kwocie	
				Złp.	gr	Złp.	gr	Złp.	gr		Złp.	gr
1	1750	Ks. Andrzej Załuski biskup krakowski	Na wspomożenie funduszów ubogich w Krakowie mianowicie Sióstr Miłosierdzia, które ze szpitalem na Wesołą przenieść by potrzeba i na wspomożenie szpitala.	208970	14	13034	26	25559	27		20000	.
										1860	26093	03
										1864	660	10
										1866	9000	.
										1870	83800	
										„	25344	.
										„	8248	
										$18\frac{71}{75}$	3000	.
2	1756	Jan Tarło wojewoda Sandomierski	Z fundacyi ogólnéj 50.000 złp. na szpitale krakowskie wydzielono z woli exekutora testamentu dla chorych w szpitalu św. Barbary.	5280	.	.	.	.	.	.	5280	.
3	1779	Kajetan hr. Sierakowski	Wieleb. Pannie Dorocie Gruszeckiej szpitalu krakowskiego ubogich pod dyrekcyą i zarządem Wieleb. SS. Miłos. Przełożonej i całemu temu szpitalowi							$18\frac{70}{71}$	8000	.
										1871	12960	.
				30000	.	960	.	.	.	1871	2000	.
4	1779	Ks. Franciszek Xawery Puszet	Wlb. P. Dorocie Gruszeckiej szpitalu SS. Miłosierdzia w Krakowie Przełożonej i całemu szpitalowi pomienionemu na podźwignienie niedoli ubogich w tymże szpitalu i na inne potrzeby tegoż	24000	.	.	.	.	.	1870	20000	.
5	1785	Szym. Chwałbog na ręce Andrz. Badurskiego	dla ubogich chorych	24000	.		.			1868_{1870}	14100	.
										$_{871}$	9100	
6	1786	Osoba bez imienna z grona kanoników krakowskich	szpitalowi św. Barbary	16000	.	.	.	.		.	16000	.
			Do przeniesienia .	304250	14	13994	26	25559	27	.	263585	13

stała ostatecznie zrealizowaną kacyi doprowadzoną wskutek kapitału							Pozostaje do zrealizowania		UWAGA
gotówką w. a.		złotem lub srebrem		w efektach					
Złr.	ct.	Rub.	kp			wartość nominal.	Złp.	gr	
.	.	1000	.	.	.		15000	.	na real. $84/_2$ gm VI. 68 dz VIII.
.	.	.	.	4391	86	Rbl. k.	4000		„ $206/_7$ „ VIII. $12/_{13}$ d VI.
165	8	.		.			1000	.	„ 471 gm. IV. 300 dz. I.
2250	.	.	.	.	.		300	.	„ 147 $_8$ „ VI. 9 dz. VIII.
20950	.	.	.	.	.				
6336	.	.	.	.					
2062		.	.	.	.				
750	.	.	.	.	.				

Kwota 51.653 złp. przy ewikcyi z dóbr Małkowic zredukowaną została na kwotę 26.093 złp. 3 gr. i wpłaconą w efektach 4.391 rb. 86. kp.

Kwota 660 złp. 10 gr spłacona z innemi kapitałami w sumie 10.000 złp. z realn. 46.

Kwota 9.000 złp. spłacona z innemi kapitałami w sumie 16.596 złp. 1 gr z realn 357.

Kwota 83800 złp. z kapitałami w sumie 145.700 złp. od Rządu na budowę mostu w Podgórzu wziętej

Kwota 3600 złp. spłacona ratami z realn 471 gm. IV — 300 dz. 1.

.	.	.	.	.	.	.	.	.	Kapitał oddany we wieczysty zarząd Arcybractwa Miłosierdzia i banku pobożnego w Krakowie za opłatą prowizyi (5%) bez obowiązku spłaty kapitału.
2000	.	.	.				8000		na real. 182 g. II. — 99 dz. I.
3240	.	.	.						
.	.	.							
.	.	.	.	300	.	Rbl.			

Kwota 8.000 złp. spłacona w 3 ratach z realn. $448/_3$ gm. IV. 275 dz. I. w sumie większej 15.000 złp.

5000	.	.	.	.	.	.	.	.	Kapitał ten spłacony z kapitałami w sumie 145.700 złp. od Rządu na budowę mostu w Podgórzu wziętej.
	.	15rb.sr.	.	2100rb.		w list. z. kr. p.	800	.	na real. 81 gm. I. — 64 dz. I.

Kapitał 2.115 rbl. złożony w banku polskim.

.		.	.	16000	.	w list. zas. T. kred. p.	.	.	Kapitał ten złożony w banku polskim i oddany w zarząd wieczysty kapituły krak. za opłatą prowizyi bez obowiązku spłaty kapitału.
44503	08	1015	.	22791	86	.	29100	.	

Pozycya	Rok fundacyi	Cel fundacyi	Imię fundatora	Suma kapitału		Przyrost z odsetek kapitalizowanych i dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zo- i do fruktyfi- ściągnięcia		
										w roku	w kwocie	
				Złp.	gr	Złp.	gr	Złp.	gr		Złp.	gr
			Z przeniesienia .	304250	14	13994	26	25559	27		263585	13
7	1787	Urszula z Morsztynów Dembinska na ręce Andrzeja Badurskiego	szpitalowi św. Barbary dla ubogich chorych	24000	.	3744	.	.	.	1870 1871	19200 8544	.
8	1787	Ignacy Bieńkowski scholastyk katedr. krakowskiej	dla ubogich chorych w szpitalu św. Barbary	10000	.	.	.	.	.	1872	10000	.
9	1788	Teresa z hr. Sierakowskich Ankwiczowa	szpitalowi św. Barbary	31000	.	.	.	.	.	1855 1861	25000 6000	.
10	1788	Kajetan hr. Sierakowski	szpitalowi św. Barbary	3000	.	.	.	.	.	1870	3000	.
11	1787	Adam Paprocki	szpitalowi św. Barbary	3000	.	.	.	.	.	1870	3000	.
12	1789	Alexander hr. Szembek	szpitalowi św. Barbary	22000	.	394	19	286	.	1871 1872 1873	5394 8714 5000	19 .
13	1798	Adam Linowski	szpitalowi św. Barbary	9755	6	.		.		1864	55	6
14	1828	Ks. Mikołaj Janowski kanonik krakows.	z rozporządzenia Senatu rządzącego dla chorych	2000	.	.	.	.	.	1865	2000	.
15	1829	Eleonora Wodzicka		1000	.	200	.	.	.	1870	1200	.
				410005	20	18333	15	25845	27	.	360693	08
				18333	15							
			Z przyrostem razem	428339	05							
			Po strąceniu ubytku	25845	27							
			Ogół kapitałów . .	402493	08							

stała ostatecznie zrealizowaną kacyi doprowadzoną wskutek kapitału								Pozostaje do zrealizowania		U W A G A
gótówką w. a.		złotem lub srebrem		w efektach n. w.						
Złr.	ct.	Rub.	kp					Złp.	gr	
44503	08	1015	.	22791	86	.		29100	.	
4800		.		.	.	.		.		
2136		.		.	.	.		.		
2500	.	.		.	.	.		.		
.	.	.	.	4650 Rbl.	.	w listach zastaw. tow. kredyt polskiego		.		
750	.	.	.	.	.	.		.		Kapitał ten spłacony z innemi kapitałami w sumie 23.189 złp. 2 gr. z dóbr Aleksandrowic.
759	.	.	.	.	.	.		.		dto. dto.
1348	66	.		.	.	.		3000		Na realn. 376 gm. VIII. — 261 dz. I. w trzech ratach bieżących.
2178	50	.	.	.	.	.				
1259		.		.		.				
13	80	.	.	.	.	.		9700	.	Na realn. 147/8 gm. VI.
500	.	.	.	.	.	.		.	.	Kapitał ten spłacony z innemi kapitałami w sumie 5.000 złp. z dóbr Płoki.
300	.	.		.	.	.		.	.	Kapitał spłacony z innemi kapitałami w sumie 17.000 złp. 5.100 zł. w. a. z dóbr Pisary.
61048	04	1015		27441	86	.		41800		

Wykaz

kapitałów objętych wykazami fundacyi, lecz wyłączonych z rachunku przy podziale majątku — jako illiquida.

	Złp.	gr.
I. Z fundacyi dla ubogich chorych, to jest wspólnych dla chorych i położnic.		
Z fundacyi ks. Jana Gałeckiego w sumie 24000 złp. . . . . względem których nie ma ewidencyi, czyli wpłynęły.	3000	.
II. Z fundacyi wspólnych dla położnic i podrzutków.		
Z wkupnego od dzierżawy folwarku Hołodyńca . . . . . również z tego powodu.	133	.
III. Z fundacyi dla szpitalu św. Łazarza w ogóle.		
Oblig. rządu austr. dla dominium Rączna z $^{1}/_{10}$ 1800 Nr. 430 na	181	21
dtt. Nr. 526 dla dominium Tropiszowa na	115	15
dtt. dla dominium Rącznéj z $^{2}/_{10}$ 1800 Nr 1024 na	182	21
dtt. dtt. z $^{20}/_{2}$ 1801 Nr. 1620 na	182	21
z fundacyi Teodora Orłowskiego 200 dukatów czyli	3200	.
z fundacyi Jana Wozińskiego cały kapitał	90000	.
z fundacyi ks. Andrzeja Trzcińskiego kwota	14884	.
z fundacyi Bielskiego	3770	14
z fundacyi Macieja Knotza na budowę gmachu	100	
z fundacyi Kryspina Sikorskiego	1056	
	116806	2

Wykaz

kapitałów objętych wykazami fundacyi, lecz wyłączonych z rachunku przy podziale majątku — jako illiquida.

	Złp.	gr.
I. Z fundacyi dla ubogich chorych, to jest wspólnych dla chorych i położnic.		
Z fundacyi ks. Jana Gałeckiego w sumie 24000 złp. względem których nie ma wydzielenia, czyli wpłynęły.	3000	
II. Z fundacyi wspólnych dla położnic i podrzutków.		
Z wkupnego od dzierżawy folwarku Hołodyńca również z tego powodu.	133	
III. Z fundacyi dla szpitalu św. Łazarza w ogóle.		
Oblig. rządu austr. dla dominium Bączna z 1/10 1800 Nr. 430 na	181	21
dtt. Nr. 526 dla dominium Tropiszowa na	116	16
dtt. dla dominium Bączna z 1/10 1800 Nr. 1024 na	182	21
dtt. dtt. z 30/9 1801 Nr. 1620 na	182	21
z fundacyi Teodora Orłowskiego 200 dukatów czyli	3200	
z fundacyi Jana Wozińskiego cały kapitał	90000	
z fundacyi ks. Andrzeja Trzcińskiego kwota	14884	
z fundacyi Bielskiego	3770	14
z fundacyi Macieja Kuntza na budowę gmachu	100	
z fundacyi Kryzpina Sikorskiego	1056	
	116800	2

Do l. 18412/1873.

Alegat II.

Fundacye ustanowione dla ubogich chorych szpitalu św. Łazarza bez ścisłego odróżnienia chorych od położnic.

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału		Przyrost z % kapitalizowanych i zdopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitał.		Fundacya zofruktyfikacyi do-		
										w roku	w kwocie	
				Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.		Złp.	gr.
1	1789	Aloizy Lipowiecki	Szpitalowi św. Łazarza na ubogich chorych	8000	.	152	.	.	.	1871 1872 „ 1873	2100 2052 2000 2000	. . .
2	1789	Jan Puszet	dtto	4000	.	62	.	.	.	1870	1062	.
3	1790	Agnieszka Oraczewska		4000	.	.	.	.	.	.	4000	.
4	1791	Ks. Walenty Pruski	dla ubogich w szpitalu św. Łazarza (1000 duk.)	18000	.	.	.	.	.	.	18000	
5	1791	Antoni Gruszecki skarbnik Zatorski	na ubogich chorych w szpitalu św. Łazarza	20000	.	.	.	.	.	1855	20000	.
6	1799	Józef Bogucicki	Szpitalowi generaln. krak. dla ubogich chorych i nędznych (600 duk.)	12231	3	106	½ 14	.	.	1864 1870 „	249 10000 2088	½ 17 . .
7	1800	Jacek Kluszewski	na chorych	5000	.	.	.	303	5	1872	4695	25
8	1802	Ks. Jan Galecki	na ubogich chorych w szpitalu św. Łazarza	24000	.	.	.	.	.	1870	21000	.
9	1802	Jacek Kluszewski	na chorych	6000		.	.	893	18	1866	5106	12
10	1803	Ks. Gałecki	na ubogich chorych i na jedną mszę św. (140 złp. rocznie z prowizyi)	30000	.	.	.	4990	7	1871	13009	23
			Do przeniesienia	131231	3	320	½ 14	6187		.	107364	17

stała ostatecznie zrealizowaną i do prowadzoną w skutek ściągnięcia kapit.							Pozostaje do zrealizowania			Uwaga
gotówką w w. a.		w złocie lub srebrze		w efektach n. w.						
Zł.	ct.	Rub.	k.				Złp.	gr.		
525	.	.	.	.	.	.	.			
513	.	.	.	.	.	.	.	.		
500		.	.	.	.	.	.	.		
500	.	.			.	.	.	.		
265	50	.	.	.	.	.	3000	.	na realn. 240/14 gm. II. dz. I.	
.	.	.	.	4000	.	w list. zastaw. Tow. kr. polsk.	.	.		Kapitał złożony w banku polskim
.	.	.	.	18000	.	.	.			Kapitał złożony w banku polskim i zostaje pod protekcyą kapituły krakowskiéj
.	.	.	.	5660	.	m. k. w oblig. poź. nar. z r. 185	.	.		
62	1/2 39									Kwota 231 złp. 3 gr. spłacona w sumie 10.000 złp. z realn. 46 kwota 2000 złp. w sumie 6295 złp. 17½ gr. z realn. 99 gm. I.
5660										
522										
1174	21									
52500							3000	.	co do tej kwoty nie ma żadnéj ewidencyi	Kwota 21000 złp. spłacona w sumie 145700 złp. od Rządu wziętéj na budowę mostu w Podgurzu. Z całego kapitału 24.000 złp. przeznaczona część na 1 łóżko dla kaleki z Oleśnicy
1276	68									Kapitał ten spłacony w sumie 16596 złp. 2 gr. z realn. 357 (pałac spiski)
3252	44	.	.	.	.	.	12000	.	na dobrach Kościelniki	Z kapitału zredukowanego na 24390 złp. 7 gr. przypada 22699 złp. 12 gr. na chorych a 1690 złp. 7 „ na mszę św. Kwota 13009 złp. 23 gr. spłacona również z dóbr Kościelniki Fundacya na mszę św. wykazuje się także w osobnym wykazie fundacyi specyalnych
66751	1/2 22	.	.	27660	.	.	18000			

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału		Przyrost z % kapitalizowanych i zdopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitał.		Fundacya zofruktyfikacyi do-		
										w roku	w kwocie	
				Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.		Złp.	gr.
		z przeniesienia	. . .	131231	3	320	1/2 14	6187	1/2	.	107364	17
11	1803	Maryanna Klosowa	·/·	1800	.	.	.	365	21	.	.	.
12	1806	Wincenty Szoster	szpitalowi św. Łazarza na ubogich chorych	8000	.	.	.	.	.	.	8000	.
13	1809	Fryderyk Klose	dla ubogich chorych w szpit. św. Łazarza (4000 złp. w list. zast.)	4000	.	.	.	500	.	1871	3500	.
14	1815	Zofia z Krasińskich hr. Wodzicka	dtto	12000	.	.	.	.	.	1873	12000	.
15	1816	Maryanna z Wawrzeckich Badeniowa	na fundusz szpitala św. Łazarza dla chorych	500	.	17	1/2 15	.	.	1864	517	1/2 15
16	1820	Jan Kanty Bartsch Dr. Medycyny	szpitalowi św. Łazarza dla cierpiących ubogich	10000	.	274	.	.	.	1872 „ 1872 „ 1873	1591 2670 1013 500 500	. . . . .
17	1826	Józefa Steinkellerowa	szpitalowi św. Łazarza dla chorych	6000	.	.	.	.	.	1871	6000	.
18	1829	Zgromadzenie Wolnych Murarzy	szpitalowi św. Łazarza na chorych	4500	.	.	.	.	.	.	.	.
19	1847	Ks. Antoni Bystrzanowski kanonik krakowski	na ubogich chorych	10000	.	.	.	.	.	.	.	.
20	1847	Akademia krakowska	płaci roczną rentę 300 złp. na rzecz ubogich chorych św. Łazarza									
			Razem	188031	3	612	.	7052	21½	.	143656	½
			Przyrosło	612	.							
			Suma	188643	3							
			Ubyło	7052	21½							
			Pozostaje do podziału	181590	1½							

stała ostatecznie zrealizowana i do prowadzoną w skutek ściągnięcia kapit.							Pozostaje do zrealizowania			Uwaga
gotówką w w. a.		w złocie lub srebrze		w efektach n. w.						
Zł.	ct	Rub.	k.				Złp.	gr.		
66751	1/2 22	.	.	27660	.	.	18000	.		
.	.	.	.	.	.	.	1434	9	na realn. 54/87 dz. V.	
.	.	.	.	2000	.	w obligacyach	.	.		
.	.	.	.	3500	.	Rub. papier.	.	.		Kapitał spłacony w sumie większéj 5074 złp. z dóbr Rogów i Kluczewsko.
.	.	.	.	2000	.	Rub. w list. zastaw.	.	.		
129	38	.	.	.	.	.	.	.		
397 667 253 125 125	75 50 25 . .			.	.	.	4000	.	na realn. 475/304 dz. I.	
1500	.	.	.	.	.	.		.		
.	.	.	.	.	.	.	4500	.	Na dobrach Boleń wraz z innemi kapitałami w sumie 6996 złp. 15 gr.	
.	.	.	.	.	.	.	10000	.	Na dobrach Radwanowice z innym kapitałem razem 11.000 złp.	
									Z domów darowanych Akademii od Wolnych Murarzy Nr. 242 i 243	Na to wpływa od Akademii roczny procent 75 zł. w. a.
69949	10½			35160			37934	9		

Do l. 18412/1873.

a) Wykaz

majątku zarodowego szpitalu św. Łazarza w Krakowie podzielonego na podstawie wykazu A. na pojedyncze oddziały, według ilości dni leczenia.

Liczby stosunkowe:

Chorzy: 316.700; **Położnice:** 36.576; **Podrzutki:** 95.603;

Liczba porządkowa	Fundacye	Ogółem		Z tego przypada na oddział						Cele specyalne	
				chorych		położnic		podrzutków			
		Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.
1	Wyłącznie chorych	402493	8	402493	8	.	.	.	.	.	.
2	„ podrzutków	19838	6½	.	.	.	.	19838	6½	.	.
3	Wspólne chorych z położnicami	178590	11½	160100	10	18490	1½	.	.	.	.
4	Wspólne chorych z położnicami i podrzutków	19950	20	14075	2	1626	12	4249	6	.	.
5	Wspólne położnic i podrzutków	126324	1	.	.	34956	10	91367	21	.	.
6	Wspólne chorych, położnic i podrzutków	647274	12½	456674	6	52742	.	137858	6	.	.
7	Fundacye specyalne	3800	.	.	.	.	.	.	.	3800	.
		1398270	29½	1033342	26	107814	23½	253313	9½	3800	.
	czyli w wal. austr.	349567	74	258335	72	26953	69	63328	33	950	.

III.

Fundacye ustanowione

dla szpitalu św. Łazarza w ogóle.

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału w. a. Złp.	gr.	Złr.	ct.	Przyrost z odsetek kapitalizowanych lub dopłaty agia w. a. Złp.	gr	Ubytek w skutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów Złp.	gr.	Fundacya zofruktifikacyi kapitału w roku	w kwocie Złp.	gr.
1	1788	Zakupiony w r. 1788. przez księcia prymasa Poniatowskiego od karmelitów Bosych na Wesołej gmach dla szpitalu św. Łazarza.												
		Książę Michał Poniatowski Prymas, przy ustanowieniu szpitalu św Łazarza nadał temuż prawem własności dobra:												
	a.	Tropiszów w królestwie polskiem												
	b.	Jeziorzany												
	c.	Rączną	w Galicyi											
	d.	Prądnik czerwony												
		Z dóbr tych uzyskał szpital św. Łazarza następujące kapitały:												
	ad a)	z Tropiszowa:												
		z zapisu za dostarczony w r. 1809 owies		289	14	.	.	.	.	127	4	1871	162	10
		relutum za fundus instructus, nabyty przez tamtejszego dzierżawcę		.		.	.	.	.	.		1862	.	
		Indemnizacyę z uwłaszczenia włościan		.	.	.	.	.	.	.		1871 1871	.	.
	ad b)	z Jeziorzan;												
		ze sprzedaży gruntów rozparcelowanych		.		9050	.	w. a. 392	98	.		1872 1873	.	.
	ad c)	z Rącznej:												
		z zapisu za dostarczony w r. 1809 owies		334	.	.	.	.	.	146	16	1871	187	14
		ze sprzedaży lasu w części sekcyami, w części na sztuki w I, II, III, IV i V sekcyi										1868 1869 1870 1871 1872 1873	.	.
		za grunta leśne:		.	.	18500	.	.	.	.		1872	.	.
		za resztę lasu w VI. VII, VIII, IX, X sekcyi		.	.	15500	.	.		.	.	1873	.	.
		z Rącznej i Jeziorzan indemnizacya i zaległe renty										1855 1858		.
		do przeniesienia		623	14	43050	.	392 w. a.	98	273	20		349	24

stała ostatecznie zrealizowaną i do doprowadzoną w skutek ściągnięcia						Pozostaje do zrealizowania		Uwaga
gotówką w w. a.		w srebrze lub w złocie	w efektach nom. wartości					
Złr.	ct.	Rub. k.				Złp.	gr.	
								Gmach oszacowano: a) wartość gruntów na 42.775 zł. 20 ct. w. a. b) wartość budynku szpitalnego na 110.310 zł. c) wartość kościoła 85.000 zł. d) wartość zabudowań gospodarczych na 200 zł. e) wartość bruków, kanału i studni na 500 zł. f) wartość murów parkanowych na 6.000 zł. Ogółem na 244.785 zł. 20 ct. w. a. Na podstawie czynszu dzierżawnego oszacowano dobra: Tropiszow na 110.250 zł. w. a. Prądnik czerwony na 27.100 zł. Jeziorzany sprzedano za 9.050 zł. które od włościan tamtejszych w ratach wraz z procentem wpływają. Czynsz dzierżawny z Tropiszowa czyni 2.700 rb. srbr. obrączkowych, tj. przeszło 4.500 zł. w. a. z Rącznej 791 zł. 48 ct. w. a. za pustki w Rącznej 29 zł. 38½ ct. w. a. Czynsz z Prądnika czerwonego 1.504 zł. w. a. Relutum z zapisów za dostarczony owies z Tropiszowa i z Rącznej spłacono w łącznej kwocie 55 rbl. czyli 87 zł. 45 ct. w. a., która to kwota w stosunku do należytości podzieloną została na dwie pozycye. Do uzyskanych z dóbr kapitałów zaliczyć należy także efekta wykazane w pozycyach 7, 8, 9, 10, 26 i 27.
40	58							
.	.	.	2700		Oblig. ind. mon. kon.			
			9900	.	list likw. król. pol.			
		2462	27					
	½							
3297	66							
2612	31					3533	.	
	½							
46	87	.	.	.		.	.	
3041	.							
2050	.							
4445	.							
3941	.							
1248	72							
474	50							
9250	.	.	.	.	.	9250	.	
5550	.	.	.	.	.	10000	.	
.		.	.	1000	.	w oblig. indemn. mon. konw.	.	.
.		.	.	36500	.		.	.
35947	65	2462	27	50100	.		22783 zł. w. a.	

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału				Przyrost z odsetek kapitalizowanych lub dopłaty agia		Ubytek w skutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zofruktyfikacyi kapitału			
				w. a.								w roku	w kwocie		
				Złp.	gr.	Złr.	ct.	Złp.	gr.	Złp.	gr.		Złp.		gr.
		Z przeniesienia		623	14	43050				273	20		349		24
2	1637	Mikołaj Szpytek Ligęza	z mocy reskryptu senatu rządzącego z $^{13}/_{1}$ 1846 Nr. 140, jest szpital św. Łazarza w używaniu połowy dochodów tej fundacyi	.	.	12500	.	.		.	.	.	.		.
3	1795	Piotr hr. Małachowski	na rzecz szpitala św. Łazarza	12000	.		.	1016	8	.		1864 1871 „	2916 2347 7300	20 .	
4	1797	Joachim na Raciborsku Morsztyn	szpitalowi św. Łazarza	36000	.	.	.	3333	10	.	.	1870	4370	10	
5	1799	Józef Chwalibóg z dóbr Przeginia	według dekretu kancelaryi nadw. z $^{29}/_{9}$ 1799 ma być szpitalowi św. Łazarza procent rocznie 200 złp. wypłacany	6000	.	.	.	.	.	2000	.	.	.	.	
6	1800	Urszuli Dembińskiej dług.	należący się wedle jej zeznania z $^{16}/_{7}$ 1800 szpitalowi ś. Łazarza	6000	.	.	.	.	.	.	.		.	.	
7	1800	Oblig. kamery nadw. rządu austr. dla dominium Rączna z $^{1}/_{10}$ 1800 Nr. 430		181	21	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
8	1800	dtto dla Tropiszowa z $^{1}/_{10}$ 809 Nr. 526		115	15	.	.			.	.	.			
9	1800	dtto dla Rącznej z $^{2}/_{10}$ 1800. Nr. 1024		182	21	.	.			.		.	.		.
10	1801	dtto dla Rącznej z $^{20}/_{2}$ 1801 Nr 1620		182	21		.		.	.	.				.
11	1801	Oblig. kamery nadw. legat. Węgrzynowiczowej, z $^{20}/_{3}$ 1801 Nr. 43.098		200	.	.	.	.	.	.	.	1870	200	.	
		do przeniesienia		61485	2	55550		4349	18	2273	20		17483	24	

stała ostatecznie zrealizowaną i do doprowadzoną w skutek spłaty ka-						Pozostaje do zrealizowania			Uwaga
gotówką w w. a.		w srebrze lub w złocie		w efektach nom. wartości					
Złp.	gr.	Rub.	k.			Złp.	gr.		
35947	65	2462	27	50100	.		22783		
.	.	.	.	12500	.	Renta papierowa jednolit. dl. P.	.	.	Kapitał zostaje, w wieczystem posiadaniu kapituły krakowskiej, która prowizyę roczną 312 zł. 50 ct. w. a. opłaca.
729	.	.	.	.	.		.	.	
586	91	.	.	.	.		.		
1938	15	.	.	.	.		.	.	
.	.	.	.	.	.		34965		Na dobr. Wierzbica i Budziejowice w król. polsk. — Według doniesienia konzulatu z r. 1870., ściągnięto $^1/_4$ część do banku polskiego.
.	.	.	.	.	.		4000		Od kapitału tego wpływa z dóbr Przeginia procentów rocznych 50 zł. w a.
.	.	.	.	.	.		6000		Na dobrach Czajowice
.	.	.		.	.		181	21	
.	.		.		.		115	15	
		.	.				182	21	
			.		.		182	21	
.	.	.	.	50	.	Renta papierowa j. dl. Państwa	.	.	
39201	71	2462	27	62650	.		45625	18	

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału w. a.				Przyrest z odsetek kapitalizowanych lub dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu kapitałów przypadłych		Fundacya zofruktyfikacyi kapitału			
				Złp.	gr	Złr.	ct.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	w roku	w kwocie Złp.		gr.
			Z przeniesienia	61485	2	55550	.	4349	18	2273	20		17483	24	
12	1802	Ks. Paw. Olechowskiego	dług zaciągnięty z funduszów szpitalu św. Łazarza	30000		.	.	.		.	.	.	.		.
13	1802	Obligacya kam. nadw. Nr. 522 (1802.)		900	.	.	.	.	.	140	.	1861	.		.
14	1801	Ks. Jan Gałecki proboszcz Oleśnicki	szpitalowi św. Łazarza na Wesołej	26000	.	.	.	.	.	.	.	1870 1870/1871	19000 7000		.
15	1802	Apolonia Pisarzewska	na chorych i 150 złp. rocznie na mszę św.	18000	.	.		.	.	2937	15	1870	15062	15	
16	1802	Antoni Gruner	szpitalowi św. Łazarza	5000	.	.	.	.	.	850	18	1870/1872	4149	12	
17	1802	Antoni Gruner	dtto	3000	.	.	.	.		510	11	1866	2489	19	
18	1802	Ks. Gałecki	dtto	11700	.	.	.	.	.	4447	15	1867	7252	15	
19	1803	Kompania Olkuska	odstąpiła aktem z 3/1 1803 wierzytelności swe na rzecz szpitalu św. Łazarza	2721	.	.	.	.	.	1777	22	.	.		.
			Do przeniesienia	158806	2	55550	.	4349	18	13957	11	.	72437	25	

stała ostatecznie zrealizowaną i do doprowadzoną wskutek ściągnięcia						Pozostaje do zrealizowania			Uwaga
gotówką w w. a.		w srebrze lub w złocie		w efektach nom. wartości					
Złr.	ct.	Rub.	k.			Złp.	gr.		
39201	71	2462	27	62650	.	4562	18		
.	.	.	.	.	.	30000	.	na dobrach Trzemcha	O zwrot tej sumy toczy się proces i rozstrzygnięty został w najwyższej instancyi na korzyść szpitalu; a część kapitału złożoną już została w banku polskim, o resztę przeprowadza się egzekucya na dobrach Trzemcha.
.	.	.	.	190	. Zapis długu Państwa w wal. austr.	.	.		Po wylosowaniu oblig. kam. nadw. w r. 1861 wydano zapis długu Państwa na kwotę zmniejszoną.
4750 1750	.	.	.	.	.	.	.		Kwota 19.000 złp. spłaconą została w sumie 145.700 złp. od rządu na budowę mostu w Podgórzu wziętej. Kwota 7.000 złp. spłacona w 3ch ratach z real. 448/9 gm. IV /275.dz.I. w sumie większej 15.000 złp.
3765	62	.	.	.	.	.	.		Kapitał spłacony w sumie większej 23.189 złp. z dóbr Aleksandrowic. Według ugody zawartej między szpitalem św. Łazarza a kapitułą krakowską zatwierdzonej przez senat rządzący, ma szpital kapitule rocznie 150 złp. na mszę św. wypłacać. Kapitał zaś należy do szpitalu św. Łazarza.
1037	65	.	.	.	.	.	.		Kapitał spłacony w 4 ratach z realn. 261. gm. VIII./83. dz. VI.
622	41	.	.	.	.	.			Kapital ten spłacony w sumie większej 16.596 złp. 2 gr. z real. 357 (pałac spiski.)
1813	12	.		.	.	.			
.	.	.	.			943	8		Kuhal Olkuski złożył na pokrycie tego kapitału dowód komisyi likwidacyjnej, — który zostaje w posiadaniu rządu królestwa pol.
51127	39	2462	27	62840	.	76588	26		

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału w. a.				Przyrost z odsetek kapitalizowanych lub dopłaty agia		Ubytek w skutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zofruktyfikacyi pitału			
				Złp.	gr.	Złr.	ct.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	w roku		w kwocie Złp.	gr.
			Z przeniesienia	158806	2	55550	.	4349	18	13937	11			72437	25
20	1803	Franc. hr. Wodzicki	na szpital św. Łazarza	80000	.	.	.	9664	.	.	.	do r. 1865 1865 1869 1870 1870 1864		54545 4722 20731 4248 5310 106	15 27 18 . . .
21	1803	Jan Tusek dr. med.	na rzecz szpitalu św. Łazarza	4000	.	.	.	.	.	672	17	1870		3327	13
22	1804	Ks. Turski, biskup	dtto	2000	.	.	.	.		426	.	1871		.	.
23	1807	Jan Kanty Wosiński, infułat tarnowski	dtto	90000	.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
24	1808	Józef Bartsch	szpitalowi św. Łazarza	1032	.	.		.	.	478	27	1869		553	2
25	1808	Ks. Gałecki	dtto	6000	.	.	.	.	.	5495	.	1872		505	.
26		Maryanna Żuchowska	dtto	1000	.	.	.	.	.	.				1000	.
27	1809	Andrzej Korsyn Gołuchowski	szpitalowi św. Łazarza	10000	.	.				7200	.			2800	
28	1810	Ks. Kasper Małecki	według reskr. senatu rząd. szpitalowiśw.Łazarza	4000	.	.	.	.	.	2081	2	.		.	.
29	—	Jan Nerger, blacharz z majątku swego w sumie 8.918 złp.	legował $^1/_{12}$ część na rzecz szpitalu św. Łazarza.	743	15	.	.	172	19	.	.	1870 1872		350 329	6 23
			Do przeniesienia	357581	17	55550		14186	7	13937	11			170967	9

stała ostatecznie zrealizowaną i do doprowadzoną wskutek ściągnięcia							Pozostaje do zrealizowania			Uwaga
gotówką w w. a.		w srebrze lub w złocie		w efektach nom. wartości						
Złr.	ct.	Rub.	k.				Złp.	gr.		
51127	39	2462	27	62840			76568	26		
13336	28	.	.	.	.	.	.	.		Względem spłaty sumy 54.545 złp. 15 gr. z dóbr Ustrzyk. na których cały kapitał 80.000 złp. był zahypotekowany, nie ma ewidencyi; lecz akta i księgi rachunkowe wskazują, iż w 1865 r. na dobrach tych pozostała tylko reszta kapitału w kwocie 6363 zł. 63 ct. w. a. to jest 25.454 złp. 15 gr., która z ceny kupna dóbr powyższych, w skutek dekretów sądowych spłaconą została. Przyrost 9.664 złp. powstał z odsetek kapitalizowanych od całego kapitału Z przyrostu tego wpłynęła kwota 4000 złp. z większej sumy 4182 złp. 21 gr. na real. 521 gm. VI. 342 dz. V. Kwota 106 złp. spłacona w sumie 10.009 złp. z real. 46.
1180	73	.	.	.	.	.	.	.		
5182	90	.		.	.	.	.	.		
1062		.	.	.	.	.	.	.		
1327	50	.	.	.	.	.	.			
26	50	.	.	.	.	.	.	.		
831	86	.	.	.	.	.	.	.		Kapitał spłacony w sumie większej 6295 złp. 17½ gr z realn. 99 gm. I.
.	.	.		.	.	.	1574	.		Kapitał ten spłacony w banku polskim.
.	.	.	.	.	.	.	90000	.	bez hipoteki (w pertraktacyi)	
138	27	.	.	.	.	.	.	.		
126	25	.	.	.	.	.	.	.		Kapitał spłacony z sumy większej 6834 złp. 4 gr. z realności 32 gm. VI./36 dz. VII.
.		.	.	250	.	Oblg. kam. nadwornej w m. k.	.	.		
700	.	.	.	.	.	3 listy zast. gal. Tow. kr. na 700 fl. aw.	.	.		
.		.	.	.	.		1349 542 26	25 5 28	na real. 445/6 gm. VI. „ „ 241 w obl. poż. nar. na 50 zł. w. a.	Fundacya ta zostaje pod zarządem ck. Namiestnictwa, a szpital św. Łazarza otrzymuje procent od kapitału 1918 złp. 28 gr.
87 82	55 44	.	.	.	.	.	236	5		
71222	27	2462	27	63090			170297	29		

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału			Przyrost z % kapitalizowanych i dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zoi do fruktyfiściągnięcia	
				Złp.	gr	Złr.wa.	Złp.	gr	Złp.	gr	w roku	w kwocie Złp. gr
			Z przeniesienia	357581	17	55550	14186	7	13937	11		170967 9
30	1811	Agnieszka Piekarska	szpitalowi św. Łazarza	182	21							
31	1813	Łucya Czałczyńska	dtto	3000								
32	1814	Aleksand. Moszczyński	na fundusz szpitalu św. Łazarza	19000	.				6433	9½	1870 1870 1871 1871	1061 29 1900 . 9000 . 604 21½
33	1816	Jan Tomaszkiewicz, obyw. krakowski	dtto	1200	.				12		1871 1870	612 . 600 .
34	1819	Ks. Jakób Łatkiewicz	szpitalowi św. Łazarza	2302	25				143	.	1870 1871	2445 25
35	1819	Kryspin Sikorski	według reskr. sen. rząd. darował szpitalowi św. Łazarza	1216	.				14	.	1864	174 .
36	1823	Ks. Andrzej Trzeciński	szpitalowi św. Łazarza 1/6 część swego majątku						5847	1½	1854 1864 1866 1869 1870 1870 1870 1873 1871	2064 . 5420 . 1454 18 3483 10 1108 10 2126 9 1300 . 1207 14
		Cały spadek fundatora obliczono na 170.837 złp. 3 gr. zatem 1/6 cześć wynosiła 28.472złp., a gotówka 3.956 złp. 28 gr. razem		32428	28							
37	1828	Maciej Zadębski	dla szpitalu św. Łazarza	1000	.						1865	1000
38	1828	Teodor Orłowski	dtto				duk. 200	.				
39	1831	Teresa Podlewska	pannom na Wesołej i szpitalowi	100								
40	1836	Maciej Knotz	na budowę szpitala św. Łazarza	100	.							
41		Piotr Bielski	na szpital św. Łazarza	3770	14							
42	1838	Antoni Traitter	dtto	3000	.							
43		Ks. Bystrzanowski	dtto	3695	27½							
			Do przeniesienia	428578	12½	55550	14186 7 200 duk.		26386	22		206529 25½

stała ostatecznie zrealizowaną kacyi doprowadzoną wskutek kapitału								Pozostaje do zrealizowania			U W A G A
gótówką w. a.		złotem lub srebrem		w efektach n. w.							
Złr.	ct.	Rub.	kp					Złp.	gr		
71222	27	2462	27	63090				170297	29		
								182	21	na real. 524 g. IV. dz. I.	
								3000		na real. 584 g. IV. 245 dz. I.	
265 475 2250 151	49 . 18										Kwota 1061 złp. spłacona w sumie większej 6.984 złp. 10 gr. z dóbr Płaze. Kwota 1.900 złp. w sumie 145 700 złp. od rządu wziętej na most w Podgórzu. Kwota 604 złp. 21½ gr. spłacona z realn. 22/00 dz. IV., a reszta z tej rln. 6 868 złp. 18½ gr. przepadły.
153 150 611	. . 45										
43	50							1056	.	bez hipoteki	
. . 294 924 290 531 332 301	. . 39 78 37 7½ . 86			590 5420	. . Oblig. poż. nar. 1854 w mn. kon. wlistach zastaw. kr. pols			500 1000 4000 300 1350 840 350 60	. . . .	na dobrach Boleń na real. 124. g. VIII. „ „ 43. g. VII. „ „ 73. g. VII. „ „ 4. g. VII. „ „ 87. g. VII. „ „ 124. g. VIII. „ „ 4. g. VII.	Suma 39.110 złp 6 gr. z całego spadku odpisaną została w skutek reskryptu senatu rządzącego jako przepadła. Względem spłaconej od różnych stron sumy ogólnej 38 807 złp. 12 gr., z której dla szpitalu przypadła 1/5 część to jest 6 484 złp 17g., niema żadnej ewidencyi. Pretensye na realn. 124, 43, 73, 4, 87. są w pertrakt. sądow. — Kwota 3 483 złp. 10 gr. spłacona w sumie 6983 złp. 10g. z dóbr Radwanowice.
250	.										
								duk. 200	.	bez hipoteki	
								100		na dobrach Radwanowice.	
								100	.		
								3770	14	w pertraktacyi	
								3000		na realn. 206-7-8 g. VIII. 12-13 dz. VI.	
								3695	27½	na dobr. Radwanowice	
78246	36	2462	27	69100				193603 200 duk.	1½		

*

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału w. a.				Przyrost z odsetek kapitalizowanych lub dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zofruktyfikacyi pitału			
												w roku	w kwocie		
				Złp.	gr.	Złr.	ct.	Złp.	gr.	Złp.	gr.		Złp.		gr.
			Z przeniesienia	428578	12½	55550	.	4186	7	26386	22		206529		25½
44	1838	Józef Raciborski	szpitalowi św. Łazarza	2000	.	.		124	.	.	.	1869	2124		.
45	1845	Ks. Maciej Jabłonowski	dtto	500		.	.	31	.	.	.	1869	531		.
46	1840	Małżonków Dutkiewiczów dług	z pożyczki zaciągniętej z funduszów szpitalu św. Łazarza w kwocie	5000	.		.	.		.	.	1870/1871	5000		
47	1840	Małżonków Kowalskich dług	dtto	1000	.	.	.	.	.	47	23	1855	952		7
48	.	Z masy ks. Andrzeja Trzcińskiego z odsetek kapitałów spłaconych	szpitalowi św. Łazarza	1104	.	.	.	61	26	.	.	1870	1165		26
49	1842	Franciszek Lipczyński	tegoż dług z pożyczki z funduszów szpitalu	1943	22½	.	.	97	6½	.	.	1870	2040		29
50	1843	ŚŚ. Miłosierdzia dług	zaciągnięty w r. 1843 z kapitału z Ustrzyk spłaconego	1449	15	.	.	.	.	.	.	1873	1449		15
51		dtto	pożyczka z odsetek od obligacyi z zapisu Ligęzy	1040	9	.	.	.	4	.	.	1873	1840		5
52	1846	Ignacy Mączyński, obyw. krak.	na szpital św. Łazarza	1000	.	.		32	26	.		1870	1032		26
53	1867	Legat Jana Szmoniewskiego	szpitalowi głównemu św. Łazarza.	.	.	195	.	67	50	.	.	1873			
			do przeniesienia	443615	29	55745	.	14605	29½	26434	15		222666		13½

stała ostatecznie zrealizowana i do prowadzoną w skutek ściągnięcia kapit.						Pozostaje do zrealizowania		Uwaga
gotówką w w. a.		w złocie lub srebrze		w efektach n. w.				
Złr.	ct	Rub.	k.			Złp.	gr.	
78246	36½	2462	27	69100		193603	1½	
531	.	.	.	.	.	.	.	Kapitał ten spłacony w sumie większej 6.983 złp. 10 gr. z dóbr Płaze.
132	75	.	.		.	.		dtto
1250		.		.	.	.	.	Kapitał ten pochodzi z sumy większej 7.437 złp. z kapitałów przez rząd austryacki zabranych i zwróconych.
238	6	.	.		.	.	.	dtto
291	47	.	.	.	.	.	.	
510	24	.		.	.	.	.	
362	38	.		.	.	.	.	
260	4½	.		.	.	.	.	
258	22	.	.	.	.	.	.	
262	50	.		.		.	.	Przyrost 67 zł. 50 cent. powstał z odsetek od kapitału 195 zł. w.a. 20 zł. w. a. zapłacono należytości prawnej ztąd ubytek.
82343	33	2462	27	69100	.	193603	1½	

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału w. a. Złp.	gr.	Złr.	ct.	Przyrest z odsetek kapitalizowanych lub dopłaty agia Złp.	gr.	Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu kapitałów przypadłych Złp.	gr.	Fundacya zofruktyfikacyi kapitału w roku	w kwocie Złp.	gr.
			Z przeniesienia	443615	29	55745	.	14603	29½	26434	15		222666	13½
54		Wojciech Zehnmark	na rzecz szpitalu św. Łazarza	.	.	50		.	.	.	.	.	.	.
55	1836	Sebastyan Badeni	z testamentu z r. 1836 dla szpitalu św. Łazarza rbl. sr. 750	5000	.		.	.	.	.	.	.	.	.
56	1841	Z obligu z $^{26}/_{8}$ 1841	na rzecz szpitalu św. Łazarza	300	.	.	.		.	.	.	1871	300	.
			Suma	448915	29	55795	.	14603 392 w. a. 200 duk.	29½ 98	26434	15	.	222966	13½

stała ostatecznie zrealizowaną i do doprowadzoną w skutek ściągnięcia						Pozostaje do zrealizowania			Uwaga
gotówką w w. a.		w srebrze lub w złocie		w efektach nom. wartości					
Złr.	ct.	Rub.	k.			Złp.	gr.		
82343	33	2462	27	69100		193603	1½		
50	.	.	.	.	.	.			
.	.	.	.	.	.	5000	.	w pertraktacyi	
75	.	.	.	.	.				
82468	33	2462	27	69100	.	złp. gr.	198603	1½	to jest złp. gr.	198,603 — 1½
						zł. w. a.	22783	.	czyli „ „	91.132 —
						##	200	.	czyli „ „	3.200 licząc 1 ## po 4 zł.
									Ogółem	29.295 złp. 1½ gr.

Do l. 18412/1873.

Alegat IV.

Fundacye ustanowione „dla chorych i podrzutków“ bez odróżnienia ściślejszego chorych od położnic.

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału		Przyrost z % kapitalizowanych i dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zo- i do fruktyfi- ściągnięcia		
										w roku	w kwocie	
				Złp.	gr	Złp.	gr	Złp.	gr		Złp.	gr
1	1797	Obligacya kam. nadw. z r. 1797 Nr. 64151	na chorych i podrzutków	900	.	.	.	.	.	.	.	.
2	1803	Ks. Karol Lochman Następnie połowa sum 4085 złp. 16 g. 600 „ — 340 „ — 570 „ — 80 „ —	na podrzutków i chorych z real. 472 gm. IV. „ „ 466 „ „ „ „ 360 „ „ „ „ 117 „ I. „ „ 313 „ III.	3286	40½					1869 1869 1870 1872 „ 1873	973 340 2981 731 46	17 . 18 7 .
3	1805	ks. Augustyn Lipiński oficyał krakowski	na chorych i podrzutków	9064	20							
4	1807	Józef Wierciński	dto.	600	.	204		1290	12	1867 1870	109 3204	18 .
				19251	½	204	.	1290	12	.	8386	.

stała ostatecznie zrealizowaną kacyi doprowadzoną wskutek kapitału							Pozostaje do zrealizowania			U W A G A
gótówką w. a.		złotem lub srebrem		w efektach n. w.						
Złr.	ct.	Rub.	kp				Złp.	gr		
.	.	.		.	.	.	900	.		
243	39				.					kwota 243 złr. 39. ct. wpłynęła z depozytu sądowego jako połowa legatu Lochmana przypadająca na szpitale.
85										
.	.									
745	40									
182	81									
11	50									
							9064	20		
801	.						1600		na real. 250 gm. IX 36 dz. VII	
2069	10						11564	20		

Do l. 18412/1873.

Alegat V.

Fundacye ustanowione dla „Zakładu położnic i podrzutków.“

Pozycya	Rok fundacyi	Cel fundacyi	Imię fundatora	Suma kapitału		Przyrost z odsetek kapitalizowanych i dopłaty agia		Ubytek wskutek dewaluacyi lub z powodu przepadłych kapitałów		Fundacya zo- i do fruktyfi- ściągnięcia w roku		
				Złp.	gr	Złp.	gr	Złp.	gr		Złp.	gr
1	1788	Książe Prymas Poniatowski przy ustanowieniu szpitala św. Łazarza w r. 1788. przyłączając do tegoż zakład położnic i podrzutków, przedtem pod nazwą św. Ducha przez braci zakonu „de Saxia“ utrzymywany przyznał i nadał temu zakładowi stanowiącą dotąd majątek tegoż wieś: a) Krowodrzą z karczmą Błonie b) i młyn z gruntem w Prądniku białym Z dóbr tych uzyskał zakład ten: ad a) z Krowodrzy za grunta pod kolej zabrane		38658		2089	14	17999	13	1869	22748	1
						.	.	.	.	1859	.	.
		Indemnizacyę i zaległe renty . . .				.	.	.	.	1862	.	.
		Z folwarku Hołodyniec ad Krowodrza oddanego małżonkom Lorenckim w wieczystą dzierżawę wkupnego . .		8133	.	.		.	.	1870 1872	8000	.
		ad b) ze sprzedaży młyna na Prądniku białym		.	.	.	.	.	.	1870	18900	.
2	1828	Ks. Mikołaj Janowski	dla mamek i podrzutków	2000	.	.	.	.	.	1865	2000	
				48791		2089	14	17999	13		51648	1
								do tego z obligacyi			74676	.
											126324	1

stała ostatecznie zrealizowaną kacyi doprowadzoną wskutek kapitału							Pozostaje do zrealizowania		UWAGA
gotówką w. a.		złotem lub srebrem		w efektach					
Złr.	ct.	Rub.	kp			wartość nominal.	Złp.	gr.	
5687	1					w oblig			Na podstawie czynszu dzierżawnego Krowodrza oszacowana na 22740 złr. w. a. Czynsz z propinacyi w Krowodrzy wynosi 1011 złr. w. a. Z domu (browarek) tamże 350 złr. w. a. Czynsz wieczysty z Hołodyńca 400 złp. Z sumy 38.658 złp. wziętej za grunta pod kolej kwota 20658 złp. 17 gr. lokowana była na dobrach Głębokie, a resztę 17999 złp. 13 gr. użyto na spłatę włościan za grunta od nich pod kolej wzięte.
.	.	.	.	16330	.	indem.			
.	.	.	.	1450	.	m.kon.			
2000	.	.		.	.	.	133	.	Względem spłaty kwoty 133 złp. nie ma żadnej ewidencyi.
4725	.	.	.	.	.	.	.	.	
500	.	.	.	.	.	.	.	.	
							133	.	
12912	1			17780	.	w oblig. m. k. czyli 74.676 złp.			

Do l. 18412/1873.

Alegat VI.

Fundacye wyłącznie dla Zakł. „podrzutków“ ustanowione.

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi	Suma kapitału		Przyrost z „/° kapitalizowanych i dopłaty agia		Fundacya zrealizowaną i doprowadzoną cia kapi-	
								w roku	w kwocie
				złp.	gr	złp.	gr		złp. gr
1	1756	Jan Tarło Wojwd. sandomir.	z fundacyi ogólnéj 50.000 złp. na szpitale — wydzielono z woli exekutora testamentu dla podrzutków	6565	10	—	.	.	6565 10
2	1831	Mateusz Kirchmayer	Szpitalowi podrzutków na Wesołéj na utrzymanie podrzutków	6000	.	642	1/2 26	1872	6642 1/2 26
3	1838	Ignacy Nekladów	Szpitalowi Św. Łazarza na fundusz podrzutków	500	.	.	.	1873	500 .
4	1847	Ks. Antoni Bystrzanowski kanonik krak.	dla podrzutków	6000	.	130		1870 1871	2595 660
			Ogół kapitału	19065	10	772	26½		16963 6½

19838 6½ czyli 4959 fl. 55. ct.

stała ostatecznie do fruktyfikacyi wskutek ściągnięcia kapitału. gotówką w. a. złp.	gr	Pozostaje do zrealizowania złp.	gr	U W A G A
.	.	.	.	Kapitał ten oddany w wieczysty zarząd Arcybractwa Miłosierdzia i banku pobożnego w Krakowie za opłatą prowizyi (5%) bez obowiązku spłaty kapitału.
1660	72	.	.	Spłacone z innemi kapitałami w sumie 6834 złp. 4 gr. z realn. 32 gm VI 36 dz. VIII.
125	.	.	.	
678	75	1000	.	Na cenie kupna dóbr Radwanowice.
165		1875		Na realn. 160. gm. VII. 113. dz. VIII.
2629	43	2875		Nadto na specialne cele dla podrzutków w osobnym wykazie 8312 złp. 15 gr. czyli 2078 zł. 12 ct. wal. austr.

Do L. W. 18412|1873.

Alegat VII.

Fundacye na cele specyalne ustanowione.

Pozycya	Rok fundacyi	Imię fundatora	Cel fundacyi
1	1802	Ks. Jan Gałecki	z fundacyi na ubogich chorych u św. Łazarza w sumie 24000 złp. jedno łóżko dla kaleki (osoby nie do uleczenia) z Oleśnicy
2	1802	Apolonia Pisarzewska	z fundacyi na chorych w sumie 18000 złp. na mszę św. rocznie . . . . .
3	1803	Ks. Gałecki	z fundacyi na chorych w sumie 30.000 złp. na mszę św. rocznie . . . . .
4	1803	Maryanna Klosowa	z fundacyi na chorych w sumie 18.000 złp. z procentu na mszę św. rocznie . . . . .
5	1815	Jakób Kirchmayer	na podrzutków udających się w służbę albo do rzemiosła . . . . .
6	1845	Franciszek Bulikowski	na szkołę dla podrzutków . . . . .
7	1850	Jan Kanty i Marya z Hallerów Wenclowie	„Fundusz dzieci Wenclów“, na potrzeby rekonwalescentów . . . . .
8	1858	Ks. Mateusz Gładyszewicz	dla ubogich rekonwalescentów . . . . .
9	1864	Ks. Franciszek Serafin Piątkowski	dla rekonwalescentów szpitalu św. Łazarza i obłąkanych . . . . .

Roczna renta		Suma kapitału		Uwaga
Złp.	gr.	Złp.	gr.	
				Na kapitał fundacyjny 24.000 złp. spłacił Rząd 21.000=5250 zł. w a. w sumie większej 145.700 złp. wziętéj na most w Podgórzu. Względem reszty 3.000 złp. nie ma ewidencyi.
150		3000		Kapitał fundacyjny 18.000 złp. ewaluowany został na 15072 złp. spłacony z dóbr Aleksandrowic w sumie większej 25189 złp. 2 gr.
104		2080		Kapitał fundacyjny 30.000 złp. ewaluowano i podzielono następnie: na chorych sumę . . . 22699 złp. gr. na mszę św. . . . . 1691 „ 7 „ Razem 24390 „ spłaconych z dóbr Kościelnik.
21		420	.	1434 złp. 9 gr. na realn. 54 / 87 dz. V.
		8000		Kapitał fundacyjny pod zarządem Arcybractwa Miłosierdzia za opłatą prowizyi rocznych 400 złp.
		312	15	
		1.000zł.w.a.		Fundacya wykonuje się z odsetek rocznych 37 zł. 90 ct. w. a od oblig. długu Państwa na 950 zł. w. a.
		1.000 zł.w.a.		Pod zarządem Arcybractwa Miłosierdzia i banku pobożnego w Krakowie.
		10000 złp.		dto dto
				Razem 23812 złp. 15 gr.
				i 2000 Zł. w. a. czyli 8000 „ .
				ogółem 31812 złp. 15 gr.

A. Wykaz

majątku zarodowego szpitalu św. Łazarza w Krakowie jaki się z zestawienia fundacyi dotąd zrealizowanych i jeszcze zrealizować się mających wedle podziału w myśl aktów fundacyjnych przedstawia.

	Fundacye	Waluta polska				W walucie austryackiej	
		szczegół		ogół			
		Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złr.	ct.
I	Wyłącznie: chorych — spłacone	360.693	8	.	.	.	.
II	na hipotekach	41.800	—	402 493	8	.	.
	„ podrzutków — spłacone	16.963	6½	.		.	.
	na hipotekach	2.875	.	19.838	6½	.	.
III	Wspólne: chorych z uwzględnieniem położnic—			.	.	.	.
	spłacone	143.656	2½			.	.
	na hipotekach	34.934	9	178.590	11½	.	.
IV	Wspólne chorych, z położnicami i podrzutków				.	.	.
	spłacone	8.386	.	.		.	.
	na hipotekach	11.564	20	19.950	20	.	.
V	Wspólne położnic i podrzutków — spłacone .	—	—	126.324	1	.	.
VI	„ chorych, położnic i podrzutków, spłacone	473.073	½	.	.	.	.
	na hipotekach	174.201	12½	647.274	.	.	.
VII	Fundacye specyalne	—	—	3.800	.	.	.
	Razem	—	—	1.398270	29½	349.567	74

Do l. 18412/1873.

B, Wykaz

rzeczewistego stanu majątku zarodowego szpitalu św. Łazarza w Krakowie z dniem 31 października 1873.

	Kapitał	Złp.	gr.	Złr.	ct.
I	Kapitały ubezpieczone na realnościach w Krakowie	72.092	—		
II	„ „ na dobrach w okr. Krakowsk.	33.792	12½		
III	„ „ „ „ w Król. Polskiem	130.543	8		
IV	Kapitały, których zarząd poruczony innym Instytucyom za opłatą renty rocznej na rzecz szpitalu św. Łazarza	38.764	8		
	ℳ	275.191	28½	68.797	98½
V	Kapitał wypożyczony funduszowi krajowemu	—	—	152.100	—
VI	„ ulokowany w bankach na asygnaty kasowe	—	—	93.250	22
VII	„ w galicyjskiej kasie oszczędności	—	—	432	22
VIII	„ w listach zast. Królestwa polskiego	—	—	7.750	—
IX	Gotówka w kasie krajowej z dniem $^{31}/_{10}$ 1873.	—	—	36.876	16½
	Razem			359.206	37
	czyli Walutą polską	1436825	14		

Do L. 18412/1873.

C. Wykaz

majątku zarodowego szpitalu św. Łazarza w Krakowie podzielonego na pojedyńcze oddziały na podstawie wykazu B. w stosunku wypływającym z wykazów a) i b) według:

	Oddział	Ilości dni leczenia				Kosztów utrzymania				Przeciętnie			
		złp.	gr	złr.	ct.	złp.	gr	złr.	ct.	złp.	gr.	złr.	ct.
	Chorych	1061835	28	265458	98	1064542	20	266135	63	1063189	9	265797	30
	Położnic	110787	25	27696	96	157327	29	39331	99	134507	27	33514	47½
	Podrzutków	260295	26	65073	96	211049	.	52762	28	235672	13	58918	12
	Na cele specyalne	3905	25	976	47	3905	.	976	47	3905	25	976	47
	Razem	1436825	14	359206	37	1436825	14	359206	37	1436825	14	359206	37

b) Wykaz

majątku zarodowego szpitala św. Łazarza w Krakowie podzielonego na pojedyncze oddiały według kosztów utrzymania na podstawie Wykazu A

Liczby pojedyncze:

Chorzy:	Położnice:	Podrzutki:
221.154:	35.409:	51 146

Liczba porządkowa	Fundacye	Ogółem		Z tego przypada na oddział						Cele specyalne	
				chorych		położnic		podrzutków			
		Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.
1	Wyłącznie chorych	402493	8	402493	8	.	.	.	.	.	.
2	„ podrzutków	19838	6½	.	.	.	.	19838	6½	.	.
3	Wspólne chorych z położnicami	178590	11½	153942	9	24648	2½	.	.	.	.
4	Wspólne chorych z położnicami i podrzntków	19950	20	14338	.	2296	15	3316	5	.	.
5	Wspólne położnic i podrzutków	126324	1	.	.	51678	1	74646	.	.	.
6	Wspólne chorych, położnic i podrzutków	647274	12½	465203	23	74483	29½	107586	20	.	.
7	Fundacye specyalne	3800	½	.	.	.	.	.	.	3800	.
		1398270	29	1035977	10	153106	17	205386	20	3800	.
	czyli w wal. austr.	349567	74	258994	33	38226	64	51346	66	950	.

Przedłożenie rządowe.

L. 145/s. **Aleg. XXXVIII.**

Ustawa

z dnia

o urządzeniu służby zdrowia w gminach, obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem, z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 5. ust. państwowej z dnia 30. kwietnia 1870 r. (dz. u. p. Nr. 68) co następuje:

§. 1.

Każda gmina obowiązana jest dla wykonywania policyi zdrowia utrzymywać lekarza (lekarza gminnego) albo sama dla siebie albo w połączeniu z innemi gminami.

§. 2.

Gminy mające własne statuta, tudzież gminy liczące 6.000 lub więcej mieszkańców, muszą utrzymywać jednego, a w razie potrzeby kilku własnych lekarzy gminnych.

Inne gminy mogą ustanowić sobie własnego lekarza gminnego, gminy zaś, które nie uchwalą utrzymywania własnego lekarza gminnego, będą połączone w okręgi sanitarne celem ustanowienia wspólnego lekarza gminnego.

Tylko gminy należące do tego samego powiatu politycznego mogą być połączone w okręg sanitarny, a połączenie to postanowi po przeprowadzeniu rozprawy z dotyczącemi gminami, polityczna Władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Rekursa w tym przedmiocie rozstrzyga Ministerstwo spraw wewnętrznych.

§. 3.

Przy połączeniu gmin w okręg sanitarny należy uwzględniać ilość ludności i przestrzeń.

Okrąg sanitarny nie powinien zwykle obejmować więcej jak 7.000 mieszkańców, a przy mniej gęstem zaludnieniu przestrzeń nie większą jak dwóch mil kwadratowych.

§. 4.

Gminy połączone w okręg sanitarny reprezentować będzie zgromadzenie delegatów, których reprezentacye pojedynczych w okręg sanitarny połączonych gmin, wybiorą z grona swego.

Na każde 500 obecnych w gminie mieszkańców, nie licząc według ostatniego obliczenia ludności pozostającej zwyżki — tudzież na każdą gminę, nieliczącą 500 mieszkańców przypada jeden delegat.

§. 5.

Do powzięcia uchwały potrzebną jest obecność więcej niż połowy członków zgromadzenia delegatów.

Do przewodniczenia i kierownictwa czynnościami wybiera zgromadzenie z pośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę bezwzględną większością głosów.

§. 6.

Siedzibę lekarza gminnego ustanowionego dla połączonych w ten sposób gmin oznaczają gminy te same.

Gdyby między niemi w tym względzie nie przyszło do porozumienia, wówczas rozstrzyga polityczna Władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 7.

Urząd lekarza gminnego jest urzędem publicznym.

Lekarzem gminnym może być tylko uprawniony do wykonywania praktyki lekarskiej w krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

Obcokrajowcy nie mogą uzyskać urzędu lekarza gminnego.

§. 8.

Mianowanie lakarza gminnego następuje w drodze konkursu i przysłuża gminie.

Jeżeli kilka gmin jest połączonych w okręg sanitarny, mianuje lekarza gminnego zgromadzenie delegatów bezwzględną większością głosów.

Jeżeliby i przy powtórném głosowaniu nie było takiej większości głosów, wówczas należy przedsięwziąść ściślejszy wybór.

W razie równości głosów rozstrzyga los, który ma przewodniczący wyciągnąć.

Dekret nominacyi wystawia przewodniczący zgromadzenia.

§. 9.

Gminy, nie mające własnych statutów, mają o postanowioném zamianowaniu lekarza gminnego zawiadomić polityczną władzę powiatową przed wystawieniem dekretu nominacyi, przedkładając jéj zarazem wszystkie odnośne akta.

Władza powiatowa ma prawo wstrzymać wykonanie nominacyi, jeżeli przy takowej nie przestrzegano postanowień niniejszej ustawy.

Jeżeli nie zachodzi taki wypadek wyznaczy władza powiatowa dzień, w którym mianowany lekarz złoży przed nią, przyrzeczenie w miejsce przysięgi, przy którym to akcie ma być obecnym naczelnik gminy lub jego zastępca a względnie przewodniczący zgromadzenia delegatów.

§. 10.

W miastach mających własne statuta, uważani i traktowani będą lekarze gminni zarówno z urzędnikami gminy stale ustanowionymi.

W innych gminach stosunek lekarza gminnego do gminy stanowi umowa, której postanowienia podlegają zatwierdzeniu przełożonej władzy politycznej.

Lekarzów gminnych, za kontraktem ustanowionych może reprezentacya gminy, jeżeli w kontrakcie służbowym nie jest zastrzeżoném wypowiedzenie służby usunąć z posady tylko za przyzwoleniem politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli lekarz gminny tak dalece zaniedbuje swoje obowiązki, iż do zaradzenia temu nie wystarczy władza dyscyplinarna gminy, wówczas może przełożona władza polityczna nałożyć na lekarza kary porządkowe, a w razie potrzeby w porozumieniu z Wydziałem powiatowym a względnie z Wydziałem krajowym nastawać na jego usunięcie z posady.

*

To ostatnie nastąpić może także w razie, jeżeli lekarz okaże się niezdolnym do pełnienia służby.

§. 11.

Lekarze gminni są przedewszystkiem powołani do wykonania przekazanych gminie obowiązków publicznej służby zdrowia.

Są oni także powołani i obowiązani do leczenia ubogich chorych tam, gdzie w tym względzie nie istnieją inne szczegółowe zarządzenia.

§. 12.

Wysokość płacy (wynagrodzenia) lekarza gminnego oznacza reprezentacya gminy, a względnie zgromadzenie delegatów; płaca (wynagrodzenie) nie może mniej wynosić jak 400 zł. rocznie.

Należytość ta ma być zebraną według postanowień ustawy gminnej; a w gminach połączonych w okręg sanitarny ma być rozłożoną w stosunku ogólnej kwoty podatków bezpośrednich przez pojedyńcze gminy opłacanej

Lekarze gminni pobierać będą płacę w miesięcznych ratach z góry, a to w gminach, które ustanowią dla siebie samych osobnego lekarza gminnego, z kasy gminnej — ustanowieni zaś dla gmin połączonych z c. k. urzędu podatkowego.

Kwoty, które w ostatnim wypadku każda z połączonych gmin ma uiszczać, winne być odwiezione do urzędu podatkowego w ciągu miesiąca poprzedzającego dzień wypłaty należytości lekarza.

§. 13.

Lekarzowi, ustanowionemu dla gmin połączonych należy nadto na opędzenie kosztów podróży w okręgu służbowym ryczałtowa kwota, której wysokość oznaczy polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym po wysłuchaniu gmin konkurujących, uwzględniając położenie i rozległość okręgu, tudzież liczbę i zatrudnienie mieszkańców.

Należytość ryczałtowa, która ma być w ratach kwartalnych z góry uiszczaną, będzie ściąganą i wypłacaną lekarzowi w taki sam sposób jak jego płaca.

§. 14.

Za czynności lekarskie, które lekarz gminny z polecenia Rządu a nie w wykonaniu funkcyi

własnego albo poruczonego zakresu działania gminy załatwia, należy mu się wynagrodzenie ze skarbu państwa w myśl istniejących przepisów.

§. 15.

Każda gmina jest obowiązaną utrzymywać albo sama dla siebie albo w połączeniu z innemi gminami w miarę liczby mieszkańców i rozległości terytoryalnej jednę lub więcej akuszerek.

§. 16.

Mianowanie akuszerek gminnych nastąpi przez dotyczącą gminę, a gdzie chodzić będzie o ustanowienie akuszerki dla kilku gmin, dla tychże razem, w taki sam sposób jak mianowanie lekarzy gminnych; składają one równie jak lekarze gminni przyrzeczenie w miejsce przysięgi w ręce c. k. Starosty lub jego zastępcy w obecności naczelnika gminy a względnie przewodniczącego zgromadzenia delegatów albo ich zastępców.

Ustanowionym akuszerkom gminnym należy się stałe wynagrodzenie z kasy gminnej, które zebrane i wypłacane być ma w ten sposób jak wynagrodzenie lekarza gminnego i nie może wynosić mniej jak 60 złr. rocznie.

§. 17.

Reprezentacya kraju może tym gminom, które nie posiadają środków do odpowiedniego opłacania lekarzów i akuszerek gminnych, udzielać z funduszów krajowych stosownych zasiłków.

§. 18.

Każda gmina ma się postarać o to, aby bez pomocy pozostający chorzy, którzy z jakiejkolwiek przyczyny nie mogą być oddani do szpitalu znaleźli w odpowiednym lokalu umieszczenie i utrzymanie.

Dla gmin połączonych należy wyznaczyć ten lokal, o ile to być może, w miejscu siedziby lekarza gminnego.

§. 19.

W taki sam sposób ma być obmyślane dla położnic, nie mających przytułku, a które nie mogą być umieszczone w publicznym zakładzie położnic.

§. 20.

Niniejsza ustawa nie znosi istniejących obowiązków publicznych funduszów przyczyniania się na cele sanitarne.

Prestacye takie mają odtąd wpływać do kas, z których lekarze gminni, akuszerki gminne i t. p. pobierają wynagrodzenie.

Jeżeli wskutek zmian, które w wykonaniu tej ustawy zajść by miały w okręgach sanitarnych, okaże się potrzeba innego rozkładu rzeczonych prestacyj, ma w tej mierze orzec Wydział krajowy, a gdyby szło o fundacyę, albo o prestacye funduszu zostającego pod zarządem Władzy rządowej, polityczna Władza krajowa po poruzumieniu się z Wydziałem krajowym.

§. 21.

W gminach, które są obowiązane utrzymywać osobnych lekarzy gminnych, ma być ustanowioną komisya zdrowia.

Innym gminom wolno ustanowić u siebie komisyę zdrowia.

§. 22

Komisya zdrowia składa się pod przewodnictwem naczelnika gminy lub jego zastępcy

a) z lekarza gminnego,

b) z urzędnika przeznaczonego przez naczelnika gminy, najlepiej obznajomionego ze sprawami policyi zdrowotnej; i

c) z 4 do 8 członków, których wybiera Wydział gminy, a to w jednej połowie z pośród siebie, w drugiej połowie zaś z grona lekarzy lub innych osób zamieszkałych w miejscu, a posiadających potrzebne w tym zawodzie wiadomości.

Na zarządzenie lub za przyzwoleniem naczelnika gminy mogą w pojedynczych wypadkach być powołani do obrad komisyi zdrowia także nadzwyczajni członkowie.

§. 23.

O ukonstytuowaniu się komisyi zdrowia należy donieść politycznej przełożonej władzy powiatowej przy podaniu nazwiska jej członków.

§. 24.

Urząd członka komisyi zdrowia jest honorowym i bezpłatnym.

Czas urzędowania członków komisyi zdrowia przez Wydział gminy z swego grona wybranych, kończy się z ich wystąpieniem z reprezentacyi gminnej; urzędowanie zaś innych wybranych członków po upływie lat trzech.

Ci ostatni mogą być ponownie wybrani. Co do obowiązku przyjęcia wyboru na zwyczajnego członka komisyi zdrowia, zastosowane być mają analogiczne przepisy, tyczące się przyjęcia wyboru do reprezentacyi gminnej.

§. 25.

Komisya zdrowia powołaną jest do obradowania i do wydawania opinii w sprawach sanitarnych na gminie ciążących, w szczególności należy jej zdania zasięgać we wszystkich sprawach, które odnoszą się do stosunków zdrowia w gminie w ogólności, lub też choć dotyczą szczegółowego wypadku są pod względem zdrowia większej wagi.

Komisya zdrowia obowiązaną jest na wezwanie naczelnika gminy stawiać wnioski co do polepszenia stosunków zdrowia w gminie i co do poczynienia w tym celu odpowiednich zarządzeń i może także takie wnioski stawiać z własnej inicyatywy; ma ona nadto co roku składać naczelnikowi gminy sprawozdanie ze swoich czynności.

§. 26.

Na mocy przysługującego Rządowi nadzoru zwierzchniczego, nad całą służbą zdrowia (§. 1. ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 r. dz. u. p. nr. 68) mają Władze polityczne prawo czuwać nad tem aby gminy dokładnie wypełniały obowiązek niniejszą ustawą na nie włożone. W razie zaniedbywania tych obowiązków ma polityczna Władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym zarządzić środki zaradcze, na koszt i straty niedbałej gminy.

§. 27.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. XXXIX.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej

co do wniosku Wydziału krajowego w sprawie utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył do uchwały Sejmu następujący wniosek.

„Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) W Wydziale krajowym utworzone zostaje biuro statystyczne.
2) Na utrzymanie tego biura wyznacza się kwotę 5000 złr. rocznie z funduszu krajowego.“

Komisya administracyjna powołaną została do przedstawienia zdania o tym wniosku.

Już w roku przeszłym Sejm na wniosek Wydziału krajowego zajmował się sprawą utworzenia biura statystycznego przy Wydziale krajowym i polecił temuż wydziałowi przedłożyć na najbliższéj sesyi sejmowéj dokładny szczegółowy plan dla bióra statystycznego oraz otworzył Wydziałowi krajowemu na rok 1873 na koszta tej czynności kredyt do wysokości 2000 złr.

Użyteczność umiejętnego zestawienia dat statystycznych dla zadań administracyjnych i prawodawczych powszechnie jest uznaną, potrzeba zapewnienia tak ważnéj pomocy w sprawach któremi zajmuje się reprezentacya naszego kraju została też udowodniona w sprawozdaniu przez Wydział krajowy obecnie wniesioném, — stwierdzona jest także rozprawą w téj Izbie roku przeszłego przeprowadzoną i uznana została przez Sejm przytoczoną uchwałą z roku zeszłego, — Komisya administracyjna także zgodnie wychodząc z przekonania o takiéj użyteczności i potrzebie, poddała ścisłemu badaniu powody dla których Wydział krajowy myśl utworzenia osobnego biura statystycznego do skutku doprowadzić zamierzył — użytek, jaki zrobił z kredytu w roku przeszłym przez Sejm przyznanego, program biura statystycznego do sprawozdania Wydziału krajowego dołączony, oraz konkluzye we wniosku do uchwały Sejmowi przedłożone.

Wydział krajowy posiada już znaczny materyał dat statystycznych w różnych kierunkach, doświadczenie okazało że materyał ten przy staraniu obficie napływać może, lecz aby był użytecznym tak do poglądu w sprawach administracyjnych jak i przy układaniu projektów do ustaw, należy materyał ten systematycznie według myśli kierującej zestawiać i układać. Tabela i wykazy, które od biur rządowych i innych uzyskać można, niemogą wprost odpowiadać potrzebie. Uzu-

pełnienie dat i odnawianie ich jako z natury swéj i według okoliczności zmiennych, wymaga licznych korespondencyi, i te to są powody przez Wydział krajowy dostatecznie wyłuszczone dla których komisya przyznaje, że założenie osobnego biura statystycznego jest usprawiedliwioném, jakkolwiek, dłuższa dopiéro czynność wskazać i udowodnić może należycie, w jakich rozmiarach ono utrzymywaném stale być powinno.

Użycie kredytu 2.000 złr. (jeszcze po 1. stycznia 1874 nie zupełnie wyczerpanego) wydało owoc ze wszech miar interesujący. Udzielona komisyi praca: „Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych“ jakkolwiek materyał do niéj nie był dostarczony całkowity, i przeto nie mogła ona stać się zupełnie dokładną,—rzuca jednakże światło na działanie władz autonomicznych, a daty z ich strony chętnie udzielonémi były, skoro szemat żądanych wykazów jasno i praktycznie został postawiony. Mianowicie za wielką korzyść to policzyć można że staraniem swojém o wywiązanie się z polecenia co do prac przygotowawczych, pozyskał Wydział krajowy dla prac tego rodzaju osobę bardzo uzdolnioną do prowadzenia ich w rozlicznych użytecznych kierunkach. Program biura statystycznego do sprawozdania Wydziału krajowego dołączony, nie jest przeznaczony do obrady i do uchwały w Sejmie. Z natury swojéj nie mógłby on być przedmiotem obrady w Zgromadzeniu ustawodawczém — Wydział krajowy przedkładając takowy chciał tylko zadosyć uczynić poleceniu Sejmu z roku przeszłego, okazując szczegółowe zadania dla biura statystycznego i działy na które takowe rozłożyć można.

Komisya sądzi, że program przedłożony nie jest wyczerpującym, jest z niektórych względów za rozciągły, mieści albowiem w sobie przedmioty, które albo nie wymagają pracy biura statystycznego albo też całkiem do zadań statystycznych nie należą. Natomiast brakuje w tym programie wymienienia niektórych stosunków co do których daty statystyczne mogą być bardzo nauczające. Ale w ogóle komisya administracyjna sądzi, że nie można prac statystycznych jakkolwiek na użytek kraju wyłącznie zbieranych, ująć i zamknąć w ściśle oznaczony program, — i nie wypada pod tym względem zakreślać z góry ograniczenia jakie program musiałby w sobie mieścić. Dostarczy go odpowiednio potrzebie pojęcie zadania statystyki, która dziś stała się już przedmiotem nauki, wskażą okoliczności, do których przeważnie dla praktycznego rezultatu odnosić się będą i wyniknie z dłuższego doświadczenia. Dla tego najkorzystniej będzie, jeżeli biuro do statystyki przy Wydziale krajowym zamiast uzyskać od razu stałe urządzenie, będzie przez nieco dłuższy czas tymczasowém, na dość jednak długo aby i owoce jego należycie stwierdzonemi być mogły i prace uzyskać zdołały takie rozwinięcie, żeby wykazały się wszystkie kierunki w jakich dochodzenia statystyczne skuteczną pomoc Wydziałowi krajowemu i Sejmowi nieść będą. Komisya administracyjna sądzi, że okres trzechletni jest w tym celu odpowiedni.

Ten punkt programu, który się odnosi do składu biura i do urzędników, w skład ten wchodzących jest w ścisłym związku z pytaniem czy stałe urządzenie biura ze względu na powołanie do niego sił i zdolności odpowiednich jest koniecznie potrzebném. Komisya administracyjna sądzi, że tymczasowość w ustanowieniu biura jest na teraz korzystną i z tego względu, że Wydział krajowy zapewne stopniowo odpowiednio do potrzeby i ilości zajęcia powoływać może siły pracujące. Naczelnika biura jak na teraz nie można pozyskać inaczej jak za ugodą, jeśliby zaś na któréj z podrzędnych posad potrzebował umieścić stałego urzędnika, znajdzie takowego niezawodnie pomiędzy będącymi w składzie biur innych, a natomiast użyje zastępcę za ugodą nie naruszając etatów stałych.

Co do kwoty potrzebnéj na utrzymanie biura statystycznego, komisya powzięła przekonanie, że gdy naczelnik biura ma zadanie umiejętnego nadawania kierunku pracom, zastosowania ich do celu, na który badanie statystyczne ma rzucać światło, gdy ma z tego już względu wielką czynność, nie może zarazem prowadzić bardzo licznych korespodencyj, które dla uzyskania różnych dat prowadzonemi być muszą, — dla tego szczególnie niezbędnym mu jest pomocnik, choćby nie cał-

kiem fachowo wykształcony, lecz rozumiejący rzecz i cel o który chodzi. Obu tym osobom powinny być dodane siły rachunkowe i kancelaryjne stosownie do potrzeby. Według tego Komisya administracyjna obliczywszy wynagrodzenia odpowiednie sądzi, że cyfra 5.000 złr. przez Wydział krajowy na utrzymanie biura postawiona nie jest za wysoką.

Według wyłuszczonego powyżéj zapatrywania się na rzecz, komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić zechce:

1. W Wydziale krajowym utworzone zostanie tymczasowe biuro statystyczne.
2. Na utrzymanie tego biura wyznacza się z funduszu krajowego suma do wysokości 5.000 złr. przez lat trzy po sobie idących.

Kraiński m. p.
przewodniczący.

Paszkowski m. p.
sprawozdawca.

Aleg. XL.

Wniosek.

Zważywszy, że przedewszystkiem jest obowiązkiem Sejmu przestrzegać praw krajowych,
zważywszy, że §. 16 statutu krajowego wybór posłów do Rady państwa jest Sejmowi poręczonym;
zważywszy, że ten §. 16 Statutu krajowego dotąd nie został prawnie zniesiony;
zważywszy, że pomimo to i bez współudziału Sejmu, wybory bezpośrednie do Rady państwa faktycznie zostały zaprowadzone;
zważywszy tylekroć przez Sejm wypowiedziane zasady, tyczące się spraw tak ogólno-państwowych jako też i krajowych;
zważywszy, że takie jak teraz prowadzenie tych spraw nie może jak tylko na niekorzyść Monarchii i poszczególnych krajów wypaść;
zważywszy wreszcie, że na mocy §. 19. Statutu krajowego Sejm krajowy powołanym jest do obradowania i czynienia wniosków w przedmiocie obwieszczonych powszechnych ustaw i urządzeń pod względem ich szczegółowego oddziaływania na dobro kraju —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestw Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

zastrzega się

przeciw sposobowi, w jaki wybory bezpośrednie do Rady Państwa w naszym kraju zaprowadzone zostały.

Do formalnego traktowania tej sprawy Sejm wybiera komisyę z dziewięciu członków.

Jerzy Czartoryski, wnioskodawca.

Franciszek Smolka. Adam Sapieha. Euzebiusz Czerkawski. Franciszek Hoszard. Emil Torosiewicz. Adolf Tetmajer. Stefan Kaczała. Erazm Wolański. Dr. Klemens Rutowski. Konstanty Piliński. Maciej Kaszewko. Józef Zawadowski. Józef Wereszczyński. Walerjan Podlewski. Józef Tyszkowski.

Aleg. XLI.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę możliwość zaprowadzenia w kraju przymusu asekuracyjnego, ewentualnie zaprowadzenia ogólnego krajowego ubezpieczenia na zasadzie wzajemności, by zebrał potrzebne ku temu data i przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi sprawozdanie w tej mierze.

Mieczysław Szczepański
poseł okręgu Bóbrka-Chodorów.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę możliwość zaprowadzenia w kraju przymusu asekuracyjnego, ewentualnie zaprowadzenia ogólnego krajowego ubezpieczenia na zasadzie wzajemności, by zebrał potrzebne ku temu data i przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi sprawozdanie w tej mierze.

Mieczysław Szczepański
poseł okręgu Bóbrka-Chodorów.

Aleg. XLII.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego względem zniesienia wolnego cłowego okręgu brodzkiego.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w swem sprawozdaniu z 24 października 1873 L. 17.143 wykazał przebieg sprawy zamierzonego od lat wielu zniesienia wolnego cłowego okręgu brodzkiego, jakoteż wyszczególnił wszystkie powody które wyczerpująco uzasadniają przedłożenie wniosku, z którym komisya się zgadza, i nie powtarzając tak opisu przebiegu sprawy, jak i powodów wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

I. Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego wyraża przekonanie, że istnienie wolnego cłowego okręgu brodzkiego połączone jest ze szkodą kraju.

II. Sejm wzywa C. k. Rząd, aby poczynił odpowiedne kroki celem zniesienia nadanego miastu Brodom z okręgiem mocą C. k. uniwersału z 21 sierpnia 1779 wyłączenia pod względem komercyalnym z królestwa Galicyi i Lodomeryi.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby czuwał nad osiągnięciem skutku wskazanego niniejszą uchwałą.

Kraiński
Przewodniczący

Koziebrodzki
Sprawozdawca

L. 1888.

Aleg. XLII.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego względem zniesienia wolnego cłowego okręgu brodzkiego.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w swem sprawozdaniu z 24 października 1873 l. 17.143 wykazał przebieg sprawy zamierzonego od lat wielu zniesienia wolnego cłowego okręgu brodzkiego, jakoteż wyszczególnił wszystkie powody, które wyczerpująco uzasadniają przedłożenie wniosku, z którym komisya się zgadza, i nie powtarzając tak opisu przebiegu sprawy, jak i powodów wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego wyraża przekonanie, że istnienie wolnego cłowego okręgu brodzkiego połączone jest ze szkodą kraju.

II. Sejm wzywa C. k. Rząd, aby poczynił odpowiednie kroki celem zniesienia nadanego miastu Grodnu z okręgiem mocą C. k. uniwersału z 21 sierpnia 1770 wyłączenia pod względem komercyalnym z królestwa Galicyi i Lodomeryi.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby czuwał nad osiągnięciem skutku wskazanego, umiejętnie uchwałą.

Kraiński
Przewodniczący

Koziebrodzki
Sprawozdawca

Aleg XLIII.

Wysoki Sejmie!

Jak ogólnie wiadomo, służy przemysł górniczy za podstawę wszelkim innym przemysłom.

W przemyśle górniczym najważniejszą rolę odgrywają kamienne węgle.

U nas znachodzono dotąd tylko na zachodnim krańcu Galicyi, w Jaworznie i okolicy, pokłady starych kamiennych węgli, ale dla zbadania, czy formacya węgli kamiennych na wschód ku Galicyi nie ciągnie się, jeszcze do tego czasu nie zrobiono, chociaż geologiczne oznaki wskazują, że formacya tak ważna, którą w Prusiech na północnym zachodzie coraz więcej wierceniem odkrywają i na naszą stronę dalej się jeszcze pociągnie, jak dotąd rozpoznane zostało. Nawet znakomitości w geologii są tego zdania, że u nas w głębi może się znajść formacya kamiennych węgli.

Ale nie tylko w zachodniej ale także i w wschodniej części kraju są wszelki oznaki geologiczne, według których można prawdopodobnie przypuścić, że i tu, a zapewne przez całą Galicyę może się w głębi znachodzić formacya starych węgli.

W dorzeczu rzeki Seret i Strypa wychodzą sylurskie i dewońskie warstwy a przy ujściu złotej Lipy do Dniestru znachodzi się brudny dolamityczny wapien, który zapewnie już do starej formacyi węgli należy. Odtąd aż do samego Krakowa wychodzi na powierzchnię w całej Galicyi tylko kredowa i trzeciorzędna formacya. Tylko wierceniem głębokiém można się przekonać, czy formacya czarnych węgli pod wymienionemi młodszemi formacyami nie ciągnie. Prawdopodobieństwo jest tem pewniejsze, że w Rosyi nad warstwami dewanicznemi rozległa formacya kamiennych węgli się rozpościera, która bezpośrednio tak samo kredowemi a miejscami i trzeciorzędnemi warstwami pokrytą jest. W Czechach i Styryi Rząd austryacki w r. 1847, 1848 i t. d. na koszta państwowe przy daleko mniej pewnych odznakach geologicznych, jak się u nas znajdują, rozpoczął roboty wiercenia i przez odkrycie pokładów rozległych węgli, dał podstawę dzisiejszej ogromnej industryi tych krajów.

W Galicyi się jeszcze nic dla rozwinięcia górnictwa nie stało. O ile wiadomo, Rząd nie powinień by być nieprzychylny głębokim wierceniom w Galicyi na koszta państwa, jeżeliby w Sejmie tę sprawę poparto.

Z uwagi przeto, że u nas są oznaki geologiczne, z których wnioskować można, że formacya kamiennych węgli w większej głębokości znachodzić się może, że osobliwie w wschodniej Galicyi nie odkryto dotąd dostatecznej ilości kopalnego palnego materyału, że bez dostatecznych pokładów węgli nie może się żaden przemysł rozwinąć, że w Galicyi dla rozwinięcia przemysłu górniczego dotąd nic jeszcze nie uczyniono, że wszelkiemi siłami powinniśmy się starać, w każdej gałęzi przemysł już dla podniesienia rolnictwa w Galicyi rozwinąć, że przez ruch górniczy i ruch na kolejach się ożywi a zatem gwarancya państwowa tychże się zmniejszy. Stawiam zatem wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić rezolucyę treści następującéj:

1. Sejm uznaje potrzebę głębokich wierceń w Galicyi,
2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby polecił znawcom bliżej zbadać stosunki geologiczne w Galicyi z górniczego stanowiska i w odpowiednich miejscach na koszta państwa, jak się to w Czechach i Styryi stało, głębokie wiercenia przeprowadził.

Spławiński.
wnioskodawca.

Kamiński.
Garbaczyński.
Konopka.
Baum.
Tetmajer.
Tyszkowski.
Wesołowski.
Apol. Jaworski.
Dr. Hoszard.
A. Łoś.
Dr. Rutowski.
Dąbrowski.
Bartoszewski.
Popiel.

L. 213/s.

Aleg. XLIV.

Wniosek naglący.

Zważywszy, że w naszym kraju kradzież koni czem raz większe rozmiary przybiera, przezco dobrol hodowników koni na niebezpieczeństwo narażonym jest; przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przepędzanie koni z miejsca na miejsce, tak samo sprzedaż koni na publicznych targach odbywa się pośrednictwem wystawionych urzędowych certyfikatów w ten sam sposób, jak bydło rogate.

Daniel Iwaniszyn wnioskodawca, Kocyłowski, Jędrzejewski, Bodnar, Siwiec, Antoniewicz, Dr. Krzyżanow Halka, Pietruszewicz, Eliasz Fecak, Kerepin, Hajdamacha, Zakliński, Turczyn, Pohorecki, Wolański E. Jan Oskard, Jakób Laskorz, Kuzara, Chrapek, Kaczała, Michalski, Łoś, Włodek, Baum, Janowski, Pełłech, Wiśniewski, Kobylarz, Żołądź, Gawronek, Kocko, Hubar, Garbaczyński, Popiel, Biłous, Drozd.

Wniosek nagłący.

Aleg. XLV.

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Odzywają się głosy ludu w kraju naszym, że instytucya Rad powiatowych — pomimo, że opiera się na ustroju konstytucyjno-autonomicznym — jednakowo koniecznie potrzebną nie jest, a co gorsza, że ogół przy coraz wzmagającym się niedostatku i wygórowanych podatkach i dodatkach, dodatkiem na Rady powiatowe bezowocnie zanadto się obciąża, przeto

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Rady powiatowe znoszą się.

Lwów, dnia 16. grudnia 1873.

Piotr Kocyłowski, Iwaniszyn, Całkowski, Bodnar, Laskorz, Drozd, Kerepin, Andrzejowski, Michalski, Wiśniewski Turczyn, Siwiec, Szaszkiewicz, Zakliński, Halka, Lisiewicz, Pietrusiewicz, Janowski, Biłous, Chrapek, Antoniewicz, Hajdamacha, Szurlej, Pełłech, Szott, Gawronek, Kuzara, Oskard, Włodek, Jaworski, Dr. Krzyżanowski, Aleksander Kozanowicz.

Aleg. XIV.

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Aleg. XLVI.

Wniosek.

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

I.

W głównej wzorowej szkole we Lwowie tak zwanej grecko-katolickiej, wprowadza się język ruski jako wykładowy dla wszystkich przedmiotów nauki, zaraz z następującym kursem po ogłoszeniu tej ustawy.

II.

Przeprowadzenie tego poleca się krajowéj Radzie szkolnej.

Lwów, dnia 17 Grudnia 1873 r.

Pawlikow,
wnioskodawca.
Pietruszewicz.
Halka.
Kozanowicz.
Antoniewicz.
Zakliński.
Jaworski.
Lisiewicz.
Kulczycki.
Kocko.
Kerepin.
Janowski.
Mandyczewski.
Pełech.
Kocyłowski.
Iwaniszów.
Bodnar.
Andrzejewski.
Hajdamacha.
Całkowski.
Krasicki.
Ozarkiewicz.
Biłous.
Kamiński.
Fecak.
Kaczała.
Stupnicki.
Fortuna.
Hubar.

Aleg. XLVIII.

Wniosek.

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

Z następującym szkolnym rokiem zaprowadza się język ruski jako wykładowy uzupełniająco we wszystkich czterech wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie.

Lwów, dnia 17 Grudnia 1873 r.

Pawlikow,
wnioskodawca.
Kocyłowski.
Iwaniszów.
Bodnar.
Andrzejewski.
Hajdamacha.
Całkowski.
Krasicki.
Ozarkiewicz.
Kozanowicz.
Halka.
Antoniewicz.
Zakliński.
Biłous.
Jaworski.
Lisiewicz.
Janowski.
Kulczycki.
Kocko.
Pietruszewicz.
Kerepin.
Mandyczewski.
Pełech.
Tecak.
Kaczała.
Stupnicki.
Fortuna.
Hubar.
Kamiński.

Aleg. XLVIII.

Zważywszy, że tutejsza siedmioklasowa szkoła realna z powodu wielkiéj liczby uczniów rozdzielona jest na klas 23, mieszczących się obecnie w trzech różnych zabudowaniach

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby poczynił stosowne kroki celem utworzenia osobnéj drógiéj szkoły realnéj we Lwowie.

Lwów, dnia 20 Grudnia 1873.

Z. Sawczyński,
wnioskodawca.
Madejski.
Kabat.
Szczepański.
Alek. Jasiński.
Cywiński.
Szeptycki.
Kaszewko.
Gniewosz.
Dąbrowski.
Tettmajer.
Rydzowski.
Ks. Filarski.
E. Wolański.
A. Sapieha.
Józ. Jasiński.
Stupnicki.
Trzecieski.
Zyblikiewicz.
Czerkawski.
Dunajewski.
Jan Tarnowski.
Garbaczyński.
Dr. Weigel.
Dzwonkowski.
L. Wodzicki.
Gross.
Hoszard.
Pietruski.
Golejowski.
Agopsowicz.
Kirchmajer.
J. Szujski.
Majer.
Szemelowski.
Wereszczyński.
Męciński.

L. 228/s.

Aleg. XLIX.

Projekt.

Ustawa

z dnia dotycząca zastosowania powszechnej ustawy górniczej (Dz. u. p. N. 146 z r. 1854) do materyałów żywicznych (bituminu).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

§. 1.

Do minerałów zastrzeżonych w myśl §. 3. powszechnej ustawy górniczej należą także te minerały, które mogą być użyte ze względu na ich składowe części żywiczne (bituminu) a to bez względu na sposób tego użycia, w szczególności olej ziemny (nafta) smoła ziemna, wosk ziemny.

§. 2.

O ile osobnemi przepisami postanowiono dla królestwa Galicyi z Wielkiem księstwem Krakowskiem i dla księstwa Bukowiny, że olej ziemny (nafta) smoła ziemna i wosk ziemny, nie należą do minerałów zastrzeżonych, pozostają te przepisy w swej mocy jeszcze przez trzy lata od czasu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Kopalnia do wydobywania tych minerałów atoli podlegają pod względem zapobieżenia niebezpieczeństwu osób przepisom powszechnej ustawy górniczej już od dnia, w którym ustawa niniejsza wejdzie w życie.

§. 3.

Po za ten peryod trzyletni można tylko na podstawie nadania władzy górniczej zapewnić sobie prawo do dalszego wyzyskiwania kopalń oleju ziemnego (nafty) smoły ziemnej i wosku ziemnego, otworzonych przed upływem tego terminu w Galicyi, Krakowie lub na Bukowinie, na podstawie wymienionych przepisów (§. 2.)

§. 4.

Co do takiego nadania, o które na podstawie powszechnej ustawy górniczej postarać się należy w ciągu tego trzechletniego peryodu, zastosowane będą następujące przepisy przejściowe:

a) Po za granicami tego obszaru, na którym koncesyonaryuszowi służy prawo wydobywania oleju ziemnego, (nafty) smoły ziemnej lub wosku ziemnego, nie może tenże uzyskać miary dziennej lub miary górniczej celem kopania wymienionych minerałów bez zezwolenia dotyczącego właściciela gruntu lub tegoż prawonabywcy,

b) Jeżeli w granicach takiego obszaru przy rozkładzie miar górniczych pozostanie jeszcze przestrzeń, niewydostarczająca według ustawy (§. 42. 46. powsz. ust. górn.) do utworzenia miary górniczej, natenczas rozłożyć można na tej przestrzeni, zabytki, które jednak odgraniczone być muszą liniami prostemi.

c) Dopokąd taka prośba o nadanie nie będzie prawomocnie rozstrzygnięta, zastrzega się starającemu się o nie, prawo wolnego rozrządzania nabytemi minerałami nawet po upływie trzechletniego terminu. Zresztą mają być zastosowane postanowienia III. Rozdziału powszechnej ustawy gminnej.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi rolnictwa i sprawiedliwości.

Uzasadnienie

projektu ustawy poddającej smolne minerały pod ogólną ustawę górniczą.

Ogólna ustawa górnicza wymienia w §. 8 minerały podlegające prawu górniczemu i przeto zaliczone do minerałów zastrzeżonych. Wymienione są tam także „żywice ziemne“. Nie ma atoli w ustawie bliższego określenia minerałów podpadających pod pojęcie „żywicy ziemnej“, nie są więc także wyszczególnione tam te minerały, które ze względu na ich składowe części smolne przydatne są w ogóle na jaki użytek a w szczególności do oświetlenia.

Gdy zaś w Galicyi na północnym i północno wschodnim stoku Karpat, w przestrzeni około 40 mil długości, a 2 do 3 mil szerokości znajdują się pokłady żywicznych minerałów, używanych głównie do wydobywania olejów na oświetlenie, i gdy ta produkcya w skutek rozpowszechnienia się oleju skalnego (petroleum) w kilka lat po pojawieniu się ustawy górniczej wielkiego nabrała znaczenia, okazała się mianowicie co do Galicyi potrzeba rozstrzygnięcia pytania, czy te minerały zaliczyć należy do zastrzeżonych lub nie.

Ministerstwo skarbu, jako naczelna wówczas władza górnicza wypowiedziało tedy w r. 1860 na podstawie zdania ludzi fachowych, że smoła ziemna (olej ziemny — Bergtheer, Erdöl) należy do minerałów zastrzeżonych i wydało zarazem niektóre przejściowe postanowienia co do przedsiębiorstw powstałych bez upoważnienia, ustawą górniczą przepisanego.

Kiedy potem Sejm galicyjski na posiedzeniu z dnia 25go kwietnia 1861 wniósł przedstawienie przeciw powyższemu postanowieniu ministeryalnemu, raczył Najjaśniejszy Pan najwyższem postanowieniem z dnia 22go stycznia 1862 orzec, że królestwie Galicyi z Wielkim księstwem Krakowskiem olej ziemny (nafta) i smoła ziemna, jeżeli się takowych używa do wydobywania oleju na oświetlenie, nie należą do minerałów zastrzeżonych. Najwyższem postanowieniem z dnia 12go Września 1866 raczył Najjaśniejszy Pan na podobne przedstwienie Sejmu Bukowińskiego rozciągnąć to orzeczenie także na Bukowinę.

W myśl pierwszego Najwyższego postanowienia orzekło dalej Ministerstwo skarbu w r. 1865, że także wosk ziemny (ozokerét) pod wymienionym warunkiem nie ma być zaliczony między minerały zaliczone.

Tak więc olej ziemny, smoła ziemna i wosk ziemny, jeśli służą do wydobycia oleju na oświetlenie uważane być mają w wymienionych krajach jako przynależność gruntu i mogą być produkowane tylko przez właściciela gruntu lub tego, komu właściciel to prawo odstąpił. Niebawem atoli dały się poczuć złe strony tego stosunku.

Gdy bowiem posiadacz jakiegokolwiek, choćby najmniejszego gruntu prawo swe odrębnie wykonywać i przelać może, a poszczególne smugi gruntowe mają często zaledwie kilka sążni szero-

*

kości, przeto jasną jest rzeczą, że przedsiębiorstwa ku wydobywaniu oleju skalnego rozstrzelić się musiały w sposób szkodliwy ekonomicznemu ich rozwojowi i że mianowicie większa część tych przedsiębiorstw pociągła za sobą znaczną znaczną dezolacyę powierzchni gruntowej i szkodliwy system wychwytliwego prowadzenia kopalń (Raubbau).

Z temi ekonomicznemi wadami łączą się różnej wagi niestosowności policyjne, bo przedsiębiorcy brak zazwyczaj kapitału i potrzebnych wiadomości technicznych, aby użyć te środki bezpieczeństwa, których wymagają roboty górnicze. Z tej też przyczyny, a w szczególności dla niedostatecznego zabezpieczania szybów i zupełnego częstokroć braku wentylacyi liczne wydarzają się nieszczęścia.

Starano się usunąć te wadliwości przez postanowienie statutu, zaprowadzenie inspektorów nadzorujących szyby, przez traktowanie przedsiębiorstw naftowych jako przemysłowości koncesyonowanych. Okazało się atoli w krótkim już czasie, że racyonalny rozwój tej gałęzi produkcyjnéj da się osiągnąć tylko przez zaprowadzenie wolności górniczej uzasadnionej w powszechnej ustawie górniczej, to jest przez uznanie prawa przedsiębrania robót górniczych bez względu na wolę właściciela gruntu, że dalej koniecznym tego rozwoju warunkiem jest ustanowienie pewnego minimum co do obszaru gruntowego każdego przedsiębiorstwa, tudzież nadzór tych przedsiębiorstw wedle prawideł górniczych, a zatem przez organa, uposażone wiadomościami fachowemi.

Chociaż powyższe zapatrywanie coraz więcej się rozkrzewiało, wahano się przecież zmieniać istniejący stan rzeczy i naruszać powstałe stosunki prawne, pokąd przekonanie o niemożliwości dalszego utrzymania tych stosunków nie dotrze do samychże stron interesowanych. Zdaje się, że właśnie czas ten nadszedł.

W ciągu r. 1873 wniosło kilka osób prośbę o oględziny kopalniane celem nadania miar górniczych do wydobywania w mowie będących minerałów, i uzyskały takowe od władz górniczych pierwszej instancyi, ponieważ starając się o nadanie oświadczyły, że nie zamierzają użyć tych minerałów na wydobycie oleju do oświetlenia.

Pouczyło to dotychczasowych przedsiębiorców, na jak słabej podstawie polega ich dotychczasowe prawo. Okazało się dosadnie, że ów dodatek w przytoczonem Najwyższem postanowieniu, jako olej ziemny i smoła ziemna, tylko jeżeli do oświetlenia mają być użyte, nie należą do minerałów zastrzeżonych — pozostawia tłumaczeniu władz administracyjnych jak najobszerniejsze pole. Okazało się mianowicie, że egzystencya wszystkich dotychczasowych przedsiębiorstw zawisła od tego, czy władza powołana do wykonywania ustawy górniczej z większą lub mniejszą ścisłością domagać się będą dowodu, że koncesyonaryusz nie zamierza użyć tych minerałów na oświetlenie, i nie można się było zaprzeć przeświadczenia, że dotychczasowe przedsiębiorstwa zagrożone będą w swym bycie, skoro władze zbyt wolno zapat ywać się będą na ścisłość rzeczonego dowodu.

W obec takiego stanu rzeczy wymagał sam interes dotychczasowych uprawnionych usunięcia przepisów określających obecnie dotyczące stosunki prawnie. Nie zdało się w tej mierze dostatecznem zaradzić jedynie drogą policyjnych przepisów wytkniętym powyżej brakom, zagrażającym bezpieczeństwu osób i prowadzącym do marnowania kapitałów narodowych, lecz potrzeba było stworzyć pewne podstawy prawne, któreby zarazem usunęły rzeczone wadliwości.

Po dojrzałej rozwadze wszystkich stosunków okazało się, że tak ze stanowiska teraźniejszych uprawnionych — a zatem właścicieli gruntów — jako też ze stanowiska ekonomii społecznej, a nareszcie także ze względu na zagrożone bezpieczeństwo osobiste, jedynie stosowną i właściwą jest rzeczą uznać w mowie będące minerały także w Galicyi z Krakowskiem i Bukowinie jako minerały zastrzeżone, a tem samem zastosować przepisy ustawy górniczej o nabywaniu i wydobywaniu takowych, ustanowić jednakże czas przejściowy, aby o ile to być może nadarzyć właścicielowi gruntu sposobność wyzyskania odkrytych przez się zasobów w tego rodzaju minerałach i zabezpieczenia sobie na przyszłość w niewątpliwy sposób wyłącznego prawa wydobywania tych minerałów.

Trzymano się przytem zasady, że wymieniona co dopiero ochrona prawna daną ma być na przeciąg najbliższych trzech lat każdemu właścicielowi gruntu, bez względu na obszar jego posiadłości, że więc każdemu zabezpieczyć należy możność wydobywania tych minerałów bez przeszkody, że zaś po za ten czas można to zabezpieczyć na podstawie specyalnych przepisów tym tylko właścicielom gruntów, ktorych grunt obejmuje przynajmniej obszar miary górniczej. Posiadacze mniejszych parcel muszą się porozumieć z sąsiadami i uzyskać wspólne nadanie takiej miary górniczej.

Gdzie takie porozumienienie się nie przyjdzie do skutku, nie może też ustawodawstwo uznać za stosowne brać za wszystkie czasy w obronę przedsiębiorstwa górnicze, których nieracyonalność jest oczywista.

Projekt ustawy zawiera te tylko postanowienia przejściowe, chociaż bardzo ściśle zastanawiano się nad tem, czy ze względu na stosunki posiadania, które na podstawie wymienionych przepisów mianowicie w Galicyi co do oleju ziemnego, smoły ziemnej i wosku ziemnego powstały, nie byłoby właściwem ustanowić czynsz, któryby przedsiębiorca górniczy za wydobywanie minerałów na cudzym gruncie właścicielom tego gruntu uiszczać był obowiązany.

Po szczegółowem dokładnem badaniu wszelkich w tej mierze decydujących okoliczności okazało się, że na to pytanie wypada odpowiedzieć przecząco.

Pominąwszy nawet wzgląd zasadniczy, że unormowanie takiego czynszu, właścicielowi gruntu płacić się mającego sprzeciwiałoby się postanowieniom ustawy, według której w mowie będące minerały odtąd zalicza się do zastrzeżonych, pominąwszy dalej, że duch tegoczesnego prawodawstwa, w którem także legislacya austryacka w wszystkich tejże gałęziach postępuje, dąży do usunięcia takich stosunków prawnych przez wykupno i zawiązanie układów między stronami interesowanemi, i że tworzenie takich stosunków na mocy nowego prawa nie dałoby się żadną miarą usprawiedliwić, to nadto po dokładnem rozważeniu wadliwości, do których taki stosunek prawny koniecznie doprowadzić musi, pozyskano przekonanie, że takie postanowienie zaprojektowane być nie może.

Przeprowadzenie takiego postanowienia musiałoby natrafić na niezwyciężone trudności, tak pod względem kwoty czynszu uiścić się mającego, jakoteż pod względem osoby, którejby ten czynsz miał być płaconym; gdy bowiem ten czynsz jak przewidywać należy, musiałby być uiszczanym w pewnym stosunku do surowego produktu albo do czystego dochodu, zatem przedewszystkiem każdą razą ilość surowych produktów lub też wysokość czystego dochodu musiałyby być wypośredniczone, co pociągnęłoby za sobą bardzo uciążliwą kontrolę, której następstwem byłyby nieskończone usterki i któraby na wysokość czystego czynszu bardzo szkodliwy wpływ wywierała.

Właścicielowi gruntu musiałoby przysłużać prawo prowadzenia dozoru nad robotami górniczemi, inaczej bowiem o prawdziwości rachunków przedsiębiorcy nie mógłby się przekonać.

Z takiego stosunku muszą się wyradzać obustronne niedogodności, i jest on dla przedsiębiorcy bardzo uciążliwym, zaś dla właściciela gruntu z powodu wielkich kosztów z kontrolą połączonych, kosztownym.

Co się tyczy osoby, której ten czynsz należałoby uiszczać, to w samej rzeczy zdawałoby się najbardziej pojedynczem, gdyby takowy płacono właścicielowi tego gruntu, na którym szyb się znajduje, z którego się olej ziemny i t. d. wydobywa, co jednak często byłoby mylnem, ponieważ przy istniejących często bardzo rozdrobnionych podziałach gruntowych miara górnicza może się rozciągnąć na grunta różnych właścicieli i w dotyczącym szybie bądź przez naturalny przypływ płynnego oleju ziemnego może się nagromadzić olej ziemny, który właściwie z gruntu sąsiedniego posiadacza pochodzi.

Zresztą może nawet ten wypadek zajść, że ten grunt nie leży nawet w granicach miary górniczej, która przedsiębiorcy nadaną została.

Powyższy stosunek staje się jeszcze bardziej skomplikowanym, jeżeli przedsiębiorca kilku szybów na gruntach kilku właścicieli kopie i takowe przez chodniki połącza. W takich wypadkach

nie da się ustanowić miara (skala), według której procentualny czynsz między właścicieli gruntów ma być podzielonym, a koniecznem następstwem byłyby ciągłe z kosztami połączone spory, które prawdopodobnie pochłonęłyby dochód czynszowy bez żadnej korzyści dla właściciela gruntu.

Gdy więc, jak z powyżej przytoczonych okoliczności okazuje się, ustanowienie czynszu właścicielowi gruntu płacić się mającego jest niedopuszczalnem, zatem było wskazanem umożliwić właścicielom gruntu przez wyż wspomnione przejściowe (tymczasowe) postanowienia, żeby swoje teraźniejsze roszczenia prawnie zabezpieczyli.

Gdy zatem w §. 1. żywiczne minerały w ogóle, szczególniej zaś olej ziemny (nafta) smoła ziemna i wosk ziemny do zastrzeżonych minerałów zaliczono, w skutek czego względem nabywania i wydobywania tychże, postanowienia powszechnej ustawy górniczej jako obowiązujące uznane zostały, to dla Galicyi z okręgiem Krakowskim i dla Bukowiny na teraz istniejące, właścicieli gruntów uwzględniające przepisy, jeszcze przez lat trzy będą miały moc obowiązującą i żeby nie zmieniać na razie praw i obowiązków teraźniejszych przedsiębiorców nie wejdą w tym przeciągu czasu w życie postanowienia powszechnej ustawy górniczej. Tylko pod względem tej części policyi górniczej, która ma na celu ochronę przeciw niebezpieczeństwu osób, było z powodu na teraźniejsze często zagrożone bezpieczeństwo osób wskazanem, te kopalnie poddać natychmiast pod ustawę górniczą, a zatem pod dozór władz górniczych.

Termin trzyletni, podczas którego teraźniejsze przepisy w życiu pozostają, ma jak powyżej wspomniano, do tego służyć, żeby zabezpieczyć na przyszłość uprawnienie do dalszego wyzyskiwania kopalń oleju ziemnego i t. d. uzyskane na mocy teraźniejszych przepisów.

Dotyczące postanowienia zawarte są w 3 i 4 §fie projektu.

Zabezpieczenie to może nastąpić tylko w skutek nadania przez władze górnicze, gdyż prawo własności co do minerałów zastrzeżonych, jakiemi teraz uznaje się bezwarunkowo olej ziemny, smołę ziemną i wosk ziemny może być wykonywane tylko w moc nadania przez władze górnicze.

W interesie ubezpieczenia teraźniejszych stosunków posiadania musi być daną możliwość tego ubezpieczenia wszystkim odkryciom przed upływem tego trzyletniego terminu poczynionym, a to bez różnicy czy takowe już teraz istnieją czy też w ciągu tych trzech lat powstaną.

Po upływie tych trzech lat tj. od czasu, w którym, powszechna ustawa górnicza co do wszystkich swych postanowień w życie wejść ma, względem zachodzących kolizyj co do pretensyi nadania górniczego, rozstrzygającą będzie ta okoliczność, kto pierwej podanie o nadanie górnicze wniósł (§. 52 pow. ust. górn.), a zresztą ten trzyletni termin będzie zupełnie dostateczny do wygotowania i wniesienia próśb o nadanie.

Ustanowienie dłuższego terminu byłoby, tem mniej usprawiedliwionem, że przez to teraźniejsze wadliwości tylko dłużej trwać by musiały. Postanowienia powszechnej ustawy górniczej względem nadawania górniczego najczęściej niedawałyby zupełnego zabezpieczenia uprawnieniom na założenie kopalń oleju ziemnego, smoły ziemnej i wosku ziemnego, na podstawie teraźniejszych przepisów nabytym, okazuje się zatem potrzeba względem nadań górniczych, o które w przeciągu tych trzech lat prośby wniesione zostaną, niektóre dalsze przejściowe przepisy ustanowić, które w §. 4 są zawarte. Przepis A §. 4 według którego miara górnicza lub miara dzienna bez zezwolenia dotyczącego właściciela gruntu albo jego prawo-nabywcy na grunta cudze rozłożoną być nie może, dla tego jest potrzebny, ponieważ w moc pow. ust. górn. rozkład miar górniczych lub dziennych nie jest zawisły od zezwolenia właściciela gruntu.

Tym przypisem zapobiega się, żeby właściciel gruntu z prawa pierwszeństwa z mocy ustawy mu przesłużającego na niekorzyść sąsiada użytku nie robił.

Przepis B. według którego na wypadek, gdyby przestrzeń gruntu koncesyonaryusza nie wystarczała na całą miarę górniczą, także zabytki mogą być rozłożone, jest wyjątkiem li na korzyść posiadacza gruntu ustanowionym, ponieważ daje mu sposobność, ubezpieczyć dla siebie na przyszłość

na podstawie ustawy górniczej cały swój grunt, gdy powszechna ustawa górnicza rozkładanie zabytków nie od ograniczenia gruntowego, lecz od tego zawisłem czyni, że między nadanemi miarami górniczemi regularna miara górnicza nie da się już rozmierzyć (§. 71 pow. ust. górn.).

Że zaś zabytki, o których przepis B. wspomina liniami prostemi mają być ograniczone, to ustanowienie takowe dla tego jest wskazanem, aby regularne połączenia z sąsiedniemi miarami górniczemi ułatwione zostały.

Przepis C. że koncessyonaryusz dopokąd jego prośba o nadanie górnicze prawomocnie nie jest rozstrzygniętą, ma sobie zastrzeżone prawo wolnego zarządzania nabytemi minerałami, nawet po upływie trzechletniego terminu, jest również wyjątkiem ustanowionym na korzyść na teraz uprawnionego, ponieważ może się wydarzyć wypadek, że względem prośby właściciela gruntu wniesionego w ciągu tego trzechletniego terminu o nadanie górnicze, rozprawa górnicza jeszcze po upływie tych trzech lat się toczy, w którym wypadku nie mógłby starający się o nadanie rozporządzać uzyskanemi minerałami bez szczegółowego przyzwolenia władzy górniczej; gdyby nie umieszczono w ustawie tego postanowienia wyjątkowego dla tego uznano za słuszne zabezpieczyć właścicielowi gruntu który prosił o nadanie górnicze wyjątkowo prawo dyspozycyi uzyskanemi minerałami.

Inne postanowienia zawarte w ustawie górniczej tyczące się nadań nie narażają zupełnego ubezpieczenia teraźniejszych uprawnień do wydobywania oleju ziemnego i t. d. i nie ma zatem żadnej przeszkody zastosowania takowych już przy nadaniach, o które wpłyną prośby w przeciągu trzech lat peryodu przejściowego.

L. 20.482.

Aleg. L.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. grudnia 1872 roku upoważnił Wydział krajowy do użycia sumy 18.800 złr., pozostałej z sprzedaży kapitałów i funduszów oddziałów chorych i położnic szpitalu lwowskiego do przebudowania kanałów i wystawienia nowej pralni i łazienek przy gmachu szpitalnym z uwzględnieniem w wykonaniu tych robót warunków jak największej oszczędności, dalej zaś polecił Wydziałowi krajowemu, aby wszelkie przedłożenia uzasadniające potrzebę nowych budowli lub rekonstrukcyi przenoszących kwotę 10.000 złr. uzupełnione były planem robót wykonać się mających i dokładnemi kosztorysami.

W wykonaniu tych uchwał zajął się Wydział krajowy przygotowaniem planu i kosztorysu. Przekonawszy się jednak, iż budynek na pralnię i łazienki, przez budowniczego p. Chołoniewskiego projektowany kosztowałby wraz z urządzeniem 71.434 złr. 28 cnt. postarał się Wydział krajowy o inny plan, według którego pralnia i łazienki osobno pomieszczone, kosztowałyby:

Pralnia	36.513	złr. 53	cnt.
Łazienki	29.819	„ 32	„
Razem . .	66.332	„ 85	„

Gdy i ta cyfra wydawała się za wysoka, wezwaliśmy z Krakowa inżyniera p. Kołodziejskiego, który zrobił szkic budynku mającego pod jednym dachem mieścić pralnię i łazienki i obrachował koszt na 54.816 złr. 25 cnt., za którą to sumę podejmuje się budynek ten wystawić i urządzić, a zarazem zastosować parę do gotowania potraw i do poruszania piły, mającej drzewo opałowe przerzynać.

Te trzy plany z kosztorysami składamy na stół wysokiej Izby z tą uwagą, iż

potrąciwszy od sumy . . . . . : . . .	54.816	złr. 25	cnt.
w r. 1872 na te budowy przez wysoki Sejm przeznaczoną kwotę . .	18.800	„ —	„
okazuje się brak	36.016	„ 25	„

Zważywszy, iż pralni w stanie teraźniejszym zostawić niepodobna, ze względu na szkodliwy wpływ, jaki wywiązująca się w niej para tak na zdrowie praczek, jakoteż na powietrze w szpitalu i na budynek szpitalny wywiera:

zważywszy, iż pranie tak wielkiej ilości bielizny w szczupłym lokalu, bez przyrządów mechanicznych, bardzo jest utrudnione i kosztowne; i że dotychczasowe starania o wyszukanie przedsiębiorcy, któryby chciał się podjąć prania, pozostały bez skutku;

zważywszy dalej, iż na pompowanie wody siłą ludzką wydaje szpital rocznie 1.600 złr. i że szpital nie ma teraz potrzebnej mu łaźni parowej;

zważywszy nakoniec, iż użycie pary odchodzącej z maszyny parowej, do gotowania potraw i urządzenie piły parowej oszczędziłoby dużo drzewa i rąk, uważa Wydział krajowy za swój obowiązak przedstawić wysokiej Izbie potrzebę przystąpienia do tej budowy i zalecić jej do przyjęcia plan p. Kołodziejskiego, jako z przygotowanych najtańszy i najpraktyczniejszy, ponieważ według niego jedna maszyna parowa ma obsługiwać pompę, pralnię, łazienki, kuchnię i piłę.

Dlatego upraszamy:

1. upoważnić Wydział krajowy do wykonania budowy pralni i łazienek według planu p. Kołodziejskiego;
2. polecić wstawienie na ten cel do budżetu na r. 1874 sumy 36016 złr. 25 ct.

Lwów dnia 16go grudnia 1873.

Leon książe Sapieha w r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydz. kraj.

L. 17511.

Aneg LI.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wniosku względem funduszu potrzebnego na wykończenie budowy domu obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 17 października 1871 r., uchwalił wysoki Sejm fundusze na dalszą budowę domu obłąkanych w Kulparkowie, przyczem idąc za zdaniem objawionem w sprawozdaniu komisyi budżetowej, zmniejszył sumę kosztorysową i ograniczył koszta tej budowy do ogólnej sumy 587.670 złr. 93 ct., a temsamem zatwierdził temże w sprawozdaniu projektowane zmiany pierwotnego planu, polegające na zaniechaniu budowy domu administracyjnego i $^2/_3$ części skrzydeł budynku głównego.

Tą samą uchwałą dane było Wydziałowi krajowemu upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki, co wykonane zostało i o czem zdaliśmy sprawę w złożonem wysokiej Izbie sprawozdaniu z czynności (str. 84). W temże sprawozdaniu podane zostały powody, dla których Wydział krajowy nie mógł korzystać z dalszych punktów powołanej uchwały, upoważniających go do odstąpienia części gmachu lwowskiego szpitala powszechnego, należącej do zakładu obłąkanych na rzecz zakładu chorych.

Niemożność przeprowadzenia tej czynności pozbawiła zakład obłąkanych na teraz kwoty 56.132 złr., która przez wysoki Sejm była liczona do funduszów na budowę przeznaczonych, a tem samem uszczupliła takowe o tę sumę.

Z drugiej strony powiększyły się koszta budowy wskutek ogólnego podrożenia materyałów i robocizny, jakoteż wskutek wykonania niektórych robót (drzwi i okna) w sposób za lepszy przez lekarzy uznany i wskutek niektórych przepomnień i niedokładności w kosztorysach, jakie przy tak wielkiej budowie są prawie nieuniknione. Na powiększenie kosztów wpłynęło zresztą znacznie zmodyfikowanie planu wskutek powołanej uchwały wysokiego Sejmu.

Musiano bowiem rozszerzyć dla zastąpienia w części budynku administracyjnego trakt frontowy budynku głównego i musiano pomieścić w budującej się części tego budynku to, co miało się znajdować w jego części zaniechanej, a bez czego zakład nie mógłby się obejść.

Z tych różnych powodów okazuje się, według kosztorysów, które na stół wysokiej Izbie składamy, do wykończenia budujących się części zakładu potrzeba sumy 209.431 złr. 48 ct., od czego potrąciwszy wartość

posiadanych materyałów	32.272 złr. 50 ct.
i zapas gotowizny	51.909 „ — „
	84.181 złr. 50 ct.

okazuje się brak sumy 125.249 złr. 98 ct.

Przedstawiwszy w powyższem stan rzeczy w razie utrzymania planu przez komisyę budżetową w r. 1871 proponowanego, t. j. w razie ograniczenia budowy do mniejszych rozmiarów — uważamy za nasz obowiązek zwrócić uwagę wysokiej Izby na niedogodność i straty, jakie stąd wynikną.

Zakład Kulparkowski w zmniejszonych rozmiarach, będzie mógł pomieścić 360 obłąkanych, jeżeli chorzy zajmą refektarze, sale do zabawy i inne lokalności, które w dobrze urządzonym zakładzie za sypialnie służyć

nie powinny. Ponieważ zaś obecnie mamy w zakładzie lwowskim	328
w krakowskim	46
po za krajem	23
razem . .	397

obłąkanych w zakładach publicznych okazuje się przeto, iż wszyscy obłąkani obecnie w zakładach publicznych znajdujący się w Kulparkowie pomieszczenia nie znajdą i niebawem potrzeba będzie dobudować zaniechane części gmachu. Koszta budowy będą wtedy o wiele znaczniejsze jak dzisiaj, z powodu, iż wypadnie na nowo organizować biuro techniczne do kierowania budową i obmyśleć dla niego pomieszczenie, że materyały do rusztowań trzeba będzie na nowo zakupować lub przynajmniej uzupełnić i że cały plac budowy będzie musiał być odgraniczony od zakładu kosztownym parkanem.

Mimo tego odgraniczenia wywoła jednak budowa zamieszanie porządku w zakładzie i niepokoić będzie obłąkanych.

Gdy więc odkładanie wykończenia budowy gmachu głównego pociągnie za sobą z jednej strony straty materyalne, z drugiej strony zaś wywrze najniekorzystniejszy wpływ na kuracyę obłąkanych i na zakład w ogóle, sądzimy, iż daleko stosowniejsze i korzystniejsze byłoby bezzwłoczne wykończenie gmachu głównego w rozmiarach pierwotnym planem zakreślonych.

Gdyby się wysoka Izba do tego zapatrywania skłoniła i do pierwotnego planu powrócić zechciała, potrzeba by na wybudowanie zaniechanych części skrzydeł gmachu głównego . . . . 144.422 zł. 38 cnt.
na domy furjatów . . . . . 49.162 „ 50 „

Razem . . 193.584 „ 88 „

Chcąc wybudować cały zakład (bez budynku administracyjnego) potrzeba więc
a) na wykończenie części zaczętych . . . . . 125.249 zł. 98 cnt.
b) na dalszą budowę . . . . . 193.584 „ 88 „

Ogółem . . 318.834 „ 86 „

Suma ta jakkolwiek znaczna, okaże się jednak niezbyt wielką, gdy ją porównamy z kosztami budowy zakładu dla obłąkanych w Peszcie, które wyniosły 1,300.000 zł. na chorych 600, czyli gdy w zakładzie kulparkowskim obliczonym na 500 chorych wypada na jednego 2.090 zł. Z porównania cyfr okazuje się, iż zakład kulparkowski będzie stosunkowo mniej kosztował pomimo znacznego podrożenia cen od roku 1869, w którym zakład peszteński został wykończony.

Dodać nakoniec i to należy, iż fundusz krajowy dotąd na budowę tego zakładu wydał dopiero w r. b. 12.000 zł. a. w. użytych na oprocentowanie i mnożenie zaciągniętej pożyczki 150.000 zł. a. w.

Przemawiając za dalszem prowadzeniem budowy całego zakładu aż do jej ukończenia mamy zaszczyt prosić ażeby wysoka Izba raczyła uchwalić, co następuje:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia na wykończenie budowy zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie pożyczki nieprzekraczającej kwoty 318.834 zł. a. w.

2. Na oprocentowanie po 7% i umorzenie tej pożyczki, wyznacza się na lat dwadzieścia po 29.780 zł. a. w. rocznie z funduszu krajowego.

Lwów dnia 16go grudnia 1873.

Leon książę Sapieha w. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Cezary Haller
Członek Wydz. kraj.

L. 259/S. **Aleg. LII.**

Wniosek.

Zważywszy, że w naszym kraju stosunkowo są za wysokie ceny soli, a z podniesieniem produkcyi w. c. k. Skarb bez straty może zniżyć ceny;

zważywszy, że produkcya soli nie stoi w prawdziwym stosunku do potrzeby konsumentów, i ludzie często a bydło prawie zupełnie pozbawionem bywa soli;

zważywszy, że sprzedawanie soli w topkach utrudnia ładowanie, wywóz i transport i naraża tak zwanych solarzy często na znaczne straty.

Wyroki Sejm zechce uchwalić dodatkowo do swojej uchwały z dnia 28. listopada b. r.

1. Pożądanem byłoby, żeby w żupach galicyjskich w. c. k. Rząd podniósł produkcyę soli.

2. Pożądanem byłoby, żeby w żupach solnych w Galicyi sprzedawano sól nie tylko w topkach, lecz także w hurmanach, w skarbowych beczkach lub workach dla ułatwienia ładowania i transportu soli.

3. Pożądanem byłoby, żeby handlujący solą takową tylko na wagę lub na topki sprzedawali.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu niniejszą rezolucyę w. c. k. Rządowi zakomunikować i usilnie wspierać.

Lwów 9/21. grudnia 1873.

Antoniewicz wnioskodawca. Stupnicki, Tetmajer, Lisiewicz, dr. T. Krzyżanowski, Zakliński, Józef Jasiński, Andrejewski, Zawadowski, Ożarkiewicz Antoni Siwiec, P. Jaworski, Kocyłowski, Halka, Biłous, A. Petruszewicz, Iwaniszew, Kaszewko, Szott, Fecak, Kozanowicz, Kierepin, Kulczycki, Szaszkiewicz, Smolka, Wiśniewski, Kuzara, Laskorz, Gawronek, Drozd, Król, Filarski.

Z drukarni J. Dobrzańskiego i K. Gromana.

Wniosek.

Zważywszy, że w naszym kraju stosunkowo są za wysokie ceny soli, a z podniesieniem produkcyi w. c. k. Skarb bez straty może zniżyć ceny;

zważywszy, że produkcya soli nie stoi w prawdziwym stosunku do potrzeby konsumentów, i ludzie często a bydło prawie zupełnie pozbawionem bywa soli;

zważywszy, że sprzedawanie soli w topkach utrudnia ładowanie, wywóz i transport i naraża tak zwanych solarzy często na znaczne straty.

Wyroki Sejm zechce uchwalić dodatkowo do swojej uchwały z dnia 28. listopada b. r.:

1. Pożądanem byłoby, żeby w żupach galicyjskich w. c. k. Rząd podniósł produkcyę soli.

2. Pożądanem byłoby, żeby w żupach solnych w Galicyi sprzedawano sól nie tylko w topkach, lecz także w hurmanach, w skarbowych beczkach lub workach dla ułatwienia ładowania i transportu soli.

3. Pożądanem byłoby, żeby handlujący solą takową tylko na wagę lub na topki sprzedawali.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu niniejszą rezolucyę w. c. k. Rządowi zakomunikować i usilnie wspierać.

Lwów 9/21. grudnia 1873.

Antoniewicz wnioskodawca. Stupnicki, Tetmajer, Lisiewicz, dr. T. Krzyżanowski, Zakliński, Józef Jasiński, Andrejewski, Zawadowski, Ożarkiewicz Antoni Siwiec, P. Jaworski, Kocyłowski, Halka, Biłous, A. Petruszewicz, Iwaniszew, Kaszewko, Szott, Fecak, Kozanowicz, Kierepin, Kulczycki, Szaszkiewicz, Smolka, Wiśniewski, Kuzara, Laskorz, Gawronek, Drozd, Król, Filarski.

Z drukarni J. Poleszańskiego i E. Gromana.

Sprostowanie

pomyłek druku w sprawozdaniu komisyi prawniczej o księgach hypotecznych.

W Sprawozdaniu:

w pierwszym wierszu zamiast: „*5. listopada*“, powinno być „*5. grudnia*“ na stronnicy 2. w ustępie 2. wiersz 5. zamiast: „*używać musi zawsze drogi*“, powinno być „*wzywać musi zawsze drogą*“.

W u s t a w i e:

W §. 2. ustęp 2. zamiast: „wyjętemi są jednak *ruchomości*“, powinno być: wyjętemi są jednak nieruchomości:

„ §. 3. wiersz 3. zamiast: „*jedną księgi*“, powinno być: *jednę księgę*;

„ „ ustęp 3, wiersz pierwszy zamiast: „*tabnlarną*“, powinnobyć tabularną;

„ „ str. 5., w wierszu 2. po wyrazie położonych, położyć należy zamiast kropki (.) przecinek (,);

w §. 8. ustęp 2., wiersz trzeci po wyrazie: „*wpisu*“, należy opuścić wyraz „bądą“;

w §. 14. w wierszu trzecim: po wyrazie powiatowych, należy zmazać przecinek (,);

w §, 21. w ustępie 3. wiersz 3 zamiast u który: powinno być *a które*;

„ „ w ustępie ostatnim, w wierszu przedostatnim zamiast wyrazu: *który*, powinno być *które*;

w §. 22. wiersz 4. po wyrazie: *pominiętem*, dodać należy wyraz *będzie*.

w §. 28. w wierszu 8. po wyrazie: kolegialnego, należy położyć kropkę (.) resztę wtym ustępie wykreślić;

w §. 32. str. 14. w pierwszym wierszu po wyrazie: *będzie*, należy wyraz *i* opuścić;

w §. 34. w ustępie 2-gim w pierwszym wierszu zamiast wyrazu: *jednakie*, położyć należy *jednakże*;

w §. 35. w wierszu drugim opuścić należy przecinek (,);

w §. 37. wierszu przedostatnim zamiast: *dwerskiej*, czytaj *dworskiej*;

w §. 38. wierszu trzecim od dołu zmazać należy wyrazy: *to samo się rozumie.*

Dr. Rydzowski

Sprawozdawca.

Z drukani J. Dobrzańskiego i K. Gromana.

Sprostowanie

pomyłek druku w sprawozdaniu komisyi prawniczej o księgach hypotecznych.

W Sprawozdaniu:

w pierwszym wierszu zamiast: „5. listopada", powinno być „5. grudnia" na stronnicy 2. w ustępie 2 wiersz 5. zamiast: „użyczać musi zawsze drogi", powinno być „uczyniać musi zawsze drogą".

W ustawie:

W §. 2. ustęp 2. zamiast: „wyjętemi są jednak ruchomości", powinno być: wyjętemi są jednak nieruchomości:

„ §. 3. wiersz 3. zamiast: „jedną księgi", powinno być: jedną księgę;

„ „ ustęp 3, wiersz pierwszy zamiast: „tabularną", powinnobyć tabularną;

„ „ str. 5., w wierszu 2. po wyrazie położonych, położyć należy zamiast kropki (.) przecinek (,);

w §. 8. ustęp 2., wiersz trzeci po wyrazie: „wpisu", należy opuścić wyraz „bądą";

w §. 14. w wierszu trzecim: po wyrazie powiatowych, należy zmazać przecinek (,);

w §. 21. w ustępie 3. wiersz 3 zamiast u który: powinno być a które;

„ „ w ustępie ostatnim, w wierszu przedostatnim zamiast wyrazu: który, powinno być które;

w §. 22. wiersz 4. po wyrazie: pominiętem, dodać należy wyraz będzie.

w §. 28. w wierszu 8. po wyrazie: kolegialnego, należy położyć kropkę (.) resztę wtym ustępie wykreślić:

w §. 32. str. 14. w pierwszym wierszu po wyrazie: będzie, należy wyraz i opuścić;

w §. 34. w ustępie 2-gim w pierwszym wierszu zamiast wyrazu: jednakie, położyć należy jednakie;

w §. 35. w wierszu drugim opuścić należy przecinek (.);

w §. 37. wierszu przedostatnim zamiast: dwerskiej, czytaj dworskiej;

w §. 38. wierszu trzecim od dołu zmazać należy wyrazy: to samo się rozumie.

Dr. Rydzowski

Sprawozdawca.

Z drukarni J. Dobrzańskiego i N. Gromana.

Aleg. LV.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wnioskach Wydziału krajowego tyczących się oddania krakowskiego szpitala powszechnego reprezentacyi miejskiej i funduszów szpitali Św. Łazarza i Św. Ducha.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył Sejmowi dwa sprawozdania 1, do l. 16388, z wnioskiem o upoważnienie Wydziału krajowego do zawarcia z reprezentacyą m. Krakowa układu o oddanie jej szpitala publicznego i powszechnego jako zakładu gminnego, i do oddania go tejże reprezentacyi wraz z wydzielonym dla niego majątkiem zarodowym; — 2gie do l. 18412, z wnioskiem o zatwierdzenie przedstawionego przez Wydział krajowy projektu podziału majątku do szpitala ś. Łazarza w Krakowie należącego między zakłady chorych, położnic i podrzutków.

Komisya administracyjna zastanawiając się z polecenia Sejmu nad temi sprawozdaniami doszła do przekonania, iż przedmioty oba temi dwoma sprawozdaniami objęte są z sobą w ścisłym związku, i że nietylko przedstawienie ich, ale i ostateczne załatwienie zyskać tylko może, jeśli traktowanemi będą łącznie i w jednym tylko wniosku do W. Sejmu od komisyi załatwionemi będą.

Wydział krajowy sam w pierwszem sprawozdaniu złożonem Izbie d. 26 listopada tyczącem się oddania szpitala, przyznaje w ustępie 15. że przedmiot ten wiąże się ściśle z podziałem majątku szpitalnego między różne jego oddziały jakiemi są oddział chorych, położnic i podrzutków, z których każdy ma osobne i z rożnych czasów fundusze, niektóre zaś są im wspólne; i że z tego powodu przedmiot nie może być załatwionym, dopiero po uskutecznieniu podziału co do którego sprawozdanie Wydziału krajowego weszło do Sejmu dopiero 16. grudnia; — komisya administracyjna mając dopiero oba sprawozdania razem w ręku zdołała objąć całą sprawę i całą też ją razem W. Sejmowi przedkłada.

Wydział krajowy stawia wniosek, aby Sejm nietylko dał Wydziałowi krajowemu polecenie rokowania z reprezentacyą miasta Krakowa o oddanie szpitala, ale też i upoważnienie do zawarcia układu i oddania na mocy układu szpitala św. Łazarza reprezentacyi miasta.

Komisya administracyjna podziela zdanie Wydziału krajowego, że zarząd szpitala zyskaćby tylko mógł na bliskim i pilnym zarządzie z ramienia samej gminy i że oddanie onego reprezentacyi miasta, może byc dla samegoż miasta pożądanem. Nie przesądza się tu bynajmniej zdania w tym względzie reprezentacyi Krakowa, od której zależeć także będzie skutek podjętych rokowań, nie przesądzi się nawet i wtedy, gdy Sejm upoważni Wydział krajowy do zawarcia układu i oddania szpitala. Powody dla których Wydział krajowy pragnie być zaopatrzonym w zupełne pełnomocnictwo do ukończenia tej sprawy są przedewszystkiem, potrzeba rozpoczęcia budowy nowego gmachu szpitalnego, następnie potrzeba wzięcia we własny zarząd (od 1. października 1874) gospodarstwa wewnętrznego szpitala, które jedno i drugie nie może już być odkładanem, a jeśli poprzedzonem będzie odebraniem szpitala przez Zarząd gminny, niezawodnie z mniejszą trudnością i bardziej odpowiednio potrzebie i życzeniom miasta przeprowadzonem zostanie.

Komisya administracyjna zważyła, że budowa nowego gmachu, naglona coraz bardziej stanowczem wypowiedzeniem przez R. m. Krakowa lokalu św. Ducha, w którym jeden oddział szpitala się znajduje, z wiosną rozpoczęta być powinna, że gospodarstwo wewnętrzne od 1. października 1874 musi przejść na własny zarząd, skutkiem rozwiązania kontraktu z SS. Miłosierdzia; — zważyła także, iż jakkolwiek nie przyszło dotąd do sporu z reprezentacyą miasta Krakowa co do szpitala św. Łazarza, miasto jednak upomina się o prawo leczenia w tym szpitalu bezpłatnie pewnej liczby miejscowych chorych, a spór z tego powodu mogący się rozwinąć, układem ogólnym co do oddania całego szpitala najlepiej byłoby zakończyć lub uprzedzić, zważyła wreszcie, że wrazie niedojścia do skutku oddania szpitala św. Łazarza miastu, uregulowanie a normalnych stosunków tego szpitala, zakończyćby się musiało prawdopodobnie uznaniem takowego za zakład krajowy, jak to Wydział krajowy w swojem sprawozdaniu wyraził, co nie byłoby z taką dla szpitala korzyścią, jak gdyby tenże z bliska był zarządzany.

Gdy są tak ważne powody, aby uniknąć zawikłań i szkody, jakieby wypłynęły z przedłużenia rokowań aż do następującej sesyi sejmowej w końcu dopiero roku przyszłego, wniosek Wydziału krajowego o uzyskanie już teraz upoważnienia do zakończenia tej sprawy, wydaje się komisyi zupełnie usprawiedliwiony.

Aby jednakże oddać Zakład wraz z jego majątkiem, trzeba naprzód wiedzieć co się ma oddać, to jest, co stanowi ów majątek, i do tego odnosi się drugie sprawozdanie Wydziału krajowego tyczące się podziału majątku szpitala św. Łazarza.

Wydział krajowy otrzymał na posiedzeniu Sejmu dnia 17. października 1871. polecenie, aby zbadał gruntownie charakter poszczególnych fundacyj, należących do krakowskich szpitali św. Łazarza i św. Ducha, wyświecił stosunek funduszu krajowego do majątku tychże szpitali, i przedstawił na najbliższej kadencyi wnioski względem uregulowania tych stosunków majątkowych, tudzież rozłączenia fundacyj specyalne cele mających.

Wywiązując się obecnie z tego zadania Wydział krajowy wyjaśnia stosunek funduszu krajowego do majątku tych szpitali, oraz rzecz co do fundacyj osobne cele mających, a niepotrzebujących wskrzeszenia, albowiem są wedle woli fundatorów wykonywane, oprócz jednej, która w szpitalu wykonywaną być nie może. Następnie przedkłada Wydział krajowy spis wszystkich fundacyj ogólnem imieniem majątku szpitala św. Łazarza objętych, — nie przedkłada takowego co do szpitala św. Ducha, albowiem źródła do tego wynalezionemi dotąd być nie mogły.

Komisya administracyjna nie podjęła pracy sprawdzenia tytułów fundacyi, różnych przejść które odbyły fundusze tych fundacyj przez długi czasu okres, ani też ścisłej dokładności sum podanych, osądziwszy, że ta czynność, która w Wydziale krajowym lat dwa zajęła, przechodzi czas komisyi sejmowej zakreślony, — komisya postanowiła nawet wyrazić Wys. Sejmowi swoje przekonanie, że wobec mających nastąpić rokowań z gminą miasta Krakowa o oddanie szpitala, sformułowanie uchwały sejmowej, którąby odnosiła się do już określonej cyfry tak w pojedynczych działach, jak i co do całkowitego majątku szpitala św. Łazarza nie jest właściwe, Wydział krajowy sam, wniosek o zatwierdzenie projektu podziału postawił tak ogólnie, iż niewiadomo czyli takowy do cyfer odnosić

się może. Tem silniej popartem jest to przekonanie komisyi administracyjnej uwagą, że co do kapitałów różnych, wykazem przez Wydział krajowy złożonym objętych, zachodziły w ciągu lat zmiany, to z przyrostu dodaniem procentu, to z ubytku przez dewaluacyę wynikłe, których roztrząśnienie przy oddaniu majątku, może być potrzebne. Niemniej zachodzić może ten przypadek przy efektach, których wartość mogłaby ulegać sporowi i przy niektórych sumach, które wykazanemi są jako do zrealizowania będące, ale co do których nie ma zupełnej, lub żadnej ewidencyi.

Z drugiej strony sumy wpisane jako *illiquida*, a o których zrealizowanie dotąd pertraktacya się prowadzi, mogą przecież przedstawiać jakąś wartość. To wszystko skłania komisyę do zdania, iż stosowniej będzie nie odnosić wniosku do jakiegokolwiek wykazu istniejącego majątku ś. Łazarza, lecz pozostawić to oznaczenie tego majątku pilnemu przestrzeganiu Wydziału krajowego przy rokowaniu z reprezentacyą miasta Krakowa.

Przybywa także do utwierdzenia tego przekonania o niestosowności oznaczenia uchwały co ma być uważane za majątek szpitala, lub jego oddziałów, uwaga na to co Wydział krajowy w sprawozdaniu swojem nadmienia, iż przyjęta praktyka zaprowadzoną była, że fundusz krajowy pokrywa dotąd niedobory położnic i podrzutków u ś. Łazarza i syfilitycznych u ś. Ducha, z nadwyżek jakie ma oddział chorych u ś. Łazarza. Komisya administracyjna nie dzieli pod tym względem zdania Wydziału krajowego, żeby w obec mających się rozpocząć rokowań stosownie i całkiem słusznie było nie tykać tej przeszłości, jak to Wydział krajowy w swojem sprawozdaniu doradza; przeszłość ta bowiem niewątpliwie przy rokowaniu wziętą będzie na uwagę, ponieważ być może, że z tytułu syfilitycznych (który to oddział jest bardzo kosztowny) fundusz krajowy będzie mógł mieć do żądania zwrot jakowy, — lepiej, wydaje się, kwestyę tę pozostawić otwartą, gdyż to ułatwić może dojście rokowań do skutku.

Z tych wszystkich powodów komisya administracyjna najmocniej jest przekonana, że przyjmując do wiadomości złożone wykazy majątku szpitala, należy Wydziałowi krajowemu zostawić wolniejsze ręce przy rokowaniu co do ostatecznego ustalenia wykazów przedstawiających majątek szpitala i jego oddziałów, który oddać się ma reprezentacyi miasta.

Jest jeszcze inna okoliczność, na którą wzgląd stanowi bardzo ważną także kwestyę w sprawie podziału majątku szpitala ś. Łazarza, kwestę w sobie jasną według zasady słuszności, lecz niejasną z powodu zawikłania, jakie sprawiło łączenie z sobą różnych zakładów, dawniej oddzielnie, potem razem istniejących, tudzież z powodu niejasności samychże tytułów i przeznaczenia fundacyi, a pozostawienie jej niejasną mogłoby raczej szkodliwie wpłynąć na tok układów. Kwestyą tą jest: które są fundusze dla chorych w ogólności, które należeć mają do zakładu położnic, pozostającego zakładem krajowym i zakładu podrzutków zostającego do czasu w zarządzie funduszu krajowego, oraz jak rozróżnić ogólną nazwę chorych, czy takowa do położnic także odnosić się powinna?

Dla objaśnienia tej kwestyi Wydział krajowy skreślił w swojem sprawozdaniu cały rys historyczny powstania szpitali krakowskich, który sprowadzić się daje w streszczeniu do następujących faktów: 1) że zakład położnic i podrzutków w Krakowie istniał od r. 1220 a zakład chorych powstał w r. 1714. 2) że w r. 1788 zakłady te połączone zostały. Według tego znajdują się fundusze z dwóch głównych epok powyżej wskazanych: — z pierwszej epoki dla położnic i podrzutków na jednę stronę, a dla chorych na drugą stronę, oddzielne i jasne; z drugiej epoki, albo wspólne, albo niejasno oznaczone, albo też przeznaczone oddzielnie dla każdego z trzech połączonych zakładów. O ile są oddzielne i jasno wskazane cele fundacyi, o tyle nie może ulegać żadnej wątpliwości, że przy rozdziale, według brzmienia tychże przyznanemi być winny. Zachodzić więc tylko może pytanie, które słusznie Wydział krajowy pragnie aby rozstrzygniętem było, jak postąpić należy tam gdzie przeznaczenie jest niejasnem, lub gdzie w drugiej epoce zapis uczyniony na szpital w ogóle, wypada rozdzielić między oddziały, które go wówczas stanowiły, a które obecnie rozłączyć się mają.

Powód niejasności leży właściwie w jednym szczególnym względzie, a mianowicie w tym, że w epoce drugiej po połączeniu położnic z zakładem chorych, zapis dla chorych odnosić się może

i do położnic, które także do chorych należą, a komisya administracyjna podziela zdanie Wydziału krajowego, że tak być powinno, gdyż ten sposób zapatrywania się odpowiada niewątpliwie więcej intencyi fundatorów i słuszności w ogóle.

Trudniejszem jest atoli znalezienie słusznej podstawy do rozdziału funduszów wspólnych, t. j. takich, które albo dane dla szpitala ś. Łazarza w ogóle, należą do wszystkich trzech oddziałów, albo też zastosowując już dopiero co przez nas wyrzeczoną zasadę, między chorych i położnice, musiałyby być rozdzielone. Wydział krajowy rozstrząsał pod tym względem pytanie, czy rozdzielając majątek połączonych zakładów, zastosowaćby do nich należało przez analogię z paragrafów 555 i 557 kod. cyw. podział na części równe, i przyszedł do konkluzyi, że ze względu na wielką różnicę, co do zakresu różnych oddziałów, podział równy, byłby niesprawiedliwy, gdyż w takim razie, oddział położnic stosunkowo mały, o wiele lepiej byłby dotowany od zakładu chorych, stanowiącego bezsprzecznie największą i najistotniejszą część zakładu.

Komisya administacyjna jest tegoż samego zdania, że miarę do podziału funduszów za wspólne uważać się mogących, znaleźć należy w oznaczeniu stosunkowego wymiaru każdego z zakładów uprawnionych; — lecz dalej komisya odstępuje od zdania Wydziału krajowego i nie sądzi, aby doradzać mogła Sejmowi ustanowienie już teraz ostatecznie normy co do wymierzania tego zakresu. Wydział krajowy proponuje, aby wziąwszy za podstawę rachunki z lat sześciu, obliczyć dni leczenia z trzech oddziałów, tak samo obliczyć koszta utrzymania każdego oddziału, a następnie z przecięcia tych dwóch obliczeń wyciągnąć stosunek wzajemny wszystkich oddziałów. Nie przeczy komisya, że myśli tej przewodniczyło usiłowanie znalezienia słusznej miary, lecz nie sądzi, aby ta miara była jedyna, a w obec mających nastąpić rokowań z reprezentacyą m. Krakowa sądzi, że najstosowniej będzie ustanowić tylko główne zasady do podziału, wynalezienie zaś najsłuszniejszej miary zostawić orzeczeniu Wydziału krajowego w toku układów.

Wspomnieć jeszcze wypada o szpitalu ś. Ducha. Ponieważ szpital ten de facto złączonym jest ze szpitalem ś. Łazarza, przeto oddział syfilitycznych u ś. Ducha za stanowiący część szpitala powszechnego uważanym być musi, i do niego w następstwie zastosowanem musi zostać to co z rokowań tyczących się oddania szpitala reprezentacyi m. Krakowa wypadnie. Fundusze oddziału syfilitycznych są oddzielne, jakkolwiek nie są wykazane dokumentami, pierwotnemi, jednak pod tym względem zdaje się, że przy oddaniu trudność by żadna nie zaszła. Co się zaś tyczy zakładuobłąkanych u ś. Ducha dotąd znajdującego się, takowy z mocy ustawy jest zakładem krajowym i takim pozostać winien.

Streszczając sprawozdanie nasze i dochodząc do wniosku, który komisya ma stawić w sprawie oddania szpitala, i do sformułowania zasady do rozdziału majątku szpitali krakowskich służyć mającej, — komisya administracyjna oświadcza się najprzód za upoważnieniem Wydziału krajowego już na tej sesyi sejmowej do ukończenia sprawy o oddanie szpitala ś. Łazarza z wyłączeniem położnic i podrzutków, i ś. Ducha z wyłączeniem zakładu obłąkanych, reprezentacyi miasta Krakowa, znajdując że to zupełnie zgodnem być może z pomyślnością zakładu tego w Krakowie, i że są dość ważne powody, aby rokowanie w tym względzie najspieszniej do skutku doprowadzić, który to skutek, gdyby nie nastąpił, cały szpital wypadałoby uznać za krajowy. Dalej komisya administracyjna oświadcza się za tem, aby przyjąwszy do wiadomości stan wszystkich poszczególnych fundacyj przez Wydział krajowy przedstawiony oznaczyć do mającego nastąpić rozdziału i rozliczenia majątku między oddziały, tylko główne zasady, których Wydział krajowy obowiązanym by był trzymać się przeprowadzając rozdział pomienionego majątku i fundacyi, a zasady te w ciągu niniejszego sprawozdania wyłuszczone, byłyby następujące: 1) Jeżeli fundacye wyraźne mają przeznaczenie na który z trzech oddziałów, wtedy ściśle tego przeznaczenia trzymać się należy, 2) Jeśli fundacye dla św. Łazarza w ogóle zrobione (co mianowicie p. r. 1788 następowało), fundusze rozdzielonemi być winny między wszystkie trzy zakłady. 3) Pod nazwą chorych mają się rozumieć i położnice od czasu kiedy zakład położnic z zakładem chorych połączonym został. — 4) Rozdział funduszów wspólnych ma być dokonanym nie na równe części, lecz w znaleść się mającym równym stosunku do rozmiaru każdego z oddziałów stanowiących szpital św. Łazarza.

Z wnioskiem więc pierwszym Wydziału krajowego komisya administracyjna zgadza się zupełnie czyniąc z niego pierwszą część wniosku swego.

Druga część wniosku komisyi obejmuje wniosek drugi Wydziału krajowego lecz w zupełnie innej formie, którą komisya sądzi być z jednej strony dokładniejszą z drugiej mniej krępującą Wydział krajowy w obec mających się prowadzić rokowań. Komisya administracyjna ma zatem zaszczyt przedstawić Sejmowi następujący wniosek w dwóch częściach.

Wysoki Sejm wydać raczy następującą uchwałę:

1. Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i W. księstwa Krakowskiego upoważnia Wydział krajowy po poprzedniem porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem do zawarcia z reprezentacyą miasta Krakowa układu o oddanie tej reprezentacyi szpitala publicznego i powszechnego jako zakładu gminnego i do oddania go tejże reprezentacyi wraz z wydzielonym dla niego majątkiem fundacyjnym.

2. Do uskutecznienia wydzielenia majątku tego, Wydział krajowy przeprowadzi podział majątku fundacyjnego między zakłady, z których powstał, i składa się szpital św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie trzymając się następujących zasad ogólnych:

a) Fundusze, które mają z mocy fundacyi wyraźnie wymienione przeznaczenie, wydzielone być mają ściśle według tego przeznaczenia.

b) Fundusze przeznaczone dla szpitala św. Łazarza w ogóle, rozdzielone być winny między trzy kategorye (oddziały) chorych, położnic i podrzutków.

c) Od epoki (po 1788) w której zakład położnic i podrzutków z zakładem chorych połączonym został, nazwa ogólna chorych stosuje się i do położnic, jeśli brzmienie fundacyi nie wskazuje inaczej.

d) Przy rozdziale funduszów wspólnych Wydział krajowy trzymać się będzie zasady słuszności, ustanawiając stosunek podziału według dotychczasowych rozmiarów każdego z zakładów uprawnionych w podziale.

Kraiński,

Przewodniczący.

Paszkowski,

Sprawozdawca.

Aleg. LVI.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wystosować wezwanie do rządu o zaprowadzenie Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie lwowskim na koszt Skarbu państwa.

We Lwowie dnia 29. grudnia 1873.

Czerkawski, wnioskodawca.

Dąbrowski.
Jasiński Aleksander.
Agopsowicz.
Smolka.
Filarski.
Ks. Krul.
Tetmajer.
Gniewosz.
Czajkowski.
Słonecki.
Skwarczyński.
Kraiński.
Chrzanowski.
Cywiński.
Trzciński

Szujski.
Badeni.
Torosiewicz.
Stupnicki.
Kaczała.
Józef Jasiński.
Podlewski.
Rylski.
E. Wolański.
Smarzewski.
Weismann.
Grocholski.
Koziebrodzki.
A. Sapieha.

Czartoryski.
A. Łoś.
Kaszewko.
Golejewski.
Skrzyński.
Szeliski.
Madejski.
Baum.
Wesołowski.
Bartoszewski.
Garbaczyński.
Wereszczyński.
Serwatowski.
Dr. Hoszard.

Aleg. LVII

Sprawozdanie

komisyi prawniczej z przedłożenia rządowego o zmianie terytoryalnej co do jurysdykcyi górniczej w Galicyi.

Wysoki Sejmie!

Na 5. posiedzeniu bieżącej Sesyi, przekazał nam wysoki Sejm przedłożenie rządowe, udzielone Wydziałowi krajowemu pod d. 25. listopada 1873. L. 9.119/pr. pod względem zamierzonej zmiany terytoryalnej co do jurysdykcyi górniczej w Galicyi. Komisya Wasza rozpatrzywszy się w tym przedmiocie, składa następujące sprawozdanie:

W §. 65. normy jurysdykcyjnej (ces. pat. z d. 20. listopada 1852. N. 251. Dz. pr. p.) postanowiono, iż do sprawowania jurysdykcyi górniczej są powołane pewne Trybunały instancyi pierwszej w obwodach tymże przydzielonych, a dla rzadkości przedmiotu zaraz przy organizacyi sądowej w Galicyi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24. kwietnia 1854. N. 111. Dz. pr. p. odbytej, postanowiono we wschodniej części Galicyi tylko dwa senaty górnicze t. j. jeden przy sądzie obwodowym w Samborze dla dawniejszych cyrkułów Samborskiego, Sanockiego, Przemyskiego, Stryjskiego, Lwowskiego i Żółkiewskiego a drugi przy sądzie obwodowym w Stanisławowie dla dawniejszych cyrkułów Stanisławowskiego, Kołomyjskiego, Czortkowskiego, Tarnopolskiego, Złoczowskiego i Brzeżańskiego (§. 8.); dla całej zaś zachodniej części Galicyi jak i dla Krakowskiego jeden senat górniczy przy sądzie krajowym w Krakowie. (§. 19.)

Ten stan rzeczy nie potrwał wszelako długo, albowiem uwaga sama, iż przemysł górniczy w jurysdykcyi górniczej Stanisławowskiej nie rozwinął się tak dalece, iżby wybór asesorów w górnictwie biegłych stał się dla senatu tamtejszego możebnym, w skutek rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14. lipca 1856. N. 129. Dz. pr. p. przyjmującego rzeczony powód za słuszny, senat górniczy ze sądu obwodowego w Stanisławowie wydzielono i takowy w drodze delegacyi przydzielono senatowi górniczemu przy sądzie krajowym w Czerniowcach dla Bukowiny istniejącemu. Z przeniesieniem równoczesnem jednakże księgi górniczej ze Stanisławowa do Czerniowiec, powstały dla stron wielkie

niedogodności i jeżeli której, to mianowicie tej okoliczności przypisać należy, że gałęź sądownictwa górniczego mianowicie w tej części kraju naszego nie rozwinęła się należycie — a ponieważ sprawy prowizoryalne dotyczące przedmiotów górnictwa według §. 67. normy jurysdykcyi pozostały przy sądach powiatowych miejscowych, to tem większe powstały trudności dla strón nie mogących na razie korzystać z inspekcyi dokumentów przy księdze górniczej przechowanych,

Większa jeszcze niestosowność z pominionego wydzielenia a względnie z rzeczonej delegacyi okazała się z wydaniem ustawy z dnia 21. lipca 1871. Nr. 77. Dz. pr. p. normującej zakres działania władz górniczych; zaszła bowiem przytem dla wydzielonego dawniejszego senatu górniczego Stanisławowskiego jeszcze dalsza ta anomalia, że jakkolwiek cała Galicya z Wielkiem Księstwem Krakowskiem należy do starostwa górniczego w Krakowie, Bukowina stała się zawisłą od starostwa górniczego we Wiedniu, pod którym we względzie górniczym bezpośrednio stoi. Ta zawisłość daje się czuć mianowicie przy sporach o kompetencyę, jeżeli zachodzi wątpliwość, czyli przedmiot jest natury czysto sądowej czyli też górniczo administracyjnej. A wystarczy w tej mierze porównać atrybucye senatów górniczych, przy sądach obwodowych istniejących z onemi starostw górniczych (§. 65. ustępy 1 do 16 normy jurysdykcyjnej i §. 4. ustawy z dnia 21. lipca 1871. ustępy 1 do 18.), aby powziąć przekonanie, jak ścisłego wymagają one przestrzegania granic każdej kompetencyi, by nie popaść w spór przedwstępny, t. j. czyli przed sądem lub też przed władzą sprawę popierać należy — wszakże i starostwo górnicze wydaje wyroki karne z powodu przestępstwa prawa górniczego (§. 224, 228, 235, 250 ust. górn.) i wydaje także wyroki w sprawach spornych, o ile takowe nie podlegają jurysdykcyi sądowej.

Nie może też leżeć w interesie ani strón ani też starostwa górniczego w Krakowie a tem mniej senatów górniczych przy dotyczących sądach, ażeby spory, poza granicami kraju koronnego, zamiast według potrzeby w języku polskim, ruskim lub niemieckim, wyłącznie tylko w języku niemieckim wnoszone i załatwiane bywały, i aby jeden i ten sam senat w sprawach górniczych, częścią z starostwem górniczem w Wiedniu a częścią z starostwem górniczem w Krakowie porozumiewać się musiał.

Prosty pogląd na rzecz i niedługa praktyka starostwa górniczego w Krakowie zniewoliły to ostatnie do przedstawienia Wys. Rządowi wniosku, ażeby w Krakowie, jako jedynej siedzibie starostwa górniczego dla całej Galicyi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem skupić także całe sądownictwo górnicze dla rzeczonych krajów koronnych.

Rokowania zaś w tej mierze przeprowadzone wykazały wprawdzie słuszność żądania, ażeby dawniejszy senat górniczy Stanisławowski napowrót do Galicyi powrócił i nie natrafiono przy tém na żadne trudności, zwłaszcza, że i dotychczas księga górnicza niegdyś senatu stanisławowskiego przy sądzie krajowym w Czerniowcach osobno dotąd prowadzi się, zatem z łatwością przenieść się da gdziekolwiek; wszelako oświadczyły się obydwa wyższe sądy krajowe, t. j. Lwowski i Krakowski przeciw wnioskowi starostwa górniczego w Krakowie pod względem skupienia tutaj całego sądownictwa górniczego, a to już raz ze względu na konfiguracyę Galicyi, potem ze względu na różność używanych języków krajowych, niemniej z tego względu, ażeby od postanowień normy jurysdykcyjnej nie odchodzić za daleko przez rozciągnienie sądowej władzy w instancyi drugiej także na drugą część kraju Galicyi i Lodomeryi, a godząc się oraz na to, ażeby terytoryum senatu górniczego niegdyś Stanisławowskiego przydzielono sądowi obwodowemu w Samborze, gdzie bez tego od dawnych czasów istnieje senat sądowo-górniczy.

Gdy tedy tym tylko sposobem uchyli się wielkie trudności, jakie odległość, nieznajomość stosunków miejscowych i niewiadomość języków krajowych wytwarzają, i poda się mieszkańcom tukrajowym sposobność tem łatwiejszego korzystania z sądownictwa górniczego, a nawet

można spodziewać się, iż przezto pożądane rozwinięcie gałęzi rzeczonego sądownictwa także u nas utrwali się —

Komisya prawnicza zgodnie z zapatrywaniami wyższych sądów krajowych we Lwowie i Krakowie jako też sądu krajowego w Czerniowcach wnosi:

Wysoki Sejm zechce w myśl §. 19. statutu krajowego i ustawy z dnia 26. kwietnia 1873 (Nr. 62. dz. p. p.) uchwalić:

Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w skutek reskryptu Jego Excellencyi Ministra sprawiedliwości z d. 18. Czerwca 1873 L. 5033 przy pismie Jego Excellencyi Namiestnika z d. 25 listopada 1873 L. 9.119 pr. Wydziałowi krajowemu udzielonego oświadcza:

iż zupełnie się zgadza, ażeby c. k. Rząd sądowi krajowemu w Czerniowcach poruczoną mu w drodze delegacyi jurysdykcyę w sprawach górniczych w Galicyi odjął, a natomiast jurysdykcyę sądu obwodowego w Samborze w sprawach górniczych także na obręby sądów kolegialnych I. instancyi w Stanisławowie, Złoczowie i Tarnopolu rozszerzył tak, ażeby w Galicyi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem jurysdykcyę w sprawach górniczych tylko sąd krajowy w Krakowie i sąd obwodowy w Samborze wykonywały a to: pierwszy jak dotąd w całym obrębie Krakowskiego wyższego sądu krajowego, drugi zaś w obrębie Lwowskiego wyższego sądu krajowego z wyłączeniem Bukowiny.

We Lwowie dnia 29. grudnia 1873.

Dr. Kabat,
przewodniczący.

B. Kowalski,
sprawozdawca.

Aleg LVIII.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych z roku 1872.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiemu Sejmowi przez rząd zamknięcie rachunków funduszów indemnizacyjnych: Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego z roku 1872, przedstawia następujące rezultaty:

W funduszach Galicyi wschodniej i zachodniej.

Zwyczajne dochody obu tych funduszów wraz ze stałą subwencyą rządową 2,625.600 zł., nietylko wystarczyły na pokrycie wszystkich potrzeb roku 1872, ale nadto pozostały tak samo jak w roku 1871 znaczne nadwyżki.

Ogólne bilanse przedłożenia rządowego przedstawiają nadwyżki te w bardzo małych kwotach. I tak

przy funduszu wschodnio-galicyjskim zestawiwszy ogólną sumę dochodów	4,773.506 zł. 85	ct.
z ogólną sumą wydatków	4,770.033 „ 7½	„
nadwyżka wynosiłaby jedynie	3.473 zł. 77½	ct.
przy funduszu zachodnio-galicyjskim zestawiwszy ogólną sumę dochodów	2,345.199 zł. 56½	ct.
z ogólną sumą wydatków	2,343.389 „ 71	„
nadwyżka wynosiłaby	1.809 zł. 85½	ct.

Wszakże pochodzi to jedynie z formy przyjętej przy układaniu zamknięcia rachunków, że właściwe nadwyżki lub niedobory nie przedstawiają się nam zaraz na pierwszy rzut oka,

jakby sobie życzyć tego należało; zbadawszy jednak szczegółowo pozycye dochodów i wydatków rzeczywista nadwyżka wynosi.

w funduszu Galicyi wschodniej . . . 248.473 zł.
w funduszu Galicyi zachodniej . . . 93.146 „

jak to szczegółowy rachunek wykaże.

A. Fundusz Galicyi wschodniej.

Dochody wynosiły w roku 1872:

I.

od stron obowiązanych . . . . . 117.676 zł. 13 ct.

II.

od kraju z dodatków indemnizacyjnych do podatków po 51 centów od złr.:

a) zaległości z lat przeszłych . . . . . 665.635 zł. 34 ct.
b) za rok 1872 . . . . . 1,474.741 „ 48 „

III.

Od rządu ze stałej subwencyi . . . . . 2,625.000 zł.
przypadło na fundusz indemn. Galicyi wschodniej . . 1,520.102 „

Dochody wynosiły . . . 3.778.154 zł. 95 ct.

Do pozycyi II. pod lit. *b*) uczynić należy uwagę, że rząd w rachunkach swoich podaje ją w sumie 1,618.893 zł. 61 ct., a zatem o 144.152 zł. 13 ct. wyżej, aniżeli komisya. Jakoż w istocie kwota 144.152 zł. 13 ct. wpłynęła do kasy funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej, gdy jednak nie weszła ona tam na rzecz tego funduszu, lecz dyrekcye koleji złożyły ją do kasy funduszu Galicyi wschodniej jedynie w tym celu, aby była dwom innym funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego w odpowiednich kwotach wypłaconą, co też rzeczywiście nastąpiło, przeto w mowie będąca kwota nie powinna być podana jako rzeczywisty dochód funduszu Galicyi wschodniej, lecz należy ją uwidocznić pomiędzy pozycyami „przebieżnemi“, a w szczególności wykazać jako „cudze pieniądze“.

Potrzeby rzeczywiste wynosiły w roku 1872.

1. Koszta zarządu . . . . . 93.973 zł. 42½ ct.
2. Spłata obligacyj indemnizacyjnych . . . . . 910.896 „ — „
3. Wypłata kapitałów zlikwidowanych . . . . . 966 „ 31 „
4. Renty dla uprawnionych — a w szczególności 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych, renty od kapitałów nieasygnowanych i kwoty wyrównawcze . . . . . 2,522.564 „ 78½ „
5. Rozmaite wydatki; pozycyę tę podaje komisya o 144.152 zł. 13 ct. niżej jako rząd z tych samych powodów, dla których nie przyjęto jej do dochodów.

Suma rzeczywistych potrzeb wyniosła . . . . . 3,529.681 „ 40 „

Porównawszy rzeczywiste dochody	3,778.154	„ 95	„
Z rzeczywistemi potrzebami	3,529.681	„ 40	„
Okazuje się nadwyżka	248.473 zł.	—	ct.

Jakkolwiek koniec roku 1872 wykazał powyższą nadwyżkę w dochodach, to jednak w ciągu roku kasa funduszu nie obfitowała zawsze o tyle w zasoby pieniężne, aby każdej chwili obowiązkom funduszu zadość uczynić, w takich wypadkach brała od rządu oprocentowaną pożyczkę która w ciągu roku doszła do 851.199 zł. 77. ct. Ta pożyczka została w ciągu roku w zupełności spłaconą, a nadto z owej nadwyżki dochodów 248.473 zł. znaczniejsza część w sumie 245.000 zł. zabrana została do Skarbu Państwa, na zaspokojenie dawniejszych pożyczek oprocentowanych, reszta zaś w kwocie 3.473 zł. pozostała jako zapas kasowy.

B. Fundusz Galicyi Zachodniej.

Rzeczywiste dochody wynosiły:

I.

Od strón obowiązanych	140.800 zł.	88	ct.

II.

Od kraju z dodatków indemnizacyjnych po 51 centów od zł.

a)	zaległość z lat poprzednich	150.095	„ 78	„
b)	za rok 1872	713.807	„ 50½	„

III.

Od rządu ze stałej subwencyi 2,625.000 zł. przypadająca na Galicyę zachodnią część	1,104.898 zł.	—	ct.
Razem .	2,118.602 zł.	16½	ct.

Rzeczywiste wydatki wynosiły:

1.	Koszta zarządu	43.114 zł.	47	ct.
2.	Spłata obligacyj indemnizacyjnych	509.796	„ —	„
3.	Wypłata kapitałów wylikwidowanych	337	„ 60½	„
4.	Renty dla uprawnionych. to jest			
	a) 5% odsetki od obligacyj	1,464.382	„ 60½	„
	b) kwoty wyrównane przy wypłacie rent zaległych . .	902	„ 42½	ct.
5.	rozmaite wydatki	6.922	„ 61½	„
	wydatki razem . . .	2,025.455	„ 72	„
	Porównawszy rzeczywiste dochody	2,118.602	„ 16½	„
	z rzeczywistemi potrzebami	2,025.455	„ 72	„
	pozostała nadwyżka	93.146	„ 44½	„

Dla chwilowych potrzeb kasy funduszu Galicyi zachodniej przyszedł skarb państwa w pomoc oprocentowaną pożyczką wynoszącą w ciągu roku sumę 226.597 zł. 40 ct., pożyczka ta została jednak spłaconą w zupełności, a nadto z owej nadwyżki w dochodach 93.146 zł. 44½ ct. skarb państwa zatrzymał u siebie na zaspokojenie dawniejszych pożyczek procentowanych sumę 91.336 zł. 59 ct. reszta zaś nadwyżki 1.809 zł. 85½ ct. pozostała w kasie funduszu jako zapas kasowy.

Co do ogólnego stanu funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej pasywa ich w roku 1871 wynoszące:

w Galicyi wschodniej	79,830.580 zł. — ct.
w „ zachodniej	48,755.437 „ — „
razem	128,586.017 „ — „

wzrosły podług teraźniejszego zamknięcia rachunków w roku 1872 bardzo znacznie, i mają wynosić:

w Galicyi wschodniej	80,175.086 zł. — ct.
w „ zachodniej	49,288.459 „ — „
razem	129,463.545 „ — „

wzrosły przeto:

w Galicyi wschodniej o	344 506 „ — „
w „ zachodniej o	533.022 „ — „
razem o	877.528 „ — „

a wzrost ten stąd pochodzi, że stałą subwencyę rządową 2,625.000 zł. doliczyło zamknięcie rachunków do pasywów roku 1871, już zaś amortyzacya i spłata zaległych należytości nie zmniejszyła ogólnych pasywów o taką samą kwotę.

Stan pasywów z roku 1872 w porównaniu z tymże z roku 1871 przedstawia się w szczegółach jak następuje:

Galicyi wschodniej.

	w roku 1871	w roku 1872
1. Właściwe pasywa, jako to: spłata obligacyj indemnizacyjnych, kapitałów zlikwidowanych, procentów od obligacyj i t. d. wynosiły:	52,571.709 zł. 73 ct.	51,724.041 zł. 64½ ct.
2. Subwencya stała nieoprocentowana	27,462.175 „ 98½ „	28,982.277 „ 98½ „
3. Chwilowo oprocentowana	1,122.831 „ 29½ „	914.155 „ 55½ „
4. Procenta od niej doliczone do kapitału	36.323 „ 86 „	29.762 „ 83½ „
razem	81,193.577 „ 89½ „	81,651.640 „ 25 „
odtrąciwszy aktywa	1,362.996 „ 93½ „	1,476.553 „ 71½ „
czyste pasywa	79,830.586 „ 96 „	80,175.086 „ 53½ „

w Galicyi zachodniej

	w roku 1871	w roku 1872
1. Właściwe pasywa	30,345.687 zł. 53½ ct.	29,874.546 zł. 43½ ct.
2. Subwencya rządowa nieoprocentowana	18,835 384 „ 56 „	19,940.282 „ 56 „
3. Oprocentowana	435.744 „ 43½ „	363.207 „ 82½ „
4. Procenta od niej	18.799 „ 98 „	16.357 „ 65 „
Razem	49,636.344 „ 47½ „	50,194.785 „ 58 „
odtrąciwszy aktywa	880.906 „ 56 „	906 326 „ 51 „
czyste pasywa	48,755.437 „ — „	49,288.459 „ 7 „

Fundusz indemnizacyjny W. Księstwa Krakowskiego.

Stan funduszu tego jest bardzo świetny, nie pobiera on żadnej subwencyi, stoi o własnych siłach i nie tylko sam sobie wystarcza, lecz odkłada znaczne oszczędności. Dochody jego w roku 1872 wynosiły 285.124 zł. 34. ct. a rzeczywiste jego potrzeby były o tyle mniejsze, iż w ciągu

roku kupił dla siebie obligacyj indemnizacyjnych za 59.576 zł. 65 ct. i pozostał mu nadto w końcu roku zapas kasowy 13.643 zł. 38 ct. oszczędności zbiera już od lat kilku, i powiększają się każdego roku bardzo znacznie. W roku 1870 miał w zapasie 93.940 zł. obligów indemnizacyjnych, w roku 1871 wzrósł ten zapas do 179.270 zł., w maju bieżącego roku wynosił on 263.086 zł. a obecnie posiada 272.938 złr. w obligach indemnizacyjnych.

Co do ostatecznego załatwienia zamknięcia rachunków z roku 1872, należy zdaniem komisyi budżetowej pozostać na tem samem stanowisku, jakie zajął zeszłoroczny Sejm względem zamknięcia rachunków z roku 1871. to jest, komisya nie może doradzać, aby Wysoki Sejm w mowie będące rachunki zatwierdził. Powody istnieją jeszcze te same, co roku zeszłego. Wiadomy nam jest obrót funduszów indemnizacyjnych tylko z lat 1871 i 1872, a nie i z lat poprzednich, również żywotna dla nas kwestya między rządem a krajem, kto i ile na wynagrodzenie za zniesione powinności urbaryalne łożyć winien, nie jest dotąd rozstrzygnięta. Dla tego komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

Sejm przyjmuje do wiadomości przedłożone mu zamknięcie rachunków funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego z roku 1872 do wiadomości, a zastrzegając krajowi prawo należące mu z patentu cesarskiego z dnia 17. kwietnia 1848 roku względem zaspokojenia wynagrodzenia za zniesione powinności urbaryalne kosztem skarbu państwa, odracza ostateczne załatwienie zamknięcia rachunków aż do oddania funduszów indemnizacyjnych w zarząd Reprezentacyi kraju.

Lwów dnia 29. grudnia 1873.

Hr. Wodzicki.
Przewodniczący.

Dr. Zyblikiewicz.
Sprawozdawca.

L. 271/s.

Akt. LIX.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o uregulowaniu etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą swoją z dnia 7go grudnia r. b. polecił Sejm komisyi budżetowej zbadać projekt Wydziału krajowego o uregulowaniu etatu i płac urzędników i sług tegoż Wydziału i przedłożyć odpowiedne wnioski.

Komisya wywiązując się z tego polecenia, przedstawia następujące sprawozdanie i wniosek.

Sejm na posiedzeniu dnia 6go grudnia 1872 r. uznając, wobec wzrastających cen żywności i wszelkich potrzeb do życia, niedostateczność płac urzędników i sług Wydziału krajowego, uchwalił tymczasowo „aż do ostatecznego uregulowania płac“ dodatek na drożyznę w wysokości 25% do płac niewynoszących 1000 złr., 20% do płac od 1000 do 1600 złr., a 15% do płac od 1600 do 3000 złr.

Tak brzmienie jak i duch powyżej wspomnionej uchwały okazują, iż Sejm uczuł potrzebę podwyższenia i ostatecznego uregulowania płac urzędników krajowych.

Potrzebę tę przy ciągłem podnoszeniu się cen żywności i mieszkań uczuła także Reprezentacya Państwa, uczuł c. k. Rząd, uczuły reprezentacye miast i wszystkie podwyższyły płacę swoich urzędników, chociaż wszystkie są przeniknione duchem oszczędności grosza publicznego.

Wydział krajowy idąc za wskazówką daną mu przez Sejm w powyżej przytoczonej uchwale i bacząc, że płace urzędników państwa i gmin miejskich zostały już powiększone i uregulowane przez rozporządzenia władz właściwych, a tylko urzędnicy krajowi oczekują jeszcze na odpowiednią uchwałę Reprezentacyi krajowej, przedłożył Wysokiemu Sejmowi, wraz z obszernem uzasadnieniem, projekt nowego etatu i płac urzędników i sług krajowych.

Komisya budżetowa roztrząsnęła ten projekt Wydziału, w myśl którego ogół płac urzędników krajowych byłby zwiększony o 11.881 zł. 25 ct., a jakkolwiek komisya kieruje się wszędzie zasadą oszczędności grosza publicznego, gdzie oszczędność tę widzi zgodną z dobrem kraju, jednak uznać musiała projekt ten za uzasadniony.

Liczne powody uzasadniające cały projekt, rozwinięte są w obszernem sprawozdaniu Wydziału przedłożonem już Sejmowi. Komisya uznając te powody i powołując się na wspomnione sprawozdanie, nie widzi potrzeby powtarzania ich tutaj. Oświadcza jedynie, że projekt Wydziału krajowego przyjmuje w całości, proponując trzy tylko w nim zmiany.

Zmiany te tyczące się §§. 1. i 3. projektu a mianowicie płac i nazwy najniższych urzędników konceptowych Wydziału, uzasadnia komisya w następujący sposób:

Jednym z licznych powodów podwyższenia płac urzędników krajowych, jest według zdania Wydziału, konieczność utrzymania lub ściągnięcia do służby krajowej ludzi zdolnych i wykształconych. Gdy bowiem według nowej ustawy wydanej przez reprezentacyę Państwa, płace urzędników państwa są wyższe niż urzędników kra-

jowych, a przy mnogości urzędów państwowych, większe tam prawdopodobieństwo posuwania się na wyższe posady, przeto pozostawienie teraźniejszego stanu płac urzędników krajowych spowodowaćby musiało, że wszyscy zdolniejsi i odpowiedniejsi kandydaci przenosiliby służbę w urzędach państwowych nad służbę w urzędach krajowych, i tylko mniej uzdolnieni kandydowaliby o posady krajowe. Rozumowaniu temu nie można odmówić słuszności, a jego wynikiem byłoby naznaczenie urzędnikom krajowym takich samych, jeżeli nie wyższych płac jakie mają urzędnicy państwowi.

Tymczasem Wydział krajowy projektując płace najniższych urzędników konceptowych krajowych nie zastosował się do swego rozumowania, gdyż wyznaczył im płace niższe od płac pobieranych przez urzędników państwowych tegoż samego stopnia.

Komisya z powyższego powodu, jak również zważając na bardzo szczupłe w ogóle uposażenie niższych urzędników konceptowych, chociaż do sprawowania tych urzędów długa nauka i znakomite uzdolnienie jest wymagane; zważając wreszcie, że podniesienie się ceny potrzeb do życia czuć się daje najdotkliwiej urzędnikom szczupłe pobierającym płace, proponuje, ażeby adjunkci konceptowi pobierali po 1000 złr., a koncepiści po 1.300 złr. płacy rocznej. Gdy we wszystkich władzach nazwa praktykantów dawana jest nie urzędnikom mającym płace etatowe, lecz kandydatom na urzędników i aplikantom pobierającym tylko adjutum, zaś tak na zwani w projekcie Wydziału, „praktykanci“ są istotnie urzędnikami mającymi płacę etatową, przeto komisya usuwa niewłaściwą tę nazwę.

Nadmienić wreszcie należy, iż zmiany, które komisya w projekcie Wydziału proponuje, podniosą ogół płac urzędników krajowych o 1,350 złr.

Podwyższeniem tem uzupełniającem a tak małem mniema komisya osiągnąć w całości cel, który osiągnąć zamierzył Wydział przez projekt nowego etatu i płac.

Z tych powodów komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy etat i płace urzędników i sług Wydziału krajowego *A.* według projektu pod A. załączonego.

Przewodniczący
H. Wodzicki

Sprawozdawca
Maciej Kaszewko.

Uchwała

do etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego.

§. 1.

Grono urzędników Wydziału krajowego zawierać będzie następujących urzędników:

I. Dwóch radców,
Czterech sekretarzy,
Sześciu koncepistów,
Dwóch adjunktów konceptowych,
Dwóch asystentów.

Wszakże wolno będzie Wydziałowi krajowemu jednego lub obydwóch radców zastąpić sekretarzami.

Przy powołaniu osób na posady radców, wolno będzie Wydziałowi krajowemu udzielić dyspensy wieku, wymaganego ustępem 1szym §. 3go ustanowy służby krajowej.

Liczbę przybrać się mających bezpłatnych aplikantów oznaczy Wydział krajowy.

II. W oddziale technicznym:
Jednego nadinżyniera,
Dwóch inżynierów,
Dwóch asystentów technicznych.

III. W oddziale rachunkowym:
Dyrektora oddziału rachunkowego,
Jego zastępcę,
Czternastu adjunktów,
Dziesięciu asystentów.

IV. W oddziale kasowym:
Kasyera,
Kontrolora,
Czterech adjunktów.

V. W oddziale manipulacyjnym:
Dyrektora kancelaryi,
Archiwistę,
Protokolistę,
Sześciu kancelistów.

*

§. 2.

Etat sług przydzielonych Wydziałowi krajowemu składać się będzie:

z odźwiernego,

z portyera,

z jednego woźnego dla oddziału kasowego,

z jednego woźnego dla oddziału rachunkowego, i

z czterech woźnych.

Stróże nie należą do rzędu stałych sług. Liczbę ich postanowi Wydział krajowy i oznaczy ich wynagrodzenie.

§. 3.

W miejsce ustanowionych dotychczas płac, dodatków na pomieszkanie i dodatków drożyźnianych pobierać będą rocznie:

1. Radcy:

a) stałej płacy po	2800	złr.
b) dodatku aktywalnego po . . .	480	„
c) dodatku pięcioletniego po . .	400	„

2. Sekretarze:

a) stałej płacy po	2000	„
b) dodatku aktywalnego po . . .	360	„
c) dodatku pięcioletniego po . .	200	„

3. Koncepiści:

a) stałej płacy po	1300	„
b) dodatku aktywalnego . . .	240	„
c) dodatku pięcioletniego . . .	200	„

4. Adjunkci konceptowi:

a) stałej płacy po	1000	„
b) dodatku aktywalnego . . .	200	„
c) dodatku pięcioletniego . . .	100	„

5. Asystenci:

a) stałej płacy po	700	„
b) dodatku aktywalnego . . .	100	„
c) dodatku pięcioletniego . . .	80	„

6. Nadinżynier:

a) stałej płacy	3000	„
b) dodatku aktywalnego . . .	1000	„
c) dodatku pięcioletniego po . .	300	„

7. Inżynierowie:

a) stałej płacy po	2000	„
b) dodatku aktywalnego po . . .	360	„
c) dodatku pięcioletniego po . .	200	„

8. Pomocnicy oddziału technicznego:

a) stałej płacy po	900	„
b) dodatku aktywalnego po . . .	120	„
c) dodatku pięcioletniego po . . .	80	„

9. Dyrektor oddziału rachunkowego:

a) stałej płacy po . . . . 2600 złr.
b) dodatku aktywalnego . . . 400 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 300 „

10. Zastępca dyrektora oddziału rachunkowego:

a) stałej płacy po . . . . 2000 złr.
b) dodatku aktywalnego po . . . 360 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 200 „

11. Adjunkci oddziału rachunkowego:

a) stałej płacy po . . . . 1200 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 240 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 150 „

12. Asystenci oddziału rachunkowego:

a) stałej płacy po . . . . 700 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 100 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 50 „

13. Kasyer:

a) stałej płacy po . . . . 2000 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 360 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 200 „

14. Kontrolor kasy:

a) stałej płacy po . . . . 1500 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 300 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 175 „

25. Adjunkci oddziału kasowego:

a) stałej płacy po . . . . 1200 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 240 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 150 „

16. Dyrektor kancelaryi:

a) stałej płacy po . . . . 2000 „
b) wolne pomieszkanie, 6 sągów drzewa i
c) dodatku pięcioletniego po . . 200 „

17. Archiwista:

a) stałej płacy po . . . . 1500 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 300 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 175 „

18. Protokolista:

a) stałej płacy po . . . . 1200 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 240 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 150 „

19. Kanceliści:

a) stałej płacy po . . . . 1000 „
b) dodatku aktywalnego po . . . 200 „
c) dodatku pięcioletniego po . . 100 „

20. Odźwierny:

a) stałej płacy po . . . . 600 „
b) wolne pomieszkanie
c) dwa sągi drzewa

d) na mundur po . . . . 50 złr.
e) dodatku pięcioletniego po . . 30 „

Portyer:

a) stałej płacy po . . . . 500 „
b) wolne pomieszkanie,
c) dwa sągi drzewa,
d) mundur
e) dodatku pięcioletniego po . . 30 „

Woźny przy kasie krajowej:

a) stałej płacy po . . . . 600 „
b) na mundur . . . . . 50 „
c) dodatku aktywalnego po . . . 50 „
d) dodatku pięcioletniego po . . 30 „

Z pięciu woźnych każdy:

a) stałej płacy po . . . . 500 „
b) na munndur po . . . . 50 „
c) dodatku aktywalnego po . . . 50 „
d) dodatku pięcioletniego po . . 30 „

§. 4.

Dodatek pięcioletni (quinquennium) nadany będzie przez Wydział krajowy każdemu urzędnikowi i słudze podług powyżej wyrażonej stopy, jeżeli także przy Wydziale krajowym pełni na jednej i tej samej posadzie służbę nieprzerwanie. Służba pełniona przy innych urzędach, chociaż przyjętą została do emerytury nie będzie policzalną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu urzędnikowi na tej posadzie częściej jak trzy razy t. j. za 15 lat nieprzerwanej służby.

Przy nadaniu dodatku pięcioletniego nie stanowi różnicy różność płacy pobieranej na mocy dotychczasowej regulacyi płac, na jednej i tej samej posadzie.

Dodatek pięcioletni stanowi część płacy i będzie doliczoną do stałej płacy przy wymiarze emerytury. Zaliczki na płacę udzielone na podstawie §. 37. ustanowy służby krajowej udzielane także będą od dodatków pięcioletnich.

§. 5.

Dodatek aktywalny nie może być policzony do emerytury.

§. 6.

Urzędnikowi lub słudze, którego łączna płaca wskutek tej regulacyi wypadałaby niżej od dotychczasowego poboru, ma być niedobór tak długo

jako osobisty dodatek pozostawiony, jak długo ten niedobór przez awans lub uzyskanie pięcioletniego dodatku nie zostanie pokryty.

Równie wolno będzie Wydziałowi krajowemu przyznać jako osobisty dodatek ten niedobór, któryby się okazał, jeżeliby urzędnik przy posunięciu go na wyższą posadę do mniejszego przyszedł poboru, niż go na niższej miał posadzie, lecz tylko na tak długo, jak długo ten niedobór przez awans lub uzyskanie pięciolecia nie zostanie wyrównany.

§. 7.

Asystentem przy oddziale rachunkowym może być mianowanym tylko taki kandydat, który oprócz wymogów w §. 4tym ustęp 2gi ustanową służby krajowej zawartych, wykaże także przynajmniej jednoroczną zadawalniającą praktykę w zawodzie rachunkowym lub kasowym.

§. 8.

Kaucye urzędników kasowych winne być zastosowane do nowego etatu płac.

§. 9.

Wysokość dziennej płacy czyli dyety wyznacza się:

a) dla urzędników z płacą stałą 1500 złr. i wyżej po 5 złr. na dzień;

b) dla urzędników z płacą stałą 1000 złr. aż do 1500 złr. po 4 złr. dziennie;

c) dla urzędników z płacą stałą 700 złr. do 1000 złr. po 3 złr. dziennie.

Poza obrębem granic kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem dyety liczone będą w dwójnasób.

§. 10.

Upoważnia się Wydział krajowy do podniesienia Inspektorowi szpitalów płacy do wysokości 2000 złr.

§. 11.

Postanowienia te wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1874 r.

§. 11.

Postanowienia te wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1874 r.

---

§. 10.

Powzięcie się Wyższej kwoty do podniesienia inspektorowi szpitalów płacy do wysokości 2000 złr.

Poza obrębem granic krain koronnego (właściwi i Lodomerya wraz z W. Księstwem Krakowskiem dzielą liczne błędy w dawniejszem.

Pozn. obrębem granic krain koronnego (właściwi i Lodomerya wraz z W. Księstwem Krakowskiem dzielą liczne błędy w dawniejszem.

§. 9.

Wysokość dzisiejszej płacy czyli dzielą wyszczególnia się:

a) dla urzędników z płacą stałą 1500 złr. i wyżej po 5 złr. na dzień:

b) dla urzędników z płacą stałą 1000 złr. aż do 1500 złr. po 4 złr. dziennie:

c) dla urzędników z płacą stałą 700 złr. do 1000 złr. po 3 złr. dziennie.

Poza obrębem granic krain koronnego (właściwi i Lodomerya wraz z W. Księstwem Krakowskiem dzielą liczne błędy w dawniejszem.

§. 8.

Kancye urzędników kasowych winne być zaopatrzone do nowego stanu płac.

§. 7.

Zastępstwem przy oddziale rachunkowym może być mianowanym tylko taki kandydat który opróczy wymogów w §. 4ym wstępu 3ci ustanową składy krajowej zamożności, wykaże także przynależność jednocześnie zadawalniący praktykę w zawodzie rachunkowym lub kasowym.

§. 6.

Nabycie obywatelstwa austryackiego w jednem z królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa nie pociąga za sobą prawa do obywatelstwa w innem.

Urzędnik wolno będzie w drodze przymusowej egzekucyi sprzedać jako osobisty dochód ten niedobór, który się okaże. Jeżeliby urzędnik przy pozostałych na wyższą posadę do mniejszego przyszedł pomoru, nie co na niższej mieć powinien, lecz tylko na tak długo, jak długo ten niedobór przez zwrot lub uzyskanie pięciokrotnego dochodu nie zostanie pokryty.

Równie wolno będzie Wydziałowi krajowemu przyznać jako osobisty dochód ten niedobór, który się okaże. Jeżeliby urzędnik przy pozostałych na wyższą posadę do mniejszego przyszedł pomoru, nie co na niższej mieć powinien, lecz tylko na tak długo, jak długo ten niedobór przez zwrot lub uzyskanie pięciokrotnego dochodu nie zostanie pokryty.

Aleg. LX.

Sprawozdanie

Komisyi edukacyjnej

w przedmiocie petycyi komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego o założenie krajowej szkoły leśnej i przeznaczeniu zasiłku z funduszu krajowego na założenie i utrzymanie tej szkoły.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 19. b. m. przekazał Sejm Komisyi edukacyjnej do sprawozdania w porozumieniu z komisyą budżetową zdanie komisyi administracyjnej w przedmiocie petycyi komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego o założenie krajowej szkoły leśnej i przeznaczenie zasiłku z funduszu krajowego na utrzymanie tej szkoły.

W petycyi tej komitet odwołując się do prowadzonych od dwóch blisko lat rokowań z obecnem Ministerstwem rolnictwa, prosi aby Wysoki Sejm:

1. uznać raczył utworzyć się mającą szkołę gospodarstwa leśnego za zakład krajowy;
2. aby przeznaczyć raczył z funduszów krajowych na utrzymanie tej szkoły, do uchwalonych już na 19. posiedzeniu kadencyi roku 1872 złr. 3.000 — uzupełniającą kwotę roczną;
3. aby postanowić raczył, iż przeznaczony roczny zasiłek przedewszystkiem użytym być ma na utrzymanie dwóch fachowych profesorów przy szkole, którzyby mieli wszelkie prawa i obowiązki urzędników krajowych; i
4. aby polecić raczył Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z Ministerstwem rolnictwa co do planu naukowego, nadzoru zwierzchniczego, siedziby i subwencyonowania z funduszów Państwa tejże szkoły tak, ażeby już z rokiem 1874/5 w życie weszła.

Komisya administracyjna wnosząc na posiedzeniu 19. b. m. przekazanie tej petycyi Komisyi edukacyjnej, w sprawozdaniu swem popiera prośbę komitetu.

Komisya edukacyjna rozpoznawszy szczegółowo nietylko samą petycyę Komitetu, ale także całą przeszłość sprawy szkoły leśnej w aktach Wydziału krajowego, doszła do tego samego co i Komisya administracyjna przekonania, iż zakład taki w kraju naszym niezbędnie jest potrzebnym, że wszelkich wypada użyć sposobów, aby jak najrychlej szkoła ta wejść mogła w życie, i że fundusze użyte na danie krajowi takiego zakładu, w korzyściach, jakie on przyniesie, znajdą sowite wynagrodzenie.

Sprawą tą komitet Towarzystwa gospodarskiego zajmuje się już od roku 1849 i przez cały ten czas, chociaż niestety bez skutku, gorliwie, gdzie wypadało ją popierał. Dopiero od maja 1872 weszła ona na drogę, po której pomyślnego nareszcie załatwienia spodziewać się można, tembardziej gdy z licznych reskryptów Ministerstwa rolnictwa obecnego widzieć się daje, że pan Minister nietylko wielką przywiązuje wagę do takiego zakładu, ale także gotów, o ile to mu będzie możliwem, funduszami przyjść w pomoc.

Komitet przedewszystkiem nie zaniedbał niczego, aby pana Ministra nakłonić do założenia szkoły z funduszów Państwa, i dopiero, jak tego dowodzą korespondencye z Ministerstwem, gdy się to zupełnie okazało niemożliwem, udał się do Wysokiego Sejmu, prosząc o pomoc z funduszów krajowych. Czyni on to tem słuszniej, że Ministerstwo, w razie gdyby Sejm uznał szkołę za zakład krajowy i przeznaczył pewną stałą kwotę z funduszów krajowych na utrzymanie szkoły, w reskrypcie z dnia 6. lipca 1872 przyrzeka w ogóle subwencyę, w reskrypcie zaś z dnia 19. października 1873. obiecuje kwotę złr 7.000 na założenie szkoły, a nadto w myśl reskryptu z dnia 23. czerwca 1873 mogłaby też szkoła przez analogią ze szkołami rolniczemi mieć prawo do stałej subwencyi.

Co do samego uorganizowania szkoły, wiele także kwestyj między Ministerstwem a komitetem zostało już umówionych i wyjaśnionych, a złożona w maju b. r. przez komitet na żądanie Rządu komisya biegłych (ankieta) w której największe w kraju fachowe powagi zasiadały, wypracowała kompletny prawie plan nauk wykładać się mających, jakoteż i szczegółowy wykaz potrzebnych rocznie funduszów w kwocie złr. 10.000.

Komisya edukacyjna nie mogła uważać się za powołaną do przekładania Wysokiej Izbie projektu tak szczegółowego, żeby wyczerpać w nim miała całkowity plan nauk i usprawiedliwiać ilu profesorów w szkole tej być powinno, co wreszcie z trudnością mogłoby być przedmiotem rozpraw w tej Wysokiej Izbie; z tego też powodu komisya niektóre tylko najważniejsze zasadnicze i niejako wytyczne punkta z aktów przed nią leżących podnosi i pozwala sobie polecić je względom Wysokiej Izby. I tak przedewszystkiem, jeżeli szkoła leśna ma liczyć na poparcie ze strony Ministerstwa, jeżeli obiecane prawie już fundusze przez Ministerstwo mają szkole przyjść w pomoc, potrzebnem jest, aby Wys. Sejm tak jakto uczynił na 19. posiedzeniu kadencyi roku 1872, uchwalić zechciał, iż uznając konieczną potrzebę szkoły gospodarstwa leśnego, uważa za niezbędne rychłe założenie tego rodzaju szkoły krajowej.

Jeżeli początkowo komitet proponował Ministerstwu umieszczenie szkoły przy Akademii technicznej, to czynił to jedynie w myśli korzystania z zamierzonej podówczas organizacyi tego ostatniego zakładu, chociaż nie tajne mu były niedogodności z połączenia tego wyniknąć mogące, na które też Ministerstwo zwróciło uwagę w reskrypcie swoim z dnia 6. lipca 1872 r. Uznając że 1) szkoła leśna przez przyłączenie do innego zakładu pozbawionaby była możności korzystania z prawa do subwencyi Ministerstwa rolnictwa jako w takim razie innemu, t. j. Ministerstwu oświecenia podporządkowana; 2) że w obec uciążliwych warunków wymaganych od wstępujących do Aka-

demii technicznej liczba uczniów zredukować by się mogła do nader nieznacznej; 3) z uwagi nadto że na teraz nietylko nie jest koniecznem staranie się o założenie w kraju szkoły leśnej wyższej, lecz że owszem szkoła średnia, byle samoistna, nie zależna od żadnego z istniejących zakładów, z własną odrębną fachową dyrekcyą, lepiej odpowie obecnym potrzebom, ile że dostarczy najwięcej pożądanych praktycznych gospodarzy, a wymagając o wiele mniejszych nakładów, o wiele też rychlej w wykonanie wprowadzoną być może; — z tych tedy powodów Komisya bezwarunkowo zaleca Wysokiej Izbie stanowcze orzeczenie: iż szkoła ta być ma szkołą gospodarstwa leśnego średnią i samoistną.

Co do miejsca gdzie ta szkoła założoną być ma, Komisya uznaje, iż miejscem najodpowiedniejszem jest Lwów.

Przemawiają zatem równie względy oszczędności, jako i okoliczności miejscowe. Jakoż we Lwowie liczba profesorów stałych może być bez uszczerbku dla szkoły zredukowaną do tych tylko, którzy przedmioty wykładać będą czysto fachowe, wykłady przedmiotów innych pomocniczych powierzone być mogą pomocnikom którzy mając oprócz tego inne także zajęcia i dochody za stosunkowo niskie wynagrodzenie tych obowiązków podjąć się będą mogli.

Pod względem naukowym wielką także pomocą będą znajdujące się we Lwowie muzea i laboratorya, bez których nie łatwo szkoła by się obejść mogła, a których założenie osobno dla szkoły wielkieby za sobą pociągnęło wydatki.

Pod względem zaś praktycznego kształcenia uczniów, byle przy szkole znajdował się jaki taki kawałek gruntu na szkółki drzew właśnie tak blisko miasta leżące a tak rozmaite gatunki lasów i gospodarstw leśnych najlepszem być mogą polem do kształcenia prawdziwie praktycznych gospodarzy. W pobliżu miasta, tak, że bez utrudzenia piechotą do nich dojść można, leży część lasów miejskich, które jak wiadomo porządnie i postępowo są zagospodarowane; znaczny komplex lasów Kurowickich i Starosielskich, które od dawna już w największym są utrzymywane porządku, przedstawi uczniom wszelkie prawie rodzaje lasów, z jakiemi potem w kraju do czynienia mieć mogą. Nie wątpi zresztą Komisya, że skoro szkoła raz wejdzie w życie, nie będzie trudnem uzyskać, czy to u miasta, czy u którego z właścicieli lasów blisko Lwowa leżących, założenia rewiru instrukcyjnego (Schulforst), w którymby wszelkie ulepszenia i kultury w dziedzinie fachu leśniczego praktykowane, dla nauki uczniów wykonywane być mogły.

Ważnym powodem przemawiającym za założeniem szkoły we Lwowie jest i ten, że w mieście uczniowie o wiele łatwiej i taniej żyć i umieścić się będą mogli, niż na wsi, że zatem nie jeden, któryby ze szkoły nie mógł korzystać dla braku odpowiednich funduszów, mając to ułatwienie, pomnoży liczbę jej uczniów.

Umieszczając szkoły we Lwowie, wypada koniecznie przeznaczyć jej miejsce odpowiadające wszystkiem takiej szkoły wymogom, t. j. nietylko postarać się o budynek odpowiedni, ale także i tylko taki wybrać, przy którymby znajdował się grunt koniecznie potrzebny do założenia szkółek drzew i grzęd doświadczalnych. Wypadałoby zatem umieścić szkołę nie w samem mieście, ale w odleglejszej jego części.

Zważywszy zaś równocześnie tak nieproporcyonalnie wysokie czynsze, jak niemniej na niemożność częstego przenoszenia się ze szkołą, sądzi komisya, że korzystniejszem i oszczędniejszem byłoby nabycie dla tejże od razu odpowiedniej realności i umieszczenia jej w własnym budynku. Na ten cel wypadałoby z funduszów krajowych przyznaczyć przynajmniej kwotę złr. 3000, do której dodałoby się także obiecaną przez Ministerstwo rolnictwa kwotę złr. 7000, resztę zaś umarzanoby ratami tą kwotą, która podług preliminarza corocznie na koszta umieszczenia szkoły liczoną będzie, a która najmniej około złr. 1500 rocznie wynieść by musiała. Zdaniem zatem Komisyi powinna Wy-

soka Izba orzec, iż szkoła ta w własnym budynku z gruntem stosownym na założenie szkółek leśnych urządzoną być ma.

Tak nazwa jakoteż i charakter szkoły średniej wskazuje, że co do języka wykładowego zastosowanym być ma artykuł V. ustawy o języku wykładowym z d. 22. czerwca 1867.

Ze względu, iż szkoła ma być założoną funduszami łącznemi kraju i Państwa, a do tego być koniecznie fachowo kierowaną; że zresztą w reskrypcie z 19. października 1873 Ministerstwo rolnictwa za warunek do udzielania subwencyi kładzie przyznanie temuż Ministerstwu prawa zastępywania się przez swego delegata w kierownictwie szkołą; najodpowiedniej zdaniem Komisyi będzie, jeżeli Wysoka Izba postanowi, że zarząd szkoły powierzonym być ma kuratoryi złożonej z trzech osób: z delegata Wydziału krajowego, z delegata Rządu i z delegata komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Z tychże samych powodów zachowany być ma przynależny udział wszystkich tych trzech czynników przy mianowaniu ciała nauczycielskiego, i to w ten sposób, iż profesorów mianować będzie na przedstawienie kuratoryi Wydział krajowy, zatwierdzać zaś Ministerstwo rolnictwa; pomocników nauczycielskich mianować będzie kuratorya a zatwierdzać Wydział krajowy.

Jak we wszystkich innych szczegółach tyczących się tego zakładu komisya kieruje się względami największej oszczędności grosza publicznego, tak w kwestyi ciała nauczycielskiego starała się ile tylko to być może najmniejszą liczbę najkosztowniejszych, bo stałych posad profesorów Wysokiej Izbie do przyjęcia przedstawić. Oględność ta tem jest potrzebniejszą, że w płacach tych właśnie posad skąpić byłoby nie możliwem, chcąc nabyć dla szkoły pierwszorzędne siły fachowe, i że w myśl reskryptu Ministerstwa rolnictwa z 23. czerwca 1873 r. dla uzyskania stałej subwencyi rządowej dla szkoły, wypada koniecznie, aby Wysoka Izba przyznała tej kategoryi stałych profesorów, stanowisko urzędników krajowych, ze wszystkiemi do tego przywiązanemi prawami i obowiązkami.

Komisya biegłych komitetu Towarzystwa gospodarskiego, w elaboracie swoim, do którego odwołaliśmy się już wyżej, proponuje dwie posady profesorów stałych dla przedmiotów czysto fachowych, z których wykładający gospodarstwo lasowe byłby zarazem dyrektorem szkoły. Jak to już wyżej powiedziano, Komisya edukacyjna, uwzględniając skład owej Komisyi biegłych, sądzi, że nie może lepiej postąpić jak w tych właśnie kwestyach fachowych polegać na jej zdaniu, zgadzając się więc w tej mierze z jej propozycyą wnosi, aby Wysoka Izba orzekła, że przy szkole gospodarstwa leśnego na teraz ma być dwóch profesorów fachowych stałych, którym się przyznaje prawa i obowiązki urzędników krajowych.

Nie wdając się w bliższe określenie zasad i warunków, według których szkoła leśna ma być założoną i w życie wprowadzoną, zdaniem Komisyi edukacyjnej wypada dalsze przeprowadzenie rokowań z Rządem, i ściślejsze już określenie tak planu naukowego jak i innych wszelkich kwestyj, które przy założeniu szkoły załatwione być muszą, polecić Wydziałowi krajowemu z tym dodatkiem, żeby w jak najkrótszym czasie zwołał osobną do tego Komisyę biegłych, do której powoła oprócz kilku posiadaczy wzorowych gospodarstw leśnych, reprezentantów komitetów Towarzystw gospodarskich i kilka osób znanych w kraju ze szczegółowych w tej mierze swoich wiadomości.

Polecić także wypada Wydziałowi krajowemu, aby wszelkich dołożył starań, aby szkoła leśna już z rokiem 1874/5 w życie wejść mogła.

Gdy koszta utrzymania rocznego szkoły obliczone są według preliminarza przez biegłych komitetu Towayzystwa gospodarskiego na złr. 10.000, a przy ułożeniu ściślejszego preliminarza przez Wydział krajowy nie o wiele zapewne zmieni się ta cyfra, zechce Wysoka Izba do uchwalonej już kwoty złr. 3000 na 19. posiedzeniu kadencyi roku 1872, dodać według wniosku Wydziału

krajowego kwotę złr. 2000 rocznie i upoważnić Wydział do użycia aż do wysokości tej kwoty złr. 5000 na uposażenie roczne szkoły leśnej, polecając zarazem, aby względem uzyskania niedostającej jeszcze kwoty na utrzymanie roczne szkoły, jakoteż względem przyrzeczonych na założenie złr. 7000, potrzebne u Rządu poczynił kroki.

Zestawiając rzecz powyższą, w szczególności zaś odwołując się do uchwały Wysokiej Izby z d. 3. grudnia 1872. Komisya edukacyjna w porozumieniu z komisyą budżetową wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. W poczuciu naglącej potrzeby dla kraju szkoły gospodarstwa lasowego, Sejm postanawia założenie tejże, uznaje ją za Zakład krajowy; z tem atoli zastrzeżeniem, że co do subwencyi państwowej, wliczoną będzie ta szkoła do kategoryi szkół rolniczych, dla których Ministerstwo rolnictwa stałą subwencyę przyrzeka:
2. Szkoła ta ma być stałą, samoistną, średnią szkołą gospodarstwa lasowego założoną we Lwowie;
3. Pomieszczoną być ma we własnym budynku z odpowiednim gruntem na szkółki leśne;
4. Szkołą zarządza kuratorya z trzech osób, a mianowicie delegata Rządu, delegata Wydziału krajowego i delegata komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego;
5. Ciało nauczycielskie składa się z dwóch stałych profesorów fachowych i pomocników. Profesorów stałych mianuje Wydział krajowy na przedstawienie kuratoryi, zatwierdza ministerstwo rolnictwa; pomocników zaś mianuje kuratorya a zatwierdza Wydział Krajowy;
6. Profesorowie stali mają prawa i obowiązki urzędników krajowych;
7. Dla ułożenia planu naukowego dla szkoły, złoży Wydział krajowy komisyę biegłych z osób fachowych, właścicieli wzorowych gospodarstw lasowych i zastępców komitetów Towarzystw gospodarskich;
8. Sejm postanawia do uchwalonych już zł. 3.000 — rocznie dodawać złr. 2.000 rocznie na utrzymanie szkoły — zaś przeznacza zł. 3.000 jednorazowo na koszta założenia téjże, i upoważnia Wydział krajowy do użycia téj kwoty na wprowadzenie w życie szkoły, polecając mu zarazem wejść natychmiast w rokowania z Rządem, celem uzyskania niedostającéj jeszcze kwoty, jakoteż przyrzeczonych już zł. 7.000 na koszta założenia szkoły;
9. Wydział krajowy dołoży wszelkich starań, aby rzeczona szkoła już z rokiem 187⁴/₅ otwartą być mogła.

Lwów dnia 31. grudnia 1873.

Przewodniczący
Dr. **Majer.**

Sprawozdawca
A. Sapieha.

L. 279/s.

Aleg. LXI.

Ustawa

o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym.

Za zgodą Sejmu krajowego Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, rozporządzam na podstawie zasad wypowiedzianych w ustawie wodnej państwowej z dnia 30. maja 1869 Nr. 93 Dz. pr. p. co następuje:

Artykuł I.

Niniejsza ustawa o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym zacznie obowiązywać z dniem . . . . .

Z dniem tym, przestają obowiązywać wszystkie ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotów będących treścią tej. ustawy, albo stojących z nią w sprzeczności.

Artykuł II.

Prawa używania wód, albo inne do stosunków wodnych odnoszące się prawa prywatne, nabyte na podstawie dawniejszych ustaw pozostają nienaruszone.

O istnieniu i rozciągłości takich praw rozstrzygać należy według dawniejszych ustaw; co do wykonywania jednak takowych, jakoteż co do postępowania w sprawach wodnych obowiązuje niniejsza ustawa.

Artykuł III.

Wykonanie tej ustawy poleca się Ministrowi rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i handlu.

Rozdział pierwszy.

O prawnej istocie wód.

§. 1.

O prawnej istocie wód sądzić należy według zasad powszechnego prawa prywatnego, a przedewszystkiem według §. §. 2 do 7 ustawy cywilnej (§. 1. ustawy państwowej.)

§. 2.

Strumienie i rzeki wraz ze swemi ramionami są dobrem publicznem począwszy od tego miejsca, gdzie zaczynają być spławnemi dla okrętów i galarów, a to nawet i wtedy, gdyby spławianie chwilowo lub zupełnie było ustało (§. 2. ustawy gańskiej.)

§. 3.

Publicznem dobrem są także przestrzenie strumieni i rzek niedostępne dla okrętów lub galarów, jakoteż strumyki, jeziora i inne płynące lub stojące wody, o ile w skutek prawnych postanowień, albo poszczególnych tytułów prawnych do nikogo nie należą.

Postanowienie to bynajmniej nie ogranicza przepisów powszechnego prawa prywatnego (§. 3. ustawy państwowej.)

§. 4.

Następujące wody należą do właściciela gruntu, jeżeli się temu nie sprzeciwiają prawa nabyte przez inne osoby:

a) woda podziemna na jego gruntach się znajdująca, tudzież woda na powierzchnię z tegoż wypływająca, z wyjątkiem źródeł solnych podlegających monopolowi solnemu, albo też wody wapiennej należącej do górniczego regale.

b) woda zbierająca się na jego gruncie z deszczu, śniegu, szronu i t. d.

c) woda zamknięta w studniach, sadzawkach, cysternach i innych na gruncie właściciela znajdujących się basenach, albo też w kanałach, rurach i t. d. założonych przez niego do prywatnego użytku.

d) odpływy z powyższych wód, dopóki takowe nie spływają do wody będącej cudzą, pry-

watną albo publiczną własnością i nie opuszcza grunta właściciela (§. 4. ust. państwowej.)

§. 5.

Strumyki prywatne albo inne płynące prywatne wody, uważać należy za przynależność tych gruntów, na których albo pomiędzy którymi płyną i to stosownie do długości brzegu każdego gruntu (§. 5. ustawy państwowej.)

§. 6.

Rząd może zastosowując przepis §. 365. p. u. c. uznać płynące wody prywatne do żeglugi, albo spławiania galarów za dobro publiczne (§. 6. ustawy państwowej.)

Rozdział drugi.

O używaniu wód.

§. 7.

Używanie wód publicznych w celach żeglugi albo spławiania galarów będzie uregulowane specyalnemi ustawami i rozporządzeniami zawartemi w osobnych w tym celu wydanych aktach żeglarskich i aktach tyczących się spławiania galarów, tudzież osobnemi ordynacyami dla policyi flisów, policyi żeglugi i policyi rzek.

Do zakładania prywatnych przewozów na wodach prywatnych i publicznych jako zarobku przemysłowego potrzeba pozwolenia władz; pozwolenie takie potrzebne jest do zakładania przewozów na wodach spławnych, choćby nie miały być w sposób zarobkowy prowadzone (§. 7. ust. państ.)

§. 8.

Właściciele brzegów obowiązani są cierpieć nadal bezpłatnie lądowanie i przymocowywanie okrętów i galarów w miejscach ku temu przez władzę przeznaczonych, o ile za to dawniej żadnego nie pobierali wynagrodzenia.

Jeżeli zaś do lądowania albo przymocowywania okrętów i galarów użytą będzie część ich gruntu dotąd w tym celu nieużywana, natenczas mają prawo żądać za to wynagrodzenia.

Właściciele brzegów mają także obowiązek cierpieć bezpłatne chodzenie po brzegach osób

przeznaczonych do policyjnego nadzoru wód i używanie istniejących ścieżek na liny a wyjątkowo tylko wtedy mogą żądać wynagrodzenia

a) jeżeli żądanie to polega na osobnym tytule prawnym albo

b) jeżeli do utrzymania istniejącej ścieżki na linwy potrzebną będzie część gruntu, dotąd w tym celu nie używana.

Nabywanie gruntów potrzebnych do lądowania i przymocowywania okrętów i galarów, albo do zakładania nowych ścieżek na linwy, ma być osądzone według powszechnego prawa prywatnego (§. 8. ustawy państwowej.)

§. 9.

W razie niebezpieczeństwa wolno w każdem odpowiedniem miejscu lądować, jako też wyciągać na brzeg ładunek, z galarów i okrętów a nawet i same galary i okręty wyciągać aż do dalszego odpłynięcia, za co może właściciel brzegu żądać od właściciela galaru lub okrętu odpowiedniego wynadgrodzenia wyrządzonej mu szkody, nie przesądzając temu ostatniemu przysługiwać mogącemu prawu żądania zwrotu od osób trzecich (§. 9. ust. państwowej.)

§. 10.

Właściciel wody prywatnej może jej według woli używać, tudzież innym jej używania dozwolić z zastrzeżeniem wyjątków opierających się na osobnych tytułach prawnych. Używanie wody płynącej ograniczone jest prawami innych osób do wody tej prawa mających jakoteż publicznemi względami, wynikającemi ze związku i koniecznej potrzeby wody, a to odpowiednio do postanowień ustaw.

W szczególności nie wolno prywatnemu właścicielowi tak używać wody, ażeby przez jej zanieczyszczenie lub spiętrzenie, albo przez wylew lub zatopienie cudzych gruntów prawa trzecich osób naruszone były (§. 10. ustawy państwowej).

§. 11.

Właścicielowi gruntu nie wolno samowolnie zmieniać naturalnego odpływu wody przez jego grunt płynącej na niekorzyść poniżej leżącego gruntu.

Jakoż i właścicielowi niższego gruntu nie wolno na niekorzyść wyżej leżącego gruntu tamować naturalnego odpływu wody (§. 11. ust. państw.).

§. 12.

Woda odwiedziona przez właściciela gruntu z wód prywatnych i niezużyta, ma być, zanim się takowa zetknie z cudzym gruntem, napowrót sprowadzoną w pierwotne koryto, chyba żeby przez jej sprowadzenie w innym kierunku nie urosła żadna szkoda dla innych osób mających prawo do tej wody (§. 12. ustawy państwowej).

§. 13.

Jeżeli właściciele kilku graniczących ze sobą brzegów, połączą się w celu wspólnego używania albo prowadzenia wody, to grunta ich uważać należy w obec trzecich osób jako jednę całość (§. 13. ust. państw.).

§. 14.

Jeżeli przeciwległe brzegi płynącej wody prywatnej do różnych należą właścicieli, to właściciele obydwóch brzegów mają prawo używać połowę przepływającej ilości wody w miarę długości posiadanego brzegu (§. 14. ust. państw.).

§. 15.

Każdemu wolno używać wody bez osobnych przyrządów w zwykły sposób, nie wykluczający takiego samego użycia przez innych, do kąpieli, mycia, pojenia, pławienia i czerpania, wydobywać z niej rośliny, muł, ziemię, piasek, szuter, kamienie i lód, o ile przez to nie narusza się biegu wody i brzegów, ani też nie uwłacza się cudzemu prawu, lub nie przynosi się komu szkody, zawsze jednak z zachowaniem policyjnych przepisów i tylko na miejscach od podobnego używania albo wydobywania nie wykluczonych.

§. 16.

Do każdego innego aniżeli w §. 15. wyszczególnionego używania publicznej wody, jakoteż do zaprowadzenia i zmienienia potrzebnych do tego przyrządów i zakładów, które wpływają na jakość i na bieg, albo na wysokość stanu wody, albo też, które naruszyć mogą brzegi, potrzeba zezwolenia powołanych do tego władz politycznych.

Pozwolenie takie potrzebne jest także co do wód prywatnych wtedy, jeżeli jej używanie oddziaływa na cudze prawa albo na jakość, bieg lub wysokość wody w wodach publicznych.

§. 17.

Do budowli wodnych, do których stawiania potrzeba według §. 16. pozwolenia kompetentnej władzy politycznej, należą przedewszystkiem budowle poruszane wodą i przyrządy do podniesienia wody.

Także do każdej zmiany takich budowli lub przyrządów potrzebne jest pozwolenie kompetentnej władzy politycznej, o ile ta zmiana wpływa na bieg, spad albo zużycie wody.

§. 18.

W dokumencie, mocą którego władza polityczna udzielać będzie pozwolenia, wymienione być musi miejsce, miara i sposób używania wody. Przy tem mogą być stawiane według potrzeby szczegółowe warunki regulujące i zabezpieczające ogółowi używanie wody, a pozwolenie może być dane tylko na czas ograniczony albo też odwołalnie.

§. 19.

Miara używania wody, którą ma oznaczyć władza polityczna, stosować się winna z jednej strony do potrzeby starającego się, z drugiej zaś do tej nadwyżki wody, która pozostaje do rozrządzenia ze względu na zmienny stan wody.

Miara ta wszakże w żadnym razie tak dalece się posunąć nie może, aby gminom i miejscowościom w razie niebezpieczeństwa ognia albo ze względu na cele gospodarskie ich mieszkańców zagrażał brak wody.

§. 20.

Właściciel winien w ten sposób wystawić i utrzymywać budowle i przyrządy, na które dostał pozwolenie, ażeby o ile możności nie przeszkadzały odpływaniu wody i lodu, nadto aby niepotrzebnie nie utrudniały lub nie przeszkadzały rybołowstwu i innemu używaniu wody, tudzież aby się woda nie marnowała.

Jeżeliby interesowani złożyli dowody, że temu rozporządzeniu zadość się nie dzieje, natenczas

winna władza polityczna w skutek ich podania polecić przy wyznaczeniu odpowiedniego terminu usunięcie tych uchybień, a po bezskutecznem upłynięciu czasu znieść je na koszt ociągającego się.

§. 21.

Jeżeli przez zagłębienie albo zmianę budowli wodnych można usunąć zbytne spiętrzenie wody, zatopienia albo inne uszkodzenia powstałe w skutek owych budowli, to właściciele takowych muszą uskutecznić potrzebne zmiany.

Pytanie co do tego, kto koszta takich zmian ma ponosić, a względnie kto je ma zwrócić właścicielowi budowli, rozstrzygać należy według ogólnych zasad prawa cywilnego.

§. 22.

Przy wszystkich budowlach poruszanych wodą i przyrządach do podniesienia wody musi być oznaczony za pomocą pali (znaku normalnego, pala markującego) lub innych stałych oznak, na koszt właścicieli tych budowli i zakładów, najwyższy dozwolony, a w razie zobowiązania utrzymywania wody w pewnej wysokości także najniższy dopuszczalny stan wody. Znak taki musi być urządzony przy budowlach i zakładach wodnych postawionych na podstawie tej ustawy zaraz przy stawianiu tychże, przy istniejących już takich budowlach zaś, przy których takowy brakuje, w terminie dwuletnim od dnia wejścia w życie tej ustawy. Oznaki wskazujące wysokość wody muszą być przez interesowanych w miejscu dostępnem, na którem je łatwo dopatrzeć można, w ten sposób dokładnie według reguł sztuki urządzonei utrzymywane, tak aby były o ile tylko można zabezpieczone przed umyślnem uszkodzeniem i przed zniszczeniem przez czas i przypadek.

§. 23.

Skoro tylko woda wzbierze nad wysokość znakiem oznaczoną, musi właściciel zakładu wodnego przez otwarcie śluz, jakoteż w ogóle przez usunięcie wszystkich przeszkód jej odpływ ułatwiać, dopóki nie opadnie znów aż do normalnego stanu wysokości.

W razie zaniechania tych ostrożności mogą wszyscy ci, którzyby tem zagrożeni byli lub szkodę ponieść mogli, z zastrzeżeniem pretensyi do wynagrodzenia szkody, żądać, aby odpływ został uskuteczniony przez miejscową władzę policyjną na koszt i niebezpieczeństwo ociągającego się właściciela zakładu wodnego.

§. 24.

Osobne rozporządzenia oznaczą kształt znaków do oznaczenia wysokości wody i ostrożności, jakie przy ich stawianiu zachowywać należy.

§. 25.

Prawa do używania wody, które w dokumencie zawierającym pozwolenie władzy nie zostały wyraźnie ograniczone, do osoby starającego się o pozwolenie, przechodzą na każdoczesnego właściciela tych zakładów albo nieruchomości, dla których pozwolenie wydane zostało.

Oddzielenie praw takich od pierwotnych budowli i przeniesienie ich na inne zakłady albo nieruchomości, może nastąpić tylko za pozwoleniem władzy udzielającej w ogóle takie pozwolenie.

§. 26.

Jeżeli się z wód publicznych sprowadza wodę do kanałów, stawów lub wodociągów urządzonych w celach prywatnych, to przy używaniu i zużywaniu tej wody obowiązują warunki danego w tym celu pozwolenia. Przyczem w razach wątpliwości ma być reguła, że pozwolenie i nabycie prawa używania wody ogranicza się li tylko na potrzebę przedsiębiorstwa uprawnionej osoby i że gdyby się okazała nadwyżka wody nad tę potrzebę, rozrządzenie nią przysłuża władzy rządowej.

§. 27.

Gdyby nawet nie zachodziły warunki wywłaszczenia według §. 365 d. u. s., może władza rządowa w celu pożytecznego użycia wody albo w celu usunięcia jej szkodliwych skutków zarządzić:

a) ażeby właściciel prywatnej wody płynącej, który jej nie potrzebuje i nie używa, w terminie, którą mu władza naznaczy odpowiednio do okoliczności, odstąpił ją za odpowiedniem

wynagrodzeniem innym, którzy ją pożytecznie użyć mogą.

b) aby właściciele nieruchomości pozwolili za odpowiedniem wynagrodzeniem na zaprowadzenie służebności na ich własności w tym celu, aby woda należąca do kogo innego z pewnego miejsca na inne przez ich grunt mogła być przeprowadzoną i na takowym stosowne budowle i zakłady przeprowadzające tę wodę mogły być urządzone.

Od przyjęcia takiego służebnictwa mogą się właściciele gruntu uwolnić przez odstąpienie gruntu potrzebnego do urządzenia wodociągu i odpowiednich zakładów, za które to odstąpienie należy im się odpowiednie wynagrodzenie.

Jeżeliby grunt w skutek założenia na nim wodociągu nie mógł być przez właściciela odpowiednio użytym, natenczas ma na jego żądanie nastąpić zakupno całego gruntu.

(§. 15. ustawy państwowej).

§. 28.

Jeżeli się na podstawie powyższego paragrafu oddaje komu innemu do użytku wodę zbywającą właścicielowi, to w wydanem przez władzę rządową i według przepisu §. 18 wystawić się mającem pozwoleniu, zawartym być ma warunek, że z udzielonego pozwolenia pod rygorem tegoż utracenia zrobiony musi być użytek w odpowiednio oznaczonym przeciągu czasu.

Utrata udzielonego prawa używania wody może być także wtedy wyrzeczoną, jeżeli uprawnionemu nie uiszczono należycie oznaczonego wynagrodzenia.

§. 29.

Ustawa górnicza postanawia, o ile się rozciągają prawa przedsiębiorców górniczych na odpływającą z szybów wodę i jakie im w ogóle przysługują wodne prawa.

§. 30.

Ustawa leśna i przepisy flisackie regulują używanie wody do spławiania drzewa; przepisy zaś o rybołostwie używanie wody do łowienia ryb.

§. 31.

Przedsiębiorcy zakładów do nawodniania, jakoteż zakładów poruszanych wodą i przyrządów

do podnoszenia wody, których zaprowadzenie z szczególną korzyścią dla gospodarstwa krajowego jest połączone, mogą żądać odpowiednio do postanowień §. 27 lit. b) (§. 15 ust. państw.), ażeby im właściciel gruntu za odpowiedniem wynagrodzeniem pozwolił na służebność na swoim gruncie, albo według swego wyboru odstąpił im grunt potrzebny do sprowadzania i odprowadzania wody, jakoteż do wystawienia potrzebnych tam szluz i innych przyrządów.

Prawo to przymusowe nie rozciąga się jednak na budynki i należące do nich dziedzińce, tudzież ogrody koło domu położone.

Gdyby grunt z powodu powyższych urządzeń nie mógł być przez właściciela odpowiednio użytym natenczas może tenże żądać zakupna całego gruntu.

§. 32.

Przy zakładaniu otwartych rowów i kanałów mają przedsiębiorcy oprócz zobowiązań nałożonych na nich §em 491 o. n. c., wystawić i utrzymywać potrzebne do połączenia obydwu brzegów mosty i ławy przy wysoko nad poziom prowadzonych wodociągach i kanałach, zaś także potrzebne przepusty jakoteż wymagane urządzenia w celu ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia.

§. 33.

Właścicielowi gruntu obciążonego służebnością na korzyść przedsiębiorstwa przysłuża prawo współużytkowania z urządzenia w ten sposób powstałego, przyczynieniem się do kosztów wystawienia i utrzymania w miarę ilości używanej wody: przysłuża mu to prawo jednak tylko o tyle, o ile przez to osiągnięcie celu urządzenia nie byłoby utrudnionem lub naruszonem.

Jeżeli właściciel gruntu zażąda wspólnego użytkowania dopiero po rozpoczęciu albo ukończeniu budowli, to musi nadto przyjąć na siebie koszta potrzebnych zmian w budowli.

O wysokości kwoty, którą do kosztów przyczynić się ma, rozstrzyga — jeżeli się strony nie zgodzą — kompetentna władza polityczna.

§. 34.

W wypadku pożaru albo gdyby zaszedł chwilowo gwałtowny brak wody, wolno miejscowej wła-

dzy politycznej, a względnie przełożonemu zagrożonej gminy albo obszaru dworskiego, wydać co do czasowego użycia wód prywatnych lub publicznych zarządzenia wymagane w interesie publicznym i takowe natychmiast wykonać.

§. 35.

Gdzie panuje stały brak wody do picia, gotowania, mycia, pojenia i innych gospodarskich potrzeb albo do gaszenia ognia, a zaopatrywanie się w nią przechodzi siły pojedyńczych członkow gminy, tam dostarczenie wody jest rzeczą gmin i osad odpowiednio do postanowień ustawy gminnej.

§. 36.

Gminy i osady nie mające wody podostatkiem mają prawo żądać w miarę potrzeby wywłaszczenia wód prywatnych i praw używania wody za wynagrodzeniem mającem się obliczyć według §. 37. (§. 17. ust. państ.) jednak tylko o tyle, o ile uprawnieni do wody nie potrzebują takowej na podobne własne cele. (§. 16. ust. państwowej.)

§. 37.

W wypadkach objętych §§. 27. i 36. (§. 15. i 16. ust. państ.) jeżeli między stronami nie nastąpi porozumienie, należy kwotę wynagrodzenia zbadać i oznaczyć w drodze administracyjnej, a jeżeli się interesowani tem nie zadowolą, oznaczyć ją przez sądowe oszacowanie, które odbyć się ma przy udziale obydwóch stron według zasad postępowania przy wywłaszczeniu. (§. 17. ust. państ.)

§. 38.

Postanowienia §§. 27., 28., 31., 37. (§. 17. ust. państ.) odnoszą się także do urządzeń, służących do zaopatrywania w wodę obszarów dworskich, gmin i miejscowości niemniej odosobnionych osad, jeżeli te wskutek swego położenia nie mogą korzystać z urządzeń do nawodniania obszarów dworskich, gmin i miejscowości.

§. 39.

Uprawnieni do rybołostwa nie mają prawa zabraniać wykonywania praw używania wody, lecz

mogą tylko żądać odpowiedniego wynagrodzenia, które oznaczy władza administracyjna, albo gdyby interesowany wyrokiem jej się nie zadowolnił, sędzia (§. 19. ust. państ.)

Rozdział trzeci.

O odprowadzaniu wody i ochronie przeciw takowej.

§. 40.

Do urządzeń odprowadzających wodę ma być analogicznie wszystko to zastosowane, co o zakładach nawodniających. w §§. 27., 28., 31. do 33. i 37. (§. 17 ust. państ.) było powiedziane.

§. 41.

Do stawiania wszelkich budowli wodnych w wodach publicznych, mających na celu uregulowanie wody lub ochronę przeciw takowej, a nie wykonywanych przez Państwo, potrzeba zezwolenia kompetentnej władzy politycznej.

Pozwolenie takie wtedy tylko potrzebne jest do podobnych budowli w wodach prywatnych, jeżeli one oddziaływają na cudze prawa, albo na jakość, bieg, lub wysokość wody w wodach publicznych.

§. 42.

Brzegi, groble, koryta i baseny, jakoteż urządzenia w wodach płynących lub przy takowych, należy w myśl §. 413 p. u. c. tak zakładać i utrzymywać, ażeby nie szkodziły cudzym prawom i o ile możności zapobiegały wylewom. (§§. 16. i 20.)

§. 43.

Do utrzymywania i czyszczenia kanałów i sztucznych rynien, jakoteż do utrzymywania w dobrym stanie urządzeń do używania wody w ogólności obowiązani są właściciele takich urządzeń z zastrzeżeniem prawnych zobowiązań innych osób.

Jeżeli właściciel nie jest wiadomy, to obowiązek powyższy spada na tych, którzy urządzeń tych używają a to, jeżeli niema innéj prawnej

podstawy do rozdziału w miarę korzyści, jakie pociągają.

§. 44.

Wystawienie i utrzymywanie w dobrym stanie przyrządów i budowli, niemniej wykonanie środków zaradczych w celu ochrony brzegów, gruntów, domów, dróg, kolei żelaznych i innych urządzeń w rzekach, strumieniach i potokach przed szkodliwemi wpływami wody jakoteż usunięcie szkód, które woda już wyrządziła, należy przedewszystkiem do właścicieli zagrożonych albo uszkodzonych nieruchomości i zakładów, jeżeli w téj mierze nie istnieją osobne prawne zobowiązania trzecich osób.

Jeżeli w skutek zaniedbania tej ochrony zagraża niebezpieczeństwo cudzej własności, natenczas muszą ociągający się w każdym razie przedsięwziąć wykonanie potrzebnych środków ochrony na koszt tych, od których niebezpieczeństwo ma być odwrócone, albo też na to wykonanie pozwolić i sami do tego się przyczynić w miarę §. §. 65 i 66.

§. 45.

Ustawodawstwo krajowe postanowi w każdym poszczególnionym wypadku o tém, czy w razach, gdzie całe miejscowości i niwy wystawione są na powtarzające się wylewy albo inne uszkodzenia przez wodę nastąpić ma ustanowienie spółki, choć by nawet interesowani na to się nie zgodzili, albo też o wykonanie takich budowli postarać się należy w inny sposób przedewszystkiem przez przyczynienie się i zaliczki funduszów krajowych lub gminnych.

§. 46.

Względem gruntów, które w skutek opuszczenia nie są niczyją własnością, i dopóki takowe nie staną się czyjąś własnością, mają spółki ustanowione w celu ochrony przeciw wodzie i uregulowaniu takowéj, obowiązać do robót ochronnych i regulacyjnych jeżeli grunta te leżą w ich obrębie.

§. 47.

Grunt uzyskany w skutek budowli regulacyjnych w obrębie takowych, przypada tym, co ponoszą koszta przedsiębiorstwa; musi być jednak na żądanie właścicieli sąsiednich gruntów tymże odstąpiony za zwrotem wartości, jeżeli go przedsię-

biorstwo nie potrzebuje do lepszego zabezpieczenia i umocnienia brzegu.

§. 48.

Na budowle stawiane w celach publicznego dobra dla zabezpieczenia i uregulowania brzegów i osuszania, tudzież na inne wodne budowle, muszą właściciele odstąpić za stosownem wynagrodzeniem potrzebne grunta i inne nieruchomości, tudzież budowle i urządzenia, lub też muszą zezwolić na zaprowadzenie wymaganych służebności gruntowych.

Wodociągi i kanały mogą być także bez zezwolenia właścicieli i uprawnionych do używania wody przeniesione na inne miejsca, jeżeli tego wymaga interes publiczny i jeżeli się to może stać bez zaszkodzenia celowi tych zakładów wodnych. Koszta mają ponosić przedsiębiorcy tego przeniesienia.

Właściciel musi dostarczyć za odpowiedniem wynagrodzeniem materyały znajdujące się na jego gruntach, które ochronione być mają, a które potrzebne są do wykonania takich w celach publicznego dobra stawianych budowli wodnych.

§. 49.

Właściciele brzegów muszą, o ile nie są do tego bezpłatnie obowiązani, za stosownem według §. 87. obliczyć się mającem wynagrodzeniem dozwolić przystępu i użycia brzegów do wywozu i przywozu, tudzież do składania i obrabiania materyałów potrzebnych do stawiania i utrzymywania robót mających na celu ochronę od wody, jéj uregulowanie, tudzież innych budowli wodnych.

Na wniosek właściciela brzegu może władza polityczna wyznaczyć przedsiębiorcy stosowny termin do ukończenia robót i wywiezienia materyału.

§. 50.

Jeżeli w celu zapobieżenia wielkiemu niebezpieczeństwu, mogącemu powstać w skutek przerwania brzegów lub grobli albo w skutek wylewów, trzeba się szybkich chwycić środków zaradczych, to sąsiednie gminy i obszary dworskie są obowiązane za stosownem wynagrodzeniem dać potrzebną pomoc na żądanie władzy politycznéj, albo gdy

jej nie ma na miejscu niebezpieczeństwa, na żądanie przełożonego zagrożonéj gminy albo obszaru dworskiego.

Jeżeli za tego rodzaju pomoc gminy lub obszary dworskie żądają wynagrodzenia, to wymierzyć ma je władza polityczna podług wartości pieniężnéj tej pomocy i rozłożyć stosunkowo należące się wynagrodzenie na gminy, którym pomoc była niesioną.

§. 51.

Jeżeli się stawia budowle z funduszów państwowych albo krajowych w celu używania lub przeprowadzenia wody, albo też w celu utrzymania takowéj i jeżeli te budowle przynoszą znaczną korzyść właścicielom graniczących nieruchomości albo sąsiednich urządzeń wodnych, albo też odwracają od nich znaczniejsze szkody, to można zmusić w drodze administracyjnéj tych właścicieli do przyczynienia się do kosztów budowy nawet gdyby zasady §. 365 p. u. c. o wywłaszczeniu nie dały się tutaj zastosować.

W drodze administracyjnej należy zbadać i orzec, czy budowla przynosi powyższym osobom znaczniejszą korzyść albo odwraca od nich większą szkodę, tudzież oznaczyć cyfrę odpowiedniego dodatku, a gdyby się strony tém nie zadowolniły, orzecze w tym względzie sędzia (§. 26. ust. państ.)

Rozdział czwarty.

O spółkach wodnych.

§. 52.

Do wystawienia budowli wodnych, mających na celu ochronę gruntu albo uregulowanie biegu wody, niemniéj do zaprowadzenia urządzeń osuszających i nawodniających, mogą się tworzyć spółki wodne, czy to za wolnem porozumieniem się interesowanych, czy to na podstawie uchwały większości interesowanych, a to na podstawie rozporządzenia kompetentnej władzy administracyjnej (§. 20. ust. państw).

§. 53.

Jeżeli w drodze administracyjnej uznano, że budowa albo urządzenie, które większość intereso-

wanych wykonać zamierza, przyniesie niezaprzeczoną korzyść i że urządzenie to nie da się wykonać odpowiednio celowi bez rozszerzenia go na grunta mniejszości interesowanych, to mniejszość może być zmuszoną przystąpić do spółki zawiązać się mającej w celu wykonania i używania tego urządzenia.

Stosunek głosów oblicza się według obszaru uczestniczącego gruntu, a nie według osób.

Jednakowoż nie można zmusić do udziału tych właścicieli, których dotychczasowy sposób użycia ich gruntów był dla nich korzystniejszy aniżeli sposób zamierzony przez wystawienie urządzeń wodnych; zmusić ich jednak można (§. 21. ustawy państw) do przyzwolenia na zaprowadzenie służebności albo do odstąpienia gruntu w myśl §§. 27, 36 i 37 (§. 15, 16 i 17 ust. państw.)

§. 54.

To zobowiązanie mniejszości następuje jednak dopiero wtedy, jeżeli z utworzeniem spółki do zaprowadzenia urządzeń nawodniających zgadzają się najmniej dwie trzecie, a z utworzeniem spółki do wykonania budowli w celach osuszenia, ochrony lub uregulowania wód więcej jak połowa interesowanych.

§. 55.

Większość głosów potrzebna do zawiązania takich spółek oblicza się przy przedsiębraniu urządzeń do osuszania i nawodniania podług obszaru dotyczących gruntów, przy budowlach zaś obronnych i regulacyjnych według wartości własności, którą się ma ochraniać.

Przy szacowaniu tej ostatniej trzeba także brać w rachunek podwyższenie jej wartości przez te budowle.

§. 56.

Każda spółka wodna musi mieć statuta, zarząd, nakoniec przewodniczącego, który ją zastępuje na zewnątrz.

Prawne istnienie spółki wodnej w stosunkach publicznych i prywatnych zawisło od uzyskania uznania jej przez kompetentną władzę administracyjną.

Dokument potwierdzający statuta, wykaz członków i podpis osób podpisujących za przewodniczącego, muszą być wykazane w osobnej księdze (księga wodna a każda zachodząca zmiana winna tam być zapisaną.

Księga ta ma być w urzędzie prowadzona i każdemu wolno do niej wglądać. (§. 22 ustawy państwowej).

§. 57.

Do zarządu spółki i załatwienia jej spraw wybierają członkowie z pośród siebie wydział absolutną większością głosów, którą według §. 55 obliczać należy.

§. 58.

Wydział wybiera z pośród siebie podług głów obliczać się mającą absolutną większością głosów przewodniczącego, który ma zastępować spółkę na zewnątrz; uskuteczniony wybór ma być podany do wiadomości władzy politycznej i wpisany w księgę wodną. (§. 56. [§. 22. ust. państw.]).

Jeżeliby przy tym wyborze jak i przy wyborze w myśl §. 57. nie uzyskano absolutnej większości głosów, natenczas rozstrzygnie wybór ściślejszy, przy równości zaś głosów los.

§. 59.

Władze polityczne rozstrzygają reklamacye tyczące się prawa wyborczego.

Zbadanie zaś aktu wyborczego jest rzeczą wydziału spółki i przeciw jego orzeczeniu niema odwołania.

§. 60.

Spółka ma w taki sam sposób (§. 57.) uporządkować prawa i obowiązki swych członków odnoszące się do przedsiębiorstwa, w szczególności zaś modłę rozdziału kosztów, i ustanowić swą administracyę statutami, które równie jak wszelkie ich zmiany muszą być podane do wiadomości władzy politycznej.

§. 61.

Kto nabywa grunt należący do związku spółki, staje się członkiem takowej i jest obowiązany do prestacyi wypływających z tego stosunku.

Obowiązek ten jest ciężarem gruntowym, ma aż do wysokości trzechletnich zaległości pierwszeństwo przed innymi ciężarami bezpośrednio po państwowych podatkach i publicznych należytościach i gaśnie tylko po odpowiedniem statutom wydzieleniu obciążonego gruntu ze spółki, albo po rozwiązaniu takowej (§. 23. ust. państ).

§. 62.

Spółka obowiązaną jest przyjąć do spółki dodatkowo sąsiednie grunta na żądanie właścicieli za odpowiedniem przyczynieniem się do kosztów budowy i utrzymania, jeżeli:

a) w ten sposób najodpowiedniej osiągnie się się osuszenie lub nawodnienie tych gruntów, a względnie potrzebne budowle obronne i regulacyjne.

b) jeżeli istniejące urządzenie albo wystawiona budowla wystarczą do zaspokojenia wspólnej potrzeby bez szkody dotychczasowych uczestników.

Jeżeli przyjęcie sąsiedniego gruntu do związku spółki możebnem jest tylko przy wykonaniu osobnych urządzeń lub zmianie istniejących urządzeń lub budowli, to ten, kogo się przyjmuje ponosić ma nadto wszystkie koszta nowego urządzenia.

§. 63.

Wydzielenie pojedynczych gruntów ze związku spółki nastąpić może przeciw woli innych wspólników, jeżeli dla gruntów wydzielić się mających nie uzyskano zamierzonego celu w odpowiednim czasie po ukończeniu urządzeń, w którem skutek powinien już był się okazać.

Jeżeli chce wystąpić członek spółki, który później wstąpiwszy dał powód do szczegółowych urządzeń i zmian (§. 62.), które się wskutek jego wystąpienia okazują szkodliwemi do osiągnięcia wspólnego celu, to jest on obowiązany na żądanie spółki przywrócić urządzenie na swój koszt do dawnego stanu, albo poczynić potrzebne zarządzenia w celu usunięcia szkody.

Jeżeli występujący właściciel gruntu był przymusowym członkiem spółki, to może żądać od niej zwrotu uiszczonych prestacyj i usunięcia urządzeń

wykonanych na jego gruncie, a stających się niepotrzebnemi wskutek jego wystąpienia, o czem, wrazie, gdyby zgoda do skutku nie przyszła, rozstrzyga władza polityczna.

Może jednak także większość obrachowana według §. 55. żądać w interesie całego zakładu wyłączenia pojedynczych gruntów za odpowiedniem wynagrodzeniem występujących członków, jeżeli takie wyłączenie do osiągnięcia zamierzonego celu staje się potrzebnem.

§. 64.

Rozwiązanie spółki może nastąpić większością głosów, skoro wypełni swe zobowiązania względem osób trzecich (§. 24. ust. państwowej.)

Potrzebną do tego większość głosów oblicza się według postanowień §. 55.

§. 65.

Koszta stawiania i utrzymywania wspólnych urządzeń do osuszania i nawodniania mają być rozdzielone na uczestników według modły oznaczonej statutem albo też osobną dobrowolną umową.

Jeżeli dobrowolne porozumienie co do modły rozłożenia kosztów nie da się osiągnąć, to rozstrzega o tem władza polityczna na podstawie zdania rzeczoznawców. Przy tem rozstrzygnięciu ma służyć za podstawę przestrzeń gruntów, na które się rozciąga urządzenie wodne, a jeżeli korzyści wynikające z urządzenia tego bardzo się od siebie różnią, podział gruntów na klasy z odpowiedniem wyższem i niższem przyczynieniem się do kosztów.

§. 66.

Koszta wspólnych budowli wodnych ochronnych i regulacyjnych ponoszą interesowani, jeżeli osobne ustawy, statuta lub ugody innej modły podziału nie stanowią w stosunku korzyści, jakie odnieść mają albo w miarę wielkości usunąć się mającego niebezpieczeństwa, albo też o ile się podział na tych podstawach nie da uskutecznić według wartości nieruchomości i zakładów korzystających z tych budowli. W razie gdyby się interesowani nie zgodzili rozstrzyga o tem władza polityczna na podstawie zdania rzeczoznawców.

§. 67.

Jeżeli do uczestników należą gminy i miejscowości, to zebranie prestacyj według §. §. 65. i 66. na nie przypadającej jest sprawą gminną.

§. 68.

Zaległe prestacye na cele wspólnych urządzeń osuszających i nawodniających, tudzież budowli ochronnych i regulacyjnych będą na żądanie spółki ściągnięte w drodze politycznej egzekucyi.

Rozdział piąty.

O przekroczeniach i karach.

§. 69.

Wszystkie uszkodzenia urządzeń wodnych, jeżeli nie podpadają pod powszechne prawo karne, będą sądzone jako przekroczenia polowe według przepisów wydanych w celach ochrony pól.

Przyczem mają osoby przeznaczone do pilnowania wód i urządzeń dla użycia, sprowadzania i wstrzymywania wody, taki sam zakres działania jaki ustawa przyznaje polowym pod warunkami i ostrożnościami ustawą tą zastrzeżonemi.

§. 70.

Przekroczenia ustaw regulujących prawo wodne, jakoteż wydanych rozporządzeń do przeprowadzenia takowego, przedewszystkiem zaś zakładanie budowli wodnych dla ochrony i pożytku, jakoteż użycie wód bez potrzebnego pozwolenia władzy; pozostawienie albo samowolna zmiana znaków do oznaczenia wysokości wody, jakoteż szkodliwe zdrowiu zanieczyszczanie wody, o ile te wykroczenia nie podpadają pod powszechne prawo karne, podlegają karze pieniężnej od 5 złr. do 150 złr. albo karze aresztu od jednego dnia do jednego miesiąca, którą władza polityczna wymierzy.

§. 71.

Jeżeli z przyczyny ubóstwa winnego kara pieniężna ściągniętą być nie może, należy ją zamie-

nić na areszt, przyczem pięć złr. liczy się za jeden dzień aresztu.

§. 72.

We wszystkich razach, w których prawo to w skutek jakiejś czynności albo zaniechania przekroczonem zostało, musi winny pominąwszy zapłacenie kary i wynagrodzenie poszkodowanych usunąć na koszt własny zmianę samowolnie zaprowadzoną albo dokonać zaniechanych robót, jeżeli zagrożony tem albo poszkodowany tego zażąda. lub też dobro publiczne tego wymaga. Władza ma rzecz rozstrzygnąć jak najrychlej i wyrok przeprowadzić w razie potrzeby w drodze politycznej egzekucyi.

§. 73.

Kary pieniężne nakładane w wykonaniu tej ustawy wpływają do funduszu kultury krajowej.

§. 74.

Dochodzenie i karanie przekroczeń tej ustawy ulega przedawnieniu, jeżeli się wykraczającego nie pociągnie do śledztwa względem czynności wymienionych w §. 69. w ciągu trzech miesięcy, względem przekroczeń zaś przewidzianych w §. 70. w przeciągu sześciu miesięcy, od dnia popełnionego wykroczenia.

Przedawnienie nie rozciąga się na zobowiązania, które na przekraczającego wkłada §. 72. jakoteż na jego obowiązek do wynagrodzenia szkody.

Rozdział szósty.

O władzach i ich postępowaniu.

§. 75.

Wszystkie sprawy odnoszące się według tej ustawy do używania, prowadzenia i wstrzymania wody, należą do zakresu działania władz politycznych.

§. 76.

W myśl tej ustawy kompetentną jest władza polityczna tego powiatu, w którym się urządzenie

znajduje, albo w którym ma być wykonane wydanie pozwolenia na urządzenie i przewozy na miejscach wód płynących, używanych do żeglugi okrętów i spławiania galarów, zastrzega się politycznej władzy krajowej.

Jeżeli gmina mająca powierzoną sobie polityczną administracyę sama występuje jako przedsiębiorca urządzenia wodnego, to ma bez różnicy, o jakie wody chodzi sprawę prowadzić bezpośrednia wyższa władza i orzec, czy urządzenie może być dopuszczone.

Jeżeli zakłady rozciągają się na kilka okręgów administracyjnych kraju, albo na kilka krajów, to sprawę prowadzi i rozstrzyga władza, w której okręgu znajduje się główna część urządzenia w porozumieniu a w razie potrzeby za współudziałem dotyczących innych władz, a jeżeli władze te ze sobą się nie zgodzą, ma być sprawa przedłożona przełożonej wyższej władzy do rozstrzygnięcia.

§. 77.

Jeżeli w celu wykonania urządzeń wodnych potrzebne są roboty przygotowawcze na cudzych gruntach, a właściciel tychże nie chce na nie zezwolić, to przedsiębiorca ma wyrobić sobie do tego pozwolenie u władzy politycznej, która ma wyznaczyć stosowny termin do przedsiębrania tych robót i uczynić pozwolenie zależnem od poprzedniego zabezpieczenia możebnego wynagrodzenia szkody.

§. 78.

Podania o udzielenie praw używania wody i pozwolenie na urządzenia do używania, prowadzenia i wstrzymania wody, mają być wniesione do politycznej władzy według §. 76 do orzeczenia powołanej i mają zawierać, o ile jeden lub drugi z następnych wymogów nie staje się zbytecznem ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa lub według uznania władzy, do której mają być wniesione oprócz wyjaśniających, przez rzeczoznawców wykonanych planów i rysunków, co następuje:

a) cel i objętość urządzenia albo przedsiębiorstwa z podaniem wody, na której ma być urządzenie albo przedsiębiorstwo wykonane, jakoteż ilości potrzebnej wody;

b) sposób wykonania na podstawie ułożonego planu;

c) wykazanie spodziewanych korzyści, niemniej niekorzyści, których się w razie zaniechania obawiać należy;

d) wyszczególnienie wszystkich uprawnionych do wody i innych interesowanych osób, których praw zamierzone przedsiębiorstwo dotknie z przyłączeniem ewentualnie ich oświadczeń;

e) wyszczególnienie gruntów i budowli wodnych, które muszą być odstąpione albo obciążone służebnościami z podaniem ich właścicieli; przy przedsiębiorstwach wspólnych mają nadto podania te zawierać;

f) nazwiska osób, które przystąpić mają do takiego przedsiębiorstwa, a przy urządzeniach do osuszania lub nawodniania z podaniem obszaru uczestniczących gruntów; przy budowlach ochronnych i regulacyjnych zaś z podaniem wartości własności ochronić się mającej;

g) preliminarz kosztów wystawienia i utrzymania tych urządzeń ułożony przez rzeczoznawcę, wreszcie

h) wyliczenie środków potrzebnych do pokrycia kosztów.

§. 79.

Jeżeli się już z treści podania i jego allegatów nie okaże w sposób niewątpliwy, niedopuszczalność przedsiębiorstwa ze względów publicznych, w którym to razie podanie bez dalszego wdawania się w sprawę odrzucić należy, to władza polityczna ma zbadać zamierzone przedsiębiorstwo przez rzeczoznawców, jeżeli zajdzie potrzeba nawet na miejscu, i przytem następujące wyjaśnieć pytania:

a) czy i w jaki sposób przedsiębiorstwo da się odpowiednio wykonać;

b) jakich ztąd korzyści lub niekorzyści spodziewać się można;

c) czy potrzebna ilość wody jest rozporządzalna bez ograniczenia istniejących już praw używania wody i czy może być w tym celu użytą bez zaszkodzenia publicznym interesom;

d) czy zamierzone urządzenie wodne, jeżeli jest przeznaczone na przedsiębiorstwo industryjne,

nie sprowadziłoby niedających się pokonać przeszkód użycia wody do celów gospodarskich, i czyby ta sprzeczność interesów nie dała się usunąć przez wyznaczenie innego miejsca na tej wodzie dla zamierzonego przedsiębiorstwa industryjnego;

c) czy do tego jest potrzebne odstąpienie albo obciążenie cudzej własności i czy do przedsiębiorstwa muszą być wciągnięte inne cudze grunta, potem, o ile za to należeć się będzie wynagrodzenia.

§. 80.

Jeżeli się okażą wątpliwości, czy cel zamierzony w ogóle albo przynajmniej we wskazany sposób może być osiągnięty, to należy udzielić tych wątpliwości przedsiębiorcom do objaśnienia.

§. 81.

Jeżeli przeciw podaniu nie zachodzą takie wątpliwości albo publiczne względy, albo jeżeli proszący mimo podniesionych wątpliwości obstają przy swym planie, to ma nastąpić dalsze postępowanie a mianowicie postępowanie przez edykta lub też postępowanie sumaryczne.

§. 82.

Przy postepowaniu edykalnem ma władza wywiesić w dotyczących i sąsiednich gminach i obszarach dworskich ogłoszenie i umieścić je trzykrotnie w dziennikach krajowych do tego przeznaczonych z krótkim opisem przedsiębiorstwa z odniesieniem się do planu, który może być przejrzanym i wyznaczy w niem termin od czterech do sześciu tygodni do przeprowadzenia komisyjnej pertraktacyi, przy której nieporuszone już pierwej zarzuty tem pewniej wniesione być mają, ileże w przeciwnym razie uważanoby interesowanych jako zgadzających się z zamierzonem przedsiębiorstwem i z potrzebnem do tego odstąpieniem albo obciążeniem własności gruntowej i wydano wyrok bez względu na późniejsze zarzuty. Ogłoszenie powyższe ma być osobno doręczone podającemu i interesowanym, urzędowi znanym, jakoteż wierzycielom mającym prawo zastawu i dawniejszym uprawnionym do służebności na gruntach, które mają być odstąpione albo ob-

ciążone służebnościami; z powodu zaniechania takiego uwiadomienia nie może być jednak dalsze postępowanie zakwestionowane.

§. 83.

Jeżeli starający się o pozwolenie nie żąda edyktalnego postępowania, a władza ze względu na mniejszą ważność przedsiębiorstwa nie znajduje powodu zarządzić takie postępowanie, to następuje sumaryczne postępowanie, przy którem ma być zaniechane publiczne ogłoszenie w dziennikach krajowych i ma tylko nastąpić przybicie w odnośnych gminach zwięźle ułożonego ogłoszenia jakoteż zawezwanie przedsiębiorcy, równie jak innych znanych interesowanych, pod zagrożeniem skutków w §. 82. wyłuszczonych, do komisyjnej rozprawy, którą wyznaczyć należy najdalej w przeciągu czterech tygodni.

W tym razie pozostaje tym spólnikom, którzy nie zostali zacytowani do komisyjnej rozprawy, albo którym cytacya przynajmniej ośm dni przed dniem rozprawy nie wliczając tego ostatniego dnia wręczona nie została i którzy zatem do rozprawy się nie stawili, droga prawa dla możebnych zarzutów wypływających z prawa prywatnego nawet wtedy, jeżeli zarzuty te przy rozprawie nie zostały wniesione.

§. 84.

Przy komisyjnej rozprawie starać się należy przedewszystkiem o dobrowolne załagodzenie podniesionych pretensyi, i o przyjście do skutku porozumienia między interesowanymi, w szczególności co do uiścić się mającego wynagrodzenia.

Jeżeli porozumienie nie przyjdzie do skutku, to zbadać należy dokładnie podniesione przeciw przedsiębiorstwu zarzuty, sposób jego wykonania, udział każdego, jakoteż zamierzone wywłaszczenia albo służebności.

Jeżeli okaże się potrzeba dalszych dochodzeń powstałych punktów spornych, to muszą takowe być przedsięwzięte bezzwłocznie w razie potrzeby z przywołaniem rzeczoznawców. Wszystkie dochodzenia ze stronami w tych sprawach mają się zwyczajnie ustnie odbywać z dopuszczeniem prawniczych i fachowych pomocników, z przyzwaniem według potrzeby z urzędu rzeczoznawców.

W sprawach mniej ważnych może władza polityczna wydelegować dotyczących przełożonych gmin do przedsiębrania pojedynczych czynności urzędowych.

Z całego dochodzenia ma być spisany protokoł, który zawierać powinien rezultat osiągniętego porozumienia, albo jeżeli takowe nie przyszło do skutku, rezultaty ustnego wyłuszczenia sprawy oświadczenia stron sprzeciwiających się z ich motywowaniem, wreszcie jeżeli były podane przeciw uwagi wnoszących podanie.

§. 85.

Jeżeli przedsiębiorstwa do używania wody połączone są z przemysłowemi zakładami, to trzeba o ile możności przedsiębrać czynności urzędowe tą ustawą przepisane równocześnie z czynnościami przepisanemi ustawą przemysłową.

§. 86.

Po ukończeniu potrzebnych badań i rozpraw ma władza polityczna wydać wyrok motywowany o dopuszczalności, objętości, jakości i warunkach przedsiębiorstwa, jakoteż o potrzebie i wymiarze służebności albo ustąpienie gruntów, albo też jeżeli to jej zakres przechodzi (§. 76.) przedłożyć sprawę władzom wyższym do rozstrzygnięcia.

Przy udzielaniu pozwolenia oznaczyć należy w każdym razie termin, w którym urządzenie ma być ukończone pod rygorem utraty nadanego prawa. Termin ten może być przedłużony z przyczyn godnych uwzględnienia.

§. 87.

W razie jeżeli nastąpi warunek wskazany w §. 37. (§. 17. ust. państw.) musi wyrok władzy politycznej zawierać postanowienie co do jakości i wysokości uiścić się mającego wynagrodzenia, które w razie braku zezwolenia od istniejących wierzycieli tabularnych ma być złożone w urzędzie tabularnym.

Jeżeli się interesowani tem niezadowolnią, to ma być kwota wynagrodzenia oznaczoną przez sądowe oszacowanie, do którego obydwie strony powołać należy.

Wykonaniu służebności jednak albo wywłaszczeniu nie można przeszkadzać, skoro tylko

orzeczenie władzy politycznej stało się prawomocnem i tymczasowo wyznaczona kwota wynagrodzenia albo odkupna sądownie została złożoną, albo też zabezpieczonem zostało rocznie płacić się mające wynagrodzenie.

§. 88.

Jeżeli przeciw przedsiębiorstwu, przeciw któremu z publicznych względów nie ma przeszkody, został podniesiony zarzut polegający na prywatnym prawnym tytule, o którym według tej ustawy władza polityczna rozstrzygać nie jest powołaną, to winna ona się starać zarzut ten w dobrej drodze załagodzić.

Jeżeli się to uda, to władza polityczna ma tylko wydać orzeczenie, że przedsiębiorstwo ze względów publicznych jest dopuszczalne.

Do wytoczenia prywatno-prawnych zarzutów pozostaje otwarta droga prawa.

§. 89.

Jeżeli co do celu, objętości albo sposobu wykonania wspólnego przedsiębiorstwa do osuszania lub nawodniania gruntów, albo też do budowli ochronnych i regulacyjnych nie przyszło do porozumienia pomiędzy interesowanymi, to każdy z pojedynczych uczestników, jakoteż każda gmina lub obszar dworski, w obrębie którego przedsiębiorstwo ma być wykonanem, może żądać u kompetentnej władzy politycznej rozstrzygnięcia, czy i co do których nieruchomości mają obowiązek przystąpić do spółki ci, co przeciw temu głosowali.

Podanie to musi być opatrzone przez rzeczoznawców wykonanym planem, tudzież kosztorysem przedsiębiorstwa i musi odpowiadać innym wymaganiom §. 78.

Koszta, które podający musieli ponosić z przyczyny podania i dochodzenia, musi im na żądanie zwrócić spółka, o ile wydatek ten władza polityczna uzna za potrzebny.

§. 90.

Władza ma oznaczyć, które nieruchomości i w jakiej objętości mają być uważane za przystępujące do spółki (§. 53.) nadto zbadać plan i

kosztorys według postanowień §. 79. i jeżeli uzna, że plan nie sprzeciwia się względom publicznym, porobić w nim, powołując do tego wszystkich uczestników, zmiany za potrzebne albo korzystne uznane, i po zupełnem wyjaśnieniu wszystkich zachodzących stosunków oznaczyć objętość przedsiębiorstwa.

§. 91.

Po oznaczeniu wspólnego przedsiębiorstwa należy zbadać stosunek głosów oddanych za i przeciw niemu, przyczem ci co się zupełnie albo nie wyraźnie oświadczyli mają być doliczeni do tych, co przeciw przedsiębiorstwu głosowali, albo też całkiem nieuwzględnieni, jeżeli odstąpiono od ich wciągnięcia do spółki.

§. 92.

Jeżeli dla wspólnego przedsiębiorstwa nie uzyskano potrzebnej większości głosów, albo jeżeli się okaże, że pomimo prawem przepisanej większości głosów nie zachodzą wymogi §. 53 (§. 21. ust. p.) a zatem przymus przeciw mniejszości nie jest usprawiedliwiony, to dalsze postępowanie ma ustać, a orzeczenie władzy ma się ograniczyć do umotywowanego wyroku, że strony które odmówiły przystąpienia, do tego zmuszone być nie mogą.

Jeżeli się jednak wobec uzyskanej prawnej większości głosów za przedsiębiorstwem, użycie przymusu przeciw mniejszości okaże ugruntowanem w ustawie, to władza ma prowadzić dalej pertraktacyę podług §§. 81, 82, 83 i 84 i w wyroku zapaść mającym w myśl §§. 86, 87 i 91 orzec zarazem o obowiązku przystąpienia do spółki.

§. 93.

Wobec sprzecznych z sobą żądań przedsiębiorców ma być (bez przesądzania postanowień §§. 340 i 341 ust. p. p.) udział w używaniu wody w następujący sposób uregulowany:

a) jeżeli zachodzi spór między nowem przedsiębiorstwem i urządzeniami już istniejącemi, to przedewszystkiem należy zbadać i oznaczyć na prawie oparte żądania zakładów już istnie-

jących i dopiero potem według możności zaspokoić nowe żądania;

b) jeżeli w ogóle między nowemi przedsiębiorstwami, albo między już istniejącemi przedsiębiorstwami powstał spór o nadwyżkę wody, to pierwszeństwo należy się temu przedsiębiorstwu, które ma większe znaczenie dla gospodarstwa krajowego.

Jeżeli co do tego zachodzi wątpliwość, to rozdzielać należy istniejącą wodę według słuszności, mianowicie przez oznaczenie pewnej pory do użytku wody, albo innych warunków regulujących jej używanie w sposób odpowiedni celowi, tak, aby każde żądanie o ile możności było zaspokojone przy odpowiedniem i ekonomicznem urządzeniu zakładów.

Jeżeli wszyscy starający się nie mogą być obdzieleni, to uwzględnić należy przedewszystkiem te żądania, o których przewidywać można że dopną zupełnie zamierzonego celu, i będą najmniej uciążliwemi dla osób trzecich.

Zasady te mają być analogicznie zastósowane także w tych razach, gdzie z przyczyny zaszłego braku wody już istniejące pretensye do używania wody nie mogą być w zupełności zaspokojone, przy czem zresztą przedewszystkiem chronić należy istniejących umów i nabytych osobnych praw, o czem w razie sporu zwykły sędzia ma rozstrzygać.

§. 94.

Odwołanie się od orzeczeń politycznej władzy powiatowej idzie do politycznej władzy krajowej, a odwołanie się od orzeczeń tej ostatniej do Ministerium rolnictwa, jeżeli jednak rekurs wymierzony jest przeciw orzeczeniu karnemu, do Ministerium spraw wewnętrznych.

Każdy rekurs ma być wniesiony na piśmie albo ustnie w przeciągu 14 dni od ogłoszenia orzeczenia do tej władzy politycznej, która sprawę w pierwszej instancyi prowadziła.

§. 95.

Rekurs wniesiony w stósownym czasie ma skutek odraczający. W razach jednak grożącego przez zwłokę niebezpieczeństwa może władza polityczna mimo założonego rekursu pozwolić na usku-

tecznienie koniecznie potrzebnych zarządzeń w celu usunięcia niebezpieczeństwa.

§. 96.

Wykonanie wszystkich urządzeń, do których według niniejszej ustawy potrzeba pozwolenia, podlega nadzorowi przez władze polityczne.

Władze te mają się przekonać po ukończeniu tych urządzeń, czy odpowiadają danemu pozwoleniu, przy budowlach wodą poruszanych albo wodę spiętrzających przedewszystkiem o stosownem i odpowiedniem osadzeniu znaków do oznaczania stanu wody i zarządzić usunięcie spostrzeżonych błędów i zboczeń od planu.

§. 97.

Bezpośredni nadzór nad wszystkiemi urządzeniami do używania, prowadzenia i wstrzymywania wody mają władze policyjne miejscowe, które mogą w razach naglących bezzwłocznie zarządzić to co leży w interesie publicznego bezpieczeństwa gdzie jednak nie ma naglącego niebezpieczeństwa, mają się przedtem udać o polecenie do kompetentnej władzy politycznej.

Jeżeli obowiązani nie uczynią radość w terminie wyznaczonym poleceniu miejscowej władzy policyjnej, to władza ta jest upoważnioną przeprowadzić potrzebne roboty na koszt ociągających się.

§. 98.

Koszta komisyjnych badań i pertraktacyi w sprawach strony obchodzących ponosi ta strona która prosiła o zarządzenie badania, albo też sprowadziła je własną winą a przedewszystkiem nieugruntowanemi zarzutami.

Władza polityczna ma orzec w jaki sposób rozłożone być mają pomiędzy strony koszta te, które dotyczą wspólnego ich interesu, i o ile zasądzony obowiązany jest do zwrotu kosztów postępowania swemu przeciwnikowi.

Koszta badania z przyczyny przekroczeń ustawy ponoszą uznani za winnych.

§. 99.

Każda władza polityczna ma prowadzić księgę wodną wraz z mapami wodnemi, na których mają

być uwidocznione wszystkie w powiecie już istniejące i na podstawie tej ustawy nowo nabyte prawa do używania wody, jakoteż wszystkie postanowienia co do znaków oznaczających wysokość wody, zachodzące w tym względzie zmiany z powołaniem służących za podstawę orzeczeń.

Co do zapisywania spółek wodnych mają być nadto zachowane postanowienia §. 56 (§. 22 ust. państwa) każdemu wolno przeglądać księgę wodną i powołane tam urzędowe pertraktacye, jako też mapy wodne, tudzież za złożeniem przepisanej kwoty zażądać odpisu takowych.

§. 100.

Urządzenie i prowadzenie ksiąg i map wodnych będzie uregulowane w drodze rozporządzeń.

Aleg. LXII.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o pożyczce krajowej z r. 1873.

Wysoki Sejmie!

Ze sprawozdania Wydziału krajowego o pożyczce krajowej przekazanego Komisyi budżetowej znany jest Wys. Izbie przebieg tej sprawy, równie jak kroki przez Wydział krajowy czynione, jego odezwy, korespondencye, układy z władzami rządowemi i różnemi zakładami finansowemi przeprowadzone. Tego wszystkiego powtarzać nie widzi Komisya potrzeby i zastanowić się tylko należy nad rezultatem dotychczasowych czynności.

Pożyczka w rozmiarach ustawą z 7go grudnia 1872 przewidzianych zaciągniętą nie została.

Wydział krajowy tłumaczy w swojem sprawozdaniu powody, które go skłoniły do nieprzyjęcia stanowczej oferty, która mu uczynioną została. Wobec odpowiedzialności, jaka na Wydziale krajowym ciąży, w obec powiedziny otwarcie przeróżnych od powołanych i niepowołanych, od świadomych i nieświadomych rzeczy wychodzących krytyk, na które Wydział krajowy bywa i mógł być narażony, dziwić się nie można, że Wydział krajowy pod warunkami, które mu się wówczas uciążliwemi zdawały, pożyczki nie zaciągnął, czego wszakże ze względu na obecny stan targu pieniężnego bardzo żałować można, bo gdy Wydział krajowy do całej pożyczki w krótkim czasie przychodził, byłby posiadał środki na zaspokojenie ważnej potrzeby budowania dróg, a rozporządzając tak znaczną gotówką korzyści funduszowi temu łatwo mu było przysporzyć. Z tego zaś, że nie przewidział smutnych następstw przesilenia finansowego, zarzutu mu czynić niepodobna.

Dowiadujemy się również ze sprawozdania Wydziału krajowego, że pożyczka uwolnienia od opłat i podatków od Rady państwa nie uzyskała. Wydział krajowy użył wszystkich argumentów za uwolnieniem tem przemawiających, jeżeli atoli Wysoka Izba przyjmie wnioski, które komisya zgodnie z Wydziałem krajowym stawia, jeden mu i to silny przybywa argument, to jest, że jeżeli pożyczka od opłat i podatków uwolnioną nie zostanie, pożyczka zrobioną nie będzie i skarb państwa dochodu żadnego nie uzyska. Jeżeli do tego zważymy, że kraj tak wielki ciężar bierze na siebie, aby w zastępstwie rządu to czynił, co rząd dawno wykonać w kraju był powinien i co dla innych krajów koronnych w wielkiej mierze uczynił, możemy mieć nadzieję, że wreszcie uzyskanem zostanie rzeczone uwolnienie, które pożyczkę na budowanie dróg ułatwi, co równie korzystnem dla kraju jak dla państwa być musi, bo rzeczą jest niezawodną, że są pewne okolice, które tylko przy lepszych środkach komunikacyjnych, bogactwa swoje rozwinąć mogą, co w innej drodze korzyści niewątpliwe skarbowi państwa przysporzy.

Z tego co wyżej powiedziano okazuje się, że jeden z celów, które Sejm przyzwalając pożyczkę miał na oku, na teraz chybiony został.

Drugim celem pożyczki, było dawanie pożyczek powiatom, których ludność zagrożoną była niedostatkiem. Jeżeli przy pożyczce na drogi pewne względy oszczędności i chronienia kraju od zbytnych ciężarów mogły spowodować Wydział krajowy do odłożenia zaciągnięcia pożyczki, to zaspokojenia drugiej potrzeby to jest pożyczek powiatom odkładać nie można było, to też Wydział krajowy zaciągnął w rozmaitych instytutach finansowych i u własnych funduszów krajowych pożyczki w kwocie łącznej 896,169 złr. 31½ i rozdał tytułem pożyczek 43 powiatom sumę 890,190 złr.

Na pokrycie tego długu wyłączając z ogólnej sumy uchwałą sejmową przewidzianej tę sumę, która na pożyczki dla powiatów przeznaczoną była, rozpisał Wydział krajowy subskrypcyę na 1,600,000 złr. w drodze której uzyskał 1,245,300 złr. po kursie 82% co rzeczywiście w obecnym stanie targu pieniężnego za korzystną operacyę finansową uważać można.

Żałować jednak przychodzi, że projekt ten wcześniej przez Wydział krajowy wykonanym nie został, bo wcześniej zaciągnięta pożyczka byłaby dała środki rychlejszego udzielania pomocy powiatom, przez opóźnienie w części chybiony także został cel przyjścia w pomoc we właściwej porze, to jest na wiosnę, pożyczki zaś w większej części przyszły do powiatów za późno, aby cel bezpośredni osiągniętym być mógł, z drugiej strony wszakże na usprawiedliwienie Wydziału krajowego powiedzieć należy, że opóźnienia wyłącznie Wydziałowi kraj. przypisywać nie można, bo składały się na nie, oczekiwanie Sankcyi Cesars., która w końcu lutego do rąk Wydziału krajowego nadeszła, dalej potrzeba złożenia rządowi formularzy do pożyczki wymaganych, oczekiwanie uwolnienia od opłat rządowych, nareszcie i spóźnień podań od samych Rad powiatowych.

Na tych jednakże pożyczkach dotąd powiatom udzielanych, ograniczać się nie można, gdy nowe klęski nawiedziły różne okolice i nowe zasiłki niewątpliwie niezbędnemi się okażą.

Smutny jest to objaw, tyle razy się już w kraju naszym powtarzający, że przy każdem niepowodzeniu z publiczną trzeba przychodzić pomocą, jak żeby lud cały żył z dnia na dzień, spożywał bezpośrednio w każdym roku, co rok przyniósł i przy pierwszym roku nieurodzajnym popadał w nędzę.

Obrachunki wszelkie wykazują, że przy tej pożyczce kraj cały pewne poniesie straty i gdy daje poręczenie za zwrot zaciągniętego długu, Wydział krajowy czuwać winien, aby pożyczki udzielane powiatom na wytknięte cele użytemi były, a temi są, jak wyraźnie ustawa orzeka, dostarczanie ludności:

a) przedewszystkiem zarobku przy robotach użytek publiczny na celu mających,

b) w razie koniecznej potrzeby na zakupno nasienia na wiosenny zasiew i żywności niezbędnej dla ochronienia ludzi od głodu.

Zważywszy powyżej podane powody,

zważywszy dalej, że z dniem 12. lutego 1874 upływa termin, do którego Wydział krajowy na mocy ustawy z 12. lutego 1873 udzielać może pożyczki powiatom, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi:

1. Wysoki Sejm raczy polecić Wydziałowi krajowemu, ażeby do zrealizowania reszty ustawą z dnia 12. lutego 1873 r. dozwolonej pożyczki krajowej przystąpił, jeżeli cała pomienioną ustawą objęta pożyczka krajowa uwolnioną zostanie od wszelkich opłat bezpośrednich i podatków.

2. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ·/. do ustawy.

Lwów dnia 30. grudnia 1873.

Przewodniczący i Sprawozdawca:

H. Wodzicki.

Ustawa

z dnia przedłużająca do końca 1874 r. upoważnienie dane Wydziałowi krajowemu ustawą z dnia 12. lutego 1873 r. do udzielania pożyczek powiatom, których ludność zagrożoną jest niedostatkiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dane Wydziałowi krajowemu królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem artykułem II. ustawy krajowej z dnia 12. lutego 1873 r. (D. u. i r. k. Nr. 86) upoważnienie do udzielania powiatom pożyczek aż do wysokości sumy 1,300.000 złr. w. a. przedłuża się do końca roku 1874.

Art. II.

Powiaty, które otrzymają pożyczkę po 12. lutego 1874 r. obowiązane będą opłacać prowizyę po 6. od sta obliczoną od dnia 1. marca 1874 r. bez względu na dzień rzeczywistego podniesienia pożyczek.

Art. III.

Wszystkie inne postanowienia Ustawy krajowej z dnia 12. lutego 1873 r. pozostają w swej mocy.

Ustawa

L. 322.
S.

Aleg. LXIII

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzach funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej i W. Księstwa Krakowskiego na rok 1874.

Wysoki Sejmie!

Na rok 1874 preliminuje rząd dla funduszów indemnizacyjnych:

A)	Galicyi wschodniej	3,816.797	złr.
B)	Galicyi zachodniej	2,217.628	„
C)	Wielkiego Księstwa Krakowskiego	274.056	„

tak tytułem pokrycia jak i tytułem potrzeb.

Są to mniej więcej te same sumy, jakie były preliminowane w latach poprzednich.

Z uwagi, że zamknięcia rachunków z lat poprzednich bywają jedyną pewną podstawą do preliminarzy lat następnych, już zaś zamknięcia rachunków z lat 1871 i 1872 wykazały, że we wszystkich trzech funduszach indemnizacyjnych uzyskaliśmy znaczne nadwyżki w dochodach, a mianowicie:

A)	W Galicyi wschodniej	w roku 1871	—	w roku 1872
		172.643 zł.	—	248.473 zł.
B)	W Galicyi zachodniej	186.921 „	—	93.146 „
C)	W W. Księst. Krakow.	66.071 „	—	59.576 „

przeto trzymając się ścisłego rachunku należałoby w każdym z tych trzech funduszów preliminarze stosownie do rzeczywistych potrzeb i wydatków zmniejszyć, a tem samem dodatki indemnizacyjne zniżyć.

Komisya nie może jednak wystąpić przed wysoką Izbą z takiemi wnioskami, a to z powodu, że wykazanie nadwyżki w dochodach będą i nadal niezbędne.

Przy funduszach Galicyi wschodniej i zachodniej bywają w mowie będące nadwyżki i jak już z zamknięć rachunków wiadomo, używane na spłacenie skarbowi Państwa zaliczek oprocentowanych, to jest tych, które Skarb Państwa po nad stałą subwencyę 2,625.000 złr. funduszom naszym w latach niedoboru zalicza. Przy rokowaniach Wydziału krajowego z rządem o dotacyę naszych funduszów indemnizacyjnych, Wydział krajowy za upoważnieniem wysokiego Sejmu przyjmował na kraj obowiązek zwracanie skarbowi Państwa tego rodzaju naddatków, a jakkolwiek kompromis z rządem nie przyszedł jeszcze do skutku, to jednak niepodobna przypuszczać, aby wkrótce nie miał przyjść do skutku.

W tem więc przypuszczeniu nie wypada krajowi zdaniem komisyi uchylać się od ofiar do których na wypadek dokonanego kompromisu oświadczył się być gotowym, aby zaś uzyskać środki na spłacenie rządowi zalegających zaliczek oprocentowanych, potrzebne są nadwyżki w dochodach i dla tego nie można umniejszać preliminarza rządowego funduszów Galicyi wschodniej i zachodniej, ani też zmniejszać dotychczasowych dodatków indemnizacyjnych.

Również potrzebna jest nadwyżka dochodów funduszowi indemnizacyjnemu Krakowskiemu, chociaż z innych zupełnie powodów. Do źródeł dochodów funduszu tego należą wypłaty kapitałów i rent od stron, które wynagrodzenie za zmienione ciężary gruntowe same płacą, to jest od stron, które od zniesionych gruntowych ciężarów wykupują się same bez pomocy kraju. — To źródło dochodów wynosi teraz rocznie przeszło 50.000 złr. ubędzie zaś z końcem roku 1875, albowiem strony wykupujące się, opłacą funduszowi w r. 1875 resztę długu, jaki mu są winne. Aby więc fundusz Krakowski po roku 1875, kiedy mu ubędzie 50.000 zł. rocznie, mógł pokrywać swoje potrzeby bez podwyższenia dodatków indemnizacyjnych, potrzebuje obecnie robić oszczędności, i zaopatrywać się zawczasu we własne zasoby, dla tego nadwyżka w dochodach jest dlań potrzebna, i preliminarz rządowy nie powinien być zmniejszony, a temsamem dzisiejszych dodatków do podatków nie należy zniżać.

Z tych powodów komisya wnosi:
aby Wysoki Sejm preliminowane przez rząd na rok 1874. na pokrycie i wydatki sumy:

Dla funduszu indemnizacyjnego:

Galicyi wschodniej	3,816.797 złr.	
Galicyi zachodniej	2.217.628 „	
Wielkiego Księstwa Krakowskiego . .	274.056 „	przyjąć raczył.

Na pokrycie wydatków każdego z trzech funduszów potrzeba będzie oprócz podanych i w preliminarzu rządowym źródeł dochodów, dodatków do podatków w dotychczasowej wysokości po 51. centów od każdego zł. podatku, dla tego komisya wnosi do przyjęcia następującą uchwałę finansową:

Na pokrycie potrzeb funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, zachodniej i Wiel. Księstwa Krakowskiego na rok 1874. Sejm ustanawia dodatek do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części i po 51 centów od każdego złotego reńskiego wal. austr.

Sporna między krajem a rządem kwestya dotacyi naszych funduszów indemnizacyjnych, i oddania ich w zarząd reprezentacyi kraju nie postąpiła w ciągu bieżącego roku ani o krok naprzód, pomimo że Sejm na zeszłorocznej sesyi ostateczne załatwienie tej sprawy gorąco rządowi zalecał. W ciągu rokowań Wydziału krajowego z rządem, Wydział ustąpił we wszystkich prawie punktach życzeniom rządu, a mimo to ostatniego załatwienia sporu nie możemy się doczekać. Dla

tego komisya budżetowa wnosi, aby Wysoki Sejm zeszłoroczną rezolucyę ponowił, a w szczególności uchwalił:

Sejm wzywa c. k. rząd, aby w sprawie uposażenia funduszów indemnizacyjnych galicyjskich i oddania ich w zarząd reprezentacyi kraju w myśl rokowań przeprowadzonych z Wydziałem krajowym, poczynił odpowiednie kroki do ostatecznego załatwienia tej sprawy.

Lwów dnia 1. stycznia 1874.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Dr. Zyblikiewicz.

L. 320/s.

Aleg. LXIV.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej

o wniosku Wydziału krajowego w sprawie ugody z reprezentacyą miasta Lwowa zawrzeć się mającej w celu unormowania stosunku gminy miasta Lwowa do lwowskiego szpitalu powszechnego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą dnia 4. października 1871 powziętą, polecił Wysoki Sejm;

„Wydział krajowy przeprowadzi rokowanie z rządem i z miastem Lwowem o oddanie zakładu chorych w powszechnym szpitalu lwowskim w zarząd gminy miasta Lwowa lub też za uznanie go za zakład krajowy i przedłoży Sejmowi wynik tych rokowań do zatwierdzenia.“

Zadość czyniąc temu Wysokiemu poleceniu, przedłożył Wydział krajowy w bieżącej sesyi projekt ugody z Reprezentacyą miasta Lwowa zawrzeć się mającej w celu unormowania stosunku gminy tegoż miasta do lwowskiego szpitalu powszechnego, które to przedłożenie stanowi przedmiot niniejszego sprawozdania komisyi administracyjnej.

Przedewszystkiem zauważać trzeba, iż jeżeli powyższą uchwałą Wysokiego Sejmu w pierwszym rzędzie zamierzonem było, unormowanie stosunku powszechnego szpitalu lwowskiego przez oddanie go w zarząd gminie miasta Lwowa, a dopiero w drugim rzędzie przyjęcie oddziału chorych jako zakładu krajowego na fundusz krajowy, to zamiar ten nie dał się urzeczywistnić, albowiem delegaci gminy miasta Lwowa oświadczyli na pierwszem zaraz zebraniu komisyi mieszanej z całą stanowczością, iż oddziały chorych w zarząd gminy przyjąć nie mogą, przytaczając jako powody, iż gdyby oddział chorych miał pozostać jako miejscowy zakład gminy musiałby się on ograniczać na bardzo szczupłych funduszach, które miasto temu zakładowi na ów cel mogłoby wyznaczyć, że przeto urządzenie zakładu nie mogłoby odpowiedzieć swemu zadaniu i celowi ani też wymaganie nauki, na jakiej obecnie medycyna stoi, ani wreście służyć na wzór innym szpitalom prowincyonalnym.

Pozostała zatem tylko drugą uchwałą Wysokiego Sejmu przewidziana alternatywa, rokowania z gminą na podstawie uznania oddziału chorych jako zakładu krajowego, które to rokowania, jak przedłożenie Wydziału krajowego wskazuje, doprowadziłyby do układu z gminą w powyższem przedłożeniu Wydziału krajowego w sześciu punktach objętego.

W tym składzie rzeczy komisya administracyjna nie mogła przeto mieć innego zdania, jak rozpatrzeć się dokładnie w powodach skłaniających Wydział krajowy do wstąpienia na tę drugą drogę, jakoteż w warunkach pod któremi układ w mowie będący przyszedł do skutku. Powody jakie miał Wydział krajowy są Wysokiej Izbie znane z jego przedłożenia, a są one tego rodzaju, iż je ze stanowiska administracyjnego nie uznać nie można, gdyż usunąć stosunek niejasny zakładu chorych jako zakładu gminnego pod bezpośrednim jednakże zarządem Wydziału krajowego zostającego, który to stosunek z natury rzeczy musi rodzić nieporozumienia i spory tych dwóch władz autonomicznych, umorzyć raz na zawsze spór obecny jak i w przyszłości powstać mogący, zapewnić wreszcie zakładowi stały dochód obok jednolitego kierunku, a zarazem umożliwić mu ten stopień udoskonalenia, na jakim nauka dzisiejsza zaszła, taki mieć chce, musi być dążeniem racyonalnej administracyi.

Te były powody Wydziału krajowego, jak i tej wysokiej Izby, gdy w roku 1871, powołaną powyżej uchwałą powzięła, a zaprzeczyć się nie da, iż to są zarazem warunki od których byt i rozwój przyszły tego zakładu jest zawisłym.

Rozchodzić się zatem może jedynie o pytanie, czy niezbyt wielkiemi ofiarami okupić przyjdzie ten nowy stan rzeczy, czyli innymi słowami: czy niezbyt wysokim będzie wydatek stąd dla funduszu krajowego wynikający. Jak z przedłożenia Wydziału krajowego wypływa, obowiązuje się gmina miasta Lwowa prócz $^1/_5$ części kopytkowego i legatów pośmiertnych dopłacać roczną kwotę ryczałtową 8.800 złr. i ten ryczałt co lat dziesięć na nowo ustanawiać, czem zarazem ryczałt powyższy przyjmuje, jeżeli z przeciętnego obliczenia upłynionych lat dziesięć okaże się, iż koszta leczenia ubogich chorych miasta Lwowa w tym przeciągu czasu się powiększyły. W tem postanowieniu znachodzi przeto fundusz krajowy rękojmię, iż z tytułu leczenia ubogich chorych miasta Lwowa do znaczniejszych wydatków wciągniętym nie zostanie. Że ryczałt powyższy powinien by być wystarczający wynika z obliczenia przeciętnego z ostatnich lat pięciu 1867 — 1871, zestawionego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego. Obliczenie to wskazuje, iż ilość dni leczenia ubogich Lwowian wynosiła w tych latach w przeciętnie dni 48.652 kosztem przeciętnym 32.820 złr. zaś dochód przeciętny sześć lat z kopytkowego i legatów pośmiertnych wynosił w tym samym okresie czasu 23.704 zł. 20 ct. czyli, że jako niedobór w kosztach leczenia wynika roczna kwota przeciętna 9196 złr. 40 ct. w. a.

Gdy gmina miasta Lwowa w punkcie II. projektowanej ugody, obowiązuje się dopłacić rocznie ryczałt 8.800 złr., zaś dochód z kopytkowego w skutek sankcyonowanej pod dniem 12. października b. r. ustawy o 20% podwyższonym został, z których według projektowanej ugody (punktu III.) pierwsza część oddziałowi chorych przypadnie, — przeto z tytułu bezpłatnego leczenia ubogich Lwowian według powyższego na doświadczeniu z lat ubiegłych opartego obliczenia, fundusz krajowy żadną miarą na wydatek narażonym by być nie powinien, przeciwnie, okazałby się powinny nadwyżki, które na korzyść zakładu użyć będzie można.

Wyjąwszy obowiązek pokrywania niedoboru w kosztach leczenia ubogich Lwowian, musiała gmina zarazem przyjąć i obowiązek zwrotu tych kosztów za czas objęcia zakładu chorych w administracyę kraju, który to zwrot w punkcie I. projektowanej ugody znachodzi odpowiedni wyraz.

Dla wyjaśnienia dodać wypada, iż pozorna sprzeczność zachodząca skutkiem zamierzonego rocznego niedoboru 8.800 złr. za lat siedm od r. 1867. do końca 1873 a przyjęta za ten

czas suma 61.469 złr. 11 ct. z tąd pochodzi, iż za 5 lat od 1867 do 1871 niedobór przyjętym został na podstawie niedokonanych zamknięć zachunkowych w stałej kwocie 43.569 złr. 11 ct., podczas gdy niedobór z lat 1872 i 1873, z których nie było jeszcze zamknięć rachunkowych, przyjętym został w przybliżonej kwocie 8.800 złr., zliczywszy jednak te dwie kwoty 43.569 złr. 11 ct. i 17.600 otrzymujemy cyfrę 61.469 złr. 11 ct. w punkcie I. wymienioną.

Punkta III., IV., V. będąc niejako wynikiem stworzonych dwoma pierwszemi stosunków nie nastręczają komisyi powodu do uwag i dopiero punt VI. wymaga bliższego omówienia. Zachodzi tu bowiem okoliczność, iż gmina miasta Lwowa z mocy dawniejszych rozporządzeń władz rządowych pociąganą była do pokrywania z zasobów własnych wszelkich niedoborów zakładu chorych, a więc nietylko wydatków leczenia ubogich Lwowian, lecz oraz wydatki na wewnętrzne urządzenie tego zakładu, i na możliwy a zbiegiem czasu nieuniknione restauracye w gmachu szpitalnym dotyczące, jużto utrzymania go w stanie dobrym, już w razie uznanej potrzeby odpowiedniego rozszerzenia.

Właściwie jednak kwestya ta, co ma być jako niedobór uważanem, stanowi przedmiot sporu, a jeśli Wydział krajowy na poparcie zdania swego, iż cały niedobór zakładu chorych a więc i taki co dotyczy utrzymania i powiększenia budynku szpitalnego, ma być pokrytym z funduszów gminnych, znajdzie jedno i drugie rozporządzenie władz rządowych, tym zakładem dawniej zarządzających, toż i gmina znajdzie inne, które jej zapatrywaniu dają poniekąd słuszność. Nie rzadki to wypadek w dziejach administracyi, która w długim szeregu lat przechodząc różne stadia i przez różnych ludzi nie może zachować jednolitego na tę samą sprawę zapatrywania. Tak się też rzecz miała i w tym wypadku a skutek jest ten, iż dziś kwestya objętości obowiązku gminy miasta Lwowa do pokrywania niedoborów zakładu chorych stała się przedmiotem spornym, który, gdyby żadna strona ustąpić nie chiała, tylko w drodze sądowej mógłby być ostatecznie załatwionym.

Tak z rokowań przez Wydział krajowy z delegatami Rady gminnej miasta Lwowa przy współudziale delegata c. k. Rządu przeprowadzonych, jak z licznych aktów dawniejszych, przyszła komisya do przekonania, iż stanowisko funduszu krajowego w stosunku jego do gminy miasta Lwowa starannie przestrzeganem było. Niemniej przeto wątpliwym jest wynik sporu sądowego, jeźliby roszczenia funduszu krajowego szły dalej, jak żądanie od gminy pokrywania niedoboru zakładu chorych, z leczenia ubogich chorych miasta Lwowa wynikłego, bowiem jeżeli w czasach dawniejszej administracyi rządowej, która tak dobrze na ten zakład jak i na gminę samą się rozciągała, mogło się zdarzyć, iż część dochodów gminnych obracanych była nie tylko na pokrycie kosztów leczenia ubogich Lwowian i z tąd powstałych niedoborów, lecz i na restauracye lub powiększenie odnośnego zabudowania, przeciw czemu gmina kilkakrotne przedstawienia zanosiła — toż trudno przypuścić, by na podstawie takiego faktycznie wprowadzonego, lecz przez gminę nieuznanego stanu rzeczy, uzyskać zdołano, pomyślne orzeczenie sądowe, zwłaszcza, jeźli się weźmie na uwagę, iż wówczas gmina miasta Lwowa utrzymywać i powiększaćby miała budynek, który nigdy niebył i niejest jej własnością. Byłby to bowiem stosunek natury tak niezwykłej, tak monstrualnej, jak podobnego mu pono nigdzie nie znajdzie.

Ustęp uwzględniający ten stan rzeczy a zarazem usuwający raz na zawsze drażliwy spór z tytułu niedoboru i ich objętości, jesto właśnie punkt VI. i ostatni projektowanej ugody, którego przyjęcie komisya wysokiej Izbie zaleca z powyżej przytoczonych powodów z uwagą, iż prawa i stanowisko c. k. Rządu w obec szpitala powszechnego we Lwowie, określone odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 30. sierpnia 1866 l. 7.697 nie są w niczem naruszone niniejszą ugodą zawartą pomiędzy Wydziałem krajowym i gminą miasta Lwowa.

Gdy zatem gmina miasta Lwowa w punkcie I. projektowanej ugody, przyjęła na siebie obowiązek zwrócić funduszowi krajowemu tę kwotę, którą w czasie, jak zakład przeszedł pod zarząd

Wydziału krajowego, fundusz krajowy dopłacił do leczenia ubogich miasta Lwowa, gdy dalej w punkcie II. gmina ta przyjmuje obowiązek uiszczania rocznego ryczałtu 8.800 złr. jako przeciętnie obliczonego niedoboru kosztów leczenia ubogich Lwowian — komisya jest zdania, iż obowiązkom gminy z dawniejszych urządzeń wypływającym staje się zadość, przeto możliwe roszczenie z czasów przeszłych umorzyć i układ ten jako normę na przyszłość przyjąć można.

Z tych powodów komisya doradza wysokiej Izbie powzięcie załączonej obok uchwały, z tą w punkcie drugim od przedłożenia Wydziału krajowego różniącą się, raczej stylistyczną odmianą, iż nie szpital powszechny, lecz oddział chorych w lwowskim szpitalu powszechnym, uznaje się za zakład krajowy.

We Lwowie dnia 31. grudnia 1873.

Kraiński
przewodniczący.

Szczepański
sprawozdawca.

Uchwała

Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem z dnia . . . . . .

w sprawie uznania oddziału chorych w lwowskim szpitalu powszechnym jako zakładu krajowego.

1. Upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia formalnej ugody z Reprezentacyą miasta Lwowa na podstawie warunków przez komisyę mieszaną ułożonych, a przez Radę miejską pod d. 27. listopada 1873 r. zatwierdzonych, normujących stosunek gminy miasta Lwowa do lwowskiego szpitala powszechnego.

2. Oddział chorych w lwowskim szpitalu powszechnym uznaje się za zakład krajowy.

Ustawa

Aleg. LXV.

Wniosek nagły.

Wysoka Izba zechce uchwalić:

Sejm odsyła interpelacyę p. Gniewosza i towarzyszy odnoszącą się do zamknięcia rachunków za rok 1872, wraz z odpowiedzią Wydziału krajowego, do komisyi budżetowej z poleceniem ułożenia zasad, według których na przyszłość należy układać budżet i zamknięcia rachunków w sposób ułatwiający kontrolę administracyjną.

E. Gniewosz.
Trzecieski.
Słonecki.
Koziebrodzki.
Cywiński.
Spławiński.
Paszkowski.
Dąbrowski.
Kabat.
Fruchtmann.
Otton Hausner.
Wesołowski.
Golejewski.
Rydzowski.
Chrapek.
Fortuna.
Agopsowicz.
Piliński.
A. Hoppen.
A. Jasiński.
Pawlików.

Aleg. LXVI.

Sprawozdanie

Komisyi górniczej

o wniosku posła Spławińskiego względem potrzeby geologicznych badań w Galicyi.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 29. grudnia 1873 l. 203/s. przydzielonym został wniosek posła Spławińskiego treści następującej:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę głębokich wierceń w Galicyi;

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby polecił znawcom bliżej zbadać stosunki geologiczne w Galicyi z górniczego stanowiska i w odpowiednich miejscach na koszta państwa, jak się to w Czechach i Styryi stało, głębokie wiercenia przeprowadził „osobnej do zbadania tegoż wybranej komisyi górniczej.“

Komisya ta czyniąc zadosyć powyższej uchwale przedkłada Wysokiemu Sejmowi w przedmiocie tym swe sprawozdanie, jak następuje:

Już w czasach pierwszych Piastów istniały w dawnej Polsce kopalnie kruszczów, a o istnieniu kopalni soli już w 11. wieku znajdujemy niewątpliwe świadectwo.*)

Kazimierz Wielki nadał w r. 1368 wielickim żupom osobną ustawę górniczą, która przez Władysława Jagiełłę i w bocheńskich kopalniach zaprowadzoną została.

Jan Albrecht przepisał nową ustawę i osobny sąd górniczy dla kopalni w Olkuszu.

Górnictwem zatrudniały się towarzystwa górnicze tak zwane „gwarectwa“ składając do skarbu monarszego część jedynastą wydobytego czystego kruszczu, co nazwano „olbora“, dochód z żup i kopalń solnych należał jednak w całości do króla.

---

*) Geografia ogólna i statystyka ziem dawnej Polski przez Łucyana Tatomira 1863.

W wieku 16. wydobywano żelazo w wielu miejscach, w Sandomierskiem i Krakowskiem, ołów w Olkuszu, w Sławkowie i w Trzebini, miedź w Chęcinach i Kielcach, galman oprócz pomienionych miejsc jeszcze w Łgocie; sól w Wieliczce, w Bochni i w żupach ruskich, w Sołotwinie, w Tyrawie solnej, w Jasienicy, w Stebniku, w Kałuszu, w Solcu, w Słonisku i t. d.; siarkę w Szwoszowicach; poszukiwano także nowych żył rudy śrebrnej nad Dunajcem w Pioninach i nad Popradem na Spiżu.

Za króla Zygmunta Augusta było górnictwo tak korzystnem, że znakomite rodziny szlacheckie przystępowały do gwarectw a obcokrajowi przemysłowcy ubiegali się o konsensa królewskie na poszukiwania kruszczów w Polsce

Przez cały wiek 16. aż do drugiej połowy 17. wydobywano w przecięciu rocznie w Olkuszu 15.000 cetnarów ołowiu i 1500 grzywien srebra a oprócz tego wydobywano i galman.

Przybram w Czechach produkował w r. 1871 ołowiu 8.946 aetnarów.

W roku 1659 wynosił dochód kopalni olkuckich 1.956.136 złp. czyli 489.034 złr. a. w., natenczas niezmierna kwota.

Produkcya żelaza zaczęła się dopiero w 17. wieku obudzać.

Za króla Jana III, postawiono dopiero pierwszy piec wielki (Hochofen).

Od końca 17. wieku zaczęło górnictwo jednakowoż z powodu wojen i wewnętrznych zamieszek podupadać i więcej się już aż do rozbioru nie podniosło.

W roku 1782 liczono jeszcze w Polsce 33 wielkich pieców, 83 fryszarek i 41 dymarek które razem wydawały rocznie 78.600 cetnarów żelaza.

Po przyłączeniu w r. 1772 Galicyi do Austryackiej monarchii zaczął rząd najpierw uregulowaniem salin się zatrudniać i osobliwie żupy solne na Rusi, które były jeszcze w rękach prywatnych, nabywać, gdyż rząd zamyślał monopol soli jak najprędzej zaprowadzić.

Zdawało mu się to bardzo korzystnem, gdyż przy objęciu Galicyi kosztował cetnar soli 1 złr. 12 kr. W. W. czyli 48 ct. a. w. *)

Po uregulowaniu salin, kiedy w r. 1810 cetnar soli już kosztował 8 złr. 48 1/2 kr. W. W., zawezwany został górniczy i salinarny referent Karol Schindler przez izbę nadworną, ażeby plan przedłożył dla rozpoznania kraju z górniczego stanowiska, osobliwie w celu zbadania pokładów rud żelaznych.

Schindler opisał swoje badania i spostrzeżenia w swojem dziełku **) a więcej się nic nie stało.

O węglach nie było jeszcze wtedy mowy, gdyż lasów było podostatkiem, a użytek węgla w całej Austryi był jeszcze bardzo podrzędny i węgle nie miały wartości.

Od r. 1819—1828 wynosiła albowiem produkcya węgli w całej Austryi w przecięciu rocznie 2 3/4 miliona cetnarów, teraz w r. 1871 produkowano w Czechach tylko 98 milionów cetn. a w r. 1870 w całej Austryi 158.509.908 cetnarów cłowych. ***)

Oprócz ogólnego rozpoznania geologicznego kraju przez zakład geologiczny w Wiedniu nie zrobił rząd dotąd całkiem nic stanowczego dla rozwinięcia górniczego przemysłu w Galicyi, a przecież mamy, jak się później pokazało, oprócz węgli i galmanu w Krakowskiem, olej skalny, wosk ziemny, asfalt i chlorek potasu, których istnienie dopiero bliżej w nowszych czasach (w r. 1852 i 1867) rozpoznano, kiedy zaczęto się już więcej górnictwem zajmować.

---

*) Z aktów przy żupach wschodnich się znajdujących.

**) Geognostische Bemerkung über die karpatischen Gebirge im K. Galizien und Lodomerien von Carl R. v. Schindler k. k. gal. Domainen — Salinen Administrations Asessor und mont. Referent Wien 1815.

***) Statisiische Skizze der oesterr. ung. Monarchie von Dr. H. F. Brachelli Leipzig 1872.

Produkcya górnicza wynosiła w roku 1871:

		W reprezentowanych krajach w Radzie państwa Austryi			W Galicyi		
		ilość	wartość złr.	Razem złr.	ilość	wartość złr.	Razem złr.
Węgle czarne	ctr.	77729639	19772034		4116698	796833	
„ brunatne	„	44441148	4968490	24740524	122000	20657	817490
Złoto	ft.	179166	12093				
Srebro	„	326817210	1470677				
Żywe srebro	ctr.	670980	1225490				
Żelazo	„	5209015	20277956		76581	439784	
Miedź	„	708550	376014				
Witriol miedzi	„	2137	17996				
Gleita	„	29702	367259				
Ołów	„	61431	860188				
Nikl	„	9649	11509				
Cyna	„	69030	63665				
Cynk	„	31819	373040		16398	179047	
Wismut	„	1603	9037				
Antymon	„	2842	34267				
Arszenik	„	842	8468				
Witryol żelaza	„	112872	202882				
Uran	ft.	7148	78628				
Hałun	ctr.	24245	134921				
Farby mineralne	„	500	746				
Siarka	„	20415	117965		16256	94121	
Nadmanganezek (Braunstein)	„	7496	1566				
Grafit	„	458168	465762	26120129			712952
Chlorek potasu	„	41327	227298		41327	227298**	
„ soli nawoz.	„	3000	6000		3000	6900	
Olej skalny i wosk.	„	130000	1500000	1733298	130000	1500000*	1733298
Sól kamienna	„	1509944			1463576		
„ warzona	„	2576346			702485		
„ morska	„	777774					
„ przemysłowa	„	218304		18051802	158259		7890000***
				70645753			11153740

* Przybliżająco zestawiono według sprawozdań izb handlowych.
** Według nadesłanych wykazów do urzędu górniczego za r. 1872.
*** Z uwzględnieniem ceny wywozowej soli do Kongresówki.

Produkcya górnicza Galicyi wynosi zatem prawie siódmą część produkcyi Austryi repre zentowanej w Radzie państwa.

Mimo tak małej opieki ze strony rządu dla górnictwa, przecież wartość produkcyi górniczej w Galicyi, wyrobiona mozolnie o swoich siłach, jest czynnikiem, którego nie można już lekceważyć i który na uwagę i na poparcie rządu zawsze zasługuje.

Powszechnie znamy jak kwitnącym jest obecnie stan górnictwa szląskiego. Tam jednak toż samo zawsze tak nie było, i prowincya ta miała w dawnych dziejach przemysłu swego różne smutne koleje.

W średnich wiekach gwarkowie w Tarnowskich górach kopali rudę ołowiano-śrebrną, idąc za przykładem daleko świetniejszych wówczas kopalń olkuskich, dziś wodą zalanych, a tu i owdzie zaledwie kilka dymarek skwarzyło rudy i przekuwało sztabki żelaza.

Nieszczęśliwe losy tej prowincyi, niegdyś jednej z dzielnic Piastowskich, podzielało i górnictwo tameczne. Przez nieustanne wojny zniszczała zupełnie ta kraina i jej ludność; wreszcie r. 1763. Fryderyk Wielki zawojował Szląsk, lecz całkiem ubogi i wyniszczony.

Po kilkunastu dopiero latach, pierwszym który na Szląsk zwrócił uwagę i to aż około roku 1780, aby tę spusztoszałą prowincyę podnieść, był hrabia Reden, ówczesny dyrektor górnictwa pruskiego, którego oka nie uszło przyrodzone bogactwo łona tej ziemi. Dla pobudzenia nowego życia powziął myśl wzniesienia zapomnianego tamże górnictwa kosztem rządu. Wziął się równocześnie do żelaza i do ołowiu, wtedy to naprawiono małoznaczące kuźnie w Odziomku (Malapane), w Kuczborgu (Kreutzburg), następnie wzniesiono wielki piec w Glejwicach (Gleiwitz), pierwszy na koksie, a wreszcie zbudowano królewską hutę (Königshütte). Wspierając jego działania, minister baron Heinitz wyjednał u króla Fryderyka Wielkiego fundusz na powyższe fabryki, oraz na otworzenie na nowo kopalń rud ołowianych czyli błyszczów w Tarnowskich górach, zupełnie już opuszczonych w czasie wojeń i rozpoczęto roboty w r. 1784 od sztolni zwanej Fryderyka, dla spuszczenia wód zalewających.

Za ołowiem i żelazem poszedł węgiel kamienny, którego kopalnie przez wiercenie odkryte, i które dziś nader znakomitego doczekały się rozwinięcia, zaopatrują one nietylko fabryki szląskie, służą do opału lokomotyw, lecz drogą żelazną, spławnemi kanałami i Odrą dochodzą Wrocławia, Berlina i pośrednie prowincye zasilają opałem, a nawet Wiedeń.

Co sobie minister Fryderyka Wielkiego obiecywał, ziściło się: Szląsk pamięć jego i hr. Redena pomnikami uświetnił, wdzięczny za stan kwitnący, któremu oni pierwsze podstawy położyli. Szląsk nabył przez swe górnictwo przewagi, doszedł do bogactwa, zaludnił się pospiesznie, rolnictwo nawet i handel wzmogły się, a dziś ktokolwiek przebiega te przestrzenie drogą żelazną, łatwo się przeświadczyć może, jakim się kraj ten odznacza dobrobytem.

W Nr. 37. Tygodnika Górniczego szląskiego z r. 1860 napotykamy ciekawe porównanie między stanem produkcyi górniczej Szlązka górnego w przedziale lat 60. t. j. z ostatniego roku zeszłego wieku 1799. według raportu urzędowego przez Ministra Heinitza królowi złożonego i z r. 1859. według źródeł urzędowych.

		Z roku 1799.			Z roku 1859.		
		prywatne	rządowe	razem	prywatne	rządowe	razem
Węgla kamiennego .	ton	150000	123000	273000	10485466	2243409	12728875
Surowizny	cent.	265632	69473	335096	1531524	276545	1808069
Lań żelaza	„	463	9071	9534	88679	65615	154294
Żelaza kutego walc. .	„	156206	42655	198851	859282	199710	1068992
		Z roku 1824.					
Galmanu	cent.	1000000	„	1000000	4974446	„	4974446
Cynku	„	160000	18000	178000	720737	23608	774345

Jest także pewna nadzieja i u nas, jeżeli się szczerze przy pomocy Rządu tą gałęzią przemysłu zajmiemy, że i u nas górnictwo zakwitnie.

Zwróćmy jeszcze uwagę naszą i na teraźniejsze zapatrywanie się na górnictwo naszych mężów stanu.

Na posiedzeniu w Izbie deputowanych w Berlinie dnia 12. stycznia 1869 r. przedłożył minister handlu projekt ustawy w celu zaprowadzenia prawa górniczego pruskiego w Szleswig-Holstein i między innemi, następującemi słowy przemówił: *)

„Mógłby kto z panów powiedzieć, że projekt nie potrzebny, bo w Holstein jest bardzo mało górnictwa.

Panowie! to nie jest tak. Górnictwo się już znajdzie.

Ja byłem jak mi się zdaje już assesorem, a jeszcze tutaj w moim ojczystym kraju w Brandeburgii oprócz łomów gipsu przy Sperenberg, wapienia w Rüdersdorf i niektórych bagnistych rud żelaza, nie znano prawie całkiem górnictwa.

Od czasu jednakowoż jak my zaczęli świdrować i w głąb ziemi iść, rozwinęło się górnictwo węgla w tym kraju do tak wielkiego znaczenia, że przezeń wywołane niezmierne zakłady fabryczne, już bez niego istnieć nie mogą.

Równe nadzieje można i dla Szleswig-Holstein mieć, bo i tam jest kopiec gipsowy przy Segeberg, i tam w niektórych miejscach znachodzi się węgiel brunatny i tam wychodzi w niektórych miejscach kredowa formacya i t. d.

Jak tylko i tam wpuścimy w głąb ziemi świder i zaczniemy wiercić, to mamy nadzieję, że i tam górnictwo się otworzy, a dla tego mamy już teraz dosyć powodów, ażeby i tam prawo górnicze zaprowadzić.“

Jaki wpływ to zaufanie do górnictwa pruskich mężów stanu na rozwinięcie przemysłu górniczego w Prusiech wywarło, pokazują skutki w ostatnich dwudziestu latach przez wiercenie osiągnięte.

Przed dwudziestu laty sprowadzały Prusy po największej części swoją sól z Anglii, a teraz sama salina Stassfurt przez wiercenie odkryta, produkowała w r. 1872 1,564.362 cetn. cł. soli kamiennej a 3,950.500 cetn. cł. rudy z 17% chlorku potasu. **)

*) Berggeist Nr .5. 1869. (Czasopismo górnicze wychodzące w Kolonii.)

**) Preusische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen. 1873.

Nowo wierceniem odkryte pokłady soli przy Inowrocławiu w Poznańskiem, jak tylko przygotowania do wyrobu uskutecznione zostaną, zagrożą wywozowi soli z Wieliczki do Kongresówki.

Teraz robią Prusy w wywozie soli nawet Anglii konkurencyę, a co do chlorku potasu to tym przemysłem świat prawie opanowali. *)

Z chlorku potasu wyrabia się albowiem także saletra, która do prochu jest potrzebną, a tej saletry tylko niemieckie państwo rocznie do wyrobu prochu 157.000 cetn. potrzebuje.

Przywóz naturalnej saletry zależy od rozmaitych konjektur handlowych i nie wystarcza do wyrobu prochu dla wszystkich państw.

Anglia nie jest już tak straszną, odkąd i w innych krajach w znacznej ilości węgle i rudę żelaza poodkrywano.

Rząd pruski rocznie wydaje na wiercenia 40—60 tysięcy talarów i obecnie każe wiercić także w celu odkrycia węgla w prowincyach Sachsen, Hannover i Brandenburg, a to przy daleko mniej pewnych oznakach geologicznych, aniżeli jakie się u nas znachodzą, a prywatni rozszerzają wierceniem rozpoznawanie formacyi węgla na pruskim Szlązku już tak daleko, (Leschnitz) iż nikt nie myślał, że ta formacya jeszcze tam będzie się znachodzić.

Ale nietylko w Prusach lecz w pogranicznej Kongresówce już odkryto przez wiercenie w najnowszych czasach przy Olkuszu węgle. **)

My w Krakowskiem mamy tę samą formacyę, nikomu przecież jeszcze, zapewne z powodu braku kapitału, nie wpadło na myśl dalej na wschód ciągnienie tej formacyi wierceniem rozpoznawać, chociaż już Dr. F. Roemer, sławny badacz tej formacyi w swem dziele przypuszcza, żeby się pokłady węgla i na tej stronie dalej znachodzić mogły. ***)

Tanie węgle i w dostatecznej ilości są podstawą wszelkiej industryi, a zatem przedewszystkiem tych wyszukać powinno być naszem najusilniejszem zadaniem.

Prawdziwemi są słowa p. Leonharda ****), który w tej mierze tak się wyraża: „Węgle ziemne owe nieobliczone dobrodziejstwa natury, sposobne do pobudzania sił narodów, kierowania niemi i zespalania ich, uważać można jako podstawę, na której w ciągu nie wielu wieków, wzniósł się zadziwiający, pyszny budynek.“ Anglia od połowy wieku obfitym swoim kopalniom węgla ziemnego zawdzięcza po największej części ogromne rozwinięcie swojej industryi. Będzie tu na miejscu przytoczyć także zdanie Dra. Ferdynanda Hochstettera o możebności znalezienia węgli czarnych w Galicyi. Na podstawie badań geologicznych w Galicyi w te słowa ten znakomity geolog się odzywa:*****) „Nasuwa się bardzo łatwo myśl, czy olej skalny nie pochodzi z ciągnącej się formacyi węgla po pod piaskowcem karpackim, którą za ciąg dalszy pokładów węgli morawskiego (Mährisch-Ostrau) i krakowskiego górniczego okręgu uważaćby można.“

Teodor Torosiewicz nasz znakomity badacz w swojem dziele: „Źródła mineralne w królestwie Galicyi i Bukowinie“ mówi na podstawie zdania o tworzeniu się węgla ziemnego, bystrego badacza natury Anglika Taraday opisując Iwonicz: „Z bytności gazu węglo-wodorodnego, który w tak wielkiej ilości gwałtownie przez wodę się przedziera i z niej się wywiązuje, można z największem prawdopodobieństwem, jeżeli nie z zupełną pewnością wnosić, że ten gaz należy do wielkiego pokładu węgla ziemnego.“

---

*) Joulin Les sondes et les potasses de Stassfurt, Paris 1868.

**) Berggeist 1873.

***) Geologie von Oberschlesien 1870.

****) Deutsche Viertel-Jahrschrift. Stuttgardt und Tübingen 1838. 1. Heft.

*****) Jahrbuch der geolog, Reichsanstalt 1866. pag. 206.

W. Castendyk, który Galicyę w najnowszych czasach zwiédzał i pochodzenie oleju skalnego w Galicyi opisał, mówi o utworze tego płodu: *) „Zapewne są głębiej leżące pokłady węgla ziemnego, które przez naturalne ciepło ziemi, albo przez rozkład siarczanu żelaza w pewnem roztworzeniu się znajdują, i do utworu oleju skalnego się przyczyniają.

Do tego czasu przyjęto w świecie geologicznym, że niższy oddział formacyi węglowej tak zwany „wapień węglowy“ nie prowadzi już pokładów węgli, a ponieważ pod Krzeszowicami te warstwy wychodzą, więc dalej już niebadano na wschód formacyi węglowej.

W najnowszych jednak czasach **) przekonano się, że w całej Rossyi, gdzie formacya węglowa przychodzi, te wapienie węglowe lub im równoległe pokłady piaskowców i łupków znaczne warstwy węgla ziemnego bardzo dobrego prowadzą.

Wychodzące pokłady wapienia węglowego w Krakowskiem ku wchodowi mogą być, jak to Dr. Roemer w swojem dziele się wyraił, tylko krawędzią zagłębień na wschód się powtarzających, w których pokłady węgla ziemnego spoczywają. Na południowej stronie w Krakowskiem są już tego dowody.

Pod Chełmem i Chełmskiem wychodzi według karty O. Degenhardta formacya węglowa i odtąd przez Oświęcim aż do Grojca, gdzie się znowu, po więcej jak trzechmilowem oddaleniu pokazuje przykrytą jest nowszemi utworami.

Byłbyto według zdania Edwarda Windakiewicza naczelnika urzędu górniczego we Lwowie także odpowiedni punkt dla zbadania wierceniem i rozszerzenia znajomości tej formacyi, poczem możnaby się posunąć w odpowiednie miejsce między Krakowem a Krzeszowicami.

Prusacy badając w sąsiednim Szlązku tę formacyę węglową przyjęli co do rozszerzenia jej tak zwaną (Minimal) i (Maximal) czyli najwęższą i najszerszą granicę.***) Oni już za najszerszą granicą wiercą i badają, a my jeszcze w najwęższej granicy formacyi tych nie zbadali, a cóż mówić dopiero o rozszerzeniu tej granicy.

Jeżli się znowu geologicznym stosunkom wschodniej części Galicyi od granicy rossyjskiego Podola bliżej przypatrzymy ****) to widzimy, że przy ujściu rzeki Seret do Dniestru, sylurycznе warstwy, a potem dalej na zachód przy ujściu rzeki Strypy znowu dewoniczne wchodzą.

Jeszcze dalej na zachód przy ujściu rzeki Złotej Lipy do Dniestru pokazują się pokłady brudnego dolomitycznego wapienia, który według zdania najznakomitszego znawcy, geologicznych stosunków Galicyi, Dr. Altha w Krakowie, mogły być za wapień węglowy uważane.

Dotąd formacye od najstarszych regularnie się piętrzyły, odtąd dalej na zachód przyrzynają warstwy formacyi kredowej i trzeciorzędnej całą Galicyę aż do Krakowa *****) i dalszego następstwa już zewnętrznem badaniem odgadnąć nie można.

Według opisu Puscha wiadomo tylko że w r. 1827 w Szczerbakowie w Kongresówce na granicy Galicyi i między Bochnią a Tarnowem 210 sążni głęboki szyb bito, w którym u spodu dopiero formacyę triasową natrafiono.

Zdaje się więc, że formacya węglowa krakowska na wschód, jakto już pierwej wypowiedziana, zagłębienia robi, które na wschód coraz bardziej płytszemi się stoją, ponieważ warstwy dewoniczne i sylurycznе w wschodniej Galicyi już prawie poziomo leżą. Głębokie wiercenia w odpowiedniem miejscu niedaleko za zachód od ujścia rzeki złotej Lipy przez nowsze formacye, wykazałyby według zdania Edwarda Windakiewicza najprędzej istnienie formacyi węglowej jako na-

---

*) Oesterreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttewesen 1873. Nr. 46.

**) Preusische Zeitschrift für Berg- Hütten- und Salinenwesen 1872. pag. 132.

***) Geologie von Oberschlesien von Dr. Ferdinand Roemer 1870.

****) Geologische Karte von Galizien, von Franz Hauer.

*****) Pusch — geolog: Beschreibung von Polen 1836.

stępstwo najprawdopodobniejsze regularnie po sobie wznoszących się formacyi starszych, i równocześnie możnaby także formacyę brunatnych węgli i pokłady chlorku potasu zbadać.

Że pierwotnie rozległa formacya węglowa gdzieś w Galicyi jeszcze się znachodzi, i że ona tylko miejscami w czasach trzeciorzędnych rozgruchotaną została, pokazują szczątki węgli kamiennych wszędzie prawie w skład piaskowca karpackiego wchodzące.

Według pomiaru barometrycznego leżą warstwy prawie poziomo i wznoszą się nad powierzchnią morza 85·$_3$ sążni.

Formacya węglowa w Jaworznie wznosi się 168·$_{70}$ sążni nad powierchnią, a osady kredowej i trzeciorzędnej formacyi podnoszą się w pośrodku szerokości Galicyi zaledwie 60 sążni nad wychodem sylurskiej formacyi przy Borszczowie.

Wiercenia w północnej części Galicyi nie wypadałyby zatem nawet zbyt głęboko, chyba żeby starsze formacye na zachód od ujścia Lipy nagle się w głąb zniżały; czego po obecnie znanych oznakach na powierzchni łatwo przypuścić nie można.

Inny jest jednak stosunek z trzeciorzędną formacyą w Karpatach, która się miejscami do znacznej wysokości wznosi; tu więc nie osiągniętoby tak łatwo celu.

Jeżeli tak szczęśliwi będziemy przez odpowiednie wiercenie formacyę węglową odkryć i w wschodniej części Galicyi, natenczas stanie się ona krajem bogatym.

Położenie geograficzne Galicyi z powodu tak wielkiej długości i z powodu jej otoczenia, jako kraju rolniczego, wyjąwszy na zachodniej granicy, również krajami rolniczemi, tak niekorzystne dla wywozu i odbytu płodów rolniczych, stanie się dla przemysłowego kraju nawet korzystnem gdyż wyjąwszy zachód wszystkie sąsiednie kraje wyrobów industryi potrzebują.

Według badania Edwarda Windakiewicza w r. 1872 w Rumunii, wydaje ten kraj 8 do 10 milionów franków rocznie za węgle do Anglii, a rossyjskie Podole jak wiadomo, ogołocone jest całkiem z drzewa i nie ma materyału palnego.

Otworzyłoby się do wywozu węgli i na tę stronę wielkie pole. Koleje żelazne, które teraz nie mają czego wywozić z Galicyi i znacznej subwencyi potrzebują, stałyby się przy odkryciu pokładów węgli kamiennych intratniejszemi, wydatki Państwa na subwencyę zmniejszyłyby się a przeto zmniejszyłyby się i ciężary podatkujących. Nasza industrya chlorku potasu, która jeszcze w kolebce leży stałaby się przez tani opał i tanie frachty błogosławieństwem dla nas i wschodnich z nami graniczących krajów. Jeden przemysł wywiązałby się z drugiego, a właściciele dóbr mogliby daleko korzystniej swoje płody dla konsumentów przemysłowych w kraju spieniężyć, nie tracąc tak znacznego frachtu wywozowego.

Ceny drzewa opałowego w Galicyi chociaż nie mamy prawie żadnego przemysłu, coraz więcej w górę idą, a z wybudowaniem sieci kolejowych dojdą jeszcze do daleko większej wysokości,

Jest więc już teraz na czasie (zwłaszcza, że nasze lasy chociaż są rozległe ale za to po części wyniszczone) zwrócić uwagę i na inne paliwa, któreby drzewo opałowe zastąpić i do rozwinięcia industryi przyczynić się mogły.

Galicya ma wprawdzie według statystyki Redena 3,470.641 morgów lasów, w których się rocznie wyrąbuje 3.541.600 sągów drzewa opałowego, sąg po 108 kubicz. stóp, tak że na każdą głowę ludności wypada rocznie 0.70 sągów drzewa. Ale mimo tego oprócz Istryi, gdzie 0.39, Czech 0.68, Morawy gdzie 0.63 sągów na głowę przypada, Galicyę przewyższają wszystkie inne kraje austryacko-węgierskiej monarchii co do zapasów drzewa a przecież i tak ogromne ilości węgli kamiennych produkując, konsumują.

Do tego jeszcze i rozłożenie lasów po kraju nie jest bardzo korzystne, odpada bowiem z całej przestrzeni Galicyi w ilości 1360 mil kwadratowych według Józefa Wesselyego 360 mil na podolską wyżynę, która prawie żadnych lasów nie ma, a 300 mil znowu na piaski w zachodniej części kraju.

Właściwą siedzibą bogactwa lasowego osobliwie w wschodniej Galicyi są stoki północne Karpat, ale i tu znowu wielka przestrzeń lasów jest dotąd prawie nieprzystępną. Przez rozwinięcie jakiego takiego przemysłu i tak potrzeba drzewa osobliwie budulcowego się zwiększy a zatem i ceny jeszcze więcej w górę pójdą, czego w Czechach mamy dowody, gdzie obok tak ogromnej produkcyi węgla ziemnego ceny drzewa mimo tego, że Czechy nie są tak ubogie w drzewo, przecież daleko wyżej stoją, aniżeli u nas.

Prywatne towarzystwa a osobliwie w tak ubogim w kapitały kraju jak Galicya, nie mogą a nawet nie odważą się bez zachęty wziąść do większych jeszcze nieustalonych przedsiębiorstw górniczych. Tego przekonania był sam rząd, kiedy w latach 1840, 1850 w Czechach, w Styryi w Morawie przeprowadził wiercenia na koszta państwa, przeto stał się pobudką tej dziś tak wysoko rozwiniętej industryi wymienionych krajów.

Rząd wziąść powinnien, nie szczędzić wydatków ale wywoływać zakłady, które stać się, mają pobudką i zawiązkiem nowego, powstającego przemysłu, aby tą drogą zachęcić i nauczyć mieszkańców, gdzie mają zwracać swoją pracę i kapitały, mianowicie u nas, gdzie pokłady ziemi jeszcze niezbadane i korzyść z przemysłu górniczego nieuznana przez ogół.

Tak postępywały Prusy i Francya, tak postępuje i dzisiaj Rosya.

Powinniśmy przeto i my udać się do W. Rządu, ażeby on i u nas na koszta Państwa przyczynił się do rozwinięcia górnictwa, co tylko przy składzie powierzchni naszej ziemi, jakto z powyższego przedstawienia opartego na zdaniach ludzi fachowych wynika przez dokładniejsze badania geologiczne i głębokie wiercenie uskutecznionym być może. Co się tyczy finansowej strony takich wierceń, wszystkie wydatki z niemi połączone mogłyby być pokryte, jeżeliby wiercenie dobrze się powiodło, ze sprzedaży odkrytych pokładów węgla, gdyż jeszcze przed wierceniem mógłby Rząd pewien obszar na podstawie prawa górniczego w tym celu sobie zabezpieczyć. Z tych przeto powodów, komisya górnicza przychyla się do wniosku p. Spławińskiego i uważając, że 1 ustęp takowego w 2 ustępie jest zawarty, wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby policił znawcom bliżej zbadać stosunki geologiczne w Galicyi z górniczego stanowiska i w odpowiednich miejscach na koszta państwa głębokie wiercenia przeprowadził."

Lwów dnia 5. Stycznia 1874.

Dr. Zyblikiewicz
przewodniczący.

Spławiński
sprawozdawca.

L. 351
S.

Aleg. LXVII.

I. Sprawozdanie

komisyi administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego o subwencyę dla szpitali dziecinnych we Lwowie i w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedkłada Wysokiej Izbie w sprawie szpitali dla dzieci we Lwowie i w Krakowie, dwie petycye do częściowego uwzględnienia.

Jednę wydziału towarzystwa dobroczynnego zarządzającego szpitalem dla dzieci św. Zofii we Lwowie, o zapomogę i uznanie tegoż zakładu szpitalem powszechnym i publicznym lub utworzenie z niego oddziału dla chorób dziecinnych przy tutejszym szpitalu głównym.

Drugą zaś towarzystwa opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, o subwencyę lub pożyczkę procentową 10.000 złr. na dokończenie budowy i urządzenie szpitalu dziecinnego w Krakowie, tudzież o zawarcie umowy, na mocy której dzieci do szpitala towarzystwa za opłatą przyjmowane być mają.

Doświadczenie przekonało, że osobny zakłady dla chorych dzieci najlepiej odpowiadają względom humanitarnym nauki i hygieny, a przeto zamierzonemu celowi. To też we wszystkich centrach nauki, we wszystkich miastach większych; gdzie na zdrowie ludności zwrócona staranniejsza baczność, są oddzielne dziecięce szpitale.

Paryż, Wiedeń, Berlin, Praga, Warszawa, posiadają takie zakłady a dobroczynnością prywatną założone lub założyć się mające szpitaliki dla dzieci we Lwowie i Krakowie najlepiej świadczą o uczutej koniecznej potrzebie w naszym kraju tych przytulisk dla chorych niedorostków.

Przyczyniać się więc do utworzenia tych zakładów, a gdzie dobroczynność prywatna nie wystarcza lub gdzie zakłady pożyteczne chylą się do upadku, pomagać i ratować funduszami kraju,

komisya administracyjna zarówno z Wydziałem krajowym, nie tylko za usprawiedliwione, lecz nawet za konieczne uznaje.

Tak względy humanitarne jak i względy na interes szpitali powszechnych i z funduszu krajowego przemawiają za tem. O ile bowiem więcej chorych dzieci pielęgnowanych będzie w zakładach specyalnych, o tyle zmniejszy się ich liczba a więc i koszta, w szpitalach ogólnych.

Tą myślą wiedziona komisya administracyjna przystąpiła do ocenienia przedłożenia Wydziału krajowego. Względem szpitaliku lwowskiego, komisya podziela w zupełności zapatrywanie się Wydziału krajowego co do motywów w wywodzie zawartych, a w konkluzyi zgadza się na subwencyę z funduszów krajowych, w roku 1874 wypłacić się mającą. Zwłaszcza że zakład ten, gdyby zapomogi nie otrzymał, musiałby być zwiniętym, przezcoby zapis warunkowy ś. p. Honoraty Borzęckiej w wartości 7.350 złr. a. w. dla celów humanitarnych stracony, spadkobiercom zwróconymby być musiał. Nadto musiałyby dzieci dotychczas w tym szpitalu leczone, w ogólnym szpitalu być przyjmowane.

Dla tego wnosi komisya pod *a)* subwencyę w kwocie 750 złr. uważając ją za dostateczną, aby zagrożony byt szpitaliku na rok przyszły zapewnić. Odpowiedź na pytanie czy szpitalik św. Zofii ma być uznanym szpitalem publicznym i powszechnym? lub do szpitala głównego jako osobny oddział przyłączony? uważa komisya zgodnie z Wydziałem krajowym za przedwczesną a nawet niemożebną, dopóki nie będą dokładnie zbadane wszystkie okoliczności z tą sprawą połączone, wnosi zatem odesłanie petycyi co do tego punktu do Wydziału krajowego dla bliższego zbadania i zdania sprawy w roku przyszłym.

Co do drugiej petycyi tj. towarzystwa opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, Wydział kraj. proponuje subwencyę w kwocie 10.000 złr. płatną w dwu równych ratach z rozpoczęciem i ukończeniem budowy szpitala, pod warunkami przez Wydział krajowy oznaczyć się mającemi.

Z uwagi, że towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, prosi raczej o pożyczkę bezprocentową, którąby została zaintabulowana na rzecz funduszu krajowego na całym majątku towarzystwa a względnie na realności Nr. 39. Dz. V. przy ulicy Kopernika i na gmachu szpitalnym tamże stanąć mającym.

Z uwagi, że sumę zaintabulowaną mógłby kraj odebrać w razie, gdyby towarzystwo z jakichbądź nieprzewidzianych powodów istnieć przestało, lub działania swego nie spełniło w myśl założenia swego i statutów; z uwagi nareszcie że towarzystwo w mowie będące samo poddaje się warunkowi, aby przyznana przez Wysoki Sejm pożyczka dziesięciu tysięcy złr. wtenczas dopiero daną była, gdy fundusze na rozpoczęcie budowy szpitala wyczerpane zostaną — na dokończenie budynku i sprawienie inwentarza.

Komisya wnosi: udzielenie pożyczki, która ma być intabulowaną, a wypłaconą wtenczas, gdy fundusze towarzystwa budowa gmachu (do wartości równej sumie pożyczki) postąpi.

W tym celu przedkłada Wysokiemu Sejmowi uchwałę pod *b)* załączoną.

c) W drugim punkcie uprasza towarzystwo opieki dla dzieci w Krakowie, o zawarcie ugody z Wydziałem krajowym, iżby do szpitalu towarzystwa chore dzieci ze szpitalu św. Łazarza do leczenia odsyłane bywały, za umowioną od dnia, i osoby, taksą.

Uwzględniając z jednej strony, że prawie do wszystkich szpitali dla dzieci w Austryi oddawane bywają na mocy umowy dzieci, za które płaci albo ogólny szpital, albo fundusz krajowy;

że umowa taka będzie bez wątpienia z korzyścią dla szpitala powszechnego i dla funduszu krajowego; bo uczyni zbyteczne lokalności dla chorych dzieci w szpitalu ogólnym, i przez to na zmniejszenie wydatków wpłynie;

że nareszcie umowa taka utrwaliłaby byt instytucyi dla dobra powszechnego tak pożytecznej, jaką jest szpital dla dzieci;

z drugiej strony zaś, uwzględniając: że właśnie na teraźniejszej sesyi, Wydział krajowy prosi o upoważnienie do rokowań z reprezentacyą miasta Krakowa, o oddanie miastu tamecznych szpitali publicznych, że w najbliższej przyszłości nowy szpital powszechny w Krakowie budowanym być musi;

że do prowadzenia rokowań z reprezentacyą Krakowa, z dyrekcyą szpitali krakowskich i towarzystwem opieki szpitalnej, dłuższego potrzeba czasu, a szpital dla dzieci jeszcze wybudowanym nie jest;

komisya administracyjna wnosi: Wysoki Sejm raczy polecić Wydziałowi krajowemu zawarcie umowy z towarzystwem opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, na mocy którejby część dzieci ze szpitalu św. Łazarza w szpitalu dziecięcym za umówioną cenę leczoną być miała.

W tym cela przekłada komisya administracyjna po porozumieniu się z komisyą budżetową Wysokiej Izbie następujące wnioski do uchwały.

L. 358.
S.

Ang. LXVIII.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej, o zamknięciu rachunków za rok 1872.

Wysoki Sejmie!

Zamknięcie rachunkowe funduszów krajowych było w ostatnich latach przedmiotem szczególnej uwagi Wysokiego Sejmu i komisyi budżetowej; która wnosiła, aby dostrzegane w onem niedogodności usunięte, a zestawienia z obrotu grosza krajowego jasno i zrozumiale w taką formę ujęte były, jak to Rząd praktykuje przy corocznem zestawieniu centralnem rachunku z funduszów Państwa.

To też, gdy na posiedzeniu sejmowem dnia 9. października 1871 r. komisya budżetowa zdawała sprawę o zamknięciu rachunkowem za rok 1869. i 1870, wykazała co do formy, iż przez wzgląd na cel zamknięcia rachunkowego, takowe porządkiem w układaniu budżetu przyjętym dział wedle działu tak zestawiać należy, aby zrozumiały obraz z obrotu poszczególnymi funduszami krajowymi ułatwił pogląd na cały okres zarządu zamknięciem objęty, i wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, aby na przyszłość zamknięcie rachunkowe układane było porządkiem budżetu wedle wzoru przyjętego w zamknięciu rachunkowem, jakie przez władze rządowe corocznie dla Rady Państwa sporządzane bywa.

Na posiedzeniu sejmowem dnia 6. grudnia 1872 r. przy sprawozdaniu o zamknięciu rachunkowem za rok 1871 komisya finansowa poszła dalej, i wyrzekła przekonanie: że nastąpić powinna zasadnicza i gruntowna reforma rachunkowości. Z uwagi zaś, że według oświadczeń Wydziału krajowego przygotowania ku zaprowadzeniu takowej były w toku, komisya oczekując, iż Wydział krajowy na obecnej sesyi sejmowej z dotyczącymi projektami wystąpi, — zaniechała podówczas proponowanie osobnej do tego odnoszącej się uchwały.

Na tem samem posiedzeniu, uchwalił ostatecznie Wysoki Sejm przy wydaniu absolutoryum za rok 1871, aby na przyszłość, (to jest od roku 1873. począwszy,) Wydział krajowy mocen był do wydawania asygnacyi na rachunek budżetu z ubiegłego roku administracyjnego, jeszcze przez 3 miesiące po upływie tego roku, t j. do końca m a r c a każdego roku; po którym to terminie, żadna asygnacya na rachunek ubiegłego roku wydaną już nie będzie; asygnacye takowe zaś realizują kasy, aż do końca c z e r w c a każdego roku, na rachunek roku u b i e g ł e g o.

Wydział krajowy przedkładając wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu tegorocznem o zamknięciu rachunkowem za rok 1872, (do L. 16872/873.) wyniki obrotu funduszów krajowych w tym to roku, zastósował się co do porządku i formy zamknięć rachunkowych do przepisów §. 18. statutu krajowego i §. 7. instrukcyi Wydziału, tudzież do uchwał sejmowych z dnia 9. października 1871 r. i 6. grudnia 1872 r. Co do reformy rachunkowej zaś wyjaśnił: że starał się załatwić ją w sposób, ile można, gruntowny.

W tym celu ściągnął od innych Wydziałów krajowych instrukcye rachunkowe i kasowe z wzorami ksiąg rachunkowych, tudzież instrukcye c. k. Rządu wydane dla departamentów rachunkowych, i zaprosił ankietę. złożoną z naczelnych urzędników buchalteryj rządowych i bankowych, dla zasięgnienia zdania o możliwych zmianach i uproszczeniach w systemie rachunkowym Wydziału krajowego. Ankieta jednak dotąd czynności swych nie ukończyła.

Co do samego zamknięcia rachunków za rok 1872 komisya budżetowa podnosi:

Uchwalony w dniu 16. października 1871 r. budżet na rok 1872 z dodatkowemi — w dniu następnym uchwalonemi pozycyami, zapreliminował

dochody funduszu krajowego na r. 1872. w sumie	1,552.822 zł. —	ct.
a wydatki w sumie	1,566.598 „ —	„
Własne dochody funduszu krajowego obliczono na . . .	271.822 zł. —	ct.
Niedobór z dodatku do podatków pokryć się mający wynosił przeto	1,294.776 zł. —	ct.

Na pokrycie tej sumy uchwalono, rachując, że każdy cent dodatku przyniesie 61.000 zł. pobór dodatku po 21 centów od każdego złotego podatkowego, co wynosi . . . . . 1,281.000 „ — „

Nadwyżka . . . . . 13.776 „ — „

pokryć się miała snadnie z dochodów które wpływają na rachunek zaległości lat ubiegłych, lub z oszczędności.

Na rachunek tych zaległości wpłynęło po koniec kwietnia 1873 r.	218.653 „ 22	„
a na rachunek bieżącej należytości za rok 1872	1,375.450 „ 45½	„
Suma dochodów wynosiła przeto . . .	1.754.144 zł. 39½	ct.

a mianowicie:

remanent kasowy, w samym funduszu krajowym wynosił z końcem grudnia 1871.	4.668 zł. 52	ct.
do tego przybyło z pozycyj preliminarzem objętych	153.836 „ 42	„
z dodatku do podatków	1,594.103 „ 67½	„
a z rozmaitych innych pomniejszych dochodów	1.535 „ 78	„
razem . . .	1,754.144 zł. 39½	ct.
rzeczywiste wydatki wynosiły w funduszu krajowym	1,537.035 „ 56½	„
więc okazuje się, że przewyżka w dochodach wynosi	217.108 „ 83	„

Jest to rzeczywista nadwyżka jak się z powyższego rozrachowania szczegółowego okazuje; takowa z dniem 30. czerwca 1873. na rachunek roku 1872 stanowiła istotną własność funduszu krajowego i byłaby rozporządzalną, jak ją Wydział krajowy w sprawozdaniu swojem wyraźnie nazwał, gdyby nie była zaszła ta okoliczność, iż w lecie r. 1873 z powodu epidemii nie ściągano egzekutywnie należytości podatkowych za rok 1873, co spowodowało Wydział krajowy, iż z braku napływu gotówki do kasy krajowej użył tej rozporządzalnej nadwyżki roku 1872 na wydatki bieżące r. 1873.

Ma ona się zwrócić funduszowi krajowemu z bieżących na rachunek 1873 r. aż po koniec czerwca 1874. wpłynąć mających dochodów; Wydział krajowy wszakże zwraca w sprawozdaniu swojem uwagę na to, że gdy pomyślny wynik kasowy roku 1872 pochodzi stąd, iż zaległości na

rachunek lat ubiegłych przez władze rządowe bardzo energicznie ściągane były — na przyszłość zaś dochód z tego tytułu znacznie się zmniejszy, nadto gdy Wydział krajowy niema osobno obmyślonego funduszu zaliczkowego na nieprzewidziane wydatki, oznaczyć nie umie, kiedy wpłynie tyle gotówki, iżby powyższa suma 217.108 zł. 83 ct. na pokrycie potrzeb 1874 r. użytą być mogła.

Przechodząc do rezultatów zamknięcia okazuje się z porównania kwot preliminowanych w poszczególnych rubrykach z wynikłościami rzeczywistemi, następujące przekroczenie budżetu:

w rubr. IV. co do kosztów szczepienia preliminowanych przypuszczalnie w kwocie 21.126 zł. a wynoszących rzeczywiście złr. 23.270 ct. $97^1/_2$ więcej przeto o . . 2.145 złr.
Wydatek ten w wykazie różnic **B**/$_7$ jest usprawiedliwiony rzeczywistą potrzebą i zmiennością tegoż wydatku, wypływającego z natury rzeczy.

w rubr. V. „Wydatki sanitarne“, przenosi kwota 18,268 zł. 98 ct. rzeczywiście wydatkowana, kwotę 18.000. krągło zapreliminowaną o złr. . . . 269 złr.
różnica w wykazie **B**. pag. 7. jest dostatecznie usprawiedliwioną, jak przy rubr. poprzedniej.

w rubr. VI. „Zasiłki dla Zakładów dobroczynnych“ naddano . . . 158. „
złr. jako zaległą i Siostrom miłosierdzia w Czerwonogrodzie należącą się kwotę za r. 1871. Wydatek ten usprawiedliwiony, jako zalegający i w roku 1871 nieodebrany.

w rubr. IX. „Kwaterunkowe żandarmeryi“ podniosło się o . . . . 13.697 „
jako dozwolony przez Wysoki Sejm dnia 7. grudnia 1872 kredyt dodatkowy; jest przeto usprawiedliwione uchwałą sejmową.

w rubr. X. „Drogi krajowe“; przekroczenie wynosi w obec preliminowanej kwoty w ogóle tylko . . . . . 680 „
co referent Wydziału krajowego, przyzwany do komisyi budżetowej usprawiedliwił niemożnością zastosowania preliminarza dróg krajowych, przy rozlicznych nieprzewidzianych wypadkach tak ściśle, żeby się dochód z wydatkiem co do zera zrównoważył. Komisya po odebranych szczegółowych wyjaśnieniach wydatek ten uznała jako usprawiedliwiony, nieprzewidzianymi wydatkami.

w rubr. XI. zbiorowych dotacyi dla wszystkich zakładów krajowych, przekroczono preliminarz kwoty 244.717 złr., razem o . . 1.658 „
co się tłumaczy zmiennością potrzeb i cen artykułów żywności, następnie niejednostajną ilością chorych po szpitalach i t. p.

Ogół przekroczenia w funduszu krajowym wynosi przeto . . 18.607 zł.

co w obec oszczędności, osiągniętych w innych rubrykach wydatków tegoż funduszu, (48.169 złr. wynoszących), przedstawia wynikłość korzystniejszą o 29.562 zł. w. a.

Zaoszczędzenie to nastąpiło w rubrykach I., II., III., VII., VIII., i XII. i uzasadnionem jest według wykazu różnic w załączniku 1) do zamknięć rachunkowych, lit. **B**.

Biorąc na uwagę dochody i wydatki bruto, bez wyłączenia dochodów i wydatków, obchodzących fundusze krajowe w ściślejszem znaczeniu, i dotowane zarówno jak niedotowane fundusze, okazuje się z zamknięcia rachunkowego, że:

w funduszach dotowanych z funduszu krajowego naddano: 22.867 złr. $00^1/_2$ ct.
a w funduszach niedotowanych . . . . . 1.311 „ 26 „

co usprawiedliwił Wydział krajowy w szczegółach załączników lit. **B**. stron. $^{31}/_{33}$ $^{53}/_{54}$ $^{69}/_{135}$. Ko-

misya to usprawiedliwienie z powodów w wykazach różnic wyszczególnionych przyjęła, poczem gdy przedłożone Wysokiemu Sejmowi zamknięcie rachunków za rok 1872 zgadza się z książkami rachunkowemi Wydziału krajowego w oddziale rachunkowym tegoż przejrzanemi, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków roku 1872.

Lwów d. 4. stycznia 1874.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca komisyi:
Dr. Weigel.

Uchwała.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwala co następuje:

---

a) Szpitalowi dla dzieci św. Zofii we Lwowie ma być w roku 1874 z funduszów krajowych udzieloną zapomoga w kwocie 750 zlr.

b) Petycyę Towarzystwa dobroczynnego lwowskiego, co do uznania szpitaliku św. Zofii zakładem powszechnym i publicznym, lub utworzenia z niego osobnego oddziału dla chorób dziecięcych w szpitalu głównym, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na następnej sesyi.

c) Towarzystwu opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie ma być z funduszów udzieloną bezprocentowa pożyczka w kwocie 10.000 złr., którą Wydział krajowy wtedy dopiero Towarzystwu wypłaci, skoro Towarzystwo budowę szpitala swemi kapitałami doprowadzi do wartości równej sumie pożyczki. Pożyczka ta ma być zahypotekowaną na rzecz funduszu krajowego na tymże budynku z terminem zwrotu na ten czas, gdy albo szpital istniećby przestał, albo gdyby mająca się zawrzeć ugoda o przyjmowanie ze szpitala św. Łazarza pewnej ilości dzieci do leczenia w szpitalu Towarzystwa nie przyszła do skutku.

d) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu rokowania z Towarzystwem opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie w celu zawarcia ugody o przyjęcie od szpitalu św. Łazarza obowiązku leczenia pewnej ilości dzieci w szpitalu tym leczyć się mających za umówionem wynagrodzeniem.

Lwów dnia 5. stycznia 1874.

Kraiński.
Przewodniczący.

Hoszard.
Sprawozdawca.

Aleg. LXIX.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wniosku posła Iwaniszyna, w przedmiocie certyfikatów dla koni.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony wniosek do opracowania i zdania sprawy, opiewa:

Przepędzanie koni z miejsca na miejsce, tak samo sprzedaż koni na publicznych targach, odbywa się za pośrednictwem wystawionych urzędowych certyfikatów w ten sam sposób, jak bydło rogate.

Badając wniosek ten ściśle, nabywa się przekonanie, że tenże zawiera w sobie w podwójnem założeniu, żądanie jednego i tego samego przepisu; mianowicie, wydawania certyfikatów czyli paszportów dla koni, po pierwsze: przepędzanych z miejsca na miejsce; powtóre: sprzedawanych na targach publicznych.

Co do pierwszego założenia, to jest przepędzania z miejsca na miejsce, komisya przyznać musi, że założenie jest tak ogólnikowe, iż trudną a nawet niepodobną jest rzeczą, zdać sobie z niego sprawę i treściwe założeniu sprawozdanie przedłożyć, pod wyrazem bowiem „przepędzanie“ można rozumieć: z jednej stajni do drugiej, na pastwisko, do roboty w polu, do innej wsi, na odległy targ, do innego powiatu, a nawet za granice kraju. Do których z tych wyrazów przywiązać uchwalenie wydawania paszportów, wnioskodawca nie wspomniał, a zatem i komisya o tym wniosku, co najmniej przemilczeć musi.

Co do drugiego założenia, mianowicie wydawania paszportów dla sprzedawania koni na targach publicznych; nie podpada wątpliwości, a przynajmniej o tem ponawiające się zażalenia od gmin i powiatowych Wydziałów dowodzą, że kradzieże koni mnożą się, i że potrzeba przedsięwziąść zaradcze środki, jeżeli nie do umorzenia całkowicie złego, to przynajmniej do zapobiegania zbrodni kradzieży, zabezpieczenia własności, i tamowania zbrodniczych zamiarów lecz w tym względzie komisya innego jest zapatrywania od wnioskodawcy, i wysokiemu Sejmowi uchwalenia systemu paszportowego na konie zalecać nie może.

Dochodzenie bowiem czynności karygodnych, zbieranie dowodów, zbadanie rozgałęzienia band, kradzieżą koni trudniących się, wyłapianie wspólników, zupełnie od innych czynników zależy, a najmniej od paszportów; przytem z uwagi tej, że przełożeni gmin na bardzo niskim stopniu oświaty stoją, że bądź kto inny za nich paszporta pisze, a zbrodniaż sam sobie go napisać może, pisarze zaś gminni nadzwyczaj licho dotowani, łatwo przystępni, nie dają rękojmi przy wydawaniu paszportów, a zatem takiemi paszportami można raczej ulegalizować własność dla zbrodniarza, jak kradzieży przeszkodzić, co w najwyższym stopniu utrudniałoby dochodzenie zbrodni dla sędziego, a uchwalenie systemu paszportowego stałoby się illuzoryczne.

Zbrodniarz w rzadkich wypadkach udaje się na targ publiczny z koniem kradzionym, lecz prędzej przy pasie wązkim kraju naszego, a szybkości konia umyka za granicę kraju, za którą, oprócz Królestwa Polskiego, gdzie paszporta bez należytego wykonania na papierze się znajdują, nigdzie więcej nie istnieją, a nikt o nic nie pyta; uchwalenie zatem systemu paszportowego, byłoby co najmniej zbyteczne, a przytem wolny ruch handlowy i rozporządzenie własnością niezmierniebyy tamowało.

Przytem odwołanie się wnioskodawcy na paszporta dla bydła rogatego, jest zupełnie niestósowne, gdyż te wydają się nie dla zapobiegania kradzieży, ale ze względów sanitarnych i nie ma dowodu, że tym sposobem zbrodniarze się umniejszają, nie można zatem z tego powodu zaprowadzenia takowych doradzać.

Główne przyczyny, dla których mnożą się kradzieże koni, jest brak dozoru, ztąd łatwość kradzieży; brak wszelkiej policyi, tudzież szybkiej i sprężystej sprawiedliwości, co podsyca zbrodniarzy tak, że się w spółki czyli szajki kojarzą, bliższe i dalsze stosunki zawiązują, a zatem większemi środkami rozporządzają. Tutaj zaradzić złemu jest obowiązkiem, ale na to innych czynników nie paszportów potrzeba, i tutaj starano się już o zapobieżenie kradzieżom i zabezpieczenie własności, a mianowicie:

Wydział krajowy uchwałą pod dniem 23. maja 1873 po rozpatrzeniu opinii Rad powiatowych, tudzież sprawozdaniu pełnomocnika swego w Królestwie Polskiem, i odpowiedzi c. k. Ministerstwa w Węgrzech uznał, iż zaprowadzenie paszportów czyli certyfikatów na konie, które w ścisłej konsekwencyi musiałoby być nieodzownie złączonem z wydaniem odpowiednich przepisów karno-policyjnych, nie posłużyłoby do osiągnięcia zamierzonego celu. Jednakże, że podobne kradzieże najwięcej rolników trafiają, i siły produkcyjne niszczą, udał się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum wyższych sądów we Lwowie i Krakowie, tudzież do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z przedstawieniem złego, o zarządzenie środków zaradczych, jak to w sprawozdaniu Wydziału krajowego za rok 1873 wysokiemu Sejmowi przedłożonem, mieści się, a mianowicie:

a) ażeby wszystkie Sądy w wyśledzeniu i ukaraniu tej zbrodni, rozwinęły szybki, sprężysty i doraźny wymiar sprawiedliwości, i zastosowały do niej całą surowość ustawy karnej;

b) ażeby cała po kraju rozłożona żandarmerya, tudzież dyslokowana na granicy kraju straż skarbowa zwróciła najusilniejszą uwagę na wykrycie i przytrzymanie złodziei tak zwanych koniarzy, wreszcie, ażeby w okolice nawiedzone najbardziej tą plagą krajową, wysyłano zdolnych urzędników i agentów policyjnych, a to w tej misyi, ażeby wyśledzili zorganizowane bandy i spółki złodziei, trudniących się handlem kradzionemi końmi, a w których systematycznem działaniu największe zagrożenie leży. Przytem Wydział krajowy wydał okólnik do Wydziałów powiatowych, ażeby rozwinęły najsprężystszą działalność w wykonaniu policyi miejscowej i Rząd w tej mierze wspierały.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa w każdym kierunku zaproponowane środki Wydziału uwzględniło, i wydało przy tem stosowny okólnik do c. k. starostów, jak również c. k. Prezydyum krajowej Dyrekcyi skarbu odpowiednie polecenie do c. k. straży skarbowej, zaś c. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego w Krakowie do wszystkich c. k. Sądów powiatowych; tylko c. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego we Lwowie do teraz nic nie odpowiedziało.

Prowadzą się zatem i są w toku rokowania o zabezpieczenie właściciela koni od kradzieży, dają się już teraz uczuwać środki przez władze rządowe do czuwania i zabezpieczenia mienia i dobytku obywateli zalecone, i prawie nie słychać o szajkach złodziejskich koni.

Przed czasem i niepotrzebnie byłoby tedy zaprowadzać system paszportowy już teraz na konie, i tamować wolny ruch handlu prawych obywateli kraju, lecz wypada raczej mając dalej oko zwrócone na tę kwestyę, obmyślać środki, jakieby jeszcze w przyszłości okazały się potrzebne, przeto komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Nad wnioskiem p. Iwaniszyna przechodzi Sejm do porządku dziennego;
2. Poleca się Wydziałowi krajowemu dalsze zbieranie dat, obmyślenie środków, jakieby jeszcze celem zapobieżenia kradzieży koni wynaleść się mogły i przedłożenie w tym względzie sprawozdania wysokiemu Sejmowi na następnej kadencyi.

Paszkowski
Zastępca przewodniczącego.

Zawadowski
Sprawozdawca.

Aleg. LXX.

Preliminarz

funduszu szkolnego na rok 1874.

Alegat

do rubryki VII. poz. 51. preliminarza funduszu krajowego.

Nr. LXX.

Preliminarz

budżetu szkolnego na rok 1874.

Allegat

do rubryki VII. poz. 31. preliminarza budżetu krajowego.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu funduszu szkolnego przedłożonego przez Radę szkolną krajową za pośrednictwem Wydziału krajowego jako alegat do rubr. VII. poz. 51. preliminarza funduszu krajowego.

Wysoki Sejmie!

W drugiej połowie roku 1873 weszły w życie trzy ustawy szkolne, tyczące się szkół ludowych w naszym kraju. Pierwsza z nich z dnia 2. maja 1873 zajmuje się zakładaniem i utrzymywaniem publicznych szkół ludowych, tudzież obowiązkiem posyłania do nich dzieci. Druga także z dnia 2. maja 1873 urządza stosunki prawne stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Trzecia z dnia 25. czerwca 1873 ustanawia władze szkolne nadzorcze miejscowe i okręgowe dla szkół ludowych.

Ustawy te, których wykonaniem kraj zająć się winien, przedstawiają się w liczbach jak następuje:

Galicya z Krakowem powinna mieć publicznych szkół ludowych:

a)	szkół wydziałowych ośmioklasowych po jednej przynajmniej na każdy okręg szkolny	18
b)	szkół czteroklasowych pospolitych po tyle na każdy okręg szkolny, ile w nim powiatów	74
c)	na każdych 40 dzieci w obwodzie jednej godziny drogi, jedna szkoła pospolita, a przeto w całym kraju szkół około . . .	4000

Do szkół chodzić powinno rocznie:

a) chłopców	229,571	razem . . .	434.627
b) dziewcząt	205.056		

Dla wyliczonych tu szkół potrzeba nauczycieli przynajmniej . 4500

Każdy nauczyciel pobierać będzie w szkołach wydziałowych najmniej 500 złr., najwięcej 700 złr., w szkołach pospolitych najmniej 300 złr., najwięcej 500 złr. Co pięć lat przybywa mu dodatek kwinkwennium zwany, wynoszące najmniej 25 złr., najwięcej 50 złr.

Na utrzymanie nauczycieli potrzeba:

a)	Na 18 szkół wydziałowych po 6000 na każdą szkołę .	108.000 złr.
b)	Na 74 szkół 4klasowych pospolitych na każdą po 1600 złr. .	118.400 „
c)	Na 4000 szkół mniejszych po 300 złr. na każdą . .	1,200.000 „
	razem na płacę nauczycieli .	1,426.400 złr.

rocznie, nie licząc kwinkweniów i emerytur.

Na rachunek wymienionych tu wymagań powołanych na wstępie ustaw szkolnych, mamy już obecnie w kraju podług ostatniego sprawozdania rady szkolnej krajowej szkół ludowych wszelkich kategoryj 2639, a między niemi:

a)	szkoły wydziałowej ośmioklasowej, ani jednej.	
b)	szkół pięcio-, sześcio-, siedmioklasowych, które mogą być zawiązkiem szkół wydziałowych	19
c)	szkół czteroklasowych	85
	W tych szkołach już istniejących posad nauczycielskich jest	3347
	opróżnionych posad było w ostatnim roku . . .	304
	mieliśmy więc czynnych nauczycieli . . .	3043

Do szkół chodziło chłopców i dziewcząt 165.146.

Płaca owych 3043 nauczycieli wynosiła w ostatnim roku szkolnym .	657.827 złr.
Na to dostarczyły gminy	568.000 „
resztę	85.827 złr.

dostarczył fundusz normalny szkół ludowych.

Budynki szkolne i ich utrzymanie, równie jak przybory naukowe i inne ze szkołami połączone koszta, nie mogą wejść do tego rachunku, bo ich obliczyć nie podobna.

Podane powyżej liczby nie są oparte na ścisłym, lecz po większej części na prawdopodobnym rachunku, wszelako Komisya podała je, aby Wysokiemu Sejmowi, dostarczyć podstawę do ocenienia, o ile ustawy szkolne na wstępie powołane, są już zrealizowane, a ile do ich zrealizowania potrzeba. Z tego powodu nadmienić też należy, że z owych 2639 szkół, które już posiadamy, bardzo nieznaczna tylko cząstka odpowiada wymaganiom w mowie będących ustaw szkolnych, że przeto wszystkie prawie z małemi wyjątkami, potrzebują reorganizacyi tak pod względem dotacyi i płacy, jak i pod względem kwalifikacyi nauczycieli. Mamy więc olbrzymie zadanie przed sobą, a trudności na jakie w spełnieniu tego zadania natrafiać będziemy, nie będą finansowej tylko natury, lecz pochodzić będą także z braku uzdolnionych nauczycieli, zwłaszcza, gdy zważymy, że przy ostatnich egzaminach kandydatów na nauczycieli we wrześniu i październiku 1873, wyszło z seminaryów nauczycielskich

uzdolnionych do szkół wydziałowych kandydatów . . .	8
kandydatek . . .	7
do szkół pospolitych kandydatów . . .	17
kandydatek . . .	8
razem nauczycieli i nauczycielek	40

że przeto seminarya nauczycielskie dostarczają jak dotąd krajowi bardzo małą liczbę potrzebnych nauczycieli.

Z tego stanu rzeczy wynika, że zadanie wytknięte krajowi ustawami szkolnemi, pod względem oświaty ludowej, stopniowo tylko spełniać będzie można. Takie też są postanowienia Rady szkolnej krajowej przedstawione nam w sprawozdaniu z roku 1872 i 1873, tudzież w przedłożonym budżecie szkolnym. Rada szkolna krajowa zamierza przedewszystkiem przeprowadzić reorganizacyę szkół już istniejących, a w szczególności w r. 1874 zamierza przeprowadzić reorganizacyę połowy szkół istniejących, drugiej zaś połowie szkół, która w tym roku pozostać musi bez reorganizacyi, postanowiła Rada szkolna przyjść w pomoc subwencyami, natomiast nowe szkoły o tyle tylko w r. 1874 zakładać zamierza, o ileby tego wyjątkowo konieczność wymagała.

W myśl tego planu ułożony jest preliminarz szkolny na rok 1874, który nam Rada szkolna krajowa za pośrednictwem Wydziału krajowego przedłożyła. Preliminarz ten wymaga jednak dalszego jeszcze wyjaśnienia.

Do zakładania i utrzymywania szkół ludowych publicznych obowiązane są wedle powyższych ustaw w pierwszym rzędzie gminy, i dla tego winna każda gmina utworzyć swój własny fundusz szkolny miejscowy, do którego jeżeli inne środki nie wystarczają, gmina płacić winna 12% a obszar dworski 4% podatków bezpośrednich. Jeżeli fundusz miejscowy chociaż temi dodatkami zasilony nie zdoła uczynić zadość obowiązkom szkolnym, przychodzi mu w pomoc fundusz szkolny okręgowy, który w nowym okręgu szkolnym ma być jeżeli nie wystarczą inne źródła, jak dotacye, zapisy. i t. p. utworzony z dodatków do podatków przez Rady powiatowe uchwalić się mających. Gdyby i tak powiększony fundusz okręgowy nie wystarczył, a dodatki powiatowe doszły wysokości 4% podatków bezpośrednich, wtedy otrzymuje on zasiłek z funduszu szkolnego krajowego.

Kraj więc w trzecim dopiero rzędzie ponosi koszta szkół ludowych, a w szczególności, jest obowiązany.

a) Do zasilenia funduszów szkolnych okręgowych, pod warunkami wyżej wskazanemi.

Nadto ustawy szkolne wkładają nań obowiązek.

b) Płacenia nauczycielom kwinkweniów.
c) Zasilania funduszu emerytalnego.
d) Łożenia na potrzeby szkół całego kraju ogólnej natury.

Na częściowe pokrycie tych potrzeb, posiada kraj tak zwane fundusze szkół normalnych galicyjski i krakowski, preliminowane na rok 1874 na 81.403 złr.

Składają się one z odsetków od kapitałów, z dochodów z realności, z dodatków od korporacyj, z zapisów i należytości prawnych, a przeważnie z dodatków ze skarbu państwa. Fundusze te szczegółowo przedstawione w preliminarzu Rady szkolnej na stronach 10 do 18, a sprostować je tyle tylko wypada, iż rubryka III. „opłaty szkolnej“ w kwocie 1360 złr. przez myłkę jedynie jest tam zamieszczona.

Zarządzał niemi dotąd rząd, zaś w ostatnich dniach 1873 roku wziął je w swój zarząd Wydział krajowy na mocy ustawy szkolnej z dnia 2 Maja 1873 roku. Służyły te fundusze dotąd na utrzymanie, lub zasiłki niektórych szkół ludowych, wszystkie te zaliczki mają jednak ustać w chwili gdy potworzone zostaną fundusze szkolne okręgowe, gdyż wedle postanowienia art. 32 ustawy z dnia 2. Maja 1873 fundusze normalne mają utworzyć jeden fundusz szkolny krajowy dla całego kraju.

Na tych podstawach sporządzony preliminarz Rady szkolnej na rok 1874 wskazując, że gminy dostarczą w tym roku na oświatę ludową sumę 568,000 a fundusze szkolne okręgowe sumę 240.000 złr., przedstawia następujące potrzeby kosztem kraju do pokrycia.

A)	W rubrykach I. do XXIII. strona 19 do 31. przedewszystkiem na zasiłki dla szkół utrzymywanych dotąd lub subwencyonowanych z funduszów normalnych, tudzież na inne koszta pokrywane dotąd z tych funduszów — dalej na subwencyę dla istniejących szkół ludowych, które w tym roku reorganizacyi nie ulegną razem sumę .	139.446 złr.
B)	Na kwinkwenia dla nauczycieli (rubr. XXIV. str. 31) . .	13.000 „
C)	Na potrzeby szkół ogólnej natury (rubr. XXV. str. 31) . .	10.000 „
D)	Na konferencyą krajową nauczycieli (rubr. XXVI. str. 31) .	4.000 „
E)	Na zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych czyli na reorganizacyę połowy szkół istniejących (rubr. XXVII. str. 31) . .	114.200 „
F)	Na rozmaite wydatki	100 „
	Razem	280.746 złr.

Na pokrycie tych potrzeb wykazuje preliminarz stan czynny, to jest dochody z wziętych w Zarząd Wydziału krajowego funduszów normalnych w sprostowanej wysokości . . . . . 81.403 zł.

Okazuje się niedobór . 199.703 zł.

mający być pokryty z ogólnych funduszów krajowych.

Poszczególne rubryki wymienionych tu potrzeb są jedynie na prawdopodobnym rachunku oparte. Dla niektórych z nich jak np. dla wydatków pod C. D. E. podanych brak wszelkiej podstawy z lat poprzednich dla ściślejszego rachunku. Musiała więc i Komisya budżetowa ograniczyć się do prawdopodobnych tylko kombinacyj, i nie znalazła żadnego powodu do zmniejszenia preliminarza Rady szkolnej krajowej, jeżeli powzięte przez nią za rok bieżący względem dźwignięcia oświaty ludowej postanowienia nie mają być udaremnione.

Komisya wnosi przeto, aby Wysoki Sejm

1. Wszystkie rubryki dochodów z opuszczeniem rubr. III. preliminarza Rady szkolnej zatwierdził;
2. Wszystkie rubryki wydatków także podług owego preliminarza uchwalił.

Zalecając wysokiemu Sejmowi przyjęcie preliminarza szkolnego tak jak nam przedłożony został, nie ma powodu przedrukowywania go, gdyż rozdane nam przez Wydział krajowy egzemplarze służyć mogą do szczegółowych rozpraw.

Co do przenoszenia oszczędności jednych rubryk na potrzeby rubryk innych Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

Używanie oszczędności jednych rubryk na wydatki innych rubryk dopuszcza się jedynie pomiędzy rubrykami wydatków I. do XXIV. oszczędności innych rubryk pozostać winny jako nadwyżki dochodów do rozporządzenia na rok przyszły.

Względem niedoboru raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Niedobór funduszu szkolnego w wysokości 199.703 złr. ma być zamieszczony w budżecie krajowym.

Jak wyżej wspomniano, Wydział krajowy wziął w swój zarząd w ostatnich dniach 1873. roku fundusze szkół normalnych. Do funduszów tych wchodzą między innemi także kapitały na

hypotekach lokowane, małe realności tudzież znaczny plac we Lwowie po spalonych szkołach normalnych pozostały, który dotąd nie przynosi żadnego zgoła dochodu, a zrealizowany dostarczyłby funduszowi znacznego kapitału.

Komisya mniema, iż i inne fundusze mogłyby być korzystniej jak dotąd lokowane, dla tego wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

Sejm wzywa Wydział krajowy, aby się zajął korzystną fruktyfikacyą funduszów normalnych, tudzież windykacyą takich, któreby do funduszu szkolnego należyć mogły.

Za przewodniczącego:

J. Czartoryski.

Sprawozdawca:

Dr. Zyblikiewicz.

Z drukarni J. Dobrzańskiego i K. Gromana.

L. 356/s.

Aleg. LXXI.

Sprawozdanie
Komisyi gminnej

o przekazanych jej wnioskach Wydziału krajowego względem reformy ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i ustawy o reprezentacyi powiatowej.

Wysoki Sejmie!

Komisya gminna ma zaszczyt przedłożyć wys. Sejmowi w częściowem załatwieniu przekazanych jej na posiedzeniu z dnia 27. listopada 1873 wniosków Wydziału krajowego względem reformy ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i ustawy o reprezentacyi powiatowej projekta do takich zmian, które zdaniem jej są najnaglejsze, a które bez względu na projektowaną reformę całego ustroju autonomicznego uchwalone być mogą i wnosi:

A, B, C, D, E, F, G, H „Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawy pod **A, B, C, D, E, F, G** i **H** załączone.“

We Lwowie dnia 7. stycznia 1873.

Przewodniczący:
Grocholski.

Spzawozdawca:
Józef Baum.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §. 50 u. gm. z dnia 12. sierpnia 1866 i §. 29. u. o repr. pow. z dnia 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§. 50. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 L. 19 Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym, i ma brzmieć, jak następuje:

§. 50.

Zwierzchność gminna jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

Zwierzchność gminna obowiązaną jest, przeprowadzać dochodzenia przez Wydział powiatowy zarządzane, jakoteż wykonywać zozporządzenia i polecenia przezeń wydane, bądź w jego, bądź we własnym zakresie gminy.

Art. II.

§. 29. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 L. 21 Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

§. 29.

W ogólności. Wydział powiatowy jest w sprawach powiatu organem zarządzającym i wykonawczym.

W sprawach wchodzących w zakres działania Wydziału krajowego, Wydział powiatowy wykonywa polecenia i rozporządzenia Wydziału krajowego, i przeprowadza dochodzenia przez Wydział krajowy zarządzane.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §§. 50. i 51. ustawy o repr. pow. z 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§§. 50. i 51. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 L. 21, D. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu, zostają uchylone i mają brzmieć, jak następuje:

§. 50.

Prawa władz rządowych.

Rządowi służy prawo nadzoru nad reprezentacyą powiatową w tym kierunku, ażeby ta reprezentacya nie przekraczała swego zakresu działania, i nie działała przeciw istniejącym ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna Władza krajowa przez polityczną Władzę powiatową, znajdującą się w siedzibie reprezentacyi powiatowej. Polityczna Władza powiatowa może w tym celu żądać udzielenia sobie uchwał i potrzebnych wyjaśnień,

*) **Przełożony tej Władzy lub jego delegowany ma być obecnym na posie-**

*) Zmieniony 3. ustęp §. 50. brzmi obecnie:

Przełożony tej Władzy lub jego delegowany ma także prawo i może być obecnym na posiedzeniach Rady powiatowej, i każdego czasu, wszelako bez przerywania mowcy, zabierać głos; w głosowaniu jednak wtenczas ma tylko udział, jeżeli jest członkiem Rady powiatowej

dzeniach Rady powiatowej i Wydziału powiatowego, i może każdego czasu zabierać głos, wszelako nie przerywając mówiącemu.

§. 51.

Polityczna Władza krajowa rozstrzyga rekursa przeciw takim uchwałom reprezentacyi powiatowej, przez które istniejące ustawy są naruszone, lub błędnie zastosowane.

Rekurs ma być wniesiony w nieprzekraczalnym terminie dni czternastu od dnia ogłoszenia lub doręczenia uchwały.

*) **Jeżeli reprezentacya powiatowa powzięła uchwałę, która przekracza jej zakres działania, lub sprzeciwia się ustawom, polityczna Władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie w przeciągu dni czternastu od powzięcia uchwały; jednakowoż obowiązaną jest, przed upływem tego terminu przedłożyć pytanie, czy uchwała może być wykonaną, politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem, ma się porozumieć z Wydziałem krajowym.**

Przeciw orzeczeniu politycznej Władzy krajowej służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Polityczna Władza powiatowa nie może odmówić Wydziałowi powiatowemu urzędowej pomocy do wykonania uchwał Reprezentacyi powiatowej, jeżeli:

a) nienastąpiło zawieszenie tychże w wyż wskazanym terminie czternasto-

---

*) Zmieniony 2. ustęp §. 51. brzmi obecnie:

Jeżeli reprezentacya powiatowa poważnie uchwałę, która przekracza jej zakres działania. lub sprzeciwia się ustawom, polityczna Władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie, niezwłocznie jednak przedłożyć powinna pytanie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem ma się porozumieć z Wydziałem krajowym.

dniowym, lub zawieszenie to uchylonem zostało przez wyższą Władzę rządową, i

b) jeżeli uchwała stała się prawomocną wskutek niezałożenia rekursu, lub odrzucenia takowego przez właściwą władzę (Wydział krajowy §. 49.) lub władzę rządową.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem zmieniająca postanowienia §. 44. ust. o repr. pow. z dnia 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

§. 44. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866. L. 21 D. u. k. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym, i ma brzmieć jak następuje:

§. 44.

Zawieszanie uchwał.

Jeżeli Przewodniczący sądzi, że uchwała Rady powiatowej **lub Wydziału powiatowego** przekracza ich zakres działania, lub, że sprzeciwia się ustawom, obowiązanym jest, zawiesić uchwałę i o rozstrzygnienie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, udać się przez polityczną Władzę powiatową do politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnieniem ma porozumieć się z Wydziałem krajowym.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem zmieniająca postanowienia §§, 102. i 108. u. gm. z 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§§. 102. i 108. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 l. 19. Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają brzmieć jak następuje:

§. 102.

Władza dyscyplinarna nad Zwierzchnością gminną.

*) **W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy członkom Zwierzchności gminnej dawać napomnienia i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 złr. w. a.**

---

*) §. 102 brzmi obecnie:

Wydział powiatowy może na członka Zwierzchności gminnej, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach własnego zakresu działania gminy nakładać kary aż do 20 złr-. Kary te wpływają do kasy gminnej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Zwierchności gminnej być złożony z urzędu przez polityczną Wła[illegible] porozumieniu z Wydziałem powiatowym.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek zwierzchności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszony w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna Władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonem dochodzeniu może polityczna Władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka zwierzchności gminnej a nawet na przeciąg czasu nieprzekraczający lat trzech uznać go za niezdolnego do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej za winnego uznany ponosi koszta dochodzenia.

Władza dyscyplinarna służąca Wydziałowi powiatowemu trwa jeszcze przez lat trzy po zagaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej, w tym celu aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania swego.

§. 108.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć karę na Naczelnika gminy, przekraczającego swoje obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 20 złr. Kara ta wpływa do kasy **powiatowej.** *)

Jeżeli uchylenie obowiązkowi jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione Naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli Rada gminna na wezwanie temu

*) Zmienione słowo ustępu 1. §. 108 brzmi obecnie gminnej.

nie zaradzi, może natenczas polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu, ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności. Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 107 należy postępywać z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §. 80. u. gm. z 12. sierpnia 1866 i §. 23. u. o repr. pow. z 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

§. 80. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 L. 19 Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym i ma brzmieć, jak następuje:

§. 80.

*) **Do nałożenia dodatków przenoszących 20% podatków bezpośrednich lub dodatku konsumcyjnego potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.**

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do nałożenia dodatków przenoszących 5% podatków bezpośrednich, jeżeli tego wymaga jeden z członków należących do rady gminnej podług §. 16. (Radny bez wyboru.) Żądanie to musi jednak być wniesione do Rady gminnej na tem posiedzeniu,

---

*) Zmieniony 1. ustęp §. 80. brzmi obecnie:

Do nałożenia dodatków, przenoszących 10% podatków bezpośrednich, lub 20% podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

na którem dodatek uchwalony został, lub też do naczelnika gminy, najpóźniej w 8 dni po tem posiedzeniu.

*) **Dodatki przenoszące 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego mogą być nakładane tylko na mocy uchwały Sejmu i za Cesarskiem zezwoleniem.**

Art. II.

§. 23. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 L. 21 Dz. u. kraj. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

§. 23.

Dodatki do podatków

) **Na wydatki nie pokryte dochodami majątku zakładowego, może Rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich aż do wysokości 20% tychże podatków.

Dodatki nad 20% do podatków bezpośrednich mogą być nałożone za uchwałą Rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków przenoszące 40%, równie jak i inne opłaty i repar-

---

*) Zmieniony 3. ustęp §. 80 brzmi obecnie:

Dodatki przenoszące 25% podatków bezpośrednich, lub 50% podatku konsumcyjnego, mogą być tylko na mocy ustawy krajowej nakładane.

**) §. 23. brzmi obecnie:

Na wydatki, niepokryte dochodami majątku zakładowego, może Rada powiatowa nakładać i pobierać dodatki do podatków bezpośrednich, aż do wysokości 10% tychże podatków.

Dodatki nad 10% aż do 20% od podatków bezpośrednich, mogą być nałożone za uchwałą Rady powiatowej z przyzwoleniem Wydziału krajowego.

Dodatki do podatków bezpośrednich, przenoszące 20% lub inne opłaty i repartycye, mogą być nałożone tylko na mocy ustawy krajowej.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków co podatki.

tycye mogą być nakładane tylko na mocy uchwały Sejmu i za Cesarskiem zezwoleniem.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

---

tycye mogą być nakładane tylko na mocy uchwały Sejmu i za Cesarskiem zezwoleniem.

Powiatowe dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §. 99 u. gm. z dnia 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§. 99 ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 r. do l. 19 Dz. u. kr. W dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym, i ma brzmieć, jak następuje:

§. 99.

Zatwierdzanie przez radę powiatową.

Do spraw, w których uchwały Rady gminnej muszą być przedkładane Radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2, 4, 80, 85 i 95, także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawiane, lub stałe obciążanie rzeczy, należącéj do zakładowego majątku, lub dobra gminy, albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartości ciężaru, wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącemi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa, nienależące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wyni-

kającego stąd wydatku, potrzeba zaciągnąć pożyczkę lub obciążyć gminę rozkładami;

d) *) **wydzierżawianie lub wynajmywanie na dłuższy czas niż lat sześć, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytacyę najwięcej ofiarującemu.**

e) **opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy, w części lub całości.**

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

---

*) Ostatni (lit. d) ustęp §. 99. brzmi obecnie: Wydzierżawienie na dłuższy czas niż lat 12 lub w inny sposób, niż przez publiczną licytacyę.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem zmieniająca postanowienia §. 70. u. gm. z d. 12. sierpnia 1866.

Zgodnie uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§. 70 ustawy gminnej z dnia 20. sierpnia 1866 r. l. 19 Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym, i ma brzmieć, jak następuje:

§. 70.

Budżet i rachunki roczne.

Naczelnik gminy winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych, na następny rok administracyjny.

Rada ma ten budżet uchwalić najpóźniéj na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych, winien Naczelnik najpóźniéj w dwa miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie do rozpoznania i załatwiania.

Tak budżet jako i rachunki roczne; zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winne być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie

złożone do przejrzenia przez członków gminy, tych zaś spostrzeżenia będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę.

Gdyby Rada gmina niewstawiła w swój budżet należytości, które gmina uiścić jest obowiązaną, bądź na mocy ustawy bądź na mocy wyroku lub dokumentu mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należytości w budżet gminy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

Art II.

§. 22. ustawy o reprezentacyi powiatowéj z dnia 12. sierpnia 1866 r. l. 21. D. u. k. w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylonym, i ma brzmieć, jak następuje:

§. 22.

Rada powiatowa obraduje i uchwala we wszystkich sprawach ekonomicznych powiatu, nie należących do zwykłego zarządu majątkiem.

Do niej należy rozpoznawanie i ustanowienie rocznego budżetu, jako też rozpoznawanie i załatwianie rocznych rachunków, odnośnie do dochodów i wydatków powiatu i zakładów powiatowych.

Gdyby rada powiatowa nie wstawiła w swój budżet należytości, które powiat uiścić jest obowiązany bądź na mocy wyroku lub dokumentu mającego wedle ustaw moc egzekucyjną; ma Wydział krajowy prawo i obowiązek, wstawić te należytości w budżet powiatowy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

Rok administracyjny powiatu zaczyna się i kończy równocześnie z rokiem administracyjnym Państwa.

Art. III.

Wykonanie téj ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zmieniająca postanowienia §. 51 u. gm. z dnia 12. sierpnia 1866.

Zgoduie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

§. 51. Ustawy gminnej, z dnia 12. sierpnia 1866 l. 19. dz. u. kr. w dotychczasowem brzmeniu zostaje uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

§. 51.

Władza naczelników gminy w ogólności.

Naczelnik gminy kieruje czynnościami zwierzchności gminnej i nadzoruje takowe.

Assessorowie lub przysiężni winni są naczelnikowi pomoc w urzędowaniu, i mają według jego zarządzenia i pod jego odpowiedzialnością wykonywać czynności, które im poruczy. Jeżeli dla jakiejkolwiek przeszkody naczelnik nie urzęduje, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

W razie, jeżeliby ani naczelnik gminy, ani jego zastępca urzędować nie mogli zastępuje ich na czas przeszkody najstarszy wiekiem assessor lub przysiężny.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

Błędy druku

w sprawozdaniu komisyi gminnej o wnioskach Wydziału krajowego względem reformy ustawy gminnej.

All. D. §. 102. przy końcu alinei pierwszej, po 20 zł. w. a. dodać: *„Kary te wpływają do kasy Rady powiatowej.“*

All. D. §. 102. str. 12. alinea 5. wiersz 3. zamiast: zagaśnięciu — *„zgaśnięciu.“*

All. D. §. 108. str. 12. alinea 1. wiersz 5. zamiast: kasy powiatowej — *„kasy Rady powiatowej.“*

All. D. §. 108. str. 12. alinea 2. wiersz 1. zamiast: uchylenie *„uchybienie.“*

All. G. tytuł po 1866 dodać: *„i §. 22. u. o repr. pow. z d. 12. sierpnia 1866.“*

Ad LXXII.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej

z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie zniesienia zakazu przyjmowania żydów do lwowskiego szpitalu powszechnego.

Wysoka Izbo!

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi projekt do ustawy, składającej się z dwóch artykułów. W pierwszym wnosi, aby do lwowskiego szpitala powszechnego przyjmowani byli chorzy izraelici na równi z chorymi innych wyznań.

W drugim zaś, aby legata prawne od spadku po zmarłych we Lwowie izraelitach, przyznane dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 2. listopada 1873 r. szpitalowi żydowskiemu, wpływały nadal do kasy lwowskiego szpitala powszechnego.

Z uwagi, że szpital lwowski rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 25. października 1859 do l. 24295 uznany został zakładem powszechnym i publicznym; z uwagi, że wedle rozporządzenia ministeryalnego z dnia 4. grudnia 1856 r. l. 26.641 orzekającego, jakie szpitale mają być uznane powszechnemi i publicznemi, jedną z głównych cech takich zakładów jest: iż wszystkich chorych bez różnicy, a wiec i żydów przyjmować są obowiązane, z uwagi nareszcie, że rozporządzenie ministeryalne z dnia 25. października 1859 l. 24.295, uznające szpital lwowski zakładem powszechnym i publicznym jako ogólne i późniejsze znosi wyjątkowe i wcześniejsze rozporządzenie gubernialne z dnia 17. lipca 1829 l. 29.709, mocą którego szpital lwowski nie jest obowiązany przyjmować chorych żydów, równie jak dekret kancelaryi nadwornej z 2. listopada 1837 r. l. 26.881, którym legata przymusowe od spadków po zmarłych a w obrębie miasta Lwowa zamieszkałych izraelitach, przyznane zostały tutejszemu szpitalowi prywatnemu żydowskiemu, za to zaś szpital powszechny od przyjmowaniachorych żydów uwolnionym został.

Komisya administracyjna mniema, że wedle istniejących przepisów żydzi do szpitala powszechnego lwowskiego przyjmowani być powinni, że zatem nie zachodzi żadna potrzeba już obowiązujące przepisy nową ustawą potwierdzać, wnosi zatem:

Wysoka Izba przechodzi nad Art. I. przedłożenia Wydziału krajowego do porządku dziennego.

Ponieważ jednak Najjaśniejszy Pan dekretem kancelaryi nadwornej z 19. sierpnia 1816 r. raczył przyznać lwowskiemu szpitalowi powszechnemu prawo pobierania legatów prawnych od wszystkich spadków po zmarłych mieszkańcach Lwowa, i prawo to część dochodów a względnie majątku szpitala powszechnego stanowiło.

ponieważ dekret kancelaryi nadwornej z dnia 2. listopada 1837 r. legata prawne po zmarłych izraelitach tutejszemu szpitalowi żydowskiemu przyznaje, tylko pod warunkiem, że „p r z e z t o“ szpital powszechny od przyjmowania chorych żydów uwolniony będzie.

ponieważ warunek ten rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 25. października 1859 r. l. 24.295 prawnie zniesionym został;

przeto komisya administracyjna za słuszne uznaje, żeby część dochodu szpitalowi powszechnemu tylko warunkowo odjęta, po ustaniu warunku temuż przywróconą została, wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

Kraiński.
przewodniczący

Hoszard.
sprawozdawca

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem rozporządzam co następuje:

Artykuł I.

Najwyższym dekretem z dnia 19. sierpnia 1816 r. i z dnia 19. lutego 1817 r. ustanowione i szpitalowi powszechnemu lwowskiemu nadane, a dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 2. listopada 1837 r. żydowskiemu przyznane legata prawne od spadku po zmarłych izraelitach we Lwowie zamieszkałych, będą od dnia wejścia w wykonanie tej ustawy, wpływać do kasy lwowskiego szpitala powszechnego.

Artykuł II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

L. 8.262.

Aleg. LXXIII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego dotyczące sprzedaży należącej do funduszu krajowego policyjnego realności u św. Maryi Magdaleny we Lwowie pod Nr. $20^2/_4$.

Wysoki Sejmie!

Krajowy fundusz policyjny, przeznaczony na mocy dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 24 czerwca 1843 do l. 19.112 do utrzymania zakładów korekcyjnych przeszedł, wraz z realnością u św. Maryi Magdaleny we Lwowie pod L. $20^2/_4$ stanowiącą główną część zarodowego majątku tego funduszu, w r. 1866 w zarząd Wydziału krajowego.

W chwili odebrania pomienionej realności w zarząd Wydziału krajowego, realność ta już była najętą funduszowi karnemu na zakład detencyjny dla kobiet. Stosunek jednak zachodzący w tym względzie między erayalnym funduszem karnym z jednej a krajowym funduszem policyjnym z drugiej strony określonym był rozporządzeniem c. k. Ministerstwa stanu z dnia 19. marca 1864 l. 4195/200, którem postanowiono, że fundusz karny płacić ma za najem rzeczonej realności krajowemu funduszowi policyjnemu roczny czynsz w kwocie 5.122 zł. w. a.

Wydział krajowy w zamiarze uporządkowania stosunku między funduszem karnym a funduszem policyjnym na podstawie kontraktu zawarł po długo trwających rokowaniach dnia 19go maja 1869 r. z. c. k. Nadprokuratoryą kontrakt najmu, na mocy którego Wydział krajowy w zastępstwie krajowego funduszu policyjnego wynajął c. k. Nadprokuratoryi Państwa, działającej w zastępstwie funduszu karnego realności u św. Maryi Magdaleny na lat 5 od dnia 15 maja 1869 do 14 maja 1874 za czynsz dotychczasowy, to jest rocznie 5.122 złr. w. a. Art. Vtym pomienionego kontraktu zobowiązał się tak że c. k. Nadprokuratorya imieniem funduszu karnego na przyszłość, jak długo w Galicyi osobny dom poprawy istnieć nie będzie do przyjmowania korekcyonistów męzkich i żeńskich z Galicyi w oba domy karne we Lwowie za zwrotem kosztów żywienia, odziania, i za wyniknąć mogące koszta szpitalne, a to do liczby 10ciu męzkich i 10 żeńskich korekcyonistów bezwarunkowo, zaś nad tę liczbę tylko o tyle, o ile to bez uszczuplenia niezbędnego miejsca dla więźniów nastąpić będzie mogło.

Gdy kontraktem tym zawarowanem zostało, że czas najmu ma być uważany jako na dalszych 5 lat przedłużony, jeżeli rok przed upływem terminu nie nastąpi wypowiedzenie najmu; Wydział krajowy, spodziewając się, iż w obecnych stosunkach uzyskać nadal wyższy czynsz, wypowiedział pismem z dnia 1go kwietnia 1872 L. 5.324 będącej realności. Wskutek tego c. k. Nadprokurator przystąpił do rokowań nietylko o dalszy najem, lecz i o kupno realności u św. Maryi Magdaleny.

Wynik tych rokowań przedstawia pismo c. k. Nadprokuratora z dnia 27 listopada 1873, L. 2.467. C. k. Nadprokurator ofiaruje cenę kupna w kwocie 120.000 złr. a. w., z których 20.000, a najwięcej 25.000 fundusz policyjny otrzymałby zaraz po zawarciu kontraktu, zaś resztę w równych ratach rocznych wraz z 6% odsetkami w ciągu lat dwunastu: z dalszym obowiązkiem przyjmowania 15 korekcyonistów męzczyzn, i 20 korekcyonistek do miejscowych domów kary przez lat sześć od dnia zawarcia kontraktu liczyć się mających.

Realność w mowie będąca została nabytą od funduszu policyjnego na mocy najwyższego postanowienia z dnia 15 grudnia 1841 r., następnie odpowiednio do swego przeznaczenia rozszerzoną i urządzoną.

Suma kosztów wydanych z funduszu policyjnego, celem zakupienia i urządzenia wynosiła 88.719 złr. 18¾ kr. mon. konw. Chów czyli 93.144 złr. 32 ct. w. a. zabudowana i zamieszkała przestrzeń gmachu u św. Maryi Magdaleny wynosi okrągło 1.761 sążni kwadratowych. Budynki gospodarskie zajmują 74 sążni kwadratowych, ogrody blisko morg przestrzeni.

Porównywając tę realność z innemi zakupionemi w ostatnich czasach przez c. k. rząd, mianowicie: z klasztorem pokarmelickim mieszczącym w sobie 500 więźniów, jest zakupionym za 130.000 zł. w. a. z kamienicą p. Chłockiego koło gmachu c. k. Namiestnictwa z gruntem o kilku morgach zakupioną za 110.000 złr. z gmachem na umieszczenie komendy generalnej z oficynami o dwóch skrzydłach i z ogroden zakupionym za 140.000 złr.; uwzględniając, że fundusz karny wydał jak utrzymuje c. k. nadprokurator, celem przebudowania niektórych części składowych tej realności około 50.000 złr. zatem wypadnie kiedyś prawa, jakie sobie fundusz karny w tym względzie do funduszu policyjnego rości i kosztem tego ostatniego uregulować.

Te części składowe realności w św. Maryi Magdaleny powstałe, gdy ta realność wskutek rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16go maja 1855 l. 19406 przeznaczoną została na zakład karny wedle protokółu oddawczego z dnia 2 października 1866. Inwentarz B. i wedle kontraktu najmu z dnia 19go maja 1869 w myśl §. 418 ust. cyw. są własnością funduszu karnego, krajowy zaś fundusz policyjny jest tylko właścicielem przestrzeni gruntowej przez te części zajętej, który to stosunek mógłby stać się powodem zawikłanych i kosztownych sporów, a w każdym razie umniejsza wartość całej realności. Że gmach ten u św. Maryi Magdaleny, gdyby się dom karny usunął, nie dałby się łatwo przeistoczyć na prywatne mieszkania oraz koszta takiego przeistoczenia byłyby nadto wysokie.

Okazuje się, iż jakkolwiek ceny realności we Lwowie w ostatnich latach znacznie się podniosły i rozpoczęcie budowy Akedemii technicznej w sąsiedztwie realności Maryi Magdaleny, na wartości tej realności „mianowicie ogrodów niewątpliwie korzystnie wpływa; jednak propozycya c. k. nadprokuratora nie odchodzi nadto daleko od rzeczywistej wartości realności funduszu policyjnego. Przy obliczeniu czynszu, jaki na dalszy najem tej realności żądać należy, uwzględniliśmy czynsz pobierany z innych zabudowań a mianowicie czynsz pobierany przez stypendyjny fundusz H. Głowińskiego w kwocie 5 złr. 75 cnt. rocznie od sążnia kradratowego zamieszkałej przestrzeni w gmachu u św. Mikołaja, wydzierżawionego przed dwoma laty. Zabudowana i zamieszkała przestrzeń w gmachu Maryi Magdaleny wynosi 1761 sążni kwadr., licząc od sążnia 5 złr. 75 cnt. wynosiłby czynsz roczny 10.125 złr. 75 cnt. uwzględniając z jednej strony budynki gospodarcze 74 sążni kwadr., ogród blizko morgowy, z drugiej zaś strony okoliczność, że fundusz karny przyjmuje korekcyonistów za zwrotem kosztów, żywienia, odziania i leczenia, ponosząc wszelkie inne koszta, obliczone przez c. k. Namiesnictwo jeszcze w roku 1864 wedle stosunku głów umieszczonych korekcyonistów i korekcyonistek na 2.378 złr. zażądaliśmy ostatecznie czynszu rocznego w kwocie 9.500 złr. wal. austr. C. k. nadprokurator zaś ofiaruje tylko 6.200 złr.

Dotychczasowy czynsz pobierany wynosi rocznie	5122	złr.	
Podatki wynoszą 36% zatem	1343	„	
Koszta utrzymania wynosiły wciągu lat 6ciu	8444	„ 55	cnt.
zatem przeciętnie w jednym roku	1407	„ —	„
Razem . .	3250	złr. 55	cnt.
Pozostało zatem czystego dochodu	1872	„ —	„
Gdybyśmy uzyskali czynsz obecnie przez nas zażądany, rocznie . . .	9500	„ —	„
Pozostałoby po odliczeniu 36% na podatki	2970	„ —	„
i kosztów utrzymania	1407	„ —	„
Razem . .	4377	złr. —	cnt.
czystego dochodu	5123	„ —	„

Wrazie przyjęcia czynszu ofiarowanego przez c. k. nadprokuratora w kwocie 6.200 złr. pozostałoby wedle podobnego obliczenia czystego dochodu tylko 2.561 złr. rocznie.

Przy sprzedaży choćby za cenę 120.000 złr. uzyskamy roczny dochód licząc po 6% odsetki w kwocie 7.206 złr. a w rzeczywistości nawet wyższy, ponieważ za część kapitału, którą c. k. skarb płaci przy zawarciu

kontraktu, jakoteż za kwoty, które rok rocznie wpływać będą jako częściowe spłaty ceny kupna, można będzie nabyć papiery wartościowe przynoszące wyższe odsetki.

Propozycya c. k. nadprokuratora dotycząca kupna realności u św. Maryi Magdeleny, okazuje się zatem wogóle korzystną dla funduszu policyjnego. I tylko okoliczność, iż c. k. nadprokurator w propozycyi tej zamierza przy sposobności zawarcia kontraktu kupna i sprzedaży, ograniczyć na lat sześć obowiązek funduszu karnego do przyjmowania korekcyonistów i korekcyonistek do miejscowych domów karnych, który to obowiązek wedle art. V z dnia 19go maja 1869 roku tak długo trwać ma jak długo w Galicyi osobny dom poprawy istnieć nie będzie, jest powodem, że Wydział krajowy bezwzględnie nie może zalecać przyjęcia pomienionej propozycyi.

Ofiarowane przez c. k. Nanprokuratora podwyższenie, liczby przyjmować się mających korekcyonistów, mężczyzn z 10 na 15, a kobiet z 10 na 20 niemożemy uważać jako rozstrzygające albowiem i pomniemany art kontraktu z dnia 19 Maja 1869 przyznaje obowiązek przyjęcia znaczniejszej liczby a nawet wszystkich korekcyonistów ograniczając ten obowiązek tylko o tyle, o ile uszczuplenie niezbędnego dla więźniów miejsca nastąpić mogłoby.

Wydział krajowy jednak niemając powodu wątpić, iż trudności dopiero co przytoczone w ciągu dalszych rokowań z c. k. Nadprokuratorem dadzą się usunąć, sądzi wobec powyż przedstawionego stanu rzeczy sprzedaż realności u św. Maryi Magdaleny znaczne przyniesie korzyści funduszowi policyjnemu, że zatem dalszych rokowań z c. k. nadprokuratorem nie wypada zaniechać. Gdy do ostatniego załatwienia tej sprawy wedle §. 20 statutu krajowego potrzeba upoważnienia Wysokiego Sejmu i zezwolenia cesarskiego, przeto Wydział krajowy wnosi:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do pozbycia w drodze sprzedaży realności u św. Maryi Magdaleny we Lwowie pod l. $20^2/_4$ do majątku zakładowego krajowego funduszu policyjnego należącej.

Lwów dnia 9 stycznia 1874.

Marszałek krajowy:
Leon ks. Sapieha.

Sprawozdawca:
Wereszczyński
zast. członka Wydziału krajowego.

Aby LXXIV.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić wnieść podanie do wys. c. król. Rządów, aby w obec polepszonego bytu urzędników tak państwowych, jak i krajowych, kongruę na utrzymanie plebanów i wikaryuszów podniesiono.

Ks. Król.
Ks. Wierzchlejski arcybiskup.
Zawadowski.
Szumańczowski.
Tetmayer.
P. Gross.
Rydzowski.
A. Sapieha.
Hoszard.
Podlewski.
Józef Baum.
Dr. Rutowski.
Dr. Weigel.
Jasiński.
Szczepański.
Paszkowski.
Szujski.
Męciński.

Aleg. LXXV.

Wniosek.

Zważywszy, iż W. Sejm na posiedzeniu swojem w d. 10. listopada 1869 r. uchwalił ustawę reorganizującą Instytut techniczny w Krakowie w sposób, iż miały być ustanowione trzy wyższe szkoły techniczne specyalne mianowicie: budowniczo-inżynierska, mechaniczna i górnicza.

Zważywszy, iż sprawa o reorganizacyą tego Instytutu od lat 20 toczy się.

Zważywszy, iż obecnie utworzenie dwóch przynajmniej szkół specyalnych technicznych — a mianowicie budowniczo-inżynierskiej i górniczej tak dla potrzeb miejscowych, jak ogólnie krajowych jest nieodzownem.

Zważywszy, że mimo zaniedbania tejże organizacyi liczba młodzieży cisnącej się do tej szkoły jest bardzo wielką.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd o przedsięwzięcie odpowiednich kroków celem utworzenia w Krakowie z tamecznego Instytutu technicznego dwóch szkół przynajmniej specyalnych technicznych, a mianowicie budowniczo-inżynierskiej i górniczej.

Wnioskodawcy:

Dr. Majer.
Leon Chrzanowski.
J. Szujski.

Popierają wniosek:

Kirchmajer.
Kaczała.
Haller.
Golejewski.
Wężyk.
Sawczyński.
Kamiński.
Szczepański.
Rydzowski.
E. Wolański.
Paszkowski.
Piliński.
Tetmajer.
Polanowski.
Kraiński.
Męciński.
Grocholski.
Szumańczowski.
Spławiński.
Emil Torosiewicz.
Szeliski.
Baum.

Aleg. LXXV.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

I.

Wszystkie obszary dworskie powstałe po wejściu w życie ustawy z 1. listopada 1868 Dz. u. kr. Nr. 25, z których opłacany podatek gruntowy zwyczajny nie przenosi 100 złr. a. w. rocznie mają być wcielone do związku gminy właściwej.

II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Józef Baum.
wnioskodawca

Kirchmayer.
Dunajewski.
Gross.
Kamiński.
Szujski.
Gniewosz.
Łoś.
Kaszewko.
Siwiec Antoni.
Hoszard.
Jan Turczyn.
Apolinary Jaworski.
Spławiński.
Zyblikiewicz.
Serwatowski.
Dzwonkowski.
Polanowski.
Szczepański.
Włodek.

Aleg. LXXVII.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej

o wniosku ks. kan. Króla względem przeniesienia kosztów kuracyi ubogich chorych w szpitalach publicznych na kraj.

Wysoki Sejmie!

Komisyi Administracyjnéj przekazano wniosek posła ks. kan. Króla następującej treści: „Wysoki Sejm raczy uchwalić, aby koszta kuracyi ubogich chorych w szpitalach publicznych przeniesiono na kraj.“

Dla ocenienia znaczenia i doniosłości powyższego wniosku w porównaniu z istniejącemi przepisami, zbadała komisya administracyjna przebieg ustawodawstwa w Galicyi pod względem opędzania kosztów za leczenie i pielęgnowanie ubogich chorych w szpitalach publicznych.

Pierwszą, z natury rzeczy wypływającą, powszechnie uznaną, a i u nas ciągle obowiązującą jest zasada, że chory korzystający z dobrodziejstwa zakładu dobroczynnego, jakim jest szpital publiczny, powinien się zarówno przyczyniać w miarę ciągnionych korzyści przez uiszczanie taks do tychże utrzymywania, czy to sam, czy to w jego zastępstwie osoby obowiązane według postanowień III. Rozdziału I. części ustawy cywilnéj, a mianowicie osoby wskazane §§. 139, 141, 143, 166, 167, 168, 169, 170 i 171. Nadto stanowiły niektóre dawniejsze przepisy administracyjne, że cechy i stowarzyszenia rękodzielnicze są obowiązane do uiszczania taks szpitalnych za swoich członków. W skutek zaprowadzonéj ustawy z dnia 20. grudnia 1869. znoszącéj cechy, upadł i obowiązek powyższy, a przeszedł tylko o tyle na stowarzyszenia przemysłowe nową ustawą przewidziane, o ile one w specyalnych wypadkach dobrowolnie ststutami podobne zobowiązania na siebie przyjmują. Szczegółowe postanowienia, które wkładają na służbodawców obowiązek uiszczania za swojego sługę taksy szpitalnéj, pozostają do dziś w swojéj mocy.

Instytucya szpitali jest wszelako za nadto humanitarną, ażeby ją można ograniczać do udzielania pomocy leczniczéj i pielęgnowania tylko takim osobom, które w miarę ciągnionych ko-

rzyści własnemi środkami, lub przy pomocy osób trzecich do ich zastępowania obowiązanych, przyczyniać się mogą do kosztów z tą Instytucyą połączonych; w skutek tego okazała się potrzeba przepisów wskazujących fundusz napokrycie taks szpitalnych w zastępstwie chorych zupełnie ubogich, to jest takich osób chorych, które ani z własnych zasobów, ani też przy pomocy osób do ich zastępowania obowiązanych opłat szpitalnych uiszczać nie są wstanie.

Pod tym względem obowiązujące normy w Galicyi były następujące:

W czasach dawniejszych ponosiła koszta za pielęgnowanie ubogich chorych po szpitalach ta gmina, w której się ubogi chory urodził, albo też przez lat dziesięć zamieszkiwał; w r. 1825. przeniesiono powyższy obowiązek na tak zwaną konkurencyę obwodową; Dekret Ministerstwa spraw wewnętrznych z 6. marca 1855. l. 6382 zniósł normę konkurencyi obwodowéj i przeniósł koszta szpitalne w zakładach tak zwanych publicznych i powszechnych na fundusz krajowy.

Szpitale w poprzedzającym peryodzie powstałe, starały się naówczas o uzyskanie własności zakładów publicznych, ażeby w ten sposób uzyskać prawo do zwrotu kosztów szpitalnych z funduszu krajowego.

Jest to powszechnie znaną ujemną stroną natury ludzkiéj, że gdzie zachodzi alternatywny obowiązek ponieśienia jakiegobądź ciężaru, albo przez osobę bezpośrednio obowiązaną, albo też subsydyarnie przez fundusz publiczny, to tam pewno osoba pierw obowiązana stara się wszelkiemi środkami uwolnić od własnego obowiązku, a najczęściéj zabiegi jéj nie bywają płonnemi. Takie też skutki sprowadził system w r. 1855. ustanowiony pod względem pokrywania kosztów szpitalnych przez fundusz krajowy; nadużycia jakie się okazały przy braku sumienności i sprężystości organów orzekających tak o stosunkach majątkowych osób obowiązanych w pierwszem miejscu do zwrotu kosztów szpitalnych, jakoteż osób winnych wedle ustawy cywilnéj do ich zastępowania, oddziaływały nader niekorzystnie na fundusz krajowy, a to tak dalece, iż koszta szpitalne i sanitarne poczęły pochłaniać połowę sumy w każdorocznym budżecie dla funduszu krajowego w ogóle przeznaczonéj. Przy wzroście ludności i przy wzmagającem się zaufaniu do szpitali w obec poczynionych ulepszeń i większéj staranności o wygodę chorych, wystąpiła dążność progresyjnego wzmagania się tych wydatków. Ta okoliczność, zagrażająca możności podołania na przyszłość innym przez fundusz krajowy opędzanym wydatkom, otrzymała właściwy wyraz w Sejmie na 18 posiedzeniu r. 1866, przy rozprawie budżetowej, a proponowana przez komisyą budżetową zmiana względem przeniesienia kosztów szpitalnych z funduszu krajowego na gminy, nie miała wcale w zasadzie swej przeciwników, i tylko obawa uchwalenia tak ważnéj sprawy mimochodem, spowodowała Sejm do polecenia Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował ustawę o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publicznych.

W wykonaniu powyższego polecenia przedłożył Wydział krajowy na sesyi Sejmowéj 1866 r. wniosek, a proponowany projekt do ustawy przyjęty w całéj swéj osnowie na 24 posiedzeniu tegoż Sejmu, otrzymawszy najwyższą sankcyę stał się ustawą z dnia 19. listopada 1868 r., która weszła w moc obowiązującą z dniem 5. marca 1869. to jest we trzy miesiące po jéj ogłoszeniu w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 29 z dnia 5. grudnia 1868 r.

Ustawa ta w artykule I. stanowi „Gminy Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego księstwa Krakowskiego są obowiązane zwracać funduszowi krajowemu połowę kosztów leczenia i utrzymania (taxy szpitalnej) przynależnych swoich ubogich w publicznych szpitalach Państwa Austryackiego.“

Głównym powodem do przyjęcia ustawą orzeczonej zasady była niestety bardzo zasmucająca okoliczność, że gminy bezpośrednio w opłatach szpitalnych nieinteresowane, wydawały prawie każdemu, kto tego zażądał świadectwo ubóstwa, ażeby wten sposób uczynić ulgę swoim członkom kosztem funduszu krajowego,

Wychodząc ze stanowiska istniejącego ustawodastwa gminnego, toć unormowanie ciężaru ponoszenia kosztów szpitalnych ustawą z dnia 19. Listopada 1868 określone, niezawiera w sobie nic wyjątkowego; ma ono, jakto wskazaliśmy już wyżej, swoje uzasadnienie w dawniej używanych systemach, opiera się na ustawach stosunki nowoczesnej gminy normujących odpowiada też wymogom słuszności.

Ustawa Państwowa o przynależności do gminy (swojszczyzny) z dnia 3. Grudnia 1860. r. (§. 24.) ogranicza zaopatrzenie ubogich, do którego gmina jest obowiązaną na dostarczenie potrzebnej subsystencyi i na pielęgnowanie w razie zachorowania a celem ulżenia gminie tego ciężaru (§. 26.) stanowi, „zdolni do robót ubiegający się o zaopatrzenie ubogich w razie potrzeby nawet przymusowo do wykonania pewnej roboty zniewoleni być winni.“ Ustawa ta sięga dalej stanowiąc w §. 22., iż „ustawodawstwu krajowemu pozostawionem jest zaprowadzić takie rozporządzenia, które niby gminom ułatwionem został prawnie włożony na nie obowiązek zaopatrzenia ubogich.“

Zarówno też ustawa krajowa o urządzeniu gmin z dnia 12. sierpnia 1866. przekazuje obowiązek zaopatrzenia ubogich na gminy; powoławszy się bowiem w §. 7. tejże ustawy na postanowienia ustawy o swojszczyźnie stanowi w §. 35., iż „Rada gminna winna czuwać nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.„

Dopieroco powiedziane postanowienia niedopuszczają wątpliwości, iż w zasadzie gmina ma obowiązek pokrywania własnemi środkami wszelkich wydatków potrzebnych na pielęgnowanie ubogich, a do niej przynależnych chorych. I tylko wzgląd na wyjątkowe położenie kraju naszego, tudzież obecnie nieuregulowane stosunki finansowe gmin naszych, spowodowało ograniczenie tego ciężaru na jedną połowę pozostawiając drugą przy funduszu krajowym. Przyjęta ustawą z dnia 19. listopada 1868. zasada zapobiega też wyżej wspomnianym nadużyciom, jakie szerzyły się w zastraszających rozmiarach za czasów istnienia uchylonej ustawy: oddziaływa ona bowiem represyjnie na gminę, by domagała się i ściągnęła od obowiązanego do zapłaty przypadającą nań należytość, jeżeli to tylko w ogóle jest możebnem. Oprócz ulgi przysporzonej gminom ustawą krajową w ponoszeniu kosztów szpitalnych za przynależnych ubogich, doznają gminy niejaką pomoc na podstawie szczegółowych przepisów, i tak: za rzemieślników pracujących w warstatach kolejowych płacą wszystkie koszta leczenia Towarzystwa kolejowe w moc rozporządzenia Ministra handlu z dnia 9. sierpnia 1853. l. 12877.; koszta leczenia terminatorów za czas czterech tygodni ponosi Maister, w moc §. 94. ustawy przemysłowej; za lekarstwa udzielane ubogim dotkniętym chorobą epidemiczną płaci skarb Państwa $^2/_3$ części; koszta leczenia w wypadkach wścieklizny i podejrzanych o tę chorobę opłaca również skarb Państwa w $^2/_3$ częściach a wydatki w pierwszym i drugim wypadku opłacają gminy tylko w $^1/_6$ części. Nareszcie ustawa krajowa z dnia 19. listopada 1868 art. II. nienarusza przepisów co do zwrotu kosztów za leczenie i utrzymania ubogich obłąkanych i położnic. Wobec wzmiankowanych ulżeń przyznanych gminom w ich obowiązku wypływającym tak z ustawy o przynależności jak ustawy gminnej, nieostoi się zarzut, jakoby ustawa z dnia 19. listopada 1868. była wypływem egoistycznych zamiarów.

Prawodawca nakładający na gminę, kraj czy Państwo sprawowanie pewnych obowiązków ze związku społecznego wynikających, powinien zasady etyki i ekonomii społecznej mieć na oku a praktyczne zastosowanie tych zasad wpływa na wychowanie socyalne, zbaczać nawet od nich, znaczy przyczyniać się do desorganizacyi porządku społecznego. Jednym z takich obowiązków jest piecza nad ubogimi wynikła z najszczytniejszej cnoty miłości bliźniego, która atoli do istotnego ubóstwa ograniczać się winna. Społeczeństwo dając pomocną rękę tam, gdzie się znajduje dostateczny zasób mienia lub zdolności do pracy, tamuje sobie środki do niesienia pomocy istotnej potrzebie, a nadto wyradza gnuśność, próżniactwo, zaniedbywanie obowiązku starania się godziwie własnemi siłami o zapewnienie niezawisłej subsystencyi, wyradza wreszcie roszczenie nabytego prawa do tego, co bywało świadczeniem z uczucia miłości bliźniego wypływającem a te ujemne strony przenoszą się z pojedyńczych osób na całe społeczeństwo. Obowiązek tedy społeczny w niesieniu pomocy winien być

ograniczonym do prawdziwego ubóstwa; tak i Sejm uchwalając ustawę z dnia 19. listopada 1868, wychodził z tego stanowiska, a jedynym ku temu środkiem zostało uznaném zainteresowanie gminy w wydatkach szpitalnych. W ten to sposób zamierzono uchylić o ile możności wciskające się nadużycia przystwierdzaniu stanu majątkowego osób obowiązanych do zwrotu kosztów szpitalnych.

Przechodząc do skutków ustawy z d. 19. listopada 1868 nasuwa się przedewszystkiem uwaga, iż perjod jej obowiązywania jest za nadto krótkim, ażeby z niego stanowcze można wyprowadzić wnioski.

Następujące porównawcze zestawienie łożonych kosztów z funduszu krajowego na wydatki szpitalne z ostatnich czterech lat przed wejściem w wykonanie ustawy z dnia 19. listopada 1868, z czteroletnim periodem po jej wejściu w życie, przedstawia się jak następuje:

Koszta, które fundusz krajowy płacił za leczenie ubogich chorych w latach:

1865	wynoszą . . .	63.177 złr.
1866	. . . . .	288.542 „
1867	. . . . .	233.719 „
1868	. . . . .	254.316 „
	Razem	839.754 złr.

zaś też same koszta w ostatnich czterech latach wynoszą:

w roku 1869	. . . . .	249.019 złr.
„ 1870	. . . . .	191.775 „
„ 1871	. . . . .	137.433 „
„ 1872	. . . . .	159.449 „
	Razem	737.676 złr.

Porównanie wynikłości z tych dwóch period, okazuje w kosztach szpitalnych jako oszczędność na korzyść ostatniego periodu. Sumą . . . . . 102.078 złr.

Wszakże podnieść tu musimy, że znaczne podrożenie artykułów żywności i za tem idąca konieczność podwyższenia taxy szpitalnej w niektórych szpitalach, wpłynęła znacznie w ostatniem czteroleciu na podniesienie cyfry wykazującej ogół kosztów szpitalnych, a także w toku pozostające niezałatwione z lat dawniejszych sprawy o zwroty kosztów szpitalnych, wpływają dotychczas znakomicie na utrzymanie się wyższej cyfry w wydatkach funduszu krajowego, aniżeliby to miejsce miało, gdyby każdoroczne rachunki kosztów szpitalnych przeprowadzić się dały według zasady ustawą z r. 1868 przyjętej t. j. dzieląc wydatki ogólne na dwie równe połowy.

Ażali wyż wykazane oszczędności są skutkiem ściślejszego badania majątkowych stosunków chorych — ściślejszego przestrzegania regulaminu szpitalnego lub nareszcie innych przyczyn, dla braku odpowiednich dat statystycznych, osądzić nie podobna.

Przedstawiwszy stanowisko z jakiego Sejm wychodził przy uchwaleniu tyle razy wspomnianej ustawy, wykazawszy nadto spodziewane a w części i urzeczywistnione korzyści wprowadzenia jej wykonanie, nadmienić komisya musi, że już w samym początku istnienia ustawy tej na sesyi Sejmowej w r. 1869 została wniesiona petycya ze strony gmin powiatu Jasielskiego domagająca się jej uchylenia; nad tą petycyą przeszedł Sejm na 26. posiedzeniu do porządku dziennego. Następnie pojawiały się od czasu do czasu podania, reprezentacyi gminnych i powiatowych do Wydziału krajowego wnoszone o wyjednanie uchylenia tej ustawy. Wszystkie podobne żądania załatwiono odmownie z powołaniem się na Uchwałę Sejmową powziętą na 26. posiedzeniu sejmowem r. 1869. Wnioski na dwóch ostatnich sejmowych sesyach stawiane, tudzież petycye wnoszone przez reprezentacye gminne i powiatowe, zdążające do uchylenia ustawy z dnia 19. listopada 1868, bywały przekazywane komisyom do zbadania, wszelako nie przyszły pod obrady Sejmów.

Uwzględniając te peryodycznie odzywające się głosy, widziała się komisya spowodowana podciągnąć wszystkie przeciw ustawie z dnia 19. listopada 1868 szczegółowo podnoszone zarzuty

ścisłemu zbadaniu, w rezultacie tegoż przekonała się komisya administracyjna, że powody podnoszone za zniesieniem w mowie będącej ustawy nie mogąc się ostać w obec uwag nasuwających się do zatrzymania jej w mocy. I tak:

Po pierwsze. Zarzut, że gminy na podstawie tej ustawy bywają przeciążone obowiązkiem płacenia kosztów szpitalnych za ludzi, którzy dawno ze związku gminnego wystąpili, spada raczej na Zwierzchności gmin, w których rzekomo podobne wypadki zachodzić miały, albowiem obowiązek opłacenia kosztów szpitalnych za ubogich ustaje w chwili ich wystąpienia ze związku gminnego. A jeżeli żałący się w tem upatrują delegliwość, że opłacać muszą koszta szpitalne za ludzi, którzy według postanowień ustawy nie wystąpiwszy ze związku gminnego, wydalili się na czas nieokreślony do innej gminy, to podobny zarzut odnosi się raczej do ustawy o swojszczyznie, którą zmienić w sposób stosunkom naszym odpowiedniejszy przechodzi kompetencyę Sejmu; zresztą jestto rzeczą powszechnie znaną, że takie wypadki zachodzą najczęściej w klasie ludzi służebnych i oddających się rzemiosłom; — a że za takich tylko w nader rzadkich wypadkach, w razie osobistego ubóstwa gmina koszta szpitalne opłacać winna, wykazała komisya administracyjna przy zestawieniu ustawodawstwa względem ponoszenia kosztów szpitalnych obowiązującego, to jest, że za sługi opłaca je służbodawca, a za rękodzielników w części majster.

Po 2. Co do zarzutu, że gminy nie mogące podołać ponoszeniu nałożonego ciężaru, muszą się starać o to, by jak najmniejsza ilość ubogich chorych po szpitalach publicznych leczoną bywała, czyni się przedewszystkiem uwaga, że pierwsza część mianowicie tego zarzutu twierdzeniem ogólnikowo rzuconem i wcale datami statystycznemi niepopartem, czyli kwota jaką się obecnie pojedyncze gminy przyczyniają do kosztów szpitalnych tak bezpośrednio jakoteż pośrednio przez współkonkurowanie na fundusz krajowy, okazywałaby się mniejszą od kwoty przypadającéj na te same gminy po przyjęciu kosztów szpitalnych na kraj. Zważywszy atoli nieoględność z jaką nieinteresowane w oszczędzaniu grosza krajowego, gminy świadectwa ubóstwa każdemu kto tego zażądał wystawiały;

Zważywszy, że ciężar szpitalny wzmagać się musi progresywnie z liczniejszego napływu mniemanych ubogich chorych i podnoszeniu się taks szpitalnych, jest rzeczą ze wszech miar prawdopodobną, że koszta szpitalne po zniesieniu ustawy z dnia 19. listopada 1868 r., obciążałyby pojedyncze gminy więcéj niżeli obecnie, i ta jedyna zachodziłaby różnica, że ciężar ten nie dotykałby gmin wprost tylko pośrednio przez fundusz krajowy, a w taki sposób po zniesieniu obecnie obowiązującéj ustawy, zwracałyby pojedyncze gminy jako kontrybuentki do funduszu krajowego oszczędności nierozsądnie poczynione przez nieodesłanie jednego lub dwóch chorych do szpitala. Zresztą i tę okoliczność podnieść należy, że wyjątkowo, gdy która z gmin była kosztami stosunkowo do jej zasobów doraźnie przeciążoną, natenczas udziela jéj Wydział krajowy ulgi przez rozłożenie należytości na ratalne nawet kilkoletnie spłaty.

Po 3. Zarzut, że szpitale nieprzyjmują chorych, wrazie, jeżeli nie mają zapewnienia odbioru taksy, że w skutek tego zmniejszają się koszta szpitalne przez fundusz krajowy ponoszone, ale zarazem zmniejsza się i liczba chorych w szpitalach leczonych, którzy w skutek odmówienia pomocy leczniczej marnie giną, odpiera się następującemi uwagami.

Zarząd szpitalny nie powinien przyjęcia zgłaszającego się chorego czynić zawisłem od wyjaśnienia okoliczności, kto lub jaki fundusz koszta leczenia za niego uiści, jest to z porządku dopiero drugą czynnością zarządu szpitalnego po dokonanem przyjęciu chorego; a jeżeli wytknięte w zarzucie wypadki w niektórych szpitalach miały miejsce, to zapewne uszły one baczności Rad szkolnych, które mają obowiązki czuwania nad ścisłem wykonywaniem przepisów regulaminu szpitalnego i pociągania zarządu szpitalnego do odpowiedzialności za uchybienie przeciwko regulaminowi.

Zarzut, że liczba chorych po szpitalach publicznych leczonych się zmniejsza, statystycznie sprawdzonym być nie może, gdyż nie ma liczebnych wykazów wszystkich chorych w tych szpitalach leczonych, tak z czasu przed ustawą dziś obowiązującą, jakoteż za czas od chwili jéj wejścia w wykonanie; a tem samem przy braku podstawy uważać należy zarzut ten jako twierdzenie uzasadnione; co się zaś tyczy uwagi, że liczba ubogich chorych po szpitalach publicznych leczonych się zmniejsza, zauważa się, że według zestawień tabularnych przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego dostarczonych okazuje się, jako w dwóch ostatnich czteroletnich peryodach istniała w pojedynczych szpitalach fluktyacya ubogich chorych, tak, iż w jednym lub drugim ze szpitali liczba ta się zmniejszała, w innych zaś wzmagała; zmiany te należy przepisać raczéj ściślejszemu przestrzeganiu regulaminu szpitalnego i uchylonym nadużyciom, aniżeli niekorzystnemu wpływowi ustawy z dnia 19. listopada 1868 r., a jeżeli to zmniejszenie jest istotnie wynikiem powoływanéj ustawy, niewykazuje to jeszcze wcale jej wadliwości, gdyż celem jéj jest pociągnąć o ile możności do obowiązku płacenia za siebie kosztów szpitalnych te osoby, które tylko na podstawie kłamanego ubóstwa od tego się usuwali. Ustawa z dnia 19. listopada 1868 otwiera wielu ludziom drogę spekulowania na bezpłatne dogodności szpitalowe przy pomocy łatwo uzyskiwanych świadectw ubóstwa; każdy, który obecnie nie ma nadziei wystarania się o podobne poświadczenie oblicza własne siły, ażali nie wypadnie taniéj lub dogodniéj kuracya domowa, a ten zastęp ludzi przyczynia się bez wątpienia także do umniejszenia osób w szpitalach leczonych.

Po 4. Zarzut, że ciężar nałożony na gminy przez brak energii i nieświadomości przepisów uznając w skutek nadchodzących ze strony szpitali rekwizycyi takie osoby za ubogie lub przynależne do gminy, które wcale niemi nie są, przemawia tylko na korzyść niniejszej ustawy, a raczéj za jej utrzymaniem; jeżeli bowiem interes własnej gminy nie jest dla zwierzchności dostateczną pobudką oszczędnego szafowania groszem gminnym zatem wspólnym, to zaiste interes funduszu krajowego ich do tego nie nakłoni, nie jest zresztą dla Rady gminnéj tak trudną rzeczą kontrola zwierzchności, a dla organu krajowego prawie do niewykonania.

Po 5. Na zarzut, że datki na zasilenie funduszu krajowego, mimo nałożenia tak znakomitych ciężarów, nie tylko się nie zmniejszyły, ale przeciwnie urosły, musi komisya odeprzeć, że fundusz krajowy nie jest samoistnym, lecz funduszem zasilonym ze źródeł podatkujących w takiéj wysokości, w jakiej to pojedyncze cele wymagają; w razie przyjęcia całkowitych kosztów szpitalnych na tenże fundusz, musiałby dodatek do podatków na potrzeby krajowe znacznie nad obecny stan być podniesionym.

Zważywszy w końcu, że taksy szpitalne w ostatnich czasach z podrożeniem artykułów żywności znacznie podniesionemi zostały, można śmiało twierdzić, że za uchyleniem obecnie obowiązującéj ustawy i przeniesieniem ogólnych kosztów szpitalnych na fundusz krajowy w znacznym wymiarze podniesionemi byćby musiały.

Po 6. Co do zarzutu, jakoby ciężar szpitalny dotykał więcej gminy ubogie, niżeli zasobne, zauważa się, iż przy braku dat statystycznych trudnoby dać stanowczą odpowiedź; z życia atoli jest powszechnie wiadomo, że z dobrodziejstwa szpitali korzystają przeważnie mieszkańcy okolic w bezpośrednim pobliżu miast i szpitali położonych, a prawie nieznacznie uczestniczą w tém mieszkańcy okolic oddalonych a w regule o wiele uboższych. Gdy przeto wedle ustawy z dnia 19. listopada 1868. koszta szpitalne na ubogich gmina ponosi w połowie, w tym stosunku w którym do niej przynależni uczęszczają do szpitali, wynikałoby, że zarzutowi temu brakuje uzasadnienia, gdyż oczywiście gmina w której mniejsza ilość ubogich członków do szpitalu udaje się, ponosi mniej wydatków, niżeli owa z której większa ilość chorych tamże bywa umieszczaną.

Po 7. Zarzuty, jakoby obszary dworskie nie tykał ciężar szpitalny zarówno z gminami, jakoby gminy musiały płacić koszta za będących w usługach na obszarze dworskim lub co więcej

na tym usiadłych, niemają żadnej podstawy. Do połowy kosztów szpitatnych łożonych przez fundusz krajowy przyczynia się w równym stosunku tak gmina jak i obszar dworski. Obszar dworski nie korzysta albo wcale albo bardzo rzadko z dobrodziejstwa szpitali, a z prawa ubogich pewnie nigdy — za sługi jako służbodawca opłaca on koszta szpitalne w całości, a w rzadszych wypadkach i koszta przynajmniej w połowie za tych ubogich , którzy są osiadłymi na jego posiadłości a jeżeli podobne wypadki zachodziły, że gmina opłacała za ubogich na obszarze dworskim osiadłych , toć mogły one być spowodowanemi tylko nieświadomością ustaw podających środki do uchylenia podobnych nadużyć.

W końcu podnoszony zarzut, jakoby ustawa z dnia 19. listopada 1868. przyczyniała się do rozszerzania chorób syfilistycznych, nie ostoi się wobec uwagi, że zwierzchnościom gminnym poruczona jest §. 27. lit. f. ustawy gminnej policya zdrowia, a nadto mają one przepisami dawniejszemi nałożony obowiązek w razie szerzenia się podobnych chorób donoszenia władzy policyjnej, którą po wsiach zastępuje władza polityczna; zle skutki rozszerzania się choroby przepisać raczej należy nieudolności i opieszałości zwierzchności gminnej, na której w danym razie i odpowiedzialność za zaniedbywanie obowiązku cięży.

Zważywszy tedy wyłuszczony stan rzeczy, zważywszy motywa, któremi Sejm się kierował uchwalając ustawę z dnia 19. listopada 1868. zważywszy że powody jej uchwalenia trwają ciągle: zważywszy, że uchylenie ustawy bez dostatecznej przyczyny w krótce po jej wprowadzeniu, osłabia wiarę w ten pewnik, że ustawy krajowe wynikają z istotnych potrzeb kraju; zważywszy następnie, że wszystko przeciwko tej ustawie podniesione a szczegółowo nieokreślone zarzuty po największej części dotykają wadliwości przy jej wykonywaniu. Zważywszy w reszcie, że wniosek posła ks. kan. Króla do usunięcia tej ustawy zdąża, wnosi większość głosów komisyi administracyjnej.

Wysoki Sejm raczy nad wnioskiem posła ks. kan. Króla o przeniesienie kosztów kuracyi ubogich chorych w szpitalach publicznych na kraj, przejść do porządku dziennego.

Przeciw temu wnioskowi Większości komisyi administracyjnej, zapowiedziała mniejszość członków tejże komisyi wniosek przeciwny.

Kraiński

przewodniczący i sprawozdawca.

na tym usiadłych, niemają żadnej podstawy. Do połowy kosztów szpitalnych łożonych przez funduszy przyczynia się w rzeczywistości tak gmina jak i obszar dworski. Obszar dworski nie korzysta albo wcale albo bardzo rzadko z dobrodziejstwa szpitali, a z prawa ubogich pewnie nigdy — za długi jako służebnowca opłaca on koszta szpitalne w całości, a w rzadszych wypadkach i kosztą przyznanej w połowie za tych ubogich. Któryż się osiadłymi na jego posiadłości a jeżeli podobne wypadki zachodzą, że gmina opłacała za ubogich na obszarze dworskim osiadłych, to mogły one być spowodowanem tylko niesłusznem ustawą podziałem stroski do uchylenia podobnych nadużyć.

W kołach podnoszony zarzut, jakoby ustawa z dnia 19. listopada 1868, przyczyniała się do rozszerzania choroby *syfilistycznej*, nie ostoi się wobec tamtej, że zwierzchność gminnym powinnością jest (§. 27. lit. f ustawy gminnej) policyą zdrowia, a mianowicie, one przepisami dawniejszemi należycie obowiązek w razie szerzenia się podobnych chorób donoszenia władzy politycznej. Ustawa po wzięciu zastępnie władza polityczna; zie skutki rozszerzania się chorób przepisać raczej należy niedołęstwu i opieszałości zwierzchności gminnej, na której w danym razie i odpowiedzialność za zaniedbywanie obowiązku ciąży.

Zwłaszcza tedy *wybrani* stan rzeczy, zwłaszcza motywy, którymi się kierował ministerstwo wydając w dniu 19. listopada 1868, zwłaszcza że powody jej wdrożenia trwają cząstkowo: zwłaszcza, że wdrożenie ustawy bez dostatecznej przyczyny w krótce po jej wprowadzeniu, całkiem wiarę w ten pomysł, że ustawy krajowe wypłakują z istoty swej potrzeb krajów; zwłaszcza następnie, że wszystko przeciwko tej ustawie podniesione a szczególnie niedokładność zarzuty po najwięksej części dotykają wadliwości przy jej wykonywaniu. Zwłaszcza w rzeczy, że wniosek posła ks. Kapistrana do usunięcia tej ustawy zdaje, wnosi większość głosów komisyi administracyjnej.

Wysoki Sejm raczy nad wnioskiem posła ks. Kapistrana o przemianie kosztów kuracyi ubogich chorych w szpitalach publicznych na kraj, przejść do porządku dziennego.

Przeciw temu wnioskowi Wysłańcowi komisyi administracyjnej, zaprowiedziała mniejszość członków tejże komisyi wniosek przeciwny.

Kraiński

przewodniczący i sprawozdawca.

L 362/s.

Alg. LXXVIII.

Sprawozdanie

mniejszości komisyi administracyjnej z wniosku ks. Króla: „aby koszta kuracyi ubogich chorych w szpitalach publicznych przeniesiono na kraj.“

Wysoki Sejmie!

Już po raz trzeci pojawia się wniosek posła ks. Króla w sali sejmowej. W roku 1871 pierwszy raz postawiony odesłany do ówczesnej komisyi szpitalnej, wrócił z niej do Izby w kształcie sprawozdań wiekszości i mniejszości komisyi, po to tylko aby wskutek zamknięcia sesyi spaść z porządku dziennego.

W roku następnym powtórnie wniesiony, przydzielony komisyi administracyjnej, dla braku czasy nawet w komisyi nie został wzięty pod obrady.

Tego roku po raz trzeci postawiony, dostał się znowu komisyi administracyjnej w udziale, gdzie na podpisanego włożono zaszczytny obowiązek sprawozdawcy. Zapatrywanie jednak moje, przychylne wnioskowi nie uzyskało większości w komisyi, bo je tylko trzech członków na dziewięciu, podzielało. Sprawozdanie więc większość poruczyła innemu członkowi komisya, a nam nie pozostało nic innego, jak tylko przedłożyć wysokiej Izbie, niniejsze sprawozdanie mniejszości.

Od roku 1815 do r, 1825. płaciła koszta szpitalne za biednych gmina w której się leczony urodził, lub przez 10. lat bez przerwy zamieszkiwał, na mocy dekretu gubernialnego z 13 października 1815 l. 38.134 i dekretu gubernialnego z dnia 16 sierpnia 1818 l. 56.413.

W roku 1825. zaprowadzoną została konkurencya obwodowa, najwyższem postanowieniem z 17 czerwca 1825., i dokretem kancelaryi nadwornej z 15 lipca 1825 l. 19.309. W skutek tego przeszedł obowiązek płacenia za chorych ubogich na wszystkich mieszkańców owczesnych obwodów.

W roku 1855 przeniesiono ten obowiązek na konkurencyę kraju całego, to jest na fundusz krajowy, mocą dekretu ministerstwa spraw wewnętrznych z 6. marca 1855 r. l. 6.382.

Aż nareszcie ustawą z 19 listopada 1868 r. gminy zostały zobowiązane zwracać funduszowi krajowemu połowę kosztów leczenia i utrzymania przynależnych swoich ubogich w publicznych szpitalach państwa austryackiego.

Ta ustawa do dziś dnia obowiązuje i o jej to zniesienie doprasza się wniosek posła księdza Króla.

Powody, które zwolennicy tej ustawy a przeciwnicy konkurencyi krajowej na poparcie swego zdania przytaczali lub przytaczają są następujące:

1. Że przez konkurencyę krajową wzrastają z każdym rokiem koszta leczenia w progresyi przerażającej, — tak twierdził Wydział Krajewy w swem sprawordaniu z r. 1868.
2. Że przy konkurencyi krajowej trudno odzyskać zwrotu kosztów leczenia dla funduszu krajowego, lubo władze polityczne mają najsurowsze polecenia ściągania tychże z wszelką energią i dokładnością.
3. Że przy ściąganiu zaległości dzieją się nadużycia, mianowicie, że niektóre zwierzchności gminne a nawet plebani wydają stronom świadectwa ubóstwa pomimo iż bardzo wielu z uchodzących za ubogich, mogłoby bez trudności zapłacić koszta należne.
4. Że w szczególniejszy sposób umieli wyzyskiwać fundusz krajowy izraelici z klasy niższej.
5. Że system konkurencyi krajowej oddziaływa szkodliwie na moralność ludu.

6. Że fundusz krajowy podług istniejących ustaw, wydanych w drodze konstytucyjnej, nie jest nawet obowiązany do ponoszenia kosztów, bo ustawa o przynależności z r. 1863 i ustawa gminna z r. 1866 przekazują je na gminy.
7. Że przelanie kosztów leczenia na gminy wpłynie z czasem korzystnie na dalszy ich rozwój autonomiczny, że będzie bodźcem do zakładania nowych szpitali miejscowych i czynienia zapisów i fundacyi.
8. Że cel dla którego wprowadzona została konkurencya kraju całego, to jest: aby zamożniejsze gminy pomagały uboższym, całkowicie chybiony, bo się rezultat przeciwny okazał.
9. Że przelanie kosztów leczenia na gminy nie przynosi im w ogóle większych ciężarów, mianowicie zaś takich, którymby podołać wstanie nie były.

Z tych przytoczonych argumentów Wydział krajowy w r. 1868 konkludował, że przelanie kosztów leczenia na gminy jest postanowieniem ze wszechmiar legalnem, dla kraju równie jak dla gmin pożytecznem, nakoniec sprawiedliwem.

Przejdźmy wszystkie te powody, teraz po upływie pięciu lat od wprowadzenia ustawy, a okaże się, że zapatrywanie to jest nieuzasadnionem, że nadzieje zawiodły.

Co do 1. Że przy konkurencyi krajowej koszta leczenia wzrastały w przerażający sposób, nie dowodzi, iż konkurencya krajowa była tego jedyną przyczyną. Wpływały bowiem na ten rezultat różne inne powody. Jakoto: pomnożenie liczby szpitali powszechnych tak w kraju jak w monarchii, przyrost ludności, wzrastająca drożyzna, nareszcie wzmagające się w kraju naszym zubożenie; oprócz tego wpływały na częstsze udawanie się do szpitali o pomoc, lepsze urządzenie samychże szpitali, pielęgnowanie w nich zgodniejsze z postępem nauki i ludzkością; nareszcie większa oświata ludu naszego, usuwająca zwolna lecz stanowczo niuzasadniony wstręt do szpitali. Gdzie więc kilka równocześnie działających przyczyn wydało skutek wspólny, nie godzi się przypisywać go jednej tylko przyczynie. Doświadczenie zresztą z ostatnich lat pięciu okazało, że pomimo, iż połowę kosztów gminy płaciły, koszta leczenia przez fundusz krajowy ponoszone z roku na rok wzrastały, tak dalece, że cyfrę największą przed wprowadreniem w życie ustawy zaledwie 34.315 złr. w. a. nie dosiągają. W roku bowiem 1870 wynosiły 191.797 złr. w. a., w r. 1873 207.500 złr. w. a., na r. 1874 preliminowane w kwocie 220.000, podczas gdy najwyższa cyfra przed ustawą tj. w roku 1868 wynosiła 254.315 złr. w. a., zatem tylko o 34.315 złr. w. a. mniej, gdy wedle spodziewanego rachunku powinnaby być o połowę tj. o 127.157 złr. w. a. mniejszą.

Co do 2. Jeżeli trudno było odzyskać zwrot kosztów leczenia Wydziałowi krajowemu przy energicznej pomocy władz policyjnych, o ileż trudniejsze zadanie mają teraz gminy nasze? Dowodem tego, że zaległości jak były tak są, a nawet się pomimo że liczba dni leczenia jest o wiele mniejszą (jak niżej) niestosunkowo powiększyła, wynoszą bowiem w r. 1872 kwotę 298.345 złr. w. a.

Co do 3. Działy się nadużycia przy wydawaniu świadectw ubóstwa, bo wydawano je ubogim. Cierpiał na tem bezsprzecznie fundusz krajowy, bo zapłacił raz w kilka czas za takiego, któryby sam mógłbył zapłacić. Na szczęście takie wypadki zdarzały się nieczęsto i należały do wyjątków. Dziś dzieją się nadużycia w przeciwnym kierunku, oburzające wszelkie uczucie ludzkości; — a cierpi na tem, wprawdzie nie fundusz krajowy, lecz zdrowie i życie licznych, acz prawdziwie biednych obywateli kraju. Zwierzchności gminne bowiem, aby nie narazić swoją gminę na zwrot połowy kosztów leczenia za biednego, nie wydadzą choremu pod żadnym warunkiem świadectwa ubóstwa, choćby był największym nędzarzem; a jeżeli go przecież po długich prośbach i upływie najkorzystniejszego do leczenia czasu, nareszcie do szpitala odwiozą, to chyba już konającego, dla tego tylko aby oszczędzić koszta pogrzebu. To też przerażającą jest liczba od lat dwóch do szpitali w stanie agonii przywiezionych i równie przerażającą jest wysokość procentu śmiertelności w naszych szpitalach prowincyonalnych mająca głównie swe źródło w tem, że chorych za późno do szpitali odwożono. Wedle urzędowych dat, zawartych w dziełku inspektora szpitali Dra. Stelli-Sawickiego „o stanie szpitali powszechnych w Galicyi w r. 1873.“ przywieziono umierających do szpitala w Zaleszczykach w latach 1871 i 1872 siedmiu, w Stanisławowie dwadzieścia, w Drohobyczu siedmiu, w Samborze czterdzieści jeden, w Tarnowie czterech, w Bochni trzydziestu dziewięciu, w Wadowicach pięciu, w Sanoku pięciu. Procent zaś śmiertelności wynosił w większej części szpitali wyżej 13, w niektórych nawet jak w Drohobyczu doszedł do 16·8, w Stryju 17, w Tarnowie 18·8, w Bochni 18·5. Przyczyniła się do tego wyniku wprawdzie poniekąd epidemia, lecz główną przyczyną była okoliczność,

że chorych nieodwożono w początkach chorób do szpitala, a winę tego szukać należy w ustawie z 19 listopada 1868 r. Dzieją się inne jeszcze nadużycia o których wspomnieć wypada, i tak zdarzało się, że wracających ze szpitala rekonwalescentów wójcia chłostą karali, za to, że bez pozwolenia zwierzchności gminnej szukali pomocy w szpitalu; zdarzało się, że gminy odbierały gwałtem swoich przynależnych chorych ze szpitala wśród duru lub zapalenia płuc, aby o nich nie płacić połowy kosztów leczenia; zdarzyło się że gminy wypierały się swoich przynależnych, lub kazały im zamieniać nazwiska, aby tylko zepchnąć z siebie ciężar płacenia. Wypadki takie oburzające uczucie ludzkości dzieją się zbyt często, chociaż nie zawsze dochodzą do publicznej wiadomości. Kilka opowiada pan inspektor szpitali w powołanem dziełku a sprawozdawca mógłby także z własnego przeświadczenia nie jednym służyć.

Co do 4. Nie tylko ustawę o płaceniu kosztów szpitalnych, lecz jak doświadczenie uczy każdą ustawę, czy to asenterunkową, czy podatkową, czy o równouprawnieniu, umieją izraelici w naszym kraju na swoją korzyść wyzyskiwać. Nie wypływa ztąd jednak, iżby należało znosić lub odmieniać, dlatego jedynie ustawy społeczeństwu potrzebne.

Co do 5. Powiedział Wydział krajowy w swem sprawozdaniu z r. 1868, że „co bardzo ważne oddziaływa system konkurencyi krajowej szkodliwie na moralność ludu. Łatwość uzyskania świadectwa ubóstwa i uchylenia się przez to od zapłaty nakłania i zamożniejszych do użycia takiego wybiegu, co wywiera wpływ bardzo demoralizujący.“

Na to zapatrywanie się Wydziału doświadczenie od r. 1868 dostatecznie odpowiedziało. Łatwość bowiem uzyskania świadectwa ubóstwa, która dawniej przysługiwała wszystkim, a więc i prawdziwie biednym, teraz zarezerwowaną jest tylko zamożniejszym lub przez zwierzchność protegowanym. Ci zobowiązawszy się do zapłacenia tej połowy kosztów, którą gmina za ubogiego płacić winna, dostają łatwo świadectwo ubóstwa, bo przez to gmina nic a nic nie traci, a w rezultacie zostaje fundusz krajowy wyzyskany, płacąc drugą połowę kosztów nie za biednego tylko za protegowanego. I to ma być umoralnieniem ludu!

Co do 6. Wprawdzie ustawa o przynależności z r. 1863, ustawa gminna z r. 1866 i ustawa o ponoszeniu kosztów leczenia, wydane w drodze konstytucyinej, wkładają na gminy obowiązek zaopatrzenia ubogich, pielęgnowania ich w chorobie i płacenia połowy kosztów leczenia za nich; jednakowoż żadna z tych ustaw nie wyklucza pomocy kraju całego, w razie, gdyby gminy obowiązkom przez ustawy na nie włożonym, podołać nie mogły. Przeciwnie §. 22. ustawy o przynależności z 3go grudnia 1863 r. w ostatnim ustępie wyraźnie powiada: „Ustawodawstwu krajowemu postawionem jest, zaprowadzić takie zarządzenia, któremiby gminom ułatwionym został prawnie na nich ciążący obowiązek zaopatrzenia ubogich.“ Dawniejsza zaś ustawa z 17go lutego 1864 r. koszta leczenia i pielęgnowania obłąkanych i położnic wyraźnie na kraj przekazuje. Co dowodzi, że ustawodawstwo krajowe, tak jak teraz połowę kosztów leczenia za ubogich, równie jak całe koszta za położnice i obłąkanych, funduszowi krajowemu ponosić nakazuje; tak samo wszystkie koszta za wszystkich ubogich na konkurencyę kraju przenieść może. Zwłaszcza, jeżeli ustawa z z. 1868 dotychczas obowiązująca okazała się dla gmin uciążliwą i z innych względów szkodliwą. Zasada bowiem, wypowiedziana w ustawach z lat 1863 i 1866, że „gminy powinny zaopatrywać ubogich i chorych“ i tak ustawami z lat 1864 i 1868 jest naruszoną. Rozchodziłoby się tylko o mniej lub więcej.

Co da 7. O ile ustawa przelania kosztów leczenia na gminy korzystnie na rozwój życia autonomicznego w tychże wpłynęła, jak sie tego sprawozdanie z r. 1868 spodziewało, przekonuje już trzykrotnie stawiauy wniosek posła księdza Króla, popierany przez posłów z kuryi mniejszych posiadłości, petycye liczne rad powiatowych i gminnych, wreszcie wniosek posła Kocyłowskiego w teraźniejszej sesyi upadły. Nadzieja Wydziału krajowego w tym względzie okazała sią zatem zupełnie płonną. Równie płonną była wróżba, że ustawa ta będzie bodźcem do zakładania nowych szpitali i czynienia zapisów i fundacyi. Niewiele ich przez te 5 lat powstało, a te, które powstać mają, lub nawet oddawna istnieją, starają się przedewszystkiem o to, aby były uznane zakładami publicznemi, w celu zapewnienia sobie bytu przez zwrót kosztów z funduszów publicznych, czy to gminnych czy krajowych. W tym ducha podały do wysokiego Sejmu petycye towarzystwo dobroczynne lwowskie i opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie.

Co do 8. Celem, do którego konkurencya kraju całego dążyła, i dla którego ją wniosek posła ks. Króla napowrót wprowadzić usiłuje, nie jest, jak Wydział krajowy sądził, aby pomagać uboższym gminom przez zamożniejsze, lecz — oprócz innych — ten, aby cały kraj wspomagał gminy, niemogące podołać obowiązkowi na nie włożonemu. A pod całym krajem rozumie się nietylko gminy, czy to wiejskie czy miejskie, zamożniejsze czy mniej zamożne, lecz także i obszary dworskie w ogóle, wszystkich podatkujących. Cel tedy, aby pomagać gminom przez rozłożenie ciężaru na wszystkich podatki płacących zupełnie byłby osiągniętym.

Co do 9. Powiadają przeciwnicy wniosku ks. Króla, że przelanie kosztów leczenia na gminy nie przysparza im większych ciężarów, a mianowicie takich, którymby nie były w stanie podołać. I to zdanie okazało się mylnem. Gminy nasze nie posiadające po największej części żadnych stałych dochodów, wszystkie wydatki wspólne pokrywać muszą dodatkiem do podatków, tak też i koszta szpitalne. Zdarzyło się niektórym gminom, że musiały płacić tytułem tych kosztów więcej niż połowa rocznego podatku z całej gminy opłacanego wynosiła. Gmina Kopaliny w pow. Bocheńskim dostała nakaz płatniczy na 83 złr. w. a. za jakąś dziewkę, o której od dawna we wsi słuch zaginął, a podatek półroczny z całej gminy wynosi tylko 66 złr. w. a. Gminie Wieniec w tym samym powiecie kazano płacić koszta kuracyi za jakiegoś włóczęgę bez mała tyle, ile wynoszą jej roczne podatki. Nikt nie zaprzeczy, że to ciężar nad siły gminy. I dlatego wypada ulżyć im wspólnemi siłami kraju całego. Piąty rok dopiero upływa od czasu, w którym ustawa o ponoszeniu kosztów leczenia ubogich wkłada na gminy obowiązek zwrotu połowy taksy szpitalnej funduszowi krajowemu, a już się okazują w niektórych kierunkach szkodliwe jej skutki. Mianowicie na ruch chorych w szpitalach, na same szpitale zwłaszcza prowincyonalne, wreszcie na pomnożenie kalek i kiłowych w kraju. Wedle dat statystycznych, o ile je zebrać mogłem, trzymając się źródeł urzędowych Wydziału krajowego, wynosił średni stan chorych dziecinny w 21 szpitalach prowincyonalnych z 4 lat przed ustawą (1865, 1866, 1867, 1868) tysiąc i pięć (1005), z trzech lat zaś po ustawie (1870, 1871, 1872) tylko 789, zatem o 216 chorych mniej dziennie korzystało z opieki szpitalnej jak przed ustawą.

Liczba dni leczenia w szpitalach prowincyonalchnych w trzech latach przed ustawą wynosiła: 1,005,569, w trzech latach po ustawie tylko 860.260, zatem o 225.309 mniej, Co oznacza, że rocznie o 75.104 mniej dni leczenia było, czyli że o tyle dni więcej ubodzy chorzy przytułku w szpitalach pozbawieni byli.

Liczby te dowodzą nietylko, że ustawa której są rezultatem, nie kieruje się uczuciami ludzkości i miłosierdzia, lecz nadto że frekwencya szpitali znacznie się zmiejszyła. W ślad zatem idzie, że utrzymanie pojedyńczego chorego, musi być kosztowniejsze. Jeżeli bowiem szpital urządzony na większą ilość chorych, ponosi te same koszta na najem budynku, służbę iekarską, administracyjną i obsługę niższą, wtenczas kiedy liczba chorych sięga zaledwie połowy, to jużcić koszta leczenia pojedyńczego chorego muszą wypaść prawie dwójnasób większe. To też niektóre z miast, które dotąd zarządzają szpitalami powszechnemi, zaczynają się usuwać od zarządu, nie mogąc podołać wydatkom, jak Nowy Sącz i Złoczów. Inne zaś jak Bochnia, Brzeżany, Kołomyja, Podhajce, Rrzeszów, Sanok, Stanisławów, Tarnów, Wadowice i Żółkiew, pomimo gorliwości i dobrych chęci gminy, tylko zaliczkami na rachunek przyszłych dochodów przez Wydział krajowy dawanych istnieć mogą. Wysokości tych zaliczek podług sprawozdania Wydziału krajowego, wynosiła z dniem 31 stycznia 1873, 55.785 złr. 66½ ct., a obawiać się należy, iż z każdym rokiem wzrastać będzie i nareszcie przyjdzie do tego, że się niektóre miasta prowincyonalne zrzekną administracyi szpitala jako zbyt kosztownego zaszczytu. Co potem nastąpi, czy je Wydział krajowy sam administrować będzie, czy je zamknie? to przyszłość okaże. Pewnem jest, że to ostatnie byłoby najtańsze. Drugim skutkiem dziś już widocznym jest szerzenie się niepomierne w miastach i po wsiach choroby kiłowej i pomnożenie kalek. Świadczy o tem inspektor szpitali w swoim dziełku przytaczając, że prawie we wszystkich przez niego zwiedzanych szpitalach, kiłowi dostarczali największego kontyngensu. Mogą zaświadczyć wszyscy lekarze praktykujący wśród ludu wiejskiego. Zdarza się bardzo często, że nietylko całe rodziny, lecz omal że nie całe wsie i miasteczka nawiedzione bywają tą straszna chorobą, udzielającą się w dziedzictwie pokoleniom. Przy najlepszechęci gminy nie są w stanie opłacać kosztów leczenia całych rodzin, bo kuracya długa, koszta znaczne, a gminy ubogie. Chorzy zostają więc na Boskiej opatrzności i szerzą zarazę wokoło. Tak marnieją całe rodziny, a kraj traci produkcyjnych pracownikow.

Wydział krajowy preliminuje na koszta leczenia w r. 1874 kwotę 220.000. Uwzględniając, że w razie przyjęcia wniosku posła ks. Króla, napływ chorych do szpitali w pierwszym roku, nie byłby zanadto wielki, a więc i koszta niezbyt wygórowane, mniejszość komisyi mniema, że na rok 1874 wystarczyłaby kwota 350.000 złr. Zebraną by być mogła dodatkiem 2 i $^1/_4$ centa po nad przez Wydział krajowy proponowany dodatek do podatków stałych.

Wykazawszy, iż argumenta yrzeciwników są bez podstawy, streszcza mniejszość komisyi powody, z których się za wnioskiem posła ks. Króla oświadcza. Temi są: że teraźniejsza ustawa grozi upadkiem szpitalom prowincyonalnym, że jest przyczyną pomnożenia się kalek i kiłowych, że utrudnia przyjęcie do szpitali ubogim, dla których właściwie szpitale przeznaczone, że wkłada na gminy ciężar, któremu podołać nie mogą.

Dlatego przedkłada mniejszość komisyi wysokiej Izbie załączoną ustawę i uchwałę do przyjęcia.

Hoszard
Sprawozdawca mniejszości.

Paszkowski
Zastępca przewodniczącego.

Ustawa

z dnia _____ o ponoszeniu kosztów leczenia ubogich chorych, dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Koszta leczenia i utrzymywania ubogich chorych w szpitalach publicznych, ponosi fundusz krajowy całkowicie.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Uchwała.

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwala co następuje.

Do budżetu na rok 1874 w rubrykę IIIcią, pozycya 27, tytuł: Koszta leczenia należy włożyć zamiast liczby 220,000 liczbę 350.000.

Aleg. LXXIX.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o budowie domu obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawa budowy domu obłąkanych w Kulparkowie opierała się po koniec roku 1871 na funduszach zebranych drogą pożyczki loteryjnej, umyślnie na cel tej budowy dozwolonej i przeprowadzonej; uzyskana stąd suma 289.020 złr. wzrosła przez doliczenie odsetek aż do chwili rozpoczęcia budowy do wysokości złr. 366.548 ct. 40.

Do owego czasu reprezentacya krajowa nie wiele zajmowała się tą sprawą; bez ścisłego rozpoznania warunków i kosztów urządzenia zakładu zadowalniano się myślą, że istnieją na ten cel przeznaczone osobne fundusze, i że te albo wystarczą, albo w najgorszym razie mało znaczącym niedoborem obciążą budżet krajowy.

Przystąpiono do wygotowania planów, a nawet do rozpoczęcia budowy bez dostatecznego rozpatrzenia się w rozmiarach przedsięwzięcia i zdania sobie sprawy z następstw, a jeżeli część winy z tego powodu spada na reprezentacyą krajową, to z drugiej strony wskazać także należy, że organ jej wykonawczy nie postąpił sobie tutaj z tą oględnością, rozwagą i wszechstronnem rozpoznaniem przedmiotu, jakiem odznacza się i na wszelkie uznanie zasługuje w innych gałęziach zarządu majątkiem krajowym. Plany wykonane były niedokładnie, i po rozpoczęciu budowy już ulegały zmianom i przeobrażeniom, kosztorysy pobieżnie tylko zestawione wiele rzeczy niezbędnych do ukończenia budowy zupełnie pomijały, w innych opierały się cyfrach przypuszczalnych jeżeli nie dowolnych; Sejm i Wydział krajowy zarówno dzielą odpowiedzialność za rozpoczęcie dzieła bez zdania sobie sprawy, jaki ciężar liczebnie stąd urośnie i przez kraj poszanowanym będzie.

Wprawdzie już na sesyi sejmowej z r. 1868 wnosił Wydział kraj. o wstawienie sumy 30.000 złr. rocznie na pokrycie niedoboru funduszu Kulparkowskiego do wysokości 500000 złr., które w przybliżeniu potrzebne być miały do wykończenia zakładu, ale ani Wydział nie kładł zbytniego nacisku na uchwalenie tej sumy i cyfry 500.000 złr. dostatecznie nie uzasadnił, Sejm zaś nie ocenił należycie ważności sprawy i prześlizgnął się po jej powierzchni ogólnikową uchwałą polecającą „bezzwłocznie rozpoczęcie budowy gmachu w Kulparkowie funduszami już na ten cel

istniejącemi, a następnie przedłożenie Sejmowi krajowemu planu operacyi finansowej do pokrycia kosztów przenoszących wysokość tych funduszów.“

Dopiero w roku 1871 przedstawił Wydział kraj. szczegółowe sprawozdanie oparte na wyrobionych już planach i dokładnych kosztorysach, sprawozdanie które po raz pierwszy też zwróciło powszechną uwagę na rozmiary i doniosłość sprawy zakładu w Kulparkowie podnosząc koszta budowy i urządzenia z cyfry przypuszczalnej 500.000 na złr. 885.234 ct. 52 i obliczając niedobór w myśl powyżej przytoczonej uchwały sejmowej z r. 1868 pożyczką pokryć się mający, na 453.000 złr. czyli okrągło 450.000 złr. a to już po zrealizowaniu innych jeszcze wartości należących do funduszu obłąkanych w kwocie 64.461 złr. 68 ct.

Cyfra ta przeraziła komisyę budżetową z r. 1871 i pobudziła ją do jak najściślejszego i szczegółowego zbadania przedmiotu, i zastanowienia się, czy bez narażenia przyszłości zakładu i pieniędzy już wydanych, nie da zmniejszyć się suma mająca choćby odsetkami jeżeli nie kapitałem tak znacznie obciążyć budżet krajowy.

Po długich naradach i rozlicznych robotach przygotowawczych, których szczegółowego przebiegu tutaj powtarzać nie ma powodu, za wspólnem porozumieniem komisyi budżetowej, Wydziału krajowego i zarządu budowniczego zgodzono się na zmniejszenie o dwie trzecie części skrzydeł gmachu głównego, na zaniechanie budowy domu dla pomieszczenia administracyi i inne jeszcze pomniejsze oszczędności, które łącznie zestawione sumę niedoboru zniżyły z 453.000 złr. na złr. 133.114 ct. 65 a z uwzględnieniem kosztów podniesienia pożyczki, okrągło 150.000 złr. Sejm też z r. 1871 zgodnie z zapatrywaniem swej komisyi uchwalił: Upoważnić Wydział krajowy do zrealizowania wartości należących do funduszu obłąkanych, a mianowicie części gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego, a zarazem wezwać go do zaciągnięcia pożyczki amortyzującej się do wysokości 150.000 złr. za poręczeniem kraju.

W następnym roku 1872, tak przedłożenie Wydziału krajowego, jak i sprawozdanie komisyi budżetowej w tym przedmiocie zajmowały się głównie wykonaniem uchwał w roku poprzednim powziętych, Sejm przyjął plan pożyczki pięcioprocentowej od funduszów, domestykalnego, szkoły kucia koni i kultury krajowej w ciągu 21 lat umorzyć się mającej, i na ten cel postanowił wstawić jako stałą rubrykę rozchodu w budżecie krajowym, sumę 18.000 złr. w. a.

Taki był przebieg sprawy tej aż do otwarcia sesyi obecnej: zdawało się, że wszelkie trudności usunięte, dawne błędy naprawione, i że odtąd wyczekiwać tylko należy chwili otwarcia zakładu, równie pożądanej ze względu na stan nieszczęśliwych obłąkanych, jak i z powodu szkodliwego dla zdrowia i utrudniającego odpowiednią administracyę przepełnienia gmachu szpitalu powszechnego we Lwowie.

Tem też przykrzejszą jest niespodzianka, jaką stanowi przedłożenie Wydziału krajowego z dnia 16. grudnia r. b. o potrzebie dalszych funduszów na wychowanie domu obłąkanych w Kulparkowie, a które komisyi budżetowej przekazane zostało dopiero w dniu 29. grudnia 1873.

Przedewszystkiem komisya budżetowa zastrzedz się musi przeciwko tak poźnemu przedkładaniu wniosków dążących do nałożenia na majątek krajowy nowych ciężarów; wnioski podobnej natury powinny być rozdane w dzień otwarcia Sejmu, aby w żadnym razie nie zabrakło czasu na gruntowne rozpoznanie cyfr i przedmiotu.

Co do rzeczy samej Wydział krajowy podając powody, dla których musiano przekroczyć sumę preliminowaną uchwałą sejmową z r. 1871., a mianowicie, podrożenie materyałów i robociznę, wykonanie niektórych robot jak np. drzwi i okien w sposób za lepszy przez lekarzy uznany, a wreszcie okoliczność, że zmiana ogólnego planu zakładu w skutek orzeczenia Sejmu, wywołała potrzebę powiększenia nieco tych części budowy, które wykonane być miały dla zastąpienia pomieszczeń, bez których zakład obejśćby się nie mógł, a które podług planów pierwotnych miały należyć do budynku administracyjnego. Nadto podaje Wydział krajowy do wiadomości Sejmu, że z upoważ-

nienia do sprzedaży części gmachu szpitalu powszechnego, będącego własnością zakładu obłąkanych i użycia uzyskanej stąd sumy na budowę domu w Kulparkowie, korzystać nie mógł, a to z powodu wyjaśnionych bliżej w sprawozdaniu o czynnościach z roku od 1. sierpnia 1872. do końca sierpnia 1873. mianowicie:

„Że zakład chorych nie posiada potrzebnych funduszów, i dopiero po załatwieniu sprawy jego stosunku do miasta Lwowa będzie można wiedzieć kto ma występywać w imieniu zakładu chorych.“

Niedobór powstały tym sposobem tak przez podniesienie kosztów budowy zakładu jak i przez niemożność zlikwidowania na teraz własności funduszu obłąkanych w gmachu szpitalu powszechnego unieruchomionych, oblicza Wydział krajowy łącznie na sumę 125.249 złr. 98 ct.

Wnioski Wydziału krajowego idą jednakże dalej, dążą bowiem do podjęcia budowy w rozmiarach podług planów, jakie były pierwotnie zamierzone, a tem samem dosunięcia oszczędności postanowionych uchwałą sejmową z dnia 17. października 1871. Jako umotywowanie wniosku tego podaje Wydział krajowy, że zakład w zmniejszonych rozmiarach będzie mógł pomieścić tylko 360 obłąkanych, a dziś jest obłąkanych w zakładzie Lwowskim 328, w Krakowskiem 46, poza granicami kraju 23, razem więc 397, że więc wkrótce okaże się potrzeba budowania zaniechanych części, a że koszta budowy więcej podówczas wyniosą, a budowa po otwarciu zakładu wywoła zamieszanie porządku, niepokoić będzie obłąkanych i wywierać szkodliwy wpływ na szkuteczność kuracyi, że chorzy zajmą refektarze, salę do zabaw i inne lokalności, które w dobrze urządzonym zakładzie za sypialnie służyć nie powinne.

Koszta, jakieby powstały dodatkowo z podjęcia pierwotnego planu, z wypuszczeniem wszakże budynku administracyjnego, oblicza Wydział krajowy na 193.584 złr. 88 ct., a dodając do tego sumy powyżej wskazane na dokończenie części już rozpoczętych, razem złr. 318.834 ct. 86.

Na podstawie tego wywodu Wydział krajowy wnosi o upoważnienie przez Sejm do zaciągnięcia na wykończenie budowy zakładu obłąkanych w Kulparkowie pożyczki nieprzekraczającej kwoty 318.834 złr. a. w.

Do myśli zawartej w projekcie tym Wydziału krajowego, komisya budżetowa przychylić się nie może. Najsamprzód nie ma powodów do przypuszczania, że wszyscy chorzy obłąkani dziś rozrzuceni w innych częściach kraju lub zagranicą, potem koniecznie i wyłącznie w zakładzie K. parkowskim zamieszczeni być muszą. Daty więc w sprawozdaniu Wydziału powołane nie są przekonywające, bo jeżeli znajduje się w zakładach lwowskich obecnie obłąkanych 328 ciasno i bez żadnego uwzględnienia warunków hygienicznych a nawet humanitarnych ulokowanych, to uzyskanie miejsca dogodnego i z zastosowaniem wszelkich ulepszeń i zdobyczy naukowych na tem polu, dla chorych 360 jest zawsze bardzo wielkim i zadawalniającym postępem. Gdyby zaś po pewnym czasie okazała się istotnie potrzeba rozszerzenia zakładu, to i w takim razie komisya budżetowa nie sądzi, aby powrócono do planu pierwotnego, ale przeciwnie uważa za właściwsze wybudowanie osobnej budowli jednej, lub kolejno może i więcej, w których zamieszczanoby osobne kategorye chorych obłąkanych. Utraci na tem niewątpliwie architektoniczna harmonia głównego budynku, który był pierwotnie obmyślany ze skrzydłami o $^2/_3$ części dłuższemi, ale zyska budżet krajowy i zyskają względy sanitarne, gdyż dzisiaj coraz bardziej nauka lekarska oświadcza się za systemem zakładów obłąkanych, w których chorzy pomieszczeni są w osobnych pomniejszych budowlach, a jeżeli tutaj, jak przypuścić można, system ten zostałby zastosowany, odpada tem samem drugi motyw sprawozdania Wydziału krajowego, a mianowicie powiększenie wydatków, zamięszanie porządku i zaniepokojenie chorych podczas wykonania zaniechanych części budowli.

Pozostaje jeszcze jedno twierdzenie, przytoczone przez Wydział krajowy na poparcie wniosku o prowadzenie budowli podług planów pierwotnych a to, że zmuszając zakład w myśl uchwały z r. 1871. mogą być czasami użyte na pomieszczenie chorych lokalności, które w dobrze

urządzonych zakładach za sypialnie służyć nie powinny. Komisya budżetowa najzupełniej podziela zdanie Wydziału krajowego, że zakład urządzony kosztem 800.000 złr. będzie lepszy i odpowiedniejszy, niż taki, który kosztuje tylko 600.000, ale równie jest przekonania, że za 1,000.000 możnaby postawić zakład lepszy, niżli za 800.000, to więc w żadnym razie nie może służyć za dowód; uwzględniona musi być przedewszystkiem równowaga pojedyńczych rubryk budżetu krajowego i staranie, aby kraju nie obciążać po nad jego siły.

Również nie przekonywuje komisyi powołany przykład, że w Peszcie zakład obłąkanych kosztuje złr. 1,300.000, przeciwnie, jeżeli przykłady ztamtąd mają być dla naszego kraju pożyteczne, to właśnie aby nam wskazać konieczność trzeźwego sądu i oględności w szafowaniu groszem publicznym, aby nas ostrzedz przed niebezpieczeństwem przedsięwzięć na zbyt wielkie rozmiary i przecenienie sił własnych.

Z tych wszystkich powyżej wskazanych powodów, komisya budżetowa wniosków Wydziału krajowego o powiększenie zakładu w Kulparkowie do rozmiarów pierwotnie zamieszczonych, oraz o zaciągnięcie w tym celu pożyczki do wysokości 318.834 złr. wysokiemu Sejmowi do uchwały polecić nie może.

Inna rzecz z niedoborem w kwocie złr. 125.249 ct. 98, który pokrytym być musi, chociaż urządzenie zakładu ograniczy się ściśle do rozmiarów uchwałą 17. października 1871 r. zakreślonych. Kwota ta 125.249 złr. 98 ct. rozpada się na dwie części odmiennej od siebie natury: 56.132 złr. ubywa z powodu niemożności uruchomienia sumy należącéj się funduszowi obłąkanych, reszta zaś pozostająca czyli złr. 69.117 ct. 98 stanowi właściwe przekroczenie preliminarza z r. 1871.

Pierwsza z tych sum nie była przedmiotem rozbioru w komisyi budżetowej, jestto ubytek do czasu, i przypadkowym tylko zbiegiem okoliczności spowodowany.

Na usprawiedliwienie przekroczenia preliminarza uznanego w r. 1871 za ostateczny, przytacza Wydział krajowy, jak już wskazano, podrożenie materyałów i robocizny, wykonanie niektórych robót kosztowniejsze niż były zamierzone, a wreszcie znaczne zmodyfikowanie planu w skutek uchwały sejmowej.

Podrożenie cen od dwóch lat niespełna, lub staranniejsze wykonanie niektórych szczegółów w żadnym razie nie mogły spowodować tak znacznego powiększenia kosztów, z drugiej strony musiała sobie komisya budżetowa postawić pytanie, czy właściwe tłómaczenie, jakie sprawozdanie Wydziału krajowego zawiera, t. j. że od planów i kosztorysów w porozumieniu pomiędzy komisyą budżetową z r. 1871, Wydziałem krajowym a zarządem budowy ułożonych, a przez Sejm uchwalonych, znowuż samowolnie i jak sam Wydział krajowy przyznaje, znacznie odstąpiono, nie jest raczej przyznaniem się do winy aniżeli usprawiedliwieniem.

Istotnie kosztorysa, które w r. 1871. służyły za podstawę do uchwał sejmowych, nie zostały Wydziałowi krajowemu narzucone, lecz wynikły po długich naradach i obliczeniach z obopólnego porozumienia. Tem samem zdaniem komisyi przyjął Wydział krajowy odpowiedzialność za cyfry preliminowane, i w razie uznania potrzeby przekroczenia takowych z powodu zmiany planu, na który się podówczas wszystkie strony zgodziły, winien był w tej mierze ponownie odwołać się do Sejmu.

Zachodzą jednakowoż okoliczności, które rzecz tę przedstawiają w innem świetle. Rzeczywiście 1871 komisya wywarła na Wydział krajowy nacisk tak silny, że postanowienie o zmianie planów budowli już rozpoczętych, a zwłaszcza podczas zbyt krótkiego czasu sesyi sejmowej, nastąpić musiało szybko i bez dostatecznego przygotowania. Przy najlepszej woli brakowało czasu do przewidzenia wszystkich następstw zmniejszenia skrzydeł o $^2/_3$ części i zaniechania budynku administracyjnego na całość zakładu, a to nietylko pod względem architektonicznym, ale i co do wewnętrznego urządzenia. Chcąc zaś ze zmianami, które okazały się konieczne, czekać ponownego zwołania Sejmu, przerwa w budowie byłaby całe przedsięwzięcie naraziła na straty daleko większe, jeżeli suma, o którą

preliminarz przekroczony zostanie. Nie z tego więc, że projekt w r. 1871 uległ częściowym zmianom poniekąd koniecznym, a które w każdym razie małym stosunkowo kosztem przysparzają zakładowi znaczne korzyści, czyni komisya zarzut Wydziałowi krajowemu, ale z tego, że w sprawozdaniu swojem nie wyjaśnił bliżej przyczyn, które działanie na własną odpowiedzialność spowodowały, że stawiając Sejm w położeniu niejako przymusowem, do uchwalenia dalszych funduszów na zakład Kulparkowski w skutek zmian samowolnie sprowadzonych, uważa to za rzecz prostą, i usprawiedliwienia nie wymagającą.

Uwagi powyższe nie mogą wszakże zmienić zapatrywania komisyi co do konieczności uchwalenia funduszów dodatkowych, potrzebnych do ostatecznego wykończenia zakładu w Kulparokwie. To co do zrobienia pozostaje, jest już tylko małą częścią w porównaniu z robotami dotychczas wykonanemi.

Obecnie w budynku głównym cała część południowa i po $^1/_3$ każdego z dwóch bocznych pawilonów są pod dachem tak, iż w murach zewnętrznych tylko front kaplicy, zaś w wewnętrznych środkowa część tejże — mury mające podtrzymywać schody i około $^1/_{12}$ część sklepień piwnicznych, sufitowań i tynkowań potrzebują wykończenia.

Inne roboty mające się wykonać są: podłogi, roboty stolarskie i ślusarskie już zarządzone, które też pospiesznie postępują.

Pozostają do zarządzenia roboty szklarskie, lakiernicze i wewnętrzne urządzenia, jak ogrzewanie, wentylacye, kloaki, windy, rozprowadzenie wody i oświetlenie gazowe.

W budynku ekonomicznym roboty murarskie potrzebują tylko częściowego wykończenia w tylnej jego części, która jest już pod dachem: Inne roboty, jak stolarskie, ślusarskie i szklarskie są również oprócz małej bardzo ich części ukończone. Pozostają do ukończenia posadzki kamienne i cementowe, podłogi drewniane i wewnętrzne urządzenia, jak maszyna i kotły parowe z pompą, wodociągi, ogrzewania, kloaki, urządzenie kuchni, pralni i suszni.

Łazienki są $^2/_3$ częściach projektowanego rozmiaru wyprowadzone w murach pod dach. Dachy ułożone i zaczęto je pokrywać; potrzebują więc tylko wykończenia w innych robotach i urządzenia wewnętrznego.

Kanały są prawie całkiem ukończone; pozostaje tylko dokończyć dwa tylne kanały poza łazienkami w długości 16 sążni, i urządzić otwory spływowe i odpływowe przez obłożenie ich kamiennemi ramami i zabezpieczenie kratami żelaznemi

Nadto wyplantowano nasypy na zewnątrz budynku głównego i w dziedzińcach, wyłożono chodniki i ścieżki, oraz wymakadamizowano dziedzince budynku ekonomicznego. Nawieziono ziemią znaczną przestrzeń niższej części parku. Wymurowano cysternę w ujściu kanału głównego, posadzono w znacznej długości płoty żywe odgraniczające grunta zakładu od drogi publicznej i uzupełniono sadzenie klombów.

Do zupełnego ukończenia budowy potrzeba według kosztorysów przez komisyę budżetową sprawdzonych, jeszcze sumy 209.431 zł. 48 ct., a potrąciwszy od tej sumy wartość posiadanych materyałów w kwocie 32.272 zł. 50 ct. i zapas w gotowiźnie zł. 51.909 ct. 50, pozostaje jako niedobór suma 125.249 zł. 98 ct., czyli okrągło 125.000, który to niedobór pokrytym być musi, jeżeli rzecz cała na zwłokę, a fundusz krajowy na dotkliwe straty nie ma być narażony.

Co do natury pokrycia, komisya jest zdania, że jeżeli fundusze uzyskane być mają drogą pożyczki, to zważywszy na obecne warunki targu pieniężnego i na koszta, jakieby spowodowała pożyczka drogą zwykłej operacyi i finansowej osiągnięta, zważywszy nadto, że potrzeba dalszych funduszów nie jest naglącą, gdy w materyałach i gotowiźnie pozostaje zapas około 84.000 zł., najkorzystniejszą może jeszcze będzie pożyczka zaciągnąć się mająca od funduszu pożyczki krajowej roku 1873, a w szczególności z kwot zwracanych przez powiaty na rachunek udzielanych im z tegoż funduszu zaliczek.

Amortyzacya tego rodzaju pożyczki wraz z 7. procentem przeprowadzoną zostanie, jak wskazuje załączony allegat ·/. roczną sumę zł. 11.706 w. a. w ciągu lat 20, a za tym planem umorzenia przemawia i ta okoliczność, że ponieważ pożyczka w roku zeszłym uchwalona amortyzuje się w ciągu lat 21, splata ostateczna sum obydwóch nastąpić by mogła w jednym i tym samym czasie wstawieniem w budżet obok kwoty dotychczas zamieszczonej zł. 12.000, jeszcze dodatkowo 11.706 zł. czyli łącznie zł. 23706.

Gdy jednak zamknięcie rachunków z roku 1872 wykazuje przewyżkę dochodów w kwocie 217.108 zł. w. a. przewyżka ta w obrocie pieniężnym roku następnego znaleść się powinna, wnosi komisya budżetowa, aby więc w pierwszem miejscu wskazać ją jako źródło do pokrycia brakujących na wykończenie zakładu w Kulparkowie zł. 125.000 użycie części sumy zaoszczędzonej w r. 1872., a dopiero w razie trudności zrealizowania owej przewyżki, lub innych nieprzewidzianych przeszkód upoważnić Wydział krajowy do zaciągnięcia dalszej pożyczki.

Komisya budżetowa uprasza:

Wysoki Sejm wnioski, jak obok, zamienić raczy.

Lwów dnia 10. stycznia 1874.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

L. Wodzicki.

Uchwała

z dnia . . . . . .

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem:

1. Upoważnia Wydział krajowy do użycia na dalszą budowę i wykończenie zakładu obłąkanych w Kulparkowie części funduszów zaoszczędzonych w r. 1872, o ile to wykonanem być może bez uszczerbku innych gałęzi gospodarstwa krajowego, aż do wysokości 125.000 złr. w. a.

2. Jeżeli suma potrzebna na dalsze prowadzenie budowy i urządzenia zakładu w Kulparkowie w ciągu bieżącego roku, ze źródła powyżej wskazanego pokrytą nie będzie, upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnienia pożyczki, nie przenoszącej wszakże wysokości 125.000 złr. w. a. wraz z kwotami bezpośrednio z funduszu krajowego czerpanemi.

3. Na pożyczkę w tym celu zaciągnąć się mającą użyte być mogą fundusze pożyczki z r. 1873, a mianowicie kwoty zwracane przez powiaty na rachunek udzielonych im z tegoż funduszu zaliczek.

4. W rubryce IV. budżetu krajowego wmieszcza się obok uchwalonej już sumy rocznej 12.000 zł. dalsze 11.706 złr. w. a. czyli razem 23.706 złr., aż do zupełnego umorzenia pożyczki na potrzeby zakładu w Kulparkowie już zaciągniętej lub pożyczki dodatkowej, do której upoważnia Wydział krajowy punkt 2. powyższej uchwały.

Uchwała

Plan umorzenia

pożyczki w kwocie 125.000 złr. wraz z 7% odsetkami w 40 równych ratach półrocznych.

	Kapitał		Spłacić należy na				Razem	
			kapitał		7% odsetki			
	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.		
1 Rata	123522	—	1478	—	4375	—	5853	—
2 „	121992	27	1529	73	4323	27	5853	—
3 „	120409	—	1583	27	4269	73	5853	—
4 „	118770	31	1638	69	4214	31	5853	—
5 „	117074	27	1696	04	4156	96	5853	—
6 „	115318	87	1755	40	4097	60	5853	—
7 „	113502	03	1816	84	4036	16	5853	—
8 „	111621	60	1880	43	3972	57	5853	—
9 „	109675	35	1946	25	3906	75	5853	—
10 „	107660	99	2014	36	3838	64	5853	—
11 „	105576	12	2084	87	3768	13	5853	—
12 „	103418	28	2157	84	3695	16	5853	—
13 „	101184	92	2233	36	3619	64	5853	—
14 „	98873	39	2311	53	3541	47	5853	—
15 „	96480	96	2392	43	3460	57	5853	—
16 „	94004	79	2476	17	3376	83	5853	—
17 „	91441	96	2562	83	3290	17	5853	—
18 „	88789	43	2652	53	3200	47	5853	—
19 „	86044	06	2745	37	3107	63	5853	—
20 „	83202	60	2841	46	3011	54	5853	—
21 „	80261	69	2940	91	2912	09	5853	—
22 „	77217	85	3043	84	2809	16	5853	—
23 „	74067	47	3150	38	2702	62	5853	—
24 „	70806	83	3260	64	2592	36	5853	—
25 „	67432	07	3374	76	2478	24	5853	—
26 „	63939	19	3492	88	2360	12	5853	—
27 „	60324	06	3615	13	2237	87	5853	—
28 „	56582	40	3741	66	2111	34	5853	—
29 „	52709	78	3872	62	1980	38	5853	—
30 „	48701	62	4008	16	1844	84	5853	—
31 „	44553	18	4148	44	1704	56	5853	—
32 „	40259	54	4293	64	1559	36	5853	—
33 „	35815	62	4443	92	1409	08	5853	—
34 „	31216	17	4599	45	1253	55	5853	—
35 „	26455	73	4760	44	1092	56	5853	—
36 „	21528	68	4927	05	925	95	5853	—
37 „	16429	18	5099	50	753	50	5853	—
38 „	11151	20	5277	98	575	02	5853	—
39 „	5688	49	5462	71	390	29	5853	—
40 „	—	—	5688	49	199	10	5887	59
Razem	—	—	125000	—	109154	59	234154	59

Alleg. LXXX.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o projekcie budowy pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. grudnia 1873 przekazał Wysoki Sejm projekt Wydziału krajowego o budowie pralni i łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym komisyi budżetowej do zbadania.

Komisya wywiązując się z tego polecenia przedstawia następujące Sprawozdanie i wniosek.

Wystawienie nowej pralni i łazienek przy szpitalu powszechnym lwowskim było raz już przedmiotem rozpraw Wysokiego Sejmu.

Na posiedzeniu z dnia 6. grudnia 1872 upoważnił Wysoki Sejm do użycia sumy 18.800 złr. a. w. do przebudowania kanałów i wystawienia nowej pralni i łazienek.

Nie podlega wątpliwości, iż pralnię urządzoną teraz w suterenach gmachu szpitalnego w teraźniejszym stanie zostawić niepodobna, wywiązująca się bowiem para działa szkodliwie na zdrowie praczek, i w ogóle na powietrze w salach szpitalnych i niszczy mury szpitalne. Nadto pranie tak wielkiej ilości bielizny w szczupłym lokalu bez przyrządów mechanicznych jest bardzo utrudnione i kosztowne.

Pralnia więc obecnie istniejąca przeistoczyć się nie da i musi być zaniechaną. Nie pozostało więc nic, jak pomyśleć o zbudowaniu pralni nowej zewnątrz gmachu szpitalnego i o połączeniu z nią łazienek, których brak dla szpitalu tak dotkliwie uczuwać się daje.

Wydział krajowy po dokładnem zbadaniu rzeczy i zasięgnieniu zdania rzeczy biegłych przyszedł do przekonania, iż najodpowiedniejszem celowi będzie zbudowanie pralni parowej połączonej z łazienką i w tym celu przygotował plany i kosztorysy przez inżyniera pana Kołodziejskiego z Krakowa, który się podjął wyprowadzenia tej budowy z wszystkiemi w planie i kosztorysie poszczególnionemi urządzeniami za sumę kosztorysową 54.816 złr. a. w.

Zastąpienie rąk ludzkich przyrządami mechanicznemi przyczyni się znacznie do oszczędzenia wydatków na opieranie bielizny.

Niech w tym względzie będzie wolno powołać się na doświadczenia zebrane za granicą a mianowicie na doświadczenia zrobione w wzorowym zakładzie berlińskim szpitalnym „Charité“ przy którym parową pralnię urządzono.

W berlińskiej Charité kosztowało opranie 100 funtów bielizny w pralni parowej 23 srebrn. groszy i 10 feników.

Doświadczalnie można liczyć, iż sto sztuk w pośród masy bielizny waży 79 funtów.

Na tych premisach doświadczeniem sprawdzonych opieramy następujący rachunek względem dotychczasowych kosztów prania bielizny w szpitalu powszechnym lwowskim w porównaniu z kosztem, który wypadnie przy praniu w parowej pralni.

Cyfry poniższe wyjęte są z wykazów Dyrekcyi szpitalu powszechnego we Lwowie i zastosowane tylko do nich przytoczone powyżej premisy wzięte z doświadczenia.

W roku 1870 uprano 119.847 sztuk bielizny. Koszt prania wynosił 2637 złr. 14 kr., a jedna sztuka kosztowała $2^1/_5$ centa.

Zastosowawszy zasadę, iż sto sztuk bielizny waży 79 funtów, liczba powyższa bielizny na wagę sprowadzona, przedstawia 94.479 funtów. Przy praniu parowem licząc koszt prania, 100 funtów bielizny według doświadczeń w berlińskiej Charité po 23 srebr. groszy, i 10 feników, kosztować będzie pranie 94.479 funtów bielizny na pieniądze austryackie 1464 złr. 16 kr., a zatem mniej od kosztów dotychczasowych o 1172 złr. 98 kr., czyli sztuka kosztowałaby nie $2^1/_5$ centa lecz 1.2 centa.

2. W r. 1871 prano 142.199 sztuk bielizny co kosztowało 5142 złr. 55 cent., przeto 112.337 funtów bielizny kosztowałyby w parowej pralni 1740 złr. 45 kr. t. j. o 3402 złr. 10 centów mniej, a jedna sztuka kosztowała przy dotychczasowem praniu $3^5/_6$ centów, zaś przy praniu parą kosztować będzie 1.2 centów

3. W roku 1872 prano 171.995 sztuk bielizny kosztem 6671 złr. 59 centów.

Przy praniu za pomocą pary taka sama ilość bielizny przedstawiająca 135.876 funtów, kosztowałaby 2060 złr. 98 kr. czyli mniej o 4610 złr. 36 cent.

Jedna sztuka kosztowała $3^7/_8$ centów, zaś przy praniu w pralni parowej kosztować będzie 1·2.

Korzyści dalsze z zaprowadzenia pralni parowej nie dające się liczbą wyrazić, lecz niezawodne i rzeczywiste, są: Zaoszczędzenie całości bielizny czyli jej konserwacya, której przy ręcznej robocie przy rozciąganiu i szczotkowaniu bielizny osiągnąć nie można.

Powyżej już wyłuszczone oszczędności na kosztach prania, przemawiają najsilniej za zaprowadzeniem pralni parowej. Zaoszczędzone sumy mogą być użyte na amortyzacyę włożonego kapitału.

Lecz jeszcze jeden wzgląd zaważy może więcej, niż wszystkie dotąd przytoczone korzyści.

Kuchnia szpitalu powszechnego lwowskiego potrzebuje miesięcznie dziesięć i do dziesięć i pół sąga drzewa opałowego, wypada więc rocznie sto dwadzieścia do 126 sągów licząc po 12 złr. a. w. wynosi rocznie drzewo opałowe 1440 złr. a. w. do 1508 złr. a. w.

Ten cały wydatek zaoszczędzi się, gdyż zadaniem przedłożonego planu budowy parowej pralni, jest także zastosowanie siły pary do gotowania potraw — co przy doświadczeniach za granicą nie jest żadną nowością.

Suma tak znaczna rokrocznie zaoszczędzona mogłaby by być także użytą do amortyzacyi włożonego kapitału.

Na zarzut, iż opalenie pralni parowej będzie także wymagać drzewa opałowego, i że zaoszczędzenia przy kuchni zrównoważą się z nakładem, na opalenie pralni parowej, musimy tem

odeprzeć, iż dotychczasowe opalenie istniejącej pralni chłonie także znaczny zapas drzewa opałowego bez korzyści, które daje pralnia parowa, połączona pod jednym dachem z łazienką.

Nareszcie siła pary zastosowana do siły przy tarciu drzewa. zaoszczędzi dużo drzewa i kosztów na rębaczy.

Maszyna parowa przez p. Kołodziejskiego projektowana ma zarazem obsługiwać pompę, pralnię, łazienki, kuchnię i piłę, a na samo pompowanie wody siłą ludzką wydaje szpital dotąd rocznie 1600 złr. a. w.

Na budowę tę ma Wydział krajowy 18.800 złr. w. a. gotowego funduszu, brakuje jeszcze 36.016 złr. 25 ct. Przy tak ważnych korzyściach i zaoszczędzeniach, które same wystarczą na umorzenie i uprocentowanie włożonego kapitału — nie można się wahać nawet z zaciągnięciem pożyczki — gdyby dochody budżetu na r. 1874, preliminowane nie wystarczały.

Pomimo tak widocznych korzyści nie może jednak komisya budżetowa zalecać na teraz wykonania tej budowy, gdyż nie przygotowano dokładnych planów i kosztorysów, a przedłożone rzuty do planów (szkice) i ryczałtowe obliczenie kosztów nie dają dostatecznej podstawy do wszechstronnego ocenienia, a mianowicie nie dają pewności, iż obliczona suma 54.816 złr. w. a. będzie wystarczającą. Za odroczeniem tej budowy przemawia i ta uwaga, iż planem budowy domu obłąkanych w Kulparkowie jest także objętą pralnia parowa z łaźnią, a w sprawozdaniu Wydziału krajowego nie dotknięto tego przedmiotu i nie wykazano, iż pomimo tego budowa pralni parowej przy szpitalu głównym jest niezbędną potrzebą.

Również co do funduszów na pokrycie tej budowy nie podano w projekcie innej alternatywy, tylko wstawienie sumy 36016 złr. w. a. w budżecie na rok 1874, czego jednak komisya budżetowa przez wzgląd, aby dodatku do podatków na r. 1874 nie podnosić, na teraz doradzać nie może.

Z tych tedy powodów raczy Wysoki Sejm uchwalić:

1. Sejm uznaje w ogóle pożyteczność i korzyści z urządzenia pralni parowej przy szpitalach i poleca Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesyi Sejmowej dokładnych planow i kosztorysów do budowy pralni parowej i łaźni przy szpitalu głównym, jednak na ten tylko wypadek, jeżeli Wydział krajowy uzna niezbędną potrzebę takiej budowy pomimo, że parowa pralnia z łaźnią w domu obłąkanych w Kulparkowie zbudowaną będzie.

J. Czartoryski,
zastępca przewodniczącego.

Dr. Ignacy Kamiński,
Sprawozdawca.

Alg. LXXXI.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o projekcie Wydziału krajowego w sprawie pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowym dachem i podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 15. grudnia 1873 przekazał Wys. Sejm komisyi budżetowej do zbadania i rozpoznania sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowym dachem, i podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu.

Komisya budżetowa spełniając to polecenie przedstawia następujące sprawozdanie i wniosek.

Już kilkakrotnie była ta piękąca sprawa przedmiotem zajęcia wys. Sejmu i każdą razą uznawano naglącą jej potrzebę, wszelako stanowcze jej załatwienie odraczano aż do chwili, kiedy stosunek szpitalu do gminy miasta Lwowa, będzie uregulowany.

Gdy to obecnie nastąpiło i merytorycznemu załatwieniu nic teraz nie stoi na przeszkodzie, nie można dłużej załatwienia tej sprawy odraczać.

Dach nad gmachem szpitalnym jest stary i tak zbutwiały, iż wody deszczowe przeciekają, psują strych, i sklepienie drugiego piętra. Chwilowa nawet reparacya jest utrudniona, gdyż nikt nie chce się odważyć wstąpić na dach z obawy, aby nie runął.

Dodać do tego jeszcze należy grożące całemu zakładowi i chorym niebezpieczeństwo w razie pożaru, jeśli się nie pokryje gmachu tego co rychlej dachem ogniotrwałym.

Wydział krajowy łączy z projektem pokrycia tego gmachu projekt podniesienia drugiego piętra.

I ta sprawa jest również naglą niecierpiącą żadnej zwłoki.

Sale drugiego piętra są tak niskie, iż chorzy są narażeni na brak powietrza.

Według zasad hygieny potrzebuje zdrowy człowiek do 1200 stóp sześciennych powietrza, chory zaś potrzebuje większej nad ten wymiar, ilości powietrza i ta potrzeba wzrasta w miarę różnych chorób.

Tymczasem w salach drugiego piętra przypada na jednego chorego zaledwie 550 do 600 stóp sześciennych powietrza, zaledwie połowa tyle, ile zdrowy potrzebuje tak, iż chcąc się zastosować do tych przepisów lekarskich potrzebaby $^2/_3$ części chorych ze sal drugiego piętra usunąć, i gdzieindziej umieścić. — Już ten jeden wzgląd na zdrowie chorych nakazuje bezwłoczne przystąpienie do tej budowy.

Koszta tak pokrycia dachu jak podniesienia drugiego piętra są według przedłożonych planów i kosztorysów obliczone na sumę 68.929 złr. 53½ ct. w. a.

Ze względu jednak, że od czasu, w którym kosztorysy były robione, ceny materyałów i robocizny poszły w górę, i że roboty nadkosztorysowe zwłaszcza przy przerabianiu starych budynków są nieuniknione, dodać należy do sumy kosztorysowej jeszcze 15% tak, że roboty te kosztować będą 78.923 złr. 88 ct.

Na pokrycie tej sumy są następujące fundusze:

Według ugody z Reprezentacyą miasta Lwowa zawartej, wypłaci kasa miejska lwowska szpitalowi a względnie funduszowi krajowemu tytułem zwrotu kosztów leczenia ubogich Lwowian za czas od roku 1867 do końca roku 1873 sumę 61.469 złr. 11 ct.

Ponieważ ta suma na pokrycie kosztów tej budowy nie wystarczy, i wpływając kwartalnemi ratami przez lat pięć nie może być naraz użytą, potrzeba obmyśleć uzupełniający fundusz, a takim funduszem będą oszczędności, które się okażą, gdy po przeniesieniu obłąkanych na Kulparków, ustanie potrzeba najmowania domu na filie.

Jako dalszy uzupełniający fundusz wskazuje Wydział krajowy w swojem sprawozdaniu na oszczędności w innych rubrykach wydatków szpitalnych i na nadwyżki dochodów funduszu szpitalnego, jakieby się okazały.

Z tego więc pokrycia żaden nowy ciężar na fundusz krajowy nie spadnie.

Po tem wyłuszczeniu, i z przytoczonych tu powodów wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

1) Upoważnia się Wydział krajowy do pokrycia gmachu lwowskiego szpitalu powszechnego nowym dachem, i do podniesienia drugiego piętra tegoż gmachu.

2) Na pokrycie kosztów tej budowy przeznacza się suma 61.469 złr. 11 ct. w. a. od gminy miasta Lwowa tytułem zwrotu kosztów utrzymywania ubogich chorych Lwowian za czas od roku 1867 po koniec 1873 należna', i w pięciu latach po 12.293 złr. 82 ct. spłacić się mająca i upoważnia się Wydział krajowy do jej użycia.

3) Upoważnia się Wydział krajowy do użycia na tenże sam cel wszelkich oszczędności, jakie się w wydatkach lwowskiego szpitalu powszechnego osiągnąć dadzą, niemniej tej nadwyżki dochodów funduszu szpitalnego, jakie się okazać mogą.

Sprawozdawca
Dr. Ignacy Kamiński.

Zastępca przewodniczącego
J. Czartoryski.

Aleg. LXXXII

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o budżecie funduszu krajowego na r. 1874.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w przedłożeniu swojem preliminuje na rok 1874 wydatki na potrzeby kraju w kwocie 1,762.239 zł. Komisya budżetowa podniosła tę sumę wydatków do 1,820,569 zł. W szczególności podniesiony został dział wydatków, na dokończenie szpitalu w Kulparkowie, dalej na płace urzędników Wydziału krajowego, i na cele naukowe. Pomimo to nie zachodzi potrzeba podniesienia dotychczasowych dodatków do podatków, gdyż 30 centów dodatków nie tylko wystarcza na opędzenie wszelkich potrzeb, lecz z powodu, że podług zamknięcia rachunków z roku 1872 pozostaje z roku tego nadwyżka 217.108 zł. którą przenosimy na wydatki roku 1874. pozostanie jeszcze znaczna nadwyżka: 210.824 zł.

Komisya wnosi przeto, aby Wysoki Sejm załączony projekt preliminarza na rok 1874 przyjąć raczył.

Lwów dnia 10. Stycznia 1874.

Przewodniczący.
Henryk hr. Wodzicki.

Sprawozdawca.
Dr. Zyblikiewicz.

Alleg. LXXXII

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o budżecie funduszu krajowego na r. 1874.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w przedłożeniu swojem przedłożył na rok 1874 wydatki na potrzeby kraju w kwocie 1.788.[illegible] zł. Komisya budżetowa podniosła te same wydatków do 1.820.[illegible] zł. W szczególności podniesiony został dział wydatków, na utrzymanie zamiarów w Kuluszowie, dalej na pieczę urzędników Wydziału krajowego, i na cele naukowe. Pomimo to nie zwiększył potrzeba podniesienia dotychczasowych dodatków do podatków, gdyż 20 centów dodatków, na tylko wydatkowe na opędzenie wszelkich potrzeb, lecz z powodu że podług zaufania rachunków z roku 1872 pozostało z roku jego nadwyżka 242.103 zł., która przeznaczony na wydatki roku 1874 pozostanie jeszcze znaczną nadwyżka: 210.824 zł.

Komisya wnosi przeto, aby Wysoki Sejm załączony projekt przedłożenia na rok 1874 przyjąć raczył.

Lwów dnia 10. Stycznia 1874.

Przewodniczący
Henryk hr. Wodzicki

Sprawozdawca
Dr. Zyblikiewicz

Dział I.

Fundusze i zakłady pobierające dotacye z funduszu krajowego.

I. Preliminarz funduszu krajowego.

Dochody.

(*Str. 17. Referent Dr. Zyblikiewicz.*)

poz. 1.	z odnajmu ubikacyj sejmowych		1.300 zł. —	ct.
„ 4—7.	nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych		12.079 „ —	„
„ 8.	pozostałość gotowizny z roku 1872		217.108 „ —	„
„ 9.	rozmaite dochody:			
	a) pierwsza rata pożyczki zwrotnej od gminy Uwsie z odsetkami:	306 zł.		
	b) od szpitali powszechnych kraj. zwrot kosztów sprawdzania rachunków aptekarskich	100 „		
	c) pierwsza rata pożyczki bezprocentowej zwrotnej od klasztoru Benedyktynek w Przemyślu	500 „	906 zł. —	ct.
	Suma dochodów . .		231.393 zł. —	ct.

Wydatki.

Rubr. I. Koszta reprezentacyi kraju.

(*Str. 3. Referent Dr. Zyblikiewicz.*)

A. Sejm krajowy.

Przejrzawszy dokładnie wszystkie pozycye tej rubryki i przyjmując za podstawę trzymiesięczne trwanie Sejmu, — komisya budżetowa proponuje do przyjęcia bez zmiany pozycye 1—6 w kwocie . . . . . 95.700 zł.

B. Wydział krajowy.

Również przedstawia komisya do przyjęcia: płace Marszałka, sześciu członków Wydziału i zastępców, wedle wniosku Wydziału krajowego w kwocie 25.200 „

Suma Rubr. I. . . 120.900 zł.

Rubr. II. Koszta Zarządu.

(*Str. 4—7.*)

Płace urzędników i sług, — wskutek uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874. regulującej etat płac — znacznej uległy zmianie. Podwyższono bowiem przy poz. 11 lit. c. płace sześciu koncepistów po 100 zł. rocznie;—utworzono dwie posady nowe adjunktów konceptowych po 1000 zł. z dodatkiem aktywalnym po 200 złr.; — zmniejszono liczbę praktykantów konceptowych (lit. d.) o dwóch. Przy poz. 13. lit. b. podwyższono płacę kontrolora o 100 zł.; — przy poz. 14. lit. a. podwyższono dodatek aktywalny nadinżyniera o 150 zł., zaś przy lit. c. płace dwoch asystentów technicznych po 100 zł.

Etat oddziału statystycznego (poz. 16.) zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z dnia 17. grudnia 1873 wedle wniosku Wydziału krajowego. Przy poz. 25 lit. c. podwyższył Wysoki Sejm uchwałą z dnia 6. grudnia 1873. pensyę Jana Pawulskiego o 100 zł. zaś przy poz. 26. lit. a. i e. zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z dnia 28. listopada 1873. podwyższenia darów z łaski dla sierót po ś. p. sekretarzu Bojarskim i archiwiście Szczęsnowiczu w kwotach przez Wydział krajowy do preliminarza wstawionych.

Nad petycyą o dalsze udzielanie darów z łaski sierotom po ś. p. staroście Nowakowskim, uchwalił Wysoki Sejm na dniu 20. grudnia 1873. przejście do porządku dziennego, — przeto gdy pierwotnie uchwałą sejmową z dnia 2. listopada 1869. ustanowiony termin czteroletniego poboru z końcem 1873 roku upłynął, — wykreślono z pozycyi 26. lit. c. kwotę 400 zł.

Wskutek tych zmian wynosić będą odpowiednie pozycye:

stronica 4. i 5.	poz. 11.	do incl. 18. płace urzędników i sług wraz z dodatkiem aktywalnym, tudzież płace dzienne dyurnistów . .	131.683 zł.
„ 6.	poz. 19.	zasługi stróżów i froterów	2.160 „
„ „	poz. 20.	emolumenta	4.280 „
„ „	poz. 21.	najem pomieszkania dla Wydziału krajowego, dla biura statystycznego, — dla zakładu podrzutków i dla rysowników technicznych	15.000 „
„ „	poz. 22.	Remuneracye stałe: dla rzecznika prawnego, dla tłumaczy, — dodatek osobisty dla odźwiernego, — tudzież remuneracye niestałe	3.670 „
„ „	poz. 23.	potrzeby kancelaryjne, z wydawnictwem rozporządzeń krajowych	13.900 „
„ 7	poz. 24.	koszta podróży i dyety	2.400 „
„ „	poz. 25.	pensye i zaopatrzenia	5.280 „
„ „	poz. 26.	dary z łaski	1.070 „
		Suma Rubr. II. . .	179.443 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoka Izba raczy przyjąć preliminowaną kwotę 179.443 zł. a. w. na koszta zarządu.

Rubr. III. Koszta leczenia ubogich.

(*Str. 8.*)

Preliminowaną przez Wydział krajowy sumę . . . . . 220.000 zł.
podaje komisya budżetowa bez zmiany do przyjęcia.

Również przedstawia komisya do przyjęcia:

Rub. IV. Koszta szczepienia w kwocie . . . . . 22.500 zł.
„ V. „ sanitarne „ . . . . . 30.200 „

Rubr. VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

(*Str. 9.*)

poz. 32. Szpital Sióstr miłosierdzia we Lwowie . . . . . 840 zł.
„ 33. „ „ „ w Czerwonogrodzie . . . . 158 „
„ 34. „ „ „ w Rozdole . . . . . 200 „
„ 35. Dom ubogich i sierot w Krakowie. . . . . 5.424 „
proponuje komisya budżetowa do przyjęcia bez zmiany.
„ 36. Amortyzacya pożyczki na budowę domu obłąkanych w Kulparkowie
wedle osobnego sprawozdania . . . . . 23.700 „
Suma Rubr VI. . . 30.322 zł.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych.

(*Str. 10.*)

A. Stypendya.

poz. 37. dla 2. uczniów weterynaryi po 200 zł. . . . . 400 zł.
i na koszta podróży . . . . . 60 „
„ 38. dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach . . . . . 1.000 „
„ 39. „ „ i uczennic seminaryów nauczycielskich . . . . 18.000 „
Suma stypendyów . . 19.460 zł.

B. Zasiłki.

„ 40. Szkoła rolnicza w Dublanach . . . . . 5.000 „
„ 41. „ „ w Czernichowie . . . . . 7.000 „
Szkoła rolnicza w Czernichowie pobierała dotąd zasiłek 5.000 zł.—
Na tej sesyi sejmowej komitet Towarzystwa gospodarczo rolniczego
w Krakowie wniósł do Sejmu petycyę l. 43. o podwyższenie rocz-
nego zasiłku do 7.000.
Do przeniesienia . . 12.000 zł.

	Z przeniesienia . .	12.000 zł.
	Komisya przychylając się do żądania petycyi wnosi, aby Wysoki Sejm roczny zasiłek dla szkoły rolniczej w Czernichowie do 7.000 zł. podnieść raczył.	
poz 42.	Zakład głuchoniemych we Lwowie	2.000 zł.
„ 43.	Zakład ciemnych we Lwowie pobierał dotąd 1.000 zł. rocznie. — Dyrekcya galic. zakładu dla ciemnych we Lwowie wniosła do Sejmu petycyę l. 232. o podwyższenie rocznej dotacyi z 1.000 zł. na 2.000 zł. Komisya wnosi: aby Wysoki Sejm zasiłek ten podniósł rocznie do . . .	2.000 „
	Suma zasiłków . .	16.000 „

C. na cele naukowe i wykształcenia.

Dla akademii umiejętności w Krakowie preliminuje Wydział krajowy:

a)	w pozycyi 44. dla komisyi fizyograficznej	1.500 zł.
b)	„ 55. stałej dotacyi dla akademii	5.000 „
c)	„ 58 Rubr. VIII. lit. *a.* na badania archeologiczne .	250 „
	Razem . .	6.750 „
	zamiast tych trzech pozycyj w wysokości 6.750 zł. komisya wnosi stałej dotacyi rocznej dla akademii umiejętności w Krakowie.	10.000 „
poz. 45.	Szkoła gimnastyczna Sokół	1.000 „
„ 46.	Teatr polski w Krakowie	5.000 „
„ 47.	Teatr polski we Lwowie	4.200 „
	Spółka teatru Skarbkowskiego we Lwowie: pp. Waleryan Podlewski August hr. Łoś, Eugeniusz hr. Cetner i inni wnieśli do Sejmu petycyę l. 257 i proszą:	
a)	o zarządzenie, aby jednorazowy zasiłek dla teatru na zeszłorocznej sesyi w sumie 8.000 zł. uchwalony, został spółce wypłacony;	
b)	aby wysoki Sejm tejże spółce stałą roczną subwencyę po 10.000 zł. przyzwolił.	
	Co do pierwszego ustępu petycyi pod a: Ponieważ subwencya za rok 1873 dla teatru polskiego we Lwowie już uchwaloną została na sesyi zeszlorocznej, przeto uwzględniając powody przytoczone w petycyi	
	Komisya wnosi:	
	Wysoki Sejm raczy uchwalić: Poleca się Wydziałowi krajowemu aby wypłacił rzeczoną subwencyę w kwocie 8.000 zł. do rąk proszącej spółki z fuaduszów roku 1873. — Względem ustępu *b.* komisya wnosi: aby Wysoki Sejm dla spółki dzierżawców teatru skarbkowskiego subwencyę	8.000 „
	w budżecie zamieścił.	
poz. 48.	Teatr ruski pod zarządem kasyna Besida	3.000 „
„ 49.	Towarzystwo muzyczne we Lwowie pobiera roczny zasiłek 1.000 zł. Wskutek petycyi tegoż towarzystwa l. 272. o podwyższenie tej subwencyi,	
	Do przeniesienia . .	31.200 zł.

	Z przeniesienia . .	31.200 zł.
	Komisya wnosi:	
	dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie	1.800 „
	z zastrzeżeniem, że Towarzystwo udzielać będzie nauczycielom i uczniom seminaryum nauczycielskiego bezpłatnej nauki muzyki i spiewu kościelnego.	
poz. 50.	Sześciu członkom Rady szkolnej po 1.200 zł.	7.200 zł.

W ostatniem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego, a w poszczególności w poglądach na czynności Rady szkolnej wyraża Wydział krajowy życzenie, aby jednej przynajmniej części jej członków autonomicznych umożliwiono szerszy zakres działania i ułatwiono zupełne oddanie czasu i sił dla spraw w gronie jej załatwianych.

Komisya podzielając w zupełności to zdanie przedstawia z jednej strony wniosek:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w myśl wyrażonego w sprawozdaniu swojem życzenia, przedłożył Sejmowi na następnej sesyi odpowiednie wnioski.

Z drugiej zaś strony zważywszy, że członek Rady szkolnej pan Henryk Szmitt oddaje się wyłącznie zajęciom Rady szkolnej, a jest do życzenia, aby mu i nadal zupełne oddanie czasu i sił dla spraw w gronie Rady szkolnej załatwianych umożliwić,

Komisya wnosi:

Aby Wysoki Sejm członkowi Rady szkolnej panu Henrykowi Szmittowi remuneracyę . . . . . 800 „
przyznał.

poz. 51.	Rada szkolna krajowa do rozporządzenia wedle osobnego preliminarza	199.703 „
„ 52.	Gimnazyum żeńskie w Krakowie	2.500 „
„ 53.	Towarzystwu gosp. galic. na urządzenie szkoły leśnictwa . . .	5.000 „
	tudzież	3.000 „
	wedle osobnego sprawozdania komisyi administracyjnej	
„ 54.	muzeum przemysłowe we Lwowie zasiłek	1.100 „
„ 55.	Na skutek petycyi Rady miejskiej krakowskiej l. 234. o subwencyę dla tamecznego muzeum przemysłowego,	
	Komisya wnosi:	
	Dla muzeum przemysłowego w Krakowie na powiększenie przedmiotów muzealnych	1.000 „
„ 56.	Na skutek petycyi zarządu towarzystwa pedagogicznego l. 186. tudzież petycyi nauczycieli gimnazyum wadowickiego l. 95,	
	Komisya wnosi Pozostawienie zeszłorocznych subwencyj także na rok 1874:	
	Szkole żeńskiej w Tarnowie	800 „
	„ „ w Rzeszowie	400 „
	„ „ w Stanisławowie	400 „
	„ „ w Wadowicach	300 „
	tudzież nadanie na r. 1874. subwencyi szkole żeńskiej w Jarosławiu w kwocie	300 „
	Suma zasiłków na cele naukowe i wychowania publicznego .	255.503 „
	do tego suma stypendyów	19.460 „
	„ „ „ zasiłków dla zakładów	16.000 „
	Suma ogólna Rub. VII.	290.963 „

Rubryka VIII. Utrzymanie pomników historycznych.

(*Str. 11.*)

poz. 57.	Odnowienie Sukiennic w Krakowie	5.000 „
„ 58.	Restauracya pomników w ogóle	3.000 „
„ 59.	Badania zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu narodowego imienia Ossolińskich we Lwowie . . .	250 „
	Suma Rub. VIII. . .	8.250 „

Rubr. IX. Kwaterunkowe Żandarmeryi.

(*Str. 12. Referent książe Jerzy Czartoryski.*)

W budżecie na rok 1872 uchwalił Sejm na tę rubrykę, według przedłożenia Wydziału krajowego złr. 34.347. Wydział krajowy zaś przekroczył tę sumę o 13.885 złr. 63 ct. Przekroczenie to w swoim czasie usprawiedliwił Wydział zaprowadzeniem nowych posterunków w skutek przychylenia się rządu do rezolucyi sejmowej z dnia 17. października 1871, urządzeniem koszar i pomieszkań dla oficerów, nareszcie podwyższeniem kosztów najmu.

Uchwałą z dnia 7. grudnia 1872, Sejm na propozycyę komisyi budżetowej uznał przekroczenie to za usprawiedliwione, a zarazem i podwyższenie kwoty na tę rubrykę w preliminarzu na r. 1873 za uzasadnione, — przyzwolił też na dodatkowy kredyt na r. 1872 w kwocie 13.885 złr. 63 ct., i preliminował na r. 1873 żądaną przez Wydział sumę 46.554 złr.

Jednakowoż pokazało się, że i ta kwota nie była wystarczającą. W preliminarzu bowiem na rok 1874 żąda Wydział krajowy na ogólne wydatki tej rubryki 52.968 złr. i na urządzenie nowych stacji 2.000 złr., razem więc 54.968 złr., t. j. o 8.414 więcej niż żądał przeszłego roku; — dalej zaś, w osobnem sprawozdaniu, podnosi Wydział owe 2,000 na 2.720, prosi o dodatek w kwocie 280 na koszta najmu, nareszcie wykazuje przekroczenie na r. 1873 o 9.120 złr. 77 ct.

Wydział usprawiedliwia to ponowne przekroczenie tą okolicznością, że po uchwaleniu budżetu na r. 1873 ministerstwo obrony krajowej zezwoliło na pomnożenie żandarmeryi w kraju o 16 ludzi, tudzież na utworzenie 32 nowych posterunków,z których do października 1873 13 już były zaprowadzone, a 19 innych zaprowadzone być miały w najbliższym czasie. Okoliczność ta, powodująca oczywiście pomnożenie kosztów, usprawiedliwia rzeczywiście, zdaniem komisyi, powyższe powtórne przekroczenie, i tłumaczy zarazem postawienie wyższej niż dotąd kwoty w preliminarzu na rok 1874, — a to tem więcej, że pomnożeniem stacyj stało się zadość kilkakrotnym wezwaniom Sejmu. Z tych samych powodów musiała komisya nadto uwzględnić powzięte na bieżącej sesyi uchwały dotyczące 2 petycyi, które żądały nowych posterunków. Uchwałą z dnia 20. grudnia 1873 Sejm uznał potrzebę posterunku żandarmeryi w Łące, i wezwał rząd, aby stosowne w tej mierze przedsięwziął kroki; uchwałą tego samego dnia odstąpił Sejm petycyę o posternnkach w Czchowie Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia. W myśl tych uchwał uznała komisya budżetowa potrzebę preliminowania jeszcze kwoty dodatkowej 800 złr., celem ustanowienia dwóch posterunków, aby Wydział mógł z jednej strony dogodzić uchwałom Sejmu, z drugiej zaś strony, o ile można uniknąć przekroczenia na r. 1874.

W tej myśli komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje przekroczenie uchwalonego na r. 1873 budżetu żandarmeryi za usprawiedliwione, i przyzwala Wydziałowi krajowemu dodatkowy kredyt na rok 1873 w kwocie 9.120 złr. 77 ct.

2. Sejm uchwala rubrykę IX. „Kwaterunkowe żandarmeryi“ na rok 1874 w ogólnej sumie 56.768 złr.

Rubr. X. Drogi krajowe.

(*Str. 13. Referent Józef Baum.*)

A.

Na koszta zarządu, które obejmują płace, remuneracye, zapomogi urzędników i sług; koszta podróży na obowiązkowe zwiedzianie dróg, koszta na sprawienie instrumentów, wzorów i naczyń, potrzebnych dla oddziału technicznego; wydatki kancelaryjne, i nadzwyczajne administracyjne; oraz koszta nadzwyczajnych komisji, preliminuje Wydział krajowy na r. 1874 sumę 115.446 złr. Pozycya 78 wykazuje w porównaniu do r. 1873 powiększenie wydatku o 2.500 złr., co ztąd pochodzi, iż na r. 1874 wstawiono dla 35 konduktorów po 100 złr. jako zapomogę jednorazową. Komisya budżetowa uznaje, iż wobec szczupłej płacy konduktorów, bo tylko 400 i 500 złr. wynoszącej, a zatem znacznie niższej od płacy woźnych przy Wydziale krajowym, podwyższenie to wynagrodzenia jest usprawiedliwione, tem więcej, iż czynności powierzone konduktorom są ważne, a stan konduktorów przy ogólnej drożyźnie, prawdziwie jest opłakany. Wydatek ten znajduje pokrycie w oszczędności, uzyskanej przez zniżenie kwoty na wydatki administracyjne pod poz. 81 preliminowanej. Koszta podróży dla inżynierów, delegatów, inspektorów, w pozycyi 80 umieszczone, okazują się większe o 1.500 złr. w porównaniu do r. 1873, a nadwyżka ta pochodzi z potrzeby zaprowadzenia ściśliejszego i częstszego nadzoru technicznego, celem zkontrolowania czynności podwładnych urzędników. Doświadczenie bowiem wykazało, że taka kontrola odbywać się powinna, aby plany i kosztorysy, sporządzone przez inżynierów podwładnych, sprawdzić na miejscu budowy przez wyższego urzędnika technicznego, gdyż tym sposobem można, zważając na wszystkie stosunki miejscowe, porobić na razie potrzebne, a częstokroć bardzo korzystne zmiany w planach i kosztorysach, dalsza potrzeba kontroli zachodzi podczas budowania objektu, bo po skończeniu budowy nie jedną wadę przykrytą jakby plastrem, odkryć i naprawić już nie można; a nareszcie potrzebną jest taka kontrola przy kolaudacyi i odbieraniu robót ukończonych.

Zważywszy zatem, że zaprowadzenie takiej kontroli przynieść musi niezawodnie wielkie korzyści tak dla funduszu krajowego, jakoteż i dla dróg krajowych; zważywszy dalej, że po ścisłem zbadaniu okazuje się, iż kwota na ten cel w pozycyi 80. preliminowana, jak również i obecna liczba urzędników technicznych do przyprowadzenia takiej kontroli zupełnie nie wystarcza, podwyższenie kwoty umieszczonej w pozycyi 80, jest usprawiedliwione.

Wszystkie inne wydatki w pozycyach 76—81 wyszczególnione, są należycie uzasadnione. Komisya przeto wnosi: aby je w budżecie na r. 1874 zamieścić w kwocie przez Wydział krajowy preliminowanej 115.446 złr.

B.

Na budowę nowych i rekonstrukcyę już istniejących dróg krajowych, preliminuje Wydział krajowy na rok 1874 jako wydatek nadzwyczajny:

Mianowicie na drogi:

82	Dębicko-Nadbrzeżniańska	25.000 złr.
83	Tarnów-Sącz-Niedziecka	60.000 „
84	Śniatyn-Załucze	8.000 „
85	Most w Śniatynie	25.000 „
86	Most w Jezupolu	8.000 „
87	Gorlice-Konieczna	22.000 „
88	Brzesko-Sądecka w Michałczowej i Kątach	7.000 „
	Razem	155.000 złr.

Zważywszy, że na drodze Dębicko-Nadbrzeżniańskiej pozostaje jeszcze do wybudowania przestrzeń pół mili z Tarnobrzega do Zakrzowa, której wybudowanie przez wysoki Sejm w r. 1872. Wydziałowi krajowemu polecone zostało, a w r. 1873. z powodu braku funduszu wykonanem być nie mogło; — zważywszy, że na drodze Tarnów, Sącz, Niedzica wykończenie części drogi, od Paleśnej do Posadowej, w powiecie Sądeckim w długości $1^1/_4$ mili, jest koniecznie potrzebne, gdyż inaczej droga prowadząca z Paleśnicy do Zakluczyna bez połączenia z drogą prowadzącą do Nowego Sącza, nie miałaby prawie żadnego znaczenia, że dalej na tej drodze, w przestrzeni prowadzącej z Krośnicy do Czorsztyna, ominięcie góry Czorsztyńskiej, przez którą teraz droga prowadzi, jest niezbędne z powodu wielkich spadków, wynoszących 10—15—20°, jak również z powodu wielkiej frekwencyi tej drogi z Krakowa do Szczawnicy i Nowego Sącza: —zważywszy, że droga Śniatyn, Złorobynka, która łączy kilka powiatów z Węgrami i Bukowiną, jest już wykończona i pozostaje jeszcze tylko do wybudowania mała przestrzeń drogi, z obu stron Prutu, i most na Prucie, chociaż budowa tego mostu zawisłą jest od przeprowadzenia regulacyi Prutu, którą ma c. k. rząd przeprowadzić. W razie nawet gdyby regulacya Prutu w tym roku nkończoną nie została, kwota na budowę mostu preliminowana, może być użytą na zrobienie dojazdów i robót częściowych do budowy mostu potrzebnych, któren według sporządzonych planów i kosztorysów w każdym razie przeszło 50.000 złr. kosztować będzie; — zważywszy dalej, że most w Jezupolu na Bystrzycy, w tym roku już groził zawaleniem, i dla tego Wydział krajowy, bez dalszej zwłoki musiał zakontraktować przedsiębiorcę do wykonania budowy tego mostu pod warunkiem, iż należytość swoją otrzyma dopiero w r. 1874; zważywszy, że na drodze Gorlica. — Konieczna w ciągu lat 1871 i 1872, wybudowano z wielkim 130.000 zł. wynoszącym nakładem jedną i ćwierć mili, inne zaś części tej drogi przyprowadzone zostały do stanu używalnego, a pozostaje tylko jeszcze cała mila bez żadnego pokładu kamiennego, w skutek czego na wiosnę i w jesieni, 3 mile drogi z tak wielkim nakładem wybudowanej, w tych porach roku są prawie bezużyteczne, droga ta zaś stanowi główną komunikacyę między Galicyą a Węgrami: zważywszy nareszcie, że na drodze Brzesko Sącz, ominięcie bystrych gór w Kątach i Michałczowej jest koniecznie potrzebne, gdyż przez ominięcie tych gór, droga prowadzić będzie przez równinę, i skróci się o połowę; — Komisya budżetowa wnosi: aby kwotę na budowę nowych i rekonstrukcyą dróg w pozycyach 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88 preliminowaną, jako uzasadnioną w budżecie na rok 1874 umieścić w preliminowanej przez Wydział krajowy kwocie 155.000 zł., tudzież ażeby wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do użycia — w razie gdyby nie było nadziei, iż regulacya Prutu w roku 1875 ukończona zostanie, kwot pod poz. 84. (Śniatyn-Załucze) 8.000 złr. i poz. 85. (most w Sniatynie) 25.000 razem 33.000 złr. wynoszących, na budowę mostu w Kadczy, oraz innych budowli, do tej kategoryi należących, a przez Wydział krajowy w sprawozdaniu z czynności jako potrzebne wykazanych.

C.

Na utrzymanie dziś istniejących 30 dróg krajowych', obejmujących przestrzeń 168 mil, preliminuje Wydział krajowy na rok 1874 kwotę 445.554 złr.

Wysoki Sejm polecił na przeszłorocznem posiedzeniu, aby Wydział krajowy zajął się rekonstrukcyą dróg, i na ten cel przeznaczył z pożyczki, zaciągnąć się mającej, 1,250.000 złr.; dalej uchwalił Wysoki Sejm, aby Wydział krajowy rozpoczął układy z wydziałami powiatowymi, celem objęcia 7 dróg, obejmujących 33 mile, które nie mają cechy i ważności dróg krajowych, na drogi powiatowe, chcąc tym sposobem ulżyć budżetowi krajowemu, i część kwoty przeznaczonej dzisiaj na utrzymanie tych dróg, obrócić na budowę i rekonstrukcyę dróg potrzebnych, a mających oraz warunki dróg krajowych.

Ponieważ jednak pożyczka krajowa, z powodów, które zostały Wysokiemu Sejmowi przedłożone, nie przyszła do skutku, zaś układy z powiatami po większej części okazały się niemożebne, z powodu wygórowanych żądań i warunków nader uciążliwych, na które Wydział krajowy przystać nie mógł, przeto utrzymanie wszystkich 30 dróg krajowych musi być w roku 1874 tak jak w roku 1873 z funduszów krajowych pokryte.

Komisya budżetowa zatem wnosi: Wysoki Sejm uchwali:

1. Na utrzymanie dróg krajowych zamieszcza się w budżecie na rok 1874 preliminowaną przez Wydział krajowy kwotę 445.554 złr.

2. Wzywa się Wydział krajowy, aby na następnej sesyi, po dokładnem zbadaniu dróg krajowych do zaniechania proponowanych, przedłożył Wysokiemu Sejmowi stanowcze wnioski.

D.

Na zasiłki dla dróg gminnych i powiatowych, preliminuje Wydział krajowy, na rok 1874, tak jak w roku ubiegłym kwotę 60.000 złr. Kwota ta, która jest przeznaczona na dwojakie zasiłki, to jest dróg gminnych i powiatowych, zaledwie jest wystarczającą, na najpotrzebniejsze i nader skromne zasiłki dróg gminnych i powiatowych.

Zasiłki takie szczególnie udzielane drogom gminnym, przyczynić się muszą skutecznie i to kosztem stosunkowo bardzo małym, do polepszenia i rozszerzenia środków komunikacyjnych w kraju: komisya budżetowa przeto wnosi: aby preliminowaną przez Wydział krajowy na ten cel kwotę 60.000 złr. umieścić w budżecie na rok 1874.

Budżet zatem drogowy na rok 1874 przez komisyę finansową przyjęty wynosił by:

A. W wydatkach.

1. Koszta zarządu	115.446	złr.
2. Budowa i rekonstrukcya dróg	155.000	„
3. Utrzymanie dróg krajowych	445.554	„
4. Zasiłki dla dróg gminnych i powiatowych	60.000	„
Ogółem	776.000	złr.

B. W dochodach.

Z myt	140.000	złr.
Właściwy wydatek wynosiłby zatem	636.000	„

Komisya przeto wnosi; aby wydatek na drogi w budżecie na r. 1874, był zamieszczony w ogólnej sumie 636.000 złr.

Wydział krajowy spowodowany doświadczeniem, zrobił w instrukcyi administracyjnej, z dnia 8. marca 1870 r. przedłożonej Wysokiemu Sejmowi przy sprawozdaniu z roku 1870, zmiany następujące: mianowicie w §§. 5., 10., 18. rzeczonej instrukcji.

W myśl §§. 5. i 10. otwierał Wydział krajowy na wszystkie roboty w drodze przedsiębiorstwa, lub w zarządzie własnym wykonywane kredyty do dyspozycji wydziałów powiatowych; postępowanie to, o tyle zmienionem zostało, że teraz na roboty kontraktami zabezpieczone, Wydział krajowy wydaje asygnacye na imię wydziałów powiatowych, zaś na roboty w zarządzie własnym, bez umów pisemnych wykonać się mające, na imię inżynierów okręgowych, z zachowaniem kontroli wydziałów powiatowych i inspektorów drogowych; do zmiany tej Wydział krajowy, jak to w sprawozdaniu swojem wykazuje, spowodowanym został doświadczeniem, że na drogach krajowych, roboty w zarządzie własnym, często wykonywane bywały tylko na żądanie konduktorów wnoszone do wydziałów powiatowych, bez wiedzy i technicznej kontroli inżynierów okręgowych; że asygnowanych kredytów, używano często na zupełnie inne cele drogowe, a nie na te, na które były przeznaczone; że nareszcie wypłata robotników, nie odbywała się w należytym czasie, przez co odstręczali się od robót krajowych. W §. zaś 18. instrukcyi administracyjnej, okazała się potrzeba zmiany następującej: iż do słów: „dróżników przyjmuje wydział powiatowy, drogą krajową zarządzający“ — dodał Wydział krajowy wyrazy: „z kandydatów przez konduktorów przedstawianych“.

Wydział krajowy usprawiedliwia tę zmianę doświadczeniem, iż dróżnicy często bywali nominowani przez wydziały powiatowe, zupełnie bez wiadomości właściwego konduktora, a nawet wbrew przedstawieniom tegoż, chociaż konduktor jako przełożony dróżnika, za czynności tegoż jest bezpośrednio odpowiedzialnym, wydaje mu wszelkie polecenia, odnoszące się do jego służby, i z tych powodów najlepiej wiedzieć musi, jakie są potrzebne kwalifikacje dla podwładnych sobie organów służbowych.

Zważywszy, że zaprowadzone przez Wydział krajowy zmiany, w instrukcyi administracyjnej z roku 1870 r., a mianowicie zmiany §§. 5., 10., 18. rzeczonej instrukcyi, z powodów wyż przytoczonych, wpłynąć muszą korzystnie na uproszczenie i polepszenie administracji dróg krajowych; komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm zatwierdza zmiany w instrukcyi administracyjnej z roku 1870 §§. 5., 10., 18., zaprowadzone przez Wydział krajowy.

Szczegółowo przedstawiony jest ten dział budżetu w następującem załączeniu:

Rubryka X. Drogi krajowe.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
X.		**Drogi krajowe**	481.000	155.000	636.000

Poszczególnienie.

X.		**A. Koszta zarządu.**			
	76	Płace urzędników i sług:			
		4ch inżynierów na prowincyi po . . . 1.500 zł.	6.000		
		3ch „ „ . . . . 1.200 „	3.600		
		15tu konduktorów „ . . . . 500 „	7.500		
		20tu „ „ . . . . 400 „	8.000		
		120tu drożników „ . . . . 150 „	18.000		
		150iu „ „ . . . . 120 „	18.000		
		5iu pomocników (dyurnistów) po 2 zł. dziennie . .	3.650		
	77	Ryczałty:			
		a) kosztów podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg:			
		7iu inżynierom po . . . . . 500 zł.	3.500		
		10iu konduktorom po . . . . 150 „	1.500		
		25iu „ . . . . 120 „	3.000		
		b) kosztów kancelaryjnych:			
		7iu inżynierom po . . . . . 48 zł.	336		
		45 konduktorom po . . . . . 16 „	560		
		c) na umieszczenie biór:			
		2m inżynierom we Lwowie i w Krakowie po . . . . . 100 zł.	200		
		5iu inżynierom na prowincyi po 60 „	300		
	78	Remuneracye i zapomogi, tudzież zapomogi dla 35 konduktorów po 100 zł. w r. 1874. wypłacić się mające	5.500		
	79	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa instrumentów, wzorów i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów i konduktorów	6.000		
	80	Koszta podróży dla inżynierów, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	5.500		
	81	Nadzwyczajne wydatki administracyjne	24.300		115.446
		B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
	82	Dębicko-Nadbrzeziańska	—	25.000	—
	83	Tarnów-Sącz-Niedziecka	—	60.000	—
	84	Śniatyn-Załucze	—	8.000	—
	85	Most w Śniatynie	—	25.000	—
	86	Most w Jezupolu	—	8.000	—
	87	Gorlice-Konieczna	—	22.000	—
	88	Brzesko-Sądezka w Michalczowej i Kątach	—	7.000	155.000
		Do przeniesienia . . .	115.446	155.000	270.446

Rubryka X. Drogi krajowe.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
X.		Z przeniesienia . .	115.446	155.000	270.446
		C. Utrzymanie dróg.			
	89	Prusko-Szląska	15.500		
	90	Barańska	23.000		
	91	Lubelska	11.600		
	92	Słotwina-Brzesko-Sądecka	26 300		
	93	Dębicko Nadbrzeziańska	27.800		
	94	Czorsztyn-Nowy-Targ-Zabornia	14.500		
	95	Krościenko-Szczawnicka	3.600		
	96	Tarnów-Sącz-Niedziecka	16.000		
	97	Gorlice-Koniecznianska	15.000		
	98	Sanok-Przemyska	17.500		
	99	Sanok-Rzeszowska	14.700		
	100	Bełzec-Jarosławska	26.700		
	101	Sędziszowska	200		
	102	Zimnowoda-Hoszańska	6.600		
	103	Żółkiew-Mosty	19.300		
	104	Lwowsko-Rohatyńska	12.900		
	105	Stanisławów-Bursztyńska	14.500		
	106	Sielec-Zaleszczycka	30.000		
	107	Śniatyn-Horodeńska	5.400		
	108	Tyśmienica-Kołomyjska	6.000		
	109	Brzeżany-Złoczowska	15.000		
	110	Brzeżany-Podwołoczyska	34.000		
	111	Strusów-Buczacka	13.000		
	112	Czortków-Monasterzyska	20.000		
	113	Tłuste-Buczacka	10.500		
	114	Husiatyn-Kopyczyniecka	8.300		
	115	Skała-Czortkowska	8.800		
	116	Skała-Zaleszczycka	21.000		
	117	Borszczów-Okopy-Mielnicka	6.500		
	118	Iwanie-Mosorowska	1.354	—	445.454
	119	Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	60.000	—	60.000
		Razem . .	621.000	155.000	776.000
		Po odtrąceniu dochodów z myt na drogach krajowych	140.000	—	140.000
		Zostaje właściwy wydatek rubryki X. . .	481.000	155.000	636.000

Rubr. XI. Dotacya dla zakładów krajowych.

(Str. 15. Sprawozdawca Dr Kamiński.)

Dotacya dla zakładów krajowych, jest w tym roku o wiele mniejszą, niż w roku przeszłym, bo kiedy w r. 1873 dotacja dla zakładów krajowych wynosiła sumę 258.593 złr. w. a., na r. 1874 preliminowano w budżecie tylko sumę 152.053 złr. w. a., a przeto mniejszą sumę od zeszłorocznej o 106.540 złr. w. a. Do tego pomyślnego wyniku przyczyniło się najwięcej podniesienie taksy leczenia z 60 c. na 90 c., co sprawiło, iż w szpitalu lwowskim, w zakładzie chorych zamiast niedoboru, który rok rocznie około 80.000 złr. w. a. wynosił, okazuje się na rok 1874 znaczna nadwyżka.

Na nadzwyczajne dochody szpitalu lwowskiego, a przeto na obniżenie dotacji zakładów krajowych wpłynęła także ugoda zawarta z reprezentacyą miasta Lwowa co do stosunku gminy tegoż miasta do szpitalu powszechnego, gdyż odtąd oprócz dochodu z piątej części kopytkowego i legatów przymusowych, zapewnionym jest zwrot kosztów za leczenie ubogich Lwowian w szpitalu lwowskim w sumie rocznej ryczałtowej 8.800 złr., co dotąd pokrywano dotacyą z funduszu krajowego, a nadto wpłynie tytułem zwrotu kosztów leczenia ubogich Lwowian za czas ubiegły suma 61.469 złr., a już w tym roku (1874), wpłynie suma 12.294 złr., dla tego sprostować należy mylkę dwukrotną w preliminarzu szpitalu głównego we Lwowie (Lit. C.) w dochodach tego zakładu nadzwyczajnych w rubryce IV. poz. 8. preliminowaną tamże mylnie sumę 8.774 złr. na sumę rzeczywistą 12.294 złr. Dla tego samego powodu, gdy powyższą ugodą wszelkie inne zwroty kosztów leczenia zostały uchylone, należy sprostować i wykreślić w preliminarzu (Lit. C.) w dziale dochodów w rubryce IV. poz. 7. zwroty kosztów leczenia od gminy Lwowskiej za leczenie chorych z domu ubogich św. Łazarza w sumie 110 złr.

Z sumy na dotacye zakładów krajowych w ilości 152.053 złr. preliminowanej, przypada według preliminarza (Lit. B.), rubryka IX. poz. 120 do 122:

1. Na szpital główny we Lwowie:
   a) oddział położnic . . . . . 15.740 złr.
   b) oddział obłąkanych . . . . . 62.904 „
2. Fundusz podrzutków we Lwowie . . . . . 46.715 „
3. Szpital św. Łazarza w Krakowie: Oddział położnic i podrzutków . . 26.694 „

Z uwagi że preliminowana na r. 1874 dotacya dla zakładów chorych, jest mniejszą od zeszłorocznej o 106.540 złr, i że ten sam fakt świadczy o chwalebnem usiłowaniu zaprowadzenia możliwych oszczędności; z uwagi że przedłożony preliminarz jest według dawnej modły ułożonym, która pod względem jasności przeglądu pozostawia wiele do życzynia; z uwagi, że wypracowany przez komisyę budżetową w roku zeszłym wzór do układania preliminarza budżetów szpitalnych Lwowskich, i zalecony Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 7. grudnia 1872 roku, dla krótkości czasu i dla trudności zebrania potrzebnych dat, nie mógł na teraz być w życie wprowadzonym, co Wydział krajowy w sprawozdaniu z czynności swoich dostatecznie usprawiedliwia; z uwagi, że liczba chorych i drożyzna z każdym rokiem się wzmaga, a preliminowane kwoty wydatków w większej części rubryk nie przekraczają kwot w zeszłym roku preliminowanych; a nawet znaczna część rubryk wydatków w porównaniu z preliminarzem budżetu zeszłego roku znacznemu uległa obniżeniu; komisja finansowa po dokładnem rozpatrzeniu może z całem zaspokojeniem zalecić przedłożony preliminarz do przyjęcia bez zmiany.

Komisja finansowa przeto wnosi:

„Wysoki Sejm zechce uchwalić: Na dotację Zakładów krajowych przeznacza się kwota . . . . . 152.053 zł.

Szpital główny we Lwowie.

a) Oddział chorych.

(*Lit. C. Str. 4. Sprawozdawca Dr. Kamiński.*)

Dochody tego funduszu zwyczajne poleca komisja finansowa do przyjęcia z uwzględnieniem wykreślonych powyżej 110 złr. za leczenie chorych ubogich z domu u św. Łazarza . . . . . 135.430 złr — ct.

Dochody nadzwyczajne według powyższego wyłuszczenia zamiast sumę 8.774 złr. sumę 12.294 złr. wynoszące poleca komisya finansowa do przyjęcia w sumie . . . . . 12.294 „ — „

razem w dochodach 147.724 złr. — ct.

Wydatki.

Wydatki zwyczajne przedstawia komisya finansowa do przyjęcia bez zmiany włącznej sumie . . . . . 139.850 złr. — ct.

zaś nadzwyczajne w sumie . . . . . 3,718 „ — „

Razem wydatki 143.568 złr. — ct.

Nadwyżka dochodów wynikająca z porównania dochodów z wydatkami w kwocie 4.156 „ — „

b) Oddział położnic.

(*Lit. D. Str. 22.*)

Dochody tego funduszu poleca komisya finansowa do przyjęcia bez zmiany w sumie . . . . . 1.091 zlr. — ct.

Wydatki zwyczajne przedstawia komisya finansowa do przyjęcia bez zmiany w sumie . . . . . 16.415 „ — „

zaś nadzwyczajne w sumie . . . . . 416 „ — „

co czyni 16.831 złr. — ct.

Z porównania z dochodami okazuje się niedobór w sumie 15.740 złr., który fundusz krajowy pokrywa.

c) Oddział obłąkanych.

(*Lit. E. Str. 36.*)

Dochody tego funduszu preliminowane w sumie . . . . 12.181 złr. — ct. zaleca komisya finansowa do przyjęcia.

Również wnosi na przyjęcie bez zmiany wydatków zwyczajnych w sumie . . . . . 73.419 „ — „

zaś nadzwyczajnych w sumie . . . . . 1.666 „ — „

co czyni razem 75.085 złr. — ct.

Z porównania z dochodami okazuje się niedobór w sumie 62.904 złr, który fundusz krajowy pokrywa,

Fundusz podrzutków we Lwowie.

(*Lit. F. str. 2.*)

Dochodów nie ma żadnych.

Wydatki.

Komisja wnosi na przyjęcie preliminowanych wydatków w sumie 46.715 złr. — ct.

Szpital ś. Łazarza w Krakowie.

a) Oddział chorych.

(*Lit. G. str. 4.*)

Dochody tego funduszu przedstawia komisya do przyjęcia bez zmiany w sumie . . . . . : 56.921 „ — „

Również wnosi na przyjęcie wydatków zwyczajnych w sumie . 52.383 „ — „

i nadzwyczajnych w sumie . . . . . 3.866 „ — „

co czyni razem 56.249 złr. — ct.

Z porównania okazuje się nadwyżka dochodów w sumie . . 672 złr. — ct.

b) Oddział położnic i podrzutków.

Dochody podaje komisya do przyjęcia bez zmiany według prelimanarza w sumie . . . . . 15.657 „ — „

Również wnosi na przyjęcie wydatków zwyczajnych w sumie . 40.417 „ — „

a nadzwyczajnych w sumie . . . . . 1.934 „ — „

co czyni razem 42.351 złr. — ct.

Z porównania okazuje się niedobór w sumie . . . . 26.694 złr. — ct.

Szpital ś. Ducha w Krakowie.

a) Oddział syfilitycznych.

Preliminowane dochody w sumie . . . . . 30.017 złr. — ct.

i preliminowane wydatki w sumie . . . . . 27.242 „ — „

wnosi komisya do przyjęcia bez zmiany.

Z porównania okazuje się nadwyżka dochodów w sumie . . 2.775 „ — „

b) Oddział obłąkanych.

Preliminowane dochody w sumie . . . . . 20.951 złr. — ct.

i preliminowane wydatki w sumie . . . . . 17.786 „ — „

przedstawia komisya finansowa do przyjęcia.

Z porównania okazuje się nadwyżka dochodów w sumie . . 3.165 „ — „

Jakkolwiek szpital główny we Lwowie pod względem czystości, wentylacji i dobrej żywności znacznie uczynił postępy — jednakże po naocznem przekonaniu się, sądzi komisya swoim obowiązkiem wskazać na niektóre niedokładności i braki i zalecić środki zaradcze:

a) Nowo zbudowane prosektoryum i labatoryum nie są dotąd skolaudowane.

b) Wilgoć spływająca ze ścian dla braku odpowiednich kanałów do odprowadzenia wody z góry ku tym budowom spadającej niszczy budynek, sprzęty, instrumenta chirurgiczne i czyni pobyt tamże dłuższy nieznośnym. Okna i drzwi pomimo, że są nowe nie przystają szczelnie. Winda do dźwigania trupów z trupiarni w suterenach do sali w prosektoryum nie jest urządzoną. Zaprowadzone kaloryfery dymią i ściany są okopcone.

c) W najopłakańszym stanie jest Zakład położniczy, umieszczony w wynajętej realności tak zwanej Filii Höflicha. Dom ten w największem opustoszeniu nie odpowiada zupełnie celom lekarskim. Wszystko zbutwiałe i przegniłe od podłóg aż do ścian i drzwi — ściany zapluskwione, chociaż Zarząd szpitalu czyni wszelkie ku utrzymaniu czystości możliwe kroki. Wychodki umieszczone tuż pod oknami sal chorych pomimo nieustannej desinfekcji szerzą zaraźliwe wyziewy. Wentylacyi żadnej, chyba przez szpary w drzwiach i oknach. Przytem ciasnota, brak powietrza — przepełnienie sal wbrew wszelkim zasadom hygieny. W sali, gdzie według obliczenia sześćciennej przestrzeni najwięcej 10 chorych umieścić można, mieści się 19 łóżek. W sali brzemiennych, gdzie jest powietrza zaledwie na trzy osoby, mieści się 9 łóżek. Ten sam stosunek prawie we wszystkich salach. Do ilustracji tych niedogodności dodać należy, iż właśnie temi dniami wybuchła tamże gorączka połogowa. Musiano cały zakład uprzątnąć i chorych do głównego szpitala przenieść.

Czynsz najmu wzmaga się ciągle i cały Zakład jest pod tym względem na łasce właścicieli dla braku odpowiednego domu do najęcia w blizkości. Czynsz obecny wynosi 3.096, co reprezentuje procent od kapitału 61.920 złr. Za tę sumę a może za mało co większą możnaby nowy Zakład położniczy odpowiadający wszelkim wymogom lekarskim zbudować. Zakładu położniczego w tej realności dalej pozostawić nie można.

c) Koszt ogólny jednego dnia w szpitalu głównym lwowskim, wynosi według wykazu porównawczego komisyi budżetowej udzielonego 87·8 ct., w którą to sumę najem realności na filię Hoffmana 8.000 zł. w. a. wynoszący nie jest policzony. Dzień jeden leczenia ogólnych kosztów w szpitalu głównym lwowskim, jest przeto droższym niż w powszechnym szpitaln wiedeńskim, bo tam wynosi tylko 85 centów; jest droższym od kosztów w szpitalu wiedeńskim na Wiedeniu, który wynosi 78 3 ct.; jest tylko o małoco tańszym od kosztów w szpitalu wiedeńskim, zwanym szpitalem Rudolfa, które wynoszą 89·9 ct. Wprawdzie na ten niekorzystny wynik mogły się składać inne czynniki w zestawieniu porównawczem pominięte: jak n. p. przy płacach lekarzy wiedeńskich, z których nie wszyscy stoją na etacie funduszów szpitalnych, lecz mają dotacyę z osobnych funduszów.

Zawsze jednak nie można pominąć jednej rubryki w tem zestawieniu porówuawczem t. j. rubryki: „Żywność chorych“, która się w następujący sposób przedstawia:

Na jeden dzień leczenia wypada na żywność chorych w szpitalu powszechnym wiedeńskim 25 centów, w szpitalu Rudolfa 25.6 centa, w szpitalu na Wiedeniu 22.8 ct., zaś w szpitalu lwowskim 35·9 cent.

Jakkolwiek uznać należy zmniejszanie się kosztów żywności chorych w szpitalu lwowskim z każdym rokiem — w porównaniu z poprzedniemi laty, gdy koszta te na jeden dzień leczenia 45 centów i więcej wynosiły, wszelako sam fakt, że w Wiedniu chorych taniej żywią niż we Lwowie nasuwa uwagę, iż należałoby zbadać przyczyny tego niekorzystnego rezultatu, czy ona leży może w lepszem stosunkowo a przeto w droższem żywieniu chorych, czyli też może w braku lub zwolnieniu ścisłej kontroli w kuchni, przy gotowaniu potraw, a w tym ostatnim wypadku zdaje się komisyi budżetowej wskazanem zwróciż uwagę Zarządu szpitala, czyliby nie było odpowiednem utworzenia pośredniego organu kontroli w osobie szafarza, któryby na podstawie ogólnej karty ży-

wienia dziennej, według normy przepisanego wyrachowania, wydawał Siostrom miłosierdzia za pokwitowaniem codzienną potrzebę artykułów żywności na kuchnię i prowadził dokładne zapiski ogólnego przychodu i wydatku surowych artykułów; zaś Siostry miłosierdzia prowadziłyby natenczas zapiski tylko spiżarni podręcznej, w celu wyrachowania się przed szafarzem z użycia wziętych na codzienną potrzebę zapasów, przez coby uwolniły się Siostry miłosierdzia od prowadzenia żmudnych, drobiazgowowych i zawiłych rachunków i od wydawania surowych zapasów żywności. Przez ustanowienie systemizowanej posady szafarza za kaucyą, zwróconoby siły i zajęcie trzech przynajmniej Sióstr miłosierdzia, trudniących się obecnie tą żmudną pracą ku właściwemu celowi, ku pielęgnowaniu chorych.

Należałoby się również zastanowić przy badaniu przyczyn większej w porównaniu z Wiedniem drożyzny żywności chorych, czy praktykowana dotąd zasada kontroli, iż wydatki artykułów żywności obliczane bywają przez odtrącanie ilości pozostałych z końcem każdego miesiąca zapasów, i nadal pozostać ma, czyli też ma uledz zmianie.

d) W związku z ściślejszą kontrolą jest na czasie wydanie dokładnej normy żywienia, w którejby ilość materyałów surowych żywności według przyjętych działów na całą — pół trzecią i czwartą część porcyi, niemniej na tak zwaną dyjetę dokładnie oznaczoną była, przez co by kontrola wydanych i zużytych zapasów żywności stała się łatwiejszą i pewniejszą.

Z tych tedy powodów raczy Wysoki Sejm uchwalić:

1. Sejm uznaje nagłą potrzebę zbudowania własnego domu na Zakład położniczy i wzywa Wydział krajowy aby na przyszłej sesyi sejmowej odpowiedni przedłożył projekt.

Wzywa się Wydział krajowy

aby zbadał przyczyny niestosunkowej wysokości ogólnych kosztów szpitalnych jednego dnia leczenia w przecięciu, a mianowicie kosztów żywności w porównaniu z kosztami w szpitalach wiedeńskich.

3. Aby przyspieszył Kolaudację nowo zbudowanego prosektoryum i laboratorium i zarządził usunięcie wytkniętych braków.

Rubr. XII. Wydatki na szupaśnictwo.

(*Str. 15. Referent książę Jerzy Czartoryski.*)

Na koszta szupaśnictwa preliminował Wydział krajowy na r. 1874 taką samą kwotę, jaką Sejm uchwalił na r, 1873, t. j. 20.000 zł. Komisya jednak sądzi, że połowa tej sumy prawdopodobnie wystarczy. Wydział krajowy sam oświadcza (w „Wyjaśnieniach do szczegołowych pozycyj“) że „z powodu, iż sprawa szupaśnictwa nie jest jeszcze uregulowaną, nie ma pewnej podstawy do obliczenia cyfry potrzeb w tej rubryce.“ Tymczasem pokazało się, że z kwoty 20.000 zł. preliminowanej na r. 1873 wydano dotąd dopiero okolo 5.000 zł. Pokazalo się nadto, że dalsze rachunki ze strony Wydziałów innych krajów koronnych jeszcze do tej chwili nie wpłynęły, że rachunki te, zwłaszcza zaś rachunki ze strony gmin krajowych nie od razu wpłyną. Skoro zaś odebrane będą, muszą być należycie sprawdzone, likwidacja więc tych rachunków tylko stopniowo, w dłuższym przeciągu czasu nastąpić może. Przypuściwszy zatem, że przyjdzie w r. 1874 wypłacać nawet dwa razy tyle jak w r. 1873, to i na ten przypadek 10.000 zł. na potrzeby r. 1874 wystarczą. Komisja zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm uchwala rubrykę XII. „Wydatki na szupaśnictwo w ogólnej sumie 10.000 zł.

Rubryka XIII. Rozmaite wydatki.

(Str. 16. Referent Dr Zyblikiewicz.)

Poz. 124. Do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . . 30.000 zł.
„ 125. Utrzymanie słupów granicznych . . . . . 300 „

Przy tej rubryce przychodzą do zalatwienia rozmaite petycye, które przy innych rubrykach nie znalazły załatwienia:

Petycya l. 79 gminy Niepołomic o zasiłek na budowę szkoły ludowej, tudzież o pośrednictwo Wydzialu krajowego w wyjednaniu u rządu zasiłku w materyale budowlanym z cegielni i z lasów rządowych.

Zważywszy, że w budżecie szkolnym przeznaczona jest znaczna suma na subwencye dla szkół ludowych, a w szczególności 20.000 zł. na zaliczki i zapomogi dla gmin na budynki szkolne,

Komisya wnosi

aby wysoki Sejm petycye te odstąpił Radzie szkolnej krajowej do załatwienia:

Petycya l. 264 zwierzchności gminnej w Wadowicach o udzielenie z funduszów krajowych lub wyjednanie u rządu pożyczki na budowę gimnazyum w Wadowicach.

Ponieważ szkoły średnie są na budżecie państwowym, a skarb państwa na budowę szkół średnich w Galicyi bardzo mało łoży,

Komisya wnosi:

aby Wysoki Sejm odstąpił petycyę c. k. Namiestnictwu w celu wyjednania u rządu funduszów tak na budowę gimnazyum w Wadowicach jak i innych szkół średnich.

Petycya l. 81. Zygmunta Sidorowicza artysty-malarza o jednorazowe stypendyum 500 zł. dla dalszego pobytu w Monachium.

Komisya polegając na poparciu uzyskanem przez petenta u naszych artystów w Monachium bawiących jak u Józefa Brandta, Murelli i pięciu innych wnosi

Wysoki Sejm raczy Zygmuntowi Sidorowiczowi udzielić jednorazowe stypendjum w kwocie . . . . . 500 zł.

Petycya l. 223 Karola Wilda księgarza lwowskiego o pożyczkę 6.000 złr. na wydawnictwo książek szkolnych, którą to pożyczkę ofiaruje się petent zwrócić krajowi w 12 półrocznych ratach od 1. Stycznia 1875 począw-

do przeniesienia . . 30.800 zł.

Z przeniesienia . 30.800 zł.

szy z procentem jakiby Sejm wyznaczył, zapisując zarazem bezpieczeństwo na samem wydawnictwie; petycyę tę odstąpiła komisyi budżetowej komisya edukacyjna, która rozpoznawszy ją uznaje i podnosi zasługi petenta jako jedynego od dawnych czasów wydawcy książek polskich naukowych, i domaga się możliwego uwzględnienia z powodu wielkiej użyteczności wydawnictwa.

Ze względu na motywa komisji edukacyjnej

Komisya budżetowa wnosi.

Wysoki Sejm uchwali:

1) Panu Karolowi Wildowi, księgarzowi lwowskiemu ma być dana na wydawnictwo książek szkolnych polskich pożyczka . . . . . 6.000 zł. pięcioprocentowa zwrotna w 12 półrocznych ratach od 1. Stycznia 1875 roku począwszy.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przy zaliczeniu pożyczki zapewnił sobie bezpieczeństwo w sposób przez petenta w petycyi wskazany.

Petycya l. 188. Dra. Dyonizego Jamińskiego, opiekuna małoletnich dzieci po ś. p. Julianie Ławrowskim, wicemarszałku naszego Sejmu pozostałych, o wyznaczenie dla tychże odpowiedniego dodatku sierocego.

Komisya wnosi:

„aby Wysoki Sejm zezwolił dla trzech małoletnich córek ś. p. Juliana Ławrowskiego jednorazowy datek w kwocie . . . . . 1.500 „ na ręce opiekuna wypłacić się mający.

Petycya l. 106 komitetu zarządzającego Towarzystwa Opieki narodowej o udzielenie subwencyi.

Komisya wnosi:

„aby Wysoki Sejm dla Towarzystwa Opieki Narodowej przeznaczył na rok 1874 zasiłek . . . . . 1.000 zł.

Petycya l. 168 wiedeńskiego Studenten-Krankenverein (towarzystwa w celu niesienia pomocy chorym akademikom) o zasiłek.

Komisya wnosi:

„przejście nad petycyą do porządku dziennego.“

Petycya l. 248. Franciszka Koestlicha o wypłacenie mu w roku 1874 kwoty 1.000 zł. przyznanej mu w roku przeszłym na rozwinięcie szkoły wojskowej.

Komisya wnosi:

„aby Wysoki Sejm uchwaloną już w roku 1872 na 1874 dla pana Koestlicha subwencyę w kwocie . . . . . 1.000 „ w budżecie na rok 1874 zamieścił, z tem jednak zastrzeżeniem, iżby jej Wydział krajowy nie wypłacił petentowi jak tylko pod warunkami w uchwale Sejmu z dnia 22. listopada 1872. wyrażonemi.

Do przeniesienia . 40.300 zł.

Z przeniesienia .

Petycya l. 187. Wydziału towarzystwa Proświty prosi o 3.000 zł. zasiłku na wydawnictwo książek ruskich.

Komisya wnosi: aby Wysoki Sejm przyznał Towarzystwu Proświty subwencyi ua rok 1874. w kwocie . . . . . 3.000 zł.

Nakoniec zamieszcza się w skutek już powziętej uchwały W. Sejmu z dnia 10. stycznia b. r.

a) dla szpitala dziecięcego św. Zofji w Krakowie zapomogi . . .	750	„
b) dla towarzystwa opieki szpit. dzieci tamże pożyczki bezprocentowej .	10.000	„
Suma rubryki XIII. . .	54.050	„

Petycya l. 77. Emila Wisłockiego literata o udzielenie subwencyi na cele literackie.

Komisya wnosi: przejście do porządku dziennego.

Zebranie sumaryczne.

Fundusz krajowy.

Dochody.

1.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	1.300	zł.
2.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	12,079	„
3.	Pozostałość gotowizny z roku 1872	217.108	„
4.	Rozmaite	906	„
	Suma dochodów . .	231.393	„

Wydatki.

1.	Koszta reprezentacyi kraju	120.900	złr.
2.	„ zarządu	179.443	„
3.	„ leczenia	220.000	„
4.	„ szczepienia	22.500	„
5.	„ sanitarne	30.200	„
6.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	30.322	„
7.	„ „ „ naukowych	290.963	„
8.	Utrzymanie pomników historycznych	8.250	„
9.	Kwaterunkowe Żandarmeryi	65.888	„
10.	Drogi krajowe	636.000	„
11.	Dotacye dla zakładów krajowych	152.053	„
12.	Wydatki na szupaśnictwo	10.000	„
13.	Rozmaite	54.050	„
	Suma wydatków .	1,820.569	„
	W porównaniu z dochodami .	231.393	„
	Okazuje się niedobór w kwocie .	1,589.176	złr.
który należy pokryć dodatkami do podatków wynoszących w zaokrągleniu .		6,000.000	„

Jeden cent dodatków przynosi 60.000 złr. Komisya zatem przedkłada wysokiej Izbie do uchwalenia następujące wnioski:

„Uchwała finansowa o pokryciu niedoboru funduszu krajowego na rok administracyjny 1874.“

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok administracyjny 1874 uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 30 centów od każdego złotego austryackiego:

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki na potrzeby drugiej, z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

Na skutek tej uchwały dochód z dodatków do podatków przyniósłby	1,800.000 złr.
a z porównania tej sumy z kwotą niedoboru	1,589.176 „
Okazuje się nadwyżka w kwocie	210.824 złr.

Dział II.

Fundusze samoistne.

(*Referent p. Weisman.*)

W skutek uchwały wysokiego Sejmu z dnia 6. grudnia 1872 z funduszów samoistnych wypożyczono funduszowi budowy domu obłąkanych w Kulparkowie na 5% na lat 21 sumę 150.000 zł. — dla uskutecznienia tej pożyczki spieniężono effekta, zarodowy majątek tych funduszów stanowiące, renta zatem tychże uległa zmianom. Zwrot kapitału amortyzacyjnego corocznie służy do zakupienia effektów, które na nowo się oprocentowują, tak że dochody tych funduszów w krótkim czasie nie doznają uszczerbku, ale wzrosną. Komisya budżetowa zbadawszy dokładnie wynik tych obrotów, zgadza się na nie w zupełności. Przychodząc do specyalnych funduszów: to spieniężono efekta i wypożyczono funduszowi domu obłąkanych w Kulparkowie z funduszu domestykalnego

sumę	66.000 zł.
z funduszu kultury krajowej	40.000 „
„ szkoły kucia koni	44.000 „
Razem . .	150.000 zł.

Preliminarz na rok 1874, przedstawia się jak następuje:

Liczba porządk. 7. fundusz domestykalny.	Dochód	3.770 „
	Wydatki	3.400 „
	Nadwyżki do kapitału	370 zł.
8. fundusz kultury krajowej.	Dochody	6.816 „
	Wydatki	5.512 „
	Nadwyżka	1.304 „
9. fundusz stanowy sierot.	Dochody	1.462 „
	Wydatki	1.410 „
	Nadwyżka	52 zł.
10. fund. Al. hr. Stadnickiego.	Dochody	1.385 „
	Wydatki	1.377 „
	zwyż	8 „
11. fundusz szkoły kucia koni	Dochody	398 „
	Wydatki	
	Nadwyżka	398 „

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoka izba raczy uchwalić preliminowane kwoty tych funduszów.

Na posiedzeniu 6. grudnia 1872 wysoki Sejm uchwalił, następującą rezolucję: Poleca się Wydziałowi krajowemu, by dewinkulacye renty państwowej w właściwej drodze przeprowadził. Otóż w roku 1872 wynosiły winkulowane renty państwowe należące do funduszów stypendyjnych sumę . . . . . 353.600 zł. za staraniem Wydziału krajowego w bieżącym roku dewinkulowano . . 80.100

zostaje jeszcze 273.500

Zdaniem komisyi budżetowej należy ubolewać, że tak znaczna suma jeszcze wiukulowaną pozostaje, dewinkularne spieniężenie tej sumy i zakupienie równie pewnych a wyższe odsetki przynoszących efektów byłoby przedewszystkiem pożądane. Komisya budżetowa wnosi, Wysoki Sejm raczy ponowić rezolucyę zeszłoroczną, mianowicie

Poleca się Wydziałowi krajowemu by dewinkulacyę renty państwowej w właściwej drodze przeprowadził.

L. 412.
S.

Aleg. LXXXIII.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku rządowym do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym.

Wysoki Sejmie!

Wniosek rządowy do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, przedłożony Wysokiemu Sejmowi, przekazany został komisji administracyjnej do rozpoznania i zdania o nim sprawy uchwałą Izby dnia 10. b. m. powziętą.

Ustawa rzeczona zawiera sto paragrafów, a tyczy się przedmiotu wymagającego fachowego rozpoznania.

Sprawa wodna jest u nas mało znana, opinia w tym względzie praktycznie nie wyrobiona, a czas nader krótki do zebrania potrzebnych materjałów, iżby komisja i Sejm mogły się zająć stanowczem załatwieniem sprawy, która tak ze względu na prawa własności, na wymogi industryi i na nasze gospodarstwo wiejskie bardzo donośnych może być skutków.

W obec takiego położenia rzeczy komisyi, nie pozostaje, jak przedłożyć Wysokiej Izbie wniosek następującej treści:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby rozpoznał projekt do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym, w razie potrzeby zarządził stosowną ankietę, a rezultaty tak swoich badań, jak i ankiety przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

We Lwowie dnia 13. stycznia 1874,

Przewodniczący:
Kraiński.

Sprawozdawca:
Madejski.

L. 412
S.

Alex. LXXXIII.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku rządowym do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym.

Wysoki Sejmie!

Wniosek rządowy do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, przedłożony Wysokiemu Sejmowi, przekazuje zostać komisyi administracyjnej do rozpoznania i zdania o nim sprawy uchwałą Izby dnia 10. m. m. nowego.

Ustawa rzeczona zawiera sto paragrafów, a życzy się przedmiotu wymagającego fachowego rozpoznania.

Sprawa wodna jest u nas mało znana, można w tym względzie praktycznie nie wyrobić się, a czas może krótki do zaniesienia potrzebnych materyałów, iżby komisya i Sejm mogły się zajść stanowczem załatwieniem sprawy, która tak ze względu na prawo własności, na wymogi industryi i na nasze gospodarstwo wysokie fantazyi konieczności może być skutków.

W obec takiego położenia rzeczy komisyi, nie pozostaje, jak przedłożyć Wysokiej Izbie wniosek następującej treści:

Pobiera się Wydziałowi krajowemu, ażeby rozpoznał projekt do ustawy o używaniu i prowadzeniu wód, tudzież o ochronie przeciw takowym, w razie potrzeby zarządził stosowną ankietę, a rezultaty tak swoich badań, jak i ankiety przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

We Lwowie dnia 13. stycznia 1874.

Przewodniczący: **Kraiński.**

Sprawozdawca: **Madejski.**

Alg. LXXXIV.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej

z przedłożenia rządowego, o urządzeniu służby zdrowia w gminach.

Wysoki Sejmie!

Ustawa państwowa z 30. kwietnia 1870 r. wylicza w §§. 3 i 4 wszystkie sprawy policyi zdrowotnej, które gminy tak w samoistnym jak w przekazanym zakresie działania wykonywać mają. §. 5 tej ustawy, na który się przedłożenie rządowe na wstępie powołuje, zastrzega prawodawstwu krajowemu oznaczenie sposobu w jaki każda gmina sama, lub w połączeniu z innemi, takie instytucye wprowadzić ma, jakie wedle położenia i rozległości jej obszaru, równie jak wedle liczby i zatrudnienia mieszkańców potrzebne są, aby wykonywać policyę zdrowotną. Na podstawie tego §. 5. ustawy państwowej przedkłada Wysoki Rząd projekt do ustawy o urządzeniu służby zdrowia w gminach kraju naszego.

Przedewszystkiem należy odpowiedzieć na pytanie: czy zachodzi istotna potrzeba oznaczyć już teraz ustawodawstwem krajowem sposób nowy, w jaki gminy policyę zdrowotną wykonywać mają t. j. czy potrzebną jest teraz ustawa o urządzeniu służby zdrowia? Na to pytanie komisya bezwarunkowo twierdząco odpowiada: organizacya służby zdrowia w gminach naszych jest nietylko pożądaną, ale koniecznie potrzebną. A to z powodu, że dotychczasowi piastuni policyi sanitarnej w gminach zwłaszcza wiejskich t. j. zwierzchności gminne, aczkolwiek ich ustawa obowiązuje, tego działu sanitarnego swych obowiązków zupełnie nie wykonywują, a nawet dla braku potrzebnych wiadomości, intelektualnego wykształcenia, wreszcie dla braku środków materyalnych wykonywać nie mogą.

Przejdźmy tylko pobieżnie obowiązki, jakie §§. 3 i 4 ustawy na wstępie powołanej na gminy wkładają, a przekonamy się, że są tego rodzaju, iż wykonanie ich tylko umiejętnie i specyalnie wykształconym ludziom powierzonem być może. Paragrafy te przekazują gminom w samoistnym zakresie działania, między innemi: używanie środków odwietrzających (desinfekcyjnych)

w chorobach zaraźliwych i nagminnych, orzeczenie, o ile bagna, moczary, jeziora i rzeki przyczyniają się do rozwoju chorób miejscowych, endemicznych, np. zimnicy, rozbiór wody do picia w celu orzeczenia, czy jest zdrowiu szkodliwą lub nie, czuwanie nad sprzedażą pokarmów np. czy mięso nie jest zakażone włosiennikiem (trichinia), lub wągrami (echinococus), pomoc w wypadkach grożących niebezpieczeństwem życiu, ratunek w śmierci pozornej, oględziny głuchoniemych charłaków i obłąkanych w celu ocenienia, czy są społeczeństwu szkodliwymi, lub czy mogą być w zakładach publicznych pomieszczonymi.

W przekazanym zaś zakresie działania powierzają gminom użycie środków zapobiegających szerzeniu się chorób zaraźliwych, rozpoznanie tych chorób, oznaczenie czasu pogrzebu, oględziny pośmiertne w celu odkrycia zbrodni, lub aby pozornie zmarłych żywcem nie pogrzebiono, współdziałanie przy szczepieniu, obdukcyach, zarządzenie środków skutecznych przeciw zarazom śladnym i t. d.

Wszystkie te wyliczone, a przez dotychczasowe organa gminne zaniedbywane, lub zupełnie nie wykonywane obowiązki wskazują, że organizacya służby zdrowia jest konieczną. Z tych też powodów, tudzież ze względu, aby ludności wiejskiej ułatwić pomoc w chorobach i przy połogach, komisya zgodnie z projektem rządowym, uważa organizacyą służby zdrowia za pożądaną, a instytucyą lekarzy i akuszerek gminnych za potrzebną.

Uwzględniając jednak brak lekarzy w naszym kraju, niezamożność gmin naszych, wygórowane do niebywałej wysokości podatki, nareszcie okoliczność, że lud nasz wiejski jeszcze nie wszędzie czuje potrzebę umiejętnej pomocy lekarskiej, komisya sądzi, że byłoby na razie przedwczesnem a nawet niemożebnem żądać, iżba każda gmina wyłącznie dla siebie utrzymywała lekarza i akuszerkę; przeto uważa utworzenie okręgów zdrowotnych za usprawiedliwione.

Wedle §§. 2 i 3 projektu rządowego ma być w Galicyi (prócz Lwowa i Krakowa) najmniej 739 lekarzy gminnych. Gmin bowiem liczących po nad 6000 mieszkańców (§. 2) jest 32, odjąwszy zaś ludność tych 32 gmin od ludności reszty kraju (bez Lwowa i Krakowa) wypada na resztę kraju 707 lekarzy, co z 32 powyżej wymienionych miast, czyni 739 lekarzy gminnych. Tymczasem w całej Galicyi z Wielkiem księstwem Krakowskiem było w r. 1873, według obliczenia rządowego przytoczonego w petycyi towarzystwa lekarzy galicyjskich, doktorów medycyny 392, magistrów chirurgii 35, patronów chirurgii 340, ogółem lekarzy 767. Z tej liczby jest w służbie publicznej na posadach systemizowanych 165 doktorów medycyny i 21 chirurgów, pozostaje więc lekarzy 582. Z tej zaś reszty jeszcze mieszka stale w dwóch stołecznych miastach 102 lekarzy, pozostaje zatem na 739 posad nowo utworzyć się mających, doktorów 148, chirurgów 332, ogółem lekarzy 480, licząc w to najstarszych, chorych, tych co porzucili już swój zawód i tych którzy obrawszy sobie stałą siedzibę nie porzucą stosunków już wyrobionych dla posady tak małe obiecującej korzyści. Liczba więc lekarzy obecnie żyjących w Galicyi wystarczyć może zaledwie na połowę tej ilości posad lekarzy gminnych jaką chce stworzyć przedłożenie rządowe. W najbliższej zaś przyszłości, nie można się spodziewać znacznego przyrostu liczby lekarzy, gdyż przyrost chirurgów po zamknięciu szkoły chirurgicznej lwowskiej z której wyszła połowa obecnie żyjących w Galicyi lekarzy (340 na 767) zupełnie ustanie a liczba doktorów medycyny kreowanych na wszechnicach krakowskiej i wiedeńskiej także nie urośnie, bo już od lat kilku frekwencya na wydziałach lekarskich wszechnic austryackich statecznie się zmniejsza, zapewne z przyczyny, że się młodzieży w tym zawodzie mniej świetne przedstawiają widoki niż w innych zawodach.

Także akuszerek jest w kraju nierównie mniej niżby ich wedle projektu rządowego potrzeba było. W roku bowiem 1872 było ich podług obliczenia urzędowego 823, z tych 184 mieszka we Lwowie i Krakowie, między pozostałemi 639 znajduje się zapewne większa połowa takich, które mając w dotychczasowych miejscach zamieszkania swego dostateczne utrzymanie nie będzie się kusiła przyjmować posad na wsiach o lichej płacy nie rokujących nawet miernego utrzymania.

Z tego wywodu wypływa, że okręgi zdrowotne, mające wedle przedłożenia rządowego obejmować 7000 mieszkańców i obszar dwu mil kwadratowych, są już dla samego braku lekarzy i akuszerek za małe, pomijając inne stosunki kraju naszego, mianowicie biedę materyalną i intellektualną gmin naszych wiejskich, które to okoliczności wymagają aby okręgi sanitarne powiększone i żywiołami intelegentnemi wzmocnione były.

Dlatego uważa komisya za stosowne przyjąć proponowaną w petycyi lekarzy galicyjskich liczbę 15.000 mieszkańców za podstawę rozległości okręgów zdrowotnych. W takim razie byłoby w Galicyi 350 okręgów sanitarnych, potrzebowanoby taką samą liczbę lekarzy i akuszerek, a tę kraj nasz snadnie dostarczyć może.

Gdyby reforma ustawy gminnej, czy to przez zaprowadzenie gmin zbiorowych, czy okręgów gminnych przeprowadzoną była, dałaby się i organizacya służby zdrowia łatwiej przeprowadzić łącząc w jeden okręg zdrowotny po 2 lub 3 gminy zbiorowe czy okręgi gminne. Komisya jednak wyrażając to pium desiderium, wywodu swego na nim budować nie może jako na rzeczy spoczywającej jeszcze w przyszłości. .

Drugą niewłaściwość upatruje komisya w tem, że stosunek obszarów dworskich do służby lekarskiej pominiętym jest zupełnie w przedłożeniu rządowem. §§. 1 i 3 nie mówią zgoła czy do gmin sanitarnych mają należeć obszary dworskie czy nie? a ustęp drugi §. 12 traktujący o rozkładzie wydatków powołuje się tylko w ogóle na ustawę gminną, przemilczając o obszarach dworskich.

Połączenie tych dwóch składników życia naszego społecznego przynajmniej w celach sanitarnych zdaje się komisyi tak nieodzowną rzeczą, że bez niego o żadnej organizacyi służby zdrowia pomyśleć nie można. Potrzeby bowiem w tym względzie są wspólne, wspólnie zatem zaradzić im należy. Kwestya pieniężna, którą komisya za jądro sprawy uznaje, przedstawia znaczne trudności zwłaszcza że ani gminy ani obszary dworskie ani wysoki Rząd nie są skorzy do ponoszenia wydatków choćby najpotrzebniejszych a od lekarzy i akuszerek trudno żądać aby dla dobra ogólnego ciężkie obowiązki bezpłatnie o głodzie i chłodzie na się wzięli.

Minimum płacy oznacza §. 12 dla lekarza gminnego na 400 złr. a §. 16 dla akuszerki na 60 złr. Projekt rządowy, jak wyżej wykazaliśmy, radby wprowadził 739 lekarzy gminnych i tyleż akuszerek. Rachując minimum płacy przez Rząd proponowanej uczyniłyby wydatki roczne na lekarzy 295.600 złr. a na akuszerki 44.340 złr. a razem 339.940 złr. Doliczywszy do tego ryczałtową kwotę, która się na mocy §. 13 lekarzowi na opędzenie kosztów podróży należy, a którą mniejszą niż 200 złr. rocznie przyjąć nie podobna, wynoszącą 147.800 złr., otrzymamy w okrągłej liczbie sumę półmilionową rocznie. Zauważyć należy, że nie wzięto tu w rachunek kosztów które gminy z §§. 18 i 19 na umieszczenie i utrzymanie w odpowiednim lokalu biednych chorych i położnic ponosić są obowiązane.

I ten ciężar przeszło półmilionowy mają biedne nasze gminy, przeciążone podatkami państwowemi i różnemi dodatkami, zwłaszcza w latach klęsk elementarnych, nieurodzaju i głodu same bez przyczynienia się obszarów dworskich i Wysokiego Rządu ponosić?

To uważa komisya za niepodobne do przeprowadzenia. Już wyżej powiedziano, że wspólnym potrzebom gmin i obszarów dworskich, wspólnie zaradzić należy, wspólne zatem powinny być ciężary.

Wysoki Rząd zaś, któryby z instytucyj lekarzy gminnych w znacznej części korzystał, także do kosztów ich utrzymania przyczynić się winien. §. 4. ustawy państwowej przekazuje gminom w poruczonym zakresie działania względzie policyi zdrowotnej czynności, które właśnie dlatego że należą do poruczonego zakresu działania, właściwie przez organa rządowe wykonywane być winny. Słusznem zatem komisya być mniema, żeby Wysoki Rząd część kosztów organizacyi służby zdrowia na się wziął. Także zamierzone przez Wysoki Rząd zmniejszenie liczby lekarzy powiatowych a wskutek

tego częstsze posługiwanie się lekarzami gminnymi do czynności sanitarnych w przyszłości, przemawia za tem zdaniem.

Co do płacy lekarzy i akuszerek uznaje komisya minimum w projekcie rządowym oznaczone za zbyt małe, i uznaje za słuszne aby oznaczonem było dla lekarzy na 800 złr. a dla akuszerek zaś na 120 złr.

W ogólnej kwocie wydatków nie będzie żadnej różnicy między projektem rządu a projektem komisyi, bo komisya wnosi dwa razy tak wielkie okręgi zdrowotne, a więc o połowę mniej lekarzy i akuszerek niż projekt rządowy, wynik rachunku więc pozostaje ten sam.

Tworzenie zgromadzeń delegatów, których jedyną czynnością będzie mianowanie lekarza i akuszerki, uważa komisya za mniej właściwe, bo czyni wiele zachodu i tworzy dostojników dla czynności bardzo rzadko się powtarzającej. Chociaż przyznać należy, że hołduje, acz w części tylko, zasadzie: kto płaci ten mianuje. Tą też zasadą powodowana komisya proponuje aby nominacya wychodziła od stron na utrzymanie służby zdrowia konkurujących, t. j. w zastępstwie gmin i obszarów dworskich od Rad powiatowych w porozumieniu z Wysokim Rządem krajowym.

Ukonstytuowanie komisyi zdrowia wedle zdania naszego, tylko w miastach korzyść przynieść może, w gminach wiejskich byłoby niewłaściwe, bo dla braku sił odpowiednich niewykonalne.

Temi zapatrywaniami wiedziona komisya, pozwala sobie przedłożyć Wysokiej Izbie następujące wnioski do uchwały i prosi o ich przyjęcie.

Uchwała.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W ks. Krakowskiem, uchwala co następuje:

1. Sejm przechodzi nad przedłożeniem rządowém o organizacyi służby zdrowia w gminach do porządku dziennego.
2. Sejm przyjmuje, z motywów w sprawozdaniu przytoczonych, następujące zasady, które przesyła Wysokiemu Rządowi dla uwzględnienia ich przy ułożeniu innego projektu organizacyi służby zdrowia, mianowicie: *a)* okręgi zdrowotne winny obejmować około 15.000 mieszkańców, *b)* urządzenie służby zdrowia ma być zastósowane także do obszarów dworskich.
3. Sejm wyraża przekonanie, że skarb państwa powinien się przyczyniać do utrzymania służby zdrowia w gminach.

Petycyę towarzystwa lekarzy galicyjskich Nr. 128 przekazaną komisyi administracyjnej, zechce Wysoki Sejm powyższemi uchwałami uważać za załatwioną".

Lwów 10. stycznia 1874.

Przewodniczący:
Kraiński

Sprawozdawca:
Hoszard

Ustawa.

Aleg. LXXXV.

Sprawozdanie

Komisyi górniczej

o przedłożeniu rządowem zawierającem projekt ustawy dotyczącej zastosowania powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą wys. Sejmu z dnia 30. Grudnia 1873 L. 228 przydzielonem zostało komisyi górniczej do zbadania przedłożenie rządowe, zawierające projekt ustawy państwowej, dotyczącej zastosowania powszechnej ustawy górniczej do minerałów żywicznych a właściwie dążącej do zaliczenia oleju ziemnego (nafty) smoły ziemnej i wosku ziemnego (osoherit) do minerałów zastrzeżonych.

W zapatrywaniach na przedmiot ten podzieliły się zdania komisyi. Większość komisyi górniczej uznaje w obec nowości przemysłu naftowego i coraz więcej postępującego rozwoju producyi naftowej, tudzież z uwagi, iż zapatrywania na przemysł ten nawet u wys. Władz nie są ustalone, konieczną potrzebą odpowiedniego uporządkowania takowego — nie może jednakże zgodzić się na wniosek wys. Rządu, ażeby produkta naftowe do minerałów zastrzeżonych zaliczone były, albowiem najwyższem rozporządzeniem z dnia 22. stycznia 1862 r. i reskryptem ministeryalnym z dnia 5. lutego 1865 r. produkta te z minerałów zastrzeżonych wyłączone i jako przynależne do własności gruntowej uznane zostały. Wskutek tego, gdy w owym czasie z produktów tych jedynie tylko oleje do oświetlenia wytwarzano, wyrobiły się u ludności pewne prawne pojęcia własności i pozawierano na zasadzie tej różne transakcye będące podstawą całego przemysłu naftowego, tak, że zaliczenie dziś produktów naftowych do minerałów zastrzeżonych, sprzeciwiałoby się nietylko już ustalonym pojęciom własności ale naraziłoby także dotychczasowych posiadaczy kopalni naftowych na nieobliczone szkody i zachwiałoby całą podstawę tego dopiero powstającego przemysłu.

Większość komisyi górniczej jest przeto zdania, że produkta naftowe jako przynależność własności gruntowej bez względu na to, w jakim celu takowe wydobywane bywają, uważane być muszą i że przemysł naftowy jedynie tylko na tej podstawie z korzyścią dla kraju uregulowanym być może. Zarazem jednak zauważa komisya, iż w obec wysokiego znaczenia nafty w rozwoju ekonomicznym kraju celem podniesienia przemysłu naftowego zachodzi ze względu na publiczne dobro

potrzeba wprowadzenia pewnych ograniczeń własności ziemi, ażeby przemysł ten uchronić od rozdrobienia i dać możność ludziom przedsiębiorczym podjęcia takowego w razie, jeżeli właściciel ziemi albo sam niechce tego uczynić, albo nie ma środków potemu.

Większość komisyi oparta na tych zasadach tudzież zważając, iż szczególne właściwości przemysłu naftowego nie pozwalają podciągnąć go ani pod prawo górnicze ani też pod ustawę przemysłową, ale wymagają odrębnego odpowiedniego uporządkowania, jest tego dalszego zdania, że w celu tym należałoby wydać osobną ustawę naftową, w którąby obok uznania wyżej przytoczonych zasad, wprowadzone były postanowienia zapewniające przemysłowi naftowemu odpowiedni fachowo-górniczy rozwój, nie narażający życie ludzkie na niebezpieczeństwo i ułatwiające posiadaczom kopalni naftowych korzystanie z ogólnego kredytu.

Dla braku czasu większość komisyi górniczej projektu ustawy podobnej wypracować nie była wstanie i ograniczyć się musiała jedynie tylko na przedstawieniu wys. Sejmowi dotyczących zasad, celem powzięcia odpowiedniej uchwały i objawienia w ten sposób zapatrywań swych w obec wys. Rządu na produkcyę naftową w naszym kraju.

Nareszcie większość komisyi górniczej zwrócić musi na tem miejscu uwagę wys. Sejmu i na tę okoliczność, że rozwojowi przemysłu naftowego wielka stoi na przeszkodzie konkurencya, jaką mu petroleum amerykańskie wchodzące za nadto małą opłatą, bo tylko 75 ct, od cetnara cł. czystego petroleum wynoszącą w granice państwa austryackiego, robi — i że ten dopiero rozwijający się u nas przemysł, słusznie i z tej strony opieki domagać się może, zwłaszcza że w innych państwach nawet nie produkujących nafty cło od petroleum amerykańskiego jest nierównie wyższem aniżeli w Austryi — i dla tego komisya i w tym kierunku przedkłada wys. Sejmowi odpowiednią rezolucyą do powzięcia uchwały.

W ślad powyższych wywodów większość komisyi górniczej wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Prawo wydobywania oleju ziemnego (nafty), smoły ziemnej i wosku ziemnego (osokerit) uważane być musi jako część własności gruntowej i dlatego produkta te do minerałów zastrzeżonych w myśl §. 3. p. u. g. zaliczonemi być nie mogą.

II. Poszukiwanie i wydobywanie produktów tych pod ustawę górniczą poddanem być nie może bez względu na to, czyli produkta te w celu wyrobu oleju do oświetlenia czyli też w innych celach wydobywane bywają.

III. W celu rozwinięcia przemysłu naftowego koniecznem jest, przy zastrzeżeniu dla właścicieli gruntów prawo pierwszeństwa poszukiwania i wydobywania rzeczonych produktów, pewne ograniczenie własności gruntowej, mianowicie dopuszczenie i innych przedsiębiorców mimo woli właściciela gruntu do podjęcia przemysłu naftowego za stosownem wynagrodzeniem.

IV. Z tych powodów i ze względu na właściwość produkcyi naftowej celem należytego jej uporządkowania, zachodzi potrzeba wydania osobnej ustawy, którąby przy uznaniu powyżej przytoczonych zasad zawierała jeszcze następujące postanowienia:

1) Produkta pomienione tylko za poprzedniem zezwoleniem władz poszukiwane i wydobywane być mogą.

2) Właścicielowi gruntu lub jego prawonabywcy pozwolenie takie odmówionem być nie może.

3) Jeżeli kto inny pozwolenia podobnego się domaga, winien być o tem właściciel gruntu zawiadomionym i wezwanym do oświadczenia się w terminie sześciomiesięcznym, czyli sam dotyczącego przedsiębiorstwa nie podejmie, a w razie, jeżeli da odmowną odpowiedź lub się w terminie nie oświadczy, lub w razie oświadczenia się w przeciągu jednego roku o pozwolenie dla siebie nie postara się lub

robót nie rozpocznie i należycie nie prowadzi może być pozwolenie innemu przedsiębiorcy mimo woli właściciela udzielonem z prawem ważności żądania expropriacyi na założenie przedsiębiorstwa potrzebnego gruntu.

4) Otrzymujący pozwolenie winien w przeciągu jednego roku rozpocząć roboty i takowe należycie prowadzić pod utratą zyskanego pozwolenia.
5) Pozwolenia te udzielane być mogą tylko na obszary prostemi linijami ograniczone najmniej 1600□° a najwięcej 8000□° wynoszące i mające szerokości najmniej 25□°
6) Jeden przedsiębiorca kilka takich pozwoleń uzyskać może, winien jednakże w każdym przyzwolonym mu obszarze w powyżej przepisanym terminie roboty rozpocząć i prowadzić pod utratą pozwolenia.
7) Wydobywanie produktów naftowych uskuteczniać się powinno przy zastosowaniu zasad techniczno-górniczych pod kierunkiem ludzi fachowych.
8) Nadzór nad całą produkcyą ze względów techniczno-górniczych i wykonywanie policyi górniczej prowadzi Rząd przez organa fachowe.
9) Kopalnie naftowe i zakłady do nich należące stanowią odrębną własność i mają być przedmiotem osobnych ksiąg hypotecznych przy sądach kolegialnych prowadzić się mających.
10) Postanowienia przechodowe:
    a) Prawa dotychczasowych posiadaczy kopalń zostają nienaruszone, winni jednak w przeciągu roku zastosować się do niniejszej ustawy pod utratą tych praw.
    b) Gdzie z powodu wielkiej liczby przedsiębiorców na obszarach niewynoszących 1.600□° udzielenie pozwolenia pojedynczym przedsiębiorcom jest niemożebnem— winni ci połączyć się w powyższym terminie w spółki, uzyskać wspólnie pozwolenie, i prowadzić pod kierunkiem fachowym wspólny zarząd pod utratą dotychczasowych praw.

V. Sejm wzywa wys. Rząd, ażeby dla ochrony produkcyi naftowej podniósł cło za przywóz tych produktów z zagranicy.

Wniosek mniejszości komisyi załącza się pod ·/.

Lwów 13. stycznia 1874.

Przewodniczący:
Dr. **Zyblikiewicz.**

Sprawozdawca:
Gniewosz.

Zdanie mniejszości.

Większość komisyi przyjąwszy zasadę na którą i mniejszość się zgadza, iż w mowie będące produkta powinny i nadal pozostać przynależnością do gruntu, odstępuje w swoich wnioskach od tej zasady — nie tylko bowiem nie zastrzega dla właścicieli gruntów wyłącznego prawa poszukiwania i wydobywania w mowie będących przedmiotów, lecz nadto ogranicza prawo własności, a nareszcie nadaje właścicielowi gruntu lub jego prawonabywcy jedynie prawo pierwszeństwa poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i smoły ziemnej na jego własnym gruncie, a to wobec pierwszego lepszego obcego przedsiębiorcy, któryby się tylko do władzy publicznej o to prawo zgłosił.

Z tego powodu mniejszość komisyi przedstawia Wysokiemu Sejmowi załączony poniżej projekt do uchwały do przyjęcia.

Mniejszość komisyi wnosi.

Wysoki Sejm uchwali:

1. Sejm oświadcza się stanowczo przeciw projektowi rządowemu, zamierzającemu olej ziemny (naftę), smołę ziemną wosk ziemny zaliczyć w myśl §. 3. powszechnej ustawy górniczej do minerałów zastrzeżonych.
2. Olej ziemny (nafta), smoła ziemna i wosk ziemny winny zostać własnością prywatną, a w szczególności winny pozostać przynaleznością do gruntu, którą sam tylko właściciel gruntu ma prawo rozrządzać.

   Wszelkie wątpliwości i względem tego prawa własności, również jak wszelkie ograniczenia tejże, winny być w interesie prawa własności stanowczo usunięte.
3. Wielce pożądaną jest specyalna ustawa, któraby zastrzegając właścicielowi gruntu lub jego prawnabywcy wyłączne prawo poszukiwania i wydobywania oleju ziemnego (nafty), smoły ziemnej, i wosku ziemnego, uregulowała tę gałąź przemysłu pod względem ekonomicznym i policyjnym, i oddała przedsiębiostwo tego przemysłu pod ścisłą kontrolę władz publicznych.
4. Pod powyższem zastrzeżeniem ustawa mogłaby pójść tak-daleko, aby przedsiębiorcy, to jest właścicielowi gruntu, lub jego prawnabywcy nie wolno było ani poszukiwać, ani wydobywać w mowie będących przedmiotów bez zezwolenia i koncesyi władz publicznych, a to dla tego, aby przedsiębiorca zmuszony był, do przestrzegania postanowień, jakieby w tej mierze ustawa przypisywała.

Dr. Zyblikiewicz.
Jan Tarnowski.

Do l. 41/74.

Aleg. LXXXVI.

USTAWA

odnosząca się do postępowania przy udzieleniu koncessyi na pobór opłat mytniczych, na rzecz funduszów powiatowych, gminnych, jakoteż na rzecz stron prywatnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiam co następuje:

Art. I.

Wszelkie koncessye na pobór opłat mytniczych, na rzecz funduszów powiatowych, gminnych, jakoteż na rzecz stron prywatnych, od daty wejścia w wykonanie niniejszej ustawy, udzielane być mają na podstawie uchwał Sejmu krajowego i za Cesarskiem zezwoleniem.

Art. II.

Ogólne przepisy obowiązujące w tej mierze, o ile nie są zmienione obecną ustawą, zachowują swą moc obowiązującą.

Art. III.

Przeprowadzenie tej ustawy, polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Do l. 41/74.

Alleg. LXXVI.

USTAWA

odnosząca się do postępowania przy udzieleniu koncessyi na pobór opłat mytniczych, na rzecz funduszów powiatowych, gminnych, jakoteż na rzecz stron prywatnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiam co następuje:

Art. I.

Wszelkie koncessye na pobór opłat mytniczych, na rzecz funduszów powiatowych, gminnych, jakoteż na rzecz stron prywatnych, od daty wejścia w wykonanie niniejszej ustawy, udzielane być mają na podstawie uchwał Sejmu krajowego i za Cesarskiem zezwoleniem.

Art. II.

Ogólne przepisy obowiązujące w tej mierze, o ile nie są zmienione obecną ustawą, zachowują swą moc obowiązującą.

Art. III.

Przeprowadzenie tej ustawy, polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. 21.931/s.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie zaprowadzenia opłaty mytniczej od osób przy moście Szczawnickim na drodze krajowej Krościenko-Szczawnickiej.

Wysoki Sejmie!

Koszta budowy mostu Szczawnickiego, który ma $42^1/_2$ S. C. długości, są bardzo znaczne, do kwoty 50000 zł. w. a. dochodzące, pokryte zaś w całości zostały z funduszu krajowego.

Pobór opłaty mytniczej od tego mostu, wprowadzonym został w wykonanie na podstawie ustawy sankcyonowanej najwyższem postanowieniem z d. 25. grudnia 1871.

Ustawa jednak rzeczona, nie przewidziała opłaty mostowej od osób: tymczasem most Szczawnicki do podobnej opłaty pierwszorzędne miałby prawo. Most ten zbudowany z wielkim nakładem służy nie tyle dla ruchu handlowego jak raczej dla wygody okolicznych mieszkańców i gości przybywających letnią porą do Szczawnicy. Zauważyć więc należy, że przeważnie przez osoby pieszo idące uczęszczanym bywa, że dostawa artykułów żywności podczas sezonu kąpielowego w Szczawnicy, tworzy dla sąsiedniego przemysłu źródło znacznych korzyści, a prawie w całości dopełnianą jest wózkami ręcznemi, że w takich okolicznościach dochód z myta w stosunku do wydatków budowy mostu i rocznego utrzymania, okazuje się bezprzykładnie małym. Że zatem zaprowadzenie opłaty mytniczej od osób, o ile jest koniecznem, o tyle też uciążliwem się nie stanie dla ruchu miejscowego nawykłego od dawna, to jest przed wzniesieniem mostu do podobnej, lecz większej opłaty, przy używaniu przewozu promem.

Dodać w końcu należy, że dawniejsza obsługa promem, częstokroć zupełnie niemożebna, porównać się nie da z dogodnością dzisiejszego mostu.

Zważywszy przytoczone warunki, Wydział krajowy, opierając się na §. 6. ustawy drogowej wnosi:

Wysoki Sejm raczy do opłaty mytniczej przy moście Szczawnickim obowiązującej, uchwalić załączoną dodatkową ustawę.

L. 21.931/s.

Ustawa

o udzielenie funduszowi krajowemu prawa do poboru przy moście w Szczawnicy na drodze krajowej Krościenko-Szczawnickiej, dodatkowej opłaty mytniczej od osób.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiam, co następuje:

Art. I.

Przy moście w Szczawnicy na drodze krajowej Krościenko-Szczawnickiej dodatkowo do taryfy obowiązującej na podstawie ustawy z dnia 25go grudnia 1871 r. nadaje się funduszowi krajowemu prawo pobierania myta od osób.

Art. II.

Opłatę myta osobowego pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby pieszo idącej z wózkiem, saniami lub taczkami 2 (dwa) cnt.

b) Od każdej osoby pieszej bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdzca na koniu 1 jeden) cnt.

Art. III.

Przy poborze myta osobowego mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od tej opłaty i o zniżeniu takowej.

Aleg. LXXXVIII.

Ustawa

o podwyższeniu taryf mytniczych, obowiązujących przy drogach powiatowych: Wielicko-Dobczyckiej, w powiecie Wielickim, i Domaradzko-Strzyżowskiej w powiecie Rzeszowskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ustanawiam, co następuje:

Art. I.

Dla poboru opłat mytniczych, wykonywanych w zastępstwie funduszów powiatowych, na mocy ustaw z dnia 9. stycznia 1873 r. mianowicie: w powiecie Wielickim, przy drodze powiatowej Wielicko-Dobczyckiej, i w powiecie Rzeszowskim, przy drodze powiatowej Domaradzko-Strzyżowskiej obowiązywać mają od wejścia w wykonanie niniejszej ustawy, nowe taryfy, podług następujących wymiarów:

1. Przy drodze Wielicko-Dobczyckiej na stacyi mytniczej we wsi Taszycach:

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) cnt. w. a.

b) od jednej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) cnt.

Wyjątek stanowią bydlęta ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki była pędzonego drobnego, jako to: od cieląt owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) cnt. w. a.

II. Przy drodze Domaradzko-Strzyżowskiej na stacyi mytniczej w Strzyżowie:

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) cnt.

b) od jednej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) cnt. w. a.

Wyjątek stanowią bydlęta ssące przy matkach, za które nie płaci się myta.

c) Od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jakoto: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju $^1/_2$ (pół) centa w. a.

Art. II.

Wszystkie inne przepisy opłat powyższych dotyczące, a ustawami z d. 9 stycznia 1873 objęte, zachowują moc obowiązującą.

Akt LXXXIX.

Ustawa

o udzieleniu prawa do poboru opłat mytnicznych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiam co następuje:

Art. I.

Radom powiatowym poniżej wyszczególnionym, w zastępstwie funduszów powiatowych lub gminnych, nadaje się na lat cztery od wejścia w wykonanie tej ustawy prawo do poboru opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie kosztem właściwych funduszów powiatowych,

a mianowicie:

1. Radzie powiatowej w Jaśle, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo na pobór myta drogowego w Lubli, przy drodze powiatowej Warzycko-Lubelskiej, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie, do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

2. Radzie powiatowej w Wieliczce, w zastępstwie funduszu gminnego, prawo pobierania myta od mostu na rzece Wildze, przy drodze gminnej Podgórsko-Kobierzyńskiej, podług dawniejszego wymiaru, jakoto:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, z wyjątkiem źrebiąt, cieląt i t. p. ssących, przy matkach . . $^1/_2$ (pół) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

3. Radzie powiatowej w Grybowie, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo do poboru myta na drodze powiatowej Zborowicko-Grybowskiej:

I. drogowego, przy stacyi w Siedliskach, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . $^1/_2$ (pół) ct.

II. mostowego, przy stacyi w Białej iżnej, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . $^1/_2$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego; zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

4. Radzie powiatowej w Nisku, w zastępstwie funduszu powiatowego prawo do poboru myta mostowego, przy dwóch mostach powiatowych:

I. od mostu na Tanwi pod Ulanowem, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 3 (trzy) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . 1 (jeden) ct.

d) od jednej osoby czy to idącej czy to jadącej na wozie, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu . . . . . $^1/_2$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego; zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Przed wprowadzeniem tej ustawy w wykonanie, Rada powiatowa obowiązaną jest ułożyć się z Wydziałem krajowym względem zwrócenia z dochodów mytniczych, subwencyi udzielonej z funduszu krajowego w kwocie 2000 złr. w. a., jako użytej na budowę mostu na Tanwi pod Ulanowem.

II. Od mostu na rzece Rudzie (inaczej Trzebosicy) w gminie Rudzie, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 2 (dwa) ct.

c) od pięciu sztuk bydła pędzonego drobnego, jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, i t. p. . . . . 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

5. Radzie powiatowej w Stryju, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo do poboru myta mostowego od mostu w Hrebenowie na rzece Opór, przy drodze gminnej do gościńca cesarskiego Stryjsko-Węgierskiego prowadzącej, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 3 (trzy) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 1 (jeden) ct.

c) od pięciu sztuk bydła pędzonego drobnego, jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, i t. p. . . . . 1 (jeden) ct

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Przed wprowadzeniem tej ustawy w wykonanie, Rada powiatowa obowiązaną jest ułożyć się z Wydziałem krajowym względem zwrócenia z dochodów mytniczych, subwencyi udzielonej z funduszu krajowego w kwocie 400 złr. w. a., jako użytej na budowę mostu w Hrebenowie.

6. Radzie powiatowej w Pilznie w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo do poboru myta przy drodze powiatowej z Pilzna do Czarnej i Radomyśla, jako to:

I. drogowego w Pilznionku;

II. mostowego w Czarnej;

według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . ½ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego: zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

7. Radzie powiatowej w Mielcu, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo do poboru myta mostowego od mostu we wsi Zgórsku, przy drodze powiatowej z Mielca do Radomyśla, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . ½ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego; zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

8. Radzie powiatowej w Brzesku, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo pobierania myta drogo-

wego, przy drodze powiatowej Bogumiłowicko-Zakliczyńskiej, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu; od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego; zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

9. Radzie powiatowej w Bochni, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo do poboru myta drogowego, przy drodze powiatowej Bocheńsko-Ujskiej, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . . . . $^1/_2$ (pół) ct.

Konie, woły krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego; zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej,

10. Radzie powiatowej w Chrzanowie, w zastępstwie funduszu powiatowego, prawo do poboru myta przewozowego na rzece Wiśle w Bóbrku, przy drodze powiatowej Chrzanowskiej, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu, od konia wierzchowego wołu pędzonego na rzeź, lub w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatka . 2 (dwa) ct.

b) od źrebięcia do lat dwóch, od cielęcia niżej dwóch lat, od świni, owcy, kozy i t. p. . . . . 1 (jeden) ct

c) od każdej osoby jadącej lub pieszo, wyjąwszy woźnicę iub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne do wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowywane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o zniżeniu takowej.

Ale[illegible] XC.

Ustawa.

o udzieleniu gminom i obszarom dworskim prawa na pobór opłat mytniczych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminom i obszarom dworskim poniżej wyszczególinonym, nadaje się na lat cztery od wejścia w wykonanie tej ustawy, prawo do poboru opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych kosztem własnym, a mianowicie:

1. Obszarowi dworskiemu w Glinny, w powiecie Brzeżańskim, prawo pobierania mostowego, od mostów na rzece Strypie, przy drodze gminnej z Pomorzan przez Glinnę do Kozłowa, podług następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) centy;

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . . . 2 (dwa) centy;

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . . 1 (jeden) cent

Od bydła niesionego bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

2. Obszarowi dworskiemu w Pniowie w powiecie Tarnobrzeskim, prawo pobierania mostowego, od mostu we wsi Pniowie, na drodze prowadzącej od Rzeszowa i Tarnowa do komory celnogranicznej w Chwałowicach, podług następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 1 (jeden) cent;

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . . . 1 (jeden) cent;

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego, wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej

Od powyższej opłaty, uwolnieni są mieszkańcy obszarów dworskich: Pniowskiego i Wrzawskiego, wraz z mieszkańcami gmin tamtejszych; wyjątek stanowią fury wiozące z lasów Wrzawskich „brzoza“ zwanych, drzewo na handel, które opłatę mytniczą ponosić mają.

3. Obszarowi dworskiemu w Busku, powiatu Kamionki Strumiłowej, prawo pobierania mostowego od mostów w Busku, jako to:

I. przy moście Nr. 3, to jest od strony Krasnego i Złoczowa, podług dotychczasowej następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 3 (trzy) centy;

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 3 (trzy) centy;

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . . 1 (jeden) cent.

II. przy moście Nr. 5, to jest od strony Jaryczowa, podług następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) centy;

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . . . 1 (jeden) cent;

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

4. Obszarowi dworskiemu w Wysocku, w powiecie Jarosławskim, dalsze prawo pobierania prze-

wozowego na rzece Sanie pod Wysockiem, podług następującej taryfy:

a. od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem, ... 1 (jeden) cent.

b. od jednego konia, idącego pod wierzchem, pędzonego, albo zaprzężonego 4 (cztery) centy;

c. od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki . 2 (dwa) centy;

d. od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła kozy i małych świń . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości,

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

5. Obszarowi dworskiemu w Lisowcach w powiecie Zaleszczyckim, dalsze prawo pobierania mostowego, od mostu na rzéce Serecie przy drodze z Tłustego do Jezierzan, podług następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) centy;

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . . . 2 (dwa) centy.

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Mieszkańcy gminy Lisowce, wolni są od powyższej opłaty, z obowiązkiem udzielania pomocy, przy każdorocznem zbieraniu i odbudowywaniu omyconego mostu.

6. Obszarowi dworskiemu w Bobrownikach, powiatu Tarnowskiego, prawo pobierania przewozowego na rzece Dunajcu pod Bobrownikami, przy drodze z Tarnowa do Radłowa, podług następującej taryfy:

a. od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem . . . . . 1 (jeden) cent;

b. od jednego konia, idącego pod wierzchem, pędzonego, albo zaprzężonego 2 (dwa) centy;

c. od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki . 2 (dwa) centy;

d. od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia, niemającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń . . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

7. Gminie Święcany, powiatu Jasielskiego, prawo pobierania mostowego, od mostu 17° długiego przy drodze gminnej zbudowanego, podług następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 1 (jeden) cent.

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . . . 1 (jeden) cent;

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

8. Gminie miasta powiatowego Sniatyna, prawo pobierania przewozowego na rzéce Prucie w Sniatynie podług następującej taryfy:

a. od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem . . . . . 1 (jeden) cent.

b. od jednego konia, idącego pod wierzchem, pędzonego, albo zaprzężonego 2 (dwa) centy;

c. od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki . 2 (dwa) centy;

d. od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

9. Gminie, łącznie z obszarem dworskim miasta Sokołowa w powiecie Stryjskim, prawo po-

bierania mostowego, na drodze gminnej prowadzącej od Bolechowa do kolei Lwowsko-Czerniowieckiej, podług następującej taryfy:

a. od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) centy;

b. od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . . . 2 (dwa) centy;

c. od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

10. Obszarowi dworskiemu w Tomicach, powiatu Wadowickiego, prawo pobierania przewozowego na rzéce Skawie, pomiędzy Tomicami a Witanowicami, podług następującej taryfy:

a. od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem . . . . . 1 (jeden) cent;

b. od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego, albo zaprzężonego 3 (trzy) centy;

c) od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki . . . . 3 (trzy) centy;

d) od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń , . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej,

11. Obszarowi dworskiemu w Przeciszowie, powiatu Wadowickiego, prawo pobierania przewozowego w gminie Podolszu, w przysiołku Podjarkach, na rzece Wiśle, podług następującej taryfy:

a) od jednej osoby pieszej jadącej powozem, lub wierzchem . . . 1 (jeden) cent;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem pędzonego, albo zaprzężonego . . . . 3 (trzy) centy;

c) od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, od krowy bukała i trzylatki . . . . . 3 (trzy) centy;

d) od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia, niemającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła kozy i małych świń . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

12.) Obszarowi dworskiemu w Sufczynie powiatu Bireckiego, dalsze prawo pobierania mostowego na rzece Stubnicy, we wsi Sufczynie na drodze prowadzącej z Birczy do Iskani, a dalej do Dubiecka, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) centy;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 1 (jeden) cent;

c) od pięciu świń, cieląt, owiec lub innego bydła drobnego . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego bądź też wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

13.) Obszarowi dworskiemu w Kutkorzu, powiatu Złoczowskiego, prawo pobierania myta mostowego, od mostu na rzece Pełtwi pod Kutkorzem, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu . . . 2 (dwa) centy;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . . 2 (dwa) centy;

c) od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego . . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

14.) Obszarowi dworskiemu w Bóbrku, powiatu Chrzanowskiego, prawo pobierania przewozowego w Gromcu na rzece Wiśle, podług następującej taryfy:

a) od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem . . . . 1 (jeden) cent;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzężonego . . . . . 2 (dwa) centy;

c) od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki . . . . . 2 (dwa) centy;

d) od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia, nie mającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń . . . 1 (jeden) cent.

Od bydła niesionego bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

15.) Gminie Bukaczówce powiatu Rohatyńskiego, wspólnie z tamtejszym obszarem dworskim, dalsze prawo pobierania mostowego, od mostu na rzece Świrz w Bukaczówce, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . . . . . 2 (dwa) centy;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów, osłów, jako też od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju. . . . . 1 (jeden) cent;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jako też od każdej pędzonej sztuki młodego bydła, z wyjątkiem cieląt, źrebiąt i t. d. ssących przy matkach . . . $\frac{1}{2}$ (pół) centa.

Mieszkańcy miasteczka i obszaru dworskiego w Bukaczowcach, wolni są od opłaty powyższego myta.

Art. II.

Przy poborze opłat mytniczych, oprócz szczegółowych uwolnień, o ile takowe Artykułem I. są objęte, zachowywane być mają ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta, lub o zniżeniu takowej.

Akt XCI.

Ustawa

o udzieleniu gminie miasta Rzeszowa prawa do poboru opłaty kopytkowej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mego Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwe Krakowskiem, ustanawiam co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Rzeszowa, nadaje się n lat cztery od wejścia w wykonanie tej ustaw prawo do pobierania opłaty kopytkowej, po warunkiem utrzymywanie własnym kosztem w dobrym stanie, placów, ulic i dróg miejskic

Art. II.

Pobór kopytkowego odbywać się ma prz siedmiu rogatkach miejskich, a mianowicie:

1. Na drodze zwanej Staroniwa
2. „ „ „ Stajnie
3. „ „ „ Krakowska
4. „ „ „ Ruskawieś
5. „ „ „ na Budach
6. „ „ „ Łańcut
7. „ „ „ Tyczyn

Art. III.

Kopytkowe pobierać należy według nast pującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu . 2 (dwa) cn
b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych . . 1 (jeden) „
c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego . . 1 (jeden) „

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta. owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty kopytkowego.

Art. IV.

Przy poborze opłaty kopytkowej, mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od oplat mytniczych, lub o zniżeniu takowych.

Art. V.

Od zwierząt w art. III poszczególnionych niniejszą opłatą kopytkową objętych, znosi się wszelkie inne opłaty miejskie, o ile takowe podczas dni targowych lub jarmarcznych, pobierane były.

Aleg. XCII.

Sprawozdanie
Wydziału krajowego
w sprawie odłączenia miasta Biecz od przedmieść i utworzenia dwóch osobnych gmin administracyjnych (politycznych).

Wysoki Sejmie!

Po wejściu w życie ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 wybrało miasto Biecz, położone w obrębie dawnych murów fortecznych, swą Radę i Zwierzchność gminną.

Po za granicami tych murów położone przedmieścia zaś uważano jako osobną gminę administracyjną (polityczną) i zarządzono stosownie do postanowień §. 1. u. gm. dla tych przedmieść wybór osobnej reprezentacyi gminnej, który też został dokonany.

Na żądanie mieszkańców tych przedmieść o złączenie z miasteczkiem Biecz w drodze administracyjnej, zasiągnęło c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 10. lipca 1868. L. 35748 zdania Wydziału krajowego.

Z udzielonych nam aktów powziął Wydział krajowy przekonanie, że lubo miasto Biecz miało swoj magistrat, przedmieścia zaś osobnych wybierały wójtów, wszelako między tymi wójtami a magistratem Bieckim istniał stosunek pewnej zależności, gdyż można było w aktach dopatrzeć że Magistrat Biecki wydawał wójtom przedmieść różne polecenia w sprawach rekrutacyi, policyjnych i t. p.

Na tem polegając uznał Wydział krajowy, że miasto Biecz z przedmieściami doń należącemi miało wspólny zarząd gminny i że głównie z tego powodu należy te osady w jedną gminę połączyć. C. k. Namiestnictwo podzieliło to zdanie Wydziału krajowego i wyrzekło rozporządzeniem z 12. grudnia 1868 l. 48.720 złączenie miasta Biecz z przedmieściami w jedną gminę administracyjną (polityczną) rozwiązując jednocześnie dwie osobne Reprezentacye i zarządzając nowy wybór jednej wspólnej Reprezentacyi gminnej dla miasta i przedmieść razem.

Rekurs miaszkańców miasta Biecz przeciw temu zarządzeniu nie odniósł pożądanego dla żałących się skutku, albowiem ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdziło reskryptém z dnia 6. lipca 1869 L. 5168/396 zarządzenie c. k. Namiestnictwa.

W skutek tego zostało miasto Biecz z przedmieściami Harta, Nawsie i Bełua w drodze administracyjnej w jedną gminę faktycznie złączone i wybrało swą Reprezentacyę gminną.

Skutek okazał atoli, że to złączenie jest niewłaściwe i z wielką ujmą dla mieszczan Biecza połączone.

W skutek kilkakrotnych prośb tych ostatnich do wysokiego Sejmu i Wydziału krajowego o rozłączenie od przedmieść podawanych, i w wykonaniu polecenia wysokiego Sejmu z dnia 12. listopada 1869 l. 409/s. zarządził Wydział krajowy ścisłe zbadanie tej sprawy przez Gorlicki Wydział powiatowy a po uskutecznieniu tego usiłował przyprowadzić odłączenie miasta Biecz od przedmieść w drodze administracyjnej, jak to sie przyprowadzić dało z gminą Neudorf w dolińskim tudzież z gminą Kąt i Przekalec w skałackim powiecie. C. k. Namiestnictwo atoli nie przychyliło się do żądania Wydziału krajowego i oznajmiło odezwą swą z dnia 1. stycznia 1874. l. 65706 że ze względu na reskrypt Pana Ministra spraw zewnętrznych z dnia 6. lipca 1869 l. 5168, którym orzeczenie c. k. Namiestnictwa z 12. grudnia 1868 l. 48720 w przedmiocie złączenia miasta Biecz z przedmieściami w jedną gminę zoztało zatwierdzonem, nie mogłoby orzec rozłączenia w drodze administracyjnej, a mogłoby to nastąpić tylko w myśl §. 3. ustawy gminnej w drodze ustawy krajowej.

Wydział krajowy przedkłada przeto wysokiemu Sejmowi wniosek na wydanie takiej ustawy, polegając na następujących powodach:

1. Połączenie miasta Biecza z przedmieściami okazało się w swych skutkach dla mieszkańców miasta nader szkodliwe, albowiem przedmieszczanie przeważają swą liczbą znacznie mieszkańców miasta Biecza, i zaraz przy pierwszym wyborze wspólnej Reprezentacyi gminnej weszło w skład tejże 20 przedmieszczan a tylko 4 mieszczan a i później, jak się okazuje z powzięcia uchwały z dnia 20. stycznia 1873 sprzeciwiającej się wszelkiemu rozłączeniu i oddzielenin przedmieść od miasta brało udział w tem posiedzeniu na 24 Radnych 17 przedmieszczan a tylko jeden mieszczanin.

2. Miasto Biecz posiada majątku gminnego 39.534 złr. 75 ct., oprócz tego istnieją fundacye wyłącznie dla mieszczan utworzone, lub których zarząd miastu przysłuża, a mianowicie:

a)	fundacya Bochniewicza z kapitałem	43.366 złr.	85 ct.
b)	„ Krzemińskiego „	3.016 „	—
c)	„ Tamidajskiego „	3.531 „	35 ct.
d)	fundusz szpitalny uposażony przez królową Jadwigę z kapit . .	60.766 „	19 ct.
e)	fundusz szkolny z kapitałem	2.400 złr.	

Otóż w skutek liczebnej przewagi przedmieszczan w Radzie gminnej wybrano Zwierzchność gminną po myśli przedmieszczan a zarząd temi fundacyami popadł w ręce macosze i bywa z wielką szkodą dla mieszczan wykonywany.

W jednym wypadku widział się już Gorlicki Wydział powiatowy spowodowany zażądać wytoczenia śledztwa karnego, a Wydział krajowy uchwałą swą z 16. września 1873 L. 14.951 przeznaczył do zbadania nadużyć w zarządzie majątkiem gminnym urzędnika swego oddziału rachunkowego.

3. Majątek gminny przedmieść wynosi wedle uwierzytelnionego wyciągu z inwentarza 2.665 zł. lubo roszczą sobie przedmieszczanie wspólnie z mieszczanami prawa do niektórych fundacyj wyżej poszczególnionych. Ta okoliczność nie może jednak wpłynąć na utrzymanie nadal nienaturalnego węzła między miastem i przedmieściami, gdyż rozdział majątku nastąpi w drodze administracyjnej z zastrzeżeniem wszelkich praw.

Rażąca różnica co do liczby przedmieszczan w stosunku do mieszczan z jednej strony a co do wysokości majątku miejskiego w porównaniu z majątkiem przedmieść z drugiej strony wyradza niewłaściwy stosunek, a w dalszym wypadku cały szereg niesprawiedliwości dla mieszc-

kańców miasta a to tem bardziej gdy widocznem nie jest z przedłożonych aktów i dochodzeń ażeby przed połączeniem gmin miasta Biecza z przedmieściami, mieszkańce przedmieść wywierali wpływ na zarząd majątku miasta lub powyżej wyliczonych funduszów miejskich, albotež mieli mieć prawo korzystać z takowych.

4. Lubo dało się w aktach dopatrzeć pewne porządkowanie wójtów przedmieść pod władzę magistratualną miejską, toć już sama okoliczność, że wybory tych wójtów (jak dowodzą akta) odbywały się bez wszelkiej ingerencyi magistratu, że ci wójtowie używali osobnych pieczęci z napisem „Gmina przedmieścia Biecza“ „Gmina Bełna“, że i po dziś dzień inwentarz majątku gminnego poszczególnia osobno majątek miasta a osobno majątek przedmieść — wskazuje na dawniejszą i teraźniejszą odrębność tych osad.

5. Zresztą Gorlicka Rada powiatowa w trzech uchwałach a mianowicie 17. stycznia 1870 — 29. marca 1873 i 17. listopada 1873 równie jak tamtejsze c. k. Starostwo w swej odezwie z dnia 25. marca 1873 ·/. oświadczyły się stanowczo za odłączeniem miasta Biecz od przedmieść i za utworzeniem dwóch osobnych gmin.

Z tych więc powodów doradzamy Wysokiemu Sejmowi przyjęcie załączonego projektu do ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 9. stycznia 1874.

Marszałek krajowy:
Leon książe Sapieha.

Sprawozdawca:
Paweł Skwarczyński.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem o odłączeniu miasta Biecza od przedmieść w jedną gminę połączonych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Miasto Biecz w powiecie Gorlickim, połączone obecnie z przedmieściami doń należącem w jedną gminę odłącza się od tych przedmieść.

Miasto Biecz w granicach dawnych murów fortecznych ma na przyszłość stanowić jedną gminę z osobnym zarządem, przedmieścia zaś dotychczas z tem miastem połączone, mają stanowić odrębną gminę z własnym zarządem.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Odpis odezwy c. k. Starostwa w Gorlicach z dnia 25. marca 1873 L 1797 wystosowanej do Wydziału Rady powiatowej w Gorlicach.

Przy zwrocie załączników szacownej odezwy z dnia 15. lutego 1873. L. 64 mam zaszczyt Świetnemu Wydziałowi Rady powiatowej oświadczyć, że względem projektowanego odłączenia miasta Biecza od przedmieścia w drodze ustawodawczej i utworzenia dwóch osobnych polityczno administracyjnych gmin w zasadzie zgadzam się.

Do ohjawienia powyższego zdania przytaczam następujące powody:

W czasie mego urzędowania miałem sposobność przekonać się, że złączenie dwóch różnorodnych gmin, jak jest miasto Biecz i przedmieście do jednej politycznej gminy, nie odpowiada miejscowym stosunkom, jest nienaturalne i utrudnia w każdym względzie czynność organów autonomicznych.

Ludność miasta Biecza jest w stosunku do przedmieścia Harty, Nawsia i Bełny za mała i składająca się z mieszczan rzemiosłem i handlem się trudniących, zaś na przedmieściu znajdują się wyłącznie włościanie, kilku właścicieli folwarków i trudnią się ogólnie gospodarstwem gruntowem.

Już sama różność w zatrudnieniach nie łączy te dwie klasy ludności do jednej całości, ale owszem wywołuje nienawiść, niezgodę i osobiste urazy, i uniemożebnia zamalgowanie tych różnorodnych żywiołów do jednej całości w celu publicznego dobra.

Już przy pierwszym wyborze Rady gminnej okazała się niestosowność złączenia miasta Biecza z przedmieściem Bieckiem z Hartą, Nawsiem i Bełną w jedną gminę, albowiem na 24 radnych wybrano z miasta tylko 4, zaś z przedmieścia 20 radnych, przez co interesa miasta a mianowicie dla mieszczan istniejące fundacye zagrożone zostały.

Przy takim składzie Rady gminnej, nie można się spodziewać, ażeby majątek zakładowy miasta Biecza dobrze administrowanym był, zwłaszcza że większość radnych składa się jedynie z włościan i ci tylko własne korzyści przed oczyma mają i nad uszczupleniem majątku miasta Biecza pracują.

Miasto Biecz posiada zakłady znacznemi kapitałami wyposażone, z których procenta wyłącznie dla podniesienia bytu materyalnego mieszczan Bieckich według statutów są przyznaczone.

Nad tymi zakładami rządzi Rada gminna, z włościan składająca się i wywołuje różnorodne nietylko u władz rządowych zażalenia, ale także i autonomicznych.

W celu usunięcia nieładu i zaprowadzenia porządku uregulowania od powiednej administracyi majątku gminnego miasta Biecza i istniejących tamże fundacyj, poczytuję za niezbędne, miasto Biecz w terytoryum staremi murami fortecznemi okolonem, od przedmieścia Bieckiego z Hartą, Nawsiem i Bełną odłączyć, i osobne dwie gminy polityczne utworzyć.

W ślad tego rozłączenia musiałoby uporządkowanie i rozdział majątku gminnego tyczącego się miasta Biecza i przedmieścia nastąpić. D. j. w.

Alleg. XCIII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zezwolenie 105 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich na pokrycie potrzeb gminnych.

Wysoki Sejmie!

Już po przedłożeniu Wysokiemu Sejmowi sprawozdania z dnia 14. Listopada 1873 r. L. 18816 o zezwoleniu 101 gminom na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich na pokrycie potrzeb gminnych, wniosły Wydziały powiatowe do Wydziału krajowego prośby gmin o wyższe dodatki na pokrycie niedoborów w budżetach gminnych.

1/. Załączony 1/. wykaz zawiera zestawienie tych wszystkich gmin, które potrzebują wyższych dodatków na pokrycie wydatków gminnych, jako też te wszystkie data statystyczne, które wpływ mają na ocenienie przedmiotu.

Zważywszy:

że przedłożone budżety gminne zawierają tylko wydatki niezbędnie potrzebne w gospodarstwie gminnem;

Zważywszy:

że te wydatki są umiarkowanie i stosownie do tych potrzeb obliczone;

Zważywszy:

że procent dodatków do podatków, o który gminy proszą, nie jest wygórowany;

Zważywszy nakoniec:

że Reprezentacye powiatowe popierają prośby gmin po poprzedniem zcenzurowaniu budżetów.

Wydział krajowy wnosi:

2/. Wysoki Sejm raczy przychylić się do przedłożonych próśb i uchwalić załączony 2/. projekt do ustawy.

We Lwowie dnia 7. Stycznia 1873.

Leon Książę Sapieha w. r.

Marszałek krajowy.

Paweł Skwarczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdawca.

Ustawą

z dnia
obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zezwoleniu 105 gminom na pobór dodatków do podatków bezpośrednich na pokrycie wydatków gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Na pokrycie wydatków gminnych pozwala się na pobór dodatku do wszystkich podatków bezpośrednich (bez nadzwyczajnego dodatku) następującym gminom:

powiatu Bialskiego na rok 1874:

gminie	Międzybrodzie lipnickie	w wysokości dwadzieścia i dziewięć (29) %
„	Hecznarowice	„ „ czterdzieści i ośm (48) %
„	Bulowice	„ „ czterdzieści sześć i pół (46½) %

powiatu Horodeńskiego na rok 1874:

gminie	Repuszyńce	w wysokości dwadzieścia dziewięć (29) %
„	Dąbki	„ „ dwadzieścia i siedm (27) %
„	Głuszków	„ „ trzydzieści i pięć (35) %
„	Isaków	„ „ dwadzieścia i ośm (28) %
„	Żywaczów	„ „ trzydzieści i cztery (34) %
„	Wierzbowce	„ „ dwadzieścia i ośm (28) %
„	Targowica	„ „ trzydzieści i pięć (35) %
„	Hawrylak	„ „ trzydzieści (30) %
„	Chmielowa	„ „ trzydzieści i trzy (33) %

gminie	Durdy	„ „ sześćdziesiąt i trzy (63) %
„	Gawłuszowice	„ ośmdziesiąt (80) %
„	Goleszów	„ „ pięćdziesiąt i dwa (52) %
„	Józefsdorf	„ „ sześćdziesiąt i dziewięć (69) %
„	Jany w wysokości	siedmdziesiąt i pięć (75) %
„	Książnice	„ „ siedmdziesiąt i ośm (78) %
„	Kliszów	„ „ czterdzieści i dziewięć (49) %
„	Kawęczyn	„ „ ośmdziesiąt i siedm (87) %
„	Knapy i Smykle	„ sześćdziesiąt i ośm (68) %
„	Łysaków	„ „ trzydzieści i cztery (34) %
„	Otałęż	„ „ sześćdziesiąt i sześć (66) %
„	Podleszany	„ „ siedmdziesiąt i ośm (78) %
„	Szafranów	„ „ czterdzieści (40) %
„	Surowa	„ „ dwadzieści i ośm (28) %
„	Tuszów narodowy	„ trzydzieści i pięć (35) %
„	Wola wadowska	„ trzydzieści i dwa (32) %
„	Wojsław	„ „ czterdzieści i pięć (45) %
„	Wola otałęzka	„ trzydzieści i dziewięć (39) %
„	Wampierzów	„ czterdzieści (40) %
„	Wola mielecka	„ pięćdziesiąt i cztery (54) %
„	Zaduszniki	„ „ sześćdziesiąt i siedm (67) %
„	Złotniki	„ „ ośmdziesiąt (80) %
„	Ziempniów	„ „ trzydzieści i dwa (32) %
„	Wadowice dolne	„ czterdzieści i ośm (48) %
„	Wadowice górne	„ czterdzieści sześć i pół (46 ½) %
„	Dobrynin	„ „ trzydzieści i dziewięć (39) %
„	Tuszów kolonia	„ ośmdziesiąt siedm i pół (87 ½) %

powiatu Rudeńskiego na rok 1874:

gminie	Kanafosty w wzsokości	trzydzieści (30) %
„	Rozdziałowice	„ „ trzydzieści i cztery (34) %
„	Kupnowice	„ „ trzydzieści i ośm (38) %

powiatu Samborskiego na rok 1874:

gminie	Mainicz w wysokości	trzydzieści i pięć (35) %
„	Podmanasterek	„ „ pięćdziesiąt i ośm (58) %
„	Spryńka mała	„ „ dwadzieścia i ośm (28) %
„	Towarnia	„ „ pięćdziesiąt (50) %
„	Barańczyce	„ „ trzydzieści (30) %
„	Chlewiska	„ „ czterdzieści (40) %
„	Korniow	„ „ czterdzieści i pięć (45) %

powiatu Sniatyńskiego na rok 1873 i 1874:

gminie	Mikulińce w wysokości	pięćdziesiąt i dwa (52) %
„	Popielniki	„ dwadzieścia i siedm (27) %

na rok 1873

„ Nowosielice w wysokości trzydzieści siedm i pół (37 ½) %

na lat trzy 1874, 1875 i 1876:

gminie Czernelica w wysokości trzydzieści i jeden (31) %
„ Serafińce „ „ trzydzieści i dwa (32) %
„ Strylcze „ „ trzydzieści (30) %

powiatu Kałuskiego w. r. 1874:

gminie Zagórze w wysokości czterdzieści i sześć (46) %
„ Bania w wysokości sześćdziesiąt dwa i pół (62½) %
„ Broszniow „ „ dwadzieścia siedm i pół (27½) %
„ Petranka „ „ trzydzieści i cztery (34) %
„ Dąbrowa „ „ czterdzieści i cztery (44) %
„ Tomaszowce „ „ dwadzieścia i siedm (27) %
„ Dubowica „ „ trzydzieści i siedm (37) %
„ Tużyłów z Kotiatyczami dwadzieścia dziewięć i pół (29½) %
„ Kopanka „ „ dwadzieścia i sześć (26) %
„ Perekosy „ „ trzydzieści i trzy (33) %
„ Podhorki „ „ czterdzieści (40) %
„ Zawój „ „ trzydzieści (30) %
„ Grabówka „ „ trzydzieści i jeden (31) %
„ Bereźnica szlachecka trzydzieści i jeden (31) %
„ Słobudka „ „ czterdzieści i pięć (45) %
„ Sliwki „ „ trzydzieści i pięć (35) %
„ Majdan „ „ sześćdziesiąt i jeden (61) %
„ Przysłup „ „ czterdzieści (40) %
„ Wojniłów „ „ trzydzieści i pięć (35) %
„ Dołszka „ „ trzydzieści cztery i pół (34½) %
„ Łuka „ „ dwadzieścia dziewięć i pół (29½) %
„ Cwitowa „ „ trzydzieści i cztery (34) %
„ Siołko „ „ czterdzieści i siedm (47) %
„ Seredne „ „ trzydzieści i pięć (35) %
„ Mysłów „ „ trzydzieści i ośm (38) %
„ Jaworówka „ „ sześćdziesiąt i siedm (67) %
„ Nowy Kałusz „ „ czterdzieści i jeden (41) %
„ Humenów „ „ dwadzieścia ośm i pół (28) %
„ Jasień „ „ dwadzieścia sześć i pół (26 ½) %
„ Dołhe „ „ trzydzieści i ośm (38) %

powiatu Kołomyjskiego na rok 1873:

gminie Bania berezów w wysokości trzydzieści (30) %

powiatu Mieleckiego na rok 1874:

gminie Przecław w wysokości siedmdziesiąt i dwa (72) %
„ Trzaciana „ „ siedmdziesiąt i trzy (73) %
„ Breń „ „ trzydzieści i dwa (32) %
„ Czermin „ „ czterdzieści i dziewięć (49) %
„ Chorzelów „ „ czterdzieści (40) %
„ Cyranka „ „ sześćdziesiąt i sześć (66) %

na rok 1874:

gminie	Roznow w wysokości	czterdzieści i sześć (46) %
„	Budyłów w wysokości	pięćdziesiąt i cztery (54) %
„	Demycze „ „	trzydzieści (30) %
„	Lubkowice „ „	trzydzieści i dwa (32) %
„	Trościanicc „ „	dwadzieścia sześć i pół (26 ½) %

powiatu Sokalskiego na rok 1873:

gminie	Hohołów w wysokości	trzydzieści i ośm (38) %
„	Ostrów „ „	pięćdziesiąt i sześć (56) %

powiatu Trembowelskiego na rok 1874:

gminie	Boryczówka w wysokośei	trzydzieści i jeden (31) %
„	Tiutkow „ „	dwadzieścia dziewięć (29) %
„	Nałuże „ „	trzydzieści (30) %
„	Zazdrość „ „	trzydzieści (30) %
„	Słobudka janowska „	trzydzieści i cztery (34) %
„	Młyniska „ „	trzydzieści i dwa (32) %

II. Wykaz gmin proszących o zezwolenie w drodze usta-

na pokrycie wy-

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne według uchwały rady gminnej
Boryczówka	trembowelski	230 zł. 25 ct.	12 zł. 60 ct	84 zł. 46. ct.
Tiutków	„ „	386 zł. 55 ct	27 zł. 30 ct.	139 zł. 30 ct
Hohołów	sokalski	159 zł.	23 zł. 22 ct	84 zł 30 ct.
Bania Berezów	kołomyjski	325 zł. 80 ct.	—	100 zł.
Rożnów	śniatyński	1745 zł. 50 ct,	113 zł. 90 ct	1256 zł (po wykreśleniu raty pożyczki na budowę szkoły w kwocie 335 zł. jako do budżetu nie należącej, na którą gmina zezwolenia Rady powiatowej stosownie do §. 99. ust gm nie otrzymała i które wykreślenie dokonane przez Wydział powiatowy Wydział krajowy zatwierdził) 921 złr.
—	—	—	—	
Przecław	mielecki	453 zł. 42 ½	165 zł. 50 ct.	489 zł. 30 ct.
Trzciana	„ „	547 zł. 26 ct.	28 zł. 13 ct	412 zł. 10
Breic	mielecki	495 zł. 70	17 zł. 92 ct.	178 zł. (z wydatkami szkolnemi.)
Czermin	„ „	586 zł. 32 ct.	52 zł. 70 ct.	338 zł. 50 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi.)
Chorzelów	„ „	587 zł. 23 ct	55 zł. 97 ct	(285 zł. z wydatkami szkolnemi)
Cyranka	„ „	342 zł. 50 ct.	27 zł. 50. ct.	250 zł. 54 ct. (z konkurencyą szkolną.)

wodawczej na pobór wyższych dodatków do podatków datków gminnych.

Gmina uprasza o wyższy dodatek	na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała w latach ubiegłych wyższe dodatki	U W A G A
32 %	na r 1874	Reprezentacya powiat popiera prośbę gminy	w r 1872 i 1873 29%	18904 — 73. Według obliczenia wystarczy 31%
29 %	dtto.	dtto.	w r. 1872 i 1873 38%	„ „
40 %	na r 1873	Wydział powiatowy (36 Ust. Repr. pow.) popiera prośbę gminy.		L. 18905 — 73. Według obliczenia wystarczy 38%
30 %	na r. 1873	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy.		L. 18996 — 73.
65 %	na r. 1874.	Wydział powiatowy uważa po sprostowaniu budżetu dostateczny 51¼%	w latach ubiegłych 50 %.	L. 19172 — 73. Porównawszy niedobór z sumą podatków stałych wystarczy gminie 46 %.
—	—	—		Wydział krajowy wnosi zezwolić gminie 46 %.
72 %	na r 1874	Wydział powiatowy w zastępstwie Rady powiatowej (§ 36 U. R. p). popiera prośbę gminy		19809 — 73 W budżecie zamieszczona płaca nauczyciela w kwocie 100.
73 %	na r 1874	dtto.		19808 — 73. W budżecie zamieszczone wydatki szkolne w kwocie 261 zł. 10 ct.
32 %	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy		
49 %	„ „	„ „		
40 %	„ „	„ „		
66 %	„ „	„ „		

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Durdy	mieleckiego	158 zł. 39 ct.	6 zł. 10 ct.	105 zł. 50 cnt.
Gawłuszowice	„ „	151 zł. 50 ct.	17 zł. 80 ct.	139 zł. 44 ct (wraz z wydatkami szkolnemi)
Goleszów	„ „	405 zł. 68 ct.	23 zł	230 zł. 26 ct (wraz z wydatkami szkolnemi)
Jozefsdorf	„ „	233 zł. 20 ct.	3 zł.	162 zł. (wraz z wydatkami szkolnemi).
Jamy	„ „	517 zł. 31 ct.	22 zł. 50 ct.	409 zł. 50 cnt (wraz z wydatkami szkolnemi).
Książnice	„ „	262 zł. 52 ct	26 zł 65 ct.	229 zł. 57 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Kliszów	„ „	419 zł. 64 ct.	31 zł.	235 zł. 50 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi).
Kawenczyn	„ „	251 zł 78 ct	7 zł. 10 ct.	225 zł. 28 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi).
Knapy i Smykle	„ „	143 zł 5 ct	2 zł.	97 zł. 90 ct.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższy dodatek	na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
63%	na r. 1874.	Wydział powiatowy w zastępstwie Rady powiatowej (§. 36 Ust. Repr. pow.) popiera prośbę gminy.		
80%	„ „	„ „		
52%	„ „	„ „		
72%	„ „	„ „		Według obliczenia wystarczy 69% Wydział krajowy wnosi zezwolić 69%.
75%	„ „	„ „		
78%	„ „	„ „		
49%	„ „	„ „		
87%	„ „	„ „		
68%	„ „	„ „		

II. Wykaz gmin proszących o zezwolenie w drodze usta-

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne według uchwały rady gminnej
Łysaków	Mieleckiego	508 zlr. 53 ct.	21 zł.	191 zł. 74 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Otałęż	„ „	580 zł. 86 ct.	31 zł. 50 ct.	410 zł. 50 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Podleszany	„ „	237 zł. 96 cs.	18 zł. 32 ct.	203 zł. 37 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Szafranów	„ „	224 zł. 11 ct.	7 zł. 45 ct.	95 zlr. 40 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Surowa	„ „	246 zł. 30 ct.	12 zł. 50 ct.	79 zł. 10 ct.
Tuszów narodowy	„ „	1005 zł. 1 ct	68 zł. 98 ct.	344 zł. 78 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Wola Wadowska	„ „	1196 zł. 32 ct.	18 zł. 72 ct.	397 zł. 22 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Wojsław	“ “	649 zł. 47 ct.	36 zł.	324 zł. 20 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Wola otałęzka	“ „	512 zł. 10 ct.	22 zł.	221 zł. 50 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
34%	na r. 1874	Jak wyżej		
66%	„ „	„ „		
78%	„ „	„ „		
40%	„ „	„ „		
28%	„ „	„ „		
35%	„ „	„ „		
32%	„ „	„ „		
45%	„ „	„ „		
39%	„ „	„ „		

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Wampierzów	mieleckiego	1000 zł. 84 ct.	46 zł 34 ct.	439 zł. 62 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi.)
Wola miclecka	„ „	410 zł. 77 ct.	29 zł	250 zł. 50 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Zaduszniki	„ „	173 zł 90 ct.	6 zł. 30 ct.	122 zł. 83 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi.)
Złotniki	„ „	395 zł. 88 ct.		315 zł (wraz z wydatkami szkolnemi.)
Ziempniów	„ „	277 zł. 66 ct.	14 zł. 60 ct.	101 zł. 10 ct.
Wadowice dolne	„ „	437 zł. 91 ct.	3 zł.	214 zł. 48 ct. (wraz z wydatkami szkolnemi.)
Ostrów	sokalski	787 zł. 32 ct.	257 zł. 23ct. % z oblig. i za najem gruntów.	700 zł (z tego: 100 zł na sprawienie rekwizytów ogniowych.)
Miedzybrodzie lipnickie	bialski	609 zł. 55 ct.	33 zł. 80ct.	210 zł. 87 ct.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
40 %	na r. 1874	jak wyżej	„	l 19924 — 73
54 %	„ „	„ „		
67 %	„ „	„ „		
80 %	„ „	„ „		
32 %	„ „	„ „		
48 %	„ „	„ „		l 20559 — 73
60 %	na r. 1874	Wydział powiatowy (§. 36 ust. repr. pow.) popiera prośbę gminy		l 21296 — 73 według obliczenia wystarczy gminie dodatek 56%. Wydział kraj. wnosi zezwolić 56 %.
29 %	na r. 1873	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy. (36 ust. repr. pow.)		

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Hecznarowice	bialskiego	499 zł. 82 ct.	17 zł. 70 ct	257 zł.
Wadowice górne.	mieleckiego	537 zł.	18 zł. 80 ct.	268 zł 36 ct. (z wydatkami szkolnemi.)
Dobrynin	„ „	232 zł. 50 ct.	5 zł. 50 ct	95 zł 50 ct.
Repuszyńce	horodeńskiego	430 zł. 71 ct	95 zł. 70 ct.	234 zł 80 ct (z wydatkami szkolnemi)
Dąbki	„ „	720 zł. 75 ct.	42 zł. 54 ct.	239 zł. 94. (z wzydatkami szkolnemi)
Głuszków	„ „	723 zł. 96 ct.	13 zł. 59 ct.	261 zł. (z wydatkami szkolnemi.)
Czernelica	„ „	1728 zł. 60 ct.	260 zł.	813 zł. (z wydatkami szkolnemi.)
Serafińce	„ „	1749 zł. 73. ct.	129 zł 88ct	692. zł. 87 ct. (z wydatkami szkolnemi.)
Isaków	„ „	665 zł. 52 ct	19 zł. 95 ct	200 zł.

wodawczej na pobór wyższych dodatków do podatków

Gmina uprasza o wyższy dodatek	na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała w latach ubiegłych wyższe dodatki	U W A G A
48 %	na r. 1874	„		l. 21.144 — 73
47 %	na r. 1784	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy. (§. 36 ust. o repr. pow)		l. 21445 73 wystarczy 46 ½ Wydział krajowy wnosi: 46 ½.
39 %	„ „	„ „		l. 2144 — 73.
29 %	na r. 1874	Rada powiatowa popiera prośbę gminy.		l. 21182 — 73.
27 %	na r. 1874	„ „		
35 %	„ „	„ „	w r. 1872 i 1873 33%	
31 %	na r. 1874 „ „ 1875 „ „ 1876	„ „	w r. 1872 i 1873 28%	
32 %	na r. 1874 „ „ 1875 „ „ 1876	„ „	w r. 1872 61 ½ w r. 1873 36 ½	
28 %	na r. 1874			

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Żywaczów	Horodeńskiego	1090 zł. 77 ct.	33 zł. 60 ct.	402 zł. (wraz z wydatkami szkolnemi)
Wierzbowce	„ „	633 zł. 18 ct.	44 zł. 10 ct.	207 zł.
Targowica	„ „	1083 zł. 32 ct.	74 zł.	472 zł.
Hawrylak	„ „	287 zł. 35 ct.	19 zł.	103 zł. 50 ct.
Chmielowa	„ „	110 zł. 66 ct.	14 zł. 50 ct.	51 złr.
Strylcze	„ „	953 zł. 19 ct.		289 zł.
Nałuże	Trembowelskiego	304 zł. 99 ct	10 zł. 50 ct.	107 zł.
Zazdrość	„ „	520 zł.	2 zł. 10 ct.	154 zł. 50 ct.
Tuszów kolonia	Mielecki	232 zł. 93 ct.	19 zł. 30 ct.	222 zł. 87 ct. (z wydatkami szkolnemi)

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższy dodatek	na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
34 %	na r. 1874	Rada powiatowa popiera prośbę gminy.	w r. 1872 1873 36 %	
28 %	„	„ „	—	
37 %	„	„ „	w r. 1872 1873 40 %	po wykreśleniu konkurencyi kościelnéj wystarczy gminie 35 %, Wydział krajowy wnosi 35 %
30 %	„	„ „	—	
33 %	„	„ „	—	
30 %	1874 1875 1876	„ „	w r. 1872 1873 30½ %	
30 %	1874	Wydział powiatowy (§. 36. ust. repr. pow). popiera prośbę gminy.	—	
30 %	„	„ „	—	21088 21676 1873
88 %	„	„ „	—	l. 21792 — 73 wystarczy dodatek 87½ %

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Majnicz	samborskiego	131 złr. 22 ct.	5 złr. 10 ct.	55 zł. 50 ct.
Podmanasterek	„ „	108 złr. 62 ct.	5 złr. 40 ct.	68 zł.
Spryńka mała	„ „	42 złr. 60 ct.	— 30 ct.	12 zł. 80 ct.
Towarnia	„ „	112 złr. 85 ct.	17 złr. 50 ct.	73 zł.
Bulowice	bialskiego	1258 złr. 87 ct.	152 złr. 1 ct.	739 zł. 14 ct.
Budyłów	śniatyńskiego	951 złr. 35 ct.	86 złr. 90 ct.	598 zł. 22 ct. (z wydatkami szkolnemi)
Demycze	„ „	1373 złr. 18 ct.	228 zł. 51 ct.	639 zł. 79 ct. (z wydatkami szkolnemi)
Lubkowice	„ „	442 złr. 93 ct.	—	146 zł. 68 ct.
Mikulińce	„ „	522 zł. 26 ct.	18 zł. 60 ct.	293 zł. 25 ct.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
35%	na r. 1874	Rada powiatowa popiera prośbę gminy.	Wysoki Sejm uchwalił dla g. Majnicz na r. 1873 35% dod.	L. 21925
58%	„ „	„ „	Wysoki Sejm uchwalił dla Podmanast. na 1873 51%	
28%	„ „	„ „	—	
50%	„ „	„ „	—	
46½%	„ „	Wydział powiatowy .) (§. 36 ust. o repr. pow. popiera prośbę gminy.	—	L. 22222—73
70%	„ „	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy i wnosi zezwolić gminie na pobór 54% dodatk. które wystar. na pokr. potrzeb	—	22290—73
38%	„ „	Wydział powiatowy wnosi zezwolić na pobór 30%	w r. 1872 i 1873 30%	
40%	„ „	Wydział powiatowy wnosi zezwolić na 32%	w r. 1873 41%	
60%	na r. 1873 na r. 1874	Wydział powiatowy wnosi zezwolić na 52%	—	

Wykaz gmin proszących o zezwolenie w drodze usta-

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne według uchwały rady gminnej
Nowosielice	śniatyńskiego	739 zł. 61 ct.	—	275 zł. z wydatkami szkolnemi.)
Popielniki	„	996 zł. 11 ct.	—	268 zł. 15 ct. (z wydatkami szkolnemi.)
Trościaniec	„	1263 zł. 62 ct.	—	300 zł. (z wydatkami szkolnemi).
Kanafosty	rudeński	175 zł. 81 ct.	3 zł. 70 ct.	53 zł. 83 ct.
Rozdziałowice	„	529 zł 28 ct.	20 zł. 20 ct	221 zł. 33 ct. (z wydatkami szkolnemi.)
Kupnowice	„	777 zł. 88 ct.	108 zł. 60ct.	405 zł. 97 ct. (z wydatkami szkolucmi.)
Barańczyce	Samborski	601 zł. 53 ct.	45 zł. 50 ct	217 zł. 46 ct.
Chlewiska	„	123 zł. 55 ct.	4 zł. 20 2t.	53 zł. 14 ct.
Koniów	„	189 zł. 76 ct.	28 zł .47 ct	114 złr. 79 ct.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
37 ½ %	na r. 1873	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy.		
39 %	na r. 1873 na r. 1874	Wydział powiatowy wnosi: zezwolić gminie dodatku 27%		
26 ½ %	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy		
30 %	na r. 1874	„		L. 22512.
38 %	na r. 1874	„		po wykreśleniu wydatków konkurencyi drogowej wystarczy dodatek 34 %.
38 %	„	„		
30 %	„	Wydział powiatowy (§. 36 U. Repr. popiera prośbę		L. 22543 — 73
40 %	na r. 1874	„		
45 %	„	„		

Wykaz gmin upraszających o zezwoleniue na

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Zagórze	kałuskiego	222 zł. 53 ct.	60. ct. (z polowania	103 zł. 50
Bania	„	125 zł. 15. ct.	60 ct. (z polowania.)	79 zł. 30 ct
Broszniów	„	41 zł. 28 ct.	8 zł. 40 ct	103 zł.
Petranka	„	835 zł. 60 ct.	5 zł.	291 zł. 41ct.
Dąbrowa	„	98 złr. 97 ct.	6 zł.	50 zł.
Tomaszowce	„	700 zł. 51 ct.	2 zł. 10 ct.	193 zł.
Dubowica	„	166 zł.. 69 ct.	7 zł.	69 zł.
Tużyłów z Kotiatyczami	„	427 zł 88 ct.	3 zł. 10 ct.	131 zl.
Kopanka	„	394 zł. 4 ct.	7 złr.	110 zł.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższy dodatek	na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
46 %	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy	35 % w r. 1872 i 1873	
62½ %	na r. 1874	„	58 % w r. 1872 i 1873	
27 ½ %	na r. 1874	„		
34 %	na r. 1874	„	32 % w r. 1872 i 1873	
44 %	na r. 1874	„		
27 %	„	„		
37 %	„	„		
29½ %	na r. 1874	„	27 % w r. 1872 28 % w r. 1873.	
26 %	„	„		

Wykaz gmin proszących o zezwolenie w drodze usta-

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne według uchwały rady gminnej
Perekosy	kałuskiego	208 zł.	3 zł. 50 ct.	74 zł.
Podhorki	„	376 zł. 24 ct.	—	150 zł. 50 ct.
Zawoj	„	286 zł. 65 ct.	2 zł.	88 zł. 63 ct.
Grabówka	„	228 zł. 54 ct.	9 zł.	81 zł. 13 ct.
Bereznica szlachecka	„	395 zł. 84 ct.	8 zł. 60 ct.	132 złr.
Słobudka	„	86 zł. 66 ct.	3 zł.	42 zł.
Śliwki	„	287 zł. 20 ct.	—	101 zł. 16 ct.
Majdan	„	129 zł. 35½ ct.	—	79 zł. 66 ct
Przysłup	„	220 zł. 39 ct.	3 zł. 55 ct.	93 zł. 48 ct.

wodawczej na pobór wyższych dodatków do podatków

Gmina uprasza o wyższy dodatek	na rok	Uchwała Rady powiatowej a względnie Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała w latach ubiegłych wyższe dodatki	U W A G A
33 %	na r. 1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy	w r. 1873. 41 %	
40 %	„	„ „ „	w r. 1873 28 ½ %	
30 %	„	„ „ „		
31 %	„	„ „ „	w r. 1872 30 %	
31 %	„	„ „ „	w r. 1873 29 %	
45 %	„	„ „ „	w r. 1872 31 %	
35 %	„	„ „ „	w r. 1873 35 %	
61 %	„	„ „ „	w r. 1873 50 %	
40 %	„	„ „ „	w r. 1873 40 %	

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Wojniłów	Kałuskiego	1238 złr.	48 zł. 10 ct.	480 zł
Dołszka	„	147 zł. 92 ct.	2 zł. 30 ct.	53 zł. 60 ct.
Łuka	„	276 zł. 42 ct.	6 zł. 50 ct.	89 złr.
Cwitowa	„	256 zł. 21 ct.	4 zł. 10 ct.	91 zł. 30 ct.
Siółko	„	189 zł. 31 ct.	3 zł. 40 ct.	93 złr.
Seredne	„	224 zł. 9½ ct.	1 zł. 27 ct.	80 zł. 48 ct
Mysłów	„	458 zł 61 ct.	—	176 zł.
Jaworówka	„	101 zł. 97 ct.	—	68 zł.
Nowy Kałusz	„	422 zł. 49 ct.	159 zł. 94 ct.	333 zł. 48 ct.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
35 %	na r. 1874.	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy	w r. 1873 30½ %	
34½ %	„	„ „		
29½ %	„	„ „	w r. 1873 26 %	
34 %	„	„ „	w. r. 1872 i 1873 34 %	
47 %	„	„ „	w r. 1873 34 %	
35 %	„	„ „		
38 %	„	„ „		
67 %	„	„ „	w r. 1873 41 %	
41 %	„	„ „		

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na

Gmina prosząca	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Humenów	Kałuskiego	148 zł 60 ct.	1 zł. 50 ct	44 złr.
Jasień		381 zł. 52 ct.	64 zł. 12 ct	287 złr
Dołhe	„	280 zł. 14 ct.	30 zł. 10 ct.	138 złr. 40 cnt
Słobudka janowska	Trembowelskiego	331 zł. 51 ct	12 zł.	122 złr. 61 cnt.
Młyniska	„	300 zł. 47 ct.	8 zł.	103 złr. 31 cnt.

wyższe dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	U W A G A
28½	1874	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy		
26½%	„	„		
38%	„	„		
34%	„	Wydział powiatowy (§. 36. Ust. Rep. pow.) popiera prośbę gminy	w r. 1872 i 1873 41%	153/1874 r.
32%	„	„	w r. 1872 i 1873 34%	

L. 453.

Aleg. XCIV.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zezwoleniu 14 gminom na pobór wyższych dodatkó pokrycie potrzeb gminnych.

Wysoki Sejmie!

Dnia 16 stycznia b. r. przedłożyły Wydziały powiatowe w Dolinie i Horodence Wydziałowi kraj ·/. prośby w załączonym ·/. wykazie wymienionych gmin o zezwolenie na pobór wyższych dodatkow do po bezpośrednich na pokrycie potrzeb gminnych.

Ponieważ budżety gminne załączone do sprawozdań Wydziałów powiatowych, potrzebą wyższych do nawet i po najściślejszem zredukowaniu wydatków w zupełności uzasadniają przeto wnosi Wydział kr.

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt do ustawy.

We Lwowie, dnia 11. stycznia 1874.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Leon książe Sapieha
Marszałek krajowy.

Dr. Paweł Skwarczyński
Członek Wydziału krajowego.
Sprawozdawca.

L. 453.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zezwoleniu 14 gminom na pobór wyższych dodat[illegible] pokrycie potrzeb gminnych.

Wysoki Sejmie!

Dnia 16 stycznia b. r. przedłożyły Wydziały powiatowe w Dolinie i Horodence Wydziałowi [illegible] prośby w załączonym ⅄ wykazie wymienionych gmin o zezwolenie na pobór wyższych dodatków do bezpośrednich na pokrycie potrzeb gminnych.

Ponieważ budżety gminne załączone do sprawozdań Wydziałów powiatowych, potrzebą wyższych nawet i po najściślejszem zredukowaniu wydatków w zupełności uzasadniają, przeto wnosi Wydział

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ⅄ projekt do ustawy.

We Lwowie, dnia 11. stycznia 1874.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

Leon Książe Sapieha
Marszałek krajowy.

Dr. Paweł Skwarczyński
Członek Wydziału krajowego.
Sprawozdawca.

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na wyższe

Gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone przez Radę gminną
Sołuków	doliniańskiego	189 zł. 10 ct	7 zł.	153 zł. 43 ct.
Teresówka	„	17 zł. 56 ct.	2 zł. 10 ct.	69 zł. 40 ct.
Turzagniła	„	81 zł. 81 ct.	4 zł. 4 ct.	53 zł. 48 ct.
Okno	horodeński	1028 zł. 5 ct.	65 zł. 5 ct.	341 zł. 50 ct. (wraz z wydatkami szkolnymi)
Probabin	„	196 zł.	—	85 zł. 65 ct. (z wydatkami szkolnymi)

dodatki gminne w drodze ustawodawczej.

Gmina uprasza o wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	Uwaga
52½ %	na rok 1873, 1874, 1875, 1876.	Wydział powiatowy (§. 36 ust. Repr. pow.) popiera prośbę gminy.		
248%	„	„ „	Gmina Engelsberg żąda na pokrycie zwyczajnych wydatków gminnych 248% dodatku. Ograniczywszy te wydatki odpowiednio do zamożności, zaludnienia i niezbędnych potrzeb. Wydział krajowy wnosi zezwolić tylko 99% dodatku do podatku.	
36½ %	„	„ „		
29½ %	„	„ „		
91½ %	„	„ „		
50½ %	„	„ „		
116%	„	„ „	Po wykreśleniu wydatków nienależących do budżetu, Wydział krajowy uważa za wystarczające 99% dodatków do podatków.	
39½ %	„	„ „		
40½ %	„	„ „		

Wykaz gmin upraszających o zezwolenie na wy

Gmina	Powiatu	Suma rocznych podatków stałych	Dochody gminy	Wydatki gminne uchwalone Radę gminną.
Debelówka	doliniańskiego	33 zł. 17 ct.	—	17 zł. 40 ct.
Engelsberg	„	78 zł. 87 ct.	1 zł.	186 zł. 73 ct.
Jaworów	„	162 zł. 77 ct.	11 zł.	66 zł. 4 ct.
Kniaziołuka	„	395 zł. 27 ct.	47 zł. 50 ct.	163 zł. 40 ct.
Lolin	„	285 zł. 37 ct.	—	261 zł. 40 ct. (wraz z wydatkami szkoln wynoszącymi 102 zł. 40
Maksymówka	„	108 zł. 52 ct.	1 zł.	68 zł. 20 ct.
Nowoszyn	„	294 zł. 51 ct.	6 zł. 37 ct.	379 zł. 32 ct. (wraz z wydatkami szkoln w kwocie 219 zł. 32 ct.
Słoboda dolińska	„	304 zł. 93 ct.	5 zł.	123 zł. 84 ct.
Spas	„	422 zł. 44 ct.	13 zł. 40 ct.	184 zł. 25 ct.

atki gminne w drodze ustawodawczej.

ina uprasza wyższe dodatki	Na rok	Opinia Wydziału powiatowego	Czy gmina pobierała wyższe dodatki w latach ubiegłych	Uwaga
77½%	na rok 1873 „ „ 1874 „ „ 1875 „ „ 1876	Wydział powiatowy popiera prośbę gminy		
240%	„	„	Gmina Teresówka żąda 240% na pokrycie zwykłych wydatków gminnych. Ograniczywszy te wydatki do ścisłej potrzeby i stosunków do zamożności i liczby mieszkańców Wydział krajowy uważa 99% za dostateczne.	
50%	„	„		
27%	na rok 1874	Rada powiatowa popiera prośbę gminy		
43½%	na rok 1874 „ „ 1875 „ „ 1876	„		

L. 453.

Ustawa

z dnia ..... obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wr
z Wiekiem Księstwem Krakowskiem, o zezwolenie 14 gminom na pobór dodatków do podatk
bezpośrednich na pokrycie wydatków gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, stanawiam co następuje:

Na pokrycie wydatków gminnych pozwala się pobór dodatku do wszystkich podatków bezpośredn (bez nadzwyczajnego dodatku) następującym gminom:

Powiatu doliniańskiego na rok 1873, 1874, 1875 i 1876:

gminie	Debelówka	w wysokości:	pięćdziesiąt dwa i pół (52 1/2) o/o
„	Engelsberg	„	dziewięćdziesiąt dziewięć (99) %
„	Jaworów	„	trzydzieści sześć i pół (36 1/2) o/o
„	Kniażołuka	„	dwadzieścia dziewięć i pół (29 1/2) %
„	Lolin	„	dziewięćdziesiąt jeden i pół (91 1/2) %
„	Maksymówka	„	pięćdziesiąt i pół (50 1/2) %
„	Nowoszyn	„	dziewięćdziesiąt i dziewięć (99) %
„	Słobudka dolińska	„	trzydzieści dziewięć i pół (39 1/2) %
„	Spas	„	czterdzieści i pół (40) 1/2) %
„	Tołuków	„	siedmdziesiąt siedm i pół (77 1/2) %
„	Teresówka	„	dziewięćdziesiąt i dziewięć (99) %
„	Turza gniła	„	pięćdziesiąt (50) %

Powiatu horodeńskiego na rok 1874:

gminie Okno w wysokości dwadzieścia i siedm (27) %

na rok 1874, 1875 i 1876.

Probabia w wysokości czterdzieści trzy i pół (43 1/2) %.

L. 443.
S.

Alg. XCV.

Sprawozdanie

komisyi szkolnéj o wniosku posłów Mayera, Chrzanowskiego i Szujskiego żądających poparcia przez Sejm sprawy o reorganizacyę instytutu technicznego krakowskiego.

Wysokiemu Sejmowi przedstawili w dniu 10. stycznia wyżej wymienieni posłowie wniosek, aby Sejm raczył uczynić wezwanie do c. k. Rządu o przedsięwzięcie odpowiednich kroków celem lepszego urządzenia instytutu technicznego krakowskiego. Wniosek ten, po uzasadnieniu go przez jednego z wnioskodawców na dzisiejszem posiedzeniu sejmowem, przekazał Sejm komisyi szkolnej do roztrząśnienia.

Komisya szkolna, która potrzebę reorganizacyi instytutu technicznego krakowskiego rozważała już dawniej wszechstronnie, i przedłożyła odpowiedni projekt, przyjęty przez Sejm 10. listopada 1869 r., nie potrzebowała nad użytecznością tej reorganizacyi, tylekrotnie wykazaną i powszechnie uznaną, długo obradować i szeroko ją uzasadniać. Gdy nadto sesya sejmowa trwać ma tylko dni parę, a zawezwania Rządu o to niecierpiące dłuższej zwłoki należyte urządzenie instytutu technicznego krakowskiego nie można odkładać do przyszłego zebrania się Sejmu, — przeto komisya ogranicza się do przytoczenia głównych powodów uzasadniających jej wniosek, zgodny z wnioskiem wyżej wymienionych posłów.

Gdy po długich wtrząśnieniach i długoletnich klęskach urządził się nieco Kraków, zaraz w 1833 roku założył w swych murach instytut techniczny, i utrzymywał go groszem publicznym. Albowiem rozwinięte w tém mieście rękodzieła i handel, okolica bogata w minerały, słowem natura i charakter tego miasta i jego okolicy, wymagały koniecznie, wobec coraz większego znaczenia nauk technicznych w całej Europie, założenia takiej instytucyi naukowej. Potrzebę rozwinięcia tej szkoły pojmowała dobrze reprezentacya byłej rzeczypospolitej krakowskiej; jakoż ostatnie jej sejmy wyznaczały przeszło 50.000 złp. rocznie na utrzymanie instytutu technicznego, a suma ta w owych czasach, obok taniości wszelkich potrzeb w byłem wolnem mieście, znaczyła cztery razy więcej, niż obecnie znaczyć by mogła. Jakkolwiek zaś instytut ówczesny nie był bynajmniej rozwiniętym w akademię politechniczną, jednak wykształcił wielu użytecznych krajowi inżynierów, budowniczych i techników.

Po wcieleniu Rzczpospolitej krakowskiej do państwa austryackiego i przejęciu przez skarb państwa wszelkich źródeł dochodów publicznych tej krainy, rozwój zakładu technicznego krakowskiego zatrzymał się w dalszym postępie. Wpłynęło to tém szkodliwiej na stan wspomnionego instytutu, iż przez zmniejszenie się wartości pieniędzy a przy wzroście cen pracy i cen wszelkich potrzeb do życia, kwota dawana corocznie na utrzymanie zakładu technicznego stawała się coraz mniej dostateczną, wobec zaś postępu nauk technicznych i rozwoju zakładów naukowych za granicami kraju, reorganizacya instytutu krakowskiego coraz pilniejszą sprawą.

Wprawdzie c. k. Rząd rozpoczął w r. 1853 reorganizacyę instytutu technicznego krakowskiego, ale rozpocząwszy tę reorganizacyę i postawiwszy wspomniany zakład naukowy w stanie tymczasowości, pozostawia go dotychczas w tém prowizoryczném położeniu.

Nietylko Rada miejska krakowska, ale także Reprezentacye wszystkich okolicznych powiatów, wreszcie władze naukowe przedstawiały w licznych prośbach i memoryałach, do Sejmu i do rządu podawanych, potrzebę należytego urządzenia instytutu technicznego krakowskiego.

W skutek tych próśb i przedstawień, Sejm krajowy polecił uchwałą 6. października 1868 r. Wydziałowi krajowemu, aby zwołał komisyę biegłych i na podstawie zdania tej komisyi przedłożył Sejmowi projekt urządzenia szkół wyższych technicznych we Lwowie i Krakowie. Wydział krajowy spełnił to polecenie, a na zasadzie projektów przez niego przedstawionych, komisya szkolna sejmowa ułożyła ustawę i statuty, mocą których miały być urządzone akademie techniczne w Krakowie i we Lwowie. Sejm ustawy te i statuty uchwalił 10. listopada 1869 r. Odpowiednio tym statutom, akademia techniczna we Lwowie obejmować miała oprócz oddziału nauk ogólnych, 5 oddziałów specyalnych czyli szkół, t. j. inżynieryi, mechaniki, chemii zastosowanej, gospodarstwa leśnego i nauk handlowych; w Krakowie zaś miały być, oprócz oddziału nauk ogólnych, szkoły 1) budownictwa, 2) mechaniki, 3) górnictwa i hutnictwa.

Ustawy te nie zostały przedłożone do zatwierdzenia. Jednak pomimo ich niezatwierdzenia wchodzi w życie lepsze urządzenie i uposażenie, słowem rozwinięcie akademii technicznéj lwowskiéj, co z radością witamy; ale zakład techniczny krakowski pozostaje ciągle w temczasowem położeniu i zaniedbanym stanie. Chociaż zaś po uchwaleniu wspomnionych ustaw przez Sejm, Rada miejska krakowska i władze szkolne czyniły kilkakrotnie starania u rządu o należyte urządzenie tego instytutu, sprawa ta nie postąpiła dalej ani kroku, i w budżecie państwowym na rok 1874 postawiono na utrzymanie instytutu techn. krakowskiego tylko 20.000 złr., kwotę mniejszą o 1000 zł. od sumy przeznaczonej na ten cel w roku zeszłym.

Tymczasem dobro nietylko miasta Krakowa ale całego kraju wymaga, aby obok rozwinięcia akademii technicznej we Lwowie, przekształcono zaniedbany zakład techniczny krakowski w wyższą szkołę liczącą trzy przynajmniej oddziały a raczej specyalne szkoły: 1) budowniczo-inżynierską, 2) mechaniki, 3) górnictwa, albowiem te szkoły najwięcej są potrzebne w tej części kraju. Oprócz powodów przemawiających za tą sprawą a przytoczonych w sprawozdaniu komisyi szkolnej z 28. października 1869 r., przemawia jeszcze za tem wielka liczba młodzieży starającej się o wyższe wykształcenie w zawodzie technicznym i zwiększająca się potrzeba wykształconych techników. Pomimo rozwijania się akademii technicznéj lwowskiéj, ma jeszcze przeszło 200 uczniów ów tak zaniedbany zakład techniczny w Krakowie, a przeszło 500 młodzieży polskiej musi szukać po za granicami kraju, we Wiedniu, Pradze, Gracu i Zurichu wykształcenia zupełnego w zawodowych naukach technicznych.

Obszerne memoryały wypracowane przez komisye w Krakowie w styczniu i w maju 1873 roku a przedłożone ministerstwu oświecenia, wykazują potrzebę przekształcenia teraźniejszego

instytutu krakowskiego w wyższy zakład techniczny złożony początkowo z dwoch szkół: budownictwa i inżynieryi, oraz mechaniki, przy których w lat parę później urządzonoby szkołę górnictwa. Starania i zabiegi tyloletnie o należyte urządzenie zaniedbanego instytutu, tak zgodne z dobrem kraju i z ustawą przez Wysoki Sejm uchwaloną w 1869 roku, nabyłyby daleko większego znaczenia, gdyby Sejm raczył je poprzeć projektowaném przez wnioskodawców wezwaniem do c. k. rządu wystosowanem. Uczynił by zarazem Sejm przez ten krok w części zadość przyrzeczeniu, wypowiedzianemu w jego łonie gdy toczyła się sprawa o przeniesienie wyższych władz administracyjnych z Krakowa do Lwowa, iż Kraków będzie natomiast, jak bywał przez wieki, ogniskiem oświaty i siedzibą wszystkich wyższych zakładów naukowych.

Ani względy finansowe, ani potrzeba urządzenia w kraju naszym szkół rzemieślniczych, nie stoi na przeszkodzie zreorganizowaniu instytutu technicznego krakowskiego, obok rozwinięcia akademii technicznej we Lwowie. Albowiem gdy na utrzymanie akademii technicznej w Bernie lub Gracu daje skarb państwa corocznie około 100.000 złr., a mimo tego ma pieniądze na założenie w tych samych miastach szkół rzemieślniczych i uposażenia każdej z nich corocznym dochodem 23.000 złr., — to przecież przy równouprawnieniu krajów i ludów w państwie, powinien by znaleźć fundusze na utrzymanie dwóch szkół wyższych technicznych w kraju najrozleglejszym w monarchii a liczącym pięć milionów mieszkańców, oraz na założenie podobnych jak w Gracu i Bernie szkół rzemieślniczych.

Z tych wszystkich powodów komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. rząd o przedsięwzięcie odpowiednich kroków celem utworzenia w Krakowie z tamecznego instytutu technicznego, szkoły budowniczo-inżynierskiej i szkoły mechaniki a następnie szkoły górnictwa.

2) Uchwałą powyższą zostaje zarazem załatwioną petycya rady miejskiej krakowskiej podana 12. t. m.

We Lwowie dnia 14. stycznia 1874.

Przewodniczący:
Dr. Mayer.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

Przewodniczący:
Ign. Mayer.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

Aleg. XCVI.

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnej z wniosku posła Pawlikowa o zaprowadzeniu języka ruskiego w czterech wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie.

Uchwałą Wysokiej Izby przekazanym został komisyi edukacyjnej dnia 22. grudnia z. r wniosek ks. posła Pawlikowa następującego brzmienia:

„Wysoki Sejm zechce uchwalić: Z następującym rokiem szkolnym zaprowadza się język ruski jako wykładowy uzupełniająco we wszystkich czterech wyższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie.“

Wniosek ten nie po raz pierwszy staje przed Wysoką Izbą. Żądał tego samego ryczałtowego zaprowadzenia ks. poseł Pawlików na sesyi sejmowej r. 1871. Współcześnie wniósł wtedy ś. p. poseł Ławrowski aby język ruski, poczynając od klasy piątej stopniowo wprowadzać do gimnazyum akademickiego, a poseł C. Haller zażądał usunięcia z gimnazyum II. lwowskiego, języka niemieckiego, zastępując go wykładowym językiem polskim.

Komisya edukacyjna Sejmu 1871, przychylając się do wniosków pp. Ławrowskiego i Hallera a uchylając ks. Pawlikowa żądanie, wniosła do Izby zmianę ustawy o języku wykładowym w szkołach średnich, a to projektując stopniowe zastąpienie języka niemieckiego językiem polskim w gimnazyum II. lwowskim i takież stopniowe wprowadzenie języka ruskiego w miejsce języka polskiego w wyższych klasach gimnazyum akademickiego, poczynając od klasy piątej. Zmiana ta ustawy o języku wykładowym w szkołach średnich przez Wys. Izbę przyjęta, nie otrzymała jednak Najwyższej sankcyi.

Komisya edukacyjna, dzisiaj do jednego wniosku ks. Pawlikowa ograniczona, musiała się liczyć z przeszłością tej sprawy i potrzebami, których w sesyi sejmowej r. 1871 wnioski pp. Ławrowskiego i Hallera stały się wyrazem. Niemniema ona, aby ryczałtowe wprowadzenie języka ruskiego do czterech klas wyższych gimnazyum akademickiego pod względem dydaktycznym mogło wyjść na korzyść młodzieży, naukę tamże pobierać mającej. Nie ma do tego dzisiaj jeszcze dostatecznych przygotowań, a pomimo chwalebnych starań grona nauczycieli około książek szkolnych w języku ruskim, w tym zaledwie roku będzie można liczyć na dostarczenie tych, które do wykładu w pierwszych klasach wyższego gimnazyum służyć powinny.

Przyszło zatem komisyi edukacyjnej podnieść w tej sprawie wniosek posła Ławrowskiego, uchwalony w r. 1871 przez Wysoki Sejm i przyjąć: 1) stopniowe wprowadzenie języka ruskiego do czterech wyższych klas gimnazyum akademickiego w Lwowie, 2) postanowienie, aby od najbliższego roku szkolnego po ogłoszeniu ustawy, język ruski jako wykładowy do V. klasy gimnazyalnej tegoż gimnazyum wprowadzonym został.

Przemawia za tém wiele względów. Przemawia konsekwencya z ustawą sejmową w roku 1871 uchwaloną, która gimnazyum akademickie, w niższych klasach język wykładowy ruski mające, stopniowo na gimnazyum z językiem ruskim we wszystkich klasach, przetworzyć postanowiła. Przemawia stan faktyczny tego gimnazyum, którego wyższe klasy, pomimo języka wykładowego polskiego, coraz mniej mają uczniów polskich; które w skutek nienaturalnego swego przepołowienia, pomimo powszechnie uznanej zalety, że czystości języka ruskiego strzeże, odpowiadającą potrzebie znaczniejszą liczbą uczniów pochwalić się nie może. Wedle zdania ludzi fachowych żadne też względy dydaktyczne nie stają na przeszkodzie, aby język ruski, używany w klasie IV. nie mógł być stopniowo użytym w V., VI., VII., i VIII., skoro książki w dostatecznej liczbie przygotowane będą. Od roku 1871, przy wspomnianych już usiłowaniach i pracach nauczycieli ruskich, możność stopniowego przetworzenia wzrasta: liczba książek powiększyła się, a język tych książek, podobnie jak język wykładowy ruski w gimnazyum akademickiém, daje wszelką rękojmię normalnego, od obcych naleciałości wolnego rozwoju.

Przemawiają nareszcie za tém postanowieniem komisyi sprawiedliwość i zasada wolności, wskazujące nam, abyśmy nie odmawiali możności pobierania nauk w języku wykładowym ruskim tej młodzieży, której rodzice sobie tego życzą, która tego sama pragnie, przemawia wzgląd, abyśmy w gimnazyum akademickiem do połowy ruskim, dali możność prawidłowego, stopniowego wyrabiania się języka, z przeszłością naszego kraju niejednokrotnie związanego, którego rozwój wtedy tylko łatwo na manowce się dostaje, gdyby go puścić samapas i oddać na pastwę tendencyjnej filologii i literaturze dziennikarskiej.

W myśl tego wywodu podaje komisya pod A) ustępu 2 a) zmianę artykułu V. ustawy o języku wykładowym w szkołach średnich, polecając ją do przyjęcia Wysokiej Izbie.

Sprawa gimnazyum akademickiego we Lwowie, musiała wszakże komisyę skłonić do początkowania w sprawie stosunków gimnazyalnych stołecznego miasta w ogóle. Z stopniowém przemienieniem gimnazyum akademickiego na wyłącznie ruskie, aczkolwiek, jak wykazy świadczą, mało doń uczniów polskich uczęszcza, zniknie instytucya dostępna uczniom, polskiego języka wykładowego pragnącym, którzyby w razie przepełnienia gimnazyum imienia Franciszka Józefa w wyższych klasach akademickiego gimnazyum polski wykład znaleźć mogli. Przepełnienie to wzrasta: w r. 1868 było 741, w 1869, 863, w 1870, 959, w roku 1871, 950 uczniów. Najchętniej doradzałaby ta komisya przemienienie gimnazyum II (niemieckiego) na polskie, gdzie jak wykazy statystyczne świadczą w roku 1868 było tylko 28 uczniów niemieckiej narodowości, w roku 1869, 37, w r. 1870, 18, reszta Polaków i Rusinów, różnych wyznań, przeważnie mojżeszowego: gdy jej jednak o

---

*) W r. 1868 było 51 uczniów rzym. kat. 327. gr. kat. wyz., w r. 1869 42 rz. kat. 292 gr. kat., w r. 1870 42 i 281, w r. 1871 38 i 274. W r. 1874 w klasie I. 56 Rusinów 1 Polak, w II. 46 Rusinów, 0 Polaków, w III. 46—1, w IV. 46—0, w V. 41—8, w VI. 31—8, w VII. 22—5, w VIII. 22- 9, razem Rusinów 310, Polaków 32.

skutek bezpośredni chodzi, przekłada ona zwrócić uwagę, że gdy i to gimnazyum jest bardzo liczne, okazuje się konieczna potrzeba drugiego gimnazyum z wykładem polskim, a na założenie i utrzymanie tego gimnazyum przez W. Rząd tém bardziej by liczyć należało, że jedyne gimnazyum polskie w znacznej części gminie miasta Lwowa swoje zaopatrzenie zawdzięcza. Przedstawia też komisya pod B. Wysokiemu Sejmowi odpowiednią w tej mierze uchwałę.

Lwów dnia 14. Stycznia 1873.

Przewodniczący:
Dr. Majer.

Sprawozdawca:
Dr. J. Szujski.

A.

Ustawa

zmieniająca ustęp drugi artykułu V. ustawy z dnia 22. czerwca 1867, N. 13. o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich, królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem postanawiam co następuje:

Artykuł I.

Ustęp 2. artykułu V. ustawy z dnia 22. czerwca 1867, N. 13. D. u. k. o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem w dotychczasowem brzmieniu:

„a) Język ruski pozostaje jako wykładowy dla nauki języka ruskiego, tudzież w czterech niższych klasach gimnazyum akademickiego we Lwowie“

znosi się: i ma na przyszłość opiewać, jak następuje:

a) Język ruski pozostaje jako wykładowy dla nauki języka ruskiego. Nadto w całem Gimnazyum akademickiem we Lwowie ma być zaprowadzony stopniowo język ruski jako wykładowy.

Zmiana ta ma się uskutecznić w ten sposób, że z pierwszym kursem szkolnym po ogłoszeniu niniejszej ustawy, język ruski wprowadzonym będzie jako wykładowy do klasy piątej, a z każdym następującym rokiem szkolnym o jednę klasę wyżej aż stanie się językiem wykładowym w całem pomienionem gimnazyum.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi Wyznań i Oświecenia.

B.

Uchwała.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyę:

Wzywa się Wysoki Rząd, aby założył we Lwowie drugie gimnazyum z językiem wykładowym polskim.

Aleg. XCVII.

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej

o wniosku posła Pawlikowa, żądającym zaprowadzenia języka ruskiego jako wykładowego w szkole takzwanej głównej wzorowej grecko-katolickiej we Lwowie.

Na posiedzeniu sejmowem 22. grudnia 1873 r. Sejm przekazał Komisyi szkolnej do roztrząśnienia wniosek posła Pawlikowa, który projektuje, aby Sejm powziął następującą uchwałę:

„1. W głównej szkole wzorowej we Lwowie, tak zwanej grecko-katolickiej wprowadza się język ruski jako wykładowy dla wszystkich przedmiotów nauki zaraz z następującym kursem po ogłoszeniu tej ustawy. 2. Przeprowadzenie tego poleca się Radzie szkolnej krajowej.“

Komisya szkolna rozważywszy wszechstronnie żądanie zawarte w tym wniosku, przedstawia Wysokiemu Sejmowi w następujący sposób uzasadnione swoje o nim zdanie.

Szkoła tak zwana główna wzorowa grecko-katolicka, jest szkołą ludową, i do niej odnoszą się postanowienia ustawy zasadniczej państwowej z 14. maja 1869 r. oraz ustawy krajowej z 22. czerwca 1867 r. o języku wykładowym w szkołach w Galicyi, wreszcie ustawy krajowej o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, uchwalonej przez Sejm w r. z. a zatwierdzonej 2. maja 1873 r. Otóż żądanie wyżej wymienione zawarte we wniosku p. Pawlikowa, aby Sejm postanowił zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w tej szkole ludowej, sprzeciwia się jak najwyraźniej zasadom przytoczonych tu ustaw, wziętych razem, a stanowiących kto ma prawo orzekać o języku wykładowym w szkole ludowej i kto winien szkołę ludową utrzymywać.

Albowiem §. 6. ustawy państwowej z 14. maja 1869 r. obejmującej zasady prawne co do szkół ludowych, stanowi, że o języku wykładowym w szkole ludowej orzeka, po wysłuchaniu tych, którzy szkołę utrzymują, władza szkolna krajowa w granicach naznaczonych ustawami. Zgodne zupełnie z tą zasadą są przepisy ustawy krajowej z 22. czerwca 1867 r., w której §. 1 brzmi: „Prawo stanowienia o języku wykładowym w szkołach ludowych służy tym którzy szkołę utrzymują“; zaś §. 2. mówi: „Jeżeli szkoła ludowa pobiera zasiłek z funduszów publicznych, prawo stanowienia, który z języków, polski albo ruski, ma być wykładowym, wykonywa gmina wspólnie z władzą szkolną krajową, w ten sposób, że orzeczenia gminy ulegają zatwierdzeniu władzy szkolnej krajowej“. Gdy zaś ustawa krajowa z 2. maja 1873 r. postanowiła w §. 14. zasadę, iż zakładanie i utrzymywanie szkół publicznych ludowych jest obowiązkiem gminy i za-

sadę tę we wszystkich swych postanowieniach przeprowadziła, — przeto stanowienie, w jakim języku mają być wykładane nauki we wszystkich szkołach ludowych we Lwowie, należy do władzy gminnej lwowskiej, a względnie, na propozycyę tylko tej gminy orzekać w tej sprawie może władza szkolna krajowa.

Wprawdzie tak nazwana szkoła wzorowa grecko-katolicka utrzymywaną jest dotychczas z funduszu normalnego, który od 1. stycznia r. b. przeszedł pod zarząd kraju. Gdy jednak stan ten trwać może tylko chwilowo wobec obowiązującej ustawy z 2. maja 1873. r. a wszystkie szkoły we Lwowie przejść powinny i przejdą, odpowiednio tej ustawie, na utrzymanie z funduszów gminy lwowskiej, pozostawiając jej zapewne zasiłki pobierane z funduszu normalnego, — przeto do rady miejskiej lwowskiej, w porozumieniu z władzą szkolną krajową, należy postanowienie o wykładowym języku w wszystkich szkołach ludowych we Lwowie, a zatem także w tak nazwanej szkole wzorowej grecko-katolickiej.

Chociażby nawet Sejm orzekał o języku wykładowym w szkole wzorowej grecko-katolickiéj we Lwowie, komisya szkolna nie mogłaby mu doradzać, iżby postanowił język ruski wykładowym w téj szkole. Albowiem na 294 uczniów uczęszczających do téj szkoły w r. b. sto tylko jest grecko-katolickiego obrządku według urzędowego wykazu z 9. stycznia 1874 r., a 156 rzymsko-katolickiego, dla których język polski jest ojczystym, zaś 33 starozakonnych. Nadto zważyć należy, że także dla znacznej części młodzieży grecko-katolickiego obrządku uczęszczającej do tej szkoły, język polski jest mową rodzinną.

Z tych powodów a przedewszystkiem z powodów najprzód przytoczonych, komisya szkolna wnosi:

Sejm uchwalić raczy:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad wnioskiem posła Pawlikowa żądającym orzeczenia przez wysoki Sejm, iż język ruski ma być wykładowym w jednej ze szkół ludowych we Lwowie.

We Lwowie dnia 11. stycznia 1874. r.

Przewodniczący:

Dr. **Majer.**

Sprawozdawca:

Leon Chrzanowski.

Akt. XCVIII.

Sprawozdanie

Komisyi sejmowej wybranej do rozpoznania wniosków Wydziału krajowego w sprawie wykupna prawa propinacyi.

Wysoki Sejmie!

Projekt do wykupna prawa propinacyi przedłożony Wysokiej Izbie przez Wydział krajowy na posiedzeniu dnia 27. listopada b. r. był już przedmiotem badań komisyi administracyjnej podczas zeszłorocznej kadencyi sejmowej,

Komisya ówczesna nie zgodziła się na proponowany przez Wydział krajowy sposób rozwiązania sprawy propinacyjnej, atoli wnioski jej przyszły tak późno na porządek dzienny, iż Sejm zaledwie mógł wysłuchać sprawozdania komisyi, lecz do uchwały nie przystąpił wcale.

Znajdujemy się więc ponownie na początku sprawy, a chociaż ona znaną już powszechnie, komisya bez uprzedzenia badała wszechstronnie przekazany jej przez Wysoką Izbę projekt Wydziału. Komisya niezapoznaje zasad zdrowych, na jakich opracowany jest projekt Wydziału w kierunku społeczno-policyjnym, i chętnie godzi się ze zdaniem, że przy załatwieniu sprawy propinacyjnej wzgląd ten w naszym kraju należy mieć na baczności; lecz z drugiej strony znowu znajduje komisya w projekcie Wydziału krajowego tak silne braki, a co więcej zasadnicze nawet trudności, iż nie może zalecać projektu tego Wysokiej Izbie do przyjęcia.

Jeżeli idąc za zdaniem Wydziału krajowego przy rozwiązaniu sprawy propinacyjnej potrzeba uwzględniać trojaki jej charakter, mianowicie: przemysłowy, prywatno-prawny, i społeczno-policyjny, to zaiste właśnie dla tego, że nie idzie o zniesienie ale o wykupno prawa propinacyi, należy zarówno uwzględniać przytem i stronę finansową. Otóż pod tym względem projekt Wydziału krajowego nasuwa pytanie, ażali opłaty za konsensa na wyszynk wpływające do funduszu wynagrodzenia (§. 5, 57), wystarczą na pokrycie kosztów administracyi, kosztu wymiaru wynagrodzenia, i na opłatę renty od przyznanego wynagrodzenia? (§. 59). Na czem dalej opiera się przypuszczenie, że dochód za konsensa wystarczy na te wydatki, lub zgoła dostarczy jeszcze przewyżki, i możebność utworzenia funduszu rezerwowego? (§. 60.), a ostatecznie co się ma stać na ten wypadek, jeżeli dochody za konsensa stanowiące fundusz wynagrodzenia, nie wystarczą na opłacenie kosztów, procentów i amortyzacyi wykupu?

Zaspakajającej odpowiedzi na te pytania nie znajduje komisya ani w projekcie do ustawy ani w sprawozdaniu Wydziału krajowego, — i wyjaśnienia dane uprzejmie komisyi przez sprawo-

Plan umorzenia kapitału **1,000.000** złr. w. a.

Półrocza	Stan kapitału niepłaconego		Kwota umarzająca po				Stała opłata 1% wynosząca od konsumcyi		5% prowizyi od kwot umarzających za 4 miesiące		Dobrowolne ustępstwo 10% od kwot umarzających		Kapitał nieumorzony	
			1½%		4 %									
	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.
1	1000000	—	7500	—	—	—	5000	—	208	33	1270	83	13979	16
2	986020	84	7395	16	279	58	—	—	211	24	1288	60	28153	74
3	971846	26	7288	84	563	07	—	—	214	19	1306	61	42526	45
4	957473	55	7181	05	850	53	—	—	217	19	1324	87	57100	09
5	942899	91	7071	75	1142	—	—	—	220	24	1343	39	71877	47
6	928122	53	6960	91	1437	55	—	—	223	30	1362	17	86861	40
7	913138	60	6848	52	1737	22	—	—	226	42	1381	21	102054	77
8	897945	23	6734	59	2041	09	—	—	229	59	1400	52	117460	56
9	882539	44	6619	04	2349	21	—	—	232	80	1420	10	133081	71
10	866918	29	6501	88	2661	63	—	—	236	06	1439	95	148921	23
11	851078	77	6383	09	2978	42	—	—	239	36	1460	08	164982	18
12	835017	82	6262	63	3299	64	—	—	242	70	1480	49	181267	64
13	818732	36	6140	49	3625	35	—	—	246	09	1501	19	197780	76
14	802219	24	6016	64	3955	61	—	—	249	54	1522	17	214524	72
15	785475	28	5891	06	4290	49	—	—	253	02	1543	45	231502	74
16	768497	26	5763	72	4630	05	—	—	256	56	1565	03	248718	10
17	751281	90	5634	61	4974	36	—	—	260	15	1587	91	266185	13
18	733814	87	5503	61	5323	70	—	—	263	79	1609	11	283885	34
19	716114	66	5370	86	5677	70	—	—	267	47	1631	60	301832	97
20	698167	03	5237	25	6036	65	—	—	271	23	1654	51	320032	01
21	679967	39	5099	75	6400	65	—	—	275	—	1677	54	338485	55
22	661514	45	4961	36	6769	71	—	—	278	83	1700	99	357196	44
23	642803	56	4821	02	7143	92	—	—	282	75	1724	76	376168	89
24	623831	11	4678	73	7523	37	—	—	286	70	1748	88	395406	57
25	604593	43	4534	45	7908	13	—	—	290	70	1773	32	414913	17
26	585086	83	4388	15	8298	26	—	—	294	77	1798	11	434692	46
27	565307	54	4239	80	8693	84	—	—	298	89	1823	25	454748	24
28	545251	76	4089	38	9094	96	—	—	303	07	1848	74	475074	39
29	524925	61	3936	94	9501	48	—	—	307	30	1874	57	495694	68
30	504305	32	3782	28	9913	89	—	—	311	60	1900	77	516603	22
31	483396	78	3625	47	10332	06	—	—	315	96	1927	34	537804	05
32	462195	95	3466	47	10756	08	—	—	320	37	1954	29	559301	25
33	440698	75	3305	36	11186	02	—	—	324	85	1981	62	581099	10
34	418900	90	3141	75	11621	98	—	—	329	39	2009	31	603201	53
35	396798	47	2975	98	12064	03	—	—	334	—	2037	40	625612	94
36	374387	06	2807	90	12512	25	—	—	338	66	2065	88	648337	63
37	351662	37	2637	46	12966	75	—	—	343	40	2094	76	671380	—
38	328620	—	2464	65	13427	60	—	—	348	20	2124	04	694744	49
39	305255	51	2289	41	13894	89	—	—	353	07	2153	73	718435	59
40	281564	41	2111	73	14368	71	—	—	358	—	2183	84	742457	87
41	257542	13	1931	56	14849	15	—	—	363	03	2214	37	766815	98
42	233184	02	1748	88	15336	32	—	—	368	08	2245	32	791514	57
43	208485	43	1563	64	15830	29	—	—	373	23	2276	71	816558	44
44	183441	56	1375	81	16331	16	—	—	378	45	2308	54	841952	40
45	158047	60	1185	35	16839	04	—	—	383	74	2340	81	867701	34
46	132298	66	992	23	17354	03	—	—	389	10	2373	53	893810	23
47	106189	77	796	42	17876	20	—	—	394	54	2406	71	920284	10
48	79715	90	597	87	18405	68	—	—	400	06	2440	46	947129	17
49	52870	83	396	53	18942	58	—	—	405	65	2474	47	974348	40
50	25651	60	192	38	19486	97	—	—	411	32	2509	06	1001948	12

Allegat **A.**

Ustawa

o zniesieniu wyłączności prawa wyrobu i wyszynku gorących napojów propinacyjnych

z dnia . . . . . obowiązująca w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Dział I.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Wyłączność prawa wyrobu i wyszynku gorących napojów, służąca z tytułu prawa propinacyi właścicielom dóbr tabularnych, lub innym osobom bądź pojedynczym bądź zbiorowym, ma być zniesioną za odpowiednem wynagrodzeniem.

§. 2.

Opłaty konsumcyjne przez gminy pobierane od wyrobu i wprowadzenia gorących napojów pozostają nienaruszone.

§. 3.

Opłaty w niektórych miastach na rzecz gminy z tytułu prawa propinacyi pobierane od wyrobu i wprowadzenia trunków od konsensów na wyszynki, i za pozwolenie zakładania fabryk wyra-

biających trunki pozostają nienaruszone; lecz od czasu wejścia w życie niniejszej ustawy o zniesieniu wyłączności prawa wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych będą nadal pobierane jako wpłaty konsumcyjne, lub jako opłaty za dozór policyjny.

§. 4.

Za utratę wyłączności prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych otrzymają uprawnieni wynagrodzenie obliczone według postanowień §§. 12. i 17.

§. 5.

Fundusz wynagrodzenia powstaje:

a) z opłat składanych przez właścicieli propinacyi na umorzenie kapitału wynagrodzenia; (§. 24.)
b) z opłaty zaprowadzić się mającej od konsumcyi gorących napojów propinacyjnych na czas dopóki umorzenie kapitału wynagrodzenia w całym kraju nie nastąpi.
c) z opłat od wyszynku słodzonych wódek, rosolisów, likierów, rumu, araku i t. p., wykonywanego na podstawie konsensów przemysłowych udzielonych czy to przed, czy po wejściu w życie ustawy niniejszej.

§. 6.

Dopokąd kapitał wynagrodzenia w całym kraju umorzony nie będzie, uprawnieni pozostaną w używaniu prawa wyłącznego wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych w całej onego rozciągłości.

Po przeprowadzeniu umorzenia kapitału wynagrodzenia w całym kraju, prawo wyrobu trunków propinacyjnych stanie się przedmiotem wolnego przemysłu, prawo wyszynku zaś przedmiotem przemysłu koncesyonowanego.

Każdy jednak właściciel dóbr tabularnych lub miejscowości, w których ustała wyłączność prawa wyszynku trunków propinacyjnych w skutek niniejszej ustawy, ma z tytułu tego prawo do konsensu na jeden wyszynk w całym obrębie każdej z tych miejscowości, w których prawo propinacyi wykonywał.

Dział II.

O wynagrodzeniu.

§. 7.

Zgłoszenia.

Mający prawo do wynagrodzenia, winien zgłosić się na piśmie do komisyi krajowej (§. 11.) w nieprzekraczalnym terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 8.

Niezgłoszenie się w powyższym terminie pociąga za sobą dla uprawnionego utratę prawa do wynagrodzenia. W takowym razie nie opłaca on procentów na umorzenie kapitału wynagrodzenia ani na koszta administracyi (§. 24.), a po umorzeniu kapitału wynagrodzenia w całym kraju traci zarówno jak inni uprawnieni wyłączność prawa wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych.

§. 9.

Komisye przyznające wynagrodzenie.

Dla obliczenia wynagrodzenia ustanowione będą komisye powiatowe i komisya krajowa we Lwowie. Zakres działania komisyi powiatowej obejmuje cały obszar powiatu.

§. 10.

Komisya powiatowa składa się z przełożonego politycznej władzy powiatowej, lub tegoż zastępcy, jako przewodniczącego i z dwóch członków, z których jednego mianuje Wydział powiatowy, a drugiego Wydział krajowy z pomiędzy uprawnionych. Tym samym sposobem mianowany będzie zastępca dla każdego członka komisyi.

Uchwały w komisyi zapadają bezwzględną większością głosów.

Członkowie komisyi powiatowej mianowani przez Wydział krajowy i przez Wydziały powiatowe pobierać będą za czas urzędowania dyety po 3 złr. w. a. dziennie, i wynagrodzenie kosztów podróży po 1 złr. w. a. za milę.

Członkowie komisyi powiatowej mianowani przez Wydział krajowy i przez Wydziały powiatowe złożą w ręce przewodniczącego komisyi krajowej lub jego delegowanego przyrzeczenie: „że przy poruczonych im czynnościach obowiązki swoje

wypełniać będą sumiennie, wedle najlepszej wiedzy i przekonania.“

§. 11.

Komisya krajowa składa się z c. k. Namiestnika lub delegowanego przezeń zastępcy jako przewodniczącego i z sześciu członków.

Dwóch mianuje Namiestnik z pomiędzy radców Namiestnictwa, dwóch mianuje Prezydent wyższego Sądu krajowego we Lwowie z grona radców tego Sądu, a dwóch wybiera Wydział krajowy z grona swojego.

Członkowie komisyi krajowej mają zastępców w ten sam sposób mianowanych lub obranych.

W razie powołania do czynności wstępują zastępcy w prawa i obowiązki członków.

Do powzięcia uchwały niezbędną jest obecność przewodniczącego i przynajmniej czterech członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Członkowie komisyi krajowej niepobierają żadnego wynagrodzenia.

§. 12.

Wymiar wynagrodzenia.

Podstawą do obliczenia wynagrodzenia za utratę wyłączności prawa wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych stanowi czysty dochód z prawa wyszynku; propinacyjne prawo wyrobu nie wchodzi w szacunek wynagrodzenia.

Obliczenie wynagrodzenia nastąpi na podstawie zeznania przez uprawnionych w tym celu złożonego. Zeznanie to ma oznaczać ubytek w dochodach propinacyjnych w skutek zniesienia wyłączności prawa propinacyjnego

Wynagrodzenie to jednak nie może być wyższe od sumy, jaka wypadnie z obrachowania, jeżeli pomnoży się 15 razy przeciętny dochód czysty z propinacyjnego prawa wyszynku, przyjęty do wymiaru podatku dochodowego w ostatnich sześciu latach przed prawomocnością niniejszej ustawy.

Jeżeli podatek dochodowy wymierzony był od dochodu z prawa wyszynku w połączeniu z innymi dochodami, jak n. p. z dochodem z młyna, cegielni, zajazdu i t. p., orzeknie komisya na podstawie fasyi, lub gdyby fasye nie wykazywały każdego dochodu z osobna na podstawie szczegółowych dodzeń, ile w ogólnej kwocie dochodu mieści się in-

nych dochodów, a ile pozostaje jako dochód z propinacyjnego prawa wyszynku.

Gdzie przy wymierzaniu podatku dochodowego od dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku nie uwzględniono i nie potrącono czynszu za budynki dodane do wykonywania wyszynku, albo za dodane dzierżawcy lub szynkarzowi pola, pastwiska, ani też wartości jakichkolwiek innych dodatków, — orzeka komisya na podstawie szczegółowych dochodzeń, o ile dodatki te skompensowane są wzajemnymi dodatkami, które dodawał właścicielowi dzierżawca lub szynkarz, a które nie były doliczone do dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku przy wymiarze podatku od tego prawa. W przeciwnym razie zaś orzeka komisya, ile z tego tytułu potrącić należy od czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, przyjętego za podstawę wymierzenia podatku. Od oznaczonego w ten sposób istotnego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, należy potrącić bezpośredni podatek ze wszelkimi dodatkami od tego dochodu opłacany, obliczony wedle przecięcia z ostatnich lat sześciu przed prawomocnością niniejszej ustawy.

§. 13.

Postępowanie przy wymiarze wynagrodzenia.

Zgłoszenia wniesione w myśl postanowienia §. 7. tej Ustawy udziela komisya krajowa komisyi powiatowej do przeprowadzenia postępowania.

§. 14.

Komisya powiatowa po zawezwaniu osób, które wniosły zgłoszenia, i wysłuchawszy wniosków przez nich przedstawianych, wyśledza z urzędu stosownie do postanowień §. 12. czysty dochód z propinacyjnego prawa wyszynku. Na podstawie zeznań przez uprawnionych złożonych i na podstawie dochodzenia przeprowadzonego oznacza komisya pow. wysokość wynagrodzenia, i wręcza wyrok indemnizacyjny każdej stronie interesowanej.

§. 15.

Od tego wyroku może każda strona interesowana odwołać się do komisyi krajowej.

Rekurs wniesionym być winien do komisyi powiatowej w nieprzekraczalnym terminie dni 30 od dnia, w którym wyrok odwołującemu się wręczonym został. Komisya powiatowa przedkłada

wniesiony rekurs komisyi krajowej, i dołącza akta rozprawy indemnizacyjnej.

Komisya krajowa rozpoznaje całą sprawę, zarządza w razie potrzeby dochodzenia uzupełniające i wydaje z wyłączeniem wszelkiego dalszego odwołania się, jakoteż drogi prawa ostateczny wyrok o wysokości wynagrodzenia.

§. 16.

Komisye powiatowe czuwają nad prawomocnością wyroków indemnizacyjnych przez się wydanych, i uwiadamiają komisyę krajową o zaszłej prawomocności takowych.

Komisye powiatowe równie jak komisya krajowa przesyłają Wydziałowi krajowemu z urzędu odpisy prawomocnych wyroków indemnizacyjnych przez się wydanych.

Certyfikata.

§. 17.

Na prawomocnie ustanowiony kapitał wynagrodzenia wyda komisya krajowa uprawnionemu certyfikat bezprocentowy opiewający na majętność tabularną lub na miejscowość, w której wyłączność propinacyjnego prawa wyrobu i wyszynku zniesioną zostaje, z wymienieniem sumy kapitału wynagrodzenia.

§. 18.

Równocześnie z wydaniem uprawnionemu certyfikatu na kapitał wynagrodzenia wyda mu komisya krajowa certyfikat drugi na wyłączny wyrób i wyszynk napojów propinacyjnych w całym obrębie tych miejscowości, w których prawo propinacyi dotychczas wykonywał, na czas dopóki kapitał wynagrodzenia w całym kraju umorzonym nie będzie.

§. 19.

W certyfikatach tych (§. 18) wydawanych uprawnionym, którzy swoje prawo propinacyi wykonywali na wsi, oznaczone będą karczmy i szynki do wykonywania prawa wyszynku, a uprawnionym nie wolno bez pozwolenia komisyi krajowej nowych karczem lub szynków otwierać albo zmieniać miejsca już istniejących.

§. 20.

Udzielenie pozwolenia na otwieranie nowych lub zmianę miejsca dawnych karczem czy szynków nie może nastąpić jak tylko za poprzedniém zbadaniem potrzeby miejscowej i za powzięciem zdania tak miejscowej gminy jak i sąsiednich uprawnionych.

Przekazywanie przyznanego wynagrodzenia.

§. 21.

Kapitał wynagrodzenia wstępuje pod względem praw rzeczonych w miejsce zniesionej wyłączności prawa wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych — prawa trzecich zatem równie jak prawa wierzycieli hipotecznych pozostają nienaruszone.

§. 22.

Jeżeli prawo propinacyi było przynależnością nieruchomości będącej przedmiotem ksiąg tabularnych (hypotecznych) lub też samodzielnie stanowiło przedmiot tych ksiąg, udziela komisya powiatowa z urzędu wyroki indemnizacyjne po zaszłej prawomocności takowych (§. 16) stwierdzając tę okoliczność Sądowi tabularnemu, który również z urzędu uwidocznia w księgach tabularnych, jakie wynagrodzenie wstąpiło w miejce zniesionego prawa wyłącznego wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych.

§. 23.

Przy tabularnem oddzielaniu od nieruchomości. przy odpisywaniu, przekazywaniu i wypłacie kapitału wynagrodzenia za zniesioną wyłączność propinacyjnego prawa wyrobu i wyszynku, będącego przedmiotem ksiąg tabularnych, zastosowują się analogicznie przepisy Ces. patentu z dnia 8. listopada 1853. (L. 237 Dz. ust. P.).

Należytości na wynagrodzenie przekazywane, obliczają się według obowiązujących przepisów na walutę austryacką; wypłacone zaś będą stosownie do orzeczenia sądowego atoli dopiero po wylosowaniu Certyfikatu wynagrodzenia.

Dział III.

O funduszu wynagrodzenia.

Fundusz wynagrodzenia.

§. 24.

Na fundusz wynagrodzenia opłacają uprawnieni corocznie, jak długo kapitał wynagrodzenia wypłacony im nie będzie, jeden i pół od sta od przyznanego kapitału wynagrodzenia; po wypłaceniu wynagrodzenią płacić będą uprawnieni corocznie cztery od sta od wypłaconego im kapitału, a to aż do umorzenia wynagrodzenia w całym kraju.

Oprócz tego opłaca każdy uprawniony na koszta administracyi corocznie pewien procent od przyznanego mu kapitału wynagrodzenia. Procent ten oznacza w miarę potrzeby komisya krajowa, nie może on jednak rocznie przenosić pół od sta od przyznanego kapitału wynagrodzenia.

Wszystkie te opłaty uiszczają uprawnieni w ratach półrocznych z góry w terminach przez Wydział krajowy oznaczyć się mających.

§. 25.

Opłaty od konsumcyi napojów propinacyjnych na fundusz wynagrodzenia przeznaczone (§. 5.) mają być nałożone w takiéj wysokości, aby razem czyniły rocznie przynajmniej jeden od sta od sumy kapitału wynagrodzenia w całym kraju. Opłaty od wyszynku słodzonych wódek, rosolisów, likierów ustanawia się w miejscowościach liczących nie więcej jak 5000 mieszkańców na 40 złr. rocznie; w miejscowościach z ludnością od 5000 do 12000 mieszkańców na 60 złr. rocznie; we wszystkich zaś miejscowościach z ludnością nad 12000 mieszkańców na 100 złr. rocznie bez różnicy, czy wyszynk jest wykonywany jako samoistna przemysłowość, czy też jako akcesoryum innéj przemysłowości.

§. 26.

Wszystkie do funduszów wynagrodzenia wpływające kwoty winny być korzystnie fruktyfikowane, a dochód stąd wynikający równie jak nadwyżka pozostała z opłat uiszczanych przez uprawnionych na koszta administracyi, obracane być mają na pomnożenie funduszu wynagrodzenia. (§. 30).

§. 27.

Funduszem wynagrodzenia zarządza Wydział krajowy.

§. 28.

Należytość coroczna w §§. 24 i 25 wymienione pobierane będą przez te same władze i ściągane za pomocą tych samych środków, jak dodatki do podatków na potrzeby krajowe.

Spłacanie wynagrodzenia.

§. 29.

Spłata wynagrodzenia następuje w ten sposób, iż co pół roku odbywa się według planu umorzenia losowanie certyfikatów uprawnionym wydanych. (§. 17).

Certyfikaty wylosowane, będą w trzy miesiące po wylosowaniu wypłacone w pełnej imiennej wartości gotowemi pieniądzmi.

§. 30.

Jeżeli posiadacze certyfikatów najpóźniej na dni 14 przed terminem losowania zaofiarują Wydziałowi krajowemu pewne ustępstwo z przyznanego im kapitału wynagrodzenia, natenczas z pominięciem losowania mogą te certyfikaty przed innemi być wypłacone, których posiadacze dla przyśpieszenia im wypłaty opuszczą funduszowi wynagrodzenia ze swojej należytości najwyższy procent. (§. 23),

Między ofiarującymi ten sam procent rozstrzyga los. Jeżeliby przez zaspokojenie wszystkich w tym celu zgłoszonych certyfikatów cała na umorzenie wynagrodzenia przypadająca kwota wyczerpaną nie była, lub jeżeliby podobnego oświadczenia wcale nie wniesiono, pozostała reszta, albo też cała kwota na ten cel przeznaczona, użytą zostanie w drodze losowania na wykupienie certyfikatów w pełnéj imiennej wartości.

Jeżeliby przy którym terminie losowania cała na umorzenie przeznaczona kwota obróconą była na wykupienie certyfikatów w sposobie powyższym zgłoszonych, to w następującem półroczu losowanie certyfikatów bezwzględnie odbyć się powinno.

§. 31.

Wydział krajowy orzeka w każdym pojedynczym wypadku, czyli certyfikat, na którego pełną

spłatę nie wystarcza pozostający w tem półroczu fundusz, w zupełności wypłaconym być może, czyli też tylko częściowa spłata uiszczoną będzie.

W tym ostatnim wypadku wydaje Wydział krajowy nowy certyfikat na niewypłaconą resztę.

§. 32.

Losowanie certyfikatów odbywa się publicznie, a wynik takowego do powszechnej wiadomości podawanym być ma.

§. 33.

Należytości w kapitale z certyfikatów nie podniesione w przeciągu trzydziestu lat od dnia, w którym podniesione być mogły, ulegają zadawnieniu.

Dział IV.

Postanowienia dodatkowe.

§. 34.

Instrukcye dla komisyi wymierzających wynagrodzenie, równie jak wszelkie inne instrukcye do przeprowadzenia czynności tą ustawą wskazanych wydaje komisya krajowa.

§. 35.

Władze rządowe i autonomiczne winne udzielać pomocy swej i wszelkich wyjaśnień organom tą ustawą do przeprowadzenia jej powołanym.

§. 36.

Z dniem ukończenia operacyi umorzenia kapitału wynagrodzenia w całym kraju ustaje ważność certyfikatów na wyłączny wyrób i wyszynk trunków propinacyjnych uprawnionych w myśl §§. 18 i 19 wydanych.

§. 37.

Nadwyżka funduszu wynagrodzenia pozostająca po całkowitem umorzeniu kapitału wynagrodzenia w całym kraju przechodzi na fundusz krajowy.

§. 38.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie równocześnie z ustawą państwową stanowiącą o uwolnieniu wynagrodzenia za zniesienie wyłączności propinacyjnego prawa wyrobu i wyszynku uprawnionym przyznanego, jakoteż wszelkich z tem w związku będących wypłat, czynności, podań, dokumentów, wpisów i wypisów tabularnych, orzeczeń i t. p. od stempli, podatków państwowych i w ogóle jakichkolwiek należytości rządowych.

§. 39.

Wykonanie niniejszej Ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

Allegat **B.**

Uchwała I.

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd o przedstawienie Radzie Państwa wniosku do ustawy:

1. aby wynagrodzenie za zniesienie wyłączności propinacyjnego prawa wyrobu i wyszynku uprawnionym należące, certyfikaty im wydane, opłaty na umorzenie wynagrodzenia uiszczane, uwolnione były od stempli, podatków państwowych i w ogóle od wszelkich należytości rządowych;

2. aby wszelkie z wynagrodzeniem za zniesienie wyłączności prawa wyrobu i wyszynku, a mianowicie z wymiarem, przekazaniem i wypłatą tego wynagrodzenia w związku będące podania, protokoły, dokumenta, wpisy hypoteczne, wyroki, przekazy sądowe i inne pisma lub czynności sądów, komisyj powiatowych, komisyj krajowej, jakoteż wszystkich innych władz, wolne były od stempli, od należytości bezpośrednich, od opłat depozytowych i w ogóle od wszelkich należytości rządowych.

Uchwała II.

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd o stosowne zarządzenie: aby postanowienia względem zabezpieczenia propinacyjnego prawa wyszynku przez czas umorzenia kapitału wynagrodzenia w całym kraju jak najściślej były wykonywane.

Alcg. XCIX.

Wniosek naglący.

Zważywszy, że wys. Sejm w tym ostatnim dniu sesyi mając wiele innych przedmiotów na porządku dziennym, nie jest w stanie przedyskutować i uchwalić obszernej ustawy o wykupnie prawa propinacyi, wnosimy, ażeby wys. Sejm uchwalił:

I. przejść do porządku dziennego nad projektem do ustawy wniesionym przez komisyę;

II. przyjąć załączone zasady wykupna prawa propinacyi;

III. wezwać c. k. Rząd, ażeby projekt do ustawy o wykupnie prawa propinacyi, wypracowany na podstawie zasad powyższych, przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi.

Krzeczunowicz, wnioskodawca.

Szeliski.
Szeptycki.
Słonecki.
Dunajewski.
J. Szujski.
Spławiński.
Weissmann.
Potocki.
Sawczyński.
Zyblikiewicz.
Szczepański.
E. Wolański.
J. Czajkowski.
Podlewski.
Agopsowicz.
Weigel.

BIBLIOTH. UNIW. JAGELLONICAE

Zasady wykupna prawa propinacyi.

§. 1.

Wyłączność prawa wyrobu i wyszynku gorących napojów, służąca z tytułu prawa propinacyi właścicielom dóbr tubularnych lub innym osobom bądź pojedyńczym, bądź zbiórowym, ma być zniesiona za odpowiedniem wynagrodzeniem.

§. 2.

Kapitał wynagrodzenia wymierzony będzie na podstawie przeciętnego rocznego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, który to dochód ... być wyśledzony z ostatnich lat 6 i z kapitalizowany pomnożeniem przez 12.

§. 3.

Fundusz wynagrodzenia powstaje:

a) z opłat składanych od właścicieli propinacyi;

b) z opłat innych, a w szczególności z opłat rocznych od wyszynku gorących trunków, wykonywanego na podstawie konsensów, udzielanych osobom niemającym prawa propinacyi i z opłat jednorazowych od powstających nowych gorzelń i browarów, zakładanych przez osoby, które nie miały prawa propinacyi.

§. 4.

Wyrób trunków propinacyjnych staje się z dniem wejścia w życie ustawy przedmiotem wolnego przemysłu.

§. 5.

Przez 25 lat, licząc od dnia w którym kapitał wynagrodzenia w całym kraju będzie uprawnionym przyznany pozostaną dotychczasowi właściciele propinacyjnego prawa wyszynku w posiadaniu tego prawa w całej onego rozciągłości.

§. 6.

Na fundusz umorzenia będzie każdy posiadacz prawa propinacyi składać rocznie po 2% od kapitału wynagrodzenia mu przyznanego; po wypłaceniu mu zaś tego kapitału będzie płacił 7% od tegoż aż do umorzenia kapitału wynagrodzenia w całym kraju.

§. 7.

Kapitał wynagrodzenia spłacany będzie uprawnionym koleją wskazaną przez losowanie.

§. 8.

Mający prawo do wynagrodzenia winien zgłosić się o nie pisemnie w nieprzekraczalnym terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Niezgłoszenie się w tym terminie pociąga za sobą utratę prawa do wynagrodzenia.

Kto w skutek niezgłoszenia się utracił prawo do wynagrodzenia, pozostanie w posiadaniu propinacyjnego prawa wyszynku przez cały peryod w §. 5. wskazany, i nie będzie obowiązany do opłat wymienionych w §. 6.

§. 9.

Dopóki uprawnieni pozostaną w posiadaniu prawa propinacyi powinno być to prawo zabezpieczone stósownemi przepisami i energicznem tychże wykonaniem. Przez cały ten czas nie będą wydawane w okręgach propinacyjnych koncesye na wyszynk gorących trunków, a producentom trunków propinacyjnych nie będzie wolno sprzedawać je podrobno lecz tylko w naczyniach pod obręczami, zawierających przynajmniej jedno niższo austr. wiadro. Będzie także zaprowadzona straż propinacyjna, mająca atrybucye straży publicznej.